

OBNOVA

Číslo 95

V Hradci Králové, dne 8. ledna 1897.

Ročník III.

Radikální rovnost.

(1) V poslední večer roku 1896. zpočítal jsem si kolik již let — ne snad jsem živ, to je lehký počet — ale kolik již let svým perem a jazykem přeháním „svobodu a štěstí tmu“. A tu jsem shledal, že jsem zapomněl slavit své pětadvacetileté spisovatelské jubileum, které připadlo na rok 1896. — Vzpomínám sám k sobě se třeš ve čarách při lampě petrolejové: Člověče, hříšniče! Tak už loňským bylo pětadvacet let, co jsi počal působiti proti svobodě a cívěti! A kde že je tvé poleptání? Je to s tebou čím dál horší. Ta jednička v „Obnově“, ta bude jedenkrát svědec tří proti tobě vydávati, že jsi opravdu, jak pan ev. ref. farář Šádek v Hlasech ze Siona povídá, „pán s ostrým pětím“. Přes to vše pravím sám k sobě: „Přece lepší ostré pero, než stříkačka naplněná hnojivkou lá, pomluv a překroucenin, s jaké se s ev. fary v Ranné přes Přebuz stíhá do Hradce a do Říma. — Tak tedy o poleptání ani potachy. Ba na den sv. Sylvestra přičbázi dokonce slánek „Osvěta lidu“, kterou jsem se opovážil porovnávat s lihovinou a nahnilých bramborů. — Tak už tedy jiný nebudu.

Zobývám nyní jen jednu otázku: Jak dlouho ještě budu řádit? —

Abych tak, když jsem na své poloviční jubileum zapomněl, dočkal se celého padesátiletého. To by bylo něco hrůzného. Ještě čtyřadvacet let pumpovat do těch stříkaček těch všelijakých Hlasů a Osvět, helvetako radikálních, hnojivku a pořád u toho kanou stát a pořád pumpovat! Co by si český národ počal. Napadlo mi, že by se mohl sešlápnout zvláštní „hasičský sbor“, který by se vyladil této vlastenecké práci věnoval a ve dne v noci pumpoval a do Hradce stříkal; za peníze lidé i hnojivkou stříkají, vidím to na hnojivkách větších hospodářství, jenže nesmí stříkat na lidi. Ale jak o to by se jednalo, odkud brát tu hnojivku. Stále a stále stříkat kolem sebe tím klerikalismem, ultramontanismem, porobou a nadvládou hierarchů, kněží a jezovitismem to dlouho nepůjde. Lid si začíná protírati oči, a vidí, že se s ním tropí „švindl“. A tak co tedy dělati?

Povídám dále sám k sobě. Páni, jen malé strpení. Již stároč a celého jubilea se nedočkám. A bude-li to ještě několik let trvat, tolik přece národ český má, aby asi dvacet stříkaček vydržel,

FEUILLETON.

Drobnosti z Paměti města Chrasti.

Podává Vincenc Paulus řídící.

Ve znaku města Chrasti jsou dvě orlice přemá k sobě obrácené, se zobany proti sobě namířeny. O původu tohoto znaku vypravuje se v několika variantách tato pověst: Za dávných dob ubírala se jakási princezna z královského rodu Českého zdejším krajem na Moravu. Kdesi blízko Chrasti velmi těžce se rozatonala i odbočila s hlavní cesty a uchýlila se do městečka, aby se zde zotavila. Obyvatelstvo věnovalo vnušené paní veškerou pozornost: v „obecním domě“ upraven jí byl pohodlný byt, kde s největší pečlivostí byla ošetřována. Když princezna ozdravěla a k další cestě se chystala, předvolala si starší obce a tákala se jich, která by se městečku mohla odsloužiti? Ptáním starších obce bylo, aby v pečeti své znaku rodu princeznina smělí užívali. Tato však odpověděla: „Znak můj jest jednoblavá orlice, vy však můžete užívatí orlic dvou, proti sobě stojících.“ Na základě toho vztyčila obec na svůj dům i na obě brány onen znak.

Ku řízení záležitostí obecních jmenovala vrchnost s obyvateli Chrasti obecní starší, jímž jméno „konšel“. Předseda jejich slul prvotně „rychtář“, poněvadž mu propůjčeno bylo též řízení rybníků; avšak již za Zlénka Kostky a Postupce nazýval se „parkmistrem“. Tento obecní řídící slul později též „obecní“, neb „městská rada“. Tu pak vedle parkmistra a konšela, jichž bývalo 10—12, jmenován byl zvláštní rychtář neb i dva, starší a mladší. K správě obecních důhod byli ustanoveni dva „obecní starší“.

obzvlášť když na to jdou taky peníze z ciziny. Ta myšlenka mne tedy upokojila a nemám více strach ani o svobodu ani o národ český.

Ale hůře je se mnou. Těšil jsem se, že se v nedalekém již budoucím století zavede ta radikální rovnost, a kdo ví, budou-li tak dlouho živ. Jedenkrát řečnila socialistka paní Škaloudová na střeleckém ostrůvku v Praze u tetězného mostu, přes nějž jezdí kočáry a v nich páni a dámy. A proto vyslovila paní Škaloudová pravdu, kterou i nejčernější klerikal podepsati musí. Pravila: Podívejte se drabé sestry, tam ti jezdí v kočárech, a vy chodíte pěšky.

Již tenkrát jsem byl „tím s tím ostrým perem“ a povídám: Ta osoba má pravdu. Jenže jest tu ještě něco důležitého, o čem by se porokovati mělo. Je to otázka: Budou v tom budoucím státě všichni choditi pěšky anebo budou všichni jezdit v kočárech? — Budou-li všichni chodit pěšky, nebude rovnost zas. A proč? Inu proto, že někdo dělá krůčky malé a jiný velké, jelikož matka příroda nedává všem nohy stejné dlouhé. Pak proto, že někdo má jednu nohu chromou a kulhá, jiný zase má obě nohy schromené, třetí má docela jednu nohu pryč; ba někdo nemá ani je duu. Tak nebývá nic jiného, než že budou všichni bratři a všechny sestry jezdit v kočárech. To bude krásná, to bude rovnost! Ale pozor! Kdo pak bude „milošpaní v landauru“, a kdo si sedne na krosník, aby dělal vozku? Kdo pak bude v koních nositi košům obrok a vodu? Kdo pak bude koně hřolkem čidit a hůj odklízet? — To prý dle Behla bude každý dělat po pořádku. Jednou paní Škaloudová, potom zase paní parkmistrová. Jednou se šel do toho pan redaktor, a po druhé zase pan oděratel. Ach! To bude krásná, to bude rovnost!

Ale pozor! Naleznou se lidé, kteří řeknou: Než bych hůj kydal, to raději chodím pěšky. A bude revoluce proti sociálnímu řádu zas, a nerovnost zas. — Ale ani o to by nebylo. Jest tu ještě jedna důležitá věc. Když si tak sednou do landauru čtyři tlustí páni, a koně to sotva utáhnou, a sednou si čtyři hubené paníčky, a koně poletí jako vítr! Zas nerovnost, zas po krásě!

A potom. Radikalismus spočívá na nevěře, dle které se všechno bez Boha samo vyvinulo, naposledy člověk z opice. Aby se tak kobyla začala vyvinouti v opici a v budoucí paníčku, a zasedla si již předem do landauru vedle milostpaní. Jaká

Rychtář bděl nad tím, aby k vykonávání povinností robotních, v ustanovené dny určitý počet „robotníků“ se dostavil, aby právem konšel-ským vykonutý trest vinník náležitě odpykal; přihlížel k tomu, aby sváry a ruznice mezi občany nevznikaly, vzniklé pak urovnával; aby lidé podezřelých v místě nikdo nepřechovával, aby řád tržní byl zachováván a p.

Odznakem důstojnosti rychtářské byl 55—60 cm. dlouhý 4—4 1/2 cm. v průměru mající ple-tenec se pěti bovážích šlach, mezi něž někdy i silný drát býval vkládán. Konce byly na 10—16 cm. obšířené koží, neb opleteny řemeníky, uprostřed byl podobný, 3—4 cm široký kruh z kůže neb řemeného pletiva, u jednoho konce byl všíť železný neb mosazný kroužek, do kterého se oko řemeně k navléknutí na ruku upravilo. Celek podobal se žezlu a nazýval se „rychtářským právem“.

Kdykoli rychtář jako osoba úřední vystoupil, musel míti „právo“ při sobě; pronášeje rozsudek, držel je v ruce.

Ti, kdo se vyučováním mládeže zabývali, obstarávali zároveň řízení zpěvu kostelního, proto nazývali všeobecně „kantory“ (zpěváky). Někde zastávali též službu kostelníkou a písařkou. — Nejstarší stopy o „kantoru“ a „škole“ v Chrasti nalezl jsem v „Registrách zádušních“ z r. 1662—67. Roku 1662: Cantorovi ročně 2 zl. 20 kř. R. 1667. platilo se z pokladny zádušní Chrastického: za kachle na kamna do školy 1 zl., za železo do svrčku týchž kamen 19 kr. od postavení se zídka-mi 1 zl. 1 kr., od smejčení komína ve škole 4 kr.

Prvím biskupem královéhradeckým byl Matouš Ferdinand Sobek (jinak Zobek) z Bilenberka. Zvláštní péči o Chrast dokázal první biskup tím, že hned r. 1662. povolal zkušeného „růmistra“, aby vodu do městečka vedl. Jak v těch dobách

nerovnost, až hrůzná nerovnost! A což aby tak řeč: „Dost jsem se já natabala, jsme si rovni, všichni jsme hmota, honem do postroje a před kočár, ty potáhneš, a já si sednu. Z toho mého rozjímání jde na jevo, že to bude asi dlouho, dlouho trvat, než lidské pokolení vymyslí tu rovnost, aby všichni jezdili v kočárech. Klerikalové dokonce povídají, že taková rovnost vůbec není ani možná, ale já si myslím: Kdo pak by byl kdy řekl, že se bude jezdit bez koní „mašinou“, a máme to tu. A tak je možná, že se i na „rovnost“ vynajde nějaká „mašinka“, jenže já se toho nedočkám. — „No, jen když ti, co po nás přijdou, tu rovnost míti budou,“ myslím si a jsem spokojen. Ale, co osud nevyvedl? Přijde mi do rukou číslo Hlasu Národa — nevěl jsem kdy hned to čísti — a čtu a čtu a očervím zraku svému. Čtu tam něco ze soudní síně. Jednalo se o to, zdaž radikální doktor Baxa ukradl čili tajně do kapsy strčil, — kravatu nebo ne. Povídám, jak už jsem ten s tím ostrým perem. Kdyby byl proveden radikalismus, který spočívá na bezbožství — atheismu, tohle by se nestalo. Ne to strkání do kapsy, ale to stěhání lidí pro krádež. A to z té jednoduché příčiny, poněvadž bezbožník — ateista neuznává vůbec žádného zákona Božího nad sebou, tedy ani ne onoho, jenž zní „Nepokradeš“. A rovnost a svoboda by byla taková, že by nižádný člověk nesměl druhému omezovati svobodu nějakým zákonem lidským. Krádež by nebyla nižádným hříchem, poněvadž by vůbec nic hříchem nebylo.

Dokud však radikalismus proveden není, a krádež je zlý činem, byl jsem srdečně rád, že dr. Baxa byl obžaloby sprostěn, jelikož výroky svědků si odporovaly a gratuluji p. dru Baxovi, že jeho čest neutrpěla, nejsem ještě radikálem, a vím, že nejen krádež, ale i hřivé náknutí jest něco obavného, šerodného a to třeba radikální listy se ani těchto šerodností — totiž živých náknutí — neštítily. Tak to žádá můj „klerikalismus“.

Ale něco mne při tom zarmoutilo přece. Povídám: Adié — ne kravatu — ale rovnosti, tebe já se nedočkám. A proč? Inu proto, že dle Hlasu Národa pan dr. Baxa jednomu svědkovi řekl, že se mu rovnati nemůže. On že je doktor a poslanec!

Tak to je? Tak ona mezi radikály nen rovnost. O člověk z lidu, nemůže se rovnati ad-

podnikatelé k provedení prací se zavazovali o tom svědčí tento zápis (orig. v archivu m. Chrasti):

Tak jako jsem léta 1662 20. dne měsíc června od Jeho Milosti Vysoce urozeného Pána Pana Matouše Ferdinanda z Bilenberku, prvního voleného biskupa Královéhradeckého a opata kláštera u svatého Mikoláše v Starém Městě Pražském a u svatého Jana pod skalou, řádu svatého Benedikta, J. M. císařské a královské rady a nejvyššího berníka v království Českém Ac. dílo vodární pod městis Chrasti ležící zjednal, že pak takové dílo pro ukrazení času letního, tak pro nedostatek některých věcí to jsem přítomného léta vykonati nemohl. Poněvadž pak J. M. pan biskup mne nyní z té práce domů propouští ráci, já na-proti tomu pod stracením své víry a cti všeho svého jmění, kterážkoli v městě Bělé, jinak Novém Bezdězi mám, jak dům, role, luka i zahrady, což všechno ode mne zapláceno jest v zástavě zanechávám a propadnouti chci, aby to J. M. pan biskup mocně a beze všech závad zpeněžití a k svému užítku obrátiti mohl, ale však kdybych v čas příležitosti v létu již nastávajícím 1663 nej-děle k svátkům velikonočním na Chrast k mé práci, beze všeho mně vzkazování aneb psaní posílání nedostavil, poněvadž pak všichni lidé pádům, pokleskům poddání jsouce, vyjímajíc beze všeho fortele nemoc a smrt. Pro lepší pak důvěrnost toho všeho a zdržení tuto obligací a revers svou vlastní rukou sepsal dobrovolně a svým přirozeným sekrytem upečetil a vlastní rukou podepsal, jehož datum v městis Chrasti 26. dne měsíce listopadu 1662.

Martin Starší Hyrundo, měšťán a růmistr v městě Bělé, jinak Nového Bezdězi, m. p.

Svízele válečné v 17. století způsobil, že obyvatelstvo městečka Chrasti víc a více řemesel

vektori. A poslanci. Tak to tedy bude? Stará škola, a ta to budou škola snad advokátů a poslanců! — O rovnosti lidí je v theorii, v teoriích, na němém, na jazyku a jina v praxi a skutečnosti. A není-li dosud ani slovo o matince na to, aby všichni jezdili v kočárech, to teprv daleko, daleko je ten čas, v kterém se vynalezne a sáhne na to, aby všichni lidé byli advokáty a poslanci!

Snahy osvěty křesťanské.

(†15.) Setva se zjevilo křesťanství na semi, ihned osvědčilo svůj mravní vliv na společnost Hébrou. Anděl Páně nejprve v semi israelské zvěstoval narození Spasitele světa; — a kterak se zachovali Židé, spolukrajané? Dle toho, jakou osvětou rozumovou a jakou svobodou mravní a jakým jemnocitem naplněni byli. V celku lze říci, že svoji ho neptijali — až na několik chudobných pastýřů, kteří však přišli honem, a našli a první poznali svaton rodnou a první pocítili vliv osvěty křesťanské. Učení křesťanské nepočalo s žádnou revolucí, ale s novou evolucí, s novým světím rozvojem, a posvácením rodiny a obce. Novina tato nelíbila se ovšem tehdejší politikám a učencům a rozmaritům vyvoleného národa — a proto se na nich splnilo, co nejslavnější jejich prorok věstil: „Zná vši hospodáře svého, a ocel jesle pána svého: Israel pak mne nepoznal, a lid můj neporozuměl.“ Jak by také mohla pyšná a hýřivá a vydírací tehdejší osvěta poznati a uznati v chatrných jeslech betlémských toužebně očekávaného Vykupitele! Slovo Boží nechutná mnohým bohatcům, domýšlivým učencům a rozpustilým vášnivcům! — Za to ale prostý a nezkažený lid bral se k vtělenému Synu Božímu, bral se k papenského jeho Matce, bral se k otrockému Pěstonu Páně; jako to činili pastýři betlémské, tak to činí podnes každý, kdo nejen slovem, ale opravdu a bez ošemetnosti je křesťanem dobré vůle!

A proč se tak děje?

Proto, že křesťanství již od jesli betlémských hlásá nesvratné pravdy pro rozum, srdce i vůli lidskou, jež utěšeně osvěcují, mile zahřívají a jemně ušlechťují každého. O každých vancích osvězuje se víra v laskavého Otce nebeského, jenž nejštědřejším darem, světa Spasitelem, nás obdaril; obnovuje se víra v Syna Božího, jenž z lásky k nám všeho se odřekl, i sebe opustil, do tohoto bídného, elzavého údolí sestoupil, a jako člověk nám všem rovným se stal, aby nás z otroctví těla, světa a ďábla vysvobodil, a pravou svobodou, rovností a bratrskou lidskostí obdaril. Kdož by milujícího zane nemiloval? Kdož by obětavého nenásledoval? Zrovna jako u pastýřů betlémských jevil se obdiv, úžas, soucit a Ježíšem, Marií, Josefem — a i v ležení a chválení Boha, a snaha po všem dobrém, krásném a ušlechtilém — zrovna tak se to jeví vše i u nynějšího pokorného a zbožného lidu křesťanského.

Avšak nejenom v Židovství, ale i mezi pohany rozšířena byla radostná novina Ježíše narozeného. Záračná hvězda ukázala se na východě Betléma, a v touz dobu, jako anděl pastýřům hlásala východícím senační zvěst! I v oněch vý-

a obchodu zanechávalo a uchýlovalo se k počinu hospodářství. Výtědek z pozemků však nestačil vždy na uhrazení všech domácích potřeb, na zaplacení daní a dávek do důchodu vrchnostenského a obecního. Veliká většina obyvatelstva bývala zvláště po delší zimě ve veliké nouzi, nemajíc potřebného obilí k jarnímu osetí, ani „obilí chlebového“. V takové nouzi obraceli se poddaní obyčejně nejdříve ku své vrchnosti o výpomoc žádající, aby jim potřebné obilí bylo zapůjčeno. Půjčku opláceli po žni buď obilím neb penězi.

Stávalo se však, že vrchnost svým poddaným nemohla v té míře vypomoci, aby všem bylo ulehčeno; byla by sama upadla v nedostatek — Za takových okolností obraceli se zástupitelové obce t. j. purkmistr a konšel, jménem všech potřebných k vrchnosti sousední, žádající za výpomoc.

Jak od vrchnosti na to se dbalo, aby úřady vždy v dobrém předcházely, o tom svědčí dekret obnovující „obecní úřad“: My Jan Adam, z Boží a svatě apostolské stolice biskup královéhradecký... na poníženou a poslušnou žádost našich z městys Chrastí věrných milých poddaných nařizujeme a obnovujeme jak radni tak také jiné k chvalitebnému pořádku městskému potřebné a způsobné osoby následující totiž:

Však spolu milostivě napomínáme, ano přisáháme, aby oni svému předepsání jakožto celý Chrastický obci představené osoby všim možným dobrým, ctnostným a chvalitebným příkladem jiný lid předcházeli, do chrámu Páně k službám Božím a k poslouchání učení Kristova se vždycky nejprv najít dali, všelikých ranců a pohoršení netoliko sami se vystříhali, nýbrž i také mezi jinými lidem takové přetřehovali a zabráňovali, dobrého a užitečného jak své milostivé vrchnosti tak obecního

obchodu krajních — Kde potomel synů Noemových bydlili, až od dob Balámových známo bylo, že Mesiáš vzejde jako hvězda z Jakoba. A hle, velikost a lesk záračné hvězdy působil v zde nejprve na mudroce, učence ve vědách přírodních a v astronomii, kteří vynikali nejenom vědou, ale i zbožnou myslí a ctností. Víme, že ti hned vsadili, nemeškali a na cestu se vydali, a po mnohých překáškách první s pohanstvem účastní se stali osvěty křesťanské. Setva že spatřili svaton rodnou Bůh, nebeskou krásku Matku Páně, dojemný úsměv svatého dítěte, otrockou lásku prostého tesařníka: již padali na kolena před narozeným Synem Božím, a na důkaz nového života a lepších snah obětavě mu zlato, kadidlo a myrhu. Hle, ani na hoře — jak se říká, nepůsobí křesťanství násilně a podvratně a hrůzovládne, ale kde je jenom trochu dobré vůle, působí jistě a blahodárně ve prospěch společnosti lidské! Vyšší kruhy společnosti lidské z lásky ke Kristu zřikají se zlata, a radostně tak přispívají k řešení otázky nejbolestnější, k smírnění hmotné bídy lidské. Majíce a mohouce si popláti — jak se říká — do sytosti, z lásky ku Kristu obětují myrhu, zapírají sebe, a i to vypoštěné a ušetřené v čas pravý, přinášejí na oltář církve a vlasti. Obětují i kadidlo Kristu Pánu —, nespomínají na modlitbu nedělní a sváteční, aby kde sami nic nesmohou, alespoň s pomocí Boží statečněji trpěli.

Takové byly snahy osvěty křesťanské při vzniku, takové jsou, a budou i dále. Noviny křesťanské od počátku až podnes hájí tyto snahy, a hájí je budou stále i proti těm, kdož lidu namlouvají, že prý učení křesťanské se zvrhlo v dychtivé bažení po moci a vládě. Pravé učení Kristovo se nezvrhlo, ale někteří bývalí hodní křesťané se zvrhli, a od zátné a zahřívající a oblažující osvěty křesťanské se odvrátili, a spíše k šířování a protestantismu a pohanstvu se obrátili. Kdyby jenom chtěli, a k ješitým betlémským pokorně pospíšili, jistě by i oni v duchu, v srdci i povaze následovali se obdivili! Avšak vynutiti se to nemohli — a nedá! Za to ale až ani oni se nemyslí, že my musíme mlčet, když oni brzy „otcem“ brzy „vědecky“ zvrátiti usilují v zbožném lidu víru, zbožnost, prostnost a dobrý mrav. Ani v tomto století, ani ve své vlasti nejsme cizinci — a s pomocí Boží cizinci v lidu katolickém nebudeme.

Nesprávné posuzování otázek náboženských.

(† 8.) Náboženství jest pro každého náležitosti důležitosti nejvyšší. Jenom pomocí náboženství mohou všichni poměry našeho života smysluplně upraveny býti, jenom náboženství podává léky proti společenským bédám, které se našich dnů ohrožují společnost lidskou.

A přece pozorujeme u jedné části naší společnosti fanatickou, a druhých pak lhostejnost úplnou k náboženství a ke všemu, co s ním souvisí! Nezdá se i ti mužové, jímž ářad a povolání za povinnost ukládá pečovati o blaho lidstva, myslí, že povinnost tato nejlépe plní, když bojují proti náboženství, když jeho vliv všemohoucně omezují.

Za našich dnů domnívají se zástupcové vědy, že hlásají největší moudrost, když hájí nejhrubší materialismus, když upírají jasnou pravdu Boha a nesmrtnost lidské duše.

s pilností vyhledávali, věrnost a spravedlnost vědy zachovávali, slovem ve všech skutečných ctnostných křesťanský-katolický způsob vyobrazovali, i také sobě pod správu svěcené sousedy k takovému životu vedli a napomínali, podle čehož se řídit a spravovati věděti budou. Actum v zátku Chrastickým, dne 28. may. A. 1720.

(Pokrač.)

Jan Adam, biskup.

Rokyti.

Natrhal do hrsti Fr. Kohout.

VI. Otrávený.

Kdo by si rád nevzpomínal na zlatá leta studentská?

Třebas ze nich bylo tu málo zlata, přece zůstancu a jsou zlata. Člověk žije jako pták, neseje, nežne a přece klídí, někdy sice pár dvojek a následkem toho také řádný „vejpec“, někdy však také něco solidnějšího. Já aspoň na leta studentská zapomenouti nemohu — zvláště na poslední jejich rok.

Bydlili jsme tehdy čtyři spolu, každý sice jiného smýšlení, jiné povahy, chystající se i každý k jinému povolání, a e při tom všem přece jedné veselosti.

Kollega Brouček chtěl býti, jak říkal, „klasickým“ velkoobchodníkem, byl jedináčkem a měl otce kupcem slavně zámožným, Pavlík — malířem, ač se tomu doma vzpírali, Jonáš — advokátem a poslancem a učil se proto již nosit cvikr, a já — inu já tehdy stál jsem ve spojení s nejpřednějšími turnály, které mi nestály házet rukopisy do koše, ač při tom stále ujišťovaly, že se mne něco

Maschý učení přirodospíše, aby mohl pávod světa a podivuhodný pořádek svátavy „vyvést“ — náhodným přehobením hmoty, neská předpokládá množství absurdností, kterými srovná jako by si posměch tropil nejen z vědy, ale i z náboženského křesťanstva. S náramnou účinností v potu tváře snal se dokázati, co si sdravý rozum vůbec ani představit nedovede, že totiž mrtvá hmota však dává bytostem živým a že hmota, která sama mysliti nemůže, plodí bytosti myslící.

Jak může ještě vážně tvrditi, že pracuje ku blahu lidstva, o jeho vzdělání, pokroku a povznesení, ten kdo člověka upírá nejvyšší jeho přednost a ničtí jeho důstojnost, když jej staví na stejný stupeň se zvířetem? Společnost lidí, kteří se za zvířata považují, může slyšet jen zvířecí si počínání.

I v nepatrné části chorobě hanají lidé cesty daleké, by se poradili s nejznámějšími lékaři a dali si od nich léky předepsati proti své nemoci; při každém materiálním podniku jednají s největší opatrností; při posuzování otázek náboženských, které jsou neskonale pro ně důležitější, na proti tomu v zaslepenosti nepochopitelně zapomínají na všechna pravidla opatrnosti a moudrosti. Ano chlubí se tím, že v otázkách náboženských hovoří lhostejností, indiferentismem. Ale tato na odiv stavěná lhostejnost jest nerozumem a velmi početilou; neboť jenom ten člověk, který v srdci svém všechnu lásku k sobě samému udušil a logického myšlení se vzdal, jen ten může v otázkách náboženských býti lhostejným. Otázky tyto jsou tak dalekosáhající a vážné, že otreou i nejodratnějšímu muštem, počne-li o nich vážně přemýšlet. Jenom blázen může zůstat lhostejným, když se mu řekne: „Věčné blaho anebo záhuba věčnou může si vyvoliti; máš se na pozor, abyš nebloudil s cestou, která vede ku věčnému blahu.“ Naplní-li nás myšlenka tato spáskelnou básní, není to žádnou zámkou slabosti neb zbabělosti. Zde nejedná se o žádnou skutečnost a smutnost, zde není žádné naděje v dobrý výsledek boje tak pochybného; neboť ty, člověče slabý, stojíš tu proti všemohoucnému, před nímž v základech svých třese se celý svět. On sám předkládá ti tu otázku, chceš-li se jeho vůli, jak ji zjevil, podrobiti, anebo ne? Volba jest v rukou tvých, ale dle rozhodnutí tvého řídí se bude tvůj los.

Jiní uznávají sice potřebu náboženství, a lo klamně se domnívají, že v každé náboženské společnosti křesťanské stejně možná dojíti spásy, ješto prý všechna náboženství křesťanská před Bohem jsou stejně oprávněna. Oprávněno se o tento zcela nesprávný náhled, domnívají se, že nejsou povinni v této důležitě věci zkoumati, pátrati po pravdě. Zdravý rozum ale volá, že nemohou rozličná náboženství, která si v nejdůležitějších otázkách zcela odporují, všechna pravými býti. Máliž před Bohem, jenž jest pravda věčná, stejně platit pravda i blud? A dále, dal-li Bůh příkazní, jak má sloužiti máme, nebude-li se pranic o to starati, jak tato příkazní plníme? To se přece mysliti nedá!

Poněvadž Bůh vůli svou nám jasně zjevil nemáme Církev katolickou sverhu uvedený názor nikterak přijmouti. Poněvadž jest si dobře vědoma, že jen ona sama jest pravou, od Krista založenou Církví, nemá před člověčenstvem veškeré předstoupiti a vyzváti, by její víru přijalo a vysnávalo. Ano považuje to za svou povinnost. Jestliže některá jiná společnost náboženská nemůže k sa-

může býti. Sklamaly se však asi důkladně na mně, jako sklamal se osud na ostatních třech. Merkur, to jako Brouček, je nyní lékařem a dělá velkoobchody s hrobaty, Apelles — Pavlík sládkem a maluje lidem červené nosy, Jonáš De mosthenes poštovním úředníkem. Ze mne pak Apollo, otce Mú, je inu však vy vite co.

Zůstávali jsme tedy my čtyři pohromadě sdílejíce všechno vespolek v křesťanské komunitě: Nebylo toho však moc, zvláště těch peněz bylo málo. O to však jsme si mnoho starosti nedělali, to bylo starostí naší domácí paní, u které jsme stále „viseli“ a to společným řádem. Jenom Demosthenes dělal výjimku, neboť on byl časem tuze velký egoista: když dostal peníze z domu, tu se chvíli nezdržel, a abychom měli příležitost si vypůjčovati, utratil to raději, on nejdříve sám. Když ale neměl, pak byl náramně přátelský a upřímný, jen aby něco „pumplo“. A uměl to! Škoda té jeho „pumpy“, kam ji zasetročil, náhdo by ji zela pěkně zaplatil...

Bylo to jednou z večera. Leželi jsme na svých postelích, a rokovali o filosofických otázkách. To se stávalo vždycky, když bylo v kapsech prázdné. Tehdy luštily se ty nejjáhlnější problémy s odhodlaností přímo báječnou. Jenom Demosthenes náš acházel. Ale netrvalo dlouho a přišel i on.

„Je to bládn“ začal převaluje se na pohovku „o krejcar není možná zavaziti“.

„Hehehe“ zasmáli jsme se šibeničnó náladě.

„Zubte se!“ zlobil se „raděj nevidět světa“.

„Hahaha!“

„Poslouchejte hoši, zadušíte se, nemáte př grobů?“ Začali jsme chrupati jako na povel.

„Apollo, poslouchej, ty míváš přece vždycky

nové směřování se odhodlali, tím ortel smrti sama nad sebou vynášel, ještě neptíme tak dozrává, že není církví od Krista založenou.

Z tohoto důvodu přijala církev pravdivý výrok sv. Cipriána „Extra ecclesiam non est salus“. Mimo církev není spása, zcela na svém. Když pak na základě těchto slov vysvětluje všechny národy, aby její víru přijali, jedná zcela důsledně, neboť má právo opřít se na výrok tohoto úplně dokázání. Máte dovědávati se o slov samotného Krista, máte poukázat na vyplněná proroctví, na své nepřetržité trvání po osmácté věků, na množství zázraků, na čistotu svého učení, na svatost svých učů, na mravní skázu, které propadli národové, a nicméně dříve národně přehlébali, kteří však nyní jejímu vlivu podrobili se nechtějí.

Avšak ačkoli výrok tento naprosto jest konsekvencí, byvše často přičítan trpkých výřeků. Předhazují proto nepříteli církvi tvrdost a nesnášlivost, poněvadž při výrokem tím všechny jinověry zatracuje. Neoprávněná to výřek. Církev katolická chce výrokem tím jenom výrazně svou oprávněnost vyjádřiti a nikterak tím prašáného na věky nezahrnuje. Toho zajisté nedotýká se nemile ustanovení tranzičního zákonníka, kdo se něčeho nedopustil; rovněž tak věta tato nemůže se dotknouti toho, kdo v oboru víry není si žádně viny vědom. Aby výrokem tomuto nebylo špatně rozuměno, potřebí jej krátce vyložit.

Význam věty této jest zcela jasný; pokud ale jednotlivci by se měla dotýkati, bylo by potřeba dokázat, že tento vlastní vinou není úlem církve. V tomto případě souhlasí pak úplně se slovy Kristovými: „Kdo nevěří, již jest odsouzen.“ Rozhodnutí otázky, zdaž kdo v této věci nalézá se v nevědomosti zaviněné nebo nezaviněné, církev si neosobuje, to ponechává k rozhodnutí Bohu vševedoucímu. V té věci nechtě se také každý sám svého svědomí, neboť dle něho bude jej Bůh jednorázě souditi.

Když protivníci církve katolické proti ní bojujati chtějí, vystaví si obyčejně povětrné zákony, a proti těm státně útočí. Oni totiž výmysly své vlastní obrazotvorností vydávají za učení katolické církve. A pak statečně chápou se zbraně a bojují s nimi proti — své vlastní poštilosti, podobající se na vlas Donu Quixotovi, slavné paměti, který větrné mlýny za nepřátelské obry považoval. Konečně bojujete proti církvi, rovněž jako vzpomenuť hrdina, zatanou vysílání na bojišti ležeti.

Křesťanské učení o hříchu dědičném a všeobecné pokášení pokolení lidského jest zajisté velikým tajemstvím, jež rozum lidský úplně rozluští nemůže; přece ale jest méně nepochopitelným než-li člověk a dějiny člověčenstva bez tohoto učení. Pro toho, kdo hřích dědičný by upíral, jest život jednotlivce i dějiny veškerého lidstva hádankou, spoustou odporů a smutků nevyvratitelných, tak že by sám nad sebou i nad veškerým lidstvem soufati musil. Kdo nevychází při pozorování lidského života a při studium dějin světových ze stanoviska této všeobecné pokášení lidské, nikdy ani člověku ani dějinám neporozumí; nikdy nenaleznou pořádku a spravedlnosti a dějiny budou se mu jeviti jen jako řada nevyvratitelných katastrof.

Vychovával, novějšel ve hřích dědičný nemůže působiti ku blahu lidskému; neboť kdo nemocného uzdraviti chce, musí nejprve věděti že s nemocným jest na jednati, který zcela jiného

odtřívání štěstí nežli zdraví. Z té příčiny také, jak zkušenost učí, vychováni bez víry náruživostí v srdci mládeže nepotlačuje, ale spíše rozvíjí.

Filosofové novější, kteří křesťanský článek víry o hříchu dědičném, zavrhují, hromadí jeden systém na druhý a přece nemohou k žádnému výsledku dospěti, poněvadž si sami zhasli světlo, kteréž by je na cestu pravdy uvést mohlo. Netřeba se pak diviti, že někteří z nich život svůj v ponuré téžkomyslnosti ano i zoufalosti končí, druzí v pátrání po pravdě hmdlávají a s Epikurem a filosofem nevědomého (Hartmann) užívání všech rozkoší života za nejvyšší cíl člověka prohlásují.

Jinověrci nepřestávají církvi katolické vyčítati ctění svatých, jakkoliv dťta svatých, jak ji církev učí, jest skutečnou potřebou lidského srdce. Což nezaslужují vznešené ctnosti nejšlechetnějších lidí žádné úcty? Nikdo v obyčejném životě ne soudí, že by tím nějak se ponižoval, když osobám, které šlechetností vynikají, účtu a čest prokazuje. A církev přece považuje za svaté jen takové lidi, kteří ctnostmi v nejvyšší míře vynikali a v opatrnosti své a pohanským mudrcem Solonem nikoho před smrtí neblahořečiv, dobře vědouc, že člověk slabý, dokud živ jest, snadno od ctnosti může se odehýliti. Jen ten, kdo zkoušku až do konce přestál, titulem svátce bývá ozdoben.

U všech vzpělaných národů od nejstarších dob již bylo obyčejem mužům velikým, kteří ve vědě a umění ano i v krvavém řemesle válečném se vyznamenali, stavěti pomníky, jejich obrazy, aby tak sláva jejich ještě v pozdním věku hlásána byla. Proč tedy církvi katolické má býti vyčítáno, že podobným způsobem slávu svých hrdin zachovává a štítí se snáží?

Také ctění sv. ostatků, kterým účtu se prokazuje tělům svatých, uznati se musí za požadavek lidského rozumu. A často ti, kteří to církvi katolické vytýkají, sami otějí toto v míře daleko rozsáhlejší provozují jen s tím rozdílem, že účtu jejich vstahuje se na předměty, které daleko méně účty zasluhují. Za všech časů lidé vedeni citem zcela přirozeným v účtu měli předměty, které s osobami milovanými nějak ve spojení byly. Nevěsta s pedivostí opatruje vše, co jí na vzdáleného ženicha upomíná, a mrtvola slavného hrdiny u všech národů za vzácný poklad byla vážena. Již u Homera suřivě bojuje Achilles s Trojany o mrtvolu Patroklova. A na hrade Wartburku účty dostává se docela i inkoustové kaňce, která na Lutherův boj s ďáblem upomíná.

Neméně i vzývání svatých o přímluvu jeví se býti potřebou lidského srdce a zdravému rozumu nikterak se neprotiví. Není snad ani jednoho člověka, který by častěji v životě svém mimovolně nebyl v srdci puzen, aby se za někoho přimlavl. Tušíme-li, že někdo z našich milých nalézá se u velikém nebezpečení, ihned snažíme se po modlitbách ku pomoci mu přispěti. Matka prosí za uzdravení dítěte. V době války chrámy všech vyznání plní se zbožnými křesťany, kteří spěchají pomodlit se za ty, kdož na poli válečném v nebezpečení smrti se nalézají. Činy tyto jsou výrazem přesvědčení a důvěry, že i přímluva nás hříšníků zde na zemi, vyslyšení dojmů může u Boha. Nemáme tedy nerozumným býti, když svaté v nekalé blaženosti již se nalézající o přímluvu jejich prosíme.

Doba přítomná vyniká svou nenávisťí proti náboženství a tato zášť i v zákonodárství někte-

řích státních se zjevně ukazuje. Svoboda spolčování zákonem jest chráněna. Máme spolky všeho druhu, pro obchod i průmysl, pro vědu a umění, a také jen i pro pouhou zábavu. Jsou i spolky obchodních spekulantů, které způsobem hanebným vykořisťují lid. I rozličné sporty též se zákonnitě ochraňují. Když ale spojí se lidé za účely nejšlechetnějšími, aby vzdálení ruchu světa oddávati se mohli cvičením náboženským, aby ošetrovali nemocné, aby vyučovali osiřelé děti, aby mírnili bídu lidem, takového něco nemá právo se trpěti. Ano v některých zemích došlo to tak daleko, že jako zločinci vlast svou opasiti musili nejctnostnější její synové, právě pro tyto snahy.

A kde tak daleko to nedošlo, tam aspoň potapou a posměchem zahrnování jsou ti, kteří v katolických řeholích zavázali se plniti evangelické rady. Jak může ještě křesťanem se svátí ten, kdo tupí ty, kdož dokonaleji Kristu sloužiti chtějí? A co platí o řeholích, platí o katolických spolcích vůbec. Ke každému spolku smí se člověk hlásiti, jenom ne ku katolickému? Kde kdo smí se spolčovati za účelem jakým koliv, jenom na katolici, až účelem hájení vyznání své víry? —

Stálý vzrůst a nezměnitelná životní síla katolické církve přese všechna protivensství a pronásledování, to jest faktum, jež bez nadpřirozené, božské pomoci vysvětliti se nedá. Ti kdož působení nadpřirozené moci o rozvoj lidstva uznati nechtějí, vysvětlují tajemství ally katolické církve obecným odporem, se kterým se na všech stranách potkává. Dle jejich názoru nejlépe nějaké věci se poslouží, když se jí získá hodně mnoho odpůrců a nepřátel. Zastávají se věci pronásledované, zjednává přý čest a slávu a to že jest mocnou pohankou etizádosti. Z tohoto důvodu nemá právo církve katolické nikdy nedostatek obháje, kteří oku věřících jeví se jako hrdinové a za takové i vyhlašování jsou. — Dle tohoto názoru nejlépe prostředkem ku zničení moci a vážnosti církve bylo by: dáti jí úplnou svobodu. Podivno, že až dosud nechtějí se nepřítelé církve nikde tohoto prostředku chopiti.

Nechť nám ale ukáží podobný příklad v dějinách. Nikde žádné náboženství jiné nepřestává vítězně tolik a tak velikých skoušek. Lidé přece milují život, pokoj a pohodlí. Trápení a konečně mučednická smrt za všech časů bylo špatným prostředkem ku vzbuzení nadšení pro nějakou věc. Každá společnost, která chce si získati přívržence, vychvaluje hlasitě prospěch, jaký členům svým poskytne. Peníze, vyznamenání, čestná místa, užívání rozkoší jsou k tomu nejlepšími lákadly. Když ale společnost některá nemůže členům svým nabídnouti nic jiného, leč jen pohrdání a strastný život, tu brzo uvidí, jak se ztrácejí přátelé její až zmlsá dosela a ona sama se rozpadne. Z té příčiny krev mučedníků a stálost vyznavačů církve, bez naděje na jakýkoliv prospěch pozemský jest nezvratným důkazem pravosti církve katolické, neboť taková statečnost a taková vytrvalost převyšuje přirozenou sílu každého člověka a může jedině nadpřirozenou pomocí božskou vůbec možnou býti.

Tvrditi, jak za našich dnů často slybáme, že církev od Krista založená během staletí působením lidí byla znetvořena a že po celá století nebyla takovou, jakou se myslí měl Kristus při jejím založení, to znamená tvrditi, že Kristus chtěl něco vykonati, co vykonati nemohl.

nahoru a položili na postel. Já zatím běžel pro doktora sám.

Šťastně jsem ho zastihl a již běžel k nám.

„Pro Boha, lidičky, co jste to udělali, křičel již ve dveřích? Jenom m'ěko, hodně mléka.“

A popadnuv hrnec s mlékem vrhl se na nešťastného Broučka, vypálil mu ústa a ačkoli se vzpouzel, co mohl, lil mu je tam co mohl.

„A jaký to byl jed?“ ptá se, nalévaje novou míru do otevřených úst Broučkových, až tento modral.

„Ale pane doktore.“

„No víte, víte?“ a lil znova.

„Pane doktore, to není ten otrávený, ten je tuble na pohovce“ ukazujíc na oči vyvalujícího Demosthena — Jonáše.

„Co že?“ zarazil se doktor.

„No ovšem, on se otrávil?“

„Táák.“

„A tuble je papírek od toho jedu. Svíjel se tu a nařikal, až vlasy vstávaly hrůzou.“

„Ukažte! a doktor lízl k papírku.“

„Milion hr... vždyť je to Seidlický prášek! No vy jste mi pěkní hoši. Já vám povím, dělat si ávandu. Jak se jmenujete“, obrátil se na Demosthena, vytáhnul papír a tušku.

„Otrávený“ začal prosit.

„Já Vás naučím. Ještě teď jdu k Mléčce.“

„Ne, ne, prosím Vás, pane doktore“ já za nic nemohu. Já chtěl jen kamarádům nahnat strachu, že mně nechtěli pójiti.“

Pramiljonský pumpař!

ějaký krejcar, co je nejšetnější. Bral jsi také nějaké za kondici.“

Nebylo to však pravda, tloukl jenom tak na kot, padne-li nějaký hasek. Já však mlčel jako brob.

Demosthenes vstal a začal chodit sem tam. Konečně jakoby odhodlán k něčemu přistoupil ku stolu a vytáhnul psací papír začal psáti list.

Mysleli jsme, že pumpa přestala pracovat a počali jsme se tedy baviti dále.

Ale nebylo tomu tak. Sotva jsme otevřeli ústa, nasadil „já“ znova.

„Tak kamarádi, napřed! Nemáte někdo šesták?“

Ticho.

„Merkuro, chloubo nřbda, pójč desetník?“

londil rále. Ten však nic.

„Apolla, spáso moje, sňhni do kapsy. Je to naposed.“

„A ne co chceš?“

„Vidíš, pñli demů matce, a nemám naznámku.“

„To máš dost pět krejcarů.“

„Ne potřebuji šesták.“

Pavlík vytáhl portmonku.

„Ne, távej mu ničeho. Lže, lže!“ zvolali jsme zděšení, že poslední majetek má padnouti v takové ruce.

Ale Demosthenes už bo měl, bylo pozdě.

Zapčetil psaní a obklepnul kabát vyšel ven. Za okamžik pak se vrátil. Odložil klobouk, vyzval s umývadla sklenici, naplnil ji vodou a pak vytáhnul z kapsy bílý papírek. Rozdělal jeja vyzpal bílý práček do sklenice.

„Co pak to děláš?“ ptám se udiveně.

„I nic.“ odsekl tragicky a zavřev oči, pil zvolna rakaleny obah sklenice. Na to lehl si na pohovku a díval se do kouta dumal tiše.

Začali jsme mluvit dále.

„Achich“ ozvalo se za chvíli z pohovky.

„Achich.“

„Demosthenes se chystá melancholie“ povídá Merkur.

„Achich... áááchich.“

„Prosím tě to máš hlad, že vadýcháš?“

„Ach já bo už mít nebudu!“

„No to je dobře, zbude více při večetí.“

„áááchich áááá... chich.“

„No prosím tě, myslíš že hraješ v Máchové Máji Viléma?“

„áááá...“

„Budeš li pak zticha.“

„áááááá...“

„Tak co ti je?“ Vyskočili jsme, vidouce, že se začíná kroutit nějak podivně.

„Ach mně je zle!“

„Co zle — jaké zle.“

„Snad jsi se něco najed?“

„Ach ne — já — já...“

„No co já?“

„No, no...“

„o — trá — vil.“

Jako když do nás vrazil nář. On by to byl schopn udělat, má časem bláznivé nápady. Mňkem jsme byli u něho. Kroutil očima, šklebil ústa, trhal nobama.

„Paní, paní“, dal se do křiku Pavlík, trochu nervosní „mléko, doktore.“

Nastal zmatek k nevypsání. Paní letěla pro mléko a Brouček pro doktora. Na schodech však připepla se mu pod noby domácí kočka a on klopytnuv přes ní natáhl se se schodů a zůstal ležet. Nabacil si hlavu až omdlel. Místo jednoho měli jsme dve pucieny. Seběhli jsme, vynesli jsme ho

Jest nerozumným ano poletilým jedním bratři si pohoršení z toho smutného zjevu, že časté lidé učení žánru věry nemají ani zapřít; neboť nevěra z pravidla původ svůj má, jak u mužů tak i u žen, nikoliv v rozumu a v převládající vášni, ale spíše ve zkaženosti srdce.

V jistých kruzích za našich časů i na dřívějších dob stalo se srovná jakousi manii, předpovídání Církvi katolické brzkou, tousebně očekávanou záhubu a úplný zánik. Doba této veliké katastrofy byla dokonce i stanovena a takovou bezpečností, jako když hvězdáři sátměni slunce neb měsíce oblaňují. Ale přemnozí z těchto proroků kleli již v hrob a proroctví jejich dosud se nenaplnilo. Mnozí z těch, kteří za našich dnů žijí jsou, vidouce sklamání svých předchůdců, přece nestáli se o nic moudřejšími a čekají ještě ustavičně na záhubu Církve, tak jako lidé dosud čekají na Messiasa Opatrněji než mnozí jiní vyjádřili se v tomto směru nevěroky, francouzský filosof Comte, aby se mu soudasní jako proroctví falešnému, vymáti nemohli, součtil, že musel Církvi dopřát ještě lhotu aspoň tří století. A pokolení těchto proroků až po dnes ještě nevymřelo; nechtě ale jen se páni upokojí a jsou trpěliví. Církvi katolické ví, že vystavena jest na skále, že máte vadorovati bouřím všech věků a že brány pekelné ji nepřemohou, — jakož psáno jest!

O výživě těla

s ohledem na veřejné kuchyně lidové.

Ve schůzi katol. spolku „Svornost“ v Přelouči přednesl J. V. Dietl.

(Dokončení.)

V hodinách poledních vyřídilo se zde bez lomozu a chvatu několik tisíc lidí ze všech tříd obyvatelstva. Pokrmy před očima obecnosti připravované byly výživné, chutné a laciné. Po celý den až do večera prodáváno bylo podle jídelního lístku, který denně se střídal a cenník vykazoval celkem asi 260 druhů rozličných pokrmů a nápojů.

Jednotlivá malá porce stála 10 feniků (asi 6 hr.); za tu cenu podána ku př. dobrá hovězí polévka, nudlová, anebo z ovesné krupice a se zeleninou, pivná polévka a j. Za tutéž cenu byl hluboký talíř rýsové kaše v mléce vařené, posypané cukrem a skořicí. Celá jedna porce stála 20 feniků a host obdržel na př. hustou hrachovou polévku a v ní slazený párek uzenek, anebo porci štiky s bílou omáčkou a hojný příkrm z rozmačkaných brambor. Také mohla se za uvedenou cenu 20 fen. (12 krejc.) obdržeti porce beefsteaku, guláše a pod. krmé masitá.

Kdo chtěl vydati 30 feniků, dostal na př. vepřový ovar, k tomu rozmačkané brambory s kyselým zelím, případně jiný druh masa a jako příkrm zelené bobky v luskách, anebo podobné smíšené jídlo, které s předcházející polévkou úplně stačilo k nasycení. Šálek kávy, čokolády anebo mléka stál 10 feniků, podobně laciný byly různé moutné pokrmy.

Kuchynské zařízení vyznamenávalo se velice pohodlnou obsluhou, snadným udržením čistoty a úsporným topením—pomocí páry, anebo přímým vytápěním velice praktických kotlů a páneví pomocí kamenného uhlí.

Varné kotle, sporokrbý a podobné zařízení dodala vesměs továrna A. Senking v Hildesheimu (zastoupení v Berlíně mají: Gebrüder Hammer, Mohrenstrasse č. 21), která také pro vojenské kuchyně osvědčené sporokrbý vyrábí.

Lidové kuchyně rozšířeny jsou nejen po Berlíně, ale také skorem ve všech větších městech a v mnohých závodech továrnech. Není snad doba daleká, kdy samá se jejich důležitost také pro menší města.

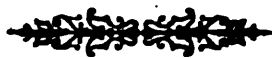
Jaká výhoda spočívá v tom, když rodina zbavena může být těch různých a nemalých starostí, které spojeny jsou s přípravou oběda v malé domácnosti!

Nejen že ve velkém množství uspoří se značně na paliva, ale také cena potravin ve velkém je mnohem lacinější, konečně pak opatření smíšené, tělu potřebné, výživné stravy bez velké stráty času nedá se ani peněžitě oceniti. My máme v Přelouči znamenitý příklad hrůmadného stravování. Jest to naše kuchyně pro chudou školní mládež, kterou vede již na čtvrtý rok zdejší „krejcarový spolek“, a kterou řídil jakožto první předseda spolku, náš velečestojný pan děkan P. Hajšler.

Jak povsazující se pocit, když nyní můžeme uspokojeně zvolati: V Přelouči není po celou zimu žádných hladových školních dětí!

Náš křesťansko-sociální spolek obral se za úlohu zabývat se řešením sociálních otázek podle vzoru našeho arcibiskupa a šlechtického lidmila Lva XIII., totiž na základě křesťanském. Helel nad jiné vznešené: „Miluj svého bližního jako sebe samého“ musí být naším vodítkem i v otázce sociální. Mám za to a snad i vážené shromáždění mně přisvědčí, že také

dvahy o zřízení veřejné lidové peče do našeho oboru činnosti. Skvělé výsledky naší školní kuchyně měly by nás vésti ke rozšíření její na další, po čas stávající vstvy lidu a zdárnému provedení této myšlenky, provolávám upřímně Zdat Bůh!

List z Prahy.

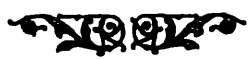
—A Nový deník českých katolíků po mnoha překážkách, přípravách a poradách konečně ušel světlo světa. První dvě čísla nebyla na počest v čas vypravena, proto je obdrželi mnozí čtenáři pozdě. V každém novém podniku panují se začátku smutky a proto dostane se „Katolickými Listy“ českým katolickým listu, jakého jsme si všichni přáli, abychom mohli konkurovat s listy liberálními. Mimo toho bude vycházeti tato sobota podtitulem laciný týdeník pod názvem „Týdeník katolických listů“, který je věnován zájmům důležitěho stavu rolnického. Již zveřejněný probošt Štálo usiloval o to, by místo dřívějšího „Čecha“ a „Pražského Týdeníku“ vycházel řádný ranní deník. Dnes konečně hlavní úsilím vdp. prof. Dvořáka a neúnavnou činností Jeho Osvícenosti hraběte Vojtěcha Schönborna docílilo, po čemž všichni katolíci čeští už dávno toužili.

Že z této svornosti v táboře katolickém může vyrůst časem zdárné ovoce, že se totiž zmůžeme časem také na katolický amyšlejší poslanec, to pevně doufáme. A tato svornost právě liberály české velice mrzí. Vymalovali sice už v „Špechu“ v novinářském to mrochovišti vejra, „Katolické Listy“ avšak karikatury nás ještě neodstrašily.

Rolnický sjezd svolaný mladočeskou stranou do Kličkova sálu na Poříčí, zdal se skvěle. Přišli jsme do schůze kolem jedenácté dopoledne, ale nebylo možno do sálu přijít, byl přeplněn a tak se dělo i stům jiným, kteří nuceni byli s nepotěšenou odejít. Panující straně svobodomyšlné boří se s rolnickým stavu pěda pod nohama. Ze byl sjezd tak četně navštíven, přičinou jest, že rolníci čeští chtěli o svých hmotných zájmech promluvit jednou otevřené slovo. Nepřijeli jako volební stádo strany mladočeské. Když proto poslanec Horák reklamovně české rolnictvo pro stranu svobodomyšlnou, nastal v sále takový odpor, že poslanec Horák musel ustáti. To jest věru bolestná rána pro matadory z maršanské alice, kteří po tak drahná léta třeptali v hlavním městě české inteligence s rolnictvem tak nevědomitě aivindl. Jáci jsou to rolníci v klna svobodomyšlném, kteří jako Horák, Níklfeld, rozšiřují mezi rolnictvem naprosto špatné základy hospodářské, které jsou stavu rolnického přímo záhubné! (Srovnej o tom rolnický program české strany křesťansko sociální, kde se na tento aivindl řádně posvítilo.) Na sjezdu tom rozdávan účastníkům také rolnický program nového tohoto agrárního sdružení. Pročli jsme ho a smáli jsme se mu, vidouce v něm pečivo upravené v pekárně pražského advokáta. Přání o tu nejdůležitější věc, o právo dědičné, o nezadlužitelnosti, nedělili se ani pády v programu tom ani muk. Také jsme posmáli, že si páni, co ten program vatili a pekli, mnoho z naší spíšiny, totiž s programem české strany křesťansko sociální, si vynesli a vypálili. Zde vidíme jak v nouzi tomu liberálnímu mozku musel za pomoci přispěti ten hloupý mozek klerikální.

Český sněm království českého povolil zemské provisorium a má se svolati sá v únoru. Viděli jsme tyto dva dny několikrát po ulicích zakmitnutí se povozy šlechty a tu a tam fiakra s poslancem a nyní zase ticho. Proč gravitroze historická šlechta česká do Vídně? Nemá ona dáti na jevo solidaritu s českým národem tím, že by strávila simu místo ve Vídni v Praze?

V Praze málo v zimě vidíme povozů šlechtických, za to jsme svyklí dívat se na nádherné ekvipáže šidů. To je ta slovaňská slatá Praha. Česká spolitelná otevřela svou novou přístavbu. Je to nádherná stavba, která se úplně vyrovná dvorám museím, dvorům divadla a budově říšské rady ve Vídni pokud jde právě o nádhernou vnitřní úpravu. Jsou to zase české peníze, nad kterými Němci vládnou. Do nové budovy pojišťovny Generali asecurationali na Václavském náměstí se nastěhovaly ohromné židovské obchody, jako bratři Austerlitz a jiní. Opět „slatá“ slovaňská Praha!

Všelicos.

Kdo si přeje další zasílání našeho listu, nechtě se již předplatit.

Nové adresy pro naše odběratele chystáme právě do tisku a proto prosíme snažně každého, komu list dochází pod neuprávnou adresou anebo přeje si vůbec nějaké změny na adresu, aby nám to nejdele do 13. t. m. oznámil. Po vyhotovení adres jsou opravy spojeny s obtížemi a připravují nás o čas. Račtež adresu, pod níž list dochází, přileptit na kor. listek a změnu připojit.

Přehledka listů protestantských. Klerikové a jezuité, toť první pozdrav p. pastora v Hlasech ze Siona, když ze sna libého se probouzí, klerikové a jezuité, to jest jeho poslední povzdech, když na leže se klade, a i v noci taž dvě slova jej straší a ubírají mu sladký spánek. Proto také v dv. čl. Hlasů ze Siona ze dne 10. prosince 1896 str. 289 uchýlil se p. pastor od svého úkolu „o postavení evangelické na Moravě a předsedal moc řetěci o klerikálech a jezuitách. Hlasy ze Siona přetvůj ty klerikály a jezuity ve svých sloupcích už kolik let, a když jednomu pastorevi dojde o nich písmo myšlenek a nadávek, pustí redaktorství druhému a ten třetímu, a tak na tom klerikalním a jezuitickém kolbišti lámon si hlavu a otupují své brkové oštěpy. Z toho kolbiště Hlasů ze Siona odešel jako marod pastor Novák, pak po něm odešel od chefredaktora a majitele Hl. ze Siona zrazen a před soud citován pastor Čížek, že při článku apolajícím papežství a katolické církvi jeho incognito bylo prozrazeno a on měl opletacky, a teď v vědomí své velikosti vystoupil na kolbiště pastor Šadek. Tomu jeho redaktorský rozum se otevřel už až v podzimě jeho života, a protože veteráni vůbec jsou opatrní, nevyšel p. pastor ze zálohy, ale nastrčil před sebe korektora tiskárny katolické Carstaina, aby, kdyby přišlo k soudu, za evangelický rozum nastrčil katolická záda a helvetismus zůstane pěkně v suchu. Co pak tedy p. pastor v Hlasech ze Siona nám přináší? Nejprve hrůza číst, „na Moravě přý obcházejí jezuité od fary k faze a místo aby lid u víte utvrzovali, svými kázáními jej fascinují. (Co pak aby místo jezuitů obcházel katolické fary nějaký helvetský p. pastor, aby je u víte utvrdil?) Dále: katolickým kněžím na Moravě nejedná se o zbožnost a mravnost lidu, ale o nadvládu, neboť kněží jsou podřízeni šlechtě a té se také jedná o nadvládu nad lidem, a proto kněží musí šlechtu podporovati. Dále: papež kněžím poroučí, aby se starali jen o vládu nad světem, a knězi musejí bezpodmínečně poslouchati. Tohle všechno dle p. pastora chtějí katolické kněží. Než my řekneme, že takovýto naivně hloupý jeho povídačům už nevěří ani poslední z jeho Ranných helvetských oveček, povědeme z jeho helvetského povídačů následky: Patrony katolických far je také protestantská šlechta, a tu tedy jeho helvetského tvrzení také kněží v její snahách podporují. Ze by protestantský pan pán jednal proti helvetům, to ani p. pastor sám nevěří. Dále: Patronem katolických kněží je náboženská matice v rukou vlády. A poněvadž teď té vládě mladočeskí nadlížají a pomýšlení by jí udělali, proto nas těl uznání ze strany helvetské, že jsme loyálními stejné s mladočechy. Čeho pak se dále bojí p. pastor? Aby učitelstvo nebylo katolické, aby inspektoři nebyli lidé něžného smýšlení, aby učitelé, učitelky a profesori nechodili ještě více na exercicie na Velehrad, aby se moc nešířily Reiffersnovy záložny, že přý jsou ty záložny vedeny duchem klerikálním a že osvěta se soustřeď s našimi snahami. O tohle poslední se s p. pastorem hádat nebudeme, ale připomínáme, jestli účinnost Hlasů ze Siona je vrcholem helvetské a pastorské osvěty, pak se pánům helvetům od Hlasů ze Siona ještě dlouho v hlavě nerozaví. O učitelstvo se starat nemusejí, které bude chtít, půjde s námi, nikoho nutit nebudeme, a že mpozí učitelé půjdou s námi, to už nyní k zaplacení strachu sdělujeme i Hlasům ze Siona i Nár. Listům ze dne 4. prosince. Pan pastor napomíná své věrné, aby zdokonalili svůj život v ohledu zbožném a mravním, aby katolíkům mohli imponovati. My jsme pořád myslili, že jejich čisté evangelium a žánruho protestanta ani nic nedokonalého nepřipouští, a teď najednou se napomínají že mají být lepší než jsou. Na konec pak str. 291 vylezlo z p. pastora, že se nemusejí klerikálů báti. Co to bylo pořád strašení helvetů předními klerikály a teď už tobo není třeba. My jsme věděli, že p. pastor, třeba nechtěl, musí přijít k rozumu. P. pastor str. 293 vyčítá katolíkům kilové knížky modlitební, poutě, oltáře, které by ženy očima šhltaly. Starejte se panové z tábora helvetského o své zfalšované bible, a kolik kil mají vaše kancionály a zpěvníky, ve kterých místo slova Božího spíláte katolickému záboženství str. 297, tak že zemská školní rada váš církevní zpěvník pro vaše helvetské děti ani do škol nepřipustila, poněvadž je i v písních pro boboslužbu určených učíte fanatické zášti proti katolíkům. A pak chudáci helveti, jak jsou všude od nás utiskováni pro to své čisté učení str. 297. Jestli konečně p. pastor str. 299 si přeje, aby mladočeská strana zaplápla klerikály jako červa, vzkazujeme mu, že to už nepůjde a že k veliké zlosti pánů helvetů máme tu smělost žiti a vyvíjeti se dál a nic je v činnosti nezadržá, ani ušlechtilé výroky Nár. Listů o katolících, kde, jak se zdá každý úterek má p. pastor klerikální quartál. Silné výrazy, jako: zapeklý, plesnivý a p. u Nár. Listů potvrzují jen naši domněnku, že se z Nár. Listů stal sešláblý, bruchivý a nerudný stařec, který chudák celý roztřesený brozí bujarým katolickým dětem, jak jim poví. Aspoň slova Nár. Listů: Sváté právo národa nezadáme nikdy a za žádnou cenu nikomu, k dobývání českého státu se neupíšeme krví našich dětí, buď u nás jen útrpný úsměv. Pánové z Nár. Listů zapomínají, že bez různých

kompromis se stranou konservativní už by dávno
by na zasloužený odpočinek, do svých paláců bla-
hobytn, které si nezlídně vysloužili na národa roli
dědičné. Proto pánové, nekekejte se tolik slova:
Listy katolické, a nebojte se tolik těch jezovitů,
klerikálů, neomylnických zelotů a švábů, když
to budete myslet a národem poctivě, nebudou
vám katolíci tlapat na paty, ale jakmile se opovázíte
na útraty národa hřešit, jen sami dobře se mít,
nic pro národ ani v zemském ani v říšském sněmu
nedělat, jen lidu lehkověrnému hluchými frásemi
písek do očí sypat, pak budeme vědycky na místě,
abychom v listech katolických vaše farisejství od-
kryli, a vám řádnou českou odpověď dali. Tam
tedy na shledanou. + 24.

Spojenými silami. Učitelé němečtí v Čechách
ustanovují katolický spolek v Hanácku. Česká
školní obec nebudě osamocena, neb všude po-
bí právníci duch Nejsvětějšího učitele, který zajisté
svítí. Vd. duchovenstvo žádá, aby o katolickém
českém spolku učitelském pp. učitele,
o nichž se domnívají, že by ke spolku přistoupili,
upozornili, neboť je třeba všestranné péče! — Další
činnost Zdař Bůh! — 22.

Zvěsti z východních Čech.

Osvědčení Jeho Milosti nejvyššího p. biskupa královéhradeckému.

V nejlhůbší účtů a pokrofu podepsaní kato-
lici z Veliké osmělují se Vaší Biskupské Milosti
projeviti k Novému roku nejuctivější blahopřání.
Po přelomě pastýřského listu od Vaší Biskupské
Milosti v chrámu Páně našem v den sv. Štěpána
byli jsme celí blažení nad pastýřským listem po-
dávajícím nám tolik důkazů o pravosti naší svatě
víry a posily proti nešťastným útokům a s přis-
noušením návrhům „klerikálů“ a „ultramonta-
nů“, s kterýmižto návrhy jsme se již docela
spřátelili.

Želíme tobo, že právě náš obecní výbor to
byl který ani tolik slušnosti neměl, by byl Vaší
Biskupskou Milostí uvítán; jest ovšem skoro úplně
evaangelický.

Prosíme Boha všemohoucího, by blahodárné
činnosti našeho Velikého Biskupa, kterého v do-
bách slých za horlivého náměstka Kristova si
vyvolil, šel, a aby dal dočkat se Vaší Bi-
skupské Milosti slavného vítání nad nepříteli
Kristovými.

Libáme Vaší Biskupské Milosti ruce a zha-
menáme se v nejlhůbší účtů a pokrofu oddaní

Antonín Říha, řídící učitel. Karel Urbánek, rolník.
Jan Štěpán, přednost stanice. Václav Špinka, učitel.
Karel Havel, c. k. poštovní. Věra Josef, rolník.
Jan Urbánek, mlynář. Václav Vokál, rolník. Je-
zeř Bůžek, rolník. Karel Zahradník, krejčí. Fr.
Mladík, rolník. Karel Votava, domkář. Frant.
Šmíd, dozorce na st. dráze. Jan Vozák, domkář. Ant.
Mladík, domkář. Josef Mordych, domkář. Václav
Zradilka, domkář. Josef Gregor, rolník. Václav
Funda, rolník. Josef Hoffmann, rolník. František
Šlachar, strážník na dráze. Bohumír Žitko, dozorce
na st. dráze. Josef Kozel, rolník. Václav Šimon,
rolník. Jan Pícha, rolník. Josef Cihraček, rolník.
Josef Jíra, rolník. Jan Beran, rolník. Josef
Křesťák, rolník. Jan Šmíd, rolník.

Poslání k horlivému osvědčení. La-
skavostí bisk. sekretariátu obdrželi jsme svrchu uve-
řejněný manifestací projev uvědomělých katolíků ve-
líkářů, kteří nelicencií slovy vzdávají díky nřp.
biskupovi za letovní pastýřský list „O ultramontanis-
mu.“ Neváhali jsme projev tento uveřejniti, protože
jest ohlasem smýšlení všech katolíků diecése králové-
hradecké, kteří posílali byli letos tak účinnými slovy
ka hájení národ křesťanských. Jak působivým byl
pastýřský list tento patrně z toho, že z 5000 vřis-
ků během týdne zbyla pouze malá zásoba.

Dar. Jeho Biskupské Milosti řídila Vincen-
ciánské konferenci sv. Antonína Poustevníka
v Novém Hradci Králové nejmilostivěji značnou
sumu 20 zl. r. č. utěditi, začez dotčená konfe-
rence své nejvroucnější díky a „Zaplat. Pán Bůh
skládá.

Přednáška nřp. biskupa v jednotě
katolických tovaryšů. V neděli dne 10. t. m.
bude přednášeti J. M. nřp. biskup v tovaryšské jed-
notě. Začátek o půl 3. hodině odpoledne. Uvedení
hosté mají k přednášce přístup.

**Řádná valná schůze jednoty katol. tova-
ryšů** odbývala se dne 3. t. m. za značné účasti člen-
ů. Schůzi zahájil dp. předseda, Fr. Reyl delším
prolovem, v němž nastínil stručně obraz minulé
činnosti spolkové a naznačil zásady budoucího postu-
pu. Jednatelská správa přinesla podrobný výčet spol-
kové práce, která každoročně přibývá ku ústřední vzdě-
lávací, závažné i lidumilné. Oírkevních slavností, sta-
novami určených, účastnila se vždy jednotu korporat-
ivně. Pořádáno bylo 8 veřejných přednášek vedle
četných promluv v řednickém kroužku. Všecky kato-
lické listy a stále srážající knihovna vyhovovaly
poptávce čtenářstva. Větší nároky na reprezentaci lež
jiná léta vyžadovaly letos čestné slavnosti svě-
cení praporů spolkových a národní slavnosti. Jednota
vyslala delegaty za samý slavnostní praporek, k odhalo-

ni domky proslulého průmyslníka, V. Červeného do
Děčína, ku svěcení prapore v Jilemci, v Čáslavi.
v Ústí n. Orli, Kvetelci n. Orli a v Hronově. Rovněž
při matiční zdejší slavnosti obstarala jednotu diva-
delní představení. O vzdělání členů pečaje kroužek
řednický, v němž členové sami přednášejí a čtenář-
ský kroužek, jenž látku ku přednáškám rozborem
dobrých spisů připravuje. O založení spřízněné je-
dnoty na Sl. Předmostí má jednotu také slavnou zá-
sluhu. — Při vzdělávací stránce nezapomíná na
slušnou zábavu divadlem a spěvem. Pořádána byla 4
větší divadla. Představení, 2 závažné večírky a 3 operní
skladby, z nichž poslední vánoční spěvohra docílila
svlaště lichterového úspěchu. Vychovala také již jed-
notu slušný počet dramatických sil, které výcvik svůj
stakaly na spolkovém jevišti. V lidumilné snaze jed-
nota poskytlá onemocnělým 20 zl. a plicestováním
členům 9 zl. podpory; pobořelým do Jelení zasláno
35 zl. Jednatelská správa řadí se svým výčtem spol-
kové práce ku letům předelým, což však nemáme
stejnou měrou říci o správě čestné. Docílili jsme sice
také ještě př. bytka, ale na fond spolkového domu
nesložili jsme letos nic, protože čestné nové kato-
lické podniky postaví na sebe pozornost štědrých dá-
ců, čímž na starší podniky se zapomíná. Doufáme
však, že se nám přece podaří mimořádným způsobem
uhraditi značný náklad, jež bude vyžadovati před-
stavení do Adalbertina. Po vyčerpání programu pro-
vedeny byly nové volby po většině starých členů vý-
boru, jenž se po valné schůzi hnedle ustavil, při čemž
svoleni byli pp. Polák st. za staršího, Jeseňský za
jednatele, Sluka a Jakubský za knihovníky, Čermák
za hospodáře, Svátek za správce divadla. Z volných
návrhů nejpořadnější jest návrh p. Jeseňského
o sřazení výdatnějšího podpůrného fondu. Valná schů-
ze ukončena byla hláskám provoláním „Slávy“ pro-
tektoru jednoty, nřp. biskupa královéhradeckému,
Edvardu Janu. Spolkové činnosti v novém roce
„Zdař Bůh!“

Národní kluziště, sřazené klubem českých
velocipedistů pro Hradec Králové a okolí přivábilo
minulé neděle velké množství návštěvníků a diváků.
Mile překvapí každého vnitřní zařízení místnosti:
lány, ohřívárny, čítárny, čekárny a verandy jakož i
kluziště samého, které vyniká nad jiná svou rozsá-
hlostí a polohou chráněnou. Též večerní osvětlení,
které v tomto uspořádání jest pro Hradec novinkou,
se nám velice zamlouvalo a přejeme našim obětavým
podnikatelům jen více — smy, hojnou návštěvu
kluziště pak doporučujeme všem našemu obecenstvu.

Ples spolku katolických tovaryšů ve prospěch
podpůrného fondu odbývá se dne 24. ledna 1897.
ve dvoraně Živnostenské-členářské jednoty. Vstupné
1 zl. Začátek o půl 8. hodině. Jen pro zvané. —
Ples spolku čtenářů Hradce Králové a okolí dne 26.
ledna 1897. Dvorana Besedy. Začátek v 8. hodin.
Vstupné 2 koruny. — Šibinky tělocvičné jednoty
Sokol v Hradci Kr. pořádají se dne 20. února ve
dvoraně besední o 7 1/2. hod. Hádka spolková. Motiv:
Z říše národních pohádek a pověstí.

**Ke správě o darech dobročinného komi-
téta** dam pro chovance Rudolfa dodáváme že: p.
Alaisie Janečková darovala 6 párů šl. a 12 kapesní-
ků; p. Marie Rybová. 4 páry punčoch a 6 kapes-
níků; p. Augusta Vachková: 3 kapesníky a látku
na 4 sástrky.

Úmrtí. Dne 1. t. m. zemřel Ad. Landa, bývalý
poručík v. oddělení četnického, posléze pobočník zem-
ského velitelství v Praze. Mrtvola zesnulého byla pře-
vezena do Hradce Kr. a pochována v hrobce na hřbi-
tově poučovské. Pohřbu zúčastnilo se 30 četníků,
ředníci soudu a hejtmanský a značný počet obcen-
stva. Všeobecně odsuzován byl způsob, jakým pohřební
řadav dopravit v tomto případě značný počet věnců
na hřbitov poučovský a zpět do kostela sv. Ducha.

Kožená tebelka s menším obnosem peněz byla
nalezena na národním kluzišti dne 5. t. m.

Oprava Dvornídková správčíka uveřejněná
v jednom z posledních čísel našeho listu pod titulem
„Vojenské bitky“, nebyla, jak se nám dodatečně sdě-
luje, správná. Větrnost mezi několika muži obou
zdejších pěších pluků stala prý se jen jednou.

Chťel se rozferevat. V úterý odpoledne byl
vyhosen z Fránkovy kořalny č. 78. Frant. Čáslavský
z Práskavy. Týž byl posléze pro větrnost zatčen a
dopraven do městského vězení. Doprava tato byla však
máramně neanadná; Čáslavský se rval se strážníky,
kopal, kousal a trhal oblek. Ve vězení pak rozbil dveře
a sánky šlehl, jimiž musel být spoután, a vyhrožoval,
že všechno rozpáse a rozfereje. Druhého dne dodán
byl soudu. Zbuják byl den před tím dopraven postr-
kem do své domovské obce z Prahy.

Beaítka v kapesníku. V jistém zdejším ob-
chodě zapomněla nějaká rolnice z okolí v posledních
třech měsících kapesní šátek, v němž byla zabalena
desetistátová bankovka. Nález uložen jest do přihlášení
se vlastníkna na policejním komisariátu.

**Udán pro nedovolené provozování hostinacé živ-
nosti** byl jistý majitel hokynářské boudy v obvodu
města. Týž prodával pivo v láhvích a čaj a k tomu
prý byla u něho jako sklopnice samostatná známá
lehká šaňtina.

Bujasť fantasie. Dne 29. prosince rozšířila se
po Kuklenách pověst, že nalezeno na lukách ve pří-
kopě nevorozené dítě. Četnictvo jalo se ihned pátrat
co na pověsti té pravdivo. V jednom příkopě za obcí,
nalezen balík zakrváceného šatstva. Nedaleko toho
vysekán byl pod ledem předmět, v němž však zjištěna
mrtvola — kočka.

**Obdrželi milost. Františka Kušlová, Josef Bed-
náš a Josef Hyppius** z Loděna, kteří měli býti popr-
aveni pro složitá úkladná vraždy spáchaná na rolníka
Kušlově, obdrželi od Jeho Velčenstva císaře milost
a sice Kušlová na čas života a ostatní do dvaceti-
letého žaláře. Všichni byli dopraveni dne 5. t. m.
z rána v průvodu místního četnictva dráhou do Prahy.
Senace milovně naše publikum přišlo o positek.

Kvítko z čertovy zahrádky. Dva 13letí bratři
Mojišovi z Nového Hradce Králové vyšli si dne 4.
t. m. na šebrotu do našeho města, kde se jim patrně
dobře vedlo; za vyšebrné peníze opili se tak, že mu-
sila jim policie přijít na pomoc.

Stávka pro nevěreční dárky. V továrně De-
muthově v Čer. Kostelci stávkovalo v těchto dnech
500 dělníků proto, že nebyly jim rosděleny obvyklé
novoroční dárky. Dne 4. t. m. vrátili se stávkující
opět do práce.

Kradlí na kořalku. V měsíci prosinci besedo-
vali povalovali Frant. Schenk, Arnošt Vlček, Jaroslav
Prokop a Josef Souček v kořalně Al. Nartíka v Ná-
chodě. Kamarádům bylo v putyce útulnější než venku
v mrazivém čase. Maršák však nečekal na pálenku a
proto jala se čistá společnost spekulovati, kde peněz
zvítí a dobře pak za ně se mít. Vybídnut Souček,
aby „něco“ započal. A skutečně, Souček se v malé
chvilce vyznamenal. Vypálil z pudy z neuzamčené al-
máry tovarnímu dělníku Josefu Rejskovi všechno ne-
dělň i vědní šatstvo, tak že okradený téměř nahý
zůstal. Souček s nakradenými věcmi poděšil pak své
soudruhy. Rejsk však ihned jak o krádeži se dověděl,
obvinil přímo 50letého Součka, dělníka bez práce, že-
natého, který však se ženou neřije a jemně kořalku
a kumpáni milejší než spřádání krbu rodinný. Souček
zatčen a proti druhým jeho kamarádům zavedeno vy-
šetřování jako spolupachatelům.

Neční návštěva o Sylvestru. Manželé Josef
a Marie Novákové ve Smiřicích šťastně skončili rok
1896., však poslední noc utkví jim na dlouho v pa-
měti. Jako obyčejně, tak i tentokrát navštívili syl-
vestrovskou zábavu dne 31. prosince. V živé zábavě
dočkali se okamžiku, kdy nový rok loučí se se star-
ým a kde všichni přítomní na vzajem si blahopřejí.
A právě první hodiny v novém roce byly již pro No-
vákovy osudnými. Po půlnoci když se odebrali k do-
movu, nemohli otevřítí domovní dveře, což jim bylo
nápádné. Novák chtěl vřísti oknem, došel k oknu a
to k nemalému jeho uleknutí bylo otevřeno. Vlezl
oknem do svého bytu a tu shledal, že byl nevídanými
hostmi navštíven a o téměř nabytý majetek okraden.
Vše bylo sotviráno a přeházeno. Dveře byly se síně
zastřeny, aby lupiči ve své práci překvapení nebyli.
Dle všech známek musili býti tři osoby v bytě, kamž
se dostali paklčím. Dle stop měli nohy zabaleny
v hadrách. Po bližším ohledání shledali manželé No-
vákovi, že jim byly odcizeny dvě velké peřiny, 4 po-
štáře, se skříně, slatý kříž, dva přetny, starý, slatý
medailon, který byl v rodině památný, černý kabát
(sako), dvoje kalhoty, černá vesta a na hotovosti
19 zl. Z vedlejší dílny truhlářské ukradeny jim různé
potřeby, tak, že úhrnem škodu odhadují nad 100 zl.
Na lukách ku Jaroměři nalezena druhého dne černá
vesta z krádeže této pocházející, kterou pachatelé
cestou stratili.

Mají to v krvi. Známí slodějové v okolí Jan
Kokrda a Josef Dunda z Neděšic, posledněji vícekrát
trestaný dlouhopřsták, vybrali se koncem prosince na
lup husí. Cil byl krátký. Dorazili do Rosbčic ku
statku páně Feglovu, vytrhli lať z plotu a vlezli do
dvora. Tři husy padly jim do rukou, které zadrželi
a v pytli odnesli. Na cestě zavítali do stavení Jana
Marka, kde z kurníka sebrali tři slepice. Doma husy
i slepice oškubali a libovali si, že jsou na vánoce
slušné a levně zaopatření. Druhého dne krádež zpo-
zorována a učiněno oznámení četnictvu. Četnickému
závodčímu Povoprdovi jsou známy ve vřkolu všechny
osobnosti lacině kupující a žijící na účty svých bliž-
ních; učinil několik domovních prohlídek až u Jana
Kokrdy nalezl peť ze slepic a husí. Oba se ke krá-
deži přiznali a byli zatčeni.

Zasypán ve studni. Dne 29. m. m. vyhazoval
Vinc. Rosálek z Lhoty pod Libčany studni u dom-
káře Rohlika v Dobřenicích, při čemž byl zasypán a
vytažen již jako mrtvola. Rosálek byl oddán nemir-
nému pití kořalky a ta byla patrně přitínou, že ne-
jednal s náležitou opatrností. Nešťastník zanechal
vdovu a tři nezaopatřené děti. Mrtvola jeho byla po-
hřbena na hřbitově dobřenicím.

Ohně. Dne 29. prosince o půl druhé hodině od-
poledne vypukl ve stáji Josefa Doubravy na Novém
Hradci v č. p. 176 neznámým způsobem oheň, který
strávil celou budovu. Doubrava jest pojištěn v vídeň-
ské pojišťovací společnosti na 350 zl., utrpěl však
škody přes 400 zl. — Dne 3. t. m. o 7. hodině ráno
shořela stodola rolníka V. Holuba v Práskavě. Má
se za to, že oheň byl založen za maty. Vyšetřování
jest zavedeno. — Dne 2. t. m. ve 2 hod. odp. shořela
stodola J. Valcov v Onjezdě u Černilova. Škoda od-
hadnuta na 750 zl. Pojištění 620 zl. — Dne 1. t. m.
o noci řádil oheň u Ant. Jirouška v Roudničce.

Oheň. Dne 28. prosince o půl 7. hodině večerní
vypukl v domevním stavení v cihelně firmy Fejtek a
Kníšek u Jaroměře oheň, který zničil stáj a stavení.
Mimo to shořelo se 250 metr. centů sena. Požárem
utrpěli majitelé škody as za 900 zl. Byli však poji-
štěni na střechu u společnosti „Phönix“ na 850 zl. a
u společnosti „Slavia“ v Praze na seno na 500 zl.
Veliké nebezpečí hrozilo blíže stojícím budovám, se-
jměna kruhovce a lse děkovati úsilí přibylých ku po-
moci hasičů z Jaroměře a parní stříkačkou. Zachra-
novací práce hasičů jaroměřských byly zdatné a sbor
se opětně smatenitě osvědčil. Podězení se založení
obné padlo na dělníka Karla Kociána, který vsor
výpovědi z práce, sdířoval se v cihelně, kde byl bez-
platně uřival a práci si jinde nevyhledával. Den před
požárem řádil u stavení dělníka Františka Součka, o
němž se domníval, že byl vinou jeho z práce propu-
štěn. Souček pak uposorňoval svého zaměstnavatele
druhého dne na K. Kociána, že by týž mohl něco
slého vyvésti.

Z Předměstí. Na štědrý den bylo v naší škole už po desáté od jejího založení chudší mládež obdívá a šatstvem. Po deváté hodině bylo šatstvo shromážděno v druhé třídě, a přednášlo dojemné spěvy vánoční, jakož i důkazy o veliké dobrodiní, jež jim lá-ka četných přispěvů zdejších škol prokázala. Za tu lásku, kterou dobrodinci projevíli malickým, a to ubohým malickým chudobným, ať hojně požehná dítka Boží všem! Řídící učitel p. Augustin Míndl máše se radovati, že jeho láska k mládeži nalézá obětavého ohlasu v obci. Hodně sdaru Božího sa to všem!

Z Polné. S potěšením zaznamenáváme v kronice dějin spolku našeho, že vyskytli se mimo nepřátelé snah našich i přátelé, kteří se obzvláštní štědrostí darovali nám 200 zl. ku podpore členů, kteří by v stísněných poměrech byli. Dalším slibem nám daným jest, že peněžité dary průběhem roku vzrosteu na 400 zl., kterýžto podpůrný kapitálk nesustane osamocen. Šlechtným dárcům srdečně: Zaplať Bůh! Nemůžeme též satajiti velké události, která u nás stala se o sylvastrovské zábavě u „Slovana“. Na jevišti uveden byl duchaplný šáur vtípů. Motiv vzat z posledního jednání „Kátova posledního díla“, jež sehráli ochotníci spolku sv. Josefa dne 27. prosince při nabitém sále. V díle tom ve třetím jednání hradní na Valdeku Kulovin se zblázní a dupe do země. Naši milí sousedé náš jako kočka myš milující, vytasili se s pyramidálním nápadem, že studení vydupávají šváby. Nu a co myslíte, ten s odpuštěním vtíp se zachytil a byl městským řádným polním vypravěčem na prahu bohyň Thalie. Páni se baví! Z nouze Franta dobřej. Věc nestála by sa smínku, ale přece připomínáme jí na ukásku jakožto charakteristiku našich domácích duchův a kulturních sil. Ostatně přítomné obecenstvo učinilo si úsudek také.

Z Hronova. Dne 2. ledna uspořádal politický klub katolického dělnictva v Čechách na požádání některých uvědomělých katolíků sdejších ve Zbečnicku u Hronova v místnostech p. Václava Holubce veřejnou schůzi. Ke schůzi té zavítali ochotně osvědčení již řecníci v oboru křesťansko-sociálním: dp. Emil Dlouhý—Pokorný a p. Václav Myslivec, členové téhož politického klubu z Prahy. Po zahájení schůze p. Josefem Lelkem, obchodníkem ze Zbečnicka a členem klubu, ujal se slova dp. Emil Dlouhý—Pokorný. Rozvinul před posluchači poučavým způsobem obrázek parlamentu nynějšího, ukázal na nynější ne-spravedlivé zastupování lidu tamtéž a vybízel vše, aby každý k volbám způsobilý občan svého také vědecky učil a volil svláště při nastávajících volbách do V. kurie jako svého zástupce a tlumočníka muše zásadami křesťanskými prochnutého, upřímného katolíka, který by na sněmu zájmy lidu také nezištně hájil a zastával. Druhý řečník, pan Václav Myslivec, objasnil poněkud křís program strany křesťansko-sociální, vytkl jednotlivé body v tomto programu a ukázal mimo to v pravém světle zásady sociální demokracie, tak že posluchačům zašla všechna chuť na ten budoucí sociálnědemokratický ráj, který oni tak rádi svým stoupencům před očima malují. Všechny výroky své doložili páni řečníci hojnými doklady z úst vlastních demokratických předáků vzatými. Schůzi uzavřel opět p. Josef Lelk vybičadav provolati „sláva“ papeži dělnictva Jeho Svátosti Lvu XIII. a našemu zeměpánu, císaři Františku Josefovi I. Že v našem okolí zájem pro zásady křesťansko-sociální roste, tomu nasvědčuje hojně účastnění při oné schůzi; neb prostranné místnosti hostinské byly posluchači obojího pohlaví přeplněny, a páni řečníci hojným potleskem a častým souhlasem odměňováni. Vždyť mluvili od srdce k srdci. Také soudruzi naši věrní i se vzdáleného okolí v hojném počtu se dostavili. Kéž schůze podobné častěji i jinde se opakují — pak spravedlivé a poctivé zásady naše musí proniknouti v jádru svém dobrý náš lid, pak můžeme očekávati s jistotou, že dojdou tyto zásady svého uskutečnění na prospěch lidu našeho nyní tolik hmotně i mravně stísněného. Ku konci této správy vzdáváme srdečně dík politickému klubu katolického dělnictva v Čechách za jeho ochotu, a jakou u nás schůzi tuto uspořádal, také pánům řečníkům, kteří aš s matičky Prahy k nám zavítali, i všem ochotným účastníkům — a na brzkou shledanou voláme: „Zdať Bůh!“

De Brandýsa m. Orli. (Odpověď na článek uveřejněný v „Rachu“ dne 24. prosince 1896.) Poněvadž věnoval jste mi, milý příteli, svou pozornost, jako dodatek k demokratické schůzi se dne 6. prosince 1896, uveřejnil jste článek přímo na mne adresovaný, pokládám za svou povinnost Vám se podobně zachovati. To, co jsem četl v „Rachu“, do kterého jste se se svým přitřeseným srdcem utakl, jest věc na výsost zajímavá. A to je druhý důvod, pro který vám touto cestou odpovídám. Četl-li jste někde něco, to ještě neznamená nějaké pozitivní vědění. Chcete být jako Makkabeus do klerikál, a nevíte, co to klerikál je. Klerikál je člověk, který si vyvolil Boha, Ježíše Krista za podíl (rec. kleros). Tedy každý dobrý katolík jest klerikál. Klerikalismus pak jest snaha, aby, jak jednotlivci, tak i náš veřejný život, tedy i zákonodárství proniknuto bylo duchem zák. Kristova. Vidíte, jak daleko uchytil jste se od pravdy! Ve schůzi jsem tvrdil totéž, že jen na základě náboženství, dle něhož mají se zachovati jak předárci tak lid dělný, je možná klidná oprava ku blahu lidstva. Vy ale opravujete mne, abych spíše řekl „na základě klerikalismu“, a nyní pozor! „toho klerikalismu, o němž praví Kristus, že sežírá domy vdov a sirotků, který je farizejský, pokrytecký jako hrob, zevně krásný, ozdobný, ale uvnitř plný hausu, hněby a nečistoty, na základě toho klerikalismu, těch klerikálů, kteří mají tak temnou minulost...“, kteří v Athénách otrávilí Sokrata, v Jerusalemě nejnevinnějšího Krista, v Kostnici horlivého kazatele Husa, těch klerikálů, o nichž praví Kristus, že na jejich rukou lplí všechna krev od Abela až do krve Zachariášovy.“ Mnohý z laskavých čtenářů nebude chtít věřit svým očím. Když jsem četl v tomto ct. listě, jak hradecká hokynářka líčila své družce klerikály, že pijí lidu krev, že pan biskup vypije denně tři šejdlíky lidské krve, nemohl jsem se domyslit, jak

se cos takového může v lidské hlavě srovnat, ale nyní po přečtení Vašeho článku, věřím všemu. O ubozí klerikálové! Vy jste otrávilí Sokrata, ukrášovali Pána Ježíše, upálili Husa, zabili Abela, proroky, Zachariáše. Tedy Kain byl klerikál, Melitos, Anytos, Lykon, žalobci Sokratovi byli klerikálové (400 let př. Kristem). Vysoká rada židovská s Pilátem, s Jidášem, to byli sami klerikálové atd. Věc tato nepotřebuje mých slov. Mluvit sama aš příliš stejné. Vyvracet tak horstati ne-mysly není třeba. Dále píšete, že jsem špinu španělské inkvizice chtěl smýti na moc státní, a proje-vujete strach, abych je ještě nevedl na sociál. demokracii. Pohledte jen něco výše, a upamatujte se, co jste všechno svedli na klerikály. Vašeho napomenutí nepotřebuji, poněvadž dobře vím, a vy sám na sobě ukazujete, že vášeň od pravdy odvádí, a proto buďte úplně bez starosti. A pravíte li, že jste hrdi na své soc. demokratické předky Husity, apřítáte tím dva pojmy, které se navzájem vylučují, a dokazujete, že nevíte, ani co jsou Husité, ani soc. demokraté, do jejich řad jste se přihlásil. Husité byli stoupenci Husovi, který je učil, že jest jeden Bůh ve třech osobách, že Ježíš Kr. jest Syn Boží. Hus je učil ve svém výkladu 10 Božích přikázání: „že v naděli máme spasení svého pilně hledati,“ že „spověď má býti dobrovolná, brzká, sjevná knězi, svých hříchů celá“, který psal s Kostnicí: „Připravujte se, abyste před svátky velikonočními hodně přijímali Tělo Páně.“ — A co jsou soc. demokraté, a jaký jest jejich program? Známý vám asi general soc. dem. Bebel, předložil jej světů několikrát: „na poli náboženském bezbožectví, na poli národohospodářském komunismu, na poli politickém republiku.“ Možná, že se budete bránit, že nechcete atheismus; ale pak poukazuji vás na tyto výroky: v červnu r. 1874 prohlásili komunnardští revolucionáři na své schůzi v Londýně ve svém manifestu jako programu budoucí soc. dem. revoluce: „Vy-hnati Boha ze společnosti lidské, tot jest cílem revoluce.“ Soc. dem. list „Socialist“ r. 1896 číslo 18. na otázku: Co jest Bůh? odpovídá: „Zpěsnilý před-sudek.“ Co jest soc. demokraté v učenování náboženství? „Systematische Verdrummung“ soustavné zhlupování, praví vídeňský soc. dem. list „Arbeiterzeitung“ r. 1898 čís. 191., a opět Bebel volá: „My jsme (totiž soc. dem.) proti veškeré autoritě na nebi i na zemi.“ A kdybyste si snad vzal za svědka řečníka p. Šperu, který zde na schůzi řečnil — pravil, že soc. dem. nebere náboženství lidu, přijde jen ke mně, a já vám dám do ruky časop. „Červánky“, jejichž p. Špera hlavním pracovníkem jest, jest-li že mi dokážete třeba se článků téhož p. Špery, že soc. dem. stojí na stanovisku náboženském, a že náboženství netupí proto, aby je se srdci lidu vyrvala. Chcete-li vyvracet položku druhou, že soc. dem. nechce zavést komunismus t. j. společ-nství majetku, a odvoláte-li se na slova téhož pana řečníka Špery, jež zde při schůzi pronesl, že totiž soc. demokraté nechťají se dělit, vezměte opět do ruky „Červánky“ čís. 20. ze dne 20. října 1896 a přečtete si čl. téhož p. řečníka, odkud i já cituji na str. 310: „Nevidíme správné nasývatí komunismus fantasií neuskutečnitelnou. My musíme si představit člověka přístihu lepšího, než nynější lidé jsou, a proto nemůžeme nám ani dost málo vaditi, bychom zřízení kolektivističké nepovažovali za možné a prospěšné.“ Jaká to byla tedy blamáž! A na třetí punkt v programu soc. demokracie mám také důvodu dost. V soc. dem. listu „Vorwärts“ r. 1898 čís. 154. hroší Liebknecht: „Ano náš program bude proveden násilím.“ Soc. předák francouzský Chauvin slibuje v Peuple r. 1896 č. 109: „všechny postřílíme, kdo se nám postaví v cestu.“ Žcela konsequentně socialistický přiznivec Louis Blanc, tedy šádný klerikál, činí sa nne závěr: „Všechno, co odstrahuje Boha, zavádí sverchovanost kata.“ To jen tak letem zachycaná fotografie soc. demokracie. Jest-li tedy hrdi na své předky Husity, brániti vám šádný nemůžu, oni ale na vás, na své potomky besedné hrady jistě nebyli. A ještě spoléhám na vaši trpělivost. Dostal jsem od vás increpu, že aš šádný žid na schůzi nebyl, přec jsem o nich řekl, že stojí na špi-cích soc. demokracie, čili že tvoří její general-stáb a pravíte: „ostouzeti někoho, sa jeho nepřítomnosti, to necharakterizuje hezky inteligentního člověka. Můj drahy, jak já jsem se o nich vyslovil, nikoho nejme-nuju, a pouze konstatuju pravdu, to jest všemi zá-kony o veřejné schůzi dovoleno. Za to panu Šperovi, když tam někoho jmenoval šlodějem, sa čes byl vládním komisařem volán k pořádku, tomu nevytáště nic. Toho to charakterizovalo hezky, že ano? Jak jste tedy útlocitným, ovšem jen na jedné straně. Máte o ně úzkost, když toho potřebujete proti mně. Ku konci pak se jim smějete, poněvadž toho potřebujete proti obchodníkům a živnostníkům adejším. Vzpomínám na výrok dr. Dühringra, známého nepřítel křesťanství, tedy ne krvi zbroceného klerikála, který výrok pronesl již r. 1873. „Die Socialdemokratie ist kurzweg ein Judengechäft.“ soc. dem. jest krátce řečeno židovský kšeftem. Na mezinárodním sjezdu soc. demokratů ve vesnici Siebleben u Gothy svoleno bylo následující předsednictvo: Za předsedu milionář žid Singer, za zapisovatele milionář žid Arons, který spolu se židem Singrem, židem Schönlaakem, židem Stadthagenem, židem Quarckem, židem Braunem atd., hádli celý sjezd. Tak to vypadalo v Gothě; a omlédneme-li se po světě, můžeme upustiti zas: V Anglii vede demokracii žid Aveling, ve Francii žid Lafargue, v Německu Singer, v Itálii Barsilai, v Španělsku Iglesias, v Polsku Mendelsohn, v Uhrách Silberberg, v Americe žid Kohn, v Rakousku Adler. A chcete-li vědět, kdo i české stu-dentstvo štye a mezi nimi soc. dem. rozšiřuje, jsou to žid Leo Sax, žid Ignaz Popper. Nemáte li ještě dost, slyšte dál: Jako sociální demokrat musite znát tato jména svých předáků, krom již jmenovaných: žida Ellbogena, Ingwera, Lassala, Marxa (Markusa) Goldsteina, Pollaka, Gradenaiera, Daacinsciho, dr. Czecha, dr. Morgensterna, Ganse, Ferriho, Vogthorra, Auspitze veaměs židy. I s židovkami vám mohu posloužiti. Jest to Glaserová, která dle Arbeitztg. založila ve Vídni spolek socialistek, dále Avelingová, Zetkinová, Löwen-bergová. Vidíte, to nepopel ani soc. dem. řečník pan Špera, a hájil jen to, že jest tomu jen v Německu!, a v celém ostatním světě ne? A což pak jest sociální dem. jiná u nás a jiná jinde? Nikoliv, jest židovská

věda! Od židů založena, od židů podporována, od židů věda vedena. Jak pravdivý jest výrok dr. Laagra, že soc. demokracie není nic jiného, než ochranná garda židovská. Jak patrné máta o soc. dem. poněti přiliš ideální, optimističtější. I th, že jest aš tak proti klerikalismu vyřítit, je krví potřhanil, i to je na povol židovský. Marx žid, řekl: „Lid s knězem spojený, jest hradbou nepřemohitelnou,“ a „proto sociál. dem. list „Vorwärts“ pronesl heslo: „Musíme být do kladu, třeba to byli lidé nejpoctivější!“ Jak náležitě to heslo! Hodno zajisté svých původců. Tolik veřejnosti na uvě-šenou. Končíme slovy básnickovými: „Pravda není ustoupiti zlobě, kdo jí laje, ten ji zastává.“ P. Křemžek.

Listárna administrace.

F. H. Staršov: Do 1. čer. 1897. — F. T. Křelovice: Od 1. listopadu 1896. — Ot. B. Vápen: Ještě 70. kr. Zásilký dle ptání sastavíme.

Tržní správy.

V Hradci Králové, dne 2. ledna 1897. 1 hl. pšenice al. 6.— až 6.40, žito al. 5.10 až 5.40 jedním al. 4.15 až 4.55, ovos al. 2.70 až 2.90, proso al. 4.30 až 0.—, vikev al. 4.80 až 0.—, hrách al. 8.— až 0.—, čočka al. 11.— až 12.50, křídly al. 9.— až 0.—, hrup al. 8.— až 11.—, brambor al. 1.30 až 2.—, jetelevoho semínka červeného al. 24.— až 32.—, jetelevoho semínka bílého al. 28.— až 41.—, jetelevoho semínka, svědkého al. 30.— až 35.—, máku al. 00.— až 00.— olejky al. — až —.—, lněného semene al. 6.— až 6.50 100 kg. žitných otrub al. 3.50, 100 kg. pšenických otrub al. 5.— 1 kg. másla červeného al. 1.— až 0.00, 1 kg. másla převařeného —, 1 kg. másla vepřového al. 0.80, 1 kg. tvarohu 14 až 16 kr., jedno vejce 2 kr kopa okurek al. 0.— až 0.—, kopa salí al. 1.50 až 2.30, kopa drobné zeleniny al. 0.40 až 1.50, hektolitr cibule al. 1.80 až 2.60, bečka jablek al. 2.20 až 4.— bečka brambor al. 2.40 až 3.60, bečka žvatek al. — až —.— Na tyhodni: a obilni trh dne 2. ledna 1896 odbývaný, přivezeno bylo: hektolitr pšenice 29, žito 107, jedmese 49, ovos 990 proso 9, vikev 1, hrach 24, čočka 8, jablek 20, křep. —, brambor 30 3, jetelevoho semínka 6, lněného semínka 6, olejky —, máku 4, okurek — kop. 944 kop. drobné zeleniny 27 kop. cibule 118 hektolitrů jablek 61 beček, brambor 80 beček, žvatek — beček, pak vepřé 23 kusů a 286 kusů pederovat.

Politické družstvo tiskové

pod ochranou sv. Jana Nep.

v Hradci Králové

bede zpti

výborovou schůzi

ve středu, dne 13. ledna t. r.

o 2. hod. odp.

v místnostech spolkových na Velkém ná-městí č. 34.

V Hradci Králové, dne 7. ledna 1897.

Dr. Al. Frýdek,

předseda.

Dr. Fr. Šula,
jednatel.

Poděkování.

Panu Josefu Křemžkovi, statkáři ve Vyso-kém Mýtě a spanilomyslné choti jeho Marii ro-z. Udrálové za vkusný a cenný koberec před hlavní oltář v chrámu Páně v Rovni — a P. T. páni: Žofii Udrálové, choti rolníka v Dolní Rovni za krásné antependium — vzdává nejupřímnější díky

E. Starý,
farář v Rovni

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík,

umělecký záved sochařský a řezbářský v Praze.

Dílňy: Bubna 612. — Skl. ad Ellšjina tř. 24.

Zasílaje povinný obnos k vyrovnání účtu svého, vzdávám srdečně díky za zdatilou sochu sv. Václava Vámi provedenou.

S úctou všekeron

P. Emanuel Fencl,
děkan.

Goldštv Janík, 22. června 1896.

Z Oltáře

vyňaté modlitby mešní, jež lid při mši sv. tiché společně nahlas modlit se má (Vy-znávám, Věřím v Boha, Přijmiz sv. Trojice... atd.) dostati lze na listech 8° tímto pí-smem tištěné 100 kusů za 60 kr.

Biskupská knihtiskárna

DRUŽSTVO na zužitkování ovoce

v Hradci Králové
prodává ve svých místnostech pod pekárnou od
10 l. počínaje

vinný ocet ovocný . . l. a 15 kr.
slivovice 1 l. a 1 zl.

Drobný prodej slivovice převzal p. J. Cyril
Vlach; octa pp. Bouček, F. Chrudimský, Jos. A.
Komárek, Václav Michálek, Vojt. Václ. Ráň, A.
Šimek, J. Cyril Vlach.

Při prodeji ve velkém povolují se
značné výhody.

„ČASOVÝCH ÚVAH“

vyšla čísla:

1. Naš program.
2. Radikalismus a kleri-
kalismus.
3. Encyklika Lva XIII.
O otázce dělnické.
4. O ultramontanismu.

„Časové úvahy“ uveřejňují pozoru-
hodné práce nové i starší, aby vnikly
do nejširších vrstev katolického lidu.
Obsahují průměrně 2 tiskové archy a
prodávají se jen za cenu výrobní.

Celoroční předplatné i s poštou
50 kr., jednotlivá čísla stojí 4 kr. na
4 výtisky pátý výtisk zdarma a franco.

Politické družstvo tiskové

V Hradci Králové
vydalo druhé vydání spisku

Učte se z dějin.

Blevo k naší mládeži od starého vlastence.

Tento krátký přehled neopřehledných
dějin českých dostati lze

v biskupské knihkupectví

Stran 62 8°. — Cena 15 kr. franko.

Při odběru většího množství přiměřená
sleva.

Poznámka: Často žádaná brožura

„Jaký je přece ten biskup kralovohradecký“
vyjde jako zvláštní číslo „Časových úvah.“

• Nejlepší •
slováckou
slivovici
borovičku

1 litr od 70 kr. po-
čínaje vyrábí

N. Nesňal
Ubratý Brd.

Sříbrná medaile Národní Jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
zlaté služební medaile s korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech ča-
sopisech doporučovaná — pomínou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
nejlepší jediné

pravé nefalšované mýdlo jádrové

jaž P. T. ct. obecnostu vše doporučuje

Jindřich Jelínek,
mydlář v Hradci Králové.

Tyž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „Jelínkové lovan-
dlové mýdlo neutrální“ doporučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a specialitů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malšovických č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čenka Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Pozvání

ku předplacení

„Dělnické Noviny“

Organ katol. dělnictva československého.

Na „Dělnické Noviny“ a s nimi spojenou přílohu

„Spolkové Listy“

předplácí se:

celoročně 1 zl. 60 kr., půlročně 80 kr.
a čtvrtletně 40 kr. poštovní poukázkou.

„Dělnické Noviny“

vycházejí již šestý rok a jsou nejroz-
šířenějším křesťansko-socialním listem
českým.

Předplatné přijímá

Admin. „družstva Vlast“

v Praze č. 234-I.

Jiřská ulice.

Ex offo

křestní listy

jsou na skladě bisk. ti-
skárně 40 kusů. (knihy) za
80 kr.

Navštívenky

od 60 kr. výše nabídní

Biskupské knihkupectví

V Hradci Král.

Vlastní výrobu

vlněných látek

z čistě ovčí vlny
doporučuje na podzimní a zimní obleky, havelky
a kostelní sukna

IGNÁC STRÁDAL,

závod soukenický v Humpolci.

Vyznamenán na zemědělské výstavě v Praze stříbr.
medailí obchodní komory živnostenské, v Plzeňské státní
medailí bronz.

Vzorky zdarma a franko.

Do Hradce Králové a okolí.

Dovolují si slušně oznámiti, že počínaje
dnem 1. ledna 1897. zařídím v Hradci
Králové

sklad kamen

šamotových i obyčejných, bílých a ba-
rovných glazur.

Sklad nalezen se v Praze, ulici č. 291.
(v lípách) a svěřen jest zástupci mých vý-
robníků, skutečně vynálezců kamnářů p.
K. Kočka, který jednak sám, jednak
osvědčenými stavěči z mého závodu v Tre-
bešově vykonává bude řádné práce sta-
věcké. Také převezme p. Kočka všecko
čištění a opravy kamen.

JOSEF MATĚNA,
kamnář ve V. Trebešově u č. Skalce.

Právě jest vydána:

MŠE F-DUR

pro smíšený sbor s průvodem varhan
a malého orchestru.

MISSA F-DUR

ad quatuor voces inaequales organo atque parva or-
chestra comitante.

Složil Fr. Plíka. Op. 17.

Partitura, varhanní hlas, hlasy nástrojové a spěvné 8 zl.
netto; spěvné hlasy a hlasy smyčc. nástrojů po 15 kr. netto.

Prvé vydání tohoto díla (pro smíšený sbor s prů-
vodem varhan, za 2 zl. 60 kr., hlasy po 15 kr. netto)
potasalo s neobyčejným úspěchem při provedení jeho
na četných kůrech v Praze, na venkově, v Solnohradě,
v Subotici v Uhrách, ale i v cizině, jako na př. ve
Vratislavi, a j. Skladatel upravil nyní k četným přá-
ním má svou pro malý orchestr, totiž dva hoboje
(nebo klarinety), 2 rohy, smyčcové kvintetto a
varhany neobl. s pozouny a tympany. Zpěvné hlasy zá-
staly neměnné. V této podobě jest má tato jedi-
ným dílem svého druhu, spojuje při své snad-
nosti v provedení i neobyčejnou efektnost
a hodí se tak ku všemožným příležitostem.

„Hlídka“ benediktinských rejhradských píse v č. 4.
r. 1896 na str. 295. došlo: „Má tato v čistě církevní-
ním slohu pracovaná báň doporučená a osvědčeným
kům, které mají dobrého varhanníka. Pěkná a věcná
skladba ta zaslouží opravdu, aby na našich ků-
rech zdomácněla.“

Nakladatel FR. URBÁNEK, český knihkupec
v Praze, vedle Národního divadla.

Prvý český závod hudební.

Advokátní kancelář

JUDr.

ŠTĚPÁNA FISCHERA,

advokát

v Hradci Králové

nachází se od nynějška v národ-
ním domě č. p. 280. p. profesora
Beránka (první dům u pražského
mostu) v I. poschodí.

OBNOVA

vychází každý pátek dopol. a 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré zásluhy, dopisy a předplatné adresujte pouze:

Obnova v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . 4 zl.
na půl roku . 2 „
na čtvrt roku . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 54.

K době velikonoční

dovolují si uctivě doporučit

Jestliže se dřeva řezané a polychromované. Boží hrabý se slohem kostelů souhlasné. Křížové cestý v reliéfu řezané neb lité, polychromované na zlatené pádě v slohových rámcích. Sechy „V křížovní“.

Fotografie a nákrepy jsou k dispozici.

V hluboké úctě ddaný

Josef Krejčík,

umělecký závod řezbářský a sochařský v Praze.

Pisárna a dílny na Letné 612—VII. Sklad Elišdina třída č. 24.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr. r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Umělé suby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu. Zaručuje ceny nejlevnější a poroučejte se do vzácné přízně ctěného obecnstva, znamenám se v hluboké úctě oddaný

Josef Čáslavský,

subní technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

Nádherné dary!

Obrazy

**MADONNY
a KRISTA,**

krajiny a všechny druhy nejjemnějších obrazů v největším výběru, za ceny nejmiřejší v závodě srdadel, obrazů a rámců

JOSEFA KIESLICH,

v Hradci Králové

pražská ulice vedle Hotelu Merkur.

Křestan

Nejsvětější Svátosti Oltární
posvěcený.

Seštil:

ABBE A. HENRY,

čestný kanovník a ředitel ústavu Nejsvětější Trojice v La Marche.

Die III. vydání přeložil

VOJTĚCH KAMEŠ,

farář v Chřenovicích.

Nákl. bisk. konistofe. Tisk bisk. knihtiskárny.

Stran 514—8°—

Cena brožovaného výtisku 70 kr., franko 80; v tuhé vazbě celoplošné franko 1 zl.

Všele odporučení této výtečné adoracní knihy viz v „Řádu duchovním.“ seřitu do vátem a v „88. Eucharistii“ v seřitu Hynovém t. r. Objednávky přijímá biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Pravá vína

uherská, rakouská,
dalmatská, istrijská,
sladké ausbruch a malaga

v nejlevnější ceně doporučuje

v úctě nejhlubší

Arnošt Jiříčka,

v bývalé Tobiasově vinárně.

**Ztráta vlasů
a tvoření lupů**

se pod zárukou jediné jistě zamezí

CRINOGENEM

od

J. Beyšovec v Jičíně.

Cena láhve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvích franko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukázce 3 zl.

Składy v lepších materiálních obchodech a holičských závodcích.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, paschaly, trojhrany, grana, jakož i nejjemnější druhy kadidla, doporučuje veleúctojným farním a slavným patronátním úřadům,

rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nejlepších a v cenách nejlevnějších.

Zároveň odporučím světla do věcných lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nejlepší uznána.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

Žluté a stříbrné klenoty!

VÁCLAV ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísekný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové

(sv. Jánově nám. č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně nasobný sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínského stříbra, oadobné stolní nádoby veškeré zlaté a stříbrné hodinky I. jakosti; dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je tříděně skoušeno a značeno.

Objednávky a správy se přijímají a skotcovují, též veškeré sprádky hodinářské se vyřizují.

Vše za rovné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

JAN HORÁK,

seukovník

V RYCHOVĚ n. K.

nabízí na dobu zimní

čisté vlněné látky vlastní výroby.

Ráděs učiní jen malou objednávku na skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veleúctojným a veletčným zákazníkům za vzácnou přízeň, proším, aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibují vždy vzorou, poctivou obsluhu.

**Dobře osvědčené
hodinky**

zlaté, stříbrné, nákové a ocelové jakož i veškeré nádobné hodiny do salonů, kancelářů, kuchyní a hostinců. Budíčky u velkém výběru dobře a přesně regulované se zárukou od jednoho do tří roků. Veškeré zlaté a stříbrné výrobky zboží granátového z nového stříbra doporučuje za velmi nízké ceny

Josef Šteffek,

závod hodinářský a zlatnický
v Hradci Králové,

velká pošta, č. 145. proti hlavní stráni.

Veškeré správy hodinářské jakož i zlatnické se přijímají a vyřizují co nejpřesněji za ceny poměrně levné.

**Umělecký
závod**

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Speciální závod pro malbu oken chrámových.

Šedmikrát prvními cenami vyznam.

Vzorníky k namalování franko.

Ceny mírné.

OBNOVA

Číslo 96.

V Hradci Králové, dne 15. ledna 1897.

Ročník III.

Svoboda v okovech.

Nechceme psáti o lidském Svobodovi, který se buďto za jakéhokoli ničemnosti anebo třebaš nevinně dostal za mříže a tam i do okovů. Ale chceme ukázati, jak dnes nejdražší svoboda, to svoboda slova, svoboda smýšlení, svoboda přesvědčení v Čechách jest tapena, hanobena, ve pal dána a jak je v okovech z papírových řetězů po veřejných tržištích a po špinavých hospodách vlečena a smýkána.

Po celý již lidský věk, abychom ušili noví národní výrazu tedy: od Havlíčka počínaje zasazuje se česká společnost o to, aby každý její člen směl a mohl míti o všem svůj vlastní náhled a své vlastní mínění; od Havlíčka počínaje pracuje česká společnost k tomu, aby se každý její příslušník mohl řídit a spravovati svým vlastním přesvědčením t. j., aby se řídil zkušenostmi těmi, jichž předešlým on sám ve svém životě nabyl a tak si častokrát toto své vlastní přesvědčení dražocenně vykoupil a zaplatil; od půl století již zápasíme o to, aby každý z nás směl a mohl, druhým nenapadán, netupen, nepoškozován, žiti dle svých vlastních poměrů, dle svého postavení, dle svého povolání a dle své možnosti. Zkrátka již půl století se naše národní společnost hledí dopracovati vítězství duševní svobody a volnosti, aby si každý mohl mysliti, co chce sám a aby každý směl své náhledy pronášeti tak, jak mu vlastní jeho nitro káže. Jeden druhému v tom nemá brániti, jeden druhému v tom nemá překážeti.

Staré české přísloví praví: „kolik hlav, kolik smyslů“ a poněvadž také ani jeden klobouk se na všechny hlavy nehodí, proto nemožno nikdy za to míti a očekávati, že všechny hlavy budou o všem a vždy stejně smýšleti tak, jako smýšlí buď jeden jednotlivec anebo nějaká společnost.

Padesát let již trvá ten boj u nás, aby svoboda slova, aby svoboda přesvědčení, aby zkrátka duševní svoboda v Čechách stala se řídícítkou veřejného života a jeho běhu.

Avšak kdokolivěk si podrobněji postup tohoto boje, jak se duše česká vymaňovala z absolutismem předepsaných jí kolejí a jak se uvolňovala ze stavovským zemským stížením vnučených jí mezí, prohlédne, ten každý s hrůzou dnes strne, poněvadž dojde k tomu nevyvratitelnému faktu, že v ohledu svobody slova, svobody přesvědčení šla česká společnost na zpět, že stala se hroznou obětí terrorisující reakce!

FEUILLETON.

Drobnosti z Pamětí města Chrasti.

Podává Vincenc Paulus řídící.

(Pokračování.)

O přímých trestech na taláctví svědčiti nám může jiná listina archivu chrastického: „Ku právu městyse Chrasti k. d. Jménem a na místě Římského císaře v Germanii, Španělska, Uhřích a Čechách, Krále Pána Pána Nejmilostivějšího, Presidenta, Vice Presidenta a Rady J. Mil. nad apelačními na Hradě Pražském stížené a usazené. Město tu od práva městyse Chrasti Petronilly a Florentiny, pro potulování se v tomto království Českém, proti mnohonásobným jak nejmil. císařským, tak i král. místodržnickým ostrým skrze všechny kraje prošlým záporům, při téměř právě vězením zjištěných cikánek, spolu a dobrovolným jich vysláním odeslanou žádost a otázku v svém pilném a bedlivém povážení na ni toto naučení dávají a z práva nacházejí, že nadřeceným cikánkám Petronille a Florentině pro výše psané jich přetčinění ostatně levé ucho uřezané na šibenici přibíte, třikrát a metlama okolo šibenice mražené, pak po dání přisvědčení hrdečného reversu a přetčení a vyjádření práva hrdečného p. 30. ze všech císa. a král. Milostí dědičných, zemí na věčnost vypořádány býti mají, jakož se i tuto vypořádají podle práva. Tomu na svědomí pečeti J. Mil. Císa. a Král. k tomu soudu obzvláště stíženou jest započítáno. Actum na tomto Hradě Pražském, dne 27. srpna 1728.

Dne 23. listopadu 1728. stihlo veliké neštěstí městečko Chrast, neboť kostel a radní dům, jakož

A tím bolestnější jest na tuto reakci a její dnešní důsledky pohled, když dojde sledovatel její k té děsné skutečnosti, že tato reakce na svobodu slova a na smýšlení jednotlivců nepřetržitě prováděna jest pod heslem — svobodomyšlnosti.

Nepůjdem ve přčině této zpět, abychom štky na svobodu slova, na svobodu smýšlení a na svobodu přesvědčení u nás ze starších případů demonstrovali. Co tam, to tam! Ale jenom se dnes po naši veřejnosti rozhlédneme, co se zde ve veřejném životě děje.

Buďto jednotlivci z ohledů obchodních anebo dražiny ze příčin existenčních zařídili si „soudné stolice“, na něž pak usedají osoby mnohdy nejméně k tomu povolaané a přivlastňující si zvučný titul „veřejného mínění“, pletou se potom napořád do záležitostí, do nichž jim vlastně naprosto nic není a probírají skutky, slova a i kroky osob, jež souditi jim nepřináležejí.

„Veřejné mínění“, vlastně ponejvíce „moderní absolutistů“ chtějí dle vlastních náhledů řídit všechno kolem sebe tak, jak mají za to, že by to předešlým jim užitek neslo. Nehledají nikde rozumným způsobem zjednati obecnosti platnou nápravu, polepšení, zdokonalení, ale každé hnutí jednotlivců ihned podrobují obžalobě, již bez přisvědčení výsledků svědků a bez uvážení jsou-li k tomu oprávněni, veřejnosti namnoze křivě a falešně přednášejí. Ale při tom nečekají, jaký verdikt tato pronese, nýbrž ihned sami obžalované ortelují a nečekají také, jaký trest jim veřejnost uloží, jest-li je třebaš nepochválí, ale sami také odsouzené trestají tlapením, zlehčováním, podezříváním a vystrkáváním a vykládáním se skutečné společnosti.

Tak dobře jeden kolínský list, na sebe sám při tom ovšem zapomínaje, řekl, že dnes člověk nesmí hlavu vystřít, aby se „nedostal do novin.“ Ano, bravo pánové! Dnes nesmí skutečně v Čechách člověk hlavu vystřít, aby se někde „pocítl v novinách.“ A toto pronásledování jednotlivců, jejich smýšlení, jejich skutků, pronásledování jejich konání povinností mají dnes mnozí pánové za svobodomyšlné, pokrokové a radikální provozování „veřejného mínění.“

Ve skutečnosti však jest to nejkrásnější terrorismus, před nímž celá řada počestných mužů již ustoupila, ve skutečnosti jest to řádění, které duševní svobodu v Čechách vrhlo v okovy.

Dnes každý, kdo se třebaš nejpocitivěji a nejvšejeji o veřejné zájmy a prospěchy stará, dožije se v Čechách nepřekřesitelného odsouzení a zha-

i 36 domů krutým požárem bylo zničeno. — Zajiště byly škody veliké. Z té příčiny vydal tehdejší obecní úřad „vysvědčení o pohořalosti“ některým poškozeným k tomu cíli, aby na jiných panstvích příspěvky bez překážky vyprosili si mohli. V archivu města Chrasti jsou dvě taková vysvědčení ze dne 12. ledna 1726 a 4. března 1726. — Oba listy jsou mimo jméno a stav ukazatele tohoto zrušení:

„My Purkmistr a Rada Městyse Chrasti služby naše povolné s žádostí od Pána Boha všech dobrých věcí V. M. a Vám všem vůbec i jednomu každému obzvláště jakož by koliv důstojenství, stavu, řádu neb povolání býti ráčili, vzkazujeme a tímto listem našim oznamujeme, že jest předstoupil před nás ukazatel listu tohoto Ferdinand Mattuba, obyvatel městyse Chrasti v království Českém, v kraji chrudimském ležící, poddaný Jeho V. Biskupské Milosti Královhradecké. Titul. Člověk katolický, kterak z dopuštění Pána Boha Všemohoucího na nás dopustiti jest ráčil nešťastný pád roku docházejícího 1725. nastávajícího dne 23. měsíce listopadu okolo 6. hodiny u svítání ráno vyjdoucí nenadálý oheň. Jakou příhodou nevědomce a nešťastný pád ohně na náš městys Chrast připadl a 36 domů sousedských, kostel, věže, zvony, rathous dříve než dvě hodiny prošly v jednom plameni ohně i s božím požehnáním stálo. — Povědomo jest nám o téměř Ferdinandovi Mattubovi, že to co jest málo aneb mnoho měl, o všechno přišel, v prach a popel stateček, nábyteček jeho obrácen jest. — I náchýlen jest mezi poctivé lidi jít a almužny svaté žádati, nás za tento list přímluvně a fedrovně, podle kterého by svůj přechod svobodný míti mohl požádat. Jakož jest v tom vůle

nobeš, akurát zastouzení, že by ani pes od něho kus chleba nevzal, ačkoli to je při tom zajímavé, že často ten kus chleba pak vezme od zastouzeného ten, který ho zastoužil, anebo jeho bratr a příbuzný. Jenom ať někdo z těch zastouzených inseruje v novinách místo nějaké a pak si přehliďne došlé nabídky a žádosti o ně —

O tom by mnozí novinami „odsouzení“ mohli celé kroniky vypravovat!

Naše „veřejné mínění“, ten prý strážce zájmů a prospěchů českého lidu pořád nevidí, jak nepřítel českého lidu ročně z něho celé centy zlata ždímají, jak se jeho půdy zmocňují, jak ho na celá leta do své odvislosti a opovržením přijímají, jak ho skrátka ovládají; ale to hned vidí, když někdo má ještě tolik dobré vůle a začne na to dle svého přesvědčení a postavení upozorňovati, co jest pravá láska k vlasti, co jest věrný cit s lidem, co jest skutečný prospěch národa. Ale jak to vidí! Ne aby mu v jeho působení napomáhalo, avšak ono ho za to jenom podezřívá, ono se na něho osopuje a sice jenom a jedině následkem vlastní své nevědomosti a neprozíravosti, oč dnes v tak zvané politice běží.

České „veřejné mínění“ je za přítomných dnů toho náhledu, že boj za dobré bytí a za prospěchy národa, vlasti a lidu spočívá ve hmotných řečech, ve příkrých novinářských článcích, kritiku o zpátečnictví, zkrátka v rámusení, jež chvíli zní, ale pak úplně mizí jako nelibý zápach, čili mnoho vůně. Dnes české „veřejné mínění“ místo aby český lid duchovně a hmotně osvobozovalo, povznášelo, aby vlast českou zvelebovalo, vrhá předešlým duševní svobodu jejich v okovy, jež na ně chutě kuje tím, že nepřipouští, aby povolání činitelů mohli zasáhnouti ve veřejný běh českého života rukou spasnou a pošetnanou, slovem rozšafým a věcným.

Pánové se domnívají, že bude rolníku, že bude živnostníku lépe, když ho budou štítiti proti těm z české společnosti, jejichž poměry jsou dnes doposud ještě poněkud snesitelné a urovnané. To není dílem vlastenecké práce, ale to je černý čin jedovaté závisi malých duší, z níž bují lidu českému leda koptivy a bodláčí nových nesnází.

Proč se české „veřejné mínění“ nerozhlédne kolem sebe bystřeji? Pak by jistě postřehlo, jak daleko se práce jeho nachází za skutečným stavem stávajících poměrů. A ty nenapraví a nezlepší závidlivým přičinlivým a pracovitým, šetrným a opatrným. Ale dnešní své spoznění se ve službách národa a lidu dohoní jenom tehdy, když bude zkoumati, kdo a co kraje naše skutečně tísní.

naši milostivé vrchnosti a vědomí o jeho dobrém po vše časy se chování tak činíme a k V. M. a Vám za téhož Ferdinanda Mattuba snažné se přimlouváme, kde by koliv zachodil a od V. M. a Váš almužny svaté požádal, že jeden každý, vzhlednouce na jeho velikou pohořalost, jemu vedle skutkův svých milosrdných náchýlen budete a to učiníte vedle milostivých zámluv, nebo Pán Bůh všemohoucí říci ráčil: Co jste kolivěk mému nejmenšímu učinili, mně jste učinili; bojnou odplatu v nebeském království dosáhnete. Pro lepší pak toho důvěrnost a jistotu pečeti naší menší městskou tento list jsme stvrdili, že tomu tak a ne jinak jest. Jenž jest Datum od Narození Syna Božího Tisícibo Sedmistého dvacátého šestého. Dne 12. Januarii.

Ne nezajímavým jest odporučení, které vystaviti si dal Josef Hájek: „My Purkmistr a Rada Městyse Chrasti v království Českém v kraji chrudimském ležící, známo činíme vůbec přede všemi obzvláště tu, kde by toho potřeba ukazovala, že jest urozený pan Josef Hájek z města Nového Kolína Qua oculista et operator při slavné akademii Pražské dobře aprobírovaný u nás v tomto měsíci octobris roku běžícího 1785. své kůry náležitě vykonal, totiž Františka Zlesáka ze vsi Přestavlk šenkýře synáčka jeho. též Matěje Koczygana z Czycháje z panství Žďárského konventu, děvčátko jeho, kteréžto obě dvě ty děti od narození zajetí buby zrostlé měly, takové šťastně zřezal a v 6 dnech dokonale zahojil a k trvánosti přivedl. Item ze Slatinan jeden člověk p. hraběte Šenfelda poddaný, starý 60 let, již dvě léta dokonale nevidomý byl, na podobně k předešlému zraku jej přivedl; jakož také Františka Sedmika ze vsi

Ti, kteří lidé střílivě radí, kteří ho napomínají, ti mu neslýchají, ale kteří na všech stranách o jeho pádu, o zisky z ní plynoucí stojí, kteří z práce jeho jako cizí podnikatelé a jako cizí obchodníci hořetí, ti zasluhují povímnutí a sice toho druhu, aby české „veřejné mínění“ k soustěti s nimi radilo, aby ji řídilo, aby nové zdroje výdělků, zisků atd. pro český lid vyhledávalo a aby všechny odtoky bohatství českého do ciziny, ucpávalo a zadržovalo.

Když však zároveň náhles, vyše postavené osoby české o jejich vážnost, vliv a platnost neunavň olupuje a připravuje, když jen křičí, v bolesti laje a sloveč, tím jenom svoboda v Čechách v okory vrhá, neboť tím zabíráje těm, kdo by sílu a moc měli, aby se řízení sbídnalých českých poměrů ujali k jejich zlepšení a zveleboní.

Kdo sám nic nemá, kdo sám nemůže darmo nic vykonat, kdo sám o kus skývy zápasí, ten druhému loda jeho žebráckou mošnu pomáhá vyprázdňovati a do větší ještě odvislosti ho vrhá, když mu ukládá, aby také jeho pomáhal žítí.

Jen ať klidně a vážně o tom každý přemýšlí a pak sajstě dojde k závěru, že to, co „veřejné mínění“ dnes u nás tropí, jest pouze reakcí k horšímu, neboť ono ústa povoláním zapává, ono mocné přes race bije a při tom ponechává volné pole těm, proti nimž má celý národ státi jako jednotná seď, neboť dnešní náš zápas o státoprávní postavení, o práva jazyková, o zvelebení blahobytu nelesí na politiku zvané „politiky“, ale jeho místo nachází se dávno již na poli národohospodářském.

To začíná se všeobecně zvolna uznávaní a dnes každý vidí již bez brjllí, že svoboda mínění, slova a přesvědčení u nás dle neami býtí do žádných třeba radikální nátěr nesoucíh okovů, vrhána. Proto začíná pronikati mínění, že každý má býtí vítán, když chce přesvědčení své na základě svých zkušeností přednésti a když dle svého postavení, povolání a dle své možnosti ochoten jest více méně ke zlepšení obecného dobra přispívati. A až bude každý u nás moci nejpřínější měrou a bez nebezpečí zosuzení, podezřívání a tupení veřejného života se účastniti, pak budeme moci říci, že náš, již celé půl století trvajcí boj, o duševní svobodu jest dobojován.

Dnes však svoboda tato nachází se v okovech terrorismu novinářských podniků a pak-li podnikatelé ti brzy k rozumu nepřijdou, tedy dočkají se té pro ně hrozné chvíle, že český lid okovy ty o ně samé roztříská. Pravda a to neuprosná a třebas žalostná pravda, jak si dnes mizerné hospodářsky stojíme, ukáže a dovede, že co nejdříve nynější terrorisující reakce radikálních živlů bude státi na pranyti jako odsouzená pro nejukrutnější poškození českého lidu, pro reakci totiž, kterou v českém životě zavínila.

Ničitel našeho národa.

(1) Půjde-li to tak dále, nebudeme mítí, co bychom jedli, ani čím bychom se odívali. Celý český národ pustí se od nového roku 1897 do študování „podstaty klerikalismu.“ Aspoň „Radikální Listy“ píší, že se nyní musí šířiti hlubší znalost o podstatě klerikalismu. Když už nyní tak mnohý nechce nic jiného dělat, než šířiti zná-

Restok poddaný jeho Vys. hrabecí exelenci P. P. Štěpána, Viléma Kinského s panství Rosického, který od narození houbu na dolním pysku zrostlou jest měl, a vždy jemu rostla, takovou též podobně šťastně zřezal a jej náležitě v 8 dnech vykuroval. Spatřice my vejs psané pacienty, že všichni šťastně k náležitému zdraví přivedeni jsou, pročez pro potvrzení toho Attestatnu netoliko naši městskou velkou pečeti stvrzujeme, anobř také nadjmenovaného urozeného pana Josefa Hájka všem a jednomu každému jakého by koliv stavu, důstojenství a kondice byl, in optima forma recomandovaného činíme. Actum v městis Chrásti . . .

Jaká byla asi cena peněz v oněh dobách souditi možno z výloh „funeralních“, které Sebastian Šter z pozůstalosti po svém bratru Františkovi 1748 vyplatil a jež si při projednání pozůstalosti účtoval. Výlohy ty byly: Jeho Mil. P. děkanovi od funusu 1 fl 15 kr. — P. kaplanovi totiž od zápisu a za svědky 9 kr. — Truhlářovi dáno za truhlu 39 kr. — Hrobařovi od hrobu 24 kr. — Zvoníkům ode dvou funusů zvonění 25 kr. — Za svědky 9 kr. — Mládenčům, kteří neali, na pivo 15 kr. — Chlapcům 1 kr. 3 d. — Pana kantorovi 37 kr. 3 d. — Od svoně k záduší 15 kr. — Kostelníkům ode třech funusů 18 kr.

Následující výňatek z inventáře pozůstalosti z r. 1768. po manželce Jana Podroužka, majitele domku v Chrásti dovoluje nám poněkud nahlédnouti do šatny žen té doby. Magdalena Podroužková odkázala totiž své chovance Mařeně Jonášové své šatstvo, které jí Jan Podroužek u přítomnosti dvou úředních osob z městěčka Chrásti vydal.

Dle šatunku na peníze se vystavujou a to sice:

moat o klerikalismu, a k šibubiti ma to postati, co bude po tom, až se bude šířiti ta „hlubší“ znalost klerikalismu. Již nyní, kde ta znalost není ještě „hlubší“, kde se bási melkými frásami, nechá tak mnohý svého sametknání a dá se na to „šířiti“, což teprv, až to bude do hloubky?

Že však té hlubší hloubky velice zapotřebí jest, to „Radikální Listům“ ochotně přiznáváme. Neboť kdo napíše o klerikalismu, že je „ničitelem českého národa“, ten je ještě mnoho a mnoho na vrchu. Tak národe český jen do hloubky, jen do hloubky a „Radikální Listy“ nejdřív, pro dobrý příklad. Nejlépe začítí hned od toho učitele našeho národa.

Dokud byl národ český klerikálním, to jest rozhodně katolickým, dokud zbožný katolík Karel IV. byl otcem národa, tu jsme byli mezi prvními národy v Evropě. Právě Karel IV. hleděl napravití chyby Přemyslovců, kteří do země natáhli Němce, právě on o to se staral, aby jazyk český doma byl prvním a i v Němcích řečí vzdělanců, neboť nařizoval, aby synové kurfiřtů jazyku slovanskému se učili, a byla veliká naděje, že se jazyk český stane jazykem spisovným Slovanů.

Od té doby však, co Karel oči zavřel, začalo to s tím ničéním národa. A kdo ho ničil?

Cizáctví, sektářství, sobectví, jež se v Čechách rozmohlo. Právěme cizáctví. Z ciziny z Anglie přišly sem bludy Viklefovy, které z velké části si osvojil Hus. Základ velikosti a jednoty národa, cyrillo-metodějský a svatováclavský „klerikalismus“ byl zavřen, a na základ viklefismu byl postaven český národ. A co následovalo? Bouře a války neslýchané, zdivočení národa, mravní úpadek jeho v každém ohledu krom slávy vojenské. Cizí viklefismus stal se ničitelem národa.

Stal se jím i tím, že způsobil rozháranost národa. Národ roztříštil se na mnohé sekty, z nichž jmenujeme kališníky, pikharty a tábory různých odrud, a — naháče — adamity. Co tu bylo křiku, hádek, pronásledování, domácích krvavých bojů bratří s bratřími? Že to národ „ničilo“, jest jistá věc, nebo kde to národ přivede až k naháčům, tam je „zničen“ dokonale. Tak to je ten druhý ničitel. A ten třetí?

Sobectví — to bylo. Viklefismus hlásal, že církev nemá mítí jmění, a tomu porozuměli dobře města i páni. Vyháněli nejen duchovní, ale i katolíky vůbec z dvorů, statků a domů a dělili se o ně.

Dáme jen malický příklad. Velká obec pražská smela se l. P. 13. května 1421. o prodávání „vedle milosti“ domů odbělých, zboží kněžských, totiž tvrzí, dvorů, dědin, vinic, zahrad, chmelnic i zboží velikého měšťanům a sousedům věrným, „kteří více v boji božiem pracovali, těm vedle větší milosti budiž prodáváno.“

To se dalo v městech. A o šlechticích píše Ondřej z Brodu: „Měšťanstvo předčí nás výdělkem, kněžstvo soustahuje se bohatstvím, král má hojnost pokladů a panství. Hledme, aby měšťanstvo po zdvihu se proti králi, nepřidá-li se tento k nim. Dá-li se král na stranu měšťanů, pak neklamně se nám dostane statků kněžských protože dle vůle měšťanů — viklefisticko-husitských — nemá kněžstvo majetku mítí. Nepřidá-li se král k měšťanstvu, vzejde z toho vojna, značný a bohatý zold. Statky, které prostírají se k lemu našich hradů a tvrzí zstanou naším poddanstvím.“ (Höfler II., 347.)

Pěkný to obrázek velikosti husitské, není-li pravda páni z R. L.? Nám se zdá, že to je veli

Dvě sukně kondráševy za	6 zl. —
1 kabátek též kondráševy, kožešinou podšitéj	1 zl. 30 kr.
1 sukně mezulánová	1 „
1 kabátek cajkovéj kožešinou podšitéj	45 kr.
1 šticlekribovy (?)	45 „
1 šněrovačka červená s holandského sukna	1 „ 45 „
1 šněrovačka damašková se stříbrnejma portama	2 „ —
2 hedvábný šátky, jeden taplovaney, druhýj ordin	1 „ 45 „
1 ubrus civilinkovej	1 „ —
8 fěrtochů	5 „ —
5 servitů	2 „ —
1 servitová lochtalka	18 „
10 čepců, též k nim šátky	1 „ 30 „
8 šňůr červených korálů	2 „ —
6 loket širokých krajků	1 „ 30 „
5 šňůr též červených kolárů	30 „
4 košile ženaký	2 „ —
2 šátky karmazínový	45 „
Od peřin: jedna spodnice, svrchnice.	
3 polštáře, 1 podhlavníčka	20 „ —
Ittem jeden novej povlak	9 „ —
Jeden starej povlak	5 „ —
1 rovek mocnej	30 „
2 plachty	45 „
1 truhla šatní	1 „ —
30 loket plátna bílého	4 „ 30 „
Ittem též odkázaný čtvrt dílu ze vlny	2 „

Suma 78 zl. 98 kr.

Když se v okolí Chrásti thalcovství rozmáhálo, přivtělili se místní téhož řemesla z panství

kost sobectví husitského, které s na svou domácí vojny — to jest šíření národa, chtělo svůj ctitě ukojiti. Tu máte toho ničitele národa, který proto se stal otítolem Husa, aby hrabivostí své zničil Odporoucíme ten veleboň husitskou, jemuž ubohý Hus sloužil jen za nástroj k zkejmání sobectví „hlubšíma“ studia. Nám při tom napadá, že i nyní sobectví, — pýcha a hrabivost — učí nejen Husa, ale i mnohého redaktora k „šíření povrchní znalosti klerikalismu“, čili ku štvanicím oproti vznešeným a vlasteneckým známám obětavých a sobectví prádných mužů — klerikálů.

Tak to tedy bylo v té „nejslavnější“ prý době českého národa, v době husitské. Cizáctví, sektářství a sobectví ničilo národ.

A prýdělí bylo ještě háře. Přišlo cizáctví ještě záhubnější, přišly bludy Lutherovy, národ se roztřhal tím více, a sobectví stává řádilo tak, až zosnovalo revoluci, která dne 8. listopadu 1620 bez má a na dobro zničila národ.

A co se dělo dále? Asi to, co se za našeho věku děje po bitvě, po válce. Sobectví diplomatů způsobí válku. Svěde se bitva, nicí vše kolem sebe, posílá mrtvolami a raněnými šíř kraj.

Opravdu katolický, opravdu klerikální diplomat by si to nikdy a nikdy na svědomí nevzal. Kde tedy způsobil tu sponzu? Protiklerikalismus! — A po bitvě? Po bitvě přichází klerikalismus, ta milosrdná sestra, a ošetřuje raněné, přichází ten kněz, a též soufalé a umírající, přichází ta bananita (lidkost), která jest výplodem křesťanství, a hledí napravití škody, jež spáchalo bezbožné sobectví. — A po válce? Je tu zase ta církev, která svým učením klade vřdy a vřdy znovu zakládá ku pokoji, vzdělanosti a blahobytu.

Tak to udělala i s českým národem, cizáctvím, sektářstvím a sobectvím až k smrti ubitým. Její klerikalismus zahojil ty děsné rány jeho, její klerikalismus, pokud se jí nepokásele, posadil národ náš k čilemu opět životu. Za to se jí říká: „Bezcitný ničitel národa.“

Podobně jako v 16. a 17. století sjevy ukazují se nyní v národě našem. Cizáctví, francouzsko-německá nevěra se šíří, sektářství nejen náboženské, nýbrž i politické bují, a sobectví — touha po čestných místech a výdělkářství tlakem a vlastencem — bije deanné do ubohého národa, rozpáluje jeho vášně, šve ho až k smrti. Nemají-li přijít zase takové „slavné doby“, tou „věk rokových bohatýrů našich“, jak to jmenují si, se nyní pjdou do té hloubky, vlastně však jest ta doba ničení národa, jest opravdu čas, aby klerikalismus lépe byl poznán, než nyní; jest opravdu čas, aby se šířila hlubší znalost klerikalismu.

Slabá až dosud, ale přece již dosti živá naděje svitá i v tom ohledu národu našemu. Katolíci se probouzejí, a zdá se, že jsou mileardenstvím Božími k tomu vyhlédnutí, aby akone ně zachován a k novému životu zrozen byl opět český národ. Kéž by poblel ten jinak dobrý a v jádru svým zbožný lid náš na Anglii. Tam rasí si nyní již cestu to přesvědčení, že odtržení Anglie od nástupce Petrova, neptineslo národu pošechná. Napesaly to zřejmě veliké noviny jejich „Times“, které klerikálními nejsou.

U nás v semi katolické veliký list N. L. apívá ovšem ještě dále starou písničku o klerikalismu, jakožto škůdci národa, a s ním vřstí o tom ty rozličné listky těch našich Hájků, Hejniců a pastora Ale tak to dělávali v Anglii taky, o jak se časy změnily. Nelze již nyní neviděti, že se tam „šíří hlubší znalost klerikalismu“ a proto ta touha po sjednocení s Římem, proto ty čestné

Rosického k cechm Chrástěckému. Dne 8. prosince 1767. bylo pro tovaryše řemesla thalcovského toto naučení:

Totíž předně a nejprv Pána Boha všemoboucího báti se všude na každém místě a Jeho svatě přikázání pilně a bedlivě ostřihati a zachovávat, v den nedělní a sváteční v čas na služby Boží, to jest kazání a měi sv. vším možným způsobem dle jejich největší možnosti se nalésti dáti neopominou.

Za 2 hé. Na všechny od správce církevního nařízené a ohlašené procesy celoročně se vší pilností a bedlivostí někteří k cechovní korouhvi, ostatní po pára píseň neb modlitba Pána Bohu vzdávati budou.

Za 3tí. Svou nejmilostivější vrchnost a spolu všechny jim představený vřehatí též i hospodářský pány otcyry ve vší největší účtivosti a nejhlubší poutiženosti předečazeti a jejich poručení a ustanovení pilně a bedlivě a poddaně vykonávati.

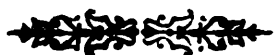
Za 4tí. Pány cechmistry a spolu všechny mistry z obojí strany Rosické ve vší vážnosti a účtivosti mítí a poručení jejich z obouch, stran seč jaké kolivě od cechm nařízeno bude, pilně poslušné a poddaně ihned vykonati.

Za 5tí. Každý tovaryš, který koliv na vandr jíti žádal, takový povinen bude předně povolení neb consens od své nejmilostivější vrchnosti sobě vysadivnouti a takový tu, kde patřít, před cechmistry v městěčku Chrásti předložití a jich svolení o cechovní činnost požádati.

Za 6tí. Kterýby koliv vyučenec tovaryšské jméno žádostiv byl a mezi tovaryše do jejich pořádku přistoupiti žádal, takový povinen bude dle lásky bratraký na vsum mázů piva za jméno to-

přístupy k církvi katolické i samých křesťanů anglikánských.

Dá Bůh, že i u nás pozná se, že nástolem národa měly nikdy katolictví, ale oizáctví, sektářství a sobectví. — Čím více toto poznání se rozšíří, tím dříve povstane národ náš k novému lepšímu období svého života. Kéž by to uznali a o to pracovali aspoň ti naši vlastenci, kteří milují národ bez sobectví.

Chrámová hudba v Novém Bydžově.

Cyrillské exercicie v Hořicích pořádané v srpnu loňského roku diecešní jednotou cyrillskou v Hradci Králové se přispěly chrámové hudbě hořického podlaží přínáseti vzácné ovoce. Mesi účastníky exercicií byli též zástapové duchovní správy i kůru chrámového z Nového Bydžova a sice vedl p. J. Šrámek, b. vk. tajemník a dekan, dp Fr. Matouš, kaplan, pp. Fr. Vondráček, ředitel kůru a učitel. Boh. Čížek, varhaník a učitel, vesměs vzácní znalci a horliví přátelé a pěstitele hudby posvátné. Exercicie pánům tím velice se líbily, takže se na tom ustanovili na kůru novobydžovskou přičinili se o úplnou reformu hudby chrámové, která částečně již pěstovali se poctivě, když p. ředitel Vondráček řízení kůru byl převzal. Jako jinak i v Nov. Bydžově bývala dříve církevní hudba pěstována v duchu doby své s rozličnými záležitostmi, jež s pravou hudbou církevní málo se srovnávají. Abych jen něco málo uvedl na doklad, včasně sopránové party psal tam před lety klarinetista, sula nevyjímaje, který k tomu cíli osvojil si známost sopránových not, jen aby byl hlasu zpěvačky vydatnější podporou. Repertoár kůrový skládal v tom, že dávalo se několikrát Schöpfung, se staršími periody jeho činnosti skladatelské, 2 máe Horákovy a některé skladby Führerovy a Raimannovy. Nastoupením však nového p. ředitele kůru započala v N. Bydžově perioda nová, pravé círk. hudbě příznivější. Byla sice do loňského roku pěstována ještě převážnou hudba instrumentální, avšak učiněn počátek a reformou sávedením čtyřhlasých responsorií mešních od Witta, nastudovaný některý máe od Witta, Stehla, Koenena, Nešerovy pašije, odpovědi lidu dle Lehara, litanie též atd.

Po exerciciích cyrillských opanovala konečně častěji reformní hudba kůru novobydžovskou úplně. Horlivý ředitel kůru podporován mravně i hmotně vedl. p. dekanem a činně p. varhaníkem Čížkem, jel se cvičiti skladby vokální, ku kterémuž cíli objednáno mnoho skladeb. Od té doby provedeny již máe od Hallera, Koenena, Schildknechta, Sinzenbergera, Stehla. Při každé spívané mši sv. zpívají se všechny předepsané zpěvy a t. xtem na tu kterou slavnost připadající buď chrámové neb v. cehlasné. Neschází nikdy Introit, Gradual, Offertorium a Communio. Choral doprovází se na varhanách dle přívodu vydaného Haberlem a Hanischem. Asperges a Pange lingua zpívá se chrámově. Chrámový sbor čítá nyní 12 pánů a 15 žen, nepočítaje v to studenty, kteří vydatně se učí alit, tenor a bass. Pan ředitel pěstuje reformovanou hudbu i na gymnasiu. Nacvičil již se studujícími jednobláson máe Wittovu op. 46: „Missa tertia tona“, dále máe „K nejvyššímu Srdeci P. Ježíše“ od Schildknechta op. 6. pro tenor, baryton a bass a připravuje dále Hallerovu dvouhláson

varyšské příjemného položení a k tomu od zápisu 6 kr. položení povinen bude.

Za 7tá. Jeden každý k řádu přivtělený tovaryš povinen bude skrze poručení tovaryšů starších z městčka Chrásti do takového oznámeného pořádku jednou v roce se postaviti a to jmenovitě v svátky velikonoční a tam svou povinnost tovaryšskou stříbeného penize najednou na hotovost vosum krejcarů do tovaryšské pokladnice položit, pravím 8 kr. K tomu na present tovaryšskému panu otci 6 kr., na truhk piva dle lásky bratrské 2 neb 8 másy, to se dle libosti zanechává, to jest 9 kr. Summa celoroční outaty vynáší 23 kr.

Za 8má. A poslední k závěrečné této instanci všichni spolutovaryši a vyučenci též i učenci přenes se napomínají a zavazují, aby k slyšení „articulum tertiū jednou v roce bedlivě a pilně najíti se daly a nařízení tovaryšských práv neb sadání sobě přičinlivě pozorovali, aby budoucně s jejich ehvalitěbného a počestného chování jejich ovládnutí a nejmladší vrchnost, jakožto ze svých poddaných nějaký potěšení míti mohla.

Pro lepší potvrzení a na zdvořilou žádost slovních pánů cechmistrů ze strany Rošické dali jsme tuto „Instanci“ našim vlastním cechovním počestem potvrditi a jmeny našimi pořádně podepsati. Jenž se stalo při cechu tkalcovském v městis Chrásti d. 8. Decembria 1767. r.

Václav Slavík,
Ignatius Jelínek:
oba spolucechmistři starší.

Roku 1768. vydán byl nový řád práva utr-pného, dle kterého dostával kat za vyvedení z města 36 kr., za celé neb poloviční vymrskání

mši: Missa tertia. Takto stává se apoktolem reformy posvátného zpěvu i pro vzdálenou budoucnost, neboť odebírání jeho, kteří sobě pravý spěr církevní oblíbí, státnou jest přisluhivci jeho i v budoucnosti a přičiněvatí se budou o to, by pravá círk. hudba vždy více se šířila. Aby se přetěm instrumentální hudby neustále, dávány ve vásoat době máe instrumentální avšak v meších círk. zákony stanovených. Pisatel těchto řádků chťe se seznati na místě samém, co příznivého s do-alechu již dříve byl svěděl, zavítal na nový rok do N. Bydžova a doznává s potěšením, že, pěstují se nástrojová hudba tak jako to jest v Bydžově, zcela způsobilá jest lesk bohoulžby zvýšiti a ku zbožným cílům účastníky behoulžby povznést. Choralní částí zapěny zbožné pravým tempem, vzorná recitace Gradualu s mistrným průvodem varhan vyjímala se velmi pěkně a co zvláště zpravodaje překvapilo, přesvědčil se neposuzován na vlastní oči, že na kůru panuje i dobrá káseň. Vykonavatelé posvátné hudby jsou si zde vědomi důstojnosti své, že jsou spoluměstníky s duchovenstvem při olití a dle toho též se chovali. Každý vámal si jen úkolu svého, nikdo nerušil leckde obvyklým nemístným hovorem zbožnou náladu, uctivé pak chování se všech zvláště při po zdvihování mohlo by býti příkladem následování hodným pro mnohé kůry. Jakmile zazněl hlas svonku k pozdvihování poklekl, ředitel kůru a s ním celý sbor pěvci i hudebníci. Tak by to mělo zajisté všude býti. Zpravedaj odcházeli s dojmem, že nepříteli v daleké době bude možno uspořádati cyrillské exercicie i v Novém Bydžově. Všecky podmínky zdaru jsou zde shromážděny. Kéžby jen počet míst takových, kde círk. hudba vzorně se pěstuje, žádoucne se množil, aby cyrillské exercicie v rozličných končinách diecése mohly býti odvívány! Mají exercicie, pořádané na venkově, tu přednost před podobnými v hlavním městě, že dojmy hudby církevní při exerciciích na venkově snáze zůstávají nesešlabe, kdežto v Praze bývali hudbou světskou, ať již operní nebo koncertní, kterou v té době příležitost má slyšeti každý účastník, značně setřeny. Mimo to ve venkovském městě odpadá výška: „Takovou kostelní hudbu může míti jen Praha.“ Mimo to umožní se mnohým účastníkům při exerciciích, kteří by jinak bez značných obtíží na ně přijíti nemohli. Dalšímu rozkvětu círk. hudby v Nov. Bydžově žehnějí Bůh! Zaslouženou přičiněním všech, kdož k rozkvětu tomu napomáhají, buďž zde vsádna čest veřejná!

P. Alois Motyčka, velký dobrodinec nemocných a chudých.

Ukázka z klerikálního nejnovějšího alba.

Podává

Filip Jan Konečný.

Nedávno dostal jsem z Prahy úmrtní list, oznamující truchlivou pro mne zprávu, že v tamnějším klášteře dominikánském zesnul v Pánu důstojný pán P. Alois Motyčka v počehnaném věku osmdesáti a pěti let. Aui jediný denní list pražský nepřinesl pojednání o tomto nešťáhlém a vzorném knězi vlastenci, o tomto velikém trpělici a nespomenutelném dobrodinci lidí chudých a nemocných. Z té příčiny chci zde podati obrázek zvěčnělého P. Motyčky, aby odpárcové snazivých kněží

2 zl. 24 kr., za utrazení nosu neb uší 2 zl. 24 kr., za vypálení cejchu 1 zl. 12 kr., za stěti 6 zl., za oběšení 6 zl., na stěti, zahrabání a kálem probiti osoby ženské 6 zl. a j.

Roku 1774. upravila a vyměřila vrchnost Chrástská jednotlivým hospodářům i obci městčka Chrásti povinnosti a dávky robotní. Po předchozím popsaní povinností jednotlivců jest uvedeno: „Obec městčka Chrásti bude ročně 189 zl. 12 kr. robotních peněz ve 4 čtvrtletních lhůtách vrchnosti platiti. K tomu jest městčko Chrást povinnu vrchnosti touto naturalní robotou a sice:

1 Od sv. Jiří až do sv. Havla ve všední dny do vrchnostenské zahrady ve Chrásti denně 6 pěších robotníků k výpomoci zahradačkové odesílati. Tato robota trvá dopoledne od 7—12, dopoledne od 2—7 hodin.

2. K sušení sena a otavy na Chrástické, Podlažické a Brčokolské louce, jakož i ku snášení sena do kup odešle každý dům jednu osobu pěší. Z toho vyjmuti jsou městští radní, přísežní, městští rychtáři a kostelníci. Tatiž povinnost jest při sbírání chmele.

3. V čas žně u Podlažického a Chrástického dvora vrchnostenskými povřísky pšenici svázati a do mandelů klásti.

4. K jarnímu a zimnímu setí, v čas žně k počítání mandelů a v podzimku ku mlásoení brachu odešle se 18 přísežných mužů k dozoru („als Controloren“) ku jmenovaným dvorům, začeti jim na obveselení každoročně 2 sudy piva a 13 zl. v hotovosti důchodu vrchnostenského poskytováno bude. (Dokončení).

katolických s nejnovější doby měli děkas, jak vešce chybají, když tvrdí, že prý klerikální horlivci, — a P. Alois byl v nejlepší smyslu klerikálem, — pro strádající a trpící lidstvo nic nečiní a jen vše po smrti věšelijakými alibí vyrovnati chtějí. P. Motyčka podá jim stkvělý děkas, že mají nepravdu a přesvědčí je, že co učiní klerikál pro chudé a nemocné, nečiní nikdo jiný, zvláště ne tak nesiťná, poctivě a poctivě, to jest: bez aovinářských ehvalozpěvů! — Poněvadž zesnulý kněz dobrodinec jest úplné veřejnosti neznámým, podám o něm některá životopisná data.

P. Alois Motyčka narodil se v roce 1811. v Mladé Bolešlavi v Čechách. Rodiče jeho byli dosti zámožní a živili se obchodem plátenickým poctivě a dobře. Bůh žehnal jim očividně v podnikcích jejich, proto mohli své tři děti dobře zaplatiti. Zvláště matka nebožtíkova byla velmi rozšafná paní a vzorná nebydlná. Po vlti rodičů převzal nejstarší syn obchod, dcera se provdala a druhorozený Alois dán na studie, tehda ovšem zcela německé. Často mně o tom vypravoval a smál se, jak se německý jazyk ohybal a dlouho nemohl přeměnit Čecháčka — ve „vzdělaného člověka“. Konečně to přece „předělali“ páni učitelé, a nadaný Lojzík vynikal mezi spolužáky i — v němčině. Po odbytých studiích gymnasiálních bylo v radě rodinné uvažováno, co „s mladým“, kam ho dáti, čemu se má věnovati? Náhodou zašel si „mladý pán“ na císařské manévry, ktré se tehdy v okolí Mladoboleslavské odbyvaly, a viděl stkvělou družinu důstojníků u kolem tehdejšího nejjasnějšího císaře rakouského a jeho přátel, cara ruského Mikuláše a krále pruského. Jak rád a živě si toho zeměfely stařeczek ze svého mládí připomínal i v pozdních dnech svého vysokého věku! Podíváná na stkvělou družinu důstojníků u kolem císaře pána vzbudila v mladistvém srdci Aloisově mocnou touhu vstoupiti do vojska a stati se po celý život důstojníkem. Když tedy přišel domů, řekl to rodičům a prosil, aby mu dali k tomu svolení. Otec dlouho nerozumněle a přidal se úplně k synovi, máje za to, že ve vojště může udělati velikou kariéru. Matka byla však úmyslem synovým velice překvapena, proto vymánila si několik dní na rozvážení, a pak, vidouc vlti jeho nezměnnou pravdu: „Nechci ti zbraňovati ani k čemu tě nutiti, tolik musíš si však říci, že více by mne těšilo a uspokojovalo, kdybych tě viděla ve stavu jiném, pokojnějším a řádnějším.“ Na to líčila mu, co o životě důstojnickém věděla, poukazujíc na nebezpečnost, která mu hrozí ve stavu tom v ohledu tělesném a mravním. A mladý Alois? Dal si říci. „To již tenkrát jsem věděl“ — pravil mi kdysi, — „že moje matka všechno tak uváží, jak my a otcem dobromady nevedeme, proto pustil jsem vojantinu s blavy, ač se mně ty zlaté helmy a brnění žavle před očima pořád ještě mňaly, a začal jsem hledati povolání jiné. Brzy po té dověděl jsem se, že řád dominikánský potřebuje mladé ally, chtěje převziti vyučování na gymnasiích. Šel jsem tedy do Prahy, studoval jsem tu u filosofii a konečně vstoupil jsem do řádu kazatelského u sv. Jiří v Praze. Rodiče mně v tom nebránili, — matka byla celá šťastná, a já také.“

Po noviciátě strdoval nadšený řeholník theologií a výborným prospěchem, a byv vysvěcen, stal se u sv. Jiří kaplanem a konventuálem. Volného času používal k neustálému studiu a po několika letech podrobil se předepsaným zkouškám pro střední školy s výsledkem velmi dobrým. Poněvadž však u dominikánů sešlo s plánu převzít gymnasium některé ve službu řádovou, byl jmenován P.

Rokyti.

Natrhal do hrsti Fr. Kohout.

VI. Pravá »kura.«

Nebylo věru většího dobráka nad našeho starého pana doktora Pešku, dej mu Pán Bůh věčnou slávu. Uměl se sice na pacienty jak náleží rozkřiknouti, ale uměl se o ně také co nejpečlivěji starati. Není tedy divu, že býval hledán ode všech at bohatých at chudých, kterýmžto posledním prokázal velmi mnoho dobrodiní. Škoda ho, že již tolik let hnije. Vzpomínka na něho však nezapadla pod hlínu s ním ale žije a žíti bude ještě dlouho v jeho okolí.

Jak býval dobrák, tak býval zase časem šelma od kosti. Zvláště na židy měl spadáno a pak na ty nové, rozmazlené paničky. Provedl pak oběma mnoho kousků. Lovím tak z paměti sem tam něco jenom o následujícím.

Byl u nás žid Baumberg, žid, který jako všichni jeho souvěrci zbohatl, z pouhého svíčkáře a mydláře zkrátka z bokynáře pomocí hlouposti našeho venkovského lidu tak, že si brál na velko-obchodníka obilím. Pan doktor měl tohoto »mydláka«, jak se mu všeobecně říkalo, řádně v žaludku a čekal jenom, jak by ho vyplatil. A dočkal se brzy. Ubohý mydlík dostal rheumatické bolesti. Nafikal, zlobil se, jezdil po doktorech ale bolesti trvaly stále. Radili mu lázně, ale proto, že to bylo v zimě, nemohl jich užiti a musil trpěti dále. Tu konečně v největších bolestech mu poradili, aby se dal elektrisovati.

Ale kde?

Alois professorem na konservatoři a přednášel několik let dějepis, zeměpis a tuším i přírodopis a počty. Zamilovaným předmětem byla mu však latina a, a divno, že jí nikdy nepřednášel. Častokrátě podíval jsem se starci více než osmdesátiletému, jak znal z paměti citovati klassiky latinské, a jak mu při tom prsty hrály, když skoumal, je-li ten neb onen pronesený verš metricky správným! — Po té stal se P. Alois farářem a brzy na to i převorem u sv. Jiljí. Arcibiskupové Schrenk a Schwarzenberg vážili si P. Motyčky velice, a poslední nechtěl ho ani z Prahy pustiti do Uberského Brodu na Moravě, kde pak asi 14 let působil, načež zase do Prahy se navrátil, aby v ní sbytek svého života strávil. Jenerál řádu kazatelského P. Jandel, tak si oblíbil P. Motyčku, že ho chtěl udělati rakonský provinciálem; avšak pokorný P. Alois prosil, aby od toho upustil a v tichosti mu štíti popřál. U příležitosti padesátiletého jubilea kněžského jmenoval ho nynější pan kardinál pražský svým arcibiskupským notářem; a to bylo jediné vyznamenání, které svěcený přijal za pětapadesátileté působení kněžské!

Celý život zesnulého pana P. Motyčky byl věnován neuvázně a poctivě práci, kterou mu různé úřady a povinnosti ukládaly. Kněžská horlivost pojila se u něho s mravní neúhonností; byl mužem a knězem od hlavy do paty. Bázně lidské a ohledů lidských P. Alois nedbal. Co myslil, to řekl do očí každému, — i velikým pánům! V jeho řeči a zevnějšku zdálo se něco poněkud drsného; kdo však ho blíž poznal, přesvědčil se, že byl pln lásky a dobroty. Lidé „darebných“ a zahálčivých (ať byli jakéhokoli povolání) neměl nebožtík rád a vyplatil jim málo slovy, ale za to každé bylo jako kladivo a padalo z přímou na hlavu. Po dlouhá léta byl svěcený staroušek téměř úplně slepým a snášel bídu tu s trpělivostí podivuhodnou. Celé dny proseděl u okénka své klášterní světničky, modlívaje se ránece. Dokud mohl, sloužil v sakristii časné s rúcnou mši svatou „de Beata.“ Největší radost mu udělal, kdo ho někdy na chvíli navštívil. Sám se přiznám, že jsem si k němu leckdy zašel, a musím o něm říci, že byl živou kromikou kláštera Svatojilského a Starého města pražského vůbec. Pamět měl podivuhodnou: domy, místa, lidi atd., vše si zcela jistě a dobře pamatoval. Živ byl náramně jednoduše a pořádně vědecky po celý život, což o něm vyznávali všichni, kdožkoli ho znali, i když mu přilíhla naklonění nebyli.

I nejlepší lidé nemávají vždy samé přátele, nýbrž protivníky. P. Alois měl je také, ale musili mu přiznat mnoho vzácných vlastností, zvláště neporušený a neposkvrněný život kněžský. V útlé a v pítí byl velmi střídmým, zvláště v pítí. Nevím, zda koupil si kdy sám pro sebe sklenici piva za celých sedm let, co jsem s ním a vedle něho žil. Zhyloli mu co od oběda, vzal si to a dal ministrantům nebo jiným chudým dětem.

Ale teď chce již čtenář slyšeti o dobrotě P. Aloisa, a také se, odkud vzal k almužné prostředky? Musím krátce na vysvětlenou předeslati toto: P. Alois Motyčka byl z těch starých dominikánů, kteří až do roku 1854. byli od jenerála řádového odtrženi a následkem neblahého josefismu na dávné místní zvyky odkázáni, které jim dovozovaly míti jmění otcovské i privátní. P. Alois byl z rodin zamožných. Starší bratr a sestra mu zemřeli, rodiče též, a tak celé velmi alužné jmění připadlo jemu jedinému oprávněnému dědici. Nebožtík nepotřeboval téměř ani toho, co z kláštera dostával, a tak rostlo a přibývalo mu jmění za dlouhou řadu let neustále, až dostoupilo mnoha a

S panem doktorem nemluvil a kupovati si přístroj elektrisací sám, to se zdálo i židovi mnoho. Nebylo nic platno, než aby odložil nechut k panu doktorovi, a aby šel „do prosa.“ Pan doktor ho přijal laskavě a slíbil mu pomoc, kdykoliv si bude přát. Žid boje se, aby neztratil ani okamžiku z této blahosklonnosti, přišel hned druhého dne.

Pan doktor zavedl ho do čekárny a pak ukázav mu, jak se má chovati a vloživ mu do ruky obě držadla spustil proud. A jako v té deklamačce „Icik na elektrice“ přidával dál a dál. Žid si to zprvu liboval, ale když proudu přibývalo, počalo mu být horko. Pan doktor ale nepopustil. Žid začal už přelapovati. Pan doktor v tom zavolán byl ven a pustil proud na celé kolo.

„Bude-li to silné, pusťte drátka,“ zvolal ještě na žida zavíraje dvéře.

A ono to bylo, jak se patří silné. Židovi to akubalo nohama, rukama, celým tělem jakoby mu jezdilo tisíc jehel a chtěl-li praštit „inštrumentem“ nemohl ani rukama pohnouti — drátka jakoby k rukoum přikoval. Cítil jak se mu ježí vlasy, vousy, zkrátka byl nabit elektrickou jako kanon. Nemoha to vydržeti, začal křičeti, ale v domě jakoby bylo po vymření. Už nemohl stát, noby ho bolely, celé tělo jakoby mu rozbíjelo na kovadlině.

Konečně v největší úzkosti a strachu . . . „Co se děje?“ ozval se hlas doktorův, otevírajícího dvéře.

„Já prosím . . .“

„Rameno elfajnovo, to je zápach!“ zaklel doktor, zastavuje přístroj.

Žid neřikal ani písmeny a vyléti ven jako když ho vystrfeli . . .

mnoha tisíců, které však svědčily P. Motyčka ne- užil pro sebe, nýbrž pro chudobné a choré lidi. Uvedu z jeho dobročinnosti aspoň toto: Dva ústavy pražské — ústav slepých a hluchoněmých (?) — jmenoval nebožtík za živa dědici svými a odevzdal jim veliké summy (každému přes 20.000 zl.), vymisliv si jen doživotní úroky z jedné z nich. Úroky ty rozdával jakož i jiné své jmění rozličným chudým, neuziv z nich ničeho, poněvadž nepotřeboval ničeho. Jedné starší paní, své příbuzné, započal bezstarostně živiti. Jednomu mladíku, zaměstnanému kdysi v knihařectví Urbánkové, udělal měsíčně (po více let) podpory, aby mohl na gymnasiu pokračovati, a umožnil mu studia před- běžně ukončiti. Dnes mladík ten je knězem a řeholníkem. Jindy přišel jsem k němu prosit o pod- poru pro dva bratry studenty, a po několik let dával jsem jim od P. Aloisa každého měsíce ně- kolik zlatých. Mladý kněz řeholník měl chudou matku a velice se tím trápil, že dobrá máti jeho musel se na starost tolik namáhati, a on že jí ne- může pomoci. P. Alois se to dověděl a na jednu dal mu několik set zl., aby se chudé matce smí- něného kněze odevzdal. Kolik jsem od něho dostal zlatek a piatek pro chudé školní děti, nevím, ale tolik si pamatuji, že jsem vielicos rozdával a vše že platil P. Alois. Jen jedno vždy na mne chtěl: „Neříkejte, kdo to dává, ale ať se za něho po- modlí.“ Neměl-li P. Alois peněz, a přišel-li jsem s prosbou, slíbil, že nezapomene, a jak mile měl, sám se přihlásil a konal „povinnost.“ A nedo- li to už ze žádné kapsy, sloužil P. Alois dokud mohl máe svaté a připadající na ně stipendium s větší částky zase rozdál. Co šlo dobrodiní od P. Motyčky skrze ruce mého přítele, dp. Aug. Kadlice, pro smaržené sirotky ve „Výrobně rú- šencové“, mohl by jen P. Kadlec vypanti. Jednu zvláštnost této štědrý dárce měl: Malou almužnu nerad dával a snad ani nedal: já aspoň nevím, že by měl kdy dal šesták nebo dva- cetoník, ale vím, že dal desátky ba i stovky!

Dej, dobrý Bože, aby ten, jenž v životě ča- sném boje milosrdenství prokazoval bližním, došel hojnějšího v životě věčném!

Co týden dal.

Nová akce strany staročeské. Staro- češi zahájili minulou neděli v Kolně řadu masi- festačních schůzí, jimiž se má prokázat, že strana staročeská není mrtvolou. V Kolně promluvil o nynější politické situaci doleř řeš dr. Rieger, jenž odsoudil útoky proti šlechtě a kněžstvu, přimlou- val se za jednotu v národě a za smír s Němci za opravu práva volebního a provedení státního práva čes- kého. Schůze přijala pak k doporučení dra. For- mánska tuto resoluci: Účastníci schůze Politického spolku polabského, svolané do Kolína ku dni 10. ledna 1897 tímto prohlašují, že věrně trvají při politickém programu národní strany, jak stanoven a vykládan byl Palackým a Riegrem a ku provedení jeho rádi podáme ruku ostatním stranám vlasteneckým, které ku stejnému, byť i odchylnou cestou kráčeji. Pokládajíce za hlavní podmínku konečného úspěchu, aby všechny strany českého lidu v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, zejména v příčině provedení rovného práva v ohledu ná- rodním solidárně jednaly a ve všech kulturních otázkách na vzájem se podporovaly: kladou účast-

„Then mi dal, Sarahleben, then mi dal. A tha ostuda. Khoukej kalhoty . . .“

Od té doby se elektrisovati nedal, ale proto- že si později liboval, že mu to odlehčilo, za- platil tučný honorář přes to všechno přece.

Jako tohoto žida tak měl pan doktor v ža- ludku paní Mazánkovou. Byla to bezdětná man- želka pana důchodního a proto náramně fajnová a rozmazlená. Každou chvíli obtěžovala nějakou nemocí hned muže, hned služky a vždy doktora. Nebylo jednoho sejtí, aby si nestěžovala na ně- jakou novou nemoc.

Bylo to o výročním trhu, když setkal se s ní opět.

„Pane doktora, pane doktora,“ volala již z dálky. „Bohudík, že jsem Vás spatřila. Ach mně je zle.“

Doktor se obrátil a nemaje kdy ani chuti se s ní zastavovati, zabručel: „Račte přijíti za hodinku ke mně.“

„Ne, ne, neodkládejte to. Ach Bože, kdyby jste věděl, já jsem na smrt nemocná.“

„Ale snad tady na ulici . . .“

„Řekněte mi dvě, tři slovíčka. Trpím ne- smírnými bolestmi zde v dolní části. A pak oe- mohu spáti, všechna chuť k jídlu u mne mizí. Dnes na př. jsem nesnědla více než vrac.“

„Hm, hm“ zahučel doktor „nejlépe jíti hnedle domů a lehnout!“

„Co lehnout? Probůh doktora, vy mně dě- síte. Ach já to tušila. Bude to nějaký zápal po- brudnice, pobřišnice, střev nebo snad tyfus. Já to na sobě cítla už dávno. Vidíte časem se mi hlava začala točit, říkála jsem to muži, ale on nic, celé tělo jako když mne do ledu položí, jen ruce a

níci soběm této váhu na dčraznější hájení hospo- dářských zájmů těchto zemí jednotlivých výrobních tříd. Vyhlášením těchto základních požadavků usplní se bohdá zavedení českého státního práva, a na němž nesvratně stojíme. (Výboru! Potlesk.)

Královská rada, jejíž zasedání na nejvýše potrvá do 25. t. m. neposkytuje obrannu zvláště zajímavého. Jediným světým bodem bylo přjetí resoluce navržené hr. Palffyem. Již požaduje se právo veřejnosti pro českou školu „Komenského“ ve Vídni. Po vítězství Němců v otázce poležky pro Celj, jest přijetí resoluce ve prospěch české školy vídeňské tím potěšitelnějším úkazem. Zdá se, že úvahy těch, kteří myslí, že přísti parlament obsahovati bude alevanako konservativní většinu, nepostrádají vzhledem k jednání o české škole vídeňské, jistě oprávněnosti.

K volbám na radu říšskou. Sociální demokraté si pospíšíli. Kdežto ostatní strany po- litické hovi si ještě v blahých čísimetách, vydala strana sociálních demokratů v Rakousku své ve- lební provolání a zaplavila jím celou téměř Mí. Provolání to vydáno bylo v pěti řečích a tiaklo se nakladem dva a půl millionu výtisků, jež houfů ve všech českých městech byly rozhazovány. Ve Vídni, v Brně a jinde bylo mnoho rozdáno ná- čano. V provolání tom shrnuty jsou všechny po- řadky sociálně-demokratické strany počínajíce po- řadavkem všeobecného rovného a přímého práva hlasovacího nejen do říšské rady, ale i do země a obecních zastupitelstev až do zrušení státního vojska, které má býti nahrazeno ozbrojeným lidem.

Všelicos.

(9) Náš nový katolický deník v Praze. Konečně jsme se tedy dočkali katolického dení- ku vycházejícího z rána a na večer! Dosavadní redakce „Čechů“ a „Večerních Novin“ spojily se v jedno a přibavily nové síly pustily se s na- tím do práce. Nový náš deník má jméno „Ka- tolické Listy“ a stojí i s poštou mimo Prahu 18 zl. Dosud vyšel čísla zasluhují vše- cku chválu a uznání; všude je vidět, že re- dakce vede si velice pečlivě. Úvodníky nejsou dlouhé, jsou časové, řísné a věcné — což budiž vědecky zachováno, poněvadž sáhodlouhé úvahy s několika pokračováními nikdo s chutí netečte bládeje v každém čísle noviny. Zprávy spolkové (ovšem katolické) jsou velmi pěkně re- gistrovány a dodávají listu svěží pestrosti. Velice chválíme výběr z cizojazyčných listů o věcech a příhodách katolických i mimo naší vlast se stavících a důležitost obrannou majících. „Ka- tolické Listy“ dobře udělají, když si budou vši- mati a poukazovati na pozoruhodné články z našich katol. novin krajiněských, nýbrž i když stálého budou míti referenta z katolických vedou- cích listů německých, italských, francouzských a anglických. O slovanské listy zahraničné musí ovšem také býti postaráno, abychom nebyli od- trženi od svých bratrů Rusů, Polákův atd. Část literární budiž aspoň každý týden před neděli pé- stována, ale novinářsky, a ne odborně kriti-cky. Zprávy telegrafické a telefonické buďtež, jak dosud, pečlivě vedeny; raději méně, ale aby to za to stálo. „Ze soudní síně“ zprávy téh nou; všechno mluvené proti tomu je marné, jsme zvá- daví a konečně, se máme v Novinách čísti,

noby zrovna hořely a k tomu horečka chvilíme a mrazení a pot . . . O doktore, netvrzte se tak zděšené nebo mne usmrtíte. A k tomu zdá se mi, že mi žluč puká, mám takovou chuť v ústech, o kdybyste věděl, jakou já mám v ústech chuť . . .

Doktor byl již jako na řevavém uhlí. Paní Mazánková křičela, rozkládala a div se do pláče nedala. Bylo mu skoro z toho hanba.

„Počkej, já tě potrestám“ pomyslí si a ná- hle projel mu hlavou dobrý nápad.

„Račte dovolit milostpaní. Zajdeme sem se roh.“

„Vy mně chcete utéci, neříkáte mne nešťas- nou. Hledte, zas mám před očima takové mžitky.“

„Račte se postavit . . . tak milostpaní“, uka- zoval doktor směrem k lidem „a teď zavřete oči, ale hodně pevně, co nejvíce — a neotvírejte, do- kud neřeknu teď . . . Tak . . . a teď bezky otevřte ústa, a račte povypláznouti jazyk. Více, ještě více. Hm, hm . . . Počkejte tak dokud neřeknu dost.“

Milostpaní tak učinila, ale co si pomyslíli lidé, když uviděli paní důchodňovou státi na rohu se zavřenýma očima a vyplazeným až ke kořenu jazykem, to se nedá říci.

Pan doktor neměl vícekrátě příležitost novou kuru prováděti, neboť tato vyléčila paní Mazán- kovou navždy a provždy ze všech nemocí býva- lých a přístich k veliké potěše celého jejího okolí.

Škoda, že už hnije ten dobrý doktor, dnes měl by v tomto ohledu hrozné mnoho práce v našem znervovatěném alabém pokolení.

než se skutečně tu a tam zajímavého pub i odporného stalo? Přijde na to, jak se to počá, a myslím, že největší katolický mše i zde velmi dobře působiti. Ale budte to vybrané kousky a tak podány, aby mravoučná jejich tendence vyplývala z podaného děje, a nebyla na daro oblažována nešikovnými slovy! Abych nepamětl! Článek dra Horského o našich katol. snahách a o poměru našem ku straně staročeské, způsobil v dotýcných kružích nemilé „překvapení“ a redakce „katol. Listů“ i dr. Horáký podali již o té věci své osvědčení. My pravíme: Strana staročeská má v sobě mnoho vězených a katolicky smýšlejících mužů: proti těm ovšem nikdo stavěti se s námi nebude, naopak, přejeme jim zdaru a budeme je rozhodně podporovati i když se formálně ku straně naší nepřidají. Strana staročeská má a měla v sobě také členy, kteří katolicky nasmýšlejí a směřují jen z příčin osobních a místních „staročechy“ bývají; netřeba ovšem ani těch proti sobě štvát, avšak nelze také před nimi ústa zachrániti a couvati na úkor našeho principu. Tito lidé byli ostatně nešťastným strany staročeské s budoucí svou polovičitostí i dále. At si staročeské listy nezavazují před tímto nepopíratelným a smutně osvědčeným faktem oči, a pak jich řeč dra Horského „nerozčíslí“. My katolíci máme svůj cíl, své prostředky a také chceme míti jem své lidi!

(9) Literární boule dra Herbena. Veliký výprask dostal po Novém roku rigorózní literát dr. Jan Herben, známý náš přítelček v realističtém „Čase“. Nejdříve mu našel v prvním čísle letošního „Osvěty“ často nyní jmenovaný prof. dr. Flajšhans. Také a takového bití jak dostal zde dr. Herben, nedostal u nás už po několik let (my vůbec neznáme u nás podobného příkladu!) žádný literát. Přetřete si pane Flajšhansovo „Vade mecum“ pro dra Herbena, a uvidíte, jakým klavírem buň filolog do filosofa a realističtého redaktora. Nemáte „Osvětu“ po ruce? Tedy vizte zde aspoň toto: „Napřed Vám musím poněkud ujasnit pojem osobnostního boje a tak svéat sprostoty. Vám to není bohužel, — po desítkách veřejné činnosti, — dosud jasno. Pamatuji si tedy pro přístě: A teď pan Flajšhans vytýká Herbenovi, že ve svém listě používá „úryvky z dopisů a rozmluv, že otiskuje přítomné klapky a pak trochu nadávek a urážek, že snad byste se u svého domovníka styděli, což ovšem že „zhrubě odhlíká a hanebná“. „Když Vy otisknete článek, který Vám nebyl vůbec poslán, a když jej otisknete nejen bez svolení, nýbrž proti vůli autora, má každý právo říci, že ten článek je ukraden. Je to slovo ostré, ale pravdivé! Když někomu nadáte lidšů a nedokážete toho jedinkou písmenkou, může Vám každý křesťan, bible „snily, říci, že je to nejhrubší surovost . . . a může dále říci, že je to dráž lež“. . . . Tak to jde dále, a čtenář cítí bolest schouleného a úplně zničeného Herbena, jehož konečné rozeslaný pan Flajšhans propouští se svých železných rukou dáváje mu napomenutí: „Proto prohlašuji také předem — důkaz podám“. . . . — věšák vaše budoucí (odhalení) za veliký zvinil, věšák! Vaše budoucí (věcné důvody) za vyložené nesmysly a velké Vaše budoucí nadávky za výplody chorého mozku. Váš dosavadní hostinský bej dává mi k tomuto paušálnímu odsouzení úplné právo! — A nejen Flajšhans, nýbrž i Krásnohorská a Škábá řežou zle do Herbena. Krásnohorská o něm v „Osvětu“ píše ke konci své lekce „ale dr. Herbenovi jistě někdo prisoudí tak zvanou arroganci a tak zvané mředěné čelo“. Pane filosofe, se „mředěným čelem“, co tomu říkáte? Zapomněl jste snad, jak jste před několika lety posmíval se „schopnosti“ některých profesorů a doktorů, kteří se dle Vaší osvědčenosti nezachovali? A ejhle, dnes stojíte před veřejností s mředěným čelem! Ještě hůře posmíval panu literatu Herbenovi novinář Škábá v „Labských Proudách“ číslo 1. z roku 1897 obviniv a tištěný doklad podav k tomu, že pan dr. Herben v roce 1884 pytláčil v literárním revíře paně Vrchlického. Výmluvy Herbenovy odráží redaktor Škábá co nejrozhodněji a proloženým písmem volá, že dr. Herben „zneužil cizího literárního majetku a sice způsobem, jež sám v „Čase“ tolikrát pod rubrikou „Nepokradeš!“ i jinak pranýřoval! Pan Škábá připomíná skandál, který dr. Herben i pro zdánlivé přisvojení cizího majetku způsobil (Vrchlickému), a zcela správně dří, že právě proto „chceme jej teď měřiti (totiž Herbena) jeho loktem!“ načez napomíná, aby pan Herben s panem Roháčkem — jehož přednedávem jako starostlivý otec napomínal, aby vyznal: Zbřešil jsem! — jalse kajicně volati: Peccavi! „Toť věru ostuda, která by vlády jinde učinila majitele svého v literárním a veřejném životě nemožným. Má-li dr. Herben vůbec dále jako literát existovati, musí se s tak hrubých „sprostot“, „kláš“ a „krádeží“ etc. úplně očistiti. Tedy soudně proti svým odpůrcům zakročiti a důkaz proti nim provésti, jinak musí mu všichni slušní literáti ukázati záda a žádati, aby šel na „obchod s chmelem“, jak onehdy ve zlé chvíli napověděl. I zde je vidět, že každému jen chvíli hraji; panu Herbenovi právě teď velmi mizerně zahráli a

ho docela veřejně, s poctivého literárního cehy vyhodili!

(9) Výborný spis katolické inteligence podal o letošních svátcích vánočních dílny a nedávny dr. Pavel Vychodil vydav první sešit druhého dílu své „Apologie křesťanství“. Kdo se chce věceš a řádně poučiti o tom, co naboženství jest, ať si přečte a promyslí, co zde pan aktor tak krásně, bohatě a přesvědčivě podal. Nemáme podobné čehy v celé naší literatuře české Pan Vychodil stojí zde jak obr mezi námi a píše o věcech a záhadách nejtěžších tak jasné, srozumitelné a přesvědčivé, že tento jeho sešit třeba nazvati korunou všeho, co z pera Vychodilova vyšlo. Gratulujeme panu aктору a pilnému čtenáři jeho tolikéž!

Přehledka listů protestantských. Helvetický časopis „Hus“ v 1. čís. 1897 str. 2 vzdychá nad svými oboranci „Lidem a Rachem“. I ty máj Kriste! Činnost Lidu a Rachu všechny naše helvetské listy tak dlouho si pochvalovaly, pokud šly proti katolíkům. Jak mile ale začínají teď bít i do helvetských zad, ta je hned nářek na pěti sloupcích, že už to není to čtení jako dřív. Snad se po těchto pokynech dá Lid a Rach na pokání a bude bořit zas jen proti katolíkům. Litujeme, že nemůžeme o tom kře pojednat. Tak vlastně vzdychá p. pastor v Hl. ze Siona nad našimi katechetami, hlavně nad moralkou sv. Alfonse z Liguori. V potu tváře se namahal p. pastor, aby jej str. 312 hodné stáplil, ale poněvadž p. pastorevi není s hůry dáno, proto musí uznat, že by se ještě musel moc učít, než by rozum jeho na sv. Alfonse stačil. Prozatím, jak sám praví, jeho svěření str. 314 když převypráví Hlas ze Siona, dostanou velkou slost na všechny katolíky, ta jediná útěcha jeho strážné helvetské srdce potěší. Na str. 311 přivěšuje (dnes neřeknu „souhlas“) p. pastor Táborům, „že když bořili kláštery a kostely, nebořili země, ale falešnou věc, která se v to umění halila a kterou považovali za nejnešťastnější, a hleděli tím očistiti církev Kristovu ode všeho kalu.“ Toť p. pastor, je-li nestranný, musí s námi přivědčiti, že když Konrád dal bezcenné (dle soudu historiků) bezvýznamné helvetské traktáty a helvetské spisy přetékající nádkami na katolickou církev a psané jen na potupení jména katolického, zničili dal, že tím dal zničiti dle slov p. pastora falešnou věc, kterou považoval za nešťastnou, aby církev Kristovu očistil ode všeho kalu. A v tomto logickém postupu bychom se také sešli s „Naš dobou“ V prosincovém čísle str. 210 praví p. Masaryk: „Chceme dělat rozdíl mezi církví a zástupci církve a pochybujeme, že páni Konečný a podobní mají právo mluvit jménem církve.“ Také my vědecky chceme činit rozdíl mezi vědou a samozvanými zástupci vědy a vědecky budeme pochybovati, že tak mnozí „věřec a tapitel katolické církve, když se opovírá tvrditi, že katol. církev je nepřítelkyní vědy a že zatemňuje, má právo mluvit jménem vědy a že takovému arcivědci vědecky bude slušeti trochu té skromnosti, když místo chvastavého „my a naše věda“ řekne ostýchavě „já a moje vědění“ nesouhlasí s naší církví. Na konec něco pro zasmání. Stařec v Nár. Listech dostal se socialistického letáku vlčí mhu. V letáku stojí: „Strany, jež se zovou radikální, nacionální a mladočeskí zastrkují při každé příležitosti demokratickou část svého programu do kapsy, a označují se jako zástupci a sloupy privilegií majetkových.“ Nad těmi slovy Nár. Listů šla závrať hlavou a tma se jim před očima udělala, že ani slova z toho neviděli, ale za to v jejich fantasi se jim zdálo, že v letáku čtou slova: Sociálně demokratičtí poslanci budou žádati mezi jiným „naprosté rozdělení církve od státu“ (Nár. listy č. 9 str. 5), ale my za žádnou cenu tato slova v letáku sociálně demokratickém jsme našli nemohli. Abychom ušili slova p. pastora, my pochopujeme, že Nár. Listy chtěly sociální demokracii z čistě lidského hlediska připamatovat a nám klerikům náležitě přisolit, ale lépe udělají, když si zapamatují: S poctivostí nejdál dojdeš. + 24

„Národní Listy“ o sednářích. Ve familióně „N. Listů“ se dne 10. ledna rozbouřil se pan — a o sednářích a takovou mělkostí a nedůkazností, která jest v projednávání vážných otázek „N. L.“ i nad čarou obyčejná. Pan — a praví, že i lidé jinak rozumní a vzdělaní neví nic o sednářích. Po těchto hrubých slovech domníval by se čtenář, že pan — a rásem otevře bránu do světla sednářských a že tam vrhne hrst paprsků, jež dosavadní šero osvětlí. Ale nic z toho. Pan — a povídá páté přes deváté a staví plané theorie, s nichž obyčejný čtenář neví sase nic, leda že jeho pojmy o sednářích jsou ještě popletenější. Nová s brusu věc tam jest přece. Katolíci prý a Řím měli by býti vlastně sednářem povděční a přáteli. Prosim nesmějte se! Pan — a mluví o dykách a přisaze jako o legendě, ale nic nedokazuje, sednář prý pěstují humanita, ale pan — a neuvádí důkazů. Proč pak tedy již pan — a neřekl pánu sednářem: „Přátelé sednář, nebudte tak skromni, vědyť přec chybujete ten, kdo se přeceňuje i ten kdo se podceňuje, proč se tajíte v ústraní, když přece, jak určitě vím, láskou ku bližšímu se jen jen rozplýváte?“ Židé prý od lidí nejsou přijímáni. Kdo pak to panu — a neřekl? Odkud to, že velmistři sednářů jsou Židé? Pane — a, co jste to napsal? Legendu? Či jste nás chtěl vyvést aprilem? Liga + 16.

Na zachování Kunětických historiokých památek ráčili dále věnovati: P. T. Občanská záložna ve Vláslavě 10 zl.; Okresní výborové v Lomnici nad Popelkou, v Kostelci nad Orli, v Jaro-

mně, ve Vra. Mlýs. a Občanská Záložna ve Volyni po 5 zl.; Sborové učitelů ve Vysoké nad Jizerou 4 zl.; Okresní Výbor v Uhřet. Janovicích a P. Frant. Ložkov. kaplan v Jablonci nad Jizerou po 2 zl.; Ředitelství škol měst. v Přibyslaví 1 zl. 60 kr. a Česká Beseda v Krakově 1 zl. Všem vrouci: Zápřah Báb! Za další hojné příspěvky snadno před V. Kudrna.

Zvěsti z východních Čech.

Přednáška ndp. biskupa královéhradeckého v tovaryšské jednotě. Těšíme se vždy na příchod ndp. biskupa do Hradce Králové, neboť přijezd jeho umožňuje nám a četným našim přátelům příležitost poslechnouti proslulého křesťanského sociologa a „dělnického biskupa.“ Minulou nedělí ohlášena byla přednáška Jeho Milosti, proto spolková místnost naplněna byla do posledního místa ročníky se Slezského Předmostí. Pěvecký kroužek zabýval i dokončil pontavou řeč vznešeného řečníka jení probral časové thema „O tiaku“. V úvodu řeči navázal ndp. biskup ku předchozím již svým promluvám u nás výklad o vznešenosti mluvy lidské, kterou působíme neodolatelným a uchvacujícím dojmem na sta posluchače. Větší význam ještě ve výměně myšlenek má slovo tištěné, neboť jím působíme na posluchače i vzdálené a neznámé. Tisk koná tak neocenitelné kulturní poslání, avšak bývá mnohdy od lidí zlých zneužíván ku šíření záškodných. Špatnému tisku lze hlavně přičísti ono klevetářství a ničomné utrhaní na cti, před nimiž není žádný člověk jist. Ústně přednesené urážky osobní bývají trestány, ješto zabývá se jimi obyčejný soud, urážky tiskem zůstávají bez trestu, protože patří před soud porotní, kdež porotcové se strachu před kaceřováním osvobodí každého redaktora, jež svobody tisku zneužívá. Příklady drastickými dolozil ndp. řečník ono veřejné zákernictví, jež ve jménu svobody a pokroku páchají lidé nestoudní klevetářství a ničomnou pomluvou. Vedle znepravujícího vlivu na veřejnost způsobuje špatný tisk také povrchnost názorů i v otázkách nejdůležitějších. I vzdělaným lidem „osobní žurnál“ bývá neomylnou normou ve smýšlení a jednání, čímž odvádí od studia odborných děl. Náhledy novinářské přijímá čtenářstvo za své, nepátraje po hlubších důvodech. Církev katolická uznává moc tisku a věnuje mu velkou pozornost, zvláště nyní sv. Otec, Lev XIII. nemává biskupy a kněze nabádati ku publicistické činnosti. Lidstvo svyká nyní mysliti jen prostřednictvím novin, proto tisk nesmí býti přehlédnut v pastýřské činnosti Církve katolické. Následkem atonujícího vzdělání tisk působiti může i na dělnictvo. Špatný tisk jeví již své účinky v klesající zbožnosti a mravnosti, protože dělník nemaje při svém zaměstnání dosti času ku obhálení studiu, přijímá ve své lehkověrnosti všechny náhledy novinářské za čistou pravdu. Proto křesťansko-socialní strana proti jedu tiskovému staví protilek v tisku dobrém, lidmi svědomitými řízeném. Povinnost křesťanského dělníka jest, aby varoval se tisku zhozného a podporoval i šířil tisk dobrý. Ve stručných rysech nastínil jsem hlavní osnovu výborné řeči, jež našla v posluchačstvu živého souhlasu, neboť v Hradci můžeme se velmi dobře o zhoznosti špatného tisku přesvědčiti. Po skončení přednášky rozmlouval vznešený host vřídne a jednotlivými členy jednoty. Nelčená vřídlost i pro nejprostšího člověka jest základním rysem lidumilné povahy ndp. biskupa, takže získává si již při prvním setkání rásem všecka i předpojatá srdce lidská. Tím odporněji jeví se snaha jistých lidí, kteří zakládají i nové časopisy, aby lidumilného biskupa lidu znechtělili. Soudíme však, že podnikají práci zbytečnou. Jedinou promluvou rozptyluje se pletivo nepřátelských pomluv a masek ubohých protivníků musí se opět namahati novými smýšlenkami. Pravda však nezná ustoupiti zlobě, proto marné úsilí. Ndp. biskup královéhradecký jest a zůstane pověry miláčkem katolického dělního lidu. Zdař Báb!

Dvoji loket. „Osvěta lidu“ otiskuje ku známé aféře Baxové, z „R. L.“ tato slova: „Jame povděční tomu skandálu, poněvadž to jasné vystoupil fakt: jakými zbraněmi se bojuje proti osobním či politickým nepřátelům. Ano! — jaké jsou ty zbraně: Pomlva, lež a zas jen pomlva. Stačí v našich poměrech jediným jen slovem či skutkem projevit snahu pracovati ku všeobecnému dobru a hned sto a tisíc jinak líných jazyků a mozků protřepá směleco pro každé straně, strhá z něj všecko vznešené a dobré a tím co na něm zbylo, fangličkuje do světa a vystavuje ho tak veřejné kritice či skandálu.“ Takto se zastala „Osvěta“ svého stoupence i proti přisěným výpovědím tří svědků. My podepisujeme svrchu uvedená slova „o bídosti zbraní, jimiž se bojuje nyní ve veřejnosti proti veřejným osobám“, ale žádáme po právu, aby se jimi také „Osvěta“ řídila. Neboť jest to svrchovanou licoměrností, jestliže na jedné straně listu odsuzují se bídné pomlvy a když zrovna v témže čísle na druhé straně kritizuje se ne již chlapeckým ale přímo uličnickým způsobem kázaní ndp. biskupa na poslední den v roce. Tak nízký ton řeči nedovolili by si ani pod redakcí „Osvěty“ v koralně, proto hnusem plný každého slušného člověka taková nízkost, jež samé černé tiskářské raměnce studu nahání. Divíte se pánové, že „vyrůstají již smělí lidé s chorobnou ctižádostí v duších, s vypočítavostí v mozcích, kteří na rtech mají

pino fráš, kala a jedn^a, ale podivní vlastně jest na naší straně, neboť nechápeme, že se neobete hlásiti — ku svým dětem. Na svůj pokrok máte být hrdi, neboť vámi vypěstovaná sdílnivost mravě nápe se již na náboženské úkony a na Pomazaného Páně a při tom pokrytecky kaceřuje na přední straně listu ty smělce drzá, kteří spovátili se velikému pokroku! Vmetností ve tvář — sprostou krádež. Jsme přesvědčeni, že ani s vlastní pohromy neuznájí pokrokařů nicomnost pomluvy a proto budou stále mofiti pokrokové (!) dvojím loktem. A tato nemravná strana má mít v národě budoucnost?!

Plesy a zábavy. Dne 24. ledna 1897. společný ples v Roudnici v hostinci p. A. Novotného. Začátek v 7 hod. Výhradně svaným. — Ples katol. sociální jednoty v Horní Jeleni odbývá se dne 31. ledna 1897. v hostinci p. Fr. Nováka. Hudba Hiseřim kapelníka p. Jos. Janeby. Začátek v 7 hodin. Vstupné: člen 1 koruna, nečlen 2 koruny; každá druhá dáma o 10 kr. více.

Náhla smrt. Dne 12. t. m. nalezena byla na cvičišti za vodárnou 82letá stařena B. Dlešková prodávající zeleniny ležící na zemi. Vojenská hlídka dopravila nemocnou do vodárny, kam přivolána lékařská pomoc, které se však již stařena nedočkala; než-li se lékař dostavil, skonala a mrtvola její dopravena byla do umrlčí komory zdejší nemocnice.

Chťel zabít učitele. Dne 6. ledna t. r. ve 2 hodiny s půlnoci hodil posud neznámý surovec do oken ložnice pana J. Mikše, správce školy v Otčelích 1 a půl kg. těžkým, hranatým kamenem. Kámen proraziv okno vltěl, narazil na záclonu, natřhl ji, rozbil pak též okno vnitřní a sástal v otvora vnitřního okna na zácloně zavěšen. Střepiny akla vltěly spícím do obličeje. Rána byla vedena tak, že nebyti záclony, byl by kámen učitele bespochyby do hlavy zasáhl. Barbarství toto přihodilo se svědomitému učitel, který nedávno v „Osvětě Lidu“ napaden byl proto, že od páni bohoolovců vypůjčenými spisy Kosmákovými, Pravdovými, omilovakého, Třebízského a j. hodlal přemoci krvavé Bambasidy, jejichž čestě nad míru tam hověno bylo. K tomu dodáváme jen, že do r. 1893. v Otčelích ani školy nebylo. Několik vyrostlých, chodivších do školy asi rok nebo dva, řádí tam způsobem strašným, a není nikoho, kdo by tomu učinil rázný přitř.

Krádeže. Zdejšímu povozníkovi Al. Rajtkovi ukradl někdo dne 12. t. m. večer s kočáru dvě pokrývky v ceně 8 sl. 50 kr. — Dne 11. t. m. as v 10 hod. večer vloupali se neznámí dosud pachatelé do městele v domě p. Fily na Pražském Předměstí a ukradli tam mimo jiné kočho, většín množství různého šatstva v úhrnné ceně 100 sl. Zloději zanechali na místě tak sv. krumpáč, jímž vypáčili dveře. Pachatelé jest četnictvo na stopě.

Letáky strany soc. demokratické sa příčinou voleb do V. kurie byly i u nás rozhazovány. Při činn nebyl dopaden nikdo.

Pemstil se. Podestřelým ze založení ohně u rolníka Holuba v Pra-kače, který utrpěl na 3000 sl. škody, jest bývalý jeho čeledín zletlý V. Janouch s Kechovic u Dubé, jenž se s hospodářem besprostředně před ohněm pohádál pro „sl. a odešel ze služby. Pátrání po něm jest až dosud beuvýsledné.

Jestě Suchodel. V minulých dnech putovalo do Lhoty pod Libčany, jak se nám z bespečného pramene sděluje, množství lidí s okolí Chlumce, Pardubic, Hradce Kral. atd. proto, že prý u Pleskotů nalezli z pola zamrzlou láhev vody přinešené před časem ze Suchodelu a uschované od té doby na půdě, a v onom ledu uviděl kdosi podobu — Panny Marie. Vypráví se, že do 10. t. m. dostavilo se do Lhoty na 3000 lidí.

Šiml byl k nepoznání. Na večerjářek o půl noci vyjelo se zdejšího jednoho hostince několik rozjařených kumpánů na vozíku, v němž zapřážen byl pěkný bžlouš. Z kopečka Pražskou ulicí šlo to klusem dolů. Šiml patrně dlouhým čekáním na své pány si zdřiml a nejspíše že se mu zdálo o novém železném mostě přes Labe proti Pražské ulici a proto nezahnul na most starý a vezl kumpány k staveništi Fránkové. Najednou však bylo slyšeti náras a ještě jeden náras a pak několikrát žblunknutí provázené výkřiky. Vozík totiž narazil na nakupené tam klády, převrátil se a náklad vyletěl do kaluže. Nejhůře však při tom pochodil šiml, který upadl chudás do bláta, v němž se několikrát překlul a byl k nepoznání. V Rozbřichích mají z toho ávandu.

Stráž v sukniích. Dne 11. t. m. zatčena byla strážníkem Žaloudkem 26letá, do Pouchova příslušná A. Vanátková. Táž vylákala na F. Součkové dvě peřiny a uschovala si je ve hradbách. Mimo to se vypátralo, že ukradla před časem velký šátek u jistého zdejšího obchodníka, který zastavila a listek prodala. Vůde, kde posluhovala a vůbec kde se ukázala, ztrácely se různé drobnosti, jež přičítají se na její vrub. Vanátková byla dodána do vyšetřovací vszy zdejšího krajského soudu.

Dražba u Valáška. Dne 9. t. m. prodávány byly v exekuční dražbě ve Správcích zásoby kováře Václava Valáška. Koupčtivých se dostavilo značné. Strženo bylo něco přes 800 sl. Dne 18. t. m. bude dražbě pokračováno a bude již prodáváno vše pod cenou odhadní. Valášek nalezá se dosud ve zdejší věznici, kde jsou konány s ním a četnými poškozennými pilně výslechy a nebude dlouho trvat, kde se s panem mistrem setkáme při veřejném líčení.

Ze Sokola. Ve valné hromadě Sokola královéhradeckého, konané dne 6. t. m., zvolen starostou p. Antonín Pokorný, stavitel, Viktor Weinhengst, místostarostou. Do výbora pp. Vlach, Juliš, Knypl, Thoř, Dr. Zimmer, Mařta, Kubálek, Halla, náhradníky: Krečmar, Brejcha, Hradecký, Halounek. Pokladníkem zvolen Juliš, jednatelem Knypl, hospodářem Thoř.

Vraždě četníka. Četnický závodčí, 26 roků starý, Václav Bůtaš s Opatovic n. L. byl dne 7. t. m. v polích u Čelístné blíže Horní Čereke bestialním způsobem zavražděn.

Perada starostů. Dne 16. t. m. bude konána v místnostech okres. zastupitelstva v Hradci Králové společná úrada všech pp. obecních starostů s okrou ve příčině kroků, jež by učiněny býti měly, aby spudy presentní do majetku jednotliv. obcí odevzdány byly.

Krádeže. Neznámí dosud lupiči vloupali se chalupníku Josefa Sagnerovi v Koblavě za noci do komory, kamž se dostali samřávaným okénkem, které dříve vyloupali nějakým šelemem. Dle všeho bylo pachatelů více, čemu nasvědčovaly nalezené stopy. Zloději svítili si na ničomnou svou práci lojovou svíčkou, kterou zanechali na pelesti u postele hořeti. Odcizeno bylo Sagnerovi velká peřina, dva polštáře, koňský postroj, polštář pod postroj, dvoje opratě, půl věrtele sušených žveřtek a hrůšek, šimník, více bochníků chleba. Svíčka na pelesti dohořela, aniž by na štěstí většín pohroma se přihodila. Možná, že svíčka ta byla tu ponechána sůmyslně, aneb, že byli kýmisi překvapeni, poněvadž v komoře se nalezalo množství jiných věcí, které tam zanechali. — Před štědrým večerem v noci na 22. prosince odcizeno bylo ve mlýně č. p. 14. p. Václava Nováka ve V. Poříčí samřávaným u něho mlynářským Antonínu Šimkovi, Josefu Matouškovi a Čechu Adamovi šatstvo a hotové peníze. Tak pohřešil Šimek světlý oblek, klobouk a 18 sl., Matoušek oděva 12 sl., Adam oděv, hodinky stříbrné, klobouk a 5 sl. 40 kr. Jedinému pekařskému dělníku Josefu Martínkovi z Nového Hrádku se ničeho nestratilo, což podezřelým se býti jeví. Martinek o všech věcech dobře věděl a brzo na to s práce vystoupil. Po zavedeném na všech stranách pátrání podařilo se četnictvu nalésti u obuvníka Josefa Vymetálka v Nov. Hrádku jednoho kalhoty, které jeden s poškozenných mlynářských chasníků sa své poznává. Vymetálek byl na to zatčen.

Z Velké Jesenice. Katolicko-vzdělávací spolek náš „Mír“ konal dne 10. m. ledna sa hojného účastenství členstva svého měsíční schůzi, ve které dp. předseda Fr. Pospíšil v řeči přes hodinu trvající důkladně probral časovou otázku: „O volbách v V. kurii“ způsobem tak srozumitelným, že po přednášce odměněn byl hluchým, dlouho trvajícím potleskem.

Z Velkého Poříčí. Zdejší Svatováclavská jednota katolických jinochů a mužů pořádá v neděli dne 17. ledna 1897 zábavný večer s následujícím programem: „Svatební noc.“ Obař sa života o 1 aktu. Napeal Karel Lad. Kukla. „Vyhraný šenich“ Fraška v jednom jednání od Ant. Volfa. „Pan Franc“ aneb „Sedlák šelma velká.“ Komický výjev v jednom jednání od Antonína Volfa. Začátek v 7 hodin večer. Vstupné: I. místo 20 kr., II. místo 10 kr. Školní mládeži přístup zakázán.

Z Bohuslavce. Zdejší jednota katolických jinochů a mužů „Václav“ pořádá spolkovou zábavu v den 30. ledna 1897. v sále obecního hostince. Výhradně pro svane. Začátek v 6 hodin. Vstupné: pán 50 kr., rodina 80 kr. Čistý výnos věnován bude na spolkový prapor.

Z Liberka. Dne 25. prosince minulého roku, právě v den slavný Narození Páně dokonál v osadě zdejší pouť svého posmekého života a svého blahodárného působení duchovní správce náš důstojný kněz, farář P. Václav Píša. Když před nemnohými lety k nám, k radosti nás všech, neboť předcházela jej z Rychnova pověst chvalná, jež jej naznačovala jako kněze lidumilného a dobromyslného zavítal, netušili jsme, že pobytu jeho bude zde právě jen na nemnoho let; netušili jsme, že odtáhne se od nás tam sa obradu sli hřbitovni, aby odočinul mezi těmi, kteří milovali jej a kterým on byl pravým otcem duchovním! Ale Pán pokynul a jak řečeno právě na hod slavný vánoční schránu tělesnou opustila duše ušlechtilá, aby slavila svátky vánoční tam, kde je klid, mír, pokoj opravdový! Byl v Pánu sesnulý dp. farář Liberský po kolik roků stížen nemocí slou, chorobou nevlětčitelnou, při níž mnoho a těžce strádal, trpěl — jako Job“, jak dobře bylo podotknuto v řeči pohřební. Odešel — a nastala smutná povinnost doprovoditi jej k místu posledního jeho odočinutí. Pohřeb dp. faráře P. Václava Píšu ukázal, jaké oblíben se svčenný liberšský duchovní správce tšil. Veliké prostřanství mezi farou a školami, náměstí bývalého městečka Liberka bylo plné účastníků z města i s okolních přifařených osad a i se širého souzřetví, když počali se sjížděti účastníci vzdálenější. Školní mládež všech škol, sbory učitelské s farní osady i s okolí, místní zastupitelstva obecní, sbory hasičské, velký počet duchovenstva (všech 28), zástupcové úřadu patronážního a jiných a četní otitelé zesnulého se všech vrstev a kruhů doprovázeli liberšského faráře na cestě poslední, ke hrobu. Truchlý vážný spěv „Smiluj se nade mnou o Bože“ sa tklivě sněží zvonn roslahal se dědinou ve smutek pohrouženou. Kondukt vedl děkan a vikář z Rychnova veleďstojný pán P. Vincenc Klepřík, kterýž tuto vyprovázal svého bývalého kaplana — ke hrobu! A s nim kněžstva řada prokazovala čest upřímnému svému spolubratru. V chrámu Páně, v tom starobylém dřevěném krastelku liberšském, po sapění řámu promluvil dp. J. Šrámek, farář z Nebeské Rybné a sekretář vikariátu řeč pohřební, jež oceňovala ušlechtilou povahu a snahy ušlechtilé v Pánu zesnulého. Naznačil celý ten život svčenného od studií, působení jeho na různých místech a v Liberku, kdež všudež po sobě zanechal semřelý milé upomínky! Zadušní měl sv. obětovať sa assistance četné veledůstojný pan vikář a děkan rychnovský. Eksekvie v kostele a vysvěcení hrobu vykonal kolega svčenného farář s Opatovic dp. K. Macháček. Nad otevřeným hrobem promluvil a díky vsdal voled. p. vikář pomodliv se spolu sa toho, jež raket pomalu zasypávána byla proti hřbitova od těch, kteří tak neradi loučili se s milým liberšským farářem Václavem Píšou. U dojetí mnohém a s maohou slzou v oku rozloučili se s ním četní jeho citelé. Byl ten pohřeb jeho jednoduchý a sase tolik památky jeho důstojný, tklivý a dojmavý! Budiž v této době, kdy tolik se knězi vyčítává i ten skromný jeho prostředek k živobytí rovněž skromnému, podotknuto že svčenný kněz P. Václav Píša, farář liberšský nezanechal po sobě štědných prašdných statků posmekých! Zanechal po sobě však upomínku kněze řádného, vlasteneckého a i s tím k oběma národnostem, s nichž farnost liber-

ská sestává, spravedlivého a zanechal po sobě upomínku kněze lidumila, muže šlechtného, dobromyslného a dobrotivého zárova. Nebylo při něm lži, ale všechny kroky jeho žiti osatovala srdečnost v každém řyku a v každém jednání. Takovéto stopy po sobě zanechal et působil kdekoliv! Býval kaplanem na Čelavaku, pak po kolik roků v Rychnově nad pleskem Liberk uvítal jej v střed osad svých, ten Liberk, kterýž se stal i posledním místem jeho odočinu. Dp. farář Píša byl také mužem všestranně vzdělaným a zejména v odboru spěva a hudby byl analcem a přetilem téhož umění dokonalým. Utínkováním při „kvartetkách“ (v Rychnově i v Liberku) počoval o zábavu ušlechtilou a ducha povznášející. V něm a s ním odešel muž v každém obledu dokonalý a podporovatel obřavý české literatury a vůbec všeho ušlechtilého. Rozloučili jsme se s ním a tím přáním, aby sa laakavost a dobrotu srdce tam v tom jiném lepším životě zasáhla mu vsříc Láka i Dobrotivost Boha Slitovného. Kdež odpovídá tam na tom starobylém hřbitově liberšském pobliže vchodu k té starobylé svatyni liberšské v pokoji — a spí sladce.

(Zasláno).

farním jednotám cyrillským diecése Královéhradecké.

Výroční správy za r. 1896.

O poměru farních je sot Cyrillských k Jednotě Obecné a diecéšní vyslovují se stanový jak následuje:

§ 16 Odvětvová farní jednota Cyrillská jest členem Obecné Jednoty Cyrillské a sa členství odvádí prostřednictvím Jednoty diecéšní na uhrazení výloh správy obecné tolikrát 10 kr., kolik platících členů farní Jednota číta (viz čl. V., § 7. bb) stanov Obecné Jednoty), začať se ji dostane přiměřený počet přemii Obecnou Jednotou vyřávaných.

§ 17. Předseda Obecné Jednoty Cyrillské dostává od předsedů Cyrillských Jednot farních každého roku správu o činnosti jejich (viz čl. X., § 25. d) stanov Obecné Jednoty Cyrillské) § 18. b. Farní jednota cyrillská skládá představenstva své diecéšní jednoty výroční správa o činnosti své.

Za tuu příčinou řádá v účtě podepsaný pp. předsedy všech farních Jednot Cyrillských diecése královéhradecké, aby mu členské příspěvky, jakož i výroční správy za r. 1896 laskavě zaslali

nejdříve do polovice února 1897

a zároveň ornámiil přémie zvolené za příspěvky odvedené dle seznamu uveřejněného v posledním čísle „Cyrilla“ z r. 1896. Nížeapsaný pak postará se o zaslání výročních správ předsedovi Obecné Jednoty Cyrillské a příspěvků pokladníku této jednoty, jenž pak přémie řádané sa obnos dvou třetin zapraveného příspěvku jednotlivým jednotám přímo zašle. Zprávy výroční budíž zaslány dvě, a to jedna statistická na zvláštním listu, druhá pak jednatelešká, vylučující obřavý obraz o činnosti Cyrillské přeběhem roku tohoto.

I. Tabulka statistická.

Za příčinou dat statistických k dalším účelům potřebným budiž na zvláštním listu výplatna tabulka s následujícími rubrikami:

1. Sídlo jednoty. 2. Rok založení. 3. Předředa. 4. Ředitel. 5. Jednatel. 6. Počet členů a) činných, a) sboru liturgického, b) sboru literátšského; b) Počet členů podporujících a zakládajících, b) příspěvjících. Souhrn členů va-oh. 7. Počet chovanců školy cyrillské. 8. Obnos odvedeného příspěvku ve sřatých a krejcarech.

II. Zpráva jednatelešká.

Ve výroční správě jednatelešké budiž vylíčena činnost spolková stanovami vymezovaná tou měrou, aby poskytla věrný obraz práce vykonané v roce minulém, a to zejména:

1. Seznam skladeb liturgických, které v roce minulém při posvátne bohoolutbě poprvé jakožto nové nacičene v kostele se přednášely, napotom úplný seznam skladeb podrobně uvedených, které již dříve nacičeny jsou, nyní pak se opakovaly. Při tom nebudiž opomeouto uvěsti, jakou měrou chorál gregoriánský pěstován byl.

2. Pěvecký sbor liturgický. Kolik členů pravidelně číta? Jak často koná pravidelné zkoušky? Kdo čvíd? Jest postaráno o pěvecký dorost pěveckou školou Cyrillskou? Kolikrát, kdo a čemu vyučuje?

3. Píseň obecná. Budiž věrně vylíčeno, v jakém stavu se nachází spěv obecný. Které písně v roce minulém znova zavedeny jsou? Stává-li odboru literátšského, který zejména pečaje o zvelebení ušlechtilé písně staročeské?

4. Jaké jest účastenství osady a jakým způsobem jevi se přičať veškerenstva ku spěvu posvátnému, a udáním dne poslední valné hromady?

5. Radošti i trásti, úspěch i nesdar, práce a výsledek roku minulého.

Jednoty farní, které roku minulého správu výroční zaslali opominuly, račtež zamečkané doplniti vypsáním dvouleté činnosti Cyrillské.

Dr. Josef Mrtitik.

t. č. předseda diecéšní jednoty cyrillské v Hradci Krá.

DRUŽSTVO na zužitkování ovoce

v Hradci Králové
prodává ve svých místnostech pod pokárnou od
10 l. počínaje

vinný ocet ovocný . l. a 15 kr.
slivovice . . . 1 l. a 1 zl.

Drobný prodej slivovice převzal p. J. Cyril
Vlach; octa pp. Bouček, F. Chrušimský, Jos. A.
Komárek, Václav Michálek, Vojt. Vá. Rádl, A.
Šimek, J. Cyril Vlach.

Při prodeji ve velkém povolují se
značné výhody.

„ČASOVÝCH ÚVAH“

vyšla čísla:

1. Naš program.
2. Radikalismus a kleri-
kalismus.
3. Encyklika Lva XIII.
O otázce dělnické.
4. O ultramontanismu.

„Časové úvahy“ uveřejňují pozoru-
hodné práce nové i starší, aby vnikly
do nejširších vrstev katolického lidu.
Obsahují průměrně 2 tiskové archy a
prodávají se jen za cenu výrobní.

Celoroční předplatné i s poštou
50 kr., jednotlivá čísla stojí 4 kr. na
4 výtisky pátý výtisk zdarma a franco.

Politické družstvo tiskové

V Hradci Králové
vydalo druhé vydání spisku

Učte se z dějin.

Slovo k naší mládeži od starého vlastence.

Tento krátký přehled neprospěšných
dějin českých dostati lze

v biskupské knihtiskárně

Stran 62 8°. — Cena 15 kr. franko.

Při odbíracích většího množství přiměřená
sleva.

Poznámka: Často žádaná brožura

„Jaký je přece ten biskup kralovohradecký“
vyjde jako zvláštní číslo „Časových úvah.“

o Nejlepší o

slováckou
slivovici
borovičku

1 Htr od 70 kr. po-
čínaje vyrábí

N. Nesňal

Uherák Hrd.

Sříbrná medaile Národní jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
států záslužná medaile s korou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a tímž ve všech ča-
sopisech doporučovaná — pomínou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
nejlepším jediné

pravé nefalšované mýdlo jádrové

jež P. T. ct. obecnostu více doporučuje

Jindřich Jelínek,
mydlář v Hradci Králové.

Týž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „Jelínkové levná-
dlové mýdlo neutrální“ doporučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malšovických č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čechy Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Z Oltáře

vyňaté modlitby mešní, jež lid při mši sv.
těch společně nahlas modlit se má (Vy-
znávám, Věřím v Boha, Přijmiž sv. Trojice...
atd.) dostati lze na listcích 8° tímto pí-
smem tištěné 100 kusů za 60 kr.

Biskupská knihtiskárna.

Ludvík Nejedlý,
dekorační malíř
v Novém Bydžově

čtve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních

maleb kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré malby
nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na
pořádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Ex offo
křestní listy

jsou na skladě bisk. ti-
skárně 40 kusů. (knihy) za
30 kr.

Navštívenky

od 60 kr. výše nabízí
Biskupská knihtiskárna
v Hradci Král.

Vlastní výrobu

vlněných látek

z čisté ovčí vlny
doporučuje na podzimní a zimní obleky, havelky
a kostelní sukna

IGNÁC STRÁDAL,

závod sukenický v Humpolci.

Vyznamenán na zemědělské výstavě v Praze stříbr-
medailí obchodní komory živnostenské, v Plovdivě stál.
medailí bronz.

Vzorky zdarma a franko.

Do Hradce Králové
a okolí.

Dovolují si slušně oznámiti, že počínaje
dnem 1. ledna 1897. zařídím v Hradci
Králové

sklad kamen

šamotových i obyčejných, bílých a ba-
revných glazur.

Sklad nalezá se v Praze, ulici č. 291.
(v lípách) a světem jest zástupci mých vý-
robníků, skutečně vycvičenému kamnáři p.
K. Kočkovi, který jednak sám, jednak
osvědčenými stavěči z mého závodu v Tře-
bešově vykonávají bude řádné práce sta-
věcké. Také převeze p. Kočka všecko
čištění a opravy kamen.

JOSEF MATĚNA,
kamnář ve V. Třebešově u Č. Skalice.

Právě jest vydána:

MŠE F-DUR

pro smíšený sbor s průvodem varhan
a malého orchestru.

MISSA F-DUR

ad quatuor voces inaequales organo atque parva or-
chestra comitante.

Složil **Fr. Picka. Op. 17.**

Partitura, varhanní hlas, hlasy nástroje 4 a z čtvrté 8 sl.
netto; zpěvné hlasy a hlasy smyč. nástrojů po 15 kr. netto.

Prvé vydání tohoto díla (pro smíšený sbor s prů-
vodem varhan, za 2 sl. 50 kr., hlasy po 15 kr. netto)
potrálo s neobyčejným úspěchem při provedení jeho
na četných kůrech v Praze, na venkově, v Soluohradě,
v Subotiči v Uhřech, ale i v cizině, jako na př. ve
Vratislavi, a j. Skladatel upravil nyní k četným přá-
ním má svou pro malý orchestr, totiž dva hoboj-
e (nebo klarinety), 3 rohy, smyčcové kvintetto a
varhany neobl. 3 pozouny a tympany. Zpěvné hlasy z-
staly neměnné. V této podobě jest má tato jedi-
ným dílem svého druhu, spojuje při své snad-
nosti v provedení i neobyčejnou efektnosť
a hodí se tak ku všemožným příležitostem.

„Hlídky“ benediktinů rajhradských piše v č. 4.
r. 1896 na str. 295 doslovně: „Má tato v čisté církevo-
ním slohu pracovaná budíž doporučena a cvičit nájmim
kům, které mají dobrého varhaníka. Pěkná a vdechná
skladba ta sluší opravdu, aby na našich ků-
rech zdomácněla.“

Nakladatel **FR. URBÁNEK**, český knihkupec
v Praze, vedle Národního divadla.

— Prvý český závod hudební. —

Advokátní kancelář

JUDr.

ŠTĚPÁNA FISCHERA,

advokát

v Hradci Králové

nachází se od nynějška v nárož-
ním domě č. p. 280. p. profesora
Beránka (první dům u pražského
mostu) v I. poschodí

OBNOVA

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:
Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré zásky, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

Obnova v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.
na půl roku . . . 2 „
na čtvrt roku . . . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 24.

K době velikonoční

dovolují si uctivě doporučiti

Boží hroby se slohem kostelů souhlasné. Křížové cesty v reliéfu řezané neb lité, polychromované na slacené půdě v slohových rámcích. Sochy „Vzkříšení“.

Fotografie a nákrepy jsou k dispozici.

V hluboké úctě oddáný

Josef Krejčík,

umělecký závod řezbářský a sochařský
v Praze.

Pisárna a dílny na Letné 612—VII. Sklad Eliš-
čina třída č. 24.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr.
r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Umělé suby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím
a konám veškeré práce v obor ten spadající
přesně a solidně na základě dlouholetých sku-
šeností, ruče za nejlepší obsluhu. Zaručuje ceny
nejlevnější a poroučuje se do vaší přání ctě-
ného obecního, znamenám se v hluboké úctě
oddáný

Josef Časlavský,

subní technik
Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

Nádherné dary!

Obrazy

**MADONNY
a KRISTA,**

krajiny a všechny druhy nejjemnějších
obrazů v největším výběru, za ceny naj-
mírnější v závodě sradel, obrazů a rámců

JOSEFA KIESLICH,

v Hradci Králové

pražská ulice vedle „Hotel Merkur“.

Křestan

Nejsvětější Svátosti Oltární
posvěcený.

Seřadil:

ABBÉ A. HENRY,

čestný kanovník a ředitel útvaru Nejsvětější Trojice
v La Maroche.

Dle III. vydání přeložil

VOJTĚCH KAMEŠ,

farář v Chřenovicích.

Nákl. bisk. konsistoře. Tisk bisk. knihtiskárny.

Stran 514—8°—

Cena brožovaného výtisku 70 kr., franko
80; v tuhé vazbě celopletěné franko 1 zl.

Všelé doporučení této výtečné adorační
knihy viz v „Řádu duchovním“ seřadu de-
vátém a v „88. Eucharistii“ v seřadu
řijnovém t. r. Objednávky přijímá biskupská
knihtiskárna v Hradci Králové.

Pravá

vína

uherská, rakouská,
dalmatská, istrijská,
sladké ausbruch a malaga

v nejlevnější ceně doporučuje

v úctě nejlhlubší

Arnošt Jiříčka,

v bývalé Teblově vinárně.

Ztráta vlasů a tvoření lupů

se pod zárukou jedině jistě
zamezí

CRINOGENEM

od

J. Beyšovec v Jičíně.

Cena láhve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvích
franko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukázce 3 zl.

Składy v lepších materiálních obchodech a holičských
závodcích.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, dopo-
ručuje veledůstojným farním a
slavným patronátním úřadům,
rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň odporučím světla do věšných
lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nej-
lepší uznána.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

Zlaté a stříbrné klenoty!

VÁCLAV ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísečný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové

(sv. Jánkové nám. č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnímu hojně zá-
sobený sklad klenotů, zlatých, stří-
brných a pravých českých granátových
šperků, stříbrné stolní nádobí z nového
a čínského stříbra, ozdobné stolní nádoby
veškeré zlaté a stříbrné hodinky I. ja-
kosti; dále pendlové hodiny a budíky
různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny
levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je důkladně zkoušeno a známeno.

Objednávky a správy se přijímají a shodoujé
tím veškeré správy hodinok se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

JAN HORÁK,

seukovník

V RYCHOVĚ n. K.

nabízí na dobu nímání

čisté vlněné látky vlastní
výrobky.

Račteš uctivě jen malou objednavku
na skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veledůstojným a
veletěným zákazníkům za vzácnou přízeň, prostež,
aby mi i dále důvěru svou věnovali a stibuj vždy
vzornou, poctivou obsluhu.

Dobře osvědčené

hodinky

zlaté, stříbrné, niklové a ocelové jakož
i veškeré nádobné hodinky do salonů, kance-
láří, kuchyň a hostinců. Budíčky u velkém vý-
běru dobře a přesně regulované se zárukou od
jednoho do tří roků. Veškeré zlaté a stří-
brné výrobky zboží granátového a z nového
stříbra doporučuje za velmi nízké ceny

Josef Šteffek,

závod hodinářský a zlatnický
v Hradci Králové,

velká pošta, č. 145. proti hlavní stráni.

Veškeré správy hodinářské jakož i zlatnické
se přijímají a vyřizují co nejpřesněji za ceny po-
měrně levné.

Umělecký
závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.

Sedmkrát prvními
cenami vyznam.

Vzorníky k na-
hlednutí franko.

Ceny mírné.

OBNOVA

Číslo 97.

V Hradci Králové, dne 22. ledna 1897.

Ročník III.

K nadcházejícím volbám do říšské rady.

Poslanci pan Janda z Budohostie a pan dr. Pacák byli ve Vídni na dvorním plese.

Řekne o tom nikoliv snad proto, poněvadž p. dr. Pacák druhdy jako student seděl zavřen kolik, než v sv. Václava pro veležradu a poněvadž p. Herman Janda měl počátkem května r. 1893. na sněmu království Českého známou „revoluční řeč“, na niž mu ihned tehdejší místopředseda hrabě Thun řízně odpověděl a pro kterou své doby nebyl navržen ku postavení za předsedu českého oddělení zemědělské rady království Českého. Nechceme s toho nikterak využívat, jak se jí lidé mluví a jak jim s lety a zkušenostmi přibývá rozumu. To jest věc dávno stará. — Ale uvádíme to pouze z toho důvodu, poněvadž událost ta jest dnes pro nás dosti důležitou. Avšak se přičiníme jiných.

Jak se „Národní Listy“ z Vídně dovídají, — jejich velevážený spravodaj má to jistě přímo od zmíněných pánů poslanců — přistoupil na dvorním plese k nim seznámen a rozmíluval s nimi o nastávající kampani vídeňského parlamentu a sněmu království Českého a během rozmluvy té mocnář vti poslancům Jandovi a Pacákovi doložil, že bude nutno, aby nová říšská rada sešla se hned na počátku dubna.

Jak jsme výše již uvedli, neobcházíme nijak poukazovati k tomu, kterak naši staří „revolučníci“ navštěvují dvorní plesy, jak se totiž směnili. Naopak! Nás to těší, že na dvorním plese šli a že právě je seznámen sám oslovil, že s nimi i chvíli rozmlouval. Nás to těší, neboť rozmlouvaje s nimi, rozprávě se zástupci českého lidu, jaksi tedy s lidem českým samotným. A každého upřímného vlastimila to bláží, když mocnář sám českým poslancům vyslovil a světil část důležitosti stát-

ních poukazuje k tomu, že bude nutno, aby se nová říšská rada sešla ještě před velikonočními svátky.

To znamená, že nastávající říšské volby budou někdy v měsíci březnu.

A toto sdělení má pro nás váhu důležité noviny.

Nynější říšský parlament se co nejdříve rozejde, aby se sešel ve složení novém. Přibudou do něho poslanci páté kurie a sice v počtu 72 hlav. Volby těchto 72 poslanců páté kurie budou konány letos poprvé. To jest nade všechnu pochybnost skutečnou pravdou, že o toto rozšíření vídeňského parlamentu mají nejpodstatnější zásluhu poslanci mladočestí, kteří svým návrhem na zavedení všeobecného hlasovacího práva do říšské rady odchýlili se sice velice značně od svého českého státoprávního programu, avšak dokázali tím, že změna volební řád do říšské rady, jež byla značně rozmnožena.

Pokud tím českému národu poslouženo, to ukáže teprve budoucnost. My chceme věřit, že jenom ta snaha české poslance vedla k tomu, aby českému národu bylo nějak platně prospěšno. Jsou sice lidé, kteří houlečně tvrdí, že mladočestí poslanci tomu nevěřili, že jejich návrh na zavedení všeobecného hlasovacího práva stane se předmětem vážného jednání na říšské radě. A slyšeti jest dokonce i hlasy, které mají za to, že mladočestí poslanci návrh ten podali jenom proto, aby činili vládu rozpaky, neboť jsou pry mezi nimi mnozí, kteří se nyní důsledně všeobecného práva hlasovacího lekají. My však takto nesoudíme, protože není naší politikou hledati u drabého ihned „špatnost“, jako ráda činí nejmladší naše česká politická generace. My připouštíme, že to mladočestí poslanci se všeobecným právem hlasovacím myslili upřímně.

Kus ho tedy debylí a s nimi má ho tedy každý z nás.

Řemeslník příslušejícího nepředkupoval a jim neškodil. Kdyby se ale stát mělo, že by přestupník tohoto závazku vyzrazen byl, to a takové přestoupení k rozsudku naší Mil. Vrchosti se zanechává. Že tomu tak a nejistě jest, na to se jedna i druhá strana nejen zavázala, ale tak i níže podepsané svědky k spolupodpisu schvalně požádala. Jenž se stalo v domě radním v měst. Chrasti d. 22. May 1799.

Ku konci ještě malé připomenutí. Naši otcové a dědové velmi pilně sepisovali si události rodinné a městské obce, rovněž i různé obyčeje a pověry a to obyčejně do kalendáře, který se stal takřka knihou v každé domácnosti nezbytnou. Avšak tyto rodinné památky dostaly se velmi mnoho do rukou nepovolných, do rukou těch, kteří si s tím „švabachem“ nevěděli rady; ti jimi povraždili a dopustili, že byly zničeny. Jak to šlo! Kdyby tak bylo možno dostat do rukou všechny kalendáře s poznámkami na př. r. 1848. toho kterého bývalého panství, zajisté by se mnohých dějepisných pojednání o roku tom ledaco odvolati se muselo.

Nynější pokolení nejen že dopustilo, že nefalšované údaje mstopisné, statistické i jiné se nám nedochovály, ono o zásluhách běžných událostí rodinných, místních i vlasteneckých nepečuje tak, jak to povinnost k domovu a vlasti vyžaduje. Není sice třeba, aby každý občan na místopisu pracoval, avšak jest nutno, aby v každé osadě bylo o to postaráno, by všechny potřebné doklady k řádnému místopisu věrohodné a vždy za čestné paměti se zaznamenávaly. Polovina toho času, který se věnuje zprávám o výletech, tanečních a jiných zábavách, o divadelních představeních místních občanských a pod. k tomu dostačí.

Rokyti.

Natrhal do hrsti Fr. Kohout.

VIII. Jak strýc Švejda chytil lišku.

Bylo to o Vánocích v jedné z oněch zim, ve kterých bývá sněhu na naší „Krabatině“ na

A když se nyní o nové volby, o zvolení nových a počtem hojnějších poslanců jedná, tu běží o to, koho máme voliti?

Odpověď na tuto otázku mají mnozí za těžkou. My však ji máme za velice snadnou.

Poslancem budeme voliti toho, kdo nás nejlépe dovede a může zastupovati.

A kdo takovým mužem je, poznáme nejspíše z toho, když budeme především pilně přiblížiti, kdo nás dobře zastupovati nemůže a nedovede. A ti, kdo z kandidátů při této přiblížce obstojí, kdo veškerým našim požadavkům vyhová, těm pak dáme své hlasy, ty splnomocníme, aby byli našimi zástupci.

My máme při výběru poslanců za výhodnější ze řady kandidátů především vyloučiti všechny k našemu zastupování nespůsobilé a potom teprve k těch spůsobilých vyběřeme si ty nejspůsobilější. Proto nejsme pro to, aby se ihned z celého davu kandidátů vybírali ti nejlepší. Necht především oddělit se pleva od zrna a ze zrna pak vybere se snadno to nejtěžší. A kandidátů do říšské rady bude tentokrát skutečně celý dav.

Na všech stranách slyšíme, kdo že chce býti poslancem, nikomu toto přání nezazlíváme. Každý člověk na světě má právo dostat se nejdále, avšak všichni ostatní mají zase právo buďto mu cestu ku předu umožniti, anebo ponechati ho při jeho blázních, ať se již resou cestou ideální, anebo ať si běží cestou prospěchu osobního.

Honba za mandáty u nás vznikla následkem toho, že se při nepořádku, který dnes v našem národě panuje, dostali do zákonodárných sborů pánové, kteří se dobře nehodí ani do okresního zastupitelstva. Lidé je znají, dovedou posouditi, co v nich vězí a tu pak jest přirozeno, že si mnohý myslí, když může být poslancem ten a ten, proč bych nemohl býti také poslancem já, když to nic nestojí?

Proto dnes nezbývá, nežli aby se na kandi-

metr a dva ve vesnicích. V lesích pod tíží bílého příkrovu lámaly se větve a vyvracely se mladé stromky. Zvěř vyhladovělá, protože se nemohla ničeho dohrabati a pro spousty sněhu nemohla jí býti ani pravidelně zasypáváno, dobíhala až do stavení.

Strýček Švejda měl stavení na konci vesnice, stodolou do polí. Tam bývalo jedno z hlavních sborníků koroptví, zajíců ba i vysoké! Stříček nejednou mohl tam dostat i lacinou pečinku, ale on na to nebyl. Jen jedenkrát přinesl z polí zajíce a stará mu to připravila tak podivně, s takovou zapraženou nakejsle sladkou omáčkou, že dostal hrozný „ujmáně“ a myslil, že rána nedočká. Stonal tehdy celý týden. A od té doby se na tu „chlupatinu“ nemohl ani podívat, divit se vůbec, že to páni jedí a draze ještě kupují.

Tedy strýček Švejda měl stodolu v samých polích. Ve stodole, jak to bývá, byla složená sláma a na patře píse. Bylo to zrovna o štědrém dni ráno, když přiběhla děvečka celá zděšená ze stodoly k pantátovi s ukrutnou novinkou.

„Ve stodole máme lišku.“

„Čože lišku?“ zvolala panímáma míchajíc moukou na Boží dar „to by bylo pěkné nadělení na svátky, aby nám zahrýzala ještě posledních těch pár slepic.“

„A kde jsi ji viděla?“ ptal se pantáta.

„Slidila na patře a jak mne zhlídla, byla v seně.“

„Tak doskoč pro Josefa a chasníka. Půjde me na ni. Byla by pěkná nějaká zlatička za kůži.“

Josef syn a Honzík chasník byli tu jako na koni. Každý ozbrojen vidlema. Pantáta vzal si klacek. Děvečka šla napřed, aby ukázala, kde ji spatřila.

Pomalů otevřeli dvířka a vešli do stodoly. „Tamhle, pantáto, vidíte“ ukazovala, kde bylo viděti v záseři dvě blyskající oči.

„Aha.“

„Na ni.“

„Pozor hoši, nejdřív zahradte všechny díry.“ komandoval pantáta, „a pak teprve na ni.“

Brzy byly díry ucpány a ubraženy.

„No a teď nahoru na ni. Náno jdi!“

FEUILLETON.

Drobnosti z Paměti města Chrasti.

Podává Vincenc Paulus říditel.

(Dokončení.)

5. Domácnosti jsou povinny poselství se psaními třídami konati, náhodou však přes 3 míle cesty; za to jim z dáchodu 4 a půl kr. za míli placeno bude.

Konečně městský rybníček obdržel za obstarávání a vykonávání nadřazené roboty od vrchnosti různé vědro piva, štra sosa neb otavy a z vrchnostenské apky korec pšenice; za sbírání graptovní listy 2 zl. bosová. Mimo to odpouští vrchnost městčku Chrasti 16 zl. 40 kr. jež do dáchodu každoročně za prádlo platiti bylo povinno; s tím úmyslem, aby nadřazená robota pilně byla vykonávána.

Jak v tehdejších dobách dovedli ještě našim z pokolení Abrahamova čeliti, o tom svědčí „Pyšečná domluva s Izraelcem Abrahamem Herzmanem z Přestavk“. — Dne a roku níže psaného přiblížil se žid Abraham Herzman z Přestavk k panství Jejich Osvíc. knížete P. P. Auersperka k osadě měst. Chrasti za to služně žádaje, by jemu, poněvadž od jeho hrab. biskupské Milosti povolání Gwelbu pronajmutí a v loketním zboží v měst. Chrasti bandlovati mohl, by jemu sousedstvo též v tom na odpor nebylo a překážky nelálo. Za tu a takovou přích od sousedstva jest dobrovolně avolil do Casy obecní po 12 zl. práva po dvanácti zl. Reg. každoročně skládat a dváděti.

Naproti tomu dobrovolnému domluvení sousedstvo s nadřazeným Abrah Herzmanem se lže dobře a pokojně srovnávat. Tu ale zejména sousedstvo sobě dává, předně aby se tíže a poselné choval a kdyby se stát mělo, od sousedské slodě nic nevládnou nepřijímal, za druhé, co e již v našem městčku u našich, kupců hanluje, to jest v Specerai zboží, též v čem se reeršoval, ty a takové věci neprodával, za třetí, dejší řemeslníky a sousedy v Workasu k jejich

dátý do říšské rady vzalo důkladné řázení! A v tom budou s námi všichni vášní lidé dobré vůle za jedno, ať jsou zrovna smýšlení jakéhokoliv.

Výběr poslanců za města a venkovské okresy bude se bráti asi cestou u nás již známou. Mnohé pány čeká sice nepřijemné překvapení a nemilé zklamání. Máme totiž za to, že se výběr kandidátů tentokrát dít bude vážněji, opravdověji, nežli se děl při volbách r. 1891. Tehdy stačilo křiknouti: „já jsem Mladochůch“ a již byl kandidát zvolen proto hlavně, aby neprošel žádný Starochůch.

Těto okolnosti tentokrát nebude a proto zajištěné naše města a naše venkovské okresy budou své kandidáty vážiti na vážkách lékařských. A zejména se bude přiblížeti k tomu, aby voleni byli mužové naskrze počestní a neodvialí a sice tak neodvialí, aby jim zastupování národa nebylo „vedlejšíím zaměstnáním“ a aby jim proto nemohl napotom nikdo činiti výčitky, že jsou „dietari“ atd., jako se nyní samozřejmě dělo, když tak mnohý a mnohý bral desátky za zastupování národa a při zastupování jeho obětavě scházel.

To očekáváme, že výběr kandidátů poslancův za města a venkovské obce odbude se opravdově politicky rozřazací. Chceme doufati, že vybraní budou mužové nejlepší a sice tací, kteří by dovedli platně zastupovati a reprezentovati všechny vrstvy občanstva svých volebních skupin, aniž by některou z nich buď v ohledu zájmovém nebo duchovním chtěli ignorovati. Poslanec jest zastupcem všech a proto není oprávněn někoho dokonce snad urážeti, když mu své přání přednese. A to se v minulém období dělo.

Pokud pak se týče páté kurie, tu volby její zástupců budou u nás novinkou. Jak dopadnou, to dnes nikdo netuší, avšak ti, kdo z nich slibovali dělnictvu hory a doly, objeví se jako lidé, kteří si neviděli do úst. Zejména pak bylo to chybou od těch, kdo měli za to, že všeobecné hlasovací právo povzneslo vrstvy tak zvané nejspodnější. Kdo je tím těšili, ti na nich hřešili, neboť skutečnost je přesvědčí, že jim jen lichotili. Při těchto volbách proveden bude důkaz, kdo byl upřímným přítelem drobného lidu a kdo mu jen planě maloval faty morgány. Lid pozná, že pravda mu předkládána byla proň větším prospěchem, nežli sliby těch, kdo pak po jeho ramenech leželi do výše, aby je bylo vidět a slyšet.

Soudice dle pověstí dnes rozřazených a nevyvrácených budou v páté kurii kandidovati ponejvíce jak se obecně v lidu říká „buržo“ — měšťáci. Někteří byli již jmenováni —

A tu máme větší dělnictva jak továrnicka, tak i hospodářského a větší bezsemkům za vhodné pronésti několik přátelských slov. Tvzení, že dělnictvo čili jak toto rádo říká „proletariát“, jest stavem, není všeobecným.

Jest mnoho a mnoho lidí, kteří postavení dělníka, nádeníka a čeledína pokládají za postavení nestálé, pomíjivší. Jest mnoho lidí a to zkušených sociologů, kteří odvislé postavení pojedna-

ného pracovníka nepokládají za stav žádný, nýbrž pokládají je za nahodilost, do které mohou upadnouti miliony lidí zrovna tak, jako se mohou z něho miliony lidí vyprostiti.

Postavení za mzdu pracovního není stavem, nýbrž jenom prostředkem k vydělku a nasycení. Postavení proletáře nikoho neváže, aby se nemohl státi milionářem.

Jsou lidé, kteří k tomu pokazují, že jenom nepřítel za mzdu pracovních namlouvá jim jejich odvislost, aby je svedl od snahy po samostatnosti.

A lidé ti jsou pravdě bližší, nežli ti, kdo pracovní lid svádějí předstíráním, že je parlem společností lidské.

Přehleďte jenom města kolem sebe a tu uvidíte, co dělníků stále se samostatnými mistry, obchodníky a živnostníky. Každý, kdo spofil, hospodářil, rozumem pokračoval, záhy hleděl býti sám svým pásem, anebo alespoň dozorem nad jinými.

A popatřte do vesnic, kolik čeledínů stalo se statkáři, chalupníky, dohazovači, obchodníky.

A tu vidí každý, že z pracovníka za mzdu může se státi pán, jako z pána může se státi zase proletář, aniž by bylo vyloučeno, že se synů jeho nemohou býti opět páni neodvialí, „buržo“.

Proto každý přítel lidu dělního musí toniti po tom, aby lid nebyl si nepřitelem sám. Svobodou vládně každý, ale musí si jí chtít vydobyti. Aby mu ji někdo jiný dal, to je marné volání a zejména nedostane ji dělnictvo od těch, kdo mu líčí jeho útrapy, kdo ho štvou, popouzí atd. Ti zrovna nebývají jeho přáteli! Cíní to tací lidé darmo? Nikoli! Lid musí je ze svých mozolů živiti, šatiti atd. A těm nejméně o to jde, aby se lidu lépe vedlo, neboť jakmile by se mu lépe vedlo, jich by neposlouchal a nic by jim nedal!

Proto každý se má hledět povznésti především sám a to dnes tak neskadno není. Člověka osvobozují čtenosti a proto čtenostný život jest nejbezpečnější cestou ku polepšení poměrů i toho největšího chudáka, jako je opuštění čtenosti pádem v nejhorší bídu a trampoty.

Tolik jsme měli za vhodné nyní povědět a to proto, aby se naše dělnictvo potatelnými frásami nedalo sváděti, aby si kapsy vyprázdněvalo ve prospěch dobrých časů všelijakých lupičů, kteří ho planým mluvením a falešným líčením železné skutečnosti jen obírají, dávajíce se živiti, napíjetí atd.

Každý musí především hleděti polepšiti a urovnati své poměry sám a to hlavně dělný lid musí mít na paměti. Parlament žádný nemůže nikoho povznésti. Parlament může jenom buď přemýsl, obchod, nebo zemědělství chrániti, podporovati, avšak žijící z nich musí sami z vlastních vydělků, z vlastní práce, z vlastní plze, z vlastní dovednosti těžiti tak, aby sisk ten je osvobodil z odvislosti a přivedl k nezávislosti.

To je světa běh. Tak a jinak bylo a bude, že s bohatců stávají se chudáci a z chudáků bo-

háči, jak to každý kolem sebe vidíme. A na tom žádný parlament nemůže ničeho změnit, tím méně pak poslanec některý a zejména takový, který v zastupování lidu nehlídá jeho prospěchy, nýbrž především vlastní své živobytí.

Snad se k této otázce, již jsme jen sčítali nadřiti, ještě vrátíme. Jest důležitou i časovou. Neboť sisy každého přítele lidu polévají, když vidí, jak společnost oživující var, totiž boj o existenci drobného lidu prohláší se dnes za něco děsného, a ono to vše je vlastně jenom obrozování společnosti, vlněním se lidstva. Dnes je proletářem ten a zítra onen. Dnes je dělníkem ten, zítra je dělníkem onen. Dle toho, jak sám byl živ a jak sám pracoval a spořádal a proto je každý svého štěstí strážcem sám a žádný poslanec nemá štěstí a blahobyt pro jiné na rozdávky.

Umravněnost.

(1) „Jak je to s tím krabátem?“ Tak se tahle po trhu ptal jeden občan jistého pana starosty. „S jakým krabátem?“ — „Inu, co o něj byl soud s nějakým mladým doktorem práv?“ — „E, co máš je do toho.“ — „Inu, já jen proto, že vy chodíváte v Hradci tam do bývalé pražské brány, co tam mají tu „Osvětu.“ Byl prý tam o tom dlouhý výklad. Povídám, aby tohle vyvedli kněží, to by to bylo přibito na vrata.“ — „Vždyť se o vás ví, že jste otrok kněží.“ — „Inu otrok právě ne, ale je mi to všechno moc divná věc. My staří jsme se učili mravnosti v kostele a ve škole, to je pravda. Ale vy jste před dvěma roky povídali, že se to kněžím vezme, a že to teď budou dělat doktoři, redaktori a studenti, totiž ti, co jsou pokročilí.“ — „Co že budou dělat?“ — „Inu tu „umravněnost.“ — „Dejte s tím pokoj.“ „Dám, ale až za chvíli, pane starosto. Povídají jsem že: Tak si pomysli, co jsem v Hradci slyšel. Ten jeden, co budou dělat umravněnost byl žalován, že ukradl krabát — víš to je to, co si dávají páni okolo krku. Svědčili na něj dost velcí páni, ale pan adjunkt řekl, že to není dost dokázáno, a tak ho pustil. Ale není prý to všechno u konce a jsou s tobo mrzutosti, víš, ono je to s těch peněz, co se sbírají na národ. Je to taky moc velká ostuda, ať už to je pravda nebo není, když tohle páni na sebe udávají a svědčí.“ — „Ale kdo pak vás má poslouchat.“ — „No tak tedy už dost; já jen tak chtěl říci, že už nyní vím, co je to ta umravněnost.“

Tak ten občan! A národ? Ta část národa, která kárá papeže a biskupy, opravuje celý svět, ta hubuje ne na ty své velikány, kteří tenhle škandál stropili, — ale na ty, kteří by se opovážili mít o té umravněnosti svůj náhled. Hradecká „Osvěta“, hlásná trubička té umravněnosti v pota tváří pracuje, aby si jen někdo nečinil po-

„Ale tatínku . . .“

„Zas chceš odmítnout? Táta aby za chvíli se bál před synáčkem otevřít ústa — né? — A co tedy čumíš? obrátil se k chasníkovi „beled boď po ní“ křičel když hnána Josefem skočila přes ohradu do prostřed.

Teď měla zase na chvíli pokoj, neboť než strejček celý pozlobený přelézal do záděné na mlát, trvalo to hezkou chvíli. Přitom pak, jak se rozkročoval, praskly mu kalhoty.

„Že to nemá . . .“ zlobil se prohlížeje důkladnou rýhu v koženkách.

„Kde jsi máš?“

Tuhle je ve slámě, vidíte jak kouká a blýští očima. Máš ji přichnout?

„Hm“ upokojoval se strejček drže kalhoty „raděj ji uboď, za propíchanou kůži by ničeho nedali.“

Odsouzená však jakoby věděla o svém ortelu vyrazila náhle ze slámy a boď, hop byla na patě. Jak tam mohla tak rázem vylétnouti, to nedovedl nikdo z nich povědět. Snad pomohla jí tak vysoko doprostřed vyrovnaná sláma.

„Pra dobytek!“ odlehčil si strejček „fuj! to jsem se lekl“ — ale teď nám neutěče. Jen za ní.“

Všichni dali se na patro, ale sotva tam vystoupili, utkáječ udělala takový náhlý živok a už byla dourou ve střeše a — přímo na dvůr.

„Je na dvoře, na dvoře!“ křičel pantáta spamatovav se z tohoto překvapení.

Než by napočítal tři, byli všichni na dvoře s patra. Mohli ještě spatřiti, jak pronásledovaná liška přeskakuje zeď u souseda. A byla to opravdu liška?

I kde?

„Potvora pat“ to byla, jak si odlehčil pantáta dívaje se za sousedovým srzounkem, který navštěvoval kurníky, chlévy a stodoly všech okolních statků pátraje po vajcích.

Že to strejčka švejdů hodné mrzelo ty kozenky, zlost, ostuda a že se dal tak napáliti, kdo by o to dbal? Napálil se chytřejší a víc, natož takový horstý pantátinsk.

„Prosím Vás, pantáto, já nepůjdu, ona by mne kousla.“

„I dej pokoj — kousla . . .“

„Jo kousla!“

„No tak táhni domů“ rozlobil se strejček „ale zavři pořádně, nebo uteče-li, dostaneš!“

„Josefe vylez tam!“ pobídl syna. Josef vylezl, ale sotva vkročil na patro, návštěvník hup byl s patra v záděni.

„Prať ho, prať ho!“ křičel strejček žena se k záděni, div se nesvalil. Ale kdež pak měl čas kdo na „praštění“.

„Co teď?“ vzdych pantáta „Honsíku vlez tam za ní.“ Chasník vlezl a začal ji hledat. Ale nemohl ji nalézt.

„Josefe jdi mu pomoci, vždyť tam práce musí někde být.“

Josef vlezl za chasníkem a hledali oba, ale opět s nezdarem.

„No tak máte ji?“

„I kde!“

„Jste vy mně hoši. Plašit ji musíte, vidíte takhle!“ a strejček přelézal plot začal bušit do slámy až křela řezanka. Ale liška nikde.

„Zalezla ona do slámy pantátinku“ pronesl chasník.

„Když také nejste k ničemu. Teď, aby se odrovnali slámu. Kdyby ji byl praštil, mohlo být bez téhle práce.“

„Vždyť běžela kolem Vás pantáto.“

„I mlč a nerozkládej. Tuhle máš slámu, odhazujte ji do druhé záděně.“

Nebyla to malá práce odrovnati tolik mandel slámy, ale chut na tu zatroulenou kůži poháněla je k rychlé práci. Už tam zbývalo po dvou hodinách potu málo.

„To necháme a vyřetouráme ji. Vidíš já půjdu s téhle strany a Honsík z druhé a budeme šourat a ty Josefe stoupni doprostřed a jak vystřelí hlavu jen po ní.“

Několik důkladných šouchnutí vyhnalo pronásledovanou ven; ale místo, co měla letět Josefovi do rány, vylétla strejčkovi mezi nohy a to tak prudce až se svalil. V tom shlídl ji Josef, rozptáhl se a bác místo ní praštil kácejícího se strejčka až to huklo.

„Kterého sak . . . ta děláš? Vždyť s mně mohl přerazit hřbet! Zas je v pekle na druhé straně.“

„Máte ji, máte ji“ ozvalo se tu před stodo-

lou —

„Čerta máme, abych neklel. Je to pěkná host!“

„Tak co teď pantáto?“ ozval se chasník, „abych tam vlezl za ní.“

„I vlez — ale beztoho nenajdeš nic. Bude zas zalezlá. Je to kšindl!“

Honsík tam vlezl i s Josefem, ale zase ne našli ničeho. „Musíme odrovnati pár otypek znova.“

„Tak pozor, ale boďte je do prostřed na mlát.“ Hoši dali se do práce.

„No vidíte?“

„Nic nevidíme, je tu tma jako v pytli.“

„Tak abych otevřel dvířka. Co?“

„Otevřou, ale pozor ať nefoukne!“ Hoši pracovali dále.

„No tak co?“

„Už jsme u ní. Zavřít!“

Pantáta zavřel a vlezl do záděni k hochům.

„Tak šente ji.“

Odhrnuli několik otypek a host se objevil. Všichni tři vrhli se na ní. Ta ale nedečkala rány a hup, hup byla v druhé záděni.

„Prach element“ odlehčil si strejček drápaje se do druhé záděně za ní. „No tak polezte do- hřál se vida, že druzí dva stojí — či mám se s mrchou bonit sám?“

„A co tam budeme platni? namítal Josef „sotva tam vlezem, vběhne sem a tak to bude stále.“

„Ty máš vždycky moc rozumu. Už je ti líno tátovi něco udělat vidíš?“

„To neříkám.“

„Říkám, neříkám. Teď přijde sem a konec.“ Bruče lezl Josef za otcem. „Tak dej pozor.“

Strejček hnal pronásledovanou záděni k Josefovi. „Uhoď po ní.“ Křičel, všecek utíčený a rozlobený. Josef uhodil, ale hůl letěla na druhou stranu.

„No ty to umíš, nebo to děláš schválně, abys tátu dohřál. Ale to ti povídám, dej si pozor, ať neobrátním ten klacek na tebe.“

rovnal se umravěnosti s tou mravností, kterou hájí biskup, kterou nedávno „Osvěta“ v poeměch vydala, netuší, že tak brzo dojde na její „umravěnost“? Dnes máš, zítra tobě.

Páni zapomněli, že mravnost není nic jiného, než zachování zákonů Božích, a že k jich zachování jest zapotřebí váli lidské síly, kterou dává náboženství. A proto, kdo na posilu vále své neuvádá prostředků náboženských — ať je to katolík a nebo liberál, padá v nemravnost dle toho, do čeho jej ženou náklonnosti a staré zvyklosti. A jestliže odchýlí se od zákonů přímé a dokonale mravnosti člověka, který posilou náboženstvem nepohrdá a jen tu i tam na ni sáponene a ji neuzije, což se stane s člověkem, který náboženstvím přímo a dokonale pohrdá?

Ta pycha těch nynějších nedospělých opravců světa a poučovatelů ať i biskupů, ta pomluvačnost, ten fanatický vstek proti rozhodným zastán- cům mravnosti náboženské, ten nejnovější škandál s tou kravatou před soudem — ať je tím vinou ten neb onen — dosti na tom, že to přišlo před soud — to všechno je velikým bankrotem té bezbožnické umravěnosti. A to ještě nemluvíme o jiných věcech, které obaviláše jen pamatováním na Boha překonati se dají, jak o tom svědčí svým životem právě ti staří i mladí, kteří na katolicích vidí a rozhláší vše, co se stalo, i co se nestalo a o sobě mlčí.

A co ostatní vrstvy národa? Bohužel! Musíme říci, že mravní cit je v celku velice otupen — jen na kněžstvo přišel.

Ve středověku stával v mnohých městech pranyř, sloup, u kterého se postaviti musel na veřejném místě, kdo se proti zákonům náboženské mravnosti provinil. V Hradci Králové stávala na náměstí duclá i klec pro ty, kteří se proti veřejné mravopěstnosti provinili. Bylo to přené, to je pravda — ale ukazovalo to aspoň, že jak ohavnou a šerednou věc považovala se nemravnost.

Po zavedení nových nekatolických věr přestal pranyř, přestaly klece. Je to svobodomyšlnější, ale nemůžeme se chlubit, že nyní za dob bez náboženské svobodomyšlnosti mravní cit je zvýšen.

Pranyře přestaly, ale za to máme umravěnost. Klece a „kašny“ už není, ale za to máme zase pranyře papírové, horší předešlých. Proč? Protože dříve stál vinník na pranyři jen v jednom městě, a nyní kolik čísel nějakého toho venkovského Světlobože tolik pranyřů. Zvláště pak „Šipy“ jsou velkou „svobodomyšlnou“ klecí na náměstí národa českého. — Poněvadž však se nepranyřuje skutečná nemravnost a bez ohledu na strany a na ty, kteří na to platí, stává se právě naopak, že lidé nejspustlejší mají pokoj, za to však, kdo hájí zákony Boží jako vyvrhelem národa a lidu se stává, čímž právě mravní cit se otupuje, čtenáři a diváci divočí. Skutečná, pevná, každému pokušení odolávající, pranyř a klec pokrokářsko-svobodomyšlných se nelekající mravnost čili pevné setrvání při zákonech Božích ať se děje, cokoliv, jest den ode dne hůšší. A jestliže se lépe smýšlejí nezschozí, jestliže i ti, kteří se ke straně pokrokářské nehlásí, státnou lhostejností k té pranyřové umravěnosti a odmítání budou — třeba i pro vzdělance mravnost náboženskou, pak běda národu našemu. Věčné zůstane pravdou: Spravedlnost zvyšuje národ, hřích ale bídne činí národy. (Kn. Přel.) Jako hřích jednotlivce nezůstává bez trestu, tak ani „hřích“ národa. Marné bude politování naše, marný sebe horoucnější zápal vlastenecký, ani korunovace nezadrží vykonání rozsudku vyřknutého Všemohoucím nad národem, který míru hříchů svých dovůlí. A bude to tak, ať mírněji smýšlejší o tom mlčí, anebo ať „umravěna“ se tomu smějí. Tak o tom jasně mluví dějiny národů a obzvláště dějiny národa našeho. „Zanechá se vám dům váš pustý“ — bylo výrokem Spravedlnosti Nejvyššího oproti jistému národu, jenž krví Syna Božího potísnil své ruce. A dům ten jest pustý do dnešního dne.

Při tom říkají té „umravěnosti“, která mnozí hřích národa našeho, nebylo by divu, kdyby podobný výrok byl nad námi vyřknut.

Pranyřování od bezbožníků zastánci mravnosti náboženské budou mít aspoň tu zásluhu, že národ a národa jeho varovali.

Spolek katolických učitelů.

(19.) Po delší dobu nebyla v tomto listu zmínka o spolku katol. učitelů, ale proto věc nezasnula, jak se snad mnohý domníval; vyčkávali jsme, jak se vše vyvine, pozorovali jsme ve veřejných projevech ten duševní proces našeho učitelstva, a viděli jsme, že duchové začínají se rozklínovati; neboť ne velký ale slušný počet učitelů a učitelek neuznal bázně, a nedbaje terrorismu různých učitelských listů přihlásili se ke spolku. Jako v politickém životě terrorismus těch kterých listů a článkův zastráje tak mnohého, že nepřizná se veřejně a upřímně ku svému politickému „Credo“, tak se to má i s naším učitelstvem. Máme za to, že ohromná většina učitelstva jest katolická nejen dle matrice, ale i dle smýšlení svého a snaží se i

při svých interkonfesionálních školních zákonech mládež sobě světenou mravně a zbožně vychovávat; sejdou-li se však do schůzí svých, málo kdo se k tomu přizná, bojí se veřejnosti, bojí se toho kterého kolegy radikála, aby ho nevrátil do novin — a to je ten terrorismus. Málo jest mezi učitelstvem Špačků, Kadlčáků, kteří neohroženě vystupují a hájí výchovu náboženskou — mravnou tak, jak si církev katolická přeje, a jak ji zákon školský nařizuje. K podivu jest při tom nejvíce, že mnozí spolkové učitelé nemou název „Budče“, „Komenský“; vědí, jaká byla škola Budče, ve které sv. patron náš Václav prvního základního nabyl vzdělání, jímž stal se potom tak moudrým a zbožným panovníkem, křesťanem a řečí boudřím zakladatelem křesťanské osvěty a vzdělanosti svého milého národa; vědí, znají, aneb aspoň se tím honosí, že znají spisy, jich obsah a způsob Komenského, tohoto zakladatele nynějšího pověschoho, zvláště národního vyučování, jímž on chtěl aby se učitelové řídili a spravovali ve výchově mládeže na základě pravé zbožnosti a mravnosti křesťanské. Těži se, spravují se ty různé „Budče“ a spolkové „Komenský“ dle vzorů svých, jich jméno nemou? Odpovídám, že nikoli, aspoň ti spolkové ne, kteří p. Hra. Špačkovi vyvolují své politování ano i opovržení za jeho nevinné vystupení a konanou řeč na sjednání katoliků v Táboře! Těži se dále, alyšeli anebo aspoň četli ti, jenž tak nešetně, nekolegialně anu nespravedlivě proti p. Špačkovi vystupují, pravím, slyšeli, četli řeč jeho? Učitelové sjednání Tábořského přítomní veřejně vyznali a nezapřeli, že p. Špaček mluvil zcela věcně, posuzoval nynější zákony školské zcela stříslivě, upozorňoval na mezery v zákonech těch zcela spravedlivě a žádal naprawy, doplnění těch naznačených mezer ve prospěch učitelstva, ale stavu učitelstvému ni slovem na etí neublížil, spíše ho hájil proti přehmatům a libovůli těch kterých orgánů školských. Pisatel těchto řádků byv též přítomen sjednání, v plné míře a slavně potvrzuje toto svědectví přítomných učitelů. Kdo nebyl přítomen, mohl se přecevzdáti, jakou řeč p. Špaček činil, mohl si ji v časopisech přečísti: a tu tvrdím rozhodně, že ti kteří členové „Budče“ neb „Komenského“, kteří nerozhovořili ve schůzích vyslovili p. Špačkovi opovržení, řeč jeho posorně a s klidnou myslí nečetli, jinak by nebyli mohli učiniti tak nesmyslný návrh, a řekli-li, že řeč jeho důkladně si přečetli, pak jest jejich návrh pouhou přemýšleností ne-li slobou, nebo snad jen opičení po jiných, kteří podobné návrhy učinili a schválili. A nečetli-li mnozí pověstnou tu řeč, jak mám nazvat jejich souhlas s návrhem na vyslovení opovržení p. Špačkovi? Jste pánové katolíci? Víte li pak, že budete jednou učet klásti nejen se skutků svých, ale i z každého proneseného slova? Jste-li katolíci, dříve-li v srdci vašem jen jiskra sv. víry, nahlédnete, že jste se těžce proti pravdě a tudíž proti víře své prohřešili; a nejste-li již v srdci svém katolíci, jste aspoň učitelové, stejného stavu a povolání, jste kolegové — a jest vaše jednání v přičině p. Špačka kolegialní? Aspoň si připomněte slova božského učitele která přijala za své veškerá náboženství a vyznání po širém světě: Co nechaš, aby ti jiní činili, nečíš ty jim.

Těži se dále tak mnohých učitelů, kteří snad také přitakali podobným návrhům ve schůzích svých, koho že vyhledávají nejčastěji, běží li jim o dosažení kyteného toho kterého místa učitelstvého? Přicházejte doma ku správci duchovnímu, o němž víte, že v místní šk. radě hlas jeho něco platí; přicházejte ku knězi zástupci zájmů kat. církve v okresní šk. radě, o němž jste přesvědčeni, že požívá u drubých členů jakési váhy a důvěry — a žádáte o přimluvu; a když kněz ten zkoumá vaše smýšlení, jste-li přimluvy hodni, přislibujete, tvrdíte, že jste dobrými katolíky, že dbáte o zbožnost a mravnost u mládeže vám svěřené; tímto slibem pobnut připovídá vám kněz přimluvu, pokud jeho svědomí a spravedlnost to připouští a — mnohému, mnohému dopomáhá k dosažení žádaného místa. Máme pravdu? Přiznávejte se k tomu? A jak se za to knězi, katolické církvi odměňujete? Pomlčím o tom raději, přiložte ruku svou na srdce, na svědomí své, a — odpovíte si sami. Pravdu sobě mluvíme, a přáteli zase budme! Kdo neočekává vědu žádného, ví dobře, že nevděk světem vládne; kněz přes všeobecné a časté aklamání přec jinak nejedná, jednati nesmí, leč že zapomíná, odpouští a — přimlouvá se dále za ty, kteří se přimluvy jeho dovolávají. Nuže, aspoň budte sobě vědomi této vám napomínající činnosti kněžské a nesahrajte nás ve svých listech veřejně potupou, pomluvou. Mluvíme s dlouholeté zkušenosti — crede experto Ruperto!

Bobudík, že slova má setkají se učitelů všech; vím, že mnohý sveden kolegou radikálem dopouští se nerozvádnosti, vím, že terrorismus listů řádí zle a shoubně mezi učitelstvem našim, vím ale také, že jádro učitelstva našeho jest dobré. A protož k těm, kteří jsou dobré vůle, obracím se s následujícími slovy:

Nebojte se teroristů, přiznejte se k zásadám, jak vám srdce káže; důřadové školští nebudou, nemohou vám to pokládati za zlé, když uchopíte se rázně pomocné ruky spolku kat. učitelů, v němž budou řešeny otázky o výchově mládeže zbožné a mravně, o právním a hmotném postavení učitelstva a v němž bude pěstována náležitá práce

a zábava. Před třemi roky založena jest ve Vídni „Družina kat. učitelů pro Rakousko“, která se svého středu vysílala deputaci k vládě tehdejší, by vyprosilá si ztvrzení stanov; tehdejší ministr-president kníže Windischgrätz a ministr vyučování rytíř Madeyski přijali deputaci co nejvládněji, s jednotlivými členy rozmlouvali a vyloučili se, že „vldá snahy prohloubení náboženské výchovy vždy ocení a podporovati bude“. Tak čtu ve zprávě „Družiny kat. učitelstva pro Rakousko“ za leta 1894—1896 str. 7. Stanovy družiny vládou potvrzeny byly dne 10. listopadu 1893 č. 27196. Nynější vláda nebude jednati jinak.

Jak v dřívějších dopisech v tomto ctěném listu o spolku katol. učitelů již oznámeno bylo, vsalo pol. kat. tiskové Društvo v Hradci Králové počátečnou organizaci spolku do své ruky a uložilo ve své výborové schůzi dne 13. t. m. konané pisateli těchto řádků, aby přípravné práce vykonal, najmě, aby návrh stanov vypracoval a po schválení nejdřst. panem biskupem je tisku odevzdal, které se potom rozešlou na veškeré farní úřady diecése naší v tolika exemplářích, kolik v té které farnosti jest škol, aby správce duchovní školám je odevzdali. Návrh stanov zal v ten rozum, že to má býti Jednota katol. učitelů pro království České se sídlem v Hradci Králové, že k ní mohou přistoupiti veškerí katolíci duchovní a světští učitelé a učitelky škol veřejných i soukromých, obecných, měšťanských a professorové ústavů učitelských; protož návrh stanov rozešle se i do jiných diecéseí v počtu po přání a poměrech žádoucím. — Ač dle dosavadních přihlášek mohla by býti svolána již prvá schůze ustavující, sneseno výborem družstva, aby se počkalo, až návrh stanov rozeslán bude, aby učitelstvo dovědělo se o podstatě spolku a k němu se potom přihlásilo. Návrh stanov jest vypracován dle vzoru stanov katol. učitelů Vorarlberských ve Feldkirchenu se změnami našim poměram přiměřenými; Jeho Milost nřp. biskup návrh stanov schválil a jest tento již tisku odevzdán. Až bude tisk ukončen, rozešlou se stanovy a po nějaké době svolá se prvá schůze ustavující, které vše do rukou odevzdám; tato schůze přijme — třeba s žádoucími změnami — stanovy, svolá si prosatímny výbor, jenž se postará o schválení stanov, a činnost spolku bude zahájena.

Prosím tudíž snažně předem pp. správce duchovní, aby obdržené stanovy školám farnosti své odevzdali, s jednotlivými pp. učiteli promluvíli a k přistoupení spolku je povzbudili. Dále prosím pp. katechety, učitele a slečny učitelky, aby obdržené stanovy třeba v domácích svých konferencích prozkoumali, uvážili, na možné změny upozornili a potom se v brzkou rozhodli, státi se členy spolku. Veškeré přípisy, dotazy a žádosti vysvětlení podá a přihlášky přijímá farní úřad v Mikulovicích, pošta Pardubice.

Koncím povzbuzením, v provolání ku katol. sjednání do Příbrami obsaženým: „Za nejdražší dědictví, svat. m. odzazem po drahých předcích nám zůstavěné, pokládáme katolickou víru Svatováclavskou. Na výsluní té víry povznese se národ náš, že nezanikl v moři národů jiných; z víry čerpaje mravní sílu vytvořil věkovité památky, jež obdivem až po dnes naplňují každého, kdo poznal naši minulost. . . Každému, kdo nepředpojat doznati jest, že síla národu spočívá v mravopěstnosti jak obecného života, tak i jednotlivců; lze tuto mravnost mysliti si bez základu náboženského? . . . Bez náboženství a mravnosti nemůže rodinný život obstáti — kdo náboženstvím a mravností otfása, otfása rodinným životem a tím celou společností. A tato nábožnost a mravnost aby zase do našich rodin se vrátila, k tomu chceme ji ve škole položití základ pevný, žulový, k čemuž volám „Zdať Bůh!“

Dáme se pojistiti na život a nebo na smrt?

(9) Před nedávnem přišel ke mně agent banky „Slavie“ a domlouval mně, abych se pojistil pro případ dožití anebo úmrtí, a mohl-li, abych to udělal pro oba případy. Škalu platební měl výmluvný pan ihned z kapsy ven a vypočítával mně, za jak nepatrný roční příspěvek mohu se dodělati značných peněz po několika letech, a jak tučné dividendy (desetiprocentové) budu dostávat již po pěti letech.

Poněvadž umím trochu počítati a nezapomněl jsem „počty procentové“, zasmál jsem se a řekl jsem panu inspektoru zmíněné banky: Máme už dávno vypočteno, že kdybych se pojistiti dal pro případ dožití a měl až ve svém šederátém roce dostati najednou od „Slavie“ tisíc stlatých, mám už dávno rozpočteno, že by mé každoroční vklady, úroky a úroky s úroky dělaly o dvě sté stlatých víc než od vás dostanu. Dám si tedy své peníze do zdejší spořitelny, za niž celé město ručí, budu s nimi manipulovati jak budu potřebovati, a chťti a vidělám si za tu svou libovůli přes 200 stlatých, což u takového kongruového potentata jako jsem já, také něco znamená.“

Pan inspektor byl mými rozsumy nějak překvapen, chtěl mne „upozorniti“, že to a ono, ale já mu děl: „My křesť máme „Spolek sv. Josefa.“

ve kterém můžeme si po dvaceti letech vyloužit 600 zl. doživotní penze, za velmi mírné poplatky roční. Tak měl bych ku př. já platiti Vám do „Slavie“ pro případ dožití ode dneška do šedesátého roku ještě celých 26 let a sice každého roku dle Vaší škály 27 zl. 44 kr. a mimo to zápisné (per 1 zl. etc.) a poštovné. Ve „Spolku sv. Josefa“ dám se však pojistiti na 1000 zl. a budu platiti dle svého nynějšího věku 40 zl. ingressu a ročně jen 20 zl. Po 20 letech dostanu od Spolku sv. Josefa 600 zl. a budu je dostávat každoročně až do své smrti. Soudíte z toho na hrozivý rozdíl mezi naším kněžským spolkem a mezi nabídkami banky „Slavie“. O kolik let trvá to u Vás déle? O kolik zlatých platí se u Vás ročně více? A kolikrát bych dostal co od Vás? O ne! Náš kněžský Spolek sv. Josefa jest tak výhodným pro každého kněze, že žádný z nás nemůže se pojistiti jinde a výhodněji. Vaše „dividendy“ úplně mizí před tím, co nám náš spolek dává, když praví, že kdybychom prubní lhůty (osm let) nevydrželi, vrátí nám na požádání vše co jsme splatili, vyjma ingress a úroky ze splaceného, které konec konců připadly by jiným strádajícím spolubratrům a kněžím. Kdo přes 8 let ve spolku vytrvá, již právo má z něho doživotně bráti dle stravených v něm let!

Po těchto vývodech oněměl pan inspektor na dobro a pojistění pro život schoval do kapsy, nahlížeje, že v té vodě nicého chytiti nelze.

Budiž proto náš spolek výtečný spolek Svato-Josefský každému knězi co nejlépe doporučen, a hleď každý novosvětec co nejdříve vstoupiti do spolku toho. Nikde jinde nenalezneš té výhody a jistoty! Lituji však velice, že pánům katechetům a profesorům duchovním není dovoleno vstoupiti za člena Spolku Svato-Josefského. Námitka — a byla pronesena, — že prý katecheta nenáleží do „duchovní správy“ je tak naivní a nespravedlivá, že by každý pastoralista bohoslovce byl „quasi in fide et de haeresi suspectus“ (ironicky to ovšem pravím), kdyby něco podobného myslil, a pan profesor pastýřského bohosloví dal by mu za takovou neznalost jisto jisté „nedostatečné“ — tak že by se chudák pastoralista ani nedostal do „duchovní správy“. Tato principiální nesprávnost má se spolku Svato-Josefského spadat, nemá-li výtečný spolek ten právě pro ni trpěti a zaslouženě v kněžských kruzích nelibost a zehráni báditi. „Justitia regnorum fundamentum“ o sv.-Josefském spolku musí to též platiti. Jak by se to mělo uspořádati, aby spolek Svato-Josefský nebyl oproti katechetům v nevýhodě, o tom zde dnes psáti nebudu, proto že jsem chtěl říci: Důstojní páni spolubratři kněží nedávajte se pojistiti pro případ dožití nikde, leč ve spolku sv. Josefa — a proto buďtež do něho přijati i páni katecheti, aby žádný kněz nemusil choditi do spolku jiných a platiti v nich světákům a světským účelům peníze kněžské!

Když to tedy u mne nešlo s pojistkou pro případ dožití, začal pan inspektor s pojistěním pro případ úmrtí. Nemáme dosud katolického spolku podobného a proto nelze zde tak argumentovati jako dříve. Co jsem tedy dělal? Uvažoval jsem a ačkoli bylo mi jasno, že i v tom případě náš spolek mně neznámému jistě nic ze svého nedá, zadarmo ke mně jezdit a mně psáti etc. nebude a že takový personál, jenž spolku slouží, chce býti dobře živ a ovšem z těch, kterým slouží, tedy z pojistěnce, přece dal jsem si říci a pojistil jsem na 1000 zl. Co mne k tomu vedlo? Povím to upřímně — vždyť starosti a obavy nejsou žádná hanba!

Byl jsem kdysi na pohřbu jednoho spolubratra kněze. Jako vždy tak i zde přišli jeho známí a příbuzní. Proč? Nepovím, jelikož čtenář už to ví; tolik však přece povím, že se mne bolestně dotýkalo a dosud dotýká, když slyším, že zesnulý spolubratr kněz nemá ani nejjednoduššího pomníkoveho nápisu na místě, na němž odpovídá po dosti dlouhém a zajisté namáhavém životě pozemském. Či nezasloužil si ani toho? Přiletěli draví ptáci, tak jsem kdysi četl, vrhli se na mrtvolu a vše a ní strhávají odnesli to co odnésti mohli, o ohlodané kosti dále se nestaravše!... Bylo dušiček, památka to každému katolíku tak milá a tklivá! Vyšel jsem si na hřbitov, a co jsem viděl? Všude lampičky, věnce a modlicí se lidé. Jen brob mého spolubratra kněze stojí neosvětlený a u něho nekde nikdo a a nešepce tiché modlitby! Divné myšlenky projely mně srdcem — myslil jsem na sebe a umínil jsem si, že se v čas proti takovému barbarismu opatřím, aby snad jednou i na mé tělo nesletěli se dravci a nenechali je rozklované ležeti tak, jako nechali zde tělo mého spolubratra kněze ležeti jeho „přítel“. Pojistím se na smrt, myslil jsem si, a v čas o to se postarám, aby má pojistka dostala se do rukou jistých (vždyť máme v každém traktě svého vikáře etc.) a ty aby pak opatřily slušný pohřeb a hrob; zbude-li co z mé pojistky, budiž dáno na fundaci mešní, aby se za mne aspoň můj nástupce v úradě kněžském pomodlil, a já abych tak zapomenutý na svatém poli neležel jako zmíněný nábože spolubratr kněz.

*) Jinde nedostal by před smluvným (šedesátým) rokem nic, leč že snad může zaplacenou pojistku s velkou útratou prodati a nejen o úroky, ale i o polo-věku vkladu se připraviti.

Dal jsem se tedy pojistit a myslil jsem, že už je na čisto dobře. A hle! Včerajší „Katolický Listy“ č. 17. vystráhlí mne na novu článkem „Pojistování na život“, pravice, že celá, maou druze placená smlouva není vlastně jistá, poněvadž banka „na základě této smlouvy může pojistěnce žalovati a exekuci vymoci... nemůže pojistěnce naopak před soudem donutiti, aby ona své povinnosti dostála.“ Proto chtějí „Katol. Listy“ státní dohled a nejraději by měly zemské veřejné pojistovny a sice pro jednotlivé stavy“ etc. — Jsem tedy snad zase bez jistoty i když budu mít ve schladlé ruce tisícovou pojistku pro případ úmrtí? Ne o naději, nýbrž o jistotu, o naprostou jistotu běží! Může o tomto důležitém podniku, někdo naprosto jistě a uspokojivě naše čtenáře poučiti?

List z Prahy.

— a. Jest nyní doba nádherných plesů, zábav a podobných radovánek. Na jedné straně nacházíme na hroznou bídu a na druhé straně vyhasuje se peněz na kratochvíle až bédou. Nejsmutnější dojem činí v pondělí ráno se po ulicích potácející postavy mladistvých zhyralců, kteří po divoké noci ubírají se domů neb do práce nejdou. Jak záhodno bylo by a jak nejvíc na čase zákaz přístupu mládeže až do stáří 16 let do tanečren a hospod. Co bychom tu národu zachovali nejdražšího kapitálu, zachoval a mravnou a k práci schopnou mládež. Velká města věru čím dál tím víc ukazují se býti kletbou a skárou národa. Na říské radě interpeleval poslanec Zallinger vládu, aby zabránila konkubináty, jichž ve Vídni jest přes 10.000. Hříza každého občastí, kdo tuto číslaci čte. Co bude z těchto divokých manévrov vyrostlých dětí? Jistě rekruti k armádě pankrácké. A takových poměrů máme v Praze nadbytek. Professor Palacký ukázal ve své přednášce o stavebních poměrech v lidovém spolku katolickém, že majitelé domů musí ve zdech svých domů trpěti takové nemravné poměry, aby jen sehnali číně, by mohli režíti domu krýti. Jsou tu mladíci 20letí neb jen o něco méně starší, kteří žijí jen tak s šíčkami, sklepníci a podobnými ženštinami. Nikdo se o tyto strašné a pro národ velmi nebezpečné poměry nestará. Rovněž tak zůstalo i po novém roce všecko při starém stran vykríčených domů a vydržováním sklepníci ve vinárnách a různých hostincích, které mají za úkol lákati hosty a sváděti je k velké útratě. Zdá se, že by nejdříve bylo zapotřebí posílit si trochu na veliký nepříteřský chlív na tajnou policii v Praze, která jest právě v dráti takovýchto místností. Když se opíjíme ve všem po Německu, kde nyní tu tajnou policii důkladně provětrávají, aby s ní odstranili nebezpečná individua, neškodilo by i u nás v té věci učiniti nápravu. Co tu mladých lidí, nešťaných studentů zabýne do roka pavalováním v takovýchto místnostech, co tu do roka smažených nadějných existencí, co tu promrháno trpkých a pracně nashádaných peněz od rodičů na studie synům zaslanyb, které se promrhají v nejbídnějších místnostech v mrzké společnosti. Armáda takových akrahovaných existencí neustále roste a s nimi také přibývá pokrokářských novinářů, básnických dekadentů, samozvaných politiků a opravců národa, jak trefně feuilletonista „Katolických Listů“ pod čarou napsal, vyličiv konec ženiálního studenta, který se stal posléze písařem.

Družstvo sv. Vojtěcha konalo ve čtvrtek 21. t. m. první svou ustavující schůzi, kde kandidátní listina prozatímním výborem navržená také přijata byla. Předsedou zvolen neuvávný a obětavý dosavadní předseda J. Osvěcenost pan hrabě Vojt. Schönborn a důležitý úřad jednateřův světen veldp. professoru Drozdovi. Ačkoliv tiskárna, administrace i redakce pracují svědomitě a noviny v čas ráno se dají na hl. poštu, přece docházejí neustále stížnosti abonentů na nepravdělné dodávání „Kat. Listů“ předplatitelům. Zdá se nám, že ta hraje zlomyslnost proti katolickému listu velikou roli, a my katolíci nedáme si líbiti herostratskou práci některých zůřivců a postaráme se již o to na příslušných místech, aby titul „Katolické Listy“ nikoho nepodráždil a nesváděl ho k nepřístojným, ba zločiným skutkům.

K volbám se dějí na všech stranách přípravy jen naše strana katolická je jako pozadu. Hledání vhodných kandidátů pro V. kurii vzal si politický klub dělnický katolického dělnictva na starost a rozeslány byly všem spolkům a důvěrníkům na venek dotazné archy, aby pro každý volební okres spolky ty samy si vyhlídly vhodného kandidáta. Jde naše strana z toho stanoviska, aby se voličům nekomandovalo z Prahy, jak to činí panující strana svobodomyšlná, nýbrž, aby chráněna byla svobodná vůle voličů, nejdražší to a nejpřednější právo každého voliče.

Jak Praha nabývá „slovanského“ charakteru, důkazem jest prodej a koupě nádherných domů v nejživějších třídách. Tak koupil kleotník Moric Kirsch dům od hodináře Suchého, roh to Ovocné ulice a Václavského náměstí za 190.000 zl. Jako jiná famesla, tak i kleotnictví a glatnictví v Praze nachází se skorem výhradně v rukou židů, kteří

prodáváním lacině koupěného zboží v zastavárnách prostřednictvím pověstného šidlovského pražského chabrazu pasivně fomeslně nadobro sačili. Zde vidíme tu kletbu svobody fomesel. Kdy komedně bude přisavý průkaz způsobilosti na záchrana fomesla pravečen?

Lužický list.

2. — Výstava umělecko-průmyslová v Drážďanech byla zahájena minulého roku 20. června předpolednem. Při té příležitosti členové císařské rodiny zvláště protektorka výstavy srbské prohlédli si tuto a vylouhili svůj podiv nad její bohatostí a svoje uspokojení.

A jako každá výstava má svoje slavnosti, tak rovněž je měla také lužická výstava. Dne 5. července konána byla velká srbská národní slavnost, která byla namostatným oddílem všeobecné slavnosti v národních krojích. Přes nepřiznivé počasí vydali se průvod jakož i slavnost skvele. Průvod obsahoval 9 jednotlivých skupin, mezi nimiž bylo zastoupeno všech pět starobylých kmenů srbských, k nimž dražili se Altenburští a dolno-lužičtí Srbové. Celý průvod sestával z 2000 osob, Srbů bylo mezi nimi největší část, totiž na 800 osob.

Lužické skupiny představovaly průvod svatební (kvasny cah), ženca, křestní, velkonoční pěvkyně tu byli z dolní Lužice. Vůdcem této dolno-lužické skupiny byl Hanuš Jordán, srbský učitel a spisovatel a národovci.

Horno-lužický oddíl měl 15 skupin, z nichž nejkrásnější byli arbatí křtáci, kteří na koních o velikonočních svátcích objíždějí pole a jezdí v společném průvodu z rodné faraí osady do sousední, aby poděkovali za úrodu minulého roku a prosili za zdar její pro příští dobu. To jest čistě náboženský zvyk katolických Srbů, kteří věru svoji udrželi v dobách nekrutějších.

Za těmito novomodními křtáky byly jednotlivé skupiny kmotrů a kmoter, chlapeš a děvčat s máji, dále tu byli mlátcí, odbíračky se srpy, mezi jinými pak hlavně vřz, na němž se úplně spracoval len.

Takovýto způsobem byl vůbec smázorně život katolických i evangelických Srbů rysy nejvýraznějšími, při čemž se právě objevila svéráznost lidu srbského, který na mnoze udržel ještě národní kroj, takže bylo pozorovati, že všecko na Srbech i Srbkynech dobře bylo upraveno, kdežto národní kroje německé byly pouze přizpůsobeny, což nemohlo zajisté býti provedeno do nejmenších podrobností, tedy nebylo zcela věrno.

Hned týden po té konala se srbská slavnost pěvecká v největším sále drážďanském, která byla opravdu velkolepá. Na 180 pěvoč a pěvků účastnilo se této národní produkce, která měla podati jasný důkaz o tom, kterak lid srbský zachoval ještě svoje přelibezné národní písně a dal tak na jevo, že národ kterému paje lid, tak brzo neshyae.

Byly tu předneseny národní písně harmonizované drem. Pilkem, dále cyklus písní nejposledního srbského skladatele Kocora, kromě toho domácí skladby Krawcovy a Frejšlakovy.

Tento koncert byl přijat posluchačstvem velice příznivě, vždyť na každého působila dojista mile národní hudba srbská, které tak snadno v Drážďanech nealyšeti. Prote měla slavnost tato veliký vliv mravní, ač ne hmotný, protože celkem málo posluchačů se sešlo jednak pro nepřiznivé volenou dobu a pro jinou slavnost, která byla pořádána na výstavišti samém.

To byly dvě velkolepé manifestace národního života srbského, kterými dokázali velice mnoho svých souzedeč, kteří na mnoze mají o nich nedokonalé vědomosti, pokládajice je za odumírající kmen, který jen žije. To ovšem je špatná domněnka, která vyznívá jako horoucí přání, aby v dohledné budoucnosti Srbů již nebylo.

Srbové však přese všechna podobná přání nezmisli s jevitě Evropy.

Co týden dal.

Zemské sněmy sejdou se většinou koncem ledna, ostatní začátkem února.

Říšská rada bude ve chvíli, když týž řádky dostanou se do rukou čtenářů, již rozpuštěna. V posledních schůzích byl dojednán rozpočet.

Císař o příští říšské radě. Na dvor ním ples císař — dle „N. L.“ — spatřiv poslance dra. Pacáka a Jandu přistoupil k nim a rozmlouval s nimi o nasávající kampani vídeňského parlamentu a sněmu království českého. Právil, že poslanci, kteří náležejí oběma sborům, mají mnoh práce. Panovník vyslovil se, že v obou sborech jeví se pilnost. Když poslanci čeští vyslovili po litování, že sněm království českého, podle učiněných disposicí, nebude míti zasedání dlouhého, do ložil mocnár, že bude nutno, by nová říšská rada sešla se hned na počátku dubna.

Rakouský ministr zahraničí hr. Goluchowski odebral se tyto dny do Berlína k důležitosti řádu rytířů černého orla. Věhlasem řádu tobo je německý císař. Cesta hr. Goluchowského budi značný zájem, neboť předehrály ji přípravy, které svědčí, že není pouhým projevem zdvořilosti a že rakouský ministr pouze k vůli řádu černého orla do Berlína nezavítal. Císař rakouský měl s min. Goluchowským před jeho odjezdem dlouhou rozmluvu a před odjezdem Goluchowského kešána též ministerská porada, již účastnili se ministerští předsedové obou polovin říše, společní ministři financí a vojenství i náčelník generálního štábu. Důležitostí návštěvy Goluchowského v Berlíně vysvětluje se zvláštní situací evropskou, která není zrovna Vilémovi příznivá a proto snad pomýšlí na nové kanony. Jihoněmecký partikularismus, pověstná odhalená Bismarkova o várolomné pruské politice na jedné straně, pak spojenství Francie a Ruska jmenování Muravěva, přátelský obrát Rusů k Polákům a konečně vyslaná Itálie, jejíž spojenectví Německu by nic platno nebylo, to vše na druhé straně poukazuje k tomu, že mnoho nechybí, aby císař Vilém stál tu i se svým militarismem osamocen.

Zvěsti z východních Čech.

Zprávy diecézní. Vyznamenání jsou: p. Frant. Vacek, č. konsist. rada, a farář v Ronově jmenován děkanem: p. Otašar Richter, far. v Pusté Kamenici, bisk. notářem. Jmenování jsou: p. Al. Kopecký, far. v Nov. Hradech, vikářem okresu Skutečského; p. Jos. Kaplan, vik. sekret. a farář v Cuslavi správcem vikariátu Kosteckého; p. Ant. Kaška, děkan v Kostelci jmenován vikar. sekretářem, a zároveň obdržel Exposit. canonice. Ustanovení jsou: p. Josef Hájek, administrator za faráře ve Valterovicích, (Neudorf) p. Ladisl. Seidl, zám. kapl. Maleševský, za faráře do Lična, p. Frant. Macháček, far. v Ličně, za zám. kaplana do Malešova, p. Frant. Vacek, far. v Jelení, za faráře do Ronova, p. Karel Kuhn, koop. Kunštatský za admin. do Liberka, p. Václ. Heger, koop. v Liberku, za koop. do Kunštatu, p. Václ. Pokorný, kapl. v Pecce, za kapl. do Černilova, p. Frant. Schröter, neomysla za kaplana do Pecky. Uprázdnila se fara v Liberku, patron hraběnky Olgy Kolovrat-Krakovské, od 26. prosince 1896; fara v Jelení, patron. hrab. Heřm. Bubny, od 20. ledna 1897.

Z jednoty katol. tovaryšů. Zakládajícím členem Jednoty se vkladem 10 zl. stal se vdp. bisk. notář a děkan, Ignát Horák. Zaplatil Bůh! — V řečnickém kroužku přednášeli v lednu pp. Lajsek „O Bílé Hore“ a Jakubský „O prospěchu národa“ — Zvaní na ples jest ukončeno a sběrací arch zabezpečuje již hmotný sdar. Dle číselných zpráv bude ples hojně obcestem a přátely Jednoty navštíven. Na ples, jakož i nedávno na vánoční hra, přispěl ndp. biskup obnosem 10 zl. Zdeš Bůh!

Svěcení na jahanství a kněžství. Na jméno Ježíš byli v residenci biskupské svěceni dva spolužáci, kteří pro překážku věkovou nemohli o sv. Jakubě svěcení býti; byl to zdejší pan vikarista Karel Hubert, který z Kutné Hory pochází a teprv se jahanu posvěcen byl. Na kněze bude moci až v květnu svěcen býti. Druhý světec byl Josef Zuzánek, rodem z Branné, který už jako podjahan a jahan v Kostelci nad Orlicí pana děkana vypomáhal. Máje nyní právě žádoucí léta, svěcen byl jahan Zuzánek na kněžství. Dva dni na to, dne 19. ledna, slavil v Dolní Branné, za veliké účasti sousedního duchovenstva a zbožného lidu svou primicií K hlavnímu oltáři sv. Jiří jej doprovodil jako paranyma dp. děkan kostelecký Antonín Kaška, s mnohými pp. spolubratry. Primicií kázání měl vr. mlabský převor august. Dp. Bertold Hejhal. Dolní Branná po prvé zažila takovou slavnost!

Vír nevěry a šílenosti v Novém Bydžově. Kdo tomu nevěří, nechť jen otevře poslední číslo Bydžovského surového plátku ze dne 16. t. m. Nevěřec tento list zdá se, že překonati chce v ublížení těch nejněžnějších citů v srdci dobrých katolíků, i „Rucha“ i „Lida“ a jiné pokrokové a „červené“ pamflety. Nejdrzejším a nejizlivějším způsobem napadají pekelným svým pérem katolickou církev, a což zvláštního, že jsme dosud nečetli, aby někde z upřímných katolíků sprostě napadený klenot naší sv. víry v Bydžově opřoti těm listům hájil. Rádění těchto plátků to už není nevěra, — to už šílený vstetek pokrokařů, kteří nemohouce drzostí svou všechno porazit, aspoň tu inkoustovou černí sobě ulevují a srdce katolíků otrávití chtějí. Váš marné vaše namáhání! Pišete-li, že účta a vyzvání Rodičky Boží, sv. Josefa a sv. Antonína — jest vlastně idiotstvím t. j. blbostem, a posměch-li si činíte, což prý řeknou tomu ostatní svatí v nebi, že jen k nim se lidé modlí, prosíce je o přimluvu u trůnu Božího, — pak ukazujete, že účelem Vašich plátků jest zpřetrhati ty nejněžnější a nejtklivější struny srdce katolického, — a vaše ničinnost tak v pravém se ukazuje světle! „Aj od této chvíle blahoslavenou mne nazývají budou všichni

národové, tak zaplesala Rodička Boží v pro-rockém nadšení, zvědějí, že vyvolena jest od Boha Otce za Matku Boží. A co katolický svět od počátku činil, to ani vír nevěry a šílenosti z Nového Bydžova vycházející nemastaví. „Brány pekelné ji nepřemohou“ a „Já s Vámi jsem až do skonání světa“, tak zase v církvi své volá božský její zakladatel Ježíš Kristus. A proto jen se upokojte! Už jímš chlapci nešli jste Vy dopisovatelé do těchto plátků — o tu stálu Petrovu čelo své si rozrazili — a proto nezbavíte ji ani vy, byť jste si sebe větší posměch činili a kacířstvím to nazývali, hlásaj-li kat. kněží, vám tak příšli k srdci přirostli — ze jest katolická církev samospasitelnou svatostem. Posměch nevěreckých pokrokařů — nejsou důkazy. „Kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude; kdo pak neuvěří, bude zatracen. Tak opět pravil Ježíš Kristus — Bůh a to jako v památné závěti před svým nabevastoupením, když rozeslal sv. apoštoly ku bláslmí božského svého učení do celého světa. Nuže důsledky nechť si každý nevěrecký pokrokař učiní sám. Jak pravíme, více drzosti a sprostoty málo kde nalezneme než v těchto Bydžovských pamfletech! A ještě list takového zrna piše, že kralohradecká „Obnova“ málo kloudného kdy co ptinese!! Inu, páni pokrokaři, to je tak. Do „Obnovy“ nepíše žádný pokrokařský Kloud a Hladká pomsta — s hořkým kořínkem.

Máli jsme už příležitost zastati se radikály pronásledovaného vp. kaplana v Žiželicích, vyličivše stručně spor jeho s učitelem Rašínem. Jak se nyní dovidáme, chtějí pomstíti se poražení pokrokaři v Žiželicích tím, že kaplana udali pro nedovolenou prý kolportáž brožury, kteráž doslova byla otiskem toho, co kaplan na obranu cti své sepsal a uveřejnil dříve v Č. Východě. O jak tu zaplesalo srdce pokrokařů z toho, že kaplanovi radostnou nálehu svátku Vánočních byli pokazili. Bylť vp. kaplan Janůk na Středý den k. c. k. okr. soudu v Chlumci volán, aby s ním sde předběžný výslech byl zaveden. Na adání místní školní r. v Žiželicích k c. k. okr. šk. radě v Novém Bydžově, octla se celá věc radikálům mnohobitná u c. k. krajského soudu v Jičíně pro přestupek § 23. tisk. zákona. Hlavní líčení stanoveno na den 15. ledna v Jičíně. Jak se však radikálům radost pokazila, o tom dosti brzy — podrobně! Radikální stromy do nebe až nerostou!

Kupec z laciného kraje. Dne 19. t. m. přišel do jednoho zdejšího obchodu na podání neznámý muž, a představil se jako podomní obchodník, vylákal na obchodníku 5 kg. papírky a rovněž tolik pepře, řádaje, aby vyalán s ním byl učen do jednoho hostince, kde vyplácí peníze. V hostinci sice zboží si nechal ležet, ale sám hleděl učni zadem uniknouti. Tento však jej pronásledoval a nechal zatknouti. V podvodnicku poznán 50letý Josef Zitek, příslušný do uherského Broda. Jmenovaný, jak bylo vyšetřeno, zabývá se stále jen takovými obchody a do Hradce přišel z Pardubické „Cikánky“, kde byl pro podvod zavřen.

Nález. Dne 19. t. m. nalezena byla velká broď, na níž sesazena byla z drobnějších kamenů podoba kostela sv. Petra v Římě. — Dne 16. t. m. nalezeny byly dvě staré mince, jež sloužily jako přívěsek k hodinkám.

Krádeže. Dne 18. t. m. nocoval ve zdejší jednom menším hostinci obchodník plátnem Josef Zális ze Stolína, který přijel do Hradce na výroční trh. Přes noc ukradl mu neznámý poberta více kusů různého zboží v ceně přes 18 zl. — Dne 11. t. m. o 5. hod. ranní ukradli neznámí pachatelé z neuzamčené hostinské místnosti náležející Fr. Křepelové čis. 24 v Trnavě u Kratonoh několik peřin, kabát a j. v. v ceně přes 50 zl. Zloději zapoměli na místě činu zlezanou tyč a zdá se, že ranními těmito hosty byli cikáni.

V nebespědi zmrznutí nalézal se v noci na 14. t. m. J. O. zaměstnaný při dráze. O 1. hod. v noci vracel se četnický závodčí Povondra z noční pochůzky a našel jmenovaného ve stavu nepřítomném spícího na zemi v lípkách u Pražského Předměstí. O. byl za pomoci strážníka a ponocného dopraven na kropáčku, kde po delší době přiveden byl k vědomí.

Kafka straší povahy. V noci na 17. t. m. upiloval nějaký zloděj zámek u sklepa hokyně M. Matulkové a vybral větší množství vajec se sudu ve vápné naložených a mimo to jich as 15 rozbil a poházel po sklepe. Časné ráno téhož dne potkal strážník zdejšího příslušníka Kafku s košem vajec an měří do Svatozádní ulice. Týž byl sadřen a podroben výslechu, při němž se vymlouval, že košík s vejci dostal od neznámého muže aby je kamsi donesl. Výmluva tato byla podezřelou a proto byl Kafka dodán do vyšetřovací vazby kr. soudu.

Z Nového Bydžova. Vánoční stromek.) Jako každoročně tak i roku minulého před svátky vánočními podělována byla chudá mládež zdejších škol měšťanských a obecných oděvem a obuví, jež z dobrotych příspěvků dobrodinců pořízeny byly. Příspěvků sešlo se 520 zl. Rozdělení dárků dalo se v budovách školních po přiměřené promluvě a nábožné modlitbě. Poděleno bylo na škole dívčí měšťanské 88 šátek z části oděvem, s části obuví; na obecné škole dívčí rozdáno 808 šátek 688 metrů oděvné látky, 23 párů střevic, 4 tucety zimních šátek a 4 tucety punčoch. Na škole chlapectvé měšťanské i obecné rozdáno 58 párů kalhot, 51 kabátů a 48 párů střevic. Kromě toho poděleni byli všichni ořechy a cukrovím. Šlechtným dobrodincům odplatil Bůh.

Z Polné. V posledním čísle „Jihlavských Listů“ jímž pražský kritik v dopise „z Polné“ nadepraném

chválí provedení „Nového života“ od ochotníků v divadle u „Slovana“. Proti tomu nenamítáme nic, vždyť výkony p. Volence a slečen Pelikánových uznáváme sami. Proslovili se v téže myslu i ochotníci naši, čímž ovšem více nestrannosti a lásky ku pravdě projevili, nežli p. dopisovatel do „Jihlavských“, jenž zmíněných vlastností naprosto se nedostává. Na místě těchto přirozených již zásad postavil smíšený pán ten barikády neuznalosti, řípy jedovaté pomluvy a kameny hrubých urážek proti spolku sv. Josefa. Předem opravujeme, lež či omyl nevíme, že nebyl to dopisovatel do „Obnovy“, jenž kritisoval ochotníky u „Slovana“ nýbrž počali pánové a nepřátelského tábora, kteří obmyslné pochybovali a sneuznávali ochotnasky spolku našeho. P. dopisovatel v neomylné kritice odsuzuje ochotníky naše naprosto. Ale odkud to, že přátelé jeho tolik se namáhají, aby naše ochotníky odsoudili? Této okolnosti položeno možkové p. dopisovatele nespokojuje? Ostatně snad celé to nekálé řemeslo agitací s plnými jmény uveřejníme a jednotlivce, hrubým tímto násilím proti nám bojující, ulici veřejného mínění proženeme. „Společnost takovou vám nezavídíme“ piše p. dopisovatel. Z těchto slov každý slušný člověk vyčte sprostou neurvalost. Oč jest p. dopisovatel cennější, nežli timušové práce. A takový člověk potom mluví o demokratismu, a nechává si nadávat, že jest svobodomyšlný. A ještě připomínáme hoškovy, že a nás v divadle byly paní a slečny z rodin nejpřednějších a rodin nejvíceznějších. Tak chce jak slibit jistě paní, p. dobroděj náš spolek rozbiti? Zásadu proti zásadě, soutěž myšlenek a práci proti nám všem uvéstí ještě se ani nepokusil. Mohli bychom podle jeho metody hned obrátiti kopí a kritisovali jednotlivce od „Slovana“, mají tam také chyby, ale pro dnes tak nečiníme, abychom dokázali, že na vyšším mravním hledisku jsme než-li on. Ale soukromě mu pošeptáme ještě něco. Neví nic o duchaplném vtipu o švábech, mohl by si jej dáti legalisovat, aby nepřibíel o autorství, něco tak švábského nepřihodí se hned. Dále neví on něco o „Marjánce matce pluku“, neví, kteráž jistá osoba tam byla sřezána až bída? Ale odpustí nám p. dopisovatel snad, že sarmucujeme zmlitké srdce jeho. Dále radíme mu, aby nesačínal větami: „kdo viděl rozličné ochotnické divadlo v Praze . . .“ zavání to chlubnou nafoukaností, a skromnost jest krásná ctnost. Či máme v řádcích těch spatřovati bohorovný záblesk naší moderny, a náš p. dopisovatel řadí se k té duševní elitě našich mladých, kteří vady a vstupy více a lépe umějí a vědí než-li my obyčejní smrtelníci, před nimi u vědomí nicoty v ustrnutí na břicha padající? Pro Bůh! Lekáme se a žasneme, jaký to talent mezi námi vzrůstal! Tomu-li tak, pak ovšem i dopisovatel „Obnovy“ sklání hlavu svoji před oslňující září takového kritického genia a chápe již úplně spravedlivé rozhořčení téhož vybroušeného aesthetika s ujištěním, že by nikdy v „Obnově“ svůj vkus a úsudek o ochotnících sv. Josefských nebyl proneal, kdyby jen trochaček byl tužil, že takový Nitscheovský nadčlověk mistrovským svým posazeným perem bude ho kritisovali.

Z Králové Dvora n. L. (Vyvrácení nepravdivé zprávy). V časopise „u. Venkově“ v Jaroměři vycházejícím, byla 9. ledna t. r. již po druhé uveřejněna nepravdivá zpráva, jakoby zdejší duchovenstvo zakládati chtělo katolický spolek — za pomoci — továrního dělníka V. Pavlíka, jenž asi před 8 měsíci sem přišel z Náchoda, kde z křesť. social. spolku „Svornost“ byl vyloučen. Aby dalšímu šíření nepravdivých zpráv učiněna byla přítrž, byl Václav Pavlík k žádosti duchovní správy protokolem vyleschnut u přítomnosti tří svědků na purkmistrovském úřadě, kde učinil toto prohlášení: „Veškeré zprávy v čís. 1. „Č. Venkova“ ze dne 2. ledna t. r. obsažené, ndp. p. biskupa Bryncha, duchovní správy královédvorské a mne se týkající, jsou v celém obsahu nepravdivé. — U ndp. biskupa jsem nikdy nebyl a s ním tudíž o založení spolku jednati nemohl. Na duchovní správu pro mne od ndp. biskupa žádné peníze posílány nebyly a také nebyla mně slíbena odměna 50 zl. k založení „Spolku katol. tovaryšů.“ Od duchovní správy nepřijímám jsem k založení spolku žádných pokynů a rozkazů. Vp. kaplana Adama za předsedu spolku jsem nepostavil; vždyť ho ani neznám a nikdy jsem s ním nemluvil. Duchovní správa, s níž o založení spolku jsem nejednal, nemohla se ve mně domoci spolehlivého agitátora. Ve službách klerikálních jsem nebyl a proto nemohl jsem z nich propuštěn býti. Ustavující akci k založení katol. spolku neprováděl jsem dle návodu duchovenstva královédvorského speciálně podle kaplana vp. Adama. Také jest nepravda, že bych pro služby klerikální z práce byl propuštěn.“ — Z toho dopisovatel může seznati, že dle jeho výroku nikoli duchovní správa, ale někdo jiný „byl potádně za nos táhán“. Čerpali-li zprávy ve společnosti Kirače a Špačka, nechť se jim poděkuje.

Z Ústí n. Orli. Div. kroužek Sv.-Josefské jednoty katolických jinochů a mužů pořádá v neděli dne 24. a v pondělí dne 25. ledna ve spolkových místnostech pana Ant. Barkmana divadelní představení: „Nehoda za nehodu.“ Fraška ve čtyřech jednáních od Feldmanna, přeložil J. St. Začátek o půl 8. hod. Ceny míst obyčejné. Čistý výnos ve prospěch nemocenské pokladny.

Z Poličky. (Zprávy spolkové. Úmrtí.) Jako v posledních třech letech tak i letos zvláště připravila zdejší svatojosefská jednota vánoční hrou čtyři utěšené večery nejen dětem, ale i dospělým, kteří o hlubokém a vznešeném významu nejradostnějších svátků roku církevního t. j. vánočních, přesvědčení jsou. Pořádala po čtyřikráte na den sv. Štěpána, na Nový rok, na sv. Tří Krále a v neděli po Třech Králích vady o půl páté hodině večerní, ve spolkových místnostech hru: Bůh „lásky“ v jesličkách, kterou pro svatojosefskou jednotu policiakou upravila příznivkyně slečna Ter. Ondříkova. Nevíme, čemu máme dáti přednost, zdaž vkusné a krásné úpravě, čili ději samému nebo zdařilé souhře. Ale jest jednomyslné mínění, že všechno tvořilo lačný celek, jehož cena na jevišti velikém ještě více by vynikla. Zřeli jsme překrásný obraz hodič se na nynější poměry sociální, kdy zhoubný sociální demokratismus svým kalem zaplavuje druhdy spokojené nivy a násilím chce převrátiti veškeren stávající řád.

Vidíme chudou nemocnou matku Sáru, již vyživuje starší syn Šimon prací kočíkářskou. Jakkoli jeho láska k matce jest velká, přece v srdci jeho převládá ne-spokojenost. Právě to sociální demokrat, jenž neustále reptá proti Bohu a majetku. Váš matka stále jej napomíná k trpělivosti a šetřivosti, propouští jej a mladšího jeho bratra na cestu do Betléma, kde mají se sčítatní sčítání lidu. Stalo se, že pozdě v noci setkali se s pastýři biblickými u stáda. I tam vykládá Šimon program demokratů, ale sboční pastýři snášejí se jej mírniti a po zvěstování andělském vybízí jej, by s nimi pospíšil do Betléma sčítí spásu světa. A tam vida chudobu Boha Syna, učí se snáti velikou cenu pokory a chudoby, odhazuje od sebe předpojatost demokratickou a spokojenost vrací se do srdce jeho. — Provedení jednotlivých úloh bylo velmi zdařilé, jež četné obecenstvo hluchým potleskem odměňovalo. Úprava jeviště a krojů, jak svrchu řečeno, byla skvělá, oč největší zásluhu má p. Burghard Šimáček, jenž přestávky mezi jednotlivými odděleními s dítkami vyplňoval hrou na harmonium a zpěvy vánočními. Čistý výnos posledního představení věnován byl chudé mladé školní. Dne 31. ledna pořádá jednota v sále „na Strelnici“ věneček. Vstupné host 80 kr. a činný člen 50 kr. Na to v době nejbližší konati se bude v místnosti spolkové divadelní představení „Sokyně“. Zdeň Bůh! — Letošního roku opět některé zdejší obětavé dámy darovaly pro spolek Ustavického klanění se Nej-světější Svátosti Oltářní 22 zlaté, začesť budžet jim ercebné díky vzdány. — Dne 12. ledna t. r. o půl 6. hodině ranní zemřel náhle v 55. roce věku svého p. Josef Sulkovský, c. k. berní, který byl též před několika roky v Hradci Král. při tamním berním úřadě. Pohřeb konán byl v pátek a četnou kněžskou asistencí na hřbitov sv. Michala v Poličce. R. I. P.

Z Miletína. (Chrámová hudba v Miletíně.) Je to věru píle železná vytrvalost a při tom jemné uslech-tilosti, s jakou pěstuje p. J. Bidlo, řídící učitel v Mile-tíně chrámový spěv. Jda často přes vnější obtíže překážky, obětuje svůj volný čas, jehož je bestoho pro něho poskrovnu, uslechtilé práci: vypěstovati a mladistvých, něžných hlásek síly jadrné, zdárné, vydatné pro chrámovou hudbu. A věru, během let, v nichž působí jako řed. kůru v Miletíně, podařilo se mu vypěstovati znamenitý dorost, s nímž možno se již něčeho odvážiti. Měli jsme příležitost poslechnouti na Boží hod vánoční krásnou mši od Fr. Witta (Op. 11. b) a můžeme p. řídícímu s potěšením gratulovati k tak pěknému provedení. Rovněž vložky od Fr. Hrušky a J. Förstra byly zdařilé. Je to až překvapující: v malém městečku, v kostelíku malém alyšeti má velké váhy umělecké a zdařile provedenou. Proto vzdávám zasloužený obdiv oné pronikavé práci, onomu úsilí tamnějších Pp. kněží a zvláště ředitele kůru, jež přivedlo obyčejný primitivní venkovský (někde i po-kažený) spěv a vkus k netušenému rozkvětu a zna-menitě výši a prospělo nejen hudbě církevní, ale i odněvňlejšímu záživu společenským svátkům.

Z Police n. M. Především sobotu doprovodilo město naše ku hrobu muže sice prostého, jež svět ne-zahrnul bohatstvím a slávou, jenž však tím bohatší byl v Bohu, a jež každý ctí a miloval. Odešel v něm opět jeden z těch starých poctivců, jakých svět náš nyní již jen málo má. Můžeme p. Františka Böhma, kmet 77letý, mistr a ustrážník a starší sekretán při policeckém chrámu Páně. Byl to stařáček věru srd o slatého, sice ira et dolo, jenž nikoho slovem nezarmoutil, ale, kde mohl, každému s ochotností posloužil. Sam hrozný p-žárem města před lety svého jméni zbaven a jen holý život zachoval, nesoufál, ale ve jménu Páně znovu p-avovatí podav co soustrázník různé potřeby pro zdejší chudé tkalce hotovil, i znám byl všude jako pracovník levný a svědomitý. A přece i z tohoto skrovného výdělku svého hojně nuany m dílel, ale vždy tak, aby dary jeho v skryté stály. Po 40 let věrně a horlivě chrám Páně sloužil, máje vždy pěti největší o slávu domu Božího. Při tom choval k duchovním stále úctu velikou, i ve vysokém stáří hotov vyhověti přání jejich každému. Zby-tečných řečí ovšem nikdy nemiloval, ale každé slovo jeho vážilo. Byl povahy tiché, skromné a sbožné. Vroucně uctíval vždy Rodičku Boží, od útlého mládí každého roku až do smrti své k milostnému obrazu jejímu do ne-dalekých Vamberk putoval, mimo to po 19 let v domácnosti chrámu Páně oblíbenou pobožností májovou konával. Zvláštěm pak milovníkem byl čtení sbožného. Jsa sám aspoň od dávná v Dědictví Svatojanské i Václavské a zaslouštěje srdce své ve „Škole Božského srdce Páně“, denně svým domácím v úřadu hodině se života svatých a Písma předčítal, jakož vůbec domácnost jeho čistota mravů, prostota a sbožnost byla dojemným obrazem rodinného života staročeského, jež nás neobstíjí dle tradice po otců zděděných jakoby nynějšímu pokolení v neporu-šenosti chtěl dochovat. Pro tyto ctnosti těžil se též úctě a lásky svých duchovních, kteří ne tak sčuzebníka, jako spíše přítele a rádce v něm spatřovali. A proto i odchod jeho sarmoutil všechny, kdož jej znali, velice. Odpověď tedy sladce, pracovně věrný, památka Tvá mezi námi, jímž je tak ochotně sčuzíval, i mezi našim lidem potrvá dlouho a věrně paměti! B. K.

Z Písecké. 17. ledna b. r. vzdělávací katolický sociální spolek Svornost pro okres písecký pořádá divadelní představení ve prospěch krejčovského spolku ku vyřazení polévky v době zimní pro mládež na školách zdejších. Obecenstvo již od 6. hod. večerní valilo se do divadla, by se pobavilo a zároveň přispělo k tak všeobecnému účelu. Místnosti ledva stačily, p. pokladník i regisér mohli být sase jednou náležitě spokojeni! Sl. Magd. Šoltova z Písecké a sl. Johana Hajšlerova z Týniště a p. Vavroušek a Lindnerová se byli se přičinili, by palna večera si dobyli. Slavní! Že i ostatní starší již ochotníci nechtěli se mladšími prosumt se samo sebou! Látovati sluší, že sotva p. Vavroušek z Něm. Brodu v Písecké adomácněl, sase až do Gumpendorfu u Vídně byl nucen odecestovati. Škoda ho nemala pro naši Svornost! Nechť lepší snad los tam jej potká, jehož je hoden a zasluhuje. Zdeň Bůh! — 30. ledna pořádán bude ples od podd-ěstátek 1. třetiny 8. pluku dragounů. Vstup jeá pro svené a sedáček v 8 hodin v sále „u hraběte Radolfa.“

— Sotva byla kuchyň pro vyřazení polévky v době zimní pro 177 dítek otevřena 4. ledna, 11. ledna již musela býti zavřena a to pro vyřazení se odfyly, spálený a sčárnt mezi mládeží školní, obalště v 1., 2. a 3. třídě obecni zdejší školy roztoukala se desetá část všech dětí 620 (62), že byla zdejší škola úředně zavřena a vyučování na čas přerušeno. Několik dítek též zemřelo. Školní vyučování se zase obnoví dle dolechu 25. ledna b. r.

Z Chlumce n. C. Dobrodružný spolek „Alšbēta“ ku stravování chudých školních dítek v zimní době po-řádal chudým dětem v neděli dne 3. ledna t. r. v hotelu „Liverpool“ — vánoční stromek. Při této slavnosti měl jednatel téhož spolku důstojný pan Kateřina Václav Kysela dojemnou promluvu načež sčpily žákyně 5. třídy zdejší školy dvě dlekladé slečny učitelkou Annou Jemkovskou dvojnásobně navícené sbory, totiž: „Oštalé dítě“ a „Vánoční strom“, jež přednesení na velmi četné poslechačstvo blahý dojem způsobilo; žáci pak školy měšťanské sasp valí píseň „Šťastný večer“; mezi spěvy přednesla Františka Řihova, žákyně 5. třídy, pěkné básně „Dva andělé“ a žák 8. třídy T. Šmíd básně „U jesliček“. Když konečně jedna žákyně vzdala besmí díky jménem chaběných, přikročeno k rozdělení dárek, čímž dojemná tato slavnost skončena. — Celk-m poděšeno chu-ých školních dítek 187; s těch poděšeno oděvem, obuví, peřivem a ovocem 112, ostatním se dostalo toliko pečiva a ovoce. — Ku sdružení slavnosti přispěla mimo jiné všeobecné dobrodince a přispívce spolku jmenovitě vysoko-rudá paní hraběnka Zde. Kinská, která zaslala spolku na „Vánoční stromek“ 100 sl. — Při této pří-iti lidí podotknuto, že spolek „Alšbēta“ ku stravování chudých školních dítek zahájil třetí roční svoji činnost dne 5. prosince m. r., plně svůj úkol ochotně; týmž dnem poděšuje poskytuje chudým šk. dítkám denně 80 obědů a to vždy polévku a ptárm. — Jest opravdu s podivením, co lze i v malém městě jako jest Chlumec spojenými silami dosáti. Místnosti, kdež se vaří a dítky stravují, propůjčila protektorka spolku vysokorudá paní hraběnka z Kinských, taž opatřila místnosti ty potřebným nábytkem a osedobím a darovala k palivu 6 m. dříví. — Všem, kdož o zdar vánočního stromku se přičinili a vůbec spolek „Alšbēta“ hmotně a mravně podporují a tím na umenšení bídě naší chudé školní mládeže podíl mají: „Zaplať Bůh!“

Literární novinky.

Pietas. Sbírka básní P. Sigism. Bouška. (Bá-anických Obzorů katolických“ č. 4 Nový Jičín. Stran 134. Cena 1 sl.) Dnešní dobou jsme zaplaveni básni-ckými publikacemi, takže málo kdy vzbudí některá básnická sbírka větší pozornost žurnalistky a čtenář-stva. „Pietas“ Bouškovu však nelze přejíti mlčením, protože není dílem tuctovým, nýbrž znamená novou hvězdu na básnickém katolickém obzoru v Čechách. Ku básníkům katolickým. Dvořákovi, Lutinovi a Bu-lantovi řadí se důstojně P. Bouška, jehož umělecká činnost jest po několik let již české veřejnosti známa. Básník váhal vydati sbírku tuto, protože pravý umě-lec dbá přisné autokritiky a neodváží se vydati pod svým jménem slovné hříčky okamžité nálady. Bouška však má vlastního doznání k poezii a k umění účtu tak velikou, že sám sebe za básníka nepokládá a vydal knihu teprv na doléhání svých přátel, kteří básnický talent Bouškův znali. Váhání básníkov bylo však bezdůvodné, protože sbírka vydaná jest tak bez-vadná po stránce formální, že řadí se vůbec k nej-lepším sbírkám, jež v jazyce českém vydány byly. Jsa básníkovi povděční, že podal svým uměním pádný důkaz, jak bohatým zdrojem pro tvorbu básni-ckou jest učení a život Církve katolické. Do podrob-ného rosboru jednotlivých básní se nepouštíme, pone-chávajice úkol tento odborným časopisům, ale vyslo-vujeme přesvědčení, že nebude mnoho přičin k výt-kům. Sbírku doporučujeme vřele, neboť nesmíme jenom naříkati na špatnou literaturu, ale musíme také šířiti spisy nezávadné a při tom přece výsoce umě-lecké. — I.

Slavným farním jednotám cyrillickým v diecési královéhradecké jakož i všem přátelům posvátné hudby budíž vše odporučeno: „Cyrill“, časopis pro katolic-kou hudbu posvátnou v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, jenž za redakce Magr. F. J. Lehnara započíná právě roč. XXIV. Skrovné předplatné roční 3 sl. 20 kr. zasílá se redaktoru na Král. Vinohradech. Ročně vy-chází 12 čísel s tolikéž hudebními přílohami. Praktic-kou cenu tohoto časopisu lze poznati z právě ukon-čeného ročníku XXIII. Obsahuje zejména nanejvýš poučné listy proslulého kněze benediktina z kláštera emanužského v Praze P. Albana Sachleitera v 10 číslech o římském chorálu. Snaživý jednatel Obecné jednoty cyrillické P. Emilian Paukner ve 4. číslech odpovídá na otázku: „Kterých předpisů církevních dbáti má ředitel kůru v různých dobách roku církevního.“ Ve 3 číslech uveřejněna jest přednáška, kterou zasloužilý cyrillický P. Method Nýřlitz, převor šelavský konal při valné hromadě farní jednoty cyrillické v Želivě. Mimo to přináší „Cyrill“ nekrolog bohužel předčasně zemřelého ředitele cyrillické školy, kterouž vydrňuje Obecná jednota cyrillická v Praze, Frant. Chluma, jenž stálý pomník postavil sobě vřáctnou Cyrilskou školou spěvu, jež došla druhého vydání. Ve třech číslech vyličen průběh cyrillických exercicií, které konány byly loň-ského roku v Hořicích. Dále jest tu článek: „Církevní spěv v biak. semináři královéhradeckém a pololetní zkouška z něho.“ Skoro celé poslední číslo věnováno jest seznamu premií Cyrillických za rok 1896, na něž nároky mají cyrillické jednoty farní za své příspěvky, jež odvádějí Obecné jednotě cyrillické. Dle stanov jsou totiž povinny jednotlivé jednoty odváděti Obecné jed-notě cyrillické tolikrát 10 kr., kolik platících členů čítají. Z obnosů též jedna třetina stává se Obecné jednotě na úhradu výloh, za obnos pak drahých dvou

třetin jednoty si volí některé z výše uvedených premií. Seznam tento obsahuje: a. Knihy liturgické, b. skladby mešní I. starých mistrů, II. skladatelů domácích, c. Jiné skladby liturgické, d. Zpěv obecný, e. Zvláštní spisy týkající se posvátného spěvu a hry na varhany, f. Skladby mešní i jiné církevní skladatelů. Věnující autor, nakladatel, cena, pro které hlasy skladba jest složena, zda s průvodem varhan a jiných nástrojů, neb bez něho a konečně zda skladba se hodí pro sbory slabé, prostřední neb dospělé. Vítaná to pomůcka při zakupování hudebních skladeb! Mimo to jest zde bo-jnost výročních zpráv jednotlivých jednot cyrillických a četné dopisy. Z hradecké diecése uveřejněny tu jsou výroční zprávy diecéšní jednoty v Hradci Králové a farních jednot v Holohlavech, Jičíně, Želivě, Hořicích, Hahrech, ve Velké Jesenici a v Německém Brodě. Do-pisy přináší zprávu o cyrillickém koncertu v Hradci Králové, o pěstování círk spěvu na gymnasiu a ústavu pro vzdělání učitelů tamtéž a v Kutné Hoře a o círk. spěvu v Kopidlně. Jsou tu dále tři feuilletony od P. Em. Pauknera. Hudební přílohy podávají hlasy ku zhlase má: „In honorem B. Mariae Virginis“ od J. Cainera dále ku zhlase má téhož skladatele: „In ho-norem Domini nostri Jesu Christi“ pak hlasy ke mši „in honorem SS. Infantis Jesu“ od J. B. Zedníka a konečně 80 krátkých předeher v církevních tóninách pro varhany neb harmonium od téhož komponisty. Při poměrně nepatrném předplatném jest tedy obsah „Cyrilla“ zajisté bohatý a rozmanitý. Při všech svých dobrých vlastnostech jest však časopis tento příliš málo znám a proto podali jsme zde podrobněji jeho obsah, bychom přátelé posvátného spěvu naň upozor-nili. Ktž by řádky tyto přispěly k tomu, by se časopis tomuto dostalo hojně nových předplatitelů, by takto nezůstánu a neúnavnému redaktoru jeho dostalo se zaslouženého uznání a byla mu poskytnuta možnost, aby ku prospěchu hudby posvátné časopis svůj mohl ještě více zdokonaliti.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík,

umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Dílky: Bubna 612. — Sklad Elišbina tř. 24.

Zaslanou nám sochu jsme obdrželi neporu-šenou. Jest skvěle vyvedená a co nejnádhernější polychromovaná. Vyslovujem Vám náledekem toho nejvřelejší náš dík za provedení této sochy P. Marie Lourdské a přejem Vám, by Jste hojněho odbyta sebe žláskali. Chcí spravedlivý zá-vod Váš a to s dobrým svědomím všude co nej-lépe odporučovati, jak ostatně Vy tobo píšou měrou zasluhujete.

Josef Přikl.

Oberjockladorf 4. srpna 1896.

(Zasláno.)

Velectěným pp. účastníkům cyrillických exercicií v Hořicích.

Lze s důvěrou za to míti, že sám zasoté za příležitosti cyrillických exercicií v Hořicích v pádu dobrou již vzkřísilo a na přemnohých místech počíná již přinášeti zdárné ovoce. Velectění pp. účastníci exercicií by se v účtě podepsanému vel-mi zavděčili, kdyby mu podali zprávu o tom, co za čas od exercicií uplynulý pro zvelebení po-svátné hudby ve farnostech svých učinili. I osměluje se jich zdvořile žádati, by Sobě neobtě-žovali dotýcnou zprávu jemu laskavě zaslati. Již napřed za správy ty zdvořilý dík vzdává

aktivě oddaný

Dr. Jos. Mrštík,

t. č. předseda diecéšní jednoty cyrillické v Hradci Králové.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 9. ledna 1897. 1 hl. pšenice sl. 5.90 až 6.65, žito sl. 5.15 až 5.40 ječmen sl. 4.10 až 4.50, oves sl. 3.75 až 4.—, proso sl. 0.— až 0.—, vikev sl. 4.90 až 5.—, brách sl. 8.— až 0.—, čočka sl. 12.— až 13.—, jáhly sl. 9.— až 0.—, hrup sl. 8.— až 21.—, brambor sl. 3.— až 2.20, jetelového semínka červeného sl. 27.— až 32.—, jetelového semínka bílého sl. 25.— až 34.—, jetelového semínka, světlého sl. 32.— až —, máku sl. — až 00.— olejky sl. — až 1.—, lněného semene sl. 6.— až 0.—, 100 kg. žitných otrub sl. 5.50, 100 kg. pšeničných otrub sl. 5.— 1 kg. másla čerstvého sl. 0.80) až 0.90, 1 kg másla pře-vatného —, 1 kg. sádla vepřového sl. 0.80, 1 kg. tvarohu 12 až 14 kr., jedno vejce 8 a půl kr. kopa okurek sl. 0.— až 0.—, kopa selí sl. 2.— až 2.20, kopa drobné zeleniny sl. 0.60 až 1.40, hektolitr cibule sl. 1.00 až 1.10, bečka jablek sl. 0.— až 0.— bečka hrachů sl. 0.00 až 0.00. bečka žvetelek sl. — až —. Na týhodní a obilní trh dne 16. ledna 1897 obdrženy, přivezeno bylo: hektolitř pšenice 371, žita 336, ječmene 281, oves 172 prase —, vikev 10, hrachu 4, čočky 980, jáhel 10, hrup 12, brambor 106, jetelového semínka 14, lněného semínka 7, olejky —, máku 0, okurek — kop, selí 25 kop, drobné zeleniny 896 kop, cibule 61 hektolitř jablek 25.

Prodá se

Seznam z r. 1878—92. po 4 sl., Osvěta z r. 1871—86. (díl 1.—16.) po 3 sl., spisy Jana z Hvězdy (díl 1.—3.) 2 sl. 50 kr., spisy Celakovského (díl 1.—4.) 2 sl. 50 kr., W. Scotta „Lobem Napoleona“ (díl 1.—2.) 1 sl. 50 kr., Andreův atlas (10 sešitů po 2 m.) za 3 sl. Všecky spisy jsou zachovalé, s částí nerozřezané. Blíží sešli admi-nistrace t. l.

DRUŽSTVO na zužitkování ovoce

v Hradci Králové

prodává ve svých místnostech pod pekárnou od
10 l. počínaje

vinný ocet ovocný . l. a 15 kr.
slivovice . . . 1 l. a 1 zl.

Drobný prodej slivovice převzal p. J. Cyril
Vlach; octa pp. Bouček, F. Chrudimský, Jos. A.
Komárek, Václav Michálek, Vojt. Vá. Rádl, A.
Šimek, J. Cyril Vlach.

Při prodeji ve velkém povolují se
značné výhody.

„ČASOVÝCH ÚVAH“

vyšla čísla:

1. Naš program.
2. Radikalismus a kleri-
kalismus.
3. Encyklika Lva XIII.
O otázce dělnické.
4. O ultramontanismu.

„Časové úvahy“ uveřejňují pozoru-
hodné práce nové i starší, aby vnikly
do nejširších vrstev katolického lidu.
Obsahují průměrně 2 tiskové archy a
prodávají se jen za cenu výrobní.
Celoroční předplatné i s poštou
50 kr., jednotlivá čísla stojí 4 kr. na
4 výtisky pátý výtisk zdarma a franco.

Politické družstvo tiskové

V Hradci Králové

vydalo druhé vydání spisku

Učte se z dějin.

Slovo k naší mládeži od starého vlastence.

Tento krátký přehled nepřetržitých
dějin českých dostati lze

v biskupské knihtiskárně

Stran 62 8°. — Cena 15 kr. franko.

Při odběru větších množství přiměřená
sračka.

Poznámka: Často žádaná brožura

„Jaký je přece ten biskup kralovohradecký“
vyjde jako zvláštní číslo „Časových úvah.“

o Nejlepší o

slováckou

slivovici

borovičku

1 litr od 70 kr. po-
čínaje vyrábí

N. Nesňal

Uherský Brod.

Stříbrná medaile Národní jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
zlaté záslužná medaile s korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech ča-
sopisech doporučovaná — pomínou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
nejlepší jediné

pravé nefalšované mýdlo jádrové

jež P. T. ct. obecnostu vše doporučuje

Jindřich Jelínek,
mydlář v Hradci Králové.

Tyž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „Jelínkové levam-
dlové mýdlo neutrální“ doporučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocech.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malšovických č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čenka Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Z Oltáře

vyňaté modlitby mešní, jež lid při mši sv.
tiché společně nahlas modlit se má (Vy-
znávám, Věřím v Boha, Přijmiž sv. Trojice...
atd.) dostati lze na listcích 8° tímto pí-
smem tištěné 100 kusů za 60 kr.

Biskupská knihtiskárna.

Ludvík Nejedly,
dekorační malíř
v Novém Bydžově

dlive v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních

maleb kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého zpracování, restauruji staré malby
nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na
pořádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Ex offio
křestní listy

jsou na skladě bisk. ti-
skárně 40 kusů. (knihy) za
80 kr.

Navštívenky

od 60 kr. výše nabíjí

Biskupská knihtiskárna

V Hradci Král.

Vlastní výrobu
vlněných látek

z čistě ovčí vlny
doporučuje na podšívání a zimní obleky, havelky
a kostelní sukna

IGNÁC STRÁDAL,
závod soukenický v Humpolci.

Vyznamenán na zemské jubilejní výstavě v Praze stříbr-
nou medailí obchodní komory živnostenské, v Ploděch stá-
medailí bronz.

Vzorky zdarma a franko.

◀ Dobře osvědčené ▶

hodinky

zlaté, stříbrné, niklové a ocelové jakož
i veškeré nástěnné hodiny do salonů, kance-
lářů, kuchyň a hostinců. Budíčky u velkém vý-
běru dobře a přesně regulované se zárukou od
jednoho do tří roků. Veškeré zlaté a stří-
brné výrobky zboží granátového z nového
stříbra doporučuje za velmi nízké ceny

Josef Šteffek,

závod hodinářský a zlatnický
v Hradci Králové,

velká pošta, č. 145. proti hlavnímu nároží.

Veškeré opravy hodinářské jakož i zlatnické
se přijímají a vyřizují co nejpřesněji za ceny po-
měrně levné.

Právě jest vydána:

MŠE F-DUR

pro smíšený sbor s průvodem varhan
a malého orchestru.

MISSA F-DUR

ad quatuor voces inaequales organo atque parva or-
chestra comitante.

Složil Fr. Picka. Op. 17.

Partitura, varhanní hlas, hlasy nástrojové a zbožné 8 sl.
netto; zpěvné hlasy a hlasy smyčce. nástrojů po 15 kr. netto.

Prvé vydání tohoto díla (pro smíšený sbor s prů-
vodem varhan, za 2 sl. 60 kr., hlasy po 15 kr. netto)
potěšilo se neobyčejným úspěchem při provedení jeho
na četných kůrech v Praze, na venkově, v Holohradě,
v Subotici v Uhrách, ale i v cizině, jako na př. ve
Vratislavi, a j. Skladatel upravil nyní k četným přá-
nům měl svou pro malý orchestr, totiž dva hobojce
(nebo klarinety), 2 rohy, smyčcové kvintetto a
varhany neobl. s posouny a tympany. Zpěvné hlasy se-
staly neměnné. V této podobě jest máše tato jedi-
ným dílem svého druhu, spojuje při své snad-
nosti v provedení i neobyčejnou efektnosť
a hodí se tak ku všemožným příležitostem.

„Hlídky“ benediktního rakovského píše v č. 4.
r. 1896 na str. 295 došlově: „Mše tato v čistě církev-
ním slohu pracovaná budí doporučení a sevíč-nějším
křídlem, které mají dobrého varhanníka. Pěkná a vřelá
skladba ta zasluhuje opravdu, aby na našich ků-
rech zdomácněla.“

Nakladatel FR. URBÁNEK, český knihkupec
v Praze, vedle Národního divadla.

— Prvý český závod hudební. —

Advokátní kancelář

JUDr.

ŠTĚPÁNA FISCHERA,

advokát

v Hradci Králové

nachází se od nynějška v náro-
ním domě č. p. 280. p. profesora
Beránka (první dům u pražského
mostu) v I. poschodí

OBNOVA

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Ydavatelstvo:
Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré záskyly, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

Obnova v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.
na půl roku . . . 2 .
na čtvrt roku . . . 1 .

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 34.

Pravá vína

uherská, rakouská,
dalmatská, istrijská,
sladké ausbruch a malaga

v nejlevnější ceně doporučuje
v účtě nejlépe

Arnošt Jiříčka,
v bývalé Teblkové vinárně.

Nádherné dary!

Obrazy
**MADONNY
a KRISTA,**

krajiny a všechny druhy nejjemnějších
obrazů v největším výběru, za ceny nej-
mírnější v závodě sradel, obrazů a rámců

JOSEFA KIESLICH,
v Hradci Králové

pražská ulice vedle Hotelu Merkur.

**Ztráta vlasů
a tvoření lupů**

se pod zárukou jediné lázeň
zamezí

CRINOGENEM

od

J. Beyšovice v Jičíně.

* Cena lázně s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lázních
franku na dobrotu, neb lépe proti pošt. poukázce 3 zl.

* Sklady v lepších materiálních obchodech a holičských
závoděch.

Horního Jesení.

Nemohu osobně se všemi se
rozloučiti a vzdávám díky upřímné
zejména za slavnostní a dojemné
rozloučení sl. zastupitelstvu, čl. učitelstvu
s dětmi školními, jakož
i všem sl. Jesenským spolkům, dá-
vám takto všem: s Bohem!

František Vacek,
bývalý farář Jesenský, nyní děkan
v Ronově.

(3)

Velikonoční

devalují si aktivně doporučení

Boží křeby se slohem kostelní souhlasné. Kříže-
vé cesty v reliéfu řezané neb lité, polychromované
na zlatené půdě v slohových rámcích. Sochy
„Vzkříšení“.

Fotografie a nákrasy jsou k dispozici.

V hluboké potě ddaný

Josef Krejčík,

umělecký závod řezbářský a sochařský
v Praze.

Plátna a dílny na Letné 612—VII. Sklad Eň-
šina třída č. 24.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, dopo-
ručuje veledůstojným farním a
slavným patronátním úřadům,
rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň odporučím světla do věcných
lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nej-
lepší uznává.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

JAN HORÁK,

seukoník

V RYCHOVĚ n. K.

nabízí na dobu námi

čisté vlněné látky

vlastní
výrobky.

Růžek učiniti jen mohl objednatku
na skoušku!

Vzorky na potáčení šatů franko.

Děkuje všem svým milým veledůstojným a
velečným zájemcům za vzácnou přízeň, prosím,
aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibují vždy
vzornou, poctivou obsluhu.

Šampaňské (cidre mouzeux) 1 litr po 1— zl.

Ceguso 1.75 .

Šivavice 1— .

Šeravice —75 .

v soudkách s příměsťou alevou
nabízí

závod na zužitkování ovoce

JUC. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě.

Vzorky zdarma a franko. (1)

**Umělecký
závod**

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,
Brno.

Specialní závod
pro malbu oken-
chrámových.

Bednkrát první
cenami vyznam.

Vzorníky na
hlednutí franko

Ceny mírné

DÍKUVZDÁNÍ.

Vděčně vzpomínáme budeme všech, kdož jakýmkoliv projevem soustrasti, ochotou a
účastí při pohřbu naší vroucně milované dcery, sestry

ANNY DÍTĚ-OVÉ

v zářetku našem nás potěšili a bol náš láskou projevenou smírnili.

Jménem svým, svých rodičů a bratří děkuji veledůstojnému p. t. duchovenstvu a
sice veled. p. Frant. Novákovi, místnímu faráři za vedení průvodu, dšst. p. Jarosl. Horá-
kovi, zámeckému kaplanu ve Smiřicích za dojemnou řeč pohřební, dšst. p. Janu Karáskovi
expositu v Libčicích, velebným pánům Frant. Hendrychovi kaplanu v Mezitříč, P. Frant. Po-
spíšilovi, kaplanu ve Velké Jesenici, dšst. srdečný vzdávám místní čtenářské Besedě, slav. sboru
učitelakému, družičkám a mládežnicům, účastníkům šířícího okolí svléště Jesenice, Josefova, Se-
stovic a Velichovky; srdečně děkuji dárčům věnců, velectným rodinám Bartoškové ze Smiřic
a Spačkové z České Skalice, velectným pánům J. Donátovi a J. Elsnicovi, majitelům firmy
G. Ditrich, c. k. dvorní obchod v Praze, velect. p. Aloisi Miškovskému v Praze, velect. paní
A. Černohorské v Praze, dšst. srdečný vzdávám p. Bed. Bartoškovi ml. ze Smiřic za obstarání
pohřbu a slov. p. MUDr. Em. Malému lékaři v Paprdlicích za vnitřní obětavou péči po čas
nemoci a konečně se srdce volám:

„Zaplať Pán Bůh všem“

kdož jakýmkoliv způsobem účast na bolu našem projevili.

V Jáseně, dne 17. ledna 1897.

(5)

Jménem truchlících:

Dítě Josef,

kaplan ve Smidarech.

OBNOVA

Číslo 98.

V Hradci Králové, dne 29. ledna 1897.

Ročník III.

Pastýrský list k volbám.

Přípravy k volbám do nové říšské rady jsou na ten čas záležitostí nejdůležitější. Posoudíme-li důvěryhodnost těchto voleb, podáváme v následujícím delším výřezku z obšírného pastýřského listu, jež za příčinou voleb vydali právě rakouští arcibiskupové a biskupové.

V úvodě se praví:

Říšská rada jest po šestileté činnosti své respektována; stojí před novými volbami, které se za několik neděl mají vykonati. Národové rakouští mají zas odovzdati své hlasy, aby jimi označili muže, které chtějí míti svými zástupci v předléhající oboru, jež bude spolu rozhodovati o blahu a neblahu říše.

Tyto nastávající volby budou však obzvlášť důležitý a významný, a to proto, že poprvé jsou k volbám vyzváni i ony třídy lidu, kterým ústava dosud práva volebního nepřipíjčovala. Svrchovaná důležitost těchto voleb ve svědomí zavazuje nás, vaše vrchní pastýře duchovní, abychom se znova na vás obrátili několika velepastýřskými pokyny a vás poučili, jaké povinnosti máte jako voličové, i abychom k vyplnění těchto povinností vás povzbudili.

Říšská rada je zákonitě zastupitelstvo národa. S ní se koruna rozdělila a moc zákonodárna. Bez jejího svolení nedá se říšský zákon; bez jejího svolení vláda nemůže nových daní vybírat, nových vydání činiti. Blaho veřejného lidu, a správný pokrok v zákonodárství, občanském závažném slově, pokojný rozvoj náboženského, národního a společenského života národů, všechno to na svůj prospěch a jednání říšské rady záleží. Už tato okolnost s dostatek dokazuje, jak důležitá jest, aby voličové své povinnosti dostáli a dobře volili. Každý svědomitý volič musí sobě představit stav a potřeby lidu, slovědy, pod

kterými epí, a nebezpečností, která mu hrozí, a podle toho voliti muže, kteří netoliko dobrou vůli mají, nýbrž i schopni jsou blaho lidu podporovati v každé příležitosti.

Už tyto vlastenecké úvahy byly by dostatečným důvodem pro to, aby vám vaši vrchní pastýřové duchovní při vykonávání tohoto práva občanského radou byli nápomocni. Než máme ještě jinou příčinu, která nás takto zavazuje, abychom vás poučili o vaší povinnosti voličské.

Vždyt vliv zástupců lidu na říšské radě se vztahuje se toliko na obor státního a občanského, nýbrž také na obor náboženského, ba i církevního života. Neboť naše ústava přiděluje říšské radě právo, aby se radila a rozhodovala o celém rozsáhlém oboru výchovy a vyučování, ano i o poměru církve k státu a o zevnějších záležitostech církevních. Může-li však pastýřům církevním býti lhostejno, pojedná-li se o těchto otázkách s odbornou znalostí věci a v duchu církevním, či s předsudkem, s nevědomostí nebo dokonce s nepřátelstvím? Zdať jsme nemusili zkoušeti, že se tu v minulé době staly osudné přehmaty, jejichž následky netoliko církve, nýbrž i státní řád bolestně nese? Je tedy nesmírně důležité, do čí rukou vložíte tak závažný úřad, jako je mandát na říšskou radu, úřad, na jehož spravování mají také záviseti nejvíce vaše záležitosti. Nemůžeme tedy pominouti povinnosti, několika slovy napomenouti vás, abyste své právo volební tak vykonali, jak toho vymáhá blaho vaše a poselstvá prospěch ve všech vašich potřebách.

V dalším připomínají se zásady, jimiž se mají řídit katolíci v zastupitelských sborech a jež byly již za příležitosti posledního všeobecného sjezdu katolické rakouských veřejně prohlášeny. Především uvádí se, že základem štěstí a blaha národů jest náboženství, o něž není zajištěna péče svátost v oboru školství; celé vynášení, celá výchova katolických dětí musí se stavěti na pevném základě katolické víry, musí býti provanuta

Inu, starý voják . . .

Ač si z vojny přinesl takovou necnost, nemohl přece na ni nijak zapomenouti. A nebylo pro něho krásnější chvíle, než mohl-li se rozpořádati o tom, když byl v tej Netaliji. Tehdy ožila v něm všechna ta stará vojenská krev, jako, jak říkával, v staré remonádě, když uslyší vojenský pochod. Oči se mu zabýskaly, vousy zježily, prsa se vypnula tak, že to až dunělo, když dokazoval, buď se do nich, jak hezky šturmem na Sardinie.

„Potvory ležely oni vám za těsem, víte tam jsou lesy, tedy takové nejsou k vidění. Stromy, no deset nás ho nemohlo obejmout, a jeden jako druhý. A my leželi před lesem. Já s Josefem Hrubým, no byli jsme šlofkamařáři. Běh ví, kde teď je, ale dosvědčil by vám to, stojíme na vartě — u samého lesa. Povídal si tak, aby nám utekla chvíle.“

„Ale vždyť na stráž se nemá mluvit.“

„Smí, smí, my si povídali a dost. Cikáby spívali, víte to jsou takoví brouci, je to jako kobylka nebo cvrček, a mydlí nohama o sebe a ono to zpívá, jakoby se slyšeli slávit.“

„Ale vždyť to není pravda. Pan učitel . . .“

„I kuš kluku, co pan učitel. Ten houby slyšel cikáby, ale já je slyšel a viděl. Máš pan obřadnant je měl v kleci v pokoji a spívali mu jako hanáti. Jozefovi se zachtělo kouřit v tom pěkném večeru. Povídal, Josefe nekouři, vtráhne k lesu, učí nás a bude zle. Ale Josef nadal, zapálil si a baf. No mohlo býti tak k půlnoci, když slyším náky kumet. Kouknu a nad námi letí hejno ptáků. Josefe, povídal, koukej co to? Ptáci, povídal. Ipu to vím, ale že se teď atěhuji z lesa. Že nás ty Sardinie učili a teď lesem na nás jdou. To ta tvoje fajfka, hej, ji zhasni. Josef zhasl a čekáme dále. Netrvalo dlouho a letí nové hejno. Poslouchej, povídal, půjdu to omdlovat, co říkáš. A šel jsem. Dobře jsem také udělal. Sotva jsme se připravili, už bylo slyšet rány. Prolezi oni les a na nás. Ale nestálo jim to za to. Dostali jich nepočítaných. Tloukli jsme to v lese kolbama jako mýjce. Když bylo po všem přijede pan obřad a mluví mi na rameno: Bravo Franc, povídal, bravo. A od té

duchem církevním. Dále připomíná se, že ke zdárnému rozvoji národů rakouských je potřeba národnostního a sociálního pokoje.

Jakož pak tu směru zájmů jest se domáhati a zejména řemeslníka, rolníka a malozivnostníka ochrániti, taž jest moudrými a vyrovnávacími zákony smírnutí a odstraniti obzvlášť protivu, která se za naší doby mezi třídami majetnými a dělníkem národním vytvořila a špatnými hospodářskými poměry, jaké: štváním živlá podvrtných přirostila. Máme vše už několik let nejednu blahodějný zákon sociálně politický, ale jaká abývá práce mnoho; veliké úlohy ještě nastávají a vaším zástupcům na říšské radě bude horlivým spolupůsobením naléhati na jejich rozřešení. Při volbách musíte tedy na takové muže pozornost svou obrátiti, kteří se svými vědomostmi a zkušenostmi k této práci hodí, kteří jsou ochotni k tomu působiti, aby postupem dobrých zákonů sociálních byli slabi ochráněni před silnými, poctivá práce před nekalou soutěží; ale nesmíte voliti takových, kteří se domnívají, že sociální naše spory se dají potlačit prostě zevnější násilím.

Na konec dle se v pastýřském listě: Volte muže katolíky, kteří nejsou katolíky toliko jménem, nýbrž svou víru veřejně daly vysnávají a v životě svém uskutečňují. Nebude-li Hospodin stavěti domu, nadarmo pracují, kteří stavějí jej. Bez Boha není autority. Stát může ovšem mnohým vyvstati, ale přece může jen tehdy a tak dlouho pláti svou úlohu, když a jak dlouho si váš lid božského řádu, s něhož všeliká moc lidská pochází. Očtí státní řád musí tedy stále býti pamětliv, že účelem jeho je toliko, božský řád lidskými prostředky ve státní závěsti a udržovati. Očtí-li se od svého původu, podkopá sám sebe a to na prospěch zhoubných nástrah lidí, kteří se namáhají, aby státní i božský řád zničili. Proti mocným, sektářským proudům je tedy více než kdy potřeba mužů, kteří dávají Bohu co Božího, a cílní co je císařovo. Volte tedy muže takové a

doby byl jsem jeho prefátnem. Ach to byly časy.“

„Ale vždyť to není pravda“, ozval se jeden z mladých sousedů, „já jsem to tuhle četl v jedné knížce.“

„Četl, b-dejš bys nečetl, však o tom tehdy všechny noviny psaly, a on to do tej knížky beztoho z nich opsal a je to špina chlap, jest-li nás s Josefem nejmenuje. Ten by to dosvědčil.“

Ale jak se říká, že kdo maluje čerta na stěnu ten ho spatří, ani by se nadál, tak stalo se i našemu milému Bašovi.

Jednoho dne z nenadání zjevil se u nás starý flamendr — Mexikán, který se představil jako často připomínaný Jozef Hrubý. Když se dověděl o našem Francovi, hned se po něm sháněl. Mrzelo to dost sice Baštu, že se musí přátel s takovým obojdu, ale starý kamarádčost je kamarádčost, co bylo platno, musil kousnouti do toho kyselého jablka.

Nebyli však spolu ani do večera v přátelství, neboť Jozef začal hřešit na postavu Francovo tak, že se spil pod ohrad Boží. To by nebylo tak vadilo ještě jako to však, že nazval Francův láheť a všechny jeho hrdinské kousky na camcary rozseká. Dokázal nezvratně, že Franc jakživ ani v ohni nebyl a že vyležel celou vojnu jako prefátn. Aby zachránil aspoň část své reputace, byl nucen Bašta milého kamaráda vlastnoručně strčiti do šupky.

Od té doby pronásledovala jedna amóla za druhou našeho Baštu.

Byl sklamán tak šeredně flamou Josefem zanevřel od té doby ještě více na tyto ptáčky. A bída každému, dostal-li ho mezi čtyři oči. Ale s čím kdo zachází, tím také schází, není každé dřevo osoba, aby se dalo řezat. A tak bylo i s Baštou.

Strhl se zase u žida šupec. Bašta přišel v piné parádě, aby zkrotil bujného syna svobody, který si tam vyléval svoji lásku na hlavě židovské, když byl do sebe vyžil pár „panáček“ bílé.

„Co to?“ křikl Bašta vcházeje do kořaliny.

„Hned toho nechte!“

„Až budu chtít!“ odsekl syčák a mydlil žida dále. Bašta přiskočil a odtrhnul rozestleného od žida, vypnul prsa a blysknul očima, zvolal:

FEUILLETON.

Rokyti.

Natrhal do hrsti Fr. Kohout.

IX. Máš „pan“ polcajč.

Už je chudáček nyní na pensi. Sbírá se jeho mardálská postava, vyhasel oheň jeho bleaky metalických šráků, sbělely a scuchaly se vousy, kolena se podlomila a ruce se rozestřaly. Ale měli jste ho viděti ještě takhle před desíti, patnácti roky. Pásečku — to byl jiný chlapík!

Když se vypnul na našem malém, husama dšáděném rynku, když zakroužil dlouhé navoskované kufry, a když vyhořel různé do předu, třáso se všechno mrvna hrázou. A coť když takhle spustil na nějakého toho „techtujícího vlastence“. My kluci nemohli jsme se dosti vynadřivati, ačkoliv se strachem; nám tetelila se duše, když rozvíral dveře obecní „šupky“, aby tam jedním mávnutím ruky pomohl nedobrovolnému noclachti. Dovedl jsem si v pondělním věku, představuje si našeho Baštu, zcela dobře vysvětliti vzdech Havlíčkův: „Bože, když jsem polcajtem!“ Mimochodem řečeno, byl to můj ideál ze bláhých dnů mé mladosti býti Baštou. Jak já bych byl mastil takhle kluky ve škole při veřejné cizkuci.

Ale ten sub času hryš do všeho. Vlastně u Baštu to nebyl ani sub času, jako to byl „čartýv bkr“ — kořalka. Přinesl si tu náklonnost k ní již z vojny, ale dokud byl při síle a něco snesl, nebylo na něm hned tak něco znáti, až na ten proslulý nos, ale když šla leta a ubývala síla, porážela ho ta „rasovinka“, až ho porazila. Nemohl za to ani jít chudák! Zkoušel to všelijak si jí odvyknouti, ale co to bylo všechno platno. Mohl si udělat sebe lepší předsevzetí, žid mu bo vždycky sáhl; obyčejně když si ten dobrý dmyšl udělal, stříla se v kotelně nějaká rvačka mezi pobudy a když tam jako jediné rameno M.ské spravedlnosti přišel dělati pořádek, neměl mrcha žid nic jiného se odměnu, než štampůr nějaké „kořalky“. A tak bylo po všem!

upevňuje vážnost státu, ochraňuje blahodárné působení církve a připravuje cestu ke smíru a sociálnímu pokoji.

Mají v však nastávající volby splnit naše naděje a přání, katoličtí veličové, buďte svorní. Rozkol mezi vámi byl dosud na mnoze příčinou naší slabosti. Nechtějí-li katolíci rakouští vzdát se všeho vlivu na veřejné záležitosti české, nechtějí-li zmařit zájem nejdůležitějších, nesmí se tak jak dosud pokračovati! Máte společný prapor, kolem něhož jest se vám při těchto volbách seřaditi — máte svou svatou víru katolickou. Nuže tedy mužové katolíci, seřadte se kolem tohoto znamení, a v něm uvidíme vás, kterék vítězíte!

Skládáme důležitou záležitost pod všemožnou ochranu Boží. poručíme ji do mocné přímlyvy nejblahoslavenější Panny Marie, a proto natizujeme, aby některou nedělí přede dnem volby ve všech farních kostelech našich diecézí podle zevrubnějšího ustanovení duchovních správců byla nejvyšší Svátost oltářní k veřejnému uctění vystavěna a konaly se modlitby za dobré, pro církev, i celou naši vlast poselované volby.

Omáraní po zlatých listech našich dějin.

(1) Omáraní již samo sebou není bezké slovo, nadeš pak když někdo po způsobu kluků po zdech skutečně omárá. A omáraní po listech třebaž jen v slabikách, jest taky veliký nespůsob. Když pak se omárá po listech, to je přece něco, co zasluhuje — jak se nyní „v spravedlivém rozhořčení“ říká — opovržení veškerého národa.

Nastává nyní otázka, kdo tento opovržení hodný čin před tvář veškerého národa pácha. Kdo pak jindy, nežli klerikálové a jich velikáni. Toť se předně samo sebou rozumí a za druhé řekli to páni pastoři ve svých láskou a snášenlivostí přetypujících časopisech. A co řekli pastoři, to proletí všemi listy mladočeskými a nejmlaději českými. Národa se pak hned zmocní rozhořčení, a ve jménu veškerého českého lidu ukazují českí starostové a českí páni radní z radnic českých měst a z vesnic bez radnic opovržení českému spisovateli, který má jiný náhled než pastoři. A třeba by jindy národ byl plesal, že konečně na stolec biskupský v Hradci dosedl nejen Čech, nýbrž i český spisovatel, to nic nevadí, „omáraní po zlatých listech našich dějin“ — a dost. Nikdo z nich ovšem spisy katolické nečetl, ale jak to vytknou pastoři a po nich veliký svobodomyšlný list a odnožemi venkovskými, tak je zrádcem, kdo neukazuje „opovržení.“ To ovšem ani ve snách nikomu nenapadne, že právě protestanté nejen a nás, ale vůbec kdekoliv byli, listy dějin „poemárali.“

Proto můžeme naše vzdělance jen s bojným úsměvem litovati, když stále melou tou vrchní vo-

dou, která žene milý pastore. Věci zajisté se mají právě napak. Podařme dříve malou ukázkou.

Den 16. srpna 1898. byl dnem veškerého národa oslavujícího Jiříka, krále Čech. A k slavnosti veškerého národa — ohromnou většinou katolického — šlo se protestantských „omáraní“ s listů dějin našich. K úsmáku, že tomu tak, není třeba ničeho, než jen něco málo citu pro pravdu. A dějepisná pravda povídá krom jiných věcí to, co následuje.

Správce království po smrti krále Ladislava zvolen byl svorně českými pány obou stran, jak kalihánka, tak katolická pod jednou spásnou přijímajících. Katolíci i kalihánci stáli o to, aby králem byl Čech. — Někteří kalihánští nesechovávali úmluv s církví učiněných — jest slouly „kompaktáty“, které kdo zachovával, ať i z kalicha přijímal, pravým křesťanem ze samého Říma byl vyhlášen. Krom toho tedy, že kdo si přál, směl přijímati i z kalicha, nehlédíme-li k tajným sektám jiným, nebylo v podstatě v národě českém dvojho náboženství.

Ale, jak pravíme, mnozí kalihánci tuto jednotu kompaktátů umluvenou, trhali, a učili jinak, než církev obecná — nedodržovali kompaktátů. Proto stáli při volbě krále Jiřího páni „pod jednou“ o to, aby se král přísabou zavázal, že nedopustí šíření bludů v Čechách. Král pak 6. května 1468. přisahal takto: Slibuji a přísabám, že věrně zachovám poslušnost a shodu jako jiní králové katolíci v jednotě pravé víry, jak ji sv. římská církev chová; že chci katolickou víru, celou mocí chrániti a odvolávati národ poddaný dle obecnosti Bohem mi propůjčené ode všech bludů, sekt a kacířství i od jiných článků sv. římské církvi odporých a přiváděti a přiměti jej k poslušnosti, souhlasu, sjednocenosti, k obřadům a bohoslužbám sv. církve římské.“ A co následovalo? Za papeže Pia II. byl na Jiříka vydán páh, aby se zodpovídal z křivé přísahy a opětného kacířství. Bylo totiž kompaktátů vyjednáno, že se sice máze v Čechách podávati při přijímání i kalich, ale že se musí učiti, že Kristus celý přítomen jest i jen v jedné způsobě a tudíž že přijímání pod obojí k spasení nevyhnutelně třeba není. Oproti tomu byl však obviněn král Jiří, že na sněm o sv. Vavřinci v Praze r. 1462. přijímání pod obojí za nevyhnutelné ku spasení potřebné vyhlásil.

A smýšlelo se snad o Jiřím takto jen v Římě? Nikoliv. Řekliť to před tím na sjезде brněnském králi do očí: Milostivý králi, při konanovaci dával jsi naději pod přísabou; posud však jednal jsi jinak.

Soudíme-li tedy bez stranické vášně dle práva o křesťanských národech tehdejších platného, a dle práva, jaké přece každá společnost musí oproti svým členům míti, nestalo se ze strany nejvyššího správce církve katolické, nic nesprávného. — Jestliže ku př. dnes páni poslanci mladočeskí vystoupili proti Vašatému, když prý aliby dané rušil a politického kacířství se dopouštěl, jak mohl dr. Herold na církve katolickou tolik špiný v Poděbradech lid, že činila, co mladočeský klub činil? —

v zádu, jednak proto, aby rámsy z ní nebyly slyšeti do městečka, jednak také, že odtud dříve mohl býti dopraven delikvent za brance města.

Bašta tedy vedl flámu do šupky. Ten šel stále tiše, když ale přišli k šupce, začal se vzpírati. Na Baštu však nepřišel. Ten opřel si ho jednou rukou o věže a druhou otevíral zámeček a dvéře. Sorva to ale učinil, mrskl s sebou náhle flamendr takovou silou, že milý policajt všema čtyřma padl do temné komory. Přiražení dvéří, otočení zámečkem bylo dílem jednoho okamžiku a pan policajt byl zamčen — ve vlastní šupce byl zamčen.

Fláma na to dal se do útěku i s klíčem....

Když se Bašta vzpomínal z této rány, počal uvažovati o svojí situaci. Nebyla nikterak závidění hodná a proto nevěděl, co má dělati, má-li klíči, křičeti, volati nebo mlčeti. Na každý způsob bude to ostuda, hrozná ostuda, dáti se flámou zamknouti do šupky. Jen dovola-li se koho? Byla mu tam hrozná dlouhá chvíle. Zlost měl k zaknutí. Pustil se do mlácení na dvéře, ale nikdo nepřicházel otevřít. Šli sice lidé kolem a zastavovali se, ale nikdo volání jeho neposlouchal. Ještě se posmívali a nadávali, majíce ho za toho lumpa.

I začal prozrazovati svoje inkognito. Ale i to nepomohlo. Ještě mu jím samotným vyhrožovali.

Začínám tímto osudem sedl na pryčnu a uanul. Mezitím Baštova nemohla se dočkatí muže. Když dlouho nepřicházel, šla ho sháněti, ale nikdo ho neviděl.

„Snad šel na pole hlídat starostovi. Chodívá tak o těch žněch.“ Tím se upokojila. Ale když ani ráno nepřicházel, to jí bylo již nápadným.

„Aby se mu tak bylo stalo neštěstí, je na ty flámy tak zlé.“ Šla ho hledati poznovu a důkladněji. Sešla celé město a nikde po něm ani potuchy. Celá zoufalá vracela se kol obecního domu. Když šla kol samé šupky, zdálo se jí, jakoby slyšela jeho hlas. A opravdu!

„Franc, jsi ty to?“

„Honem, otevři mi!“

„Ale čím?“

„Vždyť tam máš klíč — ve dvéřích.“

„Níc tu není.“

Nemůžeme se ubrániti myšlence, že se málo jednalo o pravdu dějepisnou, ale že se „omáraní“ po zlatých listech dějin před tvář národa hlásaly, aby národ jen zase dále věděl para dr. Herolda a jeho věrné. kteří neruší slib, nejsou kacíři, a v poslušnosti stolce svobodomyšlného věrně trvají.

Kdyby se nekázalo s „omáraní“, muselo by se říci, že Pius II. nestrojil křísťovskou válku proti Čechům, ale že nejednou dobrou službu prokázal Jiřímu. Muselo by se říci, že Pius nepostával proti Jiřímu Evropu, ale že Jiří, ať se stavěl, jakoby chtěl chrániti Evropu barbarství a kacířím, že na ní Turci, papeže opustil. Kdo asi tedy stál na straně vzdělanosti křesťanské?

Článek náš byl by dlouhý příliš, kdybychom všechny ty „omáraní“ z Poděbrad hlásané chtěli vyvracet, ale žádáme p. dra. Herolda, aby nám udal spolehlivý starší pramen dějepisný, odkud má tu větu, kterou prý král Jiří řekl: Nad svědomím svým nerozhoduje nikdo jiný, než já sám. — Nám katolíkům se zdá, že je to protestantská překroucená slova, která dle Palackého řekl král Jiří na sjезде brněnském r. 1463. Víte, jaké svobody má toto království, že nikdo nad ním nemůže rozkazovati nemá. Dáme se rádi posditi. Jenže by nebylo pravdou, co časopis „Hus“ povídá, totiž, že těmi slovy ukádal se Jiří již jako evanjelík! — Já jsem myslil, že evanjelíkům nad svědomím nerozhoduje Kristus Pán, neb aspoň vůbec osobní, svědomí, Báh. Že by nad jejich svědomím nerozhodoval nikdo, to je mi zcela něco nového. Nerozhoduje-li nad svědomím nikdo, to jest to pak pusté bezbožectví, které vši jen ve hmotu. Pak ale přestaňte s evanjeliem a nenechte se štvíti s poplatku lida. Vystupte na kazatelnu a řekněte: Nad svědomím nerozhoduje nikdo, proto skládám úřad, zavřete chrám, a vymístěte bibli i katechismus ze škol. Škoda peněz na všechno. — Či že to takhle „Hus“ nemyslel? — Překládáme mu rádi, že — nemyslel. Jedná-li se o skutek katolické církve, tu se obvykle — nemyslí. Máte však přece ještě mluvíme pana Heroldovi připomenouti.

Pod pomníkem Jiříkovým plakalo — ne-li srdce — toť aspoň hrdlo jeho. Plakalo, že pražští semináristé po 152 letech uloupili a spálili srdce Jiříkovo. Upálili „zlaté srdce“, zasténal p. dr. Herold. K tomu musíme podotknouti, že Jiří za pevného zdraví o masopustě r. 1471. prohlásil, že o sv. přijímání věří po katolicku. S takovou šíí poslové do Říma! — Avšak než se vrátili, byl král již mrtvý. Ale právě proto byl po katolicku pochován u sv. Víta. Kronikář o tom dť: „podle krále Ladislava k straně kaple sv. Václava: ale střevo jeho s sůdkem položena podle hrobu mistra Rokycany u matky boží v Týně.“ A Dačický praví: Střevo v Týnském kostele podle mistra Rokycany uchováno.

Jak osudný to omyl! „Sůdek“ se střevy jest panu dr. Heroldovi ardeem. Ovšem pro rozšíření myslí, jest to lepi, jak to řekl pan Herold „Upálili zlatý sůdek“ tá by rozhodně muslo.

„I pralump, ukrad mi ještě klíč. Běž honem domů a přines od komory klíč, hodí se sem také a pust mne.“

„A jak jsi se sem dostal?“

„Nemluv a utíkej.“

Tak dostal se konečně náš Bašta ven. Ale noc strávená v šupce, v tom puchu nečistých těl a šatů ho nějak strhla. A když pak se to prozradilo a přistoupil k tomu výsměch s hanbou, účinkovalo to na něho tak, že ulehl. Poležel si hezkých pár neděl. Vstal sice opět, ale již bylo viděti, že to staré je to tam. Nebyl to již bývalý Bašta, byla to jenom jeho slabá podoba. A ta scházela každým rokem vůči hledě až zbyla z ní pouhá ruina policajské slávy. I šavle byla mu již těžkou a proto ji odložil spolu s úřadem strážce a stal se obecním poslíčkem nebo „šukalem“, jak se říká.

Cit však pro čest zachoval si dotud, neboť i dnes když někdo se mu zmíní o starých časech a řekne: „Ach víte, to to bylo dobré, když jste byl ještě policajtem“, neopomene. doložiti: „Prosím panem policajtem, vždycky panem policajtem.“

Nezdařené lesť.

Odbora S. Č. J. v Náchodě věnuje Jiří Šedivinský.

Byl večer posledního dne v roce,

Předhoří orlické ve své zimní okrasě vypadalo malebně. Lesy jako zkamenělí velikánové slávy v němém tichu pokryty jsouce bílým rubásem sněhových, který se leskl a tpytil, jako by nečistými perlami a dýmami byl výperkovan. Nebe poseto milliony a milliony hvězd, a uprostřed nich volně plul jejich věrný strážce a pastýř — měsíc.

Než jaká náhle změna! Sotva večer pokročil, již zahluje se nebe tu hustými, tem fidální mraky, mlhový závoj snáhá se na zemi, zahluje ji více a více, již zakryl i „Špicberk“, nejvyšší to vrch v předhoří orlickém. Jak dříve krásná, tak nyní smutná a nepřijemná v přírodě.

Za to však ryčnou a veselo v hostinci pod lesem Špicberským!

„Ve jménu zákona vás zatykáme!“

Však než mohl dořici, mlsal po tváři až se mu zajiřkilo v očích.

„A já ve jménu zákona utíkám!“ a už byl syčák venku. To by však málo znal Baštu, aby ho pustil jen tak. Vzpamatovav se z šacky, pustil se za uprchlíkem. Ten letěl rovnou přes městečko na obec, za kterou byl lesk.

Bašta však za ním. Na obci bývaly jámy, do kterých chudí si ukládali brambory. Útek s překážkami! Ale syčák si z toho nic nedělal, skákal přes ně jako jelen. Bašta rovněž — až při poslední zapletla se mu šavle mezi nohy a on jak široký tak dlouhý rovnou po hlavě sletěl do jámy. Protože bylo po deštích, bylo na dně plno bahna a do toho dráhá naše spravedlnost celá se zabohila, jen nohy čouhaly. Plesknutí a rána zastavily syčáka. Vida svého pronásledovatele, jak mrská nobama namáhaje se vyběhsti a jak všechny pokusy jsou marny, snad že se v něm hnula poslední špetka útrpnosti, snad i z pouhé bravury, vrátil se a chytнув policajta za nohy, pomohl mu z jámy. „Tak a teď se umejou a nepronásledujou podruhé poctivé lidi. Chťej-li mermomocí někoho zavřít, pak zavřou nejdřív žida, nebo to je největší sloděje.... Zmizel...“

Bašta už ho opravdu nepronásledoval. Pádem do jámy pochroumal si nějak v zápětí ruku, takže jí nemohl kolik neděl hnouti. Napomenutí však svého zachránitele si k srdci tuze nevzal. Ukázalo se to brzy na to.

Zase byl zavolan na pomoc. Tentokrát to bylo u samotného pana starosty. Ztropil tam jakýsi fláma ukrutánský randál a to proto, že mu dali místo krejcaru kus chleba.

Nadával, až Báb bránil, a křičel, až bylo všecko kolem vzhůru. Když však přišel Bašta, nápadně stichl a byv vysván, aby šel sebou, poslechl okamžitě.

Bašta vedl ho do „šupky“, neboť uraziti občana, — no — to ještě projde — ale uraziti hlavu obce, panečku to je jiné kaffé.

Šupka ležela za obecním domem a sice vedle chléva, kde byly obecní byty. Dvěma hleděla

„Ale ani to, že by byli seminaristé pili
opichy Jitřiny, vůbec pravda není. Sotvať se
mohlo vystěhovat pít, že měli velkí ka-
lach a med z rukou obras krále Jiřího, a obě
byť šlokolí buď v kostele nebo jinde do senkromí
šlono a gastrone.

„Ih, kde stálek se stěvy jest sálem, tam
sastřelí jest zpálení.

Prošme vynálezce frás — „čupárni po
slatých listech malých děja“ — aby nám vyná-
lel nějaké vhodné pojmenování takového nesprá-
vného dějepisného řečnicka. Poněvadž umí na po-
tupu katolických spisovatelů tak pěkná slova vy-
myslet, snad v spravedlivém rozhořčení naleze
tá něco tak krásného o řečnicku protikatolickém,
co by tak asi tomu čupárni podobno bylo.

Tolik však na jisto nám přizná, že pro-
stantké dějepisné překročení čistě pravdy již,
až znenáhla, ustupují, a dá Báh, že si pravda
proraní cestu do myslí vzdělanců a odtud přejde
na konec i do hlav hloučících polovzdělanců na-
šich jen z novin svou vzdělanost čerpajících.

Prošme katolický lid již nyní smýšlí zcela
jinak o těch poděbradských rachejtích. Po Jiří-
kově slavnosti byla v Poděbradech slavnost ná-
boženská, katolická se slavností řečí na náměstí
u sechy Rodičky Boží. Praviliť pak mnozí: Proti
tomu, co jsme dnes slyšeli, nemůže nikdo nic říci.

Zadostučiněním pro církev katolickou tak
velice o Jiříkově slavnosti potupenou, bylo to, že
od řeči Heroldovy lidé odcházeli a vůbec nepo-
zorně poslouchali, kdežto řeč o slavnosti druhé
vyslechli pozorně až do konce. A až se o Jiří-
kovi, řečku-li o dru. Heroldovi ani smínka ne-
stala, vyčetli velice dobře, že není třeba o národní
slavnosti tlapiti katolickou víru. Proto není divu,
když ozvaly se pak hlasy: Kdyby nám byli raději
postavili nemocnici. Z toho at si vezmou páni na-
še, že pustým látečením na církev — národní
vědomí praprátně roznecují.

Listy pařížské.

—m— **Želář, Řím.** — Zola byl v Římě.
Ka st. Otci a do Vatikánu vůbec připuštěn nebyl.
Plodem tohoto pobytu jest kniha dosti objemná,
o níž téžko rozhodnouti, čím býti má. Jest v ní
román, dějiny, umění, politika a přece není to ani
pravý román ani kniha dějepisná. Autor „Nany“,
jak zcela správně podotýká Brunetiére nedostává
se politické myslé.

V „Římě“ oslavuje republiku i císařství, cy-
přiše a vodotrysky. Venuší i Rozum, stavby nové
i střešiny staré, život i smrt, žebráky i pový-
šence, úvahy rozmanité v různé směsici se střídají.
Zola v Římě viděl vše jenom ne Řím křesťanský.

Hrdina knihy jest známý nevěřící kněz Petr
Froment z románu „Lurdy“. I s Lurd vrátil se
bez víry, což divu, že v Římě za každým krokem
vaporná kultura „velikých bohů“ antických. V Ko-

Jest to útulný hostinec ležící nad vesničkou,
která se rozkládá po stránkách hlubokého, bystrým
potůčkem protékajícího údolí. Na hostinci spatru-
jeme veliký černý štít se žlutým nápisem: Gasthaus.
To nás již dostatečně poučuje, v jaké krajině a
mezi jakým lidem jsme.

Před hostincem stojí malá kaplička s červenou
vítězkou. Čarokrásný rozhled otevírá se odtud za
jasného počasí v široký český kraj...

V hostinci dnes četná společnost, vždyť je
rylvestra — pijí na novou krev. Oblíčeje jejich
Sudnou, hovor je živější a živější. A jak by ne?
Vždyť roklují o tak důležitě, pro ně však velmi
osudné věci — o nové české škole v nepatrné
sousední vesničce Bazínách; ta jim leží na srdci
jako obromyslný balvín žulový! Hostinský nestál
čepovati „olešnické“ jak jsou rozjařeni — pijí na
slost.

Když hostinský všechny obaloužil a sklenice
pěnivým pivečkem naplnil, přisedl k nim.

Byla to postava statná, pravý horský obr;
obličej jako měsíc v úplňku, pod nosem kníry.
Byl Němcem s tělem i duší, neboli jak se u nás
v lidu říká: „Němcem plechovým“. Což divu tedy,
že česká škola v tak blízkém sousedství byla mu
trnem v oku.

„Je zle“, pravil, jakmile přisedl, máváje rukou
do prázdna, „předělí nás! Já bych se raději ne-
viděl!“

„Jen rozvažte, sousedi“, pokračoval rozhor-
leně, „nebýtí té školy, měli bychom je v několika
letech v kapse — byli by naši; zvláště kdyby se
nám bylo podařilo se předejít a vystavět si školu
na dolním konci naší vesnice! Těch několik dítek
českých z naší vesnice bylo by nuceno pak chodit
do školy naší německé, neboť by to mály u út
a do D., do české školy je velmi daleko; k nim
by se pak přidaly i dítky Bazínské, a tak bychom
zase o krok do Čech postoupili.“

„A co pak teprve“, ozval se jiný soused, „až
by vešla v život ta fundace, a v kaplička tady
byl kněz, dle přání zakladatelova rozený Němec!
Kázalo by se jen německy; z Bazín by sem chodili
do kostela, je to jen několik kroků i dítky školní

lessem: uvádí si se mysl hry a boje, odívá se
dávka devadesáti tisíci diváky, od cizího až po
oběť, všichni rozalčení vášní pod rudým odie-
skem obrovské plachty parparové... ale neviděl
zde krve mučedníků.

Pyšné hrobky na silnici aprijské uvádí jej
v sadění, řada hrobů po pravé i po levé straně
a kolem nich vracely se legie římské z výbojů
světa. Jaká to monumentální ulice smrti!
ale hrobů křesťanských mučedníků zde neviděl.

Ani katakomby neucínily naň zvláště hlubo-
kého dojmu; ptirovňavá je k — ubelým dolům,
které kdys navštívil v Belgii, tyť dusavý vzduch,
dojem tiskivý tajemné nicoty a ticha. Nápis y a
malby připadají mu jako křeby uličnické po zdích.

V basilice sv. Jana vidí čestný palác pohan-
ského božství a „u sv. Pavla sradelný lesk mra-
moru, sloupy fialové s hlavicemi bílými ve směsi
těchto barev tvoří harmonii božsky tělesnou, která
připomíná mu veliké bohyň v ranních červánkách
se koupající.

V kapli Sixtinské najímá jej geniální Boti-
celli, v němž vidí jen vášeň a Michel Angelo,
u něhož sledává povznesení lidského těla. „Ach!
Boticelli! Boticelli! té elegance a milostnosti trpící
vášně, toho hlubokého o tu truchlivosti v rozkoši.
Ach! žena Boticelliho!... ústa Boticelliho...
oči Boticelliho... ruce Boticelliho! Filosofie Boti-
celliho jest básní těla a filosofie Michel Angela
triumfem těla. Buonarrotti ovšem maloval tělo, ale
dovedl mu vdechnouti krásu myšlenky božské,
kdežto hrdina Zola v těle jen dráždil váš-
ni. — Za to o veledle Rafaelově. Disputace o Nej-
světější Svátosti, jež namalováno r. 1509 zrovna
bychom řekli na popud Prokletelnosti, — neví
alého povědět!

Hrdina Zola považuje náboženství katolické
za mrtvé, jako zřítíl se chrám Jupitera kapitol-
ského tak i zřítíl s. chrám sv. Petra a Pavla. From-
ent cítí v sobě povolání dáti světu náboženství
budoucnosti, náboženství vědy, která jediná jest
věčná. Zola napíše ještě třetí „román“ (Lurdy,
Řím) „Paříž“ a v tom líčiti bude již náboženství
toto jako vítězné — Evangelium omladne v —
Americe a to bude nové náboženství bez dogmat
a snad i bez morálky. Aspoň Victorina mluví
o otáče Benedetty a Daria, mluví o štěstí bez
maira a bez faráře. Hrdina Zola napal knihu
Řím nový, která přišla na Index, Petr hledá
pomoc a samého Lva XIII. před ním s úsilím chce
mluvit o avém díle a o bídě lidské „ale podlehně
dojmu, svíjí se na semí vslykaje“. Právě Lva XIII.
že nemůže býti světu novým Spasitelem, že „ne-
může upokojiti lidstvo u večer bratrovražedného
boje, který nastane a předpovídá mu, že jest ko-
nec s ním i s Vatikánem i s jeho sv. Petrem.
V Římě neviděl katolicismus živý, ale mrtvý;
marně hledal známky života, cítil jen chlad mrtvol.
A není li katolicismus mrtvý docela, zahyne jistě.
Potřebí pomýšlet, aby nahrazen byl náboženstvím
novým „Náboženství nové! Ach! náboženství no-
vé!“ volá Zola apoštol Petr Froment. Snad dmy-
slně zvolil Zola pro svého „apoštola“ nového ná-
boženství jméno Petr. I jiné osoby „Říma“ jsou
hlasateli tohoto nového svobodomyšlného nábožen-

by musely; přiučily by se tak německy a bylo
by vyhráno! Ale teď je všemu konec! Ten farář,
ten nám to zhatil! Zatal pěstě.

„Nač se tak horšit“, pravil opodál sedící
jinoch dle vzrůstu student, „sám by ničeho ne-
zmohl, kdyby nebylo peněz. Peníze teď světem
vládnou! Nebýtí Náchoda, nebylo by té školy;
tam prý páni po stovkách na českou školu v Ba-
zínách darovali! Jen Šulfrajn se toho měl dříve
u nás ujet, ale co platno, když stůně na souchoť!

„Jen se divím“, pokračoval, „jaká to síla a
uvědomění v tom národě českém! Jen jeden povel
a již se sebere peněz — jako by je ze země vy-
dupal; i ten nejchudší člověk je na svůj český
rod hrd, a poslední halib, když toho potřeba káže,
s radostí neličenou obětuje na oltář vlasti...
Náhle se zamlčel, neboť ven bylo slyšeti jakýsi
tlukot na dveře.

Všichni obraceli hlavy v tu stranu a napsnají
sluch. „Kdo pak je to?“, praví hostinský udi-
veně; „vždyť je otevřeno! Jistě někdo cizí, že si
neumí otevřít! A už táhne jedenáctá“, dodal po-
hliže na hodiny. Pak vstal a šel otevřít.

Dlouho byl venku; do světnice prorážela
jakási tlumená rozmluva. Nikdo ani nedutal, všichni
svědávě očekávali, co se asi stalo, anebo kdo v tak
pozdní hodině večerní přichází.

Než tu již se hostinský vrací; na rtech po-
hrává mu žibalský úsměv.

„Na, tu máš! To se mně podařilo!“, pravil
a se smíchem přisedá k ostatním.

„A co se stalo?“, táž se všichni svědávě.

„Lest se mi povedla! Za to bych dal nevím
co!“, pravil dále hostinský všecek rozradostněn
jsa a tlumeným hlasem vyprávěl: „Jede tedy pan
učitel z Bazín, jede se svátků z Prahy se svou
paní a neznají cesty, nevědí kudy do Bazín. Kočí
celý ztřešlý mne prosil, abych jim ukázal cestu.
A víte, co já provedl? Obelstil jsem je; pravil
jsem kočmu: O Bože, kam se hrábete, tady není
žádná cesta! Dál se nedostanete, raději se vracte,
někde se ještě zabijete! — Kočí se škrábl za
ušima, koupil si na kuráž čamprie rumu a šel.
Je tam mlha jako pytel, ani na krok neviděti

stvi. Hlásá je starý Garibaldovec Orlando, mladší
Angiolo Mascara, patrně anarchista i dobrá Victo-
ria, která tak otevřeně hlásá se k nevěře a káče
svobodnou lásku; kněz nespokojený, bez víry, bez
naděje, který chce dáti světu mír, jehož nepokřívá
sám.

Lurdy jej nevytělily a po Římě jest mu ještě
hůře, jest pln úzkosti a pochybování zdaš bude
moci dodržet svou přísahu; kněz bez víry má
bdiť nad vírou jiných, potácí se mezi tím co bož-
ské a mezi svrchovaností rozumu. Zdaš bude moci
němž konati povinnosti svého povolání v hrdé za-
snušlosti, že nemohl odříci se svého rozumu jako
odříci se lásky tělesné. Toť konec!

„Ba v pravdě: Zola v Římě neviděl Říma
chtěl napíati válnou knihu a napal — pamflet

Co týden dal.

Vypsání říšských voleb. Nové říšské
volby jsou již vypsány ve všech korunních zemích.
V Čechách stalo se to následujícím vyhlášením:
Jeho císa. a král. Apoštolské Veličenství ráčí nej-
vyšším patentem, daným dne 22. ledna 1897 roz-
hodnouti, aby sněmovna poslanecká rady říšské
byla rozpuštěna, a naříditi, aby obecné nové volby
do sněmovny poslanecké ihned byly zavedeny a
vykonány. Vykonáváje toto nejvyšší nařízení, vy-
pisují vedle vynesení pana c. k. předsedy mini-
sterstva jakožto správce c. k. ministeria záleži-
tostí vnitřních ode dne 22. ledna 1897 obecné
volby do sněmovny poslanecké rady říšské v krá-
lovství Českém a ustanovují, že: 1. volby po-
slanců všeobecné třídy voličské v celé zemi dne
12. března 1897; 2. volby poslancův obcí ven-
kovských v celé zemi dne 18. března 1897; 3.
volby poslancův měst v celé zemi dne 19. března
1897; 4. volby poslancův komor obchodních a
živnostenských v celé zemi dne 20. března 1897;
5. volby poslancův veličské třídy držitelů velkých
statků v celé zemi dne 22. března 1897 v místech
zákonem k volbě ustanovených vykonány býti
mají. Všichni státní občané mužského pohlaví,
kteří nejsouce zapsáni v listinách voličů obecních,
činí nárok na volební právo ve všeobecné třídě
voličské vyzývají se na základě § 2. nařízení mi-
nistra věcí vnitřních ze dne 23. září 1896, č. 170
f. z., aby u obecního úřadu bydliště svého ohlá-
sili a prokázali nárok svůj nejdéle v osmi dnech
po dni, kdy rozepsání v obci bylo vyhlášeno.
Což se u všeobecnou známost uvádí.

O. k. místodržitel:

Karel hrabě Coudenhove.

V Praze, dne 23. ledna 1897.

Mladečeské kauditory jsou již přijaty
v následujících skupinách měst: Malá strana,
Hradčany, Josefov, Vyšehrad, Holešovice-Bubny
inž. Jan Kaftan; Mladá Boleslav, Turnov, Mai-
chovo Hradiště Bělá, Lysá n. Lab., Mělník, Bran-

a zima odporná, až kosti proráží. Ti vykřehnou
Tu máte, vy Češi, však vy skrotnete, až zmrznete
jako rampouchy!

Domluvil, vítězný úsměv objevil se na jeho
tváři; radostí mnul si ruce.

Všecka společnost dala se do hlasitého smíchu;
„výborně!“ rozlehl se po celém hostinci, a již
všichni zvedají sklenice a připíjejí na zdraví hostin-
ského volající: „At žije hostinský, který to tak
chytře navlékl!“ —

Kočí vrací se zvolna k saním a zlostně brumlá:
„Jaktěživ jsem v takové Siberii nebyl! Jen si
rozvažte, pane učitel, dál prý není cesta; až sem
a dál dost! Pro pána krále, snad nejsme na konci
světa?!“

„Inu je to kříž!“ vzdychl pan učitel, „vid
ženuško! Tak pozdě a zase se vrátit? Toť ne-
možno!“

A již vyvalil se ze saní a pravil: „Znám
tady jednoho fádneho muže, Čecha, jeho chlapec
chodí k nám do školy, ten mi poví pravdu. Ho-
stinský je ferina, obelstil nás! Je to německá
sát!“ —

To řekl a již se vrací do údolí.

Přichází k chalupě poněkud níže pod ho-
spodou ležící a z ní vychází chlapec.

„Prosím tě, chlapče“, praví pan učitel, „ukáž
mám cestu do nové české školy v Bazínách; sto-
jíme u hospody a dále cesty neznáme! Dostaneš
dva šestáky.“

Kluk vytřeštil zrak a pravil zadržuje po
německu: „I jó, ukážu dost!“

„Dostaneme se tam?“ táže se pan učitel,
„prý tam není cesta!“

„I cesta jako mlá“, odpovídá chlapec, „sanice
jakoby po mýdle jel, za chvíli tam budeme!“

Došli k saním.

„Vyhráno“, zvolal pan učitel, „chlapec tento
nás povede!“ — A již sedí v saních a chvěje se
zimou tlačí se ku své drahé polovici.

„Tak ráda bych už byla doma, sebe mne to
až hrůza, kalosé nepomáhají, úzkostlivě praví
mladá paníčka.“

„Mlč, ženuško, mlč“, chláholi pan učitel

Zaloba jim klade za vinu přestupek dle § 313 t. p. pro kterýž byl Josef Bauer ku 14 denům a Marie Bauerová k šedennímu vězení odsouzena. Přechovávali se u sebe nevěstky. Tak aspoň vyprávějí o nich z vině heldičky povoláním šébnice Marie Franchov Kristína Romanová, s nimiž se slušební nepohodli. Útlu se veškeré spisy a pak se pronáší rozsudek. Žalství to při starém, oznamuje jim předseda, a o souzenec v zrušedích se sklopuje hlavou opouští soudní síň. — Na to předstapuje před soud František Stoján z Opocna. Odcítil s opočaných lekníste Colloredo Mansfelda roční za 20 krejcarů Dostal za to 16 dní. Předseda se jej táže, jaké námitky. Obžalovaný namítá, že to s tím řeším a pravda, ale že se mu to zdá jen moc velká povinnost tím helem. Soud se odebrá k poradě a první rozsudek se v celém obsahu potvrzuje. Stoján opouští soudní síň srdcem soudní síň. Třetím drobtom v

Z Vamberka. Máli činnost toho kterého spolku posuzována býti dle toho, jak mnoho zpráv o spolku je uveřejňováno, pak ovšem muselo by se říci za to, že náš spolek jen dle jména trvá! Každý jednotlivce je tenkrát nejedlnějším, když může vyprávěti o věci, která ho těší, a které se raduje. A tak sajiště i každý spolek, ať je cfl jako jakýkoliv, tenkrát nejraději o sobě do světa zprávu podává, když snahám jeho je náležitě porozuměno, a spolek v činnosti své podporován. A tohoto porozumění, této podpory spolek náš postrádá. Občanstvo sdejší dosud nechce rozuměti tomu, že cfl a snaha spolků křesťansko-sociálních hlavně nesee se ku udržení a smohutnění středního stavu, a že cfl tento nedá se dosíci jinak, než když lid vrátí se opět ku křesťanství a výhošt dá lákavým heslům lži liberalismu. Než neskládáme race v klín, a pevně přesvědčení jsouce, že pravda jednou svítěti musí, a že lid posmá, kde dobrá vůle a kde jen planá hesla, seč síly naše stačí, bujeme. Od pověstné slavnosti svícení praporu sousední jednoty kostelecké, kde usedlejší, rozvážnější občanstvo jasného nabylo obrasu, jak by to asi vypadalo, kdyby živly podvrtné měly snad nabyti vrchu, odvrací se lid posnenáhlé od proroků falešných, a když některý, dříve suživý nepřítel naší jednoty, náhodou přítomen jest některé naší přednášce, pak odchází obyčejně a s poznámkou, není ten spolek tak síť, jak jsem četl nebo slyšel. Jádro našeho lidu, zejména řemeslnictvo a rolníci, je dosud dobré, neokážené, a proto doufáme plně, že během času mnohou potěšitelnou zprávu budeme s to uveřejniti. Členů činných čítá spolek náš 62, a přibíráním nových členů s drobnějšího obchodnictva a stavu rolnického bylo příčinou, že dřívejší spolek dělníků a řemeslníků jak původně založen byl, více nevyhovoval a stanovy spolkové musely se přepracovat, a nyní máme všeobecnou katolickou jednotu, dle vzoru jednoty v Kostelci n. Orli. V uplynulém správním roce měli jsme v jednotě celou řadu pěkných přednášek, obehlu rozmanitého. Dp. předseda p. Karel Slonek měl přednášky jednající o themech: „Vira katolická a hnutí sociální. Křesťanský antisemitismus. Kdy byl národ český šťastnější, zda v dobách náboženského rozkvětu nebo úpadku. Jednatel J. Frydrych pojednal

o ústavnosti našeho mocanství a V. kurii; při druhé přednášce objasnil členstvu nový zákon o domovské příslušnosti. Pan V. Kučera redaktor „Obnovy“ promluvil „o úkolu katolické v hnutí sociálním.“ Mimo toho předčítány byly řeči Dp. Dr. R. Horákové a vdp. prof. Havránka na ajednu katolické v Přibrami. Velice čestně navštívená byla poslední měsíční schůze, kde s nevšední ochotou zavítal mezi nás dp. R. Vrba s Práhonice, a objasnil nám rolnický program strany křesťancko-sociální. Schůze tato zůstane nám dlouho v milé upomínce, obažhlá, však na nejvyšší poutavá a přesvědčivá řeč dp. R. Vrby uspokojila každého, stoupenice strany křesťancko-sociální, ano i hosté, kteří se tentokrát velice čestně dostavili, a duševní stravu s Nár. Listů čerpají, vyvodím řečníkovým plně přisluchovali. Potěšilo nás velice, že statečná jednota v Kostecku n. Orli. tak čestně se schůze naší a přednášky dp. R. Vrby zúčastnila, zajisté že slavná jednota kostecká brzy poskytně nám příležitost návštěvu oplatit. „Zdař Bůh“.

Ze Solnice. Jest zapotřebí promluvit zase jednou vážně o podniku, který jest důležitým pro město Solnici a i pro celý farní solnický obvod! Mníme tuto nově projektovanou stavbu svatyně hřbitovní! Od té doby, co v Solnici byl nový hřbitov zřízen, mihel rok po roku a hle dnes již je tato zahrada mrtvých tak plná, že domníváme se, není v Solnici ani ve farnosti nikoho, kdo by na tomto hřbitově neměl něčeho ze svých drahých! K tomuto místu tedy připoutány jsou mnohé krásné upomínky na ty, kteří s námi žili a jsou připoutány sem lepší city, city piety tak mnohých. A dlužno uvážiti, že tento hřbitov je i místem budoucího odpočinku těch, kteří v Solnici a ve farnosti solnické dnes žijí. Kdo pak upřímně má na paměti své drahé zemřelé a vážně uvažuje o místě, kam i on schýlí hlavu svou k odpočinku po posledním ten zajisté nemůže býti odpůrcem myšlenky, jež chtěla a chce, aby solnický hřbitov za městem zveleben byl budovou posvátnou a památnou zároveň! Víme sice, což jen tak mimochodem, že v jistém listě v dopisech se Solnice staly se projevy od této myšlenky odchýlné, ale podle znění těchto projevů, bylo v těchto leccos osobního a to přece je s dostatek známo, že tam, kde se v odporu proti vášnému podniku vplítají osobnosti, nelze tento odpor bráti jako vážný zájezd proti věci samé. Do osobností se obvykle bije když jsou všechny jiné důvody slabé a nebo, když jich není vůbec! Proto na projevy těchto dopisů „Solnice“ nebylo ani odpovídáno! Již také z piety ke hřbitovu vůbec! Vždyť hřbitov, místo poklidu a pokoje, kam člověk někdy uprostřed víru a bouří života rád se utěší, aby těklostmi šití hlavu znavenou opel o hrob těch, na něž mysl uvádí jej v doby štěstí dávno minulé, není snad vhodno vnášeti v rej novinařských polemik! Vždyť snad i o solnickém hřbitově a o tom, co s ním souvisí platí: „A může snad ve světě býti kdo tím nejdrsnějším cynikem — na prahu hřbitova — přestává cynismus všechen“. A mohou snad zde býti ve volném překladě uveřejněna slova básníka jména zvučeného. Tys dí:

Ve kostelíka záseří
s tatíčkem svým mluvím
a se svou mluvím máteří!
Ať jindy — tak svět je —
se kdos jí tak někdy všírá,
zde přec jenom mluvím
a mluvím zde jenom víra.

Zde na hřbitově mluvím víra a ona je přes všechny útoky přece jen uznáním citem uslechtilým, dlužno tedy, aby i při tomto projektu stavby nové svatyně, jež dotýká se tak těsně solnického hřbitova mluvily jenom city uslechtilé! Svatyni hřbitovní má býti povzneseno a zvelebeno místo odpočinku posledního všech z celé farnosti důstojně. A jestliže, jak již jednou uvedeno, o svatyni hřbitovní staraly se všechny městské a farní obce v okolí našem, kdo by byl, aby i v Solnici nebyl povděčen původci myšlenky té, kdo by byl, aby nebyl povděčen těm, kteří se přičiňovali obětováni a k účelu naznačenému zabezpečili příspěvky své? Tak mnozí uslechtilé promluvilí obětmi svými, není možno, aby příklad jich nezástal bez účinku na ostatní a nezástal bez účinku tak, aby, když ne jiného, přinášela se aspoň blahovůli vstřícnosti projektu záslužnému! Jest plným přesvědčením tak mnohých ze Solnice a celé farnosti a i z dáli, že každý, kdo zde přičiň se, aby myšlenka dávno chovaná brzo přiblížil se výsledkům sdárným, vykoná čin záslužný a přičiň die svých poměrů více nebo méně, jen když zde přičiňování i obět všech bude jednosvorná! Že toto skutečně je plným a nevratným přesvědčením přemnohých z města i přifařených obcí a všude tam, kde je v Solnici zájem uslechtilý, toho přece je důkazem obětavost mnohých, jež již se ukázala a jež zajištěna jest i na dále ať myšlenka, projekt s různými jednání úředních různých stran přešine se v čin — v počátek stavby! A jest zádušno zajiště, aby se tak stalo co nejdříve! Neboť po vyřízení všech otázek předběžných vzejde zajisté jednosvorný zájem o dokonání díla záslužného, tak jako byla jednosvorná obětavost všech dárců z bliska i z dáli i z nejrůznějších končin! Uvěřejnili jsme před časem jména dobrodinců prvopočátečních, ocenili kroky příznivé vstřícnosti této vycházející, ocenili i hodnotu slibů sávaných, byl i po zásluze oceněn šlechetný odkaz muže neméně šlechetného v každém ohledu, který jako příklad obětavé šlechetnosti té září a zářiti bude povždy v pamětech i let budoucích. Jest tedy zádušno, aby po ocenění dřívějších smínka se stala o těch, kteří dosud veřejně jmenování nebyli. Jsou pak to P. T. velectší dobrodinci a velectší dobroditelky, jež tuto jména jejich následují: K. Potáček Solnice 10 al., J. Kalous Solnice 3 al., Hosté na letním bytu Kvasiny 5 al., J. Bak Solnice 10 al., P. Potáček Solnice 3 al., J. Halvigr Solnice 50 kr., F. Šklíba Kvasiny 1 al., Ig. Horák Hefm. Město 5 al., V. Zahradník Kvasiny 5 al., A. Doubravský Hlinisko 5 al., F. Tomášek V. Uhřinov 10 al., A. Barianová Dobruška 3 al., Rodina Kříškova Solnice 5 al., A. Macháňová Kvasiny 1 al., F. Kunč Kvasiny 5 al., J. Kunč C. Budějovice 10 al., F. a T. Fuha C. Budějovice 10 al., M. Čápková Vídeň 5 al., S. Martí Třebouchovice 3 al., B. Uhlířová Solnice 3 al., J. Maděra Kvy 1 al., E. Hlaváček Neveklova 41 asiál.

J. Daněk Solnice 5 al., J. Kalous N. Bydžov 30 al., F. Práček Blatná 18 al., K. Šmýda Látohrad 30 kr., M. Marák Žebětín 1 al., L. Maryška Solnice 10 al., J. Kuncova Solnice 2 al., A. Chudá Čánska 5 al., Více dárců z Opočna a Skalky 6 al., Rodina Helgubkova Bystradec 6 al., J. Maryška Kovanice 40 al., M. Holubovi a F. Danbysiova Solnice 15 al., H. Myškov Solnice 5 al., F. Štefanydeseva Lhota 7 al., A. Vánková Dobruška 1 al., Více dárců Opočna 3 al., 50 kr., N. N. V. Uhlínov 5 al., M. Pavlová Kvasiny 2 al., A. Vimmerová Solnice 1 al., F. Potáček Solnice 3 al., J. Matoušek Vys. Mýto 5 al., A. John Kostelec 5 25 al., Rodina Šmorancova V. Uhlínov 3 al., Více dárců 1 al. 40 kr., Bývalí majitelé panství Solnice, Kvasiny 100 al., A. Doubravská Solnice 10 al., F. Hruška Rychnov n. K. 5 al., A. Košťál Písečné 5 al., A. Doláňova Skalka 1 al., Bp. Popelkova Kvasiny 5 al., F. Kuncova Solnice 3 al., J. Hruška Kladno 300 al., F. Pavlova Solnice 5 al., Ch. Zimmer Vídeň 30 al., A. Hesseova Brandýs n. Orli., 1 al., A. Trentnerova Neurodl 2 al., Vinc. Ludvík Solnice 50 al., Dárci ze Skalky a Dobrušky 1 al. 70 kr., Dobrodinci Dobruška 3 al. 50 kr., D. Peřinova Látohradice 5 al., A. Ehlova 10 kr., J. Ther Kvasiny 5 al. 50 kr., B. Smolova 4 al., A. Chmelíková Podchlumí 20 al., F. Cveja Rychnov 3 al., J. Jirsa N. Paka 10 al., F. Hilgartner Sachov 3 al., N. N. „exvoto“ Solnice 30 al. Toť zase zatím soupis dobrodinců dalších. Mohli bychom položit ještě řadu jmen těch, jichž příspěvky buď upeané anebo jinak slíbené zaručeny jsou, než k tomu svým časem také dojde. Mníme, že již s tohoto soupisu vyvstává s dostatek s jakým účastenstvím se myšlenka hřbitovní svatyně, i šitě setkala a že ona se stala zájmem i šití veřejnosti, zájmem i těch, kteří mimo Solnici a její farní obvod žijí. Tím tedy stojíme před projektem, při němž záleží na tom, aby všichni činili dobré vůle a snahy uslechtilé sjednotili se k odstranění všech překážek prvé kroky, jak to při každém podniku bývá, znesnadňujících a aby pouze a jediné všem záleželo na tom, by co nejdříve na hřbitově solnickém vypnula se stavba památná a posvátná k výdobě a zvelebení toho pole, na němž věčný sen svůj ani tak valná část města Solnice a tak valná část obyvatele se vši farní osady. Kéž za svorného spolupůsobení všech činitelů a za další obětavosti těch, již zájem pro Solnici a farní osadu a pro místa její posvátná chovají brzo k vytknutí nebes pne se na hřbitově solnickém svatyně důstojná, taková svatyně, jež jednoho z nejnáročnějších našich básníků nadchla ke slovům tak dojímavým, že jim každý a každý citů uslechtilých v nitru svém přisvědčí. Kéž i o našem solnickém hřbitově možno si s básníkem tím povzdechnouti:

Na hřbitově kostelíček
křísí na vršku bání
dřímá mi tam srdce slatě
stříbrem vzkvětlé skráně“.

Z Bohuslavic. Dne 17. ledna konala jednota kotel. jinochů a mužů „Václav“ v Bohuslavicích svou výroční schůzi. Při valném počtu členů předseda v delší promluvě připomněl, proč u nás jednota založena a že byla nutně potřebna — s radostí ohlíží se na činnost spolkovou v uplynulém roce a s nadějí může hledět v rok budoucí. Ze správy jednatele vyjímáme: Jednota pořádala 12 schůzí, jednu spolkovou zábavu — zúčastnila se svčení popuru bratr jednot v Hronově a v Kostecku n. Orli. — doprovodila ke hrobu milého všem knihovníka + Václava Hynka ve schůzích přednášeli P. T. pánové: 1. Dp. Paulus kaplan Dobrušský: O pojišť. fondu císa. Frant. Josefa. 2. Výbor spolku bratr Jos. Vintera: O madě. J. V. p. místopředseda B. Novák: O květenství a z úrodnosti květů. 4. Dp. A. Dožal kaplan Novoměstský n. M.: O berlínské průmyslové výstavě. 5. Dp. V. Šitina předseda jednoty Hronovské: O názoru materialistickém. 6. Předseda — o socialismu — o sázení, šlechtění a odtěžení ovocných stromů při čemž rosdány členům rounby obdržené se země pomol. jednoty — předčítal při schůzích různé články poučné i šertovné. Spolek zavázán díky p. místopředsedovi, že dává nám se svého vytápění místnost spolkovou. Solovými výstupy nás rozesmáli bratři dobrošští Pancif a Novotný a naši čili bratři V. Pcláček, Jos. Slavík, J. Sychrovský, Jos. Macek č. 179 a 234. Knihovník půjčil se spolkové, vlastně farní knihovny 639 výpůjček po více knihách. Členové čtou v 10 exempl. Lidový list — ve 4 exempl. Slova pravdy — 5 exempl. Časové úvahy, — po 1 exempl. Dělnické noviny, — Vlast, — Obranu, — Náš domov, — Obnovu, — Záb. bibl. morav., — Zábavy večerní, — Hlas katol. spolku tisk., — Čas, — Č. Kneipp, — Raj. zahrádka, — And. Stráá, — Milotického hospodáre, — Hospodářské listy. Jednota přihlášila se za zakládajícího člena „Vlasti.“ Ve spolku rozšířeno 143 katolických kalendářů. Dne 30. ledna t. r. pořádala jednota spolkovou zábavu. Tanec střídal se se solovými výstupy a kupy, které získaly si pochvaly všeobecné. Jistý výžek na prapor spolkový odkázaný nejlépe ukazuje, jak zábavy spolku jsou navštěvovány. I na šk. matici pomatováno 3 al. 70 kr., které do Prahy zaslány. Zdař Bůh!

Z Helle. Dne 24. t. m. konala v Holicích seleká jednota valnou svou schůzi, při níž p. poslanec Formánek z Hradce Králové promluvil o tom, koho voliti budeme v V. kurii. Řečník mluvil klidně a důstojně, bese všech sbytočných útoků na jednotlivé strany politické. Po něm vystoupil řečník socialistický Machule, vyslaný sam schválně z Prahy, aby tu agitoval ve prospěch své strany. O straně klerikální tvrdil drze, že využívala idey náboženské k hubbuku. Svým útokem na české státní právo způsobil mezi posloucháči hluboké rozhořčení, až na socialisty, kteří sem se Sezemice a z Pardubic zavítali na pomoc sdejším socialistům. Pan Udršal z Rovné vyvrátil nesvratnými důvody utopické domněnky sociální demokracie a zvláště pěkně poukázal na to, že buržoázi a kapitalistě šidovští jsou vůdcové, vaškeré sociální demokracie, bez jejichžto komanda nemají zaprodání agitační socialismu ani hlesnouti. Socialisti Machule, který býval kdysi rolníkem ujal se i hned horlivé šidě, aby se navzdělil svému štábu a zvláště velebil generalisima socialistů dr. Adlera. Na konec své řeči

chválal se Machule chluben, že jeho strana je tak silná, že by dovedla „sundati“ vládu; která by nekonala své povinnosti. Posledním řečníkem byl pan Čermák z Litvín, který začal ostře kritizovati neobětavou činnost socialistů, ale přitom socialisté dovedli již různými poznámkami tak, že pan řečník nemohl dále mluvit — ba opovázil se jeden z našich voličů, že mu plivne do obličeje. Tak bejze socialistická armáda! Na konec přijata byla resoluce, že v V. kurii bude se voliti p. Formánek z Hradce Králové. Příteli schůzi bude pořádati seleká jednota dne 3. února v Přelouči. —

(Zasláno.)

Jak oslaviti čtější členové III. řádu sv. Františka Seraf. letošní papežské terciářské jubileum.

Dne 26. května t. r. slaví Jeho Svatost, papež — terciář Lev XIII. své 25leté terciářské jubileum — co člen tohoto III. řádu, jehož slavným obnovitelem a největší chloubou se stal. Kéže proto láska i vděčnost i radost každému terciáři, ukládající mu to za čestnou povinnost, aby co možno nejdůstojněji a nejslavněji tuto zvláštní a významnou památku oslavil. I ajednotiti se všichni terciáři Rakouska a Německa — oslaviti pětadvacetiiletou tuto ročníci společně, a čtější Sv. Otci podati důkaz nejen své vděčné aynové oddanosti a lásky — ale i toho netušného respektu a rozáření se III. řádu, ustanovili se na následující: 1) Všichni členové III. řádu budou konati 9 denní pobožnost na úmysl Jeho Svatosti a sice od 22.—30. května — v kterýžto poslední den vykonají na týž úmysl společně slavné sv. přijímání. Kdo by tak učinil nemohl — ať si koná pobožnost ta sám pro sebe a sv. přijímání přijme v některý den této pobožnosti; mám však za to, žeť anať se nyní téměř již všady koná pobožnost majová, bude snadno i tuto novou s ní spojití — a ji zároveň okazale a veřejně konati. Dle terciářského bratří slavíme dne 30. května právě památku sv. Ferdinanda Kastilského — krále — terciáře a — jak se nadějeme — bude všem terciářům pro tu slavnost od Hmáské stolice poskytnuto bojných milostí.

2. Podá se Jeho Svatosti děkovací blahopřejná adresa, z kteréž má býti patrné jak a kde se III. řád rozšířil. Zároveň má Sv. Otci s ní býti podán přehled toho serafinského vojska, kteréž se bylo k Jeho kláse pod prapor III. řádu — Jím samým vstýčený tak ochotně a čestně seřadilo. Ale právě k této statistice prosím co nejzajímavěji a nejuctivěji všech p. t. důstojných duchovních správců, v jichž farnostech terciáři jsou — jakož i zvláště všech p. t. důstojných řiditelů III. řádu ať světských ať řeholních, by si neobtěžovali a co možno brzy pod adresou (farní úřad v Něm. Bělé v Čechách) laskavě podati správu kratičkou: Místo diecése počet členů jméno jich duchovního řiditele a pokud by snad mezi členy byl který rodem, postavením, uměním, vědou neb jinak vážený a vznešený nebo slavný.

3.) Veřejným pravdy a to buď pokud možno k chrámům řebolí františkánských — aneb k svatyním Marianským — aneb třeba jen k jiným poblízkým — sousedním kostelům. — kde by tolik členů nebylo, aby tvořili předc původ důstojný a čestný, nechtě se spoji s více jednotlivých osad v jeden a oslaví památku tu předc jen veřejně a slavně. — Možná žeť s té příležitostí i letos bude vypraven poslal jubilejní vlak na sv. Hostýn, o čemž se později v listech těchto oznámení za včas stane; — a bylo by jen zádušno, by s Čech účastenství bylo valnější.

4.) Milodary pro Sv. Otce; my terciáři nejsme sice na statky vesedejší obyčejně bohatí — ale i ten chudší rád dá ze svého mála — a na takovém s lásky a vděčnosti daném krejcaru spočívá větší potehnání než na stech bobáček, když to zvláště z okazalosti nebo nějakého donucení učiní. — Milodary ty mohou se sbíratí při řádových shromážděních — a odváděti buď do administrace „Zahrádky“, která všechny milodary uveřejní — aneb nížepanému; menší částky lze dobře i v poštovních známkách zaslati. — I jednotlivci mohou své dary sami o sobě zvláště zaslati; — a jen se prosí o to, aby zaslaný byly milodary vezmés do 1. května; avšak ty svrchu žádané správy buďtež do konce února aspoň poslány. — P. T. ctěné čtenářstvo vůbec a p. t. dšst. duchovenstvo zvláště se prosí, by toto zde navržené oslavení laskavě všem terciářům sdělili a třeba i s kazatelnou oznámili, zač z hloubi své duše volám všem, kdož k provedení zamýšlené oslavy přispějí, určité tisloeré. „Zaplat Páa Bůh!“

J. Hejtmánek.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík,
umělecký záved sechářský a řezářský v Praze,
Dílno: Bubna 612. — Sklad Eliášova tř. 2A.
V příloze zasílám bankovní poukázku povinný obnos ku vyrovnání za s ochu sv. Václava (v nadřivotní velikosti provedenou) s níž jsou úplně spokojen. Přeje Vašemu zárodu zdaru, trvám se srdečným posrdravem upřímně oddaný
Rev. Josef Hesseous,
St. Louis Mo. 13. srpna 1896.
North America.

Tržní zprávy

V Hradci Králové, dne 25. ledna 1897. 1 hl. pšenič. sl. 5.60 až 6.40, žito sl. 4. — až 5.25, ječmen sl. 3.50 až 4. —, oves sl. 2.75 až 3. —, proso sl. 4.80 —, vikev sl. 6.90 až —, brách sl. 7.50 až —, čočka sl. 11.40 až —, jáhly sl. 9. — až 0. —, krap sl. 8. — až 21. —, brambor sl. 1.80 až 2. —, jetelového semínka červeného sl. 30. — až 32. —, jetelového semínka bílého sl. 28. — až 30. —, jetelového semínka světlého sl. 24. — až —, mák sl. — až —, olejky sl. — až —, lněného semene sl. 6. — až —, 100 kilogr. žitných otrub sl. 4.80 až —, 100 kg. pšeničných otrub sl. 5. — až —, 1 kg. másla červeného sl. — 80 až — 90, 1 kg. másla převařeného sl. — až —, 1 kg. másla vařeného sl. — 80 až —, 1 kg. tvarohu 14—16 kr., 1 vejce 3 a půl kr., 1 hektolitr cibule sl. 1. — až 1.20, 1 kopa různé selediny sl. 1.25 až 1.40. — Na týždni a obilni trh dne 25. ledna 1897 odbývaný, přivečeno bylo: hektolitr pšenice 228, žito 258, ječmene 164, vikev 78, proso 3, vikev 6, hrachu 2, čočky 2, jablek 3, krap 18, brambor 54, jetelového semínka 28, lněného semínka 2, olejky —, máku —, jakurek kop —, zelí kop —, hektolitr cibule 68, různé selediny kop 308, vepřů 64 kusůpřevážně 266 kusů.

ČASOVÝCH ÚVAH

vyšla čísla:

1. Naš program
2. Radikalismus a klerikalismus.
3. Encyklika Lva XIII. O otázce dělnické.
4. O ultramontanismu.

„Časové úvahy“ uveřejňují pozoruhodné práce nové i starší, aby vnikly do nejširších vrstev katolického lidu. Obsahují průměrně 2 tiskové archy a prodávají se jen za cenu výrobní. Celoroční předplatné, i s poštou 50 kr., jednotlivá čísla stojí 4 kr. na 4 výtisky pátý výtisk zdarma a franco.

Umělecký závod
pro
malbu
na skle
B. ŠKARDA,
Brno.
Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.
Sedmkrát prvním
cenami vyznam.
Vzorníky k na-
hlednutí franco.
Ceny mírné

Politické družstvo tiskové
V Hradci Králové
vydalo druhé vyčíslené číslo

Učte se z dějin.

Nové k naší mládeži od starších vlastenců.
Tento krátký přehled nepřetržitých dějin českých dostati lze
v biskupské knihovně
Stran 62 8°. — Cena 15 kr. franko.
Při odběru vědliho množství přiměřená sleva.

Nejlepší
slováckou
slivovici
a
borovičku
1 litr od 70 kr. po-
čítaje vyrábí
N. Nesňal
Umraký Brd.

Sříbrná medaile Národní jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
zlaté záslužné medaile s koronou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech ča-
sopisech doporučovaná — pomínou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
nejlepším jediné

pravé nefalšované mýdlo jádrové

jež P. T. ct. obecnostu vše doporučuje

Jindřich Jelínek,

mydlář v Hradci Králové.

Tyž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „Jelínkové levan-
dlové mýdlo neutrální“ doporučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.
Hlavní sídlo u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malšovických č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čenka Zimy v Kutné Hoře.
Telefonické spojení.

Z Oltáře

vyňaté modlitby mešní, jež lid při mši sv.
tiché společně nahlas modlit se má (Vy-
znávám, Věřím v Boha, Přijmiz sv. Trojice...
atd.) dostati lze na listcích 8° tímto pí-
smem tištěné 100 kusů za 60 kr.

Biskupská knihtiskárna.

Ludvík Nejedly,
dekorační malíř
v Novém Bydžově
dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních

maleb kostelů

při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého zpracování, restauruji staré malby
nástenné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové.
Návrhy ve slohu stavby kostela se na
pořádání ochotně vypracuji a rozpočty předložím.

Dobře osvědčené

hodinky

zlaté, stříbrné, antikové a oceťové jakož
i veškeré nádobné hodiny do salonů, kance-
lářů, kuchyní a hostinců. Budíčky u velkém vý-
běru dobře a přesně regulované se zárukou od
jednoho do tří roků. **Veškeré zlaté a stří-
brné výrobky** zboží granátového a nového
stříbra doporučuje za velmi nízké ceny

Josef Šteffek,
závod hodinářský a zlatnický
v Hradci Králové,
velká pošta, č. 145. proti hlavnímu nám.

Veškeré správy hodinářské jakož i zlatnické
se přijímají a vyřizují co nejpřesněji za ceny po-
měrně levné.

Právě jest vydána:

MŠE F-DUR

pro smíšený sbor s průvodem varhan
a malého orchestru.

MISSA F-DUR

ad quatuor voces inaequales organo atque parva or-
chestra comitante.

Složil **Fr. Poka. Op. 17.**

Partitura, varhanní hlas, hlasy nástrojové a zpevně 8 sl.
netto; zpěvné hlasy a hlasy smyčce. nástrojů po 15 kr. netto.
Prvé vydání tohoto díla (pro smíšený sbor s prů-
vodem varhan, za 2 sl. 50 kr., hlasy po 15 kr. netto)
potěšilo se neobyčejným úspěchem při provedení jeho
na četných kůrech v Praze, na venkově, v Solnohradě,
v Subotiči v Uhrách, ale i v cizině, jako na př. ve
Vratislavi, a j. Skladatel upravil nyní k četným přá-
ním má svou pro malý orchestr, totiž dva hobojce
(nebo klarinety), 2 rohy, smyčcové kvintetto a
varhany neobl. s posouny a tympany. Zpěvné hlasy z-
staly nezměněny. V této podobě jest má tato jedi-
ným dílem svého druhu, spojuje při své snad-
nosti v provedení i neobyčejnou efektnosť
a hodí se tak ku všemožným příležitostem.
„Hlídky“ benediktinské rejhradských pánů v č. 4.
r. 1896 na str. 295 doslovně: „Mše tato v čistě círke-
vním slohu pracovaná budí doporučení a neovlivní nájm
kárám, které mají dobrého varhaníka. Pěkná a vědomá
skladba ta zasluhuje opravdu, aby na našich ků-
rech zdomácněla.“

Nakladatel **FR. URBÁNEK**, český knihkupec
v Praze, vedle Národního divadla.
— První český závod hudební. —

Ex offo
křestní listy

jsou na skladě bisk. ti-
skárně 40 kusů. (knihy) za
30 kr.

Navštívenky
od 60 kr. výše nabízí
Biskupská knihtiskárna
v Hradci Král.

Vlastní výrobu

vlněných látek

z čistě ovčí vlny
doporučuje na podšívání a zimní obleky, havelky
a kostelní sukna

IGNÁC STRÁDAL,
závod sukenický v Humpolci.

Vyznamenán na mezinárodní výstavě v Praze stříbr.
medailí obchodní komory živnostenské, v Plodivě stáť
medailí bronz.

Všecky zdarma a franko.

Advokátní kancelář
JUDr.

STĚPANA FISCHERA,

advokát

v Hradci Králové

nachází se od nynějška v nárož-
ním domě č. p. 280. p. profesora
Beránka (první dům u pražského
mostu) v I. poschodí.

Pro hotely, hostince, svobodné pány, jakož i každou lepší domácnost.

První umělecký závod v Golč. Jeníkově

uvádí právě do prodeje mimo již svkonané

PEROVÉ MATRACE,

při nichž pára spirální vázina jsou, místo dosavadního vázaní motouzem, opět páry spirálními z jemného
kyrského galvanizovaného drátu

pohovkové lůžko,

totiž kusnou pohovku, která zároveň za postel sloužit může, dle jakosti vrchního povlaku od 11 zř.
výše. Matrace již od 7 zř. 50 kr., celoplošné od 9 zř. výše s nejjemnějším povlakem.

(6) Zafixování patentní úpravy pár ve starších pohovkách velmi levně.

Jednatelé se přijíma v každém městě.

Velikonoční

devolují si poctivě doporučení
Boží hroby se slohem kostelů souhlasné. Kříže-
vé cesty v reliéfu řezané neb lité, polychromované
na slavné půdě v slobových rámcích. Sechy
„Vzkříšení“.

Fotografie a nákrepy jsou k dispozici.

V hluboké úctě oddaný

Josef Krejčík,

umělecký závod řezbářský a sochařský
v Praze.

Pisárna a dílny na Letné 612—VII. Sklad Růž-
čína třída č. 24.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější dráhy kadidla, dopo-
ručuje veledůstojným farním a
slavným patronátním úřadům,
rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň odporučím svícna do věšných
lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nej-
lepší uznaná.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „U Albrecht“ založen r. 1809.

Prodá se

Světlosaz z r. 1878—92. po 4 zř., Osvěta z r.
1871—86. (díl 1.—16.) po 3 zř., spisy Jana z
Hvězdy (díl 1.—3.) 2 zř. 50 kr., spisy Čelakov-
ského (díl 1.—4.) 2 zř. 50 kr., W. Scotta „Leben
Napoleona“ (díl 1.—9.) 1 zř. 50 kr., Andreův at-
las (10 sešitů po 2 m.) za 3 zř. Všecky spisy jsou
zachovalé, z části nerozřezané. Bližší sdělí admi-
nistrace t. l.

JAN HORÁK,

sestaveník

V RYCHOVÉ n. R.

nabízí na dobu zvlášť

čisté vlněné látky

vlastní
výrobky.

Račteš učiniti jim malou oběť
za skoušku!

Všecky se pořádkem zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veledůstojným a
veledůstojným zákazníkům za vzácnou přízeň, prosím,
aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibují vždy
vzornou, poctivou obsluhu.

Praktická příručka
pro veledůstojné duchovenstvo:

Soustavný přehled

zákonů a nařízení občanských
o působení orgánů církevních
ve škole obecné a měšťanské.

Na základě pojednání

Dr. Antonína Škodopetu,

uveřejněného

v Kalendáři duchovenstva českého. ná p. 1894

období spracoval

Dr. JOSEF MRŠTEK.

Cena 1 zř., stran 194.

Spis tento schválen a odporučen jest všemi sejděti.
Ordinariáty v Čechách. Též odborné časopisy české
přiznávají jej posoudily a odporučily.

Omní objednávky vyřídí jediné

Prof. Dr. Jos. Řítný
v Hradci Král.

OBNOVA

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré záslky, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

Obnova v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zř.

na půl roku . . . 2 zř.

na čtvrt roku . . . 1 zř.

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové. Velké náměstí č. 84.

Pravá

VÍNA

uherská, rakouská,
dalmatská, istrijská,
sladké ausbruch a malaga

v nejlevnější ceně doporučuje

v účte nejlhlubší

Arnošt Jiricka,

v bývalé Tobisově vinárně.

Šampaňské (cidre moussuz) 1 litr po 1— zř.
Cognac 175 .
Sivovica 1— .
Moravická 75 .

v soudkách s přiměřenou slevou
nabízí

závod na sušitkování ovoce

JUC. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě.

Vsorky zdarma a franko. (1

Ztráta vlasů
a tvoření lupů

se pod zárukou jediné, jistě
zamezí

CRINOGENEM

od

J. Beyšovec v Jičíně.

Cena láhve s ochrannou známkou 1 zř. při 3 lahvičkách
franko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukázce 3 zř.

Skřady v lepších materiálních obchodech a holičských
závodech.

Přijme se
zástupce.

Pro moji v Králové Hradci stávající filiálky
se šicímí stroji, valcepedy a hudeb. automaty,
příjmu solidního, obratného a kauce schopného
zástupce, buď na provizi, neb na pevný roční plat.

Podmínky: Znalost odborná, theoretická a
částecně praktická vzdělání, znalost místních po-
měrů a úplná zachovalost.

Nabídky sobě vyprošují do 5. února t. r.
pod adresou:

Albert R. Štourač,
Svitavy, Morava.

Vypsání konkursu.

Politické družstvo tiskové pod ochra-
nou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
vypisuje tímto konkurs na zadání prací

**kamnářských
a malířských**

v novém diecézním spolkovém domě „Adal-
bertinu“ v Hradci Králové. Konkurs se
vypisuje do dne 23. února t. r. a do podmínek
lze nahlédnouti v místnostech spolkových
v Hradci Králové číslo 34, velké náměstí,
kdež budou ode dne 1. února do 16. února
t. r. včetně k nahlédnutí vyloženy. V příčině
prací malířských má se dáti malířům místním
přednost.

Politické družstvo tiskové
pod ochranou sv. Jana Nepomuckého
v Hradci Králové, 28. ledna 1897.

Dr. Alois Frýdek,
předseda.

Dr. František Šulc,
jednatel.

OBNOVA

Číslo 93.

V Hradci Králové, dne 5. února 1897.

Ročník III.

Koho volit?

Dne 12., 18., 19., 20. a 22. března konají se v Království českém volby do říšské rady. Volby tyto jsou velkým záležitím, neboť rozhodnutí o přístupu rakouské v nejbližších šestiletých letech.

V uplynulém sněmovním období stáli poslanci většiny českého národa v opozici proti vládnímu kabinetu. V posledních dobách stáli ovšem v opozici pouze se svolením pana předsedy ministerstva, který rozhodoval, kolik poslanců smí hlasovati proti němu a kolik jich smí zůstat za dveřmi sněmovny anebo dokonce v opozici doma u kámen. Takovými druh opozice oblíben byl ostatně též u antisemitů, německých nacionalistů, ba i též u mírnější frakce židovsko-německých liberálů.

Kdo je v podobné opozici, stře ovšem více méně s milostí vlády a parlamentární většiny a ve skutečnosti smí si toho málo naproučeti.

Voličové vědí sami nejlépe, pokud sliby před šest lety českému lidu dané splněny byly. V nejposlednější době máme sice od vlády některé sliby, nad skutečnými výměnami však žádný Čech nejáá. Nemá k tomu bohužel příklad.

U lidí politicky prozíravých, a mělo by k nim dnes počítati také část mladočeských poslanců, kteří bezvýslednou opozici dali se poučiti, panuje náhled, že přání a tužby českého národa jsou tehdy více respektovány budou, pak-li najdou poslanci česká místa v příští parlamentární většině. Protože první většina na říšské radě málo jediné postává z Poláků, Rusínů, Jihoslovánů, konservativní šlechticů, Čechů, českých konservativních poslanců a z umírněných mladočechů, tedy se v řadách poslanců slovanských i rozvášněných Čechů osyvá hlasy, aby se umožnilo zřízení velkého klubu českých poslanců. Kdyby do něho všichni příští poslanci české vstupili, čítal by 80 až 82 hlasů mezi 425 poslanci, byl by to tudíž číselně nejčetnější klub na říšské radě.

Takovýto klub byl by ideálem mnohých a dal by se docílití umírněností všech českých stran,

kteří stojí na stanovisku českého státního práva, národní, náboženské a občanské rovnocennosti. Pak by mohli český lid kandidovati své muže nejlépe, kteří by byli s to, všechny parlamentární komise občanské dobrotami a vynikajícími odborníky.

V komisích projednávají se jak známo všechny návrhy, předlohy a zákony, v komisích spočívá většina veškeré práce parlamentární, zde rozhodují všechny důvody, parlamentární zkušenost a vášnost klubu. Parádni řeči v plně sněmovně, populární dotazy a různé návrhy, toť pozůstatkem pro méně chápavé voliče, kterým pouze říká slovo, bez skutku a výsledku úplné postací.

Český jednotný klub, který by se skládal z vynikajících odborníků, imponoval by jak vládě, tak ostatním parlamentárním stranám.

Zdá se však, že jednotný, velký český klub, který by dělal pozitivní práci a úspěšnou politiku, se mnohým lidem nelíbí. Patří k nim mnozí posavadní poslanci, kteří — majíce velkou hubu a prázdnou hlavu — se obávají, že by je velký, s vážných mužů se skládající klub nemohl potřebovati, neboť ten potřebuje pilných, znalých dělníků a nikoli truboch-dietářů.

Právě takovito commis-voyageuri a plani švadroneři vydali již před měsíci heslo: raději socialisty, než katolíky! Povolení to zastanovi českého státního práva a národnosti, kteří horují pro lidi bez národnosti, jimi české státní právo, národnost, náboženství, majetek a posvátnost života rodinného jest hrozbou!

Čestí katolíci, čestí křesťanství sociálové, čestí konservativci původu občanského i šlechtického, čestí duchovní vždy hrdě třímali prapor českého státního práva a české národnosti, jmenovitě čestí duchovní to byli, kteří český lid probudili k novému, sebevědomému, českému životu, kteří podnes jsou hlavními podporovateli české literatury a českého umění.

Jest přirozeno, že čestí uvědomění katolíci nedají se z řad národních bojovníků vyloučiti od lidí, jichž národní uvědomělost, hrdost, činnost, repraesentace a nezlínost jest často ránu velice problematického.

panovníckých domech nevyhnutelně je věnován zvláštní sál tanci. V bukinghamském paláci viděl jsem mnoho úředníků, a i jich žen a dcer tancujících pospolu. Mezi nimi byl i následník trůnu se svojí manželkou, při čemž on tancil s jinou dámou a princezna byla v páru s druhým kaválírem.

Je pochopitelno, že zvyky tyto vzbuzují u Číňana podiv, ba úžas. V čínských rodinách prostředního druhu mužský a ženský zivel je od sebe záplně odloučen. Číňanky se svými malými zkomolenými nožkami by ostatně ani tanciti nemohly.

Naše dámy, zejména slečinky arcibiskupské a čínskými názory o tanci soublesiti nebudou. Avšak také u nás měly tance své nepřátele. Tance vzaly původ svůj při obřadech náboženských. Protože se při nich dály ve středověku veliké výstřednosti a protože lidé přilhlí připomínaly obřady staropohanské, horlila proti nim církev, ať již se děly při pohřbu, o Vánocích, či jindy. Nespomáhalo-li horlení, brozilo se tanečníkům pokutami. Později nejen církev, ale též mravokárci proti tanci horlili. Bývaly tance zejména ve veřejných lázních velmi prostopásné.

Vím jen co nám professor Zíbrt ve své knize „o tanci“ o tom vypravuje.

Mezi horliteli proti tanci čteme jména nejznámější: Milíč, Waldhauser, Štítný, Hus, Rokycana, Chelčický. Ale tanec přes to vše tak se vzrůhá, že církev nucena jest sáhnouti k prostředku nejkrásnějšímu: nazývá se r. 1435, aby „kejkleři, píšťci, trubáci, hudci (k tancům) a tanečníci nebyli jakožto lidé hříšní připuštěni ke stolu Páně.“ Ku trestající církvi přidává se také moc světská i ona trestá tanečníky. Dr. Zíbrt uvádí doklad následující: V Kutné Hoře tancovaly r. 1435 při nějakém veselí některé ženy. Za to musili jejich muži složití pokuty podle zámožnosti, někteří po 10 groších českých, jiní po 7, někteří po 4. Mimo to ženy dráženy ve vaně. Jeden pak, jehož žena jiné k tanci pobídlá, přinucen

Na provokaci takovýchto lidiček odpověděl dobří Čechové a katolíci důstojně: když nás nechejte trpěti mezi národními bojovníky a předáky, seřadíme se sami a budeme bojovati za český národ, za jeho odvěká práva, za českou vlast a katolickou víru pod praporem svatováclavským, jak to činívali naši udatní a poctiví předkové. Čím více se setáří takovýchto bojovníků pod prapor svatováclavský, tím lépe bude pro českou vlast a český národ. Pak poznají též úzkoprstí politici, kterým prospěch vlastní strany jde nad prospěch národa, že takovýmito bojovníky zhrdali nesmí, pak poznají snad, že pouze svorná, rozumná práce Čechů usplní naši národní, hospodářskou a státní samostatnost.

Jednu věc dáváme všem Čechům dobře, vůle na uvážení.

V příští sněmovní většině ve Vídni bude rozhodovati vliv katolických Němců, katolické šlechty, vliv Poláků a Jihoslovánů, z kterýchto posledních dobrá polovice jsou dobří katolíci.

Což jsou předáci strany svobodomyšlné skutečně tak naivní, že na říšské radě budou smět dělati protikatolickou politiku, když tam budou rozhodovati dobří katolíci?

V politice platí: *do, ut des* — čili dobře po česku: *s ručky do ručky*. Němečtí poslanci katolíci budou hlasovat pro potřeby a požadavky českého národa jen tehdy, pak-li budou poslanci českého národa hlasovati pro potřeby a požadavky katolického lidu.

Z lásky a z platonického přátelství se bohužel nedělá v politice nic, ale něco se dělá za něco. Ze tomu tak jest, potvrdí každému zdravý rozum a mnoholetá zkušenost.

Mladočeši jsou liberální a Němci v Čechách také. Dali nám však Němci z lásky k liberalismu jedinou českou školu a jakýkoli dar v oboru národním, politickém a hmotném? Dají nám zdarma něco dobrého lidé, kteří nejsou svou vírou nutkáni aby činili dobré?

Poláci, Rusíni, Slováci, Chorvati a Srbi jsou Slované, zdali hlasovali však pro naše zvláštní požadavky české z pouhé lásky k našemu slovan-

byl bránu kouřimskou na svůj náklad křidlicemi dáti přikryti, anebo v málo dnech obce Hory Kutenské prázdny býti.

Ve století šestnáctém i sedmnáctém nárek horlitelů-mravokárců neustává. Mezi těmito horliteli vidíme i Jednotu česko-bratrskou. Nejvíce však rozhorlil se proti tanci Šimon Lomnický z Budče, vydav spis r. 1597, jež nazval: „Tanec, anebo Traktát skrovný o tanci, bujného těla pachtování, jak jest škodlivý, pohoršlivý i těm, kdož tancují, i kdo se dívají a k němu povolují, škodu na těle i na duši přinášeje, z učitelů křesťanských vybraný, důvody písma svatého stvrzený a pokuty hrozné jeho mnohými starodávnými historiemi ukazaný, a nyní k vejstraze všech tanečníkův zvlášť tohoto nepokojného, bouřlivého a všech nešťastí plného času potřebné vůbec vydány od Šimona Lomnického z Budče. Léta MDXCXVII.“

„Tanec,“ píše Šimon Lomnický, „je zbytečné pachtování těla bujného, lidí sytých . . . rozveselených, kteří sobě své kroky aneb skoky k zalíbení svému s ženským pohledem divně formují, dolů nahoru skákají, jeden druhému se tu klanějí, děkují, vespolek se objímají, stiskají, za ruce vodí, kratochvíl a veselost svou v tom provodí, k čemuž se rozličnými hudebními nástroji vzbuzují a podněcují.“

Na jiném místě upozorňuje Šimon Lomnický na pekelná muka tanečníků. „Jeden mladý po-božný mnich — vykládá Lomnický ve svém traktátě — anebo fcholník (tak jakž se o tom v kněžích nachází) vešel Božím způsobem do očiště sv. Patricia, maje vůdce anjela Božího od Pána Boha sobě daného, tam jsem spatřil a našel rozličné muky rozličných hříšníkův duší. A v tom ublídal tam kruh anebo nějakou vokroublost z rozpáleného železa a v něm nabito velmi mnoho bítev, převelmi ostrých, též i hřebův špičatých, po nichž tancovalo jich veliké množství a od dáblův skropování jsouce ustavičně ohněm, srou-

FEUILLETON.

Kapitola o tanci.

Mládež v masopustě se zálibou tančí, chodí na plesy a vínky ráda v nových nádherných šatech, nač ovšem tatínkové od jakživa nakikají.

Je tanec zábavný, prospěšný a užitečný?

Naši „taneční omladině“ zdá se tato otázka jistě naivní, avšak i tanec má a měl své nepřátele. Kdežto staří Řekové přáli tanci, říkajíce, že se jim duch i tělo ulečtuje a tělo že i v chování nabývá zvláštní elegancie, tedy jiný starý kulturní národ, Číňané nevidí naprosto prospěchu tance a diví se tomu, proč vlastně bítí lidé tančí.

Člen čínského vyslanectví v Londýně vypravuje cizím krajanům o evropském tanci následovně:

„Na západě ženy i muži stýkají se pospolu a nepovažuje se to nikde za hanbu. Dívky nezdíka hovoří s mnohými muži, kteří se pro to spolu nebádají. Jsou mezi západními ženštinami i takové, které samy na jevo dávají přízeň krásným mužům. Vůbec se na západě vyznačují ženy expansivností a mužové naopak skromností. Zálblili se tam ženštině muž, spěchá ona vypyti se, zda-li je svobodný či ženat a je-li svobodný, tu snaží se sblížit se s ním.“

Je zván do domu, dívka chodí za ním, při čemž se nezřídka muž a dívka o samotě pospolu baví, ba i chodí spolu na procházky. Rodiče nepřekážejí v tom svým dcerám.

Na západě existuje obvyklý tancování: mužský a ženský, postavení se proti sobě tvář k tváři, drží se jeden druhého. Mužský objímá rukou záda ženštiny, tato se opírá o rameno mužovo a takto tancují točce se po kruzích. Vždy čtyři nebo pět párů tancuje pohromadě, a otočivše se náhodně státnou stříti. Obvyklý tento odehrává existuje na západě; v tanečních velkých i malých

skému předsedu? Nikoli. Čeští poslanci, ať demokratictí nebo svobodomyšlní musili vědět, že jejich pomoc hlasováním pro hmotné a národní potřeby a zájmy ostatních rakouských Slovanů.

Každému jest známo, jak čeští svobodomyšlní poslanci po léta nadovali, zříditi Slovanský klub, který by čítal za členy všechny poslance všech kmenů slovanských.

Slovanský klub pouze na kmenových základech spočívající se neuskutečnil proto, že pouhá národnost není dosti pevným pojtkem a proto že každý slovanský kmen měl, má a bude mít své zvláštní zemské potřeby.

Lepší a pevnější bude nás se Slovany i katolickými Němci pojiti pásky, pak li v příští říšské radě bude zasedati co nejvíce dobrých Čechů a dobrých katolíků.

Strach před katolíky, před klerikály českými a před katolickou školou jest více vymyšlený a dělaný, než vážný a opavdivý. Vždyť známe tak mnohého svobodomyšlného poslance a předáka, který s dobrými katolíky, ba i katolickými faráři a kaplany se přátelí, ba který své dítky posílá do té vykrížené konfessionální, ano dokonce i do klášterní katolické školy (a to často i do katolické školy německé!) Ano, všem známý šípař, který denně v „Národních Listech“ a v sobotu v „Šípech“ chrlí spousty síry a ohně, smůly, jedu a kalafuny na nenáviděné Bryněchovce, klerikály a jezovity, ten rovněž jediné své dítko, nejdražší svůj poklad, světil klášterní škole u sv. Anny v Praze.

Když se tedy těch „klerikálů“, té „černé armády“ ve skutečnosti ani ti nejradikálnější poslanci a novináři nebojí, tedy se usvědčují z nepravdy, pakli upřímně katolíky z nevlastenectví obviňují.

Dobrého katolíka, ať jest to kněz, šlechtic, úředník, učitel, obchodník, živnostník, rolník anebo dělník, nemusí se žádný pořádný člověk báti. To spíše ať se má každý na pozor před špatným člověkem, který každým v nic a nemá svědomí.

Dáváme proto všem poctivým a upřímným Čechům tuto dobrou radu: Každý vol tak, aby celý český národ měl z toho co největší prospěch!

Národ český neměl na českém sněmu a v Říšské radě nikdy dobrých parlamentárních pracovníků nazbyt. Každému věrnému Čechu musí proto záležeti na tom, aby s volebního osudu vyšli jako zvolení poslanci mužové ti nejlepší. Svědomitě plnění úlohy Říšským poslancům vykázané již samo sebou věci dosti těžkou jest, takže jen mužové obesiřní, poctiví a potřebnými vědomostmi a zkušenostmi opatření, mohou zvládnouti ji.

Nikdo nerci: Na mém hlasu nezáleží. Záležejí na každém hlasu a proto konec každý svou povinnost jako volič a Čech! Vol tudíž statečně, vol i dobře, t. j. vol muže pravého!

Voličové! Kdo vlastní dům svůj dobře neopatrjuje a v pořádku neudrží, toho nevolte! Neopatřte on ani blaha obecného. Kdo bez potřebných vědomostí, nebo s pokřivenými nekalými aneb nekalými prostředky Vám se vltvá, toho nevolte! Nemůže Vám býti ani ke cti, ani k prospěchu. Kdo pohorlivý život vede, nespolehlivě povahy jest, nekonečnou řadu svých povinností, více Vám slibuje, než li učiníti máše, toho nevolte! Kdo národ a vlast miluje a smílou Čtenář poznal, že byl to pekelný trest na tanečnický.

Z karatelů vystupuje pak Tobiáš Mouřenín spisem svým o lidčle tancechtivých panen a paní z r. 1594.

Než dosti o traktátech starodávných nepřátel tance. Časy se změní a lidé v nich. Tance za našich dob pozbyly dávne smyslnosti a staly se uslechtilějšími.

Nejprudší válečné tažení vypověděli protestantští pastoři valčíku, proti tomuto „nemravnému, nestydatému a vířivému tanci Němců. Zejména spisovatel Jacobi všady horlil proti němu a Angličan jeden vyzval své krajany ku křížácké válce proti ubohému valčíku. U nás byl tento miláček dem i úředně stihán.

Ve dvorním dekretu ze dne 18. března 1758 se tančení valčíku výslovně zakázalo, neboť se tam praví:

„Nelze se nám nezmíniti, co za posledních misí (t. j. úředních komisí) v království Českém pozorováno bylo, že se tu zmahá totiž jakýsi druh tance, který jest zdravý škodlivý, tak i pro hříchy velice nebezpečný a který se vůbec valčík nazývá; protože chceme, aby tanec tento bezohledně odstraněn byl, tedy nejmilostivěji poroučíme, že jej v oněch místech, kde znám jest, přísně zapověděti máme.“

Než i valčík přestal dobu persekucí a ve valčíků dámám k díku obratně kdo se točí a houpá, tomu svědčí i bez řeči Štěstěna, jindy dost skoupá.

Valčík se dnes tančí na celém světě; pouze na protestantských dvorních plesích v Německu považuje se podnes za tanec nevhodný. V nejpolebnější době proklestila valčíku cestu ve Stuttgartu královna Vítězslavská — a ta je rozená Češka, dcér pána na Náchodě.

leje, upřímně, blaha soust a upřímně, poctivě by stým srdečným a věrným srdcem se ujímá, potřebnými vědomostmi a zkušenostmi vyniká, v životě veřejném se osvědčil, kdo dle potřebnosti a potřeby, kdo jest dobrým katolíkem, jeho vůle svorně a vykonává velkých skutků pro vlast a národ! Voličové! Zvolte-li muže poctiví a skutečně vynikající, budou tito zajistit všichni pracovatí ve prospěch milého českého národa svorně a spojnými silami.

Novověké kompaktáty.

(1) V minulém čísle „Obnovy“ zmínili jsme se o kompaktátech, t. j. o smlouvě husitských kalíšnických Čechů s církví. Kompaktáty byly po čase církví zrušeny, proto že jich kalíšníci nedodržovali, a při tom přece za dobré a pravé křesťanství se vyhlášovali. Smlouva s církví byla zásterou šíření bludů. Ačkoliv nížádný katolík netvrdí, že všickni představení církve katolické byli bez vady a nikdy v řízení církve, pokud se týká provádění kázně, nepochybili, tož přece stojí ta církev katolická, co se týká pravdy čili učení před soudem dějin, skutečně jako skála nepohnutá. Věc tato měla by odpárcům jejím otevřítí oči, a měli by vidouce, že se pravda měniti nemůže, jen s úctou hleděti k církvi, která, ať se děje, cokoliv, pravda neobětuje nikdy.

Často spatřujeme v dějinách, že církev měla voliti buď obětování pravdy nebo obětování náklonnosti mocnárů, ba i celých národů. A hle! Pravdu, ani jediný článek z ní, neobětovala církev nikdy, raději strčila třebas celé národy.

Ze církve s nebezpečností, že přijde o celý český národ, zrušila kompaktáty, když se jich užívalo k hubení pravdy, to jest to, co nám účtu k ní zvyšuje.

Že pak se skutečně kompaktát k hubení pravdy užívalo, vysvitá třebas jen z nepatrného nahlédnutí v dějiny. Tak praví nám dějiny, že kalíšníci říkali: V kompaktátech smlouvali jsme papeži poslušnost slovem i písmem, nikoliv srdcem! Ůtme o jejich kněžích, že zavrhovali svátost břimování, nečtili ostatků ani obrazů. Jáhnové jejich i podjáhnové, ba i docela nevěstí sloužili má; v Chrudim docela i ženská sloužila má sv., udělavši si tonsuru.

Přes to vše hlásá se na základě těch „velikých dějin“ národa našeho, že církev nezachovala se k českým kalíšníkům upřímně; přes to vše lije se zást a pohrdání papežstvem do srdcí mládeže. A kdo se odvážá říci: Tuhle jsou zfalšované, nepřátelství k církvi strannicky přibarvené dějiny, ten jest nepřitelem národa, ten „čmára po slatých listech dějin“ atd.

Ku konci devatenáctého století dělají se zase kompaktáty politické a národní. Kompaktáty se urobily na Moravě, mezi stranou staročeskou a „lidovou“ kompaktáty se uzavřely v Praze při posledních doplňovacích volbách obecních a zase při volbě starosty; následkem kompaktátů má Chrudim po delší době zase svého starostu. Smlouva mezi Čechy a Němci v Čechách, jež nazvána byla „paktacemi“, uzavřená za ministerstva Taafeho, nebyla uzavřena. Za to nyní vláda Badeni-ova překvapila svět prohlášením, že nás čekají nové kompaktáty Čechů s Němci v Čechách.

Když se urobily kompaktáty na Moravě, měli mnozí za zlé, že katolíci vystoupili jako strana zvláštní. Zapomělo se, že katolíci měli kompaktáty se staročechy, chtěli býti s nimi stranou jedinou, budou-li staročechi věrně státi při pravdě, při náboženství. A kdo zrušil kompaktáty ty? Strannické listy křičely ovšem: Klerikálové to učinili, trhají jednotu atd. — Porušení kompaktátů bylo na straně staročechů, ti přešli na stranu protináboženskou. Ale jako obyčejně žádalo se od katolíků nic více a nic méně, aby mlčeli a obětovali pravdu, aby vydali ji na pospas bezbožníkům. Patnácté století v novém vydání.

Podobně se to bude opakovati všude, kde se budou katolíci ze sna své lhostejnosti probouzeti. Všude budou srdečně pro smír, pro jednotu, ale ne za cenu pravdy. — Ovšem všude budou za to zást a neb aspoň nelostí stihání, — ale za cenu pravdy, nemohou katolíci přijati domélu, neupřímnou oblibu odpárců neb nezalců pravdy.

A jako pod zásterou kompaktátů církevních vyhlášovali se největší škádcové pravdy za pravé a dobré křesťanství, tak to jest a bude zase. Kompaktáty dle přání k víře lhostejných mají hlásati katolickému lidu: Vidíte, vždyť my si náboženství vážíme atd. A kde katolíci takovéhle kompaktáty zruší, tam padne na ně výčitka: Chť jen nadvládu, chť panovati; vždyť my víře nic neděláme. Ale to je to právě. Mnozí myslí, že již to má postačiti, když pro víru nic nedělají, kdežto katolíci ohtí, aby se zákonodárstvím víra chránila, a nebyla na pospas vydána bezbožným profesorům, učitelům, novinářům, poslancům, židovským i pokřtěným nevěrcům, ať jsou jakéhokoli povolání, které na lid katolický vliv jim dává.

Tedy o pravdu se jedná. Té škoditi, tu hubiti, kdekoliv jsou probuzeni, katolíci nedají, tu po

vanějším příměsí křesťanské církve své lhostejnosti obětovati nikdy. Říšské časnéky — pakli se při tom bude pamatovati, že mnohé z nich jediné křesťanství správně rozkládá, — přepustí katolíci komukoliv, má-li již k tomu potřebné schopnosti. Neboť i to patří ku křesťanství, aby se volbami nesložilo otižádnosti méně schopných jednotlivců, a nebo aby se vzhledem volba nebyl neschopen se slosti na stranu protivnou na úhor vlasti a obecného dobra.

Opakujeme, jen o pravdu se jedná. Opakujeme to proto, že bez ní, bez základu, který ona klade, žádné kompaktáty nejsou možné. Jsou to, jako by s 15. století, kompaktáty písmem a slovem, ale ne srdcem. Rozpadají se jako smlouvy diplomatů, při nejbližší příležitosti, když jedna strana vidí v porušení jich svůj prospěch.

Proto jest přáti, aby ty kompaktáty, které prý vláda chce v Čechách provésti, měly za základ pravdu, kteroužto jest katolické křesťanství.

Toto křesťanství hlásá totiž následující zásady: Jsme co do ceny lidské důstojnosti všickni rovni. — Co nechceme, aby ti jiní činili, nečiní ani ty jim. — Němec a Čech jsou si rovni; Čech nesmí státi o vyhubení Němců, a Němec ne o vyhubení Čechů, vždyť to bolí toho i toho, když se mu to děje. —

To tušíme byl by jako kámen uhlí — ale ten poskytuje jediné křesťanství. Liberalismus se všude od této zásady uchýlil a vždy jednal dle zásady své: Kdo je silnější, ten panuje. — S liberalismem v myslích byly by naše kompaktáty zase jen písmem a slovem, ale ne srdcem. Kéť by to liberálové na obou stranách uvážili!

Na věky pak zůstane pravdou, že náboženství, ačkoliv věčný cíl člověka nejprv na zřeteli má, přece všude i k časnému blahobytu národu nevyhnutelně potřebno jest.

Myšlí-li se, jak někteří horkokrevní praví, ať my teprv po skutečích věřme, ve Vídni ať i z nezáhla — na „korunovaci“ v Čechách, ta již předem pravíme, že k oblažení, sezení a znovuzrození národa českého nepostačí „kompaktáty“ s Němci, a — jak ovšem i nutno jest — s říší rakouskou. Krom toho všeho jest národu našemu zapotřebí kompaktát s nejvyšším Panovníkem — s Bohem.

To ustavičně vylučování náboženství s programem národního a chybné i chabé mlčení katolíků oproti liberalismu v zákonodárství, přivedlo nás tak daleko, že máme již taky — výslovné athéisty (bezbožce). Máme pak je nejen mezi dělníky, ale což horšího jest, mezi studentstvem. Atheistů životem — o Bohu mlčících, jím se neřídících, — máme pak krom toho plnou zemi.

Jako se v naší vlasti na bojišti duohů srazil vykleřismus s domácí vírou svatováclavskou, a pak opět švýcarsko-německý protestantismus s náboženstvím otců našich, a následovaly i boje, vzpoury, převraty politické a národní zanechavše po sobě spoustu mravní a hmotnou, zbořeniny a bídy, — tak lze očekávati velikou srážku duchů, v níž se bude jednati o ateismus a katolicismus, a o vážné následky. Přisný soud dějin čekal by ty, kteří by se, kdyby došlo ku znovuzřízení království českého spokojili s kompaktáty s Němci říší a korunou ve věcech národních a politických.

Dosavadní kompaktáty s Bohem, jak je máme nyní, jichž obsahem jest: „Vždyť my máme náboženství v úctě“, nebo: Strana svobodomyšlná proti náboženství nevystoupila, — byly by zajisté rovný oněm v 15. století. Byly by zásterou nevěry a nepřátelství proti církvi katolické. Jako pod jménem „strany pod obojí“ skrývali se druhdy všickni, kdožkoliv byli nekatolíky jakýchkoli odrad, a bludy a smatky bujely, tak je to po dnes. Pod zásterou kompaktátů: Vždyť my nejsme nepřáteli náboženství, — bují nejen zást proti církvi, ale úplný ateismus. A mnozí z nás netají se obavou, že by v podhradí pražském, kdyby vládl čeští svobodomyšlníci, ještě tužší okovy na církve se kuly, než ve Vídni.

Církev to vydrží, marně nemáhá. Ale národ atheistický musí hynouti. Proto i z upřímného vlastenectví voláme již předem: Srdečné kompaktáty s Bohem, musí se přijati do programu „korunovačního.“ Popatřte do Uher, a přisvědčíte nám snad. Nepostavíte-li rozhodně, bez přetvářky, se srdečnou náklonností k náboženství a s pravým jeho oceněním hráz ateismu, pak přijdou... zbořeniny. Tedy ještě jednoráz: Srdečné kompaktáty s Bohem!

Co týden dal.

Jeho Veličenstvo císař a král náš navštívil koncem měsíce dubna s ministrem zahraničních záležitostí, hrabětem Goluchovským ruského cara v Petrohradě.

Hrabě Muravěv, správce ministerstva ruských zahraničních záležitostí, navštívil Paříž a Berlín, aby tu vstoupil v bližší styky s rozhodujícími politickými osobami. V obou hlavních městech přijat byl s velikými poctami.

Na ostrově Kretě, zejména ve východní jeho části vypuklo opět povstání, proto že Turecko

a provedením oprav a udržení podpor příliš dlouho otálelo. Obyvatelé nemajíce potraviny, loupi a vraždí a vyvolávají nové bouře mezi křesťany.

Framce, která Habsburky ve válce s Itálií zbraněmi, akčními válečnými radci podporovala, uzavřela s nimi obchodní a celní smlouvu. Habsburci následkem toho také v důvěrnější poměr s francouzskými katolickými misionáři.

Zvěsti z východních Čech.

Jeho Biskupská Milost ndp. biskup Jan Nep. Ed. Brynych jest našim chlapeckým politikům trnem v oku. Pustili do světa lež, že prý chce za okoli bradecké kandidovat v V. kurii; nechal prý však toho, protože prý se bojí — propadnutí. Naši Gambettové s cucátkem, kdyby se byli v školách aspoň něčemu naučili, věděli by, že v Rakousku nd. katoličtí biskupové nekandidují. Kdyby nejdůst. pan biskup chtěl dělati politiku, mohl by tak učiniti na sněmu království českého, kdež mu náleží virilní hlas. Jeho Biskupská Milost však sněmovního zasedání se neúčastní. Kdyby tam šel, obviňovali by jej čeští pokrokové a radikálové, že chce ubrati jejich vůdcům slávy, až dobudou českému národu státní právo, slibovaný palác blahobytu a sestátnění všech dluhů. Bůh uchovej! Tak nepřejímá Jeho Biskupská Milost nenf. Bude radikálům dokonce vděčen, pak-li národu něco moudrého a skutečně prospěšného dobudou. Bohužel, dosud vydobyli českému lidu jednu prázdnou a druhou vysypanou.

Katolicko-politická jednota pro království České konala v neděli schůzi, na níž jednalo se o nastávajících volbách do říšské rady. Do schůze dostavili se m. j. J. Exc. princ F. Lobkovic, hr. V. Schöuborn, hr. Erv. Nostic. Po řeči vdp. P. Kuchynky účastnili se debaty: hr. Erv. Nostic, P. Drozd, p. Žizka, p. Žák, P. Šimon. Mezi jiným stěžováno bylo na stále mizení národnostní otázky, na jejíž místo vstupuje boj třídní, který znamená počátek revoluce a který nikomu by více neškodil jako našemu národu. Z té příčiny je třeba, aby strana katolická sdružila se politického života a zasadila se za odvrácení možných pohrom národu brozících. Kompromis mezi stranou mlado- a staročeskou, o němž se mluví, byl by nezdravý; lépe bylo by, aby živly konservativní spojily se a kandidovaly s katolíky. Ku konci poukazováno na horlivou činnost soc. demokratů. Treba strana katolická nezlínala, přece pozná alespoň svou sílu.

Učiteláský věstník. Na měšťanské škole v Náchodě ustanoven byl katechetou vp. Ferd. Gottwald. — Učiteli po případě učitelkami se stali: Anna Konířová v Jilemnici, Vendelín Franc ve Slavonově, Fr. Pavel v Bolehošti, Bedřich Mindl v Kuklenách, Josef Řebíček v Žitavě, Antonín Dolanský v Čibuzi, Fr. Freiberg v Hořicích, Josef Vonka v Lochenicích, Rudolf Štěpán v Chlumu, Vlad. Tvrzský v Cerekvici, Josef Pultar v Předměstí, Fr. Novotný ve Vřetníku, Em. Baudyš v Zděchovicích a Jakub Raška v Dřítči (u Pardubic), K. Hájek v Kostelci, Vojtěch Vokřínek v Mozděnicích, Vc. Preininger v Trojovicích, Vojtěch Berger ve Vorli (Chrudim), Jindřich Preis ve Velkém Poříčí, Jan Hostánský v Brzicích, Václav Žák v Dobřanech, Karel Vomečka ve Sněžném, Václav Reimann v Pohorí, Josef Kudrnáč v Roketníku, Jan Dolek v Král. Lhotě, Alois Netík v Černčicích, Ferdinand Jirsa v Novém Hrádku, Antonín Šolc Nové Město, Fr. Jirůtka v Nové Pace. — Podučiteli se stali pp.: Josef Petr v Práskatce, Jan Tíkel v Novém Hradci Králové, Josef Weisbauer v Třebouchovicích, Emanuel Baudyš v Dřítči, Josef Jirásek v Hronově, Václav Chmelář v Pěkově, Václav Vraný v Hořicích.

(21) Jak se dělají z Jesuitů Jezovitě, toho zajímavý doklad podává Tomáš V. Bílek ve svých „Dějinných konfiskacích“ Dne 26. května 1621. potvrdil císař rozsudek smrti nad některými původci katastrofy bělohorské, nařídil zároveň, aby exekuce odložena byla, až po vynesení rozsudků ostatních; časem takto získaného mělo se užití k tomu, aby někteří z odsouzených, mezi nimi též Martin Fruwein z Podolí, jeden z býv. direktorů, ještě jednou porobeni byli výlechem v příčině píklé volesrádných, které kuli již r. 1607—9. Toho ulekl se zmíněný Martin Fruwein tak, že maje se dne 7. června před cíř. komisí dostaviti, vrhl se s Bílě věže, kde uvězněn byl, do příkopa zámeckého pod mostem pražským a tam mrtv nalezene jest. Poněvadž však rozsudek, jímž vyřčeno bylo, že tělo jeho po popravení má býti čtvrceno, již v moc práva byl vešel, stalo se tak po zvláštní poradě cíř. komise tvrdelní dne 9. června 1621. Tak líčí vše sám Bílek na základě historických pramenů, avšak on jde dále. Týž den 9. června 1619. — tedy před třemi lety — určen byl od direktorů za poslední lhůtu k vystěhování se Jesuitů z Čech a zároveň vydán mandát sepsaný od téhož Fruweina, v němž Jesuité se mnohými nářky těžce obviňují. V této shodě okolností věřící katolíci spatřuje prst Boží, revěící národu; vševědoucí Bílek

však dle Jesuitů. Referuje o celé věci takto: „Na mrtvole jeho vykonána byla poprava podle rozsudku na osobu již živou již vyřčeno, jak to ve svědění poradě cíř. komise hrdeční (bespochyby příčinou Jesuitů) bylo ustanoveno dne 9. června s... Jediné slovíčko bespochyby a s obětavých obhajeb církve katolické, jímž nám na několika místech před tím deznati musili, že příčinám jejich umíraený četné přikrostiti rozsudek, učiní „nešťastný“ historik Bílek křesťanské hyeny, které ani mrtvým nedají pokoje s rozkoší kanibalů hrabou se ve vášnostech zabíjících nepřítel. Doufejme, že se bystrému dějepysci Bílkovi na této cestě podaří vypátrati i onoho Jesuita, který nešťastného Fruweina „bespochyby“ s Bílě věže dne 7. června shodil, aby čtvrcení právě 9. června a ne jindy konati se mohlo. — Pan Bílek píše všudy Jesuitů, měl ale užiti obvyklého Jezovitě. Jesuité jsou lidé řídicí se oněmi třemi známými radami evangelickými, k nimž přistupuje alib neomezená poslušnost k papeži vzhledem misii — jezovitě jsou lidé řídicí se heslem „účel posvěcuje prostředek“; Jesuité zakladatel sv. Ignác z Loyoly, znám jest celému světu — jezovitě původce nám katolíkům úplně jest nepovědom; památku Jesuitů hlásají nádherné chrámy, monumentální budovy, umělecké památky jezovitě bývají prázdne kasy, kletby věřitelů, slzy dělníků; Jesuita musí býti katolíkem a přísně zachovávatí příkázání Boží i církevní — jezovita nemusí býti ani křtění, a je-li, pak pro něho neplatí „Mrtvé aktivě pochořovatí“ zrovna tak jako „Nepromluvíš křivého svědectví proti bližnímu svému“. — Ostatně rušení za správnost tvrzení, že 9. červen to byl, jenž r. 1618 od direktorů dán byl Jesuitům za poslední lhůtu k vyjiti, se semé musíme ponechatí Bílkovi; Dr. Řezníček uvádí ve svém spise „Bílá Hora“ I. 29. datum 8. června.

Delegáti katolických spolků sdružení náhodského obývají v Hronově v místnostech katolického spolku dne 7. února v neděli o 2. hod. odpolední poradní schůzi, za přítomnosti voleb do V. kurie s násled. programem: 1. Koho voliti za poslanca do V. kurie. 2. Čtení pastýř. listu za přítomnosti voleb. 3. Volné návrhy.

Čechové budějovičtí nabídli kandidaturu za město Č. Budějovice princ dr. Bedř. Schwarzenbergovi, o jehož zvolení také nepochybujeme, pak-li nabízený mandát přijme. — V páté kurii obývají na Budějovicích kandidovat: český křesťanský sociál, pasif p. Blažej Schüttlinger a Č. Budějovic a pokroková, p. řídicí učitel Josef Müller ze Zborova. Váše se pomýšlí na kandidaturu hraběte Vladimíra Lažanského, předsedy českoslovanské národopisné výstavy. Socialisté kandidují redaktora Němce z Vídně. Němečtí liberálové nebudou kandidovatí více Taschka z Budějovic, jehož otec býval českým vlastencem. Také němečtí nacionálové a křesťanskí sociálové pomýšlejí na vlastní kandidatury. Ve skupině budějovičské jest v páté kurii asi 300 volitelů českých a na 400 volitelů německých. Volbu toho kterého kandidáta máše nejvíce rozhodnouti kníže Adolf Josef ze Schwarzenbergů, jehož panství protírají se po většině volebního okresu. Velký vliv na volby volitelů budou mít též hrabě Karel Buquoy, hrabě Černín a klášter cisterciácký výněbrodských. Němci budějovičtí křesťovité se namáhají, aby za město Budějovice prosadili co nejvíce svých volitelů. Bojce se, že by 20 000 Čechů mohlo přehlasovati 11 000 Němců a řídě poměrně zámožnějších, snaží se Němci, aby se volili volitele dle městských čtvrtí. Vnitřní město má voliti dle „Budívoje“ 16, pražské předměstí 21, vídeňské 14 a linecké 6. Tento způsob volitelů považujeme za nesprávný. Do obecního zastupitelstva volí voličové výbory společně s celou obcí města Budějovic. Správně mají tedy všichni voličové z celého města voliti všech 57 volitelů za město Č. Budějovice. Němci ovšem počítají chytrácky takto: Ve vnitřním městě a na Lineckém předměstí vítězíme při stejné počtu voličů obou národností větší čílostí; na vídeňském předměstí řádění morčat, násilí a úplatky udolají českou majoritu, tak budeme mít 36 voličů a na českém pražském předměstí, tam ať si bodí Čecháckové sbyvajících 21 volitelů zvolí. Takovýto výsledek volby volitelů v Č. Budějovicích učinil by vítězství konservativního kandidáta na českém jihu naprosto nemožným Socialisté a pokrokové nemají naprosto žádné naděje zvítězit.

Z jednoty katol. tovaryšů. Minulou nedělí přednášel p. prof. J. Hron „O jevech galvanického proudu“. Přednáška oživil četnými demonstracemi, jímž vysvětlil základ moderních strojů elektrických, s nimiž setkává se zhusta v životě i člověk zastudovaný. Výklad těžil se poutavé pozornosti. V technickém kroužku přednášel p. Marek „O španělské inkvizici ve světle kritické historie“. Zdař Bůh!

Pěvecká jednota Cyrill v Čibuzi pořádala dne 10. ledna t. r., zábavní večírek v hostinci p. Svíčky v Oujezdě, který se nad očekávání vydařil, veškerá čísla programu byla zdařile přednesena. Cvičitel zpěvu, pan Svíčka, jakož i účinkující členové jednoty zaslouhují všestranného uznání. Též na Matici bylo pamatováno. Václav Podaný, člen jednoty, vybral mezi přítomnými hostmi 2 zl. 20 kr. na Ústřední Matici školskou.

Sladká pomsta — s hořkým kořínkem. Pod tímto záhlavím přinesli jsme v čísle předminulém správu, která octla se vp. Fr. Janák, kaplan v Žitavě, pro brožurku „Porážka klerikálů v Žitavě“ před c. k. krajským soudem v Jičíně. Slí-

bili jsme, že se o tom blíže i o výsledku zmááme. P. kaplan Janák dovolil si totiž „bes dovolení žitavských pokrokových“, rodati ve své kaplance a i poštou zaslati brožurky otká obrany své cíř, napadané p. Rašinem, bývalým učitelem v Žitavě, nyní v Brandýse n. L. působícím. Některý se ctitelů Rašinových udal tento složen kaplanův u sl. c. k. okr. š. rady v Novém Bydžově. Tato pak vyzvala v září m. r. místní š. radu v Žitavě, udala nejen tohoto jako neoprávněného rozšiřovatele dotčené brožury, nýbrž spolu i p. učitele L. Náglu, kterého mimochodem řečeno na místě Rašinové mládeže prý v Žitavě nemáme (11?) a p. Václ. Staňku, kostelníka v Žitavě; celá věc octla se pak v Jičíně. Lidé brožurkami podarovaní měli všechny tři rozšiřovatele brožur za nesákonitěho skutku usvědčiti. Předběžný výsledek konan na stědrý den u c. k. okr. soudu v Chlumci. Hlavní přelčení pak dne 15. ledna v Jičíně, kdež sl. c. k. státní zastupitelství u c. k. del. soudu okresního v Jičíně žalovalo dotčené osoby s přestupku §. 23. zákona o tisku. Obžalovaní nemajíce, co by více podotknouti měli v Jičíně než co v Chlumu byli vypořídali, k hlavním přelčení se nedostavili. Dne 29. m. m. došel pak jich rozsudek tohoto znění: Jméno m. Jeho Veličenstva Císaře! C. k. m. deleg. soud v Jičíně usnul o žalobě c. k. státního zastupitelství v Jičíně na P. Františka Janáka, Ladislava Náglu a Václava Staňku pro přestupek §. 23. zák. o tisku — po blavním líčení dne 15. ledna 1897 odbyvaném, za přítomnosti c. k. auskultanta dra. Lepaře, jako veřejného žalobce, v nepřítomnosti obžalovaných, k návrhu žalobníka na použití zákona, takto pravem: P. Fr. Janák, kaplan, Lad. Nágl, učitel a Václav Staňka, kostelník v Žitavě propouštějí se podle §. 259. č. 3. tr. ř. s obžaloby, že na konci srpna nebo na začátku září r. 1896 rozdávali v Žitavě tištěnou brožurku „Porážka klerikálů v Žitavě“ mimo místnosti, řádně k tomu ustanovené. Dávody: Co se týká P. Františka Janáka jeho doznáním a výpovědi svědkův toliko to je prokázáno, že brožurka: „Porážka klerikálů v Žitavě“ ve svém bytí, t. j. na faře rozdával a mimo to i poštou zasílal jeden výtisk se seznamem domobránců obecnímu starostovi v Radovesnicích a asi 4 exempláře P. Dvořákovi, děkanu v Nebovidech. — Avšak obžalovaný rozdávaje tuto brožurku jediné práva svého, jemu jako pisaleli a nakladateli jejímu dle §. 3. zák. o tisku příslušejícího užíval. Jisto je totiž, že brožurka sám sepsal a v tiskárně St. Pospíšila setá v Chrudimi svým nákladem vytisknouti dal. Dle §. 3. zák. o tisku pak měl nejen právo tiskopis ve svém vlastním bytí prodávati, nýbrž i rozdávati a poštou zasílati — a slušelo proto dle §. 259. č. 3. tr. ř. vynésti rozsudek osvobodovací. Pokud pak se týče obžalovaných: Ladislava Náglu a Václava Staňku, není o nich důkaz o proveden, že řečenou brožurku někomu rozdávali a soud pro o nenávist o tom přesvědčení, propustil je dle §. 259. č. 3. tr. ř. s obžaloby. A tak pokrokové Žitavci — přišli o radost. Netajili totiž mnozí předem již svou radost, že takto jistě nyní kaplanovi, jehož „vroucné cíř“, hlavu rozlápnou. A zatím dovědět se o výsledku soudu zůstali se samé lásky celí „zdrčení.“ A což více! Metla, kteráž dle jejich myšlení, šlehati měla v Žitavě vše co katolické a vše co s katolickou církví souvisí, obrací se proti těm, kdož všeho toho ruchu pokrokovského v naduté pyše činili vůdcem. Rašín „vítěz“ odešel — a patron jeho, Žampa, starosta to žitavský, dne 23. ledna v žalobě cukrovary Libňovského proti sobě zkusil, že naduté pokrokové ství nikam nevede, leč ku veřejné ostudě. A tak nyní zcela jasno, že „sladká pomsta“, původně zosnovaná pokrokovým Rašinem a nyní mající být dokonána pokrokovým Žampou — skončila se pro původce hořkým, ba přehořkým kořínkem!

(9) Tolstoj z ruské církve vybočován! Co nám katolíkům všelijakí lidumilové a náboženští štonaralové navytýkají, že jsme ve své církvi příliš rigorosní čili přísní a ostří, trestající i v ylo n e n í m z ní toho, jenž zarytá a tvrdošíjně trvá v poznaném bludu. Dvojitěhodní páni pastoři postarali se již o to, aby kde který Čech „uvědomělý“ měl v posměchu a v nenávisti církve „samospasitelnou“, ačkoli i u protestantů docela podobná procedura se zachovává proti provinilcům, podepsavím revers na katolické faře před snátkem, v němž jeden snoubenec je katolíkem a nechce od své víry nečtně upustiti. Kdo chce, doče se o tom poučení v páne Kozákově spisu „Co je pravda?“, který možná si koupiti v Čáslavi snad u samého dvojitěhodného pána. — Včera překvapily mne „Katolické listy“ zprávou, že i v ruské pravoslavné církvi zachovávají osvědčený prostředek — vybočovati se své církve toho, který revěti dle ní. Stalo se tak v tyto dny slavnému románopisci Tolstému na podnět Pobělonoscevu, a naše liberální a židovské noviny jsou tiché, jakoby o ničem nevěděly! A „překvapuje“ toto brobové mlčení tím více, že ještě před nedávnem tloukly na poplach tyto žurnály, když totiž jednalo se o suspendování polského kněze katolického, známého P. Stojalovského! Inu, řijeme v době „rovnosti, práva a svobody; proto jednoho hubičkují páni liberálové a druhého poličkují; ale raději sekýrou do hlavy od poživoditělych liberálů, než hubičku na tváře — ovšem pro nás katolíky raději a čestněji tak se děje. O1 všelijakých lidí dří se hubičkovati, není ostatně nic hezkého, — o těch potupa více nás kráší! Nezapomeňme však příležitostně rýpalům připomenouti, že nejen katolíci

ujedná i postavení a zpravení židovské společnosti a jejího vztahu k ostatním občanům. Židovské společnosti, ať už jsou, nebo ne, jsou v naší zemi v podstatě neznámé.

Návě centralistické. Balamutit český lid spíše smyslnými výmysly, než jest „Národním listem“ již vrozeno. Nejnověji obviňují české katolíky a duchovenstvo, že chtějí zakládati novou císařskou centralistickou stranu. Za doklad svého tvrzení používají schůze delegátů katolického duchovenstva ve Vídni, v níž se jednalo sice o mpravení duchovenstevských platů, nikoli však o politice, dále katolického sjezdu v Solnohradě, na němž rozhodně zatracen byl liberální centralismus a kde právě rozhodný důraz se kladl na samostatnou samosprávu a federalistické upravení Rakouska. Program řádné politické strany v Rakousku není státoprávní a národním pořádkem českého lidu tak blízký, jako program, který přijali katolíci němečtí v Solnohradě. Tato slova promluvil starý, poctivý Rieger nynějšímu redaktoru „Obnovy.“ N. L. počítající na neznalost svých čtenářů, tvrdí ovšem drzou lež.

Bankrotý se množí. Nejprve prohlásil Francouz Brunetti bankrot v údu, po něm vrchní soudní nadzledník v Bologni bankrot své domě, a nebe dlouho trvá, nakládá se Dolních Rakous o novém bankrotu, o bankrotu moderní školy. Dala tamní společnost větna na denní pořádek jakožto čtvrtý odstavec: Soustava vyučování řeči a počítání na škole obecné. Že dosavadní způsob vyučování těchto předmětů, daleko nevyhovuje skutečné potřebě není mezi zasvěcenými žádným tajemstvím více; viděl i mezi rozhodnými přívrženci liberalizmu osvědčí se bláznové, že stará škola v této příčině působila mnohem zdárněji více prakticky. Žáci, kteří odbyli střední školu, nedovedou správně napíši diktando, jednoduchý početní příklad — mají-li ho provéstí s blávy — čísi jim obtíž. Náky v této příčině mnozí se nejen mezi rodiči, ale i mezi mistry a pracodárci vůbec, pokud nelze jim spokojiti se pouhým mechanismem, jako n. p. tomu je v továrnách anebo ve slábně. To je přesvědčením všeobecným a kdyby vyskytl se pravý muž, který by tomuto přesvědčení nepokrytě dal výraz, strne sebou celou veřejnost. Spolek katolických učitelů nebyl by ani po této stránce sbytečným. Známe mnoho vážených učitelů, kteří jsou téhož mínění, jenom že je pronášejí za stodoles.

Židovská organizace. Veřejný život v našich městech soustřeďuje se v hostincích. Každá strana má svůj hostinec, kde její přívrženci se scházejí a radí. Tak i židé, kdekoliv v větším počtu bydlí, mají svůj židovský hostinec, kde scházejí, smlouvají i škorpí. Ale ne všichni do „synagogy“, jak někde též židovské hostince zavou. V každém městě najdeme několik „od štepenců“, kteří se zálibou vyhledávají společnost křesťanskou a dle toho, ku které straně se tato hlásí, i oni mínění své upravují. Jsou to ovšem pouze jednotlivci, ale bývá jich vždy tolik, aby stáli na všechny nejpodstatnější hostince, tak že každý hostinec má svého žida, kteří patří mezi denní hosty. se všemi se zná, na jejich záležitostech i poradách podíl berezkrátka jejich stranníka a přívržence platí. Židu takovému neujde nic, co se v hostinci mluví, všude má oči, všude uši. A jak by ne? Vždyt zítra musí referovati hlavnímu štábu co se v jeho hostinci dalo a mluvilo. Takovým to způsobem mají židé celý život v místě v neustálé evidenci a dovedou dle toho jednání své zaříditi. V našem městě měli jsme žida, který se zálibou navštěvoval hostinec, kde se scházela mladožidovská společnost, jejíž členem a ve mnohé příčině našepťavcem byl. Po letech se odstěhoval do jiného rovněž českého města, kde si zařídil samostatný obchod. Ale v české společnosti býval od té doby fidičkým hostem; neměl toho potřeby více a hloupými gojmy se špinil: „v novém působišti patřil již ke štábu“. A jak je tomu v malém, tak jest tomu i ve velkém. I v národě tvoří židé svou společnost pevně zorganizovanou, fidičtí se svými určitými zákony, jimiž všichni židé bez rozdílu podléhají. Jednotlivci ovšem této organizace se vzdalují, ale na oko jen, aby vetřiti se mohli do organizací jiných, možno-li ve smyslu židovstva je ovládati a nelze-li toho, aspoň činnost jejich kontrolovati a o ní nahodě referovati. Tak máme židy staročechy, židy mladočechy, židy pokrokové, židy Němce, ano znal jsem i žida-klerikála, skrátka ve všech táborech, ne ale aby sloužili těmto stranám, nýbrž aby vyváděli a na prospěch židovstva působili. A jest to známka větší prozíravosti a dospělosti politické a našich krajanů německých, že se nebezpečných cílů těchto židů zbaviti hledí. Neškodilo by ani u nás v této příčině činnost židovskou bedlivěji sledovati.

Krise v oboru v textilním sice ještě nastala, ale zdá se býti na obsor. Jednotlivé továrny i obchodníci omezují výrobu a někde již tkalce propouštějí nemajíce pro ně díla. Smetné to vyhlídky pro lid horský, výhradně na tkalcovinu odkázaný.

Reklami proti cukrovárenským kartelům. Sdružení českých rolníků konalo v úterý v Praze schůzi, v níž pp. fidičtí Jozek z Č. Brodu, red. Hrubý z Libochovic, poslanci Kryš a Horák mluvili proti cukrovárenským kartelům. Posléze byla přijata následující resoluce: Pěstitelé řepy cukrovky v království českém shromáždění na veřejné schůzi dne 2. února 1897 v Praze rukojící o otázkách týkajících se pěstování řepy cukrovky usnesli se na následující resoluci: 1. Usnáváme velikou důležitost a potřebu průmyslu cukerního pro naše národohospodářské, zemědělské, jakož

i sociální poměry a přejeme si, aby přemýšl. ten ještě více ušil a smohl. 2. Máme to předsedání, že průmysl cukerní je neracionálně spojen a odkázan na sypce spolupůsobení různých činitelů, zejména na zemědělství a proto odesíláme nyní jednorázové počinání si cukrovárenských, kteří bez ohledu na tento nejdůležitější faktor kartelují se hlavně se tím účelem, aby snáze mohli ovládati výrobu řepy a diktovati mu se jeho plodinu cenu, pampone ani výrobu náklad nedosahující. 3. Vyslovujeme se proti jakémukoli kartelování a rayonování cukrováren, uznávající je za nemravné a zemědělství škodlivé, jakož i za skracování občanských svobod a práv a žádáme, aby kartelování a rayonování bylo svláštními zákony co nejplněji stíháno a samozem, zejména vyzýváme akcíve rolnické cukrováren, aby s kartelu vystoupily. 4. V příčině placení cukrovky uznáváme jediné omezení stanovisko za správné, když platiti se bude cukrovka dle její cukerní hodnoty na základě průměrné ceny cukru celého roku. 5. Vyslovujeme oprávněné přání, aby rolnictvu sručen byl také podíl na výhodách, které stáť cukrovárenství vůbec poskytuje. 6. Usnáváme spůsobit doma vypěstovaných semen řepních, jakož i význam národohospodářský domácího pěstění a proto žádáme důtklivě všechny naše cukrováren, aby kupovaly a podporovaly pěstění domácího semene cukrovky. 7. Jme se průběhu let minulých plně přesvědčení, že až dosud každé omezení pěstování cukrovky u nás dalo vznik jen většinu vývinu produkce řepní i cukerní v cizině, svlášť v Německu, tím více, nebylo-li omezení to odůvodněno a vyvoláno poměry přirozenými, ale nesprávnými správami tržními, nebo docela násilným vlivem kartelovaných cukrováren. Avšak nízká cena řepy v posledních letech nám nabízela a placení, v mnohé řepářské krajině musí nás denutiti k omezení, poněvadž při ceně tak nízké tím větších bychom utrpěli ztrát, čím více bychom řepy pěstovali. 8. Usnáváme toho potřeby, aby k vůli samosení dlouhých a drahých sporů stíženy byly pro každý cukrovar amiré soudy skládající se ze zástupců cukrovárenských, pěstitelů řepy a vlády, které by povstale spory po způsobu smírčích soudů na plodinových tržnicích co nejrychleji vyřizovaly. 9. Ukládáme výboru sdružení českých zemědělců, aby vypracovalo normální smlouvu dle příslušných zákonných poměrů o dani cukerní a tuto budoucímu sjezdu českého rolnictva předložila. 10. Budiž vyslána deputace k c. k. místodržiteli s výslovným přáním, aby na poradách při sdělování nových zákonů cukerních byli slyšeni také zástupcové pěstitelů řepy. 11. Budiž spracován výbor „Sdružení“ pamětní spis, ve kterémž buďtež vládě vyloženy všechny stížnosti ve dnešní schůzi i jiné rolnictvem pronesené. 12. C. k. vláda budiž důtklivě požádána, aby vzhledem k nynější veliké tísní zemědělské a světové soutěži usnadnila průmyslu cukernímu jak výrobu tak i odbyť, ale v první řadě aby hleděla zabezpečiti trvání průmyslu cukerního přiměřeným snížením daně cukerní. 13. Ukládáme „Sdružení českých zemědělců“, aby ihned založilo tak zv. „knihu černou“, v níž by veškeré odůvodněné stížky a ústíky rolnictva ze strany cukrovárenských a neovědomitých náhonců se řad rolnictva na věčnou paměť zaznamenány byly. 14. Kdyby nynější tísnivé poměry rolníka od cukrováren neměly dojiti brzké nápravy, přejeme si, by celá výroba v Rakousku byla monopolisována s případným vyvlastněním cukrováren ve prospěch zemědělců. Debaty dále účastnili se pp. Baláž z Chotutic, Špaček z Třineckého Újezda, Polák z Vrsovic, Kombarc z Vostřan, Hrubý z Libochova a poslanec Jaros. Do deputace k místodržiteli svoleni pp. Kubr, Zelenka, Kombarc, Špaček a Truhlář.

Naši pokrokové vyrovnají se hrdinstvím skoro těm pověstným sedmi švábům. Dřvtipem překonávají dokonce plešavské a pro moreasy si chodí až do Chropyně. Škoda, že to v Kocourkově nepřivedli až dosud za pěstířy a radní. Nu, pro útěchu jim zbude, že aspoň v Novém Bydžově dbali jejich neobčejných rad a pokynů, „Jičinský Obsor“, jehož nedávny redaktor radikální byl kdysi z jedné radake pro svláštní moreasy, podvody a defraudace štantopede vyhnán, vypravuje totiž, že pan Prášil v M. Kozojedech u Nov. Bydžova saadil se, aby jeho spouštěč jmenovali ndp. biskupa Bryncha čestným občanem. Ale nejdůstojnějšímu panu biskupovi prý skláplo. Okresní výbor novobydžovský prý totiž usnesení to srušil, p. starosta se svými věrnými prý byl odkázán nahraditi obecní pokladně výlohy vzešlé z pořízení diplomu a mimo to ndp. biskup prý byl požádán, aby diplom čestného občanství navrhl. Potud „Jičinský Obsor“. — Nevíme, zda-li byl a jak jest okresní výbor novobydžovský chytřím. Historie ultramontanského klerikalismu bude také sotva o „veselé této kapitole“ vypravovati; možná, že však za tisíc let budou si staré babičky jednou vypravovati: že byli jednou pokrokové, kteří chtěli býti tuze sdvořilí a chytří a že si proto kupovali vtipné semínko v novobydžovské apatyce. Toto seřala malá myška, ta se pak dala život třem bratřím, s nichž jeden byl tichý, druhý dlouhý a třetí bříčatý; ti se měli rádi světinu a dělali hlouposti jako ti tři bratři v pohádce o hloupém Ivanovi, tak že se tomu lidé směli, až se za břícha popadali. Prapravnuci občanů kozojedských budou se asi také smát a možná, že se pak septají babičky, jak to tenkrát dopadlo v Novém Bydžově s tím okresním výborem. Babička si snad vzpomene, že rozumní venkované nechtěli na konci 19. století mít okresní výbor, o němž i „Jičinský Obsor“ píše a o němž v 20. století se snad i nový drabý Knigge ve své knize „o obcování s lidmi“ smíná, a že proto neaplynulo 14 dní, opustili okr. výbor a že pak občané v Malých Kozojedech říkali: „Nejlépe se směje ten, kdo se směje naposled“.

Be deset let. Obuvnický dělník Jan Hájek přišel do Černilova, zanechal před 10 lety svou manželku a 4 malé děti v největší bídě a odešel do ciziny. Nebožá šena byla odkázána pouze na dary zdejších dobrodinců a o svádění mužů seměla nejmenších správ. Hájek sdruoval se posledním časem v Brně, kde udržoval intímni poměr s jakousi dívkou, které sliboval manželství, vydávaje se za svobodného. Tímto předstíráním vykládal na své milence více cenných dárek jako stříbrné hodinky atd. Konečně málo došlo i k ohláškám, avšak nedošlo; Hájek byl pro

nějaký podvodník a ne s námi spouštěč. Po přetřetí třetí ušel podvodník s Brna se všemi dary, jež obdržel od milenek a dce 20. a 21. m. ocitl se v Hradci Králové, kde byl směn a došel do vězení krajské soudu. U Hájky nalezeny byly stříbrné hodinky, menší částka peněz a řada listek do směn.

Zahynul ve poustách anáhových. Nebylo dávno horšího počasí nežli minulý týden. Téměř neustále se sněžilo, a tím se stalo, že v předchozí orlickém jsou místy veliké spousty sněhu. O cestách ani mluvíti nelze. Očekali se někdo dostati do soukromí vesnice, musel si v závěších těch rašiti cesta sám s těmi největšími obtížemi. Takovou nebezpečnou cestu podnikl ve středu dne 27. ledna Antonín Pohl, rolník z Lomů. Vyšel si ráno do pět hodin vadláne vesnice Dobrého chtěje tam sázející nájakou vyříditi. Byl prostřeční postavy a slabé soustavy tělesné. Do Dobrého došel dobře; ale báře bylo spát, neboť cesta vede stále do kopce. Již byl malý kousek od Lomů, a když jej unavenost a máloba přemohly, až si, jak se podobá, usnul a více nepovstál — zemřel. Byl ještě téhož dne odpoledne nalezen. Dvě dcery jeho, když dlouho nepřicházely, šly mu naproti, ale na neštěstí jina stranou, nežli on šel, a proto se s ním nesetkaly. Když se vrátily domů, ohledaly se se svým otcem ku své největší bolesti již jako s chladnou mrtvolou.

Jak rolník řeše rolníky, o tom ledacos bylo zajímavého vypravováno minule neděli v Sedlici při valné schůzi tamnější hosp. občanské besedy. Zejména přítomný p. Kvašnička ujišťoval, že prý p. Loučný ze úbaka požádal žida Bergra, aby rolníkům nedával za řepu 95 kr., nýbrž jen 80 kr.! Bylo by žádoucí, aby tato záležitost byla řádně vysvětlena, neboť jako u cukrováren, tak především u rolníků samých nemá platiti pověstné „Řízení ho!“

Bedřich. Ještě minulé pátek doporučil „Redakce“ od pověstného Bedřicha Bauera bílé, háčkové boty, botičky a za doklad, že papír všechno anese, třeba doporučení bídných bot „papírových“ můžeme dnes sdělit, že bohatý bot Bed. Bauera výběr udělal — háč! Křám účelné sapetěm, savřen, vše je zabaveno, Bauer dělá již agenta u p. Nejedlého v Kuklách. Se sadostučením znamenáváme, že to byl náš list, jenž opět zakročil rozhodně proti fabričnímu sklada Bauera ve prospěch křesťanských obuvníků, a že poctivě vystoupení naše neminulo se s účinkem.

Vejenský sběh. Dne 22. m. m. uprchl od zdejšího 21. pěšího pluku vojín Otto Spita a dosud vador úsilovněmu pátrání nebyl dopaden.

Pro drzé zbrání zatčen byl v těchto dnech esletý Josef Fenrich z Dobřenic.

Nálem. Dne 2. t. m. nalezla al. Km. Š. pěšnou jehlici se znakem semí koruny české. Jehlice uložena je na policejním komisariátu do přihlášení se pravého majitele.

Směh jako peřiny. Dne 2. t. m. ubíral se Jan Doležal z Předměstí v Hradce Krá. domů ve stavu notně růžovém. Dojda za Pražský most ulehl vedle cesty do bílého měkého sněhu, myslé, že nalezá se doma v posteli, spal spánek opilý. Po nějaké chvíli byl však k nemalé mrantosti probuzen policií a dopraven za notného sběhu lidí na kroupěčku.

Ve Vídni zbraveno bylo 800 prozatímných podučitelů svých úřadů, které do odvolání směji zastávati. Jak známo bouřili nedávno podučitelé proti antisemitovi dru. Gessmannovi, referentovi o školských záležitostech v ženském výboru dolnorakouské a proti straně Luegrové. Městská rada vídeňská bude míti teď právo presentační, na které budou úřady vázány. Tím nebudou antisemité rozhodující vliv na obsazování míst.

Od Jičína. V pondělí dne 1. února b. r. doprovodili jsme ku poslednímu odpočinku na hřbitov Ostrušenský zaslonilého tamního fidičtího učitele p. Ferdinanda Jakubce. Byl to muž zlatého srdce, jakých málo možno nalésti. Známa byla horlivost jeho v povolání učitelském, za kterouž dostalo se mu mnohých uznání od vyšších školních úřadů, jakož i udělení stříbrného kříže a korunou od Jeho Veličenstva. Známa byla také ochota jeho s jakou obetavoval řízení hudby v ostrušenském chrámu Páně, kterouž zajisté Bůh již tím odměnil, že mu popřál téměř do poslední chvíle ku slávě Boží a ku blahu dítek působiti. Roznemohl se v neděli a v pátek ráno, opatřen sv. svátostmi umírajících, dokončil život svůj. Přežil téměř 60 let na poli školáckém, což holdali letošního roku čtitelové jeho přiměřeným způsobem oslaviti. Než Bůh jinak usoudil a oslavil jej sám tam na věčnosti. Pohřbu váženého starce zúčastnilo se 11 kněží a množství p. učitelů se souasedy.

Z Nového Bydžova. Okresní starosta p. poslanec Jindřich Doležal a okresní výbor resignovali, proto že osm zástupců obcí venkovských, zástupce města Vysokého Veselí a hraběte Vestfalena odejítím se scházeli zmařili provedení návrhu okresního výboru, aby totiž v N. Bydžově na oslavu 50letého jubilea Jeho Veličenstva postavena byla nákladem 80.000 zl. reprezentační okresní budova, v které by měly umístěny býti okresní úřadovny a veřejná okresní stravnovna. Náklad výše uvedený a konverze okresních dluhů měly býti uhašeny okresní půjčkou, která se umotiti měla v 50 letech.

Z Černilova. Obecní zastupitelstvo obce Černilova se svým starostou v čele usneslo se minulého roku srušiti školní, které se mělo platit z pokladny obecní. Poněvadž schůze tato byla od členů obecního zastupitelstva málo navštěvována, tedy na stísnost více než-li 100 největších poplatníků srušil okresní výbor způsobem zcela legálním toho usnesení. Občané Černilovští nejsou proti srušení školného, ale žádají, aby

otázka této byla spíše sama. Obec Čestná je jest přelomem, jest dle zákona do III. třídy školního zplněn, ačkoliv, ačkoliv žádají tedy, aby vřadění byli do IV. třídy platební. Nyní platí za své chudé příslušníky přes 300 al. školního; po jeho zrušení by museli platit asi o 1000 al. více; což by nebylo spravedlivé. Občané čestňáci žádají jen právo a spravedlivost, žádají tedy právem, aby otázka školní spravedlivě upravena byla a aby zejména národní škola byla poplatná, která se dosud daním a přídělkem všemožně vyhýbají, nuceny byli dle majetku svého na potřeby zemědělské přispívat.

V Olomouci při volbách do výboru gremiální nemocenské pokladny svěřili čestí kandidáti nad šikovými.

Z Rychnova n. Kn. Při volbách do městského zastupitelstva svěřili živlové umírnění. Z pokrokové, jichž pan redaktor si mohl před volbami a při volbách noby ubíhat, byla zvolena pouze trojice: Cimr, Charfreitag, Rathouský. Ostatní zvolení pánové jsou mírní Mladochéti a konservativci. V III. sboru zvoleni byli pánové: JUDr. Jan Smrtka, Vojtěch Balcar, Jos. Štauber, Havel Cimr, Vojtěch Kolářek, Karel Cvejn, Frant. Hladík, Fr. Láznovský, Bohdan Lederer (šid) a Karel Suchánek. V II. sboru zvoleni byli pp.: Rudolf Grof, Josef Charfreitag, Otto Habelt, Ignác Havel, Petr Kalenský, Karel Puchwein, Bedřich Petristea, K. Rathouský, Josef Štauber a Alois Volf. V I. sboru zvoleni byli pp.: Prokop Frič, c. k. okresní soudce, Vincenc Klepřík, biskupský vikář, Ondřej Franta, gymnasiální řídící, J.U.Dr. Bedřich Flanderka, Ant. Melchias, hrabě lesní, Ad. Löwenbach (šid), Em. Hegřík a Karel Plachetka, měšťan, Jos. Bárta, obchodník a Dr. Tomáš Kouřil, c. k. gymn. profesor.

Z Věhmě. (Českému Listu). Český List v Kolíně přináší v č. 3. lokální „Klerikální učitelové už se hlásí.“ Dovolujeme si Č. L. následující odvěti. Předně uvedení pp. učitelů Rinn a Špinka nejsou původcové a nasílatelé blahopřání novoročního nejd. p. biskupovi; původcem jest rolník jeden, kterýž a ostatní podepsaní tak vášně si pánů učitelů nasílně, že jim čest vzdávajíce, první místo k podpisu jsme dali, a oni též první podepsali. Doufáme, že více si vášně nadých pp. učitelů, než-li obec, která do výboru volila domasovač dobytka a evang. kostelníka, ale učitele jen jako náhradníky. Když už Č. L. uvedl jména pp. učitelů, měl také o jiných osobách se zmíniti, které podepsané byly na přání, aneb alespoň udati počet. Je tam také jest kostelník podepsán, anad nevadí, když také k novému roku evang. kostelník žádá evang. p. řídícího o přání, které by pronesl, ovšem ústně, p. superintendentu, jak jistě činí také i pp. evangel. učitelové. Když náš nejd. biskup byl v místě, přáli bychom ústně, ale že vzdálen, přáli jsme písemně. Tak nic hněvat se! když už blahopřání Č. L. otištěno, mohl otištěnouti celé, a nevynechati čtyř řádků. Konečně musel si roslíční páni svyknouti, že klerikální učitelové se hlásí; ano hlásí se a budou se hlásiti, ať se mnozí podíví v jakém počtu. Či není svoboda?

Z Polné. Dne 29. ledna slavil u nás osmdesátiletý narozenin vldp. děkan Poimón. Ze starších kněží veteránů moravských zbývají tu tedy ještě dva: Poimón a Kulda. Vldp. oslavenec jest stále pevného zdraví a neobyčejného ve věku tom humoru, nikoho zarmoutiti ani nemoha. Chodí tu mezi námi statec ctihodný, jenž v bohatých vzpomínkách pohledí máše spět na činnorý život, jehož účelem vědy byl a jest prospěch národa a rodného města, kteréž miluje ať vášnivě, takže Polná dlouho a dlouho vzpomínati bude na šlechtného děkana Poimóna. Vážnost okamžiku v předvečer významného dne oslavil spolek sv. Josefský, jehož vldp. oslavenec posud horlivým jest předsedou. Druhého dne za assistance místního duchovenstva sloužil vldp. oslavenec mši sv., které přítomni byli zástupcové samosprávných úřadů a školní mládež s učitelstvem, které představuje svým chováním ve vldp. děkanu Poimónovi vzor šlechtného kněze lidumila. Běh dopřej ještě mnoho spokojených chvil miláčkovi Polné!

Z Nevolesu a Král. Dvora n. L. (Jak pan Uher, satimný poduč. české školy matičné v Nemajově, hledí rozšiřovati listy „Ruch“ a „Lid“ a „Osvětu Lidu.“) Dne 17. ledna t. r. měl v osadě naší schůzi „Hospodářský spolek“ v hostinci p. Janěka. Na programu byla volba tří volitelů do zemědělské rady. Na konec schůze při volných návrzích tázal se p. Uher, podučitel české školy matičné v Nemajově, zda-li by spolek neměl odebrati tři nebo čtyři čísla časopisu „Osvěta Lidu“, v Hradci Králové vycházejícího. Panu učiteli bylo odpověděno, že spolek nemá peněz na jiné potřebnější věci, tím méně se jich má na časopis druhu „Osvěta Lidu“. Pan Uher byl samitautím svého návrhu pohněván a pravil: „Jest to smutné, když tak čestný spolek několik čísel „O. L.“ odebrati nemůže. Časopis „O. L.“ jest dobrého obsahu, jest redigován mým kolegou p. Heverou, jenž své zdraví pro list ten obětuje. Nebude-li list ten podporován, musí zaniknout. Nechcete-li odebrati „O. L.“, čtete poučné časopisy „Lid“ a „Ruch.“ Tu osavly se hlasy nevole, že listy pokrok. a radikální „Lid“ a „Ruch“ nejsou pro rolníky. Proti odebrání listů „Lid“ a „Ruch“ vyslovil se rozhodně pan Josef Munzar, rolník s Filiřovic č. 11., poukázav k tomu, že pokrokové a sociální demokraté jsou nepřáteli rolnictva. Stejného názoru byl rolník pan Laušman z Vorlechu, s nímž souhlasili veškeré přítomní rolníci. Debaty účastnili se také dva nečlenové spolku ze Dvora Králové, s nímž jeden připnutý byl ke slovu a dokazoval, že zásady strany sociál. demokratické a pokrokové jsou rolnictvu škodlivé a nebezpečné. Pan Uher ve schůzi nepochodil a s nepokojenou odebral se do Nemajova. — Domníváme se, že p. Uher ustanoven byl od „Ústřední Matice školské“ za prozatímního podučitele v Nemajově, aby v německé té osadě děti rodičů českých v duchu náboženském a mravně vychovával. Ukolem učitele české školy matičné nemůže býti, aby pokrokařům a soc. demokratům dělal směšného agitátora a rolnictvu chtěl vnucovati listy toho směru. Rolníci poučili směšného pána, které listy hodí se pro „Hospodářský spolek“ a kterého směru listy čítají.

Rolníci mladíčkovi p. podučiteli, aby nechal pokrokařských agitací a šes věnoval svědomitě české škole matičné. Státnosti proti němu je mnoho.

Z Miletína. (Spolky — plesy — osobní správy). Mimo krátkou správu o vánoční produkci naší Cyrillské Jednoty neprošlo s Miletína do veřejnosti větších zpráv od delší již doby. Váš spravodaj Miletinský byl totiž nemocen. A přece za tu dobu se leccos pamětihodného, anebo aspoň zminění hodného v Miletíně stalo. Tak hned v prosinci 1896 byl zde ku cti památky Karla Havlíčka Borovského programový večer, při kterém J.U.Dr. B. Klika o jeho životě a činnosti přednášel. Občanská beseda hodlá podobné večírky programově pořádati častěji. Dalšího vzpružení dostane se spolku tomu zařazením hudebního odboru, kterému dostalo se neúroditelné půjčky sdejší záložny per 100 al. r. m. Odbor tento bude zároveň k dispozici spolku ochotnickému „Erben“ (nikoli „Buben“, jak bylo minule tištěno). — Valné hromady spolkové stíhají se s plesy. Zajímavější byl jen ples dámského odboru Ústřední Matice školské, který se nad očekávání vydařil, a to jak hmotně, tak i co se zábavy týče. Pravdu měl ten host z Králové Dvora, který pravil: „Váška čest vaším dámám. Jejich odbor je nyní daleko čilejší a činnější, než vaše druhé spolky.“ — Ovšem, i druhé spolky tuší se dosti, ale činnost jejich má své tradiční stesky a stezičky, kterých se těžko nadřetiti. — Spolkovou „hladinu klidu“ vyrušila ostatně dosti živě myšlenka o zařazení jednoty sokolské. Jsou hlasy pro i contra. První tvrdí, že je tu „Sokola“ třeba ku vzpružení národního vědomí. Jméno takřka na rozhnutí jazykovém a tu je prý toho vědomí tím více třeba. Druzí odpovídají: A co my jsme národní neteční? Plníme horlivě své národní povinnosti zrovna tak, jako kterýkoli „Sokol“! A kdo vám k tomu půjde? Až na malé výjimky ti, kdo již jsou u druhých spolků. Jaký pak to zisk, jaká činnost, má-li jeden, dva nebo několik lidí zastávati více funkcí v různých spolcích? Jedno vadí druhému. Spojte „Sokola“ s hasiči — a bude dobře.“ Tak posud nevíme, bude-li ten „Sokol“ nebo nebude. Ale pohledneme-li na věc dle skutečnosti odjinud, směje asi prorokovati. Je povstane-li, půjde cestou jiných malých sokolských jednot: poněkud omezí svou činnost na spolkový výlet a ples. — Zmínky zasluhuje ještě snaha městské rady a jednotlivých spolků, na př. hasičského, o zřízení obecní knihovny. Máme zde sice knihovnu farní, besední a velmi hojnou školní, kde jsou i knihy pro dospělé ve výběru značném, ale knihovna obecní naleza by jistě také svůj obor čtenářstva. — Náš sbor učitelů a naše spolky mají utrpěti strátu citelnou. Pan učitel Fr. Freiberg, jmenován jest právě učitelem v Hořicích. Zástupcem jeho bude ml. učitel, p. Černochoch. Odcházející pan učitel byl dlouho duší ochotnického spolku, nějaký rok jednatelem Cyrillské jednoty a vůbec mimo vzornou činnost školní, pilným a platným činitelem našeho spolkového života. Loučíme se s ním neradi.

Z Přelouče. Kandidát v páté kurii socialista Štunc, kterýž zde 3. února hájil republiku a nemravnost úplně pohobil. Poslanec p. Formánek a rolník p. Udršal z Rovné řekli mu perné pravdy. Posléze p. Udršal prohlášen za kandidáta vador řevu socialistů.

Z Litomyšle. Výroční valná hromada sdejší katol. soc. jednoty konala se dne 17. ledna t. r. Účastnilo se jí 57 členů. Předsesta V. Marek podal přehled činnosti křesť. sociální strany v Čechách, omluvil jednotu, proč nemohla letos pořádati schůzi po venkově jako roku minulého, předložval odstupujícímu výboru se obětavou podporu a svorné spolupůsobení. Po té vyhlášen jednatelem spolku p. Fr. Kroupa, řasbát, ve správě, pečlivě sestavené, činnost jednoty za rok 1896, s níž několik dat vyjímáme. Jednota čítala činných členů 94, přispívajících a zakládajících 87, čestné 3. Mimo schůze výborové konala 4 valné hromady mimořádné, více přednášek spolkových, 1 schůzi veřejnou, 1 důvěrnou, při níž mluvili pp. Dr. Horák a Ripp, redaktor z Brna. Zúčastnila se několika církevních i občanských slavností, o Velikonocích společně přistoupila ke stolu Páně, odeslala častěji deputace ku slavnostem bratrských spolků atd.; pro své členy uspořádala několik přátelských večerů a divadel. Představení. — Neméně zajímavou byla správa knihovnicka p. J. Doležala, kterýž pěkně vylíčil následky četby bezvěrecké a vše odporučoval četbu knih spolkových, které se pěstují besplatně. Spolkové časopisy naše jsou také vyváženy ve veřejné čítárně. Za obětavost jeho vzdal i jemu spolek srdečný dík. Ze správy pokladniční, již podával p. J. Karas, kníže patron. účelů a pokladník spolkový, vysvětlil, že Jednota měla v r. 1896 příjmy 525 al. 88 kr., výdání 367 al. 76 kr.; čímž tedy čistý přebytek 158 al. 12 kr. Mimo to pořádala věcnou loterii, která vynesla spolku čistých 461 al. 99 kr., tak že, připočteme-li hotovost s roku minulého 862 al. 70 kr. a úroky s ní, vládne katol. sociální jednotu v Litomyšli na hotovosti jménem v obnosu 1519 al. 87 kr.; kromě toho má všechny potřeby, bez nichž se spolek podobný obejít nemůže. Jednota máše nyní za obětavného vedení bez bázně blouditi další budoucností vstříc. Do výboru pro rok příští přistoupili tito noví pp.: Fr. Lána, truhlář, Fr. Štrnád, truhlář a J. Dvořák, pekař; ostatní zvoleni opět se z výboru stáhlo. — Další činnosti Jednoty srdečně: „Zdeň Bůh!“

Národní hospodář.

Rolníci převedte dluhy své na menší míru úrokovou!

Naše rolnictvo, dříve tak zámožné, klesá pod tíží břemen. Nastoupí-li statek koupí neb dědictvím, musí platit 3%, procenta kupní ceny jakožto taxy, a k tomu 25% přirážku a jiné menší poplatky, které vzrostou tak úhrnem až na 10%, tedy desátou část kupní ceny. Stát nebře právního ohledu na to, je-li statek zadlužen nebo prodlužen. Daně státní, přirážky obecní, školní, okresní a zemské a jiné břemena tísní rolníka

tím více, čím více má na živnosti dluhů. A za tak trudných poměrů chce rolník přece ještě více své dluhy dobře zaplatiti a dává jim pokud možno stejné podíly, takže pak statek nemůže ani ankrvati msti. Roku 1896 bylo na př. v Čechách prodáno v exekuci dražbě za 46 milionů státních rolnických statků.

Posavádí ochranné prostředky nepomohly. Když výnos rolnických statků po vídeňské světové výstavě a vídeňském krachu počal klesati, vymohli tehdejší poslanci staročestí za pomoci katolických poslanců německých a konservativních Poláků a Jihoslovanské slevy posezmkové daně v Čechách na 15 let v ročním obnosu téměř 2 1/2 milionů státních (což dělá za 15 let sumu téměř 37 milionů státních). Mimo to prosadili zřízení zemědělské rady a zřízení zemědělsko-technické kanceláře při ní, vymohli větší podpory pro meliorace posemků a regulaci řek, snížili úrok zástavních listů hypoteční banky království Českého z 5 na 4%, čímž získali opět 1 milion státních za úrocih, vymohli slevu rolnických poplatků, usnadnili konvertování půjček na nižší úrok, vymohli též jistě slevy na kolcích a převodních poplatech, prosadili obmezení exekuce hospodářských nezbytných potřeb; upravením hospodářských záložen a rozšířením občanských záložen a spořitelen usnadnili vůbec úvěr a snížili úrok, zabránili do jisté míry parceláství, umožnili úvěr obcím i okresům zřízením zemské banky, prosadili též mnohé jiné změny rolnictvu prospěšné. Další účinnější práci zamezili jim rolníci sami, neboť r. 1889 odepřeli konservativním poslancům další důvěru při volbách do sněmu a r. 1891 při volbách do říšské rady.

České rolnictvo bylo popíchnuto proti staročeským poslancům, protože prý mu tito vymáhali jea „drobty“ a mimo to že od roku 1879—1890 stoupily státní daně o celých 80 milionů státních.

Lid věnoval svou důvěru poslancům novým, svobodomyšlným, mladochéti. Slibovali mimo jiné snížení břemen, sestátnění selských dluhů, zamezení ztencování selského majetku, zmešení břemen válečných ba i odstranění stálého vojaka, zamezení odírání rolnictva se strany velkokapitálu atd. Český rolník věřil zkrátka v pomoc státní ve velkém.

Volební program strany svobodomyšlné z r. 1889 pravil po vypočtení předešlých těch slibů, činných rolnictvu a živnostnictvu mezi jiným: „Povolá-li národ dostatečný počet mužů naší strany k parlamentární práci, máše očekávati od nich, že poslání své naplní věrně a poctivě...“ Také nejčilejší a nejnadanější muž mladochétské strany, pan dr. Herold, sliboval, že jeho strana vystupuje jako strana činnosti a činů, že mluviti bude s králem, že nebude trpět trubců, že každý musí se účastnit práce drobné, a dodal pak povýšeným hlasem: „My nechceme, pánové, podávati návrhy agitací, my chceme podávati návrhy takové... které neustále budou vymáhány, ať se domohou svého účinku a cíle.“

Jiný předák jeho strany, jemuž pro konciliantnost a smířovací činnost jeho přezdívali realisté a pokrokaři — pan dr. Kašíčka — řekl také dle pravdy, že jeho strana podala různých návrhů tolik, že by se nevesly ani na celý stůl, i kdyby je až po strop na sebe narovnal. V podávání návrhů byli zvláště pilní poslanci z východních Čech, pánové MUDr. Dvořák, dr. Sláma, Formánek, Adámek, Sokol, Pacák, Doležal, Rašín, ba i p. dr. Ed. Grégr jich podal několik.

A jaký byl výsledek? Abychom byli nestranní, ponecháme slovo poslednějším panu poslanci, který pravil ve Skutci: „Našlo by se zajisté málo statků selských, které nejsou zadluženy tak, že hospodář je rád, když zaplatí úroky s dluhů a máše sebe a svou rodinu udržeti při brambordách a suchém chlebě!“

Není snad tak sle všady, ale jistě v mnohých okresích. Nedivíme se tomu. Svobodomyšlným pánům poslancům, kteří šli s růžovými nadějemi do Vídně neznajíce poměrů nepodařilo se splniti sliby a návrhy, které byli učinili.

Státní rozpočet, který r. 1890 vynesl 548 milionů daní a různých příjmů a vykazoval ještě 2 1/2 milionů přebytku, vykazoval v loni 688 milionů příjmů, státní vydaje svýžily se totiž na 6 let o 116 milionů státních.

Na rok 1897 potřebuje stát dokonce 749 milionů státních, které se musí nahraditi jednak daucemi, jednak půjčkou 50ti milionovou. Avšak ani ty statití nebudou. Právě se oznamuje, že stát bude potřebovat dalších 50 milionů na děla a asi 20 milionů na pušky. R. 1890 obnášely státní vydaje 548,308,000 al. a letos překročí snad 600,000,000 státních!!!

Není také naděje, že by se daně zmírnily. V uplynulém roce přijato bylo sice snížení pozemkové daně v celém Rakousku ročně o 2 1/2 milionu, avšak s této sumy připadne na Čechy pouze 770,000 al., tedy za dalších 15 let dohromady asi 11 milionů. Sleva nynější neobnáší tedy ani třetinu dlu slevy, kterou r. 1882 vymohli poslanci staročestí a která obnášela na 37 milionů.

Vymoženost tato není tedy slibovaným krájem, ba ani drobtem, jest ještě méně než drobčekem, který také českému rolnictvu mnoho nepomůže, vidět jen suchem, mokrem a neúrodou utrpělo české rolnictvo v posledních třech letech na 150 milionů státních škody. Stát ze svých 220

miliónů pohladničních přebytků nedal českému rolnictvu ani groše, ačkoli poslanci svobodomyšlní nebyli v minulém roce vůči hraběti Badeniemu činu neochotní! Viděl ministr financí, pan rytíř Bilíkovi má nové daně z piva, kořalky a cukru, které vynesou norvěž 50 miliónů, skoro již jako v kapsce. Nepochybujeme také o tom, že nastávající svobodomyšlní poslanci, jakožto členové příští badenovské sněmovny většinou povolí ministru války 30 miliónů na nové malokaliberní pušky a 50 miliónů na nové rychlopalné děla, která zavedou všechny velmoci evropské.

S ministry války nejsou totiž žádné šerty, neboť: *peřel je peřel*, a říšská rada jim musí povolit, co chtějí!

Vizme jen, jak stoupaly náklady na vojsko. R. 1890, kdy zasedali na říšské radě ještě Staro-čechi, obnášely říšské výdaje na vojsko 100·7 miliónů a mimořádné 13·36 miliónů, tedy celkem na 114 miliónů zlatých. Od té doby stále stoupaly. Obnášely vydaje:

roku	řádné	mimořádné	úhrnem
1891	104·37	14·45	118·82
1892	107·09	14·62	121·72
1893	109·82	16·12	125·94
1894	114·88	14·57	129·45
1895	122·28	14·38	136·60
1897	124·38	14·79	139·17

Vojenský rozpočet se také stále překročoval, tak r. 1891 o 3·03 miliónů zlatých

1892 o 4·32	"	"
1893 o 4·20	"	"
1894 o 4·35	"	"

Na rok 1895 a 1896 žádalo se na vojsko o tutéž sumu více a na letošek se žádá více o 4,700,000 zl.

V nákladech těchto nejsou ovšem zahrnuty výdaje na zemskou obranu, válečné loďstvo a v Uhrách na honvedy. Čítaje i tyto výlohy, stojí v Rakousku vydržování veškeré válečné moci přes 200 miliónů zlatých ročně.

Jelikož se budou opatřovat nová rychlopalná děla a nové pušky ještě s menším nábojem, jelikož se dále jedná o přilepšení vojákům, tedy arciv-nelze na zmenšení břemene válečných ani pomyslet.

S touto nepřijemnou skutečností, kterou zapírat a okrašlovat nebudeme a nechceme, musí naši rolníci počítati.

Co tedy mají dělat, aby si pomohli? *Jak již řečeno, musí sáhnout k svépomoci, musí se hájit a sastávat sami.*

Konverzí svých dluhů na nižší úroky může si náš lid velice pomoci, více než-li by mu na daných poměrech pomohl stát.

Koncem r. 1893 činil celý stav knihovních dluhů v Čechách — výjimec dluhy železničné — 1,256,985,611 zl., z kteréhožto sumy připadalo na dluhy v *zemských deskách* (na velkostatečích) zap-
páse 145,167,508 zl., na městské (v Praze a v krajských městech) a hornické dluhy 233,710,734 zl., na dluhy na statech v obcích venkovských a v městech okresních pak 878,107,340 zl. Dejme tomu, že z této sumy 278 miliónů v knihách pozemkových sice vázne, ale že jsou to již věna, menší odkazy atd., dluhy vyplacené, které majitelé nemovitostí z knih pouze proto dosud vymazati nedali, protože nechtějí platit *hned* útraty s amortisací a výmazem takovýchto dluhů spojené. Pak-li tedy počítáme, že na nemovitostech venkovských vázne ve skutečnosti pouze 600 miliónů dluhů, *tedy majitelé pozemků ušetřili by každoročně jedné na úroci celé tři milióny zlatých, kdyby se jim podařilo srovnání svých dluhů pouze o půl procenta snížit.*

Práce tato jest za dnešních útvěrních poměrů velmi snadná. Většina rolnických dluhů srovná se dosud 5ti až 6ti procenty. Rolníci by tedy konverzí svých dluhů mohli docílit 6 i více miliónů úspory jediné na úrocích.

Zemská hypoteční banka nabízí jim k tomu ruku pomocnou. Chce konverzí selských dluhů na nižší úrok sama obstarati, pouze za náhradu hoto-
vých výloh. Teď se prodávají 4 procentní zástavní listy hypoteční banky v kursu 99·85 zl. Dlužník potřebuje tedy na každých 1,000 zl. hotové zápůjčky, kterou v těchto listech u Hypoteční banky bře, nominálně 1001 zl. 60 kr. v těchto zástavních listech a musí platiti roční annuitu (4% úroky + 1% umoření) 50 zl. 8 kr. po 41 let a je pak dluhů prost. Má-li peníze ze záložny na 5%, tedy je platí třeba také 41 let, ale pak musí přece celý dlužný kapitál oplatit. Výhoda je tedy ohromná.

Ještě lépe pochodí rolník nebo maloměšťan, pak-li u hypoteční banky uzavře zápůjčku ve 3½ procentových zástavních listech při nynějším kursu 98·50 zl. Tu musí vzít k dosažení stejné vysoké efektivní zápůjčky nominálně 1,069 zl. 52 kr. Přivoli-li k annuitě (umoření ročnímu) 4½ procentní (3½% + 1% základního úmuru) platí ročně 48 zl. 13 kr. po 43 let. Kdyby měl 1,000 zlatých 43 let vypůjčeno ze záložny na 5 procent, tedy by po 43 let platil každoročně 50 zl. úroků a pak při vypovědi dluhu musel by zaplatit ještě celý vypůjčený kapitál, t. j. 1,000 zl.

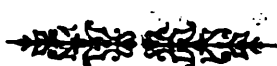
Výhody obrácení hypotečních dluhů, které nabízí zemská hypoteční banka, jsou tedy pro české rolnictvo nesmírné.

Jak by rolníci způsobem nejsnadnějším

nejlevnějším mohli dluhy knihovní na menší úrok obrátit, o tom se blíže smíme v příštím čísle.

Pak-li se tedy rolnictvo chopí svépomoci, a obrátí své dluhy na menší míru úrokovou, tedy třeba jen půl procenta, získá tím čtyřikrát větší úlovek, než jakou mu poskytla říšská rada nastá-
vajících deseti procentů alevou *gruntovních* daní.

Blíží vysvětlení v jednotlivých případech milerádi dáme, pak-li si ho rolník sám přáti bude.

Pojištění na život.

Správné napestí bych měl zabezpečení sobě důchodu, jelikož život náš má v rukou někdo jiný. V posledním čísle našeho listu pojednávala byla otázka, zda lépe jest pojistiti si důchod pro případ dožití, nebo pro případ úmrtí. Pro obě strany jsou přemnohé důvody a jisté že lépe by to bylo, kdyby pojišťování všeobecným bylo a třeba i nuceným, ovšem pod žádným zákonitým dozorem, by nikdo o nic přijíti nemohl, jako bohužel v našich dnech snadno u nevědomitých společností, které v první řadě pamatují na sebe, snadno státi se může. Věak toho nechme stranou. Dříve nebo později dožraje, jako mnohá jiná i tato věc a ve sněmloch, dá Bůh, ku prospěchu všech občanů věc se projedná. Nyní musíme počítati s tím, co jest. V onom článku jednalo se hlavně o kněze, kde by on a jakým způsobem měl se pojistiti. Přes to, že se mnohých stran vyčítá se nám kněžím, že dobře si stojíme a o budoucnost náležitě postaráme, není tomu tak. Kdo od počátku nehledí se vyvarovati všeho vydání, které právě nutným se nejví, snadno pak ve stáří, kdy ještě snad nemoc se přidruží, s neklidem a obavou pomýšlí, že by měl jíti do penze, která nikterak neodpovídá tomu, co dříve v du-
chovní správě musel vykonati.

Avšak tu jedná se o člověka, který snad dříve někdy alespoň dobré postavení měl a ale-
spoň něco ušetřil, že nyní, ač sice akrovně, ale přec bez obtěžování jiných své trudné stáří trávití bude. — Co však říci o tom, který po celý život od útlého mládí v trampotách ten život trávil, veškeré síly vynakládaje, by sebe a později snad i rodinu a to nejednou dosti četnou od bídy a nouze uchoval? I na toho přikročí neuprosným krokem stáří i na něho dolehne snad nemoc. Kdo tu o něho se starati má, kdo mu tu pomůže? Po-
myslí snad někdo, když pracoval, vydělal, mohl uložit na stará kolena! Ono je pravda. Ale kdež je společnost nějaká, která by bývala přijímala i malé, nepatrné vklady a ty pak v první řadě obra-
cela ve prospěch pojištěného? Proto musela býti hledána odpověď.

Pojišťování důchodů pro stáří, které jinde už vešlo ve zvyk u širokých vrstev lidu, u nás posud bylo pěstováno měrou nepatrnou. A přec jest tak mnoho lidí, kteří nemohou tolik ušetřiti, aby se mohli uživiti s pouhého výnosu svého uspořeného jmění, když na ně přikročí stáří neb neschopnost k výdělku. I jsou pak nuceni sáhnouti na kapitál sám, při čemž ustavičně jsou mučení nejistotou, jak to s nimi dopadne, až vše vyčer-
pají. A k tomu snad ještě mají dítky, kterým by alespoň něco málo rádi začínali. Co tu zasnáti, co tu starosti.

Takovýžto a podobných skličujících myšlení zbavuje, ty kdož v podobných poměrech se nalá-
zají, dobře spravovaná, všechny záruky jistoty po-
skytující pojišťovna pro stáří, kde možno i malé vklady činiti a to tak, že činiti je může pojiště-
nec v libovolných lhůtách, aniž by snad mohl býti nucen ku dalším vkladům, když by snad poměry jeho se zhoršily a on snad vklady v bývalé výši činiti nemohl.

Kdo má nastřádáno, anebo nastřádati může tolik, aby jen z úroků mohl dostatečně až do smrti se vyživiti, tomu dostačí spořitelna, neb zá-
ložna. Ale kdo však tolik nastřádati nemůže, na-
jde blahodárnou jistotu u takovéto pojišťovny.

K tomuto účelu, aby oslaveno bylo čtyřicet-
leté lidumilné panování našeho nejmilostivějšího císaře a krále Františka Josefa I., usnesl se roku 1888 sněm království českého založiti zemský po-
jišťovací ústav, při němž by sobě osoby, přinále-
žící ke třídám nemajetným, anebo málo majet-
ným, mohly pojišťovati pro případ stáří do-
životní důchody úplně bezpečné.

A tento pojišťovací ústav k oslavě Jeho Ve-
ličestva nese název

„zemský pojišťovací fond císaře Františka Josefa I.“

Jemu do vínka dale království české sama 500,000 zl., kteráž dobročinnými přispěvký král. hl. města Prahy, četných okresů a obcí i lidumil-
ných soukromníků vzrostla do konce roku 1895 na 559,176 zl. Tímto jménem základním ručí se za všechny závazky ústavu a z úroků jeho budou hrazeny správní závazky ústavu, tak že pojištění nebudou na ně nic přispívati, správa jejich pojišťovacích kapítalů bude pro ně a vedena úplně sadarmo.

Odtud pak snadno každý si vysvětlí, proč ústav za velmi malé poměrné vklady, velký dů-
chod vypláceti může.

Pojištěným pak u fondu našeho může býti každý, kdo náleží k nemajetným neb málo majet-
ným třídám, má-li v některé obci království če-
ského domovské právo a v některém z království a zemí na říšské radě zastoupených své bydliště. Doufáme však, že dobrodini toto rozšíření bude příslušnou změnou stanov i také za příslušných věcí těchto zemí a najej české. Rovněž pojiště-
ný býti mohou i manželky všech na penzi již ná-
rok majících veřejných úředníků a služebníků, aby sobě sjednaly pro případ úmrtí svých manželů přilepšení ke svým penzám, které dosud dle hod-
nostních tříd manželů velmi nízké se vyměřují. Pojistili se tedy již v mladších letech snad hned při sňatku, obětmi snadno smrtelnými, tečené vý-
hody mohou získati. Rovněž to samé platí o po-
jištění dětí takových úředníků, což zvláštní důle-
žitosti nabyti může vzhledem k doerám nema-
jetným a to tím spíše, poněvadž v případě pro-
kázané nespůsobilosti k výdělku může jim býti poukázána přiměřená a třeba i z bonifikačního fondu zvýšená renta i před dosažením věku, ve kterém výplata starobních důchodů normálně může počítati. U ovdovělých žen, jak se samo sebou roz-
umí, nedotkne se opětne provdání nikterak plat-
nosti nároků z pojištění nabytých.

Řemeslník, který nemá majetku; ro-
lník, který by se rád varoval trpkého často osu-
du výměnkářského atd. všichni tím dokonaleji se zbaví těžké budoucí starosti, čím dříve se posta-
rají pravidelnými, nebo příležitostnými úsporami o pojištění pro stáří. A mohou to učiniti tím klid-
něji, poněvadž mohou později část vkladů svých si vypůjčiti, nebo i vypověděti, octnou-li se v ná-
jaké nepředvídané tísní. Toto jest s výhodou i také pro pracedárce, kteří svým úředníkům, zří-
zencům a dělníkům zabezpečiti mohou opatření pro stáří. Výhoda je hlavně v tom, že nejsou nu-
ceni k nějakým pravidelným splátkám, pláti tedy jen pokud dotýčeného zaměstnávají a on odměny si zaslouží a mohou, když vyhradili si to vypo-
věděti polovici vkladů, kdykoliv před nastolenou splatností důchodů.

Dle stanov nastoupiti se může pravidelně pojištěný důchod po dokonání 55 roků. Kdo jea ještě při síle, necití potřebu nastoupiti důchod a odkládá, tím více po té bráti bude. Některých zvlášt-
ních formalností třeba není, pouze se půl roku před nastoupením důchodu to oznámí, kdy mináme jej nastoupiti.

Jsou dva druhy pojištěných. Jeden nemá nikoho, komu by snad po sobě něco zanechal a řídí se zásadou, sám vlastní péčí jsem si to na-
střádal, sám to také spotřebuji. Čili jinými slovy, on chce, aby až nastoupí důchod vklady i úroky strávil, tak že ničeho nezbyde. Říkame, že poji-
šťuje se bez výhrady. — Jiný zase ptá by si, aby ony vklady, které učinil, v celosti vráceny byly jeho zákonitým dědicům. To nazývá se pojištění s výhradou, jelikož vyhrazuje si kapitál spě-
š. Ovšem v tomto případě důchod bude přiměřeně menší.

Tak chtěl-li by si 27letý muž pojistiti nej-
vyšší důchod 360 zl. a to s výhradou, by po jeho smrti celý zachovaný kapitál 3220 zl. zpět byl splacen, musí ročně platit v libovolných ovšem lhůtách 115 zl. — Za to muž 28 roků pojišťující se bez výhrady, tj. důchod zajistí si za 75·83 zl. Dá-li chlapec do 1½ roku jednou pro vždy k fondu 10 zl. bez výhrady vkladu, má nárok od 55. dokonaleho roku na 11 zl. 45 kr. Kdyby však učiněn byl ten vklad s výhradou, bude požívati ročního důchodu 7 zl. 94 kr. — Kdyby 18letá dívka v libovolných částkách vždy ročně uklá-
dala 10 zl. s výhradou vrácení vkladů svým dědicům, má zajištěný roční důchod 53 zl. 17 kr. Čekala-li by však do roku 65., bude bráti 154 zl. 77 kr. a do roku 70. kdyby vše odložila, bude roční renty požívati 311 zl. 2 kr. Jiná, která by rovněž 10 zl. ukládala, ale bez výhrady, má nároky na mnohem větší důchod a sice od r. 55. na 85 zl. 47 kr., od r. 60. na 142 zl. 11 kr. a od r. 65 na 258 zl. 12 kr.

Dlužno poznamenati, že možno činiti jeden vklad s výhradou, druhý bez výhrady dle libosti. Dlužno však vždy změnu ohlásiti fideiuství a ta pak platí vždy do odvolání.

Muž 21 roků, chtěl-li by sjednati sobě důchod 100 zl. od roku 55., musel by pravidelně v libovolných lhůtách ročně odváděti při pojištění bez výhrady 12 zl. 30 kr. a s výhradou 21 zl. 10 kr.

V případě, že by vklady učiněné neposky-
tovaly ročního důchodu ani ne 12 zl., vyplati se místo důchodu přiměřený kapitál. Tak ku př. 48 let stará vdova uloží u fondu 200 zl. s výhradou. Místo nepatrného důchodu 11 zl. 60 kr., který od 55. roku z toho vkladu by jí plynul, vyplati se jí jednou pro vždy kapitál 258 zl. 73 kr.

Pojištěný s výhradou vkladů, nemá-li snad nikoho, komu by je doporučil, může vzdáti se této výhrady. Tím ovšem zvýší pak o mnoho jednak svůj roční důchod a i také ostatním spolupojištěným — dobrým se prokáže.

Jak již zmínka učiněna byla, není potřeba činiti vklady pravidelně, jen se žádá, by daly se

ve celých zlatých, od 1. zlat. počínaje. — Důchody
pak vyplácí se předem na celý rok.

Novou nesmírnou výhodou musí každý poji-
štěný u fondu eis. Františka Josefa I. vidět v tom,
že on je postarano i v tom případě, že by anad
pro některou příčinu stal se k práci a k výdělku
neschopným před 55. rokem. Přirozeno, že kdo
dříve důchod by nastoupil, snad obdržel by tento
velmi nepatrný a tu může zemský výbor, jsou-li
tu okolnosti uvážení hodné, důchod polepšiti ze
zvláštního k tomu určeného fondu t. zv. boni-
fikčního, který v usnesení st. sněmu utvořen byl
prozatím sumou 50.000 zlat. Dokonce roku 1896.
vzrostl na 31.386 zlat. 92 kr.

Rozhodnutí nějaký ku př. stane se náhle v r.
48. svého věku k výdělku nespůsobilým. Dle uči-
selných vkladů vypadá na něho důchod od tohoto
roku jen 53 zlat. 84 kr. Zemský výbor pak po-
uvážení okolností zlepši mu tento důchod tak, že
bude bráti 78 zlat. 88 kr. Kdož by výhody v tom
neviděl?

Krátce shrnuje výhody pojistovacího fondu
cis. Františka Josefa I. v následující: Nejsou
žádné režijní přirážky ku pojistným vkladům.
Žádné donucení k pravidelným vkladům, tudíž
stráta žádná nároků při přerušení neb zastavení
jich. Možnost nadlepení důchodů pojistným před-
časně k výdělku nespůsobilých. Vyloučení exekuce
na vklady pojistné i na kapitály a důchody poji-
štěné. Kapitály pocházející ze vkladů pojistných
smí stát bezvýhradně ukladateli jen na sirotčí
jistoty. Z přebytků správních mohou se svolením
sněmu připsány býti částky k zesílení vkladů
pojistných. Vkladatelé mohou za jistých podmínek
polovici vkladů vypovědět, neb na své pojistky
zápůjčky obdržeti. (Pokračování.)

(Zasláno.)

Kdo mluví jménem církve?

Napsal Filip Jan Konečný.

Omhdy dověděl jsem se z „Obnovy“, že pan
prof. Masaryk v „Naší Době“ o mně zase něco
napsal. My se totiž s panem Masarykem máme od
několika let náramně rádi, a posléze „co se
smiluje, také se i kočkuje“ čili tu a tam do sebe
šťouchne, pustíme se ob čas do sebe, abychom
na svou lásku nezapomněli. Tentokrát mlčel jsem
dlouho já. Panu profesorovi bylo toho lito, proto,
nechteže a nemohu na mne zapomenout, zase mne
pošťouchl, aby se dověděl, jsem-li ještě živ a
mám-li ho rád. A jako vzdělaný člověk hned jsem
toma štalcu porozuměl a neváham panu profesorovi
navštívu jeho oplátni a sice po moravsku, poně-
vadž jsme oba Moravané. Laskavý pak čtenář
vemi na vědomost této:

Lož v srpnu pořádalo katolické družstvo
„Vlast“ v Praze literární sjezd a pozvalo
mne, abych měl přednášku „O nových a nás
literárních proudích.“ A poněvadž páni po-
řadatelé smíšeného sjezdu věděli o lásce mezi
mnou a p. Masarykem, dali na prvé místo mého
thematu rozhovor „o realismu“, tedy o tom,
čeho je a nás pan Masaryk vědcem a strážcem.
Mně při tom ovšem srdce samou láskou a radostí
skákalo, a já jsem si v daném okamžiku před-
četným obecenstvem „ulevil a uvolnil“, abych sa-
mou slastí a blahem naposledy nezhybnul k veli-
kému ovšem šalu paně profesorovu. Očekával
jsem, že bude ale, ale nebylo. Uplynuly měsíce a
„páni“ ani muk, ani a ani b. Co pak to je? Kam
že se ta „naša láska dělá“, povídám si myslé na
pana profesora, a hned druhý verš z té písně
smutně zaspívám: „Odešla pryč, nepřijde víc —
za hory, za lesy zaletěla.“ Ba ne, neodešla a ne-
zašla, ale právě v lednu srdce máje rozeřtát
přiletěla, aby mně na novo dokumentovala: „ráda,
ráda, můj slatý Honzíčku, ráda tě mám!“ Nu, a
máš-li mne tak ráda, co mně tedy neseš a co teď
v té nepohodě u mne chceš? Nežlob se, šeptá mi
do ouška má zlatá láska, ale přetři si, co stojí o
tobě v „Naší Době“, aby věděl, že jsi nám, dra-
houšku, nezapomenutelným! Vezmu tedy a čtu
v „Naší Době“ IV. ročníku, 3. sešitě na straně
206—211, a dovidám se tam o sobě tři pěkných
věcí, z nichž však zde jen na poslední odpo-
vídám, poněvadž jsem se v „Obnově“ jen o ní
dověděl. (Celou odpověď enu přinese „Vlast“ pod
názvem: Prof. Masaryk nemůže zapome-
nouti a já také ne!) Zníť pak celý passus v
„Naší Době“ doalovně takto: „Chceme také dělati
rozdíl mezi církví a jednotlivými zástupci církve
— ale v tomto případě silně pochybujeme, že
pánové Konečný a podobní mají právo mluvit ve
jménu církve. A často běží jen o to!“ Podepsán
je referent J. S., ale pan Masaryk za redakci
odpovídá.

Vy tedy, pánové, chcete dělat rozdíl mezi
církví a jednotlivými jejími zástupci? To
jste věru k pomilování a náramně ženeroční. Kdoby
si jen pomyslí, že páni doktoři filosofie a pro-
fesoři na universitě dělají rozdíl mezi jednotliv-
cem a celkem, uznávajíce blahoslunně, že „jed-
notlivý zástupce“ není totiž, co celá millionová
církve katolická! Tedy Vy, pánové, chcete dě-
lat rozdíl? chcete a nemůžete?! K tomu Vás
Vaše věda nevede? Ó nikoli! Vy musíte dělat
rozdíl ten, nemáte-li býti smělými před celým
světem. Proto s tím velkopanským „chceme“, he-

sky pomalu a z ticha, aby Vám někdo do ucha
nebořil: K čemu těch zbytečných slov?

Než, budíž po Vaši, že chcete dělat rozdíl
mezi jednotlivými zástupci katolické církve a mezi
ní celou. Kterak se opovažujete psáti, že „silně“
pochybujete, že pánové Konečný a podobní mají
právo mluvit ve jménu církve? Kde jsem
si kdy osobil právo mluvit „ve jménu církve“?
Kde jsem si vůbec na literárním sjezdu pražském
osobil „právo“ takové? A kdo si je osobil vůbec
ze všech tečnicků a děstníků? Nikdo! Vy jed-
noduše o nás lžete a nám podstrkujete, co jsme
ani neřekli, ani nedělali ani nemyslíli, poněvadž
umíme katolický katechismus, v němž se vykládá,
že „ve jménu církve“ má právo mluvit jen pa-
peš a shromáždění téměř všech biskupů, a to jen
tehdy, když se vykonává univerzální úřad učitel-
ský pro všechny věřící. — jindy ani papež nemluví
„ve jménu církve“, ač jest s ní takoruka srostlý!

Poněvadž malístě mají na programu kon-
statovati fakta, která prý se sama nekonstatují,
očekáváme, že se i v tomto případě dle svého
programu zachovají a konstatují, že o „panu Ko-
nečném“ a jemu podobných pánech ve své správě
nepravdu napsali, a jim úmysl a právo podklá-
dali, o kterých se jim ani nezazdalo!

O tom, kdy kněz, jenž své poslání má od
církve, mluví a to dle práva „ve jménu církve“,
nebudeme zde Masarykovech vykládati, poněvadž,
jak nevěří katolické církvi, tak nevěří a nevěří
ani jejímu knězi, i kdyby sto „práv“ měl „mlu-
viti ve jménu církve“. Či je možno, aby věřil
církvi a knězi mluvícím právem „ve jménu
jejích, kdo řekne katolictví je nám nemož-
ným“, papežská neomylnost je nejrozhodnějším
protestem proti vědě a lidskému rozumu (Selbst-
mord etc.) církve dopustila se na Janu Husovi
justiční vraždu“ (Řeč Kolínská), „zjevení je zhyt-
kém mytu“, „církve má v sobě antropomorphis-
mus“ (Základové konkrétní logiky) atd. atd. Nač
tedy toho pokryteckého povzdechu „A často běží
jen o to“, že totiž „pánové Konečný a podobní“
mluví prý „ve jménu církve“! Vám, pánové, běží
o víc, jen že se nechcete na hlas Hoi a schová-
váte se za „pány Konečného a podobné!“

Tím se Vám, moji drahouškové, ve staré
lásce a ochotě slušně poroučím, prose, abyste na
mne ani budoucně nezapomínali, mně svou věč-
nou pamět a vřelou přiznání nezkráceně zachovali!

(Zasláno.)

Nižepaní sestavují veliké ilustrované dílo:
„Dějiny bohoslužebného náčiní a litur-
gických rouch i ozdob v zemích česko-
slovanských“, i prosí veledůstojného ducho-
venstva, aby ráčilo podporovati je v rozsáhlé a
obtížné té práci upozorňováním na pozoruhodné
předměty bohoslužebné, jako jsou: vyšívané
roucha (i zvlášť pozůstatky z nich), kalichy,
ciboria, monstrance, křtitel-
nice, výzdoba oltáře i chrámu, staro-
bylé sochy, obrazy, řezby a p. Veškerý
popisy předmětů těch, jakož i výpisky
z inventářů a pamětních knih o době, kdy
pro kostel byly sjednány, o zhotoviteli jejich a
ceně, budou a povděkem přijaty. Nadmíru by
tány byly i fotografie předmětů těch. Niže-
paní doufají pevně, že prosba jejich nebude olya-
ná, a že za pomoci veškerého duchovenstva na-
šeho podaří se jim dílo, jež má býti nejen př-
spěvkem k dějinám umění domácího, nýbrž i
pomníkem vroucí zbožnosti předků našich! Za
každé sdělení neopomenou nižepaní v díle samém
vzdáti přislíbené díky!

Zároveň dovolují si, nižepaní osamiti, že
na oslavu devítisetleté památky úmrtí sv.
Vojtěcha vydají v dubnu t. r. skvostné „Album
sv. Vojtěšské“, i vznášejí k veledůstojnému
duchovenstvu snažnou prosbu, aby vydavatele na
kostely, kaple, obrazy a sochy tohoto světce upo-
sorniti sobě neobtěžovalo. I tu by vydavatelům fo-
tegrafická nebo jiná vyobrazení předmětů takových
byla vřelá vítána.

V Praze, dne 30. ledna 1897.

Dr. A. Podlaha, Ed. Šittler,
praefekt akademie hr. Straky provisor kn. arc. semináře
v Praze 128—III. v Praze 180—I.

**Umělecký
závod**
pro
malbu
na skle
B. ŠKARDA,
Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.
Sedmkrát prvním
cenami vyznam.
Vzorníky k na-
hlednutí franco.
Ceny mírné.

OBNOVA

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré záslky, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

Obnova v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok 4 zlat.

na půl roku 2 „

na čtvrt roku 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 34.

K vedení domácnosti

doporučuje se mladá, bezdětná vdova, výborná
kuchařka, obeznalá velmi dobře ve všech domácích
pracích. Nároky skrovné, nastoupení hned. Nabídky
pod „M. N.“ inzerční kanceláři „Reklama“ v Hradci
Králové.

Prodá se

Světlozor z r. 1878—92. po 4 zlat., v celku za 50 zlat.,
Osvěta z r. 1871—86. (díl 1.—16.) po 3 zlat.,
v celku za 40 zlat., spisy Jana z Hvězdy (díl 1.—3.)
2 zlat. 50 kr., spisy Čelakovského (díl 1.—4.) 2 zlat.
50 kr., Hradý a zámky díl I. a II. (Chrudimsko
a Hradecko za 10 zlat. Všecky spisy jsou zacho-
valé, z části nerozřezané. Bližší sdělí administrace t. l.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, dopo-
ručuje veledůstojným farním a
slavným patronátním úřadům,
rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň odporučím světla do věcných
lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nej-
lepší uznaná.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

„ČASOVÝCH ÚVAH“

vyšla čísla:

1. Náš program.
2. Radikalismus a kleri-
kalismus.
3. Encyklika Lva XIII.
O otázce dělnické.
4. O ultramontanismu.
5. K příštím volbám.

„Časové úvahy“ uveřejňují pozoru-
hodné práce nové i starší, aby vnikly
do nejširších vrstev katolického lidu.
Obsahují průměrně 2 tiskové archy a
prodávají se jen za cenu výrobní.

Celoroční předplatné i s poštou
50 kr., jednotlivá čísla stojí 4 kr. na
4 výtisky pátý výtisk zdarma a franco.

Advokátní kancelář
SUDAS
STĚPANA FISCHERA,
advokát
v Hradci Králové

nachází se od nředěka v národ-
ním domě č. p. 280. p. profesora
Břánka (přesně čim v protěpěch
uprostřed v 1. poschodí).

Právě jest vydána:

MŠE F-DUR
pro smíšený sbor s průvodem varhan
a malého orchestra.

MISSA F-DUR
od quatuor voces inaequales organo a quoque organo
orchestra comitante.

Složil Fr. Pichl Op. 17.

Partitura, varhanní hlas, hlasy nástrojové a srovné 8 sl.
netto; spěvné hlasy a hlasy smyč. nástrojů po 15 kr. netto.
Prvé vydání tohoto díla (pro smíšený sbor s prů-
vodem varhan, na 2 sl. 50 kr., hlasy po 15 kr. netto)
potálo s neobyčejným úspěchem při provedení jeho
na četných křesech v Praze, na venkově, v Solohradě,
v Subotici v Uhrách, ale i v oizině, jako na př. ve
Vratislavi, a j. Skladatel upravil nyní k četným přá-
ním ml svou pro malý orchestr, totiž dva hobojce
(nebo klarinety), 2 rohy, smyčcovou kvintetto a
varhany neobl. 8 posouny a tympany. Zpěvné hlasy stá-
ly neměnné. V této podobě jest máe tato jedi-
ným dílem svého druhu, spojuje při své snad-
nosti v provedení i neobyčejnou efektnosť a
hodí se tak ku všemožným příležitostem.

"Hlídky" benediktinské rajhradských piše v č. 4.
r. 1896 na str. 295. doslovně: "Máe tato v čisté církv-
ním slohu pracovaná budí doporučení a seví-nějším
křtem, které mají dobrého varhanní. Pěkně a vědecky
skladba ta zasluhuje opravdu, aby na svých kř-
sech zdomácněla."

Nakladatel FR. URBÁNEK, český knihkupec
v Praze, vedle Národního divadla.

— Prvé české závod hudební —

Ludvík Nejedlý,
dekorační malíř
v Novém Bydčově
dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních

maleb kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré malby
nástenné, jako i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové.

Návrhy ve slohu starby kostela se na
posádání ochotně vypracovávají rozpčty předloží.

Vlastní výroba
vlněných látek
z čistě ovčí vlny

deparatura na podmínky a zimní obleky, kaseleky
a kostelní sukna

IONÁČ STRÁDAL,
závod suknický v Humpolci.

Vyznamenan na smělé jubilejní výstavě v Praze stříbr-
nou medailí obkročná komory živnostenské, v Floridské stá-
medailí bronz.

Vzorky zdarma a franko.

Vyznamenan na 18 výstavách vše i v oizině.

Pro hotely, hostince, svatební pany, jakož i každou lepší domácnost

První umělecký závod v Golb. Jemné
uvádí právě do prodeje máno již vyznamenané

PÉROVÉ MATRACE,

při nichž páry spíjící vážně jsou, máno dovedadně vlní mrazem, ope páry spíjícími s jemného
kyrského galvanopovrchového drátu

POHOVKOVÉ LŮŽKO,

totiž vlnenou pohovku, která zároveň na posedí sloužíž mžka, die jakousi vchodní pokrývkou od 20 až
výše. Matrace již od 7 až 50 kr., celoplněná od 9 sl. výše s nejmenším pávkem.

(4) **Uvedení do prodeje** Zpřehledně potěší úpravu pod ve stálých pohovkách velmi levně. ořezaných

Jednotlivé se přijmou v každém městě.

Praktická příručka
pro vcelodržejné duchovenstvo:

Soustavný přehled
zákonů a nařízení občanských
o působení orgánů církevních
ve škole obecné a městanské.

Na základě pojednání
Dr. Antonína Škoděgala,
uveřejněného
v Kalendaru duchovenstva českého. na r. 1894
obšírněji spracoval
Dr. JOSEF MRŠTÍK.
Cena 1 sl., stran 194.

Spis tento schvřlen a odporučen jest všemi nejvyšš.
Ordinariáty v Čechách. Též odborné časopisy české
přiznivě jej posoudily a odporučily.

Citáné objednávk. vyřídí jediné
Prof. Dr. Jos. Mrštk
v Hradci Král.

Vypsání konkursu.

Politické družstvo tiskové pod ochra-
nou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
vypisuje tímto konkurs na zadání prací

**kamnářských
a malířských**

v novém diecánním spolkovém domě „Adal-
bertinu“ v Hradci Králové. Konkurs se
vypisuje do dne 28. února t. r. a do podmínek
lze nahlédnouti v místnostech spolkových
v Hradci Králové číslo 34, velké náměstí,
kdež budou ode dne 1. února do 16. února
t. r. včetně k nahlédnutí vyloženy. V příčině
prací malířských má se dáti malířům místním
přednost.

Politické družstvo tiskové
pod ochranou sv. Jana Nepomuckého
v Hradci Králové, 28. ledna 1897.

Dr. Alois Frýdek,
předseda.

Dr. František Šulo,
jednatel.

Najlepší
slováckou.

slivovic
borovička

1 litr od 70. kr. po-
čítaje vyrábě

N. Nesňal
Ústí. Brd.

Stříbrná medaile Národní Jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenaní
státní záslužná medaile s korunou. — Čestný diplom.

Všeckoré patentní mýdla
vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a tímž ve všech čer-
spisněk doporučená — poměrou — až se lidé přivádějí, že byto a bude
nejlepším jedním

prave nefalšované mýdlo jádrové
jež P. T. ct. občanstvu všude doporučuje

Jindřich Jelínek,
mydlář v Hradci Králové.

Týž dovoluje si upozorňati na speciální novinku „**soliturního**“ lemp-
důvěrné mýdlo neutrální“ odporučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.
Hlavní skled u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malborských č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čechů Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Velikonoční

dovolují a ochotně doporučiti

**Mezi křesťany se slohem kostelů souhlasné. Křesť-
vé cesty v reliéfu řezané nejl. polychromované
na zlatěné páde v slobových rámech. Časly
„Ve křesťanství“.**

Fotografie a nákrepy jsou k dispozici.
V každém městě a dílně

Josef Krejčík,
umělecký závod řezbářský a sochařský
v Praze.

Pisárna a dílny na Letné 612—VII. Sklad KHM
číslo třída č. 24.

Šampaňské (cidre moussoux) I litr po 1.— sl.

Cognac	1.75
Slivovice	1.—
Borovička	—75

v soudkách s přiměřenou slevou
nabízí

závodna ručkování ovoce

JUC. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě.

Vzorky zdarma a franko. (1)

Prijme se
zástupce.

Pro moji v Králové Hradci stávající filiálk-
se šicemi stroji, velocipedy a hudeb. automaty
prijmu solidního, obratného a kauce schopného
zástupce, buď na provizi, neb na pevný roční plat.

Podmínky: Zaalost odborná, theoretická a
částečně praktická vzdělání, znalost místních po-
měrů a úplná zachovalost.

Nabídky sobě vyprávuji do 10. února t. r.
pod adresou:

Albert R. Štourač,
Svitavy, Morava.

OBNOVA

Číslo 100.

V Hradci Králové, dne 12. února 1897.

Ročník III.

Volební provolání národní strany katolické v království Českém.

Katoličtí voličové!

Středeční „Katolické Listy“ zveřejňují volební provolání národní strany katolické v království Českém. Provolání konstatuje především, že zápas volební bude tuhý. Strany: liberální a sociálně-demokratická pracují všemi prostředky, aby zvítězily. Strany tyto svou činností posavadní i volebním svým provoláním dokazují, že shoubné působí v ohledu společenském a hospodářském, v ohledu národním, náboženském a mravním. Činí z principů, které mají spočívati na neochvějně pevném základě — jako na př. škola, náboženství, manželství, soukromý majetek, jazyk a pod. otázky problematické, které řešiti se snaží způsobem pro mravní a společenský řád v pravdě nebezpečným. Zejmena sociální demokracie slibuje nejširším kruhům lidovým dáti nové vykoupení na rumišti společnosti nyníjší. Ale panuje-li dnes nerovnost blahobytna, zavládla by potom rovnost bída a nouze!

Vůči těmto rozkladným snahám, které mají nejlepši síly národů, které podřívají štěstí lidu a vedou k mravní i hmotné zkáze, musí katolíci čestí po příkladu katolíků ve státech jiných sd. užiti se v jeden mocný tábor, aby mohli úspěšně čeliti nepřítelům církve a vlasti. Katolíci čestí chtějí, aby zákonodárství státní i zemské dalo se v duchu zásad a zákonů křesťanských. Program katolíků českých jest národní a směřuje k pravému pokroku a reformám lidstvu a církvi prospěšným.

Katolická strana chce rozhodně se domáhati toho, aby národu českému a jeho jazyku bylo popřáno plné volnosti a oprávněného užívání ve všech oborech státních a veřejných vůbec, jak v úřadování zevnějším, tak ve službě vnitřní. Průsta však sobecké fevnivosti národní i plemenné, přeje každé národnosti, zejména též německé, volného rozvoje národního, kulturního i hmotného života jeho.

Pamětliva slavné minulosti a nezadatelných práv království českého, chce se zasazovati o udržení nedílnosti a celistvosti a o vývoj svézákonnosti samé koruny české a pracovati k tomu, aby práva koruny české korunovací Jeho Veličenstva korunou Svatováclavskou znova byla spečetěna a aby s trvajícím poměry říše, v souhlas byvši uvedena — k platnosti přišla.

Chovajíc vřelou přízeň ke všemu školství, přeje si, aby právě vzdělání všem vrstvám národa našeho stalo se snadno přístupným, aby národ náš nejen existencí, ale i jistý blahobyt si zabezpečil. Avšak chce, aby vyučování proniknuto bylo duchem náboženským, aby nábo-

ženství bylo základem výchovatelejší působnosti školní, čili aby výchově a vyučování vtisknuta byla pečeť katolické víry a katolického života, by vlast neupadla decela v náboženskou lhostejnost a nevěru.

Dále chce společenstevní organizaci stavů výrobních a živnostních, aby se odpomohlo nyníjším zbědovaným poměrům výrobním. K tomu čili žádá se nejširší volební právo dle skupin zájmových pro sněm zemský a vrácení sněmům práva obesílání říšskou radu. Chce, aby břemena veřejná spravedlivěji byla rozdělena, aby zdaněn byl přiměřeně movitý kapitál, aby polnímu hospodářství a malým živnostem bylo uleveno na daních přímých a všem třídám chudším na daních nepřímých. Lichváčskému vykořisťování cizí nouze a nezkušenosti baďtež položeny meze. nepoctivá hra a spekulace na burse obilní i peněžní baďtež odstraněny.

Katolická strana žádá spoliťovost ve státní správě, zejména též v ohledu vojenském a svěření vojenských dodávek družstvům hospodářským a živnostenským. Bude se zasazovati o závazné sdružování rolnictva, náležité upravení úvěru zemědělského a o nejširší vzdělání dorostu hospodářského odborným školstvím. Pojišťování dělnické budiž rozšířeno také na dělnictvo zemědělské. Katolická strana chce, aby prákaz spůsobivosti ve všech oborech živnostních a v obchodu přišel k platnosti, aby řády živnostenské byly nejen zdokonaleny, ale i řádné a úsilovně prováděny. Chce pečovati o upravení snadného a levného úvěru živnostenského zakládáním svépomocných bank a p. a o zaopatření malozivnostníků v invaliditě a ve stáří. V ohledu rakousko-uherského vyrovnání chce spravedlivé rozdělení práv i břemen a bude se brániti, aby Uhry kořistily a sílily na naše útraty. V otázce dělnické bude hleděti přiměřenými zákony chrániti slabé před silnými, poctivou práci před nekalou soutěží a přesile velkého kapitálu. Ale varovati musí dělnický lid před hlasem proroků falešných, kteří mají namířeno řeči i tiskem hlavně na katolickou církev a její zřízení. Jest svatou povinností katolických voličů účastniti se voleb, voliti do parlamentu rozhodně katolíky, nebojetně neb dokonce bezvýhradně.

Volební provolání pak dokládá: „Naše strana je mladá. Následkem toho v mnohých okresích ani nekandiduje.“

V případě posledním prosí strana muže, kteří jsou s ní stejného smýšlení, aby své hlasy soustředili na kandidátech stran oněch, které, ačkoliv nejsou s ní úplně stejných zásad, přeje až dosud náboženských požadavků se ujmaly a práv království českého důsledně hájily.

Kandidátní listina

křesťansko-sociální strany v Čechách
k volbám V. kurie.

kteří konati se budou dne 12. března 1897.

Dělnická sekce zemské volebního výboru národní katolické strany v Čechách, dohodnuvši se s předními muži křesťansko-sociální dělnické strany, doporučuje, aby v V. kurii pro volební okresy voleni byli následující kandidáti:

Ve volebních skupinách:

1. Jilem, Nová Paka, Hlívce, Nov. Bydžov, Chlumec n. C., Poděbrady, Králové Městec, Nymburk, Libáň, Sobotka, Seniliv, Železný Brod, Lomnice u Jičína a Jilemnice: **Václav Štupka**, mistr truhlářský na Smíchově (Kobrova ulice č. 8 n.).

2. Hradec Králové, Nové Město n. M., Opocno, Česká Skalice, Upice, Police n. M., Jaroměř, Neechanice, Pardubice, Holice, Chrudim a Nasavrky: dp. **P. Rudolf Vrba**, kaplan a spisovatel v Prácheňské u Prahy.

3. Litomyšl, Polička, Hlinsko, Vys. Mýto, Skutč, Rychnov n. K., Kostelec n. O., Žamberk, Ústí n. O.: **Tomáš Jiroušek**, redaktor a spisovatel v Praze (šís. 234 - I., Jileská ulice).

4. Kolín, Koutim, Český Brod, Černý Kostelec, Říčany, Král. Vinohrady, Žižkov, Jílové, Benešov u Prahy, Noveklav a Vlašim: **Edvard Bystřický**, dělník obuvnický v Praze č. 187 staré, (Velká Karlova ulice).

Za skupiny: Čáslav, Humpolec, Polná, Píseck, bude prohlášena kandidatura později. Za Prahu kandiduje P. Šimon; za Ml. Boleslav

Fr. Satorie z Prahy; za Tábor p. Václav Žižka; za Píseck p. Václav Veinar v Mýtě; za Píseck dp. Dr. Horáky.

V šestnáctém volebním okrese: České Budějovice, Jindř. Hradec, Třeboň, Nýřany atd. ponechává se prohlášení kandidáta, anebo zdržení se volby na vůli soudruhů v okrese uvedeném obývajících. Informace, proč žádný kandidát pro šestnáctý volební okres nebyl od nás postaven, dostanou tamní předáci křesť. strany. Nyní k volebnímu osudů! Bratři, mužové práce, dělníci, řemeslníci a rolníci, volte ve svých obcích jen takové volitele, kteří sami jsou křesťanskými sociály a křesťanského sociála za poslance na říšskou radu svými hlasy Vám zvolí. „Zdať Báh!“ Volte muže nových ideí, volte muže naší doby, volte křesťanské sociály!

V Praze, 9. února 1897.

Sbor důvěrníků křesť. sociál. dělnické strany v Čechách.

Co vymohli poslanci českému lidu, zvláště řemeslníkům a rolníkům?

Teď před volbami hemží se to opět návrhy a sliby ve prospěch rolnictva a řemeslnictva. Čestí voličové učiní dobře, když méně budou věřit slovům a více skutkům, když se přesvědčí kolik jest již splněno těch starých slibů z roku 1889 a 1891. Dle toho pak mohou věřiti těm novým slibům tajemným, které prý líbák hrabě Baďeni pro nás chystá. Ať si páni voličové povšimnou dobře

osvědčené rady našich předků, kteří říkali: „Lepší vrabec v hrsti, než-li holub na střeše.“ Nuže: Rolník český dobře ví, že před volbami mu kandidáti a agitátoři slibovali: 1. dobytí samostatný, český stát; 2. korunovaci; 3. politickou a hospodářskou samostatnost; 4. povznéstí váhu a význam českých sněmů; 5. uskutečnění myšlenku naprostého práva jazykového; 6. vytrhnutí zastupitelstvo národa z područí cizích zájmů a vrátní se vstříc dalšímu postupu zpátečnictví; 7. pracovatí k rozvoji ústavních řádů; 8. provéstí rovnost a politickou svobodu; 9. pěstování vzájemnosti s ostatními slovanskými národy; 10. opraviti volební řád ve prospěch rolnictva; 12. zavéstí přímé volení v obcích venkovských. 14. obmezit kurii velkostatkářskou; 15. zamezit ztenčování selského majetku; 16. odstranit nespravedlivý nyníjší systém zemských přírážek; 17. rozšířit samosprávu zemskou, okresní a obecní; 18. autonomisovat politickou správu; 19. rozmnožit a zvelebit vzdělávací prostředky lidu; 20. vyprostit školu z byrokratického dozoru; 21. vrátit ji výhradně do správy obce a sněmu; 22. vydat zákon, jímž by české dítě vráceno bylo české škole; 23. postarati se, aby mládež česká chráněna byla před dalším zhoubným poněmčováním; 24. vymoci zrušení školného; 25. povznéstí zemědělství; 26. umírniti břemena nespravedlivé rozdělená; 27. zvýšiti ceny hospodářských výrobků; 28. nenadbíhati z úslužnosti k Vídní Němcům; 29. nenechati české venšiny bez ochrany Němcům na pospas; 30. neobětovat ani jeden zájem národa z úslužnosti k vládě nebo k Němcům.

Kdož sledují politické a parlamentární události, vědí, že z těchto slibů se neuskutečnil ani jediný. Ne lépe se to má s dvěma kopami návrhů

kteří by se na směr a v říšské radě státní více za účely agitací, než-li aby se vážně na jejich splnění pomýšelo a vhodnými prostředky k tomu pracovalo.

Pošebe se to má se sliby živnostníků a činnými. Byla jim slibována státní pomoc, vojenské dodávky, usnadnění úvěru a obytní, oprava živnostenského řádu, vůbec na zemi všecko možné, na nebi ještě housličky k tomu. Vždyť kandidáti říkali, že vědí, kde živnostníky bota tlačí. A výsledek? Nové sliby a nová útěcha do budoucnosti. Sliby kladené roku 1895 do národohospodářského sjezdu rozplynuly se v nivec.

Romanešáci se těšili aspoň na opravu živnostenského řádu. V měsíci listopadu 1896 přijata byla sice částečná změna, týkající se upravení otázky učenické a organizace společenstev. Bohužel byla tato předloha vrácena k opětovnému projednání a tak mají živnostníci po radosti. Slibované subvence na poučné výstavy a na zakupování motorů spůsobily rovněž všeobecné sklamaní. Teď sice povolání a nepovolání odborníci obrovskou třídou živnostníků již studují, ale my od toho študování velikých praktických výsledků neočekáváme. Zkušenost chrání před opětovným sklamaním, jest raději života. — Kdo se pamatuje na náčtené řeči, kterými bylo provázeno loňské usnesení sněmu, aby byla zřízena zemská komise živnostenská pro království české, kdo stopoval jednání sjezdů živnostenských, volající hlasem plným naděje a očekávání po chystané nové instituci jako po spásě hynoucího stavu živnostenského a kdo přikládal víry všem těmto projevům, musí býti výsledkem nemile sklaman. Říkalo se, že ani obchodní a živnostenské komory, ani zemský výbor nejsou spůsobilými, aby se staraly o povznesení živnostnictva, nemají přý smyslu ani cita pro jeho potřeby a přání; k tomu potřebí jest orgán samostatného, složeného výhradně ze živnostníků samých. A přihledneme nyní, jak vypadá tento orgán, zemská komise živnostenská, dle organizačního statutu, který zemský výbor právě předložil sněmu. Komise bude sborem deseti zástupců živnostenských a obchodních sekcí všech pěti komor v království, a dalších deseti členů jmenovaných zemským výborem. Bude pouhým poradním sborem i bude úplně v rukou zemského výboru. Scházeti se bude nejméně jednou (!) do roka a podávati dobrá zdání o otázkách, které zemský výbor uzná ji předložiti. Členové budou sice míti právo činiti zemskému výboru z vlastního počínu návrhy v oboru politiky živnostenské, ale zemský výbor nemusí ani projednání jich v komisi samé připustiti. Souvislá, závažná činnost mohla by se vyvinouti toliko v užším výboru členů v Praze bydlících, ale i svolání tohoto stálého výboru i program jeho závisí docela na zemském výboru. — Jáme už jednou skeptickými, nevěříme různým těm vychvalovaným doktorům a felčarům a rolníkům i živnostníkům učiní zajisté dobře, budou-li společně nejvíce na sebe a v svépomoc.

FEUILLETON.

Prostořeké děti.

Každý přiveden byl zajisté v životě již do hrozných nesází a rozpaků malými těmi štěbetalky. A přece málo komu napadne, že bývá obyčejně sám tím viněn, mluvili děti před cizími osobami o věcech, které slyšely a viděly v nejdůvěrnějším kruhu rodinném. Děti jsou jako papoušci; c) slyší, vypravují při každé příležitosti zase, anebo si osvojí návyky, které zpozorovaly ve svém okolí.

Co nepovstalo již slostí, mrzutostí, nepřátelství a směšností takovouto prostořekou dětskou zvatlavostí; neboť nejhorší při tom jest, že každý, kdo dětské papouškování slyší, na slovo mu věří. Vždyť se říká: děti a blázni mluví pravdu — a proto nad nápadnými omluvami a vysvětlivkami zděšených rodičů a přátel každý pokrčí jen mlčky rameny.

Proto mějme se před dětmi co nejvíce na pozoru. Výstraha tato platí zvláště maminkám, aby před dětmi nikoho škodolibě nekritisovaly a ostře nepomlouvaly. Na příklad:

Malá Anička přijde k paní tětě, která pro břítky svůj jazyček jest postrachem celého města: „Maminka se pěkně poroučí a prosí Vás tentinko, abyste zítřka přišla na svačičku.“ — Teta: „A více neřekla maminka nic?“ Anička: „Ano, řekla, že jednou musí do toho kyselého jablka kousnout.“

Strýček přijde na návštěvu a čeká na oběd. Jest hodina, strýček má hlad. Konečně se ptá malého Jeníčka: „Kdy pak budete obědvat?“ — Jeníček: „Maminka řekla, hned, jakmile strýček odejde.“

Jsou čtyři hodiny odpoledne. Paní radová má návštěvu; poctila ji paní prezidentová, paní starostová a paní inspektorová. Ráda by zachránila čerstvou bábovku, kterou právě u pekářky pro svou rodinu koupila a omlouvá se proto: „Odpusťte mé dámy, že Vám nemohu dnes ani kávy nabídnout, svačili jsme dnes o třetí hodině.“ Tu jí vpadne do řeči hladová Mařenka: „Ale maminko, vždyť jsme ještě nesvačili a bábovka,

Nepochoptelný obrat mladočeské politiky.

Známo jest, že k roztržení bývalé jednoty národa velice mnoho přispěli evangeličtí kazatelové a jejich listy. Kdežto katolické duchovenstvo v převládající většině své odvrátilo se od „Národních Listů“, jakmile tyto počaly hanobiti a podryvati víru katolickou, stali se pastori nejhorlivějšími jich přívrženci, a ne dávali je takřka sami — s malou výjimkou — do rukou svého lidu. Nis nevdalo jim, že „Národní Listy“ podrývaly víru křesťanskou vůbec, prosáknuty jsouce veškrz židovskofreimaurským liberalismem. Mohli dobře pozorovati, že bible dostala se do komory mezi staré haraburdí, kdekoliv do domu evangelického vnikly „N. L.“ Vyrovnali jim z rolníků na mnoze evangeličtí, kteří bývají bílou vránou „ve sboru Páně“ v neděli. Sami na to nařikli, že „přemáči“ vymírají. Ale přes to vše, co evangelik to přivřenec „N. L.“ a proto právě Edvard Grégr kandidoval do sněmu tam, kde jsou evangelici v silném počtu.

Na mnohé staročeské věry nemohli si nařikati. Zfalšovaným dějepisem odkojení katoličtí staročeši, nebyli zajisté nepřáteli evangeliků. Ohladní ne-li nepřátelství k církvi katolické, domnívali se se spolu s pastory, že církev katolická zaviniła úpadek národa; v pastorech viděli utlačené a sášenlivé hlasatelé čistšího křesťanství, a kde nějaký evangelicko-husitský protikatolický krásný jménem „velkolepé národní slavnosti“ zakrytý poplach byl, nescházeli tam jistí staročeši a moderní „husitářství“ neznalozalo mezi staročeské vědy rozhodného odsouzení.

Ale nic platno! Co evangelik, to grégrovec. A když velká část národa tak zpusila a zdivočila, že na hlavu poctivého Regra lila se potupa pérem i ústy až i kluků a „šavek“, tu evangelické časopisy k masopustní této maxice národa českého statečně basovaly.

Kdo ducha protestantismu od jeho počátku zná a kdo ví, jak se tentýž duch nejen až posud v srdcích ev. kazatelů udržel, ale že v mladších jest ještě silnějším, ten se tomuto zjevu nebude diviti. Pánům jest podrývání „Říma“, to nejdůležitější, to nejladší. A poněvadž dobře cítili, že „grégrovci“ lépe tomuto jejich přání slouží, než staročeši, kterým vyčítali spolek s kněžístvem, římskými, proto s celou duší dali se na stranu jejich.

Krom toho nutno podotknouti, že již celé vychování evangelického lidu zrovna k tomu padí, aby se dali tam, kde je silnější odpor proti nějaké autoritě. Kdo zná, jak se u protestantů jejich vyznání se stálým stětelem na protivný Řím na základě bojovného katolického vyznání, kdo byl přítomen jejich zkoušce před konfirmací, ten si lehce vysvětlí, že nejen rozhodný odpor proti Římu, nýbrž záliba v odporu vůbec je často velice patrnou známkou povahy českých evangeliků. Velice trefně pravil o tom jeden katolik, když byl tyto věci poznal: „My jsme byli zcela jinak

kteřou jsi před chvílí přinesla, jest ještě nerozkájená v kuchyni.“ — Z toho povstane věčné nepřátelství mezi paní radovou, paní prezidentovou a paní inspektorovou.

U Hrdých je velká hostina. Jeden pán z neopatrnosti rozbil sklenici. Malá Evička to zpozoruje a šeptá mamince blízko do ucha: „Ach maminko! Právě to je ta vypíčená!“

Při večerní společnosti dává maminka Slávince pěkné jablíčko. „Tak, teď dej za ně mamince hezkou hubičku!“ — praví tatínek. „Teď nesmím; maminka mně zakázala ji líbat, když jest nalícená — prozrazuje malá štěbetalka.“

V kroužku přátelském praví tatínek Jaroslávovi: „Těš se, Jaroušku, babička k nám přijede zase na návštěvu.“ — Jaroušek: „Ach, tatínku! A to dostanu zase malého bratříčka?“

Karliček dostal od maminky výprask. Pláčky utíká do písárny k tatínkovi, kde mešká více pánu a stěžuje si: „Tat, maminka mi nabila tou samou holí, kterou včera tebe uhodila.“

Maminka: „Jdi již Zdeničko spát! Dej Kačence pusku a fekní ji, aby tě uložila do postýlky.“ — Zdenička: „Ne, maminko! Kačenka bije; včera jí dával strýček Jaros také hubičku a tu ho Kačenka ubodla.“

Paní tchyně přijde na návštěvu a zastane Otíka samotného v pokoji a táže se: „Kdy odešel tatínek?“ — Otík: „Právě, když tě viděl přicházet.“

Teta: „Růženko, tedy mně nedáš hubičku?“ — Růženka: „Nedám! Maminka řekla, že máš nevymáchanou hubu.“

Strýček víkál přijel na návštěvu. Při obědě táže se strýček Ferdáček, zda-li se u nich modlí také před jídlem. — Ferdáček: „O, ano! Náš tatínek modlí se skoro každý den!“ — „A co pak se modlí Ferdáček?“ — táže se potěšen pan strýček — Ferdáček: „Inu, tatínek říká: „Bože nebeský, to máme dnes zase kráslo!“

První dáma: „Moje dcera Pavla dělá v ústavě neobyčejné pokroky. Maluje, hraje a...“ — jest hloupá nadutá husa! — vpadne do řeči mamince k velikému jejímu zděšení malý Toník — „Odpusťte, mé dámy, ten kluk papouškuje vše po staré“ — a mlčí a s maminkou.

vedení, nám se však o evangelikůch vaškole na nepromluví; ale proto jim dáváme vřelou svou škodu usťapajme.“

Připouštíme ovšem, že a tam výjimka, ale v celku od svého na základě bližším pozorování lidu evangelického nabytého přesvědčení o samotě přese dodávajíc jim, že tato povaha mnohých evangeliků sevnější jakousi „diplomatickou“ uhlazeností rákrytá bývá, a nekuseným katolíkům sebe více vzdělaným — ba až i úředníkům, pláčkou pravého poznání povlečeného rázi povahy českého evangelického lidu jest.

Ze toho tak a ne jinak, že stvrzuje se za nynější doby tím více. Jakmile měly povstávati radikální a pokrokové listy, vřede jsou evangelici jejich přívrženci. Z listů těch vřede duch našich evangeliků. Úkolem jejich jest fanatický boj proti Římu, boj proti katolickému kněžstvu vůbec a klukovské potupy biskupa královéhradeckého dle vsoru listů čistě evangelických, orgánů páni kazatelů. Jest jich nepatrná část v národě našem, ale vřede jest je znáti, kdekoliv radikalismus bují; a je zapotřebí třeba jen jediného pastora syna anebo evangelika vůbec ve veřejném postavení v některém městě, jež obdařeno týdením listkem, již je to i na něm znát, holvetaký duch vane z článků jeho. Boťvější povaha protestantů se ihned při volbách obecních ukazuje.

Dákaž toho podal organ evangeliků luther-ských, jež se jmenuje „Evangelický církevník“; kde však je mezi katolíky k vůli poznávání snah protestantských znám, říká se mu „sukšparádek.“ Rozumuje dle své „natury“ o staročeské schůzi dne 10. ledna v Kolíně konané takto: „Staročeši začínají se zase za spánku svého probouzet; domnívají se, že přichází zase jejich doba...“ Naděje staročeské vznikly z nepochoptitelného převratu mladočeské politiky. Ale staročeství se tím nevzkřísí, spíše mladočeství uloží se jako druhá mrtvola k němu.“

Je vidět, že ten zátek protestantismu s mladočestvím byl moderní snáhou na výpověď. Protestanté čestí bývali vždy přáteli společenství. Známo jest, že právě ve spolku s německými protestanty domáhali se vítězství vyznání svého před bitvou na bílé hoře. Ale nyní, kdyžby se snad mladočeši měli dáti do nějakého spolku se stranami na říšské radě a smlouvat s Baderem — to že přý ne. Proč ne, tážeme se, když by to prospělo českému národu? — Ale mohlo by při tom přestati podrývání Říma — i v tom ohledu by mohli mladočeši sestárnout a to nejde. Prospech jejich konfesse žádá radikální boj proti katolictví, a proto se mladočechy „rozvod“ a raději novou partií s mladou radikálií. Taký to vůbec té jistě „natura“ svědčí. Před bílou horou bylo heslem: „Jen do toho, vojnu a revoluci a žádné smlouvání.“ A tak se dnes zase ta stará „natura“ ukazuje: „Jen radikálně, jen do toho.“ — Ale že při tom málo následovati „mrtvola“ třetí, mrtvola českého ná

„Pamatuj si to milé dítě“, poučuje maminka Emánka, člověk se musí sám zapřít. — Ale maminko, a ty mně pořád tážeš, abych tě zapřel krejčím, plácne ve společnosti Emánka.

Bozenka vidí, jak si ženich její starší sestry čistí zuby. „A což Vy si nevyndáváte zuby, když je čistíte? Naše Anděla vždy je vezme do rukou, když si je čistí.“

Vláda: „Strýčku, ty jsi již zdrav?“ — Stýc: „Ale vždyť já nebyl nemocen!“ — Vláda: „Tatínek ale říká, že jsi na hlavu padl.“

Učitel: „Helenko, viděla jsi již čápa?“ — Helenka: „Ne! Když byl včera u nás, poslal mne tatínek do druhého pokoje.“

Maminka chce Lidunku poslat do postýlky a když se tato zdráhá, praví jí: „Koukej se jenom na tu kufátku, ty jdují již také spát.“ Lidunka na to odpovídá: „Ano, ale stará jde s nim!“

Zákaznice: „Dejte mně ještě libru tlučného cukru.“ Kupec: „To Vám dám z čerstvé zásilky, která právě došla.“ — Kupcův Náčinek: „Ale tatínku, vždyť jsi tam nepřimíchal ještě mouky!“

Dámská společnost je při káfičku v nejlepší náladě. Tu přiběhne malá Kačenka a volá: „Maminko, holič je tady!“ — Nu dobře, miloušku, fekní to tatínkovi! — Ale maminko, vyžvatlá Kačenka, „dnes je přece tvůj den, tatínek se dal včera holič!“ — Maminka padá do mdlob, dámy z rozpačitosti převrhnuou několik koflíků.

Tatínek Rudolfovi: „Dnes zůstaneš doma, nemusíš se každý den toulat!“ — Rudolfce: „Pust mne pryč, tati, nebo fekní mamince, že se také touláš, a večer pak nebudeš smět do hospody jít!“

Ženich prosí paní ředitelovou o ruku slečny Eulalie. Paní ředitelová nekrčí sliby ohledně skvělé výbavy. Tu přiběhne nadějný Otakárek a volá: „Maminko, dej mi přece peníze, když mám jít pro cukr.“ — Maminka: „Ale, vždyť jsem ti dala knížku s sebou.“ — Otakárek: „Na tu nechce kupec nic více dát; pravil, abychom napřed zaplatili dluh za loňský rok!“

rode, na to se nepomýšlí, jen kdyby národ český se stal „aukupařákem.“

Jame sice jisti, že národ český tak hned do Angapurku pro spásu nepájde, ale i to jest jisto, že by to bylo nepochopitelným obratem, kdyby evanjelisti páni kazatelové otevřeli oči a poznali, že radikalismus je asi takovým spojencem jejich, jako oni jsou spojenci „mladočechů“. Až by radikalismus viděl svůj čas, řekl by podobně jako „aukupařák“: Katolictví se nevakfisi, a evanjelisti složitě jako druhou mrtvolu k němu.

Ovšem se to první nestane, poněvadž katolictví nemůže, ale čím méně vlivem radikalismu bude mít náboženství, tím rychleji dospěje protestantismus ke konce svého smrtelného rozkladu.

Kdy by ávaha tato přispěla k tomu, aby přestalo jak na straně staročechů tak i mladočechů miliskování se s protestantismem, který národu českému přinesl nešťastí bezmírné. — Když naopak poznali životní neúmorou sílu katolicismu nyní všude na novo se ukazující, a blaby jeho vliv na život národa našeho, jaký se jevil v době předhusitské.

Pak by nastal opravdu obrat. Když totiž mladočeši v politickém ohledu dávají se na cesty staročechů, sblíží se s nimi zajisté. Katolíci pak čeští, kdyby viděli, že se obě strany vystopaly z liberalismu cizáckého, mohli by tím spíše s oběma bývalými stranami ve spojení a v jednotu vejíti. Pak by ale protestanticko-radikální pokrokářství nemělo v národě nižádné opory a byl by pokoj.

Ostouzení mužů zasloužilých, vácnivě štvárice, tlačení se do popředí sobců neschopných by přestalo. Jenom boj protestantů proti katolíkům by tak hned nepřestal; co se stalo přirozeností stáka se předělá. Ten boj přestane teprv tenkrát, až die nevyspytatelných rad Prostetelnosti protestantismus jako několikátá již mrtvola k odumřelým haeresim (bludným učením odstěpenců) věků minulých do hrobu se uloží. To pak bude taky obrat, jenže pochopitelný.

Volby do páté kurie.

Volební právo v páté čili ve všeobecné třídě voličské přísluší každému svéprávnému státnímu občanu mužského pohlaví, který 24tý rok věku svého dokončil a z volebního práva vyloučen není, a to v obci, kde v době rozepsání volby nejméně šest měsíců usedlý jest. V Čechách přibude přes 1,300.000 nových voličů.

Z práva volebního jsou vyloučeni:

1. všichni, kdož jsou pod poručenstvím nebo opatrovnictvím;
2. kdo požívají zaopatření chudinského z prostředků veřejných aneb obecních, aneb kdo zaopatření takového požívali v roce právě minulém, aneb kdož vůbec veřejné dobročinnosti na obtíž přispívají. Podpory z pokladen nemocenských, důchodů úrazové a invalidní, osvobození od školného, podělování pomůckami učebnými a nadace, jakož i pomoc v nouzi sem nepatří a přileží tedy volební právo tomu, kdož takovéhoto podpor požívá;
3. kdož se nalézají v konkursu;
4. kdož odsouzení byli ku trestu nějakému pro slova či přestupky krádeže, zpronevěření a podvodu, pokud následky jejich trestu nepominuly.

Co se týče práva volebního práva, obsažena jsou data, pro posouzení jeho potřebná pro čeled v knížkách čeledních, a pro živnostenské pomocníky a horníky v knížkách pracovních, i lze data tato seznati pro živnostenské pomocníky a horníky také z členských listů legitimčních, nemocenskými pokladnami vystavených; pro třídy řemeslníků jsou tedy listiny tyto dostatečnými pomůckami ku právu volebního práva.

Státní občané, kteří do žádné této třídy ne náležejí, předloží na důkaz svého nároku na právo volební právo o práva domovského, o svém občanství, a po případě o tom, že jsou svéprávní.

Kde staneví počet volitelů?

V obcích venkovských, které mají méně než 500 obyvatelů, volí se jeden volitel. V obcích větších připadá na každých dalších 500 obyvatelů vždy o 1 volitele více. Zbytek, který po dělení počtu obyvatelstva (zjištěného úředním všeobecným sčítáním lidu z r. 1890), 500 sty vybyvá, pokládá se za celých dalších 500. Na příklad: Obec s 501 obyvatelům volí srovná tak 2 volitele, jako politické obce, které mají 501 — až 1.000 obyvatelů. Obec od 1.001—1.500 obyvatelů volí 3, obec s 1.501—2.000 obyvateli pak volí 4 volitele atd. V páté kurii volí též městské obce dle téhož měřítka. Na př. Jaroměř s 6.926 obyvateli volí 14 volitelů, Králové Hradec s 7.816 obyvateli 16 volitelů, Pardubice s 12.367 ob. 26 volitelů, Králové Dvůr s 8.635 ob. volí 18 volitelů, Jičín (8.457 ob.) 17 volitelů, Chrudim (12.128 ob.) 25 volitelů, Chrást (s 1823 ob.) 4 volitele, atd. Příslušné c. k. okresní hejtmanství

představenstva každé obce beztoho počet volitelů oznámilo, který zvoliti se má. Zároveň se určí den a hodina, kdy se volba volitele neb volitelů v obvodu obce vykonati má. Na Hradecku se koná volba volitelů pro pátou kurii 18. února a pro kurii venkovských obcí dne 20. února.

Ve větších místech, kde počet k volbě oprávněných obnáší více než 1000, může politický okresní úřad k účelu volby volitelů více volebních místností stanovit a přikázání voličů tamtéž vedle místní příslušnosti zařaditi. Ustanovení o tom musí se v obci v čas obvyklým způsobem prohlásiti. Volební komise sestává z volebního komisaře a z obecního starosty.

● Řízení reklamačním.

Reklamační řízení jest v páté kurii totéž, jaké ustanoveno jest článkem 26. starého volebního řádu na radu říšskou ze dne 2. dubna 1873.

Listiny voličů páté kurie má obecní starosta v obecní úřadovně. okresní hejtmán ve své úřadovně k veřejnému nahlédnutí vyložit. Spolu má se toto vyložení veřejně oznámiti s udáním lhůty reklamační.

Reklamační proti volebním listinám mohou od oprávněných voličů dotyčného volebního sboru pro přijetí do seznamu k volbě neoprávněných k volbě učiniti se:

1. proti listinám měst u obecního starosty;
2. proti listinám v obcích venkovských u příslušného politického úřadu. Reklamační, které dojdou obecního starosty, mají během tří dnů předložiti se příslušnému politickému úřadu. Přednost politického úřadu rozhodne o reklamaci; proti rozhodnutí jeho možno se odvolati k místodržitelství.

Úředník politický k rozhodnutí reklamačnímu ustanovený, má 24 hodin před volebním termínem s moci úřední v seznamech voličů předsavřiti nutné opravy.

Jak jsme již pravili, městští i venkovští voliči, kteří volí též v městě neb venkovské kurii, mají právo voliti též v páté, čili všeobecné kurii. Upozorňujeme proto všechny pány rolníky, živnostníky, úředníky, kněze a učitele, aby se do jednoho volby volitelů v páté kurii účastnili, aby snad nebyli v jejich obcích zvoleni lidé, kteří neuznávajíce národnosti a českého státního práva stojí na půdě mezirádní sociálně demokratické.

Abyste při volbách předešli zmatkům, tedy žádáme přívrženců katolických a konservativních, aby sa volitele zvolili muže řádné, zcela spolehlivé a aby o osobách volitelů v důvěrné schůzi ještě před volbou se dohodli.

Voličové při volbách volitelů napíšou na volební listky jména tolika volitelů, kolik jich na dotyčnou obec připadá.

Za volitele mohou býti v páté kurii zvoleny tytéž osoby, jako v kurii obcí venkovských, kdež jsou k volbě volitelů oprávněni pouze pétizlatoví voličové.

„Národní Listy“ a čeští katolíci.

„Jsem ještě „Národní Listy“ orgánem strany mladočechů?“ Tuto otázku položily si před týdnem „Katolické Listy“ — a právem. Mladočechští poslanci tvrdí, že si vůči katolickému náboženství a vlasteneckým kněžím, avšak „N. L.“ vychrtyly v posledních číslech celé škopičky špíny, pomluv a lží proti českým katolíkům a kněžím a při tom pravi, že jsou orgánem svobodomyšlným. Pod svobodomyšlností má se přece rozuměti, že muž svobodomyšlný to, co subjektivně za právo a pravdu uznává, veřejně tlumočí a neohroženě a poctivými, prostředky hájí.

V tomto smyslu „N. L.“ svobodomyšlné nejsou a nikdy jimi nebyly, ony si vypomáhají obyčejně překrucováním, falšováním, licoměrností, obojetností a lží. Jednání takové není ani možné ani čestné.

Na prvních stranách předstírají, že hájí češtství a slovanskost a zadní strany zaprodávají židům a Němcům. A pak prý hájí hešlo otec národa, Františka Palackého: „Svůj k svému a vždy dle pravdy.“

Obojetnou hru hrály „N. Listy“ vždycky a zvláště v posledních letech. Na jedné straně zásadní nepoddajná, nezlomná opořice a všeobecné hlasovací právo, na druhé podvázané křídlo, oklamání rolníků, živnostníků a dělníků, podvázané křídlo, pucování klik a nehatý oportunismus. Mladočechští vůdcové smlouvají se s hrabětem Badenim, pravi vídeňským Čechům: Pro Báh, dejte nám pokoj se školou Komenského, vyhýbají se representativním akademiím, koncertům, divadelním představením vídeňských Čechů, aby si to jen s vídeňskou vládou nepokazili — a jejich orgán miliskuje se s pokrokáři a sociálními demokraty, jimž ovšem někdy také něco řekne, ale jen tak, aby to nebolelo.

Za to do katolíků a zvláště do českých katolických kněžů buší s neobvyklou „statečností.“ Zvláštní rekognosti se vysuznamenává rytíř Břinkomluv z Hromotluku sedícím na Palácátově. Človíček ten, který za výmínečného stavu vedle podvázaného křídla vymyslel hešlo: „Trp kozáče, budeš stámem“ — ten chrílí teď celé sponsty papírových pum do tábora katolického, od něhož mu

nehrozí výmínečný stav — jehož se tento rytíř smutně postavy tak ukrutně bojí.

V článku „Noví centralisté“ nasývá katolíky černou internacionálou, která prý jest horší, nežli ta červená internacionála. Všecka minulost klerikální organizace prý dokazuje, že snáží se všude setřítí národní rázovitost a že zejména mezi národy slovanskými vždy se stotožňovala se zájmy německými.

Na to odpovídáme: potomci strany pod obojí a čeští bratři utonuli — pokud se nevrátili do lóna katolické církve — v moři německém, totéž se stalo s luteránskými Polabany a luteránskými srbští Lužičané a Poláci v Prusku i v Téšinsku podnes propadají houfu germanisaci. Za to srbští a polští katolíci hájí slovanskou svou rázovitost houfavaše!

„N. L.“ vytýkají katolickým kněžím a horlivým katolíkům, že prý se pletou do politiky, kdež prý náboženství jest věcí soukromou.

Na to odpovídáme: Ne! Katolictví a křesťanství římské uznávali za stranu veřejnou a politickou nejen pohané a mohamedáni, ale později též všichni odpadlíci od pravé víry. Za takovou ji uznávají ve skutečnosti také mladočechští poslanci a nejvíce „N. L.“ samy. Kdo pak tahá věrné katolíky, katolické kněze a biskupy více do veřejnosti nežli „N. L.“ a jejich slepi přívrženci? Nuže, jsou-li katolíci pořád do veřejnosti taháni a strkáni; jsou-li veřejně pomlouváni a tupeši, tedy již zákony pouhé lidskosti, slušnosti, práva, spravedlnosti a sebeobrany kážou a dopouštějí, aby se hájili a bránili. Smí-li se u nás veřejně hájiti pohan, mohamedán, žid, protestant, anarchista, internacionalista, pokrokář, liberál, antisemita, mladočech, staročech, tedy jedině katolík má ohnout hřbet a nechat si ho natlouci do modra? To přece ani patentování „boží bojovníci schvalovati nemohou.“ Mají přece stále v ústech Čechovy „písň otrocká“ a slova Kollárova: „Svobody kdo hoden, svobodu zná vážit každou.“

Možná, že by čeští katolíci byli ještě dlouho k vůli svatému pokoji mlčeli. Avšak, když se staly „N. L.“ strannickým orgánem pastora a židů, když proti katolíkům začaly štvát, výmysly a lžemi je pomlouvat, musili katolíci hájit svou čest a své dobré české jméno, musili se konečně rázně hájit v novinách, když v novinách nesčetných byli stále napadáni a hanobeni.

Zdržujíce se zatím útoku, chceme se pouze bránit čestnými prostředky, dle práva a pravdy.

„Národní Listy“ obviňují českou katolickou stranu, že se vylučuje z řad národních, že se staví mimo národ, do řad cislajtského centralismu

Nesčetné řeči a resoluce proslovené a chválené ve schůzích katolicko politické jednoty pro království české a v různých spolcích křesťan-kosociálních, národních, zábavních a hospodářských dokazují, že čeští katolíci stojí na půdě českého státního práva, národní a náboženské rovnoprávnosti. Volební provolání katolické strany stojí na téže stanovisku.

Lež jest, že nedávny politický sjezd delegátů katolického duchovenstva ve Vídni, katolický sjezd v Solnohradě a katolický episkopát postavil se na stanovisko cislajtského centralismu a proti právu českého národa.

Delegáti českého duchovenstva sjeli se s delegáty kněží polských, ruských, slovinských a chorvatských i německých nikoli, aby se radili o organizaci politické, ale aby se se uradili o společných krocích v příčině upravení kongruy. Český kaplan měl dosud 200—400 zl. platu, farář okolo 700, tedy méně, než-li měl ten nejposlednější redaktor a vyučený sazeč z „Národ. Listů“. O politice se kněží ve Vídni neradili, vědí to nejlépe mladočechští poslanci, kteří také alibili spravedlivé požadavky českých kněžů hájili. Podobné porady mívají úředníci, professoři, advokáti, postmistři atd. ve Vídni, a nikdo jich dosud neobviňoval, že by se tím byli postavili mimo šiky českého národa a do řad cislajtského centralismu. O českých kněžích si to teprve vymyslely „N. L.“ nebo vídeňská jejich redakce, v jejíž čele stojí žid dr. Pentšek, aby mohly proti českým kněžím štvát.

Tatáž lež si vymyslely „N. L.“ o biskupech a o katolickém sjezdu v Solnohradě. Nejdůležitější biskupové hájí ovšem dle své arcipastýřské povinnosti katolickou víru, žádají pro katolíky také náboženskou školu, kterou protestanté a židé již dávno mají, avšak titíž biskupové hájí též rovné právo a rovnocennost národů naší říši obývajících, hájí samosprávu jednotlivých zemí a království, hájí tedy pravý opak toho, co cislajtský centralisté, s nimiž přece „N. L.“ a jejich přátelé nejednou se objímali a miliskovali.

V dopise nejdůležitějších biskupů k účastníkům IV. všeobecného sjezdu rakouských katolíků pravi se pravý opak toho, co tvrdily „N. L.“ spoléhající se na neznalost svých čtenářů ohledně těchto věcí. Pravi se tam mezi jiným doslovně:

„Neupustí proto od požadavku, aby školství opravdu konfessionálně se utvářilo. Dále oponu se katolíci rakouští všelikému zkracování a obmezování práv koruny — ať již by z kterékoliv strany daly se pokusy k tomu. Spatřují a ctí v posvácené osobě císařově povolano zástitu náboženství, práva a jednoty monarchie, legitimního ochránce národů svých. Rakouští

katolíci jsou přesvědčení, že každá politika která by nedbala rozličného dějinného vývoje nemí a národních rakouských musí se strokatati. Budou proto všechna království a země chrániti v jejich právech, všechny pak národy v jejich řeči a mravech, přitom však budou míti ovšem i potřebný zřetel na jednotu říše. Jednotlivé země a národnosti rakouské monarchie nemohou v žádné jiné formě tak bohaté a požehnané rozvíjeti svého náboženského, duchovního a sociálního života, než-li pod ochranou silné a spravedlivé monarchie. Budou proto katolíci rakouští řídit se ve všech státoprávních a národních otázkách snahou, aby se zachováni autonomie země a rovnoprávnosti jednotlivých kmenů národních spojevali s cílem monarchie, jejíž postavení a význam jako velmocí, zachováti jest vážnou povinností každého Rakousana.

Všeobecné hospodářské poměry kladou všem směrům činnosti vážné požadavky. Za jeden z nejpálčivějších považují katolíci rakouští povaze země rolnictva a malého řemesla a pak blahobyt ohled na chudší třídy pomoci berní, tomtu účelu vyhovující opravy. Vedle toho považují zvláště za nutné: pro zemědělství společenské rozdělení a založení na něm zastoupení jeho zájmů; pro stav živnostenský další vytváření života společenského k ochraně slabších, lepší vzdělání živnostenského mládeže a potlačení nepočetného švindlerského o zisk závodění. Třeba že lze zaznamenávati na poli sociálního zákonodárství šťastné pokroky, potřebuje přece ještě dalšího a rychlejšího pěstění. Budou proto katolíci rakouští dožadovati se vedle řádného provádění zákonného nedělního klidu v živnostech také jeho rozšíření na příslušné svátky, na veřejnou dopravu, zvláště při poště a železnicích, jakož také na všechny státní služby a živnosti ve veřejných službách. Budou žádati, aby beze všech ohledů prováděna byla ochranná ustanovení pro dělníky a dělnice, aby účelné pokračování bylo v zákonodárství na ochranu a pojištění dělnictva a aby vydatně bylo postaráno o náboženské vzhovávání a vzdělání mladistvých dělníků a dělnic.

Těmže se, který povětivý český dělník, řemeslník, rolník, obchodník, úředník, učitel a kněz jenom se hnuší nevlástecké řádění radikálů, omladinistů a internacionálních socialistů a anarchistů, máte něco podstatného tomuto programu vytýkati?

Nejpochtivější, nejvytrvalejší a nejstarší zápasník za práva českého lidu dr. Fr. Ladislav Rieger, pravil nám aspoň nedávno, že žádná politická a národní strana v Rakousku nestojí programu českého národa tak blízko, jako katolíci a jako rakouští biskupové ve svém projevu k účastníkům katolického sjezdu v Solnohradě.

A je to také pravda! S pravdou touto bude muset počítati také příští česká delegace na říšské radě, pak-li bude chít skutečných vymožeností se dožít. Pravdu tuto opakujeme před volbami našemu lidu opět, končíc upřímným: „Pravdu sobě mluvíme, přáteli si budme!“

Politický přehled.

Katolická strana na Moravě uzavřela pro volby v V. kurii kompromis se stranou národní a lidovou (svobodomyšlnou). Sama bude kandidovati v V. kurii ve skupině uhersko-hradištské dp. faráře Stojana (proti lidovcům Vrána), za venkovské okresy Brno-Výškov dra. Koudela (proti p. Martinek), za okresy Boskovice-Nové Město dp. Ševčíka (proti dr. Veselý), za okresy Kyjov-Hustopeč dp. faráře Webra, za okresy Val. Mezíříč-Místek ředícího učitele Kadlčáka (proti lékařům Seichert).

Ústavověrní velkostatkáři konati budou 14. února valný sjezd ve Vídni. Část liberálních velkostatkářů z Dol. Rakous, Hor. Rakous a z Moravy chce uzavřít kompromis s konservativními velkostatkáři, kdežto část jich chce utvořit společný velkostatkářský klub, který by čítal 30—35 poslanců. Tento by sice podporoval vládu, ale stavěl by se proti požadavkům Slovanské autonomistů a federalistů.

Na Kréto smoblo se povstání pováživou měrou. Křesťané tamní se prohlásili pro spojení s Řeckem. Velmocí budou muset zakročit.

Z českého směru. V úterní schůzi odůvodňoval dr. Herold svůj návrh, aby sněm podal mocnáři státoprávní adresu. Návrh jeho nebude v tomto zasedání ovšem projednán, nebude mít tedy praktického výsledku pro celý český národ, ale před volbami volitelé bude bohužel dobrým a osvědčeným prostředkem ve prospěch zvolení mladočeských kandidátů. Bohužel se u nás děje mnohé pouze za účelem stranické agitace a dle toho pak dopadají také výsledky naší politiky. Dr. Scharschmied, odpověděl jistivě a posměšně jmenem Němců, že titi pro státoprávní snahy naše získati se nedají. Návrh dr. Herolda pak hlasy poslanců českých a velkostatkářských byl odkázán adresní komisi. Na sněmu byly dále podány některé návrhy.

V Německu ustupují menší státy pořád více převaze Průka. Koncem září účastní se ba-

voranská armáda, která dosud tak svou samostatnost hájila, s dvěma prapky sbory, dále s vojskem hesenským a saskavským velkých manévra, jichž se účastní císař Vilém.

Zvěsti z východních Čech.

Vp. Rudolf Vrba, vynikající spisovatel na poli hospodářském, který přijat byl za kandidáta do V. kurie v II. volebním okrese, uspešně v nejbližších dnech volební schůze v jednotlivých místech tohoto volebního okrese.

Sjezd důvěrníků strany národní. V neděli po půl desáté hodině ranní konal se ve velké dvoraně Městanské besedy v Praze sjezd důvěrníků strany národní. Šlo se jich přes 250. Četné byly zastoupeny východní Čechy a jmenovitě též královéhradecký, chrudimský a čáslavský kraj. Dr. Fr. Lad. Rieger pravil, že hojně účastní se jest důkazem, že strana národní, strana konservativní nezemřela, nýbrž že hlásí se v nové sile k politickému životu. Je toho také potřeba. Pravil: Nám se nejednalo, abychom získali mandát, jde nám především o to, abychom pomáhali přivést ku konečnému uznání program našeho národa a proto také nechceme rušiti snad svornost v národě, nýbrž jsme ochotni rozumnou politiku podporovati. Nám se nejedná o mandáty, ale o blaho národa. Národ náš nemůže chytiti, aby měl poslanecké vlny, on potřebuje poslance k vlastní práci a myslím, že by bylo žádoucí, aby všechny strany v národě se spojily a se svého středního výboru nejlepší muž učinily, kteří by chtěli a mohli úřad poslanecký svědomitě a vytrvale zastávati. V tomto smyslu dohodnutí a jednoty přeje si strana naše působiti. Dr. Matušík pravil, že všechny strany se chystají k volbám. Národní strana, která kdysi za sebou měla celý národ, nechce nijak porážet své odpůrce, ale i ona se hlásí o ten kus poctivé práce, který vykonati má. Vyrovnaní rakousko-uherské, otázka česká toho žádají, aby český národ vystoupil na venek jednotně. Dr. Rieger dodal, že potřeba, aby strany splynuly, ale aby svorně spolupůsobily. V tom smyslu byla také resoluce navržena.

Pan JUDr. Ryba z Hradce Králové projevoval slovy stručnými a důraznými souhlas s navrženou resolucí, která navrhuje, aby strana národní voleb se účastnila a v té příčině se stranami jinými shodu vyhledávala. Ani stranu katolickou nelze při tom vylučovati, neboť ani k tomu nehledě, že český lid jest převahou katolický, že katolíci ve venkovských obcích mají velký vliv a že strana ta čile se organizuje, jest nutno, abychom v zápasu se stranou socialistickou hlásili jejich si sáspesčili; neboť co do národnostních otázek a v ohledu státoprávním jest strana katolická s námi sa jedno.

Sjezd strany národní, jenž pro minulé volby do sněmu zemského doporučoval zdržení se volby, aby zmírnil tím ostrost sporu mezi stranami národními, uzavře, že od té doby drobení se strany jen pokročilo a mnohonásobností kandidátů překaziti nelze, trvá na zásadách vyslovených sněmím sjezdu ze dne 18. listopadu 1894 a ukládá výkonnému výboru, aby přicinil se o hojně účastnění příslušníků strany při nastávajících volbách do poslanecké sněmovny říšské rady a o navržení kandidátů pro volební okresy, ve kterých to bude dle poměrů voličstva našeho vhodným.

Spolu zmocňuje sjezd výkonný výbor, aby ve příčině těchto voleb — bude-li z jiných stran k tomu ochota vyslovena — po případě v jednání vystoupil s jinými českými stranami národními, kdyby seznal, že by jednání takové věsti mohlo k výsledku prospěšnému, za jakýž především považovati sluší sjednocení sil v národě ku zřízení vážného poselstva, spůsobilého kráčetí ve svorné práci k velikým cílům společným národu celému.

Do výkonného výboru byli zvoleni aklamací pp. dr. Ed. Baštyř, profesor dr. Albín Bráf, Al. Bareš, dr. K. Havelka s Chrudimi, Al. Kroutil z Kolína, dr. K. Matušík, dr. Jan Městecký, dr. František Mláček z Kutné Hory, Jan Pleva ze Skrejšova, dr. St. Prachenský, dr. Fr. L. Rieger, dr. Jan Ryba z Králové Hradce, Jan Sedláček, dr. A. Steidl z Domažlic, dr. J. E. Slavík z Ml. Bolešlavi, Em. Tonnr, Jan Topinka, W. W. Tomek, Jan Toužimský, V. Vacek z Pamětňky, J. Vaněk z Radimi, dr. Em. Zeis z Tábora.

Šípy chtějí odpověď od Obnovy proč Lev XIII — má prý — jest set žoldnář? — Krátká odpověď: Protože liberalismus, jež šíří tak „šípy“, jest tak mnohé svobodomyšlný, že sv. Otce oproti láze italské není jist svým životem. Láze nejdříve útočila na Vatikán, protože Itálie demonstrace trpěla a lhotejně k nim se chovala. Přijdou možná doby, kdy i biskupové budou potřebovati osbrojené strážce svého života. Neboť došlo to tak daleko, že na povozu biskupa královéhradeckého přijíždějícího na vizitaci házelo se kamením. Jindy zase při vyjíždce za město Hradce Králové přiblížili se mladíci po způsobu burš s holemi jako Machy a Husty k povozu jeho fvoce potupaou přech, a jen trpělivostí a rozvaze biskupové bylo děkovati, že nenastal za bližšího dne nějaký boj s klacky a blčem za ovr-

ta, svoboda a vzdělanost, ježem 1891 „špy“

rábí prý byli okázáni?

Bar. Jednotě katol. tovaryšů daroval opět vldp. prof. Fr. Tomáš 10 al. Zlatý Bůh! Gustav Elm, vynikající žurnalista český, jenom díky mladočeské straně svůj vrdst a vynález rošifant, uměl v neděli večer ve Florenci. Elm, který se snažil přivést mladočeskou politiku do kolejí staročeských a do parlamentární vřtiny, trpěl hroznou nervosou. Upracoval se. Toť osud pilných českých novinářů. Pozůstatky svěcného převozu do Prahy.

Služební dívky se svého plesu odvedly do fondu na vánoční stromek 54 al. 20 kr. jako čistý výtěžek.

Nález. Dne 8. t. m. nalezen povozník Koučel cestou k Pražskému Předměstí stracenou šavli.

Propaden. Na staveništi obecných škol vloudil se dne 6. t. m. o půl 8 hod. večer neznámý muž patrně za nekvalitním úmyslem. Hlídač Vise. Zedník postřehl onoho muže a hleděl jej zadržeti; tento však zasadil mu silnou ránu holí do hlavy a přehlé. Ranněmu poskytl dr. Spitzner první pomoci a pomchal jej v domácím ošetřování. Druhého dne odpoledne vyšel Zedník opět ven, ale počinál si vstředně a mezi jiným šval pa na kolemjdouc. Následkem toho musel být dodán do všeobecné nemocnice, kde sledáno, že byl poraněn stržen zachvaty šílenství.

Pan dr. Štemberka pilně objíždí jako kandidát páté kurie v okrese Litomyšl-Vysoké Mýto-Rychnov a j. Se socialistou Burianem svorně obviňují stranu mladočeskou, se které vyšel návrh na všeobecné rovné přímé hlasovací právo, které však návrh tento srovna tak sradila, jako přebitých evých slibů nespila. Pátá kurie prý patří dělníkům t. j. socialistickým. Pak je to ale od p. dra. Štemberky velice nedůležité, když jakožto doktor chce urvat dělnický mandát dělníkům. Divno je též, proč se neucházejí jako muž podnikový a extravlastenec o mandát ve svém působisti, v Králové Dvoře. Což by tím neprospěl věci české, kdyby se snažil vyrvat tento mandát německému socialistovi? Toho však pan dr. udiniti nechce a tím staví důkladně na odív své pokrokové vlastenectví.

Z Ústřední Matice školské Kancelářské frekvence maticná v prosinci roce 1896 dostoupila výše před tím nebývalé. Podací protokol vykazuje 9505 čísel, kdežto roku 1895 bylo 8326 čísel, rok před tím 9033 a dva roky před tím 8324 čísla. Frekvence kancelářská v druhém desetiletí trvání Matice se více než zdvojnásobila. Kdežto od r. 1881 do konce r. 1891 vykazoval podací protokol průměrem ročně 4181 čísel, jeví se v příloze právě přelém roční průměr 8546 čísel.

Zraje pro pracovní. 15 letý K. Tomeš z Nového Hradce Král. byl v těchto dnech opět zatčen pro zebrotu, již obtěžuje hlavně naše město. Tomeš vador svému mládí má velmi časté styky s paši policií.

Obek. Dne 4. t. m. o 11 hod. dopoledne vypukl dosud s neznámé příčiny oheň ve stodole rolníka J. Bednáře v Suché u Nechanic, již strávil i se všemi zásobami píce. Škoda pátí se 2000 al. Pojištění obnáší 1600 al.

Pro nedovolený pedemní oheň zadržána byla dne 5. t. m. vdova po nošiči M. Kratochvílová z Pardubic a vyměněna jí pokuta 5 al.

Starodělnosti. Při kopání základů pro přístavbu zdejšího pivovaru přišlo se v těchto dnech po většině ve hloubce 4 a půl metru na drátěnou kukli, kuli se švihovky, hlavu s hliněné sochy a j. v. Věci tyto odevzdány byly zdejšímu muzeu.

Také zasloužilý žebřák. Obyvatel Kropáčky Ant. Kordík chodí po domech, kde obtěžuje zvláště samotnější rodiny žebrotou. Vyšebíraný pak peníze propjíl a opily dělá doma notný rámus, necháváje rodinu na opatrování městu. Práce je mu trnem v oku; staly se případy, že šel na několik dní do práce jen proto, aby mohl se hlásit nemocen a dostal pak od nemocenské pokladny podporu. Když však se na to přišlo a nebyl uznán za hodna podpory, přestal vůbec pracovat. Správce Kropáčky má s ním asi pěkné pořízení.

Bál bez muziky. Tancování je nyní nejen u nás, ale i na venkově v plném proudu. Tiskárny nešťadí vyhovět zákazníkům plesových pozvánek divně a jinak malovaných. Sotva jeden ples a konce, již se o příští zve na jiný, alibující ještě lepší vyrazení. Že by však někde pořádal se ples bez hudby, to zde přece ještě nebylo. V nedaleké vsi S. však by k tomu bylo málem došlo. Na minulou neděli totiž byl ohlášén velkolepý ples. Pozvánky byly rozeslány a rozeslány, hudba znamenitá objednána (sokolská s Trebechovic), sál bohatě dekorován a v celém okolí těžili se tance chytiví a tance chytiví na veselou zábavu. Vlak ani hostinský nemohl sástat bez přípravy. Porazil tučného vepře, nadělal jatarnic, že by z nich mohl být plot, objednal větší zásobu piva a jiného trauku. Hostinská podřezala hejno drůbeže, těšíc se, jak ji sponzíř večer při zábavě. K večeru pak sjížděli se k nemalé radosti hostinského bálovníci nejen z místa, ale z celého širokého okolí. Sál utěšeně se plnil, však hudba, ač zde již mohla být, dosud se nedostavovala po dlouhém čekání k veliké mrzutosti všech shromážděných a rozumí se, že k soufaloosti hostinského — hudba nepřijela. Druhého dne vysvětlila se celá záhada; objednatel hudby spletl si datum a objednal tu samou na neděli o týden později.

Opilé slepice. V nedaleké obci posotoval soused L. velice nelibě, že mu sousedovy slepice velkou škodu v jeho dvoře dělají. Jelikož domlouvání nic nepomohlo, tedy nevěda si rady, přišel na zvláštní nápad. Namočil trochu ječmene v líhu, který pak na dvoře rosmodil. Sousedovy slepice brzy vačkery roztrošený ječmen sesobaly. Účinek v krátké době se dostavil; za čtvrt hodiny ležely všechny slepice i s koboutem natažený, na mol opilé. Pan L. je klidně posbíral a chtěl-li nedbalý soused své slepice dostat zpět, musil velký nevolky zaplatit přiměřenou náhradu škody.

Volba výboru oddělení zemědělské rady konala se v pondělí dne 8. ledna za předsednictví presidenta knížete Ferdinanda Lobkovic, místo-

předsedy barona Adreanta, zástupce zem. výboru hr. Vojtěcha Šebena, zástupce vlády barona Webera. Dále přítomni byli všichni členové ústřední komise pro zemědělskou radu dr. rytíř Koflík a státní Václav Šolc, pak zemským výborem zasedajícími členy ředitel velkostatků ve Vraném p. Jos. Srb a p. Václav Janda z Budohostic. Při volbě usazen byl kompromis s konzervativci a agrárníky. Zvoleni byli pp. Dostal Fr. z Moravie, Gras Jos. JUDr. ze Zamberku, Hyř Josef z Okrouhli, Janda Herman z Budohostic (115), Jaroš Jan z Čáslavky, Kasimír Jan z Přibyslav, König František z Kravovic, Kovář Josef z Čáslavi, Košmín Jan z Nečvalic, Kryš Alois z Plánky (116), Macenauer Emerich z Píseku, Markalous Jan z Třebosic, Mařálka Jindřich ze Sobotky, Nedoma Ant. z Vraného, Niklfeld Frant. z Přibyslav, Novotný Josef z Hlavič, Pánek Frant. z Pavlikova, Papoušek Cyril M. ze Věže, Pleva Jan ze Skrejšova, Schwarzenberg tržní Bedř. JUDr. z Vorlíka, Sitený František, PhDr. z Tábora, Strejcovský Václav z Hrdel, Šetka Rudolf z Hradce, Štěpánek Ant. z Medlešic, Teklý Vilém z Hracholusk 116 a 115 hlasů. Pan Jindřich Doležal zvolen byl 60 hlasy, tedy dvěma hlasy nad absolutní většinu. Dále dostali 2 hlasy p. Rašín z Nechanic a p. Štěpán Sixta z Velimi. Za předsedu zemědělské rady byl opět zvolen p. Herman Janda z Budohostic, za místopředsedu p. Fr. Niklfeld. Do jednotlivých komitétů zvoleni aklačníci tuto pánové: I. (pro záležitosti zřízení, pokladni a kancelářské): Jindř. Doležal, Herman Janda, Antonín Nedoma, Richard Jahn, baron Oktavian Weber z Ebenbořů V. A. Schuster, Vilém Teklý. II. (pro hospodářství polní): Jan Jaroš, Václav Janda, František Niklfeld, Josef Novotný, Alois Kryš, Václav Strejcovský, Jan Košmín. III. (lesnictví): František Dostal, Emerich Macenauer, Josef Kovář, František Pánek, Jan Pleva a zástupce lesní jednoty (ještě teprve bude jmenován). IV. (pro školství): Vilém Teklý, dr. Karel rytíř Koflík, Josef Srb, Rudolf Šetka, Jan Markalous, PhDr. František Sitený. V. (pro zákonodárství a národní hospodářství): dr. Josef Gras, Jindřich Mařálka, František König, Cyril M. Papoušek, Josef Srb. VI. (pro hospodářský průmysl): Gustav Hodek, František Hejtmánek, Richard Jahn, Antonín Štěpánek, Josef Hyř, Jindřich Rona.

Práce meliorační v Čechách. Ze správy o činnosti technické kanceláře zemědělské rady v oboru melioračním sdělujeme následující zajímavá data: 1. Do konce roku 1896 bylo přihlášeno 300 stran; 2. směřeno bylo okrouhle 60.000 hektarů plochy při okrouhle 1350 kilometrů úprav toků; 3. vypracováno 160 detailních projektů s rozlohou okrouhle 45.000 hektarů, dle kterých toků okrouhle 1000 kilometrů a s úhrnným rozpočtem 16 mil. zl.; 4. z toho již provedeno, neb se provádí 52 projektů s rozpočtem 3.500.000 zl.; 5. v ústřední jednání je tou dobou ca. 25 projektů s úhrnným rozpočtem okrouhle 5.600.000 zl.; 6. koncem roku 1896 bylo objektů zaměřených a nalezeno se projektů v práci 51; 7. přihlášeno, avšak pro nedostatek technických sil posud nezabraných objektů a nevyřízených žádostí za práce meliorační bylo na konci roku 1896 109. Data v těchto položkách obsažená jsou velmi poučná a dávají nám obraz čilého ruchu melioračního v Čechách, avšak také nosivý důkaz toho, že technická kancelář zemědělské rady při nynějším počtu sil požadavků na ni činným dalece vyhovět nemůže.

Hlavní porotci při nynějším porotním období jsou následující pánové: Tichý Hynek, hostinský v Dobrušce; Horák Vilém, obchodník v Třebosicích; Zdrálek Josef, rolník v Čerčovicích, Hroneš Josef, rolník v Prašské, Antoš Jan, rolník v Onjenci, Karlous Karel, rolník v Kunvaldě, Novák Václav, rolník a starosta v Mělně, Petřík Alois, stavitel v Kyšperku, Friedrich August, slátník v Broumově, Bareš Josef, rolník v Suchbátově, Fišer Vilém, rolník v Řityni, Bondek Josef, rolník v Plotištích, Sehnoutka Josef, mistr sednický v Jaroměři, Nejedlý Alois, majitel továrny v Kukleně, Katzer Ferdinand, rolník v Mladkově, Vojtěch Josef, sládek v Květině, Brodek Adolf, obchodník v Kyšperku, Bejr František, starosta v Miskolci, Krejčí Jan, rolník ve Sněžné, Bašek Václav, rolník v Rostokovicích, Hattwich František, kupec v Králíkách, Hájek Josef, rolník ve Volešnici, Drechsel Antonín, továrník v Jetřichově, Posner Josef, hostinský v Chválkovicích, Čáp Josef, řezník a hostinský v Jilovicích, Vojtěch Jan, lesník v Horní Orlici, Smělý Antonín, nájemce plovárny v Teplicích, Dočkal Václav, mlynář v Třebosicích, Rindt Jan, rolník Litice, Doležek Jan, rolník v Mistrovicích č. 56, Švorc Josef, rolník v Dobrušce, Slezák Jan, rolník ve Vlčkově, Šulc Josef, rolník v Klečivě, Zeman Josef, rolník v Roudnici, Matějček Václav, rolník v Slatině, Winter Vilém, rolník v Kašově. Náhradními porotci jsou z Králové Hradce pánové: Pulst Václav, krejčí, Weinbengst Viktor, architekt a majitel domu, Sallak Alfred, inženýr, Popper Karel, obchodník, Peřina Theodor, měst. důchodník, Pilnáček Josef, mydlář a majitel domu, Zeiner Filip, obchodník, Sklenář Karel, majitel domu a Jelínek Václav, rolník v Malšovicích.

Veliká schůze V. kurie ve Vel. Jesenicích. Veliká V. kurie budou konati veličskou schůzi ve Velké Jesenicích (okres Česká Škalica) v hostinci p. J. Šolce v neděli 14. února o 8. hod. odpoledne. Do schůze dostaví se vynikající spisovatel a sociolog P. Rudolf Vrba, jako kandidát poslanceckého mandátu za 11. volební okres a vyloží svůj program.

Velká dělnická stávka v Hamburku, která trvala mnoho neděl, skončila pro socialisty neslavně. Přistavni dělníci si vydělali ročně 1800—2000 marek v akordovém, asi 1200 zl. při práci kusové, ano pouze příležitostně dělníci vy-

dělali si 800—1000 marek t. j. 800 až 600 zl. ročně. Brzy po vypuknutí stávky stávkovalo přes 17.000 dělníků, z nichž byla většina polovice ženatých, kteří měli na 25.000 dětí. Útraty stávky obnášely týdně na 150.000 marek. Socialistické fondy byly brzy vyčerpány a internacionální socialisté brzy přestaly podporovat své bratry, které k stávce svedli. Stávkou byl arcit německý obchod a průmysl jakož i chlebo-dárci citelně poškozeni, avšak nejvíce pohrom a bídy utrpěli stávkující se svými rodinami sami. Stávka hamburská ukázala opět, že socialistické zásady se v praxi velice neblaze osvědčují.

Na zachování Kunětických památek historických ráčili dále věnovati. P. T. Jeho c. k. Výsost pan arcikníže Bedřich 50 zl., p. Dr. Miteche z Meerheima ve Vídni 20 zl. Pp. Praelati: Kosteritz v Klosterneuburgu a Dr. Wache v Olomouci, pak p. Th. Pruner, lékárník v Pardubicích po 5 zl. Sl. Sbor učitelů v Uhohři 3 zl. 70 kr., p. Probošt Urk v Radolfově 3 zl. Sl. Sbor učitelů školy dívčí ve Skutči 2 zl. 45 kr., p. Prael. Erdinger ve Sv. Hypolitě a sl. Anna Bašova, uč. v Praze po 2 zl. p. Kačera z Pardubic 1 zl. Všem vroucí: Zaplat Pán Bůh! Za další hojně příspěvky snažně prosí: Václav Kudrna, farář.

Učitelské časopisy. V našich učitelských časopisech téměř v každém čísle vyslovuje se nedůvěra, politování, neb aby kolegiálnost v nejlepšímu zásadila světle i „hluboké opovržení, že kolega neptal se slavné Budče a pronesl své mínění, vyznal své přesvědčení. V Úč. Nov. předešlým přezdíval se, kdo vstupuje do spolku katolických učitelů. Velmi je mrzí, že v jednom svém čísle připsaly insertní list německodělovské firmy Jettaleovy. Šk. Obs. ta věc na světle vydal a za to dostalo se mu „Přijí“ Šk. Obs. hledí dokazati zaslanému učiteli, že je listem slušným. pan Strahl v P. z B. nasyvá dva vlezaslané listy, čtyř hodné pány „strejci“. Mládenček vyhrožuje, že svého p. řídícího vrazí do Šk. Obs. Týž p. řídící však nemá strach, neboť pan redaktor Šk. Obs. chodil k němu do školy. — To snad je ta ušlechtilost, jež se nedostává! Vděčné však zaznamenáváme článek Dóma a Školy, jež dýle smířlivou láskou.

Ústřední Matice školská má hlavní svou oporu, jak známo ve svých místních odborech, kterých je v činnosti na ten čas asi 400 čísel to nepřilíhí imponující v národě téměř šestimilionovém. Odbory matičné měly by sřizovány býti v každé větší obci v zemích koruny české, i mohlo by jich snadno býti tisíc, kdyby místní činitelé vlastenečtí věci horlivě se ujali. Výbor Ústřední Matice školské ochotně podává v té příležitosti informace a potvrzení odboru, vých stanov u nejvyššího zemského místa v Praze. v Brně a v Opavě, opatř. Třeba jen připseme k výboru matičnému se obrátit. V roce 1896 poskytl odbory Matice více než polovici veškerých dávků. Na místě prvním jsou to odbory Pražské s 11.189 zl., z kterého samy odvedly jediný dámský odbor pražský 10.500 zl. Ke královské Praze řadí se Smíchov, jehož dva odbory odvedly 7449 zl. (mužský 4147, dámský 3302 zl.) místo třetí zaujímají Král. Vinohrady samou 6400 zl., (odbor mužský 5266, dámský 1144 zl.), místo čtvrté královská Plzeň samou 4390 zl., páté Karla 4106 zl., (mužský odbor 2883, okresní 997, dámský 226 zl.) Dále řadíme odbory: Hora Kutná 2668 zl., Chrudim 2665 zl., (dámský 1465, mužský 1200), Hradec Král. 2311 zl., (mužský 1722, dámský 589), Loupy 2289 zl., Kolín 2221 zl. (mužský 1840, dámský 381), Slaný 1820 zl., Boleslav Mladá 1500 zl., Příbram 1418 zl., Turnov 1300 zl., Přerov 1224 zl., Vítkovice 1163 zl., Josefův 1174 zl., Jilemnice 1138 zl., Nymbark 1100 zl., Tábor 1045 zl., Roudnice 1036 zl., Teplice 1014 zl., Vys. Mýto 1006 zl. a t. d. Peněžní výsledky veškerých odborů uveřejněny budou v březnovém čísle „Věstníka“ Ústřední Matice školské a ve výroční zprávě. Prozatím oznamujeme, že odbory v Čechách stály 91.182 zl., na Moravě a ve Slezsku 16.207 zl.

(21) C. k. soud obháječem svobody tiskové proti pokrokařům. Jedna z největších výmohností konstituční je svoboda tisku a níž nutně volná kolportáž souvisí. To hlásají i pokrokaři, kteří o této věci konali svého času celou řadu přednášek. Pěknou ukádku, jak si pokrokaři tuto svobodu v praxi představují, podává affaira šidlického kaplana P. Janáka. Hubou jsou pokrokaři pro rozšíření svobodné kolportáže — skutkem však utahují, svírají kasajku volného tisku — kterou §. 28. tiskového zákona již sřezal — tak, že sám c. k. krajský soud se musel zastati svobody tiskové, aby ji pokrokaři samou láskou nesažili. A takoví lidé, proti nimž c. k. soudy musí bráti svobodu tisku v ochranu, chtějí býti jejími zastanci? Styďte se pokrytci!

(21) Jest to možné? Minulé číslo „Obnovy“ přineslo dopis z Novosadu, v němž se podnětil matičné školy v Nemačově říci jako agitator pro pokrokařské listy „Lid“, „Rach“ a „Osvěta lidu.“ Je to možno, aby „Matice“, na kterou celý národ sbírá do služeb svých přijala a vychováni dítek světila člověku, který veřejně se hlásá za straníka směru nejvšestranějšího? Nechceme nikomu bráti jeho přesvědčení vnitřní, ale myslíme, že svláštní postavení, jaké „Matice“ v národním našem životě zaujímá, ukládá i jejímu učitelství svláštní povinnosti. Člověk, na kterého celý národ sbírá, musí bráti ohled na celý národ, a ne se okázale stavěti do služeb jedné toliko strany. Komu toto vědomí schází, ten do služeb „Matice“ rozhodně nepatří a jest věcí výboru, aby mu to důrazně připomenul, ačli nemá nejdůležitější na ten čas podnik národní ve svém základě valně ohrožen býti.

Meravský sněm svolil 18ti členný adresní výbor, který se bude radit o návrhu posl. dr. Tučka.

Stráž na Čidlině. praví, že nejobavějším a nejnebezpečnějším klerikalismu jest — kritika. Ujímáme, že věcné kritiky nemá se klerikalism čili katolictví co bát. Věcnou kritiku páni pokrokaři dělají ovšem neumí. Schází jim k tomu vzdělání, spravedlnost, slušnost a pravdomluvnost. To, co sami nasyvají kritikou, jest překrucování pravdy, podestívání, hanobení a trhanství. Podobnou kritikou slušný člověk pohrdá. Co pak by tomu řekl patroni Stráže na Čidlině, na př. p. Ferdinand Pavelka, a jiní, kdyby se o nich, o jejich konání a mravnosti napsala pouhá čistá, objektivní pravda? Český lid by pak přecasto s ustrnutím viděl, jací lidé stojí se na stráž jakožto „obháječi jeho cti a práva“!

Socialisté proti mladočechům a katolíkům. Socialisté prudce útočí ve volebních schůzích proti vládnoucí straně mladočeské. Obviňují ji, že se zpronevěřila svému programu, že pluje ve vládních vodách jako Staročech. Dobře přý o nich napsala „Akademie“, orgán studentských socialistů: „Dávejte, co je císařovo, císaři, co Božího, Bohu, a co dělnického — mladočechům.“ V paté kurii kandidují: salonní sedlák Janda, veliký doktor Engel, Adámek, Formánek atd. Socialisté znají se veřejně k internacionálnímu, revolucionářství, občan Štunc se prohlásil v Přelouči, že je republikánem a neznabožem. Socialisté se netají, že chtějí zničit rolnictvo a živnostnictvo, že chtějí sestátelní majetku a práce, odstranění věro a mravouky křesťanské. Proto jsou jim zvláště křesťanští katolíci trnem v oku. V neděli obviňoval je občan Kostka v Praze, že přý nežijí dle Krista a že nerozdají a neprodají, co mají. Že neplní zásad křesťanských. Člověk přý musí platit, když se narodí, žení a umře. Nevíme, zdali by socialističtí redaktori a předáci, kteří mají měsíčního platu 100 až 1500 zlatých, měnili příjmy své s platem třířadového kaplana a sedmistavého faráře, který si musí z toho platit knihy, časopisy, udělovat almužny a podpory. Páni socialističtí vůdové by také sotva byli spokojeni s Josefinskou stólou a jistě by hned začali o snížení práce a zvýšení platu. Soudíme tak dle toho, že ze svých tuňých platů chudším přemoudruhům dosud praničebů nedali, čímž přemě dávají na jevo, že by sami brali ještě více než mají. Horlivý katolický muž, kaplan u sv. Petra v Praze, P. Simon posvítí si také důkladně na theorii a praxi páni socialistů, zejména na vývozy a program „občana“ Kostky. Právil: — „Pravda a nepravdou tu byla směsice. Mnoho stínosti, jenž uvádějí zástupci strany soc. demokratické, vypočítávají bídu. Ale prostředky k odpomoci, kde ty jsou? Pan Kostka uvedl deset bodů programu soc. demokratického. Těmi se náprava nestane. Ani svobodou slova, ani všeob. rovným hlasovacím právem atd. nenaděje lepší budoucnost. Ostatně p. Kostka zapomněl na jeden důležitý požadavek soc. demokracie, totiž: Odstranění náboženství (Volá se: To je věc soukromná.) Nikoliv! To musí být tmelem, který všechny vrstvy spojuje. Vy pravíte: kněz patří na kazatelnu nebo do sakristie. Dobrá. Kam ale patříte vy? Tu by dělník musil také zůstatí ve své dílně a nesměl by se raditi. Vy pravíte, že církev měla v rukou moc a ničeho nečinila. Znáte dějiny? Katolická církev zničila pohanské otroctví a ve středověku uvolňovala živnostníky i rolníky, mírnila společenské protivy. — Co postavila církev (bez daní) sirotčinců, nemocnic a — škol! Což pak na trůnech seděli sami duchovní? Nebyli to naopak mnohdy největší odbojníci proti církvi? Vy socialisté pravíte, že nerušíte náboženství. Židovské snad nikoli. Ale katolické? V každém čísle vašich listů je nějaký útok naproti katol. církvi. Máte tu doklady. Co praví váš Bebel? Bebel praví: Nebe nechme andělům a vrahům Náboženství pro nás — neexistuje a pod. — Vy tvrdíte, že panuje systém vykořisťovací. Ale kdo jej zavedl? Liberalismus a to je váš otec! Liberalismus učinil z člověka — pouhou jednotku, pouhou „silu“, a jako část stroje jej považuje. Liberalismus strhl ženu s výšiny, na kterou ji křesťanství postavilo. Čtěte dějiny. Nikdy praví katolíci nenutili ženu těžiti s muži v nezdravých dílnách. Křesťanství učí: Žena patří k rodině a krblí! Žena má vésti domácnost a vychovávatí dítky! (Potlesk.) A nyní srovnajte, co má Albert nebo Nathanael Rothschild. Ve Steinbachově osnově berní opravy jsou jejich příjmy udány na 2.383.800 zl. a 3.497.400 zl. ročně! Mají tedy dohromady skoro tolik, co 21.311 osob v křesťanských žijících dohromady. Z příjmů jediných Rothschildů uživilo je se veškeré obyvatelstvo mnohého okresu. A proč vůbec o synagoze asi slova se neslyší od vás socialistů? Čím si to máme vykládati? Proč mlčíte na příklad o burse (Velký potlesk)? Že na bursě dělají se šlešné obchody, že se tam hraje o peníze a obilí, které nikdo v rukou nemá, toho nevidíte? Proč se nezastáváte rolníků, jichž sklizeň bursá libovolně na úkor jejich a vesnických dělníků v ceně snižuje, takže pak ani městský živnostník mnoho odbytu nemá? Vy útočíte hlavně na katolickou církev. A přece jen ona máte sahající aynější rány. Vidíte vy také přece nebažítie jen po té sklenici piva nebo doutníku nebo po krajici chleba. Srdce lidské žádá něco více! (Rečnick uvádí příklad katol. dělníka z Příbrami, při němž mluví — slzí.) Co zbude ženě, když osíř? I když má podporu hmotnou, truchlí. Tu jsou jistě mezery v programu vašem! My nechceme panství nad dělnictvem a lidem, jak se tu volalo. My hlásáme bratrství a svobodu

pravou. (Volá se: Rozdávajte chudým!) S tím rozdávaním ani vy nespěcháte. Neboh vám sáhat do svědomí — ale kdybyste venku teď byli osloveni: Kamarade, ty máš srovnání a spodní kabát, já nemám žádné, jeden mi dej — nevím, jak byste dávali. My máme program rolnický, živnostenský i dělnický, spočívající na sájmovém zastoupení. My chceme, aby vynálezy a pod. věci sloužily všem a nikoli jednotlivcům atd. Ale reformy chceme provádět postupně a svornou rukou. Všechny třídy společenské patří k sobě, tvoříce jedno tělo. Nemůžeme se říkat, že jen dělnictvo tvoří národ. My chceme opravy na základě křesťanství a na základě pokojného vývoje. A protože vy hlavně první potíráte, nedůvěřujeme vám. Ale přijde jistě čas, kdy se dělnictvo dá na jiné cesty. — — — Třeba je aby pánům internacionálním socialistům a pokrokovým opravářům řekl každý pravdu tak do očí, jako to učinil P. Šimon a jak jim to říkali kaplani Dlouhý, Horský, Vrba a jiní. Vzást socialistů a pokrokatů mají u nás „Národní Listy“ na svědomí. Z důvodů abonentních a strannických je podporovaly, aby porazily strany konservativní, aby podryly půdu zvláště kněžím. Poslanci Dr. Engel, br. Kaunice a jiní koketovali s internacionalisty na schůzích dělnických, avšak tyto dnes za odměnu rozbíjejí poslancům Dr. Englovi, Heroldovi, Kaizlovi atd. schůze. Naše rolnictvo a živnostnictvo jest přes všecku svou svobodomyšlnou politiku konservativním, pořádným chasníkem, čeledínem v rodině poctivého řemeslníka a na statku pořádného rolníka ještě nikdy bladem nezhybnul. Naopak, dostalo se mu tam podpory, když byl bez práce, protože rolník věděl, že dělník takový nahradí mu práci poskytnutou výpomoc. Kam by to však vedlo, kdyby dělník stále měl být stván proti řemeslníku a rolníku? Možná, že by časem přišli všichni na možnou zbráčku, že by co do majetku si byli rovni, že by totiž žádný neměl nic, že by však je měl všechny v pytlí — totiž jejich majetek, práci, volnost a rovnost — internacionální žid. Což naši radikálové dosud nechápají, kdo přispívá hlavně na socialistické agitace, kdo plní jejich různé fondy? Což neví, že jsou to bohatí bursiáni, kteří zdarma ovšem nic nečiní?

Kurie pátá čili všeobecná čítá v království českém 18 volebních okresů, z nichž volí každý po jednom poslanci. Ve východních Čechách leží volební okresy: devátý, desátý, jedenáctý, dvanáctý, třináctý a částečně čtrnáctý, totiž volební okres:

9. Trutnov, Maršov, Zvěstov, a volebním místem Trutnov, Vrchlabí, Hostinné; vol. m. Vrchlabí, Rochlice, Vysoké; vol. m. Vysoké, Jablonec, Farnwald; vol. m. Jablonec, Králové Dvůr; vol. m. Králové Dvůr, Broumov, Teplice; vol. m. Broumov, Rokytnice; vol. m. Rokytnice, Králupy; vol. m. Králupy, Lanškroun; vol. m. Lanškroun, 10. Jičín, Nová Paka, Hořice, Nový Bydžov, Chlumec, Poděbrady, Králové Městec, Nymburk, Libáň, Sobotka, Semily, Železný Brod, Lomnice, Jilemnice, 11. Hradec Králové, Nové Město n. M., Opocno, Náchod, Česká Skalice, Úpice, Police, Jaroměř, Nechanice, Pardubice, Holice, Chrudim, Nasavrky, 12. Litomyšl, Polička, Hlinsko, Vysoké Mýto, Skuče, Rychnov, Kostelec n. Orlicí, Žamberk, Ústí n. Orlicí, 13. Čáslav, Hluboká, Přibyslava, Nemecký Brod, Humpolec, Písek, Stoký, Ledeč, Dolní Kralovice, Kutná Hora, Uhřetěves, Janovice, Přelouč, 14. Kolín, Kouřim, Český Brod, Černý Kostelec, Říčany, Vinohrady, Žižkov, Jilové, Benešov, Neveklov, Vlašim.

Z Přelouče. (Valná schůze politické selaské jednoty pro politický okres pardubický ve Přelouči z. února 1897). K této schůzi děly se četné přípravy jak od pánů z jednoty tak i od socialistických demokratů. Na celou hodinu před počátkem už byla obsazena většina lavic v sále u korunního prince a přicházel-li někdo, kdo s nimi netáhne, zajiště slyšel na sebe více méně místní posnámky. Občané sociální demokracie objednali si také pro sebe řečníka, známého občana Šturce, jež strana internacionální demokracie kandidovala pro V. kurii za obvod kutnohorský. I namáhal se také občan Šturm. Hned před schůzí vykládal jednomu ze svých sousedů, že on (Šturm) netrává svých dětí, protože to dítě by mu mohlo říci, že on býval také takový. Inu občanská kázeň v rodině! Do schůze se dostavili poslancové p. Komárek, p. Formánek z Hradce Králové, a kandidát p. Udršal, rolník z Rovné. Hned po zahájení valné schůze chtěli socialisti strhnouti na sebe předsednictví v této schůzi, ale marně. Pan předsedající Komárek udělil slovo p. poslanci Formánkovi, vyzýval přítomné k trpělivosti a tichosti. P. Formánek vyložil zákon o volbách ve všeobecné kurii, vyzýval všechny, aby volili dle svého nejlepšího přesvědčení. Již dříve řečníka vyrušoval obč. Šturm a nyní veřejně káral mladočeské poslance, že nechodili na říšskou radu pilně, že mnozí neplnili národních povinností poctivě. Úřádl v rozhovor uheršské vyrovnání, dosud trávající novinářský kolek, a různé nesplněné sliby. Pan Udršal připomínal, že kdo to myslí upřímně, bude voliti do V. kurie muže snahy poctivé. Zřejmě vytýkal socialismu demokratům, že neuznávají k státní právo české. (Občan Tamchyna volá: „to je blázniv!“) Znova s důrazem volá obč. Šturm na přítomné p. poslance: „Ti, co provedli sabinovské koucky, ti by se opovážili nám dávat morálku!“ Vzhledem státnímu právu českému obč. Šturm připomíná, že socialismu na tom nezáleží, pod jakou formou si budoucí stát bude společnost spravovat, „my jsme republikáni“. Revoluci, která svítá, síla, ctíte, ale revoluci, která jest potlačována se posmíváte. Tu pak obč. Šturm deklaruje o potlačovatelských lidech a) advokátech, b) o úředních atd. Občan Šturm neměl valného štěstí a skoro chraptil, až mu občan soudruzi Tamchyna a Juška museli připomínati pološepem: „Někde tak!“ Na to se snažil poslanec Formánek útoky na mladočeské poslance zeslabit, a tvrdil zejména, že za chybu toho

nech onoho jednotlivce nemůže celá strana. Řečník byl často vyrušován; mnozí křičeli, dupali, jak už jinak ani býti nemůže mezi socialistními demokraty. Pan kandidát poslanectví p. Udršal přednesem dosti klidným poukázal na nedostatečnost dosavadního řádu volebního, rozvinul posluchačům před očima internacionály, zjevně tvrdil, že internacionální socialisté jsou vedeni od židů. Občan Šturm volal: „Vy máte mezi sebou také židy jako dr. Scharfa, Stránskýho a Peníška. Také do zmíněné schůze se dostavil mladočeský kandidát za Kutnohorský pro V. kurii p. Bečvář, hostin. z Humpolce. Přerušován výtkami socialistických demokratů, dále ani programu svého nerozvinoval. Po té předčítána resoluce, ale přítomní socialisté chtěli většinu přítomných získati na svou stranu. Občan Tamchyna volal: „Vidíte je, to je pátá kurie!“ Občan Šturm napomínal své boránky k poslušnosti, aby hlasovali pro něho. Valného úspěchu však se nedočkal. A tím schůze o půl u. hod. ukončena. Posluchači mnozí z výroků občana Šturce si zapamatují a jinde na ně řádně posvítí. Jest to krásné heslo občana Šturce: „Mraťnost nechme být!“ Inu ovšem, stoupencům Robinovým se nesmíme nikde diviti, když v nestřeženém okamžiku pravdu povědí. Ostatně podivné a úst občana Šturce vyznívala chvála na učení Kristova, těmi slovy chtěl snad něco vykeřtovati — ale nešlo to.

Z Police n. M. Vzdělávací katol. social. je dnota „Vlastimil“ pořádala dne 2. února slavnostní dýcháček spojený s přednáškou a divadlem, jímž v nynější sezóně zimní velmi čestně se veřejnosti reprezentovala. Dostavila se pak návštěva tak četná, že rozsáhlá dvorana „Na počtě“, největší to síň města, se všemi vedlejšími místnostmi v pravém slova smyslu byla přeplněna a seznam přítomných vykazoval půl čtvrtá sta účastníků obouhého pohlaví. Hojná návštěva tato tím významnější jest, že v týž den v městě našem dávala herecká společnost první představení své, a tentýž den socialistické demokraté svolali schůzi se slabším účastenstvím něco přes 100 posluchačů. Posluchačů, jímž o emancipaci přednášeti přijel červenáč Rozák z Liberce, vzor velkému shánění dostavilo se celkem šest. Inu strana křesťanská socialistů též u nás roste. Dozval toho sám červený agitator ve své rozmluvě ve vlaku s jistým občanem, a těžil se chuděra jen tím, že prý Polický „nasadil červa.“ Věru, velice šlechetně to řemeslo, býti rozsévatelem moroviny červené. Váš zdejší katolický lid toho červa do srdce nepřijme, nýbrž jej rozdrtil. Úterní účastenství při reprezentačním dýcháčku katolického „Vlastimilu“ aspoň tomu nasvědčuje. Po zvucích úvodní skladby, kterou, jakož i ostatní čísla budební, provedla kapela sestávající se členů, vystoupil na úhledně upravené jeviště náš dp. předseda Bedř. Kriehof, jenž slavnostní přednášku ochotně opět na se vzal. Ujáv se slova, uvítal spolkovým pozdravem tak četné obecenstvo a přáním, aby večer ten všechněm příjemným se stal. Na to v oběhálé a promyšlené řeči počal mluvit o tématu: „Katol. víra pramenem osvěty a mravnosti národa.“ Přírovnávací způsob účinek listů nevěreckých k otravnému vlivu lživosti, a řádění pokrokové k řádění člověka nepřítelství, objasnil význam jména „klerikal“ co nězvu čestného, co katolika uvědomělého a věrného; i poukázal na balamucení lidu, je muž pod zástěrou boje proti klerikalismu vytlouká se se srdce vlastně víra svatováclavská. Říznými doklady dotvrdil, že náboženství a všech národů vezdy platilo za věc veřejnou a neprivátní a bezohledně odbyl pokrytectví osvětářů, kteří pod krásnými hesly „pokroku, vzdělanosti a osvěty“ podřívají víru a mravnost u lidu. Řečník vytkl zvláště, jak zneužívají náboženství mistra Jana Hasi co berábe, jímž baší do náboženství, kdežto Hus přece víru hájil a k zrožnosti nabádal. Vyvrátiv lživou výtku, jakoby církev byla národu našemu nepřítelství, vzebral zásluhy katolické vlastence v dějinách naší vlasti, kdežto protiklerikálové vlasti přecasto škodili. Pravdu tuto pak zvláště vylíčením pohromy bělohorské a napotomními boji dle novějších dějepisných pramenů dovedl. Na to připomenul zásluhy církve co matky vzdělanosti evropské a co dosavadní šifitky osvěty mezi divokými národy. Osvětářů a pokrokařů přicházejí jen podřívat a bořit, co křesťanská osvěta pracně sbudovala. V závěrku pak povzbudil řečník přítomné, aby spojili se jednomyslně pod praporem sv. kříže, v tomto znamení že pouze národ náš dosáhne opět svého štěstí, své nádejší slávy a rozkvětu. — Vývody tyto vyloučeny byly od zástupu s napjatou pozorností až do konce, a řečník odměněn hojným potleskem. Na to následoval bohatý dramatický program, s něhož zvláště „Študentký kousek“ o 1 jednání, „Žebrák z povolání“, a komické výstupy, jež s ochotou přednesl výtečný komik páně Muškovec společností p. Rovenský, velice se líbily. Obecenstvo neustávalo v bouři potlesku a všeobecném zájímavosti a uspokojení z tváří. Po vyčerpání programu rozproutila se volná zábava s tancem. Obecně dostává, že večer tento tím nejzdařilejším byl co vůbec dosavadní zábavná sezóna nám poskytl. Vzdáváme tento srdečný dík všem, kdož ku zslaru slavnosti té přispěli! Ačkoli vstupné vybíráno nebylo a hmotného užítka tudíž není, kyne zajisté tím hojnější užitek mravní, jak s četných přihlídek nových členů patrno. Mladá jednota naše čítá 87 členů činných a více přispívajících. Schůzky konají se každé neděle v místnosti spolkové, v nichž četba časových článků, rozhovory, zpěv a slušné hry se pěstují. Knihovna vzrostla na 150 svazků. Časopisy se odebírají: Katolické listy, Obnova, Časové úvahy (6), Obrana práce (2), Dělnické noviny (3), Slova pravdy, Kříž a Maria (přes 200). S bratrskými jednotami sousedními žije časné nezřetelnosti k výdělku, která má

spolek náš v stále živém spojení. Z našich příznivců a dobrodinců zvláště uvádíme: J. Mll. nejednat. pana opata Broumovského, vdp. děkana Schuppi, vdp. pana inspektora Čtvrtého, vdp. R. Čihláře G. Popelky, F. Khonta, v Váci. Šedla a jiné, kteří buď dary buď knihami jednati naši obmyslili. Zaplat to Běh všem! Kéž i na dále najde se hojně duší šlechťanů aby spolek náš stále vzkvétal. Společnému a vítěznému postupu na poli křesťanského socialismu voláme „Zdať Běh!“

Z Litomyšle. (Dary) Jeho Jasnost kníže pán Albert Thurn-Taxis obdržel i letošního roku mnohé zdejších lidumilných spolků. Také katolické sociální jednotě dostalo se opět značného daru 60 zl., za nějž J. J. vzdává vroucí díky. Mimo to obdarovali jednotu a sice pl. Jos. Taimanova 5 zl. a dp. Václ. Bek 5 zl. Zaplat Pán Běh!

Z Nemačova. V souhlasu s ústředním výborem „Národní jednoty Severočeské“ bylo pro vedení stávejícího a utěšeně kvetajícího řezbářského podniku „Národní jednoty Severočeské“ v Dolním Nemačově u Dvora Králové n. L., zapsané společenstvo s ručením obmezeným do rejstříku společenstev u c. k. krajského soudu v Hradci Králové zaneseno jest. Hlavní snahou nového družstva bude, aby dobrou jakostí výrobků svých, rychlou a levnou obsluhou zákazníky své co nejlépe uspokojilo a dosavadní dobrou pověst závodu svého nejen udrželo ale i rozšířilo i naděje se, že ve snaze své všemi vřavami lidu českého podporováno bude. Dosavadním pánům sázkárním vzdáváme vřelý dík za podporu závodu našemu skytanou a prosíme, by nám i nadále přisílali zachovali. Prosíme konečně, by veškeré dopisy adresovány byly nyní do Dvora Králové n. L., kde obchodní záležitosti závodu se povedou, znamenáme se s úctou velkou Český podnik řezbářský v Dolním Nemačově u Dvora Králové sapa. spol. s ruč. obm. Dr. Jeřábek vl. r. Gutfreund vl. r.

Ze soudní síně.

Porota v Hradci Králové.

První letošní porotní období, jež započalo v pondělí a vykasuje 12 případů, jež mají býti před soudem z lidu projednány, nevykazuje pro naše smyslo chytivé publikum nic zvláště zajímavého. V pondělí odsouzen byl Čeněk Jánša pro loupež a krádež na 4 roky, v úterý pak mělo se sodepovídati několik hochů z okolí Broumova v stáří od 12—18 let s téhož slozím. Hrál si na loupežníky. Nejstaršímu z nich „Räuberhauptmann“ Fr. Werneri vynešlo to 10letý žalář, druhý Josef Kolert dostal jako podřízenější loupežník jen 7 dní vězení.

Ve středu ocl se před porotou Fr. Janoušek vulgo Gebert, 28 r. starý, ženatý, otec 3 dětí, příslušný do Náchoda, maje se zodpovídati se zločinu: podvodu a zaviněného úpadku. Historka dlouhá a podklad obšalobý, sběhla se následovně: Gebert byl se svoji manželkou majitelem menšího domku v Náchodě a sám chodil na práci do továrny. Na jaře loňského roku snad že chtěl brzo zbohatnouti, prodal domek, rozdělil se se ženou o 400 zl., jež mu zbýly a převzal po oci Fr. Gebertovi prodej píva láhvového a prodej uhlí. Bylo to převzetí obchodu jen dle jména; ve skladištích nebylo totiž ani za haléř zboží. Zčátek byl však těžký tak, že vyčerpal všecku podnikatelskou mladého Geberta. Jmenovaný objednal kdysi v letě od firmy bratří Schweits z Vratislavi 5 vagonů uhlí na splátky. Firma neznajíc blíže objednatel, dověděla se prostřednictvím jistě informační kanceláře, že Gebert jest „dobrý.“ Informační kancelář mínila totiž Fr. Geberta staršího nikoliv našeho obšalobného. Uhlí došlo a Gebert, ač prodával jindy vagonů až tři neděle, měl tentokrát za ten samý čas rozprodáno celých 5 vagonů. Firmě slíbil zaplatiti na prvního, kterého však dosud u Geberta nebylo. Následkem toho byl Gebert začalován a st. zastupitelství shledalo v té věci slozím podvodu dle §. 197. poněvadž Gebert skrýval se za jméno svého otce, svého otce, svého předchůdce, vylákal na firmě zboží 3000 zl. převyšující a nic jí nedal. Mimo to kladlo se mu za vinu, že ač viděl, že závod jest pasivním, neohlánil konkurs, čímž dopustil se přečinů dle několika jiných paragrafů tr. z.

Při přelíčení vymlouval se obviněný, že peníze prodával v koních, v nichž také si zaobchodoval a pak prý ho stála mnoho domácnost. Předseda: Vy jste stál mnoho; slyšte jak vás maluje městský úředník ve vysvědčení, jež vám bylo vystaveno! Ve vysvědčení se praví, že Gebert jest lenoch, pijan, karbaník atd. Obšalovaný diví se, kdo jim takovou nepravdu mohl donést. Po skončeném přelíčení byl obviněný vodorbystrému obhajování dr. Fischera uznán vinným v celém znění obšaloby a vyměřen mu trest 15 měsíců těžkého žaláře srovněného každým měsíc postem. Soudu předsedal r. s. a. Štolla. Kč.

Pojištění na život.

(Dokončení.)

Upozorňujeme, by každý, kdož na starosti hlavně malé děti má, hleděl támtu již i v nejmladších letech vklady učiniti, nebo čím dříve vklad se učiní, tím větší důchod vkladem poměrně nepatrným se zabezpečí. Nikdo neříkej, obych se staral již nyní o to, jak bude s dítětem, které sotva se narodilo, až dosáhne 66 roků. Nebo, až bude dospělým ať se stará o sebe, já také se musel starati. To bylo by velice sobeckým. Jednou se musí začít s nápravou. Když nynější pokolení se postará alespoň částečně, by budoucí mělo zabezpečenější stáří, pak jistě že ten toj e bytí nebude tak prudký a pomalu opět klid a pokoj nastane. — Pamatovati tu sluší, že při před-

že stihnouti pojištěného v letech dětství mladých, má on pak též nárok na priměřený důchod a ten může mu z bonifikačního fondu býti zvýšen. Dále, stihnouli osobu, která dítě pojišťuje, později nehody, může polovici vkladu učiněných za podmínek §. 19. stanov vypovědět, při čemž druhá polovicka zůstává dále ve prospěch pojištěného zabezpečena.

Chce-li někdo býti pojištěn, jest potřeba zjištěti stáří, příslušnost a stav. Ku zjištění pak těchto věcí postarají se kterýkoliv úřední doklad, případně jednoduché svvědění obecního a duchovního úřadu bez kolku, tak že zvláštních výloh s tím spojeno není. Rovněž tak ne se zasíláním vkladů, nebo každému dostane se složení listků pro poštovní spořitelnu.

Každý, komu blaho tříd, o které se hlavně jedná není lhostejno a kdo pochopuje důležitost, jakou by mělo pro obecné naše dobro společenské úspěšné jejich vychování k samočinné péči o vlastní budoucnost bude snáti se, by známost těchto tohoto co možná se rozšířila a možná ke všem pronikla. Pro tento účel psány jsou také tyto řádky. Kéž by přinesly užitek.

Všecka žádoucí vysvětlení podá ochotně a bezplatně kancelář zemského pojišťovacího fondu č. 19. Františka Josefa I. v Praze (III), jehož i všílka tou dobou již ve všech důležitějších místech tráví jednatelství. Tam též vydají se na požádání obšírnější prospekty a přijmou se přihlášky pojišťovací. Jako vůbec, tak zvláště v této příčině své služby pánům spolubratřím ochotně nabízí Antonín Paulus, vikarista katolického chrámu Páně v Hradci Králové.

(Zasláno.)

Odpověď na agitaci pokrokové strany brožura „V boj!“

Divíme se té líceměrnosti pokrokové strany, prohlášení se chvátavě za výsadně správného přítele lidu a majmé dělnického. Neboť: Kdyby pokrokové upínaly se k lidem dělnickým smýšleli, nestavěli by proti oficiálnímu kandidátovi dělnického lékaře advokáty a advokátního koncipistu dra. Štermherku, o němž dosud svět neslyšel, že by co dobrého pro lid byl udělal. Namítl se toho již na četných schůzích dost a dost, ale jalové hovory nejsou prací. Rečníků planých máme již dosti v mladočeské delegaci, proto nebudeme řady jejich ještě rozmnožovati řečníky, kteří mluví stále jen potřeštěné řeči s okna do ulice.

Kdyby pokrokové byli opravdu přátelé svobody, svědomí a mravního přesvědčení, ponechali by každému, tedy i „klerikálům“ jejich přesvědčení a neprovozovali by ve jménu „pokroku“ hanu své farnosti bídáckého tupení a osocování, kterým urážejí náš dobrý lid, balamutice jej pošedilými povídačkami o nenáviděných klerikálech. Kdo může napsati, že u p. klerikalismu národy vykořistil, aneb, že světi děla na dělnictvo; kdo může napsati, že adp. biskup kralovohradecký bude také v V. kurii kandidovati, když přece jest známo, že mají biskupové virilní hlas na sněmu; kdo takové blbě báchorky pravím může lidu namlouvat: jest buď duševní mrazák aneb drzý podvodník.

Strana pokroková bojuje se zbraní velmi špatnou, neboť neštítí se lži a vyžítuje chytře i blouposti lidaké, ale přece vzdor tomu trůfá si hláskati, že by „znamením hanby stížen byl ten okres, ve kterém by svítězil kandidát klerikální“. Na to pravíme: Jak můžete vyjít s málem na hlavě na palouk veřejnosti? O žádném klerikálním kandidátě není známo, že by byl se dopustil věcí nečestných, defraudací, podvodů a ještě horších věcí, že by byl národních sbírek zneužil a že by snižoval zasloužilý stav učitelů na stav sprostých pobertů. Taková znamení hanby vtiskuta jsou však mnohým pokrokovým. I předáci jejich vytkali se často s lidmi pochybné pověsti. Toho naši lidé nečiní. Za kandidáty naše, za zástupce českého národa, jeho práv, cti a statků postavíme muže čestné, budeme volit za poslance muže dobrého jména českého a vlastní cti vždy dbalé, mravně zachovalé, zajiště lepší kvality, než-li jaké nám poskytnouti může příliš brzo sechátralá strana chlapeccko-pokroková.

Stoupenci strany křesťansko-sociální XI. okresu.

(Zasláno.)

Svým p. t. ctěným přátelům v Chrudimsku i Čáslavsku!

Sepal jsem věrným katolíkům na obranu proti stálým nájezdům protestantů spis: „Kde jest reformace?“ Helvetický časopis „Hus“ se do mně ale pustil, že jsem ve spisu tom dokázal, kterak protestanté proti své pravdě hlásí se k Husovi, jakožto stoupenci jeho, kdežto jiného učení se přidržují; pětí svátostmi pokřtili a dvě směnili, kdežto Hus všech sedmi vysnával; mši svatou savorhl, kdežto Hus jí i přes sádky smému církevního sloužil; všecko veskrs se křížné vyhláší, kdežto Hus hádal až i svatost naprostou atd. Odpověděl jsem jemu brožurkou „Kde je reformace?“ A ta zase dohlála jakéhosi neposedu, že mi v helvet-

ském listu „Husy se Sionu“ co „nejpěkněji“ vynadal, a mi „nevědomost anebo nepoctivost“ vyčítal. Vydal jsem i proti tomuto útočníku brožurku nadepsanou: „Klerikální nevědomost anebo nepoctivost“, v které jsem jemu na základu citovaných spisů historických dokázal, že takzvaní reformatoři, o nichž on tvrditi se neostýchal, že „byli vesměs behatýry (!) bezúhonných mravů (!)“ byli muži mravů nejhorších, ježto Kalvin vypáleno měl v rodišti svém potupné znamení pro němý či sodomský blich; i v Ženevě mladistvého sluby svého nečestně užíval; a zejména 414 osob ukrutně utratil atd., že Zwingli sám přiznával se ku své pyšce, svému ožralství a hanebnému smilstvu atd., že Luther sám o sobě napsal, kterak hořel v plamenech vlnosti, lenosti, ospalosti, ožralství; dvojženství dovolil; Desatero za kacířství vyhlásil; broznou jelskou vzpouru podnikl atd.; atd. Nemoha proti udáním svým z historie ničeho dokázati, po spůsobu u pastora helvetských obvyklém vychrlil na mne celou spoustu urážek. Nedivím se ubožáčkovi! Malinký hrnček brzo přeteče; a ten můj „převržený a přepřevržený“ odpůrce je jen „malíček!“ Ale jednou věcí mne přece velice potěšil! Neboť tvrdil, že takové věci „patří na ...“ a že třeba se jich dotýkati jen „v dobrých jeleních rukavicích!“ Bravo, bravissimo malíček! Kdybych já byl napsal, že ti jeho „bohací bezúhonných mravů“ — patří „na ...“; a že početný šlovák jen „v dobrých jeleních rukavicích“ — takovýchto jich nečestí dotýkati se má: co by tu bylo asi hluku! I poznávám s tobo, že ten můj malíček přichází k lepším náhledům; a že z něho může přece ještě jednou něco býti, až vyroste. Nyní prý se o něho ovšem pokouší ještě nějaký fantaz; ale to přejdi! Prosim, když ho někde na potulce spatříte, potěšte ho, a poraďte mu studenou sprchu dle metody otce Kneippa. To utišuje nervy! A komu bude možná, mně ho do Prahy poslati: prosím, učině tak! Milerád se jemu odplatím. Vydávám mne za profesora dějepisů na universitě a posluchače dra. Janovského a dle toho řídí své potupy. Prosim pokorně vyvedte ho z toho jeho škodlivého bludu! Jest-li snad počítal pro svou „učinnost“ na nějaké místo při vysokém učení, řekněte mu jen, že v příčině této nemohu mu ničeho slíbiti, poněvadž profesorem univerzitním — nejsem! Avšak, chce-li na cestě svého pokání vytrvati, mohl bych ho přijati při svém kostele ihned, aby těm řádům katolickým bližším byl, a snáze se ode mne poučiti mohl. I slibuji mu, že jemu jakožto „ministroví“ svému ovšem vždy blahosklonně nakloněn budu, a nespůsobí jeho po napravení jeho vícekrát nevzpomenu.

Proto volám: Spuste duši, kde kdo! Amen.

Znamenám nejuctivěji

Th. Dr. Karel J. Řehák.

*) Vesměs k dostání v Cyrillo-Methodějském knihkupectví v Praze za 2 sl. 40 kr., 10 kr., 16 kr.

(Zasláno.)

Ohrazení!

V předešlém čísle ctěného listu Vašeho přinášíte pod záhlavím „Jak rolník řeže rolníky“ zprávu, ve které sdělujete, že při schůzi hospodářsko-občanské besedy v Sedlici, ujišťoval pan Kvasnička, že prý p. Loučný ze Říbska požádal žida Bergra, aby rolníkům nedával za řepu 95 kr., nýbrž 80 kr. a projevujete přání, že by bylo žádoucí, aby záležitost tato řádně byla vysvětlena.

K vysvětlení záležitosti té probíhají pana Kvasničku, kterého nemám to potěšení osobně znáti, za drzého lháře.

Od doby, co snášra pana Bergra stojí, neustál jsem ani 1 kg. řepy ve své snášrně. Neměl jsem tedy ten nejmenší zájem na tom, abych se ohledl konkurenčních o něco podobného pana Bergra žádal. Že jsem tak neudělal z pouhé zlomyslnosti, abych tím zájmy stavu rolnického, ku kterémuž sám patřím, poškozoval, doznám snad kdo mne jen poněkud zná.

Mimo toho není pan Berger žid, nýbrž křesťan. Myslím, že prohlášením pana Kvasničky za drzého lháře, bude záležitostta vysvětlena a jestli že by se pán ten tímto prohlášením cítil býti na cti uraženým, nechť zaopatří si ode mne zadoctučení, jaké za dobré uzná.

Josef Loučný
ze Říbska.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík,

umělecký zřev sechatský a řezbářský v Praze.

Důlny: Bubna 612. — Sklad Eliášova tř. 24.

Zaslaná socha P. Marie Lourdské s jskyní a konsolou jest velice přiměřená, takže jsem já, jakož i osadníci a všichni kdo ji viděli nad míru spokojeni se zdatilým provedením a Vám velectěný pane tímto jménem svým a svých osadníků srdečný dík vyslovuji. S dobrým svědomím

a rád budu moci ctěnou firmu Vaši všude doporučovati.

Prozatím ještě jednou díky vzdávaje znamei nám se v účtě oddaný

P. Josef Hlavsa, farář.

Chomutice, 16. srpna 1897.

Listárna administrace.

K. J. Jičín. Do konce března t. r. — F. J. Weimar, Amerika. Předplatné končí 31. prosince t. r.

Listárna redakce.

Žádáme pánů dopisovatelů a čtenářů našich, aby nám hned po volbách volitelů oznámili, kteří pánové byli za volitele zvoleni a jakého jsou politického a náboženského smýšlení. — Zároveň žádáme, za rychlé zprávy o působení a životě ve spolecích křesťansko-sociálních.

Smih jako peřiny. Denní zpráva pod tímto titulem v čísle 99. „Obnovy“ uveřejněná netýká se arciť vážených občanů z Předměstí, pánů majitelů statků č. 109 a č. 66 ale jejich jmenovec bez statků, který v růžové náladě bezstarostně ve sněhu se prospal.

Mnohé dopisy jsme pro nával látky odložili do příštího čísla.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 6. února 1897. 1 hl. pšenice sl. 6.25 až 6.40, žito sl. 5.10 až 5.40, ječmen sl. 4.— až 4.50, oves sl. 2.85 až 3.—, proso sl. 5.10 —, vikev sl. 5.— až 5.20, brách sl. 8.— až 8.50 dočka sl. 11.50 až —, jáhly sl. 9.— až 0.—, krap sl. 8.— až 21.—, brambor sl. 1.80 až 2.—, jetelového semínka červeného sl. 30.— až 32.—, jetelového semínka bílého sl. 28.— až 30.—, jetelového semínka světlého sl. 24.— až —, mák sl. — až —, olejky sl. — až —, lněného semene sl. 6.— až —, 100 kilogram. žitových otrub sl. 5.50 až —, 100 kg. pšeničných otrub sl. 5.— až —, 1 kg. másla červeného sl. —90 až —95, 1 kg. másla přečištěného sl. — až —, 1 kg. másla vepřového sl. —80 až —, 1 kg. tvarohu 14—16 kr., 1 vejce 3 a půl kr., 1 hektolitr cibule sl. 1.— až 1.20, 1 kopa různé zeleniny sl. 1.25 až 1.40. — Na týždní a obilní trh dne 28. ledna 1897 odbyvaný, přivezeno bylo: hektolitřů pšenice 298, žita 218, ječmene 100, oves 182, proso 7.

K vedení domácnosti

doporučuje se mladá, bezdětná vdova, výborná kuchařka, obeznalá velmi dobře ve všech domácích pracích. Nároky akrovné, nastoupení hned. Nabídky pod „M. N.“ insertní kanceláři „Reklama“ v Hradci Králové.

„Časových úvah“

vyšla čísla:

1. Naš program.
2. Radikalismus a klerikalismus.
3. Encyklika Lva XIII. O otázce dělnické.
4. O ultramontanismu.
5. K příštím volbám.

„Časové úvahy“ uveřejňují pozoruhodné práce nové i starší, aby vnikly do nejširších vrstev katolického lidu. Obsahují průměrně 2 tiskové archy a prodávají se jen za cenu výrobní.

Celoroční předplatné i s poštou 50 kr., jednotlivá čísla stojí 4 kr. na 4 výtisky pátý výtisk zdarma a franco.

VARHANY a HARMONIA

všech soustav a každé velikosti, též přestavby a opravy varhan co nejlépe a v cenách nejnižších nabízí

Jan Tuček,

továrna na stavbu varhan a harmonií
v **Kutné Hoře.**

Založená roku 1869.

Cenálky a prospekty na požádání zdarma a franko.

(11)

Záruka pětiletá.

OBNOVA

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré záskyly, dopisy a předplatné adresujte pouze:

Obnova v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.
na půl roku . . . 2 "
na čtvrt roku . . . 1 "

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 34.

Praktická příručka

pro veledůstojné duchovenstvo:

Soustavný přehled

zákonů a nařízení občanských
o působení orgánů církevních
ve škole obecné a měšťanské.

Na základě pojednání

Dr. Antonína Škeřtopa,
uveřejněného

v Kalendáři duchovenstva českého, na r. 1904
obšírněji zpracoval

Dr. JOSEF MRŠTÍK.

Cena 1 zl., stran 194.

Spis tento schválen a doporučen jest všemi nejduš.
Ordinariáty v Čechách. Též odborné časopisy české
přijaly jej posoudily a doporučily.

Cílené objednávky vyřídí jedině

Prof. Dr. Jos. Mrštík
v Hradci Král.

Umělecký závod

pro malbu
na skle

B. ŠKARDA,
Brno.

Odborný závod
pro malbu oken
chrámových.

Bedmkrát prvními
cenami vyznam.

Respekty, návrhy atd.
jako i veškeré rady
odborné zdarma.

Vypsání konkursu

Politické družstvo tiskové pod ochra-
nou sv. Jana. Nep. v Hradci. Králové
vypisuje tímto konkurs na zadání prací

kamnářských a malířských

v novém diecézním spolkovém domě „Adal-
bertinu“ v Hradci Králové. Konkurs se
vypisuje do dne 23. února t. r. a do podmínek
lze nahlédnouti v místnostech spolkových
v Hradci Králové číslo 34, velké náměstí,
kdež budou ode dne 1. února do 16. února
t. r. včetně k nahlédnutí vyloženy. V příčině
prací malířských má se dáti malířům místním
přednost.

Politické družstvo tiskové
pod ochranou sv. Jana Nepomuckého
v Hradci Králové, 28. ledna 1897.

Dr. Alois Frýdek,
předseda.

Dr. František Šulc,
jednatel.

Stríkáč vosk

na podlahy

do tanečních síní

nabízí nejlevněji

Josef Pilnáček

továrna

na výrobu mýdla a voňavky

v Hradci Králové.

Vlastní výrobu

vlněných látek

z čistě ovčí vlny

doporučuje na podzimní a zimní obleky, havelky
a kostelní sukna

IGNÁC STRÁDAL,

závod soukenický v Hampolci.

Vyznamenán na zemědělské výstavě v Praze stříbr.
medailí obchodní komory živnostenské, v Plovdivě stát.
medailí bronz.

Vzorky zdarma a franko.

Advokátní kancelář

JUDr.

ŠTĚPÁN FISCHEK,

advokát

v Hradci Králové

nachází se od nynějška v národ-
ním domě č. p. 280. p. profesora
Beránka (první dům u pražského
mostu) v I. poschodí.

K době

velikonoční

dovolují si aktivně doporučit

Rekl. hřeby se slohem kostelní souhlasné. Kříž-
ové cesty v reliéfu řezané neb lité, polychromované
na zlaté nebo v slohových rámcích. Hřeby
„Vzkříšení“.

Fotografie a nákrepy jsou k dispozici.

V hluboké úctě oddány

Josef Krejčík,

umělecký závod řezbářský a sochařský
v Praze.

Písárna a dílny na Letné 612—VII. Sklad Eliš
číslo třída č. 24.

Ludvík Nejedlý,

dekorační malíř
v Novém Bydčově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních

maleb kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré malby
nástené, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové.

Návrhy ve slohu staroby, kostela se na
požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Poděkování

p. Monag. Boh. Haklovi, bisk. vikári a děkanu, pp. kapl. Melichovi a Hynkovi,
p. katech. V. Fayksovi, p. ThDr. J. Mrštíkovi, p. J. Šubrtovi, faráři Miletin-
skému, p. J. Vítovi, faráři Jetickému, slavným spolkům: Vesně, Daliboru, Rati-
beru, Cyrillské jednotě, spolku červ. kříže a divadelním ochotníkům
ctěnému pěveckému sboru zdejšího chrámu Páně, ct. kapele p. Krejčího,
váženým rodinám: Černých (p. řiditele) zde a Moravcových v Kutné Hoře, a
všech, kdož soustrast svou nad úmrtím naší milované manželky, matky a neteře

BOŽENY PILAŘOVÉ

ať darováním věcí či účastenstvím při pohřbu neb jakýmkoli jiným způsobem nám
projevili.

Srdce dřík též p. MUDr. Fr. Kofránkovi za obětavé léčení po čas
travné nemoci.

V Heřticích, dne 4. února 1897.

P. F. Bárta, farář,
strýc.

Marie,
dcera.

Č. Pilař, říd. káru,
manžel.

B. Bártová,
teta.

(11)

OBNOVA

Číslo 101.

V Hradci Králové, dne 19. února 1897.

Ročník III.

Schůze voličů ve Vel. Jesenítech.

V neděli dne 14. února po 8. hodině odpol. konala se zde schůze voličů v prostorném sále hostince pana Jos. Solca, které se účastnilo přes 300 účastníků z farnosti velkojeseňské, česko-katolické, jaseňské a s nejbližšího okolí. Okolní dp. duchovní, učitelové, starostové obcí a nejváženější občané byli přítomni.

Voličům páté kurie představil pana kandidáta poslanectví vp. P. Rudolfa Vrba, místní dp. farář a předseda záložny, P. Václav Uhlíř, několika srdečnými slovy, a požádal pak přítomné, aby si zvolili předsedu, poněvadž jest to veřejná schůze volební. Za všeobecného souhlasu navržen a zvolen byl za předsedu acháze dp. farář Uhlíř. Tento, pedčkuvav za důvěru, volbou touto mu projevenou, sdělil, že od strany křesťansko-sociální byl za kandidáta v V. kurii ve volební skupině: Králové Hradec, Nechanice, Č. Skalice, Nové Město, Opatov, Náchod, Úpice, Police, Holice, Pardubice, Chrudim, Nasavrky navržen vp. kaplan Rudolf Vrba, osvědčený spisovatel národohospodářský, pisatel přecetných národohospodářských článků a spisů, z nichž mnohé v kruzích rolnických v celých Čechách známy jsou. Na to udělil slovo panu kandidátovi.

Vp. Rudolf Vrba pravil na to v podstatě: Volebci pánové! Zavítal jsem mezi Vás jako stoupence křesťansko-sociální strany. Jsme strana dosud mladá, která se poprvé do boje. Staroobrácení se drželi v poslední době v posadl, takže mladočeské listy o nich tvrdily, že více nešíjí. Jsou tu pak Mladočesi, a dále jejich odchovanci, pokrokaři a socialisté, a jsme tu konečně my, křesťanství sociální.

My chceme, aby lidská společnost se organizovala na zásadách učení Kristova, na základech jeho desatero Božích přikázání; chceme abychom žili spravedlivě, nejen sami, ale též vůči jaym. Úkol náš jest zde práce ve prospěch obecného dobra.

Společnost lidská třídila se vždy prací, zejména, když se více vyvinula. Naši předkové byli

v dávnych dobách především národem zemědělským. Teprve zakládáním měst počala se třídit práce měst a venkova.

Z počátku byl lid selský svobodou, což trvalo do jisté míry až do dob Husových. Pak ale začalo panstvo obmezovat lid, savádělo člověčenství až pak Luther hově panstvu zosťil feudalism.

Následovala selská povstání (v Čechách před bitvou bělohorskou i po ní), pak velká francouzská revoluce, která způsobila ve společnosti lidské veliký převrat. Rolník stal se sice svobodným, neodvislým od panstva, ale brzy se stával zase odvislým od kapitalistů.

Stav řemeslnický za nynějších neblahých poměrů hospodářských rovněž hyne. Za takového stavu bylo by hříchem, aby nynější poměry měly trvati i nadále.

My křesťanství sociální vystupujeme s určitým programem a zásadami, které vítězí v Německu i v zemích rakouských.

Jaké požadavky máme ohledně zachování stavu rolnického? U nás v Čechách je na 900 000 zemědělců, jichž nemovitě jmění se pátí na 1600 milionů lidí.

1. Zemědělský stav jest tedy v Čechách velmi důležitý. My chceme, aby rolník se na svém statku udržel, aby sklídl plod práce své. Žádáme proto především, aby rolník český měl právo na domácím trhu své věci prodati.

Dříve ochránili českého rolníka celní šranky před cizozemskou konkurencí. Dnes zaplavuje trhy naše nejen obilí uherské s bese cla vpařovaným obilím rumunským, bulharským a srbským, ale též obilí australské, a americké, které zlacňují, ano z trhu vypuzují naše české obilí. Odkud má potom bráti rolník na daně a běžné výdaje, když nemůže vlastní obilí obstojně prodat? Stát musí rolníka nezbytně chránit, aby mohl těžiti a žiti z práce své, musí učiniti v celních a obchodních smlouvách opatření, aby na našich českých obilních trzích nemohlo se cizí obilí levněji prodávat, než naše obilí.

Třeba také zlevnit dopravní poplatky na dráhách pro domácí, rolnické obilí jednotnou, lacinnou dopravní sazbou. V Uhrách též stát z 1

křesťanství v zemích českých starali se pouze biskupové, kapituly, kláštery a faráři o zařízení škol a vzdělání v Čechách vůbec, nehlédě k tomu, že Očko z Vlašimi a Arnošt z Pardubic mají hlavní zásluhu o zřízení vysokých škol v Čechách, tedy po strašné 30ti leté válce byli to opět katolíci kněží, kteří se starali o vzdělání lidu.

Nadanější hochy připravoval kněz sám na studie. Protože byly platy učitelů praneprné, kladly se na jejich vzdělání ty nejmenší požadavky. Žádalo se, aby znal trochu číst a psát. Kde nebylo učitelů a farnost byla velká, obmezil se farář více méně na vyučování náboženství. Děti vyučovány v řeči mateřské, v městech vyučovány byly mistry též němčinou.

Nebylo tedy národní školství v Čechách a na Moravě úplně zanedbané; škola bývala skoro při každé faře anebo aspoň v každém městě a městečku, avšak škola ta byla velice na nízkém stupni. Učitelských ústavů a určitých pravidel, kdo má školu zařizovati, vydržovati, učitele na ni dosazovati a dozor nad vyučováním vésti, nebylo žádných.

Učitelé, nejznámější sami mnoho, nemohli také mnohemu dítky vyučovati; ne v každé škole vyučovalo se tehdy vzácnému umění písáckému, sotva čtení a počítání ledabylo bylo pěstováno. V ohromné části těchto škol, jak již pověděno, nedostávalo se též učitelů; musil tudíž vyučovati dítky a mládež odrostlejší — svobodnou chasu — farář, když mu zbývalo času, tedy obyčejně v neděli a svátky po požehnání. Protože ve mnohých farnostech a osadách ani školních budov nebylo, odbývána taková škola sváteční ve světnici u některého souseda v obci, a nebylo-li dosti postranné, tedy třeba ve stodole, aby na tomto křesťanském, a školském cvičení též dorostlejší podílu bráti mohli.

Vláda tehdejší se o národní a vůbec o škol-

kilometru státních drah 500 zl. méně než u nás. Ať tedy i Rakousko sníží tarify. U nás patří dráhy ovšem s malou měrou státu, a větším dílem kapitalistům. Naše dráhy mají cenu 1500 milionů zlatých, a nesou 80 mil. zl. kapitalistům úroků.

2. Dále je potřebné vyvazeni dluhů posemkových. Rolník je ovrbozen nyní od roboty, za to ale podlehl finančním baronům. Dluhů přibývalo jmenovitě po velkém krachu vídeňském, kdy se jich nadělalo až přes 200 mil. zlatých ročně. Později suma každoročních dluhů sice klesala ale ještě nyní jich na 90 milionů zlatých přibývá ročně. V Čechách přijde nyní na každý čtvereční kilometr 24.000 zl. dluhů, na Moravě na 26.000 zlatých, v Bukovině jen asi 3000 zl. Čím úrodnější je tedy kraj a čím větší ceny posemků, tím větší je také zadluženost.

My křesťanství sociální chceme, aby rolnický majetek byl nezadlužený, aby přestaly exekuce. Tu bude ovšem třeba dluhy pozvolna splácet. Mnohá úleva dá se docíliti konverzí dluhů na nižší míru úrokovou, mnoho může učiniti také rolnictvo na zachování svého stavu samo. Jedna z hlavních příčin velké zadluženosti je také zajištění ta, že všem dětem ze statku dle práva římského se vyplácí stejné velké podíly, a že tak dítky, které statek po rodičích přijímá, přejímá ho příliš zadlužený. Chceme-li docílit nápravu, musíme pozměnit právo dědičné. Kdo statek přejímá, ať má též právo na větší podíl. Aby usedlost zachována byla rodině, musí se ostatní dítky omezit; dobro celku musí býti podrobeno dobru jednotlivce.

Třeba na statech umořovat dluhy každoročními splátkami a tu musí býti ovšem dluhy nevypověditelné. Třeba utvořit kmenové statky, třeba zavésti nedílnost selských statků a zakázat parcelaci buď docela, anebo obmezit ji na míru nezbytnou. U nás drobení statků rolnických úžasně pokračuje. Rozprodané parcely přecházejí nejvíce do rukou kapitalistů a velkostatkářů, kterým je malorolníci sami nabízejí. Protož budiž stanoveno, aby selský majetek přecházel jen do selských rukou. Převod selského majetku má býti jen za jistých výmink možný. Když na př. jest statek velký a může dvě rodiny uživit, budiž to přípust-

ství pranic nestarala a zůstavila péči o ně zcela vrchnostem a duchovenstvu. Vláda také neměla prádního vlivu na dosazování a sesazování národních učitelů, na jejich vydržování ze zemských daní nebylo lze vůbec pomyslit.

Teprve, když Marie Terezie vypudila ze zemí českých Prusáky, povšiml si úplně zanedbaného školství národního nejprve moravský sněm. «K většímu rozšíření jediné spasitelné svaté katolické víry uznali moravští páni stavové za nezbytné potřebné aby, protože mnohé farnosti jsou příliš rozsáhlé, a tudíž v každé osadě každého svátku a každou neděli nemožno jest katechismu učiti; dále protože mládež jest příliš téková a nepozorná a tudíž věci jednou slyšené hned chápat i zapamatovati si nemůže, v každé obci způsobili a ve věcech víry dobře obeznali mužové dosazování byli a takto k tím důkladnějšímu obeznání se lidu v článcích víry nápomocni byli».

I uznali dále páni moravští stavové, aby kde dosud vrchnost neb obec má právo učitele dosazovati, toto právo jim i na dále ponecháno bylo; obce však a vrchnosti byly přistě zavázány, aby přijatého učitele vždy k představenému duchovnímu neboli faráři ke zkoušce poslali, tak sice, že kdyby duchovní správce presentovaného mu učitele za schopna k vyučování neuznal, jiného schopnějšího kandidáta učitelství k přezkoušení a potvrzení mu poslaly.

Pro případ, že by mezi farářem jako examinátorem a oním, komuž právo dosazování učitele by příslušelo, ohledně provedené zkoušky jisté neshody povstaly, tedy v tomto případě nově dosazený učitel měl od biskupské konsistoře zkoušen a dle jejího nálezu buď approbován nebo reprobován býti. (Sněsání sněmu z r. 1748.)

Podobně jako moravský sněm, upravil též český sněm roku 1750 postavení učitelů. Dle toho učitel byl vrchností nebo městským magistrátem

FEUILLETON.

Kde založil a staral se o osvětlu a školy v Čechách?

Sociálně demokratický najatý řečník a s odpůstěním také redaktor Svěcený v nedělní schůzi v Sokolovně zle řádil proti měšťákům, vytýkal jim zabědnělost, nevzdělanost i neupřímnost, sám však svou řeč dokázal, že je sice veliký hromotluk hubou, rozumu že je však velice zbedněného a obmezeného, mravů že je sprostých a způsobů ne-li hulvátských, tedy aspoň přepřilís hrubých. O křesťanských sociálech pravil, že mají zejména na to práva křesťanské zásady uvádět v život, poněvadž prý se devatenáct set let o ně nestarali; měli prý je pouze v knihách, ale ne v srdci, a neuváděli je v život. Mají prý pouze reakci a zpátečnictví na svědomí. — Veliký obhájce židů a sociálních demokratů jest nejméně povoláným mluviti o věcech sociálních a kulturních, neboť k dějinám kulturněhistorickým patrně ani nepřivoněl. Naučil se jen sprostou odrhovačku líti a pomluv, kterou aliance israelit svým národním z tábora sociální demokracie napsala.

Kdyby p. Svěcený znal něco více, než pouhou abecedu socialistických nadávek a podezřívání, tedy by věděl, že katolická církev to byla, která zrušila lidské otroctví nejen v bývalé světo-vládné říši římské, ale kdekoli později nabyla vlivu a rozšíření, tedy mezi Celty, Germány i Slovany. — Ve středověku dopomohla k vlivu živnostenské demokracii proti oligarchii, a když za Jiříka Poděbrského, Vladislava, Ludvíka, za Kalvína a Lutra začaly útiaky stavu selského, byla to jediná katolická církev, která se starala o zabezpečení lidské důstojnosti a existence nižších stavů.

Nehledě k tomu, že od počátku zavedení

no. Rovněž, když přijde do jiných rolnických rukou, pak-li se pro pozemní majitele naprosto dále udržet nedá.

Rolnické statky jsou obtíženy také velkými břemeny poplatkovými i daněmi. Pozemková daň jest sama sebou nespravedlivá, v jednotlivých zemích není také stejná.

Daně přímé i nepřímé úsilně stoupají.

Roku 1878 obnášely 399 milionů

1883 " 515 "

1893 " 670 "

1897 obnášely 692 "

a mimo to vypůjčil si stát 50 milionů; začíná tedy dělat opět dluhy, které bývalá pravice byla odstranila.

My křesťanští sociálové chceme, aby stát nebral tolik z výdělků rolnické práce. Ať platí každý daň z příjmu na veřejné výdaje dle svého skutečného majetku (a ne tedy také ze sumy, kterou jest rolník na statku dlužen a z které musí věřitelům platit úroky).

Daně ať se platí vůbec stejně, jak z majetku nemovitého, tak movitého. Jméni kapitalistů jest třikrát tak veliké, jako rolníků, obnáší 4300 milionů, z něhož berou kapitalisté 160 milionů zlatých úroků, aniž by z nich daň platili. Jméni drah (akcionářů atd.) se pátí na 1600 mil. zlatých, z nichž plyne roční příjem přes 80 mil. zlatých. Průmyslové akciové podniky mají cenu 1500 mil. zlatých a velké výnosy. Ať proto akcionáři, kapitalisté, majetníci papírů platí daně, které jsou jejich příjmům přiměřeny. Pak se jistě rolníkům a živnostníkům na daních a poplatcích uleví a rolníci budou moci něco též uspořít a přiměřeně dědičné podíly platit.

Kde není velkých záložen a levný úvěr usnadněn, tam ponohou také Raiffeisenovy zálohy, z nichž na nezbytné potřeby bude si moci rolník levný kapitál vypůjčit.

Veškeré naše požadavky nebyly by však možny, kdyby je měl prováděti jedině rolník neb řemeslník jednotlivý. Každý rolník z trpké zkušenosti ví, jak velkou moc nad ním provozuje kartel cukrovarů. Rolník jednotlivý jest proti jejich obrovské moci malomocný. Ať se tedy proti nim veškeré rolnictvo zorganizuje, ať postaví organizaci, moc proti moci. Slabší se musí združiti, mají-li dojíti pomoci. Ať se tedy združili rolníci v *občanské hospodářské společnosti*.

Úlohou těchto rolnických společností bude opatřit jednotlivcům rychlý a levný úvěr, bdít nad prodejem a změnou seláckého majetku, aby tento nepřecházel v ruce nerolnické a židovské. Společnosti usnadní výhodnější prodej a koupi, spíše si vymohou vojenské dodávky, takže nebude pro rakouskou armádu třeba ruského ovesa, seno, slámy, obilí (mouku atd.) rolnická sdružení dodají oráru jistě také zdravější a levnější, nežli židovští dodavatelé, lépe budou rolníci na tom, pak-li bude jejich důvěrníkům světován odhad škod požárních a živelních, sdružení rolnická opatří si také lepší chov dobytka, zařídí si lépe společné špíchary a opatří vůbec své potřeby vhodněji, nežli jim to mohou učinit drzí rádcové a překupníci.

Strana křesťansko-sociální bude také svědomitě dbáti osvětových potřeb rolnického lidu. Aby lid mohl výhodně na svém statku hospodářit, aby mohl účelněji upravit své živnosti, pole, chov dobytka, třeba mu co nejlepšího od-

presentován farář nebo biskupské konsistorii po předchozí zkoušce ku schválení a jestli tohoto dosáhl, tedy byl teprv na uprázdněné nebo nové zřízené učitelské místo dosazen; avšak vrchnost byla ještě následkem císařského dekretu ze dne 22. září roku 1749 povinna napomenouti nového učitele, aby místního faráře ctil, si ho vážil a jeho poslušen byl. Farář měl, pokud se týče úřadování a mravů učitele, první instancí právo a mohl po případě učitele i úřadu zbavit, jest-li se proti duchovní pravomocnosti byl prohřešil.

Týkalo-li se provinění učitele necírkevních věcí, tedy neměl ho farář práva trestati, nýbrž musil požádati vrchnost, aby proti provinivšímu se učitel zakročila a jej buď napomenutím anebo sesazením trestala. Totéž právo obdržely r. 1750 vrchnosti, když by se učitel proti nim samým byl provinil anebo jakékoliv neplechv byl spáchal.

Oproti více než stoletému úplnému zanedbání národního školství znamenala tato opravná nařízení značný pokrok k lepšímu, že však národní školství již tehdy národu k tak velikému prospěchu nebylo, zavinily současné germanizační pokusy.

Gymnasia a university v Praze a v Olomouci byly latinské; šlechtě, úředníci a lepší třídy měšťanské libovali si v němčině. Císařovna Maria Terezia nařídila král. reskripty r. 1747, 1763 a 1765 aby při stejné kvalifikaci dávala se přednost úředníkům českého jazyka znalým, ale proto přece mnoho úředníků jazyka lidu neznalo.

Současně rozkazovala císařovna, aby zároveň se vlády pomýšlelo na větší rozšíření řeči německé. Z té příčiny kázala císařovna, aby na místě odstupujících a vymírajících učitelů byli přistiženi učitelé dosazování lidé, kteří dokonale německy uměli. Tolikéž v ústavách jesuitských a piaritských, jakož i ve veřejných ústavech sirotčích měli se žáci v němčině co nejvíce vzdělávat. (Dvor. dekr. ze dne 23. února 1765.) (Dokončení.)

borného vzdělání. Školské vyučování mělo by se tedy v posledních dvou letech školní návštěvy dílek upravit prakticky a přiměřeně jejich budoucímu zaměstnání. Chlapci a děvčata ať se proto učí pro život, ať se zdokonalí ve vědění hospodářském, kde převládá život rolnický, v krajích průmyslových a obchodních ať se zase hlídí více na potřeby stavu řemeslnického a obchodnického. V pokračovacích školách ať se pak poskytne mládeži zdokonalení pro potřeby života.

Křesťanští sociálové chtějí též, aby školy rozšířeny byly dle vyznání a národnosti. My vůbec chceme vždy přihlížeti ku všem potřebám obyvatelstva. Žádoucí je lepší upravení výměnku a zaopatření pro stáří; tu přednost dáváme zaopatření naturalnímu před důchodkovému u různých soukromých pojišťoven, přičemž dvě třetiny výnosu shrábnou kapitalisté a pojišťovací agenti a pouze třetinou musí vzítí za vědek pojištěnci. (Chvalnou výminkou tu činí zemský pojišťovací fond císaře Františka Josefa.)

Dále žádáme opravu domovského zákona v rozsáhlejší míře, tak aby již pětiletý pobyt v obci stačil sám sebou k nabytí práva domovského. O obyvatelstvo ať se starají ty obce, které z jeho práce a výdělků berou užitek. Nyní roste neobyčejně lidnatost měst, která opotřebují dělný lid, pak ale v případě invalidity pošlou jej do obcí přeludných, hlavně venkovských. Těmto třeba úlevy, místa průmyslová ať platí, co dle práva a spravedlnosti na ně připadá.

Lepší výchova a kázeň mládeže jest nezbytná. Rolníci a řemeslníci vědí nejlépe, co vymohou, ať se čelí a se svými pomocníky.

Žádáme též zrušení plodinových bur a zrušení termínového obilního obchodu, z něhož tyjí jen židé, kteří nepracují a nesejí, a přece velký zisk na úkor rolníka sklídi, jemuž ceny obilní dolů ženou.

Zájem rolníka valí nezbytně úlevu vojenských břemen. Vydravování vojska stojí přílišné peníze a ubírá pracovní sílu hlavně rolnictvu. Tu jsou různé úlevy možny.

Rolnictvo bere také zásluhu drahým a zdoluhavým soudním řízením. Žádáme laciné, rychlé, veřejné soudní řízení, při němž by soudce pověřené a prospěšné rolníku i dlužníku napomáhali mohl k dosažení jeho práva. Při drahém a nepřehledném řízení tato možnost soudci dána nebyla, neboť on byl při rozhodování vázán jen na právo a důkazy, které si strany bez jeho zakročení sehnaly.

Křesťanští sociálové žádají obmezení výčepu a prodeje kořalky, odejmutí její výroby a prodeje židům, žádají, aby pijácké dluhy nesměly býti exekvovány, neboť potom výčepník příliš horlivému příteli libovina nepočká, ale nalévati bude jen za hotové. Strana naše chce vůbec v každém ohledu chrániti zájmy voličů a chrániti je před všelikým vykořisťováním.

Tento program vp. Vrby přijat byl s hlucnou a všeobecnou pochvalou. Pan kandidát mluvil za napjaté pozornosti přes půldruhé hodiny.

Na to redaktor Fr. Štábl vyložil, proč zřízení křesťansko-sociální strany se stalo žádoucím, neboť dosud praktické potřeby obyvatelstva byly zanedbávány. Podány byly sice na sněmu i na říšské radě celé stohy návrhů, ale na jejich uskutečnění se obyčejně ani vážné nepomýšlelo, takže pro nás mluvené a politizování téměř nic prospěšného se neprovedlo. Řečník posvětil si na praktiku parlamentární, nesprávné jejich vylicení v novinách, čímž se obyvatelstvo o pravém politickém stavu hrubě klame. Dále poukázal na důležitost majority, neboť jen majorita má vliv na zákony, rozhodnutí a subvence, kdežto oposice, nemá-li za účel utvoření nové prospěšnější majority, voličům pranic prospěti nemůže. Kalich utrpení musili též nyní poslanci vyplít až na dno. Snahy, aby se dostali do většiny nám příznivější, budou podporovati voličové nejvíce tím, pak-li voliti budou za poslance muže odborně vzdělané, poctivé, rozvážné, konservativní, neboť přísti většina bude se skládati z konservativců, katolíků, pro zemskou samosprávu, federalistické přetvoření říše a pro národní rovnocennost horujících. Muž vědní tak vzácného jako jest vp. Rudolf Vrba bude jistě národu českému ke cti i ku prospěchu. Řečník mluvil za hluchého souhlasu skoro hodinu.

Také předseda schůze, ep. farář Václav Uhřák vše odporučil příštím volitelům kandidáta vp. Vrby, chvalně známého odborníka v otázkách národohospodářských.

Kandidatura vp. Rudolfa Vrby, kaplana v Průhoních, byla na to přijata. Z více než 300 přítomných hlasovalo proti ní pouze 6 občanů jedině obce, která volí jednoho volitele. Avšak i ti, v následujícím na to přátelském rozhovoru prohlásili, že se jim vp. kandidát a jeho program zamlouvá.

Do voličské schůze ve Vel. Jesenicích dostavil se také socialistický kandidát p. Štěpánek s několika socialisty z Č. Skalce. Avšak při takovémto smýšlení voličů netroufal si ani promluvit. Jeho přítomnost zůstala také úplně nepovšimnuta.

Odmítnutí smíru.

(1) Dr. Rieger. — Vážení i u mnohých odpůrců — vědec druhdy sjednoceného národa, pokusil se o kompromis sli smírnou smlouvu se stranou mladočechskou. Po kompromisu na radnici pražské, jehožto výsledkem jest volba starosty se strany mladočeské, bylo by se dalo očekávati, že se smír podaří, a to tím více, aniž dle správ veřejných listů. někteří ku straně mladočeské se hlásící k smíru nakloněni byli, jako dr. Herold, dr. Čelakovský a dr. Podlipný. Smír však odmištnut! Bylo prý dru. Riegerovi odepánno, že si strana mladočeská bere za vedení politiky všechnu zodpovědnost na sebe. My se musíme, přiznati k svému náhledu, že totiž ta „zodpovědnost“ národu českému přamalo prospěje. Kdvi se protestanté v Čechách s Ferdinandem II. smlouvati nechtěli, napomínal je český bratr Karel starší se Žerotína zajiště s rozvážné lásky k vlasti obávaje se ran, které by na království české přijíti mohly, kdyby se s panovníkem řádně vyvoleným a korunovaným do boje pustili a hazardní tu hru probrali. Neposlechli. „Vzali tedy zodpovědnost na sebe.“ A co měl národ český? z té zodpovědnosti? Neslýchanou pohromu, smrtelnou chorobu.

Tak učí nás dějepis, ten — prý — učitel života, od něhož se však téměř nikdo neodví. — Nadělá-li strana, která bere zodpovědnost na sebe, osudných chyb, co nám pomůže ta její zodpovědnost? Zmizí, a kdo bude bojiti rány národa? Její zodpovědnost neubojí ani jedinou.

My, kteří hájíme rozhodně zásadu, že národ nižádný sli svou nezachová, nebude-li jeho život spočívat na zákonech Božích, jak je ohlásil Kristus, my v tomto odmištnutí smírné smlouvy, vidíme i odmítnutí konservatismu — křesťanství.

Pánům, krom jejich poslaneckých mandátů, jest nejdraším statkem jejich liberalismus, český krásný, ale jemu nepřístelným jménem svobodomyšlnosti ozdobený. Pánům se nelíbí rozhodné veškerý život národa pronikající křesťanství, obzvláště ne katolické křesťanství, které se potupně klerikalismem nazývá.

Nuže! I o straně „svobodomyšlné“ budou psáti dějiny. Tentokrát jsou to katolíci, kteří varují boje, naproti panovníku, dědici Ferdinanda II. — o to se nejedná — ale boje proti Kristu a církvi. — Páni si nedávají raditi, zodpovědnost berou na sebe. My ale víme, že podvrácení křesťanství, všude přineslo národům úpadek až smrtelný. My tedy pánům za tu jejich zodpovědnost pěkně děkujeme a musíme tím více o to státi, aby Kristus základem života národa našeho zůstal; musíme o to tím více státi, čím více vlast svou milujeme. Musíme tudíž i o to se starati, aby i katolíci vlivu na vývin zákonodárství dosáhli a tudíž vlastní stranou byli.

Čím více si vážíme těch „staročechů“, kteří vidí, že by zničení náboženství bylo i zničením silného národního, mravního i ideálního života, tím více musíme litovati, že se mezi staročechy ozval hlas, který tvrdil, že je lépe sjednotiti se s mladočechy než s katolíky.

I těm pánům je tedy liberalismus to nejdraší. Nač pánové trváte ve straně staročeské, o které se přece aspoň dle hlavního listu jejich, totiž „Hlasu Národa“, soudí že je konservativní, že chce konservovati, to jest zachovati nynější společenský na křesťanství spočívající společenský řád? Co vás ještě od „mladočechů“ dělí? Vždyť vidíte, že se s vládou smlouvají i způsobu staročechů, a „svobodomyšlnost“ máte s nimi společnou! Či máte nějaký liberální konservatismus, černou bělou, tmavou světlost, lživou pravdu, bezprávné právo? Bylo by opravdu lepším svědectvím pro vaše povahy, kdybyste se zřejmě za liberály prohlásili. Neboť právě takovýto váš konservatismus nutí katolíky, aby se jako zvláštní strana všude v jednotný šik sestoupili, neboť od takových konservativců, kterým je milejší liberál, než katolík, nemohou nic jiného očekávati, než liberalismus, jehož cílem jest zotročení církve, ponechání katolicismu několika starým babičkám v kostelích, a tiché jeho uložení do hrobu. Bezpochyby při vašem takovémto jednání dojde se až k tomu, jako v jiných národech, že se utvoří i u nás jen dvě strany a to: Bezbožecká a křesťanská.

Dá Bůh, že tak mnohý „svobodomyšlný“ lekne se důsledného provedení liberálních zásad hlásajících „neodvislost člověka i od Boha.“ Neboť konec konců takovéto neodvislosti jest, co se již zřejmě káže: Neznáme zákona, leč který si sami dáme!

Jak pak pání, když si vyrůstající nad vás svobodomyšlnější pokolení řekne: Neznáme zákona: Nezabijte, nepokradejte, ba ani toho: Otce svého, na němž všechna autorita spočívá? — Jak pak ať řeknou: Neznáme zákona: Nezemiluj, nezcoizoluj! Jak to potom bude vypadati se společnosí? Jak pak ať řeknou: Neznáme zákona, leč který si sami dáme; a dáváme si jen jeden i Rozkoš jest naším „bohem“, té obětujeme oběti zápalné, k vůli té nechť hoříme vášněmi svými: těmi, které máme se zvířaty společné? — Čtíte jen knihy socialistů a některé básně!

Co potom? Nebude s vlastní pešou letrovat, velké jediné místo hanby?

Páni, to jsou důsledky té svobodomyšlnosti. Lekté-li se těchto důsledků, nastavíte před ní oči svých. Dravost a zbevadlost záti proti Bohu zapálených revolucionářů od našich adamitů až k revolucionářům francouzským v století minulém vám ukazují, že nevidíme černě, a nejnovější události boraždovické to stvrzují. Z těchto tedy příčin litujeme odmítnutí smíru stran našich, jelikož jest spolu odmítnutím křesťanství.

Ti páni, jako uase nedávno jeden pan doktor v Litomyšli, kteří volají: Já jsem katolík, ale strany katolické není třeba, jelikož nikdo proti náboženství nic nedělá, ti opravdu již patří mezi starožitnosti, ať ještě se nepotvráčí.

Celý svět stojí v boji proti katolicismu, a najdou se lidé, kteří povídají, že se proti náboženství nic neděje. Proti náboženství, páni, bojuje se od počátku světa a proti katolicismu od časů Kristových. Jente ne vždy z stejným úspěchem. Stalo-li se zvykem u nás zastaralé náhledy nasývat předpotapými, tož tento náhled zasluhuje názvu násmu „předsavětového.“ Bylo by zajisté pro národ český velikým štěstím, kdyby se konečně přestalo s takovýmto buď farisejským nebo o nesoudnosti svědčícím mlavením. A tím větším štěstím by bylo, kdyby se i přestalo s tím „svobodomyšlným“ odpiráním svobody katolickým českým. Dobrým začátkem by bylo, kdyby si národ jako pevné přesvědčení všípil to, co dr. Podlipný o katolicismu a o jeho blahém vlivu na společnost lidí: „a farářům pražským řekl.

Tím by národ též přišel ku klidné rozvaze, a odmítnutí pozitivního smíru by se neopakovalo. Bez křesťanství v erdelech jest však kompromis jen — jak lid říká — „politika“, to jest chytrost směřující vždy a vždy ku prospěchu strany, ne-li osob. A vlast? Co pak ta může chtít? Ať se těší. Vždyť páni vzali odpovědnost na seba.

Troubí na strašáky.

„Posel z Budče“, který měl by se starati o náboženskou a mravní výchovu mládeže, jak se o ni starala proslavená škola v Budči, do níž chodil také sv. Václav, dědic a patron české země, nejen toho nečiní, ale naopak redaktor tohoto listu, pan Ludvík Strahl, šíří všecko smetl, aby konfesionální školu pospíchni mohl. V tomto ohledu přímo konkuruje s časopisy pokrokařskými a socialistickými. Tak přináší v čís. 9. úvodní článek „Nedejte se ničím svést“, kde lamentuje nad nynější prospěchářskou politikou naší del gace, chová obavy vzhledem k osvětové stránce sdánlivě se připravujícího politického obratu a tvrdí: Jisto je totiž že od dob Liechtenstejnova zákona nebylo pradávného útoků vedeno na osvětovou školu moderní. Útoky ty nejsou prý porůzné, ale vedeny systematicky pevnou a bohatou rukou rakouského kleru: Mají prý je jiný účel, připraviti náladu ku přijetí konfesionální školy.

Čtenáře našeho listu nechtíme dále týrati lamentacemi konfesionálního článku „Posla z Budče“, který snad poleká jen anarchisty, socialisty, pokrokaře a nerozumné rabulisy. Soudný člověk učinil si o zákona Liechtenstejnova a konfesionální škole jistě zdravý úsudek. Že v nynější moderní škole není všecko zlato, co se trpytí, jest rozumným lidem již dávno známo. Tak napeal pražský „Čas“ již před lety:

„Několikrát již v listě svém dotkli jsme se té věci, že považujeme náboženství za hlavní a nejmočnější pružinu mravnosti. My vždycky k tomu ukazujeme, že potřebujeme mravního obrození a že všecko, co podnikáme, všechna naše práce i naše politika vedena býti musí hlubokým mravním přesvědčením. Jiné upáry nevidíme a nevíme, jak bychom s nicotností, s malicherností našich stran a našeho veřejného života vůbec jinak se vypořádali.“

„Proto nás nemůže býti pochybnost, že všechno naše vychování musí býti založeno na základě mravním, pro nás nemůže býti pochybnost, že zejména i vyučování směřovati musí k cíli mravním, a jmenovitě že škola národní řízena býti má v tomto duchu a tímto směrem.“

„Národ náš je nyní v ohromné své většině katolický, a jestliže by tedy on a to svými oprávněnými představiteli skutečně sobě žádal školy konfesionální, byla by záležitost potom rozřešena. Ovšem pokládáme, že by národ náš skutečně, nejen dle jména byl oddán svému vyznání.“

Na to „Čas“ připomíná, že nejen tak sv. intelligence, ale i velké vrstvy našeho národa k vyznání svému jsou lhostejny, a že návrh na zřízení konfesionálních škol jest pokusem podříditi společnost katolicismu. Posléze opírá se známé řeči Gyrégrové na Žofíně, že totiž národní škola naše je již ve skutečnosti konfesionální a pokračuje:

„Budme si jasní, o čem běží. Směr našeho školství, jeho duch — a to je věc závažná — je z větší části bezkonfesionální. To, tuším, každý přizná, kdo poněkud otázku stopoval. Také by

nebylo Liechtenstejnského návrhu, kdyby věc tak nestála; víť Řím, co chce.

Ovšem, že se v našich školách vyučuje náboženství, avšak učiti se katechismu neznamená vyznávání náboženství, neznamená směr a ducha celého nejen vyučování, nýbrž i vychování školního. Moderní škola naše vznikla s liberalismem německo-rakouského, a my jsme se jí protivili sice s počátku, později však přijali jsme ji za svou. I záleží teď na tom, můžeme-li s ní býti úplně spokojeni či nemůžeme.

K této otázce odpoví ten, kdo nám poví, jaký je směr tohoto německo-nacionálního a také českého liberalismu. Naši liberálové ustavičně nám dokazují, že německý liberalismus z gruntu je špatný a tudíž dle této zásady se školou tohoto liberalismu měli bychom snadné sčítování. A tuším, že sčítování to nebude nesnadnější, septáme-li se po jádru našeho českého liberalismu.

Právě náš domácí liberalismus v otázce školské chová se, mírně řečeno, pradávně. Už jsme zmínili, že se proti školním liberalním zákonům postavil, a že je později uznal. A nejen že je uznal, akceptoval (přijal) úplně směr a ducha německého liberalismu, snaží se škola podříditi svým zájmům. Jako v malém tak i ve velkém ukazuje se v liberalismu našem totéž čertovo kopytko — politika abonentní. Naše žurnály liberalní znají pouze jednu věc: v Čechách, na Moravě a ve Slezsku žije asi 16.000 učitelův, a ti mohou na počet odběratelstva míti velký vliv, ergo se musí učitelstvu stýti co stýti, vždy a ve všem pochlebovati a nesmí se nic kritizovati. Učitelstvu má se med kolem úst srovná tak, jako se pochlebuje studentstvu vysokých škol (ovšem jen liberalním), protože i v něm, naše liberalní listy nevidí než výkřek časopiseckého agentství.

Skutečně až smutno bývá stýti, jak naše liberalní listy — liberalní strany u nás vlastně není — našemu modernímu školství žádné vady nemohou nalézt. Daro bychom se ohlíželi v literatuře a dokonce tedy v žurnalistice naší po nějakém přetřásání hlavních základů moderní školy. Všude: ve Francii, v Němcích, v Rusku je značná literatura o předmětu tom; všude i liberalní strana kritisovala moderní školu a uznávala její vady. U nás též škola jen a jen se chváří, jako by byla non plus ultra moderní vzdělanosti.

I dostalo se tudíž právě naše liberalní časopisectví v krušnou pro sebe situaci. Jedním dechem zatracuje německý liberalismus a tímž dechem jeho duší — školu — vynáší do nebe. Naším liberalním časopisem nepřipadá na mysl otázka, není-li i ve škole, založené těmi nenáviděnými liberaly, něco špatného, a co to může býti? Zajisté neptali se, když ji přijímali za svou, do jaké míry moderní škola zaručuje našemu národu samobytost a neptají se naši liberálové posud, zda-li šablona německo-liberalní hodí se ve všem a všude našemu národu.

Vytýkaje pak některé nedůslednosti mladočeským liberalům, pokračuje „Čas“: „Naše liberalní časopisectví nevidí, že slepě oddává národ milosti a nemilosti byrokracie, té byrokracie, která už ustavičně se protiví, a nevidí, že té nenáviděné byrokracie světuje samy základy našeho národního bytu.“

Naši liberálové nejsou si jasní, co chtějí mají po vládě a co chtějí mají po hierarchii. Nejsou si jasní proto, že o školství a jeho potřebách nemají ponětí. Oni nevědí, že ve všech státech připravují se reformy veškerého školství, vyššího, středního i nižšího; přirozeně pak v tomto značném úsilí všech zemí národ náš nemohou poučovati, nýbrž jen — jako v jiných, otázkách — nepřipraveni blasnají teď pro školu, kterou podobným nerozumným hlasováním před časem nepřijali. Ukazuje se arci a právem na vady starší školy; ale proč neukazuje se podobně na vady školy nové? Proč na př. naši liberálové nepostavili se proti byrokratismu, jenž ve škole zavládl, proč neopírají se vešleikému inspektorství a jak všechny ty neduby se zovoz, kterými moderní škola téžce je sevřena? Či nevědí o tom, v čem podruží učitelstvo vězí? Domnívají se, že poručnickování nějakého vikáře o mnoho jest horší než-li poručnictví nějakého dozorce nynějšího?

Víme arci a známe fráse našich liberálů, jimiž dovedou volesti učitelstvo a školu, ale přáli bychom si, aby aspoň k jedné naší otázce dali věcnou odpověď, kterým právem dovede liberalismus, horující pro svobodu jednotlivců a národův, obhájití nucené vyučování v moderní škole? Každý náš liberal nadeklamuje se do únavy, že svědomí má býti volné a že nemá se jmenovitě náboženské přesvědčení vyučovati: a tyž liberal jako by nic proti svým vlastním principům dekretuje, že dítěti musí se tolik a tolik let věšepovati všechna ta moudrost, kterou nějaký X. Y. uslabikářoval.

Vady moderní školy jsou mnohým upřímným přátelům pokroku známy. A hlavně nemůže býti pochybností, že moderní škola jmenovitě tím pochybila, že vylučně pěstuje intelekt a že zanebývá mravní stránku člověkovu. Vada ta má kofen v celém školství moderním, v nejvyšším i v nejnižším. Tuto hlavní vadu moderního školství osvěcení mužové poznali a přejí si ji odstraniti. Tuto vadu i našeho školství proti

deklamacím liberalův musí posmatí také český národ a pečovati o nápravu.

„Čas“ popírá dále tvrzení Grégrovo, že mravy nynější společnosti zjemněly, že ubylo surovosti, že mravnost je mnohem větší, než-li byla dříve, zejména za panování klerikalismu. Každá příruční knížka tak zvané morální statistiky poučí nás o něčem jiném; zjemnění společnosti bývá také ne-jednou příznakem větší nemravnosti. „Čas“ se posmívá dále „Národním Listům“, které také někdy horují pro ideu slovanou, o níž však nemají ani ponětí a odporují Grégrovi aspoň s Ivanu Aksamova spíší článkem: „Ideál naší národní školy, spolek církví ve škole!“ Vytýkají Grégrovi i jiné chybné názory, jmenovitě, že mu nepřipadá, že tyto smutné zjevy přýští z celkového vzduchu naší moderní vzdělanosti. On nevidí, že toto vzduch naší moderní osvěty způsobeno jest do značné míry i moderní školou, a netáže se tudíž, proč ta vychvalovaná škola nedovede veliké nemravnosti zabrániti, aby kázně a nalezince zmizely? Či má nám dostati, že jsme lepší než dříve, ať ještě jsme dosti špatní? Nevidí, že mezi všemi soupřičinami naší moderní osvěty právě škola pro svou velikou působnost je jednou z nejpůsobivějších příčin, a že tudíž za tu osvětu je spolu odpovědna?“

„Čas“ ku konci své úvahy souhlasí s tím, že škola vedle rozumového vzdělání více má dbáti mravního a náboženského vychování. „Čas“ pouze nevěří, že nedostatky školy moderní dají se odstraniti vrchním dozorem klerikálním a jeho směrem. Nebudeme toto tvrzení jeho vyvracet. Klademe jen jednu otázku: Mužové nyní 40ti leti a starší vychodili ještě tak zvanou klerikální školu, která se nalézala pod dozorem vikářů. Stali se z nich snad špatní vlastenci a Čechové, horší dokonce, než-li jsou ti odchovanci nynější školy moderní? Přinesli snad pro národ méně a menších obětí než-li ti moderní odchovanci pokrokoví a socialističtí? Propadli temnému spátečnictví? Otázce této snad se čtenáři srovná tak usmějí, jako nynějšímu předvolebnímu strašáku v zeli, že ti vykřičení klerikálové jsou spátečníci a že chtějí národ uvrhnouti do temnoty. Vždyť právě ti kacerovani klerikálové český lid z národní temnoty a uspalosti probudili, národ obrodili a přivedli k novému jarému životu na poli osvětovém!

Z katechetického spolku.

Povolání důvěrou svých kolegů při ustavení valné schůzi, konané dne 28. ledna t. r., v čele katechetského spolku, obracíme se k Vám, milí bratři, kteří na nábožensko-mravním výchově mládeže ve škole pracujete, a prosíme Vás, abyste spolek náš, po tak drahé době jednou již založený, podpořili a mezi členy jeho vstoupili.

Všichni druzi téhož povolání spolčují se za jedním cílem: ku povznesení svého stavu, k zlepšení svých hmotných poměrů, k přátelskému sdružení a vzájemnému zušlechťování svého nitra. Učitelstvo má své četné kvetoucí jednoty, profesori mají své spolky. Jen kněz, ať mimo duchovní správu též ve škole působící, ať samostatně na škole obecné, měšťanské či střední jako katecheta ustanovený, neměl až dosud spolku, ku kterému by se přichýlil. A proto, když nyní konečně spolek pro nás založen jest, sdružme se v něm všichni bez rozdílu, v jeden svorný celek!

Jame si toho dobře vědomí, že nám v čelo spolku postaveným, nastává úkol nad jiné těžký. Jest nám v prvé řadě předsudky, proti spolku na mnoze šířené, rozptýliti a důvěry svých kolegů získati. Vyžádejte si stanov y naše a vize sami, které povinnosti členům jímž se ukládají. Seznáte z nich, že nic více se tam za povinnost neklade, než co znovu a znovu každému z nás již dávno za povinnost uloženo bylo. Jediné nejvyšší zbožné a vši křesťanskou poesii dýšící „Memorare“ členům spolku jako novota se ukládá. A nevíme, kdo by tuto modlitbu rád se nemodlil? Pročtete stanov y naše a sudte sami, zda v nich snad více askese, nežli na kolik každý z nás, oti a povinností stavu svého dbalý, sám zajisté dávno musil si již uložit?

Vždyť účel spolku stanovami vytyčený není jiný než tento: a) Pečovati o duchovní potřeby členstva. b) Vzdělávati a šířiti vědomosti členů a to jak v oboru vychovatelském vůbec, tak i v katechetském zvláště. c) Vydávati přátelské spisy a pomůcky. d) Přispívati radou hlavně mladším členům. e) Starati se o hmotné zájmy členstva.

A jak si chceme při tom počínati? Chceme daleci býti vši činnosti politické, a ne chceme žádné straně, pokud přímo proti základům naší víry nebrojí, dáti podnět k útokům na spolek náš. Nám jest uprostřed různých těch směrů a proudů politických štíti, a máme-li prospěšně pracovati, potřebí nám hledati čestné shody se všemi lidmi dobré vůle.

Vážíce si stavu učitelského, jako na též poli vchovatelském nejbližšího, chceme přátelský poměr s naším učitelstvem vždy zachovati, chceme všude, kde upřímné přátelství a shoda jest, ji udržovati, kde dosud teprve a neshoda panovala, je rozptylovati, nepřátelství, seč sly naše stačí, smířovati, a tak ke vzájemné svornosti, do té a shodě obou stavů všude pracovati.

Nebyli jsme nikým k funkcím svým komandováni, ušbrť přijali jsme je dobrovolně z rukou svých kolegů. Proto jako chceme, otevřeně a upřímně svá práva i své stecky svým duchovním představeným vždy projevovati a u nich především pomoci hledati, tak rovněž chceme usilovně o to pracovati, aby nerovnosti, jež nyní zákony školní vzhledem k nám ohovají a dle nichž oproti jiným stavům ve zjevné nevýhodě se nalézáme, byly časem vyrovnány a upraveny tak, aby katecheta klidně, spokojeně a s láskou svému povolání oddati se mohl, věda, že po letech své poctivé práce může hleděti zabezpečení budoucnosti své a nemusí k stáří opouštěti svoji školu a hledati sebe skrovnější beneficium šarší.

Chceme pak konečně ve spolek se sblížit navzájem se poznati, své zkušenosti spolu sdělovati a jeden druhému raditi a pomáhati.

V tom jest celý náš program. K tomu jediné chceme pracovati. A upřímně z toho se potěšíme, když získáme v kruh náš Vás a všechny své přátele a příznivce, budeme moci v nejbližší době vedení spolku odevzdati rukám schopnějším, hlavně zkušenějším a prozíravějším.

Proto voláme znovu: Přidejte se k nám! Kdo pracuje ve škole vůbec, ať kladeš první základy, či dále vzděláváš, co jiní před tebou založili, vstup mezi nás! Budeme nejprve sami sobě přátely upřímnými a pak zajisté najdeme též přátele i mimo kruh náš!

Obracejme se též k Vám, veledůstojní pánové, kteří na školách středních působíte, a spolu i k Vám, kteří v duchovní správě zaměstnáni též pastorační školní máte. Nevzdalujte se nás! Podějte nám ruky pomoci! Pomáhejte nám radou i skutkem! Vždyť všichni pracujeme za jedním cílem: uložití totiž v duše svých světců pravdy náboženství křesťanského tak, aby na nich jako na základě nejlepšího mohli jednou založiti všechno své vnitřní štěstí a budoucí spokojenost.

Proto voláme k Vám, drazí bratři ještě jednou: Přidejte se k nám! Vstupte do řad našich! Utvořme tak jeden svorný šik! Neboť jen spojenými silami můžeme se domoci zlepšení svých poměrů hmotných, jen vzájemným stykem můžeme se povzbuzovati, vespolečnou sdílností vědomosti své obohacovati a tak zdárně pracovati k rozkvětu církve a drabé vlasti naší!

Zakládajícím členem katechetského spolku v Praze stává se každý, kdo do spolkové pokladny jednou pro vždy složí aspoň 20 zl. r. č. a to nejméně ve třech ročních lhůtách;

činným členem může býti každý kněz ve škole i mimo Prahu působící, složí-li zápisného jednou pro vždy 1 zl. r. č. a platí-li roční příspěvek 2 zl. r. č.;

příspěvajícím členem může býti každý upřímný přítel katolického školství, platí-li roční příspěvek 2 zl. r. č. Všecky příspěvky a dary přijímá pokladník spolku Václav Železný, katecheta v Praze, na Karlově, Wenzigova ulice č. 1871.

V Praze, dne 10. února 1897.

Výbor katechetského spolku:

Em. Žák, t. č. předseda. J. Kralovec, t. č. místopředseda. Fr. Halbich, t. č. jednatel. V. Železný, t. č. pokladník. J. Šmejkal, t. č. knihovník. B. Paulus, Jindř. Rotta, V. Sedláček, V. Šimáček, členové výboru. V. Janota, B. Kračmera, V. Tiskal, náhradníci.

Schůze voličů V. kurie v sokolovně.

V neděli o půl 10 hod. dopol. svolali socialisté a pokrokaři schůzi voličů, do níž posílali socialistického kandidáta občana Štěpánka, advokátního písaře z Pardubic, mladočeského kandidáta pana Formánka a živnostenského kandidáta pana Havlíka, jenž se kandidatury vzdal. Předsedou byl občan Špachta. Předseda představil schromáždění asi 600 hlav, velkou většinou socialistů, pány kandidáty, k nimž přibyl též křesťansko-socialní kandidát vp. kaplan Rudolf Vrba z Průhonice, který do schůze zavítal na pozvání spolku katolických tovaryšů, aby tu přednesl a hájil program své strany. Socialisté občan Štěpánka, jenž někdo patrně řeč sestavil, měl řeč nastudovanou, nasekal toho jako do žitnice proti hlavní vládě, mladočechům i klerikům. Škoda, že ty droby jeho silně zapáchaly a že řeč jeho neměla hlavy ani paty.

Pan Formánek cítil čertovinu a řídil se proto příslovím, že opatrnost jest matkou moudrosti. Mluvil o vyděděncích, pravil, že ví, že volební právo je zkrácené, že však on byl pro všeobecné volební právo Taařovo,

kteří arci poměrně zastoupeni velkostatkářů, obchod. komor, měšťanů a rolníků vylučovalo a které chtělo dělníkům, doledníkům, nádeníkům a téměř nic neplatícím občanům dáti poplatníky na pospas. Socialisté prý byli sami pro omezující předlohu, ačkoli je vyděděných více. Jak dlouho bude trvati přísti říšská rada, sám neví. Co se týče sympatizování mladočechů s vládou, skutečného korunovace a rovných práv, nemůže nic určitě říci, neboť mladočeši prý nemají žádných závazků s vládou. V poměrech veřejných vidí jistý pokrok k lepšímu. Že nepronikla přístě k rovnému hlasovacímu právu mezi rolnictvo, to prý je přirozeno; tu prý jest větší pokrok a lepší vzdělání rolnictva žádoucí. Tím pan kandidát rolnictvu srovnal nezalichotil. Každý at prý volí dle nejlepšího přesvědčení. Dále se vyslovuje pro zrušení školního platu, který by však musili platit nejvíce ovšem rolníci a jiní přímí poplatníci. Je proti vojáku, pro volnost tisku a práva shromážděvacího. Uznává, že je nadprodukce ve všech oborech že by se měla omeziti a že je dělnictvo vyasáváno. O tom však nerozhodujeme my, tu je jen mezinárodní upravení možné. Strana jeho je pro zaopatření dělníků a řemeslníků pro případ stáří. (A což pro zaopatření rolníků ne?)

Řeč pana poslance Formánka, který se snažil mluvit opatrně a umírněně, vyslechli socialisté s ledovou chladností.

Na to se ujal slova vp. Rudolf Vrba, pravil, že nechce vyvoláti hádky a polemiky, že se přišel jako kandidát strany křesťansko-socialní strany představit. (Potupný smích mezi socialisty). Professor Masaryk pravil o straně svobodomyšlné, že nemá jasného ani socialistu ani státoprávního programu. Vedle staročechů a socialistů je tu ještě strana křesťanských socialistů. Té jste se smáli, ale má mnoho přívrženců. Pan kandidát se diví, že ani občan Štěpánek ani pan Formánek nerozvinuli program, jak páni poslanci paté kurie mají práva lidu hájit. (Souhlas.)

My křesťanští socialisté chceme, aby lidská práce nebyla zotročena kapitálem, aby nebyla pokládána za zboží, ale aby oceněna byla jako lidský výkon. (Souhlas křesťanských socialistů). My chceme, aby mezi zaměstnavateli a dělníky panoval poměr spravedlnosti a lásky, neboť Kristus pravil, že jsme si před Bohem rovni. Dělnická otázka dotýká se hluboce českého národa, neboť jen v Čechách máme půl druhého milionu dělnictva průmyslového a hornického. My žádáme, aby o výsledek jeho práce neobírali dělníci jiní. My žádáme organizaci průmyslu a průkaz spásy bilosti pro továrníka, rozdělení výroby a ochranu průmyslu proti zahraniční konkurenci. My žádáme, aby zákonem byl přesně stanoven pojem továrny a továrnícké výroby. My žádáme, aby v závodech pojištěna byla dělníkům mzda, aby dělník svou rodinu slušně vyživil mohl. Žádáme dále, aby v každém podniku byl stálý dělnický výbor, aby inspektorát průmyslový by též dělnictvu a ne pouze byrokracii přistupoval, jak jest tomu již v Anglii. Žádáme též aby žena dělníková zachována byla výchově své rodiny a aby byla k váli mravnosti noční práce žen a dítek odstraněna, aby dělnice pracovaly odděleně a aby jejich zneužívání bylo trestáno žalářem. (Posměch socialistů.)

Rovněž žádáme, aby sociální boj byl smírný, neboť čím více nabídky, tím více klesá mzda. Žádáme zaopatření pracovníků pro případ nezaměstnanosti a stáří, jakož i aby podpory jim byly řádně vypláceny. Žádáme aby v průmyslových místech a městech zřídily se bursy práce, které by dělníkům zdarma opatrovali službu a práci. Žádáme, aby v továrnách zaveden byl maximální počet dělnictva, aby jeden nezmocnil se výroby veškeré na úkor menších továrníků a řemeslníků. Myslím, že s tímto programem každý souhlasiti musí. (Souhlas.)

Hlas: A což školy? (Posměch socialistů.)

P. Vrba: Kdo založil školy? (Socialisté posměšně: ty by vypadaly!)

P. Vrba: Školy se nalézaly a klášterů a v každé farní vesnici nalézá se škola poblíže kostela. To nejlepší odpověď, kdo školy tyto založil (hluchý smích a povyk socialistů).

Vp. Vrba, který mezi řečí byl stále nevhodnými a neapnými poznámkami vyrušován, vzdal se následkem toho dalšího rozvíjení svého programu, pokud se týče živnostníků a rolníků. Na rozvášně posluchače činila řeč jeho dobrý dojem.

Na to začal bouchat socialistickými blágy proti mladočechům a klerikům objednaný socialistický řečník z Prahy, tašime redaktor a bývalý krejčí Svěcený. Socialisté, pokrokaři a židovští commis bouřlivě tleskali, zejména, když hanobil katolickou církev a její hodnostáře. Za reprodukci sprosté to žvanění nestojí.

Na dočné nájezdy se stran přítomných velkých i drobných řečníků odpověděl za patrného již pohnutí sebevědomých socialistů dp. rektor b. Borromea, Fr. Reyl, jenž vyvrátil nejhluvější nepravdy útočníků. Na námět Štěpánkův a nevlásteckví českého kleru odvětil výkladem o původu českého kněžstva a ukázal, že kněžími ponejvíce jsou synové nemanajetných tříd dělnických. Taci mužové s lidu vyšli nemohou necítiti vřele a upřímně s lidem. Vlastenectví kleru hájí dále příklady z historie, ano i z nynějších dob. Na to vy-

řetl dp. rektor Reyl přišel s socialistickým kandidátem Štěpánkem nerovností mezi řeči a jednáním, ješto pátem karií vyhraňuje jen dělníkům a přese kandiduje, nejse žádným dělníkem. Z tohoto jednání demokratické strany vyvozuje i pro dp. kandidáta Vrba právo, hlásiti se o mandát dělnický a dokazuje, že dp. Vrba má všechny vlastnosti poslance v pravdě osvíceného a pracovitěho. Občanu Svěcenému uvedl dp. rektor Reyl, celou řadu mylných náhledů a žádal odpověď na ten neblahý zjev ze straně socialistické, že totiž státní ve vleku četných židů, jichž nespam za hluché veselosti přetěl.

Proti řeči dp. Hdiitele Reyla, jenž byl poměrně dosti alužně vyslechnut, ač často musil se odvoláti na správenou volnost slova, uvedli hlavní řečníci Štěpánek i Svěcený některé ošepané fráze o bohatství vyššího kleru atd., ale nejzajímavější bylo přiznání občana Svěceného, že židé jsou upřímnými přáteli lidu a zvláště prý občan dr. Adler. A tento občan — Svěcený — šel ve své otrocké zaprodanosti až tak daleko, že tvrdil: „Na jednoho židovského žida přijde 5 židovských křesťanů“. Občané socialisté polkli tuto urážku ještě s velkým potleskem, takže budila až odpor tato otrocká mysl, která líbá ruku tyranovu a lichotí ještě slatému teletu.

Nesmíme zapomenouti také ostatních řečníků. Občan Hanousek uzal sice milostivě vlastenectví nižšího kleru, ale ti vyšší prý to kazí. Evangelik Prokeš z Černilova, který rozumí patrně historii jako koza petřeli, dokazoval, že kněží jsou v parlamentě zastoupeni dost a že prý jim patří do rukou — vidle (Smích). Nevíme, zda-li roztomilý občan měl rybu anebo, zda-li chtěl říci bible. Smích utříl se „moudrou“ svou řeč tak jak tak.

Pan Řezníček se ptal posměváčk, kolik je z nich katolíků? (Hlasy: všichni!) No to jest pěkní Špatný pták, který vlastní hříze pokaluje (Odpor socialistů. Bouřlivý souhlas křesťanských socialistů).

Občan Hering, commis u žida Munka, máje za sebou státi smečka „našinec“ otíral se o biskupskou knižtiskárnu; má prý více uště než zákon dovoluje. Patrně ulevoval zde ústy, Herink kováři bolu svému commis žid, a nímž ve schůzi obchodního gremia ředitel tiskárny Hrubý měl srážku v této příčině. Proto volá P. Hrubý dolů z galerie: Teď mluví žid! (Veliký odpor u těch, kteří situaci neznají). — Neví pan Hering, že tiskárna židy podporována má poměrně škrát tolik uště jako biskupská, a níž živnostenské společenstvo uznalo počet jejich za oprávněný? Iau ovšem vždyť je také v službách židovských!

Odmítnutí líh p. Heringa rozcetilo hrozně socialisty a židy. Počali tvíti: Ven s ním! Vyhoďte ho! Z královéhradeckého Jericha nejde ovšem žádný strach, ale schůze skončila bouřlivě. Socialisté prohlásili ovšem kandidaturu písaře Štěpánka, nemají však žádné naděje, že by prošel. Strana svobodomyšlná bude voliti pana Formánka a strana křesťansko-socialní vp. Vrba. Kdyby snad měl přijíti socialista do užší volby, budou ovšem rolníci, živnostníci a vůbec měšťané hlasovati proti němu.

Politický přehled.

Císař konal tento týden vojenskou poradu s polními zbrojmistry z Prahy, z Josefova, z Vídně a ze Štýrského Hradce. Dále přijal v slyšení admirála Sternecka, velevyšance dánského, anglického, francouzského, německého a vyslanec srbského. Pak opětné v delší audienoi slyšení byli ministr zahraničních záležitostí hrabě Goluchowski, ministr války a admirál Sterneck. Významné tyto audienoe uvádějí se ve spojení s událostmi na Krétě.

Řecký král vyval rozkaz veliteli řeckého loďstva, aby vysadil vojsko na ostrov Krétu, aby jej obsadil jménem královým. dále aby Turky z ostrova vyhnal a okupaci jeho prohlásil. Křesťanští Kréťané prohlásili se pro spojení s Řeckem. Řecké vojsko, vzdor výstrahám velmocí postupuje a již dobylo útokem tureckou tvrz Aglii. Námořní muštvo velmocí obsadilo hlavní město Kandii, dále větší města Rethymnu a Herakleionu. Také turecké loďstvo a část záložníků jsou mobilisováni. Velmocí snaží se dosud válku mezi Řeckem a Tureckem zabrániti; zdá se však, že na Řeckem stojí Anglie a snad též Itálie a Rusko. Veřejné mínění evropské přeje Řekům, aby ostrov Kréta byl s Řeckem spojen. Nepokoje na Krétě jsou velmi nebezpečny evropskému míru.

Český amém jednal v pondělí o návrhu ředitele dr. Schlesingra na zřízení volebních kurií. Prof. dr. Kaizl pravil, že poslanci čeští budou sice hlasovati, aby Schlesingrův návrh přijatán byl komisi a aby do určité lhůty byl projednán, ale odbyl bezdůvodné stísnosti Němců. Na to častován byl amém opět různými návrhy, zejména Mdr. Dvořák, který jich každý rok spáchá asi tucet, aniž by dosud něco kloudného byl provedl. Pánové Alfons Štastný a Jan Rataj podali návrh v příčině zavedení selaského práva v království českém.

K volbám do obecního zastupitelstva v Hradci Králové navrhli starosté a mírní mladočeská kompromis. Kandiduje se 8 starostů a 4 mladočeských. Radikální frakce je úplně stranou odstavena.

Domluháme se teď státního práva? Některí poslanci české výslovně se v přičině této tajemný způsobem a nepřímou alibují, že velké významnosti nás očekávají. Vratislavská „Schlesische Zeitung“ oznámuje, že císař se dá korunovat za krále českého a naše československá vláda by měla být, ale přece otáklí. Lidu se tím dělá naděje. „Moskevská Vědomost“ střízlivě říká, abychom tomu nevěřili, protože hrabě Baden nebyl českých hlasů k schválení rakousko-uherského vyrovnání potřebuje, že nám tedy dělá před volbami laškovitě, že však po uskutečnění vyrovnání a Uhry, až nás Vidě potřebovat nebude, opět zklamání budeme. Střízliví politikové v Čechách doista tajemným těm slibům z Vídně nevěří. My tvrdíme zcela určitě, že jsou pouhým předvolebním manévrem, vypočteným na oklamání voličů. Čtenáři naši se jistě pamatují, že se před volbami r. 1889 psalo a mluvilo: „Historické státní právo můžeme mít hned, my děláme čekati nemůžeme. Jediné splnění našeho státního práva může spaniti naše rolnictvo a farníctví.“ — Před říjnovými volbami r. 1891. slibovalo se nám opět v manifestu svobodomyšlných poslanců. Ale již 12. srpna 1891 viděl se dr. Herold nacena říci v Selské jednotě: „Mladočeskí poslanci nepřijdou do oposice proto, že nedovedou vymoci lacinou dobytčí sůl a aby tam dělali bezvýznamnou stať českému státnímu právu. Pan dr. Herold v téže schůzi pravil, že české státní právo je na ten čas nemožné. To však nevedlo, že před sněmovními volbami r. 1896. „Národní listy“ otáklí vídeňský dopis časopisu „La Bilancia“, pravící: „Pád ministerstva Windischgrätzova a koalice ukázaly, že s tímto parlamentem nelze vládnout, že s nynějším systémem nelze vyvážnost z „církve villosů“ a že je třeba radikálního prostředku, a tím jest federalismus. Rozumí se, že bude třeba započítí především s uspokojením Čech, získati český lid ústupky a koncesemi. Pokusy o to se již staly a povedou-li ku příznivému výsledku, tedy již počátkem září neb října t. r. odebral by se J. V. císař do Prahy, aby podnikl slavnostní akt korunovace své na krále českého. Tím bude slavnostně uznáno české státní právo, jehož zástupcové národa českého tak dlouho marně se dovolávali v stěnách parlamentu vídeňského...“ Zpráva tato učinila před volbami r. 1896 svou agitací povinnost a dnes má české voliče oblomiti podobná zpráva pruského polovládneho časopisu „Schlesische Zeitung“.

Zvěsti z východních Čech.

Volební ruch. Nové kandidatury. Mimo ohlášené již kandidatury v V. kurii, přijali od národní strany staročeské a katolické kandidatury: v městském okrese 22. (Hradec Králové, Náchod, Nové Město, Dobruška, Dvůr Králové, Jaroměř—Josefov, Hořovice), pan **JUDr. Ryba Jan**, advokát v Hradci Králové. Podobně přijal kandidaturu od národní strany staročeské, přijal zároveň od národní katolické kandidatury v 17. okresu venkovských obcí (Rychnov, Kostelec, Žamberk, Ústí, Vysoké Mýto a Skuteč) pan **František Šabata mladší**, rolník ve Vrbici (u Kotelce nad Orlicí). Za venkovské obce I. (Karlín, Král. Vinohrady, Žitkov, Brandýs, Český Brod, Kostelec n. Čern. lesy, Říčany) přijal kandidaturu od národní strany katolické pan **Antonín Peyer**, rolník a starosta v Světlé. Za venkovské obce IV. (Příbram, Dobruška, Hořovice, Žitkov, Rokycany) pan **Vojtěch Mertl**, rolník ve Vranovicích u Stupna. Za venkovské obce XXIX. (Píseň, Blatná, Klatovy, Plánice, Přeštice, Nepomuk) pan **Václav Strouhal**, nájemce dvora na O. pálce (u Klatov).

Kandidátem za XIII. volební okres v V. kurii (Čáslav, Habry, Chotěbuz, Přibyslav, Německý Brod, Humpolec, Polná, Stoký, Dolní Kralovice, Ledec, Kutná Hora, Uhř. Janovice a Píseň) jest p. **Prokop Jindra**, dělník obuvnický, Vrbovice, Sladkovského třída č. 348. Volba koná se bude dne 12. března 1897.

Kandidatury strany národní. Podle výsledku dosavadních jednání budou kandidovati v Praze: dr. Fr. Lad. Rieger, ve skupině měst **Ed. Boleslav** atd., **Em. Tonner**, Čáslav, **Chradim** atd., dr. **Ed. Baštyř**, Píseň atd., **MUDr. Ant. Steidl**. Ve skupině venkovských obcí: **Brod Německý**: Jan Pleva, **Jičín**: R. Husák, **Kolín**: V. Vacek, **Píseň**: Ant. Matík. V ostatních skupinách ději se dosud jednání a bude volební provolační strany národní v nejbližších dnech vydáno.

Zprávy diecézní. Ustanovení jsou: p. Jos. Zahálka, administrátor za farnost v Semaněch p. Jan Otčenášek, farář Chvalkovický, za farnost do Hořic, p. Jos. Kalous, admin. v Hořicích, za farnost do Bezdína, p. Frant. Martinek, administrátor, za farnost v Proseti, p. Vojt. Lebeda, koop. Libčavský, za koop. do Mm. Vyskytné, p. Frant. Holl

mean, koop. Váňovický, za II. kaplánské do Čermá, p. Otakar Hradka, kaplan Dobrušský, za duchovního správce v zemské pracovně v Pardubicích, p. Jan Procházka, koop. Mlýnský, za kaplana do Bystrého u Poličky, p. Václ. Fremuth, kaplan Bysterský, za administr. do Korouhve. — Úprádné místo: Korouhev, fara, patron. Jeho Veličenství csa. Frant. Josefa od 11. února, Chvalkovice, fara, patron. kaš. Schauberg-Lippe, od 10. února b. r.

Dar. Nejmenovaný vedp. kanovník daroval jednotě katol. tovaryšů opět 10 zl. Zaplat Bůh!

O k. zkušební komise pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové přijímá žádosti za připuštění ke zkoušce způsobilosti učitel. ské, doložené předepřanými doklady, do 10. dubna t. r., pročež třeba žádosti ty podati v čas c. k. okr. školním radám, aby o připuštění mohlo se v čas rozhodnouti. Žádosti za dispens od zkoušky dospělosti vede čl. VII. předpisu o zkouškách dlužno předložiti nejdéle do konce února. Ke zkoušce pak bude každý žadatel pozván písemně.

Šířka dobročinného komitétu dam v Hradci Králové ve prospěch vánočního obacení chudých dětí Rudolfiny. J. bisk. Milost Ed. Brynych 10 zl. Sl. spořitelna Králohradecká 5 zl. JUDr. Ulrich a pl. Aug. Urbanova po 3 zl. Dr. Al. Frýdek a p. V. Šolta po 2 zl. Po 1 zl. darovali: P. T. Fr. Kostník, z Izakovičů, K. Schulz, Jind. Jelínek, Jan Neuman, Dr. Heller, Dr. Tausik, Dr. Srdínko, Dr. Czurba, K. Brož, B. Weiss, Dr. Procházka, J. Jeřábek, A. Špalek, Ant. Sluka, K. Hubáček, Jos. Pilnáček, A. Fukač, V. Raž, J. Javřek, Hugo Píša, K. Richter, V. F. Červený a synové, J. Fránek, J. Russ, J. Janeček, A. Spora, V. Collind, V. Weinhegert, dp. A. Pogert, A. Barták, J. A. Šrůtek, F. Fiala, M. Musil, Dr. J. Soukup, F. Reyl, L. Sekera, F. Tondl, K. Škoda, pl. B. Franková, R. Poppišlová, Z. Patachová, E. Hutlová, G. Plešnivá, A. Lešetická, A. Chocenská, F. Váňková, P. Tolmanová, M. Svobodová, A. Chvojková, B. Dvořáčková, A. Voleníková, A. Morávková, M. Ippenová, A. Bašová, p. A. Durčánek, B. Stein, J. Pátek, Gus. Stein, A. Pokorný, Č. Mahrie, Jos. Pavlíček, A. Labler, A. Honke, V. Steinman, A. Pipich, Rud. Falta, Hugo Lhotský, L. Haněl, A. Souhrada, V. Waldek, K. Štěpánský, H. Česák, Ed. Řídl, F. V. Fiala, Nejmenovaný, Řepič. Po 60 kr. darovali: J. Škarvan, J. Panocha, J. Petřík, A. Prokeš, A. Štola, J. Moravec, K. Maliovský, Vievegh, Dr. Geduldiger, Dr. Fultner, J. Řídl, pl. A. Štefíková, F. Holatová, Aug. Malá, p. Lendeke, Feigl, Köhler, Vacek, A. Ryšánek, J. Vaško, Fischer, A. Zimmer, Baas, Singer, A. Petrof, A. Krušvic, J. Dvořáček, J. Vávra, A. Hanná, J. Remeš, Stein, Arelt, B. Kubát, Dr. F. Šulz, Dr. J. Mrstík, J. Dunovský, J. Veverka, Ant. Hrubý, V. Frühbauer, J. Orel, A. Černý, A. Suchánek, Dr. G. Domabyl, Fr. Pour, Černý, Baum, pl. A. Šolcová, A. Šandová, p. Bouček, F. Formánek, D. Formánek, Dr. Holeček, Bauer, Berger, Petříček, Nettel, Holub K. Aug. Novotný, Jos. Košťál, E. Mitoňovský, Fr. Ulrich, J. Panyřek, Jos. Kulíš, Theod. Petina, Fr. Staněk, pl. Fr. Hermanová, A. Bílá, E. Spiessová, F. Štefanová, M. Ctiborová, Jos. Tykalová, Jit. Vandurová, Anna Lendecká, Ema Budilová, Fr. Paulová, M. Trappová a 11 nečitatelných. Po 40 kr. darovali: Pl. Kr. Dvořáčková, A. Beránková, Ant. Urnerová, A. Šimková, p. Fiala, F. Svoboda, J. Špička, A. Komárek, J. Růžička, 1 nečitatelný. Po 30 kr. darovali: V. Hubka, Bejkovský, Jos. Klepl, Petrál, F. Vanický, Dr. Beneš, 1 nečitatelný. 20 kr. daroval Aug. Novák. Celkem 157 zl. 30 kr. Všem štědrým těmto dárcům zdává výbor spolku vřelý dík a „Zaplat Pán Bůh“.

Ma. Ústřední Matice školáckou vybrali dělníci truhláři na Slezském Předměstí na spolkové plesu dne 31. ledna 1897 obnos 15 zl. 34 kr., který jsme odevzdali na příslušné místo.

Jak pěstují lásku k bližnímu socialisté? Občan Svěcený tvrdil, že pravými křesťany jsou socialisté, že jen oni pěstují lásku k bližnímu. Ale jak? Patrně dle přelovů: „Miluj bližního a kde můžeš, lízni ho! Dynamit, dyka, nitroglycerin, hraj v láse jejich hlavní dílo. Žid Čahen po procesu Ravacholově hrotil v r. 1892 v shromáždění socialistů: „Až vypukne revoluce, uřeteme co jen budeme moci hrdo burzoa — t. j. měšťáků a majetníků“. Dámy socialistky jsou téhož náhledu. Na jezdě berlínském pronasla totiž socialistka Reissnerova: „Kdo nalezl rozdíl mezi tvým a svým nezastahuje, než aby byl první pověšen.“

A pak mišit ohtí Rothchilda. Občan redaktor Svěcený, který má hubu jako meč, lakýroval v neděli hradecké své posluchače, že socialisté chtějí zničit Rothchildy a kapitalisty. Čtvrtek! Roku 1871 za pařížské komuny dal Rothchild komunistům několik milionů až se títo zavázali hlídat jeho domy a poklady před lupiči a žhářmi z vlastních řad. Těch berlínských milionářů Bleichröder dává tisíce na socialistické agitace, a jeho zeť Arons, rovněž milionář, jest socialistickým vědcem!

Kterak se páni svobodomyšlní bavili. Ve Velké Bělci konala se v den sv. Evroziný holvetaká svatba, při níž se veselo žilo a politovalo, ovšem svobodomyšlně a pokrokově. Na přetřes, jak při svatbě nemůže ani jinak býti, přišla také žezká otáčka: „Kam patří žena?“ — Starý,

zmlouj jeden hospodář pravil, že do kuchyně a ne do emancipovaných kancelářů, a za pero se jí patřil vaflečka. Tu však promluvil z jednoho pána neomylně osvěta lida a pravila, že pan H. má o té věci copafské, zastaralé náhledy. A tu bylo neštěstí hotovo. Slovo dalo slovo a projatá moderní osvěta kdu musila ven. Utrpěla mnohou „nebernou.“

Mladočeská voličská schůze pro volby v III. a v V. kurii v Hradci Králové. Voličská schůze živnostníků a farníků hradeckých byla pravým opakem bouřlivé schůze dělnické v Sokolovně, neboť podobala se více poučné přednášce, než schromáždění samostatných voličů. Ba byla značně mírnější, než lonský sjezd farníků o sv. Václavě. Tenkrát celé baldy žalob hrnuly se na hlavu mladočeské delegace, v pondělí však ústy p. Havlíka a p. Muzíka došla pochvalný diplom nejvyšší svědomitosti byl mladočeským poslancům vystaven. Divili jsme se pochvalnému vysvědčení a jsme zvědaví na příčinu jeho. Zlepšily se skutečné poměry výrobní a živnostní působení mladočeské delegace za poslední 4 měsíce? Či byly steský malých lidí o sjezd neoprávněné? Zdá se však, že pod dojmem nedělní schůze vyhýbal se každý nějakému stesku by jich nepovstala celá kopa. Vzdor tomu přece mohlo farníctví mušněji hájiti své zájmy, než jak to učinilo v pondělní schůzi. P. poslanec Sláma ovšem svou duchaplnou a vřelou řečí utišil značné pobouření smýšlení a dovedl právnický šikovným obratem dokázati, že se nemůže již do diktátu důvěrníků klubovních na přístích 6 let udělati ani čárčička změny v osobách kandidátů poslanceckých. Dobrý dojem působilo upřímné vyznání p. Slámy o: „že organizace staročeská, od 60. roku zavedená, byla výhodná národu českému, v politickém, hospodářském ano i v kulturním ohledu“, takže mladočeský převrat jeví se čím dále tím více dobrodružným podnikem, od něhož musí stále naše poselstvo slevovati, aby přiblížilo se této výhodné staročeské organizaci národní. Řečí svou, zamlouval se poslanec Sláma přítomnému voličstvu, takže většinou hlasů byla kandidatura jeho pro III. kurii přijata. P. poslanec Formánek ovšem nevyniká vyšším odborným a a universálním vzděláním, není také obeznámen se souborem právé nyní nad jiné důležitých otázek sociálních, jeho program vlastně jest tak neuplný a nejasný, že neznámená vlastně nic. Není v něm ani jednoho určitého bodu, aby mohlo voličstvo po 6 letech posouditi, zda skutečně pan poslanec účelně se o nápravu staral. Doznal také že poslanec dr. Sláma mu kolegiálně při stylování mnohých záležitostí vypomáhá. Avšak, což, kdyby pan dr. Sláma náhodou nebyl přítomen a přece bylo nutno potřeby kraje našeho účinně hájiti? V bitvě si musí generál poraditi sám a nesmí pro radu běžeti k hofkriegerátu. Podobně poslanec musí býti vždy připraven a schopen, hájiti potřeby svých voličů. Pan poslanec Formánek došel nicméně milosti, protože aspoň pilněji než jiní na říské radě zasedá a aspoň dobrou vůli jeví. Naši voličové jsou dnes skutečně obdivuhodně skromní. Dříve tomu tak nebyvalo. Nevíme co tomu řeknou naši rolníci a dělníci, kteří se budou musiti rozhodnouti mezi panem Formánkem a osvědčeným národohospodářským a zemědělským spisovatelem vp. Vrbou, jehož spisy mají i mezi Poláky a Němci dobrou pověst. Na pana Štěpánka nebereme tu ovšem žádného zřetele, protože kdo nedovedl poradit si sobě a udržeti své, sotva poradí a prospěje jiným. Pan Štěpánek není také žádným dělníkem a jalové řeči jeho nebudou nikomu ani imponovati, ani prospívati. Divíme se, že mohou býti lidé toho druhu vůbec kandidováni. To strana křesťansko-sociální byla u výběru kandidátů mnohem vybiravější. Ustanovila za kandidáty buď zkušence, odborníky, anebo aspoň životních potřeb znalé živnostníky a dělníky. Strana katolická postavila v 9 ohlášených okresech za kandidáty 6 dělníků a pouze 3 kněze, kteří ještě svým jménem a celým svým životem značí určité, směrnatý program. Kdyby strana katolická byla skutečně tak nadvlád dychtivá, a šlechtická jak se jí též předívá, byla by dle vzoru stran svobodomyšlných a socialistických postavila samé kněze aneb šlechtice za kandidáty. Zaznamenáváme to faktum pro budoucí vhodnou dobu na obranu naší strany. Abychom ukončili svůj referát o tiché schůzi mladočeské, sdělujeme, že jako p. dr. Sláma též i p. Formánek byl přijat za kandidáta většinou hlasů. Páni kandidáti slibovali mnoho, proto můžeme mít snad mnoho naděje do budoucnosti.

Boucharovští novináři. Básníci, nadšenci, lidé a velkými myšlenkami a slatým ardem, toť byli první naši redaktori. Svět jim nestačil i postavili se na vyšší místo, odkud ukazovali svědávému lidu cestu za ideály. Odtud má žurnalist svůj erb a diplom! — Tato slova napsal před lety známý feuilletonista, p. Kuffner.

Podíváme-li se na tak mnohé redaktory, tu do-

stane člověk mimoděk husí kůží. Lidé ti oproti ideálnímu svým předchůdcům hrozně pokročili. Za pětku udělá třeba všecko. Jeho list je zrcadlem jeho duše. Husitáky cepy začíná články, prostředek zabývá se poběžorským článkem, na to se trhá celý svět a konec tvrdí Havlíček a zase Havlíček. Je přirozeno, že mravní působení takového redaktora ještě je menší než-li rozumové. Redaktor takový staví se v čelo města nebo okresu

o plamenným mečem v ruce, má veličtí stěhaly šle-
che z/ich a tuří skřepky špatných — ale je šiv s mi-
lostí! Možná že předešl jednotlivci jako strany smle-
hováli by největší pokárání, ale o těch mlčí. Raději
přetaje klipy a škandál. List jeho stává se ovšem
postrachem, a redaktor opravdu terrorizuje okres nebo
město. Má v ruce strašnou zbraň: „soud, který dnes
položil na papír, nitra tisíckrát opětovná realitu se
světem, stane se majetkem tisíců...“

Boucharonský redaktor ničí pokoj dvojemyslnými
nářečkami, tyranisuje úředně postavené osoby vyná-
šením jich soukromých křehkostí a staví surovými
slovy nepohodlné osoby na prany vymyšlených slo-
činů, které v nejbližším čase bud odvolá nebo sasedá
na lavici obžalovaných před porotou. Na př. pan X.
vrátil redaktora list. Bray na to slůvka X. odbyla
opilého šebřáka. V novinách se sjeví lokálka „Bohák
a šebřák.“ Jednoho dne jde týš občan na procházku
a hravějším dětem dá po krejcaru. V novinách objeví
se na to lokálka: „Neporozumělá humanita, v níž
redaktor ukazuje, jak se mládež svádí k mlsání, mar-
motratnictví. Občan X. napadán jest v novinách tak
dlouho, až se buď vykoupi nebo redaktora šaluje.
Dnes redaktori plní žaláře pro sprosté slohiny a pře-
činy a obecnost oddechne si, když za některým
dvěte žalární zapadnou. A jak smutně tyto hrdinové
vypadají v soudní síni! Obyčejné zapírávají urážky a
vymlouvají se, že byli buď mystifikováni, anebo ne-
vědí, jak a od koho se jim správa do listu dostala.
Nejedno české město upřímně by dnes doznalo,
že někdejší malicherné policejní chikásování městěná
smesitelnější bylo než-li nynější postrach před — svo-
bodou tiaku.

Ale vlastenecké je působení mnohých kraj-
nských novin, na to nezapomínejme! Ano, vlastenecké.
Toť právě smutný příznak času, že dáváme přednost
daremnému vlasteneckému křiklounu před spořádaným
člověkem. Kolik ničemů již bylo pardonoáno v naší
společnosti — protože byli velkými „vlastenci.“

Náš základ musí být mravní a tato theorie
musí konečně vyhlazena být s povrchu českých zemí.
Vlastenectví! Když ty haldy venkovských novin pře-
hlíšíte v kavárně, seje na vás myšlenková prásdnota
a mravní ledabylost — ale odevšad fučí ten laciný,
opofebovaný pathos a onen nepřijemný výpar na-
šení, jako když člověku páchna s úst. Člověk trne
nad tou mechanici nepochopených frází, odsuzováním
politiky s jedné a neznalostí pravopisu s druhé strany.
Nedoukové taková hledí při tom pravidelně „národu“
neb „lidu“ lichotiti, a přece lichotiti masám je srovna
tak nízké saměstnání jako lichotiti knížatům.

Nejbližší okolí pravidelně tak věd pod hrůzo-
vládou těchto samosvazných satrapů, že málokdo od-
vází se ozvati. Žalovati se mnohý rozpakuje. Za dneš-
ních dob, byť by věc byla i sebe spravedlivější, právo
sebe lepší na straně napadaného, jest výsledek porot-
ních soudů nejistý. Jsou v každém kraji slabotí, kteří
se třesou; jsou lidé špatného svědomí, kteří mají
prot bati se; ale jsou i lidé bezúhonní, kteří dábli zapálí
svíčky, aby měli pokoj. Ostatně velké masy mají
mnoho očí a mnoho uší, ale málo soudnosti a
docela žádnou paměť.

Libují si, když napadání jsou jejich sousedé.
Zapomínají: dnes mně, zítra tobě. Těš se, když po-
čestní lidé napadání jsou revolvérem a k yje m!
Lidé počestní — bez rozdílu stran — jsou ma-
teriálem, jež „spracovávají“ boucharonské „žurnalisté.“
Ale jak spracovávají! Jich duševní výplody jsou
jedem, který nám otravuje mládež a opijí starší. Před-
platní lístek na „Moderní osvětu“ je u nás pojistkou
cti. Kdo neabonuje a zastává nějaký úřad, kdo pů-
sobí ve společnostech, krátce kdo je činným veřejně —
musí abonovati a mlčet! Jak, že neposlechněš? Dobrá!
Dobrá! tvůj úřad, tvoje rodina, čest dcera, žena,
pověst tvého obchodu, tvého jména nemá více ceny
ani haléře — dokud neabonuješ. Jinak jsi v nerov-
ném boji s ničemou, který nemá v ruce sabiják, ale
horší věc: noviny! — „Če.“

* * *

Hledá se majitel trakaře. Dne 15. t. m.
nalezen byl při domovní prohlídce a Al. Štovička
v Radkovicích trakař, jehož nyní neoprávněný ma-
jitel se přiznal, že jej na podzim m. r. ukradl na
trhu v Hradci Králové. V trakaři vřezána jsou pí-
smena J. V.

Okřídlení žháři. Minulý týden vzňala se
na nádraží v Ostroměti budova pro vytápění loko-
motiv a značné byla ohněm poškozena. Jako příčinu
ohně uvádí se, že ve střeše budovy mělo několik
vrabčích rodin hnízda, jež se při vytápění lokomotivy
vžňala.

Neurvalý Němec, jakýsi K. Partuš, příslušný
do Moravské Třebové šel po zdejším městě dne 13.
t. m. Převlečen 4. 45 jal se pojednou poctivati dě-
lníky tam pracující ne příliš lichotivými jmény jako
böhmische Hunde atd., aniž by kdo k tomu zavdal
nejmenší příčinu. Výtřík byl sebrán a po delším
houzvenatém odporu dopraven za mříže.

Potlučení spoludruha. Th. Treksler, truhlářský
pomocník z Troumovic u Loun, zaměstnaný u firmy
Grůf, Šlechta a spol. v Praze byl vyslán posledním
časem s dělníkem V. Vaníkem na jakousi práci do
zdejšího kasina. Dne 13. t. m. ubírali se oba jmeno-
vaní dělníci z Nového Hradce Kr. Cestou nejspíše se
pohádali, při čemž Vaník vytrhl z plotu silnou tyčku
a udeřil ní Trekslera tak upřímně přes hlavu, že mu
spůsobil značné poranění a mimo to roztřil mu kabát.
Když se napadený chtěl útočníku postavit na odpor,
vyláhl tento na něho nůž.

Chťel se oběsit. U statkáře J. Malíře ve Lhotě
pod Libčany sloužil 19letý čeledín Josef Píša s Mich-
lovky. Týž nepohodnuv se pro jakousi příčinu s do-
máči chasou, odešel dne 4. t. m. do hostince, kde po-
hřdil si na zlost pořádnou kocovinu. Jsa notně spitý,
tropil rámus, tak že musel být dodán do obecního
vězení. Tam však pojala mladíka myšlenka sebevra-
žedná a týž pověsil se na vlastní svůj řemen, jímž
byl opášen. Šťastnou náhodou byl ještě v čas užiznut
a přiveden k vědomí. Druhého dne, když vystřízlivěl,

pravil, že přece jen s tím věšením ale není. — Tam
vede kůňka!

Sesahlejšek. Na druhé nájezdí straveny hřbit-
va již paní na směhu přádko, jež nechávala tam i přes
noc. Takto povímal si dne 13. t. m. právě tam dleci
malíř porcelánu Jan Friedl s Mirošova v Palchmova
a boje se, aby nenutnil tak nějaký zloděj, sebral přádko
a přelí s ním do bot.

Uprehl s pracovny. Ze semské donucovací pra-
covny v Pardubicích uprehl dne 13. t. m. káranec Km.
Javanaký, 36 roků starý, příslušný do Podstrání u
Králi. Dvora.

Kontumace prá byla právě nařízena v obcích:
Rozbětčích, Lípě a Bříse. Podezřelý pes jakýsi poku-
sal jistěho čeledína ze Břísy a jedno děvče z Roz-
bětč. Oba ranění posláni do Vídně k léčení.

Zábavný večírek spolku článíků z
Hradce Králové a okolí koná se ve středu dne
24. února o 8. hod. večerní. — V Živnostenko-
stenském Jednotě. Hudba pana Nováka. Vstupné
1 koruna k účelu dobročinnému.

Z Náchoda. Dne 15. února v pondělí svolal
kandidát katolické strany národní dp. R. V rba ve-
líčkou veřejnou schůzi, do které se nahranlo mno-
ství socialistů. Schůze skončila bouřlivě, poslédčí
socialistická chůska neustále řečnicka vytrhovala a po-
něvadž dokonce jeden opilý člověk do schůze se do-
stavil, užil řečník, který mohl pouze rolnický pro-
gram vyložit, ostrých slov na obranu svobody slova,
načel povstala vřava, za které předseda dp. Stajkal
schůzi rozpustil. Socialisté přes to setrvali skorem
hodinu v místnosti za neustálého hulákání a nechtěli
se vzdát. Zde opět důkaz o přítím bratrství, ro-
vnosti a volnosti v budoucím státě pokrokové socia-
listické. Ubohý český národe, kam to spějeme!

Ze soudní síně.

Před pražskou porotou.

»Osvěcovač«.

Jeho Milost nejvdátojaější pan biskup Krá-
lovéhradecký, *Edvard Jan Brynych*, hájí horlivě
víru katolickou a vystupuje důrazně proti všemu,
co uráží nejsvětější city věřících katolíků a co
podrývá náboženství i vážnost katolické církve.
Protože se snaží obnovit život katolický, protože
zakládá katolické spolky a sám slovem i písmem
hájí zájmy katolické, proto jest stále jistivěji na-
padán odpárci věci katolické.

Dobře přlou „*Katolické Listy*“: „Aby vedle
všech možných evangelicko-helvetických, sociali-
stických a nevěrecko-liberalních plátků ve vlastním,
sídlním městě Hradci Králové ndp. biskup měl
svého papírového štíra, složili se na Hradecku
helvetové, pokrokáři a socialisté demokraté, a loni
v srpnu započali vydávati v Hradci Králové „*Osvě-
ta Lidu*““

Odpovědi redaktor tohoto listu jest polito-
vání hodným, odpovídá-li za hanopisy jiných a
ještě bře jest na tom, pak-li zprávy uveřejňo-
vané sám píše. Útok tak neurvalých, nízkých a
surových jako v „*Osvěta Lidu*“ sotva nalézati lze
v jiném listě českém. Je-li forma článků odporná,
jest pačnli obsah přímo hnusný.

V pondělí, dne 15. února stál odpovědný
redaktor „*Osvěta Lidu*“ před pražskou porotou.
Ze spisu obžalovaného vyjímáme:

C. k. státní zastupitelstva v Praze šaleje na
Josefa Hevera, 34 roku starého v Nuslích roze-
ného, do Prahy příslušného, evangelíka, svobod-
ného, žurnalistu v Hradci Králové, že uveřejniv jako
redaktor časopisu „*Osvěta Lidu*“ v Hradci Králové,
vycházejícího a v Praze tištěného v čísle 1. tohoto
časopisu ze dne 8. srpna 1896 článek slovy „*Pan*
Brynych“ začínající, v díle tiskovém Dr. Ed. Bry-
nych a biskupa Královéhradeckého co správce du-
chovního ve příčině něčeho co učinil tento za svým
povoláním 1.) vypravováním převrácených skutků křivě
vinil, „že s marnivostí a ziskuchtivostí sčastnil se
pohřbu staroty vysokomýtského J. B. Tůmy, kdežto
pohřbu děkana vysokomýtského P. Lukeše se ne-
sčastnil, protože tento byl spravedlivý, počestný kněz
a při tom člověk chudý, tedy s určitých nepočestných
skutků, které by biskupa Brynych a obecném mínění
mohly snášeti, vůbec v veřejný posměch vydával, čímž
spáchal přečin proti bezpečnosti cti v §§. 488 a 491
tr. z. trestný, který se dle čl. V. odst. 3. zákona
ze dne 17. prosince 1862 č. 9 t. sk. (s r. 1863)
s moci úřední stíhati má. Všechno důvodů
v žalobě uvedených a obsah c. k. státním návladní-
cím zabaveného článku „*O. L.*“ uveřejnit nám nelze,
jelikož obsahují nejsurovější potupné urážky jak po-
svátého pohřebního obřadu, tak nejdůstojnějšího pana
biskupa a 30ti katolických duchovních, kteří se
sčastnili pohřbu vysoce zasloužilého vysokomýts-
kého purkmistra pana Tůmy. Pražské časopisy, které
přinesly znění zasálovaného článku, propadly kon-
fiskaci.

Nekonfiskovaný „*Hlas Národa*“ píše mezi jiným:
„K článku tomu uváděla žaloba: P. Ant. Lu-
keše, děkan vysokomýtský, zemřel dne 3. února 1896
ve stáří 61 roků a byl dne 5. února 1896 od p. P.
Josefa Pochyby, faráře a biskupského vikáře, pohřben.
V čas ten nebyl nynější biskup dr. Ed. Jan Bry-
nych ještě biskupem, neboť byl dne 31. pro-
since 1892. tedy po více než 6 letech jmenován
a dne 19. ledna 1893 potvrzen za biskupa. By-
valý starosta vysokomýtský J. B. Tůma, rytíř řádu
císaře Františka Josefa, zemřel dne 20. července 1896
a byl dne 28. července od biskupa dra. E. J. Bry-
nych pohřben. Pohřbu toho sčastnil se biskup Bry-

nych, byv k tomu telegramem městského zastupitel-
stva ve Vysokém Mýtě, který dává starosty J. B.
Tůmy bylo oznámeno, jakni nechtěno vyhlédnout, aby
vysnamovali jednak osobně mu známého zemřelého
starostu, jehož zásluhy svědčí o obaovení děkaného
ohrámu Páse ve Vysokém Mýtě obecně byly známy a
na nejvyšších místech oceněny, jednak město Vysoké
Mýto samo.“

„Hledí-li se“ — dovosovala žaloba — „k obsahu
článku, tedy nelze pochybovati, že článek ten dle ce-
lého svého sestavení a dle slov neslušných, má ten
účel, uvést biskup Brynych a veřejných posměch.
Avšak i skutečné události ohledně pohřbu starosty
Tůmy a děkana Lukeše jsou přetromocny na
tím stejnym úmyslem, viniti biskupa Brynych a ne-
kalých úmyslů.“

Obžalovaný, jež byl pro tiskové deliktů
trestán pokutami a pro úrátku na cti odsouzen
byl k šestidennímu vězení, čímž velice travný do-
jem. Po přečtení obžalovacího spisu prohlásil, že
zodpovědnost za článek bere na sebe, pravil pak:
Slavný soude, velectění páni porotci! Především
dovolím si poukázat k osobě pana veřejného ža-
lobce a k osobě mé. *Já tu stojím jako zástupce*
žurnalistiky (!!! ale jaké???) a pan veřejný ža-
lobce jako zástupce vlády...“

Předseda, rada semského soudu pan ry-
tíř *Pešava*: Myslím, že zde to každý ví, že vy
jste obžalovaným a pan veřejný žalobce jako zástu-
pce vlády. V příčině té snad nemusíte se šfířti.

Obžalovaný mával v ruce „*Osvětu*“ a
pravil, tam že se také kritizuje. Uvedl pak, že
bylo jeho stanovisko jako evangelíka, aby proti
kritice dal kritiku s momentu politického.

Na to p. předseda uvedl obžalovanému
na paměť, že jako bývalý katolík přel k u víře
evangelické, a pak-li takovýmto způsobem
hodlá katolického hodnostáře kritizovati,
že musí uznati, když nyní tla sčítas na celou
vážou dopadé.

Obžalovaný, jehož hrdinství se soustředilo
v tom, že posíval vždy titulatury „*pan Brynych*“
nedovedl pro svá tvrzení v „*Osvěta Lidu*“ (!!!)
ani jediného důvodu podati a podati ani nemohl
ješto celý potupný článek byl vyhanou,
nemotorně psanou alátaninou, jen aby ka-
tolický biskup veřejně byl zneuctěn a po-
tupen. Obžalovaný, patrně na důkaz, jakým mo-
derním oševtovým hrdinou jest, utekl se šbabele
k vytáčkám, k výmluvám a k zřejmé nepravdě.

Namítal že byl celý náklad dotyčného člá-
ku „*Osvěta Lidu*“ zabaven. Jakmile ho zásluka došla
(list tištěn byl v Praze v Beaufortově tiskárně),
čekal v redakci již četník, jež celý náklad skon-
fiskoval, tak že obžalovaný prý nedostal
do rukou ani jediného čísla a nebyl tu-
díž list rozšiřován.

Obžalovaný praví dále, že se musí vzhledem
k tomu domnívati, že zajisté kompetentní kruhy
daly panu biskupu Brynychovi konfiskovaný člá-
nek přečísti, jinak že by o něm nebyl mohl ani
svědět (!!!)

V Králově Hradci, každý ví, co má o prav-
domělnosti obžalovaného souditi. Vždyt zde bylo
zabavené ono číslo rozšířeno a čteno a způsobilo
rozhorčení. Protože svědci nebyli žádní volání,
nýbrž čteny byly jen různé protokoly, bylo prá-
vozní řízení brzy skončeno. Otázky byly tyto:

Jest Josef Hevera vinen, že uveřejniv jako
redaktor časopisu „*Osvěta Lidu*“ v Hradci Králové
vycházejícího a v Praze tištěného v č. 1. tohoto ča-
sopisu ze dne 8. srpna 1896 článek počínající slovy:
„*Pan Brynych*“ dra. Ed. Brynych a správce du-
chovního ve příčině něčeho, co učinil tento za svým
povoláním, vypravováním převrácených skutků křivě
vinil, „že s marnivostí a ziskuchtivostí sčastnil se
pohřbu staroty vysokomýtského p. Tůmy, kdežto po-
hřbu děkana P. Lukeše se nesčastnil proto, že tento
byl počestný kněz a při tom člověk chudý“ — a tedy
biskupa Brynych a obecném mínění mohly anášeti?

Jest J. Hevera vinen, že uveřejniv jako
redaktor „*Osv. Lidu*“ v Hradci Králové vydávaného
v článku „*Pan Brynych*“ dra. Ed. Brynych, biskupa
královéhradeckého, co správce duchovního ve příčině
něčeho, co učinil za svým povoláním — vůbec ve ve-
řejný posměch vydával?

Státní zástupce pan *Merhaut* chopil se
pak slova a pravil:

Především musím si. porotu upozorniti, že
v přítomném případě není nijakého politického
momentu a že v něm o politice není řeči a řeči
býti ani nemůže. Pakli někdo je poukázán, aby
hájl svou osobní čest, tento poklad každého ve-
řejně postaveného člověka, přiznávám, že není k
tomu mnoho náklady zapotřebi. Avšak i přes ve-
škeré časové proudy a přes veškeré okolnosti
musí k tomu povolání kompetence porotního soudu
pro urážky tiskem dáti místa, aby mohl každý,
jehož osobní čest zbůhdarma a zúmyslně byla na-
padena — také se obhajovati. Každý slušný člo-
věk cti osobní čest druhého a slušný redaktor
osobní čest druhého tolik bezdůvodně zajisté byl
by neupadl, kdyby nejednalo se mu o tendenci,
o pohanění osoby jím nenáviděná, proto že je ji-
ného směru a náhledu, pro to, že je to biskup.
Připouštím, že osoba politická musí sobě dáti lí-
biti kritiku svých politických činů. Ale kritika a
hrubé urážky, to jest veliký rozdíl. Kdo na poli-
tické kolbiště vystupuje, nechť sobě dáva vyčísti
způsob svého vystupování a kritiku své politiky
— to jest již obvyklé — avšak vyhanými, uráž-
livými články pohaněti úřad a důstojnost duchov-
ního při pohřbu způsobem tolik nízkým, jako uči-

mil. obžalovaný — není kritika dovolená — to je prostě nepravda a vymyšlenost. Tak daleko jsme ještě nedospěli a dá Bůh, že nedospějeme (Pohnutí V ástle ironický smích.) Bohužel, jsou časy, že protivník protivníku může v novinách říci co chce, a ten s obavou před proudy časovými a před možnými výlohami — nešlakuje a nechá vše ležet a bledět. Já noviny mám rádnu stranu, ale bolestno jest mnohdy sledovati to řádění s lidakou cti ve veřejném tiachu. Nestavím se na to, ni na ono stanovisko, než jsem toho náhledu, že kdo strčil pojem o cti pro osobu druhou, nemá pojem ten především pro sebe.

Proto myslím že nenajde se žádný čestný muž, aby podobné bezdůvodné naprosto vymyšlené urážky schvaloval. Zde nejedná se o pana biskupa dra. Brynychu jako o vůdce strany, zde jedná se o jeho osobní čest, byla li tato urážena nebo ne. Státní zástupce vykládá příslušný zákon a přebíhá k otázce druhé, byl li nd. pan biskup Brynych vyličován v „Osvěty Lidu“ učiněn smyšleným neb ne. V veřejný žalobce cituje jednotlivosti ze článku a říká, že pozůstává svědomí a přísaze pp. porotců rozhodnouti, zda takové výpovědi o biskupu Ed. Brynychovi za urážlivé uznají, a žádá za odsouzení obžalovaného.

Po řadě obhajovatel odpovídal veřejný p. žalobce, že státní návladnictví stihá vždy i soukromou urážku úředníků státních, a že urážku duchovních a vykonávání jeho funkce též podléhá pravomoci státního žalobce, jako i tento případ.

Katol. Listy praví: Kdo slyšel a viděl redaktora „Osvěty Lidu“ v porotním sále, a komu ta a tam dostane se číslo jeho časopisu do ruky, bezděky přiznati musí, že tento mladý, dosti obměšný muž je vlastně odpovědníkem jiných, anonymních křivých lidí a vlastních článků na té „Osvěty Lidu“.

Po krátké poradě odpověděli porotci ku I. hl. otázce všemi hlasy „ano“, ku II. hl. otázce 11 hlasy „ano“ — 1 hl. ano. Byl tudíž red. Havera ze žaloby osvobozen.

Soud skládal se z předsedy gady zem. a p. Patery a soudců pp. rady z a. Brožovského z Pravočlavy a radního sekretáře p. dr. Prádla, žaloba zastupoval státní zástupce pan Merhaut a obžalovaného hájil dr. Jiří Schman. Zapisovatelem byl au. p. Solnař.

Do poroty vylosování byli pp.: Patera Ant., řezník a hostinák v Nové Huti, Hrubec Václav, majitel domu ve Vysocanech, Lokay Adolf, maj. domu a kupec v Karlíně, Procházka Alfréd, majitel usedlosti v Uříněvsi, Pudlák Karel majitel domu v Karlíně, Otto Freiburger, obchodník galanteriím zboží v Praze, Václav Hrabec, majitel domu ve Vysocanech, Antonín Podzemský, majitel domu na Smíchově, Alexandr Bucek, obchodník tkalcovským zbožím a majitel domu v Praze a Morie Graf, obchodník v Novém Strašci.

Četní pokrokaři, židé a socialisti uvítali osvobodující výrok poroty bouřlivým voláním „Výborné“ a „Sláva“.

Pan předseda soudu obecnostvo přisáhl napomenul, aby se zdrželo všech projevů, jinak že by byl nucen dáti místnost pro posluchače vykliditi.

Odsouzení obžalovaného byl by si nejméně přál Jeho Milost nejdůstojnější pan biskup. Jestli pan Hevera přilhl ještě nezkoušený, sváděný s neobratný, což potvrzují více méně všechny referáty pražských časopisů.

Tak píšou „Národní Listy“ v referátu ze soudní síně v čísle ze dne 15. února 1897:

Číslo první, („Osvěty Lidu“) které vydáno bylo dne 8. srpna 1896, obohatil totiž p. Hevera mezi jinými také článkem, nadepsaným „Pan Brynych“. Ve článku tomto způsobem, který podlégal dále, že pan pisatel přilhl obratně přemlouvání nedověděl, byly biskupu Brynychovi výčitky činěny proto, že na pohřeb vysokomýtského starosty pana J. B. Tůmy se dostavil, ale státního děkana dp. P. Lukeša na poslední cestě ku hrobu nedoprovodil.

Jaká je to srovnalost, že biskup Brynych starosta vysokomýtského pohřbil a děkana nikoli, když teprve za celou řadu let po jeho smrti biskupem byl jmenován?

Rozluštění této záhady bylo by si přáti. Necheeme nikterak zmatávati se kralohradeckého biskupa, o jehož činnosti v jiných rubrikách lista bylo náležitě (?) pojednáno, ale také nemůžeme schvalovati jakékoli sněhování tisku. Jako hub po dešti vykytlo se v různých končinách časopisů, jichž páni redaktori na stěle nic jiného nemají, než tupiti, blátem a kalen kolem sebe háseti, potlivou a plodnou práci odsuzovati, sami však nic kloudného dověsti by nemohli, leda hubou tlouci. Slušný tom se sloupce listů podobných — připomínáme, že všechny časopisy nemůžeme do jednoho koše háseti — úplně vymyslet a nendviděný odporce porážen býti sačastě jen bezduchými a až dělnísky naivními argumenty, které leckdy ani pravdivy nejsou.

Tento úsudek pražských časopisů bude zajisté lživou sprchou na hlavu pana redaktora „Osvěty Lidu“, který zdá se býti příliš do sebe a svého domnělého velikolepství zamilovaný.

Soudní lidé četli aspoň v pondělí s útrpností a zároven s trapnými pocety na nárožích nale-

poené plakáty, že redaktor Hevera ve při své s „občanem (!) Brynychem byl usnán za nevinna.

V veřejné mínění, pražské časopisy, soudí o této věci, jak z výše uvedeného, plyne jinak.

Rozvášní lidé kroutili také povážlivě hlavou, že takovéto demonstrativní nalepování plakátů se trpí, a že se najdou také tiskárny, které plakáty podobného druhu k vůli těm několika krejcarům zisku hotoví.

Vynikající katolický biskup uvádí se demonstrací takovou ve sřejm zlehčování a jest vydán veřejně potupě v šano. Plakáty nalepené byly v poťvečer ovšem konfiskovány, ale přes noc byly znova nalepeny. Páni arranzéři takovéto „osvěty lidu“ dosáhli také svého účelu. V pondělí odpoledne hulákal jakýsi opilec před biskupskou residencí a pronášel hanlivá slova na nejdůstojnějšího pana biskupa, policajta však nebylo nikde ani viděti. Večer byl jeho Jeho Milost adp. biskup na procházce za moravskou branou veřejně insultován. Máme to opravdu rozkošné poměry v katolickém Rakousku. Pouliční chování sesarovělo tak povážlivě, že utrpěla veřejná mravnost snad horší porážku, než li hmotná síla Rakouska v bitvě u Králové Hradce. Soudě dle těchto veřejných demonstrací domníval by se leckdo, že redaktor zdejší „Osvěty Lidu“ Josef Hevera, jako vítěz vyšel z boje novinářského proti našemu adp. biskupovi. Zatím však konečně v všeobecnou známost vyšly věci, jež náležitě otevrou oči katolickým nešť divočkám a sárjškým městům. 1. Redaktor „Osvěty Lidu“ jest evangelík, jenž jako bývalý katolík přelšel ku víře evangelické. Odtud lze pochopiti, že našemu panu biskupovi říká jen občan nebo pan a že v novinách stále brojí proti němu, co je katolické, a tendence máť vše, co v posměch uvádí katolíky, ať zde, ať v okolí. Toho ale akoro nelze pochopiti, kterak právě inteligentní katolíci i zde s takovouto „osvětou lidu“ mohou pokračovati. Však lid sám protírá si oči a s úžasem volá: Teď teprve tomu všemu rozumíme. Kam by to vedlo, kdybychom se neměli sami ujmáti svého duchovenstva! Jinověrci, pokrokaři, socialisti demokraté, židé — nikdy nehaní své předáky, superintendenty, seniory, vikáře, rabíny atd.

Noviny přinesly, že přítomná při soudu mládež a mnoho židů provolali výborné výroky poroty. Ani slova nedíme o tom výroku — ale konstatujeme, že s „O. l. jde mládež a židé.

Mladí penězokazi.

Porota v Hradci Králové.

Ve středu dopoledne přivedeni byli do porotního sálu dva mladí 19letí boží obžalovaní z téžského zločinu falšování mince. Byli to strojničtí učňové Arnošt Dušil z Vamberka a Josef Hübner ze Žamberka — oba v učení v p. Richtrově strojaické dílně v Žamberku. Koncem léta m. r. připladl Dušil na myšlenku, nedala-li by se padělat pěkná bílá koruna, již tak často se zařizbením obracel na dlaní. Jednoho dne, když nebyl mistr doma, sebral sebou nejmladšího učně 15letého Holoubka a jal se dělati jakýsi druh kleští, které opatřil šroubem, aby se daly stáhnouti a pevně sevtiti. Holoubek mu při tom přítluokal. V nešťřezeném okamžiku s Hübnerem rozzhavili kleště, vložili mezi ně vypůjčenou korunu a pevně ji sevteli, myslíce, že vymáčkne se v smělé ploše kleští tvar koruny a tím způsobem, že by se pak daly hotoviti i falšifikáty. Koruna však do železa nevytlačila formičku, ale rozbíhla se a — vytekla.

Tato nehoda nesastrašila podnikavého Dušila, aby nepřemýšlel dále; snad chtěl si právě vzešlou škodu nahraditi. Jednoho dne vyhloubal na soustruhu do kusu železa okrouhlý otvor právě tak velký, aby doň koruna těsně vešla. Otvor opatřil na obou koncích cinkovými písty, mezi ně vložil pravou korunu a když pak na jeden konec pistu udeřil kladivem, vyrazil se negativ koruny. Na to koupil si Dušil za 25 kr. olova, alil je s cínem ve sloupec v síle koruny a s toho nafazal kolečka, která pak vložil mezi písty do formičky a opětným udeřením na písty, obdržel pozitiv, který však byl bez okolopisu „viribus unitis.“

Hübner se zájmem sledoval pokusy Dušila a když byl vyhotoven jeden „podařený“ falšifikát, šel jej udát do cukrářského závodu pí. Tomanové. Měl štěstí; Tomanová si peníz dobře nepohlédla a dodala naň 43 kr. Druhého dne však byla „koruna“ poznána a podvodník vypátrán. Tento škodu sice ihned nahradil, ale o celé záležitosti dovědělo se četnictvo, které učinilo u obou obžalovaných domovní prohlídku a našlo u nich věci, jež zřejmě nasvědčovaly tomu, že jich majitelé falšovali mince. Oba jmenovaní byli udáni a později vsati do vazby a vzesena na ně obžaloba.

Při přelíčení přiznali, se oba k vině, popírajíce sly úmysl a praviti, že dělali to jen „z legrace.“

Svědék Holoubek, 16letý apoluční obžalovaných musel při zhotovování kleští, jako nejmladší učně, přítluokat Dušilovi a u soustruhu točit kolem. Sám nevěděl, co to Dušil dělá, myslil prý, že „fušuje“ an mistr nebyl doma. Mincovní úřad praví ve svém dobrozdání, že předložená koruna vyhotovená obžalovanými je špatně provedena a že je lehko od pravé rozzeznatelná a to také bylo sávasnou příčinou, že pp. porotci odpověděli pro obžalované celkem příznivě. Rozsudkem uznan byl Dušil vinným pouze přestupkem podvodu dle § 461 a odsouzen do vězení na 6 dní. Hübner uznan vinným dle § 325 a vyměřen mu trest 14 denního vězení. Oba odsouzi to samovazbou v níž si pobýli od 20. listopadu m. r. Porotcům stala se v tomto případě nehoda, že si spletli otázky a museli znovu k poradě.

Směs.

Stejně a přece rozdílné. Jaký jest rozdíl mezi 25letým pánem a děvčetem? — Pán začíná pětadvacátým rokem volit, kdežto 25letá stejná volit přestává.

Potád stejný. Zamilovaný: „Dnes v noci zjevilo se mi ve snu překrásné děvče!“ — Pálený: „A má peníze?“

Sedl na lep. Muž: „Ale Maroušku, proč si vyléváš zlost na ubohé služce?“ — Žena (hroživě): „Máš pravdu! Mohu si ji také vylít — na tebe!“

Nepolepšitelný. Matka: „Karlíku, ty jsi opravdu velice nezpůsobný! Potád Matku zlobíš. Nebudeš-li hodným, dostane Matka samé pěkné věci a ty dostaneš jenom metlu!“ — Karlík: „Ale maminko, pak jí Matce natežu!“

Chytráček. Ferdášek vidí za oknem 13 jablek. Nemůže pamlece odolati a sní jedno. Maminka ho proto peskuje. Ferdáček: „Ale maminko, ty přece říkáš: z třinácti musí vždy jeden zemřít!“

Laciné jídlo. Žena: „Proč ten krejčí každou středu a sobotu chodí s tak usměvavou tváří se dívat k řezníkovi na dvůr?“ Švec: „Tu řezník vždy píchá vepře, a krejčová mu pak k tomu omastku uvaří vždy zeli.“

Z bláta do louže. Pan praktikant chtěl se vyhnout svému krejčímu, u něhož visel, a padl při tom svému ševci přímo do náručí.

Ubošák. „Co pak jste, pane inženýre — idealista nebo realista?“ — „Jsem ženat — fatalista!“

Šťastný vtip. Jaký jest rozdíl mezi smrtí a ševcem? — Smrt udělá vše hned, švec však říká, že to udělá také hned, ale neudělá nic v čas.

Rádný vhus. Boženka: „Mým zamilovaným heslem jest: Spojenými silami! A tyým? — Emiřka: „Můj drahý Jeníku!“

Podle sebe. Slečna: „Kdykoli se pro něco zamyslím, bývá mi vždy smutno. Student soucitně: „Máte slečno snad také dluhy?“

Sociální demokrat. Soudce: Proč pak jste svého kamaráda tak nehorázně zbil? — Obžalovaný: Mrzelo mě, že za nynějších zatrolených časů opovážil se ještě jeviti na své tváři spokojenost.

Přepočítal se. Řezník dal nedlákovu kuba, aby si jej naklonil a pak laciněji koupil. — Sedláček (mlčky zapaliv si doutník): „Tak, teď to přijde! Při kouření dostávám dobré nápady a tu řezníka napálím.“

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 13. února 1897. 1 hl. pšenice sl. 6.05 až 6.50, žito sl. 5.10 až 5.35, ječmen sl. 4.20 až 4.60, oves sl. 2.70 až 3.10, proso sl. 5.— až 5.—, vřkve sl. 4.70 až 4.75, hrách sl. 7.— až 10.—, čočka sl. 11.— až —.—, jáhly sl. 9.— až 0.—, krup sl. 8.— až 21.—, brambor sl. 2.10 až 2.30, jetelového semínka červeného sl. 20.— až 22.—, jetelového semínka bílého sl. 25.— až 40.—, jetelového semínka švédského sl. 20.— až 25.—, mák sl. 16.— až 16.75, olejky sl. —.— až —.—, lněného semene sl. 6.— až 16.75, 100 kilogr. žitných otrub sl. 5.60 až —.—, 100 kg. pšeničných otrub sl. 6.— až —.—, 1 kg. másla červeného sl. — 95 až 1.—, 1 kg. másla převařeného sl. —.— až —.—, 1 kg. másla vepřového sl. —80 až —.—, 1 kg. tvarohu 12—14 kr., 1 vejce 3 kr., 1 hektolitr cibule sl. 1.— až 1.20, 1 kopa různé zeleniny sl. 1.25 až 1.40. — Na týždní a obilní trh dne 13. ledna 1897 odhývaný. přivezeno bylo: hektolitřů pšenice 304, žita 257, ječmene 127, ova 262, prosa 5.

Upozornění!

Oznamujeme, že 5 číslo „Časových Úvah“, obsahující politické kapitoly k nastávajícím volbám jest v celém nákladě rozebráno. Kdo z pp. odběratelů nemíní se předplatiti, nechť nám dosavadní čísla vrátí. — Máme zvláště o 2. a 5 číslo nouzi. V březnu vyjde opět politická brožura

„De boje volebního.“

na niž již nyní objednávky předem přijímáme.

Administrace „Časových Úvah.“

Starou

křížovou cestu

obnovenou má naprodej

J. Barta, malíř a došlacovač v Rychnově n. K.

(11) Záruka pótilletá.

Majitel a vydavatel Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Zodp. redaktor František Štěpěl. — Tiskem bisk. tisk. v Hradci Králové.

Ochceme školskou opravu.

Jest moderní škola v každém ohledu opravená tak dokonale, že nepotřebuje žádné opravy?

Otázka tuto klademe na srdce všem poctivým učitelům a všem upřímným přátelům školní mládeže a výchovy národa.

Kdo zná jen poněkud život veřejný poznává pořád více, že, ačkoli nyní téměř každý umí číst a psát, ačkoli mládež ve škole nabývá širšího vzdání, že přece jen v mnohém ohledu postupuje se nevědomitou a neopolehlivou. Tuto přísnou nemilou zpívají všichni. Rolník si stěžuje na čeled, řemeslník na učně a tovaryše, úředník na služky, obchodníci, živnostníci a průmyslníci na mnohé své pomocníky. Dnes by sotva kdo světil svou domácnost a svůj majetek úplně bez dozoru svým služebným, jak tomu bývalo ještě před několika desetiletími. Patriarchální poměr mezi zaměstnavatelem a dělníkem téměř přestal, dnes každý více hledí prospěchu svého a méně prospěchu svého chlebodáře.

Proč to así? Ubylo svědomitosti, mravní výchovy a zodpovědnosti.

Že tomu tak, uznává katolík i nekatolík, liberál i konservativce — uznávají to především vychovatelé mládeže, kněží a učitelé — a přece mnozí bojí se veřejně hájit náhled, že školská oprava stala se nezbytností.

Jsou ovšem také lidé, kteří z úpadku mravnosti a sesurování lidské společnosti těží. Lidé bez mravního podkladu upadají snáze, dají se spíše zotročit a vykořistit. Každý zná na tučty lidi s větším vzděláním, kteří hluboko klesli a propadají se proto za mízný paniz k službám, k nimž se jinak žádný člověk nepropůjčí, který má jen kapku cti a studu v těle.

Avšak nejen se zřetných, ale i politických důvodů staví se mnozí nepřátelsky proti každé opravě školské, poněvadž vědí, že by pak jejich velikášství rozplynulo se v nívě.

„L'Autriche Slave“ přinesla před lety zajímavou stať ku poučení svých čtenářů ve Francii a v Rakousku, která jednala o konfesionální škole. Vynikající vídeňský liberál vyslovil se tehdy větší dopisovatelí zmíněného časopisu:

Nejme zajisté, tak bláhově a důvěřivě jako Mladoci, kteří bona fide bojují proti návrhu L. vidouce v něm toliko útok namířený proti svobodě a moderním ideám, a symptomem mozné reakce klerikální hrozící rozšířením na veškeré národy rakouské. My liberální Němci uznáváme sice, že národní naše školy by potřebovaly radikální reformy, zejména ve směru mravním. Ale naše politické zájmy kážou nám, bychom všemi silami opřeli se obnovení školy konfesionální. Neboť pokud naše školy budou vychovávat dobré katolíky, nebude nikdy možno sblížení našich Němců katolíků s pruskými protestanty. Již nyní rozdíl povahy a temperamentu tvoří vážnou překážku se severními Němci. Kdyby přistoupil k tomu duch náboženský, jako v dobách minulých, stala by se překážka neprojitelnou. Máme tedy absolutně školy bezkonfesionální, které plodí náboženskou lhostejnost. Toľko pomoci této lhostejnosti jsme s to poľadit anebo aspoň zmírnit hlubokou nerovností povahy, která dělí Němce rakouské od Němců, kteří stvořili velkou říši německou. To vše bylo prvním motivem, který nás pudil vyslati do boje první i poslední výzvu svých přátel, kteří kráčí sice v čele, nevědí však, kam vše bije. Hleďte jen na listy maďarské s (židovskými) „Pesther Lloydem“ v čele. Ozdělaly svůj známý liberalismus a vytáhly do boje proti návrhu Liechtenstejnovu. Mají se dobře na pozoru, aby nedaly světa znát, že v Uhrách 82 procent — 16 400 národních škol uherských jsou konfesionální, vydržované, řízené a dozorem opatřované od církevních autorit různých vyznání. Ale potřebovali jsme podpory maďarského tisku: dostalo mu heslo.

Tak pravil onen liberál. Nemyslíme, že by byl židovsko-liberální „Pesther Lloyd“ čekal na pouhé heslo z Vídně a že by při tom tak docela byl zapoměl na své vedlejší účely, totiž na sisk alliance israelite.

Zapamatujme si dobře slova vídeňského liberála: „Máme tedy absolutně školy bezkonfesionální, které plodí náboženskou lhostejnost.“ A dodejme: Škola bez vyznání náboženského nadhání liberálům voda na jejich mlýna a budí též národní lhostejnost. V Uhrách křesťanodomyšlné Slovany pomaduťuje, ve Vídni a v krajích německých je poněmčuje. Kde pozbyl Slovan víry, kde se stal k náboženství lhostejným, kde pozbyl na něj vliv katolický kněz, tam se odnárodňuje.

Je to pravda nezvratná.

V Německu a Americe odnárodňuje se již druhá generace českých vystěhovalců, třetí gene-

race — až na vzácné výjimky — více český mluvit nesmí. Také Vídeň byla by dnes čestější než-li je, kdyby tamní Češové nepropadali záhy liberalismu.

Ostatně vidíme též v celých Čechách, že bezkonfesionální škola budí náboženskou lhostejnost. V Německu rozhodli katolíci čelí úspěchem pseudoradikalismu, socialismu a anarchismu, a nás rozhodli Češi katolíci též.

Náboženská lhostejnost plodí bezvěrství, plodí beznárodní lhostejnost, plodí beznárodní socialismus. Socialisté v Čechách se hlásí veřejně již k internacionalismu, akademičtí socialisté to činí s obalem, pokrokaři to sice ještě zapírají, ale skutky jejich ukazují, že chtějí odstranit nejen Buhu a trůny, nýbrž že chtějí zřetnou revoluci. Citáty a články jejich to dokazují. Poctivých, nezištných snah, pozitivní práce neznají, nesměňují k nim, a revoluční jejich cíle nezakryje ani falešný humanismus.

Kdyby byl před 20 lety někdo odvážil se říci, že naděje vlasti, naše studentstvo nebude ve všem citit s národem, byla by se strhla všeobecná nevole proti pochybovači a „Národní Listy“ byly by jej prohlásily přímo za zrádce národa. Nuže, a že nyní české studentstvo se nalézá na sceně, že plave v cizích nenárodních proudech, že naši akademici se národu odcizují, že si tropí posměch a nevědomost s nejsvětějších citů a snah — těžkou tuto obžalobu pronesly teď „Národní Listy“, které na tomto převratu největší mají vinu a které potajmu si musí říci: ipse feci — sám jsem to učinil!

Že my čeští katolíci za takových trudných poměrů a všeobecného rozvratu ochceme obrázení národa, že ochceme uslechnouti, že ochceme obnovu života českého, toho nám žádný upřímný Čech a pravý vlastník nesmí zazlívat. Obnova pak je možná jen tehdy, začne-li se od kořene, od obnovy života rodinného a výchovy školské na základě věčných pravd víry křesťanské, víry katolické.

Jest církev nepřítelkyní pokroku a osvěty?

Socialista Svěcený — nomen — omen tak aspoň tvrdil po příkladu lidí smýšlení nízkého a vzdělání nepatrného, kteří bojující proti autoritám, vydávají samy sebe rádi za autority. Učencům evropského jména, osvědčeným praktikům a politikům, obchodníkům, průmyslníkům a hospodářům, biskupům a kněžím spílají spátečníků a tmářů, kteří prý ohrožují pokrok a vzdělanost. Ale ku podivu, titíž lidé se bratříčkují s notorickými nevědomci a s lidmi, kteří majetek prohlásují za krádež, Boha za výmysl lidský. Lidé, ti plavou v naprostém materialismu a v cizáckém internacionalismu.

Máme na tučty kulturně historických spisů, že církev překážkou opravdového pokroku nikdy nebyla, a že naopak veškerá naše nynější kultura v církvi římsko-katolické má svůj původ, kořen a základ.

Když po pádu velkého římského starověku sesul se v zříceniny, ničený památky věd a umění, a vzdělanost, k níž lidstvo během tisíciletí pracně dospělo, zdála se na věky býti ztracenou, tu římská papežová a biskupová čelili barbarům, naučili je víře v Boha a lásce k bližnímu. Vzdělanost, učinnost, umění po celé tisíciletí neměly jiného útulku, než u církve a její službě. Pohanský starověk neměl pro obecné vzdělání žádného smyslu. Pouze dospělí mladíci z rodin zámožných za peníze nabývali u sofistů a pedagogů vzdělání potřebného pro veřejný život politický. Z nižších stavů bylo téměř nemožno se vysínouti.

Teprve katolická církev při kostelích a klášterech zakládala školy obecné, přístupné bohatším i chudším, z nichž nadaní jiní vyšinuli se mezi přední vzdělance a hodnostáře. Z chudších Hildebranda stal se nejvládnějším papež Řehoř VII., hrozný despotům na trůnech.

Velcí křesťanští filosofové, letopisci, kronikáři, básníci, umělci hudební, sochaři, malíři, řezbáři, zámečníci, kovolci, stavitelé, zlatníci, smaltovníci atd. usvědčují ze lži rásněty Svěcené, atd. Církev to byla, jež surovost náčelníků podrobila zákonům Božím hlásajíc že zodpovědní jsou moci vyšší. Ona chránila pronásledované, kteří utíkali se do ohrad klášterů a ke stupňům oltáře; mírem Božím kladla bráň záští a potýčkám abjdných velmožů, posvěcením svazku manželského přitřiz účinně chytčím a utvrdila svazky rodinné, horlila proti lichvě, uzavíráním pavných smluv a poddanými polebovala stavu rolnického. Církev konala skutky milosrdenství, hájila vdovy a sirotky. Dějiny české výmluvně nám toho podávají doklady. Otčenáři „Ruebo“ a „Lidu“ a řásných těch plátek pokrokařských a socialistických

ovšem těchto historických pravd nezvídí, neboť přátelům volné lásky a anarchie se do krámu nehodí.

Člověk věru že sna, když má ještě dnes slyšeti, kterak lidé, kteří chtějí činiti nárok na jméno vzdělaných, slovem i písmem paponěknjí otfepané sice, ale odborným vědec. bádáním dávno přemožené fráse o temném, mnišském středověku! Doba, která nám dala algebru, trigonometrii, desítnou soustavu, kalendář, která vynalezla hodiny, mlýny, varhany, papír, sklo, prach a konečně knihotisk, která provedla překrásné chrámy, radnice, sochy, malby a skvostné kodexy, jež naplňují nás obdivem, věru nebyla temnou, a kdo ji za takovou vyhlašuje, jest trpaslíkem, jenž stojí na ramenou obra v dětské naivnosti křičí, že on sám est velikým.

Ovšem dějinami vzdělanosti se posud málo kdo obírá — a pokroku všelijak se rozumí. Pravý pokrok snaží se po zdokonalení ve prospěch bližního, vlasti, společnosti, spěje ku pravdě. Jinak pracují naši pokrokaři. O nich a jejich odchovancích v plném smyслу platí slova básníková:

Tak svět činí často jako děti:
do studnice, z níž se napily,
házejí pak kamení a smetlí.

Dopisy.

Z Horažďovic. (Socialisté prolili krev rolnickou. Surové násilí, jizlivý posměch, nehrubší nadávky, toť charakteristická známka volebního boje pánu socialistů, kteří nedovedou svého odpůrce klidně vyslechnouti a kteří schůzi voličskou rozbijejí, pakli odpůrce ukřičeti nemohou.

V posledních dnech učinili tak poslanci dr. Heroldovi, třikrát dr. Englovi a v neděli opět poslancům dr. Edvardu Grégrovi a Hermenu Jandovi. Ještě zběsileji a vášnivěji vystupují socialisté proti kandidátům křesťanskosociálním, které pokládají za sobě nejnebezpečnější. Tak se píše „K. L.“ ze Stříbrných Hor a Horažďovic:

Když v Horažďovicích byly nalepeny plakáty, že tam 11. února zavítá kandidát strany křesťanskosociální, vp. dr. Horský, aby na veřejné schůzi se voličům představil, nastal poplach všech dvanácti pokolení israelických velkých velmí. Je to antisemita, zutivý (!) antisemita, přichází štítat proti židům, kteří tak máce mají zde ustláno — tak zněly hebrejské melodie s jedné strany; je to zarytý nepřítel sociální demokracie, které pod ochranou židovských parutí dobře se u nás daří — tak zněly hlasy ajavaják s druhé strany; jest to nebespečný protikandidát našeho vyvolence a chráněnce, pokrokařsky-svobodomyšlného p. Klecandy — tak se lamentovalo na třetí straně; jest to klerikál, a na něj tudíž vydán jest ve jménu svobodomyšlnosti „cherem“ — znělo konečně od čtvrté strany. Co teď dělat? Co rychle dělat, nebo čas kvapí? Holubičím letem rozletěla se poselstva na všechny strany. Z Blatné povolán pověstný pokrokař p. Kalina a jiní.

V městě se pilně agitovalo, jen aby schůze se nepovedla a dr. Horský aby ku slovu se nedostal. Židé, pokrokaři, soc. demokraté i titulární radikálové svobodomyšlní spřáhli se dohromady, tetelíce se strachem velikým před vystoupením vesnického kaplana. — Dr. Horský toho věru ani ve snách netušil, že jest osobou tak obávanou. — Schůze měla se konati v menším sále hostince „u hvězdy“, sešlo se však takové množství zvláště venkovského lidu, naimě rolníků, že sotva veliký sál všechny pojal.

Ač byla schůze určena na druhou hodinu odpolední, kdy dělnictvo továrny jest v práci a ačkoliv židovské továrny zdejší přesně na to hledí, aby se neproměškala ani minuta, neřku-li celé hodiny práce, přece dovoleno bylo celé tlupě socialistických dělníků jíti do schůze. Bylo též rozkošným podíváním, zřiti neobyčejné množství židů mezi posluchači, z nichž zvláště jeden horlivě mezi socialisty na levé straně sálu skupenými pobíhal a jakoby rozkazy jim dával. Také pan okresní tajemník Kalina s Blatné živě s červenými se bavil, chvílemi se vesele usmívalo, až se mu šlohácký jeho cvik na nose natřásal; patrně se na to těšil, jak asi dr. Horský zde pohoří. Ale trochu se přece zmýlili.

Sotva se začalo jednati o volbě předsednictva, nastala vřava ohromná. Naši navrhovali za předsedu pana Schmiedla, starostu místního odboru „Nár. Jednoty Pošumavské“, tedy muže nikoliv z našeho tábora. Sociální demokraté ale začali mávati rukama i holemi a vráli: „Nechceme ho! Ochceme Zikmunda!“ Občan Zikmund jest dělníkem v továrně žida Fürtha a hlava zdejších červených. Hlasováno a ohromná většina byla pro pana Schmiedla, ač socialisté vystrkovali pro svého vyvolence obě ruce. Vidouce se v menšině, stropili pekelný povyk, v němž se panu tajemníkovu Kalinovi podařilo na chvíli sjednati si sluchu a tu celou svou výmluvností zastal se občana Zikmunda. Činil tak, jak mu v horlivosti vykouzlo, jen proto, aby pan dr. Horský snáze byl poražen.

Občan Zikmund, ač zvolen nebyl, ihned se posadil za předsednický stolek a za hurského povykování svých věrných začal sám páchatí řeč proti „klerikálům“, kteří prý ohlupují lid a které třeba vymýtit až do posledního škváru.

Ročníkům a živnostníkům ale bylo toto jednání a hulákání a řečnění tak protivné, že zvolali: „Pojďte pryč, pojďte k Polanovům, tam ve velkém sále budete mít svou schůzi a šidlo a socialisté ať si zůstanou tady!“

A již se hrnuly zástupy rolníků a živnostníků ven, do nedaleké nasmáčené místnosti. Židé skoprněli, skoprněl občan Zikmund, skoprněl i pan Kalina, ruce mu malomocně klesly a cvikl mu s novou spedi. — „Za nimi!“ vydán povel a již se hrnuli socialisté, pokrokaři a šidlo i s p. Kalinou. Než však přišli k Polanovům, byla secká se předevnictví pana Kumperey již zahájena a dr. Horský již řečnil. Mluvil asi tři čtvrti hodiny; sotva ale savadil o malkéřství šidovské na obilních bursách, nastal v řadách socialistů v řadu sálu skupených řev: „Toho nechceme slyšet!“

„Jak pak ne!“ směli se naří. Ještě chvíli mohl dr. Horský mluvit, sotva však savadil smovu o velkokapitalismus, ozval se křik znovu, tak že po marném napomínání předsedy a pohrození rozpustěním schůze musela schůze býti rozpustěna. „To jsme chtěli!“ volali červení obranevé šidovského velkokapitálu a divně chechtotem. „Hanba vám!“ volali rosenlení rolníci, s nichž nejeden pravil, jak-těživ takové bouřlivé schůze se nezastil, a šmahem obraceli se k východu, aby odešli. Pan Kalina marně volal, že svolává novou schůzi, surový jednáním soc. demokratů rosenlení rolnictvo a řemeslnictvo odcházelo.

Jak si červení počínali násilně a suřivě, jasné dokazuje případ s p. Vojtěchem Opaleckým, rolníkem z Nalšov. Řádný, uvědomělý tento občan napomínal pokřikující od šidů z Horašovic a se Sušice podplacené opilé náhončí, aby se chovali klidně a dra Horského vyslechli. Za to se mu dostalo nejhorších nadávek.

Když pak spíť sociálové doráželi i na odcházejícího dp. Kotka, mladého faráře se Stříbrných Hor, holem i hrosově volali: „Maňte ho, zabte ho, takto vystráheho!“ (Farář jest hubený jako lunt) — ohklil je p. Opalecký: „Lidičky, co to děláte?“ Po tomto napomenutí suřivost jejich obrátila se na něho. „Maňte ho také, tlučte ho, vždyť je to otrok kněžský, je to nějaký keřtelník...“ a rány se jen vypaly. V oblíčeji má p. Opalecký ran, křeměrány nosem do nohy. Nebýt rolníka p. Stuchla z Letov, který rány na něho mifeně odrázel, snad by ho byli utlukli. Šťastí bylo, že p. Opalecký měl dvoje silné kalhoty, sic by byla rána nosem až ke kosti byla pronikla. Jak se p. MUDr. Depauli vyjádřil, jen o známku výše, mohla býti rána smrtelnou. — Chudák zastával se dp. faráře s neasemím svého života. Tento šťastně vyváznu; jenom to se mu přihodilo, že jej nějaký červenáť kopnul do kolena. Těs dp. farář Ondok z Hradečic a všichni přítomní kněží a řádní občané byli insultováni. Duchapřítomnost obecního tajemníka p. Roba, a důrazné zakročení několika rolníků zabránilo dalšímu neštěstí.

Výstupem tím zasadili si socialisté demokráté sami ránu a spůsobili si mravní porážku. Každému s přítomných rolníků a váčných měšťanů se jejich počínání zhnusilo a sprotivilo se jim těs, že socialistům pomáhal státní pokrokař Kalina. — Kam by to vedlo, kdyby socialisté a pokrokaři amocnili se vlády nad námi? — tak se tázali rosváení mužové, s nichž ovšem ani jediný nedá hlasu socialistům a pokrokařům.

Z Pouchova. V našem chrámu Páně sv. Pavla-kém, v jehož stínu na třech rosených hřbitovech klidně odpočívají přemnozí o církev a vlast velezasloužilí mužové, konala se v den svátku Hromnic váčné slavnost ku potěšení přemnohých přítomných účastníků — Do lůna církve katolické vstupovali totiž a veřejně vyznání víry katol. činili dva údové evangelického až dosud vyznání — se ardem avatou vírou naplněným a s myslí zbožnou učinili tak vedle přání srdce svého a vedení předsvědčením o pravosti posvátné víry jasné, upřímné a zřetelné přisvědčovali slovům kněze a s usazeným okem líbali sv. křís a sv. evangelium. — Kés víra tato vede je uprostřed smátku a sblouznění věku našeho cestou pravou k blahu posmakému na světě a k radostným hodům na věčnosti — aby, když v den avězení světla přijali světlo víry, zakusili, jak pravdivá jsou slova Spasitele: „Já jsem světlo světa, kdo mne následuje, nebude choditi ve tmách, ale bude mít světlo života věčného. O štěstí večeru poděleno bylo jako každoročně oděvem, knihami a obuvi chudé šactvo školní — se dítek bylo občastněno a obdarováno. — Také zdejší konference sv. Pavla udělila letos jako vždy v době smírné v poledne chudému šactvu také pokrmu — přes 100 dítek s radostivou tváří přijímalo občerstvení to a posilnění s milodarů dobrodině — Bůh odplatiť jednomu každému! — Co jste jednomu s nejmenších učinili, mně jste učinili, pravil Pán — Naše sv. Josef-ská katol. jednota na Slezském Předměstí chystá pro nás sály a pobaví nás krom divadla a dvěma přednáškami o důležitých otázkách časových. — V neděli dne 31. ledna b. r. oslavovala zdejší čtenářská beseda Turinský 100 letou památku narození básníka Frt. Turinského všem Hradečanům v blahé až dosud paměti. — Po zdařilé hudební a deklamatorní akademii v předvečer slavnosti projevila beseda těs písní sábrobní svěcnému buditeli jasyka českého položiví překrásný věnec na hrob jeho a zapěví sborový slavný žalospěv u rovu jeho. Po ukončení zpěvu a po ardečné promluvě domácího dp. faráře ve smyálu vděku oslavenci a všem národním pracovníkům a bojovníkům za zachování jasyka sv. Václavského — vedel seřaděný právod úd besedy do velebné Svatyně, aby tu po vyslovení přání svým přítomen byl slavným službám Božím za spásu duše svěcného básníka. Slavnosti těchto všech zúčastnili se těs pt. přibuzní rodiny básníka Františka Turinského, jehož jméno v milé a šivé vždy paměti šije ve vděčných arcích Hradečanů — neb s ověcného hrobu těchto básníka každoročně v den dušiček údové spřáckého spolku královéhradeckého, přijí. šalné písně vděčnosti. —

S Kojšicemi v Humpolce. Dne 24. ledna konal křesťanskokatolický spolek Svornost v Kojšicích valnou hromadu, v níž byla podána tato správa. Zpráva jednatelek: Ctěné shromáždění! Podávaje prvou správu jednatelekou za rok minulý, pokládám za svou povinnost vysvětliti nejdříve, proč spolek náš založen byl. Spolek založen s toho důvodu, že v naší obci nebylo vše tak, jak by býti mělo, neboť veliký nepokoj a rosenárost panovala mezi občanstvem, soused přisledoval souseda, mocnější chtěl zničit bezmocného. I hledali jsme lék proti této nemoci. Tu shledali jsme, že jediný lék jest: Důkladný návrat ku pravému životu křesťanskému v rodině, ve škole a v životě veřejném. — Pracujeme tedy všichni pro dosažení účelu spolku, který jest hlavně ten: Zjednávání zásadám víry katolické v životě veřejném i soukromém náležitě platnosti. Překážek a protivensství se nelekjeme, odměnu svou za to najdeme, skusivše lidské nevděčnosti dle svých zásluh na věčnosti! Tím končím správu jednatelekou za rok 1896 a provolávám dalšímu rozkvětu spolku „Zdař Bůh!“ Zpráva pokladní, která byla pak přednesena, praví: Příjem zápisného a z příspěvků 20 sl. 05 kr. Vydání 4 sl. 11 kr. zbývá na hotovosti 15 sl. 94 kr. Nezaplacené příspěvky obnášejí 6 sl. 60 kr. Příjem z divadel obnášel 45 sl. 28 kr. Vydání činilo 20 sl. 28 kr. Čistý výnos ve prospěch dobročinného účelu činil 25 sl. Co se knihovny týče, tedy třeba připomenouti, že naše knihovna čítá 82 knísky. Časopisy se čtou „Obnova“, „Dělnické noviny“ a „Obrana práce“.

Z Rychneva n. Kn. U nás vychází orgán strany lidu zastupitelských okresů Kostelec n. O. Rychnev n. K. a Žamberk. Lid ten dělá pan Karel Rathouský, faktor u šida Böhma Zimmer, bývalý omladinista a farmaceut Beck, aklenáť Nykisa, koncipient Dobroslav Krejčí a sem tam některý pokrokař. Jejich vůdcem a komandantem jest redaktor August Matějka, člověk, který musil dáti učitelství kvinde a který jest vůbec společensky zkrachovaný, mravně sešlý. Orgán jim redigovaný, „Posel z Podhoří“ jest stokou, do které se vlévá veškerá špina. Novým toho dokladem jest článek s. V úvodním článku špíní se počestní občané, kteří při paskvilém zavánějí. Nechceme říci, čím zavánějí ti, kdož tento paskvil napasali; ví to ostatně celé město. Ve seniletonu jsou prví historické paběrky „z kláštera.“ Snůšky to darebáctví, které fabrikovali schátralí lidé na objednání lidí ničemyšl, kteří v nejnovějších „osvětech“ našli důstojné epigony. Jsme svědavi, jak dlouho si dá ještě slušná společnost v Rychnově líbiti terror redaktora, který jinde by byl nemožným.

Od Jičína. Navštíviv tyto dny Jičín, nemám jsem se podivil vzrůstu města toho v poslední době. Pozornost mou zvláště zaujaly veliké budovy školní, sportovní, sokolovna a kasárna. Na nové stavby, kterých několik letošního roku má býti provedeno, začíná se právě svážeti kámen. Zvláště bude obec stavěti velká kasárna pro vojsko a zároveň místnosti pro vojenské úřady, okres pak postaví sirotčinec na památku 50letého jubileu Jeho Veličenstva. I kostely jičínské jak se dovidám, konečně dojdou opravy. Škoda, že tak velebné a krásné stavby zůstaly dlouho bez větší opravy. Všude v okolí opraveny jsou chrámy Páně pokřiví, jen v Jičíně, který nám má býti vzorem, tak dlouhá léta ničeho se nedělo. Konečně itomu má býti jednou odpomoženo. Horlivě se o to přičiňuje místní veledůst. p. děkan Jan Menčík. Zvláště nákladně opraven býti má děkanský kostel sv. Jakuba. Na jaře se započne opravovati kostel sv. Ignáce, na jehož opravu povolilo ministerium kultu přes šest tisíc. Zasazena budou nové všechna okna, pořízeny gotické oltáře, položena částečně dlažba a přelit bude památný puklý svon, kterýš nym již přes 40 let nečiněné visí. Kés by také na zevnějšek chrámu Páně tohoto pamatováno bylo; tak oprchalý kostel jsem ještě nikde neviděl. Také š oprava budovy děkanské započne se rovněž na jaře. — Ruchu stavebního v Jičíně bylo již svrchované zapotřebí, neboť mnohé byty jsou nevhodné a také drahé, jelikož počet úřednictva, vojska a studujících stále se zde množí; počet obyvatelstva obnášel při posledním sčítání již přes 9 tisíc. Počet ten zajisté vzroste ještě, až postavena bude železniční dráha přes Železnici, Rovensko do Turnova. Stavba dráhy té jest již rozhodnuta a brzo se stavbou se započne. Stavbou dráhy té skvěte veliký kus krásného ráje českého, docílí se snadnějšího spojení s dráhou libereckou, skvěte i samo město Jičín, což jest ostatně našim všelým přáním.

V Dolní Dobrušce vyslovili se četní rolníci, živnostníci a dělníci ve volební schůzi ve prospěch kandidáta křesťansko-socialního. Mnoho stáru!

Ze Žitavie. Již po delší doba bylo slyšeti, že se v Žitavě a. Cidl. utvořil nový divadelní kroužek, sestávající z mládeže školy odrostlé — a i z mládeže školou dosud povinné. Těs známo jest, že se divadel těchto v počtu značném sčítánuje školní mládež. Není nám ovšem známo, jaké náležitosti kusy dříve tímto kroužkem div. se hraly, ale to víme, že minulou neděli dne 7. t. m. hrál byl kus: „Loupežníci na Chlu mu.“ Zdáli kusy podobného vkusu ku vzdělání slouží vůbec — a mládeže školní zvláště — o tom valice pochybujeme. Bylo by tudíž žádoucí, aby se podobným nepřístojnostem učinil v Žitavě konec. Ovšem o nějaké nepřístojnosti nebyla v tom městěku nikdy nouze. Třeba na př. připomenouti, že o minulých svátcích vánočních, až byly srovná tři sváteční dny po sobě předešlo musilo se — ve prospěch mládeže školní — pořádati v pokrokařských Žitavě

divadlo hned na Boží hod vánoční. Myšlíme, že by ta mládež školní bez toho „pošahaného“ prospěchu divadelního jistě obstála. Mimo to bylo by tak zabráněno i tomu, aby se na Boží hod vánoční po divadle netančilo! Že tak nebyvalo na Hod Boží ani v Žitavě — dosvědčuje stará naše babička. Inu, babičko, na to více nevzpomínejte! Říkáme jí zase my; dnes šijeme již v době pokroku. A vy víte dobře dnes, jak daleko u nás pokrokaři již pokročili! Tak totiž, že se na ně muselo dokročit!!!

Slánský Svobodný Občan, kněží a učitelé. Německo-šidovské časopisy nevděouco si rady se stále rostoucím hnutím křesťansko-socialním, vyhrabávají se zaprášených archivů, kde jakos starou kurrendu, aby poštraly učitele proti kněžím. Tak otiskl v loni liberální „Linzer Tagespost“ okružník biskupské konsistoře ze dne 7. září 1834, v kterém se nařizuje okružným dozorcům školním, aby při školních visitacích, jakož i při každé jiné příležitosti učitelským osobám na srdce vložili jejich podřízený poměr větší kněžstvu důtklivě a přímě toho dbali, by účta a vážnost kněžím ve škole i mimo ni byla patřičně prokazována. Dále se šidá, aby se hledělo na chování učitelů, a nepatřičné chování a nenapravitelnost jednotlivců, aby se až i odstraněním trestala. V hurendě se těs praví: „Mimo to jest farář ustanoven zákonem prvním a bezprostředním představeným školy a také v tomto vztahu, jakož i ve vlastnosti katechety jest učitel podřízený jeho poměr větší knězi v záležitosti jasné, vymezen. Nad to jsou to učitelé, od kterých právem máme se očekávati, ano řádati, že jistě výtečnější farní a obecní údové, jakož i následkem svého úřadu a poměru k obci nejenom vedením, nýbrž i příkladem budou působiti, aby těs obec podporovali a udržovali v jejím chování se větší kněžím a duchovním správcům j-ím...“ — „Slánský Občan“ praví, že komentáře k tomuto okružníku netřeba. Kněží přý se jednalo již tehdy o nadvládu nad školou a učitelstvem a každý přý ví, co máme očekávati od klerikální školy. — My tvrdíme, že „Slánský Občan“ okružníku nerozumí, že vůbec nemá ani ponětí, za jakých poměrů a čas byl smíšený okružník vydán. Kdyby byl posněk chápavější, mohl by okružníku biskupské konsistoře vyříditi, že nařizuje pouze to, co předpisoval tehdy platný zákon. I dnes musí učitelé platiti, co jim předpisuje zákon, musí dbáti zemale a okresní školní rady jakož i příkaz školního dozorce, pokud se pohybuji v mezích zákona. Že r. 1834 byly požadavky jiné, než r. 1897 to snad pochopí ten, že r. 1834 byla většina učitelů venkovských nezakončených, že to bývali vysloužilí vojáci, řemeslníci a výměnáci, kteří snali číst a psát a že jen část jich měla tak zvané tříměsíční kursy na praeparandích. Že sa t-ž nespolkne veškeré moudrost tohoto světa, to ví dnes každý šák první latinské, realné nebo měšťanské školy. Učitel s tříměsíčním kursem (bez předcházejícího vzdání na střední škole), který býval tehdy při čtyřtřídních tak zvaných hlavních školách (v menších městech byli jen dvou- až třítřídní školy trivialní), podlébal přirozeně mnohem větší měroze knězi (který byl absolvovaným filosofem a bohoslovcem), nežli nynější učitel, který navštěvoval nižší střední škole a pak čtyřletý ústav učitelský. Dřívější učitel si musil přivydělávati hraním po hospodách, přicházel do různých společností a nemaje lepšího vzdělání a vychování, dopustil se snadno mnohého poklesku, takže přímě mu bylo připomínáno, aby se choval ve společnosti slušně a důstojně, aby v obci předcházel ostatním občanům dobrým příkladem a aby klením, pohorlivým jednáním nepoškozoval dobrou věc. Třebá těs připomenouti, že v Říkeních jsou hospodské pralice na denním pořádku. Horší byli zajisté před 60. lety. Pakli s takovými učiteli porovnáva „Svobodný Občan“ naše vzdělané učitelstvo, pak je jen aráž!

Sociální demokráté a liberálové. Ve Vídni usnuli se liberálové, že v V. okrese (Margareten) budou podporovati socialistického kandidáta. Socialisté budou naopak v III. okrese (Landstrasse) podporovati volba liberála Štastného. — Pokrokařské „Labaké Prouty“ aveřejně socialistům provolávají voličům V. kurie. Pan dr. Štemberka oskanduje socialistickému redaktorovi občanu Štureovi.

Smutný konec reformatora. V turnovském okolí, na Litoměřicku i v Praze známý P. Beránek, který vystoupil z katolické církve, koketoval se socialisty a různými „nejmodernějšími opraváři“, ocitl se tyto dny v blázinci v Dobřanech. Spolušáci exkomunikovaného kněze již dávno říkali, že v blázni P. Beránka není to v pořádku; tentýž se psával „doktorem filozofie“, neboť trpěl slavnomamem. Paureš dlouho již trvalíci duševní choroba propukla nedávno zjevně v atkvělé předstávě, že jest pronásledován. Zda-li jest nemoc nešťastníka vyléčitelná, jest dopad nejasno. Pokrokaři znežívali často projevy — jak nyní každému vidno — choromyslného kněze.

Dar. Důstojný pan farář v Dohaličích Jan Macháček daroval kostelu v Perálcích a Rychm- burku pěknou křížovou cestu barvotisk na plátně přilepený a na rámcích napnutý v ceně 77 sl. t-ých. Budiž mu za to upřímný dík a zaplat P. Bůh!

Isa jako ošidit biskupa udržuje si Hradec přes převahu nad městy těmito. Biskup stavební není tak silný, jak se očekávalo, protože neprovozuje ani v té míře, v které by se stávali mohlo. Vyřazuje jeně nap. biskupa a kněží, s konstitorem, se seminářem a bohosloveckým a bluebonemým ústavem a bude po stavebním ruchu nadobro. A vypíše ještě seminář studentů a se silně gymnasiu tak, že se můžeme o ně obávat. Neset to je práce známá, že do studentického semináře idem pro mravní a hmotné výhody mnozí, kteří by študovali na gymnasiích jiných.

Zit kdosi, jež s lásky k lidu vše obžitoval, jen aby se lidu dostalo pravdy; jež vystupoval proti mravní spouště a proti nevěře, vůdce lidu toho. Lid je miloval, ale vůdce a vůdce lidu, polní nenabízelnou proti tomu stát. Mluvil aš ošitě proti nim s lásky ku pravdě. Co vymysleli? Zabývá prý se politikou a bouří tím národ. Z hlasatele pravdy, z horlivce o mravnost a víru udělali muže národu nebezpečného. Dali se na šoupi. Státal úředník usiloval o právo a spravedlnost. A co lid? — Lid si měl vybrati; buďto svého nejlepšího přítele, hlasatele pravdy anebo člověka spustlého. Soud lidu si vybral si člověka spustlého! Hlasatele pravdy, horlivce o nejvyšší duchovní statky poplitého, v posměch uvedeného za hodného vyvržení ze společnosti lidové vyhlášen z národu vzdělaného. Tak se stalo v hlavním městě opatého druhdy a slavného království. Soud lidu židovského zaslepeného, vzdělaní rozešvaného vybral si Barabáše lotra.

Zdalik pak to prospělo tomu městu? Se zemí srovnáno jest a v rukou císařů barbarů (nevzdělaných) upí po dace.

Možná, že i pro tyto dějepisné pravdy budou mít naši židovsko-freimaurským liberalismem zaslepení protestantsko-pokrokařští „vůdce a osvícovatelé“ lidu jen posměch, a že z měšťanských a rolnických kruhů „svobodomyšlných“ i ti nejlepší jen na nejvíš rameny pokrčí. Ale tolik vidí snad každý, že města, která na místo křesťanství volí si raději radikální liberalismus, toho moderního Barabáše, přicházejí v moc národu císařského. Ty domy a obchody na náměstích měst křesťanských nejlepší jsou toho dokladem.

V Hradci Králové jest biskupský dům posud domem na náměstí vynikajícím. Nyní se před tím domem nechává balákat na potupu biskupova následkem červených plakátů. Možná, že to — poněvadž se o přeložení biskupství z Hradce mluví — nebude dlouho trvat, a bude dům ten palác někomu, kdo Čechem není. Pak to bude lepší!

Pak ale by bylo záhodno, aby se na památku této změny velikými literami na věnou paměť této změny a k rozmožnění alávy osvěty devátého století vyryl nápis: 15. února 1897. A poněvadž křesťanství jest u nás již téměř mrtvé, mohli by na památku nové slavnější doby začíti počítati čas na místo od Kristova narození „od nalezení Heverových plakátů“.

Seš mýšlenky, které jsou nám vnitřní, a díj se jim!

Socialismus — otrokyně židovská.

U nás byli dosud mnozí vysoce vzděláni a vážení mužové nahlédu, že vsmahající se u nás antisemitismus jest příčinou, že židé přebíhají do táborů radikálních, socialistických a anarchistických.

Kdyby byli tyto mužové pilněji se obírali rozvojem politických a sociálních otázek ve své

mužika hraje, tanecůk víří, na jazyku cukrovinky tají — ubohá němčina! Jak mne spatřil Frestíček v ouzlosti, zvolal na mne: „Honzíku, ty seš hloupej — já bych věděl, kterak by ti to šlo lpl!“

„Tak pověz, dík odhodlané.“

„Víš co, ty máš tupý jazyk, musíš si ho poněkud naoštit a obrousit, a dnes právě je k tomu nejlepší příležitost. Před chvílí jsem přijel se seněmi, a v území jsem je odrátil. Zpod jest ocelový ráf, jdi, přiklekní, polož svůj český jazyk na lištu, a uvidíš, že si jazyk obrousí, a ohneš a ponapravíš!“

Kdožby v mládí nevěřil upřímným rádcům. I jdu, chutě před korbou zvrácenou přikleknou a po krátkém vahání náležitě jazyk na ocel přiložím! Vlak coto! Za velikého mrazu zkeřblý ocel jak se patří zachytil povrch tupého jazyka mého — křičím, křičím a neustále jen prvou hlásku české abecedy. A když nikdo nepřispěl ku pomoci, vztáhl jsem pravici, a mocným šklubnutím odtrhnul jsem jazyk od šiny. Kůže ta tam, krev a pal na povrchu, smích bratrův na blízku, pláč a útek k mamince, — vše to stalo se v okamžiku. Bratr dostal co proč — matka potřela jazyk kůže smetanou, a potěšila mne jen abych neplakal, že si budu moci odpoledne peskočiti. „Jen když's hochu nepřišel o celý jazyk — to bys byl němce!“ A tak jsem skutečně ono odpoledne natančil se dost. Ale ani onen ranní brus něho jazyka českého nebyl na škodu; aspoň chybějící mi potom chodily všechny řeči — a zvláště sejtěštější řeč. Víte, jak je brus dobrý!

tech evropských, byli by již dávno uměli nabýti přesvědčení, že moderní antisemitismus ve státech evropských byl srovná tak vyvolán židy, jako byl jimi vyvolán za starověku v Egyptě, Řecku a v Římě. Nejlavnější básníci, politici a řečníci římské: Horatius Flaccus, Ovidius Naso, Cicero atd. byli antisemité, jak se s jejich spisů každý přesvědčí mže.

V novověké době vynikl antisemitismus patrněji teprve pak, když majetek movitý i nemovitý počal třásnou mrazem přecházet v ruce židovské. Za čtyřicetileté vlády židovského liberalismu přešlo v mnohých státech 20—40 procent — tedy téměř polovice veškerého majetku v ruce židovské. Teprve tato smutná skutečnost zpamatovala křesťany, že pomysleli na prostředky obranné proti výbojnému židovstvu. Tak vznikl skoro ve všech státech více méně sjevný antisemitismus.

Tento ostatně nezabíhal židy do tábora socialistického, naopak — socialistický tábor nově utvořili šedé Lassalle, Marx a Engels.

Socialní demokracie jest zkrátka řečeno židovským křesťem — tak naposť již roku 1878 bezbožec dr. Dühring.

Kamkoli se podíváme v Evropě, všude najdeme v čele sociální demokracie židy.

Na sjездеch německé sociální demokracie vedou hlavní slovo milionář žid Singer, milionář žid Arons — první přítel, druhý seč mnohonásobného milionáře žida Bleichrödera, dále židovští redaktori berlinské „Vorwärts“ Quark a Braun, pak židovští redaktori socialistických časopisů v Lipsku, Drážďanech, Mnichově, ve Frankfurtě atd. „občané“ Schönlack, Städtgen, Gradnauer, Goldstein, Kohn, Schippel.

Ve Francii vedou červenou armádu židi Lafargue, Guesde, Vaillant, v Anglii žid Aveling, v severní Americe žid Kohn, v Belgii žid Anseele, v Itálii žid Barsilai, ve Španělsku žid Iglesias, v Uhrách žid Silberberg, v Haliči žid Daszynski a Mendelsohn, v Rakousku žid Adler, Ellenbogen, Ingwer, Beer, Verkauf, Brod, Ornstein, Austerlitz, Pollatschek, Reichenfeld, Ehrenkraut, Jacobi a Jettelelele.

V Čechách mnozí poslanci svobodomyšlní podporovali socialismus, podporovali též židy. Občan Spindler udržel se na př. v Roudnici na křesle purkmistrovském pouze pomocí židů a občan Mdr. Engel nejen že přítomností svou významoval schůze socialistické, ale prohlásil také za velikou výmoženost, že strana svobodomyšlná získala židy českému národu.

Jak je získala, ukázalo se nejlépe v posledních dnech. Ve spolku českých židů v Praze přimlouval se žid Ornstein s jinými ještě souvěrci pro spolek židů se socialisty v Hořicích, v Nymburce, v Kutné Hoře a v celé řadě jiných měst volili židé se socialisty, v Náchodě, v Červeném Kostelci, v Králové Hradci židé a socialisté zřejmě se buntají. V Benešově, v hlavním působišti pana poslance Engla, židé s rabinem účastnili se socialistické schůze „na sladovně“ kde zutivě útočilo se proti křesťanství. Pilát i Herodes si leželi v náručí. Židé bez vlastní jazyka a internacionalisté úplně se podporovali nejen v Benešově, Soběslavi, Strakonici, Horažďovicích, v Karlových Varech, v Teplicích, ale též v celém našem širném Polabí.

Útoky židů a socialistů proti katolíkům a mráčky na církve budou mít v zápětí probuzení katolíků. Heslo: křesťan ke křesťanu — rozlehně se v dosud nábožensky netečných obcích a za letá doděláme se v národě našem křesťanské lidové strany, které dosud není. Počátky jsou ovšem těžké, neboť dosud nemá křesťanská lidová strana žádnou po všech okresech a obcích českých rozvětvenou organizaci, nemá také dosud vysokoleňných organizátorů a v životě veřejném vícestranné a prakticky osvědčených vůdců.

Avšak každý počátek jest těžký. Tlak budí protitlak, organizace organizaci. Jsme pevně přesvědčeni, že v příští organizaci křesťanské lidové strany budou se nalézati nejen všichni konservativci, ale též většina nynější strany svobodomyšlné, která sice teď plave s tak svaným svobodomyšlným proudem, která však v jádru svém jest konservativní, katolická, jak bývali v jádru svém zbožní naši předkové, nehledě k nečetným výjimečným epizodám, které skončily pro masy českého lidu vždy nešťastně.

Kdo je dobrým Čechem a rozeným katolíkem, bude dříve nebo později donucen poměry, aby v táboře konservativním hledal pro národ spásu a nápravu.

Názvy staročech a mladočech, znamenající v posledních 30 letech rozštěpení českého národa, vynalezl žid David Kuh. Židovští novináři a německá strana liberální živila rozpor v stranách českých, císařský liberalismus, štěpovaný na zdravý kmen český, zplodil u nás frakce radikální, falešný demokraticismus zplodil sociální demokracii, falešný radikalismus zplodil omladinu a frakce pokrokařské.

Kam by další šíření neslovanské liberality vedlo, že nikoli k utvoření českého státu, ale k jeho zničení a ku

zháze českého národa a k pohlcení jeho v moři německém, a tom i ty největší straníky mále přesvědčiti doznání generálního rakouských sociálních demokratů, dr. Adlera, které byl učinil se schůzí voličů plzeňských.

Svobodomyšlný „Plzeňský Obzor“ praví že to byla zajímavá společnost, která se dostavila do sálu v hotelu Valdekové. Na sedadlech rostahovala se židovská společnost a ostatní sál byl naplněn čelasy socialistického spolku „Pokroku“. Dr. Adler dovolával se přátelství dělníků českých i židovských kapitalistů ve schůzi přítomných, poněvadž prý buržoazie, t. j. majetné třídy křesťanského obyvatelstva, jest obou stejný nepřítel.

Žid dr. Adler mluvil jen německy, ač většina posluchačů byli Čechové rodem a dokazoval, že sociální demokraté německo nepožkozují, oni prý chtějí německý národ teprve zříditi.

Nejhezčí kompliment učinil Adler českým dělníkům, zároveň pak prozradil, pro koho vlastně s řad našich dělníků lidu pracují ti, již připejají se k řadům sociálně demokratickým. Právě totiž, že sociální demokraté německé věci nejvíce prospívají tím, že k sobě české dělníky posvedají. Český dělník je dle výroku náčelníka rakouské sociální demokracie nižší tvor, člověk práce mnohem podřízenější a horší jakosti než dělník německý. Vlak nejen to: Dr. Adler dosvědčil, že šířením se sociální demokracie v lidu českém pracují sociální demokraté na prospěch a v zájmu německém!

Čestí dělníci v Plzni neprotestovali proti tomu, když žid dr. Adler Němcům a židům darem přinášel české sociálně demokratické dělníky. Toč důkazem, že socialisté čeští se židům vědomky zaprodali, že se stali jejich otroky.

V Králové Hradci ptiznal se v sokolovně od židovských socialistů podporovaný agitátor Svěcený, že židé jsou přáteli lidu a zvláště prý podatelní přátelé českého národa dr. Adler. Občan Svěcený zastával se židů proti křesťanům pravě, že na jednoho zlodějského žida přijde pět zlodějských křesťanů. V Klatovech prohlásil dokonce občan Vrátný, že by raději polbil židovi podpatky, než biskupovi ruku.

Podpatky líbají otroci, kdežto ruce rodičů, starců, příbuzných a rádců a arcipastýřů duchovních líbají zdárné děti.

Mezi tyto zdárné děti českého národa sociální demokraté nepatří. A k lidem takovým, že se mají přidati čeští živnostníci a rolníci?

Proč?

Politický přehled.

Z českého sněmu. Konečně se po celoměsíčním mlčení provedlo také něco praktického. Zákon o výjmutí železničních úpisů zemské banky království českého ze zemských, okresních a obecních přírážek vyřizen bez odkázání komisi v druhém a konečném čtení. Posl. Vojáček navrhol zamítnutí zákona, zůstal však osamocen. Žádosti o změně zákona stran kontribučenských fondů, o změně stavebního řádu a o zachování židovského hřbitova odkázány znovu zemskému výboru.

Volby ve Slesku. Čestí a polští důvěrníci kandidují za venkovské obce na Opavsku Karla svobodného pana z Rolsberku, velkostatkáře a starostu v Litultovicích, na Těšínsku profesora monsignora Ignace Swięzyho. V V. kurii kandidují na Opavsku dp. šarátě v Mikulovicích Ignace Thienela a na Těšínsku Jiřího Ciencau, rolníka a zemského poslance v Mikulovicích.

Ústaváci velkostatkáři z Čech konali v neděli v Praze v paláci knížete Rohana poradů, aby se uradili o nastávajících volbách do říšské rady. Dr. Bärreither podal jim zprávu o situaci, načež schváleno jím navržené volební provolání, které prohlašuje, že ústaváci velkostatkáři odmítají wszelké snahy o změnu státoprávních poměrů mocnářství, že chtějí hájiti a doplniti ústavu a že budou brániti oprávněné postavení, jakož i všechny kulturní snahy německé. Ústaváci velkostatkáři budou se opíratí také příště o německou stranu liberální.

Na Krétě odehrává koncert evropský pověstnou evropskou svornost. V sobotu oznámili admirálové lodstva německého, rakouského, ruského, francouzského a anglického velitelé řeckého vojska, plukovníku Vassovi, aby nopoštoval útočné k hlavnímu městu Kaneji, ale aby zůstal v postavení obranném, jinak že velmoci zakročí. V neděli však postupovali krétské povstalci útočné ku vsi Akrotiri a turecké pevnostce Haleppé východně od Kaneje. Tu začali Angličané, Němci, Rusové a Rakoušané s lodí na Řečy stílet. Za čtvrt hodiny vypálili asi 70 ostrých ran. Francouzi a Italové se bombardování řeckých postavení nesúčastnili, jejich lodí prý byly od návrát Krétany a Řečy obsazených příliš vzdáleny. Povstalcí neutrpěli mnoho škod a řecký prapor po

nastavil střelby veselo vřel v českém táboře Evropské vojně se šťastně zabránit všeobecné válce mezi Turky a Řeky. Tureckému vojsku brání přístup na Kréta, řeckému vojsku káseu opustit Kréta, neboť, aby zabránili porušení mezinárodního práva se strany Řeků, nechťají jim Kréta ponechat, nýbrž tato má dostati samosprávu, aby Turecko aspoň na papíře zůstalo její suverénním pásem. Sultán prý již Krétu úplnou samosprávu přiznal. Krétanům to může býti konečně jedno. Do drápů tureckých se více nedostanou.

O vojenských dodávkách v Německu pravil tyto dny poslanec křesťanské sociální strany v Německu: Dodávky masa pro vojenské posádky a pro továrny na konzervování masa zadávají se velkým, takže jen velcí podnikatelé se jich mohou účastniti. Tak dostal dodávky pro továrnu na konzervy jistý Isaak, který není vybaveným řezníkem, nýbrž dobytčím handlířem. Dobytek by se měl přece prostřednictvím rolnických komor (spolků nucených) kupovati přímo od rolníků. V Bavorsku nabyli dobrých zkušeností nakupováním dobytka od rolnických společenstev. Hře jsme na tom, v severním Německu. V četných případech překupníci, nejvíce židovští státní správu šidí a podvádějí dodáváním špatného zboží a zkažených medikamentů. Generálmajor Gumminger pravil, že vojenská správa ve Špandavě začala kupovat krmný dobytek, aby rolníkům umožnila účastit se vojenských dodávek. Stát však jim přiznal pouze průměrné ceny všech vojenských dodávek, takže rolníci utrpěli ztrátu. Mimo to se musí dodávatelé zavázati, že vezmou zpět každý kus dobytka, i poražený již, pak-li se neurná za úplně zdravý. Též musí vzíti pasnohty, hlavy a droby. Tak těžké závazky jednotliví rolníci a menší společenstva na sebe vzíti nemohou a tak prý nezbyvá než zadávati veškeré dodávky velkodávatelům. Pokud se ceny masa týká, nelze prý jinak si počínati, než zadati dodávky nejméně podávajícímu. Na to pravil poslanec šl. Lingens: Jak ale při tom může stát dobře pochodit, když vojáci si nakupují, že dostávají špatné maso a nezdavé konzervy? Myslím, že by rolníci pro své syny dodávali zdravější maso než-li internacionální židovští handlíři!

Evropský kongres. Francouzské listy sdělují, že Anglie avolati hodlá evropský kongres k rozšíření nynějších mezinárodních otázek.

Srbský král Alexander pojede do Sofie navštívit bulharského knížete. Snad se s ním poradí o akci proti Turecku.

Z Řecka dochází zpráva, že král Jiří odstoupí ve prospěch následovníka korunního prince Konstantina, bude-li nucen podrobiti se vůli velmočí.

Zvěsti z východních Čech.

V chrámu Páně Panny Marie v Hradci Králové koná se příští neděli (28. února), v pondělí a úterý 40. hod. pobožnost k uctění Nejevětší Svátosti oltářní. Výstava Velebné Svátosti trvá po tyto tři dny od 7 hod. ráno až do 5. večer, kdy ukončí se sv. požehnáním. Pořad má sv. v neděli zhatává tentýž, jako o nedělích jiných, v pondělí však a v úterý budou obětovány máe sv. od 6. hod. do 10. hod., tak že tyto 2 dny máe sv. o 11 hod. v katedrále nebude. — V úterý ve 4 hod. odpol. na ukončení výstavy Velebné Svátosti bude míti Jeho Milost ndp. biskup slavnostní kázání.

Vyznamenání. Bývalý předseda poslanecké sněmovny baron Chlumecký obdržel od císaře vlastnoruční děkovný list a velkokříž Leopoldova řádu v brillantech a náměstkové předsedy Dr. Kathrein a rytíř Abrahamovič komandérský kříž řádu Leopoldova.

Jednota katolických učitelů, o jejíž založení se jedná, páli velice „Národní Listy“ a vůbec časopisy mladočeské a pokrokářské. To se rozumí, že zatahují opět nejdůstojnějšího pana biskupa do štváckého přediva, vykládajíce ve svém smyslu „Návrh stanov Jednoty katolických učitelů v království českém“. Nejvíce je asi mrzí odstavec stanov katolických učitelů ve Vorarberku, že katolický učitel nesmí náležeti žádnému liberálnímu, sednářskému, vědec protikatskému neb protirakouskému spolku a pak že nesmí držeti a podporovati žádných časopisů, o nichž jest jisto, že redigovány jsou nepřáteli katolické víry. Politika abonentů jde u „Národních Listů“ nade všecko, ji obětují nejen zájmy národa, ale třeba i prospěch vlastní strany. Proti spolku katolických učitelů vyhodily „N. L.“ jakožto hlavní trumf tvrzení, že se tu jedná vlastně jen o podružný spolek německé centrální družiny katolických učitelů ve Vídni, neboť prý „každý člen toho spolku jest zároveň členem družiny katolických učitelů Rakouska (katholischer Lehrerbund für Österreich)“. Aby se „N. L.“ vlastních strašáků přístě neděsily, tak jim připomínáme, že je to pouze „návrh stanov“ a překlad německých stanov učitelů katolických ve Vorarberku, z něhož si katolíci učitelé v Čechách mohou vybrati, co sami umají za vhodné, posměná a doplní tedy „návrh“ dle smyslových a národních potřeb. U českých učitelů samozřejmě se rozumí, že jako část českého

národa upravit si stanovky dle svého národního programu a že v ulici stáby vystoupí jen s učitelé českými na Moravě a ve Slezsku — tedy v zemích koruny české a že tedy tvrdí Jednoty kat. učitelů pro království české nebude sdílejí na tvrdí neb rozepíjí se druzím rakouském (kat. Lehrerbund für Österreich). — Učitelé čeští po našem náhledu mají sami tolik rozumu, že dovedou jednati samostatně a český i bez monsterování „Národních Listů“.

Pan Jos. St. Hevera si patrně myslí, že dravé čelo jest lepší než populární dohr a proto se dělá nevinným jako lili. O čistotě svého svědomí rozhoduje prý on sám a „proto, prostě nábhý klerikálních pasic čistoty a mravnosti jednou pro vždy odmítá.“ Naučil prý se již plivati po lých, kdož akcentují svoji fyzickou vyspělost, aby zakryli svou duševní necitu a domnělu se jich účelům jen trpce uměl. „Aho, jsem hravým a avlaště tam, kde hrdeci svou akcentují charakter“ — tak volá patheticky pokřiká pan Hevera. K tomu připomínáme: plivati tak hodně „aristokraticky pokrokové“ te dovede v době „moderny“ každý pražský pepík, počínaje od Pankráce a Nuslí až po Bubny a Holešovice, aho te dovede každý mlíčník v nejposlednější vesnici. Mluvíti však poctivě rým pravdu, to nedovede každý pokrokový redaktor. My konstatovali, a s námi to učinily „Katolické Listy; Hlas Národa a Národní Listy,“ že redaktor pan Hevera před pražskou porotou se vykrucoval a vymlouval, že prý byl mystifikován, že nedokázal ani jediné špatnosti, kterými Jeho Milost nejdůstojnějšího pana biskupa Brynycha v novinách pokárel, my konstatovali, že pan redaktor Hevera mluvil vědomou nepravdu, že tedy lhal, že mluvil sprostě o katolickém duchovenstvu při o úkonech církevních. Opakujeme, že to konstatovaly také „Národní Listy“, že to konstatoval též státní návladní. A po těchto událostech, které by člověka snáhlého hanbu a stud sdrtily, odvažuje se pan Jos. St. Hevera ve veřejném prohlášení říci — aniž by se zacervenal: „Aho, jsem hravým a avlaště tam, kde hrdeci svou akcentují charakter.“ To se odvažuje pan Hevera, ex — katolík a nyní evangelík, říci po událostech na svatbě p. Rudolfa Janašeho ve Velké Bělči, kde byl pokřiká pan Hevera velmi smutným hrdinou a kde mu svaště pan Horák z Černilova a jiní evangelíci nyní její jeho soudorouci vlastnoručně ukázali, jaký má pan Jos. St. Hevera vlastně charakter!

Klerikální umravněnost a Hlas z Siona. Organ dvojctihodných pánu s nedostatkem látky plete se do klerikální umravněnosti, obírá se krabátlou affairou, připléhá do toho nemotorně „Obnova“, ligisty a Harun al Rašida. Pan redaktor Kučera uveřejnil správy o krabátlách pana Dr. Baxy v listě jiném, když „Obnova“ ještě neexistovala. „Obnově“ není tedy také nic do jeho odvolání, které v časopise jiném uveřejnil. „Obnova“ se zmínila jen o tom, co se odehrálo před soudem. Affairu krabátlou ponecháme ostatně kompetentním kruhům ke konečnému rozhodnutí, pražskému c. k. soudu a státnímu návladnímu. Harun al Rašid, který byl moudrým soudcem a vladařem, byl by také tak udělal. Harun al Rašid byl umravněný, pravdymilový, jak věřil, tak také spravedlivě jednal. Mezi Harun al Rašidem a hlavním spolupracovníkem „Hlas z Siona“ jest ale veliký rozdíl. Tento o umravněnosti jen píše, ale umravněná, spravedlivě, moudře, poctivě a správně nejedná, neboť „Obnova“ bývá často nucena jeho prohané péro klepnout přes prsty.

Spáčekové již přiletěli. Ve čtvrtek časně ráno přiletělo do Králové Hradce hejno špačků, kteří veselé štbetajíce snesli se na stromy v zahrádce u divadla. Množství diváků se zálibou pozorovalo veselý rej poslá jara.

Jak neochvějně a nepoddajně budou poslanci hájit rolníky proti konkurenci uherské, o tom si musí rolníci učinit úsudek nikoli dle řečí a volebních provolání strany mladočeské, ale dle její skutků. Rolníkům je známo, s jakými nadějemi a s jakým nadšením uvítal český lid plamenou řeč dr. Fořta proti nespravedlivému nás Čechy poškozujícímu vyrovnání s Uhry. V resoluci sněmem přijaté požádána byla vídeňská vláda, aby obchodní a celní smlouvu s Uhrami vypověděla. Ačkoli četní evobodomyslní poslanci žádali pouze osobní unii, a celní řašky proti obilí, mrauce, slaninám, sádla, bagounům a rohatým študentům uherským, zkrátli brzy duktoři mladočeské strany tak, že do kvotového výboru a do delegací neodvážili se volit věci znalého a rázného dra. Fořta a že zvolili místo něho krotkého a do celna obchodní politiky nezasvěceného statkáře pana Hofmana Janda, jehož odborných znalostí se Maďaři věru báti nemusí. Dr. Fořt byl uražen právem a vzal se proto mandátu. Čeští delegáti místo potírali Maďarů raději jim nadcházeli. Vždyť měli jistě zkušené znalce maďaronství a proto také „N. L.“ kde mohli, hodily klackem po nemaďarských národech v Uhrách a jejich hlavní protěstant šel Maďarům na milleniovou výstavu sekat komplimenty. Čeští voličové však jednání toto odsuzovali a důvěrníci městské volební skupiny Kolín, Poděbrady, Černý Kostelec, Jilová, Benešov, Český Brod, Sadská, Nymburk žádali proto, aby jim byl postaven za kandidáta sekretář pražské obchodní komory, pan dr. Fořt. Dr. Formánek z Kouřimi, redaktor Miškovský z Č.

Brodu a p. Buják z Kolína oznámili přími voličů výkonnému výboru úhyn evobodomyslně. Tuto se ale baji Maďarů a proto nastříli předsedu pražské obchodní komory Mládkého podnikce Vohánku, který jako představený dr. Fořtovi kandidaturu sákal. Ostatně prý většina členů obchodní komory pražské neseouhlasí s názory poslance dr. Fořta v příčině vyrovnání s Uhry, zamítají nepřátelské stanovisko, že on proti Uhrám saulal. — Tak vida, jak rozdílné jsou ality a skutky evobodomyslných poslanců! Pan Vohanka má ostatně v Badapešti velkoobchod a nesmí si to s Maďary pokazit. Pan ministrprezident hrabě Bada ni a princ Bedřich Schwarzenberg nystějí vůči mladočeských pánu poslanců, si rozhodných mužů a kroků proti Maďarům nepřejí a proto budme teď jen hodné tiché, až nás někdo nenaslyší, — tak pořádně státníci, vždyť dle pana dr. Herolda situace není dosud jasna a vše se může pro nás buď k lepšmu nebo horšimu obrátit. Za poselních šest let se nám vedlo moc miserně, dlibovně sdrášení obilí, odstranění a zmenšení vojska a daní nenavstalo, neopak stát už začal opět dělat dluhy — zatím jen 50 milionů — státní výdaje, které r. 1890 obnášely 546 milionů, stouply letos na 742 milionů. Jeli-kož stát potřebuje ještě 50 milionů na dle a 20 milionů na pušky, dotáhneme to snad ještě letos na 800 milionů. Páni poslanci nám mimo to vymohou zvýšení daní a piva, cukru a kofalky, snad se zavde také 15ti milioevá daň na sirky a proto voličové téžte se, když nemůžete jinak, alespoň s pam „Nár. Listů“ na staročeské punktatory a klerikály, kteří dovedli zmírnit pozemkovou daň o 37 milionů, kteří vymohli různé úlevy poplatkové, kteří snahli odstranit státní schodky, z nichž Rothschildové a páni buršanti tak rychle zbohatili!

„Hlas z Siona“ respektive jejich hlavní spolupracovník vtipného semínka patrně si nekoupili a u Kniggeho se společenské slušnosti asi také neučili. S ukrutnou radostí citují v posledním čísle, jak pan Brynych čestného občanství nabyl ale hned zase — posbyl. Kdyby „Hlas z Siona“ netkal beran do hlavy, ale radil jim muž moudrý, tedy by jistě nebyly uveřejnily neomyšl, že by byl mohl okresní výbor v Novém Bydžově právem žádati „aby ndp. biskup diplom neoprávněného občanství vrátil,“ neboť ctihodný občan z Kosojedek v čele se svým váženým starostou panem Prášilem dle práva jim příslušného a vlastního přesvědčení udělili Jeho Biskupské Milosti čestné občanství a na usnesení svém také trvají. Pan starosta Prášil a obecní výbor z Kosojedek jednali dle práva a zákona a semský výbor bez ohledu na choutky radikálních pokrokařů musil by v jejich prosbách rozhodnutí proti okresnímu výboru. Člověk vzdělaný a práva znalý věc tuto zná; pouze nechápavý a beranem trknutý jí chápáti nedovede. Počítají-li se k takovéto specialitě „Hlas z Siona“, ničeho proti tomu nenamítáme a pak-li v beranní své obmecenosti otírají se současně o „studené bratry,“ tedy jim tyto s křesťanské lásky přejí jen hodné studený obkladek, aby podruhé tak fantastické neomyšly nepsaly. Radíme ostatně „Hlas z Siona“ aby si přečetly v dnešním čísle dopis z Kosojedek. Poznají z něho, že jejich radost byla předčasná. Pak-li dvojctihodní páni počestným dělníkům a živnostníkům spílají „studených bratrů“, tedy tím jen ukazují na jak nízké a sprosté úrovni se nacházejí. Taci gentlemani poctivé dělníky ani urasiti nemohou.

Z Kosojedek. Radikálové Bydžovští si postavili „Stráž“ — od venkování též „Silboch“ zvanou — aby obsírala celé okolí a do zbraně volala hned proti každému, kdo by se jí málo pokrokařským býti mohl. Musí však tento silboch radikálů míti v sobě příliš mnoho té radikální krve, an téměř na potkání po každém pokojném občanu svými zápachujícími patronami střílí. Tak s radikální hrdiností učinil před nedávnem výpad na starostu a obecní výbor Kosojedek proto, že před rokem nejd. biskupa jmenovali svým čestným občanem. To bylo svaště proti myslí jistému občanu kosojedskému, který ve své smělé domýšlivosti svými rodáky a spolubčany jako nevědomci pohrdl a do města se odstěhoval, aby jak pravil, vyhledal si tam společnost sobě přiměřenou a našel ji mezi radikály. Ti chopili se hned svého nadějněho kandidáta a nabrkli ho tak, že nyní, když se v něm po roce ta radikálnost rozležela, podal k okresnímu výboru stížnost na starostu a obecní výbor z Kosojedek, jak mohli bez jeho svolení jmenovat ndp. biskupa čestným občanem. Ovšem ohromná to opáčilost, kterou radikální vystěhovalce malokosojedský trpěti nesměl, neměl-li stratiť na reputaci mezi radikály a posbytí naděje na šarži — neboť měl se prý stát jejich hláskou troubou; — on radikál měl by nasývat katolického biskupa svým spolubčanem? Ne — to trpěti nesměl, a byť by se proto měl stát i kacířem, jak Stráž dí! I začal bubnovat, Silboch volal do zbraně a „Stráž“ spolehajíc se na své patrony v okr. zástupitelství slátala jízlivou nepravou správu o zrušení čestného občanství. Zatím obecní zástupitelstvo v Kosojedkách ohradilo se jako jeden muž proti nepravému nařknutí se strany vystěhovalce radikála se slavným projednáním své účty a vděčnosti k nejdůstojnějšímu vrahinnu Pa-stýři svému, že čestné občanství jejich přijal. Za to však radikální patronové „Stráže“ v okr. zástupitelství, kteří o svršení starosty a výboru kosojedského tak úsilovně se přičiňovali, udělali sami kotrmalec a padli. Nabydou alespoň času, přemýšlet o výhodnějších kšeftu, když se jim lonský obchod s klikami a letními dohasování staveniště nepodařilo. A „Silboch“? — Ten škrábe se za ušima, ohlížeje se mr-

zast, na koho by spát svou hrubou stělnou vyhrtil; teď čteš jeho přeborní — teď oběh „Stráž“. A ty uráží svého náboženství, svého vrchního Páně a celé sv. Církev dá ti platit 12 kr. za článo. To k tomu „Vašek voják“ nabízel své stělny laciněji: za čtvrtáček nadal kde komu; a stělna taká druhdy na stráž!

Baron Ferdinand z Hildprandů, o něm bylo dosud známo, že rozumí koňům, peřím a hrochům, pustil se v neděli v Blatné také do politiky. Spejpl se patrně s pokrokovým Kalinou a proto mluvil proti kandidatuře dr. Heczkého. Teď se rozumí, že s panem baronem mluvil vlastně jeho direktor pan Jaroslav Martinovský, který své nepřátelství proti klerikálům již v loňském dal průchod na schůzi českých vělečů v Protivíně, když vdp přever Major navrhl zaslat pozdravný telegram k významné llt. slavnosti družstva „Vlasti“.

Pesek jara. Z Blatna přišel nám jeden rolník již 14. února prvního posla jara, dobře vyvinutou babočku páví oko, která veselo po pokoji poletovala. Poslévám jsme od té doby obdařeni byli již druhým podobným motylem, tedy las domáci, až dostaneme třetí exemplář, že usmje se na nás opět jarní slunko slatě, které s novými nadějemi uvrtají naši rolníci, jenž by už opravdu potřebovali šat slatonošné.

Z Mladobova. Sv. missie konati se budou ve farním chrámu Páně v Mladobově od 3. do 10. března t. j. od popelní středě počínaje po oam dní po sobě jdoucích.

Změna branného zákona. Zemědělská komise sněmu království českého předložila sněmu návrhy ohledně změn branného zákona. Komise navrhuje, aby sněm požádal vládu za změnu §§ 83, 84 a 41. a aby již v tomto roce nováčkové byli povoláni do zbraně v měsíci listopadu a nikoli v měsíci říjnu jako dosud, kdy rolníci mají ještě mnoho polní práce.

Nač sbírají socialisté peníze? „Červení bratři“ ukrutně suří proti všem měšťákům a rolníkům, kteří mají ještě nějaký majetek a nemohou také přijít na jeáno úředníkům, kteří to přivedli na tři hvězdičky nebo na slatý límec, což znamená plat od 1200 sl. výše. — V praxi usazují socialisté za své druhy a vádce milionáře a tačas placené socialistické byrokraty a volební kortěže. V nynější volební kampani dostávali socialističtí „fečníci“ 15 a více slatých za své neuvrvalosti, které proti majetným a vzdělaným třídám pronasli; hlavní klakéři a pořadatelé výtržností při volebních schůzích dostávali za svou dvou a třihodinovou práci několik slatých dětí a ti obyčejní křikloani dostávali za svůj řev a ráms trochu lidové rasoviny, aby dostali proti nenáviděné buržoazii bodné kuráže. Socialistické, dobře organizované agitace stojí obrovské peníze a musí je platit ponajvíce ti nejchudší dělníci, kteří si musí utrhnout často potřebné sousto od huby. Někoum tu tlačovka přídá bursovní žid s mnohaletcového výdělkem, který za křesťanského rolníka, řemeslníka a malobchodníka byl vydfel. Socialistické plátky drží za to nad buržoazní špekulanty svou ochrannou rukou a mlčí, i když jejich vlastní bratry nekřesťanský odídl. „Fränkisches Arbeiterblatt“ vycházející ve Furtu u Norimberka přináší zvláštní článek o přijmech a vydáních socialistických demokratů v Německu a to na základě spolehlivých dat. Každý socialistický demokrat musí přj mima rozličné jiné sbírky, předplatné na listy své strany a podobná vydání odváděti „k účelům strany“ týdně určitá procenta ze své mzdy, obyčejně tři procenta, někde i více. Tím způsobem sebere se na deset milionů marek ročně! — Na a nač se peníze tyto vydají? „Frank. Arbeiterblatt“ udává vydání takto: 50 vůle I třídy a 10.000 marek = 500.000 m., 300 vůle II. třídy a 5000 m. = 1.500.000 m., 500 agitatorů a 8000 m. = 1.500.000 m., socialistodem poslancům = 120.000 m., agitace v 350 volebních okresech a 10.000 = 3.500.000 m., podpory socialistodem. listům = 1.800.000 m. Sama = 9.000.000 m. Jeden milion sbývá k dispozici k lepfedvílaným vydáním. Tedy deset milionů marek ročně vydá se ex offio na rozeštvání lidu s těchto desíti milionů peněz dělnických jest dobře živo celé hejno křikloanz a mláhuab, kteří místo poctivé práce učinili štvaní svým řemeslem, kdešto chudšasové s dělnické třídy nedostanou s toho ani jedičého feníka. Sociální demokratismus stal se dnes jistým lidem výnosnou živností.

„Stráž na Cidlině“ láteří svým způsobem na klerikály, kterým vyčítá též poněmčovní Čech. Její kulturní historik patrně neví, že nejvíce se zmohla v Čechách germanizace za doby utrakvistické šlechtty. Zapomíná, že již r. 1816, tedy tři léta před bitvou bělohorskou musil býti vydán zákon na ochranu jasyka českého, zapomíná, že potomní símáí král Bedřich Falcký a jeho choť nesnali slova českého a Čechům se smáli. A takového bílce, kterému byla honba na sajíce milejší než-li celý národ český, svolili si „nejvlastenečtější stavové, mudečníci bělohorskí“ za českého krále, Strz, zapomíná, že titěš lidé spojovali se s největšími odpůrci českého národa, se Saalky, Braniborci i Švédy. Na to vlastenectví a nezistnost pobělohorských mučeníků posvítíme si ostatně v době nejbližší, na základě účtů a fakt soudně zjištěných. Aby Stráž na Cidlině mohla tupit české katolíky, sahá až k protestantům, Anglicanovi Bucklemu, který jako politický, národní a náboženský odpůrce Španělů nenalezi na těchto ovšem mnohé dobrého. Ostatně, co mohou katolíci za španělské neschopné krále a politiky? Což neledovali tito vlastní své cíle a sestavili se velmi často proti papežské stolici a proti vlastnímu duchovenstvu? Každá doba musí se ostatně měřiti spravedlivě měřítkem své doby. Byli snad v jednotlivých dobách protestantští Anglicané, Němci a Skandinávci lepší a snášenlivější? Známo s

čím, že krajane Buckleho s chladnou krví oloupili katolické Irčany o posazky a movitý majetek, že je zahnali do ohrad a tam je hromadně potřešili jako psy. Počínají si dnes Anglicané v jižní Africe a v Indii lépe? Černochoy i bošty střelají jako divou svét, ubohé Hindy vyasávají do krve a nechávají je na pospas hladu a moru. Tak nelidáky katolíci Španělsko nikdy nebyli, oni domáci obyvatelste chladnokrevně nepobili, ale spíše se s ním asimilovali a povznášeli k sobě. Jsem snad dnes pokrokoví Švédové a Norové ke katolíkům snášenlivější? Ti podnes nepřipustí katolíky k veřejným úřadům a katolické vysáání netěší se v zemích protestantských té svobodě, jako protestantství v zemích katolických. Svým článkem „klerikalismus“ dokázala „Stráž na Cidlině“ opět, že loyálně, spravedlivě, objektivně vůbec kritizovat nedovede, že jí k tomu schází věcná znalost, poctivost a pravdomluvnost. Její patroni nejsou povolání mravokárci a kritiky a tvrzení jejich, že volební okres novobydšavský naučíní si politickou hanbu volbou klerikála, nepovažujeme ani tak za urážku katolíků, jako za chlapeckou naivnost a hloupost pokrokových vědců. Rozumní a věcné rozvase a přístupní mušové soudí jinak, než-li byššovský pan Pavelka, Tichý a Zvěřina. Tak pravil nedávno rodák od nedalekých Hořic, nový starosta královského hlavního města Prahy k deputaci duchovenstva, která se mu představila: „Uznávám důležitý úkol váš a velíké zásluhy jak v ohledu národním tak i sociálním.“ A též o náboženském vychování ve škole mluvil sympaticky. Slova tato zajisté též a k úsilovnější činnosti povzbuzují, avšak proto, že vyšla z úst — dra Podlipného. Druhý pak důkaz oprávněnosti nového hnutí podává nám v posledním čísle list vědecký: „Naše doba“ — o níž majisté nelze říci, že by byla klerikální. Též nás to, že aspoň klidně a věcně takto věc posuzuje orgán prof. Masaryka: „Ještě do nedávna v kruzích t. sv. vadělaných (a dnes do kruhů těch hláš se již kde kdo) o náboženství se nemyslelo; otázky náboženské pro člověka intelligentního a pokrokového prý není, otáška je rozřešena, dávno rozřešena — tak se říkalo. Dnes o věci počíná se mluvit jinak. počíná se uvažovat, má-li náboženství v naší společnosti platnost skutečně jen historicky dochovanou, přechodní, nebo je-li trvání jeho také oprávněné věcně. Obecné mínění (t. sv. vadělaných kruhů) bývalo, že náboženství podleho moderní filosofii a vědě; moderní filosofie a věda mají prý však jiné starosti než náboženství — otázky politické, sociální, národnostní — ale co chcete s náboženstvím? A tou měrou, kterou filosofie a věda sdály se být moderními, tou měrou náboženství stávalo se lidu nětím nemoderním, zastaralým předitkem. Ještě tak pro děti a pro ženy — pro baby. Vědycky jsem nemohl pochopiti, jak se toto mínění mohlo tak rozšířit. Neboť opak je pravda. Filosofie a věda nejsou protináboženské. Podívejte se přece do dějin filosofie a uvidíte, že největší myslitelé nebyli proti náboženství, nýbrž pro. — Náboženství jest podstatným obsahem duchovního života člověka, k ástí je potřebné jako vzduch, právě proto ho mnozí ani nepozorují jako nepozorují vzduchu a neví si jeho výživnosti. . . . Moderní nevěrci hodlají poraziti organizaci církevní, ale zapomínají, že v každé věce jest akademicky vzdělaný duchovní, a že celé to těleso církevní úsilné pracuje. Dnes již pozitivní církev samy účastní se obecného ruchu, náboženský život se sílí, církev podjímají se otásek sociálních a jejich zástapcové sestupují se svých oláťů v arénu politikou; jedná se o sloučení církve se stápní a východní církvi, jedna svými nejlepšími hlavami bojuje proti církvim druhým.“ Jak titěrným nám připadá proti těmto slovním snahám lidiček, kteří kněze ze všeliké veřejné činnosti vylučují a odkazují na kostel, nadávající kněžím horlivých klerikálů, tmářů a spatečníků, nebo prohaných agitátorů; klade-li však někdo otásku, pod jaký prapor se postaviti máme, tuť odpověď snadná: „Pod prapor lásky k vlasti, jakož i k víře, v níž jsme se zrodili, a v níž jsme vychováni byli, a která nyní napadená jest zjevnými útoky i tajnými úklady ze všech stran, ač náleží k ní přes 90 proc. obyvatelů národa českého. Tu víru chceme hájiti v tom pevném přesvědčení, že toto náboženství jest nejpevnějším poutem chťtěl a vášní lidských a nejistějš podporou a vzpružinou lásky k vlasti! Doufáme, že přes veškerou nevoli našich nepřátel se konečně za příkladem shora uvedeným dočkáme přece jejich — uznání.“

Desavky voleb do páte kurie. U nás v Hradci obily se volby volitelů hladce beze vši větší výtržnosti; ne tak dělo se jinde. Na Pražském předměstí vyvolána byla došti značná výtržnost, takže povoláno bylo četnictvo, za jehož přítomnosti se volby utončily. V těchto dnech povolán byl Jos Zahálka, radní, Ant. Ryšf, slévač, Jan Hákava, kodář, Jos. Havrda, Al. Havlík, zřizovatel dráhy vesměs z Pražského předměstí na zdejší hejtmánství, kde vyměten jim byl trest dvoudenního vězení pro způsobenou výtržnost. — V Předměstích složena dokonce několika slovová píseňka s rozhazováním při volbách. — V Hořicích zatčen byl dne 14. t. m. Jos. Vorel z Milovic pro velezdrdu.

Pesem pokosána. V minulých dnech pokosána byla domáím paškem jistá služka. Jelikož pes uznan byl zverolákem za vasklého, musela se též odebrati do léčení do Vídně.

Na místě do zastavárny do vězení. V těchto dnech pozoroval strážník jakéhosi cizího mladíka, an nese balík látky do zastavárny. Mladík byl zatčen a poznán v sém cizím majetku nebezpečný 17letý Josef Koutník ze Váster. Látky byla šedé barvy na ženský oblek a pochází nejspíše z krádeže.

Na Pankrác dopraveni byli dne 21. t. m. u zdejšího kr. soudu odsouzení trestanci: Fr. Werner pro loupežné přepadení na 10 roků, Fr. Jiroušek na 15 měsíců a Fr. Eberhard na 13 měsíců.

Zmizelý chlapeček. Dne 21. t. m. odešel ve Velkých Petrovích u Nechačic 15letý Jos. Petrášek z domů a dosud se nevrátil aniž lze vypátrati kde se zdržuje. Jmenovaný měl na sobě jednoduchý oblek, šedý měníkov a bílou čepici se žlutým šitkem.

Pro hrubé chování a opilství dán byl dne 21. t. m. solerý zámečnícký pomocník Josef Drabokoupil z Křesat u Kutné Hory pod policejní dohledku.

Sportovní klub pro Hrádec Král. a okolí. Koní ve středu dne 3. března t. r. řádauo valaou hromadu v

hořetv „u čaršeho koně“. Pořádek: 1. Výběrni správa funkcionářů sportových. 2. Volba nového správního výboru. 3. Rozhovor o záležitostech klubu v roce běžném. 4. Volba členů.

Z Cerekvice a Hořic. Dne 18. února konala se u nás volba volitelů. Sčítanilo se jí dosti voličů a zvláště c. a k. hospodářští úředníci panství Jeho Veličenstva s veškerým služebným personálem již před tím v kanceláři dobře instruovaným, jenž listky jednou rukou psány byly. Zvolen byl radikál dr. Antonín Machek obvodní lékař v Cerekvici. Občanstvo volilo až na dva volice konservativní. Kdo tedy volil radikála?

Z Police n. M. Dne 16. února o 7. hod. večer představil se v Polici n. M. katolickou národní stranou pro pátnou kurii navržený kandidát vp. R. Vrba a přednesl svou kandidátní řeč ve veřejné schůzi voličů, jichž přes 200 se dostavilo. Předsedou zvolen vp. B. Krieschofer, místní kaplan. Jasný a o veškerých potřebách našeho lidu jednající program pana kandidáta vyslechl shromáždění až do konce s napjatostí a častým souhlasem. Ba i hlouček pokrokařů, kteří jeden stál v pozadí obsadili, často na svou úlohu vyrušovati zapomněli a stržen byl k všeobecnému souhlasu. Když domluvil, přihlásil se k slovu diáknista a pokrokař Jirák (evangelík) a počal vyčítati řádu Benediktinů (jeť ve své helvetské moudrosti „sektou nazýval) jeho majetek a zkracování dělnictva. Když se však se všech stran volalo, aby tvrzeal svoje určitémi fakty dokázal, saražen něco zakotav oněměl. Ještě žádal o slovo známý tkadlec Lisák a smateaným povídáním naučeným od někud z „Karabáče a „Proletáto“ obvinil duchovenstvo, že šíří tmu. V obecné na to povstale rozhovněnosti, ujal se slova sám předseda a za bouřlivého souhlasu ostře odmítl tutu lživou urážku ukásav markantně na kulturní zásluhy církve v našem národě a v celém světě vůbec. Ježto rostrpčenost proti pokrokařům a sociům stále rosla a čas již pokročil, ukončil předseda schůzi, načež přítomní se klidně rozešli. Sklamání radikálů po tak hluchém a svorném protestu katolického voličstva bylo zajisté veliké.

Z Proseče. Sv. Josefská jednota katolických jinochů a mužů v Proseči pořádá v neděli dne 28. února 1897 v místnostech spolkových slavnost na počest instalace svému vřele milovanému šarátí a předsedovi, dp. panu Františku Martinkovi. Na to dávati se bude divadelní představení: „Divotvorný klobouk.“ Fraška s trojím dějstvím od Václava K. Klicperry. Začátek o půl 7. hed. Vstupné obyčejné. Po divadle volná zábava.

Z Nového Hrádku. V novinách se vyskytla správa, že jakožto starosta obce Novohrádecké stavím se na přč důležitým otázkám, jmenovitě, že prý jsem proti tomu, aby bylo zavedeno dvakrát denně poštovní spojení mezi Novým Hrádkem a Novým Městem. Tvrzení toto nespočívá na pravdě, neboť jakožto starosta zasazoval jsem se před delší dobou sám o takovéto spojení a byl jsem v této přčině u poštovního úřadu několikrát protokolárně slyšen. Pak-li záležitost tato dosud ve prospěch naší obce vyřizena není, pak tím nejsem v věru já vinen. Že teď někteří místní obchodníci podali žádost, jakou jsem já dříve byl podal, dověděl jsem se teprve z Ratibora. Pak-li jakožto obchodník nejsem na této žádosti podepsán, není to mojí vinou, neboť o chystané žádosti nefekli mi ničeho ani jakožto soukromíku, ani jakožto starostovi. Pak-li některým pánům jest nemilo, že již přílí dlouho úřad starostenský zastávám, nemohu jim pomoci. Vypsal jsem obecní volhy v čas — a ne mou, nýbrž jiných pánů jest vinou, že podán byl rekurs, který dosud není vyřizen. Také není pravda, že většina obyvatelstva zdejšího a zvláště chudina, která jest na podpory odkázána, touží po poměrech, které panovaly dříve, než jsem já úřad starosty nastoupil. Konal jsem svou povinnost a dělám, co mohu. Nikoli za mého úřadování, nýbrž za dřívější správy obecní se stalo, že v Novém Hrádku nebyl zřizen telegrafní úřad. Podobně se to má s kofalečním krejcarem. Někteří páni byli proti jeho vybírání pravice, že kofaška jest chudého lidu snídaň. To vše nyní pánové vědět nechtějí. — Josef Hejzlar, starosta.

Z Cerveného Kostelce. Jednota katol. jinochů a mužů sehraje v neděli dne 28. února ve spolkové místnosti ve prospěch podpůrného fondu jednoty: „Chléb z milosti“ čili Otrok. Veselohra ve čtyřech jednáních. Dle ruského spracoval R. Veselý. Začátek určitě o půl 8. hodině. Po divadle taneční zábava.

Z Knapovce. Dne 14. února odbyvala se zde schůze volitelů, již se účastnili téměř všichni voličové a mnozí členové sousední katolické čtenářské jednoty z Hilvát. Místní duchovní práce vysvětliv účel schůze navrhl za předsedu p. obec. starostu Hablu. Tentu ujav se předsednictví udělil slovo dělníku p. Götzovi ze Svítavy. V delší vzletné řeči vylíčil fečník sociální bídu a její příčiny, dokazoval, že od sociální demokracie nelze odpomoci očekávati, nýbrž od provedení křesťansko-sociálního programu. V podobném smyslu promluvil také druhý dělnický fečník p. Christ ze Svítavy, že třeba pracovati proti nadřadě židovstva, velkokapitálu, vyslovil se pro křesťanskou výchovu mládeže, obmezení práce žen v továrnách, vyhlášení konečné k volbě křesťansko-sociálního volitele, kritisuje při tom ostře sociální demokracii. Pan farář Benesch z Hilvát. vysvětlil srozumitelně zákon o V. kurii, načež po provolání „Slávy“ Jeho Veličenstvu člásti Pánu a zapění národní hymny schůze skončena. — V týž den chtěli i sociální demokracii obdivati veřejnou schůzi, nikdo jim ale nepropůjčil místnosti.

Od Nemajova. V posledním čísle Obnovy, číslo 21., je to možné, aby učitel s matiční školy agitoval pro socialistický Ruch a Lid? Ano je toho mnohem více! Pan učitel Uher přijíždí lidem také listy helvetické, po hospodách tluče papíry, biskupy a celou katolickou církev. Do Ruchu lonakého roku napsal několik potupných statí o ndp. biskupovi hradeckém astrhal všechny, kteří jej za příčinou visitace v Přeměně uvítali. Také při jedné zábavě nakreslil vedle sebe Bismarka s vlasy, papíry a ndp. biskupa našeho a pak za všeobecného smíchu řekl: To jsou s hostinští u nás. Snad se tomu někdo podiví, ale já se tomu nedivím ani dost málo, vždyť pan Uher učitel s matiční školy v Dol. Nemajově u Král. Dvora je vyznání helvetického, ať tam jsou jenom katolíci. Teď aspoň bude už každý vědět, nač platí.

Z Blešna. Za přítomnosti volebního komisaře pana Františka Šejvla, rolníka na odpočinku, konala se 18. února v obcích Blešná a Nepasice volba volitelů poslance V. kurie do Říšské rady. Zvoleni byli následující konservativci pp.: Václ. Tůma, rolník a starosta obce v Nepasicích 58 hlasy a pan Václav Blažek, rolník a starosta v obci Blešná 65 hlasy. Za volitele ve IV. kurii byli zvoleni v Blešně p. V. Adamíra, rolník katolík a v Nepasicích p. Josef Kadečka, rolník, evangelík mírumilovného smýšlení. Doufáme, že páni volitelové budou voliti do Říšské rady muže osvědčené a že nenechají si vnutit poslance pochybné kvalifikace v ohledu hospodářském, politickém a náboženském. Jak zkušenost učí, klobouk doktorský vždy nespasí, ani diplomovaná medicína. Přáním obecnosti jest, aby naši volitelové volili kandidáty od strany katolické a národní navrátné, neboť ti nás zajistí neklamou. Zdař Bůh!

Z Borové u Nov. Hrádku. Ve prospěch školní mládeže odvedly dívky borovské čistý výnos z věnečku 8 sl. 39 kr. se dne 14. února t. r. pořádaný. Věneček, již předem k výtečnému účelu se beroucí, těžil se přízní domácích i přespolicích. Zvláštních zásluh získala si p. Hádka Františka Pallasová za shotovení překrásné kytice, která vedle toho s nevšední horlivostí radila a pomáhala, kde bylo třeba. Stejný dík náleží panu učiteli Emilu Klepalíkovi za pořádání věnečku, jakož i panu Ant. Škodovi a jeho slečně sestře za zdatné výstupy, konečně pp.: Emanuelu a Vincenci Bubeníčkovi za jich nezištnou ochotu. Za značnější příspěvek děkovati sluší panu obecnímu starostovi Antonínu Bubeníčkovi a panu lesnímu Karlu Vlčekovi u České Černé. — Kde by i jinde tak se dělo! Často se o čistém výtešku ani neví, nebo se bezúčelně promarní. Proto dívky i při zábavách pamatujte na podniky národní!

Z Rychnova n. K. Při volbě volitelů v V. kurii obdrželi volitelé pro p. Adámka 460 hlasů, pro dr. p. Štemberku 143 hlasů. Pokrokové zuřivě agitovali, tisíce letáků každé noci po městě rozhazeno, také po domech chodili a vše možné alibovali. „Posel z Podhoří“ agitoval pro p. Adámka.

Z Červených Pečech. Křesťansko-katolický vzdělávací podporující spolek „Svornost“ konati bude v neděli 28. února t. r. o 4. hodině odpo. měsíční spolkovou schůzi v místnosti spolkové, v zámeckém hostinci. Program: 1. Čtení protokolu minulé schůze 2. Přednáška o předmětu „Modli se a pracuj“, promluví spolu na rozloučenou předseda 3. Sdělení spolkových zpráv. 4. Placení měsíčních příspěvků a přihlašování se nových členů. 5. Volné návrhy.

Schůze volitelů v Úpici a v Červ. Kostelci. Kandidát strany katolicko národní dp. R. Vrba vyložil dne 16. února v Polici n. M. program strany, odebral se do Úpice, kde proti němu se shromáždili židé, pokrokové a červení socialisté, kteří mu chtěli vnutiti za předsedu schůze jak se praví židům trestaného socialistu. Na to prohlásil dp. Vrba, že místnost opouští. V Červeném Kostelci pustil žid Abeles z továrny socialisty již ve 3 hodiny z práce. Socialisté obsadili vchod do spolkové místnosti a ačkoli byli v menšině, zmocnili se násilně předsednictví. Poněvadž naše strana nenašla ochrany od orgánů veřejných, které ačkoli byly o to požádány, nezakročily, vzdělili se naši, aby se nestalo krveprolití, ku kterému socialistická k šílenství rozeřvaná cháska připravila byla. Venkovský lid zděšen utíkal se schůze, hrázou trnul a pravil: to nejsou lidé, to jsou šelmy! Voličská schůze tato bude mít snad dohru a krajského soudu.

Česko-židovský říšský kandidát. Spolek českých židů pořádal v neděli v sále „obilní bursy“ valnou hromadu, v které jménem českých židů dr. Reiner žádal, aby Mladočechů v městské kurii jmenovali aspoň jednoho židovského kandidáta, protože čeští židé Mladočechům často a na mnoha místech dopomohli k vítězství a tudíž Mladočeští židům k vděčnosti a díkům zavázáni jsou. Za kandidáta byl navržen dr. Jakob Lederer. Tento odmítl kandidaturu a odporučil volbu profesora dr. Zuckra. Na to povstala hádka, které se účastnili Jakob Lederer, dr. Arnstein, Ornstein, Dux, Grossmann, Jakob Scharf a socialisti dr. Meisne a Dělík. Někteří řečníci prudce napadali mladočeskou stranu a zejména poslance Březnovského, protože Březnovský se vydává za antisemitu a protože mladočeští poslanci nemají odvalu veřejně se židům zastávat. Proto odporučovali židovští předáci ostatním židům, aby v V. kurii volili raději socialisty nežli Mladočechy. Mladočeský poslanec žid JUC. Jakob Scharf omlouval svou stranu a poslance Březnovského. Má prý sice „nevymáchanou hubu“, ale jinak je prý to dobrý chlap, který jest jenom na oko antisemitem. Než ostatní židé nedali se uchlácholit, a byli pro volbu socialistů. Tu JUC. Scharf z výboru a ze spolku českých židů vystoupil.

Židé a socialisté na to se scházejí udeřiti. Jak „Prager Tagblatt“ sděluje, přalo si pak pět nebo šest židů kandidaturu profesora dr. Zuckra, který před 4 lety se se Staročechy špatně překltil na Mladočechy. Hádání židů trvalo celých pět hodin.

Univerzity v Rakousku čítají v tomto pololetí 16.196 posluchačů a sice: česká univerzita v Praze 2.787, německá univerzita v Praze 1.391, ve Vídni 6.164, v Štýr. Hradci 1.667, v Innsbrodu 1.004, v Černovicích 391. Polské univerzity čítají v Krakově 1.998 a ve Lvově 1.556 posluchačů. Právnická jest na univerzitách 8.078, medicína 4.729, filozofie 2.301, bohosloví 1.189.

Zahraničný obchod Rakousko-Uherska r. 1893.

Druh:	1893	1892	rozdíl
metrických centů:			
Důležitější látky vývozní.			
<i>I. Potravinářské:</i>			
Surový cukr	819.025	1.796.189	+ 976.564
rafináda	3.567.750	3.397.888	— 169.862
monta	1.430.322	1.354.764	— 75.558
otruby	384.584	1.236.928	+ 852.344
pivo	805.030	815.765	— 10.735
vino	245.852	219.694	— 26.158
lilk	201.138	204.366	— 3.228
seleminy	577.521	655.240	— 77.719
ovoce	714.551	605.494	— 109.057
luštěniny	811.278	601.785	— 209.493
vejce	915.275	886.707	— 28.568
drůbež	95.374	92.826	— 2.548
obilí	4.845.475	6.630.258	+ 1.784.783
a to: ječmen	2.674.226	4.375.792	+ 1.601.566
slad	1.413.093	1.544.451	+ 131.358
pšenice	678.594	582.030	— 96.564
kukuřice	44.477	236.939	+ 192.462
sádlo, alana	7.795	2.578	— 5.217
prasata	113.676	6.648	— 107.028
hovězí doh.	153.483	111.461	— 42.022
ovce	240.903	189.230	— 51.673
<i>II. Pomocné látky:</i>			
dříví	23.856.181	26.876.411	+ 3.020.230
hnědé uhlí	71.438.239	75.637.307	+ 4.199.068
kamené uhlí	6.407.626	6.583.676	— 176.050
minerálie	7.958.529	8.691.602	+ 733.074
slad	28.587	47.866	+ 19.279
Důležitější látky dovozní.			
<i>I. Potravinářské:</i>			
káva	380.071	375.197	+ 4.874
čaj	9.039	9.011	— 28
koření	33.921	31.744	+ 2.177
jiřní ovoce	913.252	931.755	— 18.503
ryže	809.901	703.104	— 106.797
vino	812.950	888.586	— 75.636
ovoce	276.690	295.267	— 18.577
seleminy	1.230.243	1.279.984	— 49.741
obilí	3.954.635	2.844.316	— 1.110.319
kukuřice	2.147.393	1.308.170	— 839.223
oves	653.074	650.591	— 2.483
hovězí doh.	75.600	59.896	— 15.704
prasata	164.179	85.992	— 78.186
ovce	33.416	32.536	— 880
<i>II. Pomocné látky:</i>			
Bavlna	1.214.352	1.164.899	— 49.453
len	307.268	204.985	— 102.283
konopě	96.878	87.739	— 9.139
vlna	314.418	316.567	— 2.149
kůže a kožené	233.646	240.927	— 7.281
kamené uhlí	45.030.026	51.753.210	+ 6.723.184

Oprava čeledního řádu a sice dále klade aby se jeho libovolný výklad konečně zamezil, a aby rolník skutečně hájen byl a pracovní síly se mu pojištily, jest nezbytná. Na rolnických státcích došlo to již tak daleko, že rolnictvo vážně přetřásá otázku, je-li pánem na statku majitel nebo čeledín. V mnohých obcích musí ma hospodář ať přilíží hově, chce-li si ho udržet.

Kdo zdražuje chleba? Ve Francii podal před dvěma roky socialista Barrueau návrh, aby stát sám do rukou si vzal všechno pečení chleba, mouku kupoval ze státní pokladnice a chleba pak státním příslušníkům zadarmo rozdával. Tím prý se socialisti bída z velké části odstraní, poněvadž každý občan bude tak mít jistotu, že k ukojení svého hladu alespoň kus chleba dostane. O tomto návrhu, který mimochodem řečeno chce státním občanům zabezpečiti alespoň stravu k postu odsouzených trestníků, rozpuřil se také rozhovor na agrárníh sjezdu v Budapešti a tu vystal mlynář Till a pravil: Já bych dal jiný návrh: Ať se mi dá právo, abych směl v celém Rakousku sám péci chleba, chci platiti za obilí právě tolik, kolik platí se za ně na světovém trhu, tedy podle tržové ceny a při tom bude chleba takové velikosti a jakosti, jako dnes se peče a prodává; nebude tedy mít z toho poměrně škodu ani producent obilí, ani konsument chleba. Budu-li mít toto právo zaručeno na 20 roků, zavazuji se během těchto dvaceti roků zaplatiti celý rakouský státní dluh, obnášející na 30.0 milionů zlatých a ještě mi za mou práci hezkých pár milionů zbude. — Na doklad tohoto opravdu senačního návrhu předložil pan Till číslíci důkaz, že v Rakousku ročně platí se za chleba o 140 milionů zl. více, než jest jeho opravdová cena. Kdo jest o těchto 140 milionů ročně ošizen? Předně rolníci, kterým vyřídí spojení a tržními karteláři v menších okresních a krajských městech tak nízké obilní ceny diktují, že rolník mnohdy nemůže z výnosu žit ani hospodářské vydati uhrášovat, tím méně pak úroky

uplatit a stejně vše pro své čerstvější dítky zabohopodí. — Dále řízení jsou temnější, neboť musí chleba, rohlíky, housky, a jiné pečivo za nepoměrně vysoké ceny kápat a mimo to za své výrobky utrží méně, neboť podnes platí: nemá-li rolník, nemá ani řemeslník — Když venkovské jsou v poslední úsai, téměř něčeho nekapají a obnosují se na potřeby nejnutnější. — Neméně citelnou škodu trpí konečně dělníci městští i městečtí venkovští, kterým židovská spekulace zdražuje hlavní jejich potravu, denní chleba vzdejší. — Kdyby socialističtí redaktori a agitatori měli opravdovou a skutečnou lásku k lidu, nepolobovali by se z jeho největšími, vyřazovací, kteří mu oděv i potravu zdražují a nejraději dvojí křídlem mu dluhy přitlou, tak že chudák takový po celý život moderního otroctví se nezabaví a hledá poslední útěchu — vlastně konečnou svou zkázu — v židovské kotolci!

Nové bankovky. Rakousko-uherská banka položila již oběma finančním ministerstvem nové formuláře bankovek korunové měny. Jakmile vzorky budou schváleny, začne se ihned s tiskem jejich. Bankovky budou o 10, 20, 100, 1000, 2000, a 5000 korunách ceny.

Zádejmeřízení průmyslové a obchodní komory v Hradci Králové! Český osm v nejbližších dnech se odročí. Odrá se opět jen politikou a praktického nevyřídil nic. Pro živnostnictvo a obchodnictvo nevykoná skoro nic kloudného. Naopak přitlačím radikality dr. Katla zvýšily se dopravní tarify za osoby i zboží, orár místo aby teď pro rozkvět obchodu a průmyslu našeho něco dal, raději v Čechách ve všech oborech veřejné správy škrtí. Živnostnictvo a obchodnictvo ve východních Čechách nemá samosprávného orgánu, který by jeho zájmy hájil, jest fakticky bez ochrany, neboť liberecká obchodní komora pro české obyvatelstvo neudělá ničeho. Sáháme proto k svépomoci a doufáme zástupce lidu, aby se konečně hospodářských jeho zájmů zastal!

Zpěvácký spolek „Oreb“ v Třebouchovicích pořádá dne 1. března 1897 v sále pana Jarkovského merenda se zábavním programem. Zábětek v 7 hodin. Vstupné 50 kr.

Obrázek budoucího ráje, který socialisté demokracie dělnictva připravili sdílají, podal maloboravský „Arbeiter“. Socialisté demokracie v Saaku zřídili si totiž své skladiště a své konsumentní spolky, aby prý dělnictvo nemusilo se obracet při koupi svých potřeb na kapitalistické vyděráce. Když konali zástupcové 68 těchto spolků sjezd, vyšly na jevo věci překvapující. Ani v jediném z těchto spolků nebyl o mihodinná doba pracovní, které „občané“ všude tak důrazně se domáhají, nýbrž všechny pracují daleko přes čas 15 i 16 hodin denně! O nedělním klidu není ani řeči a mžda klesla všude o třetinu, ano místy i o polovici. „Občané dohlížitelé“, kterým socialisté říkají „popoháněči“, chovají se k dělníkům tak surově, že svým spolunobědám dělníkům i spř. mezi prací zakazují. — V socialistických společných sklárnách v Albi vyhnali v ledna socialističtí úředníci čtyři dělníky podlínky závodu, poněvadž byli s denním platem 1 a půl fr. (75 kr.) nespokojeni, vytýkajíce úředníkům, že sami berou ročně 5 až 7 tisíc franků ročního platu. — Václav socialistů, židovský milionář Singer radil soudruhům, aby svrženo bylo jho kapitalismu z beder dělnictva. Čtvrtak občan Singer! Když je stejného s lidem smýšlení, proč své miliony mezi proletáře nerozdělí? Proč sám kapitalistickou výrobu provádí, proč nutí své dítky k 15 až 16 hodinové denní práci za mizernej plat? Proč do bezedných svých kapes strká krvavý výdělek svých dělníků, proč nedá na dobročinné účely ani groš? Václav Bebel, Vollmar, mají také své půlmiliony v kapse, proč však je trpícím proletářům nerozdělí, proč nezávno semřelý válec socialistů Engela, který zanechal přes půl milionu, chudě něčeho nedal, ať tvrdil, že jí celý svůj život posvětil? Proč socialista Nelson, vynálezce dynamitu, který tyto dny zemřel ve Švédsku a přes 50 milionů vydělal, nerozdal své miliony chudým dělníkům?

Hrdinové. „Hlas lidu“ raduje se, že dostala křesťansko-socialní strana při volbách do V. kurie jak náleží na kořích. Pokroková strana by ovšem na kořích nikdy nedostala, protože přivrací této „mravné“ strany nosí z části krátké kalhoty s punčáčkami, z části židovské kašany. Mohou tedy pánové tito po volbách dělati hrdiny, když při volbách ukryli se pod ochranný plátek mladočeský. Avšak i ve lvi kůži pozná se pravá povaha ukrytého živočicha.

Zákon o promítnutí daně s nájemného v Králové Hradci ze dne 8. t. m., jímž dočasné promítnutí daně s nájemného přestavbám a novostavbám, prováděným v obvodu městské obce královéhradecké s důvodů veřejného zdravotnictví a veřejné dopravy v místech, kde pevnostní hradby se srušují, prodlužuje se na 18 let. Úleva tato týká se jen těch přestaveb a novostaveb, kteréž během 10 let ode dne, kdy zákon ten vstoupil v platnost, stavěti se začínou nebo se dokončí, pro případ učiní se bydlitelný, a jímž přiznán bude také semekým zákonem nárok na stejné dlouhé osvobození od zem. a obec. přírůstek k daní s nájemného. Domy, jejich přestavby a veřejných důvodů zdravotnických a dopravních jeví se nutná, jsou tyto: č. 2, 3, 4, 5, 6, 7 a 7/a, 8, 9, 10/11, 12 12/a, 13 a 13/a, 14 a 14/a, 15 a 15/a, 16, 17, 17/a, 18 a 18/a, 19, 20 a 20/a, 21 a 21/a, 22, 23, 24, 25 a 25/a, 26 a 26/a, 27 a 27/a, 28 a 28/a, 29, 30, 31, 32, 33 a 33/a, 34 a 34/a, 35 a 35/a, 36 a 36/a, 37 a 37/a, 40 a 40/a, 41 a 41/a, 42, 43 a 43/a, 44 a 44/a, 45, 47 a 47/a, 53, 59 a 59/a.

60 a 60/a, 61 a 61/a, 62, 63 a 63/a, 64 a 64/a, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74 a 74/a, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85 a 85/a, 86, 87, 88 a 88/a, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 97, 99 a 99/a, 100 a 100/a, 101, 102, 103, 104 a 104/a, 105, 106, 107, 108 a 108/a, 109 a 109/a, 110, 111 a 111/a, 112, 113, 114, 115, 116 a 116/a, 117, 118, 119 a 119/a, 120 a 120/a, a b, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132 a 132/a, 133 a 133/a, 134 a 134/a, 137, 138, 139 a 139/a, 140 a 140/a, 141, 142, 143, 144 a 144/a, 145 a 145/a, 147, 148, 149, 150, 151 a 151/a, 152 a 152/a, 153 a 153/a, 154 a 154/a, 155 a 155/a, 156 a 156/a, 157, 158 a 158/a, 159 a 159/a, 160 a 160/a, 161, 162, 163, 164, 165, 166 a 166/a, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180 a 180/a, 185, 188, 189, 192, 194, 195, 196, 197 a 198, 199, 201, 203, 206 a 206/a, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 219, 228. Celkem 167 domů. — Velikých praktických výsledků od tohoto zákona pro Králové Hradec neočekáváme. Měšťané nemají k novostavbám valné chuti a raději domy své židům prodávají, než-li aby sami domy své přestavěli. Králové Hradec poskytuje obraz chudé metropole poměrně bohatého českého východu, která jest více než zdrávou požádována.

Oheň. Ve středu, dne 17. února, před 7. hodinou ranní, vypukl ve stavení vdovy Marie Bekovy na Škutné v Dobrého oheň, a za krátkou dobu všechno až do základu zničil. Obětí rozkaceného živlu stali se též Michal Červený z Dobrého, který tam vedl hospodářství. — Stavení to bylo polešitých nejhorších opileců: šebráků a vandrů. Co za den v okolních vesnicích vyžebřali, tam dlouho do noci při hádkách a často i rváckých všichni společně propíjeli. Tak se stalo i noci minulé; ještě o 11. hodině večer byl přý Červený v Dobrému u šida pro kofalku. Pili, jak se vypravuje, až do 5 hodin ráno. Pak jeounce všichni ve stavení již skoro bezvědomě, usnuli. Červený spal na půdě. Zanedlouho povstal oheň; jakým způsobem, nelze určit. Když však oheň již ale řádil, teprve se z opice probudil, a poněvadž se sotva na nohy postaviti mohl, spadl se schodů, salesl stranou, kdež ho nalésti nemohli, a uhořel. Tam vede opilec!

Vzrůst zločinů. V roce 1887 přišlo v Německu na 10.000 obyvatelů 108 trestných činů; r. 1894 jich bylo již 124. Vinen jest tím rozvrat sociálního a hospodářského života, rozmnožování tůváren, předčasné vstupování mládeže do tůváren, a ničení života rodinného. Ministr války Gossler pravil, že může statistická data o znemravnění mládeže doplnit. U 9. armádního sboru nastoupilo vojenských nováčků, z nichž bylo před vojácením trestáno: 351 pro krádež a podvod, 271 pro rváčky, 275 pro poranění na těle. U 16. armádního sboru bylo trestáno 341 pro krádež, 237 pro poranění na těle.

Needbýtný agitátor. Upozornili jsme na to, kterak p. Uher, podučitel české školy matičské v Nemačově u Třebové, hledí v osadách venkovských i mezi rolnictvem šířiti pokrokové listy „Lid“, „Ruch“, „Osvětu Lidu“. Ačkoli ve schůzi hospodářské v Novolešech byl od rolníků odbyt, neustává ve své agitaci a počil zase schůzi téhož spolku v obci Verdeku. Mladický p. podučitel počíná si tak, jako by zákony školní pro něho neměly platnosti, myslí, že mu při smělosti jeho všechno projde. Škerný dotaz. Četní cestující i domácí lidé jsou svědci, proč na pražském mostě na jižní straně jest chodník pro passanty zřícen, ale od města žádným nábradím a od nádraží prknem zadrženi. Lidé, kteří nemají srovnánské náhledy, myslí, že by se chodník ten mohl pro passanty otevřít, protože v třináct dní, kdy jede přes most mnoho povozů, jindy pak dělostřelců, panuje na mostě přímo zácpa a passantům jde o život, an nevědí, kam se vyhnouti. Kdyby na jižní straně chodník nově zřícený passanti otevřen byl, nebylo by jistě ani zácpy, ani nebezpečí pro lidské životy.

Z Prahy. (Valná hromada družstva Vlast). Dne 28. ledna sešli se členové družstva Vlast v hojném počtu k valné schůzi, ač byla bouřlivá nepohoda. Předseda Dr. Rudolf Horák přivítal účastníky a kladi všdu na to, že družstvo je stále věrno svým zásadám, ač mu nepřátelé činí překážky a obtíže, že pracuje stále v pevně vytknutém směru a zdvihá do výje nepřátely šlapany kříž, celým jednáním svým působí ku zvelebení jména Kristova; vybízí členy, aby pracovali svorně a výborem spojenými silami. Jednatel kooper. Fr. Žák vzpomněl ve své zprávě vlezdatilého lonského literárního sjezdu, jenž znamená mravní a oševotový úspěch a z té příčiny nazval r. 1895—1896 nejstříkřejší dobou družstva. I letos získalo družstvo 8000 zl. na darech a přijem byl o 6615 zl. 1. kr. větší než vydání, takže jmění družstva stouplu v roce tomtu o celých 6615 zl. 1. kr. Čile zakládalo knihovny a rozmnožovalo je; na podporu spisovatelů vydáno 260 zl. Zakladatel družstva red. Tom. Škrdlé podal účetní zprávu, jež schválena; zvláště bylo s pochvalným zadostiučiněním přijato sdělení, že družstvo v padlé hospodářské záložně nic nestratilo. Shromáždění vyslovilo právnímu zástupci družstva, přítomnému p. Dr. Janu Buchalovi, k návrhu Jeho magnif. prof. Dra. Kryštofa vřelý dík a hluchně mu projevilo své vděčné uznání. Prof. Dr. Kovář referoval o „Historickém kroužku“. Vedl si čile. Zasedal v 9 výborových schůzích, konal 5 přednášek, vydal V. svazek „Sborníku“, se všech vydaných nejlepších. Výbor ušel se v zásadě, aby „Hist. kroužek“ vydával brožury pro lid, hlavně katolické dělnictvo. Dárcové „Hist. kroužku“ byli letos: Jeho Exc. ndp. arcibiskup olomoucký Dr. Th. Kohn, ndp. biskup Ed. Jan N. Brynych, pan farář Řehák a prof. Konrád. Neuváženě pracoval odbor sociální. Vydal brožurku „Španělská inkvizice a její hrůzy“ a do tisku dle novou: „Sabinismus, barokovství a pokrokářství“. Referent red. Tom. Jiroušek uváděl za hluché pochvaly, že odbor vyslal do 24 schůzí do Čech, Moravy a Slezska své přední řečníky. Odbor filosof.-pedagogický pořádal čtyři přednášky a připravuje jiné, jakož i věstí literární práce. Referenta dp. Pohunka, jenž je churav, zastupoval starosta Dr. Horák; shromáždění projevilo odstupujícímu red. „Vychovatele“ dp. Pohunkovi svou vřelou vděčnost za horlivou jeho činnost v družstvu Vlast, a jakož i přání, aby se brzy uzdravil a dále pracovati mohl. Na rok 1897 udělilo družstvo tyto dotace: 800 zl. „Historickému kroužku“, 300 zl. fondu knihovnímu, spolku sv. Metoděje ve Vídni 100 zl. V příčině koupi domu sneseno: „Valná hromada děklnivě vybízí výbor, aby se pilně staral o koupi spolkového domu.“ Volby předsedy

nového výboru vykonány a vačnou jednomyslností. Za předsedu zvolen Dr. Rudolf Horák, do výboru prof. Dr. Kovář, Václav Krupička, V. Špaček, Karel Ulrich, Dr. Vojtěch Vrtětko a Fr. Žák; za náhradníky Tom. Jiroušek, V. Müller, Fr. Zundálek a Fr. Kotrč. Jednání akce předseda vřelou řečí za provolávání „alávy“ sv. Otci, Jeho Veličenstvu císaři a opiskopátu česko-moravskému. Družstvo Vlast trvá již 13. rok a jest na rozhodných a uvědomělých katolických, aby je všemožně podporovali: přístupováním za členu, odebráním listů a brošur družstva, dary, odkazy a p. Sdrnující-li se nepřátelé, tím více je potřeba, abychom mohutněli i my. L+50.

Z Opocnice u Králové Města. Dne 14 února 1897 konaly se v obci naší volby volitelů. Volba byla velice živá, ano s pravým napětím veškerých sil dvou nepřátelských táborů vedená. V jednom táboře stála strana katolická, v druhém evanjelická, její členové k volbě vřelou se dostavili i se svými chasníky, dále bezvýznamcové, jichž v naší obci dosti značný počet jest a pensionovaný fidič učitel. Boj byl provolán nalepenými tisknutými plakáty po obci v noci den před volbou „Vzhůru bratři!“ V provolání tomto navrženi byli za volitele v V. kurii katolík navěrec p. Vojtěch Janoušek a evanjelík p. Frant. Mikšovský. Ve IV. kurii byli navrženi za volitele občané bez výsání pp. Václav Jirásek č. 81. a Jan Mikšovský č. 22. K těmto kandidátům přidala se menší část dělnictva katolického, lidé nejvíce odvážliví. V V. kurii alibováno všemožně, lid pivem i kofalkou napájen, ano jednotlivci podělení přý obilím. V V. kurii bylo odevzdáno 157 hlasů, z nichž obdrželi kandidáti katolické strany a ace: pan Jan Fijala, starosta a rolník, p. Pavel Mikšovský, rolník 107 hlasů. V kurii IV. bylo opět odevzdáno 93 hlasů. Zvoleni byli katolickí kandidáti p. Frant. Vrbenský rolník, p. Vojtěch Kurka rolník 66 hlasů. V rozhodné bitvě v Opocnici křiliberální strana úplně podlehla, která největším nepřitelem rolnictva vůbec jest a jen sliby lid vždy klamala. Nuže strana ta jest potěšena a dá se ještě očekávat, že zvolení zástupcové ve směr ku straně katolické náležejí a program jak náboženský tak rolnický věrně a poctivě hájiti budou, což výslovně voliči jim za povinnost uložili.

Směs.

Šilhavý na plesu: „Smím prosit o taneček?“ Obě naproti sedící dámy: „O s radostí!“

To je možná. Člověk může býti dobrým lékařem a přece nemít svou ženu dobře vyléčit.

Ženská otázka. Řečnice končí: tak, druhé sestry, teď víte co chceme, teď víte, co je to ženská otázka. — Slečna Růžena: „Já znám jen jednu ženskou otázku, totiž: „Je ženat?“

O ženách. 1. Ženy chtějí býti považovány za nepochopitelné, ale nechť, aby muži dle toho jednali. 2. Ženy milují ze zvědavosti, z ješitnosti, z vypočítavosti a nejčastěji z dlouhé chvíle, a jen někdy též z lásky. 3. Zuby, růžová líčka a vlasy bobtnají často jsou falešné, pravým je pouze srdce a jazyk, poněvadž těmto je faleš vrozená.

Listárna redakce.

Pány dopisovatele spolků křesťansko-sociálních, tovaryšských, jednot sv. Josefských besídek atd. žádáme o stručné, rychlé a časté zprávy spolkové, abychom rubriku katolickou hlídka v evidenci udržovati mohli. — Vítány nám budou též věcné dopisy o záležitostech okresních, obecních a spolkových vůbec, pak zajímavé zprávy z kraje.

Do Světce u Teplic. Zprávu Vaši jsme dostali. Noticku onu otiskly ovšem všechny časopisy nám nepřátelské. Osoba Vámi označená ve Vídni byla, avšak patrně Vás mylí jméno.

(Zasláno.)

Panu Josefu Loučkému, statkáři v Řibsku!

Následkem nedorozumění se stalo, že sdělení moje v hospod.-občanské besedě v Sedlici, věrně dle pravdy nebylo; poněvadž zpráva v „Obnově“ „Jak rolník řeže rolníky,“ zase neosouhlasila s tím, co já jsem řekl, bylo Vám snadno prohlásiti mne za „drzého lháře.“

Pravdou v záležitosti této jest následující: Chtěje učiniti smlouvu na řepu, zašel jsem za tou příčinou k p. Bergrovi do Opatovic; zde žádal jsem 93 kr. za 1 q. Pan Berger mi pravil, že již mnozí přede mnou chtěli tutéž cenu; on že za tím psal na Horku, může-li tolik dáti. Z Horku dostal dopis, který mi dával čísti, ve kterém mu jeho pan bratr píše, že u něho byl agent koke nabízející, který před tím byl u pana Loučného v Řibsku. Tento agent sdělil p. Bergrovi na Horku, že mu p. Loučný mezi řečí (!) řekl, že p. Berger v Opatovicích dává příliš mnoho za řepu, a že by ji mnohem laciněji koupiti mohl. Následkem toho, že mu není možno dáti žádanou cenu 93 kr. za 1 q, ale ani ne 90 kr., které dosud dával; nýbrž že má dáti ještě méně. Toto do písmeny pravdivé vysvětlení nucen jsem dáti na Vaše obrněné „Ohrazení,“ které největší zdvořilostí se srovná nehonosí.

Ostatně dovoluji si Vás zdvořile upozorniti na jednu valnou hromadu hospodářského spolku, kde se také s jistě strany o dohodnutí se židy jednalo.

V SEDLICI, dne 23. února 1897.

František Kvasnička.

(Zasláno.)

Všem přátelům a známým

sděluji zdvořile, že koncem ledna přestal jsem býti zodp. redaktorem „Obnovy“ a nemohu nyní odpovídati na dopisy, jež mně v záležitosti „Obnovy“ stále docházejí.

Václav Kučera.

(Zasláno.)

Veřejná pocta zasluhujícímu muži.

Dne 17. dubna t. r. slaví slovutný povídkář, František Pravda, konsistorní rada na Hrádku u Sušice, památný den 80letých narozenin. I sdá se mi, že mne k tomu povinnost volá jako redaktora jednoho ze starších listů katolických, abych si vzal na starost, tuto vynikající událost veřejně oblasiti a o jeho oslavu všemožně se postarati. Prosím tedy všechny čitatele slov. Františka Pravdy, katolické spolky a korporace a hlavně katolické spisovatele a katolické redakce, aby byli 80letých narozenin p. kons. rady pamětlivi, v listech i ve spolkách zasluby jeho ocenili a tím vším ctihodnému kmetu na jeho dali lásku a vděčnost za vše, co dobrého vykonal pro národ, církev a hlavně pro lid, z něhož vyšel.

Podepsaný přijímá adresy a projevy jednotlivců a spolků a podobizny katolických i jiných spisovatelů a odevzdá je v příhodný čas osobně oslavenci. Kdo by se chtěl cesty na Hrádek se mnou účastniti, račiž mi to laskavě sdělit. Vydáme se tam, jelikož 17. dubna připadá na Bílou sobotu, až v pondělí nebo v úterý po Božím Hodu velikonočním.

V Praze, dne 19. února 1897, č. 284—I.

Tom Škrdlé, red. „Vlasti.“

Pan Josef Krejčík,

umělecký závod sešatařský a řezbářský v Praze.

Dílky: Bubna 612. — Sklad Eliášova tř. 24.

Zasílám povinný obnos za závodě Vašem zhotovenou a ochu sv. Josefa. Jest velmi pěkně provedená, mně a lidu nad míru se líbí.

S úctou veškerou

P. Jan Petr, duchovní správce.

Květen p. Milevske, 20. srpna 1895.

Časových úvah

vyšla čísla:

1. Náš program. 2. Radikalismus a klerikalismus. (Rozebráno). 3. Encyklika Lva XIII. 4. Otázka dělnické. 5. Pastýřský list o ultramontanismu. Bílá Hora. A. theista. 6. K příštím volbám. (Rozebráno.)

„Časové úvahy“ uveřejňují pozoruhodné práce nové i starší, aby vnikly do nejširších vrstev katolického lidu. Obsahují průměrně 2 tiskové archy a prodávají se jen za cenu výrobní.

Caloroční předplatné i s poštou 50 kr., jednotlivá čísla stojí 4 kr. na 4 výtisky pátý výtisk zdarma a franco.

Původních prací honorujeme každý arch 3 zl. Překlady arch 4 zl.

Velká místnost

pro truhlářskou neb strojnickou dílnu a 5 menších místností pro byty 20 minut od města vzdálené směrem k nádraží

pronajme

Šaar v Hradci Králové

(16)

č. 131.

O sv. missiích

i jindy oblíbenou píseň

„Bůh ti tento život dal“

na listech osmerkových dodá 100 kusů za 60 kr.

Biskupská knihtiskárna.

OBNOVA

Číslo 102.

V Hradci Králové, dne 26. února 1897.

Ročník III.

Internacionální a rolníci.

Zprávy o práci socialistů, které uveřejňují „Katholické Listy“, „Národní Listy“ a „Občanské Listy“, jakož i správy nás dobře jsou vesměs broživé. Socialisté, ti „praví křesťané (!!)“ a osvícenci lidu — jak o sobě tvrdí, ohrožují při volbách a shromážděních lids osobní svobodu svých odpůrců, vyhrožují jim a znásilňují je.

Z Pochvalova oznamují úterní „N. L.“ že tam po neurvalých útocích socialisty Fiedlera na stranu národní, učitelstvo a náboženství byla veřejná schůze od starosty rozpuštěna. Tu se rozstříhali socialisté s optice pomstou vrhli na kočár, v němž přijeli do schůze účastníci přespolní a rozřezali jej úplně.

Socialisté z Hlinska ohodí dle „N. L.“ po okolních vesnicích a př. příkladě židů dr. Adlera a Ellenboga pokrývají kalem vše, co bylo národu dosud posvátného, popouzejí nemajetné proti majetným, domkáře proti sedlákům, dělníky proti mistrům. Při této „práci“ spolehnají netoliko v pomoc židů, ale také v podporu nečetných sice, ale čilých pokrokařů z hlínckého „Sokola“.

Ráději toto nese také ovoce. Na Píseku byli proti rolníkům zvoleni většinou za volitele domkáři socialisté, na Poděpěsku zlekali socialisté polovici volitelů, města a města průmyslová na př. Hlívce, Jaroměř, Poděbrady, Č. Třebová volila vesměs socialisty, jinde jako v Kolíně, Táboře, Písku, Jihlavě urvali socialisté část volitelů, v jiných opět městech strany národní jen s napjetím všech sil se organizovaným socialismem ubránily.

Ještě sjevem velice povážlivým, že i v čistě rolnických osadách, jako na Píseku socialisté pomocí domkářů a chalupařů vítězí. Což mohou od socialistů očekávatí maloroľníci spásu a pomoc? Na sjezdu vratislavském pravil předseda socialistický vůdce Bebel: „Nemáme maloroľníkevi slibiti, že ho chceme zachovati, toť by odporovalo nejen celé dosavadní činnosti sociálně-demokratické strany, ale i našemu (t. j. socialistickému) programu.“ Socialistický vůdce Schippel opět pravil: „My to musíme sedlákově říci, že jako majetník (sedlák či polí) nemá žádně budoucnosti; bude mít teprve tenkrát, až nebude mít ničeho.“

Socialistický předák Kaucký rovněž se přiznal: „Nemáme příčiny, abychom se při-

činili o zachování stavu selekého.“ Čeští socialisté žádali i pro zemědělské dělníky pouze osmihodinovou dobu pracovní a větší platy než dosud.

Může to český rolník při nynější láci oblii a řepy činiti, aniž by se nepřivedl sám na mizinu?

Pro naše rolníky jest také poučej nedělní sjezd uherských socialistických polních dělníků v Csegledu, jehož se účastnili 104 delegáti. Dělníci se usnesli, aby polní práce trvala od 5 hodin ráno do 7 hodin po případě od 6 hodin ráno do 6 hodin večer, čítaje v to ovšem čas na snídání, oběd a svačinu. Denní mzdy žádají od počátku listopadu až do konce března 2 zlaté, od začátku dubna až do konce října 3 zl. Pro nádeníky pod 16 let žádají poloviční mzdu mužů, tedy 1 zl. až 1 zl. 50 kr., pro ženské tři čtvrtiny mzdy mužů, tedy 1 zl. 50 kr. až 2 zl. 25 kr. Práce dárce neb podnikatel její má dále býti povinen opatřiti potraviny a materiál pro vaření a topení, dále má dělníky pojistit proti nemoci a po případě uhradit také náklady pohřbení. V sime se musí dělníkům postarat o byt. Při špatném počasí má dělníkům platit poloviční mzdu. Nastane-li povodeň a nepropustí-li předdárce dělníky, musí jim platit úplnou mzdu. Konečně žádají zemědělské dělníci všeobecné právo hlasovací, odstranění stálého vojska a bursy, laciné propachtování státních statků. V přijaté resoluci se praví, že maloroľníci a hospodářští dělníci vidí svou spásu v ollech sociální demokracie a pak-li s ostatními dělníky páše v pářech a svorně za hospodářskou a politickou rovnost bojovati budou.

Zda-li budou moci uheriti statkáři tyto podmínky zemědělských dělníků splniti, o tom vážně pochybujeme. Tím méně možno u nás podobným požadavkům za daných poměrů vyhověti.

Jak viděti, socialistická hesla a sliby se snadněji vrhají mezi lid, než-li se plní a pak ubohý poblázněný lid bývá těžko přivesti k rozumu. Nespojí-li se rolnictvo záhy a svorně k rozhodné obraně proti útočnému židovskému socialismu, přijde brzy o veškerý svůj majetek a velké latifundie celých obcí a okresů se dostanou do rukou nové peněží aristokracie, která bude horší, nežli byla ta feudální za nejhorších dob poddaunství.

Na moravských statcích židovských baronů Hirsche (teď jeho vdovy) Königswartera, Rothchil-da a rytíře Gutmanna to nejlépe viděti.

školy ustanovený byl tak nepatrný, že tehdejší královská školská komise musila se ohlížeti po dobrodincích. Stal se jím především šlechtetný lidomil, Antonín Petr hrabě Přichovský z Přichovic, tehdejší arcibiskup pražský, který založil nový ústav dvěma tisíci zlatých. Stavové čeští tolikéž přispěli ročním příspěvkem 2000 zl. na udržování nové vzorné školy, jejíž existence byla tím zabezpečena.

Tato munificence arcibiskupa Přichovského a pak okolnost, že opravu školskou v duchu modernějším podporovali především kněží, jest jisté důkazem, že katoličtí kněží a vysocí církevní hodnostáři nebyli nepřáteli moderního školství, a že vůbec pro jeho zvelebení učinili, seč tehdy byli. —

Cviční učitelé dostávali na normálce skrovný plat a též některým kandidátům dostalo se v ní obydlí a zřizování. Kurs učitelský na této škole, jejíž učitelé noví i starí musili vždy jedni po druhých navštěvovati, trval jen tři měsíce a navštěvovalo jej vždy asi 100 kandidátů. Na kursu tomto vyučovalo se: základním pravidlům vyučování, drobnému i latinskému psaní, kancelářskému a pravidelnému psaní, české a německé mluvnici, počtům, zeměpisu a slohu. Přednášky — bez výkladů — musili si kandidáti opisovati a z paměti se jim učiti. Bylo to vzdělání chatrné; o dalším vzdělání paedagogickém nebylo také řeči, protože nebylo paedagogických knih a též peněz na ně se nedostávalo.

Platy učitelů tehdejších byly ovšem také chatrné. Charakterisuje je tato smlouva o příjmech a povinnostech učitele v Solnici:

Tam se musí lid díti za kus chleba a kofalku a ze skrovné mzdy mu nezůstane na sime ani groše. To jsou fakta. Jich konstatováním nechceme ubližiti těm lidům, kteří se živi poctivě.

Volební svolání strany národní.

Toto bylo vydáno v neděli a v podstatě zní: Velké úkoly čekají na rozřešení své. Nové proudy myšlenkové hýbou rozmanitými vrstvami lidu, nesplněné v minulosti nároky národních a politických stran hledí k příznivému vyřízení svému v nejbližší budoucnosti vsáfc. Vyrovnání s druhou polovicí říše na dalších 10 let bude nejtěžším úkolem nové sněmovny, ostražitě hájení hospodářských zájmů obyvatelstva této poloviny, vyhledávání způsobů k docílení spravedlnosti (stejná práva — při stejných břemenech) bude přední povinností poleanců našich. Rozšíření práva volebního nerůstane asi bez otřesu nynější soustavy: Krok jednou učiněný vyvolávatí bude na rozličných stranách pokusy k dalším krokům na počaté dráze a to tím více, ano při opravě nejnovější naprosto opomenuto odčiniti křivdy volebním řádem spáchané na národnostech a zájmech oprávněných. Doufáme pevně, že dojde k tomu, aby se oživilo právo směnů v sřizních zemských založené a dle písmeny jich dosud trvající, aby měly přímého účastenství ve složení ústředního parlamentu říše.

Samospráva, jež dle 50letých zkušeností poskytuje zemím málo práv a ukládá jim mnohých povinností, živie se pouze tím, že k daním státním přičítá břemena další, jež nestačují k uhažení plodných a nutných výdání, volá po nápravě celé soustavy finanční, aby nezávisle od fiskální politiky státní mohla řešiti úkoly své vznešené pro blaho lidu a země.

Národní zájmy naše ve státě národnostním, jakým Rakousko jest, přes úsilí několika desetiletí, přes dějinný význam, přes všechnu platnost českého národa pro velmocenské postavení říše — nedošly ještě plného a pravého ocenění, leda, že rovné právo a rovnocennost s druhým kmenem platonicky také už z vládní strany byly uznány. Jde nyní o to, aby, co vyžadují dějiny i

„Tak jakož skrze hlavní pražské školy normálské schopnosti své vysvědčením potvrzený a skrze nejvyšší nařízení v městě Solnici ustanovený školní učitel Jan Kalous, vlastní syn Jiřího Kalousa, souseda a spolu varhaníka v městě Solnici, při úřadě purkmistrovském u přítomnosti rychtáře vrchního p. Jana Doubravského, primátora pana Václava Kulíčky a jiných osob radních, též starších, obnoveno a uzavřeno bylo následovně:

1. Varhanické služby, tak jak od starodávna jest bylo, každého půl léta t. j. při sv. Jiří 10 zl. a při sv. Havle 10 zl., tak ročně 20 zl. peněz hotových od zdejší obce dostati má.

2. Každé suché dny po 2 zl. 20 kr. z obecního důchodu.

3. Každoročně od zdejší obce dříví k palivu s dovezením 4 sáhy.

4. Role obecní, které již od starodávna pro snadnější obživení kantorové beze všeho platu užívali, také on takovým způsobem užívati má, jež se ve čtyřech kusech po 6 korců a 3 věrtele vynacházejí.

5. Na místě od starodávna bývalých 10 koled dle nejvyššího patentálního poručení a nápotom ujednání se školním učitelem každoročně 17 zl., t. j. od 1. ledna 1789 až do sv. Václava 10 zl. od sv. Václava za ostatních 9 koled až do posledního prosince téhož roku 7 zl. a tak na budoucnost každoročně 17 zl., hotové dle kvitance jemu k odvedení přicházejí budou.

Kde učitele škola užití nemohla, tam provozoval nějaké řemeslo anebo sedláčil, aby si hmotné poměry zlepšil. Pak-li kde obce učiteli

FEUILLETON.

Kde založili a starali se o osvětu a školy v Čechách?

(Dokončení.)

Když roku 1773 zrušen byl v našich zemích řád jezuitský, a celé školství střední a vysoké důkladné opravě podrobeno bylo, přistoupilo se též k delekosáhlé opravě obecných škol, za jichž hlavní cíl prohlášena byla germanisace.

Jan Ignác Felbiger, opat žahanský (Sagan) v pruském Slezsku povolán byl za reformátora školství v českých a rakouských zemích. Ustanoven byv r. 1774 generálním ředitelem školství ve Vídni, zavedl u nás první slabikáře a vzorné normální školy, jakož i nový školní řád. Přistě se šlo v národních vzorných školách vyučovati: čtení, psaní, počítání, německé mluvnici, počátkům, přírodopisu, měřictví, strojnictví, mluvnici a kreslení. —

Roku 1775 sřizeny byly podobné normální školy též v Praze a v jiných hlavních městech. Přistě pak měli jenom učitelé od ředitele normálky z nové normální školské metody zkoušení a za schopné uznání, za učitele do měst a na vesnice dosazování býti; a to pod dekretem, aby snad učitelé z příčin libovolných od vrchnosti a otec sesazování býti nemohli.

Ředitelem normální školy v Praze stal Ferdinand Kindermann, rosený Němec. Škola byla sice na papíře zřizena, ale nebylo dotací k jejímu udržování. Fond císařovnou k udržování této

číslné poměry, jevílo se skutky ve všech oborech státní správy a ve všech zemích koruny české.

Hospodářské úřady jednotlivých ob-
obyvatelstva čím dál tím více vyžadují pozorosti
zákonodárných sborů. Zemědělství volá za
ochranu a neustálý jeho stav jeví choroba ut-
kvělou, kterou svépomocí pouze nelze vyléčit!
Vedle toho i živnosti ostatní dalším roz-
vojem společenské organizace a účelnými
opravami zákonů živnostenských vymá-
hají zlepšení stavu svého, odčinění vad, při-
vedených smlouvami obchodními, sou-
stavné doplnění sítě železniční, upra-
vení hlavních drah vodních a podpora
vývozu našich průmyslových výrobků
mají pak prostředně působiti k nápravám v oboru
hospodářském. Se stejnou rozhodností bude třeba
radě krádeží na cestě sociálních oprav v ma-
ziích potřebou a rozumem vykázaných, s jakouž
samotí bude veliké výstřední snahy, čelící k úpl-
nému rozvratu spotřebovaných poměrů státních a spo-
lečenských.

Na utváření zahraničních poměrů ani
říšská rada, ani delegace nemají vlivu rozhodující-
cího. Tu podporovati sluší politiku hledající spo-
jencství, zabezpečující mír evropský, aniž by za-
dávala plně nezávislosti našeho mocnářství; ne-
chceme brojiti proti dočasným aliancím, pokud ne-
brání za směných poměrů a vyvolení spojených
jiných, ale po našem mínění a přání všech-n čes-
ký národ vší silou svou by se opřel každému
pokusu, který by mezinárodní spojení chtěl
změnit na státoprávní svazek, jakož nepřestaneme
velebiti Prospěšnost, že z neštěstí 1866 r vzešlo
nám sprostění se německého spolku a vrácení Ra-
kouška sobě samému.

Hlavní rysy programu strany národní, pokud
se tkne státního práva a rovnoprávnosti, položeny
jsou nezměnitelně samým vývojem dějinným, takže
každá strana, jež opravdu národní nejen slouží,
ale i býti chce, na nich spočívati musí. Vedlejší
otázky, jež proudy časové přinášejí a odtáhnou,
řešiti jest dle potřeb se jevících.

Jednota všeho lidu českého co do hlavní
části programu národního důsledně vyžaduje jed-
notné hájení tohoto programu, protože čím dále
tím více v širokých vrstvách všeho lidu našeho
přichází k platnosti přesvědčení, že ne jedna
strana, ale národ celý má státi v obraně
za jsoucnost svou, za vybudování lepší
budoucnosti své.

Toto přesvědčení vedlo národní stranu k usne-
sení 7. února t. r., kterým shoďa s ostatními
stranami národními vzhledem k volbám za žádoucí
byla prohlášena. Strana svobodomyšlná zamítla
jednání jí v té věci nabídnuté. Radíme
se tudíž k četným stranám ostatním, jež ve vo-
lebním zápasu vztýčily prapory své a chceme
účasti svou projevit, že strana naše, jež po 30
let za práva národa bojovala a nepopíratelné dů-
kazy podala, jak dovede státi v nejhoněvnatějš-
ším mimoparlamentárním odporu, že však i ve
sborech zákonodárných dovede získati sobě přátel
a pracovati ve prospěch svého lidu, — že strana
naše jest dle povinnosti své vždy ochotna svými
silami přispěti k řešení mnohých a velkých úkolů,
jež svěřeny budou ústřednímu parlamentu říše.

Národní strana hlásí se k vlastenecké práci,
kterou konati chce nezištně a svorně se stranami
jinými, pokud zásadní rozpor jí v tom brániti
nebude.

Výkonný výbor strany národní. Dr.
Baštyř, dr. Bráf, Al. Burá, Červinka, dr. Formá-

něco přičaly, tu učitel zřídka kdy v čas a bez
mrzutosti jich dostával.

R. 1789, kdy se stal Fr. Kinderman bisku-
pem litoměřickým a kdy odevzdal vrchní správu
školské v osvědčené ruce svatovítského kanovníka
a scholastika Václava Lenharda, bylo v Čechách
školy:

1. normální v Praze, pak 20 čtyřtřídních škol
v Praze a v městech krajských, 42 městských škol,
4 klášterní hlavní školy a 2168 triviálních obec-
ných škol, jež navštěvovalo na 284.874 školou
povinných dětí, 172.777 v zimě a 162.053 v létě.

Mimo to bylo roku 1789 v Čechách 232
industriálních škol.

V posledním roce svého panování založila
císařovna Marie Terezie ještě normální školský
fond na vydržování vzorných škol.

Za císaře Josefa II. nařízeno bylo r. 1781
co nejudlivnějším rozšiřování němčiny na školách
hlavních i triviálních. Že tyto nicméně zachovány
národu českému, o to má opět hlavní zásluhu
katolické kněžstvo. Mnohé město děkuje dnešní
svůj český ráz jen horlivým tehdejší vlastene-
ckým kněžím. A že je dnes v uzavřeném území
český kněz hlavním a nejpřímějším rádcem če-
ského lidu, že se stará o jeho vzdělání v jazyku
mateřském, jest také pravdou nezvratnou.

Jen člověk strannický, hrubý a zaslepený
může tvrditi, že katolický kněz o osvětové vzdě-
lání lidu se nestará. Vždyť první farní a školní
knihovny, besedy a spolky vzdělávací založili a
vedli právě ti kacířovaní kněží!

nek, dr. Havelka, Al. Krontil, dr. Matlaš, dr. Mě-
stecký, dr. Mláan, J. Pleva, dr. Prachenský, dr.
Raada, dr. Rieger, dr. Riba, J. Sedláček, dr. Steidl,
dr. Slavík, dr. Solc, E. Toman, J. Toman, dr.
Tomek, J. Touřinský, V. Vacík, J. Vaněk, dr.
Zárka, dr. Zola.

Pod plakáty.

Dne 18. února t. r. mohlo si slunečko, které
už novím kolik tisíc let svítí, dáti „svobodno.“
Aspoň nad Hradcem Králové svítiti nemuselo.
Osvěta zazářila takovou nebeskou jasností, že slu-
něška opravdu třeba nebyla. Světlo nad slunce
jasnější vydávaly totiž na rohách domů králov-
ského věrného města Hradce Králové nalepené
plakáty tohoto obsahu: „Telegram. Redaktor
Hevera ve při s občanem Brynychem
parotou osvobozen.“ Rozumí se samo sebou,
že takovéto světlo bez povážlivosti nezdálo. Stu-
dníci mládež přý na kluzišti nosila telegram na
tyčce, lidé nadávali ndp. biskupovi. A toho se chtělo
dosáhnouti. To právě povstává se a nás za vyšší
stupeň osvěty.

Ale nalezli se taky náctíři i v Hradci Krá-
lové, kteří si při tom všem zachovali zdravý rozum.

Na důkaz toho uvádíme zde jeden zajímavý
výrok. Když totiž jeden svědavy, ale dobromysl-
nější, pravil: Ale proč vlastně lidé proti panu
biskupovi jsou? — dostalo se mu odpovědi:
Protože mají slost, že pan biskup není
tak zpuslý jako oni a tak hloupý, jako
mnozí zdejší katolíci, kteří pořád ještě ne-
vědí, komu svým štváním pracují vlastně do rukou.

Ostré slovo, — povidám sám k sobě —
ale pravdivé.

Odkud ten vztah, ta zášť, která se neštítí
ani lí, ani pomluvu, ani štvání a při tom neustále
osvětou a pokrokem se nasývá?

Odkud, že Jeho Milost ndp. biskup králové-
hradecký, vystoupil proti náboženské a
mravní spouště.

V protestantské Anglii přičítají takové jed-
nání katolickým biskupům za zásluby, v převážně
protestantském Německu luteráni i evangeličtí vol-
ky nevolky podřizují se vedení katolických bi-
skupů a katolického středu v boji proti sociali-
stům a nevěrcům. Pouze v „svobodomyšlných“ (?)
Čechách pokládá se katolickému biskupovi za zá-
sluhy své přesvědčení a mravnost, že bojuje proti
veřejné korrupci.

Kdyby ndp. biskup Královéhradecký nechal n. p.
tiskárnu v se v zídum, kteří by celý kraj znemrazovali,
kdyby měl na úloky nevěrců proti katolické
víře a církvi, měl by pokoj; ale že obětoval vo-
líkou summu peněz, aby postavil hráz bohopu-
stému řádění a sprostě vyděkářského tisku, za to
je tupa. Na čí však straně je tu mravní spousta?
Na straně toho, kdo za ideály, za nejdraší statky
lidstva přináší oběti hmotné, vydá se posměchem,
a nebo na straně těch, kteří prostotu chválí, a
ideální snahy blátem pohazují, a s takovým tupe-
ním souhlasí? Kde je tu spousta?

Proti mravní spouště, jakáž děsným zpáso-
bem se jeví právě mezi vzdělanými, jak o tom
svědčí jistě inseráty a jistě „doktorování“ — neov-
se nikdo. Prosím vás obchod je obchod, — tak
se mluví. Ale právě tato spousta mravní jest
následkem bezbožství. A když ndp. biskup jest

Brus jazyka českého.

(Masopustní novinka.)

Prosím, jen se nelekati! Kdož pak by to
také strpěl, aby zde pod čarou — a k tomu v ma-
sopustě — nudně se psalo o popravení a zosťe-
ní řeči české, o vystříbření mluvy mateřské a o
vylacení blaholu oteckého? Takový zásluhný úkol
už se musí ponechati všem učitelům a profesorům
a vědeckým i nevědeckým časopisům a novinám,
kteří mají aneb chtějí býti následníky pětouny
a dovednými strážci živého a snad ještě hodné
tupého jazyka českého. Cože, tupého? Inu, ale-
spoj já jsem měl takový přituplý jazyček; ale
nebožtík bratr, zaplať mu to Pán Bůh, jak nyní
pozoruju, výtečně mi poradil, abych tu šerednou
vadu jazyka svého napravil, a tak záhy v mládí
prazvláštním brusičem jazyka českého se stal.

Chťel tomu pořád náš velebný pán, abych
šel do toho Jičina na Ignacium — jak u nás ří-
kali onomu gymnasiu, že druhdy bývalo v je-
suitické koleji u sv. Ignáce. Tehdáž byla v rodišti
jenom dvoutřídní škola — a kdo chtěl do latin-
ských škol, musil ještě dvě leta napřed se přípra-
vovati v hlavní škole — aby se přiučil němčině.
A tu bych musil do ciziny jít v útlem mládí.
Komu by to nebylo vítáno, zvláště když tak krásné
bylo rodiště a tak milé okolí a tak veliké přátel-
stvo, a v něm tolik známých roztencův a spolužá-
kův. A to chlapecké čtverčení a hraní na návi
a za humny a v panských a selských lesích by-
loby předčasně zkráceno. Jak jsem vám zájmal,
když velebný pán tatínkovi řekl, že mohu na faře

vynaloží, aby se národu zachovala víra v Boha i
tím talo děsná spousta mravní se zastavila, tu se
snahy tyto vydávaly z úsměch často lidmi mravní
následníky. Neboť mravní spousta člověk nemůže
máti toho, kdo mravnost hájí. — A co je to
vymlouvání té mravní spousty a to tupost hájící
základu mravnosti? Co jiného, než opět mravní
spousta?

A tak by se o té mravní spouště dala řeči
ještě více. Ale co mám mysliti o té hlouposti, o
které se pod plakáty smutná stať? O to je vubec
těžko mluvit? Proč? Protože to vůbec nepatří
k dobrému tonu někomu říkati, že je hloupý a
neurvalý. Je také za duh našich velice těžko na-
řiti člověka, který by uveril, že je hloupý. Tak
tedy o té hlouposti je vubec dobře mlčeti. Ale to
zásluhule přece jenom zapsání do dějin města
Hradce Králové, že se katolíci ku konci deváté-
náctého století dávali o náboženství svém poučo-
vati židy, evangeličky a spustými bezbožníky, a
mysli, že jsou v světě.

Tím by byl odbyt ten jeden výrok „pod plá-
káty“ promluvený. Ale ono jich bylo více.

Jeden snál taky takto: To je klukovina.

S tímto výrokem nesouhlasím. Proč? Inu
proto, že ty plakáty neposahovaly od kluků, nýbrž
od mužů. Pan redaktor „Osvěty“ má již právě
24 let, jím páni ještě víc, a jím mají docela již
šedivou hlavu. Kdyby takoví páni dělali „kluko-
vinu“, ta by byli museli omladaout, anebo rozum
stratit. A kdo pak teď v Hradci rozum strátil,
když se tu tiškne osvěta? — Tak tedy s tímto
výrokem nelze souhlasiti.

Ale povidala se pod těmi plakáty jiná vážnější
věc. Ze bude biskupství v Hradci do
jiného města přeloženo.

O tomto výroku jsem přemýšlel a nechtěl
jsem jej takový, aby se mu přisvědčiti nemohlo.
Nebo, kde se s ndp. biskupem tak zacházi, jako
v Hradci Králové; kde se mohou nalepovat na
ndp. biskupa posměšné plakáty, kde je biskup
beztrápně insulován za bílého dne pod svými
okny, kde se mu nedostalo ze strany měšťanstva
nebo městského zastupitelstva ani slova, a ně-
hož by vyasílalo, že lepší část obyvatele ne-
souhlasí s redaktorem od katolictví k evangeličkám
odpadlým z Naší ofištěhovalým, tu ovšem není
příhodno, aby tam ndp. biskup sídlil.

Ale to přý tak lehko sejdě, aby se bisku-
pství přeneslo. S přivolením obojí neuvěřit moci
v církvi i státě je to možno, jsou-li proto důvody.
Ze proti Hradci důvody jsou, jest patrné. Oběta
pak hmotné nebyly by nepřekročitelné. Domy du-
chovní v Hradci, totiž biskupský dům, a domy
kanovníků by se prodaly a jiné jiné domy.
Seminář se musí tak jako tak stavět nový, a stu-
dentský seminář by mělo se slavným gymnasiem
taky rádo přijíati.

Ústav hluchoněmých dá se rovněž jinak pře-
nesti a každé město jej rádo přijme, neboť po-
skytne celé řadě živnostníků slušný výdělek. Hra-
decký dům se ovšem také může speněti.

Naleznou se ovšem takoví, kteří řeknou, „ať se
přestěhuje.“ Ale živnostníci, kteří vědí,
co se utráí nejen s domy duchovními, ale i
od těch, kteří sem de hlavního města,
rozsáhlé diecése přijíždějí, ti mají asi
jiný náhled. Hradec Králové hrabami sevřený
zůstal beztoho oproti blízkým Pardubicím a
Chrudimí pozadu, a tato dvě města bojují o
prvenství na českém východě, domáhají se jako
místa průmyslové a živnostní obchodní a živ-
nostenské komory pro východní Čechy.

onu průpravu odbyti, ale že nemám aspoň už
tolik bráti a v učení že musím nyní vytrvalým
býti, abych přý tu němčinu zmohl. I dal jsem se
a chuti do práce. Vše ještě jakž takž se da-
řilo; ale němčina! Ta prožluktá němčina! Čím
dál tím víc jsem poznával jakousi neobratnost a
tvrdost jazyka svého — a proto tím více jsem za
rodným stavením pod lípou — němčině na hlas
se učil, abych se v té mluvě zdokonalil, bez níž
na střední školu postoupiti bych nemohl.

Ale čím víc jsem pod tou lípou — i v zimě
přelápoval, tím tíže to chodilo. Snad ta če-
ská lípa mi to udělati chtěla, abych už německým
dubem nikdy se nestal. Starším Františkovi ve-
lice to líto bylo, když viděl mé trapné snažení.
Dlouho nic neřikal. Ale konečně přišel na to!
Bylo to 21. února 1860. Byl zrovna masopustní
úterek — jako by to dnes bylo, tak na to pam-
tuju! Ve všech našich školách, ve farní i v ka-
planské, bylo prázdnou; kde pak by se tenkrát na
masopustní úterek učilo? Ba odpovědne se vždy
tancovalo, a to ode dvou do šesti měla přé školní
mládež! O jak jsme se na to těšili, když páni
katechetové a učitelé a rodiče s námi šli k mu-
zice a když po tanečku každém mohli jsme za-
vdati tanečnicím a od nich přijati brozinky, man-
dle, hřebíčky, cukrátky, koblihu! Zdá se mi dnes,
že to byl rozumný úvod do světa — kterého
nynější mládež postrádá.

Každý v dětství poznal útrapy tance — a
pak se do toho tak nehnal. Na to odpoledne tě-
šil jsem se také já. Avšak ráno bylo se mi ještě učiti
němčině. Honem do učení! Říkali, odřikávám,
přeflékávám, opakuji — nešlo to! V hlavě pořád

OBNOVA

Číslo 108.

V Hradci Králové, dne 5. března 1897.

Ročník III.

Zájem obchodní a průmyslové komory pro východní Čechy!

Na sjednocení živnostenských v Jičíně, v Mladé Boleslavi, v Králově Hradci a na jiných sjednocení živnostenských v krajích východočeských ozývaly se trpké stěny, že pro živnostnictvo nic se neděje, že obchodní a průmyslová komora liberecká pro české obyvatelstvo neexistuje, že nám není nic platná. Mezi rady obchodní komory liberecké nezasedá ani jediný Čech, nikdo proto potřeb českých živnostníků se tam neobjímá a následkem toho není také český výhled, jak jeho hospodářského významu přispívá, v Hrádkách a sesterských okolních obchodních, průmyslových, živnostenských, železničních a komunikačních, do jakýchž zástupci obchodních komor bývají povoláni, zastoupeni.

Ve velkosti může být i majorisováno pouze několik set voličů, kdežto v obchodní komoře liberecké jest majorisováno 800.000 Čechů kraje královéhradeckého, chrudimského, jičínského a mladoboleslavského. V obchodní komoře liberecké, zvláště německá většina pouze několik tisíc obyvatel obnášející všechny tužby a přání Čechů; jak již řečeno česká strana neprosadila ani jediného svého kandidáta do výboru obchodní komory, a český některý zástupce jedině v tom případě dostal se do komorní rady, pak-li jako náhradník zaujal místo německého vyboru následkem jeho úmrtí.

Tedy jen náhoda a nikoli právo dopomohlo nám k zastupení v obchodní a živnostenské komoře liberecké. Tato do zemského sněmu a do říšské rady vysílá výhradně německé zástupce, a jen německé interese podporuje. Jsme tedy my Čechové i v právech politických zkracováni, jsme v tomto směru politickými vyděděnci. Okolností tato české obyvatelstvo roztrpčuje a poníží.

Ano, poměr tento jest pro české obyvatelstvo severovýchodních Čech nesnesitelný; neboť toto musí platit své příspěvky k účelům obchodní

a živnostenské komory, avšak tato používá těchto českých příspěvků výhradně k hájení a podporování obchodních, průmyslových a kulturních zájmů německého obyvatelstva.

Může se směle říci, že liberecká obchodní a průmyslová komora až dosud méně počínala o české zájmy obchodní a průmyslové, ale že hlavně na mysl měla štváře a propagandu německou. Čeští poplatníci nuceni jsou obchodní a živnostenské komoře liberecké platit německé stranické agitace proti sobě, Čechové jsou nuceni hájovat a mrskat samy sebe.

Čeští živnostníci a průmyslníci mají dosud v živé paměti, jak obchodní komora liberecká z jednostranné faktické choutky německé stavila se na stanovisko, které zájmy českého průmyslu a obchodu přímo poškozovale a ohrožovalo. Nepřátelské její vystoupení proti zemské jubilejní výstavě v r. 1891 v Praze komoune výmluvně tvrdí naše domněnky. V roce 1895 učinila liberecká obchodní komora pro výstavu národopisnou v Praze pranic, za to zahrála přislat svou daňonacionální výstavu v Teplicích. Čeští řemeslníci s trpkostí se vyslovují v tom, jak se obchodní komora liberecká chová k českým výstavám krajským a okresním, jak v každém ohledu zasypá přislat svou židovskoměckou kapitalistickou a jak vůči těm nej-spravedlivějším potřebám českých řemeslníků stává se máma a hlucha.

Obchodní komora liberecká se stranické vášně ohrožovala přímo obchodní a politickou samostatností naší říše, až vášnivě žádajíc, aby Rakousko vstoupilo do celního svazku s Německem a podřídilo takto svoji samostatnost mohutné říši německé, jejíž silně vyvinutý a starý obchod a průmysl byl by silně poškodil nejen poměrně mladý náš obchod a průmysl, ale který by byl krátké poškodil i naše zemědělství.

Zájem Německa byl by tomu káral, aby samostatnost a tudíž mnohý odpor Cislajtanie co nejvíce ochránil, to by se bylo nejlépe podařilo spolupůsobením Německa a Uherska na naše útraty. Německo by bylo poškodilo náš obchod a prů-

mysl, Uhry by se byly staly osudnými našemu politickému hospodářství ještě vyšší měrou, než-li tomu tak jest nyní.

Dosud v krutém boji národním pracovali jsme jednou rukou na naší národní a politické obraně a jen část naší národní síly mohli jsme věnovati péstování našich zájmů hmotných. Němci jsou národně i politicky zabezpečeni, ba přesyceci, v tom ohledu brániti a hájiti se nemusí a věnují tudíž celou svou sílu hmotnému svému rozkvětu.

Každý rozumný člověk vidí, jak za takovýchto poměrů jsme proti Němcům v nerovně. Národ chudý, připravený o svou půdu a průmysl, nalézá se v podruží národa mocnějšího a bledné jeho živosti při nasazení a napjetí všech svých sil. Nejlépe to vidíme na národu irském, jež ochuzení připravilo nejen o politickou svobodu, ale též o celistvý otcovský jazyk. Hospodářská a mravní pokleslost a chudoba přivedla také polskou říši k pádu. V západních Prusích, v Poznaňsku a Slezsku nemůže ochuzený Polák čeliti finančně silným Němcům a každý také vidí, jak — hledíc k počtu českého obyvatelstva — malou moc máme na vnitřní a zahraniční záležitosti v Rakousku. My o nich směme pouze mluvit, rozhodování o nich mají Maďaři, Poláci a Němci. Obchodní a celní smlouvy uzavírají se jen z ohledu na tyto národy.

Ať se podívá český řemeslník, živnostník a rolník na síť železniční a jízdní řády v severovýchodních Čechách a na první pohled každý pozná, že všechno zřízeno je z ohledu na prospěchy Němců a hlavních jejich průmyslových a obchodních míst. Železniční spojení Králové Hradce s Prahou, Brnem a Vídní jest přímo hanebné, porovnáme-li s ním spojení na př. Liberec.

Abyste odčinili dávno křivdy, snažili se Dr. Rieger, Dr. Mattné, prof. Dr. Zeithauser, dřívější parlamentární zástupci Čech, aby pro východní Čechy zřízena byla obchodní a průmyslová komora.

Tato měla obsahovati soudní okresy ležící východně od Čes. Dubu, Turnova, Mnicha Hradiště, Ml. Boleslavi, Nymburka, Poděbrad, Kolína,

za našich dob oplývá tím největším bohatstvím, na národ židovský.

Stará listina tato takto vypravuje:

O raubířích v Kocijánově mlýně; jak s nimi nakládali ti drábi v létu Páně 1716.

Poznamenáno, co se stalo provodní neděli v noci v Kocijánově mlýně. Nejdřív přišli hned z večera tři a chtěli peníze na mlýnářovi; a když se jim počal bránit mlýnář se synem těm drábům, tak se dali do bití mlýnáře: tu ho postřelili 15 broky skrze ruku a syna i ženu bili kyjma do hlavy, až krev z její hlavy po podlaže tekla, a ji hodili na zem, která na zemi na hubu padla a ve své vlastní krvi málem by se mohla zaléti. Potom dceru bili kyjma, až ji zuby vytloukli a oko vrazili; tu ji svázali a hodili do kuchyně, též toho, který byl její frejř; nebo tu chvíli byl tam přišel a seděl na lavici. Jemu nejdřív ránu dali kyjem, až spadl dolů na zem. A nyní syn Jiřík vida co se děje, popadl toho, který ubodil nastávajícího švakra, tu jej porazil na zem a držel ho, ale jiní drábi hned tak tuze ho bili kyjma, až se víc brániti nemohl; tu ho svázali téma špakáty. A když měli všechny svázány, tu brali, kde co bylo po mlejné, všechno plundrovali, trubky rozsekali a z nich všechno vzali; peníze též i jiní nábytek, všechno pryč vynesli a těch lidí tak svázaných nechali. Sami potom sedli za stůl a žrali med a nadívaninu vzali na kranci; židi ti nechtěli nadívaninu žráti s těmi jinými dráby; nebo byli mezi nimi židi, „vobloukovaní“ vojáci (slova toho nelze přečísti správně, je nesrozumitelné), i kati dva byli s nimi. Měli chlapce v tom mlejné ze Sedloňova, a ten se škrýl za kamny; a ten vyznal, že jich bylo asi 17 všech lotrů. Potom když to se ukládilo odtud, teda ty svázaný upamatujíce se pomáhal jeden druhému rozvazovati zubama, až syn tomu nastávajícímu švakovi pomohl, ten potom jiní rozvazoval všechny. Ale mlýnářka již málo byla živa, ve krvi hubou ležela a hlavu měla potlučenou téma sukatejma

FEUILLETON.

„Langrův mlýn“.

Dle starých listin vypravuje Jiřík Šedivinský.

„Jaro! Jaro!“, ten hlas zní dnes tisícerou ozvěnou světem veškerým. Vše se směje, vše se raduje, vše těší se na tu nejkrásnější dobu v celém roce — dobu jarní. Co krás, co půvab, co zjevů rozkošných před zraky našima. Péro nestačí, by vše dovedlo a mohlo vypsati a vylíčiti věrně. Proto uvedeme zde slova onoho kaceřovaného a snítovaného od nynějších našich domnělých velíků Vítězslava Háška, jenž takto ve svých Večerních písničkách jaro opěvá:

„Přilítlo jaro z daleka,
a vlně plno touhy,
vše tlaďlo se k slunci ven
že mile sen tak dlouhý.“

Vylítly z hnízda pěnkavy
a drobné děti z chýše,
a pestré květy na lukách
přesladkou vůni dýše.

Z větví se lístek tlaď ven
a ptáčkům z hrdla hlásky,
a v hádrech v srdci mladounkém —
tam klíčí poupě lásky.“

Ano, pravdu pověděl tu náš nezapomenutelný básník slovy nehledanými, slovy prostými, ale přece krásnými! Vše má se k životu, vše dýše životem novým, životem omládlým, životem světlým! Mílo tou dobou ve městě, mnohem mileji na venkově, nejmileji v horách!

Také naše krajina Doberšská jest bohatá na krásy přírodní. Jak rozkošné údolí táhne se od Dobrého směrem ku Kamenici! Počíná část vesnice, řečenou „na dole“, pak více a více se zúžuje; v pravo jsou stráně holé, samá pastvina, jen tu a tam černá praporek skála uprostřed zelené výčnivé; v levo tu háj, tu pastvina, tu kousek

bídně zorané půdy. Údolí prorváno malým potokem horským, který na panství Rychnovském, v lese Šimancvském vyvěrá a u mlýna Šatářova, dříve Votroubkova, do Zlatého potoka se vlévá. Počínaje od lávky, vedoucí přes potok z Dobrého do Kamenice, již po obou straních vypíná se les; v levo, jdelem po vodě, hustěl, v pravo toliko zakrslý; u lávky samé na strmé skále zasazen obraz anděla strážného, který útlé dítko přes lávku převádí, což mástu tomu zvláštního půvabu dodává. O jak roztomilá to procházka podél potoku dobou jarní! Člověku se zdá, jakoby ode všeho víru světového byl odloučen, a nalézal se v krajině mnohem krásnější a pokojnější, než jest tento svět. Jen ukolébavé šplouchání křišťalových vlnek v potoku, jenž vine se jako klikatý had pestrým kobercem květinovým, divně a divně na člověka působí a zvláštní myšlenky v mysl uvádí.

Pod mlýnem Šatářovým se údolí ohýbá k jihozápadu, více a více se prohlubuje a už, až tu opět se otevírá a k uchu našemu doráží podivný monotonní zvuk: Klap, klap, klap. Jsme u mlýna Langrova nyní Poláčkova! A ten bývá obyčejně cílem naší procházky, a dnes jest cílem naší vzpomínky.

Kdykoliv dívám se naň v době jarní se stráně směřující k Dobrému, tu vždy hlavou táhne myšlenka: Kolik asi vln času přehnal se přes doškovou střechu tvou, kde jsou ti, kteří základy tvé položili? Již dávno práchniví! Vždyť dle pravděpodobnosti a dle pověstí lidu mlýn ten stával již tenkrát, když ve vesnici Dobré bylo toliko osm stavení. A původ Dobrého sahá do začátku vlády Karla IV., otce vlasti, tedy i mlýn onen za panování Karla IV. počátek měl. Kteří byli jeho majitelé, není nám známo, až teprve roku 1716 nazývá se mlýnem Kocijánovým. Toho roku stal se mlýn ten rejdícím loupežné rotty, která mlýn přepadla; o řádění loupežné rotty té zachován jest nám památný spis, téhož roku sepsaný, který

Kutná Hora, Čáslav a Nám. Brodu. Za její střed vyhlédnout byl Králové Hradec, ačkoli též Chrudim a Mladá Boleslav by si jí rovněž byly přály.

Tento spravedlivý požadavek českého výchozu byl výslovně formulován ve vídeňských úmluvách. Když jejich obsah všel u veřejnou známost, odebrali se hned druhého dne poslanci J. Formánek a Mdr. Dvořák k doktoru Grégrovi, přimlouvající se za Králové Hradec. Dobře li se pamatujeme, tedy v kruzích tehdy rozhodujících Králové Hradci přáli.

Než s ohledy strannických prohlášení i prospěšné věci v úmluvách vídeňských za strašáka a zradu národní, ačkoli po přijetí předlohy o rozdělení zemědělské a školní zemské rady, které se osvědčují, byl nucen zvědný Dr. Julius Grégr ve sněmu doznaní, že po těchto předlohách, které jsou na prospěch Němců mělo by se jednati o zřízení obchodní komory pro východní Čechy. Tím uznal, že ty kaceřované punktace nebyly by tak naprosto a v každém ohledu špatné.

Dnes jsou punktace mrtvy, ale křivdy českému výchozu zůstaly, ba ještě více vzrostly. Ať volí proto naše města jen takové muže za poslance, kteří úsilovně se budou starat o zřízení obchodní komory v Králové Hradci.

Vytloukání oken.

Byl jednou čas, kdy se v Čechách ujal spůsob katolíky okny vyhazovati. Tak se dělo za dob husitských, tak to udělali evanjeličtí páni stavové za dob revoluce předbělohorské. Však ten čas minul! Zůstalo jenom vyhazování dveřmi. A — jak mi jeden v tom ohledu zkušený občan vyložil, — jsou toho vyhazování dva druhy. Mírnější zálež v tom, že letí napřed klobouk, při čemž se vyhozený často na nohou udří, jelikož hned za kloboukem následující hlava se semí v blízký styk nepřijde. Hrubší způsob záleží v tom, že jdou napřed boty, jen že nohy jsou v nich, a tak se stává, že celé tělo v poloze téměř vodorovné nad semí se objeví a nejprv záda v nejbližší styk s ní, a někdy i hlava — přijdou, při čemž se však obyčejně i klobouk na jeden až dva metry od těla vzdálí. — Domařoval jsem se, že i tento obyčej vyhazování lidí dveřmi zanikne. Vždyť přý to vše se dělo jen, dokud nebyli lidé osvíceni, dokud měli náboženství. Ale této naděje se nadobro v dávám. Proč? Protože jsou za duň našich lidí spíše surovější, než byli.

Třebas tu i tam se pozorovalo, že lidé navýkali si mravy, jak je slušnost a uhlazenost žádá, ale přece vyhazování se spíše rozmohlo, než zmírnilo. Jen že jest vynalezen ještě jeden třetí způsob vyhazování. Jest to vyhazování všech „ne-svobodomyšlných“ z národa. Buď si někdo vlastencem sebe obětovnějším, sebe zasluhilejším, jak se opovažuje mlti jiný náhled než „svobodomyšlný“ — „ven s ním!“ Proti takovému se musí psáti a křičeti, ten musí býti zosuzen a pomluven, ať ho „český lid“ nenávidí, a tím je z národa

kyjma. A když byli všichni rozvázaní, teda šla dcera se synem do Dobrého, aby šturmovali; ale než se tam dostali ve své mdlobě, již bylo pozdě; ty již byli se vším prý v lesích. Ráno ti lidé, kteří přišli navštívití potlučených, ti hledali po lesích a našli místo, kde se s tím dělili. Tu bylo pár kusů plátna a kalhoty samého mlynáře co jsou s něho stáhli.

Po nedlouhém čase přišli do mlejna dva kati a přibíhávali se, že by jim k tomu chtěli pomoci kunětem, že jim to zase přijde k navracení. Teda s ním dělali smlouvu, co by žádali od nich. „Ale my nemáme vám co dáti, poněvač je nám všechno vzato, ale vrchnost bude za to platit vám; jen toliko se uveďte v povědomost naší vrchnosti o těch takových lidech, že se vynacházejí, kteří by se v takových věcech kuněťovnými prohlášovali.“

Co se s nima smlouvalo, zatím se lidé sešli a vzali ty kaly před vrchnost, aby se tam s nima dokonale smlouvali a jak by se mohlo dokázati, kdyby oni nákou povědomost o tom neměli. Další jesaditi do vězení a zatím po jejich kamarádech se ptali, až jsou jich se doptali na čtyry; židé byli z nich tři. Přec zle jinda dělali a trádli, až jsou jich dostali v kraji chrudimském; tam jim odsloužili za jejich oučinky. Jednoho z nich odramtudo sem odeslali, znal-li by své kamarády, kteří jsou v arestu ve městě Rychnově, a on pravil, že je zná, že jsou z těch jejich kamarádů. Jeden byl Turek rozený, ale nyní byl křesťanem a zůstal bytem v Krchlebech, a ti tři židé též u toho semana se přechovávali. Potom se dostali do arestu, seděli tam půldruhého roku, a teprve ten Turek byl na kolo dáu v Rychnově. Ti židé seděli dvě léta a šest neděl v arestu. Tu je vyvedli na popravu a byli najednou vyvedeni, blavy sfaty, těla do kola vpletená a hlavu na špici danu měli. Vyprávělo bylo, když jim přišel ortel, že mají jednoho na koni mēdénem péci, z jednoho řemeny dřítí a třetího do kola vplesti. Židé

vyhozen. A kdežto ty vyhazovy z křesťanů s kloboukem nebo s botami napřed stál trestává a stálý člorák je zavrhuje, vyhazova z národa lidí nejšlechternějších projevuje často svůj souhlas vzdělanstvo i lid. Ve jménu svobodomyšlnosti schvaluje se mravní násilí, s rozost.

Ze tomu tak jest, přičítá nám každý, kdo si všimá smutných zjevů našeho života ve valch i v městech.

Jen za to prosím, aby náš český výchoz do de nepěkných těch brán nebyl. Zde jak známo, nej takového se neděje, a jestli přec, tak to dělá „Obnova“. Kdyby ona stála a stále nefikala, že bílé je bílé, černé je černé, světo že je světo, tma že je tma, nikdo by ani nehlasi. Ale ne a ne!

Jen dále vydávat „Obnovu“. Nač to? Vždyť u nás byli Hně ať posud dobře obalobováni. Dalo se vždy dohromady modré, červené, černé a zelenotluté a mohli si každý vybrati. A když k tomu ještě přidáno nejen rudé, ale i ohnivě sirnaté, tu je přece dosti na výběr. Tak jen zastavit „Obnovu“ a bude vždy pokoj. Pro tu maličkost, že se z města a z lidu ne-li vyhazuje, tož aspoň vytlačuje náboženství, nebylo třeba „Obnovy“. Vždyť se nechávalo náboženství ať posud vždy vyhazovali, proč najednou nyní ne?

Takováhle „filosofie“ (mudrotví) jest nyní v módě v našem velikém století. A proto právě není naděje, že „vyhazování“ vůbec přestane. Ba my děláme ještě více, nežli kdy se dělalo. Na místo vyhazování, vymaleli jsme si ještě jednu zlátnost a totiž: Vytloukání oken.

I toho vytloukání oken jsou dva spůsoby. — Jeden jest původně obilben u vzdělanců a záleží v tom, že se hází kameny potap, překroucením, líti a pomluv do oken velechráma na skále zbudovaného, jímž jest katolická církev. Když vletěl kamínek, řeknu jen do okna nějaké křtiny, co tu bude za ahon. Ubohá policie bude muset i o pát noci na nohy. Ale když se vytloukají okna katolické církvi, tu se tomu jistí páni usmívají a „svobodomyšlný“ národ třebas křičí: Ať shynou! Tak ku př. p. dr. Herold házel kameny překroucením, nepravd a potap do oken církve v Poděbradech, a co se mu za to stalo?

Ti jistí páni si mašli ruce a národ jásal.

Ale co se stalo? Čtete právě v „Hl. Nár.“: Včera večer ahrnulo se asi 20 mladých lidí před kancelář dr. Herolda na Král. Vinohradech a za velkého hlomozu bylo v kanceláři jeho vytlačeno 5 tabulí. Pachatel Jaroslav Stejskal byl zatknut.

Je to obrázek v malém toho, co se vždy a vždy děje a diti bude ve velkém. Nejdříve vytloukají se okna církve — a nikdo si s toho nic nedělá — vždyť to jde jen na kněze a biskupy. Ale drzí pánové! Po vytlačení oken církve vždy a vždy bude následovati vytloukání oken státu a majetných lidí vůbec. Páni „svobodomyšlní“ ve svém zaslepení sami k tomu lid vedli; aby se jen hodalo bilo do církve. A nyní? Nyní se smohli socialisté, kteří čekali jen na příhodnou chvíli, aby mohli „vytlouci okna celé společnosti lidské“ vůbec. — A co je nejpodivnější? — Ještě páni neprohlédli, ještě myslí, že jen ta jejich proticírkevní „svobodomyšlnost“ spasí národ! Ještě jediným nepřitelem lidu jest jim — katolíci! Už se hýje do oken společnosti lidské, která vyhodila náboženství ze svého

ale za ně dávali peníze, aby je vykoupili od smrti, ale proti komu nadpor stál pan hrabě Černikovský, a byl syn hraběte Rychnovského — pan Norbert —, aby nebyli puštěni.

Vypsáno bylo, že ten žid, co je při dvoře císařském, že za peníze shledával od jiných židů a ostatek sám dával císaři pánu na vojenský lid na pomoc, 18 tisíc, aby je propustil. Když to zvěděl pan hrabě Černikovský, ten o to jel k císaři pánu, aby utrpěli; a tak se stalo.

Tak zní ona stará histria, která sepsána byla původně německy velkými ozdobnými písmenami a roku 1858 přeložena byla na jazyk český. Doslovný překlad ten jsem uvedl. Úsudek z vyprávění toho nechť utvoří si každý čtenář sám.

Poznámka: Panství Černikovické, ku kterémuž dříve farnost Doberská náležela, a kteréž r. 1636 s panstvím Rychnovským spojeno bylo, mělo v minulosti, pokud ze starých pramenů souditi tyto držitele. Až do roku 1579 byl vlastním a držitelem těchto panství jakýsi Dobeš; po něm Jan Kolda, pak Jan Dětrich ze Žerotina, potom pán Trčka a posleze kolem roku 1635 jakýsi Jindřich Kraft. Řečené panství koupil r. 1636 František Karel (tenkrát ještě Svobodný Pán) Kolovrat Liebsteinský od paní Ludmily Lobkovic a spojil je s panstvím Rychnovským. Tento František Karel z Kolovrat, byl pro zvláštní zásluhy o stát do stavu hraběcího povýšen a zemřel v Brně dne 4. května 1700 v 80. roce věku svého. Po jeho smrti zdědil spojená panství jeho druhorozený syn Norbert Leopold z Kolovrat, který též statek Mastí r. 1707 od pana Karla Lhotakého z Ptěnu koupil a jej k panství Rychnovskému a Černikovickému přivtělil. Za něho zběhla se též událost námi vyprávovaná.

zákonodárci, že svých škol, se stého veřejného života, a ještě se najdou lidé, jejichž filosofii jest: Nač katolický časopis, než biskupská tiskárna, než ten boj biskupův proti „osvětě“? — Což páni nevídí, že právě listy jako „Obnova“ odhánějí vytloukáce od našich oken? Což nevídí, že se těšce přehrábajete na společnosti, na národa, ba sami se arbt, když v nemávist lidu vydáváte toho, který i tu nemávist z části svobodného lidu jako gšbš. pro obecné dobro nose, aby chránil vší? Neotevřete-li oči, „nezanecháte-li své chabosti, své domnělé moudrosti a nepotřebnosti „Obnovy“ a učiníte-li činnosti biskupovy, pak bude ještě hůř, pak začnou finčtí akna vřáde, pak nastane boj třídy proti třídě. A když se stí i myslí, že vás silou hmotnou překonače, co spousty utrpí vlast? Nemůžete navrátit jen nějakého svobodného Stejskala, ale vystupte rozhodně proti těm, kteří svádí. Vytloukáče oken některého doktora dáte zavřít, ale vytloukáče oken církve, reuhavé řečníky, spustlé novináře, nemravné spisovatele podporujete?

Dokud — to budíť řečeno — svláště mēdénem a rolačkám našim — vám budou milejší rozličné ty „Osvěty“, než „Obnovy“ — dokud nebudete moci pochopiti, k čemu je zapotřebí biskupské tiskárny, a proč biskup nenechá všechno bžet, aby měl pokoj a „lásku“, pak ovšem jest všechno možno, pak vás nečeká nic jiného, nežli všeobecné „vytloučení oken“ — čili revoluce.

Selské právo.

Nedávno jednalo se na sněmu zemském o vedlejší této otázce.

Pod názvem tímto podali četní poslanci strany agrární, pp. Štastný a Rataj, ve schůzi sněmu českého v pondělí, dne 15. t. m., zajímavý a po případě, dojde-li k jeho uskutečnění, důležitý návrh zemského zákona na ochranu nemovitého majetku rolnického, jmenovitě statků střední velikosti, proti ochuzení a parcelaci. Jedná se o zavedení tak zv. „domoviny“, podobné do jisté míry svěřenství u velkostatku, o čemž již po léta bylo debatováno, ať nyní dospěla věc k určitému návrhu zákona, který zá následovně:

Zemědělní výboru se ukládá, aby v dorozumění s c. k. vládou vypracoval a sněmu předložil návrh ustanovení, jimiž by bylo usákoněno prokrálovství české zvláštní právo selské, platné pro vlastnky dotýčných statků střední velikosti ve smyslu zákona ze dne 1. dubna 1889 na základě těchto zásad:

Při každém okresním soudu v semi zřídí se selské desky, v něž budou zaneseny statky střední velikosti ve smyslu zák. říšského ze dne 1. dubna 1889 a zákona zemského, kterýž k němu vydán býti má a jichžto majitelé o to požádají. K žádosti té musí žadatel zároveň připojiti seznam pozemků, budov, živého a mrtvého inventáře, jež mají dohromady tvořiti domovinu, nejmenší to zákonem přípustný statek střední velikosti, kterážto domovina co taková taktéž v deskách selských se vyznačí. Zanesení tato mají za následek, že se ku statkům těm a majitelům jejich vztahují ustanovení práva selského.

Ustanovení ta v zásadě jsou:

1. Statek je jen do míry žadatelem o zanesení jeho v desky selské ustanovený, nikdy však pod čistý katastrální výnos domoviny, svobodně dělitelný. Oddělení vázaných pozemků od statku lze dosáhnouti pouze povolením politického úřadu, po případě okresního hospodářského společenstva co úřadu agrárního.

2. Domovina je nedělitelná a nezadlužitelná.

3. Statek je pro nezaplacené podilly a zbytk tržové ceny do třetiny ceny katastrální zadlužitelný, vyjma domovinu.

4. O posloupnosti dědičné na statku platí všeobecná posloupnost, jaká ustanovena zákonem ze dne 1. dubna 1889 pro případ zanechání statku bez posledního pořízení.

5. Majitel statku je povinen v něm bydlet a hospodářiti.

6. Ke statku nesmí v této osadě připojeno býti tolik pozemků, aby čistý katastrální výnos všech jeho pozemků přesahoval pětinašobný výnos domoviny.

7. Synové majitelů statků, pokud nenavštěvují školu jinou, jsou povinni k návštěvě domácí pokračovací školy hospodářské, pokud jí tu je.

8. Směnky majiteli statků vystavené, přijaté a girované platí co prosté dluhopisy bez práva aměněného.

9. Prodej statku může se státi s pravidla jenom za souhlasu obou manželů.

10. Budovy, přiloučenství, zásoby a ození statku musí býti stále proti polním živelním pojištěny.

11. Hospodářství lesní na statku podléhá zvláštnímu dozoru samosprávných orgánů.

12. Statek může s desk selských býti vymazán s příčin závažných svolením úřadu politického, potažná agrárního.

13. Statek podléhá povinnosti vyvazení s dluhů knihovních.

14. Ze statku svého může majitel sňítí své-
femství rodinné.

15. Majitel statku, aneb dle práva dědičného
ustanovení zástupce v držení statku náleží co vlnu
do zálohy doplňovací.

16. Dobrovolná výměna pozemků za účelem
solení jednotlivých pozemků statku provede se
knihovně ku oznámení dotýčným stran z povin-
ností úřední bezplatně a jsou pozemky k vůli so-
l. ní vyměněné a do desek seláckých sase co nedě-
litelné zanesené daně pozemkové na 10 let prosty.

17. Demovina jest daně pozemkové prosta.

18. Budovy domovní jsou prosty třídní daně
domovní.

19. Přijímatel statku co dědic jest prost
tax z převodu.

20. Majitel statku může zakoupiti podíl
kmenového jmění okresní hospodářské záložny na
jednotlivé pozemky, od dotýčné kmenové usedlosti
oddělené, vypadající.

21. Majitel statku může zakoupiti náčkové
právo k obecnému statku, připadající na pozemky
od dotýčné kmenové usedlosti oddělené.

22. Vyřizování sporů, pozemkových statků se
týkajících, pokud cena, již žalobce za předmět
sporu chce přijmouti, 100 al. nepřesahuje, děje se
končnou platností svlátním smírním soudem, do
něhož volí každá strana jednoho soudce z majitelů
statků; třetího pak volí úřad agrární z majitelů
statků a pokud ho není, okr. výbor.

23. Před započatím každého sporu soudního,
majitele statku, ale ne pozemka přímo se týkají-
cího musí učiněn býti pokus narovnání stran před
úřadem narovnávacím, a pokud ho není, před sta-
rostou obecním.

24. Svršky statku nepodléhají exekuci mo-
bilární.

25. Majiteli statku náleží právo předkupní
a kospě spáteční pozemků dříve ku dotýčné kme-
nové usedlosti náležejících.

26. K placení podílů povinných dědicům v
pokolení vzhůru vystupujícím z pozostalosti maji-
tele statku nemá místa.

27. Vyplacení podílů dědicům ze statku děje
se umořovacími splátkami dle nejmenší míry úro-
kové v zemi obvyklé, není-li tu mimo statek jmění
jiného, anebo nemá-li nástupce statku jmění osobní.
Kdyby statek před umořením kapitálu přešel za
živobytí majitele do rukou jiných, mohou dědicové
žádat doplacení jejich kapitálu.

28. Výmínek ze statku není připustán a za-
opatření k hospodářství neschopných rodičů děje
se majitelem statku z povinnosti zákonné při stole
a na statku.

29. Pro neplnění povinnosti majitele statku
nemůže býti ani statek sám o sobě, ani příslušen-
ství jeho, ani inventář a zásoby jeho exekučně
prodány, nýbrž pouze sekvestrovány býti.

30. Veškerá podání v příčině zavedení práva
seláckého na statek jsou kolku a poplatky prostá.

Dále podali posl. Štátný a Rataj návrh, kte-
rým se zemskému výboru ukládá, aby příštímu
zasedání sněmu předložil návrh zákona zemského,
obsahujícího veškerá potřebná ustanovení, jež zá-
konem říšským z 1. dubna 1889 z. ř. o posloup-
nosti dědičné na statech střední velikosti byla vy-
hrazena zákonodárství zemskému.

Oba návrhy byly dostatečně podporovány.

Návrh svůj hájil poslanec Štátný šťastně.
Poslanec p. Herman Janda vytýkal návrhu mnohé
vady.

List z Prahy.

—a. Vlebeš aparát strany svobodomyšlné
pracuje plnou parou. Zde se ukazuje právě orga-
nizační síla strany mladočeské.

Veliká armáda učitelstva, obecních starostů
a důvěrníků, obecních a okresních tajemníků, agi-
tatorů té strany svobodomyšlné ukazuje zde svou
moc. Zde nad slunce jasněji vidíme, že volby jsou
velkým sviňádem, jež se nyní provádí a že ta
ubohá svoboda přesvědčení při tom
jest tou největší mačnicí. Dvě však bolestné
stránky a lehce zranitelné má strana svobodomyšlná,
jest to především rakonské-uherské vyrovnání a
požadavky českého rolnictva a živnostnictva.

Na myšlenky chudé, ale na novinářský slane
bohaté provolání strany svobodomyšlné k voličům
páté kurie praví sice, že při obnově vztahu
k Uhrám se chce strana svobodomyšlná vspírat
co nejrozhodněji řádům jaké nyní panují a chce
se raději odhodlati k rozluce, než dáti hlas vy-
rovnání, které nebylo by podstatným zlepšením
dosavadního stavu.

Trpělivý papír všude sase a voličové se
všelijak obalamuti, až na říšské radě dojde k de-
batám o vyrovnání s Uhry. Tu Badení uhodí na
mladočeské poslance: pomáhal jsem vám, při
volbách, dal jsem vám na volební komisiary vaše
vojáky, totiž učitelstvo, z mé milosti tady, ko-
nejte svou povinnost, odhlaste vyrovnání, jak
to Maďaři chtějí, a voličům vašim fekněte, že
vyrovnání to je dobré. Druhá Achillova pata strany
svobodomyšlné je stav rolnický. Nové selácké
sdružení pro království české dalo v poslední

sobotní schůzi v Kláškově sále Dr. Englovi na
srozuměnou, že české rolnictvo má toho politizo-
vání, těch osobních hádek až dost, a že se ma-
jedná o zachování gruntu. Trpké a pravdivé vy-
řtky a dobova lebeš občanská zde mluva polití-
ckých matlérů.

Každému do očí bje, kterak matadoři strany
svobodomyšlné pořádají politické schůze v neděli
a ve svátek již v 9 hodin dopoledne, aby tam
nemohl přijít nějaký nenáviděný klerikál a ne-
mohl zde mluvit. Ta strana, která v provádění
praví, že není proti náboženství, sama hrubě ruší
přikazy náboženské. Zda-li by šidě na šabes
v době, kdy mají svou bohoslužbu, konali veřejné
schůze? Jistě ne. Strana katolicko-národní uspo-
řádala manifestaci schůzi voličskou pro V. kurii
v neděli ve 4 hod. odpoledne ve dvoru sv. Vá-
clavské záložny. Pořadatelé činili tak proto, aby
do přisedení prostraného co možná nejvíce voličů se-
jiti se mohlo, poněvadž bořejší sál pro velké
schůze je malý.

Zde opět slyšeli katoličtí mužové z úst
svrhových od šidů placených individuální výroky,
které se ozývaly před 100 lety ve francouzské re-
voluci. Dnes může socialistická rana bolestně
veřejně volati, že každý kněz je zloděj a že
kněze nepovažuje za člověka.

Nuže až jsem jsme dospěli Rychlým kva-
pem blíž se, jak nám volby do páté kurie jasné
dokazují, socialistická revoluce, jest třeba jen jiskry,
aby strašný oheň vzplál. Hořlavé látky, socialisti-
demokracie, které jest každého zločinu schopna,
jest zde nasbyt a hojnost! Náš rozhodující apparát
ukazuje zde svou neschopnost krotit duchy, k jichž
řádění dosud lhostejně přihlížel a snad dokonce
jakousi kratochvílí z toho měl, že socialistická
lůza střílí do stavu duchovního. Boží mlýny
melou pomalu ale jistě. Když společnost lidská
lhostejně přihlíží. Kterak náboženské přesvědčení,
ctný a poctivý základ života, poctivost, spřímost
a pracovitost v lidu se boží rukama novinářských
socialistických dareb, když dokonce jednání so-
cialistů proti knězi a náboženství tak zvané vzdě-
lané třídy trpí dokonce i schvalují, pak se přiblíží
i čas a to brzy, kdy tyto darebové se ne-
spokojí s knězem nýbrž sáhnou na životy a maje-
tek i ostatních. A tomu, jak dnes je nad slunce
jasnější nejdeme. Jest proto nutno, aby v Čechách
k odstranění všeobecné korupce v politice, vý-
robě, obchodu a veřejnému životu učinilo se přitř,
aby poctiví mužové vlasti, věrní synové sv. Vá-
clava stáli jako jeden muž, odhodíce bážlivost, a
vlastnost a vytvořili samostatnou stranu katolicko-
narodní, která by všechny spojila.

Politický přehled.

Olešň sedel v pondělí na kap Svatého Mar-
tina, kdež za příčinou zotavení se zdržel tři neděle.
Okolnost, že časť mohl Vídeň opustit, svědčí, že
evropskému míru nehrozí nebezpečí.

● Zemskému rozpočtu začne se jednati
v pátek. Dle usnesení rozpočtové komise obnáší
potřeba o 405.238 zl. více, nežli ji rozpočet zem-
ský výbor. Protože má země proti 18.863.894 zl.
výdajů pouze 1.869.856 zl. přijmá, bude nutno
schodek 17.484.039 zl. uhradit buď z 45 procent
zemské přírůžky a pak půjčkou 2.600.000 zl. —
jak chci velkostatkáři, anebo posavád 29 pro-
centní přirážkou a 6milionovou půjčkou. — O vý-
sledcích posavadního sněmování zmíníme se příště.

Sněmy zemské na Moravě a ve Slezsku
skončily v sobotu svá zasedání. Moravané odmítli
opravu volebního řádu, jak ji navrhovali Němci,
poněvadž Němci chtěli z ní kofistiti jen pro sebe.

Vyrovnávací předlohy dodány budou
parlamentům obou polovin říše ještě snad ke konci
toboto nebo hned na počátku příštího měsíce. Tak
alespoň ohlašuje se z Pešti.

Prvním zvoleným poslancem nové
sněmovny poslanecké jest opat Trenin-
fela, jenž zvolen byl při všeobecné volbě prvního
volebního sboru velkostatků tyrolského (preláti)
čestí hlasy; opat Mariacher obdržel pět hlasů.

Volby do teratského obecního za-
stupitelstva skončeny v neděli volbou v území
(okoli) teratském. Všech šest mandátů připadlo
Slovincům, kteří tím jeden mandát získali.

V Německu žádají upravení říšských fi-
nancí. Až dosud patří říši příjmy z cel, daně ze
spotřeby, výnosy z pošt a telegrafů. Pokud na
uhrazení říšských potřeb tyto příjmy nestačí, platí
na ně jednotlivé spolkové státy dle počtu svého
obyvatelstva tak zvané matrikulární pří-
spěvky. Roku 1879 přijata byla „Frankenstein-
nova klausula“, dle které připadnouti má říši z
výnosu cel 180 milionů ročně; zbytek má se rozdě-
lit mezi jednotlivé státy (Uiberweisungen); k této
přikázaným zbytkům přibýly později daně říšské,
kofaleční a říšská daň z kolku. Dlouhá léta — po
zavedení ochranné celní politiky — byly přebytky
cel větší nežli matrikulární příspěvky, neboť říše
přikázala jednotlivým státům 400—500 mil. m.
ročně více, z nichž následkem toho mnohé státy

byly sváděny k větším výdajům nežli bylo potřeba.
Od let 1890 však se hrot obrátil. Matrikulární
příspěvky převyšovaly přikázané celní přebytky a
tu finance jednotlivých spolkových států přivedeny
byly do sepořádku a také říšské dluhy silně stou-
paly, takže bylo třeba pomýšlet na jejich ame-
fení. Tak předložil Miquel 1893 první plán k opravě
říšských financí. Chcel zavést 100 milionů nové
daně, z nichž se měl především krýtí větší ná-
klad na vojsko a 40 mil. m. mělo se rozdělit mezi
jednotlivé státy a vybyvajíc po případě zbytek
měl se upotřebit na umoření říšských dluhů. Ří-
ský sněm tato navrženou opravu zamítl. V r. 1898
přijal byl konečně návrh vůdce katolického středu
Liebena. Říšská vláda navrhla totiž novou opravu
říšských financí, dle něhož státy spolkové se mají
polovice přikázaných přebytků zřici, ale za to
mají před dalšími poplatky matrikulárními chrá-
něny býti.

Na Kréte vzor evropskému loďstvu a
českému vojsku potýkají se křesťané a mohame-
dání navzájem, páli a drancují vesnice. Evropské
velmoci daly Řecku dne 2. března lhůtu 6 dnů, do
které musí své vojsko z Kréty „samostatně“ odvolati.

Drobné zprávy.

Zadostiučinění al. městské rady krá-
lovéhradecké ndp. biskupovi za potupu
Heverovými plakáty spáchanou. V neděli
dne 28. února t. r. dostavili se k J. M. ndp.
biskupovi Brynychovi p. JUDr. Ulrich,
starosta města a jeho náměstek pan Waldek
a vyslovili své politování nad nalepením zná-
mých plakátů a veřejnou potupou ndp. biskupa,
omlouvající celou věc neblahým nedopatřením.
Jest si přáti, aby slavné městské zastupitelstvo
v zájmu klidného rozvoje Hradce Králové, všemi
zákonem dovolenými prostředky o to usilovalo,
aby — jak měšťanům královéhradeckým sama
Politika radí, o to pečovali, by zde každý dle
možnosti se snažil nepřekných výstředností zabra-
ňovati. Naše město žilo se svými biskupy a du-
chovními ve shodě, a nelze pochybovati, že
tak i dále bude, anýť snahy i nynějšího ndp.
biskupa jen ku všeobecnému dobru směřují.
A takovému působení jak měšťanstva vůbec,
tak i zastupitelstva městského bude potomstvo
dojista žehnati.

Jeho Milost ndp. biskup Edvard Jan
Nep. Brynych navštívil ve čtvrtek o 11. hod.
dopolední starostu p. dr. Ulricha a radnici v úřa-
dovně, kdež prodlél půl hodiny.

Nešťastné podezřívání. „Osvěta lidu“ a
tajní její patroni obviňují ndp. biskupa a katolické
duchovenstvo ze zléstnosti a nešttiti se při tom ani
klukovských výrazů. Útoky tak nízké nedovedou
slušné lidi uraziti. Ostatně Němci kladou vlaste-
necké působení českých kněží svým lidem za vzor.
Co se působení ndp. biskupa týče, tu mluví nejlépe
fakta. Roku 1896 rozdál Jeho M. ndp. biskup Bry-
nych o h u d ý m: V lednu 144 zl. 45 kr., v únoru
108 zl., v březnu 363 zl. 15 kr., v první polo-
vici dubna 7 zl. 13 kr., na visitačních cestách
v dubnu a v květnu 1.033 zl., na druhé visitační
cestě v červnu 366 zl. 10 kr., v červenci 126 zl.
10 kr., v srpnu 128 zl. 95 kr., v září 192 zl. 95
kr., v říjnu 235 zl. 60 kr., v listopadu 94 zl. 42
kr., v prosinci 295 zl. 72 kr., opatrovně v Chrasti
mimo byt, otop atd. 800 zl., vlaste neckým a
dobročinným spolkům: v lednu 70 zl., v ú-
noru 78 zl., v březnu 85 zl., v dubnu 10 zl., na
I visitační cestě 210 zl., na druhé 75 zl., dále
3000., v červenci 205 zl., v srpnu 140 zl., v září
55 zl., v říjnu 63 zl., v listopadu 85 zl., v pro-
sinci 104 zl. — dohromady 8.144 zl. 3 kr. Mimo
to dává J. M. ndp. biskup podpory a dary tak
zvaným stydlivým chudým — kteří pocházejí
z nejlepších tříd. následkem úmrtí žitelů neb
neštěstí přicházejí do bdy a na veřejnou dobro-
činnost appelovati se stydí. Ndp. biskup rozdál tak
dobrou polovici svých příjmů, ostatku třeba na
opravy a různé reprezentační výdaje, sám pro
sebe potřebuje nejméně. Dá-li hostinu chu-
dým, tedy se mu to vyčítá a dá-li ho-
stinu reprezentační na počest jmění
Jeho Velčenstva, tedy mu to loyální
„Osvěta Lidu“ vyčítá také. — Obyvatel-
stvu takovým jednáním se neposlouží, a ndp. bi-
skupovi se neškodí. Ten svou povinnost zná a
také ji koná.

Zprávy diecéšní. V Pánu zesnul:
p. Václav Kirchner, čestný kanovník Brněnský,
kons. rada, b. notář, rytíř řádu Františka Josefa,
majitel zlatého a stříbrného zasluzného kříže „pro
priis meritis“ vojenský farář na odpočinku, † 24.
února 1897 v Senožatech. — Ustanovení
jsou: p. Ludvík Hora, katecheta v Holicích, za
faráře do Chvojna, p. Bernard Schams, administra-
tor, za faráře v Lanově, p. Jan Záruba, kaplan
Nebouvidský, za faráře do Keblova, p. František

Bakeš, administrator Bouřinský, za administrátora do Chvalkovic, p. Dr. Jan Jindra za prozatímního k stěhotu do Holie, p. Al. Erben, koop. Vlčkovický, za koop. do Starého Místa u Trutnova, p. Jos. Prudíř, koop. Hečmanický, za kaplana do Nebovic, p. Jos. Holcman, administr. Chvojenský za kaplana do Rovné, p. Frant. Jirásko, kaplan Roveňský, za koop. do Mlýné.

Assanační otázka města Král. Hradce byla v pondělí předmětem jednání sněmu království českého; konalo se totiž druhé čtení správy komise rozpočtové o správě výboru zemského, týkající se petice purkmistrovského úřadu v Hradci Králové za osvobození budov, jež v obvodu městské obce královéhradecké z veřejných důvodů assanačních a komunikačních se mají přestavět, jakož i budov nově postavených v tamním rayonu odpovědných od přírůstek zemských, okresních a obecních. Zpravodaj dr. Pippich navrhl jmenem rozpočtové komise osnovu zákona, jež stanoví: „Přestavby, podniknuté v obvodu městské obce královéhradecké z veřejných důvodů assanačních a komunikačních, jakož i novostavby, zřízené v tamním rayonu odpovědných, které během desítiletí, a to počínaje dnem, kdy zákon ten nabude platnosti, budou započaty a úplně zbudovány, pokud se týče zařízení, aby se jich mohlo užívat, osvobodí se, pokud jim přísluší osvobození od domovní daně nájemní na osmnáct let, na tutéž dobu od zemských okresních a obecních (včetně školních) přírůstků k této dani.“ Návrh rozpočtové komise byl přijat.

Kanovníkem u sv. Víta na Hradčanech jmenován byl místofiditál bohosloveckého semináře v Praze, vdp. Dr. Josef Binder.

Úmrtí. V Praze zemřel a v úterý byl pochován starý přítel Havlíčkův a Riegrův, Dr. Vilém Gabler, bývalý fiditál vyšší dívčí školy v Praze, známý spisovatel český.

Stanovisko „Osvěty“ ku katolickému sjezdu. Protestant Hevera v „Osvětu“ již po delší dobu oznamuje světu, že musí obyvatelstvo hradecké k sjezdu katolickému tak odmítavě se zachováti jako ke kandidatuře křesťanských dělníků. K čemu se ten pán namáhá. Pozván dosud není a sotva bude, takže mu rádi věříme, že sám se neúčastní, vždyť slušný člověk bez pozvání se nikde nevnučuje, a p. Hevera snad za slušného se pokládá. Že nepřijdou mnozí jeho souvěrci aneb lidé také netřeba zvlášť oznamovati. To se rozumí samo sebou. Za katolíky však nemá právo mluvit, proto plete se p. Hevera do věci, po které mu nic není a to již si najde ve clovniku případné jméno pro své jednání.

Čeští rolníci proti nerolnickým kandidaturám mladočeským. Píše se nám z rolnických kruhů: Rolník v Pamětníku a starosta okresu Chlumeckého, p. Vacek vystoupil na nedělní schůzi zemědělců v Praze rozhodně proti poručnickování rolnictva se strany pražských mladočeských doktorů. Tito rolnictva v letech 1889—1891 učinili nešťastné sliby pak se ale o ně nestarali. Českou politiku svedli na neblahé koleje, takže je teď postavení naše horší než-li dříve. Návrhem svým na zavedení všeobecné hlasovací práva podporovali neobyčejný vzrůst socialistů, neboť mladočeskí poslanci do jejich schůzí chodili, pochlebovali jim a tím je silili. Zamítnutím smíru se stranou konservativní zhoršili ještě více postavení českého národa, neboť socialisté chtí nyní majetné třídy povaliti. Vádcové mladočeskí se měli starati více o rolníky a řemeslníky než-li o socialisty. Rolník p. Hesoun ostře vytýkal výkonnému výboru mladočeské strany, že za venkovské obce nepostavil za kandidáty zemědělce, nýbrž doktory. Sdružení českých zemědělců mělo jednati různě, udeřiti pěti a řici: Mandáty patří nám! Ročník doufal, že české zemědělství řekne mladočeskému výkonnému výboru: My máme kandidáty své a vy nám je musíte schváliti. Povinností sdružení českých zemědělců jest — žádati, aby při volbě kandidátů pro obce venkovské samo rozhodovalo. Dr. Engel omlouval výkonný výbor a vinil staročechy, že aspoň nepřimějí socialisty podporují. Rolník p. Sak vyvrátil rozhodné tvrzení Dr. Engla, že by mladočeská strana byla šla přáním rolnictva vstříc, i vyzývá rolnictvo, aby vůbec zanechalo strannických rozporů a hájilo zájmy své, neodmítajíc nikoho, kdo má dobrou vůli ve prospěch rolnictva pracovati, ať si již patří k straně té či oné. Strana svobodomyšlná chybila, že dlouho koketovala se sociálními demokraty a chybuje, když se sdružení českého rolnictva chce opět učiniti spolek politický. Klub strany svobodomyšlné hrál si s námi jako s míčem, my však musíme zanechat svárů a pracovati pro náš stav rolnický. Rolník p. Hesoun vytýkal p. Dr. Englovi, že odmítnutím smíru se staročechy dopustila se strana jeho veliké nešetrnosti. Zastoupení rolnictva dle nynější kandidátní listiny mladočeské bude opět nejistotou. Vůbec je podivná hra od strany mladočeské, když dříve podporu strany staročeské odmítla a nyní zase na ni žaluje, že není od ní podporována. Rolník p. Vacek v Pamětníku vytkl Dr. Englovi, že nedávno sám prohlásil, že mladočeskí budou volit socialisty raději než konservativní staročechy a katolíky. Pan Vacek starosta okresního zastupitelstva v Chlumu n. C. varuje rolnictvo, aby nesedlo na lep agitátorů strany vládnoucí, a žádá, aby se saazovalo za obnovu svornosti a jednoty v národě. Následkem tohoto odhodlaného vystoupení předáka rolnictva sešlo s projevů shromáždění ve prospěch strany mladočeské.

Hlučným chovancům sdejšního Rudolfa k domácí slavnosti masopustní zaslal vdp. Václav Vaněk, blok vikař v Záběh, 2 sl. 49 kr.; p. Marie Rybová darovala 2 sl. a p. Františka Konušková 1 sl.; p. Radolfa Červená poslal koláče; p. Božena Franková: salám; p. Aloisie Janečková: cukroví; p. Karolina Mahrová: koláče; p. Františka Paulová: koláče; p. Marie Sluková: koblihy; p. Aloisie Šantráčková: koláče; p. Pavlína Tolmanová: koblihy a p. Augusta Vachková: sekaninu. — Správa útava spanilomyšlným darcům těm vzdávajíc aktivě díky doporučuje chovance další jich přízni. Zaplať Bůh!

Z Ústřední Matice školské. V poslední době přijala pokladna matiční řadu významných darů, které tuto s vděkem potvrzuje: Rada král. hl. města Prahy 3000 slatých, výbor plesu „Národní Beseda“ 2869 sl. 90 kr., „společ. „Loses“ v Kloboukách na VII. diplom 100 sl., okres. výbor v Karlově 500 sl., pp. hosté „u Fleků“ sbírka za měsíc leden 102 sl. 50 kr., první pražská zastavárna v Praze 50 sl., všeobec. sbírka v Praze 50 sl., spoj. obce Nostovice, Okoř, Lichovos na diplom 30 sl., obec Popovice z posvícenského zábavy 31 sl. 30 kr., kroužek mládežníků „Veseláři“ v obci, Beseda v Uh. Brodě č. p. 867 50 sl., sbírka z pokladničky v cukrovaru v Luči 56 sl. 95 kr., občanská Beseda v Kvasicích na Moravě I. spl. na II. diplom 20 sl., farní děln. Beseda v Žatci I. spl. na diplom 25 sl. 53 kr., obec Prácheň 18 sl. 50 kr., pořadatelé V. roln. plesu ve Zlonicích 28 sl., obec Chroustovice v Liberci 50 sl., místní odbory: Lomnice 79 sl. 50 kr., Uh. Brod 61 sl., Zámuky (dámky) 100 sl., Chrušín 216 sl. 28 kr., Kyjov 120 sl., Prostějov 100 sl., Dvůr Král. (dámky) 160 sl., Domažlice na Moravě 47 sl. 25 kr., Lšov 81 sl. 10 kr., okres. výbor na Král. Vinohraděch na místě věnce na rakev poslance G. Elma 20 sl., odkaz p. And. Neumannové v Praze 400 sl., p. Marie Vavrová k octění památky zesnul. p. Karla Vávry 50 sl., p. Ant. Kratochvíl, vyrábětel káret 25 slatých

„Osvěta“ a křesťansko-socialní strana. „Osvěta“ má upřímnou radost, že křesťanský smýšlejších lidí našlo prý s v Hradci tak málo. Ještě větší radost musí mít „s úspěchů“ svých stoupenců, neboť to jsou jiní kubic. Každý takový „osvětář“ počítá se hnedle za 2 spásečny, proto také pokrokaři náležitě vyzáhlí své dvojité váhy. O socialistické schůzi mezi svými hlasovali pravou rukou pro Štěpánka a v mladočeské schůzi opět levou rukou pro Formánka. A tak fortelně vyhuili se před svým přitýkáním katozem s „Osvětou“ výteč bezbarvosti a chazeleoství, protože přece i otevřená hlava musí uznati, že pravá ruka není totožná s levou. Z toho filosofického důvodu může spustiti „Osvěta“ své lidi se zřetele a posuzovati jiné. Inu, před cizím prahem mete se to lehceji.

V táboře pokrokářském, který tolik neplech zavinil a tolik mladých lidí na eceti svedl, nastal na konci letošního masopustu rozkol. Když nejmladší pokrokářské mládež v čele s Ant. Hajnem se prohlásila pro volbu socialistů v V. kurii, t. dr. Bašín, St. Sokol, red. Škábá, dr. Baxa, Preis a Štěpánek a j. se od pánů Hajnů, A. Čížka a nejmladších pánů odtrhli. Protože první frakce měla v družstvu „Radikálních Listů“ většinu, vystoupili A. Hajn a A. Čížek z ředáctva. Zda-li má tato frakce dostatek prostředků, aby rospádávající se pokrokaři ještě na čas udržela pohromadě, nevíme. Zmizení pánů z politického a národního oboru nebude v Čechách žádný soudný člověk litovat.

Zběsilost socialistů při volbách volitelů páté kurie má místy revoluční ráz, neboť měšťané a rolníci nejsoň při volbách těch životem jisti. Tak na př. při ústřední volbě volitelů v Červeném Kostelci (kde při první volbě dostali křesťanští socialisté 140, mladočeskí 190 a socialisti 218 hlasů), když křesťanští socialisté spojili s Mladočechy a tito s vítězí 340 hlasů proti 280 hlasům socialistů, vzbouřili se socialisté a v počtu několika set hlav, šeny a boji sotva škole odrostlí přibíhali se před radnici a chtěli tute vstříti útokem. Volební komise musila se spasiti útokem sadními dveřmi s radnice. Zakročeni četníkům nepomohlo; davů vrhly se na radnici a prohlédaly všechny místnosti, vyrážely dveře a bytů hledaly členy komise. Vůdce vytloukli okna v bytu starosty Th. Keyzlera a volebního komisaře Debeše. Židovské úřadnictvo z továrny Abelesa a symevé velice se socialisty. Jsou obavy, že dojde k demonstracím ještě větším.

Jos. St. Hevera, který chce patrně překonat pověstného trhaného novináře Mikuláše Bidlo, obvyklým sprostým tónem láká na Obnovu a její spolupracovníky. Jelikož slibuje proti nám zakročiti soudně, tedy u soudu posvítíme si důkladně na jeho trhanou Osvětu lidu.

Podnětitel Uher z Nemačova stal se již neméně smutným hrdinou dne, jako jeho patron v „Osvětu lidu“, který za to počítá „Obnovu“ denunciantem se řemesla a nabízi jí honorář od kusu u policejního komisaře Olíče. Ani nám nezapadá ubírat chleběčka tak mnohým pokrokaři, kteří ty drobné patrně velice potřebují. — Co se týče podnětitel Uhra, bylo naší povinností na řádění jeho poukázat, neboť kdo káší mládež a lid, hoden je odsouzení. Výbor Ústřední matice školské následitost pana Uhra důkladně vyšetří a salozí s ním dle zásluhy.

Vraždě! Včera roznesla se po městě správa, že v Jenkovicích u Tebechovic byl zavražděn jistý čeledín. Též dne ráno odebrala se na místo také soudní komise od sdejšního soudu. Mrtvola a rostlinou tráví nalezena byla u přejížky přes trať u Tebechovic poblíže kolejí. Zavražděný prý se vracel z veselých ostátek. Skončili pro něho smutně.

Zastesklo se mu po Pankráci. Dne 23. ledna t. r. propuštěn byl z Pankrácké trestnice Ant. Seifert

s Chodovic okr. Chrušín, svého zaměstnání slodě a vytkálený dareba, který je u soudů jako doma a lékrát již byl zavřen. Zlatá svoboda nemá proti řádné majimavosti a tak se stalo, že se měsíc po opuštění žalářní kobky přemýšlel, jak by se tam co nejdříve opět navrátil. Z Chodovic našel si k nám na Pražské Předměstí a vloupal se a o páté noci na pondělí do bytu řeznických pomocníků Jos. Helebranta a Václ. Brodského zaměstnaných u řezníka Kleinera a začal úsilovně shalovati, co padlo mu do rukou. Peřiny, boty atd. vše bylo naházeno do jednoho rance. Náhodou však jeden z dělníků sloděje přistihl a udínil pokřik, na který dostavilo se z vedlejšího Mádrova hostince několik přitomných vojínů a tito Seifertovi naplatili hotovými tak, že považoval nemanuváho se čet. závodčího Buriana, který jej z jich rukou vysvobodil, za pravé dobrodíná.

Zloději hus sdejšních okolí ještě neopustili. Dne 26. m. m. dopoledne našli si dva dělníci k měst. hlídači Štěpovi v bývalé vojens. střelnici a mezi tím co jeden kupoval mléko a zaměstnával tak domácí, vyhlédl si druhý pákou bflou husu a upláč s ní. Případ tento opakoval se tam již několikráte.

Rychlý postřep. Dne 25. m. m. zatčen byl v Předměstích záletý dělník Fr. Hradecký s Holohlav, přiláčený do Volče u Přelouče a doveden do vězení sdejšního okr. soudu. Sotva ocitl se však s dezorcem věznic o samotě, vrazil doň plnou silou a hotovil se prchnouti. Náhodou byl uprchlík ještě v čas zadržen a poskytnuto mu místo pevnější — u kraj. soudu. Postoupil tedy obratem ruky o několik paragrafů.

Letošní velká voda není u nás až dosud rázu nebezpečného. Na několika místech sice vystoupila na luka, zvláště na cvičišti u Praž. Předměstí, větších nehoď však nespěsobilá. V úterý po celý den silně přibývala a když večer ubíralo se oddělení mušstva sdejšních posádek s pochodnými a prkny směrem k Pražskému předměstí, myslilo se, že hrozí nebezpečí. Záhy jsme se však dověděli, že zmíněná četa zřizovala v přikopě vedoucím s Labe na cvičišti stavidlo. Nevinná tato noční výprava měla však pro jistého mladíka, dle vznešení studenta, směřné smutnou nebudu. Týá ubíraje se totiž za vojakem, které přešlo můstek přes smínný přikop, sadíval se tak, že šel vedle a spadl do vody a pokřikl si tak bezděky studentou lázeň až po krk.

Proti neurvalému Němci. Partaschovi, který nedávno po Hradci drze šelral a dopustil se pak urážky strážce, jak jsme o tom v předminulém čísle přinesli aprávu, konáno bude přelícení dne 8. t. m.

Nález. Dne 27. m. m. nalezl důstojnický sluha Gust. Gabriel na náměstí rukávnick. Žákyně měst. škol R. Horovu nalezla dne 1. t. m. před číslem 129. penženku s menším obnosem peněz.

Ztráta. Dne 27. m. m. stratila ve sdejším městě A. Dušková z Předměstí černou penženku s 5 sl. 60 kr.

Zařizování sdejšních stravovny nelibívá se velmi zhusť cestujícími řemeslníckým pomocníkům, zvláště takovým, kteří si o práci myslí, že je neživí. Nejednou stalo se, že nestropil-li takový světoobčan ráma hned na místě, uleví si jistě na ulici a dostane se tak do styku s policií a křopáčkou. Dne 2. t. m. oděli se stravovny dva řeznickí pomocníci Č. Láška a Rud. Černý přiláčení do V. Mýta a zle hubovali, takže musila proti nim zakročiti policie.

Chťe! na nás trakaři. V jednom zposledních čísel přinesli jsme správičku o zabaveném trakaři, jenž byl kterýmsi nenechavým Radikovičkým přiláčením ukraden na sdejším trhu. V těchto dnech dostal se do naší redakce jistý venkovan hotově se odněsti si od nás zmíněný trakař, který prý je jeho majetkem. Tím jsme mu ovšem nemohli poslušiti, ale ukázali jsme mu cestu, kudy k svému trakaři přijde.

Rozmanitosti.

Neprátelské demonstrace proti dra Heroldovi. V neděli večer uspořádal zástup pokrokářů a členů bývalé Omladiny před bytem dra Herolda na Král. Vinohradech bouřlivou neprátelskou demonstraci. Na konec pak za ohlušujícího pískotu a provolávání „Hamby“ vytloukli demonstranti v byt dra Herolda kamením pět okenních tabulí. Policie stihala výtrápníky i zatkla jednoho z nich, jistého Jar. Stejskala; ostatní se rozprchli. K demonstraci zavdal dle všeho podnět leták „Z tajného mladočeského kabinetu“, který těchto dnů byl rozšiřován pokrokaři a socialisty a ve kterém prones bylo proti dra Heroldovi útočeno. Demonstrace tato ukazuje, jak rychle se mění přisně lidu, sváděného lákavými healy. Demonstrace pokrokářských „osvětářů“ se následujícího dne opakovaly. Kamením, klavky a nadávkami se přesvědčovali lidem nevtlouk, nýbrž jen přesvědčivými důvody a věcnou kritikou. Demonstrace sprostě proti poslanci dra Heroldovi a vůbec proti komukoli rozhodně zatracujeme.

„Ohudým proletářem“, který dovede lidem dojemně povídat o lidské bídě, jest francouzský socialistický poslanec M. Berleaux, o němž v loni „Figaro“ napsal, že má v Croissy nádherný zámeček, akostně ekypáse, kočáry, bohaté jí a pije, koufí jea libovonná, drahocenná „regalita“ a „imperiales“, při čemž navštěvují ho známí boháči a velkopřemýslníci. Jede-li však tento přeslavný červený partašyr na agitace, oblékne si rozedrané pantalonky a usmolenou blůzu, jede v nejnížší železniční třídě, a s velkým pathosem vykládá, jak dělnictvo jest ve Francii utlačováno, že se ani do syta nenají, kdežto nic nedávající, bohatí lenoři akvestně hodují a v kočárech se vozí. A tento áviandlér neumí se ani začervenat.

Nezřítnost a idealnost červených vůdců. Občan redaktor Bebel chodil za svého mládí spinkem jako soustrádnický tovaryš a dnes — ačkoli sám nepracuje, nýbrž za sebe dělníky své pracovat nechá, má přes pět milionu jmění. Týá Bebel na socialistickém sjezdu ve Frankfurtě hrozil, že vůdcové socialistům se rozutekou a přidají se k buržoákům (majetným) nebudou-li jim dělníci socialističtí stále tolik

V Bavorích, které jsou asi tak veliké jako Čechy, existuje 1200 raiffeisenovek, z nichž asi 1000 patří k centrále v Mnichově. Obchod za měsíc leden 1897 obnášel asi 4 miliony marek. Nejčileji z těchto spolků vede si svaz spolků ve Smrčinách (Die Fichtelgebirgs Verkaufsgenossenschaft) hlavně prodejem horského ovsa, jež rozesílá po celém světě. V prosinci prodala společnost 17000 centů, v lednu 9000, první týden v únoru 4000 centů a to za ceny, o níž se chalupníkům ve Smrčinách před dvěma lety ani nezdálo. Za největší dobrodini spolků pokládají rolníci, že mohou prodati své plodiny kdykoli a za pevnou cenu. Potřebují-li peněz, odvezou obilí do spolkové spížírny, kde se jim vyplatí ihned určená cena, o další prodej postará se představenstvo spolku. — V Bavorsku žije dle posledního sčítání lidu z r. 1895 5,818,644 obyvatelů a sice katolíků, 4,112,628, starokatolíků 2,955 (r. 1890 jich bylo 3,625), protestantů 1,640,133, reformovaných 2,315, anglikánů 33, pravoslavných 304, irvingiánů 40, mennonitů 3249, (r. 1890 jich bylo 3,456), novokřtěnců 98 (124), metodistů 861, svobodných vyznavačů 1,149, různých křesťanů jiných 651, židů 53,760, bez vyznání 408.

Zvěsti z východních Čech.

Ze Studence. (Založení spolku.) V úterý dne 2. února o 4. hodinách odpoledne odbyvala se zde ustavující schůze Svato-Josefské jednoty pro Studenec o okolí se sídlem v Studenci. Schůzi zahájil dp. farář spolkovým pozdravem „Zdař Bábí!“ Nato byly čteny schválené již stanovy. Po přečtení stanov byli přijímáni členové a přihlásilo se jich 108. Nyní vystoupil dp. farář a vyložil nutnost založení spolku u nás. Po ukončení své řeči oznámil dp. farář, že nas došel bratrský pozdrav od náhodské „Svornosti“ k naší ustavující schůzi, což bylo s nadšením přijato. Dále přikročeno k volbě výboru a zvoleni následující pánové: za pokladníka p. Karel Karásek, za jednatele p. Josef Karásek. Do výboru pánové: Josef Pour, Jos. Čech, Jan Fauchman, Karel Martinec, Jos. Fauchmann, Jos. Jech; za náhradníky pp.: Jos. Laurych, Frant. Fxner, Karel Karásek ml. a Jos. Hamáček. Nato prohlásil p. farář: jelikož je jisto, že budu od vrchního předsedy Svato-Josefských jednot za předsedu ustanoven, volím si svého náměstka, p. Karla Fauchmana, starosta, kterýž byl s pochvalou přijat. Nato povoláno sv. Otci Lvu XIII., Jeho Milosti nejvdůstojnějším biskupa královéhradeckému a Jeho Velčenstvu císaři a králi Františku Josefu I. třikrát „slá-a!“ Jelikož se více žádá k alovu nehlásl, usavřel dp. farář schůze „Zdař Bábí!“

Z Borovnice v okresu Kosteleckém a Orlíel. — Dne 28. února měl katolicko hospodářsko politický spolek chleňský v hostinci u p. Petráčka v Borovnici svou obecnou schůzi za přítomnosti asi 300 členů a uvedených hostů. — Slovo udeřeno bylo nejprve vlp. clusavelskému Beranovi, který v řeči přes hodinu trvajici mluvil o tom, koho volit. Nejprve probíral vlp. řečník základy strany mladočeské, pokrokové a socialně demokratické, kterého tři strany ucházejí se u nás kromě strany mladočeské o mandát poslanecký, mluvil o náboženakém smýšlení jejich a o starostlivosti jejich o rolnictvo a zemědělnictvo, a dovodil s toho všeho, že se žádá u těchto tří stran katolici jítí nemohou. Na konec pak vyzval přítomné, aby s pozorností vyslechli program kandidátů strany katolické a pevně aby se rozhodli. Řeč jeho provázena byla živým souhlasem. Když pak na vyzvání před sedovo, žádá li někdo k této řeči o slovo, nikdo ke slovu se nechal, a řečeno bylo ihned druhému řečníku panu Tomáši Jirouňkovi z Prahy. Pan Jiroušek rozhořoval se nejprve nadšeně o katolickém socialismu a na to přešel na svůj rolnický program, který vykládal velice krásně a přesvědčivě. Částě projevy souhlasu při jednotlivých jeho výrodech a všeobecný souhlas ke konci řeči jeho dozněvaly, že mluvil od srdce k srdci. Po řeči p. Jirouškové opět ptal se předseda, žádá li kdo o slovo. Nyní přihlásil se p. Udrdal, rolník z Rovné. Podle spůsobu, jak p. Udrdal — čímž ovšem jen náhodou pro sebe získati se snažil — dalo se očekávat, že nastane zajímavá věcná debata. Za krátkou však dobu byly všechny nadáje ve věcnou polemiku úplně stlačeny. Pan Udrdal totiž nemluvil ani trochu věcně. Z řeči jeho, která trvala téměř půl hodiny, nikdo nepoznal, co se mu na programu p. Jirouškové líbí a co se mu nelíbí. Jediné snad, co přimělo k řeči p. Jirouškové se vztahovalo, byla poznámka, že rolnictvo před válkami husitakými svobodno nebylo, což odvoláváním se na Palackého dokazují chtěli. Nepochoďili však. Palacký svědčí ve prospěch pana Ji-

rouška. Hlavní pak „trumf“ p. Udrálov, že prý strana katolická vypůjčila si rolnický program svůj od mladočechů, je mírně řečeno, směšný! Vážený rolnický program strany katolické ve mnohých podstatných věcech lidí se úplně od liberálního programu strany mladočeské, která kromě toho doposed slavnosti rolnický program nevydala, nýbrž jen program povšechný. Rolnický pak program Almonse Státného přijali Mladočeši za svůj pouze před volbami r. 1891, po volbách ho ale hned začali zapírat. Strana mladočeská chytla se rolnického programu zase teprve tenkrát, když rolnické hnutí, netečnosti strany mladočeské vyvolané, přerůstalo již přes hlavy. Krátce tedy: p. Udrál nevyvrátil ani jediné věci z programu p. Jirouška, ba on ho ani nevyvracel. Za to však neustále metal síru a oheň na Řím, na ten Řím, který prý i Kristus Pán nenáviděl, a na „neunášlivý“ středověk. Ovšem i nakonec schladil až řáhu; nemají se prý plést do politiky. Zajímavá jsou slova, která tento „poctivý odpůrce klidně a věcně mluvíci“ — tak se totiž představoval — promluvil o kněžích: „Naučí-li se kněží kupčím v hospodách, budou potom kupčím i v kostele.“ — Nemí-li pravda: „klidná a věcná“ to řeč „poctivého odpůrce!“ — Pan Udrál nejméně třikrát v řeči své prohlásil, že žádný stav z práce politické vylučovati nechce, obratem však týž p. Udrál, a rozhodný stoupence strany svobodomyšlené, kněžím veškeré politické působení zakázal. Pane Udrále! Kněz, státní občan, jako vy, platící veškeré daně jako vy, a kromě toho i extra — daně, o kterých snad vy ani nevíte, ten kněz má právo zabývatí se politikou jako vy. Kněz však, jakožto duchovní učitel lidí, jak sám vícekrát jste ho pojmenoval, má povinnost starati se o duchovní blaho lidí jemu svěřeného. A když v politice i o věcech tohoto duchovního blaha lidí se jedná, když na říšské radě a na sněmích zemských i zákony náboženství se týkající se ustanovují, tu kněz zcela přirozeně má i povinnost dbáti o to, aby zákony ty duchovnímu blahu lidí neškodily. Má tedy kněz nejen právo, ale i povinnost vámati si politiky. Vám, p. Udrále, nelíbí se, že kněží v hostincích mluví o volbách a vašemu spulobojovníku p. JUD. Nutzovi — v Borovníci náhodou plnokrevnému mladočechu — nelíbilo se, že kněží v kostele četli pastýřský list o volbách. Vám dvěma nezachová se kněz patrně nikdy, a proto vás také nebude dbáti a bude jednati tak jak jeho svědomí mu velebí bude. Na frázi pak Vaši, že člověk se dříve narodí a teprve potom jeat křtěn, že nejprve má býti Čechem a teprve potom katolíkem, odpovídám: Usnávám přednost národnosti nad náboženstvím co do postupu času, usnati však musím přednost náboženství nad národností a důvodů výšejších, důsledek. Ostatně v tom ohledu každý řádný katolík řídí se heslem básnickým: „církve i vlast v mých sestavách miluji se nad dřeň . . .“ Když p. Udrál tuto svou už připravenou protiklerikální řeč — která mimochodem řečeno hodila se ku předeláním dvěma řečem jako pěst na oko — povstál p. Jiroušek, a v několika krátkých ale jadrných větách vyvracel tyto protiklerikální útoky p. Udrálovy. Na to po vřelém podeklování předsedové rozloučili se s přítomnými a odjel ku Praze. — Po odjezdu jeho přešlo se ku třetímu odstavci programu, totiž k řeči p. Šabaty ml., kandidát poslanectví. Řeči p. Šabatové dostalo se zaslouženého usazení a p. Šabata byl ku konci svorně za kandidáta pro IV. kurii přijat. Po řeči p. Šabaty přihlásil se p. Udrál znova ke slovu, chtěje, jak výslovně řekl, teprve nyní polemizovati s řečí vlp. Berana.

Zůstalo to však zase jen při pouhém chtění, ve skutečnosti proti ředi vlp. mluveno nebylo, což každý z přítomných dosvědčiti musí. Tvrdím vlp. Berana, že strana mladočeská je protinábobeská a že nestará se upřímně o stav rolnický, vyvráceno nebylo ničím. Vlp. Beran, aby dokázal protinábobeské smýšlení strany mladočeské, přečetl celé Dlouhé „Desatero“ o protinábobeském boji mladočeském, neupřímnost pak mladočeské strany k rolníkům dokazoval tím, že strana ta hájila a hájí všeobecně a rovně hlasovací právo, dle něhož by stav rolnický a farní i chýl zcela jistě musel být přehlasován od těch, kteří pramalou, anebo žádnou daň neplatí tím, že mladočeskí poslanci hájili na anemu král. českého (16. ledna t. r.) obilní buray, nejvíce to pijavice rolnictva, že trojlíh z falešné svobodomyšlnosti proti nuceným apoštolům rolnickým, k zachování stavu rolnického nevyhnutelně potřebným, že loněského roku hlasovali proti úplné rozumným návrhům posl. Štátného atd. A pan Udráal, který týž výtky proti své straně slyšel den před tím na rolnickém sjezdu v Praze, nevyvrátil jedině. Patrně když, si doma „do foroty“ připravoval řeč na tyto výtky nevzpomněl. Za to však opět bušil do klerikálů, jímž radil, aby bojovný svůj prapor svinuli a potom že budou od mladočechů „ctěni“. — Teprvé ku konci řeči své vzpomněl si p. Udráal na to, že vytýkáno bylo p. Adámkovi, že pro množství úřadů, které by se po jeho zvolení za říšské poslance v rukou jeho nabrodily, všech řádně by zastati nemohl. Zase však ani jediný z přítomných neslyšel od p. Udráala, že p. Adámek skutečně všechny úřady své zastane, že bude moci býti zároveň v Praze v zemském výboru a zároveň ve Vídni v říšské radě. Že p. Adámek má veliké zásluhy, to z nás nikdo nikdy nepopíral, krátce: svým vystoupením nevydobyli si p. Udráal žádných vavříků, leda snad u těch, kteří svedčili při každé řeči, a poněvadž on mluvil naposled, tedy svedčili naposled jemu. Uvádím jen ještě slova p. Udráalova o všeobecném a rovném hlasovacím právo. „Strana mladočeská“ pravil, „přihla ku předsvědčení, že pokus se všeobecným rovným hlasovacím právem byl předčasný.“ Říci přímo, že pokus ten byl rolníkům záhubným, chytrácký neřekl, aby stranu svou nepřipravoval o všechny repatic. — Končím svůj referát. V tom však projede hlavou mojí rozrušující myšlenka: „Nešťastný, zapomětlivý referent! Ty jsi se v dopise svém nezmínil dopoud téměř ani slovem o řečníku, který ne jeden ale najednou několik vavříkůvých věnců vystoupením svým si vydobył. Ty nezmínil se dopoud „o řeči“ p. JUC. Nutsa z Kosteie n. Orlicí! Zapomětlivý referente, ty bys tomu byl dal! Vydýt jsi dopoud v životě svém neslyšel nikdy tak významně hájiti dávání statků na buben, jako od něho, který rolnický program tak prostudovaný má, že o p. Jirouškově (nepřítomném již!) byl nucen uříti slovo: On „osánil program, kterému nerozumí a který nezná“. Bohužel! měl pan JUC. Nuts nevědecké posluchačstvo, které se při jeho filipice o dávání statků na buben nehorázně smílo. Nesmím též zapomenouti upozorniti katolickou stranu naši na to že odstavec v rolnickém program našem o zavedení postupně daně s příjmů atd. jest zbytečný, poněvadž podle p. JUC. Nutsa taková daň už zavedena jest. O jeho důmyslu svědčí také „rázné obžby“, jehož se od něho dostalo vlp. Beranovi pro jeho výtku že strana mlad. je protinábobeská. Přečetl totiž jednoduše a krátce odstavec z unenání Nymburského — a proti dňas byl proveden. Namítali zase někteří zpátečníci, že tím čteným slovům, odporují skutky — ale prosím vás co pak si zpátečníci nevymýšlí! S politováním musím též konstatovati, že váženému p. řečníkovi nebylo od nevědného posluchačstva dovoleno ukončiti řeč. Když tyto pan řečník JUC. Nuts volal, že pastýřky lid biskupů rakouských, v kostele „pro těch několik babíšek a selek“ které v kostele jsou čísti se neměl, zdvihl se u přítomných mužů veliký odpor a volání: „Vydýt i my chodíme do kostela!“. „Nagrdíte nás!“ a p. řečník musel skončit.

A s ním končím i já už do opravy, poznamenává je jen ještě, že na všechny jednotlivé protiklerikální a protináboženské útoky v Borovnici a i jinde ještě těch dne věter činně činně odpovědně bude souvisle k úplné spokojenosti těch, kteří a takovými útoky zosouhlasili.

Z Rudoltic. (Zprášení sociální.) Než snad dědinky ani v horském ústraní, kam by v tom divokém ruchu volebním nevniknuli agitatoři socialistických demokratů. I do osady rudoltické — jindy klidné — dostavili se tiito nevnaní hosté v tomto čase třikráte a svolali se zdejšími socialisty voličské schůze. Ješto nemohl se místní duchovní správce o dvou prvních dostaviti, požádal hostinského, by svým vlivem zažmesil všeliký útok na náboženství a církev, v kterášto příčiny sociální v řečích svých nevystupovali — a to tím spíše ne — když znamenali, že mají před sebou posluchače uvědomělé, katolické, nýbrž jen sem tam poněkud své řízký povystřihli; jsouť chytří jako staří lišáci, neboť řídí se dle náboženského smýšlení obyvateľstva. Hned počnou hřmíti a bouchati do náboženství a kněžstva, vidí-li před sebou posluchačstvo jim nakloněné a ve věcech víry vlažné. By osadníci svůdňým řečem sociálů nepodlehli, poučil opatrně je místní duchovní správce o záhubných sámech socialistických demokratů a mimo to ve voličské schůzi vybědl asi 10 důvěrných občanů naší strany, by každý z nich sousedy své přivedl k volbě — což se i stalo. Když pak minulou neděli 21. t. m. socialistní demokraté třetí učinili útok na zdejší voličstvo, zasel si místní farář se svými přívrženci do schůze jejich, kde socialistický řečník v řeči své bombastické byl přerušován a nemohl pro hluk náhlý mluviti — musel ustáti docela. Na to přijal místní duchovní slovo a v delší řeči objasnil záhubný program socialistických demokratů na poli náboženském, politickém i národohospodářském, poukázav též vhodně na jejich židovské otroctví. Řeč jeho přijata a hlučným potleskem; po té byli socialistní demokraté vybědnuti, chtějí-li na tu řeč odpověděti, než ani jeden z nich nehlesl a v malé chvíli odešli přislíbivše, že víc do Rudoltic nepřijdou. Jakého úspěchu se dodělali — zřejmo dne 23. a 24. t. m. při volbě volitelů. Zvolení zde jednolhasné volitelové, kteří hlasu svého socialistinmu demokratu nedají. Ze sociálů zdejších ani jeden k volbě se nedostavil, ješto předvíдали jistou porážku a blamáž. Nyní zbývá ještě vyhladiti odtud socialistický časopis křesťansko-sociální listy dělnickými. Zdať Bůh!

Z Novobydžovska. Tu hanbu prý si neudělá okres novobydžovský, aby volil poslance klerikala — tak psala „Stráž n. C.“. Za radikála snad i socialistu by se nestyděla. Za koho mluví tak zoufale „Stráž n. C.“? Za „Politický klub“ novobydžovský ne, poněvadž členové jeho se „Stráze“ odfikají: za Pražské družstvo vydavatelské také asi sotva, nebo co by tomu záleželo na okresu novobydžovském? Má tedy „Stráž“ dle všeho své radikální patrony v N. Bydžově a to snad i v „Politickém klubu“ samém, jak pozorovati jezt z provolání téhož klubu, jimž p. Jos. Doležal, hostinský v Lomnici za poslance V. kurie doporučen byl. Provolání ono má svou historii, jak jsme se dozvěděli z bezpečného pramene. Členové klubu usjednotili se na hlavních bodech k odražení socialismu; k stylisování toho nabídl se jistý pán z cukrovaru, jenž by byl také rád poslancem, ale bezpochyby svou radikální přemrštěností vůdcům svobodomyšlým nezdál se býti vhodným. Ten tedy provolání to radikálně zbarvil. Mělo to být katřé vyvrácení zásad socialistických. Však o bezbožném socialismu, o tom předním Kainovským znamením, není v celém provolání ani zmínky. Souhlasí v tom snad p. pisatel se socialisty? Manželství pak proti „volné lásce“ socialistů neumí hájiti jinak leč „pouhou přírodou, která prý stvořila skoro stejný počet mužů a žen!“ Místo Boha — tvůrce příroda, svátosti stavu manželského neví nic. Tak chce porazit socialisty? Politický radikalismus svůj pak korunoval poznámkou, kterou doporučel p. Doležala hlavně z té příčiny, že vždor záporvědi úřední provésti chtěl demonstrativní přednášku odsouzeného omladinisty Sokola, kterýmžto vzorem prý osvědčil svou statečnost a pevnost charakteru. Zdali tak posuzovali to i jeho spoluobčané města Lounice, který následkem toho o tkalcovskou školu přišlo, nevím; ale kandidátu p. Doležalovi takovým odporučením u rozvázných voličů neposloužil. „Stráží“ ovšem se to líbilo. Škoda že kandidát kř. sociálů p. V. Stupka voličům v našem okrese se nepřepstavil a program svůj nevyložil; mám za to, že by konkurence s p. Doležalem nebyla mu to snadná bývala a „Stráž“ by si byla musila tu „hanbu“ dát líbit.

Na Chlumsku a Novobydžovsku agitující pokrokaři a radikálové úsilovně pro zvolení nechanického Rašína proti mladočeskému kandidátovi Janu Doležalovi z Lomnice.

Z Blešna. Dne 21. února pořádali jinoši a dívky z Blešna ples v starokroji ve prospěch Ústřední Matice školské, který se nad očekávání skvěle vydařil, takže hrubý příjem činil nikdy neočekávanou částku 60 zl. ať vstupné pro pána jednu korunu a pro dámu 80 kr. obnášelo. Obětavostí dívek a jinochů pro zájem národní byl by přebytek jistě 40 až i přes 40 slatých činil, kdyby se byli náhodou nedověděli, že penězí těmito vydrží se někteří učitelové, kteří podporají živly a tiskopisy směru podvrátného, čehož dočísti se můžeme v časopise „Obnově“ číslo 99. ze dne 5. února 1897 dopisem z Novolesa u Kral. Dvora, jak pan Uher satirný podučitel školy matičné v Nemajově je toho příkladem. Budou li páni učitelové škol matičných za příkladem pana Uhra pokračovati, mohou směle ubezpečiti, že národ svůj obětavý pramen zastaviti dovede. Tak stalo se i nás, že napotom vřadily se do účtu věci i ty, které v jinakém pádu by se byly k účtu tak álechnému darovaly, čímž čistý příjem jen na několik slatých se sčvrkl, vypočtem za zapůjčený starokroj až z Brandýsa, což by si byli jinoši a dívky sami zaplatili ze svého. A ještě doposud rozhodnuto není, zdaž t-ích pár slatých k jinému účelu obráceno nebude.

Z Přelouče. Dne 31. února konaly se v městě našem volby volitelů v páté kurii. Mladochesi, kteří dříve smíř se staročechy a křesťanskými sociály odmlátili, vidouce nebezpečí obrátili. Jejich jménem po-

Místní klub „Havlíček“ ucházel se u křesťanských sociálů o pomoc a také jí dočkal. S mladotěšnou stranou volili též veškerí c. k. úředníci.

Ze Studenec u Jilemnice. Volba volitelů odbyvaná u nás dne 24. února měla následující výsledek: ve 2. kurii pro obce venkovské zvoleni byli pánové: Albrecht Josef, správce velkostatků, Stefan Frant. a Josef Jech, rolníci, Bukovský Antonín a Pošepný Jan, obchodníci. Ve všeobecné V. kurii byli zvoleni pánové: Karásek Karel, velitel sboru dobrovol. hasičů, Čech Josef, mistr truhlářský, Tauchman Jan a Lawriach Josef, domkáři. Všichni volitelé co rozhodli katolíci hotoví jsou při volbě polalanců dání hlasy své oněm kandidátům, kteří se buď hlásí k praporu křesť. sociálnímu, aneb poslanci mladotěšnému, pakli se nebyl co nepřítel katol. náboženství ovděčil.

Z Holce. Při volbách volitelů dne 26. února konaných svítěnsky spojené strany národní většinou 160 hlasů nad socialisty v páté kurii. Socialisté dostali jen 80 hlasů a sužili proto tak, že nikdo se neodvážil jíti veder po ulici. V Staré Holici, aš do nově vzniklým náboženským duchem prodchnutě, svítěnsky socialisté, kteří bouří proti Bohu, českému národu i vládě.

Z Mlínka. V posavadní hlavní židě pana poalane Adámka svítěnsky socialisté 788 nad voliči národními, s nichž mnozí následkem vřetěnek socialistů se báli k volbě jíti.

Z Přehradí u Kolína. Při volbách v IV. kurii zvoleni byli s křesťanskými sociálními a s evanjelíky; za volitele křesťanských obcí venkovských zvoleni byli s křesťanskými sociálními a s evanjelíky. Socialisté pohoršili. Dp. farář důkladně si na ně posvítí. Tu jeden socialista učinil významné přiznání: „Kdyby nás podporoval p. arcibiskup, tedy bychom drželi s ním, protože však nás podporují šidě, tedy držíme s nimi.“

Z Litvče u Josefova. Mimo smádné dary nedávno osmátné věnovali zdejší občané a velkou ochotou ve prospěch svého chrámu Páně při veřejné sbírce po domech konané dne 9. a 10. t. m. 185 zl. 30 kr., takže od 1. listopadu 1896 darováno bylo od osadníků na ochranu zdejšího domu Božího celkem 864 zl. K tomu účelu darovali minulou neděli mladenci a dívky zdejší 21 zl. 80 kr., jež shly jim s plesu nedávno od nich (obývaného) uspořádaného. Za nynější poměrů hospodářských jsou tyto dary sázející velmi skvělé, pročes všem obětavým dobrodincům ardečně „Zaplať Pán Bůh!“ Tato příkladná obětavost slouží obci ku veliké cti a jest patrným důkazem, že občanstvo zdejší jest zbožné a řídí se slovy: „Ty podobný buď a neopustí tě otec nebeský.“ (Komenský: Janua 976). Jelikož i se zádušního jména bude v tomto roce mnoho předmětů pro zdejší chrám Páně koupeno od al. c. a k. patronátního úřadu ve Smiřicích, stane se zdejší stánek Boží letos důstojně upravený a všemi potřebami opatřený krásnou a stálou oslavou blížícího se 50letého panování J. V. císaře a krále našeho Františka Josefa I., což jest nejvroucnějším přáním všech zdejších občanů.

V Náchodě svoleno bylo v V. kurii 11 socialistů, protože občané tříd vinou politického spolku byly nesvorny. Dopisovatel s Náchoda trpce na to toulí a praví: To vypadá ta naše svobodomyšlná svornost, o šlechtu nestojíme, staročeků nechceme, sociálů jsme se odfekli, židé s námi nejde a to je teď — svobodomyšlný český národ!

Z Holce. Na občanské shromáždění pravil zde pan dr. Karel Kramář: „Na Hlavě radě bude svobodomyšlné, strana řekti mnoho důležitých, pro národ prospěšných otázek. Dovolím si tedy na některé tyto problémy vás upozorniti: 1.) Ze přinutíme vládu by nám seoplatila laicizaci sál pro dobytí, o tom není žádná pochybnost, to se stane. 2.) Dále snahou naší bude, abychom vydobyli, by stát převzal veškeré naše hypoteční dluhy na vaších usedlostech věcí, abyste takto mohli lépe prosperovati. 3. My se přičiníme o opravu národního školství, na které musíme ohromné sumy platit, avšak žádný prospěch z nich nemáme. Co vám jest platno, že vaše děti chodí do 14. roku do školy, když ty dva roky 13. a 14. úplně zadarmo v lavici sedí a nicemu se přiučiti nemohou, jelikož alyt jedno a to samé, takže konečně snechutí se jim i školy. My se zavazíme o to, aby se zavědlo do třídy vyučování předmětů odborných, my dokážeme, že budou střízeny odborné svítěnské školy hospodářské obvodní šili okřenat. 4. My se přičiníme o hmotné zlepšení stavu rolnického, my sameráme, aby vás velký kapitál a velký průmysl neodrál a neoběračil. Pám se vás: Kdo platí největší daň z krve? Vy rolníci! Od vás pochází největší kontingent vojska, jelikož se již velký kapitál o to postará, aby lid zrušil, aby se stal neochopným k službě vojenské. Ze 5. My postaráme se o přímé volby pro venkovské obce a konečně vydobudeme všeobecné hlasovací právo. To jsou problémy sázející velmi důležitě. A nyní obrátíme a pohledíme, co vykonala pro vás strana staročeká. Jaka byla ta její politika? Politika její byla akra na skrs špatná. (Veselost.) Strana staročeká nevykonala pro vás nic, ona vstoupila do Hlavě rady bez vále národa. (Výbuch veselosti) Ona se nestarala vydobýt pro národ ani jedině věci prospěšné. (Opětá veselost.) Ona opustila svůj státoprávní program (veselost), ona tam slenila (veselost), spohodnila, spupnila (veselost), skrátko, strana národní stala se lekajem vlády. (Všeobecná veselost) A jak zachovala se tato strana pr. ti vám, proti stavu rolnického, to vy nejlépe znáte, o tom nebudu mluvit a připomenu pouze to, jak prohlásil se pan dr. Bieger o českém sedláku. Strana svobodomyšlná jest však také čusté lidová, ona vymání vás z prodávného útroctví vládního, ham vás strana staročeká zavlela; strana svobodomyšlná vás do panenských služeb nepovede. My vstoupíme do opozice a jeme si vědomi též tohoto úkolu, jaký nám nastane na tomto kolbišti, jelikož míti budeme proti sobě mocného nepřítel. Proti nám státi budou vyškolení, zkušení parlamentárníci, proti kterým veškeré své síly napnouti musíme. My se vás k toho boje opozici, do kterého nás posíláte vy, nelekne, státně a neobrožeré vystoupíme na kolbišti a posíláme se ve krutý zápas za práva a národa a neodvialost našeho milého a sjatného národa. Váš i vy, páne, sázejte jste si vědomi tohoto téžkého našeho zápasu. Vy vysíláte státopce své na toto poleť

opozici, aby i na té cestě, která i vám leží se odě, vydobyli jste různé a státně práva a potřeby vaše. Vy také usnáváte, jaké oběti vám nastávají, vy však nelekáte a posíláte nás na toto kolbiště opozici, a tu musím, páne, připomenouti, že v pádu, nedára nebude padat vina sněd pouze na ty, kteří sa vás bojují, nýbrž také na vás, kteří nás tam vysíláte. (Výborní Potlesk. Všeobecná veselost. Hlas: to jest pravda!) — Zpravodaj p. Řehák, rolník s Mlávovic odpustí, že správa jeho na sjedn v Prase podána, uvěřejňuje v Obavě po šestiletěch. V paměti lidí třeba masnou událost obaviti, aby se díval na politické poměry srovnáním státním, zkušenostmi sbystelným. Panu dr. Kramářovi, který salim nabyl bohatých zkušeností, Hlavě teď, že dává politiku vládní, staročekou. Dnes mluví pan poslanec za okres jiděnský a holičský státním o staročekách, přitáčí se a vláda a se šlechtou jde ruka v rukávě. Ze slův jeho, před 8 roky v Holičích dle správy pana Řeháka daných, opatřil se hlavně přitáčením poslanců mladotěšských pouze jediný; provedení všeobecného hlasovacího práva. Jak se tato vymocnost dnes mladotěšským, rolníkům a vůbec upřimým českým lidem, to vědí čtenáři novin nejlépe sami.

Ze soudní síně.

Své podání Náchodských křesť.

Dne 1. srpna 1896 přistihl Náchodský strážník Horných smádného „nemechavého“ příslušníka Náchodského Josefa Wernera v držení s brusu nového elegantního velocipedu, že byla radost na se podívat. Zastavil jej a tápal se, jak se dostal v držení této věci. Josef Werner, jenž a policajty a „pány od soudu“ dovede již mluvit, odekl mu pyšně: „Je mu do toho nic není, aby šel svou cestou.“ S tím se milý strážník nespokojil a odvedl ho na strážnici.

I zde mluvil důtklivě k jeho srdci pan policejní komisař moudrými slovy: „Vy milý Wernere, který jste byl již pro krádež 5, 10, 6, 9, 6 a konečně třinácti měsíčním žalářem trestán, vy který celý den nic neděláte, povězte nám, jak se k vám dostal ten krásný velociped? Tedť teprv jal se Werner klidně mluvit: „Tak abyste věděli milí páni, že jsem poticev od kosti, řeknu vám to. Dal mi ho pan Jan Chmelář, toho času sklepák bes samotářní, abych ho dal do „frcu“, aneb někde „střelil.“ Ponědě u nás v Náchodě nemáme ještě zastavárnu, chtěl jsem mu ho prodati — pokračoval tš dále.

Však s tímto důkladným objasněním se ti páni na policejní strážnici nespokojili, a odvezli corpus delicti k soudu a také milého Wernera dali tam k opatrování a došlápli si také pro milého Chmeláře. A nyní bylo dopisováno na vše strany, zda se někde s brusu nový velociped nepohřděl.

Však odkud nehlásil se majitel a také se nedopátrala se od Chmeláře udáváná osoba, jež velociped jemu měla svěditi. Měl to býti jakýs Bok. Ubral se prý Náchodem a tu potřeboval peněz a řekl. Vidiš milý kamaráde, já mám krásný velociped, ale krásný žaludek a krásnou kapsu a to něco smámená. Mám nastoupiti za sklepníka na „střeleckém ostrově v Prase“ a potřebuju na cestu „prachů.“ — „střel“ mi to obříšné savasadlo. A Chmelář se prý smlouval a za to má prý takové obříš a to jen proto, že i on má sačernou firmu, že jej několikrát v té německé Hlí pro krádež zavřeli.

Poslední akt z této „náhody“ odehrál se před krajským soudem v Hradci Králové, před kterým byl Chmelář i Werner pro sločin krádeže postaveni.

Tentokrát jim štěstí přálo o mají mnoho obratnému obhajování svého státopce p. JUDra. Stěpána Fischera co děkovati, že nedostali se poznovu za mříže. Ohledů obou vynese rozsudek úplné osvobodovací. Soudu předsedal samýs rada Stolla; žalobu zastupoval nám. stát. státopce Köhler.

Co vše se může přičiněti porodní babičce.

V tiché domácnosti manželů Martinkových v Dobrušce přihodila se tato zvláštní událost. Bylo právě před štědrým večerem v 9 hodin v noci a venku byla tma tmoucí. Ta někdo zaklepal na dvře. Paní Martinková, jež nalezla se v nejvyšším stupni těhotenství, šla rychle otevřít, v tuženi, že se její manžel s hostinou navrací. Však jak byla ve svém očekávání sklamána. Objevil se před ní četník v plné zbroji a táže se ji, kde je její manžel, že jej jde s sebou vzít, aby si šel jednou odsedět přiložený trest. Do panimámy jako by broum udeřil, omráčil a nelze ji vzpamatovati. Z leknutí dostávají se silné porodní bolesti, musí býti v největším spěchu pro porodní babičku Synáčkovou odešláno, která přikvapí v největším kvapu.

Teprve při tomto aktu objasnil se celý případ. Četník si to pomáhl a šel sáykhat nepravého Martina a vešel do chalupy lidí v každém ohledu zachovalých, a ustrávil tak Martinkovou, přivlekl před soud příchod nového „občana.“ Samu sebou se rozumi, že tento případ nešťastal bes posánek a vyprávěl. Ovšem nejvíce vyprávěla o tom Synáčková tak že četník bylo snášeti iž zné kousavé posánky. Konečně přela jim trpělivost a věc dostala se k soudu a vynese Synáčkové trest pětiletího vězení.

Tak se zdálo, že historika s veselým sedátkem vezme pro Synáčkovou smutný konec. Však soud nebyl Synáčkové nepřizniv. Odvolal se s rozsudku okres. soudu na Opoleč a projednávala se tato historie znova před sázejím odvolacím soudem, který ji úplné osvobodil. Neohlédal se vyprávění o okolnostech se obřých urážku veřejného orgánu neb jeho činnosti. S veselou tvář opozitě Synáčková soudní sín v právo své obhájce dra. Fischera.

Konec Trautova — v Hradci Králové.

V posledním čase nemine téměř týdně, aby soudní praxe u jiděnského soudu nevykonala „trautovský“ konec. Však nyní i královéhradecká praxe obhájce trautovskou historií. Trautovský milionář Bedřich Faltyš žaloval totiž c. k. notáře v Teplici (Weckelsdorfa) Schlohalera, že mu všelicos bezkého v jednom Weckelsdorf-

ském hostině předhánval. Pátě sám šlů přitome; nebyl, ale domněl to správe jeho státek, jež byl v hostině náhodou přítomen, k utm svého obhájce. Mělo prý se tam vyprávěti o náklých slavných klavírech, klavírech a podobných věci více. A téžro pá „moučků“ výraz postatělo k tomu, že al. a k. krajský odvolací soud v Hradci Králové, směniv rozsudek okr. soudu ve Weckelsdorfu, odsoudil p. notáře Schlothalera k pokutě 160 zl. Milionář Faltyš prchal k přitěni tomu souvinně s Trautova s dle nastupce, známého dra. Rappaporta. Žalovaného zastupoval dr. Courba.

Ktoe sílně zodpovědnost?

Nemálo zajímavým byl případ projednávaný před tímto soudem. Fantišek Moraviz provozuje v Kutičanech u Hradce Králové materiální závod a při tom provozuje výrobu sodových vod. K šli tomu nakoupil si stroj od jiné viděnské šedové firmy. On říká, že jay dříve uplatil, znalci řekli, že to málo a že za ním podpůrného nelze více bezvadně opatřit. Stroj přitěil a byl od něho používán již po dva měsíce. Když jedné dne na něm pracoval, posadl na něm a opíje se a směl k smrti jeho dělník Winteritz, jenž při stroji pracoval. Byli k stroji přivleáni znalci a ti prohlásili, že přitěna xpluse a porušení dělníka byla nedostatečně jakost stroje, jenž měl státní elab, nedokonalé stetované a že to byl stroj tak sv. jarmarůní. Následkem toho odtěli se jak továrníci, tak i obchodníci jenž stroj odtěli spolu s používáním tohoto stroje Frt. Moravizem na lavici obžalovaných. Poslednějho obhájval s nevědním důvtipem a dlouhou promý enu řekl dr. Jan Heller. V sílně šatobes vystupoval státní státopce Köhler. Soud po delší poradě vynel výrok vžch obžalované osvobodující.

Obč. internatendy v kostele.

Před senátem c. k. krajského soudu v Táboře zahájeno bylo v pondělí senační přelčení proti 27 dívkám a s mladíkům, obžalovaným pro sločin rušení náboženství. Většina obžalovaných, na mnoze těhotné a sakralé, svobodné tovární dělnice, výmluvně ukazují, či jsou to vlastně oběti. Mnohá děvčata snad jen náhodou stala se obětí štráží, kteří k podřytí náboženství používají též momentů národních. Obžalované se Židce, nechceme však považovati za národní předbojníky, ačkoli snad i národnost, jindy naprosto nevímáná do popředí se dostala.

Neznámí dosud buřičové poštvali lidi nevědomě, aby smectili vlastní oběti úslušnosti a saopatření pro dobu stáří — snad se též mnohá exkomunice v duchu na budoucí úspěchy při tom poněkud pospomála.

Obžalované tvoří dělnický proletář vůči národnosti a majetným třídám blasovaný, který na jedné straně chce dělnictvo učiniti samostatným, na druhé pak zabíjejí.

Obžalované jsou většinou dělnice od 15 do 25 let. Inteligenci a lepší vychování viděti lze jen na nemechých.

Soudu proti nepřítelům českých bohoslužeb předsedal rada som. soudu p. Stolla, votanty byli p. rada Isakovič, radní sekretář Traube a Moravetz, pak jejich náhradníci, pan Novotný. Zapisovatelem byl asistent p. Cervinka.

Obžalobu hájil subetitut státního návladnictví p. Köhler, jako vždy řísně, všemě a duchaplně. Obžalované hájil p. dr. Robert Doubleský ze Sterncecků, jednu obžalovanou pak p. dr. Baše, zdejší advokát.

Obžalobu četí radní sekretář p. Traube. Obžalované prohlásily, že rozsah jen německy.

V obžalobě se praví: Státním zastupitelstvím žalovány jsou Kateřina Flammová, 46letá provdaná dělnice, Mathylda Luschtnetzová, 36letá provdaná dělnice, 17letá svobodná Anna Rösseleva, 16letá Rosina Ludwigova, obě tovární dělnice, 27letá svobodná posluhovka Marie Ludwigova, 16letá Julie Rindtova, 20letá svobodná Anna Flammova, 14letá Julie Flammova, 16letá Anna Blaschekova, 22letá svobodná Karla Langerova, 19letá svobodná Karla Rindtova, 16letá Josefa Stepanova, vesměs dělnice tovární, 30letá svobodná dělnice Anna Tscheneckova, 16letá dělnice Marie Tscheneckova, 17letá Marie Luschtnetzova, 16letá Pavla Mikschova, obě tovární dělnice, 27letá svobodná dělnice na stavu Veronika Krausova, 10letá Anna Ludwigova, 17letá svobodná Anna Weberova, 16letá Marie Seifertova, 16letá Rosa Brynychova, vesměs tovární dělnice, 16letý tovární dělník Karel Ludwig, věech 23 se Židce, pak Adolf Richter, 18letý náhradník a Josef Rada a 16letý tovární dělník, oba s Postráně. Spis obžalovaných praví:

1. že všickni dne 20. září 1896 v katolickém kostele v Židci kázání a modlitbu kněze po mši, tedy výkon náboženských stýmalné způsobem veřejné pohoršení zabuzujícím rušili a dopustili se tím dle § 129. b) tr. z. sločinu rušení náboženství, státem usmaného;

2. že Julie Rindtova téžro dne pod kasatelnu, na které kázal P. František Chládek, plivla, veřejně a před více osobami sluhu církevního při provádění výkonu při bohoslužbě potřebného urazila a spáchala tím přčin urážky církve ve státe usmané;

3. že Anna Rösseleva v kostele vystřčila 9 letou Marii Motlovou tak že tato padla a aranila se na levé ruce, kterou nemohla po 6 dní pohybovati, a dopustila se tím přestupku proti bezpečnosti těla.

4. že Anna Rösseleva vystřčila dne 20. září 1896 s lavice v kostele křesťanském šletou Marii Besvodovu. 10letou Marii Kejkličkovou a 11letou Marii Šalcovou tak prudce, že tyto upadly a dopustila se tím přestupku proti bezpečnosti těla.

5. že Marie Ludwigova tím, že dne 20. září 1896 v kostele křesťanském zmíněnou Annu Rösselevou vysvala, by v lavici se nalezající jmenované školní dívky s lavice vyhodila, což tato také učinila, dopustila se spoluviny přestupku proti bezpečnosti těla.

V důvodech se praví: Ku konci dubna 1896 podána byla biskupské konsistorii žádost, aby v katolickém kostele v Židci konány byly také české bohoslužby a česká kázání. Brzy na to prosáychalo se v Židci, že německé obyvatelstvo jeho bude hleděti, aby vykonávání českých bohoslužeb v křesťanském kostele

zaneslo a vše demonstrací. Účastníci této přípravy dleli v Žirči P. Karel Kuhn, český národní Weiser, svěd-
ky Františka Flammova a Kateřina Benzdova, od
řady obvinění Maria Langera, přistupili.

Časť obhajoby a česká kázaní byla v sí-
ně kostela povolena a se účelem tím doasou do
Žirče kooperátor P. František Chládek. Přibyl tam
17. září; 18. září navštívil českou školu a zamířil se
při tam, že přišel neděle dne 20. září, bude žaky ka-
zání a sloužit české bohoslužby.

Zpráva o tom rozšířila se po celém Žirči a dne
20. září v sobotu bylo dle výpovědi svědků v Žirči
všeobecně známo, že přišel dne bude se v širším
kostele český kázaní.

Jak četnými svědky potvrzeno a také obžalo-
vanými doznáno, byl kostel dne 20. září před počátkem
českého kázaní, ke kterému navštívili též dívky české
školy v Žirči za dohledu svého učitele pana Hlaváčka,
velmi hojně navštíven.

Když duchovní P. František Chládek vystoupil
na kazatelnu a shromážděné věřící oslovil český slovy:

"Pochválen buď Jákš Kristus", povstala obviněná
Kateřina Flammová s obviněnou Matyldou Lusch-
tinetzovou se svých míst v lavici, první ohlížela se
po kostele, jako by ostatním chtěla říci: "Následujte
me", začala ostatní obvinění a obviněná jako na povel
s kostela, majíce v předu obě jmenované, se vzdálily,
při tom důmyslně nohama šoupały a dupaly a kostel-
ními dveřmi prudce tlačily. Ba a dala odcházejících
zalehnouti také vytkly: "řij" a jak svědkyně Marie
Šalcová potvrzuje, obviněná Julie Rindtová pod ka-
zatelnu, na které P. František Chládek kázal, plivla.

Tímto vytknutím hromadným a hlukem prová-
zeným odchodem s kostela před počátkem kázaní spů-
sobeno bylo všeobecné veřejné pohoršení a někteří vě-
řící dojati tím byli až k slzám. Ze této demonstrační
jednání bylo patnáť již předem umluveno, vysvětlit jasné
s výpovědi svědků. Jako vřadky obžalovaných ozna-
čeny jsou svědky Anna Flammová a Matylda Lusch-
tinetzová.

O předcházení smlouvy svědků také ta okolnost,
že až téhož dne ráno v širším kostele kázaní
německé, přece dostavilo se do kostela před počátkem
českého kázaní mnoho děvčat německých, která jindy
v kostele vůbec nebyla viděna.

Kazatel P. František Chládek byl vyličeným jed-
ním obviněných, jak dosvědčuje, varučen, tak že
kdyby nebyl slyšlý kázaní, byl by musil v kázaní
ustáti. Obvinění stáli před kostelem, hlomozili,
smáli se a vyrušovali tím dle výpovědi P. Chládky a
četných jiných svědků věřící v kostele stávají, takže
tito s kázaním velmi málo pochytali, ano, že i lidé,
kteří daleko od kostela bydlí, hlukem tímto upozor-
něni, přibíhali, aby viděli, co se stalo. Toto potvrzuje
celá řada svědků.

Obviněná Anna Flammová, Františka Flammová,
Marie Luschtinetzová a Marie Tschenezková vrátily se,
aby povstale vyrušení ještě více zvětsily, opětované
jedna po druhé mezi kázaním do kostela, každá při-
razila dvě kostelní se hřmotem a šoupałyce a dupa-
jící nohama šly do lavic, ve kterých dříve sedly a
v nichž důmyslně nasechaly dehty, vzaly tyto a
vzdálily se s kostela, zase znovu nohama šoupałyce a
tlačily tak dveřmi, před nimiž s ostatními obvině-
nými stály opět stáli, smály se, hlomozily a cooby
v kostele naslouchající vyrušovaly.

Obvinění všichni doznávají, že kostel před českým
kázaním opustili, tvrdí však, že učinili tak proto, že
česky nerozumějí a se nevěděli, že se bude český
kázaní.

Výmluva tato, praví se v důvodech dále, jest
dostatečně vyvrácena tím, co s předu uvedeno; jediná
okolnost, že téhož dne ráno kázaní již bylo v šir-
šém kostele německy, dostačí, aby bylo lze nabýti
jarnosti o úmyslu obviněných, proč před českým ká-
zaním do kostela přišli a pak kostel najednou spo-
lečně opustili.

Úmysl obviněných byl týž, o kterém se hrad, jak
podána byla žádost o české bohoslužby a česká ká-
zaní v širším kostele, v obyvatelstvu v Žirči pro-
slýchalo, totiž ten, aby konání českých bohoslužeb a
českých kázaní v širším kostele demonstrací se za-
nemilo. Proto také se stalo, že obvinění první české
kázaní dne 20. září 1896 v širším kostele svým
chováním rušili, čímž dopustili se trestného činu za
vina jim kladeného.

Výpovědi četných svědků a také doznáním
více obžalovaných zjeveno, že po skončení českém
kázaní tito všichni, vyjmaje Kateřinu Flammovou a
Matyldu Luschtinetzovou, a sice najednou, znovu
do kostela se hřmotem vnikli a stáli v něm přes
mli, sloušenou P. Chládkem a že když po této P.
Chládek jal se předkázat český "Otče náš" a "An-
děl Páně", četní důmyslně, by českou modlitbu pře-
křičeli, modlili se německy tak hlasitě, že i dle do-
znání obviněných povstala s toho vřava, čímž celá
modlitba učiněna umlouna.

17 obviněných děvčat přiznává, že se. modlily
německy, ale při tise, avšak s ohledem na to, co či-
nili obvinění při kázaní a na úmysl a jakým do ko-
stela přišli, jest jistě odůvodněná závěreč, že byli to
oni, kteří tímto způsobem svůj náměr, české boho-
služby smařiti, manifestovali.

Zi jedním obviněných způsobeno bylo veřejné
pohoršení, vysvětlit jasné s výpovědi děkana širského
P. Karla Kuhna, který výslovně potvrdil, že rozhoř-
čení nad tím, co se 20. března širským kostele stalo,
bylo nejen mezi obyvatelstvem českým, ale i němec-
kým velmi veliké. Svědci udávají, že slyšeti bylo
v kostele valňkání a pláč.

Když vrhnutí se obžalování po kázaní do ko-
stela, vytlačili s lavic české školní dívky a sami si
sedli, křičíce při tom, že lavice jsou jen pro Němce.
Anna Rásllová vystřela z lavice dívky tak prudce, že
4 z nich upadly a jedno se zranilo. Když svědkyně
Františka Mašatová odpovídala, že lavice jsou zrovna
tak pro Čechy jako pro Němce, odsekla jí obžalo-
vaná Marie Ludwigová: "Děť habu česká opice!" Po
6 tato obviněná kopla do hlavy Marie Šalcovy, na
2 omi po vyhození z lavice ležící, a sedla si na ní.

Obžalované veškeré popíraly činy za vina jim
kladené, ale odporovaly si na mnoze a na mnoze
otázky stály odpovědi důmy, neboť nemožely své
chování vysvětliti.

Jelich výpovědi svědků odporovali si jak ve vlastních
svých výpovědích, tak sobě navzájem. Vádiv přisaz,
kteřímž odložili, masili byti důrazně napomenuti, aby ml-
vili pravdu. Hospor ve výpovědích výpovědních svědků se
snad podaří časem vysvětliti. Spomoci vzbudilo, když
dělnice Kolovrátníková tvrdila, že šafka Mottlova
byla již v sobotu rána na pravé ruce a nikoli na
levé ruce, jak při ohlédání obou loktů děvčete zjistil
Mdr. Moravec. Malá Mottlova i jiné svědkyně rozhod-
ně nasvědčovali Kolovrátníkovou z nepravdy. V soudní
dvoraně apšobilo přímo rozštělení, když mlámenec Lu-
dwigové byl na návrh pana státního návladního odvezen
do výšetovací vazby pro podezření, že se dopustil
sločinu křivé přísahy, s něhož jej vinili obě Mottlové
a Benzdové. Na návrh p. návladního Köhlera a
obhájce dr. Starnecka vyslyšání budou v následnosti.
Muncrové a širské výtrácnosti ještě 4 jiní svědky,
mezi nimi p. poslanec dr. Moravec.

Státní návladní Köhler pak pádnými důvody
sjiřtil vinn obžalovaných, pro ně obhájce dr. Star-
neck činil co mohl.

Obžalovaný materiál šlohní evlášal předseda
soudu, pan rada Štolla přehledně a důmyslně a
výalech 43 svědků a konfrontace jich dokotili neoby-
čejně rychle, takže již ve středu o 11. hodině byl
prohosen rozsudek. Zločin rušení náboženství byly
sice obžalované osvobozeny, ale uznány byly vinný
mi přestupkem rušení náboženství dle §. 203. a od-
souzeny byly do pšimého vězení: Matylda Lusch-
tinetzová na 3 neděle a k 3 postům, Kateřina Fla-
mmová na 3 neděle a k 3 postům, na 14 dní: Bě-
slová Anna (tř pro §. 431), Rosina a Marie Lu-
dwigova, Flammova Anna, Rindtová Karolína,
Štěpanova Josefina, Tschenezkova Anna a Marie
s Ludwigova Anna. K 10 dennímu tšákmu vě-
zení byly odsouzeny: Rindtová Julie, Flammova
Julie, Blaschkova Anna, Mikschova Paulina,
Luschtinetzova Marie, Flammova Františka,
Seifertova Marie, Brynychova Rosa a Radda
Josef. Osvebenými byli: Langertova K., Krausova Ve-
ronika, Webrova Anna a Ludwig Karol. — Odsou-
zené, které byly k výtrácnostem ani po většině strány,
byly rády, že to tak pro ně dopadlo.

(Zasláno.)

Pana Heverovi, redaktoru „Osvěty Lidu“ v Hradci Králové.

Uznal jste za dobré v čísle „Osvěty Lidu“
nasveti přiznávce „Obnovy“ břichopásky.

Až „Obnova“ vyčítá, že se skrývá za po-
dobeství, užíváte nám slova, jež mezi aluňými
lidmi platí za nadávku, oproti nejmenovaným.

Nedávno jste se chlábili že „akcentujete
charakter“.

Žádáme Vás tedy, abyste nyní charakter
akcentoval, a jmenoval stejně ty, kteří názvem
břichopásky Vámi obmysleni jsou.

Neučníte-li tak bez všech výtkek, a nebo
budete-li na nás zase „své své hrdoosti pliti“, aneb
nedáte-li odpovědi vůbec žádné, pak jste akcen-
toval svoji bezcharakternost, pak ale nežádejte
tónu v časopisech Vaše sprosté útoky odrážejících.

Několik katolických kněží
v Hradci Králové.

Protiohrazení.

(Zasláno.)

Pokládáme za svou povinnost vůči „ohrazení“
tiskárny pp. bratři Peřinů učiněnému v posledním
(9.) čísle Ratiboru podat veřejnosti některé vy-
světlivky na obhájení našeho závodu, kterému pp.
Peřinové nelichotivými slovy věnují svoji posor-
nost.

V referátu Obnovy čís. 101. o voličské schů-
zi v sekolovně věton: „tiskárna židy podporovaná
má třikrát tolik učňů jako biskupská . . .
v službách židovských“ nebylo vytýkáno firmě
pp. Peřinů to, že stojí v obchodním spojení se
zdejšími židy, nýbrž bylo tím konstatováno, že se
tější firma tato obzvláštní přízni zdejších židů,
poněvadž veřejně již dvakrát vytýkány jsou bi-
skupské knihtiskárně a to ze strany pomocného
obchodního personálu židovského nepřiznivě pry
poměry pomocnictva v biskupské knihtiskárně za-
městnaného, jakkoliv by pouhý pohled na tiskárnu
pp. Peřinů odhal k vytřkam našemu závodu čine-
ným věcku přičinu.

Z pouhého dotknutí se této nedůslednosti
tak nápadné ve výtce vzali si pp. Peřinové přič-
nu k celé řadě stesků a výtek o biskupské kni-
htiskárně, jež hodláme těmito řádky přivést na
pravou míru ne ovšem pro město zdejší poměrů
zajisté dobře znalé, avšak pro vzdálenější kruhy
interessantní.

1. Neaí pravda, že biskupská knihtiskárna
učlnila svým monopolem „výnosné“ tiskopisy pro
duchovní úřady, protože nikdy farním úřadům
nařizeno nebylo, kde mají úřední tiskopisy kup-
vati a v pravě mnohé a mnohé duchovní úřady
tiskopisy ty v závodu našem nekupují. Nemohou
se ale diviti pp. Peřinové, že mnozí duchovní
páni v poslední době raději zajdou pro tiskopisy
do biskupské knihtiskárny, do závodu jednak so-
bě bližšího, kněžského, jednak i proto, že v něm
netisknou se časopisy vřra a kněžstve tuřici.

2. Neaí pravda, že bisk. knihtiskárnou nějak
hmotně poškozen byl závod pp. Peřinů, ale pravda
je, že převzetím Pospíšilovy tiskárny bisk. Kon-
sistorií závod pp. Peřinů velice zřekl. (Mimochodem
podotýkáme, že bisk. kniht. není osobní a majetkem
nejděst. biskupa, který pouze dal svolení, aby
se „biskupekou“ jmenovala).

Získal proto, že skoro všechny akceidenal
práce i jiné objednávky zdejších i venkovských
světákyoh úřadů, ústavů, korporací i jednotlivců
tisknou se výhradně u pp. Peřinů, kdežto druhy
práce tato rozdělena byla mezi obě firmy: Po-
spíšilovu a pp. Peřinů.

Z toho vidno, že máte firma pp. Peřinů sobě
jen gratulovat, že duchovní úřad Pospíšilovu ti-
skárnu koupil; a jestliže přece pp. Peřinové appe-
lují na útrpnost a soucit veřejnosti, tu jistě ne-
jedná se jim — chtějí-li byti útrpnými, — o nic
jiného, leč o originelní způsob obchodní reklamy,
kterou bychom jim konečně rádi popřáli, jen kdy-
by při ní bylo šetřeno obvyklých forem slušnosti.

3. Jestliže si stěňují pp. Peřinové „na šiva-
nise“ z některé strany, můžeme na tomto místě
prohlásiti, že proti našemu závodu provádí se od
peřátku přímo vyhlazovací boj, jak i předchozí
číslo (8.) „Ratiboru“ svým „důkladným“ referátem
o socialistické schůzi nasvědčuje.

Ku konci prohlásíme i my, že vzdáváme
ochotně každému čest, kdo ji zasluhuje, ale na
čest a existenci svou si od nikoho sahati nedáme.

Biskupská tiskárna v Hradci Králové.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 27. února 1897. 1 hl.
pšenice sl. 6.20 až 6.55, žito sl. 5.25 až 5.65, ječmna
sl. 4.05 až 4.80, oves sl. 2.90 až 3.50, proso sl. 4.50
5.—, vřkve sl. 4.40 až 5.—, hrách sl. 8.— až 9.80
čobka sl. 9.— až 13.—, jáhly sl. 9.— až 0.—, krap sl.
8.— až 21.—, brambor sl. 2.— až 2.20, jetelového se-
mínka červeného sl. 25.— až 32.—, jetelového semínka
bílého sl. 25.— až 32.—, jetelového semínka švédského sl.
20.— až 30.—, mák sl. 16.— až —, olejky sl. —
až —, lněného semene sl. 6.— až 16.75, 100 kilogr.
žitných otrub sl. 5.50 až —, 100 kg. pšeničných otrub
sl. 6.— až —, 1 kg. másla červeného sl. — 98 až —,
1 kg másla převařeného sl. — až —, 1 kg. sádla ve-
přového sl. — 80 až —, 1 kg tvarohu 12—14 hr,
1 vejce 3 kr., 1 hektolitr oibale sl. 1.— až 1.20,
1 kopa ržné seleniny sl. 1.25 až 1.40. — Na týhodní
a obilní trž dne 13. ledna 1897 odbýraný, přivezeno
bylo: hektolitrů pšenice 304, žita 257, ječmene 127,
ovsa 262, prosa 5.

K dnešnímu číslu „Obnovy“ přílo-
žeme jest volební provolání národní
strany katolické v království Českém.

Velká místnost

pro truhlářskou neb strojnickou dílnu a
5 menších místností pro byty 20 minut do
města vzdálené směrem k nádraží

pronajme

Šaar v Hradci Králové

(16)

č. 131.

Zlaté a stříbrné klenoty!

VÁCLAV ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přisezný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové

(sv.-Jánské náměstí číslo 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně záso-
bený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a
pravých českých granátových šperků, stříbrné
stolní náčiní z nového a čínského stříbra,
ozdobné stolní nádoby veškeré zlaté a stří-
brné hodinky I. jakosti; dále pendlové hodi-
ny a budíky různých druhů se zárukou 1—
3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a měřeno

Objednávky a správy se přijímají a šotovují,
táž veškeré správy hodiněk se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré akvosty se kupují a vyměňují.

JAN HORÁK,

seukovník

V RYCHNOVĚ N. K.

nabízí na dobu jarní

čisté vlněné látky

vlastní výroby.

Račtež učiniti jen malou objednávku na sborník!

Vzorky na požádání sádku franko.

Děkuje všem svým milým veldátojm a veldátojm sádkám za veldnou přisáh, prosím, aby mi i dále dárku svou veldovali a sádkují veldy veldnou, pectivou obeluhu. (16)

K době

velikonoční

dovolují si notivě doporučiti

Beží hřeby se slohem kostelů souhlasné. Křížové cesty v reliéfu řezané neb lité, polychromované na zlatené půdě v slohových rámcích. Sechy „Vzkříšení“.

Fotografie a nákrepy jsou k dispozici.

V hluboké úctě oddaný

Josef Krejčík,

umělecký závod řezbářský a sochařský v Praze.

Pisárna a dílny na Letné 612—VII. Sklad Eliš čina třída č. 24.

Advokátní kancelář

JUDr.

ŠTĚPÁNA FISCHERA,

advokát

v Hradci Králové

nachází se od nynějška v nárožním domě č. p. 280. p. profesora Beránka (první dům u pražského mostu) v I. poschodí.

Vlastní výrobu

vlněných látek

z čisté ovčí vlny

doporučuje na jarní obleky, havelky a kostelní sukna

IGNÁC STRÁDAL,

závod seukovních v Humpolci.

Vysnamován na zemské jutilejní výstavě v Praze stříbr. medaili obchodní komory živnostenské, v Plovdivě stát. medaili bronz.

Vzorky zdarma a franko.

O sv. missiích

i jindy oblíbenou píseň

„Bůh ti tento život dal“

na listech osmerkových dodá 100 kusů za 60 kr.

Biskupská knihtiskárna.

OBNOVA

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Obnova

Nejrozšířenější, nejvíce čtený, nej-
lacnější

tydenník

na českém východě,

(vychází každé úterý dopoledne o 11. hod.)

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.

na půl roku . . . 2 .

na čtvrt roku . . . 1 .

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Inserování velmi výhodné a levné.

Inserty přijímají se pouze od firem křesťanských.

Adresa:

Obnova v Hradci Král.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 24.

VARHANY a

HARMONIA

všech soustav a každé velikosti, též
přestavby a opravy varhan co nejso-
lidněji a v cenách nejnižších nabízí

Jan Tuček,

továrna na stavbu varhan a harmonií
v Kutné Hoře.

Založená roku 1869.

Cenníky a prospekty na požádání sdar-
ma a franko.

(11) Závazek pětiletý.

Pro dobu sv. postní.

Křížová cesta.

Napsal Ant. Kaška, farář v Chlenech

Cena 8 kr. free.

Při větší objednávce přiměřená sleva

Na skladě chová

Bisk. knihtiskárna

v Hradci Králové.

J. B. ÁRTA,

V RYCHNOVĚ N. KN.

Havlíčková ulice č. 127.

doporučuje se P. T. knězstvu a patro-
nátním úřadům

ku pozlacení oltářů, náhrobků

a veškerých potřeb kostelních.

* Mimo to přijímá a vkusně provede *

malby ohrámků.

Vzorky předloží se na požádání.

Veškeré zakázky vyřizují se vkusně tr-
vale a levně.

(12)

Ludvík Nejedlý,
dekorační malíř
v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních

maleb kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého zpracování, restauruji staré malby
nástenkové, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové. (13)

Návrhy ve slohu stavby kostela se na
požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Umělecký
závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,
Brno.

Odborný závod
pro malbu oken
chrámových.

Sedmkrát prvními
cenami vyznam.

Rozpočty, náčrtky atd.
jakož i veškeré rady
odborně zdarma.

Volební provolání

národní strany katolické v království Českém.

Katoličtí voličové!

Stojíme před novými volbami do Říšské rady, které se mají již v březnu vykonati.

Národové rakouští mají zase odsvědčiti své hlasy, aby jimi osnažili muže, které chtějí míti svými zástupci v parlamentu, jenž bude spolu rozhodovati o blahu a neblahu Říše. Volby nastávající jsou zvláště důležité, protože poprvé jsou k volbě vyzvány i ony třídy lidu, kterým rakouská ústava dosud práva volebního nepřipíjčovala.

Zápas volební bude velmi tuhý. Strany: liberální a sociálně-demokratické pracují všemi prostředky, aby zvítězily.

Musíme se však těšiti, ačli by vítězství stran těch bylo šťastím státním a národním této Říše obyvatelůch.

Strany tyto svou činností posavadní i volebním svým provoláním dokazují, že shodně působí v ohledu společenském a hospodářském, v ohledu národním, náboženském a mravním.

Strany ty činí z principů, které mají spočívat na neochvějně pevném základě — jako na př.: škola, náboženství, manželství, soukromý majetek, jazyk a pod. otázky problematické, které řešiti se snaží způsobem pro mravní a společenský řád v pravdě nebezpečným.

zejména sociální demokracie slibuje nejširším kruhům lidovým dle nové vykoupení na rumišti společnosti nyníjší.

Ale ptá se-li dnes nerovnost blahobytu, sviděla by potom: rovnost bíd a nouze!

Všichni tento rozkladným snahám, které mají nejlepši síly národů, které podkývají štěstí lidu a vedou k mravní i hmotné skaze, musí katolíci čestí po příkladu katolíků ve státech jiných sdružiti se v jeden mocný tábor, aby mohli úspěšně čeliti nepřítelům Církve a vlasti.

Katolíci čestí chtějí, aby zákonodárství státní i zemské dlelo se v duchu zásad a zákonů křesťanských.

Program katolíků českých jest národní a směřuje k pravému pokroku a reformám lidstvu a církvi prospěšným.

Katolická strana zastává se chce blaha drabé otčiny, práv a svobod církevních a pravé svobody politické. — Chceme obhajovati a pěstovati oddanou oddanost a lásku k nejjasnějšímu mocní, který v klidném rozvoji svých národů spatřuje svou jedinou touhu a své štěstí.

1. Chceme rozhodně se domáhati toho, aby národu českému a jeho jazyku bylo popřáno plné volnosti a oprávněného užívání ve všech oborech státních a veřejných vůbec, jak v úřadování zevnějším, tak ve službě vnitřní. Každý národ má přirozené a dějinné právo dle svého zvláštního rázu žiti a se rozvíjeti. Jsouce však prosti sobecké fevnivosti národní i plemenné, přejeme každé národnosti Říše naší, zejména též národnosti německé, jednu vlast a námi sdílejší, volného rozvoje národního, kulturního i hmotného života jejího. Tím docíleno bude vřecné žádání míru mezi národy rakouskými a Říšská rada nebude nadále před světem hráti truchlouhu vášnivých sporů národnostních.

Chceme se zasazovati, pamětlivi jsouce slavné minulosti a namáhavých práv království českého o udržení nedílnosti a celistvosti a o vývoj svézakonnosti země koruny české a pracovati k tomu, aby práva koruny české korunovací Jeho Veličenstva korunou svatováclavskou znova byla spečetěna a aby s trávajícími poměry Říše v souhlas byvši uvedena — k platnosti přišla.

2. Chovajíce vřelou přázeň ke všemu školství, přejeme si, aby pravé vzdělání všem vrstvám národa našeho stalo se snadno přístupným, aby národ náš nejen existenci, ale i jistý blahobyt si zabezpečil.

Avšak chceme, aby vyučování proniknuto bylo duchem náboženským aby náboženství bylo základem vychovatelské působnosti školní, čili aby výchově a vyučování vtlačena byla pečet katolické víry a katolického života, by vlast neupadla docela v náboženskou lhostejnost a nevěru.

3. Chceme dle společenstevní organizací stavů výrobních a živnostních, upravenou ovšem dle časových poměrů, oživenou duchem zásad křesťanských a opatřenou dostatečnou měrou samosprávy a účasti v zákonodárství, aby se odpomohlo nyníjším zbledovaným poměrům výrobním. K tomu čestí žádáme co nejširší volební právo dle skupin zájmových pro sněm zemský a vřecně sněmům práva obsažati Říšskou radu.

Chceme, aby břemena veřejná spravedlivěji byla rozdělena. Žádáme tudíž, aby sdáněn byl přiměřeně movitý kapitál, polnímu hospodářství a malým živnostem aby uleveno bylo na daních přímých a všem třídám chudším na daních nepřímých. Žádáme, aby lichvářskému vykořisťování cizí nouze a nezkušenosti byly meze položeny, a hlavně pak aby nepoctivá hra a spekulace na burse obilní i peněžní byly odstraněny.

Abý lid náš pod tíhou břemen neklesl, žádáme spotřivost ve státní správě, zejména též v ohledu vojenském. Aby pak poměry výrobních tříd byly povzneseny, žádáme zvláště, aby i dodávky pro vojsko svěřeny byly hospodářským a živnostenským družstvům.

Chceme se zasazovati o závažné sdružování rolnictva, jež zároveň se živnostnictvem jest hlavním pilířem našeho národa.

V zachování a povznesení stavu rolnického a živnostenského vidíme spásu naší národní společnosti. Chceme, aby úvér zemědělský byl náležitě upraven, aby ohromná zadluženost rolnictva byla vhodným způsobem ulehčena, a aby odborným školstvím o nejširší vzdělání dorostu hospodářského bylo postaráno.

Chceme, aby dobrodlné pojišťování dělnického dostalo se též dělnictvu zemědělskému.

Chceme, aby průkaz spolehlivosti ve všech oborech živnostních a v obchodu přišel k platnosti, aby stávající řády živnostenské nejen dle poměrů a zájmů jednotlivých stavů byly zdokonaleny, ale i — a to ode všech činitelů povoláních, aby řádné a usilovné byly prováděny. Chceme pečovati o upravení snadného a levného úvěru živnostenského zakládáním svépomocných bank a pod. a o zaopatření malozivnostníků v invaliditě a ve stáří.

V ohledu rakouskouherackého vyrovnání chceme spravedlivé rozdělení práv i břemen a budeme se brániti, aby Uhry kořistily a sílily na naše útraty,

4. V otázce dělnické míníme pečovati o moudrý pokrok v duchu křesťanském. Soucit s bídou jednotlivých vrstev společenských nutká nás, abychom přiměřenými zákony hleděli chrániti slabé před silnými, poctivou práci před nekalou soutěží a proti přesile velkého kapitálu.

Ve společnosti dle křesťanských zásad stísněné nemělo by býti chudáků, kteří by práce a chleba hledali a nenalézali, kteří by lačněli a neměli kdo by je nasýtil, kteří by mrazili a oděvu se nemežili domoci, kteří by umírali, protože se jich nikdo neujal.

Chceme tedy dělnictvo ochotně a účinně podporovati v jeho snahách o zlepšení hmotného a duševního postavení jeho. Ale varovati musíme dělnický lid náš před hlasem proroků falešných, kteří mají namířeno řeči i tiskem hlavně na katolickou církev a její zájmy.

Dělníci čeští!

Neposlouchejte lidí, kteří vám namlouvají, že na osutinách oltáře a trůnu jest možná ráj založiti!

Bez Boha nemůžete býti šťasti. Bez křesťanské víry nemůžete býti pravé lásky!*)

Katoličtí voličové!

Jest svatou povinností vaší státní se volb. K volebnímu osudí volá vás hlas vašich vřecných pastýřů, volají vás vaše životní zájmy, volá vás otčina.

*) V přilné volby v V. kurii poukazujeme k provolání a kandidátům, které zvláštní komitě, zastupující třídní zájmy těchto voličů, k volbám vydalo.

Nuže volte do parlamentu rozhodně katolíky, ne obojetné ospalce: aneb dokonce bezvěrou! Máme společný prapor, kolem něhož seřaditi se můžeme.
Hajte trůn a oltář!

Budte svorní, katoličtí voličové! Volte muže, kteří jsou věrní národnímu katolické víře, kteří ji ve svém soukromém i veřejném životě osvědčují.

Volte muže, kteří by hleděli proti mocným nekřesťanským proudům upravit vážnost státu, chudáctví církev a sjednávatí národní smír a sociální pokoj!

Naše strana je splněná. Následkem toho v mnohých okresech ani nebudeme kandidáty jmenovati. V případě posledního prostíme muže, kteří jsou stejného s námi smýšlení, aby své hlasy soustředili na kandidátech stran našich, které — ačkoli s námi nejsou úplně stejných zásad, přece až dosud náboženských požadavků se ujímaly a práv tohoto staroslavného knížectví českého důsledně hájily.

Katoličtí voličové! Volte upřímné, statečné, obětavé a neochrované katolíky!
**Nechť se nastávající volby stanou manifestací českého lidu za katolické a národní tradice, za svato-
václavskou víru naši!**
Jménem Páně vlastní ku obraně!

V PRAZE, dne 11. února 1897.

Ivan Achler, maj. domu, Baloun Frant., strojmistr, Vil. Bittner, sám mistr, Praha, Václav Bubenský, převor konv. Dom. v Praze, Dr. Josef Burian, kanovník na Vyšehradě, Ed. Bystřický, děl. obuvnický, Ant. Cikánek, úředník, Václav Čekan, kloboučník, Jan Čermák, soukromník, Emil Dlouhý-Pekerný, kaplan v Praze, Jan Dvořák, profesor v Praze, Václav Dvorský, kadeřník, Praha, 1081-II., Eichler Boh., faktor, Jan Eichler, strojmistr, Vil. Engel, úředník, Jiří Fönerstein, truhlář a maj. domu v Praze, Gustav Franel, knihkupec v Praze, J. Herodes, mistr krejčovský, MUDr. Fr. Holeček v Praze, Ant. Hora, děkan metrop. kapitoly, Dr. Václav Horák, gen. řádu Křesťanského v Praze, Jan Nep. Horový, účetní official v Praze, Dr. Rud. Horák, předseda družstva Vlast, Jan Hováděk, red. Lidového Listu, Ant. Hrazánek, vlastník knihtiskárny, Ferd. hrabě Chotek, Jakoubek Ant., typograf, Jan Jindra, typograf, Praha, Tomáš J. Jiroušek, redaktor Děl. Novin, Aug. Kadlec, redaktor, Mik. Karlach, síd. kanovník na Vyšehradě, Kaufman A., typograf, Václ. Klaban, krejčí, Vilém Koleč, krejčí a vydavatel Lidového Listu, Julius Košmář, katecheta, Petr Kopal, redaktor Kat. Listu, Václ. Kotrba, vlastník knihtiskárny v Praze, Kratochvíl Jan, redaktor K. L., Kral Jan strojmistr, Kral Fr., metrop. kanovník na Vyšehradě, Jan Kuchynka, sídelní kanovník na Vyšehradě, Jan Kyselka, kanovník na Vyšehradě, Karel Lamprecht, c. k. major a maj. domu, Dr. Ant. Lenz, probošt kral. kap. na Vyšehradě, Jan rytíř Lhoták ze Lhoty a Mlíkovice v Praze, Macháček Karel, korektor, Arnold Müller, redaktor v Praze, Karel Ervín hrabě Nestitz, Mat. Nevák, měšťan Pražský, Patočka Matěj, dělník truhlářský, Jan Portl, zámečník, Ant. Plichta, majitel domu, Praha, Dr. J. Poděbský v Praze, Pekerný Ant., majitel domů v Praze, Pekerný V., majitel domu a barvíř hedvábní v Praze I. Polák J., typograf, Eduard Reimund, kartóník, Rein Čeměk, typograf, Fr. Říha, maj. sám dílny a majitel domu, Sima C., typograf, Lud. Skružný, dílovedoucí, Karlín, Ferd. Sokol, obchodník, Praha-I., Karel Staněk, mistr truhlářský, Václ. Stupka, mistr truhlářský, Prof. Sauer z Augenburgu, Šimon Jan, kaplan u sv. Petra, Karel hrabě Schoenborn, Vojtěch hrabě Schoenborn, předseda zemského výboru království Českého, Filip hrabě Sternberg, Leopold hrabě Sternberg ml., Schwarz Al. rukavičkář, Praha-II., 477, Tomáš Škrdl, redaktor, Vojt. Šmehl, Praha, Rátová ul. 5., Fr. Šváb, zámečník, Karlín č. 32, Václ. Špaček, řídící učitel v Košátkách, Alip. Tender, provinciál řádu Aug. v Praze, Čem. Vagner, maj. domu, Jan Váňura, mistr krejčí Jan Vávra, profesor, Dr. Vendruška, farář u sv. Havla, JUDr. J. Zavadil v Praze, Fr. Zbírka, kolářník, Fr. Žák, red. Obrany, V. Žák, státník v Praze.

OBNOVA

Číslo 104.

V Hradci Králové, dne 12. března 1897.

Ročník III.

Kandidátní listina.

Ka dle volby v V. kurii kandiduje strana křesťansko-sociální:

1. V Praze a v předměstích vp. kaplana Josefa Šimona. (Mladočci kandidují p. Březnovského, socialisté krejčího Dědice.)

2. Na Boleslavsku Františka Satorie, dělník soustružnického v Praze. (Mladočci p. Heřmaza Jandu, statkáře v Budohosticích, socialisti občanů Šustra.)

3. Na Jičínsku Václava Štumpku, mistra truhlářského na Smíchově. (Mladočci p. Jos. Doležala z Lomnice n. P., socialisti účetního Černého.)

4. Na Královéhradecku vp. Rudolfa Vrhu, kaplana a spisovatele v Prácheňích. (Mladočci kandidují pana Václava Formánka z Králové Hradce, socialisti písaře L. Štěpánka z Pardubic.)

5. Na Litomyšlsku a Rychnovsku Tomáše Jironského z Prahy, redaktora „Děln. N.“ (Mladočci p. Karla Adámka, pokrokaři dr. Štemberku, socialisti A. Buriana.)

6. Na Kolínsku Edvarda Bystřického, dělník obuvnického z Prahy. (Mladočci p. MDr. Engla, socialisti redaktora A. Ráise.)

7. Na Táborsku Václava Žižku, stříbrníka v Praze. (Mladočci p. V. Holanského, proti němuž kandiduje samostatně p. Baštecký, statkář z Veselí, socialisti Smetanu.)

8. Na Písecku a Příbramsku dp. dr. Rudolfa Horského, spisovatele v Ouneticích. (Mladočci p. Fr. Dostála, rolník v Moravicích, radikálové p. Klecandu, socialisti K. Vaňka.)

9. Na Plzeňsku p. Václava Walnara, mistra kovářského v Mýtě u Zbirova. (Mladočci p. Matěje Pokorného, redaktora Pl. Oboru, socialisti E. Vrátného.)

10. Na Čáslavsku p. Václava Váchu, rolník ve Větrném Jenkově. (Mladočci p. Filipa Bečváře z Humpolce, socialisté V. Šturce.)

11. Na Budějovicku nepostaven v zájmu národním žádný kandidát. Čechové Budějovičtí kandidují svého osvědčeného vůdce p. dr. Augusta Zátku.

12. Na Kladensku mají socialisté velkou většinu pojištěnou.

Protože strana křesťansko-sociální vstoupila

FEUILLETON.

O porobě selského lidu.

Svobodomyšlní novináři a agitatori namlouvali našemu lidu, jakoby teprve katolická protireformace byla v poddanství uvedla selský lid a jakoby tento v dobách před bitvou bělohorskou byl úplně svobodným býval.

Účel těchto historických lží jest poštvati proti katolickému kněžstvu. A přece právě toto dle možnosti vystupovalo proti zavádění poddanství českého selského lidu.

Když za Lucemburků rostla moc šlechty a Karel IV. udělil šlechtě soudní pravomocnost na statcích jejich, byl tím dán vznik poddanství a odvislosti lidu rolnického, jak tomu v Čechách nikdy nebyvalo. Marně pozdvihoval proti bezprávnému jednání takovému hlasu svého šlechtyný kněz Kuneš z Třebovle, generální vikář arcibiskupství Pražského, šíření zásed feudálních bujelo až do válek husitských, které na čas smáhání se feudalismu sestavily.

Následkem hromadných konfiskací jmění církevního, tedy statků arcibiskupství pražského, čestných klášterů a far, vzrostla neobyčejně moc a panství šlechty a mnohých patriciů městských. Duchovenstvo neopak, bývalo o statky obojné, stratiťo vliv. Když tedy šlechta pod obojí spojivši se se sbytky šlechty katolické porasila v bitvě u Lipan r. 1434 Táboř a sirotky, kteří

do zápisu volebního bez předehových příprav a organizace, tedy měli jen očekávat. že na kandidáty její soustředí své hlasy ti páni volitelové, kterým jde o opravu a obnovu lidské společnosti na základech pravd křesťanských. Kde bude nebezpečí, že by mohli projítí nevěrec, socialisté demokrat, tam dají křesťansko-sociální voličové své hlasy při užší volbě kandidátů mladočeskému. Hlasy křesťanských sociálů rozhodnou mezi mladočechy a socialisty jmenovitě na Královéhradecku, Čáslavsku, Litomyšlsku, Táborsku, Písecku a Budějovicku a snad též v Praze. Mladočci mají v V. kurii zabezpečeno pouze Kolínsko. Socialisté budou asi zvoleni na Smíchovsku, Mladoboleslavsku, Písecku a Jičínsku.

Ve IV. kurii obojí venkovských

kandidují strana národní a katolická společně. Kandidáti společní jsou ti:

1. Mladá Boleslav, Mnich. Hradiště, Nymburk, Benátky, Turnov, Sobotka, Libáň: pan Josef Záhorský, rolník v Příšovicích. (Mladočci Vilém Teklý.)

2. Brod Německý, Humpolec, Polná, Příbram, Ledč. Kralovice, Vlašim: pan Jan Pleva, rolník ve Skřejšově. (Mladočci dr. Brzorád.)

3. Karlín, Brandýs n. L., Žižkov, Vinohrady, Brod Český, Kostelec, Jilové, Říčany: pan Antonín Peyr, rolník ve Světlém. (P. Hofman Janda?)

4. Kolín, Kouřim, Poděbrady, Městec Král., Bydžov Nový, Chlumec n. C., Nechanice: pan Václav Vacek, majitel mlýna v Pamětníku. (Mladočci p. Kryl.)

5. Písek, Březnice, Blatná, Mirovice, Strakonice, Volyně, Hrástovice: pan Antonín Hřík, tovaryš v Březnici.

6. Příbram, Dobruška, Hořovice, Zbiro, Rokycany: pan Vojtěch Mertl, rolník ve Vranovicích u Horního Stupna. (Pan Křnig.)

7. Rychnov n. Kn., Kostelec n. O., Žamberk, Ústí n. Or., Mýto Vysoké, Skuč: pan František Šabata, rolník ve Vrbici. (Mladočci p. Fr. Hovorka.)

8. Sedlčany, Votice, Benešov, Neveklov, Milevsko, Sedlec, Bechyně: pan Jan Heseun, rolník ve Svratkovicích.

pocházeli hlavně ze stavu selského, obnovily se zase snahy po ujařmení lidu selského. Již v letech 1440—1443 horlil Petr Chelčický proti nespravedlnosti robot. „Demokratický král“ Jiří z Poděbrad nebránil ujařmení rolnického lidu a obmezil svobodu jeho, zakázav mu volné stěhování.

Za vlády jeho nástupce, krále Vladislava Jagellonce snažila se šlechta na sněmích r. 1472, 1474 a 1479 odbyvaných ještě více selský lid v poddanství uvést. Jelikož pak se stav šlechtický ve věci této neomluvitelným způsobem trpně choval, podařilo se stavu panskému a rytířskému, že pověstným usnesením sněmu zemského ode dne 14. března 1487 bylo poddanství všeho lidu rolnického také zákonně prohlášeno, jak tomu v Německu, ve Francii a v Anglii již dávno bylo.

Český sedlák nedal si nikterak dobrovolně jeho poddanství na sebe vložiti, nýbrž dávnou svobodu svou třeba i násilím si zachovati chtěl.

Ze spisu slavného právníka Viktorina Kornela ze Všehrd o právních země české (v němž již ke konci 15. století horlil proti tomu, že vrchnosti při převádění statků svých na jiné úmyslně nedávají povinnosti a dávky svých sedláků zapisovati do desk zemských, aby pak roboty tyto libovolně mohli býti zvyžlovány) dovídáme se, že již tehdejší četní sedláci, nemohouce vkladati na ně břemena snášeti, buď ze statků svých sbíhali, neb proti vrchnostem svým se bouřili, jako se roku 1494 dle zprávy Všehrdovy stalo v kraji Prácheňském.

Toto první vzbouření sedláků českých bylo násilím potlačeno. Ale již r. 1496

9. Smíchov, Zbraslav, Unhošť, Kladno, Beroun, Rakovník, Křivoklát: p. MUDr. M. L. Walter, lékař ve Zbraslavi. (Mladočci p. Václav Krumpholz.)

Na Chrudimsko-Pardubicku kandiduje p. Fr. Udržal z Rovné.

Na Královéhradecku, kde kandiduje známý vyrábětel sněmovních návrhů ve velkém p. MUDr. Dvořák z Opočna, který ovšem dosud žádného návrhu důležitějšího neuskutečnil, přejí si mnozí rolníci kandidaturu pana Hynka Srdínka, rolníka ve Svobodných Dvorech, na Novoměstsku pak, jak se nám oznamuje, vítána by byla též kandidatura zemského poslance p. Jaroše.

Na Táborsku kandidují rolníci Alfonse Štastného, na Sušicku J. Rataje a na Budějovicku Jos. Šrámka proti oficiálnímu kandidátu mladočeskému.

Ve skupině měst

se kandidují:

1. Praha, Staré Město: p. Emanuel Temmer, ředitel Československé obchodní akademie v Praze.

2. Praha, Nové Město: pan JUDr. Fr. L. Rieger, vlastník velkostatku v Praze.

3. Praha, Malá Strana, Hradčany, Josefov, Vyšehrad, Holešovice: p. PhDr. Jan Hestěcký, gymnasiální profesor v Praze.

4. Boleslav Mladá, Turnov, Hradiště Mnichovo, Bělá, Lysá, Mělník, Brandýs n. L., Roudnice, Město: p. JUDr. Karel Matuší, vrchní ředitel Zemské banky v Praze.

5. Hradec Králové, Jaroměř, Josefov, Horice, Náchod, Nové Město nad Met.: pan JUDr. Jan Ryba, advokát a vlastník realit v Hradci Král.

6. Jičín, Sobotka, Dolní Bousov, Bydžov Nový, Chlumec, Jilemnice, Lomnice, Nová Paka: pan František Rus, majitel závodu klempířského v Praze.

7. Pardubice, Holice, Choceň, Přelouč, Mýto Vysoké, Rychnov n. Kn., Žamberk, Kostelec nad Orlicí: pan Jiří Jahn, školní rada v Praze, bývalý ředitel škol reálných v Pardubicích.

vzbouřili se poddaní pana Adama Ploskovského z Drahonice, který na Litoměřicku sedláky nemilosrdně utiskoval, a při němž též rytíř Dalibor z Kozojed známou úlohu hrál. Jelikož rytíř tento pro pých svůj na popravišti skončil, byli asi též selští účastníci odboje tohoto přísně potrestáni.

Nerovně větší byla vzpoura sedláků na Křivoklátsku r. 1517, kteréžto výpravy i nejvyšší purkrabí tehdejší, pan Lev z Rožmitála, jeden z největších utiskovatelů lidu selského, s několika děly bradu Pražského se účastnil. Vzbouření sedláci, jichž mnoho set se čítalo a již také střelnou zbraní opatření byli, ustoupili sice před touto přemocí, ale zasekali se v lesích Křivoklátských tak pevně, že se pan purkrabí, který byl synem švakra krále Jiřího Poděbradského, s nepořízenou do Prahy vrátiti musil. Také na panství Kolínském chtěl velmož tento poddanství utužiti, tak že sedláci tamní do Kutné Hory a Čáslavě se vystěhovali, kdežto na panství jeho v Kněževci a Hrádku sedláci jeho zbraní se chopili.

V letech 1524 a 1525 vypukla velká povstání na panstvích nekatolických pánů hraběte Šlika v Krušných Horách a pána Bohuslava ze Švamberku na Zvíkovsku, kteréžto poslední se 1544 opakovalo. Sedláci byli poraženi a přísně potrestáni, načež poddanství jejich jen ještě více otuženo bylo. Podobné selské bouře byly též v severovýchodních Čechách. Povstání tato byla stínem, jež truchlé události století následujícího předse vrhaly.

Byl to poslední větší odboj lidu selského v Čechách za války 30ti leté a sč i za válečných běhů tehdejších ještě ve mnohých krajích došlo k menším vzpourám a násilnostem, nedošlo od té doby po půl století k žádné bouři selské v Čechách více, neboť hrůzy dlouholeté války byly v následcích svých tak děsné, že lid selský nebyl již ani schopen, aby se otrockému stavu světlivě a činně vzpíral a osvobození svého z nevolnictví se zbraní v rukou se domáhal. Lid selský byl vydán úplně na milost a nemilost vrchnostem, které jsouce

Čechů, pak-li opravený volební řád rozmanitě spravedlivě počet českých volebních okresů.

Dále pravil tenkrát hrabě Coudenhove: „O dalších krocích ke zdárnému vyhovujícímu upravení poměrů v království českém nelze se vláde nyní vysloviti. Vláda může opatřiti toliko podmínky míru, k tomu jest ochotna; mír sám sjednati náleží stranám sl. sněmu.“ Prohlášení toto znamená: „Já, předseda ministerstva, neslibuji vám Čechům nic, ale pak-li se s Němci sami smíříte a uděláte si vzájemné ústupky, nebudu vám v tom brániti.“ Jelikož nám jde hlavně o provedení státního práva, a jelikož Němci ústy barona Scharschmieda opětně prohlásili, že k němu nikdy nevolí, tedy prohlášení vlády pro nás praktického mnoho neznamena. Pak-li p. dr. Engel ku konci sněmu, opět žádá zahájení státoprávní debaty, tedy návrh jeho má sloužiti mladočeským vůdcům pouze k volební agitaci, neboť český sněm nejednanější a nejuctivější adresu Jeho Veličenstvu nepodá a bude hned po projednání zemského rozpočtu skončen. Hrabě Badeni si toho nepřeje, an mu leží na srdci především uskutečnění vyrovnání s Uhry a zvýšení mnohých daní. Ze mluvíme pravdu, o tom poučí čtenáře události nejbližších dnů.

Z návrhů na sněm českém podaných zasluhuje zvlášť návrh dr. Podlipného, dle něhož má sněm vyhlásiti vládu, aby předložila osnovu zákona, kterým — Karla, Smíchov, Vinohrady, Žižkov a obce — které stavbami s Prahou souvisejí — sloučily se v jedinou velkou obec Prahu. Uskutečnil-li se tento zákon, bude mít s náše Praha veliký prospěch.

V druhé čtvrti měsíce snora odůvodňoval dr. Pacák svůj návrh, kterak by u samosprávných úřadů a sborů mělo býti rovného práva jazyků šlechtě, dále povýšením zasluhuje návrh p. Schwarze, aby postarano bylo o pronikavou změnu zákona chudinského vzhledem k účinkům opraveného zákona o domovském právu. Nechceme mlčením pominouti návrh poslance Formánka, aby k úlevě bídy v krajích pohronami stíseň povolená byla pomoc s prostředků zemských. Návrh (tento se ovšem sněm dělá, nežli prakticky provádí a proto při dnešním neutěšeném stavu zemských financí vlastně bezúspěšný bude. Pouhým opakováním po sedm let jsou návrh MUDra. Dvořáka, aby opraven byl zákon o státní zdravotní, návrh Bartáka, aby zřízen byl zemský ústav pojišťovací s pojišťováním povinným, a Eppingrův, na zrušení školního platu.

Činíce takové návrhy, vědí poslanci již předem, že se ve sněmu neprojednají; jejich odůvodňování jest tedy sbytečným mlácením slámy, a čas, strávený podobným mlácením, jest ztracen pro práce plodnější. Naše zásada jest, lepší je učiniti a provésti návrh jediný, než učiniti návrhů dva neb tři tucy a neprovésti žádný. Český sněm dává 242 poslanců; zabere-li tedy jednání takového návrhu po osm let každoročně jen tři dny, časem tedy diety poslanců, úředníků, stenografů pohltí za ten čas přes 50.000 zlatých. Vyhodit takové peníze za nic, to jest trochu drahé a proto by se měl každý poslanec, který činí sněmu návrhy, o nichž již předem ví, že se neprovedou trochu přistřípnouti. Za sumu 50.000 zlatých dala by se v městech a na vesnicích zaříditi celá kopa zimních škol hospodářských a řemeslnických pokračovatelů. Národ by se aspoň poučil a vydělal by peníze na jeho vzdělání vynaložené na jiné straně.

V druhé čtvrti měsíce snora byly sice dosti

z velké části původu cizího, neměly k lidu českému více lásky, nežli strážci českého povstání, kteří svou nerozumností český národ do tolika béd byli uvrhli.

Ve válce zotileté katolický Španěl, Valon a Němec dávali českému lidu stejné citit bratrskou svou pěst jako protestantský Frank, Sas, Braniborec a Švéd, vedený z velké části od protestantských Čechů.

Osobní hrabivost politických špičků hrála tu větší úlohu, než cokoliv jiného. Nejedná tedy spravedlivě, kdo činí katolické kněžstvo zodpovědným za Bílou horu, za popravu staroměstskou a za pozdější vraždění a vyhlazování národa. Katolíci kašší bouří těch nevyvolali, ale někdo jiný.

Ostatková silhouetta.

První ples . . .

Víte, co znamená to mladé, snivé dívčí duši, jež hledí ještě na ten svět jako mladé ptáče, jemně ještě křídélka nenarostla, a jež přec již natahuje zobáček přes okraj hnízda a nedočkavě rozhlídá se po okolí, po němž letní slunce zlatě své právě rozlilo. —

Vám však marně líčiti, vy nepochopíte; potřeseť hlavou, podivný úsměv zatáhá vám na rtech a jdete zas dál po svém prosaickém zaměstnání. —

Ach vy muži, jaké to máte srdce, — vy nedovedete cítit? —
Konečně. —

zájemné, ale bezúspěšné schůze sněmovní, v nichž se jednalo o návrh ohledně zřízení národních kurii k volbám do zemského výboru, do komisi, do ředitelství zemských ústavů, a jednak dvojzajímavosti národních ústředních tabulek v Praze. Výsledek jednání, jehož z české strany se účastnili hlavně poslanci dr. Kaizla a dr. Engel, jest ovšem roven nulle. Návrhy se totiž za několik let uloží do archivu.

Praktičtější bylo jednání o vystavení několika lokálních drah, jímž zabezpečena zemská podpora a uskutečnění zákona o vyjmutí železničních ústředních zemské banky ke všem přírůbkům.

Návrhy, které se na zemském sněmu každoročně opakují, odůvodňují, neprovedou a ad acta odloží, ty nepovažujeme za práci, ale považujeme je za marné drahé času.

Mimo zemský rozpočet, neprojednán sněm v této kampani asi nic více. Čtenářstvo nám asi odpustí, pak-li jsme pomlčeli o řečech, které mlaveny byly pouze ze sněmovny oknem ven, aby pánům kandidátům na dalších šest let pojistily mandát a voliče.

Máme-li mítí kdo z letošního zasedání radost, tedy jsou to industrialní učitelky. Jsou jim aspoň trochu platy upraveny.

Spolek katolických učitelů.

19) Co jsme v ávaze o „Jednotě katolických učitelů“ v „Obnově“ dne 20. ledna t. r. přislíbili, splnili jsme; návrh stanov jest rozeslán po všech diecích. Za to nepřátelské nám listy pedagogické i nepedagogické vrhly se zúřivě na tento katolický podnik, vytýkajíce nám úmysly, kterých jsme nikdy neměli. Najmé N. L. pod nápisem „agitace pro kat. spolek učitelů“ zuřil a mával mečem válečným, ale jen do větru. Praví, „že děje se v celé diecesi naší duchovenstvem veliký nátlak na učitelstvo, aby vstupovalo do nového kat. spolku, který má býti vlastně filiálkou německého sdružení učitelstva kat. ve Vídni. Učitelstvo mělo by rozhodně opřiti se takovému terrorismu . . .“ Nepíšeme tyto řádky, jako bychom chtěli N. L. přesvědčiti a k jinému rozumnému náhledu přivést, tot by byla práce marná — proti hlouposti marně bojují bozi. Avšak čtenářům našim chceme věc vysvětliti.

Jaký nátlak — terrorismus činí naše duchovenstvo na učitelstvo? Voláme, sveme učitelstvo naše katolické k sdružení katolickému dle hesla: „svoji k svému“; toto heslo N. L. platí všude, jen u věci katolické nemá platnosti — to je ta svobodomyšlnost N. L.? A ten nátlak spočívá v tom, že návrh stanov rozeslán jest na fary, aby správce duchovní rozdali je školám ve své farnosti, a vyzvali učitelstvo katolické, aby o tom návrhu stanov třeba v konferenci uvažovalo, a za dobré-li a prospěšné usná, aby ku spolku přistoupilo — beze všeho nátlaku; neboť spolek kat. učitelů nátlakem — terrorismem sbudovaný, málo — ba nic by neprospl našim katolickým věcí. Ze ten spolek nebude žádnou filiálkou německého sdružení učitelů kat. ve Vídni, přesvědčí se N. L. z řádků následujících; jen ještě k upokojení rozčervěného mozku N. L., a abychem jejich drzou lež vyvrátili, dodáváme, že k agitaci své nepotřebovali jsme žádného fondu učitelského; naše kat. polit. tiskové Društvo převzalo přípravné práce

Sál stápel veškeru svou nachovou nádheru v tisíce plamenů, a květinové gyrlandy dýchaly v to pojnou vůni. —

Měla krásné, bílé atlasové šaty, bílé atlasové střevíčky, bílou růži v světle lesknoucím se bohatém vlasu. Štíhlé tělo spjato blankytnou stuhou letělo z náruče do náruče . . .

Byla šťastna:

Nadra jemníčkou krajkou zastřena vinila se vášnivě, jakby tu duši svojí sňti chtěla vstříc proudu divokého kvapku —

A tiskla se v náruč konečně tomu, po kterém práhlo srdce její.

A byla šťastna, tak šťastna —

Cítila na tváři své ten jeho dech vášní sálající a buhot srdce jeho hnál jí krev do hlavy, k mozku, myšlenka za myšlenkou kmitala se tam, jak ty tony budby dráždivé — a jedna druhá krásnější . . .

V sále již dusno. Vyšla na chodbu opírajíc se v rámě svého drahého.

Ostrý chlad ovanul rozpálenou tvář, na oheň však, jenž v srdci jí sálal, nestačil.

Již měla se býti na vždy po boku toho, jež vysnila si duše její, a štěstí, jež budoucno jí chystá, nad ráj blaží . . .

Vždyť dotkly se již rty jeho, na nichž chvěl se oheň nedočkavosti, růměnná tvář její, po níž rozlil se půvab, jímž planou vrcholky hor, a nimiž loučí se slunka zapadající a z těch žhavých rtů splynula slova tichoucná, leč v srdci to zabouřilo a nádra zavinila se, jako když na moři víchr největší:

k založení Jednoty kat. učitelů, a ze svých členských (kněžských) příspěvků zapravilo náklad za tisk několika tisíc exemplářů „návrhu stanov“, a jiných výloh agitací při tom není. Či měli bychom snad spíše své uspořené příspěvky členské věnovati na agitaci pro věc N. L. „svaton“, aneb dokonce pro věc sociál. demokratů, těchto nevděčných synů a odchovanců N. Listů?

Hlavní výtku, zakládání Jednoty kat. učitelů jest ta, že přý klerikálové domáhají se tímto spolkem panovačnosti, že chtějí se zmocniti školy a učitelstvo ujařmiti. Bláhovci! Ani ve snu nám nenapadlo chtíti panovati ve škole za nynějších poměrů a zákonů, pravím panovati mnohým nynějším učitelům, kteří na mnoze jakoby ani křesťany nebyli, neku-li katolíky, kteří zuřil proti škole náboženské vůbec, jako by ani zákona školního nebylo, jenž v § 1. nařizuje, že učitelové mají dítky vésti a vychovávat k mravnosti a zbožnosti. Když nevěříte nám kněžstvu podřízenému, kteří z hloubi srdce svého jsme o tom přesvědčeni, věřte aspoň rakouskému veškerému episkopátu, který veřejně ve svém pastýřském listu v měsíci lednu t. r. vydaném a lidu katolickému ve všech chrámech předčítaném zajisté lbati nemohl, když tvrdil: „Ovšem že se nám bude nespravedlivě vyčítati, že tento požadavek (o náboženské škole) činíme z ješitné panovačnosti, že bychom rádi zavedli krutou samovládu církve nad školou anebo docela jářmem otrockým sepjali stav učitelů: o nikterak, my netoužíme po tomto cíli, my máme jen jeden cíl na očích: spásu vašich dítek, a proto pro vás žádáme katolických škol a katolických učitelů.“

Dále přibližují kritické spolkových stanov že rozeslán jest jen návrh stanov, o kterém jsme veřejně pravili a zde opakujeme, že svolá se po nějaké době prvá schůze ustavující, která přijme třeba s žádoucími změnami stanov a o jejich schválení se postará. Dále v tom svolání prosíme předem pp. katechety, učitele a slečny učitelky, aby obdržené stanov třeba v domácích svých konferencích prozkoumali, uvážili a na možné žádoucí změny upozornili a potom se v brázu rozhodli státi se členy spolku, a připojili jsme k této prosbě zároveň ochotu, že veškeré přípisy, dotazy a žádoucí vysvětlení milerádi podáme a přiblížky přijímáme. Dle toho jest tedy veškerá ostrá kritika nevděčná, bezpředmětná, poněvadž rozeslaný návrh stanov mohou přistoupiti členové učitelů dle vůle své změnit, doplniti a zdokonaliti.

Byvše upozorněni na některé věci v návrhu stanov snad nevhodné, vysvětlíme milerádi, jak to bylo míněno, aby nám porozuměno bylo.

V § 15. návrhu stanov „považuje se člen za vystouplého, jenž by ani schůzi občasných a hromad valných třikrát za sebou bez omluvy se neúčastnil.“ Samozřejmě se rozumí, že tento odstavec dle libovůle změniti se může; míněno to bylo takto: valná hromada děje se jednou do roka a to v době prázdnin dle § 12. Kdyby člen byl velice vzdálen sídla Jednoty, měli jsme za to, že v prázdninách, kdy tak rádi si učitelové oddechne, nějakou cestu, výlet konáme, abychem jiné krajiny a lidi poznali, přec ve 3 rocích jednou by do valné hromady rád zavítal, aby se s kolegy sešel a poznal, sprátil a pobavil. K tomu ještě dle § 8. správa Jednoty určuje místo všech schůzí vůbec: mohla by tedy valná hromada po přání členů té které krajiny neb diecese odbyvati se pokaždé na místě jiném, aby byla přistupnou pro členy ruků všem členům, aby jednou ti, podruhé jiní členové měli schůzi blíže; o tom by mohla valná hromada rozhodovati vždy na celý rok napřed. A kdyby přec ani ve třech rocích člen ani

„Mám tebe ráda — ráda z toho srdce celého!“

A již spočinula její malá, rozkošná hlava na hrudi jeho — přitiskl ji více, až srdce slyšela se navzájem, sklonil ústa svá na vlasy její k polibku — náhodou dotekl se rty — — přivoněl — — nevoněla.

Bylo po plesu. Zahalena těžkým plaidem opírajíc se o rámě jeho ubírala se k domovu nesouc si v srdci mladou svoji lásku . . .

Šli kol chrámu, kdež volal kněz žehnající čela věřících popelem z ratolestí kdysi zelených:

„Momento homo, quia pulvis es, et in pulvere reverteris!“

Neslyšela, nechápala.

Dnes přála si raději, by celý svět s ní jásal, by slavič a skřivánci vrátili se již z dalekého jihu a pomohli jí jásati nad štěstím jejím a blahem . . .

Již sedí doma u vybiřitého krbu a sestry, bratři, šťastní rodiče nestačí ani chápati proud blažených slov jejich. — Ted zachvěla se . . . cosi dráždilo ji v krku, odkašlala do bělostného šatečka, a na půdě bílé objevila se skvrna — barva jiná — červená — — — krev . . .

A když na jare vrátili se slavič a skřivánci z dalekého jihu, usedli si na nově nasypáný rov, na větvičky vrby smuteční a zazpívali . . . Svatební? „Momento homo . . .“

Karel.

Jednou se sdělati nemohl, včera to spraví 3 krejce, aby korespondenčním listem, se omluvil. Jiný dotaz týká se § 17. o rozšíření se spolku — ovšem doufáme, že se tak nestane — kdyby se spolek rozšířel, komu má připadnouti spolkové jmění? Poukazuje se zde na § 18. odstavec 7., že valná hromada o tom rozhoduje, komu zbylé jmění hotové i inventární odevzdáno býti má, že tedy v tomto směru je na to pamatováno a dodáváme k tomu, že by mohlo ustanovení odstavce 7. § 18. přeloženo býti na konec § 17.

Nejdůležitější výtkou jest však to, co uvádějí „Obnova“ ve svém čísle dne 26. února t. r. a to: „Proti spolku katol. učitelů vyhodily N. L. jakožto hlavní trumf tvrzení, že se tu jedná vlastně jen o podružný spolek německé centrální družiny katol. učitelů ve Vídni; neboť prý každý člen naší Jednoty jest zároveň členem družiny katol. učitelů ve Vídni. Dobře připomíná „Obnova“ „N. Listům“, aby se vlastníci strážáků přišli sešli, že je pouze návrh stanov, zpracovaný dle vzoru stanov spolku katol. učitelů ve Voralberku, z něhož si naši učitelové čeští mohou vybrati, co pro zemské a národní potřeby bude se jim zdáti nejvhodnějším.“ Stímtom náhledem „Obnovy“ záplna souhlasíce opakujeme, co jsme již s vrhu uvedli, že jest to pouze návrh stanov, a ku potěše (?) N. L. prozrazujeme, že tvoří se tento spolek nás pro celé království české — neboli korunu svatováclavskou (ač li N. L. ještě na ni něco drží?); neboť nejen po Čechách, ale i na Moravu a do Slezska zaslány jsou na výslovné přání a požádání tamních katolických učitelů světských i duchovních stanovy s vroucím přáním a slibem, že i tam podobný spolek utvoří, a že potom srazí se spolkové kat. učitelů český, moravský a slezský v jeden ústřední spolek, který by s celou váhou katolického učitelstva koruny svatováclavské vystupoval ve věcech a velkých otázkách výchovateckých, hmotných a mravních.

Přes to však chceme vysvětliti, proč připomíná předkladatel v dobrém úmyslu k návrhu stanov „Zvláštní ustanovení“ o poměru Jednoty katol. učitelů pro království české k Družině kat. učitelů pro celé Rakousko. Předem upozorňujeme, že ve „zvláštním ustanovení“ pravíme: „Protože k těmto stanovám Jednoty kat. učitelů pro království české připojuje se zvláštní ustanovení, aby Jednota tato po případě mohla se připojiti svého času k družině kat. učitelů Rakouska. Rozumí tomu N. L., co to znamená „po případě“ a „mohla“? Je zde řeč o nějakém nucení, „musu“? Lze z toho odvozovati ten smysl, že naše Jednota má býti podružným spolkem německé družiny rakouské? To je slomyslné překrucování, v čemž ovšem N. L. se výborně vyznají. Nechceme světový ten žurnál, jehož hvězda již bledne a zapadá, poučovati, vímeť, že zvlášť od klerikálů žádného poučení nepřijíme — snad spíše od pastora! Jen svým milým přátelům chceme uvést na mysl, jak jsme tento odstavec ve Voralberských stanovách pochopili a proč k našemu návrhu stanov ho připojili. Mohl by nadejiti případ, že vláda (neboť dle nedávného vyjádření ministruva ovšem ne, která chce nyní zákony školské za každou cenu udržeti, kdyby sebe více mládež v mravnosti a zbožnosti klesala — to je liberální?! avšak ne buďet nyní vláda věčně živa, vlády odcházejí, ale národové zůstávají) méně liberální, faktické vláda spravedlivá, katolická chtěla by vyhověti přání 95 procentům katolíků říše rakouské a oprávniti a změnití nyní školské zákony ve prospěch mravní a náboženské výchovy mládeže; že tento případ se dostaví, nepochybujeme ani dost málo ať dříve neb později, zvlášť budou-li mnozí učitelé proti všemu božskému příkazání, jak alovem tak písemem na dále tak vzpíratí se a ve svém liberálním duchu mládež vychovávat, jak až dosud činí a různé ty polepšovay a kárné ústavy tou svou vychovanou liberalismem prosáklou mládeží naplňovati, aneb dokonce budou-li svou liberalnost stupňovati až k sociální demokracii, s kterou, jak bohužel s veřejných listů se dovídáme, při nedávných volbách do V. kurie na mnoha místech drželi a volili, tuť případ sbora uvedený jen se usplní! A v tomto případě bude na čase, aby spolky kat. učitelů posvody hlasu svého jako jeden muž, a vládu činily návrhy ze své zkušenosti, po svém přesvědčení, jak by meary nyní školských zákonů doplněny, nesrovnalostí a protivy vyrovnány a vůbec zákony upraveny býti měly, aby škola skutečně a spolehlivě vychovávala dorost občanů řádných. Při této akci ovšem tím větší bude mítí váhu hlas a rada učitelských spolků, čím více těchto bude, čím více se jich spojí a jednomyslně jednati budou. A ta již musíme všem nyní odpůrcům náboženské školy veřejně vyznati, že tehdy bude více platiti hlas a rada spolků učitelů katolických, nežli všech těch Badě a Komenových liberalismem dokončavajícím přestoupaných, které nemají pro církev, náboženství a křesťanstvo nic než potupu a zlehčování, čímž velkým dílem přispěli k poměrům velmi smutným, jak se nám objevily při bouřlivých volbách do V. kurie, při nichž největší hluk tropili výrostkové školy sotva odroslí. Z této příčiny tedy, až by nadešel případ sbora vyličený, mohli by svého času spolkové kat. učitelé v království českém, na Moravě a ve Slezsku s družinou kat.

učitelů pro celé Rakousko spojití se od případu k případu k němu blahodárně, kde nebylo o obecní národnostní, ale o dědičnou věc katolickou — totiž o školu a výchovu náboženskou. Při tom „zvláštním ustanovení“ v odstavci 2. se ještě výslovně připomíná, že v případě spojení se s družinou rakouskou Jednota naše podrží naprosto samostatnost v celém rozsahu svých stanov a že nezávisí (odst. 6.) od trvání družiny rakouské, t. j. kdyby se družina rakouská rozšla, naše Jednota samostatně trvá dále — tak to bylo míněno, a prosíme, aby to též tak pochopeno bylo. Také v této věci rozhodnou však učitelé dle nejlepšího vědomí a svědomí sami. Tak tramf N. L. nepřebil naše tramfy!

Ku konci pronášíme prosbu: Jelikož návrh stanov jest rozšířen (do Prahy zašleme dle přání ještě několik set exemplářů, jakož i do Badějovic) a jak máme za to, že bylo nám porozuměno, že návrh stanov má býti všestranně uvážen a dle potřeby směněn, jest již na čase, aby děly se přihlášky, abychom mohli svolati ustavující schůzi. Nejprůhodnější doba pro schůzi, aby se jí snáze mohl každý zúčastniti, byla by v třetí svátek, totiž úterý velikonoční; kdyby však tato lhůta zdála se krátkou, tedy úterý svatočudný a to dopoledne, aby zase odpoledními vlaky z Králové Hradce účastníci se mohli dostat do svého domova. Přání a mínění budtež v brzké o tom oznámena farnímu úřadu v Mikulovicích p. Pardubice. Zdráh Báh!

Zemský rozpočet.

Celá spotřeba zemská na rok 1897 obnáší 18,448,656 zl. Naproti tomu činí úhrada jen 1,369,388 zl., takže se jeví schodek 17,079,268 zl. K úhradě jeho jest potřeba buď šestimilionové zemské půjčky, anebo zvýšení zemské přírůsky o dalších 7 proc., t. j. o zvýšení z 39 na 46 proc. Snase takovéto stálé zvyšování náš rolník a řemeslník? Od r. 1886—1897 zvýšila se potřeba zemská téměř o 10 milionů. A přece v tomto zasedání učinili někteří poslanci mladočechští návrhy, na př. na zrušení školního platu, jichž provedení by stálo semí nové dva miliony státních. Páni poslanci chtějí tedy uvaliti nové břemeno opět jen na rolníka, živnostníka a majitele domů, kteří přirůsky platí. Nemí rozumno, činili-li poslanec pouze k vůli oblíbě u jednolých stavů pánů návrhy, aniž by se zároveň postaral o to, odkud bráti na jejich uskutečnění peníze.

Popatřme ale již podrobněji na rozpočet království českého.

Potřeba	roku 1886 činila	roku 1897:
Zemský sněm	85,961 zl.	156,110 zl.
zemská správa	324,917 „	508,038 „
Arch. zem. a děj. Čech	14,080 „	35,600 „
Hospodář. polní a sadební	43,480 „	52,213 „
Zemědělství	171,229 „	729,659 „
K účelům zdravotním	1,035,687 „	1,174,140 „
humanitním	1,593,500 „	2,120,325 „
vyučovacím	4,299,101 „	9,846,505 „
uměleckým	229,361 „	309,972 „
bezpečnosti	317,710 „	636,914 „
vojenským	124,614 „	190,300 „
veřejných staveb	487,029 „	1,804,357 „
Pense	102,309 „	144,662 „
Dluh zemský	201,518 „	730,030 „

Celkem 8,960,065 zl. 18,448,656 zl.
Jak patrně, nejvíce vzrostly výdaje stavební, humanitní a školské. Zvlášť v tomto oboru číselce dosáhla veliké výše, takže zabírá polovici všech výdajů zemských. To je zajiště na pováženou.

Výnos přímých daní v království českém byl v r. 1895 tento:

Daň pozemková	11,517,993 státních
daň číselová	8,184,185 „
daň domovní třídní	1,403,792 „
daň výdělková	8,442,304 „
daň s příjmů	7,111,250 „

Celkem 31,559,524 státních

V generální debatě pustil se v pátek do rozboru zemských financí dr. Fořt poněkud důkladněji. Němec dr. Schöcker navrhl úspory, aniž by je byl bláze nasmáhl.

Další řečník hrabě Buquoy v první polovině řeči své hájil minoritní návrh komise rozpočtové, aby totiž půjčkou opatřeno bylo pouze to, čeho zapotřebí na instituce nové, s nichž úřad bude mítí generace přísti, všechna vydání zařazená v rubrice potřeb řádných, aby opatřena byla zvýšením přírůsků. Nemí prý spravedlivo, by pokolení přišli hradilo to, co bylo na úřad generaci soudobé. Také tento řečník bohužel nevěděl nic jiného než navrhovati, aby — žebrák země, jež s možnou potulou se po semí a sbírá na svou chudičkou existenci — spořila.

Rozpočtová komise prý se ne vždy řídila duchem rozumné spořivosti. Druhou část řeči své věnoval pan hrabě Buquoy hlavně národnostnímu smíru.

Další řečníci Štěpán Richter, dr. Baza, dr. Reiminger, dr. Kramář, dr. Fourraier a H. Janda mluvili více o politice a agitaci k volbám, nežli o nápravnězemských financích.

Ku věcné opravě pak hrabě Vojtěch Schönborn řekl: Pravdě se, že strana klerikální uděluje své dobrodiní jen za jistých podmínek jen těm, kteří se hlásí k jejím zásadám. K tomu odpovídáme a mluví se dokazati stanovami všech dobrodinných spolků, že veškerý tyto spolky vždycky a na všech podmínkách prokazují dobrodiní těm, kteří jich potřebují, nehlídají při tom nikterak k jeho vyznání a přesvědčení. Na ostatní vývody odpovím při jiné příležitosti.

Generální správní dr. Fořt vadal se slova, nežli anám se usne, že jede v podrobné jednání

o rozpočtu, které vyřídilo větší část sebezříčného schéma.

I. První kapitola tvoří „zemský sněm“, jejíž řádná polovina obnáší v potřebě 156,110 zl. a v úhradě 100 zl. a jejíž vyřízení jest následující:

Poslancům, kteří nemají stálého bydliště v Praze a předmístech jejich, svyžuje se po čísně sněmovním rokem 1896-7 diéta s pěti na osm státních jako náhrada hotových výloh spojených s opatřením bytu v Praze na dobu sešmování. Poslancům náleží pouze náhrada skutečných nákladů cestovních s vyloučením likvidace cestovního. Zemský výbor se vyzývá, by ustanovil pravidla, jak se mají každému jednotlivému poslanci vyměřovati náklady cestovní jeho náležející. Pro vyměřování to platí zásady ustanovené usnesením sněmovním ze dne 17. října 1889; při počítání jízdy na železnici mají se však vzíti za základ sazby rychlovlaků a při jízdě povozem jízdné za kilometr dle určité cesty.

Roční výbor poslanec A. Šťastný žádal, aby sněm nebyl stále uzavírán, ale aby byl pouze odročován, tak aby se opakování formalit vyneslo a získalo více času na uskutečnění potřeb obyvatelstva. Dále vytýkal, že se poslanci ve sněmu více baví, než-li aby posorně sledovali jednání.

Pravil: Tato sněmovna sá se mi místem pro volnou kratochvíli, neboť zatím co národ venku stěmá, poslanci zde jenom nepřetržitě se baví a obveselují a přenášejí sem mnohdy i celý komfort domácký a pění psaní svým ženám (Hlučná veselost v celé sni). Máme za to, že povinností poslanců jest míti bedlivě stření ke všemu, o č se zde jedná, jelikož za tím účelem a nejním byli sem lidem vysláni. Jsme-li již odjinud omezoováni, sami se máme aspoň přičiniti, abychom sezení svých používali výhradně k tomu, k čemu jsou ustanovena. Zde také, věru, jedná se s přičin, proč naše sněmovna vykasují se tak malým úspěchem.

Letos na př. mohlo se vyříditi za 14 dní, co se vyřídilo za šest neděl. Čtyři neděle byly jsme zde tedy zcela sbytečné. Pak se nemožno divit, že stojíme moc peněz a málo konáme pro zájmy lidu.

2. Zemská správa stojí 408,038 zl. a úhrada při této kapitole činí pouze 361,403 zl.

Poslanec Šťastný pravil, že slučování členství zemského výboru s mandátem do Hrádké rady není možno. Nelze zastávati povinnosti člena zemského výboru a Hrádkého mandátu. O tom svědčí zemské naše stížení, které předpřisuje, že člen zemského výboru musí bydliti v Praze. Nelze tedy připustiti, aby bydlil ve Vídni. Také návrhy, aby počet členů zemského výboru byl rozmožen, dokazují, že práce na tomto místě vyžaduje celého člověka. Vedle toho stěže si řečník, že placení polní kasatelé a řídící zemědělských hospodářských škol tráví celé měsíce na Hrádké radě. Jedním tělem může býti člověk pouze na jednom místě. (Veselost.) Takové poměry hraničí skoro až na korupci. Tento nevár nemůže přece potvati. Navrhuje proto resoluci, kterou sněmu se ukládá, aby uvažoval o tom, nepřekážejí řádné vykonávání mandátu Hrádkého poslance vykonávání povinností spojených s členstvím zemského výboru, polního kasatele a řídící zemědělské školy, aby své dobrozdání o tom podal v příštím zasedání s příhodnými návrhy.

Resoluce tato nebyla dostatečně podporována a proto se o ní nejednalo.

Ovšem, pánové K. Adámek, Dr. Herold, Dr. Grégr, Dr. Engel, Parkhard patří také k víceasobně placeným hodnostářům a proto se mltí.

Na to schválena 3. kapitola zem. rozpočtu. Náklad na zemský archiv a české dějiny obnáší 2,800 zl., úhrada 300 zl.

Pak schválena 4. kapitola zemské hospodářství polní, sadební týkající se hlavně hosp. dvora a král. Obory v Bubenči. Potřeba činí 52,213 zl., úhrada pak 54,847 zl.

V sobotu večer se jednalo o 5. kapitole zemského rozpočtu, jednající o zemědělství, která vykasuje v potřebách a to: zemědělská rada pro království české 138 173 zl., vyšší hospodářské ústavy 60,300 zl., střední hospodářské školy 80,897 zl., rolnické školy 64,770 zl., pomologický ústav v Troji 21,623 zl., vinařské školy 6650 zl., sáimní školy 32,340 zl., pokračovací školy hospodářské 2500 zl., hospodářské a mlékařské školy 14,050 zl., zemědělské oddělení při vysokých školách technických v Praze 7000 zl., podkovářská škola v Karlíně 476 zl., nádraží 3680 zl., meliorační účely 173,780 zl., různé účely zemědělské 81,580 zl., podpory jednotám a obcím 26,031 zl., náklad na ředii 3650 zl., podpory za přičinou národy před 4 roky 100,000 zl., celkem 792,154 zl. a v úhradě zemědělská rada pro království české 21,180 zl., vyšší hospodářské ústavy 4666 zl., pomologický ústav v Troji 14,280 zl., příspěvky kuratoria hospodářských škol 18,470 zl., aktivní úroky 1,337 zl., pokuty 1490 zl., rolnické příjmy 1,793 zl., úhrnem 63,141 zl.

Uvážíme-li, že vyšší a střední hospodářské školy vychovávají vlastně jen velkostatkářům úřednictvo, rolnické školy pak s 80 a proc. možná úředníky a šafáře, tedy ve prospěch vzdělání samých rolníků by bylo, aby země věnovala více na sáimní a pokračovací hospodářské školy, neboť ty odcházejí nejvíce skutečných rolníků.

Poslanec Přibora z Barchova obrátil pozornost sněmu na stále se zvyšující potřebu zeměkou pro účely zemědělské, smínil se o vztřtu návštěvy středních škol hospodářských a o klesání návštěvy škol pokračovacích a dotknuv se marných snah, aby vláda byla pohnuta k ustavení zemědělských stolic při vysokých technických školách pražských, přonesl návrh, že nezbude království jiného, nežli postarati se o zřízení zemědělské akademie a sice vyhradně s českým jazykem vyučovacím.

Poslanec Jareš obdržel listil nyní hospodářskou krizi rolnickou a dovolával se budoucích Hrádkých poslanců českého království, aby nepřistupovali na jiné agrární zásady co do vyřízení rakousko-uharského vyrovnání, nežli na jakých se byl usnešl sněm českého království.

Mezitím Dr. Vaňatý snažil se sehnati podpory

a pokračování svého návrhu, aby uloženo bylo samému výboru k neprodlenému vyšetření, proč komise ne vypracovala adresy k Jeho Veličenstvu nepodala ani loni ani letos správu sněmu a proč vůbec nebyla poradě svolána Dr. Vašaty chtěl si sjednati před voliči slávu chrabrého bojovníka se naše státní právo, chtěl si pro sebe státoprávní akci před volbami sagitovat, jako to byli činili poslanci mladočestí r. 889, 1890, 1891, aby před veřejností staročechy obvinili, že tiše na nakutečném státním právu zapomínají. Z lhostejnosti k našemu státnímu právu chtěl uvědomiti Dr. Vašaty, že mladočestské poslance, kterým d té doby, co se těší přímí hraběte Badeniho, nezapadlo, aby prováděli státoprávní akci, kterou usnul Dr. Herold r. 1891 na ten čas sám se nemohl.

Mladočestští poslanci, kteří odešli Dr. Vašatému podporovat státoprávní akci, kteří tedy ve smyslu jejich šalob r. 1889 — 1891 české státní právo zapřeli, postřehli ned nenasáze a respaky, do jakých by je poslanec Vašaty uvedl, a proto se do toho rychle vložil známý doktor Kašicka, jak si někdy p. Dr. Engel sám říká, a honem se tákal předsedu adresní komise knížete Ferdinanda Lobkovic, proč k udílení jejich loasů adresní komisi nevolal, a sdá-li chce komisi čest před odročením sněmu svolat.

Škoda, přeskoda že p. Dr. Engel a poslanci mladočestí jsou teprve na konciasedání udílení nad tím a že docela zapomněli na české státní právo v době, kdy sněm následkem porad komisi neměl co dělat. Tehdy přece mohl o státoprávní akci jednat, vdyť páni poslanci mají své leži z r. 1889. a 1891. bez toho ještě v šuplíku schovány. Pak-li vážně na adresní debatě trvají, nuže, ať odročí vyřízení semakého respoctu v třetím čtení až do vyřazení trdní adresy; Vynutit si to přece mohou, ovšem — pak-li se nebojí nemilosti pana hraběte Badeniho!

V pondělním zasedání vyřídil sněm kapitolu 6. k účelům zdravotním, která vykazuje potřebu na nemocnice 1,101.930 zl., náklad na očkování 37.340 zl., podpory zdravotním obvodům 11.000 zl., zemský operační ústav pro choré oči 3.700 zl., tedy celkem 1,174.100 zl. a na to je úhrada 3.000 zl. Současně se jednalo o 7. kapitolu k účelům humanitním, která obsahuje v potřebě a sice: zemská porodnice 122.194 zl., zemský nalesinec 446.163 zl., zemský blázinec v Praze 376.739 zl., hospodářství ústavu ve Slupech 26.531 zl., zemský blázinec v Kosmonosích 176.789 zl., zemský blázinec v Dobřanech 380.746 zl., hospodářství ústavu v Dobřanech 8165 zl., zemský blázinec v Opořanech 74.401 zl., zemský blázinec v Horních Beřkovicích 84.476 slatých, chorobyselné v jiných ústavech 30.080 zl., porodnice a nalesinec v jiných zemích 380.000 slatých, ústavy pro slepce 8960 slatých, ústavy pro hluchoněmé 28.410 slat., chorobnice 8600 slatých, jiné ústavy a spolky 7455 slatých, tedy úhrnem 2,128 678 slatých v úhradě a sice zemská porodnice 68.988 slatých, zemský nalesinec 31.693 zl., zemský blázinec v Praze 188.303 zl., hospodářství v Slupech 34.980 slatých, zemský blázinec v Kosmonosích 8000 zl., zemský blázinec v Dobřanech 50.418 zl., hospodářství ústavu v Dobřanech 11.789 zl., zemský blázinec v Opořanech 3730 zl., zemský blázinec v Horních Beřkovicích 4370 zl., náhrady nákladu humanitních 3000 zl., dohromady 241.389 zl.

Na řadě byla dále kapitola osmá zavírající položky „k účelům vyučovacím a vzdělávacím“, které se jeví v potřebě a to na národní školy k účelům vyučovacím 9,550,993 zl., školy soukromé s právem veřejnosti 42.400 zl., vychovatelny 11.000 zl., střední školy 29.000 zl., ústavy cvičné 6.905 zl., muzeum král. čes. 70.307 zl., k účelům vědeckým 51.400 zl., k účelům živnostenským a průmyslovým 272.300 zl., celkem tedy 10,035.105 zl., a v úhradě a to školní příspěvky 300.090 zl., ústavy cvičné 170 zl. a muzeum království českého 280 zl., tedy dohromady 300.460 zl.

Politický přehled.

Na Moravě byli v úterý zvoleni v páté kurii: Na Uhersko-Hradištku farář dr. Stojan 343 hl. proti lidovci Vráňovi. Při první volbě dostal socialista Havřík 58 hlasů, lidovec Vráňa 121, učitel Kráček 99 a národní kandidát Vaníček 85 hlasů. — Na Olomoucku-Ostravsku zvolen socialista Berger. Při první volbě dostal Čech Parma 228, socialista Berger 228, Němec Glázel 213 hlasů. Na Hranicku a Valašsku zvolen rolník Starostík 418 hlasů. Při první volbě dostal Starostík 336, P. Valoušek 254, socialista Šeha 91, lidovec dr. Ranšer 11 hlasů. Na Jihlavsku zvolen lidovec dr. Šilenský 312 hlasů. Při první volbě dostal klerikál Jakubský 228, dr. Šilenský 231, socialista Krapka 76 hlasů. Na Břeclavsko-Znojmsku zvolen Čech rolník Lebloch 356 hlasů, liberál Němec Hauser dostal 253 hlasů. Na Brněnsku dostal Čech Müller 12.890 hlasů, socialista Hybeš 17.454 hlasů. Protože absolutní většina obestí 18.460 hlasů, tedy se koná rozhodující volba užra v sobotu. Na Šumpercku zvolen socialista Rieger při užší volbě.

Ve Slezsku zvolen byl v V. kurii v úterý: na Opavsku dařnacionální antisemita Türk, na Těšínsku zvolen socialista Cingr. Při první volbě dostal polský rolník Cienciala 231 hlasů, socialista Cingr 236 hlasů, Němec dr. Pavlica 140 hlasů.

V Dolních Rakousích, kde zavedeno jest přímé volení, byli při volbách poslanci páté kurie spojeni socialisté, lidé a liberálové na celé řadě poraženi. Zdrucující porážku utrpěli socialisté

jmenovitě ve Vídni, ačkoli v sběhlém článku štvala proti nim „N. Fr. Presse“ všechny židovské buržoazy a obchodníky, učitele, professoři a úředníky. Vřetelně zorganizovaná křesťansko-socialní strana Luegrova držela se vzorně. Její kandidáti: dr. Lueger, Běloblázek, Axmann, Mittermayer a Procházka porazili socialistické generály žida dr. Adlera, redaktory Němce, Schuhmeiera, Reimanna a Škarota většinami třetí až 11 tisíc hlasů. Ze 277 tisíc vídeňských voličů volilo proti židovské křesťanské společnosti 121.000 voličů socialisty 88.000 voličů židovsko-liberálních a dělnických. V Novém Vídeňském městě zvolen klerikál Vedral 46.066 hlasy proti socialistickému dařnacionálov prof. Pernersdorferovi, který obdržel pouze 15.163 hlasů. Monsignore Scheicher dostal 39.702 hlasů a byl zvolen. Klerikálové dr. Gessmann a Mayer rovněž byli zvoleni.

V Seimohradsku zvolen v V. kurii klerikál, rovněž v Krajíně a Gorici.

V Kerntanském německý nacional.

Řecko dalo již veřejně odpověď. Chce odvolati sice loďstvo, ale s výhradou, aby Turecko neposílalo nové vojsko na Krétu. Vlastní vojsko nechce Řecko z Kréty odvolat, nýbrž žádá, aby křesťanskému obyvatelstvu bylo všeobecným hlasováním ponecháno na vůli, jakou vládu si přeje. Řecko je dokonce ochotno podrobiti své vojsko volení velmočí, chce se tedy s velmocemi účastnit upokojení ostrova. Možná že velmoči tento návrh přijmou. Z Terstu se proslychá, že byl tam mobilisován druhý prapor 87 pluku, který se rekrutuje v jiném Štyrsku a který má 71 býti poslán na Krétu. Možná, že též ostatní velmoči pošlou po praporu svého vojska na Krétu.

Turecko staví v Macedonii dva armádní sbory na hranicích Thessalie, kdež by Řekové proti 80.000 Turkům mohli postaviti asi 60.000 dosti špatně vycvičených a oslabených mužů. Velmoči se úsilovně namáhají, aby válce zabránili.

Drobné zprávy.

Všecky pány odběratelé, kteří předplatili dole, prosíme, aby je co nejdříve obnovili. Zároveň žádáme o brzké vyrovnaní všech nedoplatek za uplynulý rok. Komu zaslané jsme upomínky a nepředplatí se do konce t. m., zastavíme další zasílání listu.

Administrace Obnovy.

Štvanice protestanské Osvěty lidu a pastora proti ndp. biskupovi a katolickému duchovenstvu překypují drzostí a aprotáctvím. Posmívají se sl. městské radě královéhradecké a panu starostovi města, v němž mezi 7.816 obyvateli obrovskou většinou katolíky žije pouze 65 luteránů, 54 evangeliků a 314 židů, hanobí „Osvěta lidu“ opět ndp. biskupa a katolické ústavy a píše pak: „Tak si myslím, že Hradec jde vstříc novým převratům. Nastává mu nová era: buď anebo. Buď libat a dát si šlápnout na krk — a biskupství, — anebo nelibat a shodit jho klerikalismu a také biskupství. Jedno s dvojího.“ — Protestanská „Osvěta lidu“ plete si přenesení sídla biskupství s přenesením biskupství — ať přece obvod diocese zůstane tentýž — a směšné je tvrzení její, že „jisto je, že není v moci pana Brynyska, aby o své vůli přeložil biskupství, kam by chtěl.“ To nikdo netvrdil. Naopak v článku „Obnovy“ doalovně stálo: „S přívolením obou nejvyšší moci v církvi i státu je to možno, jsou-li proto důvody.“ A důvody tu jsou: Ohrožování osobní a insultování ndp. biskupa, duchovenstva, alumnů a ostouzení diaceaních ústavů. Každý biskup má každá 4 leta o stavu své diocese sv. Otci referovat. Papež sotva by horoval pro město, kde v praxi uvádějí heslo: shodit biskupství. kde štvanice odpůrců katolické církve velmi často vyvolávají ty nejodpornější výstupy. Nás tyto dny doposel ctihodní páni seminariisté, že před několika dny u tovarny železářské firmy ze zá-tupu dělníků bylo na ně voláno: Hle klerikálové — sase darma-žrouť! — jiní pak zase posměšně pravili: „Nechte je, s téma nie není, to budou jasně.“ O trhu zase postavil se před alumnů z procházky domů se vracejícími jakýsi člověk — odtud z města byl najistě — a počítal: „Jeden, dva, tři“ děvát — kusů dobytka.“ — Zpravodaj náš nám o tom píše: „Prosím rače posoudit. Stadem a hařvem zarděl — stalo se to hlasitě a náměstí bylo plno lidí, pospíchali jsme dále. Tu nás má snad povzbudit, abychom“ Seminaristé totiž jak choulolistivo bývají pro ně na ulici a veřejných procházkách se hřázat a praví výslovně, že tyto štvanice jsou „výsledkem pokrořásko-umravněného „osvěcování lidu“, neboť zajisté neč toto se stalo, přece nikdy nie podobného nebylo slyšeti.“ — „Osvěta lidu“ uvádí město Králové Hradec, jehož měšťanstvo ve světě vády nejlepši provedl se těžilo, se pověst pochybou pravé sprostými svými štvanicemi, ona také vědomě nasývá smahy o zachování náboženství jhem klerikalismu. O pastviti a libání rakou nejmenš stojí ndp. biskup, který pošel z nezáměrných, pectivých českých redicé, který s lidem pectivě

smýšlí a cítí a který s toho, co s úřadu má věru pro sebe nic nezachová. Panovat, český lid a celé město svým zlokalným trhanstvím terrorisovat a jakobínskou čepici na hlavu mu vrasovat, to chce právě „Osvěta lidu!“

Potupa městské rady královéhradecké. „Národní Listy“ přinesly 4. března t. r. dopis z Králové Hradce, v kterém se tupí městská rada zdejší proto, že prý se dala zastráhati marnou hrozbou biskupskou o přeložení biskupství odtud a vyslala deputaci k ndp. biskupovi. — My z nejlepšího pramene víme a opakujeme to, že se na tu věc zcela vážně pomýšlelo a že jen ona návštěva počátek úředního jednání v té věci zadržela. Z celého dopisu „N. L.“ sítí opět jisklivost, jakouž v protestantských polemikách shledáváme, z čehož soudíme, že pan dopisovatel od „Osvěty lidu“ daleko vadilce není. Katolík přece ví, že se o Božím Těle neneseou „nebesa“ nad ndp. biskupem, nýbrž nad nejsvětějším tajemstvím bohoslužby katolické. Tak nevědomě a posměšně o „Božím těle“ dovede psáti jen evangelik. Jáme žádostiví, dá-li si městská rada tato urážku a to komando od leckakého — nenávidí konfesní prosáklého — pí-sálka libiti. Přinese-li města více užitku mravněho i hmotného štvanice helvetsko-radikální, a nebo účta k autoritě biskupského úřadu, která se posměšně kořením se Brynyschovi nazývá, ponecháváme na uvážení katolickému obyvatelstvu královéhradeckému. Že přeložení biskupství závisí spíše na „správcích biskupství“ než na panu Heverovi a jeho společnících, to jest přece na bílé dni. Řím přece dá více na obhájce víry katolické, než na její tupitele. Páni pokrořáci posměšně vyřikují vše za klerikální manévry a marné strašáky. Před bitvou na Bílé hoře dělala se taky protestantsko-radikální štvanice proti autoritě církevní i královské. Taky to byly jen strašáky, jež Žerotín přednesl, a hle — primát Prahy přešel do Vídně a tak brzy se do Prahy nenavrátil. Páni z velké části cizinci, kteří ten protestantsko-radikální manévry astropili, zmizeli, a potomstvo nese následky. Tak to může dopadnouti i s Hradcem Králové. J. M. ndp. biskup dal za jisté důkaz smířlivosti a lásky k městu Hradci Králové tím, že návštěvu pana parkmistrovu odplatil, ať to se strany města nebyla návštěva pouze ze zdvořilosti. Daleko jest tedy od něho touha, aby se jeho osobě někdo kotil. Jedná se tu v posledních koncích o náboženství katolické, neboť kde se nejvyšší representant náboženství evangelikem tolik tupí, jako se to v Hradci často stává, tam už je to něco víc, než koření a nosení nebes nad biskupem. Že — jak už mohlo obyvatelstvo královéhradecké dávno poznati, od hájení náboženství ndp. biskupa nynějšího nic na světě neodvrátí, neřku-li pan Hevera, odpadlík od církve katolické, to se tuším — dokazovati nemusí. Proto ještě jednou pravíme a to lásky ku Hradci Králové: Slavná měst. rada bude jednati jen ve prospěchu města, nedá-li se od leckoho urážeti a komandovati, a nechá-li za návštěvou dne 28. února t. r. následovati činy, rozhodné činy, oproti helvetsko-židovsko-radikální štvanici cizinců na ochranu důležitých zájmů města. Rok 1618 a 1620 budí jí výstrahou!

Ředitelství c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Hradci Králové přijímá žádosti externistů a externistek za připuštění ke zkouškám dospělosti, jakož i žádosti ke zkouškám ze ženských ručních prací do 31. března 1897. Žádosti doložené vysvědčeními školními, křesťanským listem, vysvědčením o způsobilosti tělesné, jež vydal lékař ve veřejných službách postavený, a vypsaním života podány budtež, jsou-li žadatelé ve školní službě, úřadem školním, jinak přímo k ředitelství ústavu výše dotčeného. Ke zkouškám dostane se každému žadateli neb žadatelce zvláštního písemného pozvání.

„Ratibor“ a čistá pravda. „Ratibor“, časopis kr.-hradeckých pp. br. Petinů, přinesl v č. 10. str. 123 stať k záležitosti plakátové, která, jak patrně, mohla postačiti k objasnění stanoviska sl. městské rady. Stať „Hrozby“ nebylo tudíž zapotřebí, jelikož lije olej do ohně a neob-sahuje čistou pravdu. Nechtíce sami činiti to, co vytýkáme, nebudeme na novo přilévati oleje do ohně. Ale pravdě sjednati průchod jest povinností každého poctivce. Páni z Ratibora píší „Nechceme míchati se do sporů, jež jsme nevyvolali.“ V té větě jsou obsaženy nepravdy dvě. Páni právě tím článkem do sporů skutečně se míchají. A co se týká toho, že jich nevyvolali, tu se říkáme, kdo pak tiskne hlavní příčinu sporů totiž „Osvětu lidu“, jež s neslychanou až doend neurvalostí tupí vše katolické vůbec a ndp. biskupa zvlášť? Kdo pak asi vytiskl ty plakáty? — Dále píše Ratibor: staly-li se nějaké nepřátelstvá — v širší veřejnosti nikdo enich neví. To je třetí nepravda. Celé město i děti i studenti věděli a vědí o potupných plakátech. Čtvrtá nepravda obsažena jest ve slovech; nelze za ně činiti odpovědným zastupitelstvo městské anebo celé město. Za vytisknutí plakátů jsou ovšem zodpovědní ti, kdo je vytiskli a spraví si to jedinkráte s nejvyšším Soudcem svědomí lidského, ale nepřimeu nějakou vinu přece

jen nelze nevytícti. Neboť jak mohly plakáty zůstat nalepeny až do pozdních hodin večerních, a jak mohlo vše bez výrazu nesouhlasu se škandálem tím, až do vyjití Obnovy od 26. února zůstat? Pátá nepravda obsažena jest ve slovech: My jsme rozhodně proti všelikým výstřednostem. Katolíci totiž ti praví — této rozhodnosti až posud hrozně málo viděli. Kdo máše tisknouti výstřední listy protestantem redigované a protestantými potupami všeobecného katolického prosycené, ten je rozhodně pro svůj tiskářský závod, ale ne pro náboženství katolické. Šestou nepravdou jest, že by se snad z „biskupské residence“ šálo jen od jedné strany tedy od města, vše co by uvarování podobných sporů sloužilo. Kdyby Ratibor byl s to povznést se na vysoké stanovisko nejdp. biskupa, který jak praví katolíci v městě dobře vědí — obětuje vše a ty všel a upřímné styky — čili oblibu liberálů, jen aby zachránil z náboženství a mravnosti, co se zachrániti dá, nebyl by s to tuto větu napísní. Nemůže zajisté zapřít, není-li vřelých styků s biskupskou residencí, že příčinou toho jest úšasný úpadek náboženského smýšlení v městě, který jde tak daleko, že by snad byl oblibeným biskupem ten, který by pro libý úsměv svobodomyšlných oddal se nečinnosti a obětoval ubohý lid na pospas nevěry a nemravnosti. Co pak se týká toho přestělení a že by přeložení biskupství tak lehce nešlo, tu se pustil Ratibor do něčeho, v čem odborníkem není. I třeba byl — jak se povídá — aspoň nepřímě inspirován od něhoho, kdo taky církevní právo studoval, tu mu opakujeme, že to vše není tak nesnadné, jak on si myslí. Ovšem by to nebylo hotovo za týden. Ale kanonická — církevní právníká — dostatečná příčina tu jest; a s Chrudimí jdou zprávy, že by město bylo ochotno k motné výlohy s přeložením biskupství spojené převést. Tedy o přestělení a marnosti těch „hrozeb“ není moudro a radno mluvit. Ale chybou značnou jest, že Ratibor usnul za dobré po všech urážkách, jež se ndp. biskupovi zde dostává, svým papírovým revolérkem, jenž se točí na vše strany, střílet do biskupské residence. Jsou ovšem kněží tak velcí dobráci, že se Ratibor přese všechny šálce, jež si oproti katolíkům dovolil, v kněžských domech odebrá. Že se však od nějakého času v biskupské residenci odebrá přestal, jak s námi z bezpečného pramene sděleno jest, to při známém rozhodném biskupském stanovisku ndp. biskupa není nic divného. „Hrozeb“, že Ratibor právě tím bude pohnut, aby své rážky vystrčil, jak jest viděti, ndp. biskup se nelek. Církev překonala silnější odpůrce, než je Ratibor. To vše tedy nic divného. Ale to by bylo divno, kdyby orgán „bratří Petřínů“ se byl přemohl a nepřítel taký se svou troškou do mlýna oproti tomu, který jej přestal odebráti. Ponecháváme úsudku obecnosti, kdo jednal smířlivě a kdo lil zbytečně olej do ohně z osobní nechtě. Oznamujeme, že k dalším snad rozhovorům Ratiborovým o této věci odpovídati nebudeme majíce důležitější věci na starosti, než hástění s listem, který jest z nepravdy usvědčen.

V Plzni při volbách do městského zastupitelstva prorazili četní kandidáti tenkrát též v prvním sboru. Plzeň má tedy nyní ryze české obecní zastupitelstvo. Nad tím veliký plác v Israeli.

Pan poslanec Herman Janda lichočil se při rozpočtové době německým liberálům a dupl si pak na katolickou církev a předpisoval jí, co a jak by měla dělat. Soudě dle řeči páne Jandovy, rozání předseda zemědělské rady těmto věcem asi hrozně málo. Komická jest výška páne Jandova, že církev dbá příliš přízně mocných. Kdo pak více než před 5 lety hrozil dytastii a slavné vládě revoluční řečí a kdo pak se vyhívá nyní na výsluní přízně ministrů a chodí horlivě na dvorní hostiny? Inu, pan Herman Janda, bývalý radikál. Kdo pak poklonkuje předsedovi zemědělské rady knížeti Ferdinandu Lobkovicovi a kdo pak katolizuje při každé příležitosti princů Bedřichu Schwarzenbergovi? Inu zase dvorní pan Janda. Člověk se zasměje mimoděk jako bobr, když slyší z úst pana Jandy, že církev nemá důvěry v lidu, protože prý se smíruje se všemi vládami vídeňskými. Kdo pak za největší passivní opozice podlízal Aaserspergovi? Kdo pak se nabízel jednání Taaffovi, Windischgrätzovi, Kielmannseggovi a Badenimu? Inu zase mladočeská strana, k níž má čest náležeti šlakovitý pan Janda! A kdo pak vyřouchl z úslužnosti a poddajnosti k Maďarům dr. Fufta s kvotového výboru? Inu, byl to opět podřípeký Adonýs, jehož podobiznami se v Budapešti kochali spanilí Maďarští.

Školní výbor jednal v pondělí o petičích učitelstva, aby slušné IV. třídy na městských školách zrušeno bylo a o petičích, aby jistě místa hlavně průmyslová byla vřaděna do vyšší třídy učitelských platů. Petičím těmto lze vyhověti jen svyšením vydání zamského fondu. Dále se jednalo o petičích, aby od vysvědčení způsobnosti učitelstva přiznáno bylo svyšení platů; o petičích, by učitelky na roveň postaveny byly s učiteli; o petičích, by kdo zákonem z r. 1894 na svých příjmech zkrácen byl, stala se mu náhrada. Konečně bylo usneseno, by jednotliví pp. spravodajové petice, o kterých jednáno nebylo, sobě ponechali a až se jim opět se sejdě o nich referovali. S podobiznami proneseným ústy dra Čelakovského voleváčného p. předsedovi se obzřelí Hzení dobat

a rokování věbes akomodil školní výbor svou práci. Nejnámennější dílo, které letos vykonal, jest zlepšení stavu industriálních učitelů, jimž přes 70.000 zl. více nežli dosud bude se dostávat. Doufáme, že slavný školní výbor sněmovní bude také tak štědrý oproti pp. katechetům, jejichž postavení v poslední době stává se přímo nesnesitelným. Katechetovi v Městečkách bylo stanoveno slušné 560 zl. Může býti kněz i při těch nejmenších požadavcích při tomto slušném v industriálním místě živ?

Přednáška. V Jednotě katolických tovaryšů přednášeti bude dp. prof. Fröhner „O astronomické části kalendáře.“ Začátek o půl 8. hod. odpoledne. Hosté jsou vítáni.

Advokáti proti konfessionální škole. Tyto dny hájí na zemském sněmu poslanec P. Opitz náboženskou školu, poněvadž jen tato nábožensko-mravní výchování poskytnouti může. Polanci p. dr. Pacák, šid dr. Werunský a přítel komedii divadelník p. dr. Pippich v dojemné shodě hájili školu bezkonfessionální, která nám tolik beznárodních a internacionálních radikálů a socialistů vyhovovala. — Ve středu zaslechli jsme tento časový vtip o sněmovní školné debatě. Rolník: Četl jsi, příteli, jak na zemském sněmu zastávali doktoři Pipich, Pacák a Werunský beznáboženskou školu, ano v posvátném nadšení i pravým klenotem ji nazývali? — Řemeslník: Tomu se nedivím, vždyť jsou všickni tři advokáti. — Roliík: Nepochopuji, v jakou souvislost uvádíš advokáty se školou beznáboženskou! — Řemeslník: Brachu, ty jsi přece krátkozraký! Co pak by dělali tak mnozí advokáti, kdyby nebylo na světě nevěrců a darebů! Každý hájí a chrání to, co mu nese živobytí. Pro židovské a nevěrecké advokáty je beznáboženská škola cenným klenotem!

Helvetická „Osvěta lidu“ proti papežům. Vavřiny na dějepisném poli, jež před dvěma roky nasbíral „Posel z Podboří“ nedaly patrně „Osvětu lidu“ spáti a proto se v posledním čísle pokouší také na témže poli několik sebrati bobkových listů. Nesávidíme jich, a již proto ne, že budou mti cenu a trvání takové jako vavřiny „Posla z Podboří“ a Bambaových krvavých románů, jichž příkladu „Osvěta lidu“ horlivě následuje při osvěcování našeho lidu. To co v posledním čísle „Osvěty“ podala, jest vším jiným jenom dějepisem ne — a proto nemožno se tím vážně zabývat. Sebe menší dějepisná ale kritická čítanka by byla „Osvěta lidu“ na prospěch.

Na Slánsku chtěli mladočeskí v městské skupině kandidovati dra rytíře Boleslava Plačka. Slánské paničky však odmítly takového kandidáta. Mladočeskí odporučili teď apoštola emancipace městům Litomyšl aťd. Nevíme, jak tam bude uvítán. Na Slánsku kandidují proto mladočeskí velkostatkáři a velkoobchodníci pana Gustava Adámka, který přes noc se stal ze starořečka mladočechem. Slánská a kladeňští však pana Adámka nechťají, a vyzvali ke kandidatuře svého spoloměstana p. Dra. Hruška, muže pro rozřazenost svou velice oblíbeného. Avšak ani posavadní, poslanec za město Slaně, pan hrabě Václav Kauníc, který koketuje se socialisty, nechce se dát od mladočeských vůdů sesadit a proto kandiduje na svou pést. Zdá se, že mladočeská kandidatura na Slánsku zrovna tak hoří, jako na Litomyšlsku a též jinde.

Návěští pro P. T. kuřáky a šňupáky. Dnem 1. března 1897 nabývá platnosti nový všeobecný tarif o prodeji c. k. tabákových výrobků. Týž bude ve všech c. k. trafikách a skladištích vyvěšen. — Druhy šňupavého tabáku „Haimburský jemný“ a „Haimburský hrubozrný“ pak „Asiatický kuřlavý tabák“ nebudou po vyprodeji stávajících zásob více vydávány. Proti tomu zavádí se nové druhy dostišků a sice pod názvem „Brazil-Virginia“ po 3 zl. 65 kr. za 100 kusů ve velkém a po 4 kr. za kus; pak pod názvem „Memphis“ bez stání násadky, po 1 zl. 80 kr. za 100 kusů ve velkém a za 2 kr. jeden kus. — Po vyprodeji pozůstalých zásob za synější ceny bude váha obsahu paklíku s kuřlavým tabákem z 250 na 200 gramů, a 125 na 100 gramů snížena, aniž by však úhrn cena za 1 kilo váhy se změnila t. j. cena lehčích paklíků bude poměrně levnější.

Potrestaný protestant. Dne 5. prosince 1896 šel vp. Frt. Pachmajer, kaplan v Železnici, k nemocnému, jen rokem církevním přioděn. U „Dolního mlýna“ vyšel se mlýnce stárek Frt. Balcar, nekatolík h. v., s dýmku v ústech. Poněvadž již dříve po dvakráte v podobném případě choval se vysvřevě, byl upozorněn, aby smekl. On však vzdorně odpovídal, učená církev katolické sleblí a každé osobně urazil. Státní zastupitelství vzneslo naň žalobu dle § 303. V pátek dne 5. t. m. stál Balcar před krajským soudem v Jicině. Vymlouval se svým náboženským stanoviskem, odvolával se na svůj heidelbergský katechismus, podstěvával a haňl svědky, ale nadarmo. Soud nabyl přesvědčení o vině obžalovaného a vyměřil mu trest 1 měsíce tábého vězení dvěma posty zotřešného.

Jaký život, taková smrt. Obec Slatina nad Úpou měla se svým příslušníkem Adamcem pravý křtí. Kofala a karbaník, ráč a práč se fenecla obřezoval neurvalostí svou celou obec,

ještě nikdo, oběraje se jeho nevěstou v sativost, proti němu zakročiti si netroufal. Vědom si jen své převahy, stal se znešláha postřachem veškerého spořádaného občanstva. Za zvláštní trest ale obral si cestáře Vychrana, člověka tichého a klidného, jenž celý život rodinany otravoval, tak že Vychran ve svém vlastním domě byl pouze skoro trpěným cizincem. Tyto dny obrátila se sativost Adamcova proti manželce Vychranově, kterou vyhlávil na půdu tam oběsiti usiloval. V soufalém zápasu strhla Vychranka útočníka s sebou se schodou dolů, načel na pokřik dceřin přivolání lidé násilníka zahnali, který sativostí slepý ruku na sebe vložil a se otrávil. Slatina a její občanstvo si oddechne.

Nevinně odnězeno. Dne 14. července m. r. ukradeno bylo za pražské poště 16.000 zl., které tam byly poslány z Lovosic. Podestání padlo na expeditora p. K. Haina, rozeného ze Solnice u Rychnova. Obžaloba kladla mu za vinu, že při manipulaci s došlými peněžními zásilkami zadržel dopis z Lovosic do Prahy zaslaný a 16.000 zl. obsahující. Všeck zásilek bylo 199. Po skončení manipulaci poslední noční pošty Hain uložil peníze do pokladny, od níž druhé klíčky měl výpravčí Samek. Po skremné večeti Hain ulehl a když ráno probudil zásilky v hlavní pokladně odváděl, tu sledoval, že lovosický dopis schází. Na poště vše sptěvráceno bylo na ruby, v každém koutku hledáno a pátráno, ale po zmizení dopisu nebylo ani potuchy. Pouze v koutku blíže záchodu, kam zahazovány byly nepotřebné papíry, našli střísníci policejní obřemný závitok. Po otevření promastěného papíra bylo v něm nalezeno 180 destek. A poněvadž nešťastnou náhodou výpravčí Hain osudečného večera poslal si službu k uzonání pro pečinku a poněvadž papír, ve kterém obnos 1800 zl. v desítkách byl nalezen, byl promastěn, byl Hain podestělý z krádeže. Hain pravil, že je nevinný a nemohl nikoho podezřít. Okolnosti a kolega Samek svědčili však proti němu. Samek svědectví své odpsíhal. Porota uznala sice Haina 8 hlasy proti 4 za nevina, ale přece jen strávil 3 měsíce v š. láři. Kolega Samek, který si před tím dlužil u soudruhů po koruně neb po slatce, přestal si náhle vypůjčovat, ba 27. srpna m. r. se se sléčnou dívkou oženil a koupil si nábytek za 1500 zl. Protože na svůj plat měl drahý byt a nádhorné šil, bylo to nápadné. Konečně nabyl vrehní pošt. komisař p. Alois Stránský přeevředení e Samkově vině. V pondělí ho vyslyšeli na policei s komisařem Olíčem. Klidně pravil, že je nevinný a vedl pravděpodobný důkaz, že v soukromé službě si vydělal 9500 zl. Výslech trval od 8. hodiny ranní do 11. hodiny noční nepřetržitě. Samek se zapletl pro hroznou únavu do odporu a v úterý se konečně soudci Kuřkovi přiznal, že se Hain, ale on 16.000 zlatých ukradl. Zatím byl zavřen do celi, kde vězněm byl nevinný Hain.

Krádeže. V těchto dnech odcizil známý pachatel v odborné průmyslové škole v Jaroměři fotografický aparát a jiné cenné přístroje v ceně 140 zl. Po pachateli se pilně pátrá. — V noci na 2. t. m. ukradl jistý sloděj košelubovi R. Šikovi tamtéž 10 čerstvých kůží v ceně 30 zl. Pachatel byl vypátrán a zatčen. — V noci na 9. t. m. ukradeno bylo Ad. Šimrdovi v Olešnici u Týniště nový černý oblek, dva zimníky, dvoje kalhoty, prádlo a hodinky se řetěskem v ceně 90 zl.

Chťel de nemocniti. Řeznický pomocník Josef Podsimek přišel do Žďaru u Semil chťel se vši moci dne 4. t. m. dostat do nemocnice. Ještěž však bylo zjištěno, že nalezl se ve stavu opilém a jinak mu nic neschází při zavedení na — křopáčku.

Oheň byl posporován na čtvrtek k ránu směrem k Třebechovicím; dosud nebylo však zjištěno, kde zhořnův šivel řádil.

Pěknou počinu chťel nám v Hradci připraviti řezník A. Strnad z Nov. Bydčova. Týž přivezl v noci na 4. t. m. do města větší množství masa se zdechšého dobytka, jed hodlal speněditi; byl však v čas sponzorován a maso mu zabaveno.

Vražda. Včera ráno nalezen byl prostředkovatel služeb a obecný posel Jos. Mach ve 50 roků starý, hodný, silný muž se Slatiny u Hradce Králové nedaleko svého domova mrtv v tratišti krve. Dle různých známek zdá se, že stala se zde vražda. Četník odebral se ve čtvrtek dopoledne do Slatiny.

Štědrá oplčka. Katařský pomocník Jind. Teasť z Libaně prodával v těchto dnech ve zdejších městě různé kusy šatstva, což jako od vandrovského bylo podestělo: následkem toho byl zatčen a zaveden s ním vyšetřování, kterým však se zjistilo, že Teasť ono šatstvo dostal na cestě z Hojic od řeznického pomocníka Jaroslava Šrámka, který byl právě opilý a dle svého zvyku naladěn k rozdávání, dal prý Teasťovi ještě ke všemu 3 zl. jed právě měl a sebe. Zatčený mimo strachu odnesl si to pouze malým trestem pro tuláctví a několikadešní vyšetřovací vzbou.

Chodil jako de svéhe. Statkáři Jos. Tomášovi ve Světi stracelo se po delší dobu se sýpký obří a jiné věci, aniž by mohlo se přijíti na stopu pachatelů. Celkem odnesl mu sloděj 14 hl. ječmene, 7 hl. šita, 6 hl. lněného semene, 100 hl. (!) brambor, jablka, uzené maso atd. V noci na 1. t. m. přišel si sloděj konečně ještě pro vól, jakého se upotřebuje na poli a podatilo se mu s ním také neposporované odejiti. Toto poslední stalo se mu však osudným. Stopa vedla k zletému dělníku Fr. Divišovi, pro krádeš několikrát trestanému a u tohoto nalezen byl při domovní prohlídce ukradený Tomášův vól pořezaný i připravený k topení. Po delším výslechu se konečně Diviš přiznal ke všemu u Tomě apáchaným smělým krádežím, načel byl zatčen a dodán zdejšímu kr. soudu.

Kradl konle od kuzelek. Hostinskému Franti. Patáskovi v Dolním Přímě u Nechanic stratilo se před

Výhonky okna Jan Láda šel k p. dr. Plak-
vici v Kukučínách rozbít tomuto a dělní stromy
okna. Nebyl pry spojen s platem. Lát z Trnové
Kamenice byl zatčen, a sice celý strážník, do Králové
hradce k soudu odvezen.

Rím, hlavní město Itálie. Rím nestal se liberálům tím, čím jej měli chtěli. Čím je Rím čtíti, tím je jen křesťanstvím a papežstvím. Ne, přeháním. Nedávno doznal melancholicky Baccelli, že Rím nemá jiné přitažlivosti než jen „odpustky a pomůcky“. Abstrahuje se z tohoto výroků sarkasmu a uslyšíme, že Rím rábí k sobě svět křesťanstvím, papežstvím a svou starobylostí. A jindy, jenž mluvil s hrabětem Robilantem o Řím, pravil: „Když jsem se procházel kolem paláce Obigi a setkal jsem se s vynikajícím diplomatem. Ten mi řekl: „Vždycky, když se vrátím do Říma, cítím na sobě praven střízlost. Tak se mi pořádě zdá, že my všichni, královský dům, komora deputovaných, senát, ministerstvo, jsme tu jen jako v hájmu. “Král obývá palác, jenž je celý ozdoben snaky papežskými; komora deputovaných schází se v dřevěném domě, veřejné úřady jsou v místech tajných“. Vynikající diplomat, jenž slova tato pronesl, byl Karel Robilant, tehdy italský vyslanec ve Vídni. Je to výrok zaještě pozoruhodný.

Liga + 37.

Zednářství a socialismus. Proti největším těmto sům, jež za naší doby ohrožují morální svět, vydal episkopát lombardský před několika dní obšírný list. List tento je psán populárně, jasně a velice přesvědčivě. O těchto věcech jednají kapitoly: Zednářství, jeho program; zásady naturalismu, papežské listy o zednářství, účele a cily socialismu, následky a důsledky ideí socialistických, nové otroctví, jež z nich vychází, právo vlastnictví, nesmyslnost myšlenky o rovnosti lidí a majetku, bezbožectví socialismu, povinnosti bohažď, spása jest v náboženství. Vládní listy italské jen z části list lombardského episkopátu schvalují; táž se, proč prý katolíci, bojující proti socialismu, nečiní tak zároveň se státem, jenž též socialismu válku vypověděl? Odpověď je ovšem na snadě; katolíci bojují nejen proti socialismu jako osamělému úkusu naší doby, ale i proti všem přičinám, jež jej vyvolaly, proti liberalismu. A v tom jsou katolíci úplně logičtí; neboť křiliberalismus a ateismus vyvolaly socialismus a nepotře-li se nejprve křisvobodářství a bezbožectví, kořen socialismu, marný bude všechen boj. List biskupů lombardských zasluhoval by překlada úplného a uveřejnění i zde u nás.

Mnohým také katolíkům, jakož i dvoj-
otřehodným páním na poučenou, by mohl
sloužit výrok prostého evangelíka-horala. V S.
medaleko Hlinska svolali sociální demokraté dne
21. t. r. schůzi voličů. Vědouce, že většina pří-
tomných i také v obci náleží vysnání evangelického
a chtějíce jim se zalichotiti, počali hned statně
bušiti do katolického náboženství. Ale tu přítomný
pan S., starosta-evangelík, povstal — a zvolal:
„Tady nadáváte své víře a jinde budete
zase tupiti naši víru, my jsme tady živi
v pokoji a míru s katolíky, ale vy nás
chcete rozeštvati. Marš! Hybaj odtud!“
Na to sociálně demokratický pan řečník byl ochot-
nýma rukama poslán na čerstvý vzduch, aby mu
hlava rozpálená trochu vychladla. Vlak dostali za
to páni občané v „Demokratu“ jací jsou tmář a
hlupci, že se nechtěli dát od hlíneckých světlostů
osvětliti. Neškodilo by, aby tato sdravou myšlenku
prostého horala vzali si za příklad naši páni vla-
stenci, kteří hlavni snámkou vlastnictví počítají:
tupiti víru svatováclavskou!

Z Nového Bydčova. Schůze voličská městské skupiny ze dne 4. dubna ve světle pravdy.) Jen s přinucení bēfeme péro do ruky! Vamcuje se nám na vlastní obranu referát Stráží n. C. o schůzi svrchu řečené. — Referát ten pln neoprávnosti a lživých skrocením. Právě se tam, že vdp. děkan Šrámek a v p. katecheta Kašpar byli napřed smluveni či komandováni, by při zmíněné schůzi učinili klerikální výpad. Slova na tom není pravdy! Nevěděli sprvu ani jeden o druhém že ve schůzi jsou! Dále se praví, že vdp. děkan vyvolal debatu vymykající se z rámce schůze. — To nepravda! k debatě byl přinucen vývody, jimiž svou řeč zakončil p. kandidát poslaneckví Mašálka. — Řekl totiž do slova: Strana křesťansko-socialní a klerikální je nerlásteneckou, chce vrhnouti lid zpět v jarmo nevědomosti a vydati ho s váli šlechtý. Proto chce vládu ve školství strhnouti na sebe. Papeží chce zalostiti, páté státi na kanonech a bodecích a národy utla.

[illegible]

Prohlášení Národ. Listy tvrdily o J. M. nřp. biskupovi Brynřchovi, ře uřil uřitelských fondů k agitacím ve své diocesi, k sakoupení biskupské tiskárny a k stavbě Adalbertina. Jsou to vědomě nepravdy, jichž šíření má sa účel štvát uřitelstvo a lid proti nřp. biskupovi. „N. L. neuveřejnilo opravy jim zaslano. Jejich helvetako-křdovři chefredaktori ohteji mti tedy i na dále výsadni patent na svobodomyšlné lhaní. Hájice pravdy konstatujeme: Mávně J. M. nřp. biskup a řes duřovenstvo vřnovali snačně obnosy na sřasení knihtiskárny a sbudování Adalbertina, nebylo však k tomuuto uřito řádnych fondů diecesnich duřovenstvem nastrádaných anebo na řez by mělo uřitelstvo vůbec nějaké právo. Nřp. biskup není majitelem biskupaké tiskárny, ale dovolil pouze, aby tato titul "biskupské" tiskárny měla. — Pravda je dále, ře svěcený biskup Hand, kanonik Tuschl a jiní řapp. kanovníci a řech svěcení již nebo ještě řipici zalořili fondy, řednak na sřasení katolického uřitelského stavu v diocesi králověřradecké, řednak na podporu uřitelů, jich vdov a sirotek. Zaslousit a nestěstem postiřeni uřitelé, vdovy a sirotci po uřitelích. dostávají s těchto fondů větřké řiroky jako penzinky nebo podpory ve výři 50, 40, 30, a řes 20, 15 a 10 ř. Správa těchto soukromých fondů jest výhradně řd. konsistori vyřrařena a nemá na ty fondy ani řtat ani řontrola právo. — Nad spustlostí a prolňností liberálního tisku, jenmž není řádny prostředek dosti řpatný, pak-li jen máře sostudit katolické duřovenstvo, mářeme jen nejhlubši politování vyřlovit

levné a nejtrvanlivější
jsou korkové voskované

KOBERGE.

V nejlepši jakosti má Jedině na sklad
V. J. ŠPALEK
v Hradci Králové. (22)

BYT

**s krásnou vyhlídkou
buď na letní saisonu
nebo na celý rok
v domě č. 238 v Nov.
Hradci Králové, v I.
poschodí o 2 poko-
jích s kuchyní a pří-
služenstvím.**

Bližší zpráva podá se v Hradci Králové

číslo 46
proti kostelu Sv. Duha

Editorialni redakce. Dopisy ve čtvrtek nám
česky uveřejníme vsměs až ve příštím čísle. Za
poslání dle možnosti stručných dopisů dle možno-
sti již v pondělí neb úterý snažně prosíme, neboť
v tomto případě jest nám možno materiál nás do-
lý v menším neb větším rozsahu listu a množství
dopisů upravit a v čas uveřejnit.

Umělecký ztvrd sochařský a řezbářský v Praze.

Dílňy: Bubna 612. — Sklad Elišbina tř. 24.

Zasílaje ujednaný obnos za obdržené sochy P. Marie a sv. Anny se skříňemi a nosítky doznávám s osadníky svými, že sochy i skříně jsou překrásně pracovány a velice vkusně polychromovány, tak že se divím, proč že tu nebudou se v cizích německých krajinách podobné věci ještě objednávat! Věřu že Vaše práce ony výrobky ve veliké míře předěl. Vzdávaje uctivé a bratřské díky píšu s příslušnou poklonou

Norbert Procházka,
dėkan.

Břeskovice, 11. Hjna 1895.

SVŮJ K SVÉMU!

To nejnovější

**jakož i veškeré druhy hladkých suken ku
všem účelům**

**v obrovském výběru
doporučuje**

V. J. ŠPALEK,
tovární sklad suken,
umělé tkalcovství a vlastní výroba
podšívek (22)
v Hradci Králové.

**Vzorky na požádání franke. Prosím
jen o udání druhu a k jakému účelu.**

PEVNÉ CENY.

👉 Zlaté a stříbrné klenoty !

VÁCLAV ŠOLC.

**zlatník a stříbrník,
přísečný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové**

(sv.-Jánské náměstí číslo 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený sklad klenotů, slatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádoby veškeré zlaté a stříbrné hodinky I. jakosti; dále pendlové hodinky a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roky za ceny levnější než všude jinde.

Vedkeré zboží je úředně zkoušeno a značeno

**Objednávky a správy se přijímají a zhotovují,
též veškeré správy hodiniek se vyřizují.**

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Největší závod

na oděvy pro pány

firm y

Emanuel Bělský

v Hradci Králové.

Hotové oděvy všeho druhu pro jarní a letní období, jakož i moderní látky jsou ve velkém výběru na skladě.

Obědávky dle míry se rychle a přesně vyřizují. Ceny levné a pevné

Hlavní sklad v Hoře Kutné.

Filiálky: v Hradci Králové, v Pardubicích, v Chrudimi a v Čáslavi.

(19)

OBNOVA

Číslo 105.

V Hradci Králové, dne 19. března 1897.

Ročník III.

V Hradci Králové, dne 18. března.

Předškolní mladočechi oznámili v posledních dnech ve sněmu německým poslancům, že očekávají dne 21. t. m. uvěřejnění jazykového nařízení, dle kterého má býti zaveden při soudních a politických úřadech *vnitřní úřední jazyk český*.

Zpráva tato se potvrzuje. Nařízení, jest již hotovo a bylo o něm ve výkoanem výboru strany mladočeské jednáno. *Jsem totiž pán Mladočechů* — sed občasem jeho poněkud sklíčeni, jelikož obmazuje se pouze na soudní a politické úřady. A ani při téh nemá částina státi se úplné rovnoprávnosti s němčinou se všem vnitřním úřadováním, nýbrž má jenom všechno vnitřní úřadování, které souvisí s podáními stran, býti vedeno v jazyku podání — tedy ku př. úřední rekvizice za přítomnosti svědků, výtahy z akt a jiné podobné budou se moci nyní při podáních českých také po česku provádět, a přestane škodlivé překládání z jednoho jazyka do druhého. — *Za to však vnitřní korespondence mezi úřady, která se týče personalit a organizace, jmenování, přesazování, systemisování, dovolené, disciplinárky a podobná, jakož i účtovnictví atd., má zůstati německá.*

Mladočechi pokusili se u hraběte Badeniho o nápravu, téžajíc rozdílnost těchto předpisů; není nám však povědomo, s jakým výsledkem. V staročeských kruzích se věří, že nařízení bude 21. března zveřejněno, a staročeské listy obdržely pokyn, aby toto nařízení posílaly co nejdříve, jelikož nařízení toto vymáháno bylo se souhlasem vídeňských poslanců konservativního velkostatkářstva.

Koncese tato, pokud se týče soudů, jest do celá nepatrná, neboť nový soudní řád, který zavádí úplnou ústnost řízení soudního, nedává vůbec mnoho příležitosti k dosavadnímu užívání němčiny ve vnitřním úřadování, vlastně tento ústupek má význam pouze v oboru působnosti úřadů politických.

V zasvěcených kruzích praví se ostatně, že *vzhledem k těm úředníkům, kteří český neumí, má i provedení této akce nové vnitřní úřední řeči býti odloženo až na jistou dobu, někteří praví deset, jiní patnáct let.* Teprve po té době nemá z toho právě řečeného pravidla žádná dispens a výjimka býti dovolena. Tak nám to bylo líčeno.

I když nepodaří se Mladočechům dosáhnouti snad nějakého rozšíření příliš těsně vymezených

těchto ústupků, tedy jest přece nepochybné, že o plném provedení rovnoprávnosti ve všech státních úřadech v samé nebudou naprosto řeči.

Mnozí Mladočechi snad pessimisticky o koncesích od hraběte Badeniho nám davaných tvrdí, že jsou to punktae v zhoršeném vydání. Tak přímě souditi nechceme.

S kyselou tváří poblížejí naši vítězni aktivní politici také na rakousko-uherské vyrovnání.

Maďaři se podrobí nejspíše větší kvotě asi 35% proti 66%, avšak za to:

1. Klíč k rozdělení příjmů z daní spotřebních vnitřních bude posměn, následkem čehož Uhram okolo dvou milionů zlatých přibude více.

2. Na Uhry připadne budoucně větší podíl z přebývajícího čistého výtěžku rakousko-uherské banky (co jde totiž na 4 a 6%), kterýž sice zatím sloužiti bude k upisování dluhů u banky, avšak svým časem půjde hotově do příslušných státních pokladen. Každým způsobem tedy Uhry ve své dosavadní příznivé posici zůstanou.

Pan dr. Kaizl měl tedy pravdu, že rakousko-uherským vyrovnáním se v náš prospěch naprosto nic nezmění. I v této příčině tedy sliby mladočeské naprosto selhaly.

Skoro ironický zní svesť kolující v pražských zasvěcených kruzích, že v nejbližší době bude jmenován finančním ministrem p. dr. Kaizl. Hodiť prý se lépe než dr. rytíř Biliński k obhájení stanoviska fiskálního a hrabě Badeni doufá, že poslanci mladočechů ministru p. dr. Kaizlovi šmahem schválí rakousko-uherské vyrovnání a tedy nová břemena na český národ. Opozicionci, kteří v případě přijetí mandátu hrozí mladému a svěžímu dr. Fořtovi penzionováním v pražské obchodní a živnostenské komoře, pak-li bude ostře mluviti proti rakousko-uherskému vyrovnání, ti to se svou „nepodajnou a nedolnou opozicí“ opravdu divně končí.

Lépe se nám zamlouvá zpráva současně nás došla, že se v rozhodujících kruzích pomýšlí nabídnouti tihraběti Pálffymu portefeuille ministra kráje. Hrabě Pálffy hájí vždy úspěšné snahy naše státoprávní, hmotné a národní.

v slovu však nám stůj,
na nás pamatuj.

Taschek:

Vy tři mocní mudrcové,
které slavnými světy zove,
k nimž lid láskou lne —
nechte vlast a národ býti,
počnete jak já jen ctití
kšéft a portmoné.

Domov můj jsou Bernardice,
ty však nechci znáti více,
ty já nemám rád.
Stíhá mne však krutý osud,
neb můj tatík mluví dosud
český nápořád.

Než to k věci sotva patří,
protož slvíte, moji bratři,
co chci říci vám.
Herbstovi-li dáte blasy,
nastanou vám blahé časy,
odměnu vám dám.

Celá naše městská rada
dojista že velmi ráda
dá vám skvoatný dar.
Za vaše tři vzácné blasy
vepte u vás objedná si
a bot nejmň pár.

Mudrci spírají:

Napoleón s Mladočechy.

Poslední březnové číslo časopisu „Hus“, orgánu evanjelických h. v. kazatelů Poláků se Semtšů a Kozáků z Čáslavi, „pletlo se taky do politiky“. Čekal jsem, sda-liž někdo povstane a vysloví nad tím své rozhořčení. Ale ono nikde ani muk. Ono totiž není v národě českém nesmírnou většinou katolickém obyčejem vyslovovati rozhořčení — neřkuli opovržení — pp. pastorem ani rabínem. — Katolickým kněžím a biskupovi to činiti, to je něco jiného. Pončil mne o tom nedávno jeden pan poslanec na sněmě českém.

Národ český je prý svobodomyšlný! Dle této svobodomyšlnosti páně poslancové mají kněží katoličtí kazatelnu a zpovědnici a na tom mají míti dost. — Povidal jsem si jak se člověk i k stáru musí učiti. Když se vládlo absolutně bez sněmů a poslanců, a národu českému řeklo: Ty jen plat daně, politiku obstarává Vídeň, tu to bylo nesvobodomyšlné. A když se praví katolíkům, biskupům a kněžím: Vy jen platte daně, politiku obstarává strana svobodomyšlná, tu to není absolutní vládou několika poslanců, tu se tomu říká svobodomyšlnost. A já už do té slavné řeči páně poslancové jsem myslel, tohle že je zotročování celé řady vzdělaných a daň platících občanů. — Ale když už to je dle mladočeského poslance přece jen svobodomyšlností, je mi to divná věc, že se pp. pastorem i „rabínem“ dovoluje do politiky se plést. Jinak si to nemohu vysvětliti, že oni mají jen kazatelnu, a ne zpovědnici. A tak proto se jim dovoluje kazatelna i politika čili časopisy. Jenže by bylo zapotřebí, aby páni poslanci katoličtí chodili do zpovědnice, aby se jim mohlo říci, že je to hřích mluvit o náboženství, když se o něm nikdy nic důkladného nestudovalo. A když pak takoví páni poslanci ani před kazatelnu nechodí, pak jsem teprv s tou filosofií, že kněží mají kazatelnu a zpovědnici, u konce. Což tím více bije do očí, že podle té známé svobodomyšlnosti kněz zneužívá kazatelny, řekne-li na př., že volitel, který volí nepřítele církve nebo bezbožníka, hřeší. S kazatelny totiž má se dle té svobodomyšlnosti rozlévati na celý svět jen láska, a nic než láska, a to tak velká, že se nesmí ani ceknouti o hříchu jistých vzdělaných pánů vůbec, natož pak, že by bylo hříchem

Okolo měsíce
kola se dělájí,
ti svinenští mudrci,
ti svinenští mudrci
hlas Čechu nedají.
Ach, my jme mudrci,
do voleb celý hrr!
Steinbauer a Pilbauer
Steinbauer a Pilbauer
a sokol Pišinger.

Khon, slý duch (vynoří se najednou z podlahy
Kouf a kalafuna. Moc vůně):

Brrr, brrr, brrrrr!
Sloyo své jste dali,
nám se zaprodali —
mně i Taschkovi,
Běda tomu, běda,
kdo z vás hlas svůj nedá
panu Herbstovi.

(Zmít)

Mudrcové padnou na kolena.

Pišinger zpívá:

Hoj, Sokolci,
mužné v před —
a pro Herbstu
v zápas hned
a všichni jako bratři.
Každý musí v urnu rád
pro Němce blas odevzdat,
vždyť na nás pan Khon patří,
vždyť na nás pan Khun patří.

FEUILLETON.

Svinenští tři mudrci v Č. Budějovicích.

Tragoedie o půl drahém jednání.

O a o b y:

Rytíř Taschek z Bernardic.
Tři mudrcové z Trhových Svinů.
Khon, zlý duch.
Volební vlá mužského rodu.
Nadinspektor obecních metařů, Ublík.
Pan Kneissl.
Půlmilionový schodek.
Pišingrova botka.

První jednání.

Rytířská síň. Samé odznaky po stěnách. V rámu Taschkův a Havelkův rodokmen. V čele návod k podpisání voličů.

Taschek sedí ve volební kólii na vyvýšeném místě. Nad ním visí úmrtní tabule. Před ním stojí tři mudrci z Trhových Svinů a kloní se až k zemi. Jest odpůldne před už volbou.

Tři mudrci najednou spustí:

Buď zdrav rytíř Taschek,
Germanie syn,
přicházíme k němu
z Trhových a Svin.
Kaž nám, co chceš,
velký pane,
vše se skutkem
ihned stane,

paští, odebírali a čísti bohupusté noviny, štváti lid proti církvi, a dělali protináboženské zákoxy. A už nejvíc by bylo zle, kdyby se s kazatelný řeklo, že je to nesmírné nesvobodomyšlné bráti rodičům jich přirozené právo na děti a tedy je nutiti, aby daly děti své učiti i tam, kde je pfi-pravují o náboženství a mrav, a na to ještě hodné platiti. A tak já už do smrti té mladočeské svo-bodomyslnosti neporozumím. Zůstanu ve tmách, jelikož si myslím, že katolíci jsou také lidé k ob-razu Božímu stvoření a že tudíž mají přirozená a občanská práva.

Ale jaký už jsem, tak řeknu, že ještě něco nemohu pochopiti a to té vděčnost evanje-ličských pp. pastora ku straně mlado-české.

Ve svém březenovém čísle porídá totiž „Hus“ nejprv, že evangeljci nebudou nikdy držeti se Staročechy, ti prý jsou v hloubce srdce své kle-rikály. Štěstí, že evangeljci nemají spovědnic, tohle by musel „Hus“ o velkonocích odvolati. Je to velká křivda, řekne-li se to o Staročechských šmahem. Vždyť sám „Hlas Národa“ na podzim ohlásil, že jsou mezi Staročechy liberálové.

Dále praví „Hus“, že evangeljci šli s Mla-dočechy naposled. Byl jsem žádostiv, čím jim Mladočeši ublížili. Vždyť jsem ještě nikdy nevyšel, aby jak se patří Mladočech na pastora neb evangeljka jen se byl zaškarodil, natuž pak něco proti nim promluvil. Ale „Hus“ udává důvod, že prý totiž ne neudělali proti Brynychovým knihám, spolkům, penězům. — Věru to je těžko být Mladočechem! Jestli už Mladočeši ne neudělali proti „Brynychovi“, pro Báb, kdo pak měl ještě více činiti? Vždyť jejich časopisy a agi-tátoři jej tak strhali a sešpinili, že naskakuje mpohým i velikánům strany mladočeské husi k úte, jakmile to jméno slyší. Nebylo snad v celém sto-letí člověka, na kterého by se bylo tolik pomluv, tolik kalu vylilo jako na něj. Tušíme, že by to mnohý z evangeljckých pánů ani nevydržel. Tak a. př. bylo povídáno, že p. superintendent tlokl jednou knihou Brynychovou o stál, a nebylo tam o něm ani řeči. Jeden p. pastor stratil spánek rozčilením z neobratných polemik proti „pověst-nému obhajci římského učení.“ — To by tedy páni vůbec ani nevydrželi, to ztropili stoupenci a listy strany mladočeské proti muž, jenž jediný měl odvahu ukazovati na počestnou a jizlivou po-lemiku pastora. — A pořád není ještě dost. Opravdu! To je těžko být Mladočechem. Přes to vše volají páni: S Mladočechy naposled.

A tak co tedy budou činiti páni z „Husu“. Budou radikálními — povídají — a při tom budou horlíti o mravnost.

lou radikály byli již jejich otcové, ať praví, nebo domnělí. Nebo co bylo výstřední husitství, jež hubilo českou vlast ohněm a krví, než radi-kalismus? A co byla revoluce protestantských stavů zahájená vyhazováním okny a skončena zhoubou vlasti po bitvě na Bílé Hoře? Byl to opět radikalismus, nesvědomitý, nerozvášný — ovšem protestantský.

Jak ale radikalismus srovnati lze s kře-šťanskou mravností, jak lze dokonce radikalismem mravnost zvyšovati — to už teprv do smrti ne-pochopím. Že by na př. vyhazování lidí z oken ať i odpárců, bylo činem křesťanský mravným, to je mi těžko věřiti. — Že by křesťanství dovo-lovalo násilné svržení s trůnu zákonného panovníka, ať i neoblíbeného, toho jsem se taky nikde ne-dočetl. — A nebo — jak to nyníjší radikalismus dělá — že by bylo mravností k porážení odpárců voliti i lež, i pomluvy i potupy, to ani v heidi-berském katechismu výslovně není, ač tam ovšem

potupy nadích věcí nejsvětějších přece čteme a to tak velice, že se bojíme, že by nás p státní ná-vlaďní sebral, kdybychom je zde otíkali. A nebo že šířením radikalismu u nás rozmohla se sro-vnost smýšlení, mluvení i jednání, to také mnoho důkazů nepotřebuje. — Celým tím projevem jest pak stvrzeno, co jsme dávno říkali, že ta štvance proti katolické církvi a jejím představeným má své kořeny v protestantismu. Kdyby pp. ka-zatele neznal, domníval by se, že se nakloní k ně-jaké náhrné smlouvě s katolicismem toho obsahu: Necháme vzájemné výbojnosti a konfesních sporů a spojíme se — jako v základních pravdách sjednocení — proti radikalismu a socialismu.

Tertullian, křesťanský spisovatel napsal: „Duše lidská jest přirozeností svou křesťanská.“ A duše protestantů jest vychováním protikatolická, tak že se jim odpor proti „Římu“ stal srovná-druhým přirozeností. A odtud ten smutný rjev, že platí u „pánů“ zásada: Raději s radikály, než s křesťany.

A tak tedy s Mladočechy naposled! Rozved, smutný rozvod, po tak věrné lásce Mladočechů k protestantismu. Kdo tak před šesti lety četl evangeljcké časopisy, nebyl by se toho nikdy nadál. On tu bylo horování a lásky k Mladočechům — a dnes? — Dnes se Mladočechii zpívá: „Horo, horo vysoká jsi není lásky mezi náma.“ Ale bude to snad přece máti jeden dobrý následek. Katolíci — lépe o náboženství smýšlející — Mla-dočeši budou vyléčeni z toho zbožňování všeho protestantakého. Bude to krok k porozumění vlstencům katolickým, a přispěje se k nutnému a již blízkému se rozlišení duchů. Katolicismus — ta odvážná pravda, to jediné pravé křesťanství na jedné straně — nevěra s dokonávajícím prote-stantismem na druhé straně. — Ten boj se musí vybojovati, a dopadne vítězně pro pravdu!

Naši slohou pak jest soustředovati všechny věřící katolíky, ať staro — ať mladočeské. Naším heslem jest: „Naposledy s nepříteli víry svato-václavské!“

Nestrannost

aneb:

není člověk ten, aby se zachoval lidem všem.

L. + 44. Prof. Zikmund Winter vydal záslužný spis „O církevním životě v Čechách ve stol. XVI. a XVII.“ Již v předmluvě usnal za nutné připomenouti, že psal nestranně; věděl na jisto, že setká se s odporem, a žádal, aby nikdo nebyl nedůtkliv, když se jedná v vadách předků. Toho žádá především od katolíků, uváděje slova Len-zova: „víra katolická toho nevyžaduje a Církev si toho nepřeje, aby ndové její všechno napofád v ochranu brali, co se v Církvi dělo.“ Na straně katolické byl p. profesorovi vřede ochotná popfán přístup k historickým pramenům, důkaz to, že se katolíci historické pravdy nebojí a že si ji přejí. Ač je to mezi vzdělanci uznanou zásadou, že nemá býti idea kaceřována pro chyby svých nositelů, přece nerada to vidí každá strana, když se mluví o jejích nehodných příslušnících, za něž ovšem nemůž. Zásluhou povrchních a šarlatánských hi-storiků a románopisců udržováno bylo v české veřejnosti mínění, že dějiny XVI. a XVII. století vydávají v Čechách katolické církvi svědectví ve-lice nepřiznivé. Téměř a priori mohl by každý katolík pochybovati o správnosti tohoto mínění,

dá-li si otázku: coť jsou mé katolické zásady tak špatné, že by šlybyť podperovaly všeobecnou nemravnost? Práce svědomitějších historiků a zvláště studie katolických učenců dávaly nám tudíž, že i v tak těžkých a zmatených dobách, jakými byla století 16. a 17., jednali katolíci čestně a důstojně. Jednotlivci, jimiž trpí každá strana v každé době, nemohou uváděti býti v neprospekch té které ideje. Proto očekávali jsme spis Wintrovův klidně, ba s na-dějí, že bude katolickým dšmo zadostučnění. Když však kniha vyšla, očekáváno mi na straně katolické, že pan prof. Winter nebyl katolickým přízniv, že nestranně.

Referent histor. kroužku „Vlasti“ psal více důkazů nepřiznivého mínění spisovatelova o straně katolické, souhlasí s úsudkem brněnské Hlídky, jež praví o spise Wintrovém: „Pan autor prozrazuje dového vlastence a upřímáho, ale četba jeho díla činí ten dojem, že vina mnohonásobných ákod národa sčítá na katolíky, vlastně na Jesuity, jež patrně od katolíků odděluje.“ Zvláště zaslíbáno Wintrovi, že píše jen o špatných osobách, které ostatně neměly veřejného vlivu, že však málo píše o šlechtetných osobách strany katolické, kterých byl veliký počet a které v akci katolické rozho-dovaly. Činnost některých katolíků popisuje náš historik a patřaym hněvem (opat Zelender), čehož není třeba ani tam, kde se setkáváme s historické osoby se skutečnou slobou; znamenití historikové aspoň toho nečinili. Zloby však nebylo u osob, jež se láse autorové netěšili.

Dále vyčítáno p. Wintrovi, že psal s chvatem žurnalisty na zmožení velkého a obtížného mate-riálu a konečně mu ukázány některé omyly. Tente úsudek katolických historiků mrsel dra. Wintro, jak mimojině patrne i s poznámkou na konci dru-hého dílu učiněná.

Avšak o knize Wintrově nebude hned tak brzo promluveno poslední slovo. V „Časopise kat.duch.“ sděluje právě dr. Podlaha, že nejnověji vytýká archivář Mareš s Třebošádra Wintrovi, že nedostí opatrně čerpal z Mezerových Pamětí Třeboňských některé nezhvalné správy o kateřo-kém duchovenstvu. „Vypravování o činech probošta Matěje Kosky . . . jest poma-tené“, praví Mareš; „rozsmátná historika mezi Vlkem, Chrtom a Koskou u tabule nikdy se neudála, protože ty tři osoby nikdy se nesešly . . . Celé vypravování uká-zuje tolika, jaké nejasnosti a la Einspielgel ve 2. polovici 17. věku pro doby starší vykládány byly za možné. To kdyby dr. Winter byl uvážil, nebyl by nikdy právě těchto věcí, třeba koživenia opepření vypravování dobře se hodících k vylíčení života církev-ního užil.“ To je ovšem nemilá výtka pro věd-ného historika a takových výtek bude časem jistě učiněno více. Tedy i to, co špatného vypravuje se v pramenech o katolických osobách, slušao vy-bíratí opatrně a dříve jest třeba kriticky určíti cenu toho kterého pramene historického.

Než všechny tyto výtky činěny Dru. Wintrovi od katolických i jiných historiků jediná za tím účelem, aby pravda historická vynikla a chráněna byla čest osob, jež nynější katolíci mohou s dobrým svědomím hájiti. Česká veřejnost přijala knihu Wintrova s povděkem, ale i s vědomím její ne-dostatků. I historická pravda vyjde konečně na jevo. Proto nemůžeme ani dosti oceniti zásluhy, jakých získali si svědomitou a obtížnou prací čle-nové historického kroužku „Vlasti“. Bez nich by nás byla kniha Wintrova tlačila a bolela velice, oni nám však ukázali čarvanky v české minulosti jež nám věští pravdu a útěchu.

Tyto řádky však píšeme na podnět „Času“,

V tom rozestoupí se zadní sítna. Uprostřed květin objeví se par Miegí jako volební vlá v ženském čepci a krinolině.

Miegí vztahuje ku předu ruce a mluví něžně:

Sie sind brave Lajte,
jen nás stále hajte,
das ist wirklich schön.
Teď však, moji páni,
honem bez meškání
k volbě rychle jen.

Mudrci se kloní, líbají lem Taschkovy kožile a od cházejí. Taschek a Miegí smějí se do hrstí a pak chvátají co možná rychle ven.

Užáá (vatoupí. Nese veliké koště a zametá. Při tom sebevědomě si mluví):

Kdo zde platí v celém městě,
kdo zde platí něco víc?
Metaře já vyhnal z práce
a purkmistr neví nic.

Pan Knešal (všročí. Nese v brašně půlmilionový le-voční schodek. Je celý spocený a narovnává si lopatky Vzdychá.)

Ať to zkusí někdo druhý
dělat obci pořádk dluhy,
zas už přes půl milionu —
já v úzkostech sehnou a touu.

To mne při tom ještě těší,
že to platit musí Ueli,

bez těch byl by život tuhý,
nesměl bych já dělat dluhy.

Opona padá.

Půlka toho druhého jednání.

Večer. Po silnici jdou tři mudrci k Trhovým Svinům. Čo-pice mají na stranu a drží se kolem krku. Zpívají si:

Vandroval jest z Budějovic
alavný Ferda Pišingrovic,
trnčín trnává,
růže voňavá,
Pišingrovic.

Zná on' nyní moudrost všeku:
Arnošt Ernst je po německu.
trnčín trnává,
růže voňavá,
po německu.

My jsme Čechům dneska dali,
pro Herbsta jsme hlasovali,
trnčín trnává
růže voňavá,
hlasovali.

My německy neumíme,
co je Taschek, to však víme
trnčín, trnává,
růže voňavá
to však víme.

Těžko jest se domů vracet,
tam nás čeká pětadvacet,
trnčín trnává,
růže voňavá,
pětadvacet.

Mudrci docházejí do města. V tom strhas se křik. Už jdou! Mudrci jati strachem utíkají. Najednou pod nimi rozevře se zem a pohltí je. Pišingrovi koukají na povrch jen párka. Jedna jeho botka se pobýbuje a úpěnlivě volá.

Pišingrova botka:

Hle ty hrůzy, hle ty divy,
trest nás stíhl spravedlivý.
Pišingra bol jímá dravý,
rozum v boty spad mu s hlavy
a proto já místo něho
účet kladu z díla jeho:
Volil Němce — liberála,
ale ta věc tak se stala,
že nevěděl jako nyní
cože vlastně ani činí.
Kdyby tolik rozumu měl
jak já jeho pouhá botka,
jinak by byl jistě jednal.
Rcete mu to, kdo ho potká.

Opona soucitně padá.

Doslov.

Výbor města Trhových Svinů odsoudil jednání šestí velitelů trhovinenských a vyslovil těm mudrcům seřhlubší své opovržení.

ještě ve 2. číslu letošního ročníku o spise Wintrově promluvil hrozným způsobem. Mimo jiné praví „Čas“: Po Palackém přišel Tomek, muž suchý a stažený. Tomek napsal hrozný oheň výrok: „národ v celosti navrátil se k starému náboženství, povrahnal sice s počátku, ale dosti brzo také upřímně a opravdově, a nabyl tím při vši jinak bídě, hmotné i duševní, štěstí srdce a mravního posilnění potřebného k novému budoucímu obživnutí.“ Žáci Tomkovi pokračují v duchu mistra a učitele svého, pracují bez ducha a bez srdce. A to se děje v době, kdy u vesla národního stojí strana liberální. Ba sňad právě proto — spis, jež máme dnes hlavně na mysli, věrně odpovídá tomu mladočeskému liberalismu. Dva veliké svazky pilné a snad nepřehledné práce napsal Z. Winter: Život círk. v Čechách, ale jaký duch! Horší než u Tomka, jemuž je kniha věnována. Práce ta vrhá se do české veřejnosti s healem t. zv. objektivnosti, ale právě ta objektivnost ji zabíjí, neboť je bezcitnější než přímé útoky Lenzovy. Ten se aspoň pro něco rozpálil. Pan Winter však chlubí se (ve Věstníku České Akademie, květen 1896), že „stanoviště této práce jest anebo chce být výše, nad stranami... autor snažil se být klidně objektivním; jak archiv mu podal, tak líčil, vždy však šetrně.“ Klidně objektivní? Ne, ve skutečnosti je to strach z klerikalů a v posledním řetězci je to liberální klerikalní apokryf. Pan Winter se hodí do mladočestství, které také posilňuje klerikalismus... Nedovedu si představit, aby český historik prošel 15., 16. a 17. stoletím dějin českých, a aby mu Hus i Bratři stejně k srdci přirostli jako Jezuiti a dragoni pobělohorští... Nebylo ještě u českého historika tolik lhostejnosti k obsahu české reformace, tolik ledovosti k podstatě všech těch bojů náboženských, kolik jí obsahuje Wintrov Život círk. v Čechách. I tomu kaplanu klecanskému hořelo srdce, když o těch zásadách přemýšlel. A musí hořet srdce každému, kdo se dotkne těch posledních pravd člověka a národa. Vzdělání Čech, byť i nejryzejší katolík, musí vysnati aspoň to, kdo v minulosti měl pravdu. Snad najdou odborníci ve knize Wintrově, že správně pracoval v archivu, ale odborník neodborník musí se sděsiti toho ducha a směru myšlenkovitěho. S takovou povrchností a lhostejností nebylo ještě pešno o české reformaci. Tu přece nestojí botanik ani zoolog před lhostejným předmětem, jež rozplývá, napae, vysepe, usnší, nýbrž stojí člověk a Čech před svými otci a vidí jejich zápal pro Boha, pro věci Božské, vidí hranice, popravivší a zástupy vyhnané z lidčejších se po cizině, ožebračených o štěstí svétaké, ale nesoucích v srdcích pravdu Boží... Winter je horší než Tomek.“ Tolik „Čas“. „Čas“ tedy nedostačuje, co napsal Winter o útrapách našich předků. Podle „Času“ měl Winter voliti a často opakovati aspoň tak silné výrazy jako jsou: hranice, popravivší, vláčení vyhnanců, ožebračení... Winter neměl viděti revoluci, vysokou politiku, cizácké vlivy, fanatickou zášť proti katolíkům atd., což všechno nešťastné naše předky sfílilo více, než všechna pravda Boží. Pronásledovaný křesťan nepočíná si tak, jako jednali emigranti; prvotní křesťané obovali se v pronásledování docela jinak. Dle přání „Času“ měl však Winter viděti v českých nekatolících nevinné, čisté mučeníky. Od nynějška si tedy Dr. Winter pamatuje, že má katolíky v historii tak nenáviděti a tupiti, a protestantismus tak milovati, jako to činí „Čas“ už po několik let.

List z Prahy.

V neděli přišel na poštu sociální demokracii z Berlína občan soudruh Bebel, z Vídně občan soudruh Adler. Na ulicích stojí davy židů a ve všech dlnách se dalo dělnictvu prázdno. Na plakátech občana Dědice stojí „Pražští nebezpečí“, volba Dědice ohrožena, soudruzi dostavte se do jednoho muže k volbě!

V hostincích se kupují od židů a socialistů volební listky a který dělník si vědomě vede, dostane za hlas alespoň 3 zl. Za to vše může být pořádná opice. Červená strana dostala z Vídně na kupování hlasů od židů 60.000 zl. jak se všeobecně v Praze mluví! Celá Praha je volbou tou jako vzrušena a na veškeré stranické vášně jsou až do dna vzbouřeny. Tak jak dnes se volby dějí, to není svoboda, to je snásilování a švindl.

V celém tom boji hraje perfdní úlohu orgán české intelligence N. Listy. Tento národní palic napsal v č. 71, že sociální demokraté a křesťanství socialistové jsou jedno. „Za hesly přinesenými k nám z ciziny a hlášenými nejúhlavnějšími nepřáteli našeho národa, pod prapory, které jakživ nevlály nad hlavami pravých bojovníků českých, dnes tudy sociálních demokratů a křesťanských socialistů sestupují se k boji proti národní straně svobodomyšlné, jejížto program objímá celý český národ bez rozdílu stavu a náboženství a slouží celé vlasti, jejížto lesk a sláva mají být zachovány i pozdnímu potomstvu“.

Tak píše placený Jakobín v redakci N. L., bázi stranu socialistickou a nás katolíky do jed

nobo kade, protože národní strana katolická se omešila bez povolení redakce N. L. postaviti si samostatného kandidata dp. Šimona, který obdržel přes 8000 hl., kteréžto hlasy by byly právě stačily, aby rukavičkář Březnovský, který tak často na městské radnici kněze a katolické náboženství urážel, prošel. Nyní zapomíná naše strana na druhé urážky a dává hlasy té straně, která svými novinami v lidu českém náboženství katolické už po celé čtvrt století soustavně podkopává. Nyní potřebují naše hlasy.

Dnes jest nad slunce jasno, že my katolíci čeští se musíme teprv zorganizovati, že musíme zakládati katolické spolky politické, dělnické, živnostenské a hlavně rolnické. Dnes již každý slepý musí doznati, že žádný kněz český nemůže bez důkladného vzdělání v otázkách sociálních do veřejnosti jíti. Právě proto jest již nejvyšší na čase, aby na bohosloveckých učilištích sociologie byla zavedena jako zvláštní učeby předmět, jak resoluce na sjezdu brněnském zřejmě k té věci vyzývá.

Dr. Matuš opětne v Roudnici úskostlivě se vyhnuv luštění otázky školské, která pro nás katolickou stranu národní znamená základ našeho programu. Dr. Matuš v Roudnici pravil, že si Tyroláci mohou školu upravit jak chtějí a my v Čechách si ji upravíme, jak my budeme chtít.

Dnes již každý ocení, že strana mladočeská chová v sobě rozklad a huľobu. Pouze bezohledné vystupování socialistické internacionály sjednotilo ostatní strany. Za krátko přerostou děti vlastního táta, který se nechce k dětem nyní blážit. Jed a mor sociální demokracie se bude ode dneška šířit a nás čím dál tím víc. Řady socialistů co den rostou zuboženými rolníky a na misinu příšedšími řemeslníky a živnostníky.

Zítřka se budeme dělit, mlaveno na pražských ulicích. Děsivá zločin páchá tu Israel na českém národu, štvouc massy dělnické, ponejvíce to židovské otroky, proti českému knězi a proti náboženství. My čeští katolíci neustále naději ale obáváme se, že ta chátra od židů, štvaná proti knězi jednoho dne rozbijí nejen židům távárny a stroje, ale že pak bude chtít ničit všechno.

Politický přehled.

Císař na pobřeží jižní Francie koná časté a daleké vycházky. Tak byl opětovně v Nizze, Mentoně a Cannes. Při té příležitosti dochází i k ověřením sympatií francouzsko-rakouských. Tak mimo jiné francouzští důstojníci alpských střelců pozvali rakouské námořní důstojníky na lodi „Miramare“ do vojenské besedy ku společné zábavě a hostině. Za to z rozkazu mocnářova pozváni byli francouzští důstojníci na loď „Miramare“ k hostině od rakouských námořníků. Jak se sděluje z Vídně, odjede J. V. císař do Petrohradu dne 28. dubna. Celá cesta trvati bude i s jízdou osm dní, u carského dvora zdrží se J. V. tři neb čtyry dny.

Výsledek voleb v 5. kurii v Čechách. V Praze zvolen byl v úterý při užší volbě pomoci katolík a staročechů mladočech Václav P. Březnovský 22.142 hlasy. Socialista Dědic dostal od socialistů, židů a Němců 14.310 hlasů. Na Smíchovsku zvolen socialista Jos. Steiner 416 hlasy. Mladočeský kandidát podporovaný staročechy a klerikály dostal 270 hlasů. Na Mladoboleslavsku zvolen Heřman Janda pomocí staročechů 332 hlasy. Socialista Sustr měl jen 319 hlasů, ostatní hlasy byly roztržštěné. Na Jičínsku zvolen mladočech Jan Doležal 451 hlasy, socialista Černý dostal 192 hlasů, křesť. sociál Štápa 12 hlasů. Na Královéhradecku dostal p. Václav Formánek 536 hlasů, socialista Štěpánek dostal 120 hlasů, P. Vrba 20 hlasů (na Náchodsku 6, na Opocenskú 5, na Skalickú 5, na Jaroměřsku 1, na Chrudimsku 1. Četní katoličtí volitelové volili p. Formánka. Na Litomyšlsku dostal p. Karel Adámek 301 hlas, p. Jiroušek dostal 42 hlasů, ostatní hlasy dostal socialista Burian. Na Čáslavsku zvolen p. Filip Bečvář. Klerikalní staročech p. Vácha dostal 59, socialista Štarc 48 hlasů. Na Kolínsku zvolen p. dr. Engel 525 hlasy, kř. sociál Bystřický dostal 18 hlasů, socialista Rais 105 hlasů. Na Tábořsku při užší volbě zvolen p. Holanský 335 hlasy proti 241 hlasům. Na Písecku zvolen při užší volbě Fr. Dostál 328 hlasů, proti socialistovi Vaňkovi, který dostal 263 hlasů. P. dr. Jorský měl při první volbě 30 hlasů, p. Dostál 188 hlasů. Na Plzeňsku zvolen socialista Vrátný 484 hlasy, mladočech Pokorný dostal 196 hlasů, kand. křesťansko-sociální 7 hlasů. Na Česko-Budějovicku měl při první volbě dr. Zátka 196 hlasů, socialista 160 hlasů, nacionál Bitzan 142 hlasů, statkář Herbst 208 hlasů. Při druhé volbě zvolen Herbst 308 hlasy. Dr. Zátka dostal 264 hlasů. Tři čeští socialisti z Trhových Svinů (mezi nimi dva Sokolové) vlili Herhata. V Č. Budějovicích 17 socialistů z města, 11 z venkova, v Jindřichově Hradci 11 socialistů a v Třeboni 6 českých socialistů dalo se židy a Němci přemluvit, že nevolili dr. Zátka, jak pro případ užší volby byli sblížili. Dr. Zátka vůdce Čechů budějovických podlehl tedy jen zradě socialistů,

jižší vůdci prý za zrůdu na vlastní krvi spáchanou dostali od Němců 2.000 zlatých. V německých okresích zvoleni socialisti. V Liberci Honnich, v Trutnově Kiesewetter v Chebu žid Verkauf a v Litoměřicích Schwammel, ve Stříbře zvolen nacionál prof. Röhling.

Výsledky voleb. V Dolních Rakousích zvoleno bylo v V. kurii 9 křesťanských socialistů a klerikalů, za venkovské obce zvoleno 7 křesť. socialistů a 1 klerikal. V Horních Rakousích zvoleni v V. i ve IV. kurii vesměs klerikalové; podobně v Solnohradsku. V Korutanech zvoleni v V. a IV. kurii němečtí lidovci, dále Slovínec kanovník Einspieler. V Krajíně zvoleni vesměs slovínští klerikalové. Na Moravě za venkovské obce zvoleno 9 kandidátů národních a lidových a 2 němečtí lidovci. Zasloužilý poslanec farář Weber propadl 150 hlasy proti dru. Pražákovi, který zvolen 200 hlasy. Na Brněnsku zvolen rolník Martinek 316 hlasy, dr. Koudela dostal jen 142 hlasů. Na Boskovsku zvolen 488 hlasy mlynář Heinrich. farář Ševčík dostal pouze 172 hlasů. Na Jihlavsku zvolen rolník Pospíšil, 269 hlasy proti prof. Thdr. Neuschlovi, jenž dostal 194 hlasů. Na Valašsku zvolen lékárník Seichert, učitel Kadlčák dostal jen 172 hlasů. Dále zvoleni rolník Vychodil 279 hlasy z 361, rolník Svazil 240 proti 187, rolník Rozkošný 351 hl., na Znojmsku křesťanský německý sociál Neunteufel 253 hlasy proti 180 hlasům. Němečtí lidovci Seidl a Zimmer byli proti liberálům značnými většinami zvoleni. Ve Slezsku propadl na Opavsku konservativce baron Rolsberg 128 hlasy proti 148 hlasům odrodilce Heřmanského. Na Bruntálsku zvolen antisemita Kaiser, na Těšínsku msgr. prof. Swieży. V Bukovině zvolen za Černovice socialista, za Štyrský Hradec zvolen socialista Resel 21.047 hl. proti kat. konservativci dr. Gutjahrovi, který dostal 18.134 hlasů.

V Hallách zvoleno ve venkovských obcích 7 Rusínů (z nich jsou dva radikální), 13 členů polského klubu, 3 přívrženci strany lidové a 6 přívrženců Stojalovského. V V. kurii zvoleni 2 socialisté (žid Daszynski v Krakově a Kozakiewicz ve Lvově), 2 Rusíni, 2 lidovci, a 9 členů polského klubu.

V Německu žádá vláda za rozpočtový rok 1897—98 na stavbu lodí 129 mil. marek, Z toho připadá 70 milionů na stavby lodí a sice 10 milionů na novostavby, 60 milionů pak jako druhé, třetí a čtvrté splátkové lhůty. Sněmovní většina povolila sice žádané miliony na novostavby, ale při lhůtových splátkách škrtnla 12 milionů marek. Lodi, které se stavět započaly, musí se ovšem také dostavět. Odepření dalších splátek stalo se tedy pouze z ohledů taktických a na čas, neboť rozhodující katolický střed si chce nové vymoženosti od vlády zabezpečit. Tato konečná povoli, neboť dosud vždy povolila. — Státní sekretář, admirál Holmann, který napřed po říšském sněmu německém žádal povolení 187 mil. marek na loďstvo, prý odstoupí.

Ministr Hametoux, jehož politika čelí k zachování evropského míru počten byl opětně důvěrou francouzské sněmovny. Pět velmocí souhlasilo s donucovacími prostředky na Krétě; jen francouzský zahraniční ministr potřeboval k podobnému opatření schválení většiny sněmovny, jinak by byl musil s nynější vládou odstoupiti, takže shoda všech šesti evropských velmocí by byla bývala porušena. Sněmovna schválila politiku zahraničního ministra, aby samospráva Kréty a svrchovanost sultána byla chráněna, aby řecké a turecké loďstvo a vojsko opustilo ostrov, a aby jej obsadilo vojsko všech velmocí v počtu 500—600 mužů, tedy dohromady v počtu 3—4 tisíc mužů. Pak-li se řecká vláda bude zdržat vojsko odvolat, bude blokáda Kréty provedena a řecké vojsko vyhladověním k odchodu z Kréty donuceno.

Drobné zprávy.

Jeho Milost nejdůstojnější pan biskup Brynych odjel ve středu do Chrasti, kdež včera ve čtvrtek slavil svoje jmeniny. Od členů nejdůstojnější kapituly a duchovenstva jakož i od vynikajících osobností došla ndp. biskupa četná blahopřání.

Zprávy diecéšní. Ustanoveni jsou: p. Josef Bekera, administrator, za faráře v Řepníkách, p. Alois Dolek, katecheta v Jilemnici, za faráře do Liskovic, p. Jan Laštovička, farář v Běstvině, za faráře do Nizkova, p. Ant. Boháč, administrator, za faráře do Chvalče, p. Josef Holcman, koop. Roveňský, za koop. do Mříčné, p. Frant. Jirásko, koop. Mříčenský, za koop. do Rovné, p. Jan Snísek, fundatista v Kutné Hoře, za zat. katechetu do Králova Městce, p. Jos. Hrnčít, koop. Opocenský, za zatím. katechetu do Jilemnice, p. Jos. Adam, koop. ve Vojnově Městci, za koop. do D. Libčav. Uprázdňené místo: Běstvině, fara, patron. barona Herzogenburga od 10. března.

Dar. Jeho Milost ndp. biskup Edvard Jan N. Brynych daroval společnosti Lvové 50 zlatých.

Konferenční řeči v Ohradimí. J. B. M. Eduard Jan Nep. Brynych, biskup královéhradecký, bude jako loni tak i letos v arciděkan-ském chrámu Páně v Chrudimí od neděle dne 21. až včetně do čtvrtka dne 25. března t. r. vždy v pět hodin odpoledne mluvit pět konferenčních řečí. V neděli dne 21. března Nové Proudý. (Atheismus, socialismus.) V pondělí dne 22. března Velikost 19. století. (Pokrok, svobodomyslnost.) V úterý dne 23. března (Věra otců našich.) Ve středu dne 24. března (Kalich Páně). Ve čtvrtek dne 25. března (Den 16. května a den 6. července).

Voličové král. věnného města Králové Hradce! Dnešního dne volání jste k volebnímu osudu, abyste dali hlasy své buď kandidátu, který po volbách r. 1891 přes noc stal se ze staročecha mladočechem, a který dnes dělá politiku konservativní, anebo abyste hlasy své dali muži, který straně své konservativní zůstal věren. Mladočeská strana přestala dnes býti čarodějnou neboť nevyvrátitelnou skutečností jest, že naše poměry politické, národní i hospodářské se za její vlády zhoršily, že se všech stran zejí vzniklé mezey a ztráty, že se všech stran ozývá se hlas, že právě uplynulé parlamentární období znamená pro národ náš stracenou bitvu a zmar tak mnohých, těžce nastřádaných sil. Občané! V očekávání svých byli jste zajištěni klamání. Zástupci národa českého, jak ukazují skutky, přiznávají nyní sami, že podceňující sílu a pevnost obrazení nepřátelského, přeceňovali své bojovné síly, přiznávají nepokrytě, že toliko ve spojení s příbuznými stranami lze lepší budoucnosti raziti dráhu. Strana svobodomyslná, po mnoha zmařených nadějích, chce navázat po 6 letech tam, kde staročeská strana přestala. Ač to dosud popírá, chce politiku dělati v majoritě říšské rady a nikoli v beznadějně opozici. Strana svobodomyslná kandiduje za město naše p. dr. Františka Slámu, radního sekretáře v Těšíně, s jehož posavadní taktikou a programem sice souhlasiti nemůžeme, jemuž však popříti nechceme, že zvláště o naše zájmy královéhradecké jistých zásluh si získal. Kandidátu tomuto nechceme také upírati způsobilost k vykonávání poslaneckého mandátu, neboť kvalifikaci svou překonává kvalifikaci obrovské většiny navržených kandidátů své strany. Vystupuje-li přes to proti p. dr. Fr. Slámovi kandidát strany národní p. dr. Ryba, který se též podpory voličů ryze katolických dožaduje, tedy děje se tak jedině s toho důvodu, že jde o zastoupení českých stran konservativních. Pan dr. Ryba postará se o prospěchy českého lidu neméně než pan dr. Sláma. Pak-li mu při dnešní volbě věnujete důvěru svou, bude se o prospěchy národa jistě svědomitě starati. Stejně úmysly a snahy předpokládáme však též u kandidáta poslaneckého, p. dr. Slámy. Volební páni voličové! Volte proto dle nejlepšího svého vědomí a svědomí, vedeni jsouce vřelou láskou k národu a vlasti!

reditelstvo spořitelny královéhradecké vydalo právě tiskem výroční zprávu za r. 1896. Účet pokladniční vyžaduje příjmů obnosem 2.382.641 zl. 14 kr. a sice hotovost pokladniční dne 1. ledna m. r. 54.395 zl. 97 kr., vklady 4.583 věřitelů 680.361 zl. 46 kr., splátky hypotekární 200.488 zl. 84 kr., splacené zálohy na cenné papíry 12.305 zl., úroky z hypotekárních půjček, z cenných papírů atd. 216.267 zl. 58 kr., za prodané a vylosované cenné papíry 552.231 zl. 90 kr., za prodané pokladniční poukázky záložního úvěrního ústavu 105.850 zl., vybráno z přebytků u jiných ústavů uložených 555.347 zl. 84 kr., stále některé menší příjmy v obnosu 5.393 zl. 05 kr. Vydaní: splátky věřitelům 990.829 zl. 58 kr., půjčeno na hypotéky 687.007 zl. 75 kr., u jiných ústavů uloženo 587.121, zakoupené pokladniční poukázky zálož. úv. ústavu 30.850 zl., zálohy na cenné papíry 13.025 zl., městské obci královéhradecké ze zisku za 1895. rok 24.000 zl., menší dary 900 zl., služné a odměna revisorům 6.370 zl., dále veškeré menší výdaje. Hotovost pokladniční 31. prosince m. r. 36.625 zl. 35 kr. Úhrnem obnáší 254.953 zl. 54 kr., čítaje v to obnos per 9.261 zl. 88 kr., ze zisku za minulý rok. Čistý zisk obnáší 32.020 zl. 29 kr. a kursovní zisk 3.613 zl. 40 kr. Účet rozvážný vyžaduje v aktivách mimo jiné půjčky na hypotéky 4.617.752 zl. 58 kr. Zálohy na cenné papíry 20.476 zl., cenné vlastní papíry 124.900 zl., cenné papíry ku zřízení nadace 2.000 zl., státní papíry 1.010 zl., akcie 1.600 zl., dům právozářský č. 125 v Hradci Králové 16.382 zl., vklady u jiných ústavů a zálohy 80.440 zl. 64 kr., inventář 2.360 zl. 76 kr., zásoba knížek 237 zl. 80 kr., nedoplatené úroky 107.387 zl. 16 kr., úhrnem aktiva 5.012.172 zl. 29 kr. Totéž sumu vyžadují passiva a sice: vklady věřitelů na 4 procenta 3.251.821 zl. 81 kr., na 3 a půl procenta 1.397.559 zl. 73 kr., napřed přijaté úroky 14.064 zl. 1 kr. Rezervní fond všeobecný 254.953 zl. 54 kr., fond ku zřízení záložny spořitelny 408 zl. 65 kr., fond pro difference kursovní 18.478 zl. 43 kr., fond ku dostavení domu pro spořitelnu 1.928 zl. 43 kr., fond pensijní pro úředníky spořitelny 27.937 zl. 40 kr., fond ku zřízení nadace 2.000 zl., čistý zisk 32.020 zl. 29 kr.

Na zachování Kunětických památek historických rádií věnuvati P. O. Josef Gilbert v Jihlavě 10 zl. 50 kr., Okrašlovací spolek Pa-

rubický 7 zl., Exc. nřdp. kardinal Sembratovic ve Lvově, Mag. Dr. Frýdek a vdp. děkan Musil v Král. Hradci po 5 zl., Sbor učitelů dvířích škol staroměstských v Pardubicích 3 zl. 60 kr., Mag. Sikora v Těšíně, nřdp. děkan Chotovský v Záměru, kanovník Pogorl v Král. Hradci, učitel Těšín v Sychu a obecní úřad v Polici. n. M. po 2 zl., vdp. kanovník Malý ve Smidarech 1 zl. Všem vroucí: „Zaplať Pán Bůh!“ Poněvadž do potřebného nákladu per 25.000 zl. ještě 6422 zl. se nedostává, prosí za další příspěvky hojně.

Divadlo. Jednota katolických tovaryšů sehraje ve čtvrtek dne 25. t. m. hru „Pražský flamendr.“ Obraz ze života měšťanského ve 4 jedn. od K. Tyla. Začátek o půl 8. hod. večer. Lístky lze vyzvednouti v den představení ve spolkové místnosti od 10.—12 hod. dopoledne.

Rozpočet král. v. města Hradce Králové na r. 1897 vydán byl trochu opožděně. V sobotní schůzi městského zastupitelstva se mělo o něm jednati, avšak sešlo z toho, jelikož se nesešel dostatečný počet členů. Úhrn řádných výkazů rozpočten jest na 159.284 zl. 51 kr., vydání pak na 120.575 zl. 66 kr. Řádný schodek obnáší 38.708 zl. 85 kr. — Mimořádné výdaje rozpočteny jsou na 241.800 zl., mimořádné příjmy pak na 239.000 zl. Mimořádný schodek obnáší tedy 2.800 zl. Úhrnný schodek per 41.508 zl. má se uhraditi: a) 10%, přirážkou k přímým daním jest 5.400 zl.; b) 3%, přirážkou k nájemnému per 27.000 zl. jest 8.100 zl.; c) darem spořitelny z čistého zisku v r. 1896 t. j. obnosem 25.000 zl.; d) zbytek per 2.008 zl. 85 kr. má se uhraditi z pokladni hotovosti.

Z Českých Budějovic. Dnes celý český národ pohlíží s napjetím na výsledek volby do říšské rady za město České Budějovice, kde spojené české strany kandidují prince dr. Bedřicha ze Schwarzenbergů proti kandidátu vládnoucí v městě strany německé. Český volební výbor, v jehož čele stojí dr. A. Zátka, sekretář obchodní komory dr. Fr. Hromada, dr. Hugo Dlohy a farář Šrámek, učinil k volbám ty nejpříjemnější přípravy. Sbor důvěrníků přesně rozdělil voliče na Čechy úplně spolehlivé, pochybné, nejisté a špatné, do podobných kategorií rozdělil c. k. civilní, vojenské a vrchnostenské penzisty, a řady, vůbec dle nejlepšího vědomí a svědomí kvalifikuje každého voliče a tak počítá na většinu 150 hlasů. Počítá při tom s těmi voliči odvislími od městské správy, německých ústavů peněžních a obchodních, jakož i od závodů průmyslových. Mnohým z těchto abozáků nezbývá, leč ztratiti buď existenci, anebo voliti s vládnoucími Němci proti vlastní své krvi a lepšímu předsvědčení. Trudný to poměr v městě, kde vedle 1500 židů a 8000 Němců žije přes 22.000 Čechů. Český volební výbor v Budějovicích nemá bohužel tolik hmotných prostředků, aby každou hrozbu a každé násilí Němců mohl paralyzovati hmotným zaopatřením českých voličů z práce a služby propuštěných, na existenci ohrožených. Český volební výbor v Budějovicích jest odkázán pouze na vlastní skrovné své prostředky, neboť český národ má sice k Čechům budějovickým, kteří musí odrážeti útoky veškerého jižního Němectva — sympatie, ale ruky pomocné, hmotných prostředků, peněz na agitace a podpory ohroženým Čechům — nedá. Těžký proto boj bez grůše proti německým tisícům, které při volbách volitelů do V. kurie a při volbě poslance dělaly opětně divy. Uplatit se dali nejen socialisté, ale také mnozí radikálové, kteří mají sice vždy plnou hubu vlastenectví, ale žádného svědomí. Český renegát z českých Bernardic u Tábora Taschek, žid dr. Israel Kohn z Hořtic u Strakonice, notář dr. Havelka z Heřmařova Městce, který podnes dobře německy neumí, ředitel Matěj Koch, českého ševce syn, lékárník a půlmistr právozářnický Adolf Haas, starosta okres. zast. dr. Miegler z Rožnova, purkmistr Jos. Kneisl a jejich pomocníci a agitatorská morčata jsou páni krutí. A kde nepomohou prosby, hrozby a úplatky, tam si pomáhají bezohledným propaštěním českých voličů z práce a služeb. Zvítězí-li dnes Čechové budějovíští při tomto terroru, a to pevně věříme, učiněn bude silný průlom do Barbarenburku, jak dr. Zátka jednou České Budějovice nazval.

Z Jáseně. Projev důvěry, důstojnému panu Fr. Novákovi, faráři zdejšímu. Jméno velké většiny občanů zdejších projevujeme Vám důstojný pane důvěru a litujeme, že jste se stal někomu nepohodlným a on ze záští Vás neuctně osočuje, jak bylo uvedeno v časopisu „Osvěta lidu“. Pisatel oné správy šetrá, co přý musela přestáti se-veročeská jednota. Na koho? Snad, když někdo pronese nevinný žert? Pisatel oné správy dovolil si mnohdykrát více, a žádný jej veřejně nekritisoval. Sebevědomě říkal, že nemocí na dvoce rame-nech a jak se ukázal opak jeho slov! Proti komu dříve byl, dnes se s ním přátelí a kydá hanu od německých lidí napovzdávanou proti osobě, která byla a je pro dobrou věc a sjednocenost v obci. Činí to snad proto, že dal slovo, k vyčistění vzduchu? Pisatel neproje snad, když si někdo hrát nechá, aby také platil, a sám čtrnáct má také kšeftík, sáje tedy také s lidu, ale ne špi-rítus, nýbrž nějaký groš. Mezi jiným praví pisa-

tel, že káráním pana faráře, že byl lid rozhrořčen. Tomu nebylo tak, ale Vámi je lid rozhrořčen. Dále uvádí se, že šáci obdrželi pětku z náboženství. Proč jste také nepověděli světu také, že při zkoušce náboženské „první“ šák VI. třídy nedovedl spočítat, když byl panem vikářem tázan, jak dlouho jest od nastolení vysoce postavené osobnosti? Zato dostal samé jedničky. Zkrátka udělá lépe pan pisatel, když si bude hledět svých povinností a správně je bude zastávat, a ne hanobit osoby, které toho nezasluhují. Avšak všeho do času.

Z Králové Dvora se nám o namaje, že podučitel p. Uher z Nemajova není helveta nýbrž katolík v Písku narozený, který teď chystá se k učitelské zkoušce v Jitčíně.

Také Litomyšl vypřahuje. Ve skupině měst Litomyšl, Polička, Česká Třebová, Ústí nad Orlicí, Skuč, Hlinsko, Chotěboř, rozasílá se provolání volební, ve kterém se prohlašuje: „Vzhledem k neutěšeným politickým a hospodářským poměrům naší vlasti uznali jsme se, že za poslance národní voliti budeme vynikajícího politika a učenca, neúmorného pracovníka p. JUDra. Aloise Zuckra, universitního profesora v Praze. Kandidaturu tuto pp. voličům vřele doporučujeme. Voličové litomyšlští.“ — Jak známo, zastupoval již za dřívějších dob prof. dr. Zucker tuto skupinu měst jako poslanec na říšské radě.

Úmrtí. V Ohradimí zesnula v Pánu po dlouhé a trapné nemoci paní Kristina Tomášová, choť majitele a redaktora „Českého Východu“ p. Josefa Tomáše, členkyne všech vlasteneckých a humanitních damských spolků v Chrudimí. Zvěčňlá dožila se státi teprve 45 roků a zanechává šest sirotek: Václava, Boženu, Marii, Josefa, Jana a Boleslava. Pohřeb se konal ve středu o 4. a půl hodině odpolední na hřbitov Novoměstský v Chrudimí. Paní Kristina Tomášová byla sestrou žasloužilého ředitele novoměstské měšťanské dívčí školy v Praze pana Václava Chabry, a pražských učitelů sl. Marie Chabrové na Hrádku a Antonie Chabrové na Týně. Věčná jí buďť paměť. R. i. p.!

„Národní Listy“ nadávají klerikálům a Staročechům po volbách jako špaček, ačkoli kaceřování klerikálů a Staročechů jim v mnohých okresích pomohli z bryndy a zachránili nejednoho mladočeského poslance před propadnutím. „Strana klerikální přes všechnu svou agitaci mnoholetou (!!) v lidu českém nikde přý kořenů nenasadila, nic přý nepomohla straně klerikální její centralistické organizace, ni sjezdy a porady hierarchie, nic jejich pastýřské listy, nic kazaletna a ostatní prostředky. Klerikalismus u nás přý poražený jest přý pouhou odozví německé (!!) nadvlády v církvích císařských (!!), jest přý částí jihoněmeckého klerikalismu, jenž přý v minulosti české zřetavil stopy nejhrůznější. — Tak a podobně žvaní krvavý pan Karel Tůma v Káři z Marianašské ulice aby Mladočech dostal husí kůži s těch hrozných klerikálů a pak aby mu spadl balvan se srdce, když se v Národních dočte, že svobodomyslný rytíř Bruncvík způsobil těm klerikálům zdrcující porážku. — Nám o nějaké císařské církvi, a o ní co částí jihoněmeckého klerikalismu není pranic známo, my nevíme také naprosto ničeho o centralistické organizaci klerikálů, ačkoli bychom o tom věděti museli, kdyby na žvanění „Národních Listů“ aspoň stáblo pravdy bylo. — Kdyby čeští katolíci jako strana politická byli organizováni, pak by byli kandidáti „Národních Listů“ propadali jako hrušky. Budou-li čeští katolíci do příštích voleb jako politická strana organizováni, pak se přemnoží z dnešních trabantů „N. L.“ s mandátem více neshledá, ovšem, — pak-li se zatím nestane také klerikálem. Ostatně z mladočeských poslanců nemají klerikálové ani teď žádného strachu a jeden dobrý muž mezi nimi, ovšem poslanec novopostavený dal po nás také doslovně vzkázat: „Račte Jeho Milosti nejdůstojnějšímu panu biskupovi Brynychovi vyříditi moji největší úctu a pěkné poručení!“ Oproti volebním páním kaplanům mají „N. L.“ ovšem trochu větší kuráž, zvláště proti těm, kteří i bez veliké organizace se odhodlali ke kandidatuře. Ostatně i těm mají býti „N. L.“ vděční, vždyť bez nich nebyli by páni poslanci. Březnovský, Janda, Dostál atd. nebyli by bez těch klerikálů a kaplanů ani zvoleni bývali. A že nečetná mladočeských volitelů bylo proti socialistům jen díky těm kaplanům a klerikálům, to je také známo. Tedy nač to hrdopysné hudrování?

Zemský volební sjezd v Čes. Štálovi konati se bude 15. až 18. srpna t. r. Sjezdový a výstavní výbor zvolen byl již 21. února 1897 a první schůzi svoji konal dne 11. března.

Matiční zápalky. Výboru Ústřední Matice školské docházejí dotazy je-li pravda, že v továrně Vojtěcha Scheinosta v Sušici vyrábějí se dvojí druh zápalek ve prospěch Ústřední Matice školské, a sice „Pravé české zápalky“ a „Šašické zápalky“ s podobou vyučujícího Komenského. Aby větší omyly se zamezily, oznamuje se z kanceláře Ústřední Matice školské znova, že jedině Scheinostovy zápalky s podobou

Komenského v bělomodročervených krabíčkách vyrábějí a prodávají se pro spěch Ústřední Matice školské. Na obou plochých stranách krabíček jest firma Vojtěcha Scheinosta otiskána i s nápisy: „Ve prospěch Ústřední Matice školské.“ Žádné jiné zápalky než tyto ve prospěch Matice se neprodávají. Pan Scheinost vyrábí a prodává též „Pravé české zápalky“ jakož i mnohé jiné druhy sirek pro země rakouské i pro cizinu, ty však nejsou s matičným podnikem v žádné souvislosti. Zakládající člen Matice p. V. Scheinost platí Matici z výtěžku matičných zápek ročně 1200 zl. příspěvku v měsíčních lhůtách po 100 zl., příjem ten vkládá správa Matice do svých rozpočtů a naděje se do českého obecenstva, že odbíráním tovaru Scheinostova nejen dosavadní důchod z něho Matici zahová, ale ještě zvýší. Členství p. Scheinostovo při Ústřední Matici školské trvá od měsíce dubna 1898, i odvedl až do konce února pokladně matičné 4800 zl. Máme za to, že toto vyvěštění o výrobcích Scheinostových, které jakost svou se samy doporučují, poskytuje se obecenstvu dostatečná informace.

Kdo je Kleseweter? Na Tratazovsku i od českých voličů zvolený Kleseweter jest socialist demokrat z Liberce hrubého srna, jenž na Liberecku netěší se dobré pověsti. Jest suřivý nepřítel katol. kněžstva a není mocen žádné českého jazyka.

Mladochůzi na šebrotě. „Našino.“ se píše pod tímto titulem: Z Vidně, 13. března: Minulý týden dleli zde dr. Herold a dr. Pacák. Byli příteli od hr. Badeniba, od něhož chtěli vyžádati vydání jazykového nařízení ještě před volbou ve venkovských obcích, aby se postavení mladochůzů k této volbě upevnilo. Hrabě Badeni požadavek tento odmítl, prohlásiv, že bude nařízení to vydáno později, avšak nikoli jako nějaký ústupek Mladochůzům, nýbrž jako důsledek správy a poměrá.

Proč v jedné obci volili sociálního demokrata? Protože jim slibili, že jim na povolení počku celého koně, aby měli hodné velice „vozdí“. V jiné obci slibovali, že jim pan Rot-schild pošle každému pytel „feinové“ uherké mouky — a na zimní kožich. V osadě H. dávali voličům párek usenek, housku a půllitr piva. Faktum!

Do Náchoda a okolí. Jak se dovídáme, hodlá nás čít a snalivý pěvecký spolek „Hron“ v Náchodě překvapiti velkou převážkou produkcí. Provedeť v měsíci dubnu t. r. velkou církevní skladbu (sestavující z 27 čísel) od Františka Gregory, bývalého řiditele chrámové hudby v Písku: „Česká responsoria z velikonočních hodin.“ Mohutná skladba tato, v českém hudebním světě jediná dosud svého druhu dávala se již v některých celých městech českých jako: Písku, Plzni atd. s největším úspěchem. Posledně též i v okolních městech: Jaroměři a České Skalici provedena byla a velké došla obliby. (V Jaroměři na všeobecnou žádost opakována býti musila). Právem dovolujeme si tedy na skladbu tuto i produkci pro její hudební krásy a mohutnost nejširší vřavě města i okolí upozorniti, by nenechaly si vzácného požitku ze skladby této ujetí. Výslovně podotýkáme, že pro solový part „Ježíše“ získán chvalně známý koncertní pěvec pan Leopold Stochý, t. č. řiditel měšťanské divlá školy v Jaroměři. Začátek produkce ve 4 hod. odp., konec v 6 hodin. Ceny míst jsou levné I. místo 50 kr. (zadní řad 40 kr.), II. místo 30 kr., k stání 20 kr., sedadlo na galerii 20 kr., k stání na galerii 10 kr.

Oprava. Pan JUDr. Frant. Jeřábek, zemský advokát ve Dvoře Králové n. L. zaslal nám tento příspěv: Otěné redakci časopisu „Obnova“ v Hradci Králové. V právním zastoupení pana Václava Uhra, učitele na matičné škole v Dol. Nemajově, žádám ve smyslu §. 19. tisk. zák. o uveřejnění následující opravy v nejbližší příštím čísle azeb na to následujícího čísla časopisu „Obnova.“ Není pravda, že p. učitel Uher půjčuje lidem listy helvetské, že agituje pro socialistický „Ruch“ a „Lid“, že tupí papeže, biskupy a celou katolickou církev. Není pravda, že do „Rachu“ lonského roku napsal několik potupných statí o biskupovi hradeckém a strhal všecky, kteří jej za příčinou visitace v Třemečné uvítali. Není pravda, že také při jedné záhavě nakreslil vedle sebe Bismarka s 3 vlasy, papeže a biskupa a pak že za všeobecného smíchu řekl: „to jsou tři hostinští u nás.“ Není pravda, že pan učitel Uher v Nemajově Dolním u Králové Dvora n. L. je vysnání helvetského, ač by to žádnou hanbou nebylo. Není pravda, že p. učitel Uher hledí v osadách venkovských i mezi rolnictvem šířiti pokrokové listy „Lid“, „Ruch“, „Osvětu lidu.“ Není pravda, že byl ve schůzi hospodářské v Novolesích od rolníků odbyt a že si počíná tak, jakoby zákony školské pro něho vůbec samé platnosti. Naopak jest pravdou, že p. učitel Uher se vždycky podle zákonů školských choval. Znamenanám se v čest JUDr. Jeřábek. — Ve Dvoře Králové n. L., 10. března 1897. *Pomame-né redaktor.* Uznávající plnou zásadu, že každý má právo a povinnost se hájit, uveřejňujeme zaslany nám příspěv v doslovném znění. Naše pány zpravodaje o působení pana učitele Uhra v Nemajově žádáme však o bližší vyvěštění jejich dopisů.

Postřelil záletnou ženu. Ve Vorlechu u Králové Dvora dělník Endrie postřelil z pistole svou záletnou ženu, která vedla nepořádný život a poslední dobou se svobodným dělníkem sdílela domácnost.

Sebevraždy. V sobotu odpoledne požil Čeněk Šára, 21letý číšník v hostinci u Batistů, příslušný do Dobřenic v sebevražděném úmyslu silnou dávku morfia, které za krátkou dobu učinilo životu jeho násilný konec. Mrtvola jeho přenesena byla do umrlčí komory sdějí nemocnice. Příčina sebevraždy je pro širší veřejnost neznáma. — V neděli zastřelil se jistý zřezec cukrovaru v Černošicích. K sebevraždě dohnaly prý jej, jak se vypravuje, sukně.

Dává příklad. 20letý zámečnický učeň B. Zlatník s policií i s vězením již obeznámený, svádí mladší učče k hře o peníze, při čemž byl v těchto dnech opětně přistizen.

Košský a dobytčí trh odbyvaný dne 16. t. m. byl proti jiným trhům neobyčejně čilý a hojně navštěven. Dobře platili se zvláště tažní koně. Celkem přivezeno bylo na trh 1468 kusů a sice: 609 koní, 422 krav, 351 volů, 47 býků, 27 telat a 12 koz. Přítelí trh odbyvá se dne 13. dubna t. r.

Kůň se zabíjí. O koňském trhu vedl Jos. Kašpar z Roudnice pod Libčany ze zletého bujného koně z trhu. Na Pražském mostě lekl se pojednou kůň rychle vedle něho jedoucího povozu a vytrhnuv se, skočil na nově zřízený chodník přes zábradlí. Dupotem na prkenném chodníku polekal se však ještě více a pádl jako aplašený ku konci, kde narazil pramo takovou silou na poboční kamenný sloup dráčí zábradlí, že tento naklonil, ale sám také zůstal mrtve ležeti.

Zloděj labužník. Na předešlý týdenní trh dne 13. t. m. přinesla M. Šotolová, obchodnice drůbeží s Jaroměře, mimo jiné košík, v němž uloženo bylo několik kop šabích stehýnek a 2 kg. másla. Sotva se na trhu usadila a promluvila několik slov se sousedkou, vypálil jí nějaký mlsný zloděj koš se vším tam uloženým zbožím a nebyl k vypátrání.

Splašený kůň. Dne 16. t. m. odpoledne vyběhl kůň ze stáje č. 165 čeledímu Pětickému a proběhl několikrát náměstí a vedlejší ulice, načež byl chycen. Mimo notného strachu na blízku dlicího obecenstva nestalo se neštěstí žádné.

Kordík chce cestovat. Stálý obyvatel kropáčky Kordík vyřádal si v minulých dnech domovský list a po jeho obdržení chtěl ještě přispěvek na cestu, který mu však opatrný městský úřad odepel. Tím bude, jak se zdá, Kordík Hradci zachován a správce kropáčky, strážník Růžička bude se mít i na dále s kým těšit.

O vraždě deharovače Macha. Jak jsme již v předešlém čísle krátce oznámili, nalezena byla ve Slatině dne 10. t. m. mrtvola Fr. Macha, na níž bylo patrné, že stalo se témuž násilí. O celé věci zjištěny byly následující podrobnosti: Fr. Mach, 58 roků starý, ze Slatiny žiliv se sprostředkováním prodeje a koupí všemožného druhů. Za takovými obchodem nalezal se také dne 10. t. m. odpol. v Hradci Králové, kde v hostinci u Košťálů uzavřel s V. Jaklem koupi domu, bývalého hostince ve Slatině. Ve městě zdržel se do večera, načež odebral se domů a stavil se ještě na sklenici ve slatiněm hostinci. Jak se proslýchá, měl se Mach pohádati a před devátou hodinou odešel domů. Manželka byla jeho nepřítomností nepokojna a proto šla Macha vyhledat do hostince, kde s jistotou očekávala jej nalézt. Na cestě k hostinci nalezla jej však silně raněného a sténajícího na silnici v kaluži krve ležícího. Na pokřik sběhli se sousedé a pomohli Macha odnésti do jeho obydlí, kde přivedli je na několik okamžiků k životu. Po té promluvil raněný několik nesrozumitelných slov, načež skonil. Ráno pak hned oznámen byl případ zdejšímu soudu a zavedeno šetření pomocí četnictva. Dne 12. t. m. na večer přivezen byl v průvodu četnických závodčích Burina a Povondry Josef Havlík, 35letý truhlář ze Slatiny, na němž ipí důvodné podezření, že smrtelné poranění Machovi způsobil. Se zatčeným zavedeno přísné vyšetřování. Mrtvola Macha dopravena byla do umrlčí komory na Pouchově, kde byla lékaři pp. Dr. Klumparem a Dr. Morávkem za přítomnosti soudce Novotného pytvána. Lékaři shledali, že Mach utrpěl mimo přeražení po každé straně jednoho žebra, téžkou ránu na hlavě, kde nalezá se malý mozek, která měla v zápětí smrt. Hlavní příčina smrti byla vykrvácení mozku. Mach vystál si svého času také delší trest ve věznici pankrácké pro různé krádeže a po odbyti si trestu ustanoven byl ve Slatině — obecním strážníkem. Poboční zbraň mu však četníci odebrali. Posledním časem vzdal se supernace strážnické a hleděl si jen dohazovačství.

Drabé práskání. Dne 16. t. m. byli čeledínové p. K. V. F. Chláta a J. Jedlička pokutováni z zl. 60 kr. pro přestupek silničního řádu že práskali bičem jako doma na návesi.

Zastavil šaty a peníze prohl. Velkoměstí flamendti mají své přivržence i na venkově. Zletělý, ženatý dělník Karel Svatoš z Týniště přinesl dne 16. t. m. své zimní šatstvo do zdejší zastavárny a 8 zl., jež naň obdržel hesky za tepla propil, načež měl ještě oplatky s policií. Dostal nejspíše dopal na ty volby v páté kurii.

Zdalo se mu ještě brzo. Dne 21. t. m. zadržán byl zdejší policií neznámý podezřelý mladík s rancem šatstva a prádla, jež nabízel ke koupi. Týž vymlouval se, že šatstvo je jeho a že jde právě se služby od jistého rolníka z Dlohotvůr. Náhodou nalezalo se zde několik občanů z jmenované osady, kteří však zatčeného neznali. Tím byl mladík překvapen a přinál se, že jmenuje se Fr. Šimerda a přísluší do Olešnice. Zmíněný pak ranc šatstva v ceně 38 zl. ukradl rolníkovi V. Šimerdovi v Olešnici. U zatčeného nalezeny byly dva šatstavní listky na stříbrné hodinky a na šimník, na něž přijeno celkem 11 zl. 60 kr., dále stvrzenka dle nář zaplatil jakýsi Jalnek firmě A. M. Ledec a syn v Kostelci n. O. 60 zl. Mimo to měl Šimerda u sebe „vyvěščení“, že si odbyl ve zdejší věznici c. k. kr. soudu 3 měsíční žalář, s něhož byl teprve dne 1. t. m. propuštěn. Dle toho se mu na svobodě ještě nelíbilo, neboť sotva vyšel, šel rovnou cestou na krádež a po té do vězení znovu.

Kostel sv. Vojtěcha v Jirchářích. Za příčinou 900leté slavnosti mučednické smrti sv. Vojtěcha, kteráto slavnost okazalým způsobem letošního roku v měsíci dubnu na hradě pražském ve velechrámu sv. Víta bude se konati, byl kostel sv. Vojtěcha v Jirchářích loňského roku nákladem pražského farního záduší uvnitř zcela nově upraven. Tak zejména zřízena byla nová gotická malba, jak hlavní, tak i poboční lodě. Veškeré oltáře byly nově od pozlaccovače upraveny, jakož i oratoře a kůr chrámový náležitě obnoven. Též i obrazy oltářní byly očistěny a upraveny. Práci malířskou provedla firma Venich a Zimmerman pozlaccování soch obstaral p. Vendelín Kostečka. Obrazy upravit historický malíř p. Karel Javůrek. Práci stavitelskou a zednickou obstaral p. Karel Hübschmann. Lešení dodal pan Václav Hrabě. Veškeré práce provedeny byly pod vrchním dozorem vrchního inženýra Jindřicha Bílýho. Kostel ční nyní velice milý dojem jak svým zevnějškem, tak i vnitřkem. Zavedeno v něm bylo též plynové osvětlení nákladem dp. faráře Melichara Janoty.

Rozmanitosti.

— m — Novokatolictví. (Listy pařížské.) Po delší již čas pozorovati jest mezi mladšími literáty jakési příznivější idealism, příznivější náboženství. Působením Melichara do Vogue, Pavla Bourgeta, Eduarda Roda a Pavla Desjardinsa utvořil se literární směr, který nevyhýbá se inspiroacím náboženským a mystickým, kontrastuje zjevně oproti směru sednářskému ale i také katolickému jenž se jevil v generacích dřívějších. Příčinou bnutí toho jest výstřední pozitivismus ve vědě, umění i politice, jenž ale také svou slabost zakryti nemůže. Volalo se s Berthelotem: „není žádné tajemství“ se Zolou: „není duše“, s Ferrym: „není citu“. Fakta, dokumenty, záležitosti veřejné, měly postáči pozitivistům a oportunistům. Kdož protestoval proti takovému oceňování lidstva, zvaní „dilettanty“, „mystiky“. Ale generace nová asi tak od r. 1890 počala hlásati, že nejsou jen fakta, ale také tajemství, duše, hájili její práva a prohlašovali se býti idealisty. Odtrhnuvše se od nauk Voltaireových a bastardů Comteových, osvědčovali sympatie své duchu křesťanství, jenž obnovuje svět. Poněvadž idealismus a křesťanstvím mnoho má společného, nazýván směr tento novokřesťanstvím. Poněvadž duch křesťanství dokonalého rozkvětu svého dospěl jedině v katolictví, zván směr tento také novokatolictvím. Stoupenci tohoto směru přestali nepřátelsky stavěti se proti katolictví, ale zůstávají přece mimo Církev. Domnívali se, že s Církví dá se ujednati jakási shoda, že třeba jen francouzské demokracii republikánské dáti směr náboženský a rozumový. Líbil se jim liberalismus jistě části kleru amerického, arcibiskup Ireland, směr některých francouzských učenců katolických, i v evangelikách Lva XIII. shledávali snahu po shodě s moderními směry. Zdálo se jim, že papež, biskupové i kněží snaží se, co nejvíce svobody uvéstí do katolictví. Domnívali se, že mohou dohodnouti, spojití se s Církví, že však nemusí přijmouti jejího vyznání víry. Béranger v „Revue de revues“ vytýká kleru francouzskému, že po smrti kardinála Lavigeria opustil tento svobodomyšlný směr. Brunetiere a de Presensé (protestant.) že stali se obhájci církevního autoritářství. Idea Církev tolerantní, osvobozující a emancipující činěna prý jest směšnou a pojednává se o ní jako nebezpečné heresi. Podobné výtky může Církví činiti jenom ten, kdo nezná přirozenou povahu Církev katolické a náboženství křesťanského vůbec. Základem katolictví jest soubor dogmat, pravdy zjevené, a tudíž nezměnitelné. Nemůže spojití se s Církví, kdo nechce přijati tohoto souboru jejích dogmat. V oboru pravd zjevených, článků víry precizně definovaných, nemůže Církev vcházeti v nějaké kompromissey, poněvadž nesmí měniti zjevení pravdy, jejíž neporušitelnou jest strážkyně. Veritatem tantum et pacem diligite. Nejprve milujte pravdu, potom pokoj, sjednocení v pravdě. A pravda vždy stejnou zůstává, pravda se nesmlouvá a nemění. Postavení Církev v tom záleží, aby svěřený sobě poklad pravdy zachovala bez nejmenšího porušení. Ani Lev XIII. ani Lavigeria, ani klerus americký, neměl v úmyslu přijímati kompromissey v oboru katolických dogmat. Oni jedině postavili se, pocho-pující dobře potřeby své doby, na stanovisko otázky sociální; šli k lidu, jako vždy Církev k lidu šla, přijali demokracii, jako ji Církev vždy přijímala, jsouce přesvědčení, že nemůže býti demokracie pravé, není li proniknuta duchem náboženským. Na formu vládní Církev nehlédá a žádné nezavrhuje, proto nezavrhuje také demokracii francouzskou ani americkou. Mimo obou otázek dogmatických, respektuje Církev svobodu smýšlení i strany politické, pokud neblásají ničeho, co by bylo proti veřejnému dobru, proti principům mravouky a věrouky její. V tom jest kněžstvo katolické smýšlení vždy a všude stejného. Není tedy vlastně ani novokatolík, ani starokatolík, jest jen Církev katolická vždy ta stará a přece i nová, tak jako byla za prvních věků a přece i novým

poměrům a potřebám vyhovující, jedna a táž, nasměnitelná jako pravda sama. Nesmí se tedy toto hnutí novokatolické přeceňovati, jest daleko ještě od katolické pravdy, ale znamená přece přiblížení, obrát ve smýšlení duchů lepších, naději v lepší budoucnost.

Zvěsti z východních Čech.

Z Nového Bydžova. (Dokonč.) Kněstvo po nadvládě ve škole nebaží, tu rádo přenechá jiným, žádá však, by mládež vychovávána byla v duchu nábožensko-mravném, jak totiž § 1. školských zákonů žádá, aby vycházela ze škol mládež zdárná, své vlasti milovná a obětavá. — Rovněž mylně zní věta: Nepravdou je, že děkan ostentativně prohlásil Bílou Horu za největší štěstí národa — kdež na místo slova vdp. děkan má státi vp. Kašpar. — Vp. Kašpar praví dále: Jak by se vedlo se českému národu — jako českému, když byla zvítězila vše Bedřicha Falckého, jenž k radě Skultěta rozkázal oltáře, obrazy, sochy velechrámu sv. Víta roztlouci a spáliti, při čemž hroby českých králů hrozným způsobem zohaveny. — Budiž nám tu dovoleno při tomto místě přičiněti zároveň vysvětlení k výroku p. Zvěřiny. Jenž po vp. Kašparovi slova se chápá. — Pán ten ve své řeči pronesl výrok: „A ten národ ve svobodném svém státě za volených králů byl by podlehl germanisaci? jaký to nesmysl opovazuje se tu kdo tvrditi?“ Výrok ten, který není dalekým nízkostí, velmi pokukává: pán praví, že by lid germanisaci nepodleh, my pak, že by podlehl, jenž které „je by“ spočívá na důvodech, pravděpodobnějších. Pravíme, že stavové tehdy práva svobodné volby krále vůbec neměli, byli vázáni úmluvami na rod habsburský, chtěli se ho domoci zřejmou revolucí, čímž celé povstání české také bylo ve svém pádu. Šlechta také korunovala roku 1617 za krále Ferdinanda a tím také lid svého korunovaného krále měl, jenž o blaho jeho starati se přísahou se zavázal. A i kdyby byli se stavové svobodného státu i volby krále domohli, co platen byl lidu ten svobodný český stát i svobodná volba krále, když sám byl ujařmen, v porobě, když stavové kdož ho potřebovali, jej v porobě drželi? — Naším přesvědčením jest, že táž šlechta, která lid ujařmila, jej k protestantismu převedla řídíc se zásadou: „čí kraj, toho náboženství; zrovna tak by jej byla vlivem císařského, německého kalvínského rodu falckého převedla k kalvinismu — a tím v jícen germanisace. — Vždyť již tehdy mezi ní německví povážlivého nabývalo vrchu, a známo, že Thurn vůdce jej po českou stěží se vyjádřil. Osud Slované ve Slezsku a v Lužici nám k tomu dokladem. — Po vp. Kašparovi dostává se k slovu jak již řečeno p. Zvěřina, adjunkt cukrovaru. Řeč jeho vyzněla ve mnohé urážky, jež předobhájejcím dvěma řečníkům učinil beze vší příčiny na klidné vývody jejich. Řeč obrací tak jakoby slé následky doby pobělohorské byli velebili a za štěstí pokládali. — Poukazuje na vyliďněnou země, mluví o kněžovládě — o poslední mučnické ve státu papežském, o kleru, jehož moc sahá do rodin atd. . . tonem, jenž vymyká se slušnosti a dává domýšleti se, že kněží povolání svého jen k záměrům nekalým užívají. Mluví o českých kněžích, zásluby jejich se přý přeceňují, hlavní zásluha náleží Palackému, Safatíkovi a jiným. — Vp. Kašpar odpovídá p. řečníku a lituje, že se on i vdp. děkan stali předmětem urážek; sami se všemu osobnímu vyhnu. — Vykládali jsou svá mínění. Neprávem podkládá se kněžím, jakoby povolání svého zneužívali. Poctivý český kněz miluje svou vlast, je hotov pro ni vše učiniti, myslí však, že nejlépe jí prospěje, když mládež vychovává v duchu náboženském, neboť jen na náboženství pravá vzdělanost se zakládá. Národ bez Boha, je národem bez mravů — a národ bez mravů stává se národem bez vlasti. — Uznává zásluby velikých mužů našich, zásluby však kněží nebudětež podceňovány, neboť oni jediní mluvili k lidu řečí rodu, kdy jí nikde jinde neslyšel a to na místě mu nejdražším, posvátném. Ta poslední mučnicka! Toť nepravda! Pius IX. z nejprvnějších panovníků dal ústavu lidu a všeobecnou amnestii. Ovšem svůdcové lidu ani tu nebyli spokojeni a neustali, dokud se nenasatili krví nej přednějších ministrů Piových, Rossiho a Palmý. K tomu co jsme řekli, ještě podotýkáme nyní, že později Pius IX. ústavu tu odvolal. K tomu byl přinucen dvory ostatními evropskými nanejvý francouzskými. Tím debata skončena. — My přičinujeme ke všemu několik ještě poznámek. Právě opravavíme udaj p. Zvěřiny, že ne ze 2 — ale ze 3 milionů, ne 600 — ale 800 tisíc zbylo v Čechách obyvatelstva po válce třicetileté. Tak dí Tomek. Nešťastný tento zjev byl výsledkem dlouho trvající války, přímým následkem bitvy bělohorské nebyl. Způsobení a oloupení zavinily hordy nejprv vojsk stavovských, proti nimž i sám lid se musil brániti velmi dárasně, pak zástupy vojsk ostatních přes českou ubohou zemi se valících, a z velké části avorně se že dále o zásluhu Sasové se švédy. Nelze tedy ze všeho viniti Ferdinanda a pak katolicismus. — Uvádíme na doklad

tebo znění listu z archivu místodržitelského nešťastného, jenž dotýká se úzre dějin našeho města. Právě se tam k r. 1634 tedy 14 roků po bitvě bělohorské: Když lid kurfiřtský (kurfiřta saského) do země vpád učinil, opět v úterý den Nanebevzetí Panny Marie 15. Augusti, po vypálení města Chlumece, dvě kumpanie rejtharstva kurfiřtského do města Nového Bydžova vpadly, a nejprve na obci jejich 108 tolarů říšských s pohrůzkami takovými vyprosovaly. — Po přijetí těch peněz hned všecko město s hrozným křikem kostel, rathaus, i jiná všechna místa výsadní do nejmenší chaloupky vyšturmovali, klenoty kostelní všecky, jichž předkové jich s velikým nákladem pracně nasbromáždili, jako i na rathause všecky platné věci v nic obrátili, sirotčí a sousedské věci tam složené a schované pobrali a na vozy nakládajíce pryč zavezli. — Dobytky všecky jejich do nejmenšího konuku odňali a pryč zahnali.

Sousedy a obyvatele do naha svláčeli, nekřesťansky s nimi zacházeli: když obávající se většího trýznění nic na robě nemajíce, po lesích, mórastech, kde kdo mohl skrejtati a tím způsobem životy své přichrániti přinuceni byli. — Město pak po 2 neděle pusté a prázdné zůstávalo a žádnému obyvateli ani té košile mimo samý život nezůstalo. — Konšel když na rathaus do residenci J. M. C. jíti měl, žádný s ním netoliko pláštěm se odít, ale tím těla svého přikrytí neměl, načť těžce a žalostně se dívati bylo. — Chrám páně jsa všech ozdób zbaven a od tébož lidu nejinak než od nějakých pohanů zhanoben k veliké desolaci přišel. — Tak hospodařilo císařské vojsko v našem městě — stejné i jinde. A toto vojsko, kteréž bylo provázeno zástupy nešťastných exulantů, mělo přinést národu osvobození a blaho! Exulanti sami vidouce, co se děje, zármutkem hlubokým je opouštěli! Tak vedli si v našich krajinách at Falckti, at Sasové, at Švédové. Tím ovšem nikterak soldateské španělské, valonské, Waldtýnské se nezastávají. Vždyť sám arcibiskup Harrach lidu proti ní se ujmál. — Pravíme jen, že nelze vše za vinu dávatí straně jen jediné — nejméně pak českým kněžím katolickým, kteří se vším tím neměli co činiti. — Byly to hrůzy válečné, jichž ovšem k veliké lítosti naší byla jevišťem drabů, ubohá naše vlast. — Slovo ještě o zásluhách kněží buditelů! Palacký dí: „Co do národnosti se týče, který pak stav má větší zásluby o zachování jazyka našeho v dobách jeho nejstrastnějších nežli právě kazatelé slova božího mezi námi“. To tušíme dostačí. — (Pokrok, říjen 1872). — Co přitom, nepali jsme jen z donucení. — Věřnost naše nesmí dle referátu Stráže n. C. věděti, že také kněží mohou mluviti o lásce k vlasti, že ji milují z té své duše — to se vůbec umí! Z kněze pak, když trochu ohniveji mluví o citech mu nejménějších, stropí se paskvil, hrubý žert, z řeči jeho neuvěde se ani slůvka, ba posměšně se odbude i tehdy, když vyvrací obvinění celého jeho stavu nešetrně vržená do tváře! Tomu se říká poctivá zbraň, počestný boj! Nechť soudí veřejnost, kdo poctivě jedná a kdo nie! Konstatujeme pak, že p. Mařálka podobným způsobem nereagoval, jak v referátu udáno. K jeho cti pravíme, že řekl: „Je mi líto, že jsem podobnou debatu vyvolal, přičiním se, by se tak podruhé nestalo.“ — Na konec pravíme: Slova naše jsou v celé této věci slova poslední. Na další útoky Stráže neodpovíme. Pozor však, pánové, i proti vám již se vlny zdvihají, měli jste slyšeti úsudek intelligence o svém jednání, pamatujte, že day jakobinské ve Francii došly také svého konce! —

Z Hořic. Dne 25. t. m. dávati se bude ve zdejší chrámu Páně 6tihlasá mše. „Ja memori am Concilii ecumenici Vaticani“ od Frant. Witta

Ze Šestovic. Naše malá osada ve věcech národních se tuží! To dokázal ples pořádaný dne 1. března místním odborem Ů. M. Š., který shromáždil četné naše uvědomělé rolnictvo v prostranném sále p. Josefa France. Zvláštním překvapením byla cikánská kapela, která o půlnoci vystoupila, jakož i hloupý August z Ranzova cirkusu. Obecenstvo „se směchem nevycházelo.“ Při tom vydražena byla skvozná kytice z viol a hyacintů, kterou al. M. Kaftanová, ind. učitelka, našemu odboru darovala, i vynesla 13 K 2 h. Všem, kdož se o zdar zábavy této přičinili, srdečný dík! Další pak činnosti odboru voláme srdečně Zdat Bůh!

Z Poličky. Již od dávnych dob koná se ve zdejší starobylém městě tridnu vystavy velebné svátosti oltářní t. j. po tři dni před polcem; tak stalo se opět roku letošního. Jestliže vůbec všecky zdejší hojné veřejné pobožnosti oblíbě osadníků místních i přifařených se těší, bývá zvláště tato pobožnost po všecky tři day od 9. hodiny ranní až do 4. hodiny odpolední za velmi velikého účastenství konána. Ke zvýšení této každoroční slavnosti zachovává se zde ten chvalitebný obyčej, že všichni zdejší cechové či společnosti tak zvané pohřební konají pořadem ustanoveným před vystavenou velebnou svátostí své církevní hodinky modlitbou a zpěvem. Každodenní vystava zakončuje se litaniami se sv. požehnáním a v poslední den ambrosianským chvalospěvem. U příležitosti této budíž ku chvále zdejších cechů a některých spolků řečeno, že nejenom účastní se mnohých církevních slavností, ale také na své zemělé členy zádušní výroční mši, svatou parratují. Rovněž některým spolkům v den sv. patronů jejich

konají se slavné sluby Boží; jsou to zejména: obecní oostrostřelské, spolek vyvolavců, hasičů, sv. Josefův jednotu, literáci. Rovněž častěji oslavují dědičtější day svého trvání: Budeč učitelů, Měšťanská a Řemeslnická beseda. Až do roku loňského měl své sluby Boží v den sv. patrona Jana Ev. zdejší spěvácký spolek Kolár. Avšak jak jsme dolechli, ustanoveno bylo posledně na návrh některých členů, by duchovní správa o to žádána více nebyla, jelikož přý vlastenectví (?) spolek nedovoluje osvědčovati ducha náboženského. Zeola právě tak jako sokolové v království Českém. Má na vás vstáti vyobětari vlastenectví sloupové národa českého Tyří, Fürzner, Havlíček, Ha., Žilka a jiní, jež nosíte stále ve svých ústech a ne v srdci, jež jména nadarmo břečte, Ti by Vám ukázali, zdati vlastenectví může se srovnati s náboženstvím, zdati vlastenec může býti katolíkem. Že též o zábavy spolkové ve městě zdejší hojné jest po celý rok postaráno, to hlásá do celého světa ve všech svých článcích zdejší „Jitřenka“. Vídý město zdejší honositi se může počtem spolků, jako snad žádné jiné město české. Máme zde: Odbor Ústřední Matice školské, Severočeské jednoty, Měšťanskou Besedu, Besedu „a Ráje“, Řemeslnickou Besedu, spolek veteránský, hasičský, sbor oostrostřelců celoročních uniforemovaných, Sv. Josefskou jednotu, muzejní spolek „Palacký“, pro zřízení sirotčince „Rudolfo-Stefaneum“, hospodářský, sadařský, dámský dobročinný spolek, Budeč učitelskou, spolek na vydržování mateřské školky, červeného kříže, zpěvácký spolek „Kolár“, ochotnický „Tyl“, Sokol, družstvo na postavení tělocvičny, politický svobodomyšlný klub, sociální demokratický „Svornost“, loterní: Dávěra, Jiskota, Nadějí, jež nyní ve 2 splynuly. Právě se, že roku letošního zařizen bude spolek cyklistů a turistů. Zjistěte by neškodil třináctý: Spolkosmrť, o němž svého časa „Obnova“ zprávu přinesla. Mimo tyto máme sedm gremií živnostenská, sedm cechů a společností potěšitelů, kněžské se počítají: pekaři, krejčí, obuvníci, stavitelové divatnicki, tkadlci a řezníci. Rovněž i bratrstva církevní velmi hojné jsou zastoupena, mezi nimiž jsou: terciáři, literáci, spolek Svátosti oltářní, kongregace Loreťanská, armáda sv. Kříže, bratrstvo širého rážence, matky dobré rady a jiné a počtem menším.

Ze Sopotnic. „Posel z Podhoří“ přinesl překročenou zprávu o zdejších volbách. Pravdou jest, že při prvním čítání měla strana křesťansko-sociální nejvíce hlasů. Avšak potom spojili se ti, kteří slepě poslouchají „Národních Listů“ s těmi, kteří chtějí dělit, a volili tak dlouho, až prvního zvítězili. Bez nesprávnosti se to nedělo. Potom své vítězství jako slepice snesené vejce i v pákném „Poslu z Podhoří“ rozhlašovali; dětská se jednání! Straně křesťansko-sociální vyčítá se zutivá agitace. Agitace byla na všech stranách. Byla-li agitace na straně křesťansko-sociální zutivá, pak ovšem byla agitace strany národní náležitější, neboť tato voliče z hospody vyhazovali a listky roztřásávali. Většinou občané Sopotnických nebudě lhostejno, že dopisovatel, kterýž přebývá v blízkém okolí kostela, duchovního správce v „Poslu z Podhoří“ potupil. Ať si dopisovatel pamatuje, že dojde časem na každého. Nebylo to žádnému milé, kdyby se v novinách rozhlašovalo, která právě ta vychvalovaná svobodomyšlnost svádí mnoho lidí k hospodářství tareckému, a kdyby se ti lidé veřejně jmenovali.

Z Čermné. V městěčku našem protestanté při volbách volitelů táhli se sociálními demokraty za jediný provaz. Tito chytali a sliby lákali, kde koho mohli. Nejchudším slibovali dělení majetku a sdarma živobytí, protože pryč se jim v Dolní i Horní Čermné bude vařiti na státní útraty, chalupníky štvali proti rolníkům a těmto opět slibovali, že při všeobecném dělení majetku i ten nejbohatší rolník něco dostane (možný?), pachťtřím opět slibovali slevu pachťovného, od vojny a placení dané pak osvobodovali každého. Iau pány socialisty toto rozdávaní nic nestojí a mnoho hejlů chytli přece na lep. Přihlédneme dp. faráře Valentina Appla a vp. kaplana Václava Paukerta, kteří jdu ve veřejné schůzi objasnili švindly socialistů, způsobilo se, že ze 7 volitelů v páté kurti zvoleni byli 4 křesťanští sociálové.

Od Hlinska. (Volební paběrky z česko-moravské krabatin. Nota k uče telakému sdružení.) Nemálo musí překvapit každého, kdo sleduje běh volebního zápasu, že právě v našich pohorských krajinách sociální demokracie získala poměrně nejvíce hlasů. Vysvětlení leží na snadě. Co jest sociální demokracie? Krátce a dobře budeme definovati, řekneme-li, že jest prodávnou dčvkou židovskou. A kdo jest pánem našich chudých, horských krajů? Židovští továrníci. Majíce v našich pohorských krajinách nejšetrnější pracovní síly, nasadili se svými továrnami všude, kde jenom trochu příhodné místočko se nalezá. A tyto židovské továrny jsou střediskem a ohniskem sociálních živlů. Sem obyčejně přistěhuje se síla dělníků a mistrů německých, kteří již myšlenkami demokratickými jsou nasáklí, uřednictvo sestává nejvíce z mladíků židovských a tito jsou hlavními kořportéry socialismu židovského. O rozšíření sociální demokracie mají dále veliké zásluby at židovští, at křesťanští faktori, čili vydavatelé. Náš chudý horský tkadlec, který vším úsilím od rána do večera, běže-li si práci domů i daleko do noci musí namáhavě článkem hásteti, aby si vydělal na skromné živobytí, nemá nazbyt ani krajcaru aby mohl sobě koupiti nebo předpláceti nějaký časopis pro své vzdělání; a kdyby ten či onen ně-

jaký groš chtěl obětovati schází mu náležitá uvědomění, které tiškopis by mu k dobru sloužil. A to-
heto vyžila lidová stvára v mife vrchovatě a roz-
dala a rozhodila pomocí faktorů a jiných dobrovol-
ných i placených agentů mezi náš dobrý, horáký lid
tisíce a tisíce letáků a brožur, které snadno splety
hlavy utlačených a neuvědomělých horáků. Druhým s-
to velmi silným podporovatelem a žitelem sociální
demokracie jest nyníšší dorost náš inteligence. Ba-
dikální a pokrokový směr, díky všem makavým s do-
eči bijícím přechmatům našich pánů liberálů, ujal se
měrou úslasou zvlášť mezi mediky. V našich kra-
jinách aspoň jsou to nejvíce obvodní lékaře, kteří
ve svých kočárových truhlicích kolportovali „Ruch
a Lid“ — jsou to častí sokolci, kteří tyto osvě-
tářské pamflety sdaroma mezi lid rozdávali. (V našem
městě vytvořil se klub, který každého týhodne od-
členů svých vybíral po 10 kr. na zakupování těchto
Moků a tak se stalo možno na více místech.) V tom
směru stěšovati si musíme i do našeho dorostu učitel-
ského, který naprosto postrádá charakteru nábo-
ženského, odkájen jaa realismem a dekadentismem.
Jsem nám známí mezi učitelstvem mnozí mladší a vý-
šmek i starší pánové, kteří rozhodně sympatizují
s názory sociální demokracie a pro ně také své
hlasy odevzdali. Podobná žaloba pronesena byla i
v krajínách pašunavých. Charakteristickým bude
v té věci výrok jistého pána k námice, že sociální
demokracie chce nadělati z učitelstva státních zří-
sení — „nechť — si, jen když nás dají
aspoň do VIII. nebo do IX. třídy platební.“
Jsem to vědec charakteristický, že vřede, kde se
vyhlašují názory sociál, nastupuje místo druhdy obvi-
něho liberálního vlastnictví, šestý smysl pánu
demokratů, totiž žaludek. (Dokonečn.)

Z Třeboně. V sobotu představil se zde
voličům samostatný kandidát rolnický, pan Fran-
tišek Šrámek rolník ze Kittětic u Vodňan, který
na katolickém sjezdu v Táboře dne 9. září l. r.
promluvil pozoruhodnou řeč. „Které jsou toho
příčiny, že mizí blahobyť mezi rolni-
ctvem.“ — Statkář p. J. Hofbauer ze Střípce
představil pana Šrámka přítomným pánům staro-
stům a volitelům, pravě, že většina okresních a
obecních starostů volební skupiny buštějovické
unesla se na jeho kandidatuře proti oficiálnímu
kandidátu mladočeskému, zem. poslanci p. Jannovi
ze Střípce a proti dosavadnímu poslanci Richardu
Purghartovi. Pan Šrámek na to v řeči přes půl
druhé hodiny trávící rozvinul svůj program. Dále
pravil, že mladočeský klub nabízel mu kandidatu-
ru, pak-li přijme bezvýhradně její program. Pan
Šrámek to utinití odepřel, zejména v otázkách
rolnických ponechat si chce úplnou volnost a
chce požadavky a potřeby rolnictva vždy rozhodně
hájit. Na to zmínil se redaktor „Obnovy“
František Štábl o potřebě, aby rolnictvo
uchopilo se svépomoci a vyloučil případné příčiny,
proč nutno, aby voleni byli rolníci zkušení do-
hiské rady. Když byl redaktor Štábl a p. Hof-
bauer vše odporučili kandidaturu pana Šrámka,
byla tato od přítomných pánů volitelů přijata.
Při střeďeční volbě byl pan Šrámek vzor
úsilovné agitaci mladočeského štábu
za říšského poslance zvolen.

Volby za venkovské okresy v Čechách do-
padly pro stranu mladočeskou hůře, než minule. Silné
minority, které dostali Staročeši a agrárníci, nasvěd-
čují, že mezi rolnictvem začíná se smáhat nespokojen-
ost s Mladočechy. Mnozí volili kandidáta mladoče-
ského, protože neměli kandidáta jiného. Mladočeské
oficiální kandidáty volilo 5 226 voličů a nevolilo je
přes 2 000 voličů. Na Písecku nepodařilo se utlouci
dr. Vašatého, ačkoli i jeden princ osobně pomáhal
mladočeskému kandidátu agitovat proti dru Vašatému.
Tento zvolen 246 hlasy, mladočeský kandidát Kovařík
dostal 183 hlasů, agrárník Rataj 76 hlasů. Na Budě-
jovicku-Třeboňsku dostal p. Jan mladočeský kandidát
pouze 67 hlasů. Staročeši Baar 3 hl., 3 Němci 6 hl.
Zvolen p. Jos. Šrámek 206 hlasy, samostatný Purg-
hart po brozné agitaci, škrubání a přepisování volebních
lístů rolníků samostatných dostal 128 hlasů. „Nár.
L.“ se o tom klerikálu stratil na cestě telegram. Také
němečtí liberálové měli smůlu. Na Plánku zvolen
dajónacional lro 220 hlasy proti 201, v Chebsku zvolen
Jiří Schönerer 226 hlasy proti 120. Na Krumlov-
sku zvolen křesťanský sociál Kletzenbauer. Na Libe-
recku jen s tříti poražen generál socialistů dr. Adler.
Na Litomyšlsku zvolen liberál Peschka 200 hlasy
proti Čechu Lenochovi, jinak byli zvoleni liberálové
a Mladočeši kandidovaní. Na Královéhradecku zvolen
pan MUDr. Dvořák 273 hlasy, pan Jaros dostal
28 hlasů, pan Hynek Srdínko 6 hl., p. Řehák 4 hlasy.
Na Smíchovsku zvolen Krumholz 263 hlasy. Staročeši
Dr. Walter dostal 56 hlasů, antisemita Vavřínek 22
hl. a socialista Zápotocký 12 hl. Na Karlínku obdržel
hr. Kauníc 498 hlasů, klerikál Pejz 21 hlasů, neod-
vialý Bláha 9c hlasů, socialista Šustr 3 hlasy. Na
Plzeňsku zvolen Dr. Dyk 259 hlasy proti Staročechu
Holému, který dostal 221 hlasů, socialista Chura
dostal 5 hlasů. Na Bolešlavsku zvolen Teklý 264 hlasy,
Staročeši Zdánský 63 hl., socialista Šustr 6 hl., Vařatý
2 hl. Na Kolínsku zvolen Alois Kryš 229 hlasy, Sta-
ročeši Vacek dostal 58 hl., pokrokař Rašín 25 hlasů.
Na Chrudimsku zvolen p. Udriál 250 hlasy. Na Čá-
slavsku zvolen dr. Pacák 245 hlasy, Staročeši inš.
Herold 12 hl. Na Tábořsku zvolen Dr. Lang 249 hlasy.
Agrárník Štátný dostal 129 hlasů, Dr. Horák 2 hl.
Na Benešovsku zvolen Lomla 184 hlasy. Při první
volbě dostal Lomla 183 hl., agrárník Kožmín 106 hl.,
Staročeši Hesoun 52 hlasy. Na Přibramsku zvolen
König 215 hlasy proti 27 hlasy. Na Jičínsku zvolen
Dr. Kramář 265 hlasy, Dr. Šamánek dostal 24, Kle-
canda 18 hlasů. Na Ném. Brodsku zvolen Dr. Brzorád

215 z 265 hlasů. Na Roudnicku zvolen Dr. Grégr
464 hl. z 474. Na Rychnovsku zvolen Fr. Hovorka
222 hlasy. Šabata dostal 43 hlasů a 16 hlasů bylo
roztříštěno.

Výkonný výbor strany národné kan-
diduje k dnešním volbám městským: 1. *Na No-
vém městě pražském:* dr. Fr. L. Riegro. (Mla-
dočeši kandidují Ph. dr. Gabr. Blažka.) 2. *Na
Starém městě pražském* ředitele p. Em. Tomnera.
(Mladočeši kandidují stavitele p. Quid. Bělského.)
3. *Na Malé straně v Praze Tr. Jana Měste-
ckého.* (Mladočeši kandidují p. inženýra Jana
Kaftana.) 4. *V Mladé Boleslavi-Roudnici* p. Dr.
K. Matěje. (Mladočeši Ervina Špindlera.)
5. *Králové Hradci, Jaroměři, Josefově, Hotičech,
Náchodě, Novém Městě n. M., p. JUDr. Jana Rybu,*
advokáta a vlastníka realit v Hradci Králové.
(Mladočeši kandidují p. Dr. František Slámu).
6. *V Jičíně, Sobotce, Dok. Bousově, N. Bydkově,
Chlumci, Lilemnici, Lomnici, Nové Pace* p. Fr.
Rusa z Prahy. (Mladočeši kandidují p. Mašál-
ka.) 7. *V Pardubicích, Holicích, Chocni, Přelouči,
Vysokém Mýtě, Žamberku, Rychnově, Kostelci n.
Orl.* pana Jiljí V. Jáhna, školního radu v Praze.
8. *V Písku* p. MUDr. Steidla. Dále kandidují:
9. *V Litomyšli* prof. Dr. Zuckra. (Mladočeši Dr.
rytíře Plačka.) 10. *V Čes. Budějovicích* prince
Dr. Badficha ze Schwarzenbergů. V Kar-
lově kandidují Dr. Kaizla, v Slaném Gustava Adám-
ku (proti hr. Vác. Kounci a Dr. Hruška), v
Přibrami Ignáta Hoticu, v Táboře J. Karlíka,
v Čáslavi Dr. Herolda, v Třeboni Dr. Jana Slavíka
v Písku Dr. Viléma Kurse, v Plzni Frant.
Schvarze.

(Zašláno.)
Pan Josef Krejčík,
umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.
Dílky: Bubna 612. — Sklad Eliščina tř. 24.
Zašlám povinný obnos za křís pro školu
v Nízkově. Jsem úplně spokojen. Děkuji Vám!
V úctě
Jos. Lad. Laštovjčka,
Příbylav 19. Hjna 1895. kaplan.

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.
Výroba a sklad nábytku
K. V. SKUHERSKÝ,
(25) **v Hradci Králové**
Svatojanské náměstí číslo 87.
Sklady tabulového a dutého skla, porcelá-
zrcadel, obrazů a petrol. lamp.
Cenníky a nakresy na požádání frko.

Ovocné stromky
4000 kusů, vysokokmenné jabloně 40—50 kr., ma-
linové holovouské nejlepší a nejdraší jablko vůbec
60 kr., hrušky 60 kr., kraky jabloně 40—50 kr.,
malinové holovouské 60 kr. za kus prodá **Josef**
Kulíš, ředitel měšťanské dívčí školy v Hradci
Králové.

JAN HORÁK,
soukeník
V RYCHOVĚ N. K.
nabízí na dobu jarní
čisté vlněné látky vlastní
výrob. **vlastní**
Račteš utinití jen malou objednávku
na skoušku!
Vzorky na požádání zašlu franko.
Děkuje všem svým milým veleddrojným a
velečtým zákazníkům za vřácnou přizn, prošm,
aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibují vždy
vřácnou, poctivou obsluhu. (15)

VARHANY a HARMONIA
všech soustav a každé velikosti, též
přestavby a opravy varhan co nejeo-
lidnější a v cenách nejmírnějších nabízí
Jan Tuček,
továrna na stavbu varhan a harmonií
v Kutné Hoře.
Založená roku 1869.
Cenníky a prospekty na požádání sdar-
ma a franko.
(11) Záruka pětiletá.

Praktické
levné a nejtrvanlivější
jsou korkové voskované
KOBERCE
V nejlepší jakosti má jediné na skladě
V. J. ŠPALEK
v Hradci Králové. (27)

Umělecký závod
pro
malbu
na skle
B. ŠKARDA,
Brno.
Odborný závod
pro malbu oken
chrámových.
Sedmkrát prvními
cenami vyznam.
Respočty, náčrtky atd.
jako i veškeré rady
odborné sdaroma.

Půjčovna pian, pianin a harmonií
Frd. Knepr v Hradci Králové č. 117
nabízí
své nové nástroje za měs. nájemné
od 3 zl. výše.

Výstava kol
Od 21. do 29. t. m. uspořádám výsta-
vu kol, a různých součástí jako: zvonků,
různých gumových obručí, luceren, atd. atd.
na Střelnici
na Pražském Předměstí.
Výstava otevřena bude všedního dne
od 1—6 hod. odpoledne, v neděli a ve
svátek po celý den.
K hojně návštěvě zve
V. Prokeš,
v Hradci Králové.

Malíř a pozlaccovní
J. BARTA,
 V RYCHNOVĚ N. KN.
 Havlíčkova ulice č. 197.
 doporučuje se P. T. kněžstvu a patro-
 nátním úřadům
 ku pozlacování oltářů, náhrobků
 a veškerých potřeb kostelních.
 * Mimo to přijímá a vkusně provede *
malby chrámů.
 Vzorůk předloží se na požádání.
 Veškeré zakázky vyřizují se vkusně tr-
 zale a levně. (19)

SVŮJ K SVĚMU!
To nejnovější
 jakož i veškeré druhy hladkých suken ku
 všem účelům
 v obrovském výběru
 doporučuje
V. J. ŠPALEK,
 tovární sklad suken,
 umělé tkalcovství a vlastní výroba
 podšívák (22)
 v Hradci Králové.
 Vzorůk na požádání franko. Prosim
 jen o udání druhu a k jakému účelu.
PEVNÉ CENY.

Vlastní výrobu
vlákněných látek
 z čistě ovčí vlny
 doporučuje na jarní obleky, havelky a kostelní
 sukna
IGNÁC STRÁDAL,
 závod seukeničský v Humpolci.
 Vyznamenán na semské jutilejní výstavě v Praze stříbr-
 medailí obchodní komory živnostenské, v Plzeňské stát.
 medailí bronz.
 Vzorůk zdarma a franko.

Ludvík Nejedlý,
 dekorační malíř
 v Novém Bydžově
 dříve v Hradci Králové
 doporučuje svůj atelier k provedení všech de-
 korativních
maleb kostelů
 při trvanlivé malířské technice.
 Provádím malby od jednoduchého až do
 uměleckého spracování, restauruji staré malby
 nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
 luji obrazy nové. (9)
 Návrhy ve slohu stavby kostela se na
 požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Založen roku 1963.
JOSEF JEŘÁBEK,
 první mezinárodní obchod pro dámy a pány
 V HRADCI KRÁLOVÉ.
 Veškerým dámám!
 K nastávajícímu období budu zásobena
 těmi nejnovějšími a
 nejmodernějšími ta- i domáckými
NOVINKAMI
 vlněnými i hedvábnými,
 tudíž žádám zdvořile, by se ctěné dámy
 při jarním a letním nákupu na moji
 firmu laskavě obrátily ráčím.
 Zároveň upozorňuji, že na požádání
 jsou u mne též jednotlivé šaty k dostání.
 V dokonalé účtě
J. Jeřábek.
 Též dovoluji si upozorniti P. T. pány
 va bílé prádlo, které dle míry se zho-
 tovuje od nejsovědomnější pražské svě-
 tové firmy.
 Vzorůk na požádání vyplacené.

JAN UHER
 V HRADCI KRÁLOVÉ
 na náměstí (24)
 dodává každé množství moslůň
 (travers) ihned ze skladu, který se
 nalézá na Pražském Předměstí, dále
 nabízí ze svého skladu na náměstí
 č. 132 křesťovské železo, drátěnky,
 veškeré kování a nástroje, barvy,
 fermeže, karbolin, cement, ku-
 chynské nádobí atd. Vše v dobré
 jakosti a v cenách nejlevnějších.

Zlaté a stříbrné klenoty!
VÁCLAV ŠOLC,
 zlatník a stříbrník,
 přísečný soudní znalec a odhadce
 v Hradci Králové
 (sv. Jánské náměstí číslo 77.)
 doporučuje ctěnému obecnstvu hojně záso-
 bený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a
 pravých českých granátových šperků, stříbrné
 stolní náčiní z nového a čínského stříbra,
 ozdobné stolní nádobí veškeré zlaté a stří-
 brné hodinky I. jakosti; dále pendlové hodi-
 ny a budíky různých druhů se zárukou 1—
 3 roků za ceny levnější než všude jinde.
 Veškeré zboží je účelně skoušeno a značeno
 Ohledávky a správy se přijímají a zhotovují,
 též veškeré správy hodiněk se vyřizují.
 Vše za levné ceny. (18)
 Staré akvoety se kupují a vyměňují.

Pronajme se
BYT
 s krásnou vyhlídkou
 buď na letní sezonu
 nebo na celý rok
 v domě č. 238 v Nov.
 Hradci Králové, v I.
 poschodí o 2 poko-
 jích s kuchyní a pří-
 slušenstvím.
 Blízká správa podlé se
 v Hradci Králové
 číslo 46
 proti kostelu Sv. Ducha.

Političké družstvo tiskové
 v Hradci Králové
 právě vydalo tiskem bisk. knihtiskárny:
Obrázky ze smíšené osady
 I-IV.
 katolickému lidu na osadách smíšených
 napsal
František Míra.
 V rousé zábavných obrázků se skutečného ži-
 vota katolického lidu v osadách nábožen-
 smíšených líčí spisovatel a jasnými důkazy
 předkládá záhubnost smíšených sňatků.
 Stran 168, 80. Cena 48 kr.
 Ohledávky přijímá Političké družstvo tiskové
 i bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Spolehlivá
SEMENA
 vejšedky (bucinky), travní, krmné řepy a j.
 levně nabízí (28)
J. V. Dvořáček v Hradci Králové č. 157.
 24 druhů květinových semen.
 56 druhů zeleninových semen.
 Cenník na požádání franko.

Za hospodyně
 domějaké katolické domácnosti hledá místo dívka
 z pevné katolické rodiny překročivší již 30. rok
 věku svého, s nejlepším doporučením, obeznalá
 důkladně ve vaření, v ručních i všech ostatních
 domácích pracích, jakož i obeznalá ve spravování
 sebe většího hospodářství. Též podobné místo do-
 sud již zastávala k úplné spokojenosti, ale je nu-
 cena nyní z příčiny docela nahodilé bez své
 viny hledati si jiné místo. Na výšku platu se
 nehledí. Nastoupiti může hned. Ctěné nabídky do
 administrace tohoto listu pod značkou: „Poctivost
 a pracovitost M.“ (26)

Stromy
 ovocné i okrasné, zákrsy, keře
 všech druhů:
Hloh
 na ploty.
Růže
 a rostliny letní do zahrad, nabízí
 za ceny levné
František Valeš,
 obchodní zahradník v Hradci Králové
 (Cenník se zašle na požádání franko.) (27)

OBNOVA

Číslo 108.

V Hradci Králové, dne 25. března 1897.

Ročník III.

Smír s matkou.

„Já jsem velká antisemita“ — tak bylo slyšet po posledních volbách v páté kurii, v které se židé a Němci spojili se socialisty proti národnosti české. I sám dr. Grégr stal pryč se antisemitem.

Napadla mě jedna událost, jak podobných více abychom od let sedmdesátých v našich vesnicích. Mladý rolník začal čísti Národní Listy, stal se svobodomyšlným, přestal oboditi pořádek do kostela, huboval na papěse a na kněze, že jsou tmáří atd. atd. atd. — a dělal dluhy. — Měl dobrou, opravdu křesťanskou matku. Ta měla v komoře trublici a v ní několik tisícovek. Když dluhy hospodáři rostly, nešel k matce o pomoc. Ta byla ještě ve tmách, držela „moe na kněze.“ Vymyslel si to jinak. — Žid „Mareček“ mu půjčil, aby to žádný nevěděl. A půjčil mu několikrát — a hrozil prodejem statku. A paní Marečková povídala kmotrům: My už dlouho nebudeme tady v baráku, my se odstěhujeme do statku k Vondráčkům. Ale pak to takhle nenecháme. To si uděláme pokoj, dáme si záclony, a naše Esterka bude hrát na fortepiano. — Tomu se ovšem kmetry divily a povídaly: A co pan Marek bude orat? Náš phán orat? To bude Vondráček. K tomu israelité nejsou, to mají křesťané. To se do-nesko k Vondráčkům. Mladý Vondráček změl, šel k matce do výměnické komůrky a žádal, aby otevřela trublici, co pryč tam s těmi penězi. Vždyť pryč to tam splacení. — Matka povídala: Milý hechu! To tak lehko nejde. To bys musel nechat „Národních“ a držet se zas svatého evanjelia. — To přišlo příliš náhle. Kde pak tak hned zase kostel a snad i zpověď? „To ať raději praekne všecko“ řekl Vondráček, — a bonohl dveřmi. — Mareček „vypomohl“ ještě jednou a to jen z lásky k Vondráčkovi. Vždyť pryč se bude bestého všecko dělit, tak není dobře statky kupovat. — Dělit? — vyhrklo z Vondráčka. „Inu, je to v novinách.“ Vondráčkovi vsela hrůza naděje. Mareček mu pověděl, v kterých novinách to je. Ty se Vondráčkovi líbily. Ano dělit. Vesme se to šlechtě a kaššir. Říká se tomu socialismus.

Ale mezitím dostal Vondráček vyznání, že Mareček žádá prodej jeho statku. — Kdyby se čtlo v novinách, že se budou dělit statky, které mají židé, ale to tam v těch novinách není. Vondráček zašel k dědečkovi, otec své matky, bylo mu osmdesát ome let. Šel k němu s prosbou, kdyby jako matka otevřela tu trublici. Dědeček

povídal, o to že by nebylo, ale že by jako on hospodář musel by být jiný a dát se matce. — „Dědečku to nejde! Já jsem svobodomyšlný.“ A na to povídal dědeček: „Franeška žádná pomoc, ty musíš dělat jen dobrota. Ne a co Franešek? Rozhodl se konečně pro „dobrota“, pro smír s matkou, věští se k evanjeliu. Začal jindy život Obodit do kostela. — Forteplane Esterka tam nice není, ale je tam šťastný a veselý rodinný život; statek je zachráněn.“

A když jsem tak v minulých dny slyšel, kam to svobodomyšlnost s naší Prahou, s naší národností přivedla, ta svobodomyšlnost, která matkou — církví — pobrdla a židovského liberalismu se drtí i se socialismem si zahrávala — a nyní pomocí židů o ten statek dráhý, o národnost přijíti měla, tu jsem si vzpomněl na onoho dědečka a pravil jsem: Franeška, žádná pomoc, ty musíš dělat jen dobrota.

Ano, nezbude nic jiného, než dělat „dobrota“ — smířiti se s matkou církví, nechat „Národních“ a vrátit se k evanjeliu. Již nyní jen přispěním matky církve, jen přispěním křesťanských sociálů, byl páté kurii zachráněn statek národnosti. Ale tak to dále nemůže jíti. Že se Praha stala přes noc antisemitem, ba že i dr. Grégr na stará kolena se stal antisemitem, to mnoho nepomůže. Dokavád neuznáte, že socialismus je synem naší svobodomyšlnosti, dokavád neuznáte, že se židé zmobilizovali proto, že jste odpadli od církve, dokavád neuznáte, že jen upřímný a srdcečný návrat k evanjeliu může národum oproti židovstvu a socialismu zachovati statky sejdraští, marný a nemoudrý jest váš antisemitismus.

Ovšem platí zde — jako v předešlé povídce: Přišlo to příliš náhle. Zastaralé předsudky proti církvi, vkořeněná do mnohého srdce nebuť ke všemu katolickému nedají se tak lehko překonat. Ale čas vyléčí všecko. Dobrý začátek jest učiněn tím, že v Praze pan Březnovský ruky dáním alibil. že proti náboženství nebude nikdy vystupovat. Kdyby tedy přestalo aspoň to zásadní hanění všeho, co s náboženstvím souvisí, a prozatím ochladly jen vášně.

Přes to vše, že si ukládáme tolik na svém rozumu, nepozornujeme totiž ani mnohdy, že sotročen jest náš vášní. Jak málo kdo u nás zná katolicismus tak, jak jest; jak málo kdo u nás se blběl poučiti o blahém vlivu jeho na národu. Zná se jen jeho karrikatura — posměšný obraz — jenž dostal potupné jméno klerikalismu. A to slovo postaví, aby se roznítla vášně, která nedopustí, aby rozum přece uvažoval, zdali se nemýlí. Celá

ta česká společnost není než soubor potupných slov, ať i nadávek. A tak daleko to došlo, že se katolíkům za své ná- že potupy listem svým odmítají, a žádají, aby též slyšeni byli. Za takových poměrů ovšem není divu, že se nadělalo zákonů nekřesťanských, s nimiž téžili židé. A když by se měly nyní zákony ve prospěch křesťanských obchodníků, řemeslníků a rolníků změnit, jsou nejčilejšími v podporování proti křesťanského proudu židů. A poněvadž by bezbožecký socialismus dělané spousty v každém ohledu v národu způsobil, národu křesťanské secalibil, a řeknu to spříma — ještě více zaslepl, proto se socialisty jsou židé.

Antisemitismus tedy s bezbožeckým, proticírkevním liberalismem jest veliký blud. On by to nejvš přivedl k rozničení vášní proti židům, že bohatnou, k násilnostem, které křesťanství zavrhne.

Ale antisemitismus ovcených katolíků jest obranou křesťanů mravní silou pravdy. o níž dí Spasitel: Pravda vysvobodí vás. — Jen katolická pravda totiž odmítá nejprv nepravou humanitu — lidskost — která je — jako to nyní vidíme — vydáváním slabších na pospas silnějším. Jen katolická pravda odmítá nepravou svobodu, která jest svobodou zlého na př. svobodou podvodů, lichvy atd. — a tu dí i utlačencům dobrého. — Jen kde katolická pravda panuje, šíří se pravá osvěta spojená s pravou moudrostí, která překonává obchodnickou chytrost semitskou a nevydává křesťany v slepé duchovní otroctví a kofení se plemenu přirozenosti svou chytřejšímu. Jen katolická pravda, proniká-li celého člověka jest a to lid křesťanský ozbrojiti pevnou mravností, která chrání pítí lihovin, prostopášnosti, rozmarilosti a požívatosti, těch nejhojnějších pramenů bohatnutí židů. Ale pravý opak toho všeho způsobil liberalismus. Vydav v posměch víru katolickou rozšířil humanitu ukrutnou oproti křesťanům, zavedl svobodu zlého, seslabil křesťanskou moudrost, a rozmnožil požívatost a prostopášnost.

Tak tedy nezbyde nic jiného, než dělat „dobrota“, smířiti se s církví. A smír ten byl by srdce- ným dokonalým a národu prospěšným, kdyby se začalo študovati i náboženství a tak se razila cesta k lepšímu jeho poznání a ocenění.

Dáti Bůh, že přese všecek vztek zkaženého časopisectva až tam dospějeme, pak nastanou doby lepší — pro křesťany. Pak ale i v národním ohledu nebude nebezpečí, poněvadž lid hmotně dobře opatřený tím spíše se udrží v nadšení národním, než lid, kterému se křičí „Vlast, vlast“ — a při tom mu v žaludku kručí. Pak ale přestane

FEUILLETON.

Učme se z minulosti.

Když jsem před lety vyzván byl vynikajícími přáteli pražskými, abych studoval polohu mezi Kolnem a Kutnou Horou a poznal, jak lid v tamních vesnicích jmenuje jednotlivá role, luka, sávrí, potoky a vůbec významnější místa ovládající okolí, milerád jsem tak učinil. Vždyť se jednalo o to, abych po krajíně této, proslavené v nečetných bojích krví našich předků, doprovázel slavného historika českého Gindelyho, profesora na vysokých školách pražských, který chtěl zjištění bojiště z války třicetileté, pro národ náš nejosudnější. Vida širý tento kraj, stafec bolné si posteskli: Když konče dějiny války třicetileté vidím tyto luhy, nemohu se ubrániti slzám. Zde kruté řadila soldateska španělská, švédská, německá i maďarská, prolila zde potoky české krve a bohužel, vinou našich předků, kteří pro malíčkosti se potírali a velikých povinností k vlasti zapomínali, takže pak národ náš vykrvácel.

Gindely byl chudých českých rodičů syn, narodil se v černošských kasárnách na Pohofelci, odkudž skoro stejně je daleko na Bílou horu a na staroměstské náměstí v Praze, tedy na místa, jejich připomínka bolně svírá prsa každého českého vlastimila. Gindely, chladný a neúprosný jinak

historik, jemuž soudní akta, zprávy a zápisy předních mužů z dob války třicetileté ukazovaly neúprosnou pravdu, živé líčil události války třicetileté vysvětloval, jak v krajíně kolínské udála se věc ta neb ona.

Naši mládeži, která moc mluví, ale málo ví, radíme, aby si přečetla spisy Gindelyho, významné články a dokumenty z archivu pro dějiny Rakouska. a — pakli německy neumí — ať si přečte aspoň Řeznickovu „Bílou horu“, která více nebo méně úplně na základě zjištěných fakt události války třicetileté, jich příčiny a neblahé důsledky vypisuje. Pak by snad mnohdy pokrokal a mnohdy radikální noviny tolik o mučenících bělohorských o „jezovitech“ atd. neřezvali.

Dějepis jest učitelem života a může býti vůdcem každému národu a jednotlivci. Ale má-li správné věsti, musí sám býti správný, „pravdivý.“ Historie nesprávná, jest sice také prorokem, ale falešným, jenž své stoupence zavádí na scestí. Špatný strom nemůže dobrého ovoce nésti. Je-li dějepis každého národa poučným, tím více poučný jsou dějiny českého národa.

Z bohatých českých dějin zajisté lze čerpati bohaté zkušenosti. Aby však tyto zkušenosti byly správné a prospěšné, třeba jest, abychom se vzdali povrchnosti na ně nazírání, které spokojí se fakty, jásá při dobách slavných, ale věší hlavu a svírá pěst při dobách úpadku a pokoření — ale nepátrá po příčinách dotčených běhů ať politických, ať národních i jiných. Chceme-li prospěch míti

z našich dějin, musíme se o ně jakož vztít, musíme je pozorovati nejen z konečného výsledku, nýbrž studovati osoby, sledovati proudy, jak se kde stýkaly a jejichž výsledkem byly pak historické události. To se však u nás namnoze zanedbává. Díváme se na naši minulost skly všelijak moderně bronznými a barevnými.

Zvláště to platí o době XVII. století, o českém povstání a jeho následcích. Řekl bych, že se na tuto dobu velká část českého národa dívá okem povídkářů. Máme o této době mnoho pěkných zábavných spisů, které však vedle krásného vypravování mají chybu, že nejsou pravdivy. Neváhám jmenovati ku př. Třebízského. Jeho povídky jsou překrásné, dojemné, ale historicky nesprávné. Věřím, že některé historické jeho osoby byly tak šlechtěné, jak on je líčí, ale ráz oné doby v jeho spisech líčený jest nepravdivý. V té době nebylo v dotčených kruzích ideálů, leda snad v některém zemanském dvorci, kde neměli tušení, co se v Praze děje a brali leklé fráze předáků za bernou minci.

Tomuto názoru na české povstání prospívají též některé události, jež zdánlivě s českým povstáním souvisí.

Po českém povstání ku příkladu stala se Vídeň městem sídelním a český král byl v Praze jenom hostem. Dokud byly Hradčany sídlem královským, byly důkazem nejen suverenity království, ale i jakési přednosti naší koruny před ostatními zeměmi rodu Habeburského. Přesídlením

těs vlastenci s „křesťanem“. Neboť čím více kdo křesťanem a vnitřně svém, tím méně jest sobeckým, tím více obětavým, pro vyšší věci nadšeným. Čím více kdo ve vnitřní své pronikání zásadami křesťanskými, tím více se stýdí omlouvat podporování židovského liberalismu — obchodem.

Kdy by nám tedy bylo porozuměno, kdy by se asp. počalo vážně přemýšlet o nutném smíru s církví matkou křesťanské vzdělanosti, jest jediná je s to překonat úklady nepřátel všech národů našeho.

České vítězství v Č. Budějovicích.

Boj třísetletý slavně vybojován, rozhodující vítězství vyhráno. Budějovice mají prvního svého českého poslance. Samy německé časopisy před volbami hlásaly: „Bude-li zvolen český kandidát v Budějovicích, znamená to jen ztrátu pouhého mandátu, ale nepoměrně více. Toť chmurná a děsivá předsvěst pro Němce k volbám obecním. To byl by úhoz, pod jehož dřívou silou rospadla by se celá naše zdejší germánská tvrz. Vyhraje-li Schwarzenberg, vyhráší Čechi na celé čáře! Budějovice pak patří vyhradeš jím!“

„Budívoje“, založený za biskupování nezapomenutelného vlastence Jana Valeriána Jiráska od obětavých českých kněží a od nich také až do polovice let osmdesátých téměř výhradně řízený, vykonal kus vlastenecké práce. Zemský poslanec dr. Aug. Zátka, předseda družstva „Budívoje“, který po léta již národní naše zápas v Č. Budějovicích řídí, ačkoli byl pro tichou, vytrvalou práci svou od časopisů svobodomyšlných i realističtějších často napadán, protože prý je neoblíbený (a to tvrdí též p. dr. Engel v Hlasech od Blánky) a k vedení národních prací neschopný! Máše dnes klidně Hoi, že nedobytná bašta německá padla, že Budějovice vráceny našemu národu. Pak-li jsou pravdiva slova Grégrova, že v politice rozhodují jedině výsledky — pak skvělý výsledek budějovických voleb dává za pravdu dr. A. Zátkovi. Ne planý křik, radikální slova a sliby, ale nehluchá, vytrvalá, rozumná práce přináší prospěšné výsledky národu. To by si měli politikové čeští bez rozdílu stran konečně zapamatovat.

Dobytím Budějovic odvalili Čechové zase jednu z velikých překážek, kupících se v cestu uskutečnění českého státního práva. Až dosud ovládali Němci celé obecní zastupitelstvo, neboť při posledních volbách před sedmi lety zvítězili pomocí brozeb, úplatků a falšování voličských seznamů ve všech třech sborech. Aby majorisování dvouřadové české většiny německou menšinou nebylo na radnici tak křiklavé, přijali do své kandidátní listiny nejmírnější Čechy: svědčeloho městského děkana Marka a hoteliera Čertíka, dále odstoupivšího továrníka Chotě a konečně staříčského dr. Antonína rytíře z Jungmannů a císa. rada Effmerta.

Mezi 36ti obecními zástupci nemohli staří dva čeští členové ovšem mnoho ve prospěch české většiny obyvательства vyříditi. Následkem vítězství při volbách do říšské rady mají Čechové vítězství v III. volebním sboru úplně zabezpečeno. II. volební sbor mají zabezpečeny staronadělé zámožné třídy německé. Avšak I. sbor kolísá. Zde rozhodovali již teď voličové židovští a vyšší státní úředníci (VIII., VII. a VI. třídy hodnostní), kteří pocházejí po většině z krajů českých. Jest pouze otázkou času, kdy Čechům spadne též první volební sbor do klína a sním vládá na radnici, v městské spo-

dvora (stalo se již za Matyáše) nestratila sice koruna něčeho na své suverainitě, ale zmizel lesk královské Prahy a ona stala se městem provinciálním. Okolnost, že Čechy byly pak spravovány z Vídně, připadá mnohemu pozorovateli jakousi ztrátou na samostatnost a začátkem nynějších poměrů. Tím však nabývá povstání zdánlivého lesku boje za samostatnost, který však mu docela nepatří. Stavové bojovali za něco zcela jiného.

Po českém povstání klesla literární produkce česká a s toho co zbylo, bylo mnoho vydáno v cizině. I tento zjev bývá spojován s povstáním a pokládán za jeho následek. Zapomíná se, že i před povstáním bylo znáti ochablost a že v dobách válečných vůbec se musím nedaří. S tímto úpadkem spojuje se též často vzrůst němčiny a prý začátek uzavřeného území. Ani to není správné, jak později ukáží.

Tím a podobnými povročně pozorovanými věcmi dělá se kol povstání jakýsi nimbuz, krásný sice, ale falešný. Choeme-li rozuměti povstání a všemu co s ním souvisí, musíme znáti dobře nejen hlavní osoby v Čechách, ale i tehdejší poměry evropské. Vždyť koruna česká, třeba již tehdy neměla té váhy v Evropě, jako dříve, byla přece vždy státem velice důležitým a pro rod Habsburský v rakouské linii byla životní otázkou. To věděli také všichni nepřítelé Habsburků a podle toho zařídili tehdy své plány. Palčivá otázka náboženská dobře se jim hodila.

Tehdejší doba mnoho podobá se evropské

Hitlaš a v městanském pivováře. Vlastní prospěch bude raditi voličům prvního volebního sboru, aby nepomáhali na radnici královského města Otakara zániklování dle obrovského většiny budějovického obyvatelstva. Dobytím metropole českého již strati hlavní oporu poměrně města Nové Hradce, Kaplice, Č. Krumlov, Prachovice a Vimperk, kde jsou české menšiny tak značné, že v některých živnostenských společenstvech Čechové opanovali většinu.

Vrátit Budějovice českému národu, toť životní úkol dra A. Zátka dle vlastního jeho domnění. Každý Čech a jiné duše si přeje, aby se toho dne kyšného dr. Zátka za jánotu celého národa co nejdříve dožil.

Němci horečně se namáhali, aby jejich kandidát Wunderlich prošel. Hlasovací listky dali docela proti právu a spravedlnosti potisknouti jménem Wunderlichovým a teprve pak je mezi voliče obecní střízenci roznesli. Než čeští voličové přepsalí jméno německého kandidáta jménem svého kandidáta.

České plakáty, fabrikované od židovských advokátů dr. Israela Kohna a dr. Weila rovněž sikhlo neoklamaly. Někdo spáchal také podatelný vtip tímto plakáty: „Křesťané! Navelte jich než Božidara Wunderlicha, jenž vynikl tím, že vyrábí dobré myšlo — kus za 4 kr. Při větších objednávkách několik kousků nádvakem. Jméno antisemité dr. Kohna a dr. Weila. — Tímto židovským myšlem s křesťanskou politurou nedal se žádný Čech namydliť a vítělní volili českého kandidáta dra Bedřicha prince ze Schwarzenbergů. Volili též nemocní. Dojemný byl výjev, když před radnici přijel kočár s českým voličem, který pro churavost nemohl sestoupiti z kočáru. Byl to Fr. Havlíček, tehás továrníka p. Vlastimila Zátka, bratr našeho nezapomenutelného K. Havlíčka Borevského. Poněvadí pro chorobu nemohl vejít do volební síně, sešla komise před radnici a převzala ta od Frant. Havlíčka, správce Březského mlýna, hlasovací listek. Lid se nakupil hned kol kočáru. A ta pan Motl, pokladník záložny, ujal se slova, a provolal po krátké řeči jak památce Karla Havlíčka tak i jeho statečnému bratru „Na zdar a Sláva“, což bylo shromážděným nadšeně opakováno. Němci marně české voliče chikanovali. Tak u první volební komisi odevzdal hlasovací listek ep. Benedikt Delejšek. Renegát dr. Karel Havelka z Hofmanova Městce pravil: Vy nemůžete volit, vy ne nejmenujete Benedikt, ale Josef. Český člen komise dr. Fr. Dlouhý marně dokazoval, že to pouze jméno šabohá a to že přece platí.

Volební komise většinou německá prohlásila hlasovací listek za neplatný, ačkoli byla identita osoby zjištěna. Rozhodné vystoupení místodržitelského rady pomohlo febelniku k vykonání jeho občanského práva. Za to mnozí němečtí voliči pře protesty české menšiny ve volební komisi volili dvakrát. Úspěchy tyto však německoliberalní straně nepomohly, marně tato troufale hlásala, že má většinu zajištěnou. Čeští mužové stáli jako skály, až do posledního muže odvolili. K večeru stálo tisíc lidí na prostranném náměstí vyžívajíc s horečným napjetím výsledek volby. Pojednání ozval se hlas: Schwarzenberg zvolen! Nebylo tomu ještě docela tak, neboť byl to pouze výsledek sčítání hlasů 4 první volební komisi. Když za nedlouho ohlášeno lidu: Schwarzenberg zvolen většinou 237 hlasů, lidé radostí plakali, navzájem se objímali a zanotovali pak „Kde domov můj a Hej Slované!“ Lid se pak hrnul k domu dr. Zátka na náměstí a k Besedě, kde provolal sláva českému vítěznému kandidátu a statečnému vůdci budějovických Čechů dr. A. Zátkovi. V Besedě, kde bylo přes 3000 českého lidu, dr. Zátka zvi-

situaci za druhého císařství. Jako pomáhal Napoleon otázce národnosti kde mohl, ať tím ovšem sledoval pouze politické cíle, tak tehdy kabinet francouzský a jeho spojenci užívali náboženství, aby zakryli pravé cíle a učinili svou věc populárnější. Osten obou otázek stejné byl namířen proti říši habsburské. I spojenci byli stejní. Král Jindřich, vévoda savojský a většina knížat severoněmeckých proti Habsburkům. Gindely ve spise: „Rudolf II. und seine Zeit“ I. 22 píše: „Dějiny od 1600—1648 nejsou vlastně ničím jiným, než dějinami nepřetržitého diplomatického i válečného tažení proti Habsburkům, kterého se pod vůdcovstvím Francie postupně většina států evropských účastnila.“ Vévoda savojský zajiště měl ruce ve všech přípravách protihabsburských, vždyť toho vyžadovala tradice jeho rodu. V Německu byl oficiálně hlavou strany podobné rod Falcký, ať již dávno si dělal naději na korunu českou. O starších dokladech pomlčím, když se Bedřich ucházel o anglickou princeznu Alžbětu a dvůr anglický se jaksi rozpákoval dáti královskou princeznu jen kurfirstovi, řekl „hrabě Schomberg, hlava Bedřichovy družiny, kurfirst že je více než král dánský a bude v říši ještě větší pánem t. j. králem českým.“ (Onno Klopp, „Der 30jährige Krieg“ I. 145.) Byl-li falckrabí hlavou úřední, byl Anhalt jakousi duší této strany. Anhalt byl hlava bystrá, ve vyhledávání plánů neúnávný a horečně činný. „Cílem pak jeho snah, který po celý život sledoval, bylo zničení Habs-

burka na ramena za nadšených ovací. Brzy na to docházely pozdravné telegramy z Prahy, z Plzně, z Tábora, z Královéhradce atd. Z našeho města odešel první pozdravný telegram o 9. hod. večerní. Ve čtvrtek oslavili budějovíci Čechové své vítězství velikolepou národní slavností.

Nestrannost

Loni přinesly „Rozhledy“ velice pernou kapitolu z českého literárního života. „V našem veřejném životě“, praví se tam, „vidíme naprosto jak největší oblíbené tělo se ne čin, ne vášně práce, ale gladiatorský výpad, gladiatorská ubití a zblácení kde koho; ne proto že ten, o nějž běží, zasluhoval být ubit, a ubit, ale protože prote, že se to divákům líbí a že občanstvo žije.“

Nemáme ovšem škol, v nichž by se vychovávali gladiatoři, ale ten náš život veřejný, vzájemnou nedůvěrou otrávený, jest úrodným půdou, z něhož rostou gladiatoři sami. A rostou již na tucty; ať se se sportu se vrhají na své nálechné těleso, ať se za výdělkem. Zbraní jsou pomluva a péro. A věta, sbranné břitky. Klep není lepší rozstředného býka a péro často hlouběji sáhne než meč. Zápas politický, činnost literární a umělecká, vůbec každé veřejné vystoupení, vše to přivleče se mocí na jevišti a před davem po dráždivých politických lákacích aranžuje se gladiatorský assaut. Jen bodat a jen obořovat! Jen místo hledat, kde se kdo aranžoval a jen dobře mluvit. Čím větší bolest způsobíš, tím větší slávu ohvát. Sam zasáhnutí v politickou práci? K čemu? Lacinější sláva slávy, když vymyslíš několik senačních pikantérií. Kdo se jen mihne a veřejnosti, jest tvým objektem. Svlékni ho do podvlekaček, jako se p. Sejfert svléká ve „Fernandově svatební smlouvě“ a lupou hledej, nenajde-li blesku. Najdeš-li, pak hurá! Úspěch tě nemine.

Jest celá řada šarlatánů, které ale jiného nedělají, nežli že hledají blesky na kněžděm, kde jim přijde do cesty, které nemají jiný účel, nežli pikantériemi a šarlatánky dráždit nervy svého čtenářstva, které jen ucelové o to dbají, aby našly milosti. Ofici svého kavárenského publika a šijí jenom a pravidelných gladiatorských řečí. „Čas“ kdysi a velkou oprávněností vystoupil proti venkovské revolventní šarlatánii. Zatím vyvinulo se v Praze revolverství ještě nebezpečnější, poněvadí rafinovanější, před ním nikdo už není chráněn. Zde už dávno neběží o volnou, oprávněnou kritiku (kde by proti té chtěl něco namítati?), ale o zsmýslně trhaní a rozstřívání všeho jen ku účelům okamžitého úspěchu. To není starost a péče diktevaná sájmem o veřejný život, o politiku, literaturu, poněvadí takový sájem jest podmíněna alespoň trochu lásky, ale zde není nic jiného než žlud.

U Římanů byl gladiator alespoň v opovržení. U nás dnes jest váženým. Hraje úlohu reformátora. Máme reformátory pomalu více, než těch, kteří mají být reformováni. Pracuj ta neb ends. Jen kopnutí se ti dostane, a jen úklebku. Tot přece lépe, když sám se sklebiš a sám kopáš. A tak pro masopustní mamraj, kavárenského diváctva pomalu snechuce kde kdo a stráven celý český vzduch. Říká se tomu analyza a je to gladiatorský. Je to divadlo před křvelačnou, skandálu chytivou masou, předváděno zápasníky ať najatými, ať z ochoty. Od politiky a veřejné působnosti už od let každého slušnějšího člověka odvracoval

burakého domu a pokud k tomu nutno bylo, i katolického náboženství.“ (Gindely I. c. I. 126.)

Rozhodná rána měla padnouti v Čechách. Kdyby se podařilo dostat českou korunu na hlavu protestantského Němce, pak bylo by jasno, že jest věta po panství Habsburském a ostatních zemích a protestantský a s ním germanisace byly by se zastavily až na jižním svahu Alp. Proto se hlavní pozornost mezinárodní organizace obracela hlavně k Čechám a nejčilejší a nejvytrvalejší hlava její, Anhalt snažil se ode dávna, aby si v Čechách získal stoupence. Jeho snaha nestátna bez výsledku. Obratným jeho řečem podařilo se získati prvního velmože v Čechách Voka z Rožmberka (na němž vyvířil velikou sumu 70.000 zl.), pány z Budova, z Roupova, z Thurnu a j., již rozepři mezi bratry Matyášem a Rudolfem chtěl užití k tomu, aby vtrhna do Čech s vojskem, učinil se pásem situace. Když se to nezdařilo, chtěl užití bojů o majestát, aby přijda do Čech, byl přijat od stavů za rádce a hlavu odporu a aby svou hlavu ozdobil korunou svatováclavskou. Trápení omeškání skazilo jeho plán. „Gindely Rudolf II. 7.“ Ale Anhalt nebyl mužem, jenž by se dal nedarem odstranit. Pracoval se svými pomocníky dále.

(Pokračování.)

hrubý stranický zápas dvou vědeckých táborů. Dnes neháší se bláto jen z tábora do tábora, ale veselo po každém, kde je na dostřel. — Jest na čase povědět to už jednou nahlas. Trochu více lásky k věci, a z té pak samo se vyvine více osobní shovívavosti. Vždyť takhle se sníme navzájem.

Kritik přece nemusí konkurovat s tezičkem. Trochu více lásky a trochu více vzájemné důvěry. Nebledně pořád na sebe všichni shrze prsty, ale pohledme si přímo do očí, přátelé, odpůrci protivníku. Nepovažujeme za Bůh vi, jak záslužný čin, když ve svých časopisech roztáhneme na půl ročníku politických polemik. Za ty své minulé věchny hříchy se bijeme kajicně v prsa a děláme rádi potátek volající: nostra culpa. —

Pan dr. Trebický mohl tu mluvit urditi, ale lupas in fabula osval se i tak. A kde? V „Čase“ a „Naší Dobře“. Těch mašů, které „Čas“ za několik let utvářel, je věru značná řada; některých snad nebylo pro veřejný život škoda, ale kratochvilnost, kterou „Čas“ protivníka obyčejně udolal, je zavržení hodna. Mnohé však připravil „Čas“ o vášně a odměny, jakou zasluhovali za mnohé služby dříve národu prokázané. Nejhorší však jest, že mnohé odstránil svou krutou kritikou od veřejné práce, odňal chut k veřejné činnosti a snad k činnosti vůbec. Takovou obětí mohl by se snadno stát i Winter i Flajšhans zajisté ke škodě české literatury; zvláště Winter za svou dlouholetou účtyhodnou práci neměl tak příkrými, jizlivými slovy byti odbyt. Od „Času“ se před lety čekalo něco jiného; byl v něm vítán list neodvratný, neohrožený, avšak spravedlivý. Dnes je „Čas“ listem nejvíce stranickým, obávám se však pro vášně a věcnou cenu, nybrž pro svou jizlivost „Čas“ a jiný list se čte ne pro vzdělání, nybrž pro pikantnost, které docílí především osobními spory a „překvapujícími“ zprávami, jež se týkají osob známých a veřejně činných. K náboženství katolickému choval se „Čas“ nespravedlivě a mnohým způsobem jeho vášně podřel. O tom však při jiné příležitosti promluvíme.

Kdyby nebyl „Čas“ listem na nejvyšší stranickém, listem, jenž za zámysly a choutky jistě osoby se rve s každým na potkání, měl by pan Dr. Winter jeho kritiky nadosmrti dost; avšak historikům v „Čase“ hoří vždy jen ardece, historické jejich vědění nevybuzuje nikde prášedného respektu. Winter svému vlasteneckému srdci věru časem až mnoho ulevuje, že to bolestně uráží, na př. v lonácké „Zl. Prase“ ve článku o panu Otoi Šobělavském. Jáme p. Wintroví však radou, nechali si vědeckou reputaci zachovati, aby se hleděl seznámiti s filosofi českých dějin, jak ji přednášejí realisté, zvláště aby si dobře přečetl článek o filosofii českých dějin, který v lonáckém „Čase“, uložil kterýsi Masarykovec. Kdyby si přece nedůvěřoval, ať předloží po každé svou práci pánům v „Čase“, ti pak už do ní vloží ducha i srdce. Pan prof. Winter má vědět, že katolíci od jakživa nestáli za nic; snad se pamatuje, jak jej matka učila lháti, krásti atd., snad ještě nezapomněl, k jakým neřestem naváděl ho ve škole, jaké obavnosti byly mu větěpovány s kazatelnou. Každý katolík je pokrytec, darebák, toho přeavědění má být každý historik, pak bude vypadat dějepis docela jinak, pak to bude radost číst „Čas“ sice o naše slova nestojí, ale přece jej apostrofujeme: Márně se namáháte, pánové, abyste déle udrželi protestantské a německé brejle na očích české veřejnosti; nedají se déle držeti; česká poctivá práce je strhuje a ona chce vidět svou minulost neosfaldovanou, třeba by musil nad tím obrazem se zarmoutiti, bude aspoň znáti pravdu. Takové brejle nastrkovali nám protestantští Němci k větší cti a chvále svých reformatůrů, takové brejle nám fabrikovali Bilek, Svátek, Schulz a podobní, dnes jich mítí nechceme.

Dr. Winter musí usnati, že mu katolický historik odpovéděl věcně a slušně, „Čas“ však z něho udělal liberálně-klerikální nestvůru. Dnes je hanba být liberálem, děsné jest být klerikálem, a Winter je — liberální klerikál. Brrr. Lidé, spáste duši!

Je nám p. Wintre náramně líto, ale nemůžeme mu pomoci. „Čas“ to řekl, „Čas“ locutus est a není odvolání. Jenom tu malou útěchu bychom pro něj měli, že není sám. Klerikalism je totiž „Časovo peklo“; tam hází všechny odpůrce, když si s nimi už neví rady. Nedávno tam hodili i Dra Fleischhausa. „Čas“ prý „nyní pocho-puje, proč p. dr. Flajšhans posunoval se ke klerikálnímu táboru a chtěl mu sloužit nejen R Kým, nybrž i Dobrovským a Janem Nepomuckým. Dr. Flajšhans je velice chytrý. Jenže ještě se mnoho musí učit od pana Seykory“. Chudás dr. Flajšhans, chodí už také na posledních nohou. Ten to dopracoval. S klerikalismem dělal „Čas“ už dávno dobré obchody. V jakémkoli sporu, osobním nebo „vědeckém“ (slovo „věda“ musí se psát, jeli řeč o „Čase“, o uvozovkách), v každém téměř sporu byl poslední argument „Časův“ — klerikalismus. Přišlo se protivníkovi vždy odium klerikalismu na záda a byl chudás hotov, ou klerikála přece ani pes kůrky nevezme, ten je stracen, je postrachem všeho lidu. Proto je nám i dra. Flajšhans opravdu líto, ač se pamatujeme, že do nedávna i klerikálové byli by na něj psali hlavu strčili. Teď je náš, ale co s ním?, pro vědu je na vždy ztra-

cen, je klerikál. Rádi věříme, že je prof. Flajšhans realistou osobka velmi nemilá; má jak jed ostré pero a pak ve svém oboru dosti ví, a to je ovšem nebezpečné. Ta škandální historka (pro „Čas“ vždy výborná a vítaná zbraň) s Českou Akademií se jako nepodařila a proto zbývala poslední cesta: dali „odvrat“ Flajšhans velikost svého neštěstí a neví dobře, co slovo „klerikál“ znamená. Teď máte, dra. Flajšhans, již dost; snad byste neměl ještě tolik drzosti hlásit se k životu; jste zabít, zakopán, zničen.

Politický přehled.

Moravští velkostatkáři uzavřeli smír a dohodli se o volbě 4 liberálů (hr. Quido Dubek, baron dr. Klein, baron Kúbeck, rytíř Terach), 3 členů strany střední (hr. Mořic Vetter z Liše, hr. Zik. Berchtold, Aristid Šl. Baltazzi) a 2 členů strany konservativní (hr. Ott Serenyi a hr. Vintř Stalberg).

V německém říšském sněmu jsou tyto strany: německá konservativní (58 poslanců), německá říšská strana (25), německá sociální reformní strana (13), katolický střed (100), Poláci (119), národní liberálové (50), svobodomyšlné sdružení (14), německá svobodomyšlná lidová strana (26), německá lidová strana (jihoněmecká 12), sociální demokraté (48 poslanců). Ton rozhdující udává v říšském sněmu katolický střed. Jedině tento dovede svým programem čeliti socialismu a stranám radikálním.

100leté narozeniny císaře Viléma, zakladatele říše německé a odhalení jeho pomníku v Berlíně stalo se v neděli slavné za přítomnosti císaře a jeho rodiny, krále saského a vřtemberského, prince vladáře bavorského a brunšvického, velkovévody hessenského a badenského a ostatních knížat. Císař Vilém (II.) kladl důraz na jednotu říše a německých knížat. — Den před tím zamítl říšský sněm novostavby dvou křižáků a další lháti platební na stavbu některých lodí 204 proti 143 hlasům.

Další výsledky voleb do říšské rady. Ve Vídni zvoleni ve vnitřním městě 4 liberálové a pomoci mladochů byl zvolen též v Leopoldově liberál Kareis, šid z Čech. V ostatních volebních okresech zvoleni antisemité. Na Moravě jáme ziskali město Olomouc-Prostějov a v Českých Budějovicích zvíťazil princ Bedřich Schwarzenberg většinou 237 hlasů. Za obodbní komoru zvolen tam byl mladochů Josef Brdlík za poslance. Za to budou mladochů voliti císa. radu Effmerta prezidentem. Části Slezanů utrpěli na Opavsku porážku nezvolením svého přítele barona Rolsberga. Slovinci ztratili jeden mandát v Gorici a jiný v Istrii. — Přístí většina na říšské radě bude se skládati z konservativních Poláků, Rusů, Jihoslovánů, Rumunů, Italů, konserv. Němců, kons. české a moravské šlechty, 2 českých katolíků, z Mladochů a z levého středu (z liberálních velkostatkářů moravských a slezských a též z rakouských liberálů a z poslanců obchodních komor, celkem asi ze 234 poslanců.) Antisemité půjdou někdy s vládou, jindy si ponechají volnou ruku; socialisti, Schönererovci, němečtí lidovci, česko-němečtí a italští liberálové z ohledu na své voliče budou asi dělati opozici. K těmto se připojí časem též slovanští radikálové. — Vy-dání jazykového nařízení pro Čechy a Moravu se opozdilo následkem vyjednávání hraběte Badeniho s Němci. — Říšská rada se sejde v sobotu dne 27. října. Tránní řeč, kterou císař dne 29. zahájí zasedání obou sněmoven objasní nám blíže důsledky vykonaných voleb a přístí vládní politika. — Dr. Rieger dr. Horák povoláni do panácké sněmovny.

Blokádou ostrova Kréty zahájilo již loďstvo velmocí. Snad nyní Řekové a Turci povolí.

Nevolit! platí posud pro italské katolíky následkem příkazu papeže. Zákaz tento působí dosud zhoubně při volbách řízených a radikální a konservativní vládou. Protože katolíci voličové voleb se zdržují, tedy dostává se do italského parlamentu pořád větší chátara, která se dá buď od vlády sinekurami podplatit, anebo dělá obstrukci, takže italský stát nemůže se dostat do pravých kolejí.

Italské volby skončily vítězstvím vlády. Vládních poslanců čítaje v to též skupiny Zanardelliho a Giolittiho jest 320, konstituční opozice čítá 75 poslanců, socialisté 18, radikálové 17; užších voleb je třeba 63. Strana Crispiho utrpěla těžkou porážku.

Rozpočet města Hradce Králové.

V robotu po 3. hodině odpolední konalo obecní zastupitelstvo řádnou schůzi za předsednictví starosty pana dra Ulricha. Jednalo se o obecním rozpočtu na r. 1897. Na návrh p. Sluky člena obecního výboru četly se jen úhrnné summy příjmů a vydání.

A. Příjmy řádné.

1. Nájemné z obecních budov a krámku čísl 5.874 sl. Panu Dvořáčkovi sdá se býti 36 sl. nájemného z krámku a bývalé slezské brány male. Panj starosta dr. Ulrich a ředitel Vá v ra připomínají, že krámeček ten se sbourá a že tudíž nelze nájemné zvýšiti. Na to I. kapitola rozpočtu schválena a rovněž kapitola II. (čísle z posmků 3.350 sl. a výnos z luk 6000 sl., dohromady hospodářství polní 9.360 sl. Kap. III. hospodářství lesní vykazuje 46.778 sl. 10 kr. příjmů, mezi tím odst. 9. náitek z honitby novohradecké 150 sl. Pan ředitel Vá v ra připomíná, že je to výtěžek z honitby a navrhuje, aby město honitbu nepronajímalo, ale aby ji ponechalo v obecní režii a výkon honitby aby se ponechal panu nadlesnímu. Poštovní správce p. Ryšánek souhlasí, ale činí ještě návrh, aby se do vydajů daly výlohy za krmení, které již teď na 100 sl. obnášejí. Tím by klesl výnos jen na 50 sl. Po náhledu řednickové by bylo lépe ponechat honitbu panu nadlesnímu v nájmu. Pan Dvořáček mluví o svých obětech a příkořích, jež utrpěl, když měl lesní referát. Pan stavitel Wein-hengst pravil, že v loni nebyl vlastně žádný výnos honitby an zvěř je vyčtlena a také letoš není žádný zvěře, neboť sotva lze spatřit nějakého zajíce. Jest pro položku 9, jak jest, ale žádá, aby při vydajích počítalo se 100 sl. na krmení. Pan rada Waldek navrhuje aby se ponechala honitba panu nadlesnímu, by se bývalé mrzutosti neopakovaly. Pan prof. Svoboda praví, že rozpočtový výbor vyslovil se pro vedení honitby ve vlastní režii a aby se do příjmů dal výnos 150 sl. Uvádí § 97. zákona bonebního, že má být honitba veřejnou dražbou pronajata. Pan Waldek praví, že zákon honební zná a že ví, že obec může z volné ruky ponechat honitbu panu nadlesnímu. Na to kapitola III. schválena v navrženém znění.

Pak schváleny bez rokování tyto kapitoly rozpočtu:

IV. Zásoby materiálu	10.221 sl. 56 kr.
V. Komunikace	1.000 „ —
VI. Obecní důchodky	4.221 „ —
VII. Měst. divadlo Klicperovo	1.380 „ —
VIII. Vodovod Hění	7.030 „ —
IX. Čištění města	440 „ —
X. Obecní policie	25 „ —
XI. Ubytování c. a k. vojska	2.248 „ —
XII. Úroky z kapitálů	700 „ —
XIII. Platy a dávky obecní	15.325 „ —
XIV. Rozličné příjmy řádné	9.953 „ —
XV. Náhrada správních výloh	6.000 „ —
XVI. Koupadlo	30 „ —

B. Příjmy mimořádné.

I. Půjčka na stavbu obec. a měst. škol. 200.000 zl.
II. Půjčka na stavbu jatek 30.000 „
III. Úroky z půjček 3.000 „
IV. Půjčka na nový parní kotel 4.000 „
V. Půjčka na zřízení rybníků 2.000 „
Pan ředitel Vá v ra navrhuje aby se 50.000 zl. dalo do rozpočtu na stavbu učitelského ústavu, který se bude musit snad ještě letos stavět, protože posavadní budova pedagogia nedostačuje.

Stanosta p. dr. Ulrich sdělil, že sl. erár nabídl obci z nové budovy pedagogia roční nájem 2.000 zl. Suma tato naprosto nedostačuje, a proto žádala obec sl. erár, aby platil obci za pronájem nové budovy učitelského ústavu ročně 3.000 zl., dále aby erár obstaral čištění a udržování budovy na vlastní svůj náklad. Snaha správy města v tomto směru potkala se s úspěchem. Stát svolil platit městu ročně nájemného 3.000 zl. a vyjímaje první rok obstará také vlastním nákladem udržování budovy. Protože k stavbě dojde asi ještě letos, třeba vložit 50.000 zl. do rozpočtu na rok 1897. Podrobný program stavební a volba stavebního místa předloží se k prozkoumání a schválení sl. obecnímu zastupitelství později, až bude jednání s c. k. vřucovací správou skončeno.

Ředitel učitelského ústavu, p. Lešetický, nechce mluvit pro domo sua, neboť v novém ústavu bydliti nebude, nebude mítí z nové budovy také žádný prospěch, ale má jen prospěch města na zřeteli, v němž již 27 let bydlí. Praví dále, že obci hradecké podařilo se obhledně nové stavby pedagogia docílití od státu výhody jako žádné jiné město v Čechách. Jičín dostává na př. od státu ročně jen 2.000 zl. nájemného z učitelského ústavu. Místnosti jsou v Jičíně těsné, nedostačují a není žádné možnosti je rozšířiti. Místnosti stačí sotva na umístění zákonnitého počtu (40) žáků ve třídě. Pan ředitel proto žádá, aby se naskrbhlo ani na místě stavebním, ani na prostore celkové. Zkapitalisuje-li se nájemné 3.000 zl., tedy z provedení novostavby nevzejde obci vlastně žádná výloha a naopak bude mítí obec z novostavby mnohý prospěch. Učitelské ústavy mohou na dobu nedostatku učitelských sil přjati až 60 žáků, v době normální až 50 žáků, pak-li místo postačuje. Obec získá, bude-li v městě ročně 40 a více chovanců.

Prospěch tento dovedou posoudit nejlépe živnostníci. Dále třeba uvážiti, že žákovstvo na učitelských ústavech ve čtyřech ročních přetřeno jest vědeckým materiálem a že proto panuje v příslušných kruzích úmysl, rozšířiti pedagogium na pět tříd. Mimo to třeba uvážiti, že v obci nebudou stačiti místnosti

pro školy obecne. Bude tedy pro obec výhodno, pak-li se při učitelském ústavu zřídí škola cvičná, která město nebude nic stát. Při učitelském ústavu je též záhodno zříditi zahrádku a kůstební pole, kde by se pěstovaly rostliny (botanická a květná zahrádka), ovocné stromky, kde by se nalézal včelín, kůstebné pole atd. Jest nejlépe, aby včelín, pole a zahrady cvičné nalézaly se při školní budově, neboť tak budou nejlépe před cizími škodami chráněny. Pan ředitel Lešetický je proto, aby se věc neodkládala. Letos se přihlásilo k přijetí do učitelského ústavu 87 schopných žadatelů, avšak pro nedostatek místa jich mohlo býti pouze 29 přijato. Pro nábo, profesoři, kandidáti učitelské i jejich rodiče byvají trapné, když schopní žáci nemohou býti přijati. Měli by jse slyšeti ten pláč a nářek rodičů, co mají s dítky počítí, když je není možno do ústavu přijati. Obec ať také uváží, že žádný ústav neprospívá obci tak, jako ústav učitelský. Neboť na gymnasium, realku a jiné ústavy musí obec připlácet, jen od pedagogie má čistý nátek. Z novostavby dostane se obci nájemného 3000 zl. ročně, a konečně jí připadne tento dům, který pomě 1.500 zl.

Pan správce Ryšánek myslí, že napřed se má schválit plány a stavební místo a teprve potom že bude možno schválit rozpočet.

Pan ředitel Vávra připomíná, že se nejedná o to, přijde-li letos k stavbě, ale že třeba z důvodu opatrnosti 50.000 zl. do rozpočtu vložit, kdyby ještě letos k stavbě došlo. Je to jen opatření peněz pro případ, že se bude stavět a trvá na tom, aby do mimořádných příjmů a vydání vložená byla položka 50.000 zl. na stavbu učitelského ústavu.

Starosta p. dr. Ulrich: My jsme se již usnauili opatřit stavbu, zahrádku a cvičné pole. Jedná se pouze o zásadní usnesení ohledně stavby. Po přímělu p. ředitele Lešetického byly mimořádné příjmy v úhrnů samé 409.575 zl. 66 kr. schváleny.

A. Vydání řádné.

I. Dodace pana purkmistra přijata v obnosu 2.000 zl. hlasy devatenácti. Jeden pán chtěl stanovit aluzné 1.200 zl., pět na 1.000 zl. a p. Dvořáček byl proti každému platu. Po čas nepřítomnosti pana starosty předsedal schůzi jeho náměstek.

Pan Dvořáček vytýkal, že p. purkmistr není vždy od 11—12 hodin v kanceláři, jak je na tabulce úředovny udáno. Chce, aby tam p. purkmistr nebo jeho náměstek vždy byl přítomen.

Pan Waldek náměstek purkmistra pravil, že je v úředovně bestoho vždy p. purkmistr, nebo on sám, nebo aspoň někdo z výboru. Na pana purkmistrovi nesmí se žádat, aby byl vždy v úředovně. Má na starosti také jiné zastávat obec. (Hlučný souhlas).

Pan Dvořáček vytýkal dále, že jednací pořádek se nezachovává, že dotaz na volné návrhy býval na prvním místě.

Pak jednání o slušném a přebytném úředníkovi. Platy úředníků konceptních obnášejí: Plat p. sekretáře 1.200 zl., přebytné 240 zl.; plat p. koncipisty 1000 zl. a přebytné 200 zl.; plat p. důchodního 1.200 zl. + 240 zl.; pana kontrolora 900 zl. + 180 zl., plat účetního adjunkta 600 zl., přebytné 120 zl. — Panu Hamplovi byla prodloužena lhůta ku složení zkoušky z komptability. Plat vrchního inženýra 1600 zl., přebytné 200 zl., plat inženýra 1000 zl., přebytné 200 zl. (místo není dosud obsazeno), plat stavitele 900 zl., přebytné 180 zl.

Pan ředitel Vávra připomíná že místo inženýra jest dosud uprázdněno, avšak pan Ant. Lochmann, absolvent vyšší průmyslové školy, který jest zaměstnán v technické kanceláři od r. 1892, jest velmi dobrá síla. Pán tento měl dosud 600 zl. a nyní žádá za místo asistenta s platem 720 zl. a definitivní ustanovení. Pan Vávra následkem toho navrhuje, aby se zřídilo místo čtvrtého asistenta a aby se toto bez vypsání konkursu zadalo panu Lochmannovi. Nač teprve hledati dobrou sílu, když ji už máme.

Pan rada Weinhengst pravil, že posuvadní plat pana Lochmanna není v řádném poměru k jeho práci. Tak výtečného úředníka město potřebuje. Návrh, aby se vytvořilo místo čtvrtého asistenta s platem manipulačních úředníků a aby místo toto udělilo se p. Lochmannovi, byl jednohlasně přijat. Rovněž schváleny platy tří manipulačních úředníků obnosem 2.160 zl. a nesystemizované síly (kreálí) s platem 365 zl.

Dále projednány odměny: a) presidentu za revizi účtů obecních 75 zl., b) kancelářské síly výpomocné 1.550 zl., c) jiné nepředvídané 500 zl.

Pan Dvořáček myslí, že město Hradec Králové samostatná moc ať ať úředníci nemají co dělat. Pan starosta dr. Ulrich a ředitel Vávra důrazně pravil, že tolika síl je nezbytně třeba, nemá-li běžná služba váznout. Pan Dvořáček opět namítá, že pan důchodní a jiní úředníci nedodržují úřední hodiny a že přý obstarávají mnohé soukromé věci. Proto pro tuto položku nehlasuje.

Pan správce Ryšánek pravil, že po dvě léta revidoval účty a všechno shledal v nejlepšímu pořádku, zejména pan důchodní koná svou službu vzorně. Pan důchodní se v sezení obecního zastupitelstva hájíti nemůže, proto zde mluvíme a hájíme ho sám. P. Dvořáček mluví o p. důchodním svláštěním nepřátelským tonem. Shledal-li p. Dvořáček nepořádky, měl práve i povinnost ohlásiti to panu purkmistrovi. To by bylo

jedním korektním, ale tak pan Dvořáček nejednal. P. Dvořáček se hájí za hlučného odporu. (Hlasy: Fuji! Mluví a chová se tedy jako v hospodě. Odpor).

Pan profesor Beránek navrhl konec debaty. Pan starosta dr. Ulrich: Pan Dvořáček měl mi nesprávnosti, pak-li je shledal, oznámit. Neudělal toho však a uvádí jen, pak-li kdo v úředovně v čas úřední hodiny nebyl. Já však konstatuji, že páni úředníci pracují často přes čas a to až do noci. Činí tak zejména pan důchodní. O tom se však nemluví. Úředníci konceptní i manipulační konají svou povinnost. Mundanti mají příliš práce, neboť od koncipistů a inženýrů nemůže se žádati mandování. Toho se nikde nešádá. (Hlučný souhlas). Zmenšíte-li počet mundantů, neberu zodpovědnost za správné úřadování.

Pan dr. Heller pravil, že chyba se stala v organizacním státutu, je prý vše sba úředníků. Jiná města, která mají takový počet obyvatelů, jich nemají. Náklad na úředníky a pomocné síly obnáší v městě našem 17.000 zl. Že je mundantů málo, s tím souhlasí.

Starosta dr. Ulrich pravil, že od r. 1894 tedy za doby jeho úřadování se počet úředníků nerozmnožil, jen platy jejich se upravily — a to byl posádek služnosti a spravedlnosti. Naše město nemáme porovnávat s jinými. U nás je město teprve se rozvíjející, je tedy jmenovitě celá řada otázek a pevností souvisících a jiných prací neobvyklých, kterých jiná města nemají, která nejsou hradbami sevěna a která se mohou volně rozvíjet. Výtku rozmnožování úředníků proto odmítá.

Na to se položka odměny všemi hlasy proti jednomyšlně schvaluje. Pak schváleny položky: Platy, výlučné a dary s milostí 4.727 zl., právní zastupování 200 zl., kancelářské a úřední potřeby (správa a obnovení nábytku 200 zl., vytápění, osvětlování, a čistění kancelářů městských 700 zl., potřeby ku psaní 450 zl., kolky, poštovné, telegramy a telefony 200 zl., práce knihárská 150 zl., inzerování, úřední tiskopisy a práce litografické 300 zl., drobná vydání 50 zl., nájemné s domu 125 čia. p. 150 zl., opravy strojů a pořízení potřeb měřičkých 100 zl., časopisy a knihy odborné 100 zl., podílky úředního sluhy 501 zl. Schválen též návrh p. prof. Svobody, aby se sčítování nepředvídaných výdajů ponechalo panu purkmistrovi, jeho náměstkovi nebo p. radovi Červenému.

II. Daně a dávky obnosem 5.250 zl. se schvaluje. Pan Dvořáček se také, sčítí platí erár něco městu za vybírání daní. Se svolením pana purkmistra vysvětluje p. důchodní Peřina, že berní úřad povolal 10, 15, 20 až 25 zl. Tím však se vyrovnává škoda, která povstane, když při spěchu udají strany také falešné peníze, aniž by se to okamžitě spozorovalo. Na uhrazení takových nesaviněných strát povolují také peněžní ústavy nepatrné položky. Na to schváleny položky III. Udržování obecních budov 2.220 zl., IV. Hospodářství polní 790 zl., V. Hospodářství rybníčné 2.110 zl. P. stavitel Weinhengst připomíná, že bylo usneseno znovu sříditi bývalé rybníky. Je to položka přípravní. Od znovuzřízení bývalých rybníků dá se očekávat mnoho užitek. (Posl. redakce: Na Třeboňsku, Budějovicku, Hlubocku, Netolicku a Vodňansku vynášejí rybníky více čistého užtku nežli nejlepší pšeničná pole).

VI. Hospodářství lesní. Schváleno vydání v obnosu 22.680 zl. Na dotaz p. Dvořáčka, zda-li zavedeno jest nové lesní účtování, odpověděl p. důchodní Peřina, že jest teď účtování podrobnější a přehlednější, jak si to přeje p. lesní referent a revisor. Starosta p. dr. Ulrich podotýká, že p. nadlesnímu nařídil detailní účtování. Pan Dvořáček dří, že se stal obětí dřívějšího účtování. Dotaz jeho z loňského roku alibuje p. starosta v nejbližší schůzi zodpověditi.

VI. Na koupadlověce Orlici schválen výdaj 173 zl., VIII. na zásoby materiálu 5.440 zl., IX. obecní důchodky 110 zl., X. na patronátní výlohy 2.159 zl. (Varhanská a řediteli kůru povoleny přídavky po 30 al. choralistám po 20 zl.).

XI. Školy a účely vzdělávací 15.211. Na dotaz p. správce Ryšánka alibuje p. starosta zasaditi se o zmenšení příspěvku na gymnasium a realku. Pan Dvořáček přeje si zrušení městského školního okresu a placení školného, p. prof. Svoboda si přeje přehlednější uspořádání rozpočtu. Pan starosta dr. Ulrich pravil, že přípravné kroky k zrušení městského školního okresu se již staly, že však se jedná o to, aby domy č. 32. a 62. sřstaly obci. Je též pro zrušení školného, které dosud platí vlastně jen lidé bohatí, neboť 720 dítek jest od placení školného v Hradci Králové osvobozeno. Kdyby se školné již teď zrušilo stalo by se tak na úlevu lidí zámožných a na obtíž menších poplatníků.

XII. Na vydržování městského divadla Klicperova povoleno 2.162, XIII. na zdravotnictví 1.860 zl., XIV. na sady a stromořadí 100 zl., XV. na osvětlení města 7465 zl. Pan ředitel Haněl si přeje zavedení města Anarovými hořáky, p. starosta dr. Ulrich je pro posazení jich savádění, p. dr. Heller a prof. Svoboda si přeji lepší osvětlení v částech města směrem k Pražskému předměstí a na mostě, pan Petříček je proti Anarovým svítidlům na ulicích, p. prof. Spiess navrhuje větší náklad na pořízení písku, páni dr. Heller a Dvořáček jsou proti tomu, aby domácí páni byli nuceni posypávat chodníky, p. prof. Beránek si přeje zřízení nějakého odpadu na nádraží, někteří

páni si přeji méně bláta a náleží, lepší přechody mostní a čistění v městě.

Pan rada Jaroslav Červený uznává za správné, aby chodníky posypávali páni domácí, město pak jen silnice. V Praze a jinde bývá dle novinářských správ někdy 30 i více páni pokutováno pro špatné posypání. U nás v Hradci to pátje ovšem méně, ale zásadní usnesení se o tom určte státi. Čtyři stať lidé na posypání cest, odstranění náleží atd. nestáti; v Hradci je ale čistota a kropení lepší než v jiných městech; na náměstí je čistota, na předměstí je ovšem často bláto. O lepší přechody a větší čistotu i zde bude město dle možnosti se starati.

Pan ředitel Lešetický si přeje drobnější písek; hrubý a kamenitý je trýsný pro chodce, atentěm na kuří oka a dámské botky. XVI. Na písek pak povoleno 20 al. více a na čistění města 2.785 zl. XVII. na zachování a vyklisování stez 500 zl. XVIII. na udržování komunikací 1.700 zl., XIX. na městskou vodárnu 5.220 zl. Po delší debatě, které se účastnili pp. Dvořák, Weinhengst, Dvořáček, Haněl, Pilnáček, Petříček a starosta dr. Ulrich, povolen správci vodárny p. Macháčkovi plat 730 zl., soukromé práce na vlastní účet na zakázány. Neřvry, které se dle udání pp. Dvořáčka a Dvořáka státi udly, alibuje p. starosta Ulrich do nejpřímější a bezohledné vyšetřiti a na pravou míru, uvéstí.

Pak povoleny další výdaje: XX. na obecní policii 4.407 zl., na realitní vydání 227 zl. a XXI. na ubytování c. a k. vojska 4.100 zl., dále XXII. na rozličné výdaje řádné 2.567 zl. XXIII. na úroky a řádnou amortizaci dluhu obecního 21.927 zl. 46 kr., XXIV. na dary a příspěvky 5.200 zl. na řádné nepředvídané výdaje o 290 zl. více, na pořík Palackého 100 zl., na ilustrované dílo „la nation tchéque“, v němž se stane také zmínka o Králově Hradci 100 zl., na pořízení uličních přechodů na návrh p. Červeného 200 zl. na stavbu škol 200.000 zl., na pedagogium 50.000 zl., na stavbu jatek 20.000 zl. dále některé menší položky.

Výdaje řádné a mimořádné povoleny v celkovém obnosu 461.224 zl. 51 kr.

Drobné zprávy.

Obecní zastupitelstvo ve střední schůzi udělilo špitálské porce chudinské starým měšťanům Janu Čermákovi a Frant. Kdánovi. Na to schváleny: farář oprava v Lochevicích, rozpočet obecní plynárny, rozpočet pevnostní, rozpočet o jmění kostelů a zbožných nadací, rozpočet o jmění chorobince a dobročinných fondů, rozpočet c. k. okres. škol. rady pro město Králové Hradec, rozpočet ústavů chudých a chudinských nadací. Páni radové Vávra a Červený přimluví se za slepení platů čtyřem strážníkům a konečně usneseno, postaviti vojsku krytou jizdárnu za 8000 zl. a přistiti erárů na její udržování ročně 32 zl. Erár vojenský sřrcel kapitál 8000 zl. 6ti procenty a za 25 let připadne jizdárna obci.

Valná schůze delegátů župní jednoty hospodářské severovýchodních Čech koná se v neděli dne 4. dubna v hotelu p. Hutly na Pražském předměstí o pát 2. hodiny odpolední.

Úmrtí. V Pánu zesnul p. Ad. Schlögl, děkan v Bohdaneči (u Pardubic) dne 24. března. Pohřeb koná se v pátek dopoledne.

Zde jsme sami antisemité. V těchto dnech přišel do Svobodných Dvůr jistý židovský cestující s hospodářskými stroji a Kolina a nabízel drze své zboží. Přijda k jistému rolníku, počínal si podobně jako jinde. Tento však dal mu na srozuměnou, že nejen on, ale většina rolníků jsou antisemité a že nic nekoupí. Žid špatným obchodem bez toho již doplátený rozrušil se a sáby dostali se s rolníkem do křáku. Druhého dne v časné ráno přiběhl k němu celý umazaný a umáchaný hledat četnictva a vyprávěl, že zapoměl si tam heč a bojí se pro ni jít zpět. Ze Svob. Dvůr utíkal prý v noci přes vodu a mohl prý se utopit. Do Svob. Dvůru do smrti prý s ničím nepájde a tam se jistě nebudou hněvat.

Svato-Václavská jednota katolických jinochů a mužů ve Velkém Poříčí pořádá v neděli, t. j. 28. března 1897 v hostinci p. Fr. Suka zábavní večer s tímto programem: „Přerušená dostaveníčka“. Žert v jednom jednání. Napsal J. Borotinský, spracoval Lorber. „Horká hodina“. Fraška o jednom dějství. Napsal J. John. „Dejte mi hubičku!“ Veselohra o jednom jednání od J. R. přeložila Eliška Pešková. „Seleké samluvy“. Původní veselohra v jednom jednání z roku 1819. Napsal Fr. Raiman. (V nářetí východních Čech.) Začátek o pát osmé hod. večer. Vstupné: I. místo 20 kr., II. místo (k státi) 10 kr. Školní mládež přístupu nemá.

Diecéšní Jednota Cyrillaká v Hradci Králové pořádá v neděli dne 28. března 1897. v městském divadle Klicperově koncert pro své P. T. členy a věcky P. T. přátelé chrámové a vůbec vážné hudby řízenou svého ředitele p. Jana Wünnche, ředitele kůru kathedrálního. Program. Oddělení I.: 1. „Pastýř a pentníci.“ Mužský sbor alibuje se soly a s průvodem harmonia od Pavla

Křtíkovského (nar. 1820, † 1885. 2. „Tenebrae facie sunct.“ Cytický smíšený sbor od Mícha. Haydna (nar. 1797, † 1806). 3. „Adjuna vos Amice Jerusalem.“ Pětice smíšený sbor (S. 2 A. T. B.) od G. P. L. Palestriny (nar. 1526, † 1594). 4. „Zpěry ku křtíkové cestě.“ Pro dva hlasy složil Dr. Frant. Witt (nar. 1834, † 1888). Český text od Jos. Zatičanského. Přednese dámský sbor. a) Úvod. b) Prvních sedm zastavení. Oddělení II: 4. „Zpěry ku křtíkové cestě.“ c) Ostatních sedm zastavení. d) Závěr. 5. „Regina coeli.“ Zpěv velicepěšný pro šestihlasý smíšený sbor (2 S. A. 2 T. B. Složil Orlandas Lassus (nar. 1532, † 1594). 6. „Veni Creator Spiritus.“ Zpěv svatochušný. Římský sbor. Přednese smíšený sbor. 7. „Pějte slávu.“ Smíšený sbor 4 hlasy s oratoria „Kristus na hoře olivetské“ od L. v. Beethovena (nar. 1770, † 1827). Zhotověn o půl 6. hod. večerní. Ceny míst: Lóže 2 z 1. 30 kr., křeslo 60 kr., tribuna 50 kr., sedadlo I. třídy 40 kr., sedadlo II. třídy 30 kr., sedadlo na galerii 20 kr., parket 25 kr., příměstí 15 kr., studentský a vojenský lístek od skladatele dole: do parketu 15 kr., do příměstí 10 kr., místo k stání na galerii 10 kr. Členům výkonného i platného poskytnutí se lístky za polovinu cesty až na lože, kde poloviční lístek týká se pouze jednoho sedadla pro jednotlivého člena a nikoli celé lože. Předprodej lístků obstará knihkupectví p. B. E. Telmanna, pokladníka jednoty. Úvod: K 6. 1. Slavný domácí skladatel v rozkošné skladbě své lidé poslal pravou zpodobněnou na posvátný Beethova, jeho smrtí podléhající svým doprovodem. P. Křtíkovský byl řeholním knězem a ředitelem katolického křtu v Olomouci. Četné skladby jeho též se staly obecně oblíbené pro český národní svůj ráz. K 6. 2. Mícha. Haydn, mladší bratr Josefa Haydna, více známého vynikajícího mistra hudebního (n. 1729, † 1806) předváděl nám v hudebně proslulé skladbě světové drama smrti Kristovy slovy písní sv.: „Tím staly se, když ukřižovali Ježíše křesťané a okolo hodiny deváté zvolal hlasem velikým: Bude můj, před jímž mne opustil. A nakloniv hlavu, vypustil duši. Zvolav Ježíš hlasem velikým řekl: Otče, v ruce Tvé poroučím ducha svého. A nakloniv hlavu, vypustil duši.“ Mícha. Haydn působil jako koncertní mistr a ředitel hudby v Solmschradě vedle Mozarta (n. 1756, † 1791). Jest od něho i známá píseň: „Zde v skroucenosti padáme.“ K 6. 3. K nejznámějším skladbám knížete hudby Palestriny náleží zpěvné spracování velepisné Salomey, s níž ukázkou podáváme. Nově (duše zbožná) hledající ženicha svého (Krista) volá: „Zavazují vás přisahou doery jeruzalémské, jestliže byste našly milého svého, abyste pověděly jemu, že láskou omdlelám.“ Doery jerus. tak se: „Jaky jest můj tvůj, ó nejkrásnější z žen? Jaky jest můj tvůj, je jsi nás tak přitahovala?“ Nověta odpovídá: „Můj můj jest bílý a červený, vyvolený s tisícem.“ G. P. A. Palestrina byl kapelníkem křtu svato-petrského v Římě. Získal si mnohé zásluhy o reformu cír. hudby. Zanechal 36 svazků skladeb nejrozmantnějších. K 6. 4. Oblíbenou pobožnost křtíkové cesty okrášlil proslulý reformátor církevní hudby Dr. Fr. Witt dvěma dojemnými od sebe rozdílnými skladbami a sice jednou pro smíšený sbor čtyřhlasý a druhou pro dva hlasy s právodem varhan. Oběma bychom rádi nejvážněji doporučí. Získala by jimi pobožnost křtíkové cesty velice. My zvolili skladbu dvojhlasou, kterou provedl i se též jednoduše. Nemohouce sem vřadit texty 16 písní, uvádíme zde aspoň dále jednotlivých zastavení: 1. Ježíš na smrt jest odsouzen. 2. J. bře křtí na ramena svá. 3. J. po prvé pod křtím křesť. 4. J. potkáva svou Matku. 5. Simon z Cyreny pomáhá P. Ježíši křtí nésti. 6. Veronika podává P. Ježíši roucho. 7. J. po druhé pod křtím padá. K 6. 4. Zastavení: 8. Ježíš napomíná plačící ženy jeruzalémské. 9. J. po třetí křesť. 10. Ježíš obnažuje a křtí napájeje. 11. Ježíš na křtí přibíjeje. 12. J. na křtí umírá. 13. J. s křtí stá a do lána Matky své položen. 14. Ježíš do hrobu kladou. — Fr. Witt, bývalý farář v Schatzhofenu v Bevořech, byl velmi plodným hudebním skladatelem i spisovatelem. Hlavní jeho zásluhou jest založení Obecné jednoty caciální pro pěstování písní cír. hudby v zemích německého jazyka. K 6. 5. Velikolepá skladba tato zbudována jest na chorálním nápěvu, její zpívá bass, kdežto ostatní hlasy dle pravidel kontrapunktu její provázejí. Volný překlad český zní: „Královno nebo raduj se, alleluja, neboť ten, jehož jsi srodila, alleluja, vstal z mrtvých, jakož předpověděl, alleluja!“ Ori. Lassus, býv. vrchní kapelník vévodské kapely v Mnichově, složil přes 2000 duchovních i světských skladeb. K 6. 6. Aby i římský chorál, úřední to zpěv církve, důstojně byl zastoupen, zvolili jsme krásný tento hymnus svatochušný, vyjadřující vroucí modlitbu k Duchu svatému, by v srdce naše vstoupil a je milostí svou naplnil. Starobylý tento chvalospěv církevní připsaný jedni císaři Karlu Velikému († 814), jiní opatu faldskému Rhabanu Maurovi († 856) Český překlad viz v Oltáři str. 325. „O, Tvůrce Duchu svatý, přijdi!“ K 6. 7. K slavnostnímu zakončení koncertu zvolen mohutný závěrečný sbor s oratoria mistra Beethovena. Text zní: „Pějte slávu, čest a díky Synu Boha živého, pějte vy, andělé sbory, chvála Pána věčného.“ Beethoven, znamenitý hudební skladatel, vynikl zejména jako instrumentální. Posledních 15 let svého života strávil stížen bluchtou jako soukromník hlavně v Mödlingu u Vídně. Jak s programem vysvětlí, očekává přítel církve zpěvu bohatý a všaký posílek. I hodina koncertu jest příhodně zvolena se zřetelem k návštěvníkům, kteří dráhou na koncert přijdou. Mohou zajisté bez velké stráty času na koncert v čas přijeti a ještě téhož večera domů se navrátiti. Lze tedy důvěrně očekávat, že cyrilický koncert jako minulá léta i letos čestně bude navštíven, čehož v zájmu dobré věci jen přání jest.

Olomoucký ndp. arcibiskup dr. Theodor Khon mešká tyto dny v Římě, aby sv. Otci podal správu o stavu své-diecése. Než se vydal na cestu, založil nadaci v obnosu 100.000 zl. ku podporování sestářských a k práci neschopných vysloužilých kněží své arcidiecése olomoucké, v obvodu soustátí rakouského. Před svým odjezdem do Vídně měl ndp. kníže-arcibiskup jednání s pa-pěským nunciem Talianim, s ministrem kultu a vnučování Gautechem a s italským velevyšlancem ve Vídni.

Sjezd samosprávných úředníků konati se bude letos 27.—29. července v J. číně. Slavné městské zastupitelstvo přijalo protektorát sjezdu.

Už mělil pan inženýr socialistům ty sešlé korce. U Ch., blíže 8., mělil inženýr

v tyto dny nějaké pole za účelem odvodňování. Bylo to právě v čas voleb volitelů, kde všecko vřelo jáselem vřelice „čestné“ budoucnosti. Přimnul se k inženýrovi jakýs pantáta, volbami socialistů rozrádostněný, a vida plně „měřit“, tápal se: „Tak už začínáte měřit?“ Inženýr domníval se, že pantáta zajímá se o kladení trubicek, odpověděl: „Ano, aby se to už jednou provedlo!“ Pantáta zvědavý tápal se dále: „A kolik přece tak každý dostane?“ Inženýr byl hned „doma“, že má před sebou kandidáta „dělení“ majetku po socialisticku, i chtěl si z něho udělati dobrý den a řekl mu, satajuje smích: „No, tak asi tři korce každý.“ Na to pantáta sáhla do kapsy podával inženýrovi korunu se slovy: „Ta maj., vyměřej mě tam maboře ty tři korce, zde dole u vody je to všecko moc mokré!“

Pro tuláctví vyveden byl z města dne 20. t. m. krejčí Josef Rejsek ze Stěšer.

Jednonohý tulák. V. Pešek 42 r. starý z Lovčie byl dán předčelá soboty do policejního strážení.

Nekupujte od agentů na splátky! Od některého času rostl se v pravém slova smyslu pytel s agenty, kteří nabízejí stroje, obrázky, lohy, atd. Cena jest obyčejně dvoj- i trojnásobná a doporučují se, aby každý, kdo nebes přijít v opletání se soudy v městech, kde dotyčné firmy sídlo své mají, od agentů takových nic nekapoval a žádné listiny nepodpisoval. Nejvíce se dají od takových agentů omdít dělníci a venkované.

Zloděj utek. V noci s 18.—19. t. m. se panující bouře a hromobití vloupal se neznámý pachatel oknem do bytu hostinského Kalbouse ve Věkošicích, kde sebral, co v rychlosti se dalo a hotovil se s lupem upláchnouti. Šramotem o rozbité sklo upozornění byli domácí na neznámého hosta a zahnali jej, nepomýšleje na jeho pronásledování.

(4) Kdo ohlupuje lid? Socialisté stále vytýkají křesťanským socialistům a církvi katolické, že ohlupují lid. Před volbami volitelů v Hodočovicích sbíral v továrně mistr volební lístky za účelem, aby podepsal socialistické kandidáty a vůči těm, kteří se vzpouzeli, tvrdil, že tyto lístky jsou proto dávány, aby se žádalo za zvýšení mzd y! Ani lži se neštítí socialisti demokrat, aby svému štábu konal platné služby. Takovým způsobem se však ohlupuje lid, když se mu zatají pravda. Takhle vzdělávají socialisté svoje přívržence.

Proti klerikální škole pojme dle udání svobodom. časopisů ministr-president hrabě Badeni do trůnní řeči odstavec. Přístí většina na Hráké radě bude poslušná: s klerikálních Němců, s klerikálních Poláků a Rusů (vyjímaje asi 9 poslanců), s klerikálních Jihoslovánů (vyjímaje asi 3 liberálů) a dále z velkostatkářů a Mladočechů. Při takovémto seskupení přístí většina na Hráké radě jest protiklerikální politika naprosto vyloučena a jen náivní naši venkovští politikové mohou se něčeho podobného domýšleti. Páni Mladočeši budou volky nevolky dělati politiku ve sptěžení těch kaceřovaných klerikálů

Mlaná zlodějka. M. Jedličková z Dol. Přímou ukradla J. Pečinkovi v Probluzi usené maso. Byla však prozrazena a zatčena.

Krádeže. Dne 19. t. vykradli neznámí zloději u rolníka Jos. Ralíše a Jana Šprince v Přelovicích u Přelouče kůrky. Má se za to, že byli to známí 3 zloději z Hradecka, kteří na podobné výlety jezdí hned s vozem.

Ohně. Dne 7. t. m. shořela v Chlumu stodala rolníka Jos. Semerádovi. Škoda obnáší as 1000 zl. — Dne 49. t. m. zapálil blesk stodolu rolníka Jos. Matouše č. 118 v Plotištích, která lehla s přilehajícími špýcharem, popelem. Ve stodole shořel řezací stroj, vůz, zásoba slámy a sena. Škoda obnáší 1000 zl., pojištění pouze 400 zl. Místní hasičský sbor konal, jak se dovidáme, právě divy; zachránil při ohromném panujícím právě větru okolní dřevěné budovy. — V noci na 22. t. m. řádil oheň v Bělci a v Dlouhýchvřech.

Pan radní krade. V obci P. na kralohradecku byl jeden radní a jeden obchodník smíšeným zbožím. Jednou přišel radní k obchodníkovi na návštěvu a při příležitosti nabral si s pytle do kapsy kávy. Kapsa byla však náhodou děrava, tak že jakmile radní udělal krok ke dveřím, trousil s kalhot kávu. Obchodník věděl hned kolik uhořelo a vymýšlel plán, jak by pana radního napálil. Došel k šikovnému advokátu v Hradci Králové, mechal si pana radního zavolat a tam si diktoval: Pro sebe 50 zl., na Matici 10 zl., na Husův fond 10 zl., spolku „Komenský“ ve Vídni 10 zl. a advokátovi 3 zl. Na podmínky tyto pan radní, aby uvaroval se další ostady, přistoupil a tak zaplatil za hrat kávy 83 zl.

Ve Šternberku dědila jistá dělnice Kašová v tabákové továrně 800.000 zl. po svém strýci v Terstě zemřelém, o němž rodina sotva již věděla.

Jak vyplácí se inserování v novinách, o tom možno nabyti pojmu při studování inserování anglické firmy Pearovy. Čím více inserovala, tím více vzrůstal obchod její. Za 7 let zaplatila za inserty celkem 4 miliony slatých a měla však čistého zisku 10 mil. zl.

Spolek železničných čtenců, který měl po celé Hzi místní skupiny čítající přes 20.000 členů, byl rozpuštěn pro překročení spolkových

stanov se strany představenstva i členů. Členové železničského hnutí podporovali úsilovně snahy socialistické a redaktor spolkového časopisu — „der Eisenbahner“ způsobem nejostřejším napadal ministra veřejné dopravy, generála Gatterburga.

Bezplatné léčení koktavostí. Pan Fr. Fibinger, první český spisovatel a vědator v oboru odstraňování špatné výřečnosti v Praze, v Tábořské ulici č. 1895.—II., přijme bezplatně bocha z úplně nemajetné rodiny do vyléčení jakékoliv vady v řeči (zvláště koktavosti). Po vyléčení jednoho přijme se druhý. Tentýž musí být organické vady prost a úplně zdravý.

Zapomenutý oves. O týdenním trhu minulé soboty zapomněl někde na trhu 1 hl. ovesa, který odevzdal kočí Labut, zaměstnaný ve mlýně p. Korbel v Malšovicích na policejní strážnici. Tamtéž má se oň pravý majitel přihlásiti.

Pijte německé pivo! Tento článek koloval v novinách německých, když Čechové dobyli v Plzni též prvního sboru volebního a Němci přičítali vinu své porážky právorárečnickému plzeňskému pivovaru. Německí novináři varovali před pitím výtečného moku plzeňského, protože prý následkem silného ohmelení škodlivě působí na činnost srdce. Také s národních přičin nemají prý Němci pít česká piva. Právorárečnický měšťanský pivovar žádoval pisatele toho článku zmíněného pro náhradu škody. Pisatel, odpovědný redaktor „Hirschb. Tagblattu“ (v Sasku) odsouzen byl k pokutě 150 marek a plzeňskému pivovaru přisouzeno bylo právo uveřejnění rozsudek v 25 časopisech — v kterých hanopis na plzeňské pivo uveřejněn byl — na útraty odsouzeného „spisovatele.“ Podobné štvácnice proti českému akcievému pivovaru pořádají také německé listy budějovické.

Zdejší časopis „Ratibor“ usnul za dobré ve svém posledním (12) čísle pod rubrikou „Proba opuštěného“ ujmouti se „po několikráte“ jak dokládá, zdejšího kostela Matky Boží. Nevím sice, koho R. míní „interessovanými“ faktory, jichž lhovostnost nechápe, ale aby se pravdě svědectví vydalo, budiž zde konstatováno, že bisk. Konsistorium zdejší celou řadu let, dávno dříve, než „Ratibor“ byl v Hradci, se snažil potřebné opravy zmíněnému kostelu vymoci a o důstojný zevnějšek se starati. Kostel P. Marie je pod patronátem studijního fondu, který zbral jmění koleje Jesuitů i kostel, a důsledně převzal i povinnost starati se o potřebné opravy. Této povinnosti se studijní fond po kolik let zcela nedůsledně vzpírá, až i s toho důvodu je k udržování jeho povinen, poněvadž je to kostel gymnasiální; studující toho ústavu mají tam hlavně své služby Boží. Podobné vymyká se povinnosti takové i c. k. vojenský erár, ač kostel P. Marie se nazývá „garnisonním“, a hlavní stráž v nejbližším sousedství by tomu dovědčovala. A poněvadž i slavná městská rada zdejší již roku 1889 rozhodně jakýkoli příspěvek na opravu toho kostela, od lidu zdejšího tak čestně navštěvovaného, odmítla, nelze doufati, pokud příznivější okolnosti nenastanou, na opravu zevnějšku jeho. Vždyť i vnitřní opravu museli někteří kněží na své vlastní riziko podniknouti, při čemž ovšem nejedna zbožná duše přispěla. Že při takovém stavu věci na náboženskou matici žádná vina nepadá ani na duchovní úřady, patrně samo sebou. Poslední opravy kostela Panny Marie vykonány byly r. 1894, na něž po dlouhém dopisování a mnohých rekurech 1846 zl. vymoženo bylo. Doufáme, že „Ratibor“ loyálně i tento pravý stav věcí na vědomí vezme a uveřejní v zájmu „opuštěného“ — ač ne všemi — kostela Matky Boží. — Protože „Ratibor“ seslabuje výtky „Obnovy“ a ujišťuje, že nebude odpůrcem církve, břeťme to k vědomosti. Další polemiky jsme se bez toho již předem zřekli, ačkoli snad porovnání jeho, smí-li švec dělat boty pro každého, že tedy může podnik jeho tisknout též časopis jakýkoli, trochu pokukává, neboť boty nejsou časopis a časopis nemá býtí botou.

Strakovská akademie byla v neděli za přítomnosti ministra Gautsche a nejv. hodnostářů svému účelu odevzdána.

Vrah Kögler byl v úterý v Liberci oběšen. Louče se v pondělí s manželkou a knězem, proslil kajení za odpuštění, před popravou se však choval opět cynicky.

Zvěsti z východních Čech.

Dvořákovo „Stabat Mater“ v Jaroměři. Jako jiná léta pořádá i letos čilá pěvecká a hudební jednota „Jaromír“ v Jaroměři v době posvátné velikolepou produkci církevních skladeb. Snaživý její sbormistr p. Leop. Stocky zvolil k účelu tomu letos Dvořákovo veledílo, mohutné a uchvacující oratorium „Stabat Mater“, mimo číslo první a poslední, jež vyjadřují mohutných sborů. Z česl k produkci určených sestávajících ze solových a kvartetových a sborových partí s průvodem velikého orchestru vyniká číslo čtvrté „fac, ut ardeat cor meum“ — basové to solo, jež jest Beethovenovskou koncertní písní a jen zpěvák-koncer-

tista v moderním směru vycvičený odvádí se může z ní učiniti, co skladatel na mysli měl. Jest to pro basistu cesta trnitá, za jejíž šťastné vykonání nám ručí osvědčené jméno solisty-sbormistra p. L. Stockého. Andělský, nebeský čtyřhlavý sbor ženský spadající jemnou modlitbou v ono solo působí uchvatně. — Druhý skvost skladby jest číslu deváté, altové solo „Inflammatus.“ Číslo to jest uchvatnou básní, jejíž libeznost posluchači ukazují, k jak vznešeným hranicím může krásno hudební až dospouti a jak daleko tvůrčí duch svůj ideál v souzvuk a harmonii nástrojů a zpěvu vložit může. — Produkce bude na smrtelné neděli dne 4. dubna t. r. o 4. hod. odp. v tělocvičné škole chlapecké „na Ostrově.“ Výhodné spojení vlaků umožňuje milovníkům vážné církevní hudby pokochati se zase jednou vznešenou posil Dvořákovou. Zajisté že pro venkov to počitek velmi vzácný a řídký.

Konferenční řeči v Chrudimi. J. B. M. Eduard Jan Nep. Brynych, biskup královéhradecký zahájil v neděli v arciděkanském chrámu Páně konferenční řeči. V neděli odpoledne uvítali J. B. M. p. míst. rada Šafařík, úřadující náměstek pan dr. Bureš a městští radní v Chrudimi, pánové dr. Havelka, stavitel Tomášek a p. Borčický jménem města na děkanství a děkávali Jeho Biskupské Milosti, že jak loni tak i letos konferenční řeči zase převzal. Kostel byl v neděli k umachání přeplněn, jak příslušníky intelligence a veškerých kruhů měšťanských, tak dělníky a venkovany z nejbližšího okolí. Jeho Milost ndp. biskup mluvil o nových proudech. Dokazoval jeoucnost Boží takto: Hmotá žádá první příčiny. Bez příčiny nemůže nic povstat. Svět nemůže ale býti věčný, protože vývoj, který by trval od věčnosti, již dávno by byl ukončen, tělesná nebeská by vyhasla, pohyb byl by proměněn v klid. Soulad světový nemohl rovněž povstat náhodou, ale musil míti moudrého původce, který veškeré plány řídil. Důkaz jeoucnosti Boží nosí také každý člověk v sobě, ve svém svědomí, které je neuprosné, které zále kárá a dobré schvaluje. Na to poukázal ndp. biskup na důsledky atheismu. Tento učí jen hmotě a tvrdí, že všecko spočívá jen na hmotě. Tu bude panovati jen hmotná síla a přestane panovati právo a spravedlnost. K takovým důsledkům by vedl ateismus. Také socialismus jest nemožný, absurdní v tom smyslu, jak si ho přejí socialisté. Ná-zory o něm jsou u většiny naivní. — V pondělí konal se sice v Chrudimi velký trh, ale i tu byl Chrám Páně naplněn posluchači J. B. M. pojednal o velikosti tohoto století, o pokroku a svobodomyšlnosti. Dovodil, co jest liberalismus, že je to nepravá svobodomyšlnost a důsledky jeho že jsou bezbožectví. Mnozí, kteří se k liberalismu hlásí, by se k němu nehlásili, kdyby znali pravou jeho podstatu, neboť ateismus jest důsledné oddělování lidu od Boha. Při posledních volbách ukázalo se, že židé byli se socialisty, kdežto naopak je faktum, že v Praze se svobodomyšlní dovolávali pomoci u kleriků. Důsledky z toho budou pro národ prospěšné, neboť mužové svobodomyšlní bojí se vlastního dítky, hledají pomoci u katolíků, od jejichžto Boha po celá desetiletí lidstvo odváděli. Toho by se byly před šesti lety nenadály. Důslednější jsou židé. Jejich noviny nejvíce šířily liberalismus a nyní také spojují se na celé čáře se socialismem. Řeč tato, jak pochopitelně, měla přivésti zvláště inteligenci k opravdovému přemýšlení, poněvadž v inteligenci měl a má liberalismus nejvíce stoupenců. — Leč nedělní a pondělní řeč velmi živě též zajímaly též dámy, takže cestou k domovu slyšeli jsme je živě o liberalismu a o socialistech rokovati.

Třetí den obral si nejddet. vrchní pastýř za předmět úvahy zprávu starší jakéhosi nepatrného listu propagujícího názory protestantské, že „200 svobodomyšlných katolíků zvolí sobě lepší viru otců našich.“ Vložil odpor jaký jest ve slovech „svobodomyšlný katolík“, rozumí-li se slovu „svobodomyšlný“ dle hlavy odpůrců. Jinak je katolík skutečně svobodomyšlný. Hájí svoje přesvědčení, hledí je dokázat, nedá si je vzíti, ale při tom odpůrce nešpiní proto, že nechce se vzdáti přesvědčení svého. Osoby svobodomyšlný katolík vždy šetří, potupa a haná osob je mu zbraní cizí. Odpůrci naproti tomu nesnesou pokojné přesvědčení jiného, ale nechce-li se klaněti jejich náhledům, tu postrádajíce důvodů myšlenkových vrhají se na osobu a posypávají ji potupou a hanou. V pojednání vlastním odpověděno k tomu, která je opravdu ta „víra otců našich.“ Nemůže to býti evangelická, poněvadž přišla k nám v století 16., hledíme-li k Bratřím v století 15. Pokřesťanění Čech stalo se v století 9. Kdyby tedy víra otců našich byla evangelická, následovalo by z toho, že jsme byli 600 let bez otců. Evangelická víra může tudíž spíše nazvána býti vírou pobloudilých synů. Pravá víra otců našich může býti jen ta, která byla hlášána sv. Cyrilem a Methodějem, již smrti mučnickou oslavili sv. Václav Ludmila, to jest víra katolická. Pak ukázáno, — je-li ta domnělá víra otců našich — evangelická — lepší. Ukázka z učení Kalvínova o praedistitaci předurčení a Lutherova o samosposbitelnosti víry bez skutků dobrých mohla přesvědčiti neředpojatého o tom, která víra je lepší: zda evangeli-cká či katolická. V krásném obraze pak ukázal

nejddet pan řečník, že jako hodný syn ve vznešeném postavení svém musí se ujmáti své matky, která blátem byla poházena a pošípiněna a to tím spíše, poněvadž jest nejen Matkou jeho duchovní, ale jest Matkou duchovní celé vlasti české, jižto přinesla cívěta, a již zachránila před osadem podobným, jakému propadli ubozí Slované polabští. Při celé této řeči viděli jsme živý souhlas na tváři posluchačův inteligentních. Překrásná slova poslední o synu šlechtěném, který hájí potápenou matku, dojala mocné srdce všech. Ve střed u před posluchačstvem ještě četnější, takže vyplněn byl každý kouteček kostela, mluvil nejddet pan biskup o podstatě a významu hlubokém oběti Novozákonní, kteráž jest středem kultu katolického čímž podstatně se liší tato církev od společnosti evangelických. J. B. Milost ukázal na smutný význam kalicha v dějinách národa českého, na spousta, kterou způsobili ve vlasti naši ti, kteří kalichem se skutečnou krví Páně a oltářem povrhli. Má-li kdo právo kalichem se chlubit, jest to tedy katolík, a dotud v účtě bude oltář katolický s krví Páně, dokud není se obávati neštěstí národa. Kdyby však radikalismus nevěrecký ve jménu nevěry vrhl se na oltář katolický a podryl jej, pak se jest obávati pro národ náš nehoršího. Protož státi nám pevně u oltáře, jelikož v něm i naše spása národní. Víme napřed, že účastenství při řeči poslední bude, možno-li, ještě četnější. Doufáme, že mnohý z posluchačů bude řeči konferenčními povzbuzen, k živějšímu přemýšlení o věcech ze všech nejdůležitějších, o kterých mluví náboženství. Doufáme, že láska, s jakou i za nepřiznivého dosti počasi — zvláště v pondělí a úterý — osadníci prouti i inteligentní spěchali do chrámu, bude také zdrojem radosti neunavnému, obětovnému Vrchinnímu Pastýři. Báh posiluj Nejddetnějšího pana biskupa a dej vzrůsta semeni, kteréž tak rád a nadšeně rozseval.

Spor řecko-turecký je stále nerozhodný. Anglie jest proti obklíčení řeckých přístavů a chce utvořiti na hranicích řecko-tureckých v Thessalii neutrální pásmo. Pak-li Turecko se tomu opře, chce Anglie obrátiti se proti němu.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 30. března 1897. 1 hl. pšenice sl. 6.10 až 6.50, žito sl. 5.— až 5.30, ječmen sl. 4.— až 4.50, oves sl. 3.— až 3.60, proso sl. 4.40 5.—, vikev sl. 4.10 až 5.10, bramb. sl. 8.— až 9.50, čočka sl. 10.— až 14.—, jáhly sl. 9.— až —0.—, krup sl.

(Zasláno.)

Otčené

Redakci „Ratibora“.

„Ratibor“ ve své odpovědi „Obnově“ věnuje také pozornost nám tvrdě, že nejsou mezi námi (v Hradci) jediní spravedliví — katoličtí tovaryši. Nevíme, odkud čerpal „Ratibor“ tuto zprávu, že jsme někdy prohlášovali se za „jedině spravedlivé“, ale tolik jsme přesvědčeni, že kdyby chtěla redakce „Ratibora“ správně se informovati o tomto výroku, snadno by z naší dlouholeté veřejné činnosti poučila. Víť zajisté, že jdeme sice sverázně svou vlastní cestou, ale vzdor tomu nikdy a nikde jsme si neosobovali výsadní právo na spravedlnost. Nepotřebujeme takové sebechvaly, nýbrž rádi ji ponecháváme j ným. Doufáme, že red. „Ratibora“ odvolá tento svůj výrok, protože by tak křiklavá nepravda vrhala podivné světlo na celý „důkaz pravdy“ ve zmíněné polemice.

Výbor Jednoty katol. tovaryšů v Hradci Král.

Praktické

levné a nejtrvanlivější jsou korkové voskované

KOBERCE

V nejlepší jakosti má jediné na skladě

V. J. ŠPALEK

v Hradci Králové. (22)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Vlastní výrobu

vlněných látek

z čistě ovčí vlny

[doporučuje na jarní obleky, havelky a kostelní sukna

IGNÁC STRÁDAL,

závod sukenický v Humpolci.

Vysnamován na zemské iutilojní výstavě v Praze stříbr medaili obchodní komory živnostenské, v Plovdivě stát medaili bronz.

Vzorky zdarma a franko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

VARHANY a HARMONIA

všech soustav a každé velikosti, též přestavby a opravy varhan co nejjednodušší a v cenách nejnižších nabízá

Jan Tuček,
továrna na stavbu varhan a harmonií
v Kutné Hoře.
Založena roku 1869.
Cenníky a prospekty na požádání zdarma a franko.
(11) Záruka pětiletá.

Spolehlivá SEMENA

voječáky (lucinky), travnaté, krmné řepy a j. levně nabízá (28)

J. V. Dvořáček v Hradci Králové č. 157.

24 druhů květinových semen.
56 druhů zeleninových semen.
Cenník na požádání franko.

Umělecký závod
pro ma-l-bu na skle
B. ŠKARDA,
Brno.

Odborný závod pro malbu oken chrámových. Sedmkrát prvními cenami vysnam. Respekty, návrhy atd. jakož i veškeré rady odborné zdarma.

Půjčovna pian, pianin a harmonií
Frd. Knepr v Hradci Králové č. 117
nabízá své nové nástroje za měs. nájemné od 3 zl. výše.

Velikonoční

dovolují si activě doporučiti Boží hřeby se slohem kostelů souhlasné. Křížové cesty v reliéfu řezané neb lité, polychromované na s'acené půdě v slohových rámcích. Sochy „Vzkříšení“.

Fotografie a nákresy jsou k dispozici. V hluboké úctě oddaný

Josef Krejčík,
umělecký závod řezbářský a sochařský v Praze.
Pisárna a dílny na Letné 612—VII. Sklad Eliščina třída č. 24.

Praha, Spálená ulice čís. 25

Malíř a pozlaccovač
J. BARTA,
 V RYCHNOVĚ N. KN.
 Havlíčkova ulice č. 107.
 doporčuje se P. T. kněžímu a patro-
 nátním úřadům
 ku pozlaccování oltářů, náhrobků
 a veškerých potřeb kostelních.
 * Mimo to přijímá a skvěle provede *
malby ohradů.
 Veškerý předpoklady se na požádání.
 Veškeré záležitosti vyřizují se včasné, tr-
 vavě a levně. (13)

Kupujte od svých, podporujte sami sebe!

Pravé
přírodní vína
 1 litr za 25, 30, 40, 50, 60 a 80 kr.
 doporučuje
obchod vínem
 firmy:
ALOIS SLÁMA,
 v Praze, Kr. Vinohrady, nároží Palack. tř. a Skřivory ul.
 V zádech levnější Cenníky zdarma.
 Vinný ocet 1 litr 16 kr.

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.
 Výroba a sklad nábytku
K. V. SKUHERSKÝ,
 (25) v Hradci Králové
 Svatojánské náměstí číslo 87.
 Sklady tabulového a dutého skla, porcelá-
 nových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.
 Cenníky a nákresy na požádání frko.

Fotografické přístroje
 vlastní výroby, veškeré potřeby ku foto-
 grafování v největším výběru.
 Novinka: zrcadlová roční kamera
 zásobní s měněním desk bez sáčků.
 Přístroje a potřeby pro fotoapo-
 navy X paprsky.
 (40) Optické a technické přístroje
 doporučuje
TOMÁŠ LOUKOTA,
 první odborný závod v Praze, Perleťančova
 tř. 27, blízko Pernštýna.
 Založeno roku 1874.

JAN HORÁK
 soukromík
 V RYCHNOVĚ N. K.
 nabízí na dobu jarní
čisté vlněné látky vlastní
 výroby.
 Račteš učiniti jen malou objednávku
 na zkoušku!
 Vzorky na požádání zašlu franko.
 Děkuje všem svým milým veldůstojným a
 veldůstojným zákazníkům za vzácnou přízeň, prosím,
 aby mi i dále důvěru svou věřovali a slibují vždy
 vzornou, poctivou obsluhu. (15)

litých křížů
 Malířské umělecké dílny, opředené v
 Hradci Králové (u Příbrami) připravuje své výrobky (43)
 náboženských, světských a politických, náboženských
 svatých osob, dále tyčů, schodových,
 stavebních a střešních litin v cenách mírných.

Právní přítel pro každého
 Právě vyšel česky spis
Právní přítel pro každého
 Spisem spisovatele jsou podati nejpotřebnější pokyny
 a rady všem, kteří se chtějí seznámit s právními
 vědami, jaké jsou právní vědy a bez odvolání se
 vyjadřují. Cena polní 50 kr. Na skladě v kni-
 žárně knižkopisovatel a zejména v nakladatelství (46)
EMILA ŠOLCE V TELČI.

Ex offio
KŘESTNÍ LISTY
 jsou na skladě v knižárně
 knižárně 40 kusů (knihy)
 za 40 kr.
SUKNA
 bránská, francouz-
 ská, anglická a rum-
 polská koupíme nejlevněji
 jen u firmy (44)
František Mettal,
 velkoobchod sukny v Li-
 berci, Vídeňská ul. č. 15.
 P. T. pp. mistrům kraj-
 čovským zasílám skvělé a
 bohaté vzorníky.

Závod školkařský
 v Pamětníku
 u Chlumce.
 Stromy ovocné, hlovi,
 hloh, agát, růže, leoni
 sadba, mnoho ovocných
 novinek atd. (37)
 Cenník na požádání
 zdarma.

Politické družstvo tiskové
 v Hradci Králové
 právě vydalo tiskem bisk. kalitkárny:
Obrázky ze smíšené osady
 1.-10.
 katolického lidu na osadách smíšených
 napal.
František Hlinský.
 V souše náboženských otázkách se skutečného ži-
 vota katolického lidu v osadách nábožensky
 smíšených Hlinský spisovatel a jasnými důkazy
 předkládá náhodu smíšených snah.
 Stran 169, 24. Cena 48 kr.
 Objednávky přijímá Politické družstvo tiskové
 i v Hradci Králové.

Největší závod
na oděvy pro pány
 firmy
Emanuel Bělský
 v Hradci Králové.
 Hotové oděvy všeho druhu pro jarní a letní období,
 jakož i moderní látky jsou ve velkém výběru na skladě.
 Objednávky dle míry se rychle a přesně vyřizují. Cený levný a povah.
Hlavní sklad v Hoře Kutné.
 Filialky: v Hradci Králové, v Pardubicích, v Opatovicích a v Čáslavi.
 (19)

JAN STOUPA
 V PRAZE,
 Václavské náměstí č. 32.
 doporučuje
 stěhovací přístroje, železné matrace, záclony krajkové, zá-
 clony látkové, záclony švýcarské, stěry, koberec do salónů,
 ležáků, židlí, přikrývky flanelové, přikrývky kůže a
 z vlněného stěhu atd.
ve výběru největším
 (38) a cenách nejlevnějších.
 Ilustrované cenníky zdarma a franko.

Oznámení.
Záložna v Jesenici u České Skalice
 sepe-né společenstvo s neobmezeným ručením
 přijímá vklady (39)
 členů i nečlenů a zaručuje je až do odvolání
 4%.
 Zároveň dle usnešení výboru ze dne 20. března 1897 zvýšuje míru úro-
 kovou ze vkladů ode dne 1. července 1897 až do odvolání
 4%.
Poskytuje půjčky
 pouze svým členům a sice:
 hypotečnými na 5%, směněnými na 5%.
 Říditelem.

OBNOVA

Číslo 107.

V Hradci Králové, dne 2. dubna 1897.

Ročník III.

Výnosný odbor průmyslový.

Všobecně se za to má, že výroba zboží v továrnách, že průmysl povstal teprv po odhalení síly páry, čili po vynalezení parního stroje. Já sám jsem přisvědčoval tomuto náhledu.

Ale není vždy známou rysí povahy zůstati při tomtéž mínění. Naopak! V jistém smyslu platí, co filosof jeden pravil: Sapientia est mutare sententiam; to jest asi tolik, jako: Moudrý rád změni náhled. Nuže proto i já jsem změnil náhled a nabyl jsem přesvědčení, že průmyslová výroba je o mnoho starší než parní stroj.

Znamení německý katolický apoštol Górras napsal: Němci ode dávna měli veliký ověk a srůcnost v jistém odboru průmyslovém, v výrobě láh. — Veliký myslitel tento měl pravdu. Neboť od dob Lutherových stalo se Německo velikou výrobnou láh, nejen láh vůbec, nýbrž láh — na potupu a smičení odpůrců — se surovými vtipy spojených. Vynálezci tohoto odboru průmyslového byli šifitelé protestantismu. Tu skvrna nikdo z nich nesmyje, leč by chtěl lež láh vymlouvat, špinu špinou umývat. Kdo jen třebas do ruky vezme protestanské spisy od otce Luthara až dolů k nejposlednějším vaukům jeho, musí se téměř zhroutiti, co láh bylo na těch dob vyrobeno. Vzpomeňme na p. na láh o odpustcích, o nich se psalo a křičelo, že jsou od papeže za peníze propůjčeny na deset ba až na sto let napřed. A něco takového se smělo v Německu bez trestu tisknouti, ač se v kostelích katolických vždy učilo, kdo chce odpustky získati, musí dříve svátost pokání břichá smrtelných a věčného trestu se zbaviti, a jen pak, vykonal-li předepsané kající skutky, musí nimiž jest i almušna, může získati odpustky, to jest odpustění časných trestů. Udiven zamyslí se nad těmi lidmi protestantskými soudný člověk, je-li poctivec a také se, jak mohli lidé takovým lidem věřiti? Inu! Fabricní zboží je vždy lacinější a tudíž třebas nebylo tak pevně jako dříve ruční práce jde spíše na odbyt.

Tak tedy Górras měl pravdu! Ale kdyby byl řekl, že snad jen Němci sami tento průmysl provozovali, tu bych nemohl přisvědčiti.

Politický přehled.

Říšská rada a panická sněmovna vyalechly v pondělí trdní řeč. Tato o souboru otázek českých a konfesionální škole úplné mlčí a skoro nikoho neuspokojuje. Poslanci čeští obnovili svoje státoprávní ohrazení. Socialisté vymohli propuštění polského poslance Szajera z vězení a poukázavše na polské volební slohdy apšobili hr. Badenimu velikou nepřijemnost.

Slovanský katolický klub chtějí utvořiti Slovinci, Chorvati (většinou), Rusíni a Moravan dp. Dr. Stojan. Zda-li do toho klubu vstoupí též liberální Jihoslované, je nejisto.

Polský klub zvolil za předsedu rytíře Jaworského, za místopředsedu Jendrzeojawice, do parlamentární komise poslance Dzieduszyckého, Madayského, Pinakého, Rutowského a Abrahamowicze. Tři polští lidovci vstoupí do klubu, pak-li tento změni své stanovy. Přivrženci P. Stojalowského odmítli vstoupiti do klubu; budou asi udržovati důvěrné styky s Laegrovou stranou křesťanských socialistů.

Katolická strana, utvořená z německých konservativců bývalého klubu Hohenwartova a z katolické strany lidové, přijala tyto programové zásady: 1. Klub trvá sjednocen na požadavcích, jež vysloveny ve společném pastýřském listu rakouských biskupův a proto bude se zasazovati o velmocenské postavení mocnářství. 2. Klub katolické strany bude se zasazovati za samospráva a celistvost království a zemí. 3. Uspořádání veřejného práva na křesťanském základě a to jak po stránce náboženské a sociální, tak po hospodářské a národní. — Jelikož mladoběři se prohlašují teď za antisemity a praví, že jsou dobří křesťané, tedy mohou býti s programem německé katolické strany úplně spoujeni. Žádná jiná strana není našim státoprávním a samosprávním snahám bližší, nežli-li katolci.

Otce naši — Čechové — se tohoto odboru průmyslového ihned chytli a výboru se v něm vycvičili. Máme v tom ohledu „drahocenné starostlivé památky.“ I čeští protestanté podobně lhalí a tupili. O odpustcích totiž, co jsme uvedli napsal jeden slovatný biskup oněch protestantů, kterým se říkálo pikharti, jichž dům se i v Hradci Králové, v Litomyšli, v Boleslavi atd. nacházel. Ale aby se pravdě čest vadala nesmíme zamícti, že se v tomto odboru průmyslu vyznamenala i Francie. Tam otec liberalismu nynějšího, Voltér, přímo svým milým nařídil: Lžete bratři, lžete, něco přece vždycky uvázne.

A jako vždy a věde národ židovský všeho se dovedl chopiti, co nejen škodilo křesťanům, ale co bylo a jest dobrým „křesťáčkem“, tak nalézáme, že si právě židé tento odbor průmyslový učinili odborem výnosným, neboť zmocnili se v době novější obavláště oni tisku a novin, a učinili obavláště Vídeň tou velikou fabrikou na špinu, na láhvé špinění všeho katolického.

Ale aby „slavné Čechy jméno — jako druhdy tak i v devatenáctém století — po celé Evropě bylo ctěno“, založena podobná velkolepá výroba i v Praze. Prokázal by dějinám vzdělanosti naši veliké služby, kdo by si tu práci dal a vybral i sestavil všechny o láh katolicismu a osobách jemu příslušných v Národních Listech obsažených od jejich počátku. Zajímavě by pak vedle toho bylo podati výkaz, mnoho-li tento průmyslový odbor vynesl a vynáší. Zdá se totiž, že jest až dosud velice výnosným obchodem. Neboť kdyby nevynášel, pustil by se, a začalo by se obchodovati s něčím jiným. Právě v posledních dnech přišlo Nárrodní Listy jednu lež za druhou.

Tak k. p. že se v Hradci zřídilo biskupem družstvo, které si osvojilo fond pro podporu učitelů! — „Lžete, bratři, lžete“. — Nebo, že biskup na tiskárnu nic nedal, a že se nyní vybírá na ni od kaplanů, ale tiskárna je obchodem biskupovým, kdežto tuším páni dobře vědí kolik tisíc biskup na ni dal, a jak se jejího vlastnictví vzdal, a jak ji Družstvo na památku toho velkého daru čestným tím názvem obdarilo. Jest tiskárna asi tolik biskupskou, jako Národní Listy obchodem českého národa. Ten chudák jen platí a výnos mají jiní.

Na Kréty panují mezi křesťanskými povstalci a Turky krvavé boje. Řekové rovněž v boj zasáhli a v bitvě u Malaxy též lodstvo křesťanských velmocí, které křesťanským povstalcům způsobilo citelné stráty. Evropské velmocí obsadily nejdůležitější strategická místa svým vojskem, jehož posílala zatím na Krétu každá jeden prapor. Zdá se že utišení Kréty bude jediné pak možným, když turecké vojsko bude z Kréty odstraněno. Lodstvo velmocí již Krétu blokovalo. Křesťané jsou rozhořčeni a trvají na spojení s Řeckem. Král Jiří jmenoval korunního prince Konstantina vrchním velitelem řeckého vojska. Kvašení v Řecku roste a v Arménsku počalo znova vraždění křesťanů. Nemá-li celá Evropa strážena býti do tureckých rozbrojů, musí se brzy odhodlati k rozhodnému činu.

De kvetové deputace zvolil Uhři žida Maxe Falka, Alexandra Hegeduse, žida L. Langa, Alex. Metlekovice, Aug. Pulsakého, Kolomana Szella, K. Tiszu a Josipoviče. Jáme zvědaví, zda-li čeští poslanci zvolí do kvetové deputace dr. Fortta. Dle toho a pak dle dalšího jednání dr. Fortta, na něhož se činil nátlak, budeme poznovati stupeň jejich opozičnosti a odhodlanosti proti Maďarům.

Socialistické poslance české národnosti ukázali se vděčnými židům a německým liberálům za podpory na agitace jim darované a prvním činem jejich na říšské radě bylo, že se prohlásili proti státoprávnímu ohrazení všech ostatních českých poslanců. Doslovně pravili: „Protestujeme proti vyhrabávání zastaralých a zvětlých privilegií a dokumentů! Jáme Čechové naší doby a žádáme pro sebe a všechny národy Rakouska moderní instituce“ — ovšem instituce bez Boha a národnosti. Po zradě v Budějovicích následuje nová zrada ve Vídni. Na ni odpoví český národ svorným výkřikem protestu.

— „Lžete, bratři, lžete“. Na biskupovi přece něco uvázne. Neboť základní pravdou svobodně myslícího člověka noviu jest podnes: Něco na tom přece musí být, jak pak by to mohlo být v novinách? Na této skále vystavěn jest liberalismus a ta se tak hned nepohne. Opravy se buď vůbec nepřinesou, buď se zkomolí, a nebo jim čtenáři nevěří. Pravým svobodomyšlníkem nehne leccjaká „oprava“. Ta oprava jest mu láh a přinese-li opravení list jiný, n. př. Obnova — ta jest stranická — a dost.

Mluví se nyní o tom, jakým způsobem by se pomohlo řemeslníkům od nadvlády parního stroje v továrně. Navrhuje se, aby se síla parního stroje vedla i každému malému řemeslníku do jeho dílny, tak že by se nejlépe rozluštění sociální otázky. Dvě věci jsou prý při tom na pováženou. Předně, že by se tím více vyrobilo než nyní, a nebylo by pak komu prodati. Byla by to výroba nau potřebu a nenobla by zvýšiti blahobyt. A za druhé, že se zapomíná na rolníky, jak by se jim nejen ke stodole, ale i na pole vedla síla společného parního stroje.

Ale ať už by to dopadlo jakkoliv, za uváženou to přece stojí, jak by z každé dílny, a z každé chalupy stala se jakási „výrobníčka“. A musím říci, že bych se toho rozmnožení těch výrobníček tolik nebál. — Což pak český národ zůstal jen při té jediné veliké výrobě N. Listů v Praze? Nikoliv. Jen trochu úhlednější město má nyní výrobníčku a často ne jednu. Ano i na to se již pomyslelo, aby taková výrobníčka ve způsobu tiskárny byla v jedné vesnici u Hradce Králové. Jest sice pravda, že to je výmoba nad potřebu, ale že se všechny ty výroby vyplácí jest také jistá věc. Zkrátka i ty malé výroby jsou výnosným odborem průmyslovým. Musí se s tím však umět zacházeti — podle chuti obecnstva. Sem a tam stříknout pravdu, tu i tam dělat rozhovněného nad spoustou socialistů ba i lidu, při tom pak prsknout lež zjevně nebo pokrytecky na katolicismus — dle toho jak mnoho snese obecnstvo. Při tom však u nás v Čechách nezbytná jest „drahá vlast“, „junácký národ“ atd. atd. A občas neškodí třebas se i zadušovat, že na ničem nezáleží, než na vlasti; jen té, že výrobníčka alouří. A obecnstvo si to pochvaluje, předplácí, a snese i to, kdy se někdy proklube, že tou vlastí jest kapsa. I kapsa židů to může býti, jen ne kapsa klerikálů, ta je jen proto, aby v tichosti se vyprázdňovala a tak aby bez mísení se do věcí veřejných vykonávala „vznešené křesťanství“ — Běda, jestliže si katolici protrou oči a řeknou: Což pak jáme jen proto na světě, aby se o nás lhalo a z těch různých výroben a výrobníček špinou se stříkalo? Což pak právě proto není křesťanství na světě, aby jako Kristus před Pilátem řekl — „svědectví vydávám pravdě“. Uděláme si výrobu pravdy. — Tu je ale, tu to pak výrobníčky berou parou. Nač biskup potřebuje tiskárnu. To jakživo nebylo. Takle to žádný biskup nedělal. Koukejte, nemá dost na svých příjmech, zavcdl si obchod, zkracuje živnostníky, což nemá dost na kazatelně?

A obecnstvo v hospodách, na železnicích, na procházkách dí, jako druhdy oproti hlasatelům křesťanství volali zhotovovatele bůžků poštvaní pohané: „Veliká jest Diana. Veliký jest židovsko-protestanský liberalismus, ta modla 19. století“.

Za takových poměrů jest pak ovšem v výroby a pravdy odborem méně výnosným. A poněvadž náboženství zapovídá bojovati láh, má pak katolický list oproti zmámenému obecnstvu postavení těžké. Ale zapomíná se, že na straně pravdy stojí sám Bůh, jenž jest Pravda nestvořená. Nerovný jest ovšem boj zbraní pravdy proti zbraní láh — ale Pán Bůh ještě nikdy neprohrál.

Trůnní řeč.

Trůnní řeč, kterou v pondělí říšská rada byla zahájena, zní takto:

Čtení pánové obou sněmoven říšské rady! Na počátku nového a důležitého období ústav-

ního života ohromil jsem vás kolem Světa trůnu, dávám vám své čestné pozdravení a vítám vás ardeán. Zastupitelstvo říše učinilo za uplynulého zasedání zadosť Mě důvěře, kterou jsem v jeho lásku k vlasti a rozvalu vkládal, ještě přes trávající protivy vykonalo v mnohých oborech státního života práci plodnou.

Očekávám, že i vy to, co šťastně bylo počato, budete rozvíjet a dále povedete, že nové užitečné práce započnete a s úspěchem dokonáte. V této naději Mne posiluje to, že zákonodárná činnost, směřující k rozšíření volebního práva, nahylna svého ukončení a že se podařilo širokým většám obyvательства poskytnouti ústavní zastoupení. Nyní bude možno, aby zájmy všech kruhů dle míry jich oprávněnosti byly přivedeny k platnosti s onou umírněností, která vyplývá ze spolupůsobení plného odpovědnosti ku blahu veškerenstva.

Byl i tento rozvoj ústavy pro státní společnost se jeví důležitým, plného významu nabývá a snage po zdravých sociálních opravách. Vše činnost bude směřovati k tomu, aby byla pro obyvательства v hmotném i kulturním ohledu dostatečně opatření učiněna a aby v rámci trávajícího společenského řádu přítomné protivy byly smírněny, aniž by na síly podnikatelů pro sociální a politické účely kladly se přílišné nároky a aniž by se seelabila vůči cizím konkurenčním spůsobům, která i dělníkům jest prospěšná.

Průmyslová činnost, které v hospodářském celkovém organismu náleží vynikající postavení, vyžaduje silné podpory. Bude to úkolem mojí vlády, aby se jí léto dostalo.

Nejúplnějším pozornosti vyžaduje nutný stav, v němž se nalezá zemědělská výroba, tento mocný pramen státní síly a blahobytu. Moje vláda bude dbáti toho, aby podpora poskytovala a aby zemědělství proti hrozivým nebezpečím a dostatek chránila. Co se tkne odborné organizace hospodářského stavu, bude vám předložena předloha.

Nejdůležitějším a nejnáléhavějším úkolem pro nejbližší oddíl zasedání jest však uspořádání oněch ujednání, která se vztahují k obnovení celního a obchodního spolku se zeměmi uherské koruny, k stejným zásadám v příčině potravní daně obou státních území, k upravení bankovní otázky, k pokračování opravy valutové a konečně k vyměření příspěvku na úhradu potřeb společného rozpočtu mocnářství.

Prochůnuti jsouce vlasteneckým duchem podobíte předlohy, které vás o tom dojdou, a jejich rychlé vyřízení jest stejně žádoucí jako nutné, spravedlivému a slušnému prozkoumání. Zároveň však za nového zasedání budete míti zřetel též k řadě jiných důležitých úkolů.

V oboru vnitřní správy bude vám zabývat se předlohami Mojí vlády, které sledují ten účel, aby pojišťování v různých oborech hospodářského života bylo vytvářeno. V jednotlivých částech říše a trávající intenzivnosti se jeví náchylnost obyvательства vyhledávati výdělek v cizině, vyžaduje, aby naše pozornost byla obrácena k tomuto zjevu v hospodářském i sociálním ohledu stejně významnému. O tom dojde vás co nejdříve předloha Mojí vlády.

Zvláštní péči bude Moje vláda věnovati vědám a umění a v oboru veřejného vyučování vynasnaží se, aby klidným rozvíjením dosavadních zařízení povznesla všeobecné vzdělání. Nejdůležitějším úkolem školy však zůstane její výchovná činnost. Aby tato účinně ve svých výsledcích byla vytvářena, toho se má přiměřenými zařízeními v ústavech pro vzdělání učitelů dosáti.

Justiční zákonodárství zabývat se bude změnami konkursního řádu. Mimo to podány vám budou předlohy o smírčích soudech a obecních prostředkovatelských úřadech, jakož i předlohy k rozvoji živností a styků společenských, předlohy o chekách a poukázkách kapectkých, o výdělkových a hospodářských společenstvech. Nejdůležitějším úkol kodifikace trestního práva podniknut bude ve všech jeho oborech, jakmile připustí to poměry právní, postavené nyní po stránce formální novým civilním řádem na zcela novou podstat.

Má vláda pečovati bude o předlohu v příčině vojenského trestního řízení, kteráž učiní zadosť zvláštním zájům vojenským a požadavkům moderní vědy právní a podá předlohu týkající se zachování vojenských tajností.

V nejbližší době podány vám budou současně předlohy o vybírání a nuceném vymáhání příjmy daní a o upravení náhrady obcím za vybírání státních daní. Při chystané opravě důchodového zákona trestního přehlížení se bude k zásadám lidskosti a moderního materiálního a formálního práva trestního, při opravě zákona poplatkového, jemuž předcházeti bude nový zákon o poplatcích soudních, jenž nezbytným se stal novým občanským řádem, vezme se zřetel k nutnosti snížení poplatku za převod vlastnického práva k nemovitostem malé a střední velikosti jakož i k zásadě progresse.

Zájmy obecného hospodářství státního nezbytně vyžadují řádná opatření hospodářství jednotlivých království a zemí. Aby zemím otevřena byla nová finanční zřídla, pojištěn jest zákonně podíl na případných přebytečných daní a kromě toho zamýšlí Má vláda nyní také příkazy zemím znácné obnosy z většího výtěku daní spotřebních.

Ona také účinně podporovati bude snahu, aby zavedeny byly zvláštní daně selské. Také pokud jde o rozvoj a rozšíření komunikace, vystoupí Má vláda s předlohami, kteréž týkají se otevření a využitkování vnitrozemských vodních cest, dalšího rozvoje námořního obchodu, zřízení nových železničních spojů a sestavení jednotlivých železnic.

Má-li zřeteli se rozřešení tak četných a důležitých úkolů, nesmí jejich projednání a věcné vyřízení stěžovat a v smutek uváděti spory národnostní. Úspěšné rozřešení těchto úkolů působí ku blahu každé země a každé národnosti přispěje k odklizení stávajících obtíží a spojí všechny síly k společné činnosti v zájmu moci a prospěchu říše.

Vláda Moje bude se stále snažiti, aby odstranila překážky sblížení se a spůsobila v mezích platné ústavy vyrovnání proti sobě stojících nároků, aby tak zjednala onu půdu, na kteréž by se odpůrci vzájemným uznáním svého práva a své síly smířiti mohli a s pomocí Boží bohdá také se smíří.

Rozsah a počet předloh, kteréž vám učiněny budou, činí na vás veliké nároky, Já však kladám v dobrou vaši vůli a vaši sílu dělnou důvěru, že vynasnažíte se vyřízení jejich usplnění také s té příčinou, aby zjednána byla seznámím všech království a zemí větší míra činnosti a slobodnější pohyb v jejich činnosti.

Požadavek tento vyplývá též ze zřetel, aby řádně se opatřily autonomní rozhodnutí anémů příkazné závislosti, jež průběhem doby z důvodů věcných a v zájmu rychlejší správy jsou rozmožněny a se mohou.

Co se tkne zahraniční politiky, podařilo se souhlasnému spolupůsobením všech velmocí, že nebespečí nejnovějšími smutky na Východě se vynořivší byla zabrazena, a lze tlumočiti naději, že akce v té příčině podniknuté přes mnohé během vyjednávání se vykytnutím rozdíly v mínění a pochybnosti povede k zdárnému, v podstatě uspokojivému rozřešení.

To platí především o neopatrně vzbuzené kretské otázce, která Mou vládu přiměla, aby ve shodě s našimi spojenci a v těsném, důvěryplném styku s ostatními a námi spřátelými mocnostmi vykonala řadu opatření, jejich účelem jest, aby akci k zachování územního status quo směřující odkázala mir porušující tendence a aspirace do příslušných mezí.

Nemůže li tudíž chování se Řecka v nynější fázi nikterak spoléhati ve schválení velmocí, musí jinak též Turecko uvážiti, že by na sebe velkou zodpovědnost uvalilo, kdyby zneuznávajíc své nejživotnější prospěchy a proti souhlasným radám velmocí vyvíjalo se odstranění smutných zlořádů a tím udržovalo stav, který by v sobě nesl zárodek stálého znepokojení. Lze vysloviti očekávání, že také v tomto směru to, čeho neodvratně jest třeba, bude zabezpečeno.

Budíž vám tedy, ctění pánové obou anémoven popřáno, abyse, podporování jsouce mírumilovným utvářením se zahraničím a vnitřním poměrům ve svorném a věcném spolupůsobení mnoho zdárného vytvořili k blahu vlasti! Všemohoucí Bůh požehnej vašim pracím!

Rozpočet města Hradce Králové.

Ve středu 24. března pokračovalo sl. obecní zastupitelstvo v projednání obecního rozpočtu, jak jsme se již stručně v minulém čísle zmínili. — Projednala se především žádost sl. městské rady za povolení sříditi poli ejni expozitura v pražském stromofadl. Pan rada, Jaroslav Červený se zmínil, že v zastupitelstvu se stala výtka, že v pražském stromofadl se policejní služba nekoná. Ona se koná, ale strážník obecní má tam chodit celé dvě hodiny vystaven jsa často veškeré psotě, dešti, zimě a nepohodě. Proto třeba v místech těch sříditi policejní expozituru, v které by strážník před nepohodou časovan byl chráněn. Jedná se tedy buď o zřízení kiosku nebo o pronajmutí krámků. Takový byl vyhledán a roční nájemné by stálo 120 zl. Pro letošek stačí náklad 100 zl., který se může nahraditi z výnosu anuocních poplatků. Návrh tento poslelněji byl přijat.

Nato se jednalo o zadání špitálských porcí. Pan rada Pitnáček sdělil, že se přihlásilo 10 žadatelů, z nichž odbor navrhuje 5 nejstarších: Fr. Kafka 74 let starého, Jana Čermáka (64 l.), Fr. Kdána, krejčího (65 r.), Ant. Rášíčka, obuvníka, Poláka Josefa (64 r.). Pan Weinhengat přimlouval se vřele za nejstaršího schudlého měšťana Fr. Kafku. Pan starosta dr. Ulrich dává hlasovat a praví, že porce dostanou ti kompetenti, kteří dostanou nejvíce hlasů. Při hlasování dostali: J. Čermák 12, Fr. Kdán 10, J. Polák 9, Fr. Kafka 7, A. Rášíčka 6 hlasů.

Na návrh p. náměstka Waldeka schválen vydat 30 zl. na nezbytnou opravu pumpy na patronátní fars v Lochnicích. Pak schválen rozpočet obecní plynárny, která vykazuje 25 995 zl. příjmů a 26.133 zl. výdání. Schodek 143 zl. uhradí se dle potřeby z obecního důchodu. Pan Petříček se tážal, zda-li by se schodek nedal uhradit z položky: ne-

předvídané opravy na strojech v obnosu 200 zl. Pak byl vyřazen předchozí rozpočet štětu pevnostního. Příjmy jeho vykazují 149 547 zl., výdání 249.723 zl. a úlice I. Účet finančním úřadu 104.000 zl. II. Účet boudám hradeb 59.250 zl. III. Účet správy nových úlic a stavby nových stek 22.000 zl. IV. Účet z nájmů 5.497 zl. a pozemků dosud nepřevzatých od úřadu. V. Účet pevnost. hospodářství 4.350 zl. VI. Účet o. k. daní a dávek 2.570 zl. VII. Účet úroků 31.725 zl. VIII. Zachovávaní stálých pevn. ohrazení, 8.000 zl. IX. Účet střešního 7.481 zl. X. Účet pojistného 800 zl. XI. Účet výloh 238.475 zl. XII. Zřízení krytých jaderů 8.000 zl.

Účet boudám hradeb pp. Čermáka, Holmanna, a Falty obnáší 24.000 zl. Dle smlouvy pevnostní měla se letos zbořiti levostanná polovina razaviru XII. se Moravskou branou. Pan starosta dr. Ulrich sdělil, že úřad na provedení této smlouvy potrvá, odpadne tedy asi rozpočet na to po 9.000 zl. Na případné rebořování Moravské brány přijde-li k rekonstrukci mostu Orlického, se žádá 8.000 zl. Brána tato se má zbořiti dle smlouvy typově v. l. roce, možno však, že k ní dojde letos. Oprava mostu a odstranění silných pilířů jest žádoucí k větší rychlosti spádu vody. Na boudám valů za Vodčkovými kasárnami vede nové vojenské pokážky za příčinou odprodeje pozemků c. a k. vojenského úřadu rozpočteno na 6000 zl.

Pan parkmistr sdělil, že byl tento nebudé letos určité boudám. Na úpravě valů na nábreží podél Labe a měst. vodárny za příčinou možnosti odprodeje pozemků rozpočteno 7.000 zl. Pan dr. Ulrich pravil: Doufáme, že stavební ruch se rozšíří na celé nábreží a že za odprodeje pozemky získáme peněz. Na odbourání a zastavění plotu u zabřady generálov do regal. úřady se požaduje 1.500 zl. Na vyhlazování kvadrů z hradebních příkopů a jejich vyvážení se požaduje 500 zl. Tedyž obnos se žádá na jiné eventuelní boudám, stanou se natyž letos za příčinou odprodeje pozemků. Na obnovení země a zavezení příkopů z obou stran Pospíškovy tříhy se žádá 2.500 zl.

Na to pojednání rozpočet o jmění kostelů a zbožných nadací. Pan rada Jaroslav Červený navrhl schválení en bloc, protože všechny udané výdaje jsou nezbytné a podléhají buď schválení c. k. místodržitelství neb jiných c. k. úřadů. Sumárně byly schváleny též rozpočty o jmění chorobince a dobročinných fondů a rozpočet c. k. okresní školní rady pro město Král. Hradec. Tento vykazuje 13.269 zl. výdání a 5.381 zl. Na úhradu shodku 7.958 zl. vyplše se 15 proc. přírůžka k příjmy daním, která vynesou 7.950 zl. a schodek 8 zl. uhradí se z pokladni hotovosti. Opatrovna vykazuje 886 zl. 70 kr. příjmů a výdání.

Pak přijaty nadace en bloc. Pan rada Weinhengat si přeje účty o jmění nadace Bartušovské. Pan náměstek Waldek pravil, že město má jen právo presentace, účty se však vede c. k. místodržitelství. Pan starosta dr. Ulrich praví, že účty opatří. Pan ředitel Klumpar si přeje vysvětlení o nadaci V. Tomka pro posluchače české university. Pan starosta dr. Ulrich praví, že nadace je od 1. října aktivována, ale záležitost není ještě u všech instancí vyřízena. Dále schválen rozpočet ústavů chudých a chudinských nadací.

Tím byl celý rozpočet vyřízen. Pan starosta dr. Ulrich podotkl ještě, že schodek se uhradí a) 10 proc. obecní přírůžkou k 54.000 zl. příjmů daní, což vynesou 5.400 zl., b) 3 proc. přírůžkou k nájemnému obnosu 270.000 zl., což vynesou 8.100 zl. a c) darem špitální z čistého zisku za loňský rok v obnosu 25.000 zl., dohromady 38.500 zl. Zbytek se uhradí z kasovní hotovosti z roku 1896.

Pan rada Vávra přednesl poslední žádost 4 obecních strážníků, kteří slouží již 22, 16 a dva přes 15 let. Policejní služba je těžká a skrovný plat neláká k vstoupení do služeb policie. Přimlouvá se, aby sl. zastupitelstvo vzalo žádost tuto v úvahu. Mohly by se snad utvořiti vyšší třídy platební. Tyto obnášely dosud 240 a 300 zl. a 10 proc. drahotního přírůžku. Pan ředitel Vávra navrhl, aby slavná městská rada podala v této příčině své návrhy. Pan rada Červený podporuje tento návrh praelimárního odboru. Dosud má v Hradci strážník nejvíce 300 zl. a 10 proc. drahotního přírůžku, pak asi 10 zl. vedlejších příjmů z divadla atd. Má-li strážník 4—5 dítek, musí šetřit a žena musí plně pomáhat při řízení rodiny posluhovačím a vedlejšími pracemi. V Králově Dvoře má strážník po 20leté službě 400 zl., dále dříví a různé přírůžky. Strážníci Hradečtí tedy přírůžek zasluhují. Ku konci schůze přijat byl návrh, aby sl. měst. rada podala zastupitelstvu obecní své návrhy v příští schůzi.

Drobné zprávy.

Nášim pádnám dopisovatelům. Články a feuilletony v pokračováních musíme jen výmíňně uvěřkovati. Feuilletony jsme ostatně na celý rok sázbem, neboť po panu předcházci v redakci bylo nám jich s r. 1895 a 1896 celá kopa. Také s články máme potíže. Nejmilější nám budou střípné správy o životě a působení katolických spolků a jednoč, správy o jiných důležitých spolcích národních a hospodářských, časové správy o okresních a

obecních sdělovacích a stručné dopisy o posou-
zení a smyslných událostech v tom kterém
oblasti nebo kraji. (Dlouhé dopisy pro nedostatek
míst jsou vraceny nečteny).

Katolický spolek na Slezském Před-
městí pořádá přednášku v neděli dne 4. dubna
h. r. v sále pana Matějka. Přednášku činití bude
J. B. M. sda. Eduard Jan Nep. Brynych
pro účel spolku dp. faráře a členské hosty.

Konferenční řeči v Chrudimě. Jeho Mi-
loš nejdušejší pan biskup Eduard Jan
Nep. Brynych skončil ve čtvrtek slavné kon-
ferenční řeči, které v neděli dne 31. března za-
tak obrovského účastenství katolického kraje Chrudi-
mského byly započaty. Po celou dobu pěti těch ra-
dostných dnů naplňovaly se prostory velebného
archidiecézního chrámu Páně do posledního koutka
obyvatelstvem chrudimským a okolním. Četní účas-
tníci přijížděli zanevšitě též z Rosle, Pardubic,
a Hrochova Týnce, Heřmanova Městce a z Chrasti.
Největší nával byl při poslední konferenční řeči
na svátek Panay Marie, kdy obyvatelstvo venkov-
ské již po 8. hodině odpolední počalo naplňovati
kostel, sčítati vědělo, že J. B. M. teprve o 6. ho-
dině promluví o volebním programu. „Den
16. května a den 6. července“, tedy o sv.
Janu Nepomuckém a o mistru Janu Hu-
sovi z Husiace. Tématem úmno zajímavým
byl na konferenční řeči přilákání též četní evan-
gelici. Neobyčejná byla též návštěva z kruhu in-
telligence. Kostel byl již před 5. hodinou do po-
ledního místečka nabit, takže nikdo tolik lidí
v chrámu archidiecézním neviděl a nemapatoval.
Jeho Bisk. Milost vyřídil historicky význam na-
leho národního svátku svatojanského dne 16. května
a s d. jepisem i na základě původních listin jasné
dokázal že sv. Jan Nepomucký skutečně pro svá-
tební tajemství králem Václavem IV. byl umučen
a ve Vitavě utopen. Nejdůstojnější arcipastýř náš
dokázal úplnou bezpodstatnost všech námit-
tek, jakoby vůbec ani žádného Jana z Nepomuku
nebyl, aneb jako by býval za svatého vyhlášen
napravý Jan z Nepomuku. Dokázal, že byl za svá-
tební prohlášen osm dávnou před tím již jako svá-
tec a mateřská ctěná, u sv. Víta na hrade Praž-
ském pohřbený kanovník Jan z Nepomuku, králem
Václavem IV. pro nevyzrání spovědního tajem-
ství utopen, jehož náhrobní kámen mrtíši obe-
haný, neal nápis „Jan z Pomuku“ a při jehož
exhumování po sta letech nalezen byl jazyk svět-
ců neperučený, což přesešné stvrzeno přetřetými
oděnými svědky i od nejprůběžnějších vědeckých
autorit. Nadpřirozeným tímto zjevem a ještě jinými
sám Bůh osvědčil Jana z Nepomuku jako svátec a
nobilu. A proto národ český nikdy ne-
přestane dne 16. května, v den to slavné
přesazení těla jeho k sv. Vítu, sla-
viti jeho svátek jakožto národního svá-
ce a patrona země české.

Dne 6. července 1418 podstoupil smrt také
jiný Jan, jenž byl též katolickým knězem a ka-
zatelem, a kromě toho učencem vysokých hodností.
Byl u světské moci obžalován z bludného
učení, z kacířství, jež bylo zjevné — za příklad
vedl pan biskup bludné učení Husovo o před-
určení člověka (praedestinační) — když byl círke-
vím koncilem z obžaloby usvědčen a přes všechnu
námahu a domlouvání koncilu, aby odvolal, tvrdo-
stojně na svém setrval, vzdálen křesťanské pokory
jako kněz, byl světskou mocí, nikoliv církevní
která ho jako zatvrzelého bludáře pouze z církve
vyobcovala, odsouzen die tehdejších platných zá-
konů k smrti upálením a také světské ráme
spravedlnosti a nikoliv kněží, jak se lidu na-
mlouvá, na Janu Husovi ortel smrti vykonalo.
Mistr Jan Hus postavil se radikálně církevní auto-
ritě na odpor a jeho smrt, které odp. biskup
žal, měla pro vlast národ český neblahé, pře-
smutné následky. Jan Hus svým radikálním vzde-
rem ani sobě ani národu českému neposloužil. A
celá ta sláva potomního husitského hnutí, celá ta
sláva nepřemohitelného vojévádce Žižky, měla
pro národ cenu velice pochybnou, neboť byla to
česká země, byli to Čechové, již krvavě tu slávu
zaplatili muškami. Kdyby Čechové oslavovali
Jana Husa pouze jako národního veli-
kána, jenž sobě o národ český a ja-
zyk jeho platných získal zásluh, kdyby
kult Husův nebyl v prvé řadě namířen
vždy hlavně proti katolické církvi a
kněžstvu katolickému, jenž přece jeho
smrti na hranici nejsou vinni, každý
katol. kněz neměl by nic proti uctívání
Jana Husa, ane stáli by tito jako vla-
stenci i v řadách jeho ctitelů. Aby
však 6. července na potupu katolické
církve měl opakovati 16. květen, to žá-
dny kněz a žádný katolík připustiti ne-
může a také se to nikdy nestane. Ndp.
biskup opět a opět se svatebně obřadoval,
že mu jde jenom o pravdu a poučení lidu a ni-
koliv snad o hanobení Jana Husa, jehož ve-
líký dějinný význam jako vlastence
uznává. — Konferenční řeči nejdušejšího pana bi-
skupa probíraly rovněž otázky časové, utvrdily
zbožné katolíky na novo u víry, mnohého přivedly
na cestu pravou a odpárcy aspoň přiměly, aby
o otázkách sv. víry a katolického náboženství
vášně přemýšleli a s úctou o nich mluvili. Dobře

tlumočil náš Český Východ smýšlení chrudimského
měšťanstva, když píše: Ndp. biskup mluvil o všech
otázkách tak populárně, přesvědčivě, tak pln
horoucího nadšení a výmluvností přímo plamenou,
že všechny přítomné přímo elektrisoval a pro sv.
věru a náboženství rozehřál. Kéž by byli i od-
párcové jeho do jednoho přítomni! Bohužel, že
dnes tak mnoho lidí nemyšlící a nerozvažující
běží a křičí seslepené s davem, nejspouze přistupují
šáděnému poučení. Chrudim do valné míry, jak
opětne letošní bisk. konference alavě dokázaly,
činí s pravidla krásnou výjimku. Jeho bisk. Mi-
loš dozal také vůči jednomu hodnostáři měst.
(dr. Burešovi) že Chrudim jediná pochopila a oceňuje
jeho snahy. Bude se to města našemu na úkor a
snad na pohanu počítati, bude se za spásečnické
snad vyhlášovati, my jsme však na to hrdými a
sázání k neskonálním díkům Jeho Biskupské
Milosti, že právě v ocenění pravého konservativně-
katolického smýšlení převážně většiny obyvatelstva
chrudimského královskou naší Chrudim vyvolil úda-
stan býti tak vzácných bodů duchovních. A si
mluví a píše kdo chce co chce, Chrudim se širým
svým okolím na novo nejvýmluvnějším způsobem do-
kázala, že stojí věrně za svým tak neskonale obě-
tavým, pro svatou věc a svůj úřad apoštolský tak
horoucně nadšeným, milovaným biskupem.

Pohřeb kněze jubilára. Ve středu dopo-
ledne byl za nesmírného účastenství lidu, předávk
okresu, četných páni měšťané, o. k. professorů,
okresních školních inspektorů a o. k. okresních
hejtmanů z Litomyšle a Vysokého Mýta pochován
kněz jubilár, čestný kanovník, osobní děkan a
farář v Cerekvici, Jan Antea. Zvěčnělý kněz
vlastence dožil se 77 let. Za přítomnosti 40 kněží
s okolí vedl obětavě kondukt J. M. vdp. monsignore
Th. Dr. Alois Frýdek, generální vikář a kapit.
děkan královéhradecký. Zvěčnělý získal si veliké
zásluhy jmenovitě o školství naše.

Úmrtí. Vysocí zasloužilý ředitel rychnov-
ského gymnasia, pan Ondřej Franta utrpěl
bolestnou ztrátu úmrtím své choti Marie, rozené
Balcarové. Paní ředitelová Marie Frantová byla
ženou vzácného vzdělání, ryzího vlasteneckého
smýšlení, vynikala lidumilností a dobročinností a
tělila se proto v Rychnově všeobecně, zasloužené
váženosti. Synové její zaujímají ve společnosti čestná
místa gymnasiálního profesora, vynikajícího se-
kretáře zemského výboru a lékařského odborníka.
Pozůstatky zvěčnělé paní byly do Prahy převeze-
ny a na hřbitově vysehradském pochovány. —
V Josefově zemřel dne 24. března p. Antonín
Čerych mladší, snaživý továrník v stáří 40 let.
Pochován byl v sobotu o 3. hod. odp. na hřbito-
vě v Jaroměři.

Duchovní koncert diecézní jednoty cy-
rilské pořádán 28. března t. r. v divadle Králové-
hradeckém druhý se svým provedením a pečlivým
výběrem jednotlivých částí programu důstojně ke
svým předchůdcům. S povděkem uvítali jsme již
hned čalo 1: „Pastýř a poutníci“, mužský
to sbor od P. Křížkovského, od skladatele, jenž
dělají hudbu literatury vykazaly velice čestné
místo mezi křesťanskými a tvůrci českého moderního
umění hudebního. A přece na jeho perly zapo-
mněly již z velké části za nynějších časů při
produkci spěvácké spolky, ač pro vždy zůstane
významným upřímné přiznání mistra B. Smetany:
„Teprve, když jsem slyšel sbory Křížkovského,
poznal jsem, co je česká hudba“. Solový
part barytonový přednesen v čísle 1. p. prof.
c. k. realky J. Srátkem, solo tenorové p. učite-
lem měšťanské školy B. Rybou, ostatní hlasy
solového quartetta pp. kandidáty učitelského ústavu
sdejšího, vesměs s náležitým pochopením a vzorně.
V čís. 2: „Tenebrae factae sunt“ ukázal
sbor cyrilský v nesnadné intonaci a náhlých pře-
chodech dokonale jistotu, a po dosti dlouhých,
ovšem účinných představkách určité nastupování.
Rychlejší tempem byl by dosáhl sbor Haydnův
dojmu ještě účinnějšího. — Klassická polyfonie
zastoupena byla na programu v čís. 3. Palestri-
novým „Adjuvo vos filiae Jerusalem“
(5 hlasy smíšený sbor). Melodie každého hlasu
byla dobře propracovaná, a proto dohromady
tvořily krásný harmonický celek. Škoda, že
na programu nebyla také polyfonie moderní,
abychom tím více mohli poznati půvab slohu Pa-
lestrinova před chromatikou moderní. — Nejdou-
ležitějšími byly Wittovy „Zpěvy ke křížové
cestě“ (čís. 4.), k nimž text přeložil p. prof. c.
k. realky J. Vocásek. Jak zdařile byly předneseny,
dosvědčilo pohnutím zrozené oko mnohých poslů-
chačů. Dámský sbor vystihl myšlenky skladatelovy
výtečně a vskladbu s náležitým porozuměním úplně
vnikli. — A od zpěvů ke křížové cestě, od doby
počátky vedl posluchače program do doby veliko-
noční a dal jim poslechnouti od Orlanda Lassa
žestiblas „Regina coeli“ (čís. 5), v němž
svlášť II. díl při „resurrexit“ a „Alleluja“ mo-
huta a jasně vyzněl. — Dobu svatozádní pří-
pomínal Hmáky chorál s 9. stol. „Veni creator
spiritus“ (čís. 6). Přáli bychom všem kostelům,
aby v jejich klenbách rozléhal se tak procítěný a
odduševnělý chorál, jakým byl v prostorách našeho
divadla; pak by přestal boj i nejsutivějších ne-
přátel katol. liturgie proti církevnímu zpěvu. —
Poslední čalo (7.) byl závěrečný 4 hl. smíšený

sbor s Bethovenova Krista na Hoře olivetaké
„Páje slávu“. Závratná výše tónů nevdala
sopránu v lehkém nastupování, ani rychlé tempo
celému sboru v čistě vokální. Mohutný tento
sbor byl velikolepým zakončením koncertu. — Bo-
hatoť programu a vhodně volená doba přivábila
hojnost posluchačů z města i venkova. Zejména
přítomni byli nejd. p. kapit. děkan Dr. Frýdek
s četným duchovenstvem, pan c. k. místodržitel
rada Šolta, pan parkmistr dr. Ulrich a mnozí
jiní zástupci zdejší inteligence. Z venkova dostavil
se p. Hád uitel z Nového Hradce Králové Fr.
Grund se 20 žáky, což zvlášť zasluhuje uznání.
Tak zajisté již s mládí vytříbí se vkus budoucích
kostelních zpěváků. Z Černilova dostavilo se 7
pěvců a přátel cír. hudby. Mimo to zastoupen
zde byl venkov, pokud jsme o tom svědčili, účast-
níky z Dobrušky, Dohaliček, Holic, Václav, Stěže-
šádové, z Nov. Bydžova, a Král Dvora. Ze do-
máčí p. t. obecnostvo nebralo ještě ve větší míře
podílu na počátku tak vzácné a umělecké ceny,
omlouváme koňskými dostihy, které církus Janův
v tentýž čas pořádá. P. prof. Dr. J. Mrštíkovi,
jako předsedovi diecézní jednoty cyrilské, panu
fidišovi J. Wünschovi jako ciziteli a celému sboru
k výsledkům jejich namáhavé práce s plnou srde-
ce gratulujeme.

„Český“ senát při vřehním zemském
soude stává se německým. V posledních le-
tech viděti patrnu snahu poněmčiti opět celý
vrchní zemský soud v Praze, který jest rozdělen
na senát německý a český. Kdežto u „něme-
ckého“ senátu stávají se vrchními rady pouzí
Němci, neanající český pranic, jest v českém se-
natě již celá polovice radů rodu a smýšlení ně-
meckého, kteří český špatně anebo přamálo znají,
a kteří český koncipovati vůbec nedovedou a
musí si proto nechat doma referáty
buď překládati anebo aspoň opravo-
vati. Za ministra Staročecha dr. Pražáka
byly takové věci nemožné. Ten přiváděl
Čechy nejen do ministeria spravedl-
nosti (kdež Češi mívali personalie, při jmeno-
vání soudců a notářů tedy vliv takřka rozhodující),
ale též k nejvyššímu kasačnímu, správnímu a říš-
skému soudu. Když následkem nerozváženého pū-
solení mladočeských poslanců byl baron dr. Pra-
žák z ministerstva vytlačen a místo ministra
krajana zůstalo neobsazeno, byli českým úře-
dníkům u nejv. ústředních úřadů důležité referáty
odjímány, Čechové z těchto úřadů byli odstraňo-
vání, při vrchních zemských a krajských soudech
dávána opět přednost Němcům, při povýšování
byli starší čeští úředníci pomíjeni, z politických
důvodů přeskakovali mladší úředníci německí své
starší české kolegy, soudci v Čechách, na Moravě
a ve Slezsku stávali se opět mužové českého ja-
zyka neznalí a také při obsazování notářských
míst — zvlášť v okresích a městech národně
smíšených dává se přednost Němcům. — Tot
jeu negativní vymoženosti mladočeské politiky.
Z ohledu na Němce zdrželo se také nařízení
ohledně úřední řeči, které nám v praxi sice téměř
ničeho nedává, ale které zavdalo Němcům přece
jeu příčinu aby opět natíkali že jsou utlačováni.

Mimofádná valná hromada Jednoty.
Již po kolik let nesešlo se tolik členů Jednoty
k valné schůzi, jako minulou neděli. Jednalo se
však o důležitou věc, proto každý přítel Jednoty
se dostavil, aby hlasem svým protestoval proti
snaze jistých lidí, kteří jsou hotovi i spolek roz-
biti, když nechce podle jejich plnění tančiti. Od
ledna b. r. dostalo se na přetřes dávno již ky-
žené sloučení Jednoty s Remeslnickou Besedou.
Z obou spolků 6 členná komise vyjednávala o
podmínkách sloučení. Z Ř. Besedy žádali také mezi
jiným změnu staré firmy Jednoty a chtěli, aby
Jednota zvala se budoucně Živnostensko-Remesl-
nickou Jednotou. Zdánilivě běží o pouhé slovíčko
a kdo nevidí blouběji až do tajné kanceláře vo-
lebních makléřů, nespátrával by ve změně firmy
žádného neštěstí. Valná část členů zvlášť neži-
vnostníci a řemeslníci spatřovala zcela odůvodněné
v této změně útok na sebe, neboť ve spolku
čistě odborném neměla by místa intelligence.
Odchod však intelligence neprospěl by řemeslni-
ctvu, které musí stále styk s ostatními kruhy
udržovati, ale prospěl by jistým pánům, kteří by
ve svých lidech našli feblík do obec. zastupitel-
ství. Běželo tedy o zachování Jednoty v dosavad-
nímu složení a přátelé Jednoty také toto přání
důrazně tlumočili. Nikdo však z přítomných ne-
stavěl se proti obmyšlenému spojení s Řem. Be-
sedou, takže výtky p. Dvořáčkovi o nepřátelském
stanovisku Jednoty proti řemeslnictvu byly zcela
bezdůvodny a vysněly také zcela na prázdno.
Rovněž řeč red. Hery, jakkoliv obsahovala mno-
hou trpkou pravdu, přece byla by se hodila lépe
do voličské schůze a ne do valné schůze. Zájem
Jednoty hájili pp. dr. Klumpar a Nekovářik. Po
delší živé debatě, již účastnili se pp. Böhm,
Tolman, Reyl, Knyp, Jonáš a Hájek přijat byl
posléze spojený návrh pp. Klumpara a Nekovářika,
jímž se zásadně vyslovuje ochota přijati vše-
chny členy Remeslnické Besedy, když se o přijetí
přihlásí a když rozpuštěná Řem. Beseda postará
se o všechny právní důsledky, jež vyplývají z to-
hoto kroku. Radikální výprava proti Jednotě skon-
čila tedy s úplnou porážkou.

Zprávy diecézní. V Pánu zesnul: pan Adolf Schlögl, děkan a farář v Bohdanečích dne 24. března; p. Josef Antas, jubilar, čestný kanovník, kóna rada, vikář, a děkan v Cerekvici, dne 28. března t. r. — Vyznamenání: p. P. Pius Stehlík, farář v Želivě Jmenován b. notářem; p. Frant. Rychlík, b. vikář a farář v Kuklenách čestným děkanem; p. Frant. Moravec, farář v Borové a p. Aug. Richter, farář v Chroustovicích, obdrželi Exposit. canon. — Ustanovení: p. Joa. Holcman, admin. Chvojenský, za koop. do Mlýnské; p. Jan Snížek, fundatista v Kutné Hore, za prozat. katechetu do Králova Městce; p. Josef Hrádík, koop. Opočenský, za proz. katechetu do Jilomnice; p. Josef Adam, koop. Vojnoměstský, za koop. do Dolní Libohavy; p. Frant. Víša, administrátor Lhkovický, za administrátora do Běstvíny; p. Ant. Rohlík, administrátor Nízkovský, za koop. do Vojnova Městce. — Uprázdňené místo: Bohdaneč (u Pardubic), fara patron. barona Draasche od 25. března; Cerekvice (u Litomyšle), fara patron. knížete Thurn-Taxisse od 29. března.

Šňatek slaviti bude za nedlouho četnický strážník p. Kr. Staroušek v Hořicích se sl. Joa. Bilišovou, dcerou řezníka tamtéž. Gratulujeme!

Z jednoty katolických tovaryšů. Divadelní představení „Pražský flamendr“ objevil několik nadaných sil bereckých a mladších pp. ochotníků, kteří ve hře této poprvé vystoupili na jevišti. Vzor tomu, že pro náhle ochuravění p. Poláka st. osobitou úlohu jeho nakvap vzal p. Lejsek, přesto souhra kusu dopadla ku všeobecnému uspokojení. Z dram velmi zdařile hrály sl. Chroustova a sl. Špičkalová. Úlohy mužské spočívaly v rukou pp. Bajera, Jenšovského, Lejska, Maadaka, Melichara, Matějky, Nohejla, Kalenského a Valentý. Návštěva ze strany obecenstva jako obyčejně byla, četná. — V kroužku technickém přednášel p. Polák st. „O organizaci spolkové.“ V oktávě sv. Josefa, patrona tovaryšských jednot, účastnila se jednota korporativně a s praporem tiché ml. sv. v kapli sv. Josefské. — Zdař Bůh!

Poštmistrem na Novém Králově Hradci stal pan Josef Lorenc, syn posavadního p. poštmistra.

Nové štvánice „Nár. Listů“ proti J. M. najednou panu biskupovi. Konference chrudimské dopadly tak stkvěle, že u střílivých pozorovatelů buď úsměv malomocný vztek „N. Listů“, které v nedostatku věcných důvodů vytýkají J. B. Milosti nádhernou ekypáz. V sobotním odpolednu píšou totiž trkavě o „politické agitaci biskupa Brynychy v kostele“ a praví mezi jiným: Biskupovi Brynychovi se unáš (v Chrudimě) nějak zalíbilo. V nádherné ekypázi, s premovaným lokajem na kozlíku, přijížděl k nim každého dne z útulného tuskula chrásteckého za hlaholů zvonů, výbojný zákopník klerikálismu, snad aby oslňující nádhrou postavil za doklad pravé křesťanské pokory. Dále vytýkají J. B. M. klerikální agitace, tupil prý a hanobil nejlepší muže našeho národa, zejména ne-smrtelného našeho Mistra Jana z Husi atd. Na konci správy dělají „N. L.“ špatný vtíp, že prý ty biskupské řeči v Chrudimě i bigotní lidé odsuzují. — Tot se rozumí, na tom tvrzení „N. Listů“ není ani slova pravdy a chrudimský místní list mladočeský o těch „biskupských štvánicích“ také nic neuměl povědět. My jsme byli také v chrudimském kostele přítomni, ale o nějakém štvání jsme tam nezažlechli ani slova. V celé správě „N. Listů“ jest pravda jen to, že bábíčky venkovské — a ovšem tak mladí intelligentní rolníci a živnostníci — putovali na konferenční řeči do Chrudimě na kolik hodin cesty.

Co se té biskupské nádherné ekypáže a premovaného lokaje na kozlíku týče, tedy v Králově Hradci to každý zná a ví z vlastní zkušenosti, že „N. L.“ si opět důkladně zalhaly. Takový kočár, jaký má J. B. Milost, má také a lepší mnohý mladočeský statkář a poslanec; mladočeský demokratický pražský parkmistr pan dr. Podlipný má ekypáz a skutečně premovaného lokaje mnohem nádhernějšího nežli nejodůstojnější pan biskup královéhradecký a „N. L.“ jim to nikdy nevytýkaly. Když mohou židovští a helvetští redaktori „N. Listů“ jezdit po čistě vydlážděné Praze a Vidni v ekypážích, tedy není spravedlivě a demokraticky, žádati po J. B. Milosti, aby z Chrásti chodil do Chrudimě v blátě pět y. Máte-li v kočáře jezdit každý mladočeský advokát a židovský agent, tedy smí v něm též jezdit katolický biskup. Nejezdí-li ve formanském voze, nýbrž v slavném pro rychlou jízdu určeném povozu, tedy se tím J. B. M. neprohraje proti pravé křesťanské pokorě. Vždyť již první apoštolé užívali rychlejších dopravních prostředků. Také sv. Pavel užíval Onesima k své posluze. Že ten Onesim byl slušně oděn, jest snad patrné. Svátý Filip, když měl pohřbiti úředníka aethiopské královny, jel s ním ve voze. Jaký byl, nevíme, ale prkný vůz sotva byl, na který by páni z „N. Listů“ nejraději katolického biskupa posadili. Jezdili-li dr. Julius a dr. Edvard Grégr v kočáře, pak-li nebylo pro ně hanbou a necestao, dáti se doprovázeti parkmistry a banderisti, tedy katolický biskup smí snad jezdit aspoň v průvodu svého služebníka. Vždyť důležno uvážit, že v Evropě

národové sami přijali biskupy mezi své velmože a to proto, aby církvi pojišťili blahý její vliv na porady jejich. K tomu cíli obdarili biskupy námi. Dokud nejme v socialistické republiky, platí rozdílné stavů. Sám Kristus pravil: „Nasytíte mne mistrem a pánem a dobře pravíte, jsemť s jistě.“ Dokud tedy národové křesťanství nasývaj biskupa „mistrem a pánem“, to jest, dokud mu poskytují místa mezi vynikajícími stavy, dotud není přišlo, aby biskup sám stal se otrhákem ve společnosti a aby ve státě platil co asi helot, který ve společnosti práva a vlivu nemá. Chudoba úplná jest jen radou, kterou udílí evangelium, ne však povinností. A proto, když biskup užívá z darů křesťanských národů statků časného, nedělá nic nedovoleného. Že pak ho užívá k veřejnému blahu a pro sebe co nejméně a veřejně jen k vůli repraesentaci, to je známo. Ostatně at začnou helvetic „Nár. Listů“ u svých superintendentů a pastore. Proč nejezdí na př. p. superintendent po železnici s národem a vyhledává třídy vyřídí, proč paní superintendentová ve Velkém si říká paní biskupová, proč mají pastori domy pastrové, když dle demokratických „N. Listů“ jednoduché domky jako byl ten nazaretský, by jim tedy velice krásné slušely? Proč nejsou spokojeni s titulem dvojčihodní a říkají s veledůstojí. Proč měli na př. v Laštrouně bílé rukavice a někteří kroužkované košile pod rukávy? Že Kristus Pán rukavice nemosil, ani žehlené do kroužku košile, je též jistá věc. A rabíny vidí „N. L.“ též v kočárech, páni redaktori jezdí v nich také a sami redigují v paláci a jejich páni chefové stavi si palácové vily, což přece není demokratické ani evangelické. Tedy „N. L.“ at jsou s tím otčváním křesťanské pokory trochu posměšlivější a at si nešlapou na paty!

Nedělní klid. Na svátek Zvěstování P. Marie pracovalo několik zedníků na staveništi pravověrného měšťanstva pod Kozinkou o době ranních služeb Božích jako o všední den. Víme, že většina pravověrného měšťanstva je katolickou, a snad i stavitel, ba dokonce i zedníci ve svátek pracují, ale nejde nám na rozum, proč v tomto katolickém městě má být evanjelické obyvatelstvo, špěchající do chrámu Páně tak uráženo ve svých zbožných citech, a to asi 20 kroků od biskupského chrámu Páně.

Za starostu okres. zastupitelstva pardubického byl potvrzen císařem pan Jaa Markalous.

Výstavní trh hospodářský v Praze uspořádá Ústřední hospodářská společnost pro král. České dne 15—18. května na výstavišti v král. Oboře. Výstavního trhu účastní se četní statkáři, rolníci, živnostníci a průmyslníci, dále spolek pro chov drůbeže, spolek včelařský a hedvábnický a četné hospodářské spolky a společnosti. Erární hřebčinec v Písku uspořádá se zemědělské výstavu koní, dále budou obvyklé výstavy skotů, brávů a vepřů. Přihlášky k výstavnímu trhu přijímá kancelář Ústřední hospodářské společnosti ve Vodičkově ulici č. 38. v Praze.

Hořický vyslanec. Při volbě volitelů při právě obdoby volbách zvolen byl v Hořicích, jak nám bylo sděleno, jedním bodrý mistr řemesla krejčovského za volitele. Když toto bylo za jeho přítomnosti veřejně prohlášeno a pan mistr uslyšel svoje jméno, vyskočil, nemyslel jinak než že je již poslancem a rozehřevným hlasem děkoval za důvěru a slavnostně sliboval „tam na hoře“ pracovati pro dobro národa. Salva smíchu počala jej, že poslancem není a tu mu nezbyvalo, než utéci. Nyní vtipy na jeho hlavu jen srší.

Oikán. Četnický strážník p. Olšar v Sadové přišel při své obchůzce na tábor cikánů pochutnávatých sl. labužníky na vonné vepřové. Při prohlídce tábora našel ještě celou pátku pekař vykrmeného vepřika, o němž se později zjistilo, že pochází z krádeže spáchané u rolníka Josefa Šprinhara dne 24. m. m. v Rožnově. Pět cikánů bylo zatčeno a odvedeno od hodů do vězení.

Hlavní trafika v Mladé Boleslavi sadána byla zdejšímu majiteli domu a měšťáckému radnímu, panu A. V. Dvořákovi, který prý se s naším městem již ka konci tohoto měsíce rozloučí.

Zimní hospodářská škola v Novém Bydčově ukončení školní rok slavnostně v neděli dne 4. dubna. K slavnosti se svou rodící, přibuzní škola a přátelé hospodářského pokroku.

Jak se starají mladočeši o vzdělání a blahobyt rolnictva? Konservativní staročeši a klerikálové stále a stále jsou vyličováni jako nepřátelé a zjevné škádcové českého rolnictva. Proti tomuto křivému obviňování máme svaté právo se ohradit. Až budou mladočeši advokáti radit našim venkovanům tak nezástně jako katoličtí duchovní, až mladočeští poslanci vymohou zemědělcům na 15 let slevu daní v obnosu 37 milionů, až jim vymohou takové slevy poplatkové při převodu majetku a přeměně dlah hypotekárních jako jim vymohli poslanci staročeští, pak by se dala čínost bývalých poslanců konservativních a nynějších mladočeských — aspoň porovnávat. Dokud však poslanci mladočestští nevymohli českému národu ani větších výmohlostí hmotných ani osvětových, nemají práva apřítati klerikálům a staročešům — zpátečnickům a vládním lokajům. Kde

je ty hmotné slevy mladočestští z let 1889—1891, kde je ta neobčejná péče o vzdělání rolnictva? Nevidíme ji. Místník p. Fiedel vytkl aspoň v „Čase“ mladočestům, že se o vlastní školy rolnické, o zimní školy hospodářské nestarají. A měli k tomu na říšské radě i směru přiležitost. Na hosp. výšší školu v Liebwerde, která má jen 30 žáků a která vzdělává jen panáky úředníky, věnuje semé 84 000 zl., totiž platí o výšší hosp. škole v Táboře, za to účelí se každoročně na hospodářské školy zimní, školy to, které vyhradě rolnictvu slouží; a to účelí pravidelně členové rozpočtové komise, kteří jsou pohlaví první korporací zemědělských. Nevím, co zimní hospodářské školy panu K. Adámkovi udělaly, ale jisto jest, že jim nepteje. Pan Adámek chvil jen školy vyšší, střední (které vychovávají 90%, panáky úředníky) a nanejvýš ještě školy rolnické (které vychovávají 80%, menších úředníků a panáky šafářů) — jen zimní hosp. školy jsou u něho tvarem přechodným, nemají budoucnosti, vůbec jemu se nelíbí. Pan Fiedel pečuje nákladem přístihu povolání absolventů, dle praví: Dle lonákeho rozpočtu přispěvky semé čilí okružně na školy pro úředníky a státníce velkostatkové celkem 107 800 zl., kdežto na školy pro rolníky celkem 40 700 zl. Menším poplatníkům dané posunkové dává se o 66 600 zl. více. A jaký tepre jest rozdíl v zařízení těchto škol! Kdžto školy vyšších kategorií opřávají učebnými pomůckami, hledi se pro ně získati vynikající učitelé sly učelím osobních přídavků a pod., jsou poměry na mnohých hospodářských školách žalostné: Nade statek nejpotřebnějších učebných pomůcek, naproti nedostatčes místností a mnohdy, a ohledem na nepatrné sluzné masejí se přijmouti i učitelé slabší kvalifikace. Ale přec to probáší samský výbor v rozpočtové komisi dne 4. února 1897 ústy přisedícího pana K. Adámka, že zásadný jeho názor jest, že tento u hosp. zařízení a vyhradě rolnictvu sloužícím zimním hospodářským školám nemají býti poskytovány subvence na stavbu účelných budov, pomůcek, učelím tvarem přechodným, budoucnost některých smí zajištěna a návštěva jejich je nede účelná. Když sledoval samský výbor, nebo lépe řečeno pan přisedící a referent školství hospodářské poměry zemědělních států, vedl by na př., že první zimní hospodářské školy v Německu založeny byly již rokem 1856 a že do dnes tyto školy neklesají, ale rozmáhají se, ano že dokonce některé rolnické školy proměněny byly v zimní, na př. v Darmstadtu, Würzburgu a osvědčují se. I u nás návštěva zimních hospodářských škol se rozmáhá, neboť pokud znám, navštěvuje zimní hosp. škola v Opočně 51, v Táboře 48, v Chrudimě 44, v Jitř. Hradci 39, v Novém Bydčově 34, v Jičíně 33 žáků atd. Dnes, po třináctileté zkušenosti jsou zimní hospodářské školy u nás tvarem ustáleným. A že právě tak jako osobní vlastnosti učitelů, ano myslím i mnohem více působí na návštěvu školy i vzorné zařízení její, to nutně dokládá, to ukazuje rolnická škola v Písku. Že by některé školy zimní neměly budoucnost zajištěna, to státi mohlo by se jedině tím, že by jim samský výbor a samský směr odpíral pomoe na zařízení a na získání vhodných místností! V tomto směru chovali se šlechtičtí referenti školství hospodářského, kterým na tom tak nesáleželo, k zimním hospod. školám mnohem benevolentněji, než pan referent Adámek, zastupující rolnictvo skupiny vysokomýtské! Ohce-li pan přisedící Adámek na těchto pro rolníky nejpřístupnějších školách šetřit, pak jest stav rolnický již ubohý. Na stavbu budovy pro střední hospodářskou školu v Roudnici má semé 25 000 zl., na stavbu rolnické školy v Kostelci n. O. 18 000 zl., v Budějovicích 15 000 zl. atd., ale na svelebení zimních hospodář. škol nemá pan ani krajcar! Pro úřednictvo, učitelstvo, průmyslnictvo a živnostnictvo stavi a vydržuje školy stát a nemá, jen hmotně zubožené rolnictvo má pro sebe stavěti a vydržovati odborné školy samé! Co tomu říká pp. MUDr. Dvořák, Hovorka, Teklý, Maštálka, Doležal, Hyrá, Rašín, Kryš, a t. d., kteří mají teď spáse rolnictva takřka v pachtě?

Všechnou společnou tržnici nabytku v Jičíně si střídili a dne 1. dubna otevřeli jídelní truhláři, soustružníci, řezbáři a čalouníci. Účelem stížené tržnice nabytku jest především zabezpečiti odbyť a práci dotýcým živnostníkům jičinským. Remenníci odevzdají tržnici své práce do prodeje za mírný poplatek. Úředníci, živnostníci a rolníci vyberou si z vystavených výrobků hotový nabytek, a výdělek překupnický, který shráblí dosud židovské sklady, státní a velké části řemeslnickým výrobcům. Aby náklady zařízení a režijní byly co nejmenší, učinili jičičtí stážívatelé veřejné tržnice potřebné kroky u samského výboru království Českého, aby uštědřil tržnici peněz subvencí, jičinský Sokol propůjčil pak tržnici své místnosti, než-li si tato uspořádá vhodné skladiště vlastní.

Videňský parkmistr Strobach vzdal se svého úřadu. Za parkmistra bude zvolen a od císaře potvrzen dr. Karel Luager.

Obřevní koncert v Náchodě uspořádá dne 4. dubna malý spěvácký spolek Hron. Provede Gregorovu velkou 27. část se skládající skládka „Česká responsoria“ z velikonočních hodin. Začátek představení o 4. hod., konec o 6. hod. odpolední.

Jánkovitě koná se die správ časopisů vy-
lášti: 1. Přivítáním zacházením a mluvením. 2. Jeden věkka elperetuje valti jankovitěho koně z vojí a voditi jej dvíř do kola, až se mu počne točiti hlava. Obyčejně pak jde. Pakli první „tanec“ nespomůže, jistě pomůže druhý. 3. Jiný konář odporučuje jankovitěho koni přikřít nosy dlaní, aby nemohl dýchat. Hnedle se vzepne a jde bez váho pobízení. 4. Mozek koně, jak se zdá, ulpí obyčejně na jedné myšlence, a když jankovitěho koně bijí brkem, utvrzují jej pouze v jeho umínání. Možná-li mu dáti nový směr myšlení, pomůže to. Přiváží mu třeba provázek několika kráte kolem na nohu pod koleno dosti pevně, aby se cítil, a obrátí pozornost k tomu i zapomeno na tvrdohlavě umínání své. Ale nesmíte provázek na nose dlouho nechat, aby se kůň v chůzi mnoho nepokodil.

Pro šebřetu. Dne 30. m. m. vyveden byl již po několikráte z města Jos. Jirásek z Malšovic. Dne 30. dán byl do polic. střežení Ant. Martinek z H. Drahovic z Nechanic. Tys je svého zaměstnání svěřil. Josef Hoop, námořnický pomocník příslušný do Vissel v Prusku, 36 r. věku byl dodán pro potalku st. ná-
vlastnictví.

Neštěstí. Dne 29. m. m. jel D. Bráner, 18 r. st. syn strojvedoucího z Kolína vozkem na Pražské Předměstí; cestou spadl z vozu a vymkl si nohu. Ra-
námu poskytl první pomoci zdejší lékař p. dr. Mo-
rávek a poslal jej v domácím ošetřování.

Surest. Dne 27. m. m. polámal nějaký niče-
ma arafy pro kriminal, 11 třídových stromků podél
cesty k Pouchovu.

Zvěsti z východních Čech.

Z Chrudimi. O výtržnosti v kostele Chru-
dimském za konfiterenční řetě J. B. M. zmínují se
mladočeské listy úplně tendencně; avšak i dopi-
sovatelé „Politik“ a „Katal. Listů“ — nezaníraje
pravdu, udělali z komára vola. Zprávy obou po-
slednějších listů jsou nepravdivé a přehnané a
spodívají patrně jen na hrůzostrašném účelu.
Výtržnost stala se při pomělní řetě J. B. M., když
řekl při začátku své řeči že zvíře nemůže po-
sazovat poslední příčiny stvořených věcí. Tu řekl
jeden socialistický dělník: „protože jest
zvíře!“ Pan socialista pouze hlasitě myslil, a
odešel ihned z kostela, když pozoroval, že slova
jeho působí rozruch, ačkoliv ne všeobecný, protože
J. B. M. v řeči se ani nezastavil. J. B. M. neřekl
tadě, že socialisté klejili pod zvíře.
— Obecní zastupitelstvo chrudimské neslo ovšem
náhle improvizovanou zaleklost českého oby-
vatelstva dne 22. dubna 1897 dosti těžce, dalo
proto ihned zatknouti a vyslýchati výtržníka,
který poznav své pochybení, šel v útěk J. B. M.
odprosit a doznal své pochybení Jeho B. Milost
ujistila také dělníka zatčeného, že se za něj při-
mluví, kdyby k stíhání jeho soudněma došlo.
Radí p. dr. Bureš dostavil se ve čtvrtek rovněž
k J. B. M. na děkanství, vyslovil své politování
nad výtržností, kterou J. B. M. sám za nepatrnou
prohlánil, děkoval J. B. M. za konfiterenční řetě,
aby obyvatelstvu svou přísah zachoval.

Akademie v Novém Bydčově. Spolek
na podporu chudých studentů c. kr. real. a vyš.
gymnasia v Nov. Bydčově pořádá v neděli dne 4.
dubna 1897. k účelu dobročinnému Akademii v sa-
le na „Kopce.“ Začátek o půl 8. hodině večerní.
Ceny Míst: Sedadlo 1 kor., lístek ku stání 60
hal., lístek na galerii 40 hal., při čemž dobročin-
nosti se meze nekladou. Lístky dostati lze poč-
naje 1. dubnem v knihkupectví p. Frant. Bukov-
ského a v den akademie večer a kasy.

Z Dobřenic. Sebevrah Čeněk Šára, bývalý
člen v Hradci Králové není příslušníkem obce
dobřenské, ani tam zroze, nýbrž jest rodem a
příslušným do Kralovic (okr. Pardubický), jako
otec jeho Josef Šára, který v Dobřenicích nějaký
čas kupařil, a dopustiv se zde v červenci 1894.
předvoda, zhabřství a pokusu vraždy na druhé ma-
nělce své (upálením), byl v listopadu 1892 v Hradci
Králové k 15letému těžkému žaláři odsouzen „na
Pankrác.“ kdež v květnu 1894 zemřel.

V Černíkovicih konali sv. misie vdpp.
Otcové tovar. Ježíšova Alois Jemelka a Antonín
Odráček od 14. až do 22. března s velikým
prosperchem sv. misie. Vykonali 24 velmi důkla-
dých kázání a cvičení a mimo to ještě 5 krásných
promluv před společným svatým přijímáním dětí,
jinochů a dívek i dospělých. Korunou slavnosti
bylo svěcení misijnářského sv. kříže. Při loučení
adále lidi — v počtu více než 8000 osob pa-
pešské požehnání.

Rozpočet města Poděbrad vykazoval
v minulém roce 51.716 zl. 91 a půl kr. příjmů a
51.684 zl. 55 kr. výdání. Pozemky vynášely 9.461
zl. 27 kr., lesy 2.854 zl. 39 kr. číste z obecních
budov 1.099 zl. 72 kr. atd.

Ze Studence a Jilemnice. Dne 29. března o 4.
hod. odp. konala se mimořádná valná hromada Sv.
Josefské jednoty katolických jinochů a mužů v ho-

stinci pana Josefa Johna. Schůzi zahájil dp. farář za
hojného účastnictví jak členů tak hostů. Na to dopl-
něny na návrh dp. faráře stanovy v tom smyslu, že
jednota jest oprávněna nositi praporek spolkový. Na
to v řeči tři čtvrtě hodiny trávající promluvil dp. farář
o spolkovém odznaku. Barva bílá jest barvou lásky
a my čestí katolíci Ineme také pravou, nezištnou láskou
k jazyku mateřskému, k jazyku, kterým naučila nás
matka modliti se k Bohu, milovati vlast a národ.
Barva červená jest barvou věrnosti, kterou své víře
a vlasti dochováti máme. Také obraz sv. Josefa před-
stavuje víru, na jejížto základech své vlastenství
staviti máme. Národy slovanské, které se oděly víry
otoč svých, přilby o svou národnost. Řeč dp. faráře
provázela byl hluchým souhlasem a potleskem. Na
to oznámil dp. řečník, že přistoupil k našemu spolku
p. Jan Hák, majitel zdejšího velkostatku a zdejší
obchodník a posléze oznámil, že náš rodák, p. prof.
Prácha daroval nám 40 knih, za kterýchto da byl mu
erdtěný dík vysloven. Zaplat Pán Bůh i dr. farář
našemu, který nám alšil darovati veškeré své české
knihy. Na to jednání o ustanovení se kroužku hu-
debního (který má sestaviti p. E. Flégel), pěve c-
kého (k jehož sestavení určen byl p. Jan Tauchman)
a konečně přednáškového, jež má sestaviti pan
J. Kuřik. Dp. farář rosdal pak přítomným 80 výtisků
brošury „Matka chudoby“. Ku konci přetěl p. jed-
natel list, jímž se ustanovuje dp. Jan K. h. u. n. zdejší
farář za předsedu a jímž se p. K. Tauchman po-
tvzuje za místopředsedu naší jednoty. Schůze ukon-
čena provoláním: Zdař Bůh Jeho Milosti nejdůst.
p. biskupu královéhradeckému!

Vodní družstvo v Lochenicích. Neblahé po-
měry padlé záložny naší měly svého času v obci naší
veliký vliv na vývin vodního družstva našeho, které
za příčinou upravení řeky „Trojinky“ a za účelem
odvodňování kolem ní ležících luk a slepení rolí by-
lo. Družstvo od roku 1892, kdy prozatímní výbor
družstva svou poslední schůzi konal, nebylo svoláno
a občanstvo resp. podřídky nebylo lze ku rozhodné-
mu kroku přiměti. Úpadek záložny tasil každého a
nikdo nechtěl počítati, co by občanstvu meliorování
300 korců luk každoročně vynášti musilo. Jeden dru-
hému se vyhýbal, jeden druhému více nevěřil a o
společení nebylo řeči, ani tehdy ne, kdyby někdo byl
v obci slatě doly objevil a k společné těžbě byl ob-
čanstvo vysval. A přece možno jest ránu záloženskou
zahojiti zase jenom společným úsilím, svorností, vy-
trvalostí, moudrým počínáním a poněkud malou obě-
tavostí! Však by to šlo, jen kdyby se chtělo! V době
neštěstí a v nezaníraje, která se nedala odvrátiti, která
byla pouhou skutečností neodvratnou, nesmí člověk
soufati. Tu není moudře hlavu věšeti dolů, a nečin-
nosti se oddati; naopak práce v takových okamžicích
jest zapotřebí a společné svornosti a rozhodnutí. —
Snad konečně se i u nás tato základní pravidla své-
pomoci pochopí a občanstvo, každé příležitosti rázně
se uchopí, by se dřívější rány zacelili daly objevením
nových zdrojů k povznesení blahobyti vedoucích. Se-
stavení a úsilovná práce vodního družstva jest a může
se k takovému zdrojům a k vydatné svépomoci směle
počítati! — Když povzříme, že 300 korců luk meli-
orovaných, t. j. slepených vhodným odvodněním a
dle potřeby zavlažením vyneše majitelům po korci
jen 10 centů dobrého sena a otavy více než dosud,
tedy čítaje průměrně cent za 2 zl. 50 kr., činí věcí
docílený výnos sumu 7.500 slatých ročně. Pak-li
tu suma skapitalisujeme, tedy docílené slepení luk
představuje kapitál 150.000 slatých. Stoupne-li o tuto
sumu cena majetku našeho občanstva, tedy to zna-
mená patrně zvýšení blahobyti. Meliorování luk ne-
musí občanstvo hned a samo zaplatit. U semské ban-
ky dostane půjčku v 20, 30, 40 letech umofitelnou,
neplatil by tedy náklady meliorační pouze nyní
hospodář, ale též jeho syn, dcera a všec nástupce.
Na melioraci a regulaci mimo to přispívá země a
stát a sice na celkový projekt 60ti procenty. Občan-
stva by tedy bylo néti jen dvě pětiny, tedy ani ne
polovici celého nákladu. Členové regulačního a meli-
oračního družstva by tedy každoročně velice získali
a hospodářská tísň v Lochenicích a v okolí by se
brzy smírnila a přestala. Také by se obnovila dří-
vější občanská pospolitost a blahobyt by ovládal, kte-
rý nyní tak postrádáme a který každý společenský
život nemožným činí. Po pěti letech nečinnosti se u-
chopily akce hořejší na řece Trojince ležící vesnice,
hlavně ale obec Habřina, která na družstvo nalehá,
by činnost svou odumřelou s novou oživilo. Obec Ha-
břina žádala za svolání výborové schůze, družstva
kterémužto přání ovšem vyhověti se muselo a kterážto
schůze se dne 11ho března také při dosti hojném
účastenství odbyvala. Na schůzi byli zastoupeni de-
legati obcí Lochenic, Habřin, Vřetova a Račic. —
Ve schůzi se usnešili, aby se nyní a úsilím o to
družstvo postaralo, by potřebné peníze na výlohy
předběžné od panů podřídků vybralo, aby povolené
měření, zhotovení rozpočtu a projektů se strany slavné
kulturně technické kanceláře. zemědělské rady pro
Království České v brzkém čase provedeno bylo,
a pak aby se družstvo po docílení těchto nut-
ných prací o vymožení semské a státní subvence po-
staralo. Hledmeš nyní k tomu abychom jeden na
druhého se neodkazovali a obvyklé nečinnosti nezú-
stali. Berte alespoň vy větší a majetnější, majitelové
luk věc upřímně rázně do ruky, založte alespoň pro-
zatím tyto předběžné práce a výlohy, by družstvo
dále o podniky tak blahodárné a výnosné pokračo-
vati sto bylo, a výsledek vám to tisíckrát náhradí,
neboť pak taková luka nebude mít ani jediné druhé
ves nad Lochenice a řetěné druhé vesnice v celém

království Českém! Máte svou vodu, brze jakýchkoli
servitutů (služebností), máte, bohatství vám od
Boha a přírody dané, a proto smužile k dílu! Ukažte,
že jste muži moudřími a rozsařnými rolníky skutečně
pokročilými, které nelze tak lehce skazit a v nívěc
svrátiti. Potomci Vaši budou Vám pak ještě se sto-
letí v hrobě šehnati a pomník, který si tím postavíte,
ve věčné paměti potomstva, nezhyne, a pak ani mo-
kré ani suché počasí Vám tak ublížiti moci nebude,
jako se to v posledních sedmi letech na lukách na-
ších státi mohlo a také stalo. Na jednotlivé nepří-
znivce nedbejte a ukažte jim, že Váš zákon vodní
opravňuje, že práce meliorační i bez nich vykonati
můžete, a že pak i každé zvlášení a odvodňování
Vašich luk od nich a od soudních drahých komisí a
libovolných přkopů odvrátiti nebude.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 27. března 1897. 1 hl.
pšenice sl. 5.90 až 6.50, žito sl. 5.10 až 5.35, ječmen
sl. 4.— až 4.90, oves sl. 3.90 až 3.65, proso sl. 4.50
sl. 4.—, vřkve sl. 4.45 až 4.80, brách sl. 8.— až 9.50.
čobka sl. 9.50 až 12.—, jáhly sl. 9.— až 10.—, kroupy sl.
8.— až 21.—, brambory sl. 1.80 až 2.50, j-telo řed. se-
mínka červeného sl. 34.— až 32.—, jetelového semínka
bílého sl. 20.— až 28.—, jetelového semínka svědového sl.
16.— až 22.—, mák sl. 15.— až 16.90, olejky sl. —
až —, lučného semene sl. 6.70 až 8.50, 100 hl. gr.
žitných otrub sl. 5.50 až —, 100 kg. pšeničných otrub
sl. 6.— až —, 1 kg. mála červeného sl. 1.— až 1.10,
1 kg mála převařeného sl. — až —, 1 kg. ošlá ve-
řového sl. —80 až —, 1 kg. tvarohu 14—16 hr,
1 vejce 2 kr., 1 hektolitr cibule sl. 1.— až 1.10,
1 kopa různé zeleniny sl. —50 až 90. — Na týždení
a obilní trh dne 27. března 1897 odbyvány. přiváženo
bylo: hektolitř pšenice 689, žito 390 ječmene — 246,
ovos 574, proso 7.

V Králové Dvoře n. L. dne 27. března 1897,
pšenice 5.—5.05, žito 5.15—5.75, ječmen 4.60—5.—
ovos 3.95—3.40, brách 8.—9.—, čobka 8.—12.50,
vřkve 6.7—7.20, jáhly 8.—15.50, kroupy 8.—12.—,
brambory 2.10—2.20, vejce (kopa) 1.10—1.20, málo
1.10—1.20, tvaroh 12—14, maso hovří 64 kr., maso
telecí 60 kr., maso vepřové 72 kr., maso skopové 60 kr.,
sena 8.—2.50, sláma 1.40—1.50.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Dvě sochy dřevěné

Pannu Marii Lourdešskou a Neposkvrněné Početí,
každou 1 m. 45 cm. vysokou čistě práce poly-
chromované za cenu velmi mírnou (po 80 sl.) nabízí

Jan R. Wolf,

sochař a malř v Revném pošta Dobré
u Dobrušky, Čechy.

Ukázkou mohn posloužit fotografiemi obou.

V „Časových úvahách“

vyšel

Životopis sv. Vojtěcha

na oslavu 900leté památky jeho mučnické smrti
Doporučujeme tovaryšským jednotám a far-
ním úřadům

Cena 4 kr. Stran 32.

Věby bělopřezné.

plátka a veškeré druhy tkalcovského zboží
jako: ručníky, šátky, ubru-
sy, pokrývky na postele,
hamany a t. d.

v cenách nejlevnějších nabízí

vyřábite!

Karel Tauchman,

staresta v Studenci u Jilemnice.

Vzorky franko.

VÁPNO

Vlastní lemy vápencové
ve Váp. Poděls a v Prachevicih.

všeho druhu nejlepší jakosti levně do všech stanic po va-
gonech, po vovech a v drobném prodeji nabízí:

Továrna na podolské vápno v Chrudimi.

Adresa pro telegramy:
Vápenka, Chrudim.

Ludvík Nejedlý, dekorační malíř v Novém Bydžově

dlive v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malb kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauruji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové. (9)

Návrhy ve plihu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Koktání,

jektání, šeptání, chřastání, přeskakování a buhňání, vůbec každou vadu v řeči odstraňuje se zdarem a zárukou bez léků a přístrojů **FR. FIBINGER**, první český spisovatel a vědátor v Praze, Tábor, ulice č. 1825—II. Doba cvičební trvá obyčejně 6 neděl a jest již pacientovi možno hned po prvním cvičení pěkně mluvit a číst. Představení pacienta žádoucí. Pacienti obdrží u mne celé zaopatření. Na odpověď se žádá známka. Dámy cvičí též dáma. Písemné léčení nemožné. Vysvědčení a diktyvování po ruce. Konsultace bezplatná. Za odporučení se žádá. Brožurka tištěná je u mne za 1 zl. k dostání. Žádám redina nemá postrádati k docílení správné vyslovnosti u dítěte bojejší brožurky, která zvlášť pro tyto sestavena jest a ku zdraví slouží. Jem ten, který koktáním dříve postižen byl, může každého vyléčit. (35)

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

(25) v Hradci Králové

Svatojánské náměstí č. 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelánových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.

Cenníky a nakresy na požádání frko.

Fotografické přístroje

vlastní výroby, veškeré potřeby ku fotografování v největším výběru.

Novinka: zrcadlová ruční kamera zásobní s měněním desk bez zátek.

Přístroje a potřeby pro Reentgenovy X paprsky.

(40) Optické a technické přístroje odporučuje

TOMÁŠ LOUKOTA,

první odborný závod v Praze, Ferdinandova ul. 27, blízko Pernátny.

Založeno roku 1874.

JAN UHER

V HRADCI KRÁLOVÉ

na náměstí (24)

dodává každé množství nosičů (travers) ihned ze skladu, který se nalézá na Pražském Předměstí, dále nabízí ze svého skladu na náměstí č. 132 křeslové železo, drátěnky, veškeré kování a nástroje, barvy, fermeže, karbolín, cement, kuchyňské nádobí atd. Vše v dobré kvalitě a v cenách nejlevnějších.

Ovocné stromky

4000 kusů, vysokokmenné jabloně 40—50 kr., malinové holovouské nejlepší a nejdražší jablko váže 60 kr., brusky 60 kr., krsky jabloně 40—50 kr., malinové holovouské 60 kr. za kus prodá **Josef Kuliš**, ředitel měšťanské dívčí školy v Hradci Králové.

Umelecký závod pro malbu na skle

Umelecký

závod

pro malbu na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Odborný závod pro malbu oken chrámových.

Seznamem prvními cenami vyznam.

Rozpočty, náčrtky atd. jako i veškeré rady odborné zdarma.

SUKNA

brněnská, francouzská, anglická a rumunská koupíme nejlevněji jen u firmy (84)

František Mettel, velkoobchod sukny v Liberci, Vědecká ul. č. 13.

P. T. pp. mistrům krejčovským esyílám skvozně a bohaté vzorníky.

Závod školkářský

v Pamětníku

a Chlumce.

Stromy ovocné, křoví, bob, agát, rže, lesní sadba, mnoho ovocných novinek atd. (37)

Cenník na požádání zdarma.

Nemocným

chudokrevným

v tisíci případech s úspěchem překvapujícím

osvědčená pravá vína

firmy

Václav Karas

v Praze,

obslužuje speciality firmy samé „Vino nero“, „Dolac“ a „Bleko“ k uspokojení a posazení se doporučují.

Doporučení předních lékařských autorit.

Nejvyšší významností zlatá medaile na internac. lékařnické výstavě 1896. (49)

Komu skutečného a dobrého vína ku posazení nebo posazení jest zapotřebí, požádej ve vlastním zájmu

o cenník.

Václav Karas,

v Praze, 357-I,

velkoobchod s vínem,

c. k. zemským soudem ustanovený znalec v oboru vinném.

Politické družstvo tiskové

v Hradci Králové

právě vydalo tiskem bisk. knihtiskárny:

Obrázky ze smíšené osady

I—IV.

katolickému lidu na osadách smíšených napsal

František Hingra.

V rousě zábavných obrázků ze skutečného života katolického lidu v osadách nábožensky smíšených líčí spisovatel a jasnými důtkami předkládá záhubnost smíšených snůtků.

Stran 168, 80. Cena 43 kr.

Objednávky přijímá Politické družstvo tiskové i bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Praktické

levné a nejtrvanlivější

jasu korkové vaskované

KOBERCE

V nejlepší jakosti má jediné na skladě.

V. J. ŠPALEK

v Hradci Králové. (27)

Etamine!

Jarní novinka pro pány na obleky v barvě černé a temněmodré, hodící se též na tatiáry, v šířce 128 cm. metr al. 2.80. (44)

Vsazek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí frako zašlou.

První český zasl. závod

Ed. Doskočila

v Chebu

Nákrčníky a zástěry

nejmodernějších vzorů nabízejí levné (52)

Ant. Chaloupecký,

mech. tv. výt. nákrčníků a zástěr

Seniřky (Čechy).

Jarní novotiny. Prodej ve velkém i malém.

Navštivenky

od 60 kr. výše nabízí

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Zlaté a stříbrné klenoty!

VÁCLAV ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísečný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

(sv. Jánské náměstí č. 77.)

doporučuje ctnému obecnstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a činského stříbra, ozdobné stolní nádoby veškeré zlaté a stříbrné hodinky I. jakosti; dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roky za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je tříděné sklopné a měřené.

Objednávky a správy se přijímají a shotovují, též veškeré správy hodin se vyřizují.

Vše za levné ceny. (18)

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

K jarnímu a stavebnímu období

doporučuje velečtnému obecnstvu svůj hojně zásobený sklad

cementových a betonových výrobků

jako: veškeré druhy dlažic, krycích ploten na hradební zdě, komíny a pilíře, žlaby do ohlívů a koníren, žlabky k odvádění vod, polní můstky a podzemní kanály, kruhové i vejčité, roury různých rozměrů, schody, skruže pro studně, venyče, sochy, pomníky, obruby kol broků a chodníků jakož i jiných zde neuvedených a do tohoto oboru spadajících předmětů mám stále v hojně zásobě a výběru na skladě.

Dále si dovoluji upozorniti na vývoz šedého pro stínice, šutřiku a pláku.

Na požádání zašlu cenníky, jakož i rozpočty zdarma.

Josef Dršata,

mistr sednický, majitel a vyrábětel cementových a betonových výrobků (46)

v Poděbradách.

Přijímá písně, pianín a harmoniky

Frd. Knepr v Hradci Králové č. 117

nabízí

své nové nástroje za měs. nájemné

od 2. kl. výše.

Závod truhlářský, čalounický a dekorativní
firmy

Michala Mayera syn

V PRAZE,

— 22. Štěpánská ulice č. 67, proti dvornímu pivovaru, —

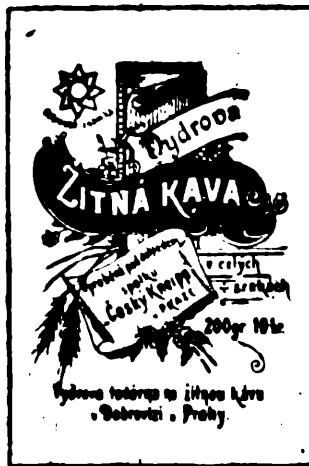
doporučuje svůj bohatý zásobník

sklad nábytku

od nejjednoduššího až do nejellegantnějšího provedení.

Vlastní výroba.

Závod založen r. 1848.

Ruský salám

nejvýtečnější lahůdka z l. 1. 80.

Ruský stepní sýr

pravý neomezeně trvanlivý
zl. 1. 30. (56)

Českou papriku

zaručeně čistou zl. — go vše
za kio, při 5 bílo franko.
Překupníům zvláštní ceny.

Carolus Jilek, Těšín,
Slezsko.

Kompoční oddělení. Podpo-
ruje bratrský průmysl!

Stromy

ovocné i okrasné, zákrsky, keře
všech druhů.

Hloh

na ploty.

Růže

a rostliny letní do zahrad, nabízí
za ceny levné

František Valeš,

obchodní zahradník v Hradci Králové.

(Cenník se zašle na požádání franko.) (27)

K dohě

velikonoční

dovolují si uctivě doporučit

Boží hroby se slohem kostelů souhlasné. Kříže-
vé cesty v reliéfu řezané neb lité, polychromované
na zřetelné půdě v slohových rámcích. Sochy
„Vzkříšení“.

Fotografie a nákresy jsou k dispozici.

V bluboké účtě řádně

Josef Krejčík,

umělecký závod řezbářský a sochařský
v Praze.

Pisárna a dílny na Letné 612—VII. Sklad Eliš-
čina třída č. 24

Syrečky

olomoucké,

světané, pikantní chuti, kterým se žádá jiné novy-
rovnaní, nabízím se mírných cen. Sklovanou asi bodušku,
obsahující všechny druhy na zkoušku, odešlu proti před-m
zaplacením 1 zl. 80 kr. poštou. — Olomoucké syrečky
prodávají se v cizině jako delikatesy! Adresa: (48)

K. V. Dvořák Olomouc,
pečkovní přibrádka.

Spolehlivá

SEMENA

vojčický (lučinky), travní, krmné řepy a j.
levně nabízí (28)

J. V. Dvořák v Hradci Králové č. 157.

24 druhů květinových semen.

68 druhů zeleninových semen

Cenník na požádání franko.

Pekařské pece

na topení hnědým uhlím

vyrábí

továrna na stroje a slévárna železa

Josefa Horáka

v Lomnici nad Popelkou.

Solidní osvědčené toaletní prostředky:

Jilkovo tekuté mydlo „Ozonol“. Tekuté mydlo
je dle výrobků autorit jediné správné k upotřebení, an pe-
ná mydla zhuštěná sádrou a pod. plněná jsou. Pro docílení
zdravé barvy obličejů a bílých jemných rukou jediný so-
lidní prostředek za který se ručí. Láhev 50 kr.

Jilková zubní prášek „Ozonol“. Každý svědomitý
lékař dosvědčí, že prášek a ne pasta neb krém na čistění
zubů patří. Jilkův prášek zamezuje viklání, kažení se zubů
a každý zápach z úst. Kresbicka 30 kr.

Jilková zubní voda „Ozonol“ na vyplachování
dla obsahuje jen silici součástky a jest lučebnický nejdoko-
nalejší přípravek. Láhev 50 kr.

Jilková žlutková mydla nejnovější vynález v
oboru kosmetiky, jsou ze žlutků vyráběná a králičí pro-
středky prvního stupně. Obvyklé mydla obsahují vždy ži-
raviny, které pleť zardou a drsnou čipí. Proto doporuču-
jeme dámm všude jen Jilkova žlutková mydla. Kus 15
a 30 kr.

Jilkův žlutkový krém používá inteligence dámm,
které si jemnou pleť bez vrásek až do vysokého věku
zachovávají aneb všechny nečistoty pleti, pihy, jizvy, opal
slunce odstraní chytí. Jilkův žlutkový krém jest však
nejen pro pleť a ruce nýbrž i výtečný prostředek proti lu-
pům, k vypadání vlasů, činí vlas hebký a lesklý, silí ko-
řen vlasů a podporuje vzrůst, v kterých účincích můj
vynález pravou sensací vzbudil. Jilkův žlutkový krém vy-
nahrádí všechny jiné prostředky pro pleť, ruce, vlasy, my-
dlo vyjímajíc a jest tedy v upotřebení nejjednodušší. Velký
kbelík zl. 1. 50 Jilkovy výrobky jsou k dostání ve všech
obchodech. Kde žádný sklad, zašle si továrnu přímo a při ob-
jednávání přes 10 zl. franko, pročte se objednávkou pro
více osob najednou doporučuji.

Dámy! Vlastenky! Zádejte pro Váš toaletní stůl vý-
slovně Jilkovy přípravky a nenechte si cizí cizí škvár pod-
atřit, který obecnostu drzou reklamou vnučuje. Ve Vašem
vlastním prospěchu tak činite, a mimo to tu výhodu máte,
že každému Jilkovu preparátu kupon přiléhá, proti kterému
muž zaslání se každá rada v odboru kosmetiky zdarma
obecnostu udílí. Jilek má zásluku, že spracováním žlutků
pro kosmetické přípravky rolnictvu nový obyt jeho výrobků,
vajec, otcvěl a povinnost každého je t tedy továrnu v její
snaze, dobře činit podporovati. (55)

Cestující solidní, dobře zavedení páni se přijmou.

Carolus Jilek, Těšín, Rak Slezsko

Továrna chemicko techn. výrobků a zboží voňavářského

Nejlepší doporučení.

Oltáře, sochy a j.

v každém slohu doporučuje umělecký závod
přezlacovačský

Josef Kieslich v Hradci Král.

Znovyzlacení a polychromování provádí se rychle a solidně.

Dále upozorňuji na svůj velký sklad a

stálou výstavu

jemných obrazů, kresel, rámců, lyát, soch, křížů a vš-
bec všech do oboru spadajících výrobků.

* Pražská ulice, vedle „Hotel Merkur.“ *

Vstup každému volný.

Zboží nejdokladnější.

Největší závod
na oděvy pro pány
firmy
Emanuel Bělský
v Hradci Králové.

Hotové oděvy všeho druhu pro jarní a letní období
jakož i moderní látky jsou ve velkém výběru na skladě

Objednávky dle míry se rychle a přesně vyřizují. Ceny levné a pevné.

Hlavní sklad v Hoře Kutné.

Filiálky: v Hradci Králové, v Pardubicích, v Chrudimi a v Čáslavi.

50 kop špejtlů
laternových se st. 1 45,
lucerny na 100 svíček do
dla pro udání mrazové
st. 1-90, obě franky.

Budky pro špačky
a sýkory, bedničky, obuv-
nické tržky a pod. dodá
nejlépe Parní píla v Hra-
dci Králové.

RYTECKÁ TOVÁRNA
PRAHA
KALICKOVÁRA
CELESTNA UL. 33
TELEFON 544
VÝKONOVADLA
Cena
za kusy 100
21 22 23 24 25 26
27 28 29 30 31 32
33 34 35 36 37 38
39 40 41 42 43 44
45 46 47 48 49 50
Alumina hmotnost 100
Průměr kování k vyřezání 7,50

Správní vynález
c. k. výhradní privilegium
pro univerzální chránič prostředek
proti pocení nohou.
Jediné nosení svých patentovaných z dobré kůže
a s vložkami ku prosvětlování zhotovených střevců
proti pocení nohou ochrání každého od nepříjem-
ného pocení nohou, ale též i od
bolestných oznobenin
a křečích ok
nech osvědčuje. Prospekty jaké i návod a osobní
braní míry zdarma a franko. 51

Josef Hanzlik,
Viedeň XVII., Weissgasse 2.

Právě vyšel časový spisek
Právní přítel pro každého
Účelem spisku tohoto jest podati nejpotřebnější pokyny
a vzory písemností, týkající se především záležitostí
právních, jež každý levně a bez advokáta si
vyříditi může. Cena poštou 55 kr. Na skladě v kniž-
ním knihkupectví a zejména u nakladatele (36)

EMILA ŠOLCE V TELČI.

JAN HORÁK
soukeník
v RYCHNOVĚ N. KN.
řadí na dobu jarní

čisté vlněné látky vlastní výroby.

Ročně učiní jen malou objednávku
na šoubu!

Vzorky na požádání zdarma franko.

Děkuje všem svým milým veleobojím a
veleobojím zákazníkům za vzácnou přízeň, prosím,
aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibují. vždy
vzornou, poctivou obsluhu. (15)

Brambory k sázení!
Pasterován
„Obrovský modrý brambor.“
Naš tohoto druhu jest bílá a zelená až do nej-
poslednější skřípné. — Brambor tento hodí se i pro nejtěžší
půdy, aniž by nakaze podlehli; jest dobré chuti a úplně
hluboký prostý. — Úrodnost jeho nedostižená, tak že je
žádný jiný druh nepřetáhne. — Sklizeň na jednom kore
posetím po jednom 140 hektolitru zdravých krásných
semínků — Prodávám pokud sádky stačí hektolitru za 3 zl

FRANTIŠEK DUDEK,
rolník v Libuni, č. 50. (53)

Dětské vozíky
od 4 zl. 20 kr. výše
v nejekonomičtější provedení jako i veškeré
zboží košíkářské
doporučí (47)

M. Černý a syn v M. Kostomlatech
u Nymburka.
Cenníky ilustrované na požádání.

Nábytek důkladně
pracovaný
vlastní výroby, jednotlivé i celé
výbavy pro nevěsty
doporučuje (42)

Josef Uzel,
Praha, Spálená ulice č. 25.

Malíř a pozlaccovač
J. BARTA,
v RYCHNOVĚ N. KN.
Havlíčková ulice č. 197.
doporučuje se P. T. kněžstvu a patro-
nátním úřadům

ku pozlaccování oltářů, náhrobků
a veškerých potřeb kostelních.
* Mimo to přijímá a vkusně provede
malby chrámů.
Vzorky předloží se na požádání.
Veškeré zakázky vyřizují se vkusně tr-
vale a levně. (13)

Katolický archiepiskopský kněžský úřad v
Hradci Králové (a Písecku) doporučuje své výrobky (32)

litých křížů
náhrobních, hřbitovních a polehových, náhrobních
mříží, svatých soch, dále tyčí schodových,
stavebních a strojních dílů v cenách mírných.

SVŮJ K SVĚTU!
To nejnovější
jakož i veškeré druhy sladkých suken ku
všem účelům
v obrovském výběru
doporučuje

V. J. ŠPALEK,
tovární sklad suken,
umělé tkalcovství a vlastní výroba
podšívek (22)
v Hradci Králové.
Vzorky na požádání franko. Prosím
jen o udání druhu a k jakému účelu.

PEVNÉ CENY.

Nejrannější a nejlepší brambor nasvětě
„Rohlíček Victor!“
Tato znamenitá novinka zasluhuje zvláštní pozornosti. Jsou o 14 dní rannější, při tom ale větší a úrod-
nější než známé „česttydenní“, tak že se již koncem června kopati mohou. Jsou slatší a světlé vy-
borné chuti; natě nízké. Jest to nejlepší tabulový druh dosud známých ranních bramborů. Prodávám
100 kg. za zl. 10, 50 kg. za zl. 5-60, 15 kg. za 2 zl., poštovní balí 6 kg. za 1 zl.

ADOLF BERNARD,
obchodní zahradník ve Slaném. (50)

Vlastní výroba
vlněných látek
z čisté ovčí vlny
doporučuje se jarní obleky, havelsky a kostelní
sukna

IGNÁC STRÁDAL,
závod soukenický v Nempolci.
Vysvětlující na samé jutilejší výstavě v Praze státní
medaili obchodní komory živnostenské, v Plzeňské státní
medaili bronz.
Vzorky zdarma a franko.

VARHANY a HARMONIA
všechny soustavy a každé velikosti, též
přestavby a opravy varhan co nejso-
lidiatji a v cenách nejmírnějších nabízí

Jan Tušek,
továrna na stavbu varhan a harmonií
v Kutné Hoře.
Založená roku 1869.
Cenníky a prospekty na požádání zdra-
ma a franko. (11)
Záruka pětiletá.

Kupujte od svých, podporujte sami sebe
Pravá
přirodní vína
1 litr za 22, 30, 40, 50, 60 a 80 kr. (32)
doporučuje
obchod vínem
firmy:

ALOIS SLÁMA,
v Praze, Kr. Vinohrady, nároží Palác. tř. a Škrétovy ul.
V sadech levnější Cenníky zdarma.
Vinný ocet 1 litr 16 kr.

Rozmanitosti.

(21). „Ubyváním analfabetů, ubývá zločinů.“ Konečný tramf, kterého užívají liberálové na obhajobu moderní školy. Je to pravda? Proč tedy staví se nové školy, polepšovny, donucovací pracovny? Pro koho? Pro úředníky a jiné zřizovatele, aby se jim opatřilo místo? „Ale statistika to tvrdí.“ Dejme tomu, že to je pravda — ať ti, kteří zmíněného důvodu užívají, z pravidla se spokojují všeobecným tvrzením, čísla neuvádějí. Ale dejme tomu, věříme. Co dokazuje zmíněný výrok, jehož posledně i poslanec Pacák ve sněmu užil? Nic. Neboť správné tvrzení to má znít: „Ubyváním analfabetů, ubývá i počet zločinů.“ A to, sedláče, je něco docela jiného. Zločiny u nás napofád přiděleny jsou porotám. A jak to na porotě obděl, známo z denních listů dostatek. Když porota propustí vražednicka dítku, milionového defraudanta a t. d. ubývá sice zločinů statisticky, ale nikoli ve skutečnosti. A proto naproti tvrzení dra Pacáka, stavíme své tvrzení: Ubyváním analfabetů, ubývá právního vědomí na jedné, ale přibývá rasismovanosti na druhé straně. A není divu. Neboť odkud čerpá průměrný čtenář svoji duševní stravu? Z časopisů špatných.

(21) Málo vyrostli. Tragická vina mnohých lidí záleží v tom, že málo vyrostli. Jako malé děti vylézají na stoličky, židle a p. natahují ruce a volají: „Koukejte, to jsem veliký!“ Jenom že někdy má stolička spukřenou nohu a nešťastí bývá hotovo. Podobný osud záleží, že stíhá dra Pippicha. Kariéru svou započal jako zástupce okolních velkostatků — ovšem jenom jako právní zástupce. Na to pod segidou dra Riegra vstoupil do sněmu jakožto staročeský poslanec. Bylo to na sklonku aery staročeské. Pak mluvilo se něco o jeho spození s realisty. Avšak balon těchto byl tak malý, že stál ledva pro Masaryka a jeho nejdůvěrnější přátele — na přitěš nebylo místa. V této nouzi vzpoměl si dr. Pippich — který v prázdných chvílích se zabývá také politikou, jinak je básníkem — na jednom čel v „Nár. Listech“ o Bismarkovi: — „mluvl v obci dvě i tři řeči.“ A jelikož v politice plagiat není hříchem, a chuti dal se za osvědčeným vzorem: „Na Paříž“ podporoval pokrokové noviny, v „Sokolovně“ lehtal socialistický demokraty, před soudy hájil belvetské pastory a „na Kopečku“ užil chrudimské mladočeské deklamovat a společensky vystupovat. A ejhle! Zdařilo se! Pan dr. Pippich se dostal do sněmu jakožto liberální poslanec, kde mu přidělen úkol ex offio zástupce moderní školy. Proč to povídáme čtenářům „Obnovy“? Proto. Otevírá se jaro, a tu je dost možno, že p. doktor, který je mimochodem řečeno také estetika, chtěje se pokochati krásnou vyhlídkou, vystoupí na svačkovitkou věž, odkud je viděti daleko, mnohem dále, nežli z liberální stoličky „na Kopečku“, která prý už je také hodně spukřelá. Kdyby pak následkem této vyhlídky se někdy dr. Pippich u nich ucházel o mandát, aby si nemysleli, že je v politice nováčkem.

FEUILLETON.

Učme se z minulosti.

II.

Stavové čeští podpichováni byli z Francie, z Německa i Savojska k odboji proti Habsburkům. Nemohouce udati pravých záměrů, musili se stavové chytati námitky, z nichž nejvhodnější byla nepatrná záležitost broumovská a hrobská. V obou místech bránla se strana katolická a nejvíce vrchnosti postavení nových kostelů protestantských. V našich dobách nábožensky lhostejných, zdá se tento odpor býti přehnaným. Ale porovnáme-li houževnatost a nevoli, s jakou se činí nyní překážky stavbě cizojazyčných škol, porovnáme lépe i arcibiskupovi i opatovi v Broumově. Ostatně sami defensoři nepovažovali tyto záležitosti za paltivé a protestantské právo za určité, neboť r. 1610 neodvolávali se na majestát, nýbrž prosili císaře, aby stavbu obou kostelů dovolil (Tomek. Děje král. českého 329.) Teprve později, když nebylo jiných pro veřejnost vhodných záminek, chopili se této věci a zvláště Thurn to byl, jenž se ji ujmál, chtěje „utvořiti nevyplnitelnou propast mezi královstvím a králem“. Tento plán dle vlastních slov léta uvažoval, čekaje na příležitost, až by jej někdo „kousl“. Aby této příležitosti dosáhl, staral se o případ v Hrobsch a Broumově, nedal mu usnouti, aby jim pány a rytíře v Čechách vždy více rozčiloval a také lid nekatolický v Praze s sebou strhl. (Onno Klopp 253.) Podatilo se mu to tak dalece, že se r. 1618 stavové proti vůli císařově sjeli do koleje Karlovy, aby protestovali proti „porušení majestátu. Nepřiznivé odpovědi užil Thurn, aby s několika zasvěcenými (Václ. z Roupova, Kolona z Felau, Budovec, dva Kynští a dva z Řičan) strhl ke skutku stejného dosahu jako nerozvážností, k vražděnému atentátu na král. místodržící. Stalo se 23. května 1618. Podkop vybuchl, ale poškodil nejvíce strážce svoje. Průběh jest známý. Stavové zřídili ihned vládu 30. direktorů a jali se zbrojiti. Jak bez-

Aj — vaj — polioaj! V pohorském, okresním městě H., které je zvláště pošetlivo na židovské továrny a proto také semeništem židovské sociální demokracie, bylo zvláště zutřívě od placených agentů židovských agitováno. Nebylo fakticky ani té nejmenší dírký v našich horách, kam by tito agitatori nevlezli. Slibovali každému a nejméně 20 korců polí, zrušení daní, vojaka, školního platu a Bůh sám ví všechno co — slibovali, že spadnou břicha páterům a kantorům, za to ale, že narostou jim, tkalcům, protože teď nebudou dělat víc, jako 3 hodiny denně, ale za to budou mít kolikrát víno a nejméně na čtvero pečeně. A proto nedivme se, že naše horské děti, tomu balamucení šly na lep, tu a tam volily sociála. Duchovní správa v městě H. vidouc, jak tito židovští provokatéři balamutí lid, ustanovila se na tom, aby se konala po přifařených obcích křesť. cvičení, v nichž by lid poučen byl o zlobnosti a nesmyslnosti zásad socialistických. První cvičení konalo se v přifařené obci S. a předmětem jeho učinil duchovní důkaz, že nemůže společnost lidská blahobytu dosáti bez náboženství, bez stálého manželství a bez soukromého majetku. Ale toto cvičení nešlo pod vousy panu starostovi V., který takto před panem Adlerem a tucti quanti jest velikým demokratem a také pokročkem a když u něho četník na obchůzce se stavil, udal svého duchovního, že prý místo křesťanského cvičení měl voličskou schůzi. Pan četník ovšem si hned udání notiroval, zavolal některé osoby, které při cvičení byly přítomny, vyzval je jich a učinil na kaplana trestní oznámení. A tak milý kněz, který tu vystoupil, jako obhájce dosud stávajícího občanského pořádku, který tu vystoupil jako pastýř, aby na cestu mravních zásad zbloudilé ovečky přivedl, ocitl se ve vyšetřování, a dojistá, kdyby nebyl ve svém cvičení stál přeměně na stanovisku náboženském, byl by potrestán. Žádají sociální demokraté volnost slova, volnost shromáždění atd., ale sotva by někdo, jen trochu volnosti slova užiti chtěl, a jim přisáhlou kufi oko — již jako jejich phánové dhávají se do úzkostlivého jedení a vřetění „aj — vaj — polioaj!“ Ostatně divíme se, že v kraji páně Adámkové udán byl od četníka duchovní katolický proto, že konal totéž, co učiaiti považovalo za svou povinnost také c. k. okresní hejtmanství v Novém Bydžově, které rovněž varovalo své příslušníky před agitacími klamy socialistů. Dálek do došlo a volnost slova za nynější svobodomyšlné vlády v národě, když knězi se ukládá i na kazatelně náhubek a když staví se pod kontrolu veřejné policie. Poznali jsme jaké rozličné řeči se po osadách roznášejí, když osoby, kterých se četník na jejich duchovního vyzývá, potom si v sousedském klepa s tajuplnou tváří odělují, že po knězi šel četník! Na jednom okresu vyřývají se rozšafní, aby hleděli pobloudilé spoluobčany poučovati a blouznivé socialistické zásady vyvracet a na jiném pro tuto věc — jsou rozšafní občané k soudu potahováni. A tak skoro spasilné jest ono přeloví: „sedere post formam et habere cum omnibus pacem!“ A ono to

hlavě si počínali, jest viděti z toho, že jim ani nepřipadlo, že by měli direktori míti nějakého předsedu a nechali celý sbor úplně rovnoprávný a tím vystavený všemožným sporům. Teprve později byl za předsedu zvolen Václav z Roupova. Zatím co stavové o překot zbrojili, chtěl císař vyjednávati, protože rádce jeho kardinál Khlesl se obával, že by v přibězích válečných ztratil mnoho ze svého vlivu. Ale mírnost císařova nenabyla u osob v direktoriu rozhodujících nijakého sluchu a jeho patenty byly krátce zabaveny a přikročeno k důrazným krokům proti císařským věrným.

Thurn oblehl Budějovice, zmocniv se dříve Krumlova pouhou hrozbou. Tato událost spolu s nesnázemi ve Slezsku, Lukicích a Horních Rakousích pohnula Ferdinandu k rozhodnému kroku. Zajal Khlesla a internoval ho na Ambrasu v Tyrolsku a tím rázem nabyla na císařském dvoře převahy strana válečná. Ale štěstí přálo povstálým stavům. Císařský generál Dampierre s 10.000 muži do Čech poslaný musil po porážkách u Časlavě a Lomnice vrátiti se do Rakous a když se sesílená armáda císařská pod vedením Buquoye vrátila do Čech, připravil jí Thurn novou porážku u Lomnice a přinutil jí zavřít se v Budějovicích. Zatím dorazilo do Čech také vojsko vedené Arnoštem hrabětem z Mansfelda, jež vydržoval tajně Karel Emmanuel Savojský, a kterým se chlubil před direktory falcký Bedřich. Mansfeld oblehl a dobyl Plzeň. Tehdy stálo povstání na vrcholu moci a lesku. Ale lesk tento neměl trvání, poněvadž uvnitř povstání byla samá hněloba a k tomu štěstí odvrátilo se od jejich praporů. Vojsko stavovské pozbylo ku př. za jedinou zimu 1618—19 as 8000 mužů, t. j. dvě třetiny síly. Stavové byli zrovna tak slabí, jako Buquoy.

A v této kritické chvíli zemřel Matyáš 20. března 1619. Váhavý, nerozhodný panovník byl vystřídán energickým ale přece rozvážným Ferdinandem, jenž ihned poslal do Čech revers velice přiznivý. Ale direktori byli již cele v rukou falckých a poslali revers zpět, ani ho nerozpečetivše. Bůh sám ví, nač spoléhali. Sněm, nedávno před tím uzavřený, povolil sice hotovost i berně na zaplacení žoldu, ale direktori mohli věděti, že

potom dopadne jako v Maďarsku, spolknou nás židáci i s trepkami.

„Tmářství“ církve katolické. „Osvěta“ uvádí několik „pádých“ důkazů z Urmanovy knihy, že katolické náboženství šíří tmu. K náhledu tomu nepřisla „Osvěta“ obsahem dogmatiky katolické, nýbrž obsahem soukromé knihy, která obsahuje výčet neobčejných záskaků. Každé školní dítě ví, že učení církevní jest obsaženo v katechismu a ne v soukromé náboženské četbě, která mnohdy vypravuje o životě svatých i nezaručené zprávy. Ale ani tohoto skrovného ponětí o katolickém učení nemá redakce „Osvěty“ a přece vsad všemu dušování, že proti svobodě náboženské není, opovažuje se stále náboženství katolické napadati. S takovou neznalostí setkáváme se u „Osvěty“ každou chvíli, takže s ní boj stává se nemožným. Vždyť, dle přeloví starých, proti hlouposti i buhové marné prý bojují. Nebudeme poučovati „Osvěty“ o tom, co má dobře znáti, chceli vůbec nějaké vývody činiti, ale naši veřejnosti uvedeme několik nahodilých důkazů o té „temnotě“ katolické. Na nás volá se stále tmáři, zpátečníci, zatemnění atd., a hle, co vykonala církev již v „temném“ středověku. Ze řádu benediktinského vyšlo na 18.000 spisovatelů, a jesuité čítají jich z té doby na 12 tisíc; papeži byli podporováni nejznámější tehdejší umělci: Leonardo da Vinci († 1519), Raffael († 1520), Michael Angelo († 1564), Correggio († 1534), Canova atd. Diakon Flavio Gioja objevil kol roku 1300 magnet a kompas; dominikán Spina okulary; mnich Vít z Arezza nalezl stupnici hudební a harmonii; jesuita Kirchner zapalovací zrcadlo r. 1646; kanovník Koperník objevil systém světový r. 1607; jesuita Cavaliere r. 1647 mnohobarevnost světelnou; benediktin Pontius metodu vycouvati hluchoněmé; jesuita Lana metodu čtení pro slepé; jesuita Secchi stal se slavným svými výzkumy na slunci. A což kdybychom uvedli nejnovější „tmáře“, kteří na poli osvěty a pokroku zaujímají čelná postavení. Vidno tudíž, že církev není nepřítelkyní pokroku a osvěty, ani nepřítelkyní svobody, nýbrž pouze nepřítelkyní zneužívání svobody.

K opravě (P) p. V. Uhra učitele matičné školy v Nemačově, dochází nás zpráva od hodnověrného svědka a člena hospodářského spolku královédvorského. Jest pravda, že p. Václav Uher, učitel matičné školy v Nemačově u Třemešné, ve schůzi hospodářského spolku dne 17. ledna t. r. konané učinil návrh, aby spolek odebíral listy radikálního obsahu „Osvěta lidu“, „Lid“ a „Ruch“. Když proti návrhu tomu ozvali se ve schůzi rolníci, že listy ty nejsou pro rolníky a že spolek odebírá v několika výtiscích hospodářský list „Obzor“, padl návrh p. Uhra. S tím se p. učitel matičné školy nespokojil, zašel si do schůze téhož hospodářského spolku do obce Verdeka a opětoval tu dne 2. února t. r. svůj návrh, aby hospodářský spolek odebíral poučné (!) listy „Lid“ a „Ruch“. — Agitaci také docílil, že výbor hospodářského spolku listy ty odebírá proti vůli mnoha členův. Zatímny učitel české školy matičné vnucuje rol-

obě stojí. Snad se těšili, že Thurnův plán změnil vše v rozhodný prospěch povstání. Thurn totiž zamýšlel a také provedl vpád do Moravy a před Vídně. V Brně strana revoluční přidala se k němu, strhla nerozhodně za sebou a rozhodnějším (Karlů Ž.) pohrozila osudem místodržících. Z Moravy vydal se Thurn před Vídně, doufaje, že mu protestanté městské brány otevrou. Sklamal se. Ztrativ drabné času před Vídní marně, musel konečně na rozkaz direktorů zpět. Tento konec výpravy měl horší mravní následky než ztracená bitva. S takovými nadějemi poblíželi nepřátelé Habsburků na tuto výpravu a byli sklamáni. A poživno, Buquoy si z této výpravy ničeho nedělal. Věděl jak dopadne? Věděl o zradě ve vojátském?

Zatím se Buquoyovi podařil prazvláštní kousek. Před očima Hohenlohovými vytáhl z Budějovic a zaměřil k Vltavotýnu. Na cestě zvěděl o pochodu Mansfeldově, přepadl ho u Záblatí a zničil celý jeho sbor. Mansfeld s několika jezdci s bídou se zachránil. Hohenlohe nejen mu nepomohl, ale přímo zakázal p. Vchynskému vydati se s jízdou na bojiště. Následek byl, že celé jižní Čechy padly v moc císařských, čehož oni užili měrou vrchovatou přepadením Hluboké, Rožmberka atd.

V této situaci strojili se stavové k volbě krále a provedli ji den před volbou Ferdinandem za císaře. Horší dohy nemohli zvoliti. Vědouce savojský, až do té doby hlavní finanční opora povstání přestal je podporovati, Jan Jiří saský hledal přátelství s císařem. Smlouva dosavadní konfederace zemí koruny české s Uhry a Bělehradem nevyvážila ztráty předešlých spojenců. K tomu smluvil se Ferdinand s Maxmilianem bavorským a potom i s kurfiřtem saským o brannou pomoc. Osud povstání byl spečetěn. Válka změnila se v couvání vojska Bedřichova, jež bylo tím beznadějnější, že je zrychlovala zrada Hohenloheva jako u Svoješic. Tam o nočním útoku nevěděl než král, Anhalt a Hohenlohe a přece nalezli císařské připraveny. Král prý se tomu divil převělice. (Skála IV. 323.) Není divu! Přišla Bílá Hora.

skřem listy, jichž záhubný směr zavrhují i nej-svobodomyšlnější poslanci mladočestí. Vždyť na voličské schůzi v Litomyšli řekl Dr. Pacák přitomnému redaktoru časopisů „Lid“ a „Ruch“: „I druhové Vaši od Vás se odtrhli, protože zavčas poznali, že svojí politikou národ nás vedete v záhubu“. — Vychovatel české mládeže katolické šíří listy, které tak poučují (!) lid, že mu odporují, tedy, aby místo soudní přeluky a obvyklého při tom vzývání Boha v užívání vešla přísední formule: „Jestliže nyní lžu, nejsem již slušným člověkem, a každý může mi to říci do očí“. —

A tyš p. učitel měl tolik smělosti a zaslal právním zástupcem listu Vašemu opravu (!), ve které praví: „Není pravda, že p. učitel Uher hledí v ošadách venkovských i mezi rolnictvem šířiti listy „Lid“ a „Ruch“. Není pravda, že byl ve schůzi hospodářského v Novolešech odbyt a že si počíná tak, jako by zákony školské pro něho vůbec neměly platnosti. Naopak jest pravdou, že p. učitel Uher se v dílycky podle zákonů školských choval“. Jak se vede zákonů školských choval, svědčí, že loni účastnil se v Králově Dvoře schůze socialistův a dal se voliti za předsedu a fečnil. Proto měl u okr. školní rady vyšetřování. I v Hankově domě vykládal ultraradikální svůj program. Jest toto jednání podle zákonů školských? — Prospívá to „Ústřední matiči školské“ i matičné škole v Nemajově, když učitel její jest strannickým agitátorem? — Dopisovatel dopisu „Od Nemajova“ setrvává rovněž v celém rozsahu na svém tvrzení. Dle toho musíme se souditi, že „oprava“ zaslaná nám na základě § 19. zákona o tisku neopovídá na pravdě a že stejně tak se to má se šetřením, které zavedla Ú. M. Š. Nechceme a nebudeme dělati policejty, pochopíme také, že pan podučitel Uher, když mu teče voda do bot, se vykručuje, ale česká veřejnost má také právo žádati, aby předsednictvo Ústř. Matice školské s veřejností českou sdělilo jména těch pánů, kteří celou událost vyšetřovali.

Osnova zákona o organizaci řemesel v Německu. Berlínský „Reichsanzeiger“ uvěřuje osnova zákona, kterou se má upravit stav řemesel v Německu. Osnova jest sdělena dle zásad bývalého pruského ministra obchodu Berlepsche. Hlavním ustanovením jejím jest, že řemesla mají býti nadále spojena v nucené pořádky, řemeslnické výbory a řemeslnické komory se tím účelem: 1. aby poměry učtů se upravily, 2. aby ostatní zájmy řemeslnictva byly hájeny a zvláště aby toto bylo znenáhla vychováno k činnosti ve společenstvech a 3. aby představeny zastoupení stavu včti zákonodárství a správě. Osnova označuje výslovně, který obor práce důležito považovati za řemeslo, když neprovozuje se po továrnicku. Všichni řemeslníci mají býti zákonem nuceni, aby přistoupili k pořádkům dle zákona zřizovým, které se zřídí buď toliko pro stejná nebo pro příbuzná řemesla. Osnova neuspokojí v jedné věci přání řemeslnictva v Německu, poněvadž se opatrně vyhýbá hlavnímu jich požadavku, aby pro samostatné vedení živnosti bylo třeba průkazu způsobilosti.

Eneáš Silviu říká, že lidé se spletou nejraději do toho, čemu nejméně rozumí. Tak se poněm do řešení nejtěžších sociálních otázek nejvíce sociální demokraté, kteří při svém prázdném vzdělání a povrchní sečtlosti neméně jí rozumí, při „politice u džbánku“ však celé proudy své „mondrosti“ ještě větším hlupákům — než-li sami jsou — nalévají. Sociální otázka se týká nejen dělníků, nejen menších živnostníků, řemeslníků a chalupníků, ale celé lidské společnosti. Dnes pracuje na světě parní síla rovnající se síle 1-200 milionů lidí. Všechny lidi na světě jest 1.400 milionů, a tu je pochopitelné, že přes tři čtvrtiny potřebné pracovní síly nahrazeno jest parními stroji, že tedy pro miliony lidí není práce. Obmezením pracovní doby o 1 neb 2 hodiny, snížením práce o 10 na 8 neb na 7 hodin denně se nepomůže. To nahlížejí dnes všichni rozumní lidé, až na sociálně demokratické politiky. Ostatně, na jedné straně jest přebytek pracovních sil, na druhé straně se jich ale nedostává. Pracovních sil nedostává se jmenovitě rolníkům a to především vinou sociálních demokratů, kteří těžké práci rolnické se vyhýbají a hledají si raději lehkou práci v továrnách a v městech. Šetřit, utrhout si některý pořítek od haby a ušetřit pár grošů pro čas nezaměstnanosti, choroby a neschopnosti k práci, to pánu socialistům také nenapadne. Oni nejraději, co vydělají, hned projedí a propijí, a nadávají pak na ty, kteří žijíce skromněji, nějaký ten groš si stranou pro své stáří a své děti ušetřili. Právě ti největší nespokojenci mají dobré platy, s nimiž by menší úředníci, řemeslníci a rolníci dobře by vyšli, kdyby je vůbec měli. Aby sociální demokraté tu blahoslavenou volnost, rovnost a bratrství uskutečnili, chtějí přivést napřed všechny rolníky, živnostníky a majetníky na misi — a potom chtějí přivést to socialistické nebo již na semi.

Z Heřmanic n. L. u Jaroměře. (Děkování dle stejného panu Eduardu Neumannovi, faráři v Rohozně.) Pro poutní chrám Páně v Heřmanicích a. L. u Jaroměře namaloval důstojný pan Eduard Neumann, farář v Rohozně p. Svojanov překrásný obraz sv. Františka z Assisi. Jest to dílo procištěné zbožnosti a ideální vznešenosti. Sv. František, jako zjev nebeský, vznášel se na oblaku, provázen znamením sv. kříže a žehná pravici, na níž lze zřítí ránu ruky Kristovy, světu jeho napomínání poslouchajícímu. Noha svěťce šlape zlato a stříbro — jako sbytnost svatá. Hlavy korunované přicházejí k němu co nástupcové všeho lidstva. Jsou to: „Sv. Ludvík, král

francouzský, vynálezce a hlavní patron III. řádu a svatá Klára. Tato přijímá a andělskou, náhon odevzaností odanaky třetího řádu pás a škapulír. Svatý Ludvík tiakne na srdce korunu trnovou, chce všechny trampoty světa ochotně nésti, a v pravici třímá jícím mečem své vlády světené ochotně chrániti. Celý obraz působí jako vznešený zjev a při tom „proveden dle zásad čistě církevních a v pravdě na nejvyšší umělecky. Jest invencí vlastní p. faráře Neumanna. Jeli koš obraz pracoval úplně nezávisle, jsme mu velikými díky zavázáni a všle jej všem doporučujeme. Ve jménu terciářů: Petr Pavel Polreich, farář v Heřmanicích n. L.

Pravdomluvnost orgánu Němkyně, o katolických, o spolicích jakož i straně staročeské jest pověstná. Orgán tento, který promluví pravdu, jen když se smýšlí, sje touží, že prý „Obnova“ snížila se nedávno za účelem snížení výsnamu činnosti MUDra. J. Dvořáka k tendenci (!), neomalené lži (!!!) tvrdíc, že dr. Dvořák dosud žádného důležitého návrhu neuskutečnil. A teď aby „N. L.“ nás sžrtily, pší doslovně: „Aby vzorná pravdomluvnost orgánu p. biskupa Bryncha byla přibita, dostačí pp. členům „Obnovy“ uvést na paměť, že první dva pro české rolnictvo důležité návrhy dra. Dvořáka o povznesení chovu hovězího a vepřového dobytka po celém království českém se provádějí, že na základě návrhu dr. Dvořáka ohledně urychlení provádění projektů regulačních a melioračních staly se v technické kanceláři rady zemědělské závažné reformy, že na základě návrhu téhož poslance na zařehnutí kříse zemědělské svolána bude zemědělská anketa, a že konečně mimo jiné i v posledním neplodném zasedání sněmovním přijaty byly dra. Dvořáka návrhy dra. Dvořáka, a mce ohledně povznesení vývozu dobytka do Německa a zabránění přenášení nákazy z Uher, jakož i v příčině zřízení české zvěrolékařské školy v Praze“. — Když jsme jsme četli tuto polemiku, kterou buď si psal pan dr. Dvořák sám, anebo kterou si dal sepsati nějakým nešťastným advokátem, nemohli jsme se ubrániti úsměvu. Pan doktor Dvořák čítá přece v novinách literární zprávy o plagiátech a zná císl návrhy. Má tedy nejmenší právo chlubit se cizím perím. Divíme se smělosti „N. Listů“, a jakou mohou návrhy o povznesení chovu vepřového a hovězího dobytka vydávati za důležitý majetek p. poslance dra. Dvořáka. Vždyť jsou to staré známé návrhy hraběte Karla Maxe Zedtwitze v staré zemědělské radě již dříve usnesené, které pan posl. dr. Dvořák v pozmeněné podobě formě pouze opakoval. Zasluzhy ohledně těchto návrhů patří — a s nimi musí i tak uznati celý vzdělaný, spravedlivý myslivý svět — hraběti Zedtwitzovi a nikoli p. dr. Dvořákovi, který původností myšlenek vůbec nevyniká, ale rád cčíkává, co buď sám od někud vypsal, anebo co mu vypsal jiní. Že je p. MDr. Dvořák pilnější než jiní poslanci, toho mu upřít nechceme. Co se urychlení těch regulačních projektů týče, tu smova opakujeme, že p. poslanec dr. Dvořák nic podstatného neprovedl. Potvrzuje to sama správa zemědělské rady, dle níž koncem r. 1896 bylo objektů zaměřených a nalezeno se projektů v práci 51. Přihlášených, avšak pro nedostatek technických sil posud nezabraných objektů a nevyřízených žádostí za práce meliorační bylo na konci r. 1896 109. Tento nedostatek technických a kulturní technikou obeznámených sil nevynahradí p. dr. Dvořák vácnou svů osobou i kdyby několik návrhů ještě přidal. Co se pak týče dalších návrhů jeho v „N. L.“ uvedených, nestal se v praxi dosud žádný skutkem. Vývoz dobytka do Německa se nepovznal příčinám p. dra. Dvořáka a přenášení dobytčí nákazy z Uher k nám také se nezabránilo. Citování chystané ankety zemědělské pak jest přímo směšné. Před volbami r. 1895 a 1891 ujišťovali poslanci svobodomyšlní, že vědí, kde selavý lid bota tlačí, že tedy znají příčiny jeho bdy, slihovali také určitou odpověď, peníze z anglické banky na 2 proc. snížení a odstranění daní, odstranění stálého vojska a zlevnění břemen válečných, zlcinění dobytčí soli atd. atd., ale neprovedli nic. Naopak za ta léta stoupaly náklady na stálé vojsko o 22 milionů, na zemskou obranu a vojsko stouply o 8 milionů, tak že teď válečná moc naše stojí na 200 milionů státních ročně, státní břemena pak od r. 1890 do letoška stouply o 117 milionů státních a srovná teď chystají se nová obrovská břemena, které opě v první řadě musí uhradit venkovští obyvatelé, které zastupuje p. poslanec dr. Dvořák. — Státní právo a všeobecné hlasovací právo, které mělo dle recepta mladočeského našemu lidu neomylně pomoci, poslanci mladočestí sami odložili, případně zahodili, a není vůbec naděje, že by teď, jsouce ve vleku vládním, vláde se vzepřeli. Vždyť ve schůzi selavé jednoty prav. l. již r. 1891 duševní vůdce mladočeský: „Již vytkl jsem ade, kterak poslanci na Hráské radě pro jeden požadavek rolnický nemohou opustit deset jinych... Poslanci českí ve Vídni nemohou přistoupit na (rolnické) stanovisko pana Alfonse Štátného, aby před potřebami celého národa předcházely potřeby stavu rolnického. Kdyby pan ten byl na místě našem a do krajní opozice zamířil, nevím, co by v té pasivitě dělal! Poslanci českí, budou-li nuceni jíti do trpného odporu, nepůjdou tam proto, že vymoci nedovedou lacinou dobytčí sol a nepůjdou tam ani proto, aby po vůli některých lidí dělali bezvýznamnou stafáž státnímu českému právu.“ — Nu, dnes poslanci mladočestí nedělají již ani stafáž českému státnímu právu, bojí se o ně zavazdit, aby si se slavnou vládou ne roslili oost, a proto, ať se jim to už líbí nebo ne, my o jejich slibech, návrzích a „vymoženostech“ budeme mluvit věcně dle pravdy. Tim stálým saháním naší miserie a vychvalováním bezúspěšné činnosti se lidu nepomůže a také se mu nepomůže bezvýznamnými anketami a doktrinárním studýrováním té bdy post fatum! — „Obnova“ první se všech listů patřičně také charakterizovala jasykovatě a řízení a politováním musí též konstatovati, že vliv poslanců českých nevymohl v tránní řeci ani jediné slovo o státním našem právu. To přece i da doby té kaceřované staročeské politiky uznávalo se v tránní řeci státoprávní přesvědčení poslanců českého národa. Teď však o tom hrabě Baženi mlčí a mla

dočestí poslanci přece mu alouží, ačkoli před volbami mluvili a psali o bliské možnosti kornobovace. My jsme ovšem i tento volební švindl patřičně charakterizovali.

Proti balamucení socialistických agitátorů. Slavné okresní hejtmanství v Novém Bydčově rozeslalo starostům obcí na Nevobydčovsku následující pozoruhodný dopis: V poslední době bylo v ohledu politickém, národnostním, náboženském i společenském velice pohnuté, šíř se jistými osobami at bezděčně, at šertem náhledy a zásady, na př. o nastávajícím dělení jmění movitého i nemovitého, o volnosti v lásce a v manželství, o rovnosti úroků na stejný zisk a mzdě a pod., kterými jsou a to u lidí nezkušených a menšího vzdělání a rozhledu společenského vzbuzovati falešné představy a pojmy o poměrech společenských, jakož i základ k lichým nadějím, podněcovati nebezpečné vášně a sváděti celé vrstvy chudobného lidu od povinné práce. — Poněvadž řeči takové obsahy vyvolávají jsou jen na klam a šálání, jímž se jistě vrstvy občanstva buď hmotně, neb duchovně poškodí, což oboje je skutkem trestuhodným, žádám pány starosty měst i obcí, jakož i všechny rozumné občany, kteří mají příležitost slyšeti se s lidem v práci spokojenost a štěstí vyhledávajícím, aby náhledy a názory výše naznačené přesvědčivými slovy vyvraceli a zbroudilé na cestu mravních zásad přiváděti se snažili. Takovým pak osobám, které by v počínání zhubného směru neustaly, budí připomenuti, že jednáním svým dopouštějí se přestupku § 306. trest. zák., jelikož se řecí a jednáním takovým porušuje pořádek rodinný a společenský, ano ohrožuje se majetek občanstva a že proti takovýmto osobám bude přinejmenším zakročeno. — Proti řádění socialisticko-pokrokařskému musí tedy již c. k. úřady vystupovat, aby chráněni byli soukromý majetek a veřejný pořádek.

Z Mladočova. Od 3. do 10. t. m. konali se farním chrámu Páně v Mladočově velební otcové T. J. P. Jan Kaláš a P. Ondřej Šepav. misie. Oba výteční kanzelé po cel ten čas, nejen s celé farnosti, ale i z dalekého okolí portali k sobě velké zástupy lidstva. Ke stola Páně přistoupilo 3480 osob. V neděli dne 7. t. m. konala Antonie Dostalova, evangelická sňatka z Poříče před vldp. P. J. Kalášem slavné vysvěcení víry katolické. Ve středn dne 10. posvěcen na památku sv. missie velký železný kříž za přítomnosti velebního P. Václava Biera, bisk. vikáře z Litomyšle, velebního P. Františka Jírečka, bisk. vik. sekretáře a velebního p. Josefa Klapálka, faráře ze Slonpnice a dšst. pána kaplana z Dol. Újezda a ze Sebranice, slavných spolků hasičských z Poříče a Budislavi a ctihodného spolku literárního z Mladočova. Po svěcení kříže vystoupil na kazatelnu P. J. Kaláš promluvil o sv. kříži a pak rozloučil se s celou kolaturou. Celý zástup propukl v oslavý pláč — a těžko dostali se pp. misijnáři těsně se zástupem kolem nich do kostela, kde velební p. vikář litomyšlský na ukončení zapěl: Te Deum laudamus. Ve čtvrtek ráno k 9. hodině jmaem celé kolatury poděkovali všickni p. starostové dšst. p. misijnářům a vypravovali je na šestí kočárech na nádraží do Litomyšle. Hasiči z Poříče a z Budislavi doprovodili povozy až na hranice farnosti. Mlá vzpomínka na ty slavné duchovní body bude trvalá.

Listárna redakce.

De Nového Města n. M. Dopis jedné o příliš zastaralé látce. Raďte nám dopati o výsledku voleb obecních a o poměrech v městě Vašem, zejména pak o pracovním programu jednotlivých stran. Taková látka bude jistě časovou.

(Zasláno.)

Otčené

Redakci „Ratibora“!

V přehnaném sebevědomí o „obsaženosti a nepochopitelnosti“ redakčních myšlenek odkazujete nás ku bedlivější četbě polemického článku. Přčetli jsme ještě jednou hluboké tyto myšlenky a dotazovaly jsme se i učených lidí na smysl návadného místa, ale žádný senašel ve sporné větě nic jiného, než v ní skutečně jest totiž buďto šosácky klep aneb nechutný vtíp na císl útraty. Jestli ve slovech těch redakce „Ratibora“ uložila ještě jiný smysl, pak musíme vyloviti ji politování zase my, že neumi psáti srozumitelně. Jáme a stžaneme však nedátklivými ku každému i sabalenému nájezdu, což redakci „Ratibora“ připomínáme.

Výber jednoty katal. tovaryšů v Bratři Králové.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík,

umělecký závod sechařský a řezbářský v Praze,

Dílny: Bubna 612. — Sklad Eliššina tř. 24.

8 radostí dosvědčuji že všechny 8 nových oltáře zhotovené pro náš chrám Páně velice krásně provedené jsou a všeobecně uspokojily má osadníky. Také obnovení kazatelny, na které se pracuje slibuje se krásně vydati. Vyslovuji Vám srdečný svůj dík a plně usnutí.

Frant. Frisch,
Hummel, dne 3. listopadu 1896 farář.

OBNOVA

Číslo 108.

V Hradci Králové, dne 3. dubna 1907.

Ročník III.

Z Prahy. (Telef. zpráva.) 2. dubna večer. Večerní List přináší: Celé ministerstvo podalo žádost za propuštění a hr. Badeni po celohodinné audienci u Jeho Veličenstva pověřen sestavit nový kabinet, do kterého snad vstoupí mimo hr. Badeniho dr. Biliński. — Příčinou celé krise jest jazykové nařízení české. — Všecky schůze sněmovní na nejbližší dni svolané jsou odročeny. — Pomýšlí se na utvoření ministerstva podporovaného od stran: polské, české, Jihoslovánů a konservativních Němců. To jsou asi hlavní rysy.

Krise ministerská.

(Telegr. zpráva.) Z Vídně, dne 2. dubna.

Nynější politická situace jest pro český národ vážnější, než-li ona z roku 1879, kdy poslanci čeští vstoupili do říšské rady. Poslanci českého národa to vědí a proto s českou šlechtou konají poslanci dr. Engel, dr. Pacák, a dr. Kaizl téměř stále porady. Čeští poslanci z Čech a Moravy v této době po celý český národ rozhodně bítou na sebe obrovskou odpovědnost.

Hrabě Badeni žádal, aby čeští poslanci za cenu jazykového nařízení vstoupili do vládní většiny zároveň s ústavověrnými Němci z Moravy, ze Slezska, ze zemí rakouských a pak s liberálními německými velkostatkáři. Avšak obhájcí českého státního práva nemohou vstoupiti do většiny s Mengy, Prombery atd., kteří české státní právo prohlásili za veležrádu na Rakousku, dynastii a německví, kteří rovnoprávnosti a rovnocennosti Čechů s Němci se vzpírají. Čest českého národa, čest přední strážě slovanské takovému spolenství brání.

Slovánům a Čechům netřeba dělati poroby trpěné v době, kdy na říšské radě jest 60 Mladočechů, 1 Čech rolník, který vedle státního práva, národní rovnoprávnosti a náboženské výchovy chce hájiti rozhodně a vždy zájmy rolnické (poslanec Fr. Šrámek ze Křtetic), kdy moravský farář dr. Štojan chce totéž, a kdy radikál dr. Václavý stejně rozhodně zájmy české hájiti musí. Dále je tu 19 poslanců českokonservativní šlechty, 59 Poláků vládních, 35 poslanců jihoslovanských a rusínských strany slovansko-křesťanské; s námi půjde též 6 poslanců rumunských a 34 německých katolickokonservativních poslanců.

Tito poslanci, kteří chtějí rovnoprávnost a rovnocennost všech národů v Rakousku, mají většinu i bez těch 28ti německých liberálních, velkostatkářů, které hrabě Badeni do vládní většiny pojeti chtěl.

Hrabě Badeni dnes bez českých poslanců se neobejde a proto jest jejich povinností, aby s moudrou rozvahou politické situace ve prospěch českého národa využítokovali.

Telefon. nejnovější správy.

Z Prahy, 3. dubna. (Telef. zpráva Obnovy.) V mladočeských kruzích se tvrdí dle informací zprávy z Vídně, že hrabě Badeni slibil mladočeským poslancům a konservativním velkostatkářům, pak-li mu sestaví novou vládu světo-ano bude, že provede nejen jazykové nařízení o české řeči úřední, ale že splní též jiné sliby Čechům dříve.

Z Vídně, 3. dubna. (Telef. spr. Obnovy.) Hrabě Badeni a rytíř Biliński velmi pilaš vyjednávají s konservativními Němci. Hrabě Badeni jest odhodlán učiniti katolickým poslancům ze zemí alpeckých veliké ústupky v otázce školské. Hrabě Latour, známý úředník rozhodně klerikálního smýšlení stane se prý ministrem vyučování. — Hrabě Badeni hledá také sblížení se stranou křesťanských sociálů. Dr. Karel Laeger, jehož volba za vídeňského purkmistra již dvakrát byla Badenim smátna, bude tentokrát jistě za vídeňského purkmistra potvrzen a dostane se mu okamžitého schválení; v rozborujících kruzích vykládá se dr. Luegovi k dobrému, že on jediný dovedl socialisty v Rakousku porazit svou rozhodností na celé čáře, čehož jiné liberální strany nedovedly. Mladočeši jsou z bývalé přízně své k socialistům důkladně vyléčeni, neboť protestové prohlášení proti českému státnímu právu nemůže český národ socialistům nikdy odpustit.

Z Vídně 3. dubna. (Zvl. telefonická zpráva „Obnovy“). Krise ministerská, dávno již očekávaná a přece tak náhle přikvačivší, působí ve všech politických kruzích obrovské vzrušení. Troufalost Němců, kteří pomocí ministrů barona Gantsche, hr. Gleispache a hr. Welsersheimba, krubů vojenských a hofrátských doufali české požadavky na-

prosto zmařit, pojednou klesla. Vídeňské ranní šidovsko-německé listy zapřisahají mladočechy jménem svobody, kterou sami po 40 let šlapaly — aby mladočeši uzavřeli zvláštní narovnání s liberálními Němci. — Mladočeši by státní právo a národní rovnocennost masili ovšem zapřít. Mladočeši ovšem toho učiniti nesmí. Vídeňové liberální strany s nimi přece bořečně vyjednávají.

Z Vídně 3. dubna. (Zvláštní telef. zpráva Obnovy.) V rozhodujících kruzích panuje proti německým liberálním kruhům rozhořčení, protože justament strany stavi vždy nad potřeby celé říše a rakouských národů. Hrabě Badeni je následkem toho odhodlán, že překazí každou kombinaci s levič, po případě sestaví celé ministerstvo z bývalé pravice a tedy též Čechů.

Z Vídně, 2. dubna. „Deutsche Ztg.“ náramně je popuzena, že v neděli odpoledne v divadle josefovském pořádáno bude ve prospěch českého domu vídeňského české představení.

Z Vídně 2. dubna. Kombinace hr. Badeni, utvořiti většinu za pomoci umírněných liberálních Němců, zejména Němců moravských a velkostatkářů, se nezdařila. Nejde již pouze o toto nařízení, nýbrž o křivi v ministerstvu. Zástupci Němců v kabinetu, zejména ministři bar. Gantsch, hr. Gleispach a hr. Welsersheimb, tito nejrozhodnější a nejnebezpečnější nepřátelé jazykového nařízení, hrozili odstoupením. Liberální velkostatkáři a němečtí liberálové z Moravy se rozhodli — dle do- slechu — v poradě právě konané oznámiti před- sedovi ministerstva, že na jazykové nařízení ne- přistupují.

Z Vídně, 2. dubna. Včera rozhovořil se bývalý poslanec profesor E. Štuss po několikaleté již se svými voliči vídeňského Leopoldova. Ve své

řeči zmínil se též o jazykových požadavcích českého národa. Právil v té příčině: „Káž by se přece konečně rozličné odstíny svobodomyšlných mužů ve vídeňské sněmovně sblížily! Veliké ideje, které hýbají celým lidstvem, musí přece také u nás býti s to, aby sloučily skupiny liberálních a šlechtěně smýšlejících mužů. Pánům v Čechách musí konečně rozbřesknouti, kdo při tom trvalém sporu jediné má zisk. Musí jim býti konečně jasno, že smíru nelze docíliti jinak, než když oba národové napřed sami sobě podají ruce, musí jim býti konečně jasno, že jazykové potřeby musí býti splněny podle místních aneb všeobecně státních zřetelů, ale nikoli dle státoprávních podmínek, starších více než dvě staletí. (Hlasný souhlas.)

Drobné zprávy.

Městské divadlo v Hradci Králové. Neuváženými našimi ochotníky uchystaná hra, drama Fr. A. Šubrtů „Jan Vyrava“, bude sehrána v neděli dne 11. dubna ve prospěch stavebního fondu hospodyňské školy ve Stěšerách. Hra jest pečlivě připravena. Jana Vyrava bude hráti p. Th. Peřina.

Živnostensko-čten. Jednota v Hradci Králové pořádá v neděli dne 4. dubna pro své členy a jimi uvedené hosty divadelní večírek na jehož programu jest: Stávka kovářů. Dramatická studie od Coppé-a. Přeložil Staňkovský. Na to: Zlaté péro. Veselohra o 1 dějství. Napsal K. Tůma.

Mládeňecký spolek Bujarost v Novém Hradci Králové pořádá v neděli dne 4. dubna 3. divadelní představení: „Růže Lužanská“ aneb: Kletba a požehnání. Činohra ve čtyřech jednáních. Spracoval J. Alfred Hrouzek. Začátek o půl 8.

hod. večerní. Ceny míst obyčejné. Hudba místního kroužku osobním řízením kapelníka p. Františka Nováka. Čistý výnos va prospěch knihovny.

Odvod r. 1897 v okresním hejtmánství královéhradeckém. K letošním pravidelným odvodům povolení jsou mluvíci v roku 1876 narození jakožto I. třída stáří, r. 1875 narození jakožto II. třída stáří, v r. 1874 narození jakožto III. třída stáří. Odvod konati se bude: v Hradci Králové dne 23., 24., 26. a 27. dubna v hostinci „na Střelnici“ na Pražském Předměstí. — V Nechanicích dne 29. a 30. dubna a 1. května v měst. divadle. — V Holicích dne 3., 4., 5. a 6. května v městském divadle. — V každé obci provedeno bude představení odvodem povinných podle tříd stáří I., II., III., a v každé třídě stáří dle čísla losu. Odvod počne na každém odvodním místě přibližně o 8. hodině ráno, jen v Holicích dne 3. května 1897 o 10. hodině dopoledne. Členové jedni reklamantů, kteří k lékařské prohlídce na svých domácnostech neschopnosti k výživě dostavili své mají, vysvětlí se, aby dotyčné dno, kterého šlechtí branci z jejich obce předvedeni budou, se dostavili, a prokázavše skutek obecní a odvodní komise osobně se hlásili, jinak by se reklamace samostatně musila.

Smazání loupež v kostele. V Jaroměři pokoušeli se ničomové spáchat v zdejší kostele svatochrádeč, byli však v noci vyrušeni. Na místě chystaného složení nechali hřebíky, sekera a dýla. Pachatelům je četnictvo na stopě.

Vojenký koncert pořádán bude v hotelu „Merkur“ v neděli dne 4. dubna.

Pivovar v Kuklenách. Páni akcionáři prvně akciového pivovaru a sladovny v Kuklenách u Hradce Králové zvou se tímto k mimořádné valné hromadě, která se bude konati v neděli dne 4. dubna o 2. hod. odp. v sále pana Šrajbra v Kuklenách. Na pořadu jest: Čtení protokolu z předešlé valné hromady. Zpráva o činnosti správní rady od poslední valné hromady. Návrh na svržení akciového kapitálu. Jest žádoucí, aby sežbe byla čteně navštívena.

Okrašlovací spolek v Novém Hradci Králové letošního roku založil školku, na posmeku místním zastupitelstvem bezplatně propůjčeném, jejíž oplocení stálo přes 50 zl. Ve škole nasázeny jsou okrasné keřky, blon, mladé lípy a akáty. Věci ty většinou objednány od pana H. Zrzavého, říd. učitele v Okrouhlici a úplně uspokojí. Kromě toho seti se budou semena různých stromů a keřů. Okrašlovací spolek také letos vysázel a dokončil stromotadi 115 lipkami od Hradce Králové k Brnu. Lípy tyto velice krásné jsou od p. Valeše. Na silnici od Nov. Hradce Králové směrem k Holicím vysázeno po les 75 akátů a nyní se právě vysazuje 120 třesů u polní cesty k „Bifíčov“. Na staré cestě k Brnu namýšleno bude 50 vyhnulých olší. Na obou namýšlených t.ávních uhrabá, vysazeno as 200 keřů, ostatní jakož i stromy okopány, cestičky uhrabány a lavičky nově upraveny.

Katolický spolek na Slezském Předměstí pořádá přednášku v neděli dne 4. dubna b r. v sále pana Matějčka. Přednášku činití bude J. B. M. ndp. Eduard Jan Nep. Brynych pro údy spolku a od dp. faráře a členů uvedené hosty.

Konferenční řeči v Chrudimi. Jeho Milost nejvyššího pan biskup Eduard Jan Nep. Brynych skončil ve čtvrtek slavně konferenční řeči, které v neděli dne 21. března za tak obrovského účastenství katolíků kraje Chrudimského byly započaly. Po celou dobu pěti těch radostných dnů naplňovaly se prostory velebného arcidiecéanského chrámu Páně do posledního koutka obyvatelstvem chrudimským a okolním. Četní účastníci přijížděli jmenovitě též z Rosic, Pardubic, z Hrochova Týnce, Heřmanova Městce a z Chrastí. Největší nával byl při poslední konferenční řeči na svátek Panny Marie, kdy obyvatelstvo venkovské již po 3. hodině odpolední počalo naplňovati kostel, ačkoli vědělo, že J. B. M. teprve o 5. hodině promluví o velerýznamném tématu „Den 16. května a den 6. července“, tedy o sv. Janu Nepomuckém a o mistru Janu Husovi z Hasiince. Thematem tímto zajímavým byli na konferenční řeč přilákáni též četní evangelici. Neobyčejná byla též návštěva z kruhů intelligence. Kousek byl již před 5. hodinou do posledního místa nabit, takže nikdo tolik lidí v chrámě arcidiecéanském neviděl a nemapatoval. Jeho Bisk. Milost vyličil historicky význam našeho národního svátku svatojanského dne 16. května a s d. jepisem i na základě původních listin jasně dokázal že sv. Jan Nepomucký skutečně pro svatost tajemství králem Václavem IV. byl umučen a ve Vltavě utopen. Nejvyššího arcipastýř náš dokázal úplnou bezpodstatnost všech námitek, jakoby vůbec ani žádného Jana z Nepomuku nebylo, aneb jako by býval za svatého vyhlášen nepravý Jan z Nepomuku. Dokázal, že byl za svatého prohlášen oen dávno před tím již jako světec a mecedník ctěný, u sv. Víta na hrade Pražském pohřbený kanovník Jan z Nepomuku, králem Václavem IV. pro nezvrazení zpovědního tajemství utopený, jehož náhrobní kámen mšíši obelhaný, nesl nápis „Jan z Pomuku“ a při jehož exhumování po sta letech nalezen byl jazyk světce neporušený, což přisvědčuje stvrzeno přetřetými

očitými svědky i od nejvýznamnějších vědeckých autorů. Následovně tímto jazykem i jeho tělo sam Báh osvědčil Jan z Nepomuku jako svátec a nebelkna. A proto národ český nikdy neprotane dne 16. května, a den to slavného přenesení těla jeho k sv. Vítu, slavíti jeho svátek jakožto národního svátce a patrona země české.

Dne 6. července 1415 podstoupil smrt kněz Jan Jan, jenž byl též katolickým knězem a kazatelem, a kromě toho učencem vysokých hodností. Byl u světské moci obdáván s bludného učení, s kacířství, jež bylo zjevné — za příklad uvedl pan biskup bludné učení Husovo o předurčení člověka (praedestinati) — když byl církevním koncilem z obdávby usvědčen a přes všechnu námahu a domlouvání končila, aby odvolal, tvrdobíjně na svém setrval, vzdálen křesťanské pokory jako kněz, byl světskou mocí, nikoliv církevní která ho jako zatvrzelého bludce pouze z církve vyobcovala, odsouzen dle tehdejších platných zákonů k smrti spalením a také světské rámpě spravedlnosti a nikoliv knězi, jak se lidu namlouvá, na Janu Husovi ortel smrti vykonala. Mistr Jan Hus postavil se radikálně církevní autoritě na odpor a jeho smrt, které odp. biskup šel, měla pro vlast a národ český neblahé, přemutné následky. Jan Hus svým radikálním vzdorem ani sebe ani národu českému neposloužil. A celá ta sláva potomního husitského hnutí, celá ta sláva nepřemotitelného vojevádce Žižky, měla pro národ cenu velice pochybnou, neboť byla to česká země, byli to Češové, již krvavě tu slávu zaplatiti musili. Kdyby Češové oslavovali Jana Husa pouze jako národního velíkána, jenž sobě o národ český a jazyk jeho platných získal zásluh, kdyby kult Husův nebyl v prvé řadě namířen vždy hlavně proti katolické církvi a kněstvu katolickému, jenž přece jeho smrti na hranici nejsou vinni, každý katol. kněz neměl by nic proti uctívání Jana Husa, ano stáli by tito jako vlastenci i v řadách jeho ctitelů. Aby však 6. července na potupu katolické církve měl opanovati 16. květen, tešdný kněz a žádný katolík připustiti nemůže a také se to nikdy nestane. Ndp. biskup opět a opět se svatosvatě ohraoval, že mu jde jenom o pravdu a poučení lidu a nikoliv snad o hanobení Jana Husa, jehož veliký dějinný význam jako vlastence uznává. — Konferenční řeči nejvyššího pana biskupa probírající vesměs otázky časové, utvrdily zbožné katolíky na novo u víře, mnohého přivedly na cestu pravou a odpůrce aspoň přiměly, aby o otázkách sv. víry a katolického náboženství vážně přemýšleli a s úctou o nich mluvili. Dobře tlumočil náš Český Východ smýšlení chrudimského měšťanstva, když píše: Ndp. biskup mluvil o všech otázkách tak populárně, přesvědčivě, tak pln horoucího nadšení a výmluvností přímo plamennou, že všechny přítomné přímo elektrisoval a pro sv. věc víry a náboženství rozehtál. Kéz by byli i odpůrce jeho do jednoho přítomni Bohužel, že dnes tak mnoho lidí nemyslíce a nerozvažující bší a křídí zaslepené s davem, nejsoace přístupni žádnému poučení. Chrudim do valné míry, jak opět letošní bisk. konference slavně dokázaly čini z pravidla krásnou výjimku. Jeho bisk. Milost doval také vůči jednomo hodnostář mst. (dr. Burešovi) že Chrudim jediná pochopila a oceňuje jeho snahy. Bude se to městu našemu na úkor a snad na pohanu počítati, bude se za spatecké snad vyhlášovati, my jame však na to hrdými a savázáni k neskonálnímu díkům Jeho Biskupské Milosti, že právě v ocenění pravého konservativně-katolického smýšlení převážně většiny obyvatelstva chrudimského královskou naší Chrudim vyvolil účastu býti tak vzácných hodů duchovních. Ať si mluví a píše kdo chce co chce, Chrudim se svým okolím na novo nejvýmluvnějším způsobem dokázala, že stojí věrně a svým tak neskonale obětavým, pro svatou věc a svůj ářad apoštolský tak horoucně nadšeným, milovaným biskupem.

Pohřeb kněze jubilára. Ve středu dopoledne byl za nesmírného účastenství lidu, předák okresu, četných pánů měšťanů, c. k. professorů, okresních školních inspektorů a c. k. okresních hejtmánů z Litomyšle a Vysokého Mýta pochován kněz jubilár, čestný kanovník, osobní děkan a farář v Cerakvici, Jan Antea. Zvěčnělý kněz vlastence dožil se 77 let. Za přítomnosti 40 kněží z okolí vedl obětavě kondukt J. M. vdp. monsignore Th. Dr. Alois Frýdek, generální vikář a kapit. děkan královéhradecký. Zvěčnělý získal si veliké zásluhy jmenovitě o školství naše.

Úmrtí. Vysoce zasloužilý ředitel rychnovského gymnasia, pan Ondřej Franta utrpěl bolestnou ztrátu úmrtím své choti Marie, rozené Balcarové. Páni ředitelové Marie Frantová byla ženou vzácného vzdělání, rychnov vlasteneckého smýšlení, vynikala lidumilností a dobročinností a těšila se proto v Rychnově všeobecně, zasluženě vážností. Synové její zaujímají ve společnosti čestná místa gymnasiaálního profesora, vynikajícího sekretáře zemského výboru a lékařského odborníka. Posledatky zvěčnělé paní byly do Prahy převezeny a na hřbitově vyšehradském pochovány. —

V Janově zemřel dne 24. března p. Antonín Čerchův mládek, snativý tovarník v stáří 40 let. Pochován byl v ústětu a 2. hod. odp. na hřbitově v Jaroměři.

Duchovní koncert diecésní jednoty cyrilské pořádáný 23. března t. r. v divadle Královéhradeckém druhí se svým provedením a polním výběrem jednotlivých čísel programu důstojně se svým předchůdcem. S povděkem uvítali jame již hned čílo 1.: „Pastýř a poustáči“, umístěný to sbor od P. Křížkovského, od skladatele, jenž dějiny hudební literatury vykázaly velice čestné místo mezi křesťanů a tvůrci českého moderního umění hudebního. A přecp na jeho perly. nepaměly již s velké částí na rytejších časech při produkci zpovědní spolků, až pro vždy státně významným upřímné přiznání mistra B. Šmetaný: „Teprva, když jsem slyšel sbory Křížkovského, poznal jsem, co je česká hudba“. Solový part barytonový přednesen v číle 1. p. prof. c. k. realky J. Brátkem, solo tenorové p. učitelem měšťanské školy B. Rybou, ostatní hlasy solového quartetta pp. kandidáty učitelského ústavu zdejšího, vesměs s náležitým pochopením a vyznáním. V číle 2.: „Tenebrae factae sunt“ ukázal sbor cyrilský v nesnadné intonaci a náhlých přechodech dokonalou jistotu, a po dosti dlouhých, ovšem učiných přestávkách určité nastupování. Rychlejší tempem byl by dosáhl sbor Haydnův dojmů ještě účinnějšího. — Klassická polyfonie zastoupena byla ve programu v číle 3. Palestrinovým „Adjuro vos filiae Jerusalem“ (5 hlasy smíšený sbor). Melodie každého hlasu byla dobře propracovaná, a proto dobromady tvořily krásný harmonický celek. Škoda, že na programu nebyla také polyfonie moderní, abychom tím více mohli poznati přáb slohu Palestrinova před chromatikou moderní. — Nejdolejšími byly Wittovy „Zpěvy ke křížové cestě“ (čís. 4.), k nimž text přeložil p. prof. c. k. realky J. Vocásek. Jak zřetile byly předneseny, dosvědčilo pohnutím zrozené oko mnohých posluchačů. Dámský sbor vystihl myšlenky skladatelovy výtečně a s kládu s náležitým porozuměním úplně vnikl. — Od zpěvů ke křížové cestě, od doby postál vedl posluchače program do doby velikonoční a dal jim poslechnouti od Orlanda Lassa šestiblasé „Regina coeli“ (čís. 5), v němž zvláště II. díl při „renavit“ a „Alleluja“ mohutně a jasně vyzněl. — Dobu svatodušní připomínal římský chorál z 9. stol. „Veni creator spiritus“ (čís. 6). Při bychom všem kostelům, aby v jejich klenbách rozléhal se tak procitěný a oduševnělý chorál, jakým byl v prostorách našeho divadla; pak by přestal bej i nejsuvěřelých nepřátel katol. liturgie proti církevnímu spěvu. — Poslední čílo (7.) byl závěrečný 4 hl. smíšený sbor z Bethovenova Krista na Hle olivetské „Pějte slávu“. Závratná výše tónů nevadíla sopránů v lehkém nastupování, ani rychlé tempo celému sboru v čistě vokalizaci. Mohutný tento sbor byl velikolepým zakončením koncertu. — Bohatost programu a vhodné volení deba přivábila hojnost posluchačů z města i venkova. Zejména přítomni byli nejd. p. kapit. děkan Dr. Frýdek s četným duchovenstvem, pan c. k. místodržitelský rada Šolta, pan parkmistr dr. Ulrich a mnozí jiní zástupci zdejší intelligence. Z venkova dostavil se p. Hlící u itel z Nového Hradce Králové Fr. Grund se 20 táky, což zvláště zasluhuje uznání. Tak zajisté již s mládí vytříbí se vkus budoucích kostelních zpěváků. Z Čerčilova dostavilo se 7 pěvců a přátel cír. hudby. Mimo to zastoupen zde byl venkov, pokud jame o tom zvěděli, účastníky z Dobrušky, Dohaliček, Holic, Vsestar, Stázer, Sádové, z Nov. Bydkova, z Král. Dvora. Ze domáci p. t. obecnost nebralo ještě ve větší míře podílu na požitku tak vzácné a umělecké ceny, omlouváme koňskými doetihy, které cirkus Jungův v tentýž čas pořádal. P. prof. Dr. J. Mrátkovi, jako předsedovi diecésní jednoty cyrilské, panu řiditeli J. Wünehovi jako cřičiteli a celému sboru k výsledkům jejich namahavé práce s pln srdce gratulujeme.

De Chlumu a Hlináka. Neat dojiata místa, kde by v dobách posledních byl neztavil po sobě v paměti neavár a zást, není místa, kde by byl nerozčetil klidnou hladinu pokoje a mfru domácího. Urašená pýcha a bezmírná ctíádstovost, spojená zčást s hloupostí popláščením smámením k opětnému boji volá a to mnohdy proti i tēm, a nímž i dojednání bitevního síku postaviti se měl každý přítel řádu a pokoje. Něco podobného děje se i u nás, neboť nelze za to mti, žeby starost a péče o zachování všeobecného řádu dovolila sobě tak smýšlet, tak mluvit i o lidech, jimž zajisté také záleží na zachování řádu a klidu domoviny, vlasti a církve, a kteří vědí dávatí císaři co jest císařovo a Bohu co jest Božího, tak smýšlet i mluvit o spoluočanech jako u nás může jenom slepá máž a urašená pýcha. Proto my podepsaní adresátům sobě známým vracíme spět každé slovo hanlivé, jakožto jeho pávodcem a odmítáme od sebe jakékoliiv násvy pftiči se násvu katolika. Oznamujeme zároveň, jako pevná a rozhodní katolíci, že nejame s těch, kteří jsou jen posluchači ale ne plnitelé zákona Božího a že nejame s těch, kteří jako fariseus oen, modlí se volajíce: „Děkuji Ti Bože, že nejsem jako jiní lidé, obzvláště jako tam ti ned námi, před námi atd.“ Dále odporučujeme k hlubokému rozjímání oen kapitolu listu sv. Pavla na II. neděli po devátku o láca, která prý se nemadým a nesmyšlním alho. V Chlumu, dne 10. března 1897. Josef Ondráček, rolník, Jan Rožánek, katolíci.

Orkvestní koncert v Přáchově uspořádá dne 4. dubna smířivý spěvácký spolek Hron. Provede Gregorova velkou s 27 dlel se skládající skladbu „Česká repertoaria“ s velikolepých hudebních. Začátek produkce o 4. hod., konec o 6. hod. odpolední.

Jankovité koně se die správně zapsali vyhlášení: 1. Přivítáním zacházením a mluvením. 2. Jedem vonka odporučuje vstati jankovitého koně s vojí a voditi jej chvíli do kola, až se mu počne tečti hlava. Obvyčejně pak jde. Pakli první „tanec“ nespomůže, jistě použije druhý. 3. Jiný konář odporučuje jankovitému koni přikrýti nosdru dílni, aby nemohl dýchati. Hnedle se vschopí a jde bez všeho pobízení. 4. Mázek koně, jak se zdá, vtip obvyčejně na jedné myšlence, a když jankovitého koně bijí bičem, utvrzují jej pouze v jeho umínání. Možná-li mu dáti nový směr myšlení, pomůže to. Přiváží mu třeba provázek několika kráte kolem na nohu pod koleno dosti pevně, aby se cítil, a obrátí pozornost k tomu i zapomene na tvrdohlavé umínání své. Ale nemůže provázek na noze dlouho nechat, aby se kůň v chůzi trochu nepotkolil.

Pro šebreta. Dne 20. m. m. vyvezen byl již po několikráte s města Jos. Jirásek s Malšovic. Dne 25. dán byl do polic. střežení Ant. Martinek s H. Dohalic u Nechanic. Tyž je svého zaměstnání syčák. Josef Hoop, zámečnický pomocník přisluhující do Vissel v Prusku, 26 r. stár byl dodán pro potalku st. návladnictví.

Neštěstí. Dne 29. m. m. jel D. Bráner, 18 r. st. sva strojvedoucího s Kalka voškem na Pražské Předměstí cestou spadl s vozu a vymkl si nohu. Ranněmu poskytl první pomoci zdejší lékař p. dr. Morávek a ponechal jej v domácím ošetřování.

Surevest. Dne 27. m. m. polámal nějaký ničema zralý pro kriminál, 11 třesavých stromků peděl cesty k Pouchova.

Zvěsti z východních Čech.

Z Chrudimi. O vytržnosti v kostele Chrudimské za konferencí řeči J. B. M. zmínují se mladěcké listy úplně tendenčně; avšak i dopisovatelé „Politik“ a „Katol. Listů“ — neznaříce pravdu, udělali s komára vola. Zprávy obou poslednějších listů jsou nepravdivé a přehnané a spočívají patrně jen na hrůzostrašném dolechu. Vytržnost stala se při pondělní řeči, J. B. M., když řekl při začátku své řeči že zvíře nemůže poznávat poslední příčiny stvořených věcí. Tu řekl jeden socialistický dělník: „protože jest zvíře!“ Pan socialista pouze hlasitě myslil, a odešel ihned z kostela, když pozoroval, že slova jeho působí rozruch, ačkoliv ne všeobecný, protože J. B. M. v řeči se ani nezastavil. J. B. M. uťekl tudíž, že socialisté klesli pod zvíře. — Obecní zastupitelstvo chrudimské neslo ovšem náhle improvizovanou zaleklost českého obyvatele dne 22. dubna 1897 dosti těžce, dalo proto ihned zatknouti a vyslyšeti vytržníka, který poznav své pochybení, šel v útěk J. B. M. odprosit a doznal své pochybení Jeho B. Milost ujistila také dělníka zatčeného, že se za něj přimluví, kdyby k stihání jeho soudního došlo. Ráno p. dr. Bureš dostavil se ve čtvrtek rovněž k J. B. M. na děkanství, vyslovil své politování nad vytržností, kterou J. B. M. sám za nepatrnou prohlánil, děkoval J. B. M. za konference a žádal, aby obyvatelstvu svou přísah zachoval.

Akademie v Novém Bydžově. Spolek na podporu česdých studujících c. kr. real. a vyš. gymnasia v Nov. Bydžově pořádá v neděli dne 4. dubna 1897. k účelu dobročinnému Akademii v sále na „Kopacku.“ Začátek o půl 8. hodině večerní. Ceny Míst: Sedadlo 1 kor., lístek ku stání 60 hal., lístek na galerii 40 hal., při čemž dobročinnosti se meze nekladou. Lístky dostati lze počínaje 1. dubnem v knihkupectví p. Frant. Bukovského a v den akademie večer u kasy.

Z Dobrušky. Sehevrh Čeněk Šura, bývalý číšník v Hradci Králové není příslušníkem obce dohřenické, ani tam zrozen, nýbrž jest rodem a příslušným do Kasalíc (okr. Pardubický), jako otec jeho Josef Šura, který v Dobrušce nějaký čas krupatil, a dopustiv se zde v červenci 1892. podvodu, zhabřství a pokusu vraždy na drabě manželce své (upálením), byl v listopadu 1892 v Hradci Králové k 15letému těžkému žaláři odsouzen „na pankrác.“ kdež v květnu 1894 zemřel.

V Černkovicích konali sv. misie vdp. Otcové tovar. Ježíšova Alois Jemelka a Antonín Odstrčilík od 14. až do 22. března a velikým prospěchem sv. misie. Vykonali 24 velmi důkladných kázání a cvičení a mimo to ještě 5 krásných promluv před společným svatým přijímáním dítek, jinochů a dívek i dospělých. Korunou slavnosti bylo všeobecní misijní kázání sv. kříže. Při loučení uděleno lidu — v počtu více než 3000 osob papěšské požehnaní.

Rozpočet města Poděbrad vykazoval v minulém roce 51.716 zl. 91 a půl kr. příjmů a 51.684 zl. 66 kr. výdát. Pozemky vynesly 9.461 zl. 27 kr., lesy 2.864 zl. 39 kr. údaň s obecních budov 1099 zl. 72 kr. atd.

Ze Studence u Jilemnice. Dne 25. března o 3. hod. odp. konala se mimořádná valná hromada Sv. Josefské jednoty katolických jinochů a mužů v ho-

stinné pusa Josefa Johna. Schůzi zahájil p. farář na hojněho účastnictví jak členů tak hostů. Na to doplněny na návrh p. faráře stanovy v tom smyslu, že jednota jest oprávněna nositi praporek spolkový. Na to v řeči tři čtvrtě hodiny trvajících promluví p. farář o spolkovém odstavu. Barva bílá jest barvou lásky a myšlence katolíci máme také pravou, nemístnou láskou k jazyku mateřskému, k jazyku, kterým naučila nás matka modliti se k Bohu, milovati vlast a národ. Barva červená jest barvou věrnosti, kterou své víře a vlasti dochováti máme. Také obraz sv. Josefa představuje víru, na jejížto základech své vlastenectví staviti máme. Národy slovanské, které se oděly víry otců svých, přišly o svou národnost. Řeč p. faráře provázána byla hluchým souhlasem a potleskem. Na to oznámil p. řečník, že přistoupil k našemu spolku p. Jan Hahel, majitel zdejšího velkostatku a zdejší obchodník a posléze oznámil, že náš rodák, p. prof. Příhoda daroval nám 40 knih, za kterýžto da byl mu erdečný dík vysloven. Zaplat Pán Bůh i dr. farář našemu, který nám skřábl darovati veškeré své české knihy. Na to jednáno o ustanovení se kroniku hudebního (který má sestaviti p. E. Flágel), pěveckého (k jehož sestavení určen byl p. Jan Tauchman) a konečně přednáškového, jež má sestaviti pan J. Kuřik. P. farář rozdál pak přítomným 60 výtisků brožury „Matka chudob“. Ku konci přeteti p. jednatele list, jímž se ustanovuje p. Jan K. hun zdejší farář za předsedu a jímž se p. K. Tauchman potvrzuje za místopředsedu naší jednoty. Schůze ukončena provoláním: Zdař Bůh Jeho Milosti nejdůst. p. biskupu královéhradeckému!

Vodní družstvo v Lochenicích. Neblahé poměry padlé záložny naší měly svého času v obci naší veliký vliv na vývin vodního družstva našeho, které za příčinou upravení toku „Trotinky“ a za účelem odvodňování kolem ní ležících luk a zlepení rolí bylo Družstvo od roku 1892, kdy prozatímní výbor družstva svou poslední schůzi konal, nebylo svoláno a občanstvo resp. podílňky nebylo lze ku rozhodnému kroku přimět. Úpadek záložny tasil každého a nikdo nechtěl počítati, co by občanstvu meliorování 300 korchů luk každoročně vyneslo musilo. Jeden druhému se vyhýbal, jeden druhému více nevěřil a o spojení nebylo řeči, ani tehdy ne, kdyby někdo byl v obci zlaté doly objevil a k společné těžbě byl občanstvo vysval. A přece možno jest ránu záloženskou zahojiti zase jenom společným úsilím, svorností, vytrvalostí, moudrým počínáním a poněkud malou obětavostí! Vskak by to šlo, jen kdyby se chtělo! V době neštěstí a v nesnázích, která se nedala odvrátiti, která byla pouhou skutečností neodvratnou, nesmí člověk soufati. Tu není moudře hlavu věšeti dolů, a nečinnost se oddati; naopak práce v takových okamžicích jest zapotřebí a společné svornosti a rozhodnutí. — Snad konečně se i u nás tato základní pravidla svépomoci pochopí a občanstvo, každé přiležitosti různé se uchopí, by se dřívější rány zacelili daly objevením nových zdrojů k povznesení blahobytu vedoucích. Sestavení a úsilovná práce vodního družstva jest a může se k takovému zdroji a k vydatné svépomoci směle počítati! — Když povízáme, že 300 korchů luk meliorovaných, t. j. zlepšených vhodným odvodněním a dle potřeby savlážením vynesou majitelům po korchu jen 10 centů dobrého sena a otavy více než dosud, tedy čítaje průměrně cent za 2 al. 50 kr., činí větší docílený vynos sumu 7.500 zlatých ročně. Pak-li tu sumu zkapitalisujeme, tedy docílené zlepšení luk představuje kapitál 160.000 zlatých. Stoupne-li o tuto sumu cena majetku našeho občanstva, tedy to znamená patrně zvýšení blahobytu. Meliorování luk nemusí občanstvo hned a same zaplatit. U zemědělských dostane půjčku v 20, 30, 40 letech umoritelnou, neplatí by tedy náklady meliorací pouze nyníjší hospodář, ale též jeho syn, dcera a vůbec nástupce. Na melioraci a regulaci mimo to přispívá země a stát a sice na celkový projekt 60ti procenty. Občanstvu by tedy bylo nésti jen dvě pětiny, tedy ani ne polovici celého nákladu. Členové regulačního a melioračního družstva by tedy každoročně velice získali a hospodářská tiseň v Lochenicích a v okolí by se brzy zmírnila a přestala. Také by se obnovila dřívější občanská pospolitost a blahobyt by ovládal, který nyní tak postrádáme a který každý společenský život nemožným činí. Po pěti letech nečinnosti se uchopily akce hořejší na řece Trotince ležící vesnice, hlavně ale obec Habřina, která na družstvo nalezá, by činnost svou odumřelou z nova oživilo. Obec Habřina žádala za svolání výborové schůze, družstva kterážto pání ovšem vyhověti se muselo a kterážto schůze se dne 11ho března také při dosti hojném účastnictví odbyvala. Na schůzi byli zastoupeni delegati obcí Lochenic, Habřin, Věstova a Račic. — Ve schůzi se usnesli, aby se nyní s úsilím o to družstvo postaralo, by potřebné peníze na výlohy předběžně od pání podílňků vybralo, aby povolené měření, zhotovení rozpočtu a projektů se strany slavné kulturně technické kanceláře. zemědělské rady pro Království České v brzkém čase provedeno bylo, a pak aby se družstvo po docílení těchto nutných prací o vymožení zeměké a státní subvence postaralo. Hleďmež nyní k tomu abychom jeden na druhého se neodkazovali a obvyklé nečinnosti nezůstali. Beže alespoň vy věřte a majetnější, majitelové luk věc upřímně rázně do ruky, založte alespoň prozatímní předběžné práce a výlohy, by družstvo dále o podnik tak blahodárném a výnosném pokračovati sto bylo, a výsledek vám to tisíckrát náhradí, neboť pak taková luka nebude mít ani jediná druhá ves nad Lochenice a řečené druhé vesnice v celém

království Českém! Máte svou vodu, b: se jakýchkoli servitutů (služebností), máte, bohatství vám od Boha a přírody dané, a proto zmušile k dílu! Ukažte, že jste muži moudřími a rozsařnými rolníky skutečně pokročilými, které nelze tak lehce skazit a v nívě svrátiti. Potomci Vaši budou Vám pak ještě na stoleť v hrobě žehnati a pomník, který si tím postavíte, ve věčné paměti potomstva, nezhyne, a pak ani mokrě ani suché počasí Vám tak ublížiti moci nebude, jako se to v posledních sedmi letech na lukách našich státi mohlo a také stalo. Na jednotlivé nepřiznávce nedbejte a ukažte jim, že Váš zákon vodní opravňuje, že práce meliorační i bez nich vykonati můžete, a že pak i každé savlázení a odvodňování Vašich luk od nich a od soudních drahých komisi a libovolných přikopů odvráti nebude.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 27. března 1897. 1 hl. pšenice sl. 5.90 až 6.50, žito sl. 5.10 až 5.35, ječmen sl. 4.— až 4.90, oves sl. 2.90 až 3.65, proso sl. 4.50 až 5.—, vikev sl. 4.45 až 4.80, brách sl. 8.— až 9.50, čočka sl. 9.50 až 12.—, jáhly sl. 9.— až —0.—, krup sl. 8.— až 21.—, brambor sl. 1.80 až 2.50, jetelového semínka červeného sl. 24.— až 22.—, jetelového semínka bílého sl. 20.— až 28.—, jetelového semínka světlého sl. 16.— až 22.—, mák sl. 12.— až 16.50, olejky sl. — až —, lněného semene sl. 6.70 až 8.50, 100 kíl. gr. žitných otrub sl. 5.50 až —, 100 kg. pšeničných otrub sl. 5.— až —, 1 kg. mála červeného sl. 1.— až 1.10, 1 kg. mála převařeného sl. — až —, 1 kg. mála vepřového sl. —80 až —, 1 kg. tvarohu 14—16 kr., 1 vejce 2 kr., 1 hektolitr cibule sl. 1.— až 1.10, 1 kopa různé zeleniny sl. —50 až 80. — Na týždení a obilní trh dne 27. března 1897 olibřaný, přivezeno bylo: hektolitr pšenice 639, žito 330, ječmene — 346, oves 574, proso 7.

V Králové Dvoře n. L. dne 27. března 1897, pšenice 5.—5.05, žito 5.15—5.75, ječmen 4.60—5.—, oves 2.95—3.40, hrách 8.—9.—, čočka 8.—12.50, vikev 6.7—7.20, jáhly 8.—15.50, krupky 8.—12.—, brambory 2.10—2.20, vejce (kopa) 1.10—1.20, málo 1.10 1.20, tvaroh 12—14, maso hovězí 64 kr., maso telci 60 kr., maso vepřové 72 kr., maso skopové 60 kr., seno 3—3.50, sláma 1.40—1.50.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Dvě sochy dřevěné

Pannu Marii Lourdešou a Neposkvrněné Početí, každou 1 m. 45 cm. vysokou čistě práce polychromované za cenu velmi mírnou (po 80 zl.) nabízi

Jan R. Wolf,
sochař a malíř v Rovném pošta Dobré u Dobrušky, Čechy.

Ukázkou mohu posloužit fotografiemi obou.

V „Časových úvahách“
vyšel
Životopis sv. Vojtěcha
na oslavu 900leté památky jeho mučnické smrti
Doporučujeme tovaryšským jednotám a farmám úřadům
Cena 4 kr. Stran 32.

Věby bělopřezné.

plátka a veškeré druhy tkalcovského zboží jako: ručníky, šátky, ubrusy, pokrývky na postele, hamany a t. d.
v cenách nejlevnějších nabízí
vyrábíte!
Karel Tauchman,
starosta v Studenci u Jilemnice.
Vzorky franko.

VÁPNO všeho druhu nejepší jakosti levně do všech stanic po vagoněch, po vozech a v drobném prodeji nabízí:
Továrna na podolské vápno v Chrudimí.
Vlastní lomy vápencové ve Váp. Podole a v Pracheviciích. (50)
Adresa pro telegramy: Vápenka, Chrudim.

Majitel a vydavatel Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Zodp. redaktor František Štábl. — Tiskem bisk. tisk. v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 109.

V Hradci Králové, dne 9. dubna 1897.

Ročník III.

Zažloutlé pergameny.

Jak známo, psávaly se památné smlouvy a výsady na zvláštním tuhém papíru, který alul pergamen. Je-li pergamen starý, dostává zažloutlou barvu. A proto nazval v říšské radě práva českého národa na to, aby vlast naše byla skutečným královstvím, český socialista zažloutlými pergameny, jak to před ním řekl leckterý ústavovrnný Němec. Zarmoutilo to ovšem každého českého vlastence. Ale Dra. Černohorského v Praze to tolik pobouřilo, že žádal, aby se na radnici pražské „utínil státoprávní projev“ to jest, aby otcové královského hlavního města našeho veřejně řekli, že považují za pravou a spravedlivou věc, aby Čechy, Morava a Slezsko byly jedním královstvím čili státem.

Dr. Černohorský se již vícekrát ukázal jako přívrženec liberalismu čili toho učení, které chce lidstvo osvoboditi i od samého Boha a od jeho zákonů. A nyní najednou má se činiti projev pro stará práva. A právo není nic jiného, než zákon stvořitelem do duše lidské vtisknutý, zákon Boží. Tedy na jedné straně osvobození od zákonů Božích a na druhé straně vázání zákonem Božím. Jak to jde dohromady? Tomu, kdo dle zákonů zdravého rozumu myslí, to ovšem nejde dohromady. Jest to velká nedůslednost liberalismu. Celý ten projev od dra. Černohorského pocházející jest nám projevem nepravdy liberalismu.

Je to už dávno, co jsem se učil počítání na střední škole. Necítil jsem v sobě nikdy povolání státi se profesorem počítání nebo dokonce hvězdářem, jehož úkolem jest vypočítávati běh těles nebeských. V tom ohledu klonil jsem se, když mne to počítání — ta matematika — trápila, k náhledu toho skrovného muže, který pravil, že „to za padesát krejcarů člověk všechno pořídí,“ čili že to je beztoho v kalendáři, kdy totiž budeme míti zatmění slunce a, pod jakou „planetu“ se kdy dostaneme. Ale něco velice dobrého pro celý život jsem přece z té matematiky podržel. Pomáhá mi to k něčemu ještě vyššímu a důležitějšímu než je samo zatmění slunce, totiž ku zkoumání samého Boha a jeho pravdy. A co

že to jest? Jest to důkaz, kterémuž náš pan profesor počítání říkal „reductio ad absurdum.“ Jest to důkaz, který ukazuje, že není a nemůže býti pravdou to, z čeho následuje absurdita — nesmysl. Tak n. p. Nevěrecký pan profesor tvrdil, že zvíře a člověk jest vlastně jedno. Jedenkrát jeho žák ale neuměl a pan profesor mu řekl: Vyžďálku, vy jste osel. A co řekl žák? Odešel: Osel a člověk jest vlastně jedno a pan profesor je také člověk. Bylo sile a moc ale ale jen ve třídě.

Nedělán si nadějí, že tento „studentický konsek“ logiky porazí liberalismus a s ním i slovutného Dra. Černohorského. A proto pomýšlím na silnější důkaz. Jest to asi tento.

Liberalismus — osvobození ducha lidského i od samého Boha — jest v kořeni svém bezbožectvím. Bezbožectví praví, že neexistuje — není — nic než hmota. Ve hmotě nalézám jen sílu, ale žádnou spravedlnost, žádné právo. N. p. velká voda jest silnější než dům — a nemá to za bezpráví, že beře dům. Tigr požírá skomatele Afriky, profesora z vysokých škol evropských, protože je silnější než pan profesor; o hříchu, bezpráví tohoto činu nemá ani ponětí. — Liberál praví, že existuje jen hmota, a proto vždy a všude musí rozhodovati jen síla, právo a spravedlnost nic není. — Ale když přece v duši člověka je pojem a cit práva a spravedlnosti? Ovšem, pak ale člověk není jen hmotou, pak je bytostí zcela jinou než hmota. Pak je člověk duch, a původcem jeho není hmota, nýbrž Duch — Bůh. — A ten Bůh právě dal do duše člověka pojem práva a spravedlnosti, dal jí zákon. A dle tohoto zákona, že dle sily hmotné, má člověk jednati, toho si je vědom. Jest tedy člověk závislým na zákonu Božím. A tudíž liberalismus — učení, že člověk nezávisí ani na zákonu Božím — není pravdou. V důsledcích svých vede k nepravdě, k nesmyslu — že totiž ve všem všudy rozhoduje síla. — I tak je dokázáno i to, že ten projev liberála Dra. Černohorského pro právo je důkazem nepravdy liberalismu.

Důslednými v tom ohledu jsou liberální Němci. Mají posud sílu, kteru brání našemu právu, a proto na místo práva nastupuje síla.

A socialisté? — Pokud mluví o rovnosti a spravedlnosti, nejsou důslednými. Hmota, jež jim je na místo Boha, nezná rovnosti ani spravedlnosti. Právě v hmotné přírodě panuje nerovnost a síla. Laškovka požírá mouchy; laškovku požírá ostříž neb orl, orla zabíjí člověk a člověka požírá lev, tygr; ale i n. p. stroj železniční jej; ničí atd. A chytrý „s vyvinutějším“ mozkiem šidí hloupého s mozkiem smělým. Když však socialisté ostatně smějí se právu, a jsou odhodláni i násilím, lupem, vraždou, ohněm provésti si vůli svou, — toť dle liberalismu — od zákona Božího nezávislého — jednají zcela důsledně? A pak ještě něco... Není-li Boha a je-li jen hmota, tu není cílem člověka nic jiného než rozkoš a naplnění žaludku a možná nejlépe a nejvíce. A k smíchu jsou věci vyšší všechny, kterým učení říká ideály. A k těm ideálům patří právě právo i národnost — a i ty zažloutlé pergameny.

Chybu svou člověk nerad uznává, obviňuje ne liberál. A proto nekojím se tou nadějí, že p. Dr. Černohorský nechá liberalismu, chce-li právo. Ale soudní čtenáři naši usnají zajisté, že ten posměch ze zažloutlých pergamenů zavínil ten nedůledný liberalismus, který pod jménem svobodomyšlnosti zachvátil u velké části český národ.

Pánové! Evangelium stalo se nám zažloutlým pergamenem, a nyní se divíte, že právo — ten nikdy nezloutnoucí pergamen Stvořitelem nám daný a rukou Všemohoucího podepsaný — jest uvedeno v pohrdání a posměch? Kde jste se octili? Evangelium, které hlásá ideály nejvznešenější patří dle vás nanejvýš do muzea mezi staré pergameny, a vy chcete, aby dělníkovi byl drahým ideál — národnost — a divíte se, že je mu milejší žaludek? Evangelium, ten veliký projev spravedlnosti a lásky Boží, váš liberalismus celý prohlodal svou nevěrou, tak asi jako ty pergameny královédvorské, a nyní chcete, aby ty pergameny státoprávní nikdo neobhlídal svou bezbožickou nevěrou, která má jen sílu a moc a žádného práva — nyní činite vy projevy právní? Církev s její duchovní královskou vládou vydáváte v posměch házejíce slovy hierarchie, klerikalismu, vládyctivosti atd. atd., ačkoliv církev její právní stav zaručuje pergameny osmnácte set

FEUILLETON.

Ty's.

Oba seděli v zahradě besídce; ona zírala snivým zrakem na své vyšívání, on obíral se neobyčejně pracným zaměstnáním, — bledal slova.

Pro mladého princova vychovatele bylo to zaměstnání neobyčejné, neboť když na př. svému svěfenci vykládal proměny Ovidiovy nebo Virgiliovu Aeneidu nikdy se mu nedostávalo slov, a naopak s nadšením vypravoval o těch ženách z antické báje, které všechny kvintány a sextány tak uchvacují a v nich probouzející se první lásku v pravý šár rozohňují.

Avšak, jakmile se zahleděl do tváře půvabné Boženy, jakmile učinil pokus, vyličiti jí rozervaný stav zamilovaného svého srdce, který jí dojal a trápení jeho konec učinil, tu mu vyschl pramen řeči, jeho zraky bloudily zoufale po besídce, bleajíce pomoci a utkvěly vždy na sošce Amorově, která se na něj se zvláštní škodolibostí pututelně hleděti zdála.

Tak tomu bylo nejen dnes, ale již po více dnů.

Konečně vzal s povzdechem svůj klobouk, Boženka srdčně mu stiskla ruku a nastávající pan profesor krásných věd a umění odcházel s pevným úmyslem, že přistě se zbaví nerozhodnosti a jako Caesar odhodlaně překročí Rubikon, aby dohl Říma, t. j. srdce a ruky své Boženky.

Když vychovatel Lomecký vkročil do svého pokoje, byl velice mile překvapen právě došlou zásilkou, která obsahovala nové jeho literární dílo: „Žena ve společnosti lidské.“ Byl hrdým na ně, neboť byl to výsledek dlouholetého studia a pilné práce, kterou chtěl se zavděčiti zejména slečně Boženě.

„Ano, ano, tak to udělám! Zítřa přinesu

dedikační výtisk slečně Boženě, kniha jí bude zájmat dojista. Pak promluvíme o ženách antických, na to přejdeme na ženy moderní, pak přijdu na Boženku, konečně se zmíním o sobě a pak — pak bude vyhráno! O svém budoucím štěstí snil a blouznil pak nastávající profesor dlouho do noci.

Probudiv se druhého dne po občerstvujícím spánku a sladkém snu, vzal si potřebné knihy, jakož i skvostný exemplář svého díla, a odebral se pak k princovi, aby mu vykládal o Aeneasovi a africké Didoně. Než byl příliš roztržitý a dal proto princovi písemný úlohu, aby přeložil několik řádků z latiny a sám se pak zahloubal do své knihy o ženách. Ani nepozoroval, že princ jest již hotov a že se obírá opisováním básně Jaroslava Herdy, když to spozoroval, sebral úlohu a skonfiskoval báseň, kterou v roztržitosti založil do svého spisu „Žena ve společnosti lidské.“ Když s princem probíral a opravil písemný úlohu, chvatným krokem ubíral se k besídce, kde doufal spatřiti páně ředitelovu Boženu ve společnosti malé její sestřičky.

Vkročiv do zahrady se zářivým zrakem počával milené dívce spis, kterým doufal sobě pojititi zvůcné jméno v učení společnosti.

„Těť mě dílo slečno, o němž jsem vám tolik vypravoval!“

„Těť mne, pane professore!“ odvětila potěšená Boženka. „Stal jste se jím zajisté slavným mužem.“

„O, na to schází ještě mnoho“, odporoval vychovatel, „budu však šťasten, pak-li knize mé věnujete laskavou pozornost a povíte mi pak o ni svůj úsudek.“

„Toť se rozumí, že to učiním“, směla se Boženka. „Avšak není to pro mne moc učené, budu tomu rozumět pane professore?“

Šťastný vychovatel kýval hlavou, že nikoli a pravil pak:

„Ušlechtilé srdce každé ženy tomu rozumí.“ To pravil poněkud nejistým hlasem. „Věřte mne, v tomto díle odhaluje se vám celá moje duše. Potěšíte mne nesmírně, pak-li je co nejdříve přčetete.“

„S radostí“, odvětila Boženka, která se při těchto slovech lehce zapýřila, neboť mladý švarný vychovatel jí nebyl lhostejný.

„Pak-li vás návštěva v naší zahradě nemrzí, tedy pozitíř o této hodině budete zde vítán, pane professore, neboť do té doby budu s četbou vašl knihy hotova.“

„Díky, díky vám!“ odvětil vroucně vychovatel. „Nehneváte se však slečno, že jsem vám dílo své jaksi vnutil?“

„O docela ne, naopak mně lichotí, pak-li mne činíte důvěrníkem nejvznešenějšího citění.“ Při těchto slovech polil Boženčiny tváře žhavý růměnec. Vzpomněla si, že řekla více než chtěla.

Za dva dny na to kráčel nastávající profesor s veselou tváří k besídce v zahradě zámeckého ředitele. Plán jeho, vyznati slečně Boženě lásku, pomocí jeho spisu o ženách, zdál se mu býti výtečný. Avšak čím více se blížil besídce, tím více ho opouštěla sebedůvěra.

Když vkročil do besídky, seděla Boženka, jak obyčejně při vyšívání, avšak tentokrát zvláštní růměnec pokrýval její tvář a lesk jejího oka prozrazoval patrně vnitřní její rozčilenost.

„Četla jste moji knihu?“ tázal se jaksi nejistě vychovatel.

Přikývla a líce její polily se ohnivým nachem.

„Jak se vám líbí?“ vyzvídal dále vychovatel.

Boženka zmateně hleděla kolem sebe a — mlčela.

Vychovateli počínalo býti v této atmosféře trochu úsko a proto odkáslav si, ujal se ještě jednou slova:

„Což se vám nelíbí, že mi neodpovídáte?“ Tu šeptala Boženka se sklopenými zraky:

Jeť staré — a když nechtí vám usnati království české, tu se divíte?

Pánové! Pergameny Boží nezloutnou! — Ale za to zloutnou pergameny lidské — tiskárny třebas přisáhami zpovědné — kde se s evanjeliem jedná jako se zašloutlým pergamenem.

Ve světě, pánové, jedná se o něco více, než o státní právo české. Jedná se o právo Boží! Bude-li pokračovati váš liberalismus víc a více k ateismu, budou se trhati a zahazovati ještě jiné pergameny. Roztrhá se a zabodí především pergamen, na němž psáno jest: „Nepokradeš.“ Roztrhá se pergamen se zákonem: „Nesabíješ.“ Roztrhá se pergamen: „Nesemilááš.“

Přijde světový obrát krvavý a ohnivý, snad krvavější a ohnivější, než byl táboritický a francouzský. Přijde sklesnutí Evropy do stavu barbarství — do stavu sobeckého násilí a zbovadelého rozkošnictví. — Kdo pak potom bude mluvit o pergamenech národa českého? — Pak bude mít lidstvo jiné starosti, než jsou státoprávní projevy na radnici pražské. — Pak vynesou se ze starého haraburdí ty věčné nezloutnoucí pergameny evanjelia. A na tom základě bude se znovu přemáhati násilí a bezpráví, na tom základě bude se znovu lidstvo povznášeti z barbarství ku vzdělanosti pravé, kterou však jiného není, než poznání a následování Boha. Chcete-li tedy pánové, učiniti projev státoprávní něco platný, udělejte nejprv projev pro pramen práva, pro Boha a pro jeho evanjelium. — A uchráňte-li národ náš barbarství bezbožectvím brozíciho, přecházejícího národ náš shoubu národům brozíci a vrátí-li se lidstvo k Bohu, pak, co je božským právem národů, přijde samo sebou. Zašloutlé pergameny přijdou zase ke cti.

Ministerská krise zažehnána.

Páteční krise ministerská po nedělní náladě končila překvapujícím, ačkoli ne zcela novým způsobem. Liberální Němci a pan hrabě Badeni to nemysleli s tím krislováním tak zle a proto se přidrželi ohledně nepřátel receptu bodrých Hanáků:

Bodó-le otákat, hrrr na ně!

Pádó-li na nás, otečem!

Liberální Němci v ministerstvu, pan Pavel Gautsch baron z Frantenthurmu, ministr spravedlnosti hrabě Gleispach a ministr zemské obrany hrabě Welsersheimb hnali šturmem proti jazykovému nařízení, pan hrabě Badeni povídal, že bez liberálních Němců a velkostatkářů vůbec vládnouti nebude, v židovsko-liberálních, oficiálních a polovládních listech se zvonilo na poplach, ale na pravici se toho poplachu nechtěli nijak leknot.

Dr. Žáček pravil, že Moravané rozhodně nepjdou s Prombery, Fuchsy a Mengry, kteří rovnoprávnost národní šlapají nohama, kteří české státní právo prohlašují ve spupnosti německé za velezrádu.

Baron Dipauli, zdárný odchovanec Hohewartův organizoval šiky pravice opět jednou po

„O ano, ano! Vaše verše se mi nesmírně libily a rovněž vaše kniha. Jak krásně dovedete spojit poesii s vědou! Avšak, prosím pane professore, račte mi přečísti sám vaši básničku!“ — žebronila Boženka.

Nyní bylo panu vychovateli opravdu borko. „Báseň, jakou pak báseň?“ — přemítal v duchu.

„Tak přečtete mně ji, prosím pane professore!“ — žádoula Boženka znova, podávajíc profesorovi popsaný papírek.

Ten začal konečně číst, ale dělaly se mu při tom mžítiky. Musel si potíť zrak a čelil pak hlasitě:

„Ty's jako slunka paprsek,
jeť chytá vlhka vlhá —
já Tebe také chytal jsem
a zachytil Tě, drabá.“

Ty's jako včelka zláčená,
jeť v kalich zvonku vletla —
Ty's také vletla v srdce mé
a mysl mou jsi spletla.

Ty's jako jarol smarant,
jeť motýl libá v lce —
já k Tobě přilét' v polibku
a nepustím Tě více.“

Mezitím, co vychovatel četl, skákala a tancovala mu před očima ještě více jednotlivá písmenka, avšak konečně se zpatoval, neboť poznal rukopis princův, opis to básně Herdovi. Avšak čím více četl vychovatel, tím více chvěl se mu hlas, slečna Boženka rozuměla jeho citům a když dočetl, spočívala dívka v jeho náručí.

Báseň poety a nezbednost princova a nikoli jeho učený spis dobyly mu Boženčino srdce.

„Boženko, ty's...“

„Ano, jsem tvoje!“ — tak dlouhým polibkem končili oba zamilovaní své vyznání lásky.

Hohewartovsku, pan dr. Engel, rytíř Jaworski a dr. Bulat řekli, že půjdou společně, pan dr. Laeger se šibalsky velmožnému pánu Badenovi omlouval, že tentokráte je ministerskou křesla nevinou — a když takto hrabě Badeni zvěděl, že přivřenci zemské samosprávy jsou solidární, že chtějí utvořiti státní, společnou parlamentární komisi, tu lišák hrabě Badeni obrátil, hrozny byly trochu kyselé a proto řekl, že to tak zle nemyslí, že naopak nabytí přesvědčení, že vyjímaje Čechoněmce, dajčnacionály a sociální demokraty, nemá vlastně žádných odpůřců.

Když totiž Němci a velkostatkáři liberální se přesvědčili, že Čechové, Poláci, slovanský a německý křesťanský klub utvoří většinu i bez nich, tu prohlásili, že sice jsou odpůrci zavedení české řeči úřední, že však jinak budou vládu podporovati. Pak-li se nyní liberálové budou těšiti, že hrabě „Badeni“ klerikální většiny nepřijal, na af se tím těší a af třeba svým voličům namluví, že zvířezili. — Nejbližší události ukázaly liberálním Němcům, že jest proti nim pevná většina konservativní ve skutečnosti ustanovena, byť by o tom pevných úmluv ani nebylo.

Hrabě Badeni musil z požadavku svého, že bez ústavotvorných velkostatkářů žádná většina neutvoří, hodné mnoho slevit, neboť většina se utvořila bez něho a liberální velkostatkáři jsou rádi, že budou moci jako „volná skupina“ připojiti se k pravici. Toho jim nikdo nezabývat nebude. Předseda ministerstva však také ví, že nyní závil na pravici a že nebude pro něho radno, aby se zavazoval čimkoli Němcům snad proti pravici.

Spojení autonomistů vyáli tentokrát z krise jako vítězi, šiky Němců i s podporou hraběte Badeniho a činitelů politiky zahraničné osvědčily se býti tentokrát proti pravici slabými, což budíh pro strany pravice pokynem, aby v jednotě a svorném šiku slovanském a křesťanském i na dále hledaly spásu. Strany pravice čítají dnes 223 poslanců, 30 křesťanských německých sociálů se kloní více k nim než k liberálům a tak mohou čítat strany opoziční nejvýše na 170 hlasů.

Strany autonomistické mohou býti tedy zcela spokojeny s rozhodnutím Jeho Veličenstva, že odstoupení ministerstva Badenova nepřijal.

Císař vlastnoručním listem ujistil hr. Badena a ministerstvo svou přízni a důvěrou, nepřijal nabízené odstoupení, jelikož je vále koruny, aby vláda nehledíc k časovému parlamentárním obtížím svou činnost výhradně státními zájmy určovala. Tento císařský list má patrně upokojiti Maďary, Německo i naše německé liberály, aby tyto poslední nedali se svěsti k hloupostem, které by je ještě více poškoditi mohly. Císař svou autoritou upevnil postavení hr. Badena, jak to v parlamentárních státech vůbec jen možno. Avšak císařský list jest důkazem, že hr. Badeni vlastní silou se udržeti nedovede, že jest proti většině slabý, že s ní musí počítati.

Badeni musí nyní pravici respektovati, neboť tato seznává nyní smýšlení všech skupin, dobře ví, že kníže Jiří Lobkovic, hrabě Karel Buquoy, kníže Alois Lichtenstein nebo někdo jiný by úřad ministrův presidentův také dobře zastal a že některý Čech by mohl býti také zcela dobře ministrem, ku kterémužto případu ostatně také dojíti musí.

Hrabě Badeni dostal od císaře úpinou volnost hledati podporu tam, kde ji nalezne. „N. Fr. Presse“ ovšem také trpce a kyselé dozrává, že v říšské radě převládá názor, že polsko-klerikální-česká většina, jejíž utvoření chtěli německí velkostatkáři zamezit, převně ve skutečnosti existuje, že mladočeši se prohlásili solidárními s Poláky, Poláci s feudální šlechtou a tato opět s klerikály, že mladočeši nemají pranic proti většině, v které hraje prim klerikál Dipauli. Také školní otázka dle tvrzení „N. Fr. Presse“ není pro mladočechy překážkou jejich spojení s klerikály; mladočeši přý sice klerikalizování národní školy cestou říšského zákonodárství podporovati nebudou, avšak budou souhlasiti, aby upravení školských otázek se zůstavilo zemským sněmům, při čemž přý se těší, že český sněm ku klerikalizování školy nikdy neavolí.

„N. Fr. Presse“ může míti pravdu. Avšak také jest jisto, že nové proudy v Čechách se šířící a socialismus již teď způsobily ve smýšlení mladočechů značný obrát. Lid český musí dříve nebo později sám přijíti k náhledu, jaké upravení jeho školy v přítomnosti a budoucnosti nejlépe mu svědčiti bude. Z jizlivého židovského poaměchu, že se plazí před šlechtou a klerikály, nemusí si mladočeši nic dělati; postavivše se do řad pravice, prokázaly české věci zatím ty nejlepší služby

Schůze rolníků.

— V neděli, dne 4. dubna konala se o 2. hodině odpolední valná schůze delegátů župní jednoty hospodářské severovýchodních Čech v hotelu pana Hutly na Pražském Předměstí u Hradce Králové.

Do schůze dostavili se četní delegáti, rolníci inteligentní, kteří mají pro potřeby své pravé poro-

zumění, o čemž nejlépe svědčil zájem a pozornost, s jakou celé jednání sledovali a rokování se účastnili. Jest žádoucí, aby se stejnou zálibou a se stejným porozuměním pracovalo pro své zájmy a potřeby rolnictvo také v ostatních krajích českých, aby vzhledem k zlepkatému poměru hmotných, svěťových a mravních věcí mohly. Nejvíce záleželo ovšem na svépooci, která není sice jedinou, ale přece vždy jen hlavní spárou rolnictva.

Rolnictvo, sdružené v župní jednotě hospodářské severovýchodních Čech, sná své poslání, což vysvítalo nejen z celého jednání, ale hlavně z jednatelešké správy a řeči jednatele, p. ředitele hospodářské školy Františka Bauera, jakož i z řeči pana předsedy, zemského poslance pana Jana Jaroše.

Tento a potěšením nahájil třetí vlnou hromadu sdružení rolnictva českého severovýchodu. Uskutečnění župního sdružení jej těší a četná návštěva třetí valné schůze delegátů jest důkazem, že byla šťastnou myšlenka utvořiti tak velké agrární sdružení.

Na to představil p. předseda Jaroš delegáta zemědělské rady, pana Skvrnu, načež oznámil, že někteří páni delegáti svou nepřítomnost v dnešní schůzi omluvili jiným náležitým zaměstnáním. Dvojnásobně schůze by byla zajisté ještě čtenější navštívena, kdyby se současně nekonala ustavující schůze akcíového pivovaru v sousedních Kuklenách.

Na to udělil pan předseda slovo župnímu jednateři, panu Františku Bauerovi. Než-li přikročiti k sdělení správy jednatelešké, odsoudil pan ředitel ostře odštěpenecké a protinárodní snahy českých socialistických poslanců a navrhl shromáždění k přijetí této resoluce:

„Shromáždění delegátů župní jednoty hospodářské severovýchodních Čech ve valné schůzi dne 4. dubna 1897 na Pražském předměstí u Hradce Králové shromáždění uznalo se jednomyslně — v zastoupení rolnictva všech šestnácti sdružených spolků hospodářských vylovení nejlépejší opovření nad vrádným projevem tak s vaných „českých“ socialistických demokratů o českém státním právu a projevů politování, že mohli se nalésti syn české matky, který nejvyšší cíl národa hrubě uráží a stálky nám všem tak předráhé surové šlape.“

Když pan předseda Jaroš se tázal, kdo jest pro schválení této resoluce, svedly se ruce všech českých rolníků, kteří v spravedlivém hněvu a s rozhodným odsuzováním hlasovali za lidových otroků. Proti přijetí resoluce navržené neovzal se nikdo, byla tedy resoluce schválena jednohlasně.

Na to přednesl p. ředitel Fr. Bauer správu jednatelešou:

Slavné shromáždění!

V poznání velké důležitosti spolčování se zemědělců zařizena byla naše župní jednotu hospodářská a po druhé jest mi popráno, o její činnosti podávati správu.

Jako spolek, zřízený pro rozsáhlou oblast severovýchodních Čech, nemohla se jednotu naše — jak samozřejmě — zabývatí otázkami místními, jednotlivým spolkům náležejícími a ponechala ve věci té přesně dle znění stanov úpinou samostatnosti každému v župě sdruženému spolku.

Za to hleděno k otázkám národohospodářským tím pečlivěji, a pokud jen možno podniknuty kroky, aby zájem a prospěch zemědělců vůbec a rolnictva v jednotě naší zvířel co nejlépe byly hájeny a zastávány. Že vždy a ve všem nedocleno ihned žádoucího výsledku, není vinnou ani předsednictva, ani výboru, ani jednoty vůbec, neboť zájmy zemědělců často se křížují se zájmy starých jiných a proto počiny naše mnohých překážek nalézají. Než tolik jsme přesvědčení, že vytrvalost, poctivá práce, svědomitost a vzájemná shoda povedou nás k vítězství a to tím bezpečněji, čím svornější budou šiky naše. Proto bude záhodno, aby župní jednotu naše pěstovala přátelské styky s ostatními jednotami sesterskými v Čechách a na Moravě, a aby důvěrného spojení udržovala s velkou právě zařízenou jednotou zemědělců pro království české. Cílem naším není a nebude, ostatní stavy poškozoovati, ale také na vzájem budeme bránní, aby životní zájmy naše byly ohrožovány. (Souhlas.)

Proto jest třeba, aby sdružení naše bylo početně silné, aby jednati mohlo skutečně se veškeré rolnictvo severovýchodních Čech a jest třeba, aby sjezdy naše počtem účastníků dokumentovaly nejen sílu, ale i rozhodnost našeho lidu rolnického a podaly důkaz, že lid ten nejen počítáje tihu krutých nynějších poměrů, ale že také odhodlán jest, a že dovede práva svá vymáhati a obhajovati důstojně, však také neústupně. (Výborně.)

Po této stránce mnoho jest nám ještě doháněti a musíme zanedbané napravit, aby nebyla dána příležitost k vyčítkám pozdějším.

Župní naše hospodářská jednotu pořádala v práve uplynulém ročním období dva sjezdy rolnictva a to dne 14. května 1896. v Týništi nad Otlicí a dne 31. ledna 1897. v Doudlebském. Na obou přednáhány velice důležité otázky, leč účastenství nebylo právě nejčtenější a žádáme ve věci té veškeré příznivce a přátele lidu rolnického, aby povzbuzováním a vysvětlováním přičinili se, by línost podobná byla odstraněna.

Vedle těchto sjezdů pořádány byly dvě schůze delegátů, totiž dne 15. března a 11. října 1896., obě na Pražském předměstí. Ve schůzích těchto o jednotlivých předmětech programu referovali ochotně pánové předseda Jan Jaroš, poslanci Josef Ho-

rák, Fr. Hoverka a Václav Udrhal, správo-
Ant. Štěpánek, místopředseda MUDr. Reichert
a jednatel (ředitel Bauer). Považujeme za svou mi-
lou povinnost vaditi pánům jménem jednoty dříky
nejvícejší. (Souhlas.)

Ve scházích těch srozuměno se po válném roko-
vání na četných peticích, které příslušným místům
byly podány. Tak zejména byly podány petice:

- Sněmovně poslanců rady říšské:
1. Aby daň pozemková přiměřeně byla snížena;
 2. aby vyrovnání rakousko-uherské provedeno
bylo přiměřeně hospodářské ale obou polovin říše,
eventuálně aby zavedena byla úplná rovnost;
 3. aby daň z výroby piva, zejména menších zá-
vodů srovnána byla;
 4. aby vzhledem k životním pohromám v oblasti
naší župní jednoty daň pozemková za uplynulý rok
zešla byla odepzaná;
 5. aby nebyla zřízena nucená hospodářská spe-
lečenstva na základě předlohy vládní, nýbrž aby zá-
konem upraveno se fakultativní zřizování takových spe-
lečenstev na základě neobmezené samosprávy;
 6. aby vývozní premie cukerní byla přiměřeně
svržena a aby srušeny byly kartely;
 7. aby diferenční obohot s obilím na hranicích
byly srušeny;
 8. aby dodávky vojenské zachovány byly, po-
kud se týče výrobků zemědělských zemědělcům. Tato
poslední petice byla tiukem rozmužena a všem če-
ským spolkům v království České a zaslána se žá-
dostí, aby k ní přistoupily.

Č. k. vládě podány byly petice:

1. V záležitosti rakousko-uherského vyrovnání
podobně jako sněmovně poslanců a
2. petice v záležitosti opatřování poměrům na-
ším přiměřených hrubců na stanicích. Tato petice po-
dána byla současně též ástřednímu sboru rady země-
dělské pro království České.

Komisi říšské pro upravení katastra
pozemkového podána byla odůvodněná petice
o přiměřené snížení daně pozemkové v obvode naší
jednoty župní.

Výborová schůze v posledním roce odbyvána
nebyla, za to pořádaly se dvě větší porady zástupců
spolků v záležitosti dodávek žita pro vo-
jenské zásebnárny v Josefově a Hradci
Králové. Že dodávky vojenské naší jednotě letos
aspoň z části byly přiknuty a opravdu za ceny velmi
přiměřené, za to velikou zásluhu má obětavý a vždy
ochotný náš pán předseda Jaroš, jenž buďte tímto
všude díky vyvolouy. (Hlučný souhlas.)

Dodávek se zúčastnily hospodářský spolek v Ja-
roměři, České Skalici, Novém Městě n. M., ve Ržně,
Dvoře Králové, Hradci Králové a v Kosteletci n. Orlici.
Pro Josefov docílila cena zl. 7-80, pro Hradec Krá-
lové 7-75 za metrický cent. Na dodávce borou po-
dala a sice pro Josefov na 1.800 q žita hospo-
dářské spolky v Jaroměři 500 q, České Skalici 200
q, Novém Městě n. M. 500 q, Ržně 500 q a ve
Dvoře Králové 100 q — a budou dodávati v měsíci
října 300 q, v listopadu 350 q v prosinci 150 q,
v lednu 300 q, v únoru 100 q, v březnu 300 q
v dubnu 300 q. Pro Hradec Králové dodává hospo-
dářský spolek královéhradecký a kosteletký 400 q.

Podáválo se přesvědčení kraby vojenské o mož-
nosti opatřiti dodávku rolnictvem a doufáme, že v bu-
doucnosti jedině rolnictvo to bude, jenž dodávky
sústannou vyhraženy.

Ovšem letos nebude dodáván, jelikož hodnota
jeho není uspokojivá a orár veškerou potřebu uhradí
ovšem uherským. — Počátek byl učiněn a doufáme,
že na přítště budou to vyhradně jen naše hospodářské
spolky, které dodávky budou obstarávati a tak získají
tého, co vlastně samo sebou jejich jest právem.

V župní naší jednotě počítáme, že zúčastněno
jest 16 hospodářských spolků, zúčastněných ve 14 zasta-
pitelských okresech. Jsou to:

- Hospodářský spolek pro okolí Hradce Králové;
- hospodářský spolek v České Skalici;
- hospodářský spolek pro okres Královédvorský;
- hospodářsko-průmyslová jednota v Hořicích;
- hosp. lesnický spolek okr. Náchodského v Hronově;
- katol. hosp. politický spolek Lípa v Ohledech;
- hosp. spol. v Chlumci n. O.;
- hosp. spol. v Jaroměři;
- hosp. průmysl. spol. v Kosteletci n. Orlici;
- spolek hosp. omladiny v Kosteletci n. Orlici;
- hosp. spolek v Novém Městě n. M.;
- hosp. spolek v Nechanicích;
- hosp. spolek v Opočně;
- hosp. lesn. a průmysl. sp. v Polici n. M.;
- hosp. lesn. a prům. sp. Úpický;
- hosp. spolek v Rychnově n. K.

Z těchto hospodářských spolků jest to Hořický,
který sice na počátku přistoupení své přihlásil, avšak
ani své výbory, ani zvolené delegáty neoznámil, na
dopisy neodpovídal a také župní příspěvek neplatí,
tak že se zdá, že nehodlá v župní svazek vstoupiti.

Také mnohé jiné spolky nám pro tento rok
své zvolené zástupce neoznámily a bude v té věci
radno, aby budoucně potřebě té bylo vyhověno. Stejně
jest nezbytné nutno, aby každý spolek na počátku
roku oznámil počet svých členů, aby jednateleství župní
jednoty sdělovati mohlo příslušné výkazy a i jinak o
počtu členů, aby zjednáni byl jasný přehled.

Po usnesení valné schůze delegátů vydává se
župní list „Hospodářský Obzor“ průměrně ve
2.050 výtiscích, který pro veškeré své členy odebí-
rají hospodářské spolky Králové-Hradecký, Jaroměřský,

Kosteletský, Česko-Skalický, Opočenský a Ržněský;
částečně pak odebírají list spolkový hospodářské spolky
Králové Dvorský, (38 výtisků), Náchodský v Hronově
(8) a Polický a. M. 20. výtisků. List ten vychází
18krát do roka za poplatek 50 kr. a — povíkáme-li,
že každému členu zvláště stojí se zasílat a že tudíž
poštovné 18 kr. obnáší, stojí list vlastně jen 32 kr.
ročně, obnos zajisté velice nepatrný.

Pokud se ohebnu tyto, jest list ten čísti spol-
kový a složí v první řadě spolkům, kteří jej pro své
členy odebírají. Přes to vyskytly se v poslední době
a veřejnosti posudky, které by sástaly námi nepo-
vímány, kdyby nebyly výšly z řad těch, kdož jsou
spolučleny naší jednoty. Jakých přání tu zejména bylo
proneseno, vyvířá s přípisu, její redaktor ku svému
přímému dotazu obdržel. Nahlédě však k tomu, že
bylo věci obvyklé slušnosti, aby jednání a poptávka
o možné změně obsahu a předsednictva jednoty byla
učiněna, když členové župní jednoty a ne osoby
mimo jednotu stojící toho si přáli, důkno připame-
tovat, že list spolkový, jak správně minulá výroční
valná schůze delegátů rozhodla, není povolán zabývati
se politikou, nejméně pak smí list náš, list českých
rolníků, vybočiti na pole sociální demokracie, hlásati
a podporovati její zásady; spojiti se s onou sociální
demokracií, která ve vleku kapitalistického a řidov-
ského náš důvěřivý český lid k sobě vábí a která pod
pláštěm hesla: „rovnost, volnost bratrství“
sama zásady rovnosti, volnosti a bratrství bohama
šlape, která ve volnosti a svobodě tak daleko jde,
že předáčí svými ve sborech zákonodárných nejvše-
tější city národa hnusně tlapí a uráží, jejíž zvolení
zástupcové, tudíž nejlepší její mužové, zrasují českou
svou matičku (Pohnutí), kteří odvěká práva národa
našeho, ona práva, pro která množství šlechtických a
věrných vlastenců ochotně a obětavě těch nejobhavnější
protivěností vytrpělo — kteří práva tato posměchem
odbyvají a úpisy na ně, jež nám všem jsou listinami
převrácenými a posvátnými — spachřelými pergameny
zoven (Hlučný souhlas).

Nikdy, pravíme nikdy poctivý náš český lid rolní-
cký nespojí se s těmi, kdo českou věc naši zrasují
a nepromyšlenějí hříchy páše každý, kdo rolnictvo
naše na to bezcesti uvádí. Vlastní list této viny do-
pusťiti se nesmí. (Souhlas.)

Tak jako v tomto případě, žel že ne prospěšném,
tak přáli bychom si všude, aby v otázkách národoho-
spodářských jednotlivými spolky podávány byly návrhy,
o kterých by se v zasedáních jednati mohlo, které
by pak jménem celé župy zastávány a hájeny byly,
po připadě za jich uskutečnění by se celá župa za-
sazovala. Jedině tak představujeme sobě dokonalou
a úspěšnou činnost jednoty — činnost, které zejmé-
na nyní jest zapotřebí, neboť v těžkých dobách stojí
naše rolnictvo. Tiseh hmotná, hospodářská, živelní
pohromy a hospodářský úpadek ohrožují rolnictvo,
které jeho odpárci rovněž rozštěpiti hledí.

Za tímto cílem, ať nese se též další činnost
naší župní hospodářské jednoty, jejímž dalším pro-
spěšnému počínání platí upřímně české: na zdar!

Jednatelskou zprávu přijali shromáždění dele-
gáti hlučným voláním: Na zdar! a V ýborně!

Předseda p. Jaroš zhlávil o jednatelestké zprávě
rokování. Jelikož se však nikdo k slovu nepřihlásil,
byla jednatelestká správa jednoblasně schválena.

Jednatel p. František Bauer přednesl pak
zprávu účetní. Úhrnné příjmy činí 1.272 zl.
37 kr., výdaje pak 922 zl. 3 kr. takže zbývá zůstat-
349 zl. 84 kr., mimo to činí nedoplatky 163 zl.
43 kr. a dále je to spolkový inventář. Pan jednatel
navrhl pak snížení poplatku za členu župní jednotě
na 5 kr. (který „Obzor hospod.“ neodbírá) a na 55
kr. pro odběratele spolkového časopisu. Na to účetní
správa schválena bez debaty a návrh o členském po-
platku přijal byl rovněž jednoblasně.

Druhým bodem programu valné hromady byly
volby předsednictva a revisorů účtů. Na
návrh pana Kavalíra zvoleni aklaovací pan poslanec
Jan Jaroš opět za předsedu, pan MDr. Reichert
za místopředsedu a pan ředitel Fr. Bauer za jed-
natele. Za revizory byli zvoleni jednoblasně p. Ka-
valír z Rychova a p. Jarkovský z Bělče.

Třetím bodem programu byl rozhovor. „O od-
pisování daní při pohromách živelních.“
Předsednictví schůze ujal se při této příležitosti
místopředseda pan MUDr. Reichert, zemský po-
slanec p. Jan Jaroš pak velmi důkladně promluvil
o výše uvedeném tematě. Živé debaty se na to úča-
stnili pp. Janek, Čeněk Vít je Ržně, starosta
Morávek, Krtička z okresu Polického, Dr.
Reichert p. ředitel Bauer a jiní. Věcně toto ro-
kování bylo zajímavé.

O tematě: „Máme se domáhati nuceného po-
jištění?“ — referoval pak v delší řeči ředitel ho-
spodářské školy v Kosteletci nad Orlicí, pak František
Bauer. Řeč jeho provázena byla častým souhlasem.
Po volách návrhů bavili se páni delegáti přátel-
ským rozhovorem v hotelu páne Hutlové až do od-
jezdů vlaků.

Politický přehled.

Z říšské rady. V úterý scházeli skládat
slib Jiří Schönerer císaři a „německému lidu“,
pak polský rolník Szajer. Schönerer podal návrh
proti zneužívání křizatelny. Za předsedu zvolen
dr. Kathrein, konservativní katolík 258 hlasy.
Liberál hr. Attems dostal 114 hlasů. Dr. Kathrein

slíbil hájit objektivnost vůči všem stranám a při-
vítal poslance V. kurie, načež poděkoval zatímto
předsedovi dle stáří dr. Poskowcovi. Za I. místo-
předsedu zvolen 251 hlasy Polák, rytíř David
Abrahamovitz. Liberál Attems dostal 76, na-
cional Prade 37 hlasů Za druhého místopřed-
sedu zvolen dr. Kramát 233 hlasy. Třetí pravil,
že dosud patřil k straně, která hájila práva mi-
nority, a proto se bude chovati objektivně a spra-
vedlivě i k těm, kteří ho nevolili. — Na to čten
pilný návrh rytíře Jaworského, hr. Pálffyho, dr. Engla,
bar. Dipauliho, dr. Bulata, Lupula a hr. Falkenbajna,
aby sněmovna na trůnní řeči odpověděla adresou
celé sněmovny. Dr. Nietsche podal adresní ná-
vrh levice. Princ Alois Liechtenstein jménem
křesťanských sociálů prohlásil, že jeho strana bude
hlasovati pro pilnost návrhu poslance Jaworského.
Nacional dr. Steinvender je proti návrhům
na zodpovídání trůnní řeči. Na to, až na německou
stranu lidovou a socialisty přijala celá sněmovna
adresní návrh pravice. Pravice vysloví Jeho Ve-
ličestvu svorně své přání národní a politická.
Schönererovci před podáním adresních návrhů
opustili sněmovnu. Konservativce moravský hr.
Stolberg konstatoval, že náměstek brněnského
paukmistra knihtiskář Rohrer, který je vyzname-
něn řádem císaře Františka Josefa, vybilzel pla-
káty k volbě socialisty (Posměšné hlasy: Nechce-
me červeného paukmistra) Tím byla loyaltita před-
ního sloupa moravských liberálů Němců, o
které hr. Badeni tolik stál, do divného světla po-
stavena. Ve středu byli zvoleni do kvotové de-
putace: poslanci dr. Fořt a H. Janda, do výboru
adresního pp. Blažek, Brzorád, Herold, Kaizl,
Pacák, Schwarz, Stránský a dr. Žáček. Pravice
má v adresním výboru 24, ostatní strany 16 čle-
nů. — Poslanec P. Stojan podal návrhy, aby
vláda podala „předlohu o zavedení hospodářských
společenstev.“

Ukončení ministerské krise na-
psal „Prager Tagblatt“ tento charakterický článek:
Jest situace vyjasněna? A když ano, jest vytvořen
nesetřlivý stav? A když ano, tedy na jak dlou-
ho? Náš dopisovatel sděluje s námi z Vídně: „Mi-
nisterská krise jest ukončena. Císař zamítl demisi
hraběte Badena. Kabinet zůstane solidární v dosa-
vadním svém složení v úřadě, a hrabě Badeni
bude vládnouti teď bez pevné složené většiny.“
V sobotu, v den před ministerskou radou za před-
sednictví císaře rozvinula se bojovná hra, v níž se
hrálo v kostky ne pouze o otázku jazykovou, ale
ještě o zcela jiné věci. Co podnikl hrabě
Hohenwart před čtyřmi roky pomocí německých
liberálů a Poláků, aby udělal hraběte Taffeho šah-
maty, o to se pokusil v sobotu baron Dipauli
aby na „autonomickém“ základě utvořil spolek
klerikálně-polsko-český a aby na hraběti Badenovi
vynutil většinu podle svého vkusu a programem
„pozemštění školy“. Čechoněmci měli býti oběto-
vani Čechům, rovněž „německá Morava“, a za to
se měla ponechati klerikální vláda. Kolportovali
již tuto ministerskou listinu: Badeni předseda
a správce ministerstva vnitra, ačkoli tento prohlásil,
že nechce spoluúčinkovati, dr. Kaizl finanční
ministr, Wittek obchodní ministr, Steinbach
ministr spravedlnosti, Latour ministr vyučování,
princ Ferd. Lobkovic ministr orby, Gutten-
berg ministr zeměské obrany, Bilinski ministr
veřejné dopravy, Rittner polský ministr, a princ
Bedřich Schwarzenberg český ministr krajan.
Baron Dipauli ošl se již tak jistě pánem si-
tuace, že „Národním Listům“ — které na první
straně svým husitkým čtenářům vychvaliti se
snažili pozhnání autonomistické koalice s něme-
ckými klerikály — na zadní straně, kde umí-
stěny jsou telefonické zprávy (helvety
Ryby a žida Peniška z Vídně, vynutil povzdech,
že Dipauli počíná si tak sebevědomě, jakoby byl
opasitelem a vůdcem koalice, proti čemuž prý
četní velkostatkáři a největší ráznosti protestovali.
Mezitím však, co se Mladochéři, němečtí kleriká-
lové, čáští klerikálové a Poláci spolčovali, aby
Badena svým programem překvapili a rozhodující
ministerské radě předchozí rozhodnutí zabrátili, tu
kuruna a zahraniční úřad zaujaly vůči této zvláštní
koalici postavení, jaké vyžaduje jejich poměr ku
spolku s protestantským Německem a k oně dy-
nasti, která papeže světské moci zbavila, neboť
spolek s protestantskou říší německou
a s Kvirinálem tesnší se se slovansko-
klerikální vládou v Rakousku. Jednání
s ústavověrnými velkostatkáři znova bylo zahájeno
předsednictvím členů levice v panské sněmovně
(baron Chlumecký byl u audience u císaře) a po
delší poradě zahraničního ministra hr. Goluchow-
ského a Badenim, dostavil se k tomuto dr. Ba-
renreuther, aby s ním sdělil, že ústavověrný vel-
kostatek jest pro vládní většinu potud k dostání,
ježto pro rozpočet a pro obnovení branného zá-
kona a ona upatření hlasovati bude, která směřují
proti radikálním proudům, ve všech ostatních zá-
ležitostech, že si však ponechává volnou ruku a
že zejména proti jazykovému nařízení zůstane
s německými pokrokovými a německonacionalními
poslanci v opozici, kteří v nedělní schůzi o spo-
lečném postupu proti jazykovému nařízení rovněž
se dohodli, aniž by volební kurie pro český sněm
za protikoncesi považovali, jakž byl také vůdce
čechoněmců dr. Schönerer prohlásil. — Tedy i

Jednotná divadel. obohovník v Hradci Králové pořádá v neděli dne 11. dubna t. r. ve prospěch stavebního fondu první české hospodářské školy ve Stěšerách divadelní představení. Sběrá se Jan Výchava, drama o 5. dějstvích od Fr. Šuberta, ředitele Národního divadla v Praze, který stibíl k představení se dostavit. Režii vede pan městský důchodní Th. Pešina. V mezíaktí hraje s obohy kapela sl. a s k. 42. pět. pluku. Ceny míst: Lóže 2 sl. 50 kr., kreslo 10 kr., sedadlo na tribuně 50 kr., sedadlo 1. řády 40 kr., II. řády 30 kr., sedadlo na galerii 20 kr., parket 20 kr., přizemí 15 kr., studentký listek 20 kr., místa k stání jinde 10 kr. — Drama Jan Výchava vzato jest z vesnického života. Jak se dovídáme, chystá se v neděli do divadla hromadná návštěva našeho venkova. Jáme převeděna, že věděl a elitní kruhy v našem městě rovněž hromadné nedělní představení navštíví, aby projevily své sympathie venkovu a hospodářské škole stěšerské, která za desetiletého vzorného působení svého vykonala počtivy kus kulturního svého poslání. Myšlenka zařízení této školy povstala v městě našem a dne 28. června 1885 na návrh pana prof. Mikuláše Hofmana, který přednášel o potřebě odborného vzdělání dívek rolnických ve Výchavě, usneal se výbor hospodářského spolku královéhradeckého škola takovou zříditi. Dne 1. prosince 1887 byla alavnostně škola hospodářská v míst. nedelech zámku Stěšerského otevřena. Na škole hospodářské nabylo již přes 300 dívek s rodin rolnických a měšťanských odborného vzdělání. Ústav vyhledávají též dívky z Ruska, Bulharska, z Chorvátska a z Moravy. Letos jest na ústavě 39 dívek, kdež na 16 zlatých měsíčně mají celé velmi slušné zaopatření. Ředitelkou jest paní M. Trachtová, která řídí a spravuje ústav. Na ústavě vyučuje počtům a účetnictví, domácímu hospodářství, vychovatelství, zpěvu, zeměpisu a dějepisu pfirodopisu a pfirodospytu, chovu zvířat a mlékařství. Ústav jest svědomitě a vzorně řízen, snažíva paní ředitelka, která vykonala zkušební cesty v zemích rakouských, německých, v Dánsku a Nizozemsku všíma si pilně všech ajevů v moderním hospodářství a rovněž horlivě a s láskou plní své úkoly alečny: industrialní učitelka M. Cveticlerová a učitelka vaření a domácích prací sl. Jos. Chmelíková. Mimo to vyučují na ústavě vdp. J. Bettlach mrazouce, pp. řídící učitel Styblík zpěvu, učitel Šteflek zahradaictví a selinářství, Mdr. Janko zdravotnictví a učitel Richter českému jazyku a písemností. Ústav jest čistě a účelně zařizen, avšak místnosti nestačí. Proto se vstaví škola nová nákladem 50 000 zl. které se uhradí: subvencí statní 16 000 zl., subvencí zeměkou 10 000 zl., nezúčtelnou půjčkou zeměkou 6000 zl., subvencí okresu 10 000 zl., subvencí sl. obce Stěšer 5000 zl., subvencí hospodářského spolku 1200 zl. a dále subvencem jiných hosp. spolků, korporací a jednotlivých dobrodinců. Novostavba bude vyhovovati nejmodernějším požadavkům podobných škol za hranicemi. Hospodářská škola ve Stěšerách zasluhuje právem největší přízné obecnstva.

Z jednoty katolických učitelských. Na neděli smutnou přistoupili členové jednoty k společnému sv. přijímání. Mši sv. složil a Tělo Páně podával J. M. adp. biskup Edvard Bryněk. Úkonu mše sv. provázeli pěkným spěvem pp. bohoslovci a předpisu diecézního spěvníka „Oltáře“, tak přesně, že připínal každý tento souhlas mezi obětním aktem a spěvem nemalou měrou ku svýho pobožnosti. Na jednotu opětně vzpomínali zasnými dary po 5 zl. osvědčení přiznání vdp. a kapovák dr. J. Soukup a vdp. ředitel A. Hrabý. — Členové jednoty podali dp. předse-
dovi v den jmenin skvětlé album se svými po-
dobiznami. — V technickém kroužku přednesl zda-
řilou řeč „O vlastenectví“ p. Audrlický. — Pa-
smátka sv. Vojtěcha bude uctívána dne 26. t. m.
slavnostním večerem, k němuž připravuje se vč-
erovaná hra „Anděl života.“ Zdař Bůh!

Stavební porota pro stavbu okresního domu v Hradci Králové, kde mají býti okr-
dřady a velký zájezdový hostinec a jenž má státi na-
proti novostavbě sjezdů obchodní akademie, zase-
dala zde v pondělí a v úterý za přítomnosti p.
okresního starosty Střemchy a pana vrchního
inženýra Souhrady. Ve stavební jury se nale-
sali pp. c. k. místodržitelství stavební rada Ry-
tíř, vrchní inženýr zemského výboru p. Land a
stavitel p. Fr. Cervinka z Prahy.

Sportovní klub pro Hradeo Králové a okolí uspořádal 3. dubna v místnostech hotelu
u „Černého koně“ jour fix s pěkným progra-
mem. Pan Vavřinec Lebeda a z Prahy měl vy-
soco učesou a humoristickou přednášku o kole.
zdařilý byl přednes pp. učitele Ryby a inspe-
ktora p. Bariánka. Mimo to sehrány dvě hudební
piegy na klavír a zdařilých několik skladeb pro-
vedlo ochotnické sexteto. Pan předseda pronel
rozmarňav přítelk přítomným hostům a vezdy ga-
lantní pan postillon d'amours pronel vleetnou
adrazici přítomným dámám a cyklistům. Zábava
česně navštěvovaná se zdařila.

Dramatický odbor Dobruška uspořá-
dal ve středu večer první dramatický večer. Pá-
ni akademikové sehráli komedii „K životu“ od
Jaroslava Vrchlického. Ukázali mnoho dobré vůle,
ale malou ještě znalost divadelní techniky. Dobrá
režie, řady a pokyny zkušeného a obratného herce,
jakým jest na př. režisér divadelních ochotníků,
pan důchodní Peltan, byla by jim jistě prospěla.
Komedie Vrchlického vyžaduje nejpředivější sou-
hry a gestikulaci, plynou, ublazenou konverzaci, v ka-
ždém ohledu správné odstínování slov, dokonale
mimika jaké vyžadují nejen arist. salony, ale též
každé větší jeviště. Páni akademici, kteří měli
jinak své úlohy velmi dobře nastudovány, jsou
ovšem ochotníci začátečníci a lze od nich očeká-
vat brzy dobré výkony. Tak p. Hanousek sehrál úlo-
hu rosvázného bibliotékaře velmi pěkně. Primě-
né mimika, příjemný jeho přednes velmi se za-
mlouvají. Hrabě Vchynský (p. Miřovský) z počát-
ku trochu drsný, vpravil se brzy v lehký konver-
sační ton a v druhé části byla hra jeho vřelá a zda-
řilá, takže se dodal rozhodného úspěchu. Herecké
nadání má nepopíratelné. Hraběnka Eva (sl. Frant.
Vocáková) pohybovala se na jevišti s neobyčejnou
jistotou; gestikulace její jest přirozená, mimi-
ka správná, hra pročitána, deklamace příjemná.
Při šťastném svém temperamentu sehrála hraběn-
ka Eva s hrabětem Vchynským velmi pěkné dra-
matickou, varuující scénu, která celý děj tak
šťastně rozuzlila. Ostatní ochotníci brali na začá-
tečníky slušně. Ve slečné Koutníkové poznali jsme
snaživou interpretku Smetanovu. Vybrané obcen-
stvo odměnilo slečnu hlucou opakuji se pochva-
lou. Pan Souček sehrál Wierneckého legendu, ve-
leobětivé solo pro housle s průvodem piana (sl.
Koutníkovy) za hojného potlesku. Pan Hanousek
jest dobrý deklamator. Úvodní slovo o naturali-
smu a realismu plynulo snad z plna přesvědčení,
ale vyspělé, literární vzdělané posluchače sotva
pro lčené nové proudy a směry získalo.

+ 19. Spolek katol. učitelů. Ač přihlá-
šky ještě nejsou ukončeny, jest již spolek tento
zabespečen přes všechny pomluvy a nepravdivé
vyklady různých listů. Nejvíce narazilo v návrhu
stanov „zvláštní ustanovení“, že by se spolek v ji-
stém případě mohl spojit se spolkem kat. rakon-
ských učitelů a bylo to vykládáno zlozmyslně v ten
rozum, že by se náš spolek stal tak podružným
spolkem německého spolku. Aby se tomu předešlo
a nepřátelům zbraň proti nám z ruky vyrazila,
navrhujeme sami rozhodně, aby při ustavující
schůzi, při níž se budou stanovy přijímat, stalo
se ustanovení, že spolek náš bude se domáhati
toho, aby byl utvořen střední spolek
kat. učitelů koruny avatováclavské. Je-
likož vyskytly se překážky svolati ustavující schůzi
na úterý velikonoční, prohlašujeme, že tato schůze
najisto odbyváti se bude příští úterý sva-
to dušní — dne 8. č. v. t. r. Protož připravujte se
již na tuto schůzi, kdož jste se přihlásili za členy,
a navštívte tuto schůzi, kdož až dosud váháte
přistoupiti pro brozný terrorismus kolegů svých;
přesvědčte se sami, o č se jedná a potom roz-
hodnete se s jistotou k přístupu!

**Studijní cestu na bojišti královéhra-
deckém** konali na počátku tohoto týdne četní
důstojníci z válečné školy pod vedením štábních
důstojníků.

**Umění. V Olomouci zemřel 76letý MDr.
Jadřich Wankel,** přední archeolog marn-
sky, zakladatel vlasteneckého muzea, jehož rodina
společně s P. Ignácem Wurmem první ujal se
studia národopisného a národního vyhlášení a or-
namentiky. Dr. Wankel byl obětavý, nešlápný,
akce na staré poctivý vlastenec starého rázu.

Dr. Lueger zvolen 93 hlasy (proti 37 za
parkmistra města Vídně. Bude v úřadě potvrzen.

Pérové matrace do postelí a pohovek lze
dostati nejlevněji a při velmi nízkých cenách u
vynálezce p. J. A. Peřouta v Golč. Jeníkově. Do-
poručujeme závod tento jako opravdu solidní zvlá-
ště vid. duchovenstvu. Viz insert.

Zvěsti z východních Čech.

**Sjezd bývalých žáků pardubické re-
álky.** Přípravy pro sjezd jsou v plném proudu. V po-
slední schůzi důvěrníků sestaven plný výbor. Pro-
tektokrát sjezdu přijal školní rada pan Jiljí Janu,
bývalý dlouholetý ředitel reálky. Předsedu sjezdu
bude jmenovati sl. městská rada král. Pardubic.
Čestným předsedou zvolen ředitel reálných škol
pan L. Storch, čestným místopředsedou vedl. p.
P. Frant. Sloup, děkan, čestným jednatelem pan
Fr. V. Sova, profesor. Činný výbor ustanoven
z bývalých žáků pardubické reálky následovně:
Předsedou p. K. Werner, měšťan a obchodník,
pokladníkem p. J. Hořehovský, geometr, prvním
jednatelem p. Jaroslav Doležal, asistent reálky
druhým jednatelem p. Jos. Salavec, pošt. oficial.
Členy čestného výboru jsou čelní občané z Pardub-
cie. — Veškeré přihlášky pánů účastníků sjezdu
přijímá výbor sjezdu v Pardubicích, kterýž po
ptání jednotlivců postará se o bezplatné ubytování
v rodinách, ve školách, i také o levné byty v ho-
stincích. Úplný program sjezdu uveřejněn bude
v čase nejbližším ve všech listech i rozhlášen bude
všem bývalým žákům, jichž adresa výboru známa
bude. — Sl. městská rada pardubická věnovala
na předběžné přípravné práce sjezdu 300 zl.

Jednota Svatojánská ve Dvoře Králové
a. l. pořádá ve prospěch chrámové přestavby 11.
dubna ve Dvoře Hankova doma o půl 8 hod.
večer koncert za spolupůčinkování koncertní pě-
kyně Mály Bobkové z Prahy, pianistky sl. Anny
Tysovské z Králové Dvora, MUDr. J. Tysovského
z Prahy, virtuosa na čelo, učitele p. F. Kuhna,
et. spolku Dvořák. Na programu jsou skladby
Mendelssohna, Franze, Beethovena, Chopina, Dvořá-
ka, Šebora, Webera, Serraina, Reineckeho, Haus-
manna, Ganna, K. Dousa.

Občanská záložna v Přelouči, která
v neděli o 10. hod. dopolední konati bude řádnou
valnou hromadu, vykazuje aktiv 1,249,998 zl. 73 kr.
mezi tím půjčky členů 1,129,595 zl., cenné pa-
píry 87,039 zl. 75 kr. — Passiva vykazují: zá-
vodní půjčky 9,746 zl., vklady volné 1,109,368 zl.
78 kr., stavební fond 50,709 zl. 96 kr., pensijní
fond 2,102 zl. 13 kr., rezervní fond 76,038 zl.
82 kr. Zisk za rok 1896 obnáší 1,949 zl. 04 kr.
Na dary a příspěvky věnováno 2,210 zl. 25 kr.
Záložna přijímá na směnečný úvěr při 5% a
na hypotéky při 5%.

Koňské dostihy konati budou v Parda-
bicích dne 11. dubna důstojníci c. k. brigády
školy na stálé závodní dráze.

Z Bohdaneč. Dne 24. března o půl 6 hodině
večer zemřel zde děkan a farář vdp. Adolf Schögl,
stařec 64letý, jenž v Bohdaneč působil již před 28 lety
neodvážně na vinici Páně. Chudina strčila v něm
dobrého otce a dobrodince, lid nešťastného přítele a
rádce. Pohřbu se účastnili patronátní a státní úřa-
dníci, četné sl. sbory učitelské a jiné spolky a korpo-
race, sl. obecni zastupitelstvo. Pohřební obřady vy-
konal vys. dp. kanovník Matěj Musil za přítomnosti
vdp. Fr. Rychlíka vikáře v Kuklenách, Fr. Sloupa,
děkana v Pardubicích, Tom. Střebného b. sekretáře
v Mikulovicích, dpp. farářů Fr. Sedláčho ze Žláníce,
A. Širůčka z Bělé, J. Bettlacha ze Štětova, J. Klápala
z Kladra, V. Pišla z Opatovic, Fr. Janečka z Tře-
bosic, Fr. Rysnera z Vápná, J. Procházky z Dobřenic,
V. Šála z Lána, V. Kudrny z Kunčic, Ant. Ulbricha
ze Sezemice; J. Kašpara z Bosvic, Kateřetů Fr. Lang-
kramera, Em. Stránského, Em. Balcara, duch. správce
Jelinka z Opatovic, vp. kaplanů Vaněčka, Bažanta,
Košho, Palouše a Zvěniga a jáhna Náhlíka. Vdp.
děkan Sloup, bývalý kaplan svěceného vyřídil pře-
čtenému lidu vzorné působení a život horlivého kněze
vlastence, jenž popřel Bůh odpocinutí věčné. — Č. —

Vyznamenání „Saratice“. Koncem uplynulého
roku 1896 dostalo se Saraticce za její výtečné vlastno-
sti dvou zlatých medailí a to na II. mezinárodní lé-
kárnické výstavě v Praze i na mezinárodní výstavě
hygienické v Londýně. Mimo to vyalovil se věhlasný
světový odborník ženských chorob prof. dr. K. Pavlík
v Praze o této přírodní moravské hotké vodě, že ve
všech případech se mu výtečně osvědčila. Za první
saisonu zajisté čestný výsledek!

Syreček za 20 krajcarů! Zdá se býti skorem
neuvěřitelné, že za obyčejný syreček, který lze dosta-
ti v každém hostinci za 3 kr., mohlo by býti žádáno
30 kr. A přece ano! Pisatel těchto řádek našel na
jedním listku v jednom z prvních hotelů v Lyonu,
ve Francii uveden též olomoucký syreček, který už
z ohledu krajanů si poručil. A byl v pravdě pravý
olomoucký syreček, který, servirován mu byl na
talíři se stříbrným nožem. Tento syreček byl počítán
za dvacet krajcarů dle naší měny. Olomoucké syreč-
ky, jak známo, platí v cizině za delikatesu. Tuto
však může si opatřiti daleko levněji každý jak možno
dostati se v insertu dnešního čísla našeho listu.

Z Jedlové (Schönbrunn) a Poličky. Ku konci
měsíce března a sice 28. 29. a 30. t. r. bylo u nás
odbyváno triduum dvěma dšat. pány redemptoristy
Jakobem Wiesem a N. Hradilákem ze Svítav na Mo-
ravě. Ačkoliv bylo po ony tři dny počasí sychravé,
přec byl kostelík náš od časného rana až do pozdní-
ho večera věficiami česně navštěvován a o kazáních,
jež ráno o 9 hod. odpoledne o 3 hod. konána byla,
v pravém slova smyslu přeplněn. Nejkrásnějším však
dnem z oněch tří dnů byl první; byla totiž onoho dne
nová křesťová cesta od jedné zbožné zdejší dobroděl-
ky značným nákladem pořízená slavnostě s farního
domu v průvodu do kostela přenášena, důstojným
pánem Wiesem zasvěcena. — K stolu Páně přisto-
pilo o této třídenní pobožnosti 1026 věřících. Kdž by
ovoce této slavnosti bylo trvalé! —

**Kázání katovských v krajině mezi Borohrad-
kem a Jásenou** budí stále větší rozhořčení. Růzí vodice
po mrchy na provázku a nabízející se prodeji feničky,
vtírají se do osamělých a na pokraji vesnic ležících
statků a vidouc, že jim ta nehrozí nebezpečí, nutí osa-
moceně hospodyně a ženky, aby jim snesly darem, co se
jim uráží. Proti této drzé holotě mělo by čestnictvo co
nejrozhodněji zakročit, neboť rasoví patři ve skutečnosti
k nejhrošíim tulákům.

Stříbrný řetízek dvojité s přívěskem dvouslat-
níku stratil dne 3. t. m. jistý voják od 14 setiny 31.
pěšího pluku.

Literatura. „Z paměti města Chrásti v Chru-
dimsku“. Sepsal Vincenc Paulus, ředitel obecné školy.
V objemném spise, čítajícím téměř 500 stran uložil pan
spisovatel dlouholetou práci svou, kterou posloužil ne-
jenom Chrásti, ale i všem přátelům české historie. Obsa-
huje zmíněná monografie tolik zajímavých dat, že neod-
loží čtenář knihy, dokud ji nepřečte až do konce. Mono-
grafie tato jest pro širší kraby, zvláště pak pro ducho-
venské poustavou tím, že obsahuje dějiny všech biskupů
královéhradeckých, kteří jsou, jak známo, pány chrásteckého
panství. Spis p. Paulusův stává se důležitým pro každého
badatele i tím, že obsahuje věrný výpis starých listin a pra-
menů historických, takže jistě dříve ocenění i v kruších
odborných. Že monografie má lokální zájem pro město,
netřeba připomínati, proto zasluhuje uznání občanské zá-
ložna chrástecká pro ochotu, s jakou vydala veřejně ná-
kladnému a záslužnému tomuto podniku. Nemůžeme v
rámci tohoto posudku podati vědecký rusob monografie,
ale můžeme ujisti p. spisovatele, že nejenom soud od-
borných znalců, ale i uznání občanstva chrásteckého bude
pro něho velmi lichesivým. Zaslahuje také p. spisovatel
pro svou mravenčí píli uznání píle.

Chťel se lacině napítí. Sklepníť bez zaměst-
nání V. P. z Král. Dvora, bydlící na Pražském před-
městí, přišel dne 2. t. m. do hostince č. 99. sde, vypil
několik piv a hotovil se odejiti bez placení. U dveří za-
držela hosta z laciného kraje přítomná hostinská, ale
špatně při tom pochočila; tento udeřiv ji pěti uprohl.
Na náměstí byl však přece sadřán a odevzán strážníkovi.

„Te je jako v Turecku.“ Těmito slovy ulevo-
val si v minulých dnech jistý cisinec, který odbyl si
prvé cestu pěšky z německé do města a bylo mu projiti
nepřetržitou skorem řadou různých kolovrátkářů a že-
bráků zaslonitých i druhých kořálů. Jest to opravdu
zvláštní, že obecenstvo reptá proti tomuto nebezpečí stále
nedarmo. Nejdrzejší z těchto žebráků, jakmile spatří
strážníka od města, odejdou do první kořalny na Praze.
předměstí, kde najdou vždy ochrany a jasmile se vaduch
vydělí, obléhají obecenstvo znovu. Pro drzé žebrání byl
dne 7. t. m. odvezen ve šakru na kroupáku Dvořák
z Dlouhodobě na jednu nohu ohromý; odvezen byl
proto, že se vzepl a nechtěl jiti. Týl byl iěť pro krá-
deš trestán a umí prý v hostincích za vyžebnané peníze
dobře se míti. Jiný podobný jest Jos. Urban z Lipy u
Týniště rovněž ohromý.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčik,
umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.

Dílly: Bubna 612. — Sklad Eliášova tř. 24

Zasílaje účtovany obnos za sochy sv. Cy-
rilla a Methoda sdělujeme zároveň že, sochy
došly v úplném pořádku; líbí se velice každému.
Srdečné díky vzdáváme za laskavé darovanou
helubici. V dokonale účtě oddaný

Ohníšov, dne 6. listop. 1895. J. Karáň,
starosta.

(Zasláno.)

Karbolín není monopol!

Před 1½ rokem podati se firmě R. Ave-
narius pojmenování „Karbolineum“, osvědčený ná-
těr proti hnilobě dřeva, co ochrannou známku za-
jistiti. My jsme proti tomu podali stížnost a ob-
drželi od vys. c. k. ministerstva obchodu výnosem
ze dne 18. února 1897 rozhodnutí, že my jsme
v právu, známka „Karbolineum“ se vymaže an
firmě R. Avenarius právo na toto pojmenování co
samojediné nikdy nepřislouželo.

Zároveň dovolujeme sobě oznámiti, že vy-
rábíme náš původní Karbolín též ve 12 rozličných
barvách; popis a vzorník zasíláme na požádání
zadarma. Dpisujeme česky.

Michael Barthel a spol.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 3. dubna 1897. 1 hl.
pšenice sl. 6.— až 6.55, žito sl. 5.— až 5.20, ječmen
sl. 4.— až 4.60, oves sl. 2.90 až 3.60, proso sl. 4.50
4.80, vřtve sl. 4.55 až 4.80, brách sl. 7.50 až 8.50.
čochka sl. 11.— až 12.50, jáhly sl. 9.— až 0.—, krup sl.
8.— až 21.—, bramborů sl. 1.80 až 2.50, j-telového se-
mínka červeného sl. 17.— až 22.—, jetelového semínka
bílého sl. 20.— až 22.—, jetelového semínka světlého sl.
18.— až 22.—, mák sl. 15.— až 16.—, olejky sl. —

Lístárna redakce.

Váči tvrzení „Čas“ potvrzujeme se pan profesorem P. Josef Příbyl v Jitře není spolupracovníkem a dopisovatelem Obnovy.

Články: „Rolníci provádějte meliorace“ — „Úvěrní fond malolistnostenský“, atd. dle možnosti přístě. — Opětne prosíme za časté ale jen stručné dopisy. — Dlouhé články a dopisy pro malé rozměry listu uvažujeme nemůžeme.

Panu Č. v B. — Víme, že ráte byti odběratelem, ale co máme dělati se stoby článků, feuilletonů a dopisů? — Zprávy ve středu došlé už nám dělají potíže a ve čtvrtek je list vždy přeplněn, takže několik sloupců sazby se musí vynechat.

Vdp. K. v S. — Bude nám vítán jadrný, ale jen ne dlouhý.

Syrečky

olomoucké,

světoborné, pikantní chuti, kterým se žádné jiné nevyrovnají, nabízím se mírných cen. Škilovou asi bednička, obsahující všechny druhy na skoušku, odešlu proti předem zaslaným 1 sl. 80 kr. poštou. — Olomoucké syrečky prodávají se v usné jako delikatesa! Adrem: (48)

K. V. Dvořák Olomouc,
poštovní přibádka.

K jarnímu a stavebnímu období

doporučuje velicecnému obecnstvu svůj hojně zásobený sklad

cementových a betonových výrobků

jako: veškeré druhy dlažby, krycích ploten na hradební zdi, komíny a pilíře, žlaby do ohlívů a koníren, slásky k odvádění vod, polní můstky a podzemní kanály, kruhové i vejčité, roury různých rozměrů, schody, skruše pro studně, venýše, sochy, pomníky, obruby kol hrobů a ohodinků jakož i jiných zle neuvedených a do tohoto oboru spadajících předmětů mám stále v hojně zásobě a výběru na skladě.

Děle si dovoluji upozorniti na vývoz železky pro silnice, šutíku a písku.

Na požádání zašlu ceníky, jakož i rozpočty zdarma.

Josef Dršata,

mistr sednický, majitel a vyrábětel cementových a betonových výrobků (46)

v Poděbradech.

Zlaté a stříbrné klenoty!

VÁCLAV ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísežný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové

(sv. Jánkové náměstí číslo 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a činského stříbra, ozdobné stolní nádoby veškeré zlaté a stříbrné hodinky I. jakosti; dále pendlové hodinky a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno

Objednávky a správy se přijímají a zhotovují, též veškeré správy hodinok se vyřizují.

Vše za levné ceny. (18)

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Praktické

levné a nejtrvanlivější
jsou korkové voskované

KOBERCE

V nejlepší jakosti má jedinec na skladě

V. J. ŠPALEK

v Hradci Králové. (22)

V „Časových úvahách“

vyšel

Životopis sv. Vojtěcha

na oslavu 900leté památky jeho mučnické smrti
Doporučujeme tvaryšským jednotám a far
m úřadům

Cena 4 kr. Stran 32.

JAN UHER

V HRADCI KRÁLOVÉ

na náměstí (24)

dodává každé množství mosičů (travers) ihned ze skladu, který se nalézá na Pražském Předměstí, dále nabízí ze svého skladu na náměstí č. 132 kladové železo, drátěnky, veškeré kování a nástroje, barvy, fermeže, karbolín, cement, kuchyňské nádobí atd. Vše v dobré jakosti a v cenách nejlevnějších.

Závod školkářský

v Pamětníku
a Chlumce.

Stromy ovocné, křoví,
hloh, agát, růže, lesní
sadbá, mnoho ovocných
novinek atd. (37)

Cenník na požádání
zdarma.

CORDONEL
Jarní
novinka
pro páry na obleky
v moderní barvě drap.
šňhované
Metr zl. 3-30.
Na úplný oblek 3 metry
zl. 9-90.

Vzorek této láky, jak
i bohatý výběr moderních
druhů na obleky, svrchníky,
jen zaručené jakosti a v
mírných cenách se na
požádání: nahlédnutí franko
zašlou.
První český zasl. závod
Ed. Deskečilla
v Chocni.

Navštivenky
od 60 kr. výše nabízí
Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

SUKNA

braňská, francouzská,
anglická a rumunská
koupíme nejlevnější
jen u firmy (46)

František Mettal,
velkoobchod sukny v
Liberci, Vídeňská ul. č. 13

P. T. pp. mistrům
krojčevským zasílám skvětlé a
bohaté vzorníky.

Nemocným chudokrevným

v tisíci případech s úspěchem
překvapujícím

osvědčená pravá vína
firmy

Václav Karas

v Praze,

obslužba speciality firmy
své „Vino nero“, „De-
la“ a „Bleko“ kusou-
e a posílání se doporu-
čují.

Doporučení
předních lékař-
ských autorit.

Nejvyšší vyznamenání
zlaté medaile na inter-
nar. lékařnické výstavě
1896. (49)

Komu skutečného a do-
brého vína ku posílení
nebo posílení jest zapotřebí,
požádej ve vlastním zájmu

o cenník.

Václav Karas,

v Praze, 357-I,

velkoobchod s vínem,
c. k. zemským soudem
ustanovený znalec v o-
boru vinném.

**Ex otto
KŘESTNÍLISTY**

jsou na skladě v biskupské
tiskárně 40 kusů knihy
za 80 kr.

Ruský salám

nejvýtečnější lahůdka zl. 1-80.

Ruský stepní sýr

pravý neobmezeně
zaručený zl. 1-20. (56)

Českou papriku

zaručeně čistou zl. — 90 vše
za kilo, při 5 kilo franko.
Překupníkům zvláštní ceny.

Carolus Jilek, Těšín,
Slezsko.

Kompartní oddělení. Podpo-
rujte bratrský průmysl!

XXXXXXXXXX

Ludvik Nejedlý,

dekorační malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporáče svůj atelier k provedení všech de-
korativních

maleb kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého zpracování, restauruji staré malby
nástenné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové. (3)

Návrhy ve slohu stavby kostela se na
požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Solidní osvědčené toaletní prostředky:

Jilkovo toaletní mydlo „Ozonol“. Tekuté mydlo
jest dle výroky autorit jediné správné k upotřebení, an
přímé mydlo zhušta sádrou a pod. plněná jsou. Pro docle-
ně zdravé barvy obličejů a bílých jemných rukou jediný so-
lidní prostředek za který se ručí. Láhev 50 kr.

Jilkův zubní prášek „Ozonol“. Každý svědomitý
lékař dovede, že prášek a ne pasta neb krém na čištění
zubů patří. Jilkův prášek zamezuje vnikání, kažení se zubů
a každý zápach z úst. Krabička 30 kr.

Jilkova zubní voda „Ozonol“ na vyplachování
úst obsahuje jen silici součástky a jest lubebně nejde-
nější přípravek. Láhev 50 kr.

Jilkova žlutková mydla nejnověji vynalezená v
oboru kosmetiky, jsou ze žlutky vyráběná a králičí pro-
středky prvního stupně. Obvyklá mydla obsahují vždy ši-
raviny, které pleť zarudlejí a dráždí. Proto odporu-
juje dámám vše jen Jilkova žlutková mydla. Kus 15
a 30 kr.

Jilkův žlutkový krém používá inteligence dám,
které si jemnou pleť bez vrásek až do vysokého věku
zachovávají a všechny nečistoty pleti, pihy, jizvy, opal-
slunce odstraní chvějí. Jilkův žlutkový krém jest však
nejen pro pleť a ruce nýbrž i výtečný prostředek proti lu-
pům, k vypadání vlasů, čímž vlas bobká a leskly, silí ko-
řen vlasů a podporuje vzrůst, v kterých účincích můj
vynález pravou sensaci vzbudil. Jilkův žlutkový krém vy-
nahrádí všechny jiné prostředky pro pleť, ruce, vlasy, my-
dlo vyjímajíc a jest tedy v upotřebení nejúčinnější. Velký
kbelík zl. 1-50. Jilkovy výrobky jsou k dostání ve všech
obchodech. Kde žádný sklad, zašlu tovaru přímo a při ob-
jednávkách přes 10 zl. franko, pročti se objednávky pro-
vice osob najednou doporučuji.

Dámy! Vlastenky! Žádejte pro Váš toaletní stůl vý-
slovně Jilkovy přípravky a nenechte si cizíci škvr pod-
stříc, který obecnstvu drz. a reklamou vracuje. Ve Vašem
vlastním prospěchu tak činite, a mimo to tu výhodu máte-
ž: každému Jilkovu preparátu kupen příleží, proti které-
muž zaslání se každá rada v oboru kosmetiky zdarma
obecnstvu udílí. Jilek má zásluku, že zpracováním žlutků
pro kosmetické přípravky rolnictvu nový odbyt jeho výrobků,
vaječ, otevřel a povinnosti každého je i tedy tovaru v její
mazce, dobře činit podporovati. (55)

Cestující solidní, dobře zavedení páni se přijmou.

Carolus Jilek, Těšín, Rak. Slezsko.

Továrna chemicko-techn. výrobků a zboží voňavkářského

Annenské slatinné lázně
a letní sídlo

BĚLOHRAD

(Čechy)

sev.-západní dráha

Specialní lázně proti dně, reumat., ledvím (64)

Zahájení

9. květnem!

Prospekty zdarma franko.

Koktání,

jektání, šeptání, chřastání, přeskakování a hubňání,
všech každou vadu v řci odstraňuje se zdarem
a zárukou bez léků a přístrojů **FR. FIBINGER**
první český spisovatel a vědator v Praze, Tábor-
ská ulice č. 1825—II. Doba cvičební trvá oby-
čejně 6 neděl a jest již pacientovi možno hned
po prvním cvičení pěkně mluvit a číst. Předsta-
vení pacienta žádoueno. Pacienti obdrží u mne
celé zaopatření. Na odpověď se žádá známka. Dá-
my cvičí též dáma. Pisemné léčení nemožné. Vy-
svědčení a díkůvzdání po ruce. Konsultace bez-
platná. Za doporučení se žádá. Brožurka tištěná
je u mne za 1 zl. k dostání. Žádná redina
nemá postrádati k doclešení správné vyslovnosti u
dítěk bojejší brožurky, která zvlášť pro tyto se-
stavena jest a ku zdraví slouží. Jen ten, který
koktáním dříve postižen byl, může ka-
ždého vyléčit. (36)

Největší závod na oděvy pro pány firmy **Emanuel Bělský**

v Hradci Králové.

Hotové oděvy všeho druhu pro jarní a letní období
jakož i moderní látky jsou ve velkém výběru na skladě

Objednávky dle míry se rychle a přesně vyřizují. Ceny levné a pevné.

Hlavní sklad v Hoře Kutné.

Filiálky: v Hradci Králové, v Pardubicích, v Chrástě a v Čáslavi.
(19)

50 kop špejtl

laternicových za zl. 1 45,
loučky na 100 rámců do
dla dle udání zařezané
zl. 1-90, obě franko.

Budky pro špačky

a sýkory, bedničky, obuv-
nické tisky a pod. dodá
nejlépe Parafila v Rož-
mitále.

Sensační vynález

c. k. výhradné privilegium

pro univerzální ochrání prostředek

proti pocení nohou.

Jediné nosení mých patentovaných s dobrým kůže
a s vložkami ku prosycování zhotovených střívků
proti pocení nohou uchrání každého od nepříjem-
ného pocení nohou, ale též i od

bolestných oznoženin a křečích ok

sesta osvědčuje. Prospekty jakož i návod a osobní
brání míry zdarma a franko. 51

Josef Hanzlík,

Viedeň XVII., Weissgasse 2.

Právě vyšel časový spisek

Právní přítel pro každého

Účelem spisku tohoto jest podati nejpotřebnější pokyny
a vsory písemností, týkající se především záležitostí
právních, jež každý levně a bez advokátního
vyřízení může. Cena poštou 55 kr. Na skladě v kniž-
ném knihkupectví a zejména u nakladatele (56)

EMIL ŠOLCE V TELČI.

JAN HORÁK

seukoník

V RYCHNOVĚ N. K.

nabízí na dobu jarní

čisté vlněné látky

vlastní
výroby.

Račteš učiněti jen malou objednávku
na skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým velděšným a
velečným zákazníkům za vzácnou přízeň, prosím,
aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibují vždy
vzornou, poctivou obsluhu. (15)

Brambory k sázení!

Panleutv

„Obrovský modrý brambor.“

Na tohoto druhu jest silná a zelená až do nej-
poslednější sklidné. — Brambor tento hodí se i pro nejteplejší
půdy, aniž by nákladem podléhl; jest dobré obilí a úplně
hluboký prostý. — Úrodnost jeho nedostatečná, tak že je
každý jiný druh nepřehlednější. — Sklizeň na jednom korei
posetků po jednom 140 hektolitru sdravých krásných
semků. — Prodávám pokud sázeba stačí hektolitru za 3 s

FRANTIŠEK DUDEK,

rolník v Libuně, č. 50. (53)

Dětské vozíky

od 4 zl. 20 kr. výše

v nejelegantnějším provedení jakož i velkých

zboží košíkářské

doporučí (47)

M. Černý a syn v M. Kostomlatech

u Nymburka.

Cenníky ilustrované na požádání.

Nábytek důkladně pracovaný

vlastní výroby, jednotlivé i celé

výbavy pro nevěsty

doporučuje (43)

Josef Uzel,

Praha, Spálená ulice č. 25.

Malíř a pozlaccovač

J. BARTA,

V RYCHNOVĚ N. KN.

Havlíčková ulice č. 197.

doporučuje se P. T. kněžstvu a patro-
nátním úřadům

ku pozlaccování oltářů, náhrobků

a veškerých potřeb kostelních.

* Mimo to přijímá a vkusně provede

malby ohradů.

Vzorky předloží se na požádání.

Veškeré zakázky vyřizují se vkusně tr-
vale a levně. (18)

Každý architekturační buňka správa v
Rozmítale (u Přibrami) doporučuje své výrobky (52)

litých křížů

náhrobních, křížovníků a polních, náhrobních
míst, svatých sech, dále tyčích schodových,
stavbových a střešních litých v cenách mírných.

SVŮJ K SVĚMU!

To nejnovější

jakož i veškeré druhy hladkých suků ku
všem účelům

v obrovském výběru

doporučuje

V. J. ŠPALEK,

tovární sklad suken,

umělé tkalcovství a vlastní výroba
podšívek (22)

v Hradci Králové.

Vzorky na požádání franko. Pročím
jen o udání, druhu a k jakému účelu.

PEVNÉ CENY.

Vynamenná na zemské jubilejní výstavě v Praze.
r. 1891. a na národní výstavě československé
r. 1896. státní výstavní medailí.

ANTONÍN SUCHARDA,

sechař a řezbář v Nové Pace
(v Krkonoších)

doporučuje se ku zhotovování oltářů, božích
trůnů, plastických provedení, křížové ce-
sty, sech svatých a děřů i kamení.

Starší práce umělé ceny mající, bedlivě
opravuje, pozlaccuje a polychromuje.

Máje pak výrobky vlastní, se své dílny
pocházející poskytuje mimo bedlivou po-
sluhu i ceny co nejmírnější. (85)

Vlastní výrobu

vlněných látek

z čistě ovčí vlny

doporučuje na jarní obleky, havleky a kostelní
sukna

IGNÁC STRÁDAL,

záved. seukonický v Humpolci.

Vynamenná na zemské jubilejní výstavě v Praze stříbr-
medailí obchodní komory živnostenské, v Plovdivě stá-
medailí bronz.

Vědecky zdarma a franko.

VARHANY a HARMONIA

všech soustav a každé velikosti, též
přestavby a opravy varhan co nejo-
hodnější a v cenách nejmírnějších nabízejí

Jan Tuček,

továrna na stavbu varhan a harmonií
v Kutné Hoře.

Založená roku 1869.

Cenníky a prospekty na požádání zdar-
ma a franko. (11)

Záruka pětiletá.

Kupujte od svých, podporujte sami sebe!

Pravá

přírodní vína

1 litr za 22, 30, 40, 50, 60 a 80 kr. (32)

doporučuje

obchod vínem

firmy:

ALOIS SLÁMA,

v Praze, Kr. Vlnohrad, nároží Palack. tř. a Skřivany ul.

V sudech levnější Cenníky zdarma.

Vinný ocet 1 litr 16 kr.

Cibuli k sázení

pravou žitavskou su-
šenou drobnou 1 klg.
za 30 kr. prodává

Adolf Bernard,

sahradník ve Slaném. (65)

OBNOVA

Číslo 110.

V Hradci Králové, dne 15. dubna 1897.

Ročník III.

Vzkříšení a osvěta.

Nepopíratelnou událostí jest obrát v dějinách národů způsobený křesťanstvím. Nový letopočet od Kristova narození jest tobo nejlepším důkazem. Francouzští revolucionáři vrhli se ovšem i na tento letopočet a zavedli ten, který měl počínati právě od vypuknutí veliké francouzské revoluce při konci minulého století. Domnívali se, že jejich revoluce bude obrátem světovým. Nadělala ovšem škod mnoho, rozstříla bořivé válečné fanatiky, následky její ve způsobu bezbožického liberalismu jsou tu a hrozí opět převratem novým, ale křesťanství jest tu dosud, a letopočet od Kristova narození jest dosud platen.

Ale aťkoliv čítáme léta od Kristova narození, nemáme zapomenouti, že nejrozhodnější příčinou světového dějinného obrátu jest Kristovo z mrtvých vstání čili jak se jeho ocalení v Čechách říká „vzkříšení“. — Neboť bez „vzkříšení“ Kristova nebylo by křesťanství v život vstoupilo. — Bojovníci učenci Kristovi byli by se rozstředili ke svým stím do Galileje s trudnou myšlenkou: Zmýlili jsme se. Smrt Kristova by je byla jistě pro žádnou činnost světovou ne nadchla. A proto jako se z mrtvých vstáním Páně, o němž se učenci Kristovi až i hmatem přesvědčili, zatím obrát ve smýšlení a činnosti jejich, tak pak vůbec „vzkříšení“ jest obrátem v dějinách a životě národů.

Kde zavládlo pevné přesvědčení o „vzkříšení“, tam především položena mravnost na pevný základ. Ovšem že jednotliví křesťané nebyli proti poklesku mravnímu, ale v celku nelze upírati, že ústavní mravní spousta vzdělaných národů v Náš římské pohanství zaviněná jen křesťanstvím vyloučena byla. Neutranný svědek, pohanský učenec Seneca, praví: Jsme tak sklesli, že nám pomoci není.

A přece bylo pomoci, když pohanští národové přijali radostnou zvěst: Vstál jest, když Kristovým z mrtvých vstáním zajištěno bylo „vzkříšení“ čili lépe nesmrtnost lidí. Tím přesvědčením toprv nabyla mravnost základu a mocné pohutky; tím toprv svěřel člověk pro jak vysoké a velké věci jest stvořen, tím toprv přišla rozkoš do světa mezi a činnost dostala vrch v myslích národů.

FEUILLETON.

František Pravda,

mladí buditel a vlastenci

k Soletým narozeninám dne 17. dubna 1897.

Napsal: Václav Těsík Blatný.

Jak ohlas slávy hrdeč od Šumavy
jakou žmí radost věkovitý les,
proč se hrdeč týčí blaskem svýč hlavy?
O den pohledný v jeho náručí kles:
Syna oslavy se vlasti rozproudily,
já se let omdlel křídlem prošel dnes,
jehož práce slávu domov odušl,
který bratrům svým se proto narodil,
aby, abudiv je, jim láskou odušl.

Sluho Boží velký! Bratři na Tě mluví,
vostín slávy snabí na skromnou Tvou škálu,
která shrýta v pravdy otevírá hlíd
slovem Božím kypří srdci poněl i strád!
Kudni, ctivosti mnanou jáně osádný
bratry vstřed křídlem přes neschádnou pláň
pluješ s nimi věrně přes vír rozvlněný
slovem nejvyšší Bohu obětí
Ježíš: v rukou máš i v srdce objatí.

Co tu bíd a útrap, práce namáhavé
tolik let Ti sneslo v tisícových dnech!
A sčítáš přemohena hlava Tvá se sklání?
Pozvala Ti na rty strasti říka vdech?
O kam bla Tvá duše sobě našla sebe:

Ale ná tom nebylo dešti. „Vzkříšení“ povzneslo vzdělanost, která tu u pohanů již byla, a národy divoké učinilo jen ono národy vzdělanými.

„Vzkříšení“ přineslo tudíž i úctu k důstojnosti lidské, osobní svobodu, ctihodnost práce, zaamenitost péči o chudé, nemocné a bídne. „Vzkříšení“ stalo se základem lásky k lidem, humanity. Ano i to se směle může tvrditi, že „vzkříšení“ založilo i blahobyt časný v národech. A proto velikonoční slavnost náboženská, jest i velkonoční slavností, mravnosti, osvěty, svobody, humanity a blahobytu.

A nebylo tomu tak snad jen při zavádění křesťanství, vytrž jest tomu tak podnes. Jaká je víra ve vzkříšení, taková je i osvěta národů. Nemluví jen o divočích afrických, ale pohlédneme na národy, jimž nějakou vzdělanost upřiti nelze. Pohlédneme na př. na Čínu, kdež se o vzkříšení čili o nesmrtnosti člověka téměř ani nemluví. Jaké akvry vzdělanosti, sotroční a nepokroku tam nalézáme. Pohlédneme na Turecko, kdež v masách mohamedánského lidu panuje víra ve vzkříšení, ale jako ve vzkříšení a svýšení „smrtnosti“; a jak to tam vypadá se vzdělaností, osvětou a svobodou?

A jak to vypadá nyní v národech a státech dle jména křesťanských v Evropě a v Americe? Víra ve „vzkříšení“ atuehla ano i vymřela v tak mnohých duších. Způsobila to nevěrecká domnělka věda nejprv mezi vzdělanými, a když se její učení dostalo mezi lid, utuchla víra ve vzkříšení mezi lidem.

A jaká je tato domnělka? Návrat, vřeho stáho, jež tížilo vzdělané pohanské národy. — Mravnost klesla, tak že se to již zevně vidí a upřiti nedá. Co rouškou tajnosti v tom ohledu zakryto jest, probleskuje v děsně nemravných inzerátech mnohých novin, a to vrhá strašné světlo na mravní spoustu mezi vzdělanými. A v lidu? „Volná láska“ jest něčím, a čím by ani pohané na světlo nevyšli.

Při tom nedá se upřiti, že zápal pro všechny vyšší mízi, pevných povah a tudíž i občavosti ubývá, a že svobodářství naše na mnoze jest mšilnictvím. Nejsmutnější však zjevem jest to, že nám scházejí Senekové, kteří by to aspoň uznali a zjevně řekli, že jsme sklesli. Naopak! My si to ještě chválíme, jak prý se vzdělaností mravnost pokračuje. Ano za škarohlída se vytkuje,

Stálou sílu v práci, něžný lásky dech,
která bratrům v bídách na sem snesla nebe.
O sem přelomá, kde stál jen první den
šťastný kraj náš kam Ji Bohem veden!

Kraj? Vždyť v každé chatě povídá Tvé smaj
nad ním se sklání starce svý vlas
starony i ženy ani nedýchají,
když jim děti je čtou znovu ses a ses.
Síl jsi dobré síle lidu pro útěchu
přes pát století, bla, uarál mnohý klas,
který k oslavě Tvé sláva kosti v spěchu,
aby šel tu snesla vlasti na oltář,
Kde Tvé jméno odobí věčné slavné ná.

O Ty's vše činil. Ty's nás budil k žití!
Silným hlasem bouře volal's v český luh:
„Jaka smrt kdy smí se na nás odvážit!“
Dnes lid probuzený splácí Ti svý dlek
lásku láskou splácí svému buditeli,
modlí se, by dlouho zachoval Tě Báh
aby mnohé skanky ještě uslyšeli...
O kás takých synů má sem česká vč,
pak stíť máš s blahem věčím přitím vstříte!

Vdp. Vojtěch Hlinka, čestný občan města Sušice, rodák Nekvasilský jest prototypem starého kněze vlastence. Skromný, obětavý, nezištný, neunavný pracovník na národa roli dědičné. Zajiště není dospělého Čecha a Česky, kdož by neznači spíu nášeho Františka Pravdy, tot spisovatelské jméno našeho Vojtěcha Hlinky. Den 17. dubna, na bílou sobotu, zajistě každý uvědo-

peň se nepřítale osvěty vůbec a školy svlést, kdo ná naše mravní klesání upozorňuje.

Znamenitý jeden muž přišel kdysi do slavného města řeckého, do Athen, a nesouhlasil s pohanstvím Atheňanů. Byl to svatý Pavel. A jak byl přivítán? „Co nám může tento „mnoho mluvil“ povědět?“ Hned předem šli na něj s potupou. Dostal se však přece k slova v slavném shromáždění jejich. Poslouchali ho, dokud se nezmínil o „vzkříšení“. Ale jak o tom začal, někteří se mu vysmáli, jiní pak měli toho pro ten den dost a odešli. A jen málokterí přemýšleli o slovech jeho. A tak je to dnes opět. Kdo dnes u nás začne mluvit nebo psát o křesťanství, jehož základem jest vzkříšení, na toho se jde již předem s potupou. „Co nám může tento tmář povědět?“ To jest slovo dnešních odpůrců křesťanství. A když se obhajce křesťanství buď slovem nebo tiskem dostane k slovu, jsou tu mnozí zase, kteří neumí nic, než potupou a posměchem přiváděti k mlčení. Jiní pak nechťi ho vůbec slyšeti. Lhostejnost ku křesťanství, tomu hlasateli vzkříšení, jde tak daleko, že jsou lidé mezi vzdělanci, kteří vůbec ani nevydrží o něm přemýšleti a proto nemohou pochopiti, proč obhajce jeho vydávají se k vůli němu potupě a haně. Jen málo pak jest u nás těch, kteří o křesťanství a vzkříšení přemýšlejí. Ale právě ti to jsou, kteří zachrání vzdělanost a svobodu národů. Neboť na věky zůstane pravdou: Jaká je víra ve vzkříšení, taková je i osvěta národů.

Co jsme právě my v „Obnově“ vícekrát tvrdili a předpovídali, to jest již zde i v národě českém. Politika sama sebou nebude nás ve strany dělit. Bývalých politických mladíčků více není, vstoupili ve stranu vládní. Přestanou tudíž i političtí staročeši. Zdá se nám, že jako v Belgii budou u nás brzy jen tři strany, katolická, liberální a socialistická. A čím se budou líkiti nebo se již líší od sebe? Vírou v nesmrtnost, vírou ve vzkříšení. Katolíci rozhodně budou státi o to, aby víra v nesmrtnost stala se základem, na němž budouvati se budou všechny veřejné poměry. Socialisté směřjí se vzkříšení, a proto na základě „rozkoše“ budou chtít budovati. Liberálové jako všude budou stranou, která s patrnou nedůsledností bude chtít svobodu a právo a svatost majetku bez ohledu na vzkříšení, bez ohledu na nesmrtnost lidskou. Jako v Belgii bude však tato strana slábnouti právě pro svou nedůslednost, a

mělý Čech oslaví Boží narozeniny vysoce zasloužilého tohoto spisovatele, jenž podnes věrně lpí na ideálech svého mládí.

Stařeczek rozmilý nám na své jubileum ovšem ve své skromnosti zapomněl. Byl před krátkým časem nějak rozruten, poněvadž byl přiveden z obvyklého pořádku. Stonala mu stařická hospodyně a tu v té době právě přišla „Vlast“. Veleďstojný pán si ani nepovšimnul aprávy o jeho oslavě. Přišel k němu po krátkém čase farář stánický, dp. Tomáš Houška, který mezi rozmluvou pravil: „Strýčku, jak Váš těší, že se jedná o oslavě Vašich narozenin?“ — „Co pak a kde?“ odvětil velebný kmet. A tu ho dp. farář zbynický upozornil na „Vlast“. Stařeczek zůstal jako omráčen. Jeho skromnost se tomu vzpírá. „Ty, řekni mu (dp. Tom. Škrdlovi), piš mu, prosím Tě ve jménu mém, aby nic nedělal.“ — Vysdp. František Pravda se oslavám marně vzpírá, marně prosil věcký, aby na Hrádku nebylo žádných ovací a objakých jiných projevů.

Místní výbor byl u Něj s gratulací, všechny ostatní gratulace a projevy zasílají se dp. faráři ve Zbynicích, dp. Tomáš Houškovi, který je pak oslavenci doručuje. Ke gratulantům všem připojuje se též redakce „Obnovy“.

František Pravda.

(K Soletým narozeninám.)

Napsal František Jiří Košťál.

Zajisté že se upamatujete, že nedávno náš veřejností prolétla tato slova: „Snad, snad, až jednou, v budoucnosti budeme u nás vyhledávati

přivřenci její budou přebíhati buďto k socialistům nebo ku katolíkům.

Dostane-li převaha socialismus bez víry ve vzkříšení, pak sesuje se vše, co na základě vzkříšení — jako mravnost, osobní svoboda, důstojnost lidská a pravá lidskost spočívá. — Barbarství — surovost — vrátí se.

Zvítězí-li však víra ve vzkříšení, pak odhodí národ náš pohanské přívěsky vzdělanosti. Pravá osvěta a s ní ctnost, pravá svoboda, pravá humanita, ano i blahobyt zaskvěje se leskem novým. Pak vrátí se i to pravé bez zistné vlastenectví.

Kož by to bylo co nejdříve! Ale zdá se, že liberalismus nás zdrží nás déle, než jiné národy od návratu k osvětě pravé a tím i k bývalé síle. Ale čím dříve celý národ, vzdělanci i lid, s radostným a pevným přesvědčením budou volati o Kristu: Vstať jest! — tím dříve přijde velkonoce našeho národa.

Jazykové nařízení.

Jazykové ministerské nařízení, které se podařilo českým poslancům ještě v poslední chvíli přes odpor Němců zlepšit a prosadit, uváděno hned po svém prohlášení v platnost. U pražského trestního soudu, u krajského soudu v Králově Hradci a u jiných soudů i úřadů v Čechách a částečně i u vrchního zemského soudu začaly se konati porady české.

V tom znění, v jakém nařízení jazykové prohlášeno bylo, znamená oproti nynějšímu skutečně veliký pokrok; jím prolomeny jsou ty staré i nespravedlivé, nezasloužené privileje jazyka německého; jazyk český proniká nyní v zemi české do mnohých oborů, skoro rovnocenně s jazykem německým, s nímž dosud byl vyloučen. Jeho charakteristikou jsou body následující:

1. V řízení trestním i civilním řádů dnešních a zejména budoucích řádů ústních jednání bude soudům o věcech českých, v řízení celém, ve vnitřních poradách a jednáních i zevnějším vyřizování jazykem českým.

2. Vše také při úředním styku úřadů ve § 1. nařízení naznačených, totiž těch, jež podléhá ministerstvu spravedlnosti, vnitra, financí, obchodu a zemědělství, o věcech českých s jinými zeměpanskými i nevojenskými úřady — v zemi české — bude muset výhradně užíván být jazyk český.

Tento odstavec — § 7. nařízení — za nejvýznamnější a nejdůležitější považujeme.

3. Zeměpanské úřady ve § 1. naznačené musí ve styku s orgány samosprávnými t. j. obcemi, okresními výbory a t. d. užívatí úředního jazyka těchto orgánů.

4. Od 1. července roku 1901 musí v celém království českém všichni úředníci úřadů s vrchu v § 1. jmenovaných slovem i písmem mocni být jazyka českého a též obráceně.

Vše, co tu dosud sub. 1., 2., 3. uvedeno o právech a povinnostech k jazyku českému, má tatáž práva k jazyku německému ve věcech německých. Všechna ostatní ustanovení precizují rovnocennost jazyka českého, natizují úřadům, aby samy přihlížely k národnosti toho, komu nějaké úřední prohlášení vydáno být má, nezahnují však do dosavadních privilegií jazyka německého a celé interní služby a zvyklostí tak jako hořejší ustanovení, a zejména článkové 1. a 2. našeho úvodu.

pravé a ušlechtilé vlastence, najdeme je spíše v zátisích klidných, daleko od směsice a víru zásad, jež přivlečeny byvše z ciziny málo dbají, co české duši českého člověka by k prospěchu bylo! Soudíme tak ovšem podle některých bohudíky ještě u nás ojedinělých zjevů neblabých a snad ona tušená budoucnost se ani nezejví, ale už to je povážlivé, že u nás, kdy všechen boj za práva národní není do- a vybojován, duše česká s národem cítící, co se budoucná týče, k steskům podle těch zjevů je oprávněná. Ano snad, snad jednou najdeme duše vlastenecky cítící v ústraních spíše nežli tam, kde ve proudění otázek k nám násilně tlačných, heslo: «vše jen vlastní ke chvále» ztrácí se již tu a tam a upadá! Jdou — ženou se zevzdálí chmury k nám a kdyby ty měly jednou zaklopiti český obzor, pak ztratí se kouzlo nám všem drabého slova «vlast» a pycha celého národa, staré, dobré, nezadatelné právo české. Že pak tak teskně pronášíme úvahu svou, k tomu bohužel oprávnuje nás mimo jiné zjev jeden nedávný a tolik, tolik neblabý, který jako upír stiskl každé srdce české o vlast drabou a její práva zaujaté! Ci neslyšeli jste, jak synové prý «také matek českých» k synům připojili se cizoty a neváhali přidati se k hordě našich nejúhlavnějších nepřátel, aby vystoupili proti našemu starému dobrému právu českému?

Vzpomínáte těch slov? Jakž by ne! Vždyť ona jsou upomínkou na neblahou chvíli, kdy drtila vás zpráva o proradném milotovském vystoupení proti ještě nevybojované záruce lepšího žiti u nás o té zpronevěře k praporu, jež vysoko povztyčený drblý ruce všech Čechů bez rozdílu zásad, snah a směrů, a takového něco se tak hned

Nedá se upřít, že články těmito v dosavadní drávu německého jazyka vůči stranám vleje se mocný přívál jazyka českého, jenž tam, kde většina bude věcí českých, dodá celé vnitřní atmosféře charakteru českého, a tam, kde věc česká jest v menšině, obrátí bude v celém království její rovnocennost a rovné právo.

Konstatujeme znovu, že totéž bude ve věcech německých.

Rozdíl jest arci ten, že v těchto věcech německých — nařízení nepraví arci věcí české, nebo věcí německé, nýbrž první podání u úřadu učiněné — zachován bude dnešní platný status quo, kdežto u Čechů znamená to faktum nové, pokrok, respekt k jazyku českému.

I. Nařízení ministrů vnitra, spravedlnosti, obchodu a orby ze dne 5. dubna 1897, týkající se užívání zemských řečí při úřadech v Českém království.

§ 1. Soudní úřady a státní návladnictva jakož i úřady podřízené ministerstvem vnitra, financí, obchodu a orby v Českém království jsou povinny vydávati stranám vyřízení a rozhodnutí o jejich ústním nebo písemném podání v onom z obou zemských jazyků, ve kterém dotyčné podání bylo učiněno.

§ 2. Protokolární výpovědi stran budíž zapisovány v onom z obou zemských jazyků, ve kterém dotyčné podání bylo učiněno.

§ 3. Listiny anebo jiné spisy, které jsou sepaány v jednom z obou zemských jazyků a jako přílohy, pomůcky anebo k jinakým úředním účelům se přikládají, nemusejí být překládány.

§ 4. Úřední přípisy, které se vydávají stranám bez jejich sakročení, budíž vydávány v onom z obou zemských jazyků, kterým mluví osoby, jimž přípisy platí. Není-li jazyk, jehož tato osoba užívá, znám, anebo není-li žádným z obou zemských jazyků, pak budíž použito onoho jazyka jehož znalost se dle povahy případu, zvláště pak dle bydliště strany dá předpokládáti.

§ 5. Ustanovení § 1.—4. platí též ve příčině obcí a samosprávných orgánů v Českém království a sice v oněch záležitostech, ve kterých dlužno je považovati za strany.

§ 6. Výpovědi svědků budíž zapisovány v onom zemském jazyku, ve kterém byly učiněny.

§ 7. Úřady, v § 1. označené, užívající ve všem úředním jednání, konaném k cíli vyřízení anebo rozhodnutí, onoho jazyka, ve kterém strany svoji věc ústně sdělily nebo podaly. Při úředním jednání, které nebylo zavedeno k sakročení stran, budíž dle povahy předmětu užíváno obou zemských jazyků anebo jednoho z nich. Je-li za účelem vyřízení záležitosti v 1. a 2. odstavci označených zapotřebí písemného jednání s jinými zeměpanskými nevojenskými úřady v zemi, platí tedy i pro toto jednání ustanovení obsažená v 1. a 2. odstavci. Pro jednání s úřady mimo zemi a s úřady ústředními sstávají v platnosti dosavadní předpisy.

§ 8. Všecky úřední vyhlášky, které jsou určeny, aby v celé zemi vešly ve všeobecnou známost, budíž vydávány v obou zemských jazycích. Pouze ty úřední vyhlášky, které jsou ustanoveny pro jednotlivé okresy neb obce, budíž vydávány v jazyku zemském, který jest v dotyčných okresech neb obcích obvyklým.

§ 9. Je-li v některé věci účastněno více stran, které při ústních nebo písemných podáních různých zemských jazyků užívají, jest úřadům v § 1. jmenovaným vydati vyřízení nebo rozhodnutí v obou jazycích zemských, ač-li nebylo dohodnuto stran dopředně v tom smyslu, že má být vyřízení vydáno jen v jednom zemském jazyku. Při úředních jednáních, která ku vyřízení neb rozhodnutí věci směřují a dějí se za spolupůsobení stran, jest úřadům užívati — pokud nynější jazykové nařízení jinak nenaučuje — toho jazyka, kterým podání bylo učiněno, po případě, nebylo-li dohodnuto stran, též druhého jazyka zemského.

nezapomíná . . . Vzpomínám i já těch slov teď, teď, kdy slabé péro mé vzdáti chce čest Nestoru českého spisovatelstva, buditeli národa — Františku Pravdovi! A právě při jmenu tom milém a váženém zнова a zнова zvučí mi v hlavě slova: «Snad, snad až jednou u nás budeme vyhledávati pravé ušlechtilé vlastence, najdeme jich spíše v zátisích klidných.» O šťastné, třikrát šťastné, to milé zátisí tam ve Hrádku u Sušice v Pošumaví našem — pod záštitou šumného Svatoboru! Snad kdyby náš Pravda v životě veřejném ve středu rozruchu vlivového žil, snad «doby směr» i o něho i o jeho patrné zásluhy by se otřel, snad by vášně rozpoutané chrtily spousty útoků nepřekných i na jeho čistý štít a neposkvrněný proto, že Pravda vedle českého spisovatele je také katolickým knězem — a dnes je to modou ukřičeti a za nic pokládati zásluhy — kněze — proto, že je knězem katolickým! A to i přes to v to milé zátisí hrádecké nesou se v tyto dny vzpomínky toliké a ze kruhů těch nejkrásnějších. A právě tento zjev, jež vyvolal ony šoleť nározniny kněze a spisovatele, veterána v kruzích všech katolických a národních spisovatelů, právě onen svazek mnohých vzpomínek různostranných dává nám doufati, že slova ona «snad, snad» a t. d., jak jsem je citoval, neosvědčí se, že ty chmury na obzoru našich zápasů národních nedomohou se vítězství takového, že by utlačily horoucnost vlasteneckou a že by blesky jich kdy ztlášily ten vysoko vůči nepřítelům všem povznesený maják našeho vědomí národního! Oslava «Františka Pravdy», oslava katolického kněze jako spisovatele a buditele jest významnou a důkazem, že zásluhy patrné dojdou u nás přece jen svého ocenění a

§ 10. V záležitostech, spadajících v obor trestních soudů budíž jak spis obžalovací tak i vůbec návrhy, rozhodnutí, rozsudky a úřední jednání obžalovaných se týkající vyřizovány oním zemským jazykem, kterého obžalovaný užívá. Jazykem tím budíž vedeno též hlavní přelíčení a jím sepaány budíž i protokoly přelíčení toho, zvláště pak návrhy státního zastupce a obžalce, a projednávání i vynášení usnesení rozhodnutí a rozsudky. Z ustanovení tohoto odstavce mohou být činěny odchylky jen potaž, pokud není možno ustanovení ta provésti vzhledem k význačným poměrům, zvláště pak vzhledem k sestavení perotů, nebo v tom případě, když obžalovaný sám žádá, aby bylo jiného zemského jazyka použito. Při hlavních přelíčeních s více obžalovanými, kteří nemluví tím samým jazykem, budíž přelíčení vedeno tím jazykem, jež soud k účeli hlavního přelíčení uzná vhodnějším. Ve všech případech budíž výpovědi obžalovaných i svědků přijímány v jazycích, jichž oni užívají, rozhodnutí a rozsudky pak budíž každému obviněnému v témž jazyku vydány a k žádosti jeho též vyhotoveny. (Dokonč.)

Politický přehled.

České rady. Na konci minulého týdne udaly se na říšské radě bohopsné vystupy se strany socialistů proti Polákům a Čechům, se strany liberálních a dařžnacionálních Němců proti jazykovému nařízení v Čechách a proti anahám státoprávním. Socialisti Daszynski mluvil proti volebním složitům v Haliči, vinil vládní orgány z vraždění a ze znásilňování lidu. Hr. Driedu-szycki pravil, že socialisté volební výtržnosti a násilné vystupování sami vyvolali. Prof. Milew-ski pravil, že od politické štvácnice nemůže národ žít. Všichni si musíme všímat nouze lidu a hledět rolnictvu pomoci. Tyž poslanec odmítí výčítku, že polská šlechta není vlastenecká, protože prý se poklonila před carem. Jen ruský agent provokateur může mluvit jako socialista Daszynski. Dr. Stránský, který z krajní opozice přeběhl zcela do vládních vod, mluvil státnicky, chválil, že se Poláci moudře přizpůsobili k poměrům říše a se stanoviska českého a samosprávného vyslovil se ostře proti návrhu Daszynského. Dr. Stránský poučoval také radikály, že si musí osvojit slušné a konciliantní chování, neboť jen tím přivede se ta která strana k platnosti. Slovy těmito odsoudil dr. Stránský naprosto divějšáí šuplákova ultra-radikální politiku. Poslanec Březnovský křičel násilností socialistů při volbách a odsoudil protinárodní politiku socialistů. — V páteční schůzi se jednalo o návrzích německých stran, aby ministerské nařízení ze dne 5. dubna o vnitřní úřední řeči v Čechách bylo předloženo aněmovné, po případě aby bylo hned zase srušeno. Průšáci Wolf, Schönerer a Iro sprostě lástili na vládu a Čechy a exburák brosil dokonce, že Němci vypudí ze svých měst české menšiny. Četři poslanci se tímto křiklounům po zásluze smáli. Také liberál Funke a nacional Steinwender ukázali světu, že by nás Čechy ze «samé lásky» nejraději uškrtili. Hrabě Bada ni hájil rozhodně jazykové nařízení a dodal: Až dělané rozčlenění polské, uznají sami Němci v Čechách, že český kmen musí být s nimi rovnoprávný. Neméně šťastně hájil jazykové nařízení poslanec dr. Pačák. Se vším důrazem obhajoval práva Čechů na rovnoprávnost vůdce katolických Němců, baron Dipauli. Liberální, nacionalní a průběžní Němci vzkřem ječeli a nadali Dipaulimu zrádce, protože hájil spravedlnost a mluvil jim pravdu do duše. Řeč Dipauliho podala nový důkaz, že katolicko-konservativní Němci jako

že ve chvíli pravé osvě se cit pro ná, třebaš to byly zásluhy — kněze katolického! «Národní Politika» na př. upozorňuje na oslavu narozenin dne 17. t. m., narozenin to, jež slaví stáříšský spisovatel, jehož výtvor pro českou belletrii dosud není plně doceněn. K plnému docenění podávají tudy příležitost tyto u spisovatele českého věru převážné narozeniny! Česká veřejnost již již dle některých zjevů naznačuje, že je oslavě jedno-svorně. I spolek českých spisovatelů «Máj» pokládal za svou povinnost, aby veterána české po-vídky ujistil o jednomyslné áctě a lásce, kteroužto lne k autoru «Povídek z kraje» a učinil to blahopřejnou adresou, kteroužto jubilanu odevzdali A. Jirásek, K. V. Rais a J. Kvapil. A po svátých velikonočních vypravě se do Hrádku s adresami a projevy náš T. Škrdla a bude tlumočiti city družstva «Vlast» i všech citelů Pravdových! Nuž obtáče, obtáče! jen usnadní všech tu hlava do-brou, milou zasloužilou našeho Pravdy. Vždyť, opakuji, ten zjev dává tušiti, že zásluhy u nás přece nezapadnou v tůň zapomnění, třeba to byly i zásluhy katolického kněze, a třeba i tu a tam ozval se stín nevrlosti, že tak vysoko posvědá se jmeno Františka Pravdy, jenž je přece také katolickým knězem! Tato nevrlost již předem zakřikuje F. Zákrep. r. 1887, jenž napsal: «Třeba byly mezi námi všichni říkavší i náboženská před-makem takové činnosti a takových zásluh, jakými své jmeno povznese Pravda, klání se s áchem svou-tak volat skeptik jako přísný věrec.»

A prosím to pře Zákrep. i přes to, že sám doznává, že Pravda «psal rád s náboženským aneb mravoučnou tendencí». Ale jak i ona náboženská tendence nic neubírá v tom, aby při ní a s ní

dříve za staročechů i nyní jsou a zřetelnou nejrozhodnějším přáteli našeho národa. Hrabě Pálffy jménem česko-konservativních velkostatkářů hájí ostře jazykové nařízení a prohlásil je za podstatný krok na dráze ku provedení úplné rovnoprávnosti ve správě a soudnictví. Polák hrabě Pininsky všecko hájí naše práva a jménem Poláků prohlásil, že tyto budou všecka naše práva s touž věrností jako dříve hájiti. Poláci by musili zapřít svou politickou minulost, kdyby nepomáhali Slovanům a zvláště Čechům při domáhání se rovného práva. Tím se Němcům nekdívá. Česko-německý socialista Hamrich proti Wolfovi pravil, že nepochybně Čechové a vyposazení Čechů. S velkým spěchem a duchaplně vyvrátil dr. Herold jako generální řečník všechny námitky Němců proti jazykovým nařízením, neboť žádné z nich neukládá Němcům obětí. Znalost obou zemských jazyků a úředníků jest zákonitou povinností. Nejsi pravda, že všichni Němci jsou jazykovým nařízením rozděleni; vřídí, když dnes jeden německý řečník hrměl proti nařízení — spal vedle něho jiný německý liberál zcela klidně. (Všeobecná veselost anémovny.) Němci dosud přes všechna umělá rozčlenění prohráli všechny bitvy. Rozčleněný generál prohrává všechny bitvy. Přes tyto šlehy nabídl dr. Herold Němcům opět mír na základě úplné rovnoprávnosti. Na to byla pilnost německých návrhů 231 hlasy proti 163 zamítnuta. Železný kruh obnovené pravice se tedy opět osvědčil. „Wiener Sonn- und Montagzeitung“ pojednává o novém železném kruhu na říské radě a praví: V čem pak líbí se dr. E. Grégr a dr. Herold od svého někdejšího úhlavního nepřítele dra Riegera, který nyní slaví nejokvělejší triumf svého politického života a se zalíbením, jež nelze popsat, může pozorovati přeměnu, jež se stala v mladočeské straně. Ležel snad dr. Rieger a jeho soudr. před centralistou Schmerlingem na břiše, osvědčovali snad oni nějakou četnu před úmorovým patentem? Spíše jakožto deklaranti a inspiratori fundamentálních článků byli nejatraktivnějšími státopci všech oněch federalistických požadavků, které i dnes jsou alfa i omega politického programu mladočeského. Nikoliv, pane dr. Herolde! Vy a vaše strana nejste již stáři mladočechů, jak jste emfaticky ve své mluvě zvolali!

Německo-německé vyrovnání skončovalo by vláda rada ještě okolo svátků Svato-duchových. Uherští ministři Bánffy, Lukacs a Josika měli v neděli porady s Badenem a hr. Goluchovským, ministrem zahraničních záležitostí. Přítel prý mají platit Uhry kvotu 34.4 místo posavadních 31.4 procent, ale za to žádají různé výhody celní a dopravní, takže země česká by s „upravením“ kvoty neměla pranic. Páni dr. Foit a Herman Janda, čeští členové kvotové deputace, jejíž předsedou je hrabě Bedřich Schönborna, místopředsedou Polák rytíř Jaworski a zapisovatelem německý liberál Boer musí napjatí veškeré síly, aby požadavkům českých zemědělců a průmyslníků pomohli aspoň k částečné platnosti.

Sam chorvatský rozpustil všechny politické spolky v Chorvatsku, protože odsuzují jeho maďarickou politiku.

V Rumunsku ujal se vlády nový liberální ministerstvo v čele s Demetrem Sturdzeou.

Velkovévoda Mecklenbursko-Zvěřínský, Bedřich František III., putovkem do slovanických Obotritů, semel v sobotu v Cannes ve stáří 46 let. Za nedospělého syna Bedřicha Františka IV. ujal se vlády Jan Alfort.

Řecko zahájilo s Tureckem válku bez vypovězení nepřátelství. Chce patrně Srbsko

žádat u Řevna: „*Nebo koho oslavuje národ náš? Zase nechme odpovídati Dr. Zákřeje. Koho slavíme, je Vojtěch Hlínka, (pravé jméno František Pravdy) s té duše kněz, s té duše národovec, jeden z hlavních a čelých buditelů našich! V něm v jedno srostl jak horlivý katolík tak národní bojovník, jak oddaný kněz církve, tak nadšený kněz vlasti, v něm vzešel národní vychovatel dětí, učitel ji-nostva, rádce lidu, v něm usadil se, každému i všem. A působení Pravdovo, do které doby spadá? Mluví se dnes mnoho o tom, že katolický kněz ve všech směrech prý jiným vlivům podřízený ani prý nemůže vlastenecky působiti, tlačí prý ho Řím na jednu stranu a ze druhé strany politické ohledy ke vládě! A vida v působení Fr. Pravdy také katolického kněze přes znovu Zákřeje, jak následuje: „Nejdůležitější činnost oslavence našeho spadá v dobu pro nás národní strastnou a těžkou, v dobu let padesátých, v dobu Bachovských útlaků, kde trnily absolutismus, ležovské, germanisace, kde vřelo dusné a dšné ticho, ticho šarlátové, kde nebláhé stvůry kopaly ohromný hrob a usaly ohromnou rakvu a pro tu měl být národ český a ještě několik mluví a nad rakví tou měl státi černý náhrobní kříž. A v té době: „v-m-houské povídky zachovávaly i sílu umělosti české, v-m-houskům: kněží, učitelé, nástanné, rolníci, hospodáři i dorost.“ Hlínka pracoval ve směr, kterému přistál prvotní v našich dějinách! „Tento svět chvilil národ náš před r. 1848 a ten ho chvilil po r. 1848.“ (Dokončení.)*

a Balharsko zaplésti do boje s Tureckem a nepřáteli velmocí. Řecko patrně spoléhá na mocné příbuzenské styky. K chabrosti, disciplíně a síle řeckého vojska nemáme moc důvěry a proto je dle možnosti, že tureckému Edhem pašovi se podaří anebo již se podařilo smocnit se Larissy, Trikalý a skoro celé Thessalie.

Drobné zprávy.

Konferenční řeči, které konal J. B. M. nejdůstojnější Vrchní Pastýř náš od neděle, byly hojně navštěvovány. Zejména v neděli, kdy pojednal nejdůstojnější pan biskup o časovém tematě „Liberalismus a socialismus“ byl kostel sv. Ducha přeplněn. V pondělí promluvil nejdůstojnější kazatel „O víře otců našich“ a v úterý o významných dnech v našich českých dějinách „Den 16. května a 6. července“. Ač bylo počasí deštivé, byla přece návštěva chrámu Páně četná, ovšem méně četná než v Chrudimi, kde šije 11.846 katolíků, kdežto v Králově Hradci jen 5.612. Ve středu o 6. hodině pojednal nejd. Vrchní Pastýř o „Kaliču Páně“, opět za velmi četné návštěvy kostela. Po všechny dny navštěvili konferenční řeči zejména inteligentní mužové, zvláště pak vyšší státní úředníci. Jeho Biskupská Milost jest sympatickým, výmluvným a přesvědčivým kazatelem, důkazy neuprosné logiky a dějin působí na posluchače mohutně, takže od konferenčních řečí očekáváme rozhodné úspěchy na poli náboženském i sociálním.

Obecní zastupitelstvo královéhradecké konalo v sobotu veřejnou schůzi, v které zadány byly práce státní na budově chlapecké školy panu Ritovi v Praze. Zřízení odvodňovací stoky za Pražským Předměstím, která má odvodnit tak zvané Pétidomí a projektovaný okresní dům, zadáno bylo podnikatelské firmě J. Relu a Neffe ve Vídni za 4.925 zl. Celkem došly tři nabídky. Pan purkmistr Dr. Ulrich sdělil posléze obecnímu zastupitelstvu, že stavitel p. Dobrkovský z Král. Vinohradů žaloval obec královéhradeckou za vykonané více práce v obnosu 6.720 zl. Právní zastupování svěřeno na návrh páne starostův panu dr. Hellerovi.

Zprávy diecézní: V Pánu zesnuli: p. Karel Chotovský, vik. sekretář, děkan v Žamberku, † 2. dubna, p. Jos. Dudek, farář ve Střelci, † 6. dubna, p. Libor Schauer, Čechtický far. na odp. v Jedlově, † 7. dubna, p. P. Kristin Plodek, O. S. B., duchovní správce v Metličanech, † 10. dubna, t. r. — Vyznamenání jsou: p. Frant. Rychlík, b. vikář, farář v Kuklenách, jmenován čestn. děkanem; p. P. Pius Stehlík, O. P., farář v Želivě, a p. Frant. Haisler, děkan a farář v Přelouči, jmenování b. notary; p. Václ. Horák, čestný kanov., a děkan v Hostině, jmenován I. sekretářem, p. Expedi. Nyklíček, farář v Mladých Bukách, II. vikar. sekretářem; p. Ant. Pohley, farář v Sejtích, p. Jan Gottstein, farář v Mohren, p. Jos. Schratek, farář ve Vlčicích, p. Lad. Klouček, farář v Dolní Olešnici, p. Frant. Vogel, farář ve Forstě, obdrželi Expositorium canoniale. — Ustanovení jsou: p. Karel Kuhn, administrator za faráře v Liberku, p. Eberh. Čada, kapl. Svinčanský, za zám. kaplana do Choltic, p. Ant. Rejzek, exposita V. Jenikovský, za kooper. do Nízkova, p. Jos. Pecka, koop. Novoveský, za exposita do Větr. Jenkova, p. Petr Jiříček, koop. Nízkovský, za kapl. do Svinčan, p. Václ. Kouba, koop. Libický, za koop. do Nové Vsi, (u Jičína), p. Al. Kašpar, kaplan, za administr. v Bohdanech, p. Václ. Marek, kapl. Litomyšlský, za admin. do Cerekvice, p. Václ. Vostel, kapl. Cerekvický, za kapl. do Litomyšle. Na odp. činec vstoupil: p. Frant. Rychlík, b. vikář a děkan v Kuklenách. — Uprázněná místa: Kukleny, fara patron. náboženské matci, od 1. dubna, Žamberk, děkanství, patron. Oskara Parishe, od 3. dubna, Střelice, fara patron. kníže Thurn-Taxis, od 7. dubna t. r.

Úmrtí. Pan Antonín Stolba, bývalý cechmistr řemesla kovářského a vážený měšťan královéhradecký zemřel v neděli dne 11. dubna v 81. roce věku svého a pochován byl v úterý na hřbitově Ponchovském. Zvěčnělého doprovodili na cestě poslední vys. dp. kapitulní děkan dr. Frydek, vdp. městský děkan kanovník Musil, vdp. dr. Brychta, čestní kněží, zástupci města, sl. sborů professorských a většina měšťanů, živnostníků.

800letá památka mučnické smrti sv. Vojtěcha bude zvláště slavnostním způsobem oslavena v Praze, v břeňnovském klášteře, který sv. Vojtěch založil, pak na nečetných místech v Čechách a v Prusku. Nejdůstojnější biskupové z Čech a s Moravy účastní se církevních slavností v Praze. Ve svatvečer slavnosti, ve čtvrtek 22. dubna konati bude slavné pontif. nešpory o 3. hod. odpol. Jeho Eminence ndp. kardinál, kníže arcibiskup Pražský. V pátek dne 23. dubna o 9. hod. ranní koná v chrámu sv. Víta za přítomnosti nejd. episkopátu české kázaní J. B. M. Eduard Jan Nep. Brynych, biskup královéhradecký. O 10. hod. složil Jeho Eminence pontif. mši svato. O 4. hod. odp. konati bude pontif. nešpory nejd. p. biskup budějovický dr. Martin Říha. V sobotu dne 24. dubna sloužit bude J. Em. Šebou mši sv. u ostatků sv. Vojtěcha o 7. hod. ranní, o 9. hodině koná české kázání benediktyn dp. Prokop Bapdy, o 10. hod. dop. celebraci bude pontif. mši sv. Penenský ndp. biskup Senestrey, odpolodne o 4. hodině koná pontif.

nešpory nejd. biskup litoměřický dr. Eman. Schöbel. V neděli dne 25. dubna po tiché mši sv. Jeho Eminence ndp. kardinála hr. Schönborna bude po 6. hod. ranní generální přijímání spolků katolických a lidu. O 9. hod. konati bude české kázání ndp. biskup dr. Říha, o 10. hod. sloužit bude pontif. mši sv. ndp. kníže arcibiskup olomoucký dr. Theodor Kohn, odpolodne o 9. hod. konati bude pontif. nešpory nejd. biskup brněnský dr. Frant. Bauer. Po nešporách konati bude J. Em. ndp. kardinál průvod s ostatky sv. Vojtěcha po Hradčanském náměstí, načež uloženy budou sv. ostatky v kapli Vlášimské a posléze J. Eminence s nejdůstojnějšími biskupy a s duchovenstvem odeberé se k hlavnímu oltáři, kdež se vystaví Nejsv. Svátost a zpívati se bude Te Deum, po něm bude sv. požehnání. Lid český účastní se jistě čteně nejen těchto hlavních slavností, ale i ostatních tichých pobožností v Praze.

Valná hromada sv. Josefské katol. jednoty na Slezském Předměstí, která se odbyvatí bude v pondělí velikonoční dne 19. dubna 1897 ve 4 hodiny odpolodne v sále p. Václava Matějčka. Pořad: 1. Zpráva o působení spolku za uplynulý rok. 2. Zpráva pokladniční. 3. Vybrání příspěvků. 4. Zpráva o knihovně spolku. 5. Přijímání nových údů. 6. Volba výboru. 7. Volné návrhy.

Sbor dobrovolných hasičů v Hradci Králové konal svou ustavující valnou hromadu v neděli, dne 11. dubna t. r. o 2. hodině odpol. za účastenství 29 členů, mezi nimiž jsme viděli vedle snaživých, o blaho naše starostlivých živnostníků, též městské rady pp. Šulce a Pilnáčka, pak člena obecního zastupitelstva, pana Aloise Soukupa, který patřil již od začátku k hasičskému odboru zdejšího Sokola. Pan starosta dr. Ulrich a rada pan Jaroslav Červený omluvili svoji nepřítomnost záležitostmi rodinnými. Jménem hasičského komitétu přivítal shromážděné p. Alois Soukup, který zároveň valné hromadě předsedal. Právil: Jak ráče volectění věděti, založili jsme samostatný hasičský spolek. Jest proto nutno, abychom si zvolili funkcionáře spolkové. Pan Jaroslav Procházka na to sdělil se shromážděnými, že členové hasičského odboru navrhli za předsedu pana Aloise Soukupa, který od 20 let jest členem hasičského odboru, jenž při zdejší Sokolu byl. Pan Soukup také hasičské poměry a posavadní členy nejlépe zná a hodí se proto nejvíce k řízení nového spolku. Pan městský rada Pilnáček navrhl volbu pana Soukupa za předsedu aklamací. Pan Soukup se návrhům těmto vzpírá, a prosí shromážděné, aby uvážili, že jest již přes 60 let stár, že dříve býval ovšem čilým a činným hasičem, že však teď pro stáří jeho tak čile to nejde a proto ať si to dobře rozmyslí, nežli předsedu zvolí. Pan František Buk trvá rozhodně na zvolení p. Soukupa. Nikdo po něm nezáhá, aby cvičil a konal práce hasičské; k řízení spolku jeho síly a zkušenosti úplně postačí. Na to zvolen aklamací pan Soukup za předsedu a za místopředsedu pan František Buk na návrh pana rady Pilnáčka. Třetím bodem programu byla volba 8 členů výboru. Pan rada Pilnáček navrhl, aby se vykonala volba aklamací. Poněvadž však vyskytly se různé mínění, konala se volba výboru lístky. Na návrh pana rady Šulce vykonána současně volba náhradníků. Do výboru byli zvoleni pp. Procházka Jaroslav 21 hlasy, Riedl Josef (23), Kurka Karel (25), Knobloch Michal (23), Faber Karel (22), Souček Jan (15), Fährich František (24) a Kadírek Jan (23) hlasy. Za náhradníky zvoleni pp.: Svoboda Václav 19, Václavík Josef 22, Beran Alois 19 a Vaňousek Josef 21 hlasy. Za revisory účtů zvoleni pp. Dvořáček Josef a Jirotko Lad. Skrutatory byli pp.: Faehurich, Beran a Kurka. Jelikož pan Jan Souček prohlásil, že volby nepřijímá, nastoupil místo do výboru p. Karel Šmidt, který po něm dostal nejvíce hlasů. Při volbě výboru dostali mimo to hlasů pp.: Beran 8, Mužík 7. — Jelikož na programu volných návrhů nebylo, prohlásil předseda pan Alois Soukup valnou hromadu za skončenou a přál činnosti samostatného hasičského spolku mnoho zdaru. Myšlenka zříditi samostatný spolek hasičský v našem městě byla jistě zdravá, neboť dosud byl hasičský odbor jaksi jen přílepkem Sokola a nemohl rozvíjeti tak plnou měrou úkoly hasičské, jelikož mohl vyvíjeti pouze činnost podružnou. Spolek hasičský jest všeužitečný, má chránit majetek, zdraví a životy svých spoluobčanů. Očekáváme proto, že ke spolku se přihlásí četní členové zakládající a přispívající, mužové mladí a zvláště živnostníci a dělníci, že se přihlásí za členy činné, neboť blaho a prospěch veřejnosti a obce jde nad prospěch zábavných a jiných korporací a společků.

Co ev. ref. kazatel Šádka přimo „provokuje“. „Obnova“ přinesla článek „Smír s matkou“. V článku tomu učiněna smínka o antisemitismu. Každý zdravého rozumu člověk musel z něho vyčísti, že zahrnujeme násilností proti židům, k jakým by to přivedl antisemitismus s bezbožeckým proticírkevním liberalismem. Ale odporovali jsme rozhodný smír s matkou, to jest, návrat ku katolickému křesťanství. Smysl článku našeho byl: Odpad od zásad katolických spłodil liberalismus, který vydal slabšího na pospas silnějšímu — rozumí se v oboru živnostenském a hospodářském. Dnes velkovýrobci a velkokupci určují ceny výrobků hospodářských i živ-

nostenských. A proto ve smyslu humanity katolické jest zapotřebí postarati se o ochranu slabších — křesťanů — oproti silnějšímu, jak kapitálem, tak vrozenou chytrostí obchodnickou. A další myšlenka byla: „Jen katolická pravda, promíká-li celého člověka, jest s to lid křesťanský ozbrojiti pevnou mravností, která obrání píti libovinu, prostopášnost, rozmarilost a požívatelství, těch nejbojovnějších pramenů bohatství lidu.“ A to pana kazatele evangelia Šádka provokuje, čili vyzývá k potupnému neevangelickému článku v Hlasu ze Siona. Článek ten obsahuje výrazy: „Surové vášně jsou klerikalismu vítaným spojencem — a my jsme se právě proti této vášni vyslovili.“ — „Obnova“ přý dostoupila vrcholu „nejrůznovějšího pokrytství a nejohroženějšího farizejství. Chce přý návrat pod černá křídla klerikalismu. A tak to jde dále, až ze samé lásky dle evangelia dostává se domnělému pisateli toho článku názvu „známý kejklíř v Obnově.“ — Mezi slušnými lidmi platí takováto slova za nadávku. Ale nás ani to opravdu kejklířské překroucení smyslu našeho článku ani tato nadávka neprovokuje. A to proto, že s námi v tomto ohledu souhlasí sám „Hus“, redigovaný p. ev. ref. kazatelem Peláškem. Tam se nepokrytými slovy praví, že p. Šádek i „Hus“ učinil hrubství, a že se „Hus“ nemíní dvojitě „hrubci.“ — Přijeme k této trachtaci, kterou p. Šádkovi ustrojil sám „Hus“ dobrou chuť s tím ujištěním, že nás tato veselá patalie — „evangelických mužů“ přý neděsí, — stvrdila v přesvědčení, že je p. pastor Šádek dobrým spolupracovníkem Hlasu ze Siona, je-li jejich účelem přispívati k šíření hrubosti v českém lidu.

Kvotové deputace sejdu se 3. května v Budapešti. Na dohodnutí není naděje a proto vlády rakouská a uherská uzavrou zatím vyrovnaní do července 1898.

Organ realističtí-pokrokatřské strany časopis „Čas“ otírá se o čest dp. profesora náboženství na c. k. gymnasiu Jičinském způsobem, svědčícím o zvláštní rafinované perfidnosti. V lokálce z Jičína jest uveden dopis, podepsaný plným jménem pana profesora i s tím „P.“, které jemu jako duhovnímu sekulárnímu ani nepřislouží. V něm obsaženy jsou ve formě „opravy a odvolání“ samé urážky a tendenční útoky na jeho osobu a to způsobem tak západním, že nikdo nebude ho pokládati za autentický dopis podepsaného tam p. prof., nýbrž každý na první pohled v něm spatří zákeřnický útok proti jeho osobě ve formě až dosud nevidané. Z toho patrné, že i red. „Času“, p. Dr. J. Herben, dobře si byl vědom toho, že dopis ten jest mystifikací a. přece přijal ho do svého orgánu, který se tudíž snaží pod píseu utlačovaných plátek socialistických, v nichž jsme byli až dosud zvyklí podobné hanobení čísti. Není nikdo na světě jist svou cti, když způsobem tak perfidním na učitele-kněze se doráží. Tak vypadá ta realističtí i pokrokatřská umravenost. Tak jednal dne 3. dubna t. r. tupitel úcty Svatojánské, známý pan Dr. filosofie Herben na Král. Vinohradech č. 16. n. Těmto listu, který nyní dělá pomácha internacionálního socialismu nelíbí se také Adalbertinovi a konfereční ředi ndp. biskupa Bryncha. Zdá se, že se mu také nelíbí, že ndp. biskup a jím v Hradci oslavili vydání jazykového nařízení vstřícním zemským praporů. Myslíme, že jednou z etap, k uskutečnění českého státního práva vedoucí jest národní rovnoprávnost, jazyková rovnocennost a rozšíření samosprávy. Dokud tyto zásadní naše požadavky splněny nebudou, neuskuteční se také české státní právo a neuskuteční se také ideál J. Bisk. Milosti, aby jednou při korunovaci Jeho Velčenstva za krále českého mohli s ostatními biskupy českými asistovati. Koma záleží opravdu na českém státním právu, ten musí mít upřímné potěšení z každé skutečné vymoženosti českých poslanců, neboť jedině jimi se odstraňují poznáhlí balvany, které uskutečnění našich státoprávních ideálů v cestu se staví.

Úvěrní fond pro malozivnostníky. Hmotné postavení malozivnostnictva jest neutěšené. Remeslníci kupující v malém, a na splátky, kupují draž nežli velkopřemyslníci, mimo to musí prodávati na úvěr a sami osobního úvěru nemají. Pražská obchodní komora dobře postihující důležitost takového úvěru pro malé živnostnictvo naše, podala loni sešmu království Českého petici v příčině sřízení zemského úvěrního fondu ku povznesení úvěru malého živnostnictva, t. j. řemeslnictva a malých obchodníků. Návrh aby byl zřízen zemský bankovní ústav, jenž by se zabýval výhradně pěstováním levného úvěru pro malozivnostníky, jest zajisté časově veledůležitý. Záložna česko-budějovická věnuje na p. s. čistého výtěžku každoročně 500 zl. fondu, z něhož se udeľují půjčky na osobní úvěr řemeslníkům. Zda-li úvěru dotýká řemeslníci a živnostníci zasluhují, totiž jsou-li solidní pracovníci a plátcí, o tom rozhodují důvěrníci společenstev. Takový osobní úvěr mohl by se zvláštních darovaných fondů udeľleti spolehlivě, zálohy a úvěrní ústavy též jinde, protože na živnostnictvu také vydělávají, a jest tedy zcela slušné i spravedlivé, aby část výtěžku věnovaly na podporu nezaměstnaných avšak snaživých živnostníků, aby tito podnikati mohli

práce, kterými jinak z nedostatku osobního úvěru by se zabývati nemohli. Podpora místních a okresních peněžních ústavů spočívá ovšem jen na dobré vůli a tou samotnou se živnostnictvu nepomůže. Pomoc země jest tedy nezbytná. Základem nového bankovního ústavu byla by neveliká oběť, kterou by země přinešla musela, t. j. dar 500.000 zl., jež byly by splatny v deseti ročních lhůtách a jež by sloužily za počáteční kapitál provozovací, fond garancí a ku krytí rezie, a pak garancie, kterou by země poskytla dlužníkům úpisům, jež by nová banka vydávala, aby si opatřila úvěr, jež potřebuje ku svým obchodům peněžním. Nový tento bankovní ústav má míti za účel povolovati úvěr a udeľleti i prostředkovati zápůjčky živnostenským společenstvům a obchodním gremiím ku zřizování živnostenských a obchodních záložen, skladišť surovin, tržnic řemeslných a obchodních výrobků, k pořizování společenských strojů a strojů atd. Dále povolovati úvěr a udeľleti a prostředkovati zápůjčky úvěrním, zásobním, skladištním, výrobním a jiným spolkům, společenstvům nebo družstvům samostatných živnostníků, obchodníků nebo živnostenských dělníků, pak jednotlivým společenstvům, gremiím a družstvům, a přijímati pohledávky jich postupem. Dalším účelem takového zemského bankovního ústavu má býti prostředkovati společenstvům, družstvům a jednotlivým výše vyjmenovaným přijímání větších dodávek a prací, zejména veřejných nebo vojenských, jakož i prostředkovati koupě strojů dělných a bybných pro živnostníky, ku provozování jejich živnosti potřebných, a poskytovati jim při tom potřebné zápůjčky. K vykonání těchto úkolů má ústav býti oprávněn přijímati vklady peněžní pro úrok na vkladní knížky a na běžný účet až do desateronásobné výše jmění základního, přijímati výpůjčky od jiných ústavů peněžních a veřejných pokladen a ukládati a odebíratí hotové peníze, vydávati dlužní úpisů záručitelné a slocovatelné na základě obchodů z předešlých až do výše pohledávek z obchodů těch vycházejících, provozovati obchody úvěrové a konto korrentní, eskomptovati a reeskomptovati směnky společenstev, gremií a družstev z předešlých vyjmenovaných v měsích úvěru jim povoleného, jakož i slocované státní a zemské dlužní úpisů, listy vyřazovací nebo státní zemské ústavy Hše rakousko-uherské, taktéž kupony takových úpisů a poukázky na vrácení daně, kupovati a prodávati cenné papíry se srovnání jistotou, poskytovati na ně zálohy a zřizovati úvěrní spolky společenstev, gremií a družstev z předešlých zmíněných. Konečně by ústav ten byl oprávněn přijímati do uschování nebo do správy depozitů společenstev, gremií a družstev, pak podpůrných a nemocenských pokladen mistrůvých, dělnických a učebnických, jakož i udeľleti rady a pokyny družstvům, společenstvům živnostenským a obchodním gremiím při zakládání a provozování závodů společných.

Okrašlovací spolek v Malšovicích, který se tamtéž stídl přičiněním poštovního úředníka p. Masury a přičinlivých malšovických občanů, vykonal kus záslužné práce tím, že vyřezal cestu (hrásku) lipami a jinými stromy, v jejíž chladícím loubí budou měšťané královéhradečtí zajisté brzy konati své oblíbené procházky do městských lesů. Nové stromoradi jest obyvatelstvu malšovickému ke cti a obci k ozdobě, nejvíce však jest na prospěch měšťanstvu náležejícího královského města. Králové Hradečané zajisté po zásluze ocení, co Malšovští pro ně vykonali a přistoupí čestně za členy okrašlovacího spolku v Malšovicích, jehož pokladníkem jest hostinský pan Novák.

Repové kontrakty na českém jihu. Na českém severu, kde se pěstuje hojně cukrovky, alyšeti stále stísnosti na cukrovary, že činí velké srážky a že málo platí. Na českém jihu, kde rolníci málo tepu pěstají, takových stísností není a k. p. Schwarzenberský cukrovar v Č. Budějovicích dle možnosti vyhovuje lidu. Pro kampaň 1897 — 98 nabídl pěstitelům tepy za 100 kg. čisté tepy (po obyčejné srážce na hlínu a odpadky 5%) hodnoty nejméně 12% cukernatosti cenu 1 zl. rak. č. loco továrna. Stoupne-li cena surovin v měsících říjnu až prosinci 1897 v Ústí n. L. na 14% zl., připlatí za každé plné svyření ceny té o 1/2 zl. — 3 kr. na 100 kg. tepy. Páni dodavatelé dostanou mimo to na dodanou čistou tepu 50%, řízků a 10% saturačního kalu, dále 10 kg. semene na 10 m. otá odvedené čisté tepy zdarma. Oni páni dodavatelé, kteří při dovozu tepy mylně platí, obdrží 10% řízků více. Při tepě pod 12% cukernatosti sníží se za každé neplné 1/2 % hodnoty cena o 4 kr. až do 10% cukernatosti; tepa pod 10% cukernatosti přijme se jen dle zvláštního dohodnutí. Rolníci a nájemci dvorů na českém jihu ve schůzi hosp. spolku českobudějovického dohodli se o těchto podmínkách s ředitelem cukrovaru jak obyčejně za úplné obalné spokojenosti.

Ochrana zemědělství. Obecní starostové jsou politickým úřadem poukázání, přičemž přihlížeti k zákonům: O obraně proti housenkám, chroustům a jinému hmyzu, o ochraně některých druhů užitečných zvířat, o chytání ptáků, o hubení kokotice, o zvelebení rybníků a myslivosti. Obecní starostové mají podřízené policejní orgány o zákonech těchto poučovati; správcové škol poukázání jsou ve chlapeckých školách žáky o těchto zákonech poučeti jakož i výstrahu dávat.

Dvěadvacet a nádherný. Sedmátnáct jiných a mužů v Červ. Kostelci sebráje v pondělí velikonoční ve prospěch podpůrného fondu jednoty: Sedláků křivopíseckých. Obráz ze života národnosti ve třech jednáních. Die Prubera volně upravil F. Schmiedlechner. Vstupné: I. m. 30 kr., II. m. 20 kr., k stání 10 kr. Začátek urtitě v 8 hodin. Předprodej lístků z láskavé ochoty má p. L. Vaček, obchodník. Po divadle volně zábava. — Svato-Václavská jednota katolických jinochů a mužů ve Velkém Poříčí pořádá v pondělí velikonoční 19. dubna 1897 v hostinci pana Fr. Šuka zábavní večer s tímto programem: 1. „Veselý nebožtík.“ Žert o 1 jednání. Die starší látky spracoval E. Z. 2. „Je neviditel.“ Fraška o 1 jednání. Od F. Stize. Preložila E. Pešková. 3. „Třiasomdesát krejcarů pana Čvandary.“ Fraška v 1 jednání, dle francouzského preložila E. Pešková. 4. „Osudný den řidlovačky“ aneb „Strašidlo v ševcovské dílně.“ Fraška v 1 jednání se zpěvem od Ant. Wolfa. Začátek o 8. hod. večer. Vstupné: I. místo 30 kr., II. místo (k stání) 10 kr. Školní mládež přistupuje nemá.

Obrasy pro katolický dům. Vydavatelstvo „Rozhledů v umění církevním“, ukončaje první díl svého ilustrovaného sborníku, vydá pro své předplatitele a čtenáře dva umělecké obrasy Jos. J. Hübsche: Hlavu Kristovu a Porta coeli. Obrasy budou vydány ve fotografické úpravě v přiměřeném formátu za pouhy doplatek režíjní. Vydavatelstvo činí tím zároveň pokus nahraditi náboženskými obrasy ceny umělecké různé primitivní obrázky a strakaté barvotisky v domácnosti našich bojně rozšířené. Kdo by si obrasy přál, přihlas se u vydavatelstva „Rozhledů“ v Praze — Žižkově 750.

Ústřední Matice školská vyřteje 100 škol o 200 třídách pro 10.000 českých dětí. Protože nutno sříditi řadu nových škol zvláště na Moravě, bude potřebovati Ú. M. šk. letos o 50.000 zl. více než loni. Matice školská třeba číselně podporovati, více než dosud, neboť loni skončil finanční rok nepřiznivě. Snad by bylo pro pokladnu Ú. M. školské lépe, kdyby se uspořádaly pravidelné sbírky ve prospěch Matice, rozšířené na všechny občany — ne-li, aby se pořádaly zábavy; do nich chodí jen málo lidí, a při nich rezie pohltí 50—90 ba i 100 procent vstupného, takže se všecko přetahuje a provlastní na zakoupení fangliček, pentliček, šabon, draperií a chvojí a pro Matici nezůstane nic.

Neznámý sebevrah. Dne 7. března nalezen byl ve chlévě hostince J. Vodvářky v Horách neznámý muž otrávený. Týž byl se 70 lety star, prostřední postavy, dobře ziven a měl šedý vlas a plnovous. Obločen byl v hnědý kalmuk. V kapsce jeho nalezen byl kontrolní lístek smičického pivovaru se dne 30. února 1896 značící na jméno Morávek z Račic, mimo to nalezeno z něho 4 zl. 84 kr. peněz.

Daněk na svebodu. Ve čtvrtek objevil se Leobenický statný daněk, uprchlý, jak se na to má, s obory u Chlumca. Zvíře bylo tak utváro a srnčeno, že ve jmenované obci zafilo a ohrožovalo se školy ubírající se děti. Konečně vběhlo do ústě alický, nalezalo se několik menších dětí, které nalezly v něm v největším nebezpečí, z něhož však je vysvobodil ještě v čas p. J. Hroneš, akliv daňka dobře zmlínenou ranou s pačky.

Krádeže na nádraží Jaroměřském byly v menších rozměrech již často sponzorovány, ale teprve minulý týden podarilo se neznámé pobyty polapiti. Byli to dělníci Navrátil a Michal se, Semánek, kteří na nádraží u stavebního oddělení jsou zaměstnáni.

Krádež v hotelu. V noci na 12. t. m. vnikl se na půdu v hotelu V. Hajny v Jaroměři neznámý sloděj a odnesl větší množství prádla a peřin v ceně 137 zl.

Zvěsti z východních Čech.

Ze Zamberka. Dne 5. dubna vřstano pro šarší osadu Zamberkou dnem smutné památým. Doprovodili jsme toho dne ku hrobu našeho více milovaného duchovního pastýře, pána děkana Karla Chotovského. Po krátké nemoci samel na zánět plic, který již po osmé v jeho životě ho zastihl. Pracoval až do poslední chvíle, ještě v pondělí 29. března sloužil mši sv. a navštívil školu, ve středu večer uleh a v pátek ráno 3. dubna dokonil svůj neuvážený, Bohu a bláhu blízkých zasvěcený život ve věku nejlepším 54 let. — Jaké úcty a lásky počíval samelý p. děkan nejen v místě ale i v dalekém okolí, svědčí to že přes 80 duchovních bratří přicházalo a blízka i s dál, aby poslední službu prokázali svému nezapomenutelnému příteli. Staříčky p. vikář Ignác Bilek přicházal, až churav, aby vykonal potřebné obřady nad zemulým. Dojemnou pohřební řeč promluvil nad rakví vikář traktu Lanškrounského František Krihl. Nepřehlédně davy lidu z města, s přifařených obcí, jichž byl čestným občanem i se vzdálí ubíraly se za rakví. Pochova jest na hřbitově přifařené osady Helkovské, jak sám si v poslední vůli ustanovil, an nechtěl na novém, nevysvěceném hřbitově Zamberkém odpocívati. — Církev strácí v zemulém kněze svědomitého a horlivého, muže vysoké vzdělaného. Chudina strácí v něm štědrého dárce, obdarovávající každého, kdokoli se k němu o pomoc utákl. Osada strácí pečlivého otce, neboť staral se jako otec o všechny, utkáli se k němu v záležitostech nejrozmanitějších a on každému poradil, každému pomohl. Památník nahynoucí postavil si v děkanáckém chrámu Páně, který jeho přičiněním celý uvnitř nádherně ozmalován, zevnitř opraven; i budova děkanácká vřstano opravena. Všecky sočky a kaple na osadě jeho péčí zreštaurovány. Při tom našel ani času ani obětí hmotných věnoval snažný sumy na děly církevní a proto nenastídal statka

y Lomnici nad Popradkou.

Koktání,

jektání, šeptání, chrastání, přeskakování a hůhání, vůbec každou vadu v řeči odstraňuje se zdarem a sádkou bez léků a přístrojů. **K. V. FIBINGER** první český spisovatel a vědát v Praze, Tábor-ská ulice č. 1826—II. Doba cvičební trvá obyčejně 6 neděl a jest již pacientovi možno hned po prvním cvičení pěkně mluvit a číst. Předsta-vení pacienta sádkou. Pacienti obdrží u mne celé zaopatření. Na odpověď se žádá známka. Dá- my cvičí též dáma. Písemné léčení nemožné. Vy- svědčení a díkyvdání po ruce. Konsultace bes- platná. Za odporučení se žádá. Brožurka tištěná je u mne za 1 zl. k dostání. **Základní redina** nemá postrádati k docílení správné vyslovnosti u dítěte bohejší brožurky, která zvlášť pro tyto se- stavena jest a ku zdraví slouží. Jenom, který koktáním dříve postižen byl, může ka- ždého vyléčit. (35)

Cibuli k sázení

pravou žitavskou su- šenou drobnou 1 klg. za 30 kr. prodává

Adolf Bernard,

sahradník ve Slaném. (65)

Solidní osvědčené toaletní prostředky:

Jilkovo tekuté mydlo „Ozonol“. Tekuté mydlo jest dle výroky autorů jediné správné k upotřebení, an po- ná mydla zhuštěná sádkou a pod. plněná jsou. Pro docílení zdravé barvy obličejů a bílých jemných rukou jediný so- lidní prostředek za který se ručí. Láhev 50 kr.

Jilkový zubní prášek „Ozonol“. Každý svědomitý lékař dosvědčí, že prášek a ne pasta neb krém na čištění zubů patří. Jilkový prášek zamezuje výkřik, kažení se zubů a každý zápach z úst. Krabička 50 kr.

Jilková zubní vada „Ozonol“ na vyplachování úst obsahuje jen účinné součástky a jest lékařsky nejdo- nalejší přípravek. Láhev 50 kr.

Jilková žlutková mydla nejnovější vynález v oboru kosmetiky, jsou ze žlutky vyráběná a krásliví pro- středky prvního stupně. Obvyklá mydla obsahují vždy ži- raviny, které pleť zardou a dráždí. Proto odporu- čujeme dámské vřele jen Jilková žlutková mydla. Kus 15 a 30 kr.

Jilkový žlutkový krém používá inteligentní dámy, které si jemnou pleť bez vrásek až do vysokého věku zachovávají aneb všechny nečistoty pleti, plhy, jizvy, opal stunce odstraní chytří. Jilkový žlutkový krém jest však nejen pro pleť a ruce nýbrž i výtečný prostředek proti lu- pům, k vypadávání vlasů, čísl vlas hubší a lesklý, sílí ko- řen vlasů a posiluje vlasy, v kterých účinných máj vynález pravou sádkou vzbudil. Jilkový žlutkový krém vy- kradí všechny jiné prostředky pro pleť, ruce, vlasy, ap- dlo vyjmajíc a jest tedy v upotřebení nejlacinější. Velký kbelík 21. Jilkový výrobek jsou k dostání ve všech obchodech, dle řádné sklad, zasílá tovaru přímou a při ob- jednávkách přes 10 zl. franko, prociž se objednávky pro více osob nejednou odporučují.

Děny! Vlastní! Žádáte pro Váš toaletní stůl vy- abové Jilkovy přípravy a nemeče si sádky, kvár pod- stráž, který obecnostu dráží reklamou vauče. Ve Vašem vlastním prospěchu tak činite, a mimo to tu výhodu máte: že každému Jilkovu preparátu kupen přiléhá, proti které, muž zasílá se každá rada v oděru kosmetiky zdarma obecnostu dle řádné sklad, zasílá tovaru přímou a při ob- jednávkách přes 10 zl. franko, prociž se objednávky pro více osob nejednou odporučují. (55)

Cestující sádky, dle řádné sklad, zasílá tovaru přímou a při ob- jednávkách přes 10 zl. franko, prociž se objednávky pro více osob nejednou odporučují.

Caroline Jilk, Těšín, Rak. Slezsko.

Továrna chemicko-techn. výrobků a zboží vohavřetického

SVŮJ K SVĚTU!

To nejnovější

jako i všechny druhy hladkých cuků ku všem účelům

v obrovském výběru doporučuje

V. J. ŠPALEK,

tovární sklad cuků,

v Hradci Králové.

Všetky na požádání franko. Prociž se objednávky pro více osob nejednou odporučují.

PEVNÉ CENY.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

(25) v Hradci Králové
Svatojanské náměstí číslo 87.
Sklady tabulového a dutého skla, porcelá- nových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.
Cenníky a nákresy na požádání frko.

Závod školkářský
v Pamětníku
u Chlumce.
Stromy, ovoce, květy,
lož, sádky, ruce, lesní
sádky, mnoho ovocných
novinek říd. (37)
Ověřte na požádání
sádky.

Antické státní lázně
a letní sídlo
BĚLOHRAD
(Čechy)
sév. úspěšná dráha
Specialní lázně proti dnu, reumat., ledvina
Zahájení
9. květnem!
Prospecty zdarma franko.

Sensační vynález
a. k. výhradné privilegium
pro univerzální ochrání prostředek
proti pocení nohou.
Jediné nosení mých patentovaných s dobré kůže
a s vložkami ku prosvícování zhotovených střevíců
proti pocení nohou uchrání každého od nepříjem-
ného pocení nohou, ale též i od
bolestných onemocnění
a křečích ok
sádky doporučuje. Prospecty jako i návod s obsahem
bílá šířky zdarma a franko. 51
Josef Hanzlik,
Videa XVII, Weissgerger 2.

Kupujte od svých, podpořte sami sebe!

Pravé

přirodní vína

1 litr za 22, 28, 40, 50, 60 a 80 kr.
doporučuje
obchod vínem
firmy:
ALOIS SLÁMA,
v Praze, Kr. Vlnohrady, Město Pásek. tř. a Skřivory ul.
Vaudech levnější! Cenníky zdarma.
Vinný ocet 1 litr 16 kr.

Vysvětlující na země jubilejní výstavě v Praze,
r. 1891. a na národní výstavě československé
r. 1895. slatou výstavě medaili.

ANTONÍN SUCHARDA,

sochař a řezbář v Nové Pace
(v Krkonoších)
doporučuje se ku zhotovování státek, bediček
hřebů, plasticky provedené, křídlové ce-
sty, soch světců ve dřevě i kameni.
Starší práce umělé ceny mající, bedlivě
opravuje, posiluje a polychromuje.
Maje pak výrobky vlastní, se své dílny
poobázející poskytuje mimo bedlivou po-
sluhu i ceny do nejnižší 65

Pravé vyšetřovací spisek

Právní přítel pro každého

Účelem spisku tohoto jest podati nejpotřebnější pokyny
a vauy písemnosti, týkající se především státnosti
právních, jak každý rovně a bez advokáta se
vyříditi může. Cenn. p. 50 kr. Na skladě v kni-
dém knihkupectví a zejména u nakladatele (36)
EMIL ŠOLC V TELČI

Zemská jub. výstava v Praze 1891 nejvyš. rym. čest. diplom.

Zvonařství

ARNOŠT DIEPOLDT

(dříve Jos. Diepoldt)
v Praze, 4. Stř. (byv. Anaszký klášter.)
Založeno r. 1772.
Doporučuje se k do-
dávce svačků všech
rozměrů, souzvuo-
ných svačků, hodi-
nových cimbalů a
prave svačkoviny za
ceny nejlevnější a
nejpřínivějších pla-
tebních podmínek.
Taktéž obstarává
obrácení starých, je-
ště potřebných svačků,
jako i opravy při-
strojů a svačků
vážních.

Praktické
levné a nejtrvanlivější
jsou korkové voskování
KOBERCE
V nejlepší jakosti má jediné na skladě
V. J. ŠPALEK
v Hradci Králové. (22)

Veledůstojnému duchovenstvu!

Dvě sechy dřevěné

Pan Mladý Lounčan a Nepotvrzení Pabůl,
křídlové 1 r. 65 cm. vyrobené čistě práce poly-
chromované se svačkovinou (po 80 sl) zlatě
Jan R. Wolf,
sochař a malíř v Rovném pošta Dobré
v Dobrušce, Čechy.
Ukážka nebo posloužit fotografkami obou.

Malíř a pozlaccovač
J. BARTA,
 V RYCHNOVĚ N. KN.
 Havlíčkova ulice č. 197.
 doporučuje se P. T. kněžstva a patro-
 nátním úřadům
 ku pozlaccování oltářů, náhrobků
 a veškerých potřeb kostelních.
 * Mimo to přijímá a vkusně provede
malby chrámů.
 Vzorky předložil se na požádání.
 Veškeré zakázky vyřizují se přesně tr-
 vale a levně. (18)

velikonoční
 dovolují si aktivně doporučiti
 Boží kresby se slohem kostelů souhlasné. Kříže-
 vé kresby v reliéfu řezané neb lité, polychromované
 na zlatené půdě v dřevěných rámcích. Sochy
 „Vzkříšení“.
 Fotografie a nákrepy jsou k dispozici.
 V hloboké úctě oddáný
Josef Krejčík,
 umělecký závod řezbářský a sochařský
 v Praze.
 Písárna a dílny na Letné 612—VII. Sklad Eliš-
 čina třída č. 24.

V „Časových úvahách“
 vyšel
Životopis sv. Vojtěcha
 na oslavu 900leté památky jeho mučnické smrti
 Doporučujeme tovaryšským jednotám a far-
 mím úřadům
 Cena 4 kr. Stran 32.

Vyznamenán na 18 výstavách zde i v cizině.
 Pro veleláš. duchovenstvo, hostince,
 hotely, svobodné pány, jakož i každou
 lepší domácnost
 doporučuji umělecky a prakticky
J. A. Pešouta
 v Golč. Jeníkově
 své světoznámé, velikou konkurenci překonávající
 patentované
PÉROVÉ MATRACE,
 které velice oblíbené se staly a při tom velice
 jsou. Kusa od 7 zl. 50 kr. výše. — Při objednávce
 budiz udán přesná míra uvnitř postele.
 Zde několik doporučení:
 Jsem velmi spokojen. Vase patent. pérové ma-
 trace jsou velmi důmyslně sestaveny; došlo při
 své péce práci a nákladu též mnoho objednávek
 i uznání.
 V Hradci Králové, 23. září 1896
Jaroslav Červený,
 c. k. dvorní továrna hudeb. nástrojů.
 Pamatujme si přívrat, můžeme Vám obstarat a
 jest výborná. S úctou
Ferd. Kondrát,
 23. 8. 1896. ložený v Záhřebě, Uhry.
 Jsem velmi spokojen; neměl jsem ani potuchy,
 že byste tak levně, hotovili mohli práci tak solidní,
 neboť býváme obvyklí v podobných případech zka-
 mání. Poslal jsem mně vše skutečně praktickou. K va-
 šim
 22. 9. 1896. c. k. nadporučík v Tarnově.
 Matrace Vám mně zasláné nás velmi uspo-
 kojily a děkujeme Vám za krásné provedení a přesné
 vyřizování s tím doložením, že výrobky Vaše každému
 lze co nejlépe doporučit. S úctou
Hugon rytíř z Göllichá,
 Chrástov—Vrbice u Ledvic.
 Zařizování patentní úpravy pír ve starších po-
 hovkách velmi levně.
 Cenník na požádání franko.
 Pro pp. truhláře a čelouníky zvláštní nabídky.
 V dotýcém závodě prodá se
 slánu, nový gotický oltář. (40)
 Jednatelé se přijmou v každém městě.

Stamine!
 Jarní novinky pro
 pány na obleky v bar-
 vě černé a temněmodré, bo-
 díci se 166 na 161 a 167.
 v šířce 188 cm. metr 21.
 2.80. (44)
 Vzorak této látky, jakož
 i bohatý výběr moderních
 druhů na obleky, svrchníky,
 jen saručené jakosti a v
 mírných cenách se na po-
 žádání k nahlédnutí franko
 ošlou.
 První český zasl. závod
Ed. Doskočila
 v Chocni

VARHANY a HARMONIA
 všech soustav a každé velikosti, též
 přestavby a opravy varhan oo nejso-
 lidnější a v cenách nejmírnějších nabízí
Jan Tuček,
 továrna na stavbu varhan a harmonií
 v Kutné Hoře.
 Založená roku 1889.
 Cenníky a prospekty na požádání zdar-
 ma a franko.
 (11) Záruka pětiletá.

Stálá výstava
 původních „Otto“ových moto-
 rů nejnovější konstrukce pro
 plyn a bensen
 přes 200 desítek cen a vyznamenání; již 43 000
 motorů se silou více nežli 100 000 koňských sil
 v běhu.
 Zástupce: **A. ŠEDIVÝ** na Smíchově
 Kinského třída číslo 321.
 Každý původní motor „Otto“ jest opatřen ohran-
 známkou, jinak jest nepravý.
SUKNA
 brněnská, francouz-
 ská, anglická a bam-
 polecká koupíme nejlevněji
 jen u firmy (34)
František Mettal,
 velkoobchod sukny v Li-
 berci, Vídeňská ul. č. 13.
 P. T. pp. mistrům krej-
 čovským zasílám sk. ozná-
 m. bohaté vzorníky.

JAN UHER
 V HRADCI KRÁLOVĚ
 na náměstí (24)
 dodává každé množství mosi-
 (travers) ihned se skladu, který se
 nalézá na Pražském Předměstí, dále
 nabízí se svého skladu na náměstí
 č. 120 křesťovské kleny, dřevěnký,
 veškeré kování a nástroje, barvy,
 fermeže, karbolín, cement, ku-
 chynské nádobí atd. Vše v dobré
 jakosti a v cenách nejlevnějších.

Věby bělopřezné.
 plátka a veškeré druhy tkalcovského zboží
 jako: ručníky, šátky, ubru-
 sy, pokrývky na postele,
 hamáky a t. d.
 v cenách nejlevnějších nabízí
 vyrábětel
Karel Tauchman,
 starosta v Studenci u Jilemnice.
 Vzorky franko.

Josef Komárek,
 natěrač
 v Chrudmí.
 nabízí veškeré práce sta-
 vební do odboru svého
 spadající.
 Věrná imitace všech
 dřev a mramoru; náter
 nábytku, železných kon-
 strukcí a facad.
 Obědka solidní se stávkou.
 Ceny levné.

Fotografické přístroje
 vlastní výroby, veškeré potřeby ku foto-
 grafování v největším výběru.
 Novinka: zrcadlová ruční kamera
 zásobní s měněním desk bez zášků.
 Přístroje a potřeby pro Reo-
 novy X paprsky.
 (40) Optické a technické přístroje
 doporučuje
TOMÁŠ LOUKOTA,
 první odborný závod v Praze, Ferdinandova
 tř. 27, blízko Pernátny.
 Založen roku 1874.

Levné sochy kostelní.
 Veleúctojným správám kostelů doporučuji se
 staré avšak sachevalé a velice levné sochy ko-
 stelní z bývalého kostela v Dohaličkách ku koupě:
 1 socha Boha otce vysoká 1'48 m.
 1 Krista 1'55 m.
 1 sv. Jana Křt. skupina „Křtenu“ 2'— m.
 1 hulubice 0'30 m.
 1 Panny Marie Bolestné 2'— m.
 1 sv. Jana Mláčka 2'— m.
 2 sochy andělů 0'90 m.
 5 skupin hlav andělských 0'20 m. až 0'35 m.
 7 jednotlivých hlav andělských 0'20 m. až 0'35 m.
 Sochy tyto lze si prohlédnouti v sochařském zá-
 vodě pana **JOS. KREJČÍKA** v Praze na Letné Belare-
 dího tř. 612-VII., kterýž i bližší zprávy písemně podá.
 Patron: úřad J. O. Jana hraběte z Harachů
 v Hradci Králové.
 Patronátní komitát:
Frant. Panzner.

Umělecký závod
 pro malbu
 na skle
ŠKARDA,
 Brno.
 Odborný závod
 pro malbu okna
 chrámových.
 Sedmkrát prvními
 cenami vyznam.
 Respekty, nářky atd.
 jako i veškeré rady
 zdarma.

Majitel a vydavatel Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Zodp. redaktor František Štábl. — Tiskem bisk. tisk. v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 111.

V Hradci Králové, dne 23. dubna 1897.

Ročník III.

K 900letému jubileu sv. Vojtěcha.

O sen byl velký duše! V pražském dómu
zpěv jásal davů, plesu mocný splav
letící v sterém odrazu a lomu
nad moře nedohledné lidských hlav.
Ze hrobu vstali čeští bohatýři,
meč těžký zvonil v chrámu dláždění
a květů lučních zachvělo se pyří
na cestu jejich! — Zvonů dunění
v kaskádu varhanových padlo tónů,
zpěv lidu, jásot, hromné rány zvonů —
vše mísilo se v hymnu jásavou
nad vířícího lidu záplavou!

Ku hrobu Vojtěchovu z krajů dálných
poselstva šla v průvodech triumfálních:

Ungaria:

Nad zemí naší záře svítila jitra,
když spěchal's s Tater strmitého svahu,
kde v slovenský kraj hledí svatá Nitra
a dále pak až k Ostřihomské prahu . . .

Hold nesem tobě země Štěpánovy,
pozdravy steré od Váhu i Hronu
i z krajů těch, kde žněly Kollárovy
plakaly thrény nad Slavic rovy
v bolestí nevýslovných ohvějném stonu!

Oroduj za nás — aby život nový
slovanských bratří vyjasnil zas krovy
a víra svěží kraje Štěpánovy! —

Polonia.

Já země bolů, sterých utrpení
nad hrobem tvým své chvějné spínám dlaně,
čekajíc jitra svého rozednění
a paprsk světla v zraněné své skráně! —

Ty's světcě viděl zenyt mojí slávy —
dnes ponížena chýlím k tobě líce,
trnový věnec bolů kolem hlavy
v žíněném rouchu chudé prosebnice! —

O vzpomeň si, když tebe neptijali
do klínu svého rodné tvoje lány,
tu děti mé tě s láskou k sobě zvali
pod krovy své, ve Hnězdna svaté brány!

Vojtěše mučenníku, na tvém rovu
tu prosbu skládám vřelou:

Prosiž Pána
ať svobody svit zplá do polských krovů
a píseň zní od Hnězdna ke Krakovu,
že Polska svatá ves prach uštlapána
přec dočkala se také svého rána! —

Roma.

My opustili klidnou svoji kobu
a zlíbali jsme apoštolské prahy,
ku tvému světcě spěchajíce hrobu
do města svatých, v bránu zlaté Prahy!

Řím zdraví tě i Kapuánské luhy,
Mont Cassino i stráně Aventinu,
kde trávil Jsi s Benedicta druhy
blažené chvíle v lásky Boží stínu!

Bůh jinak chtěl — ty's opustil krov tichý
svatého Bonifáce monastýru
bys slovem Božím duší brázdil lýchý
a život dal za Ježíšovu víru!

Tvé jméno písmem zlatitým je psáno
v martyrá cirkve nesmrtelné blány!
Pros za lidstvo, ať brzy přijde ráno,
jež užít je u Petra svaté brány
ve víře jedné bez sváru a sporu
veliké „Credo“ zpívat v lásky chóru! —

Borussia.

Mne Baltu probudily vlny hřmící —
nach krve rubínem plál na nebesku
a jako nad Golgotou pukající,
kříž na výspě se zvedal v rudém blesku!
A z něho hlas zněl jako hukot moře,
když přívalem vln v břehy pěnné stříká:
„Zde víry pravé splála jasná zoře
z úst biskupa a krve mučenníka!“ —

Bouř stichla — lehly rozjitřené vlny —
na výspě kříž jen rámě rozepjaté
ku nebi zvedal smilování plný,
kol rozstýlaje paprsky své zlaté! —

Hlas velký děl: Viz budoucnosti ta je,
jež Bůh ti zjevil nejvyšší dobrotivý!
Kříž, který Vojtěch vetkl v tyto kraje
v budoucnu splá jak maják oslnivý,
jenž lidu tvému z bludných světa vírů
ukáže cestu v pevný příklad míru! —

Ku tvému hrobu skláním svoje skráně:
„Oroduj za nás mučenníku Páně!“

Epilog.

Ty pozdravy jsem slyšel ve snu zníti
nad nedohledných darů bouřné vlnobiti . . .

Sen zmizel — jásot — klenby chrámu
smělé —
ples lidu — zvony —

V duši rozechvělé
co jsem však zřel jak slávy vidmo stkvělé,
dnes před zrakem mým roste Božím divem!
Čech srdce — Praha jásá hymnou zvonů,
dóm svatovítský v lesku oslnivém
a národové v úcty hlubém sklonu
do vlasti pospíchají Vojtěchovy
na světců našich nesmrtelné rovy,
kde stkví se štít českého Pantheónu!

O terra sancta! — země svatých Páně,
o Čechije, ty matko velkých synů,
tvé jméno psáno v lidstva slávobráně
a v nebes věkověčném svatém klínu!
Kéž nad tebou zas láska Boží sklene
po bouřích věkovitých míru duhu
a duše české zlobou rozdělené
ve svorném zajásají opět kruhu
nad hrobem Vojtěchovým, Václavovým
jednotné víry, lásky hymnem novým:
Milujme se!

Vladimír Hornov.

Svátek sv. Vojtěcha.

Dnes slaví katolický národ český devítistoleťou ročnímu mučenícké smrti druhého biskupa pražského a patrona země české, sv. Vojtěcha. Veškerý episkopát ze zemí českých a tisíce věrných Čechů uctívají dnes v máti českých měst, na královských Hradčanech ve velebném velechrámu svatovítském ostatky českého svátce, vyhlájeje horoucí modlitby k nebes Pánu za spásu českého plémě a českých vlastí. Nejdůstojnější Vrchní Pastýř náš konal dnes v chrámu sv. Víta kázání české na oslavu svátce a poučení českého lidu. Jísti sv. Vojtěch náš diecési svým rodem nejbližším.

Praví se v pastýřském listě nejdůstojnějšího biskupa naší královéhradecké diecése:

Svatý Vojtěch, syn znamenitého knížete českého Slavníka a choti jeho Střezislavy, narodil se v nynější diecési královéhradecké, tedy v diecési naší, v Libici u Poděbrad, kdež otec jeho hrad měl. Místo, na němž hrad ten stával, podnes v paměti se chová.

Starý kronikář český píše o svatém Vojtěchu: Vojtěch jako dítě nebezpečně onemocněl i obětovali jej rodiče jeho v kostele Panny Marie u oltáře učinivše slib, že pacholátko, jestliže se uzdraví, službě duchovní odevzdají. Prvního učení a velice zbožného vychování dostalo se svatému Vojtěchu v domě otcovském. Kolem r. 972 poslal pak otec dospívajícího syna svého do města Magdeburka, kdež byly vyšší školy. Tam připravoval se svatý Vojtěch k budoucímu duchovnímu povolání svému, jež zvláště opatrován tamější arcibiskupem Adalbertem. Ten vida ve svatém Vojtěchu slovanského jinoha vědyčtivého a při tom tak skromného, tak velice si ho oblíbil, že mu při svatém hlásmování své jméno — Adalbert — dal.

Tak pobyl svatý Vojtěch deset let v Magdeburce, byv již tam na podjáhna posvěcen. Ozdobil tam ducha svého nejen osvětou, nýbrž i všemi ctnostmi, obzvláště pak láskou ku Kristu Pánu a neporušenou čistotou. Sotva do vlasti se navrátil, zemřel mu otec hned téhož roku 981. Vojtěchovi bratři šli dle slovanského obyčeje nedílně na Libici, ale Vojtěch vstoupil do služby duchovní při chrámě svatého Víta na hradě pražském pod biskupem Dětmarem. Byl pak přítomen smrti toho biskupa 2. ledna r. 982. a alyšel poslední hořekování jeho, že se mu nepodařilo odvrátiti Čechy od pohanských pover, nepravostí a hříchů, a přivésti je k životu čistě křesťanskému. Lítost umírajícího biskupa pronikla hluboce jemnou duší Vojtěchovu a utkvěla až do smrti v srdci jeho.

Brzy na to sešel se sním zemský na Levý Hrade 19. února 982. a jednalo se o zvolení nového biskupa. Jako jedním hlasem volali všichni: Koho jiného bychom volili než Vojtěcha. Ten, kdo sám tak výborně cestou života kráčet zná, ten taký moudrým vůdcem duší býti dovede. I posláno pro Vojtěcha a oznámeno mu, oč jej kněžstvo a lid žádá. A výslovně slibováno mu, že národ za ním jako za svým vůdcem půjde a rozkazy jeho plniti bude. Svatý Vojtěch zaplakal a utřev si slzy

s líc počal se vyslovovati a sá neobdane: svého úřadu sebe vyhlásovat. Ale nebylo nic platno. Víc a víc provolával nešetný lid zástup: Zdráv buď Vojtěch, biskup náš. Konečně svatý Vojtěch svolil. Když pak si — jak tehdáž obyčejem bylo — pro potvrzení své k císaři ve vládkém městě Veroně dlelmu dojel, byl tam na den svatého Petra a Pavla na biskupství posvěcen, a při návratu svém do Prahy se jásotu rozradostněného kněžstva i lidu na stolec biskupství českého a svatého Víta slavnostně posazen.

Úřadu svého, biskupského ujal se svatý Vojtěch horlivě, opravdově a pílě. Byl hotov podstoupiti i nejtěžší oběti, kdykoliv byl přesvědčen, že jako duchovní vůdce národa tak učiniti musí. Čím více se mu někteří kofili, tím více byl pokorným. Příjmy své rozdělával ve čtyry díly. Jeden díl vynakládal na chrámy, druhý na výchování kněžstva, třetí náležel chudým a jeň čtyřtého nával ku své vlastní potřebě. Jsa výmluvným řečníkem, často sám lidu kázal. Na sebe byl přísný, jidal, pil a spal málo. Ke všem byl přívětivý a srdečný. Ale s vládností touto spojoval písnu horlivost, když se jednalo o věc Boží; k vyhlášení představeným svým — k svatému Otci — byl dětině poslušným. Proto přihlížel k tomu, aby se má svatá konala, jak k vůli jednotě církve prospěšno jest, jazykem latinským, avšak staral se o to, aby lidu dostávalo se poučení jazykem slovanským, a aby se zachovával zpěv lidu v jazyku jeho, obzvláště pak starobylá píseň: „Hospodine, polituj nás“.

Brzy na to počal svatý Vojtěch cestovati po biskupství svém a to ve východní části jeho. Naše biskups ví nynější byle tedy posvěceno kročeji svatého biskupa našeho; kč by ono obzvláště krácelo v álápájích jeho.

Při té příležitosti odebral se svatý Vojtěch až do nynějších Uher, kde lid i s knížaty ještě v pohanských temnostech vězel. Kázal tam horlivě a pokřtil syna knížete Gejzy, potomního krále uherského, svatého Štěpána, který potom ve své semí křesťanství npevnil.

Odtud odebral se do Polska, tam kde nyní Krakov stojí, kdež křesťanství v úplný úpadek přišlo.

Navrátil se do Čech usiloval o to, aby lid a panstvo ustalo od obyčejů a neřestí pohanských, zvláště, aby se neděle náležitě svátla — aby se manželství drželo způsobem křesťanským, jelikož u panstva dosud mnohoženství nevyhynulo, — aby přestali poveréčné obyčeje pohanské zvláště při pohřbech a ctění zlých duchů.

To vše od národa žádati bylo zajisté svaton povinností biskupovou. Ale jak se mu odměňoval za jeho péči národ? — Zatvrzeleci vzali pro to svatého biskupa v nenávisť, za jeho péči o spásu jejich duší odplatili se mu nevděkem, posměchem a hanbou. A již tenkrát ukazovaly se dvě strany v národě: Slavníkovci, to byl rod svatého Vojtěcha (a Vrchovci, kteří jim moc jejich záviděli, a proto — nyní bychom řekli — s politických příčin svatému Vojtěchu nepřáli, sč jemu nezáleželo nic na světských věcech — na politice — nýbrž jedině na náboženství.

chom neuvedli aspoň některé upomínky, jež k životu jeho tak blahoplné jsou těsně přimknuty. Náš Frant. Pravda, vlastně jak řečeno Vojtěch Hlinka, narodil se v malé „jen asi 13 čísel čítající české dědině Nekvasín u Jindřichova Hradce! Majíce stěně k velikým již naznačeným zásluhám Pravdovým a k nepatrné dědině, jedné z nejmenších v tomto staroslavném království našem, můžeme znovu a znovu citovati slova našeho Kolára: „Často více pro vlast může tichá pastuškova chýžka, nežli tábor z něhož válčil Žitka“. Navštěvoval školy v Novém Etinku a pak v Klášteře u moravského Žďaru, kde působil kněz vlastenec M. Sychra. Další školní jeho návštěvy již zachmuřeny byly — němčinou! Hlavni školy a gymnasia tehdy byla německá! Tím ocitl se také ve Svítavě a pak v Jindřichovu Hradci již na gymnasiu. Študia filosofická skončil rovněž na německém učilišti v Praze! Domácí ráz českého vychování působil ovšem tolik, že za nejsladší považoval řeč mateřskou — českou! Upomínky z dob študií jsou zřejmy v mnohých jeho nápotomních oblíbených povídkách. A doba študií bohosloveckých po chmurách němčiny na gymnasiu i filosofii přivedla Pravdu kam přirozeným svým citem byl veden — k milé jeho řeči české — k lidu našemu! Semináře naše i tehdy nemohly býti úplně zgermanisovány, jelikož připravovaly mladé bohoslovce k působení i mezi lidem českým! Jest aspoň o Pravdovi psáno: „Bohosloví študoval ve Vídni v c. k. městském konviktu, kde se v něm národní vědomí probudilo a pak v pražském semináři, kde se sblížil se Štalcem.“ Jako kněz působil Hlinka Vojtěch zdárně v Jarošově, ve Kvílicích (poblíže Třebíže) a byl také duchovním správcem v ústavě slepců v Praze! R. 1847 stal se vychovatelem v rodině barona ze Šturmfelderů na Hrádku u Sušice. Vzpomínky na dobu tu uveřejnil ve „Vlasti“. Svěťence své vedl a vychovával tak, že vědeckost rodiny té postavila mu vlidný, útulný domek v tom milém Hrádku jeho, kde již podesáté let žije a odkud do českého světa českému lidu vysílá tu velikou řadu vzácných spisů svých. Bylo to štěstím pro národ náš, že onemocněv v duchovní správě zde

šel k tomu, aby se vyslovovati a sá neobdane: svého úřadu sebe vyhlásovat. Ale nebylo nic platno. Víc a víc provolával nešetný lid zástup: Zdráv buď Vojtěch, biskup náš. Konečně svatý Vojtěch svolil. Když pak si — jak tehdáž obyčejem bylo — pro potvrzení své k císaři ve vládkém městě Veroně dlelmu dojel, byl tam na den svatého Petra a Pavla na biskupství posvěcen, a při návratu svém do Prahy se jásotu rozradostněného kněžstva i lidu na stolec biskupství českého a svatého Víta slavnostně posazen.

Úřadu svého, biskupského ujal se svatý Vojtěch horlivě, opravdově a pílě. Byl hotov podstoupiti i nejtěžší oběti, kdykoliv byl přesvědčen, že jako duchovní vůdce národa tak učiniti musí. Čím více se mu někteří kofili, tím více byl pokorným. Příjmy své rozdělával ve čtyry díly. Jeden díl vynakládal na chrámy, druhý na výchování kněžstva, třetí náležel chudým a jeň čtyřtého nával ku své vlastní potřebě. Jsa výmluvným řečníkem, často sám lidu kázal. Na sebe byl přísný, jidal, pil a spal málo. Ke všem byl přívětivý a srdečný. Ale s vládností touto spojoval písnu horlivost, když se jednalo o věc Boží; k vyhlášení představeným svým — k svatému Otci — byl dětině poslušným. Proto přihlížel k tomu, aby se má svatá konala, jak k vůli jednotě církve prospěšno jest, jazykem latinským, avšak staral se o to, aby lidu dostávalo se poučení jazykem slovanským, a aby se zachovával zpěv lidu v jazyku jeho, obzvláště pak starobylá píseň: „Hospodine, polituj nás“.

Brzy na to počal svatý Vojtěch cestovati po biskupství svém a to ve východní části jeho. Naše biskups ví nynější byle tedy posvěceno kročeji svatého biskupa našeho; kč by ono obzvláště krácelo v álápájích jeho.

Při té příležitosti odebral se svatý Vojtěch až do nynějších Uher, kde lid i s knížaty ještě v pohanských temnostech vězel. Kázal tam horlivě a pokřtil syna knížete Gejzy, potomního krále uherského, svatého Štěpána, který potom ve své semí křesťanství npevnil.

Odtud odebral se do Polska, tam kde nyní Krakov stojí, kdež křesťanství v úplný úpadek přišlo.

Navrátil se do Čech usiloval o to, aby lid a panstvo ustalo od obyčejů a neřestí pohanských, zvláště, aby se neděle náležitě svátla — aby se manželství drželo způsobem křesťanským, jelikož u panstva dosud mnohoženství nevyhynulo, — aby přestali poveréčné obyčeje pohanské zvláště při pohřbech a ctění zlých duchů.

To vše od národa žádati bylo zajisté svaton povinností biskupovou. Ale jak se mu odměňoval za jeho péči národ? — Zatvrzeleci vzali pro to svatého biskupa v nenávisť, za jeho péči o spásu jejich duší odplatili se mu nevděkem, posměchem a hanbou. A již tenkrát ukazovaly se dvě strany v národě: Slavníkovci, to byl rod svatého Vojtěcha (a Vrchovci, kteří jim moc jejich záviděli, a proto — nyní bychom řekli — s politických příčin svatému Vojtěchu nepřáli, sč jemu nezáleželo nic na světských věcech — na politice — nýbrž jedině na náboženství.

chom neuvedli aspoň některé upomínky, jež k životu jeho tak blahoplné jsou těsně přimknuty. Náš Frant. Pravda, vlastně jak řečeno Vojtěch Hlinka, narodil se v malé „jen asi 13 čísel čítající české dědině Nekvasín u Jindřichova Hradce! Majíce stěně k velikým již naznačeným zásluhám Pravdovým a k nepatrné dědině, jedné z nejmenších v tomto staroslavném království našem, můžeme znovu a znovu citovati slova našeho Kolára: „Často více pro vlast může tichá pastuškova chýžka, nežli tábor z něhož válčil Žitka“. Navštěvoval školy v Novém Etinku a pak v Klášteře u moravského Žďaru, kde působil kněz vlastenec M. Sychra. Další školní jeho návštěvy již zachmuřeny byly — němčinou! Hlavni školy a gymnasia tehdy byla německá! Tím ocitl se také ve Svítavě a pak v Jindřichovu Hradci již na gymnasiu. Študia filosofická skončil rovněž na německém učilišti v Praze! Domácí ráz českého vychování působil ovšem tolik, že za nejsladčí považoval řeč mateřskou — českou! Upomínky z dob študií jsou zřejmy v mnohých jeho nápotomních oblíbených povídkách. A doba študií bohosloveckých po chmurách němčiny na gymnasiu i filosofii přivedla Pravdu kam přirozeným svým citem byl veden — k milé jeho řeči české — k lidu našemu! Semináře naše i tehdy nemohly býti úplně zgermanisovány, jelikož připravovaly mladé bohoslovce k působení i mezi lidem českým! Jest aspoň o Pravdovi psáno: „Bohosloví študoval ve Vídni v c. k. městském konviktu, kde se v něm národní vědomí probudilo a pak v pražském semináři, kde se sblížil se Štalcem.“ Jako kněz působil Hlinka Vojtěch zdárně v Jarošově, ve Kvílicích (poblíže Třebíže) a byl také duchovním správcem v ústavě slepců v Praze! R. 1847 stal se vychovatelem v rodině barona ze Šturmfelderů na Hrádku u Sušice. Vzpomínky na dobu tu uveřejnil ve „Vlasti“. Svěťence své vedl a vychovával tak, že vědeckost rodiny té postavila mu vlidný, útulný domek v tom milém Hrádku jeho, kde již podesáté let žije a odkud do českého světa českému lidu vysílá tu velikou řadu vzácných spisů svých. Bylo to štěstím pro národ náš, že onemocněv v duchovní správě zde

šel k tomu, aby se vyslovovati a sá neobdane: svého úřadu sebe vyhlásovat. Ale nebylo nic platno. Víc a víc provolával nešetný lid zástup: Zdráv buď Vojtěch, biskup náš. Konečně svatý Vojtěch svolil. Když pak si — jak tehdáž obyčejem bylo — pro potvrzení své k císaři ve vládkém městě Veroně dlelmu dojel, byl tam na den svatého Petra a Pavla na biskupství posvěcen, a při návratu svém do Prahy se jásotu rozradostněného kněžstva i lidu na stolec biskupství českého a svatého Víta slavnostně posazen.

Úřadu svého, biskupského ujal se svatý Vojtěch horlivě, opravdově a pílě. Byl hotov podstoupiti i nejtěžší oběti, kdykoliv byl přesvědčen, že jako duchovní vůdce národa tak učiniti musí. Čím více se mu někteří kofili, tím více byl pokorným. Příjmy své rozdělával ve čtyry díly. Jeden díl vynakládal na chrámy, druhý na výchování kněžstva, třetí náležel chudým a jeň čtyřtého nával ku své vlastní potřebě. Jsa výmluvným řečníkem, často sám lidu kázal. Na sebe byl přísný, jidal, pil a spal málo. Ke všem byl přívětivý a srdečný. Ale s vládností touto spojoval písnu horlivost, když se jednalo o věc Boží; k vyhlášení představeným svým — k svatému Otci — byl dětině poslušným. Proto přihlížel k tomu, aby se má svatá konala, jak k vůli jednotě církve prospěšno jest, jazykem latinským, avšak staral se o to, aby lidu dostávalo se poučení jazykem slovanským, a aby se zachovával zpěv lidu v jazyku jeho, obzvláště pak starobylá píseň: „Hospodine, polituj nás“.

Brzy na to počal svatý Vojtěch cestovati po biskupství svém a to ve východní části jeho. Naše biskups ví nynější byle tedy posvěceno kročeji svatého biskupa našeho; kč by ono obzvláště krácelo v álápájích jeho.

Při té příležitosti odebral se svatý Vojtěch až do nynějších Uher, kde lid i s knížaty ještě v pohanských temnostech vězel. Kázal tam horlivě a pokřtil syna knížete Gejzy, potomního krále uherského, svatého Štěpána, který potom ve své semí křesťanství npevnil.

FEUILLETON.

František Pravda.

Napsal František Jiří Košťál.

(Dokončení.)

V tomto směru sotva klerému tehdejšímu spisovateli přísluší vynáležiti místo než Jos. Ehrenbergovi, spisovateli „Převodních vlasteneckých povídek“. A nemohlo býti nic přirozenějšího nežli že vřele vlastenecký katolický kněz Ehrenberger důrazně působil na vývoj vřele vlasteneckého katolického kněze Vojt. Hlinky. Našeho Pravdy! Hle katolický kněz Frant. Pravda osvědčil působení své v době pro národ náš nejmudnější a chránil národ náš tím směrem venkovské, rázovitě české i zajímavé a zároveň ideální povídky od roku 1847, kdy napsal prvou svou povídku, jež roku 1848 byla vytištěna, chránil ji po roce tom dále a dále kdy kopal nám rakev ležící absolutismus a chránil jej tak, že, jak řečeno „před mužem takové činnosti a takových zásluh, kloní se s úctou srovna tak volný skeptik jako přísný věrec“.

Náležíme k těm, ježto věří a pevně věří a poněvadž pevně věří v Boha svého, věří i ve šťastnou budoucnost národa! Náležíme k těm, jež věří a pevně věří, čemu víra spasná, nám drhá nás učí a poněvadž jsme přesvědčeni, že víra cit usnešený povznáší, povznáší cit trvalé a upřímné lásky ke vlasti a poněvadž víme, že tyto city tak odpovídají citům víry i lásky k vlasti, jaké vždy choval a jaké vždy šířil slavný náš Pravda, zaleť se kruhů našich ke kmetu oslavenci nad jiné zasloužilému v jeho milý Hrádek posprav náš tím vřelejší, ano co nejvřelejší.

Slavíme, s Tebou slavíme vzácný kmeto, Nestore náš Tvé krásné osmdesátileté narozeniny i upomínku vzácnou na prvotiny Tvého pak dále tolik na zásluhy bohatého literárního působení před padesáti lety!

Ale nevyplnili bychom své úmysly čisté a opravdové úcty k oslavenci milému cele, kdyby-

šel k tomu, aby se vyslovovati a sá neobdane: svého úřadu sebe vyhlásovat. Ale nebylo nic platno. Víc a víc provolával nešetný lid zástup: Zdráv buď Vojtěch, biskup náš. Konečně svatý Vojtěch svolil. Když pak si — jak tehdáž obyčejem bylo — pro potvrzení své k císaři ve vládkém městě Veroně dlelmu dojel, byl tam na den svatého Petra a Pavla na biskupství posvěcen, a při návratu svém do Prahy se jásotu rozradostněného kněžstva i lidu na stolec biskupství českého a svatého Víta slavnostně posazen.

Úřadu svého, biskupského ujal se svatý Vojtěch horlivě, opravdově a pílě. Byl hotov podstoupiti i nejtěžší oběti, kdykoliv byl přesvědčen, že jako duchovní vůdce národa tak učiniti musí. Čím více se mu někteří kofili, tím více byl pokorným. Příjmy své rozdělával ve čtyry díly. Jeden díl vynakládal na chrámy, druhý na výchování kněžstva, třetí náležel chudým a jeň čtyřtého nával ku své vlastní potřebě. Jsa výmluvným řečníkem, často sám lidu kázal. Na sebe byl přísný, jidal, pil a spal málo. Ke všem byl přívětivý a srdečný. Ale s vládností touto spojoval písnu horlivost, když se jednalo o věc Boží; k vyhlášení představeným svým — k svatému Otci — byl dětině poslušným. Proto přihlížel k tomu, aby se má svatá konala, jak k vůli jednotě církve prospěšno jest, jazykem latinským, avšak staral se o to, aby lidu dostávalo se poučení jazykem slovanským, a aby se zachovával zpěv lidu v jazyku jeho, obzvláště pak starobylá píseň: „Hospodine, polituj nás“.

Brzy na to počal svatý Vojtěch cestovati po biskupství svém a to ve východní části jeho. Naše biskups ví nynější byle tedy posvěceno kročeji svatého biskupa našeho; kč by ono obzvláště krácelo v álápájích jeho.

Při té příležitosti odebral se svatý Vojtěch až do nynějších Uher, kde lid i s knížaty ještě v pohanských temnostech vězel. Kázal tam horlivě a pokřtil syna knížete Gejzy, potomního krále uherského, svatého Štěpána, který potom ve své semí křesťanství npevnil.

tišit klášterním životem. Ale na opětou žádost knížete Boleslava II. rozkázal mu papež Řehoř V., aby se zase do Čech navrátil. Sv. biskup poslechl, ale vyprosil si od sv. Otce tato slova: Poslechnou-li Čechové hlasu mého, chci s nimi žít i umřít; neposlechnou-li, půjdu k surovým národům, kteří ještě ve tmách pohřbeni jsou a budu jim kázat víru svatou.

S tím odešel. Avšak když se r. 986. blížil k vlasti, dříve než hranice její přestoupil, došlo k němu děsné zprávy z domoviny. Vršovci švali neustále Boleslava II. proti Slavníkovcům. I došlo to tak daleko, že bratři sv. Vojtěcha byli statků svých zbaveni a na hradě Libici vojákem obloženi. Ve svateček sv. Václava r. 986. žádali obložení bratři sv. Vojtěcha, aby se od boje ustalo, by se svátek sv. Václava světiti mohl. Ale Vršovci zavrhnuli žádost rouhavým křikem: „Váš-li (jest) sv. Václav, náš zase Boleslav.“ Obrana byla marná, nepřítelé vedrali se do hradu. Slavníkovci utekli se do chrámu, kde manželky jejich a děti k Bohu o pomoc volaly. Zrádně vyhlédli je nepřítelé ven, sňbujíce jim, že jich ušetří, avšak všechny ukrutně povraždili. Zabiti byli též čtyři bratři sv. Vojtěcha se ženami a dětmi.

Za těch poměrů nevedel svatý Vojtěch do vlasti, ale utekl se zatím do Polska ku knížeti Boleslavu Chrabrému ve Hnězdně. Kníže tento poslal zvláštní posly do Čech, zdali žádají mti svatého Vojtěcha biskupem. Ale dostalo se jim posměšné a pohrdlivé odpovědi. Vzházali utěpavě a jistivě svatému Vojtěchu: Jste hříšníci a lid tvrdší, ty jsi svatý a muž takového se nealčí přebývati s nešlechtníky!

Takové odměny dostalo se tedy svatému Vojtěchovi od zneštěnců pánů a vůdců národa českého!

Dne 23. dubna 997 zabiti byli sv. Vojtěch, který se chystal na cestu apoštolskou do zemí Říma a Bodra, od pobanských Prusů.

Sv. Vojtěch vykonal veliké kulturní počin. Upevňoval dle možnosti křesťanství v Čechách, v Uhřech, v Polě a vůbec v krajích nad Odrou a Václavem, spásal tím, že křesťanství Slované nepodlehali tak anachronismům, jako pohanští Slované Polabí a Baltií.

Sv. Vojtěch nad jiné otevřel Čechům poklady římské kultury, on také započal — jak Tadra ve svém apsu „Kulturní styky Čech s cizinou“ dovedl — styky Čech s Francií. Protože Krákov, dachovní a politické sídlo polské, navštěvovali též Rusové, měl sv. Vojtěch zajištěn styk též s národem ruským. Na knížete Boleslava Chrabrého, který dobyl posléze Čech a krajů Polabských, snažil se po příkladu Sama, Rostislava a Svatopluka založiti velejší západoslovanickou, měl sv. Vojtěch vliv nepopíratelný. Kdož ví, jak

divadla ne-*že* sase on? Nam, kteří zname blahoplné působení „*Dědictví malých*“ netřeba připomínati, že jméno Fr. Pravdy i s tímto je ve spojení. Povídky jeho od „*Františka pomělní*“ až k „*Dědictví malých v Bohdlově*“ jsou zejména v Hradci tak jako v ostatních kruzích čtenářstva „*Dědictví*“ jistě v dobré paměti. Jaké oblibě se těšily toho důkazem, že „*Dědictví Malých*“ vydalo tři povídky Pravdy v počtu 118.000 exemplářů. — Dalo by se mnoho a mnoho napsati aby, jak zmiňuje se Národní Politika, byl význam Pravdy pro českou belletrii nálezitě oceněn. Upozorňuji jen ještě na dvoje. Prvé napsal již častěji citovaný Zákrev. Píše: *Frant. Pravda není jen učitelem lidu, učitelem školní mládeže ale je učitelem učitelů: učitelem značné řady vynikajících našich spisovatelů prozaiků i veršův. Z Pravdova zdroje vyšla Babička, jeho zdroje osvětlovali se Světlá, Vlček, Smilovský, Fírásek, Stašek, Heriš, Benč Třebízský. z jeho zdroje čerpali i Hejduk i Jakubec! A druhé vypovídám ze své vlastní zkušenosti.* Právilo se u nás kdysi; mnohou knihu naše kritika vychválí až do nebe a podívejte se do knihoven, ona tam leží zapomenutá a zaprášená a nikdo po ní nesáhá, nikdo jí nečte, kdežto někdy kniha, nad níž vysoká kritika pokrčila nosem — jde na dračku — a čte se a čte — až do rozedření! — Půjčuji také lidu našemu knihy! Za řadu let rozpůjčil jsem jich tisíce, vždyt mnohá kniha vykonala pravou pouť v bezčetných těch chatách našich bezčetných rukama. A tiscerem už vypůjčovatelnou již jsem je půjčoval, vždyt mnohý i zdál přibit tolikrát a tolikrát. Vím tedy, které knihy jsou nejoblíbenější. „*Ano mnohé knihy čtou, čtou se až do rozedření. A mezi těmi mnohými v knihovně adějš — spisy Fr. Pravdy — jsou — jsou — jsou už až k nepoznání rozedřeny — jak říkáme „na dranc.“* Také dokaz, jak v tisceru a tisceru našich chloupek kniha od Fr. Pravdy konala důležitě poslání své. — — — — —

Končím přáním upřímným, aby náš oslavenec, veterán zasloužilý kněz církve své i Sionu svého vřelý, horlivý o povznesení jry i lásky k vlasti stejně horoucný, zapasník za práva národní odhodlaný, byl Pravda svého času také zemským poslancem, a spisovatel tak zasloužilý, dočkal se ještě kolíkeru vydání svých spisů. Tak i by náš český lid nejlepe vzdal hold svůj mužů o něho i veškerou českou vlast zasloužilému! „*Deus det*“ — — —

by se byly vyvinuly dějiny západních Slovanů, kdyby se bylo sv. Vojtěcha podařilo provéstí svůj ideál, pokřesťanění Prusů, Laticů a vůbec všech Polabských Slovanů. Na škodu Slovanů by se to bylo jistě nestalo.

Válka řecko-turecká.

Tato stala se skutkem bez výpovědi. Když na zelený čtvrtek a veliký pátek vedle makedonských a řeckých povstalců zasáhlo do boje pohraničního též řadové vojsko řecké, dostal turecký státálek a vrchní velitel turecké armády Edhem paša rozkaz, aby hájil neporušenost říše sultánovy. Hned na to rozpředla se řada prudkých bojů na celé pohraniční stráž — od zálivu solunského jižně od Olympu až Prevesu, které v jonickém moři hájí vjezd do zálivu Arty. Bojiště rozkládá se ve vzdálené vzdálenosti 200 kilometrů (asi 125 mil), hlavní boje však zuřily v okolí severně od Trnova (Turnavos) a Larissy na macedonsko-thessalském pomezí, tedy severně od řeky Salamvrie a podél jejího přítoku řeky Xerias (která teče podél tureckých městěček Elaseony, Sykia a Damasi k řeckému Trnovu), pak průmysku melunského (mezi Elaseon a Trnovem jižozápadně od hory Olympu) a Jezera Neseros, jihovýchodně od Olympu poblíže moře aegejského pak u Reveni.

Řecko-turecké bojiště dělí ve dvě operační linie pohoří Pindos (1800 až 2000 metrů vysoké, prostírající se mezi řeckou Trikalou a tureckou Janinou) a Grammos (severně od města Mecova a průmysku Zygos, odkud na východ k Trnovu a Elaseoně vyzníá se opět pohoří Volussa, a hlavním průmyskem Zoryga, jižně od tureckých městěček Greveny, Cumenicy a Diskaty.

16 řeckých tlup povstaleckých pod velením řeckého důstojníka Mylonasa, které vedli řečtí důstojníci Hadžipetros, Kalapalos, Zamis, Parmasos, Brakas, Dinas, Paristarakis, Sarandis, Barasos, Abiattis, Nikitokis, Nerauris, Ndarelid, Zerna, pop Meos a Ras Orlov, snažilo se s pohoří Pindu a Volussy obsaditi pohoří Grammos a k Ochridě a Bitolu, aby takto překazili spojení macedonské armády Edhema paši (skládající se ze sedmi divísi pěchoty a jízdecké divise) a epirské armády Achmeda Fevzy paši (skládající se ze dvou divísi. Armáda Edhema paši skládá se ze 120 praporek pěchoty, 36 baterií a 30 švadron 100.000 mužů, 300 děl a 3000 jezdců, armáda Achmeda Fevzy paši tvoří 30 praporek, 8 baterií a 6 švadron a 30.000 mužů, 60 děl a 600 jezdců. Naproti Turkům stály v Thessalii 3 řecké divise s 60.000 muži pěchoty, 800 jezdců a 80 děl, v Epiru pak s 30.000 muži pěchoty, 400 jezdců a 40 děl, nečítaje v to silné řecké loďstvo před Prevesou.

Thessalské bojiště vykazuje tyto hlavní body:

Grevena	Servia		Olymp Leptokaria
	Ormanli	Karia	
Diskata	Jezero		Kranis
	Elaseona		
Zoryga	Aspriklissa	Meluna	
Zygos	Koniskos	Skompa	
	Kalabaka	Smolia	Damasi
Trikala	Gricovali	Reveni	Trnova
	Larissa		

Před zahájením bojů nalézaly se divise: 2. (Mehmed paša) a 4. (Haidar paša) v Elaseoně, 5. (Omer Nešat paša) v Skompě, 1. (Hadži Hairi) jižně od Skompy 3. (Hakki paša) v Diskatě a Greveně, 6. (Ahmed Hamdi paša) jižně od Leptokarie při moři a 7. rezervní divise v Servii a jízda byla v Ormanli. Řecká divise (generál Makris) stála v Larisse a (Mavromichalis) v Tricale. V Epiru stál proti dvěma divísim Achmeda Fevzy paši divisionář Manos v Artě.

Střed armády Edhema paši, tedy Memdeh a Haidar paša, Omer Nešat a Hadži Hairi měli za úkol zmocniti se hlavního průmysku melunského a cesty do Trnova a Larissy. Achmed Hamdi paša měl při aegejském moři tvořit levé křídlo a Hakki paša u Diskaty pravé křídlo turecké armády a oba měli zároveň za úkol, zabránit poboční postup Řeků do Macedonie, proti kterým stála ostatně turecké rezervní divise v Servii.

Turci měli výtečný plán. Dne 9. a 10. dubna zatlačili do Řecka povstalecké tlupy od Koniska a Aspriklissy se valící a smažili tím úmysl Řeků překaziti spojení armády macedonské a epirské. Na to na zelený čtvrtek přepadli Řekové divisi Hamdi paši u Jezera a zmocnili se četných opevnění, aniž by však byli Edhem pašou svedli oslabiti střed a připsati na pomoc Hamdi pašovi. Řekové to považovali za tureckou slabost a vrhli se na turecký střed. Loť tu postoupil zatím Achmed Hamdi paša na Jezero, Mehmed a Haidar paša do průmysku melunského, Omer Nešat od Skompy k Trnovu a Hadži Hairi k Damasi. Haidar a Omer Nešat pronikli ještě na bílou sobotu do řecké Thessalie k Trnovu. Hamdi pašovi Řeci u Jezera silně zatopili a Hadži Hairi utrpěl od Řeků u Damasi a Reveni a Gricovali patrnou porážku. Řekové tak aspoň tvrdí. Jest ostatně možno, že 1. a 6. turecká divise má rozkaz sčistiti v obraně a jmenovitě Ahmed Hamdi paša má asi armádu Edhema paši chránit podél solunského zálivu spojení se Soluní, které jest řeckým loďstvem ohroženo, neboť toto by mohlo severně od Olympu vysadit na turecký břeh silnější sbory řecké armády.

Edhem paša, maje k dispozici 2., 3., 4., 5. a 7. pěší divisi a pak jízdní divisi, mluže s velkou přestilou a průmysku melunského táhnouti na Trnova a Larissu. Zde u hlavního města, pak-li se již nezvedla, strhne se jistě hlavní bitva, ku které dle posledních zpráv dostávají se vedle korunního prince Konstantina též řecký král Jiří. Rakuský vojenský attaché v Ca-fihradě, baron Giesel, spěchaje na bojiště, pravil dopisovateli Neue freie Presse, že Řekové by mohli proti turecké přesile jen sázraskem svítáti. Řecké vojsko, k němuž houfně se přidávají též pastevci a rolníci, bojuje nad očekávání statečně, ale řecká pěchota a jízda jsou špatněji ozbrojeni a méně vycvičeni a uta-

žili Turci. Evropské velmoci chtějí zabránit bombardování Soluně a větších pobřežních měst tureckých se strany řeckého loďstva, avšak ony sakrať také ve prospěch Řecka, kdyby tyto bylo v hlavní bitvě poraženo. Křesťanské velmoci nesmí nechat křesťanské Řecko od mohamedánských Turků na hlavu pomazati a úplně povalit.

Politický přehled.

Císař František Josef I. zavítá s arciknížetem Otou v pondělí dne 26. dubna do Varšavy, kdež jej na nádraží uvítají carův křidební pobočník Čertkov a ostatní ruští důstojníci císaři našemu a nastávajícímu nástupci trůnu příděleni. Po představení všech vojenských a civilních úředů ve Varšově pojedí císař do Petrohradu, kamž přibude úterý ráno. Zde jej bude čekati na nikolajevském nádraží čestná švadrona císařova kexholmského dragounského pluku, císař Mikuláš a velkoknížaty, státními a dvorskými hodnostáři, se starostou a prefektem města Petrohradu. Od nádraží až po zimní palác budou tvořiti carské gardy špalíř. Císař František Josef navštíví na to v Aničkově paláci carici matku, na to v zimním paláci carici Alexandru a velkokněžny v malachitovém sále. Před rodinným obědem budou císaři představeni ministři a dvorští hodnostáři a deputace císařských pluků. Po obědě navštíví císař velkoknížata, pak carskou hrobku v kathedrále sv. Petra a Pavla. Ve středu dopoledne účastní se císař a arcikníže Oto velké vojenské parády na poli Marsové, které se účastní též car a velkoknížaty s 51 praporek pěchoty, 37 švadronami jízdy, 15 sotačmi kozáků a s 38 děly. Odpoledne přijme císař diplomatický sbor. Ve čtvrtek dne 29. dubna prohlédne si císař pomníky a památky petrohradské a večer opustí Petrohrad, kdež za pobytu císaře bude celá řada velkých rodinných slavností.

Císař německý Vilém zavítal o 11 h dop. ve středu do Vídně a účastnil se včera ve čtvrtek velké vojenské parády na Šmelcu s císařem Frant. Josefem a s arciknížaty. Protože císař Vilém měl porady též s rakouským zahraničním ministrem Goluchowakim a s cizozemskými vele-vyslanci a diplomaty, jednal zajiště také o možných důsledcích války řecko-turecké. Jeho sestra je provdána za řeckého korunního prince.

Nařízením jazykové v Haliči. Metro-politní konsistor ve Lvově podala místodržitelství stížnost na odstrkování maloruské řeči v úřadech. Místodržitel Sanguosko vyzývá tuto stížnost, upamatoval úřady na dřívější jazykové nařízení a nařídil jim mimo to, že musí od stran přijímati podání učiněná v jazyku německém, polském a ruském. Při spisování protokolů se stranami musí úřady užívati jazyka stran; také úřední rozhodnutí a výměry musí býti stranám dány v jejich mateřském jazyku. — Ve Slezsku Čechové a Poláci maru se domáhají takových práv své řeči mateřské, jako mají Rusi v Haliči.

V uherské liberální straně vzrůstá od několika let nespokojenost s řaděním kalvin-ské kliky Tiszovy. Andrássyové, Szapáryové, Czakyové a Desider Szilágy veřejně vystupují proti přivržencům Tiszovým, kteří se vzpírají každé očiště a nápravě policejního života.

Drobné zprávy.

Na počátku druhého čtvrtletí řá-dáme pp. odběratelů za obnovení před-platného. Zároveň prosíme o vřevování všech nedeplatků. Administrace.

Dieceze královéhradecká oslavuje dnes 900letou památku mučnické smrti sv. Vojtěcha. Ve všech kostelích naší diecese, sv. Vojtěcha zasvěcených koná se zpívání mše sv. a u večer pobožnost před Nejsvětější Svátostí na ten úmysl, aby Pán Bůh naši vlast pohrom, jakými ji nové pohanství brozí, nhrádní rátil. V ostatních kostelích koná se totéž s přiměřenou řečí až v neděli. V Libicích, v rodišti sv. Vojtěcha, konají se od 18. dubna do 24. dubna sv. missie pro lid. Dnes odpoledne světí se tam bude missijní křž; kterýžto obřad vykoná ndp. Vrchní Pastýř, který odpoledním vlakem přibude z Prahy do Libic. Z Králové Hradce zavítají tamtéž vdp. kapitulní děkan a generální vikář Dr. Frýdek, kanovník vdp Barták, asi 10 kněží a 20 alumnů. Slavnosti libické účastní se také četné duchovenstvo z ostatních částí diecese. Libický farář a osobní děkan vdp. Tomáš Blátek zamýšlí po sv. mis-siích upravit libický kostel sv. Vojtěcha, který se nalézá ve stavu velice smutném, takže oprava a vnitřní i vnější ozdoba jeho se stala nezbytnou. Věrní Čechové a katolíci v jubilejní den velikého světce a patrona země české přispějí zajiště dle možnosti hřívnou svou k důstojnému opravení památného kostelíka libického. Dárky sebe menší jsme ochotni kvitovati v „Obnově.“

Králové Hradec pro české státní právo. — V místnostech Živnostensko-čtenářské Jednoty jednalo se ve středu po 8. hodině večer o českém státním právu za předsednictví pana továrníka Stanislava Cerveného. Pro historické státní právo mluvili pan Václav Formá-

nek, jenž se zároveň zmínil o státoprávním prohlášení českých poslanců na říšské radě. Krajčovský mistr p. Andrys a živnostník p. Žalský jakož i p. MUDr. Klampar horlivě mluvili pro naše státní právo; totéž činili pp. Bass, Hevera a Jiráček, se stanoviska pokrokového. Shromáždění se vyslovilo při hlasování proti prohlášení českých socialistických poslanců proti českému státnímu právu a v přijaté resoluci schválen od celého schromáždění státoprávní projev českých poslanců.

Blakupský dík Králové Hradci a jeho obyvatelstvu a papežské vyznamenání p. náměstka Waldeka. Po příkladu býv. purkmistra Horitosa a měšťanstva královského města Vodňan, kteří v původním slohu dali opravit děkanství chrám Páně ve Vodňanech, který z venčí ozdobil Mikuláš Aleš vzácnými ornamenty v slohu národním, stará se též starosta města p. dr. Ulrich a obecní zastupitelstvo královéhradecké o upravení velechrámu sv. Ducha, převzaté do stavitelské památky ze středověku v původním slohu. Vysoké věže s ozdobnými střechami budou zajisté zevnější nejkrásnější ozdobou kostela sv. Ducha, tak jako skvostná polychromie bude nejpěknější vnitřní ozdobou svatyně. Při pondělní obvyklé hostině velikonoční vyslovil J. M. nejduš. p. biskup obci královéhradecké, svůj nejpřímější dík a vyslovil zároveň přání, aby biskup, duchovenstvo a měšťanstvo zdejší žili vždy v nejlepší shodě. S potěšením přijata zpráva že krásné věže ve formě šestihranných jehlanů budou zdobiti naše královské město již v jubilejním roce 50letého panování Jeho Veličenstva, císaře a krále našeho. Tato potěšitelná sdělení uvítány přítomnými s největším uspokojením a přáním, aby se tak stalo. Na to odělal Jeho Milost nejduš. pan biskup, že sv. Otec Lev XIII. v uznání čestného, horlivého a dlouholetého působení městského patronát komisaře, purkmistrova náměstka, pana Waldeka udělil tomuto jako vyznamenání záslužný kříž „pro ecclesia et pontifice.“ P. náměstkovi Waldekovi, který si čestný kříž hned na prsa připsal, dostalo se od nejduš. pana biskupa a duchovních hodnostářů, a přítomných hostů nejserdecnějších blahopřání.

Dekret čestného měšťanství J. B. M. ndp. biskupovi Eduardu Janu Nep. Brynychovi udělily 19. dubna městečko Úhelná Příbram a Jarobovem, dále obce Petrovice Nejpín a Vepřikov s přáním, aby Nejvyšší Pán nebes i země J. B. M. zdraví a vytrvalost při hájení nejsvětějšího statku i víry katol. dání račil.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání jsou: p. Václav Tejkl, děkan v Kyšperku a p. Václav Hlavsa, farář v Rokytnici, jmenování vikariátními sekretáři; p. Alois Chaloupka, farář v Chlebičích, bisk. notářem; p. Václ. Peřík, farář v Kovanicích, p. Jan Bonaventura, farář v Oumylovicích a p. Václ. Dvořáček, farář v Kostelní Lhotě obdrželi Expositorium canoniale. Ustanoven jest: p. Václ. Bartoš, koop. v Kuklenách, za faráře do Zdechovic, p. Al. Culka, administrator Zdechovecký, za koop. do Dolní Krupě, p. Frant. Horák, koop. D. Krupský, za koop. do Kuklen, p. Vinc. Mencl, kaplan, za administrátora v Žamberku, p. Václ. Veselík, koop. Klášterský, za kaplana do Žamberka, p. Frant. Kraus, kaplan Sloupnický, za admin. do Kuklen.

Ku konkursu farnímu ve dnech 21., 22. a 23. dubna t. r. se přihlásili: pp. Václ. Bek, kaplan v Dolním Újezdě, Fr. Donat, katecheta v Nachodě, K. Falt, spiritual v České Skalici, Frant. Fligel, kapl. v Sejčích, Frant. Hendrych, kaplan v Meserčích, Fr. Knap, kapl. v Poličce, V. Kouba, koop. v Nové Vsi, Fr. Kušn, kaplan v Kopidlně, Jan Lasák, katecheta v Poličce, Fr. Pospíšil, kaplan v Jesenici, Fr. Prokšpek, katecheta v Pardubicích, Fr. Radimský, kaplan na Veliši, Václ. Sladomel, admin. ve Slatíně, Engelb. Stejskal, kaplan Č. Verneřovický, Ant. Zámetník, kaplan Jilemnický, Jan Zirm, kaplan v Lanškrouně, ku konkursu katechetickému: pp. A. Hartl, katecheta v Jitčíně, V. Martinek, katecheta ve Dvoře Králové, D. Oreš, vicerektor v Boremau, V. Paukert, kaplan v Čermné.

Blakupská residence bude letos opravena. Protože střechy po mnohá desetiletí se neopravovaly, utrpělo krytí i krovky residence tak, že buď musí býti úplně sneseny, anebo aspoň důkladně opraveny. Nové střechy budou pokryty břidlicí s bohatou klempířskou ornamentikou, která bude dolnímu náměstí k největší ozdobě. Rekonstrukce veškeré zadány panu architektu Viktoru Weinhengstovi.

Rozbílání a terrorisování schůzi provozovali páni socialisté o svátcích velikonočních ve velkém v Králové Hradci, v Praze a v předměstích, v Kolíně, v Táboře atd. Iau, budou se tužit, lástet a vybrožovat, pokud si to bobří rolníci a živnostníci dají líbit. Až toho budou mítí řádní občané dost, pak snad paní rudoděvenství sociální vedle rudoděvených mašlí budou nosit medvě pruhovanou triku. V Praze již prolita krev.

Svato-Josefská jednota na Slezském Předmostí konala valnou hromadu za hojného účastenství. Obšírnou správou přineseme příště.

Slavnostní večer. Na památku 900letého jubilea sv. Vojtěcha pořádá jednota katolických tovaryšů slavnostní večer v neděli dne 25. t. m. s tímto programem: 1.) Proslav. 2.) Slavnostní řeč. 3.) Andělé života. Versovaný obraz ze života v 1 jednání. Začátek o půl 8. hodině večer. Hosté jsou vítáni.

Druhé porotní období v Hradci Král. zabájeno bude u o. k. krajského soudu dne 17. května. Za hlavní porotce vylosováni pánové: Čepelka Josef, rolník ve Věselibech, Truhlář Petr, správce v Halbštáti, Záruba Albin, rolník v Libmátově, Bergmann Hub., řezník v Králíkách, Jánský J., rolník v Belči, Černý Jan, rolník v Čibuzi, Fieger St., obchodník ve Dvoře Králové, Kudrnatěch Aug., rolník v Dubenci, Jirásek Ant., obchodník a obecní starosta v Hronově, Müller Fr., rolník v Lipí, Lokvenec Václ., mlynář v Nachodě, Havlík Frant., rolník a starosta obce ve Zbečsku, Vaníček Fr., rolník v Babicích, Kučera Václav, rolník v Dobřenicích, Novotný Jos., rolník v Lodině, Černý Jos., rolník v Radostově, Petr Jos., rolník v Rosnicích, Matys Jos., rolník v Dolsku, Soumar Ad., obchodník v Olešnici, Holeček Jos., rolník v Chlístově, Píek J. P., obchodník v Nov. Městě n. M., Kohn Ig., jednatel ve Dvoře Král., Lhotský A., obchodník v Ohnišově, Precil Fr., rolník v Hliném, Vyskočil Ad., mlynář v Městecku, Jánský J., sládek v Opočně, Lelek Ad., mlynář a rolník ve Žďáru, Bezdek Josef, rolník v Dlouhé Vsi, Vaníček Al., rolník a hostinský v Lípovce, Bartoš Václ., rolník v Sleměně, Neuman Fr., rolník v Rokytnici Dolní, Krba Boh., kramář v Německé Rybné, Čamr V., hostinský v Jabloném, Opitz J., hostinský v Teplici, Kasper Jan, správce velkostatku ve Skalách. Za náhradní porotce byli vylosováni tyto pánové: Červený Stanislav tovaryš, Česák H., řezník, Gaaz S., obchodník, Chrádimský Frant., obchodník, Juliš Ant., pekař, Melzer Jos., měst. stavitel, Skuberský K., majitel skladu nábytku, Stein Gustav, obchodník, Zebis Josef, hostinský, všem s Hradce Králové.

Zvýšení daní o nových 42 milionů, toč velikonoční dárek rakouským poplatníkům. Daň z lihu, která z každého hektolitra dosud 86 slatých obnášela, zvýšena bude v Rakousku o 15 sl., bude tedy při každém litru lihu obnášeti daň 50 krejcarů místo posavadních 35 kr. Dosud vynášela daň z lihu 33 sl., při sazbě 50 sl. jest její výnos rozpočten na 47 mil. sl., bude tedy zvýšení obnášet 14 mil. Daň z piva, která teď 167 kr. per hektolitr a sacharometrový stupeň obnášela, zvýší se na 25 kr., tedy o 50 procent. Z hektolitra 10stupňového piva obnášeti bude nyní daň 250 kr. místo posavadních 1 zl. 67 kr. Až dosud vynášela daň z piva 86 milionů, při sazbě 25 kr. z každého stupně počítá se její výnos na 54 milionů, tedy o 18 milionů sl. více. Daň z cukru obnášela dosud z každého centu 11 sl. a vynášela 33 milionů. Nyní navrhuje uherská vláda zvýšení z 11 sl. na 17 sl., takže by daň z cukru vynášela přibližně 43 milionů, tedy o 10 milionů sl. více. Rakouská vláda navrhuje zvýšení cukru na 19 sl. a tu by vynášela dokonce přes 45 milionů. Novými daněmi stíženo bude hlavně rakouské poplatnictvo, neboť v Uhrách se platily z lihu, piva a cukru přirážky v tom obnosu, o který mají býti nyní daně ty v Rakousku zvýšeny. V Uhrách neplatili poplatníci ovšem zemské přirážky, které u nás obnášejí 39 proc. přímých daní. Ze zvýšení cukorní daně budou mítí nyní Uhry veliký prospěch, protože rakouská vláda nahradí Uhrám zvýšenou daň z cukru, který byl z Rakouska vyvezen do Uher a tam byl spotřebován. Pro země v Cislaytanii má býti jakási útěchou, že finanční ministr slibil z výnosu nových daní vrátit asi 10 milionů zemím. Čechy tím vlastně ničeho nezískají, protože nejvíce piva a cukru se spotřebuje u nás.

Pensijní fond učitelů. „Školský obor“ vycházející v Roudnici pod Řípem přinesl v čísle ze dne 13. dubna 1897 na zakročení s místa kompetentního tuto opravu: *Není pravda, že v „třicátých letech byl založen fond diecéšní učitelů ku podpoře vdov a sirotků po učitelích,“* poněvadž byl založen již roku 1810. *Není pravda, že „do toho fondu musel platiti každý ženatý učitel a pomocník,“* poněvadž přistoupil a platil jen kdo chtěl, a mohl vystoupiti kdy chtěl. *Není pravda, že „za to dostávala vdova celých 12, pravím desát slatých stříbra roční podpory,“* protože dostávala třetímu fassl. *Není pravda, že (pensijní fond učitelů) „všim právem patří učitelům,“* protože je *privátním majetkem h. konátoře, jak nejvyšší státní instance (říšský soud) rozhodla proti o. k. ministru Fultu. Není pravda že pensijní fond „povstá po většině s příspěvků učitelů“; protože povstá s darů h. biskupa Hanla, kanovníka Teichla a jiných kanovníků dosud žijících. Příspěvky učitelů se každého roku rozdělily mezi vdovy, a mnoho ještě muselo býti na péči přidáno, protože příspěvky učitelů dáleko nebyly. Důvodíme, že tím stávající dopisy nerozvádějí, že tam se vyskytují do minulosti avšak po staveny jsou.*

Potravní daň z přivozů uherské mouky zavádějí mnohé obce v Čechách a vém právem. Nežítím co nás mlynářský přívaz byne a jeden klapálek mizí za druhým a umíká na vždy smahají se uherské velkomlýny, které šder-

ským akcionářům a podléhají vydávaj 12—40%. Naše české kraje zaplaveny jsou uherským obilím a moukou, a obě jde smahem na odbyti, kdežto čeští mlynáři musejí zahálet a rolníci nemohouce své obilí za slušné ceny odbyti, musí je dávatí obilním handlířům za bahku. Chopme se proto hesla „Svůj k svému“ prakticky, podporujeme v městech prudej a potřebu sklízne českých rolníků. Jako mnohým četným obilím povolil zemský výbor vybrání poplatku z uherské mouky, podobně nebude vybrání téhož ani obci královéhradecké a místům okolním odepřeno. Živnostníci městští nebudou mítí z takových poplatků škody, neboť rolníci dají jim více utržit, pak-li se lepších cen za své obilí domohou. Městské pokladny zavedením poplatků z uherské mouky a z jiných potravin také získají.

Poslali je šupem za hranice. Rakouští Němci, liberálové, nacionálové a Schönererovci fabrikují k váli jazykovému nařazení znepokoje Němců ve velkém. Kdežto liberálové obmezují se na protesty a manifestace v obvodu černožlutých áraňků, chtějí exyrtit Jiří Schönerer, exburšák Wolf a exenkráf Iro přenesti uouři za hranice říše německé. Čhtěli poboutit Germány v Drážďanech, avšak protože se jich sešlo málo, tedy chtěli si zademonstrovat v lázních Elsterských. Shromáždění mělo se konati pod širým nebem. Z té příčiny a pak že pořadatelé nebyli příslušníky říše německé, zakázala česká vláda schůzi. Protože utlačovaní rakouští Pražáci po svém zvyku pastě nadávali, tedy je četaři z rajchu prostě sebrali a poslali je šupem za hranice do Čech. Schönerer, Iro a Wolf, kterého volili také Čechové mají pro tuto blamáž ukrutnou zlost a ostadu.

Hospodářský spolek pro okolí Hradce Králové pořádá valnou schůzi v neděli dne 2. května o 2. hod. odp. v hostinci pana J. Smektny ve Svobod. Hamrech. O nové dání s příjmu pojedná ředitel hosp. školy v Kuklenách, p. A. Müller. Učitel téže školy p. Č. Havelka promluví o prostředcích proti hroziícímu úpadku stavu rolnického.

Intelligentní dorost rolnický. V zemích českých máme 475.039 rolníků. V r. 1894—96 navštěvovalo vyšší hospodářské školy 186 žáků, z nichž pouze 63 věnovalo se správě vlastního hospodářství, za to 115 šlo do služeb velkostatkářských. Na rolnických a simelech hosp. školách bylo přes 500 žáků, avšak i z těch valná část hledá vřívnu na velkostatech a v povelích jímém. Odborné vzdělaných rolníků jest tedy v zemích českých poměrně málo. Neptisnivý tento poměr se odčňuje ovšem z části tím, že rolnictví se věnuje také mnoho žáků, kteří navštěvovali střední školy a kteří pak soukromě se vzdělávají četbou dobrých hospodářských spisů. Náš rolník by činil dobře, kdyby do hospodářských schůzí bral s sebou své syny, nastávající to hospodáře, kteří by s přednesených rad a pokynů mnohé si zapamatovali a tak dalšímu sebevzdělávání pobídnuti byli.

Pivovar v Kuklenách stane se tedy přece skatkem. V mimořádné valné hromadě dne 4. dubna 1894 uneseno zvýšiti akci vř kapital se 200.000 na 300.000 zlatých. Akcie znají na 200 sl. Při upisování složí se ihned 10 proc. a 15. května t. r. 15 proc., ostatní splátky do konce prosince t. r. ve lhůtách správní radou ustanovených. Lbůta k upisování končí dnem 30. dubna t. r. a přihlášky s náležitou hotovostí přijímají uverál banka v Kolíně a její filiálka v Praze, Záložna ústav v Hradci Králové, Občanská záložna v Chrudimi a dr. Jan Ryba, advokát v Králové Hradci. Předsedou prvního akciového pivovaru a sladovny v Kuklenách jest pan Josef Loučný, statkář v Řibsku a p. Hynek Srdinko, statkář ve Svobodných Dvorech. Firma Novák a Jahn podala rozpočet na 252.865 sl. a firma zdejší Mářky, Bromovský a Schulz na 244.500 slatých. Za tento peníz lze ovšem postaviti jen malý pivovar na výrobu asi 10.000 hektolitřů. — V N y m b u r c e se usnesli postaviti nový pivovar a sladovnu za 176.000 sl. — Nám se zamlouvá více zřízení větších pivovarů, neboť čím větší výroba, tím menší režie a tím větší výdělek. Tím nechceme arcif Hoi, že by menší pivovar prospívati nemohl. V nedaleké Litovli na Moravě prospívá na př. rolnický akciový pivovar znamenitě a pivo březaňak i obyčejné předěi daleko piva z okolních měšťanských pivovarů v Litovli, Unčově a Olomouci pak z židovského velkého pivovaru v Haňovicích, ano litovelské rolnické pivo chutná lépe, než plzeňské pivo v tamních hostincích. Rolníci na Litovelsku postarali se ovšem také o to, aby získali za akcionáře majitelé hostinců, starosty a neváženější rolníky na Litovelsku, Unčovsku, Mohelnicku, Konicku, Šternbersku, Olomoucku a Jevíčku široký kruh stálých odběratelů piva jest nejlepší zárukou prospívání pivovaru v budoucnosti. Zdá se, že pro kukleňský pivovar navedla se dosti čilá agitace. — Pro naše čtenáře bude asi zajímavý první rozpočet českého akciového pivovaru na Vinohradech a v Čsa. Budějovicích. Na Vinohradech měl původní rozpočet na 250.000 sl., v Budějovicích na 315.000 sl. (60.000 sl. na su- dy, 155.000 sl. na stroje, 100.000 sl. na stavbu). Posledji uneseno rozmožniti akciový kapital na 450.000, 600.000 sl. a stál konečně budějovický akciový pivovar téměř celý 1.000.000 sl. Výroba

jeho destička hned v prvním roce na 51.200 hektolitrů výtěžného piva, které má se velké oblibě též v Praze (31 hostinců), ve Vídni, ve všech zemích rakouských, v Německu, v Egyptě a jakož se poslal také vagon za J. V. císařem a císařovnou na kap sv. Martina v jižní Francii. V akciovém českobudějovickém pivovaru vaří se dle potřeby dvě až tři várky každá po 100 hektolitřích denně. — Jak z rozpočtu viděti, nepomýšlejí naši rolníci na stavbu tak velkého pivovaru, mají však na zřeteli, aby pivovar vystaven byl tak, aby dle potřeby výrobu mohl až zdvojnásobiti. Třeba ovšem s naprostou jistotou očekávat, že jako vždy, i v Kukulních původní rozpočet se značně překročí, takže dříve nebo později nadejde potřeba akciový kapitál zvýšiti. V rozpočtech se jmenovitě na sudy, kádě kvasné a transportní soudky málo započítává, aby se od stavby nikdo neodstrašil. Obvyčejně se také úplně zapomíná na provozovací a obchodní kapitál. Zásoby se musí zakupovat předem, dále pivo je 3 až 4 měsíce na spilkách a ve sklepích nežli se vystaví do prodeje, často se prodává na úvěr a tu třeba mít dosti těch drobných. Obchodní kapitál bývá lépe opatřit akciovým kapitálem nežli dražším úvěrem. Páni satizovatelé neuznali za vhodné širší veřejnost se všemi opatřeními obeznámiti; doufáme však, že na to všechno nezapomněli a že rolníci v době nedlouhé budou si moci říci:

Napj se sedláče
českého piva,
vidyť ono do duše
útěchu vlívá.

Do duše útěchu,
do tepen sílu,
do rukou nezdolnost
a lásku k dílu.

Čestí lidé poslanci, s nimiž se „antise-
miták“ „N. L.“ ještě nedávno chlubil, jsou čes-
kému národu na škodu a nikoli na prospěch. Tak
v Praze JUC. Jacob Scharf je ve styku se so-
cialisty, šid Berner, fedrovany olomouckými po-
krokaři prohlásil se proti našemu státnímu právu
a vídeňský šid Kareis, jehož volbu prosadili Če-
chové proti Lhegrovi antisemitismu, ačkoli sám
že nevstoupil do žádného klubu liberálů, „šel
mezi nejsutivější ústavky. Vídeňský „Slován“ píše
nyní: „Nam se zdá, že poslanec Kareis dodrží
Čechům stejně také ostatní sliby. Ale dobře tak.
Aspoň Čechové v Leopoldově vidí, že nesmějí vě-
řiti ani takovému šidu, který se jim vydává za
Čecha.“

Osobní. Pan MUDr. Josef Kadaník, lá-
zeňský lékař v Malých Svatoňovicích, vrátil se se
studijní cesty a uvázal se v řízení vodoléčebního
ústava a státních lázní, kdež trvá lázeňská sai-
sona od 15. května do 15. září.

Dorůvky ku skandálnímu kouzku tří
trhosvinenských mudrců. Jak se nám z Trh.
Svině sděluje, p. dal bývalý člen Sokola tamního,
Ferd. Pišinger, jenž z jednoty té byl vyloučen
proto, že dopustil se zrady na českém národě, že-
lehu na výbor, jelikož cítil se pry vyloučením tím
poškozeným. Za právního svého zástupce vzal si
Pišinger budějovického žida dra Weila, tedy jed-
noho z nejhorších nepřátel Čechů budějovických.
Druhého výtečníka Antonína Pilbauera, který volil
proti Čechu dr. Zátkovi Němce Arnošta Herbsta
za říšského poslance, zvolili si trhosvinenští ševci
za starostu společenstva obuvníků. — Opravdu,
ten moderní radikalismus nám vychoval prapodivné
„Čecháčky“.

Bal se zavřít. Dne 18. t. m. večer přišel na
polic. státnici 18letý Jan Samek z Bělovse u Náchoda
a žádal, aby byl dán na noc na klopáku, poněvadž
veškeré peníze, jež měl, propil a nyní nezbylo mu na
nocleh. — Dne 18. t. m. nalezen byl Jos. Palička
z Velice u Jičína za kořalnou Františkovou ležící na
zemí s rozbitým obličejem a spící na mol. Policie
musila jej nechat odvésti do obecního vězení. Zpitým
lidem by v židovských kořalných neměli nalévat.

Prodává boty. Dne 18. t. m. nabízel u vete-
šníka Balbina as 18letý mladík a páry nových perok
ke koupi. Policie jej sebrala a dala st. návladnictví
do vazby vyšetřovací. Zatčený udal, že jmenuje se V.
Vejsman, že je z Náchoda a boty prý si sám udělal
v Polici u mistra Šibáše. Po druhé udal, že boty našel.
Vyšetřováním zjištěno, že v Polici podobný mladík
nepracoval.

Zvěsti z východních Čech.

Na zachování kněžských historických pa-
mátek ráčili dále věnovati: P. T. Sv. Václavská Zá-
ložna v Praze, Musejní Spolek Pardubický a sl. Rosa
Bayrova se Spol. na Kr. Vinohradech po 10 sl. Stěna
Marie Bartáková z Benešova 7 sl. Marie Němcova
z Rábu a Jos. Albrecht vsoň v Chotěboři po 1 sl.
Všem vronet Zaplat Pán Bůh! — Na restauraci se již
plně pracuje, a pohyblivá jest žádoucí, aby do konce
srpna t. r. vše bylo hotovo, proti sa další příspěvky
Václav Kadra, farář v Kunětických.

Z sídli doň Metaje. V jednom státku u nás
sloužila děvčata varšata neubledlého, která přec
naleza milence. Žalost její nešťastná bez následků
a hospodář propadl proto službu ze služby. Tuto,
jeouc ode všech opuštěná, bloudila podél břehů Me-
taje v jednomachém oděvu sa sychravého a mrazivé-
ho počasí jako vtělené neštěstí. Nedaleko mohutného
dubu, který po staletí zdobil luňat krajina a sa po-
slední jara bouře státním bleskem zničena byl,

strávila pobloudilá služka sa třeskutého mrazu dvě
noci a v největším zoufalství pak skočila do hluboké
tůle. K též palemce soudce milostivého!

Z Červených Pečk. Křesťansko-katolický
vzdělávací podporující spolek „Svornost“ konati
bude v neděli 26. dubna t. r. o 4. h. odp. měsíční
spolkovou schůzi v místnosti spolkové v zámeckém
hostinci. Program: 1. Čtení protokolu minulého schůze.
2. Přednáška o předmětu „Zkušenosti nabyté na ce-
stách po cizině v Německu a na Rusi“ pana Josefa
Danka ředitele z Prahy. 3. Sdělení spolkových správ.
4. Placení měsíčních příspěvků a přihlašování se no-
vých členů. 5. Volné návrhy.

Z Přelouče. Vzdělávací křesťansko-katol. soc.
spolek „Svornost“ v Přelouči pořádá v neděli dne
26. dubna 1897 v hostinci „u krále Otakara“ v Pře-
louči divadelní představení: „Sokyně“, původní obraz
ze života v pěti odděleních od F. Andříka. Začátek
určitě o půl 8. hodině večer. Vstupné: sedadlo 1. tř.
40 kr., 2. tř. 20 kr., místo k stání pro člana 10 kr.,
pro nečlena 15 kr. Téhož dne o 2. hod. odpol. v míst-
nosti spolkové měsíční schůze členská: 1. Formalie.
2. Časové thema v rozhovor uvede p. knihovník. 3.
Věci na jaře. Praktické pokyny od p. t. p. Balcar,
katechety. 4. Volné návrhy.

Divadla a zábavy. Křesť. katol. vzdělá-
vací podporující spolek „Svornost“ se sídlem v
Červených Pečkách pořádá v neděli dne 26. dubna
1897 v zámeckém hostinci v Červených Pečkách
divadelní představení. 1. „Lord Česnek.“ Fraška o
jednom jednání od E. Z. 2. Kriminálík. Fraška
o jednom jednání. Vydělal E. Z. 3. „Následky prv-
ního manželství.“ Fraška o 1 jednání. Dle fran-
couzského od J. Křihla. Začátek o 8. hod. Vstup-
nému meze se nekládou. Čistý výnos věnován
spolkové pokladně. Po divadle volná zábava. —
Sv. Josefská jednota katol. jmoctví a mužů v Pro-
seči pořádá v neděli dne 26. dubna po valné
bromadě divadelní představení: „Růže Lutanáka“
aneb „Kletba a požehání.“ Činohra ve 4 jedná-
ních, zpracoval Jan Alfred Hrouzek. Na to: „Stu-
dentský kousek“ čili „čtyři boty a dva podpadky.“
Dramatický žert o jednání. Napsal Jiřík Řecký.
Začátek přesně o půl 8. hodině. Vstupné oby-
čejné. Skolní děti přístupu nemají. — Sv. Josefská
jednota v Ústí n. Orli pořádá v neděli dne 26.
dubna t. r. na oslavu 900-leté památky sv. Voj-
těcha Slavnostní večer s následovním programem:
1. Overtura. 2. „Modlitba“, čtyřhlasý sbor od J.
V. 3. Přednáška: „sv. Vojtěch, doba jeho a naše.“
(Fřednese dp. Václ. Trojan, kaplan.) 4. Směs ná-
rodních písní. 5. „Za svůj národ prosím Pane.“
(Báseň od Jar. Tichého přednese p. Rob. Andrea.)
6. Hudba. 7. „Okamžení“. Čtyřhlasý sbor od V.
T. 8. Hudba. 9. „Za ži. a mrtví modleme.“ Sena-
ční veselohra o 2 jednáních. Upravil J. M. P. 10.
Hudba. 11. Zpěv čtyřhlasý. Místnost spolková.
Začátek o 8. hod. večer. Vstupné obyčejné. Lístky
lze dostati v obchodě p. Linharta na náměstí.

Ze soudní síně.

Čtenářům našim je známo, jak sprostě a líživě
byl nejdůstojnější biskup náš napaden v „Osvětě li-
du“, jak tam potupen byl posvátný obřad katolické
církve a jak trhaným způsobem bylo zhanobeno ka-
tolické duchovenstvo, které se pohřbu vysokomýtského
překřesťanského Těmy bylo účastníkem, uznávající jeho ve-
líké zásluhy o Vysoké Mýto a okolní kraj. Redaktor,
„Osvěty lidu“, který potupný článek byl uveřejnil,
byl sice pražskou porotou, v které zasedali 3 židé a
3 protestanté osvobozen, ale za to byly konfiskovány
„Katolické Listy“ a „Hlas Národa“ které zmíněný
hanopis, při veřejném porotním přelíčení čteny byly
etiaky. Odpovědný redaktor „Katolických Listů“, pan
Josef Kratochvíl a soudní zpravodaj p. Gustav Toužil,
který článek konfiskovaný psal, octly se v úterý proto
před pražským čtyřčlenným senátem. Obžaloba hájil
státní zástupce p. Kuttelwascher, obžalovaný hájil p.
dr. Julius Nejedlý, advokát v Praze. Líčení bylo ve-
řejné.

Obžalce namítal nepřislušnost soudu vzhledem
k věci tiskové, která náleží před porotu, soud však
ve smyslu žaloby prohlásil se kompetentním. K věci
samé hájil se obžalovaný zodpovědný redaktor p. Krato-
chvíl, prohlašuje, že se cítí naprosto neviným.
Zpráva čti ve spěchu jen sblázně, ješto ji obdržel asi
o půl 11. hod. dopol. a číslo (byl pondělek) mělo vy-
jít v poledne. Slyše, že líčení jest veřejné, spolehl se
na to a dal správu do tisku, nemaje ani tušení, že
tím snad páse něco trestného. V referátu tom ostatně
se odesuzoval onen útok na biskupa Brynychy, chyběl
tedy veškerý úmysl, jak se při katolickém listě samo
sebou rozumí, rozšiřovati snad urážlivé výroky o bi-
skupu Brynychovi. Obžalovaný poukazuje na konec
k tomu, že byl pisatel původního článku porotou
osvobozen a dokládá, že tím spíše očekává, že také
on a jeho spolubžalovaný kolega budou žaloby
sprostěni.

Druhý obžalovaný žurnalista p. Toužil cítí se
rovněž úplně neviným, poukazuje k tomu, že byla
žaloba i se závadným článkem čtena v přítomnosti
160 osob a že sám chef státního zastupitelstva, jenž
žalobu zastával, nečinil návrh na tajnost líčení, ba
ani ne sa vyloučením veřejnosti při jednotlivých částech
žaloby a líčení. Proto nemoblo obžalovanému napad-
nouti, že uveřejněním části žaloby páse něco trestného.
Obžalovaný praví, že již rodičové jeho byli známí
s nejdůstojnějším p. biskupem Brynychem a že již
s toho ohledu čtěl o věci naprosto podrobný referát.
Tím, že hlavní faktor neznal sa potřebné, aby se
líčení konalo tajně, byl obžalovaný uveden v omyl.
Státní zástupce p. Kuttelwascher přitnul, že
obžalovaný neměl v úmyslu uveřejnění článku odp.
biskupa Brynychy urážet, přes to však setrval na ža-
lobě a žádal sa odsouzení obou obžalovaných.

Na tu dano slovo dr. Nejedlému, jenž povstal

a sa hlubokého ticha v soudní síni při tom panujícího
proneal hluboce proctěnou, velice vřelou řeč obhajov-
vací, která všem přítomným imponovala. Obhájce dr.
Nejedlý končil dupliku svoji slovy: „Ten, kdož tak
těžkých urážek dopustil se na nejdůstojnějším a šle-
chetném duchovním pastýři královéhradeckém, byl
obžaloby sprostěn. Nemohl bych si ani jako člověk,
ani jako právník pomýšleti, jak vyjímati by se mohly
vedle sebe rozsudky, když by v jednom ten, kdo se
takového těžkého ublížení na cti dopustil, vyšel zcela
bez trestu, ten pak, kdož napaláného duchovního pa-
stýře v ochranu vzal, státním orgánům souhlas vy-
slovil, jenž ujal se cti napadaného, vznešeného hod-
nosti církevního, aby odešel ze soudní síně této —
odsouzen!“ — Porada soudu trvala neočekávaně dlouho.
Po skončené poradě vynesen byl rozsudek, jenž zněl
asi v tato slova:

Pan Josef Kratochvíl sprostěje se z obžaloby
pro přečin § 24. tisk. zák. na něj vznešené, kteréhož
se dopustiti měl dle žaloby reprodukováním míst
z článku zabaveného a sprostěje se také od náhrady
útrat. —

Gustav Toužil jest však přestupkem toho vinen,
dopustiv se ho tím, že v referát svůj pojal a vytisk-
nouti dal místa z článku konfiskovaného, ač mu kon-
fiskace povědoma byla, a odsuzuje se k peněžité po-
kuté 15 sl. a k náhradě útrat.

Další rozšiřování čísla 46. „Katol. Listů“ ze
dne 18. února 1897 se zakazuje, zničení konfiskova-
ných exemplářů nařizuje a po veřejtí rozsudku v moc
práva se provede. V důvodech se praví:

Okolnosti faktické jsou veaměs doznány a pro-
kázány. Článek Josefa Hevery hned v prvním čísle
„Osvěty Lidu“ byl konfiskován. Konfiskace byla pro-
hlášena a bylo o konfiskaci té i v žalobě proti Heve-
rovi náležitá zmínka učiněna. Bylo protož red. Tou-
žilovi známo, že jde o článek konfiskovaný, jehož ani
celek, ani část reprodukovana býti nesmí, ať se děje
reprodukování již ve smyslu jakémkoliv, třeba i v tom
nejšlechetnějším.

Omyl by jenom tankráte ve váhu mohl spadati,
kdyby se byl udál ve věci hlavní, že by se totiž pan
Toužil mylil v tom aměru, sdali bylo ono číslo
„Osvěty Lidu“ konfiskováno čili nic. Jinak jest repro-
dukcce článku, o němž se ví, že konfiskován jest, de-
liktem ve smyslu uvedeného zákona.

Naproti tomu sprostěje se pan redaktor Josef
Kratochvíl z obžaloby právě proto, že u něho není
zjištěno, že by byl věděl, že číslo 1. „Osvěty Lidu“
akutěně konfiskováno bylo. V omylu svém utvrzen
byl sdělením, že líčení bylo veřejné atd., pročes ne-
bylo lze jej se stanoviska subjektivního vinným uznati.

Po pronesení rozsudku tohoto ohlásil p. dr.
Nejedlý ihned jménem klienta svého pana redak.
Gustava Toužila stížnost smateční k nejvyššímu
dvoru soudnímu.

Také shledáme se se zajímavou záležitostí touto
ještě u nejvyššího tribunálu trestního ve Vídni.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 17. dubna 1897. 1 hl.
pšenice sl. 5.75 až 6.20, žito sl. 5.— až 5.25, ječmen
sl. 4.25 až 4.55, oves sl. 3.— až 3.60, proso sl. 5.—
0.—, vikev sl. 5.— až 5.20, brách sl. 9.— až 0.00.
čochka sl. —.— až —.—, jáhly sl. 9.— až —.—, krup sl.
8.— až 21.—, brambor sl. 2.20 až 2.50, jetelového se-
mínka červeného sl. —.— až —.—, jetelového semínka
bílého sl. —.— až —.—, jetelového semínka švédského sl.
—.— až —.—, mák sl. 16.— až —.—, olejky sl. —.—.

V Králové Dvoře n. L. dne 17. dubna 1897
pšenice 6.105.10, žito 5.00—5.10, ječmen 4.30—4.70,
ovos 2.90—3.10, brách 8.—9.—, čochka 11.00—13.00,
vikev 6.70—7.20, jáhly 8.—15.50, kroupy 8.—12.—,
brambory 2.20—2.40, vejce (kopa) 1.40—1.50, maslo
1.20—1.40, tvaroh 12—14, maso hovězí 64 kr., maso
telecí 60 kr., maso vepřové 72 kr., maso skopové 60 kr.,
sena 3.—3.50, sláma 1.40—1.50.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík,
umělecký závod sochařský a rezbářský
v Praze.

Dílno: Bubna 612. — Sklad Eliščina tř. 24

Sochu Panny Marie Lourské u Váš
objednavu obdrželi jsme dne 23. t. m. úplně
neporušenou. Konám milou povinnost vyslovuje
Vám nejsrdečnější díky za v každém ohledu pe-
člivé provedení. Socha ta jest okrasou našeho ko-
stela a došla všeobecné pochvaly. Neopomenou Vaši
dílnu důstojným svým pánům spolubratrům odpo-
ruti co nejvřeleji. V lejdokonalejší účte

Ferd. Kutscher, farář.

Marschendorf dne 27. pros. 1895.

Přijme se malý chlapec.

na učení vlašenkářské a holičské u Václava Šafránka
v Hradci Králové, Malé náměstí číslo 4.

Růže a květiny.

Růžové stromky od 25—40
kr. Nízké zimní šlechtěnce
10 až 20 kr. Ceny pelar-
gonie, fuchsie, camfey he-
gonie 8—10 kr. za kus.
Karařiaty plnokvětové
100 k. 2—3 sl. Macešky,
pomněnky, sedmikrásky a
ponpáty sa 2 sl. 100 k
Kobercové rostliny všech
barev i až 2 sl. za 100 k.
Rozličné květiny kus 20
až 30 kr. má na prodej
Zámecká zahrada v Lib-
líně. Čechy.

Sukně
vlněné
za 65 kr.
prodává
Karel Švanda,
tkadlec
v Borovnici
na Moravě. (75)

Varhany harmonia.

Bed. Čapek,

majitel o. k. výs. zá-
vodu pro stavbu varhan
a harmonií

v Poličce

doporučuje se

**ku stavbě nových varhan jakož
i veškerým opravám.**

Harmonia nejvyššími cenami vyznamenána
silného a velmi příjemného hlasu.

Jedno harmonium ve spojení varhan
vyznamenáno v Praze státní medailí
čestným diplomem. 74

Odprodá se levně: 4 hry manual,
2 hry pedal, 1 hra cínových píšťal, i bez
varhan pouze co pedálové harmonium.

**Umělecký
závod**

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,
Brno.

Odborný závod
pro malbu oken
chrámových.

Šestkrát prvními
cenami vyznam.

Respekty, návrhy atd.
jakož i veškeré rady
odborné zdarma.

Praktické, levné a nejtrvanlivější
jsou korkové voskováné

KOBERCE

V nejlepší jakosti má jediné na skladě

V. J. ŠPALEK

v Hradci Králové. (22)

Zlaté a stříbrné klenoty!

VÁCLAV ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísekný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové

(sv. Jánkové náměstí číslo 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně záso-
bený sklad klenotů, stříbrných a
pravých českých granátových šperků, stříbrné
stolní náčiní z nového a čínského stříbra,
ozdobné stolní nádoby veškeré zlaté a stří-
brné hodinky I. jakosti; dále pendlové hodi-
ny a budíky různých druhů se zárukou 1-
3 roky za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je důkladně zkoušeno a značeno.

Objednávky a správy se přijímají a zhotovují,
tá veškeré správy hodiněk se vyřizují.

Vše za levné ceny. (18)

Staré akvosty se kupují a vyměňují.

Josef Komárek,

natěrač

v Ohrudmí,

nabízí veškeré práce sta-
vební do odboru svého
spadající.

Věrná imitace všech
dřev a mramoru; natě-
rábytky, železných kon-
strukcí a fašad.

Odskutk solidní se zárukou.

Ceny levné.

Vodoléčebný ústav

a slatinné lázně

v Mal. Svatoševicích.

Saisona od 15. května do 15. září.

MUDr. Josef Kadanský,

lékařský lékař.

Pekařské pece

na topení hnědým uhlím

vyrábí

továrna na stroje a slévárna železa

Josefa Horáka

v Lomnici nad Popelkou.

sochy kostelní.

Veškerým správám kostelů doporučuji se
staré avšak zachovalé a velice levné sochy ko-
stelní z bývalého kostela v Dohaličích ku koupí:

1 socha Boha otce	vyšoká 1.48 m.
1 Krista	1.55 m.
1 sv. Jana Křt.	akupina „Křest“ 1.55 m.
1 hulubice	0.30 m.
1 Panny Marie Bolestné	2.00 m.
1 sv. Jana Mláčka	2.00 m.
3 sochy andělů	0.30 m.
5 skupin hlav andělských	0.30 m. až 0.35 m.
7 jednotlivých hlav andělských	0.30 m. až 0.35 m.

Sochy tyto lze si prohlédnouti v sochařském zá-
vodě pana JOŠ. KREJČÍKA v Praze na Letné Belce-
dického tř. 612-VII, kterýž i bližší správy písemně podá.

Patron úřad J. O. Jana hraběte z Harachu

v Stráževě p. Nechanicích.

Patronátní komitát:

Frant. Panzner.

**VARHANY a
HARMONIA**

všech soustav a každé velikosti, též
přestavby a opravy varhan co nejso-
lidinější a v cenách nejnižších nabízi

Jan Tuček,

továrna na stavbu varhan a harmonií
v Kutné Hoře.

Založená roku 1869.

Cenníky a prospekty na požádání sdar-
ma a franko.

(11) Záruka pětiletá.

vládných látek

z čistě ovčí vlny

doporučuje na jaru obleky, kavelek a keštní
sukna

IGNÁC STRÁDAL,

závod soukenický v Humpolci.

Vyznamenán na mezinárodní výstavě v Praze stříbr-
nou medailí obchodní komory živnostenské, v Plzeňské stá-
te medailí bronz.

Všecky zdarma a franko.

Osvědčené

hromosvody!

Dovolují si osvědčiti P. T. místním školním
radám a obecním zastupitelstvům, farním a patro-
něním úřadům i pánům majitelům domů a továr-
ren, že stavím

lacné a spolehlivé hromosvody.

V té příčině mám dlouholetou praxi a mohu se
vykázat řadou dotazů vysvětlující jak a nažeho
očekávat, tak i z jiných míst v Čechách. (71)

O čestné nabídky žádá

Alois Šank,

mistr klempířský v Žitavě n. C.

V „Časových úvahách“

vyšel

Životopis sv. Vojtěcha

na oslavu 900leté památky jeho mučnické smrti
Doporučujeme tovaryšským jednotám a far-
ním úřadům

Cena 4 kr. Stran 32.

Svůj k svému!

Stavby

nových varhan

nejnovějších výkumů, veškerých rozměrů a veli-
kostí, se silným volebním hlasem, charakterní intonací,
se vstřícností kuželovodu neb pneumatickou, se
svlažným hracím stolem i veškerým kombinacím
sáhlím doby nejnovější, důkladně a vřstně pro-
vedené za ceny co možná nejlevnější doporučuje
obchodní známá firma 73

Josef Vanický,

o. a. k. priv. parocetní továrna na var-
hany a harmonia

v Trbechovicích u Hradce Králové.

Tamtéž k dřevěným výtočným harmoniím

americká i evropská.

Doposud a ilustrované cenníky varhan, jakož i
harmonií zdarma a franko.

Svůj k svému!

Ludvik Nejedlý,
dekorační malíř
v Novém Bydžově

dlíve v Hradci Králové

doporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních,

malb kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré malby
nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové. (9)

Návrhy ve slohu stavby kostela se na
požádání ochotně vypracují a respektují předloží.

Veleobčerstvímu duchovenstvu!

Dvě sochy dřevěné

Pro Marii Lourdeon a Neposkvrněné Početí,
výškou 1 m. 45 cm. vysokou čistě práce poly-
chromované za cenu velmi mírnou (po 80 zl.) nabízí

Jan R. Wolf
sochař a malíř v Brněm, pěst. Dobro
u Dobrušky, Čechy.

Ukázkou mohou posloužit fotografiemi obou.

Nejdílní osvědčené toaletní prostředky:

Jitkové toaletní mydlo „Ozonol“. Teprve mydlo
je to výrobek autorit jedině správně k upotřebení, an
na mydla zhusť sádrou a pod. plněná jsou. Pro dočasně
zdravé barvy obličejů a blýsk jemných rukou jediný so-
lenní prostředek za který se vrátí. Láhev 50 kr.

Jitkův zubní prášek „Ozonol“. Každý svědomitý
lékař dosvědčí, že prášek a ne pasta neb krém na čištění
zubů patří. Jitkův prášek zamezuje, uhlíkat, kažení se zubů
a každý zádech z úst. Krabička 30 kr.

Jitkova zubní voda „Ozonol“ na vyplachování
úst obsahuje jen silic součástky a jest léčebně nejdo-
nější přípravek. Láhev 50 kr.

Jitkova hloučková mydla nejnovější vynález v
oboru kosmetiky, jsou ze hloučků vyráběná a králičí pro-
středky prvního stupně. Obvyklá mydla obsahují vždy ší-
raviny, které pleť zarudlou a dráždí, činí. Proto odporu-
chujeme všude jen Jitkova hloučková mydla. Kus 15
a 30 kr.

Jitkův hloučkový krém používá inteligence dámy,
které si jemnou pleť bez vrásek až do vysokého věku
zachovávají aneb všechny nečistoty, plhy, jizvy, opal
slunce odstraniti chtějí. Jitkův hloučkový krém jest však
nejen pro pleť a ruce nýbrž i výtečný prostředek proti lu-
pům, k vypadávání vlasů, čím vlas bobky a leakly, silí ko-
řen vlasů a podporuje vzrůst, v kterých účincích má
výsledky pravou sensaci vzbudil. Jitkův hloučkový krém vy-
nalezl všeobecný jist prostředky pro pleť, ruce, vlasy, my-
dlo vyjmajíc a jest te ty v upotřebení nejjednodušší. Velký
kbelík 15. 30. Jitkovy výrobky jsou k dostání ve všech
obchodech. Kde žádný sklad, zakládá továrna přímo a při ob-
jednávání přes 10 zl. franko, pročít se objednávky pro
více osob nejednou doporučují.

Dámy! Vlastenky! Žádejte pro Váš toaletní stůl vý-
slovně Jitkovy přípravky a nenechte si cizácký škvár pod-
střít, který obecnostu drzou reklamou vnučuje. Ve Vašem
vlastním prospěchu tak činite, a mimo to tu výhodu má-
te každému Jitkovu preparátu kapou přiléhá, proti které
muž zaslání se každá rada v oboru kosmetiky zdarma
obecnostu udílí. Jitkovi toaletní, že spracování hloučků
pro kosmetické přípravky rolnictvu nový odbyt jeho výrobků,
vajec, otavil a povinnosti každého je. t tedy tovaru v její
smaze, dobře činit podporovati. (55)

Cestující solidní, dobře zavedení páni se přijmou.
Carolus Jilek, Těšín, Rak. Slezsko.
Továrna chemicko-techn. výrobků a zboží vohavářského

K jarnímu a stavebnímu období

doporučuje vešterčému obecnostu svůj hojně zásobný
základ

cementových a betonových výrobků

jako: veškeré druhy dlažby, krycích plátů na
hradební zdě, korníny a pilíře, sláby do ohlédů
a koníren, sláby k odvádění vod, polní mlat-
ky a podzemní kanály, kruhové i vešité, roury
různých rozměrů, sohody, skruže pro studně,
venyře, sochy, pomníky, obruby kol hrobů a
ohodníků jakož i jiných vše neuvadených a do tohoto
oboru spadajících předmětů mám stále v hojně zásobě a
výběru na skladě.

Dám si dovoliti upozorniti na vývoz československých pro slinice,
šutřku a písku.

Na požádání zašlu ceníky, jakož i rozpočty zdarma.

Josef Dršata,
mistr sedlácký, majitel a vyrábětel cemento-
vých a betonových výrobků 46
v Poděbradech.

JAN HORÁK

senkemik
V RYCHOVĚ n. K.
nabízí na dobu jarní

čisté vlněné látky

vlastní výroby.

Račteš učiniti jen malou objednávku
na zboží!

Všetky na požádání málo franko.

Děkuje všem svým milým veleobčerstvím a
vešterčným zákazníkům za vřelou přání, prosím,
aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibují vždy
vzornou, pectivou obsluhu. (16)

Nemocným chudokrevným

v tisíci případech s úspě-
chem překvapujícím

osvědčená pravá vína

firmy
Václav Karas
v Praze,

obslužte speciality firmy
odné „Vino nero“, „De-
la“ a „Belko“ ku srovná-
ce a posuzení se doporu-
čují.

Doporučení předních lékař- ských autorit.

Nejvyšší vyznamenání
stát. medaile na zlaté
nec. lékařské výstavě
1896. (49)

Komu skutečného a do-
brého vína ku posravení
nebo posílení jest zapotřebí,
požádej ve vlastním sáma

o ceník.

Václav Karas,
v Praze, 357-I,
velkoobchod s vínem,
c. k. zemským soudem
ustanovený znalec v o-
boru vinném.

Annenské slatinné lázně a letní sídlo

BĚLOHRAD

(Čechy)
sever. nápadní dráha

Specialní lázeň proti dně, reumat. ledvím

Zahájení 9. květnem!

Prospekty zdarma franko.

SUKNA

brněnská, francouz-
ská, anglická a rum-
unská koupíme nejlevněji
jen v firmě (44)

František Mettel,
velkoobchod sukny v Li-
berci, Vídeňská ul. č. 13.
P. T. pp. mistrům krej-
čovským zasílám skvělé a
bohaté vzorníky.

Nákrčníky a zástěry

nejmodernějších vzorů na-
bízí levně (53)

Ant. Chaloupecký,
mich. tov. výr. nákrčníků a zástěr
Semily (Čechy).
Jarní novotiny. Prodej
ve velkém i malém.

Sensační vynález

c. k. výhradné privilegium
pro. universální chránící prostředek
proti pocení nohou.

Jediné nosení mých patentovaných s dobré kůže
a s vločkami ku prosycování zhotovených střežících
proti pocení nohou uchrání každého od nepříjem-
ného pocení nohou, ale též i od

bolestných oznobenin a kuřích ok

sesta ovesnámže. Prospekty jakož i návod a osobní
brání máry zdarma a franko. 51

Josef Hanzlik,
Víděň XVII, Weissegasse 2.

Cibuli k sázení

pravou žitavskou su-
šenou drobnou 1 klg.
za 30 kr. prodává

Adolf Bernard,
zahradník ve Slaném. (65)

Nábytek

důkladně
pracovaný

vlastní výroby, jednotlivé i celé
výbavy pro nevěsty
doporučuje (42)

Josef Uzel,
Praha, Spálená ulice č. 25.

Bogatý výběr všeho druhu nábytku.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

(25) v Hradci Králové
Svatojánské náměstí číslo 87.
Sklady tabulového a dutého skla, porcelá-
nových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.
Cenníky a nákresy na požádání frko.

Stálá výstava

původních „Ottoových moto-
rů nejnovější konstrukce pro
plyn a bensin

přes 200 čestných cen a vyznamenání; již 43.000
motorů se silou více nežli 100.000 koňských sil
v běhu.

Zástupce: **A. ŠEDIVÝ** na Šmíchově
Kinského třída číslo 321.
Každý původní motor „Otto“ jest opatřen ochran.
známkou, jinak jest nepravý.

Vyznamenán na zemské jubilejní výstavě v Praze,
r. 1891. a na národopisné výstavě československé
r. 1896. státní výstavní medailí.

ANTONÍN SUCHARDA,

sochař a řezbář v Nové Pace
(v Krkonoších)

doporučuje se ku zhotovování oltářů, božích
hrobů, plastický provedené, křížové ce-
sty, soch světců ve dřevě i kameni.
Starší práce umělé ceny mající, bedlivě
opravuje, pozlacuje a polychromuje.
Má pak výrobky vlastní, ze své dílny
pocházející poskytuje mimo bedlivou po-
sluhu i ceny oo nejmírnější. 65

Fotografické přístroje

vlastní výroby, veškeré potřeby ku foto-
grafování v největším výběru.
Novinka: zrcadlová ruční kamera
zásobní s měnícím desk bez sítěk.
Přístroje a potřeby pro Reentge-
novy X paprsky.
(40) Optické a technické přístroje
doporučuje

TOMÁŠ LOUKOTA,

první odborný závod v Praze, Ferdinandova
tř. 27, blízko Pernštyna.
Založeno roku 1874.

SVŮJ K SVÉMU!

To nejnovější

jakož i veškeré druhy hladkých suken ku
všem účelům

v obrovském výběru
doporučuje

V. J. ŠPALEK,

tovární sklad suken,

malé tkalcovství a vlastní výroba
podkřívek (23)

v Hradci Králové.

Vzorky na požádání franko. Prodej
jen o oděvní druhy a k jakému účelu.

PEVNÉ CENY.

Závod truhlářský, čalounický a dekorativní
army

Michala Mayera syn

V PRAZE,

Štěpánská ulice č. 87, proti dvornímu převážu,

doporučuje svůj hojně zásluhový

sklad nábytku

od nejjednoduššího až do sejně elegantnějšího provedení.

Vlastní výroba.

Závod založen r. 1848.

Ruský salám

nejvýtečnější lahůdka z l. 180.

Ruský stepní sýr

pravý neobmezeně trvanlivý
zl. 1.30. 56

Českou papriku

zaručené čistoty zl. — po vše
za kilo, při 5 kilo franko.
Překupníkům zvláštní ceny.

Carotus Mlýnský, Těšín,
Slezsko.

Komfortní oddělení. Podpo-
rujte bratrský průmysl!

Přírodní moravská hořká voda
ŠARATICA 62

účinkuje příjemněji a jistěji
než všechny jiné hořké vody.
Užívá se jí s prospěchem proti
mnohým, špatnému trávení, žalud-
ku, žloutence, přívalu krve
k mozku a plicím, proti tu-
losti a ženským chorobám.
Návod o užívání na láhvi. Na
prodej ve všech lékárnách, dro-
gueriích a obch. min. vodami.
Blíží zprávy podává maj. zř.
dr. MUDr. Fr. Veselý v Brně.

Cihlářské stroje všeho druhu, pro po-
stavení, na dlahách, na řutě i parní v nejnovější
vytlačovací stl., stl., celá zařízení celkem (68)
Antonín Zedníček,
hlavní strojírna a strojírna ve Vyš. Mýstě
111 Mlýnská odpočívání po roce 111

Malíř a pozlaccováč

J. BARTA,

V RYCHNOVĚ N. KN.

Havlíčková ulice č. 197.

doporučuje se P. T. kněžímu a patro-
nášním štátem

ku pozlaccování oltářů, náhrobků

a veškerých potřeb kostelních.

* Mimo to přijímá a vkusně provede

malby ohrádek.

Vzorky předloží se na požádání.

Veškeré zakázky vyřizují se vkusně, tr-
vale a levně. (18)

KOKTANI

ještější, šeptání, chřastání, přeskakování a hůhání,
všechny každou vadu v řeči odstraní se zdarem
a zárukou bez léků a přístrojů **FR. FIBINGER**
první český spisovatel a vědátel v Praze, Tábor-
ská ulice č. 1825—II. Doba cvičební trvá oby-
čejně 6 neděl a jest již pacientovi možno hned
po prvním cvičení pěkně mluvit a číst. Předsta-
vení pacienta žádoucí. Pacienti obdrží u mne
celé zaopatření. Na odpověď se žádá známka. Da-
my cvičí též dáma. Vysvědčení a důkazování po
ruce. Konsultace bez platby. Za odporčení se
žádá. Brožurka tištěná je u mne za 1 sl. k dostání.
Žádám rodinu nemá postrádati k docílení sprá-
vné vyslovnosti u dítěte hořejší brožurky, která
zvlášť pro tyto sestavena jest a ku zdraví slouží.
Jen ten, který ukoctáním dříve postižen
byl, může každého vyléčit. Každý, kdo při
zpěvu neoktá a mluví ustroje má zdravé, musí
vyléčen býti. (35)

Kupujte od svých, podporujte sami sebe!

Pravé

přírodní vína

1 litr za 22, 30, 40, 60, 80 a 90 kr. —
doporučuje

obchod vínem
firmy:

ALOIS SLÁMA,

v Praze, Kr. Vinohrady, nároží Palack. tř. a Skřivany ul.

V sudech levněji! Cenníky zdarma.

Vinný ocet 1 litr 16 kr.

Věby bělopřezné,

plátna a veškeré druhy čalounického zboží
jako: ručníky, šátky, ubru-
sy, pokrývky na postele,
hamany a t. d.
v cenách nejlevnějších nabízí
vyrábětel

Karel Tauchman,

starosta v Stodenci a Jilemnici.

Vzorky franko.

Nejlépe doporučení.

Oltáře, sochy a j.

v každém slohu doporučuje umělecký závod
pozlaccovačský

Josef Kieslich v Hradci Král.

Znovuzřízení a polychromování provádí se rychle a solidně.

Děle upozorňují na svůj velký sklad s

stálou výstavu

jemných obrazů, zrcadel, rámců, lyt, soch, křídla a vš-
bec všech do oboru spadajících výrobků.

* Pražská ulice, vedle „Hotel Merkur.“ *

Vstup každému volný.

Zboží nejdůkladnější.

JAN STOUPA

v PRAZE, Václavské nám. č. 32.,

doporučuje:

Koberce

Záclony

Pokrývky

všechny druhy, a sje: Stávkové koberce, koberce
před pokojky, salonní koberce, předložky k kř-
dlům, lambrakýny.

Matkové, marokánské záclony žluté, portiéry, zá-
clony krajkové, záclony bílé, cizí nebo barevné, zá-
clony muselinové, tylové, záclony jednoduše (stary).

na želez, viněné nebo plyšové pokrývky na láhve,
přikrývky flanelové, valchované i se srovi vol-
bloudi, přikrývky cestovní, plády, šupany, ha-
velky, deštníky pro pány, deštníky dámské
atd.

Úplně zvláštní ceníky zdarma a franko. 38

Rolníci, provádějte meliorace!

Důležitost meliorování pozemků uznává se také již v Čechách, ovšem jen místy. V krajinách, kde provedeny byly hospodářské meliorace, zvýšil se značně výnos těchto pozemků, ano místy i se zdvojnásobil. Hospodář sklídl na takovýchto zlepšených pozemcích nejen větší úrodu ale byl s to na svém statku rozmnožit též valně počet svého dobytka, čímž zvýšil nejen cenu svého hospodářského inventáře, ale i roční své příjmy. Dle melioračního zákona ze dne 30. června 1884 dostane meliorační družstvo Hlaskou a zemskou podporu nejméně 40 procent všech nákladů. Při regulaci stoupá subvence až na 60 procent. Počítáme-li, že meliorace korce pole stojí dle okolností 15 až 50 zl., tedy po odečtení 40 procent vládní a zemské podpory stála by meliorace 1 korce pozemků pouze 9 až 30 zl. Při tom mohou rolníci ještě 5 až 10 zl. ušetřit, pak-li by k melioračním pracím použili vlastních potahů a pracovních sil. Nepatrný meliorační náklad uhradí rolníkům větší výnos zlepšených pozemků za dvě až čtyři léta.

Avšak i kdyby rolníci sami prováděli regulace a meliorace, tedy by se jim také vyplatilo. Vždyť náklady meliorací a regulací vzrůst nemají zaplatit ihned — nebo za rok, za dvě léta — ale třeba za dobu 30—40 let, takže by náklady se zlepšením pozemků nemusil nést jeden a týž hospodář, ale břemeno by nesl s ním též jeho dědic a nástupce.

Zemská banka království Českého byla založena za tím hlavním účelem, aby poskytovala snadno a lacině úvěr. Zápujčka meliorační jest připravena, jakmile jest znalce prokázáno, že se nákladem melioračním nebo regulačním trvale zvýší výnos těch kterých pozemků. Zemská banka jest oprávněna za každou takovou zápujčku vydávati své meliorační úpis, které opatřeny jsou beze vší podmínky zemskou zárukou.

Stanovy zemské banky uvádějí rozmanité meliorační účely, na příklad:

1. zařízení zavodňovací a odvodňovací a vůbec meliorace polí a luk;
2. úpravy potoků a řek soukromých a zařízení na ochranu břehů proti povodním;
3. scelování pozemků, a zřízení cest, určených k lepšímu používání rolnického majetku;
4. zalévání a vzdělávání i trvalé zárodky pěstované neplodné;
5. zřizování, rozšiřování neb vysušování rybníků, vysušování močálů a zřízení všeho toho, co k podnikům takovým náleží;
6. zřízení a rozšíření hospodářských budov, jako skladišť obilních, pak bytů pro hospodářské dělnictvo;
7. založení zahrad, ovocných sadů, vinic a chmelnic;
8. zařízení na opatření vody pro hospodářské a domácí potřeby;
9. zřízení dráh soukromých, zemědělských a lesnímu hospodářství sloužících;
10. zřízení vodních dráh, pak mostů, zvláště k dopravě plodin a výrobků lesních;
11. zřízení neb zdokonalení průmyslových závodů, pokud jsou příslušenstvím zemědělských nemovitostí.

Kdežto však Zemská banka v jiných oborech působnosti své vskvétá (obem půjčila na př. 42,759.100 zl., vklady a Zemské banky činily 81. prosince m. r. 82,729.286 zl., směnek bylo u ní v minulém roce eskomptováno za 64,415.286 zl.), tedy meliorační zápujčky jsou dosud nepatrné, takže v tomto ohledu stáváme daleko za sousedním Bavorském, Saskem, Pruskem, ba i Uhrami.

Tak činily meliorační zápujčky:

Koncem roku 1890 jen zl.	54.500
" " 1891 " "	288.901
" " 1892 " "	522.685
" " 1893 " "	1,185.899
" " 1894 " "	1,667.680
" " 1895 " "	2,185.445
" " 1896 " "	2,308.445

Tedy úhrnem 8,208.506

Pouze něco přes 8 milionů zlatých činí tedy za 7 roků meliorační zápujčky v Čechách. A přece dle správy technické kanceláře zemědělské rady jest v Čechách k odvodnění asi 655.000 hektarů orné a asi 174.000 hektarů luční půdy. Posud nebylo ani 30.000 hektarů meliorováno a zbývá tudíž meliorovati obrovskou plochu asi 803.000 hektarů. Počítáme-li na hektar náklad meliorační 200 zl., objeví se nám úhrnná potřeba 160 milionů zlatých.

Cifry tyto ukazují, jak jsme v úpravě a zlepšování pozemků za sousedním Německem pozadu. Tam dělá ovšem stát pro meliorace luk a rolí nepoměrně více než u nás.

Dle zákona melioračního z roku 1884 poskytoval stát ročně na podniky meliorační ročně 600.000 zl. Jelikož suma tato byla naprosto ne-

dostatečnou, zvýšena byla státní meliorační ročně 600.000 zl. Jelikož suma tato byla naprosto nedostatečnou, zvýšena byla státní meliorační subvence r. 1891 na 750.000 zl. a počínaje letošním rokem 1897 na 1.000.000 zl. Ovšem i tato suma jest naprosto nedostatečná. Na království České neptipadne z ní více než asi 200.000 zl. ročně. Dá-li země na melioraci také 200.000 zl., tedy u nás v Čechách lze ročně meliorovati roli a luk nejvýše nákladem jednoho milionu zlatých. My čítáme sem ovšem jen ty meliorační podniky, které na státní a zemskou pomoc počítají.

Hlavně následkem malé přísné státa k meliorování pozemků lze si vysvětliti, proč obce a družstva dosud tak málo o meliorační půjčky u zemské banky se ucházejí.

Z melioračních zápujček, které zemská banka posud poskytla počtem 23, připadá na meliorace družstevní deset a na meliorace jednotlivců třináct. Oněch deset kontrahovala družstva, která v posledních letech vůbec subvencionována byla, totiž družstvo Mrliny, Výravky, Loučné, Doubravky, potoka Radovesnického, potoka Zlatého, pak družstvo Trnovo-Ujezdské a Zálužanské.

Pokud se tyto meliorační nedružstevních, které se tedy podnikají jednotlivými vlastnsky různých pozemností, vyhledávají stanovy bankovní dostatečnou jistotou hypotekární, jestliže totiž zápujčka meliorační s předcházejícími dluhy nepřevyšuje sumu, která vzejde, když se dvěma — v případech mimořádných k celým třem — třetinám 24ti- (při lesích 30ti-) násobného čistého výtěsku katastrálního a k polovici odhadní ceny budov samostatný užitek poskytlých, připočítá polovice částky, o kterou dle znaleckého zdání se zvýší cena hypoteky provedením té které meliorace. Toto pravidlo, bereme-li sřetel k tomu, že zemská banka nesmí se zabývatí obchody odvážnými a že tedy i meliorační zápujčky absolutní jistotou opatřeny býti mají, lze nazvati liberálními.

Zádoti jednotlivců za povolení melioračních zápujček nejsou tak řídké, jako žádosti družstev.

Jazykové nařízení.

(Dokončení.)

§ 11. V občanských právních sporech budíž protokol o ústním jednání v onom jazyku, ve kterém jednání konáno, jestliže však obě sporné strany neuznávají těchto zemského jazyka, v jazyku žalobce veden (§ 7). Výpovědi svědků, soudních znalců, kteří k vedení důkazu slyšeni jsou, budíž však v protokolu zapsány vždy v onom zemském jazyku, ve kterém výpovědi své učinili. Totéž platí o přednesu stran a o prohlášeních jimi podaných při ústním jednání, pokud protokol není pouhým souvislým vyčleněním obsahu jich ústních stranických vývodů. Soud má užívatí v ústním jednání při různých zem. jazycích, jazyka prvního podání, v případě nutnosti obou zemských jazyků. Veškeré soudní prohlášení budíž protokolována v onom jazyku, ve kterém soudem pronesena, a stala-li se prohlášení v obou jazycích, na žádost stran v obou zemských jazycích.

§ 12. Zápis do veřejných knih, (zemských desk, báhenských, pozemkových, vodních, depositních knih atd.), dále do rejstříků obchodních firem, společenstevních a jiných veřejných rejstříků, budíž vykonán v jazyku ústní anebo písemné přihlášky, po případě nálezu, na základě jehož se dějí. V témž jazyku budíž připojena intabulační klauzule na doklady. Při vyhotovení výtahů z těchto knih a rejstříků, budíž zachován jazyk, v jakém zápis vykonán.

§ 13. Při všech zeměpanských pokladních a úřadech v království Českém, které s penězi nakládají, zůstávají v příčině vedení pokladních žurnálů, pokladních výkazů a ostatních pokladních pomůcek, jichž se užívá od ústředních orgánů k účelům kontroly nebo k sestavování občasných výkazů, dosavadní jazykové předpisy v platnosti. Totéž platí v příčině postupu vnitřní služby a manipulace poštovní a telegrafní služby a v erárních a průmyslových závodech ústřední správě bezprostředně podřízených, jakož i pro vzájemný styk příslušných úřadů a orgánů. Při nerárních poštovních úřadech a větším služebním obvody budíž šetřeno podpisů tohoto nařízení podle možnosti.

§ 14. Styk úřadů v § 1. označených se samosprávnými orgány řídí se onou jednací řečí, o níž je známo, že jí orgány tyto užívají.

§ 15. Platnosti služební řeči vojenských úřadů a četnictva a jich služebních požadavků se nařízení toto v ničem nedotýká.

§ 16. Toto nařízení nabývá dnem svého prohlášení platnosti. Týmž dnem pozbyvají platnosti všechna ustanovení dřívějších nařízení, která s předpisy tohoto nařízení v odporu stojí.

II. Nařízení ministra vnitra, spravedlnosti, financí, obchodu a orby ze dne 5. dubna 1897 v příčině jazykové způsobilosti úředníků, ustanovených při úřadech v království Českém.

§ 1. Úředníci kteří ustanovení budou ode dne 1. července 1901 při úřadech soudních, úřadech, státní správě, jakož i při úřadech, podřízených ministerstvá vnitra, financí, obchodu a orby zavázáni jsou

prokázati znalost obou zemských jazyků v slově i písmě.

§ 2. Průkaz tento budíž proveden buď u příležitosti praktické zkoušky pro příslušný služební odbor předepsané, anebo při skonče, která k tomu zvláště bude ustanovena, již se úředník nejdéle ve 3 letech po svém nastoupení služby podrobí. Tato zkouška může býti promiána oněm manipulačním úředníkům, když průběhem jich zkušební doby jazyková způsobilost jich prokázána byla.

Bližší ustanovení o způsobu těchto zkoušek budou vydána cestou zvláštního nařízení. Podříztojníkům, kteří opatření jsou certifikátem, a do Čech přísluší, může v případech zvláštních ohledu hodných od ministerstva průkaz jazykové způsobilosti prominut býti.

Nehledě k uvedeným nařízením, již nyní dle doby o to pečováno budíž podle možnosti a přípustnosti služby, aby v oněch odvětvích státní služby, pro které nařízení ze dne 5. dubna 1897 v příčině užívání zemských jazyků při úřadech v království Českém platnost má, jednotlivé úřady podle skutečné potřeby obsazovány byly jazyky znalými úředníky.

Socialisté zmařili pokrokařskou schůzi.

Na poudělí velikonoční svolali pokrokaři redaktor Hevera z Hradce Králové a p. Červinka ze Střez veřejnou schůzi lidu do sokolovny, v níž hleděli do býti svým zásadám triumf; pochodili však špatně. Schůzi opanovali socialisté z celého širokého okolí sbubování, kteří ku konci prosadili resoluci, v níž se vyslovuje souhlas s protistátoprávním prohlášením socialistických poslanců. Schůze započala k 10. hod. dop. Red. Hevera přivítal jménem svolavatelů (p. Červinka zůstal opatrně doma) přítomné, načež zvolen byl za předsedu občan Janáček, za místopředsedu obč. Boček, za zapisovatele občané Šmíd a Řehák. Poslanec Formánek, který jediný ze čtyř pozvaných poslanců dostavil se do schůze, pojednal stručně o výbodech uskutečnění státního práva. Řečník byl se strany socialistů stále přerušován neslušnými poznámkami. Po té promluvil občan Janáček, vytýkáje Mladočechům, že ipi stále jen na tom starém historickém právu, kdežto socialisté jdou pryj dále a nehodlají za Mladočechy tahat s ohně kaštany. Prohlášení soc. poslanců je pryj vědomé překrucováno (!) Nadále útočil proti „Národním listům“ a vytýkal „našim vlastencům“, že rvají se při volbách do V. kurie se socialisty o ohlédanou kout Red. Hevera pobavil přítomné, jak posdělí jistý občan podotknul, vyprávěním celého dějejezu Čech. Každý pryj jen křičí, že chce státní právo a neví ani co to je. Z celého dlouhého výkladu mělo býti nad slunce jasným a každému z přítomných občanů socialistů pochopitelným, že není přes státní právo takové, jak myslí si jej pokrokaři. Mezi řečí bleděl Hevera dosíci přízně socialistů, ale uklouzlo mu přece několik momentů, za něž dostalo se mu od těchto, místo vděku a pochvaly, méně lichotivých projevů jako: Obojetník, zrádce, chlebičkář, hanba Heverovi, ven s ním atd., atd., provázených řevem a dupotem k neutížení. — V provolání k našemu občanstvu pravili sice páni svolavatelé, že oceňují význam a dosah myšlenky státoprávní a mají v paměti historickou bytnost českého státního práva — ale hned zase dodávají, že hospodářské i kulturní přednosti českého státního práva dávají nám právo, abychom domáhali se tím spíše přirozeného českého státního práva, aby český národ řídil osudy své sám a sám a upravoval běh svých osudů paralelně s novými, lidovými, myšlenkovými proudy na poli hospodářském i sociálním. Z těchto slov vysvitá, že páni svolavatelé našemu historickému státnímu právu dobře nerozumí a že nemají tudíž dosti způsobilosti, aby o něm poučili české socialisty, kteří pracují vlastě jen do rukou židovské německé liberální levice a kteří při svém zapírání českého historického státního práva stávají se také na právo pryj přirozené, proti historickému právu státnímu. Pak-li se stává pokrokaři na stanovisko, že český národ má skutečnou potřebu, aby řídil své osudy sám a sám na základě přirozeného práva kmenového, pak musí totéž právo sebeurčení ponechat i též Čechoněmcům a pak by bylo veta po historické jednotě Čech a po historickém právu českém, které zná rovnocenný a rovnoprávný politický národ český, skládající se z Čechů i Němců, v zemích českých osedlých. Tady Čech, který chce zachovat vlast otce našich celistvou, zabezpečující mu ve všech okresech země rovnoprávnost a rovnocennost, musí státi nezbytně na našem historickém českém státnímu právu, zabezpečeném nám státními smlouvami, úmluvou národa s dynastií, přísahami korunovaných králů — a královským reskriptem mocnáře panujícího. Až toto historické státní právo bude provedeno, pak má ovšem národ právo za souhlasu všech zákonodárných činitelů upravit český stát dle potřeb časových. Chceme-li však opravdu státního práva dosáhnout, pak musí to věčné matení pojmt a mšení a zaměňování státního práva historického a přirozeného přestat. Měli by to vědět zejména pokrokaři, kteří na jedné straně se starých pergamentů si dělají posměch a jinde se jich dovolávají. — Občan Moravec vytýkal Mladočechům, že

nechtí „státní“ právo, ale staví se přý tak jen na venek. Občan *Desenky* zahrval antisemitismus. Připustil ovšem, že Adler narodil se s matky židovské. *Švagerka* narval Mladoběchy srádel a vzpomínal známého Grégrova výroku o fajice tabáku. Předsesta *Janáček* myslí, že Mladoběchy a pokrokaři věří se socialistům jen proto na losy, poněvadž vidí, že tyto hýbou (!) světem a oni sami, že jsou lenoši. Nevědomali-li si nás, praví, dříve, až dají nám pokoj i nyní. Jiný občan toužil, aby státní právo neslo něco do kapsy. Red. *Hevera* hleděl dokázat, že lid Adler má nitky socialistů v rukou a pohrává s nimi dle své vůle. Za to sklídil podobnou bouři jako na začátku. Občan *Jiráček* považuje všechny štvance v Čechách za bratrobratru a praví, že mnozí dělníci jsou protinárodní. Mezi schůzí dostal se do této na chvíli též poslanec dr. *Moravec* a hleděl pobouřené socialisty všemožně utišiti. Mezi jiným napovídal, že v mladočeském klubu panuje k vůli jednomu členu, poloklerikálu, rozbroj — že chce větší část (?) členů vystoupiti (!!!) Řeč jeho vyvolala za nepozornosti přítomných. Na to promluvil ještě občan *Hovorka*, *Malce* a právník pan *Miriovský*, kterého však socialisté ukřičeli. K 1 hod. odpolední, kdy se ze 400 účastníků sbylo v Sokolovně méně než polovina, většinou socialistů, přijata byla resoluce, v níž souhlasí se úplně s prohlášením soc. poslanců. To není ovšem projev Král. Hradce.

Zvěsti z východních Čech.

Z Nového Bydžova. Akademie spolku na podporu chudých studujících c. k. real. a vyš. gymnasia v Nov. Bydžově, pořádána jeounce dne 4. dubna t. r., svým morálním i hmotným úspěchem důstojně řadila se ku svým předchůdkyním z let minulých. Byli to opět převážnou většinou pouze studující domácího ústavu, kteří výkonem svými i po stránce pěvecké i na smykacích nástrojích všech ukázali, že dilettantismus a mocným jest činitelem při pěstování umění hudebního. Jinak ani nemožno. Neb kam by dlelo se toto umění naše, kdyby s těmi, kdo si je obrali za životní úkol, neujímali se ho i dilettanti. Zdaš stačilo by těch několik pěvců a povolání, a nichž mimo matičku Prahu na venkov málo kdy který sabloudí, aby po vůli vlasti saleskly se parly českého umělého spěvu? Kdy seznali bychom krásnou komorní hudbu, jakou vypěstili velikáni umění a jakou v šlepičích jejich tvoří „naši vyvolení“, kdybychom četali měli, až k nám na venkov zavítají vybraní umělci a rovněž i výborné koncertní orchestry velkých měst, abychom nebyli déle nevědomci jak si představit máme světově známé orchestrální skladby našich i cizích mistrů? Úloha tu dobře pochopili pořadatelé našich studentických akademií, předvádějící obecněstvu skladby solové a sborové vokální, na nástrojích solové, komorní a pro malý neb úplný orchestr, hudební tu díla hlavně mistrů domácích, nevyhýbajíc se však i cenějším skladbám komponistů jiných národů. Programy našich studentických akademií vykazovaly mnohé vzácnosti ve světě hudebním, tak n. p. některá díla z Dvořákovy „Stabat Mater“ a průvodem úplného orchestru — již po dvakráte — úryvek z Haydnova „Stvoření světa“ pro pěvecký sbor s průvodem orchestrálním, Dvořákovu smyčcovou Serenadu, valčíky, Suitu, Smetanovu Rolnickou, Českou píseň s průvodem orchestru, skladby Zvonavovy, Bendlový, Nešverovy, Malátova a mnoho jiných. Téměř s pravidla po každé dávána byla hudební díla, jež městu našemu byla novinkou. — Akademie letošní zahájena byla Rakouskou hymnou národní, vyňatek to ze smyčcového Haydnova kvarteta (Kaiserquartett). Hymnu jakož i variace přednesli studující sami, podporováni jeounce svými učiteli spěvu a hudby, pp.: B. Čížek a H. Janáček, učiteli škol obecných. Z ochoty účinkoval katecheta p. P. Fr. Vacek. Skladbu řídil taktéž učitel spěvu a hudby na gymnasiu p. Fr. Vondráček, učitel škol obecných. Obsazení bylo následující: 13 houslí prvníh, 12 houslí druhých, 6 viol, 4 cella a 1 kontrabas při též. V takovémto sboru činila hymna, případně jsouc odstavňována, úchvatný dojem. I variace příjemně překvapily všechny ty, kteří alyšeli je v obsazení toliko po jednom nástroji. Po kvartetní hře následoval smyčcový kvintett, menší skladba „oon sardino“ od Disela. Po té ve čtvrtém čísle zahrála předehra k opeře „Raymond“ od Ambrože Thomase, jako šesté číslo dává „Milostný dvojspěv z Husitaké nevěsty“ od K. Šebora a jeden Dvořákv Slovanský tanec a v osmém čísle zakončen byl program pochodem (vstupným) s opery Tannhäuser od R. Wagnera. Uvedené poslední čtyři skladby zavazely v úplném orchestru, který v nástrojích dechových doplnila místní kapela hudební a v němž nechyběly ani nástroje pro venkov velmi vzácné jako oboe (s ochoty p. uč. Kalina) a fagot. Veškeré skladby orchestrální přednesem svým potkaly se s úplným úspěchem a doboily si plně spokojenosti a uznání četné shromážděného obecenstva, ano po předehře Thomasové a Slovanském tanci od Dvořáka potlesk ani neutuchal. Na novo tu dokázáno, jak mnoho získá se na provedení, když v orchestru samívalí veliké sbory houslové. Programové číslo třetí a sedmé vyplnil pěvecký sbor studujících podáním nového plodu od Jos. Nešvery „Píseň o šních“, smíšený sbor se soly s průvodem pianu, harmonia, cella a basy. Dílo to rozděleno ve tři části. Část I. „Do pole“, II. „Na poli“ a III. „Z pole“. Ve sborech převládá pohyb rychlý a útvary melodickými v pěkném střídání sboru sopránů a altů se sborem tenorů a basů, po čemž nastupuje celý sbor smíšený. Partie solové podobají se více recitativům, melodičnost tu poněkud ustupuje a solista svláště ve II. části v base sápal s mnohými obtížemi co do intonace i co do rytmu se týče. Harmonie sama prozrazuje mistra Nešveru. Solo tenorové, spěv hospodáře zdařile zapěl sympatickým hlasem svým ve sdejších kruzích známý a oblíbený tenorista, p. Arn. Schreiber, absolvent obchodní akademie. O basové sola rozdělili se studující. Předse-

dem svědčil tu o veliké plši, a jakou ku nacvičení se přistoupilo, a co pak méně uspokojilo, necht každý s účastníky čítá na vrub hlasu o menším objemu a hlasu dosud ne dobře vyspělého. Zle právě dovoláme se nejvíce úvahy naší v prvních řadách obsazené. Ostatně „Píseň o šních“ spívala se jak u malých tak u velkých s chutí a se zdarem a přítomní ardočně těžili se z těch malých šenců a všechném vzdali pochvalu upřímnou. Chvála zasloužená vřadana i sdařile přednesené básni Jaroslava Vrchlického „Tři pěvci.“ — Tím končíme svůj referát. — Díky nejserdecnější vzdány buděš horlivým učitelům hudby a spěvu při gymnasiu p. t. pánům: Boh. Čížkovi, Aug. Janáčkovi a Fr. Vondráčkovi; stejné děkujeme upřímně i p. t. pánům, kteří s ochotou nevědní při akademii účinkovali, pánům: J. Kalinovi, učiteli Ant. Schreiberovi mladšímu, Fr. Vackovi, katechetovi. Všem p. t. pánům jakož i všem, jistě akademii, jež k podpoře chudých žáků pořádná byla, a tak četným počtu navštívili, buděš ještě jednou naše nelíčené díky a opravdové „Zaplať Bůh!“

Z Králové Dvora. V pokrokařských a radikálních listech dělala veliký povyk zpráva z našeho města, že 30, dle některých listů dokonce 300 lidí vystoupilo z katolické církve, protože přý je tato nemravná a protože přý klerikalismus nejde o náboženství, ale o moc nad lidem. V pravdě odpadá od církve jenom jedenáctka, která bez toho nic nevěděla a která se stane sotva apoštolem mravnosti. V čele vědčí trojky stojí známý dělník V. Pavlík, který ještě nedávno zahrával si v Obnově na velkého katolíka a nabízel se za dopisovatele a psal také proti učitelu Uhrovi z Nema-jova o protikatolických a pokrokařských agitacích Občan V. Pavlík, který byl mladočechem, klerikálem, národním a neodvratným socialistou a anarchistou a který v Jaroměři, Náchodě atd. a nyní v Králově Dvoře tropil ržance, rozešval dělníky a po časopisech trounil klepy a lživé správy, jest teď spolupracovníkem časopisů pokrokařských a mimo to jest spiritistou. Nejlepší jeho mediem jest přý jistá vdova a pak jedna arciklepná. V Králově Dvoře, a vůbec kde tohoto člověka znají, nikdo ho vážně nebere. Varujeme před ním také veškeré spolky a slušné časopisy.

Z Úpice. (Stavební ruch. Loučení. Nový lékař. Málokrtné město změnilo v posledních málo letech tak důkladně svoji tvářnost jako Úpice. Kde drahdy ustaralé dřevěné baráčky, zahrady a role se rozkládaly, tam vypínají se nyní moderně stavené, všem pořádkům doby odpovídající budovy, z nichž některé zevní i vnitřní úpravou domům velkoměstským v ničem nesažadí. Než bohužel nemáme potlačiti poznámku, že těžil by nás rozvoj našeho města, daleko více, kdybychom referovatí mohli, že rozkvět ten je výsledkem činnosti našich. Takto však při vši radosti, jakou nás zkrvácání města naplňuje, nemáme ubrániti se mravnímu chvátání, při vzpomínce, jak bude asi za padesát let? Jaký hovor bude se ozývat v moderních těch budovách? Kde budou měšťané, až vymizí i poslední sbytky „dřevěné“ Úpice? Než doufejme, že černé naše brejle ukazují špatně a že řada omylů, již dopustili se v této příčině pohlaví města — či lépe řečeno jich našeptávači — je už u konce; že více nebude opakovati se, co stalo se při jednání o koupi pozemků farních, kdy někteří přiliš „opatrní“ a moudří otcové města dělali at již vědomky či nevědomky agenty a dohazovače židovskému fabrikan-tovi, že nebude více k nesmírnému gaudiu Israele odehrávati se před tvářmi české veřejnosti tragická komedie, kdy sdejší „prozíráv“ a vlastenečtí politikové in optima forma uzavřeli alianci na výboj i oboj se sociální demokracií, jejíž výsledkem byla vítězství „české“ ideje při volbách za pátou kurii v našem okrese, že podobného maraš bys hledal po celých Čechách. Poněkud ovšem omlouvá původce kompromissu, že jak fama dí — jejich náčelník pro nutné zaměstnání jinde po tři dny před tím nečetl „Nár. Listů“. Než jest už na čase, abych se vrátil ku svému tematatu „stavební ruch“. A tu jako vždy, když se u nás o tomto předmětu mluví, na prvním místě jmenovati dlužno sychrovský komplex přádelen, jež rozšířeny budou o oddělení na spracování bavlny. Z jiných průmyslových podniků jsou na obsoru stavba dvou kruhovek, z nichž jednu provádí pan Liebig a Markoušovic, v obvodu města a druhou sdejší hostinský p. Nyklíček poblíže obce Záleské. Mimo to hodlá přenést i rozšířiti svoji parní pilu stavitel p. Budinský, který v prodloužené ulici Poříčské i nový obytný dům postaví. Z nových soukromých staveb zasluhuje pozornosti přestavba hostince páne Lelkova, v budovu ryse moderní, veškerým pořádkům doby vyhovující, jakéž jsme nejenom my ale četní příchozí do města našeho až posud postrádali; dále přestavba domu p. Barbova na náměstí a domu p. Picha při ústí ulice Horaké. Přidáme-li k tomu ještě některé stavby menší na předměstí a ulicích a dokončení staveb loni započatých, vidíme, že ruch stavební letos u nás letům předešlým nezažá. Pouze se stavbou nové budovy pro městskou repraesentaci, v níž by po příp. umístěn byl i berní úřad, nechce to nijak „mista“. Následkem to staré tradice opatrnosti úpických otců města. — Minulý týden rozloučili jsme se s dosavadním soudcem sdejším p. Tiskem, který přeložen byv do Pelhřimova, na nové působení se odebral. Poměrně sice dlouho mezi námi nepobyl, ale stačila doba ta úplná, abychom pro vždy ho v milé zachov li vzpomínce. — Počet místních lékařů rozmnožen bude v nejbližší době na tři. Dosavadní zástupce horního lékaře ve Svatoňovicích p. dr. Pacák počne zde vykonávati lékařskou praksi. Vítáme s povděkem toto rozhodnutí p. dra Pacáka, neboť seznali jsme v něm muže velmi roztomilého a příjemného a co více, lékaře, který v nemocném nevidí jak u mladých odchovanců Aesculapových nyní bohužel často spatřujeme — pouze materiál k ukojení vědeckých aneb i jiných tušeb, ale předně a výhradně člověka, jež lékařů svěřuje svůj nejdražší statek — zdraví.

Z Políčky. (Zprávy spolkové.) Dne 31. března konala Sv. Josefaká jednota katol. jinochů a mužů výroční řádnou valnou hromadu za přítomnosti 47 činných členů. Tutěž zahájil předseda dp. Jan Volánek promluviv o potřebě a důležitosti katolických jednot vůbec svláště pak při nynějších volbách ří-

ských a zemských. Ze správ funkcionářů této vyjímáme: Výborový schůzň konáno bylo 11. Olemové jednoty účastnili se společně sv. přijímání v den sv. Josefa a mnohých církevních slavností místních i cizích, svláště v Borové a Ústí n. O. Honosí se hlavně tím, že uvítati mohli prvního našeho křest. socialistho bojovníka p. Tomáše Jirouška, jenž jako kandidát poslanectví v V. kurii promluvil zde k voličům četné shromážděným, jehož řeč s velkým nadšením byla přijata. Přednášek větších bylo konáno pět, divadelních představení sedm; taktéž v masopustě pořádan byl spolkový věneček. Jednota čítá nyní členů: 86 činných, 86 přispívajících, 17 zakládajících a 3 čestné. Příjmy obnášely: 233 sl. 42 kr. a vydání 173 sl. 10 kr., jeví se tedy přebytek pokladní: 81 sl. 53 kr. Knihovna čítá: 389 svazků. Odebírány byly tyto časopisy: Obnova, Dělnické Noviny, Dělník, Obrana Práce, Náš Domov, Lidový List, Slova Pravdy, Křtá a Marie, Časové Úvahy, některé z nich ve více výtiscích. Do nového výboru byli zvoleni: pp. Burgh. Šimáček, jednatelem, Fr. Procházka, pokladníkem, Jan Procházka, knihovníkem, Č. Čuderský seniorem; dále pp. Jos. Šlerka, Jan Havlík, Jan Koráb a Josef Vlk. Nahradníky: pp. Karel Radimský, Karel Fixa, Bed. Náhlík, Jan Lorenz. Revisory: pp. Josef Březovský a Fr. Janelo. — Téhož dne přednášel velehorlivý náš jednatel p. B. Šimáček: „Zlatá naučení Kolpingova.“ — Dne 25. dubna konati bude přednášku pan Jan Procházka: „Životopis sv. Vojtěcha“ u příležitosti 900leté památky jeho úmrtí. — Zdať Bůh!

Z Chrudimska. (Úpadek českého sladovníctví). Hanácké a východočeské ječmeny těžily se ve světě té nejlepší pověstí a moravský a český slad těžil se největší oblibě v Německu, ve Švýcarsku, ve Francii, v Anglii i Americe. V poslední době poškozují však dobrou pověst našich sladů židovští továrníci. Tak jest zjištěno, že židovské sladovny sladu ubírá ječmeny a exportují je pak jako výrobky české a hanácké. Dobrá pověst a tím i ceny našich sladů tím trpí. Avšak i vládu vídeňskou musíme vinit, že nejví pro naše hospodářské poměry patřičného porozumění. Zemědělské sdružení na Hrádku radě bude musiti vždy s největším důrazem vystupovat na ochranu naší výroby zemědělské. Jest nepopíratelným zjevem, že domácí výroba sladů trpí. První rana byla rakouským sladovným zasazená německým zákonem „o identitě“, jímž stanovena premie 2 marek 67 feniků za každý metrický cent ječmene v Hsi německé vyrobeného a z Německa exportovaného. Naše vláda nepochopila naproti tomuto kroku nic jiného, lež že zavedla na drabách refakce v obnosu 15—20 sl. na vagon sladu dle poměru délky cesty. Oč 1. ledna t. r. podnikla však vláda německá kroky mnohem pronikavější. Na všech tratích, po kterých je německý slad do Švýcar exportuje, zavedeny výjimečné levné tarify, čímž rakouský vývoz vážně ohrožen. Jestliže na př. někdo z Prahy exportuje slad (10.000 kg.) do do Schaffhausenu ve Švýcarech, a kdosi totéž množství sladu tamže exportuje z Eislebenu v provincii saské, tedy ačkoliv délka trati jest stejná (671 km.), strší vývozník Eislebenský za slad o 391 franků 80 ctr. více než vývozník rakouský. To znamená, že rakouský vývozník, chce-li s německým za hranicemi konkurovat, musí metrický cent sladu prodati, skoro o 2 sl. levněji. Jest tedy vývozník rakouský následkem výjimečných tarifů a exportní premie (restituce cla) pro německý slad v nepoměrně nevýhodě. Toto jednání německé vlády odporuje daucha obchodních celních smluv a je tím povážlivější, čím více trpí také vývoz rakouského ječmene ruskou a sámořskou konkurencí. Již zemský sněm království českého vyzval vládu, aby v této příčině odpomohla. — Odpomoc je možná. Rakouské státní dráhy musí zavésti právě tak levné tarify pro slad jako dráhy německé, a sice na všech tratích. Ostatní dráhy soukromé a dunajská paroplavební společnost buděš vládou vyzvány, aby rovněž takové sazby uvedly.

Z Josefova. V uplynulém roce správním vyžádala spořitelna král. svob. města Josefova čistého výtěžku 7.355 sl. 60 kr., a vklady obnášely dne 31. m. r. 823.976 sl. 64 kr. Obrát pokladniční obnašel za celý rok 678.643 sl. 63 kr. příjmy a 668.994 sl. 24 kr. vydání. Vklady obnášely koncem roku 1893 790.964 sl. 63 kr. a v loni 1896 stran vložilo do spořitelny 300.532 sl. 58 kr., 1319 stran vybralo 299.301 sl. 65 kr. Na hypoteky půjčila spořitelna v loni 49.790 sl. 65 kr. a v též roce jí splaceno hypoték 96.696 sl. 53 kr. Zbylo 31. prosince 1895 na 374 realitách 480.858 sl. 94 kr. půjček. Hypotekárních půjček obcím a okresům sbylo 31. prosince 111.323 sl., v r. 1896 eskomptováno smének za 86.461 sl. 78 kr., roku 1895 jich bylo za 23.586 sl. 28 kr., v loni splaceno smének za 72.061 sl. 78 kr. také 31. prosince jeví se zásoba smének 37.986 sl. 38 kr. Na zástavy v loni půjčeno 55.406 sl. 60 kr. a vyplaceno 41.259 sl. 28 kr. Cenných papírů měla spořitelna koncem m. r. za 14.163 sl. 88 kr. Inventář spořitelny stojí 1.307 sl. 73 kr., úpis saračující 10.000 sl., při úrocích se jeví sisk 11.855 sl. 51 kr., vklady ve spořitelnách obnášely 232.000 sl., rukojemství spořitelně obnášelo 10.800 sl., náklady správní činily 4.462 sl. 12 kr., rezervní fond pro kursovní fond činil 499 sl. 30 kr., rezervní fond obnášel 31. prosince již 93.223 sl. 25 kr. Účet rovněžný vykasuje 936.357 sl. 25 kr. příjmy a v y d a j í, s kterýchto posledních činí: vlády 823.976 sl. 64 kr., úroky předem placené 2.861 sl. 6 kr., rukojemství a rezervní fondy činí 109.521 sl. 55. Z rezervního fondu věnováno v loni dobročinnostem 5.180 sl.

Stabat Mater v Jaroměři podruhé. Pěvecka a hudební jednota „Jaromír“ v Jaroměři opakuje velikolepé oratorium Dvořákovy „Stabat Mater“ dne 28. dubna v neděli o 4. hod. odpoledne v tělocvičně „na Ostrově“ pro lid — bez vstupného. — Sola a kvartett zpíjí: p. E. Postlerová, sl. M. Stocká, p. K. Růžicka, p. L. Stocký. — Úspěch produkce první byl neočekávaně velikolopý a úchvatný. Posluchači vsdor latin-skému textu do posledního záchrvěu tonového sledovali výkon s pozorností nevědní.

Ruský „Vládní věstník“ pozdravoval a vítal císaře jako mocného říše, která za mnohých světoborných událostí s Ruskem ruka v ruce krácela. Celá nepřehlédlná ruská země vítá jednohlasně vzácného a drahého hosta samodržce Rossie, jehož rytířskou vládu se jeví, a který si obral za úkol starati se o blaho svých národů. V otázkách zahraniční politiky stál a stojí císař František Josef I. na stráži evropského míru, který jest pro blaho národů potřebný. Císař František Josef a arcikníže Otto byli od cara Mikuláše, jeho bratra velkoknížete Michala Alexandroviče, od carových strýců, bratranců a vlastníků slavně přivítáni. Petrohradský starosta poslal císaři na přivítanou po staroslovanskou chleba a soli. Když císař navštívil caŕci matku, propukla tato v pláč. Císař ptal se jí edílne na poslední události ze života cara Alexandra III., na jehož hrob později položil skvostný věnec. — Připitky, které císařové v úterý spolu vyměnili a pečlivě z listu předčítali, jejichž každické slovo zahraniční ministři obou velitelů srdečně uvážili, označují politickou směr, která se v názorech obou říší a mocností udala, jasněji, nežli celá řada situačních úvodních článků. Car Mikuláš pravil: „Šťasten přítomností Vašeho Veličenstva mezi námi. mám za svou povinnost, vzdát srdečný dík za tento nový důkaz upřímného přátelství, kteréž nás k sobě pojí. Toto přátelství jest utvrzeno společným míněním a společnými zásadami, čelícími k tomu, aby našim národům blaho míru bylo zabezpečeno. Vaše Veličenstvo zná srdečné pocity, jimiž i Vaši osobě prodchnut jsem, jakož i zcela zvláštní váhu, již klade na úplnou solidaritu mezi námi ohledně vzácného cíle, jež sledujeme. Připijím na zdraví Vašeho Veličenstva, na zdraví jejího Veličenstva císařovny a celé císařské rodiny.“ Jeho Veličenstvo císař František Josef odpovídal: „Hluboce dojat laaskavým a srdečným uvítáním, jež Vaše Veličenstvo mně dobročivě připravilo, jakož i četnými pozornostmi, jež mi prokazovány byly od chvíle, co jsem hranici této říše překročil, cítím jakožto zvláštní potřebu srdece, projevit Vašemu Veličenstvu svoje nejvroucenější a nejserdecnější díky. Též mně, že smím v tom viděti novou záruku těsného přátelství, kteréž nás pojí a kteréž, spočívajíc na počtech vzájemné vážnosti a loyálnosti, našim národům jest trvalou zárukou míru a blaha. V pevné na věky, že dobrá naše věc zvíťazí, budu vždy šťasten, mocha společati na vsáchnou podporu Vašeho Veličenstva a přesvědčen o konečném úspěchu našich společných snah, připijím na blaho Vašeho Veličenstva, na zdraví jejího Veličenstva císařovny a celé císařské rodiny.“

Řecké vojsko utrpělo u Miti pod přímým melemským v pátek porážku, načež v zděšení utíkalo k Trnovu a Larisse. Řeci ve strachu, že jsou to Turci, stáhli do vlastní jízdy. V sobotu by byl býval řecký korunní princ Konstantin málem zajat. Téhož dne obsadili Turci Larissu, po neděli octla se v jejich moci Trikala. Zbaběle utkali zvlášť dobrovolníci Italští, kteří hledali spásu ve vagonech vlaků, odjíždějících k Volu, kamž ženy, děti a ranění pustiti nechtěli, takže Řekové do nich stříleti museli. Avšak ani řecké vojsko nechovalo se moc statečněji. Na dané znamení trubkami sešlo se u Larissy napřed jen několik mužů, teprve později podotilo se prince Konstantinu sehnati asi 4000 mužů a odtáhnouti s nimi k Farsalu. Dnes není v Thessalii řeckého vojáků. Možná, že se odhodlají k odporu ještě v pohotí, jímž vede průsmyk thermopylský, kde stáří Řekové perského Xerxovi tolik nařezali. Jejich potomci, místo aby Turkům dělili, loupí v Athenách krámy se zbraněmi, nadávají králi, korunnímu prince, generálům a důstojníkům viníce je z neochopnosti a prodávnosti. Místo aby šli sami, volají krále na bojiště a hrozí mu a jeho dynastii svržením s trůnu. Král Jiří přece Řecko elabě před válkou varoval, avšak vláda Delyannisova, štváná národním výborem (hetairion ethnikon) nutila pořad více k válce, takže král nemohl více veřejnému mínění odporovat, pak-li se chtěl na trůně udržet. Nyní totéž veřejné mínění, před válkou radikální, v době neštěstí národního pak malomyslné, píše všecka vinu výhradně králi a jeho dvořanům. Řekové mění generály a důstojníky, zapominajíce, že vojsko bez kázně, poslušnosti a důvěry k vůdcům, špatně víťazí. V krucích vojenských, které poměry řeckého vojska blíže znají, nemyslí, že by toto Turkům vážnější odpor klásti mohlo. Roku 1886 a 1881 Řekové po prvním výprasku rovněž statečně utkali. Avšak tehdy se jich ujali velmoci. Dnes si je Řecko svou nerozvážností pohnevalo a Řekové budou muset jíti zkořčené do prosa, než se jich Evropa zase ujme. Pustit se do otevřené bitvy proti třikrát tak četným, lépe ozbrojeným, vycvičeným a otužilým Turkům, bylo by od Řeků šílenstvím. Troufali si více než smobou.

Křesťanská Anglie vidono v Řecku a Turecku pro sebe brozky kyselé, chce v kalu lovit v jižní Africe. Angličané poslali do jižní Afriky silnější loďstvo i vojsko. Mají patrně záluak na území boerů i pobřeží kraje Portugalská.

Drobné zprávy.

Svátoť sv. břimování uděloval J. M. ndp. biskup Edvard Jan Nep. Brynych. V pondělí, v úterý a ve středu v Broumově a ve čtvrtek v Martinkovicích, dnes v pátek uděluje svátoť v Roprechticích, načež bude udělovati svátoť sv. břimování: dne 1. května v Šimově, 2. v Heřmánkovicích, 3. ve Věrněvčovicích, 4. v Teplicích, 5. ve Zdobově, 6. v Čes. Vemřovicích a ve Skalském, 7. v Adarsbachu Hotejím a 8. ve Chvalčích.

Zprávy diecéšní: Jeho Biskupská Milost, nejdůstojnější vrah Pastýř, odebral se dne 26. dubna b. r. na visitační cestu do vikariátu Broumovského, Trutnovského a Vrchlabického. Vyznamenání jsou: p. Václ. Tejkl děkan a farář v Kyjperku a p. Václ. Hlavsa, farář v Rokytnici, jmenování vikar. sekretářů; p. Al. Chaloupka, farář v Chleblích, biskupským notářem, p. Václ. Dvořák, farář v Kostelní Lhotě a p. Václ. Petřík, farář v Kovančicích, p. Jan Bonaventura, farář v Oumylovicích, obdrželi Expositorium canoniale. Ustanovení jsou: p. Ant. Novák, koop. Slavnovský, za kaplana do Sloupnice, p. Václ. Bek, kapl. Dolní Újezdský, za admin. do Střenic, p. P. Placiv. Holoubek, O. S. B., kaplan za admin. v Metličanech, p. P. Aug. Jannal, O. S. B. za kaplana do Metličan, p. Leop. Opletal, kapl. Nechanický, za kaplana do Branné, p. Václ. Hanuš, kapl. Petrovický, za kaplana do Nechanic, p. Václ. Štěpán, kapl. Brannský, za kaplana do V. Petrovic.

Šňatky. Slečna Mařenka Fričova z Králové Hradce a p. Vilém Waldek, cukmistr v Slibovicích slavili v pondělí šňatek svůj u sv. Jindřicha v Praze. — Zdejší advokát pan JUDr. Š. Fischer slavil v úterý šňatek svůj se sl. Ledrovou z Bostok u Prahy. Slečna Buřova a dr. L. Radimský slavili šňatek ve Vysokém Veselí.

Výstava prací žáků průmyslové školy pokračovací v Hradci Králové otevřena bude v neděli dne 2. května 1897. v budově zdejších reálných škol ve 2. patře od 10 do 12 hodin dopoledne a od 2 do 4 hodin odpoledne. Udělování odměn pilným a hodným žákům této školy, jakož i rozdělování vysvědčení konati se bude touž nedělí o pát 12. hodině dopolední tamtéž. Vstupný volný. Výbor školní.

Příspěvky na ústav hluchoněmých a ošacení chudých jeho chovanců budou se od spasilomyslných dam a příznivců ústavu vybíráti po 1. květnu.

Na opravu kostela sv. Vojtěcha v Libči, kterou pan inženýr uznal za nutnou už před třemi lety, vykázána jest úředně část asi 2.000 z. z peněz zádušních. Jest také potřeba vnitřní ozdoby kostela; dp. farář se ustanovil, že svým nákladem na památku jubilea sv. Vojtěcha opatří hlavní oltář.

Úmrtí. Pan Karel Král mladý civický učitel na zdejších pasdag. zemřel v neděli v Jabloněm, kdež byl také za četného účastenství kněží, profesorů, učitelů a chovanců učitelského ústavu pohřben. — V Přelouči zemřel asistent severozápadní dráhy, pan Jaroslav Kašpar, zástupce důstojnický, v královéhradecké společnosti muž velmi oblíbený. Zvěčnělý, zasnouben byl se spanimyslnou dívkou a zemřel na svůj svátek, který se ovšem pro všechny jeho miláčky proměnil v den smutku. Zvěčnělého doprovázeli ke hrobu vojenská hudba, téměř všichni důstojníci dělostřeleckí, a s měšťanských kruhů zdejších zvlášť početné dámy.

Ztráta. Z remisy klubu českých velocipedistů zmizelo v noci ze soboty na neděli kolo p. Ladislava Knypla. Ztráta byla oznámena četnictvu.

Krádež. V těchto dnech ukradl neznámý pachatel v kasárnách č. 86 plátek náležející setníku S. od 42 pluku.

Odvod v Hradci Králové. V pátek dostavilo se k odvodu 212 branch z nichž odvedeno 46, v sobotu z 210 odvedeno 57 branch a v pondělí z 221 80 odvedeno.

Přítí peretní obdobi, která čítá dosud sedm méně zajímavých případů zahájeno bude v druhé polovici května.

Moravský most bude během měsíce května sbourán a na to se provede železná jeho rekonstrukce. Moravská brána, poslední v bývalé pevnosti královéhradecké, bude v přístí měsíci rovněž sbourána.

Moravec & Gutfreund. Tato firma vyrábí na Královédvorskú mimo cihly též vysokou politiku. První společník dělá českého extravasance a radikála, který nezná básně, kdežto druhý společník dělá Němce a jako říd nyní ovšem také borce socialistů. Mezitím, co český poslanec p. dr. Moravec odsuzoval nynější politiku českých poslanců, předsedal jeho německý společník Gutfreund v Králové Dvoře schůzi socialistů, jímž kázal ovšem také nezbytný pan dr. Štemberka, tichý politický společník páně Moravců. Pan dr. Moravec není ovšem patentovaným Čechem tak dávno. V německých Kralích dělal vystředního Němce, stýděl se tam za český národ a český v „Grulichu“ nechtěl ani mluvit. Kálně politické vlny vynešly v posledním desetiletí i tohoto waschecht českého vlastence na povrch, ačkoli v Králové Hradci jest o něm známo, že je poněký flancista a frásista, jemuž vlastní prospěch nikdy a myslí nevymysel a který při své duševní mělkosti řije za duševních drobů německého Áida Gutfreunda. Nadávání a podezřívání cihlářské firmy Moravec a Gutfreund na klerikály, dnes také nikoho neomráčí. Český poctivý katolík, český katolický kněz vždy koná svou vlasteneckou povinnost a nemusí se jí od pána Gutfreunda, Moravce a Štemberky učit. Poslanec Moravec a Gutfreund mluví proti klerikálům s ohledů sobeckých srovná tak, jako jejich tichý společník dr. Štemberka, který byl navěštěn soudně se lhaní, jak se každý s akť u zdejšího krajského soudu přesvědčiti může;

ano týž pan dr. Štemberka, který se považuje za patentovaného opravce naší národní společnosti, musil si bez klesnutí dát šibiti veřejnou výčitku, že lže i když mluví. A to jsou potom osvědčovatelé lidu dle Času“ poctiví lidé jako dr. Moravec mluví lidu „pravdu“. — Ubohý „Čas“, ubohá poctivost, ubohá pravda!

Litovelský Němec Stecker-Tarnovský, který chtěl zabít českého redaktora, ale omylem zabil českého herce Lipovského, odsouzen byl na 4 leta do těžkého žaláře pro sločin sabití. První porota uznala jej vinným sločinu vraždy, avšak soud výrok poroty srazil a ustanovil nyní již nové přelčení.

Okradl krepáčku. Nebezpečné císmu majetku individuum, Kordík, ukradl v minulých dnech železnou mříž v obecním vězení a prodal ji za 52 kr. jež za tepla sanel do kořalny. Záhy byla krádež spozorována, sloděj vypátrán a dán do vězení okr. soudu; zároveň byla podána žádost, aby byl Kordík přijat do zemské donucovací pracovny.

Neštěstí při stavbě. Ve středu odpoledne spadl a lešení na stavbě zdejší obchodní akademii jistý zedník a též se poranil. První lékařskou pomoc poskytl raněnému dr. Spitzner načež jej nechal odnésti do všeobecné nemocnice.

Srbský král Alexandr navštíví na počátku května Černou Horu, kde se zasnoubí s nejmladší dcerou knížete, Xeníí.

Krajané z Králové-Hradce upozorňujeme na restaurant dříve Schwertassek na Ferdinandově třídě v Praze, který vede pan Karel Kostecký, dříve chvalně známý a oblíbený restaurátor v měšťanské Besedě královéhradecké. Kuchyně i sklep podávají exkuisitní jídla a nápoje. V restaurantu p. Kosteckého jest dostaveníčko krajanů a rodáků Hradeckých.

Stávka dělnická v Trutnově a v nejbližším okolí se stále šíří. V neděli musilo býti z Josefova povoláno vojsko a z Králové Hradce četnictvo, které bylo uvítáno kamením. Jeden nadporučík byl kamenem téžce zraněn. Dosud stávkuje přes 6.000 dělníků.

Odvodňovací stoka v Pětidomí už se započala stavět.

Pokoutní brloh. Píše se nám z kruhů měšťanských: Jest již nejvyšší čas, aby se posvítilo, jaký obchod se provozuje v bytě Fr. Sedláčka, měšťáka almužníka za Moravskou branou. Celou dobu, co Fr. Sedláček byt z milosti obdržel, jest tento peleš nevěstek a ženštin pochybné pověsti, a navštěvují jej nejen vojsko a různí sešlí ničemové, ale i výrostci škole sotva odrostlí. Častěji se již stalo, že tito čisti hosté obtěžovali vedlejší sousedy, hledající tam, co se jen u Fr. Sedláčka nalézá. Ačkoli se i to již stalo, že byly ženštiny jeho hosté hnusnou chorobou stíženy a o i Sedláčka přímo do nemocnice odvedeni, kvete obchod jeho dále. Na policii jest ohlášena služka, a co se za ní skrývá, o to se nikdo nestará, ač musí býti nápadno, že si měšťák almužník služby vydržovati může. V těsném sousedství Fr. Sedláčka mají sousedé přes 30 dítek, z nichž jsou některé již dosti dospělé. Rodičové jejich mají proto právo, aby pokoutní brloh Sedláčkův od orgánů veřejné policie vyčištěn byl. — Dávajíc tomuto hlasu veřejný průchod, jsme přesvědčeni, že příslušné orgány o nápravu se postarají.

Není vál jako vál. Tyto dny kupoval na Hradecku jeden fezník a rolník vola. Ve stáji bylo trochu tma; fezník na volovi nepozoroval sice žádné vady, ale chtěje po svém obyčeji rolníka trochu napálit, haněl vola o přitř, jenom aby ho dostal laciněji. Rolník však se nedal ohnout, neprodal chytráčkovi a prodal vola až druhého dne jinému fezníkovi, který dal zaň slušnou cenu. Zatím si první fezník věc rozmyslel a šel do opravdy vola koupit; ten druhý mu ho však odváděl přímo před nosem. Vida to, litoval přechytralý fezník: „Vál jako anděl, a já ho vado ho nekoupil!“

Štěstí a neštěstí. V úterý spadl známý jeden cyklista u Chlumce tak nešťastně s kola, že sůstal na silnici ležeti ve stavu bezvědomém. Několik dívek pokropilo našeho cyklistu vodou a podotilo se jim brzy ho vzkřísiti, takže šťastně dojel svého cíle.

Zvěsti z východních Čech.

Svaté missie ve Slatkanech konati se bude důstojnými otcí redemptoristy od sv. Kajetána z Prahy od 2. do 12. května.

Ve farnosti Ostruženské, k níž patří obce Ostružno, Ohaveč, Lochov Dolní a Hořeni, Holín, Brada, Rybníček, Lhota Hlásná, Čejkovice, Staré místo, Vokšice a Prachov, ustanovilo se družstvo pro zavodnění rolí a luk. Do výboru byli zvoleni: pp. J. Vejlupek, rolník předseda, Fr. Vejlupek, starosta, Jan Pluhař a Hynek Jindřich. Výboru bylo uloženo, aby se u zemědělské kulturní kanceláře a zemského výboru postaral o vyměření pozemků a vypracování potřebných plánů k provedení meliorací.

Z Petřtýna. V našem útulném horském městečku založila se katolická jednota sv. Vavřince, ku které hned z počátku přihlásil se značný počet členů. V neděli dne 9. května pořádá pro členy a zvané hosty v místnostech hostince p. Karla Hostinského o 4 hod. odp. schůzi, v které pojednáno bude „o časových potřebách našeho lidu.“

Z Velkých Jesenic. (Jubilejní valná hromada záložny.) Velmi četné dostavivší se podfinisky záložny z okolí Vel. Jesenic, pak Č. Skalce, Opocna, N. Města a Josefova přivítal v nedělí p. Kavalír z Rychnovka, který vyslal výbor a plně shromáždění, aby po dvou členech zvolili do komise. Pan Josef Houser, účetní záložny předsel pak protokol o poslední valné hromadě.

Dp. farář Václav Uhř přednesl na to správu jednatelekou. Na den Zvěstování Panny Marie dne 26. března 1872. usnešli se zdejší občané a z nejbližšího okolí na jeho vyvání sříditi v Jesenicích záložnu.

Tato se r. 1872. přeměnila na společenstvo evépo-
mocné dle zákona toho roku a trvá tak dodnes. Jistě
slaví záložna jesenická významné jubileum svého 36ti
letého trvání. Záložna povstala proto, aby napomá-
hala výpůjčkami členům svým při vedení živnosti a
hospodářství. Protože v nastalé na to rolnické tísní
dolehaly a doléhají různé nedostatky, tedy lid se do-
volával pořád více pomoci záložny. Již první pohled
na rozvášný účet poučí pozorovatele, že záložna je-
senická opět se vzmohla. Podílů, které r. 1896, obná-
šely 52.882 zl. 47 kr. vzrostly na 84.815 zl. 73 kr.,
tedy o 1.633 zl. 26 kr., rezervní fond vzrostl o 3.874
zl. 46 kr. a obnáší teď 71.974 zl. 27 kr., rezervní
fond pro ztrátu na kurzech při cenách papírech
vzrostl o 238 zl. 23 kr. a obnáší 6.195 zl. 68 kr. a
tás přebýtek vzrostl loni o 165 zl. 58 kr. a obnáší
2.477 zl. 54 kr. Jméni záložny se tedy zmohlo na
všech stránkách. Než také členové potřebovali výpo-
moci a proto přibýlo v loni půtek 44.177 zl. 16 kr.,
takže nyní 843.033 zl. 86 kr. obnášejí. A poněvadž
nouse jest netoliko mezi členy, ale i mezi věřiteli,
byli tiho nuceni o 55.327 zl. 80 kr. více si vysve-
douti, než-li uložili. To se dá také vysvětliti tím, že
okolní ústavy peněžité, aby si opatřily potřebné pe-
níze, zvýšily úroky věřitelům, kdežto u nás ovšem
při naprosté jistotě vkladů dostávali toliko 4 proc.
Aby se ale stala přítrž sbytnému vyzdvihování,
byl úrok věřitelů o čtvrt proc. svýšen, aniž by se
úrok z hypotek svýšil. Za to musil se zvýšit úrok
ze smének o půl proc., protože jednak sménka nepo-
skytuje takovou jistotu jako hypotéka a jinak byli
jame nuceni opatřiti si potřebné peníze reeskontem
ze živnostenské banky. Tím jsem Vám naznačil v ci-
frách neúrodný rok 1896.

Než chci se navrátiti ještě k uplynulému čtvrt-
století. Co tu bylo práce a starostí v záložně. Během
těch 36 let dle výkazů přihlásilo se a bylo přijato
za členy 1972 osob, kteří měli 6.886 podílů. A zase
vystoupilo 1118 osob se 3.291 podílem, takže členů
zůstává 854 se 3.685 podíly.

Připadá tedy na rok průměrně 79 nových členů.
Nejvíce jich bylo v prvním roce, totiž 297, nejméně
jich přibýlo v 13tém roce působení záložny, totiž 29.
Členové jsou roztrženi na více než 50 obcí; tak čí-
tají: Jasená 144, Jesenice 96, Zvol 44, Libčice 44, Sla-
větín 39, Šestovice 36, Nahořany 36, Lejšovka 29, Pleš
Starý 26, Městec 26, Vlkov 24, Veselice 21, Bychovka
19, Lhota 18, Třebošov 17 atd. členů.

Členové, vkladatelé i dlužníci se často měnili.
Vypůjček bylo vyřizováno v prvním čtvrt století v o-
bnosu 8.906.783 zl. 42 kr., věřitelé pak za tu dobu
uložili 4.973.187 zl. 58 kr. Vykonal tedy záložna
naše velmi platné služby a to jak členům, tak i vě-
řitelům, tedy naší veřejnosti.

Než se záložna jesenická založila, platilo se
z výpůjček 7 až 8 proc., věřitelé dostávali 6-6½ proc.;
a po čtvrtletí obdrželi věřitelé 4 proc. a členové platí
5 proc. Úroky tedy klesly a dlužníci získali peníze
na levné úroky. Záložna jesenická zaujímá mezi 344
českými záložnami co do velikosti 31té místo a mezi
rolnickými je na prvním místě. Co se tkne všeho svě-
řeného jmění jest na 42tém. Co se tkne poměru vlas-
tního jmění ku svěřenému, který se u nás rovná jako
1:641, jest týž průměrně u všech záložen vyjádřen
poměrem jako 1:9.14, čili co do bezpečnosti kapitálu
jsou věřitelé naši na místě 8tém. K věřitelům
chová se záložna co nejzchovlivěji. K žalobě a exe-
kuci sahne jen v krajním případě, když hrozí ztráta
kapitálu. Dosavadní ztráty jsou nepatrné a hledíc
k velikému rezervnímu fondu, nehrozí větší státa ani
teď. Na to se zmíním dříve. O záložně ve Spy a
vyličil stav jednoho věřitele. Vzdor tomuto méně po-
třebujícímu případu prohlásil dp. zakladatel a řídící
záložny, že členové mají býti Pánu Bohu povděční,
že práci naší tak šťastným výsledkem žehnati rábil
a že třeba prositi ho, aby nám ochrany a požehnání
svého neodepěl ani v druhém čtvrtletí, které v dříve-
ře v Jeho pomoc nastupujeme. Na znalce účetnictví
činí také bilance a vzorná a levná správa jesenické
záložny dojem ten nejlepší. Posléze byla jednatelešká,
účetní a pokladní správa jednohlasně schválena. Veřej-
ná debata rozptýlila se ohledně darů záložny. Vedle ob-
vyklých darů dáno na uspořádání včelařské výstavy
v Č. Skalici 10 zl., na uspořádání výstavy plemen-
ho dobytka v Krčíně na Novoměstsku 10 zl. a po-
hořelým 20 zl. Do výboru byli zvoleni pp. Hlava, Jos.
Dítě a Jan Raichert za Jasenou, Jan Chytrý za Zvol,
Jos. Kopecký za Lhotu, Václ. Košerovský a Jos. Šolc
za vel. Jesenici, za Lhotku Královou Macháček, dále
za Veselici p. Hlava. Tím byl denní pořádek vyčerpán
a p. předseda Kavír prohlásil valnou hromadu za
skončenou.

Ze Solnice. Nedávno četli jsme v listě tomto
o důležitém podniku pro město naše i po celou zdej-
ší farní osadu, totiž o budoucím střísní svatyně hřbitov-
ní! O tomto podniku, při němž budeme moci vy-
kázat svým časem nové účastnictví ze strany jeho
přiznivců, přijde jistě ještě mnoho veřejnosti po-
dati v dobé příležitosti. Doufáme, že otázka střísní sva-
tyně hřbitovní vyřizena bude v dobé co nejkratší,
aby mohly býti učiněny počátky, jež byly by záru-
kou, že to, po čem tak v širokých a valných kruzích
dobrodinců se touží, bude také uskutečněno. Podá-
váme tuto zatím zpráva o neméně důležitém podniku,
který se chystá ve prospěch budoucího dorostu města
Solnice, ve prospěch útlé mládeže jeho! Jedná se o
provedení krásné a užitečné myšlenky — ačditi totiž
v Solnici — opatrovan! Myšlenka ona má svůj při-
rozený vývin! V jednom zasedání zdejšího slavného
obecního zástupitelstva pronesen byl návrh, aby obec
města Solnice věnovala každoročně 500 zlatých na
zřízení fondu pro sirotčinec anebo pro opatrovan! Avšak
vzhledem ke finančním poměrům města poměřem schvá-
lilo zástupitelstvo každoroční dar v obnosu 100 zl.
Nepředpojatý rozum každého jednotlivce jistě vede
k myšlence té, kdy asi by byl potřebný fond k takov-
ému podniku, na stavbu, zřízení, vydržování a t. d.
schrán. Když jen omén prvotně navržený obnos
bude teprve za pět let pohromadě! K vypočítání
toho není třeba ani logaritmických tabulek ani
vyšší matematiky! Stačí prostá rovnice: když za 5
let bude mít fond 500 zl., tedy za kolik (X) let bude
10.000 zl. anebo i více? Přátelé střísní opatrovaní pře-

mládeži, jak by spoutili finanční podporu. Vstoupili se
předsedou maj. společenství Solnice, kteří prohledali přichy-
lost k dětem, obdarovávají mládež ze Solnice a Kvasin
již několikrát. Dary, které dali dělníkům a jejich
dětem, jsou do tisíců, jak v četných listech bylo s
povědkou známo. Kde se jedná o podporu a ulehčení
starostí rodičů dětek chudobných, tu třeba přijati
podporu. „Na dle humanity nebudě dbáno, či ruka
se účastní, ale jak se účastní“ — stojí psáno v ná-
mém světovém díle a „nemusí při tom zapřítí žádný
ani ten nejmenší a spolu i nejvznešenější cit vřelý,
cit národnosti a jiné city užlechtilé, jakož i násp-
ravnost — kde jedná se o pomoc — člověku“. Tím
více platí to v Solnici, kde jedná se o duševní dorost
těch, kteří jednou v Solnici mají býti „našimi lidmi“.

Z Králové Dvora. Divíme se velice, jak po
královské škole řadí se mládež ještě býti dr. Moravec
poslancům českých vlasteneckých měst Králové Hradce,
Jaroměř atd., neboť p. poslanec dr. Moravec schvá-
lil řadu dělníka Jiráka, ač tvrdil že dělnictvo je proti-
národní a že strhne plakát Ústřední Matice školácké,
pak-li se vyvěsí na továrně p. Petrofa. Jiráka ovšem
dodali, že je pro samostatnost Čech, ale český poslanec
Moravec tvrdil, že sami státnímu právu dobře ne-
rozumíme. Dr. Moravec se ptal, že sám je socialista,
ač prý ne té barvy, jak královéhradečtí socialističtí
řečníci. Týž dr. Moravec tvrdil, že mezi mladočechy
poslanci jsou lidé, kteří přímo patří do socialistických
řad a odnásoval smilivější mladočechy. Pan dr. Mora-
vec, jak hájí zájmy socialistických demokratů, tak ujímá
se i židů. Za tajemného společníka ve své kruhové ci-
helně má řáda K. Gutfrunda, a firmu má: „Dr. Jos.
Moravec a spol.“ — V pondělí velikonoční rozděl-
lili si úlohu s Dr. Štemberkou. Tento svolal zde 19/4.
dopoledne schůzi dělníků, ve které se předsedu
schůze volen žid. K. Gutfrund, majetník barvárný, ve
které pracuje asi 8—9 dělníků. Posledně přijal do
práce známého špičáka V. Pavlíka, který odpadl
od katolické víry. Dr. Štemberka přednášel: „O
úpadku strany mladočeské“ a redaktor „Lidu“
a „Ruchu“ Hain: „O straně radikálně pokrokové“.
Dr. Moravec snažil si v Hradci získat sociální demo-
kraty. To samé tropí i zde se svým kompanionem K.
Gutfrundem, oba s Dr. Štemberkou lid dělný matou a
svádějí. Dr. Moravec nemůže se pokládat za zástupce
posavadních svých voličů. Naopak jest to směšný a
bezohledný agitátor a přívrženec židů, jichž schůze
loni v Hradci Králové rovněž se účastnil, aby židy
si získal. V Hradci při volbě dali mu hlasy všichni
židé a občanstvo volby se neúčastnilo. Nyní ukázal
se v pravém světle, domnívá se, že řád jeho ve
schůzi soc. demokratů nepříjde do veřejnosti.

Plemená obvedy skotův království českém.
Ušlechťování a křížování dobytka nedělo se v Čechách
dle zásad rozumných a jednotných. Brzy se křížovalo
domácí plemeno s tím nebo oním ušlechtilým dobyt-
kem cizím, takže se v zádoční míře ušlechťování
dobytka nedodrželo. Účel stanovení plemených obvedů
jest ten, aby v každé krajině ustálilo se jisté plemeno
pro krajinu tu se hodící a aby tak předešlo se libo-
volnému měnění plemen. Zejména ze státních a sam-
ských subvencí máse pro jednotlivé krajiny opatřo-
ván býti pouze dobytek oněch plemen, kteráž pro
krajinu ty jsou určena. Přihlíženo pak hlavně ke sku-
šenostem plemenářským, jichž nabýlo rolnictvo kří-
žením různými plemeny a rázy zvířat. Dle toho pak
uznáno takto: 1. Největší obvod přidělen byl plemenu
bernsko-simmenskému a to s jeho rásám (i us-
leným křížencům téhož): a) Simmensko-saanskému,
červeně strakatému, nejtěžšímu, b) Frutisko-Adel-
boderskému, barvy žlutavější, středně těžkému,
dobře dojivému, c) Jurskému, dobře dojivému, nej-
lehčím, do horakých krajin se hodícím. d) Po
případě ustáleným křížencům Messkirchenakému
a Miesbašskému, statnějšího rázu Plemeno
bernsko-simmenské má chováno býti v náse-
dávajících okresech: Běle, Nov. Benátkách, Mladé Bo-
leslavi, Německém Brodě, Železném Brodě, Českých
Budějovicích, Novém Bydžově, Čáslavě, Českém Dobru,
Habrech, Holicích, Hoře Kutné, Hořicích, Králové
Hradci, v Mnichově Hradišti, Chlumci nad Cidlinou,
Chotěboři, Chrudimi, Uhřetěších Janovicích, Jaroměř,
Jičíně, Jilemnici, Kamenici nad Lipou, Kolíně, Ko-
stelci nad Orlicí, Královicích, Libáni, Litomyšli (v
pováří fce), Lomnici nad Popelkou, Královém Městě,
Novém Městě nad Metají, Vysokém Mýte, Náchodě,
Nasavřích, Nechanicích, Opocně, Pardubicích, Pel-
hřimově (v severní části), Poděbradech, Polné, Přel-
buzi, Přibyslavi, Rychnově nad Kněžnou, Semilech,
České Skalici, Sobotce, Sutici, Trhových Svinech, Tře-
boni, Turnově, Úpici, Ústí nad Orlicí (v planině), Vy-
sokém nad Jizerou, Žamberce (západní část). Vsat tu
zřetel i k těm okolnostem, že kříženci vymykají ve vlas-
tnostech, jež původním plemenům vlastní nejsou,
jako ku př. tažná síla.

2. Rás kravařský simmenský dosti blízký,
dán do krajin, kde klade se důraz na dobrou doji-
voť, pak blíže českomoravských hranic, kamž s Mo-
ravy se převádí, aneb jako přechod ku rásu simmen-
skému. Pobliž hranic českomoravských dán okras-
ní: Hlineckému, Litomyšlákému (pro horakou část okresu:
Poličákému, Skutečskému. Mimo to okrasám podkr-
konovským: Králové Dvora, Nové Pace, Polici nad
Metují.

3. Plemenu Pinogavskému přikázány okresy
v méně příznivých ponebních poměrech po většině
ve shodě s projeveným přáním; jsou to: Humpolec,
Dolní Kralovice, Lamároun, Ledč.

Plemenu Švýcarskému nepřikázán žádný obvod
pro svržání se táhož a střísnosti v tom směru projevová.

Budecnost národa. Pod tímto názvem tišne
se nový spis z pera Rud. Vrbu, jehož obsah jest: 1.
Tanec kolem slatého taletu. 2. Chraňme své statky. 3.
Svincl a Husem. 4. Bytí bez hany a vady. 5. Kdo
žije s hloupostí lidak. 6. Náboženství věd soukro-
ma. 7. Co všechno smohou židovské inseráty. 8. Mla-
dočeská tisková kancelář. 9. Království boží na zemi.
10. Činnost pokrokařů. 11. Česká otázka. 12. Rudý
prapor. 13. O tisku a knihovně. 14. Karel Havlíček
Borovský. 15. Český Parnas. 16. Proudý učitelstva.
17. Pokrok mravnosti. 18. Soudat státníka. 19. Otázka

zemědělská. 20. Místní obuvníci a truhláři v Praze.
Obrázek otázky řešitelů. 21. Páta kurie. 22. Kon-
kurenční boj. 23. Česká žena. 24. Lidové zákonodár-
ství. 25. Volby v Maďarsku. 26. Říšské a samé fi-
nance. 27. Česká státní právo. Doslov. Spis vyjde ná-
kladem společným spisovatele a Cyrillo-Methodějské
knihkárny asi za 3 týdny. Objednávky přijímá ti-
skárna Cyrillo-Methodějská.

Z Vysokého Veselí Sňatku al. Buvovy a p.
dr. Lad. Radimským z Kolína účastnili se jako svědci
vynikající mužové, dobří katolíci. Dr. Fr. L. Riegr
a Fr. Šimáček a jinými přáteli dávali podnět k sa-
ložení záložen, spořitelne, bank a podpůrných fondů,
které dnes vládnou sta miliony, usnadnili a slevnili
českému lidu úvěr, umožnili jeho podnikavost a kon-
kurenci s Němci a židy. Svědek p. Korbel z Ameriky
svoja podnikavosti a obětavosti prospěl velice Čechům
v nové i staré vlasti. Otac nevěsty svépomocí založil
velký průmyslový závod. Dle příkladu těchto mužů
měl by lid náš hledati spásu v svépomoci a plodné
práci.

Redaktor v oběalobě. Kdo stopaje po-
krokákové pamflety v Novém Bydžově vycházející,
pod jménem „Bydžovské Listy a Stráž n. Cidl.“
přímě žasne nad tím, že v posledních číslech ze
dne 10. a 17. dubna nenalézá ani jedním jméno
„Klerikál“, Brynychova „Obnovu“ atd. atd. Poněkud
snad to vysvětlují „Bydžovské Listy“ ze dne 24. t.
m. oznamující zase „sensation“, že totiž redaktor Pa-
velka žalován jest Žitčickým kaplanem, vp. Janákem
pro urážku na ctě. Nevíme ovšem, siaz bude to zase
„sensation“ ličení, jako loni s Rašinem, ale my-
slíme, že Žitčická Rašiniáda blíž se jednou ku
konci. Tak nemravemě páti o kůži za s tím
účelem, aby z působnosti svého byl odstraněn, máse
se očekávati jemem od odchovanec Rašínových.
Pověst vypravuje, že jeden pán pájde-li to do taběho,
postavi se prý P. Janákovi čelem! Jáme svědci
na tuto hrdinnost a neopomeni si vyřádati o ní s
místu kompetentního příslušného objasnění. Dle do-
slecha bylo nějaký pamflet toho poéma i do rodiště
kaplana Janáka, do Chocně!!

Z Nové Paky. Naše Cyrillská Jednota se
taří přes všecko nepřítel časů a poměrů. Získala
mnohých nových členů, zvláště z těch nejmladších,
jichž dětaky andělské hlasy přímo uchvacují a
povznášejí svojí čistotou a nevinností. Dosud ne-
dali jsme o sobě správy ništádné, domnívají se
pracovati v skromné tichosti. Než vždy skromnost
než na místě, zvláště najde-li se „mně přizná“,
jenž jednota po vákolí hamobí a poctivou práci
upírá. Proto ustanovili jsme se dáti o sobě světu
zprávu a zároveň upozorniti krahy hudby milovné
na skladby, které naše jednota ve chrámu Páně
klášterním provésti chce řízením osvědčeného již
skladatele ředitele chóru p. Hyaka Tomáše. Domní-
váme se, že by každá jednota Cyrillská měla
podávati správy, které děla chce provést, buď
aby upozornila na díla a skladby, které by snad
přemnohý rád poslechl, kdyby věděl, že v někte-
rém bližším místě se provozují. Hudba chrámová
by tím získala a lid by si včas pro hudbu chrá-
movou zúšlechťoval. Naše jednota ustavila se pro
každý násic zaslati do Obnovy pořad těch děl a
 církevních skladeb, jež chce provést. Pro město
květen vybrány jsou tyto skladby: Každou
neděli chorální „Vidi aquam“, „Introitus“ a „Com-
munion“. Dne 2. května: „Missa Salve Regina“
od P. E. Stehle, offertorium od H. Tomáše, Pange
lingua od Skuherského. Dne 9. května: Misa
Tertia od Hallera, offert. od H. Tomáše, Pange
lingua od E. Etta. Dne 16. května a dne 27. kvě-
tna: „Missa in honorem Setae Luciae“ pro smí-
šený sbor s právodem smyčcového orchestru. 3
trumpety a 2. tromboné od Frant. Witta op. II.
graduale a offert. od H. Tomáše, Pange lingua od
J. Fůratra. Dne 23. května: „Missa in honorem
Ss. Nominis Jesu“ auct. Fr. Hruška op. 14. offert.
od H. Tomáše, Pange lingua od Palestrini. Dne
30. května: Misa brevis od Skuherského op. 45.
offert. od H. Tomáše, Pange od Ig. Traumblera.

XII. včelařský sjezd a výstava včelař-
ská pořádná budou dle usnesení zemského ústř.
včelařského spolku pro království České ve dnech
15.—17. srpna t. r. v České Skalici pod prote-
ktorátem J. J. prince Viléma ze Schaumburg Lippe.
Velké zásluhy o hospodářství a jeho odvětví vče-
lařství, podporované pěstováním medonosných rost-
lin u rozsáhlých panukých dvorů, a o zemědělství
vůbec, které zvolený pěstektor o tuto krajinu má,
oprávněný včelařský spolek pro okres Česko-Ska-
lický a 24členný výstavní výbor k nejlepšímu na-
dělím, že tento včelařský sjezd, spojený s výsta-
vou a včelařství skrze zvláštní přízeň přijatý
protektorátem v této krajině velice získá. Pří-
hlásky k výstavě a ku sjezdu dějí se nyní již u
výstavního výboru v České Skalici. Účastník sje-
zdu počte za legitimaci 1 zl., vystavovatel 60 kr.
sáčků obdrží mimo jiné bezplatně ubytování v do-
mech soukromých nebo dle přání levné ubytování
v hostincích. Z místa a za dopravy předmětů
a nádraží do výstaviště a zpět se neplatí. Vysta-
vovati možno vše, co do oboru včelařství apadá.
Za přijatou přihlášku počte se legitimace. Mno-
ství cen, jimiž budou nestrannými znalci posou-
zené předměty poctěny, oprávněný výstavní výbor
k naději, že včelařský sjezd a výstava na seve-
rovýchodu krásných Čech budou důstojně za-
stoupeny.

OBNOVA

Číslo 112.

V Hradci Králové, dne 30. dubna 1897.

Ročník III.

Císař František Josef v Petrohradu.

Císař František Josef I. byl tentokrát s neobyčejnou slávou, leskem a se zvláštní vřelostí v Rusku uvítán a rovněž jeho synovec a presumptivní dědic, pan arcikníže Ota. Již uvítáním ve Varšavě prokázalo Rusko senioru a hlavě evropských císařů zvláštní pozornost. Generální gubernátor, kníže Imeretinskij přivítal císaře a pana arciknížete v čele všech mu podřízených vojenských a civilních hodnostářů, za přítomnosti pravoslavného a katolického duchovenstva. Nedělní a pondělní časopisy ruské veselely císaře ve smyslu jako knížete míru.

Všeobecně a pevně jest přesvědčení, že cesta císaře Františka Josefa do Petrohradu svojí důležitostí překonává daleko významnou návštěvu carských manželů v měsíci květnu m. r. ve Vídni. Ruské i vídeňské listy ubezpečují, že má být nynější návštěva našeho císaře v Petrohradě dalším článkem k vybudování dobrých styků rakousko-uherských: styků přímých a bezprostředních, které si upraví Rakousko samo, bez cizí přímě a cizího zakročení dle vlastních zájmů a vlastních potřeb.

Kdo evropské události znaleckým okem sleduje, toho není tajem, že v posledních letech je veliký a podstatný rozdíl v poměru Rakouska a Německa k Rusku. Byl čas, kdy z Berlína určovali Rakousku postup vůči carské říši a od dob Andrassyových sahrávali si na protektora, vymáhajícího v Petrohradě míru přiznání pro Rakousko. Dnes jest pravý opak toho: Rakousko stojí teď na vlastních nohách a jak bezprostřední návštěva císaře Viléma před odjezdem císaře do Vídně svědčí, dnes domáhá se Německo ruské přímé prostřední ctví našeho císaře. Kdo blíže zná, jak se starý císař Vilém choval vůči Rakousku v Gastýně a kdo nyní vidí, jak jeho vnuk prostřednictvím našeho císaře hledá dorozumění s Petrohradem a jak proto Německo hledí v řecko-tureckém sporu předjet všem přáním Ruska, ten nejlépe oceňuje ten veliký rozdíl mezi dříve a nyní. Německo usiluje stále co státi, aby tři carské velmoci uzavřely jakési volné zvláštní dohodnutí o záležitostech na Východě, ač vlastně záležitosti tyto týkají se jen Ruska a Rakouska. Prusko snažilo se ovšem již od čast Bedřicha II., aby v otázce východní bylo

radujícím se třetím a na dob trojho dělení Polska a za obou Napoleony velmi dobře se mu to vyplatilo. Teprve po zmaření míru svatoštěpánského na kongresu berlínském poznal kníže Gorčakov, že Německo pracuje proti němu a že se mu podařilo úplně pomoci Maďarů provozovati politiku protiruskou. Dobrácký car Alexander II. však věřil ještě pořád svému příteli Vilémovi, a též činil pak jeho nástupce a syn Alexander III., který však po delším váhání přece jen poznal, že Rusko se musí postaviti na vlastní nohy.

Přímá přátelstvá styky navázal s carem Alexandrem III. svěcený arcikníže Karel Ludvík. Redaktor tohoto listu, jako spravodaj Politik a Pokroku měl r. 1885. příležitost seznati poměry ruského dvora a osobnosti na něm rozhodující, měl také příležitost v arcibiskupské residenci v Kroměšíně, při dvorních slavnostech a na honu v oboře pozorovati styky ruských Velikých s rakouským císařem, císařovnou, korunním princem Radolfem, arciknížetem Karlem Ludvíkem a jeho chotí Marií Terezií, dále s carovým nejstarším bratrem velkoknížetem Vladimírem a jeho chotí velkokněžnou Marií Pavlovnou, měl také příležitost pozorovati nynějšího cara Mikuláše a jeho bratra, careviče Jiřího. Původně chladné a odměřené chování cara Alexandra III. působením arciknížete Karla Ludvíka a catice Marie Feodorovny ustoupilo brzy srdečnosti. Carův synové cítili se v Kroměšíně brzy jako doma a velice se jim líbil náš hanácký, slovácký a valašský lid v malebném svém kroji, který v mnohem ohledu připomínal jim ruský jejich život. Mladí princové byli velice skromní, uctiví a dobrořeční. Váči našemu císaři jako dobře vychované děti chovali se s uctivou pokorou, za to štělně a přátelsky chovali se k svěcenému arciknížeti Karlu Ludvíkovi. Velikou radost měli, když náš císař jmenoval careviče Mikuláše bulánským nadporučíkem, dětinského pak Jiřího poručíkem 6. bulánského pluku cara Alexandra. Obekli se ihned do připravených rakouských důstojnických uniforem a v residenci arcibiskupské, kde v pravém křídle zámku ve velkém nárožním pokoji společně bydleli, nemalo se také jimi paráditi. Oba princové dohodli se pomoci ruštiny zcela dobře se slečnami předních českých rodin kroměšických, které v residenci na výpomoc povolány byly, jichž se na zvláštnosti lidu moravského a nato, co se dalo před palácem a při

jejich projížďkách městem, dotazovali. Jak vychovával obou princů, tehdy staříčky, v loni svěcený generál Danilevskij s pravou ruskou ochotou vysvětlil, zajímal se již tehdy nynější car Mikuláš vším pozoruhodným, co na cestách svých spatřil. Dle přání cara Alexandra III. zaujaly realní vědy důležitě místo ve vyučování nynějšího cara a mimo to zvláště důkladně pěstovány byly nové a ruské dějiny. Car Mikuláš mluví také dosti plynule polsky, německy a řecky a důkladně zná rusky, dánsky, francouzsky a anglicky. Car Mikuláš je knížetem míru, ačkoli se vzdělal ve vědách vojenských, prošel všechny dráhy zbraně a prodělal i kus štábních důstojníků. Státní právo, státní správa, vědy finanční, cesta kolem světa a časté jeho cesty do Dánska, Anglie, Německa, Francie a Rakouska zjednaly mu široký rozhled světový.

Mikuláš Notovič, ruský spisovatel, napsal o nynějším carovi: „Možno se domnívati, že dvě otázky, které dnes všechny svět zaměstnávají, myslím otázky sociální a východní dojdou za jeho vlády rozřešení. Učitele jeho jsou tou měrou přesvědčeni, že jej seznámili se všemi podrobnostmi státního hospodářství... Je opravdové povahy a od přírody přemýšlivý, jest car pro dvojí ten zápas již vyzbrojen... Je-li car postavou menší, sluší jej, co se týče duševního vývoje nazvat velkým. V jeho očích, v nichž dobrota matky se zračí, spočívá i pronikavý, majestátní poslušnost vyjadřující a důvěru budící bled Romanovců. Po oči má přímou, počestnou, otevřenou, po matce mírnou a pozorovací nadání. Protiněmecké vychování, jež Marie Feodorovna svým dětem dala a uchovalo v jejich srdcích svatý žár lásky vlastenecké, bez níž nelze Rusko dobře spravovati. Lásky ta byla majákem Petru Velikému, Alexandru II. a jmenovitě Alexandru III.; ona byla i vědkyní na cestách mladého careviče.

Když Mikuláš II. před cestou kolem světa (r. 1880) navštívil poprvé carský dvůr ve Vídni, volala česká mládež v ulicích města své bouřlivé sláva. Právce Mikulášův, kníže Uchtomskij ochotně to kvitoval a připomenul, že jeho přítel car měl zjevný důkaz toho, že Čechové jsou ve Vídni a že se hlásí k hostu císařovu. U rakouského dvora byl car Mikuláš vítaným hostem, byl přijat vždy důvěrně a srdečně, jako člen rodiny.

Jeť zajisté přáním všech Čechů a upřímných

FEUILLETON.

Slavnosti pražské.

V pátek, v sobotu, v neděli a v pondělí byla královská Praha dějištěm velkolepých slavností církevních, pořádaných na oslavu českého svätce, jehož jediná snaha nesla se k tomu, aby sv. víru a sv. mrav ve své vlasti upevňoval, a jenž pak, když dvakrát byl vypuzen nepřítelstvem proti němu osnovaným, před 600 lety podstoupil smrt mučednickou. Vedle knížat církevních Jeho Emin. ndp. kardinála Schönborna, knížete arcibiskupa dr. Theodora Kohna, J. J. M. M. nejvyšších biskupů Nep. Jana Ed. Bryncha (jenž slavnosti zahájil velkolepým, důmyslným kázáním), Martina Říby, E. Schöbla, Fr. Sal. Bauera (z Brna) a dr. Senestreje z Řezna, účastnili se pražských slavností preláci zemští, členi nejv. pražské kapituly, přední duchovenstvo ze všech zemí českých, přední hodnostáři státní a zemští, zástupci města Prahy a nesčetné tisíce lidu.

Církevní průvody dály se ale předem vytknutého programu, nevidanou dosud slávou. V duchu účastnili se slavnosti pražských všichni věřící katolíci v zemích českých.

Za to „Národní Listy“ uctily jubilem sv. Vojtěcha svým obvyklým cynickým způsobem. Článek podepsán jest chifrou „ka—“, tedy chifrou dopisovatele ruských vládních listů, v nichž „rubleje“ býval „důkazem“ pro všechny potřeby. Práce „ka—“ nesmí památky o významu sv. Vojtěcha, ale navojví si český lid o písaři hanopisu učiní správné mínění. „N. L.“ a pokro-kářské listy ukrutně těší polské správy, že právě

ostatky sv. Vojtěcha nejsou v Praze u sv. Víta, ale v arcibiskupském kostele ve Hvězdě, kde byly uloženy od knížete Boleslava Chrabrého, který je po smrti sv. Vojtěcha r. 997 od Průšan vykoupil. Sv. Vojtěch byl hned po své mrti, tedy od svých současníků, kteří jej a jeho život ctnostný znali, ctěn za svätého „Císař Ota III. již r. 1000 vykonal pouť k jeho hrobu v Hvězdě, kdež si vyprosil rameno sv. Vojtěcha, jež uložil v kostele římském k jeho cti posvěceném.

Když kníže český Břetislav I. na své druhé výpravě polské r. 1039, tedy 42 let po smrti sv. Vojtěcha dostal se do Hnězdna, dychtili hned všichni Čechové zmocniti se těla svého svätce; přítomný biskup pražský však toho nedovolil, dokud by Čechové nesvolili k zákonům proti těm nepravostem, jimiž sv. Vojtěcha za živa hněvali. A tak kníže Břetislav a biskup Šebřít u hrobu sv. Vojtěcha se shromážděným sněmujícím vojskem vydali několik přísných zákonů o různých zločinech. Pak teprve biskup Šebřít jal se kladivem bourati hrob, jenž byl za oltářem zdi, takže tělo nemohlo jinak býti vykopáno, lečby byl oltář rozbořen; schvalozpěvy vzdvihli biskup a kníže tělo i postavili je na oltář vyřít; v témž kostele vzali též tělo arcibiskupa Radima, a v jiném kostele hnězdenském vykopali ostatky pěti bratrů poustevníků, kteří asi r. 1004 byli v Polaku usmrceni.

Příchod knížete Břetislava s touto a jinou kořistí do Prahy (dne 24. srpna 1039) podobal se triumfu. Kníže biskup v čele průvodu nesl tělo sv. Vojtěcha, opati, kněží pak ostatky, klenoty jiné věci. Na vozích vezena byla konečně kořist válečná. Takto vypravuje o těchto událostech staročeský biskup Kosmas, jenž dále vypravuje, kterak kníže Břetislav i biskup Šebřít byli obešáni do

Říma k soudu papežskému pro skutky v Polsku spáchané, zejména také pro odnesení svätého těla. Kosmas vážil tyto své podrobné zprávy od očitých svědků těchto událostí a protože jest spolehlivost Kosmova v dobách jemu tak blízkých nade vši pochybnost postavena, můžeme jeho zprávy považovati za úplně zaručené. Polský historik Długoš, jenž se v 15. století jal tvrditi, že pravé tělo sv. Vojtěcha zůstalo ve Hvězdě, není historik hodnověrný. Naopak polský historik Martinus Gallus, jenž psal v první polovici 12. století, praví při Kazimírovi I.: „Toho času Čechové zbořili Hvězdno a tělo sv. Vojtěcha odnesli. Jiní starý letopis krakovský (II. 830) praví k r. 1037 „Corpus beati Adalberti in Bohemiam transfertur.“ Letopis Sedziwojův (II. 873) má rovněž: „1037 corpus b. Adalberti in Pragam per Bohemos transfertur.“ Také jiné letopisy malopolské ze 13. a 14. století zmínují se o převezení ostatků sv. Vojtěcha do Prahy. —

První pokračovatel Kosmy pražského poznamenal k r. 1127, že nalezena byla ve Hvězdě hlava sv. Vojtěcha; a táž zpráva čte se také ve starých letopisech krakovských (Bělovský II. 832, sl. 875.) Teda již roku 1127 počali ve Hvězdě ukazovati nějakou lebku za hlavu sv. Vojtěcha, a během času přibýly k tomu i jiné kosti. Ano, jestliže Martinus Gallus, příslušný, chvalořečník současného Boleslava Křivoděského, nemluvil při tom jen do větru, tento král polský již okolo r. 1113 vykonal ve své říši pouť ke hrobu sv. Vojtěcha a daroval zlato ostatkům sv. mučedníka (Bělovský I. 481.) Dle toho by hnězdenské ostatky byly podvrženy dosti brzy po odnesení pravých do Čech, a nepomáhalo by jim nic sprostředkující mínění, navržené Dobnerem (Annales

přítel rakouské dynastie, aby car důvěru, přísah a oddanost, kterou chová k našemu císaři, přenesl též na jeho nástupce a naši říši. Cesta arci-
knežete Oty do Petrohradu není proto bezvýznamná. Císař i car si přejí, aby arciknež Ota poznal Ru-
sko a jeho dvůr na vlastní oči.

Okolnost, že císař na zvláštní pozvání carovo
doprovodil do Petrohradu též náčelník rakouského
generálního štábu, baron Beck, svědčí o tom, že
car Mikuláš Rakousku důvěruje, že si přeje, aby
vynikající generál rakouský ruské vojsko poznal
a o něm svůj úsudek podal. Neméně významno
ještě, že správce ruského zahraničního úřadu, hrabě
Muravěv, byl bezprostředně před příchodem na-
šeho císaře jmenován ministrem ruských zahranič-
ních záležitostí. Povýšením hr. Muravěva má se
světu ukázat, že car jest úplně spokojen s míru-
milovnou jeho politikou, která jest pouze pokračo-
váním politiky dlouholetého ruského velvyslance
ve Vídni, knížete Lobanova Rostovského, a
dobrého svěřence přítele Rakouska i národa našeho.

Cesta rakouského ministra zahraničních zá-
ležitostí, hr. Goluchowského do Petrohradu ovšem
dokumentuje, že v Petrohradě v úterý, ve středu
a ve čtvrtek jednalo se o politice a že se mu po-
dařilo docílit úplnou shodu Ruska a Rakouska
v záležitostech východní. Francie mírumilovné poli-
tice našeho císaře důvěruje, Itálie je k samostatné
akci neschopná, a Anglie, vidouc shodu Ruska a
Rakouska, prohlásila právě teď, že vůči Řecku,
které do boje s Tureckem vešla, zachová ne-
utralitu, ba angličtí dobrovolníci se nabízejí do-
konce i pomoci Turecku. Takový obrát způsobila
cesta našeho císaře do Petrohradu.

Otázka čelední.

Pro rolníka nadešel čas pilných prací na
polích a s nimi dávno svízale a nářky. Rolník
touží nyní nejen na špatné časy, zadluženost a
láci obilí, ale také na svou čeleď. Takových čele-
dín, jaci dříve bývaly, více není. Dříve sloužila
služka poctivě a věrně do 26—30. roka ba ještě
déle, vyznala se velmi dobře ve všech pracích do-
mácích i hospodářských, znala dobře dojit a krmit
dobytěk, zacházela s tou němou tvář vlídně, za-
opatřovala jej vším potřebným, neboť nemá tvář
se potřeb svých dovolati nemůže. A což teprve
ten poměr mezi hospodářem a čeledí. Tvořili jaksi
jednu rodinu a čeleď bývalá ležela ke statku, v němž
kdysi sloužila, i když si byla vlastní domácnost
založila. Celé generace chudších rodin vysloužily
na těchto statcích anebo u hospodářů a hospodyní,
které z těchto statků pocházely. Starý bývalý čel-
edín v čas návštěvy a potřeby nikdy také se
statku s prázdnou neodcházel.

Dnes se poměry zcela změnily. Chasa hledí
napřed sebe a — nezachází-li s ní hospodář jako
s maselem, tu mu buď uteče, anebo si schladí záhu
na dobytku, jednou jej nechá o hladě, podruhé
ho překrmí, jindy jim natlačí, po druhé zase ho
špatně očístí, podstěle a podojí. Nedělá to chasa
vždy ze zlomyslnosti, často též z neznalosti,
z nedbalosti, nevědomitosti a z nevědomosti.

Nynější čeleď je mladá, služka vydrží na
statku sřídku do 20 let, pak jde do továrny nebo
spíše do porodnice. Konat řádné práce domácí a
polní, zacházet dobře s dobytkem sřídku kdy se
naučí. Nyní vydrží čeleď na statku, rok dvě léta,
pak se provdá nebo jde jinam. Dříve vydržela
služka na statku deset i dvacet let, sloužila tam
od té doby, co vyšla ze školy, až se provdala.
byla pravou rukou hospodyně a tato z vděčnosti

V. 236), dle kterého by hnézdenské ostatky
mohly být částkou pražských, která prý r. 1253
byla biskupem pražským dána biskupovi krakov-
skému směnou za ostatky sv. Stanislava. Tak
napsal profesor české university a vynikající hi-
storik český dr. J. Kalousek. — Placený tupitel sv.
Vojtěcha v „Národních Listech“ byl tedy ze lži
usvědčen od činitele nejpovolavějšího v této věci.
Český lid měl ostatky a památku sv. Vojtěcha
vždy v největší úctě. Dne 15. března 1880 dal
otevřít kardinál kníže Bedřich Schwarzenberg za
přítomnosti sv. Vítké kapitoly a znalců hrob sv.
Vojtěch. Ve hrobě zazděném našla se tumba v po-
době starých reliquií, v ní pak našla se schránka
svázaná šňůrami a zapečetěná velkou pečeti arci-
biskupa Arnošta z Pardubic. Na nalezených tam
dvou tabulkách olovených byl nápis oznamující, že
dne 11. ledna 1346 arcibiskup Arnošt u přítom-
nosti markraběte Karla (pozdějšího císaře a krále,
otce české vlasti) ohledal hrob sv. Vojtěcha, pěti
bratrů a jiných svatých, a že ostatky tyto byly
30. září 1346 do hrobky opět uloženy a r. 1896
znova uloženy. Od r. 1346 nebyly tedy ostatky,
jichž je již málo ohledány. Arcibiskup Arnošt do-
svědčil, že již před ním starý list označoval je za
ostatky sv. Vojtěcha a jiných svatých.

postarala se jí také o vybavení. Podobně byl čel-
edín pravou rukou hospodářovou, znal výborně
vlastnosti koní i polí a hospodář mohl se na něho
v každém ohledu spolehnout. Obec měla dříve na
čeledína větší právo, sousedé a pravidla dávati
mu povolení k ženění. Tu chtěl-li se čeledína oženit,
udržel se v práci a dostal v obci obydlí, musil
se také pořádne chovat.

Liberální doba zrušila starodávne naše slo-
vanské obecní zřízení, nastala volnost stěhování i
ženitby — avšak rolník zůstal býti na svou brendu
vázan, a níž stála stará břemena spojená.

Nezachází-li dnes rolník s čeledínem a služkou
jako s maselem, nechají se sice od něho živit přes
zim, když však nastane jarní práce, tedy mu
bez dlouhých okolků utečou. Na Hradecku jest
teď celá řada hospodyní bez služek, neboť tyto —
nechavše se vyhladovělé po celou zimu krmiti, šly
buď do továrny nebo do ležení služby v městech.

Kdo si jen trochu všimá rolnických poměrů,
ten vidí, že na všech nenastalo pracovního lidu pro
práce polní ubývá a že v dobách nejpilnějších
prací, v dobách žni, při sázení a dobývání bram-
borů, sklízání tepy naši rolníci nevědí, kde by ná-
deaniky sehnaly. Nedostatek pracovního lidu ne-
pocítuje však jen rolník, nýbrž také velkostatkář,
ať ten ještě spíše může sobě pomoci, protože mnozí
chudí lidé závisí na něm ohledně paliva a steliva.

Hospodářové majíce stále větší nemož-
nost, právem dovolávají se změny zemskeho čel-
edního řádu, poněvadž dosavadní se dne 7. dubna
1886 se na dnešní poměry více nebudí. Petice
mnohých hospodářských spolků jsou hlavně proto
zajímavé, poněvadž lze z nich poznati, v čem se
citi rolnictvo nejvíce stěženo a kterak si předsta-
vuje pomoc.

Nejvíce si stěžují rolníci, že čeledín opou-
ští služby mezi rokem a zvláště před nejhlav-
nějšími pracemi polními; hospodář musí čeledína
živit v dobách ležících prací hospodářských, kdy
jeho služeb méně potřebuje, když pak nastane doba
okopávání, plení a žni, když hospodář bez čeledi
nemůže se obejít, opouští jej čeledín a uteče mu
často bez výpovědi.

Rolníci by si mohli pomoci částečně tím, že
by se prohlásili solidárními a že by nepřijali do
svých služeb pacholka nebo služku, která od ji-
ného hospodáře ze služby uteče. Naše rolnictvo
však bohužel nedrží tak dohromady jako dělnictvo,
nehájí srovné zájmů svého stavu, není organizo-
váno jako jsou organizováni dělníci v továrnách a
v městech, řemeslníci a živnostníci ve společen-
stvech.

Mnohé hospodyně si slibováním rozmanitých
služebních přídavků služby naopak lákají a k o-
puštění dosavadní služby svádějí. Také mnozí
hospodář v tomto ohledu chybují a zapominá, že
pro budoucnost si tím sám nejvíce škodí, neboť
platí všude: „Jednou mně, zítra tobě“ —

Hospodáři tedy prozatím nesbývá jiného,
leč počítati s danými poměry — Jak se mají ho-
spodáři brániti? Proti tomu, když čeleď opouští
službu předčasně nebo bez výpovědi, brániti se
může hospodář tím, že se domáháti bude zakročení
obecního starosty: dle předpisů čeledního řádu
(§ 9.) jest čas, po který služba čeledínů k polním
pracím zjednaných má trvati, ustanoven na jeden
rok. Zvláštní úmluvou může sice tento čas usta-
noven býti jinak, avšak úmluvy takové se ve sk-
utečnosti neuzavírají, poněvadž by musily býti buď
sepsány nebo před obecním starostou ujednány.
Bez výpovědi není čeledín oprávněn hospodáře
opustiti vyjímajíc, že by hospodář ubližoval mu
hrubě na cti, na zdraví (v Prusku je nějaký ten
záhlavek dovolen a ostřejší na vesnicích obvyklá
slova neberou se na vážky), nebo kdyby sváděl
jej k nemravným nebo nezákonným činným (§ 28.)
Čtyřnedělní výpověď ze služby může čeledín dáti
jen tehdy, naskytne-li se mu příležitost zaříditi
si vlastní hospodářství (u ženských příležitosti se
vdáti), musí-li čeledín z důležitých příčin na jiném
místě se zdržovati, nebo potřebují-li čeledína jeho
rodiče § 29.) V každém případě, chce-li čeledín
z příčin uvedených službu opustiti, musí oznámiti
to obecnímu starostovi, a přeje-li si toho hospo-
dář, musí dokázati, že nastala některá z pří-
čin právě uvedených, která opravňuje jej vy-
stoupiti ze služby.

Odejde-li čeledín ze služby dříve, než čas
služby prošel, a nebyl-li k tomu oprávněn z ně-
které příčiny právě uvedené, má hospodář ozná-
miti to hned obecnímu starostovi. Obecní starosta
s dvěma radními ihned má zkoumati, opustil-li
čeledín službu skutečně bez příčiny a shledá-li,
že tak se stalo, uloží čeledínovi pokutu
až do 5 zl., po případě potrestá jej vě-
zením až do 14 dní, dá o tom čeledínovi své-
děti a vzwve jej, aby se k hospodáři vrátil. Ne-
podá-li čeledín z tohoto trestního nálezu obecního
starosty odvolku, ve lhůtě 14denní okresnímu hejt-
manství a neuposlechno-li, požádá obecní starosta
okresní hejtmanství, aby čeledína nuceným způso-
bem (pomocí četnictva) doprovodilo do obce (§§
31. a 41.)

Budou-li obecní starostové takto jednati, do-
vedou učiniti toma přítr, aby čeleď neopouštěla
bezdůvodně službu. To ovšem předpokládá, aby
obecní starostové i hospodáři obeznámili se po-
drobně s předpisy čeledního řádu, který vytištěn

jest v každé čelední knížce. Stane-li se to, nebud-
třeba mělti máho na ustanoveních čeledního
řádu. Dělníci a nádeanici hájí teď vždy pouh-
naté své skutečné i domnělé práva. Jest proto
povinností rolníků, aby hájili též své práva a
a udrželi svůj stav. V mnohých krajinách Čech
dospěly poměry již tak daleko, že rolník nemohla
dostati čeledi, obdělá jen tolik rolí, kolik s členy
své rodiny jest s to obděláti. Ostatní půdu ne-
obdělá ležeti ladem. Stát však nedbáje těchto trn-
ných poměrů, žádá po rolníkovi přese, aby
řádně pozemkovou daň platil, ať jest daň tato za
zbytečných poměrů velikou nespravedlivostí.

Jak lze zameziti nedostatku dělnictva hospo-
dářského? Otázkou touto zabývala se v poslední
době c. k. hospodářská společnost vídeňská, která
se usnešla domáháti se u sborů zákonodárných
následujících zařízení:

1. Domáháti se času přiměřené opravy čel-
edního řádu a napotom vydání zvláštního řádu pra-
covního též pro hospodář. podniky.
2. Zavedení všeobecného pojišťování nemo-
cenského a úrazového a jeho sestátnění, případně
peneměnění.
3. Zakaz, aby se nesmělo používati ženských
a dětí ku pracím v továrnách.
4. Postavení pod kontrolu státní ústavy pro
sprostředkování služek.
5. Zavedení pravidelného vyučování země-
dělství ve škole obecné neb v pokračujících ško-
lách hospodářských.
6. Energičké podporování seelování pozemků
státem a zákaz svobodné dělitelnosti seelských
statků.
7. Devolování hosp. dělníků s aktivního voj-
ska ku pracím v době žni.
8. Najímání káraců k obstarávání prací
hospodářských.
9. Vychovávání zemědělců a upuštěné mlá-
deže ve zvláštních polepšovacích a dobročinných
ústavech na řádnou hosp. čeleď.
10. Šíření nábožensko mravního vychování,
skromnosti, pracovitosti a spřívnosti, jakož i po-
tlačování přepychu a marnivosti ve škole obecné.
11. Brzké v život uvedení zákona o spo-
lečenstvech hospodářských a jeho provedení záko-
nodárstvím zemským.
12. Vyobcování oně čeledě a oněho dělnictva
s měst průmyslových, jež během 14 dnů nenaleze
žádného zaměstnání.

Politický přehled.

Jazykové nařízení, téhož znění co v Čechách,
vydáno bylo v neděli též pro Moravu a za-
čalo se hned a všech soudů prováděti v platnost.
Němci Moravští, kteří z usnešení zemskeho sněmu
zavedli na gymnasiích a reálkách povinné vyučová-
ní češtině, uznali tím sami potřebu seelosti če-
ského jazyka a nemohou proto proti jazykovému
nařízení suti. Ve výhodu zůstanou přitom i na-
dále. Úřady z jednotlivých zemí rakouských musí
dopisovati si německy. Vídeňská vláda by jim
však hlavy asi neutrhla, kdyby si Čechy s Mora-
vou dopisovaly tvě česky. Bádění vydal nařízení
jazykové pro Moravu zvlášť asi proto, aby tím
nezavdal Němcům sámluku, že uznává státoprávní
spojení Čech a Moravy. Nyní zbývá ještě vláda,
aby upravila jazykovou otázku pro Čechy a Po-
láky ve Slezsku. Dle toho, jak vyhoví potřebám
Slovánů, můžeme souditi, jak nám vláda Bádno-
va přeje

Ríšská rada sešla se ve středu bez vel-
kého účastenství se strany poslanců. Protože není
k podrobnému jednání žádná osnova připravena,
projedná se zatím řada pilných návrhů, mezi ni-
miž nalézá se také návrh dra Russa na zrušení
novinářského kolku. Adresní výbor, který se zvolil,
jedná budou zatím o trůnní adrese. Není žádné
pochybnosti, že tentokrát sněmovní většina dohodne
se o společné adrese. Zda-li se před letními
prázdninami projedná státní rozpočet, jest dosti
pochybné. Vyrovnaní rakousko-uherské projedná-
vati se bude až na podzim.

Slezské slevanství domohou se konečně
také jistých úspěchů. České gymnasium v Opavě
bude na počátku příštího školního roku sestátněno
a polské gymnasium dostane práva veřejnosti.
Opavské gymnasium nebylo dosud pouze z ohledu
na Prusko sestátněno. Dnes tyto zvláštní ohledy
pominuly.

Assamóni náklon přijatý sněmem králov-
ství Českého, došel před odjezdem císaře na Rus
nejvyššího schválení. Stavební ruch v Hradci Krá-
lově tím asi otvírá a stavební místa budou míti
odbytu.

Spolek rakousko-ruský nebyl možná
uzavřen slavnostními státními smlouvami, avšak
potvrzen jest přípitky obou císařů, které při úterní
dvorní hostině spola oba mocnářové vyměnili. Tak
vřelý přípitk neprošel ruský car ještě se žádným
mocnářem evropským, jako s naším císařem. Car-
skému přípitku může se rovnati pouze jeho toast
v loni v Paříži a v Chalonsa proesený. Již 31.
výstřelá s děl, jimiž byl císař náš za svého pří-
chodu do residence pozdravován, svědčilo, jak mi-
lým a vítaným hostem jest císař náš v Petrohradě

O vlastnostech dobré hudby chrámové.

Die P. Kráčka podává B. Hakl.

I.

Papež Benedikt XIV. píše ve své encyklice: „Annus, qui hunc vertentem“ — ze dne 19. února 1749: „Církevní zpěv, jak nyní v kostelích se slyší a obyčejně varhanami, anebo jinými nástroji se doprovází, má tak zřizen býti, aby nic nesvatého, nic světského, anebo divadelního se neslyšelo; (nihil profanum, nihil mundanum aut theatrale resonet.) A pravidla kongregací sv. obřadů biskupům italským ku konci r. 1884 v ohledu tom vydaná, praví totéž.

Ze sv. káře toho žádá, jest zcela spravedlivě a každému, kdo jen poněmá o účelu hudby chrámové má, požadavek ten zcela přirozeným býti se vidí; a jest věru s podivením, že ještě katolíci jsou, kteří veselou a jak praví, libeznou, t. j. světskou a divatelskou hudbu v chrámu Páně trpí, neku-li ji žádají a jí se těší. „Vážný jest život, veselá umění“ — mluví, nedotvrzující známého pořekadla, že „kde schází myšlenka, dobře se hodí citát“. Kdyby výrok tento byl správný, musilaby se velká řada nejdojemnějších děl uměleckých prostě vypustiti, poněvadž veselá nejsou. Tuť by se ovšem musilo také žádati, aby všechny náboženské obrazy a všechna plastická díla hodné veselé (rospustilé?) prováděna byla, jako jest na př. trpící Kristus, anebo bolestná Matka Boží; i ti by snad s veselou a se usmívající tváří vypodobňováni býti musili? — K takovému nesmyslu dospěje se s požadavkem, že umění má býti veselé. — Smutná hudba, jmenovitě o slavnostech a svátcích, církev rovněž neřádá; má však i tu hudba s textem za jedno býti a k němu věrně přikloniti se. Jako církevní roucha po celý rok v podstatě jedna a táž jsou, přece však o slavnostech nádhernější a akvostnější bývají: rovněž má i hudba tuto sváteční radost, ovšem svým způsobem vyjadřovati; avšak církevní radost je duchovní radost a není a nebude nikdy radostí světskou, profanou.

Žádá se tedy, aby veselá, rozsmávná hudba byla ve chrámě, tku ve chrámě katolickém, kde denně na oltáři ona tajemná, nejsvětější oběť se koná, před níž i sami andělé u svaté báni se třesou!

Srov. modlitbu mešní, svanou „secretum“ o 9. ned. po sv. Duchu: kdykoli památka této oběti se slaví, dílo vykoupení nášeho se koná. Takové modlitby se naskytají opět a opět. Věci charakteristickou jest i toto: Nápěs na křesť Páně psán byl (Jar 19, 19.) hebrejsky, řecky a latinsky; a právě těchto tří jazyků užívá církev při své svatě; latinsky se říká modlitby všecky; řecky je Kyrie eleison a Christe eleison; hebrejsky pak jsou slova: alleluia, hosanna a amen.

Veselá, lákavější hudba má prý býti tam, kde Spasitel s tímž tělem a touž krví na oltáři v Největší Svátosti přítomen jest, v kterých se na křesť má obětovat; veselá hudba tam, kde křesť na oltáři jest, aby, jak kardinal Bona praví, obětujícímu knězi i věřícím, hledícím na křesť, utrpení Páně, jehož má živým obrazem a opětváním obnovením jest, opět a opět se připomínalo a v paměti oživovalo! Ceremoniále episcoporum č. obřadní kniha biskupská. XXVIII. 11. zřejmě předpisuje: „Třeba však pozor míti, aby hra na varhany nebyla rospustilá a sečistá a aby jí nebyly doprovázeny zjevy, které se službami božími, officiem (rozumí blavné mši) nesouvisí, tím méně světské anebo veselé, klusné (nedum profani aut lubrici).“

Není zajisté bezpečnějšího prostředku, osudu o víru ve vznešenost, důstojnost a svatost máše svatě připraviti a slavnou bohoslužbu na pouhou zábavu snížit, než veselá, světská hudba chrámová.

Kdyby možno bylo, aby ďábel při tom kterém chrámu za dirigenta choru ustanoven byl, neprovádělby, chtěje věřícím víru v živou přítomnost Páně při sv. oběti odňiti, hudbu pustou, prostou páskou a divokou, nikoli; dalt by se tak brzy poznati; ale nastrojilby hudbu příjemnou, sladickou, a svůdnou, která by smyslnost dráždila a čidlem lahodila a mohl by býti jist, že cíle svého dosáhne; neboť kdo v hudbě takové si libuje, u toho brzy by i v kostele byl, víra ve skutečnou přítomnost Spasitelovu na oltáři, se oslabí, umlkne, až posléze zanikne; a ďábel: dmyšlu svého dosáh. J. Selbat o tom píše: (Kathol. Kirchengesang 2. Aufl. 5. 85.) Tato „bodrā“ hudba kotelní (jak ji nazývají) musí jmenem „svědkyně lidu“ označena býti. Vždycky-li tak nepůsobí, bývá šťastnou náhodou jen to, že náš lid namnoze zapomněl, liturgicky cítiti a se modliti, tak že, jakmile služby boží začínají, do svých modlitebních knílek se zahluobá a okár, a ovšem též o kněze, t. j. co na oltáři se děje, málo anebo pranic se nestará. A to pravda!

Jestliže veselá, povětšatělá hudba v kostele zavvažá a lidé dle toho i ve chrámu Páně také tak se obovají: jest věru mezi nima jistá spojitost; jedno zaplácňuje druhé. Kому na tom nezáleží, aby v pravdě nábožným byl a s církví stejně cítil. tomu dojiata i na tom málo záleží, zda-liš ochoral, anebo sloh Palestrinův, anebo přímý novomódní sloh církevní v kostele vládnou, čili nic; neboť vše mu jest nudné, protivné a

sdílnavé. A naopak; kdo při nejavětším úkonu světské lebkovosti, dráždivé a smysly lechtající skladby slyšíti má: ten brzy nejen sevní, ale i vnitřní vážnosti před svatostí místa i bohoslužby posbude a stane se ve svém duchovním životě jistě povrchním, ne-li lehkomyslným, což dojiata byti nemá. — (Pokračování.)

Drobné zprávy.

Pán Masaryk, Herben a socialističti jejich kumpáni hrají pořád smutnější úlohu. Posledními událostmi jest zjištěno, že Masaryk jest nejen otcem omladiny a pokrokatů, ale též rádcem a vůdcem české socialistické strany. Ubohý „Čas“ se slobí, že mladočeská strana vstoupila v jednotu s klerikály a se šlechtou, ve spojení, které prý před 6 lety bylo nemožností. Praví: „Ale divte se, když sama má v láně poslance Březnovského, který se ucházel v Praze o klerikální hlasy, zapsal se hr. Schönbornovi — a nebyl proto vyloučen ze strany svobodomyšlné. Mladočeská strana vstoupila ve spojení s Poláky, s lidmi, jimž čestný muž vlastního národa, Edvard Gucwoss, nechtěl podal ruku, poněvadž na jejich rukou lpi krev...“ „Čas“ není také po chuti jazykové nřizení a antisemitismus pražský. Tento prý bývá útočištěm politických blav, které už nemají co myslit o státě a národě, nýbrž doufají jako chilisté, že koncem století nadejde soudný den a čekají spásu, odkud ji nikdo rozumný nečekal. Že je Masaryk věčný žid, tomu se konečně nedivíme, vždyť žid Flesch ho učinil před lety svým universálním dědicem, což mu vyneslo přes 60.000 zlatých. Ale panu Herbenovi se přece divíme. Roku 1889 dokazoval přece jeho „Čas“ na základě úřední statistiky, že chladná cifra usvědčuje židy z nemravnosti prostředků, jimiž domáhají se statků vezdejších na útmu svých spoluobčanů, že podává důvody, jimiž hnutí protizidovské vysvětliti lze. Tehdy také se tázal pan Herben, kterak že je postavení pravé svobodomyšlnosti k hnutí protizidovskému, a dovořil pak (viz str. 605 a 606 Času): „Ani humanista nesmí zavírat se důsledkům skutečných poměrů, ano bylo by největší chybou, kdyby nechtěl viděti věci tak, jak skutečně se mají. Neboť kterak lékař chtěl by zhojiti chorobu neb ránu nějakou, kdyby prve pro jakékoli ohledy delikátní diagnosu nechtěl provésti až do nejzazších konsekvencí. A tak i zde, kdo říká: cifry přisuzují židovstvu ty a ty nečestné vlastnosti, — nestává se výrokem tím antisemitem, nýbrž jen učinil správnou diagnosu, nezavíraje se před faktickými poměry a teprve další jeho jednání rozhoduje, zda sluší řaditi jej mezi antisemity čili nie. Dovořuje pak, že židé nabytím úplné svobody a emancipace převzali na sebe též mravní povinnosti a že vzděláním křesťany namnoze i předstíby, staví židy před alternativu: „buď neuznáváte ony své povinnosti, nečtíte onu vyšší mravní zodpovědnost, a potom nejste dospělí pro soběprávnost v naší společnosti i musíte tedy svoboda vaše, postrádající mravních základův a tím svrhající se v bezúčinnost, býti obmezena, aneb uznáváte ony závazky a čtíte svou zodpovědnost, a potom nadání jsouce plně způsobilosti dostatečnou, musíte nezbytně přispěsiniti se mravnímu řádu naší společnosti. A tu děsné ony číslce horší statistiky o vykonávání trestního práva musejí zmizeti, musejí zaměnit se v čísla normální. Sic ovšem, užívající vědomě a srozmyslem proti společnosti prostředků, sto jíclích mimo mravní řád její, sami opravňujete jak společností tu tak se zejména antisemity, aby bránili se proti vám i výjimečnými ustanoveními sociálně-politickými vůbec a zákonnými zvláště. Toto je stanovisko humanity v této otázce. Neboť zajisté humanitě eluší především, aby hájila humannost proti nehumannosti i nesmí tedy humanista nečinně přihlížeti k tomu, kterak „gens humana“, t. j. ohromná většina společnosti, dána na pospas nehumanitě vydírání nepatrné menšiny.“ Tak soudil pan Herben a „Čas“ ještě 7. září 1889, kdy byl p. Herben antisemitem a snad též chliastou, který neměl co myslit o státě a národě. Zdá se, že v posledních letech p. Dr. Herben pořád méně myslí a proto si vysvětlujeme jeho štvance proti klerikálům, proti katolickému sjednu, Adalbertinu a nejdůstojnějšímu panu biskupovi Brynychovi. Také o těchto a podobných věcech psával pan Herben do r. 1891 jinak a tehdy ovšem také nehoroval tak pro socialisty a pro spolek s německozidovskými liberály, jichž vinou přece také tekla slovanaké krev a plnily se žaláře českými politickými vězni a redaktory. Inu časy se mění a s nimi též pan Herben a jeho „Čas“!

„Čiperný poslanec“ původně „Horický vyslanec“ z č. 107. „Obnovy“ se dne 2. dubna putuje teď v denních zprávách všech novin jako „původní lokálka“ Stráše s Šumavy, která hořického volitele přesadila až na Strakonicko. Ne-

máme pranic proti tomu, pak-li jiné časopisy zprávy z „Obnovy“ vystřihují, ale slušnost žurnalistická žádá toho, — když už pramen uvádějí — aby citovaly správně časopis, který původní zprávu přinesl. Falešný volitel ze Strakonicka sotva svůj politickou výpověst našeho lidu.

Ženští filosofové. Počátkem zimního semestru budou dívky, které s dobrým prospěchem složily maturitní zkoušku na některém zemském gymnasiu, připuštěny na studia filosofie, pak-li dospěly 18. roku věku svého. Není pochybnosti, že brzy bude ženám přístupna též fakulta lékařská. První doktorku medicíny v Rakousku aspoň již máme. Napřed byla promována na doktorku v Carychu a pak jí bylo dovoleno složití přímé zkoušky a promovati též na vídeňské universitě.

Rozmanitosti.

Pan Ervin Špindler, vynálezce opozičního hesla: „vy máte sekery, my máme pěstě“ — který teď na Hrácké radě dělá hofráta, slušičkuje ministrům a poklonkuje nižším úředníkům, patrně aby si vypelichanou „opozičnost“ trochu vyštějchl, hlásí se opět na okamžik k řeznickým svým bývalým názorům a rýchtuje nřp. biskupa Brynychy a „šlechtického synka“ — tak nazývá sv. Vojtěcha — jenž prý u Průšanů porušil pohostinnost, a cynicky pak dodává: „Že však Průšané v době tehdejšího vzdělání zabili cizího kněze pro rušení svého náboženství, kdežto v novějších dobách se trestá rušení našeho náboženství několika měsíčním žalářem, to byla, jak praví pan biskup královéhradecký, pohanská surovost.“ — Nu, zdali zabijení lidí nebylo vždy surovostí nejhanobnější, o to se s věhlasným podřipským vonsáčem, který patrně pro vousy nice šel do Kopidlna ale rozum si v apatyce koupit zapomněl, přiti nebudeme. Náš lid pokládá zabijení dosud za hanebný surový zločin. Pak-li Páně Špindlerův orgán hloupě a surově se otírá o památku českého svátce, jest to konečně jeho věc. Divíme se, že pan Špindler mluví dosud také o „našem“ náboženství. Sám přece Boha nezná, je bezkonfesační, a „našinci“, kteří jediní dosud Ervína Špindlera v Roudnici nad vodami drží, ti přece k „našemu“ českému národu“ se také nepočítají. — Protestanté prouti dovedou význam českého svátce důstojněji ocenit a mají českého mučeníka sv. Vojtěcha ve větší účtě, než-li odchovaní „Kače“ s Marianské ulice, která v podobě omladiny, socialistů a anarchistů odchovala nám „kvítka“ tak zdárná, že poctivý český vlastenec se za ně v hloubi duše musí stydět.

Pardubické Neodvislé Listy, které jsou neodvislé patrně jen od zdravého rozumu, a jež rediguje „novinář Juklíček“, človíček propudivně kvalifikace a žurnalistické pověsti, kterého by se lekl snad i známý revolverový žurnalistický prototyp Mikuláš Bydlo, pouští se v posledním čísle též do „Obnovy“, protože uveřejnila zcela slušný inserát patron. úřadu J. O. Jana hraběte z Harrachů, levné sochy k „svatého“, „Žurnalista Juklíček“, který snad již v kašís hospůdce v Chrudimi a v Pardubicích měl svou velkou affairu se s „ustrnutím“ ptá: „Ušaslý čtenář bezděčně se táže, jak je možné takové bespřekladné zniošování náboženského kultu. Kdyby to tak bylo v některém mladočeském listu, hoj, což by to bylo křiku, pravdališ? Za peníze však nabídnou klerikální listy ke koupi vše, jen ne sebe, poněvadž takového „svatého“, jako jsou v „Obnově“, by dojiata nikdo nekoupil, i kdyby byl — dřevěný.“ — Panu Juklíčkovi, na němž nám jinak málo záleží, připomínáme, že „Obnova“ žádné svatě neprodává. „Svatoušky“ z Neodvislých Listů by se styděl koupiti ostatně každý slušný Mladoček, ačkoli by jich dostal velmi lacino.

Tři trhovosvineští mudrci, kteří přidávají se k socialistům volili v V. kurii v Č. Budějovicích Němce Arnošta Herba proti vůdci Čechů budějovických panu Dr. A. Zátkovi, byli městskou radou trhovosvinešskou jako zrádci věci české na pranýř postaveni a náčelník trhovosvinešských mudrců, Ferda Pišingrovic, šaloval starostu a jednatele Sokola v Trhových Svinech, že ho vyloučili ze spolku. Obháje mudrců, žid. adv. dr. Weil z Budějovic, rodák z ryze české obce na Jidřicho-Hradecku, bývalý vlastenec na českém gymnasiu a universitě, nyní horlivý Němec a člen budějovické šlarafie, kde vykonal svůj největší čin, totiž ukousal největší jitrnici, byl ve Svinech přivítán od veškerého občanstva pozdravem: „ať šije šlarafická jitrnice, hanba, renegát!“ — Za sykotu a pískotu pískal a třeskotu pokliček. U soudu prokázali obžalovaní, že zrádce Ferdu Pišingra, vyloučili ze spolku s nřizením celého výboru Sokola. Soudní adjunkt Barta eprostil na to obžalované Sokoly a obžaloby. Lid uvítal rozsudek na náměstí veselým pokřikem: „Sláva! Na zdar! Ať žijí mudrcové, ať šije jitrnice!“ V pokrokatěské hospodě Wagnerově, kde Weila uvítal celý Pišingrův rod, bylo prý sice veselo, avšak ještě veselěji bylo panu Dr. Weilovi na zpáteční cestě, když mu český lid zaspíval na rychle složenou písničku:

Vandroval Weil z Budějovic
hájit Ferdu Pišingrovic,
trján, trnavá,
růše voňavá,
Pišingrovic.

Ze Svinn lid vřtí mu chvátá:
Hleďte toho renegáta! — atd.

V kočaru se Weil už těší,
zástup na něj: hej! hej! křičí — atd.

Pjská, volá víc a více:
„Šlarafická jitrnice!“ atd.

Do hostince Weil už kvaří.
Ferda za nřm, co dech stačí atd.

Nebyli tam ani chvíli,
odtamud je vykouřili atd.
Běží oba, běží plačky,
kluci třaskaj' na bouchačky atd.
U soudu, tam bylo stání,
Weil hned podal odvolání atd.
Ale nám už dobře ví to,
že i s Ferdou projel myto atd.
Do Svině se dostal lehce,
spátky věst ho nikdo nechce atd.
A v hospodě u Wagnera
pláče s Ferdou do večera atd.
Plácou hořce, bolně lkají,
arnikou se natírají atd.
Ve večerní teprv chvíli
na trakač ho naložili atd.

Smutně veselá qui pro quo. V jednom českém městě vonily chůvy v kočárcích svěšené jim miminka. V tom připlatli se k nim dva mládenci a dali se s nimi do veselého hovoru. Služky si nemluvčat v kočárcích ani nepovšimly. Tu jim jakýsi ferina vyměnil v kočárcích tak obratně děti, že chůvy, když po veselé zábavě jely domů, ničeho nepozorovaly a zcela klidně uložily děti do postýlek. Jedno z těchto nemluvčat bylo však velmi nepokojné. Křičelo — jako by ho šídlem bodal. Nejdříve konejšila ho chůva a když to nepomohlo, matka. Ale jaký úžas! Matka místo svého kluka držela v rukou děvče, opravdové děvče! Jak se to mohlo stát? Kdo to spůsobil? Matka se sepotácela a na smrt zděšenou museli ji odvést do postele. Podobné bylo i v druhé domácnosti, kde místo holčičky měli zase kluci, kterého si ostatní děti přáli. Jen že ho nečekali touto doposud neobvyklou cestou. Do rána nevěděli v obou rodinách, jak se to vše mohlo stát. Teprve ráno vzali obě chůvy šídla na paškál a šena jedna posléze celou zápletku a vyměnění dětí vysvětlila. Obě nepozorné a nedbalé služky dostaly hned výpověď.

Zvěsti z východních Čech.

Bohoslovci královéhradeckým na zakládání venkovských knihoven darovali:
J. M. nejd. p. biskup královéhradecký Ed. Jan Nep. Brynych 20 zl., vdp. Magr. Dr. Alois Frýdek, kap. děkan a gen. vik. 2 zl., vdp. Magr. Jos. A. Šrámek, kanovník arcidiecéze 6 knib, vdp. Fr. Fiala, kanovník senior 3 knib, vdp. Magr. Fr. Hampl, kanovník 50 kr., vdp. Mat. Masil, kanovník a městský děkan 2 zl., vdp. Dr. Ant. Brychta, kanovník 1 zl., vdp. Jan Barták, kanovník 1 zl., vdp. Dr. Jan Soukup, d. kanovník a profesor theologie 2 zl., vdp. Dr. Vinc. Rath, prof. theol. 3 zl., vdp. Ant. Suchánek, rektor b. kněží. sem. 5 zl., vdp. Dr. Ferd. Beneš, prof. theol. ceně knib, vdp. Dr. Just. Domaby, prof. theol. 2 zl., vdp. Dr. Jos. Mršák, prof. theol. 1 zl. 50 kr., vdp. Ant. Petrál, apiritual bisk. semin. kněží. 2 zl., dp. Fr. Pour, vikarektor bisk. kněží. sem. 2 zl., dp. Fr. Tondl, katecheta real. škol 1 zl., vp. Jos. Novotný, bisk. ceremonář 2 zl., vp. Jan Černý, kaplan 1 zl., dp. ThC Fr. Reyl, rektora Borromea 1 zl. 40 kr., dp. Aug. Novák protokollista bisk. konsist. 1 zl., vp. Jos. Klepl, vikariata 1 zl., dp. Nejmenovaný 1 zl. 30 kr. Vešměs v Hradci Králové. — Vdp. Vinc. Novotný, bisk. vikář v Dolní Krupě 2 zl., dust. duchovenstvo kat. v Liběšově 2 zl., vp. Štěpán Bobek, koop. v Novém Hradci Králové 1 zl., dust. duchovenstvo kat. ve Vrbici 2 zl., dp. Karel Kuhn, farář v Žerči 1 zl. 50 kr., vp. Stanislav Hlína, kaplan v Náchodě 1 zl., dust. kat. duchovenstvo v Rovní 1 zl. 50 kr., dp. P. Jaldor Vondráček, prof. v Broumově 5 zl., dust. kat. duchovenstvo v Nebouvičech 1 zl. 50 kr., dp. A. Bonkal, farář v Okrouhlicích 1 zl., dust. kat. duchovenstvo v Pecoce 2 zl., dust. kat. duchovenstvo v Libici 2 zl., dp. Štěpán Dvořák, farář na Rychnovku 1 zl., vdp. Magr. Jan Klein, ap. pronotář v Cizévi 2 zl., vp. Fr. Šimek, koop. v Trbovicích 1 zl., dp. Jos. Janáky, farář v Křivodově 1 zl., vdp. Fr. Malý bisk. vikář v Smidarech 2 zl., dp. Ant. Mišek, farář v Modletíně 2 zl., vdp. Jos. Šrámek, děkan v Novém Bydčově 2 zl., vdp. Magr. B. Hák, bisk. vikář v Hořicích 2 zl., vp. Ant. Svatoš, kaplan v Červ. Kostelci 1 zl., dp. Jan Macháček, farář v Dobalčicích 1 zl., vp. Václav Nepokoj, kaplan v Kněžicích 1 zl., dp. Jos. Píla, farář ve Vojanovicích 1 zl., vdp. Fr. Jireček, děkan v Dol. Újezdě 1 zl. 50 kr., dp. Fr. Jerábek, farář v Žehuňi 1 zl., dp. Al. Soukup, farář v Lochenticích 1 zl. 50 kr., vdp. Jos. Příbýl, gymn. katecheta v Jičíně 2 zl., vdp. Fr. Kvěch, děkan ve Svinčanech 2 zl., vp. Eb. Čada, kaplan ve Svinčanech 1 zl., dp. Lad. Klouček, farář v Olešnici 2 zl. 50 kr., dp. Fr. Koten, farář v Čábošíně 1 zl., dust. kat. duchovenstvo v Mladobově 2 zl., vp. Vít Kaška, kaplan v Chlebech 1 zl., vp. B. Fíšera, kaplan ve Vrchlabí 2 zl., vdp. Jan Jiráček, děkan v Chotěboři 1 zl., vp. Vinc. Laštovka, kaplan v Chotěboři 1 zl., vp. Jos. Forman, katecheta v Chotěboři 1 zl., dp. Bohuš Neimann, katecheta v Německé Brodě 2 zl., vp. Jos. Dubec, kaplan v Dolním Újezdě 1 zl. 50 kr., dp. Jos. Hovorka, farář v Kaňku 2 zl., vp. Jindřich Kolář, kaplan v Poniklě 2 zl., dust. kat. duchovenstvo ve Sloupci 2 zl., dp. Fr. Urválek, farář v Kohoutově 1 zl. 50 kr., dp. J. K. Vaníček, farář v Počobově 1 zl., vp. P. T. Nejmenovaný 1 zl., dp. Jos. Šádek, farář v Kopidlně 1 zl., vp. V. Kouba, kaplan v Libici 1 zl., vp. V. Pokorný, kaplan v Pecoce 1 zl., dp. P. T. Nejmeno-

vany 1 zl., vp. Fr. Zrzavecký, kaplan v Luži 1 zl., vp. Josef Filip, kaplan v Luži 1 zl., dp. Jos. Porfman, farář ve Chlebech 1 zl., vp. Karel Čermák, kaplan v Holčicích 1 zl. 50 kr., vp. Jos. Adam, kaplan v Dol. Libčovicích 1 zl., vp. Karel Khan, kaplan v Kopitě 1 zl., vp. Ed. Stock, kaplan v Zahrádce knib, v ceně 2 zl. 50 kr., vp. Ant. Rohlík, kaplan ve Vojanovicích 1 zl. 50 kr., vdp. Fr. Kraus, děkan v Heřnu. Městeč 10 knib. Všem obětavým a šlechtařům P. T. dárčům voláme z plna srdce „Zaplať Bůh!“ O další příspěvky snažně prosí „Lit. a Fečnická Jednota boboslovců královéhradeckých“.

Z Rasech v Žiželce. V pondělí velikonoční konala se zde v pravdě sousedská domácí slavnost, svěcení sv. kříže, který dal svým nákladem postaviti dp. profesor J. Příbýl z Jičína, v poděkování Nejvyššímu, že jeho sestře, choti zdejšího pana řídícího učitele po těžké nemoci zdraví opět navrátil. Slavnost svěcení vykonal za přítomnosti farníků, četných družiček a asistence dp. profesora Příbýla a žiželského vp. kaplana Janáka farář ze Žiželic, vdp. Hrubý, který vyložil význam a účel sv. kříže. Dp. profesor sdělil, proč svým nákladem kříž postaviti dal. Místní pan starosta vzal pak díky obětavému dárci, načrtnutý plán, v němž se nalézají též hasičské sbory z Radovsavic a Rozehnalů, odebral se spát do chrámu Páně, kde sloužena slavná mše sv. Bůh odplatí šlechtařům dárce a žiželským duchovním obětavost a snahu jejich!

Z Pardubic. V měsíci lednu t. r. ustavil se zde spolek pod názvem „Spolek sv. Václava“, jehož účelem jest podporovati všecko, čím lze povznésti katolickou budošlášbu. Spolek bude se starati o slušnou ozdobu zdejších chrámů Páně, jejich oltářů, jakož i o věci k důstojnému slavení služeb Božích potřebné. Přičiněním těchto spolku pořízena lampa ku hlavnímu oltáři v kostele sv. Jana Křtitele, na jejíž zakonpení věnoval nejmenovaný dobrodinec 10 zl. a členové spolku 15. Před svátky velikonočními postaraly se dny „spolku sv. Václava“ o vkusnou ozdobu květinovou na oltáře všech zdejších chrámů Páně. Pro kostel Panny Marie na Bystrkové objednal spolek nové bílé roucho mešní. Snahy spolku docházejí uznání ve všech vrstvách občanstva zdejšího, čehož nejlepší důkazem, že přihlásilo se posud ke spolku 122 členů přispívajících a 4 členové zakládající. Též nejdůstojnější pan biskup Královéhradecký Eduard Jan Nep. Brynych přistoupil za člena zakládajícího. Jeho Milost zasala spolku dobošlášbu 50 zl. a zároveň ráčila šlechtařské snaze spolku uděliti své pošetnosti. Výbor spolku zasal J. B. M. nejuctivější poděkování.

Z Měsířic. Z pondělka na úterý zašel si neznámý sloděj na faru pro pomůšku. Ne-li vajíčka, hledal aspoň portmónky, k tomu nějakou slepičku na polívčičku a pak něco na sebe. Vypáčil okno, vlezl poborta do kuchyně, přehrabal všechny přihrádky a pak, jsa patrně přestrašen, vzal místo nových střívků pouze staré, 4 povlaky a šátek Vedlejší křm pana Hejného nepodařilo se mu vypáčit a vyloupit a proto se sloděj spokojil v blízkém stavení vdovy Prokopové s 3 slepicemi a Nejmanovým ukradl tamtéž 6 slepic.

Z Nové Vsi u Lomnice n. Popelkou (Dráž Krádež). Krátce před svátky velikonočními navštívili dle obyčeje neznámí slodějové naši školu noční a vyřezávají v přizemí část okna na cestu vedoucí, otevřeli si okno vnitřní a s neobyčejného pokojem vykradli panu učitelovi J. St. peřin a šatstva za 200 zl. Zvláštní věc jest, že „neznámý“ pachatel byl obeznámen s neobyčejným zavíráním oken, a že mu též známo bylo, že p. učitel spí s rodinou v sousední místnosti. — V té samé noci stelo se ve vsi ještě několik pokusů krádeží, avšak bez výsledku. Ráno, když byla krádež spozorována zavedeno bylo pátrání, které dosud nemělo výsledku. Obyvatelé jsou pokusy krádeže znepokojeni.

Posár mlýna. V noci na neděli dne 25. t. m. vyhořel ve Žďáře (okr. Česko-Skalického) uměl. strojní mlýn, náležející po celém českém severovýchodě známému panu otcí Vavřinovi. Týž meškaje právě za obchodem v Trutnově nenalezl při návratě z celého mlýna, jež před krátkým teprve časem velikým nákladem dle nejnovějšího zařízení přestavěl, nic, leč holé popraskané zdě a spousta spřehášeného a všelijak zohýbaného železa a litiny. Veškeré zásoby, knib, šaty i cenný nábytek padly rozpoutanému živlu za oběť. Smutný to pohled pro muže, který již jednokráte podobným neštěstím postížen byl, a jemuž před čtyřmi roky výbuchem petrolejové lampy dcera do smrti se popálila. K ohni dostavilo se šest hasičských sborů z okolí, jichž úsilnému namáhání podařilo se vador prudkému větru ochrániti příbytky sousedů. Škoda páčí se na třicet tisíc zl. a jest asi do dvou třetin pojistěním u vídeňského „Fenixu“ kryta.

První sjezd československých žen bude se konati v Praze dne 15., 16. a pe případě 17. května v Praze. O legitimaci listky ku sjezdu třeba se přihlásiti u paní Ter. Friedlándrové, Brandlova ulice č. 91 na Vinohradech a u místopředsedkyně paní E. Kursově, Tyršova ulice č. 1841 v Praze—II. Možno přihlásiti současně i více účastnic.

Sjezd českého učitelstva v Č. Budějovicích konati se bude dne 7., 8. a 9. června. Dosud je k sjezdu přihlášeno přes 1.000 učitelů. Dne 7. června se konati bude akademie, při níž účinkovati bude profesor Krása z Prahy, budějovický Hlahol a hudebovenská. Dne 8. června se konati bude ve dvoraně besední sjezd, na němž promluví místopředseda Ústř. Matice školské, pan ředitel J. Kaeidl z Prahy, „o situaci školské a učitelstva v době nynější“, načrtnut promluví pan ředitel Josef Hamáček ze Lhenc, „o organizaci spolků učitelských“. Odpoledne je besední koncert. Dne 9. června hromadné výlety učitelstva na Hlubokou a do Krumlova.

19. Vzhůru do Bělohradu! Ano vzhůru do Bělohradu! Ono se to snadno řekne, jen kdybych mohl vzhůru, vždyť ledím — odpovídá jeden, jehož

dna poyalila na lože bolesti při tom „pokrácáném“ letošním jarním počasí. Ano vzhůru do Bělohradu, jen kdybych mohl, vždyť ledva nohama pletu, zatrolená chřipka máne proklepala všechny údy, pobouřila všechny neduhy, projala všechny šly! odpovídá druhý. A přec volám: Vzhůru do Bělohradu! ať nám to trochu povolí, ať to jarní slunko nás trochu prohřeje, ať se trochu sebereme, abychom mohli sednouti na mašinu a doraziti na stanice severozápadní dráhy, jenž nese hrdé název „Lázně Bělohrad“. Právě tam nás čeká posila, zotavení, uzdravení; vždyť již ten inzerát v „Obnově“, „Annenské slatinné lázně, a letní sídlo Bělohrad — Speciální lázně proti dně, rheumatismu, ischias, zahájení 9. květnem“ nás své volá: Pojďte ke mně všichni, kdož stíženi jste těmito nemocmi, kdož potřebujete zotavení, já vás občerstvím! Ano věřte přátelé skutečnému, že to posvání není farizejské, že je to upřímné, přátelské posvání a vybídnutí, abychom ve svých neduzích hledali úlevu tam, kde ji skutečně nalezneme. Speciální lázně jsou to věru: lázně slatinné, které dle lučebného rozboru obsahují veškeré ty hojivé součástky, jímž ten hořký host náš, dna, rheumatismus a ischias se vším svým komonstvem ustoupiti musí; jsou to dále lázně české, kde lahodný hlahol naší milé materštiny vlády se se osývá, kde ta stará slovanšská pohostinnost jest ještě domovem, kde ta česká bodrost, upřímnost a srdečnost se všech koutů nás vítá a hostí. Nejsou lázně jako lázně! Přijme bohatům a kaštanákům těch světových lázní Karlovarských a Mariánských, ať se tam profiakuji, svou nádheru a bohatství na odívání, své bureovní kšefty odbývají a ve všem přepychu a rozkoších — ale i závisi a intrikách život tráví — my se spokojíme s tím tichým váhivým a nefalšovaným Bělohradem, který nám skýtá pohodu, jehož potřebujeme ku svému zotavení a uzdravení, který nám nabízí zábavu prosté a nevinné ale za to osvěžující, který za skrovné ceny pobostí nás v bytech zdravých a laciných, v hotelích se stravou dobrou, čerstvou, neochlivanou v cenách mírných — alov n my se spokojíme s Bělohradem, kde jsme jako doma, kde sijeme jako v šťastné rodině beze všeho rozdílení a spokojeně, což vše přispívá ku zdraví, jehož hledáme. Celá bělohradecká krajina je kousek toho českého ráje, ty krásné upravené promenády v útulné bažantnici, to příhodné a pohodlné spouštní šolenní s vůkolními městy: s Nov. Bydčovem, Nov. Pakou, Jičínem, Hořicemi, Smidary. Naše kdož tožď po zotavení, uzdravení, sezení, skládě pomalu svůj vak, vezmi mapu do ruky a konduktéra, vyhledej přímé a nejrychlejší spojení, a jak mile ten nešťálý duben složí panství své a ten máj — lásky ale i také lázni čas, k nám přiklune se všemi svými pávaby, hajdy do Bělohradu!

Ze Slezského Předmostí. Valná schůze Sv. Josefské Jednoty konala se 19. dubna. Zahájil ji o 8 hod. vdp. předseda dp. farář Jan Vaníček. Na to jednatele spolku, vp. Karel Mikulecký, po přečtení protokolu o poslední valné hromadě, podal obšírnou správu o činnosti Jednoty, v níž jednáno o sájmeh spolkových. Radu přednášek zahájil dp. předseda Jan Vaníček řečí: Jak by spolek své osvědčení katolické dával na jevo? Bývalý redaktor „Obnovy“ p. Václav Kučera promluvil „o programu rolníckém“, vp. Vojtěch „o vše, a její důležitosti pro rolníka“. Dne 8. prosince promluvil dp. farář Vaníček „o řemesle ve středověku“ a ředitel Borromea dp. Fr. Reyl o tematu „kam patří náboženství“. Pan Polák starší promluvil o otázce, „co jest naše katolická strana.“ Dne 4. dubna 1897 dostalo se Jednotě veliké počty, neboť ráčil do naší schůze zavítati J. B. M. nejdůstojnější Vrchní Pastýř náš, jenž promluvil o otázce, „co je to klerikalismus a hierarchie“. Přednášku tuto vyslechli vážení rolníci, řemeslníci a četní dělníci s nejšířšího okolí se zálibením a co nejuctivěji ndp. biskupovi za přednášku poděkovali s přáním, aby Bůh zachoval nám Jeho Milost na dlouhá, mnohá léta. Představenstvo Jednoty staralo se pečlivě o poučení a uslechtilou zábavu svých členů. Dp. předseda Vaníček poslal spolku Katolické Listy, Obnovu, Dělnické Noviny a Časové úvahy. Jednota odebrala Obranu, Obecné noviny a Dělnické listy — a stala se zakládajícím členem družstva vlast. Jednota zařídila si též knihovnu, které členové bojně poukázali. Dp. Tomáš Škrdl, redaktor Vlasti daroval spolku více knib, rovněž dp. farář J. Havlík ze Sopot, paní M. Pospíšilová, dp. předseda Vaníček, vp. Jos. Vojtěch, J. M. ndp. biskup Brynych daroval Jednotě 25 zl. a dp. farář J. Havlík 10 zl. Dp. farář J. Vaníček dále p. Jenšovský ředitel z Králové Hradce daroval obraz J. B. Milosti. Pan Polák ml. učinil pro spolek též mnoho dobrého. Všem příznivcům a šlechtařům dárčům vsdává Jednota srdečné Zaplať Bůh! — I o zábavu svých členů starala se Jednota. Dne 2. srpna 1896 pořídala spolkový výlet, jehož se účastnil též spolek „Katol. tovaryšů z Králového Hradce, kteří v pravdě s bratrskou láskou a obětavostí se o jeho zdar přičinili. Budiž jim za to dík. Z výstěku onoho výletu posláno bylo 22 zl. 56 kr. na pohodu ve Horním Jeleně a 2 zl. na kostel v Doudleboch. Dne 14. února 1897 sebráli členové Jednoty sdělili veselohru „Vosí hnězo za velkého účastenství hostů. Spolek pořídil si podium, který za pomoci pana hostinského s ochotou postavil p. Hejman. Členové spolku účastňovali se hromadné náboženské akce. (Dokončení.)

V Pardubicích zvýšen pivní krejcar na poplatek 1 zl. 70 kr. z každého hektolitrů. Poplatek vína zvýšen při každém litru se 4 na 5 krejcarů.

(Konkurs.)

„Literární a fečnická jednota boboslovců královéhradeckých“ vypisuje konkurs na 4 venkovské knihovny. — Podmínky místa, kam knihovna mána býti má, musí být tyto: 1.) náboženská 2.) národnostně ohroženo. — Přednost mají místa, kde jsou obě dvě podmínky zároveň. Lhůta konkursem trvá do 31. května 1897. — Žádosti adresovány buďtež na jednatele odbor venkovských knihoven liter. fečnické jednoty boboslov. v Hradci Král

Odsaz edili v Raku 188 vystupenai JV se-
beta se vrati do Vidni.

Dne 1. kvetna chystaji seceliste velké de-
monstrace. Proti demonstrantam se pisané zakroci.

O hnojení. Dřve domníval se mnohý, že stro-
jeným hnojivám zvláště dobré vysvědčení dává, pou-
kazují-li na jich ústrojný původ. Tak byly na př. ce-
lou řadu let persanské guano a kostní moučky hospo-
dářům přehnaným způsobem vychvalovány, měly za
příčinou svého ústrojného původu, totiž že přímo od
zvířat pocházely, zvláště příznivými vlastnostmi se ho-
nositi a všechna ostatní hnojiva předčítí. Správné my-
šlénkou byla však nepřistojnost takového doporuče-
vání jasnou, neboť kdož si představi, že rostlina vů-
bec nerozštěpené látky, tedy trouchu, kostní neb krevní
moučky, guma a pod. vnímati nemůže, že dřve jich
sestění a převedení v nerostné tvary, tedy kysličnů
uhlíkatý, épavek a dusičnaté sloučeniny nastati musí
než za živiny rostlinné sloužití mohou, ten názor
takový musí se jen smát. Blud tento na štěstí od-
stráněn a jen čas od času shledáváme se v letáčích,
interesoanými kruhy vydávaných s oslavou staré pi-
smičky. Rovněž tak nendřitelným jest s mnoha stran
zámýslně živěný názor, že ve vodě rozpustná kyselina
fosforečná, v půdě neb citrátu rozpustnou předčí. K
tomu nedostatek jednoduchá úvaha, že ve vodě roz-
pustná kyselina fosforečná v půdě z větší části v ne-
rospustnou přechází, aby pak kořeny rostlin rozpa-
štěna a vnikána byla, že volná kyselina fosforečná
za jistých okolností téměř škodlivě na mladé rostliny
účinkovati může, každý musí se přec praktickými sku-
šenostmi dáti poučiti, neboť tyto potvrzují vždy znovu,
že v citrátu neb půdě rozpustná kyselina fosforečná
skutečně stejně účinkuje jako ve vodě rozpustná a
že tudíž též stejně drazé může být placena.

Dobytčí sůl. Známé, že dnem 1. ledna t. r.
nabytí platnosti zákon o volném prodeji dobytčí soli
schválený 23. prosince r. 1896. Aby bylo jasno ve
věci, sdělujeme čtenářům, že nyní lze si dobytčí soli
bez kontroly a v neobmezeném množství nakoupiti,
zatím ovšem jen v e. k. solných skladech nebo při
solném oddělení říditelstva státních drah ve Vídni,
poněvadž soukromí obchodníci se soli a majetníci
solných skladů soli se dosud nezásobili. Snížená cena
5 sl. za 100 kg. platí na místě, dovoz tedy si musí
každý objednatel zaplatit sám. Tím se cena soli
značně zvýší. Řádný volný prodej ovšem nebude,
dokud drobní kupci soli nebudou mít na skladě.

Skořápky z vajec se obyčejně pohazují.
Usušené, rozlúčené a s jiným krmevím smíchané př-
spívají ku vytrvání nových skořápek, zvláště tam,
kde se v potravě drůbeže jeví nedostatek vápna. I
mladému dobytku vepřovému a telatům dobře jest
usušených, rozlúčených skořápek do píce přimíchá-
vati, aby dostaly silnější kostru.

Které druhy zemáků se odporučují
k sázení? Plnou úrodu dávají a aniobé nepodlé-
hají draby: Anderson, (dávají na 1 hektaru sklizeň
průměrnou 19 684 kilogramů), Achillea (21.748 kg.),
President, Junker, Amylum, Hebe, Hanibal, obrovský
modrák, Athena, Pretiosa, Phobus, Gloria, Zulu, Ara-
bela, Olympia, Juana, Sulejka, Fr. Drake, Alabaster,
Apollo, Perla, Cyklop. Aniobé podléhají: ran-
ná růžovka, raný cakar, žlutá cibulka, zemák daber-
ský, magnum bonum, Imperator, prof. Kuhn, Dr.
Lucius, Saxonia. Ku hnojení se odporučuje chilský
ledek, jeho stačí 150—200 kg. na 1 hektar., který
na půdě lehké se rozloží teprve při sázení zemáků.
Hnojiva, obsahující drasla a kyseliny fosforečné, se k
hnojení zemáků méně odporučují.

Jízdní řád.

Změna jízdního řádu od 1. května t. r. platná,
vykazuje značnější změny. Tak směrem ku Praze
jede noční vlak nyní o 1 h. 53 m. (dosud o 1.48
m.), ranní vlak o 6.16 minutách (dosud 6.07 m.),
druhý ranní vlak o 8.27 m. (dosud 8.27 m.). Po
polední jede vlak k Chlumci, Vel. Oseku a ku Praze
jako dosud o 1. h. 07 m., za to zaveden je nový
osobní vlak, který jede k V. Oseku o 3 h. 48 m.
Vešerní vlak pojede o 6 h. 51 m. (až dosud o 6 h.
14 m.).

Z Králové Hradce k Trbochovicím a Ky-
šperku jede odjezd vlaků s nepatrně změnou: ranní
vlak o 8 h. 10 m. (dosud 8 h. 09 m.), od-
polední jede stejně o 3 h. 27 m., rovněž večerní
o 9 hodině, noční o 3 h. 28 m. (dosud o 3 h. 18 m.).

Z Králové Hradce k Josefově a Jareměti
jedou vlaky nyní s nepatrnou změnou: ranní o 7
h. 43 m. (dosud 7.43), po poledni stejně o 1 h. 15
m., odpolední v 6 h. 10 m. (dosud 6.12) a večer
jako dosud o 9 h. 05 m. Za to vyjízdí dopoledne
nový vlak z Králové Hradce o 10 h. 18 m. a při-
jíždí do Josefova o 10 h. 51 m., jenž vlak ku Č. Skla-
nci a Starkoči spojení nemá.

Z Králové Hradce k Pardubicím jedou vlaky
skoro jako dosud o 8 h. 14 m. ráno, 10 h. 19 m.
(dosud 10 h. 22 m.) dopoledne, o 1 h. 12 m. od-
poledne a o 8 h. 51 m. večer. Z Josefova k St.
Panci a Turnovu jedou vlaky skoro jako dosud: 8
h. 28 m. ráno, 3 h. odpoledne, 5 h. 46 m. (dosud
5.51) odpoledne a o 10 h. večer. Jen do Králové
Dvora jede vlak o 4 h. 02 m. ráno.

Z Jičína k Ostrově jedou vlaky o 4 h. 43
m. v noci, o 8 h. 49 m. ráno, o 11 h. 45 m. (dosud
o 12 h.) dopoledne a o 4 h. 30 m. (dosud o 4 h.).
Spojení s Králové Hradci a Prahou mají jako dosud.

Z Prahy jedou vlaky do Králové Hradce
o 6 h. 47 m. ráno (dosud 6.30), o 8 h. ráno (dosud

7.54), o 11 h. 10 m. dopoledne, o 3.03 m. odpoledne
(2 h.), 4.03 odpoledne (4 h. 5 m.), o 4 h. 49 m.
odpoledne (dosud 5.15) a 11 h. 38 m. v noci.

Z Vel. Oseku jedou vlaky do Král. Hradce:
6 h. 18 m. a 8 h. 51 m. ráno, 1 h. 8 m. a 3 h. 55
m. odpoledne, 7 h. 4 m. večer, 3 h. 8 m. a 5 h.
28 m. večer.

Z Vel. Oseku ke Kolínu a Čáslavi jedou
vlaky: o 6 h. 30 m. ráno, o 10 h. 6 m. dop., o 1 h.
6 m. 3 h. 43 m. a 5.57 m. odpoledne, 6 h. 22 m. a
9 h. 57 m. večer, o 3 h. 5 m. a 4 h. 22 m. v noci.
Z Chrastí jedou vlaky k Chrudimi a Králo-
vé Hradci skoro jako dosud: o 5 h. 35 m. a 7 h.
16 m. ráno, 11 h. 28 m. dopoledne, 5 h. 1 m.
odpoledne, 6 h. 13 m. a 9 h. 29 m. večer.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 24. dubna 1897. 1 hl.
pšenice sl. 6.— až 6.75, žito sl. 5.15 až 5.30, ječmen
sl. 4.15 až 4.40, oves sl. 3.— až 3.60, proso sl. 5.—
5.50, vikev sl. 4.80 až 5.—, brách sl. 8.— až 0.00.
čička sl. 11.50 až —, jáhly sl. 9.— až —, krup sl.
8.— až 21.—, brambor sl. 2.— až 2.30, jetelového se-
mínka červeného sl. 28.— až 35.—, jetelového semínka
bílého sl. — až —, jetelového semínka švédského sl.
— až —, mák sl. 15.— až 40.—, olejky sl. —
až —, iněného semene sl. 6.50 až 8.—, 100 kíl gr.
žitných otrub sl. 5.50 až —, 100 kg. pšeničných otrub
sl. 5.— až —, 1 kg. másla červeného sl. 1.30, až 1.40.
1 kg. másla převařeného sl. — až —, 1 kg. sádla ve-
přového sl. —80 až —, 1 kg. tvarohu 14—16 kr.,
1 vejce 2 kr., 1 hektolitr cibule sl. 3.80 až 4.—,
1 kopa rásné selensiny sl. 1.30 až 3.80. — Na týhdu
a obilní trh dne 3. dubna 1897 odbývaný, přivezeno
bylo: hektolitřů pšenice 478, žita 216, ječmene —177
ovsa 598, prosa 7.

V Králové Dvoře n. L. dne 24. dubna 1897
pšenice 6.105.10, žito 5.15—5.10, ječmen 4.50—0.—,
ovsa 3.75—3.—, hrách 9.—8.—, čička 13.00—11.00,
vikev 7.20—6.70, jáhly 15.—50.8, kroupy 12.—8.—,
brambory 2.40—3.20, vejce (kopa) 1.30—1.20, másla
1.30—1.30, tvaroh 14—12, maso hovězí 64 kr., maso
telecí 60 kr., maso vepřové 73 kr., maso skopové 60 kr.,
sena 3.—3.50, sláma 1.80—1.40.

Ruský salám

nejvýtečnější lahůdka sl. 1.80.

Ruský stepní sýr

pravý neobmezeně trvanlivý
sl. 1.20.

Českou papriku

zaručené čistou sl. —90 vše
za kilo, při 5 kilo franko.
Překupníkům zvláštní ceny.

Carlos Jilek, Těšín,
Slezsko.

Komfortní oddělení. Podpo-
rujte bratrský průmysl!

ŠARATICA 62

účinkuje příjemněji a jistěji
než všechny jiné hořké vody.
Užívá se jí s prospěchem proti
zácpě, špatnému trávení, žluč-
tému, žlučence, přiválu krve
k mozků a plicím, proti tu-
nosti a ženským chorobám.
Návod o užívání na láhvi. Ne
prodej ve všech lékárnách, dro-
gueriích a obch. min. vodami.
Blíže zprávy podává maj. zříd-
la MUDr. Fr. Veselý v Brně.

CORDONEL
Jarní
novinka
pro plav na obleky
v moderní barvě drap.
šitované
Metr zl. 3.30.
Na úplný oblek 3 metry
zl. 9.90.
Vzorek této látky, ja-
kož i bohatý výběr mo-
derních druhů na obleky,
svrchníky, jen zaručené
jakosti a v mírných ce-
nách se na požádání
k nahlédnutí franko za-
šlou.
První český zasl. závod
Ed. Deskečila
v Choceň.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík, umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Dílny: Bubna 612. — Sklad Eliášova tř. 24

Zasílám povinný obnos k vyrovnání účtu
mého a srdečně děkuji za zdařilé provedení sochy
Panny Marie Lourdské a sv. Josefa. Jsem úplně
spokojen.

8 velkeroz účten

Jiří Janoušek, farář.

Častokostice Morava 18. prosince 1895.

Politické družstvo tiskové

v Hradci Králové

právě vydalo tiskem bisk. knihtiskárny:

Obrázky ze smíšené osady

I—IV.

katolickému lidu na osadách smíšených
napeal

František Míra.

V rousě zábavných obrázků ze skutečného ži-
vota katolického lidu v osadách nábožensky
smíšených líčí spisovatel a jasnými důkazy
předkládá záhubnost smíšených sňatků.

Stran 168, 80. Cena 43 kr.

Objednávky přijímá Politické družstvo tiskové
i bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Račte

žádati vzory běžných

KOBERCŮ

u firmy:

(85)

KAREL HERINK,

v Praze, Malá Karlova ul. č. 147-I., v „Červe-
ném domě“.

Naznačení jakosti žádoucí. Ceny tovární.

Rakouské přírodní víno
ve sklepích rozličné ročníky bílé a
červené. Doporučují velmi dobré šleté
stolní víno (bílé) litr za 33 kr.; zasílá
se pouze od půl hektolitru výše. —
Dovozné za půl hektolitru odtud až do Hrad-
Králové obnáší 1.26 zl.
JOSEF MRÁZ, poštovní, ma-
sklepů a vinic v Hadersdorfu am Kamp,
Dolní Rakousy, dráha číste Františka Jo-
sefa. Za má přírodní vína ručí zdejší důst.
pan farář J. Pithan. (86)

Středisko krajanů z Králové Hradce.

Vchod z Ferdinandovy třídy.

Výtečná kuchyně.

Vchod z Martinákové ulice.

Restaurant dříve Schwertassek

nyní Kostelecký

na Ferdinandově třídě proti Choděroví.

Dovolují si P. T. obecnostu slušně sdělit, že jsem rozšířil a renomovaně salony Schwer-
tassekovy najevelkým nákladem co nejellegantněji a nejvšestnější dle moderních požadavků na piz oáskou
restauraci zařídil.

Doporučují co nejlepší výtečné pivo ze společenského pivovaru v Plzni, jež přímo od
čepu čepují, jakož i svoji exquízitní kuchyni jež v každé denní době velkým výběrem a velkým no-
vinkami sujej, a specialitami opatřena jest. — Vinný sklep zásoben jest nejvybranějšími známými domá-
cími a cizozemskými. Ceny při všem jsou co nejlevnější a ve všem vzorná a přianá obsluha.

Svoje rozšířené a vzdušné salony nabízím ct. společností ku pořádání banketů, sva-
tebních hostin, spolkových schůzí atd.

Vchod do přizemních i hořejších místností jest z Ferdinandovy třídy i z
Martinákové ulice.

Poručuje se p. t. obecnostu do všude přizná, zřeměním se ve vši účt

Karel Kostelecký, restaurátér.

dříve v měst. Besedě Hradec Králové

Chambres separées.

Pišenské pivo od čepu.

Znamení vína.

Středisko krajanů z Králové Hradce.

SVŮJ K SVĚMU!

To nejnovější

jakož i veškeré druhy hladkých suken ku všem účelům

v obrovském výběru doporučuje

V. J. ŠPALEK,

tovární sklad suken,

umělé tkalcovství a vlastní výroba podšivek (22)

v Hradci Králové.

Vzorky na požádání franke. Prosim jen o udání druhu a k jakému účelu.

PEVNÉ CENY.

Závod truhlářský, čalounický a dekorativní
firmy

Michala Mayera syn

V PRAZE,

Štěpánská ulice č. 67, proti dvornímu pivovaru,

doporučuje svůj hojně zásobený

sklad nábytku

od nejjednoduššího až do nejelegantnějšího provedení.

Vlastní výroba.

Závod založen r. 1848.

Kupujte od svých, podporujte sami sebe!

Pravá

přírodní vína

1 hr. za 22, 30, 40, 50, 60 a 80 kr. doporučuje 32

obohod vínem

firmy:

ALOIS SLÁMA,

v Praze, Kr. Vinohrady, nároží Palack. tř. a Skřítovy ul.

Vaudech levnější! Cenovky zdarma.

Vinný ocet 1 litr 16 kr.

Malíř a pozlacovač

J. BARTA,

V RYCHNOVĚ N. KN.

Havlíčková ulice č. 197.

doporučuje se P. T. kněžstvu a patronátním úřadům

ku pozlacování oltářů, náhrobků

a veškerých potřeb kostelních.

* Mimo to přijímá a vkusně provede

malby ohrádů.

Vzorky předloží se na požádání.

Veškeré zakázky vyřizují se vkusně, trvale a levně. (13)

Přijme se malý chlapec

na učení vlasenkářské a holičské u Václava Šafránka v Hradci Králové, Malé náměstí číslo 4.

Poppův jediné pravý

inkoust alisařinový

velmi plynulý, nezměnitelně krásně červená, zvláště pro matricy a dokumenty se hodící, jakož i antracénový inkoust, veškeré psací i animací inkousty, barvy na razítka, ohnivě barevné inkousty, doporučuje firma (84)

Popp a sp. majitel J. Kuchynka

v PRAZE, mal. r. 1842, Senkenická ul. čís. 8.

Zlaté a stříbrné klenoty!

VÁCLAV ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

(sv. Jánkové náměstí číslo 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádoby veškeré zlaté a stříbrné hodinky I. jakosti; dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně skoušeno a značeno

Objednávky a správy se přijímají a shotovují, též veškeré správy hodin se vyřizují.

Vše za levné ceny. (18)

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Josef Komárek,

natěrač

v Ohradní,

nabízí veškeré práce stavební do odboru svého spadající.

Věrná imitace všech dřev a mramorů; nátěr nábytku, železných konstrukcí a fašad.

Oběma oddělení se zárukou

Ceny levné.

RYTECKÁ TOVARNÍ PRAHA
KALINKOVA RAZITKA
CELESTNA UL. 33
TELEFON 549
Cena
za jednu řadu
12 24
24 36
36 48
48 60
60 72
72 84
84 96
96 108
108 120
120 132
132 144
144 156
156 168
168 180
180 192
192 204
204 216
216 228
228 240
240 252
252 264
264 276
276 288
288 300
300 312
312 324
324 336
336 348
348 360
360 372
372 384
384 396
396 408
408 420
420 432
432 444
444 456
456 468
468 480
480 492
492 504
504 516
516 528
528 540
540 552
552 564
564 576
576 588
588 600
600 612
612 624
624 636
636 648
648 660
660 672
672 684
684 696
696 708
708 720
720 732
732 744
744 756
756 768
768 780
780 792
792 804
804 816
816 828
828 840
840 852
852 864
864 876
876 888
888 900
900 912
912 924
924 936
936 948
948 960
960 972
972 984
984 996
996 1008
1008 1020
1020 1032
1032 1044
1044 1056
1056 1068
1068 1080
1080 1092
1092 1104
1104 1116
1116 1128
1128 1140
1140 1152
1152 1164
1164 1176
1176 1188
1188 1200
1200 1212
1212 1224
1224 1236
1236 1248
1248 1260
1260 1272
1272 1284
1284 1296
1296 1308
1308 1320
1320 1332
1332 1344
1344 1356
1356 1368
1368 1380
1380 1392
1392 1404
1404 1416
1416 1428
1428 1440
1440 1452
1452 1464
1464 1476
1476 1488
1488 1500
1500 1512
1512 1524
1524 1536
1536 1548
1548 1560
1560 1572
1572 1584
1584 1596
1596 1608
1608 1620
1620 1632
1632 1644
1644 1656
1656 1668
1668 1680
1680 1692
1692 1704
1704 1716
1716 1728
1728 1740
1740 1752
1752 1764
1764 1776
1776 1788
1788 1800
1800 1812
1812 1824
1824 1836
1836 1848
1848 1860
1860 1872
1872 1884
1884 1896
1896 1908
1908 1920
1920 1932
1932 1944
1944 1956
1956 1968
1968 1980
1980 1992
1992 2004
2004 2016
2016 2028
2028 2040
2040 2052
2052 2064
2064 2076
2076 2088
2088 2100
2100 2112
2112 2124
2124 2136
2136 2148
2148 2160
2160 2172
2172 2184
2184 2196
2196 2208
2208 2220
2220 2232
2232 2244
2244 2256
2256 2268
2268 2280
2280 2292
2292 2304
2304 2316
2316 2328
2328 2340
2340 2352
2352 2364
2364 2376
2376 2388
2388 2400
2400 2412
2412 2424
2424 2436
2436 2448
2448 2460
2460 2472
2472 2484
2484 2496
2496 2508
2508 2520
2520 2532
2532 2544
2544 2556
2556 2568
2568 2580
2580 2592
2592 2604
2604 2616
2616 2628
2628 2640
2640 2652
2652 2664
2664 2676
2676 2688
2688 2700
2700 2712
2712 2724
2724 2736
2736 2748
2748 2760
2760 2772
2772 2784
2784 2796
2796 2808
2808 2820
2820 2832
2832 2844
2844 2856
2856 2868
2868 2880
2880 2892
2892 2904
2904 2916
2916 2928
2928 2940
2940 2952
2952 2964
2964 2976
2976 2988
2988 3000
3000 3012
3012 3024
3024 3036
3036 3048
3048 3060
3060 3072
3072 3084
3084 3096
3096 3108
3108 3120
3120 3132
3132 3144
3144 3156
3156 3168
3168 3180
3180 3192
3192 3204
3204 3216
3216 3228
3228 3240
3240 3252
3252 3264
3264 3276
3276 3288
3288 3300
3300 3312
3312 3324
3324 3336
3336 3348
3348 3360
3360 3372
3372 3384
3384 3396
3396 3408
3408 3420
3420 3432
3432 3444
3444 3456
3456 3468
3468 3480
3480 3492
3492 3504
3504 3516
3516 3528
3528 3540
3540 3552
3552 3564
3564 3576
3576 3588
3588 3600
3600 3612
3612 3624
3624 3636
3636 3648
3648 3660
3660 3672
3672 3684
3684 3696
3696 3708
3708 3720
3720 3732
3732 3744
3744 3756
3756 3768
3768 3780
3780 3792
3792 3804
3804 3816
3816 3828
3828 3840
3840 3852
3852 3864
3864 3876
3876 3888
3888 3900
3900 3912
3912 3924
3924 3936
3936 3948
3948 3960
3960 3972
3972 3984
3984 3996
3996 4008
4008 4020
4020 4032
4032 4044
4044 4056
4056 4068
4068 4080
4080 4092
4092 4104
4104 4116
4116 4128
4128 4140
4140 4152
4152 4164
4164 4176
4176 4188
4188 4200
4200 4212
4212 4224
4224 4236
4236 4248
4248 4260
4260 4272
4272 4284
4284 4296
4296 4308
4308 4320
4320 4332
4332 4344
4344 4356
4356 4368
4368 4380
4380 4392
4392 4404
4404 4416
4416 4428
4428 4440
4440 4452
4452 4464
4464 4476
4476 4488
4488 4500
4500 4512
4512 4524
4524 4536
4536 4548
4548 4560
4560 4572
4572 4584
4584 4596
4596 4608
4608 4620
4620 4632
4632 4644
4644 4656
4656 4668
4668 4680
4680 4692
4692 4704
4704 4716
4716 4728
4728 4740
4740 4752
4752 4764
4764 4776
4776 4788
4788 4800
4800 4812
4812 4824
4824 4836
4836 4848
4848 4860
4860 4872
4872 4884
4884 4896
4896 4908
4908 4920
4920 4932
4932 4944
4944 4956
4956 4968
4968 4980
4980 4992
4992 5004
5004 5016
5016 5028
5028 5040
5040 5052
5052 5064
5064 5076
5076 5088
5088 5100
5100 5112
5112 5124
5124 5136
5136 5148
5148 5160
5160 5172
5172 5184
5184 5196
5196 5208
5208 5220
5220 5232
5232 5244
5244 5256
5256 5268
5268 5280
5280 5292
5292 5304
5304 5316
5316 5328
5328 5340
5340 5352
5352 5364
5364 5376
5376 5388
5388 5400
5400 5412
5412 5424
5424 5436
5436 5448
5448 5460
5460 5472
5472 5484
5484 5496
5496 5508
5508 5520
5520 5532
5532 5544
5544 5556
5556 5568
5568 5580
5580 5592
5592 5604
5604 5616
5616 5628
5628 5640
5640 5652
5652 5664
5664 5676
5676 5688
5688 5700
5700 5712
5712 5724
5724 5736
5736 5748
5748 5760
5760 5772
5772 5784
5784 5796
5796 5808
5808 5820
5820 5832
5832 5844
5844 5856
5856 5868
5868 5880
5880 5892
5892 5904
5904 5916
5916 5928
5928 5940
5940 5952
5952 5964
5964 5976
5976 5988
5988 6000
6000 6012
6012 6024
6024 6036
6036 6048
6048 6060
6060 6072
6072 6084
6084 6096
6096 6108
6108 6120
6120 6132
6132 6144
6144 6156
6156 6168
6168 6180
6180 6192
6192 6204
6204 6216
6216 6228
6228 6240
6240 6252
6252 6264
6264 6276
6276 6288
6288 6300
6300 6312
6312 6324
6324 6336
6336 6348
6348 6360
6360 6372
6372 6384
6384 6396
6396 6408
6408 6420
6420 6432
6432 6444
6444 6456
6456 6468
6468 6480
6480 6492
6492 6504
6504 6516
6516 6528
6528 6540
6540 6552
6552 6564
6564 6576
6576 6588
6588 6600
6600 6612
6612 6624
6624 6636
6636 6648
6648 6660
6660 6672
6672 6684
6684 6696
6696 6708
6708 6720
6720 6732
6732 6744
6744 6756
6756 6768
6768 6780
6780 6792
6792 6804
6804 6816
6816 6828
6828 6840
6840 6852
6852 6864
6864 6876
6876 6888
6888 6900
6900 6912
6912 6924
6924 6936
6936 6948
6948 6960
6960 6972
6972 6984
6984 6996
6996 7008
7008 7020
7020 7032
7032 7044
7044 7056
7056 7068
7068 7080
7080 7092
7092 7104
7104 7116
7116 7128
7128 7140
7140 7152
7152 7164
7164 7176
7176 7188
7188 7200
7200 7212
7212 7224
7224 7236
7236 7248
7248 7260
7260 7272
7272 7284
7284 7296
7296 7308
7308 7320
7320 7332
7332 7344
7344 7356
7356 7368
7368 7380
7380 7392
7392 7404
7404 7416
7416 7428
7428 7440
7440 7452
7452 7464
7464 7476
7476 7488
7488 7500
7500 7512
7512 7524
7524 7536
7536 7548
7548 7560
7560 7572
7572 7584
7584 7596
7596 7608
7608 7620
7620 7632
7632 7644
7644 7656
7656 7668
7668 7680
7680 7692
7692 7704
7704 7716
7716 7728
7728 7740
7740 7752
7752 7764
7764 7776
7776 7788
7788 7800
7800 7812
7812 7824
7824 7836
7836 7848
7848 7860
7860 7872
7872 7884
7884 7896
7896 7908
7908 7920
7920 7932
7932 7944
7944 7956
7956 7968
7968 7980
7980 7992
7992 8004
8004 8016
8016 8028
8028 8040
8040 8052
8052 8064
8064 8076
8076 8088
8088 8100
8100 8112
8112 8124
8124 8136
8136 8148
8148 8160
8160 8172
8172 8184
8184 8196
8196 8208
8208 8220
8220 8232
8232 8244
8244 8256
8256 8268
8268 8280
8280 8292
8292 8304
8304 8316
8316 8328
8328 8340
8340 8352
8352 8364
8364 8376
8376 8388
8388 8400
8400 8412
8412 8424
8424 8436
8436 8448
8448 8460
8460 8472
8472 8484
8484 8496
8496 8508
8508 8520
8520 8532
8532 8544
8544 8556
8556 8568
8568 8580
8580 8592
8592 8604
8604 8616
8616 8628
8628 8640
8640 8652
8652 8664
8664 8676
8676 8688
8688 8700
8700 8712
8712 8724
8724 8736
8736 8748
8748 8760
8760 8772
8772 8784
8784 8796
8796 8808
8808 8820
8820 8832
8832 8844
8844 8856
8856 8868
8868 8880
8880 8892
8892 8904
8904 8916
8916 8928
8928 8940
8940 8952
8952 8964
8964 8976
8976 8988
8988 9000
9000 9012
9012 9024
9024 9036
9036 9048
9048 9060
9060 9072
9072 9084
9084 9096
9096 9108
9108 9120
9120 9132
9132 9144
9144 9156
9156 9168
9168 9180
9180 9192
9192 9204
9204 9216
9216 9228
9228 9240
9240 9252
9252 9264
9264 9276
9276 9288
9288 9300
9300 9312
9312 9324
9324 9336
9336 9348
9348 9360
9360 9372
9372 9384
9384 9396
9396 9408
9408 9420
9420 9432
9432 9444
9444 9456
9456 9468
9468 9480
9480 9492
9492 9504
9504 9516
9516 9528
9528 9540
9540 9552
9552 9564
9564 9576
9576 9588
9588 9600
9600 9612
9612 9624
9624 9636
9636 9648
9648 9660
9660 9672
9672 9684
9684 9696
9696 9708
9708 9720
9720 9732
9732 9744
9744 9756
9756 9768
9768 9780
9780 9792
9792 9804
9804 9816
9816 9828
9828 9840
9840 9852
9852 9864
9864 9876
9876 9888
9888 9900
9900 9912

Veledůstojnému duchovenstvu!

Dvě sochy dřevěné

Passu Marii Lourdeskou a Neposkvrněné Pědi,
hádou 1 m. 45 cm. vysokou tiště práce poly-
chromované za cenu velmi nízkou (po 80 zl.) nabízí

Jan R. Wolf,

sochař a malíř v Rovném pošta Dobré
u Dobrušky, Čechy.

Uhláskos mohou posloužit fotografemi obou.

Solidní osvědčené toaletní prostředky:

Jilkovo tekuté mydlo „Ozonol“. Tekuté mydlo
ještě dle výroky autorit jediné správné k upotřebení, an pav-
ná mydla zhusta sádrou a pod. plněná jsou. Pro docílení
zdravé barvy obličeje a bílých jemných rukou jediný so-
lidní prostředek za který se radí. Láhev 50 kr.

Jilková zubní prášek „Ozonol“. Každý svědomitý
lékař dosvědčí, že prášek a ne pasta neb krém na čištění
zubů patří. Jilkový prášek zamezuje vnikání, kažení se zubů
a každý zápach z úst. Krabička 30 kr.

Jilková zubní voda „Ozonol“ na vyplachování
úst obsahuje jen silici součástky a jest léčebnický nejdoko-
nalejší přípravek. Láhev 50 kr.

Jilkova žlutková mydla nejnovější vynález v
oboru kosmetiky, jsou ze žlutků vyráběná a kráslivá pro-
středky prvního stupně. Obvyklá mydla obsahují vždy ži-
raviny, které pleť zarudlou a drsnou činí. Proto doporuču-
jeme dámy všude jen Jilkova žlutková mydla. Kus 15
a 30 kr.

Jilkový žlutkový krém používá inteligence dám,
které si jemnou pleť bez vrásek až do vysokého věku
zachovávají aneb všechny nečistoty pleti, pilhy, jizvy, opal
aluce odstraní chtějí. Jilkový žlutkový krém jest však
nejen pro pleť a ruce nýbrž i výborný prostředek proti lu-
pům, k vypadávání vlasů, čímž vlas hubší a lesklý, sílí ko-
řen vlasů a podporuje vzrůst, v kterých účincích můj
vynález pravou sensací vzbudil. Jilkový žlutkový krém vy-
nahrádí všechny jiné prostředky pro pleť, ruce, vlasy, mý-
dlo vyjímaje a jest tedy v upotřebení nejlacinější. Velký
kbelík 1 l. 50. Jilkovy výrobky jsou k dostání ve všech
obchodech. Kde žádný sklad, zasílá tovaru přímo a při ob-
jednávání přes 10 zl. franko, počítá se objednávky pro
více osob najednou odporují.

Dámy! Vlastní! Žádejte pro Váš toaletní stůl vý-
slovně Jilkovy přípravky a nenechte si cizácký škvár pod-
stříci, který obecnostu drzou reklamou vnučuje. Ve Vašem
vlastním prospěchu tak čínáte, a mimo to tu výhodu máte,
že každému Jilkovu preparátu kupenou přiléhá, proti které,
muž zasílání se každá rada v oboru kosmetiky zdarma
obecnostu udílí. Jilek má zásluhu, že spracováním žlutků
pro kosmetické přípravy rolnictvu nový odbyt jeho výrobků,
vajec, otevřel a povinnosti každého je t tedy tovaru v její
záse, dobře číst podporovati. (55)

Cestující solidní, dobře zavedení páni se přijmou.

Carolus Jilek, Těšín, Rak. Slezsko

Továrna chemicko-techn. výrobků a zboží vohavského

K jarnímu a stavebnímu období

doporučuje velectnému obecnostu svůj hojně zásobený
sklad

cementových a betonových výrobků

jako: veškeré druhy dlažby, krycích ploten na
hradební zdi, komíny a pilíře, žlabů do ohlívů
a koníren, žlabů k odvádění vod, polní mst-
ky a podzemní kanály, kruhové i vejčité, roury
různých rozměrů, sobody, skruže pro studně,
venýše, sochy, pomníky, obruby kol hrobů a
ohodníků jakož i jiných zle neuvedených a do tohoto
oboru spadajících předmětů mám stále v hojně zásobě a
výběru na skladě.

Dále si dovoluji upozorniti na **vývoz štěrku** pro silnice,
šutířku a písku.

Na požádání zašlu ceníky, jakož i rozpočty zdarma.

Josef Dršata,

mistr sedníčků, majitel a vyrábětel cemento-
vých a betonových výrobků 46

v Poděbradech.

JAN HORÁK

sochař

V BYCHOVĚ n. K.

nabízí na dobu jarní

čisté vlněné látky

vlastní
výroby.

Račtel učiní jen malou objednávku
na skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veleďstojným a
velectným zákazníkům za vzácnou přízeň, prosím,
aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibuji. vždy
vzornou, poctivou obsluhu. (16)

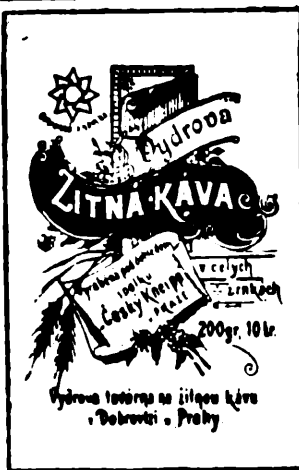

Závod školácký v Pamětníku

a Chlumeč.

Stromy ovocné, křoví,
hloh, agát, růže, lesní
sadb. mnoho ovocných
novinek atd. (37)

Cenník na požádání
sdarma.

Annenské slatinné lázně a letní sídlo

BĚLOHRAD

(Čechy)

sev.-západní dráha

**Zahájení
9. květnem!**
Prospekty sdarma franko.

SUKNA

brněnská, francouz-
ská, anglická a rum-
polská koupíme nejlevněji
jen u firmy (34)

František Mettal,
velkoobchod sukny v Li-
berci, Vídeňská ul. č. 13.

P. T. pp. mistrům krej-
čovským zasílám skvětlé a
bohaté vzorníky.

Nemocným

chudokrevným

v tisíci případech s úspě-
chem překvapujícím

osvědčená pravá vína
firmy

Václav Karas

v Praze,

obslužte speciality firmy
samé „Vino nero“, „De-
lač“ a „Bielko“ k usmou-
ce a posilování se dopor-
čují.

**Doporučení
předních lékař-
ských autorit.**

Nejvyšší vyznamenání
zlatá medaile na inter-
nar. lékařnické výstavě
1896. (49)

Komu skutečného a do-
brého vína ku posilování
nebo posilování jest zapotřebí,
požádej ve vlastním zájmu
o cenník.

Václav Karas,

v Praze, 357-I,

velkoobchod s vínem,
c. k. zemským soudem
ustanovený znalec v o-
boru vinném.

Nábytek

důkladně
pracovaný

vlastní výroby, jednotlivé i celé
výbavy pro nevěsty

doporučuje

(42)

Josef Uzel,

Praha, Spálená ulice č. 25.

Vlastní výrobu

vlněných látek

z čistě ovčí vlny

doporučuje na jarní obleky, havelky a kostelní
sukna

IGNÁC STRÁDAL,

závod soukenický v Humpolci.

Vyznamenán na zemské jubilejní výstavě v Praze stříbr-
medailí obchodní komory živnostenské, v Plovdivě stát
medailí bronz.

Vzorky zdarma a franko.

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

(25) v Hradci Králové

Svatojanské náměstí číslo 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelá-
nových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.

Cenníky a nákresy na požádání frko.

Stálá výstava

původních „Otto“ových moto-
rů nejnovější konstrukce pro
plyn a bensin

přes 200 čestných cen a vyznamenání; již 43 000
motorů se silou více nežli 100.000 koňských sil
(61) v běhu.

Zástupce: **A. ŠEDIVÝ** na Smíchově
Kinského třída číslo 321.

Každý původní motor „Otto“ jest opatřen ochran.
známkou, jinak jest nepravý.

Vyznamenán na zemské jubilejní výstavě v Praze,
r. 1891. a na národopisné výstavě československé
r. 1895 státní výstavní medailí.

ANTONÍN SUCHARDA,

sochař a řezbář v Nové Pace
(v Krkonoších)

doporučuje se ku zhotovování oltářů, božích
hrobů, plasticky provedené, křížové ce-
sty, soch světců ve dřevě i kameni.

Starší práce umělé ceny mající, bedlivě
opravuje, pozlacuje a polychromuje.

Maje pak výrobky vlastní, ze své dílny
pocházející poskytuje mimo bedlivou po-
sluhu i ceny co nejmírnější. 65

Sensační vynález

c. k. výhradné privilegium

pro universální chránící prostředek

proti pocení nohou.

Jediné nosení mých patentovaných s dobré kůže
a s vložkami ku prosycování zhotovených stěvičů
proti pocení nohou uchrání každého od nepříjem-
ného pocení nohou, ale též i od

**bolestných oznobenin
a kuřích ok**

sebe osvobozuje. Prospekty jakož i náved a osobní
braní míry sdarma a franko. 61

Josef Hanzlík,

Vídeň XVII., Weissgasse 2.

Fotografické přístroje

vlastní výroby, veškeré potřeby ku foto-
grafování v největším výběru.

Novinka: zrcadlová ruční komora
zásební s měnícím desk bez zášků.

Přístroje a potřeby pro Reontge-
novy X paprsky.

(40) Optické a technické přístroje
doporučuje

TOMÁŠ LOUKOTA,

první odborný závod v Praze, Ferdinandova
tř. 27, blízko Pernátny.

Založeno roku 1874.

Vodoléčebný ústav
a slatinné lázně
v Mal. Svatošovicích.
Saisonu od 15. května do 15. září.
MUDr. Josef Kadanský,
lékařský lékař.

První česká výroba různých
druhů patent. zahradních i
požárních 77

ručních stříkaček,
jakož i čerpadel na čerpání
močůvky, vody se sklepa a
různých tekutin. 1400 osvěd-
čené stříkačky na mytí láhví,
na omytí od 2 do 80 sl. do-
poručuje se zárukou vyra-
bitel,
Josef Lux v Choceň.
Vzorovaný ceník se na po-
žádání zdarma zašle.

Svůj k svému!

**Stavby
nových varhan**
nejnovějších výzkumů, veškerých rozměrů a veli-
kostí, se silným velebným hlasem, charakterní inte-
nací, se vztahující kůželovou neb pneumatickou, se
zvláštním hradím stolem i veškerým kombinacím
zařízení doby nejnovější, důkladně a vkusně pro-
vedené za ceny co možná nejlevnější doporučuje
chvalně známá firma 72

Josef Vanický,
c. a k. priv. parastrojní továrna na var-
hany a harmonia
v Třebetovicích u Hradce Králové.
Tamtéž k dostání výtečná harmonia
americká i evropská.
Dispozice a ilustrované ceníky varhan, jakož i
harmonii zdarma a franco.

Svůj k svému!

**Umělecký
závod**
(10) pro
malbu
na skle
B. ŠKARDA,
Brno.
Odborný závod
pro malbu oken
chrámových.
Sedmkrát prvními
cenami vyznam.
Respočty, náčrtky atd.
jakož i veškeré rady
odborné zdarma.

Pekařské pece
na topení hnědým uhlím
vyrábí (54)
továrna na stroje a slévárna železa
Josefa Horáka
v Lomelci nad Popelkou.

Nábroby
ze žuly, syenitu, mramoru
a plakovce má na skladě
v bohatém výběru v každé
ceně 81

kamenický závod
JANA HOLUBA
na Smíchově,
v Tylově ulici č. 529.
na „Knížecí“ a plynárně.
Rodinné hrobky provádí
dle vlastních neb dle
návrhů. Opravy hrobek a
náhrobků vykonává rychle
a dokonale.
Vzorák sešlu na po-
žádání franco.

**Varhany
a
harmonia.**
Bed. Čapek,
majitel c. k. výs. ná-
vodu pro stavbu varhan
a harmonii
v Poličce
doporučuje se
ke stavbě nových varhan jakož
i veškerým opravám.
Harmonia nejvyššími cenami vyznamenaná
silného a velmi přívětivého hlasu.
Jedno harmonium ve spojení varhan
vyznamenáno v Praze státní medailí
čestným diplomem. 74
Odprodá se levně: 4 hry manual,
2 hry pedal, 1 hra cínových píšťal, i bez
varhan pouze co pedálové harmonium.

Praktické, levné a nejtrvanlivější
jsou korkové voskované
KOBERCE
V nejlepší jakosti má jediné na skladě
V. J. ŠPALEK
v Hradci Králové. (22)

Kočár
ojetý, půlkrytý
levně na prodej (78)
Čeňka Bubna,
kočárnicka
v Hradci Králové.

Osvědčené
hromosvody!
Dovolují si osloviti P. T. místním školním
radám a obecním zastupitelstvem, farmám a patro-
nitním úřadům i pánům majitelům domů a továr-
ren, že stavím
lacné a spolehlivé hromosvody.
V té příčině mám dlouholetou praxi a mohu se
vykázat řadou četných osvědčení jak z našeho
okresu, tak i z jiných míst v Čechách. (71)
O čestné nabídky žádá
Alois Šank,
mistr klempířský v Žitavě a. u.

Poučení
pro katolické jinochy a panny
v ocdách smíšených
O manželství dovoleném
(88) a manželství křesťanském.
Vydáno od kněze diecése královéhradecké dlouhá
leta na ocdách smíšených působícího. Schváleno
Nejd. Bisk. konstit. — Stran 26, coverba, brož.
Cena 1 výt. 3 kr., franko 4 kr. — 100 kusů za
1 sl. 70 kr. franko, 300 kusů 4 sl. 80 kr., 500
kusů 7 sl.
Bisk. knihtiskárna v Hradci Kr.

**Světovně
Klatovské karafiáty**
12 druhů za 2 sl., 25 druhů za 4 sl., 100 druhů
za 10 sl.
Velikokvěté anglické pelargonie
v nádobách dracích již v poupatcích 12 druhů za
2 sl. 40 kr.
Vysokokmenné růže 2let. šlechtění
1-1 a půl metru výšky, v nejoblíbenějších dracích 12
druhů za 5 sl. 50 kr.
Pinkvité fukie 1 kus za 8 kr. **Krásné vanilky**
1 kus za 8 kr. **Růže do hrnců (květináčů)** 1 kus za
30 kr. nabízí 89
JOSEF VOZKA,
zahradník v Klatovech.

JAN UHER
V HRADCI KRÁLOVÉ
na náměstí (24)
dodává každé množství n osičů
(travers) ihned ze skladu, který se
nalézá na Pražském Předměstí, dále
nabízí ze svého skladu na náměstí
č. 132 kličkové železo, drátěnky,
veškeré kování a nástroje, barvy,
fermeče, karbolín, cement, ku-
chyňské nádobí atd. Vše v dobré
jakosti a v cenách nejlevnějších.

Růže a květiny.
Růžové stromky od 25—40
kr. Nízké zimní šlechtěnce
10 až 30 kr. Camy pelar-
gonie, fuchsie, coleusy be-
gonie 5—10 kr. za kus.
Karafiáty plnokvětované
100 k. 2—3 sl. Macešky,
pomněnky, sedmikrásky a
poupaty za 2 sl. 100 k.
Kobercové rostliny všech
barev 1 až 3 sl. za 100 k.
Rozličné květiny kus 20
až 30 kr. má na prodej
Zámecká zahrada v Lib-
líně. Čechy.

**Sukně
vlněné**
za 65 kr.
prodává
Karel Švanda,
tkadlec
v Borevnici
na Moravě. (75)

Ludvík Nejedlý,
dekorační malíř
v Novém Bydžově
dříve v Hradci Králové
odporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních
maleb kostelů
při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého zpracování, restauruji staré malby
nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové. (9)
Návrhy ve slohu stavby kostela se na
požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

OBNOVA

Číslo 113.

V Hradci Králové, dne 7. května 1897.

Ročník III.

Jednání o kvotě.

Rakouská kvotová deputace odebrala se v sobotu do Budapešti. Přesvědčení jednání a výměna nuncií (poselství rakouské a uherské deputace) nevedla k žádnému dohodě. Rakouská deputace žádala v posledním nunciu, aby Uhry přispívaly přibližně na společné záležitosti kvotou 43.16 procent. I tu by Uhry byly ještě ve výhodě, neboť jejich národohospodářské a finanční poměry se za 30 let tak zlepšily, že jsou nepopíratelně lepší než-li poměry v království a zemích cislařských. Rakouská deputace vypočetla kvotu dle poměru lidnatosti v Uhrách a v Rakousku. Správnější byl by zajisté poměr, aby Uhry platily 50 proc. a Rakousko také 50 proc.

Při vyrovnání r. 1867. měly platit Uhry 30 proc., Rakousko pak 70 proc. Když posléze vojenská hranice byla přivtělena k Uhrám, platily z ní Uhry na společné záležitosti 2 miliony zlatých na vědy — tak zvané praecipuum — takže uherská kvota vzrostla následkem toho z 30 na 31.4 proc. Uhři pranic neobhajují toho, že se na naše útraty obohacují, že si vystavěly dráhy, přáplavy a silnice, že se jejich velkoobchod a velkopřemysl emancipoval od našeho, chtějí i na dále platit 31.4 proc. v dalších 10 letech.

Protože ústní jednání mezi Uhrami a Rakouskem nevedlo k cili, kopali ušší, sedmičlenné výbory obou delegací v neděli v místnostech uherského sněmu společnou schůzi. Rak. ústní výbor bylo uloženo, aby navrhl i se výpočet kvotovatosti i na kvotu 43.16 proc.; pak li by však Uhři navrhli jiný způsob výpočtu, měl rakouský výbor jejich návrhy uvážiti. Protože Uhři, spoléhající na svou římskou a svornost k 31.4 proc. ničeho přidati nechtějí, tedy rakouský ušší výbor radil se v pondělí o tom, zda-li by se neměl vypočítati nový klíč společných příspěvků, takže by Uhry platily 40 proc. a Rakousko 60 proc.

FEUILLETON.

Kapitola o nožkách a ševcích.

Dle čínské legendy vynalezl ševcovinu císař Liang-Ho, obuvníci svatí byli rození šlechtici a proto se po dnes o ševcích s respektem říká: prosím, to je s odpuštěním švec!

Tak váženým každý stav přece není a právem se proto říká:

• Švec je mocnější než vladař mnohý,
on je pásem nejvyššího noby!
• Švec je šťastnějším všech inženýrů,
on jen k nožkám přikládá svou mřávu.

Švec pokračuje vždy s duchem času, neboť po 5000 let dovede již damám i velkým pánům šiti boty a střevice vždy dle nejnovější mody. A kdo ví, jak pravdivé Číňanky, Hindky, Egypťanky, židovky, Etrusky, Řekyně, Římanky a Slovanky, ba i naše prababicky na elegantní modu vždy držely, ten smekne před ženitelností ševcovskou, která dovedla všechny národy a věky uspokojit. Švec jest vůbec sloup vzdělanosti, neboť na jeho podešvi stojí dnes každý vzdělanec.

Švec ví na první pohled, kde koho střevice tlačí a komu jaká botka sluší. Švec se stejnou elegancí dovede udělat duchaplné dáme liliputánské střevicečky, jako dovedl ve středověku dělat knížečím a rytířům až přes dva střevice dlouhé boty s vysokým vkusně zahnutým zobákem. Švec čte v lidské noze, jako jiný člověk v lidské tváři. A dobře má, neboť musíme změřit člověka od hlavy až do paty, máme-li ho dobře posouditi. Moderní fysiognomika neměla by se proto obrátiti pouze lidskou tvář a rukou, ale také nohou.

Stojí na svých nohou! říkáme pouze o tom, kdo jest svérázným a samostatným. Noha jest tedy tlumočnickem naší vůle, naší činnosti, naší samostatnosti. Pohybem, vykročením a postavením noby vyjadřujeme naši vůli, naše rozkazy, náš hněv, odpor, radost i souhlas, vůbec naši povahu.

Lepá noha a ruka prozrazuje ušlechtilý rod, ušlechtilou, harmonickou povahu.

Některá také myslí, že by Uhry mohli platit první rok 35 proc., pak vždy ročně o pět procenta více, takže by r. 1907 celých 40 proc. na společné záležitosti platily.

Jak zprávy budapeštské oznamují, nevedlo ani pondělí jednání ušších kvotových výborů ke shodě, avšak my se obáváme, že česká delegace opět povolí. Jest dosti nápadné, že opět proniká na veřejnost správa, že postavil dra. Fořta, se kretáče pražské obchodní komory — který na českém sněmu v loň. v úvodu hlavně mluvil pro výpověď obchodní a celní smlouvy s Uhrami — stává se neodvratitelné, protože předseda pražské obchodní komory a mladočeský poslanec p. W. hanka je pro vyrovnání s Uhry a proti požadavkům českého rolnictva. Kame tou povelostí? Co by nám na př. pomohlo zvýšení kvoty z 31.4 procent na 35 proc.? Uhry by připlácely na společné záležitosti asi o 5 milionů více, ale tato suma by vysískali hned vrácením daní z cukru, líhu a piva v Rakousku vyrobeného a v Uhrách spotřebovaného. Uhři si dále zajisté vymínili, aby- chom proti záplavě jejich obilí, mouky, bagounů, vlnů, slanin atd. ani nedutali. Uhři hrají s námi jen starou komedii. Tak, když museli za připojení vojenské hranice zavázat se k placení stálého poplatku, a zvýšit takto svou kvotu z 31.4 proc., dovedli si záhy na to vymoci ještě úlevy při cukru, líhu, petroleji, totiž část poplatků byla jim od naší vlády nahrazena, takže nyní ve skutečnosti neplatí na společné záležitosti oiferně ušších 31.4 proc., nýbrž pouze 28.1/2 proc. — takže my náhodní Číňanští máme teď platit 71 1/2 proc. Klíč tento rozhodně neodpovídá poměrům finančním v obou říších.

Dle středních seznamů, které předložila vláda kvotové deputaci, platilo se v Rakousku od roku 1886—1894 daní z hruba 3.563 1/2 milionů zlat. a sice 3.004 m. zlat. daní přímých a 2.605 9 m. nepřímých. V Uhrách se platilo za těchto 9 let sice jen 2.288 8 m. zlat. daní, a sice 1.376 8 zlat.

Dlouhé a úzké noby prozrazují vášnivě povahy, krátké značí chladnost, sebevládní sobeckost. Velká noha prozrazuje sílu a vytrvalost, ale též dobohosrdčnost, kdežto malá nožka prozrazuje často slabost, povrchnost, nestálost, obmezenost a často též zlomyslnost. Bázlivým lidem adají se býti noby zbytečnými, neboť stále přes ně klopýtají.

Široká, plochá noha jest stvořena k tomu, kráčet širokou cestou života, kdežto noha elegantně vykrojená označuje smělý vzlet vůle. Ženy s takovou klasickou nožkou jsou rozené despotky. Sultanky, před nimiž se třásl serral i porta, carica Kateřina II., pověstná markýza Pompadour významovaly se takovou nobou.

Velmi charakteristická jest chůze.

Pevně vystupování na podpatky, při němž vidětí podešve, jest nejúčinnějším výrazem velkého sebevědomí, marnivosti, pychy, jakož i útočné povahy. Mezi ženami mají svévolné a pyšné takovouto schůzi. Na špičkách chodivá opatrnost a pokora, všichni poddají, k službě zrození lidé mají tento krok. Na celou nobu vyřazuje normální člověk, typus to lidí, kteří ukazují mnoho trpělivosti, vytrvalosti a pracovitosti, kteří neslouží ani nepanují, kteří koonají své povinnosti, kteří však žádají také své práva. Rychleji kráčeji lidé, kteří rychle se rozhodují a rychle jednají; pomalu chodí ti, kteří těžce se rozhodují a kteří věčně jako Hamlet váhají.

Dámská nožka hraje ve světě velkou úlohu, zejména při koketování. Oči, brvama, posuňky a pokyny koketují dnes jen nemotorněhušičky a snad děvčety. Elegantní, moderní dáma považuje však podobné koketování za hloupé a nemotorné. Vybroušená koketerie vyjadřuje dnes své úmysly buď nožkou nebo rukou, při čemž oko zůstává chladné, tvář na pohled lhostejná.

Naše dámy dobře vědí, že půvaby nožky a ručky jsou nesčetné, že je možno zvýšiti a ale libovůle na ně upozorniti.

Ručka i nožka mají dnes svou vlastní řeč i logiku, jejich výmluvnost jest při rozmanitých příležitostech velká. Při tanci vede nožka hlavní

nepřímých, ale za to 913.5 m. zlat. přímých daní. Přímých daní platí tedy Uhry více nežli my. Sežme-li oboje daně v Uhrách a v Rakousku, tedy se platilo v naší monarchii 5.864 1/2 milionů daní, z čehož připadá na Uhry 40 proc., na Rakousko pak 60 proc. Avšak odečtou-li se od této sumy bonifikace a restituce, tedy z těchto připadá 8827 mil. zlat. na Rakousko a 3974 m. na Uhry. V Rakousku se dále vybírá zvláštních daní, které se v Uhrách nevybírají 5803 m. zlat. Pochybujeme, že v Rakousku někdo uvěří, že by v Uhrách obnášely bonifikace a restituce, které se platí lihovarníkům a jiným cukrovárníkům 3974 mil. zlat. Maďaři si sestavují své účty dosti libovolně. Ostatně jak k tomu přijdou poplatníci v Rakousku, aby platili na slevu, kterou Uhry svým poplatníkům povolují? Uhři, aby umožnili vznik a rozvoj svého průmyslu, zejména nových odvětví, osvobodují průmyslníky a továrny na mnoho let od placení daní. Z té příčiny také mnozí továrníci v Čechách a v Rakousku stížíjí si pobočné závody v Uhrách, neboť v Uhrách požívají mnoho výhod, kdežto u nás musíme platit všichni jako morovatí. A za to, že Maďaři pomáhají ubíjeti náš průmysl lihovarský, pivovarský, cukrovarský, strojínský atd. máme jim ještě my platiti? Což nestěsáme u nás v Čechách pod bremenem zeměčských, obecních a okresních přírůdek?

Nepoměr bremen Rakouska a Uher na společné záležitosti jest přímo křiklavý. Tak na př. by naše rakousko-uherské přispívají země koruny uherské 60.253.000 zlat., země koruny české 14.211.000 zlat. V roce 1893 zapravily země koruny české na daních 199,577.000 zlat. Naproti tomu pak bylo na veřejnou správu zemím koruny české vráceno 74,368 000 zlat. Čistý příjem státu se zemí koruny české obnášel tudíž v tomto jediném roce malíčkosť: 114,211.000 zlat. Jaké to báječné obnosy putají co rok ze zemí našich ve prospěch zemí jiných! Neať tadíž divu, když země

slovo a v nejnovější době plesové střevicečky jsou zrovna tak nebezpečné jako nožky při klouzání. Kožešné lemování hraje na noze také velikou úlohu, malá nožka v úhledném, zlatem, perlami a hedvábím prošívaném pantoflíčku přivádí mnohého k konceptu. A pak se divíme, že tolik lidí nalézá se nyní pod pantoflemi!

Mužové, kteří milují u žen temperament, bývají přynadšení, když malá nožka na ně dupne, bázlivý šosák ovšem před tak určitým projevem své drahé polovice nastoupí hned statečnou retirádu.

Ručka a nožka hrají velikou úlohu u zamilovaných. Jakmile má žena vážné úmysly na některého muže a popravá jeho miliskování sluchu, působí dotknutí se rukou nebo nožkou skoro zázračně. Účinky se stupňují od lehké rány elektrické jiskřičky až do treskotu blesku a hromu. Zamilovaný, zelený mladíček při dotknutí se prstíčku své zbožňované zapálí se až po uši a hoří celým plamenem. Políček něžnou rukou učinil Petra Velikého otrokem své služebnice a mnohého manželem resolutní dívky. Půvab tento zvyšuje se ještě dotknutím nožky, neboť zde působí vše krasotinky přímo a podrobuje si vůli mužovu přirozenou magii. Mnoho sportmanů a lajtnantů odpýkalo již ten okamžik, v němž krásné amazonce pomáhali do sedla, kdy tato svou útlou nožku důvěřivě opřela o jejich dlaně, aby se vyšinula na koně. Také připínání bruslí má pro mladé studenty a nezkoušené mládence mnohé nebezpečí do sebe. Jakmile muž před ženou již klečí, pak jest z pravidla ztracen. Pak-li ručka muže spíše přemlouvá, konějši, řídí, tedy nožka z pravidla podmaňuje a tyranisuje. Páni cyklisté se musí míti vždy na pozoru. Na štěstí pro muže jest, že krásných, kouselných takovýchto nožek málo, a bylo by jich ještě méně, kdyby nebylo tolik dovedných a hodných ševců. Každý švec jest opravdu vtělená dobrota, neboť sám má smůlu a přece každému foky dává.

takto stále vynávané znenáhla klesají v neodvratný hospodářský úpadek. Zajímavé je na př., že Halič zapravila do pokladny státu celkový obnos v daních 66,998.000 zl. a obdržela zpět 62,445.000 zl.!! Uhry neplatí poměrně ani zdaleka tolik daní, co Čechy a západní země rakouské. Na společné záležitosti platí ve skutečnosti, jak již řečeno vlastně jen 28 1/2 procenta. Za to dle spotřeby z ciziny k nám dovezených látek měly by Uhry z výnosu cel dostávat jen 17 1/2 procenta, ale kde je co brát, ta se hlásí Maďar k celému svému zákonitému podílu 31.4 procent. Kdyby se všechny výhody, které Uhry ze společného mocnářství mají, přesně vypočítaly, vypadala by ta jejich kvóta hrozně malinká. Ale proto přece nechtí Maďari i budoucně více platit, ale jen více brát. — Ta lonská česká ráznost vůči Maďarům letos nějak povážlivě zklátila a plachtové „Národní Listy“ věnují otázce kvotové až nápadně málo místa a pozornosti. Co to znamená? Dále přece nesmí trvatí ten nepoměr, aby země česká, které čítají polovici obyvatelstva co země uherské a jejich plošný obsah či velikost neobnáší ani čtvrtý díl země uherských, platily na společné záležitosti 40 procent a Maďari jen 30. Země české zaplatily v posledních 10 letech přes 1.900 milionů zlatých daní, tedy jen o 300 mil. zlatých méně co země uherská.

Jan Nepomucký ve světle dějin.

(Úvahy pro lidi všech stavů s dobrou vůlí.)

I.

(1) Století devatenácté chýlí se ku konci. Jest to století, v kterém prý rozum vyhovává sřpout víry, v kterém prý teprv rozum ke cti přišel.

Jest ovšem pravda, že „V“ oboru hmotných vyzálež — strojů, využívaní sil přírodních — rozum lidský pokročil. Zapomíná se však, že rozum má vyšší úkol, než jen zkoumání sil přírodních. Rozum má poznati a sice pevně a jistě poznati pravdu.

A v tom ohledu neujde naše století vřícitce, že rozum lidský začal spát. Vymýšelo totiž pevné přesvědčení o pravdách nejdůležitějších, vymýšelo bezpečné poznání pravdy. Pochybovačnost — učení říkají řeckým slovem *skepsis* — se rozmohla tak, že mezi vzdělanci jen zřídka se nalézá, kdo by touto chorobou rozumu nestonal.

I o svatém Janu Nepomuckém zavládá *skepsis*, pravíme, *skepsis*, pochybování; neboť to ujišťování mnohých, že v tom ohledu vědí něco na jisto, jest dělané. Novinářský nebo pomfletářský papír snaže všecko; i když se pochybování jmenuje „přesvědčením“. Mnozí jdou ve svém tvrzení tak daleko, že tvrdí, že ani žádný Jan Nepomucký nebyl.

Oproti tomu pravím: O mnoho jistěji jest stvrzene, že byl Jan Nepomucký, než že byl Jan Hus. Proč? Protože se po Janu Husovi žádný hrob nenalezl a nalésti nemohl, Jana Nepomuckého hrob nalezal se vždy ve chrámě svatovítském na straně epistolní vedle hlavního oltáře. Byl tam od pradávna hrob s kamenem na vrchu a s nápisem: Joannes Pomuk. Jan Pomuk. Pomuk a Nepomuk jest dle Palackého totéž místo. V některých listinách 12, 13, 14 a 15 století píše se někdy Pomuk, někdy Nepomuk. Na zachovaných listinách s vlastnoručním podpisem sv. Jana Nepomuckého čte se: Joannes de Pomuk, Jan z Pomuku.

Tak tedy Jan Nepomucký žil, podpisoval se a pohřben jest ve chrámě sv. Víta. — Tím odbyto zajisté tvrzení, že vůbec Jan Nep. nebyl.

Co souditi o další námitce: Jan Nepomucký žádný nebyl; byl to Jan Hus.

Hus vůbec ani pochován býti nemohl. Nad to pak píše kronikář husita, kolem roku 1470: Jan z Nepomuku „byl pochován na hrade pražském, kde jméno jeho v kameně vytesáno jest“.

Tu tedy přestává všechna *skepsis*.

Následuje nyní další otázka: Jako u smrti umřel?

Umřel — po jiném mučení — utopením ve Vltavě.

Jedním z nejstarších svědectví jest v novější době nalezený seznam zádušních služeb Božích konaných ve chrámě sv. Víta v 14. a 15. století, jenž se nazývá: Ordo commendarum. Tam se čte: V svateveer (des před tím) svatého Benedikta koná se anniversarium (výroční bohoslužba zádušní) za Johánka Pomuka, kterého král Václav rozkázal utopiti.

Proč byl utopen?

Některí praví, že proti vůli králové potvrdil volbu opata Kladrubského. — Církev však dí, že vlastní příčinou jeho mučnické smrti bylo, že odepřel porušiti mlčení spovědnické.

Má církev proto důkazy dějepisné — nejsou to snad jen pověsti nebo jesuitské vymýšleniny? Církev má důkazy dějepisné.

Jedno svědectví nám nalezl evanjelík. — Že evanjelík? — Inu, ovšem. Evanjelík, dějepisec království českého, Palacký. Jest to rukopis, jež Palacký nalezl ve Vídni. Rukopis ten psán jest rukou muže, který sloužil Tomáš Ebendorfer z Havelbachu. Byl ve Vídni professorem, a roku 1433

pobyl i v Praze. A ten píše o králi Václavovi: Zpovědníky taky manželky své Jana, mistra v bohosloví, jak proto že řekl, ten že jest hoden jména královského, kdo dobře vládně, tak i proto — ut furtur (jak se praví); že odepřel porušiti pětlet spovědní, též ve Vltavě utopiti rozkázal.

Druhé svědectví podává roku 1471 kronikář Židek, kterou pod jménem „Zprávoava“ král Jiřímu z Poděbrad — tedy ne právě katolíkoví — napsal: „Když měl král Václav zlé domněnky do své paní, kterážto se spovídala mistru Johánkovi; i přišel k němu král žádaje, aby mu pověděl, s kým ona hříšně obcuje; a když ona nechťel jemu nic praviti, kázal ho utopiti. Potom přeschla řeka“.

To tedy svědectví dějepisné o příčině smrti sv. Jana Nepomuckého, jak ji udává církev. Pamatujme dobře. Jsou z patnáctého století. Ale zakladatel řádu jesuitského narodil se 1491. Jako devítiletý nemohl založiti řád. — Ale přece jen jesuiti vymysleli tu „spověď“, ba celého Jana z Nepomuku! — Co jen to jsou za lidi! Dávno před svým narozením lhal a šidil! Tohle věří je přece jen trochu mnoho šádano. Ovšem že! Ale u nás máme tolik světla, že se vždy naleznou lidé, kteří věří i největším nesmyslům, jen když to je proti církvi.

Ale když přece někteří povídají, že byl Jan z Nepomuku utopen pro potvrzení volby opata kladrubského?

Ta věc je takto. Sv. Jan byl spovědníkem manželky krále Václava, jenž jí byl nevěrným. Král hledal v tom útěchu, že snad králová tímž hříchem hřeší, jako on. I vysvídál na Janovi, který mlčel. Pro mlčení spovědní, aby křesťanský král dal kněze zabít, to tentokráte přece nešlo. Proto byl Václavovi vitanou příležitostí potvrzení volby opata kladrubského Janem z Nepomuku, generalním vikářem arcibiskupovým proti vůli králové. Potvrzení opata kladrubského bylo příležitostí a sáminkou, mlčení spovědní bylo původní a vlastní příčinou smrti sv. Jana Nepomuckého. Rozumí se samo sebou, že o pohorlivých případech v královských rodinách nemluví se veřejně, nýbrž tajně. Při prudké povaze krále Václava muselo se tím opatrněji mluvit. Veřejně povídala se příčina smrti Janovy jiná, tajně ta pravá. Ale nebylo lze tu pravou příčinou zatajiti. Bylo to přesvědčením katolíků českých po celá století a sice tak silné, že se žádalo, aby Jan z Nepomuku vyhlášen byl za svatého. A to bylo příčinou, že se ukázalo, jak v této věci promluvil nikdo menší než . . . sám Bůh.

Z rozkazu papežského byl totiž dne 15. dubna 1719 otevřen hrob, na němž ležel kámen s nápisem Joannes Pomuk. Při ohledávání hrobu byli s arcibiskupem Křtínburgem přítomni mnozí duchovní, ale i tři světské lékaři (doktoři) a dva ranhojiči, a rozliční fenešníci, jichž k otevření hrobu třeba bylo. — Když byli všickni přísahu vykonali, že budou jen pravdu mluvit, otevřen jest hrob.

Když bylo země na dobré dva lokte z hrobu vykopána, přišlo se na pozůstatky rakve dílem dubové, dílem borové. Mezi pozůstatky rakve nalezena kostra těla, a sice v nejlepšímu pořádku. Tělo leželo tvář k východu, jak kněží obyčejně pochovávaní bývají, hlava poněkud v pravo nachylena, ruce křížem složené. I přivoláni jsou lékaři. Doktor Fuchs sestoupil do hrobu, s největší pozorností odstraňoval hlínu, tak aby se celé posvátné tělo arakům přítomných svědků objevilo. —

Pomíjejíce pro skrovnost místa článku nařeme v Obnově vykázaného pravíme jen, že lékaři všechny zachovalé údy kostry na bílý ubrus kladli, až se přišlo na lebku, v níž — vysypavše hlínu — k velkému úžasnutí svému nalezli červený, čerstvý a neporušený jazyk Jana Nepomuckého. Aby se však přece snad neklamali, nařizili lékařové jazyk na dvou místech ostrým nástrojem, aby také vnitřní šilky viděti bylo, a shledali, že to, co před sebou mají, jest jazyk.

Potom byl spisován protokol dle toho, jak se který svědek vyjádřoval. Klademe sem aspoň jedno vyjádření a sice doktora z Erfeldu. Ten nechal do protokolu napsati toto:

„Jsem 71 let star, k hodnosti doktora v lékařství byl jsem před 48 lety povýšen na universitě v Praze; přes 30 let jsem professorem vědy lékařské; byl jsem několikrát rektorem vysokých škol pražských; mrtvá těla lidská pytlal jsem často v Římě, v Padui a v Praze“ . . . Po krátkém popise shledané kostry dí dále: „Vidím hlavu hlínou naplněnou; a však mezi hlínou k ustrnutí svému nalezám hmotu, která dle podoby, vláknitého vasiva a červené barvy za jazyk lidský uznati se musí, jakož jej takovým býti veřejně vyznávám a spolu věřím, že byl neporušen proto zachován, jelikož Jan Nepomucký jazykem svým hájil tajemství svaté spovědi“.

K otázce pak, mželi s dobrým svědomím udati příčinu, proč tento neporušený jazyk jest na něm na přirozeným, odvětil:

„Nemohl tento jazyk nikterak přirozeným způsobem zachován býti; neboť při mrtvolách

jiných lidí obyčejně jazyk nejčivěji hnije a spráskává. Těmto jazyk však nemohl po tak dlouhou dobu, která 800 let přetrvává, v té hmotě, podobě, celosti i barvě přirozeným způsobem se udržeti“.

Podobně vyjádřili se ostatní dva doktoři lékařství, i oba ranleři. A nyní táži se všech lidí nezmíněných, všech lidí dobré vůle, kteří zdravého rozumu k utvrzení se o pravdě a nebe k nalezení pravdy užívají chť: — Zbývá ještě nějaká pochybovat o tom, že Jan z Nepomuku byl, a že pro spověď utopen byl?

Myslím, že sřkoliv. — Poněvadž někteří dějepisci napsali, že Jan z Nepomuku byl utopen pro potvrzení opata kladrubského, jiní však že pro tajemství spovědní, ať jsme ukázali, jak o'ě se srovnati dá, přece mohla nějaká pochybovat v mysl i dobrého člověka avážnouti.

A proto všechnu pochybovat odstranil Bůh zachováním neporušeného jazyka. Příroda zachovávala žádný úd mrtvého těla, její síly musí rozlučovati, její síly dělají hnilobu a sice s nutností. — Než tedy možná souditi jinak, než že vyšší síla, mocatější než přírodní síly to učinila. Jest to tvrdí síla bytosti nejvyšší, jest to Boží všemohoucnost, jest to Bůh sám.

A poněvadž Bůh jest bytost, která má rozum a tedy myslí, jest tu při zachování jazyka Jana z Nepomuku viděti i úmysl. Proč nebylo zachováno celé tělo, proč se jiný úd? Patrně proto, aby tím promluvil Bůh así takto: Pravá příčina smrti Janovy byla s počátku tajena a veřejnosti jiná udána, ale zachován jazyk jeho, jež směl i v mukách i v smrti za úžde držeti, aby všechna pochybovat o tom zmizela.

Je tomu budouli tohle čísti, řeknou ti, kteří cení vědu více, než víru, než zjevené náboženství? Budou čísti učiti rozumu svého k uznání pravdy tak sřetelně předložené, snad i dosti uznané?

Co tomu řeknou, budou-li to čísti evanjelíci? — Neřeknou, jako jsem slyšel o jedné vzdělanější evanjelické, která řekla po přečtení knihy katolické: „Kdybych řekla, že tohle je pravda, ta bych nemohla sřetati evanjelickou“. Ba řekla i muži svému: Ty to nečti!

A co řeknou než rostomilí redaktori pokrořkřti, ba i někteří evanjelíši? Budou se s tcho hledět dostatí posměchem, vtípy, vykrucováním; někdy, je-li poraženi, až ří: aby se předplatitěm neč řely oš. Ale já pravím: Do slovolet duše ne stoupí moudrost. Kdo nechce, nedá se přesvědčiti ničím. A že mnozí nechťi, tomu přerřší pycha, slabost povahy, a . . . chleš.

(Pokračování.)

Politický přehled.

V říšské radě tropí němečtí poslanci „znepokujující“ komedie. Za všeobecné veselosti podal v úterní schůzi degradovaný rytíř Jiří Schönerer návrh, aby ve všech zemích rakouských, k nimž počítá též země česká, vyhlášena byla německá státní řeč, aby Halič, Bukovina a Dalmacie byly od Rakouska odděleny a aby země tyto pouze do delegací zastupce posílaly, dokud prý se neprovede osobní unies Uhrami. Po celé řadě bezúčelných návrhů svolení byli definitivně dr. Kathreisa za předsedu a rytíř Abrahamovič a dr. Kramář za místopředsedy sněmovny. Větší debatu vyvolal návrh Němců proti jednání o k. okresního hejtmanství v Duchcově, které tamní obci aložilo, aby pro 800 českých dítek zřídila novou budovu. Ministr Gautsch, dr. Herold a Adámek správně vylíčili poměry v Duchcově. Úřady jednaly zcela upráva. Pilnost německého návrhu na to samitautu. Jmésem katolických poslanců podal pak dr. Ebenboch tento školeký návrh: „§ 1. Obecná škola má za úkol vychovávatí dítky dle jich náboženství, mravně a dle jejich duševní činnosti vřtěpovati jim vědomosti a výevik k jich prospěchu a dalšímu vzdělání, čímž má býti položen základ k odchování užitečných členů lidské společnosti. § 2. Každá obecná škola, na jejíž zřizení nakládá stát nebo země či místní obec zcela nebo částečně, jest ústavem veřejným a tudíž školou všem povinným dětem přístupnou. Obecné školy jiným způsobem zřizené nebo vydržované jsou školy soukromé. Interkonfessionální poměry škol upraví se zemským zákonodárstvím. § 3. Předměty učebními na školách obecných jsou: náboženství, čtení, psaní, vyučovací jazyk, počítání ve spojení s naukou o měřicích tvarech, základům pochopitelnou a vyučování potřebných vědomostí s přírodopisu, země- a dějepisn se zvláštním zřetelem na vlast a její ústavu, kreslení, zpěv, tělocvik. (pro hochy povinný, pro děvčata nepovinný.) Rozsah, v jakém má se předmětům vyučovati, stanoví zemská školní rada ve srozumění se zemským výborem. § 4. Plány učební a vše, co k vnitřnímu jeho upravení patří, ustanovuje ministr vyučování ve srozumění se zemským školním úřadem za souhlasu zemského výboru. § 5. Vyučování náboženství obstarávají vedou dozor nad ním dotýčeš církevní úřady (představenstva israelitských náboženských obcí). Počet hodin, jež pro vyučování náboženství ustanoveny býti mají a kteréž týdně nejméně 2 hodiny obnášeti musí, ustanovuje zem-

aký školský úřad v dohlednutí se zemským výborem a kde toho předpisuje zemské zákonodárství, též ve vztahu s dotýčnými církevními úřady (představenými israelitských náboženských obcí). Pokud se má užívat učitelů k vyučování náboženství, ustanovuje zemské zákonodárství v porozumění s dotýčnými církevními úřady (představenými israelitských náboženských obcí.) § 8. O připouštění učebnic a čtenek rozhodne po vyloučení zemského školního úřadu ve vztahu se zemským výborem a kde to ustanovuje zemské zákonodárství, s dotýčnými církevními úřady (náboženské obce židovské) ministr vyučování. Volba mezi dovolenými učebnicemi a čtenkami vykonává zemský školní úřad ve vztahu se zemským výborem. § 21. Školní povinnost počíná dokončením 6. roku věku a má povinné vyučování trvatí aspoň 6. roků. Všecka další ustanovení stran trvání a způsobu školní povinnosti ustanoví zemské zákonodárství. § 35. Učitelský personál na učitelských stavech sestává z říditele, který zároveň řídí cvičnou školu, pak ze 2—4 zvláštních učitelů, z učitelů náboženství a potřebných pomocných učitelů, a mají býti jmenováni na základě ternového návrhu, který učinil zemský školní úřad ve vztahu se zemským výborem. Učitelé náboženství jmenuje nejvyšší církevní úřad, v jehož okrese ústav se nalézá. Učitelé cvičných škol jsou povinni spolupracovati ku vzdělání učitelských chovanců jako pomocní učitelé. § 2. Zákon nabývá platnosti školním rokem, jenž následuje po jeho prohlášení.

Panské sněmovně svěřila vypracování adresy Jeho Veličenstvu odrodilému Čechu a aloupu centralistické strany baronu Osedíkovi, který jest rodákem z kraje táborického. Osnova Osedíkova je příliš dlouhá a jsou prý v ní obsaženy některé věci, které ani pravice, ani vláda přijati nemohou. Baron Osedík přijal do adresy také místo proti ministerstvu jazykovému nastavení. V sobotní schůzi vystoupil pravice proti návrhu Osedíkovi adresy asi co nejrozhodněji. Porady, jak by se měla pravice zachovati při adresní debatě, účastnili se dr. Rieger, hr. Harrach, hr. Hohenwart, hrabě Falkenhein, kníže Alfred Liechtenstein, dr. Marchwinski, kardinál Gruscha a také opat Hanswirth. Protože pravice nemá sama o sobě v panské sněmovně většinu, protože levice má spíše na střední stranu počítati, jest nejisto, zda-li v panské sněmovně dohoda se vůbec o nějaké adrese k trůnu.

Arcikníže Ota byl (?) prý Petrohradě představen jako nastávající následník trůnu. Že bude následníkem, o tom nepochybuje, neboť víme z autoritativního pramene, že arcikníže František Ferdinand s Ete po trůnu netouží. Že by však v Petrohradě byl pan arcikníže Ota jako následník představen, tomu nevěříme a rovněž ne, že by se arcikníže František Ferdinand s Ete zasnoubil s princeznou Žofi Bavorskou, dcerou vévody Karla Theodora, bratra našeho císařovny. Kdo zná blíže dynastické poměry, nemůže takovým absurdním správám věřiti.

Blamarkovské listy se tváří, jakoby apštolení rakouské a ruské dynastie v Berlíně bylo vítáno, protože prý následkem toho ochladne přátelský poměr mezi Ruskem a Francií. Vět tomu, kdo chce!

Srbský král přijel do Baru, kdež byl přivítán od diplomatického zástupce Srbska a od dědičného prince Danila. Černohorci přivítali srbského krále hláskou slavnostní střelbou a jasavým provoláváním šivíol. Na Oetyn přibyl král Alexander v úterý večer. S knížetem Mikulášem a jeho rodinou uviděl se srdečně a přehlídl pak vojáky. Jak známo, má se srbský král oženiti s nejmladší princeznou knížetě, Xenii.

V Řecku nedošlo dosud k rozhodné bitvě. Turci nechťjí patrně zbytečně řeckou krví prolévati. Řeci vzor své chvástavosti ustupují. Výběhy velitelů a náčelníků generálního štábu jim sotva co pomůže. Proti přecile se téžko bojuje a Řekové marně svalují vinu na královskou rodinu. Odvolání plukovníka Vasa z Kréty a jeho jmenování velitelem Řeků v Epiru je ostatně známením, že Řekové se podávají.

Drobné zprávy.

Svatost sv. birmování sdělovati bude J. M. nejdp. biskup Jan Nep. Brynych v sobotu v Adersbachu Hořejším, v neděli ve Chvalči. Od pondělí 9. května do čtvrtka (13. května) bude sv. birmování v Trutnově, dne 13. května v Altonbachu, 15. května v Zárově, 16. května v Markonovicích, 17. května v Rekysníku, 18. května v Olešné, 19. května v Bernarticích, 20. května v Zelené a v pátek dne 21. května v Starém Městě.

Z Libřie. (Děs chudým). Nejděstojnějším pan biskup královéhradecký Eduard Jan Nep. Brynych zaslal dobrodívě pro chudé občany v Libřicích a Josefova 20 zl. Představenstvo též obce vzdává mu za dar tento nejaktivnější a nejserdecnější díky.

Deputace okresu jaroměřského u ministra finanční. Zemský poslanec p. Jarob a člen okresního výboru p. Kratochvíl žádali ministra dr. Biliáského za odpis daní následkem velkých živelních

pohrom, kterými okres jaroměřský byl postižen. Ministr finanční přijal deputaci co nejdříve a dal ujištění, že bude zavedeno nové vyšetřování.

Padesátileté jubileum kněžské letos slaviti budou v diecézi královéhradecké vdp. Jan Biliáský, osobní děkan v Popovicích, a dp. František Čermák, farář v Ostředíně a správce vikariátu pardubického. — Čtyřicetileté jubileum slaví: vdp. Th. dr. Monsignore Alois Frýdek, kapitulní děkan a generální vikář v Hradci Králové. Monsignore Ferdinand Coufalík, I. sekretář c. a k. vojenské konsistoře ve Vídni. Vdpp. Karel Göbel, farář ve Svojanově; Josef Hoffman, děkan v Trutnově; František Josl, farář v Červených Janovicích; František Krása, farář v Moravčicích a Litomyšle; Antonín Kupka, farář v Borové u Poličky; František Novák, farář v Jasaně; Václav Oliva, děbejovský farář na odpoutku v Německém Brodě; Adolf Straka, deficient v Praze, Jan Schembera, farář v Bernarticích.

Bourání moravské brány a orlického mostu začne dne 1. října, kdy bude doprava přes most asi na šest neděl přerušena. Doprava se má ovšem provisorně dít přes železný most (k Malšovicům vedoucí). Když se už tak jeden most přestaví, bylo by žádoucí, aby též pražský most byl rekonstruován. Oprava jeho by vyžadovala ovšem jistého provisoria; místo by však velice získalo, kdyby z náměstí a pražské ulice mezi Adalbertinem a hotelem Franklovým postavili se hned nový železný most a spojili se přímou silnicí s nádražím. Tím by byla usnadněna nejen regulace stavebních pozemků mezi Labem a nádražím, ale rozšířil a smohl by se zajisté ruch stavební. Stavět v místě na zaplavané louce, to si jednotlivci asi rozmyslí, zejména, když nebudou vědět, kdy budou přímou s městem a nádražím spojeni. V Německu provádí se regulace pozemků, určí se stavební plán kanalizace vždy předem. Kupec pozemků zná tam předem stavební čaru, směr ulice a přístři rozvoj města. Ukládaje tak do stavení kapitál, nekupuje nejde v pytli, ale má přede kalkulací. Kdyby provedlo město regulaci nádražní čtvrti, zpeněžilo by jistě lépe stavební pozemky. Bourání hrady vědělo by také hned, kde a jak vhodně navázat. Dnes má město tak vhodně a levně kapitál vypůjčit, že sázkování větší pětky nepadne velice na váhu.

Řezníci královéhradečtí trpí nezměrně sázkem, že se zde nezmění skládání z vagonů dobytka. Těsto musí se dopravit napřed do Josefova, tamtéž porazit a teprve pak do Králové Hradce přivážeti. Obec tím přichází o poplatky a řezníci a usazení mají zbytečně zdraženou režii. V Králové Hradci jest všechno bez toho dražší než v Praze a ve Vídni, patrně tedy Hradečané mohou i dále platit jako moravští. V Čas. Budějovicích proadilo svého času město prokazatelně za 14 dnů, a nás to nejde s flakem. Slavné c. k. okresní hejtmánství má tu obci a občanstvu draznou akci rychle pomoci.

Okresní dům, který bude státi naproti obchodní akademii, stane se zajisté osobou města. Rozsáhlá, dvojpátrová budova bude mít restaurační pokoj, aspoň tučt pánské pokojky a stáje na 30 koní.

O zradání městského divadla v Králové Hradci uchází se pan Fr. Lacina, ředitel velmi slušné divadelní společnosti. Operety hraje jeho společnost slušně a svědomitě.

Hradecké rybníky budou příštím rokem naplněny. Kdo je labužníkem, též se zajisté jít na hradecké kapry, marány, candáty, úhoře, pstruhovité a drahovité okouny a na menší ryby, kterou veličká se bavět českých rybníků tvoří. Cikán, Datlík a Roudnička, které dříve Hradečanům tak výtečné ryby dávaly, zalecknou se tedy v nové alávy. Na bažt nových rybníků, bude v létě zajisté kormo mladých Hradečanů, kteří se rybníky krmením ryb houkají, chlebem a různými odpadky přičiní, abychom se dvě horka lovili kapry pěti až šesti kilové.

Průmyslová škola pokračovací v Králové Hradci, vydala obšírnou školní správu, kterou sepal ředitel, pan Karel Brož. Na konci školního roku bylo 249 žáků, 12 z našeho města, 160 z okresu hradeckého, kteří rozděleni byli ve tři třídy, každá o třech odděleních. Do I. třídy a) a b) chodili učňové a pomocníci živností, které potřebují kreslení, do oddělení c) opět chodili učňové a pomocníci, živností, které nepotřebují kreslení. V a) oddělení bylo 50, v b) 28 a v c) 24 žáků. II. a III. třída měla rovněž tři oddělení a sice oddělení a): Učňové a pomocníci řemesel stavitelských a strojních a c): Učňové a pomocníci živností, které ne potřebují kreslení. Na škole se učilo: náboženství, počátkům kreslení od ruky, geometrickému rýsování a počátkům měřičství, rýsování pro řemesla stavitelská a strojnická, kreslení pro řemesla amál a drobná, modelování písemnostem, živnostenským počtům a účetnictví, krasopisu, nauce o zboží, zeměpisu a přírodopisu. Prospěch vykazovali žáci: velmi dobrý 52, dobrý 98, dostatečný 47, nedostatečný 46, netřídných zůstalo 6. Návštěva školy byla jen u 19 nedbalá, u 54 nestála, u 79 plná, u 89 velmi plná. Měrné chování: 146 zcela zákonné, 82 zákonné 12 méně zákonné, nezákonné 1, netřídných zůstalo 8. Ve škole vyučovali páni profesoři: M. Bělý, J. Gregor, E. Milbauer, E. Miřovský, K. Peček, B. Ryba, V. Šebek, J. Šrdek, K. Ungermann, J. Vandura, J. Vocásek, Th. Zelinka, p. učitel Krčmář, vp. Josef Klepl a pan ředitel Karel Brož vedl správu školy. Budoucí školní rok začne 1. října.

Na hospodyněnou školu ve Stádkách odvedli královéhradečtí divadelní ochotníci výnos listy z představení dílohy Jana Vřavy 100 zlatých. Pan ředitel Národního divadla věnoval na dostavení hospodyněnou školy svůj spělovatelský honorář, 10 zl., takže fondu stavebnímu se dostane 110 zl.

Diecézní jednota Joyrillská v Hradci Králové koná ve čtvrtek dne 13. května 1897 o půl 8. hodině večer v místnosti sl. spolku katolických tovaryšů svou výroční valnou hromadu. Program. 1. Zahájení schůze předsedou 2. Zpráva jednatele. 3. Zpráva pokladní a revisorská. 4. Volba sedmičlenného výboru, dvou náhradníků a dvou revisorů účtů. 5. Volné návrhy podané výborem do tří dnů před valnou hromadou. 6. Závěrečná slova předsedy. Nesejdeli se o půl 8. hodině dostatečný počet členů, konána bude druhá valná hromada o 8. hodině. Výbor jednoty činí tímto P. T. členstvu k valné hromadě uctivé pozvání se zdvořilou prosbou za četné účastenství. Vlad. Sekyra, t. č. jednatel. Dr. Jos. Mršák, t. č. předseda.

Zkoušky učitelské na zdejšíh ústavu učitelském měly průběh velmi příznivý.

Zádušní mši sv. za J. V. zvěčnělou císařovnu a poslední korunovanou českou královnu složil v úterý o 9. hod. ranní v chrámu sv. Ducha kapitulní děkan vys. důst. mgr. dr. Alois Frýdek, za přítomnosti nejđ. kapitoly, veleb. duchovenstva, c. k. státních, vojenských a samosprávných úřadů a mnohství lidu.

Sportovní klub pro Hradee Králové a okolí koná v pátek dne 7. t. m. mimořádnou valnou hromadu v hotelu „u černého koně“. Začátek o 8. hod. večerní.

Slavnostní večírek na počest jubilea Sv. Vojtěch v tovaryšské jednotě vydařil se pěkně a shromáždil hojnost hostů ve spolkové síni. Slavnost byla zahájena vz. znou básní, kterou přednesl p. Bayer. N. to promluvil o životě a významu sv. Vojtěcha dp. předseda Fr. Rayl. Večer zakončen byl dramatickou básní „Anděl života“ ve 4 obrazech. Titulní úlohy podaly velebáři sl. Jezdinák, Kyselová a Poláková. Rovněž ostatní úlohy byly v dobrých rukou pp. Andriáského, Jakubského, Jenčoňského, Melichara, Noheja, Polák, Svátka Šorfa. . . Hudební skladby na harmoniu přednesl s obvyklou přesností dp. katecheta Vl. Sekera. Zdař Báh!

Důvěrnou poradní schůzi zástupců místních spolků a časopisů uspořádají zítra v sobotu o 8. hodině večerní v místnostech spolky Nerudy pp. Stanislav Cervený a Knypl. Ve schůzi se bude jednati o zasazení pamětní desky na rodném domě + dr. Julia Grégra, v mlýně Březhradském u Králové Hradce.

Pěvecko-zábavní večírek uspořádalo pěvecké kvarteto z Přelouče v hotelu Merkur ve středu večer. Umělecký přednes přeloučských pěvců odměněn od četné shromážděného elitního občanstva hluchým potleskem. Což v Hradci by se nedalo podobné kvarteto neb okteto zříditi, když náš Slavoj tak libezně a snad na věky usnul?

(16.) „Osvěta lidu“ a jiné časopisy od pokrokových dopisovatelů obsluhované dle svého zvyku besedně a nepravdivě písní nejen o říjícím katolickém kněžstvu a biskupech ale hnusným svým kalem házejí též po českých světcích a patronech země české. Nejstarší českou historií falšují tito nedoukové dle libovůle a tak udělali z Vřavců „vlastence“ a ze Slavíkovců nepřítelů národa. Dokladů historických pro toto své tvrzení nemají ovšem pražádných. Vřavci a nepřítelé Slavíkovců prý se přidržovali slovanických zvyků a nikoli neřestí, ty prý nepáchali poháně, ale páchali prý se teprve posději v národě našem. Ku podivu, ale než Čechové vysvědlí tělo sv. Vojtěcha ve Hnězdě, sestoupili se tamtéž s knížetem v aném a usneli se na sokonech proti těm neřestem, proti kterým sv. Vojtěch hlásal. To se stalo 40 let po smrti sv. Vojtěcha, tedy v velké části od jeho pamětníků a současníků. Ti přece museli vědět lépe, jakým byl, jak žil a jednal sv. Vojtěch — nešli dnešní pokrokáři. „Osvěta lidu“ vytýká sv. Vojtěchu, že ho otec dal na nejproslulejší tehdy blízkou školu do Děvína, v němž sice žili též němečtí kolonisté, který ale ležel uprostřed krajů ryse slovanických. Ku podivu: Kolár, Šafařík, Palacký studovali též v Německu, čeští evangeličtí a luteranští pastoři studují tam podnes vesměs, uči německému heidelbergkému katechismu, běhou příspěvky od německého Gustav-Adolf-Vereinu, dnešní pokrokáři vyhledávají rovněž se zálibou univerzity německé, a tům to pokrokáři, tito patentovaní vlastenci — nevytýkají. Z toho vidět, jak pitomé jsou výtky jejich, které činí sv. Vojtěchu, jemuž při svém hezu: rovnost, volnost, bratrství, chtějí pojednou mětit jiným loktem. Rovněž směl je tvrzeňi, že Němci sv. Vojtěcha poněmčili. Vždyť sám se výslovně a s hrdoostí znal ke svému slovanickému původu! Dále mu vytýkají, že biskup Adalbert dal mu své německé jméno. Ku podivu Karel St. Sokol, kovaný pokrokář má přece také německé jméno a to ještě známého slovanobijce, které mu nedal kmotr na birmování, ale vlastní jeho radikální tatínek, mladocheský říšský poslanec! Kolik kmotrů dalo již na sv. křtu a sv. birmování svým světcům jméno pohanské nebo jiné cizí! Sám pan radaktor „Osvěty lidu“ má takové jméno! Ostatně ten arcibiskup musil umět dobře slovanicky, když byl přece apodolovat mezi ruskými Slovaný. To snad páni pokrokáři neví a snad jest jim též neznámo, že Luther a protestanté považovali Slovaný za horší než hovada, že jich nepřipustili do cechů a posádili jim zakázali dokonce též ženitbu, pakli se nevykázali znalostí reči německé. Pan Havora tvrdí, že syn pyšného šlechtice, sv. Vojtěch, nebyl vychován v trpělivosti a pokoře, že neměl lásky k národu. Vratevníci sv. Vojtěcha tvrdí výslovně pravý opak toho a ctili jej hned po smrti jakožto

Pan dr. Engel o politické situaci.

V národa českém je dosud mlhavo a proto o politické situaci vypravoval v neděli na Vinohradech p. dr. Engel. Ačkoli mladočeská strana ve skutečnosti jest již celý rok ve službách vládních, tvrdil přece p. dr. Engel, že stojí ještě na stanovisku zásadně opoziční resoluce sjezdu nymburského. Pak ale diplomat p. dr. Engel, který jako na vše strany mírně působící dr. Kašička vždy jen dvojsmyslně mluvití dovede, přiznal, že situace se změnila, že strana mladočeská sblížila se se šlechtou bez zadání svému svobodomyšlnému lidovému programu, že není příčinou obratu toho litovat, že také Poláci uznali, že lépe je ve vládní majoritě než-li v opoziční minoritě, že bývalo by nepatrné, kdyby tak nekombinovali mladočeši. Obávaje se radikálů a pokrokářů vystříhal se ovšem pan dr. Engel přiznati, že jeho strana je už s Poláky a se slovanými a německými klerikály ruka v ruku (viz nedělní úvodník Nár. Listů). Mladočeši prý se ještě do žádné většiny nedostali, také prý není (!) jejich věcí, aby takovíto parlamentární útvar budovali. Na to ale, aby se zavděčil zase rozumným a rozvášným lidem, dodal pan dr. Engel státnicky: „Leč prosířavo by rovněž nebylo, abychom kol sebe kopali příkopy, přes něž by jiní nemohli k nám a my zase k jiným. Na Hrádké radě pak na tolik věci mají se pro nás přiznivé, že by sotva byla bez nás možná jakákoli majorita. Pan dr. Engel vítá tuto „připravu“ k majoritě, která by mohla mít ve svém programu rovnoprávnost a samosprávu zemí, vítá souhlas stran bývalé většiny se zřízením společné parlamentární komise. Dr. Engel se pak přiznal, že vláda nezdá se býti přiznivou pevně většině rázu slovanického a samosprávy a pověděl také, že Němci svými partajty v Liberci a v Teplicích proti-jazykovým nařizováním zbytečně si škodí, zesilují centralismus a pracují volky nevolky do rukou foederalismu, jebož se Němci v říši naprosto nebojí, protože z vlastní zkušenosti vědí, že v Německu státy pruský, bavorský, vřtemberský, saský, badenský, hesenský, meklenburský atd. zcela dobře vedle sebe obstáti mohou a právě že z této foederalistické samostatnosti má prospěch celek.

Dr. Engel vítá také přiznivé zjevy v politice zahraničné a vil očekává, že stojíme snad dnes na rozhraní nové šťastnější doby. Protože má vláda dobrou vůli, bylo by prý nemoudro jí překážeti. Zmínuje se o německo-českém vyrovnání, zabíjí se opět pan dr. Engel v roucho státnické, aby snad radikálům něco neprozradil a si je nepohmélval. Mladočeši prý ještě neví, co po nich vláda žádá, bude, ale budou prý se řídit potřebami říše a zahraničními poměry. Jaký to obrat řízením Božím! Nu, vždyť jsme věděli, že k tomu dojíti musí. My jsme se staročechem, paroduje ještě tak trochu mladočechem dr. Englem více méně spkojení a ani to neoběheme panu dr. Englovi, že se opět vrátil na okamžik k své staré lásce a tvrdil, že není pravda, že by mladočeská strana požadavek všeobecného hlasovacího práva byla vypustila ze svého programu, ona prý jej na ten čas pouze „zastavila.“ Pan dr. Engel je čtverák. Kdyby věřil v čerty a v možnosti, že se současně objevují na různých místech a že tam o těchto věcech mluví pravý opak, tedy by nám snad na slovo uvěřil, že známe jednoho černého anděla, který na jedné schůzi v Čechách všeobecné hlasovací právo a socialisty jako pracovníky přeověřované vlehbil, a pak na druhém místě — dejme tomu třeba v Cmentu tvrdil — že s těmi socialisty to není již k vydržení a aby všechny i s tím hlasovacím právem vzal čert. Pan dr. Engla však v čerta a čertu nevěří a my mu proto nevěříme také. Ačkoli nejme spirity, víme přece vždy dobře, co si pan dr. Engel myslí, co má v hlavě a co má v žaludku. Báh však uchovej, abychom se něčeho slého domýšleli, naopak, jsme s panem dr. Englem tentokrát spokojeni. Na sv. Horu u Přibrami přijde pan dr. Engel se socialisty sotva po druhé na pouť a zajede si zajisté raději s panem baronem Dipaulim do Marie Zeli. Tam se bude modlit za konfessionální školu v zemích alpských a za národní školu v Čechách. A jelikož v okamžiku, co tyto řádky píšeme je sv. Florian, snad se tentokrát aspoň v duchu modlí jinak nemodlenec pan dr. Edvard Grégr:

O, du heiliger Florian
bitte für mich
und stünd' die Häuser
der Andern an!

Pan dr. Edvard Grégr modlí se totiž vždy jen za sebe a myslí si, ty ostatní ať vezme sám rárah. Pan dr. Edvard Grégr radí na př., aby národ dělal opoziční a nekouřil, ale sám bafá až radost, takže pan Badeni bude brzy tou českou opoziční okouřen jako ta nejpěknější pěnovka. Že pan dr. Edvard Grégr chytá v mladočeské straně rozkol, a že naprosto nevěří, tomu my naprosto nevěříme. On dovede vyčísti prospěch svůj i prospěch národa, on dovede se i modlit, vždyť vlastnoručně kdysi a kdesi napsal tuto básničku:

Prokope svatý! Tys daleko nás
chyťtejšm byl; Tebe, když dáblové
pokošet chtěli, je spoutals

okovy těžkými, oral jimi, vlášel

— u nás teď naopak.

Nejen že dáblí nás pokonejši,

ale zároveň s námi ofou a vláčí

a Ty se tak netínáš na to díváš!

Tentokrát promluvil p. dr. Engel na všechny strany hlasy andělskými, a pomáhe-li se teď modlit ještě pan Prokop Grégr, který dle „N. L.“ měl již také myšlenku, pak to snad tentokrát s mladočechy i s námi lépe dopadne.

Návrh na zavedení konfessionální školy podal na říšské radě dr. Ebenhoch. „Nár. Listy“ píšou o něm na místě úvodním takto: „Ode chvíle, kdy nastala v novém parlamentě vídeňském krystalisace přísti jeho většiny, neustávali jsme klásti na jedno draz: aby se Slované a živlové německo autonomističtí dokohli o program ku movušíšení Rakouska na sdělné samosprávy a svěsákonnosti království a semí: „Jen ve smnění autonomie můžeme se svážit v jeden šik, nikdy však pod (?) praporem konservatismu, nebo dokonce klerikalismu. A byt i všickni ostatní Slované do takové většiny vsoupi, avšak český národ svým poslancům dovolí vstupiti pouze a jedině do většiny, stížené pod praporem myšlenky sebeurčení a samosprávy vlasti a národu a v žádnou jinou.“ To předeslavše, uvádějí jsme po té německým konservativcům a klerikálům z alpských zemí, kterým jde především jiným o konfessionální školu, že právě jen v principu autonomie jest prostředek a cesta, po níž tohoto svého přání dojíti mohou; neboť tak jako nám Čechům ničeho po tom, jak si Tyrolané, Rašané atd. zařídí autonomní školství své, jen když oni na svájem nebudou nám bránit a nám předpisovat, jak my si svoje školy v zemích českých upravit máme: — tak bychom se musili opřítí co nejrozhodněji každému pokusu, aby školství národní zůstalo zcentralisováno a bylo nad to ještě zklerikalisováno. Podobalo se, že na straně německých klerikálův dochází toto naše stanovisko porozumění a že za nedlouho všickni autonomisté sjednotí se v zásadě: „Škola obecná patří národu a má býti školou národní; neboť od národa zřízena a udržována jest a jedinému prospěchu národa sloužiti má. Následkem toho zákonodárcí školní a správa školní náleží výhradně jen obyvatelstvu každé jednotlivé vlasti, tedy sněmům zemským a orgánům občanské samosprávy.

My Čechové hájme tyto zásady již ode dne svého politického znovuprocitnutí jako přirozeného a nezadatelného práva každého národa. Na výchové mládeže závisí jeho budoucnost a proto jest rozumné a nutné, aby si každý národ ustanovoval způsob zřízení a řízení školství svého sám a sám, dle svých vlastních názorů, potřeb a podmínek životních. I naši smýšlení nejmírnějšího zasažovali se od let svorně s námi o to: 1. Aby jediné sněmovné zeměti měly právo sdělovati zákony a podrobná ustanovení o tom, jaké školy mají býti pro dívky školou povinné zřizovány a po jakou dobu jsou dívky povinny školu národní a školy odborné navštěvovati. 2. Aby dívky vzdělávány a vychovávány byly jazykem mateřským mravně, zbožně, vlastenecky a národně ve vědomostech pro život potřebných. 3. Aby pro národní menšiny stizovány a vydržovány byly školy nákladem zemským. 4. Aby správa školství národního a odborného postoupěna byla úplně autonomním sborům: sněmu a výboru zemskému, okresním a místním školním radám, které by podřízeny byly výborům okresním. 5. Aby volba učitelů dostala se opravdově a skutečně do rukou občanstva, resp. do rukou jeho důvěrníků ve školních radách a v okresních zastupitelstvech. 6. Aby dohlídka ke školám vykonávána byla od důvěrníků jmenovaných a ustanovovaných po návrhu po návrhu okresních zastupitelstev mužů osvícených a pokroku milovných. „N. Listy“ praví, že návrh německé strany katolické je příliš centralistický. Tomu se dá ostatně odpomoci. Jejich střelby proti klerikalismu nemůžeme bráti doslovně. Páni socialisté a němečtí liberálové se svou přemrštěností postarají o to, aby „N. L.“ učinily povolenějšími. Český lid není zásadním nepřitelem nábožensko mravní výchovy. Český lid si jí musí přáti, neboť nevěra způsobila radikalism a anarchism, ona zplodí též revoluci. Kdo je pro zachování práv a statků našich otců českému národu, musí se starati též o zachování víry otců. Jedině katolici čelí socialismu. V německých a slovinských atarorakouských zemích, kde vládnou klerikálové a antisemité, nebyl ani jediný socialista, tam podvratné myšlenky nenalezli půdy; socialismus se ujal a zvítězil částečně jen v krajích ovládaných živobudomyšlností a židovstvem. Tentýž úkaz vidíme ostatně též v Německu a ve Francii. Socialismus opanoval jen v centrech nevěry, protestantismu a židovstva.

Volby do úrazové pojišťovny dělnické pro království České. Opětně naděly volby do představenstva a rozhodčího soudu úrazové pojišťovny a povolání jsou k nim tentokrát skupiny:

II. železnice, doly a hutě, spracování kovů, výroba strojů a nástrojů atd.

IV. kameniny a seminy, živnosti stavební a

VI. papír a kůže, dřevo a látky řezbářské, polygrafické živnosti.

Úrazová pojišťovna dělnická pro království České koná veliký úkol lidumilný, spravuje jmění mnoho milionů obnášející, má v záspasech politických, národních i hospodářských veliký vliv ve prospěch, kdož v její správě většiny se domohou. Roku 1893. a 1896. účastnilo se volby 27.965 českých a 27.807 německých voličů pojišťovny, ale nepopíratelná většina českých podnikatelů má v představenstvu pojišťovny toliko jediného zástupce ze šestí na podnikatele připadajících, německá menšina pak má pět. Nadvláda Němců je tedy nespravedlivá a přece ještě snaží se Němci český život ze správy Úrazové pojišťovny úplně vytlačit. Čest národní i prospěch Čechů vyžaduje, aby hajili jednosvorně a jednomyslně své právo. Co se týče kandidátů dělníků ponechal volební výbor jejich jmenování národní straně dělnické. Každý český volič ať zaměstnatel, ať dělník, konej svou povinnost! O výsledku volby máše rozhodnouti většina třeba jen jediného hlasu. Kdož by, jsa členem úrazové pojišťovny, listek hlasovací byl neobdržel, ať se o ně hlasí na obecním úřadě, okresním zastupitelstvu nebo na okresních důvěrníkách. Nejděle do závěrku měsíce května musí býti ve skupině II., IV. a VI. volby provedeny. Listky hlasovací ať zaměstnavatelé a dělníci podepíší a odevzdají co nejdříve obecním českým starostům a důvěrníkům. Voličové pochybní, zejména lidé buďtež o listky požádání důvěrníky a kdož na ně vliv mají, tak aby z českých obcí nebyl ani jediný volební listek pohazen, neryplněn, zmařen nebo protivné straně poslán. Jmény kandidátů vyplní volební listky po případě starostové nebo důvěrníci okresní. Páni starostové učiní nejlépe, dají-li ve svých obcích volitele svolati anebo dají-li od obecního zřízení volební listky sebrati, tak aby se o každém voliči mohlo zjistiti, zda-li volební svou povinnost vykonal a zda-li volil české kandidáty.

Kandidátní listina podnikatelův:

a) do představenstva.

Pro kategorii II. (spracování kovů, výroba strojů a nástrojů). Hlasovací listky červené. Za člena představenstva: Pan Richard Jahn, čis. rada a inženýr, společník firmy Novák a Jahn, továrna stroje v Praze. Za náhradníka: Pan Ant. Varvažovský, majetník závodu strojaického v Praze.

Pro kategorii IV. (kameniny a seminy, živnosti stavební). Hlasovací listky šedivé, za člena představenstva Pan Frant. Tichna, stavitel, starosta společenstva stavitelů, mistrů zednických a kamenických v Praze. Za náhradníka: Pan Mat. Bílek, mistr tesařský starosta společenstva mistrů tesařských v Praze, bytem na Král. Vinohradech.

Pro kategorii VI. (papír, kůže, dřevo, látky, řezbářské, živnosti polygrafické). Hlasovací listky zelené. Za člena představenstva: Pan Bobuslav Šimáček, starosta gremia knihtiskařův a písmolijcův pražských, společník knihtiskařské firmy F. Šimáček v Praze. Za náhradníka: Pan Arnošt Minibberger, majetník továrny knihtiskařské ve Volyni.

b) Do rozhodčího soudu. (Volí podniky všech šesti kategorií). Hlasovací listky barvy bílé.

Za přísedícího: Pan Jos. Blecha, stavitel, předseda Jednoty stavitelů v království Českém, v Karlíně. Za náhradníky: 1. Pan Jindřich Bittner, majetník závodu zámečnického v Praze. 2. Pan Jos. Brdlik, majetník továrny na sukna, zemský a říšský poslanec v Žirovnici. 3. Pan Jan rst. Diviš Čistěcký ředitel cukrovary v Přelouči. 4. Pan Jos. Kudlicz, majetník slévárny v Praze. 5. F. Klusáček, majetník pivovaru v Kouřimě a Českého Brodu. 6. Ant. Pavec, ředitel chemické továrny v Kolíně.

Český volební sber pro české království.

Jazykové nařízení a úřady. V době punktační vyčítalo se staročechům v mladočeských listech velmi ostře, že nepozvali si znalce z každého odboru a neřekli se na radu, než jednotlivé byly úmluv oněch podepsali. Téže chyby se dopustili nyní poslanci mladočeši, ačkoli mohli býti varováni. První chyby dopustil se jeden mladý aristokrat, který silně koketoval s mladočechy a připravil jim zlatý most, po kterém se dostali do vládní většiny. Když hrabě Badeni ukázal tomuto aristokratu, který neprodělal žádné úřední práce, své jazykové nařízení, schválil je mladý aristokrat, který požívá u šlechty a u dvora vysoké přízně a vážnosti, úplně. Když pak obsah jeho poznali lidoví poslanci čeští a němečtí, vystihli velmi dobře jeho slabiny. Dr. Herold a dr. Pacák jmenovitě musili se u Badeniho velice namáhat, aby vymohli jisté změny. „Obnova“ promluvila o těchto věcech jediná z českých časopisů obšírně, neboť pražské staro — a mladočeské časopisy dostaly od vlády svých stran náhubek. Avšak, jak zkušenost s jazykovými nařízeními v Čechách a na Moravě učí, dopustili se i mladočeši vádci chyby, neporadivše se s odbornými znalci v jednotlivých úřadech. Tak je známo, že poštovní a telegrafní ředitelství v Praze zakázalo dávatí při českých telegramech české hlavy (na telegramu nesmí býti na př. Z Prahy, z Králové Hradce, z Jičína, Litomyšle nebo Čáslavi, nýbrž aus Prag, Königgrätz, Jičín, Leitomyšl, Čáslau atd.), dále vrátilo ředitelstvo úředníkům české kvitanice a nařídilo, aby vše zůstalo při starém, aby se dále vše vedlo německy, ať nařízení to odporuje jazykovému nařízení. Na Moravě opět finanční i politické úřady přímo porušují jazykové nařízení; v Čechách se vzdor intervenci poslanců počet přehmatů množí a v Praze přímo roztřpčuje, že počta má na dále míti jako

dráha úřední řeči německou a vše se má dle věty německy. V Obohu a „usavřeném“ území stávají si nejvíce na celní úřady a viděti pořad více, že naši páni poslanci velice chybili. Měli poslati si z každého oboru znalce a řádati jej o radu. Hrabě Baženi neodporoval prý prováděcí nařízení, dokládaje, že úřednictvo provede je samo a teď vidíme, že vyškolení úředníci bez prováděcího nařízení nechtějí ministerké jazykové nařízení provádět a že stejně se mu stává vysocí úředníci z těch odborů, jejichž reprezentanti v ministerstvu více méně zjevně se proti jazykové mu nařízení postavili. Četní posl. budou muset hledět za pomocí ostatních stran pravice, aby nepřiznivé nám ministry učinili neškodnými, byť by to mělo v zápětí i novou ministerkou krizi a rekonstrukci ministerstva. Státní rozpočet a vyrovnání s Uhry dává českým poslancům dosti zbraní do rukou. V Čechách nezmíníme zapomouti, že Hohenbarta povallila vedle zahraničních vlivů blavou centralistické byrokracie, hrabě Traffe musil bojovat proti stálým spiknutím svých hofratů, jejichž moc v posledních letech ještě více vzrostla a to nejvíce vinou agitačních hesel v Čechách. U nás se stále hřímalo proti hofratům, od berný náčelník, ministerský rada, sekretář atd. prohlášen byl za nepřítel a škádce českého národa. Pectivý český úředník nejse při centrálních úřadech ve Vídni a v hlavních městech podporován od poslanců a jea prudce napadán od radikálů a pokroků, nechtěl si páliť k vůli „takovýmu svým přáteleům vlastní krve“ prsty, neboť neméně ostrážitým musil býti proti německým liberálům, kteří za dob naší „šetré a nejostřejší opozice“ české úředníky z centrálních úřadů vypuzovali a vlastní lidi dle možnosti tam tlačili. Podobně v Praze se stalo, že u místodržitelství, u soudů, u pošty a drah a jinde zmocnili se rozhodujících míst německí starostaváci. Troufali se rozhodujícími centralistů jde tak daleko, že nyní celá řada vysokých státních úředníků německých podpeala návrh německých poslanců, aby ministři, tedy jejich náčelníci byli dáni do oběaloby. Proti takové byrokracii měli býti mladočestí poslanci opatrnějšími a neměli nikdy zapomínati, že vysoký státní úředník máje výkonem moc — tedy exekutivu — v rakou, může často a velice činností a úspěšností práce poslanců zmařit. Mladočestí poslanci trochu posdě poznali, jakou moc mají výkonní úředníci, a musil proto dohánět, aby napravili, co pokazili. Ministr dr. Prašák, dr. Rieger a dr. Šrom počínali si v té věci ve prospěch náš zcela jinak. My na obohu úřadů ne smíme moc počítati. Vždyť anad známe, že bývalý ministr dr. hrabě Bedřich Schönbörn řekl dr. Matějkovi, že nebude mítí pranic proti tomu, bude-li na př. prezident krajského soudu v Mladé Boleslavi úřadovati český. Dr. Matějš vyřídil názor ministrův panu prezidentovi, avšak ten se bez výslovného nařízení prováděcího netroufal zavěsti české úřadování. — Dicitte moniti! — tak musíme volati dnes českým poslancům. Doba je pro nás vážná, Němci napínají veškeré síly, aby pravici rozbili a situaci českého národa zhoršili. Vědi takové situaci nesbývá, než aby ikorpení českých stran se umínilo anebo na čas aby přestalo, tak aby celá Vídeň viděla, že v otázce národní rovnoprávnosti, českého státního práva a prospěchu národohospodářských celý český národ stojí za českými poslanci. Z té příčiny musíme rozhodně zatratit nynější akci radikálů a pokroků, zejména panů dr. Moravce, Štemberky, Tichého, Zelenky a jiných pseudoreformistů, kteří dělají až příliš „zelenou“ a nezralou, chlapeckou politiku.

Naši socialisté po způsobu realistů soudí patrně, že náš národní život nestojí za samostatné trvání a proto se přimykají k řídko-německým mezinárodním socialistům, k nimž lne též strana vedená Beblm a Liebknechtem. Avšak ne všichni socialisté vychvalují nad vlast cizinu; tak lipský socialistický redaktor dr. Schöenlank proti Liebknechtovi píše: „Názor, kterého naše strana tak dlouho se přidržovala a který tvořil též důležitou část našeho erfertského programu, názor to, že bída v dělnických masách stále více přibývá, nelze více zastávati. Úroveň masy lidové povznese se moderním vývojem, vždyť i německá statistika daně důchodkové nedovoluje pochybovati o tom“. Dále vytýká Schöenlank Liebknechtovi, že chválí jen cizinu a dodává: „Německá sociální demokracie nic si nesazá, jestliže jako člen velkého státní, národní a hospodářské jednoty, vyrostlé ze státa národního i své národní kulturní úlohy na poli politiky a sociální reformy úsilně provádí“. Sociální demokraté francouzští stojí úplně na stanovisku národním a totéž platí o socialistech anglických. — Z toho mohou občané Steiner, Vrátay, Berner a Hybeš poznati, že nejednají dobře, když se staví proti českému státnímu právu a proti ostatním stranám národním v zemích českých, též četní socialisté mají přijati za svůj názor: „Česká sociální demokracie nic si nezadá, jestliže jako člen velkého státní, národní a hospodářské jednoty, vyrostlé ze státa národního i své národní kulturní úlohy na poli politiky a sociální opravy prováděti bude“. — Uskutečnil-li se státoprávní náš program, bude-li možno větší část daní než dosud obracet na regulace a se splavňací řek, meliorace psemků, rozšíření síti selekčních, zlepšení a resumování silnic, zlepšení chovu dobytka a hospodářství vůbec, zvýšení odborného vzdělání všech tříd obyvatelstva, pak se slepí zajisté blahobyť všech tříd národa. V bohatém Německu žije a vydělává dělník více než v Čechách, ještě lépe se má ve Francii a v Anglii. Úmyslné škarohlídství, nenávisť, že napřed musí rolník a měšťák přivoditi

býti na misia a pak teprve že se musí socialisovat stát a budovat blahobyť lidu, jsou mylné. Staří Spartané měli tento ideál stát téměř úplně dle přání nynějších socialistů, ale země jejich zůstala chudáčkou, blahobyť tam nebylo, ale naopak drsnost a přísnost, která by se asi nejmeně líbila našim socialistickým vědcům a apoštolům.

Jičínský akciový cukrovar nalézal se v poslední době v povážlivé situaci následkem různých výkladů o odstoupení feditele a neúplnosti správní rady. Mluvílo se jmenovitě o tom, že cukrovar koupí kníže Trauttmansdorff. Dne 25. dubna konala se schůze pánů akcionářů. Na místě zvěčnělého p. dr. Lohase zvolen za předsedu cukrovary p. Fr. Knotek, továrník v Jičíně. Okresní tajemník p. Liška podal správu o stavu cukrovary a vysvětloval větší výdaje vydaným 114.000 sl. v posledních letech na stroje. Akcionáře vybízel, aby měli k svému závodu důvěru. Novým feditelem cukrovary stal se dřívější správce cukrovary libáňského, pan Dykast. —

Malíř pořebizem p. J. Charama, rodák Pardubický, bydlí v Žižkově, roh ulice Přemyslovy a Riegrovy (u Rajské zahrady) č. 797. Je to křesťanský závod, veskrze na reálné a solidní obeluze založen. Majitel jeho může se vykázati četnými vyznamenáními a doporučeními sdejšími i z cizích zemí. Má svůj velice vkusný atelier, řádaj obchod ani krám, jako někteří pražští šidě nebo křesťamani v oboru tomto, protož má obecněstvo jediné podobné závody podporovati.

Nový soudní řád. Řada přednášek, které byly u sdejšeho c. k. krajského soudu pořádaný o novém soudním řádu pro první turnus soudních úředníků se sdejšeho soudního obvodu, minulý týden skončeny. Přednášky měl p. rada Stoll a Prokeš.

Pořeba národohospodářského vzdělání našeho lidu se jeví v tom, že první leták vydaný „Českou společností národohospodářskou“ v 30.000 výtiscích je rozebrán! Napomáhá tomu arciť hlavně láca, cena výtisku obnáší pouze 3 kr. Tu jediné lze rozsiť snadno a úspěšně cestu snaze po národohospodářském obrození našem.

Jak dovedou Uhry těžit z „opravy daní“. Zmínili jsme se již, že má býti daň z kořalky svěřena o 14, z piva o 18 a z cukru o 10, po případě ještě více milionů. Při tomto výpočtu zapomněla rakouská vláda a naši poslanci a zejména naše obchodní komory a hospodářské spolky na dvojí věc: Rakouská vláda se zavázala, že uherské vládě odvede potravní daň vybrané z kořalky, piva a cukru, které se v Rakousku vyrobily ale do Uher k spotřebě vyvezly. Vypočítalo se, že na základě nyníjších berních sazeb naskytne se tím Uhrám až s miliony příjmu a Rakousku tolikéž úbytku. Dále se nespomnělo na to, že při svěřeni potravní daně komsum těchto výrobků snad bude menší a konečně bude se musit něco odraziti na výhody, které po příkladu Německa ministři financí sjednati chce malým cukrovarům, lihovarům a pivovarům naproti velkým. Podle výroku ministra financí bude as 10 mil. sl. z většího výnosu potravní daně přikázáno semím a sice dle toho měřítka, v jakém pivo, kořalka a cukr se tam spotřebují. Tam, kde vybírá se zemská nebo místní přirážka k potravní dani, bude fešená částka přikázána jenom pak, bude-li přirážka ta srušena. U nás tím utrpí jmenovitě městské obce, které vybírají pivní krejcar. Mezi tím, co my se hádáme o politice a o věcech, jimž většina hačků nerozumí, vyfukají nám Maďaři z kapes miliony.

Oslava 1. máje ve Vídni odbyla se letos bez obvyklých rušivých demonstrací. Socialisté pořádali 29 všeobecných a 22 odborných valných schůzí, kdežto v nich pojednali ředníci o významu dne 1. května pro dělnictvo. Mezi 3. a 4. hodinou odebralo se mnoho tisíc dělníků a několik set akademiků po okružní dráze do Prátra. Tentokrát nevolali socialisté: Dolu a ministři! Dolu a parlamentem, ale provolávali pouze slávu sociální demokracii a osmihodinové pracovní době. Před budovou říšské rady, která byla policií strážena, socialisté nedemonstrovali. Pouze v ústředních místnostech byli socialističtí vůdové dr. Adler a prof. Pernersdorf s potleskem a hlukem pochvalou přivítáni. Letos scházeli při oslavě 1. máje mladočestí poslanci, kteří v dřívějších letech na oslavu 1. května do Prátra se dostavovali. Inu, daes se p. dr. Engel, dr. Kaizl, Sokol dr. Dyk, pan Breznovský a snad i hrabě Kauniz — teď majitel mnehamilionového fideikomisu na Moravě (Slavkov a Uheráký Brod) — se socialistických svých allur vyběhli.

* *

Ze Slezského Předmostí. Pan J. Netuka podal o valné hromadě pokladní správu Sv. Jesenské Jednoty. Celkový příjem činil 144 sl. 43 kr., výdání 116 sl. 23 kr.; zbývá čistého jmění na konci prvního správního roku 28 sl. 20 kr. Dle správy pana knihovníka V. Matějčka čítá knihovna spolková 80 svazků knih vázaných a mnoho svazků ještě nevázaných. Ze to bylo hojně čteno, svědčí ta okolnost, že 133 členům zapůjčeno bylo 250 knih. Knihy se půjčovaly zdarma na lhůtu 14denní. Po správách pánů funkcionářů, jimž na žádost panů předsedy vzdán byl dík, ujal se slova jednatel Jednoty vp. K. Mikulecký a promluvil o otázce: „Proč Jednota na Slezském Předmostí založena a proč vůbec se katolické jednoty zakládají.“ Dnes společnost lidaků churaví, víra hyne, kázání též a učitel, úředník, rolník a řemeslník stojně nařikají. Dokud lidé přikázaním Božím se řídili, byli v společenském ohledu časy lepší. Rolník i řemeslník byl váženější, byl od svých otců a poslouchali ho, neboť bylo více spokojenosti duševní, lidé byli ideálnější, lidé si nespávali, přistupen byl citům ušlechtilějším. Lichá svoboda vrhla lid na pole materialismu, a nemohouc jeho probudit se požívačností vyhověti, učinila jej nespokojeným, rozhraným, připravila jej o víru a často též o hmotný blahobyť. Obvyklé přestupky i trestné činy, sesurování výrobků se smáhá; neboť, přestanou-li se lidé báti Boha, přestanou se báti též císaře a krále a pak marno volati po policii. Báh stvořil nás, abychom byli

svobodnými, ale ne vyřetěděními smoudlivými svobody jako jsou nynější vyřetědění, odkojení špatnými novinami, kteří — jako na př. anarohisté sahají až k hromadným sločinám. Bude-li hledati lidstvo útěchu a spokojenost v Bohu, bude-li hledati pončení a povzbuzení v dobré čestě a dobrých příkladech, pak se bude opět vracet k poměrům spotřdaným a k blahobyti. Kdo dbá zákona Božího a mluje bližnímu, nedá křivditi bližnímu, stará se o dobro všeobecné. Kdo však, neporusuviv právé svobodě, hlásá zásadu, ať se stará každý sám o sebe, ten přirozeně chce nabyti vlivu, moci a majetku na úkor jiných, stává se sobeckým despotem a obmesuje svobodu jiných. Tak se stalo dnes řemeslo po většině otrokem továren, rolnictvo upadá v stále větší hmotné nezáse. A co má dělník z té svobody? Musí zápoliti se strojem a pracovat mnohdy za nižší mzdou. V Londýně je přes 25.000 šiček, které musí pracovati denně 16 hodin, aby se ušily. Anglický básník Hook praví:

Bože, jaké to živobytí,
nic než štítí, štítí štítí,
nic než jehlu nítí,
niti, jehlu v ruce mti.
Můj Bože, jak drahý jest chléb,
jak laciné tělo a krev!

Továrník dělníka vysává, pokud pracovati máše, pak odhodí jej vyasleného bez pomoci. Proto založena jest naše jednota, abychom opět budili vřtu v Bohu, lásku k bližnímu, důvěru v svépomoc, abychom a důvěrou v Boha práci začínali a končili. My choeme, aby se v naší Jednotě vadělali katoličtí jinochové, aby se vybíjili věděními pro hmotné i duševní zápaasy, které budou musit prodělati jako mužové. Jednota opatřuje svým členům dobré knihy a časopisy, pořádá poněpě přednášky, šlechtí mysl i veselost také slušnými zábavami. Budíc lásku k Bohu a spoluobčanům, štíí naše Jednota současně lásku k národu a naší české vlasti. My všichni si přecme, aby byla opět šťastna a svobodna ve víře svatováclavské, aby celý národ v obvodu koruny svatováclavské opět se vyšinul ku dávnému lesku a bývalé slávě. Kněz jako věrný syn a člen svého národa, má nejen právo, ale i svatou povinnost starati se o pončení a povzneseení svého národa, kdekoli se mu k tomu namaná příležitost. Kněz má také povinnost starati se o život spolky, o pončení lidu dle zásad naší víry a mravouky. Vždyť naše matky obětovaly nás církvi a vlasti a prohtěšili bychom se proti čtvrtému Božímu přikázání, kdybychom se o církev a vlast nestarali. Kněz má nyní tím větší povinnost o to se starati, protože mnozí chtějí z lidu kořistit, olupují jej o víru a spokojenost, aby jej pak tím dříve o zbývající připraviti mohli. My chceme, aby se šířila osvěta, jejíž základem jest zákon Boží, neboť jedině tak je pravý. Na to ptál vp. ředník budoucímu štíí Jednoty všeho zdaru. Po přednášce této, která s bouřlivým souhlasem všech přítomných byla vyslechnuta, přikročeno k volbám. Za předsedu opět zvolen dp. farář J. Vaníček, za místopředsedu p. Václav Řehák, ob. starosta ze Slezského Předmostí, za jednatele vp. K. Mikulecký, za pokladníka p. J. Netuka, truhlář, za knihovníka p. Václav Matějček. Do výboru zvoleni: p. V. Václavský, p. J. Řehák, p. Josef Hejzman, p. Jan Kuřátko, p. Josef Šrámek, p. Václ. Moupic, starosta ze Svinné, p. J. Sváták, p. Fr. Řehák. Po vyčerpání programu a volných návrzích ukončil dp. předseda valnou hromadu přáním, aby naše Jednota i v druhém správním roce kráčela v před bez ohledu na četné nepřátele své k vytknutému cíli „Zlatá Bůh!“

Z Chrudimska. Prohlídka býků ve příměné licentování plemených býků vykoná se letos: V pátek dne 14. května 1897.: v Podlasicích o 10. hod. dop. a v Ronicích o 8. hodině odpolední. V pondělí dne 17. května 1897.: ve Vápeném Podole o 9. hod. dop., v Hermanově Městci o půl 11. hod. dopol. a v Klešicích o 4. hod. odpolední. V pátek dne 21. května 1897.: v Nabochanech o 9. hod. dopol., v Hrochově Týnci o 11. hod. dop. a v Ústředicích o 4. hod. dop. V pondělí dne 24. května 1897.: v Zaječicích o 8. hod. dop., v Slatinanech o 11. hod. dop. a v Stolazech o 4. hodině odpolední. Obecní představenstvo má o tom ihned učiniti další prohlášení a vyslati všechny majitele byků plemených, aby je do nejbližší stanice za účelem ohledání a případného licentování dopravili. Předvedeni musí býti veškerí byci, roku minulého licentování, pokud se jich jako plemeníků užívati má, a i ti kteří nové licence obdržeti mají. Veškeré licence byků, v roku minulém licentovaných a řemníkům prodaných navrátí se komisi. Licentování mohou býti později ve státi od 4. čtvrtě až do 6. roků, v každém ohledu sdraví, bez nápadných vad a k plemenitbě způsobilí. Trestní ustanovení zákona budou letos o neptějším prováděna, a proto jest věci každého držitele byků, aby zákona v tomto ohledu vyhověl a obci, aby, pokud možno, pečovaly za účelem povzneseení chovu hovězího dobytka o dostatečný počet způsobilých plemenků. Pro licentování byků budtež v obcích svrchu uvedených obstarána vhodná místa ku licentování, která se držitelům byků plemených ohláš, a při nichž všechna bezpečnostní opatření přivedena býti mají. Zadoucí jest stísení dřevěných, pevných pažen, k nimž by býk přivázán býti mohl při vypalování značek, pak objednání muše, nejlépe kovské, jenž by vypalování značek obstaral.

Zpráva spolkové. Katol. vďěláv. spolek „Mír“ ve Velké Jesenici bude konati měsíční schůzi v neděli, dne 9. května, ve které promluví okr. zvěrolékař pan J. Ferbas z Česká Skalice „o nemocích hovězího dobytka“, a předseda spolku vp. Fr. Pospíšil „o příčinách úpadku stavu rolnického.“

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 1. května 1897. 1 kl. pémice sl. 6.— až 6.65. Slu sl. 5.00 až 5.45, ječm n sl. 4.25 až 4.55, oves sl. 3.40 až 4.00, pšeno sl. 5.— 0.00, vřkve sl. 4.20 až 5.— bramb. sl. 0.00 až 0.00, ščka sl. 00.00 až —, jáhly sl. 9.— až —, krap sl. 8.— až 21.—, brambor sl. 2.— až 2.30, j-tel.ého semínka červeného sl. 0.00 až 0.00, j-tel.ého semínka bílého sl. — až —, j-tel.ého semínka šedého sl. — až —, mák sl. 09.— až 00.—, olejky sl. —

Ludvik Nejedlý,
dekorační malíř
v Novém Bydžově

čítve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

maleb kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauroji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Veledědětajnému duchovenstvu
doporučuje se co největší

první známé křesť. malířské atelier
pro malbu obrazů světců, svatých portrétů atd.

J. Charaus ml. malíř podob. má atelier v Praze
v Žižkově, Přemyslova tř. 797
proti Bojové zdi.

Pochvalné uznání od v. biskupa a P. T. obecněstva
k nashlednutí jsou v atelieru.

Bratři k svému!

Vyznamenán na výstavě v Hradci Králové r. 1894
státní medailí a diplomem.

UMĚLÉ ZUBY podle nejnovějšího amerického
způsobu vyrábím a konám ve-
škeré práce v obor ten spadající
přesně a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ru-
če za nejlepší obalbu a
nízké ceny než všude
jinde.

Josef Čáslavský,
zubní technik
Pražská ul. č. 77. v Hradci Králové.

Bratři k svému!

Stálá výstava
pávodních

„Otto“vých motorů
nejnovější konstrukce
pro plyn a benzin.

přes 200 čestných cen a vyznamenání; již 42.000
motorů se sillon více nežli 190.000 koňských sil
(61) v běhu.

Zastupce: **A. ŠEDIVÝ** na Smíchovské,
Kinského třída číslo 321.

Každý pávodní motor „Otto“ jest opatřen ochr.
známkou, jinak je nepravý.

Sensační vynález
c. k. výhradně privilegium
pro universální chránící prostředek
proti pocení nohou.

Jediné pocení mých patentovaných a dobré kůže
a s vločkami ku prosycování zhotovených střívků
proti pocení nohou uchrání každého od nepříjem-
ného pocení nohou, ale též i od

**bolestných oznohenin
a kuřích ok**

soula osvědčuje. Prospekty jakož i návod a osobní
brání míry zdarma a franke.

Josef Hanzlik,
Viedeň XVII., Weissgasse 2.

Kupujte od svých, podporujte sami sobě!

**Pravá přírodní
vino**

1 litr za 22, 30, 40, 50, 60 a 80 kr.

doporučuje

obohod vínem firmy:
Alois Sláma,
v Praze,
Kr. Vinohrady, nároží Palackého tř. a Škrétovy ul.
V soudech levnější! Cenníky zdarma.

Vinný ocet 1 litr 16 kr.

Zlaté a stříbrné klenoty!

VÁCLAV ŠOLC,
zlatník a stříbrník,
přísečný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové
(sv. Jánské náměstí číslo 77.)

doporučuje čtenému obecněstvu hojně záso-
bený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a
pravých českých granátových šperků, stříbrné
stolní náčiní z nového a čínského stříbra,
osobné stolní nádoby veškeré zlaté a stří-
brné hodinky I. jakosti; dále pendlové hodi-
ny a budíky různých druhů se zárukou 1-
2 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je důkladně zkoušeno a měřeno.

Objednávky a správy se přijímají a zhotovují,
tá veškeré správy hodiniek se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

PSTRUHY
ze Šumavy,

jež řádně upravené vyznamenávají se výbornou
chutí a jsou velelitanou pochoutkou při každé slav-
nostní hostině, zasílá v pávodních vaničkách na
5 zl. dobírkou

Em. Wotruba v Sušici.

**Annenské slatinné lázně
a letní sídlo**

BĚLOHRAD
(Čechy)
sev. nápadní dráha

**Zahájení
9. květnem!**

Prospekty zdarma franke.

**Politické društvo tiskové
v Hradci Králové**
právě vydalo tiskem bisk. knihtiskárny:

Obrázky ze smíšené osady
I-IV.

katolickému lidu na osadách smíšených
napsal
František Míra.

V roudě zábavných obrázků se skutečného ži-
vota katolického lidu v osadách nábožensky
smíšených líčí spisovatel a jasnými důkazy
předkládá záhubnost smíšených sňatků.

Stran 168, 80. Cena 48 kr.

Objednávky přijímá Politické društvo tiskové
i bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

**Závod
vlasenkářský,
síně**

**holení vousů, stříhání a
kadeření vlasů**

Václ. Šafránka
nalezá se
v Hradci Králové,
malé náměstí na podlaží, č. 4. proti
městskému úřadu.

**Na vlasenkářství
a holičství**
přijme mravného ohlase

do obce Václav Šafránek, vlasenkář v Hradci Krá-
lové, malé náměstí na podlaží č. 4.

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Výroba a sklad nábytku
K. V. SKUHERSKÝ,
(25) v Hradci Králové
Svatojanské náměstí číslo 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelá-
nových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.

Cenníky a nákresy na požádání frko.

**Vlastní výrobu
vlněných látek**

z čistě ovčí vlny
doporučuje na jarní obleky, havelky a kostelní-
sukna

IGNÁC STRÁDAL,
závod senkenický v Humpolci.

Vyznamenán na zemské jubilejní výstavě v Praze stříbr-
medailí obchodní komory živnostenské, v Plovdivě stát.
medailí bronz.

Vzorky zdarma a franke.

Josef Komárek,
natěrač
v Ohradím,

nabízí veškeré práce sta-
vební do odboru svého
spadající.

Věrná imitace všech
dřev a mramoru; natě-
rá nábytku, železných kon-
strukcí a fačad.

Obálka solidní se zárukou.

Ceny levné.

Nábytek důkladně
pracovaný

vlastní výroby, jednotlivé i celé

výbavy pro nevěsty
doporučuje

Josef Uzel,
Praha, Spálená ulice čís. 25

SUKNA

brněnská, francouzská, anglická a rumunská koupíme nejlevněji
jso u firmy (84)

František Mottl,
velkoobchod sukny v Li-
berci, Vídeňská ul. č. 13.

P. T. pp. mistrům kraj-
čovským zasílám skvostné a
bohaté vzorníky.

Nákrčníky a zástěry

najmodernějších vzorů sa-
líd levně (82)

Ant. Chaloupecký,
mek. tov. výr. nákrčníků a zástěr

Semily (Čechy).
Jarní novoty. Prodej
ve velkém i malém.

Etamine!

Jarní novinka pro
pámy na obleky v bar-
vě černé a temněmodré, ho-
díci se též na taláry,
v šířce 188 cm, metr 2.90.
(44)

Vzorek této látky, jakož
i bohatý výběr moderních
druhů na obleky, svrchníky,
jen zaručené jakosti a v
mírných cenách se na po-
řádání k nahlédnutí frako-
salou.

První český zásl. závod

Ed. Deskočila

v Chebu

Nemocným

chudokrevným

v těloci případech s úspě-
chem překvapujícím

osvědčená pravá vína

firmy

Václav Karas

v Praze,

obslužte speciality firmy

same „Vino nero“, „De-
lač“ a „Bleko“ ke snosti-
ce a posilnění se doporu-
čují.

Doporučení

**předních lékař-
ských autorit.**

Nejvyšší vyznamenání

zlatá medaile na inter-
nac. lékařské výstavě
1896. (49)

Komplexnějšího a do-
brého vína ku posilování
nebo posilnění jest zapotřebí,
pokud ve vlastním zájmu

o cenník.

Václav Karas,

v Praze, 357-I,

velkoobchod s vínem,

c. k. zemským soudem

ustanovený znalec v o-
boru vinném.

Sukně

vlněné

za 65 kr.

prodává

Karel Švanda,

tkadlec

v Borevnici

na Moravě. (75)

Nejlepší doporučení.

Oltáře, sochy a j.

v každém slohu odporučuje umělecký závod
pozlacovačský

Josef Kieslich v Hradci Král.

Zavazovací a polychromovaný provedl se rytím i sádkou.

Dále upozorňuji na svůj velký sklad a

stálou výstavu

jemných obrazů, soadel, rámců, lyšt, soch, křesť a vř-
bec všech do oboru spadejících výrobků.

* Pražská ulice, vedle „Hotel Merkur.“ *

Vstup každému volný.

Zboží nejdůkladnější.

VĚBY bělopřezné, plátna

a veškeré draby tkal-
covského zboží jako: ručníky, šátky,
ubrusy, pokrývky na postele, ha-
many a t. d.

* v cenách nejlevnějších nabízí *

vyrábíte

KAREL TAUCHMAN,

starosta v Studenci a Jilemici.

Vzorky franco.

K jarnímu a stavebnímu období

doporučuje veselejšímu obecnostu svůj hojný zásobný
sklad

cementových a betonových výrobků

jako: veškeré druhy dlažic, krycích ploten na
hradební zdě, komíny a pilíře, žlaby do ohřevů
a koníren, žlabky k odvádění vod, polní mříš-
ky a podzemní kanály, kruhové i vejčité, roury
různých rozměrů, sochody, skruže pro studně,
venýře, sochy, pomníky, obruby kol hrobů a
ohodníků jakož i jiných zde neuvedených a do tohoto
oboru spadejících předmětů mám stále v hojně zásobě a
výběru na skladě.

Dále si dovoluji upozorniti na vývoz štěrku pro silnice,
šutíku a písku.

Na pořádání záslu cenníky, jakož i rozpočty zdarma.

Josef Dršata,

mistr zednický, majitel a vyrábíte cemento-
vých a betonových výrobků

v Poděbradech.

Ráže a květiny.

Rážové stromky od 35—40
kr. Nízké zimní šlechtěnce
10 až 20 kr. Camy pelar-
gonie, fuchsie, coleusy he-
gonie 8—10 kr. za kus.
Karašáky pinokvetočné 100
k. 2—3 zl. Macelky,
pomněnky, sedmikrásky a
poupaty za 2 zl. 100 k.
Kobercové rostliny všech
barev 1 až 3 zl. za 100 k.
Rozličné květiny kus 20
až 30 kr. má na prodej
Zámecká zahrada v Lá-
šíně. Čechy.

Ruský salám

nejvýtečnější lahůdka. 1.80.

Ruský stepní sýr

první, neobmaněná trvanlivý
2.1.20. 56

Českou papriku

zaručeně čistou 21.—30 vře-
ta kilo, při 5 kilo franco.
Překupníům zvláštní ceny.

Carolus Jilek, Těšín,
Slasko.

Kompostní oddělení. Podpo-
rujte bratrský průmysl!

ŠARATICA

účinkuje přijemnějším čistěním
než všechny jiné hořké vody.

Užívá se jí s prospěchem proti
mnohým onemocněním, zlatě
šile, žloutence, přivahu krve
k mozku a plicím, proti tuč-
nosti a ženským chorobám.

Návod o užívání na lah. i Na
prodej ve všech lékárnách, dro-
gueriích a obch. min. vodami.

Blížší zprávy podává maj. zříd-
la MUDr. Fr. Veselý v Brně.

Pro slavné správy hřbitovů

Číslo ku označování hrobů, z li-
tiny, fermetovou barvou natřené,
která svou trvanlivostí a úhled-
ným tvarem jakož i cenou velice
mírnou se dobře zamlouvají; dále
sloupky z litiny, s nápisními ta-
bulkami a ulitým dle udání pí-
smem, pro jednotlivé pole, jak hřbi-
tov rozdělen je, zhotovují. (89)

J. PECHÁNEK SYNOVÉ

technické strojnictví a slévárna
v Heřovicích.

JAN HORÁK

spekulant

V RYCHOVÉ a. K.

nabízí na dobu jarní

čisté vlněné látky vlastní výroby.

Rozličné účelové jen malou objednávkou
na skoušku!

Vzorky na pořádání záslu franco.

Děkuje všem svým milým veselejšímu a
všeobecnému zájmu za vřelou přízeň, prosím,
aby mi i dále dávali svou věrnost a stáli vždy
vzornou, pečlivou obsluhu. (16)

Solidní osvědčené toaletní prostředky:

Jilkové toaletní mydlo „Oselel“. Toaletní mydlo
jest dle výrobků amerik jedině opravdové k upotřebení, na pev-
ná mydla zhuštěná sádrou a pod. plněná jsou. Pro docílení
zdravé barvy obličejů a bílých jemných rukou jediný so-
lidní prostředek za který se ručí. Láhev 50 kr.

Jilkové zubní prášek „Oselel“. Každý svědomitý
lékař dovede, že prášek a se pasta neb krém na čištění
zubů patří. Jilkův prášek zamezuje viřkání, kažení se zubů
a každý zápach z úst. Krabička 30 kr.

Jilková zubní voda „Oselel“ na vyčištění
úst obsahuje jen silici současně a jest lahůdkou každo-
nalejší přípravky. Láhev 50 kr.

Jilková žlutková mydla nejnovější vylep-
šení, jsou se žlutkou vyráběná a králičí pro-
středky prvního stupně. Obecněná mydla obsahují vždy žl-
raviny, které plet zarudlou a drnou číni. Proto odporu-
čujeme dávat všude jen Jilkovu žlutkovou mydla. Kus 95
a 30 kr.

Jilkův žlutkový krém používá inteligence dám,
které si jemnou plet bez vrásek až do vysokého věku
zachovávají aneb všechny nečistoty pleti, pilhy, jizvy, opel
slunce odstraní chladí. Jilhuv žlutkový krém jest však
nejen pro plet a ruce vybrží i vřelý prostředek proti lu-
pům, k vypadávání vlasů, číni vlas hubky a lesklý, silí ko-
řen vlasů a podporuje vzrůst, v kterých účincích máj
vynález pravou spáseč vzbudil. Jilkův žlutkový krém vy-
nabírá všechny jiné prostředky pro plet, ruce, vlasy, my-
dlo vyjmaje a jest tedy v upotřebení nejcennější. Velký
kbelík 21. 1.30. Jilkovy výrobky jsou k dostání ve všech
obchodech. Kde žádný sklad, zasílá 1. úřad přímo a při ob-
jednávkách přes 10 zl. franco, pročež se objednávky pro
více osob najednou odporučují.

Děkuji! Vlastní! Zdejte pro Váš toaletní stůl vý-
slovně Jilkovy přípravky a nechte si čistý a krásný akvár pod-
strčit, který obecnostu drzou reklamou vaučuje. Ve Vašem
vlastním prospěchu tak činite, a mimo to tu výhodu máte,
že Jilkovu přípravku doporučíte kapesní předmět, proti kter-
muž zasílá se každá rada v oboru kosmetiky zdarma
obecnostu udílí. Jilek má zásluku, že spracováním žlutků
pro kosmetické přípravky rolačku nově obyt jeho výrobků
vaje, otavčí a povinnosti každého je: tedy rolačku v její
spaze, dobře činit podporovat.

Cestující solidní, dobře zavedení páni se přijmou.

Carolus Jilek, Těšín, Rak Slasko.

Továrna chemicko-techn. výrobků a zboží vohavského

Vyznamenán na české jubilejní výstavě v Praze,
r. 1891. a na národopisné výstavě v Bruselu
r. 1895. zlatou výstavní medailí.

ANTONÍN SUCHARDA,

sochař a řezbář v Nové Pace
(v Krkonoších)

doporučuje se ku zhotovování oltářů, božích
hrobů, plastik provedených, křesťové os-
ty, soch světců ve dřevě i kamenní.

Starší práce umělé ceny majlo, bedlivě
opravuje, pozlacuje a polychromuje.
Máje pak výrobky vlastní, se své dílny
pocházející poskytuje mimo bedlivou po-
sluhu i ceny co nejníže. 65

Cihlářské stroje všeho druhu, pro do-
mácní, na dílně na řezání i parní v nejvřel-
ších podmínkách na řezání, na řezání
výťahových stěn, stěn, celá zařízení celého
továrny na řezání stěn, dodává (88)

Antonín Zedníček,
slévárna a strojírna ve Vř. Měst.
111 Nejlepší odporučení se roze 111

Umělecký závod

(10) pro malbu na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Odborný závod pro malbu oken chrámových. Sedmkrát prvními cenami vyznam. Kresby, nártky atd. jako i veškeré ruční odborné práce.

Malíř a pozlaccovač

J. BARTA,

V RYCHNOVĚ N. KN.

Havlíčková ulice č. 197.

doporučuje se P. T. kněžstvu a patronátním úřadům

ku pozlaccování oltářů, náhrobků

a veškerých potřeb kostelních.

* Mimo to přijímá a vkusně provede

malby chrámů.

Vzorky předloží se na požádání.

Veškeré zakázky vyřizují se vkusně, trvale a levně.

(13)

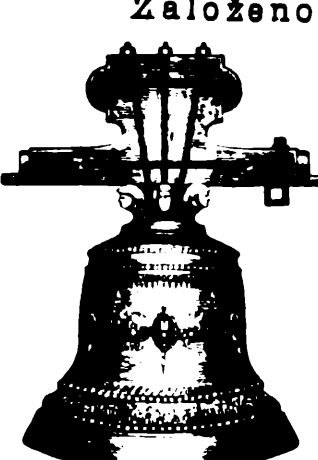
Zemská jub. výstava v Praze 1891 nejvyš. vyzn., čest. diplom.

Zvonařství ARNOŠT DIEPOLDT

(dříve Jos. Diepoldt)

v Praze, č. 81-I. (býv. Anšpýrský klášter.)

Založeno r. 1772.

Doporučuje se k do-
dávce zvonů všech
rozměrů, souzvuc-
ných zvonění, hodi-
nových cimbalů z
pravé zvonořiny za
ceny nejlevnější a
nejpříznivějších pla-
tebních podmínek.
Taktéž obstarává
obrácení starých, je-
ště potřebných zvonů,
jakož i opravy při
pohybovacích přis-
trojích u zvonů
věšních.

Poučení

pro katolické jinochy a panny
v osadách smíšených

O manželství dovoleném

(83) a manželství křesťanském.

Vydáno od kněze diecese královéhradecké dlouhá
leta na osadách smíšených působícího. Schváleno
Nejd. Bisk. komitétu. — Stran 24, cca 200, brož.
Cena 1 výt. 2 kr., franko 4 kr. — 100 kusů za
1 sl. 70 kr. franko, 300 kusů 4 sl. 50 kr., 500
kusů 7 sl.

Bisk. knihtiskárna v Hradci Kr.

ŽITNÁ KÁVA

Hydroa

První česká výroba rýžových
druhů patent. zahradních i
poškových 77

První česká výroba rýžových
druhů patent. zahradních i
poškových 77

První česká výroba rýžových
druhů patent. zahradních i
poškových 77

Praktické, levné a nejtrvanlivější
jsou korkové voskované

KOBERCE

V nejlepší jakosti má jediné na skladě

V. J. ŠPALEK

v Hradci Králové. (22)

V. Vacek

závod školkářský
v Pamětníku
u Chlumu.

Stromy ovocné, křoví,
hloh, egli, růže, lesní
sadbá, mnoho ovocných
novinek atd. (37)

Cenník na požádání
sdarma.

JAN UHER

V HRADCI KRÁLOVÉ

na náměstí (24)

dodává každé množství msičů
(travers) ihned ze skladu, který se
nachází na Pražském Předměstí, dále
nabízí ze svého skladu na náměstí
č. 182 kleškové železo, drátěnky,
veškeré kování a nástroje, barvy,
fermeže, karbolín, cement, ku-
chyňské nádobí atd. Vše v dobré
jakosti a v cenách nejlevnějších.

Světelné

Klatovské karafiáty

12 druhů za 2 sl., 25 druhů za 4 sl., 100 druhů
za 10 sl.

Velikokvěté anglické pelargonie
v nádobách dřevěných již v poupatě 12 druhů za
2 sl. 40 kr.

Vysokokmenné růže 2let. šlechtění
1-1 a půl metru výšky, v nejoblíbenějších druzích 12
druhů za 5 sl. 50 kr.

Pinkokvěté fukie 1 kus za 8 kr. Krásné vanilky
1 kus za 8 kr. Růže do hrnců (květináčů) 1 kus za
20 kr. nabízí 89

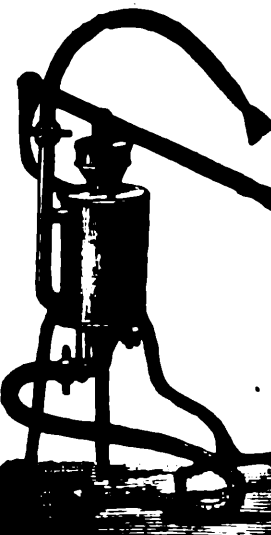
JOSEF VOZKA,
zahradník v Klatovech

Syrečky

olomoucké,

světelné, pikantní chuti, kterým se žádá jiné nový-
rovnané, nabízejí se mírných cen. Škilovou asi bedničku,
obsahující všechny druhy na skoušku, odešli proti předem
zaplaceným 1 sl. 80 kr. poštou. — Olomoucké syrečky
prodávají se v celém jako delikatesa! Adresa: (48)

K. V. Dvořák Olomouc,
poštovní příhrádka.

První česká výroba rýžových
druhů patent. zahradních i
poškových 77

ručních stříkaček,

jakož i čerpadel na čerpání
močůvky, vody se sklepa a
rýžových tekutin. L'áje osvěd-
čené stříkačky na mytí láhví,
za cenu od 2 do 80 sl. do-
poručuje se zárukou vyra-
bitel,

Josef Lux v Choceň.

Vzorovaný cenník se na po-
žádání sdarma zašle.

Svůj k svému!

Stavby nových varhan

nejnovějších výzkumů, veškerých rozměrů a veli-
kostí, se silným velebným hlasem, charakterní intonací,
se vzdácností kušlovou neb pneumatickou, se
svládním hračkám stolem i veškerým kombinacím
zaklizením doby nejnovější, důkladně a vkusně pro-
vedené za ceny co možná nejlevnější doporučuje
ohavně známá firma 72

Josef Vanický,
c. a k. priv. parastrojní továrna na var-
hany a harmonia

v Třebosovicích u Hradce Králové.

Tamtéž k dostání výtečné harmonia
americká i evropská.

Disposice a ilustrované cenníky varhan, jakož i
harmonii sdarma a franko.

Svůj k svému!

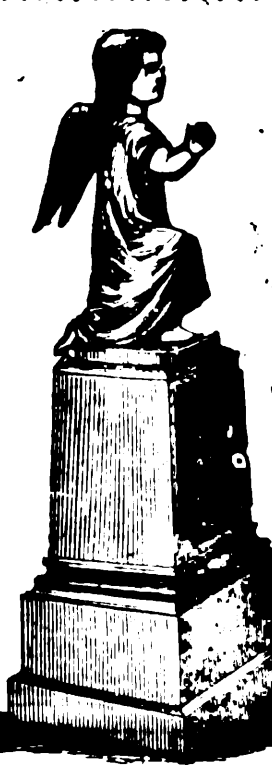
Kočár

ojetý, půlkrytý
levně na prodej

(78)

Čeňka Bubna,
kočárník

v Hradci Králové.

Nábrobky

ze žuly, syenitu, mramoru
a pískovce má na skladě
v bojném výběru v každé
ceně 81

kamenický závod
JANA HOLUBA
na Smíchově,
v Tylově ulici č. 529.
za „Knížecí“ u plynárny.

Redované hrobky provádí
dle vlastních neb daných
návrhů. Opravy hrobek a
náhrobků vykonává rychle
a dokonale.

Vzorový náhrobek na požá-
dání franko.

Osvědčené

hromosvody!

Dovolují si osloviti P. T. místním školním
radám a obecním zastupitelstvím, farním a patro-
nátním úřadům i pánům majitelům domů a továr-
nan, že stavím

laciné a spolehlivé hromosvody.

V té příčině mám dlouholetou praxi a mohu se
vykázat řadou četných vysvědčení jak a náleho
okresu, tak i z jiných míst v Čechách. (71)

O čestné nabídky žádá

Alois Šank,
mistr klempířský v Žitelicích n. C.

Jan Nepomucký ve světě dějin.

(Úvahy pro lidi všech stavů s dobrou vůlí.)

II.

(1) V předcházejícím článku o sv. Janu z Nepomuku bylo zřejmé, že svatý muž téhož jména žil, pro tajemství spovědní utopen byl. Uvedli jsme dvě zprávy dějepisné svědků, že pro svátostné mlčení utopen byl. A aby nějaká o tom nebyla pochybnost, dodali jsme dějepisnou zprávu o nalezání neporušeného jazyka jeho, čímž Bytost nad síly přírodní mocnější, čili všemohoucí Bůh promluvil, že Jan z Nepomuku dobře vládl jazykem svým a že tudíž prvo příčinou smrti jeho jest mlčení spovědnické. Tím vlastně již a dostatečně v podstatě své stvrzen jest výrok církve naší: Jan z Nepomuku umučen jest pro mlčení spovědní. Ale co nám, jestliže jsme předešli úvahu pozorně a s touhou po pravdě čili, postačilo, nepostačilo Římu, nepostačilo papeži, nepostačilo církvi.

Bylo totiž po pěti letech z Říma nařazeno, aby jazyk Jana Nepomuku ještě jednou byl ohledán, a aby ještě více zvlášť světských osob k ohledání tomu bylo přibráno — a aby se znalci vyjádřili, zdaž by se zachování jazyka nedalo vysvětliti balsamováním (napuštěním vonnými mastmi).

Tento rozkaz římský vzbuzuje hned předem v každém nepředpojatém úctu a důvěru, že se jednalo jen a jen o pravdu.

Rozkaz ten byl vykonán dne 27. ledna 1725 na den sv. Jana Zlatoústého, co se týká ohledání jazyka, ostatní pozůstatky tělesné byly opět ohledávány dne 17., 20., 23. a 24. ledna od lékařů dle rozkazu papežského.

Dne 27. ledna 1725 byl tedy neporušený jazyk Jana z Nepomuku znovu vyšetřován před komisí sestávající z více osob stavu duchovního i světského. Krom jiných přítomni byli Jan Josef hrabě z Wrthby, nejvyšší purkrabí; Jan Arnošt hrabě Schaffgotsch, nejvyšší komoří; Jan hrabě Wrtna, nejvyšší sudí zemský; František Josef hr. Černín z Chudonic. Pak krom doktorů lékařství a zeměpisu, doktor práv Sonntag, doktor Hofmann.

Po přísaze svědků a vroucí modlitbě, byla přinesena schránka se svatým jazykem, do níž pod pečeti a před svědky při prvním ohledání vložen byl.

Nejprv byli tázáni svědkové, lékaři a ranhojiči, kteříto r. 1719 při prvním otevření hrobu přítomni byli, zdaž je to tentýž jazyk, který r. 1719 spatřili.

Klademe zde aspoň odpověď Šebestiána Fuchse, doktora lékařství a děkana lékařské fakulty vysokých škol pražských. Právil:

„Ano, musím na své svědomí vysvědčiti, že jest to tentýž jazyk, který jsem tehdy (r. 1719) z lebky hlínou naplněné vyňal. Poznávám jej podle sevnější podoby a dle naříznutí tehdejší učněného: taky jest posud neporušený; jenže jej poněkud svadlým sledávám. Podobně svědčil doktor Jan z Erlsfeldu a ostatní.“

FEUILLETON.

Na výměnku.

Chceli se oženiti vdovec, říkává, že mu nemá kdo vyprati košili, třeba měl dvě — tři dospělé dcery; chce-li se vdávati vdova, vymlouvá se, že se nemá s kým poraditi při hospodářství, třeba měla syna jako trám. Ale v Ústupově tomu nebylo tak.

Tam v krátkém čase byly dva pohřby. Havrdovi zemřela žena, zanechavši mu malého chlapečka, a u Soukalův zemřel hospodář, zůstaviv po sobě pěkný statek a bezdětnou vdovu. Nic přirozenějšího, než aby se Havrda se Soukalovou vzali. Má on si vzíti vdovu s dětmi? To by byly hned dvoje, puzděl troje děti, kdo by je všechny utivil, když je tu jen holý barák! Vzít si svobodnou? Ta bude mít malého Pepička tak dlouho ráda, dokud nemá svého vlastního mazlíčka, jak tomu zhuště bývá. Soukalka je moudrá žena, má pěkný statek, a dejme tomu, že bude mít ještě děti, na statku i pro Pepička bude dosti místa. Tak uvažoval Havrda. A Soukalka? Nutně potřebuje hospodáře, na cizí lidi nemůže se spoléhati; Havrda je pracovitý muž, není opilý a co nejhlavnějšího? S nebožtkem neměla žádných dětí, jak ale, aby při druhém muži nebylo jinak? Havrda má chlapečka. Toho se ujme jako vlastní matka, vychová si ho podle své vůle a bude mít na staré kolena přece ochránce.

Za těchto okolností nebylo potřebí dlouhého namlouvání, ba i dohazovačka utřela si suchou hubu. Za nedlouho byli svoji. Se zalíbením díval se Havrda na macechu, jak opatrně zachází s Pepičkem, že by ani vlastní matka nemohla ho více milovati. Když si to přichvaloval, říkává: „Když jsem se mu dala za matku, jsem jeho matkou.“ Ano, Havrdachlubíval se před sousedy, jak hodnou má manželku a syn jeho matku. I škádli ho, až prý bude chovati své vlastní, že pastorka odstříčí,

Po tomto svědectví stalo se, co na věky v dějinách památnou událostí zůstane.

Neporušený jazyk ležel před očima tolika znamenitých osobností v kapli svatováclavské na stole. A hle! Stalo se, nad čím všichni uvažali. Jazyk totiž znenáhla nabíhal a přibýval; tmavocervená jeho barva se od zdola ku špičce zcela patrně změnila v šarlatovou červenost; nafixantí od r. 1719 na špičce učiněné se tak silně od sebe roztáhlo, že bylo velmi zřetelně viděti po obou stranách na řezu malé žilky. A to vše po celé dvě hodiny trvalo. Při tom však ještě to podotknouti sluší, že tři čtvrti jazyka nabíhaly a barvu měnily, kdežto asi čtvrt zůstala zvadlá a v barvě nezměněná.

Přítomní svědkové nechťeli ani zraku svému vlastnmu věřiti. Lékaři dali si všemožnou práci, aby nebyli nějakým způsobem oklamáni. Jelikož byl den jasný a slunečný, pozorovali jazyk brzy na výsluní, brzy ve stínu; odstranili všechny barevné předměty, aby snad odrážením světla zrak nebyl klamán. Ale na každém místě a v každé poloze táž proměna na jazyku zřetelně se ukazovala. — Což divu, že všichni přítomní padše na kolena, hlasitě a s pohnutým srdcem, mnozí se slzami v očích v té slavné chvíli Boha velebili, který jim dal tak veliké věci spatřiti.

Z protokolárních vyjádření přítomných svědků klademe sem aspoň jedno z nejzávažnějších:

Linhart Meisner, doktor a profesor lékařství na vysokých školách pražských dí: Červená barva nemůže v žádné části těla lidského pocházeti odjinud leč z oběhu krve v těle živém. Tuto však nemohl býti život ani oběh krve, jelikož tělo přes tři sta let v zemi leželo a celé maso stráveno i spráchnivělo krom jazyka, jenž neporušen zůstal. Tudíž onu proměnu barvy a přibývání jazyka nelze vysvětliti z příčiny přirozené. — Taktéž nebylo tělo to balsamováno ani jazyk tento; balsamované tělo nemůže měniti svou barvu aniž nabíhati.

Já, pisatel těchto článků, byl jsem v Neapoli a viděl jsem balsamovanou lidskou mrtvá těla. Byla to vlastně kostra zašlouhou suchou kůží potažena. Na to pak známo jest, máli se tělo balsamovati, musí se hnilobě nejvíce vydané části, jako střeva, a jazyk vyřiznouti, takže jazyk balsamování ani schopen není. A kdyby byl, vypadal by asi jako kousek starého řemene. Nemohl by barvu ani velikost měniti.

Tolik chtěl jsem v tomto článku říci, jak dějepis — přísahami mužů učených, odborníků zkušených, lidí bezúbožných stvrzený — mluví o Janu z Nepomuku.

Nepomáhá tu ani neochytlivější námitka do mně vědy. Kdo hledá pravdu, zde ji nalézá. Platí zde oproti učencům i neučencům, kteří víte v zářky odpírají, jakoby prý byly nemožny, ta nezvratná věta: Co jest skutečné, musí býti možné.

Skutečnou pak událostí jest nadpřirozené zachování, změna barvy jazyka, a ostatní, co jsme právě pověděli, i musí tedy nadpřirozené čili záračné události býti možny. Marné tedy

ale nestalo se tak již proto, že Havrdovi ani s nynějším mužem neměla žádných dětí.

Podivné jest to ženské srdce! Ono musí někoho milovati; jen se některé pobloudí, milujíc místo lidí nemou tvář, psy neb kočky.

* * *

Léta ubíhala, z Papička stal se bujarý jinoch. Věk bylo ho při hospodářství potřeba; tatík se ustaral a „máčky“ nechťeli mu již dobře sloužiti. Pokašlával a chrátl. Nabádali ho, aby, pokud jest živ, vyjednal se ženou pro Josefa nějaký podíl na statku, třeba že sám tam ničeho nepřinesl, však se tam nadřel dost a dost; on však se pokaždě usmál, odpovídaje: „Maminka má Josefa víc v lásce než já.“

Zatím ztrácel se víc a více, až zaopatřen svátostmi umírajících, klidně v Pánu zesnul. Ve statku chodilo vše obvyklým způsobem, jen že po nebožtíku panoval upřímný smutek. Konečně i ten pomínil.

Lidé si lámali hlavu, co „stará“ vyvede se statkem. Vdávati se ovšem již nebude, leda by se zbláznila. Nejvíce se o to zajímali sousedé a jejich „dráhé polovice“, kteří měli dcery na vdavky. Kdyby tak stará popustila Josefovi živnost, to by bylo pro dceru teplé hnízdečko. Ale stará ani muk. A Josef? —

Jednou ráno, když macecha ještě si hověla v posteli, přistoupil k ní Josef. Políbil jí ruku a pravil: „Dej vám Pán Bůh dobré jitro!“ — Poděkovala. „Maminko, mám k vám prosbu.“

„A ta by byla?“ otázala se matka.

„Nemám práva na žádné věno, ale přece bych vás prosil, kdybyste mně z lásky něco odkázala.“

„Snad se nehodláš ženiti?“ usmála se matka: Josef se zapálil jako panenka a pronesl tiše.

„Ano, maminko.“

„Máš snad některou již za lubem?“

„Plíhalovu Kačenku, nesměle odvětil tázaný.

„Aj, aj, a já o tom neměla ani potuchy. Inu, hodné děvče, jen co je pravda.“

vytáčky a námitky. Jestliže však máte hlavu svou skloniti před těmito skutečnými, nadpřirozenými, Bohem samým přímo všemohoucí silou jeho způsobenými událostmi, nelekejte se jich důsledků.

Na základě těchto událostí — chcete-li si zachovati jméno důsledných myslitelů — musíte následující pravdy se všeho toho vyvoditi:

1) Nejsem jen síly přírodní, nýbrž jest ještě jiná vyšší síla a moc, která působí jinak než síly přírodní, jest mocnější nad ně. Jest to ta moc, které náboženství i pravá filosofie říká tvůrčí síla, všemohoucnost.

2) Při zachování a změnění jazyka Jana Nepomuckého jest patrné znamenati — po lidsku řečeno — rosmýšlení celé věci, čili úmysl. Ta tedy bytost s tou všemohoucí silou jest bytost, která má rozum — jest to ten starý křesťanský Bůh; osoba se sebevědomím, rozumem a vůlí. Bezbožství tedy a ctění hmoty neb přírody na místo osobního Boha, padá v nivec.

A co dále následuje? Jen, prosím, nelekejte se důsledného myšlení, neoddejte se duchovní rozumové slabosti, která raději klesá chabě v pochybovačnost, než aby duch silou neodolatelnou dopracoval se pevného přesvědčení.

3) Jest patrné, že duch Jana z Nepomuku žije v jiném životě, že tedy duše lidská jest nesmrtelná. Ba ještě více! Ukázala se síla všemohoucí, která i hnilobou vládne. Jak stkvěle stvrzeno jest tím křesťanské učení o vzkříšení těl lidských i zotklých.

Kéž by se obzvlášť v této naší době, době rozervanosti pocházející z pochybovačnosti o všem, tedy i nesmrtelnosti naší o této dějepisné události uvažovalo. Vyplýnul by naší společnosti z toho prospěch veliký, kdyby zmohutněla víra v nesmrtelnost. Život vůbec stal by se radostnějším, zánet pro věci vyšší by se zvýšil, mravnost na základě tomto by zmohutněla, měli bychom zase — charaktery.

4) Dále jest patrné, že tím zachováním a tou změnou jazyka Jana z Nepomuku promluvil Bůh na potvrzení náboženství katolického. Byla tím vším stvrzena ta víra, která žádá zpověď a hlásá odpuštění hříchů rozhrbením řádého kněze; ta víra, která hlásá ctění a vzývání Svatých i úctu k jejich ostatkům. — Jest patrné, že tím promluveno bylo obzvlášť k obyvatelům země české: Ty nové víry z 15 a 16 století, jež se u nás šířily, nejsou pravými. Jediné pravou jest ta, pro kterou umřel Jan z Pomuku, víra otců našich, víra obecná, katolická.

Jestliže pak mnozí i přes tyto tak jasné důvody zůstanou při svém odporu proti katolicismu, ukáže se tím jiná stará pravda: Kdo nechce, toho nepřesvědčí nikdo. — Ale koho nikdo a nic nepřesvědčí, ten jest — nešťasten.

(Pokračování.)

Nové systemisovaná místa soudcovská.

Utvoření nových soudcovských míst má za účel odstraniti na mnohých místech nedostatek úředníků, kteří jsou úmornou prací zahrnuti, kdežto na jiných místech

„Ale její otec mluví — vece Josef — že by bylo dobře, kdybych vás poprosil o malíčkou pomoc.“

„Josefe,“ pravila macecha vážným hlasem, „víš, že nejsi mým vlastním synem, avšak miluji tě jako svou vlastní krev. Postoupím ti celé hospodářství, ale dříve mi přísahaj tadyhle před Kristem Pánem na kříži, že mně nebudeš ubližovati na výměnku. Vidíš, že budu přec jen v nesvých rukou.“

„Maminko drahá, slibuji a přísahám, že vás budeme ošetřovati jako oko v blavél.“

„Tož dobře, synu! Pán Bůh té slyšel. Kdybys ale nedostál svému slibu, věz, že nebudeš míti žádného požehnání Božího.“

Havrda dostal svého slibu. Jak jinak? Jak si ho macecha vychovala, tak ho měla. Kdyby tak všude rodiče vychovávali své děti, nebylo by mezi hospodáři a výměnkáři tolik křků a soudů!

Stará Soukalka měla pro sebe čistou světničku, jídala u hospodářova stolu a inladá hospodyně jí ještě velíjak přilepšovala, vidouc, že starý žaludek všeho neunes. O sypaný výměnek se babička nestarala; majíc vše, čeho si jen přála.

Ale po čase ten starý žaludek nechťel jísti dobrotu, dostávala doň křece. To bylo pro stařenu zlá chvíle, když ji to chytlo. Sousedky poradily ji žaludeční kapky. I zdálo se, že pomáhají, avšak žaludek při tom slábl. Čím více užívala, tím hůře nemoc pokračovala. Někdy chudinka celou noc na posteli se bolestí svíjela. K nevydržení!

V nejhorší chvíli pojala myšlenku, že se otráví. Ale čím a jak? Petrolejem. Na večer postavila si k posteli láhev s petrolejem, pěkně se pomodlila, odstrojila a lehla do postele. Napije se z láhve, pak zamhouří oči, až je pak otevře, bude v nebesích.

Napila se, zbytek postavila na stolicu u postele, a teď? Sepjala ruce a modlila se, by ji Pán Bůh přijal na milost. Nemodlila se ještě dlouho, když sklízily se jí oči, otupěl jazyk. Zachrupla a již nevěděla o sobě. —

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 8. května 1897. 1 hl.
šonice zl. 5.30 až 6.65, žito zl. 5.20 až 5.40, ječmen
zl. 4.30 až 4.55, oves zl. 3.20 až 3.60, pšen. zl. 4.70
— 00, vikeř zl. 4.75 až 0 —, brách zl. 0.00 až 0.40.
obn. zl. 00.00 až — —, jáhly zl. 0. — až — 0 —, kroup zl.
— až 21 —, brambor zl. 2 — až 2.20, jetelového se-
mínka červeného zl. 00.00 až 00.40, jetelového semínka
bílého zl. — — až — —, jetelového semínka světlého zl.
— — až — —, mák zl. 17 — až 00. —, cizky zl. — —

"Obnova" vychází v Králově Hradci v pětikráte týdně o 10 1/2 hodiny dopolední.

Předplatné: čtvrtletní 1 zl., půlletní 2 zl., roční 4 zl. Jednotlivé číslo 7 krejcarů v městě a na venkově 8 kr. Předplatit lze kdykoli průběhem měsíce.

Frankované dopisy nejlépe poslati již v neděli, v pondělí a v úterý.

Jízdní řád

platný od 1. května do 30. září 1907.

"Obnova" je nejrozšířenější list v diecézi královéhradecké a mimo to má hojně odběratelů v Čechách a na Moravě.

Inserční poplatek 3 kr. za půlsloupceový petičový řádek. Při častějším inserování poskytnou se slevy.

Inseráty přijímají se nejdříve ve čtvrtek dopoledne.

Severozápadní dráha.

Z Králík	9:44	9:50		2:50	
Z Míttwaldu	9:55	10:16		3:00	
Z Ústí n. Orl.		9:30	2:42	3:00	
Z Kyšperka	11:20	11:13	3:40	4:15	
Ze Žamberka	11:40	11:26	4:03	4:33	
Z Litic	11:59	11:41	4:22	4:49	
Z Potštýna	12:12	11:52	4:36	5:00	
Z Kostelce n. O.	12:30	12:08	4:05	5:17	
Ze Solnice	8:33	12:15	4:09	4:32	
Z Týniště	12:53	12:27	5:21	5:37	
Z Třebechovic	1:08	12:39	5:33	5:52	
V Hradci Král.	1:30	12:58	5:52	6:14	
Z Král. Hradce	1:53	1:09	6:15	6:31	8:27
V Chlumci	2:35	1:44	6:54	7:13	9:09
Z Chlumce	2:37	1:49	7:02	7:23	9:10
V Žitelicích	2:45	1:57	7:11	7:32	9:20
Ve Vel. Oseku	3:11	2:33	7:38	7:59	9:47
Z Vel. Oseku	3:31	2:48	7:49	8:04	10:00
Z Poděbrad	3:44	3:00	8:03	8:18	10:15
Z Nymburka	4:06	3:13	8:16	8:31	10:36
Z Lysé	4:32	3:36	8:40	8:54	11:03
V Praze	5:40	4:26	9:40	9:53	12:06
Z Vel. Oseku	6:22	3:43	10:06	9:57	1:06
Z Kolína	6:39	3:55	10:23	10:18	1:19
Z Čáslavi	7:11	4:32	10:59	10:56	1:47
Z Ném. Brodu	9:03	5:38	12:59	12:48	
Ve Vídni		10:00	7:54	6:47	

Z Prahy	11:10	4:49	11:33		2:02
Z Poděbrad	12:50	6:38	1:30	6:00	3:28
Ve Vel. Oseku	1:03	6:51	1:45	6:15	3:39
Z Vel. Oseku	1:06	7:04	2:03	6:18	3:55
Ze Žitelic	1:33	7:32	2:28	6:45	4:20
V Chlumci	1:41	7:40	2:36	6:53	4:28
Z Chlumce	1:45	7:45	2:37	6:55	4:30
V Hradci Král.	2:20	8:25	3:17	7:33	5:05
Z Král. Hradce	2:27	9:00	3:28	8:10	
Třebechovice	2:47	9:22	3:48	8:33	
V Týništi	2:58	9:35	3:59	8:46	
V Solnici	4:05	10:42	6:29		
V Kostelci n. O.	3:21	10:02	4:21	9:12	
V Potštýně	3:36	10:21	4:36	9:31	
V Žamberku	4:03	10:52	5:03	10:05	
V Kyšperku	4:14	11:04	5:14	10:17	
V Ústí n. Orl.		12:03	7:08	12:08	
V Míttwaldu	5:26		6:21	11:30	
V Král. Hradci	5:12		6:25	11:39	

Z Prahy	4:03	7:40	11:33	8:00	2:02
Z Vel. Oseku	6:22	9:57	2:05	10:06	3:43oa. 57 r.
Z Kolína	6:39	10:18	2:16	10:23	3:55
Z Čáslavi	7:13	10:56	2:41	10:59	4:32
Z Ném. Brodu	9:03	12:48	3:45	12:59	5:38
Ve Vídni		6:47	7:50	7:54	10:00

Kr. Hradec	8:06		6:17		
Věstary	8:28		6:35		
Sadová	9:00	2:58	7:00		
Hořice	9:45	3:43	7:44		
Ostřoměř	10:10	4:08	8:09		
Ostřoměř	10:25	6:40	9:00	6:18	1:06
Žitka	10:30	7:26	10:05	7:19	2:07

Žitka	4:43	8:49	3:35	11:45	7:40
Ostřoměř	4:45	9:55	5:00	12:47	8:20
Ostřoměř	5:12	10:53	5:20		
Hořice	5:46	11:26	5:54		
Sadová	6:30	12:08	6:32		
Kr. Hradec	7:14	12:48			

Rak.-uherská státní dráha.

Litomyšl	6:15	9:50	11:25	4:38	
Chocet	7:39	11:50	12:36	5:54	
Chocet	9:45	4:20	2:28	7:30	
Týniště	10:14	5:17	2:59	8:05	
Týniště	10:16	5:21	3:00	8:05	
Opočno	10:38	6:03	3:22	8:28	
N. Město	10:58	6:40	3:42	8:49	
Václavice	11:11	6:57	3:53	9:02	
Náchod	11:22	7:13	4:03	9:12	
Hronov	11:32	7:35	4:12	9:22	
Police	11:42	7:51	4:21	9:32	
Moriměstí	12:18	8:43	4:55	10:08	

Starkov	3:15	10:20	11:45	6:40	8:24
Václavice	3:25	10:30	11:55	6:50	8:34

Starkov	8:02	11:21	2:30		
Václavice	8:09	11:28	2:37		

Moriměstí	9:40	12:40	4:22	6:51	
Police	10:14	1:31	4:57	7:25	
Hronov	10:22	1:47	5:05	7:34	
Náchod	10:32	2:08	5:15	7:44	
Václavice	10:43	2:24	5:26	7:55	
N. Město	10:55	2:43	5:37	8:07	
Opočno	11:12	3:21	5:54	8:24	
Týniště	11:31	4:00	6:15	8:45	
Týniště	11:32	4:02	6:16	8:50	
Chocet	12:06	5:00	6:51	9:26	
Chocet	2:43	7:40		6:40	
Litomyšl	4:06	9:05		8:45	

Stát. rak. uher. dráha.

Z Vídne		8:15	6:05		
Z Brna		10:48	10:58		
Z Olomouce		9:48	9:49		
Z Čes. Třebové	7:00	12:24	1:35	1:55	4:25
Z Ústí n. Orl.	7:19		1:54	2:13	4:48
V Chocni	7:46	2:49	2:18	2:39	5:13
Z Chocně	7:56	12:53	2:38	2:45	5:18
Z Moravan	8:29		3:08	3:16	5:58
Z Dašic	8:36		3:17	3:23	6:06
V Pardubicích	8:49	1:23	3:31	3:36	6:16
Z Pardubic	9:01	1:25	3:50	4:12	6:26
Z Přelouče	9:23		4:08	4:30	7:04
Z Kladruhu	10:00		4:18	4:40	7:20
Z Kolína	10:23	2:06	4:57	5:20	8:39
V Praze	12:15	3:06	6:30	6:55	10:20

Z Prahy	8:00		1:25	4:40	7:30
Z Kolína	9:45	6:00	3:27	6:47	9:22
V Pardubicích	10:47	7:39	4:35	8:08	10:27
Z Pardubic	11:03	7:49	5:05	8:16	10:42
V Chocni	12:00	9:05	6:04	9:20	11:41
Z Chocně	12:22	9:50	6:14		11:47
Z Čes. Třebové	1:10	10:42	7:10		12:46
V Olomouci	5:15		10:09		5:56
V Brně	3:34				3:25
Ve Vídni	9:10				8:50

Smidary-Vys. Veselí.

Smidary	10:25	8:35			
Vys. Veselí	10:56	8:43			

Vys. Veselí	5:40	6:00			
Smidary	6:11	6:31			

Sadová-Smířice.

Sadová	6:42	12:17	7:14		
Smířice	7:30	1:04	8:00		

Smířice	7:50	1:45	8:48		
Sadová	8:45	2:40	9:23		

Rakouská severozápadní dráha.

Z Vídne	8:48		6:50	11:25	
Ném. Brod	3:47	8:14	3:09	7:07	
Hlinsko	4:49	10:10	4:11	8:20	
Chrást	5:35	11:28	6:13	9:29	
Chrudim	5:56	12:06	6:42	9:55	
			7:24	0:33	
z Pardubic	6:56	12:22	8:15	4:26	
Opatovice	7:27	12:56	8:42	4:53	
V Král. Hradci	7:31	1:04	8:50	5:02	
z Král. Hradce	7:42	1:15	9:05	5:10	
Předměřice	7:52	1:23	9:13	5:18	
Smířice	8:01	1:32	9:22	5:27	
Černožice	8:06	1:37	9:27	5:32	
V Josef. Jarom.	8:14	1:45	9:35	5:40	
Z Josefova	8:45	2:06	9:47	5:43	
Jesenice	9:04	2:25	10:02	5:58	
Č. Skalice	9:13	2:34	10:09	6:05	
Starkov	9:28	2:52	10:23	6:20	
Poříč	10:51	4:26	11:22	7:42	
Libava	11:28	5:03	11:52	8:12	

Libava	5:04	6:48	10:05	5:40	
Poříč	5:44	8:08	10:42	6:16	
Starkov	6:36	9:48	11:34	7:07	
Josefov	7:09	10:47	12:07	7:40	
Josefov	7:26	9:44	12:22	8:00	
Kr. Hradec	7:53	10:14	12:53	8:31	
Kr. Hradec	8:14	10:19	1:12	8:51	
Pardubice	9:34	10:54	1:30	9:03	
Chrudim	10:11		2:07	9:55	
Chrást	10:32		2:53	10:15	
N. Brod	12:34		5:14	12:14	
Vídne	7:54		10:00	6:47	

Z Chlumce, do St. Páky a Poříčí.

Chlumec	3:57	9:39	4:33	7:51	
N. Bydžov	4:12	9:54	4:48	8:07	
Smidary	4:21	10:04	4:57	8:17	
Ostřoměř	4:37	10:20	5:11	8:33	
Bělohrad	4:53	10:36	5:26	8:49	
Nová Paka	5:15	10:58	5:46	9:11	
St. Paka	5:40	11:25	6:01	9:30	8:27
Jilemnice	6:08	11:56	6:26	10:01	9:04
Kunčice	6:20	12:08	6:39	10:16	9:20
Hostinné	6:40	12:28	6:54	10:34	9:38
Trutnov	7:12	1:00	7:21	11:06	10:15
Poříčí	5:33	4:19	7:37	11:19	10:32

Poříčí	6:14	10:48	3:48	7:21	
Trutnov	3:42	11:00	4:04	10:01	6:03
Jilemnice	4:47	11:56	5:12	11:08	7:23
St. Paka	5:30	12:25	5:54	11:52	7:54
N. Paka	5:38	12:33	6:02	12:00	
Bělohrad	5:55	12:49	6:20	12:18	
Ostřoměř	6:12	1:04	6:38	12:36	
Smidary	6:27	1:17	6:53	12:51	
N. Bydžov	6:37	1:28	7:04	1:01	
Chlumec	6:51	1:42	7:18	1:16	

Josefov-St. Paka-Liberec.

Josefov-Jar.	8:28	2:00	5:45	10:00	4:02
Dvůr Kr.	8:58	2:41	6:13	10:23	4:31
St. Paka	10:11	3:47	7:42	11:43	5:32
Žel. Brod	10:57	4:38	8:28	12:29	6:19
Turnov	11:34	5:24	9:17	1:02	6:32
Liberec	12:58	6:40	10:15	2:25	7:39

Liberec	9:33	2:43	6:12	8:15	3:16
Turnov	10:41	4:12	7:17	9:32	4:36
St. Paka	11:40	5:36	8:23	10:48	5:59
Kr. Dvůr	4:50	6:33	9:20	11:46	7:01
Josefov-Jar.	5:27	6:59	9:43	12:12	7:27

Poznámka. Doba noční od 6:00 hodin večer do 6:00 hodin ráno jest označena podtrženými číslicemi.

Středisko krajanů z Králové-Hradecka.

Vešed s Ferdinandovy třídy.

Po divadle vždy čerstvé jídla.

Vešed s Martinské ulice.

Restaurant dříve Schwertassek

nyní Kostelecký
na Ferdinandově třídě proti Choděrovi.

Dovolují si P. T. obecnstvu slušně sdělit, že jsem rozšířil a renovmovaně salony Schwertassekovy najal velkým nákladem co nejelegantněji a nejvšestranněji dle moderních požadavků na přístřešek restaurační zařídil.

Doporučuji co nejlépe výtlačné pivo ze společenského pivovaru v Písní, jež přímo od čepu čepuji, jakož i svoji **exkluzivní kuchyni** jež v každé denní době velkým výběrem a velkým novinkami sezóny a specialitami opatřena jest. — Vinný sklep zásoben jest nejvýběrnějšími známými domácími a cizozemskými. **Ceny při všem jsou co nejnižší** a ve všem vzorná a přísná obsluha.

Svoje rozšířené a vzdušné salony nabírám ct. společností ku pořádání banketů, svatebních hostin, spolkových schůzí atd.

Vešed do přístřešků i hořejších místností jest z Ferdinandovy třídy i z Martinské ulice.

Poroučíte se p. t. obecnstvu do vzácné přízně, zřemeslám se ve víř účtů

Karel Kostelecký, restaurátor,

dříve v měst. Besedě Hradec Králové.

Chambres separées.

Začasný oběd od 50 kr. výše.

Začasná vína.

Vodoléčebný ústav

a slánné lázně

v Mal. Svatošovicích.

Saizona od 15. května do 15. září.

MUDr. Josef Kadaník,
lékařský lékař.

Ověřeno

Klatovské karafiáty

12 druhů za 2 sl., 26 druhů za 4 sl., 100 druhů za 10 sl.

Velikokvěté anglické pelargonie

v nádherných, dražších již v poupatcích 12 druhů za 9 sl. 40 kr.

Vysokokmenné růže 2let. šlechtění

1-1 a půl metru výšky, v nejoblíbenějších druzích 12 druhů za 5 sl. 50 kr.

Pinokvěté fuksie 1 kus za 8 kr. **Krásné vanilky** 1 kus za 8 kr. **Růže do hrnců (květináčů)** 1 kus za 20 kr. nabízí

JOSEF VOZKA,

zahradník v Klatovech.

Račte

žádati vzory běžných

KOBERCŮ

u firmy:

KAREL HERINK,
v Praze, Malá Karlova ul. č. 147-I., v „Červeném domě“.

Návrhové jakosti záručené. Ceny tovary.

Poučení

pro katolické jinochy a panny
v osadách smíšených

O manželství dovoleném

(89) a manželství křesťanské.

Vydáno od kněze diecese královéhradecké dlouhá léta na osadách smíšených působícího. Schváleno Nejz. Bisk. konsistoří. — Stran 26, osemka, brož. Cena 1 výt. 3 kr., franko 4 kr. — 100 kusů za 1 sl. 70 kr. franko, 300 kusů 4 sl. 50 kr., 500 kusů 7 sl.

Bisk. knihtiskárna v Hradci Kr.

Rakouské přírodní víno

ve sklepiích rozličné ročníky bílé a červené. Doporučuji velmi dobré bílé stolní víno (bílé) litr za 33 kr.; zasílá se pouze od půl hektolitru výše. —

Dovozné za půl hektolitru odtud až do Hrad. Králové obnáší 1-26 zl.

JOSEF MRÁZ, poštovní, majitel vinných sklepů a vinic v Hadersdorfu am Kamp, Dolní Rakousy, dráha císaře Františka Josefa. Za má přírodní vína ručí zdejším dětem. pan farář J. Pithan. (86)

KÁVU

čerstvě praženou dobré chuti
kg. za sl. 1.60, 1.70, 1.80, 1.90,
pražskou směs kg. za 2 zl.

Kávu surovou

dobré jakosti

1 kg. za sl. 1.30, 1.40, 1.50, 1.60, 1.70,
1.80 nabízí

KAREL FANTA, PRAHA—II.

Růžová ulice č. 9.

Vlastní pražírna kávy.

Při odebrání 5 kg. franko.

Umělecký

závod

(10) pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Odborný závod
pro malbu oken
chrámových.

Sedmkrát prvními
cenami vyznam.

Respočty, náčrtky atd.
jakož i veškeré rady
odborné zdarma

JAN UHER

V HRADCI KRÁLOVÉ

na náměstí (24)

dodává každé množství **mesitů** (travers) ihned ze skladu, který se nalézá na Pražském Předměstí, dále nabízí ze svého skladu na náměstí č. 132 kličkové železo, drátěnky, veškeré kování a nástroje, barvy, fermeže, karbolin, cement, kuchyňské nádobí atd. Vše v dobré jakosti a v cenách nejlevnějších.

Malíř a pozlaccovač

J. BARTA,

V RYCHNOVĚ N. KN.

Havlíčková ulice č. 197.

doporučuje se P. T. kněžstvu a patronátním úřadům

ku pozlaccování oltářů, náhrobků

a veškerých potřeb kostelních.

* Mimo to přijímá a vkusně provede

malby ohrádů.

Vzorky předloží se na požádání.

Veškeré zakázky vyřizují se vkusně, trvale a levně.

(13)

Závod truhlářský, čalounický a dekorativní
firmy

Michala Mayera syn

V PRAZE,

— Štěpánská ulice č. 67, proti dvornímu pivovaru, —

doporučuje svůj **hojně zářebný**

sklad nábytku

od nejjednoduššího až do nejelegantnějšího provedení.

Vlastní výroba.

Závod založen r. 1848.

OBNOVA

Číslo 114.

V Hradci Králové, dne 14. května 1897.

Ročník III.

Schůze katolické Jednoty v Potštýně.

V neděli dne 9. května o 4. hod. odpol. konala se první veřejná schůze mladé katolické Jednoty pod ochranou sv. Václava v Potštýně. Dostavili se do ní občané z Potštýna a z přilehlých obcí Prorub, Brná a Záměle, dále ze Sopotnic, Hejnic, z Rybné a Vamberka, protektor spolku, svobodný pán Ant. Dobřenský z Dobřenic, místní dp. farář Ant. Sindelář, dp. V. Vaigl farář a vp. Jan Tichý kaplan ze Sopotnic.

Schůzi zahájil několika svědeckými slovy předseda, pan Karel Mostinský, v jehož mluvnici se schůze konala. Na to přebíral jednání pan Václav Novák, kořeluh správa o činnosti spolku a protokol o poslední schůzi a pokladník, pan Josef Kůčel, rolník ze Záměle, správa pokladní. Všecky správy byly vzaty na vědomí a schváleny.

Na to volal předseda jednoty, p. Mostinský sdělil, že dle stanov Jednoty přislal protektora spolku potvrzovati místopředsedu Jednoty. Výbor navrhl za místopředsedu pana Josefa Macáka, zahradníka v Potštýně.

Protektor spolku, svobodný pán Antonín Dobřenský z Dobřenic prohlásil na to, že s potěšením vstal na vědomí správu o založení katolické Jednoty v Potštýně, která si obrala na úkol vzdělávání a posilování lidu a pobádání jej k práci společné a svobodné. Rád přijal protektorát takového spolku a jest mu potěšením, že má potvrzení navrženého pana místopředsedu, který jest osvědčeným odborníkem.

Místopředseda pan Josef Macák, sdělil na to, že chce se horlivě o spolek a snahy jeho starati.

Pak promluvil o činnosti potěšením našeho lidu redaktor František Štábl. Děkval za pozvání, jehož se mu dostalo a vyjádřil potěšení své, že tak mnoho lidí a lidí z okolí Potštýnské se dostavilo. Zmínil se o proudech časových podotkl řečník, že stará beseda posílají platnosti a že lidstvo uskupuje se hlavně pod dvěma prapory: mezinárodního socialismu a křesťanství.

Nášma živnostnictva a řemeslnictva jest třeba, aby poznalo bláze dle obou těchto stran.

Konečně dle socialistů poznáváme nejlépe se socialistických schůzí a programů. Nebel a Liebknecht, vůdce socialistické strany v Německu, odkud se šel socialismus do Francie, Anglie, do Ruska a šlechta a jejíhož nauky také děti socialisté na své přijali, nejlépe nám naznačili končinu cíle socialistického.

Socialisté, kteří se hlásí k republikánské demokracii, chtějí svržení monarchie, odstranění císaře, krále a kašpata a abudovati se jejich troskách socialistický stát, který by neměl vojáka ani policie, ale také ne žádného osobního majetku. Všecky státní papíry, spořitelni knížky, státní listy, akcie, obligace a bankovky by v socialistickém státě byly prohlášeny za bezcenné a neplatné. Všechno nemovitý majetek, prostředky dopravní, továrny a řemeslnické dílny, stroje, nástroje a nářadí zabavily by se ve prospěch socialistického státu.

Socialistická vláda by sařadila všeobecnou pracovní povinnost se stejným právem pro všechny osoby, mužské i ženské od 21. do 65. roku. Mladší osoby, tedy děti a výrostci by se vychovávaly na státní útraty ve státních ústavách a mimo křb rodinný; staří lidé by se započítávaly taktéž na státní útraty v chorobnicích.

Domácí nářadí, prádlo a šatstvo, rodinné klenoty a osobní úspory by ovšem rovněž jednotlivci a rodiny museli odevzdati do majetku státu, který by ovšem pro sebe konfiskoval i výbavy nevěst a synů. To by se asi našim hospodářům, živnostníkům a rolníkům příliš nelíbilo. Spíše by se jim zamlouvaly některé jiné ustanovení socialistického státu, jichž „výhody“ by pro lid byly arci iluzorní. D a n é by se totiž v socialistickém státě neplatily žádné, protože socialistická vláda to, co pro všeobecné účely by potřebovala, brala by s výnosem sociálně demokratické výroby.

Také nářky na drabé advokáty a lékaře by předtaly, poněvadž lékaři a advokáti podobně jako jaci koliv dlužníci by byli vydržováni státem, společně s jinými posváti by byli k houbové polévce a okropování stolu, neboť palčiví a expanzí noty by vyřily z platnosti — vše by musili dělati bezplatně — a za bezcennou věc se ovšem champagne ani lahůdky koupiti nedostanou.

Poněvadž dle umocnění socialistického sjednu v Erfurtě r. 1891. odbyvaného všechny výdaje k náboženským a církevním účelům se státních prostředků byly by zakázány, tedy by se přiblížky k povolání kněžského nepřijímaly a tím osobám, které přte to povolání kněžského věnovati by se chtěly, sřstaveno by bylo na vůli, aby tak učinily v prázdňích chvílích,

po vyplnění normální pracovní doby v povolání státem umocnění. Náboženským potřebám lidu by se tak ovšem nevyhovělo.

Osoby ve stáří od 21. do 65 let by v socialistických úřadů volily si přilíči zaměstnání, při čemž by se ovšem přihlíželo k potřebě důlnictva v tom kterém oboru pracovním a k schopnostem žadatelů k jednotlivým povoláním. Ženy a dívky ode dne, kdy by práci v státních dílnách nastoupily, bylyby zbaveny dohlídky na své děti, vaření, ošetřování nemocných a praní. Všecky dívky byly by ubytovány ve státních ústavách pro ošetřování a vychovávání dítek. Každý by obdržel snídaně a večeři ve státních společných jídelnách. Jídla by si nesměl nikdo dle chuti a libosti voliti. Každý by musil sníst, co se mu na misku předloží, ať mu to chutná nebo ne. Všickni osamocnění by se dopravili do veřejných nemocnic, pro prádlo by si posílal každý do veřejných ústředních státních prádeln a muel by s ním jako roják předepsanou dobu vydržet. Hospodářím by ovšem socialistický stát sebral všechny plátna, prádla a stohy pařin ve prospěch státu, což by se jim ovšem nelíbilo.

Jak již podotknuto, povolání mohly by si každý volit dle svých schopností a dle potřeby všeobecné, ale státní úřady by určily, v kterém místě by ta která osoba konala práce ve státních dílnách neb na poli. Ta by se ovšem velmi často stalo, že by ženich byl odloučen od nevěsty, žena od muže, dítka od jednoho nebo obou rodičů, babičky a starci od vnoučat a maminky od svých mazlíčků, kteří by trávili ve státních výchovatelech — na př. jeden v Praze, druhý v Králově Hradci, třetí v Chrudimě, čtvrtý v Jihlavě, pátý v Ml. Bolešlavi, šestý v Kutné Hoře, otec by byl třeba v Náchodě, matka v Potštýně a byt by jim přilícen po všech koutech naší vlasti roztrháni. Rodinného života v našem smyslu by totiž nebylo, a ta by manželství většinou vůbec zanikla a dospělí by šli v stavu divokém. Stav takovýto budil by asi brzy též u kovaných socialistů nespokojenost. A ještě nespokojenější by byly celé třídy dělnické, které by byly nuceny konati nejméně práce rolníků, horníků a nosičů. Každý by si ovšem volil to nejpehodnější a nejméně namáhavé zaměstnání. Protože by stát socialistický v těchto oborech tolik pracovníků nepotřeboval, musil by ovšem donucovacími prostředky nutit lidi k pracem těžkým.

Nejtvrdohlavějšími vůči socialistickým novotám byli by ovšem rolníci. Proti nim by se sestátnění či sepočetnění svého soukromého majetku, pozemků, stavení, dobytka a inventáře hospedářského i domácího, neboť sedlák sedí raději na svém, byť by při tom se musil od rána do noci dřít a plahočit. Tito „nerozumní, zatečnění a spáčečníci“ dle náhledu socialistického rolníci musili by ovšem býti donuceni, aby „pochopili“, co jejich vlastnímu blahu „prospěti“ má.

Čeledinům a nádeníkům na venkově by se s počátku asi sestátnění seláckých statků líbilo, pak by se však také asi slobili, když by jim bylo zakázáno stěhovati se do měst a továren a voliti si lehčí zaměstnání. Z městáků by si totiž asi sotva volil některý těžkou práci oráče, mlatce, drvoštěpa, dělníka v lomech, horníka v dolech, stárka a šuteráka, protože lépe a pohodlněji se pracuje v teplé dílně neb kanceláři, než v parnu a třaskutě simě, v dešti a blátě. Venkované s hornatých a neúrodných krajin nezměli by do krajin úrodných, kde je práce snadnější a živobytí lehčí.

Nastalo by asi brzy hromadné sbíhání z práce a obnovení bývalých robot, pak-li by socialistický stát nechtěl, aby jeho role a luka sřstaly neobdělány. V socialistickém státě by vůbec smáhala se nespokojenost, protože by mnohemu pšilo asi velice těžko odloučení od křba rodinného, protože by každý bydlel, spal, pil a jedl mezi cizími. Mnohemu by asi neupravna, jednotvárná společná jídla nechutnala, vždyť již teď praví naše národní: hrách a kroupy, to je hloupy, to my máme každý den. Děteček by tesknil po svých vnoučatech, matka po dětech, nemocní by se musili dáti ošetřovati zcela cizími, nikdo by se arci nechtěl pštelatky, a něčím slovem nepotěšil. Starci by umírali nikým nepolitováni, děti a vnoučata by jim nezatlačili oči k spánku večernímu.

Matce by nebyly nic platné námítky, že by se pro svou rodinu deňné raději 10 i 12 hodin dřela, místo předepsané 8 hodině doby pracovní pro lidi cizí. Socialisté by ji odbyli slovy: „Státné právo pracovní a stejná povinnost pracovní bez rozdílu pohlaví jest základem socialistované společnosti. Zaneptati byti od muže, a děti neodvialé — stejným a rovnostným výdělkem svým mimo děm. Domácích otrockých manšelek a sluhů neřetěba! Proto musí býti domácnost co nejvíce obmezena přenesením domácích prací na velké ústavy socialistického státu.“ — Nebude v domácnosti již ani děti, ani starci a stařen, aby nerovný

počet těchto stěhovaných v rodině nespěsobil znova rodný chůvůb a hohatých.

V tom pšitím státu socialistickém by asi byly přilíceny spšitnickými nespokojenci ženy a pak všechny ty ženy, které byly zvykly na útulný křb rodinný, na lásku k dětem a rodičům a na výchovu náboženskou a mravní.

Socialistický stát byl by největším tyranem, největším obmezovatelem osobní vůle, svobody a majetku. Ostatně ponecháváme každému na vůli věřit a myslit, zda-li jej socialistická společnost k nejvyššímu blahu přivěsti může. V obcích francouzských a belgických, kde opamovali socialisté, přivedli obecní jmění na mínus a v socialisticky vyřádaných státech: jižní a západní Australii a Queenslandu, panuje hlída, lidé nemá práce a chleba, protože tam není úvěru peněžního, spšitádných právních poměrů a tudíž ani ne obchodu a průmyslu.

Zásady socialistů, které se přilíci na vše národní a náboženské, našim národům a národnostem uspořádání státu, ty jsou a bohé též státnou chův, slovanakým národům.

Vystupování socialistů proti odvěkým přelům našeho národa a jeho svatováclavskému jazyku považujeme za okamžité pobouzení, neboť socialistický dělník jest české matky synem a my bychom nechtěli, že by po boku nepříteli našeho národa, my bychom stáveti proti vlastní krvi.

Český národ by dal budoucnost v rukou cizinců, kdyby opět se rozštěpil a část jeho se spojila s cizinci.

Podíváme se jen na mapu Čech. Tu vidíme, že dobrá třetina zemle naší vlastní v pohraničích krajinách sousedů jest Němci, protože otcové naši tam buď statky neb i řeč promarnili, anebo se odtamtud cíli přemoci naprosto vyřadili byli. Rovněž četné velkostatky v krajích českých jsou v rukou zbohatlých cizích fabrikantů a buršů, neb i cíli šlechtý.

Tu máme dvojnásobnou povinnost, abychom se anadili státi se pány ve vlastní našich otčů, musíme hledět dobyti, co za staletí jsme ztratili.

Zejména nás, kteří jsme počli z rodu seláckého a řemeslnického a kterým se dostalo vyššího vzdělání jest svaton, mravní povinností, abychom radou i skutkem našemu lidu pomáhali, my mu máme také podávat možnost, aby s úspěchem bojoval na svou existenci, abychom mu podávali ruku pomocnou v obraně proti našim nepřítelům, kteří nám usilují vyrvati každou pš české země, kteří usilují vyrvati nám i posvátný náš jazyk svatováclavský a víru otčů našich. My všickni musíme se spojit, aby český šivel zmohtel a ve svém boji došel výsledku.

Avšak, jaký může míti výsledek náš boj za bytí českého národa? Výsledek našeho boje v Čechách jest závislý na síle, moci a převaze. Namítáme: Což naše svaté právo nedovede nás k vítězství? Ano, právo jest na naší straně, ale to nám samo nšpomůže. Právo není bohužel právem celým, pokud nemá vedle sebe moc, která by jej uskutečnila a v platnosti udržela.

Zkušenost učí, že samotné vlastenecké nadšení a dovolávání se svatého práva nám nepomohlo. Národ má vady tolik, kolik si svou silou vymůže. A právě národ malý, jako my, musí všechnu sílu soustřediti a rozmožiti. Národ český musí počítati, aby každá jeho jednotka vážila v životě národním dvakrát, třikrát tolik, co jednotka nepřítel. — Dějiny českého národa nejednou ukázaly, že český lid při napjetí všech sil dovede zvítěziti i nad mnohonásobnou přemoci.

Vzpomínám si na dobu našeho národního probuzení. Veliký krajan můj, František Palacký, otec národa a vlasti, setkal se kdysi s českými studenty, kteří mluvili o tehdejší chudobě české literatury a o bohatosti písemnictví německého.

Tu povzbuzoval Palacký: „Hleďte, když jeden Němec napíše jednu knihu, aby každý z vás napsal dvě a tři.“ Doslavně to Palacký zajisté nemyslí, přál si však, aby každý Čech měl tolik intenzivní síly a kvantitativní moci, by rovnal se dvěma, třem Němcům. A to by mělo býti předním našim heslem národním. Syn chudého českého horála, Frant. Palacký, nikdy se nlekal, že nás Čechů jest málo. On hlásal vždy, že jest Čechem a směle, ohnivě, sebevědomě vystupování sjednalo mu úctu v kruhích učenů i hrde a mocné naší šlechtý. Palacký šifil úctu k alavné naší minulosti a možnost v obnovení dávné české slávy. „Vzdělávati se musíme, sebe i celý národ abychom vzdělaností předčili naše sousedy německé. Každý všickni naši vlastenci upřimně a pravou vzdělaností pracovati budou, pak nemám strachu o naši národnost a o národ náš. Tento se udrží sám, dokud bude chtít a více než jeho nepřítel si přejí.“ Tak hlásal Palacký v době našeho probuzení!

A český národ se udržel, poněvadž šel též za heslem neunavného otce Frant. Palackého, dr. Frant. Ladislava Riegro, jenž po 60 let hlásá „V práci a

vědění jest naše spasení". Rieger nám napsal „Slovník naučný“, sepsal celé řady vědeckých spisů národohospodářských a společně s Františkem Šimáčkem, Braunem a Matějem a četnými svými přáteli zavedl u nás záložny, banky a pojišťovny, různé obchodní a průmyslové podniky.

Protože však musíme mnoho dohnát, musíme mnoho pracovat. — Porovnejme jen národ náš s úlem včel. Tam jednotná vůle královny poroučí a stará se o dorost včelího národa. Včelky dělajíce práci, včelky chříví ošetřují včelí dorost, včelky bojovnice chrání majetek včelího národa.

Včelí národ pořád ovšem také nepracuje, též on si rád zavýskne a zaveselí. Na zábavu a veselí, na výlety svých rojů, tu má též včelí národ svou muziku, své trabce. Trabej lanou! nesmí ovšem ve včelím národě nabytí převahy, on musí hrát jen, pokud na to čas a jest jeho potřeba. — Samým mluvením, samým veselím by se včelí národ nespasil, on musí proti hledati svůj blahobyt, svoji budoucnost v plodné práci. Totéž musí činiti český národ.

Nauka mezinárodních socialistů nesvědčí našemu duchu českému, neboť spoluzakladatel mezinárodního socialismu, Němec Marx hlásal, že silnější musí pohltit vždy slabšího, ať kapitál soustředí se v jedné ruce, načež přý lid udělá revoluci a majetek vyvlastní, se-socializuje. Kdo chce lidi jako Prokrustés udělat stejně velkými usazením nohou, kdo jako Jakobín chce učinit lidi rovnými arasem hlav těch nerovných, ten nešťápní rovnost, volnost i bratrství, ale strojí náhubu všem a všech.

Nám se zamlouvá více nauka Schulze-Delitzsche, který chtěl slabším pomoci dříve než shynou, který nechtěl vyřadit hospodářský úpadek rolníků a živnostníků — tedy jejich rovnost v bídě — Schulze-Delitzsch nechtěl pomáhati lidem teprve, když napřed přijdou na misiinu, on dobře věděl, že společní je mohutným činitelem v každém pokročilém národním hospodářství. Schulze-Delitzsch pohnul proto řemeslníky svého rodn. města, že se spojili k nakupování surovin ve velkém, neboť tak dostali suroviny levněji a mohli s velkou výhodou konkurovati. Společný, záložny, rolnické a živnostnické společenstva, výdělkové a vzájemné pojišťovací spolky působí velice blahodárně, jak víme s míst, kde existují. Dělnická organizace vedla také k mnohým velkým úspěchům.

Naše rolnictvo chápe bohužel dosud jen pozvolna důležitost spolčování, neboť v dobrovolných hospodářských spolcích a společenstvech jest dosud pouze 11 procent všech rolníků, tedy něco více než desátá část, družstva nákupní, tržní, úvěrní, dobytčářská musí si jednou rolnictvo zříditi, nemá-li jinak býti odloženo a úplně roztrženo. Vůdci kruhy rolnické neměly sávas pomýšlet na to, aby posavadní okrasní a místní hospodářské spolky proměňovaly se v hospodářská společenstva. Tato nemají mít drahé zařízení a úřednický aparát (dle návrhu zákona o nucených společenstvech rolnických má si toto zařízení platit rolnictvo dříve a samo 5 proc. přírůstkem), ale mohly by se zříditi farní neb místní hospodářské besídky, tyto by se spojily v okresní společenstva, na ně by mohl okres přispívat, okresní společenstva by mohly opět tvořiti šupní jednoty a tyto opět ústřední samokou jednotu se subvencí samokou i říšskou.

Snad uplyne ještě mnoho vody než-li se rolnictvo a řemeslnictvo zorganizuje, ale počátek se musí učiniti, a důleži též sávas lčiti nevědecký a nehárodní socialismus.

Denní zkušenost nás učí, že v okresech, kde ovládají uvědomělí katolíci, nezáskal mezinárodní socialismus pldy. Tim méně ji nabude tam, kde katolíci národně uvědomělí se svou se pevný šik a v svépomoci budou hledati spásu a v hospodářských pokrocích a vědeckých vymoženostech naší doby.

Nevíme, zda-li možno lépe zorganizovati společnost lidskou na lepších základech, než-li na desatera Božích přikázání a na přikázání Kristových: „Miluj bližního svého jako sebe samého“ a „Co nechceš, aby ti jiní činili, nečiň ty jim“.

Křesťanský socialismus chce křivdy odstraňovati protivou vyrovnávaní, upravit na základech spravedlnosti poměr mezi prací a mezdou. Dělník a čeledín má býti dle zásluhy za práci svou odměněn, rolník a živnostník má býti chráněn, aby rovněž slušně žiti a v živnosti nebo na statku svém udržeti se mohl. Šíře víru v Boha, víru v spravedlivou odplatu a trest, naději v lepší budoucnost, posiluje křesťanský socialismus klesající a umdlévající, kdežto mezinárodní socialismus Hle nevěru, budi netrpělivost a nespokojenost, žene lid v zoufalství a skánu. Víte všichni, jak končívají nevěrci, kterým se ale daří a kteří stratili víru a naději v lepší budoucnost.

Materialismus a pessimismus nemůže proto lidstvo nikdy uspokojiti, spasiti a oblašiti a dle toho jedneje!

Ne s oka mrtvého, s ruky pilné naděje kvitne! Tak hlásal již pěvec Slávy dcery, Jan Kollár.

V další dvě hodiny trávající řeči promluvil redaktor Fr. Štáhl o státu žem v životě národním a o prostředcích, které k zlepšení poměrů rolnictva a živnostnictva vésti mohou. Protože nelze očekávati slevy, ale zvýšení daní, musí náš lid sáhnouti k svépomoci. Zmínil se o prospěchu a možném provádění regulací a meliorací, o státním hospodářství, o vhodném obdělávání a hojení rolí a luk, aby rolník z nich co nejvíce vytáhl, o rozdělení Čech na tři plemenné obvody chovu skotu, o přednostech skotu simmentalského, o křídlení, odtavování a krmení dobytka, o slintavce a kulhavce, o plnění nákaze a dopravě dobytka, o vhodném předávání a pečlivém dobytka, jak se to děje v mnohých krajinách Čech a v Bavorsku, o státní čeledín a vhodné opravě čeledínského řádu, o zřízení okresních obilních skladů, o vojenských dodávkách, o potřebě zlepšení organizace živnostnictva, o ústředním občanském mezinárodním, o příložkách na šaty, o podpěrácích pokladnicích, o zemském veřejném fondu důvěrní, o opravě živnostenského řádu, o nemezních pokladnicích, o družovém pojišťování, o společenstevních pokladnicích, o prospěchu zemské pojišťovny.

Senát císaře Františka Josefa a dotkl se i letem ještě jiných časových potřeb našeho lidu.

Shromáždění vyalechlo též tuto se souhlasem a posměm, načež o 9 hodině večerní prohlášena byla schůze za skončenou a pan předseda poděkoval přítomným za čestnou návštěvu. Při volné zábavě vyměnili přítomní přání, aby Jednota pořádala podobné schůze častěji. V Potštýně a v okolí mnozí líbvali, že o pořádání schůze spolehlivé správy nedostali.

Politický přehled.

Čeští rolníci platí řádně daně, proto nepotřebují vládní podpory! Posl. Peschka si stěžoval, že Čechy dostaly přemnoho z říšských podpor 250.000 a 200.000 zl. Čechy přý platí daně a podpory — nepotřebují. Též Němec dr. Roser žádal větší podpory pro Čechy subvenční. Dr. Dyk, který je též vládním neš vlada, hájil české rolnictvo chabě. Týž navrhuje říšské radě, aby volba redaktora Wolfa za Trutnov a Polici byla za neplatnou prohlášena.

Zásadní opozice německá má amálu. Její partaják v Dráždanech byl od saských úřadů rozpuštěn, Němci s rajcha si vůbec málo váimají křiklovní a la Wolf, Iro (Jira) a Schönerer, antisemité a dajč-nacionalové, liberální šlechtici i moravští Němci s fakciční opozice opět vyřahují a tak brozí našim Čechoněmcům opětne osamocení. Polský „Czas“ praví, že rozkladná opozice Němců ohrožuje nejvíce nynější ústavu. Stojíme přý před velkými změnami státního systému a třeba konečně vyhověti všem rakouským národním a ne pouze jednomu. K změnám tímto musí přý dojiti, nemá-li trpěti na svém trvání Hše sama.

Vláda Banfiyova v Uhrách přý odstoupí, protože přý nemůže prověsti vyrovnání s Rakouskem, an přý nabídka rakouské vlády, aby Uhry přispívaly na společné záležitosti 36 procenty (jenom?) přý jest naprosto nepřijatelná. Nepodaří-li přý se prověsti vyrovnání, navrhuje přý je rakouská vláda na posavadních základech, avšak Uhry by stratily různé celní výhody a refakce dopravní.

Car Mikuláš II. jmenován byl velitelem 12. dragonského pluku, který se doplňuje z olomouckého kraje, ze Slezska a částečně z Mor. Valaška. Hanáci, Valaši, Laši a opavští Moravci, kteří tvoří carský pluk, slyneli jako dragoni a kyryníci (Fikelmontovi dragoni a Neippergovci) statečnosti a chrabrosti.

Válka řecko-turecká jest ve skutečnosti skončena, neboť Řekové před Turky utíkají a tito s jejich pronásledováním nespěchají — k válce evropským strýčkům a tetám, které má na štěstí řecká královská rodina. Řekové, takto vzor evropských radikálních křiklovní, jsou se svou řečtinou hotovi, a jejich brekové kox kox — snámé se šabomysloboje nikoho více nedělá. Velmocí se též vloží mezi Turecko a Řecko, protože přý dostalo toto již dosti výprasku. A aby se vítěznému Turecku sjednalo jisté nadostupnění, má se pustiti Řecko trochu šlou, aby opět brzy nabývalo. Řekové s Nemanic a na Dallesové mají zaplatiti Turecku válečnou náhradu, poněvadž Turecko vědne těch drobných potřebuje. Protože Řecko samo platit nemůže, nabírá se šlechtěná Anglie zaplatit za něj válečnou náhradu. Anglie sáras ovšem nic nedělá a proto až do amortizace své zálohy chce spravovati Kréta. Ted tedy víme, proč Angličané švali Řeky do války s Turky. Iau, když se dva parou raduje se třetí (duobus litigantibus tertius gaudet). Řeci a Turci museli se spolu přát, aby John Ball mohl jisti výtečné řecké řky. Je to nepolepšitelný starý lichvák: Angličané skupili většinu akcií sueského průplavu, aby pomohli financím egyptským — a zabrali pak průplav i Egypt; roku 1877 se války rusko-turecké přáli Turecku a se samé nezástnosti sebrali mu pak ostrov Cypr k válce vítěznému cyperskému vínu. V poslední době prostředkovala Anglie mezi africkými domorodci a Portugalci a sebrala tímto záliv Delagoa i s čarochy. Ted přáli Angličané Řekům proti Turecku, a opět si osovují krátkou pečinu anebo aspoň záliv sadajský — a Řekové a Turci mají sušit sušy. Bude s takovým vyřizemím krátké otázky spokojena Itálie, Francie a ostatní velmocí? Bude odstraněním řecko-turecké války odstráněna zápletka východní?

Příměří řecko-turecké! Vyšlené a poražené Řecko podrobilo se přáním Evropy a vyklidí své vojsko s Kréty. Ruský vyslanec Onu jedná jménem nástupců velmocí s Tureckem o podmínkách smíru. Řecko zachová své území a lodstvo a bude platit asi jen malou válečnou náhradu. Knížetem na Krétě se stane asi princ Battenberg, který se tyto day ožení s princeznou Annou Černoohorskou.

Drobné zprávy.

Politické družstvo tiskové pod ochrou sv. Jana Nepomuckého v Hradci Králové vyslovilo řídícímu učitel v Košátkách, p. Vác. Špačkovi dík a uznání za sdárou činnost jeho na poli školském.

Svatost sv. birmování udělovati bude J. M. nejdp. biskup Jan Nep. Brynych v neděli 16. května v Markvonicích, v pondělí v Rokytě, v úterý v Olešné, ve středu v Bernarticích, ve čtvrtek Zasléři, v pátek v Starém Městě, v sobotu ve Velké Úpě, v neděli dne 23. května v Malé Úpě, v pondělí 24. května v Maršově, v úterý depeledne v Schwarzenthalu a Vrchlabí, na to 25., 26. a 27. května ve Vrchlabí, v pátek 28. května v Láňově.

Zprávy diecéšní. V Praze sešli: vop. Jan Bie, děkan Polický na odpol. na Král. Vinohradech dne 8. května. Vyznamenaní jsou: p. Josef Procházka, farář v Dobčenicích a p. Vinc. Kratky, farář v Levčicích, jmenování čestnými děkany; p. Jos. Šrámek, děkan v Novém Bydžově a p. Frant. Ryšner, farář ve Vápné, bisk. notary. Expositorium canonicale obdrželi: p. Václav Šrám, farář ve Starém Bydžově, p. Karel Kötzelec, farář v Babicích, p. Jos. Pospíšil, far. v Luči, p. Frant. Hrubý, far. v Žitěbce, p. Josef Pitterman, farář v Kratochovicích; farní synedalie: p. František Matouš, kaplan v Nov. Bydžově, p. Jos. Dřáb, kaplan ve Smidarech. Ustanovení jsou: p. Frant. Dušanek, administrator za faráře v Jeleni, p. Karel Volevec, koop. Kunvaldský, za kaplana do Žitce.

Dámský odbor sdějí Ústřední Matičce školské uspořádal v neděli odpoledne společnou vycházku do zahrady hostince „na Brno“. Vzdor chladnému počasí bylo účastenství spanilých dam dosti četné. Na piano provedeny některé vynikající skladby našich národních skladatelů, zejména Smetany. Slečna Zdenka Kozlova s Hlinaka přednesla českou balladu a hanáckou deklamovku. 8 překvapivěm úspěchem a věrností přednesla dále „Hanáčku v Praze“. Paní Paulová, která patřila k sejpřednějším silám našich ochotníků rovněž svými osvědčenými výkony přispěla k svýběni veselé zábavy. Později přijeli s výjezdu na Brno též četní členové sportovního klubu, načež holdováné tanci v sousední továrně pana Petrofa. Škoda, že na spátelní cestě výlet trochu smohl. Podobné výlety by se měly častěji pořádati. Ulehčtilá zábava potěšila každého a prospírá dobré věci. Nedělní výlet vynosl naši šlece strádající Ů. M. školské děti 50 zl. které spantomyselně a vlasteneckě naše slečny a dámy vybraly.

Výlet hospodářského spolku pro okolí Hradce Králové ve dnech 15., 16 a 17. května bude zajisté zdařilý. Odjezd s nádraží Královéhradeckého do Vysočanu a Prahy ustanoven na útra (v sobotu) ráno o 6. hod. 53 minut. Od 11—1 hod. prohlédnou si členové perní mlékárnu a závod vinařský pana rytíře Freye ve Vysočanech. Na to společný oběd u Marešů ve Vysočanech. Odtud o 2. hod. odjezd po elektrické tramvaji do Líbna a pak pěti vycházka do pomologické školy a zahrady v Troji. Pak procházku k výstavišti a do Prahy. V neděli, dne 16. května o 8. hodině ráno dostaví se před výstavištěm, pak návštěva hospodářské výstavy a hosp. trhu. V pondělí, dne 17. května schůze v nádraží státní dráhy čítá Františka Josefa a odtud o 6. hod. 30 min. ráno odjezd do Uhřetěvsi, kdež si účastníci prohlédnou vzorný chov dobytka a hospodářství knížete Jana a Liechtensteina. Odpoledne odjedou účastníci buď vlakem do Prahy, nebo povozy do Českého Brodu, kdež si rovněž prohlédnou dvory Liechtensteinské. Kdež by dosud legitimace nebyl obdržel, necht přilhláti se o mí v sobotu ráno na nádraží.

Dobrodinci českého lidu. V Praze vřeměly c. k. vrchní komisař Bedřich Schmeil, stařec 89letý, s úřednické rodiny odkázal Ů. M. školské 200.000 zl., po 1000 zl. Národním jednotě severočeské a pošumavské a pak lit. řeckému spolku Slavií po 500 zl. Svatobora a Hlahola. Manželům Kropáčkovým, kteří ho ošetřovali, odkázal villu v Podbabě a 2000 zl. Též na své příbuzné pamatoval. Zvěčnělý vlastenec pochován byl včera v Podbabě. Čest budiž jeho památce! — V Griessu v Tirolsku zemřel moravský rolník (z Dubu u Olomouce) p. dr. Frant. Břetislav Kadíček, dříve advokát v Napajedlech a v Litomyšli, později majitel cukrovary v Cerekvici. Jak „Hlas Národa“ sděluje, odkázal zvěčnělý věškeré jmění své, které na půl milionu zlatých pácí, české universitě v Praze k účelům literárním, uměleckým a národohospodářským. Vykonalateli jeho testamentu jsou rektor české university a děkan její právnické fakulty. uroká z tohoto odkazu bude doživotně užívati chof zvěčnělého, bývalá majitelka dědičné pošty v Litomyšli. Zvěčnělý dr. Kadíček byl mužem konservativním a Staročechem; když proto r. 1891 vystoupil jako kandidát staroč. strany, byl od časopisů mladočeských staven na národní prany. Kdežto však jeho hlavní odpůrce ze svého milionu korun neodkázal národu ani haléře, odkázal zvěčnělý dr. Kadíček Čechům a jich nadějím synům celý milion korun. Iau, právě vlastenectví posaz lid někdy až po smrti a po kom v životě házel kamezím, tomu po smrti sbduje často pomníky z kamene.

Úmrtí. V Trhové Kamenici zemřel m. úerý p. Fr. Schulz, vážený majitel hostince, realit a polí, raněn byl mrtvici v 61. roce věku svého. Zvěčnělý byl muž bystřeého rozhledu a prospěl proto rodišti svému v mnohém ohledu. V politickém ohledu byl přelátníkem a důvěrníkem strany mladočeské, dovedl však šiti ve shodě s přelátníky ostatních stran a spřátelen byl zejména též s místním dástojným panem farářem. Pohřeb p. Schulze konal se v sobotu za velkého účastenství lidu.

Pamětní deska zasazena byla tyto day Th. dr. Josefa Liboslava Zieglerovi děkanu chrudimskému a učenému prvobrateli českého národa. Ziegler byl nadaným spisovatelem

a v první polovině tohoto století stáhl si seces-
ní sloupky o probuzení národa.

**Pamětní deska na rodném domě dr.
Julia Grégra.** Za předsednictví pana Stanislava
Červého konala se v sobotu o 8. hodině
večer schůze delegátů sdělních spolků, v které
bylo usneseno, aby na míšeňské Březhradské, kde
se dr. Julius Grégr, vydavatel „N. Listů“ narodil,
umístila se pamětní deska, okolnost tuto nazna-
čující. Náklady na pořízení pamětní desky mají
se uhraditi dobrovolnou subskripcí. Městskou radu
zastupoval při schůzi pan architekt Václav
Weinhengst. Za předsedu výkonného výboru zvolen
továrník, pan St. Červený, za jednatele p.
Lad. Knypl, za pokladníka p. děchodní Theodor
Petina.

Sjedná strany mladočeské nebude se letos
v den Svatojanský konat, protože se mladočeskí
poslanci obávají, že radikálové a pokrokaři se jich
budou dotazovat, proč svou radikálně opoziční
politiku zaměnili v radikálně vládní politiku a co
všecko jim pan hrabě Badeni za to slíbil.

(16) Spolek knol. učitelů. Provolání
k ustavující schůzi bude v příštích dnech v katoli-
ckých listech uveřejněno; za tou příčinou nutno jest
listiny členům se přihlásivším rozeslati rychle ex-
pedovat a vrátiti. Prosíme důstojné správy dachovní,
které členy přihlášly, aby tyto k rychlému vrácení
listin přiměly, aby v čas schůze ustavující ohlášena
být mohla.

**Schůze měst. zastupitelstva v Hradci
Králové** konati se bude v sobotu dne 15. května
1897 o 8. hodině odpolední v síle „Besedy.“ 1.)
Schůze v záležitosti asanační a rozhodnutí o ná-
vrzích, aby P. T. pp. Jeho Osvícenost pan Jan
hrabě Harrach tiský a zemský poslanec
UDr. Fr. Sláma byli jmenováni čestnými mě-
stany Hradce Králové. 2.) Rozhodne se o dotých
ofertách na nájem dávek z piva, vína a lihovin.
3.) Zpráva odboru pevnostního. 4.) Zpráva odboru
lesního. 5.) Zpráva odboru zastavárenského a roz-
hodnutí o účtech zastavárny za r. 1896. 6.) Roz-
hodnutí o žádosti p. Fr. Valocha za udělení práva
domovského. 7.) Rozhodnutí o žádosti p. c. a k.
setníka Karla Gröschla za udělení práva domov-
ského. 8.) Rozhodne se o schválení parcelace po-
zemku č. kat. 186 (p. Jana Fíšery) v Hradci Krá-
lové. 9.) Rozhodne se o stavební účte domu č. p.
150 v Hradci Králové. 10.) Rozhodne se o návrhu
regulačního plánu starého města Hradce Králové
s podaných proti němu stížnostech. 11.) Rozhodne
se o podaných návrzích na udělení úroků pro r.
1897 s královéhradecké nadace pro patentální in-
validy. 12.) Rozhodne se o žádosti p. M. Nepe-
ředbo o předepsané jemu kanálové také a ná-
kladu na zřízení chodníku. 13.) Rozhodne se o
návrhu na úpravu starých 12 svítilen na osvětlení
Auerovo. 14.) Rozhodne se o žádosti rolníka z Vě-
kotě a Potchova za příspěvek na odvednutí po-
zemku „Pastouška.“ 15.) Velká 2 členů rozšířené
zářovací komise.

**Městská nemoc. pokladna v Hradci
Králové** konati bude v pondělí o 7. hodině
večerní řádová valná hromada v míst-
nostech Živočernsko-čtenářské jednoty. Program:
1. zpráva jednatele, 2. zpráva pokladníka, 3. zpráva
dosudního výboru. Volné návrhy podány byti
musí do 5 dnů před valnou hromadou k
rukou předsedy, jinak k rokování nebudou při-
puštěny. Z účetní rozvahy vyjímáme: Pohleda-
vošti: zůstatek pokladni 1. ledna 1896 jmenštel
135 zl. 96 kr., příspěvky členů zl. 2573.89, pří-
spěvky zaměstnavatelů zl. 1286.98, pohledávky zl.
978.24, zpět vrácené léčebné výlohy zl. 30.19,
překaty zl. 10, spojitelné zálohy. kniška zl. 45.18,
letovost 31. procenta min. r. zl. 107.26, úhrnem
zl. 5.167.63. Vydání je utajné (chorobné členům
zl. 1574.61, pohledné zl. 266, útraty lékařské zl.
490.13, za léky a nemocnice zapláceno zl. 1265.75,
nezapláceno zl. 330.08, nedobytá pohledávky zl.
78.34, útraty správní zl. 569.07, různé dluhy zl.
28.60, zůstatek jmění koncem m. r. zl. 613.30.

**Předseda mladočeského klubu na Hrá-
dské radě,** p. poslanec MUDr. Emanuel Engel ode-
bral se dne 10. května jako lázeňský lékař do
Karlovy Vary. Do Vídně bude si jezdit pouze
vždy na prázdnou — pro děti. V jeho nepřítom-
nosti bude p. dr. Engla zastupovati první místo-
předseda p. dr. Kaizl, po případě druhý místo-
předseda p. dr. Stránáky.

**Veliký úspěch sv. misie ve Slatiňá-
nech** mrazí velice radikální list ohrudimský a
proto si schlazuje láhu na orgánech nejdušejší-
ho pana biskupa Brynychy. Dobré zašiti!

Výstavní trh hospodářský v Praze.
Ústřední společnost hospodářská pro království
České v Praze pořádá jak známo dne 15. až 18.
května 1897 na výstavišti v král. oborě v Praze
všeobecný výstavní trh hospodářský, jenž má za
úkol, prostředkovatí přímý styk mezi hospod. vý-
robci a konsumenty, přispěti k oživení obchod-
ního ruchu v Praze a spolupůsobiti k odbytu vý-
robků hospodářských, hospod. průmyslu a vůbec
výroby průmyslové a řemeslné. Výstavní trh ho-
spodářský zahrnuvati bude tyto skupiny: 1. Zví-
řetstvo chované a kůže, kože, skot, ovce, vepře a
kozy. 2. Hospodářské stroje a nářadí. 3. Výstava
drůbeže. 4. Řemeslné a průmyslové výrobky. Až

dosud přihlásilo se 31 továrních na hospod. stroje
a nářadí, c. k. státní hřebčinec v Písku 10 hřebců,
29 rolníků a velkostatkářů 35 koní a 167 kusů
chovaného skota, 17 statkářů různou drůbež, 7 rolní-
ků 19 vepřů a 20 ovců a 110 živnostníků a
průmyslníků řemeslné a průmyslové výrobky.
Z chovného skotu zastoupeny jsou posud mimo
jiné kmeny simmonsův, kravařský, východofrieský
a hornosaský, jež přihlásily 2 hospodářská družstva
pro zvelebení chovu skotu, 4 hospod. správy, 3
nájemci dvorů, 8 obchodníci a jednotliví malostat-
káři. Není pochyby, že výstavní trh velmi čestně
a bohatě bude obsazen. — Český odbor
rady zemědělské věnoval na odměny výstavní 10
státních stříbrných a 10 státních bronzových me-
dailií, dále 10 stříbrných a 12 bronzových medailií,
10 pochvalných diplomů a čestný diplom rady
zemědělské. Zástupci českého odboru rady země-
dělské ve sboru soudcovském ustanoveni jsou pp.
H. Janda a V. Teklý. Ústřední sbor rady země-
dělské delegoval do sboru soudců ve výstavní
skupině konal pp. barona Aebrenthala a V. Suka
ve Val. Čižovicích.

Městská škola zřízena bude po práz-
dinách v Dašicích.

Pouť sv. Jánka koná se letos na Zvičíně
dne 23. května, poněvadž na svátek sv. Jana N.
připadá slavnost patrona chrámového v H. Prus-
nici, kamž Zvičín jest přifařen.

K volbám do úrazové pojišťovny. Re-
klamační lhůta končí již v pondělí dne 17. května.
Listky hlasovací at odevzdá každý obecnímu sta-
rostovi neb důvěrníkům v okresích a městech.

Letošní máj ovládají patrně ledoví muži
Pankrác, Servác a Bonifác, sima, děšť, mráz, kr-
pobiti a snůž se střídají, takže rolníci v mnohých
krajích nemají ještě cukrovku zaseta a bram-
bory sázeny. Panujícím mokro vyhubilo místy úroda
a následkem chladna se vývoj rostlin opoždil.

Zajímavá historická vzpomínka. Čte-
me v „Politických dějinách národa českého“ od Adolfa
Šeba, jež po sedmém vydání knihkupectví F. Šimáčka
v Praze, tato poznámka: „Tábor u Ještěda u Li-
berce dne 7. srpna 1870 konaný byl pořádek dě-
lníky obou národností. V resoluci praví se: My Če-
chové a Němci shromáždění při táboře libereckém
na pobřeží Ještěda prohlásíme po zralé a všestranné
rokování, že království České a státní jeho právo
přímami králův našich až do paměti naší utvrzené
pokládáme za pádu společnou, kterou vysoce etíme
a kterou společně chceme hájiti; že chceme všichni
plně se vystřihati každé srážky na vlastní úkor i ka-
ždého opravdového pobouření, naopak přičiněti se
vždy k dobrému srovnání a spolupůsobení obou
kmenů k prospěchu společnému, k rozkvětu a zve-
levení vlasti: v království Českém nemá kmen jeden
panovati nad druhým, proč má vše býti odstraněno,
a odděleno, c. by jakkoli na úkor bylo národnosti
české nebo německé; oběma národnostem budí stejné
volný rozvoj pojištěn ústavou zemskou. V resoluci
žádá se na konec všeobecné právo hlasovací, upra-
vení práce a mzdy atd. atd.“

Rakovina vyléčitelná. Až do letoška se
myšlilo, že rakovina žaludku možno pouze včas-
nou operací vyléčiti. Části lékařů, doktorů Černý
a Truneček osnamují v předním pařížském lé-
kařském časopise, že se jim podařilo zjištěnou rako-
vinu vyléčiti arsenikem (otrutíkem 1.00) rozředě-
ného líhem (75.00) a vodou (75.00) a sice sevním
upotřebením trvale. Osvědčili se tato správa, pak
tisícům lidí kyné záchra a navrácení zdraví.

Zábavní vlaky svatojanské za snížené
ceny a s 14 denní platností jízdních lístků pojedou
z Prahy v sobotu ráno: do Zámberku o 4 h. 03 m.,
z Kotelce o 4 h. 55 m., z Králové Hradce o 6
h. 53 m., — z Králové Dvora 6.33, z Josefova
Jaroměře o 7. 26, z Králové Hradce (podruhé) o
8 h. 41 m. ráno. — ze Staré Paky o 5 h. 44 m.,
z Jihlavy o 7 h. 10 m. ráno. Na dalších stanicích
mohou cestující přisedat — Z dětí pod 4 roky se
neplatí, z dětí od 4—10 let se platí polovicí. De-
spéle osoby platí v III. třídě s pásmo V. 90 kr.,
VI. 1.29, VII. 1.40, VIII. 1.40, IX. 2.20, X. 2.70,
XI. 3.20, XII. 3.60, XIII. 4.50. Z Hradce do Prahy
stejně tedy lístek tam a zpět v III. třídě 2 zl. 20
kr., v II. třídě 3 zl. 30 kr.

Z Rychnova n. Kn. (Vraždy dítěte objevená
po 20 letech.) Letos se měl dostavit k odvodu
František Koudelka, r. 1876 v Ličce n. Rychnova
n. K. narozený. Protože cynější bydlíště jeho ne-
bylo známo, dalo po něm r. 1896 pátrati zdejší
c. k. okr. hejtmanství, avšak dlouho bezvýsledně.
Teprve 29. dubna vypátral četnický závodčí Jan
Dušek z Kotelce a Orlicí, že matka hledaného
rekruty, 48letá Anna Koudelková z Ličce, zamé-
šána jest ve Slemenu u rolníka Frant. Krejčího
č. 8. u Rychnova. Když se ptal četník matky po
jejím synu, udala, že neví, kde se zdržuje, pak
ale se přeflekla a pravila, že syn její asi 14 dnů
po narození v Černilově u Králové Hradce zemřel.
Dalším dotazováním přišel závodčí na myšlenku,
že se tu jedná o nějaký trestní skutek. Koudel-
ková byla předvedena k obecnímu úřadu ve Sle-
menu. Cestou a u představeného byla Koudelková
křivkovými otázkami tak spletena, že se konečně
přiznala, že dítě své Františka, šest neděl starého,
v jedné kupě senné v Krhovicích ukryla a jeho
mrtvolu pak do nedávna tekoucí řeky Orlice ho-

dila. Vraždy svého dítěte spáchala prý s nouse.
Na to byla Anna Koudelková zatčena a k soudu
dopravena.

Krise cukrovká. Bude-li trvati posavadní
nepříznivý stav trhu cukerního, možná, že mnohý cu-
krovar po příští kampani změní svého majitele. S touto
možností by mělo rolnictvo vlády počítati a mělo by
dle možnosti posavadní cukrovary si zachovati a stra-
cené opět získati. Zachování cukrovarů rolnictvu před-
pokládá ovšem přímou a poctivou správu. Cukrovar
by neměl nic zbytečného a nezbytně potřebného ku-
rovati. V mnohém cukrovaru se pořád nové systémy
a stroje zaváděly, stroje se měnily často po dvou,
třech letech, zaváděny byly vždy lepší, pan ředitel
a účetní dostával od strojírenské továrny z každého nové
zakoupeného stroje 12, 15 i více procent provise,
jiní úředníci a sem tam i správní rady také dělaly
„zakoušky“ a uhlím, váhami atd., ale páni rolníci
akcionáři přišli při tom stálém slepčování správy a
techniky o dividendy, o akcie, ba i o peníze za od-
vedenou řepu. Jinde opět za dobrých let nepamatova-
vali na možnost stých časů, neodpírali patřičně na
umoření nákladu stavby strojů, bilance bývaly na pa-
pírech skvostné, ale parádovaly v nich často skoro
v plné kupní ceně stroje, které byly již dávno mezi
starým železem. Tím se pak dá vysvětliti, že stačily
dvě tři, špatné kampaně a že celý cukrovar udeřil
nesladky kotrmelec.

Choroby řepy cukrové a jejího šíření
týkají se velmi citelně kapes našich rolníků. K po-
znání rozšíření těchto chorob je třeba spolupůsobení
všech našich hospodářů. Upozorňujeme je proto, že
výzkumná stanice cukrovarnická na c. k.
české vysoké škole technické v Praze s
největší ochotou podá vysvětlení o povaze choroby
řepy cukrové, jako i případně nasnadí prostředky
níčící jednotlivé případy. Třeba jen zaslati cho-
robné druhy řepy cukrové společně s půdou, v níž
kořen se nalézá. Zejména je důležitá pro rolníky, aby
byli posazeni příčinu spávy kofinické řepy cukrové.

Neštěstí na dráze v Bělešíně u Liberce.
Když nedávno odjížděl z Liberce po jiho-západ-
německé spojovací dráze vlak a dojel za Bělešín, bylo
náhle spojení mezi lokomotivou a tendrem přerušeno.
Následkem prudkého nárazu byl strojvedoucí Rambou-
sek a topič Ehrlich s lokomotivy odhozeni, kdežto
lokomotiva zabavena těžkého nákladního vlaku, bleku-
rychle ujížděla přes Neimersedorf k Dlouhomosti. Ná-
kladní vlak i po odtržení se lokomotivou následkem
sutravnosti jel dále a usmrtil topiče Ehrliche, kdežto
Rambousek byl těžce zraněn, avšak má naději, že se
uzdraví. Brzdáři vidouce nebezpečí, sarazili rychle
vlak, který by jinak při velkém spědu byl prudec spě-
do libereckého nádraží odradil, tak že se tam mohlo
státi hrozná neštěstí. — Blekurychle pádící lokomo-
tiva, ponechána sama sobě, projela Dlouhomostí a u
Reichenavy pak se arazila s lokomotivou nákladního
vlaku k Liberci jedoucího. Obě lokomotivy byly ná-
razem těžce poškozeny, avšak z mužstva nákladního
vlaku nebyl na štěstí nikdo zraněn.

Velká krádež spáchána byla v noci na 6. t. m.
u vdovy A. Sulcové v Klenici. Neznámí slodžijí vloupali
se do neobydlené místnosti a odnesli mimo jiných
věcí, 13 kusů perin. Četnický závodčí Čech ze Strábova
pátral po stopě a zjistil, že krádež spáchali Josef
Záika a Josef Zeman ze Lhoty Strábové, u nichž taky
ukradené periny byly nalezeny; s povlaka sbyl posud
v kamnech popel. Oba slodžijí byli zatčeni a dodání
okr. soudu v Nechanicích, odkud budou dopraveni ku
sdejšímu krajs. soudu.

Host, o nějž není co stát. Dne 9. t. m. přišel
do jižního hostince v Pospíšilově třídě Josef Knittl
z Bohárny a mezitím co hostinský odebíral pro pivo,
ukradl mu host se záručky 10 zl. a dal se na útěk.

Zvěsti z východních Čech.

Z Trutnova. Pobyt Jeho Milosti nejdušej-
šího pana biskupa Královéhradeckého za příčinou
kanovníckých vizitací a udělování svátosti birmování
poskytl veškerému obyvatelstvu na Broumovsku a
Trutnovsku příležitost, aby svého milovaného Vrchní-
ho Pastýře uvítalo co nejslavněji. Kamkoli Jeho Mi-
lost zavítá, tam spěchá na tisíc lidí, vše oděno
v slavnostním hávu a lesku. Venkovské obyvatelstvo
závodí s městy, aby nejdůstojnějšího pana biskupa
Edvarda Jana Nep. Brynychy uvítalo oká-
zale co nejuctivěji a projevilo Mu svou lásku a od-
danost. V městě našem konaly se již v sobotu sla-
vnostní přípravy k uvítání, k němuž se chystaly ve-
škeré vrstvy obyvatelstva. Předešlé demy ozdobeny
byly prapory, draperiemi, chvojím a květinami. Mě-
stská deputace Trutnovská v synáži politicky roz-
bouřené době pranic toho nedbajíc, že Vrchní Pastýř
jest rozený Čech a upřímný český biskup a horlivý
český spisovatel, dostavila se v neděli ráno d. Rad-
vanic, kdež rozen jest nejduš. pan biskup Litoměřický
dr. Em. Schöbel, a uctivě ta na hranicích okresu
Trutnovského pozdravila Jeho Milost, který z Bischof-
steinu (Skalky) ubíral se do Čáslavce, aby ta odpo-
ledne uděloval sv. birmování. V neděli o poledních
byl v Trutnově pozorovati zvláštní rozruch. Náměstí
a ulice plnili tisíce slavnostně oděných Trutnovanů
a venkován, kteřížto poslední mimo to tvořili šivý
špalír s Čáslavce až k Trutnovu. Město bylo oděno
všemohoucími prapory a různými ozdobami. Na počátku
vlastního města v Trutnově vítala Jeho Milost Če-
ská beseda Trutnovská. Nejd. pan biskup za ardečné
uvítání vládě ji poděkoval a s tímž sájem se tá-

nal, kolik členů Besedy čtá, jak prospívá, mnoho-li ani Čechů vešmě jest v Trutnově. Dle úředního účtání lidu napočítalo se v Trutnově celkem 12.283 Němců a Čechů pouze 22 v Starém Dolním Městě, a 838 v ostatních částech města Trutnova. Ve skutečnosti jest v Trutnově ovšem aspoň pětikrát tolik Čechů. To také dokazovalo iactvo české školy trutnovské, která otvírala další špalír. České dívky, které radostně vítaly Jeho Milost, pozdravily nejd. pan biskup vládne a pravil při této příležitosti, že se těší na jejich skoušku. Trutnovští Čechové dokázali velkým počtem svým, že existují. Jen to bylo by si ještě přáti, kdyby se byli trutnovští Čechové po přijetí Jeho Milosti korporativně byli dostavili do kostela, neboť takto by zajistě jen k prospěchu svému byli ještě více vynikli. Při uvítání sávodili Němci při setkání uvítání nejdůstojnějšího pana biskupa. Špalír tvořily všechny jejich spolky, mládež školní a mnoho tisíc lidí. Zástupci města, c. k. státních a samosprávních úřadů a korporací účastnili se uvítání s velebným duchovenstvem. Za tolik projevů lásky a úcty J. M. B. ardečně děkoval. Břimovanci byli počest volky. Ve středu byli břimovanci dělníci oddělení dle národnosti, tak že i k českým dělníkům mohla býti učiněna zvláštní česká promluva. Ve čtvrtek připojili se přechetní dospělí a rodičové čeští při sv. břimování k dětem zdejší české národní školy, což znamenaváme s povděkem. Náš lid váží si svaté víry českých svých otců a ipi i v kraji německém na posvátném jazyku otavotavolavém. Kde by tento k větší slávě Boha, naší sv. a české vlasti mohl s náš stálo více hlaboliti! V pátek a v sobotu pojedá J. B. Milost na návštěvi do nedalekých Starých Buků a Zárova, pak do Marketovic a Rokytavku, v pondělí pak opustí Trutnov, jehož děkanství povýřil na arciděkanství.

Z Nového Bydžova. (Ustavující valná hromada katol. národní jednoty.) Dne 9. května o 8 hodině odpoledne konala se ustavující valná hromada katol. národní jednoty jinochů a mužů za čestného účastenství. Po zahájení schůze a volbě předsednictva přetčeny stanovy úředně potvrzené, načal promluvil p. Tomáš Jiroňák, strojník a redaktor dělnických novin v Praze O účelu křesť. sociálních spolků. Po přednášce, jež potkala se s všeobecným souhlasem a došla zastoupené pochvaly, konal, se zápis členů, jejich přihlášek se hned na místě se! Je to začátek zajisté velice potěšitelný. Na to konala se volba výboru a funkcionářů. Zvoleni: za předsedu Vilém Šála c. k. gymn. profesor, za místopředsedu: Jos. Schönberg učitel n. o., za jednatele Fr. Matouš kaplan, se pokladníkem Jan Kalous kaplan, za knihovníka Al. Musich, soustřednický dělník! Tím vstoupila katolická národní jednoty v život, aby uchránila ty, kdož při katolické věci stojí, zneškodní katolickým, nechť nějak nikterak býti spolkem výbojnými! Jak se dovídáme zázisky budou také katol. jednoty v Židlicích a ve Smidarech. Zdeň Bůh!

Z Nám. Brodu. (Koncert al. Olgy Hausmannovy.) Dne 4. t. m. pořádan v Nám. Brodu v divadelním sále koncert virtuozky na harfu a koncertní pěvkyně al. Olgy Hausmannovy, který poskytl ohromášenému distinguovému obecenstvu sjezdům řádky, v pravdě však skvělostí umělecký positek. Mladá, nadějná tato umělkyně, dcera proslulého skladatele a bývalého výtečného ředitel sjezdů kůru V. V. Hausmanna, překonala veškeré naše očekávání. Obdivuhodná technika, brilantní přednes a pravé perly rytmu umění, finoucí se ze skvělostí jejího nástroje královského, působily dojmem netušeným a mcecným, tak že každé cíle zajímavého programu vyvolalo bouřlivou pochvalu a salvy potlesku našeho hudby milovného obecenstva. I jako pěvkyně koncertní doznala al. Hausmannova přijemným svým hlasem, čistotou a bezvadnou intonací a vokalizací a dokonalým přednesem skvělého úspěchu a privilegia takové umělecké nadání k plátnosti. Jest patrné, že mladá tato umělkyně naše spěje skvělé budoucnosti větríc, k níž ji provázejí naše upřímné blahopřání!

Ze Solnice. (Dokončení.) Drahý důležitý krok ze strany upřímných přátel mládeže a jejího dobrého vychování stal se u nás tím, že založen byl spolek „Lidumil“, jenž má za účel v Solnici zříditi „opatrovnu.“ Počet přihlášených členů (doposud 93) a podpory jich dokazují, že zde nalezen byl ten pravý podklad k rychléjšímu a vydatnějšímu působení. A zajisté se spolek tento nemine slíbená podpora majitelů panství solnického. Ustavující schůze spolku „Lidumil“ byla 28. března t. r. V ní v řetě ubelnou a případnou vysvětlil odp. Ferd. Blecha, děkan úřel a prospěchy opatrovny. Po této řetě přijat byl všecek rozvrh budoucího zřízení přisávné a se souhlasu čestných přítomných. Schváleno i znění úředně stvrzených stanov a zvolen byl členový výbor! Předsedou je vdp. děkan F. Blecha, místopředsedou MUDr. p. A. Mojžíš, jednatelem uč. p. F. Kuac, pokladníkem p. J. Bek a ostatními členy výboru jsou vp. K. Kučera, p. J. Fáborský, říd. uč. p. A. Hlaváček a p. A. Dobravák a al. K. Solicharova. Již naznačeno, že spolek má 93 členů. Dle stanov jsou členové čestní, zakládající a přispívající. Zakládajícím se stává, kdo zaplatí 50 al. buď najednou nebo v 5 ročních lhůtách. Cinným kdo ročně platí 2 al., přispívajícím kdo splatí ročně 1 al. Podle toho mohlo by zajistě účastenství pro spolek „Lidumil“ vniknouti do všech kruhů občanstva solnického, neboť se zde viděti, že i „akrovným přispíváním lze podporovati velkou věc.“ Dovedl je členů zakládajících 5, cinných 36 a přispívajících 53. V případné době budou uveřejněna i jména všech členů. Těšme se, že spolek tento spojí všechny přisávné snahy humanitních ve prospěch účel mládeže na její výchování nejvíce záleží. Přejeme „Lidumilu“ boje sdara a chválíme i úmysl obrátiti se na všechny podporovatele snah ušlechtilých rodného svého města, jichž je v různých působeníh a stavech taková řada. Přijme zajisté provolání v tomto ohledu budoucně vydaná každý rád a s porozuměním, že zde

jedná se o podporu úmyslu nad jiné ušlechtilého. Připomínáme si dopis jednoho rodáka ze Solnice. Psal: „Psal bych rád něco do milé Solnice, ale dokud vidím, že tam je tolik stran a jedna tak stojí proti druhé, ta chuť odpadá.“ Náš zde je podnik, v němž již teď jsou členy musí zasloněti různých stran a tady je zde něco co sjednocuje. Dej Bůh, aby „Lidumil“ nadále sjednotil všechny dobré vůle a snah ideálních a humanitních, aby s těchto snah vypučel a vzrostl ústav, který by byl pak tak užitečným ve prospěch mládeže i města.

Z Kroměšic. Památka našeho zemského patrona sv. Vojtěcha byla na zdejší kollektu tím spůsobem oslavena, že od 2. do 7. května byla zde od d. p. Redemptoristů s Králík d. pp. Antonína Wisetha, P. Adolfa Gosalera a p. Petra Kaandy konána renovace, při níž 2176 věřících přijalo sv. svátosti.

Z Úpce. Mládež dramatická scéna, jež odehrála se na dvoře jedné se zdejších továren. Stávkující dělnictvo vyhrulo se na dvůr žádajíc mluvit se svým chlebodárcem. Žid přiběhl celý rozčepřený volaje: „Lidi, co chcete na mně, vždyť vyděláte desetkrát více než já — Johova ví, že jsem té fabrice loni ještě přidal. Vždyť já jsem také socialista — co chcete na mně?“ „A ku kterým socialistům oni náležejí?“ táhal se jeden s dělníkův! „Já jsem s těmi socialisty, co nejsou proti nám židům.“ Ke konci pak svého ušlechtilého hovoru nazval dělnictvo „bandou“. To ovšem nebude vaditi našim p. radikálům a budou i dále s hlubokou úklonou choditi kol zlatého telete a s úsměvem na tváři sloniti se ve přímání žida němce který lid — ten český dělný lid — slyšt p. vlastenci! — nazval bandou! Známe se! Ten český bodrý lid je dobrý po jeho zádech se vyspíhat k popularitě — žid však má peníze a stavět základy proti penězům, to se nevyplácí. Velcí mužové! Vše pro národ vše prolid, ale jen až po kapsy! Tatíkům Židko, tybys od takových lidí myslím ani se nenechal velebit! — V pondělí 10. t. m. byl zde pan živnostenský inspektor. Vyjádření mezi dělníky a továrníky nevedle k cili. Žid nechtěti o svření masy ani slyšet — a o to se hlavně při stávce jednalo. V továrně Lud. Moravce pracuje sice již dělnictvo na starých podmínkách v ostatech dvou továrnách se sice ještě nepracuje ale dopadne to na podobně smutně. Stávku vyvolali soc. demokraté, nemohouce se dočkati, aby již mohli tam svůj dělnický svátek 1. máje slaviti; řekliť fámeš, slibovali stávkující podporu — a kde nic tu nic! „Mnoho řetě, málo skutků!“ v tom se naši radikálové demokraté a sociální demokraté shodnou. Ó kš by přece rozumní dělníci jednou tak upřímně se podívali na ty své přátele nahoře i dále! Suchu vymknouti — žvindi pod českými healy to všecko by tam našli, ale upřímnosti — asi jako za háléř diamantu!

Z Kuklen. Minulou neděli dne 9. května pořádky v Kuklenách v hostinci „U Šrajbrů“ převécké jednoty „Libuše a Vlastimil“ tříaktovou operetu od P. Režného „Na Samotě“. Ačkoli počasí bylo velice nepřímivo, neboť celé odpoledne i večer pršelo, přece sešlo se mnoho účastníků spěva i hudby milovných jak s blízká tak i se vzdáleného okolí. Viděti jest z toho, jak značné pověsti se této sjezdě převécké jednoty, a můžeme s dobrým svědomím říci, že i dnes, výkony všech pp. účinkujících členů splnily veškeré naše očekávání. Provedení operetty svědčí skutečně jak o dobrém vkusu tak i o značné dovednosti pp. účinkujících. Kuo tento, jehož autorem jest řídící kura ve Mšeně a Mělníka Pavel Režný, výborný zástel hudby i skutečného života venkovského, byl vskutku velmi šťastně volen; jakožto obraz z opravdového života našeho bodrého venkovského lidu vzbudil všeobecného účastenství všech přítomných hostů. Různé obřady, které se vždycky vykrajují ochotníkům při neznadných kusech, a které obzvláště zde zdály se býti až i nepřekonatelnými, byly, jak jsme poznali, šťastně přemoheny, což důkazem ovšem hlavně přišel jak obětavost pp. kapelníka a ředitele, tak i neuvnané plli a snase všech ostatních pp. členů spolupůsobících. Z těchto na prvním místě třeba uvést al. Řehákovu (Martu), která bezvadným přednesem, liberným hlasem a veskrze správnou intonací osvědčila nevěstini převécké nadání; vtroucosť posledního spěva ve 3. jedn. každému hluboko utkřela v paměti. Chalupaš „Na Samotě“ Vojtěch (p. Broš) každým svým pohybem a neuvnaným pohnáním ukazuje dokonalého herce. Rolník Dvorák (p. Čejka) rovněž velice dobře pochopil svoji básnovou úlohu, a svým příjemným spěvem (zvláště v dojemné řetě 2. jednání) poslušně uchaňoval. Výborné svoji roli provedl i mladistvý p. Režek (Josef), jaké i ostatní páni a dámy spolupůsobící. Nezmíním opomenouti smutiti se i o sjezděm převéckém sboru; výkony jeho byly velice účinné a veskrze precizní, a tak bedlivě nastudované, že domnívati jsme se měli před sebou nikoli ochotníky, nýbrž vyškolené operní sly. Eleganční přednes i na neznadných míst, velebnoté řetě kostelních při zvucích varhan jakož i mohutnost sboru záverečného zanechal dojem nespomenutelný. Orchestr Sokola kukleňského dělal vskutku čest horlivému dirigentu svému p. učitelu Jellákovi, který v pravdě nešetřil ani času ani námahy, aby výsledek produkce byl žádoucí; pod mistrným vedením dovedl nauky jeho vynikl dnes sbor pěvců i hudebníků sjezděm v plném lesku a dokonalosti, k jaké se máše sbor ochotnický povznést. — Nemená zásluhy má i p. ředitel Chalupa, jenž s nevědná plli a podivohodnou energií do nejmenších detailů kus prostudoval a nacvičil. Skvělost kostumy vypájené s Bránčy a L. dokonale doplnily dojmy všech účastníků. Jak různé v nich vypádel ty statné postavy nádhav venkovské, jak výborně slušel ten seláky kraj našim švarným dámami! — Po představení asimované obecenstve ještě dlouho nenuceně bavilo se v divadelních místnostech. — Jak se dovídáme, bude se prý na všeobecnou žádost přití neděli tento zameaný kus opakovati. Zajisté sdr tohoto provedení bude podmínkem a vspručinou všem účastníkům a přátelům hudby a spěvu k podporování tohoto vznešného umění. Ku přití neděli přejeme bojáného výsledku!

Honorátoři na výměnování náboženství ve školách. Píše se nám z krahů kaplanůvých: V pátečním odpoledním se dne 30. dubna t. r. k 119. zahřály si snase „Národní Listy“ na ochranné udržování. Nic bychom proti tomu neměli, kdyby náměť „N. L.“ vždy dvojím loktem. Že učitelstvo na obecných školách jest skutečně velmi bídne honorováno za vynoření náboženství, přiznáváme milemáři, ať jest toto vianse hdbotli. Dostává se učitelu za celoroční vynoření po dvou hodinách v týdnu celých 30 al., kdežto za národní a ruční práce po třech hodinách v týdnu platí se honoráře 60 al., tedy jednou tolik. Ba jsou školy okresy a mážeme je jmenovati, kde učitel náboženství vynořoval a

odměny vábec i ádné nedostal. Z jakých příčin se to stalo, nemáme zde účasti, ale tolik míníme, že a přáci odměna vždy dáti se má. Že podobné přitpady nerozpámení lásku učitelstva k náboženství a ke kněžím, jest na hlezení. — Tolik zatím jen zmnochoodem. — Avšak „N. L.“ napsaly také toto: „Zeola jinak se takové vynoření honorováno jest duchovní.“ Že takové poznámka máše se vůbec nepatí a v „N. L.“ uvedejm, nevěřil by, kdoby nevěřil. — Ůi nomená „N. L.“ náhonu jen tehdy, když se týkají kněží? — Dle stávajících školních zákonů jest duchovní správa povinná obstarávati vynoření v místní škole ve třech třídách besplatně. Teprve na třidy vyšší dostává 50 kr. sv hodina. Jest li oceda větší a škola jest rozšířena v chlapcech a dívkách, musí učiti duchovní správa (obvykle jsou to jen kaplani) tři třidy na škole chlapecké a tři na dívčí, tedy týdně 12 hodin besplatně. Jak velkby honorář možno tu sklidiiti, máše každý si na přetech vypočítati. Ve školách přifčených tak sv. venkovských vynořvati musí duchovní správa úplně besplatně, byt doma mála třeba oem. tříd a byt škol venkovských bylo bespocta. — Tak ku př. v H. a Smiže vynořuje duchovní správa mimo místní školu trojtřídní ve čtyrech školách venkovských, tedy celkem 16 hodin týdně úplně besplatně. Toľko se oem do jednotlivých škol venkovských dostává náhrada dle kilometrá — totiž 8 kr. r. j. 8. za kilometr. Jest placen kněs tedy za kilometry a ne za vynořování. Nuže nepřejos snad „N. L.“ knězi ani za ten kilometr? — Zazřel-li se pak výkas oem k remuneraci, musí učiniti výkas i kněs vyučující i řídící školy, duchovní správce musí to stvrditi a aby pravda byla ještě pravdivější, musejí se zaslati třídní knihy k revizi, sáti si nespouštati kněs o hodinu více. — Píáme se „N. L.“, sáti sávidění hodas jest finanční odměna kněs v duchovní správě za vynořování náboženství? — A systemizování katechetů? — Mají vzdělání akademické, mají kvalifikaci pro školy měšťanské ano často i střední, vyučují 23—24 hodiny a jsou placeni jako učitel, který obděl měšťanskou školu a dastav učitelův a má mnohdy jen 16 hodin. — Přitím učitel máše se čtíti říditelem, posvědčí je odborářské školám a katecheti nikdy, posvědčí náboženství sáti — odber. — Proč „N. L.“ takě tohle neviděti, chtěly-li již mluvit o té zcela jiné remuneraci kněží ve školách?!

Z Černavě. V naší se poměři na úterý (se dne 10. na 11. května) vlepali se do katolické fary domní nemámi sážděti a ukradli lástava, přetě, petia a jiných věcí v oem 160 al. — Před 6. dnů v přifčené obci Divči stala se též krádež, při níž odněmno věcí za 200 al. Zlodějem, po nichž se přití pátrá, sejen dastav na stopě. —

Z Poličky. Řetě katolický vzdělávací sdružení spolek „Svornost“ pro okres poličský, pořádky na bojáného účastenství jak svých p. t. členů, tak i p. t. milých hostů a přimávav v neděli, dne 8. května b. r. odp. o 8. hodině v hostinci p. J. Turka v Lohanicích oem měsíční scházi. Na programu byla přednáška vp. P. Mikana „Proč se spolčujeme my katolíci?“ Potom p. Jos. Černýho mls Lohanic: „Hledme své známosti hospodářské rozhojševati.“ Rozhovoru se činné a čile účastnili P. Mikana, p. Pleskot, Marek a Hemola. Ne boue už před 7. hodinou náležitě díky valsi p. Jos. Koniš, řetěf se Šrudel, jakožto místopředseda „Svornosti“ jak p. starostovi lohenickému Binevi, tak i všem p. t. milým a oběm sosedům. Po 8. hod. večer byl na všeobecnou žádost opakován oem se šivoto ed Andrěa „Sokyn“ — Palma tohoto večera odnesli sobě kromě spanilomyslných ochotnic obaviště p. Homola, hostinský s Polichova i pp. bratři Pamborové se Štěpánova. Škoda jen, že večer sáti přelo a tak právě pp. ochotníci se dlouho sdrěti byti přimoceni a na tmy noční v bílé bytí trechu špatné oem. Nyní ovšem vyžaduje opravdinnost, bychem přití zme se odvážeti našemu plátnu a ochotněme spolčeni p. Homolovi a proto v čarvan chetě do Polichova! Zdeň Bůh!

Z Poličky. V sobotu došla nás telegrafická správa, že na Král. Vinohradech rozíchnal se s tímto světem veled. p. Jan Ev. Bis. bývalý zdejší děkan. Zvěčnělý byl 73 let star a 45 let knězem. R. 1852 jmenován byl kaplanem v Poličce, kde téměř 13 let působil. Od té doby jako samostatný správce duchovní pracoval v Telci, v Kostelní Lhotě, v Poučově a v Josefově, odkud r. 1890 povolán byl za děkana do Poličky. Než trpě nevyčitelnou nemocí krční, strátou hlasu, vzdal se činnosti své v duchovní správě r. 1896 na podzim, a přestěhoval se na Král. Vinohrady kdežto tam pomoci. Než podlehl chorobě nevyčitelné. Pohřeb jeho konal se 10. května na Vinohradech za účastenství deputace al. patronátního úřadu Poličkého, mnohých jeho ctitelů a rodáků Poličských a obyvateľstva Vinohradského. Za spásu duše tohoto zesnulého kněse konaly byly ve zdejších děkanáském chrámu Páně 12. t. m. slavné zádušní služby Boží veld. p. Josefem Jezdínským, děkanem za asistence veškerého místního duchovenstva. Smuteční obřad účastnily se deputace c. k. úřednictva, patronátního a obecního úřadu, sbory učitelské obou škol s mládeží, deputace některých spolků místních a čtné obecenstvo. Odpočívaj v pokoji!

Ze Studenec a Jilemnice. Dne 9. května o 4. hod. odp. konala se valná hromada zdejší sv. Josefky Jednoty v hostinci pana Johana. Naše mladá Jednota má již 8 zakládajících a 126 cinných členů. Vp. předseda pořídil Jednotě skvělý prapor, který bohdá při letošní cestě vísitací J. B. Milosti posvěces bude. Naše Jednota plně počtuje a vzdělává své členy a přejeme jí proto mnoho zdaru!

Komité dam pro zřízení „Ženabého asyly“ v Praze, v jehož čele stojí Kristina, kněžna ze Schwarzenberga a jehož protektorkou jest Adéla hraběnka s Nostic, vydal provolání, aby za přčinou 60letého panovníckého jubilea Jeho Velčenstva císaře a krále sbírky se urychly. Odber „Družiny blah. Ameriky

Svůj k svému!

Eduard Řezáč,

obchod osadnickým zbožím v Hradci Králové,

doporučuje P. T. obecnstvu svůj hojně zásobený sklad

cukru, kávy, koření, sádla
a hlavní sklad soli;

odporučuje zvláště všechny druhy káv bez lesku a veďy a sice: 1/2 kg. 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30 hr.

Objednávky na venek vyřizují se se nejpešlejší a za ceny nejlevnější; (95)
pánům obchodníkům na venek poskytují velkých výhod.

Valejšístejněma duchovenstvem

doporučuje se co nejpešleji

87

první známé křesť. malířské atelier

pro malbu obrazů církevních, svatých portrétů atd.

J. Charaus ml. malíř podob. má atelier v Praze
v Žitkově, Přemyslova tř. 797
proti Rajské zahrádce.

Pochvalné uznání od vys. šlechty a P. T. obecnstva
k nahlédnutí jsou v atelieru. (87)

SVŮJ K SVÉMU!

To nejnovější

jako i veškeré druhy hladkých suken ka
všem účelům

v obrovském výběru
doporučuje

V. J. ŠPALEK,

tovární sklad suken,

umělé tkalcovství a vlastní výroba
podšívek (22)

v Hradci Králové.

Vzorky na požádání zdarma. Prosta
je o udání druhu a k jakému účelu.

PEVNÉ CENY.

Stálá výstava

původních

„Otto“vých motorů

nejnovější konstrukce

pro plyn a benzin.

přes 200 čestných cen a vyznamenání; již 43 000
motorů se silou více nežli 100 000 koňských sil
(61) v běhu.

Zastupce: **A. ŠEDIVÝ** na Smíchově,
Kinského třída číslo 321.

Každý původní motor „Otto“ jest opatřen ochr.
známkou, jinak je nepravý.

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

(26) v Hradci Králové

Svatojánské náměstí číslo 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelá.
nových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.

Cenníky a náčrty na požádání franco.

Závod

vlasenkářský, sín

holení vousů, stříhání a
kadeření vlasů

Václ. Šafránka

nakládá se

v Hradci Králové,

na ulici směřující na poštovní, č. 4. proti
městskému úřadu.

Svůj k svému!

Vyznamenán na výstavě v Hradci Králové r. 1894
zlato medailí a diplomem.

UMĚLÉ ZUBY

podle nejnovějšího amerického
spůsobu vyrábím a honím ve-
škeré práce v obor ten spadající
přímě a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, je-
ž se na nejlepší obsluhu a
nízké ceny než všude
jinde. 88

Citlivě přisluhuji obecnostem
poradit se v této věci

Josef Čáslavský,

zubní technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Králové

Svůj k svému!

Vlastní výrobu

vlněných látek

z čistě ovčí vlny

doporučuje na jarní obleky, havelky a kostelní
sukna

IGNÁC STRÁDAL,

závod sukenický v Humpolci.

Vyznamenán na zemské jubilejní výstavě v Praze stříbr-
medailí obchodní komory živnostenské, v Plodivě stří-
medailí bronz.

Vzorky zdarma a franco.

Amenské slatinné lázně
a letní sídlo

BĚLOHRAD

(Čechy)

ov. národní držba

Zahájení

9. květnem!

Prospecty zdarma franco.

Nábytek

úkladné
pracovní

vlastní výroby, jednotlivé i celé

výbavy pro nevěsty

doporučuje (4)

Josef Uzel,

Praha, Spálená ulice čís. 25

Díkůvzdání.

Všem, kteří nám se přitímou úctou našeho vroucně milovaného a nespomenutelného otce,

JANA KUČEJE,

cukrnicka ve výsluhbě cukrovaru Jeho Excelence hraběte Bedřicha Karla Kinského,

jakýmkoliv spůsobem upřímnou soustrast projeví, jakož i všem, kteří drabého zosnulého v tak hoj-
ném počtu ku hrobu doprovázili, vzdáváme tímto

své nejserdecnější díky.

Zejména děkujeme vdp. Ant. Kaškoví, děkanu a vik. nakřetěří, jeho dpp. kaplanům: J. Bo-
sňáčkovi a J. Zuzánkovi, vdp. Jos. Hlávčákově, sám. kapl. a bisk. notáři, dpp. Al. Dvořákovi, kate-
chetu, ctěnému spěváckému spolku „Orlíci“, velectěným páním předním velkostatků a cukro-
varu s velectěným p. V. Seelanderem, vrchním správcem v čele, velect. p. Karla Spieglerovi, řediteli
obecné a měst. školy, ctěnému městeckému sboru chlapeckých škol, velectěným pp. předním c.
k. okres. soudu a c. k. berního úřadu, velectěnému p. Rud. Kratochvíli, purkmistru města Ko-
stelce nad Orlicí, ctěnému dělnictvu cukrovaru a vůbec všem velectěným účastníkům s Kostelem
nad Orlicí a širšího okolí.

Zároveň vzdáváme vřelé díky velectěnému panu MUDru Frant. Albertovi, hrab. lékaři v Ko-
stelci nad Orlicí za vytrvalou a náležitou péči našemu drahému otci po čase jeho dlouhé nemoci věnovanou.

»Odplatit Vám Bůh!»

V KOSTELCI NAD ORLICÍ, dne 8. května 1897.

Bedřich Kučej, farář v Láněvsi.

Antonín Kučej, úředník sev. dr. v Ústí nad Labem.

Jan Kučej, náčelní v Kostelci n. Orlicí.

Alfons Kučej, obecní velkostatek v Červ. Počkách.

čís. 3. král. dvorní dodavatel.

Založeno r. 1880.

Náhrobky

vyrábí a má stále na skladě v hojném
výběru, z různých druhů mramoru, pískovce,
žuly, sienitu ve vkusném provedení od
15 zl. výše. Zhotovuje zařízení pro uze-
náte, řezníky, kavárny, hotely atd.

[Nejvýhodnější pramen k nakoupení
desek na nábytek
pro pány truhláře. 92

Cenníky na požádání zdarma a franco zašle
první královéhradecká dílna na zboží
mramorové a pomníky

Zdenko Ježka

v Hradci Král.

OBNOVA

Číslo 115.

V Hradci Králové, dne 21. května 1897.

Ročník III.

Tržní adresa.

Pravice, t. j. srušené knihy český, polský, slovatko-katolický, český velkostatkářský a německý katolický a Rumun, — usnešla se na adrese k tržní, v níž vyslovuje se šta, věrnost a oddanost k tržní a klade důraz na svláštění potřeby rakouských zemí a národů i celého mocnářství. Právě se v adrese: „*Poslanecká sněmovna proniknuta jest přesvědčením, že ponesou vzájemným umácím historických a přírodních národů rakouských ve všech hraničních a státních mezech dočasně národnostního smíru.*“

Dále se žádá úplná rovnoprávnost všech národů v úřadech a ve škole. Důležitě školy málo říší řada prospěšná a rychle jen tehdy vyříditi, když přetváří říšské rady bude uloženo a „*samým sněmům hraničím s nimi podle starodávnejch tradic historických vyhrazen bude širší obvod působení*“ — neboť státní ústava ustanovená pro všechny země se nebedí. Samosprávným samým sněmům se musí k vykonávání jich úkolůh hmotných přidělení jednolitě s posavadních dnů anebo přiměřený podíl na berním výnosu státu.

Správním jednoliterárním hraničím s nimi třeba odlišit samostatnost dětí. Dále se pravi:

„*Poslanecká sněmovna vyznamená se, aby s nejvíce horlivostí podporovala snahy všech národů v příslušné všeobecné vzdělání, věd a umění a předání první příští, aby škola hradla potřebám různých zemí s národů, která by v ní měla dočasně býtí stejně takto rozšířením národnostním spolupůsobením samých sněmů.*“ Říšská rada žádá, aby škola posléze byla sblížena k národnostnímu a mravnímu učení hraničím s nimi a opravdovému blahu mládeže a k vyplnění takové generace, která by s to byla plněn společenský řád, jakýkoli převrat vyžaduje opravu prací v kolektivní sociální spravedlnosti vytvořiti. „*Takto prostředkem vědního mravního pojetí o životních úkolech mohou se sociální otázky na dobu naší naléhavě dojíti účelně a šťastně rozřešiti a protivy, vyskytující se mezi hospodářsky silnějšími a slabšími umírněny býti.*“

Říšská rada shleduje se starat o zaspokojení dělníků, chce podporovati rozkvět zemědělství, průmyslu a obchodu.

Adresa klade důraz na to, že velká většina obyvatelstva žije se rolnictvím, že trvání stavu seláckého je ohroženo, že jedině zákonodárství zemské jest povoláno zemědělské úkoly řešiti přiměřeně různým potřebám a poměrům zemí. Sněmovna poslanecká hodlá také živnostnictvu ohroženému přispěti na pomoc revizí živnostenského řádu, rozšířením odborného vzdělání, posílením a podporou živnostenských společenství.

Nutná je též oprava daní a poplatků, obce nutno odškodniti za práce, které se konají v přenesené působnosti. Vyměření nových vodních cest, podpora vnitřezemské plavby, úprava vod, rozvoj plavby námořní pro náš vývoz, podpora lokálních dráh, další sestátnění dráh, aby uvedeny byly v lepší službu všeobecným zájmem, péče o účelné sítě dopravní přímou posilování jak zemědělství, tak živnosti, průmyslu a obchodu, zvláště zvýší spůsobilost vývozu domácí výroby. Také péče o vývoj veškeré meliorace a pojištění bude mít blahodárny vliv na naše hospodářské poměry.

Oprava soudnictví, trestního práva, zákona tiskového, odstranění drabného projednání posádkovosti, zlevnění sporů jest rovněž potřebno a rovněž oprava zastaralého vojenského trestního řádu. Sněmovna je hotova věnovati péči a pozornost k potřebám a síle vojáka hledíc k poplatní síle obyvatelstva.

Konečně se děkuje v adrese Jeho Veličenstvu, že zachoval národům požehnaní míru a od vlády se očekává, že vláda se podaří zlepšiti poměry obyvatelstva a říše.

Jan Nepomucký ve světle dějin.

(Úvahy pro lidi všech stavů s dobrou vůlí.)

III.

Známo jest, že Jan Nepomucký byl Benediktem XIII. za svatého vyhlášen šil kanonizován. Tím bylo řečeno, že duch Jana Nepomuckého

došel blaženosti života věčného čili, že „na Boha patří“. Z listiny papežské o tom vydané — s bully — vyjímáme ta slova:

Prohlášíme, že bl. Jan Nepomucký svatý a mezi svaté vpočten jest, jakož my jej skutečně tímto v seznam svatých klademe.

Z jiného papežského listu o kanonizaci sv. Jana z Nepomuku vyjímáme tato slova:

Jeho svatost života, mučnická smrt, příčina mučnické smrti a zásluhy úplně jsou zjištěny.

A tyto dvě věty — avšak jen tyto dvě věty — to jsou, které důsledně myslící katolíci upíratí nebo v pochybnost brátí nemůže. Neboť jak by mohla býti církev jeho — tou jedinou pravou církví, která jest proto zřízena a proto udržována, — aby pod ochranou Boží a boženskou pravdu bez všech bludů hlásala, když by vyřkla, že máme a máme někoho ctíti a vzývat jako svatého nebožtáka, kdo by jím nebyl a není aneb vůbec byl nešil.

Při tom ovšem v paměti podržeti dlužno, že církev ustanovena jest k hlášení náboženské pravdy, není však k tomu zřízena, aby neomylně učila dějepisu, přírodním vědám atd.

Proto nežádá církev, aby mezi články víry pojat byl obšírný životopis některého svatého tudíž ani životopis Jana z Nepomuku.

Ač tedy za náboženstvem, církví zjištěnou pravdu máme dlužno, že Jan Nepomucký šil, pro tajemství spovědní útopen byl, v svatosti zemřel, a duch jeho „na Boha patří“ — tak zase volno jest skoumati, opravovati životopis jeho. A to obzvláště platí o životopise, kterému se říká „legenda“. Legenda jest totiž vypravování o životě některého svatého, kteréž nepovídá jen to, že se přinejvíce vědecky dějepiscem dokázati dá, nýbrž i zbytečně vypravování lidu od věků potomstvu dochované, čili tradice lidu. Vypravování to může býti též pravdivé, ale jak pravíme, nelze ho jistými písemnými svědectvími dějin dokázati; slouží však k seřízení zřejmého smýšlení.

Nejen o svatých, ale i o jiných dějepiscích osobnostech máme nezajištěné vypravování — „legendy“. K. p.: O Janu Husovi se pravi, když již byl na hranici, že babička jakás přinesla též několik polínek k jeho upálení, a že Hus vida to řekl: Svátá sprostost.

To není dějepisně zjištěno, je to „legenda“. Ale kdo jsa při zdravém rozumu řekne, že všecek životopis Husův jest jen legendou, a že Hus vůbec, kdo ví, jestli jaký byl, čili že máme „Husa jen legendárního“? Nuže! A Jana Nepomuckého nazval jeden evangelický kazatel ve svém časopise „legendárním Janem“, a po něm to povídají i jiní. Některá udání, připouštíme, že jsou legendární, ale ne celý Jan, o němž dějepisnými, aš i přísahnými doklady jest jisto, že šil, že u sv. Víta pohřben jest, že na hrobě jeho ležel kámen s nápisem Joannes Pomuk, že utopen byl z rozkazu krále Václava IV. pro tajemství spovědní, že jeho jazyk při otevření jeho hrobu dne 15. dubna 1719 neporušen byl nalezen a pak dne 27. ledna 1725 barvu změnil a se rozevil. To není legenda, to jsou přesné a přesečné dějepisné doklady. — A tudíž takováto smělá tvrzení evangelických listů neškodí nikterak církvi katolické, nýbrž věhlasu jistých pánů, jichž povrchnost ve věci důležitosti takové se divíme.

Co pak se týká volných dějepisných rozprav o širším životopise Jana z Nepomuku, jest zapotřebí, aby každý vzdělaný Čech, jemuž na pravdě záleží, následující věci poznal.

Celé nedorozumění, které o životopise Jana z Nepomuku vypuklo, zavinil hlavně kronikář Hájek, o němž se ví, že i v mnohých jiných věcech nespolehlivým a nesoudným dějispisem jest. Četl totiž v některých knihách dějepisných, že Jan z Nepomuku byl utopen r. 1393 a v jiných, že se tak stalo roku 1383. Nevěda si s tím rady udělal s jednoho Jana Nep. dva, a to: Svatého pro spověď roku 1383 utopeného, a generálního vikáře arcibiskupova, pro potvrzení opata kladrubského r. 1393 rovněž utopeného.

Abychom si důvěru čtenářů svých tím více získali, nesatajme jim v té věci ničeho. Z Prahy byl do Říma k svatořečení poslán životopis Jana z Nepomuku dle nesoudného Hájka, a tak se stalo, že i v životopise, jenž po vyhlášení za svatého v Římě byl vydán, udává se rok 1383.

Podotýkáme pak zcela otevřeně ještě jednu věc. Při vyhlášení za Svatého jest vždy s rozkazu papežova ustanoven jeden učaný a svědomitý kněz, který má úlohu, co může nejvíce odporovat tomu za svatého vyhlášení. I musí tento „Odpůrce“ vyhledávati, kde jen může námitky proti svatosti života toho, kdo za svatého vyhlášen býti má, i vůbec proti zásluhám, jež se na potvrzení jeho svatosti uvádějí.

Nuže při soudním vyšetřování svatosti života Jana z Nepomuku, činil „Odpůrce“ námitku i proti němu, že byl kanovníkem u sv. Víta i na Vyšehradě, což by snad o zistnosti jeho svědčilo.

Nyní by po hlubších výzkumech dějepisných tato námitka byla vyvrácena následovně: Jan z Nepomuku byl na konec svého života kanovníkem vyšehradským. Nelze však dnes dokázati zdalei skutečným se všemi příjmy kanovníka tehdejších, čímž zistnost dokázána není. Při konci svého života byl však pro velkou rozsáhlou diecézi pražskou, celé Čechy obsahující, a tudíž v arcibiskupství rozdělené, učiněn arcibiskupem šateckým, jehož úkolem bylo na místě arcibiskupově konati visitace v kraji tom. Arcibiskupové — tudíž i Jan z Nepomuku — sídlili v Praze při arcibiskupovi a odtud vyjížděli do okrajů svých. Majíce za tento úřad výživu, bývali spolu čestnými kanovníky u sv. Víta, a sv. Jan z Nepomuku byl krom toho generálním vikářem arcibiskupovým, což jest opět úřadem bezplatným jako aš po dnešní den.

Tím by se byla tedy námitka „Odpůrce“ o zistnosti vyvrátila, ač ovšem zásluhám zachováním jazyka jeho tím jistěji jest vyvrácena.

Ale „Odpůrce“ bylo tenkrát odpověděno, že tato námitka nemůže se týkati Jana z Nepomuku, jenž roku 1383 utopen byl.

Co pak ale z toho všeho následuje či raději nenásleduje?

Z toho nenásleduje, že za svatého vyhlášen byl, kdo ani nešil, nebo vůbec, že je tu podstatná mýlka v osobě.

Za svatého byl přes to vše vyhlášen ten Jan z Nepomuku, který pohřben byl u sv. Víta tam, kde na hrobě jeho ležel kámen s nápisem Joannes Pomuk: ten Jan z Nepomuku, jež lid právě na tom hrobě ctíl; ten Jan z Nepomuku, jehož jazyk v tom hrobě přes tři sta let neporušeným zůstal a nalezen byl.

Tak rospadá se v nivec i tato námitka.

Mýlka v tom smyslu, že by byl za svatého vyhlášen, kdo ani nebyl, se nestala. Kdo měl kosti a jazyk ten přece byl.

Mýlka nestala se ani v tom smyslu, že jiná — než ta svatá osobnost — za svatého vyhlášena byla. Ta osobnost, které ty kosti a ten jazyk náležely ta byla za svatého vyhlášena a, žádná jiná.

Jen životopis, svláště, co se týká roku smrti, nebyl úplně správným. Ale životopis nevydává církev za nezvratný článek víry, a dovoluje jeho opravu. Právě za nynějšího papeže Lva XIII. byly vydány opravy životopisů některých svatých.

Kdo jest dobré vůle, ten vidí: Jan Nepomucký — pro tajemství spovědní jako svatý mučnick od pradávna ctěný a sice na tom známém hrobě ctěný, šil — a zachováním jeho jazyka v neporušenosti způsobem zajisté nadpřirozeným od samého Boha za svatého mučnicka pro tajemství spovědní vyhlášen jest. (Pokračování.)

Exkurse hospodářského spolku

pro Hradec Králové a okolí.

Odborná hospodářská četba a poučné odborné přednášky, spojené s poučnými výlety na místa v tom kterém hospodářském odvětví pokročilá, šil nejlépe hospodářské vzdělání a zkušenosti. Porovnáním různých hospodářských zařízení a vymožeností na místě

samém účtu se nejvíce hospodářský rozhled a každý sám nejvíce posiluje, co má dobrého doma, co by mu bylo slopště, sčokolnosti a co vadného odstraniti.

Takovýto účel měli se myslí též páni pořadatelé výletu hospodářského spolku nášho. Sobotní prohlídka parní mlékárny ve Vysocanech měla přispěti k povznesení dosud tak velice zanedbaného českého mlékaření a sýraření, výlet do pomologického ústavu v Troji a závodu vinařského měl na myslí zvelebení českého ovocnictví a vinařství. Výstava tržní výstavního v Praze měla za účel seznámiti účastníky exkurse a novými pokroky v oboru hospodářského strojírenství a výroby, jakož i zvelebení domácího zvířectva všeho druhu. Tyž účel měl výlet, na uhřetovský velkostatek, který se nabývá intenzivním, racionálním hospodařením. Stádní pořadí a dožď paaující byly sice pořádky výletu velice na úkor — účastnictví bylo by sa krásné pohody patrně daleko četnější bývalo — nicméně pořádky můžeme výlet sa sčítat. Hlavní jeho účel — poučení — dosáhnout a s tím mohou býti účastníci, kteří nepohodě časové hrdinsky vsčorovali, úplně spokojeni.

K exkurzi hospodářského spolku pro Hradec Králové a okolí přihlásilo se na 100 účastníků. S ohlášeným vlakem v sobotu o 7. hodině ráno jelo však pouze něco přes sedmdesát účastníků. Ostatní odebrali se do Prahy buď dřívějším nebo pozdějším vlakem. Četné se sčítavily výletu jmenovitě hospodářské škola ve Stěšerách, 30 chovaneč a paní ředitelkou Marii Trachtovou, alečnou učitelkou M. Cvetlovou a al. Josefínou Chmelíkovou, a s předsedou kuratoria panem statkářem Josefem Loučným ze Říbečka, dále ředitel rolnické školy v Kuklenách pan Müller s několika chovanci, pak předseda hospodářského spolku pan MUDr. Reichert, vrchní stádní lékař v Předměstích, jednatelem pan Skvrna s Čistými a celá řada páni rolníků s okolí Hradce Králové. Kdož sami nemohli, poslali na poučný výlet aspoň své dospělé syny. Obliba byla sice zakaboněná, místy panovala i dožďová plískanice, ale sa živého a sčávného rozhovoru uhněti vlak k Vysocanům. Chovanky hospodářské školy zapěly cestou mnohou krásnou národní píseň. Těšily se pořadí, že sluníčko se na ně usměje, ale proto nestratily mysl, když sa dožď ve Vysocanech s vlaku vystoupily a v blátě s ostatními účastníky výletu ubíraly se k parostrojní mlékárně pana rytíře Freye. Budoucí české hospodynky, jímž touhu po vědění a poučení bylo viděti na očích a smáč chut' na sladkou smetánku a podmáslí na jasyku, kráčely veselé k prvnímu cíli našeho výletu.

V parní mlékárně:

Laskavostí majitele velkostatku vysocanského pana Bedřicha rytíře Freye s Freyenfelsů, potomka staročeské rodiny, který vlastním přičiněním dodělal se velikých úspěchů na poli národohospodářském, dostalo se všem výletníkům z Hradecka přístupu do parní mlékárny. Pan rytíř Frey přivítal představenstvo hospodářského spolku a ředitelstvo obou hospodářských škol, pan správce, chemik a ostatní výletníci pak ve čtyřech skupinách prohlédli si celý závod průmyslový. Mlékárna byla r. 1889 ve velmi skromném rozsahu založena, avšak ožbyť její stále stoupal a tak sa musila r. 1896—98 celá mlékárna přestavět a znova sčítit. Dnes jest vlastní budova mlékárny 51 metrů dlouhá a 24 m. hluboká, má 1234 čtver. m. zastavěné plochy, do čehož ovšem nejsou sčítá dšiny zahrnuty. Mlékárna samčtává 146 osob a na 24 vozec obstarává se rozvázení mléka, hlavně do Prahy.

Naši pozorovatelé upoutá především kotlina, ve které s kombinované kotle (rourovň systém Corawal) s topící plochou 20 čtver. m. vyvozují potřebnou páru pro vařkové stroje, sterilisování, pasteurisování, čišření a vytápění. Ve vedlejší místnosti stojí zimostroje (systém Fr. Windhausen) s účinností 33.500 kalorií za hodinu, jímž chladí se pomocí kyseliny uhličitě voda i aklepy a které pohybovány jsou parním strojem o 24 koněkých silách, nacházejícím se v téže místnosti. Zimotvorné stroje i v nejvšestších paracích umožňují, že konsumentům, může se dodávati smetana a mléko se sčárvotního stanoviska úplně bezvadně zachované; výhoda to v zájmu poživatelů neocenitelná, ježto pořadí i jen slabě nakyslého mléka v parném létě mívá v zápětí žaludeční katarh a průjem, sčlástě u dítek a nemocných.

V přiléhající místnosti skládá se vařkové mléko, které buďto povory nebo druhou s blízka i s daleka se dováží a sice buďto s vlastních (freyovských dvorů) nebo se 44 jiných velkostatků. Mlékárna vysílá na př. každodenně večer ke Králové Hradci vlastní svůj vagon na mléko, dodáváť jí zejména vařkové své mléko velkostatkům dožďnickým. Rolníci s okolí vozí mléko své sami do mlékárny.

Po důkladném prohlédnutí, sčá mléko je čisté a čerstvé, a když vsaty byly skoušky na obsah tuku, vylévá se mléko do velkých kovových nádrží (reservoirů) a odtud se žene v rourách nahoru do centrifugálních strojů v místnosti vedlejší.

Před odstředováním vede se teplé mléko dvěma pasteurisacemi s Lawrenceovým chladičem, jež slouží částečně co přehříváče částečně ku pasteurisování mléka pro příděd nebespědi cholery a jiných epidemických nemocí, jež sčáviňují v mléku rychle se vyvíjející a mnozíci bacilly, které musí parou a chlazením (65—67 stupňů) mčitit.

Ze dvou pasteurisací Lawrenceových chladičů vede se pak mléko do 4 velkých dánských centrifug od firmy Burmeister a Waina, které odstředují teplé mléko na smetanu a mléko sčbíráne. Takovouto jediné dánská odstředivka sčtí, při pohybu 2800 otáček za jednu minutu oddělití (odsmetaniti) 1000 litrů mléka za hodinu. Mléko i smetana jsou při tom aladonké. Ze strojů odstředivých odváží se mléko sčbíráne a smetana sčlástě do chladičů, k včli udržení ve stavu sladkém. Třetí největší chladič, s plochou 165 čtver. metrů slouží ku ochlazení onoho mléka, jež má býti co mléko teplé prodáno.

Mléko toto chladí se na tak nízký stupeň teploty, že musí absolutně sčstati sladké a čerstvé. V této místnosti připravuje se také pod dozorem sčlástě k tomu

ustanovením střediska dětské mléko dle metody profesora dr. Gärtnera.

V parní mlékárně se sčbírá smetana dle potřeby a včle odděluje hustě neb řidk. Parní mlékárna vysocanská vyrábí na př. tyto druhy: smetanu sčhačku (1 litr se prodává za 30 kr.), smetanu I. druhu (1 litr za 40 kr.), smetanu II. druhu (1 l. 24 kr.), a smetanu III. druhu (1 litr za 30 kr.). Mléko teplé se prodává 1 litr za 18 kr., mléko sčbírané (k vaření a pro pekaře) 1 litr za 8 kr. a konečně profesora dr. Gärtnera dětské mléko půl litru prodává se za 10 kr.

Mléko a smetana prodávají se s mlékárnou buď v plombovaných láhvích anebo pro včli odběratele (kavárny, restaurace) v bačkách plechových. Mnohem včli cenný smetanu i mléka čini parní mlékárna výnosnou, avšak tato poskytuje také nejlepší sčbři.

Protože se v parní mlékárně spracuje besprostředně po nadožení ježté teplé mléko (denne 150 hektolitřů čili 15 tisíc litrů), tedy smetana je úplně sladká a neobyčejně jemné chuti, jaké nemožno nikdy dle obyčejných způsobů oddělování smetanu docíliti. Závoody mléčné bez strojního zařízení nabývají smetanu tím, že nechávají teplé mléko ve sklepe 36—48 hodin státi, následkem čehož sa vyloučí ve vrchní vrstvě kulíčky tukové u včtím množství, tvořící tu smetanu. Průběhem toho času rozmnožují se ale v mléce kvasničné houby a bakterie, které v něm naleznají velice příznivou půdu pro svůj vývoj, ale při tom tom mají velice neblahý vliv na jeho chuť, vůni, trvanlivost, jakož i na sčraví lidské.

V našich domácnostech se obyčejně mléko přiléhá na citlivé vlastnosti potravin jako jsou mléko, smetana a máslo. Jen v krátkosti se choeme sčmčiti, že se mají mléko a smetana — pokud se totiž ihned neupotřebí — jak je obdržíme, ihned na 65—70 stupňů sčhřáti a pak na místě co možná chladném a nezapáchajícím uschovat. I tehdy, když mléko neb smetanu hned upotřebíme, doporučuje se sčhřáti je až k udanému stupni a jeť tak sčvané sčvaření mléka zcela sčvrhnutí. poněvadž účinkuje nepřiznivě na chuť a je příčinou, že tvoří se na smetaně mnohá tak protivná škraloup.

Stáčí úplně jeden pokus, abychom se přesvědčili, že mléko nebo smetana sčhřáti na 65—70 stupňů mnohem lahodnější chutnají, než když jsou sčvařeny, čili krátce: sčvaření mléka a smetanu jeť procedura, která je na újmu lahodné chuti.

Jiná neméně sčvažná okolnost, která v našich domácnostech málo kdy dochází povšimnutí, jeť, abychom na mléko a smetanu vždy totž nádobu používali a nikoliv jiného, v kterém snad před tím nejrozmarnitější pokrmu byly vařeny, byť i se dale očekáváti, že tomuto použití předsčázele nejlepší výsledky a včřišření. Naše babičky nečtily nás pouze k včli sčokolnosti ohebnosti jasyka jako malické děti rychle sa sebou opakovat: „Mátičko, dejte mi mléka, do toho nejvymývanějšího hrníčka!“

Než vrátme se ku smetaně, která jeť určená k výrobě másla. Tato se po odstředění chladí v bazinu (nádržce) pomocí ledové vody a stlouká se pak pomocí parostroje ve dvou velkých hořstýnekých mčselnicích, s nichž pojme každá i a půl hektolitru čili 150 litrů mléka. Stroj mléko rychle tčde a brzy viděti takové kulíčky velikosti hořstého semínka, pak prosa a sa malé půl hodinky je máslo sčlženo. Z mčselnice vyndá se máslo a upravuje se křmením a praším v ledové vodě na mačkáčím stroji, čímž se úplně sčbaví podmáslí. Na mačkáčím stroji jedna dělnice stále máslo sčkrabuje a sčhrnuje, aby je stroj tím více prohmčti. Jeome úplně vyprané a prohmčtené odvážíme se máslo (čtyři, půl kila) jinou dělnicí a opěť jiná dělnice formuje je pomocí malých dřevěných lopatek (deřtíček, prkynek) ve tvar obdélný čtyřhranný, takže ruce při tom zamčtaných osob vůbec na žádný způsob nepřijdou s máslem ve styk. Opěť jiná dělnice na to máslo balí do papíru ukládají pak do bedniček pro vývoz určených.

Tato výroba másla sčjímala nejvíce budoucí hospodynky se stčšeráků ústava a všechny okudly ovšem též podmáslí. Toto bylo úplně sladké, jako sčbírané mléko a chutnalo damám včtečně; podmáslí s obyčejných mčselnic, pocházející se staré smetanu, má ovšem chuť přitřpkou.

Ve všech místnostech mlékárny udržuje se ta největší čistota. V místnostech splachovacích, které jsou vedle místnosti ku výrobě másla čisté se láhve, plechové bačky a konvice ve velké nádržce a sčde s prvu horkou vodou sčdnatou a pak čistou vodou studenou, láhve přepřachují se mimo to ježté sa sčlástěním přístroji studničnou vodou, kdežto plechové bačky vypaňují se přímou parou, aby se předsčlo posčstávání částek lebec kysajících.

Z této místnosti vystoupíme po malých sčhřdkách do sčstárny, kdež se dělá se sčblého sčbíraného mléka v 5 velkých měděných kotlích s obsahem 6.000 litrů tvaroh. Sčbírané mléko sčhřívá se pomocí páry v kotlích, až se sčasí a takto připravený tvaroh lisuje se v plechových cylindrech a prodává se sa obyčejně tržní ceny (13—15 kr. sa kilo.)

Vedle sčstárny nalézáme sč 4 sklepy prostorné, v nichž se ukládá vařkové mléko a smetana před rozvážením a plní do láhví a baček. Tyto sklepy mohou býti pomocí rour ledovou vodou naplněných sčlženy až na 6 stupňů Celasia.

V parní mlékárně pana rytíře Freye spatřili účastníci výletu opravdu mnoho poučného a proto pořadatelé výletu, pp. Mdr. Reichert, ředitel A. Müller, p. Loučný, Skvrna, Morávek, Červinka, paní ředitelová Trachtová a slečny učitelky na hospodářské škole panu rytíři Freyovi a jeho pátem úředníkům sa přelaskavou jejich ochotou a vřavěním vařkové výroby určené poděkovali. Pan rytíř Frey dal mezi všechny účastníky rozdali ilustrované poučení o zařízení své parní mlékárny, které bude zajisté všem účastníkům výletu milou památkou.

Škoda, že následkem stáleho dožď a velkého bláta nebylo nám možno prohlédnouti si závod vinařský pana rytíře Freye s Freyenfelsů a pak pomologický ústav v Troji.

Společný oběd v hotelu pana Mareše ve Vysocanech chutnal všem. Při sčávném rozhovoru, veselé klavírní hudbě a dožďm předsčku uplynuly hravě

dvě hodinky. Posilnění sa duchu i těle, vyplavovali si pak sčstně výletu v dosti dobré náladě — v děsti a bláto sa včtíci elektrické tramvaye v Lábe, odkudž se ubíraly v „Záštity“ v Lasarské ulici, která ochotně jim poskytla společný nocleh a sčídami, páni pak si vyhledali byty v hotelích neb u známých. Někteří páni prohlédli si ježté v sobotu odpoledne hospodářský trž, hospodynky pak si prohlédly sčmčé muzeum a památnost Prahy.

Velmi příjemný pobyt připravil hotelier p. Vaček, rodák pláček, svým krajanům v dolejších valčích sčle Mčstánské besedy, podávli včsky dámy galantně vkusnými kyticemi. V sobotu večer odbyvali seť sčvěcký náč krušák pražského Hlaholu svou desčtiletou jubilejní slavností a přijal královčhradecké výletníky sa své hosty připraviv jim včtiku umčleckým přednesem několika mučských sborů, a solových písní včasný počitek. Jménem účastníků výletu poděkovali sa tuto posernost českým Hlaholčstům pp. Mdr. Reichert, Skvrna a ředitel Müller. Po ložné cestě a únavě odebraly se dámy po 10. hodině na odpočinek, kdežto páni se přitčlaky až do konce bavili s pány Pražany a jejich dámmi. Páni Homolová, profesorová Sčtančlá a j. nasčhují sčlčstní čič.

Na výstavě v Praze.

V neděli ráno se sluníčko na stovčtatou matičku Prahu poučkůd poučmčlo, ale nečtčlo se nijak rozčhřát. Po 8. hodině ranní sčšli se účastníci exkurse před výstavištěm hospodářského výstavního tržu a brzy na to dostavily se též chovanky hospodynské školy sa sčými učitelkami. Někteří členové prohlédli si v neděli ráno jeť pomologický ústav v blčské Troji. Pratský všeobecný trž hospodářský, časem se měl státi jakýmsi hospodářským střediskem asi jako trž včrtislavský a štutgartský, na kterém by každý mohl sledovati vývoj a pokrok v moderních vymoženostech průmyslu a zemčdčlácké techniky a jeť pro hospodářství včřitčkovati. Čile tohoto dožďla Ústřední hospodářská společnost již nyní, neboť všeobecný trž hospodářský pro královčství české stčl se do jiné míry včletřím známčným, kdežto kdokoli dřívě s našich výrobců sčvčbiti se dal na výstavní trž včdeňský, špatně sam pochodil a nářikal, že nenalezl tam toho porozumění, které u pokročilého a uvčdomčlého rolnictva nalézá zde a že ve Vídni ničeho neprodal. Naši výrobci, zejména, co se tčne výroby hospodářských strojů, libují si alespoň, že i letos pochodili dožďe a mnoho svých včtečných výrobků prospěšně odbyli. O výstavě hosp. strojů, dožďtka atd. sčmčáme se přitčt.

Na Uhřetovské.

Jak jsme již se sčmčti našimi byli sččili, mají býti celé Čechy rozčlčeny sa tři plemenné občody, a a náč, v severovčc hradčích Čechách, má sa tržně al. zemědčlácké rady se sčmčli sčveden býti náč symčskobarnský, po připsčdč v hradčských krajích náč kravařský. Dožďtak oborový ve dvorech panství Uhřetovského poskytuje včasný materiál k cestě sčdijají a proto páni pořadatelé exkurse hospodářského spolku královčhradeckého volili Uhřetov sa cíl svého pondčlního výletu. Vrchní správa knížecího Liechtensteinského panství včlčla našim výletníkům s včškerou ochotou včřic a hospodářský rada p. Fuch. Böhm sa včasnou občávtostí nasčlil se našim výletníkům exkurzi usnadnit.

Z Prahy vyjeli členové hospodářského spolku v pondčli dne 17. kvčtna s nádrží ošče Františka Josefa o tři čtvrtě na sedmou hodinu ranní. Vlak jel úrodnou, bohatou krajinou a sčřtá tudíž hospodářč přilčstnost prohlédnutí si důkladně stav osen. Za půl hodinky očtli se výletníci v Uhřetově. Na nádrží přivítal výletníky kontrolor panství, pan František Půkrčbak jménem správy velkostatku, který dala ve dvoře výletníkům s Hradecka, chovancům rolnické školy v Kuklenách a hospodynské školy ve Stčšerách k mčmč se též někteří pp. akademici s Hradecka připojili k disposici 24 kočárů. Pan kontrolor Půkrčbak, hospodářský jeden příručí a pan Alfred Procházka, majitel statku a hostince v Uhřetově dělali výletníkům ochotně sččarony. Na panství uhřetovském provozuje se intenzivní hospodaření a přiléhá se především k tomu, aby dle možnosti vynásčlo. Role jsou pády včtečné, dožďe obdčlány a hnojeny, stav osen i pčia byl tedy hledic k nymčjším nepřiznivčmu počasí dožď. Rovněž laka jsou upravena, nečtčně sčráně promččený jsou v tržčnové a včševé sady, cesty v polích lemuji pčské vzrostlé ovocné stromotřadí.

Prvním cílem výletníků byl dvůr Křenice, který má 242 jiter orné půdy a luk v ředli. Ve dvoře pčstají se křšenci barnako symčntí. Ve dvoře jsou sč pčské vyrostlé býci, 58 krav dojnic ve včse 700 až 750 kilo, 70 kusů je sčde jalovina a telat. Tato se nechají u matky s, nejvčše s nedčli, jsou dožďe včvinutá, pak se sččinají křmit črotem, jedinými pčvami a řezankou. Dožďtak jeť včsmčle velmi pčkný materiál, daleko lepš než-li bylo lže viděti na hospodářčském tržu. Obdiv výletníků budila čtčletá jalovice, která vččí 9 metrů. Krávy se hodí včtečné na čír a vysčmenčvají se sčasnou dojivostí; dávajíť v čas nejvčší dojivosti 15 až 18 litrů mléka denně. Zajímavé některé jsou včtečné dojaice. Zajímavé také jeť, že včškerá práce na polích dčje se parou, jmenovitě orání. Pčce atd. vozí se kravami, které jsou tedy sčmčnědobřím tabočkami. Křšenci barnakosymčntí se tedy vysčmenčvají velikými přednostmi. Na dvoře budli posčrasen výletníky stroj, sčlčdný do pohybu lokomobilon o 10. koněkých silách. Láme kamení s lomu na čtr silniční a je-li 15 až 20 lidí k občáse sčotřuje až 25 kostkových metrů.

Ze dvora Křenice jeli výletníci krásnou krajinou přes farní osadu Slušovice do dvora Sibřina, kde se chovají s býci, 75 krav, pak jvoli, jalovice a telata

Prohlášen za šíleného. Zdejší krajský soud dne usnesení ze dne 7. t. m. č. 2217 prohlásil

Josefa Strýčka, magistra farmacie z Králové Hradce za řízení. Opatrováním jmenován byl p. Al. Soukup, přímkař a maj. domu.

Česká vyšší reálná škola v Náchodě otevřena bude 15. září t. r. Ředitelem jmenován byl profesor na reálce v Karlíně, p. Fr. Procházka.

Bourání moravského mostu přes Orlici bylo již v offertním řízení zadáno a třeba vyčkat ještě jen schválení vys. c. k. mistodržitelství. Prochodce bude postavena prozatím 2 m. široká dřevěná lávka. K Novému Hradci a k Holici bude se jezdit přístě po železném mostě. Těžké nákladní povozy budou jezdit přes Opatovice.

Obchodníci královéhradečtí zahrají 27. května „Naše furianty“ v Kolíně.

Místní odber, Ústř. Matice školské čítají v Králové Hradci: mužský 600, ženský 300 členů.

Hlavní očkování dětí dosud neočkovaných provede městský lékař v místnosti Sokolovny dne 28. a 29. května od 1 do 3 hodin odpoledne.

Pro 8. 1895. Jan Bayer 29letý dělník přepadl 17letou dívku mezi Bělovsi a Náchodem. Jan Kaška z Ném. Rybné přepadl 14leté děvče v lese. První dostal pro násilí 5 let, druhý 15 měsíců.

Loupežné přepadení v Křižensském lese. Dne 20. dubna 1897 se ubírala železná Františka Hrnčířova z Bohárny, okres Nechanický přes Dobrušku a Křižan do Lan na Dálku, Pardubice; když přišla do lesa u Křižan, byla v lesní samotě postavena nespoutaným pachatelem slovy: „Máš peníze?“ přepadena, oloupana a ztýrána. Pachatel jest asi 40 roků starý, velký, ramenatý, má nasravný vous pod nosem, byl oděn v šedý kabát šedivé barvy s rostrhanými rukávy, ve vojenské roztrhané kalhoty modré barvy, nohy měl obalené v hadrech a scházely mu na pravé ruce prsty a pěst — tedy část ruky až do kloubu zápěstního. Je v zájmu spravedlnosti a společnosti lidské, by pachatel ten byl vypátrán a čin ten bez trestu neustál, proč každého, kdo by o pachateli něco zvěděl, žádám, by k jeho zatknutí buď sám přispěl aneb bezodkladně u nálezce nebo v úředovně č. 10 neb nejbližšímu úřadu bezpečnosti oznámil. C. k. státní návladní v Chrudimi.

Ze soudní síně.

Z Města. Před jižňanský porotní soud poslal redaktora „Bydlovských Listů“ pana Pavla Křižického kaplan v. p. Fr. Janák. Žalovaného hájil p. dr. Klouček zdejší advokát. Pán tento, s Božího dopuštění též poslanec, jež však naše rolnictvo i měšťanstvo důkladně prohledlo, má prapodivné poněti o cti, právu a spravedlnosti. Tento pán, jehož budoucí český Cornelius Nepo jistě do sbírky slavných českých Solonů, Sokratů, Aristidů, Cincinátů a Catonů nepůjme, pravil ve své obhajovací řeči mimo jiné, že kaplan Janák byl na pranýř stáven ne jako osoba — ale jako reprezentant výbojného klerikalismu. Pán redaktor pak byl tak skromný, že jsa už žalován, napal do novín, že se vždycky skandalizování osob varoval, že to o P. Janákově tak daleko nemyslí. Opravdu, velice to charakterové, kteří statně utíkají, když na své cti a existenci napadený český člověk jest nucen dovolávat se proti nim pomoci soudu! Zda-li takový chrabří hrdinové a poctivci jsou s to národ spasiti, to sčítaveme soudu každého slušného a čestného, přímého muže. — „Bydlovské Listy“ a jejich židelišti dopisovatelé již od r. 1895 podceňovali P. Janáka, že se nechová podle svého stavu, že by o něm mohli mnohé zajímavé věci povídat, že prý se dějí zajímavé věci uvnitř židelišské fary, kde prý P. Janák vládne, najeptávají též, že bída tomu, s toho pohorlení pochází“ atd. Na sv. Štěpána oběsil se v Žiželicích jakýs Josef Juklíček, který měl důvěrnou známost s žiletou dívkou Kateřinou S. Známosti této rodičové proto bránili, byt syn jejich teprve 19letý, bohužel však neustála známost tato bez následku a to snad dohnalo nešťastného mladíka k sebevraždě. Katolická církev, snažíc se vyhladiti sebevraždy, odpírá samovraždám pohřeb. I kdyby chtěl, nesmí kněz církevní pohřeb samovrahu uspořádati, neboť jednal by proti rozkazům své církve a svých duchovních úřadů. Pokročí židelišti a bydlovští neváhali však P. Janáka do této aféry zatáhnouti a skandalizovati, neboť jest jim každý prostředek dobrý. Napadli feuilleton „Oběšený“, kde vytýkali kaplanovi, že půjčuje školákům i dospělým k četbě knihy se své knihovny a podotkli doalovně: „Jako každou neděli, tak i dnes poslal si některé se svěcených ovesek k sobě do kaplan-ského pokojíka. Jenom že tenkrát nedospělé žáčky a modlivé babičky zaměnili materiálem přistupnější, poslal si dvě mladé děvčata. A pla pastýřského zánění vykládá jim ústy cestu ke spáse, zas ústy, varuje je před zlým, špatným světem a ochotně jim se své knihovny vyhledává něco ke četbě. Ale oči jeho? Ten pohled nejistý, tápavý, ten prozrazuje, že duše knězova má myšlenky někde zcela jinde, že myšlenky ty nejsou daleko od té zkaženosti světové.“ — Ještě více napaden byl P. Janák ve „Stráži n. C.“ dne 5. února 1896. Stálo tam: „Židelišská děvčata, která už teď k uvítání Brynychovu si kupují látky na bílé družičkové šaty, upozorňujeme, aby se neukvapily. Je otázka, mají-li Brynych a jeho spolubratři v Kristu barvu bílou (barvu nevinnosti) nejraději. Doporučujeme důvěrné poseptáníčko u kaplana Janáka. Ale hezky jedna po druhé...“

Nadřívání toto jest až příliš zřetelné a vikariatní tón předem depaál 7. února 1896. duchovní správě židelišské: „Nebude-li se brániti, tak se vydává za vinna a pohorlení tím dané — životem ani svatým nenapraví.“

Redaktor pan Pavelka se chlubil, že má důkaz dost, ale když byl vyšetřován, udal, že feuilleton není psán v Žiželicích, že tam není výslovně jmenován ani kaplan, ani farář a proto že nemá ani jeden ani druhý právo ho žalovati. Že půjčuje kaplan knihy, o tom se dovozoval svědecky učiteli Raškina a Donáta. Když s Raškínem to smutně skončilo, upuštěno od žaloby, ale 12. května odměnily se „B. L.“ P. Janákově ještě neurvalejším útokem. Psaly: „Jedna z oněch dívek (o nichž se svého času ve „Str. n. C.“ psalo ve feuilletoně „Oběšený“)

kteří P. Janáka navštěvovala, stala se nedávno šťastnou matkou dítěte, k němuž se marně hledá otec. Je vidět, že pedagogický talent při působnosti P. Janáka jest velice slabý, ale což jeho to nerozděluje. Od svého mistra Brynych dostal pochvalné uznání a bude teď působiti a posobiti dívky dále.“

Následkem skandalizujícího tohoto dopisu uvedl 26. října m. r. dp. farář u přítomnosti tří svědků s naznačenou dívkou protokol. Dívka udala že otcem jejího nemanželského dítěte je Josef Juklíček jenž s nešťastné lásky se oběsil.

P. Janák hájil se již v úvodu, jak podotknete a v říjnu téhož roku od pokročího skandalizovaného děvka před 8 svědky rovněž potvrdila jak se věc má. P. Janák jsa stále napádan, musil žalovati.

Žalovaný redaktor vedl celou řadu svědků: Ant. Slatina, obchodník v Žiželicích neví, zda-li P. Janák s tou Sedláčkovou mluvil aneb s ní styk měl. Potvrdil, že feuilleton „Oběšený“ týkal se Juklíčka, jenž měl známost s dcerou S., která jak slyšel, ašlela. Svědci Václav: Hradecký a starosta Fr. Zampa neví, kdo feuilleton psal. Prvnější tvrdil, že si S. vypůjčovala od P. Janáka knížky, druhý prý ji viděl sice u fary, ale neví, sdělil tam se svou sestřenicí Josefou Liškovou vešla, žádný však se svědků neví, zda P. Janák s děvčaty mluvil, chodil, neb jinak se styká. Josefa Lišková tvrdí, že S. s ní chodila vypůjčovat si knížky k P. Janákově a dť: „Pokud jsem tam chodila, nic závažného se nedělo a nestalo a o jiných děvčatech mně nic takového známo není. Že by P. Janák se Sedláčkovou chodil a mluvil, o tom nevim.“ Totéž vypověděla Marie Hradecká, sestra K. Hradeckého. Marie Hradecká, dcera tkalce u soudu v Chlumci pravila: „Z doslechu vim, že Sedláčková porodila a na faru pro knížky chodila, s vlastní zkušeností nic nevim.“

V Jičíně, kam jela se starostou p. Zampou a p. red. Pavelkou však tvrdila, že tuto S. vícekrát viděla samotnou jíti do fary. Za to s ní udělali pokročí korunní svědky, ačkoli tím pranic nedokázala, poněvadž Kat. S. před soudem v Chlumci udala: „Já jsem k P. Janákově chodila si dlužit knížky, jako každý jiný a to vždy u přítomnosti jiných. P. Janák ke mně neosloušal a neucenčil se nechoval, tím méně se mnou tělesně obcoval — takového nic se nestalo. Svědkyně Marie Pilátová se Žiželic rovněž nic neví.

Porota uznala sice 8 hlasů proti 4 žalovaného redaktora Pavelku nevinným, a to za nynějších poměrů nikoho nepřekvapuje, ale na základě výpovědí výše uvedených svědků, a zejména matky nemanželského dítěte Kat. S. ... každý at posoudi, na jak nízké, bezesecté úrovni stojí orgán pana Dra. Kloučka a Pavelky, když tvrdí přece, že P. Janák, jich horlivý politický odpárc, ale jinak muž osobně bezúhonný byl usvědčen. Mimochoodem podotýkáme, že na počest židelišské svědky, že zastátcem žalovaného dopisu byl starosta Zampa, který před porotou tvrdil: Případ, o němž posazovaný článek mluví, je as případ se S. ... , která ašlela. Viděl jsem jednou tuto S. ... , že s Josefou Liškovou před farou u dveří zvonily, zdať se fary vešla, to nevim, a také nevim, zda P. Janák s děvčaty mluvil, chodil, neb jinak se styká.“ — Co tomu říkáte pane Zampachu, Pavelko a Kloučku! Jednájí tak charaktéry?

(Před Králové hradeckou porotou).

Minec progef.

Měl si Jan Kalous se zcela již zachovalý tka-dlec z Mitteldorfu vyplaciti u státního Majdaleny Hankové nákrční šátek, jež se 30 kr. zastavil, ale kde je vzít když nebyly? Patrně asi okoukl známý mincverk kutnohorský na naši národopisné a proto jak došnal, otíkal si do ohleba státníků, dal do dřevěné formičky a vyvil oím — však ona to babička nepozná. A nepoznala, neopak dodala mu poctivě 80 kr. Ale po jeho odchodu předece jen ji to na mysl nešlo, že ty naše státníky tak přepodivně se směnily. Žádná rytina, žádný svuk a formu ty peníze Kalousovi také neměly. Toť hajdy pro četníka a hle! — v kamnech u Kalouse nalezl mincverk primitivní ale dosti úplný, k jehož povysvětlení povolán Kalous před zdejší porotou 17. t. m., které předsedal pak r. z. s. š. s. Isakovice. Obhajce p. dr. Rudolf měl šťastný den a proto dopadlo to pro obviněného nad očekávání dobře. Byl Kalous přes to, že se došnal nejen k padělání dvou státníků a dvacetihálře, pro něž byl žalován, ale ještě udal, že dělal koruny, 11 hlasů osvobozen. Rozhodnutý Kalous vydal se hned po obědě, jehož se mu ještě dostalo, plásky domů.

Následek karbanu.

V noci na 1. dubna t. r. hrálo několik továrních dělníků v hostinci J. Harmana v Broumově hazardní hru „Segen Gottes“. Z hráčů roscházela se většina k půlnoci s hostince. Mezi těmito byl i nádražní dělník 47 r. starý Jan Zákřavský, který ubíral se do nedaleké Vělké Vsi. Několik kroků od jmenované osady byl Zákřavský pojednou se sadu uchopen za krk, povolen a zároveň ucítil, že mu lupič tahá s kapsy peněženku se 17 zl. Při nastalé tahačce o toboleku se tato přetrhla, stříbrné peníze rosházely se po zemi, ale s 11 zl. lupič přece upláchl. Ačkoliv lupič hleděl zůstatí nepoznan a schovával obličej stále za záda své oběti, přece Zákřavský si podobu jeho dobře zapamatoval a rozpoměl se, že týš nalezal se v Hermanově hostinci současně s ním. Záhy na to byl lupič zatčen v osobě 19letého továrního dělníka Ferd. Kamlera s Broumova, kterýž sešaké k činu přiznal. Státní zastupitelstvo vzneslo naň těžkou obžalobu pro složení loupeže. Přelíčení konalo se s ním v řeči německé dne 17. t. m. odpoledne. Obviněný s pláčem došnal, že chtěl si tak nahraditi strátu v karbanu a proto odváděl se k loupeži. Po skončeném přelíčení uznán byl Kamler vinným dle obžaloby a soud vyměřil mu dle promyšlené obhajovací řeči p. dr. Rudolfa trest tři roky těžkého žaláře zosťleného čtvrtletními posty a ve výroční den čina tmavou komůrkou a samovasbou. Zákon ustanovuje trest od 10—20 roků. Přelíčení řídil r. z. a. p. Štolla, obžalobu zastával st. návladní Rinda.

(Zašláno.)

Ustavující schůze

„Jednoty katolických učitelů v král. Českém“ bude v úterý svatoctví t. j. dne 8. června t. r. v 9 hodin ráno v Hradci Králové v refektáři kněžského semináře. Ke schůzi této se každý, kdo se členem státi míní, nebo kdo chce nabýti správného náhledu o tomto spolku, sdvořile své. — Pořádek se rozeře před zahájením schůze.

V Hradci Králové, 30. května 1897.

Peřadatelé schůze.

(Zašláno.)

Ustavující schůze

Politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep.

a všech odborů přípravného komitétu na diecesní sjezd katolíků v Hradci Králové bude v úterý svatoctví t. j. dne 8. června t. r. ve 2 hodiny odpoledne v Hradci Králové v místnostech spolkových. Upozorňujeme, že bude téhož dne v 9 hodin ráno v Hradci Králové ustavující schůze „Jednoty katolických učitelů v království Českém“, na kteréž jest přítomnost pp. členů žádoucí!

Politické družstvo pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové, dne 30. května 1897.

Dr. Alois Frýdek,

předseda.

Dr. František Šula, jednatel.

(Zašláno.)

Od medic. autorit všele odporučené řecké víno silici prvního řádu **Mavrodaphne** 1 lah. zl. 1.60 1/2 lah. 80 kr., v demijonu 1 litr zl. 1.65 dodává **M. F. SEIDL v Praze**, Vodičkova ul. 80. (hlavní sklad pro naše země). Též druhý druh méně sladký: **Achaler sec.** za stejné ceny. **Čestky čistý koňak** v demijonu 1 litr zl. 3.—

Nejvyšší vyznamenání zlaté medaile na internac. lázeňské vystavě 1896. — Zásilkou drahou i poštou.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se co největěji

87

první známé křesť. malířské atelier

pro malbu obrazů olejních, svatých portrétů atd.

J. Charaus ml. v Žižkově, Frmyslova tř. 797 malíř podob. má atelier v Praze proti Rajské zahrádě.

Pochvalné uznání od vys. Městy a P. T. obecnstva k nahlodnutí jsou v atelieru. (87)

Lázeňské místo Petrkov

blíže Německého Brodu.

Lázně a klimatická léčebná stanice

v romantické krajině východních Čech poskytuje i rozkošný letní pobyt. Lázeňská budova dle časových zkruteností a rady pánů lékařů zařizena

Lázně parní

opatřeny velmi praktickým zařízením sprchovým;

dobře zařízené lázně vanové.

Léčení mlekem a žitím i vlastního hospodářství.

Vkusné a pohodlné zařízené byty a dobrá restaurace v lázeňském domě.

Petrkovské lázně též se vším právem od více než 300 let jak pro výtečnou léčivost svého minerálního zřídla, tak i pro půvabnou polohu svou nejchvalnější pověstí.

O hojnou příchť P. T. obecnstva prosí

VILÉM DELLERT, majitel lázní.

Hlavní sezóna od 15. května do konce září.

Stálé spojení s c. k. poštou, telegrafní stanicí v král. městě Ném. Brodu. 107

Pro slavné správy hřbitová.

Číska ku označování hrobů, z litiny, fermežovou barvou natřené, kteráž svou trvanlivostí a úhledným tvarem jakož i cenou velice mírnou se dobře zamlouvají; dále sloupky z litiny, s nápisními tabulkami a ulitým dle udání písmem, pro jednotlivé pole, jak hřbitov rozdělen je, zhotovují. (89)

J. PECHÁNEK SYNOVÉ

technické strojnictví a slévárna v Heřtoli.

K situaci.

Hrabě Taaffe v druhé polovici své vlády ocitval se často v postavení, že proti svému lepšímu přesvědčení musil se stavěti požadavkům českého národa: přikle na odpor, a že pak odvolal anebo nesplnil, co slíbil. Stávalo se tak po významných audiencích německého velevyšlance, uherských magnátů a ministrů a vysokých vojenských a dvorských hodnostářů. Když se mluvilo o nějakém spiknutí proti pravici a vládě, tu říkal hrabě Taaffe satyricky: „A to byli moji dvorní radové ještě při tom!“

Aho, vysoká byrokracie sčítává si v nepřátelství k nám důsledna, ona se stává též troufalou, když jí na pomoc přispěje nepřátelská nám kamarilla, jejíž vliv dovedl časem svěcený arcikníže Albrecht a Karel Ludvík překazit. Kamarilla ve Vídni má a nás mocný vliv, opírající se o staré tradice a moc vynikajících úřednických starofeudálních rodů. Jaká to velmoc uvnitř říše, poznali svého času Goluchowski, Belcredi, Petocky, Hohenwart a posléze též Taaffe. Tento slíbil Riegrovi při úmluvách vídeňských českou úřední řeč, ale podlehl pak dvorní kamarille. Když Staročechi si stěžovali, že vláda je utlouká svým jednáním, pravil hrabě Taaffe s úsměvem: O ne, vás ubíjí aliance israelitů se svými spojenci. Ti se ničeho tak nebojí, jako obnovení zásad křesťanských, provedení spravedlnosti a konfessionální školy. S tou se židé nesmíří, neboť ta jediná jim sáhá na existenci, té jedině se bojí.

Ve Vídni a Rakousku porazili křesťanští sociálové všemohoucí dříve liberály, teď Ebenhoch máhá na internacionální školu, chce ji vrátit semím a — proto ten poplach v Izraeli celého světa. „Neue Freie Presse“ a židé rakouští slali spojence ve vysokých, nám nepřátelských kruzích a ve srozumění s uherskými židy, kteří ovládají celý stát uherský, mobilizují se proti nám veškerí naši nepřátelé v říši rakousko uherské a německé.

Hrabě Badeni měl tentokrát dobrou vůli nám pomoci a největší klivdy jazykovým nařízením odstraniti. Důkazem proto jest nám, že adresu většiny sepsal jeho největší přítel a osobní důvěrník, hrabě Dzieduszycki, po úradě a srozumění s vůdci všech sedmi stran pravice. Dzieduszycki při pečlivém stylisování nedal zajisté nic do adresy většiny, s čím by hrabě Badeni nebyl v čas sepišování souhlasil. Avšak návrh Ebenhochův rozčertil naše nepřátelé do krajnosti a tu mobilisována proti nám též nepřiznává nám kamarilla. Barón Gautsch, nastávající tchán moravského ústaváka barona Kleina z Wiesenbergu, a několik vysokých hodnostářů, jsou viditelnou hlavou nepřátelské nám kamarilly, které se vydáním prováděcích ustanovení k jazykovému nařízení podařilo utinití průlom do kardinálních požadavků českého národa a zmařití očekávané vydání jazykového nařízení též pro Slezsko.

Dle informace naší z kruhů pražských, této záležitosti znalých, mají se věci tak, jak je líčíme a stejně nepravdivé je tvrzení „České Politiky“, že adresu psal „nepřítel“ hr. Badeniho hrabě Dzieduszycki, jako tvrzení „N. Listu“, že ny-

nejší adresa většiny povstala bez vědomosti vlády hraběte Badeniho. Tento dobře o všem věděl, avšak jako příslušník úřednické rodiny šlechtické nemá dostatek odvahy, aby se postavil proti kruhům, v naší říši mocným.

Doba nynější jest velmi vážná a v naší říši vedou teď boj na život a na smrt dva sobě nepřátelské principy. V jednom táboře stojí centralismus a židovský liberalismus, v druhém táboře stojí křesťanství, přátelé federalismu, autonomie, starých práv království a zemí a rovnoprávnosti rakouských národů.

Napřítelé naší vedou boj až do krajnosti. Neostýchají se vésti proti nám boj velezrádný do krajnosti a pověstný obhajce židů v procesu tiazas-lárském, maďarský opozitník — ale při tom přítel Tiszy Kálmána a Bánffyho, baron Eotvös nechtějí se ohlášenou interpelací zatáhnouti opět nejvyšší kruhy do zápasů stranických.

Než i máme své rozhodné přátele v kruzích vysokých, a stará naše garda: Rieger, Randa, Albert, naši přátelé Hohenwart, Dumaajevski svorně s mladším Kramářem, Schwarzenbergem, Heroldem, Kaislem a Pálffyem lámají oštěpy za odvěká práva našeho království a národa a ostatních zemí a národů rakouských.

Pak-li vynikající jeden židovský liberál jednomu našemu starému předbojovníku tvrdil: „raději vyhodíme svět do povětří dynamitem, nežli uzavřeme smlou s klerikáli“ — pak mu odpovídáme my Čechové: „my všichni Čechi bez ohledu na frakce politické jako jeden muž sevráme se v pevný blok se všemi Slovany a křesťany proti těm, kdož se spolčují se židy a Průšáky proti jazykovému nařízení a proti českému státnímu právu, proti samosprávě rakouských zemí a rovnoprávnosti rakouských národů. České státní právo jest nejvyšší a nezávislá manifestací, že nechceme býti Průšáky, že chceme povždy zůstati spojeni pod šezlem nejjasnějšího rodu Habsburského. My jsme nespomněli, že pravil kdysi v Kolíně a. R. korunní princ pruský (a posléze císař Bedřich), že velké Německo musí sáhati všady až tam, kam až sahá jazyk německý. My jsme nespomněli, že idea velkoněmecká je sice mocná, my však také víme, že dynastie naše není taká, bude-li rakouská vláda větší Němcům slabá. Bojujíce za rovnoprávnost rakouských národů, bojujeme tím za blaho říše a panující císařské rodiny. My se dovedeme i proti mocné kamarille postaviti, neboť i tato ztrácel někdy hlavu a zapomíná v dobách nejtěžších na prospěchy říše a dynastie.

Pak-li dase Eötvös a maďarská opozice brojí proti oslavě veliké panovnice, císařovny a královny Marie Teresie v Prašpurku, pak ji pokukáme na barona Bartensteina, který v dobách, pro naše země nejtěžších, jediný měl odvahy postaviti se proti dvorní kamarille, která radila k postoupení zemí českých pruskému králi Bedřichovi; a jako Bartenstein krajním odporem pomohl tehdy k vítězství právu a spravedlnosti, tak i my krajním hájením našich práv dopomůžeme k vítězství pravým prospěchům říše a dynastie.

Celý obstrukční plán křiliberálních Němců je vypočten na to, svěsti české poslance opět k ra-

dikální opozici. Čeští poslanci dopustili by se osudné chyby, kdyby teď opustili železný kruh pravice, neboť pak by židovští liberálové povallili alovanské strany jednu po druhé. Rázné a solidární jednání s celou pravici musí imponovati kruhům rozhodujícím. Seslabení vlivu bar. Gautsche a hraběte Gleispacha z ministerstva neb učinění jich neškodnými, musí býti úkolem pravice. Se svornou pravici musí hr. Badeni počítati, ne-li, pak nám bude ministerstvo hr. Karla Buquoye nebo knížete Lobkovic ještě milejší.

O vlastnostech dobré hudby chrámové.

Dle P. Kráčka podává B. Hahl.

II.

V časopise „Starý a nový svět“ 1890 seš. 3. str. 184 popisuje jistý cestovatel, kterak svatá noc vánoční v Madridě se slaví. Nejprve uvádí několik řádků z jednoho španělského časopisu: „Každého roku vrhá se Madrid v noci dne 24. prosince, na místě, aby tuto nejvznešenější slavnost a nejvěstější křesťanskou památku důstojným způsobem slavil, v prostopásné orgie, jež nemají sobě rovných. Pod záminkou, že konají památku narození Beránka Božího, kterýž snímá hříchy světa, dopouštějí se obyvatelé hlavního města a okolí všelikého hříchu.“ — Spisovatel vypravuje potom, že byl ve třech značných městech o hodě božím vánočním: v Janjagu, Burgoas a Madridě a že všude nabyt téže zkušenosti a popisuje potom dopodrobna neslýchané neplechy, jež o svatě noci se tropí a kteréž zejména tuto uvéstí a zvrubnější vyhládky neslušné, ano nemožno jest. Toť prý noc ze svatého pokoje a požehnání nebeského, ale sedmi hlavními hříchy, lakomství vyjímaje.

Ale řekne někdo: „Přece snad v kostele lidé slušně se chovají?“ Slyšme, co praví dále: „Jiní pokládají za přiměřeno slavnosti svatého večera, když večere (čena) v kostele používají; a kde by člověk modlitební knihy a voskové svíčky (sloupky) uviděl se demnival: ejhle, střítebnýka z drábeže, jitrnice, salami a láhve plné vína; a když se uolíte zvoneček se ozývá: v postranních kaplích sklenice o sebe drakají a na zdraví na vzájem se připíjí; scena, která nepřijemná (a nic více?) ne mne dotkla, která však v obyvatelích „vznešené city (?) budí, jak mne průvodce máj, jinak zbožný Španěl, ujišťoval“

Nu a kterak se má věc s kostelní hudbou o tomto dni? „Já měl již vřive dosti příležitosti, v kostelích španělských slyšeti nejkrásnější operní melodie a taneční kusy. Zde však, v Sanjagu de Compostella, v překrásné kathedrale apoštola Páně sv. Jakoba, kdež jsem byl přítomen slavným službám božím, jež arcibiskup sám konal, nanejvýš překvapen jsem byl, když v introitu spustily fléty a rozličné nástroje strunové známou jednu naši veselou národní píseň, načez oboje varhany, trumpet a bubny a všecken sbor do nápevu vpadly a dohru, jako v odpověď až do konce provedly. Text byl ovšem jiný, avšak nápev byl týž a písmička ta ovšem ihned všecka u oji vážnou mysl

výborné maslo (čajové či exportní); i sbírané mléko zůstane úplně sladké, a lze z něho vyráběti lépe zpeněžitelný sýr sladký. V mléku odstředěném zbude pouze asi 0.4 proc. tuku. Kdežto při obvyklé domácí výrobě nutno na 1 kg. másla 30 litrů mléka, dostačí při použití stroje odstředivého 28, ano i jen 26 litrů.

Odstředivé stroje jsou parní i ruční. Tak stačí ruční stroj Baby pro 12 krav, odstředivé stroje dle vynálezu de Lawalla vyplatí se pro 30 krav. Stroje ty vyplatily by se též pro dva neb tři spolkové menší rolníky. Náklad za stroj by nabraly brzy větším výtěskem.

Sterilizování mléka záleží hlavně v tom, že se mléko nadojené delší dobu udržuje při teplotě 100—110° Celsia (asi 65 R.), čímž se zruší veškerý plísň a bacilly v něm obsažené, často zdraví škodlivé a srážení mléka, zvláště v teplejším počasí usnadňující. V domácnostech selských možno provésti sterilizování v hrncích železných, naplněných vodou, ve kterých se hřve s mlékem až do varu zahřejí a pak zazátkují.

V posledních letech ukazují se též našemu mlékaření červánky lepší budoucnosti. V Čechách máme již parostrojní mlékárny a celou řadu menších spolkových mlékáren. Také naše hospodyňská škola ve Stěžerách přičinuje se nemalou měrou o zvelebení mlékařství. Mlékárna v Moravanech, mlékárny hraběte Jana Harracha, dále mlékárny v Bohuslavicích, v Opočně a j. na českém severovýchodě, jakož i mlékařské kursy přispívají u nás velice k poznenáhlému zvelebování mlékařství. Jáme přesvědčení, že též pondělní bromačná návštěva spolku hospodářského pro Hradec Králové a okolí, jakož i hospodyňské školy ve Stěžerách a rolnické v Kukleněch — v parostrojní mlékárně pana Bedřicha rytíře Freye z Freyenfelsu ve Vysočanech u Prahy prospěje zvelebení mlékařství v Hradeckém kraji a na českém východě vůbec.

FEUILLETON.

Naše mlékařství.

Rádi si v Čechách namlouváme, že jsme v ohledu hospodářském pokročilejší než sousední národové. Snad tomu tak kdysi, bylo dnes jsme zvláště v ohledu mlékařském za Německem, státy skandinávskými, Holandskem, Francií a Švýcarskem daleko pozadu.

Na českém venkově trčí rolníci za 1 litr mléka 6—8 krejcarů, dobré české venkovské maslo stojí 90—100 kr., vrchlabské 115, jemné maslo čajové však stojí 140 až 160 krejcarů, v cizině pak až 180 kr. Naše české maslo jest na trhu hamburském o celou třetinu levnější než dánské, holštýnské a j. Proč? Příčina jest ta, že maslo naše jest špatnější jakosti než cizozemské, že nesnese dovozu do zámořských krajín, konečně že závilky naše nejsou pečlivě pro trh upraveny přichází maslo naše v neforemných nádobách, kdežto na př. exportní maslo dánské dodává se v pěkných krabicích určité váhy, opatřených vkusnými etiketami. Do Hamburka vyvážíme masla asi 46.000 metrických centů. Platili se za cent českého másla 185 marek (91 zl.) a za cent dánského neb holštýnského průměrně 245 marek, tedy prodáváme cent o 60 marek levněji a jediné na hamburském dovozu ztrácíme 2.760.000 marek čili 1.656.000 zl. ročně Ztráty tyto budou čím dále, tím větší; neboť jsouce poměry národohospodářskými nuceni rozšiřovati chov dobytka hovězího, budeme musiti i stále větší množství mléka na výrobky zpracovati. V Čechách nadojí se teď ročně přes 1.000.000 hektolitřů mléka, a kdyby se podařilo rozvázným hospodařením 1 litr mléka průměrně jen o 1/10 krejcaru výše zpeněžiti, činili by to zpeněžení 1.400.000 zl. Kdyby se u nás cena 1 litru mléka zvýšila o 1 krejcar, utrhli by naši hospodáři za

mléko přes 11 milionů zlatých více. Suma tato není v tolikém nynějším boji národohospodářském malíčkostí.

Ještě hůře to vypadá s druhým výrobkem mlékařským — se sýrem. Do nedávna nevyráběly se u nás lepší druhy sýrů vůbec a homolka, na Moravě syreček neb tvarůžek, byly jediným výrobkem českého venkova. Harrachovské, Schwarzenberské a jiné sýry nalézají sice u nás dobrého odbytu, avšak za cizí sýry platíme dosud 1 až 2 zlaté za 1 kilo. Kdybychom zlepšili vlastní výrobu, nemusili bychom za cizí sýry vzdávati ročně do ciziny miliony zlatých. Smutné jest, že i zhuštěné a sterilisované mléko musíme dosud z velké části kupovati z ciziny, zvláště ze Švýcar a z Německa.

Nedivme se tomu. V Německu mají daleko přes 3.000 mlékařských družstev a na 40 mlékařských škol a 10 výzkumných stanic. Též jinde v cizozemsku bylo nejmocnějším činitelem ku zvelebení mlékařství zřizování spolkových mlékáren; spolčuje se totiž rolnictvo k zařazení velkých závodů, do kterých se věrhnou v domácnosti nepočetné mléko ku zpracování dováží a ve kterýchž závodech možno použití ku výrobě strojů nejdokonalejších a všech vynálezů vědy, aby byly jakosti výborné. Dva vynálezy způsobily zejména netušený obrát v mléčném hospodářství — totiž zavedení odstředivého stroje čili tak zvaného odsmetanovač a vynález sterilisování. Vynález strojů na odlučování smetany z teplého mléka či tak zvaných odsmetanovačů náležel bez odporu mezi nejdůležitější vynálezy mlékařské. V Dánsku, v Německu a v Holandsku není takměř větší ušedlosti, aby stroj ten v ní nebyl zaveden. Přínášť používání jeho přetvárné výhody, kromě rychlosti, neboť se odloučí smetana od mléka sbráného, než-li jest dojení ukončeno a není třeba ani mléčné komory, ani krajčů atd., při tom jest smetana úplně sladká, a možno z ní připraviti

Z Teplíce. Vísitáční cesta nejdůstojnějšího pana biskupa odbyla se v našem městě slavně a byla v pravdě svátečním dnem veškerých krahů obyvatelstva. Přijel J. B. Milostí udělal se v úterý o půl osmé hodině ráno při vchodu do našeho městčka u slávo brány, kde očekával našeho Vrchního Pastýře patronátní pán, šlechtic s Faltschí velebné duchovenstvo, páni soudní a berní úředníci, obecní představenstvo a výbor, spolek vojenských vyznamožků a hudbou, tři sbory hasičské, z Dolní, Horní a z městčka Teplíce, dále hasičský spolek z Lachova, sbor učitelů se školní mládeží a velké zastupy lidí. Malebné selácké banderium jelo J. B. Milostí naproti až do Dědova. Také obyvatelstvo Horní a Dolní Teplíce vystavilo na počest nejdp biskupa slávohrany. Domy byly ozdobeny prapory v barvách rakouských a papasáckých, některé budovy byly ozdobeny též zelení a květinami. Běhováno bylo na 1000 děti, které obdařeny byly letos neobyčejně krasnými a cennými dárky, tak že malí i velcí běhovaanci měli se svých kmetů a kmetiček nemenší radost, než-li z krásných dárek. Kdežto při posledním běhování v našem městčku dárky byly nejlepše dárky v celé nejvyšše jednobo slátoho, sáhli temkrát vašní kmeti tiskrát, ba i desetkrát hlouběji do kapes. Tím byli ovšem opět nejvíce živnostníci a maloobchodníci postiháni. Uvítání J. B. Milostí jest důkazem, že duch náboženský nabyl v našem vlivu, oč nemalou zásluhu má náš horlivý a v obyvatelstvu oblíbený dp. farář.

VEBY bělopřezné, plátna

a veškeré druhy textil-
covského zboží jako: ručníky, šátky,
ubrusy, pokrývky na postele, ha-
many a t. d.

* v cenách nejlevnějších nabízí *

KAREL TAUCHMAN,

starosta v Stodenci a Jilemnic.

Vzorky franco.

Račte

žádati vzory běžných

KOBERCŮ

a firmy:

(85)

KAREL HERINK,

v Praze, Malá Karlova ul. č. 147-I, v „Červe-
ném domě“.

Naznačení jakostí záruka. Ceny tvrdé.

Vodoléčebný ústav

a slatinné lázně

v Mal. Svatoševicích

Safáňova ul. 15. Svatoš. 15. zář.

MUDr. Josef Kadaník,

lékařský lékař.

78

Nábrobky

se žuly, syenitu, mramoru
a plekorce má na skladě
v hojném výběru v každé
ceně 81

kamenický závod
JANA HOLUBA

na Smíchově,

v Tylově ulici č. 529.
na „Kašecí“ u plynárny.

Rodinné hrobky provádí
dle vlastních neb daných
návrhů. Opravy hrobek a
náhrobků vykonává rychle
a dokonale.

Vzorky soch na požádání
dáné franco.

Založeno r. 1860.

Nábrobky

vyrobí a má stále na skladě v hojném
výběru, s různých druhů mramoru, plekorce,
žuly, syenitu ve vkusném provedení od
15 al. výše. Zhotovuje zařízení pro use-
nění, kuchyně, kávarny, hotely atd.

Nejvhodnější pramen k nakoupení

desek na nábytek

pro pány truhláře.

92

Cenisy na požádání zdarma a franco za
první královéhradecká dílna na zboží
mramorové a pamíny

Zdenko Ježka

v Hradci Král.

Nejlepší doporučení.

Oltáře, sochy a j.

v každém slohu odporučuje umělecký závod
pozlacovačský

Josef Kieslich v Hradci Král.

Zavazovací a polychromovaný provádí se rytím i málím.

Dále upozorňují na svůj velký sklad a

stálou výstavu

jemných obrazů, zrcadel, rámců, lyt, soch, křídél a vš-
bec všech do oboru spadajících výrobků.

* Pražská ulice, vedle „Hotel Merkur.“ *

Vstup každému volný.

Zboží nejdákladnější.

Nákrčníky a zástěry

nejmodernějších vzorů na-
bídl levně (88)

Ant. Chaloupecký,

mech. tov. výr. nákrčníků a zástěr

Semily (Čechy).

Jarní novotiny. Prodej
ve velkém i malém.

Přijmon se

**dva
kamenářští
děláci**

na tabulovou a tlačnou práci
a dva řádky chlapci do
násmí 100

u Miroslava Černého,

kamník v Třebochovicích.

Cis. a král. dvorní dodavatel

Josef Neškudla,

výroba kostelních paramentů, kovového nádobí,
školních a společných praporek

v Jablonném nad Orlicí, č. d. 86,

(Království české)

Se zřetelem k nejvyššímu vyznamenání, jehož se mi
dostalo udělením c. a k. dvorního titulu, dovoluji sobě
vysloviti **Vysoké šlechtě, veledůst. duchoven-
stvu a P. T. velevdáženým příznivcům nejvá-
lejší svůj děk**, za dosavadní vzácnou přízeň a prosím,
aby i nadále v nezměněném míře i na dále mému závodu byla
věnována. Ujišťuji zároveň, že toto vyznamenání bude mi
novou pobídkou seřaditi v každé době na výši odbo. něho
pokroku a podávati svému velevdáženému zákaznictvu za nej-
příznivějších podmínek vždy jen nejdokonalejší práci dle
předpisů církevních, jakou v oboru paramentů vymože-
nost času poskytuje.

V nejlaskav. účel

Josef Neškudla č. 86.

cis. a král. dvorní dodavatel.

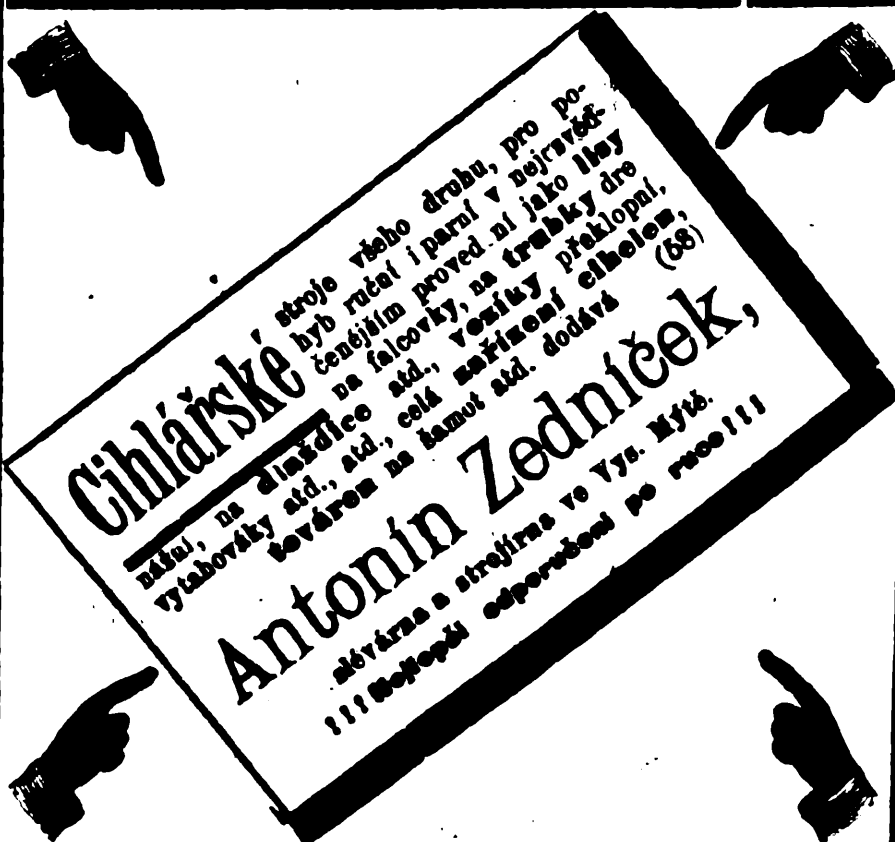

J. B. NEBESKÝ,
velkoobchod uhlím v Nymburce,

zastupitelství nymburských lází

v Libušíně a Svatoševicích

doporučuje své služby ku dodávání uhlí z těchto dolů v známé
jakosti, jakož i ku dodávání hnědé, herno- a delnoslezkého,
kovářského uhlí a keksů pouze nejlepšími známými druhy a
106 vyřídí každou záležitost s obvyklou přesností. 106

Růže a květiny.

Růžové stromky od 25—40
kr. Nízké sámlí šlechtěnce
10 až 30 kr. Camy pelar-
gonie, fuchsie, coleusy be-
gonie 8—10 kr. za kus.
Karašský pinokvetoce, 100 k.
2—3 al. Macočky, pomněnky,
sedmikrásy a poupavy za 2 al. 100 k.
Koberecové rostliny všech
barev 1 až 2 al. za 100 k.
Rozličné květiny kus 20
až 30 kr. má na prodej
Zámecká zahrada v Libu-
šíně. Čechy. 78

Sukně

vlněné

za 65 kr.

prodává

Karel Švanda,

tkadlec

v Borevnici

na Moravě. (75)

SUKNA

braňská, francouz-
ská, anglická a bam-
polecká koupíme nejlevněji
jen u firmy (84)

František Metel,
velkoobchod sukny v Li-
bovci, Vídeňská ul. č. 13.

P. T. pp. mistrům kraj-
covským saským tkvoctví
bohaté vzorníky.

Přírodní moravská hořká voda

ŠARATICA 62

účinkuje příjemněji a čistěji
než všechny jiné hořké vody.
Užívá se jí s prospěchem proti
zácpě, špatnému trávení, zlaté
žilce, žloutence, přivahu krve
k mozku a plicím, proti tuč-
nosti a ženským chorobám.
Návod o užívání na láhvi. Na
prodej ve všech lékárnách, dro-
gueriích a obch. min. vodami.
Blíží zprávy podává maj. zříd-
la MUDr. Fr. Veselý v Brně.

Nemocným

chudokrevným

v tisíci případech s úspě-
chem překvapujícím

osvědčená pravá vína

firmy

Václav Karas

v Praze,

obslužuje speciality firmy
samé „Vino nero“, „Do-
lač“ a „Bielke“ ku znou-
ce a poznání se doporu-
čující.

**Doporučení
předních lékař-
ských autorit**

Nejvyšší vyznamenání
zlátá medaile na inter-
nar. lékařnické výstavě
1896. (49)

Komu skutečného a do-
brého vína ku posílení
nebo posílení jest zapotřebí,
požádej ve vlastním zájmu

o cenník.

Václav Karas,

v Praze, 357-I,

velkoobchod s vínem,
c. k. zemským soudem
ustanovený znalec v o-
boru vinném.

Středisko krajanů z Královéhradecka.

Věhod z Ferdinandovy třídy.

Po divadle vždy čerstvé jídla.

Věhod z Martinské ulice.

Restaurant dříve Schwertassek

nyní Kostelecký
na Ferdinandově třídě proti Choděrově.

Dovolují si P. T. obecnostu slušně sdělit, že jsem rozšířil a rozmnožil salony Schwertassekovy nanejvýš velkým nákladem to nejmodernější a nejkrásnější dle moderních požadavků na přehledně a vkusně zařídit.

Doporučuji co nejvíce vřelě pivo ze společenského pivovaru v Písku, jež přímo od čepu čepuji, jakož i svoji exkluzivní kuchyni, jež v každé denní době velkým výběrem a vkusným novinkami salony a specialitami opatřena jest. — Vinový sklep zásoben jest nejvýbornějšími známými domácími a cizozemskými. Ceny při všem jsou co nejlevnější a ve všem vzorná a přívětivá obsluha.

Svoje rozsáhlé a vzdušné salony nabízím ct. společnosti ku pořádání banketů, svatebních hostin, spolkových schůzí atd.

Věhod do přízemních i hořejších místností jest z Ferdinandovy třídy 4 z Martinské ulice.

Poroučaje se p. T. obecnostu do všude přívětivě, zvláště se ve vší účt.

Karel Kostelecký, restaurátor,

dříve z ul. Besečské Hradec Králové.

Chambur separát.

Restaurace od 10 kr. výše.

Zaslaná vína.

Poučení

pro katolické žinochy a paany
v osadách smíšených

O manželství dovoleném

(88) a manželství hřbitvním.

Vydáno od kněze diecese královéhradecké dlouhá léta na osadách smíšených působícího. Schváleno Nejd. Bisk. konstituci. — Stran 96, osmerna, brož. Cena 1 výt. 2 kr., franko 4 kr. — 100 kusů za 1 zl. 70 kr. franko, 300 kusů 4 zl. 50 kr., 500 kusů 7 zl.

Bisk. knihtiskárna v Hradci Kr.

KÁVU

čerstvě praženou dobré chuti
kg. za zl. 1.60, 1.70, 1.80, 1.90,
pražskou směs kg. za 2 zl.

Kávu surovou

dobré jakosti
1 kg. za zl. 1.80, 1.40, 1.50, 1.60, 1.70,
1.80 nabízí

KAREL FANTA, PRAHA—II.

Růžová ulice č. 9.

Vlastní pražírna kávy.

PH odebrání 5 kg. franko.

Klatovské karafiáty

12 druhů za 2 zl., 25 druhů za 4 zl., 100 druhů
za 10 zl.

Velikokvěté anglické pelargonie

v nádobách druhů již v pomětech 12 druhů za
2 zl. 40 kr.

Vysokokmenné ráže 2let. šlechtění

1—1 a půl metru výšky, v nejpříhodnějších druhů 12
druhů za 5 zl. 50 kr.

Finekvěté fukie 1 kus za 8 kr. Krásné vanilky
1 kus za 8 kr. Růže do hrnců (květináčů) 1 kus za
20 kr. nabízí

JOSEF VOZKA,

zahradník v Klatovech.

Umělecký

závod

10. pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Odborný závod
pro malbu okna
chrámových.

Bednárův první
cenami vynám.

Respekty, náležitosti atd.
jako i veškeré rady
odborné zdarma.

Svět k svému!

Stavby nových varhan

nejnovějších výzkumů, veškerých rozměrů a veli-
kostí, se silným volebním hlasem, charakterní in-
tonací, se vstřícností kuželovou neb pneumatickou, se
světelným hradem stolem i veškerým kombinacím
zařízení doby nejnovější, nákladné a vkusné pro-
vedení za ceny co možná nejlevnější doporučuje
ohlasné známé firma

Josef Vanický,

c. a k. priv. parostrojní továrna na var-
hany a harmonie

v Třebouchovicích u Hradce Králové.

Tamtéž k dostání vřelá harmonie

americká i evropská.

Dispozice a ilustrované ceníky varhan, jakož i
harmonie zdarma a franko.

Rakouské přírodní víno

ve sklepních rozličné recenze, bílé a
červené. Doporučuji velmi dobré bílé
stejně víno (bílé) litr za 38 kr., zasílá
se pouze od půl hektolitra výše. —

Dovozce za půl hektolitra odtud až do Hrad.
Králové obnáší 1:26 zl.

JOSEF MRÁZ, poštovní, ma-
jitel viných

sklepů a vinic v Hadersdorfu am Kamp,
Dolní Rakousy, dráha číste Františka Jo-
sefa. Za má přírodní vína, ruční zdejší dře-
vo, pan řád J. Pithan. (86)

K jarnímu a stavebnímu období

doporučuje veletišnému obecnostu svůj bohatý zásobný
sklad

cementových a betonových výrobků

jako: veškeré druhy železa, krycích písků na
hradební zdi, komíny a pilíře, slaby do ohřevů
a koníren, slábky k odvádění vod, polní mříst-
ky a podzemní kanály, kruhové i vejčité, roury
různých rozměrů, sobody, skruhy pro studně,
venky, sochy, pomníky, obruby kol korbů a
ohodníků jakož i jiných vše souvisejících a do tohoto
oboru spadajících předmětů mám stále v bohaté zásobě a
výběru na skladě.

Dále si dovoluji upozorniti na vývoz železa pro státní,
železniční a jiné.

Na pořádání záru ceníky, jakož i rozpočty zdarma.

Josef Dršata,

inž. sešnický, majitel a výrobce cemento-
vých a betonových výrobků

v Poděbradech.

JAN UHER

V HRADCI KRÁLOVÉ

na náměstí (24)

dodává každé množství nosičů
(travers) želez ze skladu, který se
nachází na Pražském Předměstí, dále
nabízí ze svého skladu na náměstí
č. 130 kladové železo, drátěnky,
veškeré kování nástroje, barvy,
fermeče, karbolin, cement, ku-
chyňské nádobí atd. Vše v dobré
jakosti a v cenách nejlevnějších.

Kupujte od svých, podpořte sami sebe!

Pravé přírodní

víno

1 litr za 22, 30, 40, 50, 60 a 80 kr.

doporučuje

obchod vínem armý:

Alois Sláma,

v Praze,

Kr. Vinohrady, nároží Palackého tř. a Skřetovy ul.

V sudech levnější. Ceníky zdarma.

Vinný ocet z litr 16 kr.

Pekařské pece

na topení hnědým uhlím

vyrábí

továrna na stroje a slévárna železa

Josefa Horáka

v Lomnici nad Popelkou.

Malíř a pozlaccovač

J. BARTA,

V RYCHNOVĚ N. KN.

Havlíčková ulice č. 197.

doporučuje se P. T. kušitvu a patro-
nátním úřadům

ku pozlacování oltářů, náhrobků

a veškerých potřeb kostelních.

* Mimo to přijímá a vkusně provede

malby chrámů.

Vzorky předloží se na požádání.

Veškeré zakázky vyřizují se vkusně, tr-
vale a levně.

(12)

Svůj k svému!

Eduard Řezáč,

obchod osadnickým zbožím v Hradci Králové,

doporučuje P. T. obecnstvu svůj hojně zásobený sklad

cukru, kávy, koření, sádla
a hlavní sklad soli;

odporučuje zvláště všechny druhy káv bez lesku a vody a sice: 1/2 kg. 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30 kr.

Objednávky na venek vyřizují se se nejpozději a za ceny nejlevnější;
pánům obchodníkům na venek poskytují velkých výhod.

(95)

SVŮJ K SVĚMU!

To nejnovější

lákavé i veškeré druhy sladkých sušenek, ka
všem účelům

v obřipovském výstupu
doporučuje

V. J. ŠPALEK,

tovární sklad sušenek,
umělé tkalcovství a vlastní výroba
podšívek (97)

v Hradci Králové.

Všecky na požádání franko. Prosim
jeu o náležitý druhu a k jakému účelu.

PEVNÉ CENY.

Svůj k svému!

Vymamena na výstavě v Hradci Králové r. 1894
zlato medaili a diplomem.

**UMĚLÉ
ZUBY**

podle nejnovějšího amerického
spůsobu vyrobím a kování ve-
škeré práce v obor ten spadající
přesně a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ru-
če za nejlepší obsluhu a
níž ceny než všude
jinde. 88

Citlivé přání obecnstva
poručí se v účtě plně

Josef Čáslavský,

zubní technik

Prážská ul. č. 77. v Hradci Králové.

Svůj k svému!

Poppův jedině pravý
inkoust elixerinový

velmi plynou, nezměnitelně krásné
zobrazující, zvláště pro matricy a
dokumenty se hodící, jako i an-
thracenový inkoust, veškeré
prací i smíšené inkousty, barvy
na razítka, ohnivé barvené in-
kousty doporučuje firma

Popp a sp. majitel J. Kuchynka
v PRAZE, sal. r. 1842, Senkenická ul. č. 8.

Sensační vynález

c. k. výhradné privilegium
pro univerzální chránící prostředek

proti pocení nohou.

Jedine nosení svých patentovaných v době krize
a s vločkami na prosycování zhotovených střívků
proti pocení nohou uchrání každého od nepříjem-
ného pocení nohou, ale též i od

**bolestných onemocnění
a kurtich ek**

scela (osvědčení). Prospektu jakož i návod s osobní
braní míry zdarma a franko. 51

Josef Hanzlik,

Videa XVII. Weisgasse 2.

Jen za 2 kr.

korespondenční lístek a obdržíte 101

zdarma a franko

nejnovější ceník firmy

A. F. KLAUS,

továrna na razítka a písmenka v Liberci.

Zlaté a stříbrné klenoty!

VÁCLAV ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

příměrný, spolehlivý znalec a odhadce
v Hradci Králové

(sv. Jánův náměstí číslo 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně záso-
bený sklad klenotů, stříbrných a
pravých českých granátových šperků, stříbrné
stolní náčiní z nového a čínského stříbra,
ozdobné stolní nádobí veškeré zlaté a stří-
brné hodinky i jakosti, dále pendlové hodi-
ky a budíky různých druhů se zárukou 1-
3 roky za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úhledně zabaleno a značeno.

Objednávky a správy se přijímají a zhotovují,
též veškeré správy hodin se vyřizují.

Vše za levné ceny. (18)

Staré šperky se kupují a vyměňují.

Praktické, levné a nejtrvanlivější
jsou korkové voskováné

KOBERCE

V nejlepší jakosti má jedinec na skladě

V. J. ŠPALEK

v Hradci Králové. (92)

Fotografické přístroje

a veškeré potřeby

ku fotografování

odporučuje

Tomáš Loukota,

první továrna fotogr. přístrojů v Čechách
založena r. 1874.

v PRAZE, Ferdinandova třída 27.

Vymamena na sené jubilejní výstavě v Praze,
r. 1891. a na národní výstavě československé
r. 1905. zlato výstavní medaili.

Antonín Sucharda,

sechař a řezbář v Nové Pace
(v Krkonoších)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, bedlí
hrobů, plasticky provedené, křížové ce-
sty, sech svíců ve dřevě i kamni.

Starší práce umělé ceny mající, bedlivě
opravuje, pozlazuje a polychromuje.

Má pak výrobky vlastní, se své dílny
pooházející poskytuje mimo bedlivou po-
sluhu i ceny co nejnížejší. 65

Závod truhlářský, čalounický a dekorativní
firmy

Michala Mayera syn

V PRAZE,

Stěpánská ulice č. 67, proti dvornímu pivovaru,

43

doporučuje svůj hojně zásobený

sklad nábytku

od nejjednoduššího až do neeleganternějšího provedení.

Vlastní výroba.

Závod založen r. 1848.

Úplné zařízení restaurací. — Úplné zařízení hotelů.

JAN STOUPA

V PRAZE, Václavské náměstí č. 32.

doporučuje

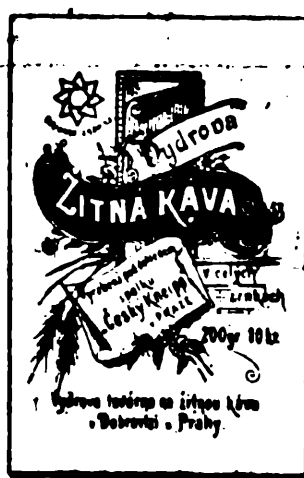
velice vkusný, trvanlivý a elegantní

nábytek z ohýbaného dřeva,

jako:

židle, pohovky, křesla, koupací křesla, vřeláky, nástěnné, stojany na šaty, dětský nábytek z ohýbaného dřeva atd.

Ilustrované ceníky zdarma a franko.

Do Hradce Králové a okolí.

JOSEF FLEGL

sedlák a čalouník

v Hradci Králové,

dovoluje si ctěnému obcenstvu oznámiti, že dnem 25. května otevře svůj závod

v domě p. Urnera

proti kostelu sv. Ducha

a doporučuje se k provedení veškerých prací do oboru jeho spadájících na ceny nejlevnější.

PSTRUHY

ze Šumavy,

jeť řádně upravené vyznamenávají se výbornou chutí a jsou velice vkusnou pochoutkou při každé slavnostní hostině, zasílá v původních vaničkách na 5 zl. dobírkou (91)

Em. Wotruba v Sušici.

Politické družstvo tiskové

v Hradci Králové

právě vydalo tiskem bisk. knihtiskárny:

Obrázky ze smíšené osady

I-IV.

katolickému lidu na osadách smíšených napal

František Hlma.

V řadě zábavných obrázků se skutečného života katolického lidu v osadách nábožensky smíšených lidí spisovatel a jasnými důkazy předkládá záhubnost smíšených sňatků.

Stran 168, 80. Cena 48 kr.

Objedávky přijímá Politické družstvo tiskové i bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Kromosvody

se zárukou solidního odborného provedení nejlevnější opravuje, staré kromosvody opravuje a vyskouší 98

A. RAINBERGA,

první konc. závod pro stavbu kromosvodů V PARDUBICÍCH.

Rospočty a ceníky zdarma a franko.

JAN HORÁK

soukeník

V BYCHOVĚ n. K.

nabízí na dobu jarní

čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Radiť učiniti jen malou objednávku na skoušku!

Vzorů na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým vobdobným a vobdobným zákazníkům za vobdobnou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sili buji vždy vobdobnou, pečlivou obobdobu. (14)

Vodovody

zdaleka a hluboko položených pramenů a studní, samočinné neb pro jakýkoliv pohon

Čerpadla

všech druhů, též veškeré opravy těchto.

Stavové studny. Čerpadla vrážecí. Samočinná napájecí.

Lázně, koupelny, klosety.

odborné a nejlevnější se zárukou záruky

A. Rainberga,

první konc. závod pro stavbu plyno- a vodovodu v Pardubicích. 98

Rospočty a ceníky zdarma a franko.

Stálá výstava

původních

„Otto“vých motorů

nejnovější konstrukce

pro plyn a benzin.

přes 200 čestných cen a vyznamenání; již 42.000 motorů se silou více nežli 100.000 koňských sil v běhu. (61)

Zástupce: **A. ŠEDIVÝ** na Smíchově, Kinakého třída číslo 324.

Každý původní motor „Otto“ jest opatřen ochr. známkou, jinak je nepravý.

Kdo potřebuje

VODU

pro města, obce a soukromé domy.

Čerpadla

všeho druhu na ruční, parní, vodní a ležetový pohyb.

Lázně a klosety

pro veřejné ústavy, školy, nemocnice a soukromé domy, dle nejnovějšího systému, které nezapáchají

Hydraulické dráhy,

kteří do libovolné výšky a vzdálenosti samočinně vodu vytahují.

Samočinné napájecí

železné, lité, emailované neb z kameniny vylévání, poslední nápadně levné.

Čerpadla na hořáky

patent. a nejnovější, které nezapáchají.

Větrné motory

bouřivodné úplně z ocele a železa.

Teplevzdušné motory

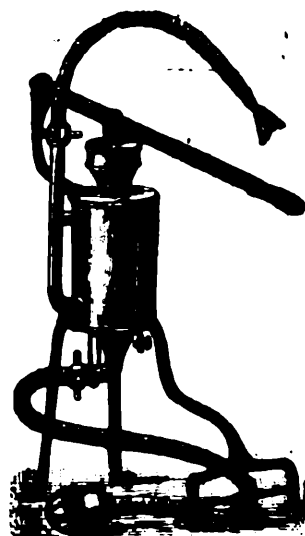
pro villy, cihelny, velké hospodářství a zahrady.

JAROMÍR GROSSE,

hydrotechnický, stavební a instalační ústav

v Litoměřicích.

Znalecna rada, rozpočty a ceníky na požádání zdarma. 97

První česká výroba různých druhů patent. zahradních i podkrovných 77

ručních stříkaček,

jako i čerpadel na čerpání motývk, vody se sklopa a různých tekutin. Dále osvědčené stříkačky na mytí láhví, na cenu od 2 do 80 zl. doporučuje se zárukou výrobitel.

Josef Lax v Chocni.

Vašebovaný ceník se na požádání zdarma zašlu.

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

(26) v Hradci Králové

Svatojanské náměstí číslo 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelánových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.

Ceníky a nákresy na požádání frko.

OBNOVA

Číslo 116.

V Hradci Králové, dne 28. května 1897.

Ročník III.

Katolickému učitelstvu v zemích koruny Svatováclavské.

Přátelé!

Žijeme v době neuvěřitelně pohnuté. Vznůstající nespokojenost jednotlivých stavů, neuznávání autority, nebezpečné názory internacionality, již i náboženství i vědomí vlastenecké je „stanoviskem překonaným“, ohrožující všechen společenský pořádek, nutí pokojné občanstvo k vážnému přemýšlení o příčinách těchto neblahých zjevů, nebezpečných nejenom národu našemu, ale společnosti lidské vůbec. A veřejné mínění označuje jako hlavní příčinu toho: *pokleslost náboženského vědomí v různých vrstvách lidu.*

A tomuto mínění přisvědčí každý, kdo jest zkušený a nechce popírat pravdy. Pevná víra, důvěra v Boha a věrné plnění náboženských povinností z pevného přesvědčení jsou jedinou bezpečnou hrází proti vášním lidským, jen ony dovedou posilovati pro dobro vůli člověka, tak snadno ku zlému se klonící. Jakmile se přestane dbáti zákonů Božích, pozbyvají veškeré moci i zákony lidské.

Aby však náboženské vědomí v lidu se šířilo a mělo bezpečný základ, jest nutno pěstovati je od nejútlejšího věku, t. j. výchováním mládeže na základě náboženském. Jediné toto výchování může přinést našemu národu doby utěšenější a k důležitému tomuto dílu povoláno jest především učitelstvo duchovní i světské. Proto s radostí uvítali jsme správu o založení Spolku katolických učitelů v zemích koruny Svatováclavské, jehož účelem bude pečovati o náležitě vyučování a zdárnou výchovu mládeže, pěstovati pravou lásku k vlasti a domu panovníckému a domáhati se vyzkoušených výsledků vědy vychovatelské — dle zásad katolických a neváhati jsme přihlásiti se za jeho členy.

Přátelé! V německých zemích máme již i v říších jiných již dávno založeny jsou katolické spolky učitelské, čítající množství členů, kteří jsouce pevně přesvědčeni jak o nutnosti náboženského výchování mládeže, tak i o tom, že toto výchování může se dít jenom na základě určitého náboženského vyznání, ku spolkům těm přistoupili.

Takový spolek zakládá si právě také učitelstvo německé v Čechách.

Nuže přátelé, mělo by snad sástat k této předuležité věci *lhostejným jen učitelstvo české*, učitelstvo v zemích koruny Svatováclavské, těch zemí, jež počítají ku svým nejšťastnějším dobám ony, v nichž národ jejich lnul ku víře Svatováclavské?

Také učitelé evangeličtí mají svůj spolek — nuže *ne-měli by míti spolku jen učitelé katoličtí?*

Toho bohdá nebude, aby český učitel zdráhal se hlásiti veřejně k víře své přistoupením ku katolickému spolku!

Vznášíme k Vám tedy prosbu přátelé, abyste v hojném počtu přihlásili se ku Spolku katol. učitelů. Neobávejte se kritiku těch, kteří učinili svým heslem bezbarvou bezkonfessionálnost! *Není hanbou trpěti urážky pro své náboženské přesvědčení, spíše hanbou jest dít se jimi sastrážiti.* Těm, kteří nás napadati budou, odpovíme: „Máte-li jiné přesvědčení než my, mějte si je, pokud vás zkušenost nepoučí o jiném, — my vás pro ně tupiti nebudeme. Budete-li tupiti však vy nás pro přesvědčení naše, budete tímto odsuzovati sami sebe.“

Pravda nezná ustoupiti zlobě, kdo jí láje, ten ji zastává.

Nikdo z nás, přátelé nemá přičiny, aby se ostýchal ku Spolku katolických učitelů přistoupiti.

Odmítáme se vši rozhodností výtku o nevlastenectví. Věrní katolíci vždy byli věrnými vlastenci a nejobětivější vlastence, kteří prosluli v díle národním odchovali nám cti-hodní učitelé katoličtí. Oni odchovali i nás a my po příkladě jejich chceme byti i horlivými katolíky i upřímnými Čechy.

Rovněž odmítáme s veškerou rozhodností i podezření ze snah zpátečnických s úmyslem pracovati o sůžení obecného vzdělání a podob. Pěstovati v mládeži ducha náboženského to nikdy zpátečnictvím nebude a na sůžení pravého vzdělání nikdo z nás nepoujít. *Ohceme pracovati pro dobro lidu a ne k jeho škodě.*

Odmítáme konečně rozhodně domněnku z neznalosti věci či z jiných pohnutek pronášenou, jako by spolek katol. učitelů měl býti ovládnán duchovenstvem.

Či to, že nám katolické družstvo podalo ku zřízení spolku pomocné ruky, opravňuje již někoho, aby tuto domněnku rozšiřoval? Myslénku o založení spolku pojal učitel a družstvo samo si přeje, aby spolek řízen byl učiteli. Či snad to, že i duchovní učitelé členy spolku býti mohou, k domněnce té opravňuje? — Zajisté ne! Vždyť i jiné jednoty učitelské přijímají duchovní učitele za členy, — a nikomu nepřipadne tvrditi, že by jednota byla proto kněžskou.

A to co činí jednoty jiné, neměl by činiti spolek učitelstva katolického? Prohlášení nejdůstojnějšího episkopátu rakouského, že nezádává si církev nadvlády nad učitelstvem zbavuje nás úplně povinnosti, bychom odmítali i výtku, jako bychom pracovali chtěli k tomu, aby dostalo se dozoru nad školami duchovenstvu, které samo po něm netouží.

Odmítáme veškeré tyto neoprávněné výtky a domněnky vyslovující politování, že bojuje se proti nám takovýmto způsobem, ačkoli jsme ničím přičiny k boji nezavdali.

Nuže přátelé připojte se k nám na prospěch dobré věci, na prospěch mládeže nám svěřené, na prospěch drahého národa našeho; rozmožte naše řady, majíce pevnou naději, že přese všechnu nepřiseň doby Bůh bude žehnati našim snahám!

Jos. Bednář, správce školy v Vlčkově; Jar. Bém, učitel v Seči; Vác. Benda, říd. uč. v Liblicích; Vác. Bera, správce školy ve Vysoké; Ant. Blažek, uč. v Rosicích; Jaromír Brich, uč. ve Skuhrově; Jan Broš, uč. ve Vetenovech; Fr. Brýd, kooper. v Kostelci u Chrásti; Al. Čulha, kooper. v Dol. Krupě; Kl. Černovická, pěstounka v Turnově; M. Černovická, ind. uč. v Turnově; Ant. Dobruška, říd. uč. v Sokolci; Ant. Dvořák, děkan v Nalobovidech; Ant. Dvořák, uč. ve Vejvanovicích; Jos. Dynár, uč. v Krušemburku; Jos. Flegger, uč. v Hor. Rovni; Jos. Flakšák, uč. v Žitkově; Alb. Fortynova, uč. v Kletanech; Dr. Al. Frydek, gen. vikář a kap. děkan v Hradci Králové; Jos. Frydrych, kaplan v Dol. Slivně; Ant. Grulich, říd. uč. v Želivě; Jos. Gut, říd. uč. ve Spyticích; Fr. Hák, psp. kornat a bisk. vikář v Hořicích; Fr. Hejda, uč. v Turnově; Jos. Hlaava, farář v Chomutovicích; M. B. Hornej, říd. uč. v Pardubicích; Jos. Horáží, správce školy v Ouči; M. Hradecký, uč. v Pardubicích; Václav Hubatý, uč. v Krušemburku; Jos. Hulata, farář ve Vlastarších;

Fr. Chejnovský, farář v Sendratovicích; Jos. Jaňour, uč. v Křimicích; Fr. Jelínek, uč. v Maloticích; Karel Jelínek, uč. ve St. Kolíně; Em. Jindřichova, uč. v Trh. Kamenici; Jos. Kafka, říd. uč. ve Zvěstíně; Jos. Kaiswinkler, uč. v Chrásti; Jan Kašpar, říd. uč. v Křimicích; Fr. Kneidl, říd. uč. v. v. v. Mirošově; Vojt. Kolář, uč. v Sestovicích; Ant. Kostka, říd. uč. v Kostelci u Chrásti; Fr. Kotáček, katech. v Mirošově; Václav Košíček, uč. v Křimicích; Aug. Krystian, kaplan ve Vše stárech; Jindř. Kucel, farář v Lanšk. Ant. Lácha, říd. uč. v Polní Chrásti; Fr. Libenský, správce školy v Sestovicích; Jos. Macháček, říd. uč. v. v. v. Josefodole; Al. Matoušková, uč. ve Žďáře; Bedř. Moravec, uč. v Mirošově; Jos. Mrázová, uč. v Turnově; Ladislav Nápl, uč. v Žitelicích; Jindř. Neudt, katech. v Golč. Jeníkově; Vác. Oliva, kooper. ve Svratce; Fr. Orsl, říd. učitel v Horní Rovni; Boh. Paulus, katech. v Pardubicích; Vinc. Paulus, ředitel škol v Chrásti; Jan Pelikán, říd. uč. v Borovaněch; Ant. Pilát, říd. uč. ve Střezmíři; Jan Pokorný, říd. uč. v Roboustích; Jan

Polomourný, uč. v Dol. Slivně; Mat. Pradávová, ind. uč. ve Střezmíři; Jos. Procházka, děkan v Dobřenicích; Ant. Prokeš, říd. uč. v Chotěborkách; Fr. Prokšpek, katecheta v Pardubicích; Eleon. Proškova, ind. uč. v Turnově; Al. Puchta, říd. učitel ve Střebsku; Fr. Radouš, říd. uč. v Trh. Kamenici; Fr. Rajský, správce šk. v Litolicích; Vojt. Renč, uč. m. školy v Turnově; Fr. Rýgl, říd. učitel borromea v Hradci Králové; Jindř. Růžka, katech. v Mnich. Hradišti; Jos. Roudnický, říd. uč. v Jestřábí-Lhotě; Vikt. Sedláčková, uč. m. školy v Turnově; Jan Sehnal, bisk. vikář v Bělohradě; Ant. Schreiber, bisk. vikář v Slatiňanech; Kar. Škopek, říd. uč. v Předhradí; Karel Škulický, říd. uč. v Sestovicích; Fr. Sládek, uč. v Chrásti; Jan Šobotka, kapl. v Golč. Jeníkově; K. Souhradová, uč. v Turnově; Dr. Jan Soukup, kanovník a prof. v Hradci Králové; Karel Špiegal, říd. uč. a mš. šk. v Kostelci nad Orlicí; P. Ping Štehlík, farář v Želivě; Fr. Strouhal, uč. v Bojanově; Tom. Štěpěný, farář v Mikulovicích; Ant. Svoboda, říd. uč. v Restokách; Jos. Šafář, uč. v Libenicích;

Fr. Šedl, Hd. uč. ve Zdráve; Berta Šedlová, ind. uč. ve Zdráve; Fr. Šimánek, Hd. uč. v Dól. Slivě; Jos. Škaloud, uč. ve Třebízi; Fr. Šklíba, uč. v Sopotnici; Tom. Škarda, katech. v Praze; B. Šlechťovský, uč. v Miroslavě; Jos. Šorejs, Hd. uč. v Loukově; Václav Špaček, Hd. uč. v Količkově; Václav Špinha, uč. ve Velimě; Jos. Štátný, gymn. katecheta v Kr. Dvoře; Al. Štěpánek, uč. v Ostřetíně; Václav Štěpán, Hd. uč. ve Velině; Dr. Fr. Šuk, kons. rada a prof. v Hradci Král.; Fr. Taler, uč. v Turnově; Fr. Teuclach, uč. ve Střezmíři; Tom. Tichonický, Hd. uč. v. v. v. Žitkově; Vojt. Tittelbach, Hd. uč. ve Skuhrově; Fr. Ticháček, uč. v Pardubicích; Václav Uhlíř, bisk. vik. sekretář ve Vel. Jesenici; Jan Vácha, Hd. uč. v Břevnici; Fr. Valenta, Hd. uč. v Libranticích; Jos. Václav, uč. v Količkově; Aug. Veselý, Hd. učitel v M. Břísti; Jos. Věšek, Hd. uč. v Peráči; Jan Volanec, Hd. uč. v Ostřetíně; Fr. Voříšek, kaplan v Pardubicích; Jan Vrabec, uč. v Libranticích; Vinc. Vrbata, uč. v Bejšti; Ant. Vrátný, uč. v Pardubicích; Jind. Vyškal, uč. ve Střezmíři; Fr. Walter, arciděkan, em. c. k. šk. insp. v Chrudimí; M. Webrová, uč. v Pardubicích; Ferd. Zajíček, farář v Bejšti.

Poz n. Další přihlášky až do ustavující valné hromady přijímá důst. farní úřad v Mikulovicích p. Pardubice. — Bližší oznámení a ustavující valné hromady, jež se bude konati dne 8. m. června v Hradci Králové, bude zasláno každému přihlášenému se člena poštou. Zdrá Bůh!

Rozhledy.

Dne 26. května.

Za posledních dnů proletěly českými časopisy stručné správkové, velice vážného a důležitého obsahu. Dychtivě čekáme, kde si nejvíce obsahu toho všimneme. Nejednalo se totiž o docela nic „menšího“, nežli o sestavení nových čítanek pro obecné a měšťanské školy české. Dle správkové těch vybraných jsou již osobnosti, které úlohy té mají se ujmouti. Nechceme nikterak zasahovati v kompetenci té instituce, která má právo osobnosti ke skládání čítanek jmenovati a dekretovati a bese vši ujmou na vážnosti těchto ctihodných osobností dovolujeme si o této záležitosti promluvit několik slov. Kdyby se jednalo o sestavení praktických slabikářů, na nichž by se dítě nejprve a nejlépeji naučilo sestavovati písmena či hlásky a slabiky ve slova t. j. na nichž by se šlo o seznámení namáháním sebe i svých učitelů naučili čísti, pak klobouk dolů. Ani slovem bychom o tu čítankovou komisi, o níž novinami správy probíhají, nesavadili jinak, nežli s blahovolným očekáváním a srdečným tělením se na to, co výtečného vyvede. Avšak dle zpráv novin jedná se o sestavení čítanek pro obecné a pro měšťanské školy. Souditi se to dá s toho, že se povoláním k tomu osobnostem zároveň blahořeče, aby prý byly ve skládání svých čítanek šťastnějšími, nežli byli jejich vážení předchůdci: školní rada Štaetný, ředitel J. Lepař a poslanec Sokol. Posledně jmenovaní pánové sestavovali čítanky pro obecné a měšťanské školy a proto nepochybně běží o jejich náhradu něčím lepším, s čímž nemáme souhlasiti. A právě proto, pak-li se se jedná o nové čítanky pro naše obecné a měšťanské školy, pak to noviny zvěstují, že bychom si přáli, aby komise k jejich sestavení byla poněkud širší a liberálnější vybraná, nežli je ta slavná komise, která dle novin práci tato má podniknouti. Jsou to pouze poněkud páni učitelé obecných a měšťanských škol, jež by na prstech spočítali. Chováme k jejich školnímu i literárnímu působení veškerou úctu, ale dnes bychom si komisi k sestavení školních čítanek představovali jinak, pak-li se o ni skutečně vážně jedná. Záležitost tato musí být projednána poněkud hlouběji, nežli jak se zdá, že se

projednávala. Zajímavé čítanky pro třetí, čtvrtou a pátou třídu obecných škol s patřičnými přílohami měšťanské školy potřebují širšího rozhledu, nežli jaký mohou mít tyto pánské třebas i dohledy. Tim jim však s tím pojmením nehádkáme, ale přáli bychom si, aby v komisi té zasáhli vešle učitelé také duchovní, živnostníci, rolníci atd., kteří by dovedli předložit požadavky, co v nynějších čítankách schází a sice dle svých zkušeností, jichž nabyl při tom, když viděli a poznali, co si mládež ze školy do života nepřinesla. Dotykáme se této záležitosti dnes jen stručně a přáli bychom si, aby naše česká veřejnost, pak-li se o nové sestavení čítanek pro obecné a měšťanské školy jedná, otázkou této věnovala trochu více pozornosti, nežli se dříve nýl. Otázka týká se první a tudíž nejdůležitější přílohy čítanek v kolika generacích našich a to především stojí za to, aby každý otec, každá matka a zejména praktičtí a ošivní lidé a násladníci k tomu, aby se mládeži dostalo do rukou to, co by bylo možno nejlepšího sestaviti a sice po důkladných úvahách a po vyloučení všech společenských kruhů naší veřejnosti, která má první nikoli právo, ale povinnost pečovati, aby se mládeži dostala do rukou kniha nejednodušší. My bychom si přáli, aby nové čítanky znamenaly pokrok školství a nikoli žádný „škol“ několika učitelů.

Pokud přijde o skutečné povznesení školství, tu budeme s každým i v této otázce zajedno. Při tom však nelze nám smilovati jednoho zjevu při sestavování čítanek, jež mají nahrazeny býti novými. Sestavování pomáhá je pan poslanec učitel Sokol. Ale v žádné z nich není ani ten nejmenší náznak ku př. o Husovi, ačkoli pan učitel Sokol rád o něm píše a přednáší. Proč pak se nenasadil o to, aby čítanek takový do čítanek alespoň pro měšťanské školy přišel a pak-li to nešlo, proč se svého spolupůsobení při skládání jejich nevdal? Kde je důslednost? My bychom rádi viděli v čítankách články co nejdůležitější a ani článku o Husovi, o Komenkém, o Bílé Hoře se nelekáme, ano žádáme o ně, aby české dospívající mládež mohla býti o jejich významu ve škole vykládána. V čítankách pro měšťanské školy dokonce chyběti nemají, což pan poslanec Sokol naříditi opomenul. Proč? Z přesvědčení?

V tomto týdnu připadla výročí smrti Frant. Palackého. Zrovna v den, kdy tyto řádky píšeme. Ke hrobu Palackého odbyta každoroční pouť a návštěva, což bylo jediným, co strana staročeská a učené kruhy pražské památce muze toho po 21 let věnovaly. Že dávno nebyla o působení Palackého vydána kniha, která by zejména náš dorost seznamovala s duchem i smyslem dob, v nichž Palacký žil, to se především na straně staročeské krutě vymstilo. Bylo to důsledkem, že se totiž o přínosné vzdělání národa nestarala a zejména stoupenci její se kočovali pouze o mandáty, za nimiž mnozí nestyděly přímo způsobem přelstili ke straně mladočeské. A o postavení pomníku Palackého v Praze mohli se v době květu staročeské moci staročeskí páni zcela hravě postarat. Snad nyní konečně bude vynahrazeno Palackému to, čím bylo na škodu celého národa na památku jeho po leta hřešeno. Dne 14. června 1898 připadá stá výročí jeho narození a tu zajisté si celý český národ vboďm a prospešným způsobem připomene působnost tohoto muže a jeho současníků. Želíme, že se soukromí nakladatelé musili ujeti toho, aby poněkud podrobněji širším vrstvám byl život Palackého v čas podán, ať v první řadě měla to obstarati „Matice Česká“, jež byl Palacký takřka otcem. Pánové instituci tuto spravující měli se především a dávno se postarat o největší rozšíření výpůjční výpůjčky Palackého, jeho smah a práci v našem životě. A kniha o Palackém šla by daleko více povznesení myslí lidí našeho k duhu, nežli ma jsou k duhu jalové, nechtutné a trivialní anekdoty o českých městech a o církevním životě v Čechách. Nyní „Česká Akademie“ spolu s „Historickým Spolkem“ a „Mál. Společností nauk“ starají

se k naplnění o vydání některých staročeských epiků s Palackým, jež byla „Česká Akademie“ vydala. Avšak potřebujeme „Česká Akademie“ máti; při své jistě výtečnosti a zálibnosti jistě velkou chybu a sice tu, že obyčejně sestává obohacem svým pro širší veřejnost ani nepřijímá — čtenář veřejnost „českých čtenářů“, neboť žádný evropský je čtenář „kruhu občanského a jež, i když jsou přistupnější, nebyly tak rozšířeny, jak by bylo užitečné. Mluví se také o tom, že bude vydána korespondence Palackého, pokud se zachovala. A tu bychom se přimlouvali, aby šlo, jež Palacký vlastnoručně psal, nebyly přepísány a časem ztraceny, ale aby byly vydány „faksimilem“, čímž by se Palacký každému čtenáři jeho nemělo přiblížiti. A možná to jest, poněvadž přímo jeho jest tak čitelným a srozumitelným, že by každý, a tomo drabu vydání jeho korespondence raději sáhl s větší zálibou se v ní zahleděl, nežli se sáhnou při korespondenci psanou tištěně. Přepis a násta Palackého listů nebudou máchem levnější, nežli co by stál za dnešních dnů „faksimil“. Na toto vydání korespondence Palackého mohla by býti zavedena také subskripce, neboť by se v českém národu našlo jistě alespoň tisíc vlastenců, kteří by si toho potřebu neodepřeli, aby ve své knihovně měli vlastnoruční listy Palackého. Ovšem že nám nelze „kruhu nezemřelých“, kteří se o toto vydání postarali Palackého starají, ani raditi, ale přimlouvali bychom se za výřky uvedený svůj návrh alespoň u zemských poslanců, kteří by mohli svým časem, až se bude jednati na sněmu o subvenci Akademii, toto přání vyložit. Víme, že „Obnova“ jest hojně čtena i ve kruzích, kde se to dá zejména očekávat a proto spolehneme, že náš návrh nepřijde v zapomnutí.

Letošní máj přinesl české veřejnosti dvě veliké překvapení. Jednak odkaz polse: komisaře Schnella, který poradil „Ústřední Matci“ 200.000 zl., oblékl každé vlastenecké srdce, ale ještě více byla naše veřejnost překvapena velikolepým dávkováním po dr. Fr. Bř. Kadlčíkovi, majiteli cukrovny v Oseku a Litomyšli, který odkázal českému národu celý milion korun. Tyto události, jimiž v dějinách našich není rovných, každého radostně musí rozechvěti.

Avšak při tom nelze se ubrániti také jedné trpké vzpomínce. Dr. Kadlčík, o jehož vlasteneckém záměru nemáme býti žádné pochybnosti, ucházel se v 1891 ve skupině měst Litomyšl-Policka o mandát poslance na říšskou radu. Že to nečinil se žádnou sílností nebo s nějakých jiných sobeckých ohledů, to jest dnes na jisto postaveno a bylo to majité i tehdy známo. Kdo však se pamatuje, co tenkrát muž na svou kandidaturu učinil, tu není pochybnosti, že jistě tehdejší jeho odhodlání ani dnes těžce toho žal, co se protivěnství mu působilo. A šetři toho musí tím více, poněvadž jeho protikandidát nejednou kandidoval a zvolen byl ve skupinách dvou. Připad tento bude majité každému s nadělní poučením, že není dobře svedati hned na každého kámen a vyčítati mu „břichy“, neboť nepotomní uvědomí a omylem nebyť viděcky zrovna přejemným. V jednom městě zmíněná skupina dala přý dra Kadlčíka, jako kandidátu poslance; dokonce sebral a chtěl ho stržiti do hlavy —

At jenom pánské dnes uváží, jak by mohli připsat pro své obce těditi, kdyby byl p. dr. Kadlčík zemřel jako jejich poslanec, který by jistě byl na své místo, jako jejich zástupce, v první řadě pamatoval. A jeho protikandidát nebyl by utrpěl té nejmenší škody, neboť porážkou Kadlčíkovou získal zbytečné mandáty dva.

Tento případ, aniž bychom chtěli někomu něco vyčítati, uvádíme jenom proto, abychom ukázali, jak lid mnohdy svého největšího přítele nemá a máti nechce.

FEUILLETON.

Z krajiny duchařů.

V našich Krkonoších zhotovují a prodávají chudí lidé panáky jistého druhu. Takový panák má oděv z březové kory a mechu, v ústech dýmku a v pravé ruce pořádnou horskou „bandasku“. Říká se mu Krkonoš, čili překrouceným německým slovem „Rybecal“. Najdeš ho tam také skoro v každém stavení. Kdo pak by také chudému vyřabiteli Krkonošů nepřál výděleček?

Poněvadž ale těch Krkonošů jest již vřde dosti a pověst o skalním duchu v horách krkonošských skoro již zanikla, radil bych těm lidem, aby vyráběli „duchařskou Máru“.

„Inu ovšem,“ pomyslí si ten který továrník na panáky — „vyděláti peníze na zlatě nebo na blátě, ale nevím jak vypadá. Kde vezmu model?“

Holenku zlatý, já to také nevím, protože jsem neměl posud čest, spatřiti ji tvář v tvář, ale můžeš ji poznati tam kdeasi na Jilemnicku, jak chodí rancem mezi „svými“. Možná, že jich jest víc. Kdo jest ta žena? Takto nepatrná osoba, ale profedouře (medium), medikantka mezi živými a mrtvými, mezi tímto a oním světem, která na hůžích duchařských vede hlavní slovo.

Table žena zastavila se jednou na své misiafické potůlce u zámožné vdovy jen tak, aby si oddechla. Za řetě stýskala si vdova, řekněme Korábová, že se nachladila a nyní že má v nose bolest.

„Již jsem byla kolikrát u lékaře, dal mi mazání, ale všechno nic platno; zvlášt před nečasem mne v ní trhá.“

„Milá brachu,“ otevřela duchařka ústa svá, „milá brachu, já bych vám poradila, ale vy mne sotva poslechnete, vidíte?“

„Proč bych neposlechla, bude-li to k mému dobru?“

„Víte, hospodyně, lékaři pomáhají od peněz; kdybyste přistoupila do našeho spolku, jistě se uzdravíte. Pán Bůh vám pomůže.“

Korábová se při té nabídce otfála, jako když na někoho smrt sáhne, neboť o spiritistech neslyšela mnoho dobrého, ale slyšíc odvolávati se ku Pánu Bohu, soudila, že nebude v tom nic zlého, když se podívá jednou do shromáždění duchařů.

„Kdy budete konati svou pobožnost?“ otázala se nesměle. Zdálo se jí, jako by podávala černému — Pán Bůh rač chránit — prst.

„Víte, tetičko, co?“ vedla Mára svou, „v neděli máme u nás shromáždění, přijďte mezi nás; nebude vás to nic stát. Uvidíte, jak zpíváme nábožné písně a jak duchové s námi mluví.“

„No, teda přijdu“, rozhodla se Korábová.

„Co pak jsem ještě chtěla říci?“ sáhla si duchařka na nos. „Jak pak vám kravičky dojí?“

Ted zas Korábová chytila se za nos. Dostala po lopatě pokyn, že za dobrou poradu má se odsloužiti, nebo ani kůře darmo nehrabe, i slepý holub klubne někdy zrno. Donesla přítelkyni pytlíček bílé mouky, kousek másla jako hlava a několik vajíček na „kysele“.

Bylo pak oběma pomoheno. Duchařka měla svůj honorář a Korábová se po návštěvě medianeké-pobožnosti značně ulehčila. Nastalo suché, pěkné počasí a reumatické bolesti v nose pomíuly. Oblouzená přičítala své uzdravení „dobrým duchům“.

Abý úplně se posdravila, chodila plně na schůze. Časné s rána vydávala se na cestu bosu, kráčela po zarostlé trávě a tak, neznajíc Kneippovu radu, nabývala lepšího zdraví. Stala se horlivou spiritistkou a nikdo ji to nevymluví.

Ze duchařka neoděila od ní nikdy s prázdnou, máte si každá křesťanská i nekřesťanská duše pomýšleti. Nač dávat lékařům peníze, když to jde bez nich zdarma! Co dělá babě, jest jen věčnost.

Předplatné na „Obnovu“ stojí:
celoroční 4 zl.
půlroční 2 zl.
čtvrtletní 1 zl.
Předplatit lze kdykoli.
Insorovat: 5 petilový řádek 6 kr.

Hospodářská výstava v Praze.

Výstava hospodářských strojů, sítí, velkých firm a skladů pražských byla neobyčejně číste obelána.

Letošní hospodářský trh vynikal proti předcházejícím bohatěji i úplněji výstavou hospodářských strojů, seznámil výrobce s odděliteli. V posledních letech zlepšeny byly hospodářské stroje v sestavení, v stavu i provedení měrou tak velkou, že jest v skutku nemožno sestavit nový stroj, který by tu neb onu hospodářskou práci způsobem novým a účelnějším vykonával, než střeje posavadní. Tím vysvětliti lze zároveň zjev, že letos bylo poměrně méně novinek než v letech dřívějších vystaveno. Náhradou novinek jsou však zdokonalené stroje, kterým vnovali strojníci naši zvýšenou péči za účelem oprav, doplnků a zlepšení celku i částí jednotlivých.

Výroba českých strojů nepopíratelně pokročila a může posměšně vcházeti v konkurenci se stroji americkými a anglickými. Český rolník s plnou důvěrou může potřeby své opatřiti u českého strojíka a oba podporující druh druhů se sdružují tím celek národohospodářský a přispívají k rozvozu a blahobytu národního.

Velké továrny pražské vystavily celé skupiny strojů, avšak vedle nich častěji vystavovali též malopřmyslci. Velmi zdařilé, v mnohém ohledu zlepšené výrobky vystavovaly firmy z českého severovýchodu. Tak vystavovali:

Adamec František v Jičíně kolekci různých Adamcových pluhů, bran a nejnovějších plečků na žito; V. Bureš v Kolíně kolekci 1., 2., 3., a 4. radicových pluhů, ruchadel, bran a plečků; Václav Čákor v Rívě pluh a pluháky pro hlubokou a mělkou orbu jakož i železný třídicí pluh samoběh; Červinka Jan v Ostrově u Brandýsa n. L. plečky patentované a pluh s pluháky se samovodem a dřevěnou hřídelí; Antonín Dobrý hospodářská strojírna v Dolním Cetné a Boleslavi patentované trojplečkové vřhy pro hlubokou orbu, skupinu patentovaných univerzálních dvouřádkových lepkavých strojů, široko rozmetací stroj umělých hnojiv, spřátlé pohrabáče, žentoury, mlátičky s 3 a 4 výhledy a s 1 a 2 sítí, čističí mlýnky, excentrové železné a dřevěné stroje na řezanku (33 a 37 cm.), stroje na 3 a 4 druhy řezanky a železné brány štlopníkové. Havlík Alois, továrna na hospodářské stroje v Kukleňské vystavil velmi pěkné a důkladně pracované žentourové mlátičky s čističem, žentourové mlátičky s výhledy a sítí, žentourové řezáky se samočinným ochranným přístrojem vlastního patentu; Bratři Louzové, továrna hosp. strojů v Pečkách vystavila sečí stroj 19řádkový, velkou řezáčku pro pohon parní a 4 velocipedy s podstavci v různé váze; Knotek a spol. v Jičíně vystavil 3 žací stroje na obilí, 3 žací stroje na trávu, koňské pohrabáče Holingsworth, koňské pohrabáče „Tygra“, 3 třídicí sukary, čističí mlýnek se sítí, 2 čističí mlátičky složené žentourově vlastního patentu, 3 mlátičky žentourové, žentour zvonový a ležatý pak z brusy k žacím strojům. Studnička Josef v Kostelci n. L. vystavil pěkný krytý žentour, mlátičí stroj a žetovník. Vacek Karel výroba patent. pluhů v Lysé n. L. vystavil pluh dvourádkový, extirpator, 3 garnitury bran, pluh třířádkový, 2 pluhy jednorádkové a 3 plečky. Václav Váňa rolník v Lánech na Důlku u Pardubic vystavil důmyslné sestavenou patentní univerzální pleč čtyřřádkovou na pletí řepy, čekanky a rostlin do řádků setých. Zima Václav, výrobce hosp. strojů v Přepychách u Opocna vystavil 4 zlepšené mlýnky na čišť obilí, žetovník s kolovým kamenným válcem vlastní soustavy, rychlopráci stroj se ždímedlem. E. Kokora v Přerově, Fr. Melichar v Brandýse n. L., J. a F. Kovařík, pak F. Wichterle v Prostějově vystavili pozoruhodné věci; poslední firma vystavila jmenovitě své osvědčené mlátičky parní a žentourové. Ložiska kulčková a patent. broty k mlátičkám vystavil Ot. Dvořák v Pardubicích.

Skutečné i nastávající hospodáře z Královéhradecka zajímala výstava hospodářských strojů v největší míře.

Výstava koní vyzrazovala patrný pokrok co se tkne výběru plemenníků z domácích klisen ve státních hřebčincích odchovaných. C. k. hřebčinec v Písku vystavil 6 hřebců 3letých z domácích matek po ušlechtilých hřebcích odchovaných, jejich vlastnosti odpovídají jak potřebám hospodářů, tak i našeho vojska. Také rolníci vystavili pěkné klisny, mladé koně a hříbata. Vystavovatelé pocházejí většinou ze širokého okolí pražského. Z českého východu nevystavoval nikdo.

Výstava skotu nebyla daleko tak rozmahitá a vynikající jako na jubilejní výstavě, což se dá vlastně vysvětliti. Sledujeme-li postup, jakým

se vynítil chov skotu běže, pozorujeme, že záliba pro staré kmeny jako: švýcký, montavonský, holandský, chebský a bernský značnou měrou klesá, ač se vždycky právem a smělá se směr hledání plemen chovu, která dnes na trzích a výstavách převládají začínají. Jsou to: kmen symenský a jeho kříženci a kmen kravařský.

Že plemě to vždy více oblíbeným se stává, vidno z toho, že letošní výstava trh dobytím toho druhu 209 kusy byl obelán, počítaje v to i jeho křížence a že ostatní druhy jen spoře se objevují.

Druhý kmen v krajích, z nichž lze máloko snadno speněti, všim právem oblíbený, jest plemeno kravařské, spojující v sobě vlastnosti výtečných dojaic jakož i slušného vzrůstu a bojného tučnosti. Že tato dvě, dnes v krajích našich převládající plemena čím dále více se rozlišují, o tom nelze pochybovati a zásluha toho náleží každoročně se opakujícím trbům ve dnech Svatojanských pořádaným, na nichž je viděti již dříve koupené kusy a jich potomky. Kříženci symensko-bernští a plemeno kravařské hodí se velmi dobře malorolníku, který chce mít i dojnici, i tahouna i žrný kousek. Velkostatkáři mohou si ovšem snáze opatřiti dobytek čistokrevný.

Roku 1891 viděli jsme na jubilejní výstavě poprvé čistokrevné přímo skvočné symenské exempláře, které tehdy vystavil kníže Trauttmansdorff. Roku 1892 vystavil již Sask Krötennert z Plavna celé stádo symenské (39 kusů), tentokrát viděli jsme 209 kusů. R. 1893 opět byl silně obelán moravský kmen kravařský, vzdálené to odrůda kmene bernského a také plemeno toto se rok od roku rozhojňuje. Dobytkářství dán tím směr ustálenější a bude jen na pěstitelých samých, aby se přidali po novotách, při tom však prozkoumavše dnes již uznávané dobré plemena, jich se přidržovali. Zlepšení jest v dobytkářství našem již patrné a nelze jinak, nežli přičísti zlepšení toto nejvíce tomu, že o trzích mezinárodních v Praze jen dobytek vybraný vystaven bývá i ponejvíce ke koupi se nabízí, aby dále stáda zakládali mohli. I jest si jen přáti, aby Ústřední hospodářská společnost, tyto trhy pořádající, ve své snaze neochabovala a aby v tomto směru stále vydatnější podpory docházela. Co týká se plemen ostatních, líbila se nám malá sice, ale za to pěknější kolekce švýckého dobytka, jakož i kolekce dobytka východofriesského. Chov hornoinnůský pěknými kusy nevyniká. Hezkou kolekci innského kmene viděli jsme pod číslem katal. 90. (majitel p. Bedřich Förster, vlastník velkostatku Domousnice u Ml. Boleslavi), kde stál s ním společně kmen scheinfeldský. Dále byly vystaveny 4 hezké kusy plemene „Schönhengstena“ na konec nelze zvláštního uznání upřiti našim družstvům pro zvelebení chovu dobytka, kteráž docílila utěšených výsledků. Z družstev účastnících se na výstavě družstvo pro chov dobytka v Rívě, pak jičínské v Chudivě a v Münsteru u Inšpruku. Tak vystavil p. Fr. Vichna a p. Salač z Tohrad za hosp. družstvo jičínské pěkný dobytek symenský, pěkné býčky vystavil dvůr Ronov, Jos. Krejčík z Chlebu vystavil více jalovic. Z Rívna vystavili pěkný dobytek p. Práček Karel, dále rolníci Fr. Pavlíček, Jos. Novák, V. Horčík, Jos. Brka, Jos. Beneš, Fr. Pavlíček a Jos. Horák. Dobře krměný dobytek a pěkný vystavil velkostatek Sadová.

Všichni východočeskí vystavovatelé hovězího dobytka dostali za vystavný skot vyznamenání.

Výstava ovci byla nečetná, celkem 28 kusů. Byly tu zastoupeny kmeny Oxfordshire, Dawa, Rambouillet, Merino, Southdown a dojně ovce východočeské. Koza engadinského kmene a dvě bílá kůzlata mléčného plemene. Oddělení pro vepře bylo zajímavější a četné. Byly tu kmeny Jorkshire, větší kolekce velkostatku Kukus u Králové dvora, Holeček Václav, mlynář na Pražance u Krčína, Bedřich Schwarze dědic velkostatek Sázava, Fr. Šulc, rolník v Lysé n. L. vystavil křížence českoanglického. Vážil jen 340 kg. a vypadal jako nosorožec. Paní báronka ze Sterbetzů ve Vysočanech vystavila kanečka angl. kmene New-Leicesterbreed, také jiné velkostaty a rolníci vystavili pěkné exempláře domácího i cizího vepřového plemene.

Drůbežnická výstava: slepic, hus, kachen, krůt, holubů byla přebobatá. Přirozeným křížováním domácího plemene s importovanými odrůdami vzácných vlastností docílno netušených výsledků. Na letošní výstavě vystaveny byly druhy vynikající doazrou nosností, úrodností a tučností. Všechné odrůdy hus, kachen, kur, krůt, perlic, holubův (kromě vajec, potřeb pro ptactvo, strojů na lhnutí, přetěných a rozmanitých králikův) byly číste zastoupeny kmeny nejkrásnějších druhů drůbeže většinou čistokrevné, odvozuující původ svůj ze zložených stanic drůbežních. Výstava drůbeže ukázala, jak nejen výrobnost odvětví toho stoupá, nýbrž jak i racionální směr chovu stále širší půdy nabývá. Dávnoletou, neoprávněnou nedůvěrou rolníka k chovu drůbeže výstava zviklala a dosti bylo těch, kteří z ní čerpali chuť k vlastní podnikavosti. Škoda, že u nás lid málo toho dbá aby krmil drůbež vhodně pro trh, totiž aby maso drůbeže bylo co nejchutnější a tudíž dražší, chov pro něj výnosnější. V Čechách se spotřebuje dosud příliš mnoho štyráckých kapounů, pomofanských hus a štrassburských pastik. Proč bychom takové

a lepší věci nemohli vyvážeti z Čech? Proč od nás vyvážeti hladové husy po 1 zl. 20 kr. do Bavor, Saska a Pruska, když prokrmějí husu za 2 a půl až 4 zl. do ciziny prodati možno? Malé městečko Sadská u Poděbrad učinilo v této příčině značný pokrok, zabývaje se chovem, tučněním a prodejem drůbeže a peří. V roce 1890 speněžilo se v obci této 2.100 krůt, 45.200 hus, 2.300 kachen, 2.200 kapounů, 4.600 kuřat, 1.500 slepic a kohoutů, tržnem 57.900 Kč. K tučnění spotřebuje se každoročně 500 hl. jetmene s hrachem. — Vývoz vajec do ciziny, kdyby se v Čechách organizoval, mohl by se státi rovněž výnosnější. —

Politický přehled.

Krise ústavní a parlamentární.

Němci liberální chlubil se po 30 let, že jsou státo. tvornou stranou, která stát a parlament pohromadě udržuje. Nehledě k šilhání Schönererovců za hranice, mají nyní liberální Němci ve spojení se sřejnými Průšáky a velkoněmci Schönererianý a s internacionální socialisty, kteří sřejně chtějí odstranit monarchie, císaře a krále, veškerou ústavní práci v parlamentech. Pěkná to státoprávní strana a ještě pěknější jsou ti její spojenci! Na panovnicka musí poslední události působiti velmi trapně. Dle katolického listu „Volksblattu“ vyjádřil prý se císař při slavnostech přespuráckých o nynějších parlamentárních poměrech takto: „Liberální strana pracovala ode dávna až na docela řídké výminky, proti sřejmým Rakouska.“ V Budapešti prý pravil císař Badenimu, který mu za řídkých nynějších poměrů nabízel své odstupení: „Na to není ani pomyslet! Vy sřezanete a jazyková nařízení sřezanou též.“ Za takových poměrů není divu, že se rostruňují poněkud romantické správy, že ústava bude jako na hr. Richarda Belcrediho r. 1865 zastavena. Jiné správy praví: Pro případ odročení nebo rozpustění řídké rady budou svolány zemské sněmy. Zpráva, že v případě rozpustění řídké rady vykonají se nové volby nepřímé, t. j. že sněmům bude právo voliti do řídké rady, udržuje se. V klubech pravice podávána byla dnes zpráva o poradách parlamentární komise se členy ministerstva o nynější situaci. Bylo oznámeno klábem, že se parlamentární komise ujednala, že se má vytrvati a že musí býti odpor oposice zlomen. Smýšlení rozhodujících kruhů obrátilo se rozhodně ve prospěch pravice.

Z řídké rady. Po týdenním rozčlenění nastal klid ve sněmovně; pondělní schůzi chovali se německoliberální a nacionální poslanci jako uličníci. O nepatrných peticiích se hlasovalo sedmkrát dle jmen, takže celá schůze, která stojí denně na 10.000 zlatých byla tím zbytečně promárněna; předsedající místopředseda dr. Kramář nechal povykujícím Němcům úplnou svůli. Když dr. Kaizl se tázal sněmovny, aby hlasováním dle jmen vyslovila, zda-li nebyl zákon o 10 minutových přestávkách mylně vykládán (dle dávnoho zvyku 10 minutové přestávky jen o materiálních otázkách mohou dle liberálního výkladu jednacího řádu nastávati), tu před hlasováním 55 německých a socialistických oposičníků začalo došle spisy a kalamitě házeti na hlavu předsedy (zatím dosedl na křeslo předsednické rytíř David Abrahamovič) a řvali a lomozili v taktu bez přestání. Hlasování dle jmen bylo naprosto nemožným. Ve sněmovně to dopadá někdy hůře než ve venkovské hospodě po bouřlivé muzice. Jeden socialista (též český socialista) řká s židovsko-liberální stranou proti Slovům) již před tím chytl křesťanského sociála dra. Gesemanna za hrdlo a chtěl jej škrtit za pokřik liberálů. Divíme se pravici, která byla v pondělí ve sněmovně tiskrát tak silná, že si takové bohopusté výstupy dala líbit. Schůze trvala půlhoďas hodiny a pranic se v ní nevyřídilo ve prospěch lidu. Němci mají ještě asi 400 petic a návrhů v zásobě, o nichž chtějí, aby se hlasovalo dle jmen. Tím má býti každá plodná práce zmařena.

Rakousko-uherské vyrovnání, které na přímé prostředkovací zakročení panovníka mělo se co nejdříve státi skutkem, rozbilo se o neúspěch Maďarů. Císař přijal v pátek v alyeně baroka Banffyho i hraběte Badeniho v Budapešti, v příčině k ustanovení kvoty nechť však přímo rozhodovati. Maďati, kteří počítají, že v posledním okamžiku rakouská vláda přece jen povolí, odeřpeli zvýšiti svou kvotu z 31.4 proc. na 36.4 proc. Následkem toho vrátil se hrabě Badeni s nepotěšenou do Vídně a před letními parlamentárními prázdninami nebude se tedy o vyrovnání více jednati. Liberální strana v Uhrách, která mravně úplně dohospodářila, otává se že by povoleností k Rakousku učinila se naprosto nemožnou. Říšská rada ve Vídně nesmí býti však ani vůči ostatním maďarským stranám povolenější, nechce-li země předlitavské hospodářsky zničit.

V Chorvatsku zvoleno bylo 57 poslanců maďaronské strany národní, 23 členů spojení oposičních stran, 2 přířenci dr. Franka (ze Starčevičovy strany vyloučeného, protože nabádaje k nejradikálnější opozici ji vláde srazoval) a 2 divočí poslanci, z nichž mladý baron Rauch se přidá k oposici. Oposiční strany získaly tentokrát na Maďaronech 17 míst. Z radikálních Srbů nebyl nikdo zvolen, za to 23 Srbů potáhne v chomoutu národní strany „maďaronské“. Oposiční strany chorvatské zbavily se v poslední době křiklounů a sřádků; jest tudíž naděje, že budou dělati nyní poslanci strany Starčevičovy (strany práva) a Strossmayerovy rozváznou politiku. — V Chorvatsku se při volbách bez násilí ovšem neobejde, neboť maďaroni pomocí vojska dovedou vždy voličů od volebního osudí odehnat. Uvědoměli Chorvaté se vojsku ovšem brání a tu jsou pak krvavé srážky osudné. V Boshaci bylo 14 osob zabito a 30 raněno.

V Berlíně koná se process proti bývalému kriminálnímu komisaři Tauschemu. Tento byl ve spojení s policijním prezidentem berlínským a prý též s císařským dvorem, jakož i s předními říšskými a pruskými státními hodnostáři. Za svědky byli předvoláni ministři Marechall, Köller a Bronsart i Gossler.

Ministerstvo Rudního svítání v sobotní schůzi italské směnky stálo. Proti němu byla opozice 58 poslanců, kteří nesouhlasí s jeho mírumilovnou politikou. Posoruhodno však je, že 140 poslanců se vyslovilo pro úplné vyklizení osady erythrejské. Tím by se Habšané navždy zbavili Vlachů.

Recke a Turecko se o míru dosud nedohodli. Rakové ohrožují svoji královskou rodinu patrně aby na velmocích něco ve svůj prospěch vymáčkali. Jen aby se nepřehmatli a šeredně nepřepočítali!

Ruský car Mikuláš II. zavítá do Varšavy. Poláci přivítají cara s nealychanou slávou. Vše slavnostního vítacího výboru jsou princ Matouš Radziwill a důvěrník carského dvora, markýz Wielopolský.

Ve Španělsku vypukla ministerská krize. Zahraniční ministr vévoda Tetuan dal v pátečním sezení liberálnímu senátorovi a profesorovi Comasovi facku; syn tohoto stloukl za to vévodu pěstmi. S agasata prohlásil konservativnímu ministru Canovasovu jménem liberálních stran, že liberálové se neúčastní potud zasedání, pokud Comasovi se nedostane zadostoučinění. V nynější spleť době potřebuje španělsko velice obratného zahraničního ministra, jakým je vévoda Tetuan, ale je dosti možno, že bude muset ustoupit, a že snad celé konservativní ministerstvo postoupí své místo vůdci liberálů Sagastovi.

Kráľ dámský přijal odstoupení ministerstva Reeds-Thottova. Předsedou ministerstva a finančním ministrem se stal posavadní ministr vnitra Hörring. Také někteří jiní ministři stáli v úřadech.

Drobné zprávy.

J. M. nřp. biskup Edvard Jan Nep. Brynys kníží vstávací a odbojové sv. birmování tento týden v M. Upě, Maršově, Vrchlabí, dne mešká v Lánoh, zítra bude v Maršově, v neděli ve Spindělmě, v pondělí v Branně Dolejší, v úterý, dne 1. června bude udělovati svátost birmování v Lhotě Zálesní, ve středu v Kalné, ve čtvrtek v Stanešce v pátek bude meškati J. B. M. v Borovici a Vidochově, načež večer se vrátí do Hradce Králové.

Uherští henvedéři důstojníci v Králově Hradci. Asi 40 setníků a jeden podplukovník v čele s komandantem kurzu pro státní důstojníky, generálmajorem Danielem Valentičem, zavítalo v úterý do Králové Hradce, aby si v jeho okolí prohlédli osudná bojiště z r. 1867.

Pitné dobré vody má se konečně dostati Králově Hradci. Voda se má opatřiti z pramenů na Komárovačkách pozemcích v Plotišti anebo z pozemků u zabitého, za železným mostem. Oba prameny jsou dle dobrozdání svědčícího profesora Karla Voayky s Prahy totožné. Insynr Železný bude pověřen, aby zkoušel, je-li denní množství vody dostatečné, pak použije se vody této nejen k pití, ale též jako vody užitkové.

Očkování. Hlavní očkování dítek dosud neokovaných provede městský lékař ve dnech 29. a 30. května t. r. vždy odpoledne od 1. do 8. hodiny v místnosti Sokolovny. Přehlídka letos očkováných, jakož i očkování další konati se bude ve dnech 4ho a 5ho června v tuže doba a v téže místnosti. Ku očkování tomu užito bude animální látky očkovací z útvaru v Jindřichově Hradci. Rodičové dítek dosud neočkováných důtklivě se vysývají, aby v uvedené dny dítky své ku očkování tomtu přivedli, an jinak slavným c. k. okresním hejtmánstvím předvolání by byli.

Zdržené spolky v Pražském Před-městí a Hradce Králové pořádají prvního neb osmého srpna velkou matiční slavnost na Střelnici s bohatým programem, který posléze uveřejněn bude.

Nejkrajnější kroky. Po „výkladu“ ke známým dubnovým jazykovým nařízením, jež se adá výnam jejich oslabovati, objevily se v některých mladočeských listech zprávy, že prý četní říší poslanci jsou odhodláni na obranu nařízení těch nástí „nejkrajnějších kroků“. Jak náš list dokázal, tedy vždycky jsme hleděli v zájmu prospěchu českých poslanců působiti, jakmile o celonárodní otázku běželo. Mnohdy jsme se jich zastali i v záležitostech, kde bychom se jejich nesázím mohli jenom tiše smáti. Proto také tentokrát máme sa svou povinnost v jejich zájmu vysloviti. A sice s prosbou, aby se přístě rozhodné ohradili proti tomu, kdyby některé listy chtěly o nich psáti, že prý chtějí ušiti v té či oné otázce „nejkrajnějších prostředků“. Podobným slibům se dnes lid hlasitě smje že takových hrozeb dávno nebojí. Páni poslanci jsou ve Vídni proto, aby tam provozovali v zastoupení českého národa moudrou politiku a nic více. Ostatní, co politickou byti přestává, obstará si již český národ sám. Neboť jest to čirá politická naivnost, když by hrozili pánové: Doňal, Dostal, Jedlička, Alouček, Maštálka, Sokol atd. — „nejkrajnějšími kroky“. Co je to za řeč? Co těmi „nejkrajnějšími kroky“ myslí? My máme sa to, že ty „nejkrajnější kroky“ jsou jenom novinářskou frázi a to toho druhu, jaký jest ve váčné politice nepřipustným. Z toho důvodu pány poslance prosíme, aby si pro přístě podobné, jenom jejich vášnost zlehčující, „vyrážování taktiky“ v listech své strany prostě zapověděli.

Zkeměná učitelka z franciey. Slečna Marie Pátková, dcera zdejšího měšťana p. Josefa Pátka, ožyla s dobrým prospěchem akožka s řečí francouzské před skolební komisí při zdejší c. k. učitelském ústavě.

Odber Českoslov. obchod. besedy. v Hradci Králové pořádá dne 6. června na Hod Boží svatodušní v hotelu „Merkur“ o 8. hod. odpol. manifestaci veřejnou schůzi s pořadem: „Živnostanská novela“, „Organisace“.

Sebetní večerní bouře nadělala na Králově-Hradecku velikých škod. Mnoho plotů je sferšano, ovocné sady, zahrady na zeleninu, jakož i ohi-

liny jsou silně poškozeny. Ve Správcích uhořel blek do plotu pana statkáře Píly a část ho sáltil. Y Zabořově nad Jaroměří zapálil blek dva statky.

Kněz ve smíšené osadě působící nemá utíkat na rúch. Práce do upadu, napjetí myslí dnem i nocí, stálý boj obrany proti smámenu pásobní „novinářské pp. bratři“ a j. j. obtíže nedívno, že náhy rozruší tělesný i duševní organismus. Co nejvíce však sarmucuje kněze katolického na smíšené osadě bývají občanské odpady katolíků. A přitína je-jich? Byť sebe více pp. knazové pro „slávu Sioma“ ujistovali, že přičinou byla posnání „čistého evangelia“, známé dobře na náš i „druhé straně“, že není to nic jiného než — šenitba, vdavky. Známosti katolíků s nekatolíky často i neblahými následky vedou k odpadu — což nemění je slo, v manželství smíšené. A následky toho pro kněze tak bolestné — zmar všeho působení byt sebe horlivějšího a svědomitějšího, stráta víry — náboženská lhostejnost a tupost — stráta duše vlastní i ubohých dětí odpadlíků. Ó těch neblahých, nešťastných smíšených sňatků! Jakého hoře celých rodin byly původcem! Kolik bolestných chvil, bezsených nocí a umorění šivotů kněží nejlepších savinily jen sňatky smíšené, ve které vešli katolíci! Proto každý účinný protilek proti tomtu jedu otravujícímu šivot časný i věčný na osadách smíšených musí byti velelitaným. S radostí proto vítáme brošuru: „Poučení pro katolické jinochy a panny na osadách smíšených, o manželství dovoleném a nedovoleném“, kterou nákladem biskupské knihtiskárny vydal kněz diecese náš známý úspěšným svým působením na osadách smíšených. Důstojné pány na osadách smíšených pracující na brošura tu důtklivě upozorňujeme jakož i na „Obrázky se smíšené osady“ od Fr. Mimry, jež nesou se sa stejným cílem, jak označen slovy, jimiž brožura končí: „Katolíku nevstupuj v manželství bez svátosti!“ (Vis inseraty „Obavory“).

Nemá nad všlponst „Stráše n. Oldi.“ Co vrabci na střeše už dávno odspívali, to přináší v čísle 10. ze dne 15. května bydšovský plátek: že totiž přičinou náhlé a nevídané smy jsou prý „Studení Bratři“ (t. j. národní katolická jednota v Novém Bydšově), dne 9. května zahájivše činnost svou. — To jsou pokrokové, „Stráše“ jinší chlápci: Oni si radikálně jenom dápou, a náš dobrý venkovský lid bude mšti na polích úroda jen radost se podívat. Ano takoví ti páni „od kořene“ jsou!! — Slavnost Božího Těla slaví katolický svět všude co nejslavněji, tak že jinověrci plným právem katolíkům této velebné manifestace závidí, avšak „Stráše n. Oldi“, která stále hořkuje nad úpadkem víry v Novém Bydšově, vybití v tomto čísle až nepřímou a posměšnou všechny spolky a korporace, aby pro lepší dojem vystoupivši katolické jednoty národní stály doma!! — Bojujíc pak pro svobodu, rovnost bratrství v této čísle v „zaslání“ Sl. výboru řemeslnické besedy v Novém Bydšově, nepopřává svobody tuším, kteří se nebáli v radikálním místě veřejně vstoupiti v kruh katolické jednoty národní. Kdyby tam bylo slůvko a směr radikální, — tomu by neřekli ovšem nic, že páni světoborci! Ve svobodné Americe a v Anglii, tam by se potřebným napadlým „Stráše n. Oldi.“ a výboru řemeslnické besedy v N. B. smáli a mýsleli by nanejvýš že jejich nepřátelství jsou přihlouplí, nedovolení, úzkoprsí šesáci. V Novém Bydšově pokládají se ti dehlí mudroři za radikální pokrokové. Iau Abderitě v Becku a Němci v Sildě se pokládali také za pokrokové, ačkoli se jejich chytrostem celý svět smál. Ve svobodném státě má ostatně každý právo činiti se dle libosti směným.

Biskupskou tiskárnu p. Vojtěcha Matouše v Č. Budějovicích, v které se tiskne „Budivoj“, list ordinariátu a křesťansko-sociální „D. Volksblatt“ koupila tiskové družstvo, v němž náležá se též nejdp. biskup dr. Martin Říha.

Ponor na zbraň! Co nešťastí již savinlo neopatrné zacházení se zbraní! K té nešťastné řadě nešťastí druhý se případ, který se stal před nedávnem v Pádoli u Velkého Úřnova, v okresu Rokytnickém. Tamní hajný jda s lesa zastavil se v hostinci pana Prossy na sklenku. Byl sice, co se zbraní týká, velmi opatrným, ale přece to ještě nestačilo. Puška starého ještě druhu, předovku, která se naplňuje udeřením kohoutku na zápalku, poněvadž byla nabita a zápalka nasazena, položil, aby ji děti dosáhnutí nemohly, na almaru v síni stojící. Pak vešel do světnice a rozmlouval s hostinským. Dvě dítky hostinského, chlapec asi čtyřletý a děvče o něco starší, vyšly van a chtěly stáhnouti s almary dat, který tam byl položen. Nevěděly ovšem, že na datě leží puška. Chlapec postavil se vedle almary a děvče stáhne dat stáhlo s ním v rychlosti i pušku, která padající narazila kohoutkem na klíč u almary, zápalka nárazem tím explodova, rána vyšla a celá projela prsoum chlapece, který mrtev klel k zemi.

Cikánů okradli. Ve čtvrtek dne 30. května vloupali se kolem půlnoci cikáni do bytu Šebastiána Pobl, obuvníka v Deštném a ukradli mu mnoho obuvi, kšše a peřiny. Okradený přišel si škodou kolem 100 zl. Četnictvo Olešnické jalo se je ihned stíhati a došlo až do Solnic, ale na stopu jim nepřišlo.

Odsouzen k smrti prozrazem. Cikán Martin Malík, který se svou ženou zabil četařka Bukace a Horní Čerakve, byl odsouzen v Táboře i jeho žena k trestu smrti prozrazem. Žena jeho byla odporučena císařské milosti. Nyní první cikán, že žena jeho se vraždy četařka u Polhřimova nezúčastnila, nýbrž že mu při tom pomáhal chlap, jehož jméno udal.

Kráva zabita bleskem. Ve středu odpoledne dne 19. května aneala nad Písaňskými a Dobřan, v okresu Novo-Městském n. M. velká bouře spojená s blykotem a hromobitím. Blesk bleskl do vysoké třesné stojící u stáje statku rolníka Fleckmra; třesní rozstřítil a sjel malým otevřeným okénkem do stáje, kde bylo mnoho kusů dobytka a zabil krávu stojící právě u okénka. Oheň narazil ani jiná škoda se nestala. Blesk byl od třesné přičina že stáji silným průvanem, který vznikl tím, že dveře stáje, právě naproti okénku jsoucí, dobořena byly otevřeny.

Zoští z východních Čech.

Z Kutné Hory. Náležetím nepřítelůvho počasí nemohly práce při opravování chrámu Páně Největšího, Trojice v Kutné Hore byti v arbné době dokončeny. Svěcení kostela proto odročeno, a kněze se konati až na podzim.

Z Trutnova. O slavném uvítání nejčestojnějšího pana biskupa Edvarda Jana Nep. Brynysa jeho se v „Obnově“ již všeobecně zmínili. Podrobnosti jeho jsou významny, neboť svědčí, že za čtyřicetileté vlády lidliberalismu neustalo katolické smýšlení v obyvatelstvu, ba že ani nustrpělo takových strát, jak by se se správy, v katolické církvi nepřítelůvých časopisů, souditi mohlo. V Radvanicích, na hranicích trutnovského okresu, uvítal J. B. M. jménem duchovenstva v okresu vikář a děkan v Trutnově, vdp. Josef Hofmanna, jménem politického okresu úředník č. k. komisař p. dr. Pecka a okresní školní inspektor p. Klement, jménem okresu p. okresní starosta dr. Kluge a okresní výbori p. Irmaa se Švadovic a p. Felix Libich s Markoně. V Radvanicích uvítali J. B. M. dále obecní představenstvo, školní mládež a veškeré obyvatelstvo a hudební kapela. Na hranici obce Chvalče očekávalo J. B. M. rolnické banderium, mající přes praž slatobílí stahy (barry papasák). Neméně slavné bylo uvítání ve Chvalči. Klub cyklistů s Poříčí jel J. B. M. v ústretu až do Petřkovic, kdež před školní budovou stála slavočrtna s chvoji a květin. Zde přivítaly nřp. Vrchňho Pastýře obecní zastupitelstva s Poříčí, s Voletin a Lhoty. Vdp. vikář Fuchs s Vrajaa oslovil J. B. M. dělní řetě. Školní mládež s Poříčí a s Voktina, hasiči s Voktina, Lhoty a s Poříčí, jakož i hasiči s továrny Haasovy, spolek vojenských vysloužilců, tarněti, spolek pomocnický a cyklisté s údolí ápkého a Trutnova tvořili špalír. Bile oděná školačka uvítala pak J. B. M. valetným proslovem, školci pak zapěním papasákové hymny. Nřp. biskup děkoval srdečně všem pářům předsedům dnstavitelů sa spolků, obyvatelstvu a mládeži. Biskupský kočár pak na celé cestě až do Trutnova doprovázeli špalírem spolek cyklistů. Neočekávaně nádherné bylo přivítání v Trutnově. Přes pět tisíc birmovanců a trojnásobně tolik měšťanů a venkovanů očekávali svého Vrchňho Pastýře. Na pokraji města stálo městské zastupitelstvo a jmenem města vítal J. B. M. promyšlenou řetě pan purkmistr Raucha, jenž vyslovil nejvřelejší dík obyvatelstvu, že po tak dlouhých letech opět jedna diecese naší biskup do města Trutnova zavítal. Pan purkmistr ujistil J. B. M. neupřiměnými sympathiemi veškerého obyvatelstva a přál nejdůstojnějšímu panu biskupu Brynyschovi, aby se mu stal pobyt v Trutnově milým a aby se tam cítil úplně doma. Stkvělé bylo též uvítání před Českou besedou, kde stálo množství věrného českého lidu. Dojemná česká píseň byla J. B. M. zajisté nejmilejším pozdravem. Dále uvítali nřp. biskupa vel. duchovenstvo, ředitel měšťanské školy p. Werner. Žákný Marie Neumannova uvítala J. B. M. pěkným proslovem a dala milému biskupovi překrásnou kytici. Za velebného hlaholu svoasí krásné slavný průved v před a besproutředně před J. B. Milostí kráčeio přes 100 bíle oděných družiček. Městská hudba hrála páknou skladbu na pozdrav. Malebný pohled poskytoval špalír veškerého šactva. Jménem školních útvarů vítal J. B. M. řídící učitel české školy p. Vepřek, řídící učitel Munser (š. chláp), řídící Herbrich (chláp. měšť.), řád měšťanky Etelt, řídící c. k. učitelského útvaru Windemann a řídící c. k. vyšší realky Warm, pak jménem reálních škál septimán Hener. U radnice vítali J. B. M. úředníci c. k. hejtmánství, c. k. okresního soudu, c. k. berního úřadu, c. k. priv. severní dráhy, c. k. celního úřadu, c. k. finanční stráže, dále učitelstvo rolnické školy a velitelství četníků a opět pan purkmistr Raucha a městské zastupitelstvo. Za spolek, který tvořily špalír od radnice, pozorovali jsme jmenovitě: katol. tovaryšský spolek, klub katol. mužů s Deštného starého města, i. všeobec. podpůrný spolek, Konfidentia, nám klub, spolek cyklistů, řemesl. pol. spolek, tělesopisný spolek, hudební spolek „Harmonia“, spolek nám. turnerů, měst. a tovární hasiči, lovecký klub, sbor c. k. oostrostelců, voj. vysloužilců a jiné korporace. Většina spolků měla spolkové prapory. Proslavy všech předsedů spolkových vynikaly vřelostí, čímž byl J. B. M. mile dojat, neboť takového uvítání se od německého obyvatelstva neznadal. S velikou dotou byl také vítán vedp. kanovník Pegertha, který J. B. M. provázel. Též jama dostalo se od školačky měšť. školy Petrové vkusné kytice. Možno-li, tedy sa pětidenního pobytu v Trutnově varčataly sympathie obyvatelstva k nřp. biskupovi královéhradeckému. V pondělí, dne 10. května května měl J. B. M. v děkaněm kostele kázání, jež posorně vyslechli p. purkmistr, členové městské rady a obecního zastupitelstva, členové všech státních a samosprávných úřadů, profesori a učitelé škol a nečetný počet věřících. J. B. M. birmoval denně na tisíc birmovanců a po celý ten čas pamoval v kostele vsazný pořádek, který udržovali členové haměckého sboru. Též okolí kostela činilo dojem ten nejlepší. Před kostelem vyjímala se jmenovitě slavočrtna s nápisem, věnovaným J. B. Milosti: „Báh šahnej Tvému přichodu! Vnitřek velebné svatyně jest — díky horlivosti vdp. arciděkana Josefa Hofmanna a obětavosti věřících — velmi krásně vyzdoben. Překrásné jest jmenovitě presbyterium a umělecky malovaná okna kostelní. Vzácným uměleckým dílem jest též lavice, při níž sborní věřící přijímají Tělo Páně. Neméně odbohou hlavního kostela jest jeskyně Panny Marie Lourské. Viditelná odoha chrámu Páně byvá nejlepší zárukou zbožnosti obyvatelstva. Uznáváje to všechno a zejména též osobně zásluky a obětavou horlivost vdp. městského děkana Josefa Hofmanna, povýžil J. B. M. zdejší chrám na arciděkanství. Prvnímu arciděkanu Josefu Hofmannovi dostalo se jak od nejčest. Vrchňho Pastýře, tak i od veškerého obyvatelstva nečetných blahopřání. Dáje Bůh, aby v našem městě duch náboženský se i na dále vzámáhl a tím i náš národostatek podporoval. Dám Páně byl a bude nájistě vždy pro obě národostatek společným a stejným milým atfedikem.

Tak by se také nejednotlivěji šlo, nežli podstatným, které občasné stáje vřít jak náhodnost.

19. Z vikariátu chrudimského. Katedra vikariátu chrudimského uvítala s radostí občany od svého milovaného a veleznalého P. T. pana vikáře Fr. Květa, jímž nám dává na vědomí: „Dělatka k programu o Kanonických vikariátech připomínám, aby se ve smyslu směřoval, na poslední vikariátní konferenci společně přijatého, již letos upustilo od domovních nákladů vikariátní hostiny. Dávody, které v konferenci uvedeny byly, platí podnes; dle pak a výsledek těch hostin neodpovídá nikdy snárodním obětím, s nimiž pořádání vikariátních hostin spojeno jest. V jiných diecích podobné oslavování výročí vikariátního přestalo; jest tedy na čase, aby se také u nás tak stalo, a toliko oficiální pásové k vikariátnímu se pořádali. Učiníme-li tak všichni solidárně, předejdeme tím i nemilým výkladům, které s každou novotou spojeny bývají.“ Aho učiníme doista tak všichni; neboť nynější doba nás téměř k tomu nutí. Tedy jen sverší!

20. Jaroměř. Poutní a zábavní jednota „Jarboj“ v Jaroměři oslavila dne 30. května 1897 pod protaforátem slavné městské rady své 25leté trvání národní slavnosti. Pořad slavnosti: 1. O 1. hodině odpolední seřadění jednot, korporací spolků a skupin v českých i moravských krojích národních na jakubském předměstí u hostince p. Johana. 2. Slavnostní průvod do zahrady paní M. Kolářkové na cibelnách. 3. Koncert hudby Sokola kolínské osobním řízením kapelníka pana Kmoška. 4. Přístupy, banáky, prostomárodní děj lidový se spěvy (sola a sbory) na slova F. S. Procházky, hudbu složil K. Vea. Zpěvy navičil Al. Pilbauer. 5. Buffet rúasé národní hry velké i malé mládeže o ceny, tance, koulení v kůleky o výhry. Vstupné osoba 10 kr. Dobročinnosti se mese nakladou. Při chladném večeru koná se veselek v sále Grand hotelu; na nepřiměřeně počasi tamtéž o 3. h. odpo. koncert, večer veselek.

21. Nového Města n. M. Naše město, které mělo dříve kvetoucí obchod živnosti, upadá hospodářsky od těch dob, co se zde usadili židé. Křesťanství živnostníci, a obchodníci kteří spolu pevně nedrží anebo kteří stojí dokonce proti sobě, ti dnes dosti blízko žijí. Ze dnešního polohy rolnictvo nezbohatne, jest každému známo. Továrníci a jejich řádníci jsou sami židé, obchodníci většinou, a to i přednost stanice zdejší jest žid, který mimochodem řečeno k vůli přázkosování jiných firem, sařil si přímo na nádraží obchod a uhlím, přes to, že tři obchody u samé stanice téžobě druhu se nalézají. Jem to přijde ovšem levněji, než jiným obchodníkům a může s nimi snadno konkurovat, poněvadž dělníci nádražní musí veškerou práci s uhlím jemu zdarma vykonati a dráha dělníkům nevědomo za to zaplatí. Všichni židé přišli sem s majetkem zcela nepatrným a v málo letech stali se s ním boháči. Při soudě zdejší jest samý židovský proces. Posledně vzbudil senaci konec sporu Morice Glaseera a občanem K. o vs. sl. za domněle koupené lihoviny. Takové a tomuto podobné obchody má nejen p. Glaseer, ale i druzí jeho souvěrci velice často před soudem soudnou stolicí. — Jsou zde sice dva zastupci (z těchto jeden pokřtěný žid), ale aby si protistrana namohla šádného s ním vsít, dává každý žid práci oběma. Tak jest klientům ve sporu se židy obrátiti se k doktorům do soudních měst, což ovšem přijde draze. Ač každý vidí, jak necitelné a nevědomé židé sobě počínají, přece jsou zde u velké vážnosti, takže při posledních volbách městského zastupitelstva bylo čtyři a půl židů (pokřtěný počítán za polovinu) zvoleno do výboru. Svědčí to jen o velké nevědomosti a malé uvědomělosti zdejšího občanstva. Pozoruhodné jest, jak se dovedou o všem informovati a osobní zájmy každého jednotlivce zdejšího znají lépe, než by si mohli mysliti. Navštívte večer kterýkoliv hostinec zdejší, vždy najdete v něm aspoň jednoho žida, kterému nejde ani jedině slovo ve společnosti. Aby se jim přístup do společnosti usnadnil, jsou téměř u všech spolků členy buď činnými nebo přispívajícími. „Restaurant“ pana Wondratschka jest jich hlavním středem. Zde si sdělí také buras židovské na vzájem, co její jednotlivci po ostatních hospodách o křesťanech, o jejich úmyslech a křatoch postavili povídat slyšeli.

22. Úpice. Jak vypadá to hospodářství v okr. nemocenských pokladních, na něž při letošním „anketě pro reformu zákona o nemocenském pojišťování“ tolik si bylo stěžováno, toho obrázek v malém podává nám okr. nem. pokladna naše. Jak to vypadá, posouditi možno s toho, že pokladník se funkce své již vzdal, starosta pokladny se rovněž chce poděkovati na nedoplatcích se strany členův nalézá 1139 zl. 71 kr.; aktiva a passiva na papíře sice se kryjí, ale nějaké čarovo kopytko v tom vřít přece. Kde jsou vlastně ty nedoplatky? Dělnictvu přece se strhují jeho příspěvky při vyplácení mzdů — tam tedy nevězí. A to je pořádek? A jak to vypadá s těmi pokutami, jež dle tovaršné Hdu do nem. pokladny mají býti odváděny? Ve čtvrtek 27. t. m. ohlášena jest valná hromada okr. nem. pokladny, což není nikoho kdo mohl různě na různé ty slepé pokutovat! A což politické záhady o tom něčeho nevědí? Smutné to poměry, když k takovému hospodářství se mluví; správné i tato nevědomost politických útadů na anketě byla vytýkána. Poctivě dělnictvo cítí, že by potřeba bylo důkladného řezu v nezdravou organizaci nynějšího systému nem. pokladny. Bohužel sdá se, že ani od ankety, která ve Vidni zasada, soudě dle jejího složení nedotkne se ani opravy židovské!

23. Velkého Poříčí. Zdejší Svatováclavská jednota katolických jinochů a mužů pořádá ve svátek dne 27. května 1897 v hostinci pana Franta. Suka Zábavní večer s tímto programem: „Usel na látku.“ Fraška o jednom jedním. Napeal Xaver Menhard Litoměřický. „Čapra na námluvách.“ Fraška o jednom dějství. Dle staré látky napeal J. Kühn. „Fotografická dílna v Praze.“ Fraška se spěvy o jednom jedním od A. W. „Krakonoš.“ Zábětek o 8. hodině večer. Vstupné: 1 místo 10 kr., II. místo (k stání) 10 kr. Školní mládež přístupu nemá.

24. Markvartovice. Svátek patrona země české, sv. Jana Nepomuckého, slaven byl v obcích v Mar-

kověvích a St. Sedlovicích svátek slavnostním spůsobem. Veškeré domy osdoby byly prapory, chvojčovními plotenami a květinami. Starosta p. Fr. Hameš a člen okresního výboru p. Libich s Markovovic a p. Jan Jaroní se St. Sedlovic jeli vřít J. B. M. na hranice své obce, veškeré pak místní spolky s obou obcí, občanstvo i školní mládež chystali se k uvítání svého Vrchního Pastýře před farní obcí. Střelba s hmoždířů a hudba místní, která zahrála papěskou hymnu, osnamovala vítěm, že se blíží milovaný jejich nejdůstojnější biskup Edvard Jan Nepomuk Brynych. Pozvolna ubíral se malebný průvod k ulovbraně, kdež vesele duchovenstvo, učitelský sbor se školní mládeží a obě občanské zastupitelstva nejučtější uvítali nřp. královéhradeckého. Slavnostní řeči proslavili dp. farář a p. Hdičí učitel, načež jedna škýně tklivě avítala J. B. M. a podala mu krásnou kyticí. Na to pak uděloval nejdůstojnější pan biskup svátost biřmování, pak se konala skouška se svátého náboženství, která dopadla k plné spokojenosti J. B. Milosti. Ač bylo počasí velmi nepřiznivé, byl nicméně odjezd Vrchního pastýře slavný. Obyvatelstvo bylo potěšeno a rozradostněno, že po 30 letech opět jednou mohlo vzdáti svůj hold a úcta nejdůstojnějšímu svému biskupovi.

25. Slaným. — Radostní byli ve farnosti naši dne 2. — 12. května, kdy konala se u nás sv. misie. Vd. OO. s kongregací Neisy, Vykupitele v Praze: P. Bernardin Čáka, P. Fr. Pivnicka a Fr. Blažek, kteří sáviteli k dílu tomu vznešenému, a nevědní horlivosti a ohnivým nadšením hlásali věčné pravdy a přiluhovali sv. svátosti. Ačkoliv od prvního dne, kdy sv. misie počala až do jejího ukončení bylo počasí dosti nepřiznivé, přece nedali se tím horliví osadníci nikterak zdržeti, aby neplnili při raních i večerních kázáních i při odpoledních cvičeních v chrámu Páně v počtu co nejhojnějším. Přicházeli nejen horliví, vybírá i vlastní, a když smyslivě předsudky a srdce slovem Božím připravena byla v půdu dobrou, přijalo přes 1200 sv. svátosti. Zašli jsme výjevy a slavnosti, jak nemají zde pamětníka. Tak zavřel sem schránku s Vidně J. J. kníže pán František s Anerspurg, a přistoupil společně mezi ostatními muži, namnoze i mezi nejmladšími svými služebníky, k sv. přijímání, čímž mnozí k slzám byli pohnuti, svláště když patřili na hlubokou zbožnost nejasnějšího pána. Krásným příkladem předcházeli všem i pp. učitelské a p. Hdičí v čele, neboť i oni všichni přistoupili k společnému sv. přijímání a ku povznesení pobožnosti vzorně spolupůsobili. V pátek dne 7. května byla dojemná slavnost: Odprečení N. Sv. Oltáře, a posvěcen od vřp. vikáře a místního faráře Ant. Schreibera obraz Božského Srdce Pána Ježíše, darovaný J. J. knížkou paní Gabrielou s Windischgrätz. V sobotu dne 8. května večer konán průvod a odhalen při slavnostním kázání krásný obraz Panny Marie Ustavičné pomoci, darovaný J. J. knížkou paní Vilémínou s Anerspurg a posvěcený od sv. Otce Lva XIII. V neděli odpoledne dne 9. května vyvedli se a ve slavném průvodu horlivými mládežci nesen, a kostela postaven a pak od OO. posvěcen krásný misijnářský kříž. Při velikém průvodu, jehož se zúčastnilo přes 3000 lidí, zejména mužů, zachována krásný pořádek. Milým pro všechny potěšením bylo, že zavřel k slavnosti i p. místodržitelův rada a okr. hejtmán Šafář s Chrudimi, a setrval i přes celé slavnostní kázání, až poboza nebyla přiznivá. Dojemným okamžikem bylo zejména loučení vřpp. OO. v úterý 11. května večer, kterému byla přítomná i J. Osvícenost vznešená pl. hraběnka Ludovika se Stationáři. Když vřp. P. Bernardin Čáka v krásné řeči poděkoval za horlivé účastnictví J. J. knížkou pán Františku s Anerspurg a celé vznešené knížecí rodině přál hojnost Božího požehnání, když poděkoval vřp. farář a spolu vikáři Ant. Schreibovi, že ve své v pravdě otrocké lásce a péči o blaho osadníků svéojných nešetil práce, nákladu a ničeho, čím by ku povznesení sv. misie posloužil, vřp. řiditeli kněžského panství L. Heřmanovského a pp. učitelům za vznešený příklad, al. živnostenskému spolku, že korporativně na slavnostech podíl bral, a potom všem osadníkům tklivými slovy žehnal dáváje jim „S Bohem.“ tu nesčítalo snad ani jedině srdce nedotknuté, vždyť téměř v každém oku zatřpytila se slza pohnutí, a když na konec po slavném „Te Deum“ vřp. farář a vikář dojemně a pohnutě poděkoval, tu přicházeli ještě jednotlivci i deputace, aby děkovali a rozloučili se osobně. Bohužel, že tak rychle ty dny duchovních hodů uplynuly. Bůh žehnej a odplat hojně všem těm blahetným duším, které nám tak veliké duchovní radosti připravily!

26. Dobruška. (Křesťanská jednota sv. Václava). Rokem letošním dosáhla jednota počtu 180 členů, tak že náleží mezi nejmladší jednoty v župě Náchodské. Při valné hromadě zvoleni do výboru náležitující: Za předsedu vřp. děkan A. Flesar, za místopředsedu Vladimír Hornov, katecheta, za jednatele J. Hendrych, mistr soustránníky, za knihovníka L. Kunta, kaplan, za pokladníka J. Novák, fotograf za výbory: J. Novotný, Em. Tassier, J. Marcelli, Ant. Maršálek, A. Ekert, J. Siegl st., J. Šubrt, B. Hlaváček, J. Duška. Za náhradníky: J. Reháč, V. Merwart, V. Novotný, J. Černý. Za pořadatele zábav pp.: Maršálek, Panciř, Novotný a Čižinský. — V únoru rozloučila se jednota naše se zasloužilým jednatelem svým vřp. Otokarem Hruškou, který za zásluhy své v spolek byl jmenován čestným členem. Na počest jeho uspořádán večírek, při němž zahrála jednoaktovka „Dámoklův meč“. Solové vystupy přednesli pp.: Maršálek, Panciř, Novotný a Čižinský. — Přednáška konána bylo šest a sice: Vladimír Hornov, místopředseda přednášel o theme: „Křesťanská společnost“, „Církev a vzdělanost“, „O vlohách de V. kurie“, „Sv. Vojtěch“. Ladislav Kunta, knihovník o theme: „Křesťanský socialismus a sociální demokracie“, „Různé směry řešení sociální otázky.“ Týdně scházeli se členové ku časovému rozhovorům ve kroužku. — Voleb do V. kurie zúčastnili se členové šimně. Ku proklamaci volitelů našich křesť. sociálních nedošlo a sice s ohledá na hrozící nebezpečí, aby nebyl zvolen volitelové soc. demokracií. Jako jiné křesť. sociální jednoty, tak i jednota naše vidouc ve vítězství sociální demokracie ohrožení nájm nején víry ale i vlasti, rozhodla se vedena jeouc cítem vlasteneckým pomáhati ku vítězství strany mládežnické, která aspoň co se týče programu národního aboduje se se stranou naší, jakkoliv v ohledu náboženství se proti nám někdy nepřátelsky! Krajinský svobodnýmylní list „Posel od pomozí Kladeckého“ doznal to také,

že strana mládežnická svítá v Dobrušce proti sociální demokracii pomocí hlásá křesťanskosociálních. — Dne 2. května zúčastnili se jednata počtem 26 členů mládež křesťanské jednoty na Dobrušce. Dne 18. května konána výborová schůze, při níž ustanoveno poříditi spolkový prapor. Přijat návrh místopředsedy, aby v období letním místo přednášek mládežních ve spolkových místnostech, konány byly přednášky ve okolních vesnicích. Další činnost „Zlatá Bůh!“ — Z Dobrušky. Dne 16. května prohlášena ta stávka dělníků soustránníky, vyvolána jest stávka jest hlas mezi mistry soustránníky, vyvolána jest stávka tato asi slým duchem ajvajpartaje, která jest služkou špekulací svých nekřtěných patronů. Z té příčiny mezi mistry panuje rozhořčení! Nechceme předbhati výsledku stávky, o níž bychom si přáli, aby dopadla ve prospěch jak dělníků i mistrů, kteří stejně nesou tíži poměrů!

27. Dobruška. Na rozhraní našem náboženských a mravně ohroženém založená nová jednota křesť. sociální s úpěch- kom mravním jde ruka v ruce i úpěch národní jak doznati musí každý upřímný vlastenec, jehož Bůh postavil na přední strážě našich ohrožených hor! Chceme-li posil- lid zde své opozice proti vlivu zahraničím, třeba vy- chovat lid mravně slný! Ale již i v naše podhorské de- dinky loudí se otravný dech nevěreckého a beznárodního socialismu a proti tomu nepříteli může čeliti vlastenecké a nábožensko-mravně vzdělání a uvědomění lidu, jakého se mu dostává v křesťanských jednotách, které na štít své napaly heslo: „Bohu a vlasti!“ Z té příčiny pojal vlasteneckou obětavost známý vřp. p. farář Dobrušský J. Domaňanský myšlenku založiti křesťanskou vzdělávací jed- notu na Dobrušce. Dne 2. května svolána ustavující schůze ve statku u Grulich. K ustavující schůze zavřití členové křesťanské jednoty z Dobrušky počtem 26, jak- koliv počasi bylo nepřiznivé. Veliká místnost naplněna de poledního kouta. Za předsedu schůze zvolen vřd. pan farář J. Domaňanský, který zahájil schůzi uřpřil slývq místopředsedovi křesť. jednoty dohrůšské Vladimíru Hor- novi. Týž ujav se slova pojednal o potřebě a programu jednot křesťanskosociálních a vyloučil znechobnost sociální demokracie v ohledu národním, náboženském i mravním. — Po přednášce přihlásilo se 33 mužů za členy ustavující se jednoty. Schůze ukončena došlovem dást. pana faráře J. Domaňanského. — Na to rozvinula se příměšná hor- livých členů křesťanské jednoty Dobrušské animovaná zábava. Předneseno 13. solových výstupů. Mezi účinku- jícími byli pp. A. Maršálek, J. Panciř, J. Novotný, J. Či- žinský, J. Burian. Mezery mezi jednotlivými účly vypl- něny byly quartetem člena jednoty dobrušské p. J. No- votného. Vystupováním svým vzorným získali si členové dobrušští sympatií všech přítomných a s plna srdce vo- láme jim: Na shledanou! Do této doby započalo k nové jednotě 43 členů. Vřstava a činnost naší nové jednoty. „Zlatá Bůh!“

28. Sobotní bouře po čtvrté hodině odpolední hrozně řádila na Kolínsku a Konfínsku. Na Hradecku zafila k večeru, vlády velké spousty děláje. V noci na neděli krutě byla střížena krajina kol Jaroměřu, Králové Dvora a Trutnova; nové bouře zafily v ne- děli odpoledne. Četné obce trpěly povodněmi; malé potůčky vzrostly v dravé řeky, trhaly mosty, silnice, stavení, zanesly luka, rozbrázdily role, smařily mnohé životy lidské. Také mnoho drůbeže a dobytka zničeno. Četné obce na Trutnovsku, Kr. Hradecku, Novopacku, Hoficku atd. mají celou úrodu zničenu. V Králové Dvoře nadálala povodeň přes 200.000 zl. škody. Zle atřpěla voda obce Dubenec a četné obce svláště podél řeky Labe. V Jaroměři byla továrna Etrichova v ne- děli v noci zaplavena, s pobřežích alic musilo se obyvatelstvo vystěhovati. Labe zaplavilo pobřežní luka a též v Hradci utřpěla obec zátopou luk veliké škody. Z Pecky, Kalné, Čistě a s Miletína přišly žalostné zprávy. Četní obyvatelé přišli o celé jmění.

29. Kolik je na Moravě českých židů? Na vyzvání Českožidovské jednoty na Mo- ravě přihlásilo se celkem 10 židů k jednotě. Nevíme, jest to moc nebo málo, protože na Moravě jest přes 60.000 židů.

30. Světový sjезд židovstva odbyval se ve dnech 25. — 27. t. m. v Mnichově i měl sa účel docílití sblížení a jednotného postupu mezi všemi čistě židovské cíle sledujícími israelskými věš zemí a domlavit se o jednotnosti unionistické propagandy. Na denním pořádku byly referáty: 1. Hospodářské, sociální a policejní postavení židův v různých zemích. (Referent známý spisovatel Max Nordau v Paříži). 2. Židovská organizace a její dosavadní výsledky. 3. Ukoly židovské dobročinnosti v Palestýně. (Referent dr. Hirsch Hildeheimer v Berlíně). 4. Obesání pařížské výstavy. 5. Židovská otázka a příští diplomatický kongres v Evropě.

Ze soudní síně.

Před královéhradeckou porotou.

(Obrázek z národního pomozí.)

V sobotu stál před zdejší porotou Josef Kühnel, katolík, ženatý, 30 roků starý, ve Vel. Du- kovně narozený, nyní učitel na německé škole v Du- benci u Králové Dvora.

Souda předsedal rada zemského soudu p. Stolla, votanty byli p. rada Isakovič a adj. kraj. soudu Novotný, zapisovatelem byl p. Janke. Obžaloba hájil státní státopce p. Köhler, obžalovaného hájil dr. Rappaport z Trutnova; soukromé žalobce p. učitele Karla Veseleho na české maticné škole v Dubenci a tamní Čechy zastupoval zdejší advokát, pan dr. Csurba.

Žaloba klade německému učiteli Kühnlovi za vinu, že dne 7. února 1897 v hostinci Jana Baxera nadával před četnými tamtéž shromážděnými hosty Čechům: „satracení česká pakáá, česká holota, dubenečtí Čechové jsou satracení holota, zdejší Češi jsou holota.“ Tím stval německý oby- vatele z Dubence proti tamním českým obyvatelům a proti jednotlivým třídám občanské společnosti a vůbec proti obyvatelům státu k stranictví navzájem snažil se popouzeti a svěsti, čímž spáchal v § 203 tr. z. označený a dle téžobě paragrafa trestný čin proti veřejnému pokoji a pořádku.

Čin tento neal bryt také ovoca, neboť již přěti neděli dne 14. února 1897 byl na české maticné škole nalepen plakát, kde se Čechům pravilo, že jsou slo- ději (zajick a vřezovatí přetř t. j. zloději).

Ze obžalovaný výše uvedeně nadávky prozaml, potvrdil zcela určitě úplné věrohodný svědek, kate-

obeta v Dubenci P. Josef Etrich. Ze byl plakát smíšeného obsahu na matičné škole nalepen a že se v Dubenci proti Čechům a českým dětkám štvalo, potvrdil učitel p. Karel Veselý. Svědci Mdr. Richard Bauer, Markus Mantner, František Sapoušek, Frant. Charvát, František Pich, Vincenc Kuhn a Josef Bauer rovněž potvrdili, že obálovaný popusem byv správu v českých jaroměřských novinách o dubeneckých poměrech, rozšířeně nadával na obsah dopisu a pak nadal domnělému jeho zasílateli, kterého hledal mezi třemi studovanými Čechy dubeneckými (t. j. mezi knězi a učitelem), konečně své nadávky obrátil proti všem dubeneckým Čechům. Tím, že nadával většinou před německými hosty, chtěl je patrně proti Čechům ještě více k stranické zášti poštívati.

Při výstupu tvrdil se učitel Josef Kühnel zcela nevinným. Vincenc Bauer prý mu ukázal české noviny, a pravil, že je tam něco o německé škole v Dubenci. Žádal Kočího, aby mu to přečetl. Stálo tam, že děti jeho školy jsou nezdraví a že nezdraví. Na to prý řekl, že to psala nějaká paká, naopak čeští školáci prý nezdraví. V Dubenci dosud prý jsou poměry velmi špatné, Češi prý ho mají rádi, pan katecheta a ostatní svědci prý mu to mohou dovědět. S Čechy prý neměl nikdy mrtvosti, že jeho třídy chodí s českých dětek, tedy většina Čechů a jejich rodičové (neuvědomělí a odvězí Č.) ho mají prý rádi.

Předseda pan rada zemského soudu Stolla také se na to svědka p. Josefa Etricha, katechety: Jaké jsou u vás poměry mezi oběma národnostmi?

P. Etrich: Před dvěma roky byly velmi špatné, pak se ale trochu urovnaly. Než letos po 7. února se opět všechno zhoršilo. Když toho dne přišel do hostince starosta, pana Jana Bauera, četl hodinář Kočí (recept) české noviny, kde se jednalo o Dubenci. Učitele Kühnela slyšel nadávat: zatracená česká paká; česká holota, dubenečtí Češi jsou holota, sdejší Češi jsou zatracená holota, huboval též na české děti, že neposlušují, pak nadával dopisovateli, že je to paká a Gesindel. Tyto nadávky opakoval několikrát a pak si dobíral Čechy. Z nich prý jsou jen s výjimkou (s geschalte Lente — myslil tím oba kněze, učitele českého, poštovního pak výslovně vyjmul) a s ním musil prý někdo ten dopis napsat. Svědek Amler též slyšel slova česká paká.

Učitel Jos. Kühnel byl touto výpovědí velice podrážděn, počínal si výstředně, zahřkl na katechetu s vášnivě se mu podíval do očí: Schauen sie mir ins Gesicht!

Předseda p. Stolla jej zahřkl: Zde jste v soudní síni, chovejte se slušně a mlčte až budete tázáni! Učitel Kühnel tím skopnul.

Státní návladní Köhler: Velebný pane! Jaké jsou teď poměry v Dubenci?

P. Etrich: Teď s námi nikdo nemluví, a jak jsem slyšel, umluvili se, že nás duchovní nebudou zdraviti.

Dr. Csarba (zástupce Čechů dubeneckých, soukromých žalobníků). Žalovaný tvrdil, že to nadával neustále ani minutu.

P. Etrich: Trvalo přes půl hodiny a nadával také všem českým dětem.

Karel Veselý, rodák ze Soběslavi, český učitel v Dubenci vypravuje, že holič Charvát (který ho teď s ohledu na Němce nesmi holit) a P. Etrich mu vypravovali, že Kühnel nadával na všechny české školáky a Čechy dubenecké. Dne 18. února, týden po hospodském výstupu, byl na české škole přilepen urážlivý plakát, kde se Čechům nadávalo Hassendiebe a Fingerschneider a jinak. Udal jsem to hejtmanství a pravil jsem, že podobně Čechům nadával též učitel Josef Kühnel.

Předseda pan rada Stolla: Jaký je poměr mezi dětmi?

Učitel matiční Veselý: Z hofejší německé školy, kde je učitelem Kühnel, přepadli děti dvakrát české školáky, čekali na ně a nařezali jim. Z dolní německé školy v Dubenci nedělají žáci německí českým dětem nic. Jak jsem dolechl, byly prý dříve v Dubenci národní poměry sice napjaté, ale velice se zhoršily teprve od příchodu učitele J. Kühnela do Dubence (před 4 roky). V Dubenci žije na 700 Čechů, tedy dobrá polovice obyvatelstva.

Svědci dr. Kuhn a Markus Bauer, oba židé, vypovídají velice opatrně; paká a nadávky prý sice slyšeli, ale to prý anebo na dopisovatele a nikoli na Čechy. Všecko prý ovšem nevyšlo, protože hráli karty. Týž Markus Bauer ale při poradě porotců pravil přítomným v porotní síni, že by byl učitel K. zasoužil pár přes.

Svědci František Charvát holič a schromlý nádeník byl v hospodě, učitel se zlobil, nadával paká, ale protože německy neumí, nerozuměl prý všemu.

Dr. Csarba: Co jste řekl P. Etrichovi, když jste přišel domů od okresního soudu z Králové Dvora? Neřekl jste, že jste všechno neřekl, aby jste neptášel o holení?

Svědci Charvát mlčí.

P. Etrich: Charvát mi vypravoval, že Kühnel nadával též Matiční šk. a Národní Jednotě pošumavské.

Svědci Fr. Pich, Vincenc Kuhn, Jos. Bauer, Ondřej a Fr. Sapauschke, Josef Paulitschke a Mach, L. Selisko, Amler, Aug. Kudernatsch, Hornig a Herrmann slyšeli sice nadávat a též slovo paká, Kuhn věděl, též že učitel Kühnel nařádl na pana katechetu, ale hráli prý karty a neví nic určitého, neposlouchali prý.

Starosta Jan Bauer pravil o Kühnelovi: Er hat Krawall geschlagen, hat losgelassen (spustil o hlásku), ale o dubeneckých Čechích nevyšel prý nic hubovat, staral se o své hosty. Češi prý jsou hodní lidé a v Dubenci, kde je 30 let starostou, žijí prý s nimi v nejlepší smíru. Sem tam prý se vyskytne ovšem nějaká štvár, ale obě národnosti jsou spokojeny. Plakát na české škole nemohl prý psát učitel Kühnel ale některý starý Dubenčan. V Dubenci se povídalo — ale neví se, kdo to byl a jeli to pravda, že někdo před 30 lety kradl sajce a řezal mrtvolám prsty, aby se zmocnil jejich prstenů.

Učitel p. K. Veselý se ptá, je-li starostovi známo, že německý obecní výbor se unesl, že Češi nebudou bráni do práce a služby, aby se vyhladověly a že jeden výbor (radní Ulrich) chodil po občanech

vybíráv sárku 10 sl., které měly propadnout, kdyžby ten který občan vzal Čecha do práce.

Starosta Jan Bauer se popírá, ačkoliv je to v Dubenci a v okolí známo.

Dále slyšeno bylo 11 výpovědí svědků, kteří tvrdí, že buďto v čas nadávek v hospodě ani nebyli, anebo že nadávali pozor, protože křivčili a hráli v karty. (Pro tolik hráčů není v Bauerově hospodě ovšem ani s dostatek stolů). Zajímavý svědek byl hodinář K očí, nyní v Hněvčovicích, dříve sloup německý v Dubenci. Do přísahy vzal nebyl, protože je ve vyšetřování pro slova křivého svědectví. U okresního soudu totiž tvrdí, že 7. února s Kühnelem ani nebyl v hospodě, avšak celá řada svědků sjistila, že on to byl, který četl tehdy noviny. Svědek byl napomenut, aby mluvil pravdu, ale ani on neřekl nic podstatného.

Opoledne stal se pokus, aby soukromí žalobci buď se vyrovnali s obálovaným, anebo aby soukromou svou žalobu z tohoto přelíčení vyloučili a buď se pak srovnali anebo vyřídili věc u okresního soudu v Král. Dvoře.

Učitel p. Karel Veselý je pro svou osobu pro smír, ale žádá, aby učitel Kühnel doznal, že je všechno pravda, co se zde o něm tvrdilo, aby přišel smírně své chování k Čechům a nedělal jim útrapy a aby dal něco na český národní účet.

Obhájce dr. Rappaport a učitel Kühnel jsou ochotni vyjednat o smír a tak se svolením zástupce soukromých obálovaných p. dr. Csarby soukromá žaloba z hlavního procesu vyloučena.

Na to byla dána porotcům jediná hlavní otázka: Jest Josef Kühnel vinen, že 7. února 1897 v hostinci Jana Bauera v Dubenci tím, že před shromážděnými tam hosty, slova: zatracená česká paká, česká holota, dubenečtí Češi jsou holota, sdejší Češi jsou zatracená holota — pronesl, německé obyvatele v Dubenci proti tamním Čechům, tedy jiné k nepřátelskému přikročení proti různým národním kmenům a jednotlivé třídy občanské společnosti a vůbec obyvatele státu k nepřátelským strannictvím navzájem podněcoval a svědčí se snažil?

Státní návladní Köhler pak pravil: Tato síň byla v poslední době často dějištěm vývinu národních stranic. Ku podivu, bylo to vždy s okresu králové-dvorského, kde obě národnosti těsně vedle sebe hraničí. V obvodu krajského soudu královéhradeckého jest více německých okresních soudů, avšak tam podobné věci se nedějí. Na Královédvorskou nemají býti něco v pořádku. Takové znepokojování bývá provokováno. Málo jest sice provokaterů, avšak ti dostatečně pobouří lid a přivodí poměry velice neklidné. Naše království je posádkou země, mohl by v ní panovati pokoj a blahobyt, ale to se mnohým nehodí, žvona a když se pak něco stane, táhnou se s potěšením zpět. Na lavici obálovaných sedí muž, který by měl představovati opak toho, co dělá. Měl by vychovávatí dítky náboženskomyrně, míramilovně, by se nedali strhnouti ke sporům. Na to p. státní návladní podrobil ostré kritice výstup v listopadu 7. února, posoudil výpovědi svědků a dodal, že tožtvaní nesto ovoce. Před 30 roky ukradl někdo sajce, někdo uřezal prst a to se nyní vyhazuje jako trumf proti české národnosti. Tu vidět následky činnosti p. učitele. Po 30 roků urážlivých plakátů proti druhé národnosti nelepili, ničeho jí nevyčítali, ale po jeho řeči to udělali. Jeho znepokojování neslo ovoce. Děti a jako školy čekali na děti z české školy a nařezali jim. Nevím, zda-li učitel k tomu pobídl, ale jeho žáci viděli, že učitel šel proti Čechům, tedy že jim mohou také nařezat. Na to pravil p. státní návladní, že znepokojování bývá do lidské umělé vnášeño. Kdyby spory a nepokoj nebyl v Čechách zasávan, byl by zde pokoj. Zákon nedává, aby se hned bouřilo, stačí úmysl, aby zasával hádku, svár a nepřátelství. Má postavení bude snad oslabeno, že soukromí žalobci svolili k odročení, čímž dali smad na jevo, že nejsou příliš uraženi. Já to pojmám jinak, neb tím ukázali, že jsou míramilovni, že chtějí žít v míru, a že si jen přejí, aby se dále neštvalo. Páni porotci! Všimněte výrokem přispějte, aby v naší vlasti opět zavládly mír a krásné poměry!

Po řeči učitele Kühnela a dr. Rappaporta replikoval p. státní návladní Köhler, že jiné jsou účinky štváří v novinách a jiné, slyšime-li štváří od předáka místního, na jehož slova se oává zvláštní pozor a význam. Obhájce připomíná, že obálovaný nadával, že byl rozhořčen a to bylo dokázáno, že chtěl rozhořčení a nepřátelství proti Čechům buditi.

V duplice namítal dr. Rappaport, že v Dubenci lepší poměry nenastanou, bude-li učitel Kühnel odsouzen, bude-li pro několik těch hloupých slov třeba i dokazovaných stygmatizován a se služby vyňán.

Předseda p. rada Stolla podal pak obšírné resumé v řeči německé a pak stručné v řeči české (jeden pan porotce neznal německy). Připad zasahuje na pole politické. Toho se musíme vystrážiti a věc bez vádné posouditi. Věc je jednoduchá. Učitel nadával po přečtení článku v českých novinách. Pan Etrich vypověděl vše podrobně, jiné toho nevyšlo. Pak li nenabudete porotci přesvědčení, že to neřekl, musíte ohledně otázky viny říci ne, pak-li toho přesvědčení nabudete, musíte říci ano. Na to poukázal pan rada na rozdíly mezi štváním, rozšířením a nepřátelstvím a připomenul, že štvání musí se státi k určitým skutkům.

Po poučení panů porotců odebrali se ti to k poradě. Za půl hodiny pronesl vrchní porotce pan St. Finger z Králové Dvora výrok poroty: 8 hlasů ano, 4 hlasy ne.

Když oznámen byl učiteli Kühnelovi výrok, že je usán vinným, vytraskly mu slzy z očí. Soud po krátké poradě nepronesl rozsudek, ačkoli porotci k hlavní otázce beze změny neb vyloučení něčeho ohledně viny odpověděli 8 hlasy ano, ale odkázal věc k opětovnému projednání a konečného rozsouzení porotě v příštím porotním období v Králové Hradci. Takového rozhodnutí stalo se u sdejšího c. k. krajského soudu vzhledem poprvé a vabudilo pochopitelně nejen v soudní síni ale v celém městě sensaci.

Spor zde uvedený sám sebou jest sice významu podřadnějšího, zmíní-li jame se však o něm podrobněji, poněvadž v národně i politicky rozhraně době případně charakterisuje panující poměry.

V úterý dopoledne stála před porotou Anna Chmelíková z Koutce p. Orlicí, protaž 22. března t. r. pořízou mužem nemanežského zdravotního stavu a s narušenou rukou, kterého ještě před provedením, aniž nastávajíci její muž o tom byl věděl, uhnala si smílenou vojáčkem. Vraždě spáchala v hospodě, čtvrtého dne po porodu, aby si získala odpuštění mužovo. Protode v hlase bylo pro novinař a 3 pro vinnu, musila býti osvobozena.

V úterý dopoledne dostal Josef Kaška protode si zapálil chalupu a chtěl odříci pojistěnu, 16 měsíců.

Ve středu sešlo s přelíčení pana Ed. Doskočila, majitele zastřelovacího závodu v Chocí proti redaktoru „Neodv. L.“ v Pardubicích Anu Jukličkovi, který jej urazil v několika světojných hláskách, protože šlovaný redaktor prohlásil, že články ty nepsal a že neměl p. Doskočila uraziti a že prohlášení v tom smyslu do 14 dnů ve svých novinách avertuje. Protode p. Jukliček jistě nemá, avšak se sámofný p. Doskočila nejen od žaloby upravit, ale i žalobný útraty zaplatit.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 22. března 1897. 1 hl. pšenice sl. 6.— až 6.70, žito sl. 5.50 až 5.65, ječmen sl. 4.20 až 4.40, oves sl. 3.10 až 3.40, prase si 3.50 0.00, včelví sl. 5.— až 6.—, bráček sl. 3.75 až 0.00, doňka sl. 0.00 až —, jablek sl. 9.— až —, kroup sl. 8.— až 21.—, brambor sl. 2.20 až 2.40, jatečnické smáčka červeného sl. 0.00 až 0.00, jatečnické smáčka bílého sl. — až —, jatečnické smáčka světlého sl. — až —, mák sl. 17.— až 20.—, ovesky sl. —.

V Králové Dvoře a. L. dne 22. dubna 1897 pšenice 5.70—, žito 4.80—5.—, ječmen 4.30—0.—, oves 3.25—3.—, bráček 9.—8.—, doňka 12.00—11.00 včelví 7.20—6.70, jablek 15.—10.8, kroup 12 —.8.—, brambory 2.40—2.20, včelví (topa) 1.30—1.20, másto 1.20—1.20, tvaroh 14—12, maso hoví 64 kr., maso telecí 60 kr., maso vepřové 72 kr., maso ovčové 60 kr., sosa 2.—2.50, slama 1.40—1.40.

Zasláno.

Z Hlinska. Křesťansko-katolický sociální vzdělávací spolek „Svornost“ v Hlinsku dovoluje si zdvořile upozorniti bratrské spolky a jednoty, že bude dne 20. měs. června b. r. konati slavnost svěcení spolkového praporu. Prosi tudíž všílité spolky z blízkého okolí, jako v Kracemburku, ve Studenci, v Přibyslavi, v Polné, v Humpolci, Čáslavi, Modletině, Přelouči, Chrástě, Rychemburku, Luži, Proseči, Litomyšli, Ústí nad Orlicí, Poličce, Král. Hradci, Kostelci nad Orlicí, Náchodě, Dobrušce, Třebouchovicích atd. atd. aby láskavě toto prosazené úhrné pozvání na vědomí vzaly a na ten den co možná v největším počtu k nám se dostavily.

Vlastní pozvání a oznámení bude co nejdříve následovati.

Za spolek „Svornost“ v Hlinsku
Jan Stádek, Alois Doubravský,
t. j. jednatelem. t. j. předseda.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejšek,
umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.

Dřiny: Bubna 612. — Sklad Elištiny 22. 24

Zaslám povinný obnos za zaslany kříž se sochou Krista. Vše díky za jeho provedení!

S úctou oddaný

P. Jan Miksa, kněz.

V Přelouči dne 13. února 1896.

(Zasláno.)

Od medic. autorit vřele doporučené řecké víno silice prvního řádu **Mavrodaphne** 1 lah. sl. 1.80 1/2 lah. 80 kr., v demijonu 1 litr sl. 1.65 dodává **H. F. SEIDL v Praze, Vodičkova ul. 30.** (hlavní sklad pro naše země). Též druhý druh méně sladký: **Achauer sec.** za stejné ceny. **Řecký čistý koňak** v demijonu 1 litr sl. 8.—

Najvyšší vyznamenání slatá medaile na internac. lékařnické výstavě 1896. — Zásilký drahou i poštou.

Cis. a. král. dvorní dodavatel

Josef Neškudla,

výroba kostelních paramentů, kovového nádobí, šatních a spolkových praporů

v Jablonném nad Orlicí, č. d. 86,

(Království České.)

Se sřetelem k nejvyššímu vyznamenání, jehož se mi dostalo udělením c. a k. **dvorního dodavatele**, dovoluji sebi vysloviti **Vysoké šlechtě, veličnostě duchovenstvu a P. T. velenáckým příznivcům nejvyššího** **jejího** **svědčí** **děk** za dosavadní vzácnou přízeň a prosím, aby tati v uznání mého i na dále mému závodu byla věnována. Ujistuji zároveň, že toto vyznamenání bude mi nevoj pobídkou setrati v každé době na výši odboného pokroku a podávati svému velenáckému zákaznictví za nejvyšších podmínek vždy jen nejdokonalejší práci die předpist církevních, jakou v oboru paramentním vymozne-
nost času poskytuje.

V nejbližší úctě

Josef Neškudla č. 86.

Is. a. král. dvorní dodavatel.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
(26) v Hradci Králové
Svatojanské náměstí číslo 47.
Sklady tabulového a datého skla, portál-
nových zrcadel, obrazů a petrole lamp.
Cenařky a nákresy na požádání frko.

Stálá výstava
přívodních
„Otto“vých motorů

nejnovější konstrukce
pro plyn a benzin.
přes 200 čestných cen a vyznamenání; již 43 000
motorů se silou více nežli 100.000 koňských sil
(61) v bždu.

Záměsť: **A. ŠEDIVÝ** na Smíchově
Kinského třída číslo 321.
Každý přívodní motor „Otto“ jest opatřen ochr.
známkou, jinak je nepravý.

Vodoléčebný ústav
a slatinné lázně
v Mal. Svatošovicích
Saloň od 15. května do 15. září
MUDr. Josef Kadanský,
lézecký lékař.

Fotografické přístroje
a veškeré potřeby
ky fotografování
odporčuje
Tomáš Loukota,
první továrna fotogr. přístrojů v Čechách
založena r. 1874.
v PRAZE, Ferdinandova třída 27.

JAN HORÁK
soukeník
V RYCHOVÉ N. K.
nabízí na dobu jarní
čistě vlněné látky
vlastní výroby.
Raději učiníte jen malou objednávku na
skoušku!
Vzorů na požádání zašlu franko.
Děkuje všem svým milým veleobchodům a
veleobchodům za vzácnou přízeň, pro-
stím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sá-
buj. vždy vřelou, poctivou obsluhou. (16)

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se co nejvíceji
první známé křesť. malířské atelier
pro malbu obrazů oltářních, svatých portrétů atd.
I. Charaus ml. malíř podob. má atelier v Praze
v Žitkově, Přemyslova tř. 797
proti Rakské zahrádě.
Pochvalné uznání od vyz. duchy a P. T. obecnosti
k nahlednutí jsou v atelieru. (87)

SUKNA
bratanská, francouz-
ská, anglická a rum-
unská koupíme nejlevněji
jsem v firmě (84)
František Mettal,
velkoobchod sukny v Li-
berci, Vlácká ul. č. 13.
P. T. pp. mistrům krej-
čovským snýlán ekvostně a
buzně vzorně.

Navštivenky
od 60 kr. výše nabízí
Blahopolská knihtiskárna
v Hradci Králové.

J. B. NEBESKÝ,
velkoobchod uhlím v Nymburce,
zástupce mírných děl
v Libušíně a Svatošovicích
doporučuje své služby ku dodávání uhlí z těchto dolů v známé
jakosti, jako i ku dodávání hnědého, horního a dolnoslezského,
kovářského uhlí a koksů pouze nejlepších známých druhů a
106 vyřídí každou zakázku s obvyklou přesností. 106

Najlepší odporučení.
Oltáře, sochy a j.
v každém slohu odporučuje umělecký závod,
pozlacovačský
Josef Kieslich v Hradci Král.
Znovozlacení a polychromování provádí se rychle a solidně.
Děle upozorňují na svůj velký sklad a
stálou výstavu
jemných obrazů, zrcadel, rámců, lyt, soch, křídů a vř-
bec všech do oboru spadajících výrobků.
* Pražská ulice, vedle „Hotel Merkur.“ *
Vstup každému volný.
Zboží nejděkladnější.

CORDONEL
Jaralí
novinka
pro pány na oběky
v moderní barvě drep.
šihova hč
Metr sl. 3-3)
Na úplný oblek 3 metry
zl. 9-90.
Vzorek této látky, ja-
kož i bohatý výřer me-
derních druhů na obleky,
svrchníky, jen zaručené
jakosti a v mírných ce-
nách se na požádání
k nahlednutí franko za-
šlou.
První český zasíl. závod
Ed. Doskočila
v Chocni.

Růže a květiny.
Růžové stromky od 25—40
kr. Nízké zimní dřevce
10 až 20 kr. Camy pelar-
gonie, fuchsie, coleusy be-
gonie 5—10 kr. za kus.
Karašáty pískovčetonosné
100 k. 2—3 sl. Macešky,
pomněnky, sedmikrásy a
poupaty za 2 sl. 100 k
Kobercové rostliny všech
barev 1 až 2 sl. za 10) k.
Rozličné květiny kus 20
až 30 kr. má na prodej
Zámecká zahrada v Lib-
líně. Čechy. 76
Hřtrodni moravské hořké vody
ŠARATICA 63
účinkuje příjmem a jistěji
než všechny jiné hořké vody.
Užívá se jí s prospěchem proti
zácpě, špatnému trávení, slabé
šile, žloutence, přiválu krve
k mozku a plicím, proti tuč-
nosti a ženským chorobám.
Návod o užívání na láhvi. Na
prodej ve všech lékárnách, dro-
gueriích a obch. mln. vodami.
Blížší zprávy podává maj. zř-
dla MUDr. Fr. Veselý v Brně.

JAN STOUPA
V PRAZE, na Václavském nám. číslo 23,
v nejsolidnějším provedení nabízí
závěsy do oken
závěsy ovilinkové,
závěsy damaškové,
závěsy dřívkové,
závěsy prkénkové.
Cenníky zdarma a franko.

Ludvik Nejedly,
dekorační malíř
v Novém Bydžově
dříve v Hradci Králové
odporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních
maleb kostelů
při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého zpracování, restauruji staré malby
nástenkové, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové. (3)
Návrhy ve slohu stavby kostela se na
požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Politické družstvo tiskové
v Hradci Králové
právě vydalo tiskem bisk. knihtiskárny:
Obrázky ze smíšené osady
I—IV.
katolickému lidu na osadách smíšených
napsal
František Míra.
V rousě zábavných obrázků se skutečného ži-
vota katolického lidu v osadách nábožensky
smíšených líčí spisovatel a jasnými důkazy
předkládá záhubnost smíšených sňatků.
Stran 168, 80. Cena 43 kr.
Objednávky přijímá Politické družstvo tiskové
bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Raďte se při objednávkách odvolati na náš list!

Svůj k svému!

Eduard Rezac,

obchod osadnickým zbožím v Hradci Králové,

doporučuje P. T. obecnstvu svůj hojně zásobený sklad

cukru, kávy, koření, sádla
a hlavní sklad soli;

doporučuje zvláště všechny druhy kávy bez lesku a vešly a sice: 1/2, 1/4, 1/8, 1/16, 1/32, 1/64, 1/128, 1/256, 1/512, 1/1024, 1/2048, 1/4096, 1/8192, 1/16384, 1/32768, 1/65536, 1/131072, 1/262144, 1/524288, 1/1048576, 1/2097152, 1/4194304, 1/8388608, 1/16777216, 1/33554432, 1/67108864, 1/134217728, 1/268435456, 1/536870912, 1/1073741824, 1/2147483648, 1/4294967296, 1/8589934592, 1/17179869184, 1/34359738368, 1/68719476736, 1/137438953472, 1/274877906944, 1/549755813888, 1/1099511627776, 1/2199023255552, 1/4398046511104, 1/8796093022208, 1/17592186044416, 1/35184372088832, 1/70368744177664, 1/140737488355328, 1/281474976710656, 1/562949953421312, 1/1125899906842624, 1/2251799813685248, 1/4503599627370496, 1/9007199254740992, 1/18014398509481984, 1/36028797018963968, 1/72057594037927936, 1/144115188075855872, 1/288230376151711744, 1/576460752303423488, 1/1152921504606846976, 1/2305843009213693952, 1/4611686018427387904, 1/9223372036854775808, 1/18446744073709551616, 1/36893488147419103232, 1/73786976294838206464, 1/147573952589676412928, 1/295147905179352825856, 1/590295810358705651712, 1/1180591620717411303424, 1/2361183241434822606848, 1/4722366482869645213696, 1/9444732965739290427392, 1/18889465931478580854784, 1/37778931862957161709568, 1/75557863725914323419136, 1/151115727451828646838272, 1/302231454903657293676544, 1/604462909807314587353088, 1/1208925819614629174706176, 1/2417851639229258349412352, 1/4835703278458516698824704, 1/9671406556917033397649408, 1/19342813113834066795298816, 1/38685626227668133590597632, 1/77371252455336267181195264, 1/154742504910672534362390528, 1/309485009821345068724781056, 1/618970019642690137449562112, 1/1237940039285380274899124224, 1/2475880078570760549798248448, 1/4951760157141521099596496896, 1/9903520314283042199192993792, 1/19807040628566084398385987584, 1/39614081257132168796771975168, 1/79228162514264337593543950336, 1/158456325028528675187087900672, 1/316912650057057350374175801344, 1/633825300114114700748351602688, 1/1267650600228229401496703205376, 1/2535301200456458802993406410752, 1/5070602400912917605986812821504, 1/10141204801825835211973625643008, 1/20282409603651670423947251286016, 1/40564819207303340847894502572032, 1/81129638414606681695789005144064, 1/162259276829213363391578010288128, 1/324518553658426726783156020576256, 1/649037107316853453566312041152512, 1/1298074214633706907132624082305024, 1/2596148429267413814265248164610048, 1/5192296858534827628530496329220096, 1/10384593717069655257060992658440192, 1/20769187434139310514121985316880384, 1/41538374868278621028243970633760768, 1/83076749736557242056487941267521536, 1/166153499473114484112975882535043072, 1/332306998946228968225951765070086144, 1/664613997892457936451903530140172288, 1/1329227995784915872903807060280344576, 1/2658455991569831745807614120560689152, 1/5316911983139663491615228241121378304, 1/10633823966279326983230456482242756608, 1/21267647932558653966460912964485513216, 1/42535295865117307932921825928971026432, 1/85070591730234615865843651857942052864, 1/170141183460469231731687303715884105728, 1/340282366920938463463374607431768211456, 1/680564733841876926926749214863536422912, 1/1361129467683753853853498429727072845824, 1/2722258935367507707706996859454145691648, 1/5444517870735015415413993718908291383296, 1/10889035741470030830827987437816582766592, 1/21778071482940061661655974875633165533184, 1/43556142965880123323311949751266331066368, 1/87112285931760246646623899502532662132736, 1/174224571863520493293247799005065324265472, 1/348449143727040986586495598010130648530944, 1/696898287454081973172991196020261297061888, 1/1393796574908163946345982392040522594123776, 1/2787593149816327892691964784081045188247552, 1/5575186299632655785383929568162090376495104, 1/11150372599265311570767859136324180752990208, 1/22300745198530623141535718272648361505980416, 1/44601490397061246283071436545296723011960832, 1/89202980794122492566142873090593446023921664, 1/178405961588244985132285746181186892047843328, 1/356811923176489970264571492362373784095686656, 1/713623846352979940529142984724747568191373312, 1/1427247692705959881058285969449495136382746624, 1/2854495385411919762116571938898990272765493248, 1/5708990770823839524233143877797980545530986496, 1/11417981541647679048466287755595961091061972992, 1/22835963083295358096932575511191922182123945984, 1/45671926166590716193865151022383844364247891968, 1/91343852333181432387730302044767688728495783936, 1/182687704666362864775460604089535377456991567872, 1/365375409332725729550921208179070754913983135744, 1/730750818665451459101842416358141509827966271488, 1/1461501637330902918203684832716283019655932542976, 1/2923003274661805836407369665432566039311865085952, 1/5846006549323611672814739330865132078623730171904, 1/11692013098647223345629478661730264157247460343808, 1/23384026197294446691258957323460528314494920687616, 1/46768052394588893382517914646921056628989841375232, 1/93536104789177786765035829293842113257979682750464, 1/187072209578355573530071658587684226515959365500928, 1/374144419156711147060143317175368453031918731001856, 1/748288838313422294120286634350736906063837462003712, 1/1496577676626844588240573268701473812127674924007424, 1/2993155353253689176481146537402947624255349848014848, 1/5986310706507378352962293074805895248510699696029696, 1/11972621413014756705924586149611790497021399392059392, 1/23945242826029513411849172299223580994042798784118784, 1/47890485652059026823698344598447161988085597568237568, 1/95780971304118053647396689196894323976171195136475136, 1/191561942608236107294793378393788647952342390272950272, 1/383123885216472214589586756787577295904684780545900544, 1/766247770432944429179173513575154591809369561091801088, 1/1532495540865888858358347027150309183618739122183602176, 1/3064991081731777716716694054300618367237478244367204352, 1/6129982163463555433433388108601236734474956488734408704, 1/12259964326927110866866776217202473468949912977468817408, 1/24519928653854221733733552434404946937899825954937634816, 1/49039857307708443467467104868809893875799651909875269632, 1/98079714615416886934934209737619787751599303819750539264, 1/196159429230833773869868419475239575503198607639501078528, 1/392318858461667547739736838950479151006397215279002157056, 1/784637716923335095479473677900958302012794430558004314112, 1/1569275433846670190958947355801916604025588861116008628224, 1/3138550867693340381917894711603833208051177722232017256448, 1/6277101735386680763835789423207666416102355444464034512896, 1/12554203470773361527671578846415332832204710888928069025792, 1/25108406941546723055343157692830665664409421777856138051584, 1/50216813883093446110686315385661331328818843555712276103168, 1/100433627766186892221372630771322662657637687111424552206336, 1/200867255532373784442745261542645325315275374222849104412672, 1/401734511064747568885490523085290650630550748445698208825344, 1/803469022129495137770981046170581301261101496891396417650688, 1/1606938044258990275541962092341162602522202993782792835301376, 1/3213876088517980551083924184682325205044405987565585670602752, 1/6427752177035961102167848369364650410088811975131171341205504, 1/12855504354071922204335696738729300820177623950262342682411008, 1/25711008708143844408671393477458601640355247900524685364822016, 1/51422017416287688817342786954917203280710495801049370729644032, 1/102844034832575377634685573909834406561420991602098741459288064, 1/205688069665150755269371147819668813122841983204197482918576128, 1/411376139330301510538742295639337626245683966408394965837152256, 1/822752278660603021077484591278675252491367932816789931674304512, 1/1645504557321206042154969182557350504982735865633579863348609024, 1/3291009114642412084309938365114701009965471731267159726697218048, 1/6582018229284824168619876730229402019930943462534319453394436096, 1/13164036458569648337239753460458804039861886925068638906788872192, 1/26328072917139296674479506920917608079723773850137277813577744384, 1/52656145834278593348959013841835216159447547700274555627155488768, 1/105312291668557186697918027683670432318895095400549111254310977536, 1/210624583337114373395836055367340864637790190801098222508621955072, 1/421249166674228746791672110734681729275580381602196445017243910144, 1/842498333348457493583344221469363458551160763204392890034487820288, 1/1684996666896914987166688442938726917102321526408785780068975640576, 1/3369993333793829974333376885877453834204643052817571560137951281152, 1/6739986667587659948666753771754907668409286105635143120275902562304, 1/13479973335175319897333507543509815336818572211270286240551805124608, 1/26959946670350639794667015087019630673637144422540572481103610249216, 1/53919893340701279589334030174039261347274288845081144962207220498432, 1/107839786681402559178668060348078522694548577690162289924414440996864, 1/215679573362805118357336120696157045389097155380324579848828881993728, 1/431359146725610236714672241392314090778194310760649159697657763987456, 1/862718293451220473429344482784628181556388621521298319395315527974912, 1/1725436586902440946858688965569256363112777243042596638790631055949824, 1/3450873173804881893717377931138512726225554486085193277581262111899648, 1/6901746347609763787434755862277025452451108972170386555162524223799296, 1/13803492695219527574869511724554050904902217944340773110325048447598592, 1/27606985390439055149739023449108101809804435888681546220650096895197184, 1/55213970780878110299478046898216203619608871777363092441300193790394368, 1/110427941561756220598956093796432407239217743554726184882600387580788736, 1/220855883123512441197912187592864814478435487109452369765200775161577472, 1/441711766247024882395824375185729628956870974218904739530401550323154944, 1/883423532494049764791648750371459257913741948437809479060803100646309888, 1/1766847064988099529583297500742918515827483896875618958121606201292619776, 1/3533694129976199059166595001485837031654967793751237916243212402585239552, 1/7067388259952398118333190002971674063309935587502475832486424805170479104, 1/14134776519904796236666380005943348126619871175004951664972849610340958208, 1/28269553039809592473332760011886696253239742350009903329945699220681916416, 1/56539106079619184946665520023773392506479484700019806659891398441363832832, 1/113078212159238369893331040047546785012958969400039613319782796882727665664, 1/226156424318476739786662080095093570025917938800079226639565593765455331328, 1/452312848636953479573324160190187140051835877600158453279131187530910662656, 1/904625697273906959146648320380374280103671755200316906558262375061821325312, 1/1809251394547813918293296640760748560207343510400633813116524750123642650624, 1/3618502789095627836586593281521497120414687020801267626233049500247285301248, 1/7237005578191255673173186563042994240829374041602535252466099000494570602496, 1/14474011156382511346346373126085988481658748083205070504932198000989141204992, 1/28948022312765022692692746252171976963317496166410141009864396001978282409984, 1/57896044625530045385385492504343953926634992332820282019728792003956564819968, 1/115792089251060090770770985008687907853269984665640564039457584007913129639936, 1/231584178502120181541541970017375815706539969331281128078915168015826259279872, 1/463168357004240363083083940034751631413079938662562256157830336031652518559744, 1/926336714008480726166167880069503262826159877325124512315660672063305037119488, 1/1852673428016961452332335760139006525652319754650249024631321344126610074238976, 1/3705346856033922904664671520278013051304639509300498049262642688253220148477952, 1/7410693712067845809329343040556026102609279018600996098525285376506440296955904, 1/14821387424135691618658686081112052205218558037201992197050570753012880593911808, 1/29642774848271383237317372162224104410437116074403984394101141506025761187823616, 1/59285549696542766474634744324448208820874232148807968788202283012051522375647232, 1/118571099393085532949269488648896417641748464297615937576404566024103044751294464, 1/237142198786171065898538977297792835283496928595231875152809132048206089502588928, 1/474284397572342131797077954595585670566993857190463750305618264096412179005

OBNOVA

Číslo 117.

V Hradci Králové, dne 4. června 1897.

Ročník III.

Čechové katolíci!

Příklad táhne, vlast volá, povinnost káže.

Myšlenka sebe užitečnější, nepříjemnější, zůstane-li majetkem jednotlivce, nepronikne-li mnohým. Proto i Spasitel náš rozesílaje apoštoly řekl: „Co v ucho slyšíte, hlásejte na střechách“ Mat. 10, 27. Čím nabyli také odpůrcové naši? Víry půdy tak rozsáhlé, než právě tím, že užili všech prostředků, aby své zásady pokud možno nejvíce rozšířili, že pořádali a pořádají schůze, na nichž živé slovo tak mocně působí, že až uchvacuje? Avšak nevzpomínejme jen nepřátele. V milé a vděčné paměti jsou katolické sjezdy v Brně, v Pílbami, v Táboře, nechtě příkladu měst těchto následuje také Hradec.

Jest toho také potřebí. Pozorujeme vlast svou, jejíž půdu posvětily stopy velikých apoštolů Cyrilla a Methoděje, kterou skropila krev mučnická vévody sv. Václava; pozorujeme národ svůj, který byl velikým, ale který také trpce zakusil, jak bolno a hrozno jest žítí v rozdělení! A zdať také nyní mnozí bratři naši nepohrdají právě tím, co nás jedině oblažiti a sjednotiti může, zdať nevystupují i nyní mnozí proti sobě hůře než nepřátelé a cizinci? Jak upěnlivě tudíž volá vlast užiti všech prostředků, které vedou k tomu, by se naplnila slova Kristova: „Aby všichni jedno byli“. Jan 17, 21.

Víme sice, že sami stojíme pevně, že se držíme té víry a pravdy, která nás jedině osvoboditi může, avšak povinnost křesťanská velí, abychom se nestarali jen o sebe, nýbrž abychom jsouce sami pevní a dokazující nepohrožené víry svou skutky, k dobrému nabádali a před zlym varovali také jiných. Zdať nemá častěji krváceti srdce naše, když vidíme, že bratři naši vrhají se nerozvážně v záhubu?

Těmito myšlenkami vedeni jsouce míníme s pomocí Boží pořádati **v Hradci Králové diecéšní sjezd katolíků** ve dnech 22., 23. a 24. srpna 1897, a to u příležitosti posvěcení diecéšního spolkového domu „Adalbertina“ a v jubilejním roce mučnické smrti prvního biskupa Čechy sv. Vojtěcha.

O sjezdu tomto máme poznati neblahé a povážlivé zjevy a směry v našem milém národě, jejich příčiny a dobré proti nim prostředky. Poněvadž pak nátek jest ve všech vrstvách, budeme uvažovati o všem, co jest potřebí buď napravití nebo posílení a utvrditi.

Promluvíme tu o tisku, této velmoci světové, o škole této naší budoucnosti, o zbledlém stavu našeho rolnictva, tomto základu veškerého blahobytu, o obchodu a průmyslu, prameni bohatství všech národů, o řemesle a o poměrech našeho živnostnictva, o našich dějinách, učitel života, nepomineme mlčením ani života společenského vůbec; a jako praví a věrní katolíci ukážeme, že povždy pravdiva byla, jsou a budou slova Kristova: „Pravda osvobodí vás“. Jan 8, 32. Při řečech našich nebudou zaznívati slova kazatelská, nebudou napadáni naši odpůrci — vždyť stanovisko naše jako církve katolické vůbec není výbojné ale obranné nýbrž řečníci většinou nekneží promluví z hloubi srdcí svých a ukáží, jak důležito ano nevyhnutelno jest křesťanství praktické t. j. že, má-li lidstvu vůbec prospěti, našemu národu býti dobře, musí jej vážně a ve všem pronikati ta nauka, kterou nám přinesl náš Spasitel, Kristus, pravý Bůh.

Protež se v tomto sjezdu účastní i všichni katolíci z celého území diecése hradecké, kteří se tento sjezd do Hradce Králové.

Nechť se nikdo nevymlouvá, že na takových sjezdech vydávají vztěhlé resoluce, které se pouze ukládají; jest pravda, že se ukládají do stolů, ale ukládají se také do srdcí, kterých potěšují, povzbuzují, posilují a tak ovoce nesou.

Mimo to řekneme v době, kde všechny stavy a názory hlásí se veřejně ku svým právům; proč bychom tedy veřejným sjezdem neukázali také my, že jsme katolíci, že se za svou víru nestydíme, ano že ji jsme ochotni před světem hájiti?

Budiž tedy heslem našim: **Na hradci srpna do Hradce!** Nebudeme toho litovati. Poznáme se, poučíme se, potěšíme se a posílíme se k nové vytrvalé a užitečné práci. Práci pilné, vůli usilovné nebe dává rádo svého dojití cíle. Chuti a odvahy k práci nechť nám dodávají slova velebného chvalozpěvu: V Tebe jsem doufal, Hospodine, nebudu zahanben!

V Hradci Králové, v měsíci květnu 1897.

Karel Adamec, vyrábětel vězňích hodin v Čáslavi; Josef Archleb, purkmistr v Dobrušce; František Josef Buše s Auerspergu; Jan Bartoš, starosta v Lípě; Th. Dr. Ferdinand Benet, professor theologie v Hradci Králové; Václav Bier, biskupský vikář a děkan v Litomyšli; Alois Blásek, majitel velkostatku Klokočova; Josef Brož, farář v Železnici; JUDr. Káclav Bruma, zem. advokát v Kutné Hoře; František Bradl, starosta v Židovicích; Michal hrabě Bubna s Letic; Josef Burda, starosta v Opatovicích n. L.; JUDr. Václav Bureš, zemský advokát, náměstek purkmistra v Chrudimi; Josef Burger, tit. ředitel obecné školy ve Vys. Mýtě; Ferdinand Buršík, opat v Želivě; František Buva, továrník ve Vys. Veselí; Jan Coudal, c. k. professor v Chrudimi; Václav Čihák, c. k. professor reálné školy v Hradci Králové; JUDr. Frant. Čapek, zem. advokát v Jičíně; Jan Čapík, c. k. notář v Čáslavi; V. Cervinka, městský radní v Pardubicích; Jaroslav Červinský, továrník a městský rada v Hradci Král.; František Čížek, starosta v Seketovicích; Josef Čtveráček, rolník v Dobrušce; Antonín Dajbich, stativatel v Červ. Pečkách; Antonín baron Dobřenský s Dobřenic; Th. Dr. Gustav Damabyl, professor theologie v Hradci Králové; František Dollanský, starosta města Jičína; Antonín Dvořák, vik. sekretář a děkan v Nebovicích; JUDr. František Dvořák, zemský advokát v Náchodě; Vojtěch Exler, c. k. rada zemského soudu v Jičíně; Edmund Eyring, ředitel velkostatku Žamberka; JUDr. Jan Figar, zem. advokát v Chrudimi; Štěpán Fischer, c. k. rada zem. soudu v Chrudimi; JUDr. Štěpán Fischer, zem. advokát v Hradci Králové; Václav Fišera, říš. poslanec a majitel velkostatku Mař Barchov; Adam Fleischmann, ředitel c. k. gymnasia v Jičíně; Josef Folta, děkan v Čáslavi; JUDr. Antonín Formánek, zem. advokát v Pardubicích; Frant. Forst, starosta a obchodník v Rybovších; Jan Freygang, vrchní lesmistr v Libáni u Nasavrk; Th. Dr. Alois Frýdek, apošt. protonotář, kapitolní děkan a generální vikář v Hradci Králové; František Groh, mistr bednářský v Jičíně; Bohumil Hákl, papežský kómoř, biskupský vikář v Hořicích; Antonín Hamann, lesmistr v Týništi; Jan hrabě Harrach, c. a k. skutečný tajný rada; Václav Hatle, ředitel c. k. realky v Jičíně; JUDr. Karel Havelka, zem. advokát v Chrudimi; František Havránek, starosta v Jesenicích; Jindřich Havránek, ředitel hospodářské školy v Jičíně; Jan Hejtmánek, b. vikář a farář v Německé Bělé; Jos. Herych, ředitel továrny ve Vamberku; František Hladký, c. k. okr. školn. inspektor v Jičíně; Boh. Hník, starosta ve Branně; K. Holub, správce cukrovaru v Moravanech; V. Horák, starosta ve Žlunicích; Ferd. Horálek, správce velkostatku v Bílé Třešně; Jan Hrnčíř, člen okr. výboru Novopackého, rolník v Újezdě Svatojánském; František Chaloupka, c. k. notář a starosta v Humpolci; Jan Charvát, starosta v Rašovicích; Frant. Chejnovský, farář v Sedračicích; František Chmelář, majitel realit v Humpolci; František Janáček, rolník a první radní v Javornici; Frant. Jotáček, autorisovaný stavitel v Chrudimi; Josef Ješek, prezident c. k. kraj. soudu v Jičíně; Jos. Kánský, starosta v Dobrušce; Ant. Kettler, c. k. rada zem. soudu v Hradci Králové; František Kerner, sekretář bisk. konsistoře v Hradci Kr.; Bedřich Karel hrabě Kinský, c. k. skutečný tajný rada; Jan Klečka, měst. radní v Pardubicích; Vilém Kleprlík, biskupský vikář a děkan v Rychnově; Josef Klugar, starosta města Dvora Králové n. Labem; Václav Knítek, starosta v Chroustově; František Kopecký, chalupník jménem katolíků z farnosti Liciborické; Karel Kopecký, c. k. professor gymnasia v Rychnově; Fil. Dr. Tomáš Kouřil, biskupský notář a c. k. prof. gymnasia v Rybovších; Josef Králík, rolník v Moravanech; Vincenc Králík, farář v Lovčicích; Josef Krabner, správce velkostatku Hořice, rytíř řádu Františka Josefa I.; Václav Křepinský, lékařník v Kutné Hoře; Jan Kuha, vikar, sekretář a farář ve Studenci; Josef Kyncl, starosta v Dolních Štěpanicích; František Lepaš, c. k. zemský školn. rada a ředitel gymnasia v v. v. v. Jičíně; Hynek Lhotský, majitel realit, člen městského zastupitelstva v Hradci Králové; Antonín Lišmala, náměstek okr. starosty, mlynář a starosta v Sádce u Poličky; Jan Matoušek, děkan ve Vysokém Mýtě; Hynek Mancl, kožešník v Jaroměři; Jan Michálek, starosta v Provozi; Václav Mlýan, hosp. pojezdny J. O. hraběte z Harrachů v Bohárně; V. Mrásek, člen obecního zastupitelstva v Pardubicích; Th. Dr. Josef Mršák, professor theologie v Hradci Králové; Matěj Muřil, kanovník a městský děkan v Hradci Kr.; Frant. Nečasný, starosta za katolíky v Ostřetíně; František Nevele, starosta a předseda hospodářského spolku v Malči; Josef Němec, městský radní v Dobrušce; Karel Brož, hrabě Nostitz-Rieneck, c. a k. komeř; Josef Novák, c. k. školní inspektor v Jičíně; Adolf Novotný, továrník v Týništi; Josef Oliva, starosta v Pusté Kamenici; Daniel Papírek, městský důchodní v Humpolci; Josef Paolas, rolník v Třebenicích; Adolf Paout, děkan v Sádce; MUDr. Arnošt Petoš, obvodní lékař v Černilově; Josef Pílnáček, majitel velkozávodu a městský rada v Hradci Králové; Jan Podhajský, školní dohlizitel ve Vys. Mýtě; Karel Podivín, hospodářský ředitel a patronátní komisař v Jičíně; František Pojman, čestný děkan v Polné; Engelbert Poppl, měšťan a obchodník v Labské Týnici; Josef Prádl, starosta v Komojedech Malých; František Pový, vicerektor kněžského semináře v Hradci Králové; Emanuel Prokop, autorisovaný geometr v Jičíně; JUDr. Josef Prouza, c. k. soudní adjunkt v Hořicích; Josef Prudl, obecní výbor v Týništi; František Pulpán, rolník v Moravanech; Czeslav Raický, svobodný pán z Dubnic; František Rapp, ředitel Boromaea v Hradci Král.; Jan Režný, c. k. vrchní berní inspektor v Jičíně; Ant. Řínda, c. k. rada vrchního soudu zem. a stát. zást. v Hradci Kr.; MUDr. Rad. Roubal, praktický lékař ve Vamberku; JUDr. K. Ruční, zem. advokát v Hořicích; Jul. Russ, fotograf a měst. radní v Hradci Král.; Dr. Čan. Vincenc Růž, prof. theologie v Hradci Králové; JUDr. Jan Růž, zemský advokát v Hradci Králové; Václav Rychlík, kamnář a starosta společ. stavebních živnostníků v Chrudimi; Fr. Římský, nájemce dvora Semtina u Rosic; Fr. Šajfert, zem. poslanec a majitel velkostatku Bělá u

Ku konci konáme zajisté akt křesťanské piety připomínající, že provolání této také podepsal † MUDr. **Franzisk Stáns**, císařský rada v Kutné Hoře.

Dne 2. června.

Ve přítomných dnech slyšíme ze všech stran nářky a bědování, jejichž příčinou jsou živelní pohromy, které během posledního týdne některé

(Úvahy pro lidi všech stavů a dobrou vůli.)

IV.

Z toho, že kronikári dvoji rok smrti Janovy a. to 1383 a 1393 udávajú, nemôžeme, že byli

Uvádíme následující důvody:

1. Hrob s nápisem: Jeanes Pomuk.

V tom hrobě s nápisem Joannes Pomuk byl pohřben dle dějepisců i dle husitakého kronikáře ten Jan, který dne 20. března r. 1393 utopen byl; na tom hrobě konávala se dle řádu zádušních služeb Božích — ordo commendarum — bohoslužba za Jana z Nepomuku dne 20. března, tedy za toho, jenž 20. března 1393 utopen byl. — Ale v tomtož hrobě nalezen byl neporušený jazyk Jana Nepomuckého, který za svatého vyhlášen byl. — Nemí tedy na dva Jany ani po myšlení.

2. List arcibiskupa z Jenštejna žaloba jeho na krále Václava.

List tento nalezen po vyhlášení Jana Nepomuckého za svatého v archivu vatikánském. Na počátku tohoto listu praví arcibiskup, že kráله Václava 14 až 16 let marně napomíná; na to pak vypovídatá sločiny, které se vinou krále Václava v Čechách proti církvi a arcibiskupovi staly. Mezi sločiny těmi uvádí arcibiskup, že král Václav jeho generálního vikáře, který je nyní již svatým mučéníkem, dal mučiti, vlastní rukou jej pálii a při posledních dobech ve Vltavě útopeni rozkázal.

Utopení generálního vikáře Jana z Nepomuku stálo se, jak již nyní jisto jest, r. 1393. Byl by tedy musel král Václav deset let před tím dáti utopiti ještě jiného Jana svědka. Nelze mysliti, že by to byl v tom dlouhém — 38 řádek obsahujícím listu — arcibiskup záměšl. Jistě by byl řekl: Dva kněze dal mi utopiti. To řekl proto, že se to nestalo. Byl tedy jen jeden Jan Nepomucký, a sice ten, kterého arcibiskup svatým mučovníkem nazývá, který r. 1393 utopen byl a u sv. Víta pod kamenem s nápisem Jan Pomuk pohřben ležel, jehož neporušený jazyk tam nalezen byl. (Pokračování.)

Pomoc rolnictvu.

Letošní rok bude zaznamenán písmem černým v kalendářích rolníctva. V okresích podél Labe Metaje, Úpy, Bystřice, Cidlina a jich pětikrát jsou sosa zakalena a téměř úplně zničena, v mnohých obcích okresů plavbáckých nemohla být pátá a třetí část pozemků obdělána, hrozná pusto výpady dají role u Dobrušky a Káranic a na Hlině, Přeloučsku atd. dopadá to stejně bídně, kde následkem neúrody z let dřívějších zemědělské obyvatelstvo bylo již úplně vyhladovělé a jest se obávat nejhoršího, an zubožený lid selský sahá k potravinám naprosto nezdravotelným, které bývají jen zvířatům předkládány. V obci Rappé a okolí leti přibližně 60 procent orné půdy ležem, poněvadž deště obdělání nepřipustily a mimo to byli hospodáři již mnozí v zimě nuceni prodati z nouze — aby dané zaplatiti mohli — všechn živý i mrtvý inventár. Na Přeloučsku, kde Labe každoročně úrodu pustoší, byla dne 22. května krápožitím a průtrdí mražen v obci Jankovicích nejen celé letošní

úroda snížena, ale zároveň s ní i veškeré ornice odplavena a tím způsobem bez rychlé státní pomoci každá existence obyvatelstva této obce na dlouhou řadu let nemůže být ušetrána.

Na Novo Pácku, Králové Dvoražku, Jaroměřsku, Hottěku rovněž se osyývají výtky bolesti, že obyvatelé mají nejna letošní úrodu sníženu, ale též posamky kamením a plakem zaneprázdněni, rozryti, přet odplaveni. Hrozné jsou správy z Dolní Kalné, Čisté atd., kde přišel lid o úrodu, dobytek i stavení.

Nedělní jedno po druhém strhá rolnický stav, odevlád hrozí mu záhuba a odtud nekone výdatnější pomoc. Na Hrádku radě, kde by se rolnictvo mohlo pomoci, německí poslanci se baví nadávkami a sprostými pranicemi, kvůli vymáčkání větších částí mají drážky čas neparlamentární obstrukcí, baví lid soubojovými komediemi a svolují nanajvýš k svržení daní a se založenými rukama přibíhají, jak rolnictvo a živnostnictvo byne.

Ano, hýne! Podívejte se do statků a chlévů zemědělců a chudších rolníků, a nalézáte tam bídou vychrlé děti a rodiče, ve stájích pak na kost sečalý dobytek.

Divíme se, že nemá nikdo odvahy, říci ve Vídni holou pravdu. Když r. 1876 hrozila skáza židovským bankám a šlešáckým velkozávodům, šel stát hned hluboko do měšce a 80 milionů dal na podporu bohatých továrníků. Na regulaci Dunaje měl stát k dispozici hned přes 20 milionů, na regulaci českých řek — vyjímaje splavný tok Labe — nechce však mítí groše. Když před 3 roky utrpěl bohatý Karlovy Vary povodní pohromu, byly tu k upokojení „drahých“ Němců hned nové miliony, za to v Králové Dvoře mohou se Češi topit jako myši a ve Vídni si toho nikdo valně nepovšimne.

Co však má lid dělat, když nemá děrasného parlamentárního zastání? Musí sáhnutí k svépomoci sama. Především musí tádní za odpis daně pozemkové dle zákona ze dne 12. června 1896.

Odpis pozemkové daně připouští se tehdy, když není oprávněn nárok na osvobození od této daně ve smyslu zákona ze dne 23. května 1883, č. 83. ř. zákona. Osvobození nastává při rolních, lesních, zahradních a pastvinách, jestliže plodná půda na pozemcích je zaneprázdněna šterkem, nebo plodkem tak, že nastane úplná neplodnost nebo jeho část na dobu přechajší rok. Osvobození od daně pozemkové trvá po dobu neplodnosti půdy pohromou zaviněné, a kromě toho ještě po dvě další léta (u pastvin pouze 1 další rok). Je-li pozemek učiněn neplodným jenom na jediný rok, anebo jestliže čistý výnos parcely byl poškozen do určité míry živelní pohromou, nastává nárok na odpis daně pozemkové.

Odpis daně připouští též hospodářským objektům jako osvobození. Podmínky jsou: musí být poškozen čistý výnos parcely; případ tento nastává i tehdy, nebyl-li pozemek ještě oset (vyjma úhor). Zákon tádní, aby alespoň jedna čtvrtina výnosu byla snížena a rozděluje parcely ve výměře až do čtyř hektarů (12 korců) a parcely větší než 4 hektary. Při parcelách menších než 4 hektary hledí se na to, byla-li snížena alespoň čtvrtina přirozeného výnosu (zaneseného v pozemkovém archu) celé parcely; při parcelách větších hledí se k tomu, zda snížena alespoň čtvrtina výnosu poškozené části parcely, rovnající se při nejmenším výnosu jednoho hektaru.

Poškození a páni starostové obcí učinili sáhlé příslušné oznámení u c. k. okr. hejtmánství.

Jak známo, odepíšu se obecním úřadem současně s daní také veškeré zemské, okresní a školní přírůžky. Jinak s přírůžkami obecními. C. k. správní soudní dvůr dle rozhodnutí ze dne 2. února r. 1890 č. 583 ve sporech povstaly v příčině odepisání přírůžek obecních následkem pohrom živelních, činí rozdíl mezi spustošením půdy (rozrytí vodními proudy, zanesení šterkem) a krupobitím, neb dočasným zaplavením, když tím úroda polní jest úplně nebo částečně poškozena. V prvním případě se odepíše daně pozemková na vždy neb na celou řadu let. V druhém případě (kрупobití, dočasné zaplavení) se daně pozemková odepíše zcela nebo částečně a v tomto případě c. k. správní soudní dvůr přisuzuje pouze obecnímu zastupitelstvu právo k výroku o odepisání přírůžek obecních, dle daně pozemkové vyměřených. Obec může však sotva vymáhati přírůžky, jestliže nřazení by způsobilo poplatníkům nesnáze. Avšak, jedna věc důležitá přece uvážiti. Snad se některá obec pustila do staveb školních, silničních a jiných, jejich nřazení spotívá v nepoměrně vyšších přírůžkách, jež s příčin živelních škod v obci převahou svou nemohou být sehnány buď obtížno neb nemožno.

V tomto případě, je-li nezbytně vyhovět právním závazkům, zaplatit podnikatelům, nezbudé obci ně jiného, než-li uchýliti se k uzavření obecní půjčky.

Zemská banka království Českého uděluje zápůjčky tyto nejmenší sumou 1000 z. a při žádostech o dosažení půjčky podaných, důležitě se zachovává takto: 1. Kolik prostá žádost za komunální zápůjčku musí zněti tak, aby v ní byly uvedeny: a) výše žádané zápůjčky; b) účel, ku kterému se zápůjčky udělití má; c) udání, zda-li se zápůjčka v prvních lhůtách nebo annuitami spláceti bude; d) výčíslel hospodářských poměrů obce neb okresu, e) udání okresních a obecních

přirůžek, f) udání, zda-li a na které nemovitosti žádaná půjčka hypotéckárně pojistěna byti má, a konečně g) nabídnutí, že se složí záloha, aby uhrazeny byti mohly náklady, které by anad povstaly šterčením, jež vykoná důvěrník zemské banky. 2. Žádosti se má, pokud možno, přiložiti a) výkaz šterdné stvrzený o přímých a nepřímých daních v obci (neb v okresu) placených, (tét platí-li se v obci číselná daň — příznání nájemného, b) ověřené opisy účetních závěrek obecního (okresního) jmění a k němu patřících fondů za poslední 3 léta, c) ověřené opisy inventáře o majetku obce (okresu). 3. Žádosti záslou se vyplacené poštou zemské banky. 4. Může zápůjčku nepovoliti nebo povoliti. Zemské banky není však dovoleno vypovědět dlužníkovi zápůjčku; dlužník má však právo zemské banco celou zápůjčku neb část její přilicně soudně vypovědět a splatiti buď na hotovost neb v záručitelných dlužních úpisích zemské banky dle plně nominální ceny.

Uzavřením obecní půjčky rozvrháno si poplatníci břemena na celou řadu let a netisui je tak. Poškozené obce budou se sáhlé domáhati též státní a zemské podpory nebo nezaručitelné půjčky na řadu let, protože pouhou slevou neb odepisáním daní by se občanům vážně nepomohlo. Dále bude žádáno, aby konečně veškeré obce na českém severovýchodě důrazně se domáhaly regulování svých řek a potoků, poněvadž povodně a škody se stále opakují ve větší neb menší míře.

Politický přehled.

Na říšské radě trva a láte Němci dále.

Poslanec rytíř dr. Pessler, který nazval všechny poslance pravice lotry a kterého pak poslanci Udršal a Wielowiejski vyzvali na souboj, ztratil následkem toho kůrá a v úterní schůzi podal toto pokorné a ponížené prohlášení: Slavná sněmovno! Vyprosil jsem si slovo k tomuto prohlášení: Ve schůzi dne 28. května učinil jsem výrok, kterým čestní členové sněmovny pokládali se uraženými. Následkem výzvy posl. Udršala nerozpakují se prohlásiti, že odvolávám tento výrok učiněný ve velicím rouchevni, že ho lituji a že posl. Udršala jakož i všechny ony pány a celou sněmovnu prosím za odpustění. Toto moje vyjádření týká se samostatně také výzvy, které došlo mne od posl. Wielowiejského. Třik pak protestoval proti chování předsednictva sněmovny a totéž, sčkolí státnícky opatrně učinil jménem ústavních velkostatků rytíř dr. Baerenreiter. Právil: S obavou pohlíkáme na rozčlenění v této sněmovně a vyslovujeme hluboké politování, že je velicé nebezpečí, že naše parlamentární zřízení bude kompromitováno, aniz se s povolání strany něco podnikne, aby odstraněním hlouběji ležících příčin byla sjednána náprava a zároveň možnost, aby sněmovna mohla zahájiti své práce. Za nynějších okolností je však právě nejnutnější, aby byl zachován jednací pořádek c) nejprvejší, a prohlásil, že jeho strana neochvaluje předsední výklad jednacího řádu. Místopředsedy Abrahamoviče a Kramáře obvinil posl. ze stranickosti. Nacional Steinwender pak hrozil, že sněmovní výtržností potrvají, dokud nebudou odvolána jazyková nařízení. Socialista Daszynski obvinil předsednictvo, že šlapalo drze jednací řád. Na tyto drzé pravokace německých liberálů a socialistů musila odpovědět pravice proti protestem, v kterém hájila stanovisko své a místopředsedů sněmovny, jímž vyslovila plnou svou úctu a důvěru a vytkla výtržníkům německým, že jejich jednání není říšské radě a Rakousku ke cti, že ochromuje veškerou prospěšnou parlamentární práci. Poslanec dr. Ebenhoch, německý klerikál čelí tento protiprotect a za to jej nazvali Schönerer, Tark, Iro, Wolf, Pergelt a Funke a svobodomyšlní Němci zrádcem. Místopředseda dr. Kramář odmítl pak důrazně výtky Baerenreiterovy. Předsední nemá právo vyloučit hulačující poslance a dodal pak: „Je-li však předsední, volá-li nějakého řečníka k pořádku tapeno a hanobeno a bušili se prcky na pulty, to by mělo presidium trpět?“ — Liberálové byli ovšem prohlášení dr. Kramáře dopálení. Poslanec Helfman Janda podal pak správu o pilných návrzích na odpomoc s nouze a číselné nařízení ze dne 18. února 1897 o povolení státní pomoci k ulevení nouze se schválilo. Na návrh poslance Jos. Doležala vyznáma pak vláda, aby vláda vyšetřila škody, které nadělala bouře v Pecce, v Bělohradě, Milešíně a Lhotě Bradlešské. Poslanec Dvořák podal pilný návrh stran živelních pohrom, jež utrpěla obec Velká Bělá a okolí, a pilný návrh stran živelních pohrom, způsobených letošního roku trvalými dešti, povodněmi a krupobitím v okresech: Hradec Králové, Jaroměř, Čes. Skalce, Úpice, Police, Náchod, Nové Město nad Metují a Opocno. Poslanec Adámek přimlouval se za podporu obcím Vitanovu, Hlináku, Blatnu, Holčíně a Babákově, které v letech 1895 a 1896 byly pořízeny velmi těžce. Posl. Doležal přimlouval se za úlevy personálu při živelních obchodních a za zavedení 11 hodiné doby pracovní a poloční přestávky od 1. července. Ve středu prohlásil hr. Baerenreiter se souhlasu pravice zasazení říšské rady za skončené. Četl tím německou obstrukci učinit nemožno. Na německé liberální a socialistické poslance padá vima, že říšská rada ve prospěch lidu něčeho nevydělila. Na podzim začne německá opozice snova, sčkolí čísel jí ostře odpovídi.

Příčiny obstrukce Němců, kteří se nestydějí ztropit ty nejzvrstší parlamentární skandály, promradila konečně „Neue freie Presse“. „Nebude-li při obstrukce zařehována pokojně“ (t. j. odročněním říšské rady a zaneprázdněním v přespěch liberálních Němců a šlešáků a na úkor Čechů a klerikálů), nřbrž povolena násilně, potom jest prý většina poslanců sněmovny vřemocna. Obstrukce jest prý totiž posledním prostředkem, kterým Němci mohou nabýti praktického vlivu na politiku rakouského parlamentu. Nezdáříli se tento pokus, stane se zákono-

dárství trvalým monopolem Čechů, klerikálů a Poláků. Změna majority jest prý potom na dlouhou dobu nemožná. Výkonny výbor vědecký stane se potom konventem, jeho vůle bude rozhodovati o oaudu ministrů. Vlády budou se moci udržeti, jen stanou-li se povolenými nástroji parlamentárních monopolistů. Proto jest prý obstrukce vedená duchem ryse rakouským („šlešáckým ovšem do Pruska“), válkou, která se vede nejen pro Němce, nřbrž také pro celou vlast, pro její jednotu a „mravní“ uplatnění mezi vzdělanými národy“. — Tak hlásá úplatný orgán bursovních ničemů, kteří hravě odírají miliony křesťanských rolníků a živnostníků o hubany, mrazilovité nastřádaný výtěk. Když nemůže „N. Fr. Pr.“ hraběte Badena porazit, líhá se k němu jako zbitý pes. My jsme již dávno pravili, že se vede zápas na život a na smrt mezi centralistickým židovským liberalismem a křesťanským i slovanským federalismem. Čechové by v tomto okamžiku nemohli více sebe poškodit a Němcům prospět, než kdyby po radě kocourkovských politických proků povětrnosti a la Klouček, Moravec, Stamberka a Zvěřina vystoupili proti Polákům a slovanským i německým klerikálům. S osamocanými Čechy byli by židovští liberálové brzy hotovi. Pánům radikálům pokročským by se anad přišli zle při tom nevedlo, neboť z židovských insertů a konkursů by koukal přece nějaký ten sasares. Na štěstí počíná v Čechách lid již prohlížeti, tomu vlastně svým „zásadně opozičním“ boucharonským radikalismem prospíval.

Podpora společenstvům podnikajících výrobu na odbytu. V úterní říšské radě podal dr. Kaizl tento návrh: Vláda se zmocňuje, by živnostenským společenstvům poskytla k fedrování podniků ve smyslu paragrafů 114. al. 1 resp. 115. a) živn. řádu ze 23. února t. r. zřizovaných anebo zřizovaných k výrobě a k odbytu nezaručitelné půjčky státní, je-li společenstvo samo jako takové při podniku zúčastněno anebo fedruje-li jej z vlastních prostředků. Celková suma těchto půjček nemůže za léta 1898 a 1899 přesahovati 300.000 z. Pro následující léta stanoví se speciálním zákonem. Půjčky ty vezmou se z kasovních hotovostí. Jednotlivým společenstvům nemůže se v roce poskytnouti půjčka přes 5000 z. Tyto půjčky jsou splatny nejdéle v 15. letech. Společenstvo ručí za ně ve smyslu § 115. a) živn. řádu ze 23. února t. r.

Vyrovňování. Pešské listy ohlašují, že baron Banffy ke konci tohoto týdne přibude do Vídne, aby s naším ministerským předsedou jednal o vyrovňování, pokud se týče o dohodnutí ve příčině provisorie.

Proti kartelům. V úterní předložila vláda sněmovně poslanecké zákon, jímž se uzavírání kartelů, zvláště pokud se jedná o cukr, petrolej, pivo a sůl, podřizuje zvláštnímu dozoru vládních orgánů a nice finančních.

Chorvatský sněm bude prý svolán na druhou polovici tohoto měsíce. V neděli sešli se všichni opoziční poslanci v Záhřebě, aby uradili se na krocih, jež jim jest učiniti na ochranu kněží, vládnou pro jejich činnost o volbách pronásledovaných a z velké části též již uvězněných. — Do letošního zasedání sněmovního dostaví se prý i biskup Strossmayer, aby posílil svého virilního hlasu. Postaví se v čelo opozice.

Uherský finanční ministr Lukacs prý skutečně co nejdříve odstoupí i jmenuje se jeho nástupcem Horanazky, dosud předseda maďarské národní strany hr. Aponyiho. Týž byl v sobotu krátce před odjezdem císařovým s Pešti pozván k císařské tabuli. Tomu všemu přičítá se mezi pešskými parlamentáři velmi velký význam.

Čár de Říma. Krakovský „Czas“ přináší správu, která ale dosud ze tádné strany nebyla potvrzena, že car pojedí v říjnu do Říma, kdež navštíví i papě a krále italského.

Drobné zprávy.

Císař daroval ze své soukromé pokladny 10.000 z. podpory obyvatelům na Jičínsku a Vrchlabsku, kteří dne 23. května utrpěli škodu povodní a průtrží mračen.

Dr. Ndp. biskup Ed. Jan Nep. Brynych věnoval povodní poškozeným v Kalné, Láznici a Čisté 50 z. Nechtě Pán Bůh sám mu jest odplatitelem a nechtě jeho příklad následují i jiní dobrodincové!

Úmrtí. V sobotu dne 29. května zemřela zde po krátké nemoci v 52 roce věku svého paří Marie Vojáčeková, rozená Pokorná, sestra bulánského podplukovníka p. Karla Pokorného a Mag. Ph. V. Pokorného, vdova po c. a k. podplukovníku. Pohřeb konal se v úterý o 9. hodině ranní na hřbitov Pončochovský. Kondukt vedl za čestné assistance vedp. měst. děkan kanovník Musil. Pohřebního průvodu se účastnili mimo příbuzných vedp. kap. děkan Th. Dr. Frydek, vedp. kanovník Th. Dr. Brychta, přední měšťané zdejší a čestné dámy. V Praze zemřela 30. května paní A. Nataliová, rozená Vokounová, která katolickým, lidemilným a vlasteneckým ústavům odkázala přes 30.000 z. Staříčká paní žila v nejvěstším ústranní, konjic lidumilné a vlastenecké skutky.

Ke zkouškám způsobilosti učitelů a c. k. zkušební komisse v Hradci Králové přihlásilo se 62 kandidátů, z nichž dostavilo se 59 a to: 19 pro školy měšťanské, 21 pro školy obecné, 3 z jazyka francouzského, 2 z hospodářství 8 z jazyka něm. pro školy měšť., 6 z jazyka něm. pro školy obecné. Způsobilosti dosáhli: pro školy měšť. 5 s vyznam., 10 prostě, 1 reprobovaný, 4 odstoupili; pro školy obecné: 4 s vyznam., 12 prostě, 3 neprospěšili, 2 odstoupili. Z jazyka francouzského, německého a z hospodářství dosáhli způsobilosti všichni kandidáti. Mimo to pro německou dosáhli způsobilosti 2 kandidáti zkončení zároveň pro školy měšťanské a 2 pro školy obecné.

Zachování pomníků vojínům padlým r. 1866. Ústřední spolek k zachování pomníků vojínům padlým r. 1866 konal v sobotu svou 5.

valnou hromadu za předsednictví pol. zbrojmistra prince Viléma ze Schaumburg-Lippe pána na Náchodě. Výroční správa vykaruje koncem roku 1896 jmění 64.477 sl. 5/4 kr. Jakožto noví zakládající členové s příspěvkem 100 sl. přistoupili ke spolku: nadporučík A. Pick v Praze, továrník J. Biedl v Polubném, velkostatek Marian Bombard v Odlovicích, střelecký sbor v Jablonci, ředitel továrny Emil Ludvík v Praze, továrník Klinger v Neustadtlu a zastupitelstvo šidovstva v Králověhradeckém. Čestným členem jmenován jednoklasné c. k. stavební rada Wasserburger ve Vídni, jenž střídal předešlý pomník prvnímu armádnímu sboru na bojišti královéhradeckém. Spolkové stanovy byly změněny v ten smysl, že ústřední spolek může, pokud prostředky dovolí, rozšířiti svou činnost také na bojiště, po případě na vojenské hroby a pomníky mimo Čechy, jakož i na takové, které pocházejí z dřívějších válek. Především pomyslí se na bojiště kolínské, kde má býti postaven v tomto roce pomník na památku vítězství, dobytého dne 18. června 1757 a salození řádu Marie Terezie. Z té příčiny prohlédl si již princ Schaumburg-Lippe a výborem ústřed. spolku bojiště u Kolína, aby vyšetřil vhodné místo.

Ku 14. vědecko-uměleckému sjezdu a výstavě v České Skalici ve dnech 15.—17. srpna t. r. ději se rozsáhlé přípravy a jak lze ze všeobecného zájmu vědařů našeho království souditi, bude čteně navštíven. Veškeré stavové rozvinují v tom ohledu činnost úcty hodnou. Dávkou to, která všem na srdci leží povznesení vědecké vědy, práce a z ní plynoucího užítí. Účastníci sjezdu opatřují se legitimací po 1 sl. nebo 60 kr. za osobu, dle toho, kdo se přihlásil na sjezd, nebo jako vystavovatel. Ubytování zdarma v domech soukromých, nebo dle přání za mírný poplatek v hostincích, bezplatná doprava věcí z nádraží na výstaviště a jiné výhody zaslouhují plného uznání. — Přihlášky přijímá a legitimace vydává výkonný výbor pro pořádání 14. věd. sjezdu a výstavy v České Skalici. Frant. A. Pecka, starosta a děkan, Jan Rolčík, jednatel.

Dávový sjezd mladočeských poslanců, okresních a místních důvěrníků konati se bude v pondělí svatodušní o 10. hodině dopol. v síle Měšťanské besedy. Legitimace má jména sněžit k důvěrné schůzi vydávati se budou zitra v sobotu v úředně okrašeném zastupitelstvu. Na sjezdu promluví Hrádký poslanec dr. Jos. Kaizl o nynější situaci. Dále jednáno bude v stanovisku strany k různým časovým otázkám. Charakteristické jest, že z nynějších poměrů pokrokaři konati budou současně sjezd v Jaroměři, aby se organizovali proti Mladočechům.

Materní škola na zdejší české realce začne 21. června.

Posvěcení na kněze. Karel Hubert z Kutné Hory bude v pondělí svatodušní dne 7. června v seminářském chrámu Páně sv. Jana Nep. v Hradci Králové na kněze posvěcen. První má svatou obětí bude v též chrámu Páně v úterý dne 8. června. Bohuslav Šrámek z Uhelné Přibrami bude dne 25. července na kněze posvěcen. První má sv. obětí bude v neděli dne 1. srpna v chrámu Páně sv. Mikuláše archanděla v Uhelné Přibrami.

Při velké národní slavnosti matiční „na Střelnicích“ dne 4. července sblíží ochotné spoličnickovské čině téměř veškeré vlastenecké spolky Královéhradecké. Zajištěna jsou již tato čísla: Květinové koso spolky českých velocipedistů, divad. představení, hradecký šantán, muzeum s Nansenovy výpravy, hry pro odrostlejší mládež obojího pohlaví, střelba a koulení o cny, jakož i jiné zábavné věci, o nichž přineseme příště bližší správy.

Sportovní klub Královéhradecký pořádá se příznivého počasí v neděli o svátcích svatodušních veliký, celodenní výlet na Zvičin pro členy a přihlášené pp. hosty. Cesta podnikne se ve dvou skupinách. Bicyklisté vyjezdí ráno po 8. hodině, ostatní turisté sejdou se k rannímu vlaku o hod. 7. v remise, po případě až na nádraží. (Vlak vyjíždí z nádraží Královéhradeckého v 7 hod. 43 m.) Návrat o 9. hod. večerní. Aby bylo možno, v čas objednat společný oběd, nutno přihlásiti se k výletu co nejdříve v remise spolkové. Zvláštních pozvánek klub nerozšiřil.

Všudejší návštěva. Tyto dny navštívil město naše ruský velkopřemyslník pan S. G. Maranz z Proseku na Ras. — Týž učinil a sdejší chvalně známé strojárny Mářky, Brodovské a Schals větší zakázky. — Též u firmy V. Červený a Synové, která závod má naméně v každém ohledu impozoval — zakoupil více nástrojů.

Stráž na Cidliho utvořila v poslední době na pana profesora Šálu, následkem čehož učiněna byla výboru řemeslnické besedy v Novém Bydžově výška, jakoby kaceřoval p. profesora Šálu, předsedu katolické jednoty. Toho však neodčinil výbor ani v nejmenším. Naopak, členové výboru řemeslnické besedy odezvali článek ve Stráži proti profesorovi Šalovi, který je v besedě velice oblíben. Článek ve Stráži je s krátkou řečeno tlučením na keř: počtvati proti p. profesorovi Šalovi. — Zpráva této z Nového Bydžova nás dole milerádi poplácává. Mista. „Stráž na Cidliho“ a „Bydžovské Listy“ svými překroucenými správami mají patrně úmysl, učiniti z Nového Bydžova moderní Kocouřkov. Vzdálený čtenář na základě zpráv těchto listů musí si učiniti aspoň prapodivný pojem o spolkovém a politickém životě v tomto městě, jehož občanstvo jest jistě stříslivé a jemuž ani nenapadá stotožňovati se s panem Pavelkou a jeho kompanií.

Krásná cukrovarská smánila jsme se již nejednou. Pán Amerikán, kteří nás zaplavují obilím, ovocem, masem, kávou, barvou a petrolejem, nechť již však navzájem připustit, abychom jim do Spojených států navzájem vortili náš cukr. Poslanec Dingley navrhl právě zákon, dle něhož se má na cukr do Spojených států přivezený zavázati plo ve výši exportní premie. Zákonem tím má býti výnos našeho cukru

aspoňto znemožněno. Náš cukrovarník nevědí proti tomuto hrozičmu bezpečně jiné rady, než uzavřít kartel mezi rolníky, cukrovarníky a rafinéry, čímž má se rolníkovi zaručiti za metrický centropy 80 kr. V některých krajích platily cukrovary, jak známo 65, 70, až 80 kr., a málo kde 1 sl. za 1 metrický cent.

Jak se pozná počasí? Dle prostředku valice jednoduchého. Ufuk si jedlovou větvíčku, sloupit s ní kůru a přibít pak vodorovně větvíčku někam na místo, kde sluníčko příliš nesvítí. Větvíčka tato bezpečně ukazuje nastávající počasí. Shybá-li se větvíčka dolů, tedy bude příst, a naopak vzpíná se nahoru, když má nastati jasné počasí. Větvíčka tato jest nejlacinějším tlakoměrem a vydrží — jasně k úplné potřebě — několik let.

Školský obzor přelstí mezi anarchy. Dynamitovými a nitroglycerovými pumami nemáme sice ještě katolické učitele vyhazovat do povětří, ale zabíjí je papírovými pumami, spílá jim grádce a vylučuje je z řad národa. Terrorisování toto není svobodomyšlné, nýbrž hloupé a více než spátečnické. V Německu, v Anglii, ve Švédsku a Norsku je organizováno učitelstvo na základě konfesionálních, totéž jest téměř v celých Uhrách a více méně též jinde a u nás takový Heřychtr chce si kráti na Scharfrichtera občanské i náboženské svobody. Bfíti upřímným a rozhodným katolíkem sdá se býti takovým Heřychtrovi bezcenným. Nám se naopak zdá býti málo čestným nazývati se pouze také katolíkem, a býti třeba bezvěrcem nebo nevěrcem Učitelé, kteří nechťjí býti opravdovými katolíky, těch katolická církev nedrží, a jednati by důsledněji a čestněji, kdyby se veřejně znali k tomu, čím ve skutečnosti jsou. Tak by se vyčistily řady učitelů od umyšlených spílků, kteří podobně jako zjevné socialisté mají káždě na zřeteli. Bez všech vlasteneckých ideálů. „Školský obzor“ uveřejněním jejich jmen bojkotuje katolické učitele. Každá zbraň bývá dvojsečná a mnohý extrasvobodomyšlný učitel by vypadal jako anarchista, kdybychom jej a jeho život ovlivili Röntgenovými paprsky! Proto jen pozor!

Úspěch hradeckých ochotníků v Kolíně. Divadelní Ochotníci královéhradečtí sehráli dne 27. května obraz ze života v české vesnici „Naš furiant“ od Lad. Stroupeckého. „Naši furianti“ jsou prací, pokud umění se týká, znamenitou, akvostnými detaily bohatou. Charaktery venkovských furiantů jsou ostře vyzoborovány, jednotlivosti mistrně podány a tato stránka sedláků s Honic vyličeá jest psychologicky v řadě obrazův i detailů přímo skvostná. „Naše furianti“ nedovede každá větší divadelní společnost sehráti uspokojivě, jsouť jednotlivé úlohy velmi nesnadné. Pohostinská hra jednoty divadelních ochotníků z Hradce Králové byla však přímo uchvacující a svědčila nejen o výtečné režii, ale též o neobvyklé divadelní rutině a umělecké výkolenosti královéhradeckých ochotníků. Jedna z nejpodstatnějších figurek byl švec Habršperk (pan Lad. Jirotko, jeho žena (p. Wüschová) a jeho dcera Krystína (slečna Wüschová). Jak obyčejně rozmarne a skvostně sebrala sl. Nekovářkova Verunka. Slečna Saarova a Švarcova jsou obratnými herečkami. V dobrých rukou se našel úlohy Filipa a Petra Dubského (p. Dvořáček J. a Procházka B.), statečně se držel mladý Martin, velmi dobře byli obsazeny též ostatní úlohy. Jakub Bušek, docílil sice také potlesku, avšak ty platily více antisemitickým slovům než jeho hře, neboť p. Bušek tentokrát nepochopil dosti správně své úlohy. Celková souhra činila však mohutný dojem, hercům ochotníkům se dostalo časté a bouřlivé pochvaly, která patřila v první řadě též zasloužilému režiséru panu Th. Peřinovi, jenž poán od ochotníků kolínských skvostný vavřínový věnec se skvostnými stuhami a dedikacními nápisy. Všeobecně vysloveno bylo přání, aby královéhradečtí ochotníci z bohatého svého repertoaru v kolínském restauračním sále opět a co nejdříve zase vzácný umělecký politék nám připravili.

Divadelní společnost ředitelů pana Jana Kočnera, která patří k dobrým kočovným společnostem, zahájila právě v sále na Střelnicích na Prádelném Předměstí letní sezonu. Poprvé zde dávána nejnovější veselohra Národního divadla „Trpasličí.“ Začátek v 8. hodin. Ceny míst: sedadla 40 a 30 kr., místo stání 20 kr., studentův, garnisonní a vojenský lístek 10 kr. Mimo to se vypisuje abonement na 12 her (I. místo 4 sl., II. místo 3 sl.) nebo 6 her.

Praktické. Než-kážděmu možno, aby na hrob svých přibuzných a přátel postaviti dal nákladný pomník. Řadou let strádá se stopa tak, že když hrob svých známých navštíviti chceme, potká se vyhledání jeho s nemalými obtížemi. Tomuto lze zcela lehce odpomoci číslu, jímž každý hrob jest označen. Podobné tabulky s číslu, úhledné a levné, lze objednat u chvalně známé firmy J. Pechánek synové v Hofici, která k úplné spokojenosti dodala podobná čísla již na mnoho hřbitovů. Doporučujeme.

Záhada smrti Václava Tomášky z Pardubic. V měsíci květnu 1896 smisel ze svého domku č. pop. 301 na zeleň předměstí v Pardubicích Václav Tomášek, když byl spoluvlastnictví své ženě Kateřině Tomáškové tržbou smlovenou postoupil. Týž je 50 roků star, prostřední postavy, sčervých zubů, plavých vlasů, modrých očí a měl poněkud nosen káfr. Odán byl v osakenné šedivé šaty, měl vysoké boty, měkký, hnědý klobouk. Poněvadž se konají vyhledávání o tom, zřekl se smrti Václava Tomášky na nějakém slečnickém ústavě, šel se hádý, kdo by vůbec o smrti, neb snad jeho nynějším pobytu vědomost měl, by to a c. k. krajského soudu v Chrádmi oznámil.

S velocipedem do valcha. Onědy večer uháněl od Holie velocipedista ku Králově Hradci. Pojednou, aniž by věděl, jak se to vlastně stalo, bicykl mu sjankovavši a svůj bicyklista letěl šťastně i se svým komanem do valcha. Tento ho nepokopal, nýbrž ochotně a lásky jej pojal v náruč svou a jako

hosta přemířil mu připravil ovčímí lásky. Byla pry' trochu stěsná, neboť má královéhradecký valch letěl při smrti mládež jest hluboký. Protože bicyklista se na letěti nic nestalo, čestal se moderní jízda i koman bez úrazu dále. Znaký byl orlem jako elopie, ale to přičítal prudnému dešti, poněvadž se neobhrovolena láma pan bicyklista nechťal pochutit.

Božstí v východních Čech.

Z Jaroměře. V neděli odpoledne konala se národní slavnost „Jarboje“ v zahradě paní Kolářkové. Přesná návštěva nejlépe ukázala, jaké oblíbené má Jarboj v nejhlubších kruzích obyvatelstva tla. Přítalivými body slavnosti byly: hudba Sokola kolínského, slavnostní průvod a hanácké přásky. Slavnostní průvod byl v pravdě velkolepý. Na sta dětí, školních dětí, odrostlejších chlapců a děvčat z Jaroměřska, od Náchoda a Jitavy, ze z Plané, od Blatné a Litomyšle, od Slaného i Hradce Králové, stráci a tatka z Haná, dohají od Břelavi a děvčátka od Stránice a Velehradu účastnili se v malebném průvodu a — toť se rozumí, že rodičové, sestry, bratři, tety, babičky a dědovkové té národní drobotiny capali také v průvodu, pranic nedbajíc oblak silničního prachu, neboť při veselých svacích sokolové hudby, hrálo se to lehce a jvřivě. Nejmádnější to dávala ovšem tatka, stráci, děvčata a chlapei z Nákla od Látove, Škoda, že pájčova národních krojů v Brandýse jim neposlala ani jediný stejnozkroj nákelových děvčat, takže tyto měly většinou místo hanáckých střevíců, obojků a košil slovácké čísky a košile a krejzlíky a lajdlíky ze všech koutů českomoravských vlastí sehané. Protože však bestému českému děvčátku všecko svědčí a sluší, svřezala ta pestrost jen malebnost průvodu. V zahradě rozvinul se brzy veselý rej. Hostů se dostavilo mnoho z Králové Hradce, ze Smiřic, Skalce, Náchoda, Králové Dvora, Josefova a z nejbližšího okolí. Národní pivnice stačily hasit žízeň, stohy šunek, usenec a párků nedaly zhyznouti hladovým, dámy v bufetech mohly si pochutnati dle libosti na sladkém kafičku, chutných bábovkách, buchtíčkách a sodevčích, promalé i velké děti byly připraveny stahy koláčů a rozmanitých cukrovinek i prociřů. Labužníci mohli vyskouslet ta nejzajímavější vína a ty nejohavnější a a nejaladší likéry. Přásky hanácké sehráli ochotníci na zvláštním jevišti, které v prostorné zahradě paní Kolářkové postaveno bylo. Sedadla pto jevištěm v uzavřené prostře zaujala elita platěcího občanstva. Kolem pak bylo na sta neplatěcích diváků, kteří se do místnosti více vejti nemohli. Přásky byly pečlivě nastudovány a předvedly divákům dávny sryk. Na Hané — namnoze děje se to posud — scházela se podvečer svobodná chasa do jednotlivých statků, kde měly děvčata, na přásky. Sešlo se 20, 30, 40 děvčat, které plně pládlu za přítomnosti hospodyně, hospodáře, stařečka, babičky, příbuzných tetak a veškeré hospodářovy chasy a rodiny. Stařeček povídal o Pražích, kozácích a Francóších, o pánech a robotách, babička o strážidelech, čarodějnicích, o hanáckém královi Ječmínkovi, vypravovali se pohádky a rosičné šertované povídky o sousedních vesnicích, o hrách, šprýmech, veselích a tancích, které za pradávna prováděly, hospodář a hospodyně vypravovali zase něco novějšího, pak se pustily děvčata do klapů a zpěvu a aby jim nebylo samotno, přicházeli ponděží té chlapei, aby jim, setřáslí pazdři, aby je poškádli a pak při společanských hrách vanku před statkem nebo ve statku prožděných, aby jim ukradli nějakou tu habičku. Hospodář, hospodyně i tatky dbali přání, aby se nic nezlusného nedělo. Na přáskách zapřádali sešší i chalupařští hoši známosti, prozrazovali na sebe i na děvčata a tu bývalé škádlení, smích, pláče i radosti dost a dost. Aby pramen řetí a zpěva nevyrychal, podáván do kola : chléb, ayrové seří, červená řepa, kyselá okůrky a vařené sušené ovoce. Tak se přelilo a povídal dlouho přes půl noc. Za starých časů byly to téměř jediné zimní zábavy. Tyto sryky lidové přivedl na jeviště zvěčnělý nákelký řídící učitel Wiedermanna. Byl to dobrý přímák, apěrák i herdebník, vzor starých dobrých kantorů, kteří o národní uvědomění, hudební a hospodářské vzdělání hanáckého lidu v letech sedemátých a sedmáctých zřekli si zásluhu převelik. V Nákli, v Příkazích, ve Křelově, Škřbeni, Stěpanově, Maajicích, Píhojicích, Troubaličích, Lesnicí, Dubicku, Postelmově, v Moravíanech, v Měrotíně, v Chelíně atd. pořádaly místní spěrácké a čtenářské spolky překrásné besedy a hromadné národní slavnosti. Místní řád a učitel, několik avědomělých souzeů a anativ omladina byli duři těchto ullečtělých zábav, při nichž nejednou byl dán popad k vádným číslům národohospodářským i politickým. Nástupci starých dobrých kantorů krásněj namnoze dosud v oevěděných hlápečích svých předchůdců. Práve Wiedermanna jest dosti hrubosrná, aneala by lepší výběr písní i řivřátí, vtipnější konverzační ton, který by více odpovídal přirozenosti bodrých Hanáků, než i tak, jak byla podána, docílila na nárošopané výstavě v Praze velmi vřdného přijetí. což bude snad umělejší rukou pobídka, aby nám předvedly staré sryky lidové v Čechách, na Moravě, ve Slezsku i na Slezsku obvyklé. Jasněší ochotníci provedli přásky s láskou a chutí v hanáckém náleci. Kde ví, že rosmánu Čechovi je přecbšší a více méně nemožno vyslovovati troje hanácké a e e, každý si to dkládá spleta, tam musí obdivovati píli, a jakož jaroměřtí páni a dámy úlohy své nastudovali. Dámské hlavní úlohy byly vesměs v dobrých rukou a znamenitou Hanáčkou byla tatka sl. K. Za to hospodář si ploti poťed Hanáka sv Slezákem a Čechákem. Místní správě hanáckého ž. důsledně vyslovoval p, jak to ani v půl tuctu orecháčských obcích na Slezsku jest obyčejem. — Smálo a děti sbory byly vesměs výtečně navrženy, ano lépe provedeny, nežli v Praze. Po přáskách se ovšem na Hané tancuje a proto při vítivě kolínské sokolové hudbě brali to také jaroměřtí hoši od podlahy. Zábava zahradní skončila posud večer za nejkrásnější pohody.

Ze Železnice. Zároveň českého klubu volených předstev vydati se v úterý nepříznivými počasí odvířilo. Z Králové Hradce, Čáslavi, Chrudimi, Vys. Mýta, Litomyšle, Chotěboře, Jostova, Hlboč a z obcí dostavilo se přes 400 cyklistů. I. PŘÍJÍždě janičů byl prvním vítěsem a velkou převahou p. Hugo Čapka. Druhým p. Lad. Kotan a třetím p. Stašek. — II. PŘÍJÍždě o přebornictví K. Č. V. pro Kr. Hradec: 1. p. Boh. Hutla, 2. p. Vojt. Jáněký a 3. p. G. Rezaříček. — III. PŘÍJÍždě klubu pardubického 1. p. Hugo Vláclavík, 2. p. H. Čapka a 3. p. J. Zvířkovský. — IV. PŘÍJÍždě klubu chrudimského: 1. p. V. Jiroušek, 2. p. Ant. Šavil a 3. p. Fr. Šalc. PŘÍJÍždě těchto jízdy zmýšleli dva jezdcí šlapátky v zastávce blíže stany, takže pravdě vyjetí z dráhy, ale neutrpěli žádného zraněního poranění. V. Jízda starších pánů: 1. p. Fr. Václavík a Čáslavi, 2. p. Černošický a Vys. Mýta a 3. p. Fr. Friczek z Opočna. PŘÍJÍždě stala se na tomto osudném místě opět nehoda jednomu jezdcímu, že vyjetí ze sedla ale šťastně neutrpěl takého zraněního poranění. — VI. Jízda na tandemech — nejvýznamnější jízda toho dne. Prvními vítězi byli: pp. Václav. Ohomrák a H. Čapka (Pardubice). Druhými: pp. Boh. Hutla a Fr. Tintěra (Kr. Hradec a třetími pp. H. Vláclavík a Ant. Šavil (Pardubice). — VII. Jízda dam. Startují 4 dámy, dvě se brzy vzdávají. První jest sl. Anna Podstránecká z Opočna, druhou paní Milada Chomráková z Pardubic. — VIII. PŘÍJÍždě smíšeném handicapu: 1. p. Hugo Vláclavík, 2. p. H. Čapka a 3. p. Rudolf Štašek. — IX. PŘÍJÍždě pro účelu byli: 1. p. Strakaty, 2. p. Rezníček a 3. p. Kalkus. Po závodech byl koncert na „Veselce“, jenž byl účastníky a diváky závodů velice dobře navštěven. Tam se veselé nálady celavány výsledky závodů.

Ze Dolní Kalné. Dne 22. t. m. právě při velkých službách božích strhla se nad obcí Cístou, Dolní Kalnou a Ždírnici Zádří hrozná bouře, spojená s krupobitím a průtrží mračen. Veškeren lid obcoval právě službám Božím a proto stavení byla úplně prázdná a následkem toho katastrofa tím horší, jelikož nikdo nemohl v prvním okamžiku pomoci. Ba bouře a krupobití sušily tak, že i po mši sv. nikdo se neodvážil z kostela vyjít. Teprv, když bouře povolila, vyšli jsme ven a spatřili jsme hroznou spousta. Přítval vody strhla s úbočí Božské celé kusy polí, hromady kamení a spousta dříví ležely na silnici. Pole byla prorvána a maso bahnom úplně zaneseno, kroupami na půl lokte nahromaděnými zaváté. Most na silnici, postavený s pískovcových kvádrů, byl smičen. Neboť potok Cístecký vystoupil se břehů a zaplavil všechny okolní domy. Voda vnikala okny do stavení, vše ve vnitř smičila. Stávy převráceny, dlo na nich zničeno, přile promočena, nábytek poškozen. Nad to klády nesené přívalem rozbíjely stěny a voda pak vše brala sebou. Ve chvílích dobytka stál ve vodě, jen hlavy vysvihal, nemá dobytek úplně pod vodou, a po většinu zahynul. Když lidé přicházeli, nedalo se nic na ochranu jiného udělati, než velkým namáháním vyvedli někde dobytek, a ostatní ponechali vlnám na pospas. Z Císté hnala se škála do Kalné, a většinu silou působila, neboť přistoupil potok od Bukoviny a druhý od Horní Kalné. Přítval vody byl takový, že první stavení v Kalné úplně smetl a povrchu až do základů. Majitel zachránil pouze několik kusů dobytka a šaty co měl na sobě. Je nyní uplác na mizině. Řádění vody bylo takové, ba horší než v Cístě. Pole prorvána, nebo zanesena zas bahnom, louky zaplaveny a úplně smičeny, jen kroupy Kalnou setřily. Zato však větší mnohem škody způsobeny na staveních. Mnoho stodol úplně odplaveno, u mnohých domů jedna nebo i dvě stěny zůstaly celé, tam jsou rostrhány tak, že bude nutno přestavovati. Celé údolí zaplaveno bylo vodou dříve proudící, všecko uchvacující; spousta kladů, stromy, nábytek, stávy, vše voda dříve unášela pryč. Čavala Pánu Bohu, že nikdo o život nepřišel. Škody ohromné způsobeny, cení je daleko přes sto tisíc. Hrdm se však stupňovala, čím dále tím více. V Olešnici bylo velice sř, mnohem více stavení porušeno, a dobytek utonulo. Nejhůře však v nedohledné blízkosti Ždírnice. Nebudu opakovat líčení o akce polí a luk, ale dodám, že za Ždírnici v lesu je památná pila, kde byly nahromaděny zásoby klad v ceně desíti tisíc. Celá ta spousta dřev vřetena byla přívalem na vesnici. Spousta se nedá vyprávět. Bohužel i několik osob bylo porušeno. Celé rodiny jsou nyní bez příštítí. Škody do podrobné výpočtově nelze. Lidé s plátem nyní hledají svůj majetek. Posorovateli nemůže bez pohnutí a sis na to patřiti. Proalme bysme soucit a milosrdenství dobrých lidí. Necht' pohne nešťastí tak hrozná čestná dobrodince by ulehčili lidé, kteří hrozní. Pán Bůh sám bude odplatitelem.

Průtrž mračen na Jiřánsku. Do 22. t. m. u nás stále přelo. Avšak minulou neděli dopoledne dovtřil liják svou škálu. Krajina od Rovanky za Železnici stříšena pravou povodní. Veškerá luka v nížinách zaplavena, takže na nich teď mocná vrstva zanesena náosm. Pole sotva zaseta na mnohých místech rozryta a potrhána na delších úsecích z části neb zcela odplavena. Z břehů svých voda vystoupila odnášela lánky i těžké kameny, chotrádjí mosty, jiné podemlela někde i domy velmi poškodila jako ku př. v Ivanech u Libaně. Šlý mrazy oči, hbo dval se, jak dravý proud unášel to, co momehně ruka českého rolníka zamlá a jak smatěny jeho neštěje na letošek i do budoucna. Dívaje se na tu spousta, jak voda na všem ruz kno po kusu, caltě se na mysl, že i tak listy sociální demokracie svou lidu nejen víru, že má byla vždy nejbláhší útěcha, ale i jazyk jeho rodný. A ti lidé bídní skrývají své své skřesky tak tak krásná jasná pokoje: „Právo“.

Ze Libaně u Jiřánska. Krahčí Šlikovský šafík Jan Bálík, který byl oddán v poslední době pti a následkem toho zanedbával své povinnosti, zalezen byl minulý týden v Malých Běcharech od své ženy jako mrtvola. Šafík pohrozila totiž správa velkovéstatku propuštěním a tento obává se, že vyšetřování dopadne pro něho špatně, oběhl se v komoře.

Ze Smidaru. V noci z pátku na sobotu vlonupali se zezámi lupiči do bytu pana Jiřího

odpovědi na odpot. a ukradli v neobydleném bytu co mohli. Tak pobrali chadé slunce veškeré její šaty a nápoji, avšak spořitelni knížky se nedotkli. Tlupa cikánů, která ve čtvrtek a v pátek v okolí Smidaru se potulovala, jest v podstatě, že vojem okno vypáčila a pak krásný pokoj vyloupila.

Ze Králové Dvora. Dne 13. června konati se bude v městě našem sjезд spěváckých spolků šupy severo-východních Čech. — Zpráva, že se stídí v našem městě nový krajský soud, poděšila velice sousozí Trutnovany, kteří přece nejsou jen jisti, že by krajský soud již zajištěný měl. Aby se však Trutnované přilís neděšili, můžeme s nimi sdělit, že správa „N. L.“ spočívá na omylu. Deputace z Králové Dvora očekala ve Vídni za příčinou sestátelnosti zdejšho gymnasia a pouze náhodou se setkala s ministrem spravedlnosti, následkem kteréhožto náhodného setkání bujná fantasie novinářů přenesla nový krajský soud hned do Králové Dvora.

Ze Železnice. Dne 22. t. m. semel p. Fr. Teřinský, mlynář Šnejdarský. Velmi čestné účastanství při pohřbu svědčilo, jak velké přizní těší se muž dobrý, mírný a tichý.

Ze Nového Bydžova. (Naše katol. národní jednoty.) Teprve měsíc trvá naše katol. jednoty a již vzmáhá se utěšené; počet členů z 53 došoupil na 70 členů činných a ještě slyšeti, že mnozí ku spolků co nejdříve se přibíhají. V neděli dne 30. kv. konala se členská schůze, na které jednali spolků vlp. Matouš přednášel „O nutnosti náboženského obrození.“ Z poněm a zajímavé přednášky vyjímáme asi toto: Na jedné straně ařiti jest pokrok ve vědách i v nálezech, ale zároveň nedá se upřiti, že na těle národů viděti hlodající zárodek rozkladu a tím je odpad od Boha, který jako zlobný proud uchvacuje vrstvy lidu. Nem-li Boha, není věčnosti, hledáme si nebe na zemi“ — tak alyšeti na všech stranách. Následkem toho je, nikdy nebyvalá poživavost mezi vyššími i nižšími, rozpoutání vášní a náruživosti, neovědomitě vykořisťování tříd pracujících; na druhé straně pak chudnutí, nespokojenost, časté stávky, slotiny a sebevraždy. Rečník dokazuje to daty statistickými. Všichni rozvátní uznávají, že společ. lidák blíž je úpadku a revoluci a že musí se něco činiti k jejímu zachránění. Někteří tvrdí, že nemoc lidstva je „šalu-dební“ a aš každý bude mít tolik, aby se řádně najedl, bude dobře. Náhled tento je však nesprávný, protože bída spol. lidák je v první řadě duševní neb mravní — sobáři ji Bůh. Běd lidstva dnešního neodpovězte se jediné vzděláním, které nechrání před špatností, ani sákcny, ješ často dají se objeviti a poznamenati dle většiny rozhodující: základ spol. lidák musí býti pevný, nezměnitelný a tím je jediné věčný zákon Boží. Desatero Boží musí opět býti posvátným: ve směnách, v tovarnách, obcích a rodinách. S vírou, že je Bůh a věčnost nabude čnost vřchu, vášně a náruživosti budou se tlumiti. Chceme-li společnost lidskou zachrániti, musíme tedy pracovati, aby zákon Boží stal se posvátným, aby sv. víra vnikla v tuk a krev lidstva. Spolky katolické, které za tím účelem pracují, jsou dnes proto nejdůležitějšími a potometvo bude jim šehnati více nežli těm, kteří lásku k vlasti „křičí“ a s plachy plíc do celého světa a při tom řífením od Boha lid divočili a k úpadku přiváděli. — Přednáška propletená četnými příklady ze života, přijata byla od celého shromáždění s nadšením a řečník odměněn hojným potleskem. Na to člen spolků pan Králíček, měštan zdejší vyblízel všechny, aby zmusile křičeli cestou sv. víry a napomínal k bratrské upřimosti a svornosti ve spolků. Srdečná slova p. Králíčka došla všeobecného souhlasu. Velet. p. předseda p. e. k. prof. Šála podává některé ukásky z revoluce francouzské, která chtěla bez Boha zachrániti Francii — ta však konečně předeč k Bohu se vrátila. Po přestání stáde ze sociální činnosti kardinala Manninga p. prof. Kašparem, konstituován sábovní odbor, do něhož četní členové se přibíhali. Spolek má také již svou knihovnu sestávající z knih darovaných předsedou p. prof. Šálou a zdejšími duchovenstvem — celkem asi 160 svazků. Další činnosti spolků „Zdař Bůh!“

Ze Bolehrada. Lázeňská komise zdejší uspořáda v neděli, dne 30. května koncert sešleného lázeňského orchestru v sálkové domě. Na programu byly Dvořákovy „Slovanské tance“, smé z Handlový opery Lejla, skladby Wagnera, Waldteufela a Klinga. Dále zahrána Záhořského ouvertura na motivy národních písní, Pospíšilovy „Slovanské masy“, smé českých skladatelů a Kovačovičova ouvertura k výpravě kře „Broučků vyjet na měsíce a na výstavu.“ — Dnem 6. června počínaje budou lázeňské koncerty pravidelně odhávány prosatím každou neděli a čtvrtek odpoledne od 4. do 6. hodiny budě zahrádě nebo v sále lázeňského hotelu.

Ze Chvalče. Vizitační cesta J. B. Milosti zůstane pro naši vládu dnem památným. V českých oadách na mnoha místech platilo o něm: „Do vlastního přišel, a svojí ho nepřijali.“ U nás bylo tomu opak: „Do vlastního přišel, a svojí ho přijali“ — a to přijali tak, jak pravý katolík svého biskupa jen přijati máše. Na proti sá na hranice okresu broumovského a trutnovského přijela k uvítání J. B. Milosti z Trutnova deputace, sestávající z p. okr. komise, jakožto zástupce p. okr. hejtmana trutnovského a okresního starosty Dr. Klugeho a členy okresního zastupitelstva k vřtávě Jeho B. Milost doprovázel jej do Chvalče. U Radovanice přijíhlo se k ním banderium hospod. spolků chvalčeského se stuhami bílo-slutými, naproti sá k prvním stavením vyšli sáské spolky se s hudebními sbory, poskytnouce Jeho Milosti venčení oadobou věci a prapory přívod sá ke kostelu. U kostela byl njdp. arcipastýř co nejdůstojněji uvítán se strany místního vlp. duchovenstva patronátního úřadu p. J. Audolenakým, administrátorem panství Adersbatského, pp. starostův obcí přifařených, učitelstva se školní mládeží a družičkami. jichž bylo ke sta. Po instalaci nového faráře vlp. Ant. Bohače slomil ndp. biskup tichou mši sv. po prvním evangeliu měl řeč k lidu, v níž je vybízel ku stálosti a víře a ku věrnosti naší všemáti, ku sv. katolické

církví. Po katechese s dítkami bylo přes 600 věřícím udělena svátost sv. břimování. Odpočívá o 8. hodině odejela Jeho Bisk. Milost do Trutnova, doprovázena banderiem sá na hranice farnosti. Na rozloučenou s naším milovaným arcipastýřem voláme s hloubí srdce: Buď s Bohem, milý vělekni, a nezapomeň na tu naši útulnou dědinku mezi těmi horami krkonošskými, kde denně za Tebe modlitby k nebi vysílány budou, by Tě všemohoucí mnohá léta ku blahu církve a ku spáse duší zachováti ráčil.

Ze Nové Paky. Jak již oznámeno svolána byla na den 23. května ustavující valná hromada „katolické vzdělávací jednoty pro Novou Paku a okolí“ do sálu pivovarského hostince v Nové Pace. Více než 200 mužů shromáždilo se, aby poslechli zásady nového spolku. O 4. hod. odp. zahájil svolavatel pan Jan Gaudi ml. schůzi. Za předsedu zvolen vp. Jaroslav Malý, kaplan, za zapisovatele vp. Vincenc Rameš, kaplan. Předseda uvítal všechny účastníky a představil jim p. Tomáše Jirouška strojníka z Prahy a vyzval jej, by promluvil o programu strany křesťansko-sociální. Pan Jiroušek v řeči přes hodinu trávající vysvětlil, proč zakládají se spolky katolické, a vykládá smér socialismu křesťanského a poměr jeho k dělnictvu, fenešnictvu a rolnictvu. Vykládá, že zejména o mládež se jedná a dokazuje vlastenectví spolků našich. Zve všechny vrstvy lidu ku spolupůsobení a smíhuje se, proč kněží do podobných spolků vstupují, a zakončuje řeč ohnivým apellem na přítomné. Přednáška častým souhlasem přerušovaná učinila mocný dojem na posluchače. Předseda vzdává srdečný dík p. řečníkovi a přeje mu, by dlouho ještě mohl šířiti smér nauk našich. Po té čtou se stanovy. Předseda dokládá, že spolek náš povstal popudem laiků, a vidí v tom záhrku jeho trvání. Dále dí, že bude se ve spolků pěstovati vlastenectví, ale právě, a ne prásdná slova, a prohláňuje že není spolkem výbojným, ale chce tiše pracovat o úkolu svém a sve k hojněmu přístupování. Vykoná sápis členu. Přihlásilo se 103 členů a můžeme s chloubou říci, že katolické uvědomělých. Zajiště mnohoslibný to začátek! Přistoupeno k volbě výboru. Zvoleni následující pp.: za předsedu vdp. Josef Fiedler, farář, za místopředsedu p. Gernart Jan, mistr obuvnický; za jednatele vp. Jaroslav Malý, kaplan, za pokladníka p. Gaudi Jan ml., za knihovníka p. Jan Motýčka ze St. Paky. Dále výboi pp.: Hynek Tůma z Rožkopova, Jan Kříšak z Podlešína, Josef Fejfar z Vrchoviny, Jan Mádl z Nové Paky a Josef Sucharda z Onstí. Za náhradníky pp.: Podzimek, Fr. z Kramole, Jiříš Tůma z Policanaký Josef z Nové Paky a Votočka Jos. z Rožkopova. Za revisory účtů pp. Camprlík Eduard z N. Paky a Vynych Antonín ze Staré Paky. Předseda oznamuje, že místnost spolková vždy členům jest otevřena a vybíjí k plné návštěvě. Schůze skončena provoláním slávy J. V. císaři a králi. — Tím způsobem vstupila Jednota naše v život a všichni účastníci odcházeli uspokojeni a povzbuzeni. Doufáme pevně, že dostojí čestně úkolu svému i že překoná předurky, které stěsání její provázely. Zdař Bůh!

Město Chrudim má od 31. května telefonické spojení s Prahou. První zahájil rozhluvu starosta pan Josef Klimeš s dvorním radou Šafáříkem — Pátrosem, ředitelem pošt a telegrafů. Do místní školní rady v Chrudimi byli zvoleni pp. náměstek dr. Václav Bureš, dr. Figar, dr. Havelka, továrník J. Němec a notář A. Pacák.

Občanská záložna v Chrudimi vydala svou 33tou výroční zprávu účtů. Vysvitá z ní, že patří k největším záložnám v Čechách. Oběh peněz obnášel od 1. ledna do 31. prosince 1896 státek 8,720,922 zl. 31 kr. Hotovost dne 1. ledna 1896 obnášela 58,606 zl. 58 kr., závodní podily 3,468 zl. 97 kr., od stran bylo vloženo 1,534,289 zl. 62 kr. a splaceno bylo 1,364,771 zl. 69 kr., na směnky zl. 980,676,47, na hypoteky 352,261,99 a na zástavy 31,833,23, úreky obnášely zl. 196,239,79, vyzdviženo z ústav perětných, strženo za cenné hodnoty zl. 193,350,16, různé příjmy činily zl. 245,342,55, úhrnem 4,393,051 zl. 42 kr. — Vydání činilo tolikéž. Vyzdvižené vklady obnášely 1,354,163 zl. 30 kr., nové půjčeno 1,302,748 zl. 61 kr., do ústav peněžních vloženo 1,053,944 zl. 96 kr., koupené cenné hodnoty 314,536 zl. 79 kr., různé příjmy činily 103,581 zl. 7 kr. a hotovost 31. prosince 1896 obnášela 65,180 zl. 53 kr. Čistý zisk za rok minulý obnáší 22,698 zl. 27 kr., rezervní fondy činí 208,259 zl. 59 kr. Rozváňný účet vykasuje dohromady 5,390,106 zl. 81 kr. aktiv, z kteréhožto sumy obnášají půjčky na hypoteky 2,663,698 zl. 10 kr., na směnky 1,285,814 zl. 87 kr., cenné hodnoty vlastní 548,725 zl. 89 kr., nemovitosti 157,158 zl. 19 kr., uložené papíry 161,200 zl., uložené hotovost v ústavech jiných 890,243 zl. 99 kr. atd.

Deřoměřská stanice Dobrušky. Počasí za měsíc květen. Počet dní srážek 22. Úhrn srážek 129. Dne 14. května při severovýchodní víchřici silně se sněžilo po celý den jako o vánocích. Pro přilísne lijáky nemohla se práce polní ani v čas ani řádně vykonat. Jde jsou slatě a plné plevela. Jeteliny a tráva na lukách pěkně stojí.

Manifestační pouť na počest terciářského jubilea Jeho Svátosti, Lva XII. Kterou konati budou zbožní ctitelové Mariánské dne 2. července na sv. Hostýn a posv. Velehrad. Za touto příčinou vyjede slávitní vlak z Březové Brněnce, k němuž se však již z Pardubic a ostatních míst namáčených stanic budou v týž den vydávati listy jízdní. Aš do Březové pojedou účastníci této pouť-vlakem ocelým, jenž vyjždí z Pardubic k Brnu, před 11 hod. ráso; sde pak vystoupí a přesednou na slávitní pouťní vlak. Letošní pouť slibuje býti velmi čestnou ať jistě slávitní vlak z Olomouce — a od Mor. Ostravy přivedou hojných účastníků na sv. Hostýn. — Žádají se všickni p. t. ctělí čtenářové — slávitě pak p. t. důst. pánové a duchovní správce — by toto oznámení i jiným svým zná-

mým oddělení — a případně i v kostele oznámili — aby tak naše pouť, jež má být osvědčením naší víry — a zároveň i projevem naší lásky a vděčnosti k sv. Otci důstojně dopadla. Kde si tohoto provolání povšimnou obzvláště poblíž svatých jmenovaných stanic. Žádali-li by kdo nějakého vysvětlění, nechť jen dopíše na farní úřad v Ném. Bělé (Čechy) a dostane se mu ihned odpověď. Náš tedy — divotvorná Matka Páně a sv. František volají vás na sv. Hostýn a posv. Velehrad!

Jičínská pouť do Staré Boleslavi
Dne 18. července ve 13.40 m. odpoledne, vyjede z Jičína zvláštní vlak, uchystaný pro 700 poutníků, přes Velehrad do St. Boleslavi a vrátí se dne 19. července v 7. hodin večer nazpět. Kdož by se chtěl pouťi té účastnit, nechť si na děkanství v Jičíně zakoupí jízdní lístek III. třídy za 1 zl. 60 kr., ovšem pokud zásoba stačí, nejdéle do 18. července. — V Jičíně zakoupí si možná lístek za 1 zl. 40 kr., v Kopidlně za 1 zl. 30 kr. u tamnější nádražní pokladny na legitimaci farního úřadu, rovněž nejdéle do 18. července. Žádají se důst. farní úřady, aby pouť onu láskavě ohlásily.

Zvláštní vlak do Vídně. Za příčinou svatoctví svátků pojede v sobotu dne 5., případně v neděli dne 6. června 1897 zvláštní vlak do Vídně. Vlak vyjede z Poděbrad o 8 h. 54 m. večer, z Kolína o 9 h. 37 m., z Kutné Hory o 9.37, z Čáslavi o 10 h. 16 m., z Golčova Jeníkova, z Ném. Brodu o 12 h. 16 m. večer. Na všech stanicích možno přisednouti. Od Liberce vyjede 5. června odpoledne o 4 h. 16 m., dále pak: z Turnova o 5 h. 31 m., ze Železného Brodu o 6 h., ze St. Páky o 6 h. 47 m., z Králové Dvora o 7 h. 50 m., z Josefova o 8 h. 27 m., z Král. Hradce o 9 h. 8 m., z Pardubic o 9 h. 16 m., z Medleče o 10 h. 5 m., z Chrudimi o 10.12, z Chrásti o 10.32, z Hlinska o 11.38 m. večer. Od Jičína jede vlak v sobotu o 3 h. 55 r. odpoledne, z Chlumce o 7 h. 23 m. večer. Od Mittelwalde ke Král. Hradci o 3 h. odpoledne. Jízdní lístky mají 14 denní platnost a vydávají se za ceny valně snížené. Do Vídně a zpět stojí lístek: Od Kyšperka, N. Bydčova, Železného Brodu, Mittelwalde, Turnova a Svatoňovic 6.20, od Králové Hradce a Kolína 5.40, od Chotčova 4.50, od Libavy Jičína a Trutnova 7 sl. 10 kr. Druhá třída jest o polovici dražší. —

Rozmanitosti.

Modrá krev se osvěcuje židovskem
Tyto dny vyvolal v kruzích vídeňské šlechty neobyčejné varušení šatek hraběte Jindřicha Taaffe, jediného syna zemulého předsedy ministerského a antisemity hraběte Taaffe, se slečnou Magdou Fuchaovou, dcerou bohaté židovské rodiny. Ku šatku se z rodiny Taaffovy nedostavil nikdo, ani matka ženichova nebyla přítomna. Sestry, z nichž jedna je v ústavu šlechticů v Brně, druhé dvě žijí v Hranicích a v Opavě, jsou dobré katolíčky. Stará hraběnka je Maďarka a všimla si všeho více než své rodiny. Mladý hrabě byl ještě nedávno děkanem národním a jest vůbec pravým opakem bývalého ministerského předsedy, který boje se o budoucnost synovu, ustanovil mu za poručníka a rádce bývalého ministra dra Steinbacha. Hrabě Jindřich Taaffe jedná však patrně jak chce. Jeho nevěsta byla při šatku doprovázena pouze matkou a nějakou blízkou příbuznou. Hrabě Taaffe čítá teprve 26 let. Jeho nevěsta jest miláčkem staré kněžny koburské, matky nynějšího knížete bulharského.

Láska a — pleš, aneb: Jak se stal Kuba plešatým. Tereza je děvčkou u bohatého sedláka v kraji. U tohoto hospodáře slouží jako pacholek fešný chasník jménem Kuba. Tereza se do Kubu na smrt zamilovala, ale Kuba bral na Rozárku se sousedního statku. Tereza, celá zoufalá, učinila všechny pokusy, aby arde Jakubovo připoutala k sobě. Ale ani láskavce, ani do boty podstrčený čtverlístek jetelový, ba ani šabí háček nepomohly, nadtož pak jiné pozornosti děvčete, všci nímž zůstával Kuba chladným. Tu připadla rozloučená Tereza na myšlénku, svěditi se s šalem svým jistě „moudré“ ženě, která v městě na trhu prodává másla a doma vykládá karty. Paní Baby: „Kdybych jen věděla, jak tomu Kubovi udělat, aby nebyl tak chladný. On je na své kůravě vlasů tak hrdý. Takhle když se mi podařilo spůsobit mu pleš — hned by měl s Rozárkou konec.“ — Paní Baby se zamyslela — konečně slíbila pomoc. Ale bude prý to státí pětku. To bylo arci pro chudou děvčetu trochu mnoho; ale co nendělá děvče s káky? Přimela pětku a obdržela od Bábiniky masť s návodem, aby Kubovi, až bude pohroužen v hluboký spánek, důkladně namazala prostředkem tím těmí hlavu. Zcela jistě prý již v následujících dnech dostaví se kyšená pleš. — Na příležitost nemusela dlouho čekat. Kuba si každé neděle přihnul tak důkladně, že pak na svém lůžku v končině spal jako zabítý a chrápal, že ani kráva ani tele nebyly s to oka zamhouřiti. Když se takový okamžik dostavil, tu vzala Tereza Kubovy kučery „do prádla“. Pustila se do masání a preparování takto nejen temeno, ale vůbec celou hlavu. „Ať si je lysina sebe větší, mně to nevadí. Jen když vše ostatní srozumím na něm tak zdravě a švarně jako dosud,“ rozumovala Tereza a těšila se již v duchu na nastávající změnu v Kubově „kráse“. Nadělo ráno. Kuba se probudil a první jeho bylo, ponořiti hlavu do patýnky s vodou. Tak si pravidelně karyfoval svůj pondělní „vlasobol“. Když se však jal hlavu svoji mytí, ucítil ve vlasech cosi lepkavého. „To bude ještě pivo od věrejšky“, pravil k sobě a drbal hlavu tím úsilovněji — avšak čím více drbal, tím více vlasů stávalo mu v hřeti a konečně byl jeho krásnými

kučarami pokryt celý povrch vody v patýnce. Kubovi bylo hned horko, hned zima — nevěděl, jak si má toto stěhování vlasů vysvětliti. Skorem počal již věřiti že je ošarován. Myl hlavu dále, mysl „že to přejde“, ale za krátko měl celou leb holou, jako kdyby byla oholená. Jak teď Kuba vyhlíšel, těžko popsat. Lidé se abíhali, vyřeštěným srakem, naň pohlíželi, jako na nějaké cizopánské zvíře a jelikož v té své „holotě“ vypadal velice komicky, směáli se všickni, až slzeli. Nejvíce se posmívala Rozárka — táš kterouš on pojal tak prudce do svého srdce. Tereza, původkyně té „holoty“ v duchu jásala. Radost její však netrvala dlouho. Po čtrnácti dnech začaly Kubovi růsti nové vlasy. „Musím opakovati!“ pomyslela si Tereza a hned přitla neděli vyčítala si opět ohvile, kdy Kuba chrápal a počala opět prováděti svoji operaci. Tu však se Kuba náhle probudil a s nezvyklým u něho důvtipem pochopil situaci. Následkem toho byl, že Tereza musila ze statku, neboť Kuba je s Rozárkou zase alianc a na Terezu strašně zanevřel.

Ríšská rada usazena.

Hrabě Badeni následkem nejvyšší vůle nedovolal jasykové nařízení, neodstoupil, neodročil říšskou radu ale usavil ji. Následkem toho končí veškerá nedotknutelnost poslanců a páni Wolfové, Irovi, Schönererové, nacionálové a socialisté mohou býti pro velehradu a pobuřování odsouzeni a saveni, pak-li se těchto sločin dopustí. Myslíme, že bez immunity skrotnou. Ve středu vyhlá rytíř Jaworski ostře liberálům, že učinili každou prospěšnou práci nemožnou a že parlamentarismus co nejvíce ohrožili. Pravice trvá rozhodně na osmém tržní adrese a jen od provedení svých zásad očekává prospěch rakouských národů. Předseda ministerstva Badeni vmeš opozici výtku v tvář, že náslně sdílela práce ústavní, že poškozovala stát i ústavu. Sněmovna se nemůže usavřati posnání, že veřejný život dalším pokračováním a trpěním takových výstupů, jež podkopávají základy parlamentárního státní, ve vysoké míře je ohrožen. Vláda s příkazu státní nutnosti a souhlasu velké většiny rakouských národů usavřela říšskou radu s vyššího rozkazu. Tím je faksimní opozice ortodoxní. Společná hostina klubů pravice jest skvělým osvědčením skálopevné svornosti pravice pro přítomnost i budoucnost. Polák Jaworski, německý klerikál Dipauli, místopředsedové Abrahamovič a Kramář to potvrdili. Dr. Herold prohlásil, že základní ideje monarchie to byly, které také sloučily nynější většinu. Tato musí svorně držeti pohromadě a budeli tomu tak, pak proti její vůli nemáme v Rakousku nic býti provedeno. Majorita dopomůže svým ideám k vítězství, tak jistil Mladoček Herold i slovinský klerikál a hlavní budovatel většiny, Šusterčič. „Dokud sástaneme svorní, nestane se v Rakousku nic proti nám a nic bez nás“. Výtečné pravil spisovatel adresy většiny a přítel hr. Badeniho i českého národa, hr. Dsiedussicki: Myšlenka, jež nás svedla v majoritu, jest křesťanská spravedlivost a Rakousko. Nejvyšším právem jest autonomie. Tato myšlenka ovládá nás všechny. Boj minority vede se tak, že jest viděti, že minorita cílí poslední své okamžiky. V boji soustředíme všechny své síly. Nemí to sloučení umělé, nýbrž zcela přirozené. Program náš jest: Chceme Rakousko ne dle okresů, ale na základě historické minulosti a práv jednotlivých království a semé. Škola má býti náboženská. Z lásky národů jednotlivých království a semé pět lásky k celému státu. Kochajmy se! Ano! Milujme se, nedejme se a marně proti nám jsou vteky! — Židovští liberálové dělají se důležití své obstrukce!

Vídeňské časopisy praví o uzavření říšské rady: „Reichswehr“ myslí, že není slabou vládou, která mluví tak rozhodně jak hr. Badeni. Levice podřívá autoritu vlády císařovy nikoli kus vládní autority hr. Badena. „Fremdenblatt“ lituje, že Baerenreiter poškolil zprostředkující postavení liberálního velkostátu. „Vaterland“ klade důraz na to, že pravice prohlásila parlamentární komisi za permanentní. N. Fr. Presse lituje, že hr. Badeni mluvil nesmířitelně, a že neoznámil levici svůj konečný úmysl. Němci prý se dají nejsnadněji vésti. — ovšem, když vidí, že probouzí pilu a prohráli.

Ríšská schůze městského zastupitelstva v Hradci Králové koná se dne 5. června 1897 o 3. hod. odp. v sále „Besedy“. Program: 1. Obecní se místo zvěrolékaře na město je 6 kompetentní. 2. Zadá se porce špitálská po p. kat. Tiché. 3. Zpráva o postupu stavby obecných a měst. škol. 4. Rozhodne se o návrhu jízdního řádu pro velcípedisty v Hradci Králové. 5. Zpráva o postupu přípravných prací k zavedení pitné vody. 6. Rozhodne se o vyjádření, kteréž žádá vys. c. k. místodržitelství o zřízení železných schodů u mostu na nábreží Eliščině. 7. Rozhodne se o návrh staveníště c. k. pedagogia. Vyhlášeno

jest pět stavebních míst. 8. Obecní se místo pro via. hajného pu Ant. Müllerovi. 9. Rozhodne se o návrhu c. k. okresní školní rady pro město Hradec Králové, aby byla v zásadě usneseno ota vřiti městskou školu pro chlapce a podniknout potřebné kroky k jejímu povolání. 10. Rozhodne se o žádosti II. a IV. živnostenského společenství za propůjčení místnosti pro stálou tržnici a výstavu výrobků. Až se vyprázdní školy chlapecké zřídila by se tržnice pro truhláře, krejčí a obuvníky na náměstí. 11. Rozhodne se o návrhích na konverzi některých pohledávek spořitelny za městskou obcí královéhradeckou. 12. Rozhodne se o nabídku na pojištění povinného ručení obce (právní 50 sl. 67 kr. ročně).

Za urychlení regulace horního toku Labe žádali tyto dny místodržitelé v Praze zástupci okresů v severním Polabí, mezi nimiž se našli pp. stavitel Hellmann z Jaroměře, poslanec Jaroš z Opatova, delegát Skvrna z Čistaví, Hynek Srdínko ze Svobodných Dvůrů a jiní.

Sňatek. Václav Feygl, rolník v Chlumu a Františka Sagnerova z Chlumu slavili sňatek svůj dne 1. června t. r. o 8. hodině ranní ve farním chrámu Páně ve Vlastarce.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 29. května 1897. 1 hl. pšenice sl. 6.15 až 6.60, žito sl. 5.25 až 5.45, ječmen sl. 4.25 až 4.50, oves sl. 3.20 až 3.75, proso sl. 5.50 až 6.00, vikev sl. 5.80 až 6.—, hrách sl. 6.— až 6.00, čočka sl. 6.00 až —, jáhly sl. 9.— až —, kroupy sl. 8.— až 21.—, brambory sl. 2.20 až 2.40, jetelového semínka červeného sl. 00.00 až 00.00, jetelového semínka bílého sl. — až —, jetelového semínka švédského sl. — až —, mák sl. 17.— až 00.—, olejky sl. —.

V Králové Dvoře n. L. dne 29. května 1897 pšenice 0.—, žito 5.10—5.20, ječmen —0—0—, oves 3.20—3.40, hrách 8.—9.—, čočka 11.00—12.00, vikev 6.70—7.20, jáhly 8.—15.50, kroupy 8.—12.—, brambory 2.20—2.60, vejce (hospa) 1.10—1.20, másko 1.—1.04 tvaroh 12—14, maso hovězí 64 kr., maso telecí 60 kr., maso vepřové 72 kr., maso skopové 60 kr., seno 3.50 3.—, sláma 1.60—1.40.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík,
umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Dílky: Bubna 612. — Sklad Eliščina tř. 24

Při ukončení obnovy našeho chrámu Páně, nemohu opomenouti své a svých farníků usnání a úplnou spokojenost Vám projevit za zdárné práce ve Vašem závodě objednané a zhotovené. Hlavní oltář dle výkresu Vašeho, vys. c. k. místodržitelstvím schváleného, ve slehu vlašské renaissance co do řezby i polychromie správně a vkusně jest proveden. — boční oltáře Vámi opravené i s kazatelnou v krásné a souladu s hlavním oltářem jsou polychromované, — též i křížová cesta reliéfová velmi krásně se vyjímá a všechny předměty činí překvapující dojem, — nízpešný velice jest s tobo potěšen. Ve váš účtě

(2—110) P. Vlna. Dvořáček, děkan.
V Červ. Kosteletě, dne 31. března 1896.

„Čtěte“
Číslo 9. „Časových úvah“

přineslo z pera proslulého katolického spisovatele populární výbornou úvahu

Jan Nepomucký
ve světle dějin.

Str. 32. Cena 4 kr. Při větších objednávkách 20 procent slevy.

Zajímavý spisovatel bude ještě vyhledáván, přeměti námí dobré věci.

Od medic. autorit všle doporučené řecké víno milici prvního řádu **Mavedaphne** 1 lah. sl. 1.50 1/2 lah. 80 kr., v demijonu 1 litr sl. 1.65 dodává **M. F. SEIDEL** v Praze, Vodičkova ul. 80. (hlavní sklad pro naše země).

Těs druhý druh, méně sladký: **Achster** cena se stejně ceny.

Český čistý kadek v demijonu 1 litr sl. 2.— Nejvyšší vyznamenání slatá medaillo na „necinár.“ kármické výstavě 1896. — Zásilkly drahou i poštou

Heřmánkový květ
černý bez stopků i dužité tušený, kůpých v každém množství za ceny nejvyšší (112)

lékárna Karla Hubáčka
v Hradci Králové.

v Praze, 357-I,
velkoobchod s vínem,
c. k. zemským soudem
ustanovený znalec v o-
boru vinném.

Svůj k svému!

Eduard Řezáč,

obchod osadnickým zbožím v Hradci Králové,

doporučuje P. T. obecnstvu svůj hojně zásobený sklad

cukru, kávy, koření, sádla
a hlavní sklad soli;

odporučuje slevě všechny druhy káv bez lesku a vody a sice: 1/2 kg. 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95, 100.

Objednávky na venek vyřizují se se nejpozději a za ceny nejlevnější; (105)
pánům obchodníkům na venek poskytují velkých výhod.

SVŮJ K SVĚMU!

To nejnovější

jako i veškeré druhy hladkých suků ku všem účelům

v obrovském výběru
doporučuje

V. J. ŠPALEK,

tovární sklad suken,
umělé tkalcovství a vlastní výroba
podšívek (22)

v Hradci Králové.

Všecky na požádání franko. Prosím
jít o udání druhu a k jakému účelu.

PEVNÉ CENY.

Poppův jediné pravý Inkonst alizarinový

velmi plynulý, nerměnitelně krásně
zobrazující, zvláště pro matricy a
dokumenty se hodící, jako i an-
thracenový inkoust, veškeré
penic i silnější inkousty, barvy
na razítka, ohněv bezpečné in-
kousty doporučuje firma

Popp a sp. majitel J. Kuchynka
v PRAZE, ml. r. 1842, Senkenická ul. čís. 8.

Sensační vynález

a. k. výhradné privilegium

pro univerzální chránící prostředek

proti pocení nohou.

Jediné nosení mých patentovaných a dobře kůže
a s vložkami ku prosycování zhotovených stávků
proti pocení nohou uchrání každého od nepříjem-
ného pocení nohou, ale též i od

**bolestných oznohenin
a kručích ok**

zcela osvědčuje. Prospekty jako i návod a osobní
brání měly zdarma a franko. 51

Josef Hanzlik,

Videa XVII., Weissgasse 2.

Raďte

žádati vzory běžných

KOBERCŮ

u firmy:

KAREL HERINK,

v Praze, Malá Karlova ul. č. 147-I., v „Červe-
ném domě“.

Názevův jakosti žádoucí. Ceny tovary.

Pro slavné správy hřbitovů.

Císta k označování hrobů z li-
tiny, fermezovou barvou natřené,
která svou trvanlivostí a před-
ním tvarem jako i cenou velice
mírnou se dobře zamlouvají; dále
sloupky z litiny, s nápisními ta-
bulkami a ulitým dle udání pí-
smem, pro jednotlivé pole, jak hři-
tov rozdělen je, zhotovují. (89)

J. PECHÁNEK SYNOVÉ

technické strojnictví a slévárna
v Hořel.

Praktické, levné a nejtrvanlivější
jsou korkové voskované

KOBERCE

V nejlepší jakosti má jediné na skladě

V. J. ŠPALEK

v Hradci Králové. (22)

Kočáry

nejnovější soustavy, práce solidní,
ceny levné doporučuje

Čeněk Buben,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavách: V Jaroměři stří-
brnou, v Dobrušce stříbrnou, v Praze stříbrnou
bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší
vyznamenání čestný diplom s právem ražení
stříbrné medailie s korunou. 78

Jen za 2 kr.

korrespondenční lístky a obdržíte

zdarma a franko

odpovědi, pokud firma

A. F. KLAUS,

továrna na razítka a písmenka v Liberci.

Kdo potřebuje

ČERPADLA

pro města, obce a soukromé domy.

ČERPADLA

všeho druhu na ruční, parní, vodní a žentourový pohyb.

LÁZNE A KLOZETY

pro veřejné lázně, školy, nemocnice a podobné
mý, dle nejnovějšího systému, které nezahledají

HYDRAULICKÉ PRÁCE,

které do libovolné výšky a vzdálenosti dopravují vodu

SAMOSTATNÉ NAPÁJENÍ

železné, lité, emailované neb z kovaniny vyrobené,
poslední nápadné levné.

ČERPADLA NA KOLEJÁKCH

patent, a nejnovější, které nezmrazí.

VĚTRNÉ MOTORY

bouřivodné úplně z ocele a železa.

TEPLOVODNÉ MOTORY

pro vlny, cihelny, velké hospodářství a podobné
staví

JAROMÍR GROSS,

hydrotechnický, stavební a instalační ústav

v Litoměřicích.

Zašlete radu, rozpočty a ceníky na požádání
zdarma. 97

Náhrobky

vyrábí a má stále na skladě v hojném
výběru, různých druhů mramoru, pískovce,
žuly, sienitu ve vkusném provedení od
15. st. výše. Zhotovuje zařízení pro up-
náze, řezádky, kávarny, hotely atd.

Nejvhodnější pramen k nakoupení

desek na nábytek
pro pány truhláře. 92

Oceňují na požádání zdarma a franco také
první královéhradecká dílna na zboží
mramorové a pomníky

Zdenko Ježka

v Hradci Král.

OBNOVA

Číslo 118.

V Hradci Králové, dne 11. června 1897.

Ročník III.

Jednota českého katol. učitelstva v království Českém.

Ustavující schůze „Jednoty česk. katolických učitelů v království Českém“ konala se v úterý svatočíska o 9. hodině dop. v refektáři kněžského semináře v Králové Hradci.

„Tobě bohdá nebude, aby český učitel zdráhal se hlásiti veřejně k víře své přistoupením ku katolickému spolku“ — tak pravili jsme v „Obnově“ dne 28. května. A skutečně dostavilo se do ustavující schůze 37 učitelů, 12 učitelek a 82 kněží, kteří rovněž vyučováním na školách se zabývají.

Přítomné přivítal vysoko důstojný kapitulní děkan, Monsignore Th. Dr. Alois Frýdek křesťanským pozdravem a pokračoval pak asi takto: Kladu si za čest uvítati Vás všechny velectené dámy a pány, co nejuctivěji a nejserdecněji, kteří jste se dostavili do ustavující schůze mnohoslibného katolického spolku ve vlastech našich. Činím tak nejen jménem svým, ale též jménem Politického družstva pod ochranou sv. Jana Nepomuckého v Hradci Králové, v němž mi svědomí předsednictví. Družstvo naše nechce se nijak míchat do řízení Vašeho spolku; učinilo jen malé kroky, aby jste se zde mohli raditi o záležitostech Vašich a zdokonalovati se.

Šel jsem se zde k významné poradě o svátcích Svatočíska, a jichž významu se vysoko důstojný pan děkan zmínil, právě, že přinášeny byly v ten čas Bohu obětiny a připomínal také, že přítomní před schůzí účastnili se kněžských povínek novokněze vp. Bohuslava Šrámka z Uhelné Přibrami. Kéž tyto prvotiny novokněze a co zde podniknem v našem spolku jsou ke cti Boží, blahu lidstva, jednotlivců i mládeže naší. Přítomní sešli se ze všech stran, přál jim proto, aby pracovali ku blahu svěcené jim mládeže a spolku a končil pak slovy: Z té duše volám proto k Pánu Bohu: Zdať Bůh! Zdať Bůh! — kterážto slova veškeri přítomní hluchě opakovali.

Na to šel vysoko důstojný pan generální vikář přítomné, aby si zvolili předsedu a zapisovatele dnešní schůze, vyslovil pak přání, aby duchovní byli členy spolku a dodal pak: My se však neobstane míchat do řízení a vedení spolku, to vězte s plnou srdečností! Tak volte i budoucně.

FEUILLETON.

Starí varhaníci.

Upomínka z bývalých let. Napsal Vladimír Hornov.

Starí varhaníci — bývalo to zvláštní šlechtě! O posvíceních a poutích sedávali ve starých školách na místě prvního a theorie i praxe muzikantskou mluvívali v konečku malíka. Věk ještě z nich tu a tam některý mohikán, ale vymírají pomalu a kdož ví, zda z historie jejich života zachová některý vnuč byt črtu nepatrnou! A přec zasluhují si ti starí varhaníci praktikusové čestné místo ve vývoji české hudby a českého muzikantského ducha! Hráli a modlili se, modlili se a komponovali pro národ — v kostelích, v oblacích hymnů, rodily se v hlavách jejich melodie národních hymnů, které zbožnou duší českou elektrisovaly avatým nadšením pro zneuznaná práva slavné domoviny svatočíska!

V kraji rakovnickém mezi posledními patriarchy slávy varhanické chová se tři v slavné paměti: kněz Martinovský, fidelel ředky rakovnické, učitel kněževský Spal a krušovický farář Rittersberg. Byli přátelé nerozdělní a mluvovali se jako bratři! Kněževská stará škola mohla by vypravovati, a kdyby památný kostelíček kněževský rozevřel se melodiemi zapadlými v jeho stětické stěny, parly rodily by se, parly duší zbožných, které v tónech k Bohu se modlily!

Rittersberg byl mistr v pedálových fúgách a celou fúgu vyhrál bezvadně v pedálech, aniž by se dotkl manuálu. — Martinovský vynikal duchaplnou composicí, každá věta jeho hudební matematicky správně propracovaná do nejmenších de-

Družstvo naše nebude se nikdy míchat do záležitostí Vašich, alibaje však, že kdeby si toho spolek přál, ochotně pomůže radou a dle možnosti chce sloužiti též skutkem.

Pan učitel Lad. Nágl navrhl pak za předsedu schůze nejstaršího přítomného fidelelho učitele p. M. B. Hornofa z Pardubic, který však, jsa ještě trochu churav, obtížného řízení ustavující schůze nepřijal. Na to zvolen za předsedu p. Václav Špaček, fidelel učitel v Kostkách a za zapisovatele p. uč. Vrabce. Oba pánové poděkovali za důvěru, volbou jim projevoanou a p. fidelel V. Špaček jmenovitě pravil: My všichni víme, proč jsme zde se sešli. Je to křesťanská pedagogika a katolické vychování mládeže. Tvrdí-li někdo: Já vychovávám dívky nábožensky a jiný: Moje škola nemá náboženské stanovisko, tu jest patrně různé stanovisko, a tvrdí-li někdo: Já vychovávám nábožensky, ale nechci, aby škola měla náboženský ráz, tu je patrný rozpor. O nás katolických učitelích se tvrdí, že prý jsme hrobaři učitelského stavu. Učitel, který vychovává mládež sobě svěřenou nábožensky, ten přece vážnost učitelského stavu nepodkopává, a nemá hrobařem učitelského stavu, kdo je katolíkem. Jiní páni učitelé, kteří nás obviňují z rozkolnání, jsou přece také katolíky. Nuže, jsou-li katolíky, at sem mezi nás jdou. My tu jednotu katolických učitelů nerušíme, my tu již jsme. Byli jsme v novinách, trhali a euchali nás, ale chvála Bohu jsme pořád ještě zdrávi a celí. (Veselost.) Vymalovali nás také v Šípech, ale my se tam nepoznáváme, to my nejme a snad jsou ty karikatury teprve čtené budoucnosti. Přítomní nás, že prý nás roste jako hub po dešti, patrně nám přejí, aby nás bylo co nejvíce. (Hlučná veselost.)

Na to pravil p. Špaček, že myšlenku zříditi spolek katolických učitelů pojal pan učitel Ladislav Nágl (Pochvala) a vyslovil pak díky příznivci a podporovateli spolku, vdp. vikariátšmu sekretáři, děkanovi Tomáši Štebákšmu, faráři v Mikulovicích, který vykoval veškeré přípravné práce k dnešnímu sjezdu. Práce ta byla obtížná, korespondence přehojná, jak z vlastní zkušenosti ví. Na to vyslovil díky přítomnému redaktorovi „Vlasti“ dp. Tomáši Škrdlšmu a redakcím „Obnovy“, „Čes. Východu“ a „Kat. Listů“, které zařízení spolku podporovaly a články do-tyčné uveřejňovaly. Posléze vyhlásl pan předseda

tailu, askese feholnska jevila se v melodiji, přesnost starého paedagoga v podání melodické látky. Starý učitel Spal byl mistrem modulace! Hra jeho přesně přiléhala ku charakteristice slavnosti a doby! Bože můj, jeho vánoční koledy, velikonoční thrény, svatočíska hymny! Spal žil s lidem, vycítil nuanci, duše lidské v nejjemnějších záchrvěv! Lid musel s ním se radovat, s ním plakat, s ním se modliti. Komposice jeho hry byla spojena s tepnou jeho srdce a tepna jeho srdce s lidem, který dole klečel před olářem Božím!

Ano — každý z těch tří patriarchů varhaníků byl mistrem ve svém oboru a druh druhu miloval a věřil si! Stará škola kněževská hostila je často pod stěchou a neuplynula ani jedna pout ani posvícení, aby si nebyli uspořádali hudební dostaveníčko! A přijížděli k němu z daleka poslulí muzikáři z celého kraje! A toho dne zněla škola zpěvem a hudbou, zpěvem a hudbou českou, která probouzela v krajích našich českého ducha, když bylo nám nejhůře a srdce české potřebovalo posily, aby nepřestalo bít na prahu nového svého života. —

Při jednom takovém dostaveníčku povídá učitel Spal ku Rittersbergšmu a Martinovškému: „Což abyckom se podívali také jednou k Matce Boží na Svatou Horu a trochu jí ku cti zahráli?“

Starému Spalšmu zakalily se při tom oči... „Nebyl jsem tam jak s nebožkou matkou. — A to jsem byl tehdy chlapec. Pamatuji si to však, jako by to včera bylo! Když jsme odcházeli ze Svaté Hory, pravila mi matka: „Poslouchej Václave, až budeš velký — a já již snad dřív budu na našem svatém poli — vzpomeň si na mne a zajdi si sem k Matce Boží a pomodli se

přítomné ku práci a prosil, aby jednání o stanovách bylo stručné a věcné.

Na to předseda byl telegraficky pozdrav vdp. dra Kašpara z Říma, blahopřejné připsy hraběte Vojtěcha Špačka zborna, předsedce zemského výboru, Th. dr. Kordáče, rektora Litoměřického semináře a básně al. Albiny Fortýnové, učitelky v Klecanech.

Zpravedaj vdp. Tomáš Štebákš pak sdělil, že se ke spolku českých katolických učitelů v království Českém přihlásilo dosud 110 pánu učitelů, 16 učitelek a 40 kněží, což je na počátek slušný počet.

Na návrh pana předsedy Václava Špačka pak poslán telegraficky hold přítomných Jeho Blahopřání Milosti do Chrasti.

Pak se jednalo o návrhu stanov, které předložil vdp. Tomáš Štebákš. Rokování o jednotlivých odstavcích bylo se strany učitelstva velmi čilé. Ličené obavy „Nár. Listů“ a různých pseudoradikálních časopisů, jakoby nový spolek měl býti spátečnickým a nějakým odborem německého spolku centralistického, čeští katolíci učitelé rozhodně vyvrátili a naméně rozhodně se vyslovili pro opravdový pokrok ve školství. Fidelel učitel V. Jelínek, Hornof, Špaček, Špinka aj. rozhodně se ohradili, jako by katolíci učitelé chtěli snížiti úroveň vzdělání na škole obecné a důrazně pravil také fidelel učitel p. Karel Skultěty: „My se útoků nebojíme a chceme dokumentovat, že chceme svorně s kněžstvem pracovat.“ Pravil to, když vdp. vikář Krátký z Lovčic navrhl, aby faráři byli jen přispívajícími členy spolku, protože se stále vyčítá, že chtějí kněží spolkem vládnout, ať jim nejde o panovačnost.

Jednota dle §. 1. jmenuje se „Jednota českého katolického učitelstva v království Českém“ a účelem jejím jest: a) starati se o patřičné vyučování a zdárnou výchovu mládeže, pěstování pravou lásku k vlasti a domu panovníckému; b) podporovati a šířiti další vzdělání mezi svými členy a c) hájiti práva a zájmy katolického učitelstva a vůbec Jednoty a její členů zvlášť. Dle §. 2. jest sídlem Jednoty Králové Hradce. Dle §. 3. mohou se činnými členy státi učitelé duchovní a světské a učitelky, kteří platí budou roční příspěvek 1 zlatý. Zakládajícími členy jsou katolíci jakéhokoli stavu, kteří jednou pro vždy zaplatí do spolkové pokladny 25 zl. a přispívá-

za mne! — Myslí jsem již na to dávno — hned od smrti své matky — ale teď již povinnost klepá na dveře! Šedesátku mám za sebou — a člověk neví dne ani hodiny! —

Starý učitel Spal pohlídl si bílé vlasy a podíval se na své přátele. — Neřekli si ani slova, jen ruce si stiskli a bylo vše ujednáno! —

Při nejbližší pouti vydali se naši varhaníci na Svatou Horu. Po ranní mši sv. zašli si k regenschorimu, aby se mu představili. Regenschori otevřel jarmaru s hudebninami. Starý Spal jen se usmíval. Myslí si v duchu: Kdyby viděl mou notovou registraturu! Jeden skladatel za druhým podle abecedy! Při každém krátký životopis — z děl jeho vybráno to nejlepší! — Starý Spal samolibě se usmíval — no — no — muzikantská pýcha! Ó, kdo ji zná — ten ví, co znamená — útrpný úsměv starého praktikusa! —

O slavné mši byli naši tři varhaníci na „kruchtě“ u varhan. Rozdělili se o varhanový part na tři díly. Rittersberg začal s pedálovou fúgou a hrál až do Creda; potom zasedl za varhany Spal.

Od počátku stál za naším varhanickým trojlistkem prostý venkovan. Řídké bílé vlasy plynuly mu kolem skrání a v ruce mačkal čepici. — Sledoval každý pohyb našich varhaníků a svráskovatěle líce mu hořely divným růmencem. Když při „Benediktus“ chtěl zasednouti Martinovský za varhany, musil bo odstrčiti, jak tlačil se těsně ku Spalšmu. Sotva že pak fidelel Martinovský začal po „Agnus“ praeludovati, díval se mu staroch přes rameno, div mu oči na prstech nenechal.

„Eh, jakku, šotr!“ — povídá Martinovský rozhorleně „co pořád se na mne tlačíte? Chcete si snad také zahrát?“ —

„Kdyby dovolili — jemnostpne!“ —

Řekl jsem, že příměra jest naše situace — a dříve se mi nejednou vlnila, nýbrž i v hledišti jiných stávk v parlamentu a v vládě. Členný náš klub jest nepomýšlelným činitelem jak právě pro vědu, která v adrese se soustředila, tak i pro vládu, která chce a musí se obližeti po společlivé a pevné podpoře. Jméno dnešního rádu na obě strany hlednými a drabocennými.

Káseň voličů i v klubu mají o to zásluhu. Dříve docházelo politiku velmi často k osobním neohodám a třenicím; ale nyní se tak neselebuje síla zastupitelstva, jako takovou vnitřní neohodu, rozháranosti a neklánu. (Bohužel!) Zmínil jsem se o opozici našich německých krajanů. Připomínám znovu, že konec konců jejich taktika v nás neprospech nemí. Nemí to v nás neprospech, když se strany těch, kteří dříve nosili masku strany státní jednoty zachovávali, strany specificky státní, která největší váhu kladla na centrální parlament, jest parlament tento podkopán.

Ostatně nejsou to ani všichni Němci, kteří tak nerozvádně hádají a hadou tu suřivou píseň, nejsou to klerikálové s alpakých samí, nejsou to ani dosti silní antisemité. Jest to jen část, nikoli většina Němců rakouských, kteří k tomuto odporu sahají. Jednosměrně a nerozborně přesvědčení o shovavosti jazykových nářezů pro Němce mezi těmito neexistuje. Jsem přesvědčen, že mezi těmito křiklavými jest jich velmi mnohých, kteří uznávají, co v nich jest, poněvadž, když je byli četili, věděli by, že znamenají sjednání spravedlivosti pro Čechy, ale nikoli křivdu a útlak pro Němce. Mezi Němci jest ostatně velmi silný proud autonomistický, který dochází výrazu zejména u poslanců čtyřech a že proud tento nalezl resonanci u Němců, kteří hlásí se ku smělé soustavě, jest samozřejmo.

Není proto tak hrozné nebezpečí z postupu Němců, naopak těšiti se můžeme, že se ukazuje, že jim byla byla „Staatsminderheit“, „Staatspartei“ a „Centralparlament“ posvátnými jenom potud, pokud tyto instituce měly býti pevnou baštou, za které by prvokovali svoji nadřazenost a utiskování. Jakmile se ukázalo, že ani uměle vytvořený parlament neposkytuje jim záruky pro tyto choutky, obrací se jednota k těm a parlamentu.

Taková jest nyní politická situace. O nějakém definitivně směřujícím obráze dnešního nelze mluvit. Do porostu politických se nepustím. — Že dr. Kaizl nepováděl co jistě ví, je pochopitelné, protože jeho povolání do ministerstva je pravděpodobně a tu se nemí prozrazovat tajemství se školy. Napovídal jen: Mluví se to a ono, ale v dobách tak rozbouraných zcela neoprávněná. Mezi lidem pouštějí se fantazie, proti kterým ve vádném shromáždění bych si nepokládal za důstojné protestovati. Jen o jedné věci se smím, totiž o správě, že chystá se nové vyjednávání s Němci. Zdáli jest dnes k tomuto vhodný okamžik, nechci pro svou osobu rozhodovati. Nynější boj neposkytuje možnost, aby byla mezi oběma stranami rovnováha, nepředsedlost, a lojalita, se kterou by druh s druhem, sice jako válčící, ale přece jako smlouvající strany, mohli mluvit. Přijde-li se s dotazem nebo s nabídkou: „chcete se smířiti“, nikdy jsme neřekli „ne“ a také to v budoucnosti neřekneme. Ale jednu věc musíme si říci odkryt, že klamal by se, kdo by si myslil, že bychom mohli pustiti se do vyjednávání s Němci na jiných základech, nežli na základech úplné rovnoprávnosti a rovnocennosti, na kterém spočívají jazykové nářezů.

Záhada jejich je neměnitelná. Dále pravil dr. Kaizl, že po jazykových nářezích stalo se postavení českých poslanců přisilivějším. O německé státní správu nemí Němci více mluvit. Je naděje, že pro nás může teď nastati přisilivý obrát. Nejmí se ovšem zapomenout, že po 30 let a více vede národ český svůj zápas, jehožto nejvyšším cílem jest, jak známo a v arci všech zapeáno, nakonec státní práva českého. (Výborně! Poděkov.) Najednou dostihnou to však nelze, ale poselstvo české pracuje dle usazení sjedna nymbarského tím způsobem, že klade poněkud základy k upokojení hlavních požadavků našeho programu. Ale všichni tušíte, že dnes v Rakousku jest pochybnost o udržitelnosti centralistických a autonomní směr přisilivých řádů znovu tak velká, jako nebyla před lety šedesátými, kdy řády tyto, sotva na rychlo vypracovány, našly se v ustavičném chvění. Toto přesvědčení proniklo i na místa vysoce postavená. Mýlenka důkladné revize řádů ve směru autonomního a federalistického se v této atmosféře utvářené připravuje a zraje. Mý jsme poslání, abychom vývoje toho narušili, nýbrž kde jest možno, moudře využitkujeme každé příležitosti, přičinili se, by dospěl k cíli. Budete sázející souhlasiti, když tomuto vývoji ve smyslu autonomie a federalismu provolám ku konci „Na zdar!“ („Na udar!“ Výborně! Hlasná pochvala.)

Bež dr. Kaizla učinila výborný dojem. Nepřechvilil však hr. Bedera? Vždyť za našimi zády zase už vyjednává s Němci a my máme přý povoliti.

Jan Nepomucký ve světle dějin.

(Pokračování.)

8. Dějepisec Židek, který psal kroniku „Zpravování“ pro krále Jiřího z Poděbrad, píše: Když měl král Václav své domácnosti k své paní, která ráto se zvládala mistru Johánkovi, . . . i přišel k němu král řáda, aby mu pověděl, a kým ona hříšná obcuje. A když mu nechtěl nic praviti, kázal ho utopiti. Potom přeschla řeka.

Dle „Zpravování“ přeschla řeka po utopení Johánka čili Jana zprávného králové. Kronika „Scripta rer. boh. II. 455.“, jejíž spisovatel není jmenován, dle: Roku 1383 byl slavný doktor Jan, vikář arcibiskupa pražského potopen z mostu. Téhož roku bylo veliké sucho v Čechách na památku téhož doktora. — Zpovědník Jan a generální vikář Jan Nepomucký v známém nám již hrobě pochovaný byl tedy patrně tentýž jeden Jan.

4. Zajímavé pak ještě svědectví vydává dem 16. května, který dle starobylé paměti lidu dnem Janovým vždy byl a od Benedikta XIII. za den svátku Jana z Nepomuku ustanovený. Přičemž pozorovati dlužno, že se dávno před vyhlášením za svátého památka Jana z Nepomuku slavila v modlti po Nanebevstoupení Páně.

Známo jest, že se v církvi slaví den úmrtí některého svátého jako den svátku jeho. — Proč tedy neoslavil se 20. března, když Jan Nepomucký toho dne utopen byl, ale den 16. května jako den jeho? Nemí ten 16. květen dnem „legendárním“? Právě naopak. Právě ten den jest stkvělým dějepisným svědectvím všeho toho, co jsme výše napsali. Slyšte!

Dne 20. března 1383 byl utopen Jan z Nepomuku. Voda v řece byla veliká, tělo jeho hned nalezeno nebylo. Potom však přeschla řeka. — Kdy tedy bylo nalezeno?

Než k této otázce odpovíme, připomínáme, že — jako až po dnes — církevní bohoslužebný den, začíná s nešporami před slavností samou. Proto když sv. Jan utopen byl večer dne 20. března, bylo dle církevního obyčeje možno říci, že byl utopen na den sv. Benedikta, kterýto svátek připadá na den 21. března. Tak je to i s jinými svátky.

Tak tedy kdy bylo nalezeno tělo sv. Jana? Kronika „Zlaté Koruny“ dle: Leta Páně 1383 v den svátého Benedikta stopen jest doktor Johánka . . . a nalezen ve čtvrtek ukazování ostatků. Slavnost ukazování ostatků, které Karel IV. se svých cest po Evropě přinesl, byla velikou slavností národa českého, takže k ní s dalekých Čech lidé do Prahy přicházeli. Slavila se v pátek po první neděli po veliké noci počínajíc odpoledne s nešporami ve čtvrtek. Bylo tedy tělo sv. Jana nalezeno ve čtvrtek po poledni před slavností ostatků.

Veliká noc — totiž neděle velikonoční — připadala toho roku na 6. dubna. Tělo svátého Jana bylo tedy nalezeno dne 17. dubna. Byli tak šťastni rybáři pražští, našli posvátné tělo v řece Vitavy u toho místa, kde se po dnes říká „na Františku.“

Při té veliké slavnosti ostatků býval v Praze i král. Máme tedy s důvodem za to, že ze strachu před jeho zahaním zůstalo tělo při břehu nepohřbeno. Ale v noci na to stalo se, co není jen „legendou“, nýbrž dějepisnou událostí, kterou může upřáti jen, kdo v Boha všemohoucího věří.

Píše totiž spisovatel v životopisu arcibiskupa Jana z Jenšteina: Jan, toho času vikář ve všech duchovních stal se Boží milostí mučedníkem, nobama kopán byv utopen jest a zářícími divy (coruscantibus signis) ukázán; což že nedávno se stalo a celé vlasti známo jest . . . zde se nepřidává.

Ty zářící divy byla světla, která se v noci před slavností u těla Janova objevila. Tradice lidu jich udává pět, proto na obrazech pět hvězd kolem hlavy sv. Jana.

Pozor dává jest na slova, že to „celé vlasti známo jest“, poněvadž k slavnosti ostatků množství lidu s celé vlasti přicházelo.

Zářící tyto divy měly svůj náledek. — Lid poznal Jana z Nepomuku jako svátého mučedníka; a poněvadž řeka přeschla tak velice, že se mlti nemohlo, považována suchota ta za trest za utopení Jana Nepomuckého. Lid přestal reptati.

A tak se stalo, že strach před králem byl tak daleko překonán, že se odvážili tělo jeho pochovati.

I bylo dle svědectví dějepisných donešeno do blízkého — nyní zbořeného — kostela svátého kříže a tam — dle některých udání dějepisných — pohřbeno dne 19. dubna čili v sobotu po smírné slavnosti.

Ve svátek bylo tam — jak s důvodem říci lze — donešeno, do rána na marách ponecháno — a v sobotu po zádušní mši svaté pochováno.

Ale kde je tedy 16. květen, kde neděle po Nanebevstoupení Páně a kde hrob jeho u sv. Vít?

Věc stala se takto. Když „zářící divy“ se ukázaly, lid reptati a suchotu za trest za utopení Janova vyhlášovati počal, zalekl se konečně i král. Ač velice sklesl, víru měl přece; probudilo se v něm svědomí, a jel z Prahy pryč na hrad Žebrák a do Prahy se nevrátil.

Tu teprv hlásil se kanovníci svatovítské o tělo svátého soudruha svého. I vyzdvihli tělo to z kostela sv. kříže a odnesli do chrámu svého u svátého Víta a tam je pochovali.

Kterého pak dne se to stalo? Dle neosudného Hájka na základě toho času již skomolených pověstí lidu Jan Nep. byl utopen večer před Nanebevstoupením Páně. To sice pravda dějepisná není; ale posloužilo to pravdě, o níž nyní přesvědčení jsme, přece.

Na den na nebe vstoupení Páně odpoledne stalo se s velikou slávou přenesení těla Janova z chrámu sv. kříže na hrad pražský do chrámu svátého Víta. To vysvětlá na jisto s toho, že kanovníci pražští slavili památku svátého Jana v neděli po Nanebevstoupení Páně.

Jak známo, nepřipadá slavnost Nanebevstoupení Páně vždy stejně, nýbrž buď dříve nebo po-

zději, dle toho, jak kdy je veliká noc. Roku 1383 připadala neděle velikonoční na den 6. dubna. Čtyřicátý den od toho dne byl tedy den 15. května.

Ale ačkoliv tedy slavnost svátého Jana Nepomuckého ve chrámě svatovítském dle velkonoce se stíhala, udrželo se v paměti lidu, že 16. květen jest vlastním dnem svatočinným.

Proč to? Proč ne den 15. května, když na den Nanebevstoupení Páně tělo bylo přeneseno? Protože 15. bylo sice přeneseno, ale do rána — podobně jak jsme při prozatímním pochování podotkli — na marách ponecháno bylo. Den na to, 16. května, bylo pak po zádušních službách Božích — pochováno v známém hrobě.

Kdyby však rok 1383 přijal byl za rok úmrtí svátého Jana, nevychází nám nikterak ani 19. duben — den prvního pohřbení — ani 16. květen — den druhého pohřbení.

Roku 1383 byla velkonoční neděle 22. března. Slavnost ostatků byla tedy 3. dubna a Nanebevstoupení Páně 30. dubna. Jak 19. duben, tak 16. květen stává nevysvětlén.

Jest tedy — tuším — zcela jasné a přesným dějepisem dokázáno, že se dopustil kronikář Hájek lehkomyšlnosti, když pro pouhou z některých ne-spolehlivých zpráv o roku 1383 udělal s jednoho Jana dva.

Nebylo dvě Janů Nep. Byl jen ten jediný, jenž pro zpovědní tajemství umučen a utopen byl, což Bůh zachováním jeho jazyka stvrdil. —

Nemí se říci, že vyhlášen byl za svátého, kdo ani nebyl, jak již řečeno. Nebyla však ani jiná osoba za svátého vyhlášena, protože vůbec ani dvou osob nebylo.

Byl — přes to udání v životopise roku 1383 za rok úmrtí, vyhlášen za svátého ten Jan, jenž kostra a jazyk onen patřil. A to byl Jan z Nepomuku, doktor bohosloví, generální vikář arcibiskupův, archidiakon žatecký a kanovník svatovítský, zpovědník manželky krále Václava IV. dne 20. března 1383 pro zpovědní tajemství utopený. Tělo jeho ve Vitavě nalezeno bylo dne 17. dubna; prozatím pochováno dne 19. dubna v kostele svátého kříže; načež v den Nanebevstoupení Páně dne 16. května k sv. Vítu přeneseno a tamtéž dne 16. května opět pohřbeno. Na hrob jeho dán byl kámen s nápisem: Joannes Pomuk. Hrob ten byl dne 15. dubna 1719 otevřen, kostra vy-zdvžena a v lebec shledán Bohem v neporušeno-sti zachovaný jeho jazyk, jenž k lepšmu předsvědčení nářezů byl. Načež 27. ledna 1725 byl jazyk ten opět ohledán, za tentýž — jen za poněkud svařlý — uznán, jenž toho dne ve třech čtvrtinách barvu změnil a se otevřel.

To tedy nejsou žádné pověsti, to nejsou žádné „legendy“. Před duchem nepředsedajících lidí stojí Jan Nepomucký ve světle všemohoucnosti Boží a ve světle přesného a vědeckého zkoumání dějepisného.

Pochybnosti — leč nerozumné a umíněné — nestávají zde pro silný a zdravý rozum ničádné.

Kdo chce zvěděti něco o nynějším stavu jazyka svátého Jana Nepomuckého, může jej viděti v jizbě nad sakristií chrámu svátého Víta, jako jej i spisovatel těchto článků vlastníma očima viděl. Jest zajisté svařlý více, než roku 1725, a nemá té barvy více. Ale přece jest tak zachován, že i to nadpřirozené, Boží moci přičísti dlužno. Neboť není možno, aby jazyk, který v průhledné nádobě vzhůru vztyčen jest a nářez svůj podržel, takto po uplynutí více než půldruhého století zůstal. Nebylo by tu nic, než něco prášku neb popele na dně nádoby.

Ale i kdyby dnešního dne již v prachu a popel obrácel byl, nezvrátilo by to přísahami tolika svědků stvrzené události z roku 1719 a 1725.

Důvěrná schůze strany mladočeské.

V pondělí po 10. hod. dopol. konala se v Hradci Králové důvěrná schůze, k níž se dostavili účastníci z Hradce, Bydčova, Rychnova, Novoměstka a Jaroměska. Do schůze se dostavili říší poslanci dr. Kaizl, Sláma, dr. J. Dvořák, Formánek, dále zemští poslanci dr. Podlipský, Jind. Doležal a Jaroš, vedle nichž zaujali místa u stolu předsednického starosta města dr. Ulrich a okresní starosta Střemcha.

Schůzi zahájil náměstek starosty klubu svobodomyšlné strany, p. dr. Prokop Podlipský z Prahy, vyřčiv účel schůze. Na to ujal se slova starosta p. dr. Ulrich, který v podstatě pravil:

Jazykové nářez, bez toho kuš, brutální odpor proti nim, neohodný osvěcného věku, stagnace parlamentární práce, náhlé usavění rady říšské, konečná prohlášení vlády a parlamentární většiny a na obzor vystupují svěsti o novém jednání o mír česko-německý vznécující český lid k těsné a jedné, k pevnosti a odhodlanosti na druhé straně. Je přirozeno, že v této vážné a kritické době, plné zodpovědnosti a práce opatrné, touží český lid nejen po paprsku slova, které by mu společlivě osvětlilo situaci, ale i po příležitosti, aby opět byla dokumentována pevná solidarita lidu s českým jeho poselstvím, nezbytná ku nastávající politické práci. Na to jménem města přivítal poslance a četné posluchače, jichž se na 300 z českého severovýchodu dostavilo.

Za klauzurního potlesku jal se pak mluvit o politické situaci univerzitní profesor p. dr. Kailš.

Avšak věci vyvíjely se jinak a to proto, že německí velkostatkáři liberalní neměli dosti politického úsudku, aby dovedli čelit sváděcímu a pravému řádku německé opozice, která podvrátila jejich posici. Oni stydlivě a dosti malicherně podrobili se diktátu německých nacionalistů, kteří jsou dnes de facto pod vedením p. Schönerera. Tím přirodní kombinace zmazána.

Dr. Sláma projevil náhled, že nynější útočná taktika Němců budí v nás naději, že v rychlejším tempu tak mnohý hlavní sloup ústavy, která byla sdělána proti českému lidu, steceme. Na to tvrdil Feřák, že Mladochéři nevstoupili do vládní většiny, která se utvořila proti vůli vlády. Ostatně není žádnou hanbou být ve většině, protože opozice není konečným cílem, ale pouze prostředkem k účelu. Kdyby se něco v naší neprosbě stalo, bylo by opět naší opozici čestí. Jde-li nám vláda věřící, nemáme přitýkati dle jí opozici. Přijde-li k novému jednání s Němci, nebudou prý jejich výsledkem nové punktace. Dosti učiníme, pak-li uznáme Němce za rovnocenné, neboť jsme historickým národem v sami.

Poslanec Feriánek potvrdil, že hr. Badeni je velmi obratný, ale proto třeba mít se před ním velmi na pozoru. V klubu mladočeském panuje teď káseň. Sám není sice vynikajícím poslancem, ale musí domati, že se postavení naše skutečně zlepšilo. Sám by byl pro radikálnější jednání, ale souded dr. Kailš vždy ho zadrží a o lepším ho poučí. Třeba mít rovněž a vykořistiti se situace, co se vykořistiti dá. Nejsou-li s tím voličové jeho spokojeni, tedy praví, že nepůjde na mandát, ale ustoupí rád muštem, kteří budou činiti větší požadavky. Jako poslanec páte kurie myslí, že se musí se socialisty počítat, že třeba ohodit do jejich schůzi a poučovat je. Socialisté posmávají již sami, že mnohé požadavky jejich, na př. školní doba pracovní nedají se prosaditi.

Posuzuhodnou řeč o hospodářském stavu a vyrovnání s Uhry promluvil říšský poslanec, pan MUDr. Jan Dvořák z Opocna. Zmíníme se o ní příště.

Na to se ujal slova politický kadet a aspirant poslanec z Prahy, pan JUDr. Ladislav Dvořák. Mluvil o výchovatelských úkolech strany svobodomyšlné. Přednes má mladý pan doktor lahodný, ale poněvadž ještě politické jeho výchování dokončeno není, radili bychom mu, aby rosvádoval více o radě Komenského: — — — uš se moudrým býti! Jako politik jest p. dr. L. Dvořák ještě velice naivní. Zdá se mu být povážlivým, že si libuje Badeni v Macchia velismu a že tajně vyjednává s jednotlivými osobami, místo aby přímo a otevřeně své stanovisko objasnil. Kdyby se hr. Badeni dle této rady nastávajícího českého politika, roslil by si to asi se všemi politickými stranami dříve než-li by mohl začít. Špatný karbaník, který spoluhráčem odkrývá karty. Badeni nemohl nám statkáře dostat do většiny, neb pan dr. Dvořák ještě neví, že politika v Rakousku bývá výsledkem velice spletitých kompromisů, že Palacký, Havlíček, Rieger, Skrejšovský, Goluchovský, Potocký, Hohenwart, Taaffe, Herber, Hasner, Auerperg, Lobkovicové, Schwarzenbergové a jiní marně se snažili spletitý problém rozřešiti. Pan dr. Ladislav Dvořák myslí, že politika se dělá tak lehce: „Chances passes, hola, čary, mury, fuk!“ Inu, šťastná, nezkoušená mládež! — Pan Ladislav Dvořák chce, aby Mladochéři tvořili většinu se slovanými klerikáli (pod vedením Šustarčice, Barviňského atd.) a s německými klerikáli (pod vedením Depauliho a Ebenhocha) dále s katolickými Poláky a s Badenim dělali protiklerikální, protikatolickou politiku. Jen politickou neukázněností a nesmělostí naivnosti mladého pana dr. Ladislava Dvořáka si vysvětlujeme jeho boxer proti klerikálům.

Pan dr. Ladislav Dvořák ujišťoval, že jeho strana nemůže přistoupit na žádné zmenšení občevého vzdělání lidu, protože stupeň vzdělání při konkurčním zápasu o životní existenci rozhoduje. Žádal vzdělání nejširších tříd lidových a došel se pak lidovým tvrzením směru klerikálního. Praví, že strana jeho nestaví se proti náboženství a drzá by byla ručka, která by sáhla na toto vnitřní přesvědčení, ale na to prý (!!!) směřují jest ještě počínání těch, kteří této stránky chtějí (!!!) využívat k účelům strannickým. Stejným zločinem bylo by, kdyby někdo tuto vlastnost náboženskou, tuto lásku, tuto něhu, toto milosrdenství chtěl směniti v tom směru, že by měla být hrotem nenávisti proti těm, kdo nejdou se stranou klerikální. Klerikalismu prý jde o to, aby se smocnil školy k účelům strannickým. Klerikál P. Dostal v lednovém neb únorovém čísle Hlídky literární prý výslovně došel, že se klerikalismu jedná o anění školního vzdělání a strannictví. Prodlévaje ve Vidni potkal prý se tam s jedním vynikajícím českým básníkem a tážal se ho, proč píše tak nepřátelsky proti klerikálům. Spisovatel odpověděl prý Dostálovi přímo, že proto, poněvadž klerikálové usilují o anění školního lidu. Na to prý mu odpověděl P. Dostál zcela otevřeně: „V oboru dějin je třeba ořezovat a páliť“. Tím prý P. Dostál došel, že klerikálové chtějí vzdělání a knihy páliť a ořezovat tak, aby hověly konečným cílům klerikálů.

Jest divno, že politický kadet a mladistvý kandidát poslancev mohl s uvedených slov patera Dostala vyvodit, že klerikálové chtějí snížit obecné vzdělání. Chtějí-li opravovat strannický psané knihy chtějí-li podati národu české dějiny ve světle pravdy, na základě historicky zjištěných fakt, tím přece nechťjší snižovat vzdělání.

Nikoli čestí katolíci ořezují a preparují české dějiny, ale naopak čini tak denně příslušníci strany svobodomyšlné. Zdaž na svých schůzích a v časopisech podávají ve světle pravdy Jana Husa? Nikoli. Nejsou se ho následují v jeho álechetných stránkách, ale učinili s něho karikaturu moderního českého radikála. A zdaž ti moderní pedagogové následují Komenského v dobrém jeho počínání? Komenský byl přece par excellence obhájcem konfesionální školy. Naši političtí pseudoradikálové následují Komenského nanejvýš v nenávisti jeho proti církvi katolické. U Komenského dá se tato snad osahat do jisté míry tím, že přišel politickými událostmi, které vyvolala a zavinila jeho strana, o vlast' a majetek a že pak vinu

svého a svých náhledů přikládal tehdy vítězným katolíkům, že souvřec jeho Pavel Štěpán ze Zhoře a soudní akta i současně historické prameny i diplomatické zápisky ukazují stejné, kdo byl pravým viníkem. Přávedce českého povstání, s nichž pak mnozí přišli o hlavu, na náměstí staroměstském, obhajují podnes mnozí jako bílohorské mučedníky, ačkoli o mnohých z nich na základě důtá zachovalých s dob českého povstání a na základě soudních spisů jest nade vši pochybnost zjištěno, že pané, které jimi darovali na obranu vlasti a své strany akatolické, sprověřili k sobeckým svým účelům. Pak-li se v tomto světle ořezují a opravují dějiny, pak to není dílem spáčetlivosti a tmaštví, ale dílem oavěty a historické pravdy. Tak se vše má v pravdě pane dr. Ladislave Dvořáku! Čas je už také nejvřtší, abychom na naše české dějiny nekoukali nečeskými brýlemi německých protestantských pastorů a historiků. Historické pravdy se čestí klerikálové báti nemuší a nepadá na bedra katolictví, pak-li chyb a třeba i zločinů a násilí byl se dopustil některý „také - katolík“, který nevymáhal víry své srdcem, ale pouze proto, že mu to vyšlo. Takových „také - katolíků“ máme podnes více než nazbyt.

Čestí klerikálové, biskupové i kněží, tedy musíme v tomto směru nejkompatentnější, nejednou prohlásili, že nejsou pro anění vzdělání, ovšem jsou ale pro opravu školy. A že tato jest nezbytnou, to dokazují výsledky lšisvobodomyšlnosti ve škole. Anarchismus, socialismus, smahající se nevěra, neopolehlivost čeledi, dělnictva, tovaryšů, nádeníků a občanských kruhů vůbec nutí k nezbytné nápravě, k opravě školy ve smyslu náboženském.

Orgán belgických liberálů „La Libéré“ (Svoboda) přišel již také k rozumu a řádal tyto dny, aby v Belgii socialismem a anarchismem, prodrálé bylo opět vycouvání náboženství ve všech školách zavedeno. Pravil, že ten čas již minul, v němž se myslilo, že to bez náboženství také půjde, dnes, že již bez náboženství to nejde. A to se vidí také u nás. Svobodomyšlní předáci a poslanci mnozí posylají děti své též do škol klášterních, s čehož přece nejlépe vidět, že tu klerikální, tu konfesionální, tu náboženskou školu za nebezpečnou a hroznou nepovažují. A také vrchní redaktor „Šipá“, který v sobotním čísle dal od kreolite Krejčíka, jehož bratr se živi řezáním soch svatých a oltářů, karrikovat biskupa Brynacha, katolického kněze, učitele a učitelky, také ten sira a krev stříkající červený pan Karel Tůma, který je současně hlavním článkářem Národních Listů, také ten svou dcera evřil škole klášterní a dal ji vzdlat v klášterním ústavě pro vzdělání učitelů a svač Annu v Prase. Je to tedy licoměrnost a nepoctivost, když takový lšisvobodomyšlník na konfesionální školu před lidem hubuje a sám pak do ní své anebo děti svých příbuzných posílá.

Mnohem důsledněji a rozuměji než-li mnohý učení doktor nebo redaktor počínal si tedy v pondělní schůzi sešedivělý rolník, pan Frydrych, když hned po řeči pana dr. Ladislava Dvořáka v Besedě královéhradecké pravil, že schvaluje vstupení českých poslanců do autonomistické klerikální většiny a prosil, aby tam vytrvali a pracovali ku blahu českého národa. Jako muž poctivý a spravedlivý pravil, že my Čechové nechceme křivdit Němcům, že se s nimi chceme sááet a žít s nimi v míře, současně však ochrátili, že poslanci naši rozhodně vystupují proti obstrukci Němců. Stane-li se jednou směr s Němci, bude to největším štěstím našeho národa, neboť tento bude se pak moci věnovati jiné, plodnější práci. Stejně odůvodněná byla žádost p. Frydrycha, aby česká delegace ujala se českého rolnictva a zejména aby se zasazovala za rozšíření činnosti anému a zemědělské rady a za konečné upravení řeky Labe, které každoročně vystoupením se svých břehů rolnictvu českému za statisíce slatých škod způsobí. Z plna přesvědčení, opíraje se o zkušenost celého věku, řádal řečník, aby mládež byla vychována v náboženském duchu jako dřívě. Když sám chodil do školy, byla tato malička, učitel měl jen nepatrné vzdělání, chodil půl roku do preparandie a řádalo se na něm obyčejně, aby jenom uměl číst a psát. Duchovenstvo málo tehdy v lidu autoritu, lid na ně dal, bytž kněz v obci musel nejvzdělanějším. Pan Frydrych ptimloul se horlivě za to, aby mládež vyučována byla více v náboženství a prosil poslance mladočeské, aby se zasadili za zavedení náboženské konfesionální školy.

Po extempore pana dr. Ladislava Dvořáka ovšem pobouřila tato řeč prostého rolníka přítomné radikály, pokrokáře a namnoze i jinověrce, kteří ovšem sami houběvnatě konfesionálních škol se drží, ale obrovská většina posluchačstva stála klidna. Když odpárci konfesionální školy dupali a saktikovali řečníka, aby skončil a mlčel a že nechťjší nadvládu klerikálů, pokračoval klidně pan Frydrych: „Já nejsem proto, aby klerikálové ve škole vládlí, ale aby nebyl lid bez náboženství. Kdo nevěří v Boha a nemá náboženství, je všeho schopen. Tu radikálové znovu bouřili, ale dobře jim odpověděl pan Frydrych: „Každé vyznání má konfesionální školy, také my nemůžeme být bez ní. V nynější době nelze na čeládka spoletnout. Jak nestojí hospodář pořádek u ní, tak nic nedělá. (To je pravda!)“

Předseda pan dr. Prokop Podlipský, kterého přivedla řeč p. Frydrycha a dapot a pokřik jeho odpůrců do rozpáku, pomohl si touto vytáčkou: „Pan řečník učinil právě veliký rozdíl mezi náboženstvím a klerikalismem. Věc jest jasná. Strana svobodomyšlná není nikdy (?) proti náboženství, nýbrž proti straně klerikální.“

Pan dr. Podlipský je špásovitý pán. Při ústních volbách v Prase se pan poslanec Březnovský klerikální straně upsal, jinde byli zvoleni volitelé mladočeskí pouze pomocí strany klerikální, a to pomocí vyprošenou, ve Vidni jde strana mladočeská s klerikály polakými, rumánskými, alevinskými, chorvatskými, českými i německými, tedy není pravda, že strana mladočeská je důsledně proti straně klerikální. V resoluci, kterou na to předešl pan Kupka a která přijata byla jednolascně, není také něčeho proti straně klerikální a protože resoluci nedělal pan Kupka, ale

přítomní pán poslanec a jeho přítel, anedál pan dr. Podlipský, tedy je na tělešni, kdo má pravdu.

Nepřávně však imputoval panu Frydrychovi, že myslil, že klerikalism chce nadvládu. Není to pravda. Strana mladočeská musí dnes počítat s poměry, jaké jsou, a dase jsou v Rakousku klerikálové čístelem volebním a mladočeská strana dbáje vlastního prospěchu, nemuší být proti nim. Zde-š se a tomu s ohledu na pokrokáře a radikální křídlo znáti chce neb neobce, to jest její vůči. Socialisté, odbovanci „N. L.“ dosudí naše liberály, aby se učily znova moudřiti, pak-li to zapomenli.

Přijata resoluce sni:

My schromáždění ve schůzi Klubu národní strany svobodomyšlné, dne 7. června v Králově Hř., prohlašujeme:

1. Schvaluje nynější postup delegace české na radě říšské vyslovujeme ji plnou důvěru.
2. Ohledně našim jazykových prohlášením, že považujeme je pouze za počáteční spátiku jazykových práv národa našeho a řádáme důrazně delegaci českou, aby i na dále usilovala přitěžovala se o provedení úplné rovnoprávnosti ve všech oborech veřejného života a státní správy všech instancí a to ve všech směrech koruny české.

Při tom vyslovujeme politování, že původní správná zásada rovnoprávnosti oněmi našimi výslovená prováděcími pokyny ministerstva se opouští a němělně vyhrazuje se v oboru tak svač vatřní řetě zákonem neodůvodněná přednost před jazykem českým

Zároveň odsuzujeme co nejžřstněji a s hlubokým rozhořčením počínání si poslanců německé levice na radě říšské, kteří svým neslýchaným chováním projevují jedovatou zášť proti národu našemu, dávajíce tím na jevo, že se jim jedná jen o nadvládu nad národem naším a nikoliv o spravedlnost a smír mezi národy.

3. Stojíce na státoprávní půdě státního práva semí koruny české považujeme říšskou radu jen za faktický a dočasný sbor zákonodárný a proto jen s tím obmezením vítáme utvoření se autonomistické většiny na radě říšské, přejíce, si, aby soustavně a účinně pracovala pro samosprávu a svázákonost království a historických celků.

4. Při úpravě nového rakousko-uherského vyrovnání očekáváme, že zájmy našeho rolnictva, průmyslnictva i obchodnictva budou měrou vydatnou a rásajm způsobem obhájeny.

Politický přehled.

Němci prohlásili na pondělním svém sjedě v Brně, kde vedl hlavní slovo Průšák Hermann Brann, renegát dr. Fux a Gorman dr. Grose, boj proti vládě a jazykovým našim na dr. krajnosti. Stejně sutiř a anad ještě několik tonů výše budou proti vládě a Čechům hřimát v sedli v Čechu na všeobecném sjedě Čechoněmců, k němuž všechny německé obce a muže v Čechách svolávají parkmistr pan Gachler. „Beichwehr“ posmívá se obstrukčním Němcům, kteří tvrdí, že vláda a majorita sáhali na útek. Němci jen ochromili parlamentární činnost, zavinili odrobení hospodářských a sociálních oprav, vyřizali rakousko-uherského vyrovnání, vyřizali předlohy o nouzi obyvatelstva následkem pohrom živelních, přehazili konečně provedení zlepšení úřednických platů. To je smutný výsledek činnosti Němců, jejich chování ani vláde ani parlamentární většině neponauje. Bouře Němců je rána do vody a poškodí nejvíce Němce, v jejich čele kráčí Jiří Schönerer, s prudkou pikhabou na hlavě a s vlajícím praporem vlezerády v ruce. Ve smámení vlezerády semé bojovali Němci. Socialističtí dobrovolníci, kteří se k útočím Němcům přidali, také nepřidali válnosti Němcům. Takového spojení neposiluje, ale poškozuje. Útek Němců, světl jen řady pravice a sešlil postavení vlády. Po takovém praporem a s takovými spojení musí být každý boj bez vyhldky, nehledě ani k tomu, že ho nevedou všichni Němci, nýbrž jen část. Pruský říšák a panáč vlezerády Němce nemadchne a proto veder křiku vidět na nich sklonost.

Císar, vesl s potěšením na vědomí adresu panabé směnvy, o které se dohodly pravice a střední strana.

Socialisté konali sjed v Vidni. Trvají na zavedení všeobecného rovného hlasovacího práva, místo náboženství má se ve škole učiti některé světové řeči, tedy u nás patrně německé a angličtině. Sociální demokracie chce, aby lidovští proletáři k ní se připojili (bhati šidě vydírají beztoho socialistické agitatory). Čestí sociální demokracie souhlasí sice s projevem socialistických poslanců proti českému státnímu pr va, ale projev prý byl nešťastně stylizován, takže Čechové toho proti socialistům vykořistili a nerozhodali lidi od sociální demokracie odvrátili. V českých krajích prý jsou nyní socialistické agitace stíhany. Behr se Žatec pravil, že sociálním demokratům po českém práva nic není. Stejněho nhladu je Adler a Daasynski. Dále se uneei, sociální demokracie potírá se nejrozhodněji křesťanské sociály.

V Macedonii svede Terecho na přání Bulharů některé opravy. Vilajety solunské, monastyrské a skopljské (Usküb) se spají v jednu provincii, kterou bude spravovati místodržitel s rozsáhlými právomocí. Obyvatelstvo všech vyznání stane se rovnoprávným a tím se smění hranice mezi Turky, Bulhary, Řezy, Řezy, Albánci a Kuvvachy.

© uzavření řecko-tureckého míru
Jednání předt již evropské valyvalenci v Cañhradě Car Mikuláš podporuje žádost Řecka, aby Turci vyřídili Thessalii.

Ve francouzské směnově bečí redikálové a socialisté opět proti vláde. Socialistický poslanec Gerault byl pro výjediní chování na místo se zasadání vyložen a se směnvy jej vyvedl s vojáky. Ve francouzské směnově na žádost presidenta a většiny sekre. čuje proti výřtředníkům vojska.

Německý císař Vilém navštívil prý ora v Petrohradu v práveda veškerého svého ledstva. Polí-

zjednotil Tausch, který sepsal četnými články o česko-
řádkovské a jeho ministrami tolik nepřijímání společenství
ji uzná poroucí se novému.

Drobné správy.

Obecní zastupitelstvo královéhradecké konalo řádnou schůzi dne 5. června odpovídně za předsednictví starosty p. dr. Ulricha. 1. Pan rada Pilnáček referoval předsedním o obsazení místa městského svěřelce. Městská rada sestavila ke kvalifikaci uchazečů toto tereno: p. Ludvík Haasček, p. Jan Řehák a Jan Bouček. Pan Haasček svolal 14 hlasů, p. Bouček dostal 5 hl., p. Řehák 1 hl. 2. Porce špitálníka zadána při dražbě masovému 14 hlasů paní Teresii Kubíkové. 3. Dolažka hromosvodů a mříže na hromosvodě zadána za 561 sl. panu Vejtrabovi z Karlova. 4. Novým jízdním řádem pro velokolejisty referoval p. Jaroslav Červený. Jízdní řád sdělán dle rozpravy starosty. Na příměru p. Vávry, Richtera a Handla odrovnáno rozhodnutí po vyšetření dobrozdání lékařského a sportovního klubu. 5. Na to svolal starosta p. dr. Ulrich správu o postupu přípravných prací k zavedení pitné vody. Projekty i dobrozdání vypracovali p. profesoři Slavík a Vozýka. Inženýr p. Schejbal propracoval opět projekt svěřelce prof. Vozýka a požádal ještě p. inženýra Zeleného, aby projekt revidoval. Filtrovací vody v lázeňském pořízku je dost a městská rada uložena, aby zavedení pitné vody urychlila. 6. Zřízení železných schodů a mostu na nádraží zadáno firmě Märky, Bromovský a Šale. 7. Pak se rozhodlo o návrhu, že má státi nová budova o. k. pedagogie. Navržena byla místa: a) v Pospíšilově ulici proti obecní škole; b) u příštího pražského mostu; c) u garnisonního areálu; d) u generálního ležení; e) nádraží u depozitáře. Pan ředitel Lešetický a prof. Beránek přimlouvali se více za místo u depozitáře. Pan ředitel Vávra a stavitel Weinberger hájili návrh městské rady, postaviti pedagogium naproti nové budově obecních a měšťanských škol v Pospíšilově ulici. Místo toto v každém ohledu vyhovuje a stavba se tam provede nejpozději o 80.000 sl. levněji. Debata která se odehrála též p. prof. Svobodu, Řehák a p. dr. Ulrich, nabyla ostražitosti. Konečně přebil návrh městské rady všemi hlasy proti dvěma. 8. Za provizorního hájence po p. Müllerovi potvrzen p. Eliáš. 9. Dán principiální souhlas ku zřízení měšťanské školy pro chlapce v Hradci Králové. Otázka faktického otevření této školy zůstává však nerozhodná. 10. Na návrh pana rady Jaroslava Červeného usneseno o žádosti společenstva č. 2 a 4. ponechat v staré diviš nebo chlapecké škole místnosti na zřízení řemeslnické tržnice, až se díky do nové školní budovy přestěhají. Na návrh p. rady Červeného usneseno dále dáti 500 sl. mimořádného příspěvku na roznošení technologických sbírek v průmyslovém muzeu, při němž zřízeny jsou také praktické kurzy pro mistry. 11. Jelikož Společnost městská žádá splacení své pohledávky per 279.000 sl., která je pojistěna na městském velkostatků, usneseno peníze ty splatit a nové si vypůjčiti na 3 a půl proc. u Hypoteční banky království českého. Půjčka tato se umoří za 29 let a město získá touto konverzí dluhu. 12. Na návrh rady, p. Jar. Červeného, rozhodnuto o nabídce na pojistění povinného ručení obce. Obec bude platit roční premii 50 sl. 67 kr. při desetiletém pojistění. Stanou-li se někdy nebudou vinnou obce, zaplatí pojistěnou pojištěnému povinný obnos za obec. 13. Zavedlo se také řízení na příčinou doplnění knih pozemkových. Za důvěrníky při přeložení erární silnice pod pivovarem a na nádraží, které se bude konati dne 23. června, ustanoveni p. ředitel Vávra a Petříček.

Správy diecézní. V pánu sesnul: p. Emanuel Ferkl, děkan v Lomnici, † dne 5. června 1897, p. Karel Škoda, archivář a registrator b. konsistoře, † dne 8. června 1897. — Uprázdňena místa: Dobruška, fara patron. bratře Jana Harracha od 1. června; Lomnice (u Jičína), fara patron. kněze Bohana, od 6. června b. r. — Na odpovědi vstoupil: p. Jan Macháček, farář v Dobrušce. — Vyznamenaní: p. Jan Váček, farář v Bykáně a pan Josef Matoušek, farář ve Skále, obdruží Expositorium canonicale.

Úmrtí. Dne 8. června zemřel a 10. června pohřben byl důst. p. Karel Škoda, archivář a registrator b. konsistoře. Byl to tichý a zbožný sluha Pána, který pro svou milou vlnnou povahu těžil se z všeobecných sympatií. Hned po vysvěcení svém jmenován byl vikaristou katedrálního chrámu Páně; pak přebíhal v b. kanceláři jsa protokolistou, a od roku 1896 archivářem. Byl věrným synem svého národa; rád podporoval podniky vlastenecké, i humaní; svlaštěl lásku věnoval sdejším konferenci sv. Vincence, na níž i značným odkazem, jak se dovídáme, pamatoval. Plnění neduh podléhal život jeho v letech nepřelých; studená ruka smrti vtrhla jej z kruhu starých rodičů jeho. Odešel, aby přijal odměnu od Pána, jemuž tak věrně po celý život sloužil. Právce ubíral se ze semináře alci od Borromea přes velké náměti do kostela sv. Decha. Před rakví byl dluh opatrovník chovanky kláštera a chovanci blahoslaveného útava, za nimi spřávi, 19 cizích kněží, jichž řada usavírali profesori theologie v. dpp. dr. Soukup a dr. Růž, dr. Mrátek, dr. Šula, dr. Beneš, dr. Domabyl. Za nimi šli ctihodní alumnové a besprostředně před rakví pak šel generální vikář a kapl-

tní děkan v. d. p. Dr. Alois Frýdek s asistencí 3 kněží. Rakov endoboru odznaky nese střídaně 16 kněží, za ní kráčí stařík matka s otocem, dlejší řada příbuzenstva, kněží a jeptišky, náměstek parkmistrů p. Waldek s členy obecního zastupitelstva a měšťanstva, četné dámy a mnoho lidí. Zvědný vp. Škoda těžil se oblíbenosti chudého lidu, jehož býval přítelem a dobrodincem. Za městem byla rakov naložena na pohřební vůz a dovezena na hřbitov Poučkovský. Zvědný kněz sástane přátelům vždy v milé paměti. Památka jeho sástane u všech, kdo jej znali v počestném. R. i. p.

Beheňovčům královéhradeckým na nakládání venkovských knihoven naslali dle: dp. Ant. Hrubý, ředitel biak. knižnický v Hradci Králové 2 sl., dp. Dr. Karel Truxa, kaplan v Chrudimi 2 sl., vp. J. Kalda, kaplan ve Chrastovicích 1 sl. 50 kr., vp. Ant. Adam, kaplan ve Dvoře Králové 2 sl., dp. Jan Dvořák, farář, v Oupici 1 sl., vp. Karel Mensinger, kaplan tamtéž 1 sl., vp. Josef Musil, kaplan tamtéž 1 sl., dp., Josef Brettl, katecheta tamtéž 1 sl., vp. Josef Nováček, kaplan v Nových Hradech 1 sl. 50 kr., dp. Jan Kaška, farář v Oublaovicích 1 sl., vp. Frant. Štěpánek, kaplan v Hrochově Týnci 2 sl., dp. Josef Kašpar, farář v Bozovicích 1 sl., vp. Frant. Pospíšil, kaplan ve Velké Jesenici 1 sl., dp. Vlad. Sekera, katecheta útava pro hluchoněmé v Hradci Králové 1. 20 kr., vp. Josef Svátek, kaplan v Poděbradech 1 sl., vp. Frant. Kozel, kaplan tamtéž 1 sl., vp. Jan Adamec, kaplan v Novém Hrádku 1 sl., vlep. Boh. Tolman, knihkupec v Hradci Králové 2000 ných knih, dp. Vojt. Kameš, farář v Bohdanech u Ledče, ceně knihy, vlp. Karel Kyselo, kooperátor v Bystřem. Šlechterným dárcům upřímně, zaplác Pán Bůh!

Sběsn. S našim městem rozloučil se právě subtitat státního návladnictví, pan J. Köhler, vynikající právník a milý společník, v královéhradecké společnosti, a snad vlády kam zavítal, pro přímou a bodrou svou povahu i sdravý humor obilbený. Pan subtitat Köhler sástával obilabou v nejčistších procesích, které ovládal vždy do nejmenších podrobností. Plaidoyery jeho vynikaly břitkostí i bystrostí. Pan subtitat Köhler odebral se na nové své působení do Prahy, kdež mu přeje královéhradecká společnost všeho zdaru.

Škatek. Slečna Marka Mickova a pan profesor Jan Z. Matsner slavili budou sňatek svůj v Č. Badějovicích dne 15. června v hlavním chrámu Páně.

Manifestační schůze obchodního po meemictva pořádná v neděli svatodušní v místnostech spolku „Norada“ navštívena byla od nedaleko 100 účastníků. Do schůze postavili se též Hliti poslanci dr. Sláma a Formánek a parkmistr dr. Ulrich. Průběh schůze byl celkem důstojný a klidný, až teprve ku konci zastal se jakýs občan, stoupenec to strany sociální demokratické, poslanec Steinera, jemuž učiněna jednání s řečníky výtky, že s celou řadou alib, jež učinil obchod. pomocnictvu před volbami, nesplnil s nich nic. Po několika přesvědčivých slovech přítomných poslanců však stích. Schůzi předsedal Šimánek, místopředsedou byl Franc z Pardubic a zapisovatelem Malina. Schůze svolána byla za tou příčinou, aby stanovena byla pracovní doba obch. pomocnictva na 11 hod. denně. Dosed jest nuceno toto pracovati 18 i více hodin. Pan Došek promluvil o školství, v němž vidí jedinou záchranu celého stavu. P. Herink mluvil o pojistěování a poukazoval na cizinu, která je v tom směru mnohem dále než Rakousko. Soukup pojednal v delší řetci o organizaci, které je hlavně obch. pomocnictvu nanejví potřeba. Ku konci byla pak jednoblasně přijata následující resoluce: „Žádáme, aby oprava živnostenského řádu bez odkladu byla projednána. Nebylo-li by možno opravu tu během prvního zasedání nové říšské rady uskonaliti, pak budiž svlaštěním zákonem dešní doba pracovní na 11 hod. denně stanovena. Pro země korany české doporučuje se by dešní doba pracovní končila v 8 hod. večer. Živnostenský řád budiž dále v následujících směrech opraven resp. doplněn. Budiž stanoveno zákonem, že každá v obchodě stále zaměstnaná osoba nalezí ku obchod. pomocnictvu. Vypověďná lhůta stanovena budiž na 6 nedělí minimálně a nemá být ani soukromými smlouvami ani gremiálními stanovami zkrácena. V tomto směru budiž i obchodní zákon upraven a doplněn. Hromadám pomocnickým poskytnuta budiž větší volnost a právo moc ku hájení stavu pomocnického vůbec a dotýcného společenstva svlaště. Dále budiž hromadám těmto přitknuto právo tvořiti jednota hromad pomocnických. Svolávání těchto hromad budiž přitknuto tomu výboru hromady. Celodenní nedělní klid stanoven budiž pro veškeré živnosti obchodní bez výjimky. Zvláštním zákonem budiž chráněno obchodní pomocnictvo proti takým vnučeným smlouvám, v nichž se zavazuje, že nepřestoupí s jednoho závodu do druhého v tomto odboru. Obchodní pomocnictvo dovolává se neodkladného vydání zákona, kterým by po způsobu nemocenského a úrazového pojistěování pro případ stáří a neschopnosti ku práci pro veškeré třídy pracovní a sice v tom poměru, aby stát, zaměstnavatel i zaměstnaný poměrně k účelu tomuto přispívali.

Štvanice německá v Dolní Branné. Nejd. pan biskup královéhradecký přijel na své vísitací cestě do Dolní Branné, která po svém poměrném Hennerdorffem nazvána jest. Nyní bydlí tam nejpozději 28 rodin českých, mezi nimi i samožití čeští rolníci, k čemuž ovšem čeládu i v německých živnostech a velké části českou přísluší dlužno. V osadě

těto šte se tudíž od mnoha let opět evangelium též český a asi osmkrátě do roka káže se též český. Do této českému národa bestohe vyvrátné Dolní Branné nyní zase český promícháný osady přijel tedý nejd. p. biskup, aby tam kázal a birmoval. Vstoupil na kasatelnu, pročelí evangelium německy a pak český. Na to kázal dvacet pět minut německy. Po malém pomlčení začal pak i český mluvit. V kostele stal se šumot, na chóru jedna „šabka“ ponuknuta dvěma muži za ní stojícími a nealudnou drzostí drala se s kostela. Jen klidu nejd. p. biskupa jest děkovati za to, že nenastal výstup jako v Žitci s pozadím kriminálu. Česká tato několik minut trávící řet rozdlila německé Hennerdorffany, kteří se jmenují k. p. Kostial, neli dokonce Tscherswitschek, tak, že obecní zastupcové nepříšli ke stolu a še odjíždějí p. biskup od tří chlupců byl insultován na děkar, jakým leskem německá kultura v Dolní Branné září. O celé věci pínáší „Trautenaue Zeitung“ štvácký dopis a hrozí odpadem od církve. Jestli by nějaký národnalní učitel od církve odpadl, nebude ho škoda, ale on to neudělá, protože byl přišel o chléb a tajné štvaní je lacínější. Ten pravý lid sástane však, na dále katolickým a bude se řídit pravidlem: „Co nechceš, aby ti jiné činili, nečin ani ty jim“. Jak pak, aby tak byl odp. biskup v Kalné den na to, kam jednu německá vesnička patří, německy oni nepromluví? A proto za bídnou řet vyhlašujeme, praví-li „Trautenaue Zeitung“, že v českém území mluví se v kostele český a v německém též český. Dolnobrannským ten tonám měla by Matice odpověditi zřízení českých škol v Branné, Zálesní Lhotě (Hattendorfo) a jinde, neboť čistě německého území je v Krkonosích pramálo a úřady měly by počítati pány učitele, že nejsou placeni za štvaní.

Svato-Josefská jednota katol. jímecská a mužů na Slezském Předmostí pořádná v hostinci p. V. Matějka v neděli dne 13. června 1897 k dobročinnému účelu divadelní představení: „Sedlák křivopisec.“ Obraz se života národního ve třech jednáních. Die L. Grabera přelodil E. Š. Začátek v 8 hodin večer. Vstupné: I. místo 20 kr., II. místo 10 kr., ku stání 10 kr. Děti přístupu nemají. Po divadle volná zábava.

Předběžné oznámení. Valetěné P. T pány rodiče, poručníky i pěstouny činíme pozorny na dalekosáhlé morální úspěchy prvního sjezdu šen českoslovanakých, na němž vysloveny směřovací myšlenky jimiž se vzdělání dívek v nejbližší budoucnosti řiditi bude, aby se jim zabezpečilo samostatné namírání v řešení problémů všelikých — přede vším však českých. Mezi prostředky k dosažení těchto cílů vytkl sjezd na prvním místě zakládání pokračovacích kursů dívkách, v nichž by děvčata školami měšťanskými odchovaná, našla dalšího vzdělání, kterým musí býti každá dospívající dívka, aby v myšlenkových a praktických průvodech naší doby platnou spolupracovnici býti mohla. Takové příležitosti dívčímu dorostu poskytnouti uvažoval dámský odbor Národní Jednoty Severočeské v Králové Dvoře n. L. spolu se všemi kompetentními činiteli již roku loňského, vypracovav statuz i osnovy pokračovacího kursu pro dívky se sídlem v Králové Dvoře n. L. I čini tímto předběžné oznámení všem rodičům okolních míst, jmenovitě měst v severovýchodních Čechách, jichž dcery a chovanky letošním školním rokem opouští a prospěchem III. třídy školy měšťanské, že naskytuje se jim tato před jmenovaného vlasteneckého spolku a obětavostí královského věnného města Králové Dvora n. L. nejlepší příležitost, která jmenovaným dívkám sjednati poměrně nejanežse nejvyšší míru vzdělání pro jejich příští povolání. Sdělujeme toliko, že kurs bude dvouletý a že počátkem školního roku 1897—98 otevřen bude I. ročník a že v každé příčině vyhovovati bude všem moderním požadavkům.

Bližší oznámení v čas, ještě před prásdninami hlavně městská rada v Králové Dvoře n. L. až dojdou od vysokých školních úřadů schválené osnovy se statutem — spolu se všemi podrobnostmi. Místní odbor Národní Jednoty Severočeské v Králové Dvoře n. L. v měsíci květnu 1897.

Bitva u Králové Hradce. Řecko-turecká válka na zakročení velmoči ukončena, proto však v Evropě přece nepanuje mír. Ve středu večer strhla se velká bitva nedaleko Králové Hradce „u města Brna.“ V domku proti tomuto výletnímu hostinci bydlí dvě výmluvné dámy, které jsou sáznými odpárynkami placení díne. Pan domácí je však zatvrzelý spátečník a žádá jako nějaký pan berní dinkovní groš. Tato nehoda v sázných národohospodářských přičině se někdy v ostrou kriši, kde ani zakročení velmoči, t. j. šen se sousedství nepomůže. Ve středu večer, až se sneel a oblak chladivý déšť, dostaly se obě válečné strany opět do sebe. Několik konvi stádné vody nebylo a to, rostrhnouti válečné strany. Po salvěch a út rozzuřených šen v podobě strážných nadávek, začala do boje hrubá stělna, před kterou obohý domácí pán musil ustoupiti. Na jeho hlavu, přes záda i obrněnou armaturu litaly totiž malé i velké hrnce, které pak šetrný pán — bespochyby na útět dlužno díne opatrně sebral a s nimi vždy domů utěl se slovy: „už mám sas jeden.“ Když sáoba stělna pamověla, t. j. hrnce rozzuřených šen došla, vzala a nich jedna sekyra a jelele, hrozilo tomahavkem po způsobu indianských pohlavářů Supi čert a Dráh jektura: „Já ho rozzekám!“ Před útokem tím sice dal se pan domácí vždy na útěk, ale pak se zastýdl se sbáblostí a zahnal ječící šeny. Háte to dopadalo, když jedna z nich, nasbíravá v okolí chalupy kamery, sešla nimi bombardovati nepřátelský dvůr. Tu se náročený pan domácí se svým pomocným eborem anoval na kamna a vítězná strana pak v šlené radosti dala se na ublácené cestě do tance. Přes noc se nepřátelské strany vyspaly a panuje mezi nimi opět příměří. Pohorlivé ovšem jest, že malé děti sprete tyto výstupy a nadávky e potěšením sledují. K nejmenší mravě mlaďte to arci nepřispívá.

Naší furiantí. Dne 7. t. m. konala se v Hořických pouť, jež bývala dostaveničkem nejširším

skol. Mami ranními atrakcemi, těšila se tentokrát svidlání posměšnosti slatě mladého ruská houpacíka, která osudnou se stala 17letému chasníkovi F. Vondrovi z Litobor. Tyž cíť se na houpáče jako doma prováděl různé bravury nedbaje napomínání a rad jinych. Pojednou v nejprudším komičním vyjetí s houpáčky a sůstal s rozsráženou hlavou ležeti na semí. V bezvědomém stavu dopraven Vondra do nemocnice dra Rosy, který vřel naprosto bezmádký, dal ho ihned zaopatřit svátostmi umírajících. Vyrusel, jaké následkem toho mezi přítomnými nastalo, setrvalo dlouho. Chasníci, chtějí dokázat že to dovedou lépe nežli nešťastný Vondra, rvali se srovna o místa na houpáče, a tato šla opět obvyklým chodem při vrucích hudby, mezi něž mímil se s nedaleké věže hlas umíráčku. Zajímavé, že matka Vedrova, propouštěje syna na pouť, výslovně ho šádala, aby na houpáčku nechočil. Ale co rosumí novým výmoženostem taková stará matka?

Zatčen u vetešníka. Dne 9. t. m. zatčen byl u vetešníka Balbiera sednický dělník J. Drahekoupil z Kochovic u N. Bydžova v okamžiku, kdy nabízel ke koupi mokré prádlo. Setřením se zjistilo, že tyž ukradl dotyčné prádlo aluše Václavíkové na bledě u Labe. Zloděj, který mimochodem řekne je znám jako práce se štítky lenoch, dán byl do vězení.

Ohněm. Dne 4. t. m. o 1. hodině ranní vypukl ohně v stodole rolníka a hostinského J. Barty v Hotelech Dohalicích a v málo okamžicích rozšířil se i na susední budovu a strávil je obě téměř do základů. Škoda přičítá se na 3000 al., pojištění obnáší proti tomu pouze 400 al. Přítina ohně jest nesnáma.

Vyhrožoval naměstátní zabitím. Dne 9. t. m. přistihl byl dělník Jos. Pivnička ze Lhoty Bydžovské, zaměstnaný na stavbě obecných škol zdejších, při stěhování pokosování stavební hmoty následkem čehož byl s práce propuštěn. To dopálilo Pivničku tak, že staviteli notně vyváděl a vyhrožoval mu s cihlou v ruce zabitím. Následkem toho přivolán byl strážník, který přehájícího již Pivničku sadřel poí pokárnou a odvedl do vazby kr. soudu zdejšího.

Zvěsti z východních Čech.

Ze Velké Jesenice. Katolický vzdělávací spolek „Mír“ ve Velké Jesenici konal měsíční schůzi v pondělí dne 7. června 1897 o půl 4. hod. odp. s následujícími programem: 1. O životě a spisovatelské činnosti Václava Kozmáka, promluvil p. Karel Skultěty. 2. Jakou sbírání potírá velký kapitál rolníka a malozivnostníka, vysvětlil předseda p. Frant. Pospíšil. Budoucí schůze konati se bude dne 7. července. Na programu jest přednáška: „Život a působení Fr. Pravdy“ (V. Hlinky) přednese p. V. Kolář, učitel v Sestovicích.

Ze Studence u Jilemnice. Jedním z nejpamátelnějších dnů v naší obci, byl den 8. června t. r. kdy k nám zavítal náš nejdušejší. Vrchní Pastýř, biskup Královéhradecký, uděliti svátost sv. birmování a zároveň posvěti prapor Jednoty katol. jinochů a mužů, jež daroval veleředst. p. vikar. sekretář a farář ve Studenci p. Jan Kuhn, co předseda spolku toho. Jelikož občané studenečtí, v počtu 2.800, jsou vesměs katolíci a znají již Jeho Biskupa. Milost, s jeho spíši a působení, těšili se již po dlouhou dobu na Jeho příchod, by Jej mohli osobně seznati; proto se přibíhili, by uvítání Jeho bylo co nejslavnější. Proto postaveny na pokraji obce, na srání silnici od Horek vedoucí, kudy s Dolní Kalnou, Jeho Biskup. Milost přijel, dva stožáry (pyramidy), jež mezi sebou pojil věnec; na nich pak umístěn nápis „Zdať Bůh!“ Od silnice, na cestě ku faře vedoucí, stála slavnobrána s nápisem: „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus“. Při jezdě Jeho Biskup. Milost, účastnily se páni učitelové se školními dětmi, pak mládenci a panny, spolek vojen. vysloužilců, sbor hasičský, k němuž pak veliké radosti též deputace, „životní katol. jednoty“ jilemnické s praporem, pak místní Jednota katol. jinochů a mužů, za nimi pak bílé oděné družičky, velebné duchovenstvo, zastupitelstvo obce sdejší se starostou v čele, a potom velký zástup lidu. Rásem půl osmé hodiny Jeho Biskupská Milost přijel. Při přijezdu, uvítal Jej u pyramid, nejprve, místní farář a sekretář p. Jan Kuhn, po něm patronátní komisař a správce velkostatku zdejšího p. Jos. Albrecht, pak jménem obecního zastupitelstva, místní školní rady, a všech občanů, starosta obce, p. Karel Tauchman; potom jménem sboru učitelů, řídící učitel p. Jan Holubec. Jménem spolku vojen. vysloužilců náměstek volitelův p. Rudolf Ulor, jménem sboru hasičského velitel p. Kar. Karásek st., jménem život. katol. jilemnické senior spolku, a jménem Jednoty katol. jinochů a mužů p. Jos. Jech. Potom přistoupila žačka V. třídy obecné školy An. Bláhová, a uvítala Jej, jménem školních dětí, načež Mu podala krásnou kytici. Od pyramid, až po faru budovu vytvořily, školní děti, mládenci a panny a lid špalír mezi kterými Nejdůst. pan Biskup v průvodu kněží, obecního zastupitelstva, pak všech spolků, za svačké hudby a střelby s hmoždítky, ubíral se do faru budovy. Mezi tím co Nejdůst. Vrchní Pastýř, díel ve faru budovu, vytvořily spolky špalír, ku hlavním dveřím chrámovým. Deset družiček, na bílých studech, přineslo před faru budovu nový prapor, „Jednoty katol. jinochů a mužů“, kdežto druhých deset družiček, odebralo se do školy, aby přinesly, obnovený prapor školních dětí. Když vyšlo kněze a Vrchní Pastýřem s faru budovu a ubíral se ke kostelu, neseny před nimi oba prapory. Po obřadech slavnostních od Jeho Biskup. Milosti máe sv. Po evangeliu vystoupil na kazatelnu a měl velmi krásné kázání, o evangeliu Kristovu, o věrosvědectvích našich sv. Cyrila a Metoděje kteří víru k nám přinesli, pak o spolkovém praporu, takže všechen lid byl nad míru velice dojat. Po máe sv. následovalo svěcení obou praporů. Kmotrou, praporu, Jednoty katol. jinochů a mužů, byla slečna Pavlína Tauchmanová bývalá chovanka mateřské školy v Hradci Králové, která nejsem že stáhu darovala, ale také sama krásně vyšíla. Tato počítala Jeho Biskup. Milost, by ráčil prapor po-

světit. Nyní následoval obřad svěcení. Po svěcení odevzdán prapor knězi, který upřímnými slovy vzdala děk Nejdůst. světiteli. Potom odevzdala prapor ten praporečnicku p. Kar. Karáskovi ml., se slovy by spolek praporu toho udíval ku otci a chvále Boží. Praporečnick prapor přijal, učištěn, že on i jeho nástupci, prapor jim svěcený, vždy obětí nositi k oslavě Boha a k oslavě spolku. Nyní apoštol prapor školní, který odevzdán p. učiteli Robertu Čihákoví; tyž uložil jej na místo v kostele mu vykáme. Potom následovala skouška s náboženství, a udělení svátosti sv. birmování. Při birmování, hrál p. Hrdel na kůru na varhany, a školní děti s lidem spívaly rozličné nábožné písně. Mezi tím dostavili se ještě k uvítání Jeho Biskup. Milosti, c. k. okresní hejtmán p. Rudolf Bouděch v Jilemnici a majitel zdejšího velkostatku vltop. Jan Hák. Ze lid náš, seznal nyní osobně, horlivou činnost a lásku svého milovaného Vrchního Pastýře, bylo viděti při Jeho odchodu, neboť se dostavili opět školní děti, mládenci a panny, všechny spolky dříve jmenované, mimo jednou jilemnickou, pak obecní zastupitelstvo, by se rozloučili se svým milovaným biskupem. Učiněn opět špalír, od brány ku faře vedoucí, až ku pyramidám, a voláno mu „šť šije! sláva!“ S Bohem milý Vrchní Pastýř náš! Slavnost tato nevymizí nikdy se srdci osadeňků zdejších a budou se stále modliti, aby Bůh ráčil slíti a dlouhého zdraví popřiti našemu vřocnému milovanému Vrchnímu Pastýři našemu, a proto voláno: „Bože na nebesích, slíši našeho Nejdůst. Vrchního Pastýře, zachovej nám jej při zdraví a síle, by mohl po mnohá a mnohá léta ku spáse ovesek Jemu svěcených působiti.“

Ze Německého Rybné. (Sv. missie) Dne 26. května do 4. června t. r. byly pro faru orada naši dny útěchy a radosti duchovní a vzdácnou nám dlouho v milé paměti. Konaliť sde v těch dnech dšst. OO. Redemptoristů s koleje sv. Kajetana v Praze sv. missie s obvyklou horlivostí, a utěšeným a požehnáním výsledkem. Přijaloť 1500 kajetánských sv. svátostí. Účastenství bylo hned na počátku hojně a rostlo každým dnem svláště při sv. přijímání jednotlivých stavů a ještě více o slavnosti k uctění Největší Svátosti a slavnosti Mariánské, jíž zároveň ukončena májová pobožnost, došlo pak kalimnastního bodu při slavnosti postavení a posvěcení misijního kříže, takže se muselo kázati venku před kostelem. Účastenství při sv. missii bylo všeobecně až na nepatrné výjimky; a ty, kteří nepřijali sv. svátostí, bylo by lze snadno na prstech spočítati. Pořádek byl při všech pobožnostech vsorný, zbožnost uctěná. Dne 4. června skončena slavným důtkněním přehráma slavnost tato, jež přinese jistě ovoce mnohé. Důstojným pp. misijním p. Karlu Nováčkovi, P. Bernardinu Čákovu a P. Antonínu Wimmerovi ještě jednou: „Tisíce Zaplať Pán Bůh!“

Ze Hliněna. Křesťansko-katolický sociální vzdělávací dělnický spolek „Svornost“ pod patronem sv. Josefa u Hliněna koná v neděli dne 20. máje června 1897 slavnost svěcení spolkového praporu. Prapor posvěti Jeho Milost Nejdůstojnější Pán, pan Edvard Brynych, biskup královéhradecký. Matkou praporu jest J. J. Vilemina kněžna z Auersperku, rozená kněžna Kinachých. Pořad slavnosti: 1. V předvečer slavnosti v sobotu dne 19. června t. r. hudební dostaveního — na to přísteleká chůze v místnosti spolkové. V neděli dne 20. června v den slavnosti: 2. O 4. hod. ráno budítek. 3. Vítání hostů. 4. O 9. hodině sešládní spolku před spolkovou místností a přivítání Jeho B. Milosti. 5. Vyzvednutí praporu a právo do chrámu Páně. 6. Slavnostní řeč J. B. Milosti. 7. Svěcení praporu. 8. Zatloukání kříže. 9. Odevzdání praporu. 10. Máe svatá. 11. Odchod do spolkové místnosti a roschod. Odpovědnost: 1. Společný oběd. 2. O 2. hodině slavnostní svěcení sv. kříže na hřbitově. Na to poselství. 3. Průvod do zahrady pana Bohumila Adámka, spisovatele a měšťana v Hliněna, kde bude koncert. Vstupné do koncertu za osobu 10 kr. 4. Večer v místnosti spolkové (a templu) taneční zábava. Při slavnosti účinkovati bude známá kapela pana J. Vaška z Košínova.

Ze Dolní Kalné. Máe june 1. a 2. června slavné dny; zavítal k nám náš milovaný Velepastýř Stihla nás právě před tím pohromu, ale příchod Jeho Milosti potěšil. Uvítání bylo slavné: starosta a několik radních jel naproti v kočáře; baderisté bujali tvořili impozantní průvod, spolky v Horní Kalné od první slavnobrány až ke kostelu provázeli Jeho Milost, u brány před kostelem bylo uvítání od místního p. faráře, pak nástupce patronátního úřadu, p. řídícího učitele, všech starostů a hodnostářů ostatních. Příchod Jeho Milosti uveď všechny v nadšení. A co teprv, když Jeho Milost vystoupil ihned po příchodu na kazatelnu. Ta možno ušiti slov Písma sv.: Zdať nehořelo srdce naše, když otvíral nám Písma! Jeho M. uvedl v začátku řeči své událost v Písma sv. která se stala pe zářaku nasycení. Když totiž Kristus Pán sliboval Nejsv. Svátost neporečným nástupce a feklil: Tvrdá jest řeč tato, kdož jí máše rozuměti, a odešli. A Kristus Pán ptal se pak sv. apoštolů: Zdať i vy mne opustíte. A sv. Petr odpověděl: Pane ke komu půjdeme slova života věčného máš? A za nynějších časů podobné o náboženství mnozí říkají: Tvrdá jest řeč tato, a odvracejí se od Krista Pána, od víry. Je to nyní jakoby svět dštil se na dva tabory; jsou nyní nové proudy. Ta spomka, kterou povodem sde působila, je obrazem těch nových proudů, které porývají sv. víru. Ale kde hledati útěchy než u Pána Boha. A proto ti lidé, kteří podřívají víru, a berou nám náboženství, dopouštějí se hrozného zločinu, neboť věsmoa nám veškerou útěchu a pak utekou, V těch nových proudích je nerozhodnému téžko víru zachovat, a proto musí býti každý katolíkem rozhodným! Rozhodně se musíme postaviti ke Kristu jako sv. Petr, jenž řekl: Ke komu půjdeme? Ty slova života věčného máš! Nemáme se dáti avěti, ať přijde k nám sebe uctávající a snad sebe slavnější nověec, mezmíma na něho nic dáti. Takový své řeči nikdy nedokáže, nepotvrdí jako potvrdil Kristus Pán. Ten uměl za své učení, a pak vřel s mrtvých, a tím potvrdil, že jest Bohem. Celým srdcem tedy obrátme se ke Kristu Pánu. On nám dá útěchu v útrapách,

Sv. víra jediná nás dovede slíti. A ta sv. víra nikdy nepominá, nechtěti proti ní brojí sebe víc. Jako blaven skla nikdo nerozbije, ale sám sebe poškodí, tak i sv. víru nikdo nevyvrátí. A proto važme si sv. víry a budme rozhodnými katolíky. V tom asi směru nesla se řeč J. M., jež nehtvoří seba přesvědčení a přepadaostí. — Druhý den ráno před sv. birmováním opět kázal J. M. v neunavé své horlivosti po druhé. Oběhem řeči jeho byl výklad desatera přikázání, a vnošený kamelet vykládal, uváděje příklady se vlastní zkušeností, jak nynější svět jedná proti Božím přikázáním: jak nevěra upírá nyní Boha, jak rouhají se Jménu Božímu a zlehčují víru, jak nyní tiskou práci nesvobodě se den světců. Čtvrté přikázání kladl na srdce a uváděl že to je takřka ve mnohých rodinách dědičný hřích že se sestí rodiče, a rodina pak taková klesá, neboť ke čtvrtému přikázání pouze přidal Pán Bůh zaslíbení: aby se ti dobře vedlo na světě. Ve mnohých rodinách to klesá, nejde to a nejde, nic se nedělat přes veškerou námahu, protože čtvrté přikázání nesachovávají. Z pátého uvedl háv s nepřátelství, při šestém vzešel čistota a panictví. Ze sedmého obšírně vyloučil, kterak má v účtě býti cizí majetek, ale kterak mnohý ve velkém okrádá lidi a přec přese všechny špatné nabyté peníze ve velké jest vášnosti a myslí si, že všechno si smí dovoliti, a také šádny se neodváží, by se proti tomu osval. Osmého přikázání se dotekl tím, že uvedl, kterak nešetí se cti bližního, a jmenovitě nyní tiskem šíří pomluvy. Říci se to nesmí, ale tisknout se to máše, se to takový pomluvač trestán není. Dáklivě pak vybišel vnošený kamelet, aby každý zařídil život svůj dle božích přikázání a uvedl otázku sv. Petra: Což nám se to bude? a odpověděl: Spása duše, pohoj avědomí, blahobyť vazejší. Slova J. M. sřstavila v srdcích všech dojem hluboký. Když nástupce spolku se starosty všech obcí loučili se při odchodu z Jeho Milosti, děkovali jemu za jeho otcovská slova, která jim hlásal.

Ze Nechanice. Jeou lidé, kteří hledají slábu v tom, napříli-li něco do novina. Jeou také u nás lidé, kteří lokálkře mají za spisovatele. A taková spisovatelská manie pojímá již delší dobu některé pisálky ve městě Nechanicích, kteří „klidně“ město Nechanice v časopisech shanobili. Podhořan s těmi pisálky duševně i politicky spřízněný sdělil svého čamu o Nechanicích, že by bylo lépe jiné věci sobě váimati, než rozesílati do světa žalostné správy a nářky. „Nekalý pták, který do svého hnízda dšlá“. S každou takovou správou o Nechanicích vymaň se jiné představy a jiné pojmy, které v časopisech byly široce o Nechanicích vynášeny. A proto vádnější veřejnost přibíhá k úsudku, že podobní pisálkové, ať stádovali přicházi nebo nic, lépe by učinili, kdyby se vprav do podobných upustili. „Chceme-li lidi posazovati, musíme u nich přehlédnouti předsudky jich věku“, praví Montesquieu — a chceme-li kněze chybě posouditi, vezměme do rukou a čteme: „Stráž na Cidlině“ a „Osvěta lidu“. V těch posledních číslech byla správa o Stanclovu pohřbu s Nechanic. Jak se správa ta zakládá na pravdě, soudme. Ve „Stráž na Cidlině“ nedal duchovní správce hodišku zasvětit Stanclovi a v „Osvěte lidu“ dal zvoniti umíráčkem. Dali si oba páni spisovatele málo záležeti na důslednosti v prýřech řádkách a coť teprv dšle. Bespochyby se jeden druhého styděl a tak se páni neosdili. Věc měla se zcela jinak, než jak vámi líčena. Váš duchovní správce, jak jsem alýal, mohl by již na 7 let něco jiného napeati „o bíděm momam“, který se pštuje někde jinde, ckdě celá akce a řádky o duchovním našem správci vanou. Tyto správy jsou proti námu namířeny proto odtamtad, že se osval již několikráte o čest města, která ani v novinách ani jinde pokoje nemá. Osvať se proto, že si nedá hanobiti místo, kde působí a chce působiti k tomu, aby měl pokoj a byl ctěn ten, kdo s Nechanic a v Nechanicích jest.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 8. června 1897. 1 hl. pšenice al. 6.30 až 6.65, žito al. 5.10 až 5.40, ječmen al. 4.20 až 4.45, oves al. 3.20 až 3.50, prase al. 0.— 0.00, vlnky al. 8.20 až 8.50, hrách al. 6.— až 6.00, čočka al. 00.00 až —, jáhly al. 9.— až —, kroupy al. 8.— až 21.—, brambory al. 2.20 až 2.5

V Králové Dvoře n. L. dne 5. května 1897 pšenice 0.—, žito 5.10—5.20 ječmen —0—0—, oves 1.20—2.40, hrách 8.—9.—, čočka 11.00—12.00 vlnky 6.70—7.20, jáhly 9.—15.50, kroupy 8.—12.—, brambory 2.20—2.40, vejce (kopa) 1.10—1.20, másto 1.—1.04 vřech 12—14, maso hovíčí 64 kr., maso telci 60 kr., maso vepřové 72 kr., maso skopové 60 kr., sase 2.50 8.—, sláma 1.50—1.40.

Listárna redakce.

Do K. al. 5.50.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík,
umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.

Dřiny: Bubna 612. — Sklad Eliášina tř. 94

Zaslám pevniny obnos za sochu Panny Marie Lourdské, s kterou jsem úplně spokojen. Srdečné díky! S áctem veškerou

(3—110) P. Fr. Maškov,
Třeboně, dne 26. května 1897 řezb.

Od medic. autorit vřele doporučeno řečtí vřno alíal prvěho náu Mavrodaphne: lah. al. 1.50 1/2 lah. 80 kr., v demijonu 1 litr al. 1.45 dodává M. F. SEIDEL v Praze, Vodňánská al. 80. (hlavní sklad pro naše země).

Tě druhý druh, méně sladký: Angelica sv. za stejné ceny.

Společný slavný koňak v demijonu 1 litr al. 8.— Nejvyšší vyznamenání slavné medaile za „mestník“ 1883 a 1884. — Zaslány drahou i počtem

Staré dívky se kupují a vyměňují.

buďte spojení s c. k. poštou, telegrafní stanicí v brd.
městě Ném. Brodě. 107

Řačte
žádati vzory běžných
KOBERCŮ
u firmy:
KAREL HERINK,
v Praze, Malá Karlova ul. č. 147-I., v „Červeném domě“.
Návržení jakosti žadatele. Ceny továrni.

Železně
mříže, okna, okenice, dveře, vrata, ploty
Železně
konstrukce, vazy a mosty nejlevněji provádí
A. Rainberga,
vešleňská zámečnická v Pardubicích.
98 Rozpočty a ceníky zdarma a franco.

Nábrobky
ze žuly, syenitu, mramoru
a pískovce má na skladě
v hojném výběru v každé
ceně 81
kamenický závod
JANA HOLUBA
na Smíchově,
V Tylově ulici č. 529.
za „Knížecí“ a plynárny.
Rodinné hrobky provádí
dle vlastních neb daných
návrhů. Opravy hrobek a
náhrobků vykonává rychle
a dokonale.
Všechny práce na počá-
stání franco.

Vodovody
sadažka a hluboko položených pramenů a studní,
samotinné neb pro jakýkoliv pohon
Čerpadla
všech druhů, též veškeré opravy stáží.
Stourové studny. Čerpadla vrážecí.
Samotinná napájecí.
Lázně, koupelny, klosety.
odborné a nejlevnější se zárukou zřizuje
A. Rainberga,
první kence. závod pro stavbu plyn- a vodovodu
v Pardubicích. 98
Rozpočty a ceníky zdarma a franco.

Hromosvody
se zárukou solidního odborného provedení
nejlevnější sestavuje, staré hromosvody opru-
vuje a vykonává 98
A. RAINBERGA,
první kence. závod pro stavbu hromosvodů
v PARDUBICÍCH.
Rozpočty a ceníky zdarma a franco.

Heřmánekový květ
čerstvý bez šlopek i dobře sušený, kupuje v ka-
ždém množství za ceny nejvyšší (112)
lékárna Karla Hubáčka
v Hradci Králové.

Annenské slatinné lázně
a letní sídlo
BĚLOHRAD
(Úechy)
sov.-západní dráha (64)
Zahájení
9. květnem!
Prospekty zdarma franco.

Kdo potřebuje
VODU
pro města, obce a soukromé domy.
Čerpadla
všech druhů na ruční, parní, vodní a žentourový pohyb.
Lázně a klosety
pro veřejné ústavy, školy, nemocnice a soukromé do-
my, dle nejnovějšího systému, které nesapíchní
Hydraulické tržnice,
které do libovolné výšky a vzdálenosti samotinně vodu
vysílají.
Samotinná napájecí
železná, litá, emailovaná neb z kamenných vytvářené,
poslední nápadně levné.
Čerpadla na kvašení
patent. a nejosvědčenější, která nesamrzají.
Větrné motory
bouřivodorné úplně z ocele a železa.
Toplivové motory
pro villy, cihelny, velké hospodářství a zahrady
staví
JAROMÍR GROSS,
hydrotechnický, stavební a instalační ústav
v Litoměřicích.
Znalecství radu, rozpočty a ceníky na počá-
stání zdarma. 97

Díku vzdání

Všem, kdož při úmrtí a pohřbu našeho vřele milovaného syna důstojného pana
P. KARLA ŠKODY,
církevního kněze, archiváře a registrátora bisk. konsistoře v Hradci Králové
s námi bolest našli sdíleli, jakož i těm, kdož drahého v Pánu zesnulého v dlouhé nemoci jeho navště-
vovali, těšili a jej, když vůli Boží na věčnost povolán byl, k lehkému odpočinku doprovodili a za
spásu jeho duše se pomodlili, vzdáváme srdečné díky a pronášíme vroucí

Zaplát Pán Bůh!

Zvláště děkujeme Jeho Biskupské Milosti, nejdůstojnějšimu Pánu Edvardu Janu Brynychovi za
všechnu přízeň a lásku, již mnohonásobným způsobem v Pánu zesnulému projevoval, — Jeho Milosti,
vysoce důstojnému panu apošt. protonotáři, bis. gen. vikáři a kapitálnímu děkanu Mons. Th. Dru. Al.
Fryčkově za dobrotivě vykonání všech obřadů pohřebních a sloužení slavné pontif. mše sv. zádušní. —
vys. důst. panu kanovníku a městskému děkanu Matěji Musilevi zvláště za poslední posilu, již v Pánu
zesnulému přinesl, zaopatřiv jej svátostmi umírajících, — vys. důst. panu pap. praelatu, kanovníku
strážci a fidenteli kanceláře bisk. konsistoře Mons. Fr. Hamplevi, jakož i vysoce důst. pánům kanovní-
kům Th. Dru. Antonínu Brychtovi a Antonínu Pogertovi, dále veleučenímu sboru profesorů theologie
s vysoce důst. panem kanovníkem a kons. radou Th. Drem. Janem Soukupem v čele, — vys. důst. bis.
kons. radovi a sekretáři b. kanceláře panu Fr. Kernerovi a důstojným pánům členům bisk. kons. kan-
celáře zvláště za obět mše sv., již v den pohřbu za v Pánu zesnulého spoludruha dobrotivě sloužili,
— důst. pp. městským kaplanům, — dále veškerému veledůstojnému duchovenstvu jak městskému
tak i venkovskému, veled. duchovní správě na Pouchově, ctihodným pp. bohoslovcům, — dále vele-
váženému panu náměstkovi purkmistra Vilému Waldekevi, velectěným správám obecné dívčí školy a
ústavu hluchoněmých za účastenství na pohřbu, ct. p. fidenteli kůru Janu Wunšovi, ctihodným šedým
sestrám sv. Františka k obsluze nemocných z okr. nemocnice, — konečně všem účastníkům pohřbu a
kdož jakoukoliv službu nám prokázali.

Bůh račť býti všem hojným odplatitelem!

(112)

V HRADCI KRÁLOVÉ, dne 10. června 1897.

Karel Škoda,
Hlídá učitel na odpočinku,
otec.

Anna Škodová,
matka.

OBNOVA

Číslo 119.

V Hradci Králové, dne 18. června 1897.

Ročník III.

Rozhledy.

Dne 18. června.

Když naši spoluobčané některého protestantského vyznání konají schůzi, když odbývají okázalá shromáždění, když zakládají spolky, když srazí časopisy, když budují chrámy Páně, když s podporou zemskou t. j. katolického státního náboženského úřadu, tu každý z nás katolického studně ustoupí jim již z daleka z cesty, aby spoluobčanům protestantských vyznání ani stín katolické nepřiznání v uvedeném počínání nepadl.

Když pak lidé okázale svátky a slavnosti své vřaví, když si své modlitební státní, když své konfesionální školy jazykem německým v českých městech vydrhují, když si odbory svých zájmových židovských spolků zakládají, když i čisté židovské listy si státní, tu nikdo z křesťanů jim v tom všem té nejmenší překážky nečiní, nikdo jim v těchto jejich snahách nebrání.

A proč nikdo z katolických spoluobčanů vyznání protestantských a proč nikdo se křesťanským výše uvedeným a z náboženského (o obchodu nemluvíme) převládání vycházející konání nezastává?

Proto, že je každý slušný a rozumný muž má za oprávněnou, za spravedlivou; proto že se to pokládá za vymoženost doby a osvobození rozumu lidového, aby každý své přesvědčení, svou víru, své city nejen ticho mluvil, ale aby je mohl také svobodně vyznávati.

A teď se rozhlédneme, co se trojí za ostudy, škandály, za křivky, když katolíci, ohromná a všeobecná poblížení většina národa, chtějí oslaviti památku některého světce své víry; když sestoupí se ve spolek, na který u jinověrců neobrazí; když staví si nové chrámy, kaple, když srazí katolickým duchem prodchnuté noviny, časopisy!

Co svobodně mohou vykonávati nepřetržitě náboženské modlitby, co se má za právo a spravedlnost u protestantů a u židů, to u katolíků nepadáno jest jako nějaký zločin, dokonce jako škandál? Proč?

Protože většina katolická šlape si po vlastním rozumu, protože většina katolíků neposuzuje, kdo ji táhne za nos, aby se posmívala sama sobě, aby si sama vlastní víru zlehčovala, aby se sama — zapla.

FEUILLETON.

Geniální člověk.

Heřman Türk praví: Geniálnost jest láska, t. j. láska k lidem, k dobru a krásnu, k přírodě, k pravdě, k Bohu. Z takové lásky vyplývá též silná nenávisť k špatnosti a sprostosti. Genius miluje ideál a oškliví si sprostotu, povznáší se nad všednost.

V tomto smyslu jest dnes arciž málo lidí geniálních, ač mnoho se jich za geniální považuje. Nynější moderní „geniové“ se pokládají za bytosti nadlidské, kteří myslí, že nemají žádných mravních povinností. Stanovisko toto jest stejné smutné jak hrozné; jest to jediná filosofie, kterou by snad kaniibalové pochopiti mohli. Teď máme mnoho mladých panáčků, kteří se domnívají býti Velikáni Velikánovými, kteří vše s vysokou posuzují, kterým se zdá býti všechno nedokonalé, malicherné, smutné a špatné, kteří všechno v posměch a kal uvádějí. Lidé tyto nesmírně se těší, mohou-li někomu něco špatného vyčísti, lidé tyto ojedinelé případy rádi zveřejňují zejména, pak-li se jich dopustili odpůrci jejich abstraktních náhledů. Zelení mladíci, kteří páchají nesmyslné básně, moderní „opravy“ a karikatury, považují se za neomylné, obdivují se navzájem a trhají s ďábelskou rozkoší muže v povětivé národní práci sešedivělé. Za to pro každý střeštěný čin svých stoupenců mají omluvu přisahávající na Lombrosa, jenž dovazuje, že každý páte zločin jen ve stavu duševně nepřítelstí. Avšak jedním dechem dokazují opět tiž lidé, že vše se děje způsobem přirozeným. Ta jejich příroda vypadá ovšem trochu divně. Geniální umělec vidí se zobrazena v milovaném předmětu; střízlivý,

To, aby přestalo, jest nejvyšší čas. Když protestanté a když židé uznávají za potřebu, za právo a za spravedlivost, aby náboženství jejich všechen jejich život pronikalo, proč to nesmějí žádati katolíci? Tu máme případně každému soudnému muži myšlenka: snad někomu na tom nezáleží, aby katolická většina českého lidu byla od svých chrámů odháňána, aby byla od svých vůdců odtrhována?

Jak to přijde, že celý katolický národ nemá vyznávati a sledovati to, co vyznávají a sledují jeho jinověrné zlomečky? Kde je tedy rozum, když zejména tak zvaná intelligence o tom nechce přemýšlet?

Avšak přítomná právě doba přináší v etáse této předzvěst obrátu. Lonský sjezd katolíků diecese budějovické v Táboře překvapil, když celá řada vynikajících mužů náboženství katolického postavila se jako jeden muž ke svému vrchnímu pastýři. A v těchto dnech vyšle svolání ke sjezdu katolíků ve Hradci Králové působilo po celých Čechách na jednu straně radostné vzrušení a na druhé straně sloboš „zdešení“.

To jistě kruhy u nás nečekaly, že by se celý nástup předních mužů v diecesi královéhradecké skupil jako mohutná hradba kolem zájmu, kolem vážnosti a kolem velkoleposti své víry, kolem svého náboženství!

Celé řadě mužů, kteří svolání ke sjezdu katolíků v Hradci Králové podepsali, činí několik novinářských a předhází, proč přý to činili.

Jednoduše proto, poněvadž nemají za potřebné spravovati se přáními škůdců a nepřátel českého národa —

Podpisy na svolání ke hradeckému sjezdu jsou velkolepým bleskem v dusné poměry, které se za přítomných daň nad českým lidem prostírají. A bylo by jich bývalo jistě jednou tolik, kdyby tak mnohý vynikající muž tušil, že ten a ten — podepíše. Byl by echotné podepsal také!

Jenom se nebojme a přátelsky zabuchejme na srdce těch největších „nepřátel Říma“ u nás a když trpělivě přešlechueme frázovitě bítmočnou předehru, tak se dočkáme dojemného doznání, vadyt já jsem katolík!

Ano i ti největší naši bouřilové jsou upřímnými katolíky, kteří pouze následkem dnes již po-

obmezený člověk okouká jen nějaký předmět a myslí, že jej nápodobí, načrtá-li několik zevnějších znaků, které mu padají do očí. Realistické romány, činohry, obrazy a sochy, které jsou teď v módě, jsou toho dokladem. Vidíme na nich všední střízlivost, úplný nedostatek uměleckého citu. Při vši snaze, býti přirozenými, bývají takovíto umělci velice nepřirozeními. Za to muž opravdové geniální, který pochopuje přírodu v její úmyslech, vytváří pod její vlivem též kus přírody. Geniální člověk jest vždy původní a přirozený právě proto, že pouze nenapodobuje, ale že pod vlivem a dojmem předmětů, ze svého nejvlastnějšího nitra přirozeně sám tvoří. Páni realisté se v tomto obrázku ovšem nepoznávají, jako ješitná žena v pochybném stáří pozorující svou fot. grafii s nedůvěrností a ustrnutím se táže: „To mám být já?“

Páni realisté ve své estetické obmezenosti zaměňují střetné nápady s geniálními duševními blesky a kolísají mezi mystikou a — hnojem.

Mnohým lidem líbí se však takové chorobné výtvořky. Zjev tento se dá vysvětliti. Každý průměrný člověk jest směsí geniálnosti s obmezeností. Jako dobré a božské bývá v nás uspokojeno ve všem dokonalým, krásným a vanešeným, tak dovtáhá se nás také všechno sprosté, ošklivé, nízké a zvrácené. Jest na př. známou skutečností, že velká část lékařů choromyslných stává se choromyslnou následkem jistého druhu duševní nákazy. Není proto divu, že hlášení obmezené všeobecnosti padá často na půdu úrodnou, že semeno vaklící, vzroste a že jinak i zcela rozumný člověk se často nadchne dýly chorobného velikášství a skryté mravní choromyslnosti.

Pozorujme jen dnešní divadelní obecnost.

mljejší, obnošené a smutné mody „mluvili jenom“ proti náboženství a víře, jímž jsou však veskrze tak pronikli, že i pomoc a přispění Boží v duchu vyzývají v tom okamžiku, když se ujmají slova, aby sami proti sobě t. j. proti vlastním náboženským článkům nevzvele to — žvanili.

Jaký činný duch v zemích českých panuje, to velice dobře postihli chytráci v Praze, kteří mají nitky „mladočeského“ hnutí v rukou. Co ti právě činí? Vyzývají právě své stoupence na zemích českých k zaražení a zastavení všech osobních svárů druhu jakéhokoliv —

Ano, tak jest to dobře, když konečně rozum začíná vítězit a když zcela rozumně káže to, čeho jest českému lidu nejvíce zapotřebí. A to jest láska, neboť láska plodí naději a ta rodí jednotnou víru, která jediná může sloužit svou pomocí dnes tam, kde pomoci třeba.

A třebaže je ještě mnohý rozpamatoval se rozhodně dnes prohlásiti, já jsem katolík, tak ve skutečnosti v duchu svém již jest mezi námi.

Kdyby pak dnešní ruch v řadách nábožensky smýšlejících mužů z dosavadního stanoviska obranného vstoupil na stanovisko výbojné, tu v krátkosti bychom viděli, jak se proná a strkají o šeré nesoud „nebesa“ ti největší dnešní svobodomyšlníci —

Avšak dnes není žádného vyboje potřebí, poněvadž doba sama učí a ukazuje, kde se nachází pro lid český bezpečná cesta v před. Proto lze očekávati, že v krátkém čase nastane po Čechách všeobecné posuzání, že svobodomyšlné fráze byly pouze pomájejšími šibolety, které pokrok českého národa — zdržely, poškodily.

• • •

Jistá část naší národní společnosti chystá a strojí hluchou oslavu výročního dne upálení m. Jana Husa. Při příležitosti té není od míste, když vyslovíme přání, aby se s památkou tohoto muže konečně u nás šetrněji nakládalo, než-li se činí doposud.

Odkud se český lid o významu muže toho poučuje?

Hus má srovná ten smutný osud jako Komenský, že totiž vlastní jeho národ doposud postrádá důkladného vyznání jeho života a jeho snah.

Proto doporučujeme pánům, kteří tak rádi Husem se obírají, aby si o něm z Palackého dějin

Jak působí na massu často odvar sprostého života z jeviště. Radují se tajně nad tím, když jediná osoba na jevišti nemyslí a nejednáji vznešeněji, než-li oni sami.

K dočasnému úspěchu naturalistické školy přispívají však též neupřímnost a vliv mody. Neupřímnost působí nesmírně proto, jelikož četní lidé, jichž vzdělání jest menší než-li jejich příjem, myslí, že se povznášejí na vyšší duševní úroveň, pak-li nepochopitelně obdivují a se tváří, že tomu rozumějí. K tomu přichází vliv mody. Naturalismus jest literární modou časovou, zrovna tak sevěšenou, jako krinolína, balounové rukávce a límce uší přehazující a jiné výtvořky zdivočelé krejčovské fantasie. Každá rozumná žena vidí, že je to obyčejné, avšak odvážá se vzdorovati zákonům mody? Na poli literárním panuje zjev podobný. Mnohým neschází poznání, že proudy časové jsou smutné a zvrácené; avšak schází jim odvaha, aby proti nim vystoupili. Čteme a slyšíme, že idealismus jest starý cop, který třeba uříznouti. A tu se mnozí bojí, že budou pokládáni za zpátečníky, pak-li se nebudou obdivovati nervy rozrušujícím, střetným výronům a výkonům mladých poetů a také — politiků. Chváli tak proti vlastnímu lepšímu přesvědčení falešné genie.

Těchto má doba přítomná přebytek. Porozumění pro pravé genie hrozí se jí ztratit. Svět se stal zachmuřelým a střízlivým, málo kdo dovede se nadchnout pro ideály. Na otázku, co jest genius, odpověděl by teď mnohý mladík asi: „Schopnost, v krátkém čase nadělati si jmění.“ Dnes se honí skoro každý po mamonu a takovou definici pochopí massy lidu ještě nejspíše.

národa českého v V. dílu přelomné staří přetřeli, a aby je případně také ve svých čtenářských uvěřili.

Přijdou zajisté k velebenému pro ně poznání, neboť každý z nich uvidí, že vlastně doposud Husovu památku znecitlivil, když ji užíval za malicherný prostředek — demonstrativní. A proti komu? Proti sobě a proti své vlastní nedochivosti. Hus představuje v dějinách českých jednu nejvýznačnější historickou postavu. Avšak tato postava, tato reprezentace své doby neuváděla německé mistry a v Německu učené duchovní do Čech, ale ona je odtud v celých tisících hnala na hranice. Rozumíme? Hus představuje v dějinách českých především odpůrce politiky německých knížat, již tito od věků oproti zemím českým až do dnes provozují. A jak mají dnešní páni politikové na Husa pohlediti, to již před 50 lety napsal Havlíček:

— neupíráme německé kultuře tu čest, že osvětila naše národní snažení jmenovitě, když našeho osvíceného a svobodomyšlného krajana Jana Husa spálili, bylo tím plamenem naše národní snažení velice osvěceno, tak velice, že mohl pak bratr Žižka velikou armádu svatě německé Hře po tmě přes hranice vyhnati a tím své národní snažení objeviti. —

A když již proti domněnkám o Husovi mluvíme, tedy máme právo vysloviti proti nim také domněnku. Kdyby byli Němci Husa nespálili a on se vrátil do vlasti, snad byl by si tak vedl, že by mu nyní jeho ctitelé nemohli přijíti na dost potupné jméno.

Nestavíme se nikterak proti účinné vlastenecké činnosti Husovy, ale ptáme bychom si, aby nebylo z neuváženosti osoby Husovy ku demonstracím od lidí, které Hus vřady káral. Nemáme nikdy proti tomu nic, jestliže na Husovi se cítí to, co skutečně účty zasluhuje, ale musíme vždy protestovati, jestliže odporčuje se lidu českému Hus i se svým odporem proti církvi. Ostatně celý český „husitismus“ spočívá na myšlence ležedach, z ciziny přinesených. —

Rozumíme? Hus nikdy nebojoval proti vůli českého lidu, ale on zápasil s německými mistry, s německou politikou v Čechách, kteráž třebaže dnes také „česky mluví“ předešlá sstává německou.

Nejmenší ctitelé Husa velice rádi prohláší, že jest náboženství daleko od jejich politických snah a proto bychom prosili, aby se tím také skutečně spravovali a náboženské názory Husovy ponechali stranou a přiblížili k jeho významu politickému, neboť kostnická hranice byla podpálena rukou odněce politického straníka, jehož jméno nalezneme každý v V. dílu Palackého dějin str. 230, kde ku př. stojí:

„Na rozkaz od krále Sigmunda daný odložil tudíž Falckrabě Ludvík Heildberský snaky říské a vzav vězně (Husa) v moc svou, odevzdal jej konšelům konstantským s těmi slovy: „vezměte Jana Husa, jenž dle nálezu páma našeho nejmladšího“ (t. j. císaře Sigmunda) a s rozkazem našeho má se knač upálen býti.“

Takhle vyhláší pravda! Rozumíme?!

Socialní otázka a naše úloha.

Dr. J. S—ý. — Před více než padesáti lety jeden prozíravý genius napsal: „Můžete požadovat od lidí, kteří neví ani jak ani proč jsou na světě, aby rozumně žili? A můžete snad od nich žádat, aby rozumně řídili societu ku jejímu cíli? Kdo nemá účel člověk, nemá i cíl society: a kdo nemá cíl society, ten je úplně neschopen ji říditi. Rozluštění problému politického dá se provésti pouze na základě víry mravní a náboženské. A tato víra nám dnes chybí; dokud ji nebudeme mít, všechny materiální převraty ni: nám nepomohou.“

Co tu Jouffroy ve svém díle „Du scepticisme actuel“ na str. 296. napsal před více než půl stoletím, musíme opakovati i dnes. T. zv. socialní otázka dnešní je zavineána pouze úpadkem víry mravní i náboženské, která je základem a kořenem veškeré spravedlnosti, nejen vnitřní, ale i socialní a zevnitřní. Není tomu ještě tak dávno, co vše povstalo, aby všemi možnými prostředky tuto víru vyrvalo ze srdcí lidstva. Věda, literatura, umění, historie, vyučování i výchova, tisk i škola, zákony, vůbec vše pracovalo a — možno říci až dosavade pracuje — za tím jediným účelem, aby lid připravován byl soustavně o víru.

Poslední májové číslo „Revista internacionala“ přináší úryvek z listu lombardského episkopátu, kde dle: „Dnes žijí se snaha sničiti 20 století historie a civilizace křesťanské a sáhnati lidstvo napětí ku starému paganismu; dnes vše horečně pracuje za tím účelem, aby zničena byla odvěká budova křesťanská, aby vytvořen byl člověk nový, neodvislý v myšlení i tusbách, jednání a dychtění, oči snamené to nejbláznivější otřetství, otřetství věd nad duchem.“

A to prosím, jak táz „Revista int.“ podotýká, zve se v moderní mlavě pokrokem, vzdělaností, svobodou!!

A jaký toho výsledek?

Ze societa stala se eromou, zápasitím, kde všichni zápasí o existenci. Vládcové i poddaní, bohatí i chudí, buržoa i proletář, aristokrat i de-

mokrat podávají nám dnes zajímavé divadlo věky všech proti všem. „Náš societa“, praví Angiulli, „je zmítána démonem anarchie, kde každý člověk je v nesouladu sám se sebou, jednotlivce s celostem, každá třída s jinou třídou, každá generace s generací předchozí.“ (Angiulli, „La filosofia e la ricerca positiva.“)

Zanechme všech iluzí, dnes sbytočných, ba škodlivých. Člověk, ať si již bydlí kdekoli, je vždy tentýž, a tentýž požad idejí autně vede ku témuž pořadu fakt, jednání. Ničí-li se autorita církve, ničí se tím i křesťanské zásady; a jsou-li podvráceny zásady křesťanské nastupují logické zásady staré, pohanské a veškerou jich silou a svět vynější stává se podoban jako vejce vejci světa dřívějšímu, pohanskému. Pojmy práva, spravedlnosti, ctivosti, povinnosti atd., potřebné society jako pokrm tělu, nenalézají nikde opory, a pak zcela přirozeně societa klesá pod ranami anarchy. Dokud kotvila v srdci lidu víra, theorie nevěřící stávaly pouze v jejich episech, báh věci byl více méně tentýž; ale dnes, kdy víra byla z jeho srdce všemi prostředky vyhnána, lid žene se tam, kam jej nese logika zásad. Nadarmo mocní tohoto světa, aby zadřeli neuprosnou lavinu anarchie, poněkili se tak hluboce, že stali se z vládců lidu jeho pouhými reprezentanty. Lid je ani jako takové nechtí a to proto, protože přestali býti reprezentanty Boha, Jeho prozřetelné a spravedlivé vlády.

Marně dnes appelluje se na „monarchická, vládní instituce“ když lidu vyvrána byla víra v instituce vmeščené, dědictví, v instituce a statuty Božské. Proto reprezentativní a parlamentární vláda upadla v babno nemravnosti, korupce a hanby. Časy dospěly. Z otázky čistě náboženské vyvinula se otázka politická, z otázky politické dělnická, z dělnické socialní, a z otázky socialní dospěti jsme ku dnešnímu socialismu. A důsledně. Když zničena byla naděje v život budoucí, nemají pravdu socialisté? Nepopíráme, že otázka dělníko-socialní má svoji nejbližší genezi ve změně industrie, obchodu, financí, vůbec v celé politické oekonomii; ale říká, že otázka socialní je hlavně otázkou finanční a hospodářskou — to je el-pota, bezhlavé počínání, které jde na ruku jenom socialistům, kteří také praví, že otázka socialní je otázkou baladkovou.

Jsou-li skutky syny myšlenek, idejí, tu zdravý směr, že zkaženost a pokleslost jednání veřejného je následek zkaženosti a smutku idejí, jež jsou hybným motorem společnosti. Či jinými slovy: otázka socialní je především a hlavně otázkou mravní, t. j. kdyby se society nebyly vyhnány zásady nábožensko-mravní, které kdysi byly řídícím, kriteriem veškerého lidského počínání, dnes bychom nestáli před tak smutným divadlem.

Dnes to již mnozí začínají nahlížet, a v našem parlamentu italském, kde komanduje ghetto a freimaurerská lože, před nedávnem ozval se hlas: „Musíme se úprkem navrátit zpět, nechceme-li shtit se do propasti. Potřebujeme čistého vzduchu, musíme povznést se do vyšších sfér. Socialismus nebývá se nikoho, vyjma kněze.“

A koho by se jiného obával? Bankrot liberalismu je dnes faktem dokonalým; doznali to sami jeho příznivci a předáci.

Jeho bezmocnost čeliti vše ničícímu socialismu, je nejlepší důkazem, že veškeré nynější korupce, veškeré podvržené dnešní strany jsou logické důsledky liberálních principů, zásad. U nás, mezi katolíky, uvědomělými katolíky, není ani jednoho bezděčného socialního demokrata: ale — a můžeme to plným právem a s čelem vstýčeným napsat — všichni liberálové jsou bezděčnými socialními demokraty, socialisty v plénkách.

V tragickém běhu dnešních událostí tvoří se, a v širodku již existují pouze dvě síly: síla katolická a síla socialního demokratismu. Pro liberály není více místa. Bud v před aš na dno propasti, anebo naspět ku zásadám křesťanským. To je obraz konečné bitvy, která mezi těmito dvěma tábory svého času se svede.

A to je konkluse, k níž nás vede logika idejí a fakt: osudy lidstva smou sočreny budou církvi, protože svět znovu potřebuje býti vykopen z moderního pohanstva, v něž upadl. A hodina vykopení již ubohila. Zástupce Kristův, velký Lev, ve svých encyklikách propovídal: „misericord super turbam — léto jest mi sástupce.“ Bojácným, shromážděným ve večeradle „propter motum Judaeorum — se strachu před Židy“ velí: „Jedte mezi lid!“

Tož, kdož dobrý vůle je, poslechni hlasu nejvyššího pastýře na zemi, znalce věci, následuj příklad Kottolara, Manninga, Freppela, Doutrouxa, Bonomelliho a jdi mezi lid a odhaluj pérem i slovem úskoky a scify socialistů. Především, nemáš-li ve své osadě katolicko-politický spolek, bez váhání založ jej. Zdař Bůh!

Dr. Kramář o situaci.

V Hradě, dne 12. června.

Střelivě a věcně promluvil v důvěrné schůzi „Politického klubu pro město Hradec a okolí“ druhý místopředseda poslanecké sněmovny, pan dr. Kramář. O významu jazykových nářezů a benevolenci hraběte Bedona vůči nám mluvil dr. Kramář klidně, než v

poslední předtím dr. Kramář, a k tomu všemu dáras na společný a sverný postup všech stran pravice. Přiblíže k parlamentárnímu poměru a věda, že mladotěti poslanci dělají konečně plodnou práci a nikoli jen planou politikou agitací, nešťval poslance dr. Kramář také proti katolíkům, neboť za dnešního dne Čech, který nechce postavení českého národa zhoršit, nemá jíti s šidovskými a socialistickými liberály, ale musí jíti s německými i slovanskými kleriky, kteří podporují naše snahy ohledně doclešení národní rovnoprávnosti a rovnocennosti i snahy naše samosprávné a státoprávní.

Dr. Kramář je muž pozitiv a neváhal také domati, že se mylí — zejména o mírumilovnosti Němců a také v mnohém jiném ohledu. Kdo má názory dra Kramáře, proslavené v jeho řečech z r. 1890. a 91., ten s potěšením vidí, že pan dr. Kramář mnohému se přiučil a že nabyté zkušenosti vyléčily jej z mnohého naivního náhledu a bludu dřívějšího. Třeba zkušenost naučila dr. Kramáře, že počítá s poměry, že se stává politikem praktickým a že se ani výtek oportanismu neleká. Výrovy dr. Kramáře potkaly se také u posluchačů s plným souhlasem a vrčkové extra náhledy projevil jedině horlický extrapletník pro „samání“ — a sit vonia verbo také žurnalista — pan redaktor Vlasák.

Dr. Kramář mluví jiným pravil: Náš klamati se, prodáváme okamžiky rozhodující pro budoucnost. Veškerý nynější útvar státní prodává nejistotu obtáskací zkoušku a zá se skoro, že ji nevydrží. Centrální parlament přímo volený (od r. 1873) ukazuje celou svou elabostí a nedostatečností býti pojtkem tak různorodých zájmů národnostních, hospodářských a socialních. Parlament nynější nestačí ani v nejmenším pro vyřizování důležitých otázek a jedná se o byti a nebyti ústřední říšské rady v nynější její formě Němci, kterým měla sloužiti, ukázali nejbepečnější cestu k jejímu zničení. Němci přivedli na dnešní pořádek otázku ústavní, otázky centralismu a federalismu. My v situaci této máme vádné slovo a těžké povinnosti. Musíme býti na stráži, bedliví, opatrní a v pravý čas rozhodní, ale my svou apfiliací, chrtěm, abychom rásem všeho se domohli, nesmíme v kritické této chvíli nakloniti vášku na stranu našich odpůrců. Ti, kdož si myslí, že není potřebí nic, než aby česká junačí vyjeli si k Vídni a zakřičeli pod jejími zdmi, — ti snad historii posledních dnů mohli by býti poučení. Jen málo nám bylo dáno — a Němci přivedli v kolísání celý systém vládní, celou ústavu.

Nato zasadil dr. Kramář mnohou posměšnou ránu našim radikálním a pokrokovým mudrcům. Ohledně vyřešení s Němci pravil: Kdo chce nadvládu, nechce mír a i nejmírnější s nás nemá chťti v jednání s Němci méně než rovnoprávnost obou jazyků v celém království v plném rozsahu. Němci nechťi vádné smír, dnes nemají mezi Němci vrch prosívatí lidé, aťbř tam, kdo je radikálnější a statečnějším v boji pultem a křikem, a kdo je geniálnějším ve vynalézání podnětů k jmenovitému hlasování. Chce vláda opakovati experiment s punktacemi, chce je stanoviti bez Wolfa a Schönerera, kteří dnes Čechům více kon?

Jednání o mír se dr. Kramář nezpíral, ale strana jeho se neúčastní jednání, které by mělo za účel srušení jazykových nářezů. V Rakousku se musí jednou vládnouti spravedlivě na prospěch všech národů a tříd. K takovému všem jest ovšem potřebí celé odhodlanosti a svlaště jasnosti a určitosti toho, co se chce. Snad není srovná toto nejmladší stránkou nynější vlády.

Dr. Kramář pravil, že nynější vláda mnoho pro nás učinila, ale jedná nerozhodně. Dále pravil: Jsem přesvědčen, že je to pro vládu větší škoda než pro nás. Dnes je vše stará nedůvěra a chce-li vláda, aby pomírala, pak musí provádněti své nářezní do posledního plemeny tak, jak je vydala, v duchu nářezní, ale nejen to, musí nám zejména nyní ukázati, že nedopustí, aby pomocí vlády na Moravě byla udržována nepřirozená nadvláda Němců, jejich vedení na Moravě přešlo dnes do rukou nejvšestřednějších elementů. To je prostě povinností rakonské vlády.

Od všeho toho bude záviseti náš poměr k vládě. Vybrozování není podle máho sdání nejdůležitější prostředek — já prostě řeknu, že my nejme sice nevládní, ale že si také dovedeme sjednati respekt vádné strany, se kterou máme všechno dovoleno. Ostatně jsem přesvědčen, že nebyla to zlá vůle, která vedla k vydání známých prováděcích nářezů a není příčinou mysliti, že by poměr mezi námi a hrab. Badenem nemohl býti opět docela přátelský. To sávisí jen od vlády. My nechceme nic, co by nám vláda opravdu spravedlivě a blahovolně nemohla vyplniti.

Ale v jednom a vládě se nemýlí. Chce-li mít podporu naší a pravice, musí býti otevřeně autonomistickou, ba víc, musí autonomistický program docela otevřeně prohlásiti a prováděti, zejména v socialním a hospodářském zájmu království a zemí. Většinu k tomu má. Vím dobře, že většina sama o sobě nestačí, že je potřebí, aby vláda šla a většinou. Ale také vláda bez většiny je při sebevědomých, svému programu vérných stranách nemožnou. A jsem přesvědčen, že vláda s autonomistickou většinou bude musit jíti, poněvadž jiného východu není. A pro říti to nešťastím opravdu nebude — naopak.

Posleze kladi dr. Kramář dáras na program většiny obašaný v adrese.

Náš poměr k většině je jasný — došel vyjádření a adrese, která je naším krokem k rozvoji politických idejí, které hájíme. Ze svého programu nesadali jsme ničeho — hledali a našli jsme, co nás spojuje a v tom, co nás rozlučuje, ponechali jsme si každý volnost. Ale to, co nás spojuje, není mrtvým písmem, popsaným knem papíru, nýbrž živým programem, se kterým chceme vládní, a s kterým musíme jíti.

Nynější většina ví, že musí jednati vesmyslu svého programu, chce-li se udržeti — nemýlí víc, že musí stále nastupovati a báti se o sebe, chce-li vůbec trvati. V tom je náruka lepší budoucnosti. A já věřím, pánové, v lepší budoucnost!

Starý systém má tolik trhlia, tak porážlivě se bortí a jeho nešťastí, centralistický Němec, sami mu

nežali takové rány — že s tím se udrží. Musí přijít něco nového — a to nové je a může a má být jen spravedlivost ke všem národům a královstvím a zemím. Dej bůh, aby mnohostihý ten rovník nebyl zase přeroben nějakými nebezpečnými vlivy, a pak, aby nebyl přeroben naší vinou, jak tolikrát už se stalo.

Společajme jen na sebe, na své dobré právo, na spravedlivou svou věc, ale nepřecenujme se — to je jediná a bezpečná cesta ke konečnému vítězství!

Dr. Kramář jest spolurodákem dr. Riegera. Když dr. Rieger r. 1889. 1890. a 1891. radil k mušné rosvase, a abychem se nepřecenovali, smáli se mu mladostě. Dnes přijali plně Riegerův i náš program. Toť pro nás dostiukáním, že politika naše byla správná. To co hájil v neděli dr. Kramář v Hostovicích, hájíme důsledně od r. 1879.

Pěvecký sjezd v Králově Dvoře.

Vy první budete všude pozdraveni, buď sdráv a vítělně mohutný Váš krah! Kdo význam spěru má a v pravdě cení, upřímně volá: „Sbor Váš sdráv Báh!“ Jest vlast a píseň jako muž a žena, a vědou láskou k sobě laou: vlast píseň, píseň vlastní samouboha krasou a divem, silou národnou, Toť vítělně českého spěru kněž, buďcejší píseň srdcem nadšených: Buď sláva píseň česká, věčně svátá, at šije spěv, šije píseň nad nadšených!

Dne 12. a 13. června byl dnem radostným, dnem svátečním pro české obyvatele královského vědného města Králové Dvora. Hostili toho času české přece s krajů podkrkonošských a s širého Polabí, vítali české pěvkyně, vědy píseň česká sladce plyne, s úst divanky, když se vine, píseň česká sladce znívá, žma, když o lásku spívá. Píseň česká vznítí mysl naši k nové práci národní, sdráv nás v lásku k vlasti, utvrzuje ve vlasteneckém nadšení ovděčené a ovdělné již náspasníky.

V ulici od nádraží na náměstí a do okolních ulic vedoucích nebylo domu, který by nebyl býval na počest pěvců osázen českým semakým nebo trojbarvným slovanakým praporem, četné domy zdobila výsmazná besa pěvecká a vlastenecká.

V sobotu uvítalo obyvatelstvo úředně delegáty pěveckých spolků českých, pěvecké šupy na českém severovýchodu, kteří pak o 8. hodině večerní konali v Hankově domě v místnostech „Občanské Besedy“ valnou hromadu.

V neděli namálo se mile slunko zlaté na přece i dívky české, kteří se všech stran sjížděli se do Králové Dvora. Obyvatelstvo probudil o 6. hod. ranní budíček městské kapely, ruch ve všech ulicích stával se pořád živějším. O půl 9. hod. konala se skouška orchestrální a na průvod k České píseň a dvoraně Hankova domu. O 10. hodině konala se skouška na zmíněný sbor „Píseň česká“ s průvodem orchestru, v 11. hodin konala se skouška na mužský sbor (Tři jescové) v Hankově domě a současně skouška na ženský sbor „Cikánova píšťalka“ v tělocvičně gymnasiální.

Společné skoušky dopadly příznivě, sčkoliv sbormistr před tím nemohl býti přítomen skouškám všech sborů pěveckých, v šupě zastupujících.

Při sjezdu účinkovalo 18 jednot pěveckých a sice s Králové Dvora: „Záboj s Ludič“ a „Dvořák“, s Nové Paky „Vlastimil a Hlas“, s Jilemice „Vila a Branislav“, s Hořic „Vesna, Dalibor a Ratibor“, s Kukiem „Libuše a Vlastimil“ (29 členů s praporem), s Josefova „Ples a Libuše“, s Lomnice „Botivoj“, se Smiřic „Zora a Hanka“ a s Bílé Třemešné „Slavoj“, celkem 191 pěvců, 184 pěvkyn, 66 členů orchestru. Z Chrudimě se dostavilo mimo to 7 členů „Slavoje“, mezi nimi oba sbormistři. Přece úředně přivítali starosta města, p. J. Klugar, předseda Dvořáka, radní pan Stanislav Finger, předseda Záboje, členové pěveckých spolků Královédvorských a veškeré kruhy obyvatelstva.

Z Králové Hradce viděli jsme na králové-dvorském hudebním a pěveckém festivalu sotva čtvrt tuctu účastníků, za to čestně zastoupeny byly Kukleny, Předmětice, Smiřice, Josefov, Jaroměř, Miletín, Pecka, Jilemnice a okolní osady. Z Nové Paky přijelo přes 80 účastníků, s Hořic dostavili se účastníci na 12 kotěch a s feblinových veslech.

Impozantní byl průvod šupních jednot, který se sestavil v ulici Eliáščině, a ostatních spolků a korporací, které měly stanoviště v ulici Sladkovského. Průvod ubíral se Havlíčkovou ulicí na Zábojovo náměstí a do velké zahrady Hankova domu. Jednoty a hosté uvítání byli protektorem sjezdu.

V zahradě panoval brzy celý život. Damské buřety poskytovaly hojnost cukrovinek, pečiva, masitých zákusků, vína a likérů, dobré české pivočko v tom vedra ovšem také chutnalo.

O třetí hodině odpolední konala se šupní produkce ve dvoraně Hankova Domu, jejíž průběh sdravil nápis: „Ten národ ještě neshynul, jenom Záboj spívá.“ Sedadla a křesla ve dvoraně zaujaly elegantní dámy s obcí a měst českého severovýchodu a rovněž přední část levé galerie. Posadí sálu a ostatní části galerií obsadili panové.

Na počátku produkce poskytovalo jeviště malý pohled. V úhlédném skupení stáli tam v posadí první a pěvkyně všech pěveckých sborů. Šupní orchestr, 66 pianů, který řídil ředitel choru pan J. Kafka, přednesl duchvatným způsobem předehru „Zmařená svatba“, kterou pro velký orchestr složil K. Šebor. Na to přednesly členové všech pěveckých jednot baladu od J. Jáhna, kterou složil pro mužský sbor Bedřich Smetana. Sbor přednesl 191 pěvců spůsobil duchvatný dojem. Skrovně byla přednesena sola. Zvláště se samlouval všem náhyplný, světlý, lyrický tenor p. učitele K. Rátičky, jednatele Záboje. Zdravil výkon pěvců odměnami byl od vědných postavších bouři potlesku. Pak alavily pravé triumfů damaké spolky pěvecké. 184 pěvkyn a překvapující bravourou předneslo rozmarné „Cikánova píšťalka“, sbor pro 4 ženské

hlasy, který na slova Františka Ladislava Čelakovského složil pan profesor J. Souček a Chrádímí. Sbor tento v konkurenci šupní cenou poctěný řídil p. J. Janke. Dámy spívaly s chutí, rostomile: „Náš tatíček neboťtíček ledacos věděl, nám ubohým cikáhatům nic nepověděl.“ A teď o sdrav povídaly, co všecko uměl: „Z kapsy vydal píšťalku, oheň rozděl, jak zapíkal všecky šváby s domu vyvolal. Musil šváb se vrátit, zrovna neb naspátek, dostal pak červený kabátek. Když zapíkal na píšťalku po vsi, po městě, hned za ním německé myši byly na cestě. Musily vandrovat, podle něj tancovat, chutě do rybníka s hrane hopcovat.“ Sopranistky a altistky v tom tancování, vandrování a hopcování sdravily, brzy ty neb ony přejímaly vedení a jak dojemně sdrav: „Ach tatíčku neboťtíčku, kam jsi rozzam dal, kdybys nám byl píšťalku aspoň odkápal. Máme teď nouzi třít, mohli jsme se dobře mít, v Čechách, také na Moravě panaky šít.“ Močná š takového muže se náraznou píšťalkou potřeboval by i pan Bedeni a mnohý jiný. Nekonečné salvy potlesků odměnily mistrný výkon dam, které musely sbor opakovat a to možno-li ještě s větším sdravem. Nadšeným potleskem byl vyvolán také pan autor J. Souček.

Mužský sbor „na Krkonoších“, který na slova J. Picka složil a spěráckému spolku „Záboj“ ve Dvoře Králové věnoval A. B. Tovačovský, přednesl „Záboj“ s překvapujícím úspěchem. „Záboj“ patří k nejstarším pěveckým spolkům v Čechách. Počátky jeho spadají do roku 1882, až teprve r. 1881 vstoupil úředně v život. V letech sedmdesátých a osmdesátých získal si o „Záboj“ veliké zásluhy tehdejší dlouholetý předseda, mynější děkan novobydžovský vdp. Jos. Srámek a jednateř Pavlík. Sbor mistr p. J. Kafka, duše veškerého hudebního a pěveckého snažení v Králové Dvoře a starosta p. Stanislav Finger přivítali „Záboj“ opět na nebyvalou výši.

Ozvěna „Na horách“, na horách! české země krásný raj! Na horách, na horách, na horách!“ provedena byla brilantně. Veškerý dynamické síly a hlavně odstiny přivedeny tu k plné platnosti. Pochvala byla nekonečná. Posleze přednesl šupní orchestr Hsensem p. J. Kafky Hřimálého Serenádu pro smyčcový orchestr č. 1., 2., 3. a 6. s rozhodným sdravem.

Produkce zakončena valkým smíšeným sborem s průvodem orchestru „Českou píseň“ od Bedřicha Smetany. Číslo 1. (smíšený sbor 180 pěvkyn a 180 pěvců) znalo velebné, sčkoli následky únavy pěvců bylo částečně zmařenat; láskovně, výtečně přednesly dámy čís. 2. (Píseň česká sladce plyne), soprány i alty sdravily tu o přednost. Číslo 3., mužský sbor, náledkem postavení pěvců v posadí jeviště poněkud se strácel, za to opět mohutně vyněl smíšený sbor čís. 4. Obecenstvo odcházelo s koncertu s plným uspokojením a vyvolalo několikrát řiditelskou křtu p. J. Kafku, který vedle předsedy „Záboje“ p. Stanislava Fingra, starosty obce Jos. Klugara a profesora Jirky má o sdrav pátého šupního sjezdu blavní zásluhu.

V každém ohledu byl též sdravilý koncert zahradi. Četné obecenstvo, které po čas produkce ve dvoraně téžce postrádalo hudbu, bylo koncertem náledujícím a spěry plně uspokojeno. Městská kapela přednesla Hřimálého předehru k „Zatletemu princí“, Dvořákovy „Proměnlivé valčíky“, Zábořského variace na národní píseň a Kmočův Směs s českých spěvoher. Sdravěné pěvecké zápěly překrásně „Jarní roje“ od hořického rodáka, notáře hořovického Rutabna, které se musely opakovat, a pak vsácnou píseň Tovačovského „Orle pestrý“. V zahradi sdravě sdravělo se na 8000 posluchačů pozdě do večera. Na to se odebraly jednotlivé pěvecké jednoty do svých hostinců a bavily se veselé spěvem neb hovorom. Pěvecký sjezd zakončen byl večer ve dvoraně věmečkem.

Politický přehled.

Čísleř svolal v neděli předsedy obou ministrův a společně Hráké ministru k poradě. Jednalo se patrně o prozatímném uhranění společných potřeb a snad též o otázce, jak upravití satím poměry obou polovic Hře. Na svolání delegací a Hráké rady, na vyřízení státního a Hrákého společného rozpočtu a na skoncování rakousko-uherského vyrovnání nelze satím ani pomýšlet. Mluví se opět o vyrovnání akcí v Praze. Velkostatkář baron Chlumec a Ludvíkovič prý budou prostředkovat (?) mezi Čechy a Čechoslovci.

Političtí výstřeha Němcům. „Pr. Ab.“ vyslovuje politování, že Čechoslovci zajíždějí do Německa a natiskají tam na veřejných schůzkách na utlačování (!) Němců v Rakousku, ba že i liberální Němci jako Funke pomáhají Schönererovi a Wolfovi.

Politických schůzí konalo se v neděli celá řada. Dr. Kramář mluvil v Hořicích, dr. Kaizl a dr. Pacák v Kutné Hoře, dr. J. Dvořák v Polci a dr. Fořt v Litomyšli. Dr. Kaizl mluvil v Hoře o jazykovém natiskání a Badenovi stříslivěji než v Hradci, s Pacákem však vyřičoval situaci rábověji, nežli dr. Fořt. Tento označil naše politické postavení jako kritické. Situace je též co dříve, místo hrozeb utíli však vdrí nám jinych prostředků: obličeholení, částečných ústupů a sdrav. Leč a hornidla směřuje se pořád ještě k tomu, abychem povolna sprátekli se s daňm útvarom a stále hloab klemti do hlubin cislajánkové centralismu. Situace je tedy téžkou a velice blízce zodpovědnosti ukládá se na bedra těch, kterým národ věřil vedení politických věcí. Neobchť k Čechům je vdrí tradičními a centralistickým hrubým takřka přirozeností. V protivěnství proti nám jsou vychovávání Němci od stáletí. Od téžto lidi blabovle očekávatí nelze. Co si neurvome vlastní svou silou, toho s dobrě vše nikdy od Němců očekávatí nemůžeme. Bedeni k Čechům nechová nějaké svlátní sympatie. Státníci jsou svytkli jako matematikové počítatí s každou cifrou dle toho, mnoho-li platí. Krom toho není Bedeni muž své vlastní vůle a iniciativy, on je pouze obratným vykomáratelom vdrí vůle. Hráké Bedeni má ovšem tu přednost, že není proti nám předpojatý, má dobrou vůli správně se o našich poměrech informovatí. Bedeni smáčí se nás přivéstí na cestu oportunistickou. Je dvojitá cesta k odstranění oková vedouc: ráz kládiva neb práce pilou a dletem. Má okolnosti vedou autorem druhým

k utváření prostředků sdravých. Štupami (po štupních) musíme však stoupati nahoru nikoli dolů. Vdrí Badenima nemá dr. Fořt mnoho důvěry, podvratnou činnost Němců nepodceňuje. Poláci nepovažuje za tak velmi a spoluplivé členy většiny, aby vdrí vdrí se vsupřeli a roshodně proti centralistům jednali. Nemyslí tam, že by většina zmařenatí jen potírání německých výstředností mohla jít tím sama sebou konati plodnou práci. Vdrina musí mítí sdravý samosprávný a státopravní program, do posbí pracovní většiny sdravá se dr. Fořt vstoupití. O uherchém vyrovnání vyvolil se dr. Fořt letmo a velmi opatrně.

Anglická královna Viktorie celaví pětiti týden 60. rok své vlády. V sobota bude veliká přehlídka vládního loďstva všech států. Čláste námoře bude zastupovatí při slavnostech arcikníže František Ferdinand Esté, dále budou v Anglii bratr německého čláste, italský korunní princ a jiní zastupci rodin panovníckých.

Na prezidentovi Faurovi chdli v neděli nějaký anarchističtí blázen spáchatí atentát. Leč pama hezná obchavala pouze prach a sdravé náboje a nemohla tedy nikoho ranití.

Vyjednávání o řecko-turecký mír není dosud skončeno, sčkoli Turci jví velminou povolnost.

Drobné zprávy.

Národné slavnosti. Provolání pražského výboru pro pořádání Schnellovy slavnosti matičné nalézá ohlasu. Místní odbory v Plzni, v Žižkově a v Lomu slavnosti takové již chystají, s jinych míst docházejí dotazy a žádají se rozličné pokyny, zejména dotazují se pořadatelé po vhodných prosovech matičních. V té přičině jest vhodné upozornit na druhé vydání „Českého Dekla matora“ (nakladatel A. Hynak v Praze) v němž kromě jinych básní jsou na čelném místě otiskány prosovy Ústřední Matice školské od Kráňohorské, Vrchlického, Mejstara, Kaminského, Bonáky a jinych našich básníků. Kéž by zjala se myšlénka o pořádání oslavy bohatýrského mecenáše Schnellu vědu, kde hlaloh český zasnívá, aby zářivý příklad svědného přínale Matici hojněho počehání.

Společná duchovní cvičení pro kněží v jazyku českém. Jak již známo, bude se letos o dnech 22. srpna odpoledne až do 24. srpna dopoledne slaviti v Hradci Králové diocésní sjezd katolíků, který počse žehnaním diocésního spolkového domu „Adalbertinum“, a jeho kaple. Po tom pak sjezdu dne 24. srpna odpo. počnou v seminářském chrámu Páně společná duchovní cvičení pro kněží v jazyku českém, která se uzavrou dne 27. srpna ráno. Německé exercicie pro sdrav diocésní kněží konají se v kláštere velebných OO. Redoteristů na hoře Matky Boží blízce Králíků (Grulich) ode dne 30. srpna odpoledne až do dne 8. září ráno.

Mar. Při kanonické vizitaci v Křálíciích konané 10. června t. r. řídil vys. dp. biskupský vikář František Bartoš, známý lidumil a dobrodinec laickavé věnovatí 16 sl. nedostávajících se na pořízení nového svonu „Sanctus“, které by chudí přifalenci splatití museli, za kteroužto částku jménem obyvatelů vdré a upřímně díky vzdává farní úřad v Křálíciích.

Spolek na podporu chudých studentů v Hradci Králové. pořadí ve středu 23. června 1897 zahradi koncert v městských sadech „na Střelnici“ za láskavého účinkování úplné kapely c. a k. 42 pět. pluku Arnošta Augusta vévody s Cumberlandu, osobn. řízením p. kapelníka Pořad: 1. Slavnostní pochod. s op. „Templáři na Moravě“ od Šebora 2. Předehra k spěvoher „Svatojánské proudy“ od Rozkošného. 3. Plesové fotografie“. Valčík od Ziehrera. 4. Hudební uměs z opery „Faust a Markéta“ od Gounoda. 5. Velká fantazie ze spěvoher „Libuše“ od Smetany. 6. Fantazie z opery „Carmen“ od Bizeta. 7. Slovanský tanec č. 3. od Dvořáka. 8. „Carevna“. Koncertní polka mazurka od Cannéa. 9. Směs z opery „Mefistofele“ od Bojta. 10. „Bleskovým vlakem“. Kvapík od Vetráka. Začátek o 4. hodině odpolední. Po koncertě taneční zábava dle zvlátního pořádku, jenž se rozdá při vstupu do sálu. Vstup do zahrady: rodina 50 kr., osoba 20 kr., studující 10 kr. Vstup do taneční místnosti: osoba 20 kr. studující 10 kr. — Čistý výnos věnován bude chudým studentům sdravého c. k. gymnasia, c. k. realky a c. k. paedagogia. Bude-li počasí nepříznivo, odloží se koncert na 30. června (ve středu); znamení, že koncert se pořádá, bude prapor na domě pana Aloise Dvořáčka.

Osobní. C. k. okresní svérólákem a okr. hejtmanství v Hradci Králové stal se pan Frant. Frydrych. — Inspektor vězeňské stráže v Kartouzích a Jižina, pan Bedřich Kohout stal se žalářníkem v Hradci Králové.

Primice. Pan Ferdinand Ant. Žofák, jáhen s Chlumce n. C. bude v neděli dne 25. července 1897 v kathedrálním chrámu Páně sv. Ducha v Hradci Králové na kněze posvěcen. První mti svaton obětovatí bude v pondělí dne 26. července v seminářském kostelíku sv. Jana Nepomuckého v Hradci Králové. — Pan František Šebestík s Habrův bude v neděli dne 25. července 1897 v kathedrálním chrámu Páně sv. Ducha v Hradci Králové na kněze posvěcen. První mti svaton obětovatí bude v neděli dne 8. srpna v chrámu Páně Nanebevzetí Panny Marie v Habrech.

C. k. ústav ku vzdělání učitelů v Hradci Králové pořadí ve středu dne 16. června 1897 o 8. hod. večerní ke cti svého dlouholetého ředitele pana Vojtěcha Lešetického, ředitele c. k. skutební komisi pro školy obecné a měšťanské, ředitele c. k. státní kom. pro ženské reční práce, em. c. k. inspektora sdravého městského okresu školního,

člena občinního zastupitelstva, předsedy spolku na podporování chudých studujících atd. atd. hudební a deklamatorní „akademii“ ve dvorane besedy. Na programu byly: 1. Proslov pana profesora Emanuela Miliňovského, který vstoupil přednesl chovanec F. Řezníček. 2. Pochoď Táborův od Karla Bendla, sbor pro 4 mužské hlasy, který přednesl chovanec ústava. 3. Venkovské obrázky od Jana Maláta pro dvoje housle, cello, harmonium a klavír. Přednesli chov.: V. Páma, F. Zlatník, J. Zeman, B. Čejka; u klavíru p. St. Dobš. 4. K. V. Rais: Pau profesor. Přednesl chovanec J. Doležal. 5. D. Alard: Fantasia na motivy z opery „Faust“ pro housle s průvodem klavíru. Přednesl chovanec V. Páma. U klavíru p. St. Dobš. 6. P. J. Čajkovskij: Elegie pro smyčcový orchestr. Přednesli chovanci ústava. 7. Šestero sousovedských a finale pro klavír na čtyři ruce od Karla Bendla. Přednesli p. St. Dobš a chov. B. Čejka. 8. „Rolnická“ od Bedř. Smetany, velký sbor pro 4 mužské hlasy. Přednesli chovanci ústava. Veškerá čísla hudební nacvičil a řídil c. k. učitel hudby pan Stanislav Dobš.

Pan dr. Klouček zase přisabá. Dne 7. června odhalen byl ve Vojicích paník mistra Jana Huay. Slavnostní řeč proslovil známý politický švanil, advokát dr. Klouček z Jičína. Právil mimo jiné: „Něže, zde stojí, Mistr Jene, a sřís vděčné potomstvo svého národa, jenž tolik až zakusil protivnosti a útrap, pohromou 200 let kratší zdeptán a až ke hrobu sražen se své výše a slávy bývalé! My zde dnes před pomníkem Tvým tváří v tvář Ti přisabáme, že chceme zářady a ideje Tvého života nejen hlásati, ale i skutky je plniti a v činech Tebe následovati a poctavení drahé vlasti Tvoji i naší společné, že svobodu a pravdu, kterou Ty jsi tak vysoko cenil, neochceme nikdy sraditi a nedopustíme, aby jakékoli farisejské proudy zpátečnictví vtíraly se ve verce česká pod zevnější rouškou náboženství a víry“. Kdo zná jen posmrtný Husa a jeho učení i dr. Františka Kloučka, ten ví, že Hus dal se pro své přesvědčení upálit, že nezměnil svého přesvědčení, které za bludné uznáno bylo. Mistr Jan Hus věřil, vedl život šlechetný nezřetelný a mravný a byl tak přísným mravokárcem, že učil, že člověk nalézající se v smrtelném hříchu, není schopn ani zastávati úřad, ani míti majetek. Rozdíl mezi Husem a dr. Fr. Kloučkem je ovšem veliký. Dr. Klouček by se pro víru a přesvědčení jistě upálit nedal, neboť je změnil již velmi často. Hus učil, čemu věřil, Klouček však mluví a tvrdí, co mu ani nenapadá věřiti. Kdyby dnes mistr Jan Hus šel, prohlédl a odsoudil by dr. Františka Kloučka srovná tak, jako jičínští jeho společníci, kteří obyčejně dr. Kloučka s občinního zastupitelstva vyhlili, poněvadž ho prohlédli, a kteří za žádnou cenu nedali se pohnouti, aby mu opět důvěru svou věnovali a jej volili. Dr. František Klouček nevěří, čemu Hus učil a kdyby dnes tatík Žižka šel, ten by poslanec dr. Kloučka jistě za pravověrného husitu nepokládal, ale dal by jej možná stantopede upálit, vzor tomu, že je chytrým advokátem, který na své sobecké já nemá ve zvyku zapomínat. Jest li pan Klouček ve Vojicích vzor tomu přisabal, že chce ideje a zářady Husova života nejen hlásati, ale i skutky je plniti a v činech následovati, tedy přisabá jeho slavnostní nesmíme klásti výše než-li přisabá brdiň na jevišti, kteří vystupují v té které divadelní komedii. Mistr Jan Hus a tatík Žižka by se asi také ve hrobě obrátili, kdyby věděli, jací lidé je oslavují a za pravé jejich následníky se vydávají.

Sjezd řemeslníků v Opocně konati se bude 4. července v hotelu v Holubově. Súčastní se ho všichni řemeslníci z východních Čech.

Na c. k. měřitelství ústavu v Hradci Králové zahájeny budou zítra maturitní zkoušky, které potrvají asi 8 dní.

Aug. Matějka, divným řízením osudu „redaktor“ Posla z Podhoří praňuje v tomto listě pány, kteří podepsali provolání k obyvání katolického sjezdu v Hradci Králové a tvrdí na to svým naivním čtenářům, že hlavním účelem sjezdu jest naše severovýchodní Čechy co nejvíce rozdělati a pochopit nesváru náboženství, nevářivosti a nesnášlivosti od poslední bouřlivé schůze katechecké poněkud utuchlé opět mezi obyvatelstvo vynést. Pan Matějka vřává se na to velkomyslně veškeré kritiky. Kdo pak je ten Aug. Matějka? Člověk, který po nepořádný život musil jíti od učitelství pryč, člověk, který po hospodách vyvolává hádky a pije tam na dlah do důchodu pere se a sprostě dělá křiky, člověk, který se v slušné společnosti vůbec netrpí a její po několikrát obnášené výpovědi jeho vlastní strana trpí při redaktorství, a y přišla prý k penězům. A lidé takové mravní kvalifikace drzym čelem odvažují se nasedati občany ve společnosti vážené, katolíky, kteří se k víře své veřejně hlásí! Ano, kdo seje vítr, sklídí bouři, pane Aug. Matějko!

Maturita na realce hradecké začne 21 června a potrvá 4 dny.

Telefonické spojení Králové Hradce předloženo nyní s Pardubic též do Chrudimi. Rozmluva s Chrudimí stojí 30 kr., s Prahou 80 kr.

Na koňský dobytčí trh dne 16. ř. m. v Hradci Králové přivedeno bylo 161 koní, 338 hovězího dobytka a 3 kozy.

Když jsem já ty komé páni . . . Dne 16. ř. m. v noci jel K. Krouna z Rychnova n. Ku. Holic a jsa cestou zmořený, u Nového Hradce Král.

zeml. Bez domoru zanechaný dvě křehká se od vrom utrhla a pohřbala po polích. K páté hodině ráno chytil oba dováděje uprchlíky hlídka Josef Řehák a odevzdal je majiteli.

Vyhlaška. Za příčinou provádění rekonstrukce silničního okružního mostu přes řeku Orlici v Hradci Králové uzavře se tento pro veškerou vozbu od 24. června ř. r. počínaje až do ukončení stavby. Pro tento čas mohou použiti lehké povozy z Nového Hradce a DHče do Hradce Králové a neb opáčně jedouc buď obecní cestu přes Malšovice aneb soukromou cestu pravovárečného měšťanská okolo Malšovic podle Orlice k železnému okružnímu mostu u všeobecné okraší nemocnice v Hradci Králové a povozy s větším nákladem až do 10 m. centu okraší silnici a most u Opatovicích. Pro lepší komunikaci střídi se prosatímni lávka besprostředně vedle stavebního místa.

Do Kocmohoru dopraven byl v úterý nedávno za šlešného prohlášený zdejší příslušník Strojčák.

Také zasloužilý šebřák. Josef Burian z Častolovic šebřá na majitele kořalen; alespoň vyšebrané peníze ihned propije v nejbližší kořalině. Při podobném výletu po Hradci byl dne 13. ř. m. zdejší policii opět přistihán.

Raněná mrtvič. O posledním sobotním trhu dne 12. ř. m. raněná byla rolnice Fr. Šmitrová ř. 80. se Lhoty pod Libčany mrtvič. Pomoc lékařskou poskytl dotyčná p. dr. Spitzner, načeš dopravena byla do zdejší okr. nemocnice.

Utopil se před svatbem. Mladý rolník Fr. Hodek z Poučova plavil v pondělí dne 14. ř. m. koně tak nešťastně, že se utopil. Dle pohmožděnin na mrtvole jeho patrných jest pravdě podobno, že s ním kůň ve vodě upadl a šlápl naň. Nešťastníka oplakává nevěsta, s ním chtěl se Hodek v bruku oženiti.

Zemřel před nemocnicí. Dne 11. ř. m. dopoledne ubíral se 40letý Em. Hamáček, dělník z Farašství do zdejší nemocnice, avšak nedošel tam. U samé budovy náhle kleal a byl mrtv. Mrtvolu ohledal p. dr. Klumpar, který jistil smrt ochrnutím srdce následkem nemirného pití.

Raděj do Labe než do trnu. Dne 15. ř. m. vedl rolník Jos. Petarka z Podlšan na zdejší trh mladého býka. Týs na cestě k Pražskému mostu pojednou se spláhl, pádl zpět a u náhona skočil do Labe, kde si pořídil lásku bezmála až po uši. Několik dělníků pomohlo mu opět na sucho.

Ukradli volepápeč. Hotelier a host, pan Bařipán v Králově Hradci, sčohl má dva páry koní, jest přese náručivým volepápečem. Nějaký nepřítel marotractosti si patrně myslil, že takový luxus nemusi být, vypůjčil si bez dovolení pana Bařipána kolo a najel si na něm do světa. Pan hotelier Bařipán, aby nepřítel se ovika a ušel stálým poplávám po kole, už má nové. Pan sleděj by mohl ukradené kolo teď vrátit a postřít se kořný peníz je koupit.

Zvěsti z východních Čech

Hudební kraměš v Nov. Hradci Kr. pořádá v neděli dne 30. června 1897 koncert v zahradním hostinci „u Brněrů“. Koulení v kuřelky o ceny. Vstupné: osoba 15 kr., rodina 25 kr. Začátek ve 3 hod. odp. V případě nepříznivého počasí odkládá se koncert na neurčitou dobu.

V sájmú katechetů v Čechách. — V úterý svatodušní konala se v Praze ve dvorane sv. Václavské sálodny schůze katechetů z Čech. Ve chůzi tá jednalo se o petici, kterou spolek katechetů podati hodlá anemú samokému za příčinou urovnání smutných namnoze poměrů katechetů na obecných a měšťanských školách v Čechách. Bylo by velice žádoucné, aby, máli nastati skutečně lepší obrát ve smutném postavení tak mnohých katechetů, podali katecheti jednotlivých větších měst, po případe jednotlivých okresů školních hromadné takovéto petice na aném, jak to činí učitelstvo. Neboť čím víc petic, tím více to imponuje na sněmu. Jest jisto, že většina polanů nemá ani ponětí o neblabém postavení mnohých katechetů. Zemský aném zajisté uzná mnohé a mnohé spravedlivé ty nářky a postará se o jejich uklizení. Jen třeba nešťastí sebedůvěry a hájiti své sájmú co nejučiněji, jak to činí ostatní stavry. Škoda jen, že při schůzi té bylo tak málo účastníků. Takovýto málomyslný počináním nedokáže se ničeho. O katechety stará se málo kdo, učeť tedy vspruší se sami k usilné činnosti — Intenzivněji zajisté by působilo, kdyby i němečtí katecheti ku společné práci ve společných sájmzech s českými se spojili. Doufati lze, že v té věci doocí se zajisté úplné shody ku společnému prospěchu. — Ostatně všem katechetům českým i německým podá spolek katechetů v Praze o smíšené petici co nejdříve všechny bližší informace.

Povýšens sv. Kříže. Potěšitelným zajisté jest v době naší úkazem, že mezi tím, co amecha také „katolických“ redaktorů nevěrců bouří a šve proti křísti Kristovu, že mnohé a mnohé obce s vlastního popudu a vlastním nákladem křisají ve středu svém sv. kříst z úcty ku světu Spasiteli. Tak jest tomu i ve farnosti Žiželské. Ještě jest v čerstvé paměti svěcení sv. Kříže v poč. obci Rasochách ne pondělí Velikonocní a hle opět vesnická malá, — Kandratic — na pondělí svatodušní připravila krásnou slavnost, svěcení nového krásného krásného kříst v obci své. Byla to opravda slavnost velká! Účastnily se jí čtyři sbory hasičské z Loukonoš, z Rasoch, z Rosehnalu ano i sbor, který jest mimo farnost, se Lhoty Uhřetřel. Právod s vp. Janákem vyšel dopoledne z filialního kostela v Rasochách za svěru Marianské písně: „Tisícekrát posdravujeme Tebe. Na rozcestí do Kandratic očekáváva světitel dp. farář Fr. Hrubý se Žiželky po jehoš příchodu hanl se celý slavnostní průvod s družkami z Rasoch a Kandratic a velmi čestným nástupem větších lidí ku sv. křísti na zpěvu volebné písně, provázené hudbou. Když byl dp. farář vykonal posvátný úkon svěcení, promluvil k shromážděným čestným zástupům vřelou a veledojemnou řeč o sv. křísti, vyhlávil význam jeho pro člověka v dobách utrpení a

namočí duševních — i tělesných, poděkovav jak slavně obci samé tak světiteli všem sborům hasičským že tak krásnou přípravu slavnosti veřejně takto hlásíce se pod prapor sv. kříže, do jehoš stínu na křtu sv. přijati byli a to v době, kdy nevěří na mnohých místech boží a křesť sv. kříst a jim se posmívají. Po skončení řeči slavnostní pomodlili se všichni litanií zcela případně, o porýšení sv. kříže, k němuž s vroucím srdcem volali: „Zbav nas oš sláho.“ Závěrkem této slavnosti byli opět zpěv dvou slov krásné písně o sv. křísti, o jejíš krásné provedení sálubna má všeobecně vášeny pan Hlídá učitel z Rasoch p. Jan Dr. Bohlav, a poděkování se strany obce dp. světiteli. Kříst všemohoucí Báh odpáti to obci tak malé ale obětavé a sčobné, že takovýto spásobem dala výraz veřejné úcty své k Ježíši a dala tak příležitost i obcím sousedním vaditi hold světu Spasiteli!

Politický klub katolického dělnictva v Čechách pořádá v neděli dne 27 června 1897. ve 3 hod. odp. na síle hostince „u mostu“ v Hronově veřejnou spolkovou schůzi. Program: O politické situaci. P. Emil Dlouhý-Pokorný. O stanovisku křesťanské-socialism. P. Václav Myslivec. Vstup každému slušně se chovajícímu posluchači volný.

Valná schůze chrudimské Budče vyslovila své politování oném 11 členům učitelského školního okresu chrudimského, kteří podepsali provolání ku katolickému spolku učitelakému, poněvadž prý tím opustili své kolegy v domáhání se práv a svobod pro učitelstvo. Tás „Budeč“ vyslovila se proti založení katolického učitelského spolku, poněvadž prý tím spolkem stává se učitelstvo stranickým a nenáší prý se „to s paedagogickými zásadami, ani s učením lásky Ježíše Krista“. — V Rakonaku máme platné zákony o svobodě spolčovací a shromažďovací, máme též ř. 303 ř. s., který štravice k nepřátelství proti národnostem, náboženským společenstvom neb jiným spolkům, proti jednotlivým třídám aneb stavům občanské společnosti aneb proti zákonitě uznaným korporacím aneb vůbec obyvatelům státu k nepřátelakým sobě stranám zapovídá a trestá. Páni lžiavobodomyslní učitelé, kteří nepřijí svobody spolčovací jiným, kteří své rozhodné katolické kolegy pranyřují a bojkotují, měli by se míti trochu více na posoru. Vykládat učením Ježíše Krista, k tomu jsou katolíci kněží a hiškapové povoláníjší, než liberální učitelé, kteří o kostel a náboženství savaří jen, když musí anebo jim to nese peníze. Radíme liberálním výstředníkům, aby se trochu krotili, neboť proti jakýmoli anarochiám se našly ještě vždy ochranné prostředky.

O. k. okresní hejtmanství proti špíritistům. Někdecha špíritistická kvete zvláště v hejtmanstvích tarnovském, královéhradeckém, trutnovském, novoměstském a jilemnickém. Řázní švindlíři a vydílaři vykořisťují ubohé, hladové horaly a hysterické ženy citováním duchů a „jevováním jejich vůle“. O. k. okresní hejtmanství v Turnově a v Králově Dvoře vydala dne 9. června tuto vyhlášku proti nezdravým, pohorlivým schůzkám špíritistů: Vzhledem ku nebezpečnosti bludného špíritist, učením vůbec a pro lidské zdraví zvláště, zakazují se sákladě ř. 7. cís. pat. se dne 10. dubna 1854 c. ř. s. 96 obývání veškerých špíritistických schůzí. Nešetření tohoto zákazu trestce se vedle ř. 11. uvedeného cís. pat. i vybízají se páni ob. starostové, aby se o rozšíření a zveřejnění tohoto zákazu zejména v krasích špíritistických postarali.

Ze Žirce. (Nové výtržnosti proti Čechům. V sobotu vrátily se z královéhradeckého vězení německé ženy a dívky, které ošlouzeny byly na 10, 14 až 21 dní pro výtržnosti, které proti českým službám Božím spáchaly v kostele šíreckém a před ním, a v pondělí svatodušní stropili Němci nové sločinné výtržnosti, při nichž šlo Čechům a Čechám v Žirce málem o život. V pondělí svatodušní přijeli odpolením vlakem němečtí dělostřelci prý od 3. a 4. batteriie z Josefova na nádraží šírecké, kdež je německá děvčata v čele s opatrovníci a obsluhovačkou při německé dětské opatrovné Ludvíkovou, která při kostelních výtržnostech hrála hlavní úlohu, nápadně přivítala a do Žirce doprovodila. Téhož dne konala se v českém hostinci v Žirce pana Aloise Berana zábava českých děvčat šíreckých. Patrně v úmyslu, aby českého hostinického poškodili, zábavu smařili a vřavku v volali, zavítali do hostince též němečtí vojáci. Mezi nimi chovalo se výstředně 6 dělostřelců, mezi nimi jeden desátník Asi o 11. hodině večerní dal jeden dělostřelec sklepníkovi Fr. Beranovi, bratra hostinského desátník se pivo. Tento mu vrátil 4 krejcare. Dělostřelec však se počal hádat a urputně tvrdil, že mu dal nikoli desetník, ale slatník. Když Fr. Beránek — nezmaje žádného slatníka — nechtěl se dát odšidit, tačil dělostřelec šavli a počal na Fr. Berana dorážet a jej ohrožovat. Tento ustrašen bžel k bratrovi hostinákmu a prosil ho, aby tům vojákům dal slatku aby byl pokoj. Hostinák vojákům slatku dal a šádal je, aby dali pokoja, nekasili mu obchod a společnost. Za chvíli objednal si pivo tentýž výtržník dělostřelec od sklepníka Hellmicha, dáváje mu korunu. Ten mu výslovně pravil: Tak se podívejte, dáváte mi korunu — a do dával mu pak na spátek. Dělostřelec počal se opět hádat, že mu dal slatku a šádal na slatku zpět. Protože celá řada hostí sklepníka mluvit alyčela a korunu viděla, tu nechal zahanbený dělostřelec neoprávněně slatky a spokojil se dodáním paně na korunu. Za chvíli počal rámus znova a dělostřelci tasili šavle. Na nadávky jejich böhmischo Huude, böhmisches Gesindel neodvřáti se jim nikdo ani toho nejmenšího odpověditi, neboť jeden mistr vojáků před tím marně naponímal k pokoji. Zatím děvčata i boři strachem se rosutakli do kamory, do světničky a kam vůbec mohli. Tot se rozumí, že bylo po zábavě a hostináký utrpěl velikou škodu. O půl noci dály se patrně v německém hostinci No 1 čili v „šale 1.“ — jak se říká v Žirce — nějaké úmluvy, neboť odtamtud se vyhrnuli kanonýři a chtěli se dobyt do českého hostince. Se strany od mlince (z ulice) rozbíhli tři tabule, s druhé strany pak sešli šavloví do dvací. Někteří zásky jsou přes 10 centimetrů

dlouhé a až 16 milimetrů hluboké, tak že v jednom místě jest prkno na dřevích prostráno. Na dřevích ode dvorka napočítali jsme 44 více méně hlubokých sád na dřevích. Když vojáci viděli, takže se do takové hospody nedostanou, začali běžet do dvorů od silnice. Také tam jest sekutí posazováti. Protože kamenný prkno pod těmito dveřmi jest prolopušný, podstříkli pode dveře dřevěnou laň a vypálili je. Hosté ve tmavém hostinci obléženi (hostinec totiž obstoupilo až 20 vojáků, tak aby s hostince nemohl nikdo prchnouti) byli nyní nanovně ohroženi a tetelili se strachem. Protože se neodvážili s Čechy, ani celníci, opustili dělostřelci od dalších výtržností; lekli se patrně několika přeskáků, kteří výtržnost odemenovali. Uvážíme-li, že národní štvanice na Králově dvoráku podporovány jsou peněžitě s Josefova, uvážíme-li dále, že pondělní výtržnost stala se po propuštění Němkyň s vězení a že několik jich vojáků v pondělí svatodušní na širém nádraží očekávalo; uvážíme-li dále, že vojáci byli před výtržnostmi v ultraněmeckém v hostinci v „čísle 1.“, tu netřeba mnoho oostrovitp k tomu domýšleti se, že vojáci německí byli od něčeho proti Čechům v Žitci peštrváni.

Jame rozhodní a zásadní odpárci národních štvanic, poněvadž národní menšiny, a vlastně celé Čechy a celé mocnářství jimi nesmírně trpí. Po nedávném procesu širském jsme myslili, že nastane v Žitci pokoj, zdálo se aspoň, že se protivy zmenšily a širí kruhy obyvatelstva se také dobře snášejí. Ale ti tajní rýpalové a mravní původci všech výtržností, kteří se pak šikovně schovávají a ty hloupě svedené nechají to odpykat, ti patrně pokračují v krutém svém štváctví. Dvacet devět a jeden mladík odpykalo jejich štváctví a s jiných Žitčanů je pro tentýž zločin šalováno. Nyní mají přibýti nové oběti. Celníky zavedl s Králového Dvora totiž hned druhý den po výtržnosti tyto v Žitci vyšetřoval a přilůbným úřadem udal. Vojáci, jejichž ident tu jest zjištěna, byli patrně ihned o hrůzách jim nebesopětí spraveni. Vojáci chtějí si ani krytí sáda a snažili se udání stutlat. Ve středu přijeli totiž do Žitce drabou dva dělostřelci (kteří se výtržností nedúčastnili) a odebrali se k širskému starostovi Pohlovi. Chťli veškerou škodu vyrovnat a zaplatit. Když jim řekli, že jest již pozdě, odjeli vojáci sedmým vlakem s nepořádkem k Josefova. Litáme svedené vojáky, ale v námu veřejno etí musíme řídat, aby výtržnosti širské od vojenských a civilních trestních úřadů byly co nejpráhěji vyšetřeny, právi původci výtržností a dle práva a spravedlnosti exemplárně potrestáni. Nemáme žádné animosity ani proti vojáku ani k vojákům a státním úřadům. Víme, že budou komati, jak zákon káže, přišel svou povinnost. Žádá toho bezpečnost v zemi. Národní minority jsou vůbec k politování, neboť často musí s dáti křivky bratrskou pěst svých souosadů. Čechové v Žitci, jejichž je mezi 1040 obyvateli přes 400, neměli také nikdy na rúřích ustláno. Stát nemá trpěti, aby do národních sporů smélo zasahovati a dáti se k nim sváděti těm vojákům. O armádě naří pravil světoznámý vítěz maršálek Radecký: „V tvém táboře jest Rakonsko“. Armáda musí zůstat mimo politování hodné národní spory. Jest tak zajisté v intenci krahů nejvyšších i rozhodujících vojenských. Soukromníka není přijemne, aby bez příčiny nechal se posekat neb rozesát. A dělostřelci ohrožovali šavli paní hostinskou Františku Beranovu, ohrožovali jiné a vytrázenou šavli honili sekýrníka Hrdinu a topiče Javanakého. Vdově Mottlové, která se svým děvčátkem rozhodně proti kotelním výtržnicím v Žitci svédčila, polili rozsažením vojáci cukrovinky a udělali ubohé suzané vdově 5 sl. škody. Vojáci dále utrhalí tyče a rozbili plot, rostlouklí tabule, z venší naskákali do hospody, vypálili dveře, na děvčata u uzamčeném kvebu světničky dobývali se křikem. To jsou zjevné činy veřejného násilí a stát musí stůj co stůj zabránit, aby se takové skutky neopakovaly, neboť ty k obnovení klidu a národního smíru v Čechách nepřispívají. Jediné dobré úmysly a péče o veřejné blaho nás vedou, že se obšírně smíňujeme o svatodušních výtržnostech v Žitci. Vojenské i civilní úřady dobře učiní vyšetří-li důkladně věc na místě samém, neboť tam budou míti dosti očitéch svědků po ruce. Vyšetřování se tím urychlí a opakování podobných výtržností až se strany německé neb české se tím za mní. Inestitia regnorum fundamentum!

Z Úplce. S besedním životem to u nás poleadní čas jde jaksi s kopce. Máme u nás tři besedy: Občanskou besedu, Čtenářskou besedu a Řemeslnickou besedu, ale to, čemu se říká životní ašla, schází jim tuším všem. Občanskou besedu také jinak šidovskou nazývají, vždyť v šidovském kasině jest umístěna, šida má jednatelem a šidě, kteří jsou členy, ani při zábavách besedních nikterak nedávají na jevo snahu se přispěobiti, tak že vlastně v té naší besedě slyšeti více německého než českého hovoru. O čtenářské besedě mluví vtipkaři, že by bez toho předavku „čtenářská“ docela dobře svěmu účelu vyhověla. Všem lidem takto se zachováť — vždyť kniha není věce a jsou ještě jiného druhu zábavy. Řemeslnická beseda ta spí už dokonce spánkem spravedlivých — doufáme, že se probudí, až se bude troubit na poplach k obecním volbám. V továrně Philip Morawets a Sohn, (kdo čte rozuměj) smířena mada dělnictvu pracovním na ručníkovém zboží se proc. na 1 sl. Dobrotiako ten pán! Jde pry špatně obchod, je cítit cla americká — váříme, ale malíčkou otázkou si dovolujeme: Přidal ten pán dělnictvu, když obchody dobře šly? Na to, pokud se pamatujeme, dělnictvo si nikdy nestěžovalo. Nové ustanovené předsednictvo okr. nem. pokladny svolilo v sesání svém s lékaře pokladny p. dr. P. cáka. Jame tomu povědět, poněvadž nebyla vyloučena možnost, že by to místo šidovský lékař byl mohl obdržeti. Ten pán alespoň, který dával návrh, aby se vypsal konkure na obsazení místa lékařského, byl by pro to hlasoval oběma rukama. Kdž jen v novém lékařu najdeme upřímného přítele dělnictva! Zemským zákonem postarano jest o veřejné sdružování tím spůsobem, že celá země rozdělěna jest na sdružovací obvody, v němž každém ustanoven jest svislátní lékař obvodní. Že ale ani ty nejkrásnější míněné zákony neprospívají li pouze na papíře, vidíme a ná. Tvoří

celý okres sčítá úředně na 15.000 duší jediný obvod sdružovací, jehož správce světská lékař, který je zároveň továrním lékařem na Sychrově a ve Svatošovicích v míru to domnělým lékařem veškerých sčítá rodin šidovských. Uvážíme-li dále, že vzdělanost jednotlivých osad od sebe obnáší až dvě hodiny cesty, posaz každý souduj, je-li možno jednému člověku i při nejlepší vůli na těchto okolnostech úmyslům zákona vyhověti. Vždyť ani fyzicky to není možno myslíme, že je v zájmu hlavně venkovských obcí, jejich zastupovců v okresním zastupitelstvu mají většinu, k tomu přisobiti, aby zřizeny šde byly obvody dva, tak aby za peníze, které obec na obvodního lékaře platí, chudý člověk, když už v nemoci z toho mnoho nemá, aspoň po smrti byl bezpečně, že nebude pohřben za šiva.

Ubíjejte pravdu a poctivost! (Lige 1. 16.) Sledujeme-li vzdělaní a literární spásobilit zejména některých redaktorů rommanitých českých politických týdeníků a věstíjakých odborných listů, shledáme, že jest nepostažitelnou. Dnes novinářství některých lidí u nás již tak hluboko poklealo, že sestává jenom ze samého útoci na jiné. Tak píše „Alétheia“ v čísle třetím. Opravdu, až v liberálních listech o moderní vzdělanosti a osvěte nenastlé plnými sloupci se mluví, nicméně přece mnozí se co den úkasy, které chlouby liberálních šaralistů naprostou jsou negaci. Pozoruhodný, jest obavláště „Školný Obsor“, jenž vynášeje vzdělanost se školy moderní plynoucí a satracuje klerikální spásobilit, sám jest typickým uplatněním pravidel, jakou vzdělanost býti nemá. Kde nedbá se pravdy a objektivní spravedlnosti, tam nemůže se zajisté mluvit o vzdělaní. Posledním pendantem k této charakteristice „Školného Obsora“ jest článek, v dvacátém třetím čísle jako: „Černý květ májový“ nadepsaný. Kdo jen jedno číslo čteopisa toho předešl, hned domýlí se, že černý ten květ, ostatně tantokrát s „Pisatelkého Obsora“ vytrášený, voní klerikalismem, jenž jest svedčen páně Hofrychtrových kalafunových bleků dva a padesátkrát do roka K některým panátním fraším, článku toho člověka vzdělaného taktoťka ubíjejícím, tuto odpovídáme. Pisatel mluví o založení spolku katolických učitelů praví: „Poslyšte, oš běží. Všecko neduh společnosti dnešní a společenské vědomí spočívá pry v tom, že pokleslo náboženské vědomí v různých vrstvách našeho lidu, že pry vychování mládeže neděje se na základě náboženském, a tomu se má odpomoci zřízení katolického spolku.“ Pochybovavší „pry“ a posnámka o výpomoci všemu tomu spolkem katolickým v posměch vysnávající, nikterak nám nepostačují, abychom snad nechali se uspokojiti dalšími nepěknými imputacemi a výkřiky. Žádáme vážné diakuze; té však pisatel zapomněl napeati o téžém problému tom, jenž v uvedených slovech provolání ke kat. učitelům i obecnstvu obsažen jest. Právě sice pisatel, že provolání to zasahuje bedlivě nestranné úvahy, ale od něho tak se nestalo. Pisatel podobá se onomu muži, jenž měl káosci v lese mohlutné stromy, ale boje se práce té vrhl se na rozličné bejly, které v krátké době odpravil bez námahy. Nuže, proč nedokázal, že výtečná slova provolání nejsou pravdivá, proč vřítli se na pobohdine a vyjeté stěsky známých podestřívání a pomluvu o porobě školství, poslech klerikálních a jiných a jiných strašidlech, které bohuel, ještě tu a tam dovedou působiti, až pry intelligence naší doby tak postoupila? Zkrátka pisatel cítil pravdu slov těch a přilhl, za kterouš přičinou o nich věcně mluvíti ani se neodvážil. Ano, pravíme s důrazem, „veškerou neduh, dnešní společnosti spočívá v tom, že pokleslo vědomí náboženské.“ Neduh ten jeví se v životě sociálním, hospodářském a mravním ať jiného ani nevzpomínáme. Všeobecně od vzdělaných odborníků uznává se nezbytná potřeba národní oekonomie v duchu křesťanském, protože postava národohospodářská školy klassické Adama Smithova, Malthusova, Ricardova, jakkoli přemnosí ji v době nynější již opouštějí spolu se zásadami římského práva uvedla do poměrů národohospodářských žalostný chaos. Boj proti hroziícímu převratu společenskému jen tenkrát bude s úspěchem, jestliže vědy začne se s důkladnou reformou křesťanskou. Ci nebylo Roscherovi a Schmollerovi domáhati se, aby v národním hospodářství též dbáno bylo více náboženství, šetřeno křesťanské morálky? A jak tomu v hospodářství, tak v sociálním životě, kdeš anahy socialistů jsou utopiemi, tak konečně i v ohledu mravním, o čemž zajisté sbytečno by bylo mluvíti; toliko připomínáme, že se musí pašti náboženaky mravně, jak toho žádá železná logika, a nikoli mravně náboženaky, jak absurdně píše „Sk. Ob.“ Národové sbírají se se školních světnic, právi filosof. Patrně tedy, že reforma neudravných těch poměrů musí začíti ve škole tak zříszené, aby výuka a výchova mládeže v zásadách náboženských, u nás křesťansko-katolických, ničím nebyla poškozována což však na jisto se děje, pak li za stávajících konfessionálních škol evangelických a šidovských ve školách s dítkami katolickými může býti učitel šid nebo evangelík. Toho žádáme a nic jiného. Proti tomu pod rozličnými šedivými již devisami brojíti, jest bojovati proti náboženství křesťansko-katolickému a nikoli proti klerikalismu, kterážto eskamotérství již jednou mělo by býti zahazeno od „Sk. Ob.“ právě tak, jako se stalo u pokrokatů kteří aspoň otevřeně již prohlásili boj katolicismu na život a na smrt. Ostatně „Sk. Ob.“ jasně ptízává barvu protináboženského nechtaneství výrokem, že škola Brynychova, tedy nábožensko-katolická, byla by neschopna vstoupiti do nového století, jed překvapí nás novými obraty. Právě povnost nábožensko-mravných zásad potřebuje lidstvo, „ať již prorokuje vševědomcnost pisatelova obraty jakékoli, leč by nové ty obraty saměntily křesťanskou věrouku a mravouku dobře démonickými systémy sia. Vzdělaní, byť šde větší bez zásad náboženských činí s lidí bytostí plně chyb. Vábec spřijíme v myšlence uvedené malé prohloubení filosofické o potřebě náboženství, vidíme nedostačující názor světový a životní. Snad tiakne si tu ruku pisatel s velikým českým filosofem Krajčím, jenmuž pry již křesťanství také nepostačuje. Což o novém spontánním varování křesťanském, o směrech idealistických, o studiích Brunetierových pánově nevědí nic? Na konec

dotýkáme se staré vyhrané píesě o snášení vzdělanosti, Z které školy měli jsme výtečníky? Vyšli z moderní školy či z konfessionální či mušové, kteří na spustlé reli národní sarasili pluh a jali se s ní dobýrati nový život? Což ta věda, umění a všechny vymoženosti kultury nevyšly z ovduší církve katolické? A tak ať rozhledáme se doma, nebo po světě —všec, vědy v detailech i v celku máme doklady tak četné, že bychom lacinou frási tu rosmetli jako pyři i pampelišky. Pánové, jenom buďte hlasateli pravdy a poctivosti, ale nikoli ubíječi její.

Stav osení. Východní česká nížina: Stav obilí vesměs lepší než prostřední, luštěnin dobrý, cukrovky prostřední, bramborů lepší než špatný, řepy krmené lepší než prostřední, seli špatný, řepky dobrý, pícnin polních lepší než dobrý, lučních lepší než prostřední, ovoce prostřední, luštěnin prostřední, škodily deště a chladno. — Jižní pohoří Sudet. a) obvod opečenský: Stav pícnice (málo pěstované) dobrý aš prostřední, ječmene dobrý, žita dobrý aš prostřední ovsa lepší než prostřední, luštěnin prostřední, cukrovky dobrý, bramborů prostřední, řepy krmené dobrý aš prostřední, pícnin polních a lučních dobrý, ovoce prostřední, luštěnin deště a chladno, škodily deště a chladno. — b) Obvod jičínský: Stav obilí dobrý, luštěnin dobrý, cukrovky prostřední, bramborů lepší než prostřední, řepy krmené dobrý, seli prostřední, řepky dobrý, pícnin polních a lučních dobrý, ovoce dobrý. Škodily deště a chladno, místy hlemýždi. — Horská krajina Sudet. Stav obilí dobrý aš prostřední, luštěnin dobrý, bramborů špatný (místy nedroda), řepy krmené špatný, seli prostřední, řepky dobrý, pícnin polních a lučních dobrý, luštěnin prostřední, ovoce dobrý aš prostřední. Škodily deště, mrasy, místy plevel. — Česko-moravská vysočina. a) obvod tábořský a německo-brodský: Stav obilí dobrý, luštěnin dobrý, cukrovky dobrý, bramborů a řepy krmené prostřední, pícnin polních a lučních dobrý, ovoce dobrý aš prostřední, luštěnin dobrý. Následkem deště a chladna vzrůst plodin značně se opozdil. — b) Obvod pelhřimovský a hlinský Stav obilí dobrý aš prostřední, luštěnin dobrý, bramborů dobrý, seli dobrý, pícnin polních dobrý, lučních dobrý aš prostřední, ovoce dobrý. Pro stále deště dosud velmi málo zaseto.

České lázně. U Náchoda 3 km na východ k hranicím československým rozkládá se lázeňské místo Běloves s půvabným údolím metajským, jež náleží k nejkrásnějším partím vlasti naší. Velké minerální a slatinné lázně, jejichž tři železité prameny bylo loni podrobno bakteriologickému, mikroskopickému a chemickému vyšetření a rozboru slouvatnými učenci pp. prof. dr. Hlavou a Štolbou, byly již od dávných dob známy jako osvěžující a léčivé. Osvědčují se hlavně při chudokrevnosti, blednici, ženakých nemocích, nervových nemocích vůbec, při dně, rheumatismu, krtičnatosti, křivici, při celkové slabosti vůbec a rekonvalescenci po těžkých chorobách a j. Lázně tyto náležely druhdy panu prelátu Broumovskému. Nyní jsou majetkem konsorcia s Náchoda, jehož členem jest i nayaější restaurátor, pan Karel Tomek. O všemožný komfort moderní při známé péči konsorcia o rozkvět lázní jest náležitě postaráno. Jaký div, že lázeňská sezona jest při nastalém přímivém počasí v plném proudu! Proti ladné kolonádě postaven jest letos vkusný hudební pavilon, v němž se často koncerty pořádají. V lázních samých jest o pohodlné byty postaráno; tamtéž jest výborná restaurace. Ceny jsou levny. Odtud lze také pohodlně podnikati výlety na bojiště z r. 1866, na Dobrušskou skálu s novou, turistickým klubem zříszenou rozhlednou, pak do romantického, divukrásného údolí v Pekle, do blízkých lázní v Chudobě, Duňavku, Svatojanských, na Rasek u N. Města a. M., do Ratibořic, v krásný park zámku Opotenského, do světoznámých skal v Teplici a Adersbachu, na Hejřovinu a na Hvězdu u Police.

Rozmanitosti.

Viděl opici a byl blb. Opice jsou moc zajímavé tvorové, svisláte ty hravé, rvavé, plachivé, emavé a hravé. Tento druh opic zajímá více dospělější, kdežto mládež libuje si více v orantutánek, goriláoh, šimpanzích, mandrillách atd. Všecky opice jsou ovšem pitvorné, šnivé a sménné. Žitza bude povíecení v 8... to bude opie a koeček, liboval si čepičkát X. vůči krejčímu J. Ferdáček krejčovce, který od maminky i tatínka již mnoho o opicích byl slyšel, svisláte o Sylvestra a novém roku, poslouchal s utajeným dechem a rozumoval pak: Já bych rád věděl, co je to poevicení, a jak s nábje opice a koečka? O opici se u nás minule už mluvílo. Bylo to v noci, už hešky ráno. Tatínek přišel domů od M. pořád hledal svou postel a nemoh ji najít. Ohmatal po své posteli, já jsem se abudil, ale bá! jsem se, a více jsem pod petinu. Pak mluvil něco do tífónu: Čtená sešlosti! Velevaršení páni a dámevé! Dovoďte, abych promluvil řeč. Pak pořád vykládal, o jedno prase více nebo méně na tom světě, to je jdeo. S křesem pry je nejlepší. U milostpaní pry se má: kaidý o tom přeavědit. U Baktipáná pry toho dávají málo, se to portu tam dávají největší. U Maasák a Urnerá je toho vždy dost a dohry. Na špiči houka s toho vždy jen špiee a vzdorjazykovému nařizení mluví se někdy v Merkuru německy. Opici na mě! Prase je pry užitečný zvíře a učený, též už vystupuje také v církve a jitrnícky u Javůku jsou pry chutnější než hubičky od šeny. Klobásky od Huilá — to jsou mandle. — Pak sas hledal postel a nenabél ji. Maškal tedy kliku u dvéři do vedlejšího pokoje. Ty byly zavřeny a tatínek se alobil, kdo ho samk?, že musí vst, že tedy nezůstává, že je snad v prvním poschodí. Maminka se vabadila a tu začala mela. Řekla ma, že má opici; já vytoak, ale tu opici jsem neviděl. On sas ji řek: že ona je opice. Tak se dostali do sebe. Já jsem se bá! aby se to neavento na mne, a tak jsem pod petnou ani nedatal. Drahý den jsem byl ale přece blb. Tatínek se mražil, nemluvil a jen mi nařezal, když jsem se ho ptal, kde má ta opici. Chťli jsem ji viděl. A maminka se mračila, nemluvila a nařezala mi taky, protože jsem dělal tatínka, jak maškal kliku u dvéři a řík, že tedy zůstává. Tak už vim, když dostanu od obou výprask,

tak v tom je nějaká opice. Ty opice musí být sil. Nebo souděna říká muži: Ty máš silou opici, už bys ji jednoduše mohl prodat. Já řekl tatínkovi, že by ji mohl také prodat, až ji bude po tom povíciš a byl jsem zase blb. A ani jsem tu opici neviděl!

Ochlazená sněmovna. Pro nastávající dlouhé letní debaty v uherské sněmovně dal předseda Szilagyí připravit chladicí přístroje, které budou v sněmovně udržovat stále teplotu na 16 stupňů. Bude to ovšem hodně nákladné. Chladicí a elektrické motory budou stát velké peníze a udržování jich v činnosti bude stát denně na 100 zlatých. Někdy chladicí, spojený s hodné studeným tušem, měl by se pořádit také ve vídeňské sněmovně. Když by německá vláda dostoupila vrcholu, tu by pan prezident mohl pustit na fronc poslance hodné studenou sprchu a když by zase debata byla nekonečná, mohl by spustit horkou páru, aby jednání pohnal parou. Až na kořili zpocení otcové národa sotva by to ve sněmovně dlouho vydrželi, když by východy ze sněmovny zvláštním přístrojem byly uzavřeny a když by současně sněmovní restaurace zůstala uzavřena.

Poslanec rigorosantem. Společný adjutant Františka Košuta a poslanec na uherském sněmu, Viktor Pichler, skládal tyto dny rigorosum z římského a kanonického práva a z mezinárodního práva. Zkušebními komisary byli Sághy, Antal a Pickler. Bylo sice hned při prvních otázkách vidno, že „velkomožný“ rigorosant lehceji mluví před voliči, ano že lépe dovede mluvit a interelovat v sněmovně maďarské, — až Sághy měl ještě útrpnost se svým kolegou „ze ctného domu.“ Také Antal nechal rigorosanta poslance ještě proklouznout, a bylo by všechno dobře bývalo, kdyby nebylo té nešťastné filosofie práva a ještě osudnějšího profesora Picklera. Jedině tomuto mocný pan poslanec má co děkovat, že může po několika měsících přemýšlet o tom, že přípravy pro rigorosum z filosofie práva jsou vlastně inkompatibilní s přípravami pro různé pouliční a protidynastické demonstrace. Profesor Pickler nedbal totiž ani na immunitu poslance-rigorosanta, ani na jeho zásluhy „o vlast“, ale posvítal si na nepřipravenost „velkomožného“ kandidáta tak důkladně, že tento ani nevyčkal prohlášení výsledku zkoušky, ale ztratil se tak potichoučku, že se všechno divilo, jak takový tichý člověk dovedl dělat nejradikálnější opozici. Ano, před přísnými zkouškami třese se i největší radikální mluvka!

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík, umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Dílny: Bubna 612. — Sklad Elišvina tř. 24

Sochu sv. Václava a andělů jsem obdržel v úplném pořádku, bez nejmenší pohromy a poškození. Především jsem úplně spokojen, jak výrazem zbožné tváře, tak i vylebnou postavou překvapen. Práce Vaše a umělecké provedení jakož i život Vašich soch jest úchvatná a jiné práce sochařské podobných řemeslníků zahraničních s jistě země odkud tolik podobných věcí se k nám zasílá, zůstávají prostou prací řemeslnou.

S veškerou úctou oddaný

(4-110) P. Frant. Teska,
kaplan.

V Svojnově, 2. dubna 1896.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 12. června 1897. 1 hl. pšenice 8.20 až 8.65, žito 8.10 až 8.40, ječmen 8.40 až 8.45, oves 8.20 až 8.60, prosa 0.— až 0.00, vikev 8.20 až 8.60, hrách 0.— až 0.00, čočka 0.00 až —, jáhly 8.— až —, kroupy 8.— až 8.10, brambory 8.20 až 8.25

V Králově Dvoře n. L. dne 12. května 1897 pšenice 0.—, žito 8.10—8.30, ječmen —0—, oves 8.20—8.40, hrách 8.—9.—, čočka 11.00—12.00 vikev 6.70—7.20, jáhly 8.—18.50, kroupy 8.—12.—, brambory 2.20—3.60, vejce (kopa) 1.10—1.20, máslo 1.—1.04 tvaroh 12—14, maso hovězí 64 kr., maso telecí 60 kr., maso vepřové 72 kr., maso skopové 60 kr., seno 3.50 3.—, sláma 1.50—1.40.

JAN UHER

V HRADCI KRÁLOVÉ

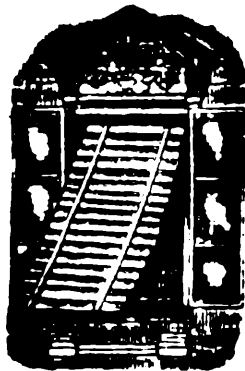
na náměstí (24)

dodává každé množství mosičů (travers) ihned ze skladu, který se nalézá na Pražském Předměstí, dále nabízí ze svého skladu na náměstí č. 132 kleškové železo, drátěnky, veškeré kování a nástroje, barvy, fermeže, karbolin, cement, kuchyňské nádobí atd. Vše v dobré kvalitě a v cenách nejlevnějších.

JAN STOUPA

V PRAZE, na Václavském nám. číslo 82,
v nejelegantnějším provedení nabízí

**závěsy do oken
závěsy oválnkové,
závěsy damaškové,
závěsy dřevkové,
závěsy prkénkové.**

Cenníky zdarma a franko.

Kr. ofe křesťanů
sou na skladě v biskupské
knihárně 40 kusů knih
za kr. 20.

Růže a květiny.

Růžové stromky od 25—40
kr. Někdy sice křesťanů
10 až 20 kr. Camy polar-
gonie, fuchsie, colenay bo-
gonie 5—10 kr. za kus.
Karašský pinokvitoonové
100 k. 2—3 al. Macešky,
pomněnky, sedmikrásky s
poupaty na 2 al. 100 k.
Kobercové rostliny všech
barev 1 až 2 al. za 100 k.
Růžičné květiny kus 20
až 30 kr. má na prodej
Zámecká zahrada v Lá-
hlině. Čechy. 76

Navštivenky

od 60 kr. výše nabídní

Biskupská knihovna
v Hradci Králové.

ANT. DRAHOZAL,

pozlačovač v Humpolci

dovoluje si doporučit

své práce vld. duchovenstvu, al. patronátním
úřadům a ct. obecnostem jak

ku zařizování nových i obnove-
vání starých oltářů, kazatelů,
soch, křížů atd. vše v nejlepší provedení
za ceny mírné. 94

— Více pochvalných vysvědčení po ruce. 95

Poppův jediný pravý inkoust alizarinový

velmi plynalý, nerměnitelně krásně
zčernalý, zvláště pro malířky a
dokumenty se hodící, jako i ma-
thematický inkoust, veškeré
prací i soukromé inkousty, barvy
na razítka, ohněvé barvy in-
kousty doporučuje firma

Popp a sp. majitel J. Kuchynka

V PRAZE, mal. r. 1842, Soukenická ul. čís. 8.

Pro pány rodiče.

Ve všeobecně známém a plně důvěry požívajícím od
c. k. místodržitelství ve Vídni schváleném ústavu pro křes-
ťanskou náuku, přístřešků, škol a školních
učebních prostředků přijímají se dívky též na celé levné
započetí a ručí se za dokonale vzdělání. Zde kon-
lejí v německé řeči.

Ústní zprávu o úplné spokojenosti podá s ochotou do-
stojný pán Jos. V. Lukášek, duchovní správce Lu-
tova ústavu a gymn. katecheta v Hradci Králové, pan
Jan Chelík, prokurátor v Benátské poště Čáslav, pan
Vil. Heclová, choť vrchního úředníka státní dráhy
v Písní, Nerudova ul. 960, pan Josef Fagner, zámo-
ník v Klatovech. Písemní dotazy zasílány buďte na pl.

Anežku Eitterovou,

Hidělsku ústavu Vídeň VIII., Lerchenfelderstrasse. 4

Nábrobky

ze žely, mramoru
a pískovce má na skladě
v bojném výběru v každé
osm 81

kamenický závod
JANA HOLUBA
na Smíchově,

v Tylově ulici čís. 529.

na „Kališci“ u plynáry.

Rodinné hrobky provádí
dle vlastních neb daných
návrhů. Opravy hrobek a
nábrobků vykonává rychle
a dokonale.

Vzorůk sešlu na požá-
dání franko.

+++++0+++++

Jen za 2 kr.

korespondenční lístek a obdržíte 10

zdarma a franko

nejnovější ceník firmy

A. F. KLAUS,

továrna na razítka a písmenka v Liberci.

+++++0+++++

Raďte

žádati vzory běžných

KOBERCŮ

u firmy: (86)

KAREL HERINK,

v Praze, Malá Karlova ul. č. 147-I., v „Červe-
ném domě.

Naznačené jakosti žádujete. Ceny továrni.

+++++0+++++

Heřmánkový květ

čerstvý bez štopok i dobře sušený, kupuje v ka-
ždém množství za ceny nejvyšší (112)

lékárna Karla Hubáčka

v Hradci Králové.

+++++0+++++

Obchodní škola

v Náchodě.

Tato na základě ustanovení císařského na-
řízení ze dne 27. června 1860 autor obchod-
ní škola jest ústavem poskytujícím odborného vzdě-
lání ve vědách obchodních tam p. studijním,
kteří chtějí stát se administrativními úředníky
v záležitostech obchodních nebo průmyslových

Do ústavu přijímají se absolventi III. tř.
gymnasia, reálky nebo školy měšťanské, jakož i
ti, kteří přijímají zkouškou prokázali způsobilost,
aby za řádné posluchače přijati byli mohli. Mi-
mořádní posluchači se rovněž přijímají.

Nový školní rok počne 18. září t. r. Zápis
koná se od 15. do 31. července a od 1. do 18.
září t. r.

Bližších zpráv ochotně podá 115

Ředitelství obchodní školy v Náchodě.

+++++0+++++

+++++0+++++

+++++0+++++

+++++0+++++

+++++0+++++

+++++0+++++

+++++0+++++

+++++0+++++

+++++0+++++

+++++0+++++

+++++0+++++

+++++0+++++

+++++0+++++

+++++0+++++

+++++0+++++

+++++0+++++

+++++0+++++

+++++0+++++

Středisko krajanů z Králové-Hradecka.

Věhod z Ferdinandovy třídy.

Po divadle vždy čerstvé jídlo.

Věhod z Martinské ulice.

Restaurant dříve Schwertassek

nyní Kostelecký
na Ferdinandově třídě proti Choděrovi.

Dovolují si P. T. obecnostu slušně sdělit, že jsem rozšířil a renezoval salony Schwertassekovy naještě větším nákladem co nejlegantněji a nejkrásněji dle moderních požadavků na příměstské restaurační zařízení.

Doporučuji co nejlepší výtečné pivo ze společenského pivovaru v Písní, jež přímo od čepu čepuji, jako i svoji vynikající kuchyni jež v každé denní době velkým výběrem a velkým množstvím salsony a specialitami opatřena jest. — Vinný sklep zásoben jest nejvýbornějšími známými domácími a cizozemskými. Ceny při všem jsou co nejlevnější a ve všem vzorná a přátelská obsluha.

Svoje rozsáhlé a vzdušné salony nabízím ct. společnostem ku pořádání banketů, svatebních hostin, spolkových schůzí atd.

Věhod do příměstských i hotelových místností jest z Ferdinandovy třídy i z Martinské ulice.

Poroučíte se p. t. obecnostu do vaší přízní, zřeménám se ve vší účtí

Karel Kostelecký, restaurátor,

dříve v měst. Besedě Hradec Králové.

Chambres separées.

Znamení oběd od 50 kr. výše.

Znamení vína.

Praktické, levné a nejtrvanlivější
jsou korkové voskované

KOBERCE

V nejlepší jakosti má jediné na skladě
V. J. ŠPALEK
v Hradci Králové. (22)

Sensační vynález

c. k. výhradné privilegium
pro univerzální chránící prostředek
proti pocení nohou.

Jediné nosení mých patentovaných s dobrým kůží
a s vložkami ku prosycování zhotovených střívků
proti pocení nohou uchrání každého od nepříjem-
ného pocení nohou, ale též i od

**bolestných oznohenin
a křečích ok**

sebe osvědčuje. Prospektu jakož i návod a osobní
brání mýr zdarma a franko. 51

Josef Hanzlík,

Videa XVII., Weissgasse 2.

SYREČKY

olomoucké,

světoznámé, pikantní chuti, kterým se žádné jiné nevy-
rovnají, nabízejí se mírných cen. Škrtovou asi bedničku
obsahující všechny druhy na sklonku, odeslu proti předem
zašlým i sl. 80 kr. poštou. — Olomoucké syrečky
prodávají se v cizině jako delikatesa. Adresa: (46)

V. Šindlerová Olomouc,

Ztracená ul. č. 18

Svět k světu!

Vyznamenána na výstavě v Hradci Králové r. 1894
zlato medailí a diplomem.

**UMĚLÉ
ZUBY**

podle nejnovějšího amerického
spůsobu vyrábím a konám ve-
škeré práce v obor ten spadající
přímě a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ru-
če za nejlepší obsluhu a
nížší ceny než všude
jinde. 88

Ctěl jsem příslušnou obecnost
poroučí se v účtí plně

Josef Čáslavský,

zabíjí technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Králové.

Svět k světu!

Zlaté a stříbrné klenoty!

VÁCLAV ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísečný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové

(sv. Jánkové náměstí číslo 77.)

doporučuje ctěnému obecnostu hojně záso-
bený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a
pravých českých granátových šperků, stříbrné
stolní náčiní z nového a činského stříbra,
ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stří-
brné hodinky I. jakosti; dále pendlové hodi-
ny a budíky různých druhů se zárukou 1—
3 roky za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je účinně zkoušeno a měřeno

Objednávky a správy se přijímají a zhotovují,
tá veškeré správy hodin se vyřizují.

Vše za levné ceny. (18)

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Kočáry

nejnovější soustavy, práce solidní,
ceny levné doporučuje

Čeněk Buben,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavách: V Jaroměři stří-
brau, v Dobrušce zlatou, v Praze státní
bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší
vyznamenání čestný diplom a právo rašení
zlaté medailí s korunou. 78

Rakouské přírodní víno

ve sklepech rozličné ročníky bílé a
červené. Doporučuji velmi dobré šlechtě
stolní víno (bílé) litr za 38 kr.; zašláš
se pouze od půl hektolitra výše. —

Dovozné za půl hektolitra odtud až do Hrad.
Králové obnáší 1:26 sl.

JOSEF MRÁZ, poštovník, ma-
jitel vinných
sklepů a vinic v Hadersdorfu am Kamp,
Delní Rakousko, dráha císaře Františka Jo-
sefa. Za má přírodní vína ručí zdejší důst.
pan farář J. Pitman. (86)

Pekařské pece

na topení hnědým uhlím

vyrábí

(54)

továrna na stroje a slévárna železa

Josefa Horáka

v Lomnici nad Popelkou.

Fotografické přístroje

a veškeré potřeby

ku fotografování

odporuje

Tomáš Loukota,

první továrna fotogr. přístrojů v Čechách
založena r. 1874.

v PRAZE Ferdinandova třída 27.

Nákrčníky a zástěry

nejmodernějších vzorů na-
bíjí levně 52

Ant. Chaloupecký,

mech. tov. výr. nákrčníků a zástěr

Semily (Čechy).

Jarní novotiny. Prodej
ve velkém i malém.

Vyznamenána na světové jubilejní výstavě v Praze,
r. 1891. a na národopisné výstavě, československé
r. 1896. zlato výstavní medailí.

Antonín Sucharda,

sechař a řezbář v Nové Pace
(v Krkonoších)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, bedních
křesel, plastiky provedené, křížové ce-
sty, sech světců ve dřevě i kamni.

Starší práce umělé ceny mající, bedlivě

opravuje, posílá a polychromuje.

Má pak výrobky vlastní, ze své dílny

pocházející poskytuje mimo bedlivou po-
sluhu i ceny co nejmírnější. 65

Záclony

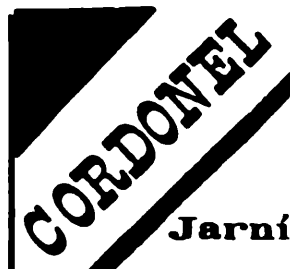
všeho druhu nejlepší jakosti, levnější
než ve všech továrnách, jakož i veškeré
práce čalounické i dekorativní zhotovuje

JOS. THOR,

čalouník a dekorátor

(114) v Hradci Králové č. 235

(dům p. Dobrovského).

Jarní

novinka

pro pány na obleky

v moderní barvě drap.
řhované

Metr zl. 3-30

Na úplný oblek 3 metry

zl. 9-90.

Vzorek této látky, ja-
kož i bohatý výběr mo-
derních druhů na obleky,
svrchníky, jen zaručené
jakosti a v mírných ce-
nách se na požádání
k nahlédnutí franko za-
šlou.

První český zásl. závod

Ed. Deskeřila

v Chocni.

Sukně

vlněné

za 65 kr.

prodává

Karel Švanda,

tkadlec

v Borovnici

na Moravě. (75)

Do Hradce Králové a okolí.

JOSEF FLEGL,

sedlák a čalouník

v Hradci Králové,

dovoluje si čtenáři obecně oznamiti,
že dnem 15. května otevře svůj závod

v domě p. Urnera

proti kostelu sv. Ducha

a doporučuje se k provedení veškerých
prací do oboru jeho spadajících za ceny
nejlevnější. 95

KÁVU

čerstvě praženou dobré chuti
kg. za zl. 1.60, 1.70, 1.80, 1.90,
pražskou směs kg. za 2. zl.

Kávu surovou

dobré jakosti

1 kg. za zl. 1.80, 1.40, 1.60, 1.80, 1.70,
1.80 nabízí

KAREL FANTA, PRAHA—II.

Růžová ulice č. 9.

Vlastní pražská káva.

PH odebrání 5 kg. franko. 90

Svůj k svému!

**Stavby nových
varhan**

nejnovějších výzkumů, veškerých rozměrů a veli-
kostí, se silným volebním hlasem, charakterní in-
stancí, se vadačními tužkovou neb pneumatickou, se
svlátním hradem stolem i veškerým kombinacím
zařízení doby nejnovější, důkladně a vzhledně pro-
vedené za ceny co možná nejlevnější doporučuje
obzvláště známá firma 72

Josef Vanický,

c. a k. priv. parastrojní továrna na var-
hany a harmonia

v Třebelohovicích u Hradce Králové.

Tamtéž k dostání výtečné harmonia
americká i evropská.

Dispozice a ilustrované ceníky varhan, jakož i
harmonii zdarma a franko.

Malíř a pozlaccovač

J. BARTA,

V RYCHNOVÉ N. KN.

Havlíčková ulice č. 197.

doporučuje se P. T. kušerstva a patro-
nátním úřadům

ku pozlaccování oltářů, náhrobků

a veškerých potřeb kostelních.

* Mimo to přijímá a vkusně provede

malby chrámů.

Vzorky předloží se na požádání.

Veškeré zakázky vyřizují se vkusně tr-
vale a levně. (13)

**Umělecký
závod**

10) pro
malbu
na skle

R. ŠKARDA,

Brno.

Odborný závod
pro malbu oken
chrámových.

Sešmkrát prvními
a cenami vyznam.

Rozpočty, náčrtky atd.
jakož i veškeré rady
odborné zdarma.

Stálá výstava

původních

„Otto“vých motorů

nejnovější konstrukce

pro plyn a benzin.

přes 200 čestných cen a vyznamenání; již 43 000
motorů se silou více nežli 100 000 koňských sil
(51) v běhu.

Zástupce: **A. ŠEDIVÝ** na Smíchově
Kinského třída č. 321.

Každý původní motor „Otto“ jest opatřen ochr-
známkou, jinak je nepravý.

Kdo potřebuje

VODU

pro města, obce a soukromé domy.

Čerpadla

všeho druhu na ruční, parní, vodní a elektrový pohyb.

Lázně a klosety

pro veřejné ústavy, školy, nemocnice a soukromé do-
my, dle nejnovějšího systému, které nesepáchejí

Hydraulické tržnice,

kteří do libovolné výšky a vzdálenosti samočinně vodu
vysílají.

Samočinné napáječky

železné, lité, emailované neb z kamene vyřezané,
poslední nápadně levné.

Čerpadla na koejvíku

patent. a neosvědčenější, které nezamrzají.

Větrné motory

bouřivzdorné úplně z ocele a železa.

Toplivzdorné motory

pro villy, cihelny, velké hospodářství a zahrady
staví

JAROMÍR GROSS,

hydrotechnický, stavební a instalační ústav

v Litoměřicích.

Zašlezoř radu, rozpočty a ceníky na požádání
zdarma. 40

Ludvík Nejedlý,

**dekorační malíř
v Novém Bydžově**

žije v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních

malby kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého zpracování, restauruji staré malby
nástené, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové. (9)

Návrhy ve slohu stavby kostela se na
pořádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

SVŮJ K SVÉMU!

To nejnovější

jakož i veškeré druhy hladkých suken ku
všem účelům

v obrovském výběru
doporučuje

V. J. ŠPALEK,

tovární sklad suken,

umělé tkalcovství a vlastní výroba
podšívek (22)

v Hradci Králové.

Vzorky na požádání franko. Prosím
jít o udání druhu a k jakému účelu.

PEVNÉ CENY.

Vodovody

zdejší a hluboko položených pramenů a studní,
samočinné neb pro jakýkoliv pohon

Čerpadla

všech druhů, též veškeré opravy střeš.

Restorace studní. Čerpadla vrážecí.

Samočinné napáječky.

Lázně, koupelny, klosety.

odborně a pejelevněji se zárukou zařizuje

A. Rainberga,

první konces. závod pro stavbu plyno- a vodovodu
v Pardubicích. 98

Rozpočty a ceníky zdarma a franko.

**Závod truhlářský, čalounický a dekorativní
firmy**

Michala Mayera syn

V PRAZE,

Stápanská ulice č. 67, proti dvornímu pivovaru,

43

doporučuje svůj nejnovější

sklad nábytku

od nejjednoduššího až do nejelegantnějšího provedení.

Vlastní výroba.

Závod založen r. 1848.

OBNOVA

Číslo 120.

V Hradci Králové, dne 25. června 1897.

Ročník III.

Rozhledy.

Dne 24. června.

„Co teď?“ tane dnes na mysl každému, kdo se poměrem věcí o politické záležitosti zajímá. Nynější situace je tak nejasná, že každého, kdo o politických otázkách přemítá, napadá obava, jest-li čestí politikové ve Vídni nečinili nějaký přelomový úsloví — akok do tmy. Co který z nich nyní o situaci vykládá, to všechno jest pravidelně míněním pouze jednotlivce a proto není divu, že každý soudný muž touží po výkladu situace autoritativním t. j. každý by rád slyšel projev celého českého poselstva, jak v celku svém na poměry pohlídl, jak je jako celek pojímá.

Páni poslanci jsou již skoro měsíc z Vídně doma, avšak s důvěrníky voličů doposud neporokovali, tak že pro budoucnost nezaujímají dnes jednotného stanoviska žádného, nejméně pak takového, jež by jim celý národ ve své většině schválil.

Nezapadá nám nikterak politiku jejich odsuzovat, někdy mluvit je zlato, avšak v nynějším případě nevidíme k úplnému mlčení důba a to tím méně, poněvadž následkem bezstarostnosti poslanců o to: „co teď“, začíná se lid také v politice zastarati: „co teď“.

A to sedá se upříti, že je toho mnoho, „co teď“ učiniti a prohlásiti bylo by nanejvýš na čase, neboť není nemožností, že nedalší doba mohla by přivésti nynějším českým politikům velice nepřijemné překvapení. Trebas že se proti jejich vagantnímu chůdli lid neobouřil, tak předece jenom jsou vlivu plni jednotlivci, kteří se na nastalou situaci dívají zrakem starostlivým, než-li mnozí z poslanců. Připouštíme, že někteří z nich mají soukromé vášně sliby, jichž se jim ve Vídni dostalo, ale to všechno je málo, když sliby ty nejsou na kouku.

Slibů dostalo se českým politikům i českému lidu již dost, těch jeho zájmům potřeba a proto bylo by při nejmenším záhodno, aby poslanci s lidem vešli v dohodnutí, „co teď“, aby věděli „co pak“, kdyby toho bylo potřeba. Mluví se o tom, že se má konati jenerální porada českých poslanců v Praze, ale to se sčvrklo na obmyšlený sjezd českých měst.

Nám se zdá, že se čeští poslanci dost opravdově a pečlivě nestarají o to, „co teď“ tak, jak by bylo záhodno. Připadají nám, jako oasen střežek Kanina s rostrhanou chalupou. Když mu vyčítali, proč si střežku nespraví, aby mu do světlíce neteklo, klidně odpovídal: „Když je hezky, není toho zapotřebí a když prší, kde pak by ještě víc chtěl zmoknout a na střežku lež!“

A páni poslanci nyní také, když je zatím ještě hezky, nemají za potřebné starati se o upevnění střežky nad sebou a až zase začne třebas bouřit a pršet, tak možná bude na to již pozdě.

Provoctví a svolání zemských sněmů také zmáhla a kdo se domnívá, že se snad čeká, až rozbourané větry zase sklidí a ulehnou, může být zle klamán, neboť zatím může ve Vídni nabýti vřehu mínění zcela jinaké, než-li jaké tam bylo před měsícem. Nejvíce však překvapuje, že oficiální „jazyky“ českého poselstva ve Vídni, p. dr. Herold a p. dr. Engel jako by s povrchu zemského zmizeli, ať by alespoň oni jménem poslanců proslavili směrnaté mínění, „co teď“.

Opatrní a prozíraví politikové nechali by sehnat srdce lidu vychladnouti dříve, dokud by nebyli v jistotě, že srdce ta tlukou a přístě tlouci budou tak, jak bude případně potřeba. A moudří politikové nechali by si ujít právě nyní vhodnou chvíli, aby za sebou celý národ sjednotili opět v jeden tak zavedením hezka všem jeho přelomůvkám společného a milého a upuštěním veškerých přičin k rozkolu a svárům? Ne páde dnešní situace mohla velice snadno a čestně dojíti ke shodě a smíru celého národa, jichž potřebují především — mladostní páni poslanci.

Jedni bychoem něco slavili a druzí přidali a mohli jsme být jeden muž, kdyby našim nynějším rozhodujícími politikům šlo více o prospěch národa, než-li o stranické zájmy jejich vlastní. Nevíme, kdy se opět dostaví tak vhodná chvíle, která by

tak vládné a bez obtíží vábila každého upřímného Čecha do společné řady —

Přítomná doba sama v sobě chová jistou jako kouzelnou náladu, pod jejíž dojmem především radikální a realistické zásady posbily najednou své sváděné působivosti.

Jest to zjev nanejvýš pozoruhodný, že se radikální klouček sám roztépal na několik skupinek, z nichž každá dobrou polovici své ostroati i „kuráže“ sama odložila. Ano z mnohých radikálů vybarvili se náhle zcela krotcí politikové, kteří více ani útoky na náboženské přesvědčení nechtějí schvalovati, ač je to velice laciné.

Největší však vede se v nynějším vzduchu druhdy slavné společnosti realistické. Panové si po leta vyhrabávali nejasnostilejší muže že zapadlých již jejich hrobů a vinili je z podvodů, nepoctivosti, nevlastenectví. Pánové si brali ze živých vynikajících mužů jednoho za druhým a „odpravovali“ a pronásledovali je jako lidi daremné, neohodné —

Byla to pravá hrázovláda, již realisté prováděli. Deset let „napravovali“ českou společnost, její mnozí členové dokonce i s jistým zájmem na tu jejich odvalu pohlíželi, ale konečně nadešla chvíle, kdy náhle stojí realisté u konců své působivosti. Co totiž činili a podnikali, to byla samá nečase. Výpochno bylo jim špatné, všichni lidé nedělali a jenom oni byli „nejlepší“ a jenom to bylo nejsamozřejmější, co si oni mysleli a co psali. Oni totiž více nic jiného nedělali, nežli psali a mysleli.

Když s tím začali, ta v Čechách pukala vše do trpělivosti a potašitelnosti, se kterou mnozí a mnozí lidé v naší veřejnosti hleděli a hledí se dostati k rozumitým bochníkům a pomazánkám. A proto nebylo divu, že se zejména ve mládeži radostí tajil dech, když viděla, jak realisté chytají za pačesy tu to, ta zase ono. Avšak mládež byla první, která velmi brzy postřehla, že realisté hrabou se v cizích vlasech jenom se snahou své osobky vyvýšiti, v popředí postaviti, bez upřímné snahy věc a poměry napravit, zvelebiti. A mládež byla první, která záhy vzpomínala, že se realisté neprávem hrabou v cizím prádle se — špiavýma rukama, které mnohého dobrého čistého člověka našeho umazaly jenom vlastní svou „realistickou“ špiavou. A přirozený následek toho byl, že dnes ze všech stran sypon se na realisty zdrcující rány hrozných výčitek a žalob, tak že realistický prapor jest dnes pocuchaným, hašeným cárem a jenom to neznamenatí bylo by škoda, že realistické časopisy vypadají duchem svým jako evangelické církevní věstníky rázu bojovného.

Jestli se protestantští duchovní a realistické časopisy chtěly opřít, tak se přepočítali a jest-li se realistické časopisy chtěly opřít o protestantské duchovní, tak se přepočítaly také, neboť realismus zapadá dnes mezi ty nejnejpříjemnější vzpomínky, jaké česká historie má a tam protestantští duchovní nebudou je následovati, třebaže se nemohli popřít, že ka př. vinohradský „Čas“ vyhlížel a vyhlíží jako „ordinariátní list“ pána Císaře s Klobouk, Duška z Kolína atd. Jdou také hlasy, že se realisté proto při nedávných volbách do říšské rady ujímali tak horlivě v Praze kandidatury socialisty Dždice a hlavně jen proto, poněvadž se jeden evangelický vyšší hodnosta na Moravě jmenuje také — Dždice. Spočívá v hlasech těch snadno pochopitelná špička a domněnka —

Slavnostní dny v Hlinsku.

V sobotu a v neděli oslavil křesťanokatolický sociální vzdělávací dělnický spolek „Svornost“ slavnost svčasně svého spolkové praporu spůsobem důstojným a významným. Slavnost tato bude mítí bohdá veliký vliv na smýšlení městského obyvatelstva, neboť toto mohlo na vlastní oči poznati oba směry, zápolící v českém národě o vítězství. Slušný a skutečně vzdělaný člověk nemůže být ani na okamžik v pochybnosti, ku kterému z obou směrů se má

přidati. Ranní hodí křesťané a Čechové v pravdě inteligentní hrde se přihlásili k svému praporu, praporu tebejší přímosti, poctivosti a národní hrdosti. Chameleoni před křesťanskou slavností směsta utekli, čímž njejmá na jevo dali, že se za své tiché spolčnický stydí. Ano, jako křtkové sčstali ve svých dárách té radikálové, kteří před slavností si mohli noby aběhat, aby smatili příchod a přivítání J. M. nřp. biskupa Edvarda Jana Nep. Brynychy A co veřejně vystoupilo proti snahám katolickým, to budilo upřímnou soustrast katolicků a veřejný posměch širokých mas lidu. Tak se opět osvědčila pravdivost přeloví, že směrnost a výstřednost ubíjí se sama a že kdo jinému jámu kopá, sám do ni padá.

V sobotu, v předvečer slavnosti, uspořádala v městě „Svornost“ hudební dostaveníčko, které budilo živou pozornost. Slavnostního průvodu sčstánil se též jeden socialistický redaktor. Večer konala se přátelská schůze v místnosti spolkové, která se znamenitě vydařila, neboť dostavily se do zábavy také deputace bratrských spolků, jimž šli členové Svornosti na nádraží naproti a srdečně je přivítali.

V neděli o 4. hodině ranní probudil ospalce se spaní budíček a stěelba z hmoždířů. Poznenáhla dostavily se též ranními vlaky nebo na ověncených povozech bratrské spolky a jednoty a sice: z Králové Hradce, z Chrudimi, z Litomyšle a Rychmburka, Chrástě, Poličky, Ústí n. Orlicí, Kručemburka, Vojmova Měste, Polné, Přelouče, Náchoda, Čáslavi, Humpolce, Bohni, Přibyslavi, Proseče, z Ranné a Moravan Hostě byli uvítáni členy Svornosti a chvalně známou hudební kapelou z Kofínova.

Radnice, farář budova, továrna Haasova a mnohé jiné budovy byly osdobeny prapory vsdor všemohým agitacím, hrozbám a prosbám. Ulice z náměstí ke kostelu vedoucí okrášlena byla bříšovými stromky.

O pát 9. hodině konalo se vítání matky praporu. Kněžnu Vileminu z Anersperků zastupovala v této čestné funkci paní Anna Freygangová, choť kněžského lesmistra z Libáně. Průvod pro matku a kmotry praporu (paní Hermínu Sokolovou a Marii Zlevorovou) a družičky byl malebný.

Uvítání nejd. p. biskupa.

Mezitím blížil se povoz J. B. Milosti od Holčína. Na hranici města Hlinska uvítali nejdůstojnějšího Vrchního Pastýře místopředseda „Svornosti“, pan Jan Sedláček a jednatel p. Jan Sládek, dále pánové Ferdinand a Antonín Sokl. V ulicích města pozdravoval lid uctivé svého arcipastýře. U slávohrany s nápisem „Vítejte nám“, která stála vedle spolkové místnosti před schodištěm ke kostelu vedoucím, očekávali J. B. Milost pan místopředseda p. Josef Šafařík z Chrudimi, soudní rada p. František Seidl a p. berní Roček, městští radové a členové obecního zastupitelstva z Hlinska, p. Jindřich Rozvoda ředitel měšťanských škol a pány učitelé, přednost stanice p. J. Svoboda, protektor slavnosti p. Fr. Just továrník z Vídne, p. Antonín Zlevora zástupce továrny Haas a synové, lesmistr p. Freygang s choť, obě kmotry praporu, čestné dámy, hednostáři místních spolků a společenstev, domácí i cizí spolky a pak čestné duchovenstvo v čele s biskupským vikářem vřp. Aloisem Kopeckým. Vedle místních duchovních spozorovali jsme jmenovitě dpp. bisk. notáře Otakara Richtra, faráře z Rychmburka Štěpána Dvořáka, Fr. Kotrbelce z Kručemburka, Ant. Holuba z Věslákova, Jos. Plocha z Trhové Kamenice, Mikuláše Simona ze Svatky, Ant. Bartoše z Ranné, Jana Selichara z Kameníček, Fr. Mírmu z Krouné, dále dpp. Stanislava Schönberga z Chlumu, J. Bednáře ze Stodence, Jana Zittu z Trh. Kamenice, Jana Kostkána z Ranné, Josefa Bečičku ze Skutče, Fr. Rohlika z Nákova a j.

Předseda „Svornosti“ vp. Alois Donbravský uvítal J. B. M. takto:

Vaše Biskupská Milosti! Nejdůstojnější Pane! Když založili jsme před 4 roky náš křesťanský katolický spolek „Svornost“ — ta bylo našim nejvroucnějším přáním, aby nad hlavami našimi zavlál oo nejdříve prapor, jead by byl symbolem našich snah, a aby ten prapor posvěcen byl rukou Našeho nejdůstojnějšího Pastýře, jenž znám jest po všech vlastech českých jakožto nejprvnější přítel katolického dělnictva. A hle, s pomocí Boží, dříve než jsme se nadáli, vidíme uskutečnění přání naše. Prosetelnoeč Boží nám dala dobrodince, kteří nám pomohli zříditi krásný prapor — a Vaše Biskupská Milost dnes k nám dobrotitě přichází, aby našim snahám vyprosila milost Boží a posvětlila náš spolkový prapor. Jménem svých milých souduhů vítám se synovskou uctivostí. V. B. M. a z hloubi srdce svého šelám toho od Pána Boha, aby za všechnu ochotu a dobrotitost otcovskou za tu vznešenou počtu, kterou jste ráčil prokázati

našemu dělnictvu se Vám odmění ráčil a proslím se nejpozději, abyste Nejdůstojnější Pane ráčil nám nejprve udělit svého biskupského požehnání.

Všecké hodnostář i lid poklekl, když J. B. M. udělil požehnání.

Pak odvolil nejdůstojnějšího Vrcholného pastýře dp. farář z Hlinaka, Jan Šembera: Váše B. Milosti! Nejdůstojnější pane! Po prve ráčil jste zavítati do našeho města, abyste posvětil prapor „Svornosti“. Osmělují se Vás co nejaktivěji vítat jménem farního duchovenstva a veškeré farnosti. Kde by příchod Vaší B. Milosti přinesl pokoj a mír do města našeho, kde byste nalil útěchu a hojivého balzámu na rány, na které hněs naše společnost. Nechtě se splnit výrok sv. písmo: „Požehnání, jenž přichází ve jménu Páně!“

Nejd. pan biskup ardečně za toto uvítání poděkoval a promluvil pak několik ardečných slov se světskými i duchovními hodnostáři. Spolky a společnosti, jakož i četné družičky a nečetné davy obecnstva trofily špalíř. Z místních župolk se dostavily zejména: Remešnická beseda s předsedou p. Karlem Churajnem, zpěvácký spolek Svantovít, (předseda p. Fr. Seidl) všecka živnostenská sdružení a předseda I. pp. a obch. gremia p. Fr. Bedřichem Adámkem, místopředsedou H. sp. p. Ant. Jehličkou, a předsedou III. z. sp. p. Jos. Tichým, a předsedou IV. z. sp. p. Jos. Hudcem, starší literární chora p. Fr. Škálou, atd. Vysvětlil praporu a průvod do chrámu Páně dle se slavnostně za prospěvování písně „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“.

Nový prapor „Svornosti“ nesli v průvodu 64 jiných menších družiček vedených alečnou učitelkou Procházkovou na bílých stuhách slečny: Pantůčková, Baumannová, Zemlišková Suchých, Prokopova, Vebrova, Dřevíkovských Ludmila a Cecilie. Prapor zhotoven jest z též červené a bílé hedvábné látky, kterou „Svornosti“ přídáním dílovedoucího pana Antonína Zlevory darovala firma Filip Haas a synové v Vídni. Prapor zhotovili v pravdě umělecky citlivé sestry ve Slatiněch. Jest na něm obraz sv. Josefa s heslem: „Sv. Josefe oroduj za nás!“ Uprostřed praporu nalézá se český lev s korunou svatovráčlavskou a s nápisem: „Pro Boha a vlast“. Skvostné stahy s též hedvábní červenobílé s modrými okraji darovala „Svornosti“ matka praporu J. J. paní Vilemína, kněžna z Auerpergu ros. Kinakých. Stahy stříbrem a drakem vyšívané nesou nápis: „Svornost v Hlinaku. Pravda a právo vítězí!“ Líc stahy nese jméno vysoce urozené daryně a datum svěcení, 20. června 1797. — Za družičkami, které nesly prapor, kráčely paní matka a kmotry praporu, praporečnicki spolku a jeden z Hradce Král., Litomyšle, Polné, Přelouče, Humpolce, Čáslavi, Chrudimi, Poličky, Ústí n. Orlicí, Náchoda, literárního spolku a funkcionáře „Svornosti“ více než 30 kněží a J. B. Milost, který před hlavním oltářem poklekl a vykonal krátkou modlitbu, načež za průvodu varhan spíval lid píseň před kázáním.

Slavnostní řeč J. B. Milost.

J. B. Milost navázal kázání na slova evangelia, jak člověk jeden učinil větší velikou a pozval k ní mnohé. Jedni se vymlouvali, že koupil patero spřežení volů nebo pojal ženu, jiní že s jiného důvodu nemohou přijít. Jest sájsi všem známo, kdo ten člověk v dnešním podobě jest. Jest to Syn Boží, Ježíš Kristus. Ten pro lidstvo mnoho učinil, když založil náboženství pravé a církev svou. Světým náboženstvím učinil nám hostinu velikou, k níž poslal veškeré národy, aby Boha poznávali, s ním se sjednotili a se nakrmili a posilili ještě lepší veškeri na nebesích, kdež pak štíti budou ve věčné sláve.

Slovy: Učinil větší velikou, míní se také veškeré Páně; jest však viděti, že mnozí k ní nepřijali ač pravil Pán: „Já jsem ten chléb života.“

Lidé neporozuměli slovům Páně a zástup rožděl se ve dvě strany. Jedni, kteří chtěli být vůdci lidu, ti pravili: Tvrdá je ta řeč — a odešli, více s Ježíšem nechodili. I obrátil se Ježíš k poslušalým, v jejich čele stál Petr, a tápal se jich, zda-li i oni odejdou? Petr odpověděl: „Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova života!“

Takové rozdělení lidstva nastalo i teď. Jedni se staví proti Bohu a jeho sv. náboženství. Mnozí z nich dělají se vůdci lidu, ale v zaslepení svým praví: Tvrdá je řeč ta, totiž náboženství jim překáží, aby nárudivosti překlouvali, rozum svůj Bohu podrobili a v pokorě šli. To jest synům tohoto světa obětí a proto přestali být syny církve. Dají siice ještě dít své křís a mrtvé pochovávat, ale ardeem svým patři již jinam.

Také v městě tomto panuje roždění a jedni praví: Tvá řeč jest tvrdá. Schází tu muži, kteří by dle postavení svého kráčet měli v čele lidu. Na to pravil adp. biskup: Ale vidím tu množství katolických mužů a jinochů. Tápa se Vás, zda-li i Vy odejdete? Zda-li i Vy řeknete: naše slovo jest rožkoč, tvrdá je ta řeč? Vy jste statečně přes odpor a protivanství Vám kladená vyznali víru Ježíše Krista, Vy jste stáli při Ježíši Kristu a víře Jeho.

Kdyby zde někdo byl a řekl: Ale těch náboženství jest více, které jest tedy to pravé? — Tu povážme: Jméno učeníků všech řekl Petr: „Kam bychom šli? Ty máš slova života.“ S Petrem mluvil Pán Ježíš a proto jen církev založená na Petrovi je ta pravá, „Páně ovce neboť jedině té jeho pravé církvi řekl: a berácky mě.“

Roždění národů na ty, kteří jsou proti církvi a kteří jsou pro ni, roždění to teprve nastává. Mezi nimi jest ještě jakási smíšenina také katolická. Známe mnohé, který jest ve svém nitru lepší, nežli veřejně se dává. Lidé ti bojí se svých novín, řeč v hospodě, o místo na radnici, nebo o jiné čestné nebo hmotné postavení. Proto jest dosud ta smíšenina, ta kolísání. To však není nic pevného. V novinách čteme často o charakterech. Právě se: „To jsou charakteri!“ Pevný charakter se nicého nebo, i a kdo se veřejně k svému přesvědčení. Lidé plovící, nerozhodní nejsou žádnými charakteri. Roždění národů musí nastat.

Již v písmě starého zákona jest slyšeti, že lidé byli vybízeni, aby sloužili Běhu nebo Hospodinu. Je-li

ve Vás víra v Boha, Krista Pána, tedy stáste jemu. Jest-li Vám záležet na postavě, čistých i hmotných důstojích, pak slušte Běhu! Jest-li vám však záležet na Bohu a církvi pravé, tedy slušte Běhu!

Spolky křesťanské jsou založeny, aby vypořádaly křesťanské charakteri. Tímto kampaň praví, že třeba jít nejen k večeri velké, ale též na horu Olivetskou. Křesťan jest sájsi dobrý i sl: Petr řekl jednou Ježíši Kristu: „Co sa to Pane dostaneme?“ Pán odpověděl: „Vy, kteří jste opustili všecko, dostanete věčnou blaženost.“ Pak-li se bude křesťan těšiti, co sa to obdrží, tedy vě: Když bude dobrým křesťanem, bude mít předně dobré svědomí a pak pravou víru v Boha; bude vědět, že má něco více než světi, že má rozum a svobodnou vůli, aby poznávala tato pravdy všech věcí, Boha. A když Boha znám, tedy mám též povinnosti k němu. Zvíře má sájsi mnohé amaly bystřejší než člověk, na př. orek a lev vynikají mnohými tělesnými vlastnostmi, ale žádná zvíře nemá náboženství, vyšší a nahy. Kdo říká: „Já náboženství nemám“, ten se přisává, že má jen tělo, že se stará jen, aby se dobře najedl, napil, dobře se měl a o jiného se nestará. Takový materialismus k uspokojení člověka nestačí a proto volá Lev I. „Poznej člověka důstojnost svou!“

Tak si milost posloucháči můžete vybrati: buď štíti hmotné rožkoči, nebo jako lidé s vyššími účely, s náboženstvím. Nevím, je-li tady mezi Vámi někdo, kdo by měl chuť štíti jako neresumný tvor. Pochybují o tom. Lidé, kteří povídají, že náboženství lidem k spáse a blaženosti netřeba, ti nasávají všecko naopak.

Když klesá člověk k neznabožství světi, to nasávají osvěta; když otročí duši i rozumem hmotě, tomu říkájí svoboda. Chceme-li však, aby panoval duch, musíme se držet víry v Ježíše Krista.

Mnozí myslí, když všecko od Ježíše odpadne, že bude lepší vzdělanost a vůbec lépe na světě. To však je klam. Dívoch v Africe má sotva jakéhokoli znalosti o Bohu. Kdyby tam přišel takový moderní osvěťák a hlásal, že náklonnosti svých přemáháti netřeba, že lze být bez ní, ta by mu takový dívoch odvětil: „To my také děláme,“ a že silnější potírají ty slabší. Se svou osvětou bez víry v Boha by takový osvěťák mohl divochy asi moc nepotíral. I proto ti osvěťáci nechodí osvětovat divochy, ale sástavají hezky domy, aby se tu obohacili a dobře se měli. Do krajín divochů chodí Bohem nadšení misijnáři, ti namáhavě se napřed uť jejich řeti a sájsi pak velika příkoří a strádání, aby lidstvu prospěli a jej osvětili. Za několik let má takový misijnář kolem sebe blouček bývalých divochů, tmavých neb černých sice, ale mravních, kteří se bojí nestoudnosti, nemravnosti, neuláznosti, křivdy, krádeží a sločinů. Od misijnářů naučí se lidé ti řemeslům, orbě, naučí se číst, osvojí si vědy vzdělání, unadní si živobytí hmotně, vědí v život vědy. Z toho viděti, že náboženství není proti vzdělání, proti pravé osvěti, nýbrž naopak, vědy je podporuje. Kdyby k nám před tisícletí nebyli zavítali Bohem nadšení apoštolové slovanští, sv. Cyril a Metoděj, snad bychom byli dosud pobasy, anebo bychom snad více ani nebyli. Kdyby mnozí ti naši největší páni četli aspoň české dějiny evangelika Františka Palackého — jinak by soudili o dějinách a poměrech našich. Církev nebyla u nás proti vzdělanosti a osvěti, ale vědy je podporovala. Již ve středověku byly při všech farních sámsných školách, při kapitulách a klášterech nalézaly se školy vyšší a universita v Praze založil nám náš nejkatolický král Karel IV. (hlavně s návodou svého kancléře a arcibiskupa Pražského Arnošta z Pardubic).

Naši nevěrci všecko toto nenasají, oni čtou jen své nevěrecké spisy a listky. Proč pak klesáme stále více? Proto, že se vzdalujeme od Ježíše Krista. Když se však Krista držíme, blížíme se k němu, a kde jest v ústě křís a kalich, tam štíti pravá vzdělanost, tam je vše proniknuto zákonem Božím a směřuje k lepšímu.

Mnozí myslí, aš pomine náboženství, že se to všecko ve světě urovná, že bude lépe. Náboženství naše praví: nepokradeš! — ono dovoluje vlastní majetek. Když se však teď hrne veškerý majetek jen pořád na jednu třídu a stranu, tedy to nepřilo od náboženství, ale od toho, že se náboženství a Boží přikázání neplní. Namnoze je tím vinno také sámsí státi a sádsávání zákonů ve prospěch jednotlivých stavů a tříd v duchu nekřesťanském. Dobře praví jeden muž nedávno v jednom státi americkém, že takové zákony nic nepomohou, se nejlépe by bylo, kdyby se lidé drželi desatera Božích přikázání, které jsou nejlepší zákonem.

Tento zákon se však neplní ani od těch, jichž jest to největší povinnost. Malý člověk bývá často za neopatrnou krádeš a malicherný přestupek přímě trčetán; když se ale vede ve velkém obchodě a přemysl tak, že se dělají lichva, podvojně úpaky, a nepřelázné hry, které pohltí celé jmění těch menších, ta dle tvrzení mnohých není přý to vydírání a krádeš.

Náboženství naše volá: bída těm, kdož vdov, sirotky a chudé utlačují! Náboženství naše káže podporovat chudé. Avšak ti velcí boháči dají toho málo, sa to podporují mnozí ti praví, ale méně námožní křesťané. Právě proto tedy, že se náboženství nezachová, plně se druhé neuvravnalosti v majetku.

Bůh chce však, aby zákonodárstvím a milosrdenstvím vše se uspořádalo tak, abychom všichni mohli být šťastní živi. Bylo také vědomo sámsých cechů řemeslnických, aby mohli šťastně štíti, kde chce dobře pracovat a štíti se pracně a poctivě.

Ze dřívějších dob nebylo tolik neuvravnalosti a bída. Oí té doby, co zavedeny parní stroje, co panuje svoboda živnosti, ta se nápadně obohacují jedni na úkor jiných. Kdybychom se však drželi věcí Boha, bylo by více lásky, nebylo by tolik neupokojenosti, vysáváni, vydírání, dřeti, neupokojenosti a neuvravnalosti.

Neptátelé víry praví také, že náboženství přý znamená reakci — zpátečnictví. Bažko. jiti zpátky k Pánu Bohu, by však mnoho prospěla; nemělo by prospěla reakce k desatera Božích přikázání. Nejde se proto myšliti lichými frázemi o reakci. Ta nechce otročení a vysáváni lidí, ta chce, aby vědy rožkočoval Bůh, aby přestala prostopádlost, mrhavost a mnohé jiné nečnosti, které lidé uvádí ve škodu a záhubu.

Naši nevěrci žijí a strádají již též klerikalismem. Vládní jich tomu neuvravná, neví ani, co ten klerikalismus je. Ten je snaha, aby všude život všá proniknul byl Kristem a zákonem Jeho.

Na to se smíná nejdůstojnější pan biskup o zastávající sv. praporu spolku „Svornost“. Prapor jest znamením důstojnosti lidské, jest znamením, že máme rozum, abychom Boha čtli a milovali. Prapor jest dále znamením pravé osvěty a jest konečně také znamením blahobytu malého řemeslníka, dělníka a rolníka. Dobře se nám poveda, vrátíme-li se k Bohu, pod prapor pravé jeho víry.

Posléze vyslovil J. B. M. přání, aby se otevřely při mnohých, aby přestala zaslepení jejich, tak aby všichni, kdož jsou přítomni, kráčeli za Bohem, vzdělanost a blahobytem. Proti cestě Jeho do Hlinaka, proti Jeho osobě a uvítání a proti nakutečení slavnosti svěcení sv. křís na hřbitově dále a agitovalo se mnoho. Jest mu te vše známo. Dostal také anonymní dopisy, že přý dle v Hlinaku rožbroje, že ho zde nikdo nechce, byl také nasypán anonymními nádkami. Dopisy takové nejsou známou vzdělanosti, je to neuláznost a podlost. Každý ať jedná veřejně a vystupuje poctivě. Neuláznost jest bojovati pomlavy a anonymními potupami. Na to pravil J. B. Milost, že zde nikomu neublížil, že nedal rožbroj v městě tomto, vědy je zde poprvé. Vystoupil ta veřejně, jednal přímo, a dle toho ať lid soudí. Ti, kdož jej nasypávali hanou a pomlavy, nejsou ostatně pravými tlumočníky lidu a tento se nedrží toho, co mluví a dělají jiti lidé o pálnoci v hospodě. V kostele jest plno věřících, což jest důkazem, že neuhlíst s těmi, kdož proti desatera slavnostem brojili. Odpouští všem, kdož proti svěcení sv. křís a slavnosti katolického spolku „Svornost“ brojili. Snad přijde i ti časem k lepšímu náhledu.

Zatlonění hřebě, odevzdání praporu, náš sv. a průvod z kostela.

Po slavnostním kázání posvětil náp. biskup se asistencí všech kněží, obklopen jen všemi důstojní, místními a spolkyvými hodnostáři spolkový prapor „Svornosti“ se obvyklých při ští přiležitosti slavných církevních obřadů, načež se dále zatlonění hřebě. Za heala: „Pana, ke komu půjdeme? Ty máš slova života věčného!“ — zatlonil první hřebík náp. biskup Edvard Jan Nep. Brynych. Na to promásl heala a zatlonili hřebi: místopředsedkyně rada pan Josef Safatík (Spojenými silami), matka praporu pí. Anna Freygangová (S Bohem počni v každé době, pe-dáť se dle tobě), pí. kmotra Hermína Sekelová (Pro Boha a vlast) a paní Marie Zlevorová (Bohu, vlasti a králi), alečna Pantůčková (Ke cti a chvále Boží, protektor p. František Just „Pro radost a slávu našeho spolku, lidu dělnického a naší české vlasti“, dp. farář Jan Šembera (Modli se a pracuj), pan soudní rada Fr. Seidl „pro Boha a národ“, p. berní Roček (Sloužíš tento prapor ke cti a chvále Boží, jménem městské rady p. předseda Remešnické besedy Kar. Charajna (Spokojenost a svornost, p. Ant. Zlevora, zástupce firmy Filip Haas & synové, pan Jindřich Rozvoda, ředitel měšťanských škol, p. J. Svoboda, přednost stanice. Dále zatlonili hřebi a pronesli významná heala přítomní dpp. kněží, přednedové a zástupci živnostenských sdružení a spolku s Hlinaka, zástupci přispělních spolků a jeden.

Na to posvěcený prapor „Svornosti“ slavně vytáhn a zástupcem J. J. kněží Vilemína z Auerpergu rosané Kinakých matka praporu pí. kmotrové Anna Freygangová promluvila jasným a svačným hlasem:

Čtení pánové! Členové spolku Svornosti! Jmé-nem Ježí Janosti Vysokorodé paní Vilemíny, kněžny z Auerpergu, jakožto matky praporu odevzdávám do rukou Vašich tento prapor. Při tom dovoluji si Vás oběť pánové v krátkosti sponorniti na důležitý obsah jeho. Na šardi Vašeho praporu štíti se odznak naší svaté víry, totiž sv. křís. A tím slavně navazujete se, že chcete věrně štíti při své sv. víře a tato slovem a skutkem hájiti a nikdy se žádnou cenou od ní se odchyliti. Dále vidíte na svém praporu obraz svého sv. patrona, ochrance dělníků, sv. Josefa. Tento veliký světec, jenž v opatrování dán byl sám vltěný Syn Boží Ježíš Kristus, chválen jest v písmě svatém jako muž spravedlivý, totiž jako muž vynikající všemi ctnostmi. A to má být Vám, křesťanští jinochové a mužové povzbuzením, abyste se vynasnažili také vour svůj následovati a štíti se muži dokonalými, rozšafnými, řádnými a pevnými charakteri, by také o Vás jedsokrát roznásla se chvála, že byli jste spravedlivými. — A na druhé straně praporu svého vidíte znak Českého království s nápisem: „Pro Boha i vlast!“ Ze tento znak jste si vyvolili na svůj prapor, tím jste chtěli před celou veřejností dokázati, že jste a chcete být věrnými syny naší milé české vlasti. Nechtě pánové, tato náležitá lásta k vlasti pronášá vědy arde Vaše, nechtě symbol slavného království Českého vede Vás vítěnit a Vašemu vytěženému olti, nechtě se pomoci a spolupásobení spolku katolických domů se národ český své štádnoci samostatnosti a blahobytu a tak splní se v pravdě ono heala, jež vnovala Vám Janá kněžna: „Pravda a právo vítězí!“

Praporečnicki Svornosti přijav prapor odvětil:

Věčtější paní! Jméno milých soudruhů svých přijímám z rukou Vašich prapor, který právě rukou J. B. Milosti posvěcen byl. Nejprve jménem soudruhů svých děkuji sa tak velikou čest, která nám překážka byla ta, že J. J. Janosti, vysoce urozená Vilemína kněžna z Auerpergu milostivě se uvalila být matkou praporu. Mohu směle jménem soudruhů svých slibiti, že to posvěcené znamení svatého křís, které štíti šerd našeho praporu, bude nám vědy potěhou, abychom si vltáli své sv. víry, abychom i na dále všemožně o to se snažovali, by blahodárné učení Kristovo pronikalo celý náš veřejný život, abychom nebyli pouze katolickými křesťany dle jména, nýbrž také skutky. Jestliže u-kateché se tato vnozená myšlenka, která jest vůdčí hvězdou katolických spolků, pak dojistá každý z nás stane se mužem rožkočným, mužem, o němž bude platit výrok podobný, jako platí o sv. Josefu, který byl patronem katolických dělníků,

že každý z nás bude upraveným. Ano, my budeme pracovat o to, aby společnost lidská obdržela se k Bohu, aby šla podle přikázání Božích a mravouky křesťanské a tak aby napravila se to, co lhostejnost náboženská a nevěra zkažily. Tyto dvě, mírné řečené jedovaté umije jsou to, které obrátily velikou část našeho milého českého lidu, takže nejenom stal se lhostejným ku sv. víře, ale také ku své vlasti. My musíme ohromně přistoupit keřlivou lásku k milému národu a naši krásné české vlasti a proto na svůj povinný praporek vyhlásili jsme si znak našeho království Českého, aby pod tímto palladiem znova vstála v srdcích našich láska k vlasti a národu. Jsme připraveni a chceme dokázat, že křesťanství dělníci dovedou jako první potomci svých zbožných praotců, jako první Čechové se dovedou nikoli prázdny slovy, ale skutky bojovati za svou víru, vlast a krále. My budeme stát jako první hradba kol tohoto posvátného praporu a brániti se budeme na jedné straně proti nepříteli víry Kristovy, na druhé straně proti nepříteli naší milé vlasti. A v tomto zápasu za právo a pravdu bohdá zvíťásíme, tak jako druhdy pod znamením kříže zvíťásil Konstantin Veliký. Zdař Bůh!"

Še tato směřivše českého tleskání plynula z rybního přesvědčení, a jsouc v celém kostele slyšitelas, učinila tam nejlepší dojem.

Na to se četné asistence kněží dlouhí vdp. vikář Alois Kopecký al. mši svatoe, za pravdu spěru a hrdby. Po posehnutí a poudravu andělským sadil se v kostele opět prřed a nastoupil asi o 1. hodině odpolední prřed spátatí Právod, v němž bylo přes 72. drážiček a tolik spolků s 12 prapory, pekytoval malebný pohled. Největší pozornost obecnstva a svláště vzkovaná budil ovšem novoposvěcený prapor. Právod prošel a hrdbou celé město. Na to se konal společný oběd v místnostech „Svornosti“. Na sate byly u oběda J. B. Milost, státníci státních a obecních úřadů, spolků a velebné duchovenstvo. Nejdůstojnější biskup přijal tamtéž v alyšení státního města, spolků a deputací „Svornosti“, která Mu vzdala duk za laskavý příchod k slavnosti a posvěcení praporu.

Po posehnutí mělo se konati slavné posvěcení sv. kříže na křtitov. Než odpadlo, protože různé intriky se proti tomu daly. Velebné mínění takové jednání rozhodně odsuzovalo a pan radní Zmek by byl před takovými komplimenty sotva smekl. Také pan parkmistr Antonín Beneš, švagr Hlinského poslance Karla Adámka a mohl ualyžeti o sobě peprné poznámky a coť teprve známý Manichejec. Na křt se vybralo dobrovolnými dary 206 zl. a něco dala záložna. Vp. Alois Doubravský kaplan a starosta p. Beneš dali křt dělati ve podzim u kameníka Růžičky v Chrádímí. Tento alibil křt savačas zhotovit a před 3 nedělemi psal také do Hlinaka, že jest křt hotov a že mohou pro něj poslat povoz. Ve středu před slavností však pojednou psal, že se kámen porouchal, že křt nemůže býti hotov. V Hlinaku jest známo, že to učinil z návodu jednoho městského rady. V poslední chvíli se však kameník lekl a v sobotu byl křt pojednou hotov. Stavitel jeden chtěl křt poslati na 100 zl. hned, ale chtěl to udlát o 60 zl. laciněji, pak-h svícen se odbude až po odjezdu biskupově křestanský takové jednání není a o šidovšpůkrokřáfkou práci hlinečtí katolíci nestáli. Jiný stavitel, dobrý katolík, postavil křt sdarma. Hlinečtí katolíci si napamatují dobře neoslidi jedné chrudimského kameníka a divi se jen, jak je možno, aby takový zbožný chrudimský literát tak jednal s katolíky knězi a nedeřel daného slova. Slavné posvěcení katolického kříže v pondělí době tím ovšem nikdo nesmařil.

Bozvky slavnosti.

Po sv. posehnutí odebrali se účastníci slavnosti do hostince pana Bohumila Adámka, kde v prostorném sále uspořádala hudba kočínovská sdahly koncert. Navštívila jej elita obecnstva a velebné místnosti byly přeplněny. Při volné zábavě účinkoval chvalně známý komik a kupletní spěvák, pan Andreš a Ustá n. Orlicí, který svými výstupy rozesmál veškeré posluchače.

Když se rozesmalo, že o 5. hodině pojedě kolem J. B. Milost, vyšlo obecnstvo na silnici, katolíci tovaryši utvořili špalír a hudba zahrála císařskou hymnu. Mile překvapil obecnstvo spontánní projev, když malé drážičky Tonička Jakelová a Miloslav Rožáková dříve se vyvednouti přibuznými, podaly J. B. Milosti krásné kytyce do kočaru. Kočár zastavil a mejd. biskup za tento dětský dárek a úsměvem poděkoval. V podvečer většina císařských spolků se vrátila do svých domovů. Večer konala se ve spolkové místnosti taneční zábava, při níž opět účinkovala výborná kapela pana J. Vaška z Košínova. I tato zábava byla navštívena elitou dam s Hlinaka a s okolních předními kruhy obyvatelstva. Zábava sdahla trvala téměř do raních hodin. Navštívili ji i mnozí ti, kdoš pávodně proti ní brojili. To mohlo býti pořádkem spolků „Svornosti“ největší zálibou, neboť slavnosti „Svornosti“ obrátily na sebe pozornost celého města, kdežto truchlivost seznalá udělala úplně šleako.

Politický přehled.

Četci šlechtici o politické situaci.

Na schůzi katol.-pol. Jednoty pro království české konané v neděli ve Vládním, učinil předsedající hr. Karel Šebesta born za kléského souhlasu přítomných toto prohlášení: Co se týče nyní panujících politických otázek, stojíme též na půdě našeho historického státního práva a úplné rovnoprávnosti obou národností a proto v tomto ohledu sdáme s každou českou stranou, která na těchto základech stojí, svorně spolupracovat. Z tohoto stanoviska vítám a velikou radostí nyní mezi českými stranami panující svornost a utvoření nynější většiny na Hlinské radě, která proti

všem třeškám tak pevnou se ukázala a která své společné názory v adresním návrhu, přijatém všemi skupinami, jasně projevila. Aby tato sjednocenost většiny a svláště svornost mezi českými strany ještě dlouho potrvála ku blahu rakouské říše a naší drabě vlasti, tomu volám: Zdař Bůh!" — V nedělní schůzi „Politického spolku v Táboře," kde mluvil vídeňský redaktor „N. L." šid dr. Penížek, poslanec dr. Hynek Lang atd. pravi hr. Deym, že mu ničeho není záme, že by vláda řídila český velkostatek na prostřednictví při vyjednávání o česko-německý smír, pochybuje velice vážně, že by vzhledem k panujícímu rozsehvání myslí takové posláni mělo úspěch a vůbec vyslovil pochybnost, že by klub českých velkostatků takové prostřednické posláni vůbec přijal. Vše vyslovil se hr. Deym o pevném poměru a shodě klubu českých velkostatků a mladobeskými poslanci a vyslovil naději, že poměr ten bude trvalým. S drazem pravi hr. Deym, že dokud tato většina potrvá, naše budoucnost je zajištěna a ničeho se báti nemáme. — „N. Fr. Presse" suří, že málomluvný feudál hr. Deym si tak nápadně namlouvá mladobeskou hravost a že tak pro liberály míří naděje, že budou moci s nynější situací kořistit.

Srbsky církevní kongres má se sejti 11. července. Dne 21. června podaly volby delegátů. Maďarští vládci, která Srby politicky úplně si podružila, namáhá se, aby na kongresu měla potřebnou dvoutřetinovou většinu k změně stanov potřebnou. Spojená radikální a liberální opozice tvrdí, že se to vládě nepodaří a že Srbové neodvážili udřiti si většinu.

Královna anglická Viktorie a s ní celý národ anglický oslavují 60. ročníci její vlády. Dne 20. června 1836 nastoupila královna Viktorie jako děve 18leté vládu. Od té doby obchod a průmysl anglický neustále se smohl, drávky anglické ve všech dílech světa se rozmnožily, královna Viktorie přijala také titul císařovny indické. Celý národ anglický amává slásluby moudré královny a parlament usnesl se 411 hlasy proti 41 hlasům Irland, podati ji osobně a hromadně adresu od danosti a věrnosti. Irland odpěl-li své občanství při 60letém jubileu, aby tím demonstrovali před světem, že nedomohli se ještě všech svých práv. Protože v Anglii vládne parlament a nikoli královna, nevyvedli Irland tentokrát chytrý komek, naopak spíše si u anglických stran ukodilí Mohamedáni s Indie, Egypta, Afganistanu atd. usnesl se za to demonstrativně oslaviti jubileum královny. Tato přijela 21. června do Londýna a byla velebným obyvatelstvem slavně uvítána. Císaře našeho zastupuje při jubilejních slavnostech arcikníže František Ferdinand s Ester. V bukinghamské u paláci byl přijat s náležitými mu poctami. V Londýně mečkají též nastupoi 45 ostatních mocností a států, četná indická knížata, předsedové ministrův s Kanady, se států australských, s Kapena a deputace se všech samostatných osad anglických. Anglická královna vládne největší říši, jaká vůbec někdy na světě byla. Rozloha její obnáší přes 27 milionů čtver. kilometrů a čítá 661 milionů obyvatel. Raksko má rozlohu 23 a půl m. km. a 122 m. obyvatel, Čína má 11 m. čtver. km. a 366 mil. obyvatelů).

V Itálii připravuje se opět ministerská krise. Velebné mínění řídá, aby četné podvody, jichž se vynikající poslanei a státní hodnostáři účastnili, byli konečně potrestáni. Jedná se tu především o nábožníka podvodníka, bývalého předsedu ministerstva Francesco Crispiho. Tento bývalý republikán a Garibaldián, který se dopustil slobodu dvojženství, který pak jako vůdce demokracie a liberál domohl se nejvyšších státních hodností, který ve prospěch států sábral jmění točelů, klášterů, zbožných, špitálů a chudých nadací, který ve prospěch velmocenských choutek Itálie promarnil i krvavě vydělané a nasbírané fondy dělníků, který sám si dal od různých států privilegovaných bank a vydávkových společností vypláti státní sľatých, jež v tomto směru následovala jeho hodná žena a nemála sdružný synáček, který dopustiv se velkých krádeží drabokama a peněz musil apr haouti do praeril jibamerických, tento Francesco Crispi, který sřivě potíral katolickou církev papežství a katolické kněžstvo, který polporoval šidovskou internacionálu a sednácté léto, který byl státním všech obskurních škiklounů, pakli jen podporoval jeho vládu, tento Francesco Crispi veliký přítel Bismarckův a sapřisáhlý nepřítel Rakouska, má býti vydán na šidost státního návladnictví v Bologni soudu k stihání, poněvadž se dopustil různých podvodů. Odsouzení Crispiovo znamenalo by odsouzení dlouholetého vládního svřevu v Itálii, a proto vysoké i parlamentární strany všemožně se přičiní, aby svrhly ještě zavčas nepohodlnou vládu markýza Radiniho Zde-li ministr spravedlnosti počká ještě tomto týden sdemovnu, aby svolila k vydání Crispioho soudnima stihání, sdali markýz Radini sřivě proti Crispimu většinu, jest dožad nejisto. Přítel Crispiov Benigno napíná velebné sly, aby Radiniho svrhli a dopomohl k vládě buď Crispimu samému nebo sapoř sobě Crispiovym stvřem. Liberál Zanardelli je na vabách, že komu se má přidati, Giolitti jest nice odpůrce Crispioho, ale sám má také mauoh přídla obávati se odhalení podvedajících škandálů. Všeob v nynější šidli není parlamentární strany, která by měla úplně čisté svědomí a která by se nemužila obávati možných kompromitací, jež odhalení. Radini má zatím ještě většinu, ale ovšem nejistou většinu. A při jednání o státním rozpočtu byl přijat donní pořádek Caetanioho 276 hlasy proti 126 ve prospěch vlády. Katolíci italsí, kteří se veleb sdemovnu od dob sjednocení Itálie neobčasnili, kteří se však domohli vlády téměř ve všech zastupitelstvech velkých měst, kteří jsou hospedáři a politicky organizování, mohou se kléské dvíati na vývoj věci v Itálii a možná že není dolo deleka, kdy jim poped dovolí účastnit se sdemovních voleb a kdy pak katolické hlasy o směru přití vlády rozhodnou. Markýz Radini, hledaje oporu, hledá všemožně obléhání a Vatikánu.

Drobné zprávy.

Slavnost Božího těla v Hradci Králové dala se velkolepým způsobem. Účastnala se ho J. B. Milost a velebné duchovenstvo s vys. důstoj. psem generálním vikářem a kapitulním děkanem dr.

Th. Aloisem Frýdkem, důstojatelstvo sdejší posádky s brigádám velitelem, místodržitelský rada p. Šolta a velebnými úředníky a. k. okresním hejtmánství, prezident soudu p. Vác. Vondráček se všemi soudními rady a úředníky, státní návladai pan Antonín Rinda s pp. úředníky a. k. státního návladnictví, starosta města p. dr. Ulrich a jeho náměstek pan Waldek, členové měst. rady a obecního zastupitelstva, páni feditelé, professoři a učitelé se studujícími a školní mládeží, četní jiní funkcionáři a neobčasně zastupý lidu. Právod vedl Jeho Milost adp. biskup dr. Edvard Jan Nep. Brynych s kostela sv. Ducha ke čtyřem na náměstí postaveným oltářům, které umístěny byly a kramu p. Gerguriče, K. Richta, a domu p. K. Jerábka a spofitelny. Na celém prostranství před biskupskou residencí rozestaveny byly 4 setainy 21. pětáho pluku s praporem, které vypálily vády při udělování sv. posehnutí a jednotlivých oltářů hřimavou salvu s pašek, načež zahrála vojenská kapela rakouskou hymnu. Nebesa na nejvzrostlosti neali městský rada p. Plnáček, Soukup, nožič Novotný a mistr kominičský Pokorný. Podél nich dělala špalír četa vojaka. Právodu sdastailo se nevidané množství lidu z celého okolí. Slavnost Božího těla jest také nejkrásnějším projevem katolického vědomí obyvatelstva.

Dr. František Ladislav Rieger slavil v sobotu v úplné duševní svěsti 50leté jubileum svého doktorátu. Nejpoctivějším a nejstarším pracovník, rádci a vědci českého národa dostalo se neobčasných gratulací od předních mužů v národě a zejména od právnické fakulty v Praze. Dej Bůh Všemohoucí Riegrovi ještě dlouhého, jadrého věku, J. V. císař povýšil Riegra do stavu boronů.

Osobní. Pan Adolf Ručka, professor na c. k. reálných školách v Hradci Králové, muž vzácného vzdělání a širokého světového rozhledu, pedagog oblíbený, stal se ředitelem nové zřizované reáln. gymnasia v Morav. Ostrově. Pan feditel Ručka studoval v Uberském Hradě, v Kroměříži a v Olomouci, universitu v Praze a ve Vídni, načež byl vychovatelem u hraběte Westphalena v Praze, kdež měl příležitost stýkati se s předními muži naší veřejnosti. Jako bodrý Moravan, zná pan feditel Adolf Ručka velmi dobře moravské poměry. Jako muž rozvázný a zároveň energický, bystrý pozorovatel a osvědčený pedagog — p. prof. působil v Litomyšli, v Ml. Boleslavi, v Slaném, v Praze, v Jindřichově a v Králově Hradci a podnikl delší studijní cesty po Evropě, — hodí se pan feditel velmi dobře k řízení českého ústavu v městě národě smíšeném, aice s většinou českého obyvatelstva ale s německým obecním zastupitelstvem. Moravské Ostravě a české společnosti gratulujeme, že se jí podařilo získati muže tak vynikajících vlastností k řízení první české střední školy, v městě na výhledě zemí koruny české největším.

Zahradní koncert spolku na podporu chudých studujících v Hradci Králové v městských sadech na Štefelnici za laskavého účinkování kapely c. a k. 42. pětáho pluku a osobním řízením pana kapelníka, vydal se ve středu skvěle. Navštívil jej p. místodržitelský rada Šolta, p. zemský inspektor Jarolimek, starosta města dr. Ulrich, celá řada státních hodnostářů a velké množství spanilomyslných dam, feditelé, professoři a studující a městeckého ústavu, gymnasia a realky. Kolem 7. hodiny ordala se mladší generace tanci. Celá společnost vydržela v krásné zahrádě naší Štefelnice dlouho do noci. Zvláště nám příznivcem studentstva ukázal se býti vys. dp. kanovník dr. Antonín Brychta, který jako zakládající člen spolku na podporování studujících dal již dříve 20 zl., letos a loni pak po 10 zl., takže zakládající příspěvek obnovil. Výsledek letušního koncertu máše se sváti skvělým. Hrabý příjem obnáší 198 zl. 45 kr.; čistý výnos pak 147 zl. 15 kr.

Co ví náš lid o Husovi? „Jičínský Obzor" stěžeje si na jičínského (?) dopisovatele „Obnovy", že prý se mu slavnost Husova nelíbila a že mu docela byla proti myslí feč dr. Kloučka o Husovi ve Vojicích. Význam její, zvláště její konečnou přisahu na ideje Husovy hledí prý známý mu panáček způsobem jemu vlastním slebčiti. Hájiti dr. Kloučka proti podobným spřstým nájezdům, bylo by prý pod jeho cti atd. — Na to odpovídáme: Předně nevíme, zdali „Jičínský Obzor" vůbec nějakou čest má, neboť řídáti velmi často práce sprostě vyhané, smyšlené, tedy bezesné. Je-li pod cti takého šurnálu hájiti čest dr. Kloučka, jest nám velmi lhostejno; na každý pád však nemotorná obrana Jičínského Obzoru ku vyřešení cti pana dr. Kloučka nepřispěje. Co se „Obnovy" týče, ta by se k obraně politické cti pana dr. Kloučka nepropájčila, neboť těžko hájiti zásady muže, který už vlečky politické táboři proběhl. Co se konečně přisahy dr. Kloučka na Husovy ideje týče, též rozumí dr. Klouček jako kosa petřilá a proto ať jeho orgán neobá také známého mu panáčka a dopisovatele „Obnovy" na pokoji, neboť, ten je správy „Obnovy" zrovna tak nepal, jako p. dr. Klouček nevynalezl moudrost a husitaký prach, kterým se vyhazují do povětří nepřítelé č. národa. Jak ostatně dr. Klouček svou „fulminantní řeč" poučil český lid o Husovi a jeho ideách, o tom se píše „Čas" s Hořicka: „Účastenství bylo velké — otázka je, zda většina těch, kteří k slavnosti přišli, přišla s opravdové touhy uctit památku velkého muže. O tom silně pochybuji neboť jak by mohli a dovedli uctit Husa ti, kteří nemají o Husovi a jeho významu ani ponětí, kteří ani nevědí, kdo Hus byl, kdy žil. Nepoháním nikterak. Zde

k tomu malé násky, jak soudí a vědí o Husovi ti, kteří jej přišli dne 7. června s blížících vojáků a měst oslavovat. Tak myslila jedna žena „s lida“, že byl Hus — hradecký biskupem, jiný (obchodník) věděl, že Hus byl náhodou Lutherův, jiný opět „neuvě-
doměl občan“ z blízkého města — ovšem také „uvě-
doměného“ věděl, že po Husovi přišel Wiclif, jistý Sokol vypravoval, že tehdy v Čechách se počali naz-
ývat Němci a Hus byl první, kdo proti tomu vy-
stoupil. Jiný vášnivý měšťan věděl pouze, že Hus byl
oprávcem pravopisu, starší zámožnější rolník pletl si
konečně Husa z Žiškou (to byl ten, co bořil ty sám-
ky) atd. Potad „Čas“. — My jsme ostatně přesvěd-
čeni, že pan slavnostní řečník dr. J. Klouček neví o
Husovi mnohem více nežli ta bába, ten obchodník,
Sokol a rolník. Kdyby pana doktora zavřeli dnes
a kuthou papíru, inkoustem a perem jako maturan-
ta do uzavřené místnosti a kdyby mu dali za úkol na-
psat články, kterým Hus učil, dále kde a jak půso-
bil, tož jsme přesvědčeni, že by p. dr. Klouček ne-
umolil o Husovi nic kloudného, i kdyby mu k tomu
všecky prsty ostříhali a popřáli sedm dráhých let času.
Na všeobecné fráze, které po způsobu moderních Hu-
sových otitů by napal o Husovi, dostal by p. dr. Klou-
ček jistě od každého suplenta historie pska jako
trám. Na to máme smělé vaří jed a vadit krk.
Vždyť máme s fundamenta všeobecné i politické osvě-
dění našich Velikánů Velikánovičů!

Sjezd českých měst o úradě na krocích
k ochraně práv národa českého svolán starostou měst
pražských do Prahy.

Francouzský konsul v Praze. Fran-
couzská vláda jmenovala Meroux de Valois kon-
sulem pro Čechy a sídlem v Praze.

Jak oslavili Lojsíčka. Ždejš pan Alois
V. dělá po celý rok, den co den samou dobrotu, jak
se mnohé z našich malých i velkých dětí často pře-
svědčují. Ač je dobrák od kosti a maso všechno, přece
je do něho vjede jednou za rok a to na jeho svátek
čtveračina a bída tomu, kdo mu přijde na muka.
Letos sedlo mu na lep do konce několik hejlů na
jednou a ještě k tomu dvakrát po sobě. Na ten den
seval si několik známých kumpánů na výlet do lesa
ku zdáné boudě a slíbil na to obětovati pábektora
piva. Občané M., K., J. a H. skutečně přišli a při-
nesli sebou každý nějaký řízný zákusek, po němž se
dobře pije; ten neal kus slaniny, ona paprikový špek,
jiný dokonce slaneček. Právě zahájili dva uchl a vo-
zíkem, obdržaným objemným sudem pivním. Sotva
dotáhli za město, navrhl oslavenec Lojsíček, aby se
započalo s jídlem; občané ovšem nedali se pobízet a
a když pak se, díky vedru a dobré slatině a nebo
slanečkům, začala řízná utěšená dostavovati, byli Loj-
síčkovi za jeho nápad vděční. Ano v jednom místě
pomáhali docela strkat vozík do vrchu, jen aby byli
brzo a cíle a mohli načnout. Konečně byli na místě;
rychle vyhledáno mechem porostlé stínaté místočko a
sud připraven k naražení. Na všechno však pamatovali
jen se na vrátček k udlání hořejšího otvoru do sa-
du, ale to není tak velké neštěstí; jeden z učňů proň
doběhl do hostince na „Hrázku“. Čekání za palčivé
řízné bylo ovšem velmi kruté, ale jakáž pomoc. Ko-
nečně bylo vše připraveno i sklenici si každý držel,
těže se labuřnický na dobrý doušek. Avšak když
dasa, pivo ač dobře bylo srebro navrtáno a pipa na-
ražena, přece „nemustraje“. Ještě se s prvého pře-
kvapení oslavovatelé nevzpamatovali a tu vidí, že
do nadstavené sklenice teče pivo ne pivo tak tou-
žebně očekávané, ale — voda a samá voda a kdyby
to byla ještě čistá voda. Co pak se dělo, těžko vy-
právěti; Lojsíček vymlouval se, že sud hostinský se
zmýlil. Po nějaké chvíli zavedl Lojsíček své hosty do
hostince p. Novákova na „Hrázce“ a řekl jim, aby
pili a jedli co chtějí na jeho zdraví a sám se po ně-
jaké chvíli záhy rozjařeným hostem neposporovaně vy-
tratil. Udivenější obličej pan hostinský prý jakživ
neviděl, než když přišlo k placení, Lojsíček byl fuč
a podvedení občané pili na jeho zdraví — za své
peníze.

Úmrtí. V Kostelci n. O. zemřel raně byv
mrtvici p. J. Göbel, vrchní inženýr v Kyšperku, v hra-
deckých kruzích velmi oblíbený společník.

Archaeologický nálezk. Minulý týden na-
šla se v obecním dvoře, v místech, kde až do po-
stavění pevnosti hradecké stál kostel sv. Jakuba (r.
1761) několik náhrobků z 16. a 17. století s latin-
skými a českými nápisy, které jsou velmi dobře či-
stelné a zachovalé. Jeden náhrobek, na němž vytesána
postava ženy v šatu 16. století, jest přerážena. Při
stavbě pevnosti byly patrně náhrobní kameny prostě
zasypany a pevnostní náspy a kasematy byly na nich
postaveny.

Vzdání se mandátu. Poslanec dr. Pez
ohlásil obchodní komoře liberecké, již na Hráské radě
zastupoval, že skládá mandát. Místo něho volen bude
Hallwisch, který pomoci Česká polických propadl
proti ultraprůběžkovi Wolfovi. Pan Hallwisch dostane
se tak přece do Hráské rady. Zajímavé je, proč o-
poušník dr. Pez se vzdal mandatu. Inu proto, že
podporuje tiskový svazecem vládní hlavní časopis
„Reichswacht“.

Nový centrální inspektor poštovní.
Odborný rada v ministerstvu obchodu dr. Karel Be-
neš, obdržel zároveň název minister. rady, jmenován
byl centrálním inspektorem poštovním.

Upravení platů úřednických. Mini-
sterstvo předseda neuspěšně předseda spolku úředni-
ckého ve Vídni, že zákon o upravení platů úřednických
nebude platnost dle 1. ledna 1898.

Národní slavnost. V neděli dne 1. srpna
1897 pořádají sdružené spolky v Pražském Předměstí
u Hradce Králové „Národní slavnost“ ve prospěch
Ústřední Matice školní v měšťanských sadech „na
Střelnici“. Postrý program úplně nový uveřejní se
v době nejbližší. V pádu nepřiznivé počasí odloží
se slavnost na 8. srpna.

Neštěstí při vojenském cvičení. Za-
čátkem tohoto týdne cvičili se dělostřelci na cvičišti
u Pražského Předměstí v jízdě a děly, při čemž kůň,
na němž seděl dělostřelec Svatoš od 3. baterie, upadl
a slámal si nohu. Dělostřelec sám byl přejet a po-
hmožden, a musel být dopraven do vojenské nemoc-
nice. Kůň byl na místě zastřelen.

Poslední krajcary. Ministerstvo finan-
cí vydalo vyhlášku, kterou se krajcary a půlkrajcary
stahují z oběhu. Dnem 1. července 1898 přestanou
platit a budou se tedy přijímat v soukromém obchodě
jen do 30. června 1898. Ode dne vydání této vy-
hlášky nesmějí se tyto mince od c. k. pokladny a
úřadů vydávati. Státní pokladny mají poslat tyto
přijímaty do 31. prosince 1899; po uplynutí této doby
nemá stát žádné povinnosti k jejich přijímání.

Sbor dobrovolných hasičů v Hradci
Králové. Ačholi pomalu, přece čím dále, tím více
získává si zdejší sbor dobrovolných hasičů příznivců
i členů. Za dvouměsíčního trvání jeho přihlásilo se
celkem 71 členů, z nichž zakládajícími jsou tyto p. t.
pánové a et. úřady: Firma Bratři Peřinové, knihár-
skárna, Chrušimský Fr., obchodník, Jednoč. záložná
firma Rad Paikr & spol., továrna na harmonia, Pil-
náček Jos., obchodník, Právováreční měšťanstvo, Schals
Karel, továrník, Subrada T., vrchní inženýr, B. E.
Tolman, knihkupec, JUDr. Frant. Ulrich, advokát a
parkmistr, Waldek V., majitel domů a Weinhengst
V. architekt. Přispívajících a činných členů čítá sbor
synů 59. Spolu projevujeme tímto nejardnější dík
sl. ředitelství filiálky Rakousko-uherské banky zde za
dar 20 zl., a sl. výbora Jednoty záložné, který stal
se zakládajícím členem sboru a každoročním přispěv-
kem 6 sl. Podobných šlechetařských příznivců potřebo-
val by sbor více. Zasmávaní důlního též nevyvstá-
telné faktum, že ty kruhy, jimiž na sboru hasičském
záležitosti má, totiž p. p. majitel domů, nejméně při-
stupují za členy a že ani ze 260 majitelů domů pouze
19 za členy sboru se přihlásilo. Doufáme, že přípo-
menutí této dostateč a že pp. majitelé domů nebudou
se přihlašováním se čekati, až jak se sbor osvědčí při
požáru.

Vyznamenání. Pan Vojt. Lešetický,
zašloužilý ředitel ústavu ku vzdělání učitelů v Hradci
Královém vyznamenán byl při svém odchodu na od-
počinek titulem a hodností školního rady.

Pili šampaňské a přišli na to do
královské. Na zdejších nádraží asi před měsícem
porepovali dělníci se sklepů vodu. Na neštěstí našli
ve sklepech víno a mezi jiným šampaňské. Zpili se
ovšem na mol, až měly stabilé ruce i prsty. Jeden
vzal láhev z šampaňským domů, domnívaje se, že to
ram. Protože prý ten previt byl kalný jak pivo a
šuměl pěnou, dal prý to starým babám, které aniž by
to věděly, na šampaňském si pochutnaly. Restaurátor
přiběhl celkem o 17 láhví v ceně 85 sl. Jeden pa-
chalat dostal za to včera a soudu 6 neděl, ostatní
8—10 dní.

K revizi katastru daně pozemkové.
Zemské komise pro úpravu daně pozemkové práce své
již ukončily před delší dobou a elaboráty jejich za-
slány byly ústřední komisi ve Vídni. Komise tato
veškerý materiál srovná a katastr definitivně upraví.
Tato ústřední komise konala první schůzi v sobotu
12. června. Předsedal jí ministr finanční dr. r. Bi-
lišský, jenž vytkl důležitost úkolu úř. komisi
přiděleného. Ministr se vyslovil, že nepokládá slevy
na pozemkové daně za nejdůležitější a nejdůležitější
opatření pro státní zemědělství, naopak je
přesvědčen, že jak stát tak i samosprávné orgány a
svépomoc budou se musiti chopiti účinnějších pro-
středků, aby rolnictvo na přilázanou výši povzneslo.
Ale i tak úpravu daně pozemkové považuje za dosti
důležitou. Zákon o úpravě daně pozemkové postavení
vlády velice nashodil tím, že předsedou určil výši ob-
nosu, který od hlavní sumy daně pozemkové má
být odepán. Je to, jak známo, při dosavadním ber-
ním procentu (22-7%) obnos 2 1/2 mil. zl., o který
daně pozemková má být snížena. Zemské komise,
jimiž ministr vyslovil plně usazení, pracovaly o sobě a
následkem toho objevily se mezi výpočty vlády a sa-
mou udanou v zákoně hodné rozdíly s výpočty a od-
hady zemských komisí. Zpravodaj dvorní rada Mezi
podal pak obšírnou správu o šetření zemských komisí.
Ze srovnání výpočtů všech zemských komisí jde na
jevo, že odhady výnosu daně pro všechny země o
13,856 494 sl. menší, než byl dosud. Poněvadž však
zákon připočetí snížení toliko o 2 1/2 mil. zl., bude
nutno provést za výpočteč sama, komisi čestné oprá-
vy, aby uvedeny byly v soulas se zákonem. Ke spra-
cování obšírného materiálu zvolen pak s komisí užší
výbor 16členný, v němž připadá na Čechy, Moravu
a Slezsko 5 členů, na Halič a Bukovinu 3, na Horní
a Dolní Rakousy a Slezskohrad 2, na Tyroly a Vorarl-
berg 2, na Štýrsko, Korutany a Krajinu 2, na ostatní
země 1 člen a 16. členem je zpravodaj vlády. Předs-
edou užšího výbora zvolen pak hrabě Dubský, ná-
městkem jeho baron Spens.

Zatčené hříbě. Dne 19. t. m. patalovalo
se pohledě města Hříbě, které policie zajala a pose-
chala si do přihlášení se majitele. To samé patřilo
p. Zelenkové a Farářství.

**Krádež o trůn neal a ná národnosti slávk-
nosti,** slávků káři rolníci nechávají na voze různé
cenné věci bez dozoru. Především soboty o trůn ukradl
nezamý pachatel s vozu rolníka p. Josefa Vrbaty
z Bajtě pytel pšenice.

Těžké pacienty. Dne 8. června t. r.
přijata byla do zdejší veřejné nemocnice p. Marie
Bartoňová, 31 rok stará, harfentatka z Pražského
Předměstí s boulelem podobným, který ji téhož dne
operativně vyňat byl. Oslavovance vede se po těžké
operaci tak zřejmě, že bude s to co nejdříve ne-
mocnici úplně zdráva opustiti. — Dne 22. června přive-
zena tamtéž M. Prokopová, 30 r. st. dívka z Jabl-
ného okruhu Žamberakého, u které proveden být mu-
sel cizířský řez, jímž počet ošetřovanců o sdružení děv-
čátko rozmnožen byl. Matce i dce veda se jak náleží
dobře. Obě nejvíce obtížné operace provedl s úplným
sdarem lékař nemocnice pp. MDr. O. Klumpar a
MDr. Jos. Morávek.

Válec hornorakouských katolíků
dr. Ebenhoeh považuje směr mezi Čechy a Němci
za nutný a jeho strana je prý připravena nésti i ná-
sadní oběti a třeba i své dočasné vyloučení z vět-
šiny, jen aby směr, pro Hali tak potřebný se docílil.
Židovsko-liberální listy odvíjejí Ebenhoehovu řeč —
posměchem. Myslíme, že frakce, která mávala většinu
v Hráské radě a v posledních letech se osvědčila se 130
na 35 členů, měla by být trochu akromatičtější. Český
národ od židů a liberálů se dle komandování nedá.

Třiatřicet Čslajťánů. Radikální Listy
tepají české poslance, kteří podepsali návrh Jawor-
ského na opravu jednacího řádu Hráské rady za
účelem obmezení obstrukce. Právě: Mezi podepsanými
jsou mnozí, kteří sami kdysi obstrukci na Hráské radě
prováděli: Stránský, Šilený, Žáček, Pražák, Martinek,
Heimrich, Seibert, Poppišil, Bořvát, Janda, Karel
Adámek, Pláček, Udrál, Kurz, Lang, Blažek, Sehnal,
Dyk, Harold, Kail, Pacák, Karfík, Hájek, Spindler,
Teklý, Grégr. Radikální Listy praví, že některými
jmény jest veřejnost nade velice překvapena. My ne-
jsme naopak překvapeni a myslíme, že by návrh ten
byl podepsali též ostatní české poslanci, kdyby v čas
podpisování byli na Hráské radě přítomni, vždyť
Kail, Formánek, Sláma, Dvořák, Kramář a Pacák
svorně prohlásili, že nynější česká delegace jest úplně
svorná. Divíme se, proč k Čslajťánům se nepřipo-
četli také redaktoři „B. Listů“ — dr. Baxa, dr. Ka-
šín a St. K. Sokol. Což ti nenostili jednací a re-
dakční řád, nevystřadili Hajny a Štemberku ze své
strany? A co nejnou všemě Čslajťánů českých učitelů,
kteří teď proufají členy spolku katolických učitelů,
kteří chtějí zřídit školy na nákladě samosprávy?
Což nehájí naši tak svaní svobodomyšlní českí učí-
telé centralistickou školu, což neprohlásili jménem
jich již r. 1888 Škála a Framar v pražském Konviktu:
„Budme rádi, že nám ji (německá centralistická) udě-
lali!“ Jak vidíte, máme těch Čslajťánů v Čechách
trochu více než mnoho!

První česká továrna na uzené zboží Jana Hutty

v Hradci Králové.

Metropole českého severovýchodu, která jako
stálo biskupství, vyniká množstvím škol a inteli-
gence, potřebuje k hmotnému svému rozvoji ne-
zbytné rozkvět průmyslu a obchodu. Vynikajícími
závody zdejšími jest strojírna firmy Märky, Bro-
mowský a Schula, která vážně soutěží s nejpre-
dnějšími velkozávody tohoto druhu v Praze a v Plzni;
jest zde dále světově známá továrna na hudební ná-
stroje bratří Červených, více větvích závodů na vý-
robu pian a jest zde konečně měšťanský právová-
rečný pivovar, který po svém rozšíření bude se
zajistě brzy počítati k největším pivovarům v Če-
chách. Hradecké pivo těší se bez toho té nejlepší
pověsti v celých Čechách. Máme zde pivo jako
křen. Ke křenovému, Hráskému pivečku patří ovšem
dobrý párek, uzence neb šunka s křenem, to
tvrdí muziku v žaludku. A aby i v tomto směru
panovala harmonie ta největší, o to se postaral pan
Jan Hulla, který právě otevírá „První českou to-
várnu na zboží uzené na Pražském Předměstí“
vedle svého hotelu. Továrna páne Hutlova patří
k největším závodům tohoto druhu, jest vzorná, dle
nejnovějších zkušeností v Evropě a v Americe
nabytých zřídlená a obšírná zmlínka o ní bude za-
jistě zajímati všechny vlasti české, kde párky, uze-
nice, pečenky, šunky a bachorice Hutlovy vévodí.
V továrnách na zboží uzenské třeba dbáti
všech pravidel zdravotnictví co nej přísněji. Treba,
aby maso a zboží se nekazilo, aby vlády byla
vzorná čistota. O zdravý vzduch, vodu, chlad —
o to všechno vzorně jest postaráno.

Instalace zimotvorná, zařízená zdejší chvalně
známou strojírnou firmou Märky, Bromowský a
Schula, zakládá se na kapalné par kyseliny uhli-
čité. Kyselina uhličitá významem se totiž tím,
že její bod varu se nachází velice nízko, a sice od-
paňuje se tato již při — 80° Celsia, kdežto na př.
voda přijde do varu začne se odpařovat teprve
při + 100° C, amoniak při — 40° C. čímž
lůžebně tato látka k vyvinutí zimů velice dobře
se hodí. K účelům zimotvorným možno použiti
také ještě jiných látek, jež mají stejnou fysí-
ckou vlastnost, posuzující se v nízkém bodu varu.
Jsou to zejména amoniak, kyselina siřičitá a
j. Kyselina uhličitá významem se vůči těmto
posledně uvedeným chemickým sloučeninám
tím, že jest to plyn těžší vzduchu, úplně
bezbarvý, prostý veškerého zápachu, jež vzduch
ve velké míře absorbuje a zdraví člověka neobro-
žuje. Za to amoniak a kyselina siřičitá působí
velice na čívy, zejména způsobují slzení očí a

přesobí zhoubně na dýchací orgány člověka. Právě z těchto příčin hodí se kyselina uhličitá nad jiné látky k účelům simotvorným. Systém strojů, jenž v továrně páně Hutlové poskít byl, jest dle patentu rodáka z Uberského Hradiště, pana Julia Sedláčka, inženýra v Norymberku. Princip celého sestavení strojů záleží v tom, že kyselina uhličitá plynná se stlačí pomocí kompresorů (stlačitelů) na 62 atmosfér tlaku, při čemž se chladí studniční vodou, což má za následek ochlazení této kyseliny na tak nízký stupeň teploty, že tato změní své skupenství a stane se kapalnou. Tento proces (postup) děje se v kondenzátoru (zhušťovateli). Na to se tato zkapalněná kyselina uhličitá převádí do druhé nádoby, tak zvaného refigerátoru čili odpařovače, jenž naplněn jest roztokem kuchyňské soli na hustotu 24° Baumé-a. Kyselina samo o sobě svádí se (do hadů rour) ocelových, jenž do tohoto solného roztoku ponořeny jsou.

Jak známo, mrzne voda, jakmile klesne teplota pod 0° Celsia. Přidá-li se však vodě soli, tedy možno tuto schladiti dle množství přísady až na -40° Celsia, aniž by mrzla. Tato fyzikální vlastnost je zde v tom smyslu využitkována, že kyselina uhličitá, která do hadů v stavu kapalném přichází a která, jak jsme již dříve uvedli, bod varu velice nízkou má, mění v uvedených hadech své skupenství kapalně v plynné, kterážto práce děje se teplem, které se ubírá solnému roztoku. Způsobem tímto resultuje v refrigerátoru v našem případě studená voda solná, mající stálou teplotu - 14° Celsia.

Tato voda žene se pomocí dvou rotačních čerpadel do rozsáhlých chladíren, jež zařízeny jsou přes dvorek proti strojoვნé. Chladírny zřízeny jsou úplně dle moderního způsobu v přízemí (a nikoli ve sklepech) a v I. patře. Celá plocha přízemku obnáší (156 čtverečných m. a rovněž tolik obnáší plocha chladírny v I. patře. Chlad se zde vyvozuje pomocí rozsvěšených rour na stropech, jimiž nadmírně solný roztok koluje. Kromě tohoto chlazení rourového opatření jsou chladírny vzdušným chlazením, jímž se zároveň větrání chladíren obstarává. Teploty v jednotlivých odděleních chladíren jsou různé, jak toho zboží zde naložené a uložené vyžaduje. A sice jest rozdíl v teplotách mezi 0° a -4° C. V prostřední chladírně visí na věšácích železných 50 celých prasat a též množství jiného masa; něco je ho uloženo též v kádích. — V druhé chladírně — nejzimnější, kde mrzne — visí též nejméně 50 vypáraných prasat, aby se schladily na potřebný stupeň. Od místa, kde se maso u vchodu přijímá, vedou prostřední chladírny do přední chladírny koleje, po nichž ve zvláštních vozících vozí se maso k naložení neb zavěšení. V přední chladírně je 25 kádí, z nichž každá pojme 25 q (metr. centů) masa čili asi 500 šunek. Protože naše usenářské firmy jsou hlavně na export zařízeny, jest v chladírně naloženo vždy na 15.000 šunek, které dle potřeby 4—10 neděl jsou v kádích naloženy, tak aby náležitou jemnou a křehkou chuť, jaká se od české šunky žádá, dostaly. V chladírně v prvním poschodí uloženo jest k vývozu zboží již hotové. Ze stanoviska hygienického mají tyto chladírny oproti starým lednicím veliké výhody. Při těchto zařízeních jest totiž v chladírnách zima úplně suchá, bez výparů, kdežto v lednicích v té míře, v jaké led se strávuje a odpařuje, vychází vlhkost, která podporuje velice zhoubné rozplíseňování se plísní a hub, které jakost masa i hotového zboží poškozuji. V suchých chladírnách jest však a rozplíseňování plísní úplně vyloučeno a ne možno, jakost masa a usenářských výrobků jest tedy výtečná.

Pohon celé instalace zařízen jest na páru. K účelu tomu nalézáme v továrně cornwallských dvouplamenných kotlů 50 čtver. m. výhřevné plochy a 8 atmosfér tlaku, jenž pracuje s 30 metrovým vysokým komínem velice lehce. Parní stroj, jenž může vyvinouti 45—60 koňských síl, opatřen jest precisním úsporním rozvodem páry dle patentu Prülla. Stroj dělá 70 obrátů za minutu a má na protikliske zavěšeny dva kompresory na kyselinu uhličitou, z nichž jest i rezervním. Kromě toho máhe setrvačnickem, jenž jak řemenice vytvořen jest, vodní čerpadla a elektrodynamický stroj.

Taktéž elektrické instalace stojí za podívanou. Její zařízení dostala česká chvalně známá firma Robert Barthelmus a spol. v Brně. Vidíme zde pomocí dvou lan komoňných, jež vypnouť se dají, elektrodynamický stroj, jenž stačí k osvětlení celé továrny, jakož i celého hotelu. Celkem jsou zde 4 obloukové lampy a 350 žárovek, které po všech místnostech, strojoვნé, sklepech, chladírnách, dílnách, pokojích atd. rozsvědzeny jsou. Elektrická stanice je zde zařízená na akumulatory, takže opatření touto baterií, která se pouze ve dne — když stroje jsou v pohybu — nabíjí, možno celou noc bez věcho dohledu, topení kotle, hnaní stroje atd. svítiti.

Abý pára od stroje co možná nejvíce využitkována byla, vede se tato do parního topení, které v celé nové budově tovární jakož i v sousedním hotelu provedeno jest.

Také instalace dílny, která v levé od vchodu, hned vedle kanceláře se nalézá, a v jejíž

bezprostřední blízkosti americké udírny založeny jsou, činí velice pěkný dojem. Dílna je prostranná, vytápí se párou. Kol stěn nalézají se vály na krájení masa syrového. Na protější straně se nalézají vály mramorové na děláni zboží s dvěma rovněž mramorovými trokami. Do větších trok vejde se 200 kg. masa, do menších 100 kg. Vedle válu na krájení masa se nalézá g listová na všechny strany se otáčející kolébačka, která obrovskými g noži maso rozkrájí. Vedle kolébačky nalézají se dva řezací americké stroje, které přerazují maso ještě jemněji, dále jsou tu dvě míchačky na 200 a 100 kg. masa a konečně je tu ruční narážka, a transmissí popobádněná narážka, která připravený materiál do střeň nabíjí. Směrem k udírnám se nalézá parní kotel na vaření a škvatění sádla. Stroje tyto počtem 13 nejmodernější dodala vídeňská továrna Friedrich a Haas. Z dílny přijdeme do předstírky, kde se nalézá dva brusy, vedle jsou čtyry udírny, kde se denně může vyudit 8000 párků a 10.000 uzenců (buřtů). V prvním patře nad těmito nalézají se rovněž velké udírny, kde se může denně vyudit 600—800, ba až 1.000 šunek.

Naproti udírnám, dílně a předstírně, na pravé straně průjezdu vidíme četné věšáky na sloupech a trámech, který zařízeny jsou pro příjem čerstvého masa, které zde musí tak dlouho viseti, až nabude teploty venkovského vzduchu, načež se maso do chladíren přenáší neb převáží. V zadním traktu továrny vidíme prostrannou prádelnu, která je opatřena všemi nutnými stroji jakož i parou na praní. Vedle prádelny se nalézá mostní váha, za ní pak tovární komín. Na dvoře kolem se prostírajícím jest dále kolna pro vozy, mezi nimi nalézá se také elegantní kočárový vůz na vození hotového usenářského zboží do prodejních krámů usenářských v městě s nápisem „První česká továrna na zboží usené Jana Hutly v Hradci Králové.“ Po obou stranách se nalézají medaile zlaté, kterými výrobky páně Hutlovy na hygienické výstave v Ženěné a na hosp. v Králově Hradci vysazeny byly. Vedle kolny jest salaš pro prasata a pak porážka na vepřový a hovězí dobytek, cementem vydlážděná a kotlem na páření prasat opatřená. Porážku lze udržovati v největší čistotě a proto dovoleno bylo p. Hutlovi 20. června při kolaudační komisi, že zde smí 16 měsíců — než se městské ústřední jatky dostaví — dobytek porážeti. Vedle jatek jsou potřebné šumpy na vřátky, které se odvažeti budou v hermeticky uzavřených vozích, jež se pomocí páry a injektorů zvlášť k tomu zřízených plniti budou.

Na druhé straně továrny je umístěná nová studně 4 m. v průměru mající, 12 m. hluboká, která dodá tolik vody, že její množství ani pomocí lokomobil a pulsometru nedalo se zjistiti. Ze studně čerpá samobybný stroj vodu do kondenzátoru samotvorného stroje, jakož i do nádržky pod střechou umístěné, jež 25 kubických metrů vody pojme, a odkudž lze vodu po celé továrně a hotelu rozvésti. V prvním poschodí nalézají se kasarna pro tovární dělníky. Je tu vzdušna, světlá, elektricky osvětlená, párou vytopená ložnice s 20 postelí a velká společná jídelna, dále soukromé byty pro úředníky a majitele závodu.

Ku konci připomínáme, že zařízení celé budovy i všech strojůren, dílen atd. ve všech podrobnostech jest dobře promyšleno. Je to výsledek studujících cest, které továrník p. Jan Hutla před stavbou podnikl s architektem panem Weinengstem a inženýrem panem Alíredem Salakem, který jest zdejším firmy Märky, Bromovský a Schulz po řadu let jako strojní inženýr zaměstnan.

Odporujeme každému, kdo do Králové Hradce zavítá, aby účelne zařazenou továrnu pana Hutly si prohlédl, jelikož v každém ohledu svou originalitou i pro laika zajímavá jest. Pan Hutla přístup do továrny zajisté ochotne povolí. Podnikavému pak panu Hutlovi přejeme, aby továrnu brzy plně využítkoval a aby do roka 2,400.000 párků, 3,000.000 uzenců (buřtů, salamů, jaternic, jeit, klobasů, bacherů, zavínů, mlsninců, paští, masových sýrů, rosolů, pečeni a aspon 1,800.000 šunek vyrobil a prodal. Tak by do Hradeckého kraje přišlo zajisté co nejvíce peněz a rolníci by s větším prospektem než dosud chevali česká prasátka, z nichž ty nejlepší usenářské pochoutky výrobu lze.

Z Pomehova. Společnost česká jest zmlána nyní bouří prousovozemskou, avšak lu náš národ se klamati lávou jistivostí toho kterých krákolnů a lne ordoem upínámy na své víře a k zbožným obyčejům učů svých. Tak němáti i státní katolické učenáci učos Strmarý, počtíve skládali každý spt i skrovay výsledek z uspořádaných ochotných divadelních her a nasadili se na tom, pamatay v obci sv. křtí znova dnu opraviti a vknasé poslatu. Dle ohlasů jest vy koadné a bade tento sv. křtí badoucí neděli dne 27. června slavnostně proveden. Tak osvědčí buumayí tento skuten slova: „Svay křtí, bade otíme, látko pana Jozíse — a křtím stale živ chci býti, a křtím chci tes umřiti — A v pravdě mti tento poklas, sv. křtí, ve svém obědu na něj zřiti v trauých spt časn hodinách — jaké to bohatství, jaké to štěstí. V této neděli bude v zdejším chrámu Páně dnti

veřejné výmání víry Václav Svoboda z obce Věkoš, až dosud vysnání evang. — Že i náš spolek katolický na Slezském Předmostí čile žije, podal dňas opětás uspořádaním divadla: „Sedlák křivopřesník“, kterážto hra byla provedena za hojně účastě v neděli dne 13. června. A nyní hlediše klidně budoucnosti vřtíe, těšíme se již na budoucí jezd katolický v Hradci Králové a Báh dá, že vydarí se skvěle. V neděli dne 11. července bude spolek náš pořádati přednášku „O potřebě katolického sdružení, katolických spolků a sjedů“ a o nynější úsní hospodářské a rolnické, kterou bude konati redaktor Katolických Listů p. Gustav Toužil. — Zdař Báh!

Z Dobrušky. Dne 20. června knana schůze delegátů všech spolků místních za příčinou pořádní národní slavnosti Schnellovy. Vítáme radostně tento projekt, který zajisté nalezne hojněho ohlasu ve kruzích našeho občanstva.

Z Nového Bydčova (Boží Tělo — katolická jednota. — Nový klerikální list) čtenáře „Obnovy“ bude asi zajímavá správa jak dopadla u nás slavnost Božího Těla. Nedávno totiž referovala „Obnova“ o článků zdejší „Str. na Cidl.“ psaném proti slavnosti této. Na pomoc v něm vsat cum fra et sine studio přáclí „Dějepisence“ Bilek, jak prý průvody Boží Tělové zavedli „jesovitě“ na poděkování za vítězství bělohorské a s varbovanou abstinencí na průvodu svátostném. Výsledek však asi pány od Stráže nepotěšil. Svátek Božího Těla a následující na to neděle, kdy se koná průvod na předmostí dal jim nauce, že marné jich jsou vřstky a že přes jejich vlectáně osobický půjde to dal jak to chodívala od dávných časů. Slavnosti Božího Těla účastnila se slavná městská rada s purkmistrem p. Oldř. Jedličkou v čele, veškeré úřady a až na spolek řemeslníků a hasičský všecky ct. korporace i naše katolická národní jednota vedena předseda p. c. k. prof. Šálou a místopředsedu p. řed. Schönbnergem. Přidáme-li k tomu řadu bílé oděných dráždáků, jichž bylo na sto. Byl to průvod věru imponantní. Účastenství se strany lidu bylo mnohem větší než leta jiná a jestliže nějaký ten stejnozkroj scházel, bylo mnohem větší zbožností, která dle úsudku oněch činila zvlášť letošní Boží Tělo a nás daleko krásnějším než kdy jindy. A tak si troufáme tvrditi, že i budoucně třeba proti přání „Str. na C.“ bude Boží Tělo slavné. Zajisté že, jako letos tak i na přes rok budou v Bydčově lidé, kteří ještě sdravý rozum si uchovali a kteří drží ještě na toho starého Pána Boha a ne na toho nového, o kterém poví každému zachraňaný kovář. V neděli dne 20. č. m. konala „Katol. národní jednota“ členskou schůzi. Tedenční článek „Stráž na C.“ o průvodu Božího Těla na pravou míru uvedl vlp. Kalous dokazuje citátý s Tomka, Ekerta o jiných, že slavnost Božího Těla již ve 14. stol. v Praze se konala; když však jinověrci na počátku století 17. nabyli vrchu, potlačili i tato slavnost katolickou, až teprve po bitvě bělohorské katolíci opět konati mohli s bývalou slávou průvodu o Božím Těle. Nebylo tudíž nic nového zavedeno, ale staré obnoveno. Námitku, že „náboženství patří jen do kostela“ vyvrátil v přednášce jednatel spolku vlp. Matouš, dokázav že náboženství patří do každé duše a do každého stavu mají li býti lidé poctivými, svědomitými i obětavými pravými vlastenci. Pan předseda prof. Šála připomíná, že právě vrchní pastýř náš, Jeho Milost biskup Eduard Jan Brynych snaží se horlivě aby náboženství do všech duší se dostalo, aby podle náboženství se žilo a navrhuje, aby Jeho Milosti zaalán byl telegrafický projev oddanosti a lásky, což s bouřlivým souhlasem přijato. — Abychom nezapoměli, máme zde také „klerikální“ list. Kdo vezme do ruky některé číslu „Stráž na C.“ shledá, že vyplňuje sloupce své s největší částí nenávidnými „klerikály“. Předce tedy jsou k něčemu dobří. Bez těch klerikálů byla by slavná redakce „Stráž i se Stráž na Cidlině“ dávno v Cidlině. —

Pozvání ku předplacení Obnovy.

„Obnova“ jest nejilacinějším týdeníkem na českém severovýchodě. Politické družstvo tiskové, které ji obětavě vydává, nepočítá na žádný zisk a plně se spokojuje, pakli jen list hájíci český náš program státoprávní a národohospodářský, hájící prave a pravdu, náboženství a instituce katolické, po otěchž se dělá, milosnému českému národu co nejvíce prospěje. Běha jest vážná. Každý ví, jak bezvěrovství, interna a cionálními žily podperované, oltřáná základy naší víry základy Hše, program náš národní a státoprávní. „Obnova“ bude naše svatá práva hájiti. Aby tak činiti mohla, tím usprávněji, třeba ji podporovati.

Četné nedoplatky, avšak venkovských P. T. pánů odběratelů, stěžují však nám velice řádné vydávání listu. My máme platiti novinářské kolky, poštovní známky, papír, tisk atd. hned, kdežto velká část odběratelů za letošní rok předplatné dosud nám nezaslala, ba mnozí jsou předplatné ještě za minulý rok dlužni. Žádáme tudíž pány odběratele listu, aby dlužné nedoplatky zapravili a předplatné na nový rok zaslali.

Na „OBNOVU“ předplácí se poštou: čtvrtletně 1 zl., půlletně 2 zl., celoročně 4 zl.

Předplatné přijímá

Administrace „Obnovy“ v Hradci Králové.

Žadajíce za obnovení předplatného, žádáme zároveň opětně důtklivě za brzké vyrovnaní všech nedoplateků a k účelu tomu přikládáme k vůli většinu pohodlí P. T. pánů odběratelů poštovní poukázky.

Redakce a administrace „Obnovy.“

Listárna redakce.

De Jičína. Ani vp. kaplan Jea. Vom ožil, ani p. prof. Přibyl nepal správy: „Pan dr. Klouček zase přisáhl.“ Avšak „J. Ob.“ a jeho patroni za každý útok proti katolické církvi, adp. biskupu a katol. duchovenstvu a vůbec za každý neodůvodněný útok dostanou nasloněný výprask. Informace si už opatřime v Jičíně v kruzích mlado- i staročeských. To budoucí hanobení, podestívání a útočení se strany dr. Kloučka, Hol, Mal. atd. děle umlčením pomijeti nebudeme.

Středisko krajanů z Králové-Hradecka.

Vchod s Ferdinandovy třídy.

Po divadle vždy čerstvá jídla.

Vchod s Martináské ulice.

Restaurant dříve Schwertassek

nyní Kostelecký
na Ferdinandově třídě proti Choděrovi.

Dovolují si P. T. obecnstvu slušně sdělit, že jsem rozsáhlé a renomované salony Schwertassekovo najal velkým nákladem co nejlegálněji a nejvýhodněji dle moderních požadavků na přechodem restauraci zařídil.

Doporučuji co nejlépe výtahové pivo ze společenské pivovaru v Plzni, jež přímo od čepu čepuji, jakož i svoji exkluzivní kuchyni jež v každé denní době velkým výběrem a velkým novinkami salony a specialitami ořezává jest. — Vinný sklep zásoben jest nejvýhodnějšími známými domácími a cizozemskými. Ceny při všem jsou co nejlevnější a ve všem vzorná a přívětivá obsluha.

Svoje rozsáhlé a vzdušné salony nabízím c. společností ku pořádání banketů, svatebních hostin, spolkových schůzí atd.

Vchod do přizemních i hořejších místností jest z Ferdinandovy třídy i z Martináské ulice.

Poroučejte se p. t. obecnstvu do vřadé přízně, zasmenám se ve všem účtě

Karel Kostelecký, restauratér,

dříve v měst. Besedě Hradec Králové.

62

Chambro separata.

Znamení oběd od 80 kr. výše.

Znamení vína.

Praktické, levné a nejtrvanlivější
jsou korkové voskované

KOBERCE

V nejlepší jakosti má jediné na skladě
V. J. ŠPALEK
v Hradci Králové. (22)

Sensační vynález

c. k. výhradné privilegium
pro universální-ochrání prostředek
proti pocení nohou.

Jediné nosení mých patentovaných s dobré kůže
a s vložkami ku prosycování zhotovených střívků
proti pocení nohou uchrání každého od nepříjem-
ného pocení nohou, ale též i od

**bolestných oznohenin
a kuřích ok**

scela osvobozuje. Prospekty jakož i návod a osobní
brání míry zdarma a franko. 51

Josef Hanzlik,

Videň XVII., Weissgasse 2.

(116)

Waldek & Wagner
v Praze

c. a k. dvorní dodavatelé.
Úřední oprávněný zjed

k zařizování vodovodů

pro obec, velkostatků, továrny, lázně
atd. Nejpraktičtější anglické a fran-
couzské klesoty. Sprchy, hydranty
pouliční, požární a zahrádní. Vodo-
měry. Roury Hadice. Střkačky. Fon-
tány. Čerpadla všeho druhu. Mon-
táže proti záruce vlastními montéry provedena po-
skytuje i zabezpečení proti samrznutí.

Cenníky a podrobné rozpočty zdarma a franko.

Rakouské přírodní víno

ve sklepních rozličné ročníky bílé a
červené. Doporučuji velmi dobré šle-
stelné víno (bílé) litr za 38 kr.; zasílá
se pouze od půl hektolitra výše. —
Dovoané za půl hektolitra odtud až do Hrad-
Králové obnáší 1.26 zl.

JOSEF MRÁZ, poštovní, ma-

sklepů a vinic v Hadersdorfu am Kamp,
Dolní Rakousy, dráha císaře Františka Jo-
sefa. Za má přírodní vína ručí zdejší důst.
pan šarát J. Pithan. (86)

*** Otevření závodu. ***

Jan Rabas,

umělecký zámečník na Slov. Předměstí
u Hradce Králové,

dovoluje si P. T. obecnstvu v Hradci Krá-
lové a okolí oznámiti, že otevřel v domě
pana Šáry

● dílnu zámečnickou. ●

Jako absolvent zdejší c. k. odborné školy v r.
1888. nabyt dlouholetým pobytem v nejřed-
nějších dílnách tu i cizozemských nejširší
praxe ve svém oboru a doporučuji se ku zho-
tovování všech druhů kotelnicích mříží,
lamp, lustrů, křížů a mříží náhrobních
jakož i opravám starých uměleckých prací
zámečnických. 111

Kočáry

nejnovější soustavy, práce solidní,
ceny levné doporučuje

Čeněk Buben,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenan na výstavách: V Jaroměři stří-
brnou, v Dobrušce státní, v Praze státní
bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší
vyznamenání čestný diplom s právem rašení
státní medailie s korunou. 78

Svět k svému!

Vyznamenan na výstavě v Hradci Král. v. 1894
státní medailí a diplomem.

UMĚLÉ podle nejnovějšího amerického
ZUBY způsobu výrobím a konám ve-
škeré práce v obor ten spadající
přesně a solidně na zákl. dělu
hořejších zkušeností, ru-
če za nejlepší obsluhu a
nízké ceny než všude
jinde. 88

Josef Časlavský,

zubní technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

Svět k svému!

Pekařské pece.

na topení hnědým uhlím

vyrábí (64)

továrna na stroje a slévárna železa

Josefa Horáka

v Lomnici nad Popelkou.

Fotografické přístroje

a veškeré potřeby

ku fotografování

odporuje

Tomáš Loukota,

první továrna fotogr. přístrojů v Čechách
založena r. 1874.

v PRAZE Ferdinandova třída 37.

SYREČKY

olomoucké,

světově známé, pitnaté chuti, kterým se žádné jiné navy-
rovnají, nabízejí se mírných cen. Škilovou asi bedáčku
obsahující všechny druhy na skůšku, odolnou proti předem
salovým i al. 80 kr. počtem. — Olomoucké syrečky
prodávají se v čistě jako delikatesu Adresa: (48)

V. Šindlerová Olomouc,

Zitavská ul. č. 18

Vyznamenan na zemské jubilejní výstavě v Praze,
v. 1891. a na nář. dopravní výstavě, čestkovolanské
v. 1896 státní výstavní medailí

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář v Nové Pace

(v Krkonoších)

doporučuje se ku zhotovování stálých, bedních
truhel, plastiky provedené, křížové ce-
sty, soch světců ve dřevě i kamni.

Starší práce umělé ceny mající, bedlivě
opravuje, posiluje a polyohromuje.
Má pak výrobky vlastní, se své dílny
poobázející poskytuje mimo bedlivou po-
sluhu i ceny co nejnížejší i. 65

Záclony

všeho druhu nejlepší jakosti, levnější
než ve všech továrnách, jakož i veškeré
práce čalounické i dekorace zhotovuje

JOS. THOR,

čalouník a dekorátor

(114) v Hradci Králové č. 236

(dům p. Dobrkovského).

Sukně vlněné

za 65 kr.

prodává

Karel Švanda,

tkadlec

v Borevnici

na Moravě. (75)

CORDON EL

Jarní

novinka

pro páry na obleky

v moderní barvě drap.

šňovaně

Metr zl. 3.30.

Na úplný oblek 3 metry

zl. 9.90.

Vsudek této látky, ja-
kož i bohatý výběr mo-
derních druhů na obleky,
svrchníky, jen saručené
jakosti a v mírných ce-
nách se na požádání
k nahlédnutí franko za-
šlou.

První český zasl. závod

Ed. Deskečtila

v Chocevi.

Dílňa čalounická

v domě p. Urnera, hostinského

naproti

kathedrále, chrámu Páně sv. Duha
a doporučuje se

k provedení všech prací čalounických se
jména jako jsou: Pohovky, křesla, potahy
nábytku, pohovkové garnitury dle bohaté
sbírky vzorů nejlepších látek.

Zakázky nových předmětů i správy ve-
škeré do oboru toho spadající vyřizuje v
úctě podepsaný co nejvкусněji, nejsolid-
něji a při cenách velmi levných.

O přízeň p. t. velectěného občanstva prosí
v hluboké úctě oddaný

JOSEF FLEGL,
čalouník.

Závod truhlářský, čalounický a dekorativní
firmy

Michala Mayera syn

V PRAZE,

— Stěpánská ulice č. 67, proti dvornímu pivovaru, —

43

doporučuje svůj hojně zásluhový

sklad nábytku

od nejjednoduššího až do nejelegantnějšího provedení.

Vlastní výroba.

Závod založen r. 1848.

Oznámení

V panakém lomě na Dřínách blízko Vojeně
se koupí různé druhy

kamenné dlažby

nejlepší jakosti jako:

**Hmsové, náspové, kanálové jako i
schoedé a lávek.**

Po přání lze obdržeti plotny rozměry libo-
volných, buď sekané neb nesekané.

Blížších zpráv lze nabýti jakož i objednávky
činiti buď u lesní inspekce v Týništi, neb na
místě samém. 117

Lesní inspekce v Týništi n. Orli.

P. T.

posl. Josefu Kieslichovi,

uměl. posilovací

v Hradci Králové.

Sochu Panny Marie Lourdské s jeskyní
Vámi pro náš kostel právě zhotovená, je tak
zbožností povznášející. zároveň pak cena její
tak mírná, že srdečně Vám děkujeme, Váš umě-
lecký a solidní závod upřímně každému odpo-
ručujeme.

V Německé Vyskytné, 23. června 1897.

V zastoupení:

Vojtěch Lebedačka,
kooperátor.

Meřmánekový květ

čerstvý bez šlopek i dobře sušený, kupuje v ka-
ždém množství za ceny nejvyšší (112)

lékárna Karla Hubáčka

v Hradci Králové.

Svůj k svému!

Stavby nových varhan

nejnovějších výkumů, veškerých rozměrů a veli-
kostí, se silným velebným hlasem, charakteristické
nád, se vadačními trubkami neb pneumatikou, se
svlečením hradem stolem i veškerým kombinacím
zařízení doby nejnovější, důkladné a včasné pro-
vedení za ceny co možná nejlevnější doporučuje
chvalně známá firma 72

Josef Vanický,

a. a k. přív. parostrojní továrna na var-
hany a harmonia

v Třebčovicích u Hradce Králové.

Tamtéž k dostání výtečná harmonia
americká i evropská.

Doposud a ilustrované ceníky varhan, jakož i
harmonii zdarma a franco.

SVŮJ K SVĚMU!

To nejnovější

jakož i veškeré druhy hladkých suken ku
všem účelům

v obrovském výběru
doporučuje

V. J. ŠPALEK,

tovární sklad suken,

umělé tkalcovství a vlastní výroba
podkřívek (22)

v Hradci Králové.

Vzorky na požádání franco. Prosdím
jen o udání druhu a k jakému účelu.

PEVNÉ CENY.

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

(25) v Hradci Králové

Svatojánské náměstí číslo 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelá-
nových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.

Cenníky a nakresy na požádání franco.

Vodoléčebný ústav

a slatinné lázně

v Mal. Svatošovicích.

Saisona od 15. května do 15. září.

MUDr. Josef Kadaník,
lékařský lékař.

Raďte

žádati vzory běžných

KOBERCŮ

u firmy:

(85)

KAREL HERINK,

v Praze, Malá Karlova ul. č. 147-I., v „Červe-
ném domě.

Naznačení jakosti záruka. Ceny tovární.

Kromosvody

se zárukou solidního odborného provedení
nejlevnější opravuje, staré kromosvody opra-
vuje a vyskouší 98

A. RAINBERGA,

první konc. závod pro stavbu kromosvodů
V PARDUBICÍCH.

Recepty a ceníky zdarma a franco.

JAN UHER

V HRADCI KRÁLOVÉ

na náměstí (24)

dodává každé množství nosičů
(travers) ihned ze skladu, který se
nalézá na Pražském Předměstí, dále
nabízí ze svého skladu na náměstí
č. 132 klesové železo, drátěnky,
veškeré kování nástroje, barvy,
fermeže, karbolín, cement, ku-
chyňské nádobí atd. Vše v dobré
jakosti a v cenách nejlevnějších.

PSTRUHY.

ze Šumavy,

jeť řádně upravené vyznamenávají se výbornou
chutí a jsou velelitanou pochoutkou při každé slav-
nostní hostině, zasílá v původních vaničkách na
6 zl. dobírkou (91)

Em. Wotruba v Sušici.

Nábrobky

o žuly, syenitu, mramoru
a pískovce má na skladě
a hojném výběru v každé
ceně 81

kamenický závod

JANA HOLUBA

na Smíchově,

v Tylově ulici č. 690.

za „Kašecí“ a plynárny.

Rodinné hrobky provádí
dle vlastních neb daných
návrhů. Opravy hrobek a
nábrobky vykonává rychle
a dokonale.

Vzorůk sešlu na požá-
dání franco.

➡ Pozor!! ➡

Výnosem vys. c. k. ministeria obchodu ze dne 29. května 1897 č. 20145

== byl patent ==

na výrobu secích strojů

PANA FR. MELICHARA,

továrníka v Brandýse n. L.

== v obou směrech ==

jak v táhlu, tak i ve způsobu

pro nedostatek novosti

➡ prohlášen za zrušena! ➡

V Hradci Králové 23. června 1897.

JUDr. JAN RYBA.

Zoští z východních Čech.

Z Náchoda. Obecní volby počínají vrátit svoje stín. Jako obyčejně jest to i tentokrát při posledních volbách odstavu: dynastie Bureš, která započala válečný rej; jenom že zdejší jindy hlavní boj bojován po hospodách, tentokrát sá se, přelomen operační plán do tisku. Budiš, nemáme přitvů, proč bychom nezáležovali. Ode jde při nastávajících volbách? Aby odstraněna byla dosavadní většina se svým nepohodlným zástapcem parkmistrem J. Tichým, a nahrazena stranou, jejíž reprezentantem na vesek je pokladník občanské záložny, starosta Bokola a banderis p. Alois Bureš st. a jeho syn p. Alois Bureš ml., účelů této občanské záložny a právem nástupnictví ve všech tuto jmenovaných i nejmenovaných funkcích a činnostech, vlastně více méně placených úřadech svého pana otce. Co dosavadní většina pro město vykonala, je známo. V době přechodní, kdy poměry výrobní i sociální rásem se měnily, postřehla moudře situaci a nedopustila, aby poměry města přes hlavu přerostly, jak to vidíme na jiných městech českého severovýchodu, která za stejných okolností jako Náchod se vyvíjela: kde „másto“ ošete síce na tabulkách národních, ale vesnici vidíme po ulicích. Jeť Náchod městem v pravém tobo slova smyslu moderním, a že jím jest, má co děkovati nynější většině se svým obestřelým a prosiravým starostou. A čím proti tomu vykázaní se může strana protivná? Pohledme na hlavní její domovní, občanskou záložnu. Co vykonala ústav tento, jehož roční obrát do milionů jde, ať posoudíme pro veřejnost vůbec a pro Náchod zvláště? Máme vzpomínáme na Král. Vlachy, Vysoké Myto, ano i malou teď ovšem Velkou Jesení, a před očima našima vystupují obnosy a podniky ve prospěch města a obyvatelestva vázané... zde ale nevidíme ná, leč nešťastného „Boránka“, za jehož vlnu město pomalu 100.000 z. vydalo — obnos, za který by se slušná realita postavila a z jehož úroků, by se dvě řády vydržovali mohly. Ano ještě něco. Zachoval ústav tento města hlavně jeho rodáka, osvědčeného arrandiera pouličních kavalů a „tátních“ mikuláškových zábav. Toť celý výsledek blahodárné činnosti pro město, ústavu, jehož pokladníkem a tādž daší je pan Alois Bureš st. a jehož místo má zaujmouti jednokrát p. Alois Bureš ml. Nabývá našim zvykem zabývatí se osobnostmi, ale špatné příklady naší dobré mravy — chytří jme přátelům „dědičné poslušnosti“ ukázaní, že nutno-li, i zde se jim postavíme.

Z Červených Pečků. Křesťansko-katolický vzdělávací podpůrný spolek sdejší „Svornost“ konati bude v neděli 27. června t. r. o 4. hod. odp. měsíční spolkovou schůzi v místnosti spolkové v zámeckém hostinci s následujícími programem: 1. Čtení protokolu minulého schůze. 2. Sdělení spolkových zpráv. 3. Přednáška p. Fr. Ant. Saloria z Prahy: „O postavení náboženského hledu ku alepění jeho poměrů existenciálních.“ 4. Placení zúčastněných příspěvků a přihlášování se nových členů. 5. Volné návrhy. Také hosté členy uvedení mají do schůze přistupu. — Večer pak o 7. hod. sehraje při přínávném podání v zámeckém parku, při nepohodě v zámeckém hostinci divadelní představení: „Lesní panna.“ Konzula hra ve čtvrtu oddělení se spěvy od Jos. K. Tyla. Zábětek o 8. hodině večer. Vstupnému se mese nahladou. Čistý výnos věnován bude na vystavení obřadu Páně v Červených Pečkách. Po divadle volná zábava.

Z Luže. V týdnu svatodušním konali zde épp. 00. a otibodného tovaryšstva Jekšova, P. Alois Jemelka

a p. Fr. Klabouch z Prahy sv. misie, jichž bylo v Luži velmi potřeba. Mnoud se s počátku sv. misie smáli a úmyslně se jí vyhýbali, avšak když se v kostele na vlastní oči přesvědčili, soudili jinak. Sv. misie začala ve vigilli svatodušní. Po 6. h. večer vyšli pp. misievní provázení jsoucí místními duchovními, školními dětmi a dosti skrovným počtem dospělých věřících se modlitby sv. růžence s obřadu sv. Bartoloměje přes náměstí do pontafie chrámu P. P. M. na Chlumku, kde se měly sv. misie konati. Tamtéž byla potom po celý týden každý den 3 kázání: 2 dopoledne a 1 večer po 7 h. V pondělí svatodušní měl důst. p. P. Jemelka obaviláts do-jemné kázání k školním dětem, jež připravoval na sv. sporůd a sv. přijímání. Uptímná láska k dětem, jež se zračila v dejemné řeči p. misieonáte, přitáhla mu nejen srdce dětek, nýbrž i rodičů, kteří při této příležitosti obaviláts poznali, kdo to myslí a budoucnosti dětek nej-lépe. V úterý měli dětky sv. přijímání. Týs den měly zvláštní evideční křesťanské dětky, ve středu jinou, ve čtvrtek ženy a v sobotu muži. Dobrá třetina všech účast-níků přijala sv. svátosti. Při příští misii bude účastenství majisté ještě větší. — Památným bude pro naši faru osadu den 13. června, kdy hostili jsme opět ve svém středu svého milovaného arcipastýře najd. p. biskupa Edvarda J. ana, jež ohoťasť sarital do Luže, aby přítomností svou oslavil zakončení sv. misie. Ráno týž den na sv. Trojici rozdával sám najd. p. biskup sv. přijímání, při čemž přijímající dejemné oslavil. Odpoledne pak o 3. h. vedl najd. p. biskup průvod k misieonárním křtí, jež sám posvětil. Čím ehudší byl průvod, jímž se misie ot-vírala, tím velkolepěji byl tento průvod, jímž se zakon-čovala. Vedle nepřehledného davu věřících a celé far-nosti účastnili se ho též některé basičké sbory korpore-tivně. Hluboký dojem zanechala v srdcích všech ned-čená slova, jež promluvil k nám důst. p. P. Jemelka po svčování sv. křtí na rosloučenou. V ehmě poděkoval nato vdp. děkan pp. misieonárním za jejich obětavou práci po čas misie a J. B. Milosti za lásku a ohoťu, a jakožto spěchá vědycky mesi nás, kdykoli o to prosíme. Blasitě „Zaplať P. B.“ Hlasme se z hrde i ardeí všech přítomných bylo pp. misieonárním odměnou za jejich ob-ětavost. Ku konci pak na vysvání J. B. Milosti poděko-vali přítomní ardečně vešdřst. svému duchovnímu správci za jeho lilechetné snahy. V pondělí bylo konáno rekviem spřávané za faráky zemřelé, načež se lid s otci misie-onární ardečně rosloučil.

Z Heřic. Nový školní rok 1897 - 8 započne na c. k. odborné škole sochařské a kamenické v Ho-ficích dnem 16. září 1897. Účelem ústavu jest: od-chovávatí náležitě vzdělané síly pro sochařství a ka-menictví; toho má ústav dosáti dokonalým theoreti-ckým, jakož i praktickým vyučováním všem předmět-ům, ježichž znalost jest základem a vodítkem samo-statného tvoření, jakož i požadavkem nynějšího stavu umění sochařského a kamenického. Odborná škola má dvě oddělení, jedno pro sochařství, druhé pro ka-menictví; v každém z obou oddělení, jež od sebe úplně jsou nezávísle, jest vyučování čtyřleté. Frekvenci odborné školy jsou buď žáci řádní, pokud totis na ústavě úplného vzdělání nabýti chtějí a předepsanou učební osnovou zcela se řídí, aneb hospitanti, kteří jen v některých předmětech se vzděláti hodlají. Zápis žáků řádných do prvního ročníku koná se ve čtvrek dne 16. září 1897 od 8—11 hodin dopoledne a jest řadatelům o místa řádných žáků prokazati te: 1.) dokladem o prošlém stáří 14 roků (v případě, že za-datel 14. rok věku svého ukončí teprve v posledních čtyřech měsících r. 1897, může u vys. c. k. minister-

stva kultu a vyučování sakrobeno býti o dispens stáří, kteroužto 50 kr. kolíkem opatřenou žádost zaslati ku ředitelství předložiti do polovice srpna; 2.) vysvěd-čením o návštěvě alespoň pětileté školy obecné; 3.) písemným svolením otce neb poručníka ku nastoupení do odb. školy a závazným vyjádřením táhož, že bude řadatel po dobu studií vydržován a vším potřebným opatřován; 4.) lékařským vysvědčením o tělesné způ-soblosti k sochařství neb kamenictví; 5.) dokladem o příslušnosti (listem domovským) Konečné rozhod-nutí o tom, zdali žák náležitě bude oddělení sochař-ského neb kamenického, stane se až po absolvování ročníku prvního. Nejvyšší počet řádných žáků obnáší v ročníku prvním 16 a bude při větších přihláškách před-nest dána řadatelům a lepším předběžným vzděláním, zejména však těm, již měšťanskou neb nižší střední školu s prospěchem dobrým navštěvovali. Žadatelům s obecných škol méně než pětiletých jest podrobiti se přijímací zkoušce a to v den zápisu mezi 8. a 10. hoř. dopolední. Řaditelství ústavu přijímá též před-běžné žádosti písemné o přijetí, jež možno podati až do doby zápisu; jsou li žádosti takové doloženy všemi předepsanými vysvědčeními, dostane se řadatelům pí-semného vyřízení, zda jim bude vyhověno. Tuzemci, na ústav buď jakožto řádní žáci neb hospitanti nové vstupující, musí hned po svém přijetí aložití přijímací taxu v obnosu 1 zl., školné však neplatí; cizozemci platí taxu 2 zl. a školní plat ročních 50 zl. Hospitanti, praktického vyučování v dílnách účastnící, platí za spotřebou surovou hmotu a upotřebení náčiní úhrnkový plat ročních 20 zl., kteří v tvrdém materiálu pracující, však 30 zl., a sice ve dvou polo-letních, napřed splatných lhůtách po 10, pokud se týče po 15 zl. Hospitanti cizozemští platí tento poplatek ve výši dvojnásobné. Mimo to jest každý frekvenciant odborné školy povinen, hned při zápisu přispěti ob-nosem 1 zl. na učební pomůcky.

Z Police u M. Zdejší katolicko sociální Jednota „Vlastimil“ pořádá, dne 29. června o 4. hod. odpol. v sále „Na Poště“ spolkovou schůzi s před-náškou. Přednášet bude dp. Václav Šitina kaplan z Hronova „O dobré a špatné cetbě“.

Blesk uhedil do Čertovin. Ve čtvrtak ve evátek Božího Těla panovaly veliké bouře a lijáky v Čechách. Po půlnoci uhodil blesk do hostince pana Vitouška na Čertovinách u H. Rybníku a zapálil. Oheň byl nešťastě brzy uhašen, avšak blesk by byl málem zabil pacholka pana hostinského, v jehož ben prostřední blízkosti se se štítu svezl. —

Výstava skotu v Opočně. Družstvo ku zvelebení chovu skotu pro okres Opočenský činí rozsáhlé přípravy ku své IV. výstavě dobytky spojené s trhem, která se dne 18. července t. r. v zahradě Národního domu Kodymova v Opočně oděvati bude. Lze se nadíti, že družstvo Opočenské, jež až dosud stojí v popředí v oboru zvelebování skotu krví siimmentonem, také tento-kráte sdalilé exempláře skotu plemenného našim hosp. kruhům předvede, což tím více usnati sluší, že letos po-prvé větší počet pěkných býků k chovu přijde ku pro-deji, kdežto jiná léta mály výstavy ráz pouze instruktivní. Přihlášky členů přijímají se do 1. července; vyavěření o výstavě, jakož i příležitosti k sdělení v čas přihlášené dodá bratrským korporacím os nejochotnější předsednictví družstva v Pohorí u Opočny.

BESÍDKA.

P. Luis Coloma S. J.

Dnešní duchovní život španělského národa i lépe vzdělaným zůstává věcí úplně neznámou, až na některé výjimky, kdy náhodou snad někdo do zvláštního styku s tímto, drubdy tak slavným národem přijde. Jen někdy také i v širším obecně-stvu vzbudí se zájem pro Španělsko a jeho zvláštní kulturní život, tak ku př. když na některé mezi-národní výstavě, španělské oddělení vzbudí nej-všeobecnější obdiv, a k vědomí nám přivede, že zaniknutí zevnější moci pyrenejského království nebylo podmíněno vyhasnutím vnitřních sil du-ševně tak vysoko stojícího španělského národa.

Jména, kterými vykázaní se může španělská literatura ze dnů slavné minulosti národa, jsou každému vzdělanci známa, s moderních však, velká většina zůstává neznámou až na některé ukázky lyriky. Tím věcněji musíme tedy přijati, že nyní nakladatelství F. Šimáčka v Praze, v Ro-mánové knihovně Světlozora uveřejňuje celý špa-nělský román. Spisovatelem románu toho jest špa-nělský jesuita Luis Coloma, kterýž jej po-čal uveřejňovati od roku 1890. v poučném časopi-se „Mensajero del Sagrado Corazon di Jesus“ (Posel božského Srdce Jekšova) a v Bilbao vy-cházejícím. Tento román, kterému Coloma dal zvláštní název Pequeneces — Maličkosti, způsobil po celém Španělsku zrovna bezpříkladné varušení, ku kterému jak spisovatel, tak především obsah dali oprávněnou příčinu.

Tento jesuita Luis Coloma má za sebou po-bnou minulost. Narodil se jako syn bohatého advokáta roku 1856. v Jerezu, navštěvoval po ně-kolík let námořní školu, ale když se mu vojenské povolání nikterak nechtělo libiti, odešel do Se-villy, aby studoval práva; účastnil se však brzo, věnuje se žurnalistice, na všech možných intrikách a spiknutích, tak že police velmi bedlivě jej sto-povala. Týmž časem vrhl se do víru společenského života. Poznal tyto španělské aristokraty, které v Pequeneces líčí, jako podivnou směs domácích a

cizinců, ve které španělský zahaleč a sportsman, cikán a pobuda boulevardů nevyrovnaně vedle sebe se jeví... Jednoho jitra, bylo to roku 1876. byl nalezen mladý Coloma s revolverovou ranou ve hlavě doma bez vědomí ležící. Byl to pokus sebevraždy, soubor, vražedné předpání? Výklady o tom byly různé. Jeho přátelé však ujišťovali, že to byla pouze nešťastná náhoda. Celý měsíc kolísal Co-loma mezi životem a smrtí. Zdá se, že bolesti a nucený klid, jako drubdy za podobných okolností Ignáce z Loyoly, tak i jeho přivedly k tomu, by zabýval se spásou vlastní duše. Sotva že byl jakž takž zhojen — svého plného zdraví nedosáhl pak nikdy více — stal se jesuitou. Nyní následovalo deset let přísného klášterního života, které osob-nost mladého muže úplně přeměnily. Ale Luis Coloma neměl zaniknouti za klášterní zdi. Ari-stokratický svět, který se velmi o školy Společnosti Jekšovy zajímá a jim svůj dorost svěřuje, byl na něho upozorněn a brzo rozšířila se daleko pověst o jeho učenosti a výmluvnosti, tak že po-zván byl do hlavního města jako kazatel. Celý Madrid uchvácen byl zimničnou zvědavostí a zvlá-ště elita ženské šlechty v hojném počtu se sešla, aby slyšeti mohla své kázání proslaveného řeč-níka. Avšak Coloma řekl této společnosti, kterou od dříve skrz naskrz znal, pravdu tak peprné a nepokryté, že povstala všeobecná bouře a král, jehož zakročení dovoláváno se bylo, poslal nepo-hodlného mravokorce jednoduše zpět do kláštera. Ale nadšení pro viru bylo jednou v misieonáři vzplanulo. A když nemohl své obávané pravdy hrmati dolů s kazatelnou, jal se je psáti. Prvé jeho „kázání“ byly novelly pro děti. Pak následovala celá řada skiz a novell, ve kterých ukázal, že jest obratným a rázným spisovatelem, a kde pošetilosti a neřesti dekadentické aristokracie nemilosrdně bičoval. Konečně vyšly Pequeneces, které týmž směrem, ale daleko ostřejším tonem se nesly a které vyvolaly bouři rozborlení. Pater Coloma obviňován, že „nejléchetnějšímu a nejstatečnějš-mu dílu španělského národa“ na cti utrhá a jej do bláta strhne. Celá záplava brožur vznikla, které knihu napadaly a odraziti ji chtěly, za pam-flet, politický hanopis ji prohlašovaly, za nestydaté hanobení, apell na nejnižší vášně lidu, vlastizradou

ji nezývaly. Na druhé straně zase nalézal autor četné obdivovatele a obránce.

Onomu pobnutí, které vydání Pequeneces vzbudilo, nelze se diviti. Dílo II. jesuity ze se-verní provincie Guypuzcoa jest výslovně tenden-ční román, jehož hrot namířen proti vznešenému světu hlavního města. Spisovatel s tím také ne-dělal žádných tajností. „Budeš se asi diviti,“ praví v úvodu svým čtenářům, „že právě já při svém postavení na tak nebezpečné pole se pouštím. Ale nesmíš zapomenouti, že pod rouškou románopisce stále jsem a zůstávám misieonářem. Jako v dří-vějších dobách mnich na veřejných místech na nějaký stůl vystoupil a odtud vlažným, nevšima-vým, kteří do chrámu nechodili, důraznou řečí oněch časů, mocné a zřejmé pravdy hlásal, tak podobně já svoji kazatelnou stavím na listech ro-mánu.“ A také řeč Colomova jest v pravdě mo-cná a důrazná. S neúprosnou otevřeností odkrývá těžká mravní vady, na které velká část madridské aristokracie trpěla, aniž by, jak se zdá tužila, jak těžce se tím proti křesťanským mravním zákonům prohřešuje. „Více než jiná sociální třída,“ praví Coloma, podléhá aristokracie, bezpochyby z vro-zené sobě zdvořilosti a touze zalíbiti se, elegantně, vznešeně, duchaplně vystupující nemravnost. Ona velice shovívavě mluví o maličkostech (Pequeneces), o ničem, kde přec jedná se o věci, které v očích nejvyššího Soudce zcela jistě jako zločin a hanebnost platiti musí.“

By tuto svoji větu dotvrdil, rozvádí v rámu románu celou řadu obrazů z elegantních salonů Madridských a Pařížských, lázenského života v Biarritz a jiných míst, kde shromažďuje se vzne-šený svět Madridský, ve kterýchto obrazech se některé „společenské typy“ v plné ostrosti vykry-stalisovaly. O náležitě vykreslení těchto typů se spisovateli hlavně jedná; jako pravdivé na aka-mitových kobercích salonů se pohybují, zrovna tak mají před čtenáři vystoupiti, aby dojat úplně věrným líčením denně pozorovaného, nemohl vi-niti spisovatele z přehánění. Přímá uzavřená stavba románu nedá se při tom provéstí, ale jed-notlivé obrazy stojí v tak těsném spojení, že celé dílo jeho jednolitý celek se jeví.

(Dokončení.)

Do Hradce Králové a okolí!

Potěšitelná a stále rostoucí přízeň ct. obecnstva a ct. zákazníků mých přiměla mne
 ku rozšíření mého od roku 1868 stávajícího velkozávodu uzenářského.

Zřídil jsem proto a otevřu dne 1. července 1897

vedle hotelu Hutla, blízce nádraží královéhradeckého

úplně novou továrnu na uzenářské zboží,

opatřenou nejnovějšími moderními stroji, umělou chladírnou a elektrickým osvětlením.

Tím jest mi umožněno, obsloužit ct. odběratele své

zbožím co nejlépe vyšetřeným a jakosti úplně bezvadné.

Vyprošuji si, by dosud akore po 30 letech mně v tak vzácné a hojné míře udělená přízeň i na dále byla mi zachována, a
 sděluji tímto uctivě, že konati se bude

Výroba a zasílatelství objednávek přímo z továrny vedle „Hotelu Hutla,“

kdežto v městě samém v nestěněných rozměrech provozovati budu

svůj velkozávod uzenářský na Velkém náměstí ve vlastním domě, jakož i dosavadní filiálku v Pražské ulici

a slibuji, že bude i nadále úsilnou seahou mojí, bych vzornou oblahou a zbožím nejlepší jakosti kruh dosavadních ct. odběratelů si
 nejen udržel, nýbrž i pokud možná ještě rozmnožil.

Odpočítají závod svůj další přízni ct. obecnstva a známenám v dokonale účtě

V Hradci Králové, v červnu 1897.

JAN HUTLA, velkozávod uzenářský.

JAN STOUPA

V PRAZE, na Václavském nám. číslo 22,

v nejsolidnějších provedení nabízí

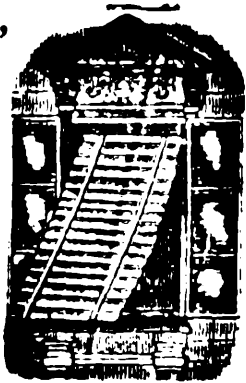
závěsy do oken

závěsy ovilinkové,

závěsy damaškové,

závěsy dřevkové,

závěsy prkénkové.

Cenníky zdarma a franko.

Ex otis křesťan listy
 sou na skladě v biskupské
 tiskárně 40 kusů kniha
 za kr. 30.

Růže a květiny.

Růžové stromky od 25—40
 kr. Nízké zimní šlechtěnce
 10 až 30 kr. Camy pelar-
 gonie, fuchsie, colensy be-
 gonie 5—10 kr. za kus.
 Karafiáty plnokvětované
 100 k. 2—3 sl. Macešky,
 pomněnky, sedmikrásky a
 poupaty za 2 sl. 100 k.
 Kobercové rostliny všech
 barev 1 až 3 sl. za 100 k.
 Rozličné květiny kus 30
 až 30 kr. má na prodej
 Zámecká zahrada v Lib-
 líně. Čechy. 76

Navštivenky

od 60 kr. výše nabízí

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Obchodní škola

v Náchodě.

Tato na základě ustanovení císařského na-
 řízení ze dne 27. června 1880 autor obchod-
 škola jest ústavem poskytujícím odborného vzdě-
 lání ve vědách obchodních tém p. studujícím,
 kteří chtějí státi se administrativními úředníky
 v záležitostech obchodních nebo průmyslových.

Do ústavu přijímají se absolventi III. tř.
 gymnasia, reálky nebo školy měšťanské, jakož i
 ti, kteří přijímají zkoušku prokázání způsobilosti,
 aby za řádné posluchače přijati býti mohli. Mi-
 nořadní posluchači se rovněž přijímají.

Nový školní rok počne 18. září t. r. Zápis
 koná se od 15. do 31. července a od 1. do 18.
 září t. r.

Blížších zpráv ochotně podá 115

Ředitelství obchodní školy v Náchodě.

Kdo potřebuje

VODU

pro města, obce a soukromé domy.

Čerpadla

všeho druhu na ruční, parní, vodní a železnou pohybu.

Lázně a klesoty

pro veřejné ústavy, školy, nemocnice a soukromé do-
 my, dle nejnovějšího systému, které nezaspěchají

Hydraulické trysky,

kteří do libovolné výšky a vzdálenosti samostatně vodu
 vystřikují.

Samostatné napáječky

železné, lité, emailované neb z kameniny vylévané,
 poslední nápadně levné.

Čerpadla na hnědku

patent. a nejosvědčenější, které nezamrzají.

Větrné motory

bouřivzdorné úplně z ocele a železa.

Teplotní motory

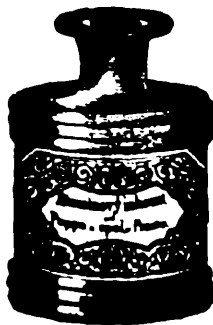
pro villy, cibeleny, velká hospodářství a zahrady
 stávají

JAROMÍR GROSS,

hydraulický, stavební a instalační ústav

v Litoměřicích.

Znalecství řadu, respékty a ceníky na požádání
 zdarma.

Poppův jediný pravý inkoust elizirínový

velmi plynulý, nerměnitelně krásně
 zčernavělý, zvláště pro matřky a
 dokumenty se hodící, jakož i sa-
 thraciový inkoust, veškeré
 psací i snímáči inkousty, barvu
 na razítka, ohnivé barevné in-
 kousty doporučuje firma

Popp a sp. majitel J. Kuchynka

v PRAZE, mal. r. 1842, Senkenická ul. čís. 8.

Umělecký závod

10) pro

m a l b u

na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Odborný závod
 pro malbu oken
 chrámových.

Sedmkrát prvními
 cenami vyznam.

Respekty, náctky a d.
 jako i veškeré rady
 obdorné sá rna.

Jen za 2 kr.

korespondenční listek a obdržíte 10

zdarma a franko

nejnovější ceník firmy

A. F. KLAUS,

továrna na razítka a písmenka v Liberci.

KÁVU

čerstvé pražené dobré chuti

kg. za sl. 1.60, 1.70, 1.80, 1.90,
 pražskou směs kg. za 2 sl.

Kávu surovou

dobré jakosti

1 kg. za sl. 1.30, 1.40, 1.50, 1.60, 1.70,
 1.80 nabízí

KAREL FANTA, PRAHA—II.

Růžová ulice č. 9.

Vlastní pražírna kávy.

Při odebrání 5 kg. franko.

OBNOVA

Číslo 121.

V Hradci Králové, dne 2. července 1897.

Ročník III.

Pozvání ku předplacení Obnovy.

„Obnova“ jest nejvládnějším týdníkem na českém severovýchodě. Politické družstvo hlahové, které ji obětavě vydává, nepočítá na žádný zisk a plně se spokojuje, pokud jen list hájí český náš program státoprávní a národohospodářský, hájíci prave a pravdu, náboženství a instituce katolické, po otelch sdě dání, milomému českému národu se nejvíce prospěje. Běha jest válná. Každý ví, jak bezvřetost, internaciodnální tlivy podporované, otřásl základy naší víry základy říše, programem národním a státoprávním. „Obnova“ bude naše svatá práva vždy hájiti. Aby tak činní mohla tím úspěšněji, třeba ji podporovati.

Čtené nedoplatky, svléště venkovských P. T. pánt odběratelů, státní vřak nám velice řádně vydávání listu. My musíme platiti novinářské kolky, poštovní náklady, papír, tisk atd. hned, kdežto velká část odběratelů na letošní rok předplatné dosud nám nezaslala, ba mnozí jsou předplatné ještě za minulý rok dlužní. Žádáme tudíž pány odběratele listu, aby dlužné nedoplatky zapravili a předplatné na nový rok zaslali.

Na „OBNOVU“ předplácí se poštou:

čtrnáctě 1 zl., pětina 2 zl., osmice 4 zl.

Předplatné přijímá

Administrace „Obnovy“ v Hradci Králové.

Žadající za obnovení předplatného, žádáme zároveň opětně dťklivě za brzké vyrovnání všech nedoplatků

Redakce a administrace „Obnovy.“

Jan Nepomucký ve světle dějin.

(Dokoneání.)

Ve světle dějin — přesných, nepochybných — stojí před námi Jan Nepomucký jako takový, jak jej s návodu své církve katolický národ český s nadšením ctí a u veliké své části dosud ctí. Pravím u veliké části, neboť nelze neptiznati, že část Čechů — v první řadě evanjelici a pak katolíci dle křtu a jména, vlastně však liberálové, radikálové a sociálové — zachvácená jest odporem proti všemu, co se svatým Janem Nepomuckým jen poněkud ve spojení jest.

Evanjelický jeden časopis vynalezl pro hájení

víry, za níž smrt mučnickou podstoupil Jan Nepomucký, svléštěl jméno. Říká tomu „nepomuctví“. Oproti tomu „nepomuctví“ postavili zmínění lidé „husitství“ a nelze ani toho zapřít, že i u některých věřících katolíků nalézáme jakousi náklonnost k tomu „husitství“ a chladnost k „nepomuctví“. Nebudu zde rosbírat — v článku o sv. Janu Nep. — co o tom nyní husitství bez víry souditi dlužno, chci ale řádně čtenáře své, aby na konci této úvahy s upřímnou touhou po pravdě, s myslí tichou, nepředpojatou o „nepomuctví“ přemýšleli. Žádám všechny rozvášně Čechy, aby taky s lásky k vlasti o něm přemýšleli.

Všeobecně přijatou zásadou jest: Pravda nemůže škoditi. A sám Spasitel dí: Pravda vysvobodí vás.

Na akionku století čtrnáctého — tedy roku 1393 — umučen ohněm a potopen ve Vltavě sv. Jan pro to, co tehdeš celý český národ — neštíme li k hrstce valdenských — za pravdu měl. Bylo to učení, které učinilo národ náš národem vzdělaným, silným, válečným, zámožným, v celku mravným. Ale zdá se mi, že ten rok 1393 byl jako večerem, který následuje po dni, jež jsme předtím v blaženosti a štěstí, který však jest předvečerem dní nešťastných, trudných.

A v skutku! Na národ český přišly v 15. století svízelé neslychané. Téměř dvacet let trvaly války husitské. Část Čechů vynikla tu ovšem dovedností válečnou a husitský smýšlející spisovatelé mýřavají dobu tu dobou rekovnou. Ale zapomíná se na to, a schválně se zavírají oči nad tím, že to byla doba, v které národ druhdy vzdělaný — ve vzdělanosti čili ve vědách a uměních se zastavil, ba i pokleal. Nepatří se na to, že se národ druhdy silný seslabil, neboť čím jiným může býti bratrovražedný boj Čechů proti Čechům než se slaběním národa? Nechce se uznati, že se děsým tím bojováním, které pádilo a ničilo nejdražocennější památky, které zabíjelo s fanatismem jen pro víru lidi bezbranné, kněze, ženy a děti v celých davech, které děsým způsobem zpusťovalo vlast, ba která — což se neodvážil nikdo zapřít — i výpady loupežnými do cizích zemí se smutně proslavilo, že se tedy tím vším národ český připravil o svou bývalou čest a vážnost. — Nelze zamlčeti, že války husitské položily základ k ochuzení ná-

roda tím způsobem, že se malá šlechta husitská počala obohacovati tím, že si osvojovala jmění malých zemanů, řekli bychom nyní statkářů neb jak někde říkají dvořáků, kteří téměř zmizeli, a ostatní lid seleský a maloměstský v porobu a robotu přišel. Komuž se národ český poklesl i v mravnosti, nelze zapřít tomu, kdo ví, jaké sekty se v husitství vynuly, jichž příslušníci hůře než zvířata žili a Adamiti slouli, a kdo ví, jak spisovatelé těch časů svěřili, jak se zařalo smilstvo do domů panských i městských.

Pravda nemůže škoditi! Kde pak jest tedy pravda? To, co nám škodilo, tak děsně škodilo anebo to, co nás povznoslo? — Nevybízí nás to vše k přemýšlení, k vážnému přemýšlení o tom nepomuctví a husitství? Kde by byl národ český, kdyby byl zůstal při víře otců svých, kdyby se byl i na dále řídil a své poklesky opravoval (reformoval) „nepomuctvím“?

Jedním z nejzáhubnějších následků odpadu národa českého od „nepomuctví“ bylo to, že do srdce velké části jeho byl vřtěpen odpor proti po otelch zděděné pravdě, a tudíž i náklonnost k bludům německým, cizím, jak se u nás potom hlavně luteránstvím a kalvinstvím šířily.

Pravda nemůže škoditi. Prospělo nám luteránství a kalvinství? Neprosplelo. — Luteránství působilo, že si šlechta i mnozí měšťané oblíbili knížky německé a tím schladli v lásce k české národnosti. Zvláště šlechta evanjelická vodila sem kazatele a učitele německé vyháněje z kostelů české katolické. A tak se již v šestnáctém století položil základ k poněmčení celých krajů. Jest sice pravda, že se v 18. století vlivem josefinismu ještě něco poněmčilo, ale základ k poněmčení celých krajů, — tedy ku ztrátě skoro třetiny země české pro národnost naší položen odpadem od „nepomuctví“, to jest přikloněním se k bludům cizím. A naopak pravda jest, že se po bitvě na bitvě hoře zastavilo poněmčování jen přijetím víry katolické.

Pravda vysvobodila nás!

Musí se ovšem přiznati, že po bitvě na bitvě hoře národ český dřímá. Nepravdou však jest, že by to bylo vinou pravdy katolické. Odpadem od „nepomuctví“ seslabený a až k smrti utřaný národ strácel čím dále tím více „správu věcí

mužských typů, ohavného Sabadella, směšného „stryce Františka“, jeho i přezdívkou „Diogenes“, dosti vyznačeného sešlého kavalíra, který jako zvíře se opíjí a z kapes jiných žije. A všechny tyto postavy jsou v tak živém a stále pokračujícím spojení, že kniha udržuje čtenáře od počátku až do konce ve stálém napjetí. Jako jalový, tak frivolní společenský ton jest nepřekonaným způsobem podán a přec při tom tak, že mravní cit nikterak není uražen. Dobře jest si spisovatel vědom, že jeho kniha není čtenbu pro „zbožné a bážlivé mysle“, které pravda „pohoršuje a děsí, že holá jest“, ale chová také přesvědčení, že jeho román bude užtečným, dobrým a nutným dílem pro statečné duše, které pravdu, byť i trpká byla, nade všechno milují, protože jim stejnou službu prokáže jako maják lodí. Ukáže se jim na bezpeční, které jim hrozí, vezme se jim jejich bezstarostnost, jich slabost se jim ukáže, které sami dříve neznali, a když se jim zlo a špatnost objevila, vzbudí se v nich bezpochyby čistý úmysl toho se sprostiti a také k tomu se jim statečností dodá.

A právě v tom, zdá se nám, že leží vůbec význam „Maličkosti“ a činí tento román i také mimo Španělsko knihou velmi cennou. Přes to, že mnohé věci mají lokální zbarvení, ony vyznačené společenské typy jsou bohužel i jinde zastoupeny. I v jiných městech Evropy, katolické nevyjímaje, trpí se elegantní nřpravosti, panuje zálibení na skandálu. I ve Vídni, Paříži, Bruselu a jinde nalézáme dámy, které příležitostně po sbírkách pro chudé obcbázejí, které, když to jejich účelům sluší veřejně umí i růžencem manevrovati, ale jichžto intimní život poštěbkem jest na mravnost. A tyto vyňošení zahalečí, kteří pro nic jiného lež pro sport a požívavost svoji častokrátě nejmenšího smyslu nezachovali, vystu-

BESÍDKA.

P. Luis Coloma S. J.

(Dokoneání.)

Čas, ve kterém děj románu se odehrává, jest doba krále Amadea (1871—1873.) Intriky, bourbonský smýšlející šlechtý, proti nové vládě, jichžto nitky osnovány byly v salonech vznešených dam při whisky a těžkých cigarrech a dále zapřádány byly od zženklilých elegánů v jich klubech lidí prvý díl knihy. Hlavní zájem soustřeďuje se již zde na hraběnce Currita Albornoze, markýze Villamelona. Povinností nepamětlivá, nestoudná žena a bezcitná matka, obratně, energicky a ne bez ducha, sleduje jen jediný cíl: života plnými doušky užiti a ve společnosti té udávající úlohu hráti. Její manžel, španělský grand, jest vyzábý blupeč, jehož celá péče jediné na opatrování svého žaludku se vztahuje. Ciciseo, který na rozkaz své paní musí soubor podniknouti a se dětmi zastřeliti, vyplňuje místo domácího pána. Přes tyto skandály jest markýza z Villamelon váženou dámou, neb ona jest elegantní a všechny nepřistojnosti jejího jednání jsou po úsudku aristokratických kruhů konečně pouze maličkosti, které jen upejpavým lidem mohou se státi pohorčením. Ve veřejných přípravách k dobročinným účelům stojí markýza rovněž v popředí. Když nešťastný Belarde pro čest své dámy zabýnul, nalezla markýza náhradu v Paříži, kde s mnohými jinými vypovězené královny Isabelle se dvoří, v markýzi se Sabadell, do kterého na prvý pohled samiluje a se kterým na základě svého příbuzenství se zapuzenou manželkou markýzovou ihned v důvěrný poměr vstoupí. Když pak nezdaril se pokus tohoto mrzkého člověka, aby pod rouškou smřru

ctnostnou svojí manželku o jmění připravil, následuje markýzu Villamelon do Madridu, kde na útraty její svůj hejlivý život ve velkém slohu dále provádí. Ačkoliv Sabadell pro svoji minulost byl nemožným v každé společnosti, jež sebe ctí, nalézá v Madridu pro svoji uhlazenost obdivovatelů a ctitelů, co jen potřebuje. Od Alfonse XII. byl slavnostně přijat mezi grandy španělské a již kyne mu pro jeho obratnost a spojení ve velkém světě vlivuplný veřejný úřad, když zasáhne jej v noci dýka lože, jižto členem byl, které náhle přilíh se býti nebezpečným. Markýza z Villamelon jest po jeho boku, když tento osud jej zasáh, ježto jej této noci ze žárlivosti po ulicích Madridských tajně sledovala. Venkoncem kompromitována odvažuje se přece smělá žena objeviti se v královském paláci ve své hodnosti jako čestná dáma mladé královny Mercedes, ale na nejvyšší rozkaz byla potupně odmítnuta. Její úloha jest dohrána, odeběře se do Paříže, kde učiní pokus získati opět ztracené postavení ve společnosti klamným líčením svého obrácení. Při exerciciích, které v jistém klášteře s jinými dámami vznešeného světa koná, dohlí se jí paprsek milosti, obrátí se skutečně a když děsnou katastrofou její zanedbaný syn spolu se synem Sabadellovým zabýne, nalézáme ku konci románu tuto hlavní jeho osobu jako kajicnici a pečlivou ošetrovatelku svého na změknutí mozku znenáhla umírajícího choré.

Markýza z Villamelon jest nejvíce provedený společenský typ „Maličkosti“; temné stíny tohoto charakteru byly ještě doplněny líčením jiných „žen“ — tak pohrdavě vyjádřuje se Coloma častěji — madridské aristokracie, vévodkyně de Bara, hraběnky Mazacan a jiných. Mile vedle toho vystupuje obraz šlechtetné markýzky de Villaris a trpitelky markýzky de Sabadell.

Stejně zakončená a plasticky jasná je kresba

svých". Moc královská, jež řídila druhdy národ z Prahy, přenesena do Vídně a odtud kradla náhuba jazyka českého poněkudem škol i úřadů.

Ale když jazyk český, jak se zdálo, dřímal spánkem smrti a téměř již jen v kostelích se ozýval, tu právě zasáhl celému světu jazyk, jímž kdosi znamenitý český mluvil. Byl to jazyk sv. Jana. — To nalezení neporušeného — máme říci — českého jazyka bylo předzvěstí, že nezemřel jazyk, to jest řeč česká v naší vlasti. Byl to jakýsi veliký svatovečer našeho vzkříšení, jakási po velikém pátku následující bílá sobota našeho národa.

Neboť kdo věří v Boha, musí připustiti, že Bůh, bytost sebevědomá, rozumná, všemocná, bytost nejvyšší i národy řídí. Tam u Boha mluvil za nás jazyk český našich patronů: Odpusť Hospodine, odpusť lidu svému!

Nuže! Vzkříšení přišlo. Jazyk český a s ním celý národ náš povstal k novému životu zachován byv „nepomuctvím“, to jest vírou katolickou.

Ale co se stalo a co se děje? Cím hřešili otcové, hřeší zase a to měrou hroznější synové. Se vzkříšením národa českého vzkříšen jest i odpor proti pravdě osvědčené jazykem Janovým v neporušenosti zachovaným. A odpor ten přinesl přemutné ovoce. — Národ náš opět jest rostrhán v sekty s novověkým náterem. Máme tu podobně jako v 15. století všechny sekty v novém — dle 19. století — přistřiženém vydání.

Máme mezi „staročechy“ mírné liberály podobné mírným husitům 15. století; máme radikály podobné výstředním taboritům; máme socialisty, kteří, co se týká majetku, podobní jsou taboritům hotovi jeouce i násilím majetku se zmocniti a anarchisty se státi; svou „volnou láskou“ ukazují se pak jako novověcí adamité.

Ale jsou tu i evanjelici. Kam ty vřídíme? Obsvláště helvétští rádi by se ukázali národu jako čeští bratři. Ale augšpurská povídají: Na to bychom měli právo my. Ale my poctivě povídáme: Jsme lutherány a těmi sástaneme. A vy si sástaňte helvety.

Patrně, že jest to učení cizí, německo-švýcarské, třeba si Husa osvojevaly obě strany. — Tak kam je vřídíme?

Do 15. století se nebudí. Majíť zajisté vyznání století šestnáctého. Ale po jejich nepokrytém vyznání patři nyní k radikálům.

Tak tedy rostrhán zase český národ na sklonku století devatenáctého. — Jsme přese všechno národní uvědomění ale národem slabým; národem, jenž správu věcí svých ve svých rukou nemá. A je naděje, že to brzy bude?

Pochybují. Protože se národa ve strany mezi sebou se rvoucí rostrhaného nikdo nebojí. — Dokud jsme byli po svém vzkříšení sjednoceni, zdálo se, že Praha bude vládnouti nám, ale nyní jsme dále od cíle, než se zdá. — A proč ještě? — Protože národy věda, trestá i odměňuje bytost nejvyšší, Bůh. A my „nesilujeme“ národ bez Boha!

Bůh k nám, jako šádnému jinému národu tak nečinil, promluvil nezetlelým jazykem Janovým. A my jsme toto slovo bytosti nejvyšší potupně nazvali nepomuctvím. Na základě odporu proti tomuto slovu bytosti nejvyšší k národu českému pracuje se již více než třicet let a přivedli jsme to až k novověkému adamitství.

A kam ještě dospějeme? Nevím.

puj i jinde rovněž tak dobře jako v Madridě a otravují veřejný život v nejpovážlivější míře. Jesuita Coloma čestný kříž si zasloužil, že toto počínání bez milosrdenství odkryl a varujícím přestem naň poukázal.

A výslovně musí zde důraz býti dán na to že nepředstavuje Coloma věc tak, jako by snad větší výšší společenských kruhů těmito vyluknutými poměry nakažena byla, ba právě opak nejednou dosti okazuje; ale tyto skazené živly právě tam jsou trestuhodně hýčkány, dávají všeobecný ton neb jej ovládají a kompromitují tak aristokracii samu co nejvíce. — Ovšem nejsou tímto ještě všechny chvalitebné stránky výborné této knihy vyčerpány. Obsahuje množství krásných věcí, které jí trvalou literární cenu zajišťují. Tak ku př. úchvatné líčení bolesti matky Belardovy, když tato slyší zprávu o smrti svého syna a rovněž tak skvozní obrazy ze školního života v koleji a ve vychovávacích ústavech Jesuitů.

Na jednom místě (Wissenschaftliche Beilage zur Germania Nro. 23. 11. März 1897.) jest poznamenáno, „že kniha Colomova, jeho tendence, zásady, dle kterých se řídí, způsob, jak cíle svého dojíti hledí, důlužno dáti za vzor našim spisovatelům románů a novell.“ Jako náklad pravého vzdělání mohou romány pouze tenkrát býti, když se v nich vyváženě s pravdou pojí. Jako fantastické příběhy cestovatelů neobohatí naše vědomosti o zemích a národech, rovněž tak může vypravování ze sociálního života pouze tehdy skutečně poučiti, když život tak jak jest, se svými světly i stinnými stránkami jest líčen. Mnohé vážné napomenutí dá se zde poskytnouti a velmi často i účinek bude mít, který při kázání již proto selže, že právě ti, kdož nejvíce toho potřebují, je neslyší.

Ale to vím, že je pravda vysvobodí nás. —

Jan Nap. ve světle dějin, dějin přemýšlých, nepředpojatých ukazuje nám tu pravdu. Ale Bohužel! S vlastní znalostí odmítá se dosud pravda tato. Obhajci pravdy zasypávají se potupami nejhroššími. Daleko, daleko jest ta chvíle, v kterou nynížijí vědecké lida porozumí aleva, které k národu našemu promluvil Bůh Janem Nepomuckým.

Avšak museli bychom soufati nad budoucností národa našeho, kdybychom sa to měli, že deba ta nepřijde nikdy. — Prosatím aspoň to jest naději, že jsem v národě muži, kteří i s obětováním své cti rasí cestu pravdy. I tyto články posílají, aby posilněna byla naděje, že pozná se to potupné „nepomuctví“, jako bezpečný základ národní síly a pravé osvěty.

Již ukazuje se sporý záblesk pravdy, ale doufáme pevně, že vzejde brzo vlastní naší jasné světlo pravdy, která jedine vysvobodí.

Rozhledy.

Dne 1. července.

Co teď? notázali jsme se v posledním čísle „Obnovy“ pouze my, ale „co teď?“ táže se v „Neue freie Presse“ slovník německý historik Julius Lippert, jeden z předáků českoněmeckých a přísedící zemského výboru království Českého.

To jest v nynější zapletené politické situaci tvrdý otáček, jež Němci chtějí rozlučiti opoisci, již okopírovali od nás. Jako okopírovali od nás neblahou obstrukci na Hšské radě, tak se odhodlali okopírovati od nás nešťastnou naši opoisci z konce let šedesátých a z počátku let sedmdesátých. My jsme se těmi tehdejšími opoisci experimenty zpropadené na cestě svého národního, politického i hospodářského rozvoje a pokroku opozdili, tak že nás doposud leckde pro to bolí a brní. Nuž tedy, když nejame s Němci srovná v nejlepší shodě, ať si to s Pánem Bohem skusí také zase jednou oni. My z toho škodu mítí nebudeme.

Avšak jedno předece musíme vytknouti.

Němci totiž, zejména k radě p. dra. Fanka chtějí odepřiti vykonávání přenesené působnosti, již státní centralisace obcím ponechala a přepustila. Nechtějí vybírati daně, nechtějí obstarávati záležitosti oblašování atd. vojenských, skrátka německí politikové ve svém dětináckém rosdurdění na Čechy chtějí se vzdáti všech výhod samosprávy, pokud jich obce nyní užívají.

Výhody ty zdají se býti sice břemenem, avšak to jsou přece jenom výhody a kdo, chtěje politicky pokračovati, snaží se jich vzdáti, ten jest zaslepen —

Proto jenom ať si s tím Němci začnou a to čím dříve, tím lépe, neboť čím dříve začnou, tím dříve přestanou. Co pak tím státu alého způsobí, když nebudou přenesenou působnost obce vykonávati? Nic! Sám vykonávání to svěří tříděním svým — jichž rozmnožený počet zaplatí německí poplatníci — a bude dobře. Jenom aby tím nebyla poškozena zásada samosprávy, která snadno se strati, ale těžko pak nabude. My musíme pokládati i ta „břemena“, jež obce naše za stávky konávají, za výhody, neboť to každý pochopí, že při vybírání berní jest známý, rodák, krajan daleko shovívavějším, nežli bude úředník, jenž úloha ta bude potom svěřena. A jak ve vojenském hlášení a v policejním ohledu může rodák a krajan krajanu posloužiti, to se také nedá srovnávati s tím, jak v ohledu tom si povede úředník v kraji a ve městě úplně indiferentní.

Proto jen ať Němci berou proti nám namířený meč svého hněvu za čepel! Brzy poznají, jak nepoliticky jednali. To je dáno u nás za chybu uznáno, aby občan byl nepřitelem státu, jehož jest občanem, neboť bilance nepřátelství toho přinese minus obyčejně jenom jemu. My Čechové jsme podobně „hněvy“ na stát mnohokrát již draze zaplatili, tak že své doby vůdce podobných opoisci konečně řekli, že v politice jeden dvorní rada více smůžie, nežli celý poslanecký klub.

A tím se musí v politice každý spravovat, neboť v politice běží o to, co nejvíce získat a co nejmeně zdat a nikdy nejde o opak. Když tedy Němci chtějí mermomocí nyní co nejvíce se své autonomie zdat, tedy logicky co nejvíce ztratit, proč bychom je s Pánem Bohem v politickém ohledu neoslechali droleb si škodit?

Nás bouření německých politiků musí zůstat klidnými, však on si to německý lid s nimi brzy sám vyřídí, aby šli zase cestou rozumu. Nám nyní musí jít jenom o to, aby naši politikové politickými rozumně a aby nynější situace co nejvíce vykořistili. Vyskytnou se sice lidé, kteří budou vinit nášince z reakce, avšak doby ty byly vždy dobami pro lid pozhnanějšími, nežli doby ku př. pokrokových hluků, jímž pravidelně následovaly zbytečné persekuce, konfiskace atd.

Poněvadž za přítomných dan máme „malo“ vážných starostí, proto vyskytají se u nás lidé, kteří zaměstnávají naši veřejnost dětináckými hračkami.

hání. Pan redaktor Kuffner totiž, který snad ještě vymaluje prach nebo vypočte kvadratura kruhu, přišel na velkolepou myšlenku a sice rozesílá otázky: Má se stavěti druhé divadlo? Má se stavěti velké nebo malé? Má býti druhé divadlo současně s Národním? Má býti samostatné? A ap otázky tyto žádá odpovědi.

To všechno jest dnes pro dělníka dobu hračky, neboť kdyby bylo druhé divadlo zapotřebí, tak by si je ta potřeba rázem vynutila a nečekala by na dětinácké hlasování. Dnes náš lid na „divadelní otázky“ pohlíží trochu jinak nežli činil v době, kdy vznikla myšlenka „vystavme si národní divadlo.“ Od toho času minule celé půlstoletí, národ náš na čas ten značný kus cesty urazil v před a jest-li pan Kuffner se za nám opozdil, tak mu mají páni kollegové v redakci „Národních Listů“ přátelaky povědět, že se letos píše 1897 a že český národ má důležitější starosti, nežli jsou hračky s hlasováním o stavbě druhého divadla, když to první bývá často až bída — prásné —

Tolik o této záležitosti.

Politický přehled.

Co se stane s rakousko-uherským vyrovnáním? V loni šláha rakouská kvotová deputace, aby společné náklady (po uhašení výnosem z cel) v obnos 108 milionů uhradilo Rakousko 61.43 miliony, Uhry pak 46.67 miliony; avšak Maďaři trvali na tom, aby Uhry jako dosud platily na společné potřeby 81.4 proc., tedy 88.93 milionů al. Páni Maďaři chtěli nám totiž popřáti potěšení, abychom my ušed Oslajinci doplatili za ně 13 a tři čtvrtě mil. al. Marš tehdy české deputace dorazovaly, že je nepravdělivé, aby Maďaři platili na společné potřeby 81 proc. a mnohem menší část česká pak přes 40 proc.; marš dokazovaly, že Uhry neplatí na Hšské účely o mnoho více než Bavorsy a přece se výnam obou není nadá pro evropskou politiku ani rovnati, neboť Bavorsko o německé Hšské politice nerozhoduje, sa to Uhry mluví a nás — ne-li vrob — tedy aspoň 50 proc. vlivu na zahraniční politiku rakousko-uherské Hš. Na Hšské radě i na českém sněmu bylo pánům Maďarům řečeno mnohé, ostré slovo, avšak Maďaři stojí na svém. Potíjají na naší slabost, nestálost a čestnost. Nechtějí diva. Slečili jsme mnoho s návrh dra. Forta se dne 26. prosince 1895. V Králově Hradci nám prozradil poslanec, p. MDr. Dvořák, že poslanec dr. Fort v mnohém ohledu změnil své názory o rakousko-uherském vyrovnání. Jak a kde, nepovídal a rovněž netěl, jak se česká poslance k vyrovnání rakousko-uherskému nachovají, povídal přý dosud nevědí co hr. Bedeni jednal s Uhry. Vyvážlovaní toto nemůžeme uznati za věcné a spravedlivé. Bez české hr. Bedeni vyrovnání s Uhry prověsti nemáme, není tedy možno se domnívati, aby se byl s vůdci českého poslaneckého náčelní, že které krajnosti a povolení hrabě Bedeni při jednání s Uhry si jiti smí. Všechno českých poslanců snají patrně velmi dobře výsledky jednání hr. Bedenise, ale bují se je patrně prozraditi před-časně voličům. Části radice a přemysletelů musí patrně býti připraveni na vše aprávy — a proto to mluví. To, o čem poslanci dosud o politické situaci českého lidu povídky, se všichni dle stejného směru více méně stejné odklají, se každý politicky myslí a dobře informovaný člověk ví. Ano, dnes můžeme již říci, že o čem naše ohledné rakousko-uherské vyrovnání shodily. Dnes uhorčí a rakouská část bodily českým a Němcům na hr. socialisty, kteří jsou slepě sa židovskými vůdci maďarských liberálů, kteří se staví proti českému rolníku a živnostníku a kteří v záplavě uherské obli na trzích v českých nevidí hospodářskou škodu pro naše rolníky a živnostníky. A přece, nemá-li rolník, nemá ani živnostník. Maďarům prospívá dle jazykový spor mezi Čechy a Němci, který na pobídka s Uher vyvalili redaktři šlá s „Neue fr. Presse“. Dnes Čechové a Němci jdeme v otáze rakousko-uherského vyrovnání sotva v jednom nerozhodném a jednotném šku, každé má svůj návrh dra. Forta po odpuštění německého spravedlivé poslance dr. Urbana byl přijat jednomysele — hlas všech Němců, velkostatků a Čechů. Dobře pravil tehdy dr. Urban: „Pokud se týká úpravy kvoty na společné záležitosti, občanstvo přívem v otázce té vidí veliký svůj zájem. Za jedno desetiletí jedná se tu o 1/4, miliardy! Za zásada při úpravě kvoty prohlášena byla spůsobitost, dle níž obě poloviny Hš na společné záležitosti mají platit. Ale spůsobitost tato nebyla měřena dle skutečné finanční síly, nýbrž dle daní. V tom je omyl a chyba.“ Dr. Urban sdílel také náhled dra. Forta, že v záležitosti dělení celních přebytků sdílí úplně stanovisko poslance dr. Forta. Maďaři sdíleli tu šetupky na nás neprosných. Naše polní hospodářství, cukrovarství, lihovarství a pivovarství je poškozeno též Uhry. Stačí na př. uvést, že r. 1894. pěstování byla u nás šopa na 376.000 hektarech a že dnes se pěstuje sotva na 370.000 hektarech. Proto se ale ponechává Uhrám podnes privilej pěstovati tabák. Výhody Uher jsou ostatně přetěžné. Proto by naši poslanci a naše hospodářské spolky neměly mlčet, ať bude jednání s Uhry ukončeno — o nás a bez nás. Uznáváme, že mají dnes poslanci českí postavení obtížné, odpovědnosti plné, že musí dnes znale každý krok uvážiti, aby nechybil, ale v ohledu hospodářském nemůžeme mlčet a nechat se po dobu dalších let od Maďarů vykořisťovati. Hospodáři naši trpí roční strátu asi 40 milionů al. tím, že na uherské obli není u nás ciz. Žemelní politika Uher poškozuje naše zemědělství o dalších 20 milionů. Tím, že Maďaři berou s výnosu cel 26 proc. a spotřebují vylučného zboží jen 17 proc. poškozuji nás o dalších 6 1/2 milionů, čemu obli je u nás menší než v Německu asi o 1/4, miliónu a ve Francii jest obli dokonce asi o 8 alích dražší než u nás. Otázka ty mluví, jak nás posavadní vyrovnání s Uhrami tlačí.

V Německu utímí vřítavý dech Vídně opět šlehošťablou změnu v zahraničním úřadě. Jak známé, jest v Německu sa zahraničnou i vnitřní politiku zodpovědným Hšský kancléř, který býti obyčejně také pruským předsedou ministerstva. Toť se rozumí, že nestěží říditi veškerou práci sám. Kancléř má proto k ruce schůdké

Hospodářská krise. Naši venkované slovo to vyslovují krysa, poněvadž taší sice, že to rolnictvo jaksi žere a ničí, ačkoli pravého významu úplně nepostihli. Tak nedávno navštívil jeden volič svého poslance a nařikal, že je sle, povodeň že podkalila sena, děště poškodily úroda a ruda ovoce. — „Teda je tu krise, co?“ — pravil poslanec. „Jaká krise, co je to pase poslanče? — odvětil rolník. — „Když je špatná úroda, hyne statek, když jsou nízké ceny a velké vydaje: to dohromady zove se hospodářská krise“. — „Nuže, a co se dá proti tomu dělat pane poslanče?“ „Budu interpelovat ministra vnitra“, — Mnohý rolník se snad otáží. A co pomůže taková interpellace? — Na to jaksi odpověděl pan poslanec Fr. Hovorka, když tyto dny podával správu o činnosti na říšské radě. Pravil, že tam bylo podáno 52 pilných návrhů, 25 hospodářských návrhů, 16 návrhů podala vláda a poslanci podali 270 interpellací. Ze

všech těchto návrhů neproveden žádný a ty interpelace byly čerta platny. Poslední ušlavl pan poslanec die „Poela z Podboři“ o klerikální agitaci proti moderní škole, káral a odsuzoval jednání „klerikálních bojovných kobohů, kteří prý sněžují i kasatelův proti moderní škole atd. — Tento věcem rozumí poslanec z Německé Rybné asi zrovna tak jako politice a hospodářské krizi a proto by měl nechat, čemu nerozumí, a výmakt si raději své živnosti.

O plátech výboru Ústřední Matice školské vyskytl se občas na různých místech tajemné pověsti, které způsobem více méně neaditým naznačují jakoby se příspěvků, jež národ Ústřední Matici školské věnuje, byla část obrácena na placení nějakého honoráře jednotlivým členům výboru. Nežeba dokazovati, že pověsti takové jsou vymyšleny od nepřátel „Matice“ a že její poškození nejsouce nio jiného nežli pouhá pomluva. Aby však jednou v této věci bylo jasno, usneal se výbor Ústřed. Matice školské veřejně prohlásiti, že funkce jak předsednictva tak ostatních členů výboru Matičného jsou vozměs a byly vždy úřady čestné a neplacené, že členové výboru nemají nároků jiných než na nejvyšší náhradu hotových výloh všech nájmů cestami v záležitostech spolkových, o kterých se však předkládají zvláštní účty, a že jednotliví členové výboru i této náhrady se zřikají ve prospěch pokladny. Kdyby podobné pověsti dolechl, neobtěžuj si v zájmu věci samé oznámiti je v kanceláři Ústřední Matice školské v Praze, Ferd. tř. 33.

Nevestavby v Králově Hradci. Pan městský rada Jarosl. Červený staví dům na nábreží; dále staví nové domy p. dr. Rudolf advokát a p. Skuherský majitel domu.

Školskému obzoru. Liga † 16. Zmíněný časopis přišel v č. 24. se dne 15. června číslem naposledy: „Výchova dle zásad církve“, ve kterém polemizuje s „Obnovou“. Nechci rozhodovati řádky svými o konfessionalitě školy, nebo její konfessionalnosti, nýbrž eboi pojednati o předmětu tak, jak namítl „Š. Ob.“. jenž v záhlavním článku celou tendenci ve výchově tihne k mravouce indifferenci, autonomistické. Dotčený list píše: „Lidé v předávaných již dobách uznávajíce ve sjezech okolí svého působení nějaké vyšší moci, vykládali si působení to jako účelné“.

„Zjevy ty sice přisuzovali vyšší moci, ale představiti si ji samu o sobě nedovedli, a tudíž ji anthropomorfisovali, přisoudili jí totiž lidské vlastnosti i lidskou na mnoze podobu.“ Předem připomínáme proti „Š. Ob.“, že při otázce, zda katolické náboženství pravou mravnost vytvořiti má, nebylo potřebí odvažovati se na nejistou půdu teorií o vzniku náboženství v člověčenstvu. „Š. Ob.“ učinil tak jenom s náhodou. Chtě-li vysvětliti původ náboženství, pak nemohl si nešťastněji počínati, nežli zabráti pro sebe anthropomorfism. Jest přece všeobecné známo, že anthropomorfism byl již jednak úpadkem náboženství prvotního, jednak i kdybychom přiváděli teorii evolucní, nebyl farou pravou. Přibuzní „Š. Ob.“ duchové, jako Lubbock, uvádějí athéism, fetišism, totemism, šamanism a pak teprve anthropomorfism. Jak již jsme se dotekli, pisatel, ať již vědomě nebo nevědomě, přisuzuje se výrodem svým k náboženské teorii evolucní, která dnes obětati nemůže před združujícími důkazy a zkušenostmi protivnými. Evolutivní teorie obsahuje mnoho domněnek o původu náboženství, s nížs jedná druhé ve mnohých částech odporuje. I zde by toliká různost domněnek měla napomínati k obezřetosti jak v pronášení tak v přijímání dohadů nových. Ovšem my pochopujeme „Š. Ob.“; ve článku svém chce dokázati neschopnost katolického náboženství nebo jen částečnou přípustnost jeho v mravouce, a za tou příčinou utekl se sdánlivě k vědecké teorii o přirodním náboženství. Zajímavě však jest, co praví dále: „Poměrně reformátorův náboženským blaho lidí na ardu leželo, cit jejich býval pobouřen špatným jednáním lidským, a tu sdálo se jim, že i Boha urážeti musí takové konání lidské, i upozorňovali na to lid, hledali v jednání lidském příčiny zjevův okolí svého a bojice se, že by autorita jejich nedostála na úsdě dráti vášně lidské, postavili se příkaz mravního jednání vůli Boh.“ Romantické tvrzení toho řadí se docela dobře k prvému oo do neaprakčnosti, jinak obsahem věcným jest mnoho věcí od něho vaděleno. Nehledě k tomu, že pisatel, mluv o anthropomorfismu, uvádí jenom jednu vyšší bytost, kdeso anthropomorfism znamená již mnohobohství jako u Řekův a Římanů, nemůžeme si vysvětliti, o jakých se to reformátorech náboženských hovoří. Známe reformátory v celém věku křesťanském, v dobách však primitivní formace náboženské, kam je usazuje pisatel, nesnáme reformátorův žádných v tom smysle, že by, naděmali všelidským ideami vespolečného blaha, autorita Boží jako požadavek mravnosti diktovali. Nemohl by „Š. Ob.“ pověděti kde a kolik těch reformátorů bylo? Kterak dokázali toho, že hned v prvotních dobách myšlenka jejich sa nautoua a společnou potřebu od veškerého lidstva přijata byla v zájmech náboženských, v nichž zejména národové od pravěků nejvíce nedůtkliví byli, svými pomyšly náboženskými přímě odloučeni jeouce. Nebo snad v dobách, kdy o vzdělanosti a výměně myšlenek ani s daleka mluvití nemožno, pořádány byly náboženské kongresy? Ostatně, rozváděje své názory o anthropomorfismu a hned na to o reformátorech, saponíná „Š. Ob.“, že již v anthropomorfismu lidé vůli Boží znali a nepotřebovali, aby jim ji reformátoři podetrkovali! Zkrátka, kdybychom slova „Š. Ob.“ skoumali dále, narazili bychom na neohody a odpory ještě jiné, s čehož jasnou, jak mnoho to dá práce a námahy, aby věc nějaká, nepravdivá jeouce, vysvětlena byla na výšk jakéhž filosofického hlediska. Jinak však se „Š. Ob.“ se shodujeme v tom skutečném faktu, že vůle Boží jest příkazem mravnosti a veškerého lidstva, a není to šlce „reformátorů“, nýbrž jest to spontánní projev přirozenosti lidské právě tak, jako všeobecnost náboženství, jehož nepohrěšuje žádný a národů. V pochodu o vzniku náboženství musel byti zřetel obrácen

do nitra lidského. Náboženství jest potřebou myslí a srdce lidského. Svědectvím, které o sobě Bůh dal ve viditelném tvorstvu, nebylo by dosti srozumitelným bývalo, kdyby nebyl sám o sobě mál odraz a odlesk jeho. Slovem náboženství předpokládá od počátku v člověku nejen možnost a schopnost, nýbrž i kladnou vlnu a to silně vyvinutou, která člověka pudila svědomiti si, co v něm dřímalo. — pomyal o božstvu — a vyvoditi odtud též důsledky pro své chování, vyvoditi odtud vědomí a jednání náboženské. Této vlny pak v rozličných fázích její dávají se rozličná pojmenování jako fetišism, anthropomorfism a atd. Jinak názor „Š. Ob.“ padá i tím, že u všech známých národů kulturních zachovaly se památky o monothéismu který průběhem času upraven byl, a část toho znovotvoření ocitla se ve „Š. Ob.“ jako pochopný důkaz předpojaté teorie. „A tak skoro všechna náboženství“ dří „Š. Ob.“ dále, „i tedy katolické učí, že pohankou ke konání dobra a varování se sla jest vůle Boží.“ Pisatel „Š. Ob.“ klasifikuje náboženství křesťanskokatolické právě tak jako svoji ubohou anthropomorfickou matanici. K tomu vysvětlivěk netřeba. Každý o tom učiní si úsudek sám. „Nejvznešenější mravouka již hlásal Kristus, vrchol v nedostizitelném příkazu lásky: „Miluj bližního svého, jako sebe samého,“ praví „Š. Ob.“ dále, ale vypadá mu ještě část příkazu toho: „Boha pak nade všechno!“ Malé nedopatření, ale nic neškodí. Odvolává se k uvedenému příkazu Ježíše Krista, takže se „Š. Ob.“: „Ale zdali v sektách které různým výkladem učení Kristova vznikly, lze tento Kristův postulat dokonale plnit? Zdali dítě když ve škole slyší, že jen jediná vůle jeho je pravá, a že v jiné nelze odpustiti vin a trestů posmrtných dojíti, nezvyklá nešťastně píše a pohrdání dětmi jiného vyznání náboženského? Zdali se tím nevštěpuje vrdce dětská jedovatý kořánek náboženské nenávilivosti? Upozorňujeme, že vše to církev katolická se netýká, ješto pisatel mluví o sektách jejich a výkladech učení Kristova. Církev katolická není sektou, a že vždy řádně vykládala učení lásky a je měrou nejvyšší na život aplikovala, důrazně mluví dějiny, veškerá křesťanská kultura a nečetné ústavy charitativní. Rovněž slova o náboženské nenávilivosti dítě nepatří o církví katolické, protože prvý náhled do katechismu, kde kde se jedná o přislaňácích jiných vyznání, každého posud nevědomého poučí, kterak katolíci věcem těm rozumějí. Dětky katolické již v nejistších třídách vědí, že příslušný jiného vyznání Bůh jiným způsobem ku spáse vede, jen když své vyznání sa pravé mají a pravdy hledají. Daleko too tedy chyba, že dětky ve škole slyší, jako by v jiném vyznání odpustění vin a trestů posmrtných lidé dojíti nemohli.

(Přítě dokončen.)

Schváleny byly ministerstvem pro školy měšťanské v nejnovější době s nakladatelství Fr. a Urbánka v Praze: Tille-Kneidl, Učebnice zeměpisná, II. stupeň v 5., nově spracované vydání a III. stupeň ve 4., nově spracované vydání. Před tím velmí pěkná Masáry „Včebnice zeměpisná“, sbírka písní pro školy měšťanské. Knihy tyto budče našim školám měšťanským co nejlépe doporučeny, při čemž autoua máti při „Učebnici zeměpisné“ té sa streliti, že vydána je českou firmou, tudíž saalužuje v našich školách přednost před učebnicí vydanou firmou nám co nejrozhodněji nepřítalekou.

Uškedle přijeti katolické víry Očechám? Professor Masaryk, muž jinak velmi schopný a učný, trpí brozouu ideosinkrasí, jakmile přijde řeč na katolickou církev. Říká se: Potaršonec, horší Turka. A odpadlko od učení katolického bývá vždy savilejším nepřitelem katolictví nežli rosený luterán, evangelík, anglikán, orthodoxní atd. Pan professor Masaryk a jeho odchovanici: realisté, pokrokaři a socialisté nejsou schopni býti vůči katolictví spravedlivými a každý logický kotrmelec, každé špatné a překročenost jest jim dešti dobrá, pak li jen mohou pospínati a zlehčiti katolickou církev a katolické kněze. Od Masarykovců alyšli jsme již sa nejneumyšlenější tvrzení o katolictví, kteréžto nesmysly rádi též paponžkuji mnozí mladočestní novináři. „Křesťanství mělo na původě jazyk český, na českou národnost a vůbec na samostatnost českého ducha vliv shoubný.“ Tento velkolepý nesmysl, přineslý „N. L.“ ku konci devatenáctého století, kdy strana, kterou posud zastupují, ocitla se v tak tašém zápasu s nověreckou a beznárodní internacionálou. Nuže, povíame si dnes i toho, co Palacký ve svých úvahách o víře napsal v „Pokroku“ roku 1873, tedy skoro před čtvrt stoletím. Píše tam: „Posuzuji, ne bez bolesti, že otázka náboženským a církevním, jichž sporné přetřásání působilo od jakživa tolik žalesti, dává se opět podnět, ač se strany jiné, než dříve Od té doby, co šidě opanovali veřejné mínění v Němcích, zvláště ve Vídni, roste a nás reakce proti ideám křesťanským. Choť ona mezi vzdělance naše do módy uvéstí onen drah liberalismu, jehož nauka vrcholí v tom, že všechny myšlenky o Bohu, ctivosti, právu jsou jen pouhá pověra, že člověk je zvířetem, jako každé jiné zvíře, nemaje mravního povolání, mravního povinnosti s nejvyšším cílem naprostého sobectví. Nebylo úmyslem mým původně, účastniti se nadřeceně národní slavnosti. (Posa. red. Fr. Palacký účastnil se památného sv. Václavského procesu v Praze.) Teprv když jsem poznal, kterak úsilně brojí se proti ní se strany, které honosí se vysokou horující svobodomyšlností, ale při tom provádí nemášlanivost nad samé nenáviděné jeouity, když mi patřiti bylo terrorismu náboženský a fanaticismu, ješd do klatby dával každého Čecha, jenž by se slavnosti účastnil, když nebylo hany a pošpy, která by se nebyla kdyla na duchovanstvo české, ta dojatja hluboce, počtil jsem povinností, postaviti se naproti tomu shoubnému proudu. Nečetl jsem, ba ani nevidl brožury: „Proces spáčetnictva v Praze na den sv. Václava 1873“, máš známo jen to, co pochvalný faulleton „N. L.“ o ní přinesl. Přám se však: jakým právem užito tu náava „proces spáčetnictva“? Myšlenka, že by oclavené založení biskupství a tím sevedení křesťanství v Čechách bylo skutkem spáčetnickým, je nesmyslná a nemotorná, že ji ani rosumnému člověku přičítati nelze. Vždyť jen hrubý nadouk mohl by nevěděti, že veškerou pokrok vzdělanosti a osvěty visel, jako jinde, tak i u nás, jediná na církevních

zástavech, že eokoli spáče se dělána na poli jak národné literatury, tak i krásoumy, odchovano bylo původně ve školách duchovanstvom ařísených a vědných a že s láná církve modila se i sama univerzita pražská. Že v bmsku tolikara století dostali se na stolici biskupskou i lidé nehodní, to já, ne co protestant, ale co nepodjatý dějin uvážovatel netajil jsem nikdy. Ale s toho, že v nártarém spolku byli lidé aří, uzavírati, že celý spolek byl zlý, byl by akok historický i logický křivý. Já jsem přesvědčen, že církev katolická v Čechách spáobila po celý čas bytu svého nepomárně více dobrého, nežli alého. A co do národnosti české, který pak stav má větší zásluhy o zachování jazyka našeho v dobách jeho nejstrastnějších, než právě kasatel slova Božího? Také český národ. prvobůditi, protestant Pavel Šafařík byl proti tapení katolické církve. Když radikálové začali jména Husova zneužívat k protikatolickým a politickým demonstracím, varoval Šafařík před novým vnašením náboženských třenic, které národ český přivedly nejednou na pokraj záhuby k kterých Němci vády politicky využítkovali proti nám. Mistr Jan Hus jest historická osoba, dějiny a povolání mušové ocenili Husa dle stáluhy a agitacímí „oslavami“ nevěreckých pokrokařů, realistů a pastord, nestane se Hus ani větším ani menším. Hus byl royalista, napomínal kněze i lid k zbožnosti, čehož páni pokrokaři nečiní. V listu svém s věsní psal do Čech mezi jiným: „Vrchnoti a pány prosím, aby se svými ubohými poddanými milostivě nakládali, spravedlivě s nimi jednajíce. Mášány prosím, aby povinnosti svého stavu svědomitě plnili. Celádu šádám, aby svým pánům věrně sloužili. Především ale nejvíce prosím učitele a kasatele, aby nejprve sami počestně a šlechtně živi byli, pak tím příkladem svým učedlasy své k ctivosti vedli. . . . nejvíce ale v nich vřtípit mají bázeň Boží, která jest základem moudrosti. Všecky napomínám, aby svým mistrům ve všech šlechtných věcech poslušni byli a jejich příkladu následovali; oni se mají pilně v učení evičiti, kterým by po čase čest Boží rosumožili, sobě a svému bližnímu prospěnou službu prokazovati mohli.“ — Budou-li v této příčině citile Husa následovati, pochválí je sa to každý katolík, neboť katolická církev učení Husovo satratila, pokud jen bludné bylo. Vytečen charakterisoval povahu a učení mistra Jana s Husince vysdp. probošt vyšehradský dr. Lens ve své řeči aněmovní, což i političti jeho odpárci uznali. Hus byl mravný a zbožný muž, on nejen sedmera svátostem učil, ale v ně také věřil a je plnil, což mnozí jeho oslavovatelé nečiní, učíce nejvíce svátostem dvěma nebo třem a nověrci v šádou. Lidé takové ovšem ani sa křesťany právě ani sa ctoupečtě Husovy nemožno uzati.

Školské gymnastické jest dne 18. července o 9 hodin, dne 16. července v 6 hodin. Žáci přijde a rodiči neb jich zástupci a přineste s sebou křesťan (rodný list) a frekvencni vysvědčení školní. Přijímací skoušky jsou hned po nápisu. Každý šák přines s sebou jen pero!

Malý zloděj. Fr. Řezák, 15letý bohemský pomocník z Plodí, zaměstnaný t. d. u Ed. Bardy na Pražském Předměstí, ukradl svému mistrovi 9 bříter. Zloděj se záhy prezradil a byl dočasně soudu. **Pokutován.** Dne 31. t. m. byl rozsáhl Horák se Laby pod Litvany přistěnová proto, že přivezi na prodej nějaké maso s sebou se vykázati ohledacím listkem.

Zoští s východních Čech.

Z Bohumína. Křesťan. jednota sv. Václava rozvinula opět v době letní čilou činnost na vesk. Dle usnesení výboru pořádány jsou vycházky do okolních vesnic, které setkávají se s velikou oblibou obecenstva. V květnu, pořádána vycházka do Provoze. Vop. Ladislav Kunte přednášel „o agrárním programu strany křesť.-social.“; zajímavá přednáška jeho vyslechnuta se zájmem od četné shromážděných rolníků. Po přednášce pobavil nás horlivý zábavní výbor dobře nastudovanými výstupy obecenstvo. — Dne 20. června pořádána pak vycházka do Křovic. Jakkoliv počasí bylo nepřímivé, účast obecenstva byla veliká, což svědčí o přisni, jaké jednota šlechtnými svými snahami získává si v širších kruzích. Zábava zahájena přednáškou místopředsedy vp. Vlad. Hornova, který promluvil „o vzdělávacím úkolu křesťan.-socialních jednot.“ Kuplety a solové výstupy přetřesli sdařile pp. Čiřínský, Hráský, Maršálek, Novotný a Pandf. Mezi jednotlivými čtly koncertovala osvědčená kapela p. Hřítele křra J. Novotného. Pan Hřídel i hudebníci zcela s ochoty uvolili se přispěti ku zábavě, což šdřdně Zaplatí Bůh! — Vycházky jednoty jsou zcela lidové, ku přednášce i k zábavě má přístup každý, — člen i nečlen, aby každý dobré vůle mohl posnati program a šlechtné snahy, sa nimiž jde křesťanská jednota naše, spojijíce vzdělání a šlechtnou zábavou. Ve Provozi i v Křovicích přihlásili se noví členové ku jednotě. Další činnosti a vrážata jednoty: „Zlatí Bůh!“

Dymekurská pent de St. Boleslavi bude letošního roku dne 11. července. Téhož dne o 8. hodině odpolední vypraven bude zvláštní vlak s Nymburka do Staré Boleslavi. Zpět se Staré Boleslavi se pojede v pondělí dne 12. července o 8 hod. 55. min. Za jízdní lístek z Nymburka do Staré Boleslavi platí dospělá osoba ve III. třídě 60 kr. Dvě děti ve stáří od 4—10 let mohou použiti jednoho celého lístka.

Z Chotutic. (Jak socialisté balamutí dělníky.) Antonín Rusa, faktor dělnické tiskárny v Praze pořádá na Kolínku jako na kolevrážku řed následujícího obsahu. Dělnictvo jest vykořisťováno velkokapitálem (šidý?) a sa to něčeho nemá. V nemoci „úrazový nebo nemocenská pokladna ubírá dělníka podpory (šnad jen tam, kde socialističti její úředníci dávají peníze dělnické místo na podpory dělnickým chudacím — na socialistické-šidové agitace.) Každý má nárok na to, co přiroda (?) dává (Lenech také?) Posazky patří (III) jako i stroje všem lidem, (i tomu

kteří nevědí, nevědí a nevědí?) Škola musí být u-
pravena. (Na bezbožnost?) Mnoho předmětů se musí
vymazat. (Socialisté by vymazali nejraději náboženství
a dějiny vlastenectví, národního ducha budící a rosi
národní.) Vyučovat se musí (?) nyní doma mezi dě-
lnickými dělníky o právech člověka. (O socialismu?)
Vláda již nyní kapituluje, (snad před socialisty?) opra-
vuje zákony pro dělný lid (Proč tedy socialisté se šů-
ry a námi na ni stejně hubují?) Židé a Němci nejsou
lidé. (Opravdu? Proč pak na ně lidé radě s nimi soci-
alisté otrocky hlasují?) Ku konci tvrdil občan Rais,
že socialisté demokracie jsou upřímní Češi. (Ale proč pak
tedy štvou proti českému státu práva a národním
nášim anach. Proč zatracují národnost a do nebe
vychvalují mezirádnost?) Občan Rais klamal a
balamutil své posluchače ještě mnohými jinými věcmi.
Občan Rathouský z Pečok pravil ku konci schůze:
Sokolství nestojí na nic, předáci Sokolajsou v Pečkách
darebáci. Jiné neštěstí se nestalo. Ale copak je
pak pan Rathouský? —

Z Červ. Pečok. Náš křesťanský spolek
„Svornost“ odbyl v neděli 27. června měsíční spol-
kovou schůzi. Po odělení zpráv spolkových konala
obvyklá přednáška. Tentokrát uvažal se o ochotou
v úlohu tu známý křesťansko-socialní technik p. Fran-
tišek Satoris z Prahy. Za thema zvolil: „Postavení
našeho národa hledě ke zlepšení jeho poměrů existen-
čních“. Především ve své hodině trval na vyře-
šení, že stav rolnický, řemeslnický a dělnický jsou
základem lidské společnosti a tedy i našeho národa,
pokud na nezdramé a smutné poměry těchto stavů,
jaké i jejich příčiny. Rozbíraje jeden stav po druhém
ukázal drastickými, s oboru těchto stavů vsatými
obrázky na nutnost zlepšení těchto poměrů ve jme-
novaných stavech. Zavedení oprav k samyhlášenému
zlepšení poměrů směřujících máse se státi jen na zá-
kladě náboženství, jak toho žádal sjezd v Litomyšli
ve svém křesťansko-socialním programu, jehož požad-
avky neopomenul nám p. řečník uvést i ve známosti
a vysvětliti. Bylo posuzováti, jak s vývoji p. řečníka
obledné oprav týkajících se jednotlivých stavů, pak
školení a nákonodárství všichni přítomní posluchači
stejně souhlasí. Jako protiva uvedl ku konci p. řečník
požadavky soc. demokracie a odvozuje z nich důsledky
postavení na prvním nesmyslnost jejich šidovského
programu. Přednáška byla v celku i jednotlivostech
tou měrou poučnou a poutavou, že jsme jen p. ře-
čníkovi za jeho promyšlenou řeč s hloubi srdce podvětní.
P. řečník máse být ujištěn, že slova jeho padla do
srdce horujících pro pravdu a právo, v nichž časem
dospějí k činům. Přijme p. řečníka, aby na svých
apostolských cestách po Čechách našel všude pozornost
a vděčné posluchačstvo, ježby zaslužené odměňovalo
jej za jeho obětavou a neustinnou činnost na poli
křesťansko-socialním a těšme se, že v brzké jej opět
mezi sebou uvidíme a uslyšíme. Zdař Bůh!

Z Kolína. Při nedělních závozech klubem
českých velocipediistů pořádaných našel se v čestném
sboru soudců pp. Alfred Procházka a Frant. Svoboda
z Hradce Králové, MDr. Tesař z Čáslavi, M. Machá-
ček z Kutné Hory, A. Budinský z Pardubic a V.
Sokol vrb. berní z Poděbrad. Mezi jinými startovali
pp. J. Křez z Josefova, O. Lichtechleb a Fr. Zelený
z N. Pák, V. Feigl z Josefova, Vanžura z Čáslavi,
Helfer, Čapka a Linhart z Pardubic, R. Zádina z Kutné
Hory, J. Kopal z Čaradimi a Mr. Sokol z Poděbrad.
U cíle byli první: při jízdě juniorské Ed. Spěšný z M.
Boleslavi, při jízdě o přebornictví středního Polabí p.
Helfer z Pardubic, při jízdě na kolech vysokých pan
Svagrůvský z Prahy, při jízdě hlomýšů pan Gírja
z Lysé, při jízdě o velkou cenu dam města Kolína p.
Fr. Kosina, člen klubu Orlice a při jízdě klubovní p.
Nágl z Kolína. Účastnictví s okolních měst při dostizích
bylo velmi četné. Z Králové Hradce byl zastoupen
sportovní klub 12 členy, klub č. cyklistů 3 členy.

Z Kutné Hory. Ve dnech od 27. do 29.
června konala se v místnostech Sokolay pod protektorá-
tem slavné obecní rady a pod čestným předsednictvím
statistika Marka Květošské výstava, která slavila v ne-
děli a v úterý hojně návštěvníků. Provenium s-
vůjala výstava exotických květů, vzácné palety a orchydy, dále
hláskatých plnokvětých begonií a 160 druhů růží vlast-
ního pěstání pana Václava Pohla, jenž vystavil mimo
to též různé druhy angreštu, třetinu a okurek. Umělecký
maler, pan Josef Jahoda vystavil velkou kolekci
různých sbírek paleronií, faxií, různých exotické kvě-
tiny, begonie, isopie, nasturra depressa, ephiphytum
bruceana, vzácné barevny růžové v plném květu se nále-
zající a j. Pan Josef Malina st. vystavil velké sbírky
oralia Sieboldi, růže pravokřenné, petunie, přes 160
druhů růží, jirky a velké druhy angreštu. Pan Josef
Malina ml. vystavil sbírka kraslic, vzácné vázané
kytce, velmi vzácné druhy palet, letní řalky různé
barvené, faxie, balsaminy. Anna Malinová vystavila
vzácné vázané kytce. Josef Novák vystavoval mezi
jiným vzácné palmy a petunie, Josef Malina vystavo-
val různé druhy okurek, letní brambory, celer, mrkev,
kollabí, saláty, okazy. Josef Panta vystavoval totéž,
dále, kedluby, brambory, pak vzácné novinky chrysanthem,
nejnovější kolekce skvrnitých zbarvené, begonie semperdora-
t-bák, latyrus odoratus a j. Pákné se vyjímá výstava p.
Alise Krehana 307 druhů růží. V posadí sálu vysta-
vala různé výrobky kolářské, posávané, bronzované
a různé sbírek paní Anna Žertová. Na výstavě
obdobný též četné objednávky a šel výstavy tady do-
sta. Bude se jí láka ke květinám, širší obecnost má
přiležitost seznámit se s různými novinkami a páni umě-
leckí zahradaři sjednávají svým výrobkům též odby.

Město Dvůr Králové n. L. nabídko
vys. c. k. královského soudu ve Dvoře Králové n. L. a podalo žádost asi nále-
žujícího obzku: „Deputace zdejšího města meškajíc ve
dnech 24.—28. května t. r. ve Vídni nabídla vysoké-
mu c. k. královskému soudu ve Dvoře Králové n. L. L. Výhodnost tohoto umístění
ještě na blízku, uvádějí se, že silniční spojení jest
na šest stran rozsvícené a jsou ještě další tři okresní
silnice projektovány; silniční spojení bude
ještě nové projektovanou trať Hronov — Lipice —
Dvůr Králové — Hefice doplněno a jest velice vý-
hodné rovněž na všechny strany; rovněž jest projek-
tována elektrická dráha z Králové Dvora do Hostinné.

Poloha města samého velmi příznivě podporuje
umístění c. k. královského soudu ve Dvoře Králové n.
L. neboť město samo leží téměř uprostřed onoho
obvodu, který přístupnou novému královskému soudu
ustanoven jest. Zejména důležitě také zmíniti se, co
ostatně velice padá na váhu, že město Dvůr Králové
n. L. ležící v pohorah krajíně kolekolom lesy ověšené
a zasaobující se čarivou pramenitou pitnou vodou, s
ohledu zdravotnických se doporučuje tím více,
jelikož právě řečené momenty jsou pohnutkou ku za-
kladání výšších škol a velkých průmyslových závodů
ve městě; čímž zase populace v posledních letech
téměř se s trojnásobnou a neustále stoupá. Smí-
šený krájský soud „českoněmecký“ velice
výhodně ve Dvoře Králové n. L. umístiti lze, již
hlavně z toho důvodu, že obyvatelstvo města i celého
vůkolí jest rovněž jazykové, smíšené, českoněmecké a
vzájemný poměr obou národností jest velice přátelský,
tolerantní a vůbec celkem takový, že nezavádá po-
nět ani z jedné ani z druhé strany ku nějakým nespo-
kojenostem aneb docela stížnostem, takže vůkolní ně-
mecká města jako Vrchlabí, Hostinné a jiné dle do-
sledku spíše si přejí, aby sem byla přidělena a sama
za to žádají. Koněná důležitě také uváděti, že vysoká
c. k. vláda usnávajíc již před 30 lety výhodnost
položení města Dvora Králové n. L. ku umístění vý-
ššího soudního úřadu ve Dvoře Králové n. L. rozsáhlé
výšetřování vedla, kteráž uložena jsou v registratuře
zdejšího c. k. okresního soudu a patrně tomu vydá-
vají svědectví, že vys. c. k. vláda již tehdejší zabývala
se vážně tou myšlenkou, aby vyšší soudní úřad, do
Dvora Králové položila. Obec Královédvorská jest
také ochotna největší oběti přinést, které vys. c. k.
erár klásti bude. — Jak to již v Rakousku chodí,
přejí vídeňské vládní kruhy více krajně opozičnímu
Trutnovu než loyálnímu Dvoře Králové a jak se pro
alýchá, nezádá vláda po Trutnovu ani obvyklých pod-
mínek. Jest prý ochotna otevřítí krájský soud v Tru-
nově již dne 1. ledna 1898, pak-li Trutnov opatří pro
soud místnosti.

Od Záhřebu. Na severní Moravě buntaje
se celá řada učitelů zejména se socialistními demokraty.
Když katolicko-politická jednota po Zábřezko — a
Šumpersko konala svou ustavující schůzi v nádražní
restauraci Polířkové v Zábřezě, přivleli tam naduči-
tel Ignác Kránský z Sudkova a Březina z Skaličky
houfy pokrokové a demokratické, kteří společně se Sokolem
zábržským měli rozbiti katolickou schůzi. Když však
první rána padla na čelo katolika, obrátila se situace,
katolickí rolníci a řemeslníci socialistům nařezali,
takže ti i se svými radikálními vůdci Kránským a
Březinou masili opustiti bojiště.

Semec bude v Čechách pomalu skončena.
Co do množství senu jest letošní sklizeň větší než
loněká, na mnoha místech jest však seno podkaleno
a tudíž horší jakosti. České lukářství jest dosud na
velmi nízkém stupni a zvelebje se mnohem poma-
leji nežli naše polanění. Kdešto výnos rolí co do
množství sklizené vynosel v desítiletí od 1878—87 té-
mě o 16 proc. více, jeví se na lukách vrostl sklizené jen
o 4 proc. větší. Dle úředních zpráv sklízelo se v mi-
nulém desítiletí s 1 hektaru luk ročně v Čechách
26:3 metr. centů senu, na Moravě 18 q, v Bavorsku
60:2 q, ve Vírtembersku 48:4 q, v Badenaku 48:9 q,
v Elzasích 48:6 q, v Německu 38:4 q. Skvělých vý-
sledků, jakými mohou se tu proti nám pochlubit
země souseďní, doclelo tím, že pět o podporu úprav
rodních a melioračních předstihl nás o 40 až 60 let
střizováním zemědělských škol a odborů zemědělských
na ústavech polytechnických, praktických škol lukař-
ských, veřejných kulturních techniků a lukařů, meli-
oračních bank atd. Výnos luk českých, jak v Bavo-
řích dokázáno, mohl by vzhůru e plných 160 proc.
(se 26 q na 60 q s 1 hektaru), kdyby se jim věno-
vala taková péče jako v Bavorsku. Až louky a pa-
steviny české uvedeny budou na plodnost luk bavo-
řských a j. bude v Čechách senu ročně více se kliditi
o 18 mil. metr. centů. Počítáme-li metr. cent senu
průměrně za 3 al., utřídilo by se v Čechách za seno
téměř 40 milionů ročně více. Nehledě k tomu, že při
větším výnosu senu mohlo by se chovat více dobytka,
že jeho plav i výtěsek větší hnoje by prospěl celko-
vému hospodaření, mohlo by se s většího výnosu senu
zaplatit posemkové daně v Čechách, které obnášejí
11,341,000 al. ročně, nýbrž mohlo by se tím kryti
naše hospodářské schodky. Knihovníci dluh v Če-
chách přibývá totiž na rolnických a velkostateckých
sestroltech ročně průměrně o 22,480,000 al. Při regu-
lování řek a meliorování luk dalo by se též levněji
provést meliorování všech polí. Rolníci naši skusili
svěžit opět letos, jakých škod tím utrpí, nemohou-li
role své obděláti a trpí-li tato mokrem, a nedají-li
se role za nynějšího stavu odvodniti. V Čechách se
má ještě meliorovati asi 666,000 hektarů rolí a
174,000 hektarů luk. Počítáme-li na hektar melio-
rační náklad 200 al., stálo by provedení meliorace
v celých Čechách 166 milionů siatých. Poněvadž ro-
ční výnos sklizené aspoň o 40 milionů by stoupl,
tedy by se tím větším výnosem uhradili veškeré meli-
orační náklady v několika málo letech. Což nemohlo
by se zemědělské kulturně-technické kanceláři uložit,
aby nastínila a poň postup melioračních prací, jak
by se dal v Čechách ve velkém prováděti? Každý
soudný člověk musí uznati, že posavadní přístipřá-
stí na českém zemědělství. A k nemožnostem přece
nepatří, že by bohaté království české nemohlo usa-
vití zemeckou půjčku v obnosu 160 až 200 mil. sia-
tých. Jednotlivcům by se pak ulehlo dejme tomu ve
40 letech na ně připadající meliorační náklady i s
annuitami semi uhraditi.

Listárna redakce.

Do Nového Světa. Dopis dán byl ve střed
do tisku, ale teprve po vyřízení spozorováno, že na kar-
táčovém otisku korektura provedena nebyla, takže tam
stávaly tiskové chyby smyslu ručící. — **Do Časopisu**
Pan R. Václav dopis zasílá jme k podání odpovědi. —
Do Z. T. a Z. Na dopisy posílají dole máse se vztá-
stetel, pokud máse státi. Uveřejníme přístě.

(Zasláno.)

Ve středu dne 7. t. m. bude ve 2 hod. odp.
v místnostech spolkových v Hradci Králové č. 84.
velké náměstí schůze přípravného ko-
mitétu na diecesní sjezd katolické
v Hradci Králové.

Po této schůzi bude sezení výborové
Politického družstva tiskového pod
ochranou sv. Jana Nepomuckého.

Politické družstvo tiskové pod ochranou sv. Jana
Nepomuckého v Hradci Králové, 1. července 1897.

Th. Dr. Alois Frýdek, Th. Dr. Frant. Šule,
předseda. jednatele.

(Zasláno.)

Velodružstevní duchovenstvu diecése králo-
hradecké.

Dovolají si plným svědomím co nejvíceji doporu-
dit při objednávání nových oltářů neb k opravě starších
pana Antonína Draheřala, mistra posálcovně v Hum-
polic dovedného, v tomto oboru zvláště studeného a se-
stítného, jenž pro zdejší farní ohrám Páně odělal oltář,
jenž opravdu krásou svojí všechny překvapil, a jemuž
proto svůj zvláštní vzdáním dík a přání, aby i jiní du-
stojní páni o pravdě slov mých se přesvědčili. Rovněž
odporučuji p. Hynka Vysekala, akad. malíře z Kutné
Hory, který zdejší kostel v slohu románském polychro-
moval, a jemuž každá práce bez obavy svědomí býti máse.
V ZAHŘÁDCE u Ledče v červnu 1897.

Felix Barta, farář.

(Zasláno.)

Do Pražského Předměstí.

Na velké národní slavnosti, združených spolků
v Pražském Předměstí, dne 1. srpna t. r. ve pro-
spěch Ústřední Matice Školské, uspořádána bude
200 dítky Pražsko-Předměstskými atrakce

„Z říší českých bájek.“

Slavnostní výbor žádá pány rodiče, pokud
tak ještě nečinili, aby své děti, jimž spolučin-
kovaní při této slavnosti dovoli, u předsedy p.
Josefa Vondráčka v Pražském Předměstí do dne
10. července t. r. ohlásili, jich jména a státi udali,
po případě své děti do první ustavující schůze
v pondělí dne 6. července t. r. „na Střelnici“ v 8
hodin večer přivedli.

Slavnostní výbor.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík,
umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.

Dílky: Bubna 612. — Sklad Eliášova tř. 24

Cítím se zavázán Vašemu Blahorodí vysloviti
moji nejvyšší spokojenost a uznání za přesné slohové
a umělecké provedení oltáře Božího hroba
do zdejšího c. k. vojenského kostela dodaného. O nej-
lepší odpovídání ctěné firmy Vaší radě bti ujištěn.

8 ácton velkeros oddány

5-110

P. Dr. Václav Čáka,
čestný kanovník a vojenský farář

V Josefově, dne 3. dubna 1896.

Malíř a sochař, posálcovně

J. BARTA,

V RYCHNOVĚ N. KN.

Havlíčkova ulice č. 197.

doporučuje se P. T. kněžstvu a patro-
nátním úřadům

ku posálcování oltářů, náhrobků

a veškerých potřeb kostelních.

* Mimo to přijímá a vkusně provede

malby ohrámů.

Vzorky předloží se na požádání.

Veškeré zakázky vyřizují se vkusně tr-
vale a levně.

(12)

Vymazáno na zemské jubilejní výstavě v Praze,
v. 1891. a na národní výstavě, československé
v. 1896. státní výstavní medaili.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář v Nové Pace
(v Krkonoších)

doporučuje se ku zhotovování oltářů, božích
hrobů, plastiky provedené, křídlové ce-
sty, soch světců ve dřevě i kamni.

Starší práce umělé ceny mající, bedlivě
opravuje, posálcuje a polychromuje.

Maje pak výrobky vlastní, se své dílny
posílá nejvíce poskytuje mimo bedlivou po-
sluhu i ceny co nejmiřejší i. 65

Dílňa čalounická

v domě p. Urnera, hostinského

naproti

kathedrále chrámu Páně sv. Duha
a odporučuje se

k provedení všech prací čalounických zejména jako jsou: Pohovky, křesla, potahy nábytku, pohovkové garnitury dle bohaté sbírky vzorů nejlepších látek.

Zakázky nových předmětů i správy veškeré do oboru toho spadající vyřizuje v účtě podepsaný co nejvčetněji, nejsolidněji a při cenách velmi levných.

O příjezdu p. t. veletátného obecně prosi v hluboké úctě oddaný

JOSEF FLEGL,
čalouník.

**Závod truhlářský, čalounický a dekorativní
firmy**

Michala Mayera syn

V PRAZE,

Štěpánská ulice č. 67, proti dvornímu pivovaru,

48

doporučuje svůj bohatý zářebný

sklad nábytku

od nejjednoduššího až do nejelegantnějšího provedení.

Vlastní výroba.

Závod založen r. 1849.

Oznámení.

V panáckém lomě na Dřívěch blízko Vojenice lze koupiti různé druhy

kamenné dlažby

nejlepší jakosti jako:

Hmsové, náspové, kanálové jako i schodů a lávek.

Po přání lze obdržeti plotny rozměrů libovolných, buď sekané neb nesekané.

Blížeších správ lze nabýti jakož i objednávky činiti buď u lesní inspekce v Týništi, neb na místě samém.

117

Lesní inspekce v Týništi n. Orli.

Železně

mříže, okna, okenice, dveře, vrata, ploty

Železně

konstrukce, vazy a mosty nejlevněji provádí

A. Rainberga,

velkoobchodní zámečnická v Pardubicích.

98 Rozpočty a ceníky zdarma a franke.

Řaďte

žádati vzory běžných

KOBERCŮ

u firmy:

(85)

KAREL HERINK,

v Praze, Malá Karlova ul. č. 147-I., v „Červeném domě“.

Naznačení jakosti žádoucí. Ceny tovární.

Obchodní škola

v Náchodě.

Tato na základě ustanovení císařského nařízení ze dne 27. června 1880 autor obchodní škola jest ústavem poskytujícím odborného vzdělání ve vědách obchodních též p. studujícím, kteří chtějí státi se administrativními úředníky v závoděch obchodních nebo průmyslových.

Do ústavu přijímají se absolventi III. tř. gymnasia, reálky nebo školy měšťanské, jakož i ti, kteří přijímají zkoušku prokázání způsobilosti, aby za řádné poslušnosti přijati býti mohli. Mimosádně posluhači se rovněž přijímají.

Nový školní rok počne 18. září t. r. Zápis koná se od 15. do 31. července a od 1. do 18. září t. r.

Blížeších správ ochotně podá

115

Ředitelství obchodní školy v Náchodě.

SVŮJ K SVĚMU!

To nejnovější

jakož i veškeré druhy hladkých suken ke všem účelům

v obrovském výběru
doporučuje

V. J. ŠPALEK,

tovární sklad suken,

umělé tkalcovství a vlastní výroba
podšívky (22)

v Hradci Králové.

Vzorky na požádání franco. Předem
jez o udání druhu a k jakému účelu.

PEVNÉ CENY.

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

(25) v Hradci Králové

Svatojanské náměstí číslo 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelánu, nových zrcadel, obrazů a petrol lamp.

Ceníky a nákresy na požádání franco.

Vodoléčebný ústav

(*)

a slatinné lázně

(*)

v Mal. Svatošovicích.

Saison od 15. května do 15. září.

MUDr. Josef Kadaník,

léčebný lékař.

Heřmánkový květ

čerstvý bez šlopek i dobře sušený, kupujeme
ždém množství za ceny nejvyšší (112)

lékárna Karla Hubáčka

v Hradci Králové.

PSTRUHY

ze Šumavy,

ještě řádně upravené vyznamenávají se výbornou
chutí a jsou velvítanou pochoutkou při každé slavnosti
hostině, zaslá v původních vaničkách a
5 zl. dobříkou (91)

Em. Wotruba v Sušici

Nábrobky

z kámen, mramor, a
přehledně na sklad
a bohatý výběr v každé
části

kamenický závod

JANA HOLUBA

na Smíchově,

v Tylové ulici č. 529.

na „Kašči“ a plyšáky.

Podlehlé křeslo provede
dle vlastních nebo dle
návrhů. Opravy křesel a
nábrobky vykonává rychle
a dokonale.

Vlastní sochy na požádání
dárky franco.

KÁVU

čerstvě praženou dobré chuti

kg. za zl. 1.60, 1.70, 1.80, 1.90,
pražkou sněs kg. za 2 zl.

Kávu surovou

dobré jakosti

1 kg. za zl. 1.30, 1.40, 1.50, 1.60, 1.70,
1.80 nabízí

KAREL FANTA, PRAHA—II.

Růžová ulice č. 9.

Vlastní pražírna kávy.

Při odebrání 5 kg. franco.

90

(116)

Waldek & Wagner

v Praze

o. a k. dvorní dodavatelé.

Účinně oprávněný závod

k zařizování vodovodů

pro obce, velkostatků, továrny, lázně
atd. Nejpraktičtější anglické a francouzské klesoty. Sprchy, hydranty
pouliční, požární a zahradní. Vodo-
měry. Roary Hadice. Stříkačky. Fon-
tány. Čerpadla všeho druhu. Mon-
táže proti záruce vlastními montéry provedena po-
skytuje i zabezpečení proti zamrznutí.

Ceníky a podrobné rozpočty zdarma a franke.

Návesti.

Milop. dopravní doprava si velet. obecnímu Hradci Králové a okolí účinně osvědčí, že stáročím to, známý

závod klempířský

po zomřelém p. Štěpánu Pantovi ve své vlastnictví převzal.

Prose rovněž se přičiní, jaké se sešlo. nýl majitel závodu tohoto tábí, ujistěje si. šepný, že hlavní snahou bude vždy, solidní práci, přesným a rychlým vyřazením téže, jako i nejmodernějšími osumi, dáváry velet. pánů zákazníkům si získati.

Dlouholetá praxe o. pomocníka i o. díveodoného v manich i největších závodch tu i oizomemka, činí jej sto, veletým podavškým v odber klempířský a instala. tářský náležejícím, od nejpracnějších objektů okrasen, stavebaleh práci klempířských a instala. tářských, až po nejjednodušší předměty denní potřeby, řádně vyhověti.

Nabízí se tudíž velet. obecnímu slu. šob svých znamená se v plně době 181

ANTONÍN VAIT,

klempíř a instalatér v Hradci Král.

Vyhláška.

Aby provedena mohla býti rekonstrukce krova, oprava zdiva, oken a t. d.

na děkanském kostele v Hořicích,

vypisuje se tímto u patronátního úřadu veřejně ofertní řízení, ku kterému pouze zachovalý a oprávněný živnostník připuštěn bude.

Oferty 50 kr. kolkované a vadiem 520 zl. na hotovosti sneb v efektech popalární jistoty poskytnutých opatřené, přijímají se dne 11. července 1897 od 10 do 12 hodin dopoledne.

V bližší podmínky a rozpočet lze nahlédnouti v kanceláři podepsaného patronátního úřadu v hodinách úředních.

O. k. správa lesů a velkostatků jako patronátní úřad v Hořicích, 29. června 1897.

Rakouské přírodní víno

ve sklepích rozličné ročníky bílé a červené. Doporučují velmi dobré šleto stelní víno (bílé) litr za 33 kr.; zaslá se pouze od půl hektolitra výše. —

Dovozná se půl hektolitra odtud až do Hrad. Králové obnáší 128 zl.

JOSEF MRÁZ, poštmistr, majitel vinných sklepů a vinic v Hadersdorfu am Kamp, Dolní Rakousy, dráha císaře Františka Josefa. Za má přírodní vína ručí zdejší důst. pan farář J. Pithan. (86)

Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891.: Zlatá medaile za zemědělské hosp. přím. výstavě bulharské v Plovdivu 1893; Nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodářsko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové 1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medaile s korunou. Na Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. 1. cena. Čestný diplom N. V. Č.

Čestná, na čestných výstavách prvními cenami počténá továrna na piano, pianina harmonia a varhany

AL. HUGO LHOTA

V Hradci Králové

Filialní sklady: ve Vídni, III. Salzmanergasse 31. v Brně, Orlovská ulice č. 7.

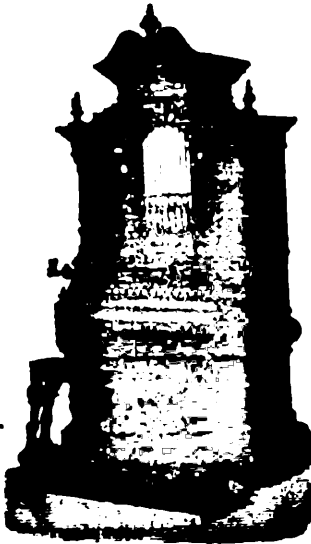
odporoucí českému hudebnímu obecnímu své nejlepší osvědčení

piano, pianina a harmonia

evropské a americké se ustaví všech rozměrů v cenách, při ladě sezná opravě, sarručení. trvanlivosti a vyrovnané uhlá sezná i vydatné zvukovosti, neobčejné levných.

Řízení sklady za výstavě v Praze 1891.

Občanské ceny na pořádání zdarma a franke. Záruka pětiletá. Vývoz do všech zemí. 99

Pro pány rodiče.

Ve všeobecně známém a plně důvěry požívajícím od c. k. místodržitelství ve Vídni schváleném ústavu pro kreslení stříhu, přístřihování, šití šatů a jiných ručních prací přijímají se dívky též na celé levné započtení a ručí se za dokonalé učení. Získávají v německé řeči.

Ústní zprávu o úplné spokojenosti podá z ochoty důstojný pán Jos. V. Lukášek, duchovní správce Lutrova ústavu a gymn. katecheta v Hradci Králové, pan Jan Chot, prokurátor v Senořině pošta Čáslav, pan V. Roudný, choť vrchního úředníka státní dráhy v Písní, Nerudova ul. 960, pan Josef Fagner, záložník v Hlasevce. Písemní dotazy zasílány buďte na pl.

Anočku Eitterovou,

Hádku ústavu Vídeň VIII., Lerchenfelderstrasse. 4

Ženská jub. výstava v Praze 1891 nejvyš. vyzn., čest. diplom

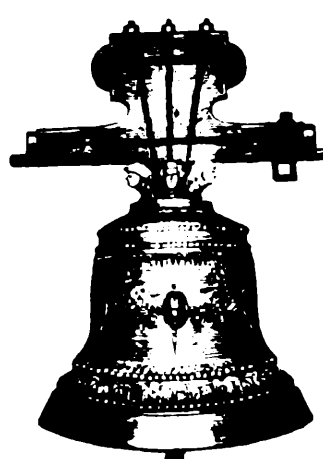
Zvonářství

ARNOŠT DIEPOLDT

(dříve Jos. Diepoldt)

v Praze, č. 611-I. (byv. Anaszký klášter.)

Založeno r. 1772.

Doporučuje se k do práve zvonných všech rozměrů, souzvonných zvonných, hodi. nových cimbalů s pravé zvonnoviny za ceny nejlevnější a nejpřínivějších plat. tebních podmínek. Taktéž obstarává obrácení starých, je. štěpotřebných zvonných, jako i opravy při pohybovacích přístrojích u zvonných věšních.

Pekařské pece

na topení hnědým uhlím

vyrábí (84)

továrna na stroje a slévárna železa

Josefa Horáka,

v Lomelci nad Popelkou.

SYREČKY

olomoucké,

světoznámé, pikantní chuti, kterým se žádné jiné nevyrovnají, nabízím za mírných cen. Škilovou asi bedušku obsahující všechny druhy se skořádkou, ochluzu proti předem zaslazeným i sl. 80 kr. poštou. — Olomoucké syrečky prodávají se v cizině jako delikatesa! Adresa: (48)

V. Šindlerová Olomouo, Ztracená ul. č. 18

Ludvík Nejedly,

dekorační malíř v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporoučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauruji staré maby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové. (9)

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Vyšší obchodní škola

v Hradci Králové

sestává se tří ročníků u přípravy.

Do I. ročníku přijímají se absolventi přípravy vyšší obchodní školy a ti, kdož IV. třídu realky neb gymnasia odbyli, bez skoušky přijímají. Dobří žáci ze III. třídy školy měšťanské konají skoušku přijímací.

Do II. a III. roč. přijímají se ti, kdož odbyli I neb II. roč. vyšší obchodní školy neb obchodní akademie.

Do přípravy přijímají se žáci ze III. třídy škol středních a škol měšťanských beze skoušky přijímací.

Přihlášky nově na ústav vstupujících žáků dají se u ředitelství od 16. do 31. července a od 1. do 16. září. Treba přinést poslední školní a poznámku na obchodnou, křestní list a nejsou li rodiče sebou, svolení otcevo ku studiu na vyšší obchodní škole.

Zápis žáků v studiu na ústavě pokračujících jest 16. září.

Zápisné jest 5 zl., příspěvek na pomůcky 2 zl. školné jest v příprave 50 zl., v ostatních ročnících 80 zl. ročně.

Vyšší obchodní školy jsou ústavy úplně tytéž jako obchodní akademie, zejména jsou i v tom jim rovné, že absolventi požívají výhody jednoholeté služby vojenské.

Bližší správy ochotně sdělí ředitelství vyšší obchodní školy.

Jos. Pazourek, ředitel.

JUDr. Fr. Ulrich, předseda kuratoria.

Záclony

všeho druhu nejlepší jakostí, levnější než ve všech továrnách, jakož i veškeré práce čalounické i dekorační zhotovuje

JOS. THOR,

čalouník a dekoratér

(114) v Hradci Králové č. 235 (dům p. Dobrkovského).

Středisko krajanů z Králové-Hradecka.

Vchod z Ferdinandovy třídy.

Po divadle vždy čerstvé jídla.

Vchod z Martinákové ulice.

Restaurant dříve Schwertassek

nyní Kostelecký

na Ferdinandově třídě proti Choděrovi.

Dovolují si P. T. obecnostu slušně sdělit, že jsem rozšířil a renovmovaně salony Schwertasseky najal velkým nákladem co nejlegitimněji a nejkvalitněji dle moderních požadavků na přezk. skou restauraci zařídil.

Doporučuji co nejlepší výtečné pivo ze společenského pivovaru v Písní, jež přímo od čepu čepuji, jakož i svoji exkluzivní kuchyni jež v každé denní době velkým výběrem a veškerým novinkami salony a specialitami o střasu jest. — Vinný sklep zásoben jest nejvýbranějšími známými domácími a cizozemskými. Ceny při všem jsou co nejlevnější a ve všem vzorná a přísná obsluha.

Svoje rozšířené a vzhledné salony nabízím ct. společností ku pořádání banketů, svatebních hostin, spolkových schůzí atd.

Vchod do přístřešků i nejlepší místnosti jest z Ferdinandovy třídy i z Martinákové ulice.

Poroučeje se p. t. obecnostu do vzácné přízní, zřeměním se ve vši účel

Karel Kostelecký, restauratér,

dříve v m.št. Besedě Hradec Králové.

82

Chambres separée.

Znamení oběd od 50 kr. výše.

Znamení vína.

Do Hradce Králové a okolí!

Potřebitelé a stále rostoucí přiznání ct. obecnosti a ct. zákazníků mých přiměla mne
ku rozšíření mého od roku 1868 stávajícího velkozávodu uzenářského.

Zmínil jsem proto a otevřu dne 1. července 1897
vedle hotelu Hutla, blíže nádraží královéhradeckého

úplně novou továrnu na uzenářské zboží,

opatřenou nejnovějšími moderními stroji, umělou chladírnou a elektrickým osvětlením.

Tím jest mi umožněno, obsloužit ct. odběratele své

zbožím co nejlépe vyšetřeným a jakosti úplně bezvadné.

Vyprošuji si, by dosud skore po 30 letech mně v tak vzácné a hojné míře udělená přiznání i na dále byla mi zachována, a
sděluji tímto uctivě, že konati se bude

Výroba a zasílatelství objednávek přímo z továrny vedle „Hotelu Hutla.“

kdežto v městě samém v neustálených rozměrech provozovati budu

svůj velkozávod uzenářský na Velkém náměstí ve vlastním domě, jakož i dozavadní filálka v Pražské ulici

alibuji, že bude i nadále úsilovnou snahou moji, bych vzornou obsluhou a zbožím nejlepší jakosti krub dozavadních ct. odběratelů si
nejedn udržel, nýbrž i pokud možná ještě rozmnožil.

Odpočívají závod svůj další přiznání ct. obecnosti a znamenám v dokonale účtě

V Hradci Králové, v červnu 1897.

JAN HUTLA, velkozávod uzenářský.

Úplně zařizení do hotelů.

Úplně zařizení bytů soukromých.

JAN STOUPA

V Praze, Václavské nám. č. 32,

doporučuje

svůj hojně zásobený sklad

koberec, záclon barevných i krajkových, pokrývek na
stoly a lážka, přikrývek prošívaných a flanelových,
přikrývek cestovních, pláště, deštníků, veškerých ce-
stovních potřeb, županů, havelků atd.

Illustrované ceníky zdarma a franko.

Úplně zařizení ložnic.

Úplně vybavení pro nočníky.

Ex officio křesťanské listy
sou na skladě v biskupské
tiskárně 40 kusů kniha
za kr. 30.

Růže a květiny.

Růžové stromky od 25—40
kr. Nízké zimní šlechtěnce
10 až 30 kr. Camy pelar-
gonie, fuchsie, colensy be-
gonie 5—10 kr. za kus.
Karaňský plnokvětovaný
100 k. 2—3 st. Macešky,
pomněnky, sedmikrásy a
poupaty za 2 st. 10 k.
Kobercové rostliny všech
barev 1 až 3 st. za 10 k.
Rozličné květiny kus 20
až 30 kr. má na prodej
Zámecká zahrada v Lib-
líně. Čechy. 76

Navštívenky

od 60 kr. výše nabízí

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Poprvé jediné pravý

inkoust alizarinový

velmi plynulý, nerměnitelně krásně
zčernává, zvláště pro matičky a
dokumenty se hojící, jakož i an-
thracenový inkoust, veškeré
psací i smíšené inkousty, barvy
na razítka, ohnivé barevné in-
kousty doporučuje firma

Popp a sp. majitel J. Kuchynka

v PRAZE, mal. r. 1842, Senkenbá ul. č. 8.

Jen za 2 kr.

korespondenční lístek a obrázek

zdarma a franko

nejnovější ceník firmy

A. F. KLAUS,

továrna na razítka a písmenka v Liberci.

Pezor! Novinka!

Nákladem **A. PTÁČKA** Kutná Hora
vyšly hudební

pro dětské hlasy

s průvodem varhan ku mši sv.

- Deset vložek ku mši sv. (Pro děti 8—10leté)
- Druhá řada vložek. (Pro děti 10—14leté.) Re-
quiem. Stabat mater. Litanie. Otče náš.
- Třetí řada mši (3 mše, ofertorium, Te Deum).

Cena jednotlivého 1 zl.

Vše zpěvné a velmi účinné!

Kočáry

nejnovější soustavy, práce solidní,
ceny levné doporučuje

Čeněk Buben,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavách: V Jaroměři stří-
brnou, v Dobrušce zlatou, v Praze státní
bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší
vyznamenání čestný diplom s právem ražení
zlaté medailie s korunou. 76

Svůj k svému!

Vyznamenán na výstavě v Hradci Králové r. 1894
zlatou medailí a diplomem.

UMĚLÉ ZUBY

podle nejnovějšího amerického
spůsobu vyrábím a konám ve-
škeré práce v obor ten spadájší
přesné a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ru-
če za nejlepší obsluhu a
nižší ceny než všude
jinde. 88

Čtené přiznání obecnosti
poroučí se v účtě plně

Josef Čáslavský,

zubní technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Králové.

Svůj k svému!

Fotografické přístroje

a veškeré potřeby

ku fotografování

odporčuje

Tomáš Loukota,

první továrna fotogr. přístrojů v Čechách
založena r. 1874.

v PRAZE Ferdinandova třída 27.

Praktické, levné a nejtrvanlivější

jsou korkové voskováné

KOBERCE

V nejlepší jakosti má jediné na skladě.

V. J. ŠPALEK

v Hradci Králové. (22)

Sensační vynález

c. k. výhradné privilegium

pro universální chránící prostředek

proti pocení nohou.

Jediné nosení mých patentovaných s dobré kůže
a s vložkami ku prosycování zhotovených stěvič
proti pocení nohou ochrání každého od nepříjem-
ného pocení nohou, ale též i od

bolestných oznoženin a kuřích ok

scela ovesbeseje. Prospektu jakož i návod a osobní
brání míry zdarma a franko. 51

Josef Hanzlik,

Videa XVII, Weissgasse 2.

OBNOVA

Číslo 122.

V Hradci Králové, dne 9. července 1897.

Ročník III.

Pozvedl husitismus mravně své kněžstvo a lid?

Zijeme v divných dobách. Rozsvátný protestant Pavel Josef Šafařík radil našim radikálům před více než 50ti lety, a bychom Husa nechali pokojně odpocívat v hrobě a nevyvolávali nových náboženských sporů, které národ rozštěpují a oslabují, takže synové této české matky navzájem se opravují, vyvracejí, potírají, ačkoli by cíl a schopnosti svých lépe na obranu, poučení, povzbuzení, rozvoj a sešlání národa použít mohli. Nikde se nenachází dějin k tak stranáckým účelům, jako u nás. Je-li někdo zbabělcem, dovolává se Zizky a Prokopů, je-li mizerným učitelem, ohání se Komenakým, je-li sobcem a ctižádostivým špiháčkem, dovolává se ideálů Husových. Zdobí se cizím peřím, zakrývá vlastní nísta, bezcharakterností a ničenoš, vydává se laickým způsobem za spasitele národa, stalo se chorobnou módou.

Nikomu nenapadne následovati velké muže skutky šlechtnými, ale velkohubé fráze musí nahraditi mizermost lidí ztídných a sobeckých.

Lidé této, morálně zbědovaní, vydávají se dnes a dravým čelem za jedině pravé stoupence mužů v české historii velebných. Lidé ti kalem a hanou špišl máne a insituce skutečně zaslechlí. Proti těmto hlavním škudcům a svádčům lidu se stavějí, řekli jejich kriticevali, a dle potřeby vypaňují, opravovali a na pravou míru přivádějí, pokládáme za svou povinnost.

Moderní oslavovatelé Husa v novinách i slavnostních řečech uvádí přemnoho o zasmravnělosti vyšší i nižší hierarchie, za doby Husa. Nikomu zajisté nenapadá zlořády oné doby hájiti, jeť se strany dějepisů katolických se vzornou objektivností se přiznávají, o čem svědkem přímo klasickým jest slavný kulturní historik Jansen. Tenť rakou neduprounou trhá purpur a zlatohlav ze hrobů obřích, avšak jako dějepisec spravedlivý nespo- míná též na proti stínu postaviti zářné hvězdy první velikosti z té středověké doby, v níž ne-

přátelé pravdy spatřují toliko ohromnou ste- chlěvá Angličanů. Té nestranné pravdy milov- nosti moderní oslavovatelé Husovi nemají. Dějepis našim nevhodnostem a lživobodomyslným jest pouhým skladištěm, z něhož vůbec vybírá se jen to, co se jim do krámu hodí, ať je to pravda nebo ne. Oni z dějin středověkých vědí jen o inkvizici, zlořádech kněžských a pod. Oni z dějin středověkých vytvářejí jednotlivé udaje, obarví je co nejvíce na černo, postaví do klivého světla moderní kultury a pak začnou na své novinářské bubny tlouci a velectěné publikum do svého „ku- keneže“ svátí. V pravdě dnes žádné vědy nesne užívá se tou měrou jako historické. Jest to nej- snadnější, protože z 10.000 čtenářů anebo poslů- chačů sotva jednomu jsou ty které prameny dě- jepisné přístupny a sotva jeden má tolik času na vzdělání, aby si je vyhledal a jim porozumět mohl.

Moderní husité dnes dokládají se Palackým a Tomkem, že kněžstvo v době Husa byla ne- mravná a že tudíž Hus byl oprávněn církev re- formovati. Totéž tvrdil i Luther a současní refor- matoři a přece tenť Palacký a Tomek a jiní dotvrdí, že země česká za vedení těchto kněžstva a jemu oddaného Karla IV. slyšela blahobyt v Evropě nevidaný, kterýž, aby mohl býti snížen, potřeboval k tomu velikého re- formatora Husa. Totéž dokazuje i Jansen. Tehdy šli v přepychu nejen kněží, ale i páni a sedláci. Všem vedlo se dobře, a že lidé, vedli se jim dobře, pešed se zasmějí, je známo. Vy- kázané ale vše tak, jakoby tehdy všichni lidé byli hodni a jen kněží a řeholníci vedli špatný život, v tom vězí zřejmá sleba stranácká.

Moderní husité, kteří ničeho nevěří, anebo kteří s vírou Husovu nemají nic společného, tvrdí, že Hus byl k reformě oprávněn. Hus dle toho jako reformátor musel si vytvořiti kněžstvo — bezúhonné a svatou horlivostí hořící, jeť, aby podle učení jeho nebylo zbavováno důstojností a obřích, zajisté závodilo by ve svatém pastýřském životě.

Nuže, popatřme blíže na tu husitskou hier- archii, jaká se brzy po smrti mistra Husi vyvi-

nula. Několik let po jeho smrti mrali kalíšníci, kněží táborští a sirotčí navzájem se obviňovali s kacířství a mistr Přibram, Prokopové a j. ostře mezi sebou se srazili. Než takové srážky omlu- vi snad mnozí panující dobou válečnou. Tu můžeme jíti třeba sto let zpět, kdy v Čechách opět byl hluboký mír a značný blahobyt.

Máme před sebou podrobná data historická a sice: Dr. Borového „Jednání a dopisy konsistoře utrakvistické“. (Díl I. v Praze u Kobera 1863). Tu čteme o kněžích husitských čili kalíšnických:

P. 66 č. 81. Kněz Václav Belda obžalován u konsistoře, že se sedláky do půlnoci v krémě sedal, opíjel se a s sedláky se tepe, nešpor 7 ne- dělí neslouží a někdy v neděli ani ráno neslouží; renovaci v půl létě nedělá. Anno 1582.

P. 67 č. 83. 4. října 1582 kněz Duchek, farář na Horkách, puštěn byv s vězení rathous- ského v Praze, šel na víno, utral se, penězi házel a nepořádně sobě činil; proto zase byl uvězněn.

P. 68 č. 86. Kněz Petr neknežský si vedl, dává se v kréměfrování, v opilosti sobě se sedláky sekerkami házejí, a strach aby někdy k mordu nepřišlo, jako prve se jemu přibodilo, byv prve v Nymburce ženkytem. 1582.

P. 77 č. 102. Kněz Jan Škola je farářem v Modřanech, cirou sacram speciem in pixide velmi nekalý skutek se zalezi cirou fragmenta. 1583. R. 1584 jmenuje se „scandalosus maximus“.

P. 84 č. 114. Kněz Řehoř dán od konsistoře do vězení, že velké pohoršení učinil a ženu ně- jakého sedláka k sobě vzal. 1583.

P. 86 č. 116. Kněz Jíra propuštěn jest za kaplana do Berouna a poručeno mu, aby zřídavil žen, frejů a láni zlého. 1583.

P. 87 č. 122. Kněz Václav Kaka v Kuřím měl u sebe cizí ženu a s ní měl děti. 1583.

P. 90 č. 127. Kněz Vilém Čenčík bez pří- činy rozvedl sedláka s manželkou jeho, sám ji k sobě vzal, a sedlákovi dal svobodu, aby pojal jinou. 1584.

P. 119 č. 199. Kněz Vojtěch v pondělí ve- jikonoční o regina coeli kantora v kostele abíl,

Stále hrozivěji bruče, přikrčil se lev, jakoby se chystal ku skoku. Doktor znal tento pohyb, viděl jej častěji ve zvířincích. Potlačiv všechny strach, pokud to bylo možno, vytáhl rychle lá- hvičku s chloroformem a vlil ji na polovic do tváře lvovy. Lev zaleknut, couvl a za několik okamžiků počal se chvít a pak jako zpít, zvrátil se k zemi. Teď přikročili oba dva muži k divochu a davše důkladné zvířeti chloroformu přičuchati, uspali je úplně.

Doktor pak vyňal svoje operátorské náčiní a vyhledav zraněnou nohu lvovy, vytáhl skleněný střepe. Byl dosti značný. Rána pak byla vymyta, vysušena, posypána jodem a zavázána. Všecko to vykonáno bylo co nejrychleji.

Na to oba otevřeli dveře a sešli dolů, kde slyšeli, jak uspaný zvolna se probouzí.

Když byli v úplném bezpečí, obrátil se ma- jitel k doktorovi a pravil:

„Pane doktore, přijměte můj nejvřelejší dík. Zachránil jste dnes svoji duchapřítomností a zru- čností život mně velmi cenný.“ Při tom stiskl ruku doktorovu, ponechávaje v ní smáchanou bankovku.

Dr. Martyn se uklonil, ale s lehkým úsměvem prohodil na toto dikuvzdání: „Děkuji podobně, avšak vyprosil bych si, milý příteli, až opět račte se nacházeti v takové příležitosti, abyste...“

„O budte ujištěn, že vždy tudu hleděti vás vyhledati.“

Ne, dovolte chtěl jsem říci, až račte býti v podobné příležitosti, abyste si laskavě vyhledal některého z mých kolegů. A nyní s Bohem!

Nemusil toho však Martyn litovati, neboť jeho sláva vstoupila po tomto skutku dvojnásobně. Byl to nejskvělejší kousek reklamy, bohužel možné jen a jen v té zlaté Americe.

BESÍDKA.

Nemocné dítě.

Doktor Martyn náležel zajisté k nejhleda- nějším lékařům celého Chikaga. A věru ne na- darmo! Byl nejen zkušeným lékařem, ale také roztomilým člověkem. Spojoval pak obě tyto vlastnosti s velikou horlivostí. Mohl býti zavolán kdykoliv a kamkoliv, vždy vyhověl s největší pře- smostí a rychlostí.

Jednoho dne seděl ve svém příjemném salonně, když tu zatukáno bylo na dveře a do pokoje vkročil silný muž, vzrůstem skoro atletického. Doktor poznal hned, že mu bude se vypraviti z domu, neboť ten muž zajisté pomoci lékařské nejméně potřeboval. Poněvadž pak příchodí jevil velikou netrpělivost a jakousi zaraženost, poznal Martyn, že bude třeba pomoci rychle, a proto oblékaje svrchník, ptal se:

„Račte si přáti?“

„Milý pane, jsem majitelem zvířince, tu nedeleko, a jedno z dětí mých jest nemocno...“

„Přijměte moji soustrast, pane, čím se ptáti, jaká jeho nemoc?“

„Zarazilo si do nohy střepe. Jest to pro mne velmi mrzutá věc, ale rád zaplatím, když račte mi brzy pomoci.“

„No dobře, dobře,“ ptal se sťva úsměv nad takovou, jak se mu zdálo naivností, poslechl doktor: „o platu budeme jednati až po vyléčení. Jen mi ještě krátce povězte, kam onen střepe se zarazil a jak hluboko, abych mohl vzíti anebou potřebné nástroje.“

Střepe ten jest ze skla a zadí se přímo do palce. A ačkoli jest mé dítě velmi něžné, má přece svoji lahvičku, nedá si na nohu ani sáhnouti. A pak bál bych se skoro sám vytahovati sklo, bude k tomu třeba lehké operace. Než hojím se ještě, že jeho prudkost...“

„To prosím ponechte mne. S jeho prudkostí budu brzy hotov. Jak je vlastně staré?“

„Teprve čtyři roky. Jen aby nekousalo neb nekrácelo. Prosil bych, kdybyste ráčil vzíti s sebou lahvičku s chloroformem.“

„Ale, co vás napadá. Čtyřleté dítě...“

„Je však trochu veliké na svůj věk.“

„No, no, nebude tak zle. Hned jdeme k va- řemu malému pacientku. Chloroform však ne- vezmu. Bylo by to směšno v takovém lehkém případě ho bráti. Trochu si pacient pokřiči a bude dobře.“

„Prosím vás, pane doktore, udělejte mi to však k vůli a vezměte ten chloroform. Neznáte ho, jako já. Bude se vzpírat, a mohlo by se něco stát.“

„No, když nedáte jinak, tedy si ho vezmu.“

A aby upokojil bojácného průvodčího, za- strčil Martyn lahvičku s uspávacím do kapsy, a vydal se na cestu.

Brzy tam dorazili. Prošli temnou místností, v které se marně doktor po nemocném ohlížel.

„Dal jsem ho nahoru, aby tak blukem ne- trpělo,“ vysvětlil průvodčí Martynovi. „Proto prosím, račte za mnou.“

Vystoupili po lehoučkých schůdkách do prvního poschodí. Když vešli, přirazil majitel zví- řince dveře a zamkl je na zámek. Překvapen tímto podivným počínáním, obrátil se doktor, ale v tom zaleschl temně zabručení, vycházející z jednoho kouta místnosti. Bez odkladu upřel svůj zrak na ono místo, a pokud temnota dovozovala, usfel ku svému zdivení fádne zrostlé lvíče, které se zřejmě s úmyslem nepřátelským blížilo k milému doktoru.

Průvodčí podobně jako doktor zbledl, a hlas jeho se třásl, když Martynovi představoval tohoto pacienta, své milé dítě. Martyn cítil, jak mu vy- stupuje na těle smrtelný pot.

„Pro Boha! račte rychle, pane doktore, dneška, jak se zdá, nejsou s ním špasy.“

dva pohlavky jenž dají a hanebně již nečiní jazykem. 1557.

P. 180 č. 226. Tri kaplani Pražští byli uváženi, poněvadž se rouhali, v nepoctivá místa obdili a se okřáli. 1559

P. 187 č. 229. Pět neomyšlů vrátilo se ze Vlach, dva z nich dají do vězení, neboť na cestě poctivě se nechovali a v rozličné věci se vydávali, jak o nich široká správa podána. 1559

P. 151 č. 284. Roku 1540 kněz Jan Hrděš, kaplan v Berozě, virginem in ecclesia dedoravit.

P. 177 č. 309. R. 1541 kněz Jan Škola, farář u sv. Michala, maje odbyti své kuchařky, s ní se sebral; ona hoaví naň mršila, on jí zas dal tři pohlavky, ať ji polila krev. (Týž, maxime scandalosus, o němž byla řeč výše.)

Kdo by čísti chtěl o knězi Janu Lohvíčkovi, který choraje cizí ženu u sebe, nikde na světě dlouho neobstál, o knězi Janu Machkovi a j., najde toho dost. A přece jsou ta akta velice kusá a neúplná, kdežto liber visitationum z let 1579—80 jest úplný, a protokoly jsou poctivě vedeny. Kněží podobojí při výslechu obyčejně zapírali, katoličtí kněží ale svému arcibiskupovi pod přísahou vyznávali na sebe upřímně.

Pakliže moderní husité z visitačních protokolů roku 1579—80 čerpají, vyžadovala by spravedlnost, aby pověřili si též byt i neúplných jednání a doplnili konsistoře husitické čili utrakvistické. A my bychom zajisté pomohli i o těchto, kdyby tečnici novohusitství mezi lid nerozhazovali již věci, o nichž člověk vzdělaný ve slušné společnosti mluví. Má-li však všecko přijíti na buben veřejnosti, pak dokážeme, že kněžstvo katolické co do mravnosti předčilo v každém ohledu kněžstvo husitické čili utrakvistické v kterékoli době.

Kněžstvo husitické ukázalo se koncem věku 16. tou měrou mravně sešlým, že pohlceno bylo protestantismem z Němec přilým a s jistotou velikým štěstím pro národ český bylo, že v Čechách tehdy ještě bylo kněžstvo katolické, jež národu zachovalo nejen víru, ale i řeč sv. Václava.

Církvi katolické a jejímu kněžstvu je v první řadě co děkovati, že u věku 16. a 17. mofe germanské za pomoci protestantismu celé království české nezatopilo.

Husitismus koncem věku 16. byl již jen kadaverem. Ověrdčila se opět slova Gamalielova, že dílo rukou lidských zaniká samo sebou. A takovým dilem lidským byl i husitismus.

Církev katolickou neareformoval ani Hus, ani Luther, ona zreformovala se sama sebou svojí vnitřní silou na věčné památné sněm trident-ském. Byť i do té doby mnoho skvrn slobou a křehkostí lidskou na ní se usadilo: ode sněmu tridentského, tedy od poloviny věku šestnáctého datuje se její znovuzrození, v němž mohutná vždy více tak, že dnes již i luteranismus stejnou jde cestou s bývalým husitismem — k úplnému rozkladu. Husitismus je dnes spráchnivělým trupem, jež neohřívá ani Masaryk, ani Herben, ani pokro-kářští a socialističtí jejich učové. Moderní husitismus nesídlí dnes již jakobínskou čapku, je totožný se snahami anarchistů a proto dnes již i mírání a rozvážení mladých jsou nuceni ukazovati mu záda.

Ostatné ti moderní husité ukazují svou lico-měrnost sami svými skutky. Velebí Husa, ale ne-následují ho ani v dobrém a za těch 60 let husit-ského rumlu ani jeden nepřidal se k víře husit-ské. Kde je tu poctivost a opravdovost?

Politický přehled.

Keč prince dr. Bedřicha Schwarzenberga, kterou proslavil před svými volbi v Čas. Budějovicích nesmírně pobouřila liberální šoupišestvo „N. Fr. Prase“ vnuje princovi celé dva úvodky a septi hnořem, že tak rozumně se vyslovil pro české právo a pro vyrovnání se všemi rakouskými Slovany, že je t rozhodné proti odvolání jazykových nářezů a že ne-oděkává teď od vyjednávání s Němci žádných výsledků. Také nemůže princovi odpustiti, že přímo pověděl, jak porétné myšlenka Germanie irridenty bojné se ujímá a jak rospadnává se frakce německé jediné v b. j. proti Slovanské jsou svorny. Němce musí také nesmírně, že pravice jest nyní tak povná a že nejmenším faktorem jest deleg. co česká a konservativních velkostatkářů čes-kych, kteří na základě této svornosti ubrání se dojetu také osám útekům, kterým jsou vystaveni. Nemí možno vladnosti proti nám nebo bez Čechů! Velice sympatickou úminku věnoval princ konservativním Němcům, kteří utkzáni v poslední době, jak povzneseni jsou nad všecko podestřívání a obědoby, jichž se jim dává za to, že jsou k nám Slovanským této dědičtí pátera Greutera spre-vedliví. O poměru věřiny k vládě pravil princ: Většina bude podporovati vládu, pokud setrvá na svém prohlášení, že záležitosti v Rakousku mají se spravovati dle zásad spravedlnosti. Chceme, aby soudům bylo dáno, co jejich jest, a společné záležitosti státavny byly poradě společ-ného parlamentu. — Nevyhlášená adresa k české oběhaje program pravice a sčítane bohdá osanou národní poholo-ním budováním k dožadění společného cíle. — Co se týče jazykových nářezů, tedy došla k nám úmání stáda jed-notnosti království, jakž i byl jím naprosto oddělen po-jem o usmoleném území. Řečnick borkil pro to, aby d. šel každý pr. va ve svém jazyku. — Ode pravil řečník: Nemáme souhlasu s centralismem vídeňského parla-mentu, který odprá většinu práva a jednat o všech

záleži-tostech jednotlivým státem s národním. Šešel osil se výnem samých osudů nepobě formální vyřizování samého rozpočtu. Nejprve ukládáme si své záležitosti domů a pak si řekneme, co nás konečně bál a t. d. Ve vřesní práv soudům náležámo jistota, že samé i Hněké poměry se zlepší.

Úřední kroměle pro revize daně po-zemkové konala v pondělí za předsednictví finan-čního ministra rytíře Biliňského schůzi. Hlavní náma čísteého výtěku pozemkové daně snížena ze 164.5 m. sl. o 11 milionů. Komitét přijal návrhy spravodajevy pokud se týkaly Dolních Rakous, Slezohradské, Vor-slaberské, Stýrské, Korutan a Dalmacie beze změny; ohledně jiných samy přijaty menší změny. Tak sviděte pokud království Českého se týče, odmítá komitét ná-řezavek, který právem stanovila samá komise, řá-dajce, aby čisté výtěky 50,848,966 sl. sníženy byl na 47,381,907 sl. Komitét naproti tomu navrhl, aby na místě o 797, 841 sl. snížen byl pro Čechy čisté výt-ěky jen o 633,491 sl., tedy o třetinu méně než s. komise řádala. Po vyložení této správy navrhl hr. Zedwits, aby schůze do večera byla odročena, což přijato. Když pak o 7. hodině sešla se komise opět, prohlásil hrabě Zedwits, že českým poplatníctvem svolení zástupcové povazují návrhy komitétu za ne-správné a že dalšího jednání komise mohou se zúčast-niti jen tenkrát, když vyhoví re požadavkům samé komise pro království České. Avšak návrh Zedwitsův byl 29 proti 13 hlasům samitnut. Následkem toho se schůze ihned odeli zástupcové poplatníků z Čech: kníže Karel Trauttmansdorff, kníže Karel Khwen-hüller, hrabě Ervin Nostic, hrabě Karel Max Zedwits, vrchní lesmistr Heyrovský, jakž i poslanci König, Kirschner, Taneche a Schuster. Jest zjevem potěšitel-ným, že Čechové a Němci aspoň národohospodářské zájmy samé hájili svorně.

Německý státní sekretář zahranič-ných záležitostí Bülow mekal v sobotu a v neděli ve Vídni a mluvil delší dobu s rakouským zahraničním ministrem hrabětem Goluchovským, s ruským velevyšlancem hr. Kapnistem, dále s italským a s německým velevyšlancem. Hrabě Bü-low chtěl patrně sesnati především smýšlení ve Vídni panující, než li se ujme řízení zahraniční správy v Německu.

Bismark se odřiká Welfa a Šebě-merera. Vlastizrádné řádání českoněmeckých poslanců v Německu proti Rakousku otre odrazují vádné časopisy německé. Tak pilou Bismarkovy „Hamburger Nachrichten“. Jest trapno, musíme-li Hci, že v Chebu jak v Lipku rakouští řádali neobdali oběd, kterým každý povinen jest dynastii a vlasti — ať si patřt již jakémukoliv směru v Německu. Pakli na všeměmeckém společném sjědu v Lipku též řádali s Hě německé povinných obědů k se-sedání řá neobdali, tedy je to polytování hodné pochybění společenského takta, avšak konečně netřeba si toho vš-mati. Když však Rakouští sehnají přimo proti Rakousku pobouřiti, tedy jest to více než obyč. takta. To patřt druhu nedovolného. Slyšeli jsme a různých stran, že na komoru při všeměmeckém sjědu nealášným způsobem stáh se též úminka o rakouské dynastii. Pak-li skutečně taková nepřítelost se stala v Lipku, pak nám každý přizná, že řádání slovo není desti ostré, aby skutek ten se ztratil. Jest s jistotou již dosti špatné, když Němci s Rakouskem se v Lipku zapo-měli tak dalece, že řádali zahrobení Německa v rakou-ských státních otázkách a zevnitřní spory přivedli před soud ciziny. Lépe by byli učinili, kdyby si byli připam-tovali slova, která 18. dubna 1895 pravil k deputaci ra-kouských gratulantů: „Věci přišly pro vše soukromové v německé západní Hě nemějte žádných perjeviti, než když budete pěstovati styky s vlastním dy-nastii.“ O poměru Němců k ostatním kmenům v Ra-kousku pak pravil Bismark: „Mimo křesťanství jest ještě svasek přilobnosti k témuž státnímu útvaru, který ro-vně k aborivavosti při posuzování i nepřítelstevních činů cizích národních společenství vyvízetí má. Obci vám od-porodovati jistou směřitost a aborivavost vůči všem ně-měckým souosadům.“ To je politika, kterou každý roz-umný Němec v Rakousku provozovati má. Avšak obě-diti se hranice a tam vlastní stát a vlastní vláda deau-ovati, toť pravým opakem toho, co Bismark rakouským Němcům řádil. Kdyby rakouské vládě štváli německými zátodila jako s veleřádcí, s jistotou by jim neškodila a mor pražský by se tímto rázným prostředkem nejma-dněji dal odstranit.

V Srbsku svítěšili při volbách do akřpětiny mírní radikálové.

Bulharský kníže bez obětí navštívil v neděli italského krále v Římě, načež se o dabere k návštěvě královského dvora rumunského š. svou obětí.

Francouzská amémova povolila prezidentovi půl milionu franků na uhašení jeho útrat, které mu vsajdou při návštěvě carského dvora v Pe-trohradě.

Vyjednávání řáko-turecké o mír vázne dožad. Turecko by řáko-turecké aspoň část thesalakého území, což však velmocí připustit necháji.

Diplomatické změny. Velevyšlanec Ne-lidov, který od r. 1893 učinil vliv Ruska v Turecku rozhodujícím, přelezen s Cañhradu do Říma. Německo přeloží tamtéž svého velevyšlance v Madridě Radó-witse. Ruským velevyšlancem v Cañhradě stane se štokholmský velevyšlanec Sinovjev.

Drobné zprávy.

Naděje vlastní. Nedávno mluvil jsem s muštem v práci o blaho lidu sebedivělým o ny-nějších veřejných poměrech. Hluboko v mysli utkvěla mi jedna věta jeho hovorů. Pravil: U nás pod vešer není radno jít po městě, ne-chce-li člověk sstát mládeže slyšeti hausnosti nejhorší. Slova tato mne jako nově

nepřekvapila. Staloť se i mně, že na mne a to ve dne — v jiném slavném městě českém křičelo se patnáctileté děvče takovou ohavností, že by se jí ani veřejná návštěva neodvážila. Právě-jsem sám k sobě: Te jsou ty naše „dítky“, se je tu „naděje vlastní“. A jak jednají dospělí oproti této hrůzivé epouetě? Nejlepší lidé praví: Kam to s tou mládeží dojde? — A to je všecko. Ostatně nehmě nikdo ani prstem. Za to však mají v městě vrh-ti, kteří veřejně proti náboženství vystupují. Všecko vande jest již v pořádku, jen ještě ten „klerika-lismus“ přetřít. — Či není tomu tak? Jak pak by ne? Tak se na nás jen podívejte! Nejsme my národem jundckým? Což jsme nezapálili hranici Husovi, o němž ovšem nevíme, čím byl? Což ne-křičíváme na schůzích: Hanba jim! Což nevíte, že u nás v každé hrůvě nadáváme biskupovi? A když k nám přijel, purkmistr odjel do Prahy, a mnozí s nás, dokud v městě byl, ani do hospody nešli, na toť pak do kostela! Než přijel, to jest nás měli slyšet! Když už odjel, nu, tu jsme mlčeli; naše ženy přišly totiž z kostela a a povídaly: „To jste si uřlizi kus ostudy, jako kdysi v jakési „Pře-louči“. To víte, kdo se bude hádat se ženou? — a pak? Inu pak — pak jsme rádi, že se o tom již mnoho nemluví. Faráři se řekne: Má po-klona, důstojnosti, a ono to iam utičtine. A potom? Potom at se na nás každý podívá, do jakého vla-stenického zápalu dovedeme my přijít. Utlámme resoluci jednu proti klerikálům, druhou proti Někrcům a dáme ji do Národních. S tím dělnickým lidem není sice možno již vydržet! Jen velký plat a nic dělat. Šťastný člověk, který nepotřebuje čle-ledi. Ale proti studentům se spolčime se socialisty — třebať jim sám biskup přijel prapor světit. My jsme město svobodomyšlné! A ty naši kluci? Nic to nezná, než pivo, ne-li kořalku, cigaro a hořky! A děvčata s dílem? Neat radno okolo nich jít? Ale na to si sahdáme vychováni národní. Dr. Pippich a Dr. Herold to mají už na starosti. — Ostrými snad ryby, ale dle skutečnosti — ne-kreslený obrátek tento nám mnoho vysvětluje. Za takových poměrů musí ovšem „naděje vlastní“ pu-stnouti. Povážlivý však vlastenec snad řekne: Takhle to nemůže dále jít. Křiklounské, nerozumné husitství, nadávání mužům o lid zasloužilým, stro-jení švanic, bescharakterní drčky z bojistě, spo-joinání se se živly podvrstnými, jímž na ničem ne-záleží, co není rozkoš, buť proti církvi a planě fráse o národním vychování to nám nepomůže. To vše máme a pustneme. Nechceme-li na vlast uvaliti neštěstí zhorbných, botivých revolucí, anebo osud Hě a národů nemravňosť zničených a sklěsých, pak jest třeba starati se o mládež mravnou. A poněvadž jsme se dodělali mládeže nemravné, jest svrchovaný čas, abychom se vzpa-matovali a přijali dobrou radu prostého venko-vana, který bez „Národních“ a bez resoluce proti klerikálům pravil: „Čeňd pak se má mládež bát, když se páni Boha nebo jíl. Ano, dokud se „páni“ na radnicích, ve sněmovnách a na katedrách nebudou báti Boha, nebudě se mládež báti ničeho. Jen bohobojní „páni“ jsou s to připravit nám lepší „naděje vlastní“.

Rektorem české univerzity v Praze zvolen vdp. prof. Th. Dr. Eugen Kadeřávek, dříve profesor v Olomouci, kněz řádu praemonstrát-ského.

Sjězd mlynářů a zemědělců konal se v neděli ve Vídni. Z Čech byli přítomni předseda českého odboru zemědělské rady Herman Janda, předseda pražské obchodní komory Wo-kanka, mlynář Ronz a Karlík, poslanec Teklý, Horák a jiní. Jménem města Vídně u-vítal shromáždění dr. Lueger, purkmistr. Sjězd vyslovil mu za bouřlivého jásotu děk a uznání, že se vždy tak horlivě ujímá zájmů mlynářů a hospodářů naproti Uhrům. Dr. Lueger odvětil, že se i na dále bude snažit, aby Rakousko naproti Ubersku nabylo vlivu, jaký mu s ohledem na po-platní sílu a počet obyvatelstva přísluší a aby Ra-kousko zůstalo státem, který pod vrchní panství uherského státu dostati se nesmí. Potom pojednal český mlynář s Karlna pan Ronc a zrušení mlecího řízení. Rolníci a mlynáři žádali loni i před tím vládu, zvláště ministry orby a obchodu, aby mlecí řízení hned a nikoli teprve 31. prosince 1897 bylo zrušeno; aby celní dluhy uherských partelových mlynů s mlecího řízení povstale a asi 3 miliony obnášející byly přsně vymáhány i s d-roky; aby uherské obilí a mouka nepoživaly na drábách zvláštních výhod; aby transitní skladiště pro cizozemské obilí v Rakousko-Uhersku byla úplně zrušena; aby dunajská paroplavební společ-nost a uherské dráhy, které cizozemské obilí ze Srbska, Bulharska a Rumunska do Rakouska do-pravují, používaly jen takových sazeb, které se povolují domácím výrobům, poněvadž jest doká-záno, že platnými tarify stupnicovými s různými re-fakcemi clo z cizozemského obilí, bez toho nízké, illusorním se stává, t. j. — vlastně se neplatí, tak že pak osle trhy bývají zaplaveny obilím ne-vyčlejným, a rolník a mlynář náš s cizím levnějším obilím a plodinovými výrobky na trhu konkura-vati nemůže. Nařazením vládním ze dne 6. ledna 1896 se nedostalo našim mlynům žádné značné úlevy, nsopek tlak uherské konkurence stal se ná-sledkem nastalé pro Uhry příznivé konjunktury pro rakouské mlyný ještě úšimějším. I ted je obchodní konjunktura Uhrám přízniva. Jest to tedy nalehavou

hospodářskou nutností, aby se se zrušením mléčného řízení dle neotálelo, neboť uherakým miliónům vynášel miliony zisku a nám škody. Proto že není naděje, že nové vyrovnání do 31. prosince 1897 schváleno bude, nutno žádati, aby aspoň od 1. ledna 1897 se mléci řízení zrušilo úplně. Mléci řízení zavedeno bylo naprvé r. 1883 pouhým ministeriálním nařízením a dle se tedy pouhým podobným nařízením zase odvolati. Sjezd souhlasil také aby nebylo žádného prosaztímního vyrovnání bez současného zrušení mléčného řízení. P. Polsterer se vyslovil pro zrušení termínového obilního obchodu. V resoluci jednohlasně přijaté žádají mlynáři a zemědělci, aby se přístě dovolil obchod pouze s hotovým obilím. Sjezd vyslovil se dále proti zvýšení pojistného při úrazových a při úrazovém pojišťování dělníků se má na návrh p. Seyfrieda soustava úhrady kapitálové zaměstniti v soustavu rozvrhovací. — Až dosud nebyl výhradně útraty vyrovnání s Uhry rolníci a mlynáři. Aby se tak přístě nedělo, tomu se uvažuje nejlépe tím, pak-li se zřídí celní čára mezi Rakouskem a Uherskem. Sjezd usnesl se proto, že má býti vláda vyzvána, aby na místo obchodní a celní smlouvy, která 31. prosince t. r. vyprší, uzavřela jen celní a obchodní smlouvu, kterou by jednota říše na venek byla obhájena a která by umožňovala zřízení celní linie mezi oběma polovicemi říše, tak aby obě polovice říše samostatně své hospodářské zájmy hájiti mohly. Poslanci Janda a Karlík úplně souhlasili s těmito náhledy v resoluci obsažených. — Sjezd ukončen za provolání slávy císaři, jemž odeslán za všeobecného souhlasu také holdovací telegram. —

Umrčí. Dne 1. července 1897. o 1. hodině odpol. zemřel vep. Vincenc Laštovický, osobní děkan a farář Hofmannský na odpol. v Nízkově. Tělesné posmrtné v Pánu zemřelého byly dne 5. července t. r. o 10. hod. odpol. v domě smutku vykropeny a na hřbitově Nízkovském k věčnému spánku uloženy.

Jsem nevěrci povolánými oslavovateli Jana Husa? Páni pokrokaři a la Štemberka, Hájek, Rašín, Sobotka a j. jsem stejnými nevěrci a jsouť nejmenší povolánými učenníky Husovými, který pravil: „Proč nás zachováme božie přikázání, abychom po smrti měli věčné radování, neb tím se dělíme od pohanů, jenž nepokládá, jicce budoucího života a šívi, jako ševada, ale my ne tak vidíme podle řetě sv. Pavla, že všichni musíme ukázniti se před stolicí sáda Kristova, aby každý znal, jaká jest bytí šív, dobře-li nebo ale. (Výklad v. 1. 37).“ — Jsem věra dějovná, jak dnes s moderními husity nevěrci jdou ruku v ruce pastori Dušek, Hruška, Nešpor, Molnar atd. ačkoli o takovýto moderních husitech vydal r. 1881 pastor B. Molnar v almanachu Bibli k svobodě tuto básničku:

Já Husův pravý stoupence!
Tak mnohý Čech teď hrdě hlásá —
„Hus pro pravdu se v ohnání dal,
a v pravdě jsmom Čechů spása!“
Než Husa jen dle jména znáš
(však znám jsi mistr vědomí světa)
a s Písmem, s něžs čerpal Hus
jedinou sotva přičetl větu!
Tak mnoho u nás husitů,
k nimž Hus by nechtěl ani se sátí —
ž vlastenci bez víry
les husitství se svát?!

Dr. Lueger v Uhrách. Maďarská a vídeňská židovská časopisy velice pobouřila správa, že dr. Lueger naješel si s agitovat do Uher. Po velkých lamentacích píše se Práporu „Nene freie Presse“, že dr. Lueger po svém příchodu do města odebral se ke kapucínům na mši svatou. Mezitím rozasala se správa o jeho přítomnosti ve městě a velké davy lidí (židé) shromadily se před kostelem, které při spatření dr. Luera volaly: „abougi! Tu věk sakroci!“ a policie a povykující rozeznala. Odpoledne odjel dr. Lueger vlakem do Hainburku (v Rakousku), kde v křesťansko-socialním spolku pravil mezi jiným: „Než jsem přišel sem, poohlédli jsem se poněkud v semi patentované svobody (v Uhrách). Nešťastí tomu chybí, že místo do Mariánského ulice zabloudil jsem — do židovské ulice. Tam mi pár židů volalo abougi! Vzal jsem si porov a odejel jsem. V Uhrách panuje ještě velká tma, avšak i tam vzejde konečně slunce svobody. Přesvědčil jsem se, že v Práporu jest mnoho přátel naší strany. Lid se probudí, ať jsou to Maďaři nebo Němci. Sem se dostavilo dnes s Uher mnoho přátel. Tam v semi svobody strčili by mne snad do vězení. My však přijdeme opět, abychom nakutečnili obrátení všech křesťanských národů, ať si mluví jazykem kterýkoli... My jsme se vrhli s velkou silou na nejhorší nepřátele a vykořisťovatele lidí. S anglickou plynárenskou společností (ve Vídni) jsme skoro již hotovi. Také se židovskou tramvajovou společností budeme hotovi. Je to dílo písmičkářů. Máš vůči se uplatňuje těs nahoru, v místodržitelství a v ministerstvu. My musíme místodržitele a ministra topře ještě změnit, aby neměl žádný strach. Kdyžbych se byl bál, nebyl bych dnes parkmistrem. Nechtěl bych mít mocný Rothschild rád, toby Reizner, Popper, Adler, Ellenbogen mohou má mítí rádi. Když jsme se dostali k vládě (ve Vídni) chtěli nám židé dáti číst svou moc. „Nedostanete žádných peněz k vedení záležitosti“ — křesli nám. Toť smůlka! Dostaneme peněz, mnoho-li choeme a ještě více! Jen čušílost patří k tomu. Místodržitel Kiehmmanngg musí čušílost také křesli. Trucha již došel. A tak se už mění! Nemá to žádným náležitím, když vyrostl šance není spekojeme; jen když je spekojeme pusujeji lid. (Dr. Lueger tu narážel na státní tramvajových boji, kteří se bohatým židovským akcionářům usilují na pár šutůk dlužit dle 18 hodin. Energičtě se kročení dra Luagra přiloze udělojem lidem slova a lepší plat, kteří ho se to sbečkují.) Soud se bude stát: Coť patří parkmistru města Vídne do Hainburku, aby tam agitoval? Ne, také jako parkmistru vídeňský bude agitovat, snad trochu jinak než dříve, ale agitovat bude a sice co bude moci. (Volný j. ov.) Neboť bez agitaci není výsledek. — Když se jedou ve státi domůme moc. nezdáme

nahoru a hetrátě, nanevšně s vyločtováním — vytrá dole a špatně placených lidí se složením platů!

Kocourkovský projev nedávěry. (L. 1. 99.) Pan dr. Figar, advokát v Ochrudí, který má neokonalé zásluhy o rozkvět českého hasičstva a který se těší proto velké vánoosti v celých Čechách, překvapen byl tyto dny následujícími telegrafickými projevy nedávěry: „Pánu dra. Figarovi, před sedmi zemske ústřední jednoty hasičské v Ochrudí. Valná hromada hasičské šupy podřípské projevuje Vám k návrhu br. Zelenky z Břizy nedávěru, protože jste podepsal prohlášení ku zřízení spolku klerikálního.“ — Nevíme máme li mluvit tento projev drzostí, bílostí, obmecením spátčnictvím nebo výronem úzkoprsé náboženské nesnášlivosti. Známý Zelenka z Břizy, původce různých nesmyslných návrhů na rozmanitých sjezdech, jest evangelikem, členem presbyterstva své náboženské osady. Pan Zelenka, jako evangelik podepsal již často různé náboženské projevy a ovědčení vyznání. Žádnému katoliku však nenapadlo zkracovati jej v náboženském jeho svobodě a v manifestování jeho víry. „Svobody kdo hoden, svobodu máš všíti každou“ — tak pěl již před mnoha lety pěvec „Slávy dcery“ Jan Kolár. Evangelik Zelenka, příslušník konfese, k níž se zná sotva 99tý obyvatel tohoto království, odvažuje se však katolíkovi, pánu dr. Figarovi, nabízet ovědčení katolického vyznání. Pan Zelenka, příslušník nepatrné německé sekty, odvažuje se bojkotovati a urážeti 5,612,297 katolíků tohoto království. Je to dvoječná a nebezpečná zbraň. V Čechách je dle posledního sčítání lidu 66,499 evangeliků, kteří drží ve všech obcích, okresích, ba v celé zemi jako klíče dobromady, kteří při všech volbách do obecních, okresních, zemských a říšských zastupitelstev, do všech veřejných korporací jsou proti katolíkům jako židé zorganizováni a jako židé proti katolíkům vlády se podporují. Což, když tak katolíkům, kteří dosud do obecních, okresních i zemských zastupitelství vždy tolerantně volili evangeliky i luterány, ano četné katolické okresy volily evangeliky i za okresní starosty, na př. na Kolínsku, Čáslavsku, Kutnohorsku, Skutčatsku Nymburku — napadlo obrátiti zbraň paně Zelenkovou proti jeho souvěrcům, což kdyby je při všech volbách obecních, okresních atd. katolíci bezohledně majorisovali a s veřejné správy je vyloučili? Protestanty by to zajisté bolelo, ale museli by si v tichosti doznati, že lepších ohledů nezískali, protože, kde sami mají absolutní většinu, katolíky bezohledně s obecního i městského zastupitelstva, s hospodářských, okresních, obecních záležitostí a společností vyhazují. Sčítanlivými tváří se býti protestantů pouze tam, kde potřebují část katolických hlasů k docílení většiny pro sebe příznivé, kde pak duch jejich vládně. Katolíci svláště na Králověhradecku vědí, že všechny štvánice proti biskupovi, katolickým kněžím a předákům uspořádány a poněkud podporovány jsou od protestantů. Dvojtyhodný pastori nestrčí sice časem některého pokrokaře nebo hranatého německého toaře, avšak podle hrubé díry pozná se vždy, kdo ji dělal a či nástrojem jest evangelický, realistický, pokrokařský, redaktor. Vážně a surově štvání evangeliků proti katolickému sjezdu v Hradě Králově musí konečně i těm nejmenší prohlédávám katolíkům otevřítí oči. S politováním nutno konstatovati, že proti zblblému řádění pokrokařsko-evangelických štváčů neohradil se dosud veřejně ani jediný rozvážnější evangelik. Ovšem — kdo mlčí, zdá se souhlasiti. — Prohlášení „bratra Zelenky“ — který je každému kocourkovskému konku dvojtyhodných panů pastori se propájí, neškodí p. dr. Figarovi v očích rozumných hasičů, neboť katolický hasič má stejné právo jako evangelický hasič znáti se k svému náboženství, ale projev nedávěry učiní pouze jeho původce rodnické směšným. Pánu dr. Figarovi v hasičských spolicích ani nenapadlo dělati katolickou propagandu a snepokojovali evangeliky, jemu se v zemske jednotě hasičské jednalo pouze o zvelebení českých sborů hasičských a o veřejný prospěch. Zásluhy jeho české hasičstvo také jednomyslně uznalo tím, že jej zvolilo za předsedu zemske ústřední jednoty. Protestantskou propagandu do hasičských spolku vnášet napadlo teprve chytrákovi z Břizy, avšak zelenému jeho nápadu se teď celý rozumný svět směje. Chytrák Zelenka dal se od neznámého nám dvojtyhodného náseptávače tak důkladně poučit, že návrh sice projev nedávěry po telegrafu ačkoli ani neví, co ten pan dr. Figar vlastně podepsal. Pan dr. Figar nepodepsal žádného prohlášení ku zřízení spolku klerikálního, jak tvrdí ubohý p. Zelenka, nýbrž podepsal provolání ku katolickému sjezdu!

Ku sjezdu bývalých žáků pardubického reálky, který se bude konati 7. a 8. srpna t. r. vybízí slavnostní výbor opět veškeré bývalé žáky. Dne 7. srpna odpol. bude uvítání přibýlých hostů, odpoledne se jim v ubytovací kanceláři a na radnici poukáže byty, večer je zahradní koncert s přátelský večer v Benedě. V neděli dne 8. srpna je o 10 hod. uvítací řeč před budovou reální, pak prohlídka škol, pak rozechod dle ročníků a známosti a prohlídka jednotlivých památek města. O 1. hodině společný oběd (po l. al.) na Veselce, pak koncert v sádech Babenických a večer přátelská zábava na rozloučenou na Veselce. V pondělí vyhází na bern. Kančíkou. P. T. pp. býv. žáci se žádají, aby laškově sdělili jednatele sjezdu: 1. Sčítan-li se sjezd vůbec. 2. Reflektují-li na ubytování, jež svlátlému odboru svěřeno jest a sice zda v hostinci neb v sou-

kromém bytí. 3. Míni-li podíl bráti na společném obědě (convert l. al.) Počet účastníků spol. oběda jest omezen a přijímají se přihlášky k němu s obnosem l. al. pouze do 31. července 1897. 4. O umístění cen židších na drahách bude dle možnosti postaráno; k žádosti o legitimaci přilož každý laškově 10 kr. známku. 5. V kterém roce a kterou sejevště třídou stádoval. Z nádrati nechtě ubírá se každý do ubytovací kanceláře, kde odkáže se k ubytování a sdělí se mu případné pokyny pro slavnost. Veškeré přihlášky, dotazy atd. adresovány buďtež: Josef Salavec, c. k. poštovní official v Pardubicích.

Učitelé pro socialistické rejdy disciplinárně potrestáni. V čas říšských voleb chtěli socialisté dolnorakouští v obci Kottlinghormannu konati veřejnou schůzi, aby tamní chudinu proti bohatým poštvali. Avšak tamní rolníci a řemeslníci, kteří obrovskou většinou drží s anšiemitakými křesťanskými sociály, nechtěli dopustiti, aby v obci jejich smohli se šidovští socialisté, vedeni tamními učiteli. Rolníci socialistickou schůzi překazili, a když jim rozětvání socialistů za to nařizovali, tedy je pronásledovali. Mezi prohlašujícími socialisty byli také místní páni učitelé, řidiči Riedl, a podučitel Blamp. Okresní hejtmán bejdovský svedl s učiteli ohledně výše uvedených událostí protokol a odevzdal věc k dalšímu řízení s. školní radě. Tyto dny doručen byl řídícímu učiteli Riedlovi následující dekret: „Následkem nařízení vidí se dolnorakouská zem. šk. rada nucena přesaditi vás s trestu na základě ustanovení 6. odstavce zákona se dne 6. listopadu 1870 ř. z. č. 35 v této hodnotě na jinou školu téhož okresu se současnou pohrůškou přinejším potrestáním, po případě propuštěním se školní služby, pakli opět protiakčníně se chováte budete, protože s předložených vyšetřovacích akt a s vašeho vlastního doznání nepochybně na jevo vychází, že jste se vaší agitatorskou činností za doby říšských voleb a svláště při příležitosti dne 14. února 1897 v Kottlinghormannu zamýšleného socialistickodemokratického shromáždění hanebným způsobem proti nařízení zemske školní rady se dne 28. listopadu 1895 (nyní nařízením Kiehlmannnegova) č. 8317 prohřešili a chovali jste se způsobem vážnost stavu učitelského a způsobnost jako učitelé a vychovatele hluboce poškozujícím následkem čehož dle ustanovení § 54. šk. se dne 2. května 1882 ř. z. č. 53 trestným jste se stal. Dává se vám o tom vyrozumění a současně se vám ponechává podati rekurs na ministerstvo kulta a vyučování. — Podučitel Blamp dostal pro sprostě, vážnost a důstojnost stavu učitelského poškozující chování od zem. školní rady důtku a pohrůško mu větším trestem, pakli se opět něčeho podobného dopustí.

Obecní jednota Cyrillská uspořádá ve velké dvoraně Svatováclavské sálodny v Praze na oslavu 900 let jubilea mušennické smrti sv. Vojtěcha deváté exercicie Cyrillské v Praze od 8. do 6. srpna. K nim se svou veškeré Jednoty Cyrillské v Čechách a na Moravě. Obšírný program avěřejnime přístě.

Národní listy oslavují na dvoudním místě Husův den, starí tentokrát do popředí působení Husovo ve prospěch českého národa. Za to Němci matili se na Husovi a vysílali papěse, aby na nás svolávali křižácké války a pak bombastický dodávají, že český národ svou 20ti letou obdivuhodnou revolucí husitskou podlomil světovládnu moc Vatikánů tak, že mohl se celý německý sever vyprostiti po té se jha římského. Citujeme bez opravování N. L. Ale tážeme se: Co s toho měl národ český? Citujeme především protestanta Františka Palackého, který k r. 1430, kdy Čechové vpadali do Bavor a Saaska a kdy strany v Čechách navzájem pokračovaly se ubíjet pravi: „Národ český, ačkoli vítězný, nemohl však uchrániti se aby nestrádal také sporem a bojem již desíletými proti celému takřka světu; rozbroje domácí, pobožené města, hrady a tvrze vypálené, obyvatelstvo na mnoze povražděné a neb se sídel svých vypálené, pole nezoraná, šivnosti kleslé, obchod a jinými národy na vše strany samezený, zdivočilost mravů smáhající se v té míře, co umy pokojně v zemi hynuly a ředly — to vše nedalo se ani nahraditi ani opravití kořistmi sebe bohatými s ciziny. Také ubývalo čím dále tím více domácí síly bojovné; lid selcký a řemeslníci po městských již počali valně ukrývati se, kdykoli voláno na vojnu, a byvše přece sehnáni, ukrádali se s vojaka zase. Za to arci přicházela válečníkům českým, s ciziny samoděk náhrada hojná. Nejen Poláci a Rusíni a velikém počtu již od několika let hrnuli se do táborův českých, ale i mezi Němci samými, kdokoli šetřiv dobrodružství nade članky víry, netnuli sobě ve vlasti, hledli odčiti se jí a připojiti se tam, kde květo štěstí války. Zvláště vojska Táboraká a Siroťáká záležela v těchto letech již na mnoze s takovoto „sběse všech národův“. Tím tratil se u nich arci více a více onen rás na který někdy Žižka svláště mnoho sobě zakládal, aby totiž bojovníci jeho všichni byli praví „bojovníci boží“, celi a upřímní, nevální, ani obojetní u vše své.“ — Tedy sám Palacký musil připustiti, že mezi husitskými vojaky byla namnoze sběť všech národů, která evšem rolníky a měšťany o jich majetek olupovala, vlády vraždila a páčila. Takové elementy se objevily ostatně hned mezi prvními táborakými vojaky, když r. 1430 vtrhly do Prahy a tam měšťky o slatě osobody olupovaly. Elementy tyto nechtěly uznávati ani království, ani úřadů, elementy tyto přijímaly zásady anarchické, komunistické a socialistické, a proti nejohroženější sektě jejich, proti adamitům musil již Žižka vystoupiti a mečem a ohněm je zničiti. A když poslédi nebylo se podařilo mírným husitům, Prášanům, kalíšnické a katolické šlechtě poraziti výstřední Sirotky a Tábor, bylo by nastalo rosdělení a škasa celého království českého. Důsledkem učení Husova a vládk husitských bylo porobení selckého lidu a menších měst, veliký vzrůst panstva, oslabení moci královské, konečné utonutí husitství v německém protestantství, poněkud poměrných krajů Čech a konečně katastrofa

na bílé hoře. — A co prospělo Slovanům se severským Německo vyvrvalo se „se jha vatikánského“? Inu, Drážďany, Músen, Lipsko, Berlín, Štátin, Frankfurt a. d. M., které tehdy stály v krajích ještě slovanských, dokončily tím rychleji své úplné poněmčení. Kdo chtěl být do některého cechu městského přijat, musil se vykázati, že se narodil se slovanských rodičů. Katolíckí biskupové hrozili svým kněžím ještě pod strážou místa, že v území slovanském se musili jazyku svých věřících přiučiti (Za Karla IV. musili se slovanskému jazyku učiti též synové knížat a kurfiřtů), ale Luther pravil již o Slovanech, že jsou horší než hovada. A když pruský velmistř z rodu Hohenzollernů přestoupil od katolictví k protestantismu, poněmčování Slovanů tím urychlil. Zmáhající se protestantské Prusko začalo se šítiti na útraty koruny České, král Bedřich Vilém I. sakázel Srbům slovanskou bohoslužbu, pastoři nesměli lidí německého jazyka nesnášlivě oddávati, syn téhož krále uloupil nám Slezsko, přivodil rozdělení Polska a teď rdoší Prusko sbytky Čechů a Poláků tak, že již ani náboženství a čtení nemají se v Prusku po slovanskou vycoupati. Nám se tedy knižství nevyplatilo. A co moderní humanství? To podporovalo vznik nevědeckého radikalismu, které rdoší teď Národní listy, mladočeství a který ohrožuje teď nejen rolníky a měšťany, ale vůbec národ český. „Humané byli socialisti demokraci, tak řekl se docela neprávem, v Žižkově, v sídle moderního humanství, jistý sociální demokrat, když byl tážen, proč sociálně demokratický spolek „Rovnost“ pořádá také „Husovu slavnost“. Mladočeství zneuzivají píl století Jana Husa k demonstracím stranáckým, aby uváděli do nemaze Staročechy a katolíky. Staročechy se jim podařilo vyhrobiti se sedla, ale nyní až si dají pozor, aby nejmmodernější humané, sociální demokraté je děkladně nepopálili. Státní právo socialisté již s Němci popírají, jazykovým náziskem smejí se stejně jistivě jako šidovští novináři a že by se socialisté se stejnou chutí a síly dělili o sbytky selekých statků a městských domů, které ještě v českých rukou sbyly, o tom ani dosti málo nepochybujeme.

Stráta rybářského lístku. Dne 27. m. m. pohřešil Ant. Pavelka, mlynář ze St. Nechanic, majitel rybelova v obvodu řeky Bystřice, svůj rybářský lístek. Lístek ten byl prohlášen za neplatný.

Draha na zastávky. V sobotu dne 17. a 24. t. m. bude se odbyvati draha v síle tělocvičny na zastavení šperky, hodinky, šatstvo atd. zastavena ve zdejší obecní zastávce, které do dne 31. května propadly a nebyly vyplaceny. Veškeré propadlé zastavy mohou ještě ve čtvrtek před drahou zárokovati anebo v den drahy vyplatiti. (Vis dnešní inzer.)

Úmrtí. Ve středu zemřel královéhradecký měšťan, pan Jan Šaara ve stáří 65 roků. Pohřeb konati se bude dne 3. hod. odpol. z domu smutku č. 131 na Velkém náměstí na hřbitov Pouchovský. Zdejší mše konati se bude zítra o 9 hod. v katol. chrámu Páně.

Jsem konfesionální školy škodlivy? V Prusku, Bavorsku, Sasku, Vírtembersku a Mecklenburku a ve státech skandinávských, jakož i britanských jsou školy konfesionální. Podobně v Rusku, Španělsku a Portugalsku. Ve Francii zavedla republika školy státní, interkonfesionální. Leč lid francouzský nemiluje těchto škol. Ve Francii vyznaje 16-000 školních bratří 1,500-000 katolických dětí. Návštěva škol občanských státních zmenšila se od esmi let o 320-379 dětí, návštěva škol římských katolických školními bratřími na tatáž dobu o 700-000 téměř školáků vzrostla. Lepší rodiny francouzské posílají své děti do škol klášterních.

Dvě velké bouře smely se v sobotu večer nad krajem hradeckým. Blasky spojené s hromobitím a hřátem přišerné osvětlovaly krajinu, která do té doby byla tichá, neboť otavy následkem úpalu slabečného hynuly a spalovaly se. Obilí sice místy lehlo, ale osvětlením do té doby zraklo na zrně. Na Česko-brodsku, Kolínsku a v jihozápadních Čechách padaly místy kroupy až 12 deka těžké, které zničily veškerou úrodu. V neděli opět přišlo.

Slava bitvy u Wagramu. Jako každoročně, oslavil i letos 42. píl pluk, který se doplňuje z Roudnicka a Litoměřicka bitvu u Wagramu, která se konala 5. a 6. července 1809 a v které arcikníže Karel spásobil Napoleonovi cítilnou porážku. Pluk 42. patří k nejstarším v armádě a prodělá mnoho bratřek a bitev. Nejhlavnější z nich jsou: osvobození Vídně od Turků 1683, bitva u Mocháče 1687, u Nisy 1689, u Casava 1708, u Petrovaradina 1711, u Temešvaru a Chlaria 1716, u Bálehradu 1717, u Kolína a Vratislavi 1757, u Bakoc 1758, u Torgavy 1760, u Hochkirchenu 1758, u Cavarde 1793, u Esquelineu 1794, u Jadenburku 1797, u Štokavy 1899, u Elbingenu 1805, u Aspru, u Wagramu 1809, u Dráždan a u Chlumu, čtyřdenní bitva u Lipka 1813, a u Solferina 1869. Významné události pluku byly zásořeny na lampionech a draperkách. Večer osvětlovaly prostranný kasárenský dvůr tisíce lampionů a vojáci bavili se koncerty, komedii, pímpraty, střílením do terče, házením kroužků, indianskými a černodáskými válečnými tanci, circusem, skákáním v pytli o ceay ve způsobu vutř, jíscu na kolotočích atd. Sta a sta obecenstva účastnily se vojenské slavnosti. Pluk 42. jest většinou německý, avšak dle záhyby ve dvoře mohlo se souditi, že davy lidí a německých vojáků nemají ani tušení o jazykovém znepokojení pana Schlegingra, Reusa, Fuzkeho, Přescheho, Ulbricha, Bobatyho atd.

Kontumace pošt. V obcích Nepesice, Blisko, Svinar, Třebchovice, Bělá, Krávice, Stákov, Libanovice, Dívec, Černilov, Librantice, Polánka, Jeřábek, byla vyhlášena kontumace píl od 6. července až do 8. října t. r. následkem toho, že byl v Nepesicích posoreván cíl veřejný pos. — Dne 30.

června zrušena byla kontumace v obcích Čerekev, Želkovic, Vrebovny, Bobánka a Lanlov.

Vzrůst moudrosti. Na Bydžovsku bude snad sájmati, proč redaktor „Stráda a. C.“ ve svých listech přijímal vyhlášené a překroucené správy o kaplanu Janákově ze Žiželic. Redaktor se vyjádřil, že tak učinil proto, že chtěl prý na škole v Žiželicích zavěsti kostelní spěvačky, které prý mu ale fara Žiželická neschválila, čímž prý utrpěl na svém podniku škodu na 200 al. Fara Žiželická však těch spěvaček ani neviděla, ani o nich nevyšlo, ona není také oprávněna nějaké spěvačky schvalovati. To patří do právomoci nej. biak. ordinariátu. Druhým podnětem ke mstě jeho bylo to, že se mu nepodařilo na kněžích žiželických vyhláskati 15 statků, které na nich svého času dopisem svým vymáhal. Jak se to srovnává dále s charakterem redaktora Pavelky, když neustále farám úřadům své tiskopisy nabídl, když se přece sby sbyty před časem bránil, že tiskopisů takových nyní má farám úřadům nedodává? Jak se to srovnává dále s protiklerikálním jeho přesvědčením, když hledá protekci u vysoce postavené duchovní osoby v Králové Hradci? Jak viřeti, jsou nepřátelské pohnutky pana Pavelky proti katolickým kněžím původu prapodišného a čouhá s nich nikoli „ideál Husův“, ale praprostý kšeft.

Veřejná výroční skouška chovanců ústava pro blachoněs (Radolína) v Hradci Králové konati se bude dne 12. července t. r. Začátek o píl 9. hod. dopoledne.

Pomocnictvo knihtiskářské pořádá v Hradci Králové dne 26. července ajed. V sobotu 24. července o 8. hod. večer je přátelská schůzka ve spolkových místnostech „a české koruny“ v neděli 25. června o píl 10 hod. je ajed. pomocnictva knihtiskářského se severovýchodních Čech v Sokolovně. Na programu jsou: 1. Odborná organizace. 2. Vývoj i mořný úpadek živnosti knihtiskářské. 3. Naše stanovisko v hnutí vědeckém. 4. Dotazy a přání. — O 1. hod. odpol. společný oběd v síle Měšťanské besedy. Pak prohlídka města a muzea, nečež koncert. Veškeré dotazy a přání zodpoví, přihlášky k společnému obědu a noclehu, jakož i peněžní poskázky a legitimace vydá p. Frant. Špalek, typograf, Dlouhá ulice č. 311.

Období. Setník 42. pílho pluku hrabě Berchtold v širších krasích zdejší společnosti oblíbený, přesazen byl do Bělu v Heroegovinu. Důstojníci uspořádali panu setníkovi večírek na rozloučenou v hotelu „a koně“.

Koncert pod košatem lípen u Lábkově bude se konati v neděli dopoledne na společnickování hudby Třebchovické

V budapešťské obchodní komeře stěhoval si šid Gabriel Kohn na provokace (!) Medard se strany rakouské a šidál presidenta komory, aby uheraké vláda vymohla na Rakousku satisfakci. Phanu Khonovi nelíbí se též dr. Löwger a ajed mlynář a zemědělců ve Vídni. — Maďarští šidí již musí mít s námi Cislařtánci strpení, když nechceme tančit dle jejich píšťalky. Přijíli si „satisfakci“ — nu, dáme jim ji také. Jak, kdy a kam, to je ovšem naše věc.

Pytláci na rybách. Na svátek sv. Petra a Pavla sebralo se 16 mladíků z Nového Hradce Král. a podnikli výlet k Březhrad, kde v jesířkách hodlali naloviti ryb. V nedostatku rybářského náčiní skáklí vozu tak, že ryby vystoupily na povrch, kde se pak daly snadněji chytati de malých sítek i do rukou. Paní Němečková, majitelka rybolovu chtěla pořídit tomuto zahrnutí, ale byla přivítána salvou kamení, tak že ji nezbyvalo než se vzdáti. Jména všech dotýčných mladíků byla zjištěna a bude se jim zodpovídati před soudem.

V Tarnově je pobouření proti šidům. V pátek bodl šidovský kofaleťak vlastním jeho bodákem vojína 57. pluku — protože prý mu neplatil — tak silně, že voják zemřel. Rozčílení vojáci se arotili, vytloukli šidovské krasny a šidovské krámě zblili, jednoho pak zabili. Rozčílení se vzamáhá a bouře se vzor zakročení četnictva opakuji.

Na hospodyněské škole ve Stěšerách konati se bude slavnostní skouška školního roku dne 15. července. Pořád: 1. o píl 8. hod. slavná slaužby Boží. 2. Zkouška z některých předmětů. 3. Poděkování chovanky. 4. Řeč ředitelky. 5. Rozdání vysvědčení a prohlídka vystavených prací chovanců. Ředitelka chovanců, příznivci ústava a kdož se o odborné vzdělání šouaké sájmají, svou se k hojnému účastnictví při skoušce veřejné a školské slavnosti. Jmenem kuratoria: J. Loučň, předseda M. Trachtová, ředitelka ústava.

Velká národní slavnost smutčinná na Střelci dopadla v neděli vzor chladnému a deštivému počasí po stránce finanční akvěle. Císky výnos, který se odvde Ústřední Matci školáků obnáší přes 400 al. Zásluhu o to má snalivý výbor, v němž zasadaí paní M. Bílá, A. Bariáková, H. Domečková, M. Dževská, A. Hamřová, Al. Jančková, E. Ležká, A. Morávková, St. Miřovská, Fr. a E. Pavlová, M. Rudolfová, Marie Rybová, J. Skaherák, A. Šrdpová, L. Ulrichová, A. Vachková, alčay: B. Štefanová, A. Egieová, Rálena Pespřilová, J. Stránská, M. Šimová, A. Mojitřilová, R. Tichá, M. Štejnmarová, A. Štajskalová, a M. Kulřilová, dále reviořky: M. Berčková a Rálena Jafěbková a v jehož čele nalézají se horlivá předsedkyně paní Rada Červená, pokladní pí. Franková a jednateřka Julie Černá. K slavnosti se dostavili Spolek českých velocipedistů na kolech květinami ozdobených. Sportovní křeh, místo ozdobení kol daroval 50 statků ve přespách Ú. M. Školák. Z Hradce i venkova sebyla letoš tak velká návštěva jako jiná léta, protože kol 3 hodiny přišlo, ale vzor tomu panoval na Střelci bray veselý raj. Sledem slavnosti byl ovšem buřet, když proběhaly cukrovinky,

mostek a masná jála, různé zákusky a jiné občerstvení. V buřetu mimo dány výše uvedené účinkovají sloužny Jaroslava, Papřina a Olga Červených, al. Hapřilky, al. Hutlova, Sastráčkova, Štandorova, Kulřilova, Patčova, Grohmanova, Zemanova, Gabova, Rosova, Nekovařikova, Petrofova, Rybova a J. Píl slavnosti účinkovala hudba zdejšího Sokola.

Koncert českého klavírního triu p. Viléma Kurze, Jindřicha Váčky a Bohuslava Lhotakého koná se určité v neděli v městském Klicperově divadle v Hradci Králové za laskavého společnickování pp. prof. Al. Rublika z Hořic, JUDr. L. Scheinera, fed. Pazourka, MUDr. J. Morávka a učitele B. Ryby k dobročinnému účelu. Program: 1. Dr. A. Dvořák: Dumky, klavírní trio, hraji pp. V. Kurz (piano), J. Váčka (house), B. Lhotský (cello). 2. O. Nedbal: Andante, Dvořák: Rondo hraje J. Váčka. 3. Al. Vymetel: Dvě písničky; Malát: Melodie, zazpívá p. prof. Rublík. 4. B. Smetana: Na břehu mořském; Chopin: Polonése, hraje V. Kurz. 5. F. Koubek: Písnička, zapějí pp. Rublík, Ryba, Pazourek a dr. Morávek. 6. O. Nedbal: Romance a serenáda, zahrje B. Lhotský. 7. B. Smetana: Klavírní trio do G mol., sebrá české klavírní trio. Začátek přesně o 8. hod. večer. Ceny míst. Lože 3 al., křeslo 70 kr.; sedadla v příměsí 50 a 40 kr. Sedadla na tribuně 60 kr., na galerii 25 kr. Lístky k stání: v parketu 30 kr., v příměsí 20 kr., studentský lístek 15 kr. Předprodej lístků u p. B. E. Tolmana.

Výstava ručních prací, výkresů a sešitů školových žáky měšťanské školy divě v Hradci Králové otevřena bude v neděli dne 11. července a potrvá od píl 10. do 12. hod. dopol. a od 2. do 5. hod. dopoledne.

Ze zastavárny. Dne 4. t. m. chtěl nesešitý mladík zastaviti slatý přívěsek v ceně 2 al., který nalezl. Mladík byl sadřák, ale v příhodném okamžiku práskl do bot dříve než mohlo být jeho jméno zjištěno.

Nálem. Jar. Horák, varhanářský učed nálem dne 2. t. m. poštovní spořitelni káňku sájmá se jméno V. Šháál, sedák se Svinar.

Z „jarmarku.“ O výročním trhu oběhla slleť Ant. Orcetová se Syrovátky přijíti lacno k utěrákům; v příhodném okamžiku ukradla tuot těchto obchodníku V. Holečkovi ze Dvora Králové. Obchodník však počinál Orcetové posoreval a sadřál ji, neboť mu tato dobrovolná nahradila škodu ještě se jiné dva tuety, jež prý se mu stratily. O sobotním trhu stratilo se obchodníci vespořným dobytčím F. Vodičkově se Senemíc 17 al., jež měla v šátku zavázána.

Škou. Dne 5. t. m. o 3. hod. dopoledne vy. pakl oběh ve stodole statčářky a majitelky oběhny paní Hamplové v Rosmicích a rozčíli se v krásné době na vedlejší konřay a chlěvy. Mimo těchto abofela budova p. Syrdáka a p. Diviže, kapelníka hudby zdejšího Sokola. Pí. Hamplové abofelo se 20 vorů ve stodole a na půdě složeného sena. Škoua píl se pře 5000 al., pojištění obnáší pouze 1900 al. Kapelník Diviž utrpěl as 3000 al. škody. Z jaké příčiny píl, vznikl, jest dosud záhadou. Zpráva o čmí spásobila v Hradci poplach mezi návštěvovateli výročního trhu s Rosmic, kteří měli strach o svůj majetek.

Zošti s východních Čech

Ze Solnice. Předělý náš dopř o opatrovné končil zprávou, že spolek „Lidumil“ k účelu třinec opatrovny ustavený chce obrátiti se na vše strany a zejména i k rodákům solnickým se žádostí o podporu. Příspij k jednotlivým rozsedlám, jsou těchto sadní: „Na základě schválených stanov ustavil se v Solnici, rodném městě Valsem, spolek „Lidumil“ k sadření a vydrívání dětácké opatrovny v Solnici na paměť 50 letého panovníckého jubilea. — Za tou příčinou osmluje se výbor spolku „Lidumil“ Vás osvěřé žádá byste spolek dle možnosti podporovati rádi buď darem peněžním aneb přistoupením za členu.“ — Přehledem ono, jež vysvětlují také, jakým kdo členem a za jaký příspěvek rodné se státi může přijata byla, jak doufáme, a rodáků solnických vřidně, jelikož již někteří prohlásili a na jevo dali ochotu svou i občtasnost hned po prvním rozsedlém oněch žádosti. Jméno všech těchto rodáků budou se nejdříve uveřejněné. — Tato prosatím sdělujeme, že myšlenka sřizení opatrovny nabývá pády. Majitel panství Solnice pan baron Kůnig-warter deputaci spolku „Lidumil“ přijal velmi vřidně a přijav protektorát sadřil se vřipisem svým k témuž účelu 1000 al. věnovati, jakož i slibů, až opatrovna sřizena bude, k vydrívání ústava dle možnosti přispívati. Obětavý muž, člen řádů kapucinského Ř. Kristián Cmar věsoval 100 al. a počet členu spolku „Lidumil“ s 93. dostoupil v době přitomě na 104. Že pak i v Solnici opěť jeví se sřizem přisřiz: ústava tak užitečné, že dokazují nejenom jmenem mnohých těch sa členu ke spolku přistoupivších, ale i to, že spolkové solnické vřipisil se různé obet tak i na přespách opatrovny. Všichni spolky jedosvorně uspořádali byl dne 27. června výlet do lna poblíže restaurace a sadřák solnického a štýl vřitětek, který dle všeho bude dosti snalivý, bude věnován s polovizy na paměťky školní a s polovizy opatrovné. Jak vidno jest pro sřizení této opatrovny nájem na všech stranách a tudíž se tento sřizem bude ještě širší, že šouš podnik tento hospodět op

Řaďte se při objednávkách odvolati na náš list!

Do Hradce Králové a okolí!

Potěšitelná a stále rostoucí přízeň ct. obecnstva a ct. zákazníků mých přiměla mne
ku rozšíření mého od roku 1868 stávajícího velkozávodu uzenářského.

Zřídil jsem proto a otevřel dne 1. července 1897

vedle hotelu Hutla, blízko nádraží královéhradeckého

úplně novou továrnu na uzenářské zboží,

opatřenou nejnovějšími moderními stroji, umělou chladírnou a elektrickým osvětlením.

Tím jest mi umožněno, obsloužiti ct. odběratele své

zbožím co nejlépe vyšetřeným a jakostí úplně bezvadné.

Vyprošuji si, by dosud skore po 20 letech mně v tak vzácné a hojně míře udělená přízeň i na dále byla mi zachována, a sdělují tímto uctivě, že kosati se bude

Výroba a zaslátelství objednávek přímo z továrny vedle „Hotelu Hutla,“

kdežto v městě samém v neustálých rozměrech provozovati budu

svůj velkozávod uzenářský na Velkém náměstí ve vlastním domě, jakož i dosavadní smádku v Pražské ulici

a stěhuji, že bude i nadále důvěrnou záležitostí mojí, bych vzornou obsluhou a zbožím nejlepší jakosti krub dosavadních ct. odběratelů si nejen udržel, nýbrž i pokud možná ještě rozšířil.

Odpočívají závod svůj další přízni ct. obecnstva a znamenám v dokonale účtě

V Hradci Králové, v červnu 1897.

JAN HUTLA, velkozávod uzenářský.

Úplně zdarma do hotelů.

Úplně zdarma bytů soukromých

JAN STOUPA

V Praze, Václavské nám. čís. 32,

se

doporučuje

svůj hojně zásobený sklad

huberův, záclon barevných i krajkových, pokrývek na stoly a lážka, přikrývek protivaných a flanelových, přikrývek cestovních, plaidů, deštníků, voškerých cestovních potřeb, županů, havelků atd.

Ilustrované ceníky zdarma a franko.

Úplně zdarma katal.

Úplně zdarma pro noviny.

Ex otě křesťal listy
sou na skladě v biskupské
tiskárně 40 kusů kniha
za kr. 20.

Růže a květiny.

Růžové stromky od 25—40
kr. Nízké zimní šlechtence
10 až 20 kr. Camy pelar-
gonie, fuchsie, colensy be-
gonie 5—10 kr. za kus.
Karašáty plnokvětované
100 k. 2—3 sl. Macešky,
pomněnky, sedmikrásy a
poupaty za 2 sl. 100 k.
Kobercové rostliny všech
barev 1 až 3 sl. za 100 k.
Rozličné květiny kus 20
až 30 kr. má na prodej
Zámecká zahrada v Lib-
jíně. Čechy. 76

Navštivenky

od 60 kr. výše nabíjí

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Poppův jediné pravý inkoust alizarinový

velmi plynulý, nezměnitelně krásně
zčernal, zvláště pro matricy a
dokumenty se hojící, jakož i an-
thracenový inkoust, veškeré
penci i snímání inkousty, barvy
na razítka, ohnivé barevné in-
kousty doporučuje firma

Popp a sp. majitel J. Kuchynka

v PRAZE, sal. r. 1842, Soukenická ul. čís. 8.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Jen za 2 kr.

korespondenční lístek a obdržíte 10

zdarma a franko

nejnovější ceník firmy

A. F. KLAUS,

továrna na razítka a písmenka v Liberci.

Poser! Novinka!

Nakladem **A. PTÁČKA** Katal Hora
vytily hudební

pro dětské hlasy

122 s průvodem varhan ku mši sv.:

- 1. De set vloček ku mši sv. (Pro děti 8—10leté)
- 2. Druhá řada vloček. (Pro děti 10—14leté.) Re-
quiem. Stabat mater. Litania. Otče náš.
- 3. Třetí řada mši (3 mše, ofertorium, Te Deum).

Cena jednotlivého 1 zl.

Vše zpěvné a velmi účinné!

Kočáry

nejnovější soustavy, práce solidní,
ceny levné doporučuje

Čeněk Buben,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavách: V Jaroměř stří-
brau, v Dobrušce stárou, v Praze stárou
bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší
vyznamenání čestný diplom s pravým rašením
stárou medailí s korunou. 78

Svět k světu!

Vyznamenán na výstavě v Hradci Králové r. 1894
stárou medailí a diplomem.

UMĚLÉ ZUBY

podle nejnovějšího amerického
spůsobu vyrábím a konám ve-
škeré práce v obor ten spadající
přesně a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ra-
do za nejlepší obalu a
nízké ceny než všude
jinde. 88

Otáčím přízni obecnstva
poroučí se v účtě plně

Josef Čáslavský,

zubní technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Králové.

Svět k světu!

Fotografické přístroje

a veškeré potřeby

ku fotografování

odporuje

Tomáš Loukota,

první továrna fotogr. přístrojů v Čechách
založena r. 1874.

v PRAZE Ferdinandova třída a 27.

Praktické, levné a nejtrvanlivější

jsou korkové vuskované

KOBERCE

V nejlepší jakosti má jediné na skladě

V. J. ŠPALEK

v Hradci Králové. (22)

Sensační vynález

e. k. výhradné privilegium

pro univerzální chránící prostředek

proti pocení nohou.

Jediné nosení mých patentovaných s dobré kůže
a s vložkami ku prosycování zhotovených střeží
proti pocení nohou uchrání každého od nepříjem-
ného pocení nohou, ale též i od

**bolestných oznobenin
a kručích ok**

soela osvebozuje. Prospekty jakož i návod a osobní
brání máry zdarma a franko. 51

Josef Hanzlík,

Viedeň XVII, Weissgerasse 2.

Ludvík Nejedlý,
dekorační malíř
v Novém Bydžově
 dítko v Hradci Králové
 doporučuje svůj atelier k provedení všech de-
 korativních
malb kostelů
 při trvanlivé malířské technice.
 Provádím malby od jednoduchého až do
 uměleckého zpracování, restauruji staré maby
 nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
 luji obrazy nové. (9)
 Návrhy ve slohu stavby kostela se na
 požádání ochotně vypracují a respočty předloží.

Zvěrolékař
Ludvík Hamáček v Hradci Králové,
 bydlí na Velkém náměstí č. d. 166. u chrámu
 sv. Ducha. 125

Obchodní škola
v Náchodě.
 Tato na základě ustanovení císařského na-
 řízení ze dne 27. června 1880 autor obchod-
 ní škola jest ústavem poskytujícím odborného vzdě-
 lání ve vědách obchodních též p. studijním,
 kteří chtějí státi se administrativními úředníky
 v záležitostech obchodních nebo průmyslových.
 Do ústavu přijímají se absolventi III. tř.
 gymnasia, reálky nebo školy měšťanské, jakož i
 ti, kteří přijímají zkoušku prokázání spůsobitost,
 aby se řádně posluchače přijati býti mohli. Mi-
 notadní posluchači se rovněž přijímají.
 Nový školní rok počne 18. září t. r. Zápis
 koná se od 15. do 31. července a od 1. do 18.
 září t. r.
 Blíže správy ochotně podá 115
 Ředitelství obchodní školy v Náchodě.

Pivní sklenice
 libovolných vzorů po 20 kr.
Pivní láhve
 s patentní uzávěrkou
 jakož i ostatní skleněné a
 porcelánové nádoby pro ho-
 stince a domácnost v obrov-
 ském výběru za ceny tovární nabízí 25
K. V. Skuherský,
 výroba a sklad nábytku v Hradci Králové.

Malíř a pozlacoř
J. BARTA,
 V RYCHNOVÉ N. KN.
 Havlíčkova ulice č. 197.
 doporučuje se P. T. kašitvu a patro-
 nátním úřadům
 ku pozlacení oltářů, náhrobků
 a veškerých potřeb kostelních.
 * Mimo to přijímá a vkusně provede
malby chrámů.
 Vzorky předloží se na požádání.
 Veškeré zakázky vyřizují se vkusně tr-
 vale a levně. (13)

ANT. DRAHOZAL,
 pozlacoř v Humpolci
 dovoluje si doporučit
 své práce vř. duchovenstvu, al. patronátním
 úřadům a ct. obecnostem jak
 ku zařizování nových i obnove-
 vání starých oltářů, kasetonů,
 soch, křesť. atd. vše v nejlepší provedení
 za ceny mírné. 24
 Více pochvalných vysvědčení po ruce. 25

PSTRUHY
 ze Šumavy,
 jež řádně upravené vyznamenávají se výbornou
 chutí a jsou velkolepou pochoutkou při každé slá-
 nostní hostině, zasílá v původních vaničkách na
 5 zl. dobříkou (91)
Em. Wotruba v Sušici.

Kdo potřebuje
 VODU
 pro města, obce a soukromé domy.
Čerpadla
 všeho druhu na ruční, parní, vodní a elektrický pohyb.
Lázně a klosety
 pro veřejné ústavy, školy, nemocnice a soukromé do-
 my, dle nejnovějšího systému, které nespáchejí
Hydraulické tržnice,
 které do libovolné výšky a vzdálenosti samočinně vodu
 vystřikují.
Samočinné napájecíky
 železné, lité, emailované neb z kamešiny vytvářené,
 poslední nápadně levné.
Čerpadla na kachle
 patent. a nejosvědčenější, která nezmrazí.
Větrné motory
 bouřivodorné úplně z ocele a železa.
Toplivové motory
 pro villy, cihelny, velké hospodářství a zahrady
 staví
JAROMÍR GROSS,
 hydrotechnický, stavební a instalační dělník
 v Litoměřicích.
 Znalec rad, respočty a ceníky na požádání
 zdarma. 26

Vyhláška.
 Aby provedena mohla býti rekonstrukce krova
 oprava zdí, oken a t. d.
na děkanském kostele
v Hořicích,
 vypisuje se tímto u patronátního úřadu veřejné
 ofertní řízení, ku kterému pouze zachovalý a
 oprávněný živnostník připuštěn bude.
 Oferty 50 kr. kolkované a vadím 520 zl.
 na hotovosti aneb v efektech poplárni jistoty
 poskytnutých opatřené, přijímají se dne 11. čer-
 vence 1897 od 10 do 12 hodin dopoledne.
 V blízké podmínky a respočet lze nahléd-
 nou v kanceláři podepsaného patronátního úřadu
 v hodinách úředních.
 O. k. správa lesů a velkostatku jako pa-
 tronátní úřad v Hořicích, 29. června 1897.

Vodovody
 zdaleka a hluboko položených pramenů a studní,
 samočinně neb pro jakýkoliv pohon
Čerpadla
 všech druhů, též veškeré opravy střeš.
 Nové studny. Čerpadla vrážecí.
 Samočinná napájecí.
 Lázně, koupelny, klosety,
 odborně a nejlevněji se zárukou zařizuje
A. Rainberga,
 první konces. závod pro stavbu plyno- a vodovodu
 v Pardubicích. 98
 Respočty a ceníky zdarma a franko.

Výroba a sklad nábytku
K. V. SKUHERSKÝ,
 (25) v Hradci Králové
 Svatojanské náměstí číslo 87.
 Sklady tabulového a dutého skla, porcelá-
 nových zrcadel, obrázků a petrol. lamp.
 Ceníky a nákrepy na požádání frko.

Umělecký
závod
 10) pro
 malbu
 na skle
H. ŠKARDA,
 Brno.
 Oděrný závod
 pro malbu okem
 chrámových.
 Sedmkrát prvními
 cenami vyznam.
 Respočty, nákrepy atd.
 jakož i veškeré rady
 oběrně zdarma.

Pekařské pece
 na topení hnědým uhlím
 vyrábí (54)
 továrna na stroje a slévárna železa
Josefa Horáka,
 v Lomnici nad Popelkou.

Oznámení.
 V panáckém lese na Dřívěch blízko Vojeně
 lze koupiti různé druhy
kamenné dlažby
 nejlepší jakosti jako:
 Hmořové, náspové, kanálové jakož i
 schodů a lávek.
 Po přání lze obdržeti plotny rozměry libo-
 volných, buď sekané neb nesekané.
 Blíže správy lze nabýti jakož i objed. ávky
 činiti buď u lesní inspekce v Týněti, neb na
 místě samém. 117
 Lesní inspekce v Týněti n. Orli.

Návestí.
 Níže depšaný dovoluje si veškeré o-
 cestu v Hradci Králové a okolí účinně osm-
 ňiti soustavně tu, známý
závod klempířský
 po zemřelém p. Štěpánu Pavlovi
 ve své vlastnictví převzal.
 Pro e rovněž za přímě, jakéž se svě-
 dly majitel závod tohoto těži, ujímá se ní-
 žešpaný, že hlavní smyslem bude vždy, solidní
 práci, přesným a rychlým vyřizováním téže,
 jakož i nejmenšími cenami, důvěry veškeré
 práci zámenitě si získati.
 Dlouholetá práce se pomocením i co
 důvěrohodného v menších i největších záve-
 dech ta- i odpracování, čím jej sto, veškerým
 požadavkům v oděrní klempířské a instala-
 ční náležitě, od nejpracnějších objektů
 okrasných, stavebních prací klempířských a
 instalatérských, až po nejjednodušší předměty
 denní potřeby, řádně vyhověti.
 Nabízí tudíž veškeré obecnostem slu-
 žeb svých smyslem se v plně toté 121
ANTONÍN VAIT,
 klempíř a instalatér v Hradci Král.

Čechové, katolíci!

Příklad táhne, vlast volá, povinnost káže.

Myšlenka sebe užitečnější nepřinese ovoce, zůstane-li majetkem jednotlivce, nepronikne-li mnohých. Proto i Spasitel náš rozesílá apoštoly řekl: „Co v ucho slyšíte, hlásejte na střeších“ Mat. 10, 27. Cím nábyli také odpůrcové naší sv. víry půdy tak rozsáhlé, než právě tím, že užili všech prostředků, aby své zásady pokud možno nejvíce rozšířili, že pořádali a pořádají schůze, na nichž živé slovo tak mocně působí, že až uchvacuje? Avšak nevzpomínejme jen nepřátele. V milé a vděčné paměti jsou katolické sjezdy v Brně, v Příbrami, v Táboře; nechť příkladu měst těchto následuje také Hradec.

Jest toho také potřeba. Pozorujme vlast svou, jejíž půdu posvětily stopy velikých apoštolů Cyrilla a Methoděje, kterou skropila krev mučnická vévody sv. Václava; pozorujme národ svůj, který byl velikým, ale který také třepe zakusil, jak bolno a hrozno jest žítí v rozdělení! A zdaž také nyní mnozí bratři naši nepohrdají právě tím, co nás jediné oblažiti a sjednotiti může, zdaž nevystupují i nyní mnozí proti sobě hůře než nepřátelé a cizinci? Jak upěnlivě tudíž volá vlast užiti všech prostředků, které vedou k tomu, by se naplnila slova Kristova: „Aby všichni jedno byli“. Jan 17, 21.

Víme sice, že sami stojíme pevně, že se držíme té víry a pravdy, která nás jediné osvoboditi může; avšak povinnost křesťanská volá, abychom se nestarali jen o sebe, nýbrž abychom jsouce sami pevní a dokazující neohrožené víry svou skutky, k dobrému nabádali a před svým varovali také jiných. Zdaž nemá častěji krváceti srdce naše, když vidíme, že bratři naši vrhají se nerozvážně v záhubu?

Těmito myšlenkami vedeni jsouce míníme s pomocí Boží pořádati **v Hradci Králové diecéšní sjezd katolíků** ve dnech 22., 23. a 24. srpna 1897, a to u příležitosti posvěcení diecéšního spolkového domu „Adalbertina“ a v jubilejním roce mučnické smrti prvního biskupa Čecha sv. Vojtěcha.

O sjezdu tomto máme poznati neblahé a povážlivé zjevy a smůry v našem milém národě, jejich příčiny a dobré proti nim prostředky. Poněvadž pak nášek jest ve všech vrstvách, budeme uvažovati o všem, co jest potřeba buď napravit nebo posílniti a utvrditi.

Promluvíme tu o tisku, této velmoci světové, o škole, této naší budoucnosti, o zbědovaném stavu našeho rolnictva, tomto základu veškerého blahobytu, o obchodu a průmyslu, pramenu bohatství všech národů, o fomesle a o poměrech našeho živnostnictva, o našich dějinách, učitelí života, nepomineme mlčením ani života společenského vůbec; a jako praví a věrní katolíci ukážeme, že povědy pravdiva byla, jsou a budou slova Kristova: „Pravda osvobodí vás“. Jan 8, 32. Při řečech našich nebudou zaznívati slova kazatelská, nebudou napadáni naši odpůrci — vždyť stanovisko naše, jako církve katolické vůbec není výbojné ale obranné — přitaká řečníci většinou nekněží promluví z hloubi srdcí svých a ukáží, jak důležitá ano nevyhnutelná jest křesťanství praktické t. j. že, má-li lidstvu vůbec, proto i našemu národu býti dobře, musí jej vésti a ve všem pronikati ta nauka, kterou nám přinesl náš Spasitel, Kristus, pravý Bůh.

Proto, kdo s námi stejně smýšlí a k tomu náležitě oprávněn ze svého národa, navštívej na tomto sjezdu do Hradce Králové.

Nechť se nikdo nevymalová, že na takových sjezdech vydávají vzletné resoluce, které se pouze ukládají; jest pravda, že se ukládají do stolů, ale ukládají se také do srdcí, kterých potěšují, povzbuzují, posilňují a tak ovoce nesou.

Mimo to žijeme v době, kde všechny stavy a názory hlásí se veřejně ku svým právům; proč bychom tedy veřejným sjezdem neukázali také my, že jsme katolíci, že se za svou víru nestydíme, ano že ji jsme ochotni před světem hájiti?

Budiž tedy heslem našim: **Na hradě srpna do Hradce!** Nebudeme toho litovati. Poznáme se, poučíme se, potěšíme se a posilníme se. **Na nové vítězství a užitečné práci.** Práci pilně, vůli usilovně nebo dára rádo svého dojíti cíle. Chutí a odvahy k práci nechť nám dodávají slova věčného chvalozpěvu: **V Tebe jsem, Bože, důvěřoval, nebudu zahanben.**

V Hradci Králové, v měsíci červenci 1897.

Karel Adamec, vyrábětel věžních hodin v Čáslavi; **Josef Aralob**, purkmistr v Dobrušce; **František Josef Imšle s Auerpergu**; **Jan Bartol**, starosta v Lipě; **Th. Dr. Ferdinand Benčí**, profesor theologie v Hradci Králové; **Václav Bier**, biskupský vikář a děkan v Litomyšli; **Emmanuel Bláha**, měšťan v Poděbradech; **Alois Bláha**, maj. velkostatku Klokočova; **Josef Brož**, farář v Železnici; **JUDr. Vác. Bruma**, zem. advokát v Kutné Hoře; **František Bradá**, starosta v Židovicích; **Michal hrabě Bubna s Letic**; **Josef Burda**, starosta v Opatovicích n. L.; **JUDr. Václav Bureš**, zemský advokát, náměstek purkmistra v Chrudimi; **Josef Burger**, tit. ředitel obecné školy ve Vys. Mýtě; **Ferdinand Bursík**, opat v Želivě; **František Bura**, továrník ve Vys. Veselí; **Jan Coufal**, c. k. professor v Chrudimi; **Václav Čihák**, c. k. professor reálné školy v Hradci Králové; **JUDr. Frant. Čapek**, zemský advokát v Jičíně; **Jan Čepěl**, c. k. notář v Čáslavi; **V. Červenka**, městský radní v Pardubicích; **Jaros. Červený**, továrník a městský rada v Hradci Králové; **František Čížek**, starosta v Seketovicích; **Josef Čivrtka**, rolník v Dobřanech, za katolíky v Dobřanech; **Antonín Dejbych**, stavitel v Červ. Pečkách; **Antonín baron Dobřenský s Dobřenic**; **Th. Dr. Gustav Domahýl**, professor theologie v Hradci Králové; **Fr. Dollanský**, starosta města Jičína; **Leopold Dostál**, továrník v Poděbradech; **Antonín Dvořák**, vikariátní sekretář a děkan v Nebovicích; **JUDr. František Dvořák**, zemský advokát v Náchodě; **Josef Erlebach**, starosta v Benecku; **Vojtěch Ezle**, c. k. rada zem. soudu v Jičíně; **Edm. Eyring**, ředitel velkostatku Zámberka; **JUDr. Jan Figar**, zem. advokát v Chrudimi; **Štěpán Fischer**, c. k. rada zemského soudu v Chrudimi; **JUDr. Štěpán Fischer**, zemský advokát v Hradci Králové; **Václav Filera**, říšský poslanec a majitel velkostatku Malý Barchov; **Adam Fleischmann**, ředitel c. k. gymnasia v Jičíně; **Josef Folta**, děkan v Čáslavi; **JUDr. Antonín Formánek**, zem. advokát v Pardubicích; **Fr. Forst**, starosta a obchodník v Robousích; **Bernard Franc**, c. k. okr. hejtman v Něm. Brodě; **Jan Freygang**, vrchní lesmistr v Libáni u Nasavrk; **Vilém Fritsche**, ředitel cukrovaru v Poděbradech; **Th. Dr. Alois Frydek**, apoštolský protonotář, kapitulní děkan a generální vikář v Hradci Králové; **Fr. Groh**, mistr bednářský v Jičíně; **Bohumil Hahl**, pap. komoří, bisk. vikář v Hořicích; **Antonín Hamann**, lesmistr v Týništi; **Jan hrabě Harrach**, c. a k. skutečný tajný rada; **Václav Hata**, ředitel c. k. reálky v Jičíně; **JUDr. Karel Havelka**, zem. advokát v Chrudimi; **František Havránek**, starosta v Jesničanech; **Jindřich Havránek**, ředitel hospodářské školy v Jičíně; **Jan Hejtmánek**, b. vikář a farář v Německé Bělé; **Josef Hernych**, ředitel továrny ve Vamberku; **František Hladký**, c. k. okr. školn. inspektor v Jičíně; **Boh. Hník**, starosta ve Branně; **K. Holub**, správce cukrovaru v Moravanech; **V. Hordá**, starosta ve Žlunicích; **Ferd. Hordák**, správce velkostatku v Bílé Třešně; **Jan Hruší**, člen okr. výboru Novopackého, rolník v Újezdě Svatojánském; **František Chaloupka**, c. k. notář a starosta v Humpolci; **Jan Charvát**, starosta v Rašovicích; **Frant. Chejnovský**, farář v Sedražicích; **František Chmelar**, majitel realit v Kuklenách; **Vojtěch Chvalovský**, měšťan v Poděbradech; **Karel Janda**, knížecký duchovní v Poděbradech; **Fr. Janoušek**, rolník a první radní v Javornici; **Frant. Jerábek**, autorisovaný stavitel v Chrudimi; **Josef Ješek**, president c. k. krajského soudu v Jičíně; **František Jiránek**, starosta v Lukově; **Václav Kabeláč**, starosta města a okresu Něm. Brod; **Josef Kánský**, starosta v Petrovicích; **Ant. Karber**, c. k. rada zem. soudu v Hradci Králové; **František Kerner**, sekretář bisk. konsistoře v Hradci Králové; **Bedřich Karel hrabě Kinský**, c. a k. skut. tajný rada; **Jan Klečka**, městský radní v Pardubicích; **Vincenc Klepřík**, biskupský vikář a děkan v Rychnově; **Josef Klugar**, starosta města Dvora Králové n. Labem; **Václav Knížek**, starosta v Chroustově; **František Kopecký**, chalupník, jménem katolíků z farnosti Liciborické; **Karel Kopecký**, c. k. professor gymnasia v Rychnově; **Fil. Dr. Tomáš Kouřil**, biskupský notář a c. k. prof. gymnasia v Rychnově; **Josef Krátký**, rolník v Moravanech; **Vincenc Krátký**, farář v Lovčicích; **Josef Krubner**, správce velkostatku Hořice, rytíř f. Františka Josefa I.; **Med. et Chir. Dr. Václav Kryšpín**, praktický lékař v Poděbradech; **Václav Křepinský**, lékárník v Kutné Hoře; **Josef Kubát**, starosta v Hor. Štěpanicích; **Jan Kuhn**, vik. sekretář a farář ve Studenci; **Th. Kupka**, knížecký kontrolor v Poděbradech; **Josef Kyndl**, starosta v Dolních Štěpanicích; **František Lepař**, c. k. zem. školní rada a ředitel gymnasia v v. v. Jičíně; **Hynek Lhotský**, majitel realit, člen městského zastupitelstva v Hradci Králové; **Antonín Lidmila**, náměstek okr. starosty, mlynář a starosta v Sádce u Políčky **Jan Matoušek**, děkan ve Vys. Mýtě.

Hynek Moudr., košedník v Jaroměři; **Jan Michálek**, starosta v Provozi; **Václav Mlýnský**, hospodář, pojezdny J. O. hraběte z Harrachů v Bohárně; **V. Mrdák**, člen obec. zastupitelstva v Pardubicích; **Th. Dr. Josef Mršák**, prof. theologie v Hradci Králové; **Mattij Musil**, kanovník a měst. děkan v Hradci Králové; **Frant. Nedezný**, starosta, za katolíky v Ostřetíně; **František Novotý**, starosta a předseda hospodářského spolku v Malči; **Josef Němec**, městský radní v Dobrušce; **Karel Ervín**, hrabě **Nostitz-Rieneck**, c. a k. komoří; **Josef Novák**, c. k. školní inspektor v Jičíně; **Adolf Novotný**, továrník v Týništi; **Josef Oliva**, starosta v Pusté Kamenici; **Daniel Popírek**, městský důchodní v Humpolci; **Josef Pavlas**, rolník v Třebenicích; **Adolf Pešout**, děkan v Sadské; **MUDr. Arnošt Pekar**, obvodní lékař v Černilově; **JUDr. Mattij Petřík**, zem. advokát v Poděbradech; **Josef Pilnáček**, majitel velkozávodu a měst. rada v Hradci Kr.; **Jan Podhajský**, školní dohlizitel ve Vys. Mýtě; **Karel Podivín**, hospod. ředitel a patronátní komisař v Jičíně; **František Pejman**, čest. děkan v Polné; **Engelbert Popelář**, měšťan a obchodník v Labské Týnici; **Josef Prátil**, starosta v Kozojedech Malých; **František Povýr**, vicerektor kněžského semináře v Hradci Králové; **Emmanuel Prokop**, autorisovaný geometr v Jičíně; **JUDr. Josef Prouza**, c. k. soudní adjunkt v Hořicích; **Josef Prudil**, obecní výbor v Týništi; **František Pulpán**, rolník v Moravanech; **Ceslav Raiský**, svobodný pán z Dubní; **František Repl**, ředitel Boromaea v Hradci Králové; **Jan Rebný**, c. k. vrchní berní inspektor v Jičíně; **Ant. Rinda**, c. k. rada vrchního soudu zem. a stát. zást. v Hradci Kr.; **MUDr. Rud. Roubal**, praktický lékař ve Vamberku; **JUDr. E. Ruml**, zem. advokát v Hořicích; **Jul. Rusa**, fotograf a měst. radní v Hradci Králové; **Dr. Can. Vincenc Růžek**, prof. theologie v Hradci Králové; **JUDr. Jan Růžek**, zem. advokát v Hradci Králové; **Václ. Rychník**, kamnář a starosta spol. stavebářů živnostníků v Chrudimi; **Fr. Růžek**, nájemce dvora Semtína u Rosic; **Fr. Sajfert**, zem. poslanec a maj. velkostatku Bělá u Něm. Brodu; **Josef Schöleydr**, statkář v Dražkovicích; **Josef Schlögl**, statkář ve Stěžerách; **Camill Schopf**, c. k. poštovník v Zámberku; **Ant. Schreiber**, bisk. vikář a farář ve Slatiňanech.

Karel Schulz, továrník a měst. rada v Hradci Král.; Vojt. Sedláč, lékárník v Polné; Jan Sedláč, zámečnick v Hlinsku; Jan Šelma, bisk. vikář a farář v Bělohradě; Alois Siegel, starosta v Chrastí; Jan Bládek, barvíř v Hlinsku; Fr. Sloup, děkan v Pardubicích; Ant. Štuba, majitel domu a měst. rada v Hradci Králové; Alois Soukup, majitel domu a člen měst. zastupitelstva v Hradci Králové; Th. Dr. Jan Soukup, čest. kanovník a prof. theologie v Hradci Králové; Jan Stárek, oekonom v Jaroměři; Jan Stejskal, prof. obchodní akademie v Chrudimi; Josef Strádal, hostinský v Humpolci; Tomáš Štěpánský, vikar, sekretář a děkan v Mikulovicích; Václav Studený, starosta v Kozojedech Velkých; Antonín Suchánek, rektor kněž. semináře v Hradci Králové; Josef Svět, starosta z Mrklova; JUDr. Josef Sýkora, zemský advokát v Chrudimi; Jan Šebata, rolník ve Vrbici u Kostelce nad Orlicí; Josef Šimek, vikariátní sekretář a děkan v Polné; P. B. Šlechtá rytíř ze Václav, ředitel velkostatku Obora; Bedřich Šlaský, městský radní, předseda živnostenského spolku v Zbraslavicích; Fr. Šlaský, poštovník v Bejřti; Josef Šlaský, starosta v Bučovicích; Josef Šlaský, katecheta gymn. ve Dvoře Králové; Leopold hrabě Sternberg ml.; Josef Štefáček řed. c. k. státního vyš. gymnasia v Německém Brodě; Ad. Štěpánek, majitel hotelu „Bída“ v Chrudimi; L. Štorch, ředitel c. k. reálných škol v Pardubicích; Th. Dr. Frant. Šulc, profesor theologie v Hradci Králové; Josef Šupich, architekt a městský radní v Německém Brodě; Karel Tachmann, starosta ve Studenci; Jan hrabě Thun s Hohensteinem; Jan Tichý, obchodník v Náchodě; Josef Tobiš, majitel sušárny v Moravanech; J. Toužil, okresní starosta Holický a starosta v Albrechticích; Jindřich Traxler, purkmistr král. města Josefova; Josef J. Těma, ob. výbor a obchodník v Týništi; J. B. Uhlíř, ředitel zimní hosp. školy na odpoč. v Chrudimi; Václav Uhlíř, vik. sekretář a farář ve Velké Jesenici; Vincenc Uzel, c. k. profesor reálné školy v Hradci Králové; Václav Váňa, rolník v Lánech na Důlku; Jan Vaníček, starosta v Mlýkosrbech; J. Vávra, měšťan v Kopidlně; JUDr. František Vavřínek, zemský advokát v Jičíně; František Věclík, ředitel panství v Rychnově; Jan Veverka, katecheta c. k. učit. ústavu v Hradci Králové; Frant. Vlček, lékárník v Jičíně; Fr. Vohnout, bisk. notář a farář v Žlunicích; Jindřich Vojáček, c. k. místodržitelství rada; Jan Vondráček, starosta v Drahorazi; Václav Vondráček, c. k. president krajského soudu v Hradci Králové; František Voříšek, kaplan v Pardubicích; V. Wagner, rada c. k. zemského soudu v Pardubicích; Vilém Waldek, náměstek purkmistrův v Hradci Král.; František Walter, arciděkan v Chrudimi; Josef Werner, c. k. adjunkt v Chrudimi; Karel Wiedersparg, svobodný pán, velkostatkář v Medlešicích; Alois Wolf, rada c. k. zemského soudu v Jičíně; Jan Zubatý, mlynář v Štěpanicích, starosta okresu Jilemnického; Josef Zárský, hostinský v Jičíně; Jos. Zemlička, tkadlec v Hlinsku.

Ku konci konáme zajisté akt křesťanské piety připomínající, že svolání toto také podepsal † MUDr. František Stánek, státní rada v Kutné Hoře.

Nové daně.

Nová berní oprava se dne 25. října 1896 č. 230 ř. zákona nabude sice platnosti teprve dnem 1. ledna 1898., avšak předpisy, týkající se její provedení platí již od 1. července tohoto roku. Každý poplatník všeobecné daní výdělkové podrobený musí v době od 1. července až do 1. srpna 1897 podati prohlášení o obecnostech pro vyměření daně rozhodných. Úřední listy uveřejnily další podrobnosti o tom, jak toto prohlášení čili přihlášku k daní výdělkové jest sepsati. Potřebné tiapokisy i s tištěnými návodů dostati lze bezplatně u berního inspektora při c. k. okresním hejtmánství, u berních a obecních úřadů.

Každý poplatník může si tedy přihlášku sám sepsati a u příslušného berního úřadu podati. Kdož by však sám přihlášku sepsati nemohl, může se přihlásiti ústně u c. k. berního inspektora, platí-li dosavadní daně výdělkové nejmenší 15 zl. 75 kr., aneb u c. k. berního úřadu, platí-li menší sazbu daně výdělkové než 15 zl. 75 kr.

Podniky akciové, záložny atd., k veřejnému účtování povinné nepodléhají všeobecné daní výdělkové, nýbrž daní výdělkové dle hlavy II. zákona se dne 25. října 1893 č. 230 ř. z., pročež vydaná vyhláška prozatím na ně se nevztahuje.

Naproti tomu týká se však vyhláška dle čl. 2. lit. c) nařízení prováděcího ze dne 28. ledna 1897 ř. z. č. 35. též spisovatelů, výtvarných a svobodných umělců, lékařů, zvěrolékařů porodních bab, dále c. k. poštovníků, tabákových trafikantů, loteriích sběratelů, soukromých učitelů, nájemců dvorů neb pozemků atd., již všichni všeobecné daní výdělkové podléhají a proto přihlášku podati jsou povinni.

Snadnější pochopení nového zákona o nových přímých daních osobních ulehčuje nemálo porovnání tohoto zákona s dosavadními zákony, zejména s císařskými patenty ze dne 31. prosince 1812 (o daní výdělkové) a 29. října 1849 (o daní s příjmů), pak se zákony, právo ke srážce (Steuerabzug) stanovícími.

A) Hlavní body zřízení dle starých zákonů.

1. Císařský patent ze dne 31. prosince 1812 podrobuje daní výdělkové průmysl, obchod, jednání obchodní, menší řemeslné živnosti, soukromé vyučování a vůbec konání různých služeb osobních (advokacie, notářství, speditérství), a veškeré tyto daní výdělkové podrobené živnosti byly patentem ze dne 29. října 1849 zařazeny do I. třídy daně s příjmů.

2. Do této I. třídy patří dále až do konce prosince 1897 hornictví, nájem dvorů a pozemků vůbec, nájem rybolovu a dále

3. pronájem živností (Pachtovné z pronájmu živnosti podléhá dle nového zákona 3%, daní s důchodů).

II.

Do II. třídy daně s příjmů vřazeny byly (pokud vyší 600 zl. stí. po případě 630 zl. r. m. přesahovaly):

- a) stálé platy všech úředníků a státních státních a soukromých;
- b) stálé poplatky z ústavů zdravotních a z pojišťoven;
- c) méně příjmy lékařů, ranhojčů, zvěrolékařů, babiček, poštovníků, trafikantů a skladníků tabáků, prodávaců kolků, poštovních známek, směnových blankotů, nákladních listů a jiných cenových známek, loteriích sběratelů, spisovatelů, výtvarných umělců, hudebních skladatelů, nájemců myt a potravin daně, dodavatelů štěrku, duchovních správců (ne školových důchodů) atd.

III.

Třída III. dosavadní daně s příjmů podléhají rovněž příjmy bez práce a námahy docílené, tedy úroky z různých kapitálů a důchody doš. votní i jiné z kapitálů pocházející důchody, pokud vyjmenovány nejsou v odstavci II. lit. b)

pokud úroky a poplatky tyto podrobeny nebyly právu ke srážce 5%, daně, kteréžto právo držitelům pozemků a domů jakož i vlastníkům obchodních a živnostenských podniků bylo propůjčeno při platech, jež povinni jsou zapravovati jakožto úroky nebo jiné dávky roční z dluhů vázaných na jejich realitách nebo živnostech.

B. Hlavní body zřízení dle nového zákona.

1. Nový zákon podrobuje všeobecné daní výdělkové, která v sobě zahrnuje dosavadní daní výdělkovou i příjmovou se slevou průměrnou 20%, mimo poplatníky v odstavci A) I. pod č. 1. a 2. uvedené též osoby v odstavci A) II. pod č. c) vyjmenované a to bez zřetele k tomu, mnoho-li činí příjem z této živnosti (tedy i bude-li tento obnášeti méně nežli 630 zl., při kteréžto výměře dosud od daně s příjmů osvobození byli.)

Jediná výjimka stává se duchovní, kteří dosud platili daně s příjmů II. třídy z důchodů školových, avšak všeobecné daní výdělkové ve smyslu nového zákona podléhají nebudou, neboť nejsou funkce církevní, na něž jim hovorý poplatek plyne, dle zásad církevních podnikem výdělkovým, aniž samostatným na sisk. (Osobní daní s příjmů budou duchovní ovšem podléhati.)

2. Pachtovné z pronájmu živností (A I. 3), poplatky z ústavů zdravotních a z pojišťoven (A II. b) a veškeré důchody pod A III. rozvedené a dosavadní daní III. třídy podléhající, podrobeny jsou daní s důchodů, při čemž dlužno vytknouti, že právo srážkové jest novým zákonem zrušeno.

3. Platy úřednické (A II. a), pak příjmy duchovních (A II. c) podléhají jen osobní daní příjmové, a dosahují-li platy ty výše 3200 zl., podrobeny jsou úředníci vedle osobní daně příjmové také daní ze služného vyššího.

Tyto dva poslední druhy daně (osobní daní příjmové a daně ze služného vyššího) nebyly dosavadnímu systému přímých daní v Rakousku známy.

4. Nejdůležitějším bodem nového zákona jeví se právo srážkové nejen vzhledem k daní s důchodů (B 2.), nýbrž vzhledem k osobní daní příjmové, a kteréž úroky pasivní, dosud při vyměření daně příjmové z reálné vylučované, dle nového zákona tvoří výdaj k odpovídání od hrubých příjmů způsobilý.

5. Dále je tu osobní daní příjmová.

Právo srážkové jak řečeno je zrušeno. Z tohoto zrušení práva srážkového vyplývá, že veškeré úroky hypotekární, z vkladů a úspor ze spořitelny a z jiných ústavů peněžních pak od živnostníků a obchodníků přijaté a v III. třídě daně příjmové dosud osvobozené dle nového zákona zásadně vesměs daní s důchodů podléhají a jen tenkrát od daně jsou osvobozeny, pakli osoby, jejichž příjmy daní s důchodů podrobené ani samy o sobě ani ve spojení s jejich jiným příjmem 600 zl. ročně nepřevyšují (§ 125 odst. 7, nov. zák.). Posavadní praxe byla jak známo, že v dluhopisech obcí a soukromníků atd. stálo obyčejně: „Hypoteční banka (spořitelna) neponechává žádných výloh zápisůvkou vzniklých a sazuje se tedy obec (neb někdo jiný), že všechny kolky potřebné k úpisu dluhům... pak veškeré nyní porůstávající a budoucí snad uhozené daně a dávky z jistiny bankovní vypadající, zejména tedy i posemkové daně z úroků, z ní buď sama zapraví neb bance (spořitelně) nahradí“.

(Pokračování.)

Všeobecné pokyny pro poplatníka.

Nové zákony berní značí veliký převrat vzhledem k poměrům dosavadním. Přímé daně v Rakousku byly dosud: posemková, domovní, výdělková a příjmová.

Posemková a domovní daně týká se berní oprava jen nepřímo, tím totiž že poplatníkům poskytuje slevy — při daní posemkové až 15%, při daní domovní až 12½%. Dále ruší prakticky snad bezvýznamné právo držitele zadržených realit

ku strhování daně příjmové z úroků placených hypotečním věřiteli, konečně i tím, že berní zákon vyzdvihuje dosavadní — pro vlastnky zadlužených číselných domů velice důležitý předpis, obsažený v § 7. zákona o daní domovní z roku 1882, dle něhož při domech od číselování daně osvobozených za účelem vypočtení základu pro daně pětiprocentní lze od hrubého výnosu číselovního odečísti tak zvané pasivní úroky, t. j. úroky placené držitelem domu hypotečním věřitelům. Toto posavadní právo pozbude dnem 1. ledna 1898 platnosti. Ujma tato bude částečně vyvážena arcitím okolností, že slevou 10—12½ procentní zmenší se po dobu, co ještě potrvá osvobození od daně číselovní, základ ku vyměření přírážek zemských a jiných samosprávných.

Mnohem bláhlejší jsou účinky nové berní opravy k daní výdělkové a příjmové. Obě tyto daně se sráží a na místo nich svedeny budou čtyři daně zcela nové: a) všeobecná daně výdělková, b) zvláštní daně výdělková pro podniky veřejné účasti (akciové společnosti, společenstva atd.), c) daně důchodová (rentová) a d) osobní daně vyššího, spojená se zvláštní daní na vyšší kategorie služného veřejných či soukromých úředníků.

Při provádění těchto daní bude arcitím největší obtíže všeobecná daně výdělková.

Od 1. ledna 1898, dále v roce 1899 vyměření jest obec této daně sumou 17,732,000 zl. Poplatník všeobecné daně podléhající bude v Olšajtaně asi 730,000, z čehož připadne na Čechy asi 215,000, na Moravu asi 80,000 a na Slezsko asi 16,000 poplatníků. Všichni tyto poplatníci rozdělí se asi na 750 berních společností a pro každou z nich vypočte se subkontingent (suma na tento jeden druh poplatníků vypadající). Zvláštní berní komise, jejich předsednictvo a polovici členů ustanoví finanční ministr a polovici zvolí si poplatníci sami, ustanoví, kolik má každý platit na základě prohlášení v příčině všeobecné daně výdělkové.

Podrobněji se zmíníme o těchto věcech příště.

Prvním krokem, který každý poplatník všeobecné daně výdělkové podléhající má učiniti, jest vyplnění blanketa, obsahujícího tak zvané „Prohlášení pro vyměření všeobecné daně výdělkové“ (Erklärung zur Bemessung der allgemeinen Erwerbesteuer). Prohlášení toto se musí státi do 1. srpna t. r. buď písemně nebo ústně. Drobní poplatníci učiní nejlépe, když podají přihlášku u berního úřadu ústně. Mají-li do města daleko, učiní tak písemně buď namí, neb prostřednictvím osoby k tomu zmocněné. Písemně manžel může zastupovati soběprávaou manželku bez písemné moci.

Při vyplňování „prohlášení“ má každý poplatník býti si vědom, k jakému účelu má býti udán poplatníkem do formuláře zanesených poznámek. Dle úmyslu zákona má býti přihláškou poskytnuta berní komisi možnost, aby si na základě skutkových okolností v přihlášce uvedených utvořila úsudek o střední výnosnosti dotyčného daně podléhajícího zaměstnance. Přihláška tedy nemá obsahovati přímání nějakého určitého, ciferní vyjádřeného výnosu. Komise není povolána vyšetřovati, mnoho-li ten či onen podnik skutečně vydělá, nýbrž její úlohou bude, učiniti si všeobecný úsudek o způsobilosti podniku ku poskytování jakéhosi středního čili průměrného výnosu, tento průměrný výnos porovnat s průměrným výnosem podobných podniků v okrese a dle toho pak přiklást jednotlivým podnikům určitou sazbu daně. Nejmenší sazba obnáší 1 zl. 50 kr. a stoupá ve stupních, zvyšovaných částkami od 50 kr. do 300 slatých. Poslední sazba v § 22. uvedená obnáší 1800 zl., od té však mohou další sazby stoupati o 200 zl., tedy az 1500, 1700, 1900, 2100 slatých atd. Úlohou komise také bude vypočítati slevy jednotlivých subkontingentů, 14—25%, obnášející.

Poplatník má jednotlivé rubriky prohlášení vyplniti tak, aby byly ne-li přesné, tedy aspoň pravděpodobné. Předseda komise má právo vytknouti přihlašovatelů nádeje nepravděpodobné a

Tot se rozumí, že ani teď čistý katastrální výnos neodpovídá skutečnému výnosu, a že jest vesměs nižší, než-li skutečný prostřední výnos. Celkem se měl katastrální výnos zmenšiti o 11 milionů, semská komise však navrhla snížení o 13·8 milionů, tedy o 2,800.000 zl. více. Při snižování měl se všíti hlavně zřetel na země, které r. 1882 byly stíšeny, tedy na oboje Rakousy, Tyroly, Vorarlberg, Štýrsko, Gorici a Gradišku a částečně na Moravu. Ačkoli v Čechách byl katastrální výnos za Brestla nepoměrně vysoko vyceněn a slova roku 1882 v obnosu 2·4 mil. vymožená neodpovídala pomoci českého zemědělství, neměl se na Čechy všíti ztenčokrát zvláštní zřetel, ačkoli i Čechům oproti nynějšku se mělo dostati jistého slevení. V Čechách jest totiž posavadní výměr 50·84 m. zl.; semská komise navrhovala výměr 47·58 m. zl., ústřední komise však toliko 48·49 milionů. Až dosud platí se v Čechách 111·54 milionů zlatých pozemkové daně. Zemská komise navrhovala, aby se přístě platilo pouze 1074 m., tedy o 800.000 m. méně, avšak centrální komise uanesla na ustanoviti daně pozemkovou v Čechách obnosem 111 milionů zlatých.

Od roku 1882—1891 švalo se české rolnictvo na Staročechy, protože ti to od r. 1882—1897 vymohli mu pouze roční slevu 2,450.000 z. tedy za 15 let jen pakatýlek 36 3/4 milionů.

A co po všem tom štrání vymohli rolnickému lidu nyní mladochů? Ročně 540.000 z., tedy na 15 let 8.1 milionů zlatých. Staročeská výmohlost rolnictvu v obnosu téměř 37 milionů vyličovana byla lidu jako misernej drobeček, a nepatrná nynější výmohlost v obnosu pouhých 8 milionů za 15 let bude se teď lidu vyličovati jako obrovský krajíc. A mimo to měl by lid uvážiti, že r. 1890 platil úhrnem 538 mil. z. daní, avšak na běžný rok 1897 potřebuje stát již 743 milionů zlatých, a že nové zvýšení daní z piva, lihu a kořalky, má vynést státa nových 50 milionů příjmů. Protože ceny obilí nestoupily, jak se r. 1889 a 1891 lidu slibovalo, tedy nynější oprava pozemkové daně naše rolníky uspokojit nemůže.

Abý náš lid měl jistý přehled ohledně pozemkového katastru a výši pozemkové daně v zemích rakouských tedy uvádíme tuto tabulku:

Země	Výnos katastrální.			Výše daně pozemkové.		
	výnos výměry	návrh zemské komise	uznesení ústřední komise	výnos výměry	návrh zemské komise	ústřední komise
miliony zlatých						
Dol. Rakousy	19.74	18.11	18.11	4.48	4.11	4.11
Hor. Rakousy	11.87	10.80	10.86	2.69	2.45	2.46
Solnohrady	1.47	1.40	1.40	0.33	0.32	0.32
Tyroly	4.77	3.97	3.96	1.06	0.88	0.87
Yoraberg	0.65	0.56	0.56	0.15	0.12	0.12
Stýrsko	10.70	9.47	9.47	2.43	2.15	2.15
Korutany	2.99	2.79	2.79	0.67	0.63	0.63
Krajina	2.81	2.59	2.63	0.63	0.58	0.59
Terst	0.09	0.09	0.07	0.22	0.20	0.17
Istrie	1.31	1.28	1.27	0.29	0.29	0.29
Gorice Grad.	1.57	1.25	1.29	0.35	0.18	0.29
Dalmacie	1.42	1.25	1.25	0.32	0.20	0.20
Čechy	50.84	47.33	48.49	11.54	10.74	11.00
Morava	24.45	21.53	22.76	5.55	4.88	5.16
Slezsko	3.61	3.45	3.42	0.82	0.78	0.77
Halič	24.48	23.17	23.13	5.55	5.25	5.25
Bukovina	2.11	1.99	2.00	0.47	0.45	0.45
Úhrn. summa	164.94	150.64	153.51	37.44	34.19	—

V Dolních a Horních Rakousích obnáší snížení katastrálního výnosu po 8 proc., v Stýrsku 11.6 proc., v Korutanech a Krajíně po 6.5 proc., v Čechách 4.6 proc., na Moravě 6.8 proc., ve Slezsku 5.2, v Haliči 5.5 procenta.

Die unnesení centrální komise jest katastrální čistý výnos rozdělen na druhy kulturní v jednotlivých zemích následující:

Průměrný čistý výnos katastrální 1 jitra
ve zlatých:

Země	role	luka	zahrady	vínice	pastvy	alpy	lesy	rybníky
Dol. Rakousy	7.12	5.98	17.38	18.17	1.61	0.43	2.36	3.01
Hor. Rakousy	7.65	8.39	15.00	—	1.19	0.47	1.89	0.19
Solnohrady	5.80	5.57	10.75	—	0.61	0.64	0.64	0.60
Tyrolsko	6.72	3.95	12.15	14.65	0.48	0.20	0.32	3.13
Yoraberg	6.65	5.01	11.37	6.14	1.22	0.19	0.41	—
Stýrsko	5.29	5.88	11.99	8.60	1.30	0.29	0.82	2.25
Korutany	4.75	1.64	11.44	3.33	1.00	0.29	0.68	0.22
Krajina	4.28	2.58	7.01	4.06	0.49	0.16	0.61	0.64
Terst	8.59	6.65	18.14	16.77	0.42	—	3.55	—
Gorice Grad.	8.46	2.94	14.77	7.91	0.38	0.12	1.21	—
Istrie	3.04	2.39	5.35	4.22	0.26	—	0.98	0.66
Dalmacie	2.03	3.44	2.61	3.08	0.08	—	0.18	0.13
Čechy	6.99	7.80	14.48	6.41	1.90	—	2.55	4.21
Morava	8.03	7.47	14.38	12.27	1.63	—	2.32	4.74
Slezsko	4.95	6.28	8.88	—	1.20	—	2.39	9.24
Halič	2.35	2.02	5.33	—	0.87	0.25	0.69	0.03
Bukovina	2.31	1.27	5.76	—	0.68	0.41	0.43	1.25
průměrné	6.07	4.69	9.79	7.67	0.78	0.24	1.22	2.36

Kdož cifry této tabulky jen povrchně prohlédne vidí, že tyto cifry katastrálního výnosu neodpovídají skutečnému čistému výnosu zemědělců. Jedná se tedy jen o poměrné číselce, jejichž fiktivní povaha při každé revizi katastru tím nápadněji se stává. V Čechách obnáší sleva z katastrálního výnosu 44 kr., na Moravě 64 kr. Morava jest ovšem dosud nepoměrně sňžena. Jak známo, má býti příštího roku pozemková daň ještě o 10 proc. snížena, v Čechách tedy o 1.1 mil. z. Ovšem, za to se u nás zvýší daň z piva, lihu a cukru, takže stát tuto slevu na jedné straně nahradí si více než desateronásobně na druhé straně.

Politický přehled.

Císař vrátil se v sobotu ze zámlu Lainsu do Vídně, mluvil s ministrem Goluchowskim o zahraniční a s hr. Badenim o vnitřní situaci. Také ministra zem. obrany s Bülowa přijal císař v audienci.

Vzpouza Čechů proti Rakousku. V neděli sjelo se do Chebu 82 německých Hrádků a zemských poslanců a více než 25.000 účastníků z uzavřeného území, z Bavorie a Saska, aby tu episkopem velehradskou vzpouru proti vládě hraběte Bedeného a rakouskému mocnářství. Čechům, perzektivě hrabě platné zákony, prohlásil jasně, že se se musí Rakousko jejich diktaři podrobiti, anebo že se stanou Průšáky. Bude, výše se organizované vedli německí polovci. Okolní hejtman obchází Stadler, trval na zákazu schůze a když německí výstředníci počali insultovat rakouské úředníky, svolal četníky a pobírali je finanční občerstvení, musla výtržníky rozehnati z Prahy do Chebu povolání jízdní policie a obchází vojenská posádka. Přes 20 osob bylo zraněno, avšak jen 17 výtržníků bylo zadrženo, vůdce tomu, že jízdní policie byli trženi s ková

kamenovými. Výtržníci odebírali okrápami a velkou mečovým trikolorem žvali Wacht am Rhein, nadávali na hr. Bedeně, Čechy, veřejné orgány a chrtili spousty velehradských slov. Schönerer, pro úřadu nácho císaře a veřejné náleži již trestaný triumfoval, neboť vůdce liberální strany, která prý udržovala Rakousko, leželi u jeho nohou a závodili s ním v projevech průšáckých, velkou mečovým a protirakouských. Pak-li hrabě Bedeně a rakouská vláda nepotrestá se nejprve vůdce české liberální strany, Germanii Iridenty, varuje její troskalet a Rakousko octne se v nebezpečí, ačkoli teď bezprostředně nemá se Prusko-Německo co báti.

Ústavověrní německí velkostatkáři konali v neděli schůzi ve Vídni. Ztratili sice z pochopitelných důvodů štravice Schönerera a Turka v Německu, ale prohlásili se s opozičními Němci solidárními a proti hraběti Badenimu. Tento se nemá opozičních Němců co báti, neboť moravským a slezským může při použití nepatrného nátlaku na velkostatkáře odníti většinu na zemských sněmích, v Dolním Rakousku pak vládnou odpůrci liberálů a Schönererovců, křesťanství sociálové, v ostatních alpských zemích pak německí klerikálové. Ostatně také v Čechách může připraviti vláda liberální Němce o privilegované postavení v české společnosti, ve vyšších úřadech, v obchodních komorách a v mnohých jiných korporacích.

Německý sjed v Celovei svolal pro všechny země alpské, odbyl se v neděli bez všech výtržností, ale bouřilo se na něm proti vládě a jazykovým nářizím s plných plic. Dostavilo se k němu 650 osob a přijata byla resoluce, v níž žádá se odvolání jazykových nářizí jako první podmínka k dalšímu jednání.

Chorvatský sněm svolává se ke svému prvnímu zasedání na den 29. t. m. Bude to dle všeho zasedání velmi bouřlivé.

Uherský ministerský předseda baron Báffy přibyl v úterý do Vídně k audienci, k níž byl císařem obelán. Obelání to souvisí s parlamentární krizi uherskou. Opozice dále totiž obstrukci proti cirkonmu zákonu.

Druhý sjed nomaďarských národů v Uhrách bude se konati v Pešti na podzim. Jednání jeho má býti obšířnější, než bylo na prvním sjedě. Nejdůležitější představitel jest, že Rumunové, rozštěpivši se v poslední době ve dvě strany, se smířili a tvoří opět jen jednu stranu. Sjed obrátí se se svými státnostmi důkladně vypracovaným spisem pamětným opět na císaře.

Cirkonmi sněm srbský byl v neděli v Karlovcích královským komisařem baronem Niko-ličem zahájen. Po předání reskripta královského protektorat deputovaný Cirkonvi proti tomu, že sněm zahájen byl po maďarsku.

Císař německého na cestě do Ruska provázeti bude i nový státní tajemník zahraničnosti Bülow. Z toho soudí některého listy německé, že kníže Hohenzoln co nejdříve odstoupí.

Ve Virmenbersku má se provésti změna ústavy. Pro nás nejzávažnější oprava má záležeti v tom, že má býti zavedeno poměrné zastoupení, jehož se i my slyšíme pro volby velkostatkářské domáháme.

Srbská skupština učinila králi návrh ve příčině předsednictva. Ze šesti navržených kandidátů jmenoval král Pašiče předsedou a Katiče místopředsedou skupštiny. Po tomto sdělení přeběhl předseda min starstva Simić úkaz, jímž skupština se zahájena se proslavuje.

Ve Švýcarsku provedeno bylo v neděli droje hlasování lidu, jímž učiněn velký krok k centralisaci. Přijaty totiž návrhy, aby vrchní donor nad lenictvím celé země svěřen byl spolkové vládě, aby provedena byla změna ústavy v tom směru, aby policejní dvor nad potravinami měla též vláda spolková.

V Belgii řádí od další doby v uhelné páni henegavské velká stávka horníků. Dynamit hraje při ní opět velkou úlohu. Sociální demokraté poslanci, ač dobře vědí, že nemá stávka žádných výhlídek na úspěch, štvou lid co nejvíce, aby jej pošvali proti majetným stavům.

Anglie a katolická univerzita irská. Za hraběvdy Cromwellovy byl každý katolík v Irsku penzionem a protestanté je emali střílet jako divokou švěť — bestrestná. Angličtí paritáni popřáli si nejdříve takové hony. Zahazovali katolíky do ohrad a vojáci poukřeli do nich hromadně vjíteli, až jich došli. Když však katolická Francie počala se Irčané ujmáti, musla Anglie z politických ohledů vjítí větší katolíkům opatrněji. Tedačnými zákony ovšem toho dovedla, že připravila Irčany o rodnou půdu, že zničila jejich přímysl a obchod, že je připravila o politickou samosprávu. K lepšmu se podaly věci v Irsku obráti, když veliký katolík O'Connell v parlamentě i v novinách plamennými slovy začal hájiti nejarmej svůj národ, který bohužel stratil sátm i svou katolickou řeč, přijav nářadí svých anglosaských utlačovatelů. Katolíci připouštějí posazení k úřadům, dobývali krok za krokem svých práv. Dnes i zádrani protestantští konzervativci se snaží, aby sátm Irčany a odvratili je od spojenství s anglickými liberály. Státní sekretář Irka, sir Gerald Balfour obelal před nedávnem, že předloží parlamentu zákon o irské místní samosprávě a v neděli obelal opět jiný Balfour, lord pokladu, že dávné přání katolických Irčanů po stžení katolické univerzity ohledává býti oprávněným. Pravil sice, že v době nejbližší nebude moci podati předložbu o stžení katolické univerzity pro Irsko, avšak ujistil, že je pro takovou výslohu škoie, její stžení pro vynášení a sociální život v Irsku jest velmi důležitá. Lord Balfour pravil, že trvá pevně na tom, aby velká část Irčanů nedostala katolické univerzity považovala za hrubé besprávi. Toť velký šatupok Irčanům, jehož splnění v době nejbližší najist dovedá se beseda. Lord A. J. Balfour má v ministerstvu Salisburyho vlivuplné postavení a jeho prohlášení jest ujmáti závažným pro celou konzervativní stranu. Tedy v Anglii protestanté povolili katolíkům nejen konzervativní školy obecné, ale přimávnají jim i práve na univerzitu. Co tomu Haaji náli hovorodcomy a prý „také katolíci“? Mělo? Poznávali již, jaké služby prokazují náholi českému národu, ale pouze židám, německým pseudo liberálům a jich potolilám, socialistům a pokročílám, kteří se živí jen odpadky židovsko-liberální kultury?

Drobné zprávy.

Ještě mezi P. T. pp. oděratelů neobnovit předplatit; žádáme proto, aby nepatrný obnos, který předplatit obnáší, neobtěžovali si nám již co nejdříve poukázati. Kdo chce se vyhnouti neomilnému upomínání a nepříteli nám zbytečné práce, maření času a štraty počítavni, radši bezodkladně vyrovnaní veškeré nedoplatky.

„Administrace Obnovy.“

Výšší svěcení. Jeho Milost nejvyššího náleži pan biskup Edvard Jan Nep. uděliti bude alumnům IV. ročníku výšší svěcení a sice v tyto dny: ve čtvrtek dne 22. t. m. subdiakonát, v pátek diakonát a v neděli v den sv. Jakuba Apoštola 25 t. m. presbyterát.

Časopis „Školský Obzor“ vni v čísle 27. ode dne 6. července 1897 biskupskou konsistoř Královéhradeckou, jakoby s užítu příslušných fondů, kterých po úplném právu spravuje, zadržovala oprávněné podpory učitelským rodinám, osiřelým a učitelům nešťastím stísněným, jakoby užítu toho vynakládala neúplně, kuse a chudě ba i k účelům jiným,

Podávám tuto veřejně ouřední osvědčení, že žádné z oněch tvrzení nezakládá se na pravdě; neboť učitelským rodinám osiřelým, a to nejen těm, kterým tak náleží, nýbrž i jiným, kterých o to žádají, celý dotýčný výnos ročně se rozděluje, a učitelové nešťastím stížení, kteří se zde o podpora ucházejí, též, pokud vydajné jmění stačí, ji obdržují, a vynakládá se vůbec dosažených ouroků pouze a jediné k účelu stanovami vytknutému neb od některého dárce na čas zvláště vyhrazenému
V Hradci Králové, dne 13. července 1897.

Dr. Alois Frýdek,

biak. generální vikář a předseda biak. konsistoře

Zprávy diecéšní. V Pánu zesnul: p. Vinc. Lačkovitka, farář Heřmanický na odpoc. v Nízkově, † 1. července 1897. Ustanoveni jsou: p. Karel Bauch, far. Rtyňský, za faráře do Ohavkovic, p. Jan Volánek, kapl. v Poličce; za faráře do Běstřiny, p. Bohum. Kubá, kaplan v Hradci Králové, za registrátora a archiváře při b. Konsistoři, p. Jos. Knies, kaplan, za administrátora v Lomnici, p. Frant. Bakoš, admin. Chvalkovický, za admin. do Rtyně, p. Jan Sobotka, kapl. Golč-Jenikavský, za II. kaplana do Hradce Králové. Uprázděná fara ve Rtyni, patronáta kniž. Schaumburg-Lippe od 30. června 1897.

České obecné reálné školy v Kostelci n. O. Díky horlivé péči a veliké obětavosti měšťanstva kosteleckého byly zřízeny školy reálné v Kostelci n. O., které pro ně postavilo velkolepou budovu. Se svolením c. k. ministerstva kulta a vyučování otevře se počátkem školního roku 1897—98 první třída. Do této školy přibírají se mohou žáci, kteří navštěvovali 4 třídy obecné školy a dosáhli do 31. prosince 1897 věku nejméně 10 let. Zápis konati se bude dne 16. a 17. září 1897 vždy od 8—12 hodin ránní v ředitelně. K zápisu nechť každý žák přijde se svým otcem neb jeho nástupcem a přinese si list křesťan a vysvědčení ze školy obecné neb měšťanské. Přijímací zkoušky konati budou žáci z náboženství, českého jazyka a z počtů. Žáci přijati zapraví 2 z. 10 kr. taxy přijímací a 2 z. na vyučovací prostředky. Školné obnáší přílohu 15 z. Nemajetní pilní žáci budou od školného osvobozeni. Po přání rodičů obstará městský úřad levně a spolehlivě byty u řádných rodin, odpoví na všechny dotazy a podá ústně i písemně potřebná vysvětlení návrhy ústava se týkající. Žáci slyší se krajiny rychnovské, opočenské, žamberké, ústecké a choceňské budou míti do Kostelce velmi blízko.

Vyznamování. Pokročilá obec Táněchody vyznamenala svého duchovního pastýře dp. Tomáše Střebáského, děkana mikulovického pro jeho zásluhy o obnovu a vřadobu svého starobylého kostela gotického diplomem čestného občanství. Tímto dovršen počet diplomů čestného občanství, jež dp. děkan obdržel, všech příslušných obcí: Medlánky, Blatná, Dražkovice, Ostřetany a Táněchody.

Jmenování. Přednostou pomocných úřadů při krajském soudě v Králově Hradci jmenován byl historik v Rychnově n. K., paš Matyáš Čánský.

Žádám schůze městského zastupitelstva v Hradci Králové konati se bude v sobotu dne 17. července 1897 o 3 hod. odpoledne v sále „Besedy“. Program: 1. K vyzvání velitelství c. k. zeměské školní rady v Praze se dne 1. t. m. č. 20988 vyhláší se usnesení o tom, že se máto Hradec Králové zavazuje s obecních prostředků uhrořovati náklad na školu měšťanskou pro chlapce počem, pokud náklad ten dle zákonných školních na obec by vypadal. 2. Rozhodne se o dříví právovárčanské. 3. Rozhodne se o návrhu slavného c. k. sborového velitelství v Jasněvské stran odvrácení pozemků k stžení vojenského cvičiště potřebných (na 106 j. 121 čtver. sáhů). 4. Rozhodne se o způsobu výměny částí pozemkůšch pozemků (na 60 j. 1589 čtver. sáhů) za pozemky právovárčanského měšťanstva, vyhlášené na část vojenského cvičiště. 5. Rozhodne se o žádosti p. nadlezního Jos. Brachoty za udělení definitiv. 6. Rozhodne se o návrhu proměnění jatečnické řádky. 7. Rozhodne se o žádosti c. k. hydrografického oddělení zeměského za stžení dělostřelny. 8. Rozhodne se o parcelaci bloku O.

Reálné školy v Hradci Králové

navštěvovalo ku konci uplynulého roku školního 399 žáků; mezi rokem opustilo ústav 31 žáků. Všichni žáci byli české národnosti, 374 katolíků, 13 evangelíků, 4 luteráni a 8 israelitů. S významným studovalo 58 žáků, s dobrým prospěchem 286, opravné zkoušky povoleny 17 žákům, 1 žák nastal neukoučen, 33 žáků obdrželo vysvědčení II. a 6 III. třídy.

Requiem za + dít. pána Vincence Lašce více, oběh. dána na odpovídání, který dne 1. července b. r. v Nížkové zemřel, konáno bylo ve čtvrtek dne 8. t. v chrámu Páně v Sedí na hojněho občanství věřících. Zesnulý byl od roku 1879 až 1888 řádem v Sedí a pro svoji milos a tichou povahu všeobecně ctěn. Requiem in pace!

Třetí porotní období zahájeno bude s c. k. krajského soudu v Hradci Králové dne 16. srpna. Za hlavní porotce byli vylosováni pánové: Herlich Fr., rolník v Hermanicích, Tuček Vác., rolník v Holohlavech, Gabriel Fr., rolník v Semanovicích, Horák Fr., rolník ve Smilčicích, Seidl Jos., rolník v Žitčelovsi, Horák Jan, rolník v Černilově, Bayer Ant., řezník a hostinský v Kuklenách, Pilnáček Ant., rolník ve Včestarech, Burger Jos., obchodník v Králově Dvoře, Thym Ed., stavitel ve Dvoře Králové, Filip Jos., rolník v Dol. Vítkovicích, Švorčík Ad., obchodník v Č. Kostelci, Hajzlar Ant., rolník ve V. Poříčí, Vít Aug., rolník v Dolní Radechové, Habka Jan, rolník v H. Radechové, Točiláček Vác., rolník ve Lhotě pod Lábeň, Michel Šeb., kupec v Dešné, Vondráček Jan, rolník ve Lhotě, Ješek Ant., rolník v Slavoňově, Baše Vác., obchodník v Boishořti, Bergmann Z'g., obchodník v Dobrušce, Potoček Jiří, rolník v Klášterci, Dvořák Jos., rolník v Mělněci, Rathouský Vác., rolník v Semanovicích, Samko Fr., rolník v Bezděkově, Pašma Ig., obchodník v Ledhuj, Thér Petr, mlynář v Maršově, Lerch Vil., tovarník v Kvasíněch, Hlaváček Vác., rolník v Litvradě, Klíma Ig., rolník v Merklavicích, Zeman Fr., rolník v Pekle, Böhms Am., rolník v Bärvaldu, Vacek Vác., mlynář v Jabloněm, Žabka Jos., rolník v Počíně č. 159, Fousek Ant., účetní v Žamberku. Za náhradníky porotce vylosováni byli pp.: Fráňka Jos., obchodník, Jelínek Jind., majitel domu, Kočík Boh., hostinský, Petříček Jos., majitel domu, Pátek Jos., pekař, Procházka Al., úředník banky, Slinger Art., obchodník, Šimek Al., obchodník, Tichý Vác., hostinský, vesměs v Hradci Králové.

Sřítla se soř. U bývalé vojenské pekárny sřítla se ve středu ráno nově postavená přádelní soř. Jelikož na osamělém tomto místě nikdo nebyl, nestalo se žádné neštěstí.

V městském Kliperevě divadle v Hradci Králové konal se koncert českého klavírního tria v neděli večer se čestného občanství. Panna Viléma Kurze, proslulého pianista, který ochotně, zastupoval mladý, velmi nadaný posluchač pražské konservatoře. Cellista pan B. Lhotický hrál skvěle. Také v panu J. Váškovi poznali jsme vynikajícího umělce, který ovládá svůj nástroj v každém ohledu výtečně. Úspěch mladých umělců z Prahy byl velkolepý. Avšak také vložky byly vybrány volně. Pánové dr. Morávek, ředitel Pasourek, učitel Bystra a profesor Rublík jsou výskolení pěvci. Pan, profesor Rublík má hlas objemný, lahodný a těší se vedle domácích pěvců zvláštní přízni obecnosti. Pan notář dr. L. Scheiner, který p. profesora Rublíka doprovázel na pianu, jest osvědčený pianista.

Mathematika p. Šádka ev. ref. kněze v Ranné. Známý tento svým jistým způsobem pání o nás, pán, vypočítává „Občové“, maohe-li vlastně stát užiti, když si evangelisti stihají své školy, ačoliv přý domnělky zomakou zabovci, kterou my jim nepřijímáme. — Je vidět, že je to na tuzo davno, co p. pastor a spolupracovník „Hlasu ze Sionu“ matarita z mathematiky dělal, sice by byl do svého rozpočtu taky vzal křesťanské školy naše, které sice neopak působí úpory světa — a tudíž i evangelistika spolu s námi na státní školství platí. Ale to je to nejmenší, co bychom mohli učiniti. To nejhlavnější záleží v tom, že se v minulém století mnohé církevní školy, ještě budovy byly majetkem církve katolické, staly majetkem státu. A pan pastor sám v takovém bývalém církevním majetku stádoval. Ví snad totiž, že majetkem byla budova gymnasia v Jitně. Pro náboženství katolické nedělní dopolední vyučování na školu, která nyní pomohla vychovávat jednoho z nejvládnějších nepřátel víry katolické. — Na to pak zapoměl p. pastor, že občanské školy vystavěti katolíci se pomocí jmenit katolických, a i část vlivy učitelů plyula z těchto jmenit církve katolické. To vše pak bylo jediným paragrafem zákona z r. 1868 církvi užiti vno — a tak i v tom ohledu společně poplatníci učebních zae. Pádle násed náboho náboženství má každý nahraditi neb vrátiti, co si z církevního majetku ovojil. Pan pastor Šádka by měl tedy církvi katolické nahraditi aspoň nájem za ta leta, po která seděl ve škole katolické zbudované. To on jistě neudělá — a to proto, že má zcela jinou matematiku a pak také jiné evangelium než my. — A nebo, kdyby nemaje peněz měl vrátiti tu úctou, které v bývalém katolickém majetku nabyl, za bychom se museli na ni „poněkud poděkovati“. Kdybychom však byli nuceni přece ji přijati, ta by nám nebylo nic, než povědch: Tu smutná Domine mluvící nebila. Ty pak šlo- opalme chytaj se nad stán!

Rybníční komise. Královhradecká obec dle zveva napustiti bývalé rybníky Dašický, Cikán a Boudníčský. Ve středu konala se za tou příčinou občanská komise, která měla prábně uspokojivý. Rybníky budou bohdá brzy obnoveny, s čehož bude msti městská pokladna i obyvatelstvo jen prospěch. Kdežto žinše stojí 1 kilo kagra 60—76, v severních Čechách až 80 kr., takže dostati v Hradci kloudnou ryba. Žinž stojí přec 4 zl. 20 kr., což až 3 zl. kilo.

Křivostemské-čtenářská jednota v Hradci Králové uspořádá v neděli odpoledne výlet na Střelnici; v průvodu se účastní také dívky v národních krojích. Pestrý program přivádí na Střelnici zajisté čtené občanstvo.

„Matičci slavnost sdružených spolků v Pražském Předměstí u Hradce Králové“ dne 1. neb 3. srpna. — Rozsáhlá akce k slavnosti té nalézá se v plánu proudu, tak že dnes již možno učiniti si jakýsi obras blízký se slavnosti, která nesůstane nikterak na lounkou, jež tak akvle se vydařila. — Stačí ukázati k několika atrakcím, jako na př.: rozsáhlé allegorie „Z říše českých pohádek“ které 300 kostymovanými dětmi budou provedeny Jednotlivé části jsou 1. Princena Kma. 2. Kořenek. 3. Svadba. 4. Nádherná apotheosa. Řízení atrakce té laakavě na sebe vzal p. prof. Vancara a p. Jirota. K rychléjší frekvenci, pro pohodlí občanstva postavena bude elektrická dráha, jež celým, sadem povede Elektrická dráha, první na našem venkově, zajisté převáse hojnost posazení, kteří dosud neměli příležitosti nového tohoto dopravního prostředku poušiti. Každý účastník překvapen bude zajisté skvostným diorameem, jež bude vypraveno Thema jest: Pohled na Hradec Král. za letní noci. Obras k tomu maluje akad. malíř p. Dyk. Památce světošlého mecená věnován bude velkolepý „Schnellův basár“, jež bohatě vypraven téměř již ukončen jest. — „Česká hospodn“ spojená s „českým chantanem“ poskytnou trášku i veselé zábavy. V chantanu účinko- bude „damská kapela“. — Divadelní výstava s rozmanitým, bohatým repertoirem, který stále se doplňuje, bude ve svláštím pavilonu umístěna. Každý účastník bude se moci dáti na památku fotografovati ve svláštím fotogr. atelieru. Slavnost zakončaná bude velkou světelnou fontanou. Mimo jmeno- vané bude ještě množství atrakcí jako: buffet, vma- ček v sále koulení o ceny a houpačky a j. v. Upo- mnujeme na to za ceny ničeho nebudou svřšeny nad normální.

(16) **Husovi dñi.** Konečně jsme šťastně do- stali se z palčivé atmosféry. Samá hranice, samé nadšení, samé mučeníctví. Sami poctivci ronili slzy nad mučeníkem kostnickým a stavěli na odív bloušku a řítku svého nezalšovaného vlastenectví. Na podobné výlevy radikálního nadšení jsme již v Čechách avykli, proto jsme ani slůvkem se nestavěli v osta dělaným „oslavám“, ale kdyby byl cizinec spatřil třeba v našem městě zástup oslavovatelů (!) a čty strážníky i čet- níky, kteří o Husovu oslavu dělili se s lidem, pak by se jen utvrdil v tom přesvědčení, že jsme velici — v randaniem a fanglickáství. Splašte v Čechách jen nějaký randál, namířený proti policii aneb klerikalismu a vydupete hnedle houfy „vlastenců“. Sbírejte jen po krajcaru na Matici, pak se houfy rozejdou a nebudu vám nic jiného, než zaklepati na dveře těch „zrádců“ národa, kterým otitěle (!) Husovi dělali pod okny randál. „Osvěta“ se divila, že tak málo inteligence hradecké přišlo poslechnouti přednášku Herbenovu „o Husovi“. Údiv tento jest zcela sbytečný. O drn. Herbenovi napsaly „Radik. L.“ v č. 25. t. r., tedy před 14 dny, že „neradí polemizují s redaktorem lista, jehož povaha byla tak odkryta a který byl tak mravně zbit, že se za něj nejlíší jeho přátelé stydí.“ Ze slov těchto jest patno, že se dr. Herben zcela nehodil k tomu, aby na Husovi vylíčil vysoký mravní charakter, jenž by posluchačstvo nadchnul ku mravnímu dychtění. Odpor mezi slovy dra. Herben a jeho smýšlením odrážel tedy vyslící inteligenci, která ráda učinila místo nemyslicím davu, jemuž nešlo o vzdě- lání, nýbrž o švanďu. Ta se pak dosti dobře povedla ku radosti zdejších protestantů, kteří u dobráckých katolíků našli hojnost kývalů a nohaletů. Aby však nikdo neřekl, že chceme posmívati se husáckým osla- vám, dovědčujeme ochotně, že důkazy hlubokého, upřímného citového, horoucné pojetého, důmyslné roz- myšleného, široce lidového, žilavého vzdorovitého atd. nadšení uloženy jsou v nekonečných referátech noví- nářských a způsobí velkolepý obrat v evropské poli- tice. A toho jsme chtěli dosáti!

Osobní. Gymnasialní profesor p. Jindřich Vašar z Králové Hradce přeložen byl na reálné gymnasium na Semichově, p. prof. Jesdinský pře- ložen byl z Vys. Mýta do Nám. Brodu; profesorem na reálné v Jičíně stal se p. Karel Cerný, p. prof. Jan Kašper přeložen z Jičína do Vys. Mýta, p. pro- fessor Ignác Kohout přeložen z Litomyšle do Vys. Mýta; p. prof. Josef Janek přeložen na reálné školy v Králově Hradci, p. prof. Bohuslav Mašek pře- ložen z malostranské realky v Praze a p. prof. Robert Štěpán ze státní realky v Praze na gymnasium v Králově Hradci.

Pan dr. Moravec, bývalý uprtný Němec v Kralíkách a teď nerozlučný přítel šidů královédvor- ských a kompaon šida Gutfreunda — jak „Český Venkov“ osamuje — ve své přednášce v Hankově domě vystihl Mistra Jana Husa výtečně: — Nešťas- ný mistr Jan Hus má se svými oslavovateli opravdu malheur, neboť páni „oslavovatelé a oslavenci“ v jedné osobě se přímo překonávají svým ryse českým, ne- zdolným a nevrátným přesvědčením, svou neřístností a svým charakterem. Upálit by se však s nich nedal žádný, neboť to páli a nic nevyneší. Neméně chara- kterní „Český Venkov“, jehož redaktor, jak známe, pro každé přesvědčení již hořel, a pak-li se ne- spálil sám, tedy aspoň napálil jiné, lituje, že intel- ligenční a skutečné národní kraby na přednášku páne Moravcovu nešli. Po našem náhledu tím otílí jen své přesvědčení a svůj charakter.

Výstava ručních prací v klášterě. Výstavy školských Sester přitahují každý rok ně- jakou překvapující novinku a poskytují tím pestrý děkaz, že učitelky stopají bedlivě rozvoj ruční výroby. Letos opětne vystavené práce dítek školních jakož i chovanců pokračovací školy nasvědčovaly, že dívky naší se nejenom učí činně a potřebné práci, ale i

dovednou umění. Všeobecně překvapovaly práce vy- kvané hedvábím a malby na hedvábí. Výstava byla zajímavá i pro neoborníky.

Papoušek se zalehl. Dne 9. t. m. přile- tál do otevřeného okna školní o samotě stojící budovy Nepasleko-Blešenské hrany, zelenobílý papoušek. Jest veliký asi jako špaček. Papoušek dal se od p. řídícího zcela krotce chytiti. Školní dívky se divily, odkud vzácný- pestrý tento host přivedu samotářského přítelů mohl. Jest domněnka, že uletěl náhodně rodně v kraji otevřeným oknem a že nemoha nalesti spáteční osta do starého obydlí, zalehl do školy.

Usmrcena byla krávoem. Veliké neštěstí potkalo cestáka J. Matuška v Blešně 12. července. Jme- novaného dne asi o 11. hodině dopoledne šla jeho žena krmít krávu do ohliva. Kráva se musela jeho prudce ohnouti, anebo snad sůmylně šenu rohem do boku bodla, takže tato vyprovotivši se s ohlív, sotva byla s to doplí- ťiti se do blízkého stavení, kdež posbyla vědomí a dříve než uplynula hodina, skonala. Přivolaný lékař s blízkých Trebechovic, mohl konstatorati jea smrt nešťastné ženy, matky to sedmi dítek ve státi od půl 8 do 14 roku. Ma- tuškově, která se nalazela v stavu těhotenství, těčila se v Blešně se svým mužem ohlívě obecností, neboť oba byli polední lidé. Ké by ubosí sirotci našli dobrodince!

Debyťeí trh markétský v Kyšperku okrem Žamberkého bude se konati dne 19. července. V loni odbyval se tento trh 20. července a bylo naň přihláno: 78 volů, 38 býků, 313 krav, 145 jalovic, 98 telat, 106 kos, 78 vepřů, 24 koňů, celkem 870 kusů.

Sportovní klub v Hradci Králové oslavil otevření nové remisy, kterou byl nákladem 900 sl. nechal na obecním pozemku proti Adalbertinu a Graud hotelu vystavěti v pondělí večer dne 12. t. m. v těše přátelakou zábavou za zvuku smeklé hudby zdejší. Prostorná remisa, ve které umístěno máše býti až 70 kol, byla prapory v národních barvách ozdobena a za tichého večera „lampiony různých druhů osálena. Z klubu dostavilo se s večera přes 30 členů i s jich dámmi na hrísti u Moravské brány, odkud pořídán v nejlepší pořádku a ve vší tichosti lam- pionový průvod Komeenského třídní a hlavním námě- tím až do nové remisy, jež v září hoficích světél pod košatými stromy účastníky slavnostně vítala. Společné zábavě obcovalo na 60 osob a po přednesení různých přípitků, svědčících al. městskému zastupitelstvu zde- jšimu za laskavé propůjčení stavebního místa jakož i ostatním činitelům, kteří si zveleďovali zásluh o po- stavení nového stánku klubovního jakož i o rozkvět klubu samého stákali, setrvala celá společnost v ne- lepěti náladě dlouho do noci. Kdo měl příležitost ber- liovu činnost klubu v pořídání čestných zářav přátel- ských, pěstování jízdy na kolech, hry „lawn tennis“ a t. d. nepředpojač a nestranně sledovati, přesvědčil se též zajisté, že klub v každém ohledu sice bezv- všech zevních okázalostí, za to ale vydatným přispěním nezůstal co se podporování naší svaté věci národní týče, nikdy pozadu. Ku konci buď ještě připomenuto, že sportovní klub čítá dnes již 80 členů vesměs in- telligenci hradecké náležejích.

Školskému obzoru. (Pokrač. Liga 16. Šk. Obsor praví emfaticky avšak spozdíle: „Ne- máme my vychovatelé, kteří mládež skutečně mravnou vychovati chceme, třeba nás sebe víc s opaku pode- zřívá, na stanovioko vyšší a čistší se postaviti, nežli na výchovu dle zásad jedné sekty náboženské, která jinou snižuje a tupí a tím neavýry a rosbroje rosbíjí? Zdalíž není povinností vychovatelovu, aby protivy spíše mírnil než přistěroval? Ano, tak ne- může si počínati pravý a cile vědomý pedagog, souhla- síme se „Šk. Ob.“ úplně, a ještě v době přítomné nemůže býti o jiné sektě řeč, leč o protestantské, do- volíme si sverchu řečená slova i věty „Škol. Ob.“ o nezásadovitosti a zatracování příslušníků jiných vy- znání vhodnými důkazy illustrovati. Otevřeme spisy Lutherovy a knihy starých katoalů protestantských a tam dočteme se, že „reformatoři“ excomunicu svého učení tak rozsáhli a stupňovali, jak toho církve ka- tolická, již se to obyčejně imputuje, ani netvrdila, ani nemala. Luther a „orthodoxní“ jeho stoupenci přímo učili, že všichni jinověrci bez výjimky budou završeni! Na mnohých místech tam čteme nelidáká a neumylná odsuzování všech jinověrců (pohanů, Kalviaců, kato- líků atd.) Tak píše Luther: „Kdo mého učení nepřij- ímá, nemůže dojíti spasení, a kdo jinak věří nežli já, jest určen pro peklo.“ A proto ještě důrazněji přis- vědčujeme „Šk. Ob.“, že v sektách, které různým výkladem učení Kristova vznikly, svláští již proto také nemožno dítky vychovávat, protože v nich písmo sv. jest úmyslně falšováno, k čemuž Luther sám se přiznával. Všechny sekty protestantské a jim příbuzné poskytují obras úplného rozpádnutí jak u věd tak v životě. Rozličné strany náboženské vespolečně se bo- jem utkávají; všechny pokusy by opět rozličné strany se spojily, zůstaly bez výsledku, za kterous přitímou všechny ty směry sektářské činiti podkladem peda- gogiky k životu nábožencko-mravnímu, bylo by tolik, jako stavěti pyramidy na písku. Nemůžeme však uta- jiti podivu, proč „Šk. Ob.“ proti výchově v sektách náboženských tak hlavně nprotestoval? Ói dže se odněkud nátlak na vychovatele naše, aby v tom směru působili a „Šk. Ob. svojí úvahou na pomoc jim při- akočil? Otázky tyto však hned musíme zase odvolati, an „Šk. Ob.“ v dalších řádcích přímo na církve ka- tolickou bje a konečně určíti ji jmenuje. Promluvíme si tedy se „Šk. Ob.“ ještě nějaké slovíčko. Neboť církve předkládá nám učení jako něco ukončeného, co dalšího vývoje nepřipouští, a nové objevy ve věd- se střetnou často s některým takovým učním, jehož se církve houběvnatě drží, odvolávají se na božskou autoritu. Když pak pravda vítězná rasí si cestu a uasní si dobývá, podléhá v boji tom mnohé dogma.

„Šk. Ob.“ v těchto slovech ohledně mravouky sám sebe poráží výrokem, jež jsme minule uvedli: „Nejvznešenější mravouka, již hlásal Kristus vrahovi v nedostupném příkazu lásky: „Miluj bližního svého jako sebe samého“, my pak doplnujeme: „Boha pak nade všechno.“ V tomto ohledě tedy další vývoj jest nemožný, dále v mravouce jíti nelze. Co pak se týká věrouky, tážeme se „Šk. Ob.“: Jest ochopen dalšího vývoje katolický nábor světový? Osobně Báh, stvořitel a ředitel všeho? Kde a kdy podán byl nábor ucelenější a jednotnější, kdy a kde nábor katolický byl ořezan? Nedostupitelný podle „Šk. Ob.“ nábor lásky Kristovy přece jako mravouka nejvyšší životní silou projevil se za všech věků v církvi katolické, a prosím mravouka jest nauka a opírá se o věrouku jsouc k ní v poměru, jako ovoce ke stromu; strom dobrý jen dobré ovoce nese. Ostatně měl by i „Šk. Ob.“ vědět, že dogma vývoje nepřipouští, jsouc jiné podstaty, nežli na př. přirodopis, počítáství, dějepis a jiné; ono jest pravdou zjevenou a stálou, tyto jsou myšlenky Boží v přírodě, které duch lidský postupně odhaluje. Nevraživost „Šk. Ob.“, bojující proti dogmatům vysvětluje se vůbec nechutí k ustáleným pravdám náboženským, které se člověčenstvu výducky podávaly a podávají se jakousi autoritativní silou a převahou, namítenou proti osobní libovůli a vybíravosti. Spodívá-li poměr náboženských na poměru podřízenosti k Bohu, tedy nemůže onen boj proti věrouce nijak jinak nasvítiti, než neoprávněnou pýchou rozumu, která i ve výuce i výchově jest elementem prapadným. Že by věda potírala tu a tam nějaké dogma, můžeme přivést jenom tehdy, jest-li to ta věda, která, neodstávajíc v mezích empirie vytčených, obmyslně nese se v metafyziku, kde dávno již zavazlo slovo vědění nejprvejších: „Ignoramus et ignorabimus, nevíme a nedovíme se!“ Jest to věda, která, hrajíc mnohými ohledy rozličných hypotéz, vymyslela si různé teorie materialistické o věčnosti atomu, o samovolném plosení, Bathybiu atd. Takové potřebné vědy všemu rozumějí a všechno vědouce dlužno vůbec a svléstě Hci, to, co řekl professor Huxley: „Věda nemá žádného prostředku, jehož pomocí by sobě utvořila určitý náhled o počátcích života: možnost provéstí pouhé domněnky, jež nemají žádného rázu vědeckého.“ A přece tolik jest domněnek, jež počátek života vysvětlují a každá z nich chce mít pravdu. A jako tedy jest tomu jinde. Taková věda nikdy žádné dogma nezná, protože nemá žádné evidenci jistoty, což ovšem „Šk. Ob.“ nezkodí, aby takovými odpadky pod rouškou sdánlivé serióznosti proti dogmatům nemanévroval. (Dokončení.)

Byze česká a křesťanská firma Jan Štampa v Praze, Václavské nám. č. 22. velkoobchod koberci, záclony, železným nábytkem a veškerými lůžkovými potřebami jest ku zářezání dobrodružných útavů, kancelářů, bytů soukromých, hotelů, restaurací atd. co nejlépe odporučitelná, tatáž jest dodavatelem důstojné koleje „Arnošta z Pardubic“ v Praze, které úplné zařízení v nejlepší provedení dodala, c. k. všeobecné nemocnice v Praze, c. k. státních dráh a mnoha jiných pod. útavů a klášterů pročeš dovolujeme si firmu tuto co nejlépe odporučiti.

Vykoupal oplet. Dne 11. t. m. ubíral se dělník Vinc. Zedník z Houdkovic za pražským mostem podél Labe a je v podnapilém stavu, spadl s břehu do řeky. Nehodu jeho pozorovalo několik kolemjdoucích, kteří mu pomohli na břeh a zachránili jej tak před možným utonutím.

Nález. O předělném týdenním trhu nalezl právník Fr. Holáček tobolku s 88 sl., které odevdal na policii a vymínil si zákonitě nálezně. O peníze přihlásil se pan Fr. Tošovský z Ostřetína.

Farizejství nebo velká spoušť? Budeč Kuklenská vydala v Ratiboru číslo 28. „Projev“ (se dne 8. července b. r.), který zasluhuje veřejné odpovědi. Nejprve oznamuje se, že učitelská jednota Kuklenská vyvolila nehlubší politování nad jednáním dvou učitelů z okresu, kteří podepsali provolání ustavující schůze katolického spolku učitelského. To usnešení jest sice svobodomyšlné (?) ale nyní již tak lehce se váš, že bychom si ho byli nevěřili. Dále se dovídáme, že „učitelstvo víru svou nikdy nezapírá a náboženství nikde odpor neklade“. Jestli ta věta pravdivá věde, jak jest řečeno, nevíme. Všeoloť nám způsobil důkaz tam vedený, že nynější Hasnerovská „celá škola obecná, jak dnes vypadá, jest rozhodně katolická“. A to právě — dle se tam dále — nutí jinovárce, aby si pro své vysnání se svých kapes (jaká to obětavost!) školy konfesionální vydržovali, jelikož by jich děti tonuly v katolicismu školy obecné. Ubozí židé a evangelici, kteří tolik trpí v Rakousku! A dále jest směle tvrzení: „Škola obecná v ohledu náboženském vyhovuje úplně, ba daleko více, než která škola před r. 1869, to (prý) je nad slunce jasnější; učitelstvo se však (prý) pánům nelíbí a to hlavně v ohledu politickém, jelikož je náchylné pokroku“. (Aha, to jsou rozumu asi nějakého pokrokové a snad i evangelika! Poza.) Nejlépe se nám líbil ten důkaz, že nynější škola jest tak rozhodně katolická. Chodí prý do školy kněží, křísí visí v učebnách, děti se modlí, učitelé je vodí do kostela (a slyšte to hromě!) i v zimě o nejteplejších mrazích, kdy zdraví jich povážlivě ohroženo bývá, — děti se zpovídají, pozdravují — a to nejhezčí jest, že učebnice předepsané školám obecným prodávány jsou až příliž duchem křesťanským a katolickým. (Vida, to jsme nevěděli.) K téhle troufalosti to asi málo kde přivedli. Že se Budeč Kuklenská spokojí s takovou chudou stravou a její katolické učitelové ucházejí takovým mudrováním své svědomí: to ne můžeme my pochopiti. Konečně brojí pánové proti návrhu Ebenbochov, poněvadž prý pak „děti utonou v proudech je obklopujících lidí vzdělanějších, t. j. aby se s nimi stal dobrý materiál ku moderní robotě, již 20. století krok za krokem připravuje shoubná reakce“. Když takovéto fráse a tlačky musíme čísti v socialistických listech, sneseme to. Ale když se nám to podává jako vášný projev spolku učitelstva okresu královhradeckého, tu milou Budeč Kuklenskou upřímně litujeme. Že jest spolek učitelů židovských, že se sdružuje spolek učitelů evangelických a v něm že se

jedná o potřebě konfesionální školy, to všechno svobodomyšlnost kuklenská uznává; ale spolek katolických učitelů a učená škola konfesionální pro katolické děti: tot hřích proti svobodě, pokroku a osvětě. To jsme ovšem nevěděli, že pan Hasner a ostatní liberálové, židé a nevěřící dali ohromné většině katolických dětí školu vlastně katolickou a že to nechťají snad toliko s umiřadností uznati ani účastí cirkve katolické, biskupové, a kněží a také nevěřící katolici laikové. Slovem většiny blběví snad se ani nenalezne, než je ten znamenitý projev. Ci jest to toliko pokrokové-evangelické farizejství?

Ž Jaroměř. Pávecká šupa severovýchodních Čech, řádný člen řádní jednoty správných spolků českoslovanských v Praze, pořádá v Jaroměři dne 18. července t. r. svůj čtvrtý řádný sjezd. — Přijíždějí tam jsou na programu dva velikolepé koncerty a sice jeden v síle šupal, jenž počíná o 7 a půl hod. odp. a druhý sáhradní o 4. hod. — Program koncertu šupalho slibuje počítat na venkově neobvyklý. Zvláštní velebaťm eborálem Jos. Kličky „Žalm 47“ a končí ohnivým resolutním Jaroměřským „Českým praporem“ šupě všeobecným. Obě tato díla napaje celá šupa s právem velkého orchestru. Prostředí tvoří pravé perličky hudební muz české: 1.) B. Smetana: „Výšehrad“ symphonická básně z cyklu „Má vlast“ v Traneškově úpravě pro harfu, přednese sl. Hel. Klička. 2.) B. Smetana: „Česká píseň“ pro smíšený dámský a mužský ebor s právem velikého orchestru, zpívá Jaromír. 3.) Jos. Klička: „Kráľ duchů“ ballada pro alt a harfu. Přednese sl. M. Šteoká a sl. Hel. Klička. (Novinka). 4.) Jos. Klička: Z cyklu „Svatební hudba“, pro velký ebor d. 1. „Zpěv nevěstín.“ — Nikterak zde neostavujeme, že nemůžeme se ani dočekati čarovných zvuků vyluzovaných s královského nástroje nádhernými prstíky mladistvé umělkyně sl. Hel. Kličky, o níž již tolik pochvalného jsme slyšeli. — Netrpělivě čekáme, až lahodný alt osvědčí se již a nám známé koncertní pěvkyně sl. M. Šteoká doprovozený tklivými tony harfy nás unese v duchu v ony výšiny, kdeš všechno sni velebaťm symfonii v harmonii nevykřikatelé. — Koncert sáhradní má na programu kromě výkonů vojenské hudby d. 74 dva sbory pro celou šupu: „Na Moravu“ od Javírka-Bendla pro smíšený a „Váno“ od B. Smetany pro mužský ebor. Jaromír sám napaje dva mužské sbory: „Vino a krav“ od Gounoda a „Na vlast“ od Slavíka. Dámy pak s Jaromírem ukáží zase jednou nehybnou krásu nádherných zapomínaných písní národních. — Výše umělecké, na níž Jaromír stojí a dobře a v uměleckém světě uznáné jmeno jmenované šupy dáva zcela oprávněnou naději každému i v hudbě neomezenému k neobyčejnému důležitému počítku.

Ž Nechanice. Zdejší politický klub pořádá — tot se rozumí — také slavnost Husovu. Zahájil ji otkvělou řečí předseda a delegát p. Fr. Rašín, jenž svého času pan předseda mladočeského klubu dr. Engel ulehl, buď aby se mandátu vzdal, anebo aby se odtělil s hrozných obvinění, a mluví již vinní Elias Někoda. Pann Rašínovi byly však děti nade všechno a proto je křídlně bral dále, nevedal se mandátu a ovšem také neotlaval. Bál se hrozných pravdy, která by byla vyšla na jevo. Na to p. Zvěřina velicehl Husa a tepal „nemravnost a zločiny“ v církvi, thronistické pak spívala „Husio vzplá“, na to se spívaly národní písně a pilo se jako do dáchodů. To všechno sevedí, aby v Nechanicích nevedl se obchod děvčaty do pokoutních místností na Ruzi a v zemích tureckých dále. „Národní listy“ uvěřejily teprve před několika dny dopis z Ruska, kde český krajec oznamuje, že ruská policie poslala 300 českých dítek postřkem domů a že tak snad mnohé děvče zachránila před husnou skízou ve vyřícených místnostech. Pohne tato správa aspoň některými nechanickými očiteli mistra Jana Husi, který přes proti podobným nemravnostem horlil, aby od husného ale výnosného svého krmes'a upustil?

(Zasláno.)
Pan Josef Krejčík,
umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.
Dílky: Bubna 612. — Sklad Elišbina tř. 24.
V závodě Vašem objednaná socha „Vzkříšení“ právě v čas a bez porušení došla. Nalézám sochu velice krásnou a rovněž tak soudí všichni, kdo ji viděli. Děkuji Vám za překrásnou práci a ujišťuji Vás, že případné objednávky jen u Vaší firmy učiním. S veškerou úctou oddaný
1107
V. Vilém Láš, farář.
V Českém Budkově, dne 9. dubna 1896.

(Zasláno.)

Poněvadž na diecéšní sjezd katolíků v Hradci Králové dne 22., 23. a 24. srpna t. r. zavítá do Hradce tolik účastníků, že pro ně byty v hostincích nestačí, a poněvadž si někteří výslovně přejí bydlet v bytech soukromých, žádají se vřichai p. t. majitelé bytů v Hradci Králové, aby se laskavě přihlásili v místnostech redakce „Obavy“, velké náměstí č. 34—I, kteří jsou ochotni renti buď za peníze nebo zdarma do bytu, vlastně jen ku přemocování, účastníky sjezdu.

Přihlášky se přijímají do konce července t. r. vždy od 8 do 12 hod. a od 2 do 5 hod. odp.; v neděli jen od 10 do 11 dop.

Připravují komitét na diecéšní sjezd katolíků v Hradci Králové, 14. července 1897.

Zároveň se oznamuje, že veškeré dotazy v příčině sjezdu vyřizuje Přípravný komitét na diecéšní sjezd katolíků v Hradci Králové, kterému buďtež všechny dopisy adresovány.

V Žiželcích a Cidl. dne 4 února 1896.
silni první řádu **Mawredaphne** 1 lah. sl. 1:40 půl lah. 80 kr., v demijonu 1 litr sl. 1:45 dodává **M. F. SEIDEL** v Praze, Vodičkova ul. 30. (Hlavní sklad pro naše země).

Též druhý druh, méně sladký: **Acheter** 800. za stejné ceny.

Český čistý koňak v demijonu 1 litr sl. 3. —

Nejvyšší vysnamování zlaté medallony „miniar.“ lékařnické výstavě 1896. — Zásilký drahou i poštou.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 10. července 1897. 1 hl. pšenice al. 6:20 až 6:75, žito al. 4:90 až 5:10, ječmen al. 4:20 až 4:50, oves al. 3:15 až 3:45, prase al. 0:— 0:00, vřes al. 0:— až 0:—, brách al. 0:— až 0:00, doška al. 00:00 až —, křky al. 9:— až —, krep al. 8:— až 21:—, hrabě al. 8:— až 275

V Králově Dvoře n. L. dne 10. července 1897 pšenice 0:—, žito 5:10—4:90, ječmen —0—, oves 3:30—3:10, brách 9:—8:—, doška 12:00—11:00 vřes 7:30—6:75, křky 15:50 8:—, kroupy 12:—8:—, hrabě 7:—5:—, vřes (kopa) 1:30—0:—, méně 88:—, vřes 12—10, málo hovní 64 kr., maso telecí 54kr., maso vepřové 72 kr., maso dovořové 60 kr., seno 3:50 8:—, sláma 1:50—1:40.

Dílna čalounická
v domě p. Urnera, hostinského
naproti
kathedrále, chrámu Páně sv. Ducha
a odporučuje se
k provedení všech prací čalounických se
jmena jako jsou: Pohovky, křesla, potahy
nábytku, pohovkové garnitury dle bohaté
sbírky vzorů nejlepších látek.
Zakázky nových předmětů i oprávký veškeré do oboru toho spadající vyřizuje v
úctě podepsaný co nejvčasněji, nejodolněji a při cenách velmi levných.
O přizeh p. t. velectného obecnostva prosí
v hluboké úctě oddaný
JOSEF FLEGL,
čalouník.

CORDONEL
Jarní
novinka
pro pány a obilky
v moderní barvě drap.
šňovaně
Metr zl. 3-30
Na úpiný oblek 3 metry
zl. 9-90.
Vzorak této látky, jak
i bohatý výběr mo
derních druhů na obilky,
svrchníky, jen zaručeno
jakostí a v mírných ce
nách se za polodělní
k nahlédnutí franko sa
ílou.
První český zasl. závod
Ed. Deskečlá
v Chocni.

Pražská elektrotechnická komanditní společnost
Jandourek a spol.
elektrotechnická továrna
Praha-Bubny, Rudolfova třída 259
doporučuje slabeš svých
k zařízení osvětlení, přenášení síly, telefonů a telegrafů,
vyrábí
stroje a motory dynamoelektrické a veškeré aparáty,
staví a udržuje
dotělná stanice elektrické ku osvětlování měst a veškerých
a uměleckých potřeb pro zařízení elek
trické na skidě.
Členové doporučení a pochvalné uznání, vložili: **Na Národopisní, vř
slaví čestného. r. 1896** odlišné medallie obek. komory **Převládá, co
lan. Jandourekovi se provedenou instalací elektrického osvětlení
128** diplom umění s medallí.

Dětské

ve velkolepém výběru

od nejjednoduššího do nejnádhernejšího provedení

v ceně

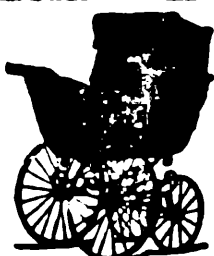
od zl. 6.— do zl. 80.—

doporučuje firma

JAN STOUPA

(36)

Ilustrované ceníky zdarma a franko.

Vždy 100
všechny na výběr.

VOZÍKY

v Praze

Václavské náměstí č. 22.

Sensační vynález

c. k. výhradné privilegium

pro universální ochrání prostředek

proti pocení nohou.

Jediné nosení mých patentovaných a dobře kůže a s vložkami ku prosycování zhotovených střívků proti pocení nohou uchrání každého od nepříjemného pocení nohou, ale též i od

bolestných oznoženin a kuřích ok

sesta ovesboreje. Prospekty jako i návod a osobní
brání máry zdarma a franko. 51

Josef Hanzlík,

Víděň XVII., Weissgasse 2.

Závod truhlářský, čalounický a dekorativní
firmy

Michala Mayera syn

V PRAZE,

— 43 — Štěpánská ulice č. 67, proti dvornímu pivovaru,

43

doporučuje svůj bojež zásebný

sklad nábytku

od nejjednoduššího až do najelegantnějšího provedení.

Vlastní výroba.

Závod založen r. 1848.

*** Otevření závodu. ***

Jan Rabas,

umělecký zámečnický na Slov. Předměstí

u Hradce Králové,

dovoluje si P. T. obecnostu v Hradci Králové a okolí oznámiti, že otevřel v domě
pána Šáry

• dílnu zámečnickou. •

Jako absolvent zdejší c. k. odborné školy v r. 1888. nabyt dlouholetým pobytem v nejvýznamnějších dílnách tu i cizozemských nejširší praxe ve svém oboru a doporučil se ku zhotovování všech druhů kostelních mříží, lamp, lustrů, křížů a mříží náhrobních jako i opravám starých uměleckých prací zámečnických. 111

Heřmánkový květ

čerstvý bez škupků i dobře sušený, kupuje v ka
ždém množství za ceny nejvyšší (112)

lékárna Karla Hubáčka

v Hradci Králové.

Annenského slatinného
lázně

a letní sídlo

Bělohrad

(Čechy)

sev.-západní
dráha

(64)

Specialní lázně proti dně,
rheumat., ischias

Zahájení

9. květnem!

Prospekty zdarma a franko.

Fotografické přístroje

a veškeré potřeby

ku fotografování

odporčuje

Tomáš Loukota,

první továrna fotogr. přístrojů v Čechách
založena r. 1874.

v PRAZE Ferdinandova třída 37.

Jen za 2 kr.

korespondenční listek a obdržíte

zdarma a franko

nejnovější ceník firmy

A. F. KLAUS,

továrna na razítka a písmenka v Liberci.

Kočáry

nejnovější soustavy, práce solidní,
ceny levné doporučuje

Čeněk Bubon,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamena na výstavách: V Jaremí stří-
brnou, v Debráči stříbrnou, v Praze stříbrnou
bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší
vyznamenání čestný diplom s právem ražení
stříbrné medailie s korunou. 78

Na země jubilejní výstavě v Praze 1891. : Zlatá medaile
Na země hosp. prům. výstavě bulharšské v Plovdivu 1892
nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodář-
sko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové
1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medaile s korunou. Na
Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. 1. cena.
Čestný diplom N. V. C.

Česká, na četných výstavách prvními cenami poctěná
továrna na piana, pianina harmonia a varhany

AL. HUGO LHOTA

V Hradci Králové

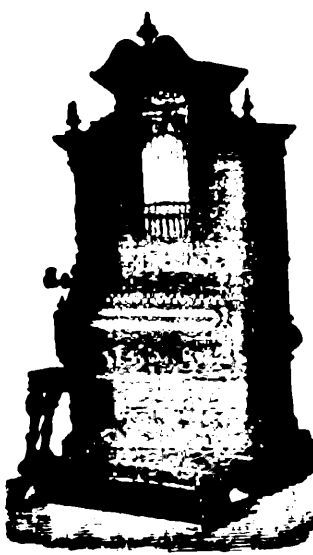
Filiální sklady: ve Vídni, III.
Salesianergasse 31. v Brně,
Orelská ulice č. 7.

odporují českému hudeb-
nímu obecnství své nejlepší
osvědčení

piana, pianina a
harmonia

evropské a americké soustavy
všech rozměrů v cenách, při
ladné sezná úpravě, zaručené
trvanlivostí a vyrovnané uhlá-
sené i vydaté svačností,
neobyčejné levných.

Různé skladby na výstavě piana.

Obrázkové ceníky na požádání zdarma a franko
Kárka pětiletá. Vývoz do všech zemí 66

Vodoléčebný ústav

1*1*1*

a slatinné lázně

1*

v Mal. Svatošovicích.

Saizona od 15. května do 15. září.

MUDr. Josef Kadaník,

lázeňský lékař.

73

Obchodní škola v Náchodě.

Tato na základě ustanovení císařského nařízení ze dne 27. června 1880 autor obchodní škola jest ústavem poskytujícím odborného vzdělání ve vědách obchodních tém p. studijním, kteří chtějí státi se administrativními úředníky v záležitostech obchodních nebo průmyslových.

Do ústavu přijímají se absolventi III. tř. gymnasia, reálky nebo školy měšťanské, jakož i ti, kteří přijímají zkoušku prokázání způsobilosti, aby za řádné posluchače přijati byli mohli. Množství posluchačů se rovná přijímají.

Nový školní rok počne 18. září t. r. Zápis koná se od 15. do 31. července a od 1. do 18. září t. r.

Bližších zpráv ochotně podá 115

Ředitelství obchodní školy v Náchodě.

Pivní sklenice

libovolných vzorů po 20 kr.

Pivní láhve

s patentní uzávěrkou jakož i ostatní skleněné a porcelánové nádoby pro hostince a domácnost v obrovském výběru za ceny tovární nabízí 25

K. V. Skuherský,

výroba a sklad nábytku v Hradci Králové.

Malíř a pozlaccovač

J. BARTA,

V RYCHNOVĚ N. KN.

Havlíčková ulice č. 197.

doporučuje se P. T. kašátu a patro-
nátním třídám

ku pozlaccování oltářů, náhrobků

a veškerých potřeb kostelních.

* Mimo to přijímá a vkusně provede

malby ohradů.

Vzorky předloží se na požádání.

Veškeré zakázky vyřizují se vkusně tr-
vale a levně. (18)

Zvěrolékař

Ludvík Hamáček v Hradci Králové,
bydlí na Velkém náměstí č. d. 166. u chrámu
sv. Ducha. 125

Ludvík Nejedlý,

dekorační malíř
v Novém Bydžově

čítve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních

malby kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré malby
nástené, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové. (9)

Návrhy ve slohu stavby kostela se na
požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Kdo potřebuje

VEDU

pro města, obce a soukromé domy.

Čerpadla

všeho druhu na ruční, parní, vodní a železný pohyb.

Lázně a klesoty

pro veřejné ústavy, školy, nemocnice a soukromé do-
my, dle nejnovějšího systému, které nestáčí

Hydraulické tržnice,

kteří do libovolné výšky a vzdálenosti samočinně vodu
vystřikují.

Samočinné napáječky

železné, lité, emailované neb z kamenniny vytvářené,
poslední nápadně levné.

Čerpadla na hnědém

patent a nejosvědčenější, které nezamrzají.

Větrné motory

bouřivodné úplně z ocele a železa.

Toplivové motory

pro villy, cihelny, velká hospodářství a zahrady
slaví

JAROMÍR GROSS,

hydrotechnický, stavební a instalační ústav
v Litoměřicích.

Znalec radu, rozpočty a ceníky na požádání
zdarma. 69

Umělecký

závod

10) pro

malbu

na skle

A. ŠKARDA,

Brno.

Odberný závod
pro malbu oken
chrámových.

Bednářství prvními
cenami vyznam.

Rozpočty, náčrtky atd.
jakož i veškeré rady
obdobně zdarma.

Návěští.

Níže podepsaný dovoluje si vešleť obe-
censtvu Hradce Králové a okolí účinně oslá-
miti soustávaní tu, známý

závod klempířský

po zemřelém p. Štěpáně Pankovi

ve své vlastnictví převzal.

Pro rovněž za přízeň, jaké se svě-
dělý majitel závodu tohoto tělu, ujišťuje ní-
že uvedený, že hlavní smyslem bude vždy, solidní
práci, přesným a rychlým vyřízením téže,
jakož i nejmenšími cenami, důvěry vešleť-
pánů zákazníků si získati.

Dlouholetá praxe se pomocníka i co
dovedoucího v menších i největších zá-
vědech tu- i cizozemské, čini jej sto, veškerým
požadavkům v odber klempířský a instala-
térský náležitějším, od nejpracnějších objektů
okrasných, stavebních prací klempířských a
instalátérských, až po nejjednodušší představy
domní potřeby, řádně vyhověti.

Nabízí se tudíž vešleť. obecnému slu-
žeb svých znamenat se v plné volě 121

ANTONÍN FAIT,

klempíř a instalatér v Hradci Král.

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

(25) v Hradci Králové

Svatojanské náměstí č. 87.

Składy tabulového a dutého skla, porcelá-
nových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.

Ceníky a náčrtky na požádání frko.

Ku stavbě c. k. vojenských ka-
sáren v Hradci Králové přijme se
větší množství dělníků do stále
práce. (100)

Tovární sklad obuvi

firmy **Al. J. Nejedlý** v Kuklenách nachází se

v Hradci Králové

u p. A. Dvořáka

v domě č. 164 na náměstí, vedle c. k. soudu

kdež lze dostati řádně a solidně pracova-
nou obuv z nejlepšího materiálu, od nej-
jednoduššího až do nejjemnějšího a
eleganšního provedení.

Výhodná koupě

pro každého.

Veškerá obuv zhotovena jest z kůže
vyrobené ve vlastní parostrojní koželužně
a máme tedy za solidní materiál rečiti.
(129)

Pekařské pece

na topení hnědým uhlím

vyrábí (54)

tvárnas na stroje a slévárny železa

Josefa Horáka,

v Lomnici nad Popelkou.

(116)

Waldek & Wagner

v Praze

d. a k. dvorní dodavatelé.

Účinní oprávněný zvlád

k zařizování vodovodů

pro obce, velkostatky, továrny, lázně
atd. Nejpraktičtější anglické a fran-
couzské klesoty. Sprchy, hydranty
pouliční, požární a zahradař. Vodo-
měry. Bory Hadice. Stříkačky. Fon-
tány. Čerpadla všeho druhu. Mon-
táže proti záruce vlastními montéry provedena po-
skytuje i záruku proti zamrznutí.

Ceníky a podrobné rozpočty zdarma a franko.

Hromosvody

se zárukou solidního odborného provedení
nejlevnější sazby, staré hromosvody oprá-
vuje a vyškouší 98

A. RAINBERGA,

první konc. závod pro stavbu hromosvodů

K PARDUBICÍCH.

Rozpočty a ceníky zdarma a franko.

Pro pány rodiče.

Ve všeobecném zájmu a plně důvěry poživajícím od
c. k. místodržitelství ve Vídni schváleném ústavu pro kre-
slení stříhu, přístřešků, šití šatů a jiných
ručních prací přijímají se dívky 14 let na celé levné
započtení a tučí se za obecné učení. Zápisy
v úmrtích 100.

Ústní zpráva o úplné spokojenosti podá z ochoty do-
stojný pán **Josef V. Lukášek**, duchovní správce Lu-
rova ústavu a gymn. katecheta v Hradci Králové, pan
Jan Chelc, prokurátor v Svatojanské poště Čáslav, pan
Frant. Sedláček, rolník v Svatojanské poště Čáslav na
Moravě, pán **Daniel Štěr** v Strakoněci, paní
Vil. Neudlová, chotí vrchního úředníka celní služby
v Písku, Nerudova ul. 960, pan **Josef Fajst**, záloh-
ník v Klatovech. Písemné dotazy zasílány buďte na pl.

Anažku Eitterovou,

ředitelku ústavu Vídě VIII., Lichtenfelderském. 46

OBNOVA

Číslo 124.

V Hradci Králové, dne 23. července 1897.

Ročník III.

(Zásneno).

Poněvadž na

diecesní sjezd katolíků

v Hradci Králové

dne 22., 23., 24. srpna t. r.

savité do Hradce tolik účastníků, že pro ně byty v hostincích nestačí, a poněvadž si někteří výslovně přejí bydlet v bytech soukromých, žádají se všichni p. t. majitelé bytů v Hradci Králové, aby se laskavě přihlásili v místnostech redakce „Obnovy“, velké náměstí č. 34—I., kteří jsou ochotni vsítí buď za peníze nebo zdarma do bytu, vlastně jen ku přenocování, účastníky sjezdu.

Přihlášky se přijímají do konce července t. r. vždy od 8 do 12 hod. a od 2 do 5 h. odpo. ; v neděli jen od 10 do 11 dep.

Zároveň se oznamuje, že veškeré dotazy v příčině sjezdu vyřizuje Přípravný komitét na diecesní sjezd katolíků v Hradci Králové, kterému buďtež všechny dopisy adresovány.

Přípravný komitét na diecesní sjezd katolíků v Hradci Králové.

Nové daně.

Jak jsme již pravili, má se docílit daní výdělkovou lepšího, spravedlivějšího rozdělení břemen, má se jí uleviti nižšímu poplatnictvu a dle spravedlnosti přitáhnouti vrstvá majetnější.

Pravili jsme dále, že tato nová daň se dělí ve čtyři druhy: a) ve všeobecnou daň výdělkovou; b) v daň předepsanou podnikům povinným k veřejnému účtování (akciové společnosti, banky, společenstva) pak c) v daň rentovou a d) osobní daň důchodkovou, spojenou se zvláštní daní ve vyšší kategorii služného veřejných státních i soukromých úředníků.

Daň výdělková pro příští dvě léta jest vyměřena na 17,722.000 zl. Tato hlavní suma daně výdělkové, která ostatně pro každé nové ukládací období o 2-4 proc. posledního obnosu se bude zvyšovati, rozdělí se zvláštními komisemi, jež částečně poplatníky budou voleny, mezi poplatníky (jichž bude v Čechách 220.000). Tito poplatníci rozdělí se mezi 4 poplatkové třídy. I budou patřiti do I. třídy poplatníci, jichž dosavadní roční poplatnost na staré daní výdělkové nebo příjmové (pokud se týče, na obou dohromady) činila nejmenší 1000 zl.; do II. třídy patřiti budou poplatníci s roční poplatností mezi 150—1000 zl.; III. třída obsahovati bude poplatníky s roční povinností 30—150 zl. a IV. konečně všechny ony, jímž předepsaná daň pod 30 zl. (v censu tomto je zahrnuta nejen daň řádná, nýbrž i mimořádná státní přírůstek), jak výdělkové tak i daně se příjmu.

Za příčinou vyměření daně výdělkové rozdělí se veškeré poplatnictvo do berních společností, jichž bude v celém Rakousku asi pět osma sta. (Z pravidla okresní hejtmanské nebo město se samostatným statutem n. p. Praha, Liberec, Olomouc, Kroměříž, Uh. Hradec, Brno). Všechni poplatníci jedné společnosti tvoří berní společnost a zařazení poplatníků do ní provede berní úřad první stolice (berní správy nebo okres. hejtmanské). Poplatníci třídy první, jakož i třídy druhé tvoří v obvodu každé obchodní komory pro sebe berní společnost. Poplatníci ostatních dvou tříd sestoupí se v berní společnosti dle měst, pokud se týče dle politických okresů. Každá taková berní společnost musí sehnati jistý napřed již pro ní určený obnos daně, tak zvaný dílčí kontingent. Všechny tyto subkontingenty všech berních společností ve všech zemích sečteny byvše činí dohromady hlavní kontingent, hlavní summu celé daně výdělkové.

Tyto subkontingenty vypočteny se pro první ukládací období následovně: Veškeré státní daně

bez zemských obecních a jiných přírůstků, které společnosti těch kterých berních společností se svých daní podrobených podniků celoročně odvádějí, se sečtou. Tento obnos berní mají společnosti I. třídy celý beze vší srážky zaplatiti; společnosti ostatních tříd ale mají podíl na slevách, které se na daní výdělkové poskytují a to tím způsobem, že poplatníci III. tř. obdrží v procentech slevu jeden a půlkrát a poplatníci IV. třídy dvakrát tak velkou, jaká vyměřena je společnostem berní společnosti II. třídy. Veškerá sleva berním společnostem poskytnutá činí 20 proc. hlavního kontingentu. Podotknouti dlužno, že tato procentuální sleva neposkytuje se jednotlivcům, nýbrž celé berní společnosti dohromady. Provazuje-li poplatník živnost nebo vůbec podnik daní výdělkové podrobený v obvodu několika berních společností, může býti členem několika berních společností téže nebo jiné třídy.

Komise pro daň výdělkovou.

Jak již naznačeno, určuje se všeobecná daň výdělková pro všechny jí podrobené podniky v obvodu ukládacím zvláštní berní komisí. Tato skládá se ze předsedy a několika přísedících, jichž počet určí finanční ministr a z tolikéž náhradníků. Předseda a polovici přísedících a náhradníků jmenuje finanční ministr, druhou polovici volí společnosti berní společnosti se svého středu.

Volitelými jsou oni mající poplatníci všeobecné daně, kteří dosahují 24. roku svého jsou úplně bezúhonní a v potítku veškerých občanských a politických práv. Každý zvolený musí volbu přijati. Jen poslanci říší i zemští a osoby mající přes 60 let, nebo takové, kdož postižení jsou tělesně vadou je k vykonávání povinnosti přísedících komise neschopnými činitel, a členové odhadních komisí pro osobní daň důchodkovou, jsou této povinnosti zbaveni. Nevolíci jsou mezi jinými bankrotští. Mandát do takové komise trvá čtyři léta. Na konci každého druhého roka polovička zvolených i jmenovaných vystoupí a bývá jmenováním, pokud se týče novou volbou obnovena. Komise rozhoduje absolutní většinou přítomných. Stalo-li se utvoření komise buď zsrčením se volby, nebo překážením volby nebo vůbec jinak nemožným, nebo neskončí-li komise v čas svou činnost, má ministr finanční právo, světiti veškerá práva k misie předsedovi.

O tom, kdo je novou všeobecnou daní výdělkovou povinen a kdo nikoli, již jsme se zmínili. Rovněž jsme podrobně uvedli, jak vyplníti prohlášení pro vyměření všeobecné daně výdělkové.

Vedlejší zaměstnání (domácí průmysl, spisovatelství, soukromé vyučování), nepřesahuje-li jeho roční výtěžek 50 zl. a není-li součástí pravidelné provozované živnosti, nepodléhá dani.

Při podnikcích dobročinných a prospěchu celku slušivších může finanční ministr povolit osvobození od daně, nevynásedí-li podniky žádného výtěžku, nebo je-li tento velmi akrovný (na p. Borromeau).

Osobní daň důchodková.

Z nových daní jest po všeobecné daní výdělkové nejdůležitější osobní daň důchodková, neboť stihne co největší vrstvy obyvatelstva. Kdo z těchto má důchod v Rakousku přes 600 zl., musí platit osobní daň důchodkovou.

Osobní daň důchodková podléhá i pozůstatosti, nejsou-li rozděleny a odevzdány. Tak na p. země-li poplatník, jehož důchod úmrtím nepřestal, jsou dědicové jeho povinni k zaplacení daně důchodkové pro zbytek běžícího roku, pokud se týče srážky se, obnos daně s dědictví, pokud dědicům není odevzdáno. Sníží-li se důchod něčí pod 600 zl., třeba to komisi do 14 dnů oznámiti.

Od zapravování osobní daně důchodkové jsou osvobozeni: Juristické osoby, stát, země, okresy, obce, korporace, spolky, společenstva, společnosti, kostely, fary, fondy, ústava a p. Důchody, jež té které fyzické osobě plynou z důchodu osoby juristické, tedy zvláště podíly na zisku

plynouceho z nějakého podniku, jež podílníkům se vyplácejí, podléhají osobní dani důchodové. Též dlužno od případu k případu rozeznávati, není-li vlastně důchod osoby právní skutečným důchodem osoby fyzické. Takové rozeznávání dlužno činiti při důchodcích obcí, jež často jeví se vlastně důchody obecních příslušníků, nebo při důchodu kostela, kterýžto důchod tvoří vlastně důchod faráře atd.

Od osobní daně důchodové jsou osvobozeni: císař, členové císařského domu, pokud se jedná o jejich apanáže, diplomatéti zástupcové při našem dvoře a konsulové cizích mocností, pokud nemají rakouského práva občanského. Dále též důchodci a služové cizích vyslanectví a konsulátů. Dále jsou této daně sprostěny osoby, které dle státních smlouv této daně jsou sprostěny, dále členové řádu Marie Terezie, pokud se jedná o důchod z řádu plynoucí, dále majitelé záslužných válečných medailí ohledně důchodů z nich plynoucích, pak důstojníci, vojenští duchovní a mužstvo armády ohledně svých aktivních příplatků.

Existenční minimum.

Existenční minimum ročního důchodu, jež dani důchodové nepodléhá, stanoveno na 600 zl. Kdo má důchod vyšší, podléhá již dani.

Má-li ale někdo jen po část roku důchod, jenž jako takový nedosahuje výše 600 zl., ale kdyby ne na celý rok se počítal, by daně prostě mohl přesaš, je pak přece dani důchodové podroben. Na příklad: Dělník zaměstnaný v závodě vázaném sezonou, vydělá si po osm měsíců týdně 15 zl., což činí dohromady asi 525 zl. Přes to, že nemá celoročního příjmu přes 600 zl., je podroben dani, poněvadž se jeho příjem počítá na rok ve výši 780 zl.

Následkem ustanovení, že veškerý důchod 600 zl. převyšující podroben je osobní dani důchodové, hranice poplatnictva se velice rozšířily; neboť tím veškeré osoby, mající týdenní mzdy více než 11 zl. 60 kr., jakož i takto všechny dělnické rodiny, v nichž týdenní mzda obou manželů tento obnos přesahuje, budou osobní dani důchodkové podrobena.

Uznati však se musí, že tím, že vrstvy co nejširší dani podrobeny budou, tato rozdělena bude co nejvíce a tím, že čím větší příjem, tím vyšší daň a sice v poměru stoupavém se bude ukládati, ve přiměřeném poměru právě živly mocnější a hospodársky silnější dle poměru své zámožnosti ku účelům státním budou přispívati. Je to zásada velmi dobrá, spravedlivá a šlechetná, na níž bernictví vůbec má býti založeno. Že u nás zásada tato pronikla, děkovati dlužno dru. Steinbachovi jenž jsa původcem opravy berní, postavil ji na základy moderní. Ovšem parlamentární provedení a propracování předlohy stalo se až za koalice, v níž kapitalistická levice měla velké, ba mnohdy rozhodující slovo. A tu se stalo, že vloudily se jak do ostatních, tak zvláště do zákona o této dani mnohé nepřístojnosti, jež nejsou celku na prospěch, budou musiti býti jednak opraveny, jednak zcela vymýšleny, má-li míti zákon podklad úplně slušný a etický.

K dani rentové (důchodové) musí se přiznati:

Úroky ze všech druhů půjček, ať je na ně vystaven dluhopis či nic, dále úroky ze zbytků kupních cen, z podílů obchodních atd. Od nynějška této povinnosti nesprosti okolností, že je dlužník živnostníkem nebo obchodníkem.

Úroky ze všech hypotek; nikoli jen z hypotek na domech dani prostých. Dlužno přiznati učiniti z úroků všech hyp. půjček.

Úroky eskomptní, neplatí poplatník jako eskomptér všeobecnou daň výdělkovou. Kdo tedy snad příležitostně použije svých hotovostí k eskomptování směnek, musí úroky po srážce úroků re-eskomptních k dani rentové přiznati.

Úroky z kaucí a desposit, nejsou-li uloženy v papírech daně prostých nebo takových, z jejich kuponů se daň rentová sráží.

Tělesné, doživotní a dočasné renty.

Pense, které se potahují od pojišťoven a zaopatřovacích ústavů za pojistné premie dříve

buď na jednoho nebo ve lhbách splacené. Za to pense děstojník, úředník nebo jejich posť-
stalých, je vyplácí stát, nebo pensijní fond, slu-
žbodárcové a p. nepodléhají této dani.

Podílky nadační, testamentární renty a po-
žitky všeho druhu. Užívaní realit (pozemků, sta-
vení) nepodléhá dani rentovní, poněvadž usu-
fruktuár (požívatel) platí daně reální. Výslovně
osvobozeny jsou alimentace (výživné) a výměnky.

Úroky z cizozemských cenných papírů
i uherských dlužno též přiznati k dani rentové,
ovšem ale jen tenkrát, nejsou-li ve své zemi
vedle osobní daně důchodové podrobeny ještě
jiné daně přímé. Důkaz o tom přislouží poplatník.

Též důchody z výkupu a odkupování všeho
druhu podléhají této dani.

Z uvedených a podobných trošků a dividend
platí se buď 2 proc. daně rentové. Z důchodu
z pronájmu živnosti plynoucího předepsána jsou
tři procenta. Dosud se z takových důchodů pla-
tílo 8 a půl proc. nebo dokonce i 10 proc. daně
důchodové; nyní i s osobní daní důchodovou
pronajímatelé živností tolik platiti nebudou: jen
bude jim ručiti za přesné placení daně jejich
pachtýtem. Náhradu osobní daně důchodové na
pachtýti též nesmí se žádati.

Je konfesionalní škola tak strašná?

Až za 50 roků bude psáti někdo kulturní
historii národa našeho a zmíní se o debatách a
resolucích v učitelských „Budících“ proti konfesio-
nálním školám — které blouposti někdo buď —
a o bojkottu členů spolku katolických učitelů,
ubránění se sotva úsměvu. A právem. Ku konci 19.
století školní děti ve strašáky a pověry více ne-
věřily, ale jejich „liberální a pokrokoví“ páni uči-
tele udělali z konfesionalní školy takového stra-
šáka, že se ho nyní sami bojí.

Ooť se je ta konfesionalní škola opravdu tak
strašná? Nuže, podívejme se trochu blíže na toho
strašáka.

Požadavky křesťansko-socialní v ohledu škol-
ském jsou ve spisu Rudolfa Vrby vyznačeny takto:

„Aby obecná škola byla zase katolicko-kře-
stanskou, aby náboženství se vyučovalo nejmén 4
hodiny týdně a ostatní učivo duchem křesťanským
proniknuto bylo, aby mládež o mravní a kulturní
důležitosti učení Kristova byla přesvědčena, aby
nevycházeli ze školy žáci, kteří sice o Kristu sly-
šeli, aby jeho ctově, které kázal a konal, znáti
a osvojit si naučili, jako na př. sebezapírání,
lásku k bližnímu, poslušnost, pokoru a spravedlnost.

Škola má dívky vychováti pro život, k lásce,
ku modlitbě a k práci, tím se stane dítě schopným
obstáti v oboji o existenci.

Žádáme pravou míru vzdělání du-
ševního, které se nesmí dít na úkor
zdraví tělesného, aby dívky nezakráely tě-
lesně. V prvních 4 rocích vyučují se důkladně ná-
boženství, čtení, psaní a počtům, v ostatních pak
rocích rozdělena budiž škola obecná na školy ven-
kovské a městské a podle toho též učivo. Mlá-
dež buď pod školní kázní až do 16 let.
Hlavním úkolem budiž, aby se dívky naučily se-
mostatně myslit a své úsudky si tvořit.

Pro nemajetné budiž škola bezplatnou.

Žádáme výchovu mládeže národní,
v opravdové lásce k národu a ve spra-
vedlnosti k národům jiným. Poněvadž člo-
věk náleží máže jen jedné věci jako jedna kvě-
tina vyrůstá v určitém květinu, tak chceme děti
vysnání katolického pro sebe a židovské děti at
si jdou do škol svých. Chceme, aby nezeměl žádný
učitel učiti, který není s dětmi stejného vysnání
a který i svým životem a působením nedává dětem
vzor křesťana. Dle toho budiž výchova učitelů na
ústavech učitelských přeměněna na základech kře-
stanských.

Záležitosti náboženství a vedení mládeže k
životu křesťanskému budiž úplně svobodě církevní
ponechána. V záležitostech náboženských budiž
podřízena škola kostela.

Zvýšení mravnosti, zbožnosti a kázně mezi
mládeží neutikodí ani pravé osvětě a pokroku, ani
snahám našim národním, ani hmotnému blahu lidu.
Naopak od zvýšení mravnosti, pravé zbožnosti a
kázně očekávati mohou rolníci, že dostanou lepší
čeledíny, řemeslníci lepší učedníky a pomocníky,
průmyslníci dokonalejší dělníky.

Pak-li katolíci dbají též zájmu lidu a počí-
tají s faktickými poměry, nejsou tím již také proti
zvýšení vzdělání. Faktum je, a páni učitelé toho
popřiti nesmí, že v čas pilných prací čtvrtina, tře-
tina, ba i polovice školou povinných větlích dětí
ve škole schází, že buď odrostlejší odcházejí doma
své menší sourozence, aby rodiči jejich práci více
si vydělati mohli, anebo pomáhají odrostlejší ško-
láci rodičům. Faktum jest také, že tresty a výse-
ní rodičů nepohnuly k pilnějšímu posílání jich
dětí do školy. Páni učitelé s tím faktem také
počítají a nad nedbalou návštěvou dětí více nebo
méně přimhouří oči, zejména — jsou-li to dívky
obecných starostů a lidí v obcích vtliv maji-
cích. Takovým stavem neziadá ani vzdělání dětí
ani veřejná mravnost. Když tedy pro dobu pilných
prací žádají se úlevy ohledně návštěvy školy,

mají takové žádosti jistě oprávnění do sebe. Jejich
povolání všeobecné vzdělání a morální napokádá.
Když není pilných prací, mohou býti děti více
a třeba též déle k učení přidržovány. Kdyby od-
rostlejší děti dostalo se pro bytost jejich
povolání odbornějšího vzdělání, kdyby se na př.
pro 14—16 leté výrostky zavedly opakovací ho-
diny i pokračovací školy a výrostci byli v nich zá-
roveň utvrzováni v pravdách náboženských, tedy
každý rozumný katolík bude pro to.

Tážeme se proto všech soudných a svobod-
ných lidí, zdali jest v katolickém programu
něco, co by mělo širšího vzdělání a mrav-
nostní směřiti.

A přece se takové věci, katolickým voličům
předhazují. Jednáni takové musíme co nejrozhod-
něji odsouditi.

Sám svobody kdo hodea — svobodu má vš-
ež každou, praví Kollár.

Rodičům katolickým musí býti ponechána
volnost, aby řádili, jak mají děti jejich býti ve-
dены a vychovávány. A jest-li jim kdo to saka-
zuje a je etikuje, jedná tyranský.

Pakli se jim dokonce posmívá, když řádají
zvýšení mravnosti ake zvyšenou výchovu nábo-
ženskou, jedná při nejmenším řečeno bloupost.

A jest-li hájí kdo po nich kamenem — jedná
blázn, takže se musíme od počínání takového od-
vrátiti s opovržením v srdci.

Opakujeme ještě jednou: Židé mají svou
školu židovskou, pravoslavní — pravoslavnou, pre-
testanté protestantskou, tedy konfesionalními v
pravém slova smyslu a jak fakta dokazují, vý-
borné školy ty obyvatelstvu tannímu slouží. My
Slované zejména cítíme výbojnost protestantské
německé školy.

Je tedy spravedlivé, aby škola katolických
rodičů byla katolickou.

Budoucnost ukáže, že se taková v zájme
rodiny a vlasti státi musí.

Již teď každý vidí, že mládež strácí účtu a
vášnost k rodičům a učitelům, že je stále vzdoro-
vitější, vzpurnější a neposlušnější, že nechce po-
slouchat, nedovede trpět, strádát, odříci se něčeho
a se obětovat, že až na řídké výjimky nemá ide-
alů. Naše mládež se stává potívačnou, materia-
listickou.

Není tak jen u nás, je tomu tak i jinde.
Tak píše hlavní list vládnoucí francouzské barba-
sie, vždy klidný a chladnokrevný „Temps“:

„Ukázalo se, že vše jest u nás ve Francii
lí, i všeobecná vláda, reprezentována všeobecní-
m hlasováním, i svoboda tisku, i svoboda shro-
mažovací, i bezplatná, povinné vyučování, pro
které stát v jedné chvíli div nebankrotoval, skrátka
vše. Necht pohlédneme kamkoliv, všude a ve všem
úpadek. Francouzská rodina, ta stará, náležitá
škola účty, povinnosti, chabrosti a cti od nejvyšší
až do nejnížší vrstvy nalézá se v úpadku a jest
nezbytně třeba ji povznést.“ Temps, který dříve
moderní školu tak vychvaloval a schvaloval též
pronásledování katolické církve a katolických kněží,
přiznává dále: „Nám podařilo se osvoboditi ná-
rodní výchovu z dozoru církve, ale dobyli jsme
toto úspěchu tím, že jsme zrevoltovali navzájem
proti sobě všechny mravní síly, jejich rovnováha i
součinnost jsou nezbytny k výchování dítěte a
k zachování zdraví společenského organismu. Voj-
na školy proti církvi slepě vedená končí
tím, že ubíjí mravnost.“

Článek svůj končí „Temps“: „Zde mohli
jame očekávati po tolika vydáních a tolikorém
tutli od r. 1872 činěných takové výsledky? Uvažte,
co stát ročně vydává na všemožné školy, jak pe-
čuje o vychování dobrých učitelů, o vypracování
zdravých method; dodejte k tomu vše, co sou-
kromou iniciativou se děje pro šířky a mravní
svrhlé děti! Jak bychom se po tom všem semeli
ptáti sebe, není-li osudným zákon, následkem kte-
rého roste počet mládežnických zločinů zároveň s
pokrokem národní osvěty, aneb není-li ve všech
naších zříceninách trochu improvizovaných a trochu
spěšné a nedochvavě zdelaných jakási skrytá veda,
která ochromuje a kazí sociální úspěch nové školy?“

Toť pozoruhodná zpověď liberálního orgánu
francouzské vlády, která zasluhuje pozornosti též
u nás. Školství, které vede národ jen k osvětě,
nikoli ale stejným krokem ku zvýšení mravnosti,
nenalézá se na pravé cestě. Ještě nedávno vítěz-
ství školy nad církví bylo prohlašováno za nej-
větší výmohlost třetí republiky a dnes — kající
přiznání k úplnému bankrotu. A přiznání toto
nemí dobrovolné, protože nadále nelze bankrot
tento skrývat, který se neobyčejně nebezpečným
stává pro stát, pro existenci celé společnosti.

Každý den objevují se ve Francii fakta,
která znepokojují a dle i otupěle a chladno-
krevné lidi.

Zde u nás v uzavřeném území vládl by ta-
kový bojkott proti Čechům, kdyby tam vládli ná-
meči aptimální katolíci? Zásti, nenávisti, znásilňo-
vání tak brutální, jaké dnes v Čechách církvi se-
dají, schopen jest jedině židovský liberálismus.

Velký župní koncert v Jaroměřu.

Pod protektorátem slavné městské rady král.
vinného města Jaroměře pořádán byl v neděli dne
18. července IV. župní ajez „České pěvecké su-

py severovýchodních Čech“, v níž sdruženy jsou
spěvácké spolky: „Bandl“ v České Skalici (30
členů), „Záboj“ v Červeném Kostelci, „Dobrod“ a
„Vlasta“ v Dobrušce (37 členů), sdhor besedy v
Kroměvě, „Hron“ v Náchodě (30 pěvků), „Mlada“
a „Ortel“ v Opocně (25 pěvků), „Kácor“ v Novém
Městě n. M. (asi 40 pěvků a pěvků) a „Jaromír“
v Jaroměřu (as 70 pěveckých člů).

Výkony pěvecké župy severovýchodních Čech
byly velkolepé, na něž veškeré spolky v župě zastou-
pené mohou býti hrdy. Páni sborníci jednotlivých
spolků nacrčili sbory velice pečlivě a precizně. Sta-
čila jediná společná skouška dne 11. července v Me-
ném Městě a pak skouška dopoledne před koncertem
s vojenským orchestrem, a všecko šlo — jak se říká —
jako na drátkách. Župníka společnou řídil sborníci
„Jaromír“, pan učitel Stoch v Jaroměři, známý
výtečný pěvec a znamenitý hudební odborník. O sár
koncertu má též nemalou zásluhu kapelník 74. pěšího
pluku, pan Pochmann s Josefov, šák pražské kon-
servatoře a pana profesora Klíčky, který nastudoval
se svým sděleným vojenským orchestrem veškeré
sbory velice svědomitě a s láskou k umění.

Koncertní sál v jaroměřském Grandhotelu byl
již před 2 1/2 hodinou dopolední přeplněn vybranou
společností hlavně s Jaroměře, Skalice, Náchoda,
Opocna, Dobrušky, N. Města, Králové Dvora, Smiřic,
s Králové Hradce, Pardubic a s blízkých míst. Ga-
lerie, ozdobená znaky koruny české, obsazena byla
orchestrem, pod ní zaujali místa pěvci a blíže k obe-
censtvu v ladném polokruhu pěvkyně.

Hned první skladba od Jea. Klíčky: „Žalm
47“ pro smíšený sbor s průvodem velkého orchestru
přednesen byl od celé župy 140 dam a 130 pěvků
akvostně. Choral proveden byl s nevídanou mohutností,
takže hnal srdcem i ledví každého. Zpěvy pěvků,
které tak vronas k srdci mluví, jsou zejména plodem
náležitosti, vyříbeného vkusu hudebního. Přednosti
skladby jsou mnohé, které sborníci pan Stoch v
případné vystihl a pěvci sdělili k platinosti přivedl.
Jednotlivé hlasy střídaly se s orchestrem s precizností,
jakou vidáme jen u sborů, jejichž členy jsou výko-
lení spěváci. Určitý takt pana sborníka napomáhal
přesnému nastupování jak v jednotlivostech, tak v en-
semble. Intelligentní posluchači byli přednesem uchvá-
ceni a mocně pohnutí. A jaká by ne, když vedle ve-
leboho náprvu působí slova písně tak vášně:

„Národové světa, všehomíra Pánu v radosti a
šala písně prospívají! Hospodin jest mocným lidstva
vládcem, od počátku trvá věčně Jeho vláda! On je
tvorstva milostivým Pánem. Velká, divná skutky hlá-
sají moc Jeho.“

Radajte se národové,
Žalmy slavné Pánu pje,
na oltáři Jeho trnu
dary akvostně oběťte!
Milostivá Jeho ruka
všemu námu ráda brání,
Báh své věrné v každé chvíli
nezakonou láskou chrání.“

Přítomný hudební skladatel, pan prof. J. Klíčka
odměna byl akvostným varhánovým výcom, který
mu podal mistopředseda Jaromíra, P. J. Váha. Pěv-
cům a pěvkyním bouřlivě aplandovalo.

Druhým bodem programu byl mistr Bedřich
Smetana „Vyšehrad“, symfonická báseň s cyklu
„Má vlast“, kterou pro solovou harfu upravil p. Tr-
něček. Slečna Helena Klíčkova jest sjev ma-
ladistvy, a nádhernými svými postyky vyvolala s krá-
lovského nástroje svačky v pravdě čarovná. Mnoho-
slibný talent slečny Klíčkyvny znoubí v sobě překva-
pající hotovost technikou a citovým fendem a umě-
leckým posvěcením. Obecenstvo téměř ani nedýchalo,
když mladistvá opravdivá virtuozka vyvolala na
stranách harfy ty nejjemnější, sotva slyšitelné tony, a
propuklo v jasavý potlesk, když krásnou skladbu
skončila. Umělkyně odměna byla akvostnou kyticí
s poupat růžových. A jak dejemná a tklivě vyvolala
slečna na stranách damou naši národní píseň: „Po-
tíš máš dávat, co se máš nelbit, co já nechci!“

Smetanova „Českou píseň“ pro smíšený
sbor a mužský sbor s průvodem velkého orchestru
sápl „Jaromír“ dle všeobecného úsudku tak, že ani
mistr Smetana by si nepěl, aby spřááno bylo jinak.
Zásluhu o to má ovšem p. sborníci. Přednes byl
naprosto bezvadný, takt nejen minutuomí, nýbrž pře-
kvapující. Zpěvci i pan sborníci v horlivosti při
cvičení překonávají zejména. Tělký sbor přednesem
byl lehce a hravě, dámy svou spěvní rutinou i vy-
říbeností se svtlité významovaly.

Pravou perlou programu byl „Králi duchů“
od Josefa Klíčky, ballada pro sít, harfu. Slečna
Mařenka Stochá, studuje na pražské konservatoři,
avšak pro občerstvení nemohla letos studie dokončiti.
Slečna má lahodný, obecný, hluboký, mohutný ať a
ve svém rodišti jest již známou a osvědčenou kon-
certní pěvkyní. Přednes slečny jest uchvatný, živý,
pln dramatické síly. Strach horečně rozechvěného,
úzkostlivého dítěte, svůdné a vášnivě lákání čar-
odějného pširaku, náhu i konající starostlivého o
sdraví dítěte ote podala slečna přirozeně a hluboce
precitně. Očekáváme, až hudební a dramatické své
studie absoluje, že vystře ve všemou umělkyni. Za
své vynikající výkony byla slečna odměna akvostnou
kyticí a rovněž jako doprovodající ji na harfu slečna
Helena Klíčkova odměna byla bouřlivou po-
chvalou. Také pan profesor Klíčka byl s mladist-
vými umělkyněmi vyvolán a hluboké aklamován.

Zpěv nevěstín“ Jea. Klíčky s cyklu „Sva-
tební hudba“, sehnala hudební kapla o 38 mužích
bravurně. Jest to mohutná orchestrální skladba.

Posledním bodem programu byl smíšený sbor
Beh. Jeremiáš, řídile kára v Plsku „Český
praporek“, který sáplla celá župa. Zpěv vyniká krásami
hudebními a přednesem byl kímá a přesad. Akvostně
se významem lahodným svým tmcorem p. Morava
s Dobrušky. Pan Jeremiáš, který svou kompozici ři-
dil osobně, musil ji opakovati a odměna byl pěkým
varhánovým výcom.

Koncert zahradní přilákal do Grandhotelu rov-
něž předstné posluchače. Hudební kapla 74. pěšího
pluku sehnala sdělile Reukoděho cvarturu k opo-
te

„Svatojanské pready“, dále dr. Antonína Dvořáka „Slovanský tanec č. 2.“ veliký pochoď s opery „Karlův Šebest“, „Drahomíra“, Bedřicha Smetany „Obrázky s veskerých jeho oper“, Kmo- chův „Směs s českých písní národních“ a Arlega Boita „fantazie s opery „Mephistofela.“ Skvostná byla Rabinštejnova píseň pro křídlovku „Ara.“ Celá řada zpěla mezi tím smíšený sbor „Na Moravu“ od Javůrka-Bendla. Všeobecně chvá- leny vyvedené, zdravé hlasy pěvů a jich vytkřbený smysl pro všechny stupně hudobní krásy. Obdivováno stejně hrmatné fortissimo tak i něžné pianissimo, a co hlavní: chválena srozumitelnost a správné akcen- tování spívaného slova. Pěkně přednesl také jaro- mářský mužský sbor Slavíků „Na vlast.“

Mile se obecnostva samlouvaly „Národní píseň“, které přednesl damský sbor Jaromíra. Sle- dily lámaly si hlavinky, kterou částičkou půjde jich milý, zda-li tou dolejší nebo hořejší, pak se upřímně přimnaly: „Ráda, ráda, máj slatý Honzčku, ráda tě mám“ a komedně prozradily: „Počkej, povím, že na mne loudíval... rádičku, ba i hubičku.“ Zpěv byl krásný, roztomilý, rytmus a dynamické odstínování byly správné. Škoda, že jsme se nedočkali písně Gounody „Vino a krev“, mužského to vynikajícího sboru. Župní ajend v Jaroměři, který skončil obligá- tním tanečkem, šťastně účastníkům v milé upomínce. Pan profesor dr. Kaufmann, předseda zemské ústřední jednoty pěvecké, vyslovil při svém odjezdu účinkujícím úplnou svou spokojenost a těšila jej také přetvárná návštěva obecnostva. Pochvala tato s kom- pententního místa bude české pěvecké šupní jednotě severovýchodních Čech sajisté jen vzácnou pobídkou, aby v uměleckém svém snažení a rozvoji pokračovala.

Ráda schůze městského zastupitelstva královéhradeckého

konala se v sobotu po 3. hod. edp. Zahájil ji starosta p. dr. Ulrich, který přistoupil k projednávání denního pořádku, pravil: K vysávání valeslavské a. k. zemské školní rady v Praze, se dne 1. t. m. vyžaduje se usnesení o tom, že se město Hradec Králové zava- zuje s obecních prostředků zhrášovati náklad na školu měšťanskou pro chlapce potud, pokud náklad ten dle zákonů školních na obec by vypadl. Pan sta- rosta na to sdělil, že městské zastupitelstvo usneslo se již dříve, aby v nové budově školní pamatováno bylo na místnosti pro měšťanskou školu chlapeckou, aby potřebné kroky v příčině její zřízení byly podnik- nuty a zemské školní rady a zemského výboru a aby otevřena byla, až městský samostatný okres školní bude zrušen. Tento samostatný školní okres není však radno dříve zrušit, pokud nová budova školní nebude postavena, účelně svému odevzdání a pro školní fond připsána. U zem. školní rady i zem. výboru bylo intervenováno a podpora škole měšťanské stíbe- na. Nyní žádá zemská školní rada, aby městské za- stupitelstvo se usneslo, že ponese veškerý náklad se zřizováním a udržováním měšťanské školy chlapecké spojený, náklad to, který činití bude asi 3000 zl. Měst. rada čini tudíž návrh, aby měst. zastupitelstvo usneslo se, že obec Královéhradecká zavazuje se nácl se zřizováním a vydržováním měst. chláp. školy spojený náklad. Návrh ten byl jednoblasně přijat. Starosta p. dr. Ulrich referoval na to o 2. a 3. odstavci pro- gramu, které spolu souvisí. Podal především zprávu o stavu otázky pravovárečného dříví a pak o návrzích el. a k. sborového velitelství v Josefově stran ode- vzdání pozemků k zřízení vojenského cvičiště potřeb- ných. O této poslednější otázce jednala zvláštní en- keta, v níž se strany pravovárečného měšťanstva za- sedali pp. Waldek, Formánek a Henke, se strany obce pak starosta a pp. Vávra a Rus. Pan ředitel Vávra však z enkety vystoupil a za důvod uvedl, že neochlbnal s návrhy pravovárečným měšťan- stvem činnými a aby se mu nemohlo vytýkati sta- novisko osobní, jelto ve slohové o ní se jedná, nalézá se téžrána firmy Lhotovy. Na jeho místo povolán byl do enkety pan profesor Svoboda. Co se stavu otázky pravovárečného dříví týče, podotkl p. dr. Ulrich, že to jsou fakta (skutečnosti), které jsou obci sice na úkor, avšak opírají se o skutečné poměry, s nimiž natno obci počítati. Obec se vzpírala odvkám dříví a okřesní výbor, jakožto první instance odešel také pravovárečníkům obvyklé dávky dříví (4, 5 až 2 m. ročně) avšak zemský výbor po odvolání se pra- vorvárečníkům rozhodnutí okřesního výboru zrušil a re- shodl, aby obecní zastupitelstvo rozhodlo, mnoho-li dříví se má pravovárečníkům z obecních lesů dáti. Zásoby dříví v letech 1894, 1895, 1896 a 1897 a zájmy obce měly vliv na to, mnoho-li obec pravovárečníkům dříví dá. Toto rozhodnutí zemského výboru bylo potud obci přiměřené, že vázalo dávku dříví na dvě základní podmínky, ale zároveň bylo nejasné; nebylo z něho zřejmé, na jaké stanovišce mělo se obec postaviti — má-li totiž dávka dříví vůbec odpřítiti, nebo má-li ji jen zredukovati (sme- ťiti). Než celá věc dostala se až ku správnímu dvoru, kterýž sice rozhodnutí zemského výboru potvrdil, avšak v důvodech svých zaujal stanovisko k obci příkřeji: zdá se totiž vycházeti z principu, že nejen pro otázku existence práva ajbíř i pro objem práva užívání obecního statku rozhodným jest faktický výsk, jaký pascenal v době, kdy obecní zřízení upylo plat- nosti (tedy letech šedesátých). Jisto jest, že otázka právnícká dříví zůstala operace, že jest právě tam, kde byla dříve neč o ní rozhodnutí výše zmíněná byla vydána. I byl by konec konců ten, že o dávku dříví vznikly by každoročně nové spory, které by opět

prošly všemi instancemi. To na stěti měla i enketa a proto rozhodla se pro systém výkupu a sice tak, aby za dávku dříví zredukovaná na 1.1 čtver. m. dostalo se jakožto náhrady jednou pro vždy každému majiteli pravovárečného domu — a je-li jich více, všem dohromady — 100 zl. Jelto je pravovárečných domů 176, bude reprezentovati výkupné obnos 17 000 zlatých. Ku krytí užije se úspory z let dřívějších, pokud možnost toho během r. 1897 z výsledku obec- ního hospodářství se objeví. Na to přednesl p. sta- rosta tento určitý návrh: „Každoroční dávka dříví z lesů městských vůbec a z lesa „Obec“ zvlášť pra- vorvárečným měšťánům pro praeterito za leta 1894, 1895, 1896 a 1897 i pro futuro navždy se zrušuje.“ Naproti tomu vyplatí obec královéhradecká každému majiteli pravovárečného domu (a jsou-li dva neb více spoluvlastníků — ovšem tímto spoluvlastníkům do- hromady) jakožto náhrada za toto zrušení jednou pro vždy 100 zl. během r. 1897 proti řádné listině, kterou se za sebe a za nástupce své ve vlastnictví jejich domů každého nároku na tuto dávku dříví úplné a na vždy vzdávají.“ Pan starosta v referátu svém pokračoval a zmínil se o tom, že r. 1882, když jednalo se o převzetí hradeb, uzavřena byla s pravo- várním měšťanstvem smlouva, dle níž toto zavázalo se odevzdati obci k vojenským účelům 120 jiter svých pozemků pod lesem obecním s podmínkou, že obec odevzdá mu za stejnou plochu souvisejích pozemků na Moravské straně počítaje v to plochu obou flošen. Kdyby bylo zůstalo při původní figuře cvičiště, otázka obou flošen byla by se stala bezpředmětnou, poněvadž by zahrnuty býti musily do výměry pozemků, které pivovarnímu měšťanstvu se výměnou měly poskytnouti. Časem však plocha pozemků, které vojenský erár od obce vyžadoval, byla o 14 jiter zredukována tím, že byl v městských lesích postoupen pozemek pro stře- nícl. Dále zmínila se situace i tím, že vojenský erár nebyl spokojen s pozemky pod „Brnem“, které jsou vlhké a jejichž upravení na cvičiště bylo by bývalo spojeno s velikým nákladem, a žádal, aby na cvičiště místo 45 jiter 182 čtver. sáhů pozemků pod Brnem dala ma obec přiměřenou plochu z lesa „Obec“. Za tou příčinou konala se komise, již účastnili se zástupcové obce a vojenského eráru a při níž přijato bylo, aby obec na cvičiště postoupila 45 jiter 182 čtver. sáhů z lesa „Obec“ a pravováreční měšťanstvo s pozemků pod lesem tímto se prostírajících asi 60 jiter. Nááedeek toho bylo nové vyjednávání s pravo- várečným měšťanstvem. Při něm činný byly návrhy, aby buď flošny byly vyloštěny a pozemky jiné za ně pravovárečníkům dány, nebo aby jedna flošna připadla obci a druhá pravovárečnému měšťanstvu. Když do- hodnutí o tom nebylo dohláno a měšťanstvo od obou flošen upustiti nechťelo, vznikla v enkete obava, že by došlo ke sporu s pravovárečným měšťanstvem a bač že by vojenský erár mohl použiti v tomto přípa- dě klausule v pevnostní smlouvě, dle níž, kdyby mu obec cvičiště ze la neb z části odevzdání nemohla (do 15. března 1898), erár oprávněn jest na její škodu a útraty cvičiště kdekoliv jinde si opatřiti, aneb že by obec po případě s obětmi naléhati musila na vojenský erár, aby upustil od požadavku lesa na cvičiště a aby převzal pozemky tak, jak původně v pevnostní smlouvě pro cvičiště byly vyhlášeny, čímž by obec stala o obě flošny přila — přistoupila konečně enketa k tomu, aby pravovárečníkům postoupeny byly plochy obou flošen. Zároveň však ustanovila podmín- ku, že pokud obě flošny nemají býti zbořeny, totiž do 17 let, zůstane užívání a dispositce jich a nájemné z nich obci, po 17 letech pak je pravovárečníci vlast- ním nákladem je zbourají do úrovně lučín a že nyní upustí ode všech námitek proti odevzdání žádané plochy lesa pro vojenské cvičiště a od námitek proti jeho vykácení, které činili jednak z důvodů veřejných, jednak k vůli nároku na dříví pravovárečné z lesa „Obec“, jehož část za cvičiště postoupena býti má. Tato námítka ovšem byla bezdůvodná, jelto veřejno- právní nárok na dříví disponci a lesem městu ne- brání. Tím vším přináší město skutečnou oběť další škodě. Dlužno uváiti, že plochy obou flošen obec musí eráru zaplatit jakožto pozemky stavební; právě tento důvod to byl, pro nějž kdysi uzavření pevnostní smlouvy bylo s druhé strany odpiráno; jestliže pak nyní se žádá a žádá se má, aby tyto právě po- zemky vyměněny byly za pozemky polní poměrně menší ceny, jest to jen oběť, kterou město, chtějíc se uvarovati dalekosáhlých sporů nevypustitelného kon- ce, přinéstí nuceno jest. Při výměně 60 jiter 1589 čtver sáhů pozemků pevnostních za pozemky pravo- várečníky (navržené v připsan. o. k. voj. stanického velitelství v Kr. Hradci se dne 4. července 1897 č. 788) budíž plochy obou flošen zahrnuty mezi ony pozemky, které pravovárečníkům postoupeny budou, ale „pod podmínkou, a) že se pravovárečníci zaváží obě flošny ve lhůtu purnost. smlouvy do niveau la- čin vlastním nákladem zbourati; b) že upustí od všech námitek proti odevzdání žádané plochy lesa 45 jiter 182 čtver. sáhů pro voj. cvičiště a proti jeho vykácení; c) užívání obou flošen vyhraňuje se obci do 14 doby, do které dle smlouvy pevnostní se dne 6. dub- na 1898 demolování povinnost trvá.“ Pan Petříček myslí, že obec při výměně svých pozemků za pozem- ky pravovárečníky užetí z nebaže máti žádná stráž. Pan rada Jar. Červený, který po čes referátu p. starosty schůzi předsedal, přikročil na to k hlasování. Návrhy pana starosty dr. Ulricha ohledně výkup- pravovárečného dříví a výměně pozemků se přijímají 19 hlasy z 21. Pan starosta dr. Ulrich pravil, že následkem čestného právé dohodnutí spracován má-

šťanstvem možno rozhodnutí o návrhu sborového ve- litelství v Josefově stran odevzdání pozemků potřeb- ných ku zřízení voj. cvičiště. Návrh jeho se schválil pak jednoblasně. Pan starosta připomenul pak, že dosavadní cvičiště bylo vojaku ponecháno do konce 1898 a tím i sklizeň sena obětována, sdělil, že voj. stavební oddělení žádá, aby užívání dosavadního cvi- čiště bylo potud prodloženo, pokud komise sestavená se zástupce obce a voj. eráru neuzná úplnou spáso- bnost nového cvičiště. Pan starosta navrhuje, aby stavebnímu oddělení se odpovědělo, že lhůta do konce r. 1898 je dostatečná pro úpravu nového cvičiště a že na neurčitý termín přistoupiti nelze. Pan starosta referuje dále o žádosti stanického voj. velitelství, aby se ponechaly na cvičišti p r u h y l e s a ku cvičení vojs- ka v útoku a hájení lesním a pro jeho odpočinek. I navrhuje, aby se voj. velitelství učinilo po vůli, ale s podmínkou, že za dříví na prazích těch slušná ce- na obci bude zaplácena. Zároveň sděluje, že erár žádá, aby s kácením lesa se počalo v listopadu a bylo v únoru ukončeno. To se dá provésti. Pan ředi- tel Vávra podotkl, že město ztratí dvoji sklizeň při změně cvičiště. Erár se musí připomenouti, že obec mu přináší oběti. Zároveň budiž připisem eráru podotknuto, kdyby posavadního cvičiště užil déle než do konce r. 1898, musí obci zaplatit náhradu v su- mě, která by odpovídala nájmů za ona luka.

Při hlasování přijat byl návrh p. starosty, aby staré cvičiště se ponechalo eráru ještě r. 1898, a pak dodatečný návrh p. řid. Vávry, aby erár platil z to- hoto cvičiště přiměřené nájemné, bude-li ho užívati přes čas. Na žádost eráru, aby se ustanovila komise k vůli ohledání nového cvičiště, zda-li toto bude vhodné, nepřistoupeno. Obruby lesa kol nového cvi- čiště se sice eráru ponechají, ale erár má stojaté dříví (stromy) zaplatit. Architekt pan Weinhangst od- poručoval pak jako leoní referent udělení definitivu panu nadlesnímu Josefovi Strachotovi, protože se ovědčilo. Pan A. Dvořák, který přijel do schůze s Mladé Boleslavi, pravil na to, že tento moment očekával s radostí. Znal p. nadlesního jako člověka výtečného a proto ho odporučil. Sám byl roku 1894 za své zásluhy o lesnictví vyznamenán, letos však byl s rodného města jako mroha vyhnán s referentství vyřván a p. nadlesnímu udělena byla důtka. Vinen prý je tím Ratibor, který prý vyřčil věc tak, jako by se byl snad dopustil krádeže dříví. Jej, synka městského prý s rodného města vyhnala tato afaira, takže v cizím městě musil hledat druhý domov a novou existenci. To vše prý jen darebák sbuntoval a lituje, že nemá schůzi přitomen. Starosta p. dr. Ul- rich odmítá tyto nepřiměřené výrazy. (Souhlas.) Pan Dvořák se omlouvá, že neřikal, že ten darebák je v zastupitelstvu, ale slova pana starosty bře na vědomost a dkuje té náhodě, že dnes si prý vydobyl satisfakce bez cíl protokoe a cíl pomoci. Zpravodaj pan Weinhangst oproti p. Dvořákovu namítá, že druhý ucházeč o místo pana nadlesního byl zrovna tak dobře kvalifikován, a je přesvědčen, že by byl zrovna tak dobře konal svou povinnost, jako nyní pan nadlesní. Pan Dvořák v této věci pranic nerozhodoval. Co se týče oné důtky, dostal ji pan nadlesní tehdy plným právem (Souhlas), avšak pak konal svou povinnost a proto právem se přimlouvá, aby mu definitivu udě- leno bylo. Ostatní poznámky jsou osobní věci pana Dvořáka, ty myslí, že sem nepatří a proto se o nich neřví. Pan rada Pilnáček podával pak zprávu o novém prozatímním jatečním řádu, jehož znění pře- četl. Pan Petříček se táže, zda-li byli uznesení a řazenci ohledně obsahu jeho tázání. Starosta pan dr. Ulrich pravil, že tázání nebyli, že však je řád sdělán dle schválených řádů jatečných. Poukazuje na cyklisty, řádá p. Petříček, aby řád nebyl potud schvá- len, pokud by intereseanti o něm slyšení nebyli. Ře- zníci a uznesení jsou velcí poplatníci a mínění jejich třeba vyléchnout aspoň s touše ochotou, jako se vy- slechly náhledy cyklistů. Ačkoli sám není řazníkem a zástupcem tohoto stavu, prohlašuje některé věci v ja- tečním řádu za nepřijatelné a nepřiměřené a některé výslovně uvádí. Starosta p. dr. Ulrich pravil že má obavy, že provizorní jatky budou zrušeny, pak-li se savčas mnohé nepořádky neupraví a neodstraní. Rada pan Pilnáček podotkl, že při prozatímních jatkách je místo jen pro 10 kusů, a že více jich tam státi nemůže. Navržený stavební řád je ostatně jen provizorním a za prozatímních poměrů třeba s ním počítati. Když pan Petříček opět se přimlouval na svůj návrh, odpověděl p. starosta, že za těchto okolností nelze učiniti jinak, než aby městská rada byla zmocněna jménem zastupitelstva schválit navržený jateční řád po slyšení intereseantů. Protože vše kvapí, musí se tak státi v nejbližších dnech. Přijato. Archi- tekt pan Weinhangst podal pak zprávu o. k. hydrografického oddělení zemského za zřízení dešfo- mtrů v městě našem. Věc je důležitá a náklad bude obnášeti jen 180 zl. Pan dr. Heller poukázal pak, jak důležitý jsou někdy hydrografické záznamy v pro- cesu. Jednou vedl spor, kde šlo o mnoho tisíc zlatých náhrady, ale v celém městě nebylo hydrografických záznamů a nebylo lze zjistit, zda-li šalobci utrpěli vodou skutečnou škodu čili nic. Tu mu vypomohl z nouze jedm dp. farář, který spolehlivé záznamy na vlastní vrub kopal a proces pak dr. Heller vyhrál. Po těchto slovech náklad na hydrograf schválen i hlasem spofivého pana Petříčka. Pan Dvořák si stěžoval, že ohledně upravení tržního řádu nic se ne- stalo, až na to naléháno. Pan starosta dr. Ulrich odvětil, že komise již návrh vypracovala, že však se žádají ještě některé změny. Na to pan starosta refe- roval o parcelaci bloku O. Zastavení podélných parcel

nebože, dokud Němci neuznají státního práva. Ale jak to chtějí narušit, aby to Němci učinili, to znamená Dr. Grégr přesvědčit. Ze to sám neví, dokladá svou obavou, že se Němci zmocní na čas naše vlády v Rakousku a že Češové budou zase zaháněni do nejostřejší opozice. Budou-li při přípravě, konečně při svržení. Tys pan Ed. Grégr mluvil před 4 lety také o nejostřejší opozici, o hlasovacích listech, o kanonech a koulích s nich vystřelených, ale pak první utíkal s pokrokatěho banketu po ulicích v Chodčově restauraci, když se do toho vložila policie. P. dr. Grégr také asi nepípl, když pokrokaři byli odumřeli a savíráni. Pak-li Grégr více se nezapírá, než radikálně mluvit, ať nechá politiku dleť rozumějši Horolda, Kaima, Kramáře a Pacáka, neboť takovými oznámeními jako v Slaném více národa škodí než prospívá.

Uličníctví. V úterý v 9 hod. večer bavilo se několik učňů se strojnické dílny p. P. v Kuklenách tím, že hádali s Kozinky kus železa do oken budovy čestáckých kasáren. Jeden z hosených kusů ve velikosti slatka, avšak s ostrými rohy vletěl do obyčejného bytu v prvním poschodí a málem se přitom neporanil. V uličkách sjížděni V. Benš, V. Polánek a Ant. Baroš.

Sjezd mlynářů a zemědělců konal se nedávno ve Vídni. Z Čech byli přítomni předseda českého odboru zemědělské rady Heřman Janda, předseda pražské obchodní komory Wohanka, mlynář Bona a Karlík, poslanec Teklý, Horák a jiní. Jánem města Vídně uvítal zhruba 1000 lidí. Lueger parkmistr. Sjezd vyslovil mu za bouřlivého jasotu díky a uznání, že se vždy tak horlivě ujmá mlynářův a hospodářův zápas proti Uhrům. Dr. Lueger odvětil, že se i na dále bude snažit, aby Rakousko naproti Uhrům nabylo vlivu, jaký mu s ohledem na poplatní sílu a počet obyvatelstva přísluší a aby Rakousko stálo státem, který pod vrchní panství uherského státu dostati se nemůže. Potom pojednal český mlynář s Karlíkem p. Bona o srušení mléčného řízení. Rolníci a mlynáři hádali v loni i před tím vlada, smlouva ministry orby a obchodu, aby mléci řízení hned a nikoli teprve 31. prosince 1897 bylo srušeno; aby celá dílna uherských kartelových mlynů s mléčnou řízením postráde a asi 3 miliony obnášející byly přímě vymahány i s úroky; aby uherské obilí a mouka nepoživaly na drabách smluvních výhod; aby transitní smlouvy pro cizozemské obilí v Rakousko-Uhersku byla úplně srušena; aby daně za paroplavební společnost a uherské dráhy, které cizozemské obilí se Srbska, Bulharska, a Rumunska do Rakouska dopravují, požívaly jen takových sazeb, které se povolují domácím výrobci, poněvadž jest prokázáno, že platnými tarifů stupnicovými a různými refakcemi cizozemské obilí, bez toho nízké, illusorním se stává t. j. — vlastně se neplatí, takže pak naše trhy bývají zaplaveny obilím a plodnými výrobky na trhu konkurovat nemůžeme. Nařazením vládním se dne 6. ledna se nedostalo našim mlynům žádné smluvní úlevy, naopak tlak uherské konkurence stal se následkem nastalé pro Uhry příznivé konjunktury pro rakouské mlynáře ještě méně příznivou. I teď je obchodní konjunktura Uhram příznivá. Jest to tedy nashovou hospodářskou nutností, aby se se srušením mléčného řízení dále neotálelo, neboť uherským milionářům vynášá miliony zisku a nám škody. Protože není naděje, že nové vyrovnání do 31. prosince 1897 ochráno bude, auto žádá, aby aspoň od 1. ledna 1898 se mléci řízení srušilo úplně. Mléci řízení zavedeno bylo teprve r. 1893 pohybem ministeriálním zákonníkem a dá se tedy pouhým podobným nařízením také odvolat. Sjezd souhlasil také, aby nebylo žádné proměnlivé vyrovnání bez souhlasného srušení mléčného řízení. Pan Polsterer se vynořil pro srušení termínového obilního obchodu. V resoluci jednohlasně přijaté žádají mlynáři a zemědělci, aby se přímě devallo obchod poase s hotovým obilím. Sjezd vyslovil se dále proti svržení pojistného při úrazovných a při úrazovém pojišťování důležitě se má na návrh p. Seyfrieda soustava úhrady kapitálové záměnit v soustavu rozvážovací. — Až do neděle výhradně úhrady vyrovnání a Uhry roční a mlynáři. Aby se tak přímě nedělo, tomu se uvaruje nejlepše tím, pak-li se sřídi celá čára mezi Rakouskem a Uherskem. Sjezd usnul se proto, že má být vlada vyvážena, aby za místo obchodní a celní smlouvy, která 31. prosince t. r. vyprší, uzavřela jen celní a obchodní smlouvu, kterou by jednata říše na venek byla obhájena a která by umožňovala sřízení celní linie mezi oběma polovicemi říše, tak aby obě polovice říše samostatně své hospodářské zájmy hájiti mohly. Poslanec Janda a Karlík úplně souhlasili s tímto návrhem v resoluci obhájenými. — Sjezd ukončen za provedení alávy členů, jemuž odezván za všeobecného souhlasu také holdovací telegram.

Samovraha. Nebyl malý ani velký, nebyl suchý ani tlustý, nebyl hluboký ani slepý, nebyl ani okřivý ani neokřivý, ale byl osamělý starý mládenec. Hmot vlnitě mluvil jej omrzel a proto po způsobu všech moderních lufáků udělat si opravdový výlet na venek. Aby ho nebylo teskně, abytoval se v sídle veselé mládeže a pana Háděho učitele na škole Nepasnicko-Běšanské. Ačkoli neměl s sebou žádné cestovních listin a ačkoli byl oděn v poněkud křiklavém úboru barvy zelené a žluté, byl přece přijat vlnitě a nový jeho byt byl jako ta nejkrásnější klen. Než veškerá mládež vyletěla se nashbilo ani na čarokrásném venkově, byl mrzut a smuten a v návalu okamžité ohromylnosti prostrčil náležitě hlavu svou skrz mléčnou bytu svého, než že klen a stál vlnitě. Když se obrátil p. Hádě učitel domů, našel starého mrzutého mládežence v této pozici utřčeného. Dávky jeho zahránce a oděvů, pan Pajkr s Hradec Králové, došel se v „Obnos“ a letmá byta svého stravěm, a s obavou, aby se mu na venkově něco neudělo, přišel na 17. července pro mléčnou řízení, neboť našel jen jeho mrtvolu. Pan Hádě učitel, kterému stravěm letal byt a strava nezaplatil, ale skončil jako poměrně, rozhodl se, že jeho památku a podobiznu učiní ve své sbírce přírodopisné a dal ho proto vypočet, totiž toho železného papouška, který p. Pajkr s Hradec Králové do Nepasnicka přelátl.

Obchodní gremia z českého severovýchodu uspořádají 23. srpna ve dvorane sady nové vystavené obchodní akademie sjezd českého kupectva, v němž porokají: 1. O průkazu spolehlivosti a obchodu podomovím. 2. O nedělním klidu, o době pracovní a výpovědi. 3. O organizaci kupectva, vymáhání též se společenstev smíšených a sřízení šap. 4. Vymáhání zákona o nepoctivě soustěd. 5. O záložních gremiálních ku zveleboní úvěru a o naku povazích družstev. 6. O obchodním školství.

Přednáška o nových daních a jak se k ní přiblížky diti mají, uspořádá v pondělí dne 26. července t. r. o pti 8. hod. večer v Živnostensko-čestácké jednotě říšské poslanec p. Václ. Formánek. Obchodní gremium v Hradci Králové své k přednášce vlečka společenstva.

Nepoctivý čeledín. Josef Trávníček, 23 letý čeledín u rolníka Jos. Drobilka ve Štřevě u Litomyšle ukradl svému zaměstnavateli 23 zl. a práchl do bot. Po sloději se pátrá.

Nemilá poštovní novinka zveřejněna bude příštím rokem a poštovnímu úřadu značný výnos ušlák. První lednem r. 1898 začnou se totiž vydávati nové poštovní známky a tištěnky na základě kuračové měny. Korrespondenční listy budou pak státi 8 halírů (2 a půl kr.). — O takovéto na základě vzoru pošt. německých smluvních novetiny není věra co stát. Kdyby raději vrahni poštovní správa postarala se o přímě provádění jazykových nahzení a vnitřní službě i svažnějšího označování pošt. a telegraf. stanic a úředních místností. — Zdražení korrespondenčních listů bude též poštovním svídkem ve venkovských obcích. V místech, kde je úřední pošta, neplatí obyvatelstvo za dodání dopisů nic, kde jsou jiné pošty, jest poplatek malý. Avšak ve venkovských obcích musí platit posílám od každého posla 2, 3, 4 i 5 kr. a ještě jich pořídě nedostatou. A to je neoprávněnost. Neboť v konstitučním státě má platit: Stejná práva, stejné břemena!

Dvoji jubileum.

Slavnost 25letého posvěcení svého na kněžství slavili v Hradci Králové v úterý a ve středu kněží r. 1873 vysvěcení. Slavnosti se osobně účastnili důstojní páni faráři: Josef Barvíř v Morašicích, Josef Elias v Sudějově, Josef Hovorka na Kaňku, Josef Krihl ve Studnici u České Skalice, Václav Kracík v Turkovicích, Karel Macháček v Opatově, Václ. Strnad v Körberu, Jos. Stýblo v Lošanech, Jos. Šrámek vik. sekr. v Nebeské Rybné, V. Weigl v Sopotnici, August Zdráský ve Smrtné, dále Jan Ševera, kněz na odpočinku, vdp. biskup. vikář a farář ve Slatiňanech, Antonín Schreiber s konsistorní rada a professor Dr. Vincenc Ruth v Hradci Králové. Ostatní omluvili svou nepřítomnost nemocí nebo jiným nutným zaměstnáním a telegraficky nebo písemně přáli svým kolegům mnoho zdu. Slavnost započala v úterý v kněžském semináři duchovní řečí P. Cibulky člena Tov. Ježíšova z Hostýna. K slavnosti se dostavil dále porvaný zpozděnek, provinciál Otč Františkánů z Prahy. Ve středu ráno o 6. hod. proslovil opět duchovní řeč dp. Cibulka, nátež o 7. hod. Jeho Milost ndp. biskup Edvard Jan Nepom. Brynych za přísluhy svého vp. ceremoniáře a dvou semijubilantů sloužil mfi sv., při nš podal Tálo Páně semijubilantům a nastávajícím novosvěcencům, kteří druhý den byli svěceni na podjehenství, v pátek pak na jáhenství. V poledne měli semijubilanti společný oběd v semináři, který poctil svou přítomností nejdůstojnější Vrchní Pastýř a vdp. praelát a kapitální děkan a generální vikář Th. Dr. Alois Frýdek. Jeden ze semijubilantů pronel uctivý přítěk, vzpomenuv před tím drabých rodičů, učitelů, profesorů a představených, světitelů a ndpp. zemřelých biskupů, Jeho Biskupské Milosti. Na to nejdůst. Vrchní Pastýř pronel jednu zdravici svému i semijubilantům professoru a představenému, vdp. kap. děkanovi Th. Dr. Frýdkovi, druhou pak semijubilantům. Vdp. generální vikář odpověděl ardečně J. B. M. Slavnost semijubilantů vydatila se překrásně a otiveny byly při ní mnohé milé vzpomínky z dob mládě, při kteréto příležitosti vysloveno bylo zároveň přání, aby přítomní i nepřítomní družové se opět brzy shledali. K slavnosti jubilejní došly mnohé blahopřejné projevy písemné i telegrafické, za které semijubilanti projevuji zasílatelům nejserdečnější díky.

V pondělí a v úterý slavili anticipando rovněž zajímavé 30leté jubileum maturitanti z roku 1868. Mimo některé z výše uvedených důstojných jubilantův dostavili se k této slavnosti pan major Dittert zde, pokladník zdejší pošty p. Vaško, Th. dr. Jan Marek kanovník metropolitní u svatého Víta v Praze, lékaři, právníci a jiní. Z vynikajících ve veřejnosti známých omluvili svou nepřítomnost nutným zaměstnáním purkmistr měst pražských p. dr. Podlipný, ředitel Národního divadla v Praze F. Šubert a j. Zajímavá byla pondělní večerní schůzka v zahrádě v plzeňské pivnici u Macáků. Druh nepozná často nejlepšího přítele z mládí, hádal na toho a onoho, ale neubodl. Pan dr. Budárek z Moravy přivezl si k sjezdu též al. dceru, která navštěvuje konservatoř, Dr. Novák, profesor v Jindřichově Hradci a c. k. notář Chaloupka syny abiturienty. Při výtečném plzeňském a znamenité a známé kuchyni p. Macákové brzy se oživily vzpomínky z mládí, takže panova všeobecná veselost. Z bývalých profesorů dostavili se ředitel na odpočinku pp. Jan Klumpar a Norbert Hajnovský, pak

oblíbený tehdejší katecheta, monsignore B. Hák, děkan Hořický. Tento sloužil v úterý o 8. hod. ráno v kostele Panny Marie má svatou za asistence dvou jubilantů, při které řídil zpěv pan ředitel káru Wünsch. V úterý v poledne konal se banket u Macáků, jehož vedle monsignora Hákla a obou pánu ředitelů účastnilo se všech 21 účastníků. Výtečná kuchyně paní Macákové a řízné plzeňské ovšem budily veselou náladu a byly příčinou mnohého výtečného přpitku. — Obě jubilea a vzpomínka na Hradec zůstanou účastníkům zajisté v blahé paměti. Kněžští jubilanti učinili mezi sebou sbírku na Adalbertinum, jež vynesla 50 zl.

Maturita na gymnasiu sdejším udělalo 10 žáků s vyznamenáním, 10 dobře, s odstoupili, 6 dostalo opravu, 1 reprobováno.

Zoští s východních Čech.

Z Nového Bydžova. (Schůze katolické a národní jednoty). Naše nedávno založená jednota vede sobě žilo. Za krátkou dobu svého trvání pořádala čtvero již velkých schůzí, jež těšily se vždy četné návštěvě členů. A že sájem, jakož i vřelá účast pro věc spolkovou neutuchá, toho dokázala schůze poslední, pořádaná v neděli, dne 4. července, k nížto dostavili se členové téměř do jednoho. Předmětem této schůze byla přednáška dšst. p. katechety a prof. Josefa Kašpara „O mistru Janu Husovi“. — Pan přednášec pojednal o předmětu udaném ve své více jak hodinu trvající promluvě naskrze věcně, nestranně a důstojně. Dotekl se nejprve národních i sociálních poměrů v době předhusitské a vyřídil spolehlivými rysy tehdejší stav církve. Po právu ocenil pak vlasteneckou činnost Husovu a vzdal zaslužené uznání snase jeho jakožto horlitele o čistý mrav a náležitou kázeň. — „Žel Bohu,“ děl však p. přednášec, „že Hus na tomto poli státi nezůstal, že pokročil dál na pole, na ně nikdy nabočiti neměl, na pole věroučné. Tu zapletl se v síť bludů, jež uvedly ho na šířkou plochu, na jejímž konci došel tragického svého skonu. Nestranně vyřídil pak p. přednášec troji slyšení Husovo před sněmem v Kostnici, neilovně, avšak marně pokusy anémovnické, by Hus odvolal, a lítoť všech upřímně smýšlejících jako slavného Gersona, Petra s Alliaka, když tak učiniti nechtěl. — Dokládaje se pak Palackým dotýká p. přednášec, že posléze nezbylo němu nic než konečný vynětí náles a prohlášení Husa kacířem, aice by jinak byl snem přišel o všecku vládnost před národy křesťanskými. — Za smrti jeho, kteréž i my upřímně žálíme, snem nemáme býti činěn zodpovědným, tu měl v sápeti platný tehdejší říšský zákon světský, jež na provin u kacířství trest smrti stanovil. Že ortel byl u Husa urychlen, spadá na nejvíce na vrab zakulisá politického a nešťastného poměru mezi králem Václavem a Sigmundem. Snem směl se Hus i ve chvíli poslední zachránit, proto i když již na hranici byl, poslán k němu posel se žádostí, aby odvolal, že při životě bude zachován. Než i tento pokus minul se s účinkem, proto důlně Hci, že i Hus sám konec svůj zavil. Usnání patřil jeho charakteru a vlastenecké činnosti, avšak jako kněz chybil, že autority církve, jež každému knězi nedotknutelnou, nad sebou neuznával. Pochybení toto stalo se pak jemu bez viny církve i vlastní naší osudným. Proč Hus tolik umiřován byl, sda proto snad, že bál se přijíti o přisaz lidu v otčině, či která se jiná toho vlastně byla příčina, o tom nechceme souditi. Naším pravidlem: buďis uznáno, co uznáti sashuje, pokáráno však, co pokáráno býti má — a tím řídil se též ve své přednášce p. přednášec pojednav zejména o bludných náorech Husových. — Ke konci došli se toho, jakým způsobem namosé dnes jména Husova v naší veřejnosti jest znenučíváno, k politickým totis štvanicím, ba že mnozí s jeho tak svaných „citů“ snižují ho docela i na „politického berana“, jen aby tím více mohli bašiti do těch nenáviděných klerikálů, do církve — ba do náboženství vůbec. Jaká čest se tím ovšem mistru Janu prokazuje a co s toho za prospěch má český lid, jest na bíledni. Pan přednášec přál si, by o celé této „Husově otázce“ a nás nastoupilo trochu více nestranného posuzování, méně stranické umiřovanosti, a dokládá, že by pak aněs docílilo se vzájemného porozumění, a tím se by se i celá rasila tolik žaláné svornosti v národě, jež dojiata pak přivedla by ho k dosažení k cíli jeho nejvšestětších, k tomuž p. přednášec s plna ardece adaru přál. — Přednáška počala se se živým sájemem, odměna dlouho trvajícím potleskem, a všechny přítomné uspokojila svým sřstlivým, nestranným a přesně historickým amérem. — Po upozornění jednatelem vp. Matoušem na blízkost se sjezd katolick v Hradci Král. schůze skončena. Příteli schůzi: „Zaň Bžh“.

Z Kyšperka. Na Marketařsky dobytí trh v Kyšperku, který se konal 19. července, bylo přilááno: 28 volů, 23 byků 223 krav, 142 jalovic, 61 telat, 23 koz, 65 selat a 12 koňů. Příteli dobytí trh Marketařsky konati se bude 27. září 1897.

Z Hradce. V neděli dne 26. července 1897 od 10—12 hodin před polednem a od 2—5 hodin odp. budou letos provedené práce žáků c. k. odborné školy v školní budově (v přizemí i v 1. patře hlavní budovy a ve všech dílnách ve dvoře) veřejně k prohlédnutí vystaveny. Dětky do 10ti let mají přístup jen v právoa osob dospělých; jinak jest návštěva výstavy volná.

Ze Slonavského Předměstí. V neděli dne 11. t. m. připravila Svato Josefská Jednota svým členům náležitou sávu uspořádávající poučnou přednášku „O tisku“, k níž se svláštěni ochotou svažil z Prahy p. Tondl. Prostorný sál v místnostech spolkových byl posluchači naplněn a všichni s napjetím, žate bláží souhlas davě se jovo, vyslechli řeč.

Z Červených Pečků. Křesťansko-katolický vzdělávací podporující spolek „Svornost“ konati bude v neděli 26. července t. r. o 4. hod. odpol. místní spolkovou schůzi v místnosti spolkové v sámeckém hostině. Program: 1. Čtení protokola minulé schůze.

2. Sdělení spolkových správ. 3. Přednáška p. Frant. Štábla, redaktora „Obnovy“ „O barní opravě“. 4. O sjezdu katolíků v Hradci Králové přednese předseda. 5. Placení měsíčních příspěvků a přihlašování se nových členů. 6. Volné návrhy. Také hosté členy uvedení mají do schůze přístup.

Z Chrastí. V neděli konaly v městě našem okrskové cvičení pod protektorátem městské rady sokolské jednoty sdružené ve IV. okrsku župy severočeské: z Chrudimi, Pardubic, Hlinska, Skutče, Nasavrk, Luže, Svratky, Dašic a Chrastí. Slavnostní řeč na náměstí promluvil pan dr. Karel Pippich, který se zmínil o politické situaci, o výchově národa, o chování se socialistů a našich Germánů. Proti klerikálům pan dr. Pippich tentokrát nemluvil, čímž se zavděčil nejen občanstvu ale i městské radě v Chrastí, kteří žijí s kněžstvem v míru a kterým J. M. ndp. biskup Edvard Jan Nepomuk Brynych mnohou platnou službu a vzácný dar učinil. Bylo by si přáti, aby v nynějších pro náš národ kritických dobách zavládli i v četách sokolských bývalý poměr k duchovenstvu katolickému, které v prvních řadách probuzování a obrody národa se účastnilo. Hlas českého národa ve všech vrstvách sjednoceného padl by mohutně na váhu proti světu německému, který nedbaje státních hranic a svazků — vyjímaje katolický střed v Německu — svorně proti nám se staví. Hyperradikalismus poškodil nejen národ náš, ale i řady sokolské. V mnohých jednotách pěstěny byly méně zásady Fügnera a Tyrše, ale více cízákce, nečeské pokrokářství. Lidé, kteří z počátku kolportovali Ruch, Lid, Borce a časopisy pokrokářské, brzy počali horovat pro Červánky, Rašple a jak se už ty sociálně anarchistické časopisy jmenují, což nebylo zajisté sesilováním ducha národního. Doufáme, že zjevy tyto jsou rázu jen pomíjivého. Horliví katolíci v Chrastí na protikatolické domonstace mnohých Sokolů nejen nemyslí, ale slavili společně slavnost sokolskou. Také majitel panství Chrastického, Jeho Milost ndp. biskup ukázal pravé křesťanství, které i za zlé odměňuje dobrým a přesvědčiv se, že Sokolové nechť se demonstrují proti katolictví ochotně propůjčí Sokolům k cvičení a slavnosti louku vedle lázní, kterou dal posekat a upravit. Otava ovšem více na ni neporoste, za to se však slavnost na ni vydařila znamenitě. Chrastický Sokol poděkoval také za ochotu ndp. biskupa. O občerstvení a zábavu postaraly se dámy pěveckého spolku Ludmila ve vkusné zařízených buffitech. Tytéž dámy věnovaly sokolské obci chrastické skvostný prapor, který byl po slavnostní řeči p. poslance dr. Pippicha rozvinut. Slet sokolský v Chrastí zakončen byl taneční zábavou na panšském domě.

Sv. Janaká jednota katol. jinechů a mužů v Rekynatku. pořádala dne 20. června t. r. měsíční schůzi která byla dosti častá navštěvována. Odbyvala se v soukromé místnosti p. H. Kříže. Schůzi zahájil o půl 4 hod. odpol. místopředseda spolku p. Hyn. Kříže, a na to konána byla přednáška o „konfesijní škole“. [Po přednášce bylo předčítáno z novin, pak se vybíraly členové příspěvků načež pak byly volné návrhy a volný rozhovor a konečně konána sbírka k jistému dobrému účelu, která vynesla s. al. 50 kr. Posléze u veselí a v milé náladě schůze skončena.

Z Hylvát u Onstí nad Orlicí. Místní křesť. sociální převoký a čtenářský spolek sdružený p. farářem Zephyrinem Beneschem vystoupil minulou neděli poprvé před širší obecností převokou a divadelní zábavou, která se nad očekávání zdařila. Sbor mužské a smíšené s velikou plní nastudoval místní p. učitel Barnert a bylo skutečně s podivením, jak pěkně sbory ty předneseny spěvaky s kráhu zdejšího dělnictva. Rovněž i divadelní představení došlo pochvaly bující shromážděných hostů, mezi nimiž bylo i několik kněží. Další činnosti spolkové voláme ardeóné „Zdar Bůh!“

Z Bělehradu. Slavnostní lázně v Bělehradu navštívilo do dne 8. července 306 hostů z Čech, 7 z Moravy, 12 z Dolních Rakous a 3 z Ruska. Přihlášeni jsou hosté z Uher a z Bulharska. Na letním bytě je zde 25 stran a turistů navštívilo lázně 846.

(Zasláno.)

Ve středu dne 28. t. m. bude ve 2 h. odp. v místnostech spolkových v Hradci Králové č. 34. velké náměstí schůze přípravného komitétu na diecéšní sjezd katolíků v Hradci Králové.

Po této schůzi bude sezení výborové Politického družstva tiskového pod ochranou sv. Jana Nepomuckého.

Polit. družstvo tisk. pod ochr. sv. Jana Nep. v Hradci Králové, 1. července 1897.

Vh. Dr. Alois Frýdek, **Vh. Dr. Frant. Štábla,** předseda, jednatel.

Od medic. autorit vše odporučené řecké víno silnější prvního řádu **Mavrodaphne** 1 lah. al. 1.50 půl lah. 80 kr., v demijonu 1 litr al. 1.55 dodává **H. F. SEIDEL** v Praze, Vodickova ul. 20. (Hlavní sklad pro naše země).

Těs drubý druh, méně sladký: **Achater sec.** za stejné ceny.

Řecký čistý koňak v demijonu 1 litr al. 3. — Nejvyšší vyznamenání státní medailon, med. inár. — lékařnické výstavě 1896. — Zásilkou drahou i poštou. (108)

(Zasláno.)

Počestné „Hlas z Slona“ č. 18. napadly mne, že jsem nemlčet dne č. t. m. v kostele Rannském, když odbyvala se tam zkouška z náboženství, při níž vyrušování jsme byli střelbou z hmoždíků, kterou ostentativně letos — nikdy před tím tak nečiníce — evangelici Rannští, s panem pastorem Šádkem, jenž i prapory, z nichž jeden na modlitebně vyvěšil, slavili Husa. V překrouceném svém referátu o této zkoušce, které pokud vím, nebyl přítomen žádný evan. zpravodaj, praví se také, že když zaduněl první výstřel, panem vikářem to trhlo, vyšel hned z lavice, kde seděl atd. — Střílelo se tenkrát v Ranně hned předvečer, když jsem tam přijížděl, střílelo se časné z rána, střílelo se mezi zkouškou z náboženství i po ní. Kdyby to mnou „trhlo“, musil bych býti roztrhan; ale chvála Bohu nic mi ta Jabárkova kanonáda neudělala; a proto, že jsem se jí nelek, jako malé dítě, ale těmto k upokojení katolického učení vysvětlil, musil jsem býti v „Hlasích Rannských“ aspoň ztrhan. Kdo mne tenkrát v kostele Rannském slyšel, ti zajisté přesvědčili se, že 1. věřím a vyznávám a učím, že Bůh jest všudy přítomen tedy i v chrámech evangelických, ač dítkám nepovím, že o některých pánech dvojčtihodných se vypravuje, že v Boha vůbec nevěří. 2. Věřím a vyznávám a učím, že v katol. chrámu Páně v nejv. Svátosti oltářní jest přítomen Bůh, Ježíš Kristus, a tak zde vyplňuje se, co v St. Zákoně o pravé církvi bylo předobrazeno, co Ježíš Kristus své církvi slíbil a dal, co ale v evangel. chrámech, (vzdor vši kanonadě) nemají, čemu evangeličtí čtenelé Husa se rouhají, ač Hus sám svátostného Boha na oltářích uctíval, přijímal a k přijímání přisáhl vybišel. Proto oslava Husova ze strany evangeliků jest komedií, ne-li něčím horším, t. j. vyzváním katolíků, čímž byla v Ranně. Hlavního spolupracovníka Hlasů Rannských patrně mrzí, že pro kacířské hrozné učení o nejv. Svátosti musily býti opraveny evangel. náboženské učebnice.

V Nov. Hradci, dne 18. července 1897.

Alois Kopecký, b. vikář.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík

umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Děly: Dubna 012-VII — Sklad Emília ul. 24. Dodaná socha „Těla Páně do Božího hrobu“ jest velmi vkusně provedená a budila všeobecný obdiv. Dle možnosti bude hleděti Vaši ctěnou firmu co nejlépe odporučiti. S úctou veškerou oddaný

9-110

P. Fr. X. Durych, farář.

Bela u Pedmektí, dne 6. dubna 1896.

(Zasláno.)

Slav. bratrským jednotám, spolkům a besedám v okrese kralohradeckém. Pomocnictvo knihtiskářské ze severovýchodních Čech koná v neděli dne 25. července 1897 o půl 10. hod. dopolední svůj sjezd v Hradci Králové v místnostech „Sokolovny“. Zveme tímto ctěné spolky Vaše by laskavě na schůzi té buď korporativně aneb deputací podílu bráti ráčili a snahám našim vstříci vyšli.

Odpol. o 3. hod. je na Střelnici koncert.

V Hradci Králové, dne 10. července 1897.

Za pomocnictvo knihtiskářské v Hradci Král.: **Er. Zemánek, Fr. Špachta, A. Hanický.**

Listárna redakce.

De Rekynatku u Hronova. Legitimace ku katolickému sjezdu ráta si vyřádati u místního farářského úřadu.

De Litbici. Časopis ten se „opravu“ nestojí. Má-li radost, že při obecních volbách Brynychovi byli s obecním představenstvem vyhozeni, a pak-li vyvoluje zároveň sbošné přání dvojčtihodných pastorů, aby na Hradecku i jiné činili podobně, tedy mu popřejte tu chlapeckou radost. Víme, že dopis nebyl psán od Vás, vždyť hradecký „fabrikant“ dopisů neudal ani správných jmen, víme také, že uvedení rolí, vážení a zámožní to občané nebyli z obecního výboru vyhozeni, ale že po opětavolbě netoužili, a rovněž víme, že p. starosta a celý nynější výbor nebyli proti volbě J. M. ndp. biskupa čestným občanem, ale naopak, že se o ni sami nejvíce zasloužili a rovněž víme, že p. starosta s oním dopisem nesešli. Prášení „osvětového“ prášila Vaši čest nepopřít.

De Nového Města. Posvětime si na pány a. k. děkujeme.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 17. července 1897. 1 hl. pšenice al. 5.75 až 7.—, žito al. 5.— až 5.40, ječmen al. 5.10 až 4.45, oves al. 3.20 až 3.70, prase al. 0.— 0.00, vlna al. 5.— až 0.—, brách al. 0.— až 0.00. Čočka al. —.00 až —.—, jablky al. 9.— až —.—, kroupy al. 8.— až 31.—, brambory al. 2.80 až 0.—

V Králově Dvoře a. l. dne 17. července 1897. pšenice 0.— —.—, žito 5.25 5.00, ječmen 0.— 0.—, oves 3.20 3.15, brách 3.— 8.—, čočka 11.00 11.00, vlna 7.20 6.70, jablky 15.50 8.—, kroupy 12.— 8.—, brambory 4.80 3.20, vejce (kopa) 1.50 1.40, mládo 1.20 1.04, tvaroh 14 12, maso hovíčí 64 kr., maso telecí 56 kr., maso vepřové 72 kr., maso ošepové 60 ceno 3.10 3.—, slanine 2.00 1.20.

Sensační vynález

a. k. výhradné privilegium

pro univerzální chránící prostředek

proti pocení nohou.

Jediné nosení mých patentovaných s dobrá kůže a s vločkami ku prosycování zhotovených stěvič proti pocení nohou uchrání každého od nepříjemného pocení nohou, ale též i od

bolestných oznohenin a kuřích ok

scela osvoboduje. Prospekty jakož i návod a osobní braní míry zdarma a franko. 51

Josef Hanzlik,

Vídeň XVII., Weissgasse 2.

Stamming!

Jaral nověka pro dělny na obilky v barvě černé a temněmodré, hodi se též na t. a. a. v. v křose 128 cm. metr al. 2.80. (44) Vorek této látky, jakoz i bohatý výb. moderních druhů na obilky, svrchníky, jen sárcené jakoz i v. svrchníků oněch se ne po. štádai k mohlání franko salica. První český saší. závod

Ed. Doskočila

v Olomouci

Ku stavbě c. k. vojenských kasáren v Hradci Králové přijme se větší množství dělníků do stálé práce. (180)

Tovární sklad obuvi

firmy Al. J. Nejedly v Kukulných nachází se v Hradci Králové

u pana A. Dvořáka

v domě č. 166 na náměstí, vedle c. k. soudu kdež lze dostati řádně a solidně pracovanou obuv z nejlepšího materiálu, od nejjednoduššího až do nejjemnějšího a elegantního provedení.

Výhodná koupě

pro každého.

Veškerá obuv zhotovena jest s kůže vyrobené ve vlastní parostrojní košárně a máme tedy za solidní materiál ruční. 129

Fotografické přístroje a veškeré potřeby

ku fotografování

odporučuje

Tomáš Loukota,

první továrna fotogr. přístrojů v Čechách založena r. 1874.

v PRAZE Ferdinandova třída 27.

Ludvík Nejedly,

dekorační malíř

v Novém Bydžově

dlíve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

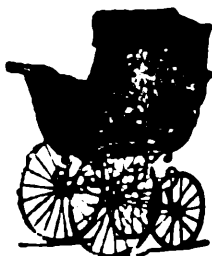
malby kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého zpracování, restauruji staré malby nástěnné, jakoz i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové. (2)

Návrhy ve slohu stavby kostelů se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Dětské

Vždy 100
veškeré na výběr.

ve velkolepém výběru
od nejjednoduššího do nejnádhernejšího provedení
v ceně

od zl. 6.— do zl. 80.—

doporučuje firma

JAN STOUPA

VOZÍKY

v Praze

Václavské náměstí č. 32.

(28)

Illustrace cenovky zdarma a franko.

Kočáry

nejnovější soustavy, práce solidní,
ceny levné doporučuje

Čeněk Buben,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čestný diplom s právem ražení zlaté medailie s korunou. 78

Pekařské pece

na topení hnědým uhlím

vyrábí

(54)

továrna na stroje a slévárna železa

Josefa Horáka,

v Lomsici nad Popelkou.

Prodá se za poloviční cenu

10 ročníků časopisu „Květy“ z roku 1879-88. „Musa kr. českého“ 4 díly z r. 1896, dále „Život a spisy V. S. Nebeského“ oboje za 2 zl. 50 kr.

Vše jest zachováno, nerozřezáno. Adresu sdělí admini-
strace t. l.

UMĚLÉ ZUBY

podle nejnovějšího amerického
společnosti vyrábím a konám ve-
škeré práce v obor ten spadající
přesně a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ra-
de za nejlepšího obelahu a
nížší ceny než všude
jinde. 88

Čtené přiznám obecně
poroučí se v této plně

Josef Čáslavský,

zubní technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Králové.

Annenské slatinné lázně

a letní sídlo

Bělohrad

(Čechy)

sev.-západní
dráha

(64)

Specialní lázně proti dně,
rheumat., ischias
Zahájení
9. květnem!
Prospekty zdarma a franko.

Jandourek a spol.

elektrotechnická továrna

Praha-Bubny, Rudolfova třída 259

doporučuje služeb svých

k zařizování osvětlení, přenosu síly, telefonů a telegrafů,
vyrábí

stroje a motory dynamoelektrické a veškeré aparáty,

staví a udržuje

dotčené stavby elektrické ku osvětlování měst a vel-
kozávodů a má všechny potřeby pro zařizování elek-
trické na skidě.

Čtené doporučení a pochvalné uznání, vydání: Na Národopisní, vy-
stavě českého. r. 1895 stříbrná medailie obch. komory Pražské, in-
žen. Jandourekovi za provedení instalace elektrického osvětlení
128 diplom uznání s medailí.

čestný bez šlopek i dobře sušený, kupuje v ka-
ždém množství za ceny nejvyšší (112)
lékárna Karla Hubáčka
v Hradci Králové.

Navštivenky

od 60 kr. výše nabízí

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Umělecký závod

10) pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Odbořný závod
pro malbu oken
chrámových.

Sešmkrát prvními
cenami vyznam.

Respekty, návrhy atd.
jaké i veškeré rady
obdobné zdarma.

Odvolání.

Nížepsaný odvolává tímto veškerá
obvinění proti dp Janu Gebertovi, fa-
ráři v Borovnici a prohlašuje je za ne-
pravdivá. 132

Ferdinand Šcharf.

Ve Velké Borovnici, dne 14. července.

Závod truhlářský, čalounický a dekorativní
firmy

Michala Mayera syn

V PRAZE,

Štěpánská ulice č. 67, proti dvornímu pivovaru,

doporučuje svůj bohatý zářebný

sklad nábytku

od nejjednoduššího až do nejellegantnějšího provedení.

Vlastní výroba.

Závod založen r. 1848.

JAN UHER

V HRADCI KRÁLOVÉ

na náměstí (24)

dodává každé množství nosičů
(travers) ihned ze skladu, který se
nalézá na Pražském Předměstí, dále
nabízí ze svého skladu na náměstí
č. 132 kleškové železo, drátěnky,
veškeré kování a nástroje, barvy,
fermeče, karbelin, cement, ku-
chyňské nádobí atd. Vše v dobré
jakosti a v cenách nejlevnějších.

Obchodní škola v Náchodě.

Tato na základě ustanovení císařského nařízení ze dne 27. června 1860 autor. obchod. škola jest ústavem poskytujícím odborného vzdělání ve vědách obchodních též p. studijním, kteří chci státi se administrativními úředníky v záležitostech obchodních nebo průmyslových.

Do ústavu přijímají se absolventi III. tř. gymnasia, reálky nebo školy měšťanské, jakož i ti, kteří přijímají skouškou prokázali způsobilost, aby na řádné posluchače přijati byli mohli. MIMOŘÁDNÍ posluchači se rovněž přijímají.

Nový školní rok počne 18. září t. r. Zápis koná se od 15. do 31. července a od 1. do 18. září t. r.

Blízkých zpráv ochotně podá 115

Ředitelství obchodní školy v Náchodě.

Malíř a pozlaccovač

J. BARTA,
V RYCHNOVĚ N. KN.

Havlíčková ulice č. 197.

doporučuje se P. T. kněžstvu a patronátním úřadům

ku pozlaccování oltářů, náhrobků
a veškerých potřeb kostelních.

* Mimo to přijímá a vkusně provede

malby ohrámů.

Vzorčky předloží se na požádání.

Veškeré zakázky vyřizují se vkusně, trvale a levně.

(12)

Pluviusin kuže

jest znamenitý potah na

divany a šidlo, neláme se a nestadí. No. tento nový výrobek imitovaný kuže žádá, jelikož se znamenitě osvědčil pro svoji trvanlivost a uhladnost, má se tudíž každému co nejlépe doporučit. Vyrábí se ve více barvách a sice: černé, hnědé, olivové a bordeaux 115 cm. šir. 1 m. a 1.80

Vzorčky na požádání franko nabízí tovární sklad

KAREL HERINK,

v Praze, Malá Karlova ulice č. 147—1. „V červeném domě.“

Vodovody

nádobí a hluboko položených pramenů a studní, samostatně neb pro jakýkoliv pohon

Čerpadla

všech druhů, též veškeré opravy stávků.

Reverové studny. Čerpadla vrátová. Samostatná napájecí.

Lázně, koupelny, klošety.

odborná a nejlevnější se zárukou satismu

A. Rainberga,

první pomoc. závod pro stavbu plyn- a vodovodů v Pardubicích. 98

Respočty a ceníky zdarma a franko.

Pivní sklenice

libovolných vseráz po 20 kr

Pivní láhve

s patentní uzávěrkou

jakož i ostatní skleněné a porcelánové nádoby pro hostince a domácnost v obrovském výběru za ceny tovární nabízí 25

K. V. Skuherský,

výroba a sklad nábytku v Hradci Králové.

Kdo potřebuje

VODU

pro města, obce a soukromé domy.

Čerpadla

všeho druhu na ruční, parní, vodní a železný pohyb.

Lázně a klošety

pro veřejné ústavy, školy, nemocnice a soukromé domy, dle nejnovějšího systému, které nezapáchají

Hydraulické práce,

které do libovolné výšky a vzdálenosti samostatně vodu vyřizují.

Samostatná napájecí:

lázně, lázeň, emailované neb z kamenných vyřizané, poslední nápadně levné.

Čerpadla na hnědýk

patent. a nejosvědčenější, které nezamrzají.

Válcové motory

houřivadorné úplně z ocele a železa.

Teploteržné motory

pro vily, cihelny, velké hospodářství a zahrady stavi

JAROMÍR GROSS,

hydrotechnický, stavební a instalační ústav

v Litoměřicích.

Znalecství radu, rozpočty a ceníky na přání zdarma. 97

Zlaté a stříbrné klenoty!

VÁCLAV ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísečný soudní znalec a odhadce v Hradci Králové

(sv. Jánkové náměstí číslo 77.)

doporučuje ctižnému obecnstvu krásné zlaté a stříbrné klenoty, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní a nového a krásného stříbra, ozdobné stolní nádoby veškeré zlaté a stříbrné hodinky I. jakosti; dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je ústředně skladem a měřeno.

Objednávky a správy se přijímají a zhotovují, též veškeré správy hodinářské se vyřizují.

Vše za levné ceny. (18)

Staré klenoty se kupují a vyměňují.

Jen za 2 kr.

korespondenční lístek a obdržíte 10

zdarma a franko

nejnovější ceník firmy

A. F. KLAUS,

továrna na resitka a písmenka v Liberci.

Dílna čalounická

v domě p. Urnera, hostinského

naproti

kathedrále ohrámu Páně sv. Ducha

a doporučuje se

k provedení všech prací čalounických ze jména jako jsou: Pohovky, křesla, potahy nábytku, pohovkové garnitury dle bohaté sbírky vzorů nejlepších látek.

Zakázky nových předmětů i správy veškeré do oboru toho spadající vyřizuje v čistě podepsaný co nejvhodnější, nejsolidnější a při cenách velmi levných.

O přiznání p. t. vešlechného obecnstva prosí v hluboké úctě oddaný

JOSEF FLEGL,

čalouník.

Poděkování.

Jménem drahého otce a truchlících příbuzných vzdáváme na tomto místě metlivé a srdečné díky všem, kteří při úmrtí milené matky naší

Reginy Soukupové

nám jakýmkoli způsobem svou pozornost a přiznání projevíli. Za soustrast blahosklonnou předem děkujeme Jeho Biskupské Milosti, nejduštojnější Kapitole, slovněmu sboru profesorů bohosloví, slavnému patronátnímu úřadu a váženému panu Aloisi Soukupovi, členu měst. zast. v Hradci Králové; ctižnému učitelským sborům v Ločenicích a Předměstích, ctižnému ředitelství cukrovaru předměstického, MUDru Josefa Tichému z Předměstí, MUDru J. Potřikovovi z Jilemce a MUDru Zikšovi z Lanova. Zvláště pak povinné díky činíme všem, kdož v tak četném počtu k poslednímu odpočinku v Pánu zesnulou doopravdy provedli; nejprve vysocedústojněmu panu kanovníku a městskému děkanu Matěji Musilovi v Hradci Králové za vedení konduktu a zádušní služby Boží; veleduštojným pánům: Ant. Kasákovi, bisk. vikar. sekretář, bisk. notář a os. děkan v Hoříněvsi; Václavu Kalašovi, bisk. vik. sekretář, notář a osobnímu děkanu v Hněvčevsi; Fr. Reylovi, doktorantu bohosloví a řediteli Borromaea a Fr. Pourrovi, vicerektora kněž. semináře v Hradci Kr.; Jos. Hrubatovi, far. ve Věstarech; Janu Brancílkovi, far. v Proboři; Jos. Martincovi, far. v Plotištích; Fr. Ohejnovskému, far. v Seadraticích; Lambertu Vichtovi, far. ve Vel. Petrovích; Josefu Synáčkovi, král. kazateli n. sv. Ignáce v Jičíně; velebným pánům: Josefu Kovářovi, kaplanu ve Vlčích, Augustinu Kristianovi, kaplanu ve Věstarech; jakož i ctižným pánům bohoslovcům: Veselému Arn., Grögrovi Ant., Lankašovi Václ., Schemberovi Al. a Rud. Šetinovi. — Uptímně též děkujeme jak slavnému zádušnímu sboru ločenickému a předměstickému, tak i ctižnému sboru spěráckému Svatopetrskému, a sboru literáckému a bratrstvu sv. ráje v Ločenicích.

Všem, a zvláště těm, kdož z blízka i z hor. královských oschotně pomohli se pohřbiti, voláme:

Zaplať Pán Bůh!

(134)

V Ločenicích 21. července 1897.

Alois Soukup,
far. v.

František Soukup,
manžel.

Prof. dr. Jan Soukup,
č. kanovník.

OBNOVA

Číslo 125.

V Hradci Králové, dne 30. července 1897.

Ročník III.

Nové daně.

Zemědělská a všeobecná daň výdělková.

Zmínili jsme se již, že i statkáři a rolníci podrobeni jsou všeobecné dani výdělkové:

1) když k vůli zisku (aby zastřešenou svět spouštěli) provozují honitbu na cizích pozemcích;

2) když provozují rybolov v pronajatých a veřejných vodách;

3) když mají pronajaty pozemky, seleké usedlosti neb dvorce, které obdělávají pomocí najatých lidí a ne osobně anebo pouze členy své rodiny, když pronajímají les na kácení a rozprodej, když provozují chov ryb v rybnících a vodách najatých;

4) když těží písek, štěrk, když vyrábějí cihly, když lámou a zpracovávají kamení a pískoviny a zpracovávají rabelinu na pozemcích najatých;

5) když provozují mlékárny a výrobu sýrů; vlastně mléko a sýr mohou rolníci zpracovávat;

6) když provozují chov dobytka jatečného — tedy když kupují dobytek na šír, jak se to děje v mnohých dvorech;

7) když provozují obchodní a umělé zářnání bez ohledu, zda-li na vlastních nebo najatých pozemcích. Zářnání hospodářské mohou zemědělci provozovat, aniž by s toho měli platit všeobecnou daň výdělkovou; na př. mohou pěstovat na svých polích zeleninu a ovoce;

8) když provozují pěstování, výrobu šindelů a koží ve větší míře a mají s toho čistého zisku nejméně 50 zl. Vedlejší zaměstnání, které provozují maloročníci toliko časem a nikoli po živnostenské, nepodléhá dani. Mohou tedy obstarávat dopravu za mzdu svými koňmi, které při obdělávání svého hospodářství provozují, mohou také vyrábět kože, kožatiny, hračky, šindele atd.

FEUILLETON.

Sváteční střelec.

Bude to po nedělní radosti, až po všech polích se bude ozývat veselý pí, paf a paf a až čiperní střelci budou svátečním střelcům se uctivě poroučet.

Dnes, v době všeobecné branné povinnosti jest vlastně svátečním střelcem každý, jenže v jakosti honu a výběru zbraní panují rozličná gusta. Redaktoři na př. střelí v létě nejraději kachny, profesoři husy, studenti hodinky, ževci boty, krejčí fraky, slečinky střelí nejraději po studentech a lajtnantech, tchyně loví jen seriózní kandidáty ženitby a čuňbo mají při tom výtečnou, pobertí střelci při tom třeba velociped, sváteční pak střelci nanejistěji třetí starou bábu, krávu nebo kobylu. Pány kollegy ovšem někdy také, až se taková směšila již i pánům poslaneckým stala, protože páni ministři sebe „špovotájí“ — teď se tak snadno odstřelili nedají.

Střelci jest patrno všech a střelci šlechtě, postřelili souseda neb honce másto majíce. Tak jsem byl jednou v okolí Roudnice. Jeden pan správce ozbrojen jako bašibozuk, šel na hon se svým bykšponem. Zajíc, jako by věděl, že se nemusí ničeho bát, šel zmužile vpřed na milého bašibozuka. Bácl Bácl! Ušák však není mužem blbě bázne a skočil přímo na bašibozuka. Tento mje obě rány vystřeleny, samým lekautím bránil se nikoli hlavou, nýbrž karabáčem. Nad tímto pohaněním zastruchlil zajíc převelice, a než-li by byl zmařil život svátečního střelce, dal se raději zastřelit od opravdového myslivce. Také zajáci mají čest v tále!

Jindy jsem byl zase na honě u Netolic Rány padav, ale přede mnou brali zajíce roh, jako by namazaní byli terpentinem. V tom vyletěl přede mnou na 100 kroků také zajíc; hodím pušku v k, smáčku péro, pí, paf — a ačkoli se mi děly mžitky, viděl jsem střelce, jakněkolikrát se

o osvobození daně z výdělku.

Tuto neplatí:

1. Podniky, které jsou povinny ukládati veřejné účty, tedy: společnosti akciové, společnosti komanditní na akcie, společenské podniky.

2. Veřejní a soukromí úředníci (ti platí daň z příjmů, služebníci a slušky, tovaryši a dělníci.

3. Dělnice, jež se zaměstnávají toliko obyčejnými pracemi doma anebo v bytě svých zákazníků, na př. šičky, pradelny, posluhovačky, žehlíčky. Avšak vykonávají-li tyto dělnice a šičky výše uvedené práce s pomocnými dělníky, a jsou-li odborně vzdělány, na př. švadleny a modistky, pak platí daně.

4. Dělníci neb průmyslníci domácí, kteří nepracují na svůj účet a za účelem prodati své zboží zákazníkům a na trzích se ziskem, ale kteří pracují pouze na příkaz a na účet podnikatelů doma s členy své rodiny. Kdyby zpracovali výrobky průmyslové pomocí cizích a najatých dělníků, pak všeobecnou daň výdělkovou platit musí.

5. Studenti, hudebníci, spisovatelé, kteří se zabývají soukromým vyučováním a spisovatelstvím pouze jako vedlejším zaměstnáním, a jejichž výdělek z tohoto vedlejšího zaměstnání nestačí, aby je ušlivil, ti všeobecnou daň výdělkovou neplatí.

6. Rovněž ji neplatí osoby, které nejsouce schopny ku provozování živnosti, jež by pravidelnou výživu poskytovala, obstarávají živnostenské výkony bez delšíků pomocných, aby částečně hrašly svou výživu. Nešťivci, starci a mrazení patří jmenovitě mezi takové osoby.

7. Když trpí delší nemocí, povolání byli k vojáku a byli postižení nějakým neštěstím a žijí v bídných poměrech, tedy uzná poplatníci daně výdělkové, kteří provozují své řemeslo bez delšíků pomocných anebo toliko s jedním pomocným delšíkem neb učnem, mohou komisi pro daň výdělkovou, či berním úřadem na přeluhový berní rok nebo na případně berní období ukládati (2 leta) sprostěni býti od placení daně z výdělku.

bou zajíc škobrtl. Vypadal vám jako tele. Běším za ním, můj „kaprále“ nemohl, protože mu soudně přišel Brok vrazil několik malých broků do zadního bahu; bledám, rozhruuji, ale nikde nic. Ba ani trochu barvy na trávě? Jakoby se byl ušák do země propadl a já přece viděl na vlastní oči, jak s sebou škobrtl přes mez! Teprve za chvíli řekl mi přítel, že tady obyčejně běhává liška z nedalekých skal, a ta že asi dokončavajícího ušáka někým zatáhla.

Víte, ale jen tak mezi námi, je to k vzteku, když člověk střelí za celý boží rok jediného zajíce a toho mi sebere liška! A pak se ještě „liška“ přítel smál, že pryč o té lišce mně to probodil jen tak špásem, aby mi neukápla slzička, ale že pryč se vlastně zajíc válel směchem nad mým loveckým mundurem a umem. Nu, šťastnějším byl jsem ale přece než ten Nimrod, který zastřelil svého švakra, a než jeho kolega, který ustřelil hochovi celou hlavu. V nepříjemnější situaci naléhal se také známý pan doktor, který místo do zajíce, pustil ránu do nepoupatelných kontin pana obřadnanta, anebo pan hejtmán, který trefil kůzu místo zajíce a nedostal za to řád pour le mérite, nýbrž veritábl „zastěrka“, ačkoli ani nebyl na zastěrkovém plesu.

Sváteční střelci musí mít se zajíci smůlu. K něčemu jsou však přece dobří a svět se na nich dopouští velké krivdy. Ovšem, knížecí lesníci, hrabčí adjunkti a městští hajní jsou ostřejší v ráně a nemějí tolik neštěstí při svých vycházkách, ale považte si jen: kdyby každý sváteční střelec byl dokonalým honcem a střelcem, a kdyby jich putovalo po českých luzích jako teď, co pak by nám zbylo? Za týden by byli vystřeleni všichni zajáci, za čtrnáct dní by vyhubeny byly všechny kachny, za měsíc byste neviděli ani vrabce na střeše, a tu by svátečním střelcům pro zábavu nic jiného nezbývalo, leč postřelit se na vzájem. A kde pak by brali novinaři své červenové a srpnové kachny, které přece nezbytně pro zábavu pánů čtenářů mítí musí, když jim páni dopisovatelé o prázdninách žádné veselější historky

7. Finanční ministr jest oprávněn osvobodit od daně takové podniky od právnických nebo fyzických osob provozované, které mají za účel napomáhání veřejným, dobročinným nebo obecně užitečným účelům, a při tom neposkytují trvale výdělek žádného anebo tak skrovného, že se k němu pro jeho poměrnou nepatrnost ani nepřihlíží.

Zmínujíc se v minulém čísle o osobní dani důchodové, pravili jsme, že ji bude platit každý, kdo má 600 zl. příjmu, tedy i dělník, který si vydělá 11 zl. 60 kr. týdně, čili 608 zl. 20 kr. ročně.

Nežije-li žena ve společné domácnosti se svým mužem, podroben jest její důchod zvláštnímu předepsání daně, což platí i o příjmech oněch členů rodiny, kteří nepokývají již zaopatření otce. Ale platí-li muž ženě od něho rozvedeně, nebo dítkám ve společné domácnosti netijících příspěvek nějaký, alimentaci — výživné, ať je to na základě smlouvy nebo rozsudku, není příspěvek takový podroben dani.

Můžeme-li po této stránce vysloviti s ustanovením zákona svůj souhlas, nemáme, jak již jsme naznačili, zamlčeti, že ta která ustanovení nepodporují mravnost a sesílá smysl pro život rodiny. Účastníci kubénství, kteří ve veřejnosti žijí obyčejně v poměru stráváků, podmajemě a nobiletů, patří mezi ony šťastné lidi, kteří od daně důchodové zůstanou ušetřeni tím, že jejich důchod se neseče ve společný důchod, aby se z něho daň vyměnila. Uvedeme příklad: Někdy dělník zaměstnaný snad ve strojovně vydělá si 9 zl. 60 kr. což je ročně 499 zl. Jeho kuběna je též zaměstnán v továrně i přivydělá ke společnému vedení domácnosti 5 zl. týdně, což činí ročně 260 zl. Oba mají tedy společného příjmu 759 zl. Kdyby oba žili spolu jako manželé, počítal by se k vyměření daně důchodové po srážce 150 zl., jež stát pro každého ke společnému důchodu připisavajícího člena rodiny, vyjmajíc její hlavu, povoluje důchod obou v tomto případě 609 zl. i byla

nepoví? Všecky kachny a sváteční střelci se tedy nesmí postřelit.

Tak ukrutní přece nejste! Sváteční střelci bývají ostatně nejlepší lidé na světě. Což na tom, že jednou netrefí a podrubě chybí?

Já dělal jednou v mladých letech jednomu svátečnímu prášilovi za zlatku celý den zajíce, a přece mne netrefil. Tu zlatku pak ale výtečně střelil do matičného střelce. Tak přece aspoň jednou trefil. A kdo pak by také vydržoval naše zvířináře? Ti přece žijí téměř výhradně ze svátečních střelců, neboť — nežli jde takový sváteční střelec na hon, koupí si zajíce a několik koroptví, aby se mohl něčím pochlubit před ženou. Zlý svět to nevidí, protože každý pořádný střelec přijede nočním vlakem domů a to pořádně trefený, ne-li střelený. Z Nového Hradce to nejde ovšem tak snadno, protože tam není železniční stanice, avšak pořádné zastávky u Jeřínků, pak na Brně a u Macáků také to zpraví. Hradecké a plzeňské dovede střelit bez bolesti. To nikoho neboli, zajáci a koroptve se mají při tom dobře — totiž ty, které měly to potěšení vyseknout střelcům na honě svůj kompliment — a chybovat není tak velký hřích, vždyť i spravedlivý trefí sedmkrát denně.

Jakž by také nechybil, když ta nyníšál zvět je tak drobná! Proč nám naši předkové všechny obrovské ptáky mamuty, slony, ichtyosauiry a draky vystřelili? Proč nám zůstaly z velké zvěře jen kočky, ženské dračice, (tak říkají muži v hospodě svým milým ženouškám) a opice? Ty přece nemožno střelit, protože jednomu sedí pevněji v týle než divoký kocour a tygr, takže šmejknou jedním na ulici, druhým pod stůl, třetím na schody, nebo když to dobře dopadne na postel. Však to ví každý „sváteční“ střelec ze zkušenosti, i kdyby bouchal místo z kverů jen ze sklenic.

by z něho předepsána daň 3 zl. 60 kr. Protože jsou manžely, platí tato daň, kterou bychom mohli nazvat „daň z manželství“, každému z nich, tj. každému z nich, ať už v manželství, ať už mimo manželství. Podporuje se tím mravnost? Jak se podporuje smysl pro život rodinný dostáváme nám s hora uvedeného ustanovení, že důchod členů rodiny nejižších ve společné domácnosti nečítá se do společného příjmu daní podléhajícímu. Dejme tomu, že v rodině vydělá hlava rodiny 900 zl. ročně a dva ve společné domácnosti jižší synové po 489 zl. Oba tedy společný důchod (po srážce 180 zl. pro každého syna) důchodové daní podrobeny 1560 zl., z něhož by se platilo 20 zl. důchodové daně. Nežijí-li tyto dva synové v rodině, nespočítá se jejich důchod do společného příjmu: daní povinen jest jen otec se 7 zl. 60 kr. ročně, tak že se má být, že vyměřena tu daň na smysl pro život rodinný ve výši 12 zl. 40 kr. A jak se mají věci s rozvedenými manžely na základě ustanovení o alimentaci své placené? Dejme tomu, že rozvedená žena dostává od svého muže 360 zl. roční alimentace. Račůl práci svou šitím a p. vydělá si k tomu dalších 360 zl., tak že by činil celkový její příjem roční 720 zl., z něhož by bylo předepsáno 5 zl. 40 kr. daně důchodové. Poněvadž ale alimentace je daně prostá, vyjme se obnos její z důchodu — a rozvedená žena neplatí daně žádné. A jak se mají věci s její mužem? Dejme tomu, že má on svého ročního příjmu 900 zl. Z těch dá své ženě ročně 360 zl., tak že jemu zbude jen 540 zl., ale daň vyměří se jemu z celých 900 zl. ve výši 7 zl. 60 kr.

Osvobození od důchodové daně požívají, vyjímaje případy již dříve uvedené stát a země; okresy (silniční výbory) a obce, pokud se jedná o berně dočasné na úrok položené nebo snad půjčky již provedené, ale dosud neupravené; sirotčí pokladny, invalidní fondy, renty chudobinců a jiných podobných dobročinných ústavů; záložny reiffeisenů a takové záložny, které sprostěny jsou daně výdělkové, poněvadž jich výnos nepřekročí 300 zl. a výnos domů osvobozených od daně domovní ná sledkem věnování jich k jistým účelům nemá-li kdo jich příjem, leč jen se svých papírů, nemusí učiniti přiznání k daní rentové, nepřesahuje-li důchod tento 600 zl. Přesahuje-li ale veškerý důchod tento 600 zl., dlužno i nejmenší důchod z úroků k daní přiznati. Má-li tedy na př. někdo příjmu z výdělků 500 zl. a z nějaké hypotéky 150 zl., musí tedy přiznati srovná jako ten, jenž máje s kuponů renty papírové daně sprostěné důchodu na př. 550 zl., přiznati musí 100 zl., jež má z hypotéky k daní rentové.

Přiznání k daní rentové

dlužno učiniti současně se přiznáním k osobní daní důchodové u téžže úřadu. Ve přiznání dlužno uvést, jakého druhu důchod jest, je-li na penězích nebo na naturáliích. Při úrocích z půjček jest udati výši půjčky a míru úrokovou, při annuitních splátkách i výši annuity i výši v ní obsažené splátky na jistinu. Také má poplatník udati srážky, na něž dle § 180. činí nárok.

Berní úřad může, jak v zákoně výslovně stanoveno, každého, o němž je přesvědčen, že má důchody povinné daní rentovou, vyzvati ke přiznání k daní této. Nemá-li taková osoba takových důchodů, ať prohlásí, že dle nejlepšího svého vědomí nepožívá takových důchodů. Při tom ale dlužno dbáti největší svědomitosti; neboť prokáže-li se opak tohoto tvrzení, považuje se to za trestné zatajování daně. Takové případy, jakož i nepedané přiznání k daní, trestají se dle zákona velmi přísně.

Aby se ulehčilo i poplatníkům, ale doista v první řadě berním úřadům, jsou ti, kdož již ve předchozím roku daň rentovou platili, svého bydliště nezměnili a jich příjem na rentách se nezvýšil od každoročního podání přiznání osvobozeni. Jím se předepíše daň v téže výši jako za rok minulý.

ale zmenšil-li se příjem z renty, jest jen v zájmu poplatníka, aby to ohlásil v čas správe berní, která jinak předepíše daň dle minulého předpisu.

Při předepisování této daně není komisím vykázaná žádná činnost; předpis daně učiní berní úřad sám. Ten jest ale povinen, aby poplatníkovi ohlásil má-li jaké pochybnosti proti podanému přiznání i má jej vyzvati k podání vyvážení.

Daň předepíše se platebním rozkazem: i když platební jsou přílohy a sice dne 1. m. ledna a 1. m. července.

Stanou-li se

Změny průběhem roku

tím, že příjmy poplatníka z rent se buď zvýší nebo zmenší, nemá to na daň vlivu žádného, poněvadž je předepsána na celý rok. Teprv pro příští rok je se poplatník přiznati k vyšší nebo nižší daní. Změny mohou nastati jen, přistěhuje-li se někdo z ciziny do našich zemí, kdy se mu daň předepíše, nebo vystěhuje-li se za hranice, kdy se mu daň odepíše a sice ode dne 1. měsíce příštího. Také se daň odepíše, umře-li poplatník, jen z ta-

kových příjmů, které dnem úmrtí přestávají (renty tělesné a p.). Z jiných důchodů bývá daň dle n platí je pozůstatost, pokud se týče dědicové.

Ustanovení § 150 a 151. má by sobě dobře všimnouti s vší vážností, poněvadž obsahují smy předpisy ve příloze

ručení na daní rentovou.

Dle prvního počítá daň rentová náležitě práva na všech pořízených daní podrobených. Neplatí-li daní rentovou povinný poplatník daně předepsané, má být dlužník poukázán, aby úroky, dávky a p. zastavil potud, pokud dlužná daň jím by nebyla kryta i s celým příslušenstvím, tedy s úroky z prodlení a snad i útratami již snad vzešlymi. Tyto zadržené dávky mají se úřadům orgánům na požádání odvésti a tyto jsou povinny dáti na ně úřední kvitanice. Nevyhoví-li dlužník tomuto nařízení, ručí osobně za zaplacení oněch obnosů, jichž zadržení opomněl. Je to proto jen v zájmu dlužníka, aby, dostanou-li podobně nařízení, jemu co nejvčasněji vyhověl, poněvadž by jinak snad musili za svého věřitele zaplatiti daň ze svého.

Myslí-li dlužník, že mu po takovém vyrozumění nic není, poněvadž snad ve vyrozumění neznačenému věřiteli již ušlech nedluží a p., je to jen v jeho zájmu, aby o tom příslušný berní úřad ihned spravil.

Platy a dávky, jež na základě § 150 se na dlužníka od berního úřadu žádají mají jemu dle § 151. býti předepsány zvláštním platebním rozkazem berním úřadem berní obce; z takového plat rozkazu lze se odvolati na zemské finanční ředitelství.

Platy a dávky v moc práva vzešlé mají vy-máhati tyto finanční úřady, jímž přísluší vymáhání všech přímých daní.

Žádost doplněk jazykových nařízení.

Němci udě-ali rozhodně dobře, že známá ministerská nařízení nazvali „Zungeverordnungen“ — jazyková nařízení jako my, ale „Sprachverordnungen“, — nevím jak bych to přeložil, — řekou nařízení o řečech. Vyhná se aspoň trapným nedorozuměním. Stalo se totiž v tyto dny v jednom českém výletním místě, že jeden host volal na hostinského: „Pane hostinský! Pro Vás, jik vidím, není žádných jazykových nařízení.“ — Prosim, já musím obaloučiti každého, tak to žádá má živnost. S hostem německým mluvím německy, s českým česky.“ — „Ale na to já nemyslím“ — praví host — „mě se jedná tu o tute jazyk, který jste mi na talíři předložil.“ — „Prosim, radče odpasit, vůl, z kterého tenhle jazyk jest, byl koupen v Kyšperku. Tam je to v tom jazykovém rozhraní, tam se žádný nepá, je-li vůl z německého nebo českého území. To je obohed, čistě jen obchod.“ — „Inu v tom máte pravdu, pane hostinský. Vůl z Německa buď stejše, jako z Čech. Ale kš by byli čeští poslanci tu lacinou stl vymohli, byli by ji volí z německého území stejše rádi lizali. Tak o to se mi nejedná.“ — „A tak o co se pánu jedná?“ „Inu o to, zda-li zde volí mají mluvit jazyk, než jinde. Podle téhle porce se mi to aspoň zdá. A bylo by to pro mne velkým objevem, kdyby ten vůl, jenž tenhle jazyk nálezel, byl z Pruska. Dal bych to do noviny, a možná, že by to pomohlo k uspokojení mysli Němců v Čechách, až by se objevilo, že v Prusku není všecko větší než u nás, že aspoň jazyky hovějí jsou tam rozhodně menší. A tak by zápal pro Prusko jistě ochladl, až bych z toho vyvodil napomenutí: „Buďte rádi, že jsme v Rakusku. U nás mají volí jazyk náležitě vyvinutý, a máme tak malé porce, jak by to přitom bylo, až bychom byli v Prusku?“

Dále už historie nic nevypravuje, a nevím tedy, co říkal nebo neříkal pan hostinský. Ale tolik jest jisto, že naše jazyková nařízení nejsou ještě úplná. Naši jazykovědci povídají sice, že náležitým způsobem nelze přučiiti, jak velký jazyk vůl má mluvi. A pak i kdyby to šlo, musela by se opět svěřiti daň, poněvadž by bylo třeba celé hejno placených jazykometřů. Než o tom já nemluvim. Já myslím jen na to, jak by se mělo jen nařídit, jak velká část jazyka se má hostu za jistý peníz předložiti. Měření by si vykonal každý sám, ne však podle svého žaludku, to je příliš nespolehlivé jak u rozličných osob, tak i porovnáme-li začátek léčení na př. v mariánských lázních a nebo na konci. Musel by každý hostinský vedle talíře položit „jazykometrik“, aby si mohl každý host měření vykonati sám.

A prosím, aby tento můj rozhovor nebyl za pouhý žert považován. Já to s tím doplněm jazykových nařízení myslím doopravdy, jenže myslím na jazyk lidský. A aby zase nějaké nedorozumění nenastalo, nemyslím na jazyk, pokud se jazykem nazývá řeč, nemyslím na jazyk, pokud při pojídání spolupracuje, ne, abyř myslím na ten hmotný jazyk lidský, pokud se na lidi vyplazuje.

Stalo se totiž dne 23 července 1897 po 6. hodině večerní mezi městem Hradec Králové nazvaným a Pražským Předměstím, že jel králové-

hradecký p. biskup v stříbrném voze do města. Ve stromoradii šli dva mladí lidé — obyčejně tak vypadají „akademici“ neb vůbec „studenti“ — a jeden z nich na p. biskupa a vyplásl jazyk, čemuž se oba ti ušlech potom smáli.

Z případu toho je vidět, že docela málo jazyková nařízení upostahují. Všakme radši k našim pp. postacím táhně, aby se v duchu nové doby a světlé vzdělanosti zákonem aspoň přibližně království české platícím upravilo vyplázení jazyka. Paragrafy toho zákona by byly asi tohoto obsahu. — Každému občanu, který dosáhl osmdesáti let věku, kterému se objevuje pod nezem první úsmýti, jest dovoleno na každého katolíka jazyk vypláznouti. — Jak velký kus jazyka smí se vypláznouti, to se řídí předně stupněm vzdě-lání toho, kdo jazyk vypláznouti chce, a pak ú-ně ní, postavením a vzdělaností toho, na něž se jazyk vypláznouti má. Na biskupa smí se vypláznouti jazyk celý, jak daleko jen možná jest, poněvadž on má školy valiký příspěvek platiti musí. Na liberály, pokroky, socialisty, realisty, protestanty jazyk vypláznouti se dovoluje jen tehdy, jestliže by tvrdili, že vypláznování jazyka jim dává ostudu. — Katolíci, kteří by na katolíka vůbec a nebo obzvláště na biskupa jazyk vyplázl, bude ihned v počet ošivenců připsán, a kdyby to učinil bývalý „klerikál“, udělá se mu vešker zastaveníčko se světy, zpěvy a bromovým „perest-věm, kteří jazyk vypláznouti nechtí. — Užívání jazyka k mluvení při skouškách na vysokém učení se zapovídá, ale bada se profesorům odpovídati jen větším nebo menším jazyka vypláznutím, k čemuž se vydá zvláštní jazykoměr, jehož se k váli klasifikaci užívati bude. Bádáního jazykového nařízení se odvolají, jelikož sprostý lid ně-mecký a český málo se o ně stará a vzdělání ode dne potvrzení tohoto zákona jest vypláznutím jazyka k sobě mluvit: badou. Spolu s tímto zákonem se vydá nařízení, že budou Němci a Češi jazyky na sebe stejše vypláznouti, aby se ko-nečně táčového vyrovnání dosáhlo. Od obmyšle-ného učení se drábě německé řeči se upouští, je-liž na místě toho nastoupí vyučování vyplázo-vání jazyka; a aby se žádoucích výsledků tím spíše dosáhlo, uděje se hodin k náboženství urče-rych modernímu předmětu tomu.

Je vidět, že požadavky moje nejsou pře-hnané. Já jsem sice slyšel jednoráz pod večer před vánoční akademickou mládeží též mluvit. A mohl bych tedy řídati, aby se i to užívání jazyka k mluvení upravilo, či aby se učinilo zákonem, že, co se týká mluvení o jistých tajných věcech, rozdíly stavů jsou zrušeny, a že, co bývalo přerušeno čeledínům a jim podobným lidem, bude nyní dovoleno i těm, kteří chtějí „mravnost pro-měnit“. Ale když nyní zahájena nová doba vzdě-lanosti vypláznutím jazyka, nastupují od tohoto požadavku. Končím připomínám, že co se týče první části mé úvahy o vylešení jazyka velkého na talíř, není mámo, že by vůl jazyk na lidi vyplázoval. Kš vyplazuje jazyk, když je na němíá úsda, která jej obmazuje — a pos, když má velkou sílu.

A tu nezapírám, že úsda, kterou náboženství klade vůlům lidským zvláště pak pyče a žně: po smylných politických jest nejvládnější příčina vypláznutí jazyka na reprezentanty náboženství. — Přivedli jsme to jistě daleko.

Obilí podražuje.

V Rakus jest dle docházejících zpráv sklizeň špatná, v Rumunsku pak rozhodně špatná. Výnos letošní sklizeň v Uhrách páchá na 28 až 29 milionů metrických centů pšenice, svisak výsledky skutečné, mlácem pšenice v krajinách Potis a Bačky ujštěné, zůstávají ještě za nejhorším oběháváním. Uhry mají letos méně než prostřední rok, přý špatnou žně. Také Francie přý má žně nevalnou a bude toho více cizozemské pšenice potřebovati, než jiná léta. Došti na dějat přý jest žně v Německu, dobrá pak jest v severní Americe. Indie, Austrálie a Argentina nemají tentokrát pro světový obilní trh žádného významu. Krajiny české mají žně dobré nebo prostřední a pouse v obcích, kde obilí ležlo, nebo potlučeno, budou mít žně nevalné. Na naše české trhy tlačí se hlavně pše-nice ukerská. Z Uhry vyvezlo se

r. 1895	pšenice	5,466 000 q.	monky	3,499.0.0 q
" 1896	"	5,377.000 "	"	3,539.000 "
" 1897	"	6,071.000 "	"	3,718.000 "
" 1898	"	7,863.000 "	"	4,758.000 "
" 1899	"	5,551.000 "	"	4,618.000 "
" 1890	"	7,413.000 "	"	4,468.000 "
" 1891	"	6,489.000 "	"	4,8.2.000 "
" 1892	"	4,849.000 "	"	4,978.000 "
" 1893	"	4,936.000 "	"	6,578.000 "
" 1894	"	5,122.000 "	"	5,961.000 "
" 1895	"	6,092.000 "	"	6,446.000 "
" 1896	"	6,863.000 "	"	7,187.000 "

Uhry potřebují pro vývoz 5,780.000 m. etá,

" výřiva 13,073.000 "

žněm 13,973.000 m. etá.

V Americe stoupá cena pšenice porlovaně, ve Francii ve větších rozměrech, nejvíce však stoupá na obilních borsách ve Vídni a Budapešti. Termínové s věrky pro léta podzimní byly:

plnění	Roční	ovce
1. 800-849-851	6-85-8-97	5-78-5-81
2. 8-75-8-77	7-15-7-17	5-78-5-81
10. 8-99-9-04	7-06-7-08	5-84-5-85
17. 9-12-9-18	7-88-7-41	5-95-6-00
18. 9-57-9-59	7-66-7-68	6-08-6-11
19. 9-84-9-86	7-83-7-85	6-09-6-11
20. 10-14-10-19	8-18-8-20	6-10-6-12

Termíny plnění na jaro byly dne 28. července 1896 a 21. července 1897.

Proč jsou staré zásoby plnění nevalné a v Uhřech je pět nejvíce na 2 miliony metrických centů, tedy lze dále očekávat.

Rolníci rádi dočkají se tedy cen, jakých již dávno neměli. Porovnejme jen ceny plnění dne 21. července 1896 a dne 21. července 1897:

plnění	1896	1897
6-58-6-58	9-84-9-86	
5-58-5-58	7-83-7-85	
5-58-5-55	6-09-6-11	

Přiblížení k tržním skutečnostem, můžeme posoudit, že vytkl tržní ceny potravin po celý rok — a protože zatím staré zásoby se vřesky vyčerpají, tedy ještě asi čtvrt roku po začátku v roce 1898. Rolníci, kteří místo cukrovky soli letos více plnění, budou na tom tedy letos mnohem lépe, než-li v loň. S prodáváním obilí nemají srovnat spěchat, protože obilí handlířů budou hledět těsně rolnictva vytknout a ceny domácího obilí stlažit — ovšem ve prospěch svých kapes. Židovští obilní velkoobchodníci alibují si největší zisk z jarních termínů.

Politický přehled.

Nové punkty? „Národní listy“ obviňují, že dle újednání v smírné umírněné smlouvě se v Němci rádi český národ; má vyříditi německý zákonem jazykovou otázku a předloží o národních kurších. Zpráva tato nás překvapuje a ještě více nás překvapuje, že mnozí listy české a moravské přejí si co nejupřímněji potvrdit této správy, neboť právě by to znamenalo, že státi se má vážný pokus v odhlášení národního sporu v zemích českých a že jednání o smír přelodilo by se z části tam, kam povaha svou patří. Douhlaním s tímto posledním náhledem, avšak těsně se: Máme povolit Němcům národní kurse za kus jazykové nářevní? V politice platí: ústupek za ústupem. Byly by tyto ústupky Čechů Němcům a Němců Čechům stejné a rovnocenné? — Porovnejme jen: Jazykové nářevní po vyhlášení vládním smírným nepodává ústupek českému jazyku a nadřazenou třídou německou — a Němci ještě chtějí, aby hrabě Bedoni odstoupil a před tím jazyková nářevní prostě srušil. Nová vláda mohla by při počtu podání sehnatosti, že česká politická nářevní jako Lippert, Ulbrich a Pfersche učinili prostředkem návrhy. Ovšem při si nedají Němci nikdy libit, aby civilní procesy, které se na ryze německém území projedávají, vedly byly v jazyku českém, když žalující je Čech. Ale všechno, čeho si Čechové ve svém a ve smírném smírném přejou, bude při jim přiznáno. Tak nám napovídá německý oficiální v „Münchener Tilt. Ztg.“ Němci chtějí tedy uzavřít území a k tomu národní kurse, který jim pak poskytnou ve všem právo vola, jak proti smírné smírné volební řád, tak proti zákonnému státnímu právu. Němci jsou příliš skromní a moc chytří, pak-li se domnívají, že Čechové jim sednou na lep. Němce nejlépe pálí, že v smírném výboru, v řádovém smírném a hypotéční banky, v smírných komitách a v jiných korporacích zastoupeni jsou pouze s milostí Čechů, kteří mají většinu v kurii měst i obcí venkovských. Chťají proto, aby Čechové jim dali tačny a delokální přítomní státní národních kurších, aby pak tím drazdají proti požadavkům našim postavili se mohli. To na doby staročeských punktů r. 1890 a 1891 nabízel nám trochu více: oprava smírného volebního řádu, který by Čechům zabezpečoval většinu na smírném smírném na všecky časy. Adkoli si jinak přejeme obnovit národní smír v smírné a uzavřít jediné český smír na vhodné místo k jeho uzavření, tedy velice pochybujeme, že by se našli mohli český poslanec, který by dnešní požadavky na přijatelné prohlásil. Klade-li Němci draz na svou solidaritu s ostatními rakouskými Němci, tedy ani my nemáme ustoupiti od požadavku, aby do podmínek smírné česko-německého pojetí byly též Morava a Slezsko. To však je Němcům proti smírné a proto pohledíme na záležitosti vyrovnávací pokus vládní velice skepticky. Bez předchozí opravy smírného volebního řádu, smírní obchodní komory pro východní Čechy a jiných našich požadavků nelze na povolení národních kurších se strany české ani myslit.

Dodatečný úvěr ke státnímu rozpočtu. „Ríšský zákoník“ uvádí, že české nářevní, jímž se na základě § 14. státních zák. zákon povoluje dodatečný úvěr, jež se rozdělují na všechna ministerstva, vyjímajíce ministerstvo smírné obrany a jež činí 1,806,088 sl. Z toho kryje se 101,700 sl. tím, že nebylo použito tolikéhož obnosu ke koupi soudní budovy v Sanoku. Poněvadž ale přebytek státního rozpočtu pro tento rok činil jen 919,000 sl., je tento až na nějakých deset tisíc pohlcen mimořádnou potřebou. — O dodatečných úvěrech píše „Vaterland“: V rozpočtu ministerstva vyučování nalézá se také položka pro Celj, totiž 12,600 sl., kterýžto obnos určen jest pro slovinsko-německé nižší gymnázium a pro paralelky, které na podzim státní býti mají. Tím vláda sanjala přece určitě stanovisko k otázce této. Pojala totiž požadavek pro paralelky do rozpočtu a přiznává se nyní tedy zjevně k tomuto stanovisku. Se strany vlády byla tedy nyní uvedena jasná situace tuce. Zdali však tím celková nářevní jest definitivně rozněžena, to jest ovšem otázka jiná.

Schönerer na Moravě. V neděli požídal „spolek německých bedlíků východní marky“ (tak jmenují Schönererovi Rakousko) schůzi ve Svitavách. Dostavilo se k ní desítky německých rolníků z okolí. Vstali s sebou i své ženy a děti, by se v „německém uvědomění utužili“. Při slavnostním průvodu městem byla spřátna „Wacht am Rhein“. Schůzi předsedal Schönerer. První ujal se slova Schamberger, jež však místo o hospodářství, jak bylo na programu, mluvil o politice a tu hlavně o jazykových nářevních. Byl proto od zeměpanského komise napomenut několika kráti, by se držel věci. Ale když neposlechl a když chromáček jemu bouřlivě přisluchovalo, bylo toto za velké vřavy rozpuštěno. Vřava trvala až příchodu četnictva, jež konečně demonstranty k odchodu přinutilo. Den před tím byli Čechové v jednom svitavském hostinci stlačeni do krve.

Polský sjезд v Těšíně. V neděli vyjelo bylo provolání podepsané všemi polskými poslanci slezskými a četnými důvěrníky, v němž vyjádřili se východozemskými Poláci, aby se v počtu co nejhojnějším sešli tato neděle do Těšína ke sjězdu, na němž by se dohodli na pevném programu a na němž by i manifestovali, že si dále práva své akrokovati nedají.

V Uhřech trvá parlamentární obstrukce dále. Nové látky k ní sádal návrh ministerského předsedy na prodloužení schůzi zákonodárného jednání. O tomto návrhu se prdce debatovalo již šestý den. V neděli odejel Bányi k cí. dvoru do ládu, aby císaři podal správu. Myslil se, že obdržel od císaře plnomocenství pro jisté případy a snad již v nejbližších dnech stane se rozhodnutí. — Z Budapešti se oblažuje dále: Dle doslechu nestojí cesta bar. Bányiho do ládu v souvislosti pouze s parlamentární situací. Předseda ministerský při císaři také podal návrhy o srbském církevním sjězdu, jehož záležitosti naléhají na rozhodnutí. Právě se, že srbský církevní sjезд, jehož práce nepostupují ku předu, poněvadž opozice tam má většinu, má býti buď odročen anebo rozpuštěn. Baron Nikolić žádá, aby srbská pravoslavná církev přijala smírem návrhy vlády maďarské.

V Praze byl nový zákon o spolčování, na němž zákonem poslanecká provedla různé změny. panskou zákonem obnovou dle znění vládní předlohy. Vše zákonem poslanecká v sobotu své schůzi jej většinou 4 hlasů samitla. Bude při rozpustěna.

V Holandsku při posledních volbách dostali většinu následkem velikého úsilí liberální vlády liberálů a pokrokaři. Spojení katolíci a konzervativní protestanté podlehli jen nepatrnou menšinou. Při sestavení ministerstva vstala královna stela jen na vítěznou koalici, což budí rozhořčení. Předseda ministerstva a správcem financí je profesor národního hospodářství Pierson, zahraniční záležitosti spravuje Beaufort, spravedlnost Cort van der Linden, vnitra redaktor Gaeman Borghesius. Vodní stavby, průmysl a obchod Lely, kolonice Cremer, válka Kland a ministrem námořnictví jest Janson.

(Základ).

Poněvadž na

diecesní sjезд katolíků

v Hradci Králové

dne 22., 23., 24. srpna t. r.

savítá do Hradce tolik účastníků, že pro ně byty v hostincích nestačí, a poněvadž si někteří výslovně přejí bydlet v bytech soukromých, žádají se všichni p. t. majitelé bytů v Hradci Králové, aby se laskavě přihlásili v místnostech redakce „Obnovy“, velké náměstí č. 34—I., kteří jsou ochotni vstíti buď za peníze nebo zdarma do bytu, vlastně jen ke přeměnování, účastníky sjězdu.

Přihlášky se přijímají do konce července t. r. vždy od 8 do 12 hod. a od 2 do 5 h. odpol.; v neděli jen od 10 do 11 dop.

Zároveň se osamuje, že veškeré dotazy o příčině sjězdu vyřizuje Přípravný komitét na diecesní sjезд katolíků v Hradci Králové, kterému buďtež všechny dopisy adresovány.

Přípravný komitét na diecesní sjезд katolíků v Hradci Králové.

Drobné zprávy.

Zprávy diecesní. Ustanovení jsou: p. Alois Kašpar, administrator za faráře v Bohdanech, (u Pardubic), p. Fr. Horáček, farář ve Starčově, za faráře do Korouhve, p. Ladvík Novotný, katecheta v Chrástě, za exposita do Stříteže, p. Kar. Hubert, neomyt za vikariata v Hradci Králové, p. Josef Klepl, vikariata, za kaplana do Velšce, p. Jos. Hrděk, katecheta Jilemnický, za katecheta do Nechanic. Uprázdňené místo: Starčov (Ditterbach) fara, patron. Jeho Velikoství císa. Frant. Josefa I. od 28. července b. r.

Ze 40 let: Dne 25. t. m. slavil v nářevní bese při okázalosti čtyřicátou ročníci svého kněžství vysoce důstojný pán Dr. Alois Frydek, papežský praelat protonotár, dvorní kaplan atd. kapitulní děkan, a generální vikář Hradecké diecese. I kdybychom neuvedli titule jeho vyznamenaní a úřadů, duchovenstvo diecese našel a i přemnozí laikové vi dobře, čím byl a je diecesí od mnoha let šlechtatý jubilar — 40 let kněžských! Neml to sice jubileum v obyčejném slova smyslu:

slaté jubileum bude slaviti s pomocí Boží za deset let. Ale des, kdy kněz podle srdce Božího hledí na čtyřicetileté působení své, zasluhuje povýšením zvláště a těch, jichž láska a vděčnost si jubilar zaslal. A obojí získal si v boje míře! Ze 40 let kněžských strávil 4 leta ve Vídni na vyšším studiu; další dvě leta byl katechetou v Přelouči, kde dosud s vděčností na něho vzpomínají; 17 let v semináři kněžském ješ profesorem, spiritualem i rektorem, a 17 let v kapitole katedrálního chrámu zdejšího. Největší část působení jeho padá do semináře, jako spiritual vchoval mimo nejednostojnějšího vrchního pastýře této diecese přes 300 kněží, kteří daes co šediví dělníci na vinici Páně působí, co vikáři, profesori na gymnasiu, na reálkách, na pedagogiu, při vojaku, více než v 7 diecesích, ano i za mořem! První, které vedl ku svěcení, jsou již 32 let kněžími; mnohou těškou zkouška prošli v tvrdé škole života, ale na vděčnost k svému bývalému spiritualovi nezapoměli. Nezapoměli, že byl jim otcem v semináři, a stěval otcovským přítelem, i když rozdělil se na vinici Páně a spůsobem často tklivým ukazuje mu rádi svou synovskou oddanost. Avšak i z nejvyšších míst neocházelo mu uznání za jeho působení. Nejdůstojnější vrchní Pastýř dělí se s ním o řízení rozsáhlé diecese, sv. Otec vyznamenal jej netoliko nejvyšší důstojností, která se kněžími udílí, ale ozdobil i prae jeho křížem pro Ecclesia et Pontifice. A nejjasnější panovník jmenuje jej dvorním kaplanem sám vyjádřil mu radost svou, „že mohl uznat záslužné působení jeho“. A jako vždy provázela jej láska těch, které připravoval na kněžství, tak i v den čtyřicetiletého jubilea jeho způsobem zvláště tklivým dali mu na jevo pietu svou. Vědouce, že zlaté jubileum jeho, které s pomocí Boží slaviti bude za deset let, bude slavností celé diecese, pospíšili si, aby milému svému druhdy spiritualovi, a dosud otci, k jehož srdci vděčnost blíže postavila je, podali důkaz své lásky. Aniž by vysoce důstojný jubilar i nejmenšího byl tužil, připravili mu dárky k jubileji má: nejdůstojnější pan biskup odevzdal mu skvostný missal se sponami, vědci pak bývalí alumnové překrásný kalich v ušlechtilém slohu gotickém s bohatou ozdobou emailovou, zvláště pak mistrymi obrasy: b. Vykupitele, Rodičky Boží a sv. Aloise, a s perlamy. Na zvláštní desce kalicha nalézá se dedikace nápis latinský, aby i budoucím věkům byl důkazem vděčnosti alumnů — kněží k svému spiritualovi. — K tomu přidala pozornost ozdobný pult i potřebné prádlo. Ze sešlo se k tomu dni mnoho listu blahopřejných, telegramů, album a p. nemůžeme při té válnosti, z jaké též se pan generální vikář i v kruzích mimo-církevních, dokládá. Přejeme šlechtěnému jubilaru jménem Vrchního Pastýře a jménem veškerého kněžstva rozsáhlé diecese naš, a přemachých i za hranicemi její, aby s tím missalem a v tom kalichu, který mu mu nyní věnuje láska a vděčnost bývalých alumnů, obětoval v téže světské ducha a zdraví těla Pánu i večerní oběť svého kněžství, svou slatou má, jakož jsme prosili o čtyřicetiletém jubileu jeho nejvyššího Pastýře duši našich!

Ustřední Matice školská v Praze vysleřila našim vlasteneckým dámcům vřadé uznání tímto listem: „Otěný místní odbor dam Ustř. Matice školské v Hradci Králové. S počtem neštěné věčnosti, pohladá si výbor v účte podepsaný za milou povinnost a čest Veleváženým dámcům ctěného místního odboru v Hradci Králové stvrditi příjem sl. 400, připadající to na otěný odbor dam části z výřáku zářavy kované na Stříteži dne 4. t. m. společně se ct. panským odborem, a vysleřiti Velectěným dámcům za jich vlasteneckou horlivost a záslužné přičinění, kterým se doděly tak znamenitého výřáku, jakým mnohé jiné mésto nemělo se vykazat, neapřímají náše díky s ujetím, že velice sobě vážíme vzorné činnosti váženého Válcého odboru. V Praze 21. července 1897. Dr. J. Čelakovský, předseda. Dr. Šámal, jednatel. Jos. Uzel, pokladník.

Ríšský poslanec p. Václ. Formánek přednášel v pondělí v místnostech Živnostenské jednoty o nových daních, jež všeobecně vyvážli. Přednáška byla velmi četně navštívena tak od občanů z okolí, jmenovitě z Předměstí a Třebochovic.

Šmátek slaviti bude slečna Marie Dvořáčkova, dcera úředníka královéhradecké zastavárny a p. Josef Brtoun, učitel v Něm. Rybné dne 17. srpna o 11. hod. dopolední v chrámu Páně ve Slatině u Zamberka.

Změna v četnickém velitelství. Zdejší četnický rytmistr pan B. Žirovnický odešel se v nejbližších dnech na nové působení do Litoměřic na místo dosavadního tamějšího velitele R. Riedlingera který přijal hodnost štábního důstojníka a odešel se do Přemyšle. Na zdejší velitelství dosazen bude četnický nadporučík pan Vilém Kolářský z Tábora. Pan rytmistr Žirovnickému, který byl ve zdejší společnosti vážen, přejeme na novém působení mnoho zdaru.

Pectivý nálezer. Architekt, p. Viktor Weinhengst, poslal ve čtvrtek před polednem svého příručího s peněním psaním, v němž se nalézala tisícovka a padesátka, na c. k. poštovní úřad. Za chvíli přiběhl příručí, celý zvláště zpět do kanceláře se slovy: „Pane, já stratil peníze!“ Toť se rozumí, že nastal poplach a že zřizenci pana rady Weinhengsta vyběhli hledat osudné psaní. Zatím však vkročil do

Usvědčení lhářů. Proti náboženské škole, kterou žádá návrh Ebenhochův uvádějí židé, evangelici, liberální učitelé a novináři za hlavní argument, že prý chce učiti žrovně všeláků lidu. Proti této lži ovzal se konečně sám dr. Ebenhoch, který v opravě malované „Neue freie Presse“ dokázal, že rozsah školního učiva v jeho návrhu vyňat jest docelaově s nyní platného zákona. Tableau! Následkem tak páného důkazu hlavní německý židovsko liberální orgán — po němž naše „Budčo“ své moudrosti „budí“ — oznámil. Což má také pláskápaný lhář dělat?!

Mužský odber Ů. M. šk. v Hradci
Králové zaslal ústřednímu výboru do Prahy opět
317 sl. 15 kr. Naše město odvedlo letos na Matici
již přes 1.800 sl. a patří k největším podporovatelům
Ústřední Matice.

Socialisté zabráňají církevním pohřbům. Vádcové socialistů pražských, tajemník nemecenanské pokladny obuvníků, předseda českého sociálně demokratického tiskového odboru, Josef Němec semřel jako kající, věřící katolík a přál si církevní pohřeb. Tento se měl konati v úterý z německého pathologického ústavu. Avšak vedení sociálně-demokratické strany nepřipustilo církevního výkropu. Občanského pohřbu účastnilo se asi 1500 soudruhů, mezi nimi několik sociálně-demokratických poslanců. Říšský poslanec Hybeš a dva soudruzi měli pohřební řeči, načež ostatní soudruzi spívali sociálně-demokratické písně. Z voličaných hřbitovů táhli jedem proud socialistů Žižkovem, druhý akor Vínohrady a oba spívaly pobuřující písně. Na rozhraní Prahy zakročila policie a vytráňky rospřádila.

Ukážku národní hrdosti podala referovaná církev Vysoká při stavbě kostela svého na Mělníce. Správa církve této objednala pro smíšenou

Obecná jednota Cyrillská uspořádá na oslavu 300letého jubilea mučednické smrti sv. Vojtěcha deváté exercisie Cyrillské v Praze od 3. do 6. srpna t. r. ve velké dvoraně Svatováclavské záložny (Bětozavá ulice č. 223). Program: V úterý dne 3. srpna, o 7. hodině večerní uvítání pp. účastníků exercií do Prahy zavítavších ve dvoraně Svatováclavské záložny. Ve středu 4. srpna, v den sv. Dominika. Dopoledne: O 9. hodině spívána mše svatá v opatském kostele Emauském na Slovanech, při které mnichové řádu sv. Benedikta spívají tři chorální. Od čtvrt na 10 do 12 hodin přednáška víceřektora Dobroslava Orla: „Základní rysy o historii hudby chrámové,

V opilece vyskočil v neděli večer typograf Ant. E. z Pardubic, vrácející se ze sjezdu, z vlaku příjezdějícího. Následkem toho vlak zastavil a sotva, že se rozjel, byl přejat pumpař Macoun. Proti E. zavedeno jest vyšetřování.

Italský ministr vyučování byl v úterý od 150 socialistických studentů právnické fakulty v Neapoli insultován, kteří ministra nadávali a se mu posmívali. Když je ministr za to pokáral, chtěli ho studenté stlouci. Jen stěží se tomu zabránilo a ministr musel od další prohlídky university upustit. Iam, nadějná mládež akademické se činí. Haléře sice nedovdě ještě vydržet, ale už řeš šenskon a sociální otázku a jiné důležitě problémy !

Druhá roční správa vyšší obchodní školy v Hradci Králové. Pan ředitel Josef Pasourek avšakňuje v její škole především majimavy a vědomé pevný člank „Pojišťování na život při výpědě křeh na úmor.“ Ze školní správy vyjímáme: hlavním

predmetům vystupje 5 učitelských sil, učitelů vedlejších jest 8. Pak pojednává p. ředitel obědšle o učebním osnově vyšší obchodní školy, na které se vyučuje povinně jazyku českému, německému a francouzskému, zeměpisu a dějepisu, matematice a kupeckým počtům, přírodopisu, fysice a lučbě, nauce obchodní, kupeckým dovedům a pracím komptorními, účetnictví, vzorné účtárně, právu směnečnickému a obchodnímu, národním hospodářství a krasopisu, tělocpisu a tělocviku. Před mély nepovinné jsou: Praktická cvičení v laboratorii, jazyk anglický a ruský, německý tělocpis, psaní strojem a zpěv. — V roce 1896—97 počítávala obchodní škola s přípravy, s 1. a 2. ročníku. Na konci II. běhu bylo žáků v příprave 16, v I. ročníku 39 a v II. ročníku 32, celkem 88 a sice 6 z Hradce, 60 z Čech a 2 z Moravy. Váčení žáci byli: Čti ve stáří 14 až 22 let. Katolíků bylo 82, protestantů 6, žid 1. Vysvědčení a vyznamenání dostalo 13 žáků, vysvědčení II. třídy 9 žáků a opravná skouška povolena 10 žákům. Pti vyšší obchodní škole jest tať pokračovací škola kupecká, která má 31 žáků ze všech odvětví obchodních.

Městečko koupilo velkostatek. V moravském kraji, kde žil valašský a hanácký se silně prostupuje, udržel si lid ještě jistou šilout a poctivost: Městečko Dřevohostice rozkládající se mezi povstlým Hostynem a Přerovem je první obcí na Moravě, která zakoupila velkostatek. Koupila ho od bar. Skrbanského, na 250 tisíc zlatých s penězi náložen. Polností upotřebí občané. Ze sánka bude škola a v něm i byty učitelův. Park bude ponechán, a v něm bude sňadována vila, která bude pronajímána na letní byty. Takové hospodaření a peněžní náloženými a takévé zachováání pády domáčí násluhou největší chvály. Tak ať hospodaří i jiné obce a národní ústavy. V Čechách přicházejí malé velkostaty jeden po druhém na baben. Oč nemohly by je obec kupovat — a pak-li jedna na to nestát, třeba dvě, tři dokrmady? Kdyby občané polnosti a laka mezi sebe rozdělili, jistě by za ně poměrně dosti vysoké ceny utržily. Při intenzivním hospodaření vynáší by role občanům více než velkostatkům. Rybníky a laky mohly by sástatí majetkem obce, které by si na ně mohly peníze vypůjčit a hypotekni neb samoké banky, nebo u spořitelén. Tak by mnoho českého majetku udrželo se v českých rukou a velkostaty v českých krajích nepřicházely by pak do rukou židů, německých továrníků a pražských a bavorských šlechticů, jejichž velkostaty a továrny jsou zastabo německými trzenci v českých krajích.

Jednota českého kateř. nástětelstva.
Volebné o. k. místopředsedství připsáno za dne 4.
července t. r. č. 97.777 schválilo stanovy „Jednoty
českého katolíckého nástětelstva v království Českém s
sídlom v Hradci Králové dle obsahu návrhu dne 23.
června t. r. tam došlého. Komitét ustavující sebzí
dne 8. června t. r. zvolený, sejde se dne 2. srpna o
2 hodinách odpoledne v Pardubicích, aby sestavil pro-
gram k první valné hromádě „Jednoty“, která obývati
se bude nejapíře o sjednání katolíckých v Hradci Králové
dne 23. srpna t. r., o čemž komitét se uradí a pak
v listech to oznámí. S potěšením uvěřujjnjeme, že
počet členů dostoupil již číslce 200. Protož na ra-
dosťnou shledanou o první valné hromádě v Hradci
Králové.

Pravěští hasiči se tuží. Za příkladem evangelika Zelenky z Břixy a na návrh svého sborového pastora vyslovili také projev nedůvěry panu dr. Figarovi z Chrádimi, protože prý podepsal prohlášení ku klerikálnímu učitelskému spolku v Hradci Králové. Toto jediná bodrých pražských hasičů, kteří — jak to již při projevech nedůvěry bývá — sedli prostě na lep zjednanému evangelicko-pokrošáckému agitatorovi, lobí již i „Hlas z východních Čech“. Píše: „Pesoručedno“, že (projevy nedůvěry p. dr. Figarovi) *dějí se poněkud se středních Čech; ostatní krajé vůbec sáe se, že jistě o nicm ani nověd!* (Ale vidyt ten helvický neb šidovský agent nemáže rázem katolické hasiče ve všech končinách Čech objet a poštvat a všechny hasičské sbory mu přece také neseednou, na lep, sejměna vedou-li fajich xpřava lidé rozumní!). *Smutným svědectvím toho, jak předáci hasičských spolků a iap se starají o život veřejný, jak znají a kontrolují činnost svých předních reprezentantů, je i to, že ani nověd! ne masee, co podepsal p. dr. Figar a před mu projevují nedůvěru.* Napotřď čtme projevy nelibosti a nedůvěry pro podpis prohlášení k učitelskému zjednu a spolku, kdežto p. dr. Figar podepsal prohlášení ku sjedzu katolických chystanému na srpen t. r. do Hradce Králové. — „Hl. s v. Čech“ se pak lobí, že nááledkem takové neznalosti stává se celá věc směšnou. Ale coť nejseu projevy nepoctivým předstíráním vymáměné směšné a darebácké? Coť máže rozumný člověk považovati agitace svedených katolických proti katolickému spolku a sjedzu vůbec za moudré? Dá se evangelik zneužít ke štvanci proti svým pastorům a své víře, dá se k tomu svěsti lid? Néee tak „chytřeckého“ dovede jen „také katolik“, jemuž se pak lidé a evangelici smějí, že se jim dal poukázati za „berana“ proti svým vlastním souvěrcům.

**Prostrádáme v češtině obšírných
dějín o počátcích křesťanství a římských
císařích. Za tou příčinou vydal dp. Dr. Doubrava
spis návu: „Doba císaře Diokletiana.“ Jest to cena**

Z Rovně. Náše jednoty katolických mužů a jiných musila v posledních dobách zakoušeti mnoho nepříání. Nepřítelé všeli katolické usilovali ji rozbiti a každou osudu. Leč vdp předseda napjal veškerou sílu a jednotu udržel a zachránil. Buduť mu sa to díky! Jako r. 1896. tak i letos schází se členové jednoty několikrát za měsíc dle potřeby. V símě scházela se jednotu takřka každý týden. Ve schůzkách konaly se méně méně přednášky, sa to více přátelské rozhovory. Tak vdp. předseda vykládal o politické situaci a o časových otázkách; po jednal jmenovitě o volbě do V. kurie, o všeobecném hlasovacím právu, o trvání ředi, o jazykovém nástizeni, o kvotě, o potřebě opravy školství. Ze zábavné poučných přednášek uvádíme ony o „roztržitosti a rozmnožování králíků v Australii. Vp. místopředseda promluvil vícekrát o otázce sociální a požadavá tato proniká veškeré veřejné záležitosti a plete se do všeho, tedy i duchovenstvo a příslušníci katolické víry mají právo plásti se do politiky. Vp. pozůčil nás, jak ten liberalismus a jeho láska k lidu vypadá při bez škubnutí, jak liberalismus spločil nyníjší své neudárné děti, pokrokařství a socialismus, který ovládá již úplně židé ve svůj prospěch. O svátcích vánočních blíbila se nám také poněkud přednáška p. vicerektora bisk. B. romes dšst. Eud. Orla „O cestě po Dalmácii.“ K tomu řadí se praktické přednáška jeho viceot. p. otce, zaslanéžého Hádého učitele v Rovni, ve které ukázal „Jak se mají pěstovati živé plody, avšité bhožové Jednota také pořádala věneček dne 17. ledna 1897. Účastenství bylo hojné, zábava čilá, ožsvité moji zásluhu obětaví členové Jednoty, jenž bavili společnost sejmavými solovými výstupy. Jednota také dvakrát korporativně vystoupila a účastnila se průvodu pohřebního a slavnosti Vzkříšení. — Osmičlenná deputace vyslána do Hlince ke slavnosti svčbení praporu. Jednota naše odebrá tyto spisy: „Ilusty tiskového spo'ku. Zábavy večerní. Z časových brošur: Slova pravdy, Časové úvahy (8 exempl.). Z časopisů: Obnova, Český Východ, Katolické listy, Dánské noviny, Lidový list v 10 exempl. Náš Domov. Obrana. Z hospodářských listů: Hospodářský list. Zvěrolékař. Mimo to přijímány ož velod. p. předsedy: Katolické listy a Obnova. Od vel. p. místopředsedy: Katolický týdeník a Český Východ. Jednotu naše čítá 63 členů. Ve výboru zasedají tito pp.: Veležádostojný pan předseda Engelbert Starý, dšst. místopředseda František Jirásko, veležádostoj p. Fr. Orel, Hádů učitel v Rovni, podnikník, jednotel: Fr. Shejbal s Dolní Rovně, starší: p. Čeněk Zeman, kovář s Horní Rovně. Pořadatelé: pp. Antonia Černý, kovář s Horní Rovně, Fr. Veverka, rolnický synek s Horní Rovně, Josef Nebesný, kupecký pširádi s Hor. Rovně, Fr. Pýcha, rolník s D. l. Rovně, Fr. Horák, sedník s Dol. Rovně, Joa. Jellasek, rolnický synek s Dolní Rovně. Hlavním pořadatelem při průvodu: Ant. Čerap, kovář s Horní Rovně. Jednota schází se ve

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Obchodní škola

v Náchodě.

Tato na základě ustanovení císařského nařízení ze dne 27. června 1880 autor obchodní školy jest ústavem poskytujícím odborného vzdělání ve vědách obchodních též p. studijním, kteří chtějí státi se administrativními úředníky v závodech obchodních nebo průmyslových.

Do ústavu přijímají se absolventi III. tř. gymnasia, reálky nebo školy měšťanské, jakož i ti, kteří přijímají zkoušku prokáží způsobilost, aby za řádné poslušnosti přijati byli mohli. MIMOŘÁDNÍ posluchači se rovněž přijímají.

Nový školní rok počne 18. září t. r. Zápis koná se od 15. do 31. července a od 1. do 18. září t. r.

Blízkých správ ochotně podá 118

Ředitelství obchodní školy v Náchodě.

Oltáře

III. vydání

tiak ukončen bude ve třech nedělích. Expedice počítá bude moci ku konci srpna. Objednávky již nyní přijímá a dle postupu vyřídí

Biskupská knihtiskárna.

Německý »Altar«

možno expedovati ihned. Ceny českého vydání 29—32, 34—37 kr. Německého (o 3 archy větší) 32—35, 37—40 kr.

Slatinné lázně

v Bohdáně u Pardubic,

služeno přesně dle amerického způsobu, opatřeno rašelinnou při níž obsah kyseliny mravenčí nad jiné slatiny vyniká, doporučují se k hojně návštěvě. Řádné lékařské ošetření. Poloha uprostřed lesů nejpříhodnější vlna šlechetná výtečná, klimatické poměry velice mírné, pobyt levný a příjemný. Kuchyně výtečná.

Prospekty a veškeré vyvážení ochotně oděti

187

Redukce.

Pivní sklenice

libovolných vzorů po 20 kr.

Pivní láhve

s patentní uzávěrkou jakož i ostatní skleněné a porcelánové nádoby pro hostince a domácnost v obrovském výběru za ceny tovární nabízí 25

K. V. Skuherský,

výroba a sklad nábytku v Hradci Králové.

Kočáry

nejnovější soustavy, práce solidní, ceny levné doporučuje

Čeněk Buben,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce stříbrnou, v Praze stříbrnou bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čestný diplom s právem rašení zlaté medaille s korunou. 78

Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891.: Zlatá medaille Na zemské hosp. přem. výstavě bulharské v Plovdivu 1894 nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodářsko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové 1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medaille s korunou. Na Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. s. cena. Čestný diplom N. V. C.

Česká, na četných výstavách prvními cenami poctěná továrna na pianu, pianina harmonia a varhany

AL. HUGO LHOTA

V Hradci Králové

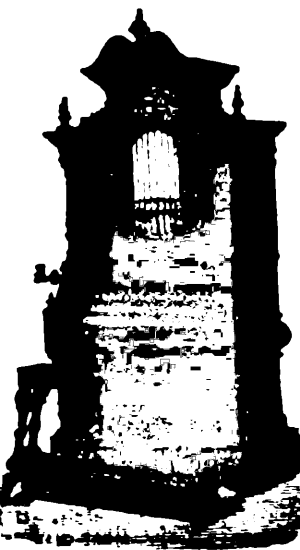
Filiální sklady: ve Vídni, III. Salesianergasse 31. v Brně, Orlovská ulice č. 7.

odporoučí českému hudebnímu obecenství své nejlepší osvědčené

pianu, pianina a harmonia

evropské a americké soustavy všech rozměrů v cenách, při ladné zevní úpravě, saručené trvanlivosti a vyrovnané uhlazené i vydatné zvukosti, neobyčejně levných.

Těžiště spítky za výtečným poměrem.

Obrázkové ceníky na požádání zdarma a franko. Záruka potěšení. Vývoz do všech zemí. 99

Český a křesťanský závod.

Hojně zásobený sklad

plněných látek oděvních

všeho druhu, vlastní výroby a solidní jakosti nabízí

za ceny nejlevnější

Jindřich Hon,

vyrábětel vlněného zboží ve Výškově

(Morava).

135

Vzorky zdarma a franko

Český a křesťanský závod.

Dílna čalounická

v domě p. Urnera, hostinského

naproti

kathedrále chrámu Páně sv. Ducha a odporučuje se

k provedení všech prací čalounických zejména jako jsou: Pohovky, křesla, potahy nábytku, pohovkové garnitury dle bohaté sbírky vzorů nejlepších látek.

Zakázky nových předmětů i správy veškeré do oboru toho spadající vyřizuje v účtě podepsaný oo nejkusnější, nejsolidnější a při cenách velmi levných.

O přiznání p. t. vešlechného obecenstva prosí v hluboké úctě oddaný

JOSEF FLEGL,

čalouník.

Rudolfa Dvořáčka

starý lékárník a svateb. Amv v Plzeň v Čechách

rozceňlá na veškeré státní franko

právo

MALINOVOU ŠTÁVU

z lesů Jihočeského Podumaví

5kilovou láhev za 3 zl. 80 kr.

Brusky s cukrem sáček 5 kg. sáček 3 kg. sáček 1 kg.

Buďte sobě adresu zapamatovati. — Za nejmenšími a pravou jakost: se radí. Před poděláním, etherickými oleji připraveným levně nabízeným zboží se varuje.

Umělecký

závod

10) pro

malbu

na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Oděrný závod

pro malbu okna

chrámových.

Sedmnáct prvními

cenami vyznam.

Respekty, sbírky atd.

jaké i veškeré rády

obdobně zdarma.

JANDOUREK A SPOL.

elektrotechnická továrna

Praha-Bubny, Rudolfova třída 259

doporučuje služeb svých

k zařizování osvětlení, přenášení síly, telefonů a telegrafů, vyrábí

stroje a motory dynamoelektrické a veškeré aparáty,

staví a zařizuje

ústřední stanice elektrické ku osvětlování měst a velkozávodů a má všechny potřeby pro zařizování elektrické na skladě.

Čestné doporučení a pochvalná uznání, solidita: Na Národopisné, výstavě českoslov. r. 1895 stříbrná medaille obch. komory Plzeňské, m. č. Jandourekovi za provedenou instalaci elektrického osvětlení 126 diplom uznání s medailí.

JAN STOUPA

v PRAZE, Václavské náměstí č. 32.,

doporučuje:

Koberce

Záclony

Pokrývky

všeoh druhů, a sice: Stádkové koberce, koberce před pohovky, salonní koberce, předložky k lůžkům, lumbrekýny.

látkové, marokánské záclony žilňkové, portiéry, záclony krajsové, záclony b. j. é, orame neb barevné, záclony muselinové, tylové, záclony jednodílné (story).

na stoly, vlnité neb plyšové pokrývky na lůžka, přikrývky flanelové, vlněné i se sretí vlnitými, přikrývky cestovní, plaidy, šupany, haveloty, deštníky pro pány, eleg. deštníky dámské atd. 38

Úplně ilustrované ceníky zdarma a franko.

OBNOVA

Číslo 126.

V Hradci Králové, dne 6. srpna 1897.

Ročník III.

Zastaralý názor světa a živelní pohromy.

Nebudu-li ještě aspoň několik let žít, umru v tom zastaralém názoru světa. Ten katolický, křesťanský názor světa je prý již zastaralým názorem. Já totiž hájím ten názor, dle kterého původcem světa jest bytost soběvědomá, myslící a volící, tedy osoba. A o té osobě pravím, že to jest bytost nejvšé moudrá, všemohoucí, jelikož z jejího rozumu pochází ten plán, dle něhož ten světový stroj jest uroben, a jelikož k tomu vakatku zapotřebí moci nesmírné, aby svět byl nejen tak sestrojen, jak jest, nýbrž i aby vůbec hmota jeho povstala. — Nikdy mne totiž nikde nepřesvědčí, že by jen deset nepatrných strojů hodinových povstal náhodným smísením prvků látky, z nichž sestává. Jest k jeho urobení zapotřebí rozumu — osoby. A svět jest skutečně ohromným hodinovým strojem.

A také mne nikdo nepřesvědčí, že je svět sám od sebe věčný. Kdyby byl od věčnosti tak sestrojen jak je, musel by už dávno sčítati státi, protože k pohybu jeho třeba jest tepla, a to by už dávno bylo spotřebováno. A kdyby nebyl tak jak je od věčnosti, nýbrž z částíček — s atomů — se sestavil, ta vidím i v těch atomech ku takovému spojení schopných zase jen plán, zase jen rozum, zase jen osoba. A pak zůstává vždy to, co jsem již řekl, že náhodou asi hodinky s prvky se nesestaví.

Tak to se mnou jinak již nebude. Já na ten svět nahlížím tak, že všude vidím v Původci jeho bytost živou, osobu — Boha v křesťanském smyslu nejvšé moudrého a všemohoucího. Ale jak to už bývá, že domova si nevážíme a raději v cizině, ve světě hledáme krásu a odpočinek, tak to děláme i s Bohem. Hledáme ho ve hmotě a ve světovém stroji, a máme ho doma. Máme ho ve svém nitru, ve své duši. To, čemu říká člověk já, to je osoba, to o sobě ví, myslí čili dělá úsudky a to dle jistých zákonů. Dvakrát dvě budou na věky čtyři. Ale zákony, dle nichž myslím, jsem si nedal sám, jsou mi dány, vychováním se jen probouzejí. Kdo mi je dal? Hmota — ta jich nemá, — o té vůbec srovna odtím, že je máte než já. Odkud tedy ty zákony v duši mé? — Od nejvyšší bytosti, která tedy myslí. A tak tu je zas a zas Osoba, křesťanský Bůh. — A k zákonům, dle nichž duše lidská myslí, patří tedy zákon mravní. Nemyslím tu jen rozeznávání dobrého od zlého, ale též vědomí z duše lidské nevyhladitelné, že za své báti se jest třeba a to i za nejtajnější spáchané zlé. Tento zákon ve hmotě zase není — sám jsem si ho také nedal. Zas a zase přicházím k Osobě, která ten zákon sama v sobě má, jej dala, a jeho zachování od člověka žádá, ba až i trestem hroší, nebude-li zachován. Jest to zase ten křesťanský Bůh, tentokrát nejvyšší svatý a spravedlivý. A tohle vědomí o zlé a dobrém, je tak mocné, že i nevěrec žádá právo a spravedlnost. Právě tento mravní zákon v duši naší jest toho příčinou, že i lidstvo v celku v Bohu věří. Proto praví Tertullian, že duše lidská jest přirozeností svou křesťanská. Vyčítá totiž pohanům, že když chtí utvrditi právo, říkají: Bůh to ví, Bůh je svědek. A tak jsem až do nedávna myslel, že můj názor světa jest taky přirozeným, a že jen zkažený člověk Boha si v duši utlačí a utlumí.

Zatím slyším, že tohle vše je názor zastaralý. Setkám-li se k. př. se socialistou — chce právo a spravedlnost a povídám: Příteli! Je-li jen hmota, pak vládně jen síla. Podívejte se na tu velkou vodu — ta bere právě ty chudé domky u řeky, u potoka. Chcete-li právo, to chcete vládnout Boha. Ale to jsem si dal. Povídá: Vy jste klerikál, tmář, svíčková baba. A jsem hotov. Neboť chci důkazy, to je právě taky něco z toho zastaralého názoru světa. — Sejdou se s jedním učným profesorem. Nebyl tak hodný, jako ten, co mne na hodnost svíčekové báby povýšil, až jsem si toho nesaasloužil. Udělal náramně přímou tvář a pravil: Názor katolicismu o světě — chtěl Hoi o Bohu — nemůžeme déle držeti. Jenže nějaký

jiný nemáme ještě hotový, nejme o něm svorní, ale už o tom pracujeme. Nato já — jaký už jsem, povídám: Tak ale brzo, já už stárnu. A co mi řekl? Povídá: Vy musíte myslet, jak chce papež. — A na to dím já: A pročm motivé. Kdo pak vás udělá papežem, až ten názor světa vypracujete, a sám ubohým „k věrně ho představitel“? — I s tím jsem se tedy dost špatně rozešel. S klerikály prý vůbec nic není. Hned mají ostrý jazyk, ne-li péro. Když se totiž pání, co ten názor světa ještě nemají, rozlobí a vrhnou katolíkovi urážku ve tvář, a on sčítane v klidu, za to však s humorem si dovolí odpověď sarkastickou (špítku), ta je sle. To prý je neanálizovitost. No až bude ten názor světa vypracován, žádných katolíků na obsoru zemském nebude a bude pokoj.

A jak takhle ty poslední dny tolik přání, všude nálek, všude úzkost až i strach před hladem, povídá jeden vesnický filosof: Toť se to ukázalo, že všecko dělá jen příroda, nač by tohle Bůh dělal? Povídám: Příteli! Protože z uražen přání a deštěm jsme trestáni, s toho ještě nemůžeme, že to dělá jen příroda. Když váš tatík vzal lískovku a vám jí kalhoty prášil, tu to nedělala jen lískovka čili příroda, nýbrž vlastně tatík, ale užil k tomu přírodu. A vidíte. Věřte-li v Boha, v bytost všemohoucí, musíte, chcete-li rozumu užívati, říci: Kdo mohl přírodu stvořiti, nestražil tu ne smírnou moc, která máže na přírodu dle své vůle působiti. Z toho tedy, že k tomu užívá přírodu, nemůžeme, že to dělá jen příroda. — Bůh jest bytost jak mocná, že poutá jen jeho vůle k působení deště a sucha skrze přírodu. A proč by to dělal? Asi proto, proč to učinil tatík váš, když vás trestal. A že Bůh ku trestání našemu má příčin dosti, jest na bíledni obzvlášť za dnů našich. A neříkejte, že trpí i nevinný. Nevinnou nemá nikdo z nás.

Takhle dle zastaralého názoru světa mluvili lidé — jaká pomoc, když pání s tím novým ještě hotoví nejsou; — a jaká pomoc — když tento starý názor světa jest nám do duše vtípen, když jest přirozeným zákonem duše.

Když roku 1882 ty mokré lény byly a denně se jen lilo a vše na polích hnulo, seděl se farář jedné pokročilé, Národními již ošivené osady na poli s ošiveným rolníkem, a ten řekl: Kdyby se už Bůh smiloval, a počal se změnilo. Farář pravil na to udiven: Bůh! — To slovo jsem od vás už dávno neslyšel. — A dodal v myšlenkách, viděl už dávno to dělá jen příroda. Co tomu říkají ti, co jim všecko dělá jen příroda, a nebo ti s tím nehotovým názorem! Starý Tertullian má pravdu: Duše je přirozeností svou křesťanská. Vědomí o Bohu máže se v duši pýchou, hloupostí a hříchem tlumiti, ale vědy a vědy vytryskne z jejího nitra — Bůh! A co tak hluboko v duši tkví, to žeby nebylo pravda? — A tudíž i ten křesťanský názor, který živelní pohromy jmenuje „dopuštěním až i trestem Božím“ — ten starý, ale vědy pravý názor světa, dle něhož Bůh buď skutečně trestá anebo k duši lidské v časné vůči zabředlé, pýchou zaslepené, mluví živelní pohromou — ten jest do duše Stvořitelem vtípen. A přicházíme tudíž k tomu výroku: Kde je člověk nejen nezkažen, ale v pravdě ušlechtn — tam mu z duše zrovna křídíl ten nyní v posměch uvedený názor světa, dle něhož nejen Původcem světa, ale i jeho Správovatelem je Bůh dle všemohoucí vůle, dle nevyspytatelné moudrosti a spravedlnosti své. A proto káž by vůdcové národa našeho také trochu na Boha se rozpoměli. Káž by zkoumali jednotliví profesoři, učitelové, spisovatelé, řemeslníci, a třebas i páni poslanci, jak mnoho kdo šířením protikřesťanského smýšlení v národě rozmnožil hříchy národa. Káž by krom jiných hříchů spočetli, kolik neděl poskvrnilo se zbytečnými schůzemi, výlety a podobnými věcmi. Káž by se rozpoměli na tu nejvyšší bytost, která když řekla: „Pomni, abys den sváteční světil,“ tak asi jako každý zákonodárce moc svou k trestání těch, kteří v posměch uvedli jeho zákon — ukázati máže. Co se našeho českého východu týče, tu slyšíme děsné správy

s Trutnova, Úpice, s Jaroměře, ze Skalce. Nestíhá snad tu uvést všechny tyto země? — A nemají, co se týká tří ostatních českých měst, církvi nepřátelské řiny, velká tamná, ta, křesťanská, aby Boha vyslyšela? A aby tak byla pravda, co kdosi řekl: Pán Bůh zalívá ty hujit-ské ohně? Smějte se tomu, jak chcete. Ale rozumní, přirození, rozvážní je na naší straně.

Rozhledy.

Dne 5. srpna.

(Změna politické povětrnosti. — Mladočeská Revue. — Dr. Vašaty s radikály a pokroky poputuje do Strakonice.)

Kdo bedlivě sleduje smýšlení nejširších vrstev naší české společnosti, tomu zajisté že neušla změna, která jest ve přítomné době ve smýšlení tom zjevnou a patrnou. Ještě před rokem nejrozhodněji mluvící a nejmileji myslící pánové po našem venkově začínají věšiti hlavy a začínají býti nejednou málomluvnými. A když se z této málomluvnosti proberou, tak jim slina na jazyk nepřinášá více řeči takové, jaké pronášela teď rok. Je to sice také nespokojenost, co mluví, ale nejsou to více spílání těm, kteří s českým lidem zajisté nejméně tak upřímně a dobře smýšleli a smýšlí, jako ti, kdo mají ve přítomné době na vlastenectví panem drem Václavem Škardou podepsaný patent.

Ve projevech nejširších vrstev naší české společnosti slyšeti jest — a to zhusta — žaloby a stesky, jejichž ostny i ostří nemilosrdně rozdirají a pytlají činnost mladočeské politiky. A projevy tyto představují býti ústním poddáním, poněvadž i nejpravověrnější mladočeské časopisy netají se více nespokojeností, která je při sledu působnosti mladočeských výtečnicků znepokojuje. Následkem toho cititi jest všude velikou oblevu v mladočeské maršivosti, se kterou se tato vůči všem katolickým smýšlejícím živlům chovala. Skvoucím dokladem toho jsou především „Národní Listy“, jež začínají záležitosti církve katolické a její správy tak zajímati, že se zvolna do jejího lůna ukládají. Nikdo z katolíků jim toho nezazlívá, že si do rubriky denních zpráv zavedly „Církevní věstník“, v němž uveřejňují zatím jenom osobní zprávy z kruhů duchovenských. Naopak, my se těšíme, že co nejdříve začnou tuto rubriku i v jiném směru pilněji pěstovat, když již začátek učinily.

V Čechách i na Moravě vane najednou nový vítr. Katolícky smýšleli a veřejně to projevovati neváhají dneš tiskové inteligentní mužů, čehož nejnovějším dokladem byly podpisy na provoání ku sjezdu katolíků diecese královéhradecké, jež reprezentují a zastupují tak importantní počet obecnstva, že dnes mladočeským výtečnickům při pomýšlení na to přebíhá po zádech husí kůže.

Ano, tak tomu jest, že mladočeská strana stojí před obrovskou a od ní netušenou změnou ve smýšlení nejširších vrstev, jež jí nenáležá tak, jak ona si myslila a to proto, poněvadž jí nikdy nenáležely v tom smyslu, jak se někteří její předáci a pánové, kteří k ní ze spekulace přeběhli, domnívali.

A čím příkřeji budou pánové ti dnes, kdy svou politickou dovednost mají dostatek příležitosti obracet proti skutečným nepřítelům českého národa, vystupovati proti vlastní své víře a proti vůči českého lidu, tím rychleji a dříve zmizí a povrchu veřejného života, kam je beztoho vynesly jenom náhody, vzniklé ze zmatků, které způsobila především neoprávněnost v náboženském smýšlení části strany staročeské.

To jest totiž jisto, že v Čechách nastala změna politické povětrnosti, jejíž důsledky dlouho na sebe čekati nedají.

Mladočeská politika ovládá český národ již skoro deset let, avšak mladočeství jest u nás tak povrchním zjevem, že neproniklo nikde ke dnu českého srdce. Dělnictvo se k němu nepřiznává, rolnictvo volá po vlastní organizaci, mládež mla-

mladočeství potírá a věda zůstala mu docela cizí, tak že se nyní ve mladočeských kruzích mluví o potřebě založit vlastní vědeckou mladočeskou revue, jejíž říditelem má být poslanec dr. Prokop Podlipný. Revue ta má začít kiti a vycházeti od 1. října t. r. Jaký bude její program, o tom není doposud nic šfe známo a není také nemožností, že zůstane pouze při věcích a že mladočeská revue bude kiti dále v tušbách některých párů, kteří cítí, jak je pod mladočestvím půda sypká, nepevná.

Bývalý mladočeský předák, pan dr. Vašatý, jež na mladočeskou víru přestoupil Staročesi z mladočeské strany pro důslednost některých jeho náhledů vystrnadili, bude prý dne 15. t. m. ve Strakonické pořádati veřejnou schůzi, jíž ton mají dodávati pokrokatí a radikálové. Pak-li k tomu dojde, bude se naše veřejnost „bavit“ hašteřením, jehož za nynějších, zejména pro české menšiny povážlivých dnech jest nejméně zapotřebí. Dr. Vašatý hájí sice někdy dosti obratné požadavky naše, ale jeho zásluby ve veřejnosti naší velice často zmenšuje nevhodnost doby, kdy si jich hledí získati. Dnes v politickém ohledu bylo by na místě uskutečnění „bájk“, již své doby r. 1867 v poetickém rozměru zabásnil pan poslanec dr. Engel, když napsal:

„Dvěma zachtělo se k snědku
po jediné jitřničce
hned si tedy k hodám sedli —
každý z jednoho ji konce jedli.
A když přišli ku prostředkům:
Dali sobě po hubičce,
Tu to náte beze všeho křiku —
Pán Bůh požehnej tu českou politiku.“

Českému katolickému učitelstvu.

Přátelé!

Jest Vám všem dobře známo, a snad každý z Vás toho zakusil, jakých příkoří jest nám snášení pro naše katolické přesvědčení. Jest aš bolestno pozorovati, jakými zbraněmi bojuje se proti nám, ač ani nejmenší příčiny k boji jsme nezavdali.

Není sajisté malou úlohou pro slabého jednotlivce sváseti tyto útoky ze řad čtých a pevně seřaděných. Kdo těmto útokům chce odolati, ton nesmí zůstatí osamocen. Byť pak jsme byli rozptýleni, byť v jednotlivých okresech nebylo nás hojný počet, my přece nebudeme se cítit osamocenými, ušijeme-li každé občasné příležitosti, bychom se sešli a povzbuzujícím slovem navzájem se posilili.

Avšak nížádné z těchto příležitostí, přátelé draží, nesmíme opomenouti. — Z cesty musí ustoupiti všechny překážky a dobrá vůle sajisté aspoň v nejčtetnějších případech je překoná. Tonu boji, který po založení Jednoty katol. učitelstva bez naší viny proti nám se rozpoutal, můžeme čeliti ne jako jednotlivci, nýbrž pouze jako pevně svorné sdružení, v němž každý jednotlivce vytkne sobě za první úkol k tomuto upevnění dle svých sil pracovati.

Třeba nás dosud nebylo mnoho na počet — my, přátelé draží, přece osamoceni nejame. S důvěrou pohlíejí k Jednotě naší veškeré vrstvy našeho katolického národa, ode všech těch, kterým zůstalo dosud náboženství katolické drabým odkazem ctihodných předkův — ode všech těch byla správa o střízení Jednoty katolického učitelstva uvítána s radostí, ode všech kyne nám podpora, posila a povzbuzení. Jest nám jen třeba, abychom my pro tuto vzájemnost ze všech sil se přičiňovali.

A předním k tomu prostředkem jest pilné sčastnění se katolických sjezdů. Nezapomínejme, že povzbuzující přátelské slovo jest vedle síly vlastního přesvědčení jedinou posilou každému z nás, nezapomínejme, že i když se domů vrátíme, toto posílení bude v nás působiti dojmem trvalým — než se nám udá příští příležitost k opětovnému se sejiti.

Za ton přičinou usnesla se ustavující schůze naší Jednoty, by první valná hromada jednoty konala se

současně se sjezdem katolickým

v Hradci Králové,

ktěry, jak známo, položen jest na dny 22., 23. a 24. srpna t. r.

Provolání k tomuto sjezdu podepsali četní vážení mužové všech stavů a povolání. Nemí-li to pobídkou pro nás, katolické učitelstvo?

Proto, přátelé, neopomeňte nikdo tohoto sjezdu se sčastniti. Dokažme, že Církev naše má mnoho věrných synů a docer mezi učitelstvem, kteří, nedbajíce potup a ústrků, neohrožené se hlásí k jejímu praporu. Přijedte i Vy, přátelé, jímž nebylo možno první schůze Jednoty pro pří-

lišnou vzdálenost se sčastniti, bychom se poznali a k vytrvalosti vzájemné povzbudili. Přijďte kněžné i Vy, kteří dosud k Jednotě naší jste se nepřihlásili, ať věrně snažíte se pracovati pro mládež ve škole v duchu katolickém a snad vda- lujete se Jednotě naší z jakési nedůvěry, již roz- sávé tisk učitelstva katolického nepřátelský. Přijďte, byste poznali, jaké jsou naše snahy a úmysly, na které straně pravda a na které kiam.

Valná schůze Jednoty českého katolického učitelstva bude se konati v Hradci Králové 23. srpna o 1. hod. odpol. v síle Adalbertina s tímto programem:

1. Zahájení schůze;
2. Snesení, má-li se státi pobočný spolek v Praze, aneb má-li se sídlo Jednoty přeložiti do Prahy;
3. Vypracování návrhu na upravení spolkového časopisu, aby vyhovoval požadavkům členstva Jednoty;
4. Volby výboru;
5. Přijímání členů a členských příspěvků a
6. Volné návrhy.

8 bratrským pozdravem

prozatímní výbor.

Pomocná akce.

Hrabě Badení, předseda ministerstva, poukázal zemským náčelníkům 80.000 zl., aby z toho potřebným udělili podpory. Jeho orgán „Fremdenblatt“ napovídá, že mimořádné neštěstí obyvatelstva nutí stát k udělení mimořádných podpor, které budou státi miliony. Německé listy hledíes vždy k praktickým potřebám vyliční vodní katastrofa tak, jako by povodněmi byly postiženy jen kraje a obce německé. Němci ovšem spekulují na to, aby vřdor své opozici proti vládě vymáčkali na této co největší podpory. U nás bohužel nenalézá se v jednotlivých obcích lidí, kteří by obětavali čtvrt nebo půlhodinky času a známku a vyliční živelní pohromy, které obce jejich postihly. A pak se valice diví, že Čech přijde vždy skrátka a že vlada nám neměří stejným loktem. „Člověče přičiň se a Bůh ti pomůže — tluče a bude vám otevřeno!“ — Škoda, že těchto odvážných pravd u nás se tak málo dbá, ač jsme posledními katastrofami stratili opět miliony národního jmění!

Musíme žádati o pomoc nejen stát, ale též veškerou naši veřejnost. Především jde o ty ubožáky, jejich existence jest ohrožena buď strátou veškerého majetku, anebo aspoň bytu, šatstva a potravin, anebo strátou práce. Mnohé spustošené dílny a továrny musily zastaviti práce a jest tudíž na sta pracujících lidí zbaveno okamžitého výdělku. Šlechtný mocnář náš postavil se sám v čelo pomocné akce a věnoval ze svých soukromých prostředků 30.000 zl. postiženým. Zámožní jednotlivci, záložny, spořitelny, banky, korporace okresní, obecní a dobročinné korporace budou sajisté příkladem šlechtného mocnáře následovati.

C. k. místodržitelství nařídilo rovněž svým orgánům, aby učinily satimná opatření k ulevění bídě a aby vyšetřily hned škody, jakmile voda odpadne a podaly o tom správy předsedě ministerstva. Starostové obcí i jednotlivci mají povinnost, aby škody řádně udali a aby poškozené poučili, co dělati mají. Zákon sám uděluje poškozeným zemědělcům nárok na slevu daně pozemkové a po případě i na víceletou slevu berní. Osvobození to má trvati tak dlouho, až se spustošeného pozemku bude lze docílití opět obvyklého užtku. Od té chvíle osvobození od daně z roli, luk, zahrad a vinic potrvá ještě po 2, z potravin ještě po jeden rok. Pak-li jen část pozemku některého byla poškozena, bude jen tomu přiměřená část daně osvobozena. Škody takové dle § 31.—33. zákona ze dne 23. května 1888 t. z. č. 83 třeba oznámiti okremnímu hejtmanství neb a bernímu úřadu.

Zemědělci musí dále povšimnouti si zákona ze dne 12. července 1896., který mezi jiným praví:

§ 1. Pro poškození výtěku z plodin živelními pohromami staní se poměrný odepis z daně pozemkové jak při kulturních hospodářských, pokud ohledně jich dle ustanovení §§ 6., 31.—33. s 23. května 1888 sleva daně (odepis) pozemkové již nenastala.

§ 2. Při kulturních zemědělských nastává nárok na odpis daně:

1. Pak-li krupobitím, vodou... při pozemkových parcelách až do čtyř hektarů výměry aspoň čtvrtý díl plodinového výtěku parcely, při parcelách větších než čtyři hektary výměry ale plodinový výtěsek aspoň jednoho hektaru byl zničen.

§ 3. Ku posouzení stupně škody na výtěku plodin hospodářských kultur způsobené budiž přihlíženo jediné k oseté části parcely a pak budiž zjištěn stupeň záhuby výtěku na oseté části očekávaného.

§ 4. Práví, že odpis nenastává, pak-li hospodářské plodiny již byly sklizeny; výjimky však stanoví při povodni a byly-li zcela neb částečně plodiny zničeny.

§ 5. stanoví, aby při vyměřování škody přihlíželo se k výtěku, který by se byl toho roku docíliti. Dle odstavce 1. druhá plodina na př. otava budiž třetinou ročního výtěku oceňována. Odst. 3. praví,

že při emšioných kulturních má býti vaze polozemní hlavní plodiny dvěma třetinami, vedlejší plodiny jednou třetinou ročního výtěku. Odst. 4. praví: Opětuje-li se poškození parcely v témtě hospodářském roce, budiž na odpis daně pro předcházející poškození v následující roce již povoleno potup zřetel vzít, pokud v jednom roce povoleno odpuštění daně roční daně na posemek ton připadající nepřesahuje.

§ 6. Výše odepisování daní při hospodářských kulturních řídí se podle velikosti utrpěné škody v této stupnicí:

1. Zničená-li čtvrtina až do poloviny výtěku plodinového, povoluje se 25 pct. roční berně;
2. zničená-li polovice až do tří čtvrtin výtěku plodinového, 50 procent roční berně;
3. zničený-li tři čtvrtiny výtěku plodinového, 75 pct. roční berně;
4. zničen-li výtěsek celý, povoluje se odpis celé roční daně z postřizných parcel.

Dle § 11. mají se oznámiti škody do 8 dnů od oznáení škody. Dle § 14. výtěží se škoda na místě samém delegáty finančního úřadu a společníky obce a dvorními znalceky.

§ 15. Nastane-li živelní pohroma besprostředně přede jinými, že lze se obavati, že vyšetřovací komise nezhledí ku včasné podanému oznámení škody polní plodiny pro sklizeň zatím obstaranou a zastihne více na poli, jest obecní představený povinován, aby povolal k tomu dva členy obce, pak po dvou dvěry hodných statkářích se dvou sousedních obcí, dále porovav náčastné statkáře, o stupni, v jakém výtěsek plodin byl poškozen; na jednotlivých parcelách přesně šetření vykonal a protokol o tom sepsaný, všemi přítomnými podepsaný neprodleně předložil bernímu úřadu první instance.

V tomto případě má vyšetřovací komise výsledek šetření, představeným obce vykonaného, podrobiti novému podrobnému zkoumání a k tomu cíli nejen ohledatí parcely, jako poškozené udáti, lze-li na nich stopy živelní pohromy ještě shledati, ale i předsevztí šetření o výtěku v místnostech sklizeň uchovávajících.

Politický přehled.

Přečtete si „Pražský Denník“! Poslanci čeští podali protest proti německým násilnostem pravice, že Čechonámci s prudkostí nevidanou a s vášnivostí národa vzdělaného nedůstojnou sahají na čest a existenci příslušníků českého národa, že je pravou skvrnou humanity, aby národnost a jazyk většiny v zemi se tupil, aby ve státě právním před tváří orgánů vládních příslušníci historického národa českého a části království českého byli vyřtváni a vytiaknuti a konečně pravili poslanci, že podivením musí naplniti každého, že orgány veřejní vlastizrádně konají Čechonámci trpi anebo že ho zadržeti nedovedou. A co odpovědí pražský vládní list na tento protest poslanců českého národa, který mu doručili poslanci Podlipný a Karel Adámek? „Pak-li se prý se ta a tam některá nepřistojnost udály, budou prý od příslušných orgánů vyšetřeny, a podle zjištěné jejich povahy skutkové s nimi jednáno. Tato jistota právní ochrany má prý každý občan v právním státě sám sebou a mohou (!) i tudíž míti též příslušníci české národnosti v obcích většinou německých, když jinak (!) sami na besúhonnoštanato se odvolávatí mohou, že k podobným nepřistojnostem nikdy řádné příčiny nezavdali!“ — Tedy „Pražský Denník“ ujišťuje, že státní orgány dají „vyšetřiti“ nepřistojnosti, jež prý se dály. Tak mluví orgán pražského místodržitelství po nejposlednější události v Olzeu, kde ušila německo nacionální agitace činnovního termínu ke skutku nového násilí, totiž k vypovídání bytů českým rodinám a politickým úředníkům od místodržitelského rady Stadlera počnaje!!! Takových událostí „Pražský Denník“ nevidí, jak pak potom lze od něho šádati, aby viděl, že některý ojedinelý Čecháček byl někde od Němců zbit vyhozen a z práce propuštěn? Odpověď „Pražského Denníka“ znamená pro poslance národa českého věru ještě sdvořilejší odpověď, než li byla ona s r. 1886 poslancům českým: „Přečtete si Kaserera!“

Ministerský předseda vrátil se s Ruska do Vídně. Ke konci tohoto týdne odjede prý k císařskému dvoru do Vídně, a aby tam podal císaři správu o vnitřních poměrech a aby vyřádal si svolení k opatřením, jež chce vlada učiniti. Aby tato mohla býti ujednána, bude se v nejbližších dnech konati ministerská rada. Hrabě Badení dosud nevdal se svého záměru, aby pokusil se o narovnávací jednání na sněmu českém. Ke konci příštího měsíce sejde se říšská rada, aby schválila dodatečné úvěry, jež nedávno byly císařským schváleny, dále aby povolila prozatímní rozpočet a prozatímní ujednání ve příčině narovnání s Uhrami. Také bude prý sněmovně poslanecké předložen návrh jazykového zákona, o němž docílí se napřed ujednání mezi výkonným výborem pravice a vládou. — „Budapester Hirap“ oznamuje s Vídně, že hrabě Badení má v úmyslu, kdyby se v obstrukci na říšské radě pokračovalo, říšskou radu rozpustiti a vypsatí nové volby tak, že by nová říšská rada mohla se sejti již v máji. V každém případě bude prý před tím na počátku září v českém zemském sněmu učiněna pokus obnoviti akci vyrovnávací mezi Čechy a Němci. Ministerská rada usnese se v nejbližších dnech o dalším postupu. Nová obec svolá prý vřdce stran k opěté vyrovnávací konferenci a vlada doufá, že bude míti úspěch.

Slovinskí poslanci konali v sobotu společnou schůzi v Lublani. Hrabě Drieda uslyšky jménem Poláků ujalil Slovice, že Čechi a Poláci jsou naprosto solidární, že chtějí podporovat Slovincce. O stejném smýšlení Rusinů ubezpečil slovinské poslance dr. Barvič a k i. Slovinskí poslanci uznali po dalším poradě

nebyl by zůstal vyňím majoritě a občana Ji
vězí, dokud ona sama ostří na následně občan-
ských vademecí omezení. Slováci odhodili ná-
měnou obětí a prohlášení, že budou podporo-
vat vládu, která uspokojivě usoudí pro Sloviny
čestného občanského gymnasia, která trpěla hro-
zou zlikvidace v letech, které nepovolá v čele
politické správy Korutany osobu spravedlivou. Poslanec
se ustál dále svolati všeobecný sjezd Sloviny a rak.
Chorvatů do Lublaně.

Srbové hrál v naší říši dosti smutnou úlohu.
V Chorvatsku otročí Maďarům, v Dalmácii Němcům
a Italům. S Chorvaty a se Slovany ostatními nemo-
žno se dohodnouti. Tento týden stal se pokus ve
Splitu organizovati Srby v Dalmácii. Nedálo se valně
a Srbové se rozpoutali buřenkou ve hrací konse-
rvativní a liberální.

Cukerní zákon v Uhrách schválen.
Poslanecká sněmovna uherská schválila po delší řadě
ministra Šanac Lukase, provázené hlukem po-
chvaly pravice, návrh, aby předloha o cukrář-
ství byla přijata, poněvadž tento si přeje, aby jej Ho-
henlohe provázel do Petrohradu. Po návratu z Petro-
hradu pak kníže Hohenlohe na jisto odstoupí. Za nej-
pravděpodobnějšího nástupce jeho pokládá se Bülow.
Již nyní má prý velký vliv na politiku. Od schůzky
Bülowa s hr. Goluchowským datuje se totiž rozhodné
stanoviště Německa ve východní otázce. Ve příčině
Ruska bude pokračovati v politice knížete Hohenlohe,
to jest bude se snažiti dosáhnouti co nejmožnější
důvěry mezi oběma státy.

Německý kancléř — na odchodu?
Z Petrohradských diplomatických kruhů oznamuje se:
„Ruský kancléř kníže Hohenlohe podal již před
delší dobou demisi, která však posud není přijata.
Poněvadž tento si přeje, aby jej Hohenlohe provázel
do Petrohradu. Po návratu z Petrohradu pak kníže
Hohenlohe na jisto odstoupí. Za nejpravděpodobnějšího
nástupce jeho pokládá se Bülow. Již nyní má prý
velký vliv na politiku. Od schůzky Bülowa s hr.
Goluchowským datuje se totiž rozhodné stanovisko
Německa ve východní otázce. Ve příčině Ruska
bude pokračovati v politice knížete Hohenlohe, to
jest bude se snažiti dosáhnouti co nejmožnější
důvěry mezi oběma státy.“

Anglie vypovídá obchodní smlouvy.
Ke konci minulého týdne připravila anglická vláda
překvapení smlouvu druhou; vypovídá Belgii a
Německu obchodní smlouvy s nimi uzavřené. Učinila
prý tak následkem nové smlouvy obchodní, již uzavřela
se svou osadou Kanadou. Smlouvou tou provede-
ny prý v obchodních poměrech anglo-kanadských
takové změny, že jeví se nutností i změna smluv
s těmi kterými státy.

**Císař německý odjel předevčírem na ná-
věstě do Petrohradu.** Bude tam uvítán jako příbuzný
císařské rodiny. Přítel Rusů se dnes Prusko netěší.
V naší se účastní císař Vilém vojens. manevrů v Uhrách.

Německí poslanci svoláni jsou do Prahy
na příčinou porad o pomoci akce při živelných pohro-
mách a zároveň se budou raditi o politické situaci.

Vlaši s Tridentska, kteří žádali pro
Trentino svlátní mistodržitelství a s Tirolskem chtěli
míti jen občanské myslivce společně, dostali od vlády
úplně vále a nedostanou uzavřeného území.

Zemský výbor království Českého usnesl
se o akci pomoci. Část poslanců vyhlou deputaci
k hr. Badenimu do Vídně i k mistodržiteli, aby žá-
dali podporu pro potěšení.

Drobné zprávy.

Odber dámeckého pomocného spolku
červeného kříže pro království České
v Hradci Králové usnesl se renovati povodni
poškozeným na Králově-Hradecku 500 zl. Dámský
spolek červeného kříže, jehož jest snahou a horlivou
předsedkyní paní Rada Červená, choť městského
radního pana Jaroslava Červeného, plní tak v době
třetí nejlépe svůj humanitní úkol. Vlastenecké dámy
snaží se naklonenými též abítku ve prospěch povodni
poškozených. Doufáme, že slavné městské zastupitel-
stvo a purkmistrovský úřad rovněž povodni poško-
zeným přispějí, čímž nejlépe podporovati budou vzá-
jemnost města a venkova. Také od sl. okresního za-
stupitelstva očekáváme, že se ujme nešťastím poško-
zených obyvatel vesnických.

Abiturienti udejšího gymnasia z r.
1892. mají dne 9. srpna t. r. přátelskou schůzi
v hotelu „Černý káň“ v Hradci Králové. Zve-
stíme tímto ještě k hojněmu účasti.

**Bezprákladný projev politické ne-
smířlivosti.** Někteří stoupenci strany svobo-
domyslné nemají patrně ani toho nejmenšího ponětí
o svobodomyšlnosti a účtá ke předsvědčení a smýšlení
druhého. Kdyby to nebylo pravda, nedopouštěli by
se terrorismu, s jakým namnoze vystupují. Nejnověji
uvěřují „svobodomyšlníci“, kteří však opatrně
svá jména nepodepsali, v úterních „Národních Listech“
sazíce tohoto znění: Jeho Excelenci panu misto-
držiteli hr. Českého hr. Coudenhovovi. Na provo-
láni ke klerikálnímu sjezdu v Hradci Králové, které
provocace jest (11) nejvystřednějším fanatismem kleri-
kálním, jest též podepsán c. k. okr. hejtman v Ně-
meckém Brodu B. Frenal, který tím skutkem
vstupil v řadu politických agitátorů strany kleri-
kální. Dovolujeme si za tou příčinou k Vaší Exce-
lenci následující službu dotaz: „Srovnává se to s po-
stavením politického úředníka, aby vystupoval v po-
předí jako politický agitátor vůbec a zejména jako
agitátor strany, proti níž stojí ohromná většina okra-
tně tím pásem spravovaných?“ Dáváme-li národní strany
svobodomyšlné v dotýcím ohrožení? — Kdyby někdo po-
dobně vystoupil ke př. proti c. k. soudním úředníkům,
proti c. k. profesorům atd., kteří vystupují v po-
předí jako političtí agitátoři“ a jsou dokonce i „po-

litickými poslanci“, to by bylo křiku o národním
denunciaci, spáleništvi, omezení osobní svo-
body atd. Slavně tato „německobrodská svo-
bodomyslnost“, na níž se mluví a bude každý
svobodomyšlný člověk hanbit a stydět, „na nejdřív
podivnou“. Není pochybnosti, že kdo kdo v Čechách,
každý by rád svěděl jména těch německobrodských
„aristobodomyslných“. „Národní Listy“ sajisté že je
ochotně uvěřují, neboť ti páni z Brodu se ne-
budou sajisté stydět ani háť podepsat, co
nástupci králové jako šaloba přednášejí.
Čakáme od nich toto hrdinství, neboť by jejich „sa-
láno“ bylo dvojnásobnou nehybností ostadou nejen
pro ně, ale také pro celou stranu svobodomyšlnou,
kdyby stáli „udatně schováni“.

Převod na Králově-Hradecku.
Spousty vod, které se minulý týden téměř každodenně
obřily s oblak, naplnily i zdejší okolí obavami. Rol-
níci si stykali, že jim žito a pšenice rostou a že i
jetmeny jsou ohroženy. V pátek počalo Labe i Orlice
vystupovati s břehů a v noci s pátku na sobotu stá-
vala se situace kritickou. Oba břehy labak od Králové-
hradce až k Pardubicím byly jediným velkým jezerem.
Voda unášela, cokoliv jí přišlo do cesty. Veliké škody
utrplí jmenovitě majitel správního statku, pan Píša,
jehož dvůr prostírá se opodál Labe mezi Ruskem a
Předměstím. Ještě v pátek dal posádci množství obilí,
avšak toto mu bylo v noci — přes 340 mandelů —
odplaveno s velké části až k železniční hrani od Tře-
bechovic vedoucí a u železného mostu kupily se celé
mandele. Část obilí odnesena až k hradbám Králové-
hradeckým. Smrtelných strachů vystál šafář pana
Píšu, který hledal spásu na vysokém stromě opodál
dvora Mysleli o něm, že zmizel již ve vlnách, na štěstí
mohl být o poledni zachráněn. Ve dvorci pana Píšu
měli velikou starost též o malý dobytek, který musel
být dopraven do výše ležících míst. O souseda pana
Píšovu, statkáři pana Dotfelovi vypravovalo se
v Hradci, že byl při zachraňování svého majetku
proudem unesen a že utonul. Na štěstí se správa tato
neověrdila. Okolo Králové Hradce stála voda výše,
než za povodně r. 1845 a za válečné inundace r. 1866.
Pouze silnice Třebechovská, novohradecká a pražská
vycházely jako úzké pruhy z hladiny. Voda sahala
až k Vědku, k dolní části Pouchova a až k domům
v Pospíšilově třídě. Část Pražského Předměstí, Para-
stvi, Rybárna, Třebeš a podál Orlice osady Maláovice,
Lhota, Svinary, Krňovice a z druhé strany Nepasice,
Blešno a Svinařky trpěly rovněž zátopou, ano voda
sahala od Hradce až k předním domům na Slezském
Předměstí. S hradecké blíž více byla malebná před-
vádě na obrovská jezera, lež abohy venkovský lid při
této spoustě div si nemoval. Vytahoval a vyhrabá-
val a odnášel a odnášel se zatopených roli obilí —
pokud je voda i se lžem neodnesla — a rozestl je
na vyvýšených polích. Mnoho nezachránil, neboť i ta
zachráněná troška byla polosašená a s velké části
již porostlá. Mnohé obce na Hradecku budou následky
letních dešťů a povodni dlouho hmotně cítit. Na
mnohých polích, lukách a rolich stála ještě včera
voda. Otavy jsou ovšem docela suchy.

Porotní oběd zabíjeno bude v Králové
Hradci dne 17. srpna. Nejzajímavější přelčení bude
asi proti obžalovanému pro zločin vraždy. Ostat-
ních sedm případů jest menší zajímavosti.

**Pan Šádek dělal opravu z mate-
matiky a puhi z logiky.** Jak známo vypočítá-
val p. Šádek, mnoho-li katolíci poplatníci učili i
při sbovení evangelikům státům poskytované tím, že
evangelici mají své školy. My jsme oproti tomu pou-
kázali na to, co stát učil — a tím i evangelici —
katolíci máť ústavy vůbec a konfiskaci nebo užívání
jistých budov původně katolíckých. A poněvadž p.
Šádek vážná řeč možná není, a také jeho výklady
nikdo, kdo má rozum v pořádku, vážně nebere, do-
volili jsme si s ním šert a pravili jsme mu, že uživ
se v Jičíně v bývalém katolíckém majetku, měl by
církvi naší zaplatiti nějaký nájem. Toť se rozumí, že
p. Šádek jako „duše s bez“, do níž jsme v chlap-
ckých letech zatoulali cvoček, vždy chce býti na
vrchu. A proto dělá v posledním čísle HL. se S. se
své matematiky opravu. Počítá, co prý by museli
dostati protestanté zpět, kdyby jim katolíci měli vrá-
tit, co jim vzali. — Litáme p. Šádku, že i při této
opravě propadl „na dranc“. Porovná-li se, co pro-
testanté ve dvou třetinách německé říše, v Anglii,
Švédsku, Norsku, Švýcarsku atd. pobrali katolíckým
kathedrá, krásných chrámů jiných, klášterů, čistě
církvních statků, nemůžeme než se pousmáti, když
p. Šádek do takovéhle matematiky se pouští. I když
smíší konfiskaci statků církevních pro vsoupu roli-
tickou, pro volební a čistě církevním majetkem,
dopadá ta matematika zcela jinak, než jak on počítá.
A v samé vlasti naší po dnes drží evangelici katolí-
cký majetek ku př. prastarý kostel u sv. Klimenta a
kostel v Jirchářích v Praze. Tak nám tedy nebude
mít se ale dvojčet hodný pán, když mu radíme, aby
akvny — na protestantech, co se týká osvojení
si církve majetku: Ipse — nečistot vodou svých pře-
kroucením o nás neobmýval. Jak a touhle věcí se hne,
totiž se zabírání církevního majetku, tu to vždy
více a více páchne u protestantů velikanů. Mlčením
o té věci by p. pastor svým milým lépe poslouchal.
A poněvadž on bez rypání do nás ani žiti nemůže,
nemůžeme mti se ale, když se tolik jako on ani ro-
užiti neumíme a jen šertem ho odbýváme. Ovšem on
šertu nerozumí a jde na nás vždy vášně, ale my už
jame takový, že když on je nejvážnější, my se směje-
me. A proto mu dáváme vysvětlění, že skoušku
s matematikou nejen neopravil, ale že nyní ještě k to-
mu propadl z logiky. Jestli prý on by měl platit
nájem, měl by „P. Brynych“, který též v Jičíně stu-
doval, taky tak učinit. — Poněvadž má platiti
nájem, kde je v církvi, má taky platiti, kde je
ve světě — to je logika p. pastora Šádku. Ty pak
Hospodine alitaj se nad ním!

Králověhradecké prozatímní jatky
byly následkem rozhodnutí c. k. okr. hejtmantví
zavřeny, proto že nevyhovují potřebě. Kde však
mají hradeckí řezníci nyní porážet? Mají zabíjeti
po sousedních vesnicích, aby jim tam dovolili
dobytek zabíjet? To je spojeno s útratami i s ve-
likou stratou času. Následek jest zdražení masa,
které stihne jen konsumenty, kteří přece za vyty-
kané zlořády a nepořádky nemohou. Jest velice
tádučno, aby slavná správa obce nezdravým po-
měrům nyníjším rozhodným a rychlým jednáním
učinila co nejdříve konec.

Schůze starostů poškozených obcí okr.
králověhradeckého konati se bude zítra o
10. hodině dopolední v místnostech okresního za-
stupitelstva. Do schůze dostaví se též poslanec
pan Formánek. Starostové se poradí ohledně po-
mocné akce a domáhání se podpor a úlev ve pro-
spěch poškozených.

Proti ideové anarchii! Kroměřížský „Ve-
lehrad píše“: Největším nepřitelem svobody nebyl ani
tyranjak anarchie. Anarchie provádí totiž přímý
důkaz, že bez tyranu pořádek možný není. A
jelikož ohromná většina lidí přeje si klidu a pokoje,
vrhá se v náručí nejprvnějšímu, jenž má dosti vůle
a moci, aby nepořádku zabránil — generálu, státníku,
i třeba obyčejnému člověku, poskytuje-li jí pravdě-
podobnost, že bude pokoj. Něco podobného jest s
anarchií ideí. Jest něco úšasně znepokojujícího viděti
různé idey, které bez pořádku a důslednosti jako
rostavená láva šenou se do rovin průměrného lidstva,
všechno rokládající, spalující, ničící, všudy šířící
postrach a shoubu. Takové anarchistické idey naší
doby jsou: „Náboženství! Hlouposti, člověk XIX.
věku má se si láti, že jest věřícím, ale ve svém nitru
věřiti nemůže. Vlastí Slovo pojmové neurčitě! Vlastí
naš jest celý kosmos. Hrouda země není přece v stavu
udržeti v sazení člověka, jenž důvěrným zrakem
promíká do vesmíru. Vlastnictví! Jest krádež. Jest
to uloupený kus blaha, nádejšího všem. Žena! Jest
člověkem, jenž ti dnes rodí děti a zítra je máš ro-
diti jinému, podle toho, jak určí náhoda, vášně nebo
choutky. Mravnost! Pojem relativní. Moderní věda,
která učí, že silnější vítězí, korigovala i naše pojmy
o mravnosti. Lásky k bližnímu! Jest vynález sla-
bých a potlačovaných. Umělá láska k bližnímu za-
držuje vývoj silných jedinců ve prospěch slabých a
opuštěných. atd. atd. atd.“ Tak asi sni odpovědi na
tato stará, ustalená hesla! Všechno rostavit a pře-
tvoriti. Všechno přestaviti! Všechno, počínaje od zá-
kladů, přejínati! Stavitel, jenž by sbořil dům dřívě,
než by měl plán nového hotový, byl by od nás pro-
hlášen za blázná. Ale časopisy, jež v nás boří
staré idey, ačkoli nemají ještě ani základní
pojmy nových vytvořeny, čteme, chutnáme
a nasýváme moderními. Což tímto slourním mla-
došakého a protikatolícké listu říkáš páni pokrokaři
a socialisté? Jak viděti, přisňávají již i rozvášněný
svobodomyšlní mužové pravdu slovům dr. Zátky
ještě před 3 roky tak kacířovaným, že bořiti dovede
každý nádeník, stavěti však jen hádný stavitel a
architekt.

Odcizený redaktor. Spor vp. Ant.
Hartla, katechety měšťanských škol v Jičíně s re-
daktorem časop. Jičínského Obzoru p. Vilémem Vo-
trubou skončen dne 27. července u c. k. měst-
ského deleg. okresního soudu v Jičíně před c. k.
soudním adjunktem panem dr. Antonínem Daffaerem
rozsudkem, jímž uznán byl pan redaktor
Vilém Votruba vinným přestupkem ura-
žení na cti vp. katechety Ant. Hartla,
kterého přestupku dopustil se tím, že katecheta Hartla
v noci na ulici, když domů šel, přepadl a s nečtného
akutku obvinil. Za to odsouzen redaktor Vilém Vo-
truba k pokutě 50 zl. ve prospěch chudých města
Jičína, v případě nevydobytnosti do vězení na dobu
10 dnů a k náhradě soudních útrat v obnosu 10 zl.
p. dr. Fr. Vavřínovi, jakožto zástupci soukromého
žalobce.

Dešťoměrné stanice ukazují nám, jaké
množství vody v jednotlivých krajích naší říše
v měsíci červenci napadlo. Úhrn srážek obnášel nej-
více 211, v Praze dokonce jen něco přes 80 mm. Kde
byly průtrže mračen, tam spadlo ovšem ještě více
vody. Počet i úhrn srážek byl arci i v blízkém
okolí často velice nestejný. Dp. farář Domažlický po-
dal nám z Dešťoměrné stanice Dobřany u No-
vého Města n. M. tuto správu: Počasí za měsíc čer-
vence: Počet dní srážek 21. Úhrn srážek 206.3. Při
velmi nízkém tlaku 725 a a. z. větru neb i úplném
bezvětří bylo nebe stále samračeno aneb chrliho spousty
vod jako dne 29. vykazoval dešťoměr za 24 hodin
47.1 mm. Práce hospodářské byly zdrženy, sušení
pčím nemožné neb velmi obtížné. Ovay, brambory a
jiné plodiny stojí pěkně. — Vdp. děkan Flesar
v Dobrušce dal nám lauskavě tyto správy: V měsíci
červenci napadlo vody 157.8 mm. a síce dne 1. července
18.7 mm; dne 2. čer 8.0 mm; dne 4. a 4. čer po 1.5 mm;
8. července 0.5, dne 12. čer 0.3; dne 14 čer 0.6; dne
16. čer 0.4; dne 17. čer 1.5; dne 21. čer 8.9; dne 21.
čer 8.9; dne 22. čer 2.0; dne 23. čer 0.1; dne 24. čer
12.8; dne 27. čer 10.2; dne 28. července 28.8; dne
29. čer 21.8; dne 30. čer 5.9 a dne 31. července 25.6
mm. V týdnu od 23. do 31. července napadlo v Do-
brušce 115.2 mm. vody. Obrovské to množství, uvá-
žíme-li, že roční průměr je asi 600 mm. Letos na-
přelo v červenci průměraš dvakrát tolik deště co
loni a tím si možno vysvětliti letošní povodně.

Ilustrace. Ve městěku O . . . o v okresu
Novoměstském šel známý roubač po ulici, jenž rád
v hospodách „reje“ do náboženství a křičel: „Hr . .

z Babic u Nechanic. V Harrachovském lese u V. Babčova stojí od r. 1698 podle silnice jednoduchá kaplička, k níž v 1688 ebedávají z Babic občas procesím, aby buďto vláhu potřebnou anebo jasný počas vyprosilí sobě na role. A prosby takové nebyvají ealydány. Proto rostla rok od roku důvěra i návrstěba ku kapličce té. Než tu z nenadání v noci se 7. na 8. května b. r. vyhořela kaplička uvanit nesmárou přičinou, při čemž hlavně obraz Bohorodičky valně poškozen. Zapůjčen sice ihned sem obraz jiný z Bydčova, avšak bohobojný gruntoval pán Ferd. Richter z Humburk, c. k. setník ve v., jenž rád sem jendí pomodlit se, podjal se stěhotného díla a na vlastní útraty a přispěním O. hraběcí rodiny Harrachovské a obce Barčovské dal původní obraz přemalovati a stvotným rámcem opatřiti; ba postaral se také sám, až přináleší k jiné farnosti, e velkolepou slavností svčasně obaovené kapličky. K jeho podnětu přišel sástup převatelů dne 18. t. m. odpoledne z Humburk, z Mělnka, i školní dítky z tamníh p. Hřstěm, a z M. Barčova a ostatního vákolí doprovázen hudebníky s koruhvami a mariánskými soškami ku kapličce do lesa a z druhé strany pospíchaly nepřehledné davy lidí z Babické a se soudních farností také z hadub, družkami a koruhvami, školní mládež pod dozorem p. Hřstěho J. Belicha, sbor hasičů Babických a za povlávím mužským nešen před knězem ozdobený, ohrazený obraz milostný. Když se všecko množství seakupilo před kapličkou, nastala neobyčejná tíseň a nouze o místo a proto mnozí mladší poutalci jako ondy u Betfage vylézali na stromy a — prakticky teletosti pod nimi. Výhodně malým 40 dráčkám, to je pp. hasičové v polokruhu před drásem chránili. Stěhotný Pán Humburský přítomen byl e celou rodinou. Kaplička pak byla vysořena rukou zahrádkářů jako nevěsta. I kasatelna improvizovaná ozdobena koberci a kytkami. Bylo vše tu neobyčejné, i to krásné pod stromem v lese. A jak podivná harmonie — slovanaká lipa podle Mariánskú kapličky! K tomu nás p. farář poukazoal, že přední charakteristickou známkou českého národa od jeho pokřtění byla nášná dotu k P. Marii, jakou svědčí na Moravě Tufanák Bohorodička od sv. Cyrilla a Bolelavské palladium od sv. Methoda, moravský Hostýa a sv. Prokopák Sáava i nespoutané svatyně a plně Mariánské v Cechách a na Moravě. Případná byla také smínka o Husovi. Když jsme si na konci kázání po dojevné invokaci utřeli ásu e očí, tož oblekl se nás p. farář ve slavnostní plaví a obraz posvětil, políbil a zavěsil. Máme tedy zase milou Bohorodičku v kapličce k naší tště a proto pili jsme důvěrně: Ty nás

abyš a vyvalyš posty nade sjeté! Mnozí rovněž nastal po litaniích, když drahým roduvým obědly. Bylo těch drobků hlubokých, oválných přes 40 a možná mnohá matky přiměly roduvým své na rukou, aby také byly podlány. Šelstí, že nás hrobové před tlačením chránili. Dít jim se to! Ale proč pak nešťastníci se draní dva oběrové farnosti? Na vešer jsme se šumým lesem rozcáhli, jedni k nápevu a druzí k vybohu se ubírají, ale všichni jednotně sobě pochvalují: „to to bylo krásné, kdy pak se as nase sejde velik lidstva k této kapliče!“ Novin, jen to vím, že se na rok slavit bude 300leté jubileum této kapličky. Opravdové všechno ale k němu dobré.

Z Dobrušky. V posledních dobách proběhly listy barev svobodomyšlných o Dobrušce a jejím obecním zastupitelstvu správy, které valice diakreditovaly Dobrušku v celém okolí, poněvadž psány byly mírně řečeno párem stranickými. Pro každou obec jest to zajisté nešťastím, když utvoří se strany, které proti sobě přikře stojí, dají do řad svých přístupu jednotlivcům, kteří mají na myslí nikoliv obecní — nýbrž své zájmy. Na celý rámus, který stropen v novinách a jen hluboce rozjvíl staré rány, o nichž edlo se, že počínají se celiti, třeba diviti se srakem nepředpojatým. Bývalý parkmistr Archleb — jak každý spravedlivý pozorovatel uznává — jest muž velice smutný, který za svého starostanství učinil pro Dobrušku mnoho a obětoval mnoho a kdyby byl tak pracoval pro závod svůj, jako pracoval pro město, mohl dnes na tom státi lépe. Jeho chybou jedinou bylo, že rychle dohoniti chtěl, co bylo zanedbáno, že byl příliš velikým radikálem v poznamenání obce, k čemuž ošam nestálo jméno obecní. Jest však pozoruhodno, že právě živý t. sv. pokrokové v listech svobodomyšlných vystoupili proti němu — a přec školství na jeho doby poznamenáno tak, že dnes školy jsou skutečně oslabeny obce a měšťanská škola zafixována tak, že jest vnučem a památkou občanství vlastenecké města pro časy budoucí. — Revis, která ukázala svou nesprávnost a vedení dočasně občanského tajemníka — nikoliv však „nespectivost“ správy obce — byla snad příliš dravým lékem pro finanční katarh obecní pokladny. Co pak tyto se rozpoutali občanské zastupitelstva — nechceme předbít. Ale jak poměry nyní jsou, lze souditi, že bylo poměrovo dvousměrné, který ramil obě strany — celé město. Zavlíká pak domácího náhledu na forum veřejnosti v novinách (od zajisté nepochází od upřímného přítele města) a jeho křivě líčení — dalo „šach-mat“ dobré pověsti Dobrušky, jehož obyvatelstvo si toho nezaujímá. Výsledkem voleb nastávajících jest nejasný. Po našem náhledu však n-iziská dobro všech kruhů obyvatelstva, pakli tu bude strana poražených a strana vítězná. Nebylo by již konečně na čase, aby mužové dobré vůle s obou stran, jímž opravdové blaho našeho lidu na srdci leží, podali si ruce ku společné šlechtě práci, ku prospěchu města, pamatující na staré přeloví: „Když dva se hádají — třetí se směje“ — Mondra dosti řečeno. Kdyby se podařilo docílit mír, nebylo by poražených ani vítězných a práci sdvojenou a svornou dalo by se tím lépe pracovat ve prospěch celého našeho města.

Z Dubence. (Od senzený německý v šite). Dne 22. května stál před porotou královéhradeckou sjezd německý učitel, který v Dubenci šve proti Čechům a s nichž mnohé poškodil při vydělu — protože v hospodě starosty Baum nadával Čechům: „sutracená česká pakráš, česká holota, dubenští Čechové jsou sutracená holota atd.“ Po výlochu svědků poukázal státní návladní pan Köhler ostrými slovy na štvácké řádění učitelů na Královéhradecku a porotci přesvědčivě se o vině obžalovaného, uznali Josefa Kühnla s hlasy vinnými. K překvapení všech neprozhlánil však al. c. k. soud rozsudek, ale odkázal celou záležitost rozhodnutí příští porotě. Soukromní žalobníci, kteří se s učitelem Kühnelem nechťli vyrovnat, odkázáni na c. k. okresní soud v Králové Dvoře. Překvapení veřejnosti bylo ještě větší, když slyšelo, že al. c. k. návladnictví žalobu na učitele Kühnla více neobnovilo, ale od ní upustilo. Proto pamovala veliká svědovost, jak poškodí uražení Čechové před c. k. okresním soudem v Králové Dvoře, kde pana učitele Kühnla mají s blízka. Uražené žalující Čechy zastupoval advokát, p. dr. J. Fábek, který jasně dokázal vinu žalovaného. Soudce nabyv na základě výpovědí svědků přesvědčení o vině obžalovaného, uznal jej vinným přestupku urážky na cti a odsoudil jej k pokutě 10 al. nebo na dva dny do vězení. Jme svědavi, sdali pan Kühnel bude ve šve proti Čechům pokračovati.

Z vesnice. Pana pisatel v čis. 28. v „Osvětském“ neblí se pohřb církevním způsobem konaný a přimlouvá se vřelým způsobem za pohřb civilní. Jsou ovšem rozličné choutky na světě. Nám ku př. katolíkům by se nezamlouval jiný pohřb, než jen katolický a kdybychom se otázali Turka, bude chtít se jinak než po turecku pohřben býti. My katolíci si bez kněze a katolických obřadů ani uctivé pochovávat svých milých, kteří jsouce před smrtí Bohem smířeni a před smrtí poslední útěchou po katolické smopatřeni, nedovedeme představit. Vždyť i chudší si přeje, aby jemu poslední lůžko knězem požehnáno a vysvěceno bylo. Aby své fráze „výperkval“ a moudrých poučil, šel si do Pohřební Lhoty. Tam jest přítomen bohatému pohřbu jedné stařenky. Zpěvy tamního fideleho učitele se sborem domácím se mu líbí, ale církevní obřady ruší jeho mysl. Věříme rádi, že p. pisatel neromami církevním obřadům, neboť čeho dobře nemáme, ani nás nejímají nemáme; proto jemu radíme, aby si v „Osvětském“ předešl význam katolických pohřbů církevních. Či skrytým tím své farnost? Po civilním pohřbu má se jít třeba do hospody jako o posvícení, má se tam pohřbní kapla zahrátí nějakou skočnou a sbor pěvecký zapěti veselou píseň a odcházeti k ránu. Zrovna, jako na austrálských ostrovech! A co, když chudší umře? Na toho žádný nepamatuje. Není noblesou ve vsi, proto nestojí za to,

aby se mu nějaká pocta svítila prokázala. Chudší jest odemčen a nebyť katolického kněze a těch katol. fidele, nemáme-li žádný, takto pohřbní obřad bylo k obrazu Bohu stvořeno. Přesně vytýká duchovnímu správci, že obdržel od pohřbu za sebe a kaplana peníze. Jest mu jich líto, ačkoliv přibuzní, obějšce svou milou slavnost pohřbít, za tu slávu toho neblí. Či jest kněz duchem, který se nemuší starati o své materiální postavení? Jest povinen poslouchati za takových okolností snad zdarma? Vždyť i na místě pana fidele spráckého sboru čeká nějaká ta odměna. Jestli pak příteli civilních pohřbů jste někdy slyšeli, aby někomu advokát zdarma posloužil? Nikdy! Jestli takového nevidíte? Odkrojte pane svou škra-bočku a hlásejte veřejně to Vaše nové učení, ale věřte, že poctiví katolíci se Vám s daleka vyhnu.

Ku dnočnímu 126. číslu „Obnovy“
přiloženy jsou — pokud náleha stačí —
„Časové úvahy“ čísla 11.

(Zasláno.)

Drazí bratři!

Provádějíce výborové usnesení ze dne 25. ledna t. r. sdělujeme s Vámi, že naše Ústřední sdružení účasti se korporativně katolického sjezdu v Hradci Králové ve dnech 22.—24. srpna t. r. Zveme Vás proto k hojně účasti při této katolické manifestaci, která naše jednoty dodají zvláštního lesku. Jedno doufáme, že se všech 70 sdružených Jednot dostaví se aspoň 1 zástupce, odhodlali jsme se při té příležitosti pořádati řádnou valnou schůzi Ústředního sdružení ve smyslu § 9. spolkových stanov s tímto pořadem: Dne 21. srpna (sobotu): Slavnostní divad. představení „Diblík“. Sehraje královéhradecká jednota v Klicperově divadle.

Dne 22. srpna (Neděle): Dopolodní. 1. O půl 9. hod. Služby Boží v chrámu sv. Ducha. 2. V 9. hod. valná hromada Ústřední Jedn. Tov. ve velkém sále „Adalbertina“. (Zprávy funkcionářů a volby.) 3. Po skončení hromadě rozhovor „O spolkové organizaci“. Pp. řečníci ohlasí podepsanému jednání svá témata 8 dní před sjezdem. Řeč nesmí trvat déle 10 minut. 4. O 12. hod. společný oběd. 5. Po obědě porada předsedů. Odpoledne: 1. Průvod k Adalbertinu. 2. Návštěva schůzi dle programu sjezdového. 3. Přátelský večer v místnosti tovaryšské jednoty hradecké.

Bratři! Dostavte se čteně s prapory a odznaky. Přiložený dotazník zašlete do 15. srpna t. r. O legitimace ku sjezdu přihlaste se u přípravného komitétu. Na shledanou v Hradci Králové! Zdař Bůh!

Předsednictvo Ústředního sdružení katol. jednot diecése kralohradecké dne 26. července 1897.

Fr. Eoyl,
t. j. jednateř.

Dr. V. Rnth, m. p.
diec. předseda.

Zdarma

pokud náleha stačí obdržeti les č. 11. „Časových úvah“

„Slavnostní dny v Hradci Kr.“

Brožura tato obsahuje pastýřský list, jednání o nastávajícím katolickém sjezdu. Na porto vřelá objednávkou ráče přiložiti 20 hr. známku.

Administrace „Časových úvah“
v Hradci Králové.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík

umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.

Osny: Dubna 612-VN — Státní knihovna č. 24.

Račte přijmouti dík za laskavé zhotovení a včasné dodání sochy Panny Marie Lourdské. Rovněž děkuji za krásné obnovení sochy sv. Jana Nepom. Posílaje ji obávám jsem se, že věc nebude již možno ji opravit, poněvadž byla velice seblá. Proto tím více děkuji za laskavou ochotu a jakou jste obnovení provedl. Posílaje umluvený obnos počtovní poukázkou sčítavám v náležitě účte oddány

P. Fr. Maňoušek, farář.

Budkov (Morava), dne 8. června 1896.

Od medic. autorit vřele doporučeno fecké víno silnici prvého řádu **Mavrodaphne** 1 l. h. al. 1.50 půl l. h. 80 kr., v demijonu 1 litr al. 1.65 dodává **M. F. SEIDEL v Praze**, Vodičkova ul. 30. (Hlavní sklad pro naše země)

Těs dravý druh, méně sladký: **Asteriscus** sec. za stejné ceny.

Fecký čerstvý kečak v demijonu 1 litr al. 2. — Nejvyšší významování slatá medailona „mosinár.“ lékárnické výstavě 1896. — Zásilký drahou i poštou.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 31. července 1897. 1 hl. pšenice al. 8.00 až 8.25, žito al. 8.22 až 8.77, ječmen al. 4.95 až 4.97, oves al. 3.05 až 3.25, prase al. 0.00, vřivo al. 0.00 až 0.00, bráček al. 0.00 až 0.00, doška al. 12.50 až —, jáhly al. 9.00 až —, hrup al. 8.00 až 21.00, brambory al. 1.90 až 2.30

V Králové Dvoře a. L. dne 31. července 1897 pšenice 0.00 —, žito 6.00 —, ječmen 0.00 —, oves 3.70 až 4.00, bráček 9.00 — 8.00, doška 11.00 až 11.00, vřivo 7.20 až 7.70, jáhly 15.50 až 8.00, hrup 12.00 — 8.00, brambory 3.20 až 3.90, vejce (hops) 1.50 až 1.40, másko 1.04, 1.00, tvaroh 00 12, maso hovězí 64 kr., maso telecí 64 kr., maso vepřové 72 kr., maso skopové 60 sone 3.00 až 3.40, sláma 2.00 až 1.20.

Kapitola pro sváteční střelec.

Mani zajíc. První zajíc k dráhtmu! „Škrť se, tu přichází střelec“. Druhý zajíc: „Toho se netřeba bát. To je Hráký poslanec Wolf ten kdys vystřelil, není daleko tak nebezpečný jako ten, který svým voličům sype písek do očí.“

Ten nepravý. A (na honě): „Na pane starý, zastřelil jste již moc? B: I celý den nepřišlo mi nic na rano, tu naranu zastaví asi 30 kroků přede mnou dva zajíci. Tu jsem opravdu nověděl, na kterého mířil.“ A: „Nu, a kterého jste konečně střelil.“ B: „Lau na toho nepravého.“

Šťastný levec. „Ženo, tu ti nesazajčka, jehož jsem dnes zastřelil! Opatři ještě to ostatní a připrav hostinu pro naši společnost.“

Nepolepátný. Slečna A: „Slyšela's jš, že starý myslivec včera zemřel? Škoda toho člověka. Lhal nepolekatelně!“

Znameníť lev. „Naše tak vesel? Kde jsi byl?“ — „Na honu!“ — „Přinesl's zajíce?“ — „Ne, opici!“

Něco s přirodepisu. Měšťák: Krásné to zvíře, takový paroháč! Jakého státi asi dosáhne takový jeleni? Myslivec: Jo, to přijde na to, kdy je zastřelí.

Rázné účinky. Po káli myslivec ráno starou babu, myslí, že nemůže nic zastřelit. Avšak, potká li mladý střelec v lese ráno hezké děvče, tu je hned trefa.

Zbožné přání. Jistý mladý myslivecký mládenec, který nemůže dlouho povýšiti, máje příliš mnoho předehledů, má ve svyku, kdykoli slyší hodiny, říká tato slova: „Bijte, hodiny, bijte, každou hodinu jednoho fořta zabijte!“

Ze zkušenosti. Starý mládenec: „Co o tom soudíš, příteli, že ženatí muži dle dle než svobodní?“ — Ženatý přítel: „Hm, nevím, ale v každém případě se nam to zdá býti delším.“

Jiskry. Ženské srdce je jako pár usmek: má oenu jen tehdy, když je teplé, studené nestojí za nic.

Jiskry. Co se podobá na svéto myslivci? — Lhání. Čisti a nerozuměti, znamená lovití, a svět neviděti.

Manželeve rezimání: Moje žena jest jako kniha: „předmluva“ musí mít a „doslov“ také.

Špatný herec je jako velká voda: vystoupí, plave a padá.

Slove upřímné. Na srdce si bez rozdílu všichni ruce vloíme a volání po svornosti valně porozumíme! Přestaňme se hněvat, bratři, pojďme k díli svorné, nechme vymřav, že nás škrtí naše vlastní škorně! Přestaňme se nenávidět, ustáňme si láti — aj, však se nám lepší časy pak zas brzo vrátí! Pamatujme, že jsme přece díky jedné matky, a odstráňme svornou práci hádky alé i smutky! Tak zavřeme nepříteli huby utrhačné, a otázka česká zase víditi hybat začne!

Línýrevaný. Já už mám ženu jako tušku. Ona plá, a sice mně po zádech.

Ryze český vlastenecký závod.

Založeno r. 1879.

Hojný výběr.

Správná a rychlá obálka.

Levné ceny.

Cement a sádra, cementové vápno mleté, vápno stavební, vápno vodní kusové, ohnivzdornou hlian a cihly, trubky záchodové a k vodovodům, komínové klobouky, slaby a vylévadla vesměs z kameniny, pak pískovcová koryta, plotáčky a kely, dříví stavební, kulaté i ohraněné, fořny, prkna, latě, štindel, krajiny, tesy, žerďe a tyčky, potřeby a dříví kolářské, dříví a uhlí k palivu, lepenku na střechy, dehet, asfalt bídlicí moravskou, rýsakou a anglickou, železné, válcové nosníky, drát železný, ocelový, mosazný a galvanizovaný, hřebíky drátěné i kované, šelezo, ocel a plechy pro kováře, zámečnický a strojný kov, kované, válcové a údobné, železná kamna a sporáky, oklo tabulové a zreadla, sklo duté obyčejné, lité a leštěné, skleněné výrobky ozdobné, obrazy, listné a rámy, výrobky řezbářské, lampy a svítilny a jich součásti, porcelánové nádobí v nejkrásnějším výběru, kuchyňské nádobí plechové a železné, kuchyňské nástroje, olej topkový, dřevaný, lněný, olej olivový stolní, olej kostní, olej strojový, olej terpentýnový, fermeže a laky, barvy suché i v oleji třené, petrolej obzvlášť vřelá iakosti, mazadla na vozy, mydlo žádrové, polojádrové, mydlovou kaňi, svíčky, oves, součásti k domovním telegrafům a telefonům, nejrozmanitější nástroje a pomůcky pro domácnost a rozličná řemesla ve velkém a hojném výběru, a jen dobré jakosti na skládě má a velmi levně vlády dodává

J. K. Sedláček,

v Kostelci n. Orl.,

obchod se stavivem, stavebními potřebami, s palivem, se železem a sbožím skleněným, porcelánovým a ocelovým, kuchyňským náčiním, nástroji a potřebami pro domácnost, řemeslníky, rozličné závoody a hospodáře.

Vývoz plodin a dříví.

Voroplavba.

Podnikatelství staveb.

145

Závod sklenářský a pokrývačský.

Raďte se při objednávkách odvolati na náš list!

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHNOVĚ N. K.

nabízí na dobu podzimní

čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Rádši učiní jen malou objednávku na skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veleobchodům a volecným zákazníkům za vzácnou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibují vždy vřelou, poctivou obsluhu. (15)

Malíř a pozlaccovač

J. BARTA,

V RYCHNOVĚ N. KN.

Havlíčková ulice č. 197.

doporučuje se P. T. kněžstva a patřičným úřadům

ku pozlaccování oltářů, náhrobků

a veškerých potřeb kostelních.

* Mimo to přijímá a vkusně provede

malby ohrad.

Vzorky předloží se na požádání.

Veškeré zakázky vyřizují se vkusně, trvale a levně. (18)

JAN UHER

V HRADCI KRÁLOVÉ

na náměstí (24)

dodává každé množství mesičů (travers) ihned ze skladu, který se nalézá na Pražském Předměstí, dále nabízí ze svého skladu na náměstí č. 180 kleškové železo, drátěnky, veškeré kování a nástroje, barvy, formy, karbolín, cement, kuchyňské nádobí atd. Vše v dobré jakosti a v cenách nejlevnějších.

Svůj k svému!

Vyměňování na výstavi v Hradci Králové, r. 1894
zlato medailí a diplomem.

UMĚLÉ
ZUBY

podle nejnovějšího amerického způsobu vytváření a bonám veškeré práce v obor ten spadající přímě a solidně na základě divolejších zkušeností, ruče se nejlepší obsluhou a nízkými cenami než všude jinde. 88

Josef Čáslavský,

zubní technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Králové.

Svůj k svému!

Anenské lázně

a letní sídlo

Bělohrad

(Čechy)
severozápadní
dráha

(64)

Specialní lázně proti dně,
rheumat., ischias

Zahájení

9. květnem!

Prospekty zdarma a franko.

Jen za 2 kr.

korespondenční lístek a obdržíte

zdarma a franko

nejnovější ceník firmy

A. F. KLAUS,

továrna na razítka a písmenka
v Liberci.

Sensační vynález

a. k. výhradné privilegium

pro univerzální ochrání prostředek

proti pocení nohou.

Jediné nosení mých patentovaných s dobré kůže a s vločkami ku prosycování zhotovených střívků proti pocení nohou uchrání každého od nepříjemného pocení nohou, ale též i od

bolestných onemocnění
a kuřích ok

scela osvoboduje. Prospekty jakož i návod a osobní braní míry zdarma a franko. 61

Josef Hanzlík,

Videň XVII., Weissgasse 2.

Zlaté a stříbrné klenoty!

VÁCLAV ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísekný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

(sv. Jánův náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobný sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní s nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádobí veškeré zlaté a stříbrné hodinky I. jakosti; dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je střední kvality a krásné.

Objednávky a správy se přijímají a zhotovují, též veškeré správy hodinek se vyřizují.

Vše za levné ceny. (18)

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

KAREL HERINK

v Praze, Malá Karlova ul. č. 147-I.

doporučuje za ceny tovary:

deky hedvábné, atlasové, deky poříz plátné, deky vlněné, atlasové, deky rougové, deky kotonové nejnovějších vzorů protiváných.

KAPY co povlaky od jednoduchého až do nejjemnějšího provedení; a nice: buď vyřizován neb krajkou zdobený. 181

Tovární sklad obuvi

firma Al. J. Nejedlý v Kuchlově nachází se v Hradci Králové

u pana A. Dvořáka

v domě č. 161 na náměstí, vedle c. k. soudu kde lze dostati krásné a solidně zpracované obuv z nejlepšího materiálu, od nejjednoduššího až do nejjemnějšího a elegantního provedení.

Výhodná koupě

pro každého.

Veškerá obuv zhotovena jest s kůže vyrobené ve vlastní parostrojní košičárně a můžeme tedy za solidní materiál ručit. 129

Fotografické přístroje

a veškeré potřeby

ku fotografování

odporučuje

Tomáš Loukota,

první továrna fotograf. přístrojů v Čechách
zaklána r. 1874.

v PRAZE Ferdinandova třída 57.

Závod truhlářský, čalounický a dekorativní

firmy

Michala Mayera syn

V PRAZE,

Štěpánská ulice č. 67, proti dvornímu pivovaru,

43

doporučuje svůj hojně zásobný

sklad nábytku

od nejjednoduššího až do nejelegantnějšího provedení.

Vlastní výroba.

Závod založen r. 1846.

Ludvík Nejedlý,

dekorační malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malby kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého zpracování, restauruji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a malují obrazy nové. (9)

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Obchodní škola v Náchodě.

Tato na základě ustanovení císařského nařízení ze dne 27. června 1880 autor obchodní školy jest ústavem poskytujícím odborného vzdělání ve vědách obchodních též p. studijním, kteří chtějí státi se administrativními úředníky v záležitostech obchodních nebo průmyslových.

Do školy přijímají se absolventi III. tř. gymnasia, reálky nebo školy měšťanské, jakož i ti, kteří přijímají zkouškou prokázali způsobilost, aby za řádné posluchače přijali být mohli. Měsíční posluchači se rovněž přijímají.

Nový školní rok počne 18. září t. r. Zápis k němu se od 15. do 31. července a od 1. do 18. září t. r.

Blízkých správ ochotně podá 116

Ředitelství obchodní školy v Náchodě.

Oltáře

II. vydání

tiště ukončen bude ve dvou nedělích. Expedice počítá bude moci ku konci srpna. Objednávky již nyní přijímá a dle postupu vyřídí

Biskupská knihtiskárna.

Německý „Altar“

možno expedovati ihned. Ceny českého vydání na drobné a velké v poloprátně 29—32, v plátně 34—37 kr. Německého (o 3 archy větší) 32—35, 37—40. kr.

Slatinné lázně

v Bohdáně a Pátek,

střísné přese dle amerického způsobu, opatřené rašelinnou při níž obsah kyseliny mravenčí než jiné slatiny vyniká, doporučují se k hojně návštěvě. Řádné lékařské ošetření. Poloha uprostřed lesů nejpříhodnější voda železitá výtečná, klimatické poměry velice stálé, pobyt levný a příjemný. Kuchyně výtečná.

Prospecty a veškeré vyvážení ochotně oděti

187

Ředitelství.

Pivní sklenice

libovolných vzorů po 20 kr.

Pivní láhve

s patentní uzávěrkou

jakož i ostatní skleněné a porcelánové nádoby pro hostince a domácnost v obrovském výběru za ceny tovární nabízí 25

K. V. Skuherský.

výroba a sklad nábytku v Hradci Králové.

Kočáry

nejnovější soustavy, práce solidní, ceny levné doporučuje

Šeněk Buben,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce stříbrnou, v Praze stříbrnou bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čestný diplom s právem ražení stříbrné medailie s koronou. 78

Heřmánekový květ

čerstvý bez špeků i dobře sušený, kupuje v každém množství za ceny nejvyšší (112)

lékárna Karla Hubáčka

v Hradci Králové.

Český a křesťanský závod.

Hojně zásobený sklad

plněných látek oděvních

všeho druhu, vlastní výroby a solidní jakosti nabízí

za ceny nejlevnější

Jindřich Hon,

vyrábětel vinového zboží ve Výškově (Morava). 135

Vzorky zdarma a franko.

Český a křesťanský závod.

Tržnice nábytku

společnosti truhlářů v Praze

doporučuje et. P. T. obecnost, vid. duchovenstvu

své hojně zásobené závody

všeho druhu

moderního nábytku

při nejlepší a levném posloužení.

Cenníky franko a zdarma.

Úplné vybavy pro nevěsty vždy v hojném výběru

Sklady:

Praha, Příkopy „Nový Bazár“ a Ovocný trh 957-II.

Nejvyšší čestnou cenou stříbrnou medailí c. k. ministerstva obchodu počtena. 142

Dílna čalounická

v domě p. Urnera, hostinského

náproti

kathedrální chrámu Páně sv. Ducha

a odporučuje se

k provedení všech prací čalounických zejména jako jsou: Pohovky, křesla, potahy nábytku, pohovkové garnitury dle bohaté sbírky vzorů nejlepších látek.

Zakázky nových předmětů i správy veškeré do oboru toho spadající vyřizuje v účtě podepsaný co nejvčetněji, nejsolidněji a při cenách velmi levných.

O přese p. t. valetského obecnostu prosí (95) v hluboké úctě oddaný

JOSEF FLEGL,

čalouník.

Rudolfa Dvořáčka

staré lékárna u svaté Anny v Plzni v Čechách

rozešlá na veškeré stanice franko

pravou

MALINOVOU ŠTÁVU

z lesů jihočeského Pošumaví

5kilovou láhev za 3 zl. 80 kr.

Brusinky s octem svažené 5 kíl. sodek 3 zl. sádkou.

Režte sobě adresu zapamatovati. — Za nejmenší a pravou jakost se ručí. Před padělaným, etherickými oleji připravovaným levně nabízeným zbožím se varuje. (136)

Umělecký

závod

10) pro malbu na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Odborný závod pro malbu oken chrámových.

Sedmkrát prvními cenami vyznam.

Respekty, náctiky atd. jako i veškeré rady odborné zdarma

JANDOUREK A SPOL.

elektrotechnická továrna

Praha-Bubny, Rudolfova třída 259

doporučuje služeb svých

k zatřívání osvětlení, přenosu síly, telefonů a telegrafů,

vyrábí

stroje a motory dynamoelektrické a veškeré aparáty,

staví a zahřívá

ústřední stanice elektrické ku osvětlování měst a velkozávodů a má všechny potřeby pro zatřívání elektrické na skidě.

Čestné doporučení a pochvalné uznání, souditi: Na Národopisné, výstavě v Praze r. 1895 stříbrná medailie obch. komory Plzeňské, inžen. Jandourekovi za provedení instalací elektrického osvětlení 126

diplom uznání s medailí.

JAN STOUPA

v PRAZE, Václavské náměstí č. 32.,

doporučuje:

Koberce

Záclony

Pokrývky

všech druhů, a sice: Stědkové koberce, koberce před pohovky, salonní koberce, předložky k ládkám, lambrekýny.

látkové, marokánské záclony žilnkové, portiéry, záclony krajové, záclony bílé, creme neb barevné, záclony muselinové, tylové, záclony jednoduché (story).

na stoly, vlněné neb plyšové pokrývky na láhka, přikrývky flanelové, valchované i se srsti velbloudí, přikrývky cestovní, plaidy, šupany, havelky, deštníky pro pány, eleg. deštníky dámské atd. 38

Úplné ilustrované cenníky zdarma a franko.

Proti společný sklad vlna českých hostinských v Praze.

zapsané společenstvo s ručením omezeným.

dovoluje si veledůstojné duchovenstvo upozorniti na svůj bohatý zásobný sklad velkých tuzemských vln, českých moravských, rakouských, uherských, dalmatských, tyrolských, též bosenských, hercegovských a šumivých.

Jedině zaručené přírodní víno.

Dále chová na skladě přímo importovaná vlna cizozemská jako: francouzská, šampaňská, rybská, švýcarská, medvědí, špánělská a portugalská, rovněž i nejjemnější francouzský koňak, slivovice, jamajský rum, batavský arak a pod.

Transitní sklepy.

Král. Vlnohrady, Mlanesova ulice č. 917, 937, 938.

Čenník na požádání franco.

Do Hradce Král. a okolí!

Vádávaje se na ten čas, za příčinou porušení zdraví, provozování živnosti hostinské, vzdávám tímto sduvtilé velkerému P. T. obecnstvu Hradce Králové a Hrdho okolí povinný nejserdečnjší dík za vsácnou přisáh po celý čas mého působení v tak hojně mlté mi prokázovanou a prosím by tato také mému nástupci zachována byla.

139

Václav Javůrek,

hostinský v Hradci Králové.

Etamine!

Jarní novinka pro pány na obléky v barvě černé a temněmodré, bodící se též na taláry, v šířce 138 cm. metr sl. 2.80. (44)

Vserek této látky jakož i bohatý výběr moderních šití na obléky, evropský, jen zaručené jakosti a v nárajah cenách se na požádání k zhlédnutí šití se mlt. u.

První český mal. závod

Ed. Doskočila

v Olomouci.

Ex otě křeslní látky

jeou na skladě v biskupské knihárně 40 kusů látky na kr. 80.

Pekařské pece

na topení hnědým uhlím

vyrábí (64)

tvárna na stroje a stvárna telos

Josefa Horáka,

v Lomnici nad Popelkou.

V L A S Y

navypadají a lupy se úplně odstraní nejnovějším prostředkem té doby

Diamantinem.

Cena celé láhve 2 koruny, 1/2 láhve 1 kor.

Obnos nutno předem zaslati, též v pašovních známkách, poštou o 15 kr. více. Generální zastupitelstvo mají: Sdražené kanceláře „Faktor-Claro“ Praha II. 1882.

ANT. DRAHOZAL,

pozlacovač v Humpolci

dovoluje si doporučiti

sve práce vld. duchovenstvu, sl. patronátním úřadům a čl. obecnstvu jak

ku zařizování nových i obnovení starých oltářů, kazatelů,

soch, křesl atd. vše v nejlepší provedení a ceny mírné.

94

Více pochvalných vysvědčení po ruce.

Rakodlná tiskovna látko a bavlněho zboží

frmy:

Otokar Hurdálek, Červ. Kostelec,

dovoluje si doporučiti své výrobky, při obeluse správě v cenách levných. Zajména dovoluji si upozorniti na pravé domácí plátina, kanafasy přesné, sytkoviny a lněné grádle.

Výbavy pro nevěsty ve velkém výběru.

Závod jest ryze český.

Čenník a vzorky zdarma a franco.

Školní škola ročník k kastavému povímnutí: Dodávám pro školní budovy do oken lněný grád na záclony, po stranách s červenými neb modrými pruhy. Za objednávky korporativně neb i privátně udělené, zasílám na přehlídce k novému ročníku se obecní obdělí školních dítek, zbytky různého druhů zboží obecnímu úřadu, neb správci školy — zdarma.

143

Za zboží se ručí, nebudící se vezme se zpět.

Hromosvody

se sdrukou solidního odborného provedení nejnovější stavby, staré hromosvody oprave a vystoují

98

A. RAINBERGA,

první hons. závod pro stavbu hromosvodů v PARDUBICÍCH.

Respekty a čenníky zdarma a franco.

Díkůčinění.

Poděpsaný byl za svou od mladosti až do této doby činnost, ač jen co povinnost kárala honal, tolikrát a to skvěle odměněn, že se obává, že pro něho na věčnosti nebude již žádné odplaty.

Uchýlil se proto při blížící se čtyřicáté ročníci svého kněžství, aby bez lidského povímnutí minula, do úkrytu na horu Matky Boží blíže Králík, kde v sátiší Pánu Bohu se minulost díky vzdával a pro budoucnost prosby o nové milosti přednášel.

Že však vsador tomu novými zase vsácnými dary byl překvapen a upřimnými gratulacemi saspán, prosí tímto o přijetí povinných nejvroucnějších díků za všechnu tu zcela nenaslouženou dobrotivost a náklonnost Jeho Biskupskou Milost našeho nejdůstojnějšího Vrchního Pastýře Edvarda Jana Nepomuckého, vysoce důstojné pány kollegy v kathedrální kapitule, vsěkery své milované někdejší v bisk. semináři kněském chovance i všechny své šlechtěné dobrodince, přisnívce a přátele vůbec.

Dobrotivý Otče nebeský činíš mne hodným lásky jejich a oblašťuj je láskou svou!

Spanilomyšlní dárcové předmětů bohoslubných souhlasí dojista, abych je sanelchal chrámu Páně kathedrálnímu, v němž jsme byli téměř nakrs obdrželi svatá svěcení.

V HRADCI KRÁLOVÉ, dne 4. srpna 1897.

Dr. Alois Frýdek,

kapituluí děkan a biskupský generální vikář.

Pozn. 2. st. (2 stupeň) zkouškou kolorimetrickou po NH_3 označuje souhlasné zabarvení 20 cm vysokého sloupce zkusebné vody jedním cm, Nesslerova zkoumadla se zabarvením, jež v 20 cm vysokém sloupci dest. vody vyvolává tolikéž zkou-

mada 2 cm³ roztoku chloridu amoniatého 3:47 g rozpustného v litru, že takto 1 cm³ roztoku toho 1 mg NH_4Cl jímá; 50 cm³ tohoto roztoku salmiakového zředí se na litr, dle čehož 1 cm³ zředěného roztoku ku zkoušce kolorimetrické použitého obsahuje 0.05 mg NH_4Cl , tudíž 2. stupeň zabarvení rovná se 0.05 $\times$ 2 = 0.1 mg NH_4Cl .

Voda tato obsahuje org. látky a fermentační produkty NH_4 , H_2O_2 a H_2O , což zřejmě nasvědčuje tomu, že filtrovala se voda ta vrstvami, v nichž zabírají četné ústřední látky. K tomu, jak kommissionálně zjištěno bylo, sprchuje do studny mnoho svrchní vody a prosakuje i voda z poblížkého kanálu. Malou odpomoc aspoň způsobilo by zacementování vnějšího roubení a přeložení kanálu v těchto místech.

II. Studna na hejtmánství.

(Prohlédnuta 12. května 1897 o 2. hod. odpol.)

Roubení kamenné z kvádrů jest úplně dobré, avšak přiklop prkenný jest chatrný, čerpadlo pak dřevěné úplně chatrné a shnilé. Studna vyhloubena jest v tvrdém jílu.

Hloubka celé studny 15 1/2 m, hloubka vody 4 1/2 m. Prameny vyvěrají ze spodu. Teplota vody 11°, kdežto teplota vzduchu 15°. Voda ani po 10 dnech nejvíce nijaké sedimenty.

Voda ta obsahuje též mnoho fermentačních produktů, což zvláště nápadné jest při H_2O_2 , jehož poměrně mnohem méně nalezeno ve vodě přímo nabrané; jestli čerpadlo úplně prohnílé a tudíž nezbytně nahraditi je novým.

III. Voda ze semináře.

(Studna prohlédnuta 12. května 1897 o 4 hod. odp.)

Studna nalezá se ve výklenku na dvoře. Roubení studny jest nahoře z pískovce, dole z opuky. Čerpadlo jest v dřevěném bednění shora nekrýtem. Pod trubici výronní jest čerpadlo prohlílé. S čerpadlem tím ve spojení jest i stojan před seminářem. Průměr studny 170 cm. Hloubka celé studny 10.48, hloubka vody 1.85 m. Voda jest úplně čistá, průhledná, bez příchuti a bez zápachu. Po 10 dnech přeskočná sedimenty. Drobnobílé jví skrovné fas.

					Analýsoval
					Voda
					čerpání
					vzduchu
					vody
					Výparku
					Org. látek
					NH ₄
					N ₂ O ₃
					N ₂ O ₅
					Cl
					SO ₂
					CaO
					MgO
					Tvrdost st. n.
12/97.	1/97.	4/96.	1/96.	1/96.	
14.2	23.2	15	11.2	11.2	
88.2	118.2	125.2	110	110	
1.2	3.1	1.2	3	3	
0.007	1.100	0.006	19.6	13.000	
0.002	1.522	19.6	13.000	12.010	
2.222	14.422	20.14	25.14	5.22	
11.222	20.222	26.22	5.71	14.22	
15.22		10			

Voda tato velmi souhlasí s vodou z čerpadla v sousedním hejtmánství. Nezbytně i tuto třeba čerpadlo nahraditi novým a bednění přikrýti.

Z vod bradeckých jví se vodou velmi dobrou voda ze studny p. l. k. Hubáčka. Další studny jsou v kavalíru č. 35. a v Borromeu, voda z čerpadla v domě č. 285 na Pražské silnici, voda ze studny v kavalíru č. 34 a v staré pekárně a voda ze studny pod Kozinkou. Studni prvé třeba dle rozboru znaleckého opravy a bedlivého vyčištění. Voda v kavalíru č. 35. jest jen poměrně dobrá a bude snad pro občanstvo zavřena. Voda v kavalíru č. 34, v staré pekárně a na Pražské silnici je nepřijemná a studná pod Kozinkou musila být zavřena. Celkem má Králové Hradec studniční vody málo a absolutně dobrou vodu nemá žádnou a mnoho chatrné a nehodící se.

Povodně.

Ze všech stran docházejí žalostné nářky, že rolník přijde o letošní svou sklizeň, protože škita, plavice a ječmeny nemohouce v čas býti sklizeny, začaly na poli růsti. Nářky tyto vzrostly nyní ještě více.

Silné a dlouhotrvající deště způsobily v mnohých krajích průtrže mračen, které bublavě horaké potoky proměnily v dravé bystřiny a toky, jež skázu a zátopu nesly v širé kraje. Nejvíce utrpěla živelasmi pohromami naše krásná vlast, zejména pak poříčí Labe, Úpy, Loučň, Chrudimky, Doubravky a Jizery; než i český jih a sever trpěl hroznou povodní, i tam je polní úroda zaplavena a zničena, stromy vyvráceny, stavení hospodářské poškozeny, sbořeny a odplaveny. Nakupené hlady a obrovské stromy lámaly dřevěné a železné mosty jako tříšky, a kde se následkem jejich nakupení voda vzdušila, tam neodolaly nárazům ani nejpevnější kamenné stavby.

Lid přišel o přístřeší, namnoze o dobytek, nábytek a o ten nejnutnější šat; následkem odplavení a zničení obilí přišel o chléb vesedejší, následkem poškození nebo zničení továren přišel na delší čas o práci. Lid volá následkem toho soufale o pomoc a podporu. Obyvatelé měst a krajů, které tolik netrpěly, mají nejlepší příležitost, aby dle možnosti podporovali své krajany. Ovšem podpora soukromá bude nepatrná a odpomůže jen okamžitě bídě, aby lid hladu nezahynul a nepodlehli nakažlivým nemocem v promočených svých obydlích.

Lid dovolává se též pomoci okresu, země a státu. Až dosud poskytovány podpory jen nepatrné a rolníkům s pravidla odepáná bývá jen menší nebo větší část pozemkových daní.

Jame přesvědčení, že pomoc taková tentokrát stačiti nebude, neboť v uplynulých prvé dnech přišly mnozí o veškerý svůj majetek. Jest v zájmu státu i občanstva, aby lidem tímto dostalo se pomoci, aby nepřišli na mošnu šetráckou.

Podporu zasluhuje jmenovitě rolnictvo, které nejvíce trpí. Toto platí státu velikou část všech nepřímých daní a daně pozemkové, zemědělské a okresní přírůsky spočívají hlavně na bedrech jeho.

Stát má vůči rolnictvu, které mimo to platí hlavní daň z krve, také zvláštní povinnosti.

Když r. 1875 po světové výstavě vídeňské státní byl velikým úpadkem náš průmysl, jmenovitě železářský, přispěl mu stát bez dlouhých okolků 80ti milionovou půjčkou, která pak byla odepáná, tudíž namnoze bohatým lidem darována. Pro českého rolníka nezáhne stát tak hluboko do kasevnických přebýtků, které obnášejí přes 200 milionů. Jest však věci poslané, aby stát sáhl tentokrát do svých pokladěn co nejhlouběji.

Poslaní arcí všeho nemožnou, a bude na jednotlivcích i obcích, aby se postarali o rychlý a náležitý odhad svých škod, aby pak podpory spravedlivě se rozděliti mohly. Vzdělané osobnosti v obcích by v této příčině mohly dobré věci veliké služby prokázati. Než ani v této příčině neoddáváme se přílišným iluzím, vidět jen málo lidí má smysl pro zájmy a blaho veřejné.

Avšak ani pomoc státní a zemská neprosplla by lidu trvale, pak-li se všichni nepřidají, aby následky velkých deštů a průtrží mračen dle možnosti se budoucně nesmírili. Upravení horakých bystřin, upravení a prohloubení řek, provedení ochranných staveb pobřežních může v této příčině mnoho pomoci. O regulaci mnohých řek na českém severovýchodě jedná se často již celý tisíc let, ale pro odpor jednotlivců a některých obcí nemůže vše ku předu. A přece, kdyby si občané sečetli škody, které na př. v posledních 30 letech utrpěli, poznali by, že by je provedení regulací a meliorací jejich pozemků nebylo stálo ani čtvrtinu utrpěných škod.

Jest pravdou, že naše občanstvo samosprávy vždy vynikavě nedovede. Tu nezbyvá, než sříditi nucenou regulační družstva. Tak by se nejen zvýšil výnos regulovaných pozemků, ale pokud to v rukou lidských jest, daly by se škody element. snížit nebo i oddělit.

Z Králové Dvora. Povodeň způsobila v pátek v našem městě obrovské škody. Nejvíce utrpělo dolní předměstí, kde byly všechny továrny zátopeny, takže jica majitelé velké stráty utrpí. Největší škody dravý proud v domech a továrnách při Labi ležících. Jeden domek byl napolo sbořen. Smutný byl pohled na labské údolí, které bylo proměněno ve velké, dravé jezero, v němž stromy, trámy, střechy, nábytek, smopy a obilí v nejdivější směsi plovaly. Most ve Stančovicích a lávka v Těšnově jsou strženy a most v Horním Dobrušce jest velice poškozen. U Králové Dvora dosáhla voda největší výšky o 6. hodině ránní a stála o 36 cm. výše, než při povodni dne 28. května.

Z Jaroměře. V městě našem stékají se Labe a Upa; obě řeky byly již ve čtvrtek silně rozvodněny, leč obyvatelstvo, nebyvši závčas nikým na nebezpečí upozorněno, klidně se oddalo spánku. V pátek ráno však zatopilo Labe všechna níže položená místa a zahrady. Největší utrpělo zátopem Pražské Předměstí a domy podle Úpy. Hlavní silnice k nádraží vedoucí i silčky mezi řekou a železničním náspem byly zátopeny, voda drala se do obydlí dveřmi i okny, obyvatelé poděšení museli hledati záchranu na střeších a v prvních poschodích. U nižších domků vyčníval pouze hřeben střechy nebo vykř. Lidé neměli času zachrániti ani prádlo, šatstvo a nábytek. Zboží v obchodních krámech a řemeslnických dílnách více méně promočeno a zkaženo, z části odplaveno i s nábytkem. Mnohé budovy silně poškozeny, mnohé hrozily se sesouti a pohřbiti lidi na střeších se nalezají. Stodola pana Chmelíka utřena a odplavena i s mlatem a rovněž vln, nábytek a zásoby v ní se nalezají. Nárazem o železný most vše rozmláceno a unášeno dravými proudy dále. Rovněž část vedlejšího domu, kus zdi a krov se střechem urván. Bezdíky, kolny, chlívky, záchodky atd. odplaveny na více místech. 17 domů poškozeno tak, že jich nelze obývat. Situace se stávala v mnohých domech kritickou; lid na pádách a střeších volal o pomoc. Avšak částo

zachraňovali, když nebylo po rukou loděk. V nejtrapnější této situaci sbito několik vozů a záchranné práce mohly počítí. Konečně dostavila se též pomoc ze sousedního Josefova. Dostavilo se několik dřevěných nářků, pak přes 60 plovárů a lodiců. Byl již nejvyšší čas. Teprve o poledních začala voda dosti rychle klásti a tak byl konec nebezpečí. V Jaroměři utrpěla zvláště chudina; přišla o výdělek a namnoze o šatstvo, petiny a nábytek. Protože v továrně Řetichové musel povodní porouchané stroje nahraditi se novými, je přes 700 lidí po delší dobu bez práce. Panu Řetichovi sckaženo též mnoho juty a různého zboží. Vábec v Jaroměři, přes polovici města zaplavené pokud nebylo odplaveno, bylo vše silně bahnam zaneseno a stálo to mnoho máchání a praní, než-li šatstvo a petiny aspoň jakž takž byly očistěny. Okresní hejtman a Králové Dvora a říšský poal. dr. Dvořák povolání byli telegraficky, aby ohledali místo živelného neštěstí. Hrozná škody mnoha set tisíc zlatých utrpěli také rolníci v okolí Jaroměře. Obilí a luka zaneseny bahnem, posečené obilí namnoze odplaveno. Sklizeň letošní bude velmi smutná. Městská rada v Jaroměři posílala místodržitele hraběte Coudenhove k návštěvě města tak těžce postiženého.

Ze Slatiny. Poslední dny měsíce přinesly sdejší krajíně mnoho záloho. Ustavivšími dešti rozvodnila se Chrudimka tou měrou, že zaplavila všechna pole a luka u břehu položená, odplavila úrodu, zanesla všechno štárkem a pískem. Divoké vlny dostoupily takové výše, jaké již po patnácte roků není pamětníka. Bohužel vyřadila si i ta povodeň svoji oběť. V pátek 29. července nalezena byla lidmi, když vody poskud opadly, u Skrovače v pobřežním křeví mrtvola muže, v němž lidmi s trna chrudimského se ubírajícími poznala J. Vrzal z Bojanova. Lovil prý prkna plovoucí v rozbouřeném proudu a nešťastnou náhodou byl stržen do výru a jako zohavěná mrtvola zanesen až ku Skrovači, odkud odnesen do umrlčí komory a na hřbitově Slatinském pohřben. Škoda přivalem tímto způsobená je ohromná. Co nebylo odplaveno, je sckaženo deštěm tak, že není k potřebě. Obilí roste již na stojatě. Kdyby měly ještě brambory srašti, pak bude v celém zlejitím okolí a zvláště výše k horám Železným strašná bída. Chraň Bůh! — Úštěčtíly orgánkem chrudimský „Hlas z Východních Čech“ habuší v poslední době, kde koho se Slatina, kdo neštve proti veladůstojnému p. vikáři Ant. Schreibrovi. V poslední době vybraly si za předmět pokrokové socialistické mladočeských tisíckrát přebíraného „umravňovacího“ stylu sdejšího pana Hrdického Aug. Viléma, a té příčiny, že působí k ošlavě jubilea p. vikáře. Víme dobře, z jakého pramene „Hlas“ čerpá, a ke komu chodí se informovat, upozorňujeme však onoho pána, aby měl před svým vlastním prahem, nebo počneme li my sametati, bude mu s toho jeho vlastního smeti jistě špatně. Tolik na upozornění!

Z Chlumce. Ačkoli okres náš nestihly dosud povodně a záplavy, jakými hrozně stížený byly kraje severovýchodních Čech, přece následky nestálých deštů trpce pocítujeme. Od pátku 28. července semé ani neosychá, tři až čtyři prudké lijáky přicházejí denně. Žita dostali rolníci většinou domů před započatím deštů. Posekaná v té době pšenice nyní již (na polích) srostla a stéblo hajíje na polích. Obilí neposekané na stojatě roste, jme již sralé. A co naše brambory? Dosud nemožno říci, jaké jsou, poněvadž není možno pro stojící ve brázdách vodu jich dobývat. Rolník natřká, vida práci svoji sckažena, natřká i dělník, nemaje výdělku, který ve žních mívá. Potok Bystřice, jenž vléká u Chlumce do Cidliny a sbíraje horaké vody od Miletína, zaplavoval naše luka i zničená pole a škody působil, měl být nyní regulován; jest však rozvodněn a p. inženýři čekají stále na příznivý čas, kteréhož zvláště pro nás nepřítí ve líkon úrodu dopřejí nám dobruvě nebe.

České Skalce. Jindy tak tichá a klidná Upa proměnila se v pátek v strašný proud, který ničil, bořil a kácel vše, co mu v cestě stálo. Mohutné stromy vyvráceny a odplaveny, mosty roztříštěny a odplaveny, četné stavby velice poškozeny. Známý obec Kordina, mlynář ve Slatině, utrpěl nesmírných škod a rovněž panáky mlýna v útulném Ratiborském údolí, tak proslavené v „Babičce“ Boženy Němcové. Chudý lid, který zde lovil trámy a štípy z bor odplavených, byl ve velikém nebezpečí, že přijde o život. Stařec Nývlt akoro zázrakem zachránil se na topolu, kdež ve strachu proseděl od rána do poledne. Zlé řádil dravý proud ve Skalci. Kamenný most mezi Česken a Malou Skalci úplně rozbíhl, dřevěného mostu pak urval polovici. Spojení mezi oběma Skalci bylo po delší čas přerušeno. Dolejší domy byly silně poškozeny. Továrníci Bartoš a Fajt, koželuh Michálek a mnozí obchodníci utrpěli velké stráty potopením velkých zásob zboží. Spousty dříví a odplaveného nábytku byly nakupeny ve Skalci v malebném smátku. Chudina, která utrpěla částečné škody na majetku, utrpí také stráty na výdělku, neboť v některých závodech musila být zastavena práce. Život lidský nepříel na štěstí v Skalci škády na smar, avšak nebezpečí trvale v pátek až do podvečera. V blízké obci Říkové bylo by málem více lidí přišlo o život. Sedli totiž na vás a chtějíce se dostatí domů nutili vozku, aby přes silnici zaplavenou jel na protější stranu. Proud převalil vás a lidi se šťastně zachránili vyplhávše se na stojící tam jablka, kdež jim bylo více hodia ve strachu strávití. Topici se koně zachránili byli posse tím, že vozka přeznal jim postrašky a s nebezpečím vlastního života odjel od voje nářek (drák).

Z Pardubic. Celotýdně lijáky zavodnily minulého týdne všechny řeky. Od Labě Tynice až po Pardubice byla rovina polabeká jediným širokým jezerem, které podél Chrudimsky zasahovalo až na Tančchody a Vestec. V mnohých obcích zaplavena a zničena polní úroda téměř docela. Rovněž řeka Loučň vystoupila z břehů a zaplavila téměř celý kraj až po Choceň. Cesty, silnice, luka a role rozbíráány proudy vod. Těžce postižený lid se slzami v očích a pracně snažil se rozpoutaným živelům vyrvatí aspoň část ští. V mnohých obcích, co nepotrála voda, to porušilo Velké škody způsobila voda též na stavbách.

OBNOVA

Číslo 127.

V Hradci Králové, dne 12. srpna 1907.

Ročník III.

Plesnivina.

Jak máme, nebýváť to a krásy, nádvě-
se obráceného mluvení. A proto novějším říci, že
naše drabá mateřština stává se den ode dne sil-
nějším a krásnějším. Zaslouha o to má především li-
berální a radikální novinářstva. Kam se podíváte,
všude nový obraz. Staršího původu jsou obrázky
šlema, obry, tma, světle atd. Nejnovější takový
obraz jest vynálezem jednoho křesťana, evanjelického
hádého člověka, přicházejícího do této krajiny z
byvalé staré pražské brány. Obrázek ten výraz
má — plesnivina.

Řeknu si se nane zuben, že plesnivina ten
má dle toho křesťana název, než katolické
náboženství, proniká-li všaký život národa
děl jak tomu říká — klerikalismus.

Tak tedy víra v Boha, zákon Kristův,
jak jej hlásá původní křesťanství jest
plesnivina. Neopak tuž bezbožství a ply-
nosti z něho mravenka: Mlavenost, sebepronáhání,
odpírání si svých rozkoší, jest bláznovstvím, ale
jedním cílem našim jest ukájení chřtělů —
to plesnivina není. — A jest to již v na-
šem veřejném životě znáti. Mladé pěstouny, na-
doutat srdce oproti každému, kdo se něčemu vy-
užil, surové nedávky tomu, kdo se opevnil ná-
jem náhled než čestnost let již mající chlapeč,
nejbohatší a nejprohnanější ročník, pítý
a randálovaný velicepých vlasteneckých pro-
jevů, představení, lampášů na místo dělní do-
bry a prospěšné práce zbloudilých jistých členů
novin, zřetelně nejlepší přátel pro kapou — toho
všeho by to ovšem nebylo, kdyby náboženství
opravdu bylo pravidlem života, kdybychom — ne
karikaturou, již klerikalismus nazývá, — ale
katolicismem proniknutí byli. Tu bychom po pří-
kladě velikánů z dob, za kterých náboženství kvetlo,
byli takovými Čechy, kteří milovali a prováděli n.
př. velicepé stavby velechrámů, kteří řízali po
vzdělání ještě i v mužném a starším věku, kteří
knihy za nejdražší poklad měli, byli bychom Čechy,
kteří slyšouce radostnou vírou v Boha a Krista,
prodávili se též jménem poctivců, kterým postačilo
pouhé stáknutí ruky na potvrzení smluv; byli
bychom Čechy, a něčím by obyčejem, před šedi-
vou hlavou povstali — a toprv potom v ohromném
starších mluviti, až, kdo mluviti chtěl, musel byl,
ještě se něčemu naučil, a to obzvláště svědomi-
tostí. — Byli bychom Čechy, kteří svatým zá-

palem zaníceni s haslem svatý Václav, nedají
synosti nám ni budování, uměli — nejen dle
hospodné demonstrace, a před politikou utíkat —
ale i život obětovat pro vlast.

Takové Čechy vychovávalo to první původní
křesťanství. To vše jest dnes — plesnivina.

Nám se však zdá, že někdo jinde jest ples-
nivina. Nemazýváme radikální randály a bezbo-
žskou spoustou mravní plesnivina. Ta už je
něco horšího.

Jest nám to, abychom tedy k oběhování naš
mateřštinou obrácením mluvěním též přispěli, již
houbou — jedovatou houbou — která prodrá
přibytak často nejnaděbnější a baťe zdraví těm,
kteří tam přebývají. — Ano bezbožství se svou
celou mravní spoustou již opravdu jako houba
zákeřně rozestírá dle náš, o kterém se domní-
váme, že jsme si jej elegantně zařídili, dle vlastní
náši nebo vůbec národ náš. Mladé naše je v pře-
hláse části dnešního dne závažné a poctivostí tak
odháňá a bezbožstvím tak zkažená, že jest opravdu
obávaná se o národ, který bude kdysi veden takov-
ými lidmi, jak se nám nyní ukazují. Houba zákeř-
ná mravní prodrá skutečně český národ a nejvíce
tam, kam nejvíce všude nezávislost katolicismu.

A kde se vzala ta houba? — Povstala z ples-
niviny lhostejnosti náboženské, kterou u nás až
i do programu národního vzali. Jen ne o nábožen-
ství mluvit, to by škodilo. Nejlepší vzdělanci čeští
nebojovali sice proti katolicismu přímo, aspoň se
zákeřně — nějaký ten šlehes katolicismus ovšem
ob čas dostal — ale nastatelo to bez zhouby
náležitě. V nábožensko-mravním ohledu stal se
národ náš vedou státním, na které se utvořila
plesnivina. — A tato plesnivá lhostejnost a ne-
chuti ku všemu, co jest katolické, valíka nám do
domu, a splodila jedovatou stíravou houbu bezbo-
žského vstupu proti katolicismu, jenž pokrytecky
jméno klerikalismus dano.

Ale Bohu díky! Ta plesnivá voda se počíná
a nás hýbat. Katolíci usilují o to, aby křesťan-
ství — pravé, nezměněné a nezměněné — proniklo
zase život náš, abychom se zase stali těmi býval-
ými, pro vše dobré zanícenými, poctivými Čechy.

Bohužel! Sámým těm se ještě nerozumí.
Plesnivá voda nechce se hnouti a sčkoliv houba
již rozestírá dle, nastojí to mnohým ani za to,
aby otevřeli aspoň okno, čili aby aspoň trochu
zdravého vzduchu — pravdy — pustili do pří-
bytku. Přesto má za své ruce stavitele, že chce
vytrhati ahaillon podlahu, vypuditi jedovaté výpary.

stěné domu počal malovati dosti zdařile jakýsi
obraz. Vždy rychleji postupuje práce, až konečně
obraz je hotov. Jest to diletantsky ale přece jen
uměle provedená bouře mořská!

Chromý ubožák zatím přibíhal se „k umělci-
a nyní počnou spolu prohlížeti práci. Jsou jak je
vidět, spokojeni. Malíř mezitím odešel, a zbyl zde
v pusté ulici chromý sám. Odložil berly a vytá-
hnul kus papíru napsal naň velikými písmeny.

„Od ubohého chromce malováno. Kdo se
smiluje nad nešťastným?“

Mezitím slunce již prorazilo jakž takž mlhy
a lid počíná plniti ulice. Denní procesí do chrámu
mamonnu počíná. Zástupy rostou, chodníky jsou
jako nabití.

Netrvá to dlouho a již obklopuje množství
lidí všech stavů „mořskou bouří“. Všichni obdi-
vují tento podivný obraz a všichni s úctou pohlíží
na nešťastného umělce, který mezitím se slzou
v oku pohlíží k zemi. Nešťák něčeho tento neu-
znatý, zmrzačený syn Apolón, de, nešťák něčeho
neprosí, neštěbrá. K tomu poslednímu nemá ani
odvahy.

Náhle protlačili se množstvím dva mladí švi-
háky odění panáčkové. S ným obdivem pro-
hlížejí obraz. Konečně jeden z nich jakoby pobnut
strhne svůj elegantní cylinder s hlavy a vhodiv do
něho zlatý peníz obrátí se k lidem, a zvolá: „Gen-
tlemen! Obracím se k vašemu šlechtnému srdci!
Hleďte tohoto nešťastníka! Tak nadaný a přece,
bédal! jak ubohý! Gentlemani budme milosrdní.“
Po této řeči obrátí se nejprve k svému soudruhu,
který s uklonou vhodí podobně zlatý peníz do
cylindru. A nyní jde to dále. Tu stříbrný, tu

Pravý katolík, činný, pro blaho lidí nadšený a
obětovný katolík — klerikálem svaný — by udělal
přý lépe, kdy by toho nechal. Pravý přítel a
rádce lidí, který lidé povídá jen pravdu, přý by ne-
stratil oblibu, kdyby znal jen dobročinnost a ostatně
na celý svět se usmíval. Houba rozestírá se dál —
bezbožství otravuje národ — ale přecím, kdo pak
se spojí s těmi klerikály? — A nebo: Kdo pak
se dá špiřit v novinách? A nebo: Nejlépe je ne-
chat být, a mít pokoj! — To tuším je ta plesni-
vina, kterou musíme vymýtit, chceme-li vypudit
houbu stíravou.

Dne 22. srpna navštíví Hradec ti, kteří se
zálem vidí zhoubné následky lhostejnosti k ná-
boženství, tím ale též lhostejnosti ku stíravé čin-
nosti bezbožství pod rouškou liberálního. Jak
se zachová Hradec Králové? Jak poměry známe,
objeví se možná plesnivina, nikoli však za sou-
hlasu rozumných. Kéž bychom se myšlili.

Ale tolik přece troufáme si říci, že doba té
plesně, té lhostejnosti k náboženství a lépe smý-
šlejších jest již překonána. Světá nám dvacáté
století, století nové srážky bludů s křesťanstvím.
Boj ten přinese ovšem ruiny — zboření: bezbo-
žství jiného neumí, než dleťt zboření. —
Ale katolíci zachovají základ budovy národa na-
šeho opět. A až vymytí se houba i plesnivina,
pak v nové uli objeví se obrození národové evropské,
a mezi nimi i národ náš.

Ta domnělá plesnivina, ten katolicismus čili
klerikalismus, bude potom oecmá; bude uznáno,
že byl stavitelem moudrým, lžem spásonosným.
Tedy s chutí na zdej! Pryč plesnivino!

Nové smířování.

V době, kdy v uzavřeném území vypovídají
Čechy z práce a z bytu, odpírají jim jídla a ná-
poje, přepadají je ve spaní a stínou je obuškem,
v době takové nezdá se nám mnohoalibnou vy-
rovnávací akce. Nezlomaví hrabě Badení patrně
na přání vyšších kruhů, jímž poměry v Čechách
nezdají se býti tak zlé, jak se o nich píše, chce
se však přece o smír pokusiti. Baron Ohlumec-
ký, známý liberální líšák, který moravské Čechy
dovede chytře rdeusit bez velkého povyku, dělal
mezi vládou a německými poslanci, kteří byli tyto
dny v Praze shromáždění, prostředníka.

Vláda přý hodlá eboru českých a německých

zlatý dle možnosti a chuti! Ale dává každý, dává
dojat.

Sbírka je dokonána. S několika těchpínými
slovy vysype mladý muž peníze do naprážené
třesoucí se dlaně chudáky. Ani slovička nepřejde
přes rty umělce. Jenom vděčný pohled praví, co
cítí jeho nitro, pohled, kterým stíví na dobro-
dincích.

Pak vyndá kus šedé křídly a chvějícími prsty
sesílí tu a tam obry vzedmuté vlny.

Množství ustoupí a přichází nové.

I oba šlechtění sběratelé zmizeli. Ale po dále
vidíme je v jedné z postranních ulic v hostinacem
lokale při skleničkách whisky.

„Počítal jsi, Tome, kolik se sebralo?“

„Zcela správně, Bille, bude asi po odpočítání
našich dvou penízů, něco přes dvacet dolarů.“

„Proč se ptáš?“

Mně se poslední čas pořád zdá, že chromý
Jim nás šidí.“

„To by se mohl tak opovážiti. Tu minutu
by táhl a měl by po živobytí!“

Není to pěkný obrázek? . . .

Provazy.

Jeli jsme širým mořem. Celá hladina bořela
jako jedno ohromné zrcadlo v roztopených pa-
prscích slunka, jež slabý věterek ochlazoval tanče
po mírně vzedmutých vlnkách jako lehounky ta-
nečník. Vlnky, slanou vůni prosáklý vzduch tak
lehce se dýchal po dlouhých dnech odloučení
v temné, dusivé kajutě, do níž uvrhla nás pověstná

FEUILLETON.

Malířské atelier.

Canal Street jest jednou z nejkrásnějších a
nejživějších ulic „vážného města“. Pasáž na této
ulici jest více nežli živá a proto není divu, že si
tu našla žebračská cháska pravý zlatý důl pro svoje
„zaměstnání“. Pod všelijakými maskami, na pohled
scela solidními, vrhají se na kol spěchající intel-
ligenci jako hladové vrány a neodolane je nic než
brosivé „dammy“ nebo časem i řádné přetáhnutí
holí, což ovšem může býti stonásobně oplaceno.

Zvláště mladší z této podařené chasy dove-
dou svého zaměstnání vtisknouti velmi jemný
znak a proto není divu že chytanou bojné hejlo,
btež nešetí peněz, aby zdánlivému neštěstí, nebo
bláde pomohli. Jsouť jak známo Američtí šlechtění
a neradi slyší nárek a ještě méně rádi dívají se
na bídu bližních. Že ovšem chudoba pravá ale
chudoba stydlivá při tom začasté přichází skrátka,
toho příkladem jest i náš zdejší život.

Jeden z takovýchto obrázků vykroukané chá-
sky žebračské stáží zde příkladem.

Již od časného jitra, když ještě ulice dávno
jsou liduprázdné, lze viděti slušné oděného muže
procházejícího výše jmenovanou třídou. Nese ma-
lou schránku asi tak podoby našeho školního „per-
nku“, v němž má různé barvy. Když došel na
vyznačené místo, zastaví se a čeká. Na ulici je
stále ještě ticho, jen dale viděti balhati se na
berlích jakéhosi ubožáka. Ale ten jak se zdá ne-
překážá neznámému, aby nesapočal svou určenou
pečí. Klekl na zem a otevřel schránku. Na hladké

poslanec předložit pět předloží, aby se o nich vyloží. Někteří z těchto předloží k nové mařivotě mrtvé již prohlášené vídeňské punkty.

Vláda leží především na srdci předloha zákona kuriátního, který přý souhlasí se smým návrhem dr. Schlessingra a Russa a jím se zabezpečuje Němcům kuriátní zastoupení v zemském výboru, v sněmovních komisích a v zemských ústavech. Až dosud ponechávali Čechové dobrovolně Němcům městskou kurii, ačkoli i v této podobě jako v kurii za obce venkovské mají čeští poslanci značnou většinu. Němci až dosud nejvíce pálili, že v zemském výboru, v zemských ústavech i ve všech sněmovních komisích mají zastoupení pouze z mládeže Čechů. Když mladočestští poslanci r. 1893 a 1894 byli na říšské radě a v delegacích v nejprudší opozici, Němci s nimi tak šetrně nejednali a exministr Plener vystupoval proti Čechům co nejizlivěji. Mladočestští poslanci nebyli voleni do delegačních výborů a do delegací byli pouze tři Češi zvoleni. Po dnešních surových a krvavých výstupu proti Čechům měli by naši poslanci ovšem nejlepší příležitost aplácet Němcům stejnou měrou. Poslanci toho ovšem neudělají, vždyť hlavní vláda si toho také nepřeje a zatím jde Němcům vstříc svým prostředkujícím návrhem. Kurie přý věcně pravomoci a právo veta (nepovolání něčeho přes usnesení drabé národnosti) mítí nebudou.

Z českého stanoviska, jak jsme již minule připomenuli, nedá se ovšem provedení zákona kuriátního mysliti bez současné opravy volebního řádu do směru královské Čechy.

Vláda si přeje opravu volebního řádu v těchto směrech: Za prvé rozmnožení počtu zemských poslanců o 15, jichž mandáty střídily by se v městských okresech těch velikých měst, která dosud volila v kurii obcí venkovských a jichž rozvoj toho vyžaduje, aby vláda byla do volební kurie měst. Z těchto mandátů připadlo by 14 národnosti české a 1 národnosti německé. Za základ vzat při tom počet voličstva v německých okresech a v poměru k tomuto rozmnožily by se něco české volební okresy — ale pouze v městech. Za druhé rozdělení by byla kurie velkých statků alodialních na pět volebních okresů zrovna tak, jako již rozdělena jest pro volby do říšské rady. Fideikomisi velkostatků volily by 16 poslanců do sněmu i na dále v jednom sboru; z pěti alodialních skupin, které by volily 54 poslance, připadly by 3 velkostatkům konservativním (s 38 poslanci) a 2 by připadly německoliberalním velkostatkům a asi 16 poslanci. Za třetí střídila by se nová obchodní komora rozdělením smíšené obchodní komory ve východních Čechách. Na novou obchodní komoru, na kterou si dělají nádeje hlavní města: Králové Hradec, Pardubice a Chrudim, připadly by 2 poslanci (1 by se přitáh ubral obchodní komoře liberecké a 1 pražské). Efekt volební opravy by tedy byl, že by Čechové nezískali číselně ani jediného poslance (neboť 14 získaných městských mandátů a 2 obchodní kom. vyvážilo by stracených 16 mandátů ve velkostatků), avšak Čechové by měli na sněmu zemském pojištěnu většinu pro všechny případy. Nyní by mohl nějaký chabrus a nátlak vlády třeba alodialní velkostatek nám urvatí.

Co však by řekl takovéto opravě volebního řádu český lid — pak-li s ní nyní již poslanci lidové a třeba i velkostatků a městští souhlasí?

Návrh *Hermana Jandy* na zavedení všeobecného rovného hlasovacího práva nemá ovšem teď nádeje na uskutečnění. Rolníci budou rozhodně proti němu, byť by se ho i socialisté dovolávali. Co však jistě se očekává dá, jest, že venkov s

možná nemoc. Nyní bylo však již vyhráno. Kymáčení lodí připadalo nám jako sladká kolibání na loktech matčiných. Sáli jsme plnou duší krásu jasného dne.

Všude bylo veselo. Dřívější zámračnost ustoupila zářivé radosti, uzavřenost přátelské sdílnosti. Známosti množily se každým krokem.

Nejtivěji bylo kolem lodního lékaře. S tím uzavřel téměř každý, ba byl nucen uzavřít prou známost a proto i nyní, když nebylo již pomoci jeho třeba, mnohý rád ho vyhledal, šaně se po přátelské tvůři. A sasloužil si toho. Byl to jeden z veselých, mladých lidí, kteří snad nikdy na svět se nemračí. Jeho ústa byla plna veselých historek, vtipů a bonmotů.

Seznamoval právě několik společníků s mužstvem lodě a o každém z nich věděl nějakou kratochvíli. Dobří ti stateční hoši ani netušili, jak v tom okamžiku, jsou obdivováni chváleni i posmíváni, dle toho, do jaké je právě situace žertovný vypravovatel postavil.

Mne zajímal jeden z lodníků, vysoký, statný chlapík, že mohl každým okamžikem zasednouti za vřor malíři lodních scen a to proto, že konal práce své jako bračku, ač jednou ruku měl jako chromou. Přistoupil jsem tedy k lékaři a ptal jsem se, kdo je to?

„Který to?“
„Tam ten s tou nachromlou rukou.“
„Ach Joe.“
„Zajisté něco nebezpečného.“
„Eh, kde pak. Než ovšem, jak se to vezme.“
„Nuže?“
„Víte, to bylo tak. Náš Joe zstával s kamarádem, upřímným kamarádem, jak sám tvrdí,

výše uvedenou volební opravou nebude a nemůže být spokojen. Až dosud se skládá český sněm ze 4 volebních skupin, ze 2 sektorů (české a německé univerzity), ze 70 poslanců velkostatkářských, z 87 zástupců měst a obchodních komer a pouze ze 79 zástupců obcí venkovských. Teď mají sice města Vinohrady, Žižkov, a větší města průmyslová snad též Přelouč, Nechanice, Třebochovice, Smiřice, Opocno, Červený Kostelec, Upice, Č. Skalice, Vamberk, Solnice, Rokytnice, Hronov, Hrádek, Upice, Zaslav, Vysoké, Železný Brod, Semily, Rožanov, Železnice, Libáň, Kopidlno, Vysoké Věž, Mileč, Smidary, Králové Městec, Kukučín, Žilice, Týnský n. L., Zlaby, Bohdaneč, Sesemice, Ledeč, Dolní Královice, Chrást, Dačice, Lata, Chocet, Brandýs n. O., Hlubá, Všemov, Borevá, Přibyslav, Svratka, Bystřice, atd. do městské kurie přidati, ale současně má se počet městských poslanců rozmnožiti o 15, měla by tedy města a města průmyslová 102 poslance, venkovské obce pak pouze 79 poslanců, ačkoli by i po této opravě čítaly ještě třikrát tolik obyvatelstva co města a města průmyslová.

Myslíme, že dnes vesmířan, ať rolník, obchodník a průmyslník, co do vzdělání a poplatnosti městskému nesadá. Treba tedy i zde ať kritikový posavadní nepoměr spravedlivěji opravit.

Porovnejme jen velikost venkovských a městských volebních okresů v východních Čechách: Tak čítají volební okres *Kutná Hora* 15.873, *Čáslav* (Chotěboř, Golčův Jeníkov) 18.873, *Nám. Brod* (Pola, Humpolec) 16.571, *Chrudim* (Hofmanův Městec) 16.674, *Pardubice* (Chlumec, Holice) 21.345, *Vys. Mýto* (Skutč, Hlinsko) 14.603, *Litomyšl* (Polička) 12.562, *Lanškroun* (Ústí, Česká Třebová) 15.344, *Jičín* (N. Bydžov) 15.746, *Louny* (N. Paka, Sobotka) 19.805, *Vrchlabí* (Langenau, Hostinné) 11.941, *Rokytnice* (Jilemnice) 5.195, *Trutnov* (Broumov, Police) 22.873, *Hradec Králové* (Jaroměř, Josefov) 20.838, *Králové Dvůr* (Náchod, Hofice, Nové Město) 21.909 a *Rychnov* (Zamberk, Kostelec, Dobruška) 15.704.

Městské volební okresy čítají nepoměrně méně obyvatel tak: *Kutná Hora* 15.873, *Čáslav* (Chotěboř, Golčův Jeníkov) 18.873, *Nám. Brod* (Pola, Humpolec) 16.571, *Chrudim* (Hofmanův Městec) 16.674, *Pardubice* (Chlumec, Holice) 21.345, *Vys. Mýto* (Skutč, Hlinsko) 14.603, *Litomyšl* (Polička) 12.562, *Lanškroun* (Ústí, Česká Třebová) 15.344, *Jičín* (N. Bydžov) 15.746, *Louny* (N. Paka, Sobotka) 19.805, *Vrchlabí* (Langenau, Hostinné) 11.941, *Rokytnice* (Jilemnice) 5.195, *Trutnov* (Broumov, Police) 22.873, *Hradec Králové* (Jaroměř, Josefov) 20.838, *Králové Dvůr* (Náchod, Hofice, Nové Město) 21.909 a *Rychnov* (Zamberk, Kostelec, Dobruška) 15.704.

Velká část německých volebních okresů městských i venkovských čítá mnohem méně okresů. Správnější by byla oprava ta, která by české a německé okresy dle stejného měřítka upravila a počet venkovských poslanců přiměřeně asi o 30 rozmnožila.

V Čechách jest venkov věru káře na tom, než v Halici, Bukovině a v Dalmácii. Z 243 sněmovních poslanců nepřítadá na skoro tři čtvrtiny všeho zemského obyvatelstva, které bydlí na venkově, ani celá třetina všech poslanců (jen 79), kdežto v Halici připadá na venkov ze 150 po-

Jackem. To ještě než se dostal na loď! Měli spolu jednu chýšku, jednu loďku, jednu st. Společně bydlili, společně vyjížděli, společně lovili. Byli to zkrátka, jak se říká po námořnicku, dvě hrubé, vyprahlé „dehtové kazajky.“ Jako miloval jeden druhého, tak zase milovali vespoletk rum. Ten však není zadarmo, a protože k tomu ke všemu přetřel se jim provaz u sítě, trpěli velkou křivou a se šťastným velikým smutkem.

Leželi na zádech na břehu a dívali se vzhůru na oblaky přemýšleje o jedné věci — o penězích.

„Zítra bude trh“ přetřhl mlčení Joe.
„Zítra by se dalo něco vydělat“ dotvrdil Jack.

„Mohly by být peníze.“
„Mohl by být rum.“
„Co nám to ale prospěje, když nemůžeme lovit.“

„Když nejsou provazy.“
„Kdybychom si je mohli vypůjčit.“
„Kdybychom je aspoň.“

V tom ozval se nad nimi hlas zvonů. Volební zvuk klekání sáhl se na tichou hladinu a smíral v dále v lůnu vln. Oba vyskočili a pokřikovali se, konali svou modlitbu.

„Něco jsi chtěl říci“ ozval se Joe po skončené pobožnosti.
„U zvonů jsou pěkné provazy“ odvětil Jack.
„Ne—?“
„Ty by se u sítě nestrhaly.“
Joe se sarasil a zamračil, Jack se zasmál.
„Jest to nebezpečné a hřáné.“
„Vrátíme je zas.“
Sotva došlo klekání a setmělo se, obě dvě

stanou 74, v Bukovině s 30 poslanců 12, v Dalmácii s 43 poslanců 30, v Korutaněch s 87 poslanců 14, v Krájině s 87 poslanců 24, v Her. Rakouských s 80 poslanců 19, v Styria s 66 poslanců 23, v Tyrolsku s 68 poslanců 34. V smlouvě českých jest tedy venkov nejvíce skrácen, protože byl a jest právě nejvíce český. V českém venkově žijí proto každý český politik hledati největší oporu. Města, kde za čas nepříznivých měnů vládnoucí nepřátelská nám plutokracie a sociální demokracie, nejsou tak spolehlivá, ačkoli pro tento okamžik nebezpečí nám sde nehrozí.

Pro veškeré Čechy je dále důležitá předloha o shledání pro národní menšiny, které by se stávaly základem zemským. V této příčině klou se sněm více k návrhu dr. Čelakovského, ačkoli z všeobecného českého stanoviska se nám rozhodně více zamlouvá daleko lepší návrh dr. Zátěhy. Tento návrh netáhá se příliš většiny českých poslanců pouze proto, že původce jeho jest Staročech, ovšem Staročech, který jediný vymohl národu v mnohém ohledu více, než-li jiný celý klub. Na takové věci se však u nás nehlídá, protože dnes platí zásada: více platí prospěch strany, než prospěch celého národa. Proto to s našimi ubohými krajany v uzavřeném území tak smutně dopadá. Sjezd českých měst se nesvolá, protože si to hrabě Badoeni nepřál — před národem se to obhání hřbetu omu vilo malým účastenstvím přihlášených — a dnes? Idu, po událostech v Chaba, Lektí, Mostě a v Havraní — stýdno mluvit . . . !

Osmová zákona o shledání jazyků v zemských a úřadech samosprávných má podobný obsah, jak sněmem již projednaný, ale neschválený zákon v této příčině. Dle předlohy této stříditi se mají v Čechách okresy české, německé a smíšené. Obec, která má alespoň 5000 obyvatelstva druhé národnosti, pokládá se za smíšenou. To rozhoduje o užívání jazyka v úřadě samosprávném (obecním a okresním), který by byl v německých okresech německý, v českých český, ve smíšených obojí.

Tato osnova jest však také usmernenou poskytnouti prostředek, aby se vyhovělo přání Němců po shledání jazykových nařízení. Podali-li se totiž dosíci o této osnově shody stran, jest úmyslem vlády změnit jazyková nařízení podle ustanovení tohoto zákona. Vláda totiž trvá na tom, že se nevzdá svého domnělého nařizovacího práva v jazykových otázkách. Prohlásila by ochotu předložit již osnovu jazykových nařízení smíšených v souhlas se zákonem o jazyku autonomních úřadů vyrovnací konferenci a závázala by se změnit jazyková nařízení dle osnovy přijaté v konferenci. Vláda klade velkou váhu na tyto body svých návrhů a doufá, že nalezena bude takto střední cesta mezi její stanoviskem, požadavkem Čechů a požadavkem Němců.

Předloha zákona o shledání nových hranic v Čechách má za účel střídit správní instance mezi místodržitelstvem a okresním hejtmanským. Již kompetence byly by vyňaty z oboru působnosti místodržitelství, jiné z oboru působnosti okresních hejtmanských a byly by přiděleny krajským úřadům. S předlohou touto sbor i další úmysl vlády, aby posléh při větších městech, kde by krajské úřady pro širší okřálek měly své sídla, střídila se také krajská zastupitelstva a samosprávné shízení plně se vybudovalo. Zemský sněm byl by tak ušetřen menších prací, které mu dosud zabíraly mnoho času. Myslénku, stříditi krajská zastupitelstva šité rozvedl na sněmu r. 1899 dr. Karel Matuší.

Výše uvedenou vládní předlohy mají velký

tyto „dehtové kazajky“ kráčeli ku zvonici. Všude bylo ticho. Nebylo to těžké dostat se do zvonice apuchřkami dveří. Slnéjší opření a dvě povolíly. To věhoděch vystoupili na půdu, kde visely zvony.

Jak pěkně, dlouhé, a silné byly ty provazy, jimiž se v pohyb uvádělo srdce a nitro zvonů.

„Tenhle je můj.“
„A tenhle můj.“
„Půjde-li to, odvážem je.“
„nepůjde-li uřiznem je.“
Vzali do zubů otevřené nože a s chutí soukali se po provazích na boru.
„S rozvázáním není nic.“
„Tak řezat.“

A sotva to Jack dořekl, již Hál Joe do provazu přímo nad svou hlavou, než v tom i už také ležel na tvrdé podlaže, a počal nakřkati. Ruka byla vejpůl, noha a hlava celá odřena.

„Nejst-li ty hlupák“ zlobil se Jar s hora.
„Řezat si provaz nad hlavou. Nemohl je to udelet jako já?“ A s těmito slovy užil provaz přímo pod nohama svými. Ten padl na zem a Jack zůstal viseti mezi nebem a zemí.

„Vidíš, a teď řekni, kdo je hlupák“, stěhal Joe na zemi, „můžeš tu viseti až do rána.“

A stało se tak. Až do rána křičeli, nařkávali a stěnali nerozluční ti kamarádi, a když ráno je lidé našli, rozvedli je od sebe poprvé — a provazy. Jack přidal do trmizálu a pak smácel; Joe do špitálu a po té sem na loď . . .

Loď houpala se dále modroselenými vlnami, a já se díval na potuřujícího Joe.

Ty staré „dehtové kazajky!“

Čechy a jest porovnání poslanecké i vládní, aby
lidské vstřícnosti a jejich povahy a dle potřeb ná-
roda je upraveno se směřuje.

Persekuce katolíků v Čechách za přítomných dnů.

Jako má své místo každá výbojnost, tak stejně
má také své konečné místo i trpělivost, která za
přítomných dnů brání trpělivosti být přestává,
závisle se stává, co se jmenovati nebudeme.

A proto také trpělivost katolíků v Čechách,
jež tato po řadu let mají s dotěrnou a odraženou
výbojností jistého druhu lidí a nás, musí konečně
přestat a to proto, poněvadž výbojnost ona zabíhá
již v řádění, jehož děle snášení ani nevšímání si
již nelze.

My patříme za pokrok a prospěchy českého
lidu vážně a opravdově, a proto pokládáme za
potřebné, aby vše, co se jim v cestu staví, bylo
rozhodně a důrazně stavěno.

Český národ obyčejně byl Prošetelností na
obzvlášť významné a nebezpečné místo na země-
kouli. On sídlil nejenom na hranicích národnostních
a politických, avšak on bytuje také na hranicích
náboženských. A tu v dějinách jeho můžeme od
staletí sledovati a pozorovati, jak politika v rouše
náboženském jako vlk v rouše beránčím obchází
česká města, české dědiny a i jednotlivé chaty,
hledajíc, koho by pohltila.

Pod záminkou a zástěrou pohublé prý mrav-
nosti a jednoduchosti živán jest český lid sám
proti sobě, politická vařečka — natřená nábožen-
ským lakem — míchá po celé věky již českou
krví, připravuje ji tak pro svou kuchyň.

Po staletí dopravovány jsou z ciziny do zemí
českých celé řady knih a spisů, jež jsou mezi český
lid šířeny pod předstíráním, že mu prý prospějí,
až jest to nepravda, poněvadž knihy a spisy ty,
jež cizina po Čechách rozšiřovala a rozšiřuje, če-
skému lidu nejenom že nijak království nebeské
neotvírají, ale ony posazují jeho české království
čím rejdištěm císařských agitací, na něž třeba si
v zájmu pokoje, míru a přirozeného rozvoje našeho
důkladně posvítiti.

Po Čechách staví se domy pro svlátní mo-
dlení, ale český lid na budování jejich ani haléřem
nepřispívá. Kому pak tedy jeho věčné blaho na
srdci leží? Odkud peníze na budovy podobného
druhu přicházejí, pak-li ne zázrakem, že by s nebe
přišly? Poněvadž pak ti, kdo budovy takové staví
a shání, v zázraky nevěří, proto peníze ty musí
někde bráti nebo — odtáhnout účelně dostávají.

Avšak po Čechách šíje za dnešních dnů také
celý pluk jednak usazených a jednak kočujících
pánů, kteří zabývají se pouze všelijakým kázáním,
názím jiným, co by je šivilo a šatilo, se nezabý-
vajíce. Český lid jim ničeho za to nedává, kdo
je tedy vydržuje?

To jsou otázky, jež dnes po přeluhném zdo-
povědění u nás volají. Avšak my minule zodpo-
věděni vážně, věcně, aniž bychom tyto řádky psali
k vůli vyplnění místa v tomto listě. My otázky
ty píšeme na jazyky všech upřímných
Čechů, jež vysvítáme, aby se jenom kolem sebe
rozhledli, co se v domově jejich za dnešních dnů
daje.

Předem pak uvádíme, že nám nikterak neběží
o to, jak kdo si svého Boha ctil, jak se mu klaní.
V tom nikomu tím nejmenším nepřekážíme. Avšak
na to máme za povinnost poukázat, že čeští ka-
tolíci dnes jsou v domově svém tupeji, hanobeni
a pronásledováni pro svou víru, pro své nábožen-
ské vyznání. A tato persekuce katolíků má své
přední prameny především v potutelném a tichém
jednání pánů, kteří předně v ohledu náboženském
hledí náš lid másti, předstírajíce mu věci, jež ho
popuzují sama proti sobě.

Podobné agitace, jež se dnes proti katolíkům
a proti víře katolické, pro něž překroucen název
„klerikalismus“ jako pro nějakou škodnou, nemají
však s náboženstvím co činiti, neboť žádné ná-
boženství, pak-li není ve službách ně-
jaké politiky, jinověrce mezi sebou ne-
štve. Proto tyto agitace, jež za posledních let
náš národní, společenský a politický život v Čechách
otravují a bojem proti „klerikalismu“ chloubně se
nazývají, sluší považovati za agitace čistě poli-
tické, vypočtené na zmaření, oslabení, ochuzení
a zmařování — celého českého národa, který
takto jest připravován jako hrozným olizovaný
králik pro jícen a žaludek oné hrozné politiky,
která český stát již z polovice pohltila a nyní po
hlavě jeho práhne.

Jest nejvyšší čas, aby se až ke dnu těchto
smah, z nichž špinavé prameny český život dnes
otravují vyvíjejí, pohlédlo. Voláme po tom, dokud
ještě možno škodám z toho hrozného předejít!

Český lid jest již tak zmaten, že se mnozí
jeho příslušníci sami víře své i svých předků po-
smívají, a že své souvěrce, kteří se k ní hlásí,
pronásledují, předstírajíce jim „bratři studených“,
třebas sami byli „bratři prodluženými“, a bratry
s mosolá cizích dytčím. Dnes v Čechách právě
lidé chloubí se svou svobodomyšlností, nejsou ani
tak svobodomyšlnými, aby si „nedali přeházeti“
sola soukromými míněními druhého, tak že oblasť

českého národa poskytuje za přítomných dnů obraz
smutného jeviště, na němž postrvají a zmařený
bratr po vlastních svých svátostech tlape, a jiným
cizí a převládání svého vidí se poroucí.

Věc tato dospěla již tak daleko, že ku př-
mání, který ochotně se stává v řady těch, kdo
blízkému svému v čas nebezpečí ochotně ku po-
moci chvátají, proto činí se předhásky, že se ke
své víře hlásí, jako se stalo ohrožimákému advo-
kátu dru Figaroví ze strany některých hasičských
jednot, které předce jsou k tomu nejméně povol-
ány, nejsouce ani spolky politickými ani družstvy
náboženskými.

Šabes, pod zelenou a dlouhý den světlý židé
v hasičských spolcích nikomu nepřekážejí; členové
evangelických církevních správ v hasičských spol-
cích nikomu nevadí, ale muž, jehož rodiče i on
od narození náleží k církvi katolické, najednou se
k tomu neamí a nemá přiznati, chce-li být —
hasičem. Ihned se mu proto na povel protestanta
s Břizy volá — hanba.

Což víra katolická jest již nějakým, státem
neuznaným náboženstvím, že se podobné výstupy
ze strany státní správy nejpříjemněji nestihají — a
že se takováto persekuce katolíků přímo netreese?
Kde je náboženská snášenlivost? Kde je občanská
rovnoprávnost?

A co to znamená za obrovský úpadek mrav-
nosti a občanské důstojnosti, když se ve veřejných
listech žaluje svlátním zaslánem na úředníka,
který jest katolíkem, k této své víře se přihlásil?
Co to znamená za politickou pokleaslost, když na
úředníka toho vlastní souvěrce jeho — snad jino-
věrce k tomu pobídnutí — volají dokonce katoli-
ckého zástupce samostatného našeho katolického
krále.

Jen rodáci, ať si jste kdo jakéhokoliv pře-
svědčení a mínění, případy tyto klidně a věcně
avšak a pak jistě pochopíte, jakým jsou pro-
jevem právní nejistoty u nás, neboť v náboženském
rouše oděný sahraniční politický vlk ohrožuje již
u nás i osobní bezpečnost, on ohrožuje již také
i svobodu svědomí —

A tak daleko vlt ten již zabíhá, že své rvavé
a dravé suby cení na každého, kdo se dosavadních
zvyklostí a práv u nás drží. Máme po ruce tištěný
tento doklad, že jisté osobnosti za to, že přihlásila
se ke spolku, do něhož nekatořici nejsou přijímáni,
bylo doalovně vyhrožováno — „odštělením.“ Pá-
nové nyní snad řeknou na svou omluvu, že to
bylo obrazně řečeno, avšak čtenář obyčejně věc
čtu a chápe tak, jak ji čte, a ne jak ji potom ve
případě úzkosti pisatel — vykládá.

A popatřte, jak se smývá u nás s českým
vlasteneckým katolickým biskupem, který jest bi-
skupem, nemůže předce jinak jednati, nežli jak
se na katolického biskupa jednati sluší a náleží.

Kdyby podobné někdo jen na německého
pastora nebo šulfrajanského rabína po leta útočil,
tu by nebylo u nás člověka, který by jednání to
přiluhným ma názvem neodsoudiv. Ale ostouzet
a pronásledovat katolického biskupa-vlastence, to
je! Jen trochu o tom uvažujte!

Všechny tyto věci, když zatím o jiných více
se nešitíme, nejsou žádnou pomíjející náhodou, ale
ony jsou přirozeným ovocem dobře zorganizova-
ného, hezky potutelné a záhubné prováděného
starého systému, který vypočten, samřena, živěn
a vydržován jest jedině na oslabení aly smýšlení
českého lidu a na mravní spustošení jeho českého
království —

Dnešní persekuce katolíků v Čechách má
své staré kořeny v cizině, a že tak mohla se
zmocí a zbužněti, toho příčina spočívá především
ve dnešní neprozřetivosti lidu českého, který šva-
ním proti vybášené „hráze klerikalismu“ štván
jest vlastně sám proti sobě, proti vlastní krvi,
proti svému pokroku a proti svým prospěchům a
zájmům, o něž musí býti především připraven,
aby potom duchovně, mravně, hmotně schátralý
mohl se snáze státí obětí onoho politického vlka
v rouše náboženském, který již po staletí kus po
kuse z českého státu rve a hledí, aby celé po-
zemské království českého lidu pohltit pod zástě-
rou, že mu nese za ně království — nebeské.*)

Každému soudnému, prozíravému a dějin své
vlasti a svého národa znalému muži, buď si on
smýšlení jakéhokoliv, tyto řádky jistě postačí,
aby se od nynějška na persekuci katolíků v Če-
chách ještě z jiného stanoviska podíval, nežli z ja-
kého na boj „proti klerikalismu“ doposud patřil.

*) V rukopise stálo německé, což bylo snad
přepočtené, jež jsme si dovolili opravit.

Politický přehled.

Moravští poslanci konali v neděli schůzi
svou v Přerově, aby porokovali o situaci. Hlavně př-
sobením žida dr. Stránského a několika lidovců nebyli
posváni poslanci katolické strany, kteří tlumočí m-
nění aspoň polovice moravského obyvatelstva. Poslanec
dr. Koudela vytýkal tuto beztaktčnost právem po-
slancům, an tyto oslabují svůj projev nejvíce vlastní
chybou, neboť jejich projev není projevem celého ná-
roda, ba ani se projevem jeho většiny. Vždyť známo,
jak se u nás volby dělají. Stačí k tomu nepatrný po-
čet prohnaných agitatorů, aby za svůj zold celým
okresům nasmačeno jim kandidáty za poslance vnutili.

Ani u nás nedělá volby národ, nýbrž dobře řízená a
placená agitace. Kdyby v nynějších stísněných dobách
šlo po vůli širokých tříd lidu, jest by si tento přál,
aby poslanci všech stran vystupovali proti liberálnímu
Němcům svorně. Moravští „národní“ advokáti si však
toho nepřejí a p. poslanec dr. Stránský snad tuší,
že jeho příznivec, pan Auspitz si toho nepřeje. Což
však tomu všemu říká p. dr. Jan Záhák, který svého
času právě v Přerově se Stránským i Auspitzem sažil
tolik pro sebe nepřijímajících chvíli a který bez podpory
katolických voličů nebyl by za poslance býval zvolen?
Námomě prudké a vášnivé jednání na sjednu přerov-
ském poučilo snad vůdce strany národní, pana Záháka,
že to s tou svorností se stranou lidovou dopadá dosti
miserne. Dosti smutné pro Moravany, že na jejich
sjednu vedl hlavní slovo špatně okřtěný žid, pan dr.
Stránský, kterého již pokrokáři i socialisté prohlédli
a poznali, že jak katolíky tak Čechy bez rozdílu smý-
šlení stejně vždy lakýroval. Nedělní livrej vládní to-
muo muší s lidu — a snad také potomku Husů a
Žižků — srovna tak málo svědčila, jako svého času
rudá kravata socialistů demokratů. Muš tento, jehož
kalné politické vody vynealy u nás na povrch, muš
ten potíral politiku romantismu a odporoval politiku
oportunistu. Pan dr. Stránský tím odsoudil celou
svou minulost spůsobem zdrcujícím. — Ovšem i nej-
červenější radikál musí konečně počítati s holou sku-
tečností. Jelikož do schůze moravských poslanců neměli
novinári přístup — páni poslanci si již nepřejí, aby
lid svěděl skutečnost — nemůžeme se ani my o po-
drobnostech jednání škíiti. V resoluci na to přijaté
prohlásili poslanci, že trvají na volebním provolání
s 28. února 1897, které obsahuje společný program
moravské strany lidové a národní.

Německoliberální poslanci s Čech —
všech tří frakcí — konali v neděli schůzi v pražském
německém kasině, avšak nepoložili tam základ k svor-
nému postupu a jednotné organizaci — naopak pro
vnitřní neohody musili upustiti od samyšené schůze
všech říšských a zemských českoněmeckých poslanců
— nýbrž jednali tam pouze o pomocné akci ve pro-
spěch obyvatelstva havdní potkošeného, vyslovili se
ostře proti politice hraběte Badenau a Čechů, ale pak
velkomyslně se dovolávali pomoci obou a šádali:
„Zemský výbor nechť stídí pomocný komitét k vedení
sbírky dobročinných, vláda pak musí lidu německému
pomoci bez ohledu na nynější politické poměry! Re-
soluci v tom smyslu usnesenou podají němečtí po-
slanci vládě. Oproti protestu vykonaného výboru české
národní strany svobodomyšlné se dne 29. července
vyslovili němečtí poslanci největší své rozhořčení, a
obvinili české svobodomyšlné poslance z bezdůvod-
ného (!!) politického adavačství, kteří prý na Němce vo-
lají policii! — „Obnova“ byla prvním z časopisů če-
ských, který byl s to zmíniti se o obsahu jasykového
nařízení, které obsahovalo pro nás pranepatrné ústupky
jak pozdějšími událostmi plně potvrzeno bylo. „Obno-
va“ pravila již tehdy, že Němcům nejedná se o jasy-
kově nařízení, s nímž velkou, ba obrovskou vymože-
nost udělali teprve pp. dr. Pacák a Kainl, ale že se
Němcům jedná o boj centralismu proti federalismu ať na
nás a opětné dosažení vlády, čehož však dosáči lze
pouze po rozbití nynější většiny. Že i v této příčině
byly naše informace — od vynikajících politických
osobností čerpané — úplně správné potvrdil tyto day
vůdce německých katolíků v Horních Rakousích dr.
Ebenhoch. Výroky jeden liberální úředník pravil mu
také bez obalu, že pravou příčinou německé ostrakce
nejsi jasykové nařízení, ale to, že němečtí klerikálové
utvořili s Čechy a Poláky většinu. Na to pravil dr.
Ebenhoch, že němečtí klerikálové nemohou se spojití
s německými liberály a nacionály, protože ti to stojí
na půdě křesťanské a rakouské. Jasykové nařízení
poukito bylo od liberálů pouze za štvácký prostředek
k pobouření Českoněmců. A dále praví Ebenhoch:
Kdyby se podařilo rozštíti nynější většinu, jaká
většina měla by býti utvořena pak? Němečtí liberá-
lové a nacionálové do většiny se dostati chtějí. Ale
s kterými stranami mohli by tuto většinu utvořiti?
Sami pro sebe nemají většiny hlasů, musili by proto
se spojití s jinými stranami. S katolickou lidovou
stranou, s konservativním velkostatkem, s klubem křes-
ťansko-slovanským a s křesťanskými sociály jiti ne-
mohou a nechtějí, poněvadž všechny tyto strany stojí
na křesťanské a rakouské půdě. Zbývají tedy jen Češi
a Poláci. Chťají-li však s Čechy většinu utvořiti, musí
přijmouti jasykové nařízení, neboť Čechů bez tohoto
nařízení získati nelze. Kdyby jasykové nařízení bylo
podle jména odvoláno, musil by přece jeho obsah
zachován býti pod jiným jménem. Ale to bylo by pak
jen šálením lidu. Němečtí liberálové a nacionálové
usnali by jasykové nařízení rádi, kdyby jen za tuto
cestu mohli se dostati do většiny. Neobahuje jasy-
kové nařízení nic nezavého. Neboť posadavak, že
úředníci v Čechách mají rozuměti oběma zemským
jazykům, neškodí ani jednomu, ani druhému národu.
Posadavak, aby každý Němec a Čech dorozumívati
se v Čechách mohl s úřady ve své mateřštině, kteráž
rozumí, jest přece jen slušný a spravedlivý. Kdyby
však úředníci v Čechách nebyli mocni obou zemských
jazyků, musily by úřady obsazeny býti většinou dvo-
jazyčnou, totiž Němci a Čechy, aby německý a český
mšičan a sedlák našel úředníka, s nímž mohl by
mluviti ve své řeči. Potom však musili by poplatníci
odváděti zas o několik milionů daní víc, poněvadž
dvojí obsazení úřadů něco stojí. Odkud by však měli
sedláci a živnostníci tyto peníze vzíti? — Dr. Eben-
hoch praví také, že v Čechách nelze provésti národ-
nostní ohraničení.

Sjedná Slovenci, který se konati bude
v Lublani za předsednictví dr. Šusterčice a místopřed-
sednictví dr. Ferjančice, pojedná o záležitostech Slo-
vinců v jižním Štyraku, Krajině a v Istrii.

Srbský církevní kongres odročen
Srbský pravoslavný národní církevní kongres byl od
královského komisaře barona Feodora Nikoliče
na neurčitou dobu odročen. Císař dal svolení k od-
ročení na návrh předsedy uherského ministerstva ba-
rona Bánffyho.

Co chce Kalvín a Maďar Bánffy tím docílit?
Pravil to nedávno sám otevřeně a cynicky na uher-

Minister vlády. Pan Ladislav Nágl, ústředí v Žiželských, vydal tiiskem „Vinek přibíhů a příkladů z Nejjasnějšího panujícího domu Habsbursko-Lotariňského“ a zaslal jedem výtisk Jeho Excel. ministru kulta a vyučování svob. panu Gautschovi. Tyž příjav knižka ta, poděkoval pana úřední přípisem tohoto znění: Vaše Blahobře! Vyslovuji Vašemu Blahobřeď za pozornost maď znalostí svého díla. „Vinek přibíhů a příkladů z Nejjasnějšího panujícího domu Habsbursko-Lotariňského“ prokázano závažné díky a uspokojení Vaše Blahobřeď plně děty. Gautsch. Ve Vídni, 26. července 1897.

**Okrasní zastupitelstva mají vybi-
rat mýtné poplatky.** Někteří okresní zastu-
pitelstva aerární mýta a mýtních poplatků nevybírala,
náhradující pachtovné okresními přírůstky. Roku však
minulého bylo od příslušných a. k. finančních úřadů
nařízeno, aby při pachtu mýt okresní zastupitelstva
mýtní poplatky buď svými podpachtými nebo sřisenci
vybírala, do kterých nařizováno předány byly od ná-
středních zastupitelstev stížnosti postupem instancí až
k nejvyššímu soudnímu dvoru. V těchto dnech došla
podobná stížnost okresnímu zastupitelství hradečkému
kousečského kousečského rozhodnutí a sice stížnost ta byla
soudem a. k. správného dvoru soudního ze dne 20.
května 1897 č. k. 1924 zamítnuta a okresní za-
stupitelstvu uloženo, aby bez odkladu mýtní poplatky

na najtých aerárniach sľúžiacich vybírane. Rozhodnutím
tým bude ovplyvnených veľa ľudí poškodených.

Polský lid se bouří proti socialistům demokratům. V neděli odpoledne svolal poslanec Kosakiewicz své voliče v Ouyanskách a mluvil jim o své činnosti. Když se snažil omlouvatí opoziční socialisté proti jazykovým nářekům, začali sedláci křičeti: „Ven s ním! Že bereš desátku dmné?“ Předseda nemohl udržeti klid a rozpustil schůzi. Rozhněvaný lid pronásledoval na to poslance Kosakiewicze do veselé jedné chatrče a začal ho tlouci a za dlouhých vřaví. Protože se křičelo, že poháněvaný lid chce socialistického vůdce zabít, běžel mu vládní komisař Przibyslawski na pomoc. Setva však vysvobodil poslance z trapné jeho situace, oslovil ho Kosakiewicz drze: „Činím tě za všechno zodpovědným!“ Na vyhrášku tuto odpovídal komisař suše: „A kdo pak tě zachránil? — načež jej dal v právochu četnické strážce doprovodit domů. — Také polská strana lidová se staví proti socialistům demokratům. Haličský říský poslanec Sajer avěstojuje ve „Volkshlatte“ prohlášení toho smyslu, že není spojencem haličských socialistů demokratů, že naopak od počátku své politické činnosti potíral socialistickou demokracii jakožto stranu vesměs sešidovčickou a že jakožto Polák, který miluje svůj lid a svou zemi, nemůže podporovati tuto mezinárodní stranu, která se staví nepřátelsky proti křesťanskému náboženství, národnosti a soukromému majetku. Podobná prohlášení učinili i polských časopisech a na schůzích lidu haličští poslanci strany lidové Cema a Szponder.

Výroční zpráva hospodyňské školy ve Stěšerách. Hospodyňská škola ve Stěšerách ukončila letos desátý školní rok. Školní správa, kterou vydala ředitelka paní Marie Trachtová vyznamenává se bohatostí obsahu. Obsahuje dějiny školy, výťah ze stanov a osnova učební, správu o školním roce 1896-97, kroniku školy, správu o poučných vycházkách a učebních pomůckách; správu ředitelky hospodyňské školy ve Stěšerách paní Marie Trachtové o studijní cestě po Šlesvick-Holštýnsku, vykonané o prázdninách r 1896., přehled přijímá a vydání hospodyňské školy a návrh o novém školním roce. Nový 11. školní rok (1897-1898, počne dne 15. září 1897., na kterýžto den jest chovankám přijeti; 16. září budou slavné služby Boží. Přihlášky chovanců přijímá ředitelství hospodyňské školy do 10. září b. r. Podmínky přijetí jsou následující: 1. Aby měla dívka propustku z vysvědčení ze školy obecné. 2. Aby prokázala lékařským vysvědčením, že jest úplně zdravá. 3. Dívka, která již po delší dobu žádné školy nenavštěvovala, prokáže, že jest mravně zachovalá, vysvědčením od obce. Za celé opatření v internátě platí se 16 sl. měsíčně předem; školné platí se ročně 30 sl. při zápisu. Každá chovanka je povinná při vstupení do útvaru s sebou přinést: tělesný prádlo, ložní příslušenství a sice: svrchnici, spodnici s polštáři ne příliš naplněné) s dvojím povlakem a prostěradla, 6 ručníků, 6 ubrousků, kartáček k česání, kartáček na zuby, mydlo a šlešnici na vodu. Za použití slavníku a pokrývek na postel platí každá chovanka 3 sl. na celý rok. Pro různé práce nechť přivíme každá chovanka s sebou následující potřeby: 5 a půl metru plátna na 2 ženské košile (šířka 90 cm), 2 m. šitýnku aneb jemného plátna na mužskou košili (šířka 90 cm), 5 m. gradla aneb plátna na dva ženské noční kabátky, 1 m 80 cm barežetu neb jiné látky na ženské spodky (šířka 90 cm), 3 m látky 90 cm široké aneb 1 a půl m látky 120 cm široké na mužské spodky, jaké i potřebné nůžky, nitě a jíné. Jest vhodné, aby chovanky, svláště starší, co nejdříve se přihlášily, jelikož počet omezen je na 31 chovanců a již nyní jest slušný počet přihlášek. Rovněž jest si přáti, aby chovanky nepřicházely mnoho zpozdě, jen asi dvoje pro domácnost a úvoje pro vycházky, protože pořadí si při vstupení do útvaru stejnokrój; dále aby měly několik světlých barevných sátek kuchyňských a černou sátek do školy. Kuratorium hospodyňské školy ve Stěšerách, dne 14. července 1897. Josef Loučňý, předseda kuratoria. Marie Trachtová, ředitelka.

Inzeráty v „Obnově“. Jeť až na podivu, jak stídka uveřejňují patronátní úřady inzeráty o sadávání kostelních a farních staveb a oprav v „Obnově“. Žádáme rozhodně, aby se tyto inzeráty dávaly těš do „Obnovy“, pak i kmeňovníci, jichž se to týče, budou častěji hledati a čísti „Obnovu“. Máme snad církevními penězi a penězi katolických šlechticů pomáhati na nohy tiak liberálnismu a pokrokařskému?

Umělel zuby nejoslednější provádí J. Čáslavský, zubní technik v Hradci Králové (Pražská ulice). Týš máše se vykáseti mnoha pochvalnými příspý

Upomínáme na naše inzeraty.

**Z vychovávacieho ústavu p. A. Ett-
rové vo Viedni zaslaná nám byla k nahlédnutí celá
řada pochvalných přípisů z různých kontin Čech.
Upozorňuje pp. rodiče, již záleží na odb. vzdělání jich
dětí, na dacož nám inest.**

Nový časopis. Dnem 1. září podává vy-
cházeti bude v Jičíně každého měsíce bohatě illustro-
vaný časopis pod jménem: Svět zvířat, pověřeným
nákladem 10.000 exemplářů. Časopis ten věnován bude
ochraně zvířectva, myslivosti a sportovníkování koupě
i prodeje veškerých domácích i jiných užitečných zví-
řat. Stane se jistě spolehlivým a praktickým rádcem
všech českých přátelů a milovníků zvířectva. Věno-
vati bude hlavně svou pozornost chovu světe, drůbeže,
holubů, králíků, koní, skotu a brava, jakož i chovu
psů, nespomene při tom na naše opouštěné pčevy,
však jeji smysl je: „Kdo mnoho přináší, každému
něčím prospívá.“ Přes to, že list bude mfti velmi
rozsáhlý obsah a ilustrace opravdu nádherné, bude před-
platná její cena nízká a to jen 3 sl. ročně. Ažkoliv se
přihlásilo již mnoho nejlepších odborných spisova-
telů jako spolupracovníků tohoto listu, bude vydava-
telstvu vítána práce každého odborařka neb akade-
mického pěstitele zvířat. Za dobré literární práce udělí
redakce svlaštati odměny. Po vyjiti každého čísla rosdá
svým pp. přispěvatelům různá exotická zvířata jako:
papoušky, opíčky a vřecné cisosensné ptactvo i drá-
bce, též peněžité odměny. Z uvedeného lze se nadíti,
že podnik ten bude přiját a prarým porozuměním a
malomno vřede hojně oddělně a podporovatele.

Katellokrý sjezd, který se bude dne 23. 23., a 24. srpna v městě našem odvívat, bude velkolepou manifestací českých katolíků. Z Prahy, ze všech krajů a diocési českých, z Brněnska i z Olomoucka přihlíželo se množství vynikajících státníků, zejména též četné dámy. V neděli o s. h. vynikalí politik promluví o politice. V pondělí po 10. hod. bude pojednání o světové rodině, o tisku a o českých dějinách; o s. hodině bude zvlášť pro rolníky zajímavá řeč o otázce rolnické, kterou proslaví starý odborník v otázce zemědělské, dále pro dělníky i veškeré třídy obyvatelstva zajímavé pojednání o otázce dělnické. Dne 24. srpna o 9. hodině ranní proslouhny budou řeči o otázce celé veřejnosti palčivě se dotýkající: o otázce školské a o otázce sociální. Veškeré řeči proslouhny budou v městském divadle Klicperová.

Klieperové divadlo. Jednota katolických
tovaryšů pořádá v sobotu dne 21. t. m. v Klieperově
divadle divadelní představení „Diblík“, obraz ze ži-
vota v 5 jednáních od Pfeifferové dle románu G. San-
dové „La petite fadette“. Starší tato hra předvádí
zajímavým způsobem vesnický život, líčí věrně po-
zavah veškovského lidu a vyniká nejenom dojemným
dějem ale i výbornou technikou. Títnalní úlohu opu-
štěného sirotka „Diblíka“ převzala se vášnou ocho-
tou sl. Libuše Toužilová z Prahy řákyaš slovně
tragédie „Nár. Divadla“, pí. Hanny Dmukové —
Benovičové. Sl. Libuše Toužilová vystoupila z nejlepšími
zdarem právě v této úloze v „Národním divadle“
v Praze a hodlá na podzim vstoupiti ve svazek to-
hoto národního uměleckého ústavu. Ostatní úlohy jsou
vešmě v rukách osvědčených již sil, takže lze nadíti se,
že tovaryšská jednota i touto velikou hrou čestně
obhájí dobrý zvuk, jakým dosud všechny veřejné její
produkce byly prováděny. Zdař Báh!

Z donucovací pracovny v Pardubicích
uprchl dne 5. t. m. káranec Jan Šrámek, 28. r. stár
příslušný do Velké Skalice.

Zastřelil se. Dne 11. t. m. před půlnocí přišel do hostince Z Basse 2letý krajčůvský pomocník Jan Kotík se Smítc, samotářský u zdejšího krajčího p. B. Když vypil 6 sklenic piva, vyzval jej hostinský J. Křepela k odchodu, načež tento odešel z náchodu a střílel se do levého spánku s jednohlavňové pistole tak, že přivolaný lékař p. MUDr. Klumpar nastihl již ochladlou mrtvolu. Tato pak byla přenesena do umrlčí komory v nemocnici. Příčina sebevraždy nebyla zjištěna; sdá se však pravděpodobně, že utínil tak Kotík následkem nevyléčitelné nemoci.

● povední sadřen byl u Střebě zánovní válec (na pole) zeleně natřený a opatřený písmenem S. Majitel jeho jest neznám.

Pro veřejné násilí dodán byl k soudnímu krajskému soudu známý slodký Jan Fiedler 47 r. st. příslušný do Střesovic.

Pro výtržnost a spílání na Malém náměstí zatčen byl dne 11. t. m. dělník Jan Douda a dopraven k okresnímu soudu, kde mu byl vyměřen trest 3 dnů vězení.

Zoesti s východních Čech.

X Nového Města n. M. Při zasedání c. k. okresní školní rady v Novém Městě n. M. dne 7. srpna bylo vyříšeno: Prozatímní řídící divčích škol v Dobrušce presentován říditelem definitivním. — Za učitele v Červeném Kostelci presentován p. Fr. Červaný. — Na chlapecké škole v druhém oboru v Náchodě ustanoven Josef Zeman, a na škole divčích v druhém oboru Antonín Ryšavý. — Pro novou školní budovu v Třebošově určeno místo na místě školy staré u kostela. — Zvýšení sluzného obdrželi: p. Václav Trejman učitel na měšťanské škole v Novém Městě první zvýšení od 1. března 1897.; al. Adela Drbohlavová v Náchodě první zvýšení od 1. března 1897.; al. Marii Korbelařová, učitelce v České Skalici navrženo druhé zvýšení od 1. září 1895.; p. Antonia Pinkava, řídící učitel divčích obecních škol v Náchodě šesté zvýšení od 1. dubna 1897.; p. František Moravec, učitel na obecné chlapecké škole v Dobrušce čtvrté zvýšení od 1. srpna 1896.; učitel v Hrochě zvýšení od 1. ledna 1897. — Třem učitelům navržena podpora následkem nemoci v celku 180 zl. — V Borové navrženo snížení třetí třídy. — Program ku příští okresní učitelské poradě schválen. — Školní obec v Bílém Újezdě má se postaratí o přístavbu školní budovy, jelikož dítky Ještěcké odáholeny nebyly. — Učitelce na obecné divčích škole v Dobrušce, Cecilii Vrabcové, navrženo doplněk sluzného od 1. srpna 1896. — Sdělení inspekční správy schváleny.

Z Potštýna. Okrašlovací spolek v Potštýně
 Konal v neděli po 4. hodině odpolední v místnostech
 pana Karla Hostinského schůzi za předsednictví pana
 zahnadnicka Jos. Macáka. Předseda spolku, pan univer-
 zitní profesor dr. Jan Urban Jarník, který jakožto
 rodák potštýnský o zvelebení a ozdobení svého rodiště
 horlivě se stará, podal jménem výboru obšírnou zprávu
 o činnosti spolku, který v patnáctém roce svého trvání
 učinil krásné, všem praktickým potřebám vyhovující
 účinné lázně v mílnáckém náhonu řeky Orlice. Působnost
 okrašlovacího spolku byla velice blahodárná. Městčko
 Potštýn leží v romantickém, pěknými stromy porostlém
 údolí, jehož stráně lemují krásné lesy, dva skalní
 ostrohy pak okolí ozdobeny jsou zajímavými skalkami
 a námi hrady Potštýna a Litice. Přijaté jest podél Orlice
 činné lipové stromoradi. Okrašlovací spolek měl tedy
 mnohé práce a vyasazování osadných keřů a se saze-
 nováním vrchů, jako více, aby veskeré krásy, zejména
 pěkné vyhlídky do okolí učinil občerstvu přístupnými.
 Pan ředitel Václav Hostinský, starosta obce p. Václav
 Šabata a majitelka velkostatků, paní baronka Dobřen-
 ská učinili první práce přívratně. R. 1881 hlavně na
 podnět p. prof. dr. Jarníka založen byl okrašlovací
 spolek. Pod lipami pořízeny lavice, zakládány v lesích,
 chodníky, na letní postavena besídka, učiněno přístup-
 ná Podhradí, kdež na nejvýšším místě pořídl p. dr.

A. Formánek stál, lavici a sábradl. Zde rád prodlával
tudební skřadatel Karel Bohd. Ocasem upraveny i jiné
mista a chodníky. Pan baron Ant. Dobřenský podpo-
roval rovněž rád spolek. Pan prof. Bauer opatřil řadu
pohledů z Potštýna a letos v nejbližší jistě době vydá
okrasnější spolek hojně ilustrovaný almanach „Zámek
Potštýnský“ který se bude prodávati za 1 zl. 50 kr.
Za 15ti letého svého působení přijal spolek 2.581 zl.
99 kr. přijmů. Lásné říční a přikoupený k nim domek
stál 5.125 zl. 47 kr., na něž se uhradil náklad dary
a příspěvky. Značnou podporu bude udělovati místní
salošna, která opatřila také půjčku hypotekární na
domek se zahradou a lázní v obnosu 3.200 zl. Četní
jiní hosté poskytli půjčky po 50, 100 i více slatých,
výbor pak hromadou půjčku 600 zl. Tak uhradený
letovní výdaje kromě úroků až na 66 zl. Četným při-
sui vočím Potštýna a jmenovitě záložně vyalovil p. prof.
dr. Jarník i celé shromáždění povstáním díky — a
rovněž povstáním učena památka letos zemřelých
členů. Pan Josef Macák jmenem záložny ujal si shro-
máždění, že tato bude i na dále snahy a podniky
okraslovacího spolku podporovati. V Potštýně postavili
si letní hosté více krásných vil, jiní si tam zakoupili
útluné domky, takže letní kolonie — její největší
část tvoří učenci a umělci z Prahy — stále roste.
Nedělní akademie vydala se také stkvěle a podala
tím opětů dáku, že v Potštýně není nouze ani o
náležitou zábavu.

Z Polabí. Bostomil „Hlas z Sionu“ odpo-
ručaji konventům svým k úvaze následující: „V po-
slední době povážlivě množí se případy, že údové
církve naší jsou soudně stíhány proto, že opomenuli
vdáti činné čest ruským církevním převodům kato-
lickým, jež se nyní již přímo provokativně poštádají
a k nimž se už také počítají i převody poutnické, ať
již, hledajíce pána Boha po světě, (oblíbený vtip evang.
o ponti) jdou na pouť, nebo z ní se vrací.“ Nyní
uvádějí, že dle zákona nikdo nemá býti nucen bráti
účastnosti bohoslužebných úkonů církve, které nená-
leží. — Inu to všechno jest pěkné, jen kdyby evangelici
při konání převodů katolických ostentativně nedávali
na jevo svůj odpor, ano demonstrativně a vysvavě
se nechovali, čímž katolíky urádejší. Myslím, že by
evang. pán, třeba pan Dušek, divně se díval, a také
nestřípěl, kdyby mu výrostci a pokrytí hlavou bě-
hali skrze převod pohřební (jako v jednom místě
učinili evang. při převodu Božího Těla a všelijak ne-
slušně se chovali; jistě by byli šalováni. Každý vad-
laný člověk vsáá účtu, jde-li pohřební převod, tím
spíše, koná-li se převod bohoslužebný. Nechce-li vadáti
účtu, ať se ustraní, aneb ať se chová jako ve slušné
společnosti; chová-li se klackovitě a hrabě, pak ať si
následky přičte sám. Dále píší: „Vidí-li některá církev
toho potřebu, vynáseti kult svůj z místa tomu vyhra-
zeného, kam nikdo, kdo se nemíná účastniti, nepo-
třebuje jíti, na veřejnou ulici, kam každý musí za
svým povoláním, má si k tomu plné právo ano i
ochranu zákona a jeho orgánů potud, aby nikdo ne-
směl činně ji přeháňati neb tupiti, jinak však nechť
si jest vědoma, že jest na veřejné ulici, kde také druhý
má právo dáti projev svému přesvědčení a nešláhá
více, než chování naprosto pasivní.“ Nezdá se vám,
jakoby si přáli, aby církve katol. byla usavřena, a
jako ku př. ve Francii se převody jen na chrám obme-
sena? O jak pěkně se připouští, aby měla ochranu
zákonu, ale na veřejné ulici má právo každý dáti
projev svému přesvědčení, t. j. třeba i klakovskému.
Ne ne pánové z „Hl.“ nedáme-li nikdy lžiti urážky
naši bohoslužby. Z: Váš převod mrtví, za to nemů-
žeme my. Fariseové se také mrtví, když Pán Ježíš
slavně jel do Jeruzaléma. (Luk. 19, 29.) — Právě čtu
v d. 215. Kat. L., že odsouzen byl kdosi pro přech-
rušení evang. náboženství, a nemáme nic proti tomu;
mohl se chovati slušně; a vidíte byl doma, ve své
světaici, nebyl ani na ulici a přece byl odsouzen. A
přece nepodáme petici ani interpelaci. Od mladočeských
poslanců nečekáte sakročení, protože oni „z napletli
se do klerikálních věcí.“ a vyhrožujete: „My evange-
lici ostatní budeme nuceni provésti přiměřené toho
důsledky i co do svého politického se chování.“ Inu
s Pánem Bohem!

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík, umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Dřiny: Bubna 612. — Sklad Elišbina tř. 24

Právě mne došla socha sv. Štěpána v ti-
votní velikosti dílo pteušlechtilé důstojné umělce.
Prozatím vronol díky! Zprávu další o výsledku
svěcení díla uměleckého, které Jeho Biskupská
Milost vykoná dovolím si po svěcení zaslati. —
Již předem lze konstatovati po znalce — plnou
chválu.

8 upřímným díkem a účtou plnou
Černilov, 13. června 1896. P. Josef Sedl, farář.

(Zasláno.)

Za svého dvadctiletého mešťan v Hradci Kr.
býval jsem opět a opět ve městě i kraji poádán za
sepsání různých básnípřiležitých; vyhověl jsem s pra-
vidla rád a ochotně, pokud básně přiležitá nevynykala
se uměleckým mým intencím. Aťak v letech posled-
ních žádosti toho druhu byly tak četné, přičiny k nim
mnohdy tak malicherné, že to pak přednes četných
basní místy tak naprosto nepochopený (nemluví ani
o neletnosti a přímém nevděku některých korporací):
že prohlašuji tímto co nejurčitéji, že žádostem druhu
svrchu psaného naprosto nemohu vyhověti. Chystal
jsem se k tomuto prohlášení již dlouho; že tak či-
ním teprve nyní, svědčí o mé až zámezné benevolenci.

V Hradci Králové, dne 9. srpna 1897.

Emanuel Miřiovský.

(Zasláno.)

Výborová schůze Politického družstva
tiskového pod ochranou sv. Jana Nepomuckého
v Hradci Králové bude v úterý dne 17. 8. m.
v 9 hodin ráno ve spolkovém domě

Adalbertinu,

Jiřikova třída č. 300. v Hradci Král.

Na to bude ve dvě hodiny odpoledne
v téže místnosti schůze přípravného komitétu
pro diecéšní sjezd katolíků v Hradci Král.

Politické druž. tisk. pod ochr. sv. Jana Nep.
v Hradci Král. 12. srpna 1897.

Dr. Alois Fryček,
předseda.

Frant. Šule,
jednatel.

(Zasláno.)

Z Rovné do Rovné. V posledních dvou
článcích „Neodvlných Listů“ otírá se nějaký pan
B., který svobodu myšlení a jednání má jen pro
sebe najatou a jinému ji nepřije — o našeho p.
řiděho Orla za to, že vstoupil do spolku katol.
učitelů. Pan B. byl při tom tak nešťárným, dotýká
se osobních rodinných poměrů pana řiděho, kte-
rýš počínání odsoudí každý slušný člověk. Na dá-
kaz, že ten pan B. mluví jen sám za sebe: pro-
testujeme my podepsaní proti počínání jeho a pro-
hláujeme: že nás to těší, že náš pan řiděcí měl
tolik odvahy, přiznati barvu jako katolíka, ať mohl
vědět, že za to bude vysazen zběsilosti ledajakých
beskarakterních nedouků.

Nejsme v obcích našich katolíky jen papí-
rovými; narážkou na Vamberice urazil pan B. na-
sta obecně zdejší, kteří každoročně putují do
Vamberic od nepaměti, aniž by od pana B. brali
si milostivé dovolení. Máže za to pan B. putovat
třeba do Kostnice — my mu nebráníme.

Tě straky na vrbě „že obec naše stane
so terčem posměchu v Čechách“, proto,
že náš p. řiděcí jest členem spolku katolických
učitelů, se nelekáme.

Jméno naší obce má dobrý zvuk v celém
okolí a kompetentní páni dali obci naši svědectví,
že není Rovně poslední mezi uvědomělými obcemi
okresu Parubického a statečnost katolická nijak
nám nebrání v tom, bychom kráčeli a duchem
právého pokroku ve všech odvětvích hospodářství
a v pravdě spořádaného života společenského.

My jsme přesvědčeni, že učitel má býti ne-
jen cvičitelem — ale vychovatelem a co takový má
býti „dle Komenického“ sám srdcem a příkladem
dětím i v přičině náboženství; neboť kdo sám
něčeho nemá, nemůže to dáti ani jinému a jest to
uznanou pravdou veškerého vychovatelství, že ná-
boženství jest a zůstane nejblávnější pomůckou
vychovatelství, a jest-li u učitele tato sál vyvě-
trala již tak, že se stydí ekázati se co katolíka
veřejně, jsou děti i rodiče jejich k politování.

Z obou dopisů pana B. nepokrytě vyzírá
tajné přání, kdyby tak ten pan řiděcí Orel „ať
šel“, aby buď pan B. anebo jeho napověda mohl
na teplé to místočko se posadit a tu mu již na-
před radíme, chce-li toho jednou dosáti: aby ne-
prodleně vstoupil do spolku katolických učitelů,
neboť bez této kvalifikace budou hrozny Rovně-
ského pana řiděho“ pro něho tuze vysoko.

Na konec vyslovujeme panu řiděcímu našemu
úplnou důvěru a ujištění, že mužným krokem svým
v Rovni jen získal; nechť se těší tím, že není
špatné ovoce to, na kterém vosy a sršní hloďají
V Rovni, dne 9. srpna 1897.

Michalec, v. r. starosta v Dolní Kozně. E. Starý,
v. r. farář a člen místní šk. rady. Frant. Šejbal,
v. r., člen místní školní rady. Josef Štěpánek, v.
r. člen místní šk. rady. Fr. Teplý, v. r. starosta
Horní Rovně a předseda m. školní rady. Fr. Ha-
bětínak, v. r., člen místní školní rady. Václav Klí-
šek, v. r. člen místní šk. rady.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 7. srpna 1897. 1 hl.
plnění zl. 8.30 až 9.70, žito zl. 5.80 až 6.10, ječmen
zl. 5.10 až 5.65, oves zl. 3.10 až 3.60, pšenice zl. 0.—
0.00, vikev zl. 0.— až 0.—, brácha zl. 9.— až 10.00,
čochka zl. 14.00 až —, jáhly zl. 9.50 až —, kroup zl.
9.— až 24.—, brambor zl. 1.20 až 1.50

Nový oltář

gotický, 5.70 m vysoký, čistě polychromovaný
a slavný levně se prodá. Pro zajímavý
k vidění v závodě 150

obrazů, sradel a rámců

Jos. Kieslicha,

poslance v Hradci Králové Jiřikova třída.

Na knihařství
přijme učeně ze řádné rodiny
Josef Širůček,
knihař
v Lápyvých sadech v Hradci Král.

Pekařské pece

na topení hnědým uhlím

vyrábí

(54)

továrna na stroje a slévárna železa

Josefa Horáka,

v Lomnici nad Popelkou.

Pivní sklenice

řibovolných vzorů po 20 kr.

Pivní láhve

s patentní uzávěrkou

jakož i ostatní aklené a
porcelánové nádoby pro ho-
stince a domácnost v obrov-
ském výběru za ceny tovární nabízí 25

K. V. Skuherský.

výroba a sklad nábytku v Hradci Králové.

Pro pány rodiče

Ve všeobecném známém a plně důvěry polívaljícím o d.
c. k. místečnickém ve Vídni schváleném ústavu pro kře-
slení stříhu, přístřehování, štíhání a jejich
ručních prací přijímají se dívky též na celé levné
započetí a ručí se za dokonale vyznění. Zdechno-
leni v německé řeči.

Ústní zprávu o úplné spokojenosti podá z ochoty do-
stojný pán Jos. V. Lukášek, duchovní správce Lute-
rovi ústavu a gymn. katecheta v Hradci Králové, pan
Jan Chot, prokurátor v Semetinské pošta Čáslav, pan
Frant. Sedlák, rolník v Divišově pošta Studená na
Moravě, pán Daniel Šebor v Strakoněci, pán
Vil. Rostlová, choť vrchního úředníka státní dráhy
v Pízni, Nerudova ul. 960, pan Josef Fajgar, čalou-
ník v Klatovech. Písemní důruy zasílány buď na pi

Anočku Eitterovou.

Hdítelku ústavu Vídeň VIII., Lärchenfelderstrasse. 46

***** Trvale! *****

***** Využití! *****

***** František Doležal, *****

dekorační malíř

v Novém Bydčově č. p. 136.

doporučuje se veledůstojnému duchovenstvu a al.
patronálním úřadům ku provedení polychromy ko-
stelů, restauraci starých maleb (fresco i olejových)
a veškeré práci dekorativní.

Práce malířské provádějí se ve všech dosud
známých technikách. Skitry se poštádění se před-
loží a při zadání práce se neoddělají.

Práce mimořádné, jako: zlacení oltářů a řez-
bářské příměm do vlastní řáže a zácladem jen
slavných výtčným.

Veškeré rady týkající se oprav maleb a vj-
zdoby chrámů, jakož i rozpočty z ochoty sděrua.

143 Chudším farním oadám

zvláštní výhody. 144

147 Českou

medovinu

vyznamenanou pochvalným diplomem ústředního

včelařského spolku pro království české vyrábí

Vinc. F. Kosek,

továrna na likéry a sedlovou rodu ve Vamberce.

Raďte se při objednávkách odvolati na náš list!

Tovární sklad obuvi

Arny Al. J. Nejedlý v Kulišových náběhách se
v Hradci Králové

u pana A. Dvořáka

v domě č. 164 na náměstí, vedle a. k. soudu
kde lze dostati krásné a solidně zpracované
obuv z nejlepšího materiálu, od nejjednoduš-
šího až do nejemnějšího a elegantního
provedení.

Výhodná koupě

pro každého.

Všechná obuv zhotovena jest z kůže vy-
řezané ve vlastní parostrojní košičce a
máme tedy za solidní materiál ruční, 120

Závod truhlářský, čalounický a dekorativní
firmy

Michala Mayera syn

V PRAZE,

— Štěpánská ulice č. 67, proti dvornímu pivovaru, —

43

doporučuje svůj nejednodušší

sklad nábytku

od nejjednoduššího až do nejelegantnějšího provedení.

Vlastní výroba.

Závod založen r. 1848.

Fotografické přístroje

a veškeré potřeby

ku fotografování

doporučuje

Tomáš Loukota

první továrna fotogr. přístrojů v Čechách
založena r. 1874

v PRAZE Ferdinandova třída č. 57.

Ludvík Nejedlý,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

ulice v Hradci Králové

doporučuje svůj ateliér k provedení všech
kreslířských

malba kostelů

přetrvávající malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré malby
nástené, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové. (8)

Návrhy ve slohu starých kostelů se na
pořádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

KAREL HERINK

v Praze, Malá Štěrba ul. č. 147, I.
doporučuje za ceny továrny:

okny bedřákové, stěnové, okny poříz. plet. 6,
okny vlněné, stěnové, okny rosované, okny
křesťanské nejnovějších vzorů protivaných.

KAPY to povlaky od jednoduchého až do
nejjemnějšího provedení; a sice: buď
vytíráním neb krajkou zdobeny. 181

Zlaté a stříbrné klenoty!

VÁCLAV ŠOLC,

zlatník a stříbreník,

příslušný soudní znalec a ochránce
v Hradci Králové

(sv. Jánův náměstí číslo 77.)

doporučuje státnímu ochrannému hlavní zá-
běhový sklad klenotů, stříbrných a
pravých českých granátových šperků, stříbrné
stolní nářadí z nového a čínského stříbra,
podobné stříbrné nádobí, veškeré zlaté a stří-
brné hodinky I. jakosti; dále pendlové hodi-
ny a budíky různých druhů se zárukou 1—
3 roky za ceny levnější než všude jinde.

Všechny zboží je účinně chráněno a chráněno

Objednávky a správy se přijímají a zhotovují,
tá veškeré správy hodinářské se vyřizují.

Vše za levné ceny. (18)

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHNOVĚ N. K.

veliká na dobu používání

čisté vlněné látky

vlastní výroby.

Raďte učiní jen malou objednávku na
skoušku!

Vzorů na pořádání sáhu franko.

Děkuje všem svým milým vedlejších a
velečinným zákazníkům za věcnou přízeň, pro-
středem, aby mi i dále důvěru svou záložili a al-
bu vždy vzornou, pečlivou obelihu. (15)

Umělecký

závod

pro

malbu

na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Odberný závod
pro malbu okna
chrámových.

Sedmkrát provedení
cenami význam.

Rozpočty, nářky atd.
jakož i veškeré rady
obdobně zdarma.

Malíř a pozlaccovač

J. BARTA,

V RYCHNOVĚ N. K.

Havlíčková ulice č. 197.

doporučuje se P. T. kašička a patro-
nátním úřadům

ku pozlaccování oltářů, náhrobků

a veškerých potřeb kostelních.

* Mimo to přijímá a včasné provede

malby chrámů.

Vzorů předloží se na pořádání.

Veškeré záležitosti vyřizují se včasné tr-
vale a levně. (19)

Jen za 2 kr.

korespondenční lístek a obdržíte

zdarma a franko

nejnovější ceník firmy

A. F. KLAUS,

továrna na razítka a písmenka
v Liberci.

Srůž k svému!

Vyznamenán na výstavě v Hradci Králové r. 1894
státní medailí a diplomem.

UMĚLÉ ZUBY podle nejnovějšího amerického
způsobu vyrábím a konám ve-
škeré práce v ohor ten spadající
přesně a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ra-
de se nejlepší obelihu a
nížší ceny než všude
jinde. 88

Josef Časlavský,

zubní technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Králové.

Srůž k svému!

Sensační vynález

a. k. výhradně privilegium

pro univerzální ochrání prostředek

proti pocení nohou.

Jediné nosení mých patentovaných z dobrého kůže
a s vločkami ku prosvětlování zhotovených stříbrných
proti pocení nohou ochrání každého od nepříjem-
ného pocení nohou, ale též i od

bolestných oznohenin a kuřích ok

sesta osvoboduje. Prospekty jakož i návod a osobní
brání míry zdarma a franko. 61

Josef Hanzlik,

Viedeň XVII., Weissgasse 2.

Kočáry

nejnovější soustavy, práce solidní,
ceny levné doporučuje

Čeněk Buben,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavách: V Jaroměři stří-
brnou, v Dobrušce státní, v Praze státní
bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší
vyznamenání čestný diplom s právem ražení
státní medailie s korunou. 78

Proti společný sklad vna českých hostinských v Praze,

zapsané společenstvo s ručením omezeným,

dozvoľuje si veledůstojné duchovenstvo upozorniti na svůj bohatý zásobný sklad veškerých tuzemských vin, českých moravských, rakouských, uherských, dalmatských, tyrolských, též bosenských, hercegovských a šumivých.

Jedině zaručené přírodní vino.

Dále chová na skladě přímo importovaná vna cizozemská jako: francouzská, šampaňská, rýnská, švýcarská, medvědí, španělská a portugalská, rovněž i nejmenší francouzský koňak, alivovice, jamajský rum, batavský arak a pod.

Transitní sklady.

Králi. Vinohrady, Mlanecova ulice č. 917, 937, 938.

Connr na poštovní franko.

EXSICCATOR

Žádná dřevní houba (dřevomorka) a vlhkost nřl více. Značně lepší v každém ohledu než všechny ostatní prostředky ochranné. 10.000 důkazů 10 med., 3 dipl., 3 státní snaky. Zkouška postadí! Brožury zdarma! Píárna ve Vídni, IV., Hauptstrasse 28. Zástupci se hledají. (148)

JANDOUREK A SPOL.

elektrotechnická továrna

Praha-Bubny, Rudolfova třída 259

deporaduje službu svých

k zřizování osvětlení, přenosu síly, telefonů a telegrafů, vyrábí

stroje a motory dynamoelektrické a veškeré aparáty,

staví a udržuje

odstřední stanice elektrické ku osvětlování měst a velkozemědělské a má všechny potřeby pro zařízení elektrické na skladě.

Člen depozitní a poštovní ústředí, soudní: Na Národopisní, v č. 1205 stříbrná medaile obch. komory Prahy, in-
sp. Jandourekovi se provedenou instalací elektrického osvětlení
120 diplom ústředí s medailí.

CORDONEL

Jarní

novinka

pro plav na oběky

v moderní barvě drap.
šňovaně

Metr zl. 3-30

Na plav oběky s metry

zl. 9-90.

Vsack této látky, jaké i bohatý výběr moderních druhů na oběky, svrchníky, jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na poštovní k nahlédnutí franko zašlou.

První český majitel. záved
Ed. Deskečla
v Chocni.

INSERÁTY

do

slavnostního čísla

Obnovy

které vyjde v trojnásobném nákladu a roznějí se v zemích českých,

přijímají se

do čtvrtka dopoledne

Rudolfa Dvořáčka

staré téžárna a sušárny v Praze

resenřá na veškeré stanice franko

pravou

MALINOVOU ŠTÁVU

z lesů jihočeského Podumoví

5kilovou láhev za 3 zl. 80 kr.

Pravý a celkový obsah 5 litrů, obsah 3 litrů.

Rečte sobě adresu zapamatovati. — Za nejmenší a pravou jakost se račí. Před padělaným, etherickými oleji, připraveným levně nabízeným srovná se varuje.

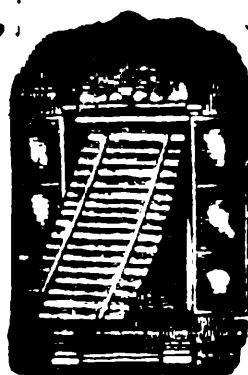
(136)

JAN STOUPA

V PRAZE, na Václavském nám. číslo 82,

v nejsolidnější provedení nabízí

závěsy do oken,
závěsy ovilinkové,
závěsy damaškové,
závěsy dřevkové,
závěsy prkénkové.

Cenníky zdarma a franko.

VLASTNÍ
Diamantinem.
Cena celá láhve 2 koruny, 1/2 láhve 1 kor.
Obnos autno předměs sáclatí, též v pedivních smáclích, polon a 16 kr. vón. Generální zastupitelstvo mají: Sárženě kanceláře, Faktor-Cloure Praha II. 1843.

Ex otě křeslní listy

jsou na skladě v biskupské tiskárně 40 kusů knihy za kr. 20.

Obchodní škola v Náchodě.

Tato na základě ustanovení císařského nařízení ze dne 27. června 1860 autor obchod. škola jest ústavem poskytujícím odborného vzdělání ve vědách obchodních též p. studijním, kteří chtějí státi se administrativními úředníky v závodech obchodních nebo průmyslových.

Do ústavu přijímají se absolventi III. tř. gymnasia, realky nebo školy měšťanské, jakož i ti, kteří přijímají zkoušku prokázati spůsoblost, aby za řádné posluchače přijati býti mohli. Mimoreální posluchači se rovněž přijímají.

Nový školní rok počne 18. září t. r. Zápis koná se od 15. do 31. července a od 1. do 18. září t. r.

Bližších zpráv ochotně podá

118

Ředitelství obchodní školy v Náchodě.

Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891.: Zlatá medaile Na zemské hosp. přím. výstavě bulharské v Plovdivu 1898 nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodářsko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové 1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medaile a kuronou Na Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. i. cena. Čestný diplom N. V. C.

Česká, na čestných výstavách prvními cenami poctěná

továrna na píana, pianina harmonia a varhany

AL. HUGO LHOTA

V Hradci Králové

Filiální sklady: ve Vídni, III. Salzmannergasse 31. v Brně, Orlovská ulice č. 7.

odporoucí českému hudebnímu občanstvu svá nejlépe osvědčená

piana, pianina a harmonia

evropské a americké soustavy všech rozměrů v cenách, při ladné zevní úpravě, zaručené trvanlivosti a vyrovnané uhlazené i vydatné zvukovosti, neobyčejně levných.

Řídi slavný za vyhotovení jednání

Obrázkové cenníky na poštovní zdarma a franko Záruka pětiletá. Vývoz do všech zemí.

Hojně zásobený sklad volněných látek oděvních

vše druha, vlastní výroby a solidní jakosti nabízejí

za ceny nejlevnější

Jindřich Hon,

vyrábětel vlněných zboží ve Vyškové

(Morava).

125

Vscky zdarma a franko.

Slatinné lázně

v Bohdáně a Písecku,

zřísené přenesl die amerického způsobu, opatřená rakelina při níž obnův kyseliny mravenčí nad jiné slatiny vynika, odporují se k hojně návštěvě. Řádné lékařské ošetření. Poloha uprostřed lesů nejpríhodnější vna šalemit vřelost, klimatické poměry velice stálé, pobyt levný a příjemný. Kuchyně vřelost. Prospekty a veškeré vyvážení ochotně oditi

Ředitelství.

OBNOVA

Číslo 128.

V Hradci Králové, dne 20. srpna 1897.

Ročník III.

Ku sjezdu českých katolíků!

*K*dyž věst děvna hunic se klubiny věků,
tajemnou teletila kdysi bdi:
V Blanika kloubi tisíc čeká reků!
Až nejhůt bude v českém našem kraji,
až víru, jasyk Václavových dětí
nepřítel sdeptá odvážlivou dlani,
svuk hromný truh se rozkláhne v pláň
a se ním tisíc reků ve sáplu
v jich čele Václav, vojevoda svatý
s orlicí velkou nad sáfcí hlavou,
meč ohnivý, na hrudi krupý slatý,
obklíčen anděl druží mihotavou
v Blanika objeví se puklé bráně
a jako Míchal anděl, miles Dei
ukončí bludů starých opojeji,
meč velkna v srdce jedovaté saně! —

Tot báje jen, v níž runou slatou padna
jest pravda stará, která chvěje světem
a krásná kdys byla Parakletem,
že pravda dočeka se svého rána! —

List dějin našich v rukou svých se chvěje,
kdy zmizel jasyk Václavových dětí
a den té druhý byl a nastával již třetí
a všichni soufali, že kdys se rosepěje
klaholem českým česká domovina.
Pěl básník lidu velkonoční thrény,
popelkou byla naše věvodina,
v ní český lid své matce odoisový!
Cisincům jasyk náš byl ku posměchu
a národ svůj Čech sapřel bratru Čechu!

Tvrs poslední, jež lidu ještě sbyla —
byl jeho chrám — chrám veský s nízkou věží,
kde česká modlitba se s retů lila,
jak v mrtvou pláň kdys vánek dýchá svěží!
Ve chrámu svém měl lid své Getsemany,
Grál síly své, jímž léčil svoje rány
a jistru naděje v své živil hrudi! —

A přišel záblesk rána oslnivý
tak pojednou, jak v Damascenské pláni
kdys záře nebes tryskla znenadání
do duše Šavla — odlesk ráje snivý —
a stíny misely, jež duši spjaly
v svou náruč tělesnou a světlo Páně
v Damasku skolepová světlo valy!

O Pane, dosud štědré jsou Tvé dlaně,
Tvá ruka neskrácená — milosti Tvých moře
jest otevřeno všem, jež Tebe prosí!
Vis děti své, sto modliteb dnes rosi
Tvůj trůn o Pane, jak ranní roze
do květů čistých plá, jež nesou v lůnu
své tiché modlitby ku Tvému trůnu! —
Vis Pane v chvíli té, kdys českou chatu
před slobou cist zachránil si zdáme,
duch Asraele síly naše láme! —
— nesvornost kletá! — bratr proti bratru,
ač jedno dědictví si chránit máme
vlast, víru, jasyk Václavových dětí!

— Kdy bratr bratru padne do objetí? —

Zřím budoucnosti obras velkolepý:
Veliké ráno v semi matky Slávy
dav lidu nepřehledný v plesu slavi,
jak v nadšení je viděl mládec slepý!
Svor skály blanické rozpuklý seje
a Václav svatý v síle nadpozemské,
svůj žehná lid i křivé lány české,
nad nimiž prapor víry staré věje!

Vše poutem spjato lásky jednotejné,
jež, srdcím dává víra Spasitele —
ne násilím, jež ruce rosechvělé
k odporu sdrhává!

Chvíle světodějně,
vy posdraveny buďte! Sluncem novým
nad krajem zaplaněte Václavovým!

Vladimír Hornov.

Čechové katolíci!

Jak již v mnohých novinách oznámeno bylo, bude se konati v městě našem dne 22., 23. a 24. srpna 1897

diecéšní sjezd katolíků

s následujícím programem:

22. srpna, v neděli odpoledne: Svěcení diecéš. spolkového domu „**Adalbertina**“.

Vyjde se z katedrálního chrámu Páně o půl 3. hodině odp.; svěcení vykoná Nej důstojnější pan biskup a prosloví přiměřenou řeč.

V 6 hodin večer první schůze v divadle Klicperově; zahájení sjezdu, první řeč: **O politice**. Karel Ervín hrabě Nostitz-Rieneck.

23. srpna v pondělí: v 8 hod. v katedrálním chrámu Páně pontifikální mše sv., při které zapějí cyrilské jednoty chorální mši.

V 10 hod. v divadle Klicperově druhá schůze, při ní druhá řeč: **O životě rodinném**, pan c. k. školní rada František Lepař, gymn. ředitel v. v.; třetí: **O tisku**, redaktor p. František Štábl; čtvrtá: **O českých dějinách**, p. Dr. Gustav Domahyl, professor theologie.

V 1 hod. odp. valná schůze ve dvoraně Adalbertina Jednoty katolických učitelů.

V 5 hod. odpol.: třetí schůze v divadle Klicperově, při ní pátá řeč: **O otázce rolnické**, I. p. J. Krubner, správce velkostatku Hořice, rytíř řádu Františka Josefa, zaklad. vodního družstva v Čechách, II. p. Fr. Ječný, rolník z Běchar, a šestá: **O otázce dělnické**, p. Václav Myslivec, dělník z Prahy.

24. srpna, v úterý v 9 hod. čtvrtá schůze v divadle Klicperově, při ní sedmá řeč: **O otázce školské**, Nejdp. Eduard Jan Nep. Brynych, biskup královéhradecký, a osmá: **O otázce sociální**, p. Dr. Rudolf Horský, kaplan v Ounčticích, po níž řeč závěrečná.

Zvouce tímto na sjezd jako na důležitý projev života katolického v diecézi královéhradecké vůbec a v městě našem zvlášť připomínáme následující:

Schůzi sjezdu se mohou účastniti jen osoby opatřené legitimacemi, které znějí na jejich jména.

Kdo chce legitimaci dostati, nechť se přihlásí u přípravného komitétu na diecéšní sjezd v Hradci Králové, který úřaduje v místnostech časopisu „Obnova“ v Hradci Králové č. 34-I. a to všedního dne od 10 do 12 hodin dopoledne a ode 4—6 odpol. V neděli jen od 10—12 hodin dopoledne.

Vstupné se neplatí; na uhrazení výloh se sjezdem spojeným může přispěti dle možnosti.

Dámy budou míti v divadle Klicperově místa na tribuně a v některých ložích; páni pak křesla, sedadla a místa k stání v hledišti; na galerii bude sbor pěvecký.

Legitimace zabezpečuje jenom vstup do schůzi, nezaručuje však určité místo nebo číslo v divadle.

Poněvadž při této příležitosti zavítá do Hradce Králové mnoho cizinců, jest zájisté slušné a spravedlivé, aby je velectné obyvatelstvo zdejší přivítalo ozdobením svých domů prapory, slušně tedy žádáme, aby páni majitele domů laskavě tak učinili.

Potřebná vysvětlení v příčině sjezdu podá přípravný komitét na diecéšní sjezd katolíků v Hradci Králové.

V Hradci Králové, v měsíci srpnu 1897.

Přípravný komitét.

Vítejte nám!

Čechové, katolíci! Vítejte nám v tom krásném českém kraji, kde Labe s Orlicí se pojí. Vítejte nám v městě Slavníkově, z jehož rodu vyšel sv. Vojtěch, světec český, vítejte nám v sídle starých českých knížat, velkých našich králů, vítejte nám v dávném sídle českých královen!

V našem bratrském objetí ať blažená dílá ať Prahy syn, matičky stovčaté, ať chodec od dalných Karpatských hor. Vítejte nám z kraje, kde Hostýn a Velehrad vévodí, vítejte nám z města Jirákova, kde šumavský bučí bor, kde Otava zalévá české luhy, vítejte od Řípa, hory svaté, vítejte z míst, kde do nebes výše pne se Blaník, Svatobor. Vítejte z kraje Krkonošských, vítejte od dalných Krušných hor. Vítejte od Orlice tiché, od Libice, kolébky Vojtěchovy, vítejte od slavných Hor Kuten, vítejte z města Arnoštova, od vysociny Českomorav. Vítejte od modrého Dunaje a ze všech končin, v nichž ozývá se hláhol slovanský. Vítejte nám na sjezd katolický, na sjezd český, který utvrdí nás u víře svaté, který v lásce k vlasti nás posílí, která opět utvrdí ve vlaseneckém nadšení osvědčené a otužilé již zápasníky.

Vítáme Vás se srdce upřímného, skromné ale bratrsky, tak, jak skromné naše prostředky nám toho dovolají a dopouštějí. Radostně tiskneme dnes ruku Vaši bratrskou, opíráme se o statné Vaše páže v tom vědomí, že Vy Jste při nás, a že kdo proti nám, — toho sám Bůh smete!

V době, kdy nežijeme ve svorných poměrech, jest nám aspoň národní vzájemnosti nad míru zapotřebí, jest nám zapotřebí vzájemnosti všech kruhů těch, jímž jde o zachování a zvelebení naší svatováclavské víry a svatováclavského jazyka. My máme pevnou víru v opětnou společnou práci všech Čechů dobré vůle, a víru tu v nás upevňuje právě předetné přihlášky mužů i žen, jinochů i dívek všech věků a stavů, laiků i kněží na sjezd náš česko-katolický.

Netřeba důkazu, že v jednotě je síla a že spojenými silami dojíti lze cíle velikých. To platí jak o politických tak o občanských, tak i o záležitostech církevních. Veškeren však život veřejný svými rozmanitými snahami jest v cílem styku a zvláštní občanské, politické a náboženské zájmy zřídka tak od sebe dají se oddělit, že by vzájemně na sebe vlivu neměly. To dokazuje veřejný život všech národů, a tak i naší vlasti. Nedá se tedy zabrániti, aby i církev se svými vznešenými úlohami ve společnosti lidské ne byla více nebo méně dotknuta časovými proudy.

Velice případně vyznačuje povinnosti katolíků v přítomnosti hlava církve, slavně panující Lev XIII. ve svém apoštolském listu biskupům belgickým ze dne 10. července m. r. následujícími slovy: „Činnost katolíků musí vycházeti z těchto zásad a pohybovati se ve stejné linii a tak jako je dnočna se rozvíjeti, aby církvi byla užitečná a úspěch měla. Tohoto křesťanského cíle nebude však nikdy dosaženo, jestliže katolíci poodloží své vlastní mínění a zvláštní snahy nebudou jediné a horlivé společné dobro na zřeteli míti, totiž vliv náboženství na soukromý, veřejný a hospodářský život, shodu autority se svobodou, podpora dobrých státních zřízení, zvlášť co vzdělání mládeže se týká, zvelebení hospodářských a kulturních poměrů.“

Katolíkům a zejména kněžím činívá se od mnohých výtků nevlastenectví anebo jako by lásku k českému národu a vlasti stavěli jaksi do řady druhé. Kdo český národ probudil, kdo vedl nejuťší boje za jeho práva a školy, kdo v první řadě podporuje ústavy národní a školy, tomu se taková výtká nečiní právem. A kde se u nás udržela horlivá víra, tam nenabyl také půdy zhoubný internacionalismus. Kde se Čechové nejsnáze odrodí? Tam, kde není postaráno o české školy a bohosl., kde Čechové nuprostřed internacionálního liberálního stanov se k víře otců svých lhostejnými. Dá se tak ve Vídni, v Uhrách, v uzavřeném ázemí i ve Spojených státech amerických, kdež vlády český živel již v druhé generaci mizí.

Kde jsou katolické kostely a školy, kde lid český houževnatě lpí na katolické víře otců svých, tam lpí i v dalších generacích narodním jazyku. Čechové katolíci v Prusku, v Chorvatsku i v Spojených státech jsou toho dokladem.

Kdo má oči a chce viděti, ten vidí a ví, že liberální internacionalismus hrozí národy připraviti o víru i národnost, že za padesátileté své vlády způsobil pravé spousty jak v poměrech majetkových, tak v národních a náboženských. Za to církev Kristova chrání národnost a v světových bouřích za posledních dvacet století udržela se malé národy křesťanské, za to zmizeli velcí národové pohanští.

Také národ český děkuje za svou záchranu křesťanské katolické víře, kterou hlásali apoštolové slovanskí, sv. Cyrill a Methoděj Katolickou protireformaci prohlásají našemu národu za prospěšnou stejně otce vlasti, protestant Palacký, jako rodák města našeho, dějepisec Václav Vladivoj Tomek, neboť učinila konec osudným smatkům v minulých stoletích panujícím. V dobách, kdy jazyk český vypuzen ze škol a úřadů, kdy vymizel s paláců šlechtických, s komnat boháčů a síní učenců, podržel ochranu v katolickém kostele a v chatách českých řemeslníků a rolníků, v nichž pevně zakotvená byla svatováclavská víra, udržel se též posvátný náš jazyk svatováclavský.

Všichni velcí naši mužové byli věřícími křesťany. Budoucnost tedy patří nikoli těm, kdož prohlašují katolictví a křesťanství za zpátečnictví a neštěstí, a kdož s moderním pohanstvím hlásají cizí internacionalismus, ale budoucnost patří těm, kdož hledají spásu Slovanů v křesťanství a katolictví.

Sv. Otec, Lev XIII., vystihl veliký význam Slovanů a slovanských věrozvěstů Cyrilla a Methoděje, v památné encyklice ze dne 30. srpna 1880 ke všem patriarchům, primasům, arcibiskupům a biskupům celého katolického světa káže uctívati slovanské světce a horlivě se zavazuje o to, aby Slované pravoslavné sjednotil s církví katolickou, aby význam veškerého sjednoceného slovanského světa tím více v dějinách lidstva padal na váhu.

Styky sv. Otce s carem ruským, s knížetem černohorským, poměry sv. Stolice se Srbskem a Bulharskem jsou ty nejpřátelštější, a tak lze doufati, že co blahodějně započal papež Lev XIII., s úplným zdarem dovrší Jeho nástupci na stolci Petrově.

Proto jest povinností naší, abychom jako Slované kráčeli za příkladem sv. Otce, abychom oživovali, silili a utvrzovali, budili a zachovali vědomí katolické v českoslovanském národě našem abychom hájili sv. víru katolickou, nejdrazší dědictví sv. Cyrilla a Methoděje proti útokům nepřátel.

Mocným a vydatným prostředkem k tomuž byly českokatolické sjezdy v Brně, v Přibrami a v Táboře, a tentýž účel sleduje katolický sjezd v Králově Hradci. Ten slabým dodá síly, nerozhodným energie, bázlivým srdatosti, odhodlaným zápalu, a všem jedné, svorné vůle, žiti pro Ježíše Krista a Jeho zákon, zaštitit Jeho učení do srdcí jednotlivců, vnést do života rodinného, učinit je základem života veřejného, občanského i státního.

Jest tedy svatou povinností všech upřímných, věrných katolíků, aby co nejhojněji se účastnili schůzi sjezdu, a nelze-li osobně, tož aspoň poslaným souhlasem a pozdravem, aby se vědělo, kterak rosteme, vzrýváme se a sílíme.

Pro Boha a krále, pro církev a vlast! — buďž našim healem, tak aby každý mohl říci s naším národním pěvcem Františkem Šušílem:

Dvě krásky spasilých duší má-evidenle stánek,
zemaká jedna, druhá s výřky polia nebes:
Církev a Vlast — ty v našich milajících sestřinských
se šedroch,
každá pól, každá má svoje srdce celé!

Rozhledy.

Dne 19. srpna.

Letošní předsední mladobeské politiky začaly dosti zábavně, doby „kyselých okurek“ úplně důstojně a pro mladobeskou politiku a velikánské její cíle docela charakteristicky.

Prezident pražské obchodní komory pan císařský rada Wokoska pokračoval ve svém popírání oprávněnosti, aby sekretář téže komory pan císařský rada dr. Forť držel mandát říšského poslance. Byla to předně domácí vojna v obchodní komoře, za druhé byla to vojna dvou dávných přátel, za třetí byla to vojna dvou císařských radů a za čtvrté byla to vojna dvou mladobeských poslanců, která však byla vedena „ve sklonci vody“, ačkolivěk na jádro sporu toho sluší opravdověji pohlížeti, než-li jak se v tomto případě dělo.

Prezident pražské obchodní komory uváděl v pochybnost, prospěchy komory té s toho, když on prezident a když zároveň její sekretář budou říšskými poslanci. Co tím chtěl říci? Hlava komory, prezident, i její ruce, sekretář, budou skoro celý rok mimo Prahu. O tom předce alepého lze předsvědčiti, že současná nepřítomnost prezidenta i sekretáře — pak-li se nepovažují za pouhé figuranty — komoře ku prospěchu býti nemůže. Proto co třeba učiniti? Jeden z nepřítomných má zůstat v zájmu komory v Praze t. j. vzdáti se mandátu. A který to má býti? Bez uvažování ten, který za to bere plat, že komoře má sloužiti.

A zde jsme na dně sporu, který dvou našich veřejnost rozčeti, neboť šlo o princip. Kdo v jed-

mlní. presidenta obchodní komory pražské viděl ihned nepřátelské vystoupení proti sekretáři jejím. Ten trpí nedostatkem pocty a pojmu, se je snaží, co jest obževání se povinnosti.

To je tak, jako by se dal obchodní pán svému do směru a potom aby dával zřehy celé obci, která ho živí a již se to nevolí.

V této příčině běží dnes u nás o objasnění otázky a nice té, jest-li tomu, kdo se dá s třídami voliti do obchodních sborů, přiznáti bráti dvojitý plat t. j. plat za úřadování, jež plně nevykonává a plat za poslancování, jež pro starostu o úřad také ale zastati nemůže.

Otázka tu uvedl na denní pořádek president obchodní komory pražské. Avšak především byly to obchodní kruhy, které se na něho proto obževly, že znal svou povinnost, zasměšněvše to a nechválíme, že panu Wohankovi bylo proto — ať to činil s důvodů jakýchkoli — i spíšano, ať o celé věci dalo se chladně, svažně a střídmě uvažovati.

Tím ovšem sestavíme se nějak na stanovisko, že by pan dr. Fořt poslanecem být neměl, poněvadž pokládáme celý ten spor, který se konečně šťastně „přítelky urovnal“, za otázku záady a ne za otázku osobní. My si pana poslance dra Fořta — ať bychom u něho leckdy rádi viděli pevnější a důslednější způsob politického vystupování — vysoc jako odborníka národohospodářského ceníme, třebaže se nebude nosit čamaru, ať se stane odborným přednostou v některém ministerstvu, což bychom mu co nejvíceji přáli. To nám však musí promítnouti, že v otázce týkající se záady stejné proti jeho mandátu, neboť on sám zjistil by se jako představený v rámci obchodní komory ihned ohradil, kdyby se říšskými poslanci stali dále také jeho koncipisté pp. dr. Čubel a dr. Gruber.

Nám šlo především o to vykroiti, jak se a nás nemyslí a jak se jedná o osobních zájmů, když jde o záady, ať se u nás „principy“ stále v pravo i v levo hásí. Základitost mandátu p. dra Fořta měla se docela vážně a věcně projednat, aniž musilo být pravidlo porušeno, když se byla záada umala, že je škoda, když hlava i ruce — president i sekretář — komory musí být dlouho mimo Prahu, ale když se to bylo v tomto případě výmínečně uvažovalo za potřebné, aby dr. Fořt mandát podržel a když se to bylo způsobem na obě strany blahovlnným, vyrovnalo k čemž po sbytečných tábancích dalo.

Nad jedním důležitým zjevem poukazuje se dnes celá česká veřejnost.

Když r. 1890 stihla české kraje povodeň, tu se vedle vládních orgánů ujala akce mladočeská strana. A musí se doznati, že tehdy sehnala ve svých kruzích ve prospěch postižených značnou částku peněz.

Podobné akce, ačkoli letošní povodeň pohromu jest daleko větší, než-li byla r. 1890, letos při straně mladočeské nevidíme. Její činnost, jakou drubdy ve veřejných otázkách projevovala, nejenom že patří obci, ale ona takřka zmizela. Nebyť „Nár. Listy“, které ochotně a věrně aprávy o jejím působení, jež nikdo nepozoruje, shánějí, tak by lid o životě mladočeské politiky vůbec nevěděl, poněvadž ho nepozoruje a jenom se musí o něm — dočítati.

A tato „mladočeská politika“ slaví právě nyní velké smutné jubileum. Je tomu právě rok, co se všichni mladočeskí poslanci sjeli do Prahy, kde na staroměstské radnici konali schůzi, jejíž veškeré jednání mělo se nésti v zájmu a prospěch českých menšin.

Usneseno státi menšinový fond, usneseno vydati brožurku, která by celému světu postavila českých menšin ve známém území objasnila.

A od schůze té minul rok, celý rok! A co poslanci v zájmu menšin těch vykonali? Jak vážně a opravdově v jejich prospěch usilovali?

Za ovce toho lze považovati lada známé „příhody“, jež dnes se Čechům ve známém území dějí.

Nemápadá nám „mladočeská politika“ nějak podceňovati nebo dokonce odsuzovati, avšak tomu zabrániti nelze, že jsou lidé, kteří se nechťjí dát přesvědčiti, že ve známém území mohli dnes poměry zcela jinak vypadati, kdyby mladočeskí politické politické věcně teď rok dle svého usnesení o jejich změně začali se starati. A sice sňami a prostředky velmi.

A co činí dnes?

Proč nejsou také veškeré rusé, francouzské, americké a anglické listy plny ilustrací, jak Češi v Čechách trpí? Proč není velká celá vzdělávaná svět za svědků toho, jak se Čechu ve vlastní vlasti vede?

Nechceme se o tom šifiti a uvádíme zde smutnou tuto skutečnost jenom proto, aby se nezdálo, že v den potřeby medveděme poukázati k tomu, jak mladočeská politika dovedla české menšiny z daleka pod ekap!

Zajímavým byl také sjezd českého učitelstva na Horách Kutných, který se před čtrnácti dny konal.

Že není častěji nás našim známým a našemu přesvědčení nepřátelský, toho nedbáme. To stalo se jenom následkem nevědomosti, která se časem dá přátelsky odstraniti.

Avšak uvidíme, že sjezd ten, ať se na něm jednalo o potřebě svýšiti úroveň učitelské vzdělanosti, česká univernita neobsluhala! (Bobolovecká fakulta — tak zřetelně nemohla, poněvadž sjezd ten pořádán byl v duchu katolické smýšlení poděšující.) Rovněž „sto českých středních škol“ skutečně náležitě snahy po vyšším vzdělání nášeho učitelstva ignorovalo. Zjev ten jest žalostným, ano on jest pro učitelstvo srážlivým.

Co bylo v zájmu svýšení vzdělání českého učitelstva v Hoře předneseno, toho věšinu již před rokem jednal zvláštním článkem a jednak reprodukcí náhleda Havlíčkova, který chtěl stav učitelství sblížit se stavem duchovním, „Obnova“ odporučovala k úvaze. A v této otázce každý násinec bude hlasovati oběma rukama s těmi, kdo vyšší školy učitelstvu otevrou. A to činiti třeba pro učitelstvo také i proto, poněvadž se svýšením jeho vzdělání musily by se mu přirozeně svýšiti daně jeho — „žebříkové“ platy.

Pokud pak se na sjezdu v Hoře projednávané otázky volné konkurence učitelů a učitelkami týče, tu se mluví rozhodujících dnes činitelů budou kioati celé řady důvodů ve prospěch učitelů. Proto pokládáme tuto otázku za otevřenou tak, aby si ji vybojovali ti, jichž se především týče. Jak dnes stojí, tu mají většinu učitelé. Řeč kterou v záležitosti té v Kutné Hoře přednesl ředitel Jos. Král a již sajisté že učitelé časopisy v plném znění uveřejní, jest tak pozoruhodná, že se přes ni nemá přecházeti k dennímu pořádku. Zajímavým pak jest, že poslanec p. Josef Sokol v Hoře svého slova se neujal, aby tam své stanovisko jako zkušený odborník poneal.

My bychom si nejvíceji přáli, aby naše školy co nejrychleji kvetly a aby naše učitelstvo na nich působilo, ať pánové nebo slečny, docházeli za své práce skutečně spravedlivou a přislušnou odměnu. Proti útokům „na klerikály“ a proti strachům „před klerikalismem“, jež v Hoře vysněly, reagovati nebudeme. To byly jen fráze a se Saviš mohou se státi Pavlové, ať se přesvědčí, že a jak byli na omylu!

Včelařská výstava v České Skalici.

Včelařský sjezd a výstava včelařská pořádány byly dle usnesení zemského ústředního včelařského spolku pro království České v České Skalici ve dnech 15.—17. srpna pod protektorátem J. J. prince Viléma ze Schaumburg-Lippe.

Slechte tento, ačkoli Němec a protestant, má veliké zásluhy o hospodářství a včelařství v krajině Náchodské a Skalické. O správě jeho statků naučili se rolníci mnohému. A poněvadž princ podporoval také snahy spolku včelařského a zejména též myšlénku uspořádati výstavu, nabídl mu spolek protektorát výstavě, neboť princ proti snahám českého národa nepřátelsky nevystupuje a sám uznal potřebu toho, aby jeho dítky, v jejichž šlách koluje ostatek krev krále Jiřího z Poděbrad, tedy také krev česká, českému jazyku správně se přiučili. Jmenování prince ze Schaumburg-Lippe použili někteří pentličkoví extravlastenci a jeden ziskuchtivý pán k tomu, aby s otázky včelařské udělali otázku politickou a národní, a pokoušili tak prospěch hospodářský českého lidu. Ku podivu, řídí a Němce nám nepřátelské titě lidé do českých sbav a spolků svou, ba pláší se k vůli nim třeba i na bře a jednání takové, které poctivému Čechu vhní krev do hlavy, nepovažují za nečeské. Veřejnost taxirovala dobře extravlastenství takovčeho s podobných lidiček, považovala pořádání včelařské výstavy za důležitou otázku národní hospodářské, a dle toho též jednala. Celá Česká Skalice účastnila se slavnosti české včelařské výstavy výjma jediný společek, a výstava potkala se také s rozhodným úspěchem a zdarem.

Účastníci výstavy účastnili se v neděli o 8. hodině ranní sluněk Božích, načež se odebrali v průvodu k školní budově, kde byla včelařská výstava umístěna.

První předseda výstavy vdp. František Pecka, děkan v České Skalici a předseda včelařského spolku pro okres Česko-Skalický, děkoval všem dobrodincům, kteří pořádání výstavy umožnili. Dobrodince tyto pan předseda vyjmenoval. Na předním místě s nich našel se protektor výstavy, který věnoval 10 dukátů a po čas výstavy zdarma propůjčil dílnou svou hornickou kapla.

Na to převalal protektor, J. J. princ ze Schaumburg-Lippe, který byl oděn v uniformě císařského generála, alava Jeho Veličenstva čestí a králi našemu a prohlásil výstavu za otevřenou. Předpovídání, že princ bude mluviti německy, selhalo, neboť mluvil dobře česky. Pak dráhý předseda výstavy, p. Karel Paul, majitel reálné a purkmistr v České Skalici přivítal srdečnými slovy dostavivší se hosty a přál výstavě mnoho zdaru. Mezi účastníky slavnosti byl též c. k. okresní hejtmán Neuhold z Nového Města a mnoho vynikajících včelařů.

Výstava byla sice novelká, avšak činila velmi pěkný dojem, a podala nám nové doklady o svelebení českého včelařství. V naší době, kdy vynalezeno dílo rozborné, kdy člověk uznal život včel, možno včelařiti na základě rozumových. Vzdělání včelařů není nám přirozeností včel, ale ovšem řídí a usnadňuje jim práci. Mají s toho prospěch včel i včely. Včelař může nyní včely snázeji vésti k jistým účelům. Ovšem, ani dílo rozborné nesmí se vésti do krajnosti.

Učinil sice již Dzierzon jisté námlí přirozenosti včel, ale přece přirozenost tuto co nejvíce respektoval.

Dráhý sázejí pokrok včelařství námlí v medometu, který podporuje rozborné včelařství. Medomety byly vystaveny různé a největší pozornost s nich budil medomet faráře L. g. a.

Mezi úly budil největší pozornost díl francouzský „Kapucin“, který vystavil p. Václav Švarc, obchodník v Koloči. Úl „Kapucin“ sestává se čtyř podstatných částí: 1. z pohyblivého dna; 2. z plodiště, 3. z medádky a 4. ze střechy. Plodiště má stavbu toplovu a obsahuje 10 rámečků 40 cm. širokých a 30 cm. vysokých. Plodiště má v pravo i v levo samostatné otvory s příslušnými zákrovkami, sloužící ku případnému spojení se sousedním dílem v pravo i v levo, za přičinou rozvedení tepla i vln. Před plodiškem nachází se úlová předstíř zamříšovaná, sloužící případně jako trubce a roječty. Medník jest truhlík bez dna i stropu, avšak značně nízký. Poboční jeho průlomy mřížkou opatřeny nejsou, pouze sítěmi, po jichž vyjmuti souvisí medádky sousedních úlů besprostředně. Rámečky medádkové zaneseny jsou osem v plodišti křímě; jsou jen 10-8 cm. vysoké. —

Výhody úlů kapucínů jsou:

1. Všeobecný mír a shoda úplná mezi všemi včelstvy ať třeba o 30 míst od sebe vzdálenými, jak důkladnými pokusy dovedeno. Tak jmenovitě v zimě 9., 11. a 12. prosince 1895 vyměňány byly rámečky plodiškové včelami obědnutými mezi dílem prvním a dvacátým, aniž by pozorováno bylo to nejmenší nepřátelství, rosepě neb potýčka. V létě po čas snůžky přijaty bývají létavky v každém díle zcela snadno, svislé prokání li se doučkem medu. Přítě účinně bude pokus s 50ti úly neproděně vespolek spojenými.

2. Zjednodušené spojování. Přítě odpadne kroupa (refraktorování) dvou neb více spojenu býti majících včelstev k nabytí stejné vlně, i jakákoli jiná opatření, poněvadž včelstva sama sebou mají vlni stejnou.

3. Přijmutí docasené neb vyměněné královny okamžitě. Při odtěfování včel způsobem docasovaným mají královny vlni, která častěji jest ji vlnatá, častěji jest vlni út (stavby a celého obydlí). Tato vlně číh ji milou čelí vlastní, protivnou čelí odt. Proto nutno přidávati královny pod poklopou neb v klíco, ať jednak vlně cizího obydlí nabudou, jednak s tímto obydlím vlni svou sdělí: při kapucíně úplné abytečno, a přijmou včely ať osifalé královny zcela cizí, ať v stavu pravidelném na královnu starou vloženou jinou mladší zcela besprostředně bes nejmenších rozpáků.

4. Konec rosepí, potýček, mluání, krádeže a bojů bratro-či lépe sestro-vražděných, neboť základem těchto nečinností není než vlně včel-ter rozličná. Kdyby snad některá mlaka v úmyslu měla řemeslo své provozovati, provede to sice lehko bez pozastavení, rozposnání a trestu (vlně stejná), ale právě vlně stejná ubírá tomuto zaměstnání veškerý pých. Pokus. Ve včelíně 800 m ode všech sousedních vzdálením shledán v listopadu, kdy včely tak hrabivě jsou, jeden úl, jehož včelstvo nedostatkem včasně dehlidky ponesáhu vymřelo; činilo část skupiny 8mi kapucínů. Nuže, úly sousední respektovaly jeho 35 kg medu, ať dále snad než měsíc byl smíšený díl neobydlen, nebráně a nástrky do kořán otevřeny. Včely tam přiletovaly aniž by kradly, neboť ani jediný plátek neneal stopy krádeže. Vtírá se tu přesvědčení, že smýšlila včely vlně tam panující, a ony považovaly obydlí toto jaksi, za své vlastní.

Tyto čtyři známky všeobecného míru přispívají patrně k dokonalému hospodářství včel, neboť.

5. Výtěžek medný jest více než dvojnásobný, jeden díl dal 85 kg medu. Výsledky dvítků Welleových byly svého času odbírovány; tak ku př. pět úlů s deseti včelstvy naneslo 789 liber (anglických) t. j. jedno včelstvo 79 liber. Výsledek tento sděl se bájčným, ale byl potvrzen mnoha včelařskými autoritami. Avšak kapucin daleko předstihuje dvítky Welleovy, již po dvou spojeny, dávají sklizeň mnohem větší a poskytují mimo to ještě mnoho jiných výhod oproti dvítkům Welleovým. Po třech spojeny daly po 85 kg medu.

Z podrobností výstavy uvádíme: V přisemí světlo, v které byla výstava zahájena, vystavila vdova Bohuslava Imlaufa z Nového Města n. M. velké votivní avice osobné a vskovky, poslacený umělecky provedeny křís a Ukřisovaným.

Včelařský spolek pro okres Česko-Skalický vystavil úly normální míry, různé včelařské nástroje, recepty na vyrábění medoviny, medové víno šumivé, alata pravidla včelařská a rosmánitá škůdce včel.

Josef Foreth, zahrádník v České Skalici vystavil strojek na vyrábění umělých mezistěn, kufák vlastní výroby, vskový obraz a vzorek křáta s pohyblivým dnem, dále plásty aršal.

Josef Honsz, obchodník medem a vskem a podnikatel včelařského spolku v České Skalici vystavil vytvořený med květový lípový atd. Dále med v plástech a vsk — vesměs výtečné jakosti.

František A. Pecka vdp. děkan a starosta včelařského spolku pro okres Česko-Skalický v České Skalici uspořádal sám vzornou výstavku. Jeho včelín (34 včelstev) ve farní zahrádě poskytuje přátelům vlněné posčení. Ve výstavce vystavil obraz včelína, díl slavné avnitě bedněný normální míry sázený na královskou mřížku, z předu i se sadu přístupný za přičinou výměny díla. Stroj na tlačení mezistěn a mezistěny, medomet, kukle, kleště, nože na práci v úle a k odmedování, háček na čistění rýh, hrabáček k čistění úlů, klíčky drátěné, rosenku k spojení včel, stříkačku na roje, dřevěnou skříň na setřásání roje, chyt na roje a jeho přenášení, naběračka, koslík na plásty, natlukačlo mesurníků, ješka, kuchačka, překážka k nalepování mezistěn, med v nádobách, vsk (kapří fi-gury), včelařskou knihovnu, větší sbírku medujících a včelokrmych rostlin.

Václav Rousek, rolník a starosta v Klomech vystavil 4 láhve medoviny domácí výroby, pak včelařské nástroje a) starobylé ku včelaření v klátech, b) nejnutnější ku včelaření v úlech a dílem rozborným.

Vilém Šafář, učitel ve Vysokém vystavil herbář rostlin medujících a včelokrmych, květenu jarní

a letní ve dvou svasech, výroba rámků na strojích vlastní práce, řezání louček, obléhání rámků, natloukání maserů do rámků, medomet na dva rámy, štít rohože na sánu do úlu, praktický příkopový leták k česne atd.

Václav Vít, učitel ve Studnici vystavil rybnou letošní a lonkou medovinu, chmeleovou medovinu a velmi zajímavý methodický postup, kterak lze vyrábět křídlové kule (Oseva 1., oseva a ošek, propletená oseva, hotová atd.).

Josefa Šafařová, hospodyně ve šale v Časné Škalici vystavila dva pěkné pláty medu, v medu navalené hrůšky, angrešty, rybíz, třesák, truky, brusinky a vlašské ořechy. Šelka tato najímala avšak dámy

Jan Bolšák, řídící učitel v Trebošově V. a jednatel včel. spolku vystavil dva české normální úly s krmítky vlastní sestavy, úl klát, závitkový úl s děláni alambých rohožek do úlu dle vlastní sestavy, skřín pro uchování medu, tabulový med v plátech panenských, včelařské nástroje atd.

Jan Němec, cukrář v Časné Škalici vystavil perníky, marcipány a různé cukrovinky.

Adolf Rudolf, obchodník v Č. Škalici vystavil medovinu a citronovou šťávu.

František Rejsek učitel v Kladně n. J. vystavil výsledky svého včelařství. R. 1866 dalo 6 včelstev 145 kg. medu a 1 roj, r. 1866 dalo 6 včelstev 138 kg. medu a 3 roje, r. 1867 dalo 6 včelstev 177 kg. medu a 3 roje a to: 1/6 kg. 32-60, většinou med savičkováný, 14/6 kg. 24-42 s částí savičkováný, 32/6 kg. 27-40 savičkováný, 39/6 kg. 47-53 s polovic savičkováný a 10/7 kg. 55-73 většinou savičkováný. Průměrně dala 1 včelstvo 36 kg. medu. Na sánu obdrží každé k doplnění zásob 3 kg. cukru. Dále vystavil panu učitelu šelku, škůdcové včelařství: A. Vlivy přírody, klima, paprsky sluneční, průvan, větry a lijáky. B. Živočišná. Největší je medvěd, po něm nebezpečný včelař, dále včely slodičky, mol voskový, myš, šába, syhara, lejeck, sršň, mravenci, vosy, čmelý, pavouci, veš včelí, smrtílav, škvor (ušák) a mýjka. Dále vystavil p. učitel pomůcky k náboru včel: 1. bílý plát, 2. začátek plátu, 3. trubčí plát, 4. hadový plát, 5. černý plát, 6. prázdný plát, 7. pel v buňkách, 8. tmel, 9. vosk, 10. mezistěna, 11. med otvíráč a savičkováný, 12. vejčka v buňkách, 13. plody včel v plátech, 14. plod trubčí, 15. včely mládě, s polem, plodem, šihadlo včely, buňka královny savičková, otevřená a profizantá, 17. trubci. Pomůcky tyto měly by být v každé škole. Těs učitel Rejsek vystavil též některé modely a nástroje, vosk, pečivo s medem, med topkový, akátový, línový, lípový v láhvích a hrnečkách, pak fotografie včelstva.

Také František Šetřil, učitel ve Žďáru a předseda včelařského spolku v Měchově Hradišti, vystavil herbář medonosných rostlin a různé včelařské nástroje.

Omnoha práci jest, stav školství v okresech hejtmanských Novoměstském, tedy v okrese Náchodském, Novoměstském, Opocenském a Čáslavském.

Zemský ústřední spolek včelařský pro království české vystavil příkopový Gravenhorst, normální úl uhlinový, úl moravský, vařák na vosk, strojek na mezistěny, medomet, stříkačky, bedna na pláty, chyt na trubce, rojáček, kufáček, chyt na roje, křabádko, klíčka na královnu, rypáček na med, přehled činnosti včelařů českých, mapa 17 obvodů včelařských, včelařská alba atd. Vynikající člen této spolku Mdr. Václav Golombiovský ve Škvoreci a Č. Brodu vystavil tři letošní královny, vlašské mlásky, med květinový, akátový a lípový.

Jan Koberle mdp. farář v Přistoupicích, předseda zemského ústředního spolku včelařského vystavil výtečné medové nápoje, med v láhvích, vosk, vyobrazení včelstva, památník včelařů československých a „Časného včelaře“ ročníky 1895-97.

Pokladník zemského ústředního spolku včelařského v Praze 788-I. pan Vojtěch Novotný vystavil své chvalné známé medové likéry a pečiva, jakož i med v láhvích.

Jan Drašar učitel v Karlově a N. Paky vystavil diagramy: vývin včely a práce v úle a přehled ze spolkového úlu.

J. B. Holzbach obchodník a včelař v Hradci Králové vystavil první rakouský medový ohléd, chutné, medové koláče, královéhradecký pampouk, salomní medový bombon, květinový med v láhvích a různé jiné výrobky s pravého českého medu, dále učební pomůcky.

Pan Kofránek, obchodník v Hořicích, vystavil světoznámé heřkové trubčičky, různé medové pečivo, medovinu obyčejnou, a malaga, med v láhvích atd.

V druhém poschodí vystavil Václav Krulíh, řídící učitel a kočovný učitel včelařství v Orlici a Kyšperka alambý úl normální, pozorovací úl aklený letošním rojem (s oddělkem) osazený, diagram úlu normálního, anatomii včel, seopis přednášek ze včelařství a některé náčinné výrobky. Ant. Dlouhý tovární úředník v Lomnici n. P. vystavil několik láhví medoviny, kufáčku, korytko ke krmení česnem, chyt na trubce a mezistěny vlastní konstrukce.

Včelařský spolek pro polit. okres Žamberk v Kunvaldě vystavil náčinné užívání na Žamberku dříve: 3 kule, kufáčka s pálené hlíny a měchem, kufáčka „hrnec“, 3 nože na vyřezávání díla v kláta, 2 vidlice na vyťahování díla z kláta, kleště užívání po zavedení díla Desieronových, kleště užívání později, stříkačka na roje užívání v Kunvaldě p. K. louzem, krmítko hlíněné. Dále vystaveno: Náčinné, jest spolek nyní rozšiřuje: úl normální v předu s rohoží (7 sl.), medomet na čtyři pláty (5 sl. 30 kr.), kufáčka velká česká a smok (po 1 sl. 30 kr.), kufáček s šapkou (1 sl.), kleště „štika“ (60 kr.), náčinné přel v úlu, náčinné k odměňování (po 30 kr.), háček k odměňování (15 kr.), hrabáček k čistění díla (35 kr.), távilko k nalepování (70 kr.), rosenka k spojování (25 kr.), stříkačka na roje (30 kr.), trubčičky (30 kr.) nabíračka na včely (45 kr.), klíčka drátěná (8 kr.), rámčostroj a krmítko plechové. Kufáčka sešitá a vyhozených přednášek od založení spolku.

Josef Smrtka s Velké Čermé vystavil úl osazený, osazený včelstvem a návod, kterak v takovém úlu jest včelařství. Josef Písl, řídící učitel ve V-

chovicích a chov včelstev různých, kufáčky a smoky, vývoj a práce včel. Josef Čihák včelař ve Slavětíně vystavil mezistěny, vosk a strojek na obléhání meziklátní atd. Josef Beneš v Olomouci vystavil med v plátech i včelstev a alambý úl míry normální. Jan Hylens včelař v Náchodě vystavil stroj na řezání rámečků, med v plátech a háčích, včelařské nástroje a náborování obyčej včel v největší době. Čestmír Rejsek výroba letáka a bavlněného šedí v Červeném Kostelci vystavil lis na vyrábění alambých děl jakož i alambý.

Obecná škola v Časné Škalici vystavila různé knihy, pláty a včelařské učební pomůcky. Josef Mjansar pokladník včelařského spolku v Králově Dvoře vystavil přístroj na chytání rojů ve včel. Josef Kotík rolník v Novoselském vystavil medový plát s křídlem od včel vystavený.

Ant. Logo farář v Jeseníci a Sedlci vystavil v loži na výstavě včelařské v Protivíně na nejlepší známý medomet na čtyři pláty, v němž se med s obou stran plátů současně a rychle vytvoří při kterémkoli směru pohybu, aniž by se v něm panenských plátů poškodily. Zajímavý byl smik, do něhož se včely a plásta smetají a tím do úlu se vrátí, když se smik k úlu přitáhne. Dále vystavil rojochyt k obráně roje na větvi neb při závěsného nebo do trávy zapadlého atd. — Učitel D. Bád v Voldubčích vystavil mezistěny, vosk a medové marcipány. Jiří Janec v Pod Kům v Blatné vystavil alambý úl lisovaný, ležna dvoupatrový s rámkem, stojan normální míry, alambé rohožky a formu na lisování a ští alambých desek na úly.

Gustav Hála v Malé Bělé vystavil lis závitový, úly alambý, stroje na mezistěny, náborování bílých vosku, med v balíčcích, včelařskou knihovnu atd. Alois Těma učitel v Chrástě vystavil včelařské spisy: Med a savičkování v domácnosti, stručný návod ku včelařství, život včel, a velký obras včely k náborování včelstva.

A. Menšík v Náměstí u Brna vystavil praktický stroj na děláni mezistěn. Dp. pfevor Alois Majer ve Láněch vystavil své spisy. Dp. Fr. Sevalter ze Sedlic vystavil normální úl otvíráč; přední stěna s výletem lze se stranou sadní vyměnit, — okružní plátek, různé krmítko, med, medovinu a vosk. Fr. Špald a, školník v Červeném Kostelci vystavil úl dvojak. Karel Janák řídící učitel v Provodově u Náchoda vystavil osmičlennou skřín aklenou, vyloženou pláty medovými, na hoře svomec aklený vyplněný prád včel. Dále vystavovali Včelařský spolek Boj v Jistebnici, Josef Hořejší správce školy v Otčích, Josef Bruha a Václav Jakš učitel v Mirovích, Fr. Procházka řídící učitel v Žihobci u Sedlic (šest klíček na líhnutí královen v rámku, vojáků se aklenými stěny a akleným stropem, přístupný se stran a s hora, Václav Svato v Koldě (různé úly a nástroje, Fr. Oswald medová šumící vína, pražský knihkupec A. Reinwart spisy včelařské a hospodářské, Jan Svato třípatrový úl s Vinofe, Emanuel Jedlička z Prahy včelařské dýmky, Michael Ambroš z Kravín a Josef Opocenský ze Sobotky.

Politický přehled.

Vláda proti výtržnostem v uzavřeném území. V neděli jednali dr. Harold a inženýr Kaftan a předseda ministerstva o výtržnostech v uzavřeném území proti Čechům a spravili ho zároveň o protestu českých poslanců proti těmto výtržnostem. Čeští poslanci prohlásili, že se jim nejedná o obmezení práv Němců, ale rozhodně žádají vládu na ochranu Čechů, kteří se jsou utlačováni a ohrožováni nespravedlivými fakty dokázali. Poslanci nesporněli náčelníka vlády, jak i vládu podporovanou korespondenční kancelář ve svých správách tuzemským i zahraničním časopisům nadřazuje Němcům a lidu Čechy jako původce výtržností. Minister prezident hrabě Baudis vyslechl přý posorné veškeré jednotlivé fakta, nechal si také protokoly o jednotlivých případech sepsané a vyslechl nad těmito jevy politování a projevil zcela rozhodně své mínění v ten smysl, že chování se vlády a příslušných orgánů vládních naproti takovým úkazům jest samo sebou dáno a že považuje na svou povinnost, za všech okolností a v každém jednotlivém případě postarat se o to, by veřejný pokoj a pořádek byly zachovány, osobně svoboda každého státního občana byla zabezpečena, jakož aby národní a jazyková práva obyvatelstva vydatně byla chráněna.

Ministerská porada. Včelší členové ministerstva vrátili se již se své dovolené a sešli se v úterý jako každoročně v předvečer naroznění česko-fyčských k poradě, již předsedal císař. Porada týkala se programu pro zasedání sborů náhodárných. Zasedání těchto bude záviseti na tom, dojde-li k mimořádnému zasedání sněmu českého. Nechť si však omd přůpravné akce podnikné bude jakýkoliv, říšská rada v každém případě seje se v říjnu. Doba klidu — podle našeho dojmu — minula již. Nastává práce, ruch a napětí. Ku konci srpna možno čekat první pokusy o vyjasnění politické situace, ať si již v ten či onem způsob, v polovině měsíce sáhl pak rozhodnutí samo. Nejen vláda se střeží, také strany se hotočí, by našly pro všechny případy svoji posel. Především r. 1897. bude v Rakousku zajímavý a důležitý.

Knížeti Ferdinandu bulharštinu při jeho návštěvě v Cařihradě nebylo nepoteno tak mnohé pošetilosti. Především posílil se sám libeje ruka sultanovi, a posílil jej i tento sám, se nakánil, aby bylo v listech tureckých uvoledněno propájení nejvyššího řádu bulharštinu knížetem jemu, postavil přý od svých vasálů řádu a významnější aspiř. Je to pro hrdopýška Koburského chladná sprcha. Avšak ani v politickém směru se mu nedařilo valně. Vycházel nyní na jevo, že cesta jeho do Cařihradu platila vlastně velkou intriku proti Srbům. Chlíd totiž vymoči na sultanovi jmenování několika bulharštinu biskupů v Macedonii. Sultan sáhl, že přání tomu vyhově — ale až bude mír s Řeckem uzavřen. To

znamená odročení celé té věci na uherský náhod. Jedná vyměňování Ferdinandova jemu sáhl bohatě s titulem a jistou!

Nemáme Anglii. Z Londýna došli po- věstivější a povážlivější spisy o situaci v Indii. Za velodělníci pokládá se doposť došlá z Bombaje, ale která odvalal směr afganský veškeré diplomatické nástupce z Indie. Rmír dal mezi domorodí ročníti paburující provokaci a spisy. Vláda anglická jest sobě plně vědoma vážnosti situace. Indické obyvatelstvo bouří se již delší dobu proti Angličanům a přepadá slabší oddíly jejich vojska a police. Pro Anglii pa- nuje nebezpečí, že se ustanovní v Indii na podnět sultana v Cařihradě vzbouří.

V Itálii sáhl ministr spravedlnosti Costa. Byl pádrátní robr v dšadě, v němž osvědčoval zmanomilé náčinné právníků, lež o politiku se valice nestaral a také v ní nikterak nevynikal.

Vyjednávání o mír turecko-řecký na novo avázlo, poněvadž se Anglie sáhlá přistoupiti k tureckému požadavku, aby sástala součinně od Larisy a Vola obezmena do smplacení náhrady. Anglický velvyslanec dříve souhlasil, ale nyní činí vláda anglická obtíže. Také s ruské strany se nejno- věji usiluje, aby odstavec o evropské kontrole o řeckých financích byl se smlouvy o míru odstraněn. Zdá přý se, že to jest soukromý nábor a se sáhlá petro- hradeckého ministerstva. — Dle spásy „Times“ a Ca- řihrada vyslovili se čtyři velvyslanci při schůzi, která se v sobotu konala v Topkane, pro zanechání plánu německé vlády, aby vyklisil Thessalie bylo postnáp; anglický velvyslanec sir Curcio však nímli sáhl, že lord Salisbury činí proti tomu námitky.

Bulharští předseda ministerstva Stojlov vyslovil se včel dopisovateli „B. Tg.“ opovr- livě o vysokých osobnostech vídeňských, proto že ví- deňské časopisy ostle se vyvalily o policejních vraždách v Bulharaku, jichž se tam dopouštějí osoby blízké knížeti. Vláda rakouská odvala svého nástupce se Sofie, když Stojlov váhal dáti Rakousku sáhlou učinění. Stojlov, vador náčelní krabá vídeňských a napomínání ruských a německých krabů váhá odvolat svůj výrok. On i kníže Ferdinand napomínají, že Ra- kousko má moc na malém Bulharaku sáhlou učinění si vyautit. — V Bulharaku dojde brzy k přelčení o nové senační vraždě. Oběti tohoto složení stal se básník Konstantinov a sice omylem. Vrahovy rány s revolveru namířeny byly na politika Takara, jenž několikráte stobil na vládu bezohledným způsobem. Takov a Konstantinov jeli spolu ve vozu. Pojednou zahřmle asi 12 nebo 16 včelstev a Konstantinov byl mrtov. Policejní prezident Pikanov ani nevyslechl omámení o vraždě této. Za to ujal se případu toho různé státní nástupce Mayer a v nejbližší době konati se bude s vrahy Konstantinovými přelčení. Jiště osobnosti, majímající vysoké postavení, sáhlly se přý marně došici toho, aby přelčen ten došal se přel ve- jenský soud.

Ze Španělska. Závěra občanského státníka Cenovana, který i v nejhroší situaci ještě vždy do- vedl Španělsko pomoci, postaje se pořádek vico. V včel- cové liberálů Sagasta a Rodriguesa posnávají, že ne- dovedou tohoto katolického politika nahradit. — Vrah předsedy španělského ministerstva Cenovana postaven byl před vojenský soud a odcouzan byl k smrti. Vrah správně jmenaje se Angiolillo a pochází z Itálie. Oběti- cové sáhlly se vraha vylikti jako šlešého. Při přelčení vrah též uvedl, že nyní dojde řada na francouz- ského prezidenta Fauria, který propadl hrdlem soudu anarchistů.

Francouzský prezident Emare navští de Řecka přelší týde. Návštěva respektu je na 4 dni, od 28. do 30. srpna. Na programu jsou nábevy, hostiny a velká vojenská paráda. Prezident bude v Petrohradě uvítán včel. — Jindřich princ Orleanský v Paříži „Figaro“ křil chování italského vojaka při včelbě a Menelikem a nevyslovil se o státnosti čestojanské přelší libotivě. Za to byl vysvta na sou- boj od hraběta Turinického, synovce krále italského Humberta a syna bývalého krále španělského vévody Amadea Savojského. Souboj byl v neděli 18. t. m. a trval 26 minut. Soupaři pěkřat se arasil. Princ Orle- anský randa byl na prasu a do boku, hrabě Turinský na ruce. Soupaři po souboji podali si ruce a čest italské armády byla zachráněna. Prince Savojského alaví teď celá Itálie jako hrdina, ač Habsburky a Me- nelika také asporasil.

Drobné zprávy.

Naroznění Jeho Veličenstva císaře a krále byly oslaveny ve středu v katedrálním chrámu Páně slavnou mší sv., kterou celebrevl vys. dp. kapitulní děkan, dr. Alois Frýdek za přit- tomenosti členů sejd. kapituly, duchovnístva, zá- stupců c. k. státních úřadů, šleš a obce. — Časné ráno bylo vojenským čepobitím, vojenská hudba za- hrála před ulicím velitelstvím císařskou hymnu, posdělji složenou polní mše za přítomnosti vojaka, podvočet byl v důstojnických sádech na počes Nejvyšších naroznění velkých vojenský hencort se osvětlil lampiony a přetotné návštěvy občanstva.

Adalbertinum, nádobné budova spol- kové diocese královéhradecké, vysvěcena bude v ne- děli, dne 22. srpna o pól 3. hod. odp. V prvním patře jest umístěna velký representanční sal určený pro slavnostní schůze, přednášky a j. Jest to nej- větší dvorana v Hradci Králové, dvakrát tak velká, jako sál besední, k sál přiléhají sádky síně. V Adal- bertinu bude umístěna též prostorná biskup- ská knižtiskárna, nebř posavadní sádké a tmavé místnosti naprosto nevyhovovaly. Dále tu budou též redakční a administranční místnosti „Obnovy“, které se došud našlely vedle biskup-

stě občanská se Vělečkou odělní. Jednotu kato-
lických točaryů bude mít v Adalbertinumu
rovněž prostranství společenské, kdežto dříve
se musela spokojiti s menším, tmavým sálem v staré
budově. Zde byla u ní jako v podzájmu diecéšní
jednota Cyrilická. I tato potřebuje v nové
budově příslušné místnosti, aby tam mohla jak
činně své činy ku cvičení shromážditi, tak i
činně veškeré místní jednoty po diecéši rozprý-
lené svoláti a s nimi ku ovedení a zvelebení
každý i plně ryze církevní předuce veřejné dá-
vat. Pak-li kde tůžeb, též došla v městě biskup-
ským zvlášť jest nad míru žádoucí katolické
beseda; i též může býti dopřáno v nové budově
přístřeší, neboť v ní by byl zárodek nadějeplný
pro čilý katolický ruch v městě i jeho okolí
a v diecéši. Do Hradce jakožto do města kato-
ličského, kde i církevní úřadové diecéšní své sídlo
mají, přicházejí a scházejí se kněží z veškeré roz-
sáhlé diecése; kromě nanejvýše neděl a zasně-
vaných svátku není téměř dne, aby tam jeden
nebo i více kněží nějakou návštěvou; pravidelně
hledají se ubytovati v biskupském semináři kněž-
stvem i studentstvem; místnosti ty nestacily; —
farař a katecheté konkurují zkonšky musely
práve k vůli místnostem kladeny býti na práskniny
velikonoční a hlavně. I za kněžských exercicií a za
vikariálních porad třeba místností. I v této pří-
čině vyhovuje budova Adalbertina, neboť jsou zde
zařízeny hostinské pokoje i restaurační místnosti.
Protože v Adalbertinu shromáždovati se budou
nejvíce kněží, zřízena v domě tom také kaple s
mošai licenci, jako jest na př. v katolické resourci
Václavské, v domě katolických točaryů v Praze a
jinde a jinde. Pro kněze zdejší a kterékoli kněze
deficienty, kteří přijdou přát v Adalbertinu stále
přebýti, zřízeny jsou byty s kuchyněmi. — V bu-
dově této umístěno bude dále církevní diecéš-
ní museum. Účel diecéšního spolkové-
ho domu sv. Vojtěcha (čili Adalbertinumu)
jest tedy velmi rozumný a postavení domu to-
hoto jeví se býti potřebným.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou:
p. Frant. Horáček, farář ve Starobě, za faráře do
Korouhve; p. Jan Kaska, farář v Oubyslavicích,
za faráře do Kuhlenu; p. Václav Fremuth, admi-
nistrátor v Korouhvi, za admin. do Starobě, p.
Václav Pauckert, kaplan v Čermné, za katechetu
do Hlináku; p. Jan Šemdera, kaplan v L. Týnci,
za katechetu do Čarudimi; p. Jan Kavan, kate-
cheta v Hlináku, za katechetu do Jilemnice; p.
Václav Pokorný, kaplan Černilovský, za koop. do
Zbraslavic; p. Josef Mynář, neomyta, za kapl.
do Černilova. — Zemřel: p. Bernard Schama,
farář v Lanově, dne 13. srpna 1897. — Upráz-
dněná místa: Starobě (Ditterbach), fara patron.
Jeho Veličenství císaře Frant. Josefa I., od 28.
července, Lanov (Langensau), fara, p. hraběnky
Černínové z Chudenic, Oubyslavice, fara nábo-
ženské matice od 16. srpna 1897. — Vyzna-
menání: p. Frant. Uhlíř, exposita v Zábově, ob-
držel Řád synodální a jmenován čestným farářem.

Kleperové divadlo. Divadelní předstá-
vatel tovaryšské jednoty „Díblů“ tihl se pozor-
ností obecnosti. Značná část scény jest již roz-
prodána, což lze vysvětliti jednak vábivostí hry,
jednak dobročinným účelem. Čistý výnos věnován
bude povoleni postiženým krajanům, proto zaslouží
tovaryšská jednota v sobotu účasti nejhojnější.
Značné snížení ceny usilují usnadňují návštěvu kra-
jem nejbližším. Zdař Bůh!

C. k. zkušební kommission pro školy
obecné a měšťanské v Hradci Králové přijímá opovědi
ke zkušebním spůsobům učitelů pro období list-
padové opatřené náležitými doklady do dne 1. října.

Valný sjezd kupcův českých
v Hradci Králové bude se obdržeti v neděli
dne 29. srpna 1897 o 8. hod. odpo. v sále nové
vystavené obchodní akademie. Na sjezd tom má býti
dán důležitý podnět k takové organizaci kupcův seve-
ročeských částí království Českého, má se promlu-
viti o postulatách, jichž se české kupectví po dráždě
žít domáhá a dle se náležitě jednati: 1. O
právních spůsobnostech a obchodní podomní. 2. Nedělní
klid, doba pracovní a výpověď. 3. Organizace ku-
pectva, vymezení úkolů na společenství obchodních a
sílenská šep 4. Záložky gremiální ku zvelebení úvěru
a nakupování dražstva. 5. Obchodní úspěrství. 6. Volné
návrhy. P. T. píši delegáti vykáží se a vedou
vstupenek, kteří budou opatřeni jménem majitele,
podpisem starosty a pečetí gremia. Kde společenství
obchodních není, aneb kam by neměly nedopatřením
převážní nedostatek, hlásiti se p. t. pp. kupci u gremia
hradeckého, které vstupenky obratem zaslé; v den
sjezdu vydávati se budou vstupenky a vchodu ob-
chodní akademie. Kde by již dopoledne přijel a na
oběd refektář, radši se obdržeti; též i případné ne-
hodby se ochotně obstarají.

Nový hřbitovní návod předem zřízen
a stvořil mladý snalivý obchodník pan Stanislav Ji-
ránek na náměstí v domě pana Hrdy. Odporujeme
všude zřídit tam ot. přání P. T. občanstva náleho
mlada a ošití.

Sezdání demokratické z Čech upořá-
dají ve dnech 4. a 5. srpna t. r. v Praze velkou ma-
nifestaci míru, kterou budou demonstrovati proti
rusifikaci mezi Čechy a Němci a krvavým výjevům
posledních dní ve smilovských žitostech Čech. Vládní

specialistů polské z Čech odělní se demonstrace
tato. Pak-li to myslí socialisté a národní smírem
v Čechách potvrdí, měli slovenská smíru potvrdit, kde
jest jich potřeba: v Obohu, v Mostě, Žatci, Liberci
atd. Tam však pan Vorkauf a Adler o utlačování
českých občanských ani nemluví.

Sjezd českých učitelů a zveřejňování
komparci konati se bude v Praze 5. srpna. Končeti!

Vláda proti Schönererovcům. S dvěma
redaktory časopisu „Österreichischer Rundschau“ zavede-
na bylo trestní vyšetřování pro velení k ura-
zení jeho Veličenství. Vyšetřování zavedeno pro-
to, které mají proti jazykovým výnosům v Plavě
v šakru. A co si počne vláda s dr. Funkem něme-
ckým dr. Heroldem a štráckými redaktory v Obohu,
Mostě, Žatci?

Nové utvořený spolek katolických
českých učitelů na Moravě konati bude
sira o 8. hodině dopolední na Velehradě schůzi.

Němci v Čechách pokračují v pronále-
dování českých manžin. Po Obohu a Mostě přejímá
komando Žatec, odkud omasují se nejnovější štravice
proti Čechům. Tyto dni roztahaný byl po městě le-
tá, který po sprostých nadávkách za Čechy a Slo-
vany vůbec vyjádřil Němce, aby Čechy vypovědali z
byti a z práce. Ti Němci, končí léták, kteří náleho
vysvátí neposlušnou a českému lidu i na dále do-
přejou byti a práce, ti posazení se sami! Pova-
žovati je za bratry a jednati s nimi tak, bylo by
hanbou pro každého německého lidovce. Přepadáni
Čechů stále se množí a již i vládní časopisy přizná-
vají, že účelníky jsou neomáňliví Němci.

Na Moravě. Národní klub v Brně měl 12. 8.
m. schůzi, při níž poslanec dr. Žádek pojednával o
politické situaci a hájil resoluci Pterovskou, které
od některých listů považuje se za příliš krátkou a
smutí neodpovědi českých poslanců od opozice. Reso-
luci též dr. Žádek sám rozuměl tak, že, jestli
vláda neodmítá rozhodné kroky ve prospěch práva a
spravedlivosti v českých zemích, čeští poslanci od re-
zolutné opozice proti Vládní vládě neupustí (?) Pan
dr. Žádek též tvrdil, že čeští poslanci z Moravy tvo-
řili na Hrádku radě nejradikálnější (!) křídlo. I p. dr.
Štránský hlásal myšlenku dvorního rady Halbana
Blumenstocka? V Tovačově na Moravě byl v neděli
tábor lidu, při němž byli poslanci dr. Žádek, farář
dr. Stojan a Lízal. Účastníci bylo dosti značné.
V přijaté resoluci protestuje se proti surovým útokům
Němců na české menšiny a vysloven neomáňlivě s Pte-
rovskou resolucí moravských poslanců.

Peser na děti. V neděli dne 15. t. m.
hrál si šletý chlapec Fr. Tengler v Novém Hradě
Králové na zahrádě bez dohledu a spadl do dolku
náplavového vodu, kde utonul.

Seznámení lásky? Dne 18. t. m. večer
vřela se 20letá Hermína Herrmannová, dcera obcho-
dního jednatele ze Dvora Králové, pod jedoucím vlakem
na zdejším nádraží, který ji odřinl pod kolony obě
nehy. Těsno raněné poslyl první pomocí MUDr.
Morávek, nádražní lékař v Hradci Králové, který
nechal nešťastnici dopravit do všeobecné nemocnice.
Přítomný právník ubíral se kolem palácem mostem,
při čemž byla raněná vder značné stráž brve při
ápísem vědomí. Druhého dne na to následkem těš-
kého poranění zemřela a v pondělí byla mrtvola její
pochována za značného účastenství svědkův na
šidovský hřbitov v Pouchově. O tom, proč dopustila
se nešťastnice, která prý byla neobyčejně přijemná
seveřáků, zaslalo akatka, kolají různé historky.

Bouře v táboře učitelův. Z Kut-
né Hory se nám píše tato správa: Uči-
telský sjezd, který měl býti velkolepý, manifestační
slavnost velkou disonancí. Dělní duch v učitel-
stvu přirozeně nastává. Starší a rozvášnější učitel-
stvo, ačkoli roztřepeno, nechce si rozliti oči se
stranou mládežstvom, většina mladších a otevře-
nými plachtami vplula do proudu radikálně po-
krokatkého, a někteří více méně zjevně horují
pro myšlenky a zájmy socialistické. Ještě jiný
zjev pozorovati: velká část učitelstva se stává pří-
kloně proti učitelstvu a upírá jim rovnoprávnost
a rovnocenost. V této příčině jest učitelstvo méně
svobodomyšlné, než li obecní a zemský volební
táh, který i ženám dal volební právo. Nechceme se
o zjevch těchto šířiti, aniž pouštěti se do proro-
kování a hádání, jak se vědi učitelstva zachová
rolnictvo a měšťanstvo. Mladoběští poslanci však
dříve nebo později budou nuceni zaujati zcela
určitě postavou proti radikálním živlům v učitel-
stvu „Školský Obzor“, orgán pana Hofrychtra a
mladých pánů Jakobůků, kteří mají namnoze
sedm vnuť v devíti řádkách nárostlých, útočí
prudce na poslance ředitelce cukrovaru v Bořva-
ch p. Sehnala, dr. rytíře Pláčka, dr. Pacá-
ka a mladočeské poslance vůbec. Na ávodním
místě píše v článku „Centralisté a jejich
papravci“:

Bratr, Sehnal, též vlastenecké policie, ve
svém orgánu vesdy náležitě vyjádřil ku vlaste-
neckému tažení proti učitelstvu, které dopustilo se
zločina, že přestává již důvěřovati vedení mlado-
českému a že opovážilo se v kritické chvíli pro-
něsti své samostatné mínění jistě obavy.

Vlastenecký policajt chápe se šavle a ráko-
sky. aby nepoalinně, jindy tak krotké učitelstvo
pomlil o kázi vlastenecké. Pánům se dělá zle, že
již i tady poklesá jejich autorita a že tytam jsou
doby, kdy oddané učitelstvo pomáhalo dělati
poslance.

Nyní, kdy čteme „upřimé“ slove vybarve-
ného nábla mladočeského v tak zvaném „Českém
Listě“ Kolíněm, spadá nám bůhmo špině. Víme

nyní, s kým máme co činit. A je-li projev tam
utvářený míněním veškeré delegace, potom nechť
nadví se tato, že učitelstvo má velkou přísluš-
nost.

„Český List“ chápe se k tomu, aby učitelstvo
před národem zastavil. Chápe se i denunciací,
udává jména, aby „pokrokatí“ (napočítal jich de-
set) dostali pardon. To je ta prononcovaná svo-
domyslnost, o které mluvil posl. ryt. Pláček?
Na jedné straně plná sta svobody, ochrany, uznání
a křoví čeho, na druhé denunciací? I s kým to
mluvíme? Či nebyl to posl. Sehnal, který ve shre-
mášení pobíhal a zjišťoval si jako detektiv jména
učitelů, kteří projevíli jináči mínění? K čemu po-
třeboval těch jmen? Rozumíme — vždyť vidíme,
že Č. L. jest orgán „vlastenecké policie“ a de-
nunciace.

Nyní však k vlastní věci. Na sjezdu Kutno-
horském při banketu mezi přípitky proslavil posl.
dr. Pacák delší řeč, ve které uznával důležitost a
snahy učitelstva, přiznal povinnosti českého posla-
stva vůči učitelstvu a rozhořčil se o návrhu Eben-
hochova. Projevil názor, že jako autonomistická
strana, české poselstvo na základě podaného ná-
vrhu Ebenhochova hodlá upravit české školství
v duchu autonomním a svobodomyšlným, a že jest
ji lhostejno, jak sobě upraví školu země sousední.
Ale právě v tomto momentu ozval se odpor v učitel-
stvu — oprávněný. Neboť kde začáť návrh
Ebenhochův, ihned vidí v něm čertovo kopýtko.
Ponechám je v něm centrální vliv, viz svl. §. 4,
8.) a nose již v §. 1. tendenci konfessionální a v
celku svém má tendenci stlačovací. Učitelstvo cítí
a ví, že nezavrhuje-li se návrh ten, jak jest, zří-
dí-li se podle něho školství v sousedních zemích,
že duch klerikální brzy smohutí a za nedlouho
těžce pťiválí se i k nám a škola naší svobodnou
stráví. To se nedá vyvrátiti žádnými řečmi o svo-
bodě, žádnými výtky: „budeš off!“ Řekl-li dr.
Pacák, že je tak svobodomyšlný, že přeje každé
zemi, ať si dle své chuti školství zřídí, volalo
mu učitelstvo: „a my jsme svobodomyšlní!“ my
přejeme svobodnou školu i našim sousedům, točť
školu neklerikální.“

Tohle mínění opovážil se nazvati podrážděný
dr. Pacák — tlačem. Tak až daleko zšla trou-
falost jeho vůči učitelstvu. Za takovýto názor
nazývá učitelstvo posla. Sehnal v Č. L. „centralist“,
„pokrokatí“ a hájí je do jednoho pytle se Stek-
ery, Adlery, Vrátnými a Cingry. Jen počestně!
Gratuluje!

Z Prahy zavítá na katolický sjezd
do Hradce Králové v neděli o 10. hod. ráno mnoho
účastníků.

První denšek. Každý zná nájistě obrázek,
jak „odborní“ znalci vína, zkoušejí první doušek
dobrého vína, jak při tom jazyk rozmlasá mlaskne,
jak roty spokojené se usmívají, jak oko významně
emrkává jiskřící sklenici i sousedy. Nu, taková
první zkouška opravdu „pravdivých“ přírodních
vína“, konala se také v úterý v restauraci Adalber-
tina. První doušek uspokojil, druhý labodil, třetí
dráždil, čtvrtý svedl k repetici — a peněvaž
jsou teď repetičky a batterie v modě, tedy byl
restaurátor pan Max Krytáček úplně spokojen. —
A kdo miloval barvy — červenou a bílou a
ochutnal Hránské královéhradecké pivečko, byl také
více než spokojen. A což teprve chmelovina od
Kadbury. Pivo jako křen, porta jako gnerál, kdo
chce tedy šariti mít, musí u Krytáčeků dobré pít.
Někáká ta „rebička“, pravé jikry, papriká také
tvrdí hajdamáši.

Oběd. Předěda zemského včelařského spolku
přítomnícky dp. farář Josef Kebřie a tajemník Voj.
Novotný a knihkappe Reinwert dostali za náklady o
zvelebení včelařství slatě záslužné křiso. — Správce
okresního hejtmanství v Obohu Stádlér byl po chob-
ských výtržnostech odvolán. Oběditi jásají, že vláda
před nimi convla. Okresním hejtmánem v Obohu jme-
nován rozhodný němec Czeruý, dříve okr. hejtmán
v Obohu. České menšiny jsou tímto novými výmo-
ženostmi náleho politiků — — nadšeny.

Tři „havrami“ u soudu. V Teplici (We-
ckelsdorf) bratři Raaboyé posekali tamnímu učitel-
stůmky. Nejchudší Raabe Josef vzal vlecko na sebe
a přiznal se k vině. Svědci však dokázali, že při
spáchání činu nebyl, nýbrž že jej spáchali záměrně
jeho dva bratři Štěpán a Richard. Ti byli také po-
rotem uznáni vianými a odsouzeni na 6 po případě
8 měsíců kdekto chudás J. Raabe ovesobesa. „Die
drei Raaben“ provedli to tedy špatně. Izu měli
o jedno „a“ více a brali falešně to „a“.

K celému nákladu dnešního čísla přilo-
žen jest prospekt křesťanské firmy V. J. Špaček,
tovární sklad suken, umělé tkalcovství a vlastní
výroba podkřev v Hradci Králové. Doporučujeme
firmu tuto jako solidní všem čtenářům našeho listu.
— Pokud záoba stačí, jest náklada „Obnovy“
přiložena ilustrovaná příleha útavu „sv. Jana“
pro malomocné v Brně s nápisem: „Smilujte se
nad malomocnými!“

Továrni sklad obuvi

frmy Al. J. Nejedlý v Kuklenách nachází se
v Hradci Králové
u pana A. Dvořáka

v domě č. 164 na náměstí, vedle a. k. soudu
kde lze dostati krásné a solidně zpracované
obuv z nejlepšího materiálu, od nejjednoduš-
šího až do nejjemnějšího a elegantního
provedení.

Výhodná koupě

pro každého.

Veškerá obuv zhotovena jest z kůže vy-
robené ve vlastní parostrojní košičce a
máme tedy za solidní materiál ruční. 199

Závod truhlářský, čalounický a dekorativní
frmy

Michala Mayera syn

V PRAZE,

Štěpánská ulice č. 67, proti dvornímu pivovaru,

doporučuje svůj hojně zásobený

sklad nábytku

od nejjednoduššího až do nejelegantnějšího provedení,

Vlastní výroba.

Závod založen r. 1848

Fotografické přístroje

a veškeré potřeby

ku fotografování

doporučuje

Tomáš Loukota,

první továrna fotogr. přístrojů v Čechách
založena r. 1874.

v PRAZE Ferdinandova třída 27.

Ludvík Nejedlý,

dekorační malíř
v Novém Bydžově

dlive v Hradci Králové

doporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních

malbě kostelů

při trvalivě malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého zpracování, restauruji staré malby
nástenkové, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové. (9)

Návrhy ve slohu stavby kostela se na
pořádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Karel Herink

v Praze, Malá Karlova ul. č. 147-I.

doporučuje za ceny tovarů:

deky hedvábné, atlasové, deky poříz. pínové,
deky vlnové, atlasové, deky rougové, deky
kretovské nejnovějších vzorů protiváných.

KAPY co povlaky od jednoduchého až do
nejjemnějšího provedení; a sice: buď
vyšívaním neb krajkou zdobený. 181

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHNOVĚ n. K.

zabývá na dobu podnikání

čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Raději učiníte jen malou objednávku na
skoušku!

Vzorky na pořádání zašle franko.

Děkuje všem svým milým veselejšímu a
všeobecným zákazníkům za vřelou přízeň, pro-
sím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sli-
bují, vždy vzornou, poctivou obsluhu. (15)

Jen za 2 kr.

korespondenční lístek a obdržíte

zdarma a franko

nejnovější ceník firmy

A. F. KLAUS,

továrna na razítka a písmenka
v Liberci.

Svůj k svému!

Vyznamenán na výstavě v Hradci Králové r. 1894
zlato medailí a diplomem.

UMĚLÉ ZUBY

podle nejnovějšího směrčného
spůsobu vyrábím a konám ve-
škeré práce v obor ten opadající
převážně a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ru-
če za nejlepší obsluhu a
nízké ceny než všude
jinde. 88

Citlivě přijímám obecnou
poradu se v této věci

Josef Čáslavský,

zubní lékař

Pražská ul. č. 77. v Hradci Králové.

Svůj k svému!

Umělecký

závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Odbořný závod
pro malbu okem
chrámových.

Sedmkrát prvními
cenami vyznam.

Respekty, náležitě od-
povědi i veškeré rady
obdobné zdarma.

Sensační vynález

c. k. výhradné privilegium

pro univerzální ochrání prostředek

proti pocení nohou.

Jediné noční mých patentovaných z dobrého kůže
a s vložkami ku prosycování zhotovených střívků
proti pocení nohou ochrání každého od nepříjem-
ného pocení nohou, ale též i od

bolestných oznoženin a křečích ok

nohou cvečebojuje. Prospekty jakoh i návod a osobní
brání máry zdarma a franko. 51

Josef Hanzlík,

Vídeň XVII., Weissgasse 2.

VÁCLAV ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísečný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové

(sv. Jánův náměstí číslo 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně záso-
bený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a
pravých českých granátových šperků, stříbrné
stolní náčiní s nového a čínského stříbra,
ozdobné stolní nádoby veškeré zlaté a stří-
brné hodinky I. jakosti; dále pendlové hodi-
ny a budíky různých druhů se zárukou 1—
2 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je předem zkoušeno a málo

Objedávky a správy se přijímají a zhotovují,
tato veškeré správy hodiněk se vyřizují.

Vše za levné ceny. (18)

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Malíř a pozlaccovač

J. BARTA,

V RYCHNOVĚ N. KN.

Havlíčková ulice č. 197.

doporučuje se P. T. kněžstvu a patro-
nátním úřadům

ku pozlaccování oltářů, náhrobků

a veškerých potřeb kostelních.

* Mimo to přijímá a vkusně provede

malby ohradů.

Vzorky předloží se na pořádání.

Veškeré zakázky vyřizují se vkusně tr-
vale a levně. (12)

Kočáry

nejnovější soustavy, práce solidní,
ceny levné doporučuje

Čeněk Buben,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavách: V Jaroměři stří-
brem, v Dobrušce zlatem, v Praze stříbr-
nou medailí, v Hradci Králové nejvyšší
vyznamenání čestný diplom s právem udělení
zláté medailie s korzou. 76

A: Fait drive St. Paul

v Hradci Král., Velké nám. 24.
stavební a orná. klenářství

instalace elektr. vedení,
křesla, lázně a plovárny úklonky.
Svítla a stínidla různých.

Sklad a výroba zboží kuchyň-
ského

Správy všech druhů vyřídí se rychle
solidně a levně! 166

Pivní sklenice

libovolných vzorů po 20 kr.

Pivní láhve

s patentní uzámkou
jako i ostatní skleněné a
porcelánové nádoby pro ho-
stince a domácnost v obrov-
ském výběru za ceny tovární nabídky 26

K. V. Skuherský.

výroba a sklad nábytku v Hradci Králové.

Katolická tiskárna láhve a lahvičky z
firmy:

Otokar Hurdálek, Červ. Kostelec,

devoluje si doporučení své výroby, při obstarání správné
v cenách levných. Zejména dovolují si upozornit na pravé
domácí plátna, kanafasy přímé, vyhovující a ležadla grádla.

Výběhy pro nově vstoupivší ve velkém výběru.

Závod jest ryze český.

Ceník a vzorky zdarma a franko.

Ukážeme ukázkou řemesla k lakovanému povlám-
nutí: Dodáváme pro školní budovy do oken láhve grádla na
oklony, po stranách a červeny a modrémi pruhy. Za
objednávky korporativně nebo i privátně udělené, zasíláme
příklady k novému rohu na oklony oboustranných okenních
dílů, zbytky různých druhů zboží obecněmu účelu, se
správy láhve — zdarma. 143

Za zboží se ručí, nebudete se vzít se zpět.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí

ve své gloriální dílně na umělé truhlářské i celou
nízké zboží vyrobené

úplně zařízením do pokojů

se dřevem obloženým, dubovým, borovým a vyklá-
dáním

pro přestavby a úpravy, 26

opony a stěny do oken, hladké i s drážkami dle
franc. způsobu. 151

Práce rovněž dlehladná v cenách mírných.

(116)

WALDEK & WAGNER

v Praze

a. a k. dvorní dodavatelé.

Státní optický úřad

k zařizování vodorodů

pro obce, velkostatků, továrny, lázně
atd. Nejpraktičtější anglické a fran-
couzské křesla. Sprchy, hydranty
pošlání, potírání a zahradní. Vodo-
měry. Roury Hadice. Stříkačky. Fon-
tány. Čerpadla všech druhů. Mon-
táž proti náruči vlastními montéry provedena po-
skytne i zabezpečení proti smazání.

Cenůky a podrobné rozpočty zdarma a franko.

Fotografické pohledy Hradce a památek
báještě královéhradeckého.

Korrespondenční listky s pohledy na
Hradec.

Dopisní papíry v různých úpravách.

Barvy pro olejové malby.

Největší sklad barev suchých i ve fer-
mech tiskových.

Vedlejší druhy štětů. Tekuté bronzo.

Lakové barvy na podlahy

atd.

J. V. Dvořáček,

obchodník

v Hradci Králové. 168

Obuvnický závod

Výroba jakosti zboží

Josefa Matějčka na Velkém nám.

č. 136 v přízemí odporučuje P. T. obecnost
Hradce Kr. a okolí ku provedení veškerých prací
v obor ten spadající v době sejkrať, jen s do-
brého zboží a při levných cenách.

Křesťanský závod.

Kupectvu českému!

Pod záštitou a účasti jednomy českých obchodních
gremií v Praze svoláváme

kupecký valný sjezd

do staroslavného král. věnování

města Hradce Králové nad Labem

za neděle dne 29. srpna 1897 o 1. hod. odpo.

v anu nové vystavené obchodní akademie.

Na sjezdu tom má být dán důležitý předst k tuší
organizaci kupecké severovýchodní části království českého,
má se promluvit o postulátech, jichž se české kupectvo po
druhé let domáhá a sice za následujícího jednání: 1. O právu
zástupci českého obchodu v počtu přehojném, aby sezení
naše padla na váhu a tam kde patří náležitěho povážlivosti
nezlela. Tedy na shledanou v staroslavném Hradci Králové,
kdež Vám upřímně kolegyně bratrskou pravici stisknou a
Vás srdečně uvítají! Na zdar!

V Hradci Králové, dne 12. srpna 1897.

Obchodní gremium Mladá Boleslav: Boh. Matou-
šek, starosta. Obchodní gremium Dobruška: Jos.
Námc, starosta. Obchodní gremium Pardubice:
Aug. Hecsa, člen výboru. Obchodní gremium Varn-
berk: F. Suchánek starosta. Obchodní gremium
Bydžov Nový: J. F. Kysela, starosta. Obchodní grem-
ium Mýto Vysoké: Fr. Surý, starosta. Obchodní
gremium Rychnov n. K.: S. Petráš. Obchodní
gremium Hradec Král.: B. E. Tolman, starosta.

P. T. páni delegáti vytkněte se u vchodu vstupenkou:
která bude opatřena jménem majitele, podpisem starosty
a pečeti gremia. Kde společenství obchodních není, aneb
tam by neměly nadoplatením pozvání nedělo, hlaseť se
p. t. kupci u gremia hradeckého, které vstupenky ob-
ratem zná, v den sjezdu vydávati se budou vstupenky u
vchodu obchodní akademie. Kdo by již dopoledne přijel a
na oběd nešel, rači se omlou; též i případně noclehy
se ochotně obstarají. 153

Hojně zásobený sklad

plněných látek oděvních

vše druhy, vlastní výroby a polidní
jakosti nabídky

za ceny nejlevnější

Jindřich Hon,

vyrábětel vlněného zboží ve Výškově

(Morava). 135

Všechny články s franko.

Na samém jubilejní výstavě v Praze 1891. Zlatá medaile
Na samém hosp. přím. výstavě v Berlíně v Plzeňsku 1896
nejvyšší vyznamenání: Český diplom státní. Na hospodář-
sko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové
1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medaile s korunou Na
Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. 1. cena.
Čestný diplom N. V. Č.

Česká, na četných výstavách prvními cenami poctěná

továrna na píana, pianina harmonia a varhany

AL. HUGO LHOTA

v Hradci Králové

Přiléhající sklady: ve Vídni, III.
Salomonsengasse 31. v Brně,
Orlovská ulice č. 7.

odporučí českému hudeb-
nímu obecnostu své nejlepší
osvědčené

píana, pianina a
harmonia

evropské a americké soustav
všech rozměrů v cenách, při
ladné sezení úpravě, zaručené
trvanlivosti a vyrobené ubla-
sené i vydatné zvukovosti,
neobyčejně levných.

Řemeslníky a výrobce píany

Obrázkové ceníky na požádání zdarma a franko
Zárka pětiletá. Výt. ze všech zemí 99

Václav Zima,

vyrábětel hospodářských strojů
v Přepychách u Opatova,

vyrábí jako specialitu

čistící mlýnky na obilí

svého vlastního, patentem ochranného vynálezu, v době
nynější co nejlepší známé

ŘEZAČKY

noží uvnitř broušenými, za nejlepší uznání, 138

šrotovníky

s mlýnskými kamny, svého vlastního patentovaného vyná-
lezu, jež velmi od jiných kamenných šrotováků se liší,
vynikající lehkým chodem a větším výkonem; univerzální
rychloprací stroje se ždímadly, pro každou domácnost
pro poloviční úsporu výloh prací nevyhnutelné.

Při všech výrobcích sráženo nejlepší jakost, solidní
obsluha, ceny mírné.

Ceníky na požádání zdarma a franko.

Družstvo na zužitkování ovoce

v Hradci Králové

odporučuje

pravý královéhradecký vinný

ocet ovocný

chemicky i bakteriologicky zkoušený, prost všech
přísad zdraví škodlivých, je výrobkem přírodním,
v každém ohledu výborným, chuti a vůně velmi
příjemné, lahodné, je neobyčejně vydatný a osvě-
žující, není tudíž v žádné domácnosti scházet.

Prodej ve velkém i v malém.

1 hl. od sl. 6 — až sl. 12. — franko. Prodej v ma-
lém 1 litr za 16 kr.

Závod naládá se za bývalou vojenskou pekárnou
(v hradeckých).

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík

umělecký závod sešitářský a řezbářský

v Praze.

Osoby: Buben 612-VN — Sklad Umělecká tř. 24.

Za celkové vkusné loni započaté a letop
ukončené provedení oprav a polychromie
dvou postranních oltářů v chrámu Páně ve
Skuhrově u Solnice, jakž i za dodání krásných
soch Panny Marie a sv. Josefa ve Václav-
ském závodě v životní velikosti v pravdě umě-
lecky provedených, jež dle všeobecného úsudku
znalců, závod Váš doporučuji, vyjadřuje řád řád
zdejší svou spokojenost a uznání jakož i ujištění,
že i na dále bude zde na Váš závod pamatováno.
I odporučuje řád řád závod Váš všem těm, kteří,
jak tomu i ve Skuhrově bylo, zejména se obírky
všeobecně po kulatě podniknuté, chtějí výsled-
kem práce uspokojiti jak sebe, tak i obětavé
osadníky. Spolek projevuje řád řád zdejší dle
obavlivosti panu J. Krejčíkovi zejména za jeho
osobní solidnost a starostlivost při celém zdejší
podniku v chrámu Páně prokazanou. 110—12

V Skuhrově, dne 31. července 1896.

Řád řád v Skuhrově:

P. Frant. J. Košťál, řád.

Od media. autorit vše doporučené české vlně
sílící první řád Mavrodaphne 1 lah. sl. 1.50
při lah. 80 kr., v demijonu 1 litr sl. 1.65 dodává
H. F. SEIDEL v Praze, Vodičkova ul. 20. (Hlavní
sklad pro naše země.)

Těš drubý druh, méně sladký: Achatel osv.
za stejné ceny.

Český čistý koňak v demijonu 1 litr sl. 8. —
Nejvyšší vyznamenání státní medallion, me-
sínár. lékařské výstavě 1896. — Záložky
drahou i poštou. (108)

Oltáře

II. vydání

tisk ukončen bude ve dvou nedělích. Expedice
počítá bude moci ke konci srpna. Objednávky již
nyní přijímá a dle postupu vytíží

Biskupská knihtiskárna

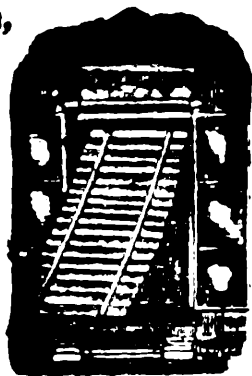
Německý »Altar«

možno expedovati ihned. Ceny českého vydání
na drobné a velko v přiložené 29—32, v plátně
34—37 kr. Německého (o 3 archy větší) 32—35,
37—40 kr.

JAN STOUPA

V PRAZE, na Václavském nám. číslo 88,
v nejspolehlivějším provedení nabídní

**závěsy do oken,
závěsy ovinlinkové,
závěsy damaškové,
závěsy dřevkové,
závěsy prkénkové.**

Cenníky zdarma a franko.

Stamper!

Časné novinky pro
přítelny a obchodní v
nové formě a tvarování, špi-
čící se 148 na 148 a 148
v šířce 148 cm. metr 2.
2.00.

Vzorok této látky jakost
i bohatý výběr moderních
druhů se obilky, ovocnými,
jen zaručené jakosti a v
záruční době se na po-
kudní k zvláštnímu řádu
náleží.

První český sním. závod

Ed. Doskočila

v Olomouci.

Ex otě křesťal listy

jeou'na skládě v biskupské
tiskárně 40 kusů knihy
na 30. kr.

Obchodní škola v Náchodě.

Tato na základě ustanovení císařského na-
řízení ze dne 27. června 1886 a 27. čer-
ve 1886 jest dotavem poskytnutím odborného vzdě-
lání ve vědech obchodních a p. administrativ-
ních, kteří chtějí se administrativními úředníky
v záležitostech obchodních nebo průmyslových

Do školy přijímají se absolventi III. tř.
gymnasia, reálky nebo školy měšťanské, jaké i
ti, kteří přijímají zkoušku prokázání způsobilosti,
aby za řádné posluchače přijati byli mohli. Mi-
noritní posluchači se rovněž přijímají.

Nový školní rok počne 18. září t. r. Zápis
koná se od 18. do 31. července a od 1. do 18.
září t. r.

Školní správa ochotná podá

115

Hostitelství obchodní školy v Náchodě.

Meřmáňkový květ

čerstvý bez šlopek i dobře sušený, kupuje v ka-
ždém množství za ceny nejvyšší (112)

lékárna Karla Hubáčka
v Hradci Králové.

Hudební nástroje,

automaty a hrací stroje

všeho druhu jen dobré jakosti v mírných
cenách lze dostati u firmy

FRANTIŠEK KONEČNÝ

v Třebíči na Moravě.

Ilustrované cenníky zdar-
ma a franko.

V L A S Y

nevypadají a lupy se úplně odstraní nejsovědomnější
prostředkem té doby

Diamantinem.

Cena celé láhve 2 koruny, 1/2 láhve 1 kor.
Obnos autno předem zaslati, též v poštovních
zámkách, poštou o 15 kr. více. Generální zastup-
telstvo mají: Sdružené kanceláře „Faktor-Cieco“
Praha II. 1859.

Rudolfa Dvořáčka

staré lékárna u svaté Anny v Plánu
v Čechách

poselství na veřejné stanice franko

pravou

MALINOVOU ŠŤÁVU

z lesů jihočeského Podunaví

5 kilovou láhev za 3 zl. 80 kr.

Bratři s cukrem směsí 5 kg. směsí 12. státní.

Račte sobě adresu zapamatovati. — Za nej-
lepší a pravou jakost se ručí. Před
paděným, etherickými oleji připravovaným
levně nabízeným zboží se varuje. (136)

◀ Mírné ceny. ▶

Do Hradce Králové a východních Čech!

V úctě podepsaný dovoluje si velectnému obecenstvu Králové Hradce a okolí, pánům cestujícím a
zvláště velebnému duchovenstvu z královéhradecké diecese oznámiti,

že dnem 17. srpna t. r. zařídil a otevřel

hôtel a restauraci

v místnostech „Adalbertina“

v Jiříkově třídě v Hradci Králové,

odpovídající veškerým moderním požadavkům nynější doby. Mimo výtečného piva královéhradeckého
čepovati se bude též plzeňské od čepu z měšťanského pivovaru a zvláště
upozorňuje na různé druhy jen pravých přírodních vín od odborných vynikajících značek vín
odporučených.

O výbornou kuchyň jest postaráno a lze dostati jak chutné a levné snídaně, na vidličku
a všeliké lahůdky, tak i jiná teplá jídla v každé denní době.

Čtené přízní P. T. obcenstva doporučuje se a o hojnou návštěvu prosí

v úctě veškeré

Max Kristůfek,

restaurátor v „Adalbertině“

v Hradci Králové.

165

◀ Mírné ceny. ▶

Právo po Hradci Králové

Z nejstarších dějin města.

Králové Hradec patří patrně k nejstarším městům v Čechách a v nynějším kraji Hradeckém patří zajisté vždy k městům nejdůležitějším. Když křesťanství v 10. století proniklo v Čechách, patřila krajina asi k panství Slavníkovců, jichž hlavním sídlem byla Libice na Cidliči. Z rodu Slavníkovců počal také sv. Vojtěch, druhý biskup pražský, který o obrodění českého národa a zlepšení nádhých stýká se sosedními národy ziskal sebe zasluh velikých.

Když kníže Boleslav II. r. 996 učinil panství Slavníkovců koncem, dostala se tím krajina Hradecká pod bezprostřednou moc knížat Českých a potomních králů z rodu Přemyslova. Hradec byl sídlem šup spravované knížecími úředníky pod španem čili parkrabím, sudním, komorníkem atd. Okolo knížecího hradu, který r. 1115. a 1154 byl také sídlem knížat údělných, Soběslava a Oldřicha, nalezalo se asi podměstí a v XIII. století též město. Král Přemysl Otakar I., Václav II., Přemysl Otakar II., Václav II. dlel v Hradci často a od českého krále Václava IV. býval Hradec obyčejně ustanoven za část véna království českým, která tedy také své vévaské sídlo měly — tak Alžběta, vdova po Václavu II. a Rudolfovi Hababurgském a císařovna Alžběta, vdova po Karlu IV.

Za doby husitské pobývaly v městě nalezmo kostely a kláštery, a když r. 1423. opustil Hradec a Český křesťanský kníže Korybut, zbavili se Hradeckí pomocí Žitky královského hejtmána a zabouřené obec pobývala hrad českých královen, které pak mívaly vévaské sídlo na Mělníce. R. 1419 zbořeny byly kláštery Minoritů, Dominikánů a snad též jeptišek u sv. Jirky, kteréto kláštery se nalezaly poblíže Adalbertina, dále Komenda řádu německých rytířů u sv. Jakuba, která stála poblíže městského divadla.

Týmž způsobem patřily bespochyby o majetek svůj mnichové Cisterciácký kláštera sv. Peter, iehž klášter byl dobyt a vypálen r. 1420. Klášter ten se nalezal na pravém břehu Labe, asi 10 minut cesty od ústí řeky Orlice. V téže době zanikly kostely farar u sv. Vavřince (pod pivovarem) sv. Martina (jihovýchodně od bourané pravé moravské brány) a kostel sv. Štěpána (na Pražském předměstí na cestě k Plotišti).

Králové Hradec soudě dle těchto bývalých klášterů a fararích kostelů, byl městem mnohem větším, než nyní, neboť Podměstí Pražské vypřihovalo asi rozlohu mezi dnešním městem a nádražím, Podměstí Mýtské se pak táhlo na jihovýchodní straně města od vojenské plošiny až za dnešní třída Pospíšilovu (směrem k Slezskému předměstí). V Rybářské jmenovala se část podměstí v okolí moravské brány, a Záměstí vypřihovalo část podměstí až Malborkem, které ještě patřilo k městu. Na předměstích byly ovšem domky menší, obklopané často zahrádami.

Po válkách husitských počalo se město zase stavovati a r. 1571 sečteno 78. usedlých.

Za války třicetileté klesl Králové Hradec opět velice, Švédové zde vypálili přes 400 domů. Ze 707 domů, co se jich počítalo, bylo dle popisu r. 1654, tedy v šestém roce po zavření míru westfalského, jen 301 obydlých, 11 pastýřů, to jest početně bez obyvatel, ještě se rozutkali, a 495 rozbořených. Největší počet rozbořených domů nalezal se na předměstích, kde bylo 453 rozbořených a jen 89 obydlých domů, v městě pak bylo 131 obydlých a 74 neobydlých domů.

Rodák královéhradecký a životopisec Žitky, Václav Vladimír Tomek v místopisných pamětech svého města napsal: „Z převratů násilných, kterými postihem byl národ český po přeměnění stavů protestantských na Bílé hoře, jeden pro budoucnost měl účinky blahodějně, obnovou totiž panství katolické církve v naší, jiné účinné byl konec smutku v náboženství na posledního století předtím panujícímu. V místopisných poměrech Hradce Králové převrat tento náboženský měl na následek smutný nemalý důležitost“.

Dnešní Hradec Králové.

Náše město skýtá se všech stran malebný pohled. Zdá se býti také rozhodně větším, než-li ve skutečnosti jest. Králové Hradec leží na opukové skále a nájupu 244 m. nad mořem. Kolem dlouhého náměstí se skupuje jest na prostě secelých 17 hektarů 272 domů, které tvoří Velké, Malé a Svatojanské náměstí a 11 malých uliček. Na východní straně města v rovině jest nová třída Pospíšilova, na jihu třída Komenského, na západě třída Jiříkova, v které se nalézá velkolepá budova diecézního čítam 800 sáňaců. Dle posledního sčítání lidu čítal Králové Hradec 7596 obyvatelů, z nich 7394 katolíků, 126 evangelíků a 292 židů. Město jest sídlem krajského a okresního soudu, hejtmánství, brigádního velitelství a jiných úřadů. Jako sídlo biskupství drží Králové Hradec primát mezi městy na českém východě, ačkoli se do počtu obyvatelstva Kutná Hora, Chrudim, Trutnov, Pardubice a Náchod jej převyšují. Jelikož však Králové Hradec sbavil se postu pevnostních konopím jich za sumu 1.001.352 sl., jest mu od r.

1693 možno se rozšíř. valí a bobdá stane se opět největším městem na českém východě, jakým před vystavením pevnosti v r. 1766. býval.

Králové Hradec jest vynikajícím městem školským. Vedle biskupského semináře jsou zde c. k. gymnasium, c. k. reálné školy, učitelství, vyšší obchodní škola, odborná zámočnícká škola, nižší kupecká škola, pokračovací školy, dívčí měšťanské školy, školy národní, ústav pro hluchoněmé, šroťácké atd.

V úzkém spojení s městem jest Pražské předměstí a nádraží, přes 1500 obyvatelů čítající, kamí Hradeckí překládají namnoze své závody. U Pražského předměstí nalézá se též městská Střelnice s pěknými sady a restaurací.

Jdouce z Pražského předměstí lipovým stromoladím r. 1867 opětne vysazeným do města, přijdeme okolo voj. cvičiště k tak zvanému Pěti-domí, nové to skupině domů městských, v jejichž posadí se vypisá obchodní akademie, velkolepá, právě postavená budova. Odtud přes labský most dostaneme se do Pražského podměstí, kde v posledních letech roste řada moderních domů. V pravo pod velkou budovou pivovaru pravovárečného se nalézá dátojanský park, v levo padne do oka na první pohled monumentální budova Adalbertina.

Jdouce do města Pražskou ulicí přijdeme na Svatojanské náměstí, do něhož ústí v pravo ulice Svatojanská, v levo Dlouhá ulice, odkud se jde k bývalému královskému hradu, na jehož místě jsou dnes ústav učitelství, c. k. okresní hejtmánství a kněžský seminář. Na Svatojanském náměstí narodil se, jak pamětní deska hlásá, vlastenecký kněz a buditel českého národa J. L. Ziegler. Zde se nalézá v obecním domě též „Beseda“.

Ze Svatojanského náměstí přijdeme na Velké náměstí, kdež na první obled padne do oka v pravo se nalézající biskupská residence, pak dům, kde se nalézala dosud redakce „Obnovy“, budova gymnasia a kasárna, bývalá jesuitská kolej s kostelem Panny Marie.

Průčelí Velkého náměstí tvoří bývalá radnice, ted budova c. k. krajského soudu o dvou věžích. Na nádvoří zarděno je ve zdi pět kamenných desek. Dvě z nich s nápisy (G. a W.) připomínají krále Jiřího a Vladislava. Radnice se připomíná již r. 1419. Nynější podobu dostala přestavbou v letech 1830—52.

Za radnicí nalézá se kostel sv. Klimenta s věží, která jest ozdobena papešskou tiarou. O kostele sv. Klimenta v Hradci byla od časů kronikáře Hájka rozšířena mylná pověst, že to byl první kostel v Čechách vystavený knížetem Bořivojem; což nepochybně vzbudilo nové větší účtu k němu. Za časů husitských kostelík spustl, pak se v něm nalezala zbrojnice a solnice. K žádosti kanovníka faráře Bernarda Sartoria r. 1680 konšelé nařídili vykliditi z něho luntý a jiné vojenské nástroje, kterých něco ještě tehdejší bylo v něm chováno, a odněsti je na hrad, to jest do špejcharu městského (ted c. k. ústav učitelství). Nákladem faráře byl kostelík obnoven a k církevním beholubám používán.

Později biskup Adam hrabě Vratislav, hledě ke chatrnému stavu kostela toho starodávného, uzavřel nové jej vystavěti. Ze staré románské rotundy, která postavena byla asi v době, když křesťanství vnikalo do Čech, a která až do husitských válek byla českým fararím kostelem, zbyla jen nepatrná část se zarděným gotickým vchodem, jež při budování Bílé věže byla do ní pojata. V kostele, který v nynějším podobě byl r. 1717 přestavěn, nalézá se Boží hrob a v skleněné rakvi tělo sv. Klimenta, mučedníka, jež r. 1737 papež Kliment XII. kostelu sv. Ducha daroval.

Jak již řečeno, při kapli sv. Klimenta vypíná se Bílá věž 68 metrů čili 217 a půl víd. stopy vysoká. Základ k věži této položen byl 7 června r. 1573. Věž stavěna jest z tesaného kamene hořického v slohu renesančním od mistra Buriana. Pouze okna, lomeným obloukem zakončená, jsou upomínkou na sloh gotický. S pavlázky věže vidět hory Krkonošské, Orlické, českomoravskou vysočinu, pak kraj směrem ku Praze. Na věži nalézá se od r. 1581 zvon Augustýn, mající 6 7/8" v průměru a váhící 193 víd. centů čili 98 metr. centů. V Čechách jest pouze zvon sv. Zikmund na kostele Svatojanském v Praze věžím, který váží 250 centů vídeňských a který má 8 stop v průměru.

Bílá věž má svůj název od bělavé barvy kamene hořického a pak proto, že cihelné věže sosedního biskupského chrámu sv. Ducha jsou barvy červené.

Kathedrála.

Náš kostel biskupský jest zbudován ve slohu gotickém, o třech lodích s cibulí a jest nejpatrnější a nejsajímavější památkou hradeckou. Pro nedostatek vhodného stavebního kamene na Hradecku použito pískovce hořického pouze k ostění, kružbám, žebřím a kde jinde bylo nezbytné třeba při stavbě kamene. Kár kostela je 25 m. dlouhý, 9.5 m. široký, 22 m. vysoký a je uzavřen pěti stranami osmiúhelníky. Hlavní loď je 8 m. dlouhá, 9.5 m. široká, 22 m. vysoká, poboční lode jsou 8 m. široké a nižší než loď hlavní a od ní každá 3 osmihrannými pilíři oddělena. Kostel měl původně míti podobu kříže, jako starý klášterní

kostel ve Zlaté Koruně, leč šmykl ten nebyl zcela proveden. U kostela jsou věži a menší sakristie. Za bokovými lodmi vypínají se dvě věže. Okna jsou dvou- a třídlá. Pěknými ozdobami vyniká předání jižního vchodu. Klenba kostela sestává z polí křížových, jejichž osodobná pískovcová žebra bývala dílem bronzována, dílem pozlacená. Kancelna a biskupské oratorium nad velkou sakristií jsou práce nové, z pískovce dovedně zhotovené. Největším akvostem kostela sv. Ducha jest gotický tabernakl z pískovce provedený mistrem Matějem Rejskem. Ze čtyřhranného oklu zdvihá se kulatý sloup šlábkovaný a na něm stojí osmihranná schránka Nejsvětější. Na ní je vytesána hlava Kristova a Jakuba patriarchy. Římky schránky ozdobeny jsou hlavami andělů a znaky evangelistů. Otvory do ní uzavírají mistrovsky pracované gotické mřížky s nápisy zbožného obsahu. Nad schránkou vznášá se pyramida ve třech odděleních. V nejdelším oddělení stojí dřevěná soška sv. Petra a Pavla a zvenčí pod baldachýny tři sošky andělů.

Zajímavá je též cínová křtitelnice, postavená v přístavku severní lode. Křtitelnice odvezl hradecký Husit z benediktinského kláštera podlaťického; ozdobena je výpuklými podobami apoštolů a třemi hlavami andělů.

Kostel sv. Ducha následkem proměny v náboženství po bitvě bělohorské vykladoval nepochybně rozličné nové úpravy, aby se hnal k úplnému obnovení v něm služeb Božích dle řádu církve katolické. Před dobou Husitskou bylo u sv. Ducha, který byl asi fararím kostelem Němců, přes 20 oltářů. Zdá se, že v době Husitské mnoho někdejších oltářů zaniklo, pročť zakládány jsou nové, mezi nimi zvláště oltář sv. Josefa, jakožto nové přijaté patrona českého, r. 1696.

Nynější oltáře postaveny byly po poslední jeho opravě r. 1865 v slohu gotickém. V téže slohu opraveny budou v jubilejním roce císařském obě dosud zřká věže. Podrobnosti o velechrámu hradeckém možno se dočíst v „Právoce po Hradci Králové a okolí“ od Ladvíka Domečky, který čtenářům našim odporučujeme.

Naproti kostelu sv. Ducha mezi pravovárečným pivovarem a biskupskou residencí jsou mezi některými budovami residence vysedp. kanovníků, které postaveny byly na počátku 18. století na místě sehozpných schátralých domů.

Biskupská residence.

Již roku 1680 uzavřel císař Ferdinand II. v posavadní nerozdílné provincii arcibiskupství Pražského stiditi čtvero biskupství jemu podřízených, ve kterých jedno mělo míti sídlo své v Hradci Králové. Uskutečnění záměru toho musilo však odloženo býti následkem války třicetileté, až teprve r. 1653 stalo se za císaře Ferdinanda III. nové uzavření v příčině biskupství Hradeckého. R. 1656 zakonpeno pro biskupství panství Chrást, r. 1661. stalo se první jmenování biskupa, který teprve roku 1665. byl na stolec biskupství uveden. První čtyři biskupové sídleti v Chrásti.

Biskupská residence postavena od biskupů T. Beckra a Adama hr. Waldštýna na náměstí na místě tří zbořených domů měšťanských, které zakoupil r. 1662 první biskup hradecký a má pěkný barokový portál. Uvnitř residence nalézají se domáci biskupské kaple sv. Karla Boromejského, knihovna, konsistoriální kanceláře a podobizny všech biskupů hradeckých, z nichž první byl

Matěj Ferdinand Zoubek či Sobek z Bilebergu, moravský rodák z Rajhradu 1664—1676.

Další jeho nástupci byli:

Jan Bedřich hr. z Waldštýna † 1694.

Jan František Milčín bar. z Talmbergu † 1701

Bohumír baron z Kapouna a Svejtkova † 1701

Tobias Jan Becker † 1710.

Jan Adam hr. Vratislav z Mitrovic do r. 1721.

Václav Frant. Karel baron Košín † 1731.

Moriz Adolf Karel vévoda Saský 1731—1733.

Jan Josef hr. Vratislav z Mitrovic do r. 1753.

Antonín Petr hr. Pichovský 1753—1763.

Herman Hannibal hr. de Blümegen do r. 1774.

Jan Ondřej Kaiser rytíř z Kaiserů do r. 1776.

Josef Adam z Arca 1777—1780.

Jan Leopold rytíř z Haje 1780—1794.

Maria Tadeáš hr. z Trautmannsdorffu do r. 1819.

Alois Jos. hr. Krakovský z Kolovrat do r. 1830.

Karel Bor. baron Hani 1832—1874.

Josef Jan Ev. Hais 1874—1892.

Dne 21. 1892 prosince jmenován byl Hradeckým biskupem Jeho Milost ndp Edvard Jan Nepom. Bryněch, jenž byl posvěcen a nastolen 25. března 1893. —

V místnostech redakce „Obnovy“ nalézala se do r. 1827. českobratrská modlitebna.

Vedle budovy této nalézá se bývalý jesuitský seminář a jesuitská kolej s kostelem Panny Marie. Po zrušení řádu jesuitského r. 1773 proměněna kolej v kasárna, kdež se nalézá též místní velitelství a hlavní stráž. V bývalém semináři až dosud se nalézala pětitřídní škola chlapecká, c. k. vyšší gymnasium a městské museum, r. 1880 založené, v němž se nalézají mnohé zajímavé a starožitné sbírky. Jsou tu jmenovitě pás královny Alžběty, drahocenné kancionály a vzácné starožitnosti a bohatá sbírka mincí. V museu se nalézá se též model Bohuslava Balbína, jesuity, který po válce

Žiti také patřil k nejmenším vlastním a spí-
novatelům českým.

Kostel Nanebevstání Panny Marie má mnohé
vážené obrazy. V přilehlé kapli Panny Máří
nalezají se obrazy představující život sv. Alodis,
včetně z ambity koleje jezuitů.

Ze třího kostelem náležá se vlt Kropáče,
paužířna se městské vězení, dříve vodní mlýn
na válečné měřáns Jaa Kropáče pojmenovaná.

Na Malém náměstí nalezá se c. k. poštovní
úřad, na severní straně odtud byla až dosud umís-
těna dříve škola, dříve c. k. královský úřad. Na
straně východní uzavřeno jest Malé náměstí rad-
nicí a vítkou. V radnici náležá se vltkeré měst-
ské úřady, úřad purkmistrovský, zasedací síň
městské rady, úřad důchodenský a zádušní, tech-
nická kancelář, policejní komisařství a strážnice a
obecní zastavárna. Vedle radnice na levé straně
náležá se sokolovna r. 1884 zbudovaná, v rohu za
ní, na Kavčím trhu náležá se chlapecký evangelí-
cký seminář. Na protějším rohu Kavčeho trhu a
Malého náměstí náležá se proslulá c. k. dvorní
továrna hudebních nástrojů firmy V. F. Cerný a
synové, jejíž pobočný závod je na Malé Růsi v
v Kijevě a jednatelství v Ohn v Severní Americe.
Na Malém náměstí náležá se rodný dům věhlasného
dramatického spisovatele Václava Klicpery. Neda-
leko odtud v Dlouhé ulici náležá se poblíže c. k.
úřad, kde se konají též soudy porotní, Klicpe-
rovské městské divadlo, v němž se konají budou
slavnostní schůze katolického sjezdu. Městské di-
vadlo dala r. 1885 postavit od architekta pana
Weinhengsta městská obec nákladem 40 000 zl.
Socha sv. Jana Nepomuckého, která zdobi
Malé náměstí, dříve též Kohnské a Židovské ná-
městí nazývané, postavili dal prvotně před Pra-
hou bratři na místě někdejšího kláštera Panny
Marie řádu dominikánského císařský rychtář Jan
Frédřich asi r. 1721.

Slavnější dílo toho spásobu znavřela rada
městská vyzdvihnouti r. 1714 ke vzdání díků za
pomocí moru, který před tím mnoho v semi
zabil, totiž vysokou sochu Panny Marie prostřed
velkého náměstí se sousoším desíti rozličných sva-
tých a svtíc kolem ji objímajícím a sice jsou tu
sochy sv. Jáchyma, sv. Anny, sv. Josefa, sv. Še-
bastiana, sv. Vavřince, sv. Karla Boromejského a
sv. Jana Nepomuckého, a na podstavci jeho vytesány
jsou vysoké reliéfy sv. Františka Xav. a sv. Ro-
salie. Kamenou balustrádu kolem zavřají dvoje
dvířka, jež sestávají z pozdně renaissancehož so-
lezných mříží. Sousoší toto bylo dne 24. srpna
1715 slavně posvěceno. Za přitím posvátého
dla tohoto odstraněno jest toho času někdejší pře-
ně odtud z prostředka náměstí a postaven jiný ve
ekrovějším spásobu před samou radnicí blízko
kamny památce ke etí krále Jiřího tady stojící.

Vojenské nemocnice náležá se mezi městským
divadlem a kněžským seminářem. Opodál stojí
Boromeum čili seminář pro studující mládež. Ro-
zkazem císaře Josefa II. byl seminář studující
mládeže, od Jesuitů v Hradci založený a vydr-
žovaný, dne 1. dubna 1786 zrušen. Počreba po-
dobného ústavu ukazovala se pořád více, zejména
když kněžskému semináři počal se po roce také
nedostávat počet schopných chovanců. Tady
usnul se biskup Karel Hanl, že stídl nový ústav
dle předpisu sněmu Tridentského. První příspěvky
složili kněží, kteří v srpnu r. 1850 účastnili se
v Králově Hradci exercitií, načež po vydání pa-
stýřského listu dne 12. ledna 1853 přispěla celá
diocese sbírkami 22.002 zl. 44 kr. Ze 16.000 zl.
zakoupeny byly v Dlouhé ulici tři domy, které
rozbourány a na místě nich postavil stavitel Fr.
Dobrkovský novou budovu nákladem 68.721 zl.
38 kr. nečítaje v to odměnu staviteli a na zařízení
ústavu. Dne 29. září 1860 bylo Boromeum po-
svěceno a dále pod správou ředitele, místředitele
a spirituála, domácí hospodářství pak odevzdáno
chudým sestřím školním od Matky Boží. V prvním
školním roce bylo v Boromeum 68 studujících. Počet
jejich stále stoupal. Roku 1868 bylo 112 chova-
ců, letos přes 120. Boromeum jest velkým do-
brodiním pro studující. Studující za mírný plat
dostanou zde dobré zaopatření a podrobeni jsou
přiměřené kápní, jsou dobrými ano velmi dobrými
studenty, také rodičové mohou býti vždy pře-
svědčeni, že se jejich dítka nalézají v dobrých
rukou. Chudí synkové rolníků, řemeslníků a men-
ších úředníků mají zaopatření v ústavu buď zdarma,
nebo za nepatrný plat.

Lidumilným účelům slouží též Rudolfinum,
diocenní ústav hluchoněmých, na počest svtčá-
lého korunního prince Rudolfa od biskupa Josefa
Jana Heise tak nazvaný. Slechotný tento biskup
zakoupil r. 1881 pro založený jim ústav hluchoně-
mých nejprve jedou dvoupatrový dům a pak
menší domy, na místě nichž dal vystavěti novou
budovu, v které dostává se opatření a vzdělání
př 70 chovanců.

Památná budova v Hradci Králové jest bti-
šlý seminář. Na jeho místě stával kděvský hrad,
jež Žitka r. 1428 rozbořil. V první polovici 16.
století obnoven byl sloz „zámek“, avšak okolo r.
1555 usazen do něho úřad a soud královského
purkrabí. Když pak úřad tento byl do Prahy pře-
nesen, císař Josef I. svlátním listem, dne 23.
září 1706 ve Vidni daným, biskupovi Toběáš Ji-
novi „dům purkrabský“ k jeho přebý přepočil,

by on pro sebe a své kapitulární kanovský oddě-
l se něho upravil. Avšak roku 1709 daroval pan
biskup dům tento semináři, maje již místo a
jiné domy koupené pro svá a pánv kanovský
mláďa, a hned téhož ještě roků již se upravoval
a přestavoval obdržený dům, položiv i základy
kámen ku kostelu sv. Jana Nepomuckého. Na za-
čátku r. 1712 byl „purkrabský dům“ zcela pře-
staven a upraven se seminář a pobočnou s ním
za refektář doboře klášterní síň, v kteréž se někdy
k soudu purkrabskému sedávalo. Purkrabí kráje
hradeckého byl jediný poštátek se sřazení sou-
du krajských, které v Čechách pomínaly válkou
husitkou. Purkrabí hradecký býval dosazován vždy
ze stavu rytířského od ovlovelých králově ob-
ských ke správě hradi v Hradci, později od krá-
lov samých. Počítán byl mezi šlechtíky zemské a
měl místo v radě místodržitelské. Vykonával v
kráji hradeckém tu pravomocnost, kterou v ostat-
ních Čechách úřad a soud purkrabský v Praze.

R. 1769, 1790 a 1806 byl biskupský seminář
rozšířen, r. 1814 vyhořel, r. 1866 byl ohrožen
pruskou dělostřelbou, jejíž dvě kule dle 5. čer-
vence zasáhly kostel sv. Jana. Jedna z nich za-
sáhla je tam, kde dopadla, jiná vymalovaná je
na štítě, který porouchala. R. 1887 a 1888 byl
kostel sv. Jana, jednoduchá tu baroková stavba
v podobě latinského kříže uprostřed kopulí pře-
klenutá, obnoven. Oltář sv. Jana Nepomuckého,
sv. Josefa a Panny Marie jsou vešměs nové.
Obraz sv. Jana nad hlavním oltářem pochází od
slavného Petra Brandla. Také kazatelna, proti ní
stojí socha Spasitelova, jest nová. Nástěnné akvoet-
né malby provedli beuronští benediktini z pra-
ského kláštera na Slovanech.

Vedle semináře v Solní ulici patřily ještě
dvě další budovy ke královskému hradu. Dnes
jsou v nich c. k. obecní hojmanství a c. k. ústav
pro vzdělání učitelů. Tento však již přitím rokem
přeložen bude do nové budovy, která proti dosta-
vené právě obrovské budově obecných a měšťan-
ských škol v Pospíšilově třídě na východní straně
města postavena bude. V těchto končinách je
také pěkná budova odborné školy námořnické.

Na jižní straně města v třídě Komenšského
vedle obrovských kasáren vynikají c. k. vyšší školy
reálné, nákladem téměř 400.000 zl. zbudované.
Málo které město v Čechách věnovalo v posled-
ních letech tak obrovské náklady na zvelebení a
rozmaolení svého školství, jako metropole českého
severovýchodu, Králové Hradec. Kd by toto mělo
biskupské a vysokých škol bohosloveckých a mno-
ha středních i odborných vyniklo brzy i v oboru
prámyslovém a sanjalo tak v staroslavném krá-
lovství postavení, které hned po mlti českých
měst, královské Praze sanjímalo!

Z dob utrpení.

Králové Hradec má děsivou polohu v ohledu
vojenakém a za válek byl vždy první na ráně. Za
válek třicetileté zavřdili na svých pochodech ci-
sařští i Švédové často do Hradce a tak se zmáhalo
obecné ochuzení. Již do roku 1639 mnoho posabě,
kteř nemohl snést břemen válečných, opustili
raději domy své. Prázdné takové domy vojáci vy-
tloukali a kasil, tak že zůstávaly z nich hole
zdi. Dne 17. června 1639 zmocnili se Švédové pod
Bannerem Králové Hradce a řádili v městě ap-
sobem strážlivým přes tři čtvrti roku, přes 400
domů — hlavně na předměstích — vypáleno a
vyhořeno. R. 1642 vydrancoval město opět To-
risonson, r. 1645 ho sice nedobyl, ale část města
vypálil, tak že po ukončení války třicetileté ze 707
domů zůstalo jen 201 obydlí a obyvatelstvo
trpělo strašnou nouzi.

V čas míra a zejména po sřazení biskupství
v Hradci nastal zde člý stavební ruch a za pano-
vání císaře Karla VI. byla podměstí Hradecké
celkem v tése rozsáhlosti zas vystavena, jakou
měla v částech před bitvou Bláhorokou. Pohřchu
však přitly nové doby strasti válek pruských
za královny Marie Terezie, které i konečně podnět
daly ke zousení objemu města v tom apsobu,
v jakém se do nynějška apatrovalo. Hrad v druhém
roce války zmocnil se král Bedřich Pruský z na-
madání Hradce. Prusáci leželi zde dosti dlouhou
dobu a spokojovali se z počátku rozličnými do-
dávkami k vojsku pruskému. Horčí větší však přit-
ly, když r. 1744 král Bedřich poručil mir a ge-
nerál Schwerin zmocnil se Hradce. Tu trpělo
obyvatelstvo velice nátiaky. Stěží utěšeno bylo
střídavě a r. 1745 okolo Hradce stalo se hlavním
dějištěm války a neustálých pohodů vojska císař-
ského a pruského. Totéž se opatovalo r. 1766,
1767 a 1768. Tu v městě červencem vydrancovali
Prusáci město a na podměstí trhaly dvory, sto-
doly i přibytky, aby měli dostatek paliva. Teprve
26. července musil Bedřich před císařskými co-
vatí. Na Pratském předměstí strhla se moud
brčka, Prusákům dvě děla odněta a císařští vltkli
po tom do města velice zmařeno. R. 1760 chro-
mařoval na Hradecku opět generál Laudon ci-
sařské vojsko, a s ním pak též na hranice slezské.

Vypálené město.

V roce 1709 vypálil Hradec německý sbor
strážlivou zasedbáním od vojska. Když totiž Dana
a Laudon s hlavní silou stáli proti Bedřichovi při
hranici slezské v okolí Broumova, za nady vojska
císařského vltoučila se jistá loupeživá četa, která
častěji proyázela vojska pruská, nanvající se též
časem sborů pruských. K nápodobě domků bouřili
mnozí vousy přidělané. V Hradci ležela toho čas
posádka asi 500 mužů v pletovském Weisseu,
která by byla k obrasě proti takové chasě úpně
stěpila. Tu se dle 18. července roznese pověst,
že byli v Záhře vlteli husitští prusí a že od vltch
Jaromír přepadli „Hradec“. Přes noc se vlt-
řitím pověst že tltěba na Hradec, a pletovský
Weiss domnívaje se vltě sly, ráno dne 11. čer-
vence vyvtěl vojsko své z města nejprv na právo
stranu Labě, po „vltě“ pak přes vltěto přimou-
vají kúšetě s měšťany hotových vltě nebo obrany
dřevta se účastniti, vltěte když zprávy mlti, že
jest to jen loupeživý lid, který se vltě krajně plet-
luje, odtáhl do Pardubic.

Rodák králověhradecký, kněz František de
Paula Šemla vypravuje ve svých pamětech města
Králové Hradce o této udělosti a pokračuje:

Na to, kdo jen noby měl zbravě s měšty
utkal, v pravdě strachem divným botským dopu-
štěním poděšen, nebo i za mnoho mlí okoli i
z Kutné Hory a z Olštavi tltě utkali, jeden dra-
běho děsíce, a kde koně, vasy neb i krásy vltěli,
jltě kozáky jltch honiti domějšitje.

Jezuvitě králověhradeckí vltěli vltěti ještě
zůstali, toho dne nedělního mlti svtčé pořádně
dřice, ač bez muziky, neb mládež semtářská jlt
se rozprchla, v 11 hod. vltě obyčejný k obědu
šli, při kterém okolo pti 12. někteří z nepřátel
vltě se ukázali; zalechna přítomnost těch hostě,
brzy oběd skončice, vltěni do kostela se utkali,
tam litanie vltěmu Pána Ježíše se modlice. Katim
ltě tak ředěti kozáci jlt pohledem vyhrdovali; ku
kterých utročení pti purkmistr Jan Pořival a ně-
kterými koněly vltěti na prostřed rynku vltěti;
jltch vltě 36 nejvíce bylo, z nich i někteří i na
podměstí zůstali — posdravice jltě, kterým dlece
posdravení poděkovali, však hned zltěv stoupice,
ltěm vltěním ptiám kapry, bodiaky, ptiaky stlt-
brné od vltěv i od spodkův obrali; oltěni pti-
divně jak obrali po mltě sem tam chodice, lidi
na vltě chytali, obráli, odporující neb co dltě
nemající karabáčemi mltěti, krásy nálelné ovti-
rali, vybírali, dvore domův tloukli, sekali, penize
na měšťaněch vymáhali, maje jlt vltě vltě vy-
znamenané (Dominikán František Maria Ullmann
vltě řidy, že byli sltě pruskou sbtí ve spolku, že ji
prozrazovali, kde majltě penize, potraviny a dety
zakopány a skryty, neb kde vltě dobytek
nachovaný.) Neb dovědčovali ti, jen vltěli vltěti
na malém rynku papír popasý prohibiči, a po
domích se ohltěti. Ano i taky jen do některých
znaměnitějších domů vltěti. J. P. děkana kapitálního
Saxe, penze a stltbra obltěpiti, a bitim strážili,
že přes kance ptiěti a ač de Saxonie toho dne
strachem utecti, starce doucom byl. Vltěle jltě
obltěltěni Reitschtein nazvaný tltě dltěti
Brandstetier (vypálené) ptiědoval, ačce u pti
purkmistra obdrice utělen byl, ptiěvltěje ne-
páti a nerabovati; také dltě, jak svtčé kase
na vltě dltěti vltěti. Do koleje pak nepřitli,
aniž čbe od jezuvitě řáděti, ač velky vltě de
placa u ště vltěti ovtěvny byti. Sotva však
ltětie vltěle jezuvitě sbtěti, znamením vel-
kého zltěv vltěti vltěti pod ště měšťanem, pod
kapli sv. Josefa, aktd neb stědola sltěm hofeti,
vltě vltě tam obltě od mltě hltě, aniž jakou
šltě ten vyhořely sklad města vltěti. Pak zase
pro botzaky tltě dltěti řáděti, pročť pti purk-
mistr a řáděti oltěti, by tomu součeti (kdy pti pti
vltěti měšťaněv dostati se nemohlo) a cy-
vltěvltěti bti se vltěti, zltě vltěti
se vltěti, a jltě kdo jen mltě utkal. Na dvě
hodiny u loupežnic vltěti rabovali, pak před
drtěm hltěm sltě vltěti na podměstí se
sastavili. Dvřovali se jezuvitě, a ptiěti tu
mltěni semi starci, konec byti tomu vltěti,
vltě ptiěvltě jak se pravilo a vltěti vltěti
dltě — dovědčuje městské apatěti — od krále
přetěni mltě město zapáliti, teprv okolo pti pti
vltěti proti sebe náročením aym č. 160 náhle
konč sltěm vltěti, sltě po nym plameu se vy-
vltěti i k tomu vltěti a sltě vltě se strlt, jen
onen obltě přes vltě na protějš dltě č. 146 hned
domel a pak okolo domy i koleje zapálili. Plápo-
bto tak město Králové Hradec, a vltěle celou noc
na mnoho mlí okolnosti, kdež nebly, kde co nej-
moltěho byl hltě, mltě obltě sltěti hltěti; pročť
obltě, ač uprostřed rynku vltěti, celou také vltěti
poděti jediné svou horltěti, a se ptiěvltěti mltěti,
strávil, kdež vltě jltě jltě dltě k vltěti hltě.
Zahvltěti tltěti i tu ště mltě ač na poslední
dltě (na sbtěvltěti) a celě vltěti i penize opo-
vltěti; sltě domy na sbtěvltěti ptiěti vltěti
vltěti na hrad, na platičkém rynku č. 89 jlt od
obltě ště chytati počti, jltě jeden řeznický to-
vryt jednou kltěti vltěti, a tak nejou ten dltě, aym
i blitky obecní spějebor (paedagogium dltěti),
solnici (hojmanství), a sv. Jana kostel a biskup-
ský seminarium obltěti, oltěni sltě strany pti-
moltěti mltěti, vltě ač se brouz obltěti obltěti
stráveno . . . Od vltěti sltě strany ptiěti ač na

Z Pelčáků. (Slavnost na rostoučenském.) Svatojosefská jednota loučila se 25. července o svatojakubské pouti se svým volemilovaným zakladatelem a předsedou, dp. Janem Nep. Volánkem, jenž po plných 11 let byl kaplanem a po dvakrát i administrátorem pti sdejším děkaněm chrámu Páně Dp. Volánek povolán byl za faráře do Bestviny u Chotěboře. Svatojosefská jednota nese těžce strátu muže tak výborného, který byl velikým dobrodincem jednoty a pravým otcem svěšeného mu stáde. Ku poslední návštěvě jeho místnosti spolkových konání byly pilné přípravy. Jevíště, na kterém tak často nám skýtal poučení, nadšení a zábavu, osdobeno bylo hájem květin a podobiznou ošavence, ukrádeno jeonc mimo jiné též stuhami praporek spolkových, jenž k popudu, snahou a snažným přispěním jeho pořízen byl. Po obou stranách podobizny sedícími byli členové spolku, v jejichž čele nalézal se jednatel p. Burghart Šimáček, který o s. hojinně dosta-

vítěš se ep. farář Václav přišel k němu a promluvil mu, vložil jeho ruku do rukou a o věcech jeho, jak byl vždy upřímným přítel, radou a útěchou. Nešťastná minulost osudově vlnila členové jednoty, ačkoli se na ně se srdce plynulá dík. Řečník slyšel oslavu jedné přítomných, že všechna jeho snažení budou zachována a na nich dále stavěti. Tak doufají, že nejlepší osvědčení svou lásku a oddanost k zakladateli jednoty, jemuž na novém přebývání přejí sílu, zdraví a boží požehnání. Velice jen dojat děkoval oslavenci, kterými slovy za pousta mu prokázano, alobuje, že Jednota Svatojosefská, k níž s celou duší i s celou myslí svou přilnul, v paměti své vždy podrží a na radostě okamžiky v ní zašité mile vzpomínati bude. Dalším rozkvetlá Jednota přál hojného sdružení. Po té podal p. jednotu panu faráři skvělou vánoční knížetku a tímto slovy: „Na dárek vděčnosti a lásky jakožto upomínku od svých věrných členů Svatojosefské jednoty polichotí račteš tuto knížetku, obsahující slova projeva naší vřelosti k Vaší Důstojnosti, láskyavě přijati.“ Na to zazněl p. jednotu k harmoniu, a členové jednoty zapěli velmi precizně kantátu na rozloučenou na následující slova, jež napal odhodlaný učitel pan Ant. Konst. Vláček:

Velcí muži proslavení, kteří světa nám rodili, lidem naučili k probuzení, nejvíce nás milovali: pohodli si odepřeli, práci usilovně šli, v oběť dali život celý, věnovali jí své síly. Nuže, slavné velké muže, budme jim za lásku vděční, omyje na jich akční ruce, poměny, kvítí ardeň. Hle jak setba jejich sraje v krásné utěšené plody, by se rozkošného máje mohlo lidstvo slavit hody. Žel jen že máj není stále, krása jeho se odkvétá, že nám mizí nadále, že nám přechá z odtěti. Žel, že předešlá náš dráhy od nás bude se ubírat, že ty všechny jeho snahy se musíme mu „s Bohem“ dát!

Tato slova krásopisně p. jednotou vepřána jsou v malé knížce panu faráři na památku věnována, jakž i proslavy a vlastnoručně podpisy hodnostářstva spolku a osamělých členů. Po umaknutí spěvu, jež byl oslavencem i četným shromážděním věčně přijat, promluvil několik ardeňných slov pan Ant. Konst. Vláček a vyzval přítomné k provolání „Slávy!“ oslavenci, jež byla po třikráte hlasitě opětována. Na to přednesl velmi pěkně pan Karel Tíza krásnou básně Václava Orhy „Kde a hrabě“, načež se mu dostalo hlasitěho potlesku. A když byla na to zapěna naše národní hymna „Kde domov můj?“ učinil p. jednotu toto poděkování četnému obecenstvu, slavnosti na rozloučenou se sděstavitelství: „Velečtění shromáždění! Tak četným sděstavitelstvím se na této naší slavnosti na rozloučenou s naším důstojným panem předsedou, doklami jeho, dvanácti příteli, že si důstojného pana faráře, P. Jana Nep. Vláčka velice vážíte, že ho ctíte a milujete. Tímto četným sděstavitelstvím Vaším slavnost naše nad míru svyštěna jest. A proto přijímáte nejardnější díky za tuto Vaši lásku k oslavenci natomu a za ta Vaši láskavou ochotu a vroucí přání. Jednotě Svatojosefské přeje všichni. Vděčnost jest jako magnet, srdce lidská přitahující. Držte se této osvědčené snahy pevně do budoucna, že veletčtění a velečtění přisvědčí naší jedné věčnosti naší k nám jako magnetem přitahující, nikdy nás neopustí, alebž věčnou přání a náklonností svou při nás věrně státi a podporovati nás neustanou. A za to také srdečně prosíme. Zvláště pak obracíme se k veletčtěnímu jemuž panu doklanovi a ke všem důstojným a velečtěnímu panem a prosbou uctívou, aby naši Svatojosefská Jednota v mocnou ochránu svou blahovolně vstoupila a byli nám tím, čím nám byl loutčí se s námi důstojný pan předsed, převedemone láskavě otčování pět v jednotě naší, s kterou by dále ji vedli a spravovali. Ráh zajisté bude za vše, co dobrého a spásitelného slyšíte v nynější pohotlivě době naší chodě a od nepřítelů přemlouvání. Jednotě se prokáže, hojným odplatitelským! Na to loučil se pan farář se všemi účastníky, tiskla jim ardeňnu ruce na rozloučenou; a když si byl od členů dal ještě naposlady zapřít svou samilovanou píseň Kolpingovu, opouštěl místnost Jednoty na smutného blahu „s Bohem!“

Herfmannova Město. (Německá škola — křesťanská-socialní spolek). Při poslední konšcripci napočteno bylo v Herf. Městě mezi 4000 obyvateli 448 židů, kteří skoro všude se přiblížili k obecnosti řekli české. To jim však pranic nevadí, že posílají děti své do dvojitě sdružené školy německé. Škola ta, přetvářena těsně k synagoge a v prvním patře, chodí s ní spojená, udržela se co památka na neblabé doby germanizátorů v městech našich, byla původně soukromou školou židovskou a na rozkvetlá se liberalně r. 1876. proměněna ve školu veřejnou. Řídící učitel je katolík, druhý učitel je žid. Druhdy bývala od českých dětí častě navštěvována, ale počem jejich v posledních letech vždy více klesla a škola počala žít. Mnoholetého roku školního chodily do ní 38 dětí židovské a 3 děti katolické (jedno děvče české a dva tamního žid. učitelé). V přístupu k. roce počem všeho židovské se snížilo na 30. Přičet dětí ve dvou třídách, jaké to pohodlí a jaký luxus! Místní školní rada již na začátku roku řádila o zrušení druhé třídy, avšak dosud nedošlo vyřízení její žádosti a kdo ví, kdy dojde. Jak ale přijde k tomu město, které tak srdečně obětí pro školy své přinášeti musí, aby vydržovalo ještě obyčejnou německou školu k vůli židům? Jest zajisté požadavek spravedlivý, jehož splnění třeba se při energii se domáhati, aby židé buď sami se této školy stali a posílali, jakž již mnozí činí, děti své do obou škol měšťanských, kde se jim důkladnějšího vzdělání dostati může, aneb nechť si se s ní rozloučí, aby školu tu převzali opět v soukromou správu a vydržovali si ji s vlastních prostředků. Čím dříve tím lépe!

Křesťanská-socialní spolek v Herf. Městě. Stanovy nově zřízeného vzdělávacího křesťanského socialního spolku pod ochranou sv. Jiří v Herfmannově Městě byly již od a. k. místopředsedství uchváleny. Členů se přihlásilo dosud 86. Spolek nejdrže saháji cínost svou s heslem: Bohu datí, ná.

žád, škola křesťanská, vzdělávací. — (Začíná se)

Ze židovské a. Cid. Mlé. přehledu, a. dojet vstupuje dnešního křesťanského do naší svatyně. Chasem vstává Prokop, podobou ješ dříve křesťanský světový na Sázaré, ačkoli se vyzdobou — v židovské a v okolí nevidano. Kambeli pohledem, vlně vidí něco krásného, buď zcela nového nebo jako nové upraveného. Pořádá oko viděti lidi upřeno vždy býti a má býti na oltář, kde ve svatostánku nakolnečat lásku Boží trůn skromněji sobě vyvolli, proto místo starozákonní „Svatyni Svatých“ — nejvíce vyzdobila ruka umělcova. Pokroč tedy blíž, upř srak svůj vzhled a na klenbě přebýtuje užší Krista Spasitele, an sedí v oblacích s mocí velikou a velebností, jako budoucí soudce náš, počátek a konec věcí všech. A tu se hned samymlí: Kristus Pán drží v ruce knihu — knihu života, v níž zapisa jest každý skutek tvůj. Mnoho-li tam skutek dobrých máš? Jak obetuješ před tím soudcem nejvyšším svatým, vševedoucím, nejvyšším spravedlivým. Byl's dosud živ tak, jak Kristus Pán nám přikázal, zachovával's to, co v posadí se Kristem Pánem v symbolu naznačení svatí evangelisté k naší spásě. Dáchem svatým nášemi — byli naznačeni? Posílají si dle rozkazu drkve sv. táh „klíč“, jež Kristus Pán Petru, hlavě církve své odevzdal a jimiž se brány nebes otvírají? Poalouchal jsi dosud horlivě slovo Boží, jež sv. Pavel, nad kazatelnu tu vhodně zobrazný, a nadšením neuvěřitelně hlásal? Kam připočten býti máš: mezi pánice — či — konkol, jež zde kolem klíče rozpínají se? Nebyl jsi snad životem svým přičinou, že krvácelo zde nasažené božské srdce Páně, trnovou korunou obepjaté a ukrutnými nástroji obklopené? Nebyl jsi snad tím jedním mečem, jimiž prokláno tu panenského srdce přebýti Bohorodičky? Sláva na výsostech Bohu! — Věsta jest — Allosaj — to za na mysl ti uvádějí oni dva cherubové v lodi chrámové. Chod-li s nimi též jednou plesati ve sboru, pomni, že život tvůj právě tak zlobou býti musí květy skutků bohamilých, jako zde v klenbě chrámu květ jen s květem splývati máš. Všecky modlitby tvé a skutky dobré anděl strážný tvůj sám k trůnu Všemohoucího Trůnu přednese, aby je tam sapsal v knihu života. Až pak boží života svého dokonáš, pak spatříš Krista, soudce svého a takovou radostí a láskou, s jakou máš, že tu Matku Páně, tam ses svatý Jeho Pěstoun, — na zcela nových dvou nástěnných oltářích na Ještěm hlídá. Žid rodianý svůj život dle „Rodiny Páně“ — a obladi též Ježíš. Život tvůj buď obětí práce, modliteb, proseb a sebedáporu. Tak sas s klíči oněch mluví k tobě Krista, jež nové na oltářích máš. O chvátej sem, duše zbožná! Chrást tedy obaoren. Kde by také na přimluvu Rodičky Boží, sv. Josefa, sv. Jana Křtitele, sv. Jana Nepomuckého, sv. Václava, sv. Vojtěcha a sv. Prokopa, jichž dílem obrasy, dílem sochy zdobí tento chrám, kde by na přimluvu těchto svatých přápek učiněn byl k životu novému, lepšímu, v celé osadě židovské — zvláště v dních těch, kteří zhrdajice Světlem světa — se strachu jen — tny pokro křáko-nevědecké honěvatě se drží. Ku konci podotýkáme, že krásnou tu obnovu svatyně sv. Prokopě provedl rukou mistra přemě ve sboru chrámovém akademický malíř pan Frant. Doležal z Norého Bydžova, jemuž usnásal a dík náš budí vřelost zjevdán. Doporučujeme jej též tímto co nejvíceji všemu velebnému duchovenstvu jako vřelého umělce, jehož umělecký rozhled tak jest veliký, že mu s jistým vřelým sdarem svitým býti mohou velké práce jeho obora. Na doklad budí zde uvedeno, že v uměleckém závodě pražském pracoval co důvědenci a že v této hodnosti a s tímto sdarem pracoval i mimo naši vlast, v Německu ano i ve Francii. Těs, skromně práce, obětavě jedná a tak všude, kde jen ruka k dílu přiloží, náklonnost a přisvětlí seje. Vydoba svatyně židovské — bez té nejvyšší podpory pokrokové a všude koho s farosí — jest prvním jeho dílem samostatným. Víde, erde, pohled, přisvětlí se — bez reklamy!

Židovské Město. Veliký rozruch v městě našem socialně demokratickou židovskou přepáklém způsobila správa o slavnosti svatého praporu Sv. Václava jednoty katol. jinochů a mužů, která se konala dne 1. srpna 1897. V krátké době svého trvání jednak obřady mezi členy jednak dary stříbila si jednotu v pravdě skvělý prapor, který slobě nřd harné stahy darované paními: matkou a kmotrami praporu. Matkou praporu byla J. J. vysokorodá paní Leopoldina kněžna z Paará, kmotrami veletčtění paní Matilda Čadková, choť vrchního katolického správce a Petronila Lustigová, choť a. k. pošt. mistra a starosty města. Až dlouho trvalo před tím dojetivé počatí a až ještě večer před slavností při do-staveničku stále přelo, přec vydařilo se slavnost nad očekávání skvěle, vřelý sám Báh jí přál, sdržet po celou neděli proudy dojetivé a ukásl nám svou jasnou tvář slavnostní. Počatí bylo tak přisvětlí, že opožděný koncert byl v místnostech zahrádek. Koncert jakž i večerní zábava taneční byly velmi častě navštěvovány a ve tvářích účastníků stříla bylo veselou a radostnou náladu. Až mnoho přihlížejících spolků s přičinou neptisavého počatí nemohlo se dostavit, přec ku slavnosti savitely: spolek vojenských vysloužilců v Dešné, spolek katol. tovaryšů v Třeboni a Jindř. Hradci (s prapory) a sv. Jasefská jednotu se Šobělaví. Z místních spolků neúčastnili se slavnosti: hasiči, sokol a měšťanská beseda. Za to účastnili se sl. městská rada v čele s p. starostou Aloisem Lustigem, ostatní spolky místní mize tři již jmenované zastoupeny byly deputací; jediný spávký spolek „Jablonický“ účastnil se kooperativně, až bez praporu, neboť praporečku s přitiskem lásky ku katol. spolku udělo se asi nanc a musil sástat si doma. Jemu vedlo se se jako mnohým jiným pádkm, kteří se slavnosti katol. dostati boleti hlavy, s městem na rychlo ujděli, jenom že ta profiláka dráha nákrť nechtěla přijmouti. Prapor povětil veledůstojný pán František Havrda, děkan sobělavský, ježto předseda diecézního sdružení vysocě důstojný pán Matěj Voneš, kanovník a děkan českobudějovický pro přerušenu jízdu na trati Sedčovic — Veselí nemohl ku svému

praporu a antiochitě přelobila jasným, vřelým slavnostním hezmořeb kmetem p. Matilda Čadkové, v. m. vřelostě slavnost jednoty a slavnosti k Báh svatosti, ančhodě povinnost upomíná je sám prapor, ane na jedné straně oběma víry, naděje a lásky a na druhé obraz našeho pěstouna sv. Václava. Na to odpovídá praporečk p. František Březina, kloboučk, zcela přiměřeným způsobem; sčil, že členové jednoty obějí vřelou proti všem nepřítelům hájiti, ji vřelost vyznávati a pěstovati lásku k vlasti a tak se ukáslí hodnými potomky zbožných našich předků. Na konci s velkým zápletem dodal: „Kde se dočkám té doby, až s velkou radostí namávám v čele spolku našeho praporem tímto, když se zastříví koruna sv. Václava, našeho pěstouna, na kterých našem nejmilostivějšího císaře a krále. A to aby se stalo volám: „Žid Báh“. Tato řeč s ást obětavého feministika všeobecně překvapila. Společně oběda účastnili se p. vrchní kníže správce Čádek, p. profesor František Janouch, tři páni učitelé a dcl horčí. Ku slavnosti došli četné telegramy a posdravné dopisy. Báh židovské spolku tomu pod záštitou sv. Václava!

Židovské Město. Počátkem školního roku oběti na bude první třída škol reálných, do které jest přihlášeno dosud 30 žáků. Ředitel reálných škol jmenován pan profesor František Procházka z Prahy, poměrně mladý, ale osvědčený již pedagog. Protože školy reálné doplní se posnaněhlá na úplaty vřelí střední útvar, tedy třeba pomýšleti navzá na opatření vhodné školní budovy. Za staveníště vyhlášeny jsou tři místa: na Roudném (u pivovaru), Petráv dvár, sokolovna, komplex domů pp. Kašpara, Duřánka a sousoedního žida, dále komplex domů pp. Puffika, Prousy, Metala, Blatníka, Havlíčka, a část zahrady žida Mdr. Fischera, který chce za náš 30 al. Každé s těchto stavebních míst stálo by náš 60.000 al. Stavba reálných škol stála by tedy přes čtvrt miliónu státek, ačkoli každé s těchto míst má jistě vady. Dále jest v ávahu vrsta též děkanství zahrada, kterého staveníště i y přišlo nejlevněji. Obecni zastupitelstvo kamalo již tři schůze ohledně stavebního místa. Obyvatelstvo Něchodské se zvědavostí a napjetím oběhává, pro které stavební místo se obecni zastupitelstvo rozhodne, zda-li bude při nám rozhodovati svým poplatníky, či svým spolky, straya a jednotlivci. —

Židovské Město. Byhůd na tábor židů do Látie! S podivením jsme pozorovali, křak v neděli 15. t. m. hned před ranými sládkami Báhmi nalepoje jakýsi výrostek po všech jen poněkud přilodných sdech a plotech plakáty, oznamující: Tábor židů a Litie. Přemýšlám, co to má být, proč to musí být srovna „tábor židů“ a proč právě 22. srpna. Blaho možlo třeba rozpraviti: Je v neděli diecézní sjednání židů v Hradci, an a to nemůže přenést přes své demokratické srdce jistě (jak na mou otásku, kde dal k tomu podnět a kdo to má, odpovídá jeden občanem rybnanským) náš Pěsník. Ten pán nemohl ve svém rotilením honem přijíti na vhodnější théma, než jaké je svýklý židů v listech rabulistikých a, proto ve své prostomyšlnosti ušel na hajtmánství s thémata. Chas, aby se „řešilo“ o politické rítinaci ve Španělsku? a o státním právu — nyní v době všeobecné bídy, kdy sraky všech obřecy jsou k bratřím židovskými pohromami tak těsne skloněny, v době, kdy plaze vedle toho suřivý boj germanický souedě proti našim krajanům, teprv teď, 22. srpna, chťají páni rozpravovat o politické situaci náš snad ve Vídni? a akademickou lekei dávat snad, dle nášorté píš Hovorkových, „neuvědoměnlé“ lidu — o státním právu!! To jest, pane Hovorko, má učinit už dávno; teď jse uohl sádit už jinou práci. Na přradit, jak by se mohlo vymazit rolnictvo s hrozneí zadlužeností, nadit rolníkům a přebit k tomu; aby se zřizovali hosp. pokračovací školy cílné na tetr „neuvědoměnlé“ veskavé, máš radit a příkladem předcházet, aby se rolnictvo už jednou postavilo na vlastní nohy i v prodej svých plodin polnic a nestálo jako namlavné pod kuratelou židů — překvapí! Tak poroste, pane Hovorko, síla národa, ale nikoli bocharanským hubatěm.

Židovské Město. Vše v vřelosti se šivl anti- semitky; na mense to býti jen pláň mlavení, p-větrné předsavosti — ale k činu se nikdy nepřistoupí. Připadá mi celý antisemitismus jak nyní se provádí jako papírový voják s napravným mečem, který nikdy nedopadne na hlava protivníka. Ke cti náš obec budí řečeno, že u nás nic málo o antisemitismu se mluví, ale na to prakticky se provádí. Náš boží rolníci nejsou přátele zbytkového mlavení, okatého faanglickáství; oni jsou dobrými a věrnými katolíky a té staré vždy osvědčené víry katolické, víry svých otců se drží. Náš v pravdě uvědomělí občané se odslavovali síce Hase „nějakým tím omládkem“ ba síru na jeho počest nezapřáli, ale se to strážili ne svého stědu jednoho žida! — Obě naše Bavad obějí pracovatí — sverná a puvědělí praktický svépomoč, áklí zajisté čestný a šlechetný hudej! Přijeme mnoho sdarů! Nyní jest jen na katolických obyvatelích okolních, aby všechny áklíky svou vřelostí křesťanskému obchodníkovi — a tímžto všem pětí vřelostí svým náklonným a tak učel, že nejen chytří žid, ale také pastýř židovský má být dobrým obchodníkem. Hudej, jakž to týdnem nášim budí vřelostky. Svřj k áklí. Žid Báh! — Úveda u nás vypadala velice jasně, avšak prudkým lijavci i rolník v náš hudej byl poškozen. Bohu díky za to co nám zachoval — jinde jsou na tom ještě hůř! —

C. k. občerná škola tkalcovská v Ústí n. Orlicí: českou vřelostí řeč, byla v uplynulém roce 1896—97. 40ti áklí v dením bahu navštěvována a sice 30 Čecholovany a 1 Němcem. Z těchto 40ti áklí navštěvovalo 28 první, 17 áklí pak druhý ročník. Všech 17 áklí obdrželo vysvědčení na propaštění. Na 23 áklí útvaru byl obnos al. 1440 dílem co státní stipendium, dílem co podpore rodní. Státních stipendií bylo 6 v obnosu celkem 590 al., mimo 100 al. slyšlé určených na podporování. Mimo těchto státních stipendií obdržel útvar následující příspěvky na podpore chudých, snaživých áklí, a sice darovali: Zemský náš království Českého

Fotografie těchto jsou v dispozici.

Lothany, pošta Velké Čáslavce-
187 Praha.

Otevření obchodu. P. T. velectnému obecnstvu Hradce Králové a okolí.

Následující dovoluje si uvést v známost uvést, že otevřel dnešním dnem v domě p. J. Matky majitele velkolepého obchodu na Velkém náměstí

speciální křesťanský závod klatovským prádlem pro pány a dámy jakož i tovární sklad bílého zboží.

Odpovídají velect. P. T. obecnstvu veškeré druhy prádla a nejlépe vzornou úpravou a jakostí. — Zařizují úplné vybavy pro no-
vosty. — V hojném výběru trvale má na skladě látky i bavlněné dámské prádlo, hanafasy, vlnová plátna, šifkoviny ve všech potřebných
délkách, ražsky, kapotky, kávové i jídelní garnitury, šifony atd. v jakosti jen nejlépe.

Dlouholetým působením v renomovaných českých závodech veden jsa k pevné práci a snaze, přikládá se všemohoucí, abych velect.
P. T. pp. konsumenty, jen solidním zbožím I. jakosti v cenách zajiště velmi levných posloužil. Proce o lehk. příklad a důvěru trvám ve vší láhvi
úctě oddaný

V HRADCI KRÁLOVÉ, v ústředí srpna 1897.

173

Stanislav Jirásek.

Jediná česká v Rakousko-Uhersku továrna na americká cottagová harmonia (sací soustavy s Expressionem)

Rudolf Pajkr a spol. v Hradci Král.

172 nabízí též harmonia evropského systému.
Ústřední sklad ve Vídni, IX., Harmoniegasse 8.
Ceny od 60 sl. výše. Záruka pětiletá. Na splátky od 4 sl.
Obrázkové cenníky zdarma frankované.

Víno červené a bílé jakož i

'Sumivé'

nabízí
Správa vinařství
knížecí.
Jiřího z Lobkovic
ze sklepů zámeckých
na Mělníku.

(Zasláno.)

Starý poctivý, český závod
kostelních paramentů, kostelního
prádla a kovových bohoslužeb-
ných předmětů, svého otce a bra-
tra firmu „Ignác V. Neškudla a
syn“ v Jablonném n. Orlicí v Če-
chách, dovoluje si P. T. velect-
nému duchovenstvu a svým
spolubratřím s dobrým svědomím
všude doporučiti.

Josef Ig. Neškudla,

farář ve Vyprachticích u Jabloně
nad Orlicí.

(Zasláno)

Pe usnesení výboru družstva dne
17. t. m. nebude letos valná hromada
družstva, jak bývala obyčejně, po exer-
ciciích, nýbrž bude teprve po ukončení
stavby „Adalbertina“, což se svým ča-
sem oznámí.

Njendou a exercecemi majště budou
všichni členové družstva unaveni, tak
že by jich zůstalo na valnou hromadu
málo.

Pol. družstvo tisk. pod ochranou sv. Jana Nep.
v Hradci Králové.

Dr. Al. Frýdek,

předseda

Dr. Fr. Šulc,
jednatel.

Pérové matrace a pohovky

nejlepší, praktický vynález toho druhu.

Jediná matrace, která jest skutečně po-
hodná a naprosto trvanlivá zárodek,
při tom i velice vkusná, tak že jest pra-
vou okrasou i té nejelegantnější postele.
Cena polevici prvých matrací doc-
vidní s usady.

Majitel patentu a jediná výroba pro
Rakousko-Uherskou říši

první uměl. prádm. závod
v Golč. Jeníkově.

Úprava tato vyznamenána diplomem čest. a
živu bonory pražské a státní, medaili Zem.
hozp. jednoty želez. i na 20 výstavách.
Cenníky těchto matrací, vzorů pohovek na
tyto, jakož i na vkusné pohovky též, mají
patent úpravy franke.

Jediný toho druhu český závod.

Čím vyniká

Hanácká kyselka?

Hanácká kyselka jest kyselbou alkalické-
smitou, solnou a křemítkou, jest tedy křes-
tým sloučením různých druhů známých a
u nás užívajících kyselin: Bilinské, Selter
ské, Gleichensberské a j. v. — vyniká však
nad jiné přírodní minerální vody: 1. ob-
sahem voduňých a náe sloučenin: jedná, ho-
mu a lithionu, které mají veliký význam
léčivý; 2. lahodnou chutí, která i děti
rádi svyknají, takže po prvním ochutnání
kyselky obyčejnou pitnou vodu savrhují;
3. hodí se výborně k vínu, jehož kyselost
mírni, avšak chuť i barvu zachovává, přec
to, že dvojnásobně obsahuje; 4. v suchu
a chladu uložená nepodléhá žádnému zká-
zení za léta.

100 1/20 litr. lahvi . . . sl. 12.—
100 1/2 litr. lahvi . . . sl. 12.—
100 lahvi limonády s hanácké
kyselky za . . . sl. 12.—
Lahve přijímají se za jich hodnotu spě.

Zemělatel:

Mag. farm. F. Göttsch & Fr. Dvořák
v Písečném na Moravě. 173
Sklad v Praze, Veštkova ul. 38.

SUCHARY

mandlové karlovarské, výtlačné ja-
kosti, pravá dětská jakož i veškeré
druhy zavazadel
vlastní výroby nabízí P. T. obecnstvu

Antonín Šejnoka,

okrášlovat a výroba bonbonů za velké podání
v Hradci Králové. 174

KÁVU

dobré jakosti při míraňích cenách
jakož i veškeré domácího zboží, lahůdky,
vína ta- i cizosenská, jemné látky, mine-
rální vody ve velkém výběru

KAREL FANTA, PRAHA—II.

Růžové ulice č. 9.

Zahásky mají se k tomu do domu, zahásky
s venkově vyhlíd se obrátím pokty.

Pánům překupníkům zvláště mírné ceny.

Vlastní pečlivá káva.

POZOR!

Upozorňujeme nejvíce čteny: vol-
nost na pravo má žena a dle úpravy
těch skutečností učinila a

továrnu na cikorii

Josefa Kučery,

v Mokrovousch

pp. Sadová,

libet op. a nejvíce úpravy: jen oběd nej-
lepší jakosti vyřadí.

Závod tento je ryze český a do-
poručuje se přízni českého občanstva,
které sejiště ve vlastním prospěchu dá
dobrému českému výrobku přednost
před výrobkem cizím, daleko se mu
nerozumí.

Proto očekává se, že české občan-
stvo, zejména pak uvědomilé rela-
civně podporovatelé, budou tento nový je-
ský a národní závod, řídit se dle
běhů.

„Svůj k svému!“

Pamatujte při své potřebě na če-
skou cikorii J. Kučery a Mokro-
vous. 177

OBNOVA

Číslo 129.

V Hradci Králové, dne 27. srpna 1897.

Ročník III.

Katolický sjezd v Hradci Králové.

Hrabě Karel Ernsť Nestic, předseda katolického sjezdu, pravil po slavném jeho skončení: „Dobylí jsme vítězství veliké!“ Ano, dobyli jsme vítězství veliké, neboť po celý rok bylo proti královéhradeckému katolickému sjezdu bojováno — hned od té doby — když ohlášeno bylo jeho odbytí na velkolepém katolickém sjezdu diecése budějovické v Táboře. Dobyli jsme veliké, velkolepé vítězství mravní, neboť proti odbytí žádného katolického sjezdu nebylo tak vášnivě, tak neurvale a tak úsilovně agitováno, jako proti našemu katolickému sjezdu v Králové Hradci, který se pokládá za východisko nové katolické propagandy v Čechách. Arcibiskup, tlak budi vlády protitlak a proti nezměrné agitaci židovsko protestantské ve východních, zejména pak severovýchodních Čechách a níž pokrokaři, socialisté a anarchisté táhnou za jeden provaz, musila se konečně ustavit katolická organizace, na uhájení víry katolické.

Před 31 lety rozhodován byl u Králové Hradce boj mezi právem a spravedlností, která stála na straně rakouské a mezi taktikou a fyzickou přesilou nepřátelů; rozhodován tu byl boj mezi katolickým a protestantským císařstvím, kterého poslední bylo podporováno revolučními snahami v zemích uherských a potkávalo se s tajnou přízní v kruzích ještě jiných. Jeden pastor na Královéhradecku nedbaje povinné věrnosti k císaři Rakouskému a králi Českému, vítal tehdy krále Pruského jako ochránce a příznivce své víry — za to katolický národ český brděl odměl manifest krále Pruského k obyvatelstvu staroalžběho království Českého, kterým byl národ náš vysvědčen k zradě vlastního království a Habsburské dynastie.

Také v neděli, v pondělí a v úterý veden byl boj mezi věrným českým katolickým lidem — záníceným pro svou katolickou víru, žádajícím žít a spasení být po katolicku, lpoucím k hlavě své duchovní a světské, ku králi Českému a nejjasnější Habsburské dynastii a k sv. Otci, papeži Lva XIII — a mezi odpárci víry a snah katolických.

Myslelka katolická svítěla slavně, na celé čáře a poznají bohda i liknaví katolíci i proti nám poštvaní katolíci, že místo jejich jest po boku našem a že v táboře odpárců všeh katolické, mezi socialisty, židy a nekatolíky hraje vlastně velmi truchlivou a smutnou úlohu.

Sjezd katolíků, byl velkolepou manifestací a zástupem jí, byl odpárcové spisovali význam a účastnictví při sjezdu sebe více. Velmi komickou úlohu hraje v boji mezi katolíky a jejich odpárci „Národní Listy“. Falsimaniní úvodní články proti katolickému sjezdu v Hradci Králové před sjezdem psáni neznaly, neboť psalanci mladočestní žijí v tom nejdůvěrnějším a nepřítelstvějším spojení s klerikály slovinskými, chorvatskými, polskými, rumáckými a německými, a proto post festum počesť účastníků katolického sjezdu divdírují a počesť demonstratů proti katolickému sjezdu multiplifírují.

Mezi účastníky katolického sjezdu způsobil v pondělí večer humerickou, grandiózní veselost referát pondělních „Národních Listů“, když četli, že na ulici i ve veřejných místnostech došlo k ostrým, bouřlivým výhrůškám a protiklerikálním projevům. Celá událost se ovrká na následující fakta: Někteří cyklisté, výrostci a slečinky nám i širší veřejnosti naprosto neznámí, jímž patrně Kněžského kniha o obcování s lidmi známa není, vidouce předsedné účastníky katolického sjezdu jít v davěch od nádraží, ulevovali si poznámkami: „to jsou ti černí, to je armáda Brynychova, klerikální klobouci atd. Neznáme tyto výrazy byly buď ignorovány, buď odbyty řízným vtipem, tak že mladí panáčkové a štebetavé slečinky, které atticke soli nepoznali, táhli dále s ostudou. Dále několik Moravanů, mezi nimi dámy z nejlepších společenských kruhů, a P. Šimon z Prahy, neznající Hradeckých místních poměrů a nemohouce v přepínávacích bestinciích najít místečka a občerstvení, zašli si do spolkových místností spolku Neruda. Mysleli, že v místnostech po vynikajícím českém spisovateli pojmenované, naleznou vesměs vzdělané a slušné lidi. Z těchto však

patrně mnozí s neznalostí české literatury a gramatiky odvozuji původ jména místností od předavného jména *nerudy* a proto sprostě a surově se obořili na hosty katolíků a města Hradce Králové slovy: *Vem s nimi, vyhodte je atd.*

P. Šimon a Moravané vzdor tomu neznalost místností těchto omluvili a slušně odešli. O vzdělanosti, slušnosti a pohostinství i slovanské vzájemnosti jistých lidíček ovšem učinili si svůj úsudek. Byli však potěšeni, že lidé, kteří je v místnostech spolku *Neruda* bez přičiny insultovali, k dobré společnosti měšťanstva Hradeckého nepatří.

„Národní Listy“ se těšili, že slavnost, kterou vzdělávací (?) spolek „Neruda“ na Sřetelnici uspořádal, navštívěna byla 5000 lidmi a že v průvodu bylo přes 8000 lidí. Na druhý den se to zdálo býti „Národním Listům“ málo a proto celých 1000 lidí *nerudovské slavnosti přidaly*.

Nejlépeji na celé věci jest, že pan spravodaj „Národních Listů“ ani slavnostního průvodu ani slavnosti na Sřetelnici neviděl — přiznal se k tomu sám, neboť přijel z Prahy v podvečer — za to týž pan spravodaj pozoroval, že intelligence královéhradecká se k slavnostem katolickým nedostavila, že prý bylo na sjezdu zastoupeno s větší částí kněze, že též katolické spolky vyslaly své zástupce — ale přes 1800 — i s královéhradeckými statisty — prý „manifestační sjezd klerikální“ přece nevykazuje. Výtečný pan spravodaj Národních Listů dle své matematiky vypočítal vše na vose, on viděl též vlastnoručně (nepíše na vlastní oči), jak ten učitelský „arcikací“ Špaček vítal známého nadučitele *Kadlábka, Hofmanna* z Hulína a *Fwzu* z Přibora.

Pouhým čaromuri-fuk viděl, jak dlouhé vlasy slatý učitelky *Hofmannovy* proměnilly se v *čarobný vlas*, jak sukně se proměnily v kalboty, ženský živáček v mužský kabát, a jak ženská tráv narostla hustým plavovlasem pana *Sokola* nebo *Mojsíše*. Také obolemá tvář pana katechety *Fuxy* proměnila se v hustý les nejvoustatějších pánů ředících. Že z dobráckého monsignora dr. *Jiráka* učitel „Nár. Listů“ fanatika, vášnivce, který s prackými gesty, trhaným hřímčím, rozpalujícím hlasem, jenž drásá všechny nervy, hlásá nové křesťácké tažení a žene fanaticky disciplinovaný dav do krvavých zápasů, tomu smáli se všichni, kdož monsignora znali a nejvíce vdp. dr. *Jirák* sám. Inu, ta nešťastná fantasie „Národních Listů“ „Královéhradecké a účastníci katolického sjezdu vědí, co mají o ni souditi a čtenáři mohou dle toho posouditi, jak *spolehlivě a pravdivě jsou psány „přívodní“ správy Národních Listů*.

My všci tvrdíme „Národních Listů“ prostě konstatujeme, že tištěným legitimací bylo účastníkem katolického sjezdu na jejich přihlášení a pořádku vydáno 4.500. že v sobotu večer, v neděli, v pondělí a v úterý vydáno bylo na nálehavé žádosti přítomných přes 1500 legitimací a že církevních průvodů a slavností se účastnilo 9000-10.000 lidí z Hradce Králové i z okolí.

Mezi účastníky sjezdu bylo ovšem na 700 katolíků z královéhradecké diecése, dále na 100 duchovních z arcidiecése olomoucké a brněnské, a mimo to množství kněží z arcidiecése pražské a z diecése budějovické a litoměřické. Co se katolických jednot a spolků tovaryšských týká, bylo ještě více účastníků, co duchovních; dostavilo se jich jmenovitě: z Chrudimi 8, z Polné 6, z Kostelce n. O. 40, z Horní Jelení 16, z Třebechovic, z Jilemnice 20, ze Štěpanic 2, z Hlinska 8, z Ostřetína 20, z Hronova 13, z Vel. Poříčí 7, z Proseče 12, ze Studence 18, z Litomyšle 4, ze Želiva 3, z Modletína 2, z Počec 17, z Nov. Bydžova 10, z Čáslavi 18, z Černoušek 7, z Bohuslavic 34, z Náchoda 20, z Kramolína 10, z Čes. Čermné 10, z Ústí n. Orlicí 14, z Chocně 20, z N. Paky 12, z Čáslavi 8, z Červ. Kostelce 15, z Dobrušky 50, z Luže 28, z Prahy Jednota Sv. Václavská 80, z Jaroměře 36, z Jiřetína 12, dále z Přibyslav, Rokytnice, Police, Vel. Dřence, Libčic, Chrast, Úpice, Pardubic, z Pišovic bylo na 200 účastníků, ze Slezského předměstí 40, z Králové Hradce dostavily se spolky katolických tovaryšů, Cyrillek jednoty korporativné. Dále tu byli četní zástupci obcí a měst a tisíce lidu z nejbližšího okolí. Z Krá-

lové Hradce předsedné dámy, četní úředníci, profesoři a měšťané atd. účastnili se buď průvodu buď schůzi a pak-li „M. L.“ tyto inteligentní kruhy neviděly, měly obvyklou včelí mhu.

Slavnostní průvod a svěcení Adalbertina.

K velké radosti obyvatelstva nastalo v neděli ráno překrásné počasí. Město mělo ráz slavnostní. Z nejvyšších bodů města, z Bílé věže, z kathedrály sv. Duchy, z věží Mariánského kostela, z městské radnice a z četných domů v městě i na Podměstí vlály prapory v barvách českých, rakouských a papežských, jmenovitě z budovy Adalbertina. Četnými prapory ozdobeny byly jmenovitě budovy rozsáhlého pivovaru pravovárenských měšťanů. Slavnostní nálada stoupala každým okamžikem, hosté, kteří přicházeli a přijížděli z okolí a kteří se všech krajů českomoravských přijížděli vlaky, přibývalo každým okamžikem. Všeobecnou pozornost budily katolické jednoty a spolky tovaryšské, jichž se dostavilo 60 a více než 950 členy. S prapory se dostavili z Chrudimi, z Polné, z Kostelce n. Orl., z Horního Jelení, z Třebechovic, Jilemnice, z Hlinska, Ostřetína, Hronova, Proseče, Studence a Litomyšle, z Čáslavi, Rovné a Náchoda a dále z místního spolku katolických tovaryšů královéhradeckých. Průvod jejich seřadil se u Adalbertina a odebral se ku kathedrále, kamž se zatím byla dostavila místní jednoty Cyrillek, zástupci obcí, měst a ohrestů, bohoslovci, velká část duchovenstva, nejd. kapitula, zástupci církve diecése, vysoká šlechta. V čele průvodu nesen za hláholu zvonná a zbožného zpěvu sv. křtě a dvě *zvonky*, v čele pak kráčí Th. dr. Vincenc Ruth, předseda katolických jednot diecése královéhradecké, dále katolické jednoty a spolky vedené svými předsedy, zástupci uvedených již a pak ještě jiných jednot, Cyrillek jednot, alumnové a kněží — mezi nimi promonstráti ze Želivi a členové jiných řádů, nejd. monsignorové a kanovníci a praelati, J. B. Milost a infult a berli, *šlechtici*, zástupci politických a soudních úřadů, p. st. návladní a nečetné zástupy lidu. Před Adalbertinem zůstaly spolky stát a vytvořily špalír. Brzy stály v prostranné ulici Jiřkově a na okolních prostranstvích tisíce lidu, hlava na hlavě a besprostředně před Adalbertinem panovala nesmírná tláčenice, takže ženy, nesoucí nebo vedoucí křesťáky a plačící díky, snažily se a této tláčenice se dostat. Když J. M. ndp. biskup zavítal k Adalbertinu, propukl lid v *jasavé sláva volání*, které se opakovalo, když po překrásném zpěvu Cyrillek jednoty vstoupil arcipastýř náš na fečnístě, na pravé straně hlavního vchodu do Adalbertina postavené

Řeč při svěcení Adalbertina.

dne 22. srpna 1897.

„Obnovte se“. Ef. 4, 23.

Na náměstí učenosti drnhdý *elyneufho města* stojí muž v duchu rozrušený obklopen jse mudrci čili učenci tamnějšími, epikurejci a stoiky nazvanými. Horlivý vede s nimi hovor čili hádku. Ale hned z počátku někteří z nich slovem potupným odbyti ho chtějí vytkli: I co chce nám tento žvástal povědět? I popadie ho, vedli jej na Areopág. čili před nejvyšší radu. — Tedy Pavel, neboť on to jest, o němž mluvím stoje u prostřed Areopágu, řekl: Procházeje město vaše a vida modly vaše, nalezl jsem taky oltář, na kterémž napsáno jest: Ignoto Deo — Neznámému Bohu. — A takto počav řeč svou přišel až k nezmrtelnosti a vzkříšení. A co se stalo? Ve tři strany roztrhli se pojednou posluchači jeho. Někteří se posmívali; někteří řekli: Budeme tě o tom podruhé slyšeti. Art. Ap. 17, 32. Ale někteří uvěřili, mezi nimi muž znamenitý Dionysius, člen nejvyšší athénské rady.

Tak postavila se proti Pavlovi bloudící věda toho času a až posměchem stihla jej. A nebezpečnější než domnělá věda se svým posměchem, byla netečnost, která nebyla s to s vyššími věcmi se zabývat, která milovala zaměstnání a rozkoše tohoto života. Jen menší část přiklonila se k němu

— Ale nedal se odstranit tento veliký muž. Dřív veliké měl vykonati. Svět veškerý tonul v nemravnosti, rozkošnictví, náboženství, nevědomosti a nejistotě, svět vězel ve tmě, v mravní bídě, s částí i v tělesné a v otroctví.

Co se týká náboženské nejistoty, volali nej-šlechternější duchové: Všecko jest nejisté, ká by někdo s bohů přišel, a poučil nás. (Plato.) Co se týká mravnosti, uznali lidé nejlepší. Tak jsme sklesli, že nám není pomoci. (Seneka). Vše tedy bylo porušeno, svět cítil, že musí přijít pomoc, má-li být lépe. Svět toužil po svém napra-vení, po obnově.

A hle! Co zdálo se nemožným, stalo se. Zna-áhla sice, ale přece obnovena jest svět. Ač vlastně po obnově toužil, bojoval ve svém zaslepení proti obnovitelům svým. Ti, kteří usilovali o rozšíření jisté a čisté nauky náboženství, kteří nejčistěji mravnost hlásali slovem i příkladem, kteří založili osvětu a vzdělanost čistou, neposkvrněnou, ti kteří tedy kladli základy k obnově světa, byli právě od světa samého až k smrti chorého zasypávaní i na dále posměchem a potupem jak lidi obecného, tak obzvláště učenci věku toho, vyvr-helem lidí, zločinci popravu hodnými, blázny a ší-leni byli jmenováni, na popraviště skutečně honěni po tři sta let. — A vedle toho stáli tu celé za-šupy těch, kterým nelíbilo se přísad učení, lidé ke světu, k jeho rozkošnictví a statkům a slávě, a proto netečně hleděli na podivuhodný boj, který vedl svět proti svým obnovitelům.

Avšak víc a více mohutněly řady těch, kteří celým srdcem přilnuli k učení, jež poprvé hlásal Pavel Athesanum, víc a více vítězila obnova v boji proti spoustě zastaralé, až konečně obnova provedena v celé Evropě. Křesťanství se jako znamení pravdy a mravnosti, jako znamení osvěty, svobody a lidskosti právě ovšem i jako znamení spásy věčné.

Křesťanství obnovilo tvářnost země.

A svět to uznal. Ač dlouho se vzpíral, ko-nectně nemohl jinak, než říci: Kristus skrze církev působící obnovil vás. A na věčnou paměť toho učiněn jest Kristus jako rozhraním mezi sta-rym spakřelým a obnoveným světem tím, že od jeho narození čítá svět léta svá.

Předraší! Kdo z vás pocítil kdy radost čistá, vznešenější nad tu, která naplňuje duši katolického lidu českého, když v noci Božského narození v pro-šlosti srdce svého zajásá sobě slovy: Narodil se Kristus Pán. Ale vzdělanému, uvědomělému kře-šťanu jest ta ples, prostá sice a jednoduchá, spo-lu choralem jásajícího lidstva: Narodil se znovu všecken svět. Den obnovy světa zasvítí nám. Pojďte národové a zaplesejte. Se světem poznání pravého Boha vzbudí nám osvěta, svoboda, lidskost. Pojďte klaně se s pastýři Kristu, veselte se, že jsme obnoveni, že pomůžeme jest bídě naší mravní.

Nejmilejší! Tak smýšleli až téměř do doby naší křesťanské národové. Tak věčně usnávala obzvláště Evropa dríc v rakou prapor osvěty, protože byla křesťanskou.

Avšak od patnáctého století, kdy se sice ve skutečnosti, ale v myslích národů hnutí jest zá-kladem osvěty národů křesťanských, osvěty ob-zvláště evropské, křesťanství původní, apoštolské, katolické začalo přicházeti v nevázanost u mnohých, a aeváhám říci s částí vinou těch, kteří měli nejen slovem, ale i životem udržovati vážnost jeho. — Na jedné straně přicházelo v oblibu staré pohan-ství u učenců, na druhé straně změněno učení, naděláno sekt hádajících se mezi sebou o učení. Znamená sice, ale bez zastavení se, smáhalo se smýšlení protikatolické, protikřesťanské. Nevěra drala se do Evropy, až při blesku a hromu rovo-lace francouzské při krvavé práci stínadla — guillotiny — ohlásila se, jako nová prý osvěta, a nová prý svoboda, což nyní sluje liberalismus. Evropa dle jména a částečným a nedostatečným úsilím států církvi plně nedůvěřujícím ještě kře-šťanskou stala se smíšeninou liberalismu a křesťanství, čili nově vzkříšeného a dle času upraveného pohanství a křesťanství v strany roz-trhaného.

A jak tedy vypadá nyní svět za působení bezbožského liberalismu; jak dají se národům za dob smíšeniny liberalismu s křesťanstvím? Vedle oltáře Kristova postaven jest oltář s nápisem: Ignoto Deo — Neznámému Bohu. — Byl totiž ten jedině pravý, věčný, osobní Bůh zavržen a na místo něho měl přijít nějaký jiný bůh, kterého bude hlásati jen a jen věda. — A jest nalezen již ten nový bůh? V skutečnosti nalezen není. Pokus za pokusem činí filosofie — věda — na čas zda se: Hle ta jest ten bůh na místo toho starého Boha. Ale hned zase přicházejí jiní a zavrhuji, co první vymysleli a došli jsme tak daleko, že právě učení se stíněných prsou svých vysílají povzdech: Vše-cko jest nejisto. Podvrácen měl být oltář Kristův, to se ovšem nepodařilo, ale víra v Boha, jak jej hlásá Kristus, oviklána, podvrácena, oslabena jest, ale nově, jistého nic není dáno; v myslích pře-mnohých mužů stojí oltář s nápisem: Neznámému Bohu. Bůh stal se přemnohým duším neznámým.

A ta neznámost, neznalost Boha s nejistotou a pochybovačností nazývá se dnes ateismus — bezbožství. Jest to však návrat starého, nej-istoty a nevědomosti o Bohu roz-er-vané pohanství.

Což divu, že všechny ty trdné zjory, jaké se ukazovaly mezi vzdělanými národy pohanstvími v Měsí římské dce tu jsou.

Kde učenci s Platonem volají: Všecko jest nejisté — tam musí přijít Seneková, kteří praví: Tak jsme mravně sklesli, že nám pomoci není. Kde říčí se neznámost Boha a nebo zapomenutí na něj, tam musí klesati mravnost. Tam musí se objeviti moudrost starých filosofů, kteří slouží epi-kurejci totiž: Rozkoš čili požívání jest cílem našim. Kde zapomene se na toho, jenž dí: Milovati budeš Pána Boha svého s celého srdce svého a bližního svého jako sebe samého, tam zůstane zákonem jen: Milovati budeš sebe samého. Bezbožci sástvá dšledně jen jeden zákon a ten jmenuje se: So-bectví.

Že nepřeháním, toho svědectvím jest nynější nepopíratelný úpadek mravní, obzvláště děsivé roz-košnictví a scusování myslí.

A poněvadž jsme jako celek smíšeninou po-hanství a křesťanstvím, pozorujeme dvojí řed. Předně mnozí novopohané čili liberálové mají na sobě všelicos dobrého s křesťanstvím, v němž vy-chováni byli. Za druhé lid křesťanský přijímá na sebe víc a více nectností pohanství.

A tak to jest, když jsme ještě jen smíšeninou pohanství s křesťanstvím. Což bude, až by poslední zbytky křesťanství s myslí vyhlazeny byly? — Pohledněte na ty, na které křesťanství již téměř žádného vlivu nemá; na ty, kteří žijí dle zásady epikurejského bezbožství — rozkoš jest cílem lidí, pohledněte na ně a co vidíte? Všecka vyřídí snaha i samo vlastenectví vyhnuly s jejich myslí. V duších jejich není již ani oltář s nápisem: Ne-známému Bohu — i ten jest zhozen a stojí tam pouze oltář podobný onomu, na něž ve Francii při oblažení liberalismu lebkou ženštinu postavili; v duších jejich jest oltář zasvěcený žaludku a chluposti.

Že jest děsivá usnávaní i ti, kteří více jsou liberáli, nežli křesťany. Ale že jsou liberáli, že drí s oltář s nápisem: Neznámému Bohu, mlu-ví o náboženství budoucnosti, ba jsou i takoví, kteří se domnívají, že oni byli s to světa vymy-sleti něco lepšího, než křesťanství.

Ale mará snaha. Křesťanství s mrtvých vstáním Kristovým stvrzené přeměnilo svět kře-šťanství — a to právě, neporušené, původní, to Petrovo a Pavlovo křesťanství, to jedině jest schop-no skleslý svět obnoviti.

A Bohu díky! Te apoštolské křesťanství, které za odbyté bylo vyhlazováno, to dnes již stojí na jakémsi areopágu veškerého světa. Jakási jakoby s mrtvých povstálý Pavel volá již tím Athesanum — totiž lidaké společnosti. Toho nezná-mého Boha zvěstují vám. On to jest, který učinil svět; on to jest, který není daleko od jednoho každého z vás. Nebo v něm žijí jsme, bybáme se i trváme. On to jest, který poslal Krista, vzkří-siv ho s mrtvých. (Srov Sk. Ap. 17.) A není žá-dného jiného jména, v kterém bychom mohli spa-seni, oblaženi býti.

Nuže! A jak se chová svět k tomuto Pavlovi? Nejinaak, nežli drabdy thešané. Jsou mnozí, kteří pro hlasatele křesťanství, nemají nic, než posměch a potupu hned předem. Co chce tento žvástal povědět — tak přivítali athesanův sv. Pavla, tak to noví pohané dělají doud. Co pak chce tento klerikál ten ultramontan — doš s tím! Jsou i dnes zase mudrci epikurejští, odpárci Boží, milovníci světa a rozkoš, jsou po dnes samolibí, slávomamem zaslepení lidé, kteří hned předem křičí na hlasatele křesťanství. Ejhle! Zpátečník, reakcionát, atd. atd.

Jsou však i takoví, kteří podobni jsou athesanům pravícím: Budeme té podružé slyšeti. Těch jest množství veliké. Ti nevesmou si práci, aby přemýšleli o křesťanství. Téměř nikdy neslyší řeč nějakou o náboženství, c) i daleko jest ve spojení s náboženstvím, toho nechtou. Jen ne o náboženství začít mluvit. To jim je nřím, při čemž nevydrží, co je nudí, nebaví. A třeba lepší s ních usnávali dobrý vliv křesťanství na život — healem jejich jest: Až po druhé, až jiný. A ani oni nemohou pochopiti, proč že jest třeba raziti cestu nábožen-ství do srdcí, do rodin, do štátů, do života. I jim je to zbytečnou horlivostí — klerikalismem.

Ale někteří podobni jsou Dionysiovi, učení-mu členu vysoké rady a ostatním, kteří uvěřili Pavlovi. To byly ty duše, jakých bývá méně, které povznesly se nad bloudícího ducha času a nad vše vášné a pomáhali vykonávati veliké dílo Kristovo — totiž obnovu světa.

Nejmilejší! Nejen národ český vůbec, ale svláště ten díl lidu křesťanského, který bydlí na východě země české, jest bohužel smíšeninou libe-ralismu s křesťanstvím porušen. Všecky ty smutné následky toho, že se vrátilo pohanství mezi kře-šťany spatřujeme i zde, a čím více která krajina na Boha zapomíná, tím větší škody mravní, které trpí. Ta táž se Váš. Komu pak aluší nejprve po-vinnost převzít úlohu Pavlova, a postaviti se na areopág veřejnosti a hlásati Boha a zahájiti práci k obnově drabého lidu? Odpusťte, že jsem nabyt přesvědčení, že nástupce apoštola má povinnost tu. A proto, ač nehoden jsem tomu přirovnání, přece jinak nesoudím, než že vůbec a dnes ob-zvláště stojím jako na areopágu českého východu jako hlasatel toho, co obnoviti má svět. A mám za to, že bych neobstál ani před soudem Božím

ani před soudem lidským, kteří po nás přijdou, kdy-bych s pohládí a neb s bázní a nebo se šala, že nebudu obřčen, navstoupal v šleptě velikého Pavla?

Což divu, že svět pohanstvím se nové pro-sáklý, nejinaak, než k sv. Pavlu, chová se i k té-skupě vašemu? Což divu, že jako v Athesaněch potupa, posměch, pobodání jest i dnes údělem ná-ledovníka svatého Pavla. Ano i v jiném ohledu jest dnes plíť kalich trpkosti, který pil svatý Pavel. Jeho největšími odpárci nebyli Řekové a Latinci, tedy příslušníci císařské národa. Ne! Kamkoliv přišel právě ti, s jejich národa pocházel, až sřivě bojovali proti němu. A to nejen snad veřejným hovorem, jako Athesané, ale násilím a štváním obecného lidu proti němu. Tak a. p. když Pavel objevil se v Jerusalemě, tedy v hlavním městě národa svého, židé . . usřivě jej, zbořili všecken lid, a vztáhli naň race, křičíce. A zbořeno jest všecko město, a sběhli se lidé . . V zástupu jak jeden tak, jiní jinak křičeli. A nemohlo se nic ji-stého svéděti pro hlaak. A k tisícníkovi volali: zahlaď jej. (Act. Ap. 21.) A v obobě vlasti naš jest za dáň našich obzvláště lehkou poštvti proti někomu. Jest jen zapotřebí v novinách říci, že není vlastenec a máme to smutné divadlo, kter-mu se budou diviti potomci, že Čechové, když obdrželi za biskupa Čecha, vlastence ano i spiso-vatele, potupami sami si jej zasypili. A proč? Protože není pohanem, nřivř o to usiluje, aby ubohý národ s mravní bídě křesťanstvím byl po-vznešen, posilněn, zachován.

A že jsou i na českém východě, kteří ne-mohou ani pochopiti, vlastně tolik se usiluje, a nechťce nic činiti pro náboženství podobni jsou těm, kteří pravili: Až podružé — i to jest rná-mou věcí. Ale měl by proto snad katolický biskup lhotejně divati se na byznocí lid a národ?

Nikdy! Nikdy! I jemu platí slova Pavlovi řečená: Neboj se, ale mluv a neml, já jsem s tebou . . neb mnoho mám lidu v tomto městě. Sk. ap. 18, 9, 10. Ano nejmilejší, mnoho má lidu Kristus v tomto městě, na českém východě. Toho důkazem teste slavný den. Mnoho jest u nás již těch, kteří spolu s biskupem — jako drabdy Die-nysius se sv. Pavlem — uvěřili se pracovati k to-mu, aby překonáno bylo bezbožství a aby blase působilo celou božskou silou svou na veškerý národ apoštolské křesťanství.

Proto založeno tolik spolků po diecési naší. Proto zařizeno zde v Hradci drabstvo, které zna-hou znamenitých mužů zbudovalo tento dům, jenž nyní převécom býti má, a má nésti jméno svatého Vojtěcha, a tudíž latinsky Adalbertinum alouti má, neboť právě na českém východě působil též svatý Vojtěch, pro hlásání katolického křesťanství, trpěl posměch a potupu od částí katolických Čechů a utrpěl smrt od pohanů.

Křby tedy tento dům hlásal nášemu národu i celému vákol, celé diecési to památka slova svatého Pavla: Obnovte se Ef. 4; 81.

Bude se v něm ústy a tiskem pracovati ku prospěchu lidu nášeho. Neml to dům, kterým hle-dá se zisk časný. Naopak! S velikými obětmi zbu-dován jest a velikých obětí bude ještě vyžadován a proč? Jedině proto, aby bezbožství ná: nezdi-čilo; jediné proto, aby odstraněny byly škody zhozné, které národu nášemu za adilo nové po-hanství, pod jménem liberalismu; jediné proto, aby národ náš byl zase národem křesťanským, národem zbožným a mravním a tudíž silným a nevyhubitelným.

Nejmilejší! Ve světě vždy jest boj zlého proti dobru, bezbožnosti proti báni Boží, seectví proti šlechtaosti — ale též boj nevědomosti proti pra-vému vědění. — Boj ten jest nyní ostřejší, nežli jindy. Co ani v obyčejné válce se neděje, to spa-řujeme nyní. Zbraní jedem napuštěnou, jedem lá a potup, bojuje se proti těm, kteří obnoviti chtě zaslepený lid a bloudící vzdělanec. Neml nemož-ností, že svět jako jindy proti svým obnovitelům i násilím vystoupí, a že pro obnovení světa bude křesťanství i život dáti, až by poštvaal ku zabo-ření se odhodlali.

Ale to nás neodstraší. Neboj se — já jsem s tebou. Te jest healem našim. — Kdo tedy má-žeš pochopiti, pochop. Sladko jest trpěti pro Boha, sladko jest trpěti pro lid i svedený, sladko jest i trpěti pro ubohou vlast.

Slávy od bezbožských vědců lidu, ano od lidu samého, pokud neprobledne, ačkoli nemáme. A kteří jsme starší, umíme dříve, než dílo obnovy bude vykonáno, bez vděku, částí národa, ba snad i na naši rakev budou háseti kameny potup a po-směchu. — Ale proto přece zůstane pravdou: křesťané obnoví svět, katolíci pomohou zase k no-vé síle českému národu.

Nuže tedy! Dome nám drahý, nám posvátný, náš, kteří jsme té zbudovali udržuj ochut k dílu obnověmu blahodatné a lásku i k odpárcům; nerozhodným hlásoj, že třeba jest práce úsilovné; veškerému národu volej: Obnovte se! A těm, kteří po nás přijdou, buďiž pománek lásky k vlasti katolické českých, kteří ku konci věku 19. zápa-řili s bezbožstvím na zachránění národa. — Ty pak zbožný biskupe český, veliký trpětiel pro kře-šťanství svatý Vojtěchu, k jehož cti ten dům jsme postavili a po Bohu i oltář zde zbudovali, svolaj dnes záštap všech svatých patronů našich, svolaj všechny duše, které s Čechů spasení již došli,

svelej, je dnes a předstaple před tvář Nejvyššího a volejte za nás: Odpusť Hospodine, odpusť lidu svému — nedoj jim zahynouti ani vědět, ani číst. Amen. —

Po znamenité a duchaplné této řeči, provázené bouřlivým souhlasem obecenstva následovalo svěcení „Adalbertina“. Před budovou spíval lid: „Hospodine pomiluj nás“, mezi tím co svěcena byla kaple v druhém poschodí, jejíž oltář ozdoben jest překrásným obrazem sv. Vojtěcha, k uctění svatě památky jehož budova dle něho byla pojmenována. Po obřadech církevních vrátil se průvod od Adalbertina do kostela sv. Ducha a odtud do kostela Panny Marie, kdež poledním sloučením odpolední velkolepá slavnost. Právem řekl Jeho Milost ndp. arcipastýř, že to, co se v neděli dalo, to ještě Hradec Králové neviděl, neboť rozbořeny katolíků byly tu tisíce a tisíce.

Při nedělním velkolepém průvodu se ukázalo, že katolíci biskupové nejsou generálové bez vojska, katolický lid tu držel se svým biskupem, neboť nečetné zástupy lidu jej obklopovaly, právě to voje křesťanské se svými důstojníky a generály. Ano, kráčeli jsme tu jako seces ordináta, jako vojsko seřikované a dobré a proto těm generálům, těm důstojníkům, tomu duchovenstvu, tomu vojsku, tomu dobrému katolickému lidu všechna čest a sláva!

První slavnostní schůze.

O 6. hod. večerní konala se v divadle Klicperově první schůze Nečetné zástupy lidu valily se již po 5. hod. k městskému divadlu, kdež nastala velká tláčenice. Legitimace mělo na 6 tisíc účastníků sjezdu, avšak do divadla se vejde nejvýše 1500 lidí, na jevišti a za kulisy 300 posluchačů. Před 6. hodinou byly veškeré místnosti k umachání přeplněny, mezi posluchači nalezalo se mnoho žen a dívek. Přítomni byli mimo m. j. hr. Mostitz-Rienek, hr. Vojt. Schönborn, hr. Karel Schönborn, baron Čestlav Rajský, prof. dr. Šitenický, prof. Coufal z Chrudimi, dr. Fikar, mlynář pan Morávek z Opatovic, pp. Waldek, nám. purkmistra Hradce Kr. a městský rada Pilnáček za město Hradec Kr., kanovník Švehla, dr. Kordáč, jenž zastupoval diecési litoměřickou, dr. Hruban z Olomouce, včpp. dr. Král, Brusák, probošt dr. A. Lens a kanovník dr. Burian z Prahy; gen. vik. dr. Frýdek a mgr. Hák z Hořic, mgr. dr. Jirák z Budějovic, dr. Pospíšil z Brna, opat Burák, p. Běva, poslanci Seifert, Fšera atd.

Generální vikář včpp. dr. Alois Frýdek oznámil začátek schůze, načež pěvecký sbor zapěl chorál: „Přijď duše přecvatý“; po té dr. Frýdek zahájil schůzi křesťanským pozdravem: „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus“!

Vysoce ctěné, Vznešené a Vznešené Shromáždění!

V pozvání našem k tomuto diocesanímu sjezdu katolíků stojí mezi jiným, že „při řečech našich nebudou zaznívat slova kazatelská“. Já však přece jménem politického našeho tiukového Društva i jménem přípravného komitétu k tomuto sjezdu (slovil jsem Vás přede vším tím staroslovanským pozdravem „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus“, počítaje při tom na Vás Všechn souhlas, že jest to pozdravení nejenom kazatelské, ale křesťansko-katolické vůbec, a že tudíž nejlépe se hodí za první veřejnou obecnou či katolickou manifestaci při této naší ustavující schůzi.

Ba — co více — vždyť to není vlastně pozdrav, vždyť jest to přímé vysvání, abychom společně Pána našeho Ježíše Krista, našeho Spasitele, Syna Božího, pravého Boha chválili a velebili.

A máme k tomu zajisté, jako přecasto jindy, i nyní příčinu, příčinu zejména dvoji: žehnal tomu dojišta Pán Ježíš, že byl dnes slavnostně posvěcen diocesaní záz spolkový dům, v jehož kapli bude se přeavatou obětí máe svatě udílení přemožných Jeho milostí prostředkovati, dům v němž a s něhož budou se blahodárně i spásoucně jako zásluhy mezi dobrý náš lid přednáškami a tiskem šířiti; — žehnal tomu dojišta Pán Ježíš, že jsme se tak čestně sešli a bohdá ještě sejdeme k diocesanímu našemu sjezdu katolíků, abychom v těch trudných přítomných dobách, jak v tom našem svolání stojí, se více poznali, poučili, potěšili i posílili k další práci vytrvalé, užitečné i prospěšné.

A když za to Pána Ježíše chválíme, jednáme nakrás po rozumu sv. apoštola Pavla, anť v písmě sv. volá: „Buďte že jíte nebo pijete nebo cokoliv jiného činíte, všechno k slávě Boží činite!“

A dále — my zavázali zde k těm našim schůzím i znamení Kristova kříže — k nasnačení, že řídíme se zase podle slov téhož velikého apoštola, které zní: Odstup to ode mne, abych se ohlubil leč v kříži Pána našeho Ježíše Krista.“

Zástupci pak toho Pána Ježíše jsou a nás zde na zemi v věcech náboženských a hlavně ku blahu věčnému směřujících náš společný svatý otec, slavné panující Lev XIII., a u věcech světských více ku blahobytu časnému se nesoucích Jeho apoštolské Veličenstvo náš nejmilostivější a cele milovaný zeměpán, císař a král František Josef; proto i s jich obou obrací se káskou dětinou se zde těšíme.

Až potud tvořil můj. A nyní prosím, aby od našeho Društva i přípravného komitétu ráčila Biskupská Milost přijmouti povinné vrouci díky za posvěcení toho našeho diocesaního spolkového domu i jeho kaple, za tak důkladnou a dojímanou přítom účinnou řeč, jakož i za počtání nás přítomnosti svou v této naší schůzi. A neméně děkuji i všechněm Vám, Velečtění Shromáždění, jenž jste se byli té naší utěšené slavnosti laskavě zúčastnili.

Zároveň pak vítám Vás všechny co nejarději k tomuto našemu sjezdu.

Vítám Vás v tom milém našem městě královském, které hned mezi prvními v Čechách víru křesťanskou přijalo, již od roku 973 při svém (tehdy jen dřevěném) obrámcu svatého Klimenta vlastního faráře, a deset roků nato arcijahna mělo, a které, po více století v ohledu náboženském za první po Praze v drahé naší vlasti platilo.

Vítám Vás v tom milém městě našem, jehož obyvatelé měli ode dávna za heslo: „Ochrana města záleží na svornosti, lásce a jednotě u víře bez rozdílnosti.“

Vítám Vás v tom milém městě našem, které až do roku 995 stálo s velikou východní částí země České pod správou páni Slavníků na Libici u Poděbrad, tedy i otce a bratři svatého Vojtěcha, kterýž roku 997 smrtí mučnickou skonal, tak že i s té příčinou dobře se to hodilo, že jsme ten diocesaní spolkový dům zbudovali a „Adalbertinum“ nazvali na počest toho našeho svatého diocesaní a Slavníkovce, prvního biskupa Čecha, Vojtěcha čili Adalberta.

Vítám Vás v tom milém našem městě královském a věnném, kam králové Čeští zavítávali a kde dvě královny vdovy, Elišky, sídlily, z kterých prvá na počátku století čtrnáctého kostel sv. Ducha založila a v něm nábožné službám Božím obcovávala, jakož i mnohé překrásné a velececné památky, jež posud zdejší městské muzeum ahová, zde zanechala.

Vítám Vás v tom milém městě našem svatojanském, kdež dříve ještě než byl Jan z Nepomuku za blahoslaveného prohlášen, na počest jeho zvláštní kostel byl postaven i více pěkných soch zříceno.

Vítám Vás v tom milém městě našem Mariánském, kdež také k uctění Matičky Boží zvláštní svatyně záhy byla postavena, a kdež sama slavná městská rada na náměstí sochu Panny Marie se sochami jiných (osmi) světců a světic postavila a roku 1718 dne 24. srpna, takže posítil bude toho výroční památka, církevně posvětili dala.

Vítám Vás v tom staroslovanském městě našem, jehož i nyní slavná městská rada řídí se chvalitebně těmi od slavných předků zděděnými tradicemi: pečuje při rozšiřování města o brzké dostavění gotických věží na starožitném velechrámě svatodušském a ochotně propůjčila ke schůzím tohoto našeho sjezdu krásnou tuto prostrannou dvoranu svého městského Klicperova divadla. Neuli pravda — vzdáváme jí zato ardečně, upřímně díky!

Jest však čas — aby ten náš sjezd řádně se ustavil. A poněvadž má charakter sjezdu diocesaního, přiblížil přípravný komitét při úvabách, koho by měl do předsednictví navrhnouti, k muším v diocesi buď stále usazeným nebo statky v ní majícím a čsem alespoň na nich sídlícím. I doufá pevně, že ráčíte je per acclamationem zvoliti, jelikož jsou to mužové na výsost zasloužili a žádoucími vlastnostmi v míře hojně obdařeni.

Navrhujeme tudíž za předsedu Jeho Osvečenost Vysoce urozeného Pána Karla Ervína hraběte Nostitze z Rienek; za prvního místopředsedu Jeho Milost Vysoce důstojného Pána preláta Ferdinanda Buráka, opáta přemónstrátského v Želivě, a za druhého místopředsedu Jeho Slovnost Vysoce ctěného Pána Viléma Waldeka, náměstka parkmistra v Hradci Král. (Všeobecný souhlas.)

Co zapisovatelé budou, dojišta též s Vaším souhlasem, působiti důstojní páni František Reyl, ředitel zdejšího biskupského semináře studentského Boromea, a Josef Šťastný, gymnasiální katecheta ve Dvoře Králové nad Labem. (Potlesk.)

Končím slovy, která káž platí na vědycky o každém z nás: slovy předně svatého církevního otce Paciana: „Křesťan jest mé jméno, katolík mé příjmení“; a zadruhé slovy věhlasného básníka našeho Sušila: „Církev a vlast — ty v mých miluj se sesteraky hradech: každá má srdce púl, každá má srdce celé.“ A celému průběhu našeho milého sjezdu žehnámež vřelými s plna srdcí: Zdař Báh!

Po té aklamaci zvolení

za předsedu hrabě Karel Ervín Nostic-Rienek;

I místopředsedou opat Praem. Ferd. Burák ze Želiva;

II. místopředsedou p. Vil. Waldek, řádující náměstek purkmistrův v Hradci; zapisovatelé dp. Frant. Reyl, ředitel Boromea a gymn. katecheta z Králové Dvora dp. Jos. Šťastný.

Volba provázena byla hlučným potleskem a vřelým souhlasem přítomných.

Na to uvádí prvý řečník slova círk. spisovatele Paciana: Křesťan jest mé jméno a katolík mé příjmení, slova vznešeného Sušila: „Církev a

vlast — ty v mojíh sesteraky miluj se hradech; každá má srdce púl, každá má mé srdce celé!“

Na to zavznělo hřimavé: Zdař Báh! jež po třikráte opakováno; po té uveden hr. Nostie, jenž přivítán salvou potlesku a jenž děkuje za volbu, slibuje svědomitě úkol svůj plniti.

Opat Buráček děkuje za laskavé vysnamení dí, že sešli jsme se, abychom povídali si o neblabých zjevích a smerech, jež prostupují dnešní společnost lidskou, o jejich příčinách a protiprotředcích. Hlavní příčinou neblabých zjevů je to, co již roku 1895 bylo pověděno v arcipastýřském listě: Lidstvu schází Ježíš Kristus; schází v národech, úřadech, zákonech, rodinách a jinde. Odtud všechny příčiny ostatní pačí a bují. Až to zmizí, pak zmizí i neblabé zjevy. (Výborně.) Leč než k tomu dojde, bude katolicismus bojovati neblabý boj; v tragickém běhu nynějších událostí tvoří se síla katolická a síla soc. demokratická. Buď v před až na kraj propasti, aneb zpět až k zásadám křesťanství. Toť boj, v nějž zatřen bude každý, chtěj nechtěj. Nepřátelé k boji jsou připraveni a tak i nám jest se připraviti. To děje se katolickými spolky, na sjezdech diocesaních i povzbuzováním ku sjezdu generálnímu, odkudž vzejde řádoucí, taktické, jednotné vedení. (Výborně.) Řečník vybídl shromáždění vřelými slovy k boji pro vše svatou, k boji čtyř proti nevěře.

Náměstek starosty p. Waldek přivítal shromáždění jménem města, načež předseda představil vlád. komisaře p. místopř. radu Šoltu. (Sláva! potlesk.) Na to promluvil p. hr. Nostie

O politice.

Vše biskupská Milost, nejdůstojnější a velečtění pánové, slavné shromáždění!

Přípravné komitét sjezdu katolíků z diocese královéhradecké počilo mne tím úkolem, abych v první schůzi sjezdu o politických věcech promluvil a resoluci navrhl. Ačkoliv jsem si vědom nedostatečných sil svých, přece považoval jsem to za svou povinnost, abych této čestné úloze se podrobil. Nevyhovím li v plné míře, račte to omluvit tím že ve velkých věcech stačí dobrá vůle: im magnis voluisse satis est.

Velečtění pánové, dovolte, abych především jako diocesaní královéhradecký své upřímné, neřčené radosti průchod dal nad tím, že opět katolíci čeští se sešli k velikému sjezdu, a sice sem do tohoto staroslovanského města věnného, do Hradce Králové, metropole této diocese, sub auspiciis našeho slovutného nejdůstojnějšího biskupa Edvarda Jana, jenž v první řadě děkovati dlužno, že sjezd tento skutkem se stal.

Jestli nám nejdůstojnější náš arcipastýř skvělým příkladem neohroženosti, statečnosti, a této ctnosti je nám katolíkům nejvíce třeba.

Ačkoliv měl býti sjezd původně a v první řadě sjezdem katolíků z této diocese, přece vidíme ke své radosti, že rodáci a souvěrci naši z ostatních diocesi českých jsou zde zastoupeni velmi četně, tak že sjezd stane se manifestací velkopou celé strany katolické v Čechách vůbec.

Začátek jsme učinili před 2 lety v Příbrami a dopadlo to, chvále Bohu, velmi krásně; pak následoval loni druhý sjezd v Táboře také velice zdařilý a proto spěchali jsme sem, aby všeho dobrého bylo do třetice! Naše sjezdy katolické mocně vzpružily naše sebevědomí, cítíme, že každým sjezdem rosteme a mohutníme, a to nám dává odvahu a neohroženost.

Mluví-li jako katolík upřímně a od srdce ke katolíkům, je to zajisté přirozeno, že si v první řadě vzpomínám oné posvátné osobnosti, která katolíkům celého světa vévodí, vznešeného náměstka Kristova, slavné panujícího Lva XIII., úcty hodného kmeta, srdce zlatého, vále železného a ducha mohutného v kterém těle starce již 85letého!

V celé dlouhé řadě papežů římských, jak je vidíme vyobrazeny ve velkolepém chrámu svatého Pavla v Římě „fuori le mura“, dosáhli tuším jen dva nebo tři tak dlouhého panování jako Lev XIII. a mezi všemi těmi svěťci a učenci málo asi který by překonal co do bystrého ducha a co do důkladné učnosti našeho Lva. Jaký dojemný, předpovídavý a můžeme skutečně říci záračný vliv a duševní moc provozuje on nad celým světem, beze vší hmotné moci, bez vojska, bez peněz; celý civilisovaný svět kof se jeho moudrosti! Dejt Báh, by církev svatou ještě dlouhou řadu let slavně spravoval!

Pro každého uvědomělého katolíka rozumí se samo sebou, že si musíme přáteli vřele, by svatý Otec u vykonávání úřadu svého nebyl od světské vlády závislým, a s toho plyne, že je vrouci přání každého upřímného katolíka, aby svatě stolici římské bylo navráceno, co jí násilně bylo vzato, a co jí po právu patří!

Mluvil-li jsem dříve o sjezdech katolíků českých, musím se zmínit schválně a s plným uznáním o záslužné činnosti oněch mužů, kteří prapor náš třímali po dlouhou řadu let s velikým sebezapřením a se álechetnou nezištností. Byli to zákopníci, abych tak řekl, kteří čilejšímu ruchu katolickému, jaký se přirozeně nyní u nás vyvinul — neb tlak vzbuzuje protitlak — jaksi připravovali cestu. Ale chvály zasloužili si také oni, kteří v novější době slovem i písmem povzbuzovali, va-

rovali a rozkládali! Jest to snad vymeščenost ne-
vědy doby, že spory politické se vedou poněkud
živěji a snad ostřejší než dříve, tak i nová strana
křesťansko-sociální či lidová počíná sobě i u nás
čileji a živěji, a není to snad ani na škodu věci
dobré, že živlové lety obhívají do boje vstup-
ují také u nás a tím jaksi vzpružili celý ruch
katolický.

Zkušenosti nabyté ve Vídni a v Dolních
Rakousích vůbec tomu nasvědčují, že tím nově
stoupence katolické a konservativní věci v masách
lidu získati lze.

Dejť Báh, aby i naše nová strana křesťan-
sko-sociální stála vždy v mezích rýsi spravedli-
mosti a jaksi v rámci organizace katolické strany
české vůbec, abychom spojenými silami k společ-
nému cíli pracovali!

Tento cíl je v první řadě oprava školy ná-
rodní ve směru konfessionality (Výborné! Neustou-
píme!), o čemž ostatně šifiti se nebudu, poněvadž
o tomto veledůležitém thematicu promluví zde osob-
nost povolenější než já, a dovoluji si jenom krát-
kou poznámku. Vědouce, jaké obtíže se stávají
v cestu provedení tohoto hlavního požadavku všech
katolických rakouských, spokojili bychom se zatím
přijetím a provedením návrhu dra Ebenhocha,
učiněného na radě říšské v minulém zasedání, a
bude zajisté zajímavé, jak asi mladobřeští poslanci
říší se zachovávat, až skutečně by došlo na ten
návrh. Připomínám, že strana katolicko-konserva-
tivní dra Ebenhocha a barona Dipauliho — nyní
asi 30 mužů čítající, na říšské radě při obstrukci
liberalismu, nacionálnímu a Schönererovskému Němci
(Bouřlivé: Hanba!) ke stranám slovanským se tak
spravedlivě a solidně zachovala jako kdysi za Ho-
henwarta a Greutera, a že vůbec lze jenom za její
pomoci k nějaké majoritě na radě říšské dojít.
A tato strana přes bouřlivý odpor všech ostatních
Němců, a bohužel i křesťanských sociálů rakou-
ských, pevně, neohroženě a věrně při majoritě
vytrvala, záležímu terrorismu nepodlehajíc! A
za to bychom tuto stranu katolickou měli opustiti,
až dojde na návrh dra Ebenhocha, který neobsa-
huje nic než ty nejmírnější desideria katolického
lidu v Rakousku, a který podepsati může kde
jaký autonomista a konservativce!

To by ovšem, pánové, byl vrchol nevědy a
doucejme, že český klub alespoň oficiálně proti
tomuto návrhu nevystoupí. *At radikálové a nevěroci
těžba odejdou se směle, jen aby alespoň ně-
kteří z našich českých poslanců hlasovali s Eben-
hochem; je to jednoduše požadavek slušnosti a
spravedlivosti oproti věrnému spojenci. Od odstupu
českého konservativního velkostatku rozumí se to
dle mého soudu samo sebou, že se zasadí o to,
aby návrh ten došel majoritě na radě říšské.*

Po této malé exkursi chci Vás, velectění pá-
nové, navštíti na jedno místo, každému Čechu drahé
a posvátné, k místu, jehož krásu a půvu se
hltá celý svět, — chci Vás v duchu zavést na
Karlův most v stověžaté matičce Praze, abychom
sráčk svých pozvedli k Hradčanům, ke královskému
a k sv. Vítkému velectrámu!

Je to pohled úbohatý, čarekrásný již sám
o sobě, což teprv pro nás, kteří máme při pohledu
tom blažený pocit, že je to sídlo naší staré slávy
a nároven nádeje na lepší budoucnost! A když
s výšin hradčanských neb s Petřiny při krásném
jarním večeru hledíme do širé krajiny, na úrodnou
naši vlast, tu zajisté bolestně si vzpomene na
bouři a boje, které tato naše krásná, a všemi
možnými dary přírody požehnaná země již vytrpěla
a co asi jí ještě v budoucnosti čeká! A tu táži
se Vás, pánové: *pro Boha, proč není tato krásná
země šťastná?* — Poněvadž suž v ní bratrovra-
žedný boj mezi oběma kmeny! A přece je celý
ten boj jen umělé vyvolávání, nespodívá na sku-
tečných poměrech, — lid nechce ve své duši o
tom boji vědět, ba přeje si upřímně a vroucně
mír a pokoj. Lid je klamán a sveden, na je jiné
straně se mu namlouvá, že je ohrožen ve své
existenci, ve svém majetku atd. druhým národem,
kterému se připisuje expanzivnost, výbojnost atd.,
a na druhé straně pořád se líčí druhý národ jako
vrah naší řeči, jako nejukrutnější nepřítel! Pro
každého nepředpojatého a objektivního znalce ná-
šich poměrů je na bládní, že ani jedno ani druhé
naprosto není pravda, že ani lid český nechce,
ba ani nemůže vyvolati německý v Čechách
usedlý lid, a že ani německý lid potud nesměl
nepřátelsky proti lidu českému, pokud totiž ještě
není úplně rozestřán a zfanatisován; zejména pravý
prostý německý velice zbožný lid venkovský, kde
vliv fanatiků národních není ještě tak mocný.

Příčina těch sporů je docela jiná, nežli se
vždy vykládá!

Příčina je ta: že se lidu obou národů bralo
a dožad bře náboženské katolické smýšlení, dle
kterého máme bližního svého milovati jako sebe
sama, — a i když byl domnělý národní odpor.

Jak to tedy přišlo, takže se, pánové, že ná-
rodní intolerance dosáhla v jistých kruzích tako-
vého stupně? Troje je toho příčinou: 1. tisk libe-
rální, 2. škola bezkonfessionální a 3. vliv sednář-
ský, který chce Rakousko rozbiti! Mohl bych k
tomu ještě dodat: *cíť řada velkých a osudných
chyb, kterých krůhy povolání se dopustily a dosud
dopouštějí!*

Oproti těmto vlivům sednářským není jiné

pomoci než-li navržená se k odstranění křesťanství,
čili křesťansko-sociální obnova! Lid venkovský ne-
srozuměný nemá dosud vážné nároky. Vím to z vla-
stního každodenního obcování, přebývá někdy
v české krajině. Politické se řemesla, t. sv. vřa-
cové lidu však neustále volají na poplach, neustále
tlukou na buben, jen aby ten ubohý lid nepřišel
ke klidnému rozvašení. A v tom jim, t. j. tím t.
sv. vůdcům lidu, pořád přisluhuje tisk liberální,
a bohužel, že si někdy tak zvany konservativní
tisk v slepém hašení po popularitě do toho sa-
mého rohu troubí, což ovšem schvalovati nelze.
Není divu, že při škole bezkonfessionální zmáhá se
náboženský indiferentismus, že Boží přikázání se
nečetí, neb jak pravím *syny národní přiči
se naprosto Božímu přikázání* — a nejen to, ale
i celý názor nyní moderní o absolutní váze a ne-
směrné důležitosti národnosti je nekřesťanský, ne-
katolický, ba pohaný a v ohledu politickém re-
voluční.

Dovoluji si tyto výroky poněkud objasniti a
odůvodniti, abych nebyl hned za tmáře a spáče-
níka prohlášen, čemu ostatně tak jako tak ne-
ujdu, — ale chvála Bohu, nic si z toho nedělám,
avšak náleží mi na tom, abyste Vy, političtí přá-
tele moji, mi rádně porozuměli.

Tedy pro uvědoměného katolíka národnost a
řeč nemá tu ohromnou váhu a vylučnou důleži-
tost, která se jim nyní připisuje s té příčinou: že
je a musí být v první řadě katolíkem, a že
máme podle své katolické mravouky bližního
svého milovati nahléd k národnosti a řeči, zá-
roveň máme však jako katolíci avatou povinnost
státu, k němuž náležíme a zejména dynastii pa-
nující věrnost zachovati i v tom směru, že pře-
mrštěné stotožňování národnosti musilo by v po-
slední konsekvenci konečně vésti k státním pře-
vrátům. To platí nejenom pro nás, ale pro všechny
katolíky. Rozumí se samo sebou, že v lásce k vlasti
a k mateřskému jazyku my katolíci nedáme se
zaháněti nikým. Ostatně nebudu mluvit katolíky
proti výtku, že nejsme dosti národně nadšení, že
nemáme citu národního, hájit, poněvadž pro nás
mluví světoznámý skutek, že právě katolíci kněží
to byli, kteří v první řadě stáli, když se o to
jednalo, národ český s ápadku vzkřísiti; těchto
národních buditelů českých, kněží, byla celá řada
a dosud také nevymřeli! — *Prostředkem božské
tomu chtěla, že tato naše krásná vlast dána byla
dvěma národům, a z toho plyne povinnost obou
národů jako bratři milovati a smáhati se vespolek
a ne v bratrovražedném boji se navzájem potla-
čovat a pronásledovat. Proto z toho opět plyne
svatá povinnost každého katolíka, ať Čecha, ať
Němce vynasnažiti se, sě díly státi, aby tato
řevnivost učiněna byl konec, aby se protivy ale-
spoň sžehnala zmírally!*

V poslední době dostoupila tato nešťastná
řevnivost zejména mezi našimi rodáky německými,
alespoň v kruzích a krajinách fanatismem národ-
ním více podrytých, takové výše, jako snad nikdy
před tím a to s příčinou vydaní t. sv. jazykové
nařízení nynějšího ministerstva hraběte Badeniho.

Necítím se nikterak povolána, abych hájila
politiku nynější vlády, ale totiž troufám si říci,
že příčina tato neospravedlňuje nikterak ohromný
povyk nastalý v táboře liberálních Němců. Hle-
dám příčinu těchto smutných výjevů v našem
zcela jiném, totiž v tom, že liberální strana ně-
mecká, pozorujíc, že se pod ní půda vrtá a že
dávru svých voličů ztrácí, používá vykytující se
přiležitosti popularitu svou obnovit.

Nad míru žalostné však je při tom, že uznali
ti páni za dobré vrhnouti se v náruč radikálního
stranám, nejen německým nacionálům, nýbrž i
straně, stojící pod komandem pověstného Schö-
nerera! (Hlučné hanba.) Kam až v této alianci
dospěli, lze poznati na schůzi v Chebu! Kdo si
vzal malou práci prostudovati jazyková nařízení,
musí dospěti k tomu výsledku, že lidu německému
v Čechách a na Moravě se nikterak neublížilo, ný-
brž jen požadavku rovného práva se vyhovělo!
Vždyť jedná se poměrně jen o malý blonček lidí
z intelligence německé, kteří bodají státu sloužit,
a bylo by tuze smutno, kdyby těmto studovaným
lidem bylo tak přespříliš obtížno přiučiti se za
celou řadu let druhému zemskému jazyku. Jakými
německými básníky praví velice trefně: „Se viel der
Sprachen da sprichst, so viel Leben du lebst.“ —
čili po česku: „Kolik řečí mluvíš, tolik životů
žiješ“ — Zkrátka jazyková nařízení nestojí za
ten velký hluk a nejsou ani jeho skutečnou příčinou.

To je zcela jiné, jak jsem si dovoluji již dříve
podotknouti — jedná se liberální německé straně
o udržování nadvlády bipu německo-lib. rálního
v Rakousku, o zachování soustavy centralistické. To
je vlastně „punctum saliens“ celé té otázky. —
Není zde ani času ani místa, abych se pouštěl do
podrobností, nejsme také snad dosti zasněžen
všech tajemství politiky, ale, pánové, tolik vím,
že by bylo také chybou velikou, snad osudnou,
pouštěti se do vyjednávání se stranou, ovládanou
Schönereriany. (Hanba jim!) Chce-li liberální něm.
strana, aby se s ní vyjednávalo k tomu cíli, aby
nastalo příměří, které by pak mělo vésti k vyro-
vání trvalému, nuže, ať se především zhostí velení
oněch mužů radikálních, s kterými seriosně jednati
nemáme žádná strana upřímně rakouská a dyna-
stická!

Jak se věci vedou u nás v nynější době
vyvíce, nelze ovšem předvídati, ale jako katolík,
Čechové a příslušníci rakouského metropolitního
a věrní poddaní našeho nejmilostivějšího císaře a
krále musíme si co nejvroucněji přáli, aby boje
národní u nás konečně přestaly, aby konečně
sjedná byl mír a pokoj. Vždyť v staré sv. Vá-
clavské písní se modlíme: „dej nám tich i mír
v naší zemi“ kyrie slejeon!

Těšit se věru dobře může, a budoucnost sa-
halena je v mlhách mraků skásonosných, a sta-
rostlivého otce jímá úzkost, jaký asi los vypadne
potomkům, za které pracuje a se lopotí! Svět
nynější jakoby *noviděl nebespěl, vřel se na spo-
lečnost lidskou, jakoby nechtěl poznati krásy obrátě
náslujících, snad hravých, veličích se stále a stále
blíže na lidský řád a státy moderní.*

Jest to otázka sociální, je to socialism vždy
dřánsější klepající na dveře občanské společnosti!
„Duobus litigantibus tertius gaudet“, když dva se
hádaají, třetí z toho má radost — rozuměj užitek
— to platí i o našich poměrech. Mezi tím, co
Čechi a Němci u nás se potírají, kyne z toho
prospěch pro sociální demokracii, která tím každo-
denně roste. Otevřeme přec oči a hledme, co se
děje kolem nás: *nikdo z toho, že se mezi sebou
rvou, nemá větší slast a prospěch nežli mezinárodní
revoluční sedláctvo, pak sociální demokracie, a
hlavně ti, kteří se s ní stojí!* A tady, pánové, měli
bychom urovnávat pádu, na sebe bychom měli
splétat blů? To by věru byl vrchol zaslepenosti!

Proto podejtež si katolíci, ať Čechi ať Němci
v Čechách, bratrskou ruku k míru, abychom ne-
padli do rukou nezabobáckému dědictví liberalismu:
sociální demokracii a anarchii!

Mluvil-li jsem dříve o tom, kterak říko je
syni mnohému starostlivému otci, pomysli-li na
budoucí osud dětí svých, platí to měrou vrche-
vatou o vzechání otci národů rakouských, o
nejmilostivějším našem zeměpáně, který v roce
budoucím slaviti bude 50leté jubileum panování.
Jak často asi s tradicí myslí vzpomíná vzechání
naš mocnář národního boje u nás, jak často již
vznešl vřecí přání k nebesům, aby odvrácena
byla kletba boží těch z pošehnané jinak země
české! Jak často podporoval snahy a pokusy u-
rovnávati překážky smíření, bohužel však dosud
vždy marně! V nejšťastnějších dobách, v kritických
chvilách, kdy záhla hrozila širým dědičím tohoto
království, mocnou a štědrá rukou svou pomoc a
útěchu aktyal. A právě ve dnech minulých, kdy
neapoutané dravé vody zaplavily celé krajiny ni-
čící úrodu mnohostibnou, tu opět zeměpán náš
obětavý, jenž darem vakatku, královským ubohým
krajánům našim jako anděl strážný přispěl. Každý
den od časného rána do noci stáří se o své ná-
rody, neuvědomě k tomu povinnosti své — věru
o tu neměli bychom s radostí vše nasaziti, aby
královská vůle jako a přání jeho šlechetného srdce
konečně se splnila, aby se slasti naší nastal mír!
Nemžto takim byti vřelostně přiležitosti proná-
šati našemu mocnáři věčnou lásku svou, nežli
jubileum 50letého panování. A proto, kdo jen má-
že, přičiň se, abychom jenom podali dárek věčný
lidský a neoblemné věrnosti své tím: že v jubilejním
roce velice dlo směr v Čechách provedeme! Pro
všechny překážky, přes vřelostnou nevrátivost i
nepřiseh dalo by se dojíci křesťanského vyrovnání
kdyby jen vřelostni oni, na kterých při tom náleží
dobrou vůli měli. A proto tvrdím: *nemohlo by a
nejiti skutečného a věčného daru jubilejního
naši společný, nadšený hola obou ušlechtilých ná-
rodů, složen jako kotová událost ke dni 2. prosince
1898 k nohám jeho cí. a král. Velikostva. Nech
každý katolík v Čechách přispěje k tomu svat-
hřivenu!*

Abyste tak stalo, tomu provolávám s blonbký
dme: Na zdar!

Domluvil jsem. — (Bouřlivý potlesk.)

Nato navržen byla resoluce následujícího
směru:

1. Stejles navržen na pádě po otáčích sdělené
na pádě sv. katolické víry, prohlásíme své povní
přesvědčení, že naše náboženská jest základem spo-
lečnosti lidské, podkladem všeho práva a spravedli-
mosti, a že bez pozitivní víry pojmy „pravda“ a „po-
vinnost“ nejsou nežli pouhými slovy.

2. Otíme a milujeme viditelnou hlavu svatě
církve, hlavně paaujícího papeže Lva XIII a obcem
u všech víry a mravu zachovávat se k němu jako
poslušní a věrní synové. Chovajíc obavu, že by na
staly možné komplikace, kterými by sv. Otec a vlád
a volnosti své ještě více mohli být ohroženi, pře-
jeme si vroucně, aby dědictví sv. Petra opět papež
vráceno bylo. V ohledu církevní politickém pohledím
se vřelostí k radám našeho nejšťastnějšího opise
kopáta.

3. Jsouce přesvědčení, že blaho a štěstí naší
náš vlasti staroslavného království českého těmž
nerozdílně souvisí se vzecháním naší dynastie a co
lým mocnářstvem rakouským, prohlásíme co nej
slavněji, že jenom v povněm svazku s ostatními krá-
lovstvími a zeměmi pod železem rakouským žiti chce
me a věrnost dynastickou vždy a za všech okolností
budeme zachovávat. Přetváří vřelého citu dynastic-
kého a royalistického pokládáme v nynější době s
přední povinností každého katolického vlastence a t
tím více, ješto posvátná osobnost nejmilostivějšíh
císaře a krále je nám sálčím příkladem všech ctosti
a jeho nekonané obětavost našim vřelým nikdy do
stíhano býti nemůže.

4. Umávajíc opravdovost nerozdílnosti a auto-
rity království českého, jaké i trvání jeho státního,
sňobohodné potvrděných práv, chceme vždy hájit tato
historická práva, jaké i na křesťanské spravedlnosti
mátištěděl se rovné právo oba tato vlastetěvajících
národů.

5. Přijíme si vřoucně klida a pokoje mezi oběma
křesťanskými národy, prohlášíme, že všichni novověké
výstřednosti národní nikterak neškodí se s námy
křesťanskými a katolickými.

Tato resoluce byla přijata jednomyselně.

V této schůzi přijat jednomyselně a odeslán byl
holografický telegram papeži Lvu XIII. následujícího
znění:

Vaše Svátosti!

Lvemu k nám mluví Petr, tak volali bisku-
pové shromáždění na sněmu chalcedonském. Nej-
důležitější synové a dcery shromáždění na sjezdu
katolické v Hradci Králové také slyší ve slovech
Vaší Svátosti slova svatého Petra a v osobě Vaší
Svátosti vidí a uznávají pravého zástupce Kristova
na této zemi a proto pokorně prosí za apoštolské
poselství ku sjezdu, kterýž počínají. Dobře vě-
douce, že ten, kdo není v jednotě s církví římskou,
může dosáhnouti všeho kromě spásy, slavně vy-
slovujeme, že chceme vždy žít v jednotě se stolicí
Petrovou. Přesvědčení jsouce, že svoboda církve
je nezbytnou podmínkou blahodárného vlivu církve
na věčící, odsuzujeme veškeré pokusy, které se
snaží tuto svobodu obmeziti a vážnost sv. Stolice
v lehkost uvést a se srdce voláme k Bohu, aby
se navrátili dnové, kdy se lodička Petrova těšila
ze svobody a nezávislosti a dle toho také jednala.
Poněvadž jest láska první podmínkou všeho dobra,
okládáme se v duchu k nobám Vaší Svátosti, ří-
káme noby Lva světujičeho mír a ctice v hlavě
církve viditelné hlavu církve neviditelné, jednými
sly voláme: Náš Lev střed jednoty, lásky spásy!

Za sjezd katolické v Hradci Krá. nejodda-
nější syn

Karel Ervín hr. Nostitz-Rieneck,
předseda.

Dále navržen byl a taktéž přijat jednomyselně
holografický telegram císaři a králi Františku Jose-
fovi I této stylace:

Vaše císařské a královské ap. Veličenstvo!

Stojíce nezvratně na záseď své svaté víry:
„nemí mocností, leť od Boha, a kteréž jsou, od
Boha přišeny jsou“ vyslovují katolické, shromáždění
na diecézním sjezdu v Hradci Králové, Vašemu
Veličenstvu opravdovou a upřímnou oddanost
dobře vědouce, že v osobě panovníkové cíti vla-
daru poslušného a ustanoveného samým Bohem.
Přesvědčení jsouce, že blaho domu habsbursko-
lotrinského jest blahem Rakouska a blaho Ra-
kouska blahem naší milé vlasti, prosíme Boha, aby
zachoval tento rod vznešený a jemu vždy žebnal.
Láskou pak duchem obzvláštní přítilnosti k osobě
Vašeho Veličenstva jakož i k osobě J. V. nejjas-
nější císařovny, vřoucně voláme k Bohu,
aby naší panující rodinu všeho slábo chránil a na-
plnil svým požehnáním, aby byla jako až dosud
zdrojem pravého blaha a dobra světených ná-
rodův. Dále čteny došlé dopisy a telegramy.

Druhá schůze slavnostní.

V pondělí o 8. hodině ranní sloužil Jeho
Milost ndp. biskup Edvard Jan Nepomuk
Brynych v katedrálním chrámu Páně slavnou
pontifikální mši svatou, při níž zapěla Cyrillaká
Jednota chorální mši, načež konána o 10. hodině
dopolední v divadle Klicperově druhá schůze
diecézního katolického sjezdu.

Předseda hr. Nostitz-Rieneck schůzi kře-
stanským pozdravem, načež sbor zapěl staročeský
chorál. Po té přečten telegram od brněnského bi-
skupa dra. Ramera, který omluvil svou nepřítomnost.

Kanovník dr. Pospíšil z Brna vyřídil po-
zdrav a blahopřání jako zástupce konsistoře a
biskupství brněnského a vyslovil potěšení z pro-
jevu obrození katolického života českého. Dále
pravil řečník: My Moravané a vy Čechové jsme
jedním národem, radosti vaše jsou našimi a sta-
rosti vaše našimi. Ku konci přál J. B. Milosti,
aby dočkal se času, kdy budou mu všichni diecé-
sané jeho žehnati v každém jeho kroku.

Kanovník dr. Král z Prahy přinesl a tlu-
měl pozdrav jménem pražské diecése. V řeči
své pravil, že katolíci mají tuhy život a proto že
nedají se porazit, ač novověká nevěra valí se jako
povodeň na nás. Proti této povodni postavíme
však hráz katolických spolků a tisku Dobrý
vědec zvíťasí i s malou armádou. Ku konci pak
sval ku příštím sjezdu do Prahy. (Bouřlivý jasot
a volání slávy.)

Na to jménem ndp. biskupa budějovického
dr. Martina Říhy a diecése budějovické ujal
se slova redaktor budějovického kněžského semi-
náře a profesor theologie monsignore dr. Alois
Jiráček, provázen bouřlivým potleskem a sou-
hlasem posluchačů.

Řeč: Dr. Alois Jiráček

Vaše biskupské Milosti, nejdůstojnější
a velečestní pánové, slavné shromáždění!

Z této kraje, kde střeptěná Vltava Malé
přeje, z metropole českého jihu, z Českých Buděj-
ovic, kde v šedé útloulosti víru katolické pevnou

mlývala baštu a obrazu, ano, tam z dávných Če-
ských Budějovic přišel Vám srdečný a přátelský
pozdrav nejprve našeho nejdůstojnějšího a více
milovaného arcibiskupa Dra Martina Josefa Říhy
a pak celé jeho diecése. Rádili on vydali sem
dvoudennou deputaci, aby jménem Jeho i jménem
diecése blahopřála Vám k dnešnímu sjezdu kato-
lickému. Ano přišli jsme sem dále i proto, aby-
chom svědky byli toho velkého projevu a ověd-
čení víry katolické ve zdejší sídle biskupském,
aby skrze nás český jih podal ruku českému vý-
chodu i arci diecése českých; a tak abychom
společným dílem seřadili se k obraně víry ka-
tolické.

Ano, k obraně, pravím, neboť my nejde-
me na výboj, nepřítel jen na obranu, kterou nám ne-
přítel vnutil svými neustálými útoky na sv. víru
naši. Máme snad mlčeti na všechno překrucování
pravdy, na všechny útrky, pohany, všechny po-
směch a jistě tupa církve sv. Máme snad
mlčeti, když hrozí nebezpečnost sv. víře naší
se strany náboženské lhostejnosti a stejnému bez-
věhí? O nikoliv! Nebezpečnost vídy a všude
dovede vzpružit mysl a nadchnouti ducha k či-
nům rekvným.

Chcete doklady toho? O pohlédněte jenom
v minulost a víste, co působilo nebezpečnost v
Karthagině, město to na severním pobřeží Afriky
a v Jeruzalémě, středisku říše židovské, když ne-
přemotitel Římané obléhali tato města? Nebez-
pečnost, že obležení budou přemoženi, že olou-
peni budou o své statky, že v porobu budou
uvrženi, nadchlo je k činům, jimž i posud budo-
u se diviti věkové.

Vždyt tehda i ženy, vidouce, že mužům ne-
dostává se potřebných sbraní, přinášely jim své
slatě a stříbrné skvosty, aby si z nich urobili
sbraně. Vždyt i panny, vidouce, že není zde na
obranu vlasti žádného lanoví a provazů, stíhali
sobě pletence havraních vlasů svých, aby z nich
na obranu vlasti spletena byla lana a provazy.
A hle! nehraní nám lhostejností u víře a čírou
nevěrou mnohem větší nebezpečnost?

Tam šlo pouze o vlast pozemskou, ale nám
jde zároveň i o vlast nebeskou. Tam šlo o statky
pomijejše, ale nám jde o statky nebeské, nikdy
nehynoucí; nám jde o víru, která má tolik ne-
přátel. Ovšem nepřítelé tito neradi to vidí, že se
na sjezdech katolických sjíždíme, že začínáme se
hýbat, že začínáme jednati ve prospěch této své
svaté víry. My se jim ovšem na těchto sjezdech
nelíbíme, ale oni nelíbí se zde nám ve svém boji
proti naší víře, a tím jsme si rovni. (Výborně!)

Jednání na sjezdech katolických musí býti
podobno jednání sv. Jeronýma. Světec tento sděl
se býti mnohým tichošlápkům tuze otevřeným,
mnohému věčně neodhodlanému, úzkoprsému va-
havci tuze prudkým, mnohému dobráku tuze ostrým,
mnohému pochybovači tuze rozhodným a proto
varovali ho a napomínali k umírněnosti. Než svě-
tec dal jim v odpověď: „Mori possum, tacere non
possum“ čili česky: „Umřítí mohu — mlčeti ne-
mohu, nesmím.“ A toto sděl se i za duň našich
mnohým, že katolické sjezdy výbojně vystupují,
že ruší svornost národní, že by dobře bylo, kdyby
katolíci se mírnili a v míru žili s ostatními ná-
rodními stranami. — Avšak my zde shromáždění
musíme jim odpověděti se sv. Jeronýmem: Umřítí
můžeme — ale mlčeti nemůžeme, nesmíme. My
odpovídáme jim slovy básníkovými:

„My chceme s každým v svatém žiti míru,
jen každý, co nám svato jest, ať nechá;
za vlastním pluhem ať jen každý spěchá!“

My odrážíme jen útok a nejdem na výboj,
leda jen na opětný výboj erci od našich nepřátel
ku zradě sv. víry šalebně svedených. My chceme
hájit té drahé rodné víry na sjezdech katolických
a pracovati chceme ke znovuzrození této víry
v srdcích lhostejnosti náboženské anebo bezvěhí
zachvácených.

Proto volám slovy básníkovými a vykládám,
aplikuji jeho slovo na poměry naše ve víře:

„Co můžeš každý, k velkému dej dílu!

Jeť oblázek i balvan v stejné ceně,
když láskou dán; a dávejte tak denně
přes tygrův řev i přes pláč krokodilů!“

Ano perifrasiuji tato slova a volám: „Co má-
žeš každý k velkému dej dílu znovuzrození, vzpru-
žení a seslení sv. víry v srdcích lidských. Jeť
oblázek i balvan — jeť každý velký i sebe menší
skutek pro víru vykonaný v stejné ceně, když po-
chází z lásky k této víře. A dávejte takové skutky
na oltář víry denně přes křik a řev našich ne-
přátel i našich nerozhodných přátel, kteří jen pláčí
nad námi v mylném domnění, že přišli daleko
jduce (Výborně!)

„Zjev kladivo i péro svoji sílu

a štětec dílto — muži díti i ženě —
jen k práci, k práci, k práci neprodleš!
Bůh z šuly celý život věš, ne z jítu!“

Ano, zjev řemeslo, zjev péro spisovatelaké
svaté naší víry sílu, i umění výtvarné, jak to jindy
bývalo. Za víru sv. jděme jen k práci neprodleš,
aby vírou pevnou život náš v útocích lhostejnosti
náboženské a bezvěhí byl nezdočinou žulou a ne
podájným jilem, ne třtinou větrem se klátící.

„A nepovolme! (volám dále s básníkem) Umě-
ním a vědou

a prací rukou i výsypí ducha,
ať mozek vzkypí, lávou křev nám vzpláse!“

Ano, nepovolme v boji za drahou víru! V je-
jim světle ať výsypí své koná rozum ji osvícený
a láskou křesťanskou, již víra pravá rodí, ať křev
naše vzplane.

A končím slovy básníka:

„Saad šár přec vlijem v postavu tu bledou,
v tluk srdce vzpružíme, jeť matně buchá,
a bídný Lazar v nový život vstane!“

O, zajisté snad svou láskou k víře drábě
vlijem šár v bledou tu postavu lhostejné víry své
a tlukot srdce pro víru svatou v nádech svých
vzpružíme, aby mocněji a silněji pro ni se osýval;
a bídný Lazar té dosavadní snad již celá léta
mrtvé víry naší v nový život vstane, když tento
katolický sjezd promluví k tomuto Lazaru záračné
slovo Kristovo: Lazare! tobě pravím, vstaň a
vyjdi neohrožen z hrobu srdce lidského opět
v tento svět! A to jest přáním, jeť pronáším zde
jménem nejdůstojnějšího našeho milovaného pana
biskupa a celé naší diecése, volaje na splnění
tohoto blahopřání: Bůh žehnej v tomto směru!
Zdať Bůh!

Předseda p. hrabě Karel Ervín Nostitz
pravil na to, že myslí, že mluví všem účastníkům
ze srdce, když poděkuje všem řečníkům, kteří
tolik krásného a. shromáždění pověděli a k nad-
šení jeho přispěli. (Hlučný souhlas.)

Slovo pak bylo uděleno druhému slavnostní-
mu řečníkovi, panu školnímu radovi Fr. Lepa-
řovi, řiditeli gymnasia v Jičíně na odp., rodilému
Moravanovi z Lipňan od Olomouce. Tento v řeči
hodinu trvající a častým souhlasem a potleskem
provázené promluvil „o životě rodinném“ na zá-
kladě své bohaté zkušenosti pedagogické. Posléze
navrhl řečník tuto resoluci:

Uvažujíc, že život rodinný je základem
veškerého života sociálního a národního a nynější ži-
vot rodinný má několikero vad na velkou újmu svor-
ného a spokojeného života sociálního a národního a
že jistě možno vady tyto ku prospěchu společenského
a národního života odstraniti, ustanovuje se sjezd ka-
tolické nyní v Hradci Králové shromážděný na tom:

1. Aby každý katolík dle okolností a poměrů
svých působil k tomu, aby život rodinný na základě
katolického křesťanství obnoven byl ku blahu svému,
všude veškeré společnosti a celého národa našeho;

2. Obzvlášť pak, aby služba přiluční rod-
ia navádění byli k životu mravnému, skrovnému
a nábožnému a tak pojistili i sobě šťastnější a spo-
kojenější budoucnost a prospívali ku blahu společnosti
širší a národa celého.

Resoluce byla jednomyselně přijata a řečník
od vděčných posluchačů štědrým a hojným potle-
skem vyvolán.

Na to jménem katolické Moravy oslovil al
shromáždění p. JUDr. Moric Hruban advokát
z Olomouce, předseda výkonného výboru katolické
strany národní na Moravě, odkud vzešlo símě
křesťanství pro celý slovanský svět. Pravil mezi
jiným hlasem pohnutým, aby bratři z Čech ne-
opustili Moravanů v době jich boje, kterýž ani
v Čechách dosud není dobojován. Požadavky Mora-
vanů jsou ohromné, ale spravedlivé — Moravanům
nedostalo se dosud práva dle křesťanských zákó-
nů. Hratka židů zahrává si tu na pány. Sám hr.
Belcredi řekl, že Němec a žid, kde nemohou pa-
novati, tam považují se za utiskované. Řečník
opětne prosil, bychom Moravanů neopouštěli i v
jich boji náboženském. Morava teprve loni vztyčila
kříž na praporu národní — ona hájí svou víru
a své náboženství a tím také i svou národnost;
vždyt sám obrod národní stal se na základě ná-
boženském. Známé jest rčení básníkovo: „Cha-
loupky naše, budtež požehnaný!“ a pravdou jest,
že ony nám zachránily národnost a jazyk, ješto
dříve zachránily nám náboženství. (Výborně!) I
na Moravu rozlévají se dnes proudy záhubné, jakž
vidno ze schůze radikálů (Hanba jim!) a jak již
vdp. kanovník dr. Pospíšil podotkl a Moravané
nemohou trpěti vlivu nových stran. Kde Bůh, tam
nepomůže ani duch ten nejmocnější a proti kato-
lickému hnutí není zábrany. (Potlesk.) Na to ře-
čník uchvatnými slovy přimlouval se za přimknutí
se Čecha k Moravanu a děl, že křesťan a katolík
musí býti vlastencem, musí býti národovcem. Nad
červeno-bílou korouhví necht vznášet se znamení
sv. kříže, znamení to spásy; budeme-li v tomto
znamení kráčet, budeme kráčet za pravdou a kde
pravdu, tam i život. Řečník odměněn neutuchají-
cím potleskem a voláním výborně, načež shromá-
ždění nadšeně zapělo píseň: „Moravo, Moravičko
milá“ —

Na to sdělil předseda, že ke sjezdu zavítal
vácný host z Ameriky a na řečníště vystoupil
vdp. Josef Štálekmajer a pronesl tato procitná
slova:

„Není to snaha vyniknouti, jež mne přivádí
v tato místa. Vždyť český misionář po tak slavných
řečnících, jací předcházeli, je jako trpaslík.
Ale věřte, musil bych si činiti velké násilí, abych
neřekl, čím přetéká srdce mé v tomto okamžiku,
kdy vidím tisíce bratří nadšených pro tu samou
věc, pro kterou nadšení jsme my čeští katolíci
v Americe.“

Přátelé, ohýstáte se odrážeti útoky činěné na
naši svatou víru a věru je to přirozeno; neboť
je-li Vám drahou vlast, drahým jazyk mateřský,
musí Vám drahou býti i svatá víra. Vždyt ona,
kde věru jest Bohu, věru jest i vlasti. (Sláva i

Tak jest!) Ne s tábera katolického, nýbrž s tábera víry odporujícího vycházejí živlové, jímž láska k vlasti jest nepřítelkou. O tom vidíme doklady v naší nové vlasti, kde jsou to katolické osady, jež stávají a vydrží české školy a jen ty osady, kde od počátku stál chrám český, udržely svůj český ráz, svůj český jazyk. Hle, jak víra a láska k vlasti jdou ruku v ruce spojeny. (Výborně!) A s této nové vlasti zaoceanské přináším Vám všem pozdrav. (Sláva!) Jsem jist, že tisíce věrných srdcí tohoto pozdrav Vám vyřizují. Přivěděl bych mi zajisté věřící, kdybyste viděli, s jakou důvěrou ten náš český lid zámořský čísti bude správy o tomto katolickém sjezdu.

Nuž, dejž Bůh, aby zdárné ovoce našlo jednatel Vaše a jménem kněžístva českého v Americe i jménem českého lidu tamního volám upřímně „Zdať Bůh! Na zdar!“ (Dlouho trvajícím potleskem a voláním „aláva“.)

Na to udělil předseda katolického sjezdu hr. Karel Nostic slovo třetímu slavnostnímu řečníkovi, Františku Štáblu, redaktoru „Obnovy“, který v delší řeči, často bouřlivým souhlasem a potleskem provázené promluvil „o tisku“, o jeho významu a o katolickém tisku zvlášť.

Na řečiště vystoupila pak paní Terezie Šnebllová, která přinesla sjezdu zdravici jménem křesťansko-socialních žen a dívek českých, což přijato s potleskem.

Shromáždění přijalo posléze návrh, aby sjezdu moravských katolíků zaslán byl následující telegram:

Katolíckám shromážděným na posvátném Velehradě pozdrav a přání ku zdaru. Jedna v nás je krev, jedna v nás je víra, jedna v nás je naděje a láska.

Návrh přijat a pro pokročilou dobu schůze skončena.

Třetí schůze slavnostní.

Tato se konala opět v přeplácném divadle Klicperově o 4. hod. odpolední. Na vyzvání slavnostního předsednictva předsedl redaktor František Štábl následující resoluci „o tisku“:

1. Jsouce přesvědčení o veliké moci a potřebě tisku, pokládáme za nutné, aby zejména k zvelebení politického časopisectva katolického zakládaly se spolky tiskové, jaké již na mnohých místech s nejlepší úspěchou působí.

2. Prohlašujeme za nevyhnutelné, aby katolíci, kteří se na protikřesťanské časopisy (bez zvláštní potřeby) předplácejí, přišli ku poznání, že odebrávají takové protikřesťanské listy, podporují tisk, který jejich katolickou víru zlehčuje a je — za jejich peníze — v šílených svých uráží a smyšleje.

3. Vidouce denně, jak zloubné protikřesťanské a špatné tisk působí, kterak od nepřátel katolické církve v pravdě s fanatickou horlivostí a velikou podporou peněžní houně rozšiřované časopisy urážejí náboženské smýšlení a přesvědčení národa, převážnou většinou katolického, pokládáme za nezbytné, aby katolíci vnovali rozsáhlou — mravní i hmotnou — podporu časopisectvu katolickému, by toto vzkvétalo — a do nejmenších vrstev našeho národa vnikati mohlo — buď-li každá aspoň poněkud zámožná rodina odehrává nějaký upřímně katolický týdeník, buď-li, koho nutí postavení neb obchod, odebráti katolický denní list, budeme-li my katolíci v hostincích, doma a na cestách po vlastní vůli sháněti se po časopisech katolických: vzkvete naše katolické časopisectvo v míře nezbytné, přivede naše katolické přesvědčení k vášnosti a naše snahy dobře miněné k plátnosti.

4. Uvažující, kterak nepřátelský tisk nejvznešenější pojmy má, naši sv. víru zlehčuje, vášnost nejdůstojnějšího episkopátu a veškerého duchovenstva mnohými bludnými a láživými správami podkopává, uznáváme za potřebné, aby se časopisectvem katolickým všude rychle a působivě účinkovalo a odporúčujeme za tím účelem vhodnou organizaci, která by správy novinářské a uveřejnění těchto opravákových prostředků se domáhala.

Resoluce byla přijata jednoglasně.

Na to promluvil čtvrtý řečník slavnostní dp. Th. dr. Gustav Demabyl, profesor bohosloví v Hradci Králové „o českých dějinách“. Jeho řeč byla v každém ohledu vynikající, neboť ostrým světlem osvětlila církevní opravné snahy od 10. do 15. století, zejména pak dobu Husovu, která se u nás tak tendencí a proti katolické církvi nepřátelsky vykládá. Řeč dp. dr. Demabyly byla poslouchána s napjatou pozorností. Posléze navrhl řečník následující resoluci, která byla přijata jednoglasně a s potleskem:

1. Uznávající, že dějepis je svědkem časů minulých a učitelem života jednotlivců i celých národů, pronášáme vřelou a opravdivou touhu, aby náš národ český a zejména jeho vůdcové přišli s dějinami českých ku poznání, že církev katolická vždy ouvěřila se pravou naukou našeho národa a že víra katolická povznášala národ náš v řadu národů vzdělaných a již jednou jej zachránila od zánichy.

2. Víme všichni, že učitel má být spravedlivý a nestranný, proto také v dějepisectví našem žádáme nestranného a spravedlivého posuzování a popisování naší minulosti a ohraňujeme se proti všemu nespravedlivému znevažování dějin našeho národa k účelům stranickým, jehož doponěť se odporcové církve a náboženství katolického, zejména nyní v šílených novinařských, veřejných přednáškách, v historických povídkách a románech. Ano ohraňujeme se proti neobdůvě a nedůvěře nadužívání dějin našich, když se jenom připomínají a vytýkají chyby našich katolických předků a jejich vanešené ctaosti se umlčují a vanešené katolické charaktery prachem zapomenutí se

pokrývají a bílým pomlucy se křmí. Takové nespravedlivé zacházení s naší minulostí jest špatnou výchovou naší mládeže a přivádí náš národ jen v roupar a na bezostý.

3. Jestli dějiny naše nás učí, že nejlepší vedle se národu našemu, když věrně držel se víry otců svých — víry katolické, svatováclavské — a váli povnou pracoval na národa roli dědičnou: prohlašujeme my katolíci shromáždění na diecézním sjezdu katolickém, že se budeme věrně držeti víry katolické a že budeme s věrně, neuvázně a nadšeně pracovati k duchovnímu i hmotnému povznesení našeho národa českoslovanského ve všech diecézích naší kersny svatováclavské.

Přikročeno ke předčítání telegramů a dopisů, jejichž došlo veliké množství a z nichž citujeme jen ty nejvýznamnější. Tak s redakce časopis „Dělník“ v Brně, p. Alex. Jiříčka, majitele „Nasínce“, cyrilické jednoty ve Slavkově, Hanáku z Němce (Nechat se pyšná nevěra kol smáhá a peklo se je koukol nových smatků, nebudem dbáti odvážného vraha, nedáme věrných bráti sobě statků; víte vždy věrní budou Moravané: Dědičtí otců zachovej nám, Pane!, katol. politické jednoty z Uher Brodu, účastníků výroční schůze apoštola sv. Cyrilla a Methoděje v Rajhradě, zem. posl. Ševčíka, Svaty Josefské jednoty z Rouchovan, bohoslovce z Brna, katol. politické jednoty z Litvle, Healema našim buď: duši Bohu, srdce vlasti, ašlu českému králi), katol. jednoty z Zábřehu, jednoty sv. Josefa a konference sv. Vincence v Telči, jednoty Valsko-Mexické, křesť. soc. sdružení v N. Jičíně, katol. polit. jednoty kyjovské (V křesť. spása korunovaného krále a věrných Čechů), kanovníka Droběny jménem tisíců mužů na Velehradě, Hl. posl. dr. A. Stojan, katol. polit. jednoty v Klimkovicích (Slezsko), správce Plačka, kat. dělnického spolku „Methoděj“ v Krumpachu a redakce „Míru“.

Při předčítání došlých těchto spisů bylo ohromné nadšení i jasot nad láskou bratří Moravanů k nám,

Na to promluvil p. Jan Zahradník, posl. filosofie, z Vídně přinášeje pozdrav dělnictva tovarního soustředěného v jednotě sv. Methoděje ve Vídně. Čechoslované vídeňští jsou v dělných poměrech — nemají svých bohoslužeb, jim nauka Kristova hlásá se po většině jazykem neznámým. Tim stávají se z mnohých nevěrci. Řečník přel ke zblouboému účinku kofalky a socialismu; ve Vídně bohužel obě bují a obě stejné působí — ta jest mnoho spolků dělnických, ale ty jsou internacionálními a duch národnostní udržuje se po většině jedině ve spolcích katolických, o což velkou zásluhu má staršíky prelát dr. Horný (sláva), jež Němci jinak neuvou než „der apostolische Vertreter der Wenzelsknecht“. Po boku stál mu až do posledního chvíle svého žití zseuly již František P. Max. Křesadlo, jež veliké zásluhy má o hnutí katolické ve Vídně, a jež pro své české smýšlení nebyl sva jinak než „Hetz-kepler“. Také dp. Blaha Tomáš, rodilý Moravan působí nenávně a nezlátně. On vzdal se úřadu profesora, vynáje týdně 32 hodin a přes veškerý překážky a těžkosti obětuje celý život svůj blahu svých rodáků. (Sláva!) Ve Vídně žije jen hlouček českých kněží, ale činnost jich jest ohromná a velice záslužná. Dále mluví řečník o Jednotě sv. Methoděje a o boji jejím, v němž vůdčí slovo má Hráský poslanec Moravan dr. Stojan (Sláva!), který vymohl českému lidu misie a jež stará se úsilovně o náboženskou výchovu českého lidu vídeňského. Časopisectvo vídeňské, a hlavně „Dent. Zag.“ stále jest pro nás plus han (Hamba jim!) — ono ve své zářící kultuře tapí Čechy při každé příležitosti. Loč Čechové vídeňští nikterak z boje neustoupí; oni, posilnění českými bohoslužbami v kostele sv. Anny, spoléhajice pevně v podporu katolických bratří svých z Čech, jdou statně dále. Na to vzdal řečník dík J. M. nejdp. biskupu Brynychovy (bouřný potlesk), i doložil, že Čechové vídeňští vytvářejí na místech svých, neboť na straně jich jest právo — dítě české nesmí být přemleto v Michala, ono zachováno být musí svému národu (Hlučný souhlas a potlesk.)

Pátou slavnostní řeč „o otázce rolnické“ promluvil pak výsoce zasloužilý správce velkostatků Holic, p. Joa. Krubmer, jež si zejména získal zásluhy o meliorování posemků na Holicku. Řeč jeho provázena byla častým potleskem souhlasu.

Také druhý řečník o této věci, pan František Ječný, rolník z Běchar velmi se zamlouval, zejména rolníkům. Řečník zmínil se o návratě školy, chválil dřívější opakovací hodiny, při nichž mládež tak nezdivočila. Odporučil dále všele vzdělání, vedení knih, spojení a vzdání se zbytečné parády. Rovněž považuje za dobré posylati dcery do škol hospodyněských.

Velice působivou řeč za jasota zvlášť dělnictva o otázce dělnické měl p. Václav Myslivec, dělník z Prahy, odchovanec to J. B. Milosti a P. Horského. Řečník vytýkal mimo jiné mladočeskému tisku, že nadělal a dřívějšího národního dělnictva mezinárodní socialisty. Po jeho řeči celé shromáždění bouřlivě tlakalo.

Na to přednesl pozdrav diécese litoměřické dr. Kordš a pozdrav arcidiécese olomoucké, redaktor „Našeho Domova dp. Vědva.

Rídící učitel p. Václ. Špaček za bouřlivého jasotu vyřídil pak pozdrav jednoty českých katolických učitelů, o jejichž pondělní valné hromadě zmíníme se příště obšírně.

Pak vystoupil na řečiště rolník Vrbenský z Opočice, jež přimlouval se za součinnost veškerých vrstev národa. Dnes jsou liberální vlastenci, ale jindy to byli vlastenci před časem. Dále promlouval o nepravém vlastenectví Čechů pod Řípem a ostře kritikuje tábor v Krabčic. Dnešní vlastenectví je vyděkářské. (Řeč provázena častým hlučným potleskem.)

Na to mluvil hr. Ferd. Oheček a pravil, že svěst o sjezdu dostala se až na úpatí hor pohoravských. Lid tamní je zbožný, řídí se heslem: „Ať to v světě jak chce chodí, Sumavan se neodrodí.“ (Potlesk). O tom svědčí katolické spolky a činnost jich. Řečník pozdravuje sjezd, i přeje tomuto sjezdu bojného zdaru. (Výborně! Sláva!)

Další resoluci o otázce dělnické přednesl p. V. Myslivec, dělník z Prahy. Resoluce ta za:

1. My katolíci shromáždění na diecézním sjezdu katolickém v Hradci Králové prohlašujeme:

Poněvadž dnešní nebláhé poměry lidu dělnického jsou jen následkem odloučení se lidstva od zásad náboženských Kristova a poněvadž jsme pevně přesvědčeni, že náprava možná sjednotí jen tehdy, když tyto zásady opět celou společnost lidskou proniknou a že každá jiná náprava, která se nemese tímto směrem trvalého zlepšení, těchto poměrů nezmění: budeme působiti k tomu, aby život v obci, v samé i ve státě prodchnut byl duchem křesťanským. Za tou příčinou žádáme:

1. Aby veškeré vychování ve školách, jakož i veškeré zákonodárství duchem tímto prodchnuto bylo.

2. Buděť po příkladu katolíků jiných zemí vedle spolků katolických dělníků zakládány též spolky katolických průmyslníků, aby tím rychleji na základě spravedlnosti a lásky křesťanské propast mezi oběma překlenuta byla.

3. Buděť hleděno ku bojnému rozšiřování a podporování katolického dělnického tisku, který tyto zásady dále šíří a ji oesta rází.

Po té byla schůze pondě večer skončena.

K první schůzi připomínáme, že tu čteny byly dopisy:

Jménem J. M. nřp. kněze arcibiskupa olomouckého Theodora zaslal gener. vikář vesp. kanovník Jan Weinlich tento příspěvek:

„Velečestojný pane předsedo! Připravý komitét pro diecézní sjezd katolíků v Hradci Králové ráčil Jeho kn. Milost nejčestostojnějšího Velepastýře našeho požádati, aby ráčil se sjezdu účastniti.

Nejdůstojnější Velepastýř náš vrdává Vaši Velečestojnosti díky nejserdecnější a ačkoli nelze jemu pro kněžské cvičení duchovní v tomto čase v Olomouci konané přání vyhověti, zajisté na sjezd při má sv. vzpomínati a za zdar modliti se bude. Dokládajice, že Jeho kn. Milost žehná bohumilému podniku prosíme, by Vaše Velečestojnost přijati ráčila výraz naší úcty, kterou k vám chováme“.

Dr. František Ladislav Rieger zaslal tento příspěvek:

Velečestojný pane! K posvátné na sjezd katolíků naší diécese nemohl jsem dosud odpověděti ani kladně ani záporně, poněvadž jsem nevěděl, bude-li mi možno ctěnému pozvání vyhověti. Nyní však vidím, že nebude lze; neboť mám právě, jak se říká, plný dům hostů a celou rodinu zde, tak že mi při zachování slušnosti nelze opustiti dům. Prosim tedy, aby mne slavný komitét ráčil mti omluvu a přijal ujištění mé zvláštní úcty se přáním zdaru. Jeť zajisté na čase, aby bezbožectví a to slepé popírání víry, již jsme zavázáni za vzrůst té civilizace, jež nyní vládne celému světu, došlo rozhodného odporu, an se nyní tak povážlivě šíří a hrozí otřásti samými základy společenstva Fr. Lad. Rieger.

Čtvrtá schůze slavnostní.

Třetí den sjezdu zahájen opět v divadle městském, až do posledního místečka přeplněném předsedou hrabětem Nesticem. Pak zapěl sbor staročeský chorál a p. starosta Krubmer četl pak resoluci o otázce rolnické, která přijata jednoglasně.

Vzhledem k tomu, že hynoucímu zemědělství v Čechách vydatně pomoheno být musí, jeví se nalahavé potřebným a velenutým:

1. aby vysoká státní vláda nájem hospodářské v každém směru a zvlášť proti potlačování se strany druhé poloviny říše rozhodně chránila a podporovala a nejvíce ku vyhubení nemravné a zloubné hry diferencní na obilních burách v internacionální shodě všemožně působila.

2. Aby na dále na místo nezanedbané domavdané gruntovní — výtlak posemkový podílehl podle postupně nejvíce 10 proc. daně výdělkové, poněvadž jest výdělek zemědělců nyní úplně na rove postaven výdělkem řemeslníka, sačá náhradu pokladat státní možno opatřiti rozšířením daní nepřímých na spotřebu různých výrobků jiných.

Sedmou řeč slavnostní promluvil na to nřp. vrchní pastýř náš za nadšených ovací.

Řeč o školské otázce.

Jeho M., nejčestostojnější pan biskup Ed. Jan N. Brynych vystoupil na řečiště aklamován byl dlouhotrvajícím nadšeným frenetickým jasotem voláním slávy a potleskem. Když eva skončena

celově odp. arcibiskupů nám za největšího ticha a napjaté pozornosti sjezd takto:

Slavné předsednictvo katolického sjezdu, drazí přátelé! Mám mluvit o otázkách nejdůležitějších, o otázkách školství.

Nebudíš nikomu divno, proč právě biskup chce mluvit o škole? Myslím, že jsem se bez přičiny k této řeči neodhodlal. Byl jsem zajištěn i já učitelem ve škole obecné a to v jednotvárných vzájemných i ve městě zdejších, ve škole ve mnohé třídě rozdělené. Přišel jsem jako učitel do školy před provedením nového školního zákona — tedy ještě do školy staré — a vyučoval jsem ve škole nové. — Nad to pak byl jsem učitelem budoucích učitelů jakožto profesor katechetiky a metodiky. — Tolik chtěl jsem předem říci na svou omluvu. Domnívám se, že nebude škodit, jestliže i katolický biskup, královéhradecký biskup, český biskup veřejně o školství promluví.

Pravím katolický biskup. Konec totiž, ne-li katolickému biskupovi, na předním místě náleží veřejně ohlásiti katolické zásady o vyučování, i vychováání, o škole?

Jest toho tím více zapotřebí, poněvadž tak mnozí slovem „liberalismus“ ustrašení se domnívají, že katolíci nechťi nic menšího, než školou udržívat lid v nevědomosti a slepé poslušnosti.

Pravím královéhradecký biskup. — Ve zdejších městě Hradci Králové ustavil se totiž spolek katolických učitelů. Oznamují, že já osobně ani o vznik ani o provedení této myšlenky žádných zásluh takměř nemám. Spolek ten povstal jen proto, že katolíci učitelové a učitelky s bolestí hledí na *školské působení liberalismu* na mládež. Hrdinské tyto povahy sešly se ve spolek, aby se posílily v přesvědčení, že mládež jen náležitým vychováním *náboženským* nabývá pevného základu pro mravnost a blaho.

Rekl jsem „hrdinské povahy“. Jest to jistě hrdinstvím nedati se zaleknouti strážákem „poroby učitelského stavu“ a vydati se posměchu a potupě, jakých jsme se v novinách náboženství nepřátelských dočítali. A proto myslím, že mluvím se srdce všech zde přítomných, když jako náčelník křesťanských vojáků dícece naší, volám: Vzdajte se! (Výborně! Výborně! Sláva katolickým učitelům!)

Pravím český biskup. Kde se až i ve smyslovné ozve hlas, že by škola katolická nebyla s to vychováti mládež, která by svou vlast nezískala milovala a horlivě ku povznesení národa českého pracovala, tam jest zajištěn čas svrchovaný, aby promluvil biskup, Čech rodem, jazykem, srdcem, prací a skutky. (Bouřlivý potlesk a souhlas).

Tolik tedy na omluvu, proč s vále pp. pořadatelů tohoto našeho sjezdu řeč o škole převzal biskup sám. Nemýlím se snad, díím-li, že i v myslích, kteří uznávají blahý vliv náboženství na výchovu mládeže, nenalézá škola přesně katolická tolik ocenění, jak by zasloužila. Myslím, že u lepších jest toho příčinou spíše nedorozumění, nežli vážná a nepřátelství; a proto k odstranění takového nedorozumění chci nyní promluvit o škole, *jakou dle zásad přesné katolických byti má čili předložit zásady katolické církve o škole*.

První zásadu katolické církve o škole vyslovuji větou: *Škola budiž pramenem dokonalé vzdělanosti*.

Co jest vzdělanost? Myslím, to že připnutí všichni, že to jest jakási *uštětění, povznesení a zdokonalení člověka*.

V naší katedrále vidíme obrazy svatých osob na skle v oknech. Jeli tma, nevyniká obraz; jestliže však je proniknut světlem, ukazuje se v celé své uštětlosti. — Takovým účím, jak to světlo pro ten obraz na skle, jest vzdělanost ve smyslu katolickém pro obraz Boží — pro člověka.

Člověk totiž nejprv potřebuje vzdělání rozumu. Světlem pak rozumem jest *pravda*. Pravdou nazval kdosi všechno to, co skutečně jest čili co bytuje. A co tedy jest? Jsou tu především věci kolem nás, které smysly poznati můžeme — řečneme *přiroda hmotná* se svými nehmotnými silami. Jest tu pak koruna všeho toho, člověk, bytost, která o sobě ví, a dle jistých zákonů myslí. Poznání přirody a člověka jest pak zajištěn nějakým světlem pro člověka, a to tím více, ať se právě tím to, co v nás myslí, náš rozum bystří.

Ale s pouhým poznáním tvorstva nespokojil se nikdy žádný velký duch. Odkud to vše pochází, co poznáváme? Kdo jest toho *Původcem*? To jest to, co každého myslícího tvora musí zajímati. Jaký a kdo jest ten, kterému lidstvo říká Bůh? — *Já jsem, který jsem* — tak dle úctyhodné knihy — praví sám o sobě. Co to jest? Já jsem, který to, že jsem, mám sám od sebe od věčnosti, a to ostatní o čem říkáte, že to taky jest, jest to jen *vůle a moc* mou.

Nuže! Poznání toho, který jest sám od sebe, poznání Boha, to jest teprv to, co jest pravým *sestřelením* rozumu. Pouhé poznání tvora není pravdou úplnou, celou. Bez poznání Boha není pravého vzdělání rozumu. On jest, který jest, on vlastně jest *Pravdou*. A skutečně. Kniha písemná o něm: *Bůh jest pravda*. Poznání Boha a jeho tvora — poznání pravdy — čili pravda takto pojetá, to jest pramen vzdělanosti dle zásad katolických. Pánové! Katolická církev chce, aby duch lidský nehleděl jen k semí. Ona mu praví: Jako orol

nes se vzhůru, vyš a vyš vystupuj a neumdlévaj, až Nejvyššího uší oko tvé. A katolická církev praví to i obecnému lidu i dětem — a právě tím dělá z dětí učence — a co má za to? Tl, kteří sami po způsobu zeměplazů jen po své semí se vlekou, o poslední příčině všech věcí nepřemýšlí, ti křičí: Církev zatemňuje. Úsudek o tom ponechávám ctěnému shromáždění. (Výborně a hluché projevy souhlasu od té chvíle provázely každé slovo Jeho Milosti.)

Ačkoliv však pravda dle zásad našich jest světlem (rozumu) pro obraz Boží a základem vzdělání, nepostačuje ona sama. Člověk má totiž i vůli. — Co asi ty obrazy v katedrálách našich činí tak milými? Je to jen to, že jsou světlem proniknuty? Nikoliv, nýbrž i to, že pomocí toho světla září s ním velebá jakási, které se říká *svatost*. Ani největší spustilík neubrání se takovému dojmu. A co je svatost? Je to především *sjednocení vůle lidské s vůlí Boží*.

Za dob našich mluví se o mravnosti, která prý je možná, ba prý i lepší, je-li bez Boha. Ale co je mravnost? Je to zachování jistých zákonů. Dal jsem si je sám? Nikoliv! V duši mé jsou, výchovu byly jen probuzeny. Od vyšší bytosti je mám, to mi jasně povídá svědomí. Nejsou-li ale od Boha, pak kdo má právo ukládati mi odtíkaní se rozkoše a přemáhání sobectví? Nikdo na světě. Tenkrát důsledným je anarchista, divoch, barbar, jenž jen svůj pud následuje. Tenkrát klesá člověk pod samo zvíře, které aspoň pudem svým se spravuje, člověk ale, jenž by sám sobě byl zákonem, dravce a nečistého tvora horším se učiniti může.

Co jest tedy dále to, čím krom pravdy uštětňuje se člověk? Jest to zachování zákonů Božích, jest to uštětění vůle mravností čili konáním *dobra*. Ale kde jest ten původně dobrý? — Jest opět *Bůh*.

Konečně má člověk krom rozumu a vůle ještě to, čemu říkáme srdce — čili ta schopnost, pomocí které můžeme míti v tom neb onom *sálbu*.

A tu pravím, že k uštětění, ku vzdělání člověka náleží i uštětění srdce — *sálba* v *srdce*. Kdosi z velkých mudrů tázal se: Co jest krása? A odpověděl si: Krása je odlesk pravdy; ale takím plný výměr krásy že zní: *Krása je odlesk pravdy a dobra*.

Vidíme obraz. Jest odleskem toho, co jest — čili odleskem pravdy. Jest na př. vyobrazením něčeho, co v přirodě skutečně jest, ale jest odleskem *sálbo*, budiž sálbu ve zvířeti nízké lahodě, strhuje ke zlému — to prosím dle názoru katolického není krásou, která by mohla uštětiti.

To jest tedy velectění základní zásada katol. o vzdělání člověka. Jen ten obraz Boží, který proniknut pravdou, dobrou a krásou, vlastně však Bohem, jest uštětělým.

Kdo máš vyšší, uštětější zásady, přístup bliž a vlož je poctivě. Nás však — nemáme nic lepšího — nechť radovati se s toho, že máme církev, která tak vysoký pojem o vzdělanosti má. Nechť radovati se s nás, že dráhám církve *tuše vzdělanost* *ládá od školy*, že v tomto smyslu vyslovuje jako základní zásadu o škole větu: Škola budiž pramenem *dokonalé vzdělanosti*. Nemítej! „Ze všeho již předem čouhá náboženství.“

Ano, pravdu říká: *Abý škola byla pramenem dokonalé vzdělanosti, musí býti náboženskou*.

A proč? Protože dokonalé vzděláním býti jest proniknut býti *Bohem*, jakožto nestvořenou pravdou, nejdokonalějším dobrem a nejúštětější krásou.

Proto žádá katolická církev nejen, aby ve škole nic od Boha neodvádělo, nýbrž aby vše k *Bohu* vedlo. Nemůžeme tedy než žádati, aby se ve škole nepřestával *indifferentismus*, čili úplné mlčení o Bohu. Neboť, bude-li se o něm mlčeti, nepoznají ho žáci. Sklesli by pod pohany, kteří Boha úslavně poznati hleděli. Tím více se ohraditi musíme proti tomu, aby se ve škole vyučovalo v duchu úplné nevěry v Boha osobního, ať se to jmenuje materialismus, pantheismus, atheismus. Proč? Protože atheismus je vyhlášení člověka za takového, který není vázán žádným zákonem ani nikomu není zodpověden — jest to v důsledcích hezlo: Ni Bůh, ni pán. Jest to *smičení mravnosti*, návrat k barbarství a spoluti.

Nepostačuje nám, aby žák někdy něco o Bohu a o poměru člověka k němu slyšel a od učitele jednoho. Jako jen proniknutí celého člověka Bohem jest dokonalým vzděláním, jejížto celé vyučování proniknuto jest Bohem, a pak proto, že mlčení o Bohu při jistých předmětech školních jest *indifferentismus*.

Učí-li se žák jazykem, nechť se obdivuje moči a moudrosti svého Stvořitele, který právě tím povýšil člověka nad zvíře, že člověk myslí, úsudky tvoří a je větami pronášá, a to, co myslí, pak i *ústrojí* tělesným a jinými sděluje. —

Učí-li se počítat, ať se učí znáti toho, který zákony počítákové vštípl do ducha lidského a na základě těchto zákonů svět veškerý, běh země a těles nebeských podivuhodně sestrojil.

Učí-li se přirodu znáti, nechť se diví všemohoucímu Původci podivuhodných sil přírodních k jistému účelu pracujících, nechť se klaní Tomu, jehož moc i moudrost, dobrota a láska září s *ústrojí* jak s jednotlivých údů organismu, tak i s celého jeho soustavy.

Tento náš požadavek plníli největší přírodopysci. Na př. slavný hvězdář *Kepler* vždy posmekl kdykoliv jméno Bůh vyslovil. To pocítil *Líseň*, který jak známo, vystihl podivuhodný řád v rostlinstvu, an pravil: „Boha, jen jako se zadu kmitnouť viděl jsem, a ušasl jsem.“

A konečně učí-li se žák dějepisu, nechť není mu jen nahodilou nakupeninou lidských činů — často právě těch nejhorších — ale ať poznává žák i tu, že ten, který je Původcem člověka, v život národů též zasahá, aby ukázal svou moc, moudrost, spravedlnost, lásku a milosrdenství.

Ale s pouhým poznáním Boha nelze se spokojiti, jako pouhé poznání pravdy není ještě vzdělaností.

Veškeré vyučování má směřovati k tomu, aby vše Bohu, jakožto nejvyššímu dobru podrobena byla, čili aby vše žáků plně věčný jeho zákon vědy volila to, co jest *dobré*.

I když totiž člověk pozná, co jest dobré, ano když pozná, že dobré jest to, co zákon Boží přikazuje, přece kloni se vůle ku konání toho, co jest *slé*. — Již latinský básník řekl: *Video meliora — proboque — deteriora sequor*. — Vidím, co jest lepší a schvaluji to, avšak to, co horší jest, činím. Nikdo z nás neupře, že tuto smutnou pravdu sám na sobě akusil. — Za novější Bohu odcizené doby se často slyší, že dobré má se konati proto, že jest dobré bez ohledu na Boha — neb ua trest neb odplatu. — Krásné zní ta věta napohled. Ale vyplynula vlastně z lidské *pýchy*, která myslí, že člověk vlastní silou bez Boha může býti dobrým a při tom nebere ohledu na nepopíratelnou slabost lidskou. Básník *Schiller*, akusiv sám na sobě slabost přirozenosti naší pravil: *Ó, ctnosti, podrž si svůj věnec a nech mne hřešiti*. — To jest jinými slovy: Za tu chválu, že to jest krásné — býti ctnostným, nebudu přemáhati své náklonnosti své.

Proto katolickou zásadou jest: V konání dobrého čili toho, co Bůh poroučí, buď vůle podporována *Bohem*.

Zlo sluj *křičem* proti *Bohu* a veden buď žák k jeho se zdržování proto, že to od Boha oddaluje, že to Bůh *trestá*, že to je nevděk proti Bohu. Dobro se konej, že to Bůh odplatí, že se tím prokazuje vděčnost k Bohu a že se to s Bohem, budoucí i nynější blaženosti naší sjednocuje.

Velectění! Kdo měl-někdy příležitost pozorovati dítě a do vnitra jeho nahlédnouti, kdo vedl duchovně jinocha, v němž ozvalo se pokušení, ten ví, že marné bývá všechno jiné mlavení, jen myšlenka: „Bůh tě vidí! Kterak bys mohl takto hřešiti před Bohem“ — pomohla mu k věnci vítězství.

Konečně, poněvadž i srdce vzděláváno býti má, díme: *Veškeré vyučování buď sálbu v odlesku Boha, jakožto věčné pravdy a nejvyššího dobra*.

Odstraňuj se od žáka vše, co svět sice krásou nazývá, ale co výronem je lži neb bludu, co strhuje ke zlému. Ať je to zpěv, ať je to kresba neb malba, ať je to básně neb úkon technický — vše budiž odleskem Boha, pak je to v pravdě krásou, jen pak to vzdělává a uštětňuje.

To jsou hlavní zásady naše, které žádají školu *náboženskou*.

P. t. Táku se, proč asi nyní ve světě tolik odporu proti škole náboženské, když tak vznešené jsou její zásady? U mnohých nic jiného, než opakování toho, co čti v novinách; u mnohých však nic jiného než ta smutná vlastnost naší přirozenosti: *Video meliora — proboque — deteriora sequor*.

Ale zase právě proto ti, kteří ta meliora sequei chtějí, rozhodně milují školu náboženskou. — Jen odpor proti Bohu budiž odpor proti škole náboženské.

Kdyby se srdce lidských vymízel odpor tento, který v kořeni svém *pýchou* jest, jako jedněmi ústy a jako jedním srdcem volali by národové k zákonodárcům: Dejte nám školu náboženskou!

Ale tu přicházíme k něčemu, co obzvlášť zase nerado slycháno bývá a to jest: Škola, má li věsti k dokonalé vzdělanosti, *musí býti konfessní*.

Vím, že toto slovo mnohého již předem zaráží. Což nemáte dost na Bohu vůbec — tak se námítá — k čemu ty články víry, k čemu ta přikroť konfessní? V Bohu přece věří všechna náboženství. A mnohým zdá se, že námítka tato vrcholem jest moudrosti. Ve skutečnosti však jest hotovou nemoudrostí, čili zásadou zdravému rozumu se protivící.

Má-li totiž škola proniknuta býti Bohem — jenž jest pravdou — dobrem a krásou, musí:

1.) poskytovat *pevné* přesvědčení, že Bůh sebevědomá osoba, skutečně jest. Jest ovšem pravda, že lze i jen rozumem domoci se přesvědčení, že Bůh jest, ale naproti tomu vidíme nejen na národově nějakého vzdělání před Kristem používání, ale nyní na lidech učených i neučených — že kde opuštěno jest křesťanství, kde opuštěn Kristus — tam mial i radostné a pevné přesvědčení o jeoucnosti Boží. Kde není Krista, tam dnes pochybovačnost, tam skepsis až i o Bohu, tam dále, která tak horoucně lačnla po Bohu, bídne živí asi jako souchotinář v ohledu tělesném. — Proč valná část našeho lidu ještě nezvratně věří v Boha, proč právě duše lidu našeho odpočívá a plesá v Bohu svém, proto že to jest lid *křesťanský*.

Jen křesťanství totiž je soustavou dokázáno. Kristus vstal z mrtvých! Toť událost dějepisná, kterou svrátiti nelze. Svrstují ji svědkové nepředpojatí, dříve pochybující, očima, sluchem a i hmatem přesvědčení, svědkové, kteří přesvědčivě se smrti spočetili svědectví své. Nad to jest i ve světských dějinách v *Josefu Flavio* událost ta zaznamenána.

A proto nížádná chytrkost ani věda, nížádná zloha ani nevědomost, nemůže svrátiti křesťanství. Kristus vstal z mrtvých; vše jest dokázáno, čemu o Bohu uříčí. A co z dalšího oboru pravdy to nejdůležitější — i to jest dokázáno. Totiž: Smrt je počátkem života nového, člověk bude věčně žít. Život tento jest jen přípravou budoucího.

A smíme-li se aspoň, že není učení, jež by vnačebněji zákon mravní podávalo, než čisté křesťanství, pak snad chápeme, proč chceme školu Bohem dle nauky křesťanské proniknutou, proč chceme školu křesťanskou.

Ale proč tedy nesnesou se jednotlivá vyznání křesťanská — čili jednotlivé konfese křesťanské vedle sebe. Proč chcete školu katolickou? Vždyť snad přece aspoň křesťané v tébož Boha věří, ba i v tébož Krista?

Ani to není správné, a pochází i toto tvrzení z neznalosti jednotlivých vyznání. Tu odvádí od pravdy umělé a nás vypěstovaná nechut ku katolictví a náklonnost k protestantismu. Citem pravdy se nedoděláš, ten zavádí na bezcestí. Rozumu ukveje, to jest ten panovník v duši tvé, jemuž má podroben býti cit i vůle. Nuže! A co praví rozum citu neb vášni neotročíci o Bohu křesťanských konfesi?

Kalvin — původce vyznání helvetského — učil, že Bůh jistě lidí předurčil pro nebe jiné pro peklo, a že jejich činy na tom ničeho změnit nemohou. Za to mu řekl *Luther* — původce nynějších augurských — že *Kalvin* dělá z Boha tyranu. Nuže; Je stejný ten Bůh helvetský a *lutheránský*? Ne! Naproti tomu zase *Luther* učil, že jen víra prospívá ku spasení, a skutky dobrých, že třeba není. — K tomu zase pravíme my: Toto učení dělá z Boha osobu, které na mravnosti a tedy na čínech lidských taky nezáleží.

Jest to tedy, opravdu, tentýž Bůh, jež vy znávali jednotlivé konfese? Ne!

Což divu tedy, že my katolíci tu zásadu máme: Jen jeden jest Bůh, jen jedna jest pravda. A tou jedinou pravdou nechť proniknuta jest škola. A tuto jedinou, nezměnnou a nezměnnou, a toho jediného, vždy a pro všechny stejného Boha hlásá mi to původní, od Krista skrze Petra a s ním sjednocené apoštoly a tudíž skrze nástupce Petrova a s ním sjednocené nástupce apoštolů, hlásané a připínané Duchu sv. v čístež udržované křesťanství katolické.

A proto, poněvadž nám záleží na tom, aby pravdou čístež proniknuta byla škola, a proto, poněvadž kde v myslích není pravdy čístež — není dokonalého vzdělání, proto žádáme škola Bohem dle katolického učení proniknutou. Žádáme škola katolickou.

Ovšem ale pravíme zase, jediným poznáním pravdy není poslouženo. Škola nemá jen učit, nýbrž i vychovávat, to jest vésti žáky k plnění zákona Božího přivoditi. A tu jest přesvědčením našim, že veliké opravdu božské náboženství naše slabé vůli naší i nadpřirozené posily poskytuje a to tou měrou, jako žádné jiné náboženství. Mírně tu nejen slovo Boží a modlitbu, ale obzvláště svátosti. Nadim svátostným — zkušeností stvřeným přesvědčením jest, že řádným a častěji přijímaním svátostí vůle a přemáhá se tak upevní, že po dlouhá léta dovede vítězně přemáhati těskou vinu, ba že i zdokonaluje. Což divu, že k výchově mládeže žádáme pomocí našeho náboženství; což divu, že si přejeme, aby škola i k vůli výchově čili upevnění vůle v dobrém byla konfessní, katolickou, ne polovičatě, ale přesně a upřímně katolickou.

A poněvadž k zákonům Božím patří i předpisy o bohopoctě, stojíme též o to, aby děti navždy byly Bohu čístež dle zákona našim náboženstvím stanoveného — tedy na prvním místě obětí těla i krve Kristovy; pak ovšem všemi náboženstvím našim předepsanými úkony pobožnostmi vnímaví i zevnějšími.

3.) A že i pro obor krásy, jistě se duch lidský vzdělává, ducha svého náboženství žádáme, to asi není divno tomu, kdo na př. pohledne na velebný v gotickém slohu zbudovaný a upravený chrám. Patrně tu ať se tu rysy ozývá zpěv, ať se tu koná svatá oběť slavná, ať se hledí jen na budovu samu, tu že právě jest odlesk pravdy a dobra, jest to odlesk Boha dle naší — jak říkáme — konfese. Zde sice vše Bohu v posvátné básni se koří, a přece se raduje předtuchou oslavy nebeské, zde krásu tu sice pozemská jest, ale k nábožnosti nutí, vzhůru povznáší. Nuže! Nic jiného není účelem školy katolické, než aby duše chovanců našich takovým velebným a svatým chrámem Božím byla. Kdo moudrý chtěl by, aby raději byla obrazem vjístím sice smyslu krásného, ale duši táhnoucího domu, jenž odleskem jest pyšného odporu proti Bohu, odleskem rozkoše od Boha odtrhující?

Velebné shromáždění! Devatenáct set let působí církev na národy evropské. Víme, že po těch devatenáct set let bouře času a lidských vášní dotýkly se i já. Nesapírám, že až i na samých ná-

čelnících její uvásla nějaká skvrna slabosti lidských. Ale sudto spravedlivá o celku. Tělu se, proč asi Evropa předčila vzdělaností všechny díly světa, proč asi pevně drží ona prapor osvěty jako včelky v rukou svých? — Proto, že byla křesťanskou, katolickou. Proč na př. římsko-řecká vzdělanost pohanská, proč na př. nynější klasická daleko zůstala za evropskou? Protože Evropa byla katolickou. Ptejte se, kdo z divokých aneb aspoň nevzdělaných národů evropských učinil národy kulturní? Církev katolická! Jako soudcové Bůh přisahou zavásání, kteří chtějí překonatí vášeň slou i náklonnost dobrou — zkuste dějiny a odpoví vám na př. protestant *Müller*: Bez papeže byla by Evropa zemí divochů.

Hledáte-li učence, filology, filology, matematiky, astronomy — hleďte je v církvi katolické a naleznete je. Hleďte hrdiny otnosti na jevišti světovém — hleďte je v akrytu cely klášterní a nebo v chaloupce oděhlé — naleznete je v církvi katolické.

V každém století, i když semě se chvěla rykem válečným, když pustly mravy a surovost řádila — vždy a vždy najdete v církvi katolické hrdiny lásky, pokory, čistoty, tichosti. Z temných mračen, jež odchýlením se od zákonů katolického náboženství stahovaly se nad národy, září přece v každém století hvězdy světců našich — hvězdy velikánů v otnosti.

A proč všechny zjevy římsko-pohanské vzdělanosti ku př. ochromena mravnost pochybovačstvím o životě věčném, rozpoutána posívanost, jakožto jediný cíl života, poskvrnění manželství, rozklad společnosti.

A proč vidíme zjevy tyto dnes v životě národů? Proto že jsme smíšeninou křesťanství s pohanstvím pod jménem liberalismu. Kde v rodině, v obci, v říši převládá dnes pohanství — tam to jistě znáti jest na úpadku mravů, pořádku, spokojenosti ano v celku až i blahobytu. Liberalismus se neosvědčil, než jako reakce, návrat ku pohanství, které co do mravného vlivu na národy nikdy s katolickým křesťanstvím měřiti se nemůže.

A proto voláme: Pryč s polovičatostí, pryč s tou smíšeninou s námi škol, pryč s tím pohanstvím, pryč s reakcí. Pokrokem bylo, jest a bude čisté křesťanství — a proto to jediné pronikne školu naši. Tento pramen dokonalé vzdělanosti plyň hojně a neskráceně se studnice školy naší.

(Dokončení.)
Nejdůstojnější Vrchní Pastýř náš s uspokojením mohl poblížeti na zdárný kus své poctivé a obětavé práce, neboť u prostřed svého věrného katolického lidu slavil triumf.

Jednatel politického družstva, pan *dr. Šmle* přečetl pak resoluci o otázce školské, která schválena jednolhlaně za bouřlivého potlesku.

1. Škola budiš pramenem dokonalé vzdělanosti a proto veškeru vyučování budiš proniknuto Bohem, jakožto nestvorenou pravdou, nejdokonalejším dobrem, nejvznešenějším krásou.

2. Poněvadž jen křesťanství určité pojem o Bohu a pevné přesvědčení o něm nejbezpečněji poskytuje, budiš škola nejen náboženskou vědec, nýbrž pro křesťany rozhodně křesťanskou.

3. Poněvadž jen jedno křesťanské v církvi učení o Bohu a našem poměru k němu může být pravým, poněvadž dle našeho přesvědčení jen katolické náboženství jest původním učení křesťanským a poněvadž jen katolické křesťanství pravdu čístež podává, k dobrému nejbezpečněji vede a krásu nejuslouchtější vzdělává — žádáme pro katolický školu katolickou čili konfessionální.

4. Poněvadž přirozeným zákonem rodiče mají právo i povinnost děti vychovávat, považujeme školu za zastupitelku rodičů a tudíž jest nám škola beznáboženská nebo beskonfessionální proti právu a svědomí rodičů katolickým.

5. Poněvadž pak stát má právo svých občanů chrániti, jest úkolem právního státu právo katolických rodičů chrániti a tudíž jejich církvi takový vliv na školu — zastupitelku rodičů — přáti, aby děti v řádné katolický pro čas i věčnost vychovávány býti mohly.

6. Poněvadž pak dle našeho náboženství i státní moc střísněna Božím jest a děti též náležitými členy státu býti mají, nechť i stát usíje školy, zastupitelkyné rodičů katolických, k dolehu svým, ale nikdy v odporu proti náboženství katolickému.

7. Poněvadž pak nejlepší katolíci jsou též nejlepšími občany, nevyhledávej stát zbytečné nádrvlady nad církvi ani ve škole, ale obě moci, církevní i státní, spravajce školu k čístež svým na základě zákonů Božích v ardečné svornosti vedle sebe.

8. Jelikož národ besbožný v nemravnosti hyne a katolické náboženství nejpevnějším základem mravnosti jest, jelikož ono svědomitou oddanost k sikonnému panovníkovi za povinnost ukládá, jelikož katolické náboženství obětavou lásku k vlasti vltěpuje a sobectví, prázdne charaktery nejbezpečněji vychovává, vyjadřujeme své přesvědčení, že škola katolická jest též nejlepší školou vlasteneckou.

Resoluce byla jednolhlaně přijata a řečník od vděčných posluchačů štědrým a hojným potleskem vyvolán.

Osmou řech slavnostní

promluvil *dp. Rud. Heráký* za všeobecného napjetí za častého souhlasu, potlesku a veselosti.

Na to přijata byla následující resoluce.

Jsouce přesvědčení, že sociální otázka dá se rozluštiti jen na základě křesťanství, jakož i přesvědčení jsouce, že řádná dobře spořádaná společnost bez autority, rodiny, soukromého majetku, jednotlivých tříd a stavů duchovně i hmotně ku blahu lidu pracujícího, a bez pravé a účinné lásky k vlasti neobstojí: jako věrní křesťané a upřímní synové českého

národa prohlašujeme, že chceme tyto zásady křesťanského socialismu slovem i skutkem i životem svým vždycky osvědčovati a hájiti.

Pak členy pozdravy a telegramy došli.

Všdp. opat *Buršík* vyhlásil přítomné, aby co na ajesdu slyšeli a k čemu vybízen byli, také v praxi prováděli.

Ku konci předseda hrabě *Karel Ervin Nostitz* pravil, že dobyli jsme vítězství pod křížem. Za to děkujeme. Pánu Bohu, jenž nám zehnal, dále Jeho Biskupské Milosti (Sláva mu!) generálnímu vikáři monsignorovi *dr. Frýdkovi* a jednotlivě družstva všdp. profesorovi *dr. Šulcovi* a všem, kdož jakýmkoliv způsobem o sdar ajesdu se přičinili. Řečník připomenul pak našich otců světského a duchovního „Jeho Veličenstva císaře a krále *Františka Josefa* a Jeho Svatoctví papeže *Lva XIII* a provolal jim. Sláva.“

Celé shromáždění vyalechlo řeč stoje a provolávalo králi a císaři nadšené sláva!

Sbor a celé shromáždění zapěl pak hyman papešskou císařskou a národní, „Kde domov můj.“ Ku počtu čestné přítomných Moravanů zapěl shromáždění na vyzvání p. předsedy píseň *Moravo, Moravičko milá*.

Hrabě *Nostitz* prosil na to *J. B. Milost*, aby udělil veškerému shromáždění své biskupské požehnání. Veškerí přítomní poklekli, když nejd. pan biskup požehnání uděloval.

Posléze poděkoval ještě vyz. *dp. generální vikář* jménem družstva a přípravného výboru Jeho biskupské Milosti a všem, kdož se o sdar ajesdu přičinili.

Poslední a závěrečná slavnostní schůze trvala od 9. hodin ráno do 2. hod. odp. tedy plných pět hodin, a protože četní posluchači, jenom aby se dostavili do divadla za panujícího obrovského návalu obecnstva, meškali v divadle již od 8. hod., dlužno se obdivovati jejich vytrvalosti. Jeho *M. ndp. Vrchnímu Pastýři* připravili účastníci katol. ajesdu při odjezdu před divadlem ardečné ovace.

Slavnostní banket.

V úterý po 2. hod. odpol. konal se velký dvořaně *Adalbertina* slavnostní banket. Více než 300 účastníků sedělo ve třech řadách. V práci sálu umístění byli hodnostáři. U čelného stolu zaujali přední místa nejd. biskup *Edvard Jan Nepomuk Brynych* a předseda ajesdu hrabě *Karel Ervin Nostitz*, po jejich pravici řaduji náčestek purkmistra král. věnného města *Hradce Kr. pan J. Waldek* veda. probošt vysehradský *dr. Lens*, kanovník *Burša* z Prahy a ředitel konsistoriální kanceláře monsignore *Hamp*, po levé straně šelivský opat *Burek*, a k. mš. stodráželský rada *Solta*, hr. *Vojtěch Schönborn*, zástupce diecése *budějovické* (*mag. dr. Jiráček*), *litoměřické* (*dr. Koráček*), *pražské* (*kanovník dr. Krás*), *bražské* (*kanovník dr. Pospíšil*) vyz. *dp. generální vikář dr. Frýdek*, hr. *Chotek* vyz. *dp. kanovníci*, dále byli mezi duchovenstvem starostové měst a obcí a řádných korporací, vynikající průmyslníci atd.

Po druhém chodu zahájil řada přípitků — si více méně skráceně podáváme — předseda katolického ajesdu *královohradeckého*, vysokorodý pan hrabě *Karel Ervin Nostitz*. Pravil, že jsme dobyli vítězství a účastníky katolického ajesdu že považuje za voj. vítězný. Jakmile se vojsko po vítězství vrátí do tábora, vspomene si na nejvyššího velitele a pána svého, vspomene si na zomepána. My jsme nejen Češi ale též katolíci a proto připil řečník nejvyšší naší hlavě světské a duchovní: „Na děkas naší věrnosti a oddanosti Jeho Veličenstvu císaři a králi *Františku Josefovi* a Jeho Svatoctví *Lvu XIII*. dvojnásobné sláva! (Hudba hrála tuš a shromáždění provolávali nadšené sláva!)

Jeho Biskupská Milost přonesl zdruvici předsedovi katolického ajesdu a celému předsednictvu, které si o sdar ajesdu získalo velké zásluhy.

Náměstek starosty pan *Waldek* na to pravil: Vysoce ctěné shromáždění! Kdo nám přisobí radost, zasluhuje našeho uznání nebo našich děk. Co se dělo za minulých tří dnů, způsobilo nám velikou radost. (Bouře nadšeného potlesku a volání: sláva panu náměstekovi! Sláva městu *Králové Hradci*!) *Slavné Politické družstvo tiskové* postaralo se o vystavení a posvěcení *Adalbertina* jakož i uspořádání katolického ajesdu v naší našem. Proto jménem sdejšho města (Nadšené hromové volání: Sláva městu) vyjadřuji tímto slavnému Politickému družstvu tiskovému solátní uznání i vroucí díky (Výborně! Bouře potlesku) — a prosím abyste tomu slavnému Družstvu k dalšímu jeho dobrému působení připili se mnou hltmavě: Na zdar! — Přípitek tento elektrisoval celé shromáždění a nadšení, které zaburčelo nálem, těžko vyličit.

Vdp. generální vikář a předseda Politického družstva *Th. dr. Alois Frýdek* přonesl přípitk asi v tato slova: Velebné shromáždění! Velebný námi pan náměstek starosty města byl tak laskav, že přonesl, jak jste rádi slyšeti — Politickému družstvu Na zdar! Jménem družstva, jehož předsedou mám čest býti, akládám panu náměstekovi *Waldekovi* svůj vroucí dík — a jelikož řekl, že náš katolický třídenní ajesd spásobil městu radost, stibují jménem Družstva, že podobnou

radost budeme hledět města často spásobit. (Bouř potleska a volání: Výborně.) Slibuji, že budeme houat i na dále pevnostní s výborním spojením. Přítelk pan náměstka naplňuje nás radostí i po city vděčnosti. Milerád dávám tuto svědectví, že od té doby, co naše družstvo povstalo, slavná městská rada velice ochotně a vždy sympaticky se k nám chovala. (Sláva panu náměstku a městské radě.) Sláva společnosti! Doufám, že slavnost právě ukončená přispěje ještě k většímu obrázení našeho města. (Výborně! Dejte to Běh!) Budeme prosit Pána Boha, aby dal požehnání rozšíření tohoto slavného města a náboženskému jeho obrázení. Pravili jste, že obyvatelstvo tohoto města jest nám sympatické. Byť ne všichni, ale mnozí obyvatelé odobřili domy své prapory. Tím ctili náboženské naše přesvědčení, tím uctili i Pána Boha — a jelikož město oslavuje tohoto Pána, myslím, že i Pán oslaví je. Na zdar! Sláva! (Frenetický souhlas a volání sláva a Na zdar!)

Nejduchovnější pan biskup přilpil na to svému duchovenstvu i tomu dobrému katolickému lidu a pokračoval pak: „který s námi se radoval a jásal. Dny právě minulé byly dnové plesu. Proto zvedám pohár: Sláva a dík mému milovanému dobrému duchovenstvu a dobrému katolickému lidu, který nás neopustil“. (Barácející volání Sláva! Ať žij Brynychovi! Hudba hrála tuš).

Jeho Osvícenost pan hr. V. Schönborna přilpil autoritě a oblíbenému u lidu pana místodržitelskému radovi Šoltovi.

Jednatel Politického družstva p. dr. Šule na to pravil:

Volebné a volebné shromáždění!

Slavnosti, které dokonáváme, mohou nás naplnit radostí a chloubou. Dostavili jsme diecéšní spolky „dám Adalbertinum“ a byli jsme přítomni jeho posvěcení; mimo to konali jsme diecéšní sjezd katolický. Oboje nás zajisté naplňuje radostí a chloubou, a to pro pohánky, pro které jsme tyto slavnosti konali, pro způsob jak jsme je provedli a pro ovoce, které od nich očekáváme.

Adalbertinum jsme postavili proto, aby bylo střediskem života katolického v diecéši, abychom jim oslavili devítistolelou památku smrti sv. Vojtěcha, a abychom jim uctili nynějšího nejduchovnějšího pana biskupa. A pracovali ku rozšíření a upevnění víry katolické, oslavovali památku svatých předků svých a ctili Bohem ustanovenou vrchnost duchovní jest zajisté pohnutka šlechtná. Diecéšní sjezd jsme konali proto, abychom ukázali veřejně, že jsme katolíci, že nám jest naše víra drahá, a abychom i jiných k projevu podobného povzbudili. Sjezdem tím měl být veřejně uctěn Kristus, přáním naším jest, ut in omnibus honorificetur Christus, aby všem a ode všech chválen byl Kristus. Zdaž máte být pohnutky nad tato vznešenější?

Pohlédneme na způsob, jak jsme dílo své vykonali. Adalbertinum stojí, a každý, kdo je prohlédne, zajisté dozná, že jest vystavěno ve všech částech svých účelně. Jest ovšem pravda, že bylo vystavěno s dluhy, avšak pevně doufám, že dá Běh že bude jednou státi čistě bez dluhu. — A co mi jest říci o způsobu, jak jsme vykonali diecéšní sjezd? Pohlédneme-li jen na svolání na sjezd, vidíme, že v něm jsou zastoupeny všechny třídy našeho milého národa, od prostého fenešalstva až do nejvznešenějších perel naší šlechty české; a jak bylo na svolání tak bylo při schůzích, i zde byly zastoupeny všechny třídy našeho národa od prostého dělníka a dělnice až do nejvznešenějších zástupců naší šlechty; My jsme sjezdem tím dokázali, že právě náboženství katolické jest u to, seřadit všechny lidi bez rozdílu stavu v jeden mocný řád pod praporem Kristovým. A co mám říci o našich vrácných řečnících? Jako v Adalbertinu tvoří rozličné části jeden ladný celek, tak i řeči naše tvoří jeden ladný celek, který svou mocí, svou krásou a svým ohněm musí působiti na každého.

Kristus Pán řekl lidům, kteří se hrdili, že mu zástup pěl „Hosanna“: „Nebudete-li to mluviti, kamení mluviti bude“ a já pravím: Kdyby při těchto našich slavných řečnících lidé nebyli ctili, kamení ctili musilo. Avšak jaké pak přinese dílo naše ovoce? Vysocedůstojný pan předseda družstva řekl, že se přičiníme, abychom takovou radost jako byla těchto dnů, připravili městu Hradci Králové opět brzy; já pak jako jednatel pravím, že podobnou ale menší připravíme Hradci častěji. Dám tento, zejména tento sál jest v prvé řadě vystavěn proto, aby se v něm konaly schůze a při nich přednášky, kterými by se vědomí katolické škilo a utvrzovalo. Když jsme si tedy za tím účelem vystavěli sál, musíme schůze a přednášky konati, jinak bychom hřivna, které jsme téžce dodělali, zakopali; hmotně domem tímto těžiti nebudeme, ale mravně těžiti musíme. Mimo to, až po 50 po 100 letech i pondějí přijde poutník kolem domu tohoto, dům ten mu bude zvěstovati že byl kdysi v Hradci biskup, který pochopil ducha svého času, a proto shromáždil kolem sebe družstvo, aby takto spojenými silami pracovali o pravém blahu světeňého lidu a konali platné služby církvi a vlasti. Jsou zde v Hradci již pomníky dvou biskupů: Boromeum a Rudolfinum; k nim se nyní druží Adalbertinum, a který z nich jest nej-

krásnější, necht soudit každý sám. — A jaké ovoce přinese náš sjezd? Určitě toho říci nemohu; ale bez ovoce nezůstane; zajisté že přispěje k tomu, aby se vědomí katolické rozšířilo a upevnilo. Národ náš jest zajisté katolický tělem. Katolický znamená tolik co obecný; a který národ jest tak obecný, tak do všech konců světa rozšířený, jako náš národ český? Jest jen potřeba, aby národ ten byl také katolický duchem. K tomu pak připojujem, když budeme zásady, které jsme slyšeli od svých slavných řečníků, náležitě prováděti. Avšak jak? Byl jsem svědkem podrobného postupu stavby tohoto domu od jeho základů až do konce.

Když se kopaly základy, přišli jsme na mnohých místech na vodu a na bahno. My jsme tuto vodu a toto bahno vysušili; na jednom místě jsme přišli na trosky staré, mohutné trosky, mezi kterými troskami bylo také bahno; to nám ale neškodilo; proto jsme se s ním nedřeli, neodváželi jsme je, nýbrž pevně jsme je překlenuli a stavěli dále. Ve společnosti lidí jsou také v rozličných oborech bahna, která duchu katolickému velice škodí. Zacházejme s těmito bahny podobně; kde jest potřeba „vysušme je, a kde nám neškodí, nedřeme se s nimi ale hledme je překlenuť a stavěti dále. Helelem našim tedy budiž: Vysušit, nebo překlenuť a stavěti dále, jen nezůstáme nikdy státi. Tak přispějeme k tomu, že bude náš národ český, který jest katolický tělem, také katolický duchem. A poněvadž nám k práci naší velice přispěli dobrodinci tohoto domu a slavní řečníci našeho sjezdu, pronášejme zdravici volám: „Ať žij všichni dobrodinci Adalbertina, ať žij naši slavní řečníci!“

Dp. redaktor Kopál přonesl pak přítelk katolickému tisku, který se nedá odstranit, aby konal svou povinnost.

Vdp. Tom. Stěbásky toastoval pak: Nejstarší katolický žurnalista P. Kopál ať žije! (Bouřlivý souhlas).

Brzy na to opouštěl ndp. biskup sál. Voláno Mu hlásné sláva, hudba hrála tuš ovoce nebraly konce. Hraběti V. Schönbornovi, Chotkovi a zejména pak K. E. Nosticovi rovněž připraveny při banketu hlásné ovoce. Tento se loučil při odchodu slovy: Na shledanou (při katolickém sjezdu) v Praze! Bouřlivý souhlas a volání: Na shledanou!

Účastníci banketu trvali pak dále v přátelském rozhovoru.

Velká část duchovních účastníků se pak duchovních exercicií v kněžském semináři, které skončeny v pátek.

Katolický sjezd v Králově Hradci zůstane všem účastníkům nespomenutelným.

Politický přehled.

Konec vládního smířování. Němečtí poslanci zpupně odmítli účastniti se nových vyrovnávacích konferencí, které ve čtvrtek počti měly ve Vídni. Schönererovi podrobili se nejen vůdci německoliberální strany Schlesinger, Lippert, Russ, Funke, ale jemu podrobili se též zástupci ústaváckého velkostatku hrabě Oswald Thun a dr. Bärenreither. Každý křesť svého strůjce a náhlava Němců boloti nemuší. — Pro hraběte Ba deniho nastává teď otázka, co teď. Vládní většinu, v níž by zastoupen byl německý liberální velkostatek a po případě též liberální frakce moravských Němců pod komandem Chlumeckého a Prombora, teď nesežene. Musí se tedy přikloniti více k majoritě. Aby však slovanská a konservativní většina rakouských národů mohla vykonati pozitivní práci, musí udržeti Němce v parlamentních mezích. Zájem a autorita státu žádají, aby vlastizrádné řádění Schönererovců nebylo více trpěno. Tu nezbude, než-li, aby vláda ukázala našim Průšákům svou moc a třeba i pěst. Výstupy, které se udály v Chebu, v Aši, v Mostě atd. a které Němci chystají v Lipsku, nesmí se trpěti.

President republiky francouzské v Petrohradu. Náčelník republikánské Francie, Faure, prostý to občan, majitel košelůzen a velkoobchodník kůžkami, sávil v pondělí dle programu do Petrohradu. Ruský cár Mikuláš II. jel mu se svým loďstvem až k pevnosti Kronštadtské vstříc a ve svém hlavním městě přijal náčelníka Francie, občana to ve fraku a cylindru, jako sobě rovného souveraina se všemi císařem přiláčenými poslanci. Před 35 lety by podobná návštěva v Petrohradu a v Rusku, hlavního to ochrance monarchické legitimacy, nebyla bývala možná. Poměry však se tou měrou změnily, že dnes samodrtec absolutistický ovládaného Ruska jest největším přitelem a spojencem republikánské Francie. Přítelky, které při první slavnosti hostině vyměnily car a president, ukazují, že spojenství a přátelství mezi Ruskem a Francií stalo se ještě vřelejší. I tato návštěva jest novým znamením, že evropský mír jest ještě více utvrzen. Rusko, dohodnuvše se úplně s Rakouskem o východní otázce, vzdalo se kvůli udržení světového míru svých výbojných plánů v Turecku, avšak to znamená, že Rusko nechce ani válce mezi Francií a Německem. Francouzští šovinisté musí mřiti i na dále snahy své po dobytí Eriasa a Lotrynka, avšak musí si potichu přece jen doznati, že nová obrovská válka značila by snad více životů lidských a majetku, než-li sač Eriasa a Lotarynyky stojí. I špatný mír bývá lepší, než-li ta nejhorší válka.

Drobné zprávy.

„Dělník“ v Klieperově divadle. Se slavnostním představením na počest katolických hostů měla být tovaryšská jednota úplně spokojena. Morální i hmotný úspěch byl nad očekávání skvělý, ačkoliv dobročinný účel mohl zvláště zámožné kruhy bojnější měrou do divadla shromáždit. Host slečna Libuše Toužilova z Prahy podala výborný, do podrobnosti prostudovaný výkon, jenž opravňuje mladou umělkyni k nejlepšímu nadějí. Slečna Toužilova byla bouřlivě aklamována a obdařena 2 skvostnými kytičkami. K uměleckému výkonu sl. Toužilové dražily se důstojným způsobem úlohy ostatních ochotníků. Obzvláště líbila se hra pl. Dvořákové, (Vostrěbalka) a sl. Polákové (Madlenka). Přirozeně a realisticky podána byla povaha otce Bartáka (p. Polák st.) a dvojčete Pavla (p. Jakubský). Rovněž výkony sl. Svobodové, sl. Lužicové a sl. Kalbáňkové došly uznání. Pp. Lajsek, Svátek, Černý, Audrlický, Veselovský a Zámraček zhostili se čestně svých rolí. Souhra byla pečlivým studiem bezvadná a zvláště působivým byl kompars ve 2. jednání před hospodou. Ze hráno bylo celkem dobře, dovědčuje nejlépe napjatá pozornost obecenstva, jež vytrvalo po celé 3 hodiny na svých sedadlech. Neviděli jsme tovaryšské jednoty po 4 léta na rozsáhlém jevišti Klieperova divadla, ale „Dělník“ nás přesvědčil, že ochotníci tovaryšské jednoty mají dobrou školu na svém domácím divadelku. Zdaž Běh!

Valná hromada sdružených katol. jednot. Katolický sjezd shromáždil v neděli dne 22. t. m. do Hradce Králové téměř 60 jednot s 960 členy a 16 prapory. Dopeledne věnováno vážné práci a významným úradám ve prospěch největší organizace. Bez „cikánských kejklí“ shromáždili se mužové práce po měi sv. v prostorné dvoraně „Adalbertina“, kdež uvítal přítomné diecéšní předseda vdp. dr. V. Rath, načef podal jednatel dieces. sdružení, dp. Frant. Reyl jednatelkou a účetní správu. Po zprávách funkcionářů a po nových volbách, jimiž dosavadní výbor byl v úřadě ponechán, zahájena byla nad obyčej živá debata o spolkové organizaci. Z osmi řečníků náleželo 7 pracujících tříd, takže byl patrný rozdíl mezi touto schůzí a mezi přednáškami v „Sokolovně“, kde nemluvil lid, nýbrž několik studovaných pánů. Nejprv promluvil pan Hejtlíček z Úpice „O drobné práci v katol. jednotách.“ Na to p. Langr z Náchoda „O významu tisku“ a p. Kovář z Hronova „O četbě“. P. Doležal z Litomyšle tonil odpovědi nedostatku řečníků. Jasnými vývody a mohutným hlasem povzbuzoval p. Jenšovský z Hradce Král. shromáždění k odstranění různých překážek a vad účinnějšího postupu spolkové. Po poučeném výkladu dp. Reyla „O politice křesť. sociální“ proslavil nadšenou řed p. Myslivec z Prahy, jenž shromáždění přímo elektrisoval. Řadu řečníků ukončil pan Špáta z Hronova, jenž zastal se českého kněžstva před útoky nepřátelů. Tím rospava ukončena a po některých volných lávřích uzavřena valná schůze bouřlivým nadšením provoláním „slávy“ ndp. biskupa Ed. Brynychovi. Schůze odbyvána byla bez cikánských maňarů a bez kočujících řečníků, ale bude mít, Běh dá, veliký význam pro myšlenku křesťanské sociální. Podán byl patrný důkaz vystoupením lidových řečníků, že myšlenka naše není jenom pouhým přáním několika klerikálních kněží, nýbrž majetkem širokých lidových stran. Hradec viděl v neděli tolik „studených“, že s toho máže být pomalu všem „teplým“ horko. Sejdeme se za rok opět! Zdaž Běh!

Nové utvoření komise pro studování žilných pohlaví a možného jich uvarování zahájila tyto dny svou činnost v Josefově, odkud se odebrala do Jaroměře, Č. Skalice atd. Komise, v které se nalézají referent o vodních záležitostech p. c. k. místodržitelství v Praze (c. k. okresní hejtmán Filip), stavební rada Rytíř, dále lesní rada, vrchní inženýr zemědělství, odborník pro regulování bystřic, delegáti ministerstva vnitra, orby a jiných příslušných odborů studují škody způsobené prátřímáčen a povodňami způsobenými, aby se mohlo ve velkém slohu posoudit, co se stalo a co se má dít za příčinou odpovědi. Zmíněná komise má do 4. srpna shlednouti poříčí Upy, Labe, Pojizeří, Ploučnice a některých jejich přítoků. Jest věru již na čase, aby regulace českých vod provedla se ve velkém slohu, a aby stíženému obyvatelstvu dostalo se přiměřené pomoci.

Spelek mládeženců pro Josefov a okolí pořádl v neděli 29. srpna 1897 ve prospěch povodni postižených v zahraničním hostinci p. Antonie Paulové v Jaroměři velký Koncert spojený se zapořením a cukrárnou za laskavého účinkování hudby c. a k. pěšího pluku svobodného páca z Bouvardů č. 74., osobním řízením kapelníka pana Viléma Pochmanna. Pořad: 1. Lehar: „K u předu!“ Pochod. 2. Auber: Ouvertura ku zpěvohře: „Korunní dčmanty“. 3. Pochmann: „Můj miláček“. Valčík. 4. Zajc: Fantazie se zpěvohry: „Mikuláš Šabiš Zrinskij“. 5. Smetana: Úryvky se zpěvohry „Prodaná nevěsta“. 6. Rozkoň: Ouvertura k zpěvohře: „Svatojanské proudy“. 7. Dr. Dvořák: Slovanský tanec č. 3. 8. Šebor: Velký pochod z operety: „Drahomíra“. 9. Zeller: Směs z operetty: „Nadděle“. 10. Komzák: „Raj Sudický“. Kvapík. Začátek o půl 4. hod. odpoledne. Vstupné: osoba 30 kr., rodina 60 kr. Dárky pro cukrárnu přijímá se v zácné ochoty pl. Ter. Zelená, fotografický závod v Josefově. Za nepřítomného počasi odbyvá se koncert o 7. hod. večer v sále hotelu „U slunce“ v Josefově.

Národní listy — náš střívký nást katolického sjezdu spítí. „Demokratický“ orgán dědiců Grégových, s alchý každý podědíl s lehkovérností národa 80.000 sl., naparuje se a posmívá se, že v šele katolického sjezdu královéhradeckého stáli blechtici bez jméni. Na to jim odpovídáme, že nám je poctivost Nosticů, Schönbornů a Ohotků milejší, než pánové dr. Harold a Teklý, kteří v stísňových těch dobách pájčovali rolníkům na 12¹/₂%, než různí jimi svobodomyšlníci, kteří dovedou psáti obdivuhodné útky palmární a expezaní, než poctivost výtěžníků, kteří dovedou seela pohodlně žít ze svých 10.000 slásek a masní jím s tak svaných „svobodomyšlných velikanů“, kteří se dovedou krmít na účet národa. Ochotnými podavači klerikálů byli prý dále lidé odvíali neb zláka od nich čekající a pak lidé, kteří po pestré své minulosti nemají co strážiti. Kdyby „N. L.“ uvedly jména, mohli bychom jim na infamní jejich tvrzení odpovědět. Takto můžeme je jen všeobecně odmítnouti a máme „Národ. Listy“ žet, že, co přičítají katolíkům, lepším právem mohli přičísti vlastní straně. Vždyť i různé odstíny mladočeských listů konstatovaly, že nikde není tolik hlupáků, špihavců, přeběhlků a bůž bezkarakterních jako v jejich vlastní straně. Přáji-li si „N. L.“ jména, posloužíme jimi milerádi. A takové lidi prohlašovaly „N. L.“ za vzory vlastenců! Na sjezdu klerikálním našli prý příležitost vymluvit se doryta lidé bezvýznamní, nullu společenské a církevní. Na, jak ti „velikáni“ „Národních Listů“ zatáhli národ z bláta do louže, to každý ví. A rovněž každý ví, že při volbách volaly „Nár. Listy“ ty klerikální „nulličky“ pro všechny svaté o pomoc a že dálevali velikan se tím klerikálům upsal s duší i tělem. Adalbertinum prý je nazváno dle Němce. Ne! Tak se nazýval Čech, sv. Vojtěch, který proto srovna nepfestal být Čechem, tak jako jím nepfestal být Julius Grégr pro své latinské, Edvard Grégr pro své anglosaské, Emanuel Engel pro své židovské, Friedrich Pacák pro své německé a Garryk Masaryk pro své anglické jméno. „N. L.“ neustávají se opakovati drzou lež, že Adalbertinum je vystaveno na krvavý peníz věd a širokých učitelských a na doklad toho citují prohlášení kanovníka Hampla. Takové prohlášení existuje pouze ve fantasii „Nár. Listů“. Kanovník Hampel nikdy a nikde žádného podobného prohlášení nevydal a my prohlašujeme pisatele „N. Listů“, který něco podobného píše na mlžnémého darebáků. Současně ho vysvídáme aby nás žaloval a nastoupil pro své tvrzení důkaz pravdy. Pán ten může být ujištěn, že se mu u soudu dostane odpovědi, až se mu v očích zajašká! Útoky na odp. biskupa Brynysa vyvraceti nebudeme. Jsou příliš občutlivé. A co se týče vys. dp. kanovníka Frýška, netřeba tohoto v „N. L.“ poučovati. „N. L.“ rozumí ostatně aktivní svatých a jejich kanonizaci jako kosa potřeblí. Kdyby „N. L.“ vůbec sebyly ve věcech církevních takovými ignoranty, musely by věděti, že masní svatci byli v jednotlivých diecésích třeba staletí dříve jako světcí aktivní, než-li v Římě za svatých prohlášení byli. Také monsignora Jiráka netřeba brániti; jest daleko perýšien nad útoky „Národních Listů“. „Pan Pater Domabyli“ sdá se být N. Listům mladičkým a ještě nezkušeným pásem, což prý mu nevadí nikterak, aby na sjezdu své rozumy nevykládal. Na to odpovídáme: kdyby „N. L.“ daly na jednu váhu 200 kilo předsedy výkonného výboru mladočeských poslanců dr. Václava Škardy, a daly všechna ta kila pánu Černoborského, Hovorky, Kudrny ať. ať., tedy by přece nevyvážila rozum vysoce vzdělaného p. dr. Domabyli, protože Liebig nevynalezl ještě extrakt, tlačiti z tučných těl poslaneckých přátel „Nár. Listů“ rozum. Kdyby oplyvaly tímto, jinak by dnes věc českého národa stála.

Zavedení bramborů či zeměat na Kralohradecku. R. 1765. byl pro rolníky neblahý. Velké deště, mokra, povodně a zimy velice poškodily hradecký kraj. Lidu hrozila bída a hlad. Kronikář hradecký k r. 1765. připomíná: Tu taky ponejprv — nikdá nevidané — na polích spatřil jsem řázené zemské jablka, neb jak jich nazývají „Erdäpfel.“ Pozůstalý to užitek vojny jen když sotva kde předešlé, jen toliko při plotě a pro prasata se sázeli, lidé pak jich jísti stydíce se báli, že svinský dobytek žirnější a bladovatější po nich jest, však skrze ten pokrm velle neprospívá. Od vojska rozličného, zvlášť od francouzského národu, dychtivé takové jablka nalezene jísti když vidí, Čechové všech mravů i nemravů jiných národů se uchytávají zapomena obživu svých předkův, zanedbaje fepy, zeli, hrách, čočku, boby, prosa ať. silné potraviny toho tak lehkého a prázdného pokrmu se uchopili, jímž toliko jediné více se rozšírají a když již nyní skutečné — bída! — více než třech krajův, i nejlepší půdu českou samou tou lehkou bylinou zasazují, tolik tisíc korců obilí a podstatné potraviny zem českou zbavujíce, nedostatek vyživění rozmahají. Novou bídu — však když něco nového, dobrovolné na sebe uvslujíce. — Pan kronikář patrně netušil, že 100 let později Barbora Rettigová a Hanna Dumková dovedou o různých přípravách bramborů napsati 250 receptů, a že brambory se zeli a zeli s brambory bude téměř jediným a hlavním potraven obrovské většiny českého lidu.

Předvedení. Dne 19. t. m. přišla do kráma paní H. neznámá ženština se žádostí, aby jí byly vydány na ukázkou pro jistou zámožnou paní tři

kusy obleku. Žádosti její bylo vyhověno, avšak ženština se více nevrátila a posléz se zjistilo, že byla to podvodnice, jež s vydaným jí zbožím upláčila. Ženština ta byla 25 až 30 let stará a měla na koženém rtu bradavičku.

Na „Adalbertinum“ sebral klerický spolek v Ostřetově mezi členy 3 sl. 5 kr., se spolkové pokladny věnoval pak k témuž účelu 1 sl. úhrnem tedy 3 sl. 5 kr. Vzdáváme všlé díky.

Na a. k. ústavě km vzdělání učitelů v Hradci Králové konati se bude zápis žáků, kteří se ucházejí o přijetí do I. ročníku, ve dny 14. a 15. září t. r. Kdo zápisu býti chce, nechť vykáže se posledním vysvědčením školským, křestním listem a vysvědčením lékařským, vydaným od lékaře úředního, to jest od lékaře, ustanoveného úřadem buď státním neb samosprávným. Chovanci ve studiích na ústavě pokračující zapisování budou dne 16. a 17. září. Do vyšších ročníků nitdo od jinud přichozí nebude přijat.

Z neopatrnosti zapálili. V minulých dnech měl státi Fr. Větočka, rolník v Sovětích vůz naložený slámou venku. Kolemjdoucí Josef Koníček, dělník ze Měln, chtěje se schovati za vítr, zasel k vozu a zapaloval si dýmku, při čemž zapálil i vůz slámy.

Zvěsti z východních Čech.

Úmrtí. V Polné zemřel dne 23. t. m. a 26. pochován byl p. Ant. Pittner, dlouholetý bývalý purkmistr města a okresní starosta, majitel zlatého záslužného kříže ve věku 83 roků smýšl svou záslužnou vlasteneckou činností. Zemřel je otcem spisovatelky p. Vlasty Pittnerové. Čest hadě jeho památce!

Z Červených Pečok. Křesťansko-katol. vzdělávací podporující spolek „Svornost“ se sídlem v Červených Pečokách konati bude v neděli 29. srpna t. r. o 4 hod. odp. měsíční spolkovou schůzi v míst. nošti spolkové v zámeckém hostinci. Na pořádku jest: 1. Čtení protokolu minulých schůzí; 2. sdělení spolkových správ; 3. přednáška vldp. Filipa Konečného, slovatného spisovatele a kazatele u sv. panny Barbory v Kutné Hoře: „Jak amýšlel Prantíšek Palacký na skloaku svého života o věcech náboženských v Čechách?“; 4. Placení měsíčních příspěvků a přihlašování se nových členů; 5. volné návrhy. Té hosté členy uvedení mají do schůze přístup.

Z Litě. V osadě naší scili se v neděli tři mudrci od východu: Hovorka, Janda a Podlipský. Nechceme o nich rozhodovati, který byl Kašparem, který Melicharem a který Balcarem, tolik však jest jisto, že kašparovali národ všichni, jeden hloupěji než druhý. Tot se rozumí, že duševní titi giganti žádali též rozvoj školství a setření z něho každého stínu klerikálního a že odmítali v resoluci všechny útoky proti škole moderní prý i z kazatelen vedené. Na neštěstí pánům táboritům ti nejpokročílejší odchovanci školy moderní po táboritku natežali. Pokročíři a socialisté prý chtěli dokonce rybenského Žižku na nejbližší olši pověsit, jiní však jej chtěli opět v Orlici utopit a následkem tohoto nedohodnutí bratří táboritů vyválil náš bodrý Žižka životem. O slámě a řezance, kterou pánové František Hovorka, Heřman Janda a Prokop Podlipský namílali a pořezali, zbytečno se šřit, poněvadž věc naplněná řezankou čili sečkou, přece rozumu nevydá. Páni pokročíři pánům pořadatelům tábora litického důkladně zatopili. Pan František Hovorka uzavuje již také o posledních věcech člověka a začíná myslit, co se s ním stane, až poslaneckých dietů nebude. Pan dr. Štemberka zubí se již příliš otevřeně na mandát, tak že pan Hovorka div zlostí nepukne. Věrní jeho se stěnují, jako led ve slunečním úpalu. Co pak?

Z Dobrušky. Zápis žáků do měšťanské školy v Dobrušce bude dne 14. a 15. m. září od 8—12 hodiny dopoledne v ředitelně měšťanské školy. Nově zde nastupující žáci předloží při zápisu školní zprávu, na které musí býti poznámka, že odchod ze své školy řádně obléšili. Do I. ročníku přijmou se žáci, kteří navštěvovali s dostatečným prospěchem 5. ročník některé školy obecné a pak žáci, kteří nejméně 10. roku věku dosáhli a přijímací zkouškou prokázali, že mají přiměřené vědomosti. Ku přijetí do II. nebo do III. ročníku jest potřebí přiměřeného věku a průkazů o dostatečném vzdělání vysvědčením ze školy měšťanské nebo zkouškou přijímací. Školného platí se ročně 2 sl. 8 kr. Jazyku německému a francouzskému vyučuje se zdarma. Nemajetným žákům půjč se některé pomůcky, pokud zásobá stačí. Jest velmi důležitó, aby k zápisu přišli buď páni rodiče neb jejich zástupcové.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 21. srpna 1907. 1 hl. pšenice sl. 7.30 až 9.30, žito sl. 5.15 až 6.30, ječmen sl. 4.30 až 5.30, oves sl. 2.30 až 3.30, proso sl. 5.45. 5.40, vřes sl. 0— až 0—, brách sl. 2.— až 10.00, čočka sl. 11.10 až 12.30, jčty sl. 9.50 až —0.04, hrub sl. 9.— až 24.—, brambory sl. 2.— až 1.30.

(Základ.)

Pánům účastníkům katolického sjezdu oznámujeme, že o diecézním katolickém sjezdu královéhradeckém vydána bude podrobná správa ve formě kníky. Obsava doplní jednotlivé řech telegramické a jiné správy v příštích číslech. Kdo si přaje zasílání „Obnovy“ a zasílání spisů o sjezdu, až tento vydán bude, račiž to láhevě oznámiti redakci „OBNOVY“.

(Základ.)

Pan Josef Krejčík

umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Osmy: Duben 612-VII — Otčen Emléna 2. 24.

Václaví výzdoba a celé zařízení našeho chráma Páně v závrž Vašem objednané jekt úplné hotové a vylovají Vám úplnou spokojenost a všlé díky za skvělé provedení. (13-110)

8 áctou velkonoce

F. M. Veselý,

Mléčice a Zbitova 11. září 1896. farář.

Pekařské pece

na topení hnědým uhlím vyrábí (34)

továrna na stroje a slévárna železa

Josefa Horáka,

v Lomnici nad Popelkou.

Slatinné lázně

v Bohdáně a Pardubic.

Slatinné přenosé dle amerického způsobu, opatřené řádnou při ní oleah kyseliny mravenčí nad jiné slatiny vynika, odporují se k hojně nářkávé. Řádné lékařské ošetření. Poloha uprostřed lesů nejprůhlednější vlna slatinná, klimatické poměry velice stálé, pobyt levný a příjemný. Kuchyně výtěžná.

Prospekty a včkové vysvětlení obohatě oděli

187

Poděkování.

Heřmánkový květ

čerstvý bez šlopek i dobře sušený, kupuje v každém množství za ceny nejrychlí (112)

lékárna Karla Hubáčka

v Hradci Králové.

Vysoce důstojnému duchovenstvu dovoľuje si nutivě doporučiti:

Oltáře, kazatelny, Boží hroby,

sochy, křížové cesty

veškeré řezbářské a štafirnické práce za velmi mírné ceny

JAN R. VOLF,

umělecký závod řezbářský a sochařský v Ruveně u Dobrušky.

Sochy Panny Marie Lourdeské a Neposkvrněné Početí znám na oklady 72. velmi krásné, ceny a jemné práce. 176

Fotografické tiskto jsou v úspasí. 177

POZOR!

Upozorňujeme nejvíce českou veřejnost na pravé užívání a dle nejnovějších zkušeností učiněnou

továrnu na cikorii
Josefa Kučery,
v Mokrovousích
pp. Šedová,

kde se s nejlepší surovinou jen sbírá nejlepší jakosti vyrábí.

Záved tento je ryze český a doporučuje se přízní českého občanstva, které nejvíce ve vlastním prospěchu dá dobrému českému výrobku přednost před výrobkem cizím, daleko se mu nerovnejícím.

Prote očekává se, že české občanstvo, zejména pak uvědomělé rolnictvo podpořevati bude tento nový český a reálný záved, dle se dle

„Svůj k svému!“

Pamatujte při své potřebě na českou cikorii J. Kučery z Mokrovous. 177

SUCHARY

mandlové karlovarské, vřetecové jakosti, pravá dětská jako i veškeré draky **zaručené** vlastní výroby nabízí P. T. občanstvu

Antonín Šejnoha,

obchodník a výrobce bombonů na velké podání v Hradci Králové. 174

Oltáře, sochy, obrazy

a veškerý kostelní nábytek

180

v každém slohu

správně, solidně a čistě provádí

uměl. záved řezbářský a sochařský pro práce kostelní

Petra Buška synové
v Syrovově.

(Založeno 1853.)

Provedeno přes 800 oltářů.

Nejlepší odporučení.

Množství vlastních nákresoů a fotografií k volnému nahlédnutí franco.

Obchodní škola v Náchodě.

Tato na základě ustanovení císařského nařízení ze dne 27. června 1860 ať obchodní škola jest ústavem poskytujícím odborného vzdělání ve vědách obchodních též p. studijním, kteří chtějí státi se administrativními úředníky v záležitostech obchodních nebo průmyslových

Do ústavu přijímají se absolventi III. tř. gymnasia, reálky nebo školy měšťanské, jakož i ti, kteří přijímají skouškou prokázali způsobilost, aby za řádné poslušnosti přijati byli mohli. Množství poslušnosti se rovněž přijímají.

Nový školní rok počne 18. září t. r. Zápis koná se od 15. do 31. července a od 1. do 18. září t. r.

Blahých zpráv osobně podá

115

Ředitelství obchodní školy v Náchodě.

Rudolfa Dvořáčka

starý, létařem a ševcem Anny v Písku v Čechách

rozvolně na veškeré stanice franko

pravou

MALINOVOU ŠTÁVU

z lesů jihočeského Podumaví

5kilovou láhev za 3 zl. 80 kr.

Brušiny s octem sádkou 5 kg. sádkou 8 zl. sádkou.

Režte sobě adresu zapamatovati. — Za nejmenší a pravou jakost se račí. Před padělaným, etherickým oleji připravovaným levně nabízeným zboží se varuje.

(136)

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí

nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené

úplně zařízené do pokojů

se dřevem ořechovým, dubovým, černým a vykládaného

pro pánevky a žínky,

opony a záclony do oken, bládky i sádkované dle franc. způsobu. 181

Práce rovněž důkladná v cenách mírných.

A. Fait dříve Št. Paul

v Hradci Králové, Velké nám. 33,

stavební a ornam. klempířství.

Instalace vodovodů,

klozetů, lázní a páních tlakových.

Stavba i kování kování.

Sklad a výroba zboží kuchyňského

Správy všeho druhu vyřídí se rychle solidně a levně! 166

Železně

mříže, okna, okenice, dveře, vrata, ploty

Železně

konstrukce, vazby a mosty nejlevněji provádí

A. Rainberga,

veškerá zámečnická v Pardubicích.

98 Rozpočty a ceníky zdarma a franko.

Český a křesťanský záved.

Hojně zásobený sklad

plněných látek oděvních

všeho druhu, vlastní výroby a solidní jakosti nabízí

za ceny nejlevnější

Jindřich Hon,

vyrábětel viněného zboží ve Výškově (Morava). 185

Vzorky zdarma a franko

Český a křesťanský záved.

Pérové matrace a pohovky

nejlepší, praktický vynález toho druhu.

Jediná matrace, která jest skutečně pohodlná a naprosto trvanlivá zároveň, při tom i velice vkusná, tak že jest pravou okrasou i té nejlegantnější postele. Cena polevnic pérových matrací dle vzdání soustavy.

Majitel patentu a jediná výroba pro Rakousko-Uherskou říši

první uměl. přím. záved v Golde. Jeníkové.

Úprava tato vyznamenána diplomem oboh. a živn. komory pražské a stříb. medailí Zem. hosp. jednoty jakož i na 20 výstavách. Ceníky těchto matrací, vzorek povlaku na tyto, jakož i na vkusné pohovky té samé patent. úpravy franko.

ANT. DRAHOZAL,

pozlacovač v Humpolci

dovoluje si doporučiti

své práce vld. duchovenstvu, sl. patronátním úřadům a ct. občanstvu jak

ku zařizování nových i obnovení starých oltářů, kazatelů,

soch, křížů atd. vše v nejlepším provedení za ceny mírné. 94

Vícero pochvalných vysvědčení po ruce.

V L A S Y

nevypadají a lupy se úplně odstraní nejsvětlejším prostředkem té doby

Diamantinem.

Cena celé láhve 2 koruny, 1/2 láhve 1 kor. Obnos autno předm. zaslati, též v poštovních známkách, poštou o 15 kr. více. Generální zastupitelstvo mají: Sdražené kanceláře „Faktor-Cicero“ Praha II. 1852.

Fotografické pohledy Hradce a památek bojiště královéhradeckého.

Korrespondenční listky s pohledy na Hradec.

Depisní papíry v různých úpravách.

Barvy pro olejové malby.

Největší sklad barev suchých i ve formě tiskových.

Veškeré draky štětů. Tekuté bronzy.

Lakové barvy na podlahy nabízí

J. V. Dvořáček,

obchodník

v Hradci Králové. 163

WALDEK & WAGNER

v Praze

o. a k. dvorní dodavatelé.

Úřední oprávněný záved

k zařizování vodovodů

pro obce, velkostatky, továrny, lázně atd. Nejpraktičtější anglické a francouzské klozety. Sprchy, hydranty, pouliční, požární a zahradní. Vodoměry. Roury Hadice. Střičky. Fontány. Čerpadla všeho druhu. Montáže proti záruce vlastními montéry provedena poskytuje i zabezpečení proti samozasutí. Ceníky a podrobné rozpočty zdarma a franko.

Hudební nástroje,

automaty a hrací stroje

všeho druhu jen dobré jakosti v mírných cenách lze dostati u firmy

FRANTIŠEK KONEČNÝ

v Třebíči na Moravě.

Ilustrované ceníky zdarma a franko.

Závod truhlářský, čalounický a dekorativní
firmy

Michala Mayera syn

V PRAZE,

Štěpánská ulice č. 67, proti dvornímu pivovaru,
doporučuje svůj nejnovější zářebný

sklad nábytku

od nejjednoduššího až do nejellegantnějšího provedení.

Vlastní výroba.

Závod založen r. 1884

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHNOVĚ N. K.

nabízí na dobu podzimní

čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Račte učiniti jen malou objednávku na
skoušku!

Vzorky na požádání pošlu franko.

Děkuje všem svým milým veledůstojným a
velečestným zákazníkům za vřelou přízeň, pro-
stím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sli-
bují vždy vzornou, poctivou obsluhu. (15)

Ludvík Nejedlý,

dekorační malíř
v Novém Bydžově

dlíve v Hradci Králové

doporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních

malby kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého zpracování, restauruji staré ma-
bý nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové. (9)

Návrhy ve slohu stavby kostela se na
požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Sensační vynález

c. k. výhradné privilegium

pro univerzální chránící prostředek

proti pocení nohou.

Jedine nosení mých patentovaných a dobré kůže
a s vložkami ku prosycování zhotovených střívků
proti pocení nohou ochrání každého od neptjem-
ného pocení nohou, ale též i od

**bolestných oznohenin
a kuřích ok**

scela oveshazuje. Prospekty jakož i návod a osobní
braní míry zdarma a franko. 51

Josef Hanzlik,

Víděň XVII., Weissgasse 2.

Svůj k svému!

Vyznamenan na výstavě v Hradci Králové r. 1894
slatou medailí a diplomem.

**UMĚLÉ
ZUBY**

podle nejnovějšího amerického
spůsobu vyrábím a konám ve-
škeré práce v oboru ten spadající
přesně a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ra-
če se nejlepší obelaha a
nižší ceny než všude
jinde. 88

Ctěné přání obecně
poroučí se v účtě plně

Josef Čáslavský,

zubní technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Králové.

Svůj k svému!

**Umělecký
závod**

10) pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,
Brno.

Odborný závod
pro malbu oken
chrámových.

Sedmkrát prvními
cenami vyznam.

Respekty, náctkyatá
jakož i veškeré rad
obdobně zdarma.

Kočáry

nejnovější soustavy, práce solidní,
ceny levné doporučuje

Čeněk Buben,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenan na výstavách: V Jaroměři stří-
brnou, v Dobrušce slatou, v Praze státní
bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší
vyznamenání čestný diplom s právem rašení
slatě medailie s korunou. 78

Českou

medovinu

vyznamenanou pochvalným diplomem ústředního
včelařského spolku pro království české vyrábí

Vinc. F. Kosek,

továrna na likéry a sodevou vodu ve Vamberce.

Tovární sklad obuvi

frmy Al. J. Nejedlý v Kuchlích nachází se
v Hradci Králové

u pana A. Dvořáka

v domě č. 164 na náměstí, vedle c. k. soudu
kde lze dostati řádné a solidně zpracované
obuv s nelepáho materialu, od nejjednodu-
ššího až do nejellegantnějšího a elegantního
provedení.

Výhodná koupě

pro každého.

Veškeré obuv zhotovena jest s kůle vy-
rebené ve vlastní parostrojní kotelně a
můžeme tedy se solidní material raditi. 129

Jen za 2 kr.

korespondenční lístek a obdržíte

zdarma a franko

nejnovější ceník firmy

A. F. KLAUS,

továrna na razítka a písmenka
v Liberci.

Karel Herink

v Praze, Malá Karlova ul. č. 147-I.

doporučuje za ceny tovarů:

deky hedvábné, atlasové, deky pořím plátné,
deky vlněné, atlasové, deky rougenové, deky
krotonové nejnovějších vzorů protivaných.

KÁPY co povlaky od jednoduchého až do
nejjemnějšího provedení; a sice: buď
vykřídáním neb krajkou zdobeny. 181

Malíř a pozlascovatel

J. BARTÁ,

V RYCHNOVĚ N. KN.

Havlíčkova ulice č. 197.

doporučuje se P. T. káděstvu a patro-
nátním třadám

ku pozlascování oltářů, náhrobků

a veškerých potřeb kostelních.

* Mimo to přijímá a včasné provede

malby chrámů.

Vzorky předloží se na požádání.

Veškeré sádky vyřizují se vkusně tr-
vale a levně. (13)

Žádné

sesouvání

a sřícení se studní více!

Ctěným správním obel, pivovará, cukro-
vará, všude všech průmyslových podniků,
jakož i pp. stavitelům a soukromníkům
při ustavování nových studní, dále čtěným
správním dolů při stavbě železnic nabízejí se
nížepeaný stavitel c. k. priv. bezpečných
sdravotních cementových studní a želez-
ku provádění těchto se zárukou. Studně
tyto předělí všechny až posud užívány ne-
jen tím, že stavba jejich jest úplně bes-
pečná a lehce k provedení možná i v té
nejvyšší pátě, ale hlavně tím, že každé
snežštění vody, vzniklé prosakováním
ročních výkalů zemi, úplně jest vylou-
čeno, což jest velikou výhodou zvláště
tam, kde se studně s nedostatku místa
těsně při stěkách nebo sáchedech naklá-
dají mumi. Stavba studní těchto jest po-
měrně s menším nákladem spojena než u
studní obyčejných, což zvláště uposor-
žují. Laskavě nahledky zasílány budteš pod
adresou:

Věkoslav Navrátil,

úřadně oprávněný stavitel c. k. priv. bes-
pečných cementových studní

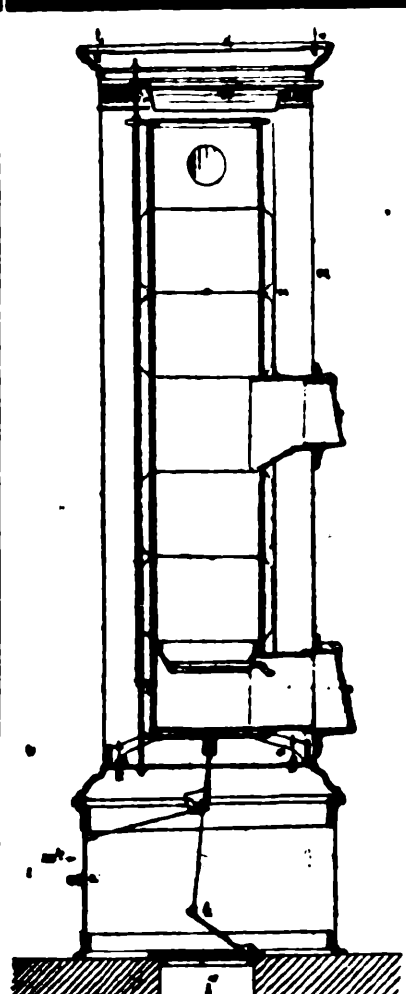
Letňany, pošta Velké Čákovice.
157 Praha.

Umění barvení
Františka Červený v Pardubicích
čidění a barvení
 hedvábných, vlněných i bavlněných látek a kůží,
 látek nábytkových (trypsořech i plyšových),
 ve všech modalích a sálých barvách dle
 nejnovějšího osvědčeného způsobu.
 Zásilkou poštou vyřídí se co
 možná nejrychleji.

František Doležal,
 dekorativní malíř
 v Novém Bydšově č. p. 138.
 doporučuje se veleškolnému duchovenstvu a sl.
 patronátním úřadům ku provedení polychromie ko-
 stelů, restauraci starých maleb (fresco i olejových)
 a veškeré práci dekorativní.
 Práce malířské provádějí se ve všech dosud
 známých technikách. Skizy na požádání se před-
 loží a při zájmu práce se neodcházejí.
 Práce mimořádně, jako: zlatění oltářů a řez-
 bářské příjmů do vlastní řezby a zadávám je
 silám výtečným.
 Veškeré rady týkající se oprav maleb a vý-
 zdoby chrámů, jakož i rozpočty z ochoty sdárma.
 Chudším farním osadám
 zvláštní výhody.

KÁVU surovou
 praženou
 dobré jakosti při mírných cenách
 jakosti veškeré osadnické zboží, lahůdky,
 čina a - i cizosazská, jemné látky, mino-
 rální vody ve velkém výběru
KAREL FANTA, PRAHA—II.
 Rásové ulice č. 9.
 Zákazy zasílají se franko do domu, záskly
 a veškerá vyřídí se obratem pošt.
 Pánům překupníkům zvlášť mírné ceny.
 Vlastní pražina kávy.

**Pro školy, tělocvičny, kavárny,
 hostince a taneční sály**

Mikulejský & Rívnáč,
 PRAMA. Telefon č. 313. Žitná ul. č. 313. r.
 český velkozávod
 kamna telesná konstanty Meidingerovy, ústřední topení, kamna
 plátová regulace šamotem vyloučená, dvojice úsporné, kamna
 kachličková šamotová, sporáky, koupací vany atd.

Václav Zima,
 vyrábí jako specialitu
čistící mlýnky na obilí
 svého vlastního, patentem chráněného vynálezu, v době
 vyniklého co nejlepší známé
ŘEZAČKY
 seřazené brošurami, se nejlepší uznání,
šrotovníky
 s mlýnskými kameny, svého vlastního patentovaného vyná-
 lezu, je velmi od jiných kamenných šrotovníků se liší,
 vynikající lehkým chodem a větším výkonem; **neuvěřitelné**
 rychlostí práce se šrotovými, pro každou domácnost
 pro poloviční úsporu výloh prací nevyhnutelné.
 Při všech výrobcích saručena nejlepší jakost, solidní
 stavba, ceny mírné.
 Ceníky na požádání sdárma a franco.

Etamine!
 Letní novinka pro
 pány na obleky v bar-
 vě černé a temněmodré, bo-
 hově se též na šaláry,
 v šířce 138 cm. metr si
 2.80. (44)
 Vzorok této látky, jakož
 i bohatý výběr moderních
 diuhů na obleky, svrobníky,
 jen saručeno jakosti a v
 mírných cenách se na po-
 řádání k nahlédnutí franco
 sálon.
 První český zásl. závod
Ed. Doskočila
 v Chební.

Pozor při koupi
 pravé Franck'ovy kávy,
 neboť v obchodě vyskytují se bedničky a balíčky,
 jež nejsou
 pravou Franck'ovou kávou,
 nýbrž nápodobením, a prosíme tudíž by
 se na

následující Ochranné známky a Podpis
 přesně zřetel bral:

Heinrich Franck Söhne
 Linz. Ludwigsburg.

CHOMOTOV, PARDUBICE, KOBICE, LINEC a/a, ZÁNEK, BUKUREŠT.

EX : Černé kávy:

ku 4 lícím Zrnkové - 1 lície Franck'ovy kávy

„ s bílé „ :

ku 3 lícím Zrnkové - 1 lície Franck'ovy

D. 2000 a. 4 III.

1. W. 2.

Pražská elektrotechnická komanditní společnost
JANDOUREK A SPOL.
 elektrotechnická továrna
 Praha-Bubny, Rudolfova třída 259
 doporučuje služeb svých
 k zařizování osvětlení, přenosu síly, telefonů a telegrafů,
 vyrábí
 stroje a motory dynamoelektrické a veškeré aparáty,
 staví a zařizuje
 ústřední stanice elektrické ku osvětlování měst a vel-
 kozávodů a má všechny potřeby pro zařizování elek-
 trické na skidě.
 Činná doporučení a pochvalná uznání, svědčí: Na Národopisní, vy-
 stavištní výstavě v 1895 získala medaili obch. komory Pražské, in-
 ten. Jandourekovi za provedení instalace elektrického osvětlení
 128 diplom uznání s medailí.

Stálá výstava v nově zbudovaných prodejních
 místnostech.
HYNEK GOTTWALD,
 továrna na železný nábytek
 v Praze, Na příkopě, „U Špinků“
 doporučuje veleškolnému duchovenstvu:
 Koberce. Vaky na cestu. Matrace.
 Záclony. Houně. Stojany na šaty.
 Závěsy do oken. Deštníky. Zástěhy ke kamnům.
 Pokrývky na stůl. Župany. Přístavce ke kamnům.
 Pokrývky na postele. Železné postele. Uhláky.
 Prořezané přikrývky. Mosazné postele. Nábytek s obyčasného
 Cestovní přikrývky. Mýcí stolky. dřeva. 161
 Pravé perské koberce. Zahradní nábytek.

Otevření obchodu. P. T. velectnému obecnstvu Hradce Králové a okolí!

Nižepsaný dovoluje si uctivě v seznámost uvést, že otevřel drobným obchodem v domě p. J. Matky majitele velkéměruce usazeného na Velkém náměstí

specielní křestanský závod klatovským prádlem pro pány a dámy — jakož i tovární sklad bílého zboží. —

Odporužuji velect. P. T. obecnstvu veškeré druhy prádla s nejlepší vzornou úpravou a jakostí. — Zařizují úplné vybavy pro nevěsty. — V hojném výběru trvale mám na skladě lněné i bavlněné dámské grádle, kanafasy, vepové plátna, sýpkoviny ve všech potřebných šířkách, ručníky, kapesníky, kávové i jídelní garaitury, šifony atd. v jakosti jen nejlepší.

Dlouholetým působením v resomovaných českých závodch veden jsa k poctivé práci a snaze, přičiním se všemožně, abych velect. P. T. pp. konsumenty, jen solidním zbožím I. jakosti v cenách zajisté velmi levných poasobil. Prose o laek. přízeň a důvěru trvám ve světlém účtě oddaný

v HRADCI KRÁLOVÉ, v měsíci srpnu 1897.

178

Stanislav Jirásek.

Kříže

náhrobní, hřbitovní a polní, sochy sv., pomníky, mříže náhrobní;

dále tyče schodové a balkenové jakož i jinou litinu ve výběru velkém a v cenách mírných nabízí

kníže-arcibiskupská hutní správa
v Rožmitále u Píbrami. 156

Pivní sklenice

libovolných vzorů po 20 kr.

Pivní láhve

s patentní uzávěrkou

jakož i ostatní skleněné a porcelánové nádobí pro hostince a domácnost v obrov-

ském výběru za ceny tovarů nabízí 25

K. V. Skuherský.

výroba a sklad nábytku v Hradci Králové.

EXSICCATOR

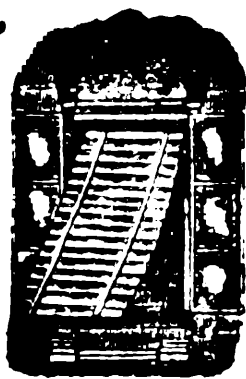
Základní dřevní houba (dřevomorka) a vlhkost sdi více. Značné lepší v každém ohledu než všechny ostatní prostředky ochranné. 10.000 důkazů. 10 med., 2 dipl., 2 stát. snaky. Zkouška postáčí! Brožury zdarma! Písařna ve Vídni, IV., Hauptstrasse 28. Zástupci se hledají. (146)

JAN STOUPA

V PRAZE, na Václavském nám. číslo 22,

v nejelegantnějším provedení nabízí

závěsy do oken,
závěsy cvilinkové,
závěsy damaškové,
závěsy dřevkové,
závěsy prkénkové.

25 Cenníky zdarma a franko.

Od medic. autorit vše odporučené řečlé více siliči pr-áho řádu. Měnovodopřímé 1 lah. al. 1-40 pát lah. 20 kr., v domojou 1 litr al. 1-65 dodává M. E. SEJDELA v Praze, Vodňovské al. 20. (Hlavní sklad pro naše země. Tis drubý dřev, méně eladky: Aschauer soc. za stejné ceny. Různé dřevy houbek v domojou 1 litr al. 8. — Nejvyšší významování nála modelová, mo- stník. Měnovodopřímé 1000. — Závěsky dřevové i peřiny. (102)

♦ Mírné ceny. ♦

Pravá nefalšovaná přírodní vína.

V úctě podepsaný dovoluje si ctěnému obecnstvu v Hradci Králové a okolí, pápům cestujícím, a zvláště vld duchovenstvu oznámiti, že chová na skladi a čepuje vešle

výtečného piva královéhradeckého a plzeňského od čepu z měšťanského pivovaru

též výtečná zaručená přírodní vína

všech druhů od nejlevnějších až do nejdražších nejjemnějších.

Mimo to lze obdržeti v restauračních místnostech „Adalbertina“

snídaně na vidličku, všelike lahůdky a teplá jídla
v každé denní době.

O vzácnou přízeň co nejuctivěji proší

Max Křišťufek,
hotelier v Adalbertinumu v Hradci Králové.

♦ Mírné ceny. ♦

OBNOVA

Číslo 130.

V Hradci Králové, dne 8. září 1897.

Ročník III.

Reč o školské otázce.

(Dokončení.)

J. B. Milost za stálého souhlasu pokračoval v řeči své takto:

Vyslovivše přesvědčení své, že škola, má-li být pramenem dokonalé vzdělanosti, musí být náboženskou a konfesioní, přicházíme k další zásadě katolické o škole: *Škola je po právu přirozeným i dle zásad křesťanských zastupitelkou rodičů.*

Prvními vzdělavateli dětí jsou rodiče. Stvořitelem samým dáno jest jim to právo, avšak uloženo i povinnost. To jasně hlásá přirozenost naše sama. Jen nejvýstřednější nevěra, která vůbec náležitého zákona člověku daného neuznává, klesla tak daleko, že — majíc za svůj cíl jedině smyslona rozkoš — rodičům toto právo berte a této rukodivnému a soběcům nepohodlné povinnosti je zbavuje, a žádá, aby stát děti rodičům bral, a je po způsobu zvířátek společně vychovával. Jsou to poslední důsledky liberalismu od Boha odpadlého, důsledky, které žádají svobodu všem lidským — a proto i manželství i rodinu — a tudíž i vychování dětí rodiči odstraniti chtějí — až i a zvířat ohledáváme, že matky své mláďata vychovávají. Do jaké propasti spousty a zhovadilosti přivede člověka jako osvěta a svoboda velebený, důsledně provedený odpad od všech pravdy, jak ji hlásá náboženství! Když tyto konce velebeného liberalismu vidíme, tím více máme ke vznešenému náboženství a posvátnosti rodiny háji i Bohem dané právo rodičů na vychování dětí.

Žijeme v době, ve které se již objevují důsledky jednotlivých nauk. Z důsledků je pak zřejší viděti pravdu nebo blud. My důsledky nauk svých se nelekáme. A proto pravíme: Rodiče mají právo děti své vychovávat i světuji děti své škole, aby je zastupovala. A proto katoličtí rodiče mají právo žádati od školy, aby je v duchu víry katolické vychovávala. — Nutiti rodiče katolické, aby dávali děti na vychování škole, která je církve vychovávat i vzdělávat jinak — jest *besprávným a násilím*, spáchaným na přirozeném právu rodičů. A jestli kde pod jménem liberalismu toto násilí na rodičích se pábe, není to svobodomyšlnost, je to zotročení. Jestliže někde státní liberalismus vlekl na popravitištně vyznavače katolicismu, odnímal jim život a statek, nuže liberalismus, který smocňuje se děti proti přesvědčení rodičů, jest popraven, který konfiskuje statek nejdražší. A jako vůbec liberalismus od Boha odpadlý všechny pojmy o pravdě a právu na hlavu staví, tak je to i s větou, kterou tak často slyšíme: Jestliže by byla škola konfesioní, tu celá řada mužů i žen, kteří se chtějí věnovati stavu učitelskému, ale nemají přesvědčení té určité konfese, jest z něho loučena. Opravdu! To jest právo na hlavu postaviti. Dám příklady: Jestliže v kostelích dosud katolických smí se kazati jen katolicky, tu celá řada protestantských kazatelů jest vyloučena z práva na fary katolické. — Anebo: Jestliže jsem nemocen a mám právo žítí svůj svěditi lékaři, který je nejen zkušený, ale i dle zásad mého náboženství svědomitý, pak celá řada těch, kteří by mne chtěli léčiti, jest vyloučena. — Anebo: Má-li na př. katolický otec hlechtit vsíti si do domu učitele, který je věřícím katolíkem, pak celá řada liberálních, protestantských, židovských informátorů je vyloučena. Zkrátka tedy: Bez porušení přirozeného práva rodičů nelze rodičům katolickým děti bráti a strkati je do škol, ve kterých se v duchu katolickém neučí. A obzvláště ne tam, kde katolíci musí na školy platiti: Ovšem, že nemají rodiče jen právo, nýbrž mají i povinnost dětem o vychování a vzdělání se starati. Dle našeho vznešeného náboženství není — jak to v pohanstvu bylo a jest — otec tyranem dítěte. Rodiče mají právo a povinnost — pravíme. Mají povinnost *sádkou Boží* vyměřenou. Ano, neostýchám se říci — bade to jen ke cti našeho náboženství — protože rodiče mají povinnost, má dítě právo. Těší se tedy: Kde pak je povolán k tomu, aby zastupoval rodiče v katolické výchově dětí a spolu hájil právo rodičů katolických na škole katolickou? A kdo jest k tomu povolán, aby hájil a vymáhal právo

dětí rodičů katolických na vychování katolické, když na př. rodiče umřeli a nebo sedbají? Bez ostychu pravím: Moderní stát k tomu vůbec není. Proč?

Pročto státy nynější nejsou více státy křesťanskými, katolickými, nýbrž státy *liberálními*. Liberalismus pak je soustava, která chce člověka osvoboditi až i od *sádky Boží*; liberalismus jest v kořeni svým *atheismem*. — A proto ve státech liberálním pramenem práva, ano až i zákonů mravných — není Bůh — není Kristus — ale *vše lidé* — vlastně *vše věštiny sboru zákonodárných*, známých. A odtud to plyne, že stát opravdu liberální máze robiti zákony zákonům Božím odporující a páchatí násilí na svědomí křesťanů, obzvláště katolíků. Odtud to pochází, že stát, čím více je liberálním, tím více vypuzuje Boha a Krista ze školy. Jestliže to věštiny známých odhlasuje, stane se právem zásada, že rodiče katolíci mají děti své dáti do škol *atheistických*.

Připouštím, že všechny státy, co se týká školství, samy všech důsledků bezbožického liberalismu se lekají. A proto robí zákony, dle kterých na př. dětem se ještě o náboženství mluvíti máze do té míry, do které stát dovolí. Za to ale ve školách jiných jest volno hlásati i *atheismus*.

Nuže! Oči diva, že osvěcení, uvědomělí katolíci, kteří jsou v zákonodárných a státních: *Právo naše na vychování dětí slape se nohama. Našemu svědomí děje se násilí. Pod jménem liberality stádně se tyraní katolíci. A proto žádáme, abyste pro nás katolíky varovali školy katolickým náboženstvím vesle proniknutou.*

A tak — tudíž — musili by učiniti liberální zákonodárci, kdyby byli opravdu svobodomyšlnými. Bohužel! Liberalismus svobodomyšlností není. On chce, aby všichni smýšleli jako on, a kdo nechce, ten se přinutí, aneb aspoň potápí.

Když pak ale katolíci mají svatovraté právo na školu katolickou, a stát katolickým není, což jiného z toho všeho vyplývá, že obzvláště nyní musí katolíci o to státi, aby jejich církev na učení a vychování dětí ve školách takový vliv měla, aby se jim dostalo vzdělání dokonalého v duchu katolickém. Původně státy ponechávaly vyučování a vychování církvi.

Uznávaly a ctily v církvi velikou, Bohem lidstvu poslanou Učitelku národů. (Jděte, učte všechny národy...) Viděly, že církev ovšem vede lidi nejprv k životu věčnému, ale viděly též že výborně vychovává pro život *časný*. — Nepopíratelné faktum dějin skvělým jest svědectvím, že kde zářil oltář, tam zářila i osvěta: kde poznán byl dle katol. učení Bůh, tam slynni lidé i poznáním věcí stvořených. Jako podnes, když misijnář jde k divochům nestaví jen oltář, nýbrž spolu s ním i školu, a kde činí s lidí křesťany, činí z nich lidi civilizované — tak to bylo vždy. A čím více zakoušela se církev v myslích národů, tím více stoupalo se od škol farářů ku školám kolegiálním a katedrálám čili středním, až na vyšší universit, a to vše bylo dílem církve, ovšem od státu podporované. — Viděti stát zajisté: Lepší občany mi nikdo nevychová, než církev. Ale co ještě zvláště podotknouti musím, to jest to: Kde vládla křesť. osvěta — tam šli národové i v blahobytu dle slov Kristových: „Hleďte...“

Bylo to něco, co podobá se dobře křesť. rodině: Otec starý se více o časné věci dle zákonů Božích, a jest v tom podporován matkou. Matka pečuje více o vychování dětí v duchu křesť. a jest v tom podporována otcem. — Děti pak takto vedené — ctíce otce i matku dospívají v měšťanské výborné členy společnosti lidské pro čas života vznešlejšího a připravují se pro život věčný.

Ale od zavedení protestantismu směnily se tyto věci. Protestantismus dal všicku *moc i nad církví* křesťanům — státa — a tudíž i nad školou. A ve státech katolických, kde úsilím panovníků odstraněno bylo protestantismus, upevnily se poměry podobné. *Stát zasahoval i do oboru církve, pokud vede k životu věčnému* — tím více i v působení její ve škole.

U nás vše stalo se státním; i náboženství i škola. Státní škola obecná byla do jisté míry konfesioní, ano s vůle státu, byla řízena kněžími, jakožto orgány jeho.

Ale do škol vyškolená drala se nevěra, liberalismus. A když valná část vzdělanců stala se liberální, přišel rok 1868. Stát stal se státem liberálním a škola bestohu již státní, stala se *liberální*. A proto tedy nejsou a nikdy nebudou katolíci srozumění s nynější úpravou školství. A v přesvědčení svém Bohužel podporování jsou tím, že se liberalismus jako *vychovatel národů neosvědčil*. Rozklad společnosti, úpadek mravů i blahobyta — socialismus a anarchismus — to jsou jeho vychovanci.

Již i mírni liberálové praví: Zasažili jsme v obor církve a uškodili jsme lidstvu. Není pomoci, než vrátiti škole Boha, Krista v plné míře. Tudíž, že jsem dostatečně osvětlil zásadu: *Škola budiž zastupitelkou rodičů.*

Ale tu se nám pájde vstříti s námitkou: *Nyní jste přisáhli, že chcete školu opanovati.* Nikoliv! Chceme jen, co nám náleží. A co náleží státu, rádi mu přejeme.

A co je tedy úlohou státu ohledem na školu? Stát má na starosti život *časný*. A právě proto že proniknuti Bohem k vůli životu věčnému je základem spořádaného života časného má stát: — *1. církvi ponechati svobodu a volnost ve škole, ba její činnost podporovati.*

2. Poněvadž však stát má i zájmy, které se jeho oboru skutečně týkají, nechť si vytkne předměty, rozsah jejich a tomu podobné věci, aby škola též k jeho účelům směřovala. Jak nyní poměry jsou, nestojíme a nemůžeme ani o to státi, aby škola se vším všudy řízena byla církví a jejími orgány. Jest nyní život tak rozmanitý, a stá se vyvinul tak, že by se církev odcizila až i svému poslání, kdyby ve všem školu spravovati chtěla — a kromě toho velkou zodpovědnost na sebe uvalila.

Nebude ku př. učiti přímo obchodnictví, vojenský, inženýrský atd. Ale vzhledem k poměrům našim díme: *Obě moci, duchovní i státní, spravujte školu k cílům svým na základě zákonů Božích v srdcečné vroucnosti vedle sebe.*

Z této zásady jest pak i to viděti, že s přejeme školu konfesioní, ale *ne na úkor druhých konfesioní*. *Naším účením jest, že pro uwarování věcí ško stá — máze stát trpěti i učení s námi s neshodující, a proto přejeme každému státu usnadnění vymanění jeho školy.*

Ale co soudíme o škole *besnáboženské, neb bezbožské* vůbec?

Ta až za mne mluví jistojistě svobodomyšlný spoluzakladatel ústavy severních států amerických Washington, který dí: Ačkoliv náboženským vyznáním svobodu dáváme, přece na tom státi musíme, aby každý americký občan aspoň v Boha i nesmrtnost duše věřil.

Nejsem tedy — myslím — příliš velký klerikálem, když pravím: Bezbožské školy stáť netrpí. A proč? Netrpí-li stát sekty, která na př. nechce dávat syny na vojnu, proč má trpěti školy, které vychovávají lidi *pohrdající zákonem každým*, neboť důsledný bezbožec nemáze uznati zákona žádného, jemu je cílem rozkoš a osobní prospěch. Odpusťte, že řeknu nové ne právě hezké slovo: Důsledný bezbožec je taky bezzákonec. Proti bezzákoncům nepomohou na konec ani knony, poněvadž i oni mohou stříleti z kanonů vždyť pumy bestohu již pouštějí a do hlav státních střílejí.

A jak si představujeme ten vliv na správu školy ze strany církve a státu, co se týká *dozor na učivo a osoby*?

Co se týká dozoru na učivo, tu snad je vě již jasná. Řekl jsem to hned na začátku své řeči. Jmenuji to proniknutím všeho učiva Bohem dlaní konfese — o tom by se měl stát s církví dohodnouti. Co se týká osob, čili učitelů předmět světských, ponecháme věc rádi státu a spokojí bychom se rádi s tím, co dělá stát církvi. Stát — nehledíme-li k privilegiím, církvi jemu propuštěným — vykonává nyní právo *exklusivní* i na smýšlích farářích ba i neptimo na kněžích jiných

Kdo má tedy smysl pro spravedlnost a právo, musí říci, že není mnoho žádáno, když by se církev přiznala právo totéž. Učitel pohan (bezkonfesion) žid, evangelik, schismatic — ten by ovšem již předem byl vyloučen ze školy katolické, jako zase katolík ze škol židovských a evangelických. Co pak se týká katolické formální a církevní náležitosti, záleželo by zejména na práva nábožného na vyloučení učitele, který projeveným smyslem, působením a životem nepřikládá katolíkům není.

Námítka, že by se pěstovalo pokrytství, padá, uvádí-li se, že by vychováni učitelé v pedagogických mušetrách byli jiní než nyní.

A pak i nyní se žádá dozor na děti od učitelů. I nyní se žádá loyaltita od učitelů.

Co pak se týká obavy, že by stav učitelů nebyl svobodou, tu prosím, aby se uvážilo, je-li svoboda nyní. A pak nejedná se o nic, než o svobodu katolických rodičů, aby nebyli nuceni děti své vydávati liberalismu. Kdo v pouta jímá, otroky sám svobody není hoden. Kdo by chtěl být svobodou na úkor práva jiného, toho ať poutají okovy. Ale kdo v aktivnosti má právo a svobodu jiných, pro toho není oková na tomto světě. Ano! Jen ten, kdo poutá válné své lehkým a zlatým poutem náboženství, ten je opravdu svobodou. A právě takto svobodní učitelé jsou našim ideálem. Co pak se týká účty lidu k učitelům, tu nesmí se směřovati vliv politický učitele agitátora s opravdovou a náinnou uctou lidu.

Přítel jsem na osadu venkovskou jako kaplan, ve které působil po mnohá léta starý učitel. A co jsem sledoval? Byvalý jeho dům a dýchání lásky mu ruky i na ulici. Odkud ta válnost? Je to svatá, světu neznámá tajemství. Dítě jest přirozeností svou křesťanská. Má úctu ke všemu, co souvisí s náboženstvím. A proto pravý křesťan i k chybnému knězi má úctu, a mezi knězem opravdu katolickým a osadou vyvine se poměr otce a dítěte.

Až podnes jsou takové osady. Vzorový učitel doby staré byl křesťanským učitelem. Náboženství dodávalo mu válnosti posvátné, a odtud ta úcta k němu, podobná úctě dobrého kněze, odtud to pouto lásky, vděčnosti a úcty, jímě připoutáno bylo srdce lidu k práci učitele. Jest tomu tak nyní?

Myslím, že se nemýlím, když řím: Čím více bude škola náboženská, čím více křesťanem bude, učitel, tím více vstoupí do výše jeho válnosti. Lidé bezbožní a spustí ovšem ho ctíti nebudou, v tom ohledu bude odlišet osud biskupův a kněží nejlepších, ba samého Krista.

Myslím, že tím vším, co jsem až dosud řekl jest lidem dobré vůleřejmo, co souditi o oblíbené nyní u některých frási: *My nejme nepříteli školy náboženské, ale neshodíme školy klerikální*. Nám, katolíkům není klerikalismus ničím jiným, než proniknutím člověka, či veškeré společnosti, Kristem — našim křesťanem — to jest podlétem. Podkládání slovu „klerikalismus“ smyslu jiného, jest obyčejným, nepoctivým manévrem novinářsko-politickým a pak politování hodnou nevědomostí a lehkovérností čtenářů novin, které praobyčejným frásovitým článkem leckterého listu anebo válnivou — jinak tomu říkájí úchvatnou — řečí „lidového“ řečnicka možno zfanatisovati, čili o klidné užívání rozumu připraviti. Nebyti tedy prý nepřítelům školy náboženské, ale nechťti školu klerikální jest asi tolik, jako: Já nechci být hloupým, ale učiti se nebudu.

A proti tomu poctivému vyjádření se, čím nám klerikalismus klerikalismus jest, vytáhnutí protestantský konvers. lexikon anebo pamflet a zrobiti článek podobný článku od 8. prosince l. p. 1896 v jistém listu prospekovaný slovy „hierarchie, panovačnost — tyranie — poroba — okovy — tma atd. atd.“ jest asi tolik, jako postaviti do pánice strašáka, kterému na letním bítě dílci, o blaho lidu pečlivý, však krátkozraký profesor deštěnkem hrozí, jenž si však ať na klobouk sedne jen poněkud zkušný vrabčik.

O jedné však námítce proti škole katolické nutno přece ještě se zmíniti. Jest to námítka, že zamítnouti nutno školu katolickou, jelikož jest třeba vychování vlasteneckého.

Co jest vlasteneckost? Myslím, že to jest láska, která radostí plní duši, když se vlasti, jejímu lidu a jazyku dobře vede, která však ze srdce vyluzuje zármutek, když vlast, její lid a jazyk škodu trpí. Pouhý cit lásky však by vlasti mnoho neprospěl. Musí to být láska, která plodí činy vlasti prospěšné.

V člověku velectění, dřimají, avšak se i probouzejí nepěkné válné. Mezi nimi na předním místě je sobectví, čili touha, aby každý sám co nejvíce byl oslaven, co nejvíce měl a co nejvíce byl oslaven, co nejvíce měl a co nejvíce užil. A proto obzvláště su dnů našich náboženství nepřítelů jest u velmi mnohých vlastenců vlastně sobectví. Ale kdo má sílu náboženství, kdo ví jak náboženství katolické, proniká-li člověka dokonale, usmí tlumiti válné, obzvláště pak pýchu a mamonářství, ten nám snad rozumí, proč chceme, aby škák, student český, byl proniknut náboženstvím. Volá se: Potřebujeme charakter. Ano, ale bez pevných zásad náboženských a bez působení jich na vůli, nedoděláme se nikdy charakteru. Slavemám a znak, nestatečnost, báseň před sendem od-

přech, cit na místě rozumu bude dále řádit s národem.

Ala, i kdyby láska k vlasti plodila činy, ježž přece je něčeho třeba, co zase jen náboženství katolické bezpečně poskytuje. Jest to obsaženo ve slovech písmá: „Společte ve své lásce.“ Láska k vlasti, náboženstvím katolickým spořádána, vedená staví, láska jiná bořivá. — Postavte vedle sebe katolíka Karla IV., jenž moudrými zákony stavěl hrás proti hynutí národa, a Táboritu, jenž palicám, krvi a ohněm bil bratry a bořil, a lehce se přesvědčíte, že katolické náboženství, jež lásku k vlasti pořádká, prospěšnější jest, než bořivé válné bezbožců, klerikální lásku k vlasti posmehem zasypávajících. Že násor máj není nesprávný, vysvitá z toho, že čím více se u nás vlastenci bez náboženství, tím více řadí bouřlivé válné. Schází duchům ta pořádká a síla — náboženství.

Má-li pak národ vzkvétat, musí být mravně silným. Bezbožecký liberalismus působí všude mravní spoustu. Co nejhoršího právě mezi těmi, kterým se školního cvičení více dostalo, nyní sledujeme, co přímo k vyhynutí národu vede, jest podrytí rodiny, zneuctění a zneuctění manželství. Jak děsné tato věc řadí, vidíme z inserátů novin, jistě pekelné zboží bez ostychu nabízejících, ať i jmény graduovaných podepsaných! K tomu pak račte přidati pohavní spoustu svobodných, přepych a požívatost nahoře i dole, nad to pak sesurovélost v obcování, hledání velikosti v hrubství, spoustu mravní, kterou v oboru pomluv, štvanic, lží, nadávek a fanatismu šíří zkažené novinářstvo — pak snad přece řeknete: Mravně klesáme.

Nuže! A mravně nelze seelit národ, leč náboženstvím. Zkusili jsme to se vzdělaností liberální a máme toho zajisté dost. Přidám-li ještě, že osudy národu řadí Báh, který spustil národy trestá, a řeknu-li, že čím více liberalismu, tím více hřeší národové, tu i z toho ohledu třeba jest, aby vzdělání nábožného dorostu bylo katolické. Obzvláště národ náš to sknil, co to jest, upadne-li národ v ruce Boha rozhněvaného.

Konečně poukazuji na jednu věc. Vroucím přáním práve nás katolických vlastenců českých jest zrušení království českého, ovšem ve spojení s Rakouskem. Práve my, katolíci Čechové, uctíváme o to, aby se zastavila koruna sv. Václava na hlavě nábožného panovníka jako krále českého přísahou přesvatou před Bohem vševládoucím národu rovněž válnost přísahajícím zavázaného.

Prosím! Co pak má s přísahou, s Bohem, s právem, se sv. Václavem, s posvátností koruny dělati bezbožectví? Tu abych se krátce vyjádřil, „korunovace“ je něco rozhodně katolického.

A proto, čím dále jsou naši vlastenci od zásad křesťanských, tím vládnější jsou ke korunovaci. A kde plně bezbožectví, tam vůbec vlasteneckství není, tam je vlasti a mateřskou řečí — žaludek a svítec rozkoš. A marne jsou námahy liberálních vlastenců studenty a dělníky nevlástecké chťti obrátiti tím, čím se nevlásteckými stali. Marne práce! Jen kde jest Báh — tam jsou nejvyšší ideály.

A když tedy chceme školu katolickou, chceme práve tím i školu vlasteneckou. Chceme vychováti muže a ženy sobectví prázdné, obětovné, mravně silné. Chceme rozvíti v mládeži lásku, obětovnou lásku k tomu, co s částí katolických zachráněno v srdci lepší části národa a jako něco drahého, posvátného — korunu sv. Václava, korunu Karlova na hlavě zákonného krále nábožného.

Neříkejte, že majíce Otce v Římě, nemáme vlasti. Proti tomu narknutí ohrazujeme se slavně. K vlasti věčně jest nám ovšem vřdcem sv. Otec, ale práve ta nauka, jejíž on jest strážcem čini nás — budeme-li ji zachováti — nesištnými, rozhodnými milovníky vlasti časně. Čím lepší sym cirkve své je český katolík, tím spolehlivější jest synem vlasti své, tím svědomitější oddán jest též zákonnému panovníkovi. Kdyby katolická víra naplnila srdce všech, ihned odklizená jest otázka sporu s Němci, ihned by spořádána láska k vlasti užil spořádala i srdečný poměr k širší vlasti naší, k Rakousku. Proč práve nejkatolickějšího císaře a krále Karla IV. nazvali Čechové otcem vlasti a tím tedy sebe syny jeho? Zajisté! Náboženstvím katolickým proniknuté vychování všech bez rozdílu přivedlo by nám zase časy, v kterých by posvátnou naší korunou královskou zdobený císař vládl šťastným, blaženým, jemu vstříc jásajícím synům, svým věrným Čechům.

Ať řije tedy škola katolická jako ryse vlastenecká! (Potlesk.) Spěchám ku konci, a zavdám se nad posluchačům svým práve ukončením této řeči. A čím tedy skončí? Slovnitý jsem pedagog — opravce školy — píše: *Pro milosrdenství Boží prosím, nechť ať již jednou přece křesťanské vrchnosti i představení cirkve opravdově prohlédnou, by nedopouštěli Molochovi obětovati mládež křesťanskou, a Kristu srovné a jistě posvěcené.* Kdo, prosím napeal tato slova? Jistě nějaký Jesuita, klerikál, ne-li dokonce biskup královéhradecký? — Nikoliv! Ta slova napeal Komenský ve své didaktice kap. XXV. Ano ta slova napeal Komenský, biskup českobratrský. Komenský to jest, který ve své velké didaktice praví, že škák má poznati, že poslední cíl člověka jest kromě tohoto života (hl. II.), že přípravy k věčnosti jsou

tři stupně sebe (a vedle sebe všechno) *světí, spravednosti a k Bohu přiblížení.* Nejsamozřejmější v tom ohledu jest hlava XXIV., která podává metodu vštěpování pobožnosti, k čemuž vypracován „Jednotel“ čili pravidel 21.

Z nichž nejsamozřejmější jsou:

I. Pěta vštěpování nábožnosti ať počne v dětství.

II. Tedy od prvého hnoš. pčl. jazyka, rukou, smeh užívání ať se učí k sobě vzhledati, ruce vzhledu apínati, Boha a Krista oslavovati, před neviditelnou veleností kolena skláněti a ji ctíti.

III. Když pak pro věk cvičený již být mohou děti, třeba jim především vštěpovati, že pro tento život zde nejme, nýbrž že k věčnosti směřujeme, tímto jenom že průchod jest, bychom náležitě připraveni jsouce hodně vstoupili v sídla věčna.

V. Potom učení budte, že dvojí jest život, do kterého odtud berou se lidé, blažený s Bohem; a bídný v pekle; a obojí že věčný.

X. Nechť pak se učí od mladistvého věku co nejvíce zanášeti se tím, co přímo k Bohu vede, čítáním písem sv., cvičením bohoslužebnými a sevnitřními dobrými skutky.

XI. Proč písmo sv. budiž ve křesťanských školách alfa a omega.

XIII. Víře, lásce, naději ať učeno bývá ke skutkům.

XVI. Bohoslužbě vnitřní a sevnitřní by velmi nábožně se oddávali, k tomu vedeni nechť jsou všichni; by vnitřní bez sevnitřní nechládla, sevnitřní bez vnitřní nevrhla se v pokrytství.

XIX. A napomínány dítky budte, že nejbezpečnější cestou jest cesta kříže, i že proto po ní napřed šel vůdce cesty Kristus, že na ní sove jiné, že po ní vede ty, kterým nejlepší přje.

XX. Prohlédati pak k tomu, aby když tomu všemu učeno bude, nic od rovných příkladů se nenalézalo, aby zamenali, kamkoli se obrácejí úctu k božství, šetrnost k náboženství, ostříhání svědomí.

Neméně zajímavá jest hlava XXV. — která by byla s to sreformovati ve smyslu našem naše gymnasia! Zná: Chceme-li školy podle pravých pravého křesťanství pravidel naprosto přetvořené mít, že pohané knihy budto jest odbytí, neb alespoň opatřaji se posud s nimi se obrátí. (Potlesk.)

Nemohu pak si odpřítiti nějaký výňatek z didaktiky Komenského hlavy XXIX. Obráz školy národní — kde praví: koncem i cílem národní školy bude, aby však mládež mezi šestým věkem letem a deváctým (!) (či třináctým) tomu naučena byla, čeho by prospěšnost vztahovala se na život všelken!

Štěstí, že Komenský už netiže. Toho by neviny strhaly, že je pro „ušízení úrovně vzdělání“ — die Lichtensteina neb Ebenhocha! (Hlasný potlesk a smích.)

Velectění! Vidíme před sebou zajímavý zjev 19. století, jenž potomstvo jistě se bude diviti.

Na jedné straně vidíme celé zástupy „ctitelů Komenského, kteří dokonce i suchy jeho stavi na ulice a na školy, a jsou při tom často ať i fanatickými odpurci školy křesťanské školy konfesion, kterým odporné jest každé „vštěpování nábožnosti“ do srdcí dětí i v neděli, a obzvláště návtěva školy jen do dvanácti let. Na druhé straně však vidíme muže — nevědomitými pisateli a zfanatisovanými čtenáři novin potupami zasypané a alepoň záští za tupitele Komenského vyhlášené — kteří chtějí mít školu dle zásad Komenského zřizenu. (Výborně!) Jak je to možno? Při nynějším odpadem od Boha způsobem spoustě duchů jest všechno možno. (Výborně!) Ale práve proti této spoustě duchů jest škola Komenského, škola křesťanská, lékem nejlepší. A proto práve my čeští katolíci — ač s Komenským, pokud ve svých spisech ukazuje se protestantem cirkve naší nezalým — ve všech náboženských naukách souhlasiti nemůžeme — jsme nejpřímějšími přáteli školy jeho a ctitelé jeho jako pedagoga. Práve proto my katolíci, kteří ovšem v duchu své cirkve žádáme školu křesťanskou, žádáme tím v podstatě školu Komenského.

A proto volám: Kdo horujete o školu Dítětemovu, o školu Haaslerovu, neboťte jména Komenského nadarmo. (Výborně!) — Kdo jest nepřítel školy, která vštěpovati má nábožnost křesťanskou, nestavte na školu soch jeho. (Výborně!) Padá již, padá ta škrabočka, která sezná ukazuje tvář Komenského, avnitř však je to, co aby edstraněno bylo, pro milosrdenství Boží Komenský prosil. (Potlesk.) Ano předrazí! Komenský jest vám jen prostředkem ku ušízení cirkve, ale duch váš daleko jest od něho. (Potlesk bouřlivý!) Dola se škrabočkou, a řeknete: Komenského škola se vám protiví, tak aspoň v něčem dojdeče chvály — totiž v tom, že se nepřetvářujete! Učte se od těch, kteří praví: S užíváním Komenského ku potupám své cirkve nesouhlasíme, ale školu jeho schvalujeme! — A pak si dovoluji jednu otázku k našim liberálním vlastencům: Jest ctitel Komenského, a nebo nejste? Nejsťte-li, řekněte to sřejm — jako muži — něco té novinářské potupy zmesete snad? A jest li jeho ctitel, kterak pak můžete se obávat, že škola dle jeho zásad zřizena, bude škoditi vlasti? Věděl bych, pánové, jednu radu pro vás: *Přestudujte didaktiku Komenského (Výborně!) — s lastiny přeložil ji prof. Jea. Šmaha. Vydána byla ve velice „svobodomyšlné“ knihtiskárně pana Rathou-*

ského v Rychanově a. Ka. I. P. 1888. Nyní pak již končí, a to slovy apoštola říkajícího: Povstaň, jenž spíš, a ocvíť tě Kristem.

Apo! Kristus jest v každém ohledu pramenem světla — kde není Krista; tam, tam bloudí rozum, tam skláče vše tam, kde světlo, tam vrací se barbarství.

A proto volám: Povstaň lidé český, jenž v náboženském ohledu na mnoho ještě spíš, povstaň národe drahý, židej od zákonodárné školy Kristova, a budeš osvícen, vzdělán, poslána, budeš štít, a nepřítel tvůj tě nepřemohou. A kdyby se ti podařilo vymoci si nejen snad školu pro děti, ale i školu střední a vysokou — Kristem proviňšit — pak by s obdivem na tebe hleděli bezbožectvím hynoucí národové ostatní, že k novému životu vstáváš z mrtvých, pak by přišel zase ten čas, kdy slavné Čechy jméno po celé Evropě bylo ctnost! (Obrovský potlesk a sešles, J. a. Milosti blahopřáno.)

O českých dějinách.

Řeč, již promluvil dne 23. srpna t. r. ve třetí schůzi diecéšního sjezdu v Hradci Králové v. p. dr. Gustav Domagala, profesor theologie.)

Pokládám sobě za čest, že dopředu mi při tomto letošním valném sjezdu katolické promluví o některé otázce z dějin českých. Dějiny národa národní jsou poskytnutí nám zajímavých námětů, svláště pokud k nám poměr našich předků k církvi; a se všech romaničtých národů, jež se mi znakytovaly, učinil jsem předním důležitým svého rozboru otázka, ne sice novou, ale takovou, která se dosud v poznávání našich dějin nepatrně, vůbec žádná nevznáje pozornost.

Obzvláště v naší době zabývá se naše veřejnost více než kdy jindy osobou pražského kazatele a učitele M. Jana Husa a mezi jiným ovšem praví se, že M. Jan Hus, neb jak jej nazývají, český reformátor, náš národní M. Jan Hus horlil, — a to pravdě odpovídá — se svou pro nápravu státních mravův povinností své doby. Námětem však již se dianož jako tak, jakoby on byl první, jakoby před ním církve o to se nebyla starala, ano, jakoby snad jedině pro to jeho mravní horlení jež se na odpor postavila.

Pedevším se proto dnes spočítá krátce a stručně, nemohla-li se snad církve oprava její díla a povinnost po stránce této opravy, vůbec její dílo také v národním národním plánu.

Po sv. našich apoštolských sv. Cyrilla a Metoděje první národu o rozšíření a upravení náboženství křesťanského v naší vlasti má nejisté první náš krajanský biskup — jehož 900letou památku mučnické smrti letos jsme slavili — sv. Vojtěch. Již ten biskup a vyslanec církve římské s velikou námahou a odhodlaností bojoval, aby panující mezi věřícími složitosti a silné nebezpečné nepravosti odstranil. Těžce neopoháně mnohobratrů mnohých pánů českých, rovněž i manželé mnozí nižšího duchovenstva nerozumněly se s náležitou kázní, jakou i prodej majetků válečných v otroctví do rukou šlechtických odporoval duchu křesťanskému — ve všech těchto věcech náprava učinila sobě štáhl, a velká protivnost i překážky v cestě se jemu stavily, a místo lásky při chvalitebné své smaze nemávající a proměšlování sobě získal. Nástupcové sv. Vojtěcha Křidák, Křidák i Šebř (Beverus) a mnoho, vytrvalostí i energií svého předchůdce těže dleše své věnovali — až opět sv. Vojtěch ve svých ostatcích to byl, jenž se podařilo dílo toto opravit, když totiž na příčinou předsedání ostatků sv. Vojtěcha s Hradecna do Prahy kníže Břetislav přinesl zákony na ochranu kázně křesťanské vydal (1089) a lid i vojsko zákony ty zachovávatí přisáhou se zavázal. Tímto úsilím dleše připsati, že staré pobanské zvyky, jakou i nové vlnivdy se složitosti by odstranily — a tedy náprava mravního života starých Čechů provedena, národ český stal se národem úplně křesťanským.

Ale již chystalo se změna nové kněží v církvi české; kněží toto nebylo pouze na vlastní námi omezeno, ale proniklo celou církví vůbec, vycházelo pak s touhy aby saviádli v církvi stav nejenom prostě dokonale, ale stav i docela ideálně dokonale.

Po nějaký čas již úpala církev po celé Evropě a tedy i u nás bolestně pod tíží složitosti, jež posvlnila vlnou se v život jejich služebníků. Nejhoršími byly simonie, t. j. zakupování si církevních obřadů a úřadů, při čemž starých předpisů o obecnování a propůjčování jich nedbáno, dále pak klerogamie, t. j. naprosté zanedbávání starých předpisů církevních o bezšestství kněží — kteráto nepravosti přitahovaly k sobě hlavně mly v tom, že nadávání anebo lépe uvádění do hodností a obřadů církevních (investitura) dostaly se do rukou lidí světských. Tímto vředy trpěla ve stol. XI. církev celá, a hnis z nich vytékající otravoval mravní poměry lidí všech stavů.

K odstranění všech těchto vyvolila sobě prostředkem Božímu velkému, papeže Řehoře VII., který po příkladě několika svých předchůdců životní svoji úlohou učinil reformaci, t. j. nápravu duchovenstva a většího křesťanstva vůbec; k tomu ovšem bylo třeba aby dvě pásky, kterými již s prvního dob církve mnohými směry a zákony papežskými kleslo ke světlu byl postáta, byly přetrženy, t. j. dávno zapovězené, ale opět navrátné kněžské svátosti, anebo poměry ještě horší, jež náležitě duchovnímu životu překážely a svatostupně volení pastýře, jež nebezpečné pastýře stádně věřících v čelo dávalo, a je místo pastýře vlastně vždy opatřovalo. Zákony, jimiž stanoveno, že 1. svatostupně se naprosto zapovídá, a obecně, jím provedené jest neplatné, 2. nikdo nemá býti k duchovní službě připraven, leda ten, kdo se ke kněžské své čistotě, vydal na to r. 1074 a 1075 a k provedení jich obětoval všechno, podstoupil s hrabeu kmetnou silou se světskými panovníky, jako s Jindřichem V., boj, v němž životem svým podleh, ale myšlenka jeho idea, vřetěná boj omam dlouhý, 60 téměř let trvající, přetrvala, až do r. 1122, kdy církev

s požadavky svými svlékla — a život mravní jednotlivých národů od rakoviny zhoubné očistila.

A tak bylo i v Čechách. Obrození ono dílo se i v Čechách s počátku s odporem, posléž však již dobrovolně, ano s ochotou; — doba až do druhé polovice stol. XIII. jest dobou vnitřní obnovy naší domoviny — a zároveň přívra a přechod ke slatě době našich vlasteneckých dějů.

Opravné pokusy v Čechách byly učiněny již za papeže Řehoře VII., opětovně poslové papežští naléhali na provedení reformace, ale rozbárané poměry domácí, spory pražských biskupů s knížaty, ohledy politické tomu překážely, teprve za silné vlády Vladislava II. a slobodného pražského biskupa Otta stala se náprava. K provedení díla tohoto vyslal tehdejší horlivý papež Innocenc II. (1140 až 1143) kardinála legata Quidona, muže obratného a opatrného, jenž šenatě duchovní přiměl, aby manželství svého se stekli, bedoucně jen zdrželi svícení i obřadů docházeli, podobně provedl, že svatostupně úřadů svých byli zbavováni — a těžké stanoviny tresty, jako ku př. vypovězení se země na ty, kteří by proti platnému církevnímu zákonu se prohřešili. K udržení lepší kázně sávedem biskupem a knížetem v semi řád, dokonalostí a čistotou svoji co nejchvalněji nazýval — řád Cisterciácký, jenž v mnohých příkladech i poučením zdárně dílo sobě světem vyhovoval.

Ačkoliv nástupci horlivého biskupa Otty byli rovněž mužové úplně potřebnými vlastnostmi ducha obdařeni, aby dílo opravné dále prováděli jako ku př. biskup Daniel I. (1148—1167), ale poměry politické, obzvláště boj Bedřicha I. Barbarossy proti papežství, jenž po boku české kněže (následkem toho král) Vladislav i biskupové stáli, dílo toto zdržely, a zdrževše ovšem zhoršily. Přímivější doba nastala, když na stolce pražského biskupa dosedl člen panující rodiny české, Jindřich Břetislav, muž života světského, jenž reformu církve české učinil si životním úkolem, a ji také po r. 1122, když stal se také světským knížetem, s celým důrazem provedl. R. 1127 přišel do Čech kardinál legát Petr, jenž mu byl v díle tomto nápomocen; pokusy podléhatí potkaly se s velikým odporem, ano i legát Petr, když štáhl čistý život duchovních, do nebezpečí života přišel — ale kníže a biskup Jindřich Břetislav odpor tento energicky skrotl, a v 8 nedělních obnovou církevního života bylo provedeno — „a od té doby zákon coelibatu v Čechách nerušený, zachován byl.“ (Pal. I. 272.)

Setva tato náležitost byla odbyta, a když na novo byla církev znova dekretována, aby zákony Boží i církevní náležitě byly plněny, tentokrátě proti samotnému knížeti a posléž králi Přemyslu Otakarovi I., jenž nabaviv se po 20letém téměř manželství Adlty Míšenské, dal biskupem Danielem II. manželství rozloučiti a k novému přistoupl s Konstancí uherskou. Papež Innocenc III. ovšem i zde ukámal se neobrobením strážcem práva a ochráncem utlačovaných, dal spor tento vyšetřovati a naléhal, aby manželka svou pravou naspět povolal; šetření však bouřemi válečnými, jakou i přitlačím královým bylo protahováno až skončeno bylo smrtí nešťastné trpělivky r. 1211.

Niméně král sám potom dbal o posvěcení a udržení mravního stavu země české, a se dílo toto jemu i jeho nástupcům za pomoci duchovenstva se dařilo, patrně s plných mravních projevů stavu v Čechách koncem století XIII. a počátkem XIV., jak jej již otec nášho dějepisce, Palacký, říká: „o mravní čistotě a neposkvrněnosti byla vesměs plně veliká, v domácnosti pak panovala vůbec kázeň a pobožnost, ježto všem věkům za vzor sloužiti by mohla.“ (II. 179, vyd. 4.) — Tím ovšem nikterak se nevyhýbá, že by jednotlivé některé nekusovily se výstřelky, aneb, že by stav ten nemohl se zhoršiti. Dokud lidé lidmi jsou, a zde na světě, dotud mravní stav jednotlivců i celků podléhá změně, — a tu stále jest třeba, aby se strany k tomu povolné na to bylo pokračováno a po nápravě voláno a ji štáhl napomáháno. A tak se také stalo. Nastali opět časové horlí.

Boje, které s příčinou rozličných, po věčné politických vedeny byly proti apoštolské stolici se strany císařů římských a panovníků světských vůbec a to po dobu století již XII., ale také XIII. a XIV., jakou účastnění se bojů těchto se strany círk. hodnostářů, kteří také byli pány světskými, a svým panovníkům brannou povinností vázání byli, nemohly sčítati bez účinku na kázeň církevní vůbec, t. j. na život mravní jak duchovenstva tak také věřících, a to v semích celé Evropy, a tedy i ve vlasti naší, obzvláště, když panovníci čeští činně boji těchto se účastňovali.

Aby však náka po církevním životě českém ten měrou se nerozměřila, jako snad v krajích jiných, o to horlivě přičinili se nekteří biskupové, kteří nedostatky se objevivší ihned odstraňovali. Tak již Jan II. s Drašic (1268 až 1278) se krále Otakara II. v synodě roku 1267 10. dubna se o to přičinil; podobně i Jan IV. s Drašic (1301—1343) se krále Václava II. synodou r. 1301 a r. 1311 přáními vizitacemi. Po biskupovi tomto nastala doba nejvyššího rozkvětu církve české jednak tím, že povýšeno bylo pražské biskupství na arcibiskupství přičleněním hlavně královské Karla, a také sřazením biskupství litomyšlského — ale neméně tím, že nástupcem jeho byl muž dokonale, v pravém slova smyslu apoštolský horlil, hvězda řádu prvního na senitu církve české, arcibiskup první Arnošt z Pardubic (1343 až 1363), jenž mimo povýšení nejvyššího církve české hlavně tímto po povýšení jejím vnitřním, t. j. pracoval k mravnímu jejímu dokonalosti. Za tím účelem upravedl své chvalné smělé „statuta Ernesty“, t. j. „nářízení Arnoštova“, jež měla býti pro církevní metropoli českou stálým zákoníkem. Odstranění složitosti při udělování svícení a církevních obřadů, dosažení a udržení čistoty a církevního života v duchovenstvu, mravní povznesení lidu a j. byly předmětem řádu tohoto. Řád tento na synodách diecéšních nejprve prohlášen a schválen, potom po celé české církvi rozšířen býti měl, ano i lidu samotnému dána příležitost, aby sám předseděl se mohl, sda nařízení toho se dbá a sice tím, že arcibiskupských a kollegiatních kostelůh uvnitř chrámu jeden opatř tohoto řádu veřejně

upravě a každému přistupným učiněn byl. S pouhým a jednotlivým prohlášením, které se stalo r. 1349, se však nespokojil, věda, jak snadno lidé se své křesťanskosti přímých, k dobrému vedoucích předpisů zapomínají a s dobrých cest se uhybají, ale dal slaviti synodu častokrát, na nichž mravní stav té doby skoušel a nařízení dobré na novo vštěpována a utvrzována, jak patrně se synod r. 1353, 1356 a 1361 slavěných. Ale ani toto ještě svatým snahám Arnoštovým nestačilo; k náležitěmu plnění předpisů mravních a k odstranění neaktyvních se nedostatků i svlátní úřad seřídil, ustanovil t. sv. correctores cleri, t. j. správce duchovenstva, kteří sami život vsorají vedou a jménem svého vrchního pastýře napomínajíce, poučujíce, v čas potřeby i vyhrožujíce a přestupky trstající složitosti odstraňovali — v případech důležitějších ovšem sám soudil a přáními trsty přisuzoval. Obzvláště pozorností se stavěl proti nepravostem oné doby rozšířeným, t. j. potulování se po křemách, hře v kostky, zanedbávání církevního sevnějšku a nedbání čistoty života svého duchovenstva.

Při takovéto opravdové a neomavné snaze ovšem není divu, že Čechy, jak životopisec Arnošta z Pardubic praví, staly se vzorem blízka i dálky ve příčině kázně duchovenaké. Ale i v lidu pracoval o kázeň křesťanskou, a nadšenými a přesvědčivými svými řečmi poučoval o složitosti t. sv. božích soudů, jako na př. skouše ohněm a vodou, až přese všecken odpor několika pánů i tato náprava se mu podařila a probativně tento prostředek se soudnictví odstraně. Byl to v pravdě biskup svatý.

Nástupce Arnoštův Jan Očko z Vlašimi (1364 až 1378) příkladem předchůdce svého následoval, jak patrně se synod r. 1364, 1366, 1371, 1374, 1377 slavěných, kde řád náležitě připomínám a vštěpován a také z toho, že Urban V. jej i jeho nástupce ustanovil svým nástupcem v metropoli pražské i souznačích diecézích Bamberg, Mělník, Řomo pod titulem „legatus natus“ za tím účelem, aby vřalovně bulla vymáčeje „k sjednání přímě kázně duchovenstva ve zmíněných diecézích“; což velmi dobře charakterizuje výborný stav církve české.

Povznesení Prahy a její povýšení se stálo německého císaře mělo ovšem v náplí také rozličné škody po stránce mravní. Stavové se všech směr hrnuli se na lesem císařského dvora, velký pak počet těchto hostů v Praze měl i své zhoubné přívodčí, a sice pýchu, nestřídmost a neudržitelnost. Podobně bohatí obchodníci z blízka i dálky, jakou i přetěsně studentstvo škol vysokých mnohou neslo vinnu na poklesnutí mravního stavu obyvatelstva. Ani duchovenstvo, počtem, vlivem i bohatstvím vynikající, nebylo prostě vř bujnosti, přese všechno přání dosor vřchnosti. Praha stala se městem evropské důležitosti — a tím také stav tento vzbudil mnohé kazatele a karatele, kteří přáním slovem s kazatelnou k obrátě vyhlásili.

Prvním mezi nimi byl rakouský Němec, Augustinian, Konrad Waldhauser, kazatel u sv. Havla, posléž Týnský farář, jenž ostře káral mravní nedostatky své doby, bez ohledu na stav. Účinek řeči jeho byl veliký, a náprava ve všech stavech byla ovocem jeho díla — ale také střísnost a nepřímá šetravých řeholníků, jež ne vždy rozumně dráždil, proti němu vznikly; přímě však arcibiskupa Arnošta z Pard., jakou i císaře Karla IV. byla mu oporou.

Horlivěji ještě pro nápravu kázně Čech, pražský kanovník Milíč z Kroměšic. Vzduch se všech hodností, a nabyv praxe v duchovní práci v Horlově Týně, přišel jako kazatel nejprve u sv. Mikuláše na Malé Straně, pak u sv. Jiljí na Starém městě. Káse pak český, posléž také německý, odkrýval nedostatky, kde jaké byly, nešetil duchovenstva, ani arcibiskupa — ale svým pobouzením o ancikristovi, jímž jednou i docela Karla IV. nasral, uvalil na sebe vyšetřování a trest, ale u papežské stolici se odtiv, přišel u nápravném svém díle se souhlasu císaře Karla IV., arcibiskupa Jana Očka z Vlašimi, se znamenitým úspěchem, obzvláště tím, že celou školu horlivých následovníků si vchoval. Jedním z nich byl Matěj z Janova, jenž pod ochranou arcib. Jana z Jenštejna spíše jako duchovní vůdce než kazatel, a jako spisovatel na mnohé nedostatky poukazoval, a o důkladnou opravu věcí křesťanských horlil. Ve své horlivosti i do některých bludů upadl — které však pokotiv se, avšáho soudu svých církevních představených povždy poslušně býti chtěje, odvolal. Patrně se všeho, že již ve století XIV. za císaře Karla IV. i Arnošta z Pardubic rozšířoval se duch opravný, jenž směřoval od počátku vždy více ku praxi nežli k theorii křesťanství, čili pečoval více o skutečnou křesťanskou ideu apoštolskou v životy lidí, nežli o nápravu mravův čili dogmatiky (praví Palacký III., díl 31, 4. vyd.), také proto saaba tato vřetědi původně s církve samotné — církevními představenými t. j. pražskými biskupy vřbuzena, také jimi byla podporována — výstřelky její ovšem byly kroceny — a když bludy aneb pobouzením se poskvrňovala, do pravých mezí byla uváděna.

Nebylo tedy zajisté ničím novým aneb překvapujícím, když v tomto směru také horlil muž myslí nábožné a obování bezúhonného, jako Betlémský kazatel a universitní učitel mistr Jan Hus.

„Pobožné horlení jeho, směřující zjevne jen k nápravě mravův a ke zrušení mnohých opravdu mrakých neřadů“, jak praví Palacký (III. 45.), získalo jemu nejen velikou lásku v obyvatelstvu Pražském. Ale horlení toto proti složitosti se strany Husovy neostřávalo se snad s nějakým odporem církevních představených, jak by nyní mnozí odpůrcové ve svém sjámu rádi viděli a nevědomým namluvili, právě naopak tehdejší arcibiskup Zbyněk Zajíc z Haseburka „vážil ho sobě a důvěřoval mu více nežli jiným“, ano, což zajisté nemožno považovati jako nějaký odpor proti potřebným opravám „hned při nástupu (listopad r. 1408) arcibiskupského úřadu svého uložil byl Husovi za povinnost, aby nemeškal oznámiti jemu osobně, kdykoli najde ve správě církevní arcibiskupství jakékoli nedostatky aneb úchytky od práva“ (ibid.). Aby však ještě více přiblížil mohl k odstranění chyb a nedostatků i nepravostí mezi

Co jest tedy hlavní příčinou, že selaské statky
většinou více méně jsou zadluženy?
(S přílohou.)

Otázkou tou zabýval se již před 40 lety věhlasný badatel Robertus Jagerov, a ten zjistil a prohlásil: „Hlavním původem veškerého selahého důvodu jest přejímání díků — totiž nedoplatek za cenné kupní sob ujmající!“

A pravdu tohoto výroku potvrzuje zkušenost. Právě v době výšného výnosu hospodářského stoupá velice cena pozemků a statků, avšak málo který, kdo statek koupil aneb po rodičích přejímal, měl tolik jistoty hotového, aby mohl složit obnos celý. On obyčejně státní dlužen polovina i více kupní ceny. Říkalo se: vřít to statek umělo. Ano, tenkrát snad!

Avšak když klesl ústý výnos statků akoro na polovinu a nastala potřeba nová, byl chudší zebřákem, neboť výnos statků kryl setva 3 pct. vysoké ceny jeho a dluh pohltil 5-6 i více procent jako úrok.

Jak pak mohl a mše takový dlužník obstát a na statku se udržet? Toť jest zcela nemožným.

Avšak i podnes dleje se podobně. Drobním selahých usedlostí docílil se za jednotlivé pozemky cena, která daleko neodpovídá nynějšmu statnému výnosu. A tak příkladem se i celým selahým statkům ještě podnes přispívá vysoká cena korová, poněvadž se nebere průměrný ústý výnos za měřítko ceny; to jest měřítkem jediné správným, neboť usedlost selahá jest především užitkovým a nikoli zbožím trním.

Toho nedá i dnes mnohý odhadce statků, a mnohý mladý hospodář, když kupuje nebo od rodičů přejímá selahou usedlost. On smlouvá s velkou částí ceny v dluhu a přijímá obyčejně se statkem selahou dluh!

To bývalo jistě za dob našich otců a dědů. Tehdy platilo rozumné pravidlo při odevzdání selahých usedlostí: Co dluh nese — tolik snese! A to budí pravidlem našemu rolnictvu!

Koncem s přáním, aby rolnictvu našemu brzo nastal obrát k lepšímu; což má urychlit možno, pamětlivě-li státano křesťanského pravidla: „Olově, přiči se a Pán Bůh ti požehná!“

Vysoce-li rolnictvo ku svápmoci všo, se v moči jeho jest, pak tím účinněji mohou jeho zástupcové a vlády naléhat, aby státní moc různě zemědělské zájmy podporovala tam, kde nestačí síly jednotlivců.

Než provázana bouřným souhlasem veškerých přitomných a také jednotlivá místa její těšila se ob- svlátní poutnosti, sčejně naděšného potlesku.

Pozdrav diecése pražské.

Po vydp. zástupci diecése hradecké, kanovníku dr. Pospíšilovi, promluvil jménem Jeho Eminence vsp. kardinála arcibiskupa v druhé schůzi kanovník kapituly sv. Václava vys. dp. dr. Krásl se arcidiecési pražskou takto:

Vysoce ctěné shromáždění!

Dostalo se mi té cti, pozdravit Vše jménem J. Em. nejvyšší p. kardinála arcibiskupa pražského, který sasedá na prostolu sv. Vojtěcha v král. hlavním městě Praze.

Jako sv. Vojtěch na Zelené hoře se modlil, aby Bůh odvrátil náhuba od této naší země, tak modlí se Arcibiskup náš, aby Bůh dobrotvivý nedopustil, by v tomto království nevěra a zláma mravů zapouštěla kořeny.

Církev katolická má s chloubou říci, že v žádné době neměla tolik zjevných i tajných nepřátel, kteří dle plánu o její snižení pracují, jako v nynější době. Hlasem jejích jest: „Vyrážte, vyrážte ji až do zá- kladu!“ Jednotlivé články víry dali by si ještě líbiti, jen kdyby ji mohli odstraniti; po ní ovšem odstranili by též ty články. Jedná se tedy o bytí či nebytí církve. Církev Kristova pronásledování znamená tolik, jako pronásledování samého Zakladatele jejího, Spasitele našeho. Co by bylo bez církve s křesťanského katol. náboženství?

Jako v životě Krista Pána byly okamžiky, kde i nepřátelé před jeho Majestátem se sklonili a tento majestát uznali musili, tak jest i v jeho církvi. Byly časové, kdy i nepřátelé uznali musili důležitost a a vznešenost jeho církve, avšak tyto časové byli jen jako okamžiky, krátké hodiny v dějinách církevních. Jako její Zakladatel byl více pronásledován než uzná- ván: tak i ona. Avšak ona jest zde, nedá se odstraniti, nedá se bez okolků zahrabati; chtějíce nechtějíce musí nepřátelé její s ní se obrátiti. Ona jest nyní středem nenávisli takofna celého světa. (Tak jest!) O Kristu Pánu se pravilo: My máme zákon a dle zákona toho musí zemřít; nyní praví se jen na př. ve Francii o církvi: My jsme si udělali zákony a dle těch musí církev katol. býtí nejprve snižena a pak odstraněna.

Co všo tomu činiti? Katolíci musí mítí důvěru, že myšlenky lidské nejsou myšlenky bezboží, a že ani brány pekelné církve nezboží. Vy budete se rmočiti, a svět se bude radovati, avšak zármutek Váš promění se v radost. Ten, který bdi, jest v lodičce své, i když tato smítána jest bouřemi. Očrešena má býtí církev, ale zahrabána nikdy. (Nikdy!) Dorážeti na ni mohou nepřátelé, ale dorazit ji nikdy nemohou. (Výborně!)

Posedělá a nynější nepřátelé církve domnívali se, že první nepřátelé a protivníci nebojovali dobře proti ní. Proto vymýšleli nový způsob boje, ne násilný, nýbrž posvolný boj, krok za krok hecky tře, zhanobiti, opovrženou učiniti, odebráti církev a pak odstraniti. Ten, který v nebesích jest, se jim vymaní!

Naše naděje oproti takovým útokům jest, že nám Bůh pomůže.

Avšak my nemáme aložití ruce v křta. Církev zde na světě jmenuje se bojující, a proto jest nám bojovati. Bez boje není vítězství. Kde s Kristem bo- uje, ten s ním také vítězí. Nynější nevěra pod obě se porouhá, která nemá ruce a přec všecko s sebou běže a trhá, nemá motyk a přec všecko podkopává. Povědmi přitřít nečiní, když na ni se založenými rukama se dívá. Musí činiti proti ní hráze. I my činit musíme hráze proti nevěře tiskem, spolky, pod- porováním katol. života, vědomostmi náboženskými. Jak mnohý učenc neví nyní s náboženství ani tolik, kolik vi dít, že se jakž takž přičinilo v III. třídě katechismu.

Při povodni jednotlivců málo zmůže, lidé se musí sdružiti, by návalu vod odolali. Sdružme se kolem sv. Otce a kolem od něho ustanovených pravomocných biskupů. Kde jest Petr, tam je církev. A kde jest církev, tam budme my. V církvi panují pravomocní biskupové — hierarchie, ti mají právo, není to žádné bažení po paměti, vyžadovati poslušnost od věrných křesťanů, aby přikázání Boží i církevní zachovávali. Kdyby nepanovala hierarchie, nastává v církvi hned anarchie. (Dlouho trávající potlesk.)

Zítra slavi se slavnost přenesení ostatků sv. Vojtěcha do naší matičky Prahy. Prve než ostatky vyzvedli, slibovali otcové naší očistu, že budou zachovávat přikázání Boží i církevní. Tou cestou také vykonáme očistu též my k požehnání vlasti své.

Všechny doavradní naše sjezdy se vydařily a dobře působily, proto doufám, že se — dá-li Bůh — vydaří i sjezd budoucího roku jubilejního v Praze, k němuž Vše již dnes sveme a Vaši čtenou návštěvu očekáváme, jako jsme i my Vše milý nám sjezd čes- navštívil.

(Sláva! Na chloubou! — Převládající potlesk.)

Pozdrav diecése litoměřické.

Vsp. št. theol. dr. Kordáš promluvil v pen- ťtíni odpolední schůzi tato řeč:

Vaše biskupská Milosti, velectěné shromáždění!

Přijímám jen kratičký pozdrav jménem katolíků Čechů, ale i přemnohých katolíků Němců diecése li- toměřické.

Litoměřická diecése se skládá po stránce národ- nostní asi ze dvou částí obyvatelů německých a jedné části obyvatelů českých. Kraje německé vykazují na- mense velké množství české.

Vzhledem k velikosti rakouské nachází se die- cése litoměřická na periferii říše, tvoří v celé své délce od Olomouce až k Jičínu, podél Rudohoří až ke Krkonošům severní hranice oproti říši německé.

V ohledu národohospodářském chová v sobě hlavní střediska industrie království českého a po Dolních Rakousích celého Rakouska. Labe a dvo- jitou dráhou na obojí břehu a s rozáhlou a hustou sítí železnic tvoří tepnu tělesa království českého a odnáší a přináší nejen zboží materiální — ale i zboží ideální v ohledu náboženském, národnostním i po- litickým.

Tyto idey tvoří kvas, který dnes mohutně býje a prosazuje veškeré vrstvy lidu českého i německého, a to nejen v Čechách, ale i v celém Rakousku, ba v jistém ohledu i mimo Rakousko.

Zdá se mi, že tato šířící se síla života našeho lma dobře porovnat se živelnými silami v atomech, v prvcích těles světa viditelného. Než se síly ty dle zákonů jim vlastních srovnaly, tvořily surovou ne- rovnanou hmotu — tehle vabohu, jak praví písmo svaté. Ale Duch Boží se nad tímto tohu vabohu vznášel a slovo Boží svaželo: Budíš — a stalo se. Budíš světlo — a bylo sté.

Dvoji silou základní, dle odborníků věd přirod- ních, uspořádal Duch Boží tvářící viditelný svět: silou mechanického pobytu a silou tepla a světla. Jedna bez druhé nepostačí. Tak podobě a řídí se silou me- chaniky těles nebeských — ale vystydnou — abych se populárně vyjádřil — nemá dostatečného tepla a proto na městoí není — života, není ani flora ani fauna, nýbrž vystydlé ledovité hory, doly a planiny.

Velectěné shromáždění! I při obrození světa Vy- kapitem, Ježíšem Kristem, se vznášel Duch Boží nad malým kruhem svatých apoštolů, v den prvních letnic, v den seelání Ducha svatého. A svatí apošto- lové ani nescháli se dříve rozejíti do celého světa, aby jej obaočili, dokud nepřijali Ducha sv. „Et praecapit eis sedete in civitate donec induamini virtute ex alto.“

Síly, které tento Duch k regeneraci světa do- arčil apoštolů a do arčil věřících vložil, byly: justitia et charitas (Potlesk.), major autem est charitas. (Hlučný potlesk.) Ano, velectěné shromáždění. Dvoji síla vládne i ve světě duchů, v životě veškerého člověčenstva Justitia et charitas.

Justitia est fundamentum regnor. (Nová pochvala.) et charitas jest dokonlost spravedlnosti. (Výborně!) Justitia ve světě duchů odpovídá mechanické ve světě hmotě; oboje síly vykazují jednotlivým dílům celku světového odměřené jim dráhy, aby nenarazily a ne- urazily jiných. Ale jako síla mechanická bez tepla a světla života nedá, tak ani justitia sama o sobě bez lásky života člověčenstvu nedá. (Bouřlivý potlesk.)

Proč přinášeje pozdrav katolíků Čechů a ka- tolíků Němců diecése litoměřické, pronáším zároveň nejvroucnější touhu a přání Jeho Exc. našeho nřp. biskupa dra. Emanuela Schoebela (Sláva mu!) rodáka diecése litoměřické, a všech katolických Čechů a přemnohých katolických Němců, aby sjezdy katolíků Čechů přispěli k upevnění tohoto přesvědčení v srdcích

všech náctářů: Jen spravedlnost a láska křesťanská nám dá života a první místo má láska: (Bouřlivý po- tlesk.)

Spravedlnost dá, co komu patří: Sum cuique; spravedlnost přivádě uznání rovnocennosti obou národů — Čechů i Němců (Velký potlesk. Výborně!) rovnocennost přivádě rovnoprávnost (nový potlesk) obou národů, Čechů i Němců, a život rovnocenných a rovnoprávných rozvíjí a udrží teplo a světlo lásky křesťanské, láska pak dá mír a smír. (Velký potlesk.) Ano. Justitia et pax oculatae sunt. (Potlesk.) Spra- vedlnost a láska dají si políbení smíru.

Přinášeje pozdrav diecése litoměřické pronáším i toto přání: Induamini virtute ex alto; oblečme se silou s nebes, silou Ducha sv., kterou si máme vy- prosit po příkladě sv. apoštolů modlitbami.

Ku konci ještě několik slov: Přicházím od pev- nosti tereziánské k pevnosti královéhradecké a vidím obě rozvaleny. Obě byly postaveny na periferii krá- lovství českého a tudíž říše rakouské k záchráně země i říše.

Přijímám rokem slavíme jubileum padesátiletého slavného panování Jeho Apoštolického Veličenstva na- šeho nejmilostivějšího císaře a krále Františka Josefa.

Přinášeje s Litoměřic pozdrav pronáším i toto přání: kéž by v roce jubilejním na místo rozvalených dvou pevností v Čechách na základě spravedlnosti a lásky křesťanské se sbudovala pevnost jediná — pevnost se s kamene a malty, ale pevnost s věrných arci poddaných katolíků Čechů a katolíků Němců. (Dlouho trávající potlesk.)

Sevou-li tyto miliony své pravice k míru — pak se sdvihne kolem pásmu hor žumavských, Radých a Krkonoší nerozborná pevnost na ochranu nejen krá- levství českého, ale i celé říše rakouské, na ochranu víry Svatováclavské, trůnu Hababurakého. Justitia et pax oculatae. (Naděšný potlesk.)

Pozdravné dopisy a telegramy,

dobře katolického sjezdu královéhradeckého.

Na telegram, který zaslal sjezd

katolíků v Hradci Králové sv. Otci, došla dnes tato odpověď: Carolo Ervino Comiti de Nostitz Rienek: Gratissima habuit Pater beatissimus devota debitaque observantiae officia catholicorum ad coetum isthic collecto- rum, vobisque omnibus apostolicam Benedicti- onem peramanter in Domino est impertitus.

M. Card. Rampolla.

Karlu Ervínovi hraběti z Nostitz Rieneků.

Projevy úcty a povinné oddanosti kato- líků tam na sjezdu shromážděných ráčil sv. Otec přijati velmi blahosklonně a s velikou ra- dostí udělit vám všem apoštolské požehnání ve jménu Páně.

M. Card. Rampolla.

Pozdravy Jeho Eminence nřd. kardinála Pražské- ho, křídžarob. Olomouckého, biskupa litoměřického a stati- čkého vřadce národa dr. Františka Ladislava Biegra přijaty byly bouřlivým potleskem. Také dopisy ostatních hodnostářů a spolků, svislé pozdravné telegramy se seateraké Moravy, bratrského Slezska, od modého Da- mase i s krajů slovinsko-obozatských přijaty s pochvalou a hlučným potleskem. Pozdravy postupně uvážejme:

Z Českých Budějovic: Vysoce slavnému před- sednictvu sjezdu katolíků diecése královéhradecké. Dej Bůh, aby sjezdu katolíků diecése královéhradecké se po- dařilo blahé a spasné vědomí pravdy Boží katolické daleko rozšířiti a hluboko utvrditi. Martin Josef Ři- ha, biskup budějovický.

Z Hradku u Súdloce. Jsa osmdesátka oburavý máše jen v duchu náctátní se sjezdu a modliti se doma v Hradku za Boží požehnání k němu kněs jubilé Voj- těch Hlinka (episkopat F. Pravda).

Z Dolních Beřkovic: Božího požehnání a stkvě- láho sdaru přeje Ferdinand princ Lobkowiec předseda zemědělské rady království českého.

Z Klimkovic ve Slezsku: Kéž sjezd Váš je účia- ným effeta pro mnohé hluchoněmé katolíky v národě našem. Katolicko-politická jednota v Klimko- vicích ve Slezsku.

Z Král. Vyšehradu: Nedáme se nikým másti, církvi, králi, vlasti. Václav Beneš Kulda, kanovník Vyšehradský.

Z Vídně: Jménu jednoty sv. Methoda a její tti odbor přeje s plna srdce hojného požehnání Božího, aby porady sjezdu, církvi a vlasti mř a rozkvět přinesly. Israel Horný ve Vídni.

Z Visignana: Sve sa sjezu i domovinu blagoda- ja s katolíky jagooslavjari. Josip Ptašinski, li- gista 44.

Z Rajhradu: Účastníci výroční schůze apoštolátu sv. Cyrila a Methoda v Rajhradě přeji statečným kato- líkům českým hojného požehnání. Kanovník Vojtěch.

Z Brucku nad Litavou: Neodkladné práce mi nedovolí se dostaviti aštra do Hradce. Přeju sjezdu všeho Božího sdaru. Jan hrabě Harrach.

Z Meramu: Bůh šeho sjezdu a rad Václav Filip, kanovník v Goici.

Z Prahy: Jménu 700 členek křesťanského social- ního spolku českých žen a dívek v království českém volám: Bratři vzhůru srdce! Pá- Ježíš volá k práci. Nemáme se spásu národa v boj se vrhnouti. Ježíš, Marie, Josef stáji při Vše. Marie Schwarsová, před- sedkyně.

Sjezd kupectva v Hradci Král.

V neděli, dne 29. t. m. bylo naše město opět slavnostně naladěno; se všech veřejných a přečetných soukromých budov vlály červenobílé prapory, vítající tentokrát naše uvědomělé české obchodnictvo, které se sjelo v bojném počtu z celých východních Čech, aby porokovalo o potřebách svého stavu a vzpružilo se v nynější vážné době k další činnosti. Prostorná útulná síň ve druhém poschodí nové vyšší obchodní školy byla utěšeně naplněna. Průběh schůze byl v podstatě následující:

Starosta obchodního gremia v Hradci Král. pan B. E. Tolman vítal jménem gremia, jménem pořadatelů a jménem sboru pro udržování obchodní akademie přítomné a představil přítomné poslance K. Adámka, dra Slámu, M. Hájka a Maštálku, dále jako zástupce města purkmistra dra Ulricha a továrníka p. Jar. Červeného, mimo to vládního komisaře, který dostavil se jako host a majitele domu p. Krušvici, jako zástupce živnostenského úřadu.

Po uvítání účastníků sjezdu starostou drem Ulrichem jménem města a všeho obyvatelstva zvoleno bylo předsednictvo sjezdu. Předsedou byl zvolen B. E. Tolman, knihkupec v Hradci Kr., prvním místopředsedou p. Kostecký, obchodník z Pardubic a zapisovatelem zvoleni pánové Jos. Bartoš a Pačour z Nového Města n. M.

Na to uděleno bylo slovo p. Rezáčovi, obchodníku v Hradci Králové, který promluvil o průkazu způsobilosti a obchodu podomním. Rečník stýskal si na špatný dosavadní živnostenský řád, který však státu vyniká a vláda tudíž sotva bude chtít jej odvolat. Vláda na naše žádosti odpovídá vždy, že musí zavěti dříve šetření a tak máme se pořád stejně. Rovněž záhubným pro stav obchodnický považuje rečník zákon o podomním obchodu. Pan Bloch z Nov. Bydžova neví v průkazu způsobilosti velkou pomoc. Pán Jehlička se skutečně považuje za velmi škodlivé, že obchodnictvo se nehlásí k poradám tak jako jiné stavy a když se často neosvětí, vláda myslí, že se mu vede dobře. Apeľuje na poslance, aby pomáhli. Myslí, že k 50-letému jubileu císaře a krále by obchodníkům tato města měla být zmítna. Nyní prodávají továrny všechny potřeby pro obuvníky a dříve obchodníci prodávali a poškozují tyto. Přimlouvá se za řádu „Svoj k svému“ proti Němcům. Pan Petrides z Rychova praví, že už dříve věnuje se jinému zaměstnání a přičinou toho jest, že naučili jsme se nedostati vážit si obchodu. Rečník jest proti přijetí učňů z řádu nezkušených a k obchodu neschopného. Pan Kysela z Nov. Bydžova praví, že máme patent o podomním obchodu a jsou v něm mnohá dobrá ustanovení. Často přijde takový obchodník se 2—3 pomocníky, ač to není dovoleno. V Bydžově pokutovalo město několik takových chlapíků. — Poslanec Adámek odporučuje svépomoc a přeje si, aby přání, jak má být způsobilost bylo přesně formulováno, ani jinak bychom opět nešli ku cíli. Rovněž je toho důvědu, aby podomní obchod až na některé výrobky rukodělné byl zrušen. Pan Starý z Vys. Mýta myslí, že detailně poškozují si obchod sami svými cestujícími. Pan Aug. Horals z Pardubic mluvil o pracovní době a poukazuje, že často bývá obchod otevřen až do 12. h. v noci. Stýská si na potřeby zaměstnání. Někde učenník místo učení tahá vozíky, a mimo pokračovací školu nevezme pera do ruky. Souhlasí s pracovní dobou 12hodinnou a navrhuje od 6—12. hod. dopol. a od 1—7. hod. večerní a nenamítá by proti celodennímu klidu pranic. (Souhlas mezi přítomnými přítomnými). O lhůtě výpovědní má se to, že je nejlépe, aby si účastníci vyjednali sami mezi sebou lhůtu výpovědní. Apeľuje na poslance, aby se zastali obchodnictva. Pan Bloch z Nov. Bydžova myslí, že bylo by dobře zaměstnávat pomocníky více než 12 hodin, ale obchod že by mohl být déle otevřen. (Odpor.) V Bydžově je usnesení gremia, aby pracovalo se nejvíce 13 h. denně. O ruchu mezi pomocnictvem praví, že se podobá socialistickému. (Volání: „Oho!“ mezi přítomnými). Pan Kalfus, zástupce pomocnictva praví, že p. Bloch nechte české listy (Hlas: „Čte Tagblatt!“) a neví, že pomocníci nejsou socialisti. Dále promlouvá o svízelných pomocnictva, kterému pro nedostatek času schází řádné vzdělání. Ze obchodnictvu neuškodí kratší doba pracovní, jest jisto, ano spíše mu prospěje. Obchod je sprostředkovatelem a co kdo nutně potřebuje, to si jistě nakoupí dříve; dělnictvo to říká samo. Vše to je pouhý zvyk. Je smutno, že se náš český obchodník snižuje až k 16hodinné době pracovní. (Souhlas). Organizace pomocnictva není a nebude proti akci obchodnictva. Pan Dub z Prahy vyvrací důvody páne Blochovy. Pan Josef Brusnický z Jaroměře myslí, že celodenním klidem poškozeni by byli obchody koloniální. Posl. Adámek přimlouvá se za zkrácení doby pracovní ze zdravotního hledu. Vždyť i kupec je člověk a ten nemůže se ani jeden den v týdnu věnovat rodině. Pan Horals navrhl, aby nedělní práce byla od 7 do 10 hodin a všichni pak budí dvanačtihodinou. Pan Petrides přimlouvá se za třináctihodinovou dobu pracovní. (Hlas: „11.“) Nedělní klid aby zůstal jako dosud. Pan Kysela z Nov. Bydžova přimlouvá se za to, aby nedělní klid celodenní zaveden ne-

byl, an městský obchodník nejvíce od lidí venkovského tří. Pan Šimek navrhl, aby doba pracovní všedního dne byla od 7—12 hodin dopoledne a pak od 1—8 hodin večer. Návrh tento přijat, jakož i návrh na nedělní dobu pracovní od 7—11 hodin dopoledne. Pan Kysela z Nového Bydžova promluvil o organizaci kupectva a vymáňení se téhož ze společenství smíšených zřízením řep. Rečník očekává od utišení národnostních štvanic lepší časy i pro obchodníky, an zbude pak více času na plodnou práci a doporučuje zřizování okresních řep. Pan Grossman, zástupce jednoty obchodních gremií v království Českém doporučuje hlavně dobrou organizaci a vyzývá k přistupování k zemské jednotě. Těž rečník pak promluvil o záložních gremiálních a zřizování velkoobchodních družstev, jest pevné víry, že zemská záložna obchodních gremií nabude v ohledu ekonomickém, společenském i národním dalekosáhlého praktického významu a že po čase bude tomuto ústavu možno zakládati ve venkovských městech záloženské pobočky. Neméně důležitým úkolem hospodářské organizace kupectva jest zakládání družstev velkoobchodních, kteréž jsou důležitým svépomocným a emancipačním prostředkem vůči velkoobchodům a velkoskladům, jež spočívají v rukou nám poněkud nepřátelských. Společná nákupní družstva umožňují menšímu kupci, aby se zásoboval u příměně a za výhodných podmínek zboží v dobré jakosti nakupoval. Zisk, který sobě nyní druhá ruka ponechává, plynouti bude ve prospěch družstev, tedy neptimo i ve prospěch jednotlivců v dotyčném družstvu účastnících. Pán B. E. Tolman promluvil pak o obchodním školství, které, jak pravil, je tak macešsky od státu podporováno, že zřizováno po většině škol soukromých, ač stát všemožně školy jiné zatěžuje. Promlouvá o začátcích školství obchodního, poukazuje rečník ku cizině, kde školství lápe pokračovalo, poněvadž bylo státu nadáno značnějšími subwencemi. Rovněž české školy u nás proti těm, jež jsou v krajích německých, jsou odstrkovány. Nášemu národu chybí bohatší velkoobchodníci, jaké mají jiní národové, proto, že nemáme vysokých škol obchodních ku náležitému vzdělání. Rečník přimlouvá se za pozemnění všech obchodních škol a opakuje na poslance, aby byli v tom nápomoční. Poslanec Adámek souhlasí, že kapectkých škol pokračování je málo a návštěva ještě bídá. Žáci obyčejně chodí do škol večer unaveni. Nyní zákehem stala se sice již náprava tím, že návštěva je povinná. Školství vyvíjí se s vlastní iniciativou řádu. Naše školství je vždy zkráceno při subvencích školních a proto musí se svazují stannovisko autonomistické. Pan Zachař z Pardubic projeviti rovněž přání, aby obchodnictvo usilovalo, býti v každém směru samostatným.

Při volných návrzích utěšně gremiálním v Turnově ústy p. Kotátka návrh, aby na příslušné obchodní komory liberecké odpovídalo se česky a vymáhalo na ní, aby v jazyku našem s námi jednalo. V odůvodnění tohoto návrhu byly obsaženy četné stížnosti.

Tajemník jednoty obchodního gremia pan Stibic mluvil o nešetrnosti liberecké komory. Slavné shromáždění projevilo důstojně hluboké rozhořčení a nevoli nad neslychanou odvážností obchodní komory liberecké, která nepřipouští si jediného zastoupení, v úřadovním světní odprá obchodnímu poplatnictvu i 3 politických okresů a 32 českých měst příslušných práv jazykových a národních, která je nad to urážá a jeho hospodářské a hmotné bytí vážně ohrožuje. Jednota obchodních gremií v král. Českém budí proto vyzvána, aby veškeré stesky českých obchodních gremií z obvodu komory liberecké a obchodního gremia v Lounech, co jediného čestného v záplavě komory české hedlivě vyšetřila a o nich přímo ministru obchodu a klubu poslanceckému zvláštním pamětním spisem zprávu podala. V uvážení pak, že obchodní komora liberecká nešetří zájmů českého svého poplatnictva, že je urážá, ano je i poškozovati usiluje, že dále obvod komory liberecké jest u přirovnání s obvodem ostatních komor tak nepoměrně rozsáhlý, že snadné, spravedlivé rozdělení připouští, budí za spolupůsobení všech povolaných činitelů o vymáňení všech 13 českých politických okresů a 32 dotyčných českých soudních okresů a měst z obvodu komory liberecké usilováno o vytvoření nové samostatné komory a těchto v král. věnném městě Hradci Králové požadováno, zároveň pak se stejných důvodů přídělení okresu láonského k obchodní a živnostenské komoře pražské vymáháno!

Návrh tento přijat.

Pan Zachař z Pardubic protestoval proti tomuto návrhu, ani bychom novou komorou posílili (?) své nepřátele, a myslí, a myslí, aby některé české okresy z pražské komory byly přiděleny k liberecké. Pan Karel Adámek, který si patrně nechce rozlít octem ani s Chrudimskými, ani s Pardubickými, ani s Hradeckými, kteří všichni žádají, aby v jejich městech obchodní komora měla své sídlo, připadl na geniální myšlénku, že zřízením obchodní komory pro východní Čechy mohla by česká většina v pražské obchodní komoře býti ohrožena! Což panu Adámkovi nenapadlo, že rozmnožením zástupců malého obchodu a průmyslu by se tomu dalo odpomoci? Pan

Hápt z Mělníka mluví o cukrě a navrhuje, aby všichni přítomní usilovali o vymytí tohoto šlá, které zahužilo by řeky i obchodníka. Dále stězuje si řeky na špatnou vůli této cukru. Návrh byl přijat. Dále usneseno, aby jednota obchodních gremií vypracovala a vydala tiskovou zprávu o celém jednání.

Tím sjezd skončil.

Politický přehled.

Povstání v horách indických na afganákém pomezí se šíří. Mohamedánská duchovní bláhají svatou válku proti Angličanům. Afgani stánci podporují patrně povstalec. Místokrál indický stádl proto emira, aby na čem mu otázky jsou odpověděl, jinak se považován bude za nepřítela. Plukovník Gordon obdržel rozkaz, aby vnikl průsmakem kohatákým do území samanského, kde Orakzajové velmi nebezpečně ohrožují pevnostku „Gulistan“.

Bulharský předseda ministerstva Stojlov prohlásil, že nechtěl Rakousko urazit, že spravodaj berlinského časopisu jeho slova přetvořil. Zde-li je tomu skutečně tak, nevíme, ale Rakousko se s odvoláním tímto spokojilo a nehoda s Bulharskem odstraněna. Zástupce rakouské vlády vrátil se do Sofie.

Spolek rusko-francouzský. Německé časopisy se v děláni prorocství opět smýšlely a přepočítali se, že prezident francouzské republiky bude v Petrohradu přijat pónu a touz sduvilitostí jako krátec před ním císař Vilém. Vojenské parády byly ovšem stejné velkolepy, — princ Ludvík Na pěstování předsedl císaři Vilémovi i prezidentu Faurovi — dragounský svj pluk — ale car Mikuláš přišel pak při hostině kamarádům ve státně armádě francouzské, a při banketu na rozloučenou pronel ve Francii po leta toužebně očekávané slovo „alliance“ — spojení Ruska s Francií. V Paříži a v celé Francii panuje nad Hm jaso nebyřalý. K uvítání prezidenta Faura, který se 31. srpna večer vrátil do Paříže, učiněny velkolepé přípravy. Císař prezidentova odpoledně mohlého až do Paříže byl triumfálním. Velké předání státní a městské občanské dovolenou a úřadů, aby se mohli účastniti uvítání. Celá Paříž a nejvíce hlavně ulice odobany prapory, na náměstí operním střízání alavobrána, u níž deputace města posdravila prezidenta, při čemž mu odevdala svéosné provedenou adresu díků. Prefektové všech departementů obdrželi rozkaz, aby pořídili krajské národní slavnosti. Časopis „Soir“ tvrdí, že až do nedávna bylo mezi Francií a Ruskem uvažováno jen prozatímne vojenské spojenství. Ale před odjezdem Faurovým na Rus obdržel při Hanotax vyrozumění, že bude v Petrohradu spojení mezi oběma státy prohlášeno a dne 24. t. m. obdržel při ministeraký předseda telegrafickou zprávu, že smlouva na vývoj a odboj mezi Rakouskem a Francií jest uzavřena.

Steský car, carica s sebou dštkama, strýci carovi velkoknížata Vladimir a Pavel zavřeli v který de Věšavy, kde v královském ústavu Imenichách sídleti budou námluk dštk. Polský lid i kněhla usilali císaře Mikuláše II. a jeho rodinu hlavně, vadyt doufají, že jim povolí mnohá zadržaná práva. Car Mikuláš ulevil Polákům již v mnohem ohledu, popřál jim více a řeči více volnosti, zbavil je nespravedlivé válečné daně, pokuty to se povstání v letech 1863—64. Generální guvernátor království polského, kníže Imierotinský, jeví k Polákům větší blaho- vání než starý generál Gurko, který nedovolil ani lékařům, aby s těmi nemocnými a umírajícími Poláky smly se dorozuměti v jejich materiálně. Kníže Imierotinský dovolil, že národ polský smi ve Varšavě svému nejvššímu básníkovi Adamovi Mickiewiczovi postaviti pomník. Kd by car Mikuláš dlo to dopřál a dovolil Polákům, aby dila svých slavných spisovatelů smly v jazyku svém mateřském čísti ve školách, kd by jim udělil pónu svobodu jazykovou a náboženskou!

Konferenec vládní pravicové knesly se ve středu ve Vídni. Z Čech se jich účastnili dr. Herold, dr. Pacák, Janda, Kufner a šid dr. Stránský. Dr. Keisl, jehož vyhládky na ministeraký řak se nezaměňly, teď „churaví“ a pan dr. Kramář mohl v cizině (Proč srovna teď?). Na konferenci jednalo se o taktickém postupu a zásadním upravení poměru vlády k většině a upravení poměru vlády a většiny k parlamentární obstrukci. Vláda stáda po většině záruky, že tato bude záležitostí státní spravedlivě vyřizovati a většina stáda záruky na vládu, v jakém postupu bude vláda její program v odpovědi na tržní řeči občanů, usměrňovat. Německá obstrukce má se učiniti současně parlamentárního řádu, vykonáním klíklonou se osahání sněmovních a nabavením dštk atd. neškodnou že mladošest předáci při tomto jednání „avé“ (sady svých) domyslné“ silně pošramotili, o tom netřeba pochybovati. Jinak radikální poslanci mluví a přlou a jinak jednají, když přijdou do vládní většiny. — Hradě Badeni prohlásil, že se nyní chce opřáti jen o většinu. Program její přijal, ale našim poslancům stádaých názuk nedal.

Drobné zprávy.

Ocební. Utěštem na obecne sdějí škole po p. učitel Jaremíru Stuchlíkovi byl jmenován nejstarší se řadatel p. t. p. Václav Kozný posed v ředících ustanovený.

Zápis škál do I. třídy e. k. realky v Hradci Králové koná se dne 16. září od 8—10 hod. a 17. září od 8—9 hod. dopol. v ředitelně távna zápis škál s gymnasií a se škol měšťanských do tříd II.—IV. jest jen dne 13. září od 8—10 hod. dopol.; po zápisu konají se přijímací zkoušky. Žáci s jiných realk zapisování budou dne 16. a 17. září od 8—12 hod. dop. v ředitelně; konečné škci sdějí přiblíží se dne 17. září dop. Blízké zprávy vyhlášeny jsou na čeráně deace v budově ústavu.

Na e. k. gymnasiu v Hradci Král. jest zápis škál do I. třídy dne 16. a 17. září t. r. po-

hned od 8—9 hodin, neposlední též do jiných tří dnů 16. a 17. od 9—10 hodin dopoledne; přijímají se všechny do 1. třídy jen dne 16. a 17. od 10—11 hodin, do 2. třídy pak dne 16. od 11—12 hodin. K zápisu nových členů jest nezbytně třeba křestního (rodového) listu.

Veliká hromada Jednoty českého katolického učitelstva uspořádala v úterý 14. srpna v městském divadle Klicperova. Vedle celá řada prvých umělců jest zván pro večer tento mladistvý hudební skladatel pan Moor z Prahy a operní pěvkyně sl. Řiho va. Program jest mnohobližný a vzhledem k účelu výše naznačenému lze doufati, že návštěva bude velká a že město naše dá jasným spůsobem na jevo, že mu není lhostejný osud našich menšin, našich strádajících bratrů v „uzavřeném“ území.

V **Národních Listech** glossiruje „národní kněz“ — patrně redakční *pater Vyklaus* — ve své obvyklé manýře katolický sjezd královéhradecký. V polemice s „K. L.“ vykřikují se „N. L.“ jak mohou a píší na př. farisejsky: „*Katolické křesťanství se nedopouští, když tvrdíme jako všichni (i církevní historikové), že sv. Cyrill a Metoděj, kteří k církvi východní, přinesli k nám křesťanství, když bychom řídili se „Kat. Listy“ a panem Frýdkem, museli bychom psáti: „Pokatolčení Slovanů“, „Pokatolčení Rusů“, „Čechů“, „Moravanů.“ Kristus řekl: „Učte všechny národy a pokatolčte je ve jménu Otce atd.“ — První Svatoctví jest: „Katolickost!“ — K takovým neomyšlením nutí nás historik „Katol. Listů“ tahaje historii na pole dogmatu. Také je smutno, že pan historik „Kat. Listů“ a pan kanovník Frýdek nevědí, že přišli sv. apoštolové Cyrill a Metoděj r. 863 na Moravu a že nemohli přenést křesťanství do Čech teprve za sto let r. 973, jak tvrdil P. Frýdek. — S politováním musíme „Nár. Listům“ vytknouti, že v polemice své se dopouštějí hrubých nepravd a lží. — Vysoce důstojný pan generální vikář dr. Frýdek ví velmi dobře, kdy svatí věrozvěstové slovanští přišli na Moravu, a on také potvrdil, že přinesli křesťanství do Čech teprve sto let později, roku 973, *ale vs. dp. kanovník dr. Frýdek pravil dolema: „Vítám Vás v tomto milém našem městě křesťanském, které hned mezi prvními v Čechách víru křesťanskou přijalo, již od roku 973 při svém (tehdy jen dřevěném) chrámu svatého Klimenta vlastního faráře, a deset letů na to arcijáha svého, a které po více století v ohledu náboženském za první po Praze v draké naší vlasti platilo.“* — Vs. dp. kanovník dr. Frýdek výslovně rozeznává 3 doby. První, že město Hradec hned mezi prvními v Čechách víru křesťanskou přijalo, tedy patrně již za doby knížete Bořivoje a života sv. Metoděje, tedy na konci druhé polovice IX. století. Řek, kdy obyvatelstvo Hradce víru křesťanskou přijalo, nemohl udati, poněvadž přesných historických zpráv o tom nemáme. Historik V. V. Tomek praví v místopisných pamětech města Hradce Králové: „*První pohybností byl v Hradci hned za prvníků časů zavedení křesťanství v Čechách, a tedy ještě za panství rodu Slavníků (toto trvalo do r. 995), vystaven kostel na jméno svatého Klimenta na místě nynějšího kostela téhož jména, obřadný s rozdílem od obyčejné tehdejšího křesťanství v zemi české. Hned v prvních časech po založení biskupství Pražského, aspoň hned snad za biskupování sv. Vojtěcha (983—1033. dubna 997), vlastního ustanovitele církevního pořádku v Čechách, byla země česká rozdělena na 13 arcibiskupství: Pražské, Koutimské, Bechyňské, Týnské, Plzeňské, Zatecké, Bilinské, Litoměřické, Boleslavské, Hradecké, Rokycanské, Roudnické, Zvěřetvské.* — Vs. dp. kanovník dr. Frýdek *mluví tédy pravdu, a historik „N. Listů“, který si historii k polemice sfařoval dle potřeby, abyčtené se blamova* — Sámé jest také počínání jeho, tvrditi, že sv. apoštolové Cyrill a Metoděj přinesli k nám sice křesťanství, ale nikoli *katolické, protože přijeli do křesťanství východní, tedy snad pravoslavní v nynějším smyslu. Máme přece přesné historické důkazy, že sv. Cyrill a Metoděj byli přívrženci církevního rozkolu, o který za jejich časů usilovali mnozí v Cařihradě, vždyť uznávali výslovně římského papeže za hlavu veškerého křesťanstva a papež, zkouše jejich pravověrnost vůči naknutí jich z bludářství, uznal je za pravověrné římsko-katolické křesťany. Snahy pana redaktora Kalása, který boruje pro ruské pravoslavní akutu a který by ze sv. Cyrilla a Methoda udělal rád vyznavače orthodoxní, jsou zrovna tak směšné, jako snaha „Nár. Listů“ bráti si na paševého vykladače křesťanství. Národní vědecké redakce, p. Vojtěch Ryba je protestant, evangelík, duch vědecké redakce a hlavní dirigent „N. L.“ je žid Penáček, spolupracovník „N. L.“ p. Kraus je rovněž žid, jiní páni v redakci borují pro českobratrství, luteránství, anglikánství, srbské pravoslavní,**

někteří pro pouhý theism, jiní pro atheism, i epiritisti, mormoni, mohamedáni a buddhisti byli v „N. Listech“ velebeni. Kdo má tedy v „N. L.“ v ohledu náboženském pravdu? Židé, evangelíci, luteráni, také-katolíci nebo nějaký jejich tajný Turek? My vůbec soudíme, a s námi soudit tak musí každý rozumný člověk, že náboženské polemiky „N. L.“ vůbec nelze bráti vážně. Jsou směšny.

Veliká hromada Jednoty českého katolického učitelstva. Ve slavnostních dnech katol. sjezdu v Hradci Králové, konala se v pondělí dne 23. srpna o 2. hod. odp. první řádná valná hromada Jednoty za velikého účastenství členův i hostů jimi přivedených. Schůzi zahájil řídící učitel p. Václav Špaček z Košatek. — Uvítal shromážděné zmínil se o potěšitelném zjevu, že od ustavující schůze přese všechny terrorismus, jenž proti ní se rozpoutal, mnoho členů Jednoty přibýlo. Naproti tomu odstoupilo jenom několik členů — celkem 14. Snad dali se zastráti útoky proti Jednotě podniknutými, ale jest možná i přičiná jiná. Liberální listy totiž vidouce, že spíláním Jednotu nezničí, rozblatují, že ji členův ubývá, a kdo by tedy čerpal zprávy o Jednotě jen z listů liberálních, snadno by tomu mohl uvěřiti a mysliti si, proč by zůstával členem, když spolek snad zanikne. Proto jest nutné zapotřebí, aby každý člen četl listy katolické, v nichž jsou i listy liberálních vyvráceny a útoky odrazeny. Po té představil předsedající shromážděným milé hosty z Moravy, především moravského katolického učitelského spolku p. Kadlčíka z Frýdlantu, místopředsedkyni sl. Hoffmannovou z Hulína a pan prof. Ad. Fuxu z Příboře. Všichni byli uvítáni bouřlivým potleskem. Pan řídící Kadlčík ujav se slova, *amajil se o útocích, jež dějí se proti učitelstvu katolickému, a to ne tak z přesvědčení jako proto, že veslo v modu bojovati proti všemu, co jest katolického. Až přestanou odpůrcové naši stydět se za jméno „katolický“, pak se sjednotíme všichni. Necht' posvátný duch víry spojí nás v jeden řád.* — Sl. Hoffmannová poukázala k tomu, jak liberalismus rozdvouje a rozdvoují i učitele a učitelky, křesťanství nechť nás opět spojí. Učitelky mají nejlepší vůli pro svorné spolupůsobení s učiteli. Obapolné shodě provola slečna „Zdenka Bělá“ — Dp. prof. Fuxa promluvil o svorném působení duchovenstva s učitelstvem; uvedl, že sám byl zvolen zástupcem učitelstva do okresní školní rady, a že mu bylo nabízeno dozorství školní, jehož nepřijal. Hlučný souhlas přítomných duchovních provázel jeho slova: *My kněží si doзору nad školou nepřijeme. Řečník přal zdar obapolné shodě učitelstva a kněžstva. Ztím dostavil se do schůze vdp. děkan T. Střebský a byv od shromážděných srdečně uvítán, ujal se slova a zapečal svoji promluvu křesťanským pozdravem, jež má býti a jest helem Jednoty. Po té podal přehled činnosti posavadního výboru a oznámil počet členstva: 21 učitelů, 117 učitelů a 71 duchovních. „Nyní skládám vše do rukou Vašich a konám tím své působení zatěžující, a aby valná hromada zdárně se uspsela a vytknutému shora pozdravu vyhověla, tomu volám: „Zdar Běh!“* — Předsedou schůze avšak potom pan Václav Špaček, místopředsedou p. M. B. Hornof, a zapisovatelem vdp. děkan Tomáš Střebský. Následovalo rokování o tom, měli se přeložiti stálo spolku do Prahy, či měli se zříditi v Praze odbor. Vdp. děkan Střebský dovodiv, že třeba máti na zřeteli zdar, mohutnější Jednoty, navrhol aby sídlo spolku bylo přeloženo do Prahy. Proti tomu uváděl důvody vdp. Václav Uhliř. Předsedající poukázal ku členům od Hradce vzdáleným, kteří nyní schůzi účastňovati se nemohou, a že jest nutno buď spolek do Prahy přeložiti nebo zříditi tam odbor. Po slovech pana Dra. M. Kováře z Prahy bylo zřízení odboru jednoblasné přijato. — Ve příčině upravení „Vychovatele“ přijat jednoblasné návrh výboru: Slavný výbor Družstva „Vlasti“ budíž požádán, aby hledě k tomu, že časopis „Vychovatel“ má býti spolkovým orgánem Jednoty, ráčil upravit časopis takto: hlavní list by obsahoval dále jako dosud články věnované školství vůbec a obecné paedagogice, důležité pro každého, kdo ve škole pracuje a o ni vůbec se interese. Pro časové zprávy a články pouze učitelstva světského se týkající budíž zříděna příloha na způsob nynější přílohy katechetické, jež by obsahovala měsíčně 8 stran. Do výboru byli zvoleni za duchovenstvo: dp. Frydrych, katecheta učit. ústavu v Kutné Hoře, za učitelky sl. Aug. Rozsypalová z Blovic a za učitele pp. M. B. Hornof z Pardubic, J. Kašpar z Křimic, K. Ludvík z Prahy, J. Pelikán z Borovan, K. Skultěty ze Sestovic, V. Špaček z Košatek a K. Spiegel z Kostelce n. O. Náhradníky byli zvoleni pp. Al. Brynych z Vápna, J. Kafka ze Zvěřetína, L. Nágl ze Žitčelice a V. Špina z Velimi. — Ku přání, jež bylo projevováno, aby více slečen učitelů bylo voleno do výboru, připomínáme, že dle stanov mohou býti voleny poměrně dle počtu, v jakém ve spolku jsou zastoupeny. Vyhoví se tedy ochotně tímuto přání, jakmile více slečen se při bláží. Před valnou hromadou bylo jich pouze 21. Volných návrhů podáno nebylo. Vdp. děkanovi Střebskému vyslovila valná hromada k návrhu p. učitele Jelínka z Malotic srdečný dík za nezúšnou a obě

tivou činnost při zakládání Jednoty. Dokládáme, že někteří pánové Jednotě nedůvěřující, dali se uvést jako hosté, ale seznávaje upřímnost a srdečnost, jež v Jednotě panuje, neváhali přistoupiti za členy. Po schůzi dalo se započítati celkem 41 nových členů, a na příspěvcích složeno 123 zl. Kdo v době zakládání Jednoty za členy se přihlásil, tím bylo snětí mnohých útokův a přikorů. Ale to právě přispělo k utužení Jednoty, neboť jejich statečnost došla následování. Poněvadž Jednota již vstoupila v život, neuznáváme za potřebné uveřejňovati dále jména nových členův a budeme vždy oznamovati jen jejich počet. — Výbor bude míti v nejbližší době schůzi a vypracuje řád pro Pražský odbor. Poněvadž chce Jednota rozvíjeti co nejdříve činnost ve stanovách vytknou, (zřizování knihoven, vydávání spisů atd.) žádá výbor veškeré pp. členy, kteří valné hromadě přítomni nebyli a členských příspěvků dosud nezaplatili, aby je v brzkou zaslali panu Václavu Špačkovi, říd. učiteli v Košátkách, který příspěvky přijímá.

† **Dr. Klement Borový.** Staroslavná kapitla n. sv. Víta na Král. Hradčanech utrpěla bolestnou ztrátu úmrtím vynikajícího svého člena, preláta kanovníka dr. Borového. Týž se narodil r. 1838 v Riegeraburku v Dolních Rakousích. Gymnasium a bohosloví studoval v Praze a po složení doktorátu bohosloví stal se prefektem a později vicerektorem bohosloveckého semináře v Praze. Ještě v mladistvém věku udělenu mu docentura církevního práva, jehož se stal brzy na to mimořádným a později řádným profesorem, ač studium historie církevního práva jeho ducha a snahám více odpovídalo. Kanovník dr. Borový horlivě působil na poli literárním, církevně politickém a spolkovém. Býval člen pražské městské rady a českého anému. Ačkoli jako kanovník svato-vítavský byl funkcemi církevními mnoho zaměstnán a byl přetížen pracemi konsistorními nebylo téměř žádného spolku katolického, o jehož založení a další rozvoj nebyl by si svědomitý prelát dr. Borový platných zásluh nškal. Sám byl po celou řadu let předsedou katolické jednoty, starostou Dědictví sv. Prokopského, správcem dědictví sv. Janského, místopředsedou a předsedou Křesťanské Akademie. Velice účinně účastnil se založení Katolicko-politické jednoty pro království české r. 1871. R. 1873 jeho vydatnou pomocí a spolupůsobením značným založena sv. Václavská síň v Praze. Zkrátka, nebylo podniku ve směru katolickém, k němuž by byl valně hřivnou svou nepřispěl prelát dr. Borový. Při zřízení české akademie věd a umění nemohlo pro vědecké a literární působení jeho zapomenuto býti jeho osoby a byl skutečným její členem jmenován. Pro zásluhy vědecké jmenoval světského učeného biskup Jankovský Jiří Štrossmayer svým konsistorním radou. — Roku 1869 vydal proti novému zákonu o manželství spis polemický, pro který byl pohnán před porotu, ale osvobozen. Literární působení, jež sotva konu i nejbližším jeho přátelům úplně bude známým, téžko několika krátkými slovy vyjádřiti. Za dob mladších psával vědecké články i do cizích německých časopisů. Později obrátil se za úkol vydávati některé domácí prameny historické. Sepsal dějiny církevního života v Čechách, život arcibiskupa Medka, vydal ohromnou knihu „Sloh církevní“, redigoval po dlouhou řadu let „Časopis katolického duchovenstva“. Kromě toho vydal spisy: Antonín Brus z Mohelnice, dílo to r. 1873 cenou počtené, Čtyry doby v historii české (1878), Dějiny arcidiecése pražské, Národní dům český v Římě (1878) důležitý spis Sv. Jan Nepomucký (1878), Pápež kníže arcknížeti čili Libri erectionum (1878—1888), Životopis kardinála knížete Bedřicha ze Schwarzenberga a nejvyššího knížete arcibiskupa kardinála Františka hr. ze Schönbornu, oba r. 1888. R. 1888 vydal akta konsistoře katolické a utraquistické. Naposledy konal obšírlé přípravy s mnohými na slovo vzatými spolupracovníky ku vydání velkého díla „Encyklopedie církevní“, na způsob Wetters a Welte Kirchenlexikon. Po hlavné schůzi České akademie věd a umění, na níž řečnil o zásluhách zářebického kanovníka dra Račského, stihla preláta dra Borového bolestná rána, že by náhle mrtví raněn 2. prosince r. 1891. Upadl následkem toho v bezvědomí, několik neděl trvající. Pozdaven opět, podniknul cestu do Itálie; avšak ani tato ani pozdější cesty do Gmundenu a do Janakých Lázní pro zotavení podniknuté, nebyly a to straseně alý jemu vrátiti. Opětující se rány mrtvice shoršily stav jeho, až konečně neuprosené smrti podlehl. Jím zemřel na slovo vzatý snatel práva církevního, obratný řídící církevních dějů, na slovo vzatý řečník, věsterně vzdělaný muž a upřímný přítel národa svého. Pohřeb vysoce zasluhujícího tohoto kněze a Čecha konal se dnes v pátek o 9. hod. dopoledne. Věčná mu budiš paměť! R. i. p.

Včelařská výstava a XIV. sjezd včelařů českoslovanských v Č. Skalici. Jež pořádal místní včelařský spolek se zemským ústř. včel. spolkem pro král. České velmi dobře se vydařily, neboť obešání výstavy a počet účastníků sjezdu překonaly naděje očekávané skutečnosti. Předměty vystavené od více než 70 vystavovatelů vyplňovaly přizemní zahajovací síň výstavní a čtyři úbočné síně obecné školy česko skalické. Prostranný sál hotelu p. Barto. níkové osazen byl účastníky sjezdu téměř úpln. Za jediné tři dny od 15.—17. srpna navštívěna jest výstavou více než od 2000 účastníků. V městě hojně prapory zdobeném před výstavními místnostmi v neděli o 8. hod. shromážděný 24členný výkonný výbor výstavní, městská rada a městské zastupitelstvo, okres. zastupitelstvo, okresní hospodářský spolek, zastupitelstvo jednotlivých spolku a korporací, zástupcové obcí, sbor dobrovolných hasičů, sbor vojenských vysloužilců a veliký dav obecného místního a okolního ubíral se za zvuků 27členné hromnické kapely ku chrámu Páně, kdež očekával průvod vnešený protektor J. J. princ Vilém ze Schaumburg-Lippe. Měi sv. sloužil i předseda výkonného výboru výstavního a místní děkan vpp. Frant. A. Pecka. Týž po slavném průvodu spěť

Závod truhlářský, čalounický a dekorativní
firmy

Michala Mayera syn

V PRAZE,

Štěpánská ulice č. 67, proti dvornímu pivovaru,

43

doporučuje svůj nejnovější

sklad nábytku

od nejjednoduššího až do nejellegantnějšího provedení.

Vlastní výroba.

Závod založen r. 1884.

JAN HORÁK

sovkeník

V RYCHNOVĚ N. K.

zakládá na dobu požívaní

čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Račtež učiněti jen malou objednávku na
skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým vedlejšímu a
velicejším zákazníkům za vřelou přízeň, pro-
stím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a či-
hují vždy vřelou, poctivou obsluhu. (16)

Ludvik Nejedly,

dekorační malíř
v Novém Bydžově

čítve v Hradci Králové

doporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních

malba kostelů

při trvalé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého zpracování, restauruji staré malby
nástené, jakož i olejomalby na plátně a ma-
duji obrázky nové. (3)

Návrhy ve slohu stavby kostela se na
požádání ochotně vypracují a rozpočty předložím.

Sensační vynález

c. k. výhradné privilegium
pro univerzální ochrání prostředek
proti pocení nohou.

Jediné nosení mých patentovaných a dobře kůže
a s vločkami ku prosycování zhotovených střívků
proti pocení nohou nechrání každého od nepříjem-
ného pocení nohou, ale též i od

**bolestných oznohenin
a kuřích ok**

sesta ovesnouje. Prospekty jakož i náved a osobní
braní míry zdarma a franko. 51

Josef Hanzlik,

Videa XVII, Weissgasse 2.

Svůj k svému!

Vyznamenan na výstavě v Hradci Králové r. 1894
slatou medailí a diplomem,

**UMĚLÉ
ZUBY**

Josef Čáslavský,

zubní technik

Pratská ul. č. 77. v Hradci Králové.

Svůj k svému!

**Umělecký
závod**

pro
ma a l b u

22 skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Odborný závod
pro malbu oken
chrámových.

Bedmkrát prvními
cenami vynikám.

Respekty, náhrky atd
jakož i volkové rad
obdobně zdarma.

Kočáry

nejnovější soustavy, práce solidní,
ceny levné doporučuje

Čeněk Buben,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenan na výstavách: V Jaroměři stří-
brnou, v Dobrušce slatou, v Praze státní
bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší
vyznamenání čestný diplom s právem ražení
slaté medailí s korunou. 78

Českou

medovinu

vyznamenanou pochvalným diplomem ústředního
včelařského spolku pro království české vyrábí

Vinc. F. Kosek,

továrna na líhový a sodevov vodu ve Vamberce.

Tovární sklad obuvi

firmy Al. J. Nejedly v Kukulních nachází se
v Hradci Králové

u pana A. Dvořáka

v domě č. 164 na náměstí, vedle c. k. soudu
kdež lze dostati řádné a solidně pracovanou
obuv z nejlepšího materiálu, od nejjednoduš-
šího až do nejellegantnějšího a elegantního
provedení.

Výhodná koupě

pro každého.

Veliká obuv zhotovena jest z kůže vy-
robené ve vlastní parostrojní koželůžné a
můžeme tedy za solidní materiál ručiti. 129

Jen za 2 kr.

korespondenční lístek a obdržíte

10

zdarma a franko

nejnovější ceník firmy

A. F. KLAUS,

továrna na razítka a písmenka
v Liberci.

Karel Herink

v Praze, Malá Karlova ul. č. 147-I.

doporučuje za ceny tovarů:

deky hedvábné, atlasové, deky peřím plněné,
deky vlněné, atlasové, deky rougenové, deky
kretónové nejnovějších vzorů protivaných.

KAPY co povlaky od jednoduchého až do
nejellegantnějšího provedení; aalice: buď
vyříváním neb krajkou zdobeny. 131

Malíř a pozlaccov

J. BARTA,

V RYCHNOVĚ N. KN.

Havlíčková ulice č. 197.

doporučuje se P. T. kněžstvu a patro-
nátním třadám

ku pozlaccování oltářů, náhrobků

a veškerých potřeb kostelních.

* Mnoho to přijímá a vkusně provede

malby ohrámů.

Vzorky předložím se na požádání.

Veškeré zakázky vyřizují se vkusně tr-
vale a levně. (12)

Žádné

sesouvání

a stěžení se stádní více!

Otáým správám obcí, pivovarů, cukro-
varů, všech všech průmyslových podniků,
jakož i pp. stavitelům a soukromníkům
při satizování nových studní, dále etěným
správám dolů při stavbě železnic nabízi se
nížepeaný stavitel c. k. priv. bezpečných
sdravotních cementových studní a želez-
ku provádění těchto se sárkou. Studné
tyto předčí všechny až posud užívané ne-
jen tím, že stavba jejich jest úplně bez-
pečná a lehce k provedení možná i v té
nejvyšší pódě, ale hlavně tím, že každé
sacování vody, vzniklé prosakováním
roslitých výkalů zdi, úplně jest vylou-
čeno, což jest velikou výhodou sliště
tam, kde se studné s nedostatku místa
těsně při stokách nebo sáchodech zaklá-
dají musí. Stavba studní těchto jest po-
měrně s menším nákladem spojena než u
studní obyčejných, což sliště upozor-
ňuji. Laskavé nabídky zasílány buďtež pod
adresou:

Věkoslav Navrátil,

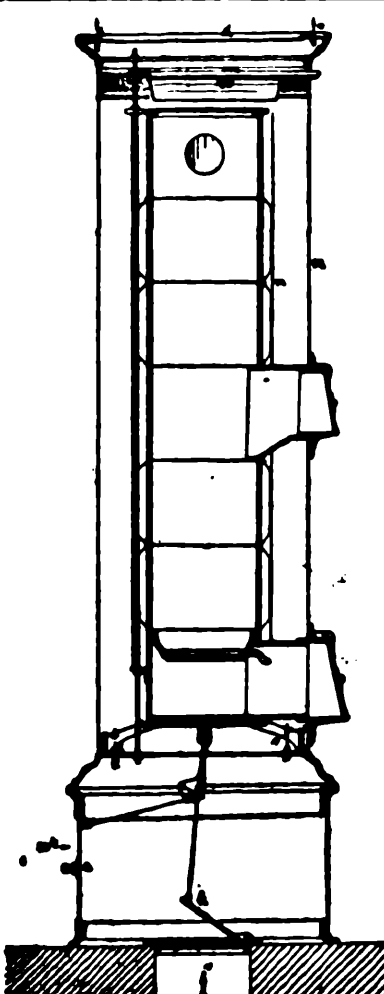
úředně oprávněný stavitel c. k. priv. bez-
pečných cementových studní

Letňany, pošta Velké Čakovice-
157 Praha.

Umělká
parní barvna
Františka Červenky v Pardubicích
doporučuje
cidění a barvení
hedvábných, vlnových i bavlněných látek a látek, látek nábytkových (vypověřek i plytkových) ve všech modelech a stálých barvách dle nejnovějšího osvědčeného způsobu. Zbytek poštou vyřídí se co možná nejrychleji.

Trvalo!
František Doležal,
dekorativní malíř
v Novém Bydčově č. p. 136.
doporučuje se veldůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům ku provedení polychromií kostelů, restauraci starých maleb (fresco i olejových) a veškeré práci dekorativní.
Práce malířské provádějí se ve všech dosud známých technikách. Skizy na požádání se předloží a při zadání práce se neodcházejí.
Práce mimerádné, jako: zlatění oltářů a řezbářské přijímání do vlastních řezů a radám jen silám výtečným.
Veškeré rady týkající se oprav maleb a vý- oby chrámů, jakož i rozpočty z ochoty zdarma.
Chudším farním osadám zvláštní výhody.

KÁVU surovou
práženou
dobré jakosti při mírných cenách
jakožto veškeré osadnické státi, státi, státi a- i cizozemské, jmné libéry, mias- vální vody ve velkém výběru
KAREL FANTA, PRAHA—II.
Růžová ulice č. 9.
Zákazy zasílají se franko do domu, záhlavky s venkova vyřídí se obratem pošty.
Pánům překupníkům zvlášť mírné ceny.
Vlastní pražská káva.

Pro školy, tělocvičny, kavárny, hostince a taneční sály

kamna železná voustavy Meidingerovy, ústřední topení, kamna pláštěná regulací šamotem vyložená, dvojice úsporné, kamna kachličková šamotová, sporáky, koupací vany atd.
Mikulejský & Rívnáč,
žitná ul. č. 13. a. PRAHA. Telefon čís. 1499.

Václav Zima,
vyrábětel hospodářských strojů
v Přepychách u Opočna,
vyrábí jako specialitu
čistící mlýnky na obilí
svého vlastního, patentem chráněného vynálezu, v době nynější co nejlepší známé
ŘEZAČKY
noží uvnitř, broušenými, za nejlepší uznání,
šrotovníky
s mlýnkami kameny, svého vlastního patentovaného vynálezu, jež velmi od jiných kameňáků se liší, vynikající lehkým chodem a větším výkonem; **univerzální rychloprací stroje** se ždímadly, pro každou domácnost pro poloviční úsporu výloh prací nevyhnutelné.
Při všech výrobcích zaručena nejlepší jakost, solidní, odolná, ceny mírné.
Cenníky na požádání zdarma a franco.

Etamine!
Letní novinka pro pány na obleky v barvě černé a temněmodré, hodící se též na tálary v šířce 138 cm. metr al (44)
Vsorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrobníky, jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko sáhou.
První český zasíl. závod
Ed. Doskočila
v Chebnu.

Pozor při koupi
pravé **Franck'ovy** kávy,
neboť v obchodě vyskytují se bedničky a balíčky, jež nejsou
pravou **Franck'ovou** kávou,
nýbrž nápodobením, a prosíme tadyž by se na

následující Ochranné známky a Podpis přesně zřetel bral:

Heinrich Franck Söhne
Linz. Ludwigsburg.

ČERNOV, PARDUBICE, KOŠICE, LINEC a. n. ZÁHRADA, BUKOVANÁ.

Černé kávy:
ku 4 kílům Ernkové - 1 kíl Franck'ovy kávy
bílé
ku 3 kílům Ernkové - 1 kíl Franck'ovy

Pražská elektrotechnická komanditní společnost
JANDOUREK A SPOL.
elektrotechnická továrna
Praha-Bubny, Rudolfova třída 259
doporučuje služeb svých
k zařizování osvětlení, přenášení síly, telefonů a telegrafů,
vyrábí
stroje a motory dynamoelektrické a veškeré aparáty,
staví a zařizuje
ústřední stanice elektrické ku osvětlování měst a velkozávodů a má všechny potřeby pro zařizování elektrické na skidě.
Čestná doporučení a poctivá uznání, svědčí: Na Národopisné, výstavě české v r. 1895 stříbrná medaile obch. komory Pražské, in- ten. Jandourekovi za provedenou instalaci elektrického osvětlení 128 diplom uznání s medailí.

Stálá výstava v nově zbudovaných prodejních místnostech.
HYNEK GOTTWALD,
továrna na železný nábytek
v Praze, Na příkopě, „U Špinků“
doporučuje veldůstojnému duchovenstvu:
Koberce. Vaky na cestu. Matrace.
Záclony. Houně. Stojany na láty.
Závěsy do oken. Deštníky. Zástěny ke kamnům.
Pokrývky na stůl. Župany. Přístavce ke kamnům.
Pokrývky na postele. Železné postele. Uhláky.
Prořívání přikrývky. Mosazné postele. Nábytek s ohýbaného dřeva. 161
Cestovní přikrývky. Mýcí stolky.
Pravé perské koberce. Zahradní nábytek.

POZOR!

Upozorňujeme nejširší českou veřejnost na právě založenou a dle nejnovějších zkušeností zařízenou

továrnu na cikorii
Josefa Kučery,
v Mokrovousech
pp. Šašová,

kde se s nejlepší suroviny jen zboží nejlepší jakosti vyrábí.

Závod tento je ryze český a doporučuje se přání českého obecně, které sejiště ve vlastním prospěchu dá dobrému českému výrobku přednost před výrobkem cizáckým, daleko se mu nerovnájícím.

Proto očekává se, že české obecně, zejména pak uvědomělé rolnictvo podporovat bude tento nový český a rolnický závod, k čemuž se dle heala:

„Svůj k svému!“
Pamatujte při své potřebě na českou cikorii J. Kučery z Mokrovous. 177

Oznámení.

Od nejvyššího dvorního úřadu Jeho c. apoštolského Veličenstva císaře Františka Josefa I.,
podařilo se firmě

Arnošta Weigla
v Prostějově
s císařských sklepů ve dvorním hradě ve Vídni

větší množství starého, velmi jemného, původního vína z nejlepších a nejušlechtlejších vinic Rakouska výměněně zakoupiti, a dovoluje si hořejší firma ct. p. odběratelům vína oznámiti, že prodej a výdej vína z c. k. **dvorních sklepů** již započal, k čemuž všichni milovníci pravého ušlechtilého moku révého se co nejnuctivěji svou. S veškerou úctou

Arnošt Weigel,
velkoobchod vínem.

Obchodní škola
v Náchodě.

Tato na základě ustanovení císařského nařízení ze dne 27. června 1880 autor obchod. škola jest ústavem poskytujícím odborného vzdělání ve vědách obchodních tém p. studijním, kteří chtějí stát se administrativními úředníky v závech obchodních nebo průmyslových

Do ústavu přijímají se absolventi III. tř. gymnasia, reálky nebo školy měšťanské, jakož i ti, kteří přijímají zkouškou prokázali způsobilost, aby se řádně poslouchali přijati býti mohli. Mnohým posluchačům se rovněž přijímají.

Nový školní rok počne 18. září t. r. Zápis koná se od 15. do 31. července a od 1. do 18. září t. r.

Blížších zpráv ohočně podá 116

Reditelství obchodní školy v Náchodě.

FRANTIŠEK KNEPR
v Hradci Králové, Malé náměstí

nabízí
ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i šalounické zboží výrobně

úplná zařízení do pokojů
se dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného

Stěnové a židlové, ve
opony a záclony do oken, hladké i sdrhované dle franc. způsobu. 161

Práce velmi důkladná v cenách mírných.

Rudolfa Dvořáčka
staré lékárně u svaté Anny v Písku
v Čechách

rozesílá na veškeré stanice franko

pravou
MALINOVOU ŠTÁVU
z lesů jihočeského Pošumaví
5kilovou láhev za 3 zl. 80 kr.
Brusky s cukrem svařené 5 kg. sodek 3 zl. sádkou.

Račte sobě adresu zapamatovati. — Za nejmenší a pravou jakost se ručí. Před padělaným, etherickými oleji připraveným levně nabízeným zbožím se varuje. (136)

J. Jina. Lomnice nad Popelkou

nabízí
světelné lomnické suchary
ve vícero různých
jakostech mpti.
měřené
ceny

Vsorky
ode všech druhů
proti snáhlá 15
kr. v známých.

Kostelní hostie

Pravý medový pumpník
a různé čajové
desertní pečivo,
dorty
a podobné.

Mandlové pečlivě, kartov, oplátky
zakusky, Trubický
opletkové šokoládové
malové, plněný,
dvostraký
plněný.

Pivní sklenice
libovolných vzorů po 20 kr.

Pivní láhve
s patentní uzávěrkou
jakož i ostatní skleněné a
porcelánové nádoby pro ho-
stince a domácnost v obrov-
ském výběru za ceny tovární nabíží 25

K. V. Skuherský,
výroba a sklad nábytku v Hradci Králové.

SYREČKY
olomoucké,

světelné, pikantní chuti, kterým se řádně jiné navy-
rovají, nabízejí se mírných cen. 5kilovou asi bedničku
obsahující všechny druhy na zkoušku, odešli proti předem
zaslaným 1 zl. 80 kr. poštou. — Olomoucké syrečky
prodávají se v cizně jako delikatesa! Adresa: (48)

V. Šindlerová Olomouc,
Žitná ul. č. 18.

Kupecský krám
v Hlinsku u kostela (v téže domě nalezá se
hostinec p. Pantůčkův) jest od 1. prosince t. r.
k zadání.

Závod trvá celé století.
Blíže sdělí Ant. Sokol v Hlinsku č. 271. na Zá-
mostí 719

Víno
červené a bílé jakož i šumivé

nabízí
Správa vinařství
knížete

Jiřího z Lobkovic ze sklepa zámeckých
na Mělníku.

Od medic. autorit vřele doporučené řecké víno
silice prvního řádu **Mavrodaphne** 1 lah. al. 1-80
při lah. 80 kr., v demijonu 1 litr al. 1-65 dodává
H. F. SEIDEL v Praze, Vodičkova ul. 80. (Hlavní
sklad pro naše země.)
Těs druhý druh, méně sladký: **Achaler sec.**
za stejné ceny.
Řecký čistý koňak v demijonu 1 litr al. 3. —
Nejvyšší vyznamenání zlaté medailone, mo-
nár. — **lékárnické výstavě 1894.** — Zásilkou
drahou i poštou. (109)

Český a křesťanský závod.

Hojně zásobený sklad
vlákněných látek
oděvních

všeho druhu, vlastní výroby a solidní
jakosti nabízí
za ceny nejlevnější

Jindřich Hon,
vyrábítel vlákněného zboží ve Výškově
(Morava). 135

Vsorky zdarma a franko.

Český a křesťanský závod.

Pro pány rodiče.

Ve všeobecně známém a plně důvěry poživajícím od
c. k. místodržitelství ve Vídni schváleném ústavu pro kre-
slení stříhu, přístřihování, šití šatů a jiných
ručních prací přijímají se dívky též na celé levné
zaopatření a ručí se za dokonale vzdělání. Zdokona-
lení v německé řeči. 102

Ústní zprávu o úplné spokojenosti podá z ochoty dů-
stojný pán **Jos. V. Lukášek**, duchovní správce Lute-
rova ústavu a gymn. katecheta v Hradci Králové, pan
Jan Cholt, prokurátor v Benetíně pošta Čáslav, pan
Frant. Bodlák, rolník v Divišově pošta Studená na
Moravě, pán **Daniel Bébr** v Strakonici, paní
Vil. Roodlová, choť vrchního úředníka státní dráhy
v Plzni, Nerudova ul. 960, pan **Josef Fügner**, čelou-
ník v Klatovech. Pisemní dotazy zaslány buďtež na p

Anežku Eitterovou,
ředitelku ústavu Vídeň VIII., Lerchenfelderstrasse. 46

Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891.: Zlatá medaile
Na zemské hosp. prům. výstavě bulharské v Plovdivu 1892
nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodář-
sko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové
1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medaile s korunou. Na
Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. 1. cena.
Čestný diplom N. V. Č.

Česká, na četných výstavách prvními cenami poctěná
továrna na piana, pianina harmonia a varhany
AL. HUGO LHOTA
v Hradci Králové

Filiální sklady: ve Vídni, III.
Salesianergasse 81. v Brně,
Orelská ulice č. 7.

odporoučí českému hudeb-
nímu obecně své nejlepe
osvědčená

**piana, pianina a
harmonia**

evropské a americké soustavy
všech rozměrů v cenách, při
ladné sevní úpravě, zaručené
trvanlivosti a vyrovnané uha-
sené i vydatné zvukovosti,
neobyčejně levných.

Těs na plátky za výhodných podmínek.

Obrázkové ceníky na požádání zdarma a franko
Záruka pětiletá. Vývoz do všech zemí.

FILIÁLKA
Živnostenské banky pro Čechy a Moravu
Královská tř. č. 12. V PARDUBICÍCH ve vlastním domě

Akceový kapitál 8 milionů zlatých. Reserovní a pojištění
fondy přes 2,900,000 zlatých.

Adresa pro telegramy: Živnostenská Pardubice.
Účet v clearingu pokrovní spořitelny č. 830.389. Telefon č. 6.

S měnárna

koupě i prodej všech druhů losů, cenných papírů, akcií,
priorit, zástavních listů, devis i valut. **Výměna a es-
kont** tažených zástavních listů, obligací a veškerých ku-
pů. Poukázky na všechna bankovní místa tu i cizo-
zemská. — Zvláště cíl: spojení s Amerikou. Zakázky
pro bursu za podmínek nejvýhodnějších. Zálogy (půjčky) na
cenné papíry a zboží za mírný úrok. Ekont směnek a jich
umísťování (domicily). Uchovávání cenných papírů. — Ob-
starování **vinulací a devinulací** **Přijímání vkladů**
na spořitelní knížky na pokladniční poukázky. v běžném
účetě a na účet girový proti vydávání checků. Konvertování a
obstarávání půjček hypotekárních a komunálních. Komisio-
nátství pro cukrovary, prodej cukru a petroleje ve velkém

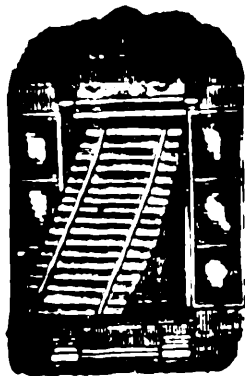
Heřmánkový květ
čerstvý bez šlopek i dobře sušený, kupuje v ka-
ždém množství za ceny nejvyšší (112)

lékárna Karla Hubáčka
v Hradci Králové.

JAN STOUPA

V PRAZE, na Václavském nám. číslo 23,
v nejsolidnějších provedení nabízí

**závěsy do oken,
závěsy ovalinkové,
závěsy damaškové,
závěsy dřívkové,
závěsy prkénkové.**

» Cenníky zdarma a franko.

EM. BĚLSKÝ,

v Hradci Král.

doporučuje bohatý výběr
velkých i chlapeckých oděvů
a modních látek na objednávky.

„EXSICCATOR“

Žádná dřevní houba (dřevomorka) a vlhkost zdi více
Značně lepší v každém ohledu než všechny ostatní pre-
středky ochranné. 10.000 důkazů 10 mod., s dipl., s stá-
tními. Zkouška postačí! Brožury zdarma! Písemna ve
Vídni, IV., Hauptstrasse 28. Zástupci se hledají. (146)

**Česká vychovatelna
divčič
ve Vel. Lukově
u Holešova**

Děvčata přijímají se ve věku 6—18 let.

Chovanky školy odrostlé učí se hlavně ručním
pracím. Platí se za vyučování, byt, stravu, otop a
světlo 10 zl. měsíčně. — Ústav jest na venkově
několik minut od lesa vzdálen,

Bližší vysvětlení podají ochotně

**Milosrdné sestry sv. Karla ve Vel. Lukově
u Holešova na Moravě.**

**Vyšší
obchodní škola
v Hradci Králové**

sestává ze tří ročníků a přípravy.

Do I. ročníku přijímají se absolventi přípravy vyšší
obchodní školy a ti, kdož IV. třídu realky neb gymnasia
odbyli, bez zkoušky přijímají. Dobří žáci ze III. třídy školy
městanské konají zkoušku přijímací.

Do II. a III. roč. přijímají se ti, kdož odbyli I. neb
II. roč. vyšší obchodní školy neb obchodní akademie.

Do přípravy přijímají se žáci ze III. třídy škol střed-
ních a škol měšťanských bez zkoušky přijímací.

Přihlášky nové na ústav vstupujících žáků dějí se u
ředitelství od 16. do 31. července a od 1. do 16. září.
Třeba přinést poslední školní vysvědčení a poznámkou na
odchodnou, křestní list a nejsou-li rodiče sebou, svolení
otce ku studiu na vyšší obchodní škole.

Zápis žáků v studiu na ústavě pokračujících jest
16. září.

Zápisné jest 5 zl., příspěvek na pomůcky 2 zl. školné
jest v příprave 50 zl., v ostatních ročnících 80 zl. ročně.

Vyšší obchodní školy jsou ústavy úplně tytéž jako
obchodní akademie, zejména jsou i v tom jim rovny, že
absolventi požívají výhody jednorocní služby vojenské.

Bližší zprávy ochotně sdělí ředitelství vyšší obchodní
školy.

Jos. Pazourek,
ředitel.

JUDr. Fr. Ulrich,
předseda kuratoria.

SUCHARY

mandlové karlovarské, výtečné ja-
kosti, pravá dětské jakož i veškeré
druhy **zavařeniny**
vlastní výroby nabízí P.T. obecněstvu

Antonín Šejnoha,

cukrářství a výroba bonbonů na velké podnikání
v Hradci Králové. 174

Kříže

náhrobní, hřbi-
tovní a polní, so-
chy sv., pomníky,
mříže náhrobní;

dále tyče schodové a balkonové ja-
kož i jinou litinu ve výběru velkém
a v cenách mírných nabízí

kníže-arcibiskupsk. hutní správa
v Rožmitále u Píbrami. 156

Kupujte od svých, podporujte sami sebe!

Pravé přírodní

víno

1 litr za 22, 30, 40, 50, 60 a 80 kr.

doporučuje

obchod vínem armý:

Alois Sláma

v Praze,

Kr. Vinohrady, nároží Palackého tř. a Škrétovy ul.

V sudech levněji! Cenníky zdarma.

Vinný ocet 1 litr 16 kr.

Hromosvody

se zárukou solidního odborného provedení
nejlevnější sáruje, staré hromosvody oprá-
vuje a vyskouvá 98

A. RAINBERGA,

první konc. závod pro stavbu hromosvodů
V PARDUBICÍCH.

Respekty a cenníky zdarma a franko.

**Oltáře, sochy, obrazy
a veškerý kostelní nábytek**
180 v každém slohu

správně, solidně a čistě provádí

**uměl. závod řezbářský a sochařský
pro práce kostelní**

**Petra Buška synové
v Syrovově.**

(Založeno 1853.)

Provedeno přes 200 oltářů.

Nejlípí doporučení.

Množství vlastních nákrešů a fotografií

k volnému nahlédnutí franco.

Podporujte křesťanský solidní závod!

Veškerému P. T. duchovenstvu doporučuji

veškeré prádlo, lněné i bavlněné zboží

v cenách a jakostech jen solidních!

„kněžské kolárky“

**Zákazky dle přání a míry pro širší obecnost
i na venek dějí se rychle a přesně.**

O hojnou přízeň a důvěru prosí k službám oddaný

Stanislav Jirásek

v domě p. J. Hutty, majit. velkozávodu uzenářského na Velkém náměstí v Hradci Králové.

útokům Čechů. Pánové! Já myslím, že nepatrné množství sotva napadne čtenáře i hmotné silnější většiny přepadati, neboť bylo by to šílenství. Proč se nevystupuje proti Čechům v krajích německých zisek, ale dobře katolických? Protože tam převládá zákon lásky k bližnímu. Národní boykott není jen v krajích liberalismem a internacionalismem prosáklých. A kdo takové časopisy píše a kdo jméno české honobí v celém světě, to vy také víte. (Hlas: Šmoci!)

Mnozí z Vás se dobře pamatují, jak nás v anglických, italských a jinonárodních ilustracích časopisů malovali jako znetvořené divochy, kteří „Němce“ skalpují a ukrutně týrají. Takovými protivanými zprávami se ovšem pro zápas a snahu českého národa sympatie nebudí, neboť svět posuzuje nás dle zpráv, které čte. My Čechové jsme bohužel dosud takoví, že se začneme bránit až dostaneme pořádné na frak, až jsme zotuzeni. Kdybychom do cizozemských časopisů podávali zprávy poctivé, pravdivé a rychlé, jinak by svět o člech a panujících poměrech našeho národa soudil. (Výborně! Bouřlivý souhlas.)

Jest věru smutné, že my čeští katolíci dáváme se třebas i o katolických slavnostech poučováni od šidovsko-liberálních německých listů, a že pak na základě špatných informací mluvíme o mnohých událostech špatně míněni.

Tedy jest povinností každého Čecha, aby co možná nejvíce sdílením pravdivých zpráv katolický tisk podporoval, neboť tím podporuje nejen časopis, ale i dobrou věc, které slouží. V Čechách není časopisu katolického, který by nealoužil zároveň národu. Naší péčí jest, abychom pracovali ve prospěch celého národa, všech tříd a stavů jeho.

Katolický tisk v Čechách jest dosud ovšem nečetný, ale co vykonal, s tím může býti spokojen. Jeem Moravan a páni z Moravy vědí, co dobrého vykonal nejstarší časopis moravský, *Hlas a Náhlec*. Listy tyto začaly probouzeti Moravu, takže lid se probudil a začal se dovolávat svého práva. (Výborně!)

Od té doby, co lid náš začal ze všech českých krajů putovati na posvatý Velehrad, šířilo se vědomí slovanské, Čech stával se brdým na svou národnost. Časopis „Čech“, který brzy na to převzal vedení katolického kněžístva, vykonal kus práce poctivé, pobízel stále kněžístvo i lid, aby konal svou povinnost k vlasti i církvi, „Čech“ často pustil se do otázek, které jiné listy z rozličných ohledů k vynikajícím osobám neb stranám umlčovaly. A co na českém jihu vykonal biskupem vlastněm a katolickým kněžístvem založený „Budějov“, který vždy stál na přední stráž národní, to ví každý znatel poměrů jihočeských.

V posledních letech mnozí se listy katolické, podporují účinně všechny snahy nálehtile. Čeká však nás ještě práce obrovská. Neboť naše práce národní není dosud skončena. Cizí duch snevtauje náš český život, trpí tím mravnost i národnost, neboť i ryze českých okresích, vesnicích máme celou řadu nepřátelských bašt, kde na skázu naší se vyrábí a podává otravná čertovina, která hubí tělo i mrav, ochuzuje český lid, a obohacuje cizáky, kteří se vědy kde mohou, proti nám nepřátelsky staví. Podporujte proto časopisy, které chrání český majetek. (Bouřlivý souhlas!)

Lid náš zápasí s bídou tělesnou i duševní, nepřátelé usilují mu vyrvati s vírou otů i jejich jazyk a hroudu po nich zděděnou. Listy všech českých stran, které chtějí národu zachovati dědictví otč jeho, mohou pracovati vedle sebe práce za jedním cílem společným. Časopisy však, které hájí cizáckou internacionálu, beznárodnost a nevěru, které bojují proti světské i církevní autoritě, ty bojují proti duchu českého národa, který vždy lpěl na Bohu a králi, který ctil autoritu starců a mužů vzdělaných, zkušených a poctivých.

Dobrých rad mužů zkušených potřebujeme zvláště v nynějších dobách kritických. Pánové! Stařík muž, který po 60 roků ve prospěch českého národa pracoval a dosud s mladistvou myslí a jarym nadšením pracuje, dr. František Ladislav Rieger (Bouřlivý potlesk) pravil před lety na sněmu Českém, že málo máme my Čechové na tom světě upřímných přátel, a které máme, že jsou to oni, které jsme získali na Měské radě. Jsou to dobře katolicky smýšlející Poláci, Jihoslované a katolíci Němci (Bouřlivý souhlas). Ti lživobodomyslní a protikatolíci jsou tam proti nám. (Výborně!)

Opakuji proto, podporujte dobrý tisk, podporujte zvláště český katolický a konservativní tisk, neboť ten chce národu konservovati a zachovati, co po otcích má a měl. (Výborně!)

Rychlým zasiláním zpráv mohou laikové i kněží dobrou věc velmi prospěti.

Slavné shromáždění! Víte, jak velikých výsledků dodělal se vůdce katolický O'Connell a Windhorst, jak velikých zásluh získali si Palacký a Rieger a jiní naši mužové, kteří slovem a tiskem věc dobrou hájili. (Výborně!)

Kdyby každý vzdělaný katolík zvláště učitel a kréz jen čtvrt hodinky týdně pracoval pro katolické listy, co by se tu mohlo dobrého pro národ vykonal. Mnozí jsou odborně vzdělaní a talent tento měl by sástatí zakopán bez povšimnutí?

Dlouhých úvodních článků od dopisovatelů nikdo nežádá, našemu tisku se prospěje též zprávami místními a okresními. Na př. o požárech, povodních a krupobití, o počasí, o nákazlivých nemocích, o škůdcích na polích, v lesích a zahrádách, o pádu a nákazě dobytka a prostředcích proti tomu užívaných, o návštěvách vynikajících rodáků, o řádění tuláků, rasových, potulných kramářů, o řádění parcelářů a lichvařů, o přechovávacích zlodějů a kazitelů mládeže, o exekucích nehodách a neštěstích, o zločedstvích, podvodech a výtržnostech. O úmrtí zasloužilých učitelů, kněží, měšťanů a rolníků, o zlatých svatbách a významných slavnostech rodinných, výstrahy před podvodníky a nešťastnými nehodami. Zprávy o významných a neobvyklých slavnostech církevních a spolkových. O vadách a potřebách škol, o školní návštěvě v jednotlivých ročních dobách, příklady o dětských cnostech, o kázni rodičů, o darech a nadacích pro školy a kostely, o výstražných vadách škol a školáků, o školních slavnostech.

Vitány jsou zprávy o trzích, stoupání a klesání tržních cen obilí, dobytka a různého zboží, o stavu osení, žní a obdělání půdy, noťicky a zkušenosti o chovu dobytka, drůbeže, ryb, o ovocnictví, zelinářství, o stavu dělníků a řemeslníků, o stavu úrazoven a dělnických pokladech, o důvěru založen a spořitelce, o poměrech chasy a dělnictva rolnického i továrního. O počínání si továrníků a podnikatelů.

Zprávy o volbách místních a okresních, jakého jsou zvolení vyznání politického, národního i náboženského, jaké jsou povahy, dobrých neb nepěkných vlastností, o místních stranách, o příčinách a pohnutkách místních i okresních stran, o zlořádech obecních, o terorismu, o zásluhách jednotlivců, o stavu okresních a obecních přírážek, o stavu obecního jmění, o obecních projektech, budovách a účelných a vzorných zařízeních, o projektech regulačních a melioračních, o potřebách staveb mostů a silnic, o přáních a stížnostech občanstva ohledně poštovního a železničního spojení, o veřejné dopravě, o hnutí stavebním, o chudinství, o veřejné bezpečnosti, o zlořádech v hostincích, o karbanu a pijanství, o potulkách a tchořích, zajímavé zprávy z místních a okresních školních rad, o zasedání obecních a okresních zastupitelstev, regulování veřejného mínění dokud je čas, a ne pak lamentace a neprospěšná kritika, když už je pozdě, — to všechno je novinám vítáno.

Zprávy o spolecích hasičských, pěveckých, sokolských, učitelských, podporovacích, okrašlovacích, dělnických a turistických, o jejich působení na veřejné mínění, ve prospěch mravnosti a veškerého občanstva, o jednání a smýšlení a cílech osob, které mají vliv na veřejné mínění v obci a okresu, o záslužném a vzorném působení jednotlivců, celých spolků a veškerého občanstva, to všechno hodí se redakci buď jako osobní informace, buď k sdělení své veřejnosti. Mnohá správa je zralá pro uveřejnění třeba za rok, dvě tři, čtyři léta, takové a podobné informace vysvětlují redaktorům i politikům příčiny vzniku různých hnutí a skutků.

Zprávy o koncertech a divadlech, o nálezech archeologických i jinak památných, o nastávajících jubilejních, o veselých a rozmariných příhodách na lovu, v železničním voze, ve škole, při rodinných slavnostech, v domácnostech i v hospodě, o řízných a vtipných odpovědích, o nahodilých dobrodružstvích, které pobaví celý kraj, jsou vždy vítaným redakčním kořením. I vážný časopis stane se tím pestřejším a hledanějším v nejširších kruzích čtenářů.

Čtenář letory různé, vyhledává také různou četbu. Samé vážné a jednotvárné věci vždy nepoutají. To musí míti i katolický tisk na zřeteli.

Slavné shromáždění!

Sv. Otec v příčině tisku a dopisovatelství pravil též: „Ať katolíkům není dovoleno, aby úskoky a listy dle vzorů svých nepřátel prováděli, mohou se jim přece vyrovnati, ba je předčiti výborným způsobem spisovatelským a horlivým zasiláním zpráv, ba, oni mohou odpůrce svého překonati uveřejňováním skutečné potřebné látky. Nutno však, aby vysílali pravdou, po které duše přirozeným způsobem touží...“

Nic se nevyjímá ve vážném listě tak, jako zpráva překroucená. Katolický list má musí vždy psáti a hájiti pravdu. Než mystifikovati redaktora a zaslati mu nepravdu, raději nic nepsat. Pravda, stručnost a rychlost jsou hlavními požadavky katolického dopisovatele. (Výborně!)

Volectění pánové a vážené dámy!

Katolický tisk nemá dosud daleko té podpory hmotné a duchovní, jaké zasluhuje a jaké jest nezbytné potřeba, avšak náprava se musí státi, máme-li zvláštěti. (Výborně!)

Náš naděje — vzor mnohému opomenutí, a mnohé chyby nejsou nepřiznivé. Naše spravedlivá věc musí konečně zvítěziti.

Nepřátelské časopisy napadají nás a činí na nás útoky denně, spílají a podeštívají nás, což vše jest velice dobrým znamením pro nás a bude ustavičné, pokud odpůrci tak činiti budou. Odpůrci naši věnovali by nám sotva tolik pozornosti a místa ve sloupcích časopisů svých, kdyby byli přesvědčeni, že jsme na vědy udolání a vítězství jejich že jest jisté na vědy. (Bouřlivý souhlas.)

Přilísný strach, chvat, nervóznost našich odpůrců prozrazuje nám nejlépe jejich slabost.

Volectění! Víte, co se namluvili a napsali, kolik schůzí pořádali, aby tu bylo dnes prázdno, nu a chvála Bohu, tu je plno. Avšak proto nesmíme nečinně k dalšímu rozvoji přihlížeti, musíme pracovat neunavně — čile — klidně — s rozvahou a svorně a vítězství dobré věci nás nemine. Chceme pracovat pro blaho a rozkvět celého národa, chceme podati každému ruku pomocnou, kdož má spásu českého národa a vlasti na zřeteli. (Potlesk.)

Katolický tisk bude vytrvale hájiti náš program státoprávní, národní a katolický. (Výborně!)

Nechceme nic zlého, nechceme a nedbáme prospěchu vlastního, dobro všeobecné, blaho naší říše a dynastie, blaho naší vlasti svatováclavské, rozvoj našeho jazyka svatováclavského a konečné splnění našich spravedlivých tužeb, a odvčkých práv máme jedině na zřeteli. České, katolické časopisectvo nemá vroucnějšího přání, než aby součinností svou — usplnilo pomazání a korunování Jeho Veličenstva našeho nejmilostivějšího krále a císaře posvátnou korunou Svatováclavskou. To, aby se stalo brzy a aby český a katolický náš národ pod ochranou sv. Václava a sv. Vojtěcha opět cele a plně šťasten, spokojen a blažen byl, dejž nám Bůh! (Bouřlivý souhlas a potlesk.)

Pozdravné dopisy a telegramy,

dobře katolického sjezdu kralovohradeckého.

Z Velehradu: Hešem Vaším buď: Duši Bohu, srdce vlasti, silu českému králi! Katolicko-politická jednota v Litovli.

Z Letovic: Katolíci Čechové, buďtež pro církev a vlast vždy rekové. Ševčík, zemský poslanec.

Z Příbrami: Katolická jednota právě shromážděná posílá všel pozdravy a přání slavnému shromáždění, čemuž právě provolava bouřlivě: Zdať Bůh! Prokop Holý

Z Němčic na Hané: Neobroteným a statečným h. obojníkům za práva vlasti a církve sv. na sjezdu shromážděným provolávaji hřimavě Sláva a Zdať Bůh! Hanáci z Němčic.

*Nechť se pyšná nevěra kol smáhá a
peklo seje koukol nových smutků,
nebudeme dbáti odvčkého vraha,
nedáme věčných sobe bráti státek;
vše vždy věrni budem Moravané:
Dědictví otčův zachovej nám Pane!*

Jeem Zedník, starosta obce. Ředřih Čáp, předseda čtenářského spolku a radní otce, Josef Kubanek, farář.

Z Veselí n. Lužnic: Slavnému sjezdu nejakvčlejšího výsledku přeje a hřimavě Zdať Bůh volá duchovenstvo vikariátu Soběslavského.

Z Přerova na Moravě: Mnoho zdaru přeje katolicko-politická jednota v Přerově.

Z Kromčříže: Katolicko-politická jednota kromčřížská přeje mnoho zdaru a požehnání Božího Vaším pracím pro blaho církve a vlasti.

Z Uherského Brodu: Šlechtným snahám sjezdu žehněj Bůh! Nejdůstojnějším biskupu bradeckému, slavnostnímu výboru a všem účastníkům Sláva! Katolicko-politická jednota Uhersko-Brodská.

Z Brna: Ku práci na obrození a povznesení národa česko-slovanského na katolickém základě přeje mnoho zdaru a požehnání božího — za bohoslavecký ústav v Brně Antonín Adamec-regana.

Ze Zábřeha: Benjamín katolických jednot moravských přeje zdaru poradám Vaším a požehnání Boží počínání Vašemu. Katolická jednota Zábřehská.

Z Telče: Bůh žehněj snahám Vaším nálehtilým ku zdaru církve i vlasti naší; toho želá duchovenstvo jednota sv. Josefa i konference sv. Vincence v Telči.

Z Nového Jičína: Neohroženým bratřím po víře a rodu k památnému pro katolický národ zasedání avčtla s bůry a neutuchající síly z dálného Kralova volá při tisíce čleď katolicko-politické jednoty hejtmanství Novojičínského.

Z Velehradu: Tisícové mužů ze všech krajů Moravěny na pouť mužů na Velehradě pozdravují Vás, bratři Čechové! Přieme Vám požehnání Božího na přimluvu matky Boží, sv. Cyrilla a Methoděje jenž nám dali pravou oavětu. Milujeme se, nedejme se! Kanovník Droběna.

Z Krakova: Sczgeś Boże sjazdu Waszemu! Katolíci Poláci.

Z Kladna: Nemohouce osobně se dostavit, dlíme aspoň duchem mezi Vámi. Neopomenuli jsme však Boha za to prosit, aby dal sjezdu tomu hojně požehnání. Všem přítomným srdečně: Zdať Bůh! Spolek křesťanskosociální na Kladně.

Z Olomouce: Přičinění Vašemu, by drahý národ náš zůstal víře Cyrillo-Methodějské věrným, an se pak stane mocným, žehněj na přimluvu sv. Václava! Za katolicko-politickou jednotu Olomouckou: Schubert, předseda; Svoboda jednatel.

Z Třebíče: Sláva statečným obrancům víry a vlasti. Katolicko-politická jednota v Třebíči.

Politický přehled.

Carova návštěva ve Vardavě se zdatila
střívle. Poláci přinepli carovi nadšený hold. Tea svou
tečt vyznamenal nejen sástatpové vysoké polské šlechtý,
mšťanstva a lid, ale navštívili též kostel katolický a
choval se ke katolickému kněstovu vřídne. Ruská vláda
bohda přestane tečt činit překážky stavbám katolických
kostelů, přestane farář a klášterní kostely navřiti,
kněse třřati a do Sibře vyřřeti, přestane snad též
tlak, že dítky ze smřšených manželství musí býti pra-
vovalné. Car poval do divadla a k hostině vřejně
též polské gymnasiaty. Čtěl tím snad nasnačiti, že
přestane nespravedlivý útlak polského studentstva.
/ sřjmu slovanakř shody přejeme si, aby se poměry
mezi Rusi a Poláký zlepšili.

Francie dosud jást, že jest „spojencem“ Ruska.
Směluva př nani výbojně povahy „obsahuje“ však určité
přpady, kdy je povinno Rusko neb Francie přispěti sobě
přesně určeným počtem vojaka, kdyby trojspolek Rusko
neb Francii ohrožoval. Kdyby Německo napadlo Dán-
sko, přispělo by mu Rusko i Francie.

Čeští konservativní velkostatkáři
měli 4. č. m. v Praze schůzi za předsednictví hrab.
Karla Buquoye. Když hrabata Pálffy a Sylva-Ta-
rocca podali správu o činnosti své v posledním sa-
sedání říšské rady, přijata byla jednohlasně tato re-
soluce: „Shromáždění voličové konservativního velko-
statku v království Českém považá se přidržají dosa-
vadního programu svého, který čelí ku provedení
konservativních zásad v ohledu náboženském i poli-
tickém, k nakládání rovnoprávnosti všech národů
řakouska, jakož i k obhajobě a šetření práv jednotli-
vých království a zemí a zvelebení jich hmotných
svojím při zachování jednotnosti a mohutnosti říše.
Oni vítají utvoření nových většiny na říšské radě na
základě zásad spravedlnosti a rozšíření samosprávy
zemí, zásad, které strana povždy hájila, a vyslovují
poslancům svým plnou důvěru, schvalují dosavadní
jejich postup a očekávají, že tyto povždy nevrátěné zá-
sady programu strany nezdolně obhájí.“

Sítňace politická v Rakousku není
dávad vyjádřena. Vyjednávání vlády a důvěrníky
práve nebylo skončeno, neboť nastalo rozdělení práve.
Nedorozumění jest však již zase odstraněno. Vláda i
všechna jeví vůli, na základě prohlášení práve se
dne 1. září se podporovati. Oba činitelé se vynasáží,
aby umožnili pravidelný průběh parlamentárních prací.
Císař, vrátiv se z Moravy, přijal hrabata Goluchov-
ského a Badena v slyšení. Včera byla za předsednictví
císaře ministerská rada, v níž se stalo unesení
o požadavcích práve a tím též o přísti situaci.
Poslanecká sněm vna prý se sejde dne 6. října.
Před její svoláním svolá prý mladočeská strana
sjezd svých důvěníků do Prahy.

Uherská poslanecká sněmovna seje
se opět ke konci tohoto měsíce, což již nyní spíše-
huje Banfymu různé starosti. Již dnes totiž oblaňují
košutovci interpelaci ve příležitosti oslavy 50. ročníce
dne 15. března 1848 jakožto dne revoluce uherské.
Košutovci chtějí, aby tento den oslaven byl celou zemí
se státní moci. Jinou starost působí Banfymu sáměr
autokratické uherské, že neúčastní se z opozice proti
němu a jeho církevní politice stádných slavností, po-
řádaných na počest německého císaře Viléma.

Císař, který se účastnil velkolepých manévřů v okolí povážného Hostýna, kde r. 1841 utrpěli Tataři hroznou porážku, a kde matie Bozie divy z. oň, vrátil se již do Vídně. Česká Morava, arcibiskup olomucký, biskup brněnský, moravské duchovenstvo a veškerý český lid připravili nadšené ovace svému císaři a králi. Císař vyhověl ochotné pozvání Matice hostýnské a navštívil svatyni, kdež Jeho Veličenstvo přijali generál vikář Dr. Weinlich, kanovník Hanák, opatrovník Hostýna P. Cibulka, říšský poslanec dr. Stojan, starosta kroměříšský kléríkál dr. Pístěcký, dr. Seitler a j. Na kůru šel kroměříšský pěvecký spolek „Moravan“ císařskou hymnu, když panovník, provázen jsa členy výboru „Matice Hostýnské“ a autou, kráčel k oltáři. Sam na krásné upraveném křesle klekl. Zvláštní cti dostalo se členům výboru „Matice Hostýnské“ doktora Pístěckému a lékárníku Harnovi z Kroměříže, klečeti po boku mocnářově, onen po pravé, tento po levé straně, kdežto ostatní členové výboru „Matice Hostýnské“ stávu duchovního asistovali ndp. prelátu Weinlichovi a oltáře. Družina klečela v lavicích po pravé a levé straně. V kostele tisk nebylo lidu kromě duchovenstva na kopei přítomného v počtu asi sta osob. Sanctissimum bylo vystaveno. Velebné zvuky „Pange lingua gloriose“ rozléhaly se prostorem chrámovou. Zpěv byl zrovna uchvatný. — Kroměříšský „Moravan“ provedl dílo misiovské, navržené p. Emauelem Vachem a řízené p. Ferdinandem Vachem. Viděli jste už krále se modlit? Pál byca to každému! Kdž po „Pange lingua“ před udělením slavného požehvání kněz u oltáře se modlil „pro imperatore et rege nostro Francisco Jozepto“ — za císaře a krále našeho Františka Josefa, — tu pohled na modlicího se krále skýtal obraz, jež popsat nejsem s to. Nevymisí dojem pohledu na obraz z duše mé do smrti. Sílza vkrádala se v oko; pomyslil jsem sobě s vděkem: místo, kde modlivali se naši dědové, posvěceno jest modlitbou královou. — Po uděleném požehnutí odebral se panovník provázen členy výboru „Matice Hostýnské“ ku stolu upravenému u vedlejšího oltáře. Tam položena byla skvostně upravená kniha památní „dílo p. Studenka z Kroměříže a císař pan požádal, aby se v ní podepsal, takže pevnou rukou jako kaligraf se podepsal „František Josef“. Také podepsal k další žádosti svolení, aby kaple a rozhledna, kterou na nejvyšším bodu hory hostýnské „Matice Hostýnská“ staví směla nésti jméno Jeho. Pak vzal k vědomosti a schválil zasazení památní desky v kostele na věčnou památku návštěvy této. — A konečně položil ruku na kámen, jenž má býti základem k této kapli a rozhledně. Nyní jal se císař prohlásiti si vnitřek kostela, při čemž superior P. Cibulka podával Jemu vysvětlivky. Při tom ohlédl se na kůru a tam shromážděné spěváky pozorovav, pravil k monsignoru Weinlichovi: „kůr spíval ku

podíva kráse" což najistě alešití ku veliké otě „Mravane". Po ohledání vnitřku svatyně, o jejíž úpravě se opětě pochvalně vyslovil, opustil mocnář chrám, aby se odebral do kaple, tak zvané Sarkan-drovky. Před kaplí podal vřbör „Matice Hostynské" císaři po způsobu slovanském na uvítání chleba a soli. Před očima a za jásetu tisíců lidu ukrojil sobě mocnář podaného Jemu chleba, podil a popil vody Jemu podané z pramene, k němuž tisícové bláhé apo-mínky nás vřít. Byl to povzrušující pohled. Také dru-hině císařově podáno.

Drobné zprávy.

Předání stříbrným ráčím nejdůst. pan biskup zaslal: do Marešova 50 zl.; do Hostynné 50 zl.; do Mladých Buků 50 zl. — Z příspěvků, které se sešly z diecése, zasláno bylo farnímu úřadu v Marešově 200 zl. a farnímu úřadu v Mladých Bukách též 200 zl. v těchto dnech.

Stedmdesáté narozeniny slaví dnes
v pátek monsignore Bohumil Hakl, vikář a
děkan v Hoticích, zasloužilý spisovatel a vlastenec.

Zprávy děkanů. Ustanovení jsou: p. Fr. Ringel, kaplan za administrátora v Lanově, p. Fr. Kraus, administrátor za koop. v Kuklenách, p. Frant. Horák, koop. Kuklenský, za kapl. do Golčova Jenškova, p. Frant. Víša, kapl. Jenikovský, za administrátora do Oubyslavic, p. Josef Havla, kapl. Šlapánovský, za kapl. do Lab. Týnce, p. Jos. Hypš, koop. ve Žďrci, za kapl. do Šlapánova, p. Václ. Honzák, kapl. v Žehuni, za koop. do Kratonoh, p. Václ. Paukert, kapl. v Čermné, za katech. do Nechánic. Neomysté: p. Frant. Hofman, za koop. do Vitkovic, p. Al. John, za kapl. do Lanova, p. Vinc. Gottwald, za koop. do Klášterce, p. Frant. Smetana, za koop. do Kušku, p. Ferd. Žofák, za kapl. do Žehuně, p. Jos. Jaška, za kapl. do Pecky, p. Jan Stěda, za koop. do Heřmanic u Lanškrouna. Ustanovení jsou dále: dp. Jan Kaska, far. oubislavský, farářem v Kuklenách, Frant. Pörrer, zat. katech. v Lanškrouně, kapl. ve Švarcenthale, Frant. Dittrich, koop. v Oujezdě u Chocné II. kapl. v Poličce, P. Bonifacius Holoubek O. S. B. admin., kaplanem na Metlicanech. Neomysté: Bohuslav Šrámek, kapl. v Ném. Brodě, Jos. Bruckner, kapl. v Libici u Chotěboře, Bohumil Kulhánek, kapl. v Pilnskové, Frant. Náhlík, kapl. v Jelení, P. Bonifacius Holub O. S. B. admin. fary ve Břevnově, adm. fary v Medičanech, p. Coelestin Salický O. S. S. adm. fary na Bílé Hefe, adm. fary v Bezvětkové. V Pánu zesnuli: Vincenc Laštovička, osob. děkan, býv. far. v Heřmani, na odpočinku v Níškové, zemřel 1. srpna, P. Benda Zocher, O. S. B. v Broumově, zemř. 4. června, Bernhard Schama, far. v Lanově, zemř. 13. srpna, Frant. Schneider, areikněz, čest. kons. rada, majitel zlatého zásluž. kříže s korunou, osob. děkan v Baníně, zemř. 18. srpna, Gustav Jelínek, bisk. notář a osob. děkan, býv. far. v Brandýse n. O. Uprázdňené fary: Lanov, na patr. hrab. Černín-Morzini od 14. srpna, p. r. Oubislavice, patr. náb. matice od 16. srpna, p. r. Banín, patr. Jeho cíb. král. Veličenstva Františka Josefa I. od 19. srpna.

Kněžské exercerciele. Sotva uplynuly nezapomenutelné chvíle katolického sjezdu v městě našem, uchýlili se kněží dicésní se svým nejdůstojnějším Vrchním Pastýřem v čele do tichých síní b. semináře kněžského, aby ve svatém zátiší v posvátných cvičeních se posilili k další práci na vinici Páně, a posvěcující sebe i lid svěcením horlivěji vedli v těžkých dobách těchto na cestě křesťanského života. Cvičení řídil veledůstojný P. Jan Nep. Cibulka, z Tovaryšstva Ježíšova, z trázně svatyně Matky Boží, na sv. Hostýně na Moravě, jazykem českým. Ke 200 účastníkům, od neomasty, který počíná první kroky na vinici Páně z k starcům, kteří sešedivěli v duchovní správě v bojích za církev, naslouchalo se zbožným začleněním mistrovským výkladům vůdce nad jiné kušného. Při tom i sám nejdůstojnější Vrchní Pastýř nedbaje únavy posledních dnů předchozího odpoledne mluvil ku svým kněžím o povinnostech našich. Veškerá cvičení konal zároveň s námi nejdůstojnější pen. opat královské kanonie řádu Praemonstrátského P. Ferdinand Bursík, dal tak u vysokém stáří svém vznešený a tklivý příklad zbožnosti pokory a svatě horlivosti. — Krok tytéž dny účastnilo se v klášteře Redemptoristů v Králíkách přes tři set kněží posvátných cvičení v jazyku německém. Bůh odplatiť zřejmě každé slovo povzbuzení, které v těch dnech milosti k nám bylo promluveno a požehná dicési, jejíž kněží s radostí v tak hojném počtu chvátají, dložitě práci denní, aby odpočinuli sobě a pomohli se k novým pracem k obnovení života křesťanského a spásě svých svěcených!

Akademii ve prospěch českých žen, pořádá akademický spolek „Dobroslav“ úteru v městském divadle. Upozorňujeme naše občanstvo, aby si zapamatovalo, poněvadž se čeká velká návštěva, látky před představením v předprodeji, jež z obzvláštní ochoty na se vzalo knihkupectví pana B. E. Tolmana. Pro akademii zřídili naši akademici i pana K. Štěpánka, operního zpěvaka — tenoristu, jenž s velkým úspěchem vystoupil v Brně, Budějovicích a v Praze,

stejné i v celé řadě měst venkovských. — H. Říhova, vládne rozkošným sópránem a dokončuje právě operní školu u pl. Parlové Žitkově v Praze. Vystoupili rovněž v Praze i na venkově vždy s rozhodným úspěchem. A pan Karel Moor, jenž vlastně jest středem programu celé akademie vystoupil před nejširší českou veřejností na koncertu mladé, české hudební generace v „Rudolfinu“ v Praze dne 16. listopadu r. 1896, kdež hrán byl jeden z jeho rozkošných „Polských tanců.“ Kritika vyslovila se, jak o skladbě tak o provedení velmi pochvalně. Páni Cerekvičky Jedličky ladně doplní program, jenž, jak vidno, jest volen co nejlépe a účel: podporu našich strádajících bratří v „uzavřeném“ území netřeba zvlášť doporučovat. Očekáváme právem, že všichni poctiví našiinci se dostaví do jednoho do divadla, aby i výsledek finanční byl co největší.

**Sjезд italského krále s císařem
Vilémem ve Wiesbadenu a v Hamburgu je
sice slavný, ale nebudiž zvláštní pozornost.**

Zápis do vyšších obchodních škol
v Hradci Králové, v Chrádímí a v Ná-
chodě se blíží a upozorňujeme na něj proto nejen
rodice obchodníků a živnostníků, ale zvláště rodiče
venkovské. Naši rolníci, ať malí, ať velcí, myslí, že
zaopatří nejlépe dítě své, stane-li se učitelem neb
úředníkem; myslí, že dítě jejich nane se pámem.
Kdyby znali blíže ten panský život pětí až devi-
tistových úředníků, dozvěděli by se, že úředník atd.
musí sice pěkně se reprezentovati, že chodí v dražších
a lepších šatech, že však v domácnosti musí se co
nejvíce skrovnit, aby se svým platem vyšel, a ne-
dělal dluhy. Čím vyšší úředník a čím větší plat, tím
větší požadavky naň činí svět. Úředník, který chce
dítka svým poskytnouti vyšší vzdělání a umožnit
jím tak slušnou existenci, úředník, který musí své
dítě poslati do škol v jiných městech, musí rovněž
desetkrát obrátit každý zlatník, aby vyšel. Stihne-li
rodinná úředníka nemoc, pak tím horší jeho postavení.
Málo jest těch úředníků, kteří mohou nějaký groš
uložití stranou. Jsou to ti, kteří mají méně dětí a
kteří dostali jmění od rodičů neb od přibuzných ženy.

— Obchodník, průmyslník, živnostník, kterému se jea
poněkud lépe daří, zabospodaří si v krátké době
značné jmění, započatí se pro stáří, dtkém svým máše
láti věno, opatří jim samostatné postavení. Ještě lépe
se křesťanský obchodník a průmyslník jeat na tom
podnikavý živnostník židovský, jehož veškeré snahy
směřují k tomu, aby v nejkratší době vysíkal co nej-
větší jmění. Žid mluví již s malými dětmi o svém ob-
chodu a živnosti, zaevčuje ho do svých zkušeností,
poučuje je sám o všem prakticky. Židovští školáci,
10, 12letí jsou již vyškoleni obchodníci, kdežto
dtkitky křesťanské nemají o praktickém životě ještě ani
početní. Malý židáček již vydělává, 15ti a 16letý ži-
dovský mladík neb děvče stojí již na svých nohou,
tíví se samostatně, kdežto naši 20ti a 30letí mladí
láni mluví sice moc o vysoké politice, o reorganizaci
národa, o emancipaci žen, o řešení velkolepých soci-
álních problémů, dovedou pít obyčejné i pizeňské, ale
o nového vydělání nedovedou. Tyje-li mnoho mladých
lána a fiktivých alečinek ze seláckého utakru, z ma-
tutku městského neb ze živnosti, nepřibývá této, ale
bývá. Dobře by proto udělali čeští rodičové, kdyby
odávali dtky své tolik na učení povolání ale, kdyby
e více posílali do obchodních a průmyslových škol,
dyby je pak poslali do Německa, Anglie, Belgie,
Nollandska, Francie a Švýcarska na zkušenou. Po-
stati Rusko a země poddunajaké by také neškodilo.
Dojví-li si mladý muž v rozmanitých obchodech a zá-
odech obchodní a výrobní zkušenosti, máše se pak
samostatně etablovati. Je li solidní a spolehlivý, do-
stane úvěr aspoň srovná tak jako židovský konto-
rista. Tak dostaneme české obchody a závody do
vých rukou a jedině tak možno chopásné a nám ne-
fátelské živly vytisknouti, které s morálá našeho
da rychle bohatnou a na milostpáný našeho lida al
raji. Opakujeme proto: Čeští rodičové! Dávejte vašim
dtkám vychování a vzdělání praktické, nenechávejte
dema zabálet a se poválovat, poslejte je do ciz-
ny, aby pak s bohatou zkušeností po letech do vlasti
o navrátili a pomáhali národu dobytí zpět, co prů-
bhem století byl ztratil. Tak se nejlépe rozřeší
záhada česká. Bohatř, prakticky vzdělané a zkušené
cehy bude respektovati každý. Mlácení slámy nám
pomohlo, to vidí každý.

Příští pereta započne u sdejšího kraje
v sobotu dne 8. listopadu. Případy nejsou dosud usta
veny.

Matiční slavnost předměstských
polků vykasaje prý přebýtku 325 sl. 63 kr. 8i-
tého výtěsku. Dle „Osvěty lidu“ bylo přítomno
100 lidí na slavnosti. Je li tomu tak, pak vstupné po
10 kr. masilo vynést 1000 slatých. V bazará prý se
výtěsilo také moc peněz. Dovolujeme si skromný dotaz:
pro skutečné 4000 účastníků na štělnici? A ne-li:
až se daly, kam se poděly ostatní peníze? Byly
rad ty cikánské kostumy také se vstupného zapla-
co? Nebo stála ta prkna tolik set slatých? Národním
sčítáním se nemá nikdy a nikde pýtvat. My nechceme
přítí různým těm povídačkám na Pražském Předměstí.
slavnostní výbor učiní jistě zajistí konec veřejným sčí-
táním každého krajeana. — Zvěda v j.

Evangelisté h. v. prý to nejsou, kteří
nedávají pokoj. Tak se chlubí dvojčtihodní páni
 posledním čísle časopisu „Hlas.“ Jim prý nedává
 pokoj „Brynňcháv Otáť“. Je prý v něm psáno, že
 „kteří křesťané přijali víru nepravou. — Tak
 Otáť“, kniha katolická má tedy říkati: Václav

evangelisti, ať se v naukách liší jakkoliv, mají víru pravou, jen katolíci mají víru nepravou. To bychom přitom dávali pokoj. — „Oltář“ praví: Pán Ježíš založil jen jednu církev. To je die „Hus“ zase něco hrozného. Mělo se snad říci: Všecky evangelické církve jsou tou pravou církví Kristovou, jen katolická ne. To bychom zase dávali pokoj. My ovšem už ji tak nemáme, než že die naši katolické nauky věřime, že slavného není moudrý, viso že není věda a rozruch chlapa že není hrad na skále. Ale to je právě, čím „nadvládáme pokoj.“ — Pan písař toho prvního článku o „Oltáři“ v „Hus“ je hned na začátku náramně rozčilěn. Místo děkání píše jedovaté výsky ku p. f.: „Toť se ví, sv. Pavel prodával odpustky, sv. Petr obodil jde Lardá na poně, svatý Jan proklínal kacíře.“ Drahy pane! Jste rozloben, nemáte pravdu. Když se nezakalým zrakem dovedl čísti biblí, právě tam byste se dočetl slov: Člověka kacíře se varuj. Ba u sv. Jana byste se dočetl, že musel bludaři přilít na sví, a taková že nemají býti přijímáni do domu, ba ani pozdravováni býti nemají. Il. Jan. Tak byl poctiv sv. Jan o pravověrné křesťany, že se bál, že by pouhá se sebzání s kacíři je státi mohlo. A vidíte; tohle ani v tom „Oltáři“ není. Naopak tam je psáno: O těch, kteří bez své víny v církvi jediné pravé nejsou, můžeme doufat, že jím Bůh jiným způsobem ku spasení pomůže, jestliže své vyznání za jediné pravé nepochybně mají a nebo pravdu upřímně hledají. Ku křesťanům nepravověrným máme zachováti snášenlivost. Katolík snášenlivý nepovažuje bludy církvi nepravověrných za stejné dobré jako pravdu církve své, ale sdílí se s vámi, co by nekatolíky právem sarmucovalo, uráželo a tím více odpuzovalo. Proč pak jste tuhle větu z toho „Brynychova Oltáře“ neuváděl? Vidíte, tou neise škrtá, mohli by vám evangelisti říci: Tomhle nás naši páni nechtí; při konfessaci jsme slyšeli něco jiného. — Jak pak je vám nyní? Neustydíte se za nevědomitě štvání lidí evangelického samičování toho, co se vám nebedí? Já napoť jeden z těch „Brynychovců“ bych si to za hřích pokládal. Co pak se týká toho, že v „Oltáři“ je psáno i o církvi nekatolických, a že tam jsou v sázce hezka ku p. f. Srovnání české ref. církve, starokatolíci — to nám vyčítají je z vaší strany nejmenší řečeno zase hřích. A proč? Proto že jste nám takovému obrannému vyčování naučili vy. Vaše katechismy jsou plny polemiky. Vaší strany opěak: Co je pravda? — má hezka: Inkvizice, Jezevíčtí atd. atd. A proto páni v hrdlo lže te pravíte-li, že vy dáváte pokoj. Podívejte se do heilberku katechismu, co píše o mši svatě, do které, když ji nemáte, vám nic není; podívejte se, co nám nejdražšího, narytého složeným modlitvám v katechismu (I) — a styďte se!

Tábor lidí pořádný na hoře Kunětické dne 8. t. m. odbyl se důstojným způsobem za ohromného účastenství lidí, čítajícím k 50.000. Na celém evahu proti „kalaté baště“ směrem ku Hradci Král. bylo prostranství téměř poseto. Záhy po poledni již přitáhly řady ověšených povozů se všech stran a zvlášť pohný pohled byl na průvod od Pardubic. Většina hasečských sborů a hezod přijela v průvodu hezby, sekolské spolky s prapory. Na schůzi dostavili se následující pp. poslanci: Sokol, dr. Pippich, Kryf, Adámek, Udriál, Hovorka, Dostál, Kudrnka, Spindler, dr. Žáček, Horák, Formánek. Dále byli schůzi přítomni: okresní starosta pardubický pan Markalous a okresní hejtmán Schüller. Schůzi zahájil jménem pořadatelstva pan Markalous, načež mluvil: Poslanec Sokol, dr. Žáček, dr. Pippich, Formánek, Adámek, pak národní dělník Hala z Prahy, rolník Klíčka z Bělešovic a j. v. Na tábor dostavil se též hlouček internacionálů, kteří hleděli rušiti svými výkřiky deštnou schůzi, po rázném zakřičení však záhy umkli. Ku konci schůze navržena byla a s jásotem přijata resoluce, v níž 50.000 shromážděného lidu pokládá popírání celistvosti naší království českého za zrádli, které může jen navrácením důvěryhodných práv býti napraveno. Dále žádá se rovnoprávnost všech národů Hise a tak svaně uzavřené území se neuznává a každý pokus o jeho zřízení považován bude za zrádli. Dále bedí provedena rovnoprávnost všech tří naší koruny české a vyslovuje se politování nad tím, že nebyla ministrotakými nařízeními sjednána rovnoprávnost našim bratřím ve Slezsku ani u nejvyššího soudu, kde jsou úřednická místa obsazována pouhými Němci, kdežto Čechům dostává se míst nanejvýš podřízených. Dále žádá shromáždění, aby zřízena byla na Moravě česká univerzita a technika a sjednána náprava při českém školství ve Vídni. Nad činností Němců v „uzavřeném území“ vyslovuje se politování zvlášť proto, že české menšiny nejsou chráněny ani příslušnými orgány a prohlánuje se solidarita s českými menšinami. Celistvost království hodlá shromáždění hájiti jménem, krví a životem. Ku konci pak žádá se v resoluci za splnění požadavků stávu středního, provádění meliorace a za spravedlivé vyrovnání s Uhry. Všecké kroky poslanců se schvalují. Z tábora zaslán byl četní telegram.

Zápis žáka e. k. gymnasia v Jičíně konán bude dne 15., 16. a 17. září t. r. Přijímací zkoušky pro první třídu budou 16. a 17. září od od 10. hod. Opravné, po případě i přijímací zkoušky do vyšších tříd budou 17. září od 9. hod. počínajíc.

Podělek školního roku bude celoven službami Božími dne 18. září o 9. hod. Výroční správa obsahuje dva články prof. Gotth. Smolafe: I. O rozbořech květalch, s 8 tab. II. O symbolickém počítání na středních školách. Ze školních zpráv podáváme tato data: Koncem šk. roku bylo klasifikováno žáků 260, všech národností české, 247 katolíků, 1 ev. ref., 12 israelitů; bylo dáno vyvádění první třídy s vyznamenáním 63, první třídy 169, druhé třídy 14, třetí třídy 2, oprav povoleno 13. Školného za rok bylo zapláceno 3465 sl., od školních decala osvobozených bylo 142, do polovice 18; žáci zaplatili tax a příspěvků na učebniny 608 sl. 70 kr., na potřeby tělocvičných her 68 sl. 40 kr. Neobligátům předem tím se učili: německé 260, francouzské 60, kreslení 88, tělocvika 102, těsnopise 58, krasopise 65, zpěva 116 žáků. Stipendistů bylo 15 s ročním politikem 2.104 sl. Maturitní zkoušky podnikli 22 veřejně a 1 externí žák; usadili byli dospělými s vyznamenáním 6, dospělými všichni ostatní s externistou; zkouškám předsedal ředitel přeseckého gymnasia pan Jos. Zahradník.

Memba na sleděje. V noci na 5. t. m. dobyval se do bytu p. Valeše zahrádníka v důstojnickém parku sloděj. Hrad na to byl prohlédán celý parku strážníkem, ale marně; sloděj poradil se s Vaškem.

Pro tuláctví a prostituci zatčena byla dne 7. t. m. 18letá M. Kandlíková s Chrudimi a dodána státnímu návladnictví ku potrestání.

Podvednice checová z Kyšperka, jež vyhládala v několika sdejších obchodech šatstvo, dopadena byla policií dne 7. t. m. v kavalíru d. 33. Zároveň nalezena byla část vylákaného zboží u F. Henerškové d. 77 na Brně. Chocova byla dána prozatím do nemocnice; po vyléčení bude se jí zodpovídati před soudem.

Nový hostinec. Chvalně známý hostinec u „Jevárků“ převzal od 1. srpna a ve vlastní správě dále vede osvědčený hostinák p. H. Maška. Upozorňujeme na došlé insert.

Pohřebecna ženitina. Dne 29. m. m. odešla 20letá Anna Steinová z Kuklen se svého bytu a dosud se nevrátila. Jmenovaná jevila známky pomatenosti a je tudíž domněnka, že potuluje se někde v okolí.

Mezinárodní sejdění. Dne 7. m. m. zatčen byl v Jablonci obchodník s vejci Markus Reich, příslušný do Svitavi v Haliči. Týž hleděl si však jak se udá výnosnějšího fenele než li obchodu. Jak totiž bylo zjištěno, přišel vždy do krámu, nechal si dáti za věští bankovku drobač, které shrábnul i s bankovkou a uprchl. Při zatčeném nalezeno bylo přes 1000 sl. na hotovosti a mimo jiné též zápisků, kde měl poznamenáno velkou řadu měst v celém Rakousku, kde byl za „obchodem“. Mezi těmito nalezené se i řada míst v Čechách, kde se poslední čas zdržoval. Sejdění vystupoval elegantě a nosil slatý řetěz. Poškosení nechtěl se hlásit u četnických velitelství.

Jednota katol. jímeců a mužů v Červené Kostelci. Dne 8. září pořádá ve prospěch stavby spolkového domu div. představení Přátelé, aneb: Vzdory na vzdory. Veselehra ve s jednáních. Sepsal Julius Rosen.

Umění církevní. Děkanému chrámu Diezenhoferova-Laragova v Přelčicích dostane se po dlouhých letech křížen restaurace. Chrást tento, vyznamenávající se náležitým slobem italským, náleží k nejkrásnějším a největším kostelům v Čechách. Vnitřní výzdoba svěřena byla patronátem Karla hraběte se Schönbornu, akad. malíři, redaktoru „Rozhledů v umění církevním“ Jos. J. Hábschovi. Výzdoba vykazuje polychromii a figurální malby nástropní velkých rozměrů. Jest to již patnáctý chrám, který týž umělec restauruje.

Slovácká Madonna. Zajímavý obraz chystají „Rozhledy v umění církevním“ jako první předplatitelům druhého dílu sborníku. Jest to náboženský sujet, komponovaný v duchu slovanakém. Madonna v rouše Slovenky dří na modlitbách a hlavy Kristovy. Autor obrazu akademický malíř Josef Hábsch nazval jej „Slováckou Madonnou.“ „Rozhledy“ vydají pro katolický dům zvláštní reprodukci obrazu, k jehož odebrání lze se již nyní přihlásiti u vydavatelstva Praha—Žitkov 750.

Bismark o papeži. Redaktor protikolické a Criplovské „Tribuny“ studuje poměry německé, savital též k Bismarkovi, který se s rím bavil o různých politických otázkách. Konečně přišel na německé partikularisty a tázal se, zda-li italie má své partikularisty. Redaktor „Tribuny“ pravil, že s Jiřími italie celá řada zámožných rodin žije v Paříži a hraje si na exulanty a že jejich neapolský orgán nazývá hraběte Caserta (bratra neapolského a Sicilského krále) svým jasným z Boží milosti panujícím pánem (Bismark, který zkácel trůn Hannoveraký, Hessenkasselský a Nassavský a který chtěl totáž učiniti králi Saskému — se prý tomu hlásitě zasmál). A ve Vatikáně žije papež, který stráty svátostkého panství nemáše ozeletí. „K tomu také Vaše Jasnost nemálo přispěla.“ — končil svou řeč redaktor „Tribuny.“ Bismark na to odvětil vážně: „Myslete rozhodem soudem v otázce karolinské? Co chcete? Byly to ávaby vnitřní politiky, kteréž mne k tomu přiměly. Jak jsem si měl také s neznámými pomoci? Bombardování španělských pobřežních pevností? Ovšem náleželi na mne mnozí, abych to učinil — avšak já jsem si myslil, že bychom nato vydali sta miliónů, abychom novou zář a nový nesvár seli. Po vážném uvážení rozhodl jsem se, poprositi papeže za výrok rozhodčí. Lev XIII. jest o: tatáž velmi rozumný muž („un homo molte intel-

ligente“). — „Zajisté, byl by každému trůnu cti a osloubou, domnívám se jen, že díla svého přilít dávěnuje. Patrně v sobě cti i síla rozlektiti sociální otázku.“ — Bismark odvětil: „O, ta sociální otázka! Naplňuje všechny vlády hrázou. Kdyby byla by se snad dala zastaviti mečí policií, teď musel byti vojenskou mečí potřena.“ — Tak mluví o politice a řešení sociálních problémů mužové, kteří pěl století dělali praktickou politiku, tak mluvil Bismark, který 30 let adával ten politice evropské. Naši pokrokářští Bismarkové v kalothkách s mlčením, ti mluví o politice a papežství ovšem jinak. Slavní politikové od Kořálů, ti ovšem nedovedou také nic jiného, než nadávat na papeže a Brynychovce a svažlovat při tom tak trochu nepohodlně jim Mladochochy.

Vady našich silnic a kterak jim odpomocti. Pan František Schumann, kr. d. zeměský inženýr, vydal nákladem zemského výboru království Českého pro veřejné poplatníky velice důležitý a prospěšný spis pod názvem: „Vady našich silnic a kterak jim lze odpomocti.“ Nemáme tuto práci snad kritiku o smíšené knize, nýbrž chceme jen poukázat na to, aby ve příčině silnic po rozsahu práce p. Schumannovy poplatníkům i povozníkům král. Českého výtečně prospělo. Kr. čes. zeměský inženýr p. Schumann uvádí za vzor, kterak silnice racionálně stavěti a v dobrém stavu dovésti udržovati okr. Českoskalický i vypočítává s přesností v pravdě inženýrskou, kdyby se tak v celých v Čechách silnice stavěly a udržovaly, že by výborně vyhovovaly svému účelu, že by tím ušetřeny byly potahy, sbytečné námahy a že i při větších nákladech, než jaké na špatných silnicích voziti se mohou, méně by koně i vozy trpěli a při tom mohlo by se ročně ještě na 6 miliónů sl. ušetřiti. Tak ohromná je tedy stráta, která pochybeným a neúčelným způsobem udržování silnic přichází (háždoročně 6 miliónů sl. a smar. Koho by zajímalo prostudovati všechny údaje, výklady a výpočty, toho odkazujeme, aby si smíšený spis, který vyšel tiskem Jos. B. Vilímka v Praze, opatřil a nabude zjistěti přesvědčení, že kniha je výborná a že by národu českému velice posloužilo, kdyby o úpravu a udržování silnic dle rad v knize uvedených se pečovalo. Již v úvodě praví spisovatel: „Hlavní podmínkou blahobyti u země jsou soustavně založené a řádně udržované spojovací prostředky.“ — Hospodářství, průmysl a obchod nemohly by květati, kdyby nebylo dostatek dobrých železnic a silnic. Ku šíření osvěty a vzdělanosti nejvíce přispívají „škola a silnice.“ Myslíme, že by velice dobré věci posloužilo, kdyby za účelem jednotné a vzorné správy silnic vysoce slavný zeměský výbor státní v České Skalici školou nebo nějaký kurs pro stavbu a udržování silnic, odkud by vycházely cestmistrů a cestářů, lidé racionelní stavby a udržování silnic dobře znalí, kteří by dovedli silnice udržovati v dobrém stavu. Že u nás podobného ústavu dosud není, jest spíše přičinou, proč se stídati má. Nebudeme snad čekat, až nás Němci předejdou ve věci té, aby pak poukazovati mohli, že se po nich opíjíme. Proč bychom sami dobré věci cesta neklesili? Náklad, kterého by na takový kurs bylo potřeba, nepohltil by zajisté ani úrok z úroků, které by vynealo oněch 6 miliónů zlatých, jež ročně v Čechách sbytečně na smar přicházejí, při čemž ještě není počítáno rychlejší opotřebování potahů a vozů na špatných silnicích. Česká Skalice, která jest obklopena stří výborných silnic racionálně zřízených a udržovaných, hodila by se zajisté ku šíření kursu výše smíšeného nejlépe a slavný zeměský výbor zavázal by se činem tím celému národu českému, kdyby tento cestou sbavil poplatníky v tomto směru do jisté míry přitáček, neboť by se při menším nákladu mohly pořídit i udržovati pohodlně a dobře a lni.

Z Červených Pečků. Křesťansko-katolický vzdělávací a podporující spolek „Svornost“ v Červených Pečcích u Kolína konal měsíční schůzi spolkovou dne 29. srpna za velikého účastenství členů i některých pánů hostů, které se znamenitě vydařila. Pan předseda zmínil se členům, kteří nemohli se účastniti slavnosti Hradeckých, o průběhu slavnosti těch. Pak přestoupeno ku hlavnímu předmětu schůze, jímž byla přednáška veledůstojného p. Filipa Konečného, slovného spisovatele a kazatele u sv. Panny Barbory v Kutné Hoře: „Jak smýšlel František Palacký na sklonku svého života o věcech náboženských v Čechách.“ Pan řečník začal přednášku svou vyličáním oslavy 900 letého jubilea založení biskupství Pražského, které se konalo v Praze r. 1873, a pravil, že té oslavy náboženské i národní účastnil se i otec vlasti Palacký. To účastnění Palackému bylo vytykáno v listech protikolických. Palacký, který poznal, že v listech těch nevědomost a neznalostlivost ve věcech (náboženských) bojuje proti němu i proti náboženství katolickému, napsal v důkladné obraně své několik slov o náboženství a víře. Ze slov těch, jak veledůstojný pan řečník dokázal, jasně vysvítá: 1) Palacký uznal, že Čechy jsou pokatoliceňy a že tak má státi, jelikož v tom spočívá dobro národa českého 2) Palacký odusoval boj proti náboženství katolickému n-poctivým způsobem vedený. 3) Palacký zatracoval indiferentismus náboženský. 4) Palacký zastal se napadeného duchovenstva katolického, ukázal jak je vzdělané a vlastenecké, a odusoval boj proti němu vedený. — Každý s napjatou pozorností naslouchal slovům řečníkovým a po přednášce odměnil jho slasoušnou bouřlivou pochvalou.

Z Pardubic. Náš snutná a truchlivá i vesele a rozsmarné slouvný Ob. na Antonín Juklíček, majitel, vydavatel a relaktor „Neodvialých Listů“ v Pardubicích, které jsou „neodvialé“ pouze od zdravého rozumu a odvialé od svých věřitelů, abonentů a šenkýřů, otírá se v posledním čísle také o spolek katolických učitelů. Ten o „demokrat“ otírá se zvlášť o vysoce zasloužilé učitele a vychovatele, pana ředitele Hornofa z Pardubic a p. Orla, Hdičho učitele z Rovné. Prvnjář prý zvolen za mistopředsedu, druhý prý vyšel z volebního osud jako sprostý — bez šarže. Tak vida, jak „demokrat“ Juklíček drží pojednou na šarže. Možná že to přivede a moderních šarfičů dokonce na krajta,

Kalínu. Tyš občan posmívá se dále jednomu pánu, že se neúčastnil sjezdu katolických učitelů, poněvadž prý se právě nalézal v pilném jednání diplomatickém — za příčinou nějakých nedoplateků — s několika „bezbožnými šenkýři“, jež jej způsobem přímo „helvetickým“ obžetovali. Náš občan redaktor Juklíček patrně ani neví, jaký tu spáchal na sebe hluboký vtip. Napadený pán, „prý“ přímo způsobem helvetským od šenkýřů obžetovaný, prý byl v diplomatickém jednání s nimi. Pak li je to pravda, tedy hleděl se aspoň vyrovnat a dluhy dle možnosti splatit. Pane redaktore Juklíčku ruku na srdce! Mchou totéž o vás říci všichni šenkýři pardubičtí, atd. atd. atd. a vaši věřitelé v Českém starostlavském království které své povinnosti i dluhy aspoň vždy řádně platili? Pane občaně redaktore! Nechceme Vám sahati na svědomí, nechceme se zabývatí otázkou, kolik set liber kreditu Vám povolila anglická a francouzská banka, tolik však víme, že pardubická „Živnostenská banka“ Vaše směny neakceptuje a neřídí — a jelikož jste tedy sám jen záporné výtečným plátcem, tedy nechejte vůbec šenkýře, nakladatele, tiskaře atd. na pokoji. Víte, že takové a podobné věci jsou speciálně pro Vás náramně chouloustivé. Kdyby jste snad neměl osvědčené pedagogy Hornofa a Orla, neměl byste snad vůbec o čem psát a mnohý finančník a šenkýř nevěřil by vám snad ani na „přiléháček“. Buďte proto těm pánům vděčen, nehanobte zasloužilé staré učitele, neotírejte své nectné pero jako moderní Mikuláš Bidlo o pověst české učitelky a svět pak najde snad pro Vás revolverový žurnalistický tón aspoň omluvu, že jste jen časem trpěl rasovským tonem.

Vaši tajní přátelé.

Z Červeného Kostece. (Nové volby. Tyfus. Akce ve prospěch utiskovaných. Národní statečnost. Stavba nového spolkového domu). Volby do nového obecního zastupitelstva konaly se zde dne 2. září za sbor III. a dne 3. září za sbor I a II. — V poslední době objevilo se zde několik případů střevního tyfu. Z té příčiny nařídilo okr. hejtmanství, aby se některé podezřelé studny zavřely a obyvatelstvo své styky s nakaženými domy na nejnужnější míru omezilo. — V neděli pořádal zdejší mládežnický výlet do „Občiny“, jehož čistý výnos věnován bude utiskovaným českým menšinám. Tyto dny kolovala některými listy zpráva o tábořském hostinákem Amortovi, který německého cestujícího pro urážlivé chování vůči Čechům okamžitě z místnosti vyprovodil. Něco podobného ale ve větším měřítku dokázal zdejší hotelier p. Kosinka již dávno. Když za známých dělnických nepokojů ve městě našem, jeden osud německé společnosti, která se u p. Kosinky denně scházela a tam i stravovala, učinil neslušnou poznámku o českém národu a ostatní mu přizvukovaly vyhnal okamžitě celou společnost, tak že pouze ti, kteří měli polévku již nalitou, tato jen dojísti mohli, aniž by však co dále dostali. Kdo pak neměl polévku nalitou, místnost ihned opustiti musili. Od té doby je v hotelu p. Kalinky vzduch čistý, zvláště česneku a cibule tam necítiti, leč v kuchyni. — Zdejší Sv. Josefská Jednota dostala z dosavadních místností výpověď. Za tou příčinou usnula se valná hromada na stavbě vlastního domu a jelikož se vyskytlo hojnost dubrodinců a přiznivců, mohlo ihned ke skutku přikročeno býti. Zakoupeno staveniště, shotoveny plány a počato se svázním hmoty, tak že, dá Bůh, jednota na přes rok do vlastních místností přesejdí. Pokud nám známo, bude Jednota zdejší první v diecési která bude hosty své vítati pod vlastním krovem. Zdař Bůh!

Ze Žirce. Dva němečtí vojáci od 92 pluku pohádali se zde v hostinci a tasili bodáky. Útočník otec tří dětí, byl napaden a na místě usmrčen.

Zvěsti s východních Čech.

Z Králové Dvora. C. k. odborná škola tkalcovská ve Dvoře Králové n. L. nabyla v uplynulém školním roce značného rozšíření, neboť nejen že oddělení ručního tkalcovství více stroji na 24 ručních stavů doplněno bylo, zařazeno též oddělení mechanické, v němž se nalézá vedle plynomotoru o osmi koňských silách, systému Volfva a dynamoelektrického stroje, 10 mechanických stavů, rozličných, těch nejlepších soustav, z soukací stroje a 1 stroj na stání lněné plže i bavlny. Současně ustanovena jedna učitelská síla pro předměty technologické, 1 díl mistr pro mechanické i ruční tkalcovství a zavedeno vyučování Hinského katolického náboženství. Vyučování večerní děje se při elektrickém osvětlení. Škola ta byla v posledním školním roce navštěvována od 26 žáků v ročníku I. a 20 v ročníku II., tedy od 46 žáků v běhu denním; z nich bylo 30 národnosti české a 16 národnosti německé. Do pokračovacího kursu odborného přihlásilo se 26 posluchačů, z nichž bylo 10 Čechů a 16 Němců. Mimo 7 žáků, rozličných okresů, kteří požívali státní nadace, obdrželo ještě 7 žáků podpory v obnosu od 20—35 sl. ročně, dohromady 145 sl. Na tento obnos přispěli: vys. c. k. ministerstvo 100 sl., slav. ředitelstvo české spořitelny 20 sl. a škola 6 sl. Třináct žáků dostalo učební potřeby a měli od školy zapůjčené potřebné knihy. Za vlastního pilnosti a mravní chování byli vyznamenáni a obdrželi žáci: ročníku I. Eliáš Josef knihu „Technologie ruč. tkalcovství“, Mareš Bedřich knihu „Mladý živnostník“, Hroch Jos. pochvalný diplom a žáci ročníku II. Ludvig Vlastimil i rak. dukát a čestný diplom, Petřík Jan knihu „Mladý živnostník“, Horáček František pochvalný diplom. Nový školní rok 1897/8 započne 16. září t. r. o 8. hodině ráno slavnostní mší sv. a vzýváním Ducha sv. Vyučování se bude, jak na všech takovýchto školách pro ruční i mechanické tkalcovství dle normální učební osnovy od vys. c. k. ministerstva vyučování pro všechny školy tkalcovské předepsané jenž pro kurs denní na 8 ročníky rozdělené jsou. V ročníku I. se vyučuje: Nauce o předivu, nástrojích, svazech, rozebírání a kreslení tkanin (dekompozicím), výpočtům tkanin technickým i obchodním (kalkulacím), sestavování vzorů pro podnožkové stavy tkací, kreslení měřického, od ruky a odbornému (patronování), všeobecným a průmyslovým počtům, přípravám pracím v tkalcovství praktickým, tkaní na stavech podnož

kových, se stroji listovými (brdovkami) i šakárovými. V II. ročníku učí se žáci: Znátí stroje listové brdovky i šakárové, jednoduché i složené, jejich sestrojování a využitkování při tkaní látek vzorkovaných a látek vzorů a svazů složitých na stavech ručních i mechanických, kreslení od ruky dle vzorů tkaných, kreslení strojnickému, kreslení vzorů a patronů pro různé soustavy tkanin složitých, rozebírání a kreslení jejich výpočtům pro ně, v úpravě tkanin bavlněných, lněných, vlněných i hedvábných, účetnictví a věde obchodní. Dále se vyučuje němčina a náboženství. Prakticky se cvičí žáci ve snování jednoduchým i složitým, ve tkaní na stavech ručních a mechanických, jednoduchých i složených, v sestrojování stavů a nástrojů tkacích a ve vyhotovování karet šakárových ručně i na strojích. Nedělní a večerní kurs, jenž 2 r. trvá, započne 4. října t. r. o 9. hodině dopolední a vyučování se bude vzhledem k domácímu a školnímu tkalcovství, nauce o předivu, svazech, nástrojích, dekomponování a kalkulacím. Na škole té působí 8 sil učitelských a jest z dostatek vybavená vším, čeho zapotřebí, aby se v ní žáci, nejen theoreticky, ale i prakticky v ručním i mechanickém tkalcovství vzdělati mohli. Vyučovací řeč jest česká. Žákům národnosti německé, než řeči vyučovací porozumí, poskytují se vysvětlení v mateřském jejich jazyku. Zápis žáků do denního i večerního a nedělního běhu, jakož i žáků mimofádných t. j. takových, kteří by se jen v některých, ze jmenovaných předmětů vzdělati chtěli, koná se do 15. září t. r. v ředitelství jmenovaného ústavu (Přemyslova ulice 479) od 9—11 hod. dopoledne. Ti, kteří přijati býti chtějí, musí prokázati, že povinností v návštěvě školy obecné, měšťanské neb i jiné zadost učinili, že tělesně i duševně vyvinuti jsou a zavázati se svými rodiči neb poručníky, že po ustanovenou dobu školu bevlivě navštěvovati a dle domácího řádu chovati se budou. Pro kurs večerní a nedělní musí se přihlášeny prokázati, že při tkalcování zaměstnan jest neb byl. Zápisné a školné — mimo žáky mimofádné a cizozemce — se neplatí. Toliko pomůcky k vyučování theoretickému musí si žáci ze svých prostředků zaopatřovati. Žáci mravní a schopní, ale nemajetní mohou se nadíti podpory a budou za řádné zhotovené výrobky placeni. Bližší podmínky a vysvětlení útně neb písemně ochotné podá na požádání správa cís. král. školy tkalcovské ve Dvoře Králové n. L.

Z Velké Poříčí. Zdejší Svato Václavská jednota jinochů a mužů pořádá v neděli dne 12. září 1897 zábavný večer v hostinci p. Frant. Suka s následujícím programem: 1) „Láska a dluhy“. Jednoaktovka. 2) „Následky prvního manželství“. Fraška v 1 jednání. 3) „Sok a trumpetou“. Fraška v jednom jednání. 4) „O tyhle vdovičky“. Ve-elohra v jednom jednání. 5) „On hledá poklad“. Fraška v jednom jednání. Začátek o 8. hod. večer. Školní mládež přístupu nemá.

(Zasláno).

Kde hledati dlužno hlavní příčinu nezdravoty měst a obcí? Zajisté větším dílem ve špatné

pitné vodě, která, seosídlena bakteriemi, působí na organismus lidský velice zlobuše.

Jak však odpomoci tomuto zlu a uchrániti pitnou vodu před znečištěním?

Otázka tato došla v nejnovější době svého rozluštění a sice jsou to c. k. patentované zdravotní cementové stujné, které, zabírajíce přítok všech nečistých povrchních vod a vyvádě do studniční pramenité vody, zachovávají tuto úplně čistou a tím zdraví lidskému nejen neškodnou ale i prospěšnou.

Studné tyto došly již z povolených stran svého ocenění a protož mohou býti co nejlépe doporučeny. (Další viz insert).

(Zasláno.)

Od medic. autorit vše odporučené fecké víno sílíci prvního řádu **Mavrodaphne** 1 lah. sl. 1.80 pól lah. 80 kr., v demijonu 1 litr sl. 1.00 dodává **H. F. SEIDEL v Praze**, Vodičkova ul. 30. (Hlavní sklad pro naše země.

Těž druhý druh, méně sladký: **Achaler sec.** za stejné ceny.

Čecký čistý koňak v demijonu 1 litr sl. 3. — Nejvyšší vyznamenání zlatá medallion, „mezinár.“ lékárnické výstavě 1896. — Zásilkou drahou i poštou. (189)

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 31. září 1897. 1 hl. pšenice sl. 8.45 až 9.00, žito sl. 6.30 až 6.50, ječmen sl. 4.85 až 5.20, oves sl. 3.80 až 3.15, proso sl. 5.— až 5.30, vikev sl. 5.— až 5.10, brách sl. 8.50 až 10.00, dočka sl. 10.— až 13.00, jáhly sl. 6.00 až —9.40, trp. z. 9.— až 21.—, brambor sl. 1.30 až 1.80.

V Králové Dvoře n. L. dne 14. září 1897 pšenice 8.90 —, žito 6.60 6.40, ječmen 6.00 — oves 5.40 5.—, brách 9.— 8.—, dočka —00 — vikev 7.30 6.70, jáhly 15.50 8.—, kroupy 12. 8.—, brambory 2.10 2.00, vejce (kopa) 1.30 0.—, másto 1.20 1.60, tvaroh 14 kr., maso hovězí 64 kr., maso tel. 68 kr., maso vepřové 72 kr., maso skopové 60, seno 3.00 sláma 2. 0. — oves 7.30 6.00.

Listárna redakce. Dp. Janu Götschnerovi duchov. správci v Opočně vzdáváme za zaslání nám stenogramy díky.

Listárna redakce. Polemiky jsme odložili, není pro ně zatím místa.

Řeči dp. dr. Rud. Horáského a rolníka p. Ječného o přítě

Oznámení.

Velectnému pl. t. katolickému obecnstvu zvláště velectnému duchovenstvu, našim katolickým jednotám, slavným úřadům, ústavům atd. dovolujeme si tímto uctivě ve známost uváděti,

že počátkem září t. r. přesešli

Biskupská knihtiskárna

z domu pl. Pospíšilové do pohodlných prostranných místností katol. diecézního spolkového domu

Adalbertina,

kdež zásobivši se hojností nového písma a zlepšenými stroji je s to vkusností, cenou, rychlostí provedení **tiskopisů všeho druhu** závoditi s nejmodernější zařízeními závody svého druhu.

Podepsaná správa tiskárny jako až dosud snázila se ochotně vyhověti každému přání pp. zákazníků a odběratelů, tím snáze bude moci nyní v účelně zařízených místnostech posloužiti v každém ohledu.

Katolické naše pl. t. obecnstvo prosíme, aby dle hesla „Svůj kavému“ věnovalo laskavou přízeň svou i podporu závodů sájmům katolickým obětavě sloužícímu.

V hluboké úctě oddaná

Správa bisk. knihtiskárny.

Závod truhlářský, čalounický a dekorativní
firmy

Michala Mayera syn

V PRAZE,

Stěpánská ulice č. 67, proti dvornímu pivovaru,

doporučuje svůj nejnovější

sklad nábytku

od nejjednoduššího až do nejelegantnějšího provedení.

Vlastní výroba.

Závod založen r. 1881

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHNOVĚ N. K.

nabízí na dobu podzimní

čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Račte učinit jen malou objednávku na
skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuji všem svým milým veleobojím a
veleobojím zákazníkům za vřelou přízeň,
prosim, aby mi i dále důvěru svou věnovali a
slibuji vždy vzornou, poctivou obsluhu. (16)

Ludvík Nejedlý,

dekorační malíř
v Novém Bydžově

dlive v Hradci Králové

doporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních

malby kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré ma-
bý nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové. (3)

Návrhy ve slohu stavby kostela se na
požádání ochotně vypracuji a rozpočty předložím.

Sensační vynález

c. k. výhradné privilegium

pro univerzální chránič prostředek

proti pocení nohou.

Jediné nosení mých patentovaných a dobré kůže
a s vložkami ku prosycování zhotovených střívků
proti pocení nohou uchrání každého od nepříjem-
ného pocení nohou, ale též i od

**bolestných ozmoženin
a kuřích ok**

scela osvědčuje. Prospekty jakož i návod a osobní
brání míry zdarma a franko. 51

Josef Hanzlik,

Víděň XVII., Weissgasse 2.

Svět k svému!

Vyměněn na výstavě v Hradci Králové r. 1894
zlatou medailí a diplomem.

**UMĚLÉ
ZUBY**

podle nejnovějšího amerického
způsobu vyrábím a konám ve-
škeré práce v oboru ten spadající
přesně a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ru-
če za nejlepší obsluhu a
nízké ceny než všude
jinde. 88

Citáše přisui obecnost
poroučí se v účtě plně

Josef Čáslavský,

zubní technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Králové.

Svět k svému!

**Umělecký
závod**

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,
Brno.

Odberný závod
pro malbu oken
chrámových.

Sedmkrát prvními
cenami vyznam.

Rozpočty, náčrtky atd.
jakož i veškeré rad-
ebdne zdarma.

Kočáry

nejnovější soustavy, práce solidní,
ceny levné doporučuje

Čeněk Buben,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenan na výstavách: V Jaroměři stří-
brnou, v Dobrušce zlatou, v Praze státní
bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší
vyznamenání čestný diplom s právem rašení
zlaté medailie s korunou. 78

Českou

medovinu

vyznamenanou pochvalným diplomem ústředního
včelařského spolku pro království české vyrábí

Vinc. F. Kosek,

továrna na likéry a sodevou vodu ve Vamberce.

Továrni sklad obuvi

firmy Al. J. Nejdlý v Kuklenách nachází se
v Hradci Králové

u pana A. Dvořáka

v domě č. 164 na náměstí, vedle c. k. soudu
kdež lze dostati řádné a solidně pracovanou
obuv z nejlepšího materiálu, od nejjednoduš-
šího až do nejjemnějšího a elegantního
provedení.

Výhodná koupě

pro každého.

Veškerá obuv zhotovena jest z kůže vy-
robené ve vlastní parostrojní koželužně a
můžeme tedy za solidní materiál ručiti. 129

Jen za 2 kr.

korespondenční lístek a obdržíte

zdarma a franko

nejnovější ceník firmy

A. F. KLAUS,

továrna na razítka a písmenka
v Liberci.

Karel Herink

v Praze, Malá Karlova ul. č. 147-I.

doporučuje za ceny továrni:

deky hedvábné, atlasové, **deky** peřím plněné,
deky vlněné, atlasové, **deky** rougenové, **deky**
kretónové nejnovějších vzorů prořezávaných.

KAPY co povlaky od jednoduchého až do
nejjemnějšího provedení; a sice: buď
vyšíváním neb krajkou zdobeny. 131

Malíř a pozlaccovač

J. BARTA,

V RYCHNOVĚ N. KN.

Havlíčková ulice č. 197.

doporučuje se P. T. kněžstvu a patro-
nátním úřadům

ku pozlaccování oltářů, náhrobků

a veškerých potřeb kostelních.

* Mimo to přijímá a vkusně provede

malby chrámů.

Vzorky předložím se na požádání.

Veškeré zakázky vyřizují se vkusně tr-
vale a levně. (13)

Žádné

sesouvání

a střícení se studní více!

Ctělým správním obel, pivovará, cukro-
varů, vůbec všech průmyslových podniků,
jakož i pp. stavitelům a soukromníkům
při sahování nových studní, dle ctělým
správním dolů při stavbě šachet nabízi se
nížepeaný stavitel c. k. priv. bezpečných
zdravotních cementových studní a šachet
ku provádění těchto se sáruhou. Studně
tyto předělí všechny až posud užívané ne-
jen tím, že stavba jejich jest úplně bez-
pečná a lehce k provedení možná i v té
nejvyšší pódě, ale hlavně tím, že každé
z: edičtění vody, vzniklé prosakováním
ro ličných výkalů zemi, úplně jest vylou-
čeno, což jest velikou výhodou svláště
tam kde se studně s nedostatkem místa
těsně při stokách nebo sáchdech zaklá-
dati musí. Stavba studní těchto jest po-
měrně s menším nakladem spojena než u
studní obyčejných, než svláště upozor-
ňuji iaskavé nabídky zaslaný buďtež pod
adresou:

Věkoslav Navrátil,

úřadně oprávněný stavitel c. k. priv. bez-
pečných cementových studní

Létkany, pošta Velké Čakovice-
187 Praha.

POZOR!
Upozorňujeme nejširší českou veřejnost na právě založenou a dle nejnovějších zkušeností založenou

továrnu na cikorii
Josefa Kučery,
v Mekrovousech
pp. Sadová,

kdež se s nejlepší suroviny jen sboží nejlepší jakosti vyrábí.

Závod tento je ryze český a doporučuje se pšeni českého obecně, které sjiště ve vlastním prospěchu dá dobrému českému výrobku přednost před výrobkem cizáckým, daleko se mu nerovnájm.

Proto obkává se, že české obecně, zejména pak uvědomělé rolnictvo podporovati bude tento nový český a rolnický závod, řídící se dle hesla:

„Svůj k svému!“

Pamatujte při své potřebě na českou cikorii J. Kučery z Mekrovous. 177

Oznámení.

Od nejvyššího dvorního úřadu
Jeho c. apoštolského Veličenstva císaře
Františka Josefa I.,
podařilo se firmě
Arnošta Weigla
v Prostějově
z císařských sklepů ve dvorním hradě
ve Vídni

větší množství starého, velmi jemného, původního
vína s nejlepšími a nejušlechtlejšími vinic Rakouska
výminečně zakoupiti, a dovoluje si hořejší firma
ct. p. odběratelům vína oznámiti, že prodej a vý-
čep vína z c. k. dvorních sklepů již započal,
k čemuž vřichní milovníci pravého
ušlechtlého moku révého se co
největší zájmem. S veškerou úctou
Arnošt Weigel,
velkoobchod vínem.

Obchodní škola v Náchodě.

Tato na základě ustanovení císařského nařízení ze dne 27. června 1880 autor. obchod. škola jest ústavem poskytujícím odborného vzdělání ve vědách obchodních t. p. studujícím, kteří chtějí státi se administrativními úředníky v závodech obchodních nebo průmyslových

Do ústavu přijímají se absolventi III. tř. gymnasia, reálky nebo školy měšťanské, jakož i ti, kteří přijímají zkoušku prokáží způsobilost, aby na řádné posluchače přijati byli mohli. Mnohdy posluchači se rovněž přijímají.

Nový školní rok počne 18. září t. r. Zápis koná se od 15. do 31. července a od 1. do 18. září t. r.

Blížších zpráv ochotně podá 115

Ředitelství obchodní školy v Náchodě.

Skład a výroba nábytku
FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží výrobně

úplně zařízení do pokojů

ze dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného

sv. pokrývky a žínky, na

opony a záclony do oken, hladké i zdřevňané dle franc. způsobu. 151

Práce velmi důkladná v cenách mírných.

Rudolfa Dvořáčka

starší lékařka u svaté Anny v Písku
v Čechách

rozesílá na veškeré stanice franko

pravou

MALINOVOU ŠTÁVU

z lesů jihočeského Pošumaví

5kilovou láhev za 3 zl. 80 kr.

Bratry s cukrem zavazovat 5 lit. sodek 3 zl. sádkou.

Račte sobě adresu zapamatovati. — Za nejmenší a pravou jakost se ručí. Před padělaným, etherickým oleji připravovaným levně nabízeným zbožím se varuje.

(136)

J. Jina. Lomnice nad Popelkou

nabízí
světově známé lomonické sachary
ve více ročních
ak ostech sapli.
měřené
ceny
Vzor ky
ode všech dru-
hu proti zaslaní 15
kr. v sušicích
Kostelní hostie
Mandlové pečlivky, Karlov, opatky
zakusky, Trubický
oplatek obecní
malové, pilavky,
desertky,
plněné
Praty medový pumpnyk
a různé čajové
desertní pečivo.
dorty
a podobné

Pivní sklenice

libovolných vzorů po 20 kr.

Pivní láhve

s patentní uzávěrkou

jakož i ostatní skleněné a
porcelánové nádoby pro ho-
stince a domácnost v obrov-
ském výběru za ceny tovary nabíží

K. V. Skuherský,

výroba a sklad nábytku v Hradci Králové.

SYREČKY

olomoucké,

světově známé, pikantní chuť, kterým se žádné jiné nevyrovnají, nabízejí se mirajícím cen. 5kilovou asi bedničku obsahující všechny druhy na zkoušku, odešlu proti předem zaslaným 1 zl. 80 kr. poštou. — Olomoucké syrečky prodávají se v cizině jako delikatesa! Adresa: (48)

V. Šindlerová Olomouc,
Žitná ul. č. 18

Kupecský krám

v Hlinsku u kostela (v téže domě nalezá se
hostince p. Pantůčkův) jest od 1. prosince t. r.

k zadání.

Závod trvá celé století.
Blíže sdělí Ant. Šokol v Hlinsku č. 271. na Zá-
moří 719

Do Hradce Králové a okolí!

V účtě podepsaný dovoluje si P. T. obecně
Hradce Králové a okolí zdvořile oznámiti, že převzal a od
1. srpna ve vlastní správě vede nejchvalnější pověstí se těšící

hostinec „u Javůrků“

v Hradci Králové.

Ujmaje se tohoto renomovaného hostince, učinil
jsem si povinností velkou důvěru, již se všeobecně má té
muž udržeti a ve všem svým velect. hostům a příznivcům
vyhověti a vstříci přijíti. Čepuji jen

výborné vyloučené pivo královéhradecké

a posloužím také dobrým přírodním vínem. Kuchyně
jest vždy čerstvá a chuťně upravená.

Ctěné přízní P. T. doporučuje se a o bojnou důvěru prosí v účtě veškeré

Hynek Muška,

hostinský „u Javůrků“ v Hradci Králové.

Hojně zásobený sklad

plněných látek
oděvních

všeho druhu, vlastní výroby a solidní
jakosti nabízí

za ceny nejlevnější

Jindřich Hon,

vyrábětel viněného zboží ve Výškově
(Morava). 135

Vzor ky sdarma a franko

FILIALKA

Živnostenské banky pro Čechy a Moravu

Královská tř. č. 11. V PARDUBICÍCH ve vlastním domě

Akceový kapitál 8 milionů zlatých. Rezerva a pojištění
fondy přes 2.000.000 zlatých.

Adresa pro telegramy: Živnostenské Pardubice.

Účet v clearing u poštovní spořitelny č. 830.389. Telefon č. 6.

155

Směrná

Koupě i prodej všech druhů losů, cenných papírů, akcií,
priorit, zástavních listů, deviz i valut. **Výměna a ob-
měna** tažených zástavních listů, obligací a veškerých ku-
ponů. Poukázky na všechna bankovní inšta tu i cizo-
zemská. — Zvláště čilé spojení s Amerikou. Zakázky
pro burzu za podmínek nejvýhodnějších. Zálohy (půjčky) na
cenné papíry a zboží za mírný úrok. Eskont směnek a jich
umístování (jomicily). Uchování cenných papírů. — Ob-
starování vstupnic a devizních Příjmů vkladů
na spořitelni knížky na pokladniční poukázky, v běžném
účetě a na účtě girovy proti vydávání čeků. Konvertování
a obstarávání půjček hypotekárních a komunálních. Komio-
nátství pro cukrovary, prodej cukru a petroleje ve velkém

oooooooooooooooooooooooooooo

Heřmánkový květ

čerstvý bez šlopek i dobře sušený, kupuje v ka-
ždém množství za ceny nejvyšší (112)

lékárna Karla Hubáčka

v Hradci Králové.

oooooooooooooooooooooooooooo

Víno

červené a bílé jakož i šumivé

nabízí

Správa vinařství

knížka

Jižně z Lebkovic ze sklepů zámeckých
na oběd.

Po sjezdu

nebo

eseroitilch

zapomenul některý z pánů
v bytu vikaristy pana

Antonína Paulana

**kleriku, have-
lek, oingulum
a bilet,**

a doufá se o to nikdo ne-
přiblíží.

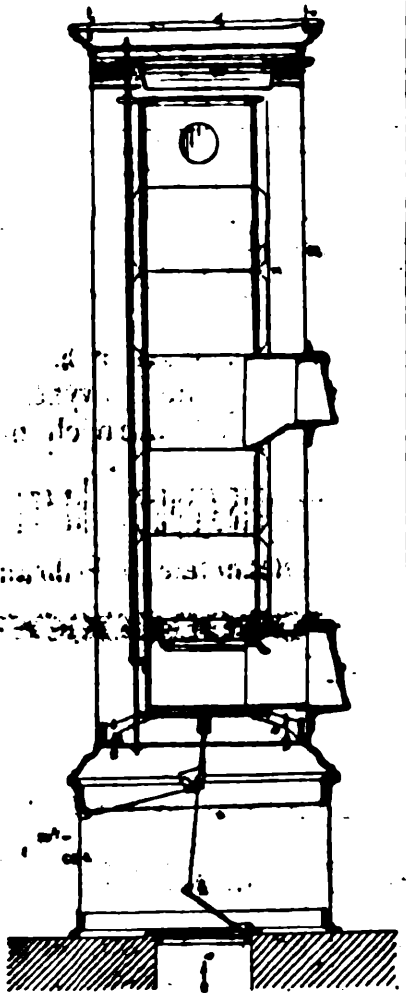
Proti zaplacení tohoto
inverzu, příp. poštovních
výloh, možno tyto věci u
něho vyzvednouti.

Umla
paní barvírna
 Františka Červenky v Pardubicích
 doporučuje
cidění a barvení
 hedvábných, vlněných i bavlněných látek a šatů,
 látek nábytkových (vypalových i plybových)
 ve všech modích a stálých barvách dle
 nejnovějšího odborného způsobu
 záruky pevnosti vydrží se os
 možná nejrychleji.

František Doláň,
 dekorativní malíř
 v Novém Bydžově č. p. 136.
 doporučuje se veleškolnému duchovenstvu a sl.
 patronátním úřadům ku provedení polychromie ko-
 stelů, restauraci starých maleb (fresco i olejových)
 a veškeré práci dekorativní.
 Práce malířské provádějí se ve všech doud
 známých technikách. Skizy na požádání se před-
 loží a při zájmu práce se moštějí.
 Práce mimořádné, jako: zlatění stěn a řez-
 bářské přijímám do vlastní řeže a zadávám jen
 silám výtečným.
 Veškeré rady týkající se oprav maleb a vy-
 oby chrámů, jakož i rozpočty z ochoty zdarma.
 Chudším farním osadám
 zvláštní výhody.

KÁVU surovou
 praženou
 dobré jakosti při mírných cenách
 jakáti veškeré osadnické sborů, lahůdky,
 vína a i cizozemské, jímne likéry, mino-
 rální vody ve velkém výběru
KAREL FANTA, PRAHA—II.
 Růžová ulice č. 9.
 Zakázky zasílají se franko do domu, záhlavky
 z venkova vyřídí se obratem poštou.
 Pánům překupníkům zvláštní mírné ceny.
 Vlastní pražská káva.

**Pro školy, tělocvičny, kavárny,
 hostince a taneční sály**

Mikulejský & Rívnáček,
 Žitná ul. č. 13. v. PRAGA. Telefon čís. 1489.
 kamna železná soustavy Mědingerovy, ústřední topení, kamna
 plátěná regulační šamotem vyložená, dvojice úsporné, kamna
 kachličková šamotová, sporáky, koupací vany atd.
 český velkozávěs

Václav Zima,
 vyrábí hospodářských strojů
 v Přepychách u Opocna,
 vyrábí jako specialitu
čistící mlýnky na obilí
 svého vlastního, patentem chráněného vynálezu, v době
 nynější co nejlepšího záměru
ŘEZAČKY
 v noži uvnitř, broušenými, se nejlepšího užitku,
šrotovníky
 s mlýnskými kameny, svého vlastního patentovaného vyná-
 lezu jež velmi od jiných kamenných šrotovníků se liší
 vynikající lehkým chodem a větším výkonem; univerzální
 vyčišťovací stroje se ždímadly, pro každou domácnost
 pro poloviční úsporu výloh prací nevyhnutelné.
 Při všech výrobkách soustava nejlepší jakosti, solidní
 obrobky, ceny mírné.
 Ceníky na požádání zdarma a franco.

Etamine!
 Letní novinka pro
 pány na obleky v bar-
 vě černé a temněmodré, bo-
 licí se těs na 1 a 1 1/2 y
 v šířce 188 cm. metr ul
 2.80.
 Vzorok této látky, jakou
 i bohatý výběr moderních
 druhů na obleky, avrohačky,
 jež zaručené jakosti a v
 mírných cenách se na po-
 řádání k nehládnutí frako
 zašlou.
 První český textil. závod
Ed. Doskočila
 v Chebu.

Průmyslová elektrotechnická a Remanentní společnost
JANDOUREK A SPOL.
 elektrotechnická továrna
 Praha-Bubny, Rudolfova třída 259
 doporučuje služeb svých
 k zařizování osvětlení, přenosu síly, telefonů a telegrafů,
 stroje a motory dynamoelektrické a veškeré aparáty,
 staví a sestavuje
 ústřední stanice elektrické ku osvětlování měst a ves-
 tů, kahaní a má všechny potřeby pro zařizování elek-
 trické na skidě.
 Členů doporučení a posvěcení usnutí, solidní: Na Národní, vy-
 stavišti v Praze, v 1895 stříbrná medaile obch. komory Pražské, in-
 ten. Jandourekovi za provedení instalace elektrického osvětlení
 128 diplom usnutí s medailí.

Pozor při koupi
 pravé Franck'ovy kávy,
 neboť v obchodě vyskytují se bedničky a balíčky,
 jež nejsou
 pravou Franck'ovou kávou,
 nýbrž nápodobou, a prosíme tudíž by
 se na
 následující Ochranné známky a podpis
 přesně zřetel bral:

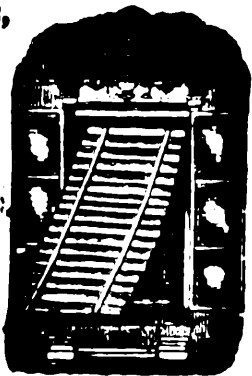
Heinrich Franck & Söhne
 Linz. Ludwigsburg.
 Chomutov, Pardubice, Koutce, Lince, Záhře, Bukurešť.
 „Černé“ kávy:
 ku 4 kílům zrnkové - 1 kíl Franck'ovy kávy
 „bílé“ -
 ku 3 kílům zrnkové - 1 kíl Franck'ovy
 D. 1895 a. 6. 12. J. V. 4.

Stálá výstava v nově zbudovaných prodejních
 místnostech.
HYNEK GOTTWALD,
 továrna na železný nábytek
 v Praze, Na příkopě, „U Špinků“
 doporučuje veleškolnému duchovenstvu:
 Koberce. Vaky na cestu. Matrace.
 Zástlony. Houně. Stojany na šaty.
 Závěsy do oken. Deštníky. Zástlony ke kamnům.
 Pokrývky na stůl. Župany. Přístavce ke kamnům.
 Pokrývky na postele. Železné postele. Uhlíky.
 Prošívané přikrývky. Mosazné postele. Nábytek z ohýbaného
 Cestovní přikrývky. Mycí stolky. dřeva. 161
 Pravé perské koberce. Zahradní nábytek.

JAN STOUPA

V PRAZE, na Václavském nám. číslo 88,
v nejsolidnějším provedení nabízí

**závěsy do oken,
závěsy ovalinkové,
závěsy damaškové,
závěsy dřívkové,
závěsy prkénkové.**

Cenníky zdarma a franko.

EM. BĚLSKÝ,

v Hradci Králové

deporučuje bohatý výběr
velkých i chlapeckých oděvů
a modních látek na objednávky.

EXSICCATOR

žádá dřevní houba (dřevomorka) a vlhkost sdi více
Značné lepší v každém ohledu než všechny ostatní pro-
středky ochranné. 10.000 důkazů 10 mod., 2 dipl., 2 stát.
smaky. 1 Zkouška postačí! Brožury zdarma! Písárna ve
Vídni, IV., Hauptstrasse 28. Zástupci se hledají. (146)

Odporúčame co nejvčeleji

P. T. velečestnému duchovenstvu, sl. patronák-
ním a obecním úřadům, veškerým spolkům a do-
brodincům hojně zásebný

*** výrobní závod ***

(nejstarší v tomto oboru v Čechách sal r. 1810)

všech kostelních paramentů, praporů a veškerého
kovového bohoslubného náčiní a. t. d. firmy:

Ign. V. Neškudla a syn
v Jabloném n. O. v Čechách.

Důkazem solidnosti a správného vyřizování
veleč., zakázek jsou předešlá vřelá uznání a od-
poručení z veškerých Čech, Moravy a Slezska a
vznamenání na zem. jub. výstavě v Praze a čes-
kých krajinách výstavách. — Cenníky, vzorky
a rozpočty zašlou se na požádání franco.

➡ Vyšší ➡

obchodní škola v Hradci Králové

sestává se tří ročníků a přípravy.

Do I. ročníku přijímají se absolventi přípravy vyšší
obchodní školy a ti, kdož IV. třídu reálné neb gymnasia
odbyli, bez zkoušky přijímají. Dobří žáci ze III. třídy školy
městanské konají zkoušku přijímací.

Do II. a III. roč. přijímají se ti, kdož odbyli I. neb
II. roč. vyšší obchodní školy neb obchodní akademie.

Do přípravy přijímají se žáci ze III. třídy škol střed-
ních a škol měšťanských bez zkoušky přijímací.

Přijímání nové na ústav vstupujících žáků dějí se u
ředitelství od 16. do 31. července a od 1. do 16. září.
Třeba přinést poslední školní vysvědčení a poznámku na
odchodnou, křestní list a nejsou-li rodiče sebou, svolení
otce ku studiu na vyšší obchodní škole.

Zápis žáků v studiu na ústavě pokračujících jest
16. září.

Zápisné jest 5 zl., příspěvek na pomůcky 2 zl. školné
jest v příprave 50 zl., v ostatních ročnících 80 zl. ročně.

Vyšší obchodní školy jsou ústavy úplně tytéž jako
obchodní akademie, zejména jsou i v tom jim rovny, že
absolventi požívají výhody jednorocní služby vojské.

Blíží správy ochotné sdělí ředitelství vyšší obchodní
školy.

**➡ Záměrem tohoto školního roku přesi-
dlí ústav do nové nádhorné budovy. ➡**

Jos. Pazourek,
ředitel.

JUDr. Fr. Ulrich,
předseda kuratoria.

SUCHARY

mandlové karlovarské, výtečné ja-
kosti, pravá dětské jakož i veškeré
druhy **zavařenin**
vlastní výroby nabízí P. T. obecnstvu

Antonín Šejnoha,

okrášlování a výroba bombonů na velké podnikání
v Hradci Králové. 174

Kříže

náhrobní, hřbi-
tovní a polní, so-
chy sv., pomníky,
mříže náhrobní;
dále tyče schodové a balkonové ja-
kož i jinou litinu ve výběru velkém
a v cenách mírných nabízí

kníže-arcibiskupsk. hutní správa
v Rožmitále a Příbrami. 156

Kupujte od svých, podporujte sami sebe!

Pravé přírodní

víno

1 litr za 22, 30, 40, 50, 60 a 80 kr
deporučuje

obohod vínem armay:

Alois Sláma

v Praze,

Kr. Vinohrady, nároží Palackého tř. a Škrétovy ul.

V sudech levněji! Cenníky zdarma.

Vinný ocet 1 litr 16 kr.

Kromosvody

se sárukou solidního odborného provedení
nejlevnější parníky, staré kromosvody opra-
vuje a vyskouší 98

A. RAINBERGA,

první kmo. závod pro stavbu kromosvodů
V PARDUBICÍCH.

Rozpočty a ceníky zdarma a franko.

Oltáře, sochy, obrazy

a veškerý kostelní nábytek

180

v každém slohu

správné, solidně a čistě provádí

uměl. závod řezbářský a sochařský
pro práce kostelní

Petra Buška synové
v Syrovově.

(Založeno 1852.)

Provedeno přes 200 oltářů.

Nejlepší odporučení.

Množství vlastních nákrešů a fotografií
k volnému nahlédnutí franco.

Podporujte křesťanský solidní závod!

Velečestnému P. T. duchovenstvu odporučuji

veškeré prádlo, lněné i bavlněné zboží

v cenách a jakosti jen solidních!

„kněžské kolárky“

Zákazky dle přání a míry pro širší obecenstvo
i na venek dějí se rychle a přesně.

O hojnou přízeň a důvěru prosí k službám oddaný

Stanislav Jirásek

v domě p. J. Hutly, majit. velkozávodu uzenářského na Velkém náměstí v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 131.

V Hradci Králové, dne 10. září 1897.

Ročník III.

Logika a svědomí v rozličných vydáních.

Logika, to jest návod k správnému myšlení dle zákonů zdravého rozumu, tak jak se až posud přednášela, bude potřebovati nového spracování, a čekám, že se s nějakým takovým novým vydáním na jevišti světovém objeví pan Stráhl, poučitel katolického biskupa v „Poslu, z Budče“.

Napsal totiž „na věky věkův“ — amen — památná slova o řeči, kterou o školské otázce na sjezdu katolíků v Hradci Králové přednesl biskup královéhradecký. Slova tato jsou: „Logiku vývodů svých plných odporů a nepravd nechť si arovná sám se svým svědomím, my se vývody dávno vyvrácenými zabýváti nebudeme.“ K tomu podotýkáme, že by byl p. Stráhl lépe udělal, kdyby se s vývody těmi byl zabýval. Proč? Proto že nyní máme za to, že logika páne Stráhlůva zní takto: Všecko, s čím se pan Stráhl nezabývá, jest plno odporů a nepravd. Pan Stráhl se s vývody biskupa královéhradeckého nezabývá — tudíž — vývody jeho jsou plny odporu a nepravd.

Pan Stráhl odpustí, když proti jeho logice postavíme jinou a ta zní: Pan Stráhl důkazy pravdivosti katolického náboženství nikdy důkladně neprostudoval, mluvíví o tom nerozumně. — A proto kdykoliv pan Stráhl mluví o katolickém náboženství, mluví vždy nervozně.

To jest logika naše. Mohlo by se proti ní namítati, že by se ta první věta naše musela dokázati. My bychom mohli říci, to že je přece již „dávno“ dokázáno, že „Posel z Budče“ katolicismu nerozumí, ale at pan Stráhl podá důkaz, že z náboženství katolického studoval více nežli biskup, a my svou logiku opravíme takto: Pan Stráhl studoval z katolického bohosloví (z filosofie, základní theologie, věrouky, mravouky, z písmen svatého, z dějin církevních, z práva atd.) více než biskup. — Kdo více studoval, více rozumí. — Tudíž — pan Stráhl rozumí katolicismu více, než biskup.

Ale pan Stráhl by mohl říci, že vše chceme odbyti jen nevčasnými žerty — ale i tu bychom ho prosili za odpuštění! On totiž tímto posudkem řeči o školské otázce na sjezdu katolíků v Hradci Králové přivedl nás i v těchto přesmutných časech, kdy spátečnictví a tma klerikálů tolik řádí, v náladu veselou. Napadl nám jeden občanský hrdina, který se kdysi na náměstí v Hradci Králové kasal na vojska, a když dostal „jednu“, řekl udatně: Dej mi ještě „jednu“. A obdržev druhou řekl: Já se s tebou špinit nebudu — i odešel vítězně z bojiště za jasotu obecenstva k boji tomu příbližejšímu. — Zdá se nám totiž, že ta liberální logika zastanců nynějšího školství dostala zmatečnou řeč „jednu“ a ještě „jednu“ — ba zlí jazykové povídají, že jich bylo více, — tak že pan Stráhl opouští bojiště se slovy: My se s tebou zabýváti nebudeme, a vyprovází ho hřímavý jasot katolíků českých a moravských.

Nejkrutější ránu páni logikové z Posla z Budče dostali s Komenským. Logika v řeči na sjezdu královéhradeckém zněla takto: Komenský pro Boha prosí o školu pšísne křesťanskou — katolíci žádají totéž. — Tudíž pravými ctiteli Komenského jako paedagoga (— vychovatele —) jsou katolíci.

Liberální logika pak praví: My chceme školu na křesťanství nezávislou. — Komenský chtěl školu křesťanskou. — A tudíž jsme my ctiteli Komenského a klerikálové se svým vůdcem v čele jsou jeho tupiteli!! — (Sláva! — Frenetický applaus neběže konce! — Hanba klerikálům!! Hanba jim! — Pereat Brynych!!)

To je ten triumf, ta vítězná láva liberální školské logiky v slavném království českém — pro obveselení uvědomělých katolíků.

A tak zbíděná logika opovírá se vytýkati biskupovi logiku plnou odporů a nepravd? Jak jest to možno? Inu — řeč p. biskupova dává nám k tomu odpověď: Při nynějším odpadem od Boha způsobem spouště duchů jest všechno možno.

Ale na logice není dost. Posel z Budče opovírá se biskupovi i říci, aby si to spravil se svým svědomím (!) Je-li ta svědomitost pánu liberálů podobná jejich logice, pak se ani tomuto poučování o svědomitosti, jaké z výše sté neo-

mylné katbedry opovírá se udíleti Posel z Budče katolickému biskupovi, nedivíme. Opakujeme jen: Při nynějším odpadem od Boha způsobem spouště duchů, jest všechno možno.

Ale páni zapomínají, že nás takovýmto liberálním vydáním svědomí v našem přesvědčení o potřebě školy křesťanské tím více utvrzují.

Kde svědomí dovoluje hájiti školu na křesťanství nezávislou a při tom se chlubití účtou ku Komenskému i blátem pohazovati ty, kteří školu v duchu Komenského žádají — tam opravdu vyšlo „svědomí“ v novém vydání, které nám křesťanství známo není. Naše svědomí by nám v tom případě hlásalo: *Neptěvařuj se!*

Nemůžeme tedy ničím jiným ukončiti, než vroucím přáním, aby se *liberální logika a svědomitost* koncem tohoto století k věčnému uložila spánku. Kéž by se nám vrátilo do školy zase to drabé nám křesťanství a s ním logika zdravého rozumu a svědomitost dle zákonů Kristových. Jednota katolických učitelů, která se přiblížila pro tu pravou školu Komenského — školu křesťanskou — bude v knize dějin zaznamenána jako jítěnka naděje, že konečně dojde vyslyšení úsilovná prosba Komenského: „Pro milosrdenství, prosím, nechat již jednou křesťanské orchnosti opravdově prohlédnout, by nedopouštěli Molochovi obětovati mládež křesťanskou.“

Dejž Bůh, aby ten Moloch, ta modla děti sřizající, ten pohanství liberalismus, jenž poblicuje mravnost a štěstí národů, byl brzy k zemi povelan školou katolickou!

Sjezd zástupců českých měst a okresů.

V neděli po 10. hod. dop. konal se na radnici staroměstské v Praze sjezd zástupců českých měst, počtem přes 600, do něhož se dostavilo též 49 poslanců z Čech, Moravy a Slezska. Ze Slezska dostavili se 4 delegáti, dr. Jan Stratil s Opavy, dr. Moravec s Klimkovic, dále pp. Chamrad a Lyko. Zástupcové českého lidu se Slezska poprvé zavolání k společné manifestaci lidu českého, aby dali živý výraz tomu, co Slezsany tíží. Řeč dr. Stratila, muže to v pravdě vlastenecké, poctivé, nezištné práce, muže to, který je v pravdě celý, se řídí, v každém ohledu opravdivý, působila na shromáždění dojmem nejmohutnějším. Slova jeho byla mužná a v každém ohledu věčná. Padla také ještě mnohá jiná slova, oratoricky anad lesklejší, ale ta nešla tak od srdce a k srdci. Vypravovali nám to účastníci sjezdu, neboť zástupci české veřejnosti, těch millionů českých čtenářů, nebyli do schůze důvěrně připuštěni. Pro 6—10 zástupců české veřejnosti nebylo v důvěrném shromáždění místa, aby si mohli o jednání učiniti vlastní dojem a přenést ho pak na miliony Čechů a pobídnouti a nadehnouti je pro zápas se svatá naše práva. Za to tam bylo množství lidí více méně bezvýznamných, kteří sotva že se schůze vyšli, také již vše zapomněli. Soudní a rozvášně účastníci sjezdu kroutili nad takovým jednáním pořadatelů hlavou, kteří opatrně předběžnou schůzi v Městanské besedě zmařili uspořádáním bezvýznamného slavnostního představení v divadle, jenom aby v Městanské besedě neproludovalo se manifestačním sjezdu, aby účastníci neprotekli, co srdce i prsa jich svírá. Z Úst pana dr. Havelky s Chrudimi a dr. Fikara ze Strakonice padla slova ostrá, mluvená přítomným se srdce, ale páni vůdci jich neslyšeli, nebyli přítomni, neboť jich slyšeti nechtěli, byli v divadle.

Při manifestační schůzi svoleno pascidium opatrné a k slovu se dostali jen lidé „ zcela spolehliví“. Svobodomyšlná strana se věru směnila v každém ohledu, tak „státnicky opatrnou“ nebyla nikdy ani strana staročeská. Inu, skrušenost prý učí opatrnosti a někdy též moudrosti! Sjezd zahájil starosta měst pražských, pan dr. Podlipný valetom řeči. Za jeho námětky svoleni dr. Peták s Pláně, dr. Žáček s Moravy a dr. Stratil s Slezska. Mezi zapisovateli byl okr. starosta z Čáslavi p. dr. Zimmer a starosta královéhradecký p. dr. Ulrich. Řeči promluvíli pp. dr. Podlipný, dr. Peták, dr. Žáček a Šlenský a dr. Stratil. Poslanec dr. Herold promluvil o politické situaci povšechně. Bylo v řeči jeho mnoho fascinujících blitrů, ale řeč jeho nehlála, patrně zamířel mnohé, co přítomní slyšeti chtěli.

Přes mnohé vady při pořádání sjezdu učiněné, měl sjezd manifestační přece jen význam veliký. Byli tu zástupci konservativní šlechty, Staročesi i Mladochesi, byli tu radikálové i upřímní katolíci, byli tu zástupci z Čech, z Moravy a Slezska. Jsme tomu upřímně

povděční, že přijat byl jednoláse nejména IV. odstavce resoluce, který v první větě praví: „Český národ, aby zdárně mohl plniti úkoly svého politického programu, potřebuje solidárního působení všech svých vrstev, všech stavů, všech stran, bez rozdílu politických odstinů, vůbec všech příslušníků národa českého a jest tudíž povinností vedoucí strany politické, by získala všechny činitele národa ke společné práci“.

Tím obnoveno usnesení společné konference zástupců českého národa ze dne 2. listopadu 1892, tím k platnosti přichází zásada politiky staročeské, která hlásala vždy soustředění veškerých národních sil. Tím pomoheno k vítězství také zásadě křesťanské, která se přiči vyhlazovacímu a neurvalému boji.

Ano, společnými silami musí národ náš pracovatí neboť jen tak možno docíliti vítězství!

Za souhlasu celého shromáždění byl přijat tento telegram holdovací:

Jeho císařské a královské apoštolské Veličenstvo, Vídeň. Vaše apoštolské Veličenstvo, nejmilostivější císaři a králi náš! Shromáždění zástupcové měst a okresů se zemi památné Vaší koruny avatovácké vyslovují nejoddanější hold v okamžiku, kdy opouští nejmilostivější král náš pšdu koruny české. Bůh žehnej Vaše Veličenstvo dlouhá leta! (Potlesk a souhlas.)

Z řeči proslovených uvádíme jen jedinou:

Dr. Stratil pravil: Velečasně shromáždění! Český lid ve Slezsku usedlý nachází se v kulturním a národním ohledu v takovém stavu, že nespokojenost se stavem tím rozšířila se již do všech jeho vrstev. Vy sobě pánové v Čechách a na Moravě natkáte, že vám neprovádějí jazyková nařízení. U nás ve Slezsku, velečasní pánové, provádějí jazyková nařízení od Bacha a od bar. Práškova vydaná, ale neprovádějí platné zákony. Jest, velečasní pánové nepopíratelným faktem, že jazyk český jest ve Slezsku jazykem zemským a jazykem v semi obvyklým. Podle tohoto platného zákona mělo by se tedy ve Slezsku s človákem českým jednati ústně i písemně v jazyku jeho.

Avšak, pánové, tento platný zákon ve Slezsku se neprovádí. Tam se provádějí jazyková nařízení, o kterých jsem mluvil, protože tato jazyková nařízení ustanovují, že s Čechy se má jednati německy. A pánové, tato jazyková nařízení provádějí se s takovou umíněností a vytváleostí a konsekvencí, a s takovou extensivní interpretací, že v těchto dnech sám německý ministr spravedlnosti musil připomenouti okresnímu soudu opavskému, že při rozhodování otázek jazykových nemá se dáti věsti ohledy stranicko-politickými (Slyšte! Slyšte!)

Úředníky, pánové, máme skoro výhradně Němce, při finančních úřadech usazují nám pouze Němce a řídí, v politické správě máme jednoho jediného Čecha úředníka a při soudech jsou čeští úředníci bílými vránami na příklad při zemském soudu opavském, v jehož obvodu bydlí přece 60.000 českého lidu a při okresním soudu v Opavě, v jehož obvodu bydlí 40.000 českého lidu, máme pouze 3 úředníky Čechy a z těch nám Jeho Exellence, jak slyšíme, při nové organizaci ještě jednoho chce vzíti, bezpochyby proto, že jest to český poslanec. Německé obyvatelstvo ve Slezsku oplývá středními školami a školami odbornými a jeho školství obecné čili lidové jest výtečné. Pro českou a polskou většinu obyvatelstva v semi není ale ani jediného středního ústavu, ani jedině vyšší školy odborné. Český národ již po 14 let vydržuje v Opavě velkým nákladem české gymnasium; toto gymnasium navštěvuje 300 žáků ročně, toto gymnasium jest od dozoru státního výtečně kvalifikováno. Avšak volání o zsestátnění tohoto gymnasia, pánové, dopadá do hluchých uší a třebas i sám správce semé ovšem opětně naléhal na ústřední vládu, aby tento ústav do správy státní převzala. O obecné školství ale pak pánové, byl český lid ve Slezsku úředně připraven. Sikovným manévrem vpálili mu jazyk německý za jazyk vyučovací do jeho škol a pro větší jistotu vychovávají jemu učitele pro jeho školy na přípravách německých a také je tam approbují. Naše německé přípravy v semi vyrábějí tolik toho zboží, že ovšem máme ohromný vývoz. Vydáváme učitele německé do Horních a Dolních Rakous a zejména do severních Čech. Za to ale lonského roku 176 polských škol úplně bylo zavřeno, poněvadž nebylo pro ně učitelů a 68 proc. všech škol obecných v semi jsou jednotřídky s polodenním vyučováním (tak jest), jest na nich totiž tolik dětí, že se musí rozdělovati na dvě polovice, aby vůbec mohly byti vyučovány a tyto jednotřídky jsou školy české a polské. (Skandál!) Velečasní pánové, těmito stručnými rysy naznačil jsem vám, jak se vede českému lidu ve Slezsku. Náš lid ve Slezsku jest konservativní až do krajnosti. Jest klidným a v sebe uzavřeným a těžko pro nějakou věc se rozehrává. Ale pánové, tyto poměry, o kterých jsem mluvil, způsobily, že uvědomění národní, že vědomí příslušnosti lidu toho k národu českému a jednotlivci

národa českého v Čechách, na Moravě a ve Slezsku proniklo až do nejmenších a nejúžších chaloupek, lidé čekají jen od národa celého svoji spásu. (Výborně!)

Právě proto musíme žádati, aby toto vědomí příslušnosti Čechů ales kých proniklo také do české větve v Čechách bydlící, musíme žádati, aby zejména upravování jazykových poměrů mezi Čechy a Němci nedělo se pouze pro Čechy a snad také ještě pro Moravu, nýbrž aby se dělalo jen tehdy, bude-li se díti současně pro všechny země koruny avstroslovenské. (Výborně!)

A dle mého přesvědčení má být Slezsko při tom položeno na první místo a sice proto, poněvadž jsou tam křivdy největší. Odstaňování těchto největších křivd má být položeno za podmínku, bez kterého není žádného vyjednávání a žádného podporování vlády. (Výborně!) Veletím pánové! My nemůžeme od benevolence vídeňské vlády nic očekávat. Vídeňská vláda nečiní nám po právu, nebude-li muset. (Výborně!)

My, pánové, ale nemáme žádného vlivu na vládu. Naše české kraje rozdělili ve volebním řádu tak škodlivě, že přidělili ve východním Slezsku 70.000 Čechů ke 170.000 Poláků a v západním Slezsku 60.000 Čechů k 80.000 Němců. Následkem toho nemůžeme jakýsi dostatek nějakého říšského poslance a proto musíme se obrátiti o pomoc k poslancům ostatního národa a zejména požadovati pomoc od páni poslanců z Čech, požadujeme od nich brzký a rozhodný čin v naší prospěch. Právem brzký čin, neboť u nás, pánové, ve Slezsku se velice přispívá a nesmírnou tíhou dopadá na nás již úzkost a tesknost. V této slavnostní chvíli, pánové, vyslovuji pevnou naději, že nebudeme vámi opuštěni. (Výborně! Dlouho trvajících potlesk.)

Posl. dr. Podlipský předložil ahranášední k schválení osvědčení tohoto znění: Zástupcové českých okresů a měst ahranášední na sjezdu dne 5. září 1897 na radnici staroměstské v král. hlav. městě Praze porokovavše o poměrech národnostních v království českém usnesli se na tomto

Osvědčení.

I. Prohlášíme především, že české obyvatelstvo v zemích koruny české vítalo uznání rovnoprávnosti jazykové upravené v život nařízeními ze dne 5. a 22. dubna t. r., ovšem že ale také očekávalo a posud očekává, že také ve Slezsku jazykovým pořádkem slovanské většiny po právu v krátké době bude vyhoveno. Naproti tomu jmenem českých okresů, měst a obcí důrazně odsuzujeme nešťastný pokus obmeniti prováděcími předpisy vnitřní úřední jazyk český na obor menší, než jaký mu byl nařízenými jazykovými výmasy. Spolehneme s plnou důvěrou na jednání zástupců našeho národa ve sborech zákonodárných, zejména na radě říšské, že jako vždy, také v tomto případě sjednají úplnou nápravu, aby rovnoprávnost jazyka českého zákony zaručená ve všech zemích koruny české při státních úřadech úplně a to v době co nejkratší byla provedena a slibujeme, že všechny kroky našich poslanců k tomu cíli vedoucí v plné síle svého přesvědčení budeme podporovati.

II. S politování a opravdovým odporem obracíme svůj zrak od trápného divadla, jež nyní skýtají pokrokové a lidové strany německé, které pod vedením nesmířitelné vyčleňovací frakce protiví se sahajícímu provádění rovného práva jazykového národa našeho. Jmenované strany německé dokazují nyní jedním z nejvíce před celou veřejností, jak málo lze s nimi docílit shody o spravedlivé rozřešení jazykové v zemích českých, když již nařízení, aby každý státní úředník v Čechách a na Moravě do státní služby vstupující prokázal znalost obou jazyků slovanských, prohlásili za útok na své národní práva a za čin směřující k pochození všeho lidu německého v českých zemích. Při tom konstatujeme, že pravý stav těchto věcí jest ten, že Čechové dosud ani po vydání jazykových nařízení i kdyby přesně byla prováděna — což bohužel se dosud neděje — ve své domovině plného rovného práva s Němci nedosáhli. Zejména stěžujeme od toho, že jak v soudnictví, tak i ve správě nejblížejší místa obsazena jsou Němci, a že český živel na rozhodujících místech v úřadu vůbec nepřítomný jest zastoupen. Při tom s největším důrazem odmítáme vyvypínání se Němců, jako by pro svou vynikající kulturu byli předurčení k nadvládě nad slovanskou většinou, poukazujeme na to, že český národ po staletí utiskovaný a pronásledovaný, který nemá posud tolik volnosti a svobody, by klidně rozvíjeti mohl své přirozené schopnosti, a uspokojením pohledů svých na výsledek své osvětové a hospodářské práce u porovnání s hyčkaným a všemi činiteli podporovaným lidem německým.

III. S odporem a zároveň s bolestí pohlížíme k tomu, jak převládá část Němců namnoze zachází způsobem vzdělaného světa nedůstojným s našimi bratry v úseku smíšeném. Jest to akvrou dějin tohoto století, když Němci s Čechy v krajích smíšených nakládají chytří a nakládají jako se psaní, již nemají národních a občanských práv. Jaké protivníctví snášeti musí rodáci naši jen proto, že chtějí vychovávat své děti v jazyku mateřském, že žádají české bohoslužby, že se scházejí k společenským zábavám a k spolkovým ahranášedním. Tak daleko dospěly poměry v našem království, že se krajanům našim na jejich hospodářskou existenci sahá, jejich tělesná bezpečnost a sám život ohrožují. Dovolávajíce se soudu spravedlivosti voláme k německým vědcům, aby pomohli na svou mravní zodpovědnost za skutky brutálnosti svých stoupenců, když přimocují s nimi na místě, aby k míru a snášlivosti povzbuzovali, bez práva a důvodů jižť myslí svých stranníků. Nechť uváží, kam by vedlo toto obšířilé počínání, kdyby Čechové řídili se zásadou, sub za sub, oko za oko.

(V předních řadách hlasů zabývalo se proto i naše vynikající).

V zájmu tuto chvíli vysvítá ústřední vláda, aby kovala svou povinnost a odstranila ze svých úřadů všechny zřizence, již jsouc proniknuti nenávistí k českému lidu, práv jeho nešetí a uráží.

IV. Oud našich menšin vyžaduje toho, abychom soustavili a, co nejintenzivněji podporovali činnost národních jednot, jež o naše menšiny pečají.

V. Český národ, aby náležitě mohl plnit úkoly svého politického programu, potřebuje solidárního působení všech stavů, všech stran bez rozdílu politických odvětví, vůbec všech příslušníků národa českého a jest tudíž povinností vedoucí strany politické, by získala všechny činitele národa k společné práci. S potěšením konstatujeme, že tato náklonnost lze viděti u všech politických stran k společné práci a společnému postupu v boji za práva národa. Náměs a potěšením vítáme rodící se organizaci národního dělnictva, jež jsouc proniknuta láskou k vlasti a národu neuvázně pracuje ve prospěch našich národních cílů. Končíme slavným alibem, že usilovati budeme o to, bychom celou národní hotovost stákali pro posunování práce směřující k splnění konečného cíle našeho politického programu.

Samostatnosti koruny české v soustavě rakouské. Osvědčení přijato jednomyselně.

O životě rodinném.

(Na kotel. sjezdu přednesl školní rada p. František Lopař.)

Život rodinný veledůležitý jest i pro šíří obcování společenské i pro vzdělávání celého národa. Jest-li život rodinný pořádaný, mravní, bývá pevným základem utěšeného, spokojeného, mírumilovného života společenského a pojišťuje stálým pokrokem ve vzdělanosti šťastnou budoucnost národu celému. Avšak nespořádaný život rodinný, rozpustilý, většinou vášnivým hovčím, původem jest nespokojenosti, rozervanosti, stálých zmatkův a různic v životě společenském a zároveň bývá jistým znamením přístihu úpadku celého národa. Proto jestli pozorovati v životě společenském a národním, že začíná se zmáhati příslušná nesnášenlivost, neústupnost a vzájemné pohrdání, tu nastává potřeba co nejpilněji, aby muži vlastenečtí co nejhorlivěji se pokoušeli nejdříve o nápravu života rodinného. Oprava ta, má-li se zdařiti, jest možná za dob našich jen na základě náboženském, na základě křesťanské lásky, která všude blaho plodí, nevornost zapuzuje, spokojenost a snášenlivost vzájemnou vzbuzuje, ovšem ukládá, aby každý povinnosti své rád a horlivě konal, překonává se vytrvalostí neuváženou všechny obtíže souvislé s povinnostmi těmi.

V rodině první a hlavní povinnost rodičů jest, aby děti své hned od nejútlejšího věku jejich zdárně vychovávali. Zbožná matka nemluvnátku svému na čele dělá znamení sv. kříže, kdykoli je z kolébky bere do náručí svého nebo tam je opět ukládá. Jakmile dítě začíná se volněji pohybovati a drobátko choditi, matka je učí, aby samo už dělalo znamení kříže, obavlivě když vstává a ku spánku se klade, pak za dne před jídlem a po jídle. Asi po druhém roce, když dítě už pomalu mluví, matka začíná je učiti modlitbě Páně, ovšem ne najednou, nýbrž po částkách malinkých; i dosti času, když celý Otčenáš s pamětí dovede říkati za rok. Dítě, slyšíc od matičky milé, že sv. Václav malinký rád se modlil se svou babičkou, sv. Ludmilou, a že Páměčkovci nejmilější jsou děti se modlící, jistě velmi si oblíbí modlitbičky své. Ve věci té některé učenci vyslovili zásadu, že prý k modlitbě a vůbec k náboženství nemají děti nedospělé býti naváděny, poněvadž tomu nemožno ještě rozuměti. Avšak zásada ta jistě mylná jest. Vždyt náboženství přísluší k citu i rozumu, a vzděláváním citu náboženského dítě už mluvíci nabývá z božné mysli, která znamenitě už bývá sesílána, když později dítě znenáhle se učí chápati rozumem, čemu dříve bez obtíže navyklo citem. A vůbec při čem předchází návyk a cvik, potom teprve, a to velmi často, hodné pozdě následuje porozumění. A vskutku, dokázalo se příklady ovšem smutnými, že děti, jež v útlém věku nenabýly citu náboženského, později už zcela chladnými zůstaly ve věcech náboženských jak na újmu svou tak i života společenského. Kdyby zásada učenců svrchu dotčených měla se prováděti vůbec, tož dítě by se nemělo ani učiti mluvit, poněvadž také ještě nerozumí tomu, co začíná mluvit.

Avšak i otec má si všímati vychování dětí svých co nepečlivěji. Ovšem leckterý otec domnívá se, že děti činí povinnostem svým, když děti své živí a ště, nedbaje příslušného vychování jejich. Počínajíť takové citu otceovskému zcela nepřilučně jest a pro budoucí čas jak otcí tak i dítěti velmi škodlivé, poněvadž jednostrannou nedbalostí tou už záhy otec i dítě sobě se odcizují. Otec vědomý všech povinností svých, pokud má chvíle prázdne, obyčejně večer, s radostí roztomilou baví se s dítětem už žvatlavě, hledaje a nalézeje u vlastního dítěte větší rozkoše, nežli otcové lehkomyšní, kteří nikdy ani ve chvílích prázdny nechtějí dětem svým nedospělým věnovati pozornosti nějaké a raději se shánějí po rozkošnictví mimo dům svůj, pospíchajíce obyčejně do hospody; výmluvu, proč doma nedbají dětí svých, na snadě mají, říkajíce, že potřebují zotavení, naděje se prý po celých den! Tedy vykonávání povinnosti stavu svého nezývají dětem! A jaké to zotavení a občerstvení nalézají? V místnosti hospodské, obzvl. venkovské, často začmouzené a nezdravé, baví se obyčejně hraje v karty; někdy s útratou nadobyčejnou jí jsou oddáni, ani nevzpomínajíce opuštěných dětí svých, ba prohrávající někdy celé jmění své, tak že děti jejich

zbořeny bývají i potřebě k živobytí nejnutnějších. Ba leckterý, nemaje už ani samičky k živobytí, samovraždou ubíhá dále bídy vlastní, zanechávaje tu base vši pomoci vdovu a často i četné sirotky. Zanedbávání rodin vlastních a řemeslné provádění karbanictví už tak často se zmáhá, že v jedné obci nepořádné storo vládkni občané po celé tři dny a tři noci ustavičně vytrvali v hospodě při kartách.

Než obrátíme se od této spustlosti moderní k obrázku jinému! Otec pečlivý za chvílek prázdny s rozkoší nevyslovnou se baví u svých dětí roztomilých, po dětsku s nimi pohrávaje, kratičké povídky a bájky jim vypravuje, kratičké písničky jim předzpěvuje, jako: „Tluče bubeníček, tluče na buben, — Já mám koně, vrany koně, to jsou koně my — a podobně. Dítě milé k večeru vesele už tatínkovi vstříc spěchá, a jakmile povečeří, hned ručičky vzpínajíce toužebně prosí, aby zase jim vypravoval nějakou pohádku, třeba už jim známou. Někdy ovšem i otec tak pečlivý se zvláštních příležitostí obecných nebo vlasteneckých také navštěvuje večerní schůzky buď v hostincích, buď v jiných domech; a všude, kde třeba, působí ve službě vlastenecké, při slavnostech národních je vždy vlastencem upřímným, avšak vykonav tam, čeho bylo třeba, opět se vši skromností vrací se v milý kruh rodinný. Šťastný otec! Šťastné, blažené jeho děti! Ještě v dobách pozdějších v dětské vzpomínají oněch chvílek utěšených, které jim tak oslazoval tatínek roztomilý. A příkladem jeho vzácným se řídí; peráží i sami v rodině své n stavají se pečlivými otci, spokojeni jsouc i při jmení skromném, vždy s chutí konajíce povinnosti stavu svého a při zbožné mysli chovají se stále jako praví vlastenci; nikomu nekvídlíce, nikoho nepomlouvající ani líl nestěžující. Avšak děti, v mládí svém nepoznávaje přichylnosti otce hejřivého, marnotratného, nerady jeho vzpomínají, a snad samy nikdy nedovedou těšiti se živobytí spokojenému. To právě kletbou činu zlých o jest, že i v budoucnosti plodí slo!

Avšak nejen matka a otec, ale i všichni domácí, ať jsou to staří bratři a sestry, nebo služebné a čeledínové, i svým chováním i svými řečmi ochotně přispívají k tomu, aby dítě bylo v rodině své šťastné a spokojené. Bohužel, že po stránce té nebývá potřebná opatrnost ani u maminky, ani u ostatních osob, ba že často i pohoršení se dává dítěti nevinnému, tak že samo se stává hrubým a drzým. Z příkladů hojných aspoň některé zde vytkám. Když přišel k sousedovi venkovskému do domu známý jakýsi, s spativ hořka asi čtyřletého, ptá se: „No, Vaříčku, je tatínek doma? Hoch, ani příchod jeho nepozdravil, zburta odsekne: „Není! Na to známý: „A kde je? Hořík odpovídá: „I čejti vedí, kam je ten starý zatahl! Mluvil totiž chlapeček, jak dříve někdy slychal od maminky neb i od jiných. Jindy jinde zase máme přísaně domlouvající dcerušce asi 5-leté, dostala od dcerušky té také domluvy: „Ale vy pořád také tu hubu roztahujete! Tak totiž malá holčička to slychala od své starší sestry. Ba někdy dítě šleť nadá mamince své: „Cikánko! — jak to někdy od tatínka slychala. Takové děti kam to dospějou? Tu brzo splní se slovo svaté: Běda tomu, kdo pohorší někoho z malých! —

V prvním roce dítě trestati nelze. Teprve, když začíná trochu capati a svou sílu zkouší na drobnějších věcech, bedlivosti veliké třeba, aby děčko nestalo se nebezpečným buď předmětem těm nebo sobě. Někdy, obzvláště u děvčátek, stačí k zastrašení pouhé slovo ostré, nebo brozba přísnější; ale mnozí hoši často bývají prudší a násilnější i vytrvalejší v roztoukání všeho, co právě se jim namane, třeba i lampy hořící. K takovým kazisvětům i při nejlepší vůli a největší lásce nelze býti shovívavým, a třeba tu potrestání v tom okamžiku, bez prodlení. K uvarování pak dalších pokusů třeba míti proutek tenký, uložený na místě vysokém, malému škůdci vždy sice viditelném, ale jemu nepřístupném. Bylo-li dítě jednou trestáno proutkem tím, snad hoříkovi tomu, opět nebezpečně dorážejícímu nebo dorážejícímu dostačí, když maminka nebo tatínek přísně pohlédne na hoříka a zároveň vzhůru na onen proutek svůj zrak obrátí; pak-li to nedostačí, radno ihned jíti rychle pro proutek; a tu jistě hořík zkroutí dříve, než proutek se mu octne na citlivém místě jeho tělčka. Několik takových procedur mívá výsledek příznivý. Když pak jindy, ani nikoli hned po trestu ani po brozbě ve hráčkách neškodlivých dá se mu na jevo přichylnost a laskavost, chlapeček znenáhle odkládá svou divokost, která se mu po dobrém nijak a nijak nevypládá. — Ovšem nastává výminka v trestání za dob, kdy dítě postouává k zoubkům nebo stěženo bývá jinou nemocí. Tehdy třeba užívati jiných prostředků chlábových, ale neradno podávati cukroviny mnoho. Při těžších záchvatech nutno hledati pomoci lékařské.

Jak dítě začíná mluvit, prospěšno jest velmi často, a to vždy správně a jasně s ním rozmlouvati beze všeho rrručlování a čínění, aby samo ovšem znenáhla naučilo se řídně každé slovíčko bez afektace pronášeti. Též potřebí jest připouštěti je do společnosti jiných dětí zvedených i osob dospělých. Tu ovšem jemu nový svět nastává. Změna ta nebývá u všech dětí stejná. Některý hořík počíná si tu směle dosti, ale některý začíná býti ostýchavým a bázlým, zcela jiným,

než bývá doma. Tu třeba hledět i přiležitosti, aby dítě zbavovalo se pomalu ostýchavosti té. Nejlepší prostředek jest, dítě nechat se zvláštním vzkazem, třeba někdy zcela zbytečným, poslati ku strýčkovi nebo kmotříčkovi nebo tetince nebo kmotříčce, ovšem s důtklivým napomenutím, aby vstupující do bytu cizího, dalo slušné pozdravení, vyřídilo vzkaz zcela jasně, odpověď na vzkaz ten řádně si pamatovalo, a odcházejíc, neopominulo říci hlasitě: „Pánem Bobem!“ Po prvé snad poselství své provede nesměle; ale když druhé poselství už nějak zdárněji vyřídí a laskavě bude pochváleno, že totiž tatínkovi nebo mamince poselstvím svým ušetřilo chůze a času, což ono s radostí a chloubou poznává, že zůstává v rodině úkol důležitý. Ovšem že rodiče ještě před pochvalou vyzpívají se na místě příslušném, zda dítě dle rozkazu zachovalo se slušně. Ale opominulo-li dítě dáti pozdravení, má býti přísně pokáráno, dle okolností i potrestáno. Bohužel rodiče přemnozí důležitých formalit těch v poučování zcela zanedbávají, tak že děti jejich i 5—6 leté do bytů cizích přicházejí a tam odtud odcházejí jako němci tvorové, ba že ani nepoděkují slovíčkem, dostanou-li dárek nějaký. To jest vada ošklivá, která rodičům jistě působí hanbu, a to všim právem, poněvadž způsobem takovým uráží se vzájemné obcování společenské a zhmáhá se nejen nezdvořilost, ale i hrubost a neurvalost v mládeži vůbec.

Pravým dobrodíním bývá dětem tak nevedeným, když chodíce do školy, od učitelů svých dostanou pravidla slušná občanstvu. A co teprve mám říci o těch rodičích, kteří dítě svých nenapominají k dobrému a neodvracejíce od zlého, ještě se osmělují dětem už napřed školou vyzbrožovati asi takto: „Počkejte vy nezbedové, až jen budete chodit do školy, jak s vámi ti učitelé budou jinak nakládati, až se zbrozíte.“ — A pak děti jejich mají choditi rády do školy! Ovšem rodiče počestní dětem o škole mluvívají velmi příznivě, tak že ony s radostí očekávají té doby, kdy jim bude dopřáno ve škole učiti se věcem krásným a užitečným.

O jedné věci jest mi ještě promluvit zvlášť. Některé maminky, pokládají dítě své malé za brozno bílé v domácnosti, vyháňejí je, často ještě s několika bouchanci, ven z domu, zamykají je za nimi dveře, aby se nemohly děti dříve vrátiti, než by je k tomu donutil hlad. Ty děti, scházejíce se na místech veřejných s jinými podobnými, beze vši dohlídky vyhledávají si zábavu někdy až brozných. Nejraději kamením drobným hází kamkoliv; často (mluvím o případech skutečných) malý hoch svému kamarádovi ránu zadí kamenem do hlavy neb i do oka; často sousedům vytloukají okna atd. Dojde-li některý případ k vyšetřování, leckdy maminka svému synáčkovi provinilemu důtklivě domlouvá, ať se nijakým způsobem k vině neptíznává, ať stále a pořád jen zapírá, aby máma nebo táta nemusili za něho škodu nahrazovati. Takové děti, nepodaří-li se škole je napravit, stanou se potom brozami škodci ve společnosti obecné, a jest věru čas již svrchovaný, aby obec sama různými prostředky zakročila proti podobným zábavám dětí rozpustilých, a tak hleděla už napřed zameziti větší škody budoucí.

Jakmile dítě začne choditi do školy, rodičům, obzvlášť pak otci nastává povinnost nová, totiž že mají sami se přesvědčovati o skutečném pokroku školním dítěte svého. Nejvhodnější koná se to večer, nensli možno každý den, což aspoň dvakrát nebo jednou za týden, a to vždy jiný den v týdnu. Otec ptá se dítěte: „Co pak jste měli dnes ve škole?“ Po odpovědi dítěte otec se táže, zdali, a jak tomu rozumělo atd. Jsou-li odpovědi dostatečné, otec dítě pochválí; pak-li nejsou dostatečné, otec vlně napomene dítě své, aby po druhé ve škole bylo bedlivějším. Způsobem tím zcela snadničkým dvojího účelu se dojde; za prvé, že dítě rádo přivyká řádné pozornosti ve škole; za druhé, že otázkami otcovými a odpověďmi svými, někdy otcem doplňovanými lépe v paměti udrží své učení školní. A jistě i otec mívá při tom zábavu milou, i dítě už napřed se těší, jak bezky dovede odpovídati tatínkovi. Někdy po večeri samo už napřed rozpřádá rozmluvu, asi takto: „Ach tatínku, dnes nám pan učitel krásnou věc vykládal!“ atd. Někdy úvod rozmluvy takové dosti žertovný bývá. Jako kdysi šátek začal: „Ach dnes měl jsem štěstí ve škole! Já, já, to byla radost! Pomysli si tatínku, pan katecheta (on má rád), když jsme vypravovali o Josefovi Egyptském, dal mně těch 7 krav tučných, ale ubohý můj soused Tomáš dostal od něho těch 7 krav hubených, chudák!“ — Takové zábavy rodinné za nejpříjemnější pokládám. Avšak s politováním nesmímým pozoruju, že za žádné doby dřívější nevěstí, ba nedbalost rodičů po stránce pokroku školního vlastních dětí jejich nebyla tak úžasná, jako za doby nynější. Rodiče z většiny dlu nechtějí už ani vědět, čemu se děti jejich ve škole učí, a jak prospívají. A přece i tak o v rodicích mluvívají o školství, nikoli dle vlastního přesvědčení, poněvadž nemají žádného, nýbrž dle úsudku jiných osob, kteří sice o skutečném pokroku školském sami ničeho nevědí, o školy vůbec ani se nestarají, ale přece dle rozumu cizího rozhláší, že moderní školství jest

nejdrátší vymoženost nové doby a že jen tmáři proti nynějšímu pokroku školskému zlomyslně řekou. vedou, přejíce si přý, aby žáci zůstávali hloupými. Za takových okolností jest to ve prospěch rodičů samých, aby konečně odřeknouce se své bláhle lhostejnosti, přesvědčili se sami, jak dítka jejich prospívají, a dle přesvědčení svého potom úsudek svůj vlastní pronášeli.

Především svatou povinností rodičů jest, aby pozorovali mravní chování dětí svých; obzvlášť pak svých dcerušek. Neboť za doby nynější, už i na žačky činí se útoky nemravné, jež při největší marnosti rodičů měly by účinky náramně zlobné. Hlavní péče k tomu směřovati musí, aby děti dospívající neoddávali se lehkomyšlnému světáctví, jímž se ničí zásady mravnosti a zároveň i život sám před časem.

K rodině ve smyslu širším příslušejí i čeledínové, služkové, služky. Domácí pán nebo hospodář má je pod stálou dohlídkou svou a povinen jest, ovšem pokud jemu to možno, starati se o jejich zachovalost. A právě ve věci té bývají největší nepřijemnosti, poněvadž kázeň osob služebných za doby nynější jest příliš volná. Nejlépe domácí pán nebo hospodář pochodí, když mladé osoby do služby přijímá a je sám dle potřeby své vychovává, ovšem na základě křesťanské lásky. Šťastný ten, kterému se podaří osoby služebné po několik let sobě udržeti. Arci jsou při tom obtíže náramné, a leckteré pokusy při nejlepším se nezdaří. Avšak časem, domácí pán máje debrou pověst, svou rozřádností, mírností a laskavostí přece získá si přichylnost a věrnost pořádných osob služebných, jak to bývávalo za dob starých, kdy čeledínové sami se pokládali za příslušníky rodiny a věrnou službu jí prokazovali stále, trvající v též rodině i 10—12 let, někdy i déle. Ale i nyní v rodinách takových bohabojných mnozí služební, kteří na začátku bývali světovní, poněkud i hrubí a v práci leniví, znenáhla se napravili vzorným pořádkem rodinným a napomenutím upřímným někdy mírným, někdy důtklivým, protože pozorovali a uznávali, že věrně poslouchající a se přičiňující připraví si budoucnost šťastnější, obzvlášť když se jim na paměť uváděly mnohé příklady smutné, kam zavádí lenivost a světočnost. — Avšak v rodinách, kde hospodář a hospodyně, nebo pán a paní, sami nedbají pořádku a pravidelného zaměstnání, tam ani služební nekonají s chutí svých prací a často rozmrzelí vystupují brzy ze služby dosavadní; též nástupci jejich ve službě dlouho nevytrvají, tak že v rodině té plně nesvornosti a hádek, bývají neustálé změny ve služebnictvu na velikou újmu veškeré domácnosti. Rodiny takové pro špatné hospodářství brzkým úpadkem zachváceny bývají a stávají se břemenem obci. Čím více rodin přibývá na mizinu příslých, tím více slabne i celý národ. Avšak v rodinách pořádných, v práci příčinlivých a bohabojných, třebaš nevynikaly bohatstvím, vládně milá spokojenost a počeňání Boží. K té ku blahu a stálému zdokonalování celého národa našeho zhmáhá se počet rodin takových! (Pan školní rada mluvil za stálého souhlasu.)

O tisku.

(Řeč, již promluvil dne 22. srpna ve druhé schůzi diecéšního katolického sjezdu v Hradci Králové redaktor „Obavry“ František Štěpán.)

Vaše Biskupská Milost! Urození a vele-důstojní pánové, slavné shromáždění!

Dostalo se mi cti na našem sjezdu katolickém promluvit o veledůležitých otázkách, o tisku. Jelikož však doba velice pokročila, dovolím si jen stručně promluvit o tisku vůbec, o katolickém pak tisku zvlášť.

Velikou mocí jest jazyk člověka, t. j. mluvené slovo, pravil již veliký Apoštol. Avšak ještě větší mocí za našich dnů jest písmo, psané a tištěné slovo, t. j. časopis a kniha.

Mluvené slovo rozprchne se rychle a zasáhne besprostředně pouze několik set posluchačů. Psané, tištěné slovo však trvá, probíhá veškeré doby a země a dosahuje miliony čtenářů.

Časopis Napoleon uznával proto tisk za velmoc světovou, a slavný vůdce Arabů, Abdel Kader vida po-právě tiskařský list, pravil: „To jest dělo myšlenky“. Opravdu — případně to slovo, neboť toto dělo — tisk — zhrál milionkrát své střely a ty padají do chatek — ubožáků i do paláců bohatců. Kam nemůže slovo — tam proniká — tisk, miliony exemplářů časopisů, které rychlovaky a parolodi demné rozvážejí do nejdálejších konců světa. Tlak tak důležitý zasahuje proto všestranně po-zornosti a úvahy.

Tiskem možno nadchnouti národy i jednotlivce pro krásno a dobro, — avšak možno je též svěsti na zcestí bezpráví, násilí a zločinů.

Znáte ze zkušenosti, jaké rozehřívání působí zprávy časopisů v dobách pohutých, před válkou krvavou, před volbami, před bitvami bursovními, na nichž se hraje pomocí haase a baase o prach vydělané miliony národův.

Tu jest veřejný tisk strašným agitátorem ve prospěch té neb oné válčící strany, navádí a svádí k šílenému boji na všechny strany.

Moc tisku znají a oceňují nejlépe spekulanti, kteří dovedou vykořistiti pro sebe každou náladu obecnou, každé hnutí a rozčlenění. V naší říši zvlášť praktičtí židé dovedli si sjednoti vliv na veškeré časopisy všech stran a národů, všech barev a směrů, neboť oni vědí, jak veliké služby jim může prokázati jak v ohledu politickém, tak hmotném, politickém, vědeckém, odborném, národohospodářském, zábavném a poučné časopisectvo. V časopisech a ve spolecích, kde to jen poněkud možno, snaží se nabýti vlivu žid, buď zjevně se k své víře hlásící, buď křtěný, svobodomyšlně neb socialisticky obarvený. A kde ani to není možno, tam dopomáhají židovskému vlivu od nich placení, nebo v mnohém ohledu odvislí křesťané. Pozorujete to v každém okrese, v každé skoré obci.

Tisku používají však také jiní spekulanti velice — a což divu i různí dobrodruzi.

Tohoto brozného válečného stroje — špatného tisku — použili též nepřátelé naší říše, našeho národa a naší církve — brozným způsobem proti nám, neboť neštíteli se — ničeho, aby dosáhli moci a udrželi svou nadvládu.

Povodni snad utečete, před ohněm se zachráníte, před zlodějem se zavřete, ale špatný tisk vás bude všude pronásledovat — doma i na ulici, ve společnosti, všude jako tyran neuprosný vás stihá. Tak se vzmožil, tak úžasně vzrostl, že stal se takřka vzduchem společnosti, již úplně ovládá.

Tisk mohl by býti pozháním pro společnost v každém směru, v náboženském, mravním, pro učence, rolníka i řemeslníka, kdyby svědomitě se ho užívalo.

Na letošním sjezdu německých žurnalistů pravil vynikající právník a purkmistr lipský Georgi, že časopisectvo vniklo dnes tak velice do všech kruhů vzdělané společnosti lidské, že jest nejdůležitější a neúčinnější prostředek k vzdělání obecnému. Těž muž uznal, že časopisectvo má veliké duchovní a mravní povolání.

Špatný tisk však jako jed otravuje: smyslnými obrazy, ilustracemi, vtipným a živým líčením nemravnosti.

Tisk vzbudil v lidech nezměrnou pýchu, lichocením a vychvalováním činů z nich polobohy, jejich chyby zakrývá, omlouvá, dovoluje utiskovati a vydírati lidi hospodářsky slabší.

Pomocí tučně placených inserátů umlčují se před lidem ty největší darebnosti, a vychvaluje se i špatná věc. Zaviněné úpadky, podvody hanbné a odsouzení ničemné listy umlčují za — bakšiš.

Za to: poctivost, nezištnost, přímota a pravda — mají dnes málu odhodlaných obránců, neboť to málo vynáší.

Morový dech špatného tisku otrávil četné kruhy naší společnosti. V hostincích, kavárnách, na nádražích, nalézáme většinou nebo výhradně protikalolické, pikantní časopisy.

Veřejný tisk způsobil také, že mnozí hledají spásu svou v moderním pohanství, že hledí celý národ náš odloučit vše jeho otců.

Jeho Milost, nejdůstojnější biskup náš uváděl včera v proslovu před Adalbertinem výrok, který pronesl před skoro dvaceti věky římský mudrc Seneca, totiž že člověčenstvo za jeho doby tak bluboce kleslo, že se zdálo, že mu není pomoci. Avšak pomoc ta se našla v učení křesťanském, které praví: „Miluj bližního svého jako sebe samého“ — a „Co nechceš, aby ti jiní činili, nečin ty jim.“

Takové učení ty světoborné žurnály různých spekulantů arcit nehlasají, ony hlásají: „Miluj bližního, a kde máš, líni ho!“ (Výborně! Výborně!) Pod tímto heslem vycházejí nejen žurnály světové, ale bohužel i menší týdeníky, které, nejsou-li od těch různých spekulantů přímo redigovány, aspoň jsou od nich placeny, aby v jejich zájmu „spracovali“ lidskou společnost. Časopisy takové, které v posledním desetiletí vyrostly jako houby po dešti, způsobily broznou spoustu v našem národě.

Nám, československým katolíkům nemůže býti lhostejná, úžasnou měrou vzrůstající se bezcharakternost, nemravnost, neváženost náboženství v životě veřejném, pohrdání poctivými, šedivými lidmi, učitelstvem a kněžstvem, napadání všeho katolického a náboženského, neboť náboženská lhostejnost budí opět národní a vlasteneckou lhostejnost.

Tepru 10 roků uplynulo od té doby, co objevil se v jednom českém časopise článek: „Naše dvě otázky“, v němž připouštěna byla možnost jiné otázky: „Zda-li přý stojí naše ve své existenci pochybená národnost skutečně za to?“

Článek „Času“ pobouřil tehdy naše veřejné mínění a vylučována byla možnost — takové eventuality. A co vidíme dnes? Český národ prodělal v posledních dvou letech změny převratné, které uvedly v úžas a zděšení naše velké strany v národě.

Trpká zkušenost nás poučila, že mnoho jsme zanedbali a denní časopisectvo to potvrzuje též jak názory o právech, o národních povinnostech se změnily, jak se zmohla náboženská lhostejnost, jak u samých katolíků se mění a docela jiné tvářnosti nabývají názory o záležitostech a právech katolické církve.

Překrucování a lež, tendenční líčení jistých fakt z historie i života denního způsobily tent.

převrat a lid náš, aniž by toho pozoroval, počal židovsko-liberalními brejlemi na svět prohlížeti a slehčovali a prudké útoky nepřátel způsobily, že horlivým katolíkem byti se bojí.

Odpárci našeho národa a náboženství otravovali nás posvobodně, výmysly a lži nám oslazovali a až jsme si na jejich cukrátku navykli, pak odhodili larvu a ukázali své skutečné smýšlení.

Dnes, po nemnohaletém ostouzení vynikajících osobností a jednotlivých stavů v národě, přivedli jsme to již tak daleko, že značná část českého lidu se našim státoprávním a národním anahám, našim posvátným zvykům a katolickým obřadům směje, že podřaduje svou národnost a víru neblahému internacionalismu, že se staví do cizích služeb proti vlastní krvi a vlastní církvi.

Slavné shromáždění!

Tato politická a národní lhostejnost a zdivočlost nebyla by u nás vznikla, — kdyby se systematicky nebylo švalo proti našemu náboženství proti katolické církvi, biskupům a kněžím, kdyby se nebyly ostouzeli všichni mužové dobré vůle a plodné a užitečné práce, kdyby v posměch a nevázanost nebyly se bývaly uváděly katolické instituce a skutečná úspěšná tichá práce.

Nepřátelský nám tisk jeví vedle tupení povlivé práce největší snahu potupiti náboženství, neboť v! velmi dobře, že, kdo podněcuje proti náboženství, proti autoritě, že také zároveň otupuje cit vlastenecký. A proto v těch okresích českých a německých, kde se nejvíce zmohly živly podvrtné, nejvíce klesá duch náboženský. Proto v krajích německých, kde jest dosud duch katolický, tam není socialistů a anarchistů; podobně jest i v českých krajích, kde se zavedl vzpamatoval a poznal lid, co by mu škoditi mohlo.

Kdo má poněkud rozum v hlavě, ten ví, kdo vydrží a podporuje tisk našim státoprávním a národním snahám nepřátelský. Tém mnohonásobným milionářům a spekulantům jistě ani ve snu nenapadlo, aby své miliony, které ročně vytěží z mozolné pracujícího našeho lidu, s chudšas rozdělili, proto ale přece různí ti Adlerové a Ellenbogové nejvíce hlásají otázku žaludkovou, neboť vědí, že tím chudinu nejzápovědněji chytí na svou internacionalistickou a odloučí ji našemu národnímu a státoprávnímu programu.

Kdo jest proto upřímným Čechem — bez rozdílu stran a stavů — ten musí pracovati podle vědomostí svých, aby se naše poměry obrátily k lepšímu, aby český lid se vrátil k těm tradicím, které nám zůstávají naši otce.

Naši otce vrhali se v boj s písmi: „Svatý Václave, vévodo země české!“ A když nastalo to veliké hnutí nábožensko-sociální, které český národ rozdělilo ve dvě velké politické a náboženské strany, tu i ta nová strana nestavila se proti Bohu, ale naopak šla do boje za spěvu: „Kdo jste Boží bojovníci a zákona jeho!“

Staří Husité tedy před Bohem neútkali, ale Boha vzývali. Za to ti tak zvaní moderní „husité“, ti se Boha buď zlekli, anebo před ním utíkají, anebo se zjevně k němu hlásiti nechtí. (Bouře souhlasu. Hlas: Ti spívají: Rudý prapor a odrhovačky z šantánů!)

Veletění pánové! Vzácné dámy!

Ve středověku přišlo v západní Evropě české jméno v nevázanost hlavně proto, že nás považovali za bezbožné, schátralé lidi. Tehdy také nám na potupu nazvali potulnou sebranku cikánskou „les Bohèmes“ a naši vlasteneckí spisovatelé podnes trpce nesou, že nás Čechy zaměňují často s cikány, poněvadž nás z vlastního názoru nesnaží, a nezní srovná pochlebně, čeho se od nás v židovsko-liberalních časopisech dočteli.

Slavné shromáždění! Teď patrně mnohé naše „také-husity“ různé ty předřivky neboli, neboť dnes někteří lidé považují to za velikou chloubu, když si mohou aspoň chvíli na cikány zahrát. (Bouřlivá veselost, potlesk a smích.)

Vzácné shromáždění! Já nechtěl nikoho uraziti, ale chtěl jsem jen upozorniti, jak zvrácené a nečeské náhledy a vkus mnozí tak zvaní osvícení a pokrokaři mají. Nám tyto „osvícenci“ předřivají zpátečnicků a tmářů, na naše hosty moravské tyto extravlastenci včera na ulicích potupně pokřikovali po způsobu ultragermánských Schönererů, Irů a Wolfů — heiló, vy černí jezoviti atd.

Pánové! Takým způsobem se nepěstuje slovanská vzájemnost, takou neslučitelností se neuskutečňuje naučení velkomoravského krále Svatopluka a heslo našeho nejjasnějšího našeho císaře a krále, abychom všichni Čechové, všichni slovanští a rakouští národové pracovali spojenými silami. (Výborně!)

U Slovanů platí: „Host do domu, Bůh do domu!“ Slovanští pobratimové, a byť by byli jen hosty nás rozhodných katolíků, ti se neurážejí německými pokřiky, jako se u nás stalo. Napodobujíce nemrav a hrubost největších utiskovatelů našich menšin, dávají jen sankci díla moderních těch různých Schönererů a šmoků. — Věřme, že také nepěkné zjevy vyvolány byly v okamžitém poblouzení od lidí německých, od lidí společenského mravu neznalých, ve „zvláštní“ náladě.

Vysoce důstojné shromáždění!

Nechci nikoho zrádovati a z řad národa vyložit. Běda však českému národu, pakli se u nás

bude vzrůhati nihilistický tisk, bude-li se at vědomě — at nevědomě pomáhat nepřítelům našeho českého národa a naší víry!

Tisk protikatol. redigovaný obyčejně od lidí mladických, nezkušených a často jen povrchně vzdělaných, praví, že hájí: volnost, rovnost, bratrství a tu pravou svobodu. Svoboda jest ovšem pěkná věc, ale každá svoboda, nemá-li se svrhnouti v nevázanost, musí míti meze, musí dbáti mravní povinnosti a musí šetřit svobody jiných. Anglický spisovatel, liberál a anglikán Smiles napsal: Svoboda, kdyby jí užíval národ mravně skleslý, stala by se škodlivou, a svoboda tisku jenom prostředkem nevázanosti a mravní podlosti.

Výstřední živly v našem národě dospěly již, bohužel, až sem. Živly podvrtné hrají a nás vůbec velice nebezpečnou hru, která nápadně se podobá událostem před velkou revolucí francouzskou.

Tisk, vlastně zneužití tisku, jest největším nepřitelem blaha a štěstí národa. Proto pravil arcibiskup malinský již před 28 lety katolickým belgickým:

„Zneužití tisku jest velkým zločinem času. Tento zločin obnovuje se tisíckrát každodenně v časopisech oně barvy, která slouží velké apostasii moderní, která se zaprodala novému pohanství, které chce oddělit civilizaci od církve, dcera od matky.“

Slavné shromáždění!

Snahy takové jsou nebezpečné. Sv. Otec pravil 22. února 1879 v allocuci k redaktorům katolických časopisů tato významná slova:

Jsem přesvědčen především, že naše doba katolické časopisy a ráznou obranu takového způsobu potřebuje. Když byla dána svoboda, dle libosti mezi lidem rozhazovali tiskopisy, byli mužové podvrtní, neúporně činili, skoro ohromné množství časopisů rozšířili, jejich hlavním určením jesti základy práva a pravdy napadati, církev pomlouvat i a ošrocovati a zhořbné bludy v myslích šířiti. Oni ovšem velice dobře prohlédli, jaké výhody a užisky k provedení jejich záměrů vydávání denních časopisů poskytuje a které jedem bludu ducha čtenářů neposuzované a povlovně nakazují a jejich srdce ukájením nízkých chťů a drážděním smyslnosti hubí. Všecko to se jim ale tak šťastně a zcela dle přání podařilo, že patrně pravdu má, kdo velkou část viny nynějších smutných poměrů a špatnosti připisuje špatnosti tisku. Protože jednou mrav, vydávati časopisy, zcela všeobecně zavládli, tedy jest hlavní povinnost katolických spisovatelů, aby to, čeho se nepřátelé ku škaze společenské církve zmocnili, v léčivý prostředek pro společnost a ochrannou hradbu pro církev proměnili.

Také předseda rakouské tiskové rady, dr. Kathrein pravil na sjezdu katolickém ve Vídni — tato pozoruhodná slova: „Moc novin ve smyslu dobrém i zlém podceňovati, bylo by právě tak pošetilé, jako by bylo zbabělé, aklaněti se před špatným časopisectvem. Co špatné časopisectvo škadí, musí dobré napravovati. Čtení a hmotné podporování liberálních časopisů v katolických rodinách jest smutné svědectví nedostatečného porozumění pro požadavky doby aneb trestuhodné malomyslnosti. Jest zahanbující, sahají-li katolíci hned po ranní modlitbě po nevědeckých ranních časopisech.“

Veletění shromáždění! Bude-li se katolický tisk hmotně i mravně podporovati, tak jako se podporuje liberální, povznes se katolický tisk ještě více.

Dr. Kathrein pravil též: „Konzervativní časopisectvo zaslouhuje díky za to, že nepěstuje kroniku skandálů, nepěstuje plemennou nenávisť, neboť ví, že přikázání o lásce k bližnímu platí i vůči nepříteli.“

Veletění a veledůstojné shromáždění! Tato slova vynikajícího Němce a katolíka, k národu českému vždy spravedlivého, měla by též u nás v Čechách býti oceněna. Všichni Čechové, bez rozdílu politických stran a náboženských vyznání svorně uznáváme, že židovsko-liberalní tisk německý jest špatný, nám Čechům a všem Slovanům nepřátelský. Jest proto velmi smutnou skutečností, že téměř o všech otázkách vnitřní i zahraniční politiky, o otázkách sociálních, hospodářských, literárních a náboženských, že též o otázkách slovaných téměř výhradně dáváme se poučovati od literálních listů vídeňských a berlinských.

Nedivme se proto, že správy našich listů, zejména o otázkách slovaných a náboženských bývají pouhým odvarem německo-židovských listů liberálních.

Proto nám Slované často nebezpečně vytýkají, že slovanských poměrů neznáme, že jim nerozumíme, že jsme slovanští mluvčími Němci, totiž duchem německého liberalismu odcizení.

Také katolíci národové nerozumí namnoze proudění v našem katolickém národě, neboť naše veřejnost jest až příliš prosáklá duchem německého protestantismu a žid. talmudu.

Pravím jen prosáklí a načichlí. Neboť i protestantští, němečtí a angličtí turisté, kteří v posledních letech navštívili Čechy, pozastavují se nad úpadkem náboženského ducha v Čechách. Tím více tak činí Rusové a Poláci, Bulhaři a ostatní Jiho-slované náboženským duchem proniknutí.

Kdyby v Čechách měla se nábož. lhostejnost šířiti, utrpěla by tím nejvíce naše věc vlastenecká a národní, neboť zbloudilí synové našeho národa

tím více by se našim národním snahám odcizovali, tím více by se utápěli v internacionálním liberalismu a socialismu.

Nuže, co máme činiti?

Nejdůstojnější Vrchní Pastýř náš, když v prvním svém pastýřském listu vybízel proti podvrtnému směru nynější doby a udával některé prostředky, jimiž by působiti bylo proti němu, napsal: „Proti listu, postavme list.“ (Výborně!)

Když však jej založil, tedy vytýkáno bylo J. B. Milosti, že dříve tak nebyvalo, že toho není potřeba.

Avšak, slavné shromáždění! Těži se navzájem.

„Byly tenkrát četné ty haasopisy, které denně v posměch uvádějí muže nejlepší, slehčují církve, napadají dobré katolíky, kněžstvo a nejdůstojnější biskupy? — Nebylo jich a sebeobrana proti židovsko-liberalnímu tisku nebyla tak nutná — massey našeho lidu ty cizí škvály nečetly. (Hlas: Teď čtou Rasple, Osvětu, Červánky, Lid a Ruch.)

Teď se však změnil čas a poměry a proto třeba počítati s jinými prostředky! (Výborně!)

Veletění shromáždění! Odpárci katolictví nesmí si nařikati, že se bráníme, že se nechceme nechat karabáčem mrskati.

Bodři naši sousedi praví dosti významně: „Das Hinüberschüssen wäre schon recht, wenn nur das Herüberschüssen nicht wäre!“

Odpárcům katolické věci líbí se velice napadání katolických osobností a institucí. Napadají nás při každé příležitosti, důvody k útoku přitahují za vlasy a nemohou-li jich nalésti, vymýšlejí si možné i nemožné věci, cucají nás a smýkají blátem, ačkoli se pak ukáže, že útoky tyto byly naprosto bezdůvodné. Za to, že se bráníme a sem tam až příliš bujně výmysly odpárců na pravou míru uvádíme a při tom třeba jen náhodou přes prsty někoho klepneme, jsme nenašeni, klerikální, bojovní kohouti, kalíme prý tím beránkům vodu! (Živá veselost!)

Vysoce důstojné shromáždění! Což jest něco špatného sahati v době nebezpečí k sebeobraně? Vždyť tuto přece v případe nebezpečí dovoluje i náš přianý trestní zákon!

Bránice se proti lži a nepravdě, konáme jen svou povinnost! (Výborně!)

Slavné shromáždění! Ve své encyklice biskupům brasilejským se dne 2. července 1894 napsal papež Lev XIII.:

„Necht není poslední péčí katolíků věsti obrana křesťanství i zbraní dobrého tisku.“

Svatý Otec káže tedy obranu a sám novin k obraně církve poukává.

Znamý ruský publicista a vynikající znalec poměrů na dvorech evropských, hr. Vasil, vypravuje nám ve spise svém o vznešené společnosti římské, praví, že sv. Otec Lev XIII. sám jest vynikajícím novinářem, že sám píše přemnohé články do listů l'Univers, l'Moniteur de Rome, a že téměř každodenně dává žurnalistům rady a pokyny, a že takto má vynikající vliv na světový tisk vůbec.

Sv. Otec Lev XIII. udělil časopisectvu také velmi mnohé vzácné rady. V listě k biskupům italským pravil:

„Jest věru vznešené, když ti, kteří katolické zájmy v denních listech hájí, neohroženou lásku svou ku pravdě na jevo dávají, zároveň je však nutno, ne do listu nepřijímají a nedávají c/ by dobře smýšlejšímu muži se nelíbilo. Umírněnost nemá se žádným způsobem se zřetele spustiti. Především má ale katolický spisovatel čísti autoritu biskupovu. Váha důkazů, ale nikoli prudký a urážející sloh, mohou svaté věci naší pomoci k vítězství...“

Katolíci učiní velmi dobře, když o každé důležitější události místní, okresní, nebo pro celý národ a katolictví důležité, podají svým časopisům rychlé a spolehlivé správy. Moc liberálního tisku spočívá právě v tom, že i smyšlenými nebo tendenčními zprávami veřejné mínění si dělá, připravuje a ve svém smyslu předělává. (Souhlas.)

Slavné shromáždění! Katolické časopisy by mnohým mystifikacím a pobouření veřejného mínění předešly, kdyby v čas o věcech, které ve veřejných listech zneužívány býti mohou, dobře spraveny byly. První zpráva vzbuzuje největší a nejtrvalejší dojem. Proto liberální časopisy opatřují si rychlé správy telefonické, telegrafické a expresní, aby veřejnému mínění suggerovali a rozhodující vliv na ně měly. Zprávy pozdě došlé, byť by i velmi dobré a obšírné byly, málo účinkují, neboť první dojem a mínění těžko se mění, a málo kdo o téže věci čte také zprávu podruhé. Naše dlouholeté národní zápasy jsou svědkem, jak podlých zbraní na ostuzení našeho národa ve světě se užívá — a dnes, slavné shromáždění, lépe by naše národní věc stála, kdyby ostatní Evropa od nás samých poučována byla o našich poměrech. V této příčině listy české a zvláště katolické velice pokulhávají za listy židovsko-liberalními, které vědí, že čas a první dojem jsou peníze a moc.

Vy víte všichni, co v posledních dobách zkonšetovali naši krajané, kteří nebydlí mezi námi v krajích českých, ale které nutnost výřivy zapudila do krajů nečeských. Vy víte, že právě nepřátelské listy, které se nalézají v rakuu liberálních židovských zneužívají české mučenáky, vytýkají do světa, že Čechové jsou provokatéry a že přý liberální a nacionální Němci brání se jen proti

OBNOVA

Číslo 132.

V Hradci Králové, dne 17. září 1897.

Ročník III.

Skok do tmy.

(Ke dnešní politické situaci.)

Když se dal český lid své doby přemluvit a „přesvědčiti“, aby se opřel na dlouholetých zkušenostech především dra Riegra založené konservativní politice svých zákonodárných zástupců a aby odevzdal řízení svých politických osudů předtím doposud nijak platné se neosvědčivších stoupenců zásad tak zvaných svobodomyšlných, tu učinil odvážný „skok do tmy“.

V letech osmdesátých nebyl spokojen s „drobečky“, jež mu zvolna do klína padaly. Nelze tu netrpělivost našemu lidu zaslívat, neboť všude na všech stranách jeví se tehdy — jako sliby — nesplněné tužby, aby byly jeho potřeby rychle a vydatně splněny a proto ve sterém ohledu politicky, národně i hospodářsky hladovící a strádající davy ochotně přidaly se na stranu těch, kdo mu více slibovali, nežli kteříkolivěk jeho zástupcové mohou splniti.

Na místě stoupenců dra Riegra zvolení Mladočeši měli po obvyklých volbách sice více hlasů, ale méně pravdy, nežli měla politika dra Riegra.

Ta vyšla původně také ze přeradikálního stanoviska, k jakému se ani nikdo z mladočeských poslanců jaktěliv neodvážil. Avšak dr. Rieger postupem doby následkem nejrozmanitějších zkušeností zvolna sestupoval s ideálních výšů svého původního politického úhlédu na tvrdou půdu neuprosné praktické zkušenosti. Na místě jalových vzdorů a na místě marných protestů, jimiž se česká politika v letech šedesátých a sedmdesátých rok od roku potácěla, začal dr. Rieger v letech osmdesátých bráti, co se vůbec přijmouti a vzít dalo, byt' to byly „drobečky“ jako ku př. česká univerzita, akademie věd a umění, převzetí řady středních škol do státní správy atd.

Že kroměříšský řečník tvrdící, že „všechna moc pochází z lidu“ a hlasatel hesla „Nedejme se!“ až k této s „drobečky“ se spokojijící moudrosti došel, k tomu měl zajisté jenom řadu dobrých důvodů, jež měli všichni politicky myslící lidé dříve poznati a zpytovat —

Avšak po Čechách najednou zabouřila proti těmto drobčkám oposice, „milovanému“ vůdci národa vytlučena v dělným studenstvím okna a politiky české ujali se na místě jeho pánové, kteří začali od repetice s heslem „Nedejme se!“

Na to jim místodržitel hrabě Thun srdečně odpověděl výmínečným stavem, persekucí tisku a když se rok s rokem sešel, tu nejenom noví zástupcové lidu, ale lid sám poznal, že opuštění odůvodněné Riegrový t. j. konservativní politiky znamenalo vlastně jenom nerozvážný „skok do tmy“.

Nejžalostnější zjevem při tom bylo, že celá řada stoupenců Riegrových politiků jeho opustila a že přes noc přešla k novým heslům. To byla ráda, již český lid nesmírnými škodami zaplatil.

To se může směle tvrditi, že by za dalšího trvání politiky Riegrový „drobečky“ nepochybně dále ve klín českého lidu ve všech směrech padaly a zajisté že hojněji, nežli se dělo dříve.

Žuku na srdce všichni, kdo třeba mladočesky smýšleli! Jak by vypadla doba místodržitelování hraběte Thuna, kdyby byl šel s českou politikou a kdyby nebyl býval zbytečně malichernostmi drážděn a nucen státi proti ní?

Jen se nestyďte a přiznejte, že v ohledu tom stala se politická chyba, již se mladočeská politika dopustila ve mladočeské své bujnosti, kterouž již dávno — odložila, neboť zabočila ve směr, který politice dra Riegra zaslívala.

Pánové poslanci i český lid sami již uznali, že r. 1889 a r. 1890 učinili „skok do tmy“.

Co je pryč, to je pryč! Vzpomínka na tu dobu je pro každého soudného českého politika nanejvýš trdnou. Co se od r. 1889 do r. 1896 dělo? Proti vládě veden byl komický technický boj, sestavovaný proti ní resoluce a bráněno jí tak, aby se dle okolností se zástupci mohla politicky přátelsky dohodnouti o míře toho, co zájem a prospěch země vyžadoval. Dále vyhlazování Staročesí a konečně zahájeno papírové tažení proti

katolickému náboženství, což všechno dobromady znamenávalo vlastně prospívání zájmům nepřátel českého národa.

Nechceme toho dnes vzpomínati a to tím spíše zakrýváme to zatím rouškou zapomenutí, poněvadž na všech stranách zvolna se jeví tichá lítost, že to všechno bylo prováděno. Pánové nechť se k tomu okázale přiznají, ale mnozí ze mladočeských vůdů se tím více netají, že třeba politisovati jinak, nežli jak se za mladočeské éry původně politisovalo. A když nežádáme zatím výslovného doznání oněch chyb, tedy spoléháme, že příští skutky nynějších politiků budou se jich pilně vystříhati. Pro dnes nám může postačiti, že se „skoku do tmy“ lituje v srdci, neboť to jest nepochybným proto, poněvadž se čeští politikové od nastoupení hraběte Badeniho v čelo vídeňské vlády postaví více proti jeho politice.

To zřetelně znamená, třebaže že to naši poslanci dnes ještě i zapírali, že stojí s ním, čili že jsou ve vládní straně, jejíž politika bere se směrem konservativním. Radikálové jim to již vyčítají, perou se proto a tudíž nesmíme déle dělati, jako bychom toho neviděli.

Ovšem že nám při tom nic jiného nežbyvá, nežli že slušně konstatujeme, že se nám zdá, jakoby Mladočeši již od celého roku politiku svou měnili a sice v tom smyslu, že zvolna přijímají zásady konservativní. To jim musí postačiti, když doznáme, že nám to napadá.

Z toho následuje, že svým časem není vyloučena možnost, že se ve mnohých národů „vlasti“ naší užitečných a prospěšných otázkách zcela přátelsky sejdem ke společné práci.

Doposud však dělí nás celá řada zásad, z nichž nelze na naší straně ničeho sleviti, avšak za nynější pro naše politiky velice nesnadné době nemáme ani za vlastenecké, ani za politické, abychom je pronásledovali za to a pro to, co náleží minulosti a co snad budou hledět odčiniti. Náhlých skoků od nich nežádá nikdo, ale to očekáváme, že se více nepřijdou proti vlastnímu náboženství. Ostatní se snad Bůh dá, již podá.

Oni pokládali za velkou svou vymoženost vydání jazykových nařízení pro Čechy a pro Moravu. K tomu lze však doložiti, že vydání nařízení těch lze částečně přičítati také napjaté povaze doby, v níž byla vydána.

Že vydání nařízení těch použil židovský tisk k rozeřívání národnostního boje v Čechách, aby obecnou pozornost odvrátil od antisemitismu, který v poslední době na všech stranách židovské zájmy povážlivě ohrožoval, toho sluší nanejvýš želeti, ano možnost toho jest ukazem neprozíravosti křesťanských politiků mezi Němci v Čechách.

Avšak plameny nyní rozpoutaných německých vášní netřeba málomyslně pokládati za projevy nepřekonatelné německé síly, ale možno je považovati také za následky české slabosti, která zaviněna byla politickým „skokem do tmy“, jež český lid se svými nynějšími poslanci provedl.

Tento „skok do tmy“ jednotnou sílu a tím také politický význam českého národa tak roztrfčil, že na dlouhý čas pozbyl toho významu, jaký druhdy v Hsi mival. Česká politika si vedla, jakoby jen o to usilovala, aby měla všude co nejvíce nepřátel a odpárců a doma přímo aranzovala vyhlazovací boj proti každému, kdo snahy konservativní nezavrhoval. Proto český národ poskytoval obraz nanejvýš žalostný a pozbyl tím na své váze, již mival tehdy, když vyslanci jeho ubírali se s požadavky českého národa do Vídně od oltáře a s požehnáním svých vrchních duchovních pastýřů.

Doufáme, že trpké a trapné zkušenosti, jichž čeští politikové v posledních letech svým „skokem do tmy“ nabyli, poučily je o nezbytnosti hledati cestu správnou, po které jedině možno dojíti české politice k cílům pro český národ a jeho vlastem užitečným a platným. A tu především jim nutno hledati jen to, co nás všechny spojuje a to je vedle jazyka na prvním místě víra. Co nás rozděluje, toho se musí vystříhati, pak-li nechť prospěchy a pokrok národa déle zdržovati.

Spoléháme, že nám bylo dobře rozuměno a poněvadž na dne 28. t. m. volání jsou čeští po-

slanci opět do Vídně na říšskou radu, kde je žádání slasti neočekávají, přejeme jim na tu cestu vše nejlepší v té naději, že politika jejich nebude více k libosti nepřátelům klidného rozvoje českého lidu, třebaže že jim časopisy podporované, zakládané a fedrované především protestanty na jméno přijíti nemohly, jako se již nyní po sjezdu českých měst a okresů děje, o čemž se každý přesvědčiti může.

Již tento zjev jest dostatečným, aby je poučil, která cesta je správná. Kdykolivěk začíná v národě českém zavládati pokoj a jednota, ihned vystane proti tomu „bouře“ chtějící, aby se český lid potácel v samých nesnázích a protivenstvích, jež mu v první řadě opustění katolického náboženského stanoviska působí.

Proto nechť naši poslanci více křiků různých kýmkoliv placených a podporovaných štváčů nedbají, ať jim žádné ústupky nečiní, neboť potom bude státi za nimi skutečná a pevná většina národa, která za nimi za doby „skoku do tmy“ státi nemohla. Budoucnost a úspěchy náleží u nás jenom straně fidící se náboženským smýšlením národa a to jest známé tak, že ho ani jmenovati netřeba.

Kdo jsi četl, rozuměj a tím se spravuj! V nové kampani ve Vídni dej Bůh českým poslancům štěstí!

Pro Čechy žádné pivo, žádné vlidné slovo.

Tak dle „Vaterlandu“ napráno v hospodách chebských na tabulkách veřejně vyvěšených!

Pro Čechy tedy žádné pivo! Ale proč jen to? Inu, u nás si někdy extravlastenci zahrají na cikány a v cizině to pak berou do opravdy. V městě Chebu, které cizáctvím překonává všechny ultragermány a Prusáky, z Čechů nádelantuláků, Chebští si myslí, že pro cikány pivo ani není, ba snad jim ani milé není, že mají raději kofalku. A kdyby tedy Němci zcikáněním českých mnohých lidiček dne 22. srpna t. r. potvrzení v domněnce, že jsme race inferiorní — plemeno nižší — soudili, že pro nás je dobrá „smířická“ nebo „franklovina“, kdož by jim to mohl mti za zlé?

A kdyby měl pravdu onen židovský cestujel, který opustiv talmud a chebsko-německou kulturou se ozáčil a na náměstí jistého města křičel, že Čechové jsou psi, tu bych se těm chebským tabulkám teprv nedivil. On ovšem pravdu nemá; jsmet my národ osvícený, svobodomyšlný, pokročilý, rekovný atd. atd., ale že se mezi sebou „hrýžeme“, jako někdo kst, to je pravda. Ovšem je to jen porovnání, a každé porovnání „pokulhává“. Chvála Pánu Bohu, že jsme tohle přísloví z latiny si přeložili, sic by byl ten žid nesměl býti boněa po náměstí onoho města, a Chebané by měli na svých tabulkách pravdu.

Ale něco pravdy na tom přísloví přeci je. A myslím, že pravdivo jest to slovo: „Pokulhává.“

Pokulhává to s naším národem. Na sjezdu českých měst bylo učiněno usnešení, že národ český potřebuje solidárního — společného — působení všech stran, všech stavů a — že jest povinností vedoucí strany politické, by získala všechny činitele ke společné práci. — Inu, dej Pán Bůh, až posud jsme chodili tak, jako člověk, který má jednu nohu velice dlouhou, a druhou krátkou. Tou dlouhou je liberalismus, a zvrhování křesťanství, a tou krátkou je křesťanství. Což divu, že nárazně kulháme, a to tak mnoho, že jsme někdy až směšnými. Katolíci usilují o to, aby svobodomyšlnost přišla do rovnováhy s křesťanstvím, ale jak je vidět, pánům je milejší ta jedna dlouhá noha lživého liberalismu, a křesťanství ať je jen kratičké — jen tak pro děti a tak „pro ten lid“; jen v kostele, ale ne v životě, a obzvláště ne v zákonech a politice.

Ale takhle budeme kulhati do smrti. A proto se u nás vytvořila strana, která je znamenitým doktorem. Chce utřáout i tu svobodomyšlnou nohu, protože je prý příliš slabou oproti křesťanstvu — klerikálům. — Tu by ovšem kulhání na dobro přestalo, jenžby národ český se ocl — na

zemi, a mohl by — jako beznohý žebřák o pou-
tích — čekat na milosrdenství dobrých lidí. Proto
by se mi lépe líbil návrh Chebanů: „Pro Čechy
žádné pivo.“ Tak? — Inu ovšem. Kdyby se
u nás pivo nepilo, aneb se ho aspoň méně pilo,
přestala by ta známá „politika u díbáku.“ Méně
by se mluvilo, a více by se myslelo. Měli bychom
více zdravého rozumu, a více by se dělalo.
Měli bychom více zdravého rozumu, a to by
přeče škodit nemohlo.

„Pro Čechy žádné pivo!“ Pivo je dle
úsudku mnohých lékařů nápoj nejméně zdravý. A
komu jen jednou „paleček zčervená“, čili kdo jen
jednou musil v sloti obout bačkory, a nepřešlo
ho to, dokud se pořádně nedal na léčení vodou,
ale ve vnitřku, — ten usná, že pivo je nápoj ne-
zdravý. A kdyby tedy Čechové pivo nepili, a ne-
bylo by vůbec Čechů v „bačkorách“ — to jest
povah tichošlápkovitých, bojácných atd., muselo
by to ihned lépe vypadati v drahé vlasti naší.
Měli bychom konečně to, o čem se posud jen
mluví, povahy přímé, pevné, silné. A silu spo-
jit s rozumem, to by nám jistojistě muselo prospěti.

Pro Čechy žádné pivo. — Povídám to
„za třetí“ — a proč? Inu proto, že by to náramně
prospělo naší kapse. Peníze nejen za žatecký
chmel, ale i za ty cizozemské přisady do piva —
pocitivý český ječmen nemám na mysli — by zů-
staly pěkně doma. Rádi se totiž chválíme a jásáme
nad svou silou, ale že se při tom moc a moc
piva vypije, to je jistá věc. Je to jásání přece jen
v celku drahé, vůbec a zvlášť pak proto, že při
tom zapomínáme na jednu velkou vadu svou —
nešetřnost, rozmarlost, bývost. A národ býv-
livý musí hynouti. A to jest taky jedna příčina,
proč za Němci tolik „pokulháváme“ na způsob
rozmarlých Francouzů. Národ zámožný nedá se
tak snadno podrobiti; národ ochuzený otrčí.

Ale kdyby se nepilo pivo, tu by zasly naše
pivovary a to právě bylo by ochuzením národa? —
Jen ne hned tolik strachu; já myslím, že i přes
tento můj klerikální humor naše pivovary — aspoň
s námi jistě vydrží. Vady při katolickém sjezdu
v Hradci byl prapor vstýčen i na všech pilsen-
ských pivnicích a nic jim to neškodilo.

A nyní přecházím již k druhé části cheb-
ských nápisů.

„Pro Čechy žádné vlivné slovo.“ —
Nebude snad tak velká škoda. Co jsme n. p. od
Taafeho dostali vlivných slov, tuším že německých,
a co z toho máme? A když výstředníci němečtí
nyní pro nás mají jen slova „nevlidná“ k. p. pej,
p. . . atd. „pokulhává“ zase jejich zářící kultura.

Jak se časy mění! V šestnáctém a sedmá-
ctém ba i tu i tam ještě v osmnáctém století měli
Němci pro nás tolik „vlivných slov“, že by se
bez mála bylo v Čechách přestalo ozývati slovo
české. Německý protestantismus Lutherův měl nás
tak rád, že naplnil zámky a hrady, tím pak ko-
stely i školy slovy německými. A počala se po
Čechách téměř rozlévati vlivnost slov německých
tou měrou, že se i naše nevlidná slova proměnila
ve vlivná německá k. p. Uherce proměněn v Au-
herren, Koštelec jeden v Kosteltzen Souvlavští v
Saulfloss, Žabokliky v Schaboglück, Panská krčma
v Herrnskretschen, Lácnov v Lotchnan, Strakov
v Strokelle, Studenec v Staudents, Šlapánov
v Schlappentz, Zábok v Söberle atd. atd. at i
Lány Skrovné nazvány Landskron s čímž ale my
spokojeni nejeouce Lanškrounem ty české „Lány“
nazýváme, jako n. p. Králíky sami raději vlivněj-
ším „Grulich“ přezdívali. Jaké to ale byly teh
dát zlaté časy? I osobní jména zvlidněla brzy a
narobenou u nás Holetschke-ů, Tschewitschke-ů,
Wunderschützů (Vondřejců), Sapouschke-ů, ba přy
i Wockurke-ů. — Protestantismus byl sice ze země
vypuzen, katolicismus se vrátil, ale do krajů, kde
hlaholila jen vlivná slova, nevrátila se nevlidná čes-
tina více. A pak za dob největší síly josefinismu
zvlidňovalo se ještě něco k. p. v Litomeřicích
Žirecko- a Kukákové panství. Z těch dob pochází
taky ta čeština v českých městech, jejížto vzor
ještě po dnes lze slyšeti k. p. hovor dvou
starých Pražanek: Já jsem jim řekla, jestli voni
nepřestanou mně angraifovat, já se pudu na ně
pověrovať. Já se vod nich furt hindrovat zanechám.

A také z těch příčin zase přisvědčuji cheb-
ským „grossdeutsch“ mužům: Pro Čecha žádné
vlivné slovo více. Zůstaňme si při svých českých
slovech, mluví se jimi bestoho již jen v skrovném
zbytků krajů drubých slovanských. Hajme si české
slovo, kdekuliv se ozývá! Jeť zajisté mateřský
jazyk jedním z nejdražších statků časových Stvo-
ritelem nám daných.

Ale pamatujme na jednu velkou pravdu.
Odpad od víry avatováclavské-kato-
lické k věrné německým zavinil poněm-
čení krajů, v kterých se Čech nyní ne-
má ani ozvati. — A ty sarovosti, které se pá-
chají ve jména národnosti oproti lidem jiného ja-
zyka, odkud se berou, a to pokulhávání národa
našeho, odkud to vše? — Zavinil to vše opět
odpad duchů od křesťanství k liberalismu,
který není a to vychovává dostatek charakterů,
jaké vlast potřebuje, a který oproti odporci ne-
zná než násilí! A kdekto se na jedné straně svrhl
v zákubný novohumistický radikalismus, objevuje se
na druhé straně jako pohanské přehrázení lidem ji-

nebo jazyka jako lidem barbarakým pod jménem
kultury surové barbarství na blížních páchající.

Do české země sázejí katolické kře-
stanství! To je helem našim, pak bude nejen
helem našim, pak bude nejen Němec k Čechu a
naopak, ale i Čech k Čechu mluví vlivnými
slovy. A kam ještě patří křesťanství? — Do
politiky, do říšské rady, do Vídně. Jest patřno,
že jen Němci opravdu katolické mluví k nám
„vlivnými slovy“. A že „Videh“ vlivných slov
pro nás má málo a skutků ještě méně, toho vinou
jest zase jen liberalismus, který nezná než násilí.

A proto se velice obávám, že mladěčeské
poselstvo odpudí nám i ty katolické Němce „ne-
vlidnými“ slovy svého miláčka a mazlíčka, totiž
liberalismu. — Do duší českých poslanců
tedy patří nyní více než kdy jindy kře-
stanství. — Běda, bude-li jim liberalismus zase
tím nejdražším, pak jim ve Vídni švechatské sice
za naše peníze nalévati budou, ale pro Čechy ne-
přijde odtamtud tak hned upřímné vlivné
slovo.

Hledme si obchodu a průmyslu!

I.

Nedávno se vyslovil říšský poslanec Karel
Adámek proti zřízení české obchodní komory ve
východních Čechách proto, že prý by pak nastalo
nebezpečí, že pražská obchodní komora se dostane
do rukou Němců! Osudné to slovo, ale významné.
Pražská obchodní komora leží na území českém,
ale židé a Němci, kteří i v českých městech volí
na komando pražského německého kasína, mají
v Praze, v českých vesnicích a městech tolik ob-
chodů, průmyslových živností a továren, že mohou
v tř. vyš. poplatníků Čechy porazit, pak-li by ti to
volili nesvorně nebo n. tečně a nečetně. Takové
německé obchody a průmyslové i živnostenské
závody jsou pevnostmi německými, které dobře jsouc
organizovány, rozlézá se z nich po celé zemi.

V mnohých městech a obcích křtení a ještě
více nekřtení Němci ovládají, české opoziční místní
strany pomocí jich vítězí, začať pak obecní správa
všechny přehmaty jejich musí trpět, snáček, anebo
jich aspoň nerad vidět.

Že v četných městech na komando chlebo-
dárů svých musí volit úředníci a dělníci tovární,
že podle přáhlý velmožného národního našeho od-
půrce musí tančit všichni odvislí femeslníci a ži-
vn stanci, ba i slavné městské rady a pány park-
mistry, jest rovněž známo. Socialisté v českých
vesnicích a městech nebyli by při posledních vol-
bách nikdy sehnali tak veliký počet hlasů, kdyby
židé nebyli své zřizence komandovali voliti socia-
listy. V jednom městě dokonce povýšili socialisté
žida Abelesu na svého boha, protože prý je živí.
V jiném městě žid Korálek posmíval se vyhrůž-
kám mladečeských sedláků, že nebudou od židů
kupovat; Korálek pravil, že aspoň ošetrí jednu
knihu, neboť v úředních knihách visely u něho
celé vesnice.

Proč smí tak pohrdavě mluvit o českém ro-
lníku lidě, kteří ještě před 50 lety směli bydleti
jen v jistých městech a to ještě v uličkách řet-
zem zatčených? Proč smí s českými dělníky a
nádeníky titěť lidé naučení nakládati jako s otro-
ky? Protože ti prvníjší obchodem a průmyslem
rychle zbohatli, čeští lidé pak se silně prodlužili
anebo dokonce hmotně i mravně přišli na mizinu
Ničeho nepomůže, tajiti to.

Ponechá-li český lid obchod a průmysl v ci-
sích rukou, bude se postavení jeho stále národné,
politické a hmotné horšiti, a časem by se mohlo
státi nám totéž, co se stalo Polákům v Poznaňsku.

Ručně přicházejí tisíce koreč půdy velkostat-
kářské, selské a chalupnické do židovských a ně-
meckých rukou. Na mnohých statcích jest rolník
50—80% ceny statku dlužen a věřitel ho tam
trpí pouze proto, že by ve dražbě byl statek pro-
dán daleko pod odhadní cenou a takto že rolník
dře se mu na statku a platí aspoň „dobré“ úroky.

Někde přivedla rolnickou rodinu na mizinu
požívačnost, nádhra, marotratnost a lehkomyš-
lost celé rodiny, jinde způsobily to živelní pohro-
my: požáry, ohně, mrazy, přílišná sucha neb mo-
kra, někde též dlouhotrvající nemoce a pád do-
bytka. Velkou většinou však se prodlužil
selský statek proto, že za liberální vlády
zavedeny byly rovné podíly dědičné, že půda,
která nese jednou do roka výnos, považována byla
za zboží, na kterém však zůstala váznout přecet-
ná břemena a hlavně zemské, okresní, berní a
školské přirážky; za to movitý kapitál, který se dá
v roce několikrát obrátit a zúžitkovat, placení daní
z obrovské části se docela vymknul. Placení vel-
kého výměnku a rovných podílů dědičných musilo
selské statky nesbytně prodlužiti. Syn, který po
otci statek převzal, měl na něm obyčejně jen
20—40% podílu, a pak-li nepřiděnil více, zůstal
při nastoupení statku 20—50% ceny jeho dlužen.
Pouze, kde rodičové měli jmění a bylo méně dětí,
byl mladý rolník bez dluhu.

Nejhubše se vede rolníkům, kteří převzali stat-
ky v letech 1875—1890. V první části doby té
stály ceny obilí a řepy vysoko, a vysoko počítány
též ceny statků a podílů. Když počalo obilí a ca-

krovka méně platiti, placena byla všem nicméně
vysoká v naději, že se zase vše zlepší a pak že
dříve provdané děti dostati tolik a tolik tiše, že
tedy mladší jich sourozenci nemají dostati méně.
A kdo byl zkrácen? Obyčejně ten, kdo se na
statku nejvíce naděl, kde jej převzal.

Má-li se selský stav, nejconservativnější živel
a největší opora českého národa udržeti, musí
býti rolnický majetek chráněn před předlužením.

Tu se ovšem nedá držet déle rovnost dědič-
ných podílů a vš. Aby své dítky rolník přece
zaopatřil — tedy, když jich na rolnické usedlosti
všecky dostati nemůže, musí je dát učiti obchodu
a řemeslu.

Kdo je přičinlivý, pracovitý, vytrvalý, pocitivý
a duševně nadaný, může se dobře uchytit. Velká
část zámožnějších obchodníků, živnostníků, řemes-
níků a průmyslníků nejsou dítky rodičů zámož-
ných, ale chudých nádeníků a řemeslníků, kteří
vychovavše své dítky v mravnosti a pocitivity na-
vykali je současně pořádku, poslušnosti, pracovi-
tosti a spřítivosti.

Máme také důkazy, že Čech dovede jako di-
spouent, řídící, dílovedoucí, intenzér atd. vésti
velké závody obchodní a tovární židům a Němcům,
ano že dovede s nimi jako samostatný továrník a
obchodník konkurovati.

Když má tedy náš český lid opravdové na-
dání k průmyslu a obchodu, bylo by příněhem, aby
ho nevyužíval.

Dobry obchodník musí míti ovšem také př-
měřené odborné vzdělání, aby správně kalkulovali
a odběratele své solidně obeloučiti mohl.

Dobrá obchodní škola poskytuje všem ana-
lytickým takům poklad vědomostí, který promění se
jim v bohatý kapitál, který mnohem více než pe-
níze jest chráněn před ztrátami, a který méně zá-
možným po celý život nese bohaté úroky. Osv-
jili si každý obchodník bohaté kupecké vědomosti,
pak chrám Merkurův nebude otevřen každému,
koma se zdá řemeslo špatným a který pocitivým,
svědomitým a dobrým obchodníkem se nikdy ne-
stane.

Chce-li býti dnes obchodník podporovatelem
vzdělání, blahobytu a světového styku, pak nestačí,
aby znal předměty obchodu, jich výrobu a pra-
meny. On musí oboznámen býti též se základy a
podniky obchodu podporujícími, musí znáti zřízení
statků, potřeby národů a rodin, s nimiž obchoduje,
neboť jeho obor působnosti obsahuje veškerý so-
ciální život. — Vědecké vzdělání ovšem samo ne-
přivede k dokonalosti jeho, neboť provozování
obchodu vyžaduje též mnohé mechanické obrat-
nosti. Pořádek jest duše obchodu; přesnost, píle,
spřítivost, přísná pocitivity a mravnost jsou záklá-
dem úvěru a blahobytu. Proto se musí obchodník
snažit získati i tyto vlastnosti. Obchodník více než
jiný potřebuje vzdělání, neboť vědění jest moc,
zvláště u toho, kdo chce racionálně těžit s po-
klady tohoto světa.

O otázce rolnické.

(Řeč již promluvil dne 23. srpna ve třetí schůzi
diecéšního sjezdu v Hradci Králové pan František
Ječný, rolník v Běcherech.)

Pochválen buď Ježíš Kristus! Takto
nás pozdravil při vydání prvního pastýřského listu
nás nejdůstojnější Vrchol Pastýř, takto nás oslovil
také vysoce urozený předseda tohoto sjezdu,
tak to činím i já, neboť jest to také nejlepší
uctěním křesťanským.

Přicházím k Vám jako domů — tak
pravil Jeho Biskupská Milost v téměř listě pastýř-
ském; totéž osměluji se přenést i já v tomto
slavném shromáždění, vždyť přicházím jako domů,
mezi své, vždyť nás venkován, nás rolníků jest
zde plno, a přemnozí jiní pocházejí taktéž ze
stavu rolnického (Výborně!) Nejsem tak vyško-
leným řečníkem, jako páni, kteří mluvili přede-
mnou a velice chvalně se byli osvědčili. Proto
odpuště, pak-li nebudu mluvit tak dokonale a
výmluvně, budu však mluvit přirozeně, od srdce
k srdci. (Hlučná pochvala.)

Slavné pořadatelské sjezdu požádalo mne,
abych promluvil o výchově mládeže rolnické a
proto činím tak velmi ochotně, neboť jsem i já
povoláním svým rolník. V ředí své počínám od
dítky malého, když matička křesťanská má z dě-
tátka svého radost, ukazuje mu ručičkou na obraz
Boží, vypravuje mu o anděličkách a učí je mo-
dliti, jakmile počíná zvažovati. Dítě nalézá se stále
okolo matinky a tu počne ihned vychování a ná-
zorné vyučování. Matička vstěpuje do útlého ar-
dčka svého miláčka nehlavnější zásady křesťan-
ské, vysvětluje mu, k čemu věci v hospodářství
se vykytují jsou a jak jich používat máme.
Dětko rádo napodobuje, vše matičce a starším
sourozencům odkouká, počíná si jako dospělý ho-
spodářství všímati a dle schopnosti své také práci
jejich napodobuje.

Když začne choditi dítko do školy, počínají
mu nové starosti. Mnozí rodičové starají se v tu
dobu méně o své děti a ponechávají veškerou
starost o ně raději pánům učitelům; některým ani
nenapadne, aby se dítky téžali čemu se ve škole
vyučuje, aby se otázkami převládčili, jak se chová

na nával a na ulici, jak pozdravuje, jak cti lidi staré a mladé!

Dříve za mých let, kdy jsem já do školy chodil, bylo vychování křesťanské mládeže přímě křesťanské. Učitelé i rodiče přisvědčí, že dnes ke všemu dohlédli, dítko se musilo k starším chovati vždy uctivě a musilo zdraviti křesťanským pozdravem: Pochválen buď Pán Ježíš Kristus! (Výborně!)

Nyní mnozí žáci nechť o tom ani slyšeli, stydí se, neboť nejsou k tomu vedeni a proto samé moderní pozdravení panuje a zdá se, že jest to obrácené. Teď mnohý výrostek starších lidí si ani nevšimne, aneb řekne nanevšest: Dobré jitro! Křesťanský pozdrav: „Pochválen buď Ježíš Kristus“ zdá se již i venkovským výrostkům býti sprostým, kteří starších sousedů nectí, anebo si myslí, že jsou si rovni.

Před vydáním zákona školního, od r. 1868 nebo snad 1870, kdy mládež škole odrostlá byla povinna choditi na opakující hodinu odpolední v neděli, bylo přece o mládež odrostlou ve škole dbáno, vždyť tehdy dbalý učitel měl příležitost tyto výrostky míti pod dozorem, připomenul jim jejich dětinné povinnosti k rodičům a k svatému náboženství a bylo takovýchto dětí velká většina, kteří rádi a pilně chodili do školy a učitel se viděl blaženým a spokojeným, byť by i proti nynějšímu měl malý plat. Učitel byl spokojen s tím, co měl, a co největším zadostiučiněním a radostí bylo, mohli povinnost svou konati věrně a po křesťansku a tím zároveň sloužiti Bohu a obci.

Nyní jest jinak. Dříve naučil se žák tolik, co učitel uměl, ovšem pak-li byl pilným. Nyní snad v učitel mnohem více, a žák však tomu vždy tak nebývá. Nyní po návštěvě 12ti leté bývá žák ovesbozen od letní návštěvy školy, spustne zdivočel, neboť mezi dospělými slyší často řeči eurové, sprosté a opizlé, zvláště je-li v práci na panském na řepě. Toť první krok, který kazí naši mládež venkovskou generaci.

Je-li škola v letě pasákem, zdivočel mezi výrostky a čemu se byl ve škole pracně přiučil, docela nebo s velké částí zapomene. V zimě ženou takové žáky, odvyklé kázni a slušnosti do školy. Učitel má s nimi velké svízele, neposlouchají, zdržují potup učení a svými řečmi, neplechami a vzdory kazí mladší školáky.

V této příčině jest potřeba nápravy, aby odrostlejší mládež nabyla jak většího odborného vzdělání, tak aby se utvrdila v kázni, poslušnosti a sv. náboženství.

Někde jsou sice školy hospodářské pokračovací od vlády, od ministerstva vyučování podporované, a při vesnických neb městských školách na několika místech zřízené. Protože jest k zřízení takovýchto škol třeba, aby byla četná návštěva, tedy zřizování jich vázne. Z mnohých stran vedou se také snahy, že žáci v příčině zřízení hospodářských pokračovacích běhů ze strany c. k. úřadů jen líně se vyžívají, a že obětavost a dobrá vůle rolníků ochabuje vůči obřím, a kterými se setkávají dotyčná přání. Mnozí nechápou také svůj prospěch, k čemu nejsou nuceni, nechtějí dobrovolně dělati. Hospodářské pokračovací školy nemají mnoho přísné na venkově s příčin různých. Z přespolních obcí neradi posílají dítky do takovýchto škol, protože tyto dělají cestou všeliké neplechy. A tak vyrůstá naše mládež venkovská namnoze bez hlubšího vzdělání a bez náboženství.

Zavedení bývalých opakovacích škol ve všech školách venkovských v neděli a snad v zimě některý den v týdně, by odrostlejší mládež více prospěla, zvláště když by učitelé a duchovní měli zosílený dozor a disciplinární moc.

Dnes stává mnoho zimních hospodářských a rolnických škol, a tu jest nejlepší příležitost, aby mládež rolnická mohla se přizpůsobiti požadavkům doby a aby si mohla takové odborné vzdělání osvojit, jaké jest dnes pro rolníka nezbytné potřebné.

Zimní hospodářské školy, které zůstávají se dvou zimních běhů a jsou účelně zařízeny, mohou žákům způsobem theoretickým poskytnouti skoro tolik vědomostí, jako školy rolnické. Školy takové měly by se co nejčastěji zřizovati, neboť nestojí mnoho, ježto zde není žádného školního hospodářství a ježto učební plán jest omezen na míru nejnutnější. Podali-li se umožnití vždy 2—3 soudním okresům návštěvu jedné zimní školy, bude zcela vyhověno skutečným poměrům, pokud potřeba vzdělání neprotrkne a nerozšíří se více než dosud. Vyučovat se musí jen to, co jest nutné, avšak to důkladně a dobře. Ne mnohé předměty, ale mnoho praktického vědění má dnes rolník zapotřebí, který nemůže na zbytečnosti utrácet.

Jest také nutno, aby účelné pomůcky a sbírky na zimních hospodářských školách byly doplněny na míru nejnutnější, zejména pokud se jedná o vzorky hospodářských strojů a náčiní. My rolníci víme se zkušeností, že zimní školy působí na mládež je navštěvující velmi potěšitelným a velmi příznivým způsobem. Většinou je na školách těch kázeh přisná a učitelé stěží si jen zřídka na mravní chování žáků. Žáci přivykají si pořádku a čistotě a pravidelné činnosti, učí se vážiti si

svého povolání a milovati je a hlavně si získávají vědomosti, na skládě jejich mohou výnosnost půdy zlepšiti a rozmnožiti. Učitelé z hospodářských zimních škol bodí se také velice dobře za kočovné hospodářské učitele, neboť znají poměry a potřeby svého kraje a bývalí žáci jejich mají k nim důvěru a dají se proto tím ochotněji i jako hospodářové od nich poučovati.

Rolnické školy poskytují synům rolnickým vzdělání theoretické i praktické a zaslouhují proto nemenší pozornost rolnictva, ačkoli namnoze již odchovávají nižší hospodářské úředníky a zřízence pro velkostky.

Hospodářské školy poskytují dcerám rolnickým rovněž dobré vychování a odborné hospodářské vzdělání a nutno je proto doporučovati. Rozumí-li hospodyně všem oborům práce hospodářství polního, zahradního, rozumí-li drůbežnictví a dobytčářství, vyzná-li se v zpracování mlékařských výrobků, dovede-li v kuchyni k přípravě levné a přece jen vydatné stravy všeho účelné využívat, vyzná-li se v šití a střihu, pletení a háčkování, může býti pečlivému hospodáři vydatnou společníci a může v domácnosti mnohý groš ušetřiti, neboť se statku nemusí se peníze vydávati zbytečně jinam (Výborně!)

Dnes musí rolník umět počítati a nesmí peníze vydávati na věci, kterých nezbytně nepotřebuje. Každý rolník, každé hospodyně měli by si zapisovati do knihy všechny výdaje a příjmy, aby v každé chvíli znali stav svého majetku, aby poznali, co se nevyplácí a co jim vynáší, čeho by zanechali, co by více pěstovali, na čem by více vzdělali a ušetřiti mohli.

Bez knih bychom sice také mohli hospodářiti, naši předkové se také často bez zápisů obešli, ale jest lépe, zaznamená-li si rolník všechno a nechá své děti odborné vzdělati, neboť ve školách sezná spíše veškeré nynější potřeby a nutnosti rolníka. Vědění povzrůstá jej v jeho povolání, zvláště v kruhu rodinném, a činí jej schopnějším k zastávání samostatných úřadů.

Samotné vzdělání bez současného povznesení mravnosti by ovšem rolníku také nepomohlo. Dnes jest v obyčeji na pt., že se odvíjejí taneční zábavy se soboty na neděli. Tu mnohý hospodář má za to, že jest to výhodné, když syn, dcera a celá rodina mohou býti ve všední den sobotní u muziky, že v neděli budou míti dosti času na vyspaní. Toho jest zajisté, Bohu žel, co litovati, neboť dítky a čeleď zanedbají nedělní kázni, křesťanské cvičení a posvátné obřady, zapomenou Boží přikázání a mravní poučení, stanou se k víře i k mravnosti lhostejnými, že pak ani svých povinností nekonají, ale konají práce nedbale a nevědomitě. Největší škodu z toho má pak hospodář, který tyto neplechy trpí a dítky jeho to odnesou v budoucnosti (Výborně!)

V obcích, kde výrostci a mládež chodí do hospody a dává přednost zvukům výživé hudby před blaholem zvonů, které vybízejí pobožnosti to při bližším pozorování moc dobře se pozná.

Venkovské děvče, které vyrůstá jako z vody a po odbyti školy záhy se vdává, aniž by se bylo řádně vzdělalo a všem potřebným pracím naučilo, děvče, které se raději fítní než pracuje, které chodí raději k muzice než do kostela, ta má býti prosím hlavním oporou a zlatým sloupem hospodářství? Prosim, slavně shromáždění! Kde pak se ozlatila, když má býti zlatým sloupem? Bude mně snad udušeno, řeknu-li: Snad na těch sobotních zábavách?

Ovšem, všudy jsou také velice zbožné rodiny a správné, ale mnoho jest ve vychování dítek rodin pokleslých. Proto chráňte také naše dívky před pýchou, neboť tato často avádí od pravé cesty. Také naše dívky rolnické nezvykejme na slovo „alečna“. S pojmem tím není vždy spojena slůvčnosť v hmotném a mravním ohledu. Jak již řečeno, dbejme ovšem i my, aby dívky naše osvojily si vzdělání co největší, ale současně dbejme, aby si uchovály čistotu a zbožnou mysl, jako slyšely naše matičky a babičky. Pak-li se děvče slušně a čistě žiti, dovede-li připravit také lepší a chutnější než obyčejná, nežli selská jídla, má-li ve světnicích vzornou čistotu, nemusí tím ještě býti zpaněšlou.

Tak zvaného zpaněšení, štěnění se práce, moderního slečinkování a panáčkování, toho se musí rolníci ovšem varovati. Naše dívky rolnické české velké povolání, aby v duchu pravého vlastenectví a v dávné české zbožnosti a poctivosti obnovily český národ, aby dorost naší rolnické výchovy dle vzoru vznešené a spanilomyslné Římanky Kornelie, která svými dítkami honosila se více nežli poklady, drahokamy, skvosty a šperky. Zdrné, dobře vychované dítky jsou ozdobou každé rodiny, chloubou a nadějí vlasti. Dítko zbožné a vlastenecky vychované nikdy se vlasti neodrodi, nikdy se nedá svěsti aby potíralo rodné bratry. (Výborně!)

Tu mimoděk mi na mysl připadá vůdce Volaků, Koriolán, rodilý Říman, který pro zpuštěnost, hašteřivost svou byv z rodného města Říma vyobcován, přeběhl k nepřítelům a chtěl rodné své město pokoriti a zničiti. Šťastí válečné mu sloužilo, těnil Římany pořad více a obléhal je. Strach a hrůza panovala v městě. Když ani vysokí státní hodnostář a kněží nebyli s to Ko-

riolána uprositi a udobřiti, tu vzácné matrony římské sebravše se, šly k matce onoho Koriolána, k staříčce Veturii prosíce ji, aby se odebrala do tábora nepřítel, syna uprosila a před zkušou Řím zachránila. Staříčka matka Veturie dala se pohnouti a zavazí s sebou svoji nevěstu, Koriolanovu ženu a dva synáčky jeho, odebrala se do nepřítelského tábora žádati zbujného syna, aby Řím ušetřen byl.

Když zvěstovali nepřítelé vůdci svému, že se blíží nové poselství z Říma, tu Koriolán nevěda, že jest to matka a miláček jeho, umnil si již předem, že od úmyslu svého neopustí; když však viděl, že přichází matka, žena a dítky, tu spěchal jim vstříc. Matka Veturia mu však pravila: „Dříve než-li mne obejměš, řci, přicházím-li k tobě jako k nepříteli, nebo k synovi, jsem-li v táboře tvém matkou nebo zajatou? Toho jsem se musila ve vysokém stáří svém od Tebe dočkati, abych tě nejdříve vyznamenána a pak jako nepříteli své vlasti viděla? Jak jsi mohl dopustiti, zpusťtiti tuto zemi, která živila a živila? Neutíš-li se hněv tvůj, když si na půdu otcovskou vkročil? Nepřišlo ti na mysl: V tomto městě jest dům můj, matka má, žena a dítky moje? Kdybych tě nebyla zrodila, nebrozil by teď nepřítel Římu, kdybych neměla syna, zemřela bych volně ve svobodné vlasti. Avšak, co nyní trpím, činí tobě hanbu. Já již dlouho žiti nebudu. Ale pohled tuto na svoji manželku a na dítky své! Nepřestaneš-li zuřiti proti městu a vlasti své, očekává je blízká smrt neb otroctví.

Slyše tato slova, ukrutník se slzami se odvrátil, objal matku, manželku a dítky, odeslal je na zpět a vojsku nepřítelskému poručil odtáhnouti od Říma. (Hlučný souhlas)

Z příkladu toho jest vidno, jakou moc může míti matka v rodině, v obci a vlasti, když proniknuta jest láskou k rodné vlasti a k Bohu.

Což nestává u nás podobných ukrutníků a nezdarů, kteří zapírají vlast a národ, z něhož pošli a kteří zuřivěji než-li rození nepřítelé jeho jej potírají? (Hlučný souhlas.)

Kdyby český národ měl takové římské Veturie, nebylo by u nás nepřítelů, nebylo by synů proradných, kteří s cizáky spolčují se proti vlastní krvi. Kdyby národ náš byl odchován uvědomělými a zbožnými matkami, neodrodily by se jeho dcery v cizině i ve vlasti, když za nečechy se provdají, kdyby synové čeští byli odchováni takovými matkami, proniknutí by byli mravním, nepoddajným smýšlením, neoslabovali by sílu vlastního národa třenicemi, podezříváním a spíláním rodných bratrů. (Výborně!)

My rolníci čtísti z velké, z převážné části proniknutí jsme nejen vlasteneckým, ale také náboženským přesvědčením. Kdo věří v Boha a plní jeho přikázání, tomu také my věříme. K rozšířením a zbožným úředníkům máme důvěru, neboť můžeme býti přesvědčeni, že to s námi poctivě smýšlí. Nechodí-li však takový úředník do kostela, dělá si náboženských našich obřadů a z našich národních obyčejů — staletým zvykem posvěcených — posměch, k tomu nemáme důvěry ani, my. Totéž platí o poslancích. Nevěří-li ti to Boha jak jim věřiti máme my? (Výborně!)

Hmotný úpadek a politická agitace může sice na chvíli lid náš zaslepit, avšak dlouho se klamati nedá. (Hlučný souhlas.)

Dovolím si zde vrátiti opět ke škole a učiniti poznámku o pozoruhodném případě.

Když národohospodářská společnost česká obrátila se s dotazníkem na veřejnost, proč český národ při svém pokroku a vzdělanosti klesá, tu daleký pozorovatel z Bosny, moravský rodák pan Dofek, bývalý rolník v Topolanech u Olomouce, případně dotazník zodpověděl a práce jeho vynikla mezi 23 zaslánými pracemi a poctěna byla odměnou několika dukátů. Moravský rolník, vzorný vlastenec a daleký pozorovatel z Bosny uvedl ve svém letáku na předním místě, že co dítěti ve škole vstřípil snaživý učitel a horlivý kněz a ve schůzích hospodářských upřímný přítel lidu, to že mu chce ze srdce vyrvat žid a Němec, aby nás o vše, co jsme do srdcí a našeho poctivého českého vědomí byli sobě vstřípili a zapamatovali, nás připravili. A proto odporoučím našim milým rolníkům, aby následovali rady dalekého pozorovatele, pana Dofka, aby dbali svépomoci a spolupráce, aby dbali vzácné rady: Svůj k svému a vždy dle pravdy! (Výborně!)

Milí rolníci! Držme k sobě, kteří jsme si příbuzní rodem a smýšlením, neutíkejme se o radu a pomoc k těm, kteří to nesmyšlejí s námi poctivě a upřímně, kteří mají vlastní zisk na zřeteli. (Výborně!)

Kdyby každý rolník přečetl si a dobře rozvážil spisek a rolníka Dofka, musil by si přemnohý v duchu přisnati, že k vlastní své škodě není takým Čechem a rolníkem jako je pan Dofek, že není takovým, jakým bychom my čeští rolníci vlastně všichni býti měli.

Řečník uvedl na to celou řadu případů, kde naše rolnictvo chybí, čím škodu běže a čím vážnost jeho trpí, načez pokračoval.

Naše rolnické hospodářství jest sice obtížné a s velkými starostmi spojené, ale těšíme se, že v jádru svém požívá dosud věznosti. Sám lidu-

milný panovník císař Josef II. oceňoval význam rolnictva a na jeho počest soral brázdu na poli u Slavkova. Tyž císař dal také svolení k založení hospodářské společnosti v Praze. Roku 1841 hrabě Ervín z Nostitz-Rieneku postavil pomník u obce Stadic, odkud sedlák Přemysl od pluhu rolnického byl na Vyšehrad odveden a tam na knížecí stolec nastolen. Čeští králové znali se dlouho k svému rolnickému původu a také o nynějším carovi Mikuláši se tvrdí, že při sčítání lidu napsal do sčítacího archu jakožto své zaměstnání: „vládat všech Rusů a rolník“.

My rolníci nemáme tedy žádné příčiny stýdět se za svůj stav a za dávný mrav, nic si z toho nedělejme, že se nám posmívají, že houževnatě lpíme na víře a zvycích otců svých, že chodíme do kostela, že tam hledáme útěchy mravní poučení a posílení k dalším svízelným práci. Kdybychom od pluhu utekli a hledali spásu v boucharonské politice a u mezinárodních dobrodruhů, neprospěli bychom tím ani svému stavu, ani svému národu a vlasti. (Výborně!)

Když bylo národu nejhůř, zůstalo mu věrno jen naše rolnictvo a nejhůřší řemeslnictvo. Všechno jiné přidalo se k panující straně a tomu hodnému, zbědovanému českému lidu zůstal jediný upřímný rádce, přítel a těšitel, byl to český kněz.

My rolníci musíme všem jiným za radu platit, jedině kněz dává nám ji zdarma a upřímně dosud. Proč bychom se měli od našich osvědčených a dobrých rádců odvracet. Což je to nám rolníkům na škodu, napomínají-li lid k mravnosti, svědomitosti, poctivosti, píli a pracovitosti?

Což je to venkovskému lidu na škodu, když jde do kostela, když kněz tak mírným a upřímným slovem varuje jej před mravní spustlostí a napomíná dospělé i mládež k dobrému, když poukazuje na šlechetné příklady světců a našich předků? Napopak, za to musíme býti duchovenstvu povděční. A proto veleúctojné duchovenstvo a velectené shromáždění za přítomnosti našeho nejúctojnější arcipastýře obracím se k Vám s tou milou žádostí: přičiňte se, by u vás i u nás všech platilo přikázání: „Konec každé svou povinnost a pak blaze bude nám!“ (Výborně.)

Nebude to tak zlé, když nám lidu venkovskému s kazatelnou bude sáhnuto na svědomí, bychom i na dále byli ochotni slovo Boží poslouchati. Připomínajte nám stále naše povinnosti k Bohu, k vlasti a národu, abychom se vypružili a přičinili se opět nabýti, co jsme ztratili, abychom i na dále hrdě se znali k naší vlasti a koruně svatováclavské, abychom vždy rádi ku svému potěšení i zotavení hrdě zpívali naši národní hymnu: „Kde domov můj, kde vlast je má!“ (Výborně!)

Slavné předsednictvo sjezdu pak prosím, by ráčilo u trůnu Jeho Veličenstva, našeho nejmilostivějšího krále a císaře tlumočiti naše stesk a potřeby, aby naše česká vlast i na dále zkvétati mohla. Tímto přáním končím svoji řeč. (Potlesk.)

BESÍDKA.

Dobrodružství pana Bumbříčka.

Pan Bumbříček byl bříška kulatého, konání pichlavého, vedlejších zaměstnáním byl husita a na smrt nenáviděl dobré pivo. Vypovídal mu vždy a vždy boj na život a na smrt, a zničil ho také tolik, že by se v něm mohli všichni Němci a židé v našem kraji utopit. Jako husita byl přímo ukrutný, vyrval jim játra zuřivě z těla a polykal je jako Tatar, zvláště pak-li byla pěkně upečená na cibulce. Ba i nohy a ruce křídlaté jim uřezal, a kannibalským gusem je pojídal a rejží, pekl jich těla jako Ašanti v ohni, rozsekal je jako Dahomejci ne-li na nudle, tedy aspoň na čtvrtky a s plotišťským zelím je polykal ukrutně rád. Na jeho drahou polovici však se také člověk nezmí, neboť co je pravda, ta udělá z husi bez alchymie pravé zlato, to jest umí je upéci tak do zlatohněda, že sebe zatvrzelejší srdce se musí jako ta husa v ústech rozpívat. A proto dobrého vždy od repetice a jako pravý husita je nejlépe zničit všechno a sníst husu celou. „Polívčička grant a masíčko špunt“ — napsal kdysi neméně horlivý husomil, pan Neruda.

V Tachově, kde teď chtějí odstranit svatováclavské čili královské posvícení, a kde teď panexposlanec Svoboda dělá nepodařené velkoněmecké básně a vtipy tam světili posvícení vždy trochu jinak, než-li v ostatních Čechách. Tam bylo zvykem, že obecní pastucha častoval o sv. Martině sousedy polévku dršťkovou a dvěma pečenými skopci; obec dala pivo. Jednoho roku uvařila sloubová dráčky a postavila je zatím do komory; náhodou dostal se tam však pes a neodešel, až byly dráčky v něm. Sloubová si div nezoufala. Muž její, který nebyl takový blázen jako králevi Hamlet, neřekl jí: Ofelie, jdi do kláštera! To jest moc hloupé a otrápané a nebylo by mu to ani slušelo, neboť: quod licet Jovi, non licet bovi — a proto těšil zcela moudře svou ženu a radil jí: „Vezmi tamhle moje staré koženky, rozkrájej je a uvař z nich polévku, bude pro sousedy dost dobrá!“ Stalo se a dobře na to káp. Trochu houževnatá polévka znechutíla se sousedům tak, že od té doby nechťeli na sloubovi dráčky žádné.

Škoda, že pan Bumbříček nenosí koženky, anebo že neváší aspoň v takové káži, jako svěcený tachovský slouha. Nevývážel by aspoň časem blouposti a byl by tak trochu diplomatem. Právý diplomat musí býti jak známo: studeň jako led, tvrdý jako kámen, hladký jako úhoř, svědavý jako novinář, němý jako ryba, neduvěřivý jako lakomec, chytrý jako had, pohyblivý jako korouhvička a letivý jako liška, neboť neví, koho bude jednou potřebovat. Povidal to aspoň Bismark a ten to o nás rozumí. Francouz neřekne aspoň diplomatovi nadarmo Bismark, t. j. šibal.

Pan Bumbříček dělá sice více do politiky než Bismark, rozmačká klorikály, Staročechy a zpátečníky na toleranc, ale kdo by o něm řekl, že je Bismarkem a chytrým diplomatem, anebo aspoň chytrým, ten by mu rozhodně křídil. Diplomata může býti třeba i proti každé alianci a lize, vyjímaje švarné Lisinky, s těmi ještě lze vydržet, jak se po diplomaticku říká, aspoň přátelskou neutralitu. Pak-li se však člověk líže a uzavře alianci třeba s cikány a moc breptá se školy, pak je to rozhodně nediplomatické a škodí to na reputaci.

Pan Bumbříček, ač do všeho píchá a řuže, škodí si někdy moc na reputaci. Kdyby to aspoň uměl rozsekat jako nebožtík Žitka. Pan Bumbříček však moderní strategii a taktiku nestudoval, on neměl jako Moltke, neumí do toho vhodit v pravý čas, nesná Moltkova pravidla: getrennt marschieren, vereint schlagen!

On do toho jen bouchne, a neštěstí je hotovo. Ondy se pustil dokonce do souboje. Napřed se ovšem k boji důkladně posílil, lehl si, aby se dobře na souboj vyspal a jistě mřil.

K souboji se pan Bumbříček opětně a hrdinsky připravil. Protože ten rohatý nikdy nespl, přepasal prsa svou s opatrností Doweovým kulovzdorným pancířem, který neprorazí ani kulka z malokaliberní Mannlicherovy, ačkoli jinak ostře prošťeli dubový pařez, jeden metr tlustý, anebo čtyry valachy za sebou stojící. Pan Bumbříček byl si svým vítězstvím jist a samolibě se pousmál. Vždyť dychtil po slávě, po bobkových věncích. A kdyby motyka spustila mohl by se stát i poslancem, ano i francouzským lvem. Nutil se proto do kuraže. Krejčímu Doweovi důvěřoval slepě. Pomyslel si, kdybych takhle byl Dowe, stal bych se dnes v Čechách milionářem, kdyby ti všichni naši reci velké huby objednali si u mne pancíř s „neprošťelné vatýrky“.

Pan Bumbříček se vítězoslavně podíval kolem, aby vystihl číjem, jaký by dělal jako milionář. Při pomýšlení, že poslancem, milionářem a francouzským lvem může se stát pouze, pak-li soka porazí, na věčné časy zastřelí, nutil se do zuřivosti, ačkoli byl od nůtury a ve dne dobráčkem. Kuraž měl pan Bumbříček spravidla jen, když měšček na nebičku spanile svítil a čtverák se usmíval. Iu měšček má vliv nejen na náměsíčníky ale i vůbec na rekovašské povahy. Spatřiv soka se blížiti, sebral všechny své síly dobrodružně, hrdě se odpárci a sekundantům uklonil. Odměřeny kroky. Duelanti pokročili proti sobě pět kroků v před, svedly bambitky . . . Velký tragický okamžik nastal. Pan Bumbříček se v nitru svém zachvěl a vzepjal se znova. Dán povel: Jeden, dva, tři . . . bum, břík! . . . — a už ležel na zemi.

Pro Boha, pomoc, jsem mrtev! — úpěl pan Bumbříček, citě v boku smrtelnou ránu. Ve tmě něčeho neviděl, ač hleděl jako vyjeveně. Konečně nabyl tolik vědomí, že rozpoznal, že v ruce neměl bambitku, nýbrž souvák, že neležel na trávníku, ale na zemi, pod postelí, zahrabán pod kupami peřin. Pan Bumbříček bolestně zápěl a klesl zpět pod zponu podhlavců; pak se obrátil a nahmatl pod bokem stěpiny s rozbitého nočníku, neboť při rozpjatí těla a nohou zbořil pan Bumbříček nejen postel, ale roztráskal i nočník.

Pan Bumbříček byl se všeho celý pitomý. Hlava mu strašně bručela. Konečně se převálil a snil znova.

V koutě cosi zachraštilo a z temna vynořila se postava obrovského kocoura se šedou sješenou srstí a kalnými očima. „To je třináctá!“ hučel tajemný hlas z pozadí.

A na peřinu skočila mu tajemná postava s tělem půl vepře, půl slanečka, s netopýřmi křídly, kachníma nožkami a hlavou jako nepodařený brambor a pisklavým, řezavým hlasem jala se mu čísti levity: „To je tvá cesta ku slávě? To jsou tvá předsevzetí? To je tvá snaha? Ty husito, ty . . .“

Konec řeči byl poněkud nejasný, ale panu Bumbříčkovi zdálo se, že nešťára pronesla málo lichotivá slova.

Ráno, když služka mu přinesla kávu, zdálo se Bumbříčkovi, že se náramně podobá obrovskému kocourovi.

Byl rozrušen a rozčilen. Souboj se nevydařil, slavným mužem se už nestane, bobkový věnec nedostane, to jej hřýzlo hrozně až v žaludku.

Doktor mu předepsal bobkové a třesňové kapky pro utišení a radil profylaktické prostředky. Tomu pan Bumbříček velmi dobře rozuměl, a krvežíznivost ho také přehla, když si pomyslel:

A když tak krátký život náš, co mudrc debe vždy toho, že štěstí, jehož požívát, nemůž' být nikdy mnoho.

Inu, nenapravitelný! Na to se obrátil do hospody a profylaktoval se důkladně řízným pivečkem. Ale o svém nočním dobrodružství se nepochlubil.

— ar.

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna bude mít ve čtvrtek dne 23. září první zasedání. Předsedou díle stálí bude tentokrát vysoký duchovní hodnostář Zúrkan. Předsednictvo svolí prý se hned v první schůzi a bude prý opět dr. Kathrein prezidentem, David Abrahamovič I. viceprezidentem a dr. Kramář II. místopředsedou. Předloha o podporách s nouze a volby do delegací vyřídí se co nejdříve. Němci se budou asi nejvíce vzpírat zostření jednacího řádu, který má činiti obstrukci ošetřit slova neb vyloučením poslanců se schází nemožnou. Ústřední výbor pravice sahá již s vládou všude opět porady.

Složení říšské rady. a) **Panská sněmovna** má nyní 245 členů a sice 18 arcivévodů, 17 kardinálů, arcibiskupů a biskupů, 67 dědičných a 143 doživotních členů. Ke pravici hlásí se 97 členů, ústáváť je 89 a střední strana má 46 členů; 17 nehlásí se k žádné straně panské sněmovny. b) **Sněmovna poslanecká** má nyní se 426 poslanců 422, kteří rozdělují se na následujících 21 stran: klub poslanců českých (89), klub polský (56), německá strana lidová se s hospitanty (41), slov. křesťanské sdružení (35), něm. strana pokroková (28), katolická strana lidová (31), sdružení velkostatkářské (20), sdružení křesťanské-sociální (28), čeští velkostatkáři (19), Vlachové (19), sociální demokraté 14, volné sdružení německé (12), střed (6), polská křesťanská strana lidová (6), Schönererovci (5), mladorazinci 3), polská strana lidová (3), Srbové (3), pak i sociální politik a 1 demokrat. K žádné straně nepatří 12 poslanců. Pravici tvoří: český klub, polský klub, katol. strana lidová, křesť. slov. sdružení, čeští velkostatkáři a střed; celkem 209 poslanců.

Stojalowski kandiduje na říšskou radu a sice v Říšské místo Šajera, jenž následkem svého odousení pro úraku Veličenstva přišel o mandát. Kandidatura svou Stojalowski voličům již ohlásil. Bude prý dělat vládě opozici.

Německý císař, rosloučiv se s králem italským, vydal se hned přímo s Homburských manévru na cestu k císařským manévram rakouským do Uher. Přibyl do Totian v neděli odpoledne a byl s obvyklou slávou a srdečností našeho císaře uvítán.

Jednání o mír turecko-řecký. Zpráva, jako by uzavření míru mezi Tureckem a Řeckem v nejbližší době se mohlo očekávat, nejsou správné. Co jediné je příznivé, je správa, že Anglie dohodla se s Německem o finanční kontrole v Řecku a že podaly obě tyto mocí ostatním mocnostem návrhy, které též byly přijaty. Též o to je postaráno, aby česká sněmovna mezinárodní finanční kontrolu schválila, načež by pak se provedlo vyklizení Thessalie. Ale článek 6. smlouvy o mír byl telegraficky Salisburym zamítnut, následkem čehož jeví se nutným nové jednání o něm.

Španělské utrpení od povstalců citelně poráží. Povstalci zmocnili prý se dvou pobřežních měst. Jeobava, že v nich ustaví vládu a že Spojené státy, je uznají za válčící moc. Pak by se stala válka mezi Španělskem a Spojenými státy neodvratnou.

Drobné zprávy.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Ladislav Tůma, kaplan v Chvalči, za kaplana do Černé, p. Rom. Baloušek, kaplan za administr. v Baní, p. Jan Sokol, kaplan v Hněvčes, za katech. do Skutče, p. Jan Kostkan, koop. v Ranné, za koop. do Soratky, p. Václ. Oliva, koop. v Svatce, za koop. do Ranné, p. Jos. Neiman, neomysta za kaplana do Chvalče, p. Jan Šmika, neomysta za koop. do Studence (u Jilemnice).

Nový soudní řád vstoupí v platnost dne 1. ledna 1898, neboť všelijak záplatovaný, přes 100 let starý, posud platný řád soudní nevyhovoval. Ústřední řízení a bezprostřednost v jednání soudu se stranami učinily nutnými značné rozmnožení soudců zvláště u soudů první stolice (krajských) a u soudů okresních. Celkem rozmnožen počet úředníků soudních o 1311 osob a sice jmenováno 27 nových dvorních radů, jako presidentů krajských soudů (v páte hodnostní třídě), dále 27 nových krajských presidentů a radů vrchního zemského soudu (v šesté hodnostní třídě), nových radů zemských soudů jmenováno 746 a nových radních tajemníků, pokud se týče okresních soudců 333. Počet adjunktů bude rozmnožen o 168 a auskultantů o 112. Zvláště pozoruhodným je jmenování velké části dosavadních presidentů, krajských soudů dvorními rady, byloť tímto způsobem povýšeno 22 presidentů. Mimo to provedeno jmenování 16 krajských presidentů a 48 vicepresidentů. V Čechách jmenování radními sekretáři také tři advokáti. Ve východních Čechách staly se snad největší osobní změny. V Králově Hradci bude teď u krajského soudu i dvorní rada, i vicepresident, 10 soudních zemských radů, 7 soudních sekretářů, 2 soudní adjunkti. V Kutné Hoře je též status, pouze o 1 soud. sekretáře je méně. V Jičíně (a Chrudimi) je i president krajského soudu, 10 (v Chrudimi 8) radů, 5 (v Chrudimi 6) sekretářů a 1 (v Chrudimi 2) adjunkt.

Změny ve stavu soudcovském. Dvorní rada pan Jan Procházka jmenován prezidentem obchodního soudu v Praze. President krajského soudu v Jičíně p. Josef Josef se stal se prezidentem kraj. soudu a dvorním radou v Kutné Hoře. President krajského soudu v Táboře pan Norbert Okenfus stal se dvorním radou a prezidentem krajského soudu v Králově Hradci. President krajského soudu v Chrudimi, pan Antonín Černý jmenován vicepresidentem kraj. soudu v Králově Hradci. Státní návladní v Chrudimi pan Karel Wollmann stal se prezidentem tamního c. k. krajského soudu. Vicepresidentem kraj. soudu v Kutné Hoře stal se státní návladní v České Lípě, pan dr. Heřman Janeček. President kraj. soudu v Hradci Král., p. Václ. Vondráček jmenován radou vrchního zem-

ského soudu v Praze. Rady samého soudu byli jmenováni: soudní sekretář pan Emil Dworak v Praze pro Králové Hradec, Josef Španihel pro Jičín, substitut st. návl. p. Jiří Matouš pro Kutnou Horu, substitut pan Jan Kutešwacher a Mat. Kloubek, pro Chrudim, Karel Hink pro Jičín, Ant. Křečan pro Kutnou Horu, soudní sekretář pan Jaroslav Moravec pro Králové Hradec, sekretář Josef Butta pro Jičín, okres. soudce Ed. Kolář pro Chrudim, sekretář Jan Kurš pro Jičín, adj. radního sekretáře p. vrch. soud. soudě Josef Dvořák pro Chrudim, substitut státního zástupce p. Karel Rottar pro Králové Hradec, substitut pan K. Flíder pro Chrudim, substitut p. Jan Köhler pro Litoměřice, sekretář pan Al. Traub pro Králové Hradec pro Chab. p. Václav Libora pro Č. Budějovice, p. Frant. Liebscher pro Chrudim. Jmenování byli rady okresní soudcové Ondřej Hofmann v Ústí n. O., Karel Bausek v Lanškrouně, Karel Korbelář v Lomnici n. P., Jos. Kisek v Kostelci n. O., Bedřich Karásek v Ném. Brodě, Karel Müller v Habrech, Jan Krčka v Hostinném, dr. Rudolf Durst v Král. Městci, Bud. Škarnista ve Vys. Mýtě, Vinc. Butav Kralicích, Jan Mrázek v Jaroměři, Ant. Šilhavý v Polici, Josef Novák v Sobotce, Ant. Schulz v Král. Dvoře, Adolf Kubeš v Přibylavi, Ed. Čech v Ledči, Jos. Javárek v Přelouči, Maximilián Zeidler ve Skutči, Jindřich Habla v Teplici, Ant. Mühlperk pro Broumov. Následující soudní adjunkti byli jmenováni soudními sekretáři: dr. Daffner v Jičíně, Vilém Köser v Chrudimi, Josef Procházka s Nov. Města n. M. pro Jičín, Miloslav Hanuš a Jan Tichý pro Kutnou Horu, Antonín Stára v Chrudimi, Ant. Čermák pro Litoměřice, Karel Glossauer pro Kutnou Horu. Okresními soudci se stali: p. Fr. Florian v Holicích, Josef Formánek v Nasavrkách, dr. Václav Seidel v Chrudimi. Okresní soudce v Kamenici nad Labem pan Václav Kunc přeložen do Poděbrad. Státním zástupcem v Chrudimi stal se pan Stanislav Koupil. Říšský poslanec pan Dr. Sláma stal se radou samého soudu v Brně. Substitut státního návladnictví, pan Antonín Maliovský, přeložen do Prahy. Soudním sekretářem pro Králové Hradec jmenován adjunkt pan Emil Lenděcka. Vyšetřující soudci pp. Karel Šallak a Adolf Novotný a Hugo Feigl, adjunkt p. Jos. Hochmann s Chotěboře a Kar. Hamberger s Chrudimi jmenováni soudními sekretáři v Hradci Králové. Substituty státního návladnictví jmenováni zde pp. dr. Felix Hubáček s Chotěboře a Em. Blatný s Č. Skalce. Syn pana prezidenta zdejšího, p. dr. Jan Vondráček jmenován substitutem v Plzni. Adjunkt Malý s Trutnova, sacráno 42 životů lidských, vyslaný pochvalnými písmeny J. Milosti ndp. biskupa Edvarda Jana Nep. Bryncha a hraběte Badeného jmenován substitutem v Liberci.

Osobní Ředitelství zdejšího c. k. ústavu pro vzdělání učitelů stal se pan Josef Novák, c. k. školní inspektor v Jičíně a dřív professor gymn. v Ném. Brodě. Do ústavu se přihlásilo letos 75 kandidátů, z nichž však může býti jen 45 přijato.

Úmrtí. Pan Vojtěch Krupka, professor na zdejší reálce zemřel po dlouhé trapné chorobě v věku 58 let. Jako učitel působil v Praze, v Chrudimi a v Hradci Králové. Vyučoval historii, zeměpisu a statistice. Zvláštní byl též literárně činným.

Na obchodní akademii v Hradci Králové konati se bude slavné zahájení školního roku v nové budově vyšší obchodní školy v Hradci Králové v neděli dne 19. září 1897. Pořad slavnosti: O 10. hodině: Školní mše svatá v kapli sv. Klimenta. O 11. hodině: Posvěcení budovy. Proslavy a odevzdání budovy ve správu ústavu.

Opravné a po případě i dodatečné zkoušky maturitní v období podzimním konati se budou na c. k. vyšší reálce v Hradci Kr. dne 27. září t. r. o 8 hod. dop. Ke zkoušce písemní dostaví se abiturienti dne 28. září o 8 hod. dopoledne.

Také „Čas“ mluví proroky. Realistický pozitivka na Vinohradech zase se rozvzal, protože katolíci diecése Kralovohradecké u něho neřídali laskavého guberniálního dovolení, aby mohli svůj sjezd pořádati. Ale u „Času“ všechny ty výtky a poznámky jsou příliš ošepané Ale to nic nedělá, vždyť konečně na světě všechno stárne, a to českobratrství „Času“ a ten jeho humanism, a veškerým aparátům povýšené kritiky a filosofie všechno pronikající a v levo i v pravo, do předu i do zadu reformující — na papíře, nabyli v Čechách povahy toho nevinného strážáka, kterého vrabci brzo poznali a proto se ho již nebojí. Nedivme se tedy, že týž dvojčihodný list zahrabal se v archivy konsistoře Kralovohradecké a vydává pastýřské listy, jež čteny byly před sto lety, v kterážto přičině vždy bez milogdanství musí to odnásti nebožtík biskup Háj. „Čas“ totiž porovnává listy těchto zesnulého biskupa s listy, spisy a řečmi biskupa nynějšího, vytýká mu tvrdost slova a nelásku Řádi věřme! Kdyby „Čas“ napeal jinak, lekl bychom se, že nebude nám přáno toho potěšení, vyděti časopis, jenž máje v čele vignetu velikých hesel a vášných posláních snižuje se mezi cechovní fanatiky a lidovou lusu ihned, jakmile má napeati něco o katolicismu. Leť výše zmíněných slov „Času“ sáklébi se na toho, kdo řeči sjezdové i řeči a spisy J. B. M. si přečte. My však v tom vidíme jiný háček. Ten biskup Kralovohradecký provádí tu obranu naši moderně tak, jak již jednou řekl: proti kniz. knihu, proti spolku spolek, a to jest právě, co pány páli, ač nepochopujeme nikterak, že na výrok ten ukazováno, jako na slova tvrdosti a nelásky. Nemůže býti nic jasnějšího a přirozenějšího. „Čas“ dávno prorokoval, že sjezd vyzní zcela jinak než jako sjezd katolický; vida nyní že byl špatným prorokem, vytýká pouštně nedostatek lásky, což v poslední době, jednání se o zdařilé manifestace katolické, stává se oficiálním protiargumentem bez ohledu, že to s daleka prosí o smilování u lidí objektivně soudících.

Příští dobytčí trh Matoušský v Kyšperku, okresu Žamberckého odbývati se bude dne 27. září t. r. Před rokem dne 29. září 1896 na tento trh přihnáno bylo: 74 volů, 14 byků, 212 krav, 86 jalovic, 126 telat, 217 koz 92 selat 23 koňů.

Rezumy p. ev. ref. kazatele Šádka v Hlasech ze Siona o katolickém sjezdu kralovohradeckém. Nejprv povídá známý ten jizlivý tupitel všeho katolického, že na sjezdě nebyl. A poněvadž tam nebyl, tak se mu jen zdá, že sjezd naděje klerikálů neospravedlnil. Co se zdá, to je sen, praví staré přísloví. A sny pocházejí přirozeným způsobem z návalu krve do mozku, nadpřirozeným pak od Boha nebo od ďábla. Jeden katolík přečetl si nedávno v „Hlasech ze Siona“ jeden výrok srdce p. Šádka oproti věci nám nejdrazší a řekl: Tohle jakoby sám ďábel byl diktoval. Že referát páne Šádka o sjezdu zlobu, které jen přirozeně dobré srdce, neřkuli křesťanstvím ušlechtněné srdce, schopno není, ukazuje, toho podáme důkaz. Celá česká veřejnost ví a tisíce svědků to svědčí, že ndp. biskup kralovohradecký ve své řeči o škole konfessní řekl: Přejeme si školu konfessní, ale ne na úkor druhých konfessí. — Z toho vyvodil p. Šádek větu: Práva jiných než katolických rodičů chrániti stát bezpochyby není povinnen, ti at se o školy, které by vychovávaly děti v jejich náboženství, starají sami, ale o klerikály musí se starati stát. Nemohlo nám při čtení těchto řádků nic jiného napadnouti než to, co píše Luther a Zwingli, když chtěli zničiti učení církve o mši svaté a o svátosti oltářní. Luther píše, že mnoho nocí bojovati mu bylo s ďáblem, když chtěl odstraniti mši svatou; a Zwingli píše, že mu duch jakýsi — neví byl-li černý nebo bílý — napovídal místa v bibli, kde slovo „jest“ běže se za „znamena“. — Kdo se skutečně tolerantní a spravedlivý výrok katolického biskupa oproti jiným konfessím čtenářstvu evanjelickému v opácném smyslu předloží, tak že vypadá biskup jako slovolný tyran, tu nám nezbyvá nic jiného, než poraditi p. Šádkovi, aby přemýšlel, zda-li srdce jeho zůstává lidským srdcem, když se jedná o katolicismu vůbec a o kralovohradeckém biskupu zvlášť. — Jakou cenu pak ostatní posudky páne Šádkovy dalších řečí na sjezdu katolíků v Hradci pronesených mají, vysvětlá tušíme dostatečně z tohoto jednoho příkladu. Je to slávanina, překroucenina, lži a zloby, jejížto počátek na světě hledati lze hned na prvním listě prvé knihy Mojžíšovy, kde mluví někdo, o němž svatý Pavel říká, že jest to „hlát od počátku.“

Zasláno.)

Vyhláška.

Uvádí se u všeobecnou známost, že se ve smyslu ustanovení § 17. volebního předpisu, obsaženého v č. 35. říš. zákonníku z roku 1897 a na základě výnosu vys. c. k. fin. ministerstva ze dne 17. července 1897 č. 33.522 — volby volitelů a co se týče, členů a jejich náhradníků do komise pro všeobecnou daň výdělkovou, jež se dle ustanovení §§ 16—18, 20. a 22. zák. ze dne 25. října 1896 č. ř. s. 220 utvořiti má — tímto vypisují — a to:

I. Volby volitelů, kteří později členy a náhradníky voliti budou: voliti se bude v Holicích v městské radnici č. 342; voliči III. třídy volí dne 20. září 1897 od 10. hod. ranní do 1. hod. odp. 3 volitele, voliči IV. třídy volí dne 21. září 1897 od 8. hod. ranní do 2. hod. odp. 6 volitelů; v Nechanicích v městské radnici č. 48; voliči III. třídy volí dne 22. září 1897 od 10. hod. ranní do 12. hod. pol. 1 volitele, voliči IV. třídy volí dne 23. září 1897 od 9. hod. ranní do 1. hod. odp. 30 volitelů; v Hradci Králové ve dvoraně besední č. 80; voliči III. třídy volí dne 24. září 1897 od 9. hod. ranní do 1. hod. odp. 6 volitelů, voliči IV. třídy volí dne 25. září 1897 od 8. hod. ranní do 2. hod. odp. 81 volitelů.

II. Volba členů a jejich náhradníků do berní komise. Voliti se bude v Hradci Králové ve dvoraně besední č. p. 89; do komise III. třídy voliti se bude dne 8. října 1897 od 9. hod. ranní do 1. hod. odp.

2 členové a 2 náhradníci, do komise IV. třídy voliti se bude dne 9. října 1897 od 9. hod. ranní do 1. hod. odp. 4 členové a 4 náhradníci.

Za volebního komisaře ustanovuje se c. k. berní kontrolor Václav J. Drasslar, jenž se listky hlasovací, opatřené příslušnou legitimací — buď v den volby v místě volebním — osobně odevzdají — aneb v čas na jeho adresu do volebního místa poštou zašlou — tak, aby ještě před započatím scrutinia — dodány býti mohly.

Odporňuje se, by se pro jména volitelů na hlasovacím listku linkovalo a zřetelně psalo. Psáti lze na všech stranách.

Hlasovací lístek budiš podepsán.
C. k. okresní hejtmanství v Hradci Kr. dne 6. září 1897.
C. k. místodržitelů rada:
Šolta.

Listárna redakce.

Rukopisy řečí těch nás bohužel dosud nedošly. De R. Také na p. Herbena a ostatní dojde, až bude místa.

Praktikanta

do knihkupectví přijme ihned knihkupectví

B. E. TOLMANA
v Hradci Králové.

V různých novinářských statích rozšířeny byly v poslední době chybné a tendenční zprávy o firmě **Jiří Schicht** v Ústí nad Labem.

Níže uvedená firma majíc čest svou na zřeteli jest nucena za příčinou těchto nesprávných a nepravdivých článků následující

prohlášení

učiniti.

Aniž bychom soudnému vyšetřování, které jest zavazeno, předbřhali, můžeme přede a bezpečnosti tvrditi a jest to již také mnohými svědky dokázáno, že ani omentak často jmenovaný účetní Ůcha, ani kdo jím se stísněná naší firmy se výstupu oněch nesoudčastní.

Pan Ůcha přišel se svou rodinou o úplnou hodinu později do bytu, než výstupy ony se staly a vyjádřil pouze rozmrzení své nad rozbitím tabulí v oknech, které kamenem byly zasáhnuty.

Pan Ůcha není v žádném příbuzenském poměru k naší firmě. Spor, který povstal, měl vznik svůj při ně v kuželky a uvádě-li se firma naše s tím ve spojení, děje se tak jistě jen za tím účelem, aby byla v očích dlouholetého zákaznicka smilována.

Ze firma naše žádnou politiku neprovozovala a neprovozuje, to dokázati mohou naši četní stísněci, kteří dle jak 20 let v službách našich se nalesají.

Z toho též důvodu poskytovány byly důsledně všem spolkům a korporacím bez rozdílu národnosti podpory dle došlých žádostí a neustoupí firma od této zásady ani na krok a zachová ji za všech okolností.

K závěrku budiž nám dovoleno pronésti vronci přání, aby nešťastné tyto poměry, které poškovují obyvatelstvo obou národností naší země co nejdříve byly skoncovány.

V Ústí nad Labem, 3. září 1897.

189

Společníci firmy:

Jiří Schicht v Ústí n. Labem.

Hromosvody

se zárukou solidního odborného provedení nejlevnější sariusuje, staré hromosvody oprauje a vyzkouší 98

A. RAINBERGA,

první konc. závod pro stavbu hromosvodů
V PARDUBICÍCH.

Raspočty a ceníky zdarma a franko.

EM. BĚLSKÝ,

v Hradci Králové.

doporučuje bohatý výběr
velkých i chlapeckých oděvů
a modních látek na objednávky.

O potřebě knze křesťanské židovských talmudistů.
Dle ruského spisu Ljostanekého podává Jar. Hušek.
Vychází jako příloha k časopisu

„Naše zájmy“

městníku směru antisemitského. Předplatné na rok jen
1 zl. 25 kr. — Číslo na úkazku zdarma.

(194) Vypravena „Našich zájmů“ v Kr. Vinohradech

EXSICCATOR

Žádná dřevní houba (dřevomorka) a vlhkost nřl více
Značné lepší v každém ohledu než všechny ostatní pro-
středky ochranné. 10.000 důkazů 10 med., 3 dipl., 3 stá-
tní. Zkouška postací! Brožury zdarma! Písařna ve
Vídni, IV., Hauptstrasse 28. Zástupci se hledají. (146)

Kříže

náhrobní, hřbi-
tovní a polní, so-
chy sv., pomníky,
mříže náhrobní;
dále tyče schodové a balkonové ja-
kož i jinou litinu ve výběru velkém
a v cenách mírných nabízí

kníže-arcibiskupsk. hutní správa
v Rožmitále u Píbrami. 156

Václav Zima,

vyrabitel hospodářských strojů

v Přepychách u Opocna,

vyrábí jako specialitu

čistící mlýnky na obilí

svého vlastního, patentem chráněného vynálezu, v době
nynějši co nejlepší známé

ŘEZAČKY

v noži uvnitř, broušenými, za nejlepší uznání,

158

šrotovníky

a mlýnskými kameny, svého vlastního patentovaného vyná-
lezu, jež velmi od jiných kamenných šrotovníků se liší,
vynikající lehkým chodem a větším výkonem; **univerzální
rychleprací stroje** se ždímadly, pro každou domácnost
pro poloviční úsporu výkonu prací nevyhnutelné.

Při všech výrobcích zaručena nejlepší jakost, solidní
obrobka, ceny mírné.

Cenníky na požádání zdarma a franco.

Tovární sklad obuvi

firmy Al. J. Nejedlý v Kuklenách nachází se
v Hradci Králové
u pana A. Dvořáka

v domě č. 164 na náměstí, vedle c. k. soudu
kde lze dostati řádné a solidně zpracovanou
obuv z nejlepšího materiálu, od nejjednoduš-
kého až do nejjemnějšího a elegantního
provedení.

Výhodná koupě

pro každého.

Veškerá obuv zhotovena jest z kůže vy-
robené ve vlastní parostrojní koželně a
můžeme tedy za solidní materiál ručiti. 159

Kupecký krám

v Hlinsku u kostela (v téže domě nalezá se
hostinec p. Pantáčekův) jest od 1. prosince t. r.
k zadání.

Závod trvá celé století.

Blíže sdělí Ant. Sokol v Hlinsku č. 271. na Za-
mostí 179

POZOR!

Upozorňujeme nejškrtě čestnou veřej-
nost na právě založenou a dle nejnověj-
ších zkušeností zařízenou

továrnu na cikorii

Josefa Kučery
v Mokrovousech

pp. Šedová,

kde se z nejlepší suroviny jen sbírá nej-
lepší jakosti vyrábí.

Závod tento je ryze český a do-
poručuje se přízni českého obceinstva,
které s jistotou ve vlastním prospěchu dá
dobrému českému výrobku přednost
před výrobkem cizím, daleko se mu
nerovnáje.

Proto očekává se, že české obcein-
stvo, zejména pak uvědomělé rolni-
ctvo podporovati bude tento nový če-
ský a rolnický závod. Hlíde se dle
hesla:

„Svůj k svému!“

Pamatujte při své potřebě na če-
skou cikorii J. Kučery z Mokro-
vousech. 177

Svůj k svému!

Vynálezce na výstavě v Hradci Král. r. 1894
státní medailí a diplomem.

UMĚLÉ ZUBY

podle nejnovějšího amerického
spůsobu vyrábím a konám ve-
škeré práce v obor ten spadající
přesně a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ru-
če za nejlepší obalbu a
nízké ceny než, všude
jinde. 68

Čištější přístroj obecně
peronci se v této plně

Josef Čáslavský,

zubní technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

Svůj k svému!

Víno

červené a bílé jakož i šumivé

nabízí

Správa vinařství

knížete

169

Němce z Lobkovic ze sklepa zámeckého
na Mělníku.

Obchodní škola

v Náchodě.

Tato na základě ustanovení císařského na-
řízení se dne 27. června 1860 autor obchod-
ní školy jest ústavem poskytujícím odborného vzdě-
lání ve vědách obchodních tém p. studijním,
které chci státi se administrativními úředníky
v závezech obchodních nebo průmyslových.

Do ústavu přijímají se absolventi III. tř.
gymnasia, reálky nebo školy měšťanské, jakož i
ti, kteří přijímají zkouškou prokázali způsobilost,
aby za řádné posluchače přijati byli mohli. Mi-
mořádní posluchači se rovněž přijímají.

Nový školní rok počne 18. září t. r. Zápis
koná se od 15. do 31. července a od 1. do 18.
září t. r.

Blíže správ ochotně podá 116

Ředitelství obchodní školy v Náchodě.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí

nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i dle-
nicové sbídky vyrobené

úplně zařízené do pokojů

ze dřeva ořechového, dubového, černého a vyklá-
daného

se párovky a žíněky, ve

opony a záclony do oken, hladké i sdrhované dle
franc. způsobu. 161

Práce rovněž důkladná v cenách mírných.

KÁVU

surovou a

praženou

dobré jakosti při mírných cenách

jakož i veškeré osadnické zboží, lahůdky,
vina a i cizozemské, franc. likéry, mine-
rální vody ve velkém výběru

KAREL FANTA, PRAHA—II.

Rásova ulice č. 9.

Zákázky přijímá se franko do domu, záhlavky
170 a venkovská vyhlíd se obratem pošty.

Pánům překupníkům zvláště mírné ceny.

Vlastní praktická káva.

(Zašláno.)

Schůze Politického družstva

pod ochrascou sv. Jana Nep.

konání se bude ve středu o 2. hodinu odpo-
l. v Adalbertinum

č. 300, Jiřkova třída.

Th. Dr. František Šala, Th. Dr. Alois Fryček,
jednatel: předseda.

V Hradci Králové, dne 15. září 1897.

Umělecký závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,
Brno.

Odborný závod
pro malbu oken
chrámových.
Bedmkrát prvními
cenami vyznam.
Respekt, zářky a d.
jakož i velkou radu
obdobně zdarma.

Pro pány rodiče.

Ve všeobecně známém a plně důvěry polívačství od
c. k. místodržitelství ve Vídni schváleném ústavu pro kři-
stění učitelů, přístřežení, dle šatů a jiných
ručních prací přijímají se dívky též na celé levné
zapečení a ručí se za dokonalé vzdělání. Zdejší
učení v německé řeči. 102

Ústní zpráva o úplné spokojenosti podlé s ochoty do-
stojný pan Jos. V. Lukášek, duchovní správce Lute-
rova ústavu a gymn. katecheta v Hradci Králové, pan
Jan Chel, prokurátor v Senetinské poště Čáslav, pan
Frant. Sedláček, rolník v Divčově poště Studeně na
Moravě, pan Daniel Šolr v Strakoněci, pan
Vil. Hroch, choť vrchního úředníka státní dráhy
v Písku, Nerudova ul. 600, pan Josef Fagner, čalou-
ník v Klatovech. Písemní dotazy zasílány buďtež na p.

Anežku Eitterovou.

Fideltka ústavu Vídeň VIII., Lerchenfelderstrasse. 46

Tržnice nábytku

společnosti truhlářů v Praze

doporučuje c. P. T. obceinstvu, vld. duchovenstvu
své hojně zásobené závody

všeho druhu

moderního nábytku

při nejlepší a levném posloužení.

Cenníky franko a zdarma.

Úplně vybavy pro nevěsty vždy v hojném výběru
Sklady:

Praha,

Phkopy „Nový Bazar“
a Ovocný trh 957-II.

Praha,

Ferdinandova třída
č. 25 nové.

Nejvyšší čestnou cenou stříbrnou medailí c. k. min.
terstva obchodu počtána. 147

Vývoz do všech zemí!

Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891. Zlatá medailie
Na zemské hosp. přím. výstavě bulharské v Plovdivu 1892
nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodář-
sko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové
1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medailie s korunou. Na
Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. 1. cena.
Čestný diplom N. V. C.

Česká, na četných výstavách prvními cenami počtána

továrna na piana, pianina harmonia a varhany

AL. HUGO LHOA

V Hradci Králové

Filialní sklady: ve Vídni, III.
Salzmanergasse 21. v Brně,
Orelská ulice č. 7., v Praze:
Král. Vinohrady, Karlova
tř. č. 8.

odporoucí českému hudeb-
nímu obceinstvu své nejlepší
osvědčené

piana, pianina

s anglickou refrakční i oby-
čejnou vidličkovou mechanikou
nového směrnického konstrukce
provedení

a harmonia

evropské a americké soustavy
všech rozměrů v cenách, při
ladné sevní úpravě, zaručené
trvanlivosti a vyrovnané uhlazené i výdatné zvukosti.
neobyčejně levných.

Těm, na smýšlky na výstavě státní.

Obrázkové cenníky na požádání zdarma a franko.
Záruka pětiletá.

Vývoz do všech zemí!

Kočáry

nejnovější soustavy, práce solidní,
ceny levné doporučuje

Čeněk Buben,

kočárník
v Hradci Králové.

Vyznamenání na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce zlatou, v Praze stříbrnou a bronzovou medaili, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čestný diplom s právem rašení zlaté medailie s korunou. 78

Uvedla
paní barvírna
Františka Červenky v Pardubicích
doporučuje
čidění a barvení
čedrábých, vlněných i bavlněných látek a šatů,
látek nábytkových (typových i plynových)
ve všech modích a stálých barvách dle
nejnovějšího osvědčeného způsobu
Zásilkou poštou vyřídí se co
možná nejrychleji.

Oznámení.

Od nejvyššího dvorního úřadu
Jeho c. apoštolského Veličenstva císaře
Františka Josefa I.,
podalilo se firmě

ARNOŠTA WAIGLA,

v Prostějově
s císařských sklepů ve dvorním hradě
ve Vídni

větší množství starého, velmi jemného, původního
vína s nejlepšími a nejušlechtlejšími vinic Rakou-
ska výměněně zakoupiti, a dovoluje si hořejší firma
ct. p. oděratelům vína oznámiti, že prodej a vý-
čep vína z c. k. **dvorních sklepů** již započal,
k čemuž všichni milovníci pravého
ušlechtlého moku révoého se co
nejaktivěji zvon. S veškerou úctou
178
Arnošt Weigel,
velkoobchod vínem.

Pozor při koupi

pravé **Franck'ovy** kávy,

neboť v obchodě vyskytují se bedničky a balíčky,
jež nejsou

pravou Franck'ovou kávou,

nýbrž nápodobením, a prosíme tudíž by
se na

— následující Ochranné známky a Podpis —
přesně zřetel bral:

Ochranná známka.

Ochranná známka.

Ochranná známka.

Heinrich Franck Söhne
Linz. Ludwigsburg.

CHODŮV, PARDUBIC, KOLÍN, LINEC a, ZÁHRA, BUKVARSK.

K : Ochranné kávy:

ku 4 kílům Ernkové - 1 kílce Franck'ovy kávy

„ „ „ „ „

ku 3 kílům Ernkové - 1 kílce Franck'ovy

12. 1000 1. 1. 11.

1. 1. 11.

Pražské elektrotechnická komanditní společnost

JANDOUREK A SPOL.

elektrotechnická továrna

Praha-Bubny, Rudolfova třída 259

doporučuje služeb svých

k zařizování osvětlení, přenášení síly, telefonů a telegrafů,
vyrábí

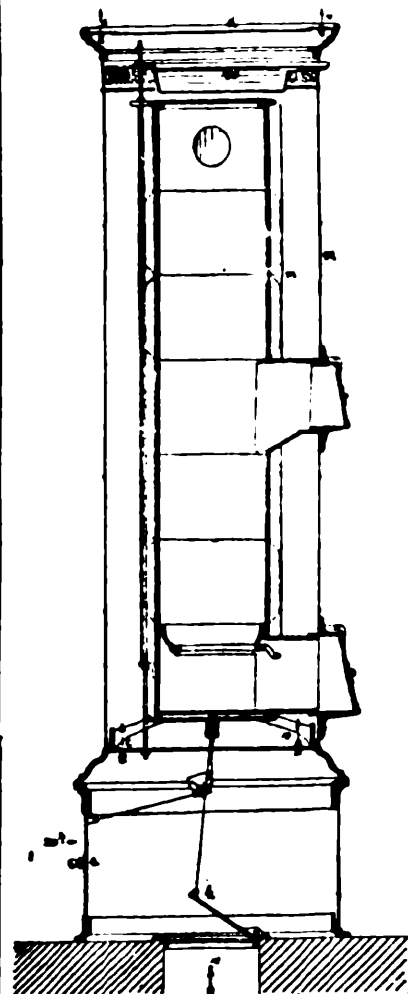
stroje a motory dynamoelektrické a veškeré aparáty,

staví a zařizuje

ústřední stanice elektrické ku osvětlování měst a vel-
kozávodů a má všechny potřeby pro zařizování elek-
trické na skládky.

Čestné doporučení a pochvalné usnesení, vydáno: Na Národopisné, vý-
stavě v Praze, v 1895 stříbrná medailie oběh. Komory Plzeňské, in-
žen. Jandourekovi za provedenou instalaci elektrického osvětlení
1895 ————— diplom usnesení s medailí.

Pro školy, tělocvičny, kavárny,
hostince a taneční sály

nabízí aktivě
kamna železná soustavy Meidingerovy, ústřední topení, kamna
pláštová regulační šamotem vyložená, dvojice úsporné, kamna
kachličková šamotová, sporáky, koupací vany atd.

Mikulejský & Rívnáč,
český velkozávod
Žitná ul. č. 13. n. PRAHA. Telefon č. 1489.

SYREČKY

olomoucké,
světelné, pítelné chutí, kterým se žádné jiné nery-
rování, nabízejí se mírných cen. Sklady asi bedničky
obsahující všechny druhy na skoutku, odelu proti přede-
salaným 1 a 1. 80 kr. poštou. — Olomoucké syrečky
prodávají se v cizině jako delikatesa! Adresa: (48)
V. Šindlerová Olomouc,
Žitná ul. č. 18

Ludvík Nejedlý,

dekorační malíř
v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních

malba kostelů

při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré maby
nástené, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové. (2)
Návrhy ve slohu stavby kostela se na
pořádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Stálá výstava v nově zbudovaných prodejních
místnostech.

HYNEK GOTTWALD,

továrna na železný nábytek

v Praze, Na příkopě, „U Špinků“

doporučuje velebostojnému duchovenstvu: 161

Koberce. Záclony. Závěsy do oken. Pokrývky na stůl. Pokrývky
na postele. Prošívané přikrývky. Čestovní přikrývky. Vaky na
cestu. Houně. Deštníky. Župany. Železné postele. Mosazné po-
stele. Mycí stolky. Matrace. Stojany na šaty. Zástěny ke kam-
nům. Přístavce ke kamnům. Uhláky. Nábytek z ohýbaného dřeva.

Pravé perské koberce. Zahradní nábytek.

Parní mláčení.

Přijíjí parní čistě mlá-
těl stroj šokové síly. Zvlá-
šně upozorňují na čistění
křesťovství jedné, který
se může hned bez dalšího
čistění do trhu dát.
Denní výkon až 260
mandel.

Za 1 hodinu platí se 1 sl 10 kr. 188

Ant. Sadovský,

výroba strojů hospodářských
v Hradci Králové.

Kupujte od svých, podporujte sami sebe!

Pravé přírodní

víno

1 litr za 28, 30, 40, 50, 60 a 80 kr
doporučuje 188

obohod vínem firmy:

Alois Sláma

v Praze,

Kr. Vinohrady, nároží Palackého tř. a Skřetovy ul.

V sudech levnější! Cenníky zdarma.

Vinný ocet 1 litr 16 kr.

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHNOVĚ N. K.

nabízí na dobu podzimní

čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Račteš učiniti jen malou objednávku na
skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veleobojným a
velečtým zákazníkům za vzácnou přízeň, pro-
sím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sli-
buj. vždy vzornou, poctivou obalu.

Karel Herink

v Praze, Malá Karlova ul. č. 147-I.

doporučuje za ceny tovarů:

deky bedrábné, atlasové, deky peřím plněné,
deky vlněné, atlasové, deky rougenové, deky
kretónové nejnovějších vzorů protiváných.

KAPY co povlaky od jednoduchého až do
nejjemnějšího provedení; a sice: buď
vyšíváním neb krajkou zdobený.

Sensační vynález

c. k. výhradné privilegium
pro universální chránící prostředek
proti pocení nohou.

Jediné nosení mých patentovaných s dobré kůže
a s vložkami ku prosycování zhotovených střeží
proti pocení nohou uchrání každého od nepříjem-
ného pocení nohou, ale též i od

**bolestných oznohenin
a kuřích ok**

scela osvohoruje. Prospekty jakož i návod a osobní
braní míry zdarma a franko. 61

Josef Hanzlik,

Videň XVII., Weissgasse 2.

Oltáře, sochy, obrazy

a veškerý kostelní nábytek

180 v každém slohu

správně, solidně a čistě provádí

uměl. závod řezbářský a sochařský

pro práce kostelní

Petra Buška synové

v Syrovově.

(Založeno 1853.)

Provedeno přes 200. oltářů.

Nejlepší doporučení.

Množství vlastních nákrešů a fotografií

k volnému nahlédnutí franco.

Malíř a pozlacoval

J. BARTA,

V RYCHNOVĚ N. KN.

Havlíčková ulice č. 197.

doporučuje se P. T. kněžstvu a patro-
nátním úřadům

ku pozlacení oltářů, náhrobků

a veškerých potřeb kostelních.

* Mimo to přijímá a vkusně provede

malby ohradů.

Vzorky předloží se na požádání.

Veškeré zakázky vyřizují se vkusně tr-
vale a levně. (18)

SUCHARY

mandlové karlovarské, výtečné ja-
kosti, pravá dětská jakož i veškeré
druhy zavařeniny
vlastní výroby nabízí P. T. obecnostu

Antonín Šejnoha,

cukrářství a výroba bonbonů na velké podnikání
v Hradci Králové. 174

FILIALKA

Živnostenské banky pro Čechy a Moravu

Královské tř. č. 12. V PARDUBICÍCH ve vlastním domě

Akceový kapitál 8 milionů zlatých. Rezervní a pois ta
fondy přes 2,900.000 zlatých.

Adresa pro telegramy: Živnostenská Pardubice.
Účet v clearingu pokrovi spořitelny č. 830.389. Telefon č. 6.

155 **Směnárna**

koupě i prodej všech druhů losů, cenných papírů, akcií,
priorit, zástavních listů, deviz i valut. Výměna a os-
koniť sežených zástavních listů, obligací a veškerých ku-
ponů. Po ukázkách na všechna bankovní místa tu- i cizí-
zemské. — Zvláště čilé spojení s Amerikou. Zakázky
pro burzu za podmínek nejvýhodnějších. Záloby (půjčky) na
cenné papíry a zboží za mírný úrok. Easont směnek a jich
umísťování (domicily). Uchovávání cenných papírů. —
starodávních vinkulací a devinkulací Přijímání vkladů
na spořitelni knížky na pokladniční poukázky. v běžném
účetě a na účet girový proti vydávání čeků. Konvertování a
obstarávání půjček hypotečních a komunálních. Komisio-
nářství pro cukrovary, prodej cukru a petroleje ve velkém

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Nábytek. Výbavy pro novosty.

Úplné zařizení do pokojů, salonů a ložnic.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

(25) v Hradci Králové

Svatojánské náměstí číslo 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelá-
nových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.

Cenníky a nakresy na požádání frko.

Heřmánekový květ

čerstvý bez šlopek i dobře sušený, kupuje v ka-
ždém množství za ceny nejvyšší (112)

lékárna Karla Hubáčka

v Hradci Králové.

Žádné

sesouvání

a sřícení se studní více!

Členům správám obcí, pivovarů, cukro-
varů, vůbec všech průmyslových podniků,
jakož i pp. stavitelům a soukromníkům
při zatísňování nových studní, dále členům
správám dolů při stavbě šachet nabízí se
nižepesný stavitel c. k. priv. bezpečných
sdravotních cementových studní a šachet
ku provádění těchto se sázkou. Studně
tyto předělí všechny až posud užívané ne-
jen tím, že stavba jejich jest úplně bez-
pečná a lehce k provedení možná i v té
nejvyšší pěstě, ale hlavně tím, že každé
znečištění vody, vzniklé prosakováním
rozdílných výkalů sámi, úplně jest vylou-
čeno, což jest velikou výhodou zvláště
tam, kde se studně s nedostatkem místa
těsně při stokách nebo sáhodech zaklá-
dají musí. Stavba studní těchto jest po-
měrně s menším nákladem spojena než u
studní obyčejných, naž zvláště upozor-
ňuji. Laskavé nabídky zašlány buďtež pod
adresou:

Věkoslav Navrátil,

úředně oprávněný stavitel c. k. priv. bez-
pečných cementových studní

Ležany, pošta Velké Čákovice-
167 Praha.

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské náměstí, 32,
nabízí

HAVELOKY

z jemných nepromokavých látek

po zl. 7.50,

dále haveloky

z jemného, nepromokavého štyrského lodenu
v barvě tmavošedé, šedohnědé, tmavoolivové,
zhotovené přesně dle zde uvedeného výkresu

po zl. 10.—, 12.50, 14.50.

Sokolské haveloky nejlepší jakosti
přesně dle předpisu

po zl. 12.50.

Při ctěných objednávkách vyprošuji si udání potřebné
délky haveloku.

38

**ANDRÉE
CHEVIOT**

Novinka na menšíkovy
v moderní barvě dra-
pové.

Metr zl. 3.40.

Na menšíkovy neb oblek
stačí 3 metry.

Vzorek této látky, ja-
kož i bohatý výběr mo-
derních druhů na obleky,
svrchníky, zimníky a
menšíkovy jen sara-
žené jakosti a v mír-
ných cenách se na po-
žádání k nahlédnutí
franko zašlou.

První český zasl. 41
závod

ED. DOSKOČILA
v Choceň.

Valná hromada katolických spolků diecése královéhradecké.

Za přítomnosti sjezdu katolíků v Hradci Králové, konána též první valná hromada katolických spolků diecése za účastenství neočekávaného. Prostorový ašl Adalbertina naplněn musí statečnými, nadšenými myšlenkami křesť. sociální. Za náladu povznesené uvítal vldp. předseda Dr. V. Ruth přítomné a udělil slovo p. jednateři Dr. Fr. Reylvi, který podal správu jednateřskou a účetní. Na to vykonána byla volba výboru aklamaci a zvolen výbor dosavadní. Nasledovaly řeči přihlášených řečníků, pojednávajících o naší organizaci.

Pan Heřmář z Úpice promluvil: O práci spolkové. Spolkový život má být prostředkem ku zesílení ducha katolického a k uskutečnění našeho sociálního programu! Proto nesmí se omezovati na místnosti spolkové! Ven z místnosti do veřejného života! Práce spolková má směřovati ku vzdělání a zúčastnění členů i okolí. Odporuje zakládání technických kroužků! Nikde v jednotě nemá chyběti řečnícký kroužek; on jest tepnou života spolkového! — semeništěm nových apoštolů našeho křesť. soc. programu! — Aby však práce spolková měla prošířší kruhy výsledků — třeba organizace! Odporuje za základ organizace návrh kaplana Holého dle okrese V. kurie volební! Ku konci vybiřil slovy nadšenými přítomné ku bratrské činnosti se největší statky: víru a vlast!

Pan Langr z Náchoda promluvil: O tisku: Pokrok kolem nás! Mluví se stále o pokroku! Ale pokrok není bez víry — bez Boha! Havlíček dokládá, že bez víry jest vadělnost jako dyka, že dána do ruky vrahovi! — Dnes víra klesá! Přichází? Tlak bezbožců! Řečník promluvil dále o velmoci tisku, jak působí tlak na soukromý i veřejný život! Která strana má v rukou tlak — ta vítězí! Dnes opanovali tlak bud přímo či nepřímo velkokapitalisté (šidli). Žurnalisté kupování za jídácký groš! Žurnalistika není ve službách lidu! (Hlas: ale šidli!)

To jest sločin 19. století! A kdo tím trpí? Pravda! — Zájem malého lidu! Tomu jest zabrániti tlakem křesťanským, v pravdě lidovým! Ku konci vybiřil řečník ku podpoře katolického tisku! Odstaňte z domácností i z veřejnosti listy zaprodané duchu nekřesťanského liberalismu, jenž jest upírem smájcím tuk malého lidu, dejte tam listy provanuté — duobem Kristova evangelia a sřídíme! —

Pan Doležal z Litomyšle probírá thema: Jak odpomoci nedostatku řečníků? Řečník promluvil o vychovávání řečníků v kroužcích technických a dává návrh, aby diecéšní družstvo sv. Jana Nep. pořádalo sociální odbor družstva „Vlast“ o přispěvek na cvičení řečníků krajských.

K faktické poznámce přihlásil se jednateř dp. Dr. Fr. Reyl, jenž prohlásil, že družstvo „Vlast“ i diecéšní družstvo jest ochotno podporovati a vysylati řečníky. Třeba jen družstva osamělými s jednotlivých jednot členy, kteří by jako řečníci vystupovali chtěli! Na pořádání by pak družstvo tyto řečníky vysílalo. Připomíná, že dosud nepřihlásily se všechny jednoty k účtřední jednotě diecéšní. Žádá pak, aby každá jednotka zasílala příspěvek (aspoň 1 kr. z každého členu) na diecéšní fond pro vysílání řečníků.

Pan Kovář z Hronova probírá thema: O četbě. Promluvil o působení špatné četby za dob nynějších, která podrývá víru i mrav. Třeba již si jednou povšimnouti toho, že četba špatná bejvíce proti církvi, podrývá i základy společnosti a státu. Jiného prostředku tu nezbývá, než proti špatné četbě postaviti četbu dobroa a to zakládáním knihoven při spolcích, podporováním katolické četby.

P. Jenčovský z Hradce pojednal: O překážkách a vadách naší organizace. Strana naše křesť. sociální budí již pozornost — ale organizace naše není dosud dokonala! Vybiřil důtklivě, aby všechny jednoty přihlásily se do účtřední jednoty diecéšní v Hradci Králové. Nabádá k odstranění liknavosti a nasvornosti! Jáme bratry v Kristu a cíl náš tak veliký, že jen obětavost, borlivost, svornost a nadšení mohou býti vlastnostmi, které přivedou nás ku vítězství. — K organizaci třeba však také financí! Řečník obrací se ku majetným, aby neopouštěli lid, družící se v jednotách pod znamením sv. kříže, lid odhodlaný hájiti největší statky: víru a vlast! Ku konci řeči manifestuje řečník vlastenecké smýšlení dělníků katolických.

Vldp. Dr. Fr. Reyl promluvil k thematu: Jak doplniti organizaci naši na poli politickém. Křesťanství nemůže se omeziti na chrám! Kristus Pán neřekl: „Jděte do chrámu“ — nýbrž: „Jděte do světa!“ Kristovo učení jako kvas, k němuž Božský Spasitel přirovnal království své, má pronikati celou společností; nejvyšší zásada křesťanství: „Miluj Boha nade všechno a bližního jako sebe samého“ má se zrealizovati ve veřejném životě! Snaha upravit život veřejný dle jistých idejí — sove se politika! My chceme upravit život veřejný dle zásad křesť. katolických! Říkají-li liberálové, socialisté etc., že touto anahou pleteme se do politiky — budí! Křesťanství, má li vykonati úlohu svou světodějnou, musí proniknouti jednotlivce i národy, svědomí jednotlivců i národů, přikázání jeho napeřána býti musí na dveře rodin, států, parlamentů! — Kdo jest proniknut živým přesvědčením křesťanským, snažiti se bude, aby ideám jeho získal místa v životě veřejném — on přisluhuje bude politiku křesť. katolickú! A v čem záleží politika katolická v ohledu sociálním a osvětlovém? Krátce odpovídám: 1.) aby národ něco měl 2.) aby národ něco uměl. — Řečník nastíniv podrobněji oba body tohoto programu, přechází ku poměru strany katolické k ostatním stranám v národě! Co týče se strany mladočeské, projevil souhlas s programem její národní — liberalism její však savorhli! „Kde jednotu se bude o práva

národa, nalezne nás strana mladočeská po boku svém jako věrný spolubojovník, kde vytýčí vlajku liberalismu — Čech katolík protestovati bude jménem své víry!“ — Hnutí pokrokové jest hnutím zcela protikřesťanským! O realitech není možno vážně mluvit! Realismus — dva doktoři! Socialismus žido-demokratický zavrhuje — nikoliv však svedený ním lid! Lid ten jest našimi bratry — a dá Bůh jednou našimi spolubojovníky! — Neať možno, aby křesť. národu povrhován byl těmi, jímž vymohl svobodu synů Božích! —

Ku konci podal řečník návrh, aby v každém hejtmánství diecése naší střízena byla politická jednotka katolická (Stanovy dostanou se u diecéšní jednoty v Hradci Králové). Návrh přijat.

Pan Myslivec z Prahy slovy vřelými přináší pozdrav z matičky Prahy a promluvil ku jednotlivým thematům předšlých řečníků. Přimlouvá se za rozšíření lidového tisku katolického (Lidový List), za jednotné postupování všech krajských sdružení, aby celá organizace naše podobna byla oběhu krve, jež sblíží se v centru svém — v srdci s'ovanské, katolické Prahy! Hnutí katolického lidu činí se překážky! Býti křesťanským dělníkem, dělníkem proniknutým vědomím náboženským — spojeno za dnešních dnů s útrapami! Ale již Heine řekl: „Kde jest pravda — tam je Golgota! Golgota česká i náša! Neklesejme! Dvanáct apoštolů, síleno Duchem Božím, obrátilo celý svět! Základy naše pod praporem pravdy Kristovy porostou do nekonečna jako vlny oceánu. (Bouřný souhlas!)

Na to vykonána volba delegátů do zemské organizace a svolení za delegáty: Pp. Polák a E. Langer. Valná hromada skončena za všeobecného nadšení a dá Bůh, že přinese hojného ovoce v sociálním obrodu naší vlasti! Zdať Bůh! — ov.

Sjezdu se zúčastnili kat. jednoty a spolky jak s velké části již uvedeno: s Ústí n. Or. (s praporem 15 čl.), s Vel. Jesenice 4, s Chrudimí 8, s Polné 8, s Přibyslaví 2, s Kostelcem n. O. 40, s Hor. Jelení 16, s Třeboslovic 40, s Jilemnice 20, se Štěpánic 2, s Hlinska 8, s Ostřetina 20, s Hronova 13, s Vel. Poříčí 7, s Rokytaniku 16, s Police 2, s Vel. Dřeviče 4, s Proseče 12, se Studenec 18, s Litomyšle 4, se Želiví 8, s Modletina 3, s Nov. Bydčova 10, s Čáslavi 18, s Rovné 18, s Libíce 12, s Černouškou 7, s Bohu-lavio 14, s Náchoda 20, s Kramolína 10, s Č. Čermán 20, s Pardubic voj. v. 6, s Chocně 20, s Čáslavi 8, s N. Paky 14, s Král. Hradce 40, s Červ. Kostelce 21, se Slezského předměstí 40, s Dobrušky 60, s Chrastí 26, s Luže 28, s Úpice 10, s Prahy 80, s Jaroměř 26, s Jitěna 12, s Červ. Peček 20, s Krušemburku 2, s Mezifíř 2, s Humpolce 4, s Dol. Dobruče 2, se Zbečniku 20, s Hnatice 2, se Suchbátic 2, s Vamberka 26, se Chlen 12, s Chocně 13. Počet účastníků s Pardubic, Semil, Žďárek, Rychnovka a s Mělníka nám znám není. Pak-li snad je některý spolek vynechán, protože se neohlásil, prosíme o doplnění a opravu tohoto seznamu, aby do knihy, která se o kat. sjezdu v Hradci Králové vydá, všechny katolické spolky a jednoty pojety býti mohly. Psm. redakce.

Pozdravné dopisy a telegramy

dolů katolického sjezdu královéhradeckého:

Z Prahy. Dej Bůh zdar a požehnání! Pražský světic biskup.

Z Dymokur. Sjezdu katolickému ardeční, uctívý pozdrav a Boží požehnání. Arcikněz Klein.

Z Umhoště. Sjezdu upřímně „Zdať Bůh“. Účastníkům sláva! Jeho biskupské Milosti hlubokou účtu. Křesťanský soc. spolek v Umhošti.

Z Polné. Rokování neohrožených katolíků modlitbou a požehnáním doprovází Šimek, děkan v Polné.

Z Prahy. Požadavkům spravedlivým a vznešeným tužbám hájeným při sjezdu katolickém zdaru hojného a požehnání a nebes přje Jan Havlíč, kanovník, hlavní farář u sv. Mikuláše v Praze, Ant. Postřibač, kaplan.

Z Brna. Národu avatého Václava vojvody a dědice země České, shromážděnému dnes pod jeho praporem zasílají nadšený pozdrav se semě sv. Cyrilla a Metoděje. Družstvo a redakce Hlasu.

Z Táboru. Jednání sjezdovému hojně zdaru a požehnání Božího přje za katechetský spolek v Praze Em. Žák, předseda.

Z Břelaví. Účastníci scháze katolicko-politické jednoty v Břelavě přejí katolickému sjezdu všeho zdaru. Ku předu, spátky ani krok! Slováci se také nedají. — Předseda.

Z Letovic na Moravě. Katolíci Čech a Moravy spojuje se a srdců víry a vlasti nebojme se! Katolická beseda v Letovicích.

Z Prahy. Katolická beseda v Praze přje sjezdu nejlepšího zdaru, nechť všechna uasešení jeho slouží ku větší cti a slávě Boží ku rozhojnění moci panovníkovy a ku prospěchu naší milé vlasti. Výbor katolické besedy.

Z Čes. Budějovic. Vyprošujem na Pánu Bohu úplného zdaru a sílu k výkonům. Katol. politický spolek Č. Budějovic. Adolf rytíř z Jungmannů předseda, Blažej Schättinger, jednateř.

Z Velehradu. Ku dílu pro Boha vlasti, císaře a krále, plnost dober pozemských i nebeských přje dr. Stojan, říšský poslanec.

Z Val. Mezifíři. Chudý lid valašský od Radhoště zdobeného křížem svatým a kaplí Cyrillo-Methodějovou, bratrský vine se k Vám, perré věř, že jako před blekem kříže od Věrozvěstů vysvěceného rozprchl se zla pohanství, tak i dnes před blekem téhož kříže rozprchnou se novomodní proroci dračím semenem otravující drahý národ náš. Jednota Valašsko-Mezifířská.

Z Kyjeva. V křísti spása kořunovaného krále a věrných Čechů Katol. politická jednotka kyjevská.

Z Maryberu ve Štyraku. Sláva bratrským, českým katolíkům, pryč s plesnivinou, čím více věřící bude český národ, tím slavnější bude v čele rakouských Slovanů. Redakcija slovensky gospod.

Z Prahy. Pod praporem kříže utrpením a bojem k vítězství! Pán Bůh s námi! Kapitolu Vyšehradská.

Ze Solčan. Od Vltavy stříbropánné provoláváme Vám bratři katolíci „Zdať Bůh!“ Svatováclavská jednotka v Sedici. Přísá předseda, Heran jednat.

Z Třebíče. Kristus, jehož prapor rozvínujete, dejž vítězství! Katolíci dělníci a tovaryši.

Ze Štramberka. Vaši snaze hojnost zdarů a božího požehnání přje katolická jednotka v Štramberku.

Ze Želiví. Bůh dej zdar a požehnání sjezdu. Kanonik Želivský.

Z Král. Vinohrad. Prosíce sjezdu požehnání s hůry přistupují k jeho uasešení Professor Gugenberger, Dr. Vostrčil.

Ze Smidaru. Necht slatě svaky mlavy české zaznívají dnes v harmonii pravdy od srdce k srdcím a rozsvětí se v krásnou melodii, rozum i vůli jímají. Všem účastníkům sjezdu katolíků sláva! Pfof.

Ze Smíchova. Bejž Bůh, aby zásady sjezdem hlášené staly se majetkem našeho milého národa a základem jeho šťastné budoucnosti! Pauly, kaplan na Smíchově.

Z Litomyšle. Trvá duchem s Vámi a skvělému výsledku „Zdať Pan Bůh“ provolává Jan Pacht, řídící učitel v Mázově.

Z Jírmavova. Snaze sjezdu žehnej Bůh! Kat. polit. jednotka v Jírmavově. (Pokrad.)

Z paměti hradeckých.

Zavedení nejúsilovnější germanisace v Čechách.

František de Paula Švenda, rodák a kronikář hradecký, člen tovaryšstva Jedláova, připomíná k r. 1784 ve svých pamětech: „Toho roku jazyka Českého stalo se veliké skrácení: v normálních školách všude i ve vesnicích němčina se vyučovala, jakož i učitele na větším díle pouhé Němce usazovali, protože mládež vlastenskú, jenž od matek svých toliko český mluvit se naučila, jako papouškové tu němčinu ve školách lapající, co říkali nevěděli, podobně katechismus, základ náboženství na spaměť se naučice, pravé náboženství nepoznali. Pak podobně v latinských školách (kde z nejvyššího nařízení vše v němčině se vykládalo muselo) mládež k srozumění a k pochopení němčiny celou pilností vynaložice, latina zcela s těch škol poodstoupila, svláště když od Veliké noci tohoto roku všem vysokým školám ve všech císařských zemích filosofii, tomu mudrckému umění též jedině v němčině mládež vyučovati rozkázáno. Při tom platit nařizeno jednomu každému školáku, v malých (jak pravili latinských) neb německých školách, ročně dvanáct zlatých, v tom mudrckém učení osmnáct, a v právech třicet zlatých.“

Dřívější platy královéhradeckých purkmistrů, radních a městských úředníků a střízenců.

Dle cíle dekretu se dne 17. jedna 1788 upraven řád v 33 královských městech v Čechách, které byly rozděleny ve čtyři třídy platební. V městě Králové Hradci, které řáděno do II. třídy platební, měli se voliti a ustanoviti: jeden purkmistr s platem ročním 600 zl., jeden radní s platem 500 zl., dva radní po 400 zl., nejmladší radní s platem 300 zl., jeden sekretář spolu radní protokolista (250 zl.), jeden protokolista exhibitorum spolu registrátor (250 zl.), jeden počty přehlédající ingrossator (200 zl.), jeden expeditor a taxator 250 zl., tři kancelisti po 100 zl., jeden kasír (800 zl.), tři radní školníci jindá řečení serbusové po 90 zl., čtyři dnem i nocí strávníci s mundařem po 70 zl., dva arestantníku strážní a opatrovníci po 70 zl. Summa všeho platu pro celý magistrátní personál 4.440 zl. Správcům obecního jmění přidělen byl zvláštní ze sousedstva volený 18 členný výbor.

Projev císařské vále přeněsti biskupskem stolicí z Hradce do Chrudimí.

Projev ten stal se na konci minulého století. Dne 4. října 1784 v biskupské konsistoři ohlášena byla nejvyšší císařská vále: by celá biskupská stolice, se svou kapitolou, a všemi k ní patřícími do města Chrudimě přenesena byla. Které nařízení, jako mnohým těžkostem bylo podrobené, tak tudy nejenom se prodloužilo, ale i posaváde „umiklo.“ — Toho měsíce v Králové Hradci poručení císařské prohlášeno bylo: mrtvá těla napotom bez truhly v pytli a v plátně pochovati, však v kraji Hradeckém, rozřetelností pana hejtmána krajského, pana Hanyase rozkazem tím se schovávalo, až již v Králové Hradci, nákladem záduší truhly se hotovily, kterých by spolek se otevřiti a tělo mrtvé s ním do hrobu vyklopiti mohlo, což předseda k oudínku nepřihl. Němčíně okolní v kraji bydlovském a chrudimském silněji se k vyplnění rozkazu císařského nutili. Pročez v Metličanech blíž Chrudimě, stáčícká přez osmdesát let paní vdova Rousová, rodilá Kuchelská, rozkazem tím již v své smrtelné mdlobě poděšená, sama pana krajského hejtmána tádala, by v své starosti takové ohavy nedošla. Ale když na to život skončila, přátelé nemohli prohlédnutí tobo rozkazu vyprostiti, nýbrž do čistého plátna bez truhly v hrobu na krchové pohřbití ji museli. Věk hned druhého dne ráno tělo její, plátna okradené, celé nahé na hrobě

lešení nalezeno bylo, takové oučinky i jinde slyšené, veliké sarmoucení a bouře v lidu působilo, že k nucení toho rozkazu uleviti se muselo." Ku konci roku 1784 navštívil císař Josef II. Králové Hradec, by sobě pevnost prohlédl, a v měsíci lednu 1785 vyšel dvorský patent, „by jeden každý i v truhle, dle libosti se pohřbíti dal, však přece na místě od obce neb města vzdáleném. A tak ten nový způsob v pytlích mrtvé pochovati docela přestal. Křehový pak v ústě v městech i ve vsích při kostelích zrušeny, vzdáleny od obce se vykazovaly."

Měsíc srpen na posvátném Velehradě. Živo bylo ve velebné basilice velehradské po všechen měsíc. Věru s radostí díval se každý návštěvník na ty řady veliké hlav mužů a myslil si: jelikož dosud na tisíc kat. mužů ve vlasti naší, bohdá nezapomene se, Hospodin nad námi. 1) Dne 9. a 10. srpna odbýval Ústřední Výbor Apostolátu cyrillo-metodějského svou valnou hromadu s pontí. A ačkoliv pro hrozný déšť celý den trvajícím snežná cesta na Velehrad, sešlo se na tisíc lidí ze všech zemí koruny svatováclavské. 2) Zároveň připutovalo na sto kněží z vlasti československých k eucharistickému sjezdu, jenž měl v satevečer svou adoraci s lidem před vystavenou velebnou svátostí, den na to sv. zpověď, sloužené mše sv., kázání, porady s učenými přednáškami na dvou místech, až v 11 hod. pontifikální služby Boží zakončily slavnost. Za jejich odchodu dne 10. srpna odpoledne 3) přicházeli pp. akademici na posvátný Velehrad, aby jako každý rok slavili svůj akademický sjezd. Byl i ponejvíce bohoslovců se napočítalo, k nimž se družili četné kněží po eucharistickém sjezdu zpět zůstávají, jakož i zástupcové Polsky, Rusnaka a Slovenska z Uher, byly zastoupeny i ostatní fakulty vysokých škol pražských a vídeňských, tak že byla pěkná směsice kolik set hlav inteligentních mladších i starších. Vldp. Dr. Rudolf Horák z JUDr. Mořicem Hrubanem předsedal Dr. Stojan byl jednatelem. Tak se stalo dne 11. srpna; při čemž podotknouti dlužno, že všichni účastníci slavnosti těchto přijímají na posvátném Velehradě také sv. svátostí. 4) Dne 15. srpna bývá pouť velehradská více než tisíc už let trvajícím, jelikož prvou svatyní založili sv. Apoštolé naši a napotom na metropolitní chrám rozšířili na Velehradě královském a zasvětili na oslavu Nanebevstání blah. Marie P., z které příčiny také kníže Vladislav Vladislavič, markrabě moravský, před 700 lety nynější velebnou basiliku témuž tajemství zasvětil. 5) Od 16.—20. srpna konalo učitelské exercicie 154 účastníků s vroucností chvályhodnou, takže vysoce dp. prelat ze Slavonie, Theodor Matjacko, obřadů řeckých, meškaje právě jako poutník na posvátném Velehradě, kochal se v srdci svém slyše jich krásný zpěv a vida vsornou zbožnost se zachováním pořádku. 6) Dne 21. srpna pak založili s připutovávajícími al. učitelkami z Přerova, kde tyto své duchovní cvičení měly, v místnostech katolické čten. spolku svůj katolický spolek učitelský pro Moravu s ústředním sídlem na posvátném Velehradě, k němuž přes 100 členů už předem přihlášeno bylo. 7) Dne 22. srpna v neděli ráno byla prostorná svatyně téměř naplněna přespolním lidem, který přišel na mušakou pouť. Tato se odbývala dne 22. srpna odpoledne a 23. dopoledne. Odpoledne na 60 kněží přivedlo sem poutníky vyhradně muže právo za právo; kde kdo kněz spovídal až do večera, aby druhý den muži k společnému sv. přijímání přistoupiti mohli. Večer od Cyrilky v 6 h. společný průvod mužů na nádvoří před kostelem, kde přes 6000 hlav mužů již shromážděno bylo (někteří počítali až 10.000). Byla to zdatilá pouť mužů a křesťanská demonstrace zároveň. Radostí zářily oči mužům našim a nejedna slza radostná uronila se kněžím i někým. Vše nadšeno pro Ježíše Krista a Jeho sv. víru, pro bl. Marii P. a sv. Apoštoly naše slovanské. 8) V týž pak týden v pátek dne 27. srpna k večeru ujížděli se pp. professoři škol středních a akademici na posv. Velehradě k duchovnímu cvičení. Sešli se 33, nevelký počet, avšak za poměrů našich obtojný. Exercicie pp. akademiků trvaly do 31. srpna. A ještě se upravovala kolej velehradská jakoby vojsko ubytovati se mělo v kobkách cyrillo-metodějských. Nebyla to příprava k vojenským cvičením, alebrž k novým duch. cvičením. 9) Dne 1. září připutovalo přes 200 studujících ze škol středních, s rozličných gymnasií a j. ústavů na Moravě, aby se dali cvičiti ve zbrani duchovní proti nepříteli viditelným i neviditelným. Cvičení tato trvala do 5. září, kdy slavným Te Deum a hymnou rakouskou se zakončila. Buď Pán Bůh pochválen za to, že vzbudil dobrou vůli v tolika mužích křesťanských, kteří uposlechnuvše hlasu Páně dobrovolně zasvětili čas Hospodinu a spásu nesmrtelných duší svých a nebáli se svéta, alebrž neochrošeni vyznali se býti, čím jsou, totiž katolickými křesťany.

Z Heřma. Hestee. S radostí podáváme správu, že nový náš „Vzdělávací křesťansko-katolický sociální spolek“ započal svou činnost. V neděli dne 6. září konána byla za čestného účastenství přihlášených členů i hostů první valná hromada. Předsedou schůze zvolen byl vdp. děkan Fr. Kraus, kterýž uvítav přítomné zvláště vytknul, že ku čestným spolům katolickým v našich vlastech se řadí též spolek náš, jehož členové bez agitace, bez alibování a vábení sami se přihlásili a takto sami potřebu spolku v našem městě uznali. Prvním úkolem programu schůze bylo čtení schválených stanov. Poté ujal se slova p. V. Mýslivec.

s Prahy, v řeči přes půl druhé hod. trvajícím mluvil o programu křesťansko-sociálního. Netřeba tu chváliti výborného tohoto řečníka, důkaz nejlepší podali po četní posluchači, kteří s napjetím až do konce řeči vyslechli a řečníka mnohokráté pochvalou a potleskem odměnili. Přáním sájeté všech členů bylo, abychom p. Mýslivce brzo zase ve svém středu mohli uvítati. Po řeči provedeny byly za všeobecného souhlasu volby. Zvoleni byli: Předsedou vdp. děkan Fr. Kraus, místopředsedou p. Karel Novotný, mistr tesařský, jednatelem p. Karel Jelínek, katecheta, pokladník-m p. Jan Nimra, správce zámku. Za výbory byli zvoleni: pp. Vincenc Polák, mistr krejčovský, Fr. Heřmanek, mistr bednářský, Jan Vacák, dozorce křehobince, Jan Štefánek, kaplan, Josef Loub, dělník, Ant. Chládek, mlynář, Ant. Kabeláč, obuvník, Josef Machytko, dělník obuvnický; za náhradníky: pp. Václav Růžička, kameník, Jan Brich, obuvník, Fr. Popelář, hodinář, Jan Škorpil, truhlář; za revisory účtů: p. Karel Zákoucký, učitel měšťanské školy a p. Jan Jirásek, kníže zahradník. Schůzi zakončil nově zvolený vdp. předseda povzbuzením členů k horlivé činnosti, jakož i k hájení zájmů spolku a vysal shromážděné ku provolání slávy sv. Otci a J. V císaři a králi našemu. Zdař Bůh!

Z Holice. Občanský polit. klub, který nedávno v Holicích se utvořil, aby postavil hrázé šifismu se zde socialismu, uspořádal v neděli odpoledne dne 12. září t. r. schůzi svéprávných občanů pro okres Holický v hostinci na „Špicích“. Účastenství bylo na 400 osob z města i z okolí. Také bouřec socialistů se dostavil s obě. Svěceným, známým agitátorem socialistickým z Prahy. Ač vstup do schůze neznámým byl zamezen, dostal se obě. Svěcený přece do sálu spůsoben podloudným, tvrdě v vchodu, že je z okresu Holického. — Nejdříve promluvil posl. Sokol o nynější politické situaci. Po něm mluvil posl. Formánek z Hradce Králové, který více méně opakoval a doplňoval co řečník předtím. Mnohým bylo to divné, že pan Formánek tak lichtově mluvil ku přítomným socialistům, ba podivem bylo ještě větší, když obě. Svěcený vystoupil na tribunu a chtěl mluvit, že p. Formánek povstal se stolicí a s úsměvem blahosklonně podával obě. Svěcenému ruku, Pan Formánek učinil tak asi s pohrůžkami diplomatických. Třetí řečník byl posl. Udrásl, který se nejvíce svou řečí zalíbil. Jeho pěkný hlas a jadrná mluva jest zárukou, že s ním může býti dobrý řečník parlamentární, až své parlamentární a všeobecné vědomosti doplní. Promluvil krátce o poměrech národohospodářských, přeběhl na poměry míšených měn. Také obě. Svěcený chtěl mluvit i o skutečné dostatoce se mu slova, ale sotva, že promluvil, nastal mezi přítomnými takový hluchý odpor, že byl nucen přestat a sejíti s tribuny řečnícké. Tu vyvolalo však mezi přítomnými socialisty bouřlivý poprask. Teprv po chvíli bouře se utišila a na tribunu vystoupil obě. Kásek z Chrudimi. Chvil mluvit za delictivo národní, ale soudní psíkařice, dupajice, kritice a lajice na nejhrubšími jmény, námluvě jeho nemožnou. Naposled mluvil dr. Koucký z Pardubic. Velice pěkně vyřčil, že socialisté jsou spojenci židů a velkokapitalistů německých. Schůze skončila přiluhou resolucí. Přítel se bude konati schůze ve Starých Holicích.

Z Červeného Kostelce. Nové obecní zastupitelstvo ustavilo se dne 12. t. m. volbou městské rady. Za starostu zvolen p. Theodor Kejár, který je zároveň okresním starostou Náchodským, již po třetí; za l. radního a spolu starostova náměstka, obchodník p. Drtina; ostatními členy městské rady pp. Kosinka, hostinský, Švorčík, obchodník a Jos. Šupich, obchodník. Celkový výsledek letošních voleb dá se shrnouti slovy, že jevila se snaha, aby ku vládě dostali se mužové umýšlení umírněného. Snaha ta sjednala si průchodu hlavně ve sboru třetím, kde zvoleni veškeré přivřecí myšlenky konservativní, mezi nimi i několik rozhodných našich stranníků. Ze židů nepřišel do zastupitelstva ani jediný. Luxus to, který se sousedních měst může sobě dovoliti pouze obchodem i průmyslem bohatý Kostelec samojediný. — Stavba spolkového katolického domu pokračuje rychlým tempem, takže, dá li Pán Bůh jen penězků přísazně počás, stavba do sily přivedena bude pod střechu. — Naši němečtí krajané, zdá se, že se již do nutnosti jazykových nařízení vřili. Nasvědčuje tomu aspoň proti jiným letům silnější počet německých škůl, přihlášených k zápisu jak na měšťanských tak i obecných školách zdejších. Úkas to, který ostatně i jinde byl letos pozorován.

Z Německé Abdery. Staří řečníci Aderité významněvali se asi podobnými úměrnostmi, jako Němci v Tachově. Tito „chytří“ obstrukčníci započali teď boj se sv. Václavem. Svatováclavské posvěcení nasývá se v Tachově, v sídle strašné obávaného básníka a podmístře Svobody, jemuž přezdívali též „svatý duch z Tachova“ — posvěcením královským oproti svatohavelskému posvěcení, kterému říkájí jinde císařské posvěcení. Václav Svoboda, německý básník a sv. duch tachovský, podpíchl 196 tachovských žen k podání šádoosti, aby se v Tachově neslavilo více královské či sv. Václavské posvěcení, protože sv. Václav byl Čech a protože tachovským Němcům prý nepřipadalo slaviti královské posvěcení. V radě otců města Tachova byla nad petici 196 „tachovských žen“ velká radost, strčili hlavy dohromady a přáli konečně na nápad, slaviti od císaře Josefa II. zavedené císařské posvěcení. A teď jest vše zachráněno, slavná městská rada jest nadána geniálním svým nápadem a též němečtí jest zachráněni. A protože půl mistr Svoboda a al. městská rada dala se již jednou do zachraňování němečtí, usnešla se směniti také znak města Tachova, který v červeném poli má českého lva. Němci v Tachově nejsou patrně moc „utlačeni“, když mají čas na takové „duchaplné kratochvíle“.

Stávkou německých obcí v přenesené působnosti zahájili také bodři páni starostové na Broumovsku. C. k. okresní hejtmanský nářídlo proto všem poplatníkům v obcích, aby vždy 10 ho v každém měsíci a připadne li na ten den svátek — tedy 11ho mezi 8. a 11. hodinou rapně zároveň s

berními káškami se dostavili a tasi daně i a přirážkami zapravili — aš by na jakéholi upomínání čekali. V jiný, než li v ustanovený den se placení nepřijímá. Šbírání a odvádění daní se jiné není dovoleno. Pak-li poplatníci opomenou daně v čas zaplatiti, podléhají následkům zákona se dne 9. března 1870 a 23. ledna 1892. —

„Obecní stávkou“ německých starostů lezem německým obcím a starostům za nehty. V městě Duchcově, kde týrají všelijak Čechy a kde pokáceli na hřbitově i nábrobky s českými nápisy, zahájil purkmistr také stávku. C. k. okresní hejtmanský nářídlo obci, aby do tří dnů zaplatila veškeré daně, přirážky a poplatky, které v přenesené působnosti byla vybrala. Otcové města strkali hlavy dohromady, vypadaly však hrozně hloupě, neboť nijak jim nechtělo napadnout, jak sehnati těch 11.000 al., které obec v posledních letech jako vojenakou taxa byla vybrala a kterého peníze buď na úrok ukládala, neboť jiným účelům jich byla posílala. Konečně musily vypomoci peněžní ústavy a obecní ručitelé, aby poplatky v čas byly zapraveny a otcové města nepřijemnému stáhnutí úřadu se vyhnuli. Protože německé obce odepřely úřední přípisů doručovat poplatníkům, posílá se jim všecko na spěšném recepce a ovšem na útraty poplatníků. Tito mají na obstrukční opozici svých poslanců a starostů již takový vztěk, takže páni starostové mají vážné obavy, aby výbuchy opozice německého lidu neucitili co nejdříve v podobě modřin na svých vsáckých germánských tělech. Inu, o zásadní opozici se to lépe mluví, než provádí.

Oprava poštovních poměrů na vsích jest nezbytně potřebná. V městě, kde jest státní poštovní úřad, děje se dodávání listů úplné zdarma. Za donášek psaní a poukázek peněžních platí se nepatrný poplatek. V místech, kde jsou pošty v rukou soukromých, jsou rovněž poplatky za donášek dopisů a novin nepatrné. Za to na vesnicích jsou poměry poštovní dopravy přímo hrozné. Některé vesnice obcháší ženský poštovní poslíček jednou neb dvakrát za týden, do odlehlých vesnic se posílají dopisy po ákoláčích a nahodilých navštěvovatelích, málo které vesnice mají denní poštovní spojení. V některých v osadách musí adresáti platit od novin s až 6 krejcarů od každého kusu neb čísla. Tím se odebírá časopisů, brožur a knih znesnadňuje anebo přímo znemožňuje. Za doručení psaní expresních a telegramů musí se platit 60 kr., i al. i více dle vzdálenosti. Před zákonem platí pro všechny státní občany občanská rovnost aspoň v theorii — v praxi však to dopadá zcela jinak. Vesničani musí vždy platit, počás a jenom platit, až se ohybá. Jest věru již nejvyšší čas, aby venkovu bylo máfeco vesnicím loktem jako městům. Pošty v Čechách vynášejí státu miliony — stát nemá tedy na vesničany uvalovat zbytečné přirážky poštovní — a má zavřít okresní poštovní pošty, křtá by denně oběaly všechny vesnice v okrese, došlo dopisy za poplatek půl krejcaru od čísla novin neb od psaní doručili a k dopravě určené dopisy se ochráněk na obecních úřadech neb školních budovách umístěných vybírali a dále expedovali. Obecní úřady, hospodářské besedky a spolky a jiné korporace by se měly o zavedení těchto šádoucích oprav přisáhniti.

Upřechlý káramec Lázních a Kuklen satčen byl dne 13. t. m. sdejším čet. závodčím p. Povondrou v Hradci Krá. a dopravěn byl soudu. Lázníčka jest podezřelý, že na svém výletě z donucovací pracovny vlopal se v noci na 11. do vagonu na sdejším nádraží a uaradl tam balík plátna. Rovněž bude obžalován z toho, že sponověřil erární kárameč oblek.

Oheň, Dne 5. t. m. o 10. hod. večer shořel stoh ovas hostinského V. Lagnera v Nedřístích. Škoda pách se na 400 al., pojištění obnáší 850 al.

Kamenem do vlaku. Dne 11. t. m. hodili nějací nezbedové kamenem do okna jedoucího vlaku poblíž Lochenic u Smiřic. Náhodou nebyl nikdo z cestujících raněn.

Nezvaný host. V noci na 15. t. m. pokoušel se nějaký pobuda o vloupání se do kanceláře stavního sdejším obecných škol; byl však zabrán ale nebyl dopaden.

Noční bítka strhla se na 14. t. m. mezi vojny a civilisty v hostinci č. 210. Jeden z bojovníků byl satčen v době dělpátelce Josefa Hladíka a odveden na hlavní stráž.

Spánek pod širým nebem bývá někdy milým, ale Lad. Luňákovi, dělníku v Šostenách se nevyplatil. Týž totiž kteréhoi dne byl přepaden cestou přes luka naproti Střelnici dřimotou a pohřžil se v spánek upravených. Přiležitosti této použil známý člověk, který Luňákovi ukradl šedý kabát v ceně 6 al. Podezřelým z krádeže je Jan Balcar z Věkoš, proti němuž zavedeno bylo vyšetřování.

Pedvedný hodinář. Fr. Benda z Kostelce a. O který chodil po okolí a „vyfukoval“ hodinky, byl satčen dne 11. t. m. v Brandýse n. O. Zpronevěřené hodinky byly u něho nalezeny.

Noční výstřel na sleděje. Vojenská hlídka na vojen. střelnici pozorovala v noci dne 10. t. m. několik podezřelých mužů, kteří ukradli kládu a utíkali s ní do lesa. Jelikož na vyzvání hlídky počali bestě dale se na úěk, vystřelila tato za nimi.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík, umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Dílky: Bubna 612. — Sklad Eliščina tř. 24

Sochu sv. Jana Nepom. a sv. Anny z Vašeho závodu nám doněte, jsou tak místně provedeny, že se každému velice líbí a znamenitou ozdobou jsou našemu chrámu Páně. Nejdůležitější díky Vám vadává a úplnou spokojenost svou i celé oady Vám projevuje v účtě oddaný

15-110 P. Josef Melena, farář.
V Novém Etianu, dne 15. prosince 1896.

OBNOVA

Číslo 133.

V Hradci Králové, dne 24. září 1897.

Ročník III.

Tvrdá slova a neláska.

Byl jednou čas, kdy slavné Čechů jméno, po celé Evropě bylo ctěno. A jest nyní „Čas“, jímž mnoho Čechů jméno, slovolně bylo již potupeno. Ze všech Čechů snad nejvíce bývá ze samé českobratrské lásky „Času“ tupen královéhradecký biskup. Posledně dověděl jsem se, že prý jeho pastýřské listy obsahují *tvrdá slova a nelásku*. Poněvadž páni z „Času“ na české bratry náramně drží, znají snad písmo svaté a z něho šestou kapitolu evangelia sv. Jana, dle které nevěřící posluchači slov Kristových řekli: *Tvrdá jest tato řeč, kdož ji může slyšeti?* Jan 6, 60. Jestliže tedy o samém Kristu nevěřící posluchači řekli, že mluvil tvrdá slova, nebude to asi velkou nectí katolického biskupa, když „Čas“ orgán katolicko-helvetického českobratrství řekne i jemu: *Tvrdá jest tato řeč.* — Naopak — soudný člověk se zamyslí a řekne: Páni, nejste vy podobní odpůrcům Kristovým, které mrzela jeho pravda? —

Že pak Kristus pravdu svou nepřednášel vždycky slovy „měkkými“, to by „českobratrství“ páni doktoři přece taky měli vědět. V tom ohledu prosíme, aby si páni vynašli v písmě svatém zvláště ty řeči, které Pán měl k fariseům a kritikům jeho učení a činů. Řekl jim nejednou: Pokrytci, obilní hrobové, pokolení toto pokolení nešlechtné jest, pokolení zlé a cizoložné atd. — Obzvláště pak panu Masarykovi připomínáme slova Páně: *Béda vám zákoníkům; nebo jste vsali klíč umění; sumi jste nevešli a těm, kteří ocházeli, obrátili jste.* Luk. 11, 52. — Tato „tvrdá slova“ pohněvala kritiku židovské, že „fariseové a zákoníci“ přísně na něj dohlíželi počali . . . strojíce mu úklady a hledajíce polapiti něco z úst jeho, aby jej obžalovali. Luk. 11, 53—54.

Proč asi mluvil Kristus Pán tato domněle tvrdá slova, tak že až podráždil učence židovské? Byla to snad „neláska“? To snad páni bratři česku nového vydání z let devadesátých devatenáctého století přece se říci zeosmělí? — Neláska to tedy nebyla. My myslíme, že to byla — i při té příležitosti — *láska*. Byla to láska k lidu o to usilující, aby poznal ty vůdce a dosavadní učitele své! Po dobrém to s nimi nešlo, a proto sám Kristus bez ohledu na jejich pýchu strhoval škrabošku z tváří jejich slovy rozhodnými.

Našitá se tu pánům z „Času“ příležitost k vážné úvaze o dvou otázkách: Kdo ve svých pastýřských listech následuje Krista? — Je-li dobře následovati fariseje a zákoníky?

„Čas“ zase jednou vytáhl na bojiště s biskupem Hayem. Ten dle něho nemluvil slov tvrdých. Slova jeho byla tedy *měkka a plná lásky*.

Dlouho jsme k tomu ustavičnému vynášení biskupa Haje ze stranických „českobratrských“ ohledů mlčeli. Dnes, ať biskup ten patří již dějepisu — povíme tedy pánům na obhajení své věci aspoň některá ta měkka jeho a lásky plná slova.

Dle starých rukopisů byl biskup Hay r. 1786 na visitaci v Poděbradech. V děkanském domě přijal kněze katolické, vikáře, děkany a faráře. Mezi slyšením, jež těmto katolickým kněžím pořádal, hlásil komorník dva pastory. I řekl biskup Hay s nevolí: Habe ich es ihm nicht gesagt, dass er derlei Männer unangemeldet einlassen soll? (Neřekl jsem mu, že takové muže má bez ohlášení ke mně pustiti?) Máme za to, že to mluvil skutečně německy, protože německá řeč — jak byla v minulém století, říkala mužům „on“. Bedřich II. pruský i své generály tak oslovoval. (Aby tak nyní p. biskup v Poděbradech řekl několik slov německy! Pozn. redakce.) Po těch slovech otevřel biskup Hay dveře, vítal pastory, objal je a řekl: Pozdrav vás Bůh moji bratři v Kristu. Na to pak si je posadil vedle sebe na pohovku a bavil se s nimi co nejvládněji. — Ale staré vikáře, děkany a faráře katolické nechť státi, nemají pro ně více ani slova. V trapné té chvíli řekl na konec jeden starší vikář katolický: „Páni bratři! Pán biskup má co dělat s těmito pány, a nebudeme tedy vytrhováti“ — a odešli, aniž bychom se dočítali, že

povstal, že je vyprovodil ke dveřím, něco na omluvu promluvil.

Takový byl ten biskup Hay. Pro kalvínské — bezpochyby maďarské fanatické pastory, jejichž potomky tu podnes máme, měl měkka slova. Pro své kněžstvo měl však jednání tvrdé. A nečinil tak snad jen v Poděbradech, nýbrž i životopisec jeden píše o něm, že „pastory všude s otevřenou náručí přijímal, avšak se svým kněžstvem nevládně, ba prudce zacházel.“

Kristus Pán kající hříšníky ovšem přijímal, a „jedl s nimi“, pyšné však a zatvrzelé štváče káral. *Apoštoly brával v soukromí k sobě, laskavě je poučoval, svými přáteli a bratři je nasyjoval, jim až i nohy myl, s jejich slabostmi útrpnost měl.* Je tedy vidět, že biskup Hay vzdálen byl od následování Krista Pána. Vzdálil ho „Josefinismus“, ten protikřesťanský duch humanity, ten liberalismus, který má pro každého lásku, jen oproti katolikům je zaujat. Je snášenlivý ke všem možným sektám a židům, pro katolíky však jen „slova tvrdá a nelásku má“ — a často až i k fanaticismu — ne-li vždy skutky, tož aspoň smýšlením se strhnouti dává, jak to i u těch rozličných našich „doktorů“ sledujeme. A kdyby byl biskup Hay tím objímáním pastorů aspoň zmírnil jejich výbojnost a k rozplacení předsudků jejich proti náboženství katolickému — jak jeho povinnost, dokud katolické biskupství držel, byla — přispěl. Ale právě naopak se stalo. Říkávalť — dle dějepisců pramenů — farář jenšovický Herberger, že se evangelici chlubilvali, jak s nimi katolický biskup zachází, a kdežto katolíky kárá, je vyznamenává, že tedy jejich víra je ta pravá. — Jak se to ale srovnává se svědomím, cti a spravedlností, důchodů katolického biskupství užívati a helvetství posilovati, to snad pochopí „Čas“, nám to možno není. A kdyby se nám namítlo, že biskup Hay myslel, že tím církvi katolické neškodí, tu bychom aspoň to musili říci, že veleduchem nebyl, jelikož neprohlédl ducha protestantismu a obzvláště cíle a povahy církve „pastorů“ ani z daleka nepoznal.

Rád bych se podíval na p. Dra. Herbena, jak by se tvářil, až by p. Masaryk na jednu stranu vedle sebe na pohovku posadil P. Škráde a na druhou Dra. Horského, a jež státi a se zahanbením odejít nechť? A nebo rád bych viděl, jak by se zachoval p. superintendent Šsalatnay, kdyby před ním stáli vedeni p. Duškem kazatelé jemu podřízení, a kdyby se blázili o slyšení u něho — nedim katolíci — ale jen takhle dva kazatelé „balcarští“. Zdáli pak by je objímal a na „kanape“ posadil, své pak státi a s jakýmsi pohrdáním odejít nechť? — To jen ať uváží „páni“, dostanou li obů tento článek kritizovati a toleranci Hayovskou vychvalovati. — Nejvíce pak musíme se diviti listům „národním“, které, aby mohly ubýjeti nenáviděného biskupa královéhradeckého, staví oproti němu biskupa Haje. Pro dnes rádi bychom již o něm pomlčeli, ale jen tolik říci musíme, že i v národním ohledu byl „josefinistou“. Prozatím ať se páni podívají do rozkošného údolí od Chrásti do Podskalí ved- učého, kde je v ryse české krajiny kámen na památku návštěvy Poňatovské, opatřený nápisem — samým biskupem Hayem sestaveným a z jeho vůle tam vytesaným — v němčině.

Fanatismus liberalistický těch našich roztomilých „národolubů“ staví za vzor lidu českému služebníkům poněmčovacím „josefinismu“, „josefinismu“ pravím, který se chystal z královského hradu pražského udělati — *kasárny*. Realistům se nedivíme. Jejich nejvyšší patron radil, aby národ český nstal v marné práci o zachování své národnosti a primknuť se k německému. — *Ti jsou v tom Hayovským primikáni se k německé aspoň důsledně.* Ale kde zůstává důslednost těch, kteří občas se tak rozehlívají pro korunovaci? Věřte páni, k smíchu by byl, kdyby nebyl k pláči, ten váš zaslepený boj proti katolicismu vůbec a proti českému i vlasteneckému biskupu zvlášť. — My víme, že právě ten novověký liberalismus je příčinou, proč neobydlen truchlí královský náš hrad. Jen zásady křesťanské mohou přivoditi den, v který vznešený císař rakouský obklopen věrným svým křesťanským lidem českým, bude kráčet z hradu

— pak zase opravdu královského — k oltáři svatovítskému, aby objevil se s korunou svatováclavskou na hlavě jásajícímu národu jako druhdy otec vlasti Karel.

Dokud ale bude vládnouti váš drahocenný — v době Hayově již seslšený liberalismus — dotud národ nečeká nic než kasárny a zase kasárny.

Svěcení a odevzdání nové budovy obchodní akademie v Hradci Králové.

Nákladem více než 100.000 zlatých vystavil sbor ku zřízení a vydržování obchodní akademie v Hradci Králové novou budovu na pravé straně řeky Labe za bývalou Pražskou branou Dvojpatrová budova, opatřená nahoře čtyřmi zeměkoulemi, a dole na portále kupeckými odznaky jest stavitelskou ozdobou našeho města a bude bohdá celému našemu národu ku prospěchu.

Na počátku letošního školního roku byla doplněna akademie třetím ročníkem — a kdežto čítala v loni pouze 88 žáků, čítá jich letos 160, takže patří k nejčetnější navštěvovaným vyšším obchodním ústavům v Čechách.

Sbor pro zřízení a vydržování akademie a její kuratoria ustanovili za tou příčinou slavné zahájení školního roku na minulou neděli.

O 10. hodině odebrali se chovanci nadějného ústavu do nejstaršího kostelíka královéhradeckého, do kaple sv. Klimenta, kdež sloužena slavná školní mše svatá. Po třech čtvrtích na 11. hodinu vrátili se zpět k budově a tvořili špalír. Vchodiště bylo po obou stranách ozdobeno obrovskými palmami a oleandry, schodiště pak v prvním a druhém patře proměněno bylo v háj z exotických rostlin.

Dole ve vestibulu byl zřízen oltář, na němž se nalézal kříž se svícemi. Sem se dostavili členové kuratoria a sboru pro vydržování akademie se svými předsedy, p. starostou města dr. Ulrichem a Josefem A. Komárkem, městští radové pp. Jaroslav Červený, K. Schulz, Pilnáček a mnozí jiní vážení členové obecního zastupitelstva. Dále tu byli přítomni p. c. k. místodržitelský rada Šolta a úředníky c. k. okresního hejtmanství, finanční inspektor Koutník a p. berní a nádražní inspektor, zástupci c. k. krajského soudu zemští radové pp. Stolla a Průchop, místní velitel četník, Ebert šlechtic Eberthorst, fidei p. Jos. Novák, vřpp. profesoři theologie dr. Beneš a Domabyl, rektor Borromea dp. Keyl, školní rada Lešetický, ředitelové škol pp. Hajnovský, Brož, Stejnmann a Kulíš, páni profesoři a učitelé škol středních, měšťanských a obecních, zástupci advokacie a notariátu, říšský poslanec Formánek, okresní starosta Střemcha, inspektor stravoven Buriánek a četní jiní významní hosté živnostníci a dámy. Jako světitel dostavil se městský děkan a kanovník vys. dp. Matěj Musil za asistence vpp. kaplanů Černého a Sobotky.

Vdp. kanovník Musil oslovil pak přítomné asi takto: Velectěné shromáždění! Než-li přikročím k svěcení slavnostnímu památné této budovy, dovoluji si promluvit několik slov. Počátek moudrosti jest bázeň Boží. V poslední době staví se v naší vlasti četné nové školy. Města i venkov spolu jako závodí, nešetí obětí, nelitují nákladu a práce, aby měly dostatek škol gymnasiálních, reálních, průmyslových, obchodních, měšťanských a jiných. I také staroslavné město Králové Hradec nezůstalo pozadu, ano ono se co do podporování školství postavilo mezi první naše města. Postavilo nádherné školy reální a průmyslovou zámečnickou, dokončuje právě velkolepou budovu škol měšťanských a obecních. Toť jest zajiště potěšitelný úkaz. Vždyť jsou také školy ona města, v nichž se razí cesta k blahu jednotlivců i rodin a celých národů.

Školy jsou vedle křesťanských chrámů jedno z největších dobrodiní pro vlast a národ. Škola přináší převratný úrok, jest to štěpnice, která přináší ovoce rodině, vlasti, církvi a státu. Školami národ květvá, bez nich by hynul a v surovost upadl.

Má-li národ a vlast květat, jest třeba, aby školy byly dobré, by záležely na Bohu a víře, by vedeny a řízeny byly v duchu náboženství a víry. Ve školách má se vyučovati vědám a umění, ale i bázni Boží, pravé zbožnosti a křesťanskému mravu. Blaze národu a zemi, které mají školy takto uspořádané. Kde tomu tak není, kde školy nestojí na základě Božím, ty požehnání nepřinášejí. Takové školy beznáboženské má Francie. Tam se nedovoluje knězi vstup do státních škol, tam se nesmí ve škole ozvati jméno Bůh, tam takové školy nesou ovšem divné ovoce. Je-

den poslanec vytknul vládu nedávno, že 70 procent
složitost jest spácháno od obchodníků takových bezbe-
deckých škůl. A není jinak; vždy státnou pravdou
slova písmo svatého: „Nebude-li Hospodin stavěti
domu, nadarmo pracovali, kteří ho staví.“

Staletou zkušeností potvrzena jest pravda, že
učenost sebe vědí, pak-li nespočívá na Bohu, nebláhá
nikoho, ale spíše přináší záhubu. K záhubě je takový
učený člověk, jenž nemá víry a náboženství, jenž
nic není svato, jenž není ničím cizí majetek, čest a
dobré jméno bližního. Takový člověk je všeho scho-
pen. Necitelně kráčí přes mrtvoly, zničený majetek,
čest mu lhostejna, on kráčí sobecky a bezohledně za
svým cílem.

Proto stává se věčnou pravdou slova písmo:
Podělek moudrosti jest báseň Boží. Má-li být mlá-
dež vzdělanou, musí mít úctu před Bohem a zákony
jeho. Nestačí, aby škola třífila a vzdělávala pouze
rozum, ona musí vzdělávat i tělo srdce, ona musí ští-
piti tělo báseň Boží, neboť bez ušlechtilosti srdce a bá-
sně Boží jest učení kusé, nedostatečné, ano v jistých
případech i škodlivé. Francouzský jeden spisovatel
také pravil: „Věda bez náboženství, také činí sice in-
telligentním a chytrým, ale nečiní mravním. Jediné
náboženství jest zákoník upravující život člověka
činí ho mravním. A proto, mají-li školy býti záklá-
dem blahobyti mládeže a obcí, mají-li býti posvěceny
umění a cnoti, blahu a štěstí, jest zapotřebí, aby se
zakládaly na Bohu, by učitelé i žáci proniknutí byli
vírou v Boha.“

Veletěně shromáždění! Byla to s jistotou krásná
myšlenka, kterou pojali mužové, pečující o blaho mě-
sta a mládeže, a vystavili akademii. Tato se stala
přes všeobecné obtíže skutekem, šťastně dokonána spoje-
nými silami stavba ta. Dnes stojí obchodní akademie
jako palác a má církevním posvěcením svému účelu
býti odevzdána.

Že bylo o církevní posvěcení, žádáno, je znamením,
bude škola ta vedena a řízena v duchu křesťanském,
jest to zárukou, že se v ní bude vyučovati nejen cír-
kevním vědám, ale že bude i ušlechťovati srdce, ští-
piti báseň Boží, opravdovou zbožnost a pravý křes-
ťanský mrav. Takovým způsobem sloužit bude naše
škola nejen okrase, ale bude též ke cti slavného sboru
profesorského, bude ku blahu a zdatu mládeže, která
ji navštěvovati bude.

A tomu by Bůh udělil požehnání, za to se bude
nyň vroucně a zbožně modliti.

Na to konal vsdp. světitel kanovnik Musil
modlitbu a vykropil školu z venčí i uvnitř.

Zpěvácký spolek „Slavjan“ zapěl mše svatou
skvozně starobylou píseň sv. Vojtěcha: „Hospodine
pomyluj nás.“

Těto hořejší patra vykropena.

Po skončení aktu svěcení odebral se vys. dp.
světitel, starosta města, předseda sboru pro zřízení
akademie, přítomní hodnostáři, ředitel ústavu, sl. sbor
profesorský a veškeré žáci do velké síně čili auly,
osdobené obrazem Jeho Veličenstva císaře a krále
Františka Josefa.

Stěny auly osdobeny jsou vkusným dřevěným
pařezem. V pozadí velké dvoraně nalézá se mramo-
rová deska, v níž vyryty jsou slavnými písmeny jména
členů sboru pro zřízení a vydržování obchodní aka-
demie v Hradci Králové v r. 1895. Jsou to:

1. Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.
2. Okresní zastupitelstvo.
3. Zdejší královské věnné město.
4. Královéhradecké měst. spojitelná.
5. Teubner Karel ve Vídni.
6. Záložna v Hradci Králové.
7. Obchodní gremium.
8. Mářky, Bromovský a Schulz.
9. Společenský rolnický cukrovar v Předměstí.
10. Čerýchův cukrovar, firma Čerých a spol.

Vys. dp. děkan Musil oslovil ve velké dvoraně
opět přítomné. Pravil: Drazí jinochové! Posvětil
jest budovu, kterou navštěvujete a v které vzdělá-
vat se chcete. Tu mně připadá, abych na mysl uvedl
vám svatořečnicka. Když sv. Bernard vstoupil do klá-
štera, připevnil si na oči svou nápis: „Bernarde, proč jsi
sem přišel?“ Nápis tento připravil si proto, by stále
měl na mysli úkol, proč vstoupil do kláštera. I vy,
milní žáci, mějte na paměti, proč tuto školu budete
navštěvovati. Uvažujte, stále a vždy, že naše doba vy-
žaduje vzdělanost. Ta jest zvláště nám Čechům velmi
potřebná. Jsme národ neveliký, obklopený živly cizími,
obchody a závody cizinců prostupují naše kraje. Ci-
zinci ti rádi by nám vyrvali i to, co ještě máme,
oni by hotově byli udušiti nás, kdybychom se nebrá-
nili. Proto jest především na nás, chytit se vědy a
práce dle hesla: Svůj k svému!

Buďte si drazí jinochové toho vědomi, že nále-
žíte národu, který po dlouhém spánku se snaží probu-
dit, který na cestě průmyslu a obchodu v posled-
ních padesáti letech učinil pokroky netušené, tak že
naši nepřátelé právem nad tím šasnou.

Abyste se náš národ součinnosti všech synů a dcer
svých zachoval, akvétal, vášnosti, chloubu a čest za-
choval, jest zajištěn přáním všech. I vy máte akvétati
učenosti, vědomosti, sbožnosti a mravopoctnosti.
Když se tak zachováte, budete osdobou této akade-
mie, radostí rodičů a národa. Tomu Vám šehoj do-
brovů Bůh!

Na to se ujal slova předseda sboru pro zřízení
a vydržování obchodní akademie p. Komárek a pra-
vil v podstatě: Veletěně shromáždění! Jest na nás
vložen úkol přivítati veletěně shromáždění. Dokud
nebyla rozluštěna otázka hradební, bylo těžko vhod-
né místo vyhledati. Když však Jeho Veličenstvo dovolilo
r. 1893 srušiti hradební pevnost, tu se usnešl záložní
úvěrní ústav věnovati 10.000 slatých, a tím byl dán
základ k tomu, že tato akademie stojí. Znám, že
musíme velice těžko pracovat, abychom se něčeho do-
mohli. I vy budete mít velkou soustě ve světě pře-
konati, vy budete museti těžko pracovati, abyste
se něčeho domohli, abyste překonali veškeré obtíže,
které v cestu se Vám stavěti budou.

Na to děkoval p. Komárek všem přítomným za
čestné účastenství, děkoval především duchoven-
stvu, c. k. politickým a soudním úřadům, sl. voje-
nskému císaři a všem dobrodincům ústavu.

Veletěně pánové! Vidíte, že není malichernost
vše takové sádky, neboť naše město má mnohé jiné
výdaje. Než pro Vás učinilo měšťanstvo rádo, coholi
mu možno bylo. Vy jste se drazí jinochové věnovali
obchodu. Čemu se ve škole naučíte, to Vám vie ne-
postadí, vy musíte se také obzabíti s prací, vy
musíte mít na mysli blaho národa: V práci a
věděni jest naše spása! Vy musíte, rozumní chovanci
poslouchati učitele, kteří Vás k dobru vedou. Vy
máte se vysnamahovati zbožnosti a vzděláním. Náš
nejmilostivější císař a král podporuje vědy vzděláním,
on umodnil městu postaviti tuto budovu a proto vo-
lám Jeho Veličenstvu třikrát sláva! By Hradec Krá-
lové se rozšiřoval ku cti své a království Českého,
jest s jistotou přáním nás všech! Veletěně pane sta-
rosto, my jsme se starali o postavení této budovy,
vy se starajte, aby mládež s ní vycházející byla os-
dobou českému jménu. (Výborně!)

Pan starosta dr. Ulrich na to pravil:

Veletěně shromáždění! Milostivé dámy! Vele-
ledátojně, Slovátní pánové! Uspořádali jsme dnes
slavnost akromnou a tichou, posvědáv ji nepovažujeme
za korunu dokončeného díla ani za skoumání a ra-
dování se s bilance naší práce; vždyť ústav náš te-
prve dnešním rokem vstupuje do plného života svého
přásobní; otevření pak nové budovy dávno již u nás
v Čechách přestalo bohudky býti dovršením úspěchu
školy po mnoholetém často strádání; jako slunce a
vzduch pro zdraví lidské, tak pokládáme důstojnou a
vhodnou budovu za podmínku sdárného vývoje školy
a plníme ji už na počátku její dráhy.

A tak budí nám dovoleno pokládati daeň
slavnost za slavnost položení základního kamene do-
bré budoucnosti našeho mladého ústavu, v kterou vě-
říme a pevně doufáme.

My v ní věříme a doufáme, poněvadž jsme za
krátkou již dobu seznali vhodnost a potřebu její pro
severoýchodní náš kraj, dokázanou její návštěvou
až by ona ubližovala starším znalouším školám
sesterským.

Věříme v ni, doufáme, ješto s vědeckostí seznali
jsme hojně důkazů přímých i blahově všech povola-
ných činitelů, které umodnily její založení i rychlý
její přínavý rozvoj.

Bylo by nevděkem, kdybych v této chvíli ne-
vzpomněl její přátel a dobrodinců.

Jest to především záložní úvěrní ústav v Hradci
Králové, který před třemi lety na památku svého
zlatého jubilea daroval 10.000 sl. vyvolal založení
školy této, umodněné dalšími příspěvky zakládajících
členů, jichž jména slatým písmem zaznamenána stá-
nou na paměti dece této síně; jsou to: okresní
zastupitelstvo královéhradecké, město Hradec Krá-
lové, Spojitelná královéhradecká, záložna v Hradci Krá-
lové, pp. Mářky, Bromovský a Schulz, p. Karel Teub-
ner, velkoobchodník ve Vídni, společný rolnický cu-
krovar v Předměstí n. L. a černočický cukrovar
firmy Čerých a spol., vedle četných darů členů pří-
spívajících a dobrodinců, jichž jména na jiném uvé-
deme místě a jichž přímě a blahově na vědy za-
pečena stávají v paměti současně i pokolení bu-
doucích.

Bylo by nevděkem, kdybych nevzpomněl i pří-
smivců, kteří nám štědrě umodňují vydržování ústavu
slatými subvencemi: jsou to zejména správa státní,
sám král český, okresní zastupitelstvo, město, spo-
jitelná, záložna, obch. gremium i živ. společnost
v Hradci Králové; zejména pak s vědeckostí vspome-
nouci našim horlivě a účinně podpory, kterou nám
vládně na radě říšské i sásem král český poskyto-
vala naše delegace česká a kterou nám rovněž vládně
poskytuje česká šaralistika. Všichni tyto vstátní pod-
porovatelé naší kulturní snahy račte přijmouti hluboké
díky našeho kuratoria.

Dovolte, abych neméně vše poděkoval i těm,
kdož si o postavení nové budovy této stakali zásluh:
jsou to zejména projektanti školy, čeští architekti O.
Bém a J. Gessner, stavitel školy této architekt p.
Č. Křížka, dále vrchní inženýr p. T. Sahrada a K.
Doškál, kteří pečlivě vedli dohled k pracím staveb-
ním, všichni dodavatelé přetvácených řádných domá-
cích prací i dělníci, které přli svoji umodnili rych-
lě ukončení stavby. A nyní, vážení pane řídící i
ctěný sbore profesorský, odevzdávám Vám do Vaší
pečlivé a rozumné správy nejen tuto budovu, ale se-
jměna to, co nám nejvíce k srdci přirostlo, náš mladý
dorost obchodní, který tak rádi vidíme v tak bojném
pocta hotový vzdělávací roli, a nás dosud dosti sa-
moobanou.

Vychovejte nám jej v kánni a mravnosti, neboť
bohudky přásoznost a poctivost jest dosud hlavní pod-
mínkou zdraví každého obchodu, vychovejte nám jej
k neúnávnosti v práci a k odporu proti pohodli, které
je hrotem každé snahy, vštěpte jemu vtip, bystrost a
samostatnost rozvahy a jednání, neboť přliší záhy
vstoupí v život samostatný, kde víc než v kterémkoli
jiném oboru lidské činnosti dravá konkurence saháti
mu bude na mladé kořeny jeho existence.

Vštěpte jemu úctu k jménu ne jako klanění se
slatá a prostředek rozumného blahobyti, ale k jménu
co k možnosti stupňované oběti, neboť, nesmíme se
o tom klamat, dlouho a dlouho ještě jen sebeobět-
vám budeme museti vybojovávat štěstěnný budouc-
nost našeho národa.

Nechť vychází s tohoto ústavu generace, jež
bude osdobou vlasti a budovatelem našeho lepšího
národního blahobyti! (Pochvala.)

Ředitel obchodní akademie, pan Jos. Pasourek
pak pravil: Veletěně shromáždění! S pocitem radosti
vzdávám všem vroucí a neříšený dík všem, kdož jak-
koli přispěli k dokončení díla tohoto. Radost má jest
tím větší, že jsme tak brzy opatřeni stanku tak dů-
stojného neobčakávali. Velikolepá budova pěkně a ná-
herna se pne do výše a proto skládám opět všem
upřimý dík měrou hojnou a vrchovatou.

Na nás a kolleky má spadá úkol nesnadný a
těžký, abychom, co nejdrážšího svěřujeme nám, dále
vzdělávali. Slibuji jménem svým a panů kolegů, že
se vždy vysnamaháme, abychom jádro nám svěřené
vědy zdravě udrželi a cestami nejlepšími je vedli.

Vy mladí naši svěřenci náležitě si slova plníte
především Vám. Vy se musíte plyně učiti, musíte hle-

dět, schopní a vydatně vyvíjet náležitě všechno, co, Vám
vštěpíme. Až vyjdete jednou do života praktického a
opustíte ústav náš, nebojte se úřadů v různých ob-
velech, nepodceňujte praktický obchod. Z této prak-
tické studné oevěty a národního blahobyti my ů-
chové dosud málo jsme čerpali. Připadají mi tu mi-
moděk na mysl slova jednoho nejvyššího obchodníka,
která proměl ku svému synu, když tento po vyjiti z
obchodních škol s nechtím pracoval v otovské závodě
a pravil: Tatínku, já myslil, že jsi mne poslal na
studie proto, abych se stal z některého chéfa v kon-
tore úředníkem. Vtipný a praktický otec mu však
odekl: A já sase myslil, že ty budeš jednou chéfm,
že budeš mít kontoristky a že se u mne naučíš chéfa
dělati!

Drazí jinochové, opakují Vám proto: Nehleďte
spásu jen na cestě slušební, hleďte býti samostatnými
pány, by rodičové a vlasti dočkala se na Vás radosti!

My se vysnamaháme, vštěpiti Vám lásku a vdě-
nost k městu tomuto, abyste v životě vzpomínali mě-
sta, které Vám odborné vzděláním umodnilo a prostředky
k tomu opatřilo.

Vzdávám také díky náležitě nástupci vlády,
který nás v snahách našich vždy podporoval, a který
se vždy přičiňoval, že ústav náš dostal tak záhy
právo veřejnosti. Děkuji také všem veletěnným ná-
stupcům sl. úřadů, veleřízeníým hostem a dámám,
kteří svou všemocnou přítomností daeň významný akt
oslavili. Slibuji opětám sám i jménem svých kolegů,
že se přičiňím vědy a vědy, abych konal svou po-
vinnost. To slovo povinností, vědy a vědy povin-
nost kladu svláště našemu dorostu na srdce.
(Pochvala.)

Na to obchodní akademik třetího ročníku podě-
koval v pěkné řeči vysoce důstojnému panu světiteli,
slavnému kuratoriu a sboru pro zřízení a vydržování
ústavu, všem přítomným hodnostářům a spanilomysl-
ným dámám za otčovskou a vlasteneckou přímě,
kterou osvědčili novému ústavu. Škol obchodních bylo
u nás málo, byly sazeny na popelku, ačkoli právě
u nás musí býti uváděno v platnost hezo svépomoci.
Poděkovav opět panu světiteli za akt křesťanské lá-
sky, vžněnému panu starostovi a všem dobrodincům
a přisnivcům ústavu, slíbil jménem všech posluchačů
obchodní akademie, že budou konati svou povinnost,
že budou poslání daných jim rad a pokynů, že pra-
covati chťi pro dobro českého obchodu, ve prospěch
českého národa a vlasti. Končil všelým vespolečným
přáním, aby škola tato odevchovala národu vlasteneckou
obchodní inteligenci, aby i tato mohla sasáhnouti
účinně v boj za svatá práva českého národa a koruny
svatováclavské.

Posléze osámil p. řídící Pasourek, že k daeň
slavnosti došly posdravné připsy a telegramy.

„Slavnému sboru pro zřízení a vydržování obchodní
akademie v Hradci Králové! Ku ctěnému listu od 18. září
1897 svlátním poslem náš dodanému, odpovídám co nej-
srdověleji, že mi nyní již není tak lehké možno na úřek
do Hradce se odebrati, jelikž blakupský dům vůbec (na
přičinou stavebních oprav) máj pak svlátně v nepořádku
se nalézá, tak že bych sotva lásko k přenocování přišel
tam nyní mohl. Protož prosím, aby mou ochotu za vědk
vstalo bylo s tím ujměním, že mi na rozkvětu ob-
chodní akademie proto tolik záleží, že mám zá-
sadu: Národ sámospý nelze utlačiti, národ však
chudý etřeš. Báh šehoj obchodní akademii města
našeho i velkormu obchodnictvu českému!“

V Ochrastě, v sobotu odpědně 18. září 1897.

Edvard Jan Nep. Brynych,
biskup královéhradecký.

Pana starosty města dra Ulricha došel dále tento
přpis: „Jiří kníže s Lobkovic, nejvyšší maršálek
sezná království českého v dávné nejlepší dík za láskavé
pozvání k slavnostnímu zahájení nové budovy výšk ob-
chodní školy, kterému ústavu přejí vřelého zdaru; jest
však nucen řádně, by byl považován za omluven.“

Přisnivéci zemského výboru J. O. hrabě Vojtěch
Schö sboru znal sl. kuratoria obchodní akademie
tento telegram: „Děkuji za láskavé pozvání. K slavnému
zahájení nemohu se bohužel dostaviti. Přejí ústavu v ne-
vém krásném domě upřimě náš Báh!“

Říšský a zemský poslanec dr. Mettal poslal ct.
sboru a kuratoriu obchodní akademie se Záhovic tento
telegram: „S díkem za čestné pozvání blahopřeje upřimě
úspěchu vlasteneckého náli. Kás ústav nový vychová díla
intelligenci pro opanování pectivého obchodu, nejmo-
eňšího te pokladu ku všeobecnému blahobyti, křím se
vymodnost oevěty a práv i umění národa našeho.“

Dr. Podlipný, starosta král. hlavního města Prahy
telegramoval: „Kás ústav Váš vychová sdárně a podnikavě
a národně uvědomělé obchodníctvo. Zámožnost a oevěta
k svobodě a samostatnosti. Na sdr!“

Z Prahy došel dále tyto telegramy a připsy: Sl.
výšk obchodní škola v Králové Hradci. „K slavnosti daeň
majlame přátelaké přání vřelého zdaru. Za českoslován-
skou akademii obchodní Emanuel Tenner.— Ze
sekreteriátu pražské obchodní a živnostenské
komory v Praze: Sl. kuratorium! Přejí ústavu zdaru
co největšího a ujměti, že povždy budu milrdě ochoten
dle akrových sl svých snahy slavně kuratoria podpe-
rovati. V dokonale ctěd odnáý dr. Fořt.— Dr. Škarda
sdělil jménem výkonného výboru národní strany svobode-
mylné, že posládali poslance p. Václava Formánka, aby
v zastoupení klubu poslanců národní strany svobodomylné
slavnosti této se sčastnili. Slavnému zahájení šleáho
reku v nové budově obchodní akademie přejí zdaru nej-
lepšího..“

Z Chra dimi došel kuratoria tento telegram: Šber
profesorský obchodní akademie chradimské vyslovuje Vám
blahopřání k velkému úspěchu, ješto jste dosáhli zřie-
ním nové budovy pro ústav Váš. Ctibor, řídící.

Z Brna došel sl. kuratorium tento telegram: Necht
rozkvěti bratrský ústav Váš v novém stánku k prospěchu
národa, k povznesení a oevěte českého obchodnictví!
Kuratorium, spolek a sbor učitelské ochodní
akademie v Brně. Vřelý telegram poslal též řídící
téhož ústavu p. Fišara, dále profesor Delejš, a řídící
německé výšk obchodní školy v Brně p. Böhm. Řídící
dr. Kaulich a pref. sbor německé obch. akademie
v Praze poslal gratulační přpis; jménem města Rybné-
nova a měst. rady starostův náměstek dr. Flandor; a;

Jedním odborným škola sechafské a kamenické v Hoftěch Hüttel p. Vilém Dekupil; dále architekt p. Bém a Čen. Třebov; stavitel K. Doškař se Bobotky, dr. Perner z Prahy, a inženýr J. Kaštan. Slavnost, až měla být jen tichý, skromný domácí ráj, měla přebít volksovej!

Dvoupatrová budova je postavena velmi účelně. V přízemí nalezají se prostranná tělocvična, úřadovna a byt ředitele, místnosti pro školařku, za budovou pak je vkusná zahrada. Obě strany vestibulu zdobí dvě mramorové desky, na nichž slatými písmeny vryto: „Budova tato postavena na paměť Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa r. 1894—97 nákladem sboru pro stíšení a vydrbávání obchodní akademie v Hradci Králové a věnována městu Hradci Králové. Výbor sboru pro stíšení a vydrbávání obch. akademie v Hradci Králové. Předseda Josef A. Komárek, členové B. E. Tolman, jednatel, Jaroslav Červený, Albert Malburg, Hynek Šedínko, Jan Vávra, pokladník, hrabě Jan Harrach, Karel Schulz, V. Waldek, JUDr. František Ulrich.“ Druhá deska nese nápis: „Kuratorium vyšší obchodní školy v roce stavby; Předseda dr. Fr. Ulrich, starosta města, členové: Červený Jaroslav, místopředseda a zástupce městského zastupitelstva, Josef Komárek, zástupce městské spořitelny, Šedínko Hynek, zástupce okresního zastupitelstva, Svoboda Ignác, zástupce městského zastupitelstva, Pasourak Josef, ředitel, Pilnáček Josef, zástupce zemského výboru, Ruz. Julius, zástupce sboru pro stíšení a vydrbávání obchodní akademie, B. E. Tolman, zástupce obchodního gremia, Karel Trapp, zástupce vys. c. k. správy vyučování, O. Bém a H. Gesner, architekti ve Vídni, projektanti budovy, stavitel architekt Čeněk Kříčka z Kolína. Figurální osoby zhotovil J. Maizner ve Vídni. Členové dozoru: Tomáš Sahrada, městský inženýr, K. Doškař, stavitel.“ — Impozantní dojem činí schodiště. V prvním poschodí jsou dvě učebny, ležba, chemický kabinet, laboratoř, sbírky zboží, sborovna, knihovna, fyška a fyšičkářský kabinet. V druhém poschodí jsou 3 učebny, zeměpisný a obchodní kabinet, dítkárna a velká síň či aula, ozdobená obrazem J. V. císaře a krále a bohatou ornamentikou.

Pozdravné dopisy a telegramy

došlo katolického sjezdu královéhradeckého:

Z Jitramova: Katolíci neodejme se! dr. Robert Neuschl.

Z Lánů: Dlouhý dokonalý působí s pomocí Boží blahodárně v budoucnosti. Pavel Pavelka, předseda katolického politického jednoty v Láně.

Z Záhradu: Skvělého úspěchu sjezdu, neohrožených bojovníků za pravdu a víru přije katolického dělnického spolek Methoděj v Krumpachu u Záhradu na Moravě.

Z Mor. Krumlova: Zdar všem! Vaší práci volá Sv. Josefská jednota v Bouchovanech.

Z Nového Jičína: Památným poradám sdružených mužů katolických zdar věštíme. Sdružení sílí a vítězí! Novojičínské sdružení křesťansko-sociálních spolků.

Z Olavkovic pod sv. Kopečkem u Olomouce: Účastníkům katolického sjezdu sláva! P. Ferdinand Harna farář, Jindřich Valouch kaplan.

Z Lubna ve Štýrsku: Bůh ůhnej práci sjezdu, aby ovoce přineslo církvi, Hl. českému národu a české vlasti. Kanovník doktor Křišťálek.

Z Chotčic: Nemohu se sděstiti volám katolickému sjezdu zdar Bůh a přítomným pánům sláva! Víkát Chrudimský.

Z Místku na Moravě: ůhnej Bůh Vaší práci ve prospěch církve, národa a vlasti! Pláček správce děkanství.

Z Slavkova: Všemohoucí všláš Vás k obraně nejdražších pokladů abrahámských! Ktá zasílá novým lehkým praporem křísť vystýčený před tisíc lety na hrade Libici, pod nímž by se shova seřadili všichni synové koruny Svatováclavské. Za Cyrillskou Jednotu ve Slavkově na Moravě šerý Josef sborníste, Petr Kosík jednatel.

Z Prahy: Mašové křesťanství, ůhnej Vám Matka Páně a svatí patronové českí v síle a hoševnatosti, v boji za svatou víru a vlast! Členové konference sv. Františka Regis a spola sv. Vincence.

Z Kardaševy Řečice: Tělem vzdálení, duchem blíscí voláme: ůhnej Bůh spravedlivému a poctivému mašení. Svatováclavská Jednota.

Z Kouřimí: Pozdrav sjezdu katolíků! Zdar Bůh! Jeden ze všech.

Z Prahy: Zdar Bůh sjezdu diecéznímu v Hradci Králově! Tiskováma društvu sv. Jana Nep. za jeho svolání sláva! Cyrillská-Methodějská tiskárna a nakladatelství v Praze.

Z Jičína: Shromáždění ve schůzi dšlme v duchu s Vámi. Společným našim požadavkům v povzneseí hmotného a duševního blaha křesťanského lidu: Zdar Bůh! Katolický spolek dělnický.

Z Prahy: Bratři! Za svatou a víru a vlast veselo v před: Bůh, Matka Páně bude s Vámi! Konference sv. Petra spolku sv. Vincence.

Z Hrněch Božkovic: Seřadění pod praporem křísť mašení v před! Poctivým našim anahám: Zdar Bůh! Sv. Josefská Jednota v Černoušku.

Z Mělan: Nemohouc tělem, aspoň duchem jame přítomni s Vámi a přejeme sjezdu katolickému upřímně: Zdar Bůh! Za jednotu katolickou v Jáslovicích Václav Korynta, předseda.

Z Pečně: Pod praporem svatého křísť shromážděným katolickým ardečným povdram. Na přímělu svatých patronů českých necht požehná Hospodin práci Vaší ku prospěchu církve, vlasti a národa. Christus vincit, regnat, imperat, Christus ab omni malo plebem suam defendat. Sedláček, lékárník.

Z Chrudimí: Konference nejsvětějšího Salvatoru v Chrudimí přije zdar a hojného požehnání všem, kteří se sděstiti valného sjezdu katolíků, a vítěství svatě věci naší, jejíž praporem všni stástaneme pod vůdcovstvím svatějším Salvatoru.

Z Kouřimí: Jeden nájem, nájem a cíl nás s Vámi pojí a proto ůhnej Bůh Vaší práci! Katolické ženy a dívky s Malotic.

Z Prahy: Bůh necht ůhnej na přímělu Paany Marie všem účastníkům katolického sjezdu. Marianská kongregace v Praze.

Z Přerova: Stábečně pro Boha a vlasti Jednota Sv. Josefská v Přerově.

Z Mladé Boleslavi: Slavnému výkonému výboru diecézního sjezdu českých katolíků v Hradci Králově. Jednání Václavu deš Bůh zdaru všem! Jindřich O. Vlček, odp. redaktor „Jiserana“.

Politický přehled.

K situaci ve Vídni. Na pravici panuje chaos. Ostře vystoupení proti liberálům, nacionalům a socialistům neschváleno. Byl pro ně jen Stránský a Ebenhoch. V polském klubu jedna část chce svrhnout Badena, druhá část pro mírnou politiku v řadách pravice, třetí by ráda přibrala do většiny liberální velkostatkáře. V řadách katolické německé strany vypukly neobody k vůli otázce předsednické a k vůli ohrožení se vůči vládě. Baden by také rád získal Itálii, čímž jsou rozmrazení Jihošlované. Opoziční Němci ukazují dosud velkou kuráž.

Císarřká návštěva v Budapešti. Císarř František Josef přijel v neděli o 5. hodině ranní do Budapešti. Zároveň přibyl tam arciknížata František Ferdinand, Otto, Josef a Josef August, arcivévodkyně Marie Josefa, Klotilda a Augusta. Dále ministr zahraničních vřadostí hr. Goluchowski, státní sekretář Bállov, vrchní hofmistr hr. Eulenbug, náčelník civilní kanceláře Lucanus, gen. adjutanti von Plessen a Hahnke, dále s čestné družiny císaře Viléma gen. jásdy hr. Uexküll Gylleband, plukovník Pfeiffer, křídlatý pobočník kníže Schönburg, velévyslanec hr. Eulenbug, princ Lichnovski a hr. Hülsen-Haeseler. Do Budapešti přijel císař Vilém v pondělí o 10. hod. Na nádraží uvítán byl císařem, arcivévodou atd. Celé město je velice vřadobeno a ve všech ulicích davy lidstva provolávaly hřimavě „Ejlen“. Madaři jásají, že hlavní jejich město navštívila konečně jedna korunovaná hlava.

V italském ministerstvu provedeny některé změny. Na uprázděné ministerstvo spravedlnosti dosazen dosavadní ministr vyučování Gianturco a ten nahrašen hr. Condronchim, jenž neměl dosud žádného odboru. Toto poslední jmenování neuspokojilo a bude proň Rudisimu spolknouti mnohou trpkou pilulku. Italské ůřady oslavily opět slavně paměť 571 letého zabraení města Říma. Obyvatelstvo hřimaké, trpící teď nouzí, vzpomíná však dosud panství papežského, kdy ve věčném městě hmotně lépe se mu vedlo.

Mezi španělským a Spojenými státy severoamerickými to již — začíná. Vyslanec severoamerický totiž ve třihodinové rozmluvě špan. ministru zahr. vřadostí, vévodovi Tetuanskému rozložil, že Spojené státy nemohou jen tak klidně pohlíšeti na řádění Weylerova na Kubě a že učiní případné své kroky, nebude-li do konce měsíce Hřina válka na Kubě ukončena.

Ran Khuen Hoderváry odstoupí? Z hlavního města chorvatského se zcela určitě ohlašuje, že ban Khuen Hoderváry již co nejdříve pro chatrné přý sdraví své odstoupí. Čhtěl přý tak učiniti hned na jaře, ale podařilo přý se tezkrate pohyouti jej k tomu, aby vytrval alespoň dotud, pokud by se nenalezl vhodný nástupce. Ten přý nyní nalezem ve hr. Erdodym — horlivém to Maďarovi.

Drobné zprávy.

Na udešším bohosloveckém ústavu započíná nový studijní rok dne 3. Hřina t. r. slavnými slázbami Božími s předehřejícím vřváním Ducha Svatého za dar osvícení, což se vřbec na vědomí dává s podotknutím, aby všichni seminarištie den před tím t. j. 2. Hřina na večer sem zavřtali.

Děmský kurs při průmyslovém muzeu v Hradci Králově počíná 6. Hřina t. r. v místnostech muzejních v budově c. k. odbor. školy pro umělecké zámečnictví. Bude opět řízen p. prof. Šimon z Jaroměře, odborníkem a znalcem na slovo vřatým. Přihlášky přijímá se vřsacně ochoty paní M. Klumparová, choť lékaře, dne 2. Hřina (v sobotu) od 2 do 4 hodin odp. v kreslárně muzejní; měsíční poplatek sl. 2-50 třeba zapřavit předem. Mimo to lze se přihlášovati i v prvních hodinách kursu.

Zápis účastníků kursu při udešším průmyslovém muzeu koná se v neděli, dne 26. září t. r. v budově c. k. odborné školy zámečnické v síni č. 12. Kurzy kříseny jsou v třech rozměrech a hodiny ustanoveny třetě, jako loni. Blíží odělení lze shlednouti na desce vřvěsné na budově c. k. odborné školy. Návřtva jest bezplatná. — Upozorňujeme důtklivě pány živnostníky na krásnou příležitost v odborech vřsých se sdokonaliti; jen tím mohou řemeslu prospěti, budou-li skutkem a doveďností cístí soutěží sdolati, nikoli stálým a stěšováním a hledáním pomoci — odřínat.

Zápis žáků na c. k. vyšší reálce v Hradci Králově ve školním roce 1897/98: Do I. třidy zapsáno žáků 86 (loni 87), do II. třidy 80 (75), do III. tř. 64 (76), do IV. tř. 64 (77), do V. 53 (49), do VI. 32 (33), do VII. 80 (81); celkem 408 (426); ve třídách I—IV. kříseny jsou pobočky.

Zápis na středních školách. Na královéhradeckém gymnasiu zapsáno bylo 309 žáků (loni více), na litomyšlském 268 (280), na jičínském 264

(370), na čáslavském 146 (151), na realsce v Pardubicích 393, v Kutné Hoře 431, do I. třidy reálných škol v Náchodě se přihlásilo 51 žáků. Na sdešším ústavě pro vzdělaní učitelů jest zapsáno 182 žáků (v I. ročníku 46, v II. 32, v III. 37, a ve IV. 47.)

Úmrtí. Ve středu sešla v Pánu paní Ludmila Pospíšilová ve stáři 71 let. Zesnulá paní byla vzorem české ženy, aloučící rodině, obci i vlasti. Lidumilnost, obětavost a zbožnost byly ozdobou Ludmily Pospíšilové, která města Hradce dala vřtečného a nezapomenutelného náměstka, Jana Pospíšila. „Stará paní“ vedla po dlouhá léta knižtiskářský závod, ješ po 80 let byl v rukou rodiny Pospíšilovy, a zauřiml v dějinách probuzení národního vynikající mlato. S Ludmilou Pospíšilovou odchází část historie hradecké a nečetný počet starousedlých rodin patřících křísých v městě našem zmenšil se opět o vřsého člena. Čtíme vřelou soustrast s tragickým osudem rodiny Pospíšilovy, a přejeme Ludmile Pospíšilové po těžkých zkouškách životních lehké odpočinku. Badiš jí dobrá paměť! —

Úmrtí. V pondělí zemřel v Praze slavný hudební skladatel Karel Bendl. Složil operu Lejla, Břetislav a Jitka, Starý řenich, Indická princezna, Čarovný květ, Černoborec, Gina a Karel Skřeta, baladu Švanda Dudák, instrumentální skladby Tarantella, Jihošlovanskou rhapsodii a Slavnostní pochod a celou řadu jiných. Kromě toho složil Bendl nepřehledné množství sborů a mnoho řertovných, humoristických a klavírních skladeb a konečně asi 30 meziaktních skladeb pro menší orkestr. Málo jest komponistů, kteří tak důkladně pochopili ráz národní hudby, jako aliechtitý a jernocitný Karel Bendl. Nesmřrných zásluh o zvelebení českého spřru získal si Bendl jako dlouholetý sborníste hlaholu. V životě zakusil Bendl mnoho trudných chvíl duševních a upadl konečně v těžkou chorobu. Čest hřidž jeho paměť! — Kornel Ujaski, přítel Julia Slovákého, slavný básník polský, zemřel v sobotu na svém statku Pavlově, který mu byl zakoupil vřdečný národ. — Dne 19. září zemřel v Hradci Králově majitel domu a závodu truhlářského p. Jan Knypl v 69. roce. Pochořen byl v úterý za čestného účastenství měřtanstva na hřbitov Kuklen- ský. Byl to živnostník přičinlivý, který svépomocí se domohl slavného jmění a dobře započtěl 4 své dcery.

Měst. Kleporevo divadlo v Hradci Králově. V neděli, dne 26. září 1897 pořádá Jednota div. ochotníků v Hradci Králově ve prospěch spolku na pořpu chudých studujících středních škol v Hradci Králově divadelní představení: „Ona něco ví.“ Řřaška o čtyřech jednáních. Die R. Kneisla volně zpracoval Jan Káhl. Řeřiser: Th. Peřina. Začátek v 7 hodin. Konec o při 10. hod. Ceny míst: Lože sl. 2-50. Křeslo 60 kr. Sedadlo na tribuně 50 kr. Sedadlo I. třidy 40 kr. Sedadlo II. třidy 30 kr. Sedadlo na galerii 20 kr. Parket 25 kr. Přřizemí 15 kr. Stádenský a garnisonní lřstek do parketu 20 kr., do přřizemí 10 kr. Galerie 10 kr. Předprodej lřstků obstará se vřsacně ochoty knižkupectví p. B. E. Tolmana.

Vřroční trř minulé soboty v pondělí odbyl se bez vřslátní přřhody. Ani nebyťnými slodžji „kapcičkáři“ tentokrate nebyl navřtven. V pondělí vřak byl strážník Valášek jedním vojěnem upozorněn na vřsik knižtiskáře Mřunštáka, kde při prohlídce nalezem balík obsahující 15 vojenských kořil, které byly ihned zabaveny. Mřunšták při vřsledku uřal, že kořile koupil od hokynáře Běřánka za 6 sl. Jak ke kořilám přitel sjistí se soudním řetřením, ješ bylo zavedeno.

„Hlasý ze Siona“ neustávají řypati do katolíků a katolického sjezdu královéhradeckého. Pak-li přvelikou většinu těchto bezdřvodných útoků ignorujeme, nesmí býti „Hlasům ze Siona“ pobdkou k ještě větší troufalosti a nestoudnosti. Nás útoky takové napřosto nerozřilají a proto odpovídáme „Hlasům ze Siona“, které loyálnost katolíků bezdřvodně podeřřřvají zcela chladně poukazáním na loyálnost řeských evangeliků. Vřletí-li při tom pan pastor Šádek s vlastní křísle a poletí-li za Andréem na severní točnu, aby se tam trochu ochladil, může mu to býti jen na prospěch. Pan Šádek, hlasatel „evangelia“ z Ranné i z Pardubic dělá náramně rozněvnaného a hází vřči „Obnově“ slovy „řtváčeký plátek“, „podlý ničemný lřbář“ pro naši vzpomínku na neloyálné se chování evangeliků k Průřákům r. 1866. — V tom ohledu poukazujeme pana pastora na dějepisný pramen v universitní knihovně pražské, německou „Politik“ tehdeš vydáný. Až se osmělí vřnadati pisateli zprávy té, jak ve vřkolí Králově Hradce vítali evangelici Průřáky, pak bychom teprv přili na řadu my. Prosatím prosíme, aby p. pastor když už se chaosu myšlenek vřých v „Hl. ze S.“ uložených zbavití nemůže, aspoň v třech něžných titulaturách svřchu uvedených pořádek zachovával. Z třete přičiny mu povřdáme, že ani on v tom nadávání pro ten rek 1866 není prvním. Podobně psal před málo lety jeho pan kollega z Čáslavi, s kterým není vřdy pan Šádek ve řrdečném arozumění. I ten býbal „nebem a zemí“ pro tu neloyálnu r. 1866 a psal až k církevní radě do Vřdně, aby evangeliký obmyla. Ale kde nic, tu nic. Naopak — smř-li se věřiti člověku, který přil el do redakce „Čecha“ za evangelického učitele se vydáváje — církevní rada vřdeňská dopala přý pu. Kozákovi, aby byl tiše. Snad bude p. Šádek — hodnostář ev. řef. církve české — šťastnějši — ať to zkusí on. Dřive vřak, než to učiní, ať si zajde do nedalekého od Ranné Hřínska, tam asi p. Karel Adámek, strannický, evangelikům a liberálům nadřřřující, spisovatel, přijč svou knihu: *Doba poroby a vřřřřění!* Té knižky ať si otevře strauu 72. a tam se dočte, jak evangelici kraje chřrudimského roku 1775 pro-

síle Bedřicha, krále pruského, aby jako silný Gedeon brannou rukou na nepřátele boží a pravé náboženství udeřil, aby i Čechy svému nejvyššímu žeslu podrobil. — Prozatím má papírový Gedeon v službách pardubického pana purkmistra se nalezající p. Šádek dosti. Nám naše přesvědčení — o neloyalnosti českých evangeliků historicky dokázané — jeho „fechtování“ se slovy švédský plátek, podlý lžď, jesovitství, darebáctví atd. atd. ani dost málo nevylá. Pravdou dějepisnou zůstane, že evangelikům českým záleželo vždy nejprve na jejich sektě a na smíření katolické, ať vlast třeba krvácí! Tak to dělali, když zvolili Bedřicha Falckého — Němce český neumějícího — za krále, tak to dělali, když se Švédy do Čech chořili. Tak to dělali za Bedřicha pruského, tak to dělali roku 1866. A jestli nyní pan Šádek smýšlí lépe, má zajisté proč. Tak katolíkům nadávati, jak on to dělá, nesmí by ani v Prusku. Tam soudy kapitule církve katolické, třeba to byli i pastoři, odsuzují do žaláře.

Admirálové jubilační. V pondělí slavili admirálové rak. válečného lodstva baron Sternock a bar. Eberan, kteří roku 1866 s Tegethofem na hlavu porazili mnohem čtenější italské vojsko, jubilem své 50leté služby. Onen vyznamenán velmi lichotivým vlastnoručním listem císařským a velkokřížem řádu svatoštěpánského, tento řádem železného kříže I. třídy.

Na obranu jazyka českého ve Slezsku. Horlivých, obětavých pracovníků, upřímných lidumilů vykazují malý jen počet národní naše niva slezská. Tím více tudíž si u nás mají účty k bohatství, ovládnutí pravou lidumilností, šlechtěností srdce a bystrostí ducha, i nadšením planoucím a do úsměru pracujícím ve prospěch našeho slezského lidu a svatých jeho práv. Pravým bohatyrem takým byl náš dp. Karel Židek, farář na Borové, vyrvaný nám náhle smrtí v kypícím mužném věku. Paměť kněze tak zbožného, vlastence neohroženého, pracovníka zdáného, nezmí ubasnost, nemáme-li sebe přímo zneuctiti. Proto hodlají vlastenci slezští trvalou čestnou památku zachovati svědomitému miláčku lidu slezského P. Karlu Židkovi zřízením nadace, která by směru ducha celavence odpovídala, i sbírala se k tomu příspěvky v „Novinách Těšínských“.

Na povedení postiženého zaslal náš administraci dp. Jan Albert Vaněk, farář v Dušejově 10 sl. jako výsledek kostelní sbírky k těmž účelům. Obnos byl na příslušné místo odevzdán.

Sjedy a sjedy. V čas hradeckého sjezdu v době podvečerní, když s Hradce vyjžděli kolikero vlaků, bylo na nádraží hradeckém v připravených odjezdů vlaků velmi živo! Z každého vozu zazníval spěv vlasteneckých písní ven do tmy. „Prosím vás,“ ptal se tu nesmýšlný pán, „proč ten spěv a tak nadšený spěv, a kdo to tak zpívá?“ — „Inu, je tady ten katolický sjezd — to účastníci jeho tak odjíždějí!“ „Účastníci katolického sjezdu a samé „Kde domov můj“, „Hej Slovane“, a „Naprej“ — kdo by to řekl?“ a neznámý pán se zamyslí. — Ano vzpomínáme na nadšení dnů sjezdu katolického, a vzpomínáme s radostí na ty dobré jeho účastníky, kteří nadšení pravé, vlastenecké projevovali tak živě při přednáškách a libilo se nám, že si je odnášeli i ven a jim vykrásili i svůj k domovu návrat. — Ale vzpomínáme také výsledků ještě jednoho sjezdu či lépe a správněji řečeno výsledků jednoho tábora lidu! Povidalo se, že ten tábor lidu v Liticích současně se začátkem katolického sjezdu (v neděli, kdy bylo svěcení Adalbertina) pořádaný, musel se v ten den pořádat, aby se cítilo proti hnutí klerikálů sjezdem hradeckým vyvolanému! A zatím měli pánové co dělati se sociálními demokraty a pokrokaři. Rychnovskému koncipientu dra Štemberkovi, který druhdy také vlastenecky horoval, musilo se řečnění v něm usílit zabránit. A potom? Sociální demokraté a pokrokaři z Vamberka (tak povádá to „Posel z Podhoří“), „byli obviněni, že vraždí se rychnovské účastníky tábora litického mezi Německou Rybnou a Vamberkem připadli a na ně kamením a dřevkami házeli tak, že voska jedním kamenem byl do týla udeřen a sraněn.“ Obžaloba aspoň zněla na přestupek dle § 431. tr. z. a obžalovaní byli: Ant. Matějka, tkadlec z Vamberka, Frant. Fišer, nádeník z Nekoře, Filip Kubias, krejčí, Jos. Holoubek, tkadlec, J. Srp, Anna Matějková a Anna Janebová, vesměs z Vamberka. Svědci závažní jako pan Charfreitag, předseda vlasteneckých spolků, p. J. Rašek, účetní záložny, paní Antonie Grossmuthova, choť obchodníka, pan J. Říha, majitel domu, p. J. Stránský, koncipista, vesměs z Rychnova lidé, jak soc. demokraté a stoupenci koncipisty Štemburky, křičeli: „Ah, víste je, to jsou také oni! Hanba jim, styďte se, máme klacky, máme je! Celou tu mladočeskou pakáš patří postřít!“ — A rolník pan J. Blažek z Rovné vypovídal, že ta pěkná společnost křičela: „Rolníky patří všechny postřít!“ Těš svědek při přelíčení tvrdil, že „raději on i jeho soudruzi krok zrychlili, aby se všem ne milým stykům vyhnuli, poněvadž skutečně chování se těch lidí bylo ve strach uvedení“ a p. Pan Pelda, kontorista z Vamberka, pravil: že slyšel: „Hodte ho do příkopu, ať to je, kdo je! Ten patří také k té bandě!“ Toť faktum, uvedené přesně dle výpovědí svědků při soudě. Nic nevadí, jestli svědci pro šero nemohli přesně útočníky poznati, a že tedy obžalovaní pro tentokrátě vyvázli. Faktum toto a ono se vypravovalo ještě více o výjevech daleko smutnějších nelze nijak vymalovati anebo zakřídovati. — Nadešel jsem tuto stať „Sjedy a sjedy“. Toť se

k tomu nadpísem vracím! — Prosim na sjezdu ve Hradci Králové katolíci byli tak nadšení, že si i cestou k domovu prospěvovali jednu vlasteneckou píseň za druhou, a s tábora litického vraceli se stoupenci koncipisty Štemburky a stoupenci šida Adlera a spílali a chovali se tak hrozně a křičeli mašte je, postříte patř! Mladočechy i rolníky, a ať to je, kdo je —; tedy křičeli mašte a hásejte do příkopu i ty, kdo dnes ještě vlastenecky spíve, koruje a dří — neboť ti, kterých se tyto výkřiky a ono hrozné chování a to házení kamení a dřevkami týkalo, jsou, prosím, mně známí vlastenci, a tedy myslíme, že píseň národní a vlastenecký cíl jsou jim drahy! — A pak přý ti katolíci jsou tak nebezpeční, že se jim musí čelit! — (+ 14).

Ústřední Matie školské odvedli v poslední době: místní odbor v Nechanicích výnos se slavnosti k uctění památky Bedř. Schnella z l. 481-08, místní odbor v Kamenici n. L. 108 z l. 10 kr., Obč. Beseda v Ústí n. Orli se slavností Schnellovy 500 z l. Dary svatoštěpánské došly: město Ledčický 20 sl., okresní výbor v Nechanicích 26 sl., obec Nechanice 5 sl. a sbírkou 88 sl. 92 kr.

Pohřeb pana profesora Vojtěcha Krupky konal se v pátek za přehojného účastenství obecnosti. Korporativně účastnili se pohřbu jmenovitě ústav škol reálných a říditelem, veškerými pp. profesory a žáky, dále profesori na gymnasiu, učitel. ústavu, obchodní a zámečnické odborné školy, učitelé měšťanských a obecných škol, starosta města s městskými radními a členy obec. zastupitelstva, zástupci všech útříd, četných spolků a kruhů měšťanských. Žáci reálných škol nesli čestné darované věnce. Posádky svěceného převozu na Peruc, kde se pohřbu účastnili též čtyři páni profesori z Králové Hradce. Obřady církevní na Peruci vykonal osobní přítel svěceného pana prof. Krupky, vdp. kanovník Dr. Opp.

Obuvnický kurs v Ohradimí. O. k. technologické museum ve Vídni se spolku s přám. museum pro východní Čechy v Ohradimí vypraví ve dnech od 11. října do 6. listopadu t. r. v místnostech síni hospodářské školy v Ohradimí čtyřnedělní kurs obuvnický. Předměta hlavnímu vyučování bude kočovní učitel p. Jan Laštovka, pro ostatní pomocné předměty zřídí: ředitel o. k. odbor. školy p. Karel Svoboda, c. k. odb. učitel p. Arnošt Raymann, c. k. odb. učitel p. Karel Kunhart, prof. pan J. Václavíček a primář nemocnice p. MUDr. Robert Musil, vesměs z Ohradimí. Potřebné requisity opatří přám. museum, které k této příležitosti vydá novou svou publikaci: „O stroji obuvnických, hlavně šicích, s pera známého strojního odborníka p. inž. Jindřicha Součka, c. k. odb. učitele v Ohradimí, kterýto spis, první svého druhu v české odborné literatuře, přijde vhod nejen účastníkům kursu, ale i širším vrstvám českého obuvnictva. Přihlášky účastníků, jak mistrů, tak i pomocníků, jichž počet určen na 24 až 30 osob, přijímají se do 1. října t. r. v kanceláři musejní, kdež i potřebných informací nabýt lze.

Ilustrované dějiny světové. Českému lidu vypravuje prof. dr. Jar. Kocina. Politicky pohnutá doba dnešní, kdy národ náš má účast na všech událostech, hýbajících světem vzdělaným, žádá od každého jednotlivce, aby důkladně znal dějiny minulosti všech vzdělaných národů světa, neboť jen na mohutných základech minulosti vsazována jest velkolepá kultura doby přítomné. Literatura česká dosud postrádala díla, která by seznamovala nejširší veřejnost naší s všeobecnými dějinami lidstva. Dosud nebylo tu než dějepisných učebnic, suchoparů a nudou svou odstraňujících, anebo děl zcela odborných, lidu slohem svým nepřístupných. Citelné této potřebě odpomohlo jest spisem chvalně známého spisovatele prof. dra. Jar. Kociny, kterýž pod názvem „Ilustrované dějiny světové“ právě započal nákladem Jos. B. Vilímka v Praze vycházeti, a kteréhož 1. sešit bohatě ilustrovaný a akvostně vypravený máme v rukou. Na 32 stranách (velká 8°) vybraného textu, pojednávajícího o dějinách starého Egypta a částečně i Babylonu a Assyrie, umístěno jest neméně než 27 krásných vyobrazení a faksimilů ve vzezradě reprodukcí. Z nich zejména uvádíme „Pyramidy Gisehské“, „Triumfální průvod královský“, „Sloupovou síň chrámu v Karnaku“, dále zříceninu sámku „El Kasr“ atd. Neméně zajímavé jsou faksimily hieroglyfů, písma hieratického a demotického, zobrazení akálních hrobů, mumii, božstev egyptských a různých památek vysoké kulturní vyspělosti onoho pamětihodného národa. Jak z perspektivy se dovidáme, obsahovati bude celé dílo na 1000 obrázků vesměs uměleckých, portrétů znameňitých osobností dle současných snímků, reprodukcí zajímavých rukopisných památek a jiných dokumentů, historických věrných zobrazení památných událostí dějiny, stavebních památek, obrázků místopisných a starožitnických, map, pláň atd. Ilustrované dějiny světové skutečně budou jedinou českou knihou podobného druhu. Celé dílo rozvrženo jest přesně 40 seš. po 25 kr., takže celá obsáhlá kniha tato bude státí pouze 10 zl. Doporučujeme publikaci to co nejlépe svému čtenářstvu, přejíce jí co největšího rozšíření.

Dar. Biskupská knihovna ctíc památku své domácí paní zesnulé paní Ludmily Pospíšilové, věnovala místo věnce na rakev svěceného obnosu 10 zl. konferenci sv. Vincence v Hradci Králové, za něž předsednictvo konference vzdává srdečný dík. Matěj Musil, kanovník děkan, předseda.

Velkou výtržnost způsobil předělý týden sjezd příslušník Fr. Krejza na Malém náměstí. Týž dostal v kterémž hostinci pro svou neurvalost od vojáka výprask a za to pak spílal cestou celému světu. Strášíkovi líbil, že ho sabije. Výtržník byl udán soudu.

Krádež. Dne 19. v noci vlezli se do komory J. Jarkovského v Lipíně nezamí slodějí, kteří ukradli 60 sl. peřin a zánebu žlá. Podstělení padá na rasy

Černáky s Borehrádku, jichž 4 rodiny s 11 dětmi tábořily v těch dnech v blízkém lese a dou na to směřují.

Požár. V úterý večer shořely dva stohy slámy a dvora Šidové. V Hradci se napřed pravilo, že to heřtí odvozký oahrover. V noci se středy na čtvrtek posouvá oběh směrem přes Střebory. Také v okolí Předměstí heřtelo.

Ponor na pay. V Uhrovičích a Vedrádě zachvácená byla dne 8. t. m. ušlechtilá žena lesního p. Brandajm, na výstavách několikrát první cenami vyznamenaná, vstetlinou, která dříve než rospoznána byla s jejím pay do styku přšla. Případ oznámil okresnímu hejtmanství a vydaný zeměpánský zveřejněn po útěbě vstetliny veškeré pobíhající pry v Uhrovičích počtem 16 a v blízkém Litě 7 pohledným utratiti nechal. Na štěstí nebyl s lidí nikdo pohoržen, sčtoli jak se sčs se týd em před tím jial dva pové v oněd rovdě vstetlinou pošt. Starosta p. F. Martinec vspíral em utrácení svého pon, tvrdě že úplně (odrv a že to deřtla. Neč poe jeho m četnické asistence utrácen.

Šátky pryč, buchy pryč, všechno pryč! Znáte posvícenské radosti? Vidíte je významně líti jedna naše národní píseň: „O posvícení, to všechno te voní, tak jako v apatyce, na všech stranách se tiše kofení a potou kromatice i taká jitřnice, i též koláče s pece; ten kdo by nešel na posvícení, ten byl bláznem přece. To je vám žvanda, žumafá banda, v hospodách hraje ve všech, pěkný trumpetý a klarinetý, dudám div neoprakne mách, v hole se všechno točí, i rychtář i panický koch, jenom ti státi ti státi pář, radost jim zář s odí . . .“ Vlak to znáte! A coť teprve ta vjevalňka s posvícení! — Na posvícení také saje si vojáček s H. a na zpáteční cestě byl samé povídání, co všechno doma našel. Dobráček ani na kamarády nespomněl. Buchet a koláčů veal jim celý uzel a sobě k tomu pečené kufátko. Na náštěti o všechno hanebně přišel, aspoň na čas. A jak se to stalo? Inu, takhle. Soudě jeden saje si do Hradce, aby si tam nakoupil různé potřeby. Na zpáteční cestě sešel se s vojáčkem. Ve vagoně se to pěkně sedělo, bařtlo a povídání nebylo konca. Právě, když byli v nejlepší, zahvídal vlak a už byli ve stanici. Pan soudě se sotva vzpamatoval, že je již doma, když vlak už byl v pohybu, popadl balík, šok a už byl venku; sato vlak uběhl již dále. Pan soudě, který vtedy směřal, zejména v hospodě, usmí se samolibě, že tentokrát nesmařkal a že bude mít tentokrát šaněška radost. Viděl dobře nakoupil a zejména hedvábný látek, který šemboe a paní tehdy bude sloužit manifik. S úsměvem a bes bázně vkročil tentokrát do světnice a šaněška radostně se ptala: „Tak, co jsi přinesl, Vašíčku?“ Tak má drahá uvidíš. Jen se podívej! To jsou ale šátky!“ Paní, pusena ženskou svádavostí honem rozuzila balík. Podvíkačky, kořile a šauptichl hodila stranou, pak se jí ale objevily libé přehonové buchy a koláče. Čarvenaly se jako panenky. A co ta vus! Slina šla srovna na jazyk. Avšak, kde aio, tu nie, šátky nikde. Pán Vašek koukal na to oaly škopraěly, srovna tak, jako Vašek v Prodáně nověstě, když měl se ženskými takovou smůlu. V Praze i v Hradci viděl sice již všelijaké kamity, ale jak možno hedvábné šátky proměnit v podvíkačky a buchy páně Hattlovy v buchy a koláče, to mu nijak nešlo na mys. Teprve, když byl vsat drahou svou polovici na bezlamentey, napadlo mu, že by ty buchy mohly patřit vojáčkovi a ten že mu ve vagoně s ně nepoch koření, use nioe a šátky. Bětel prto s podvíkačkami a bučkami i s tím kufátkem honem na nádraží. Telegrafoval, aby mu šátky a usenice i s kořením poslali spět, leč brzy dostal odpověď, že ve vlaku nie nenalezeno, že to někdo asi lačno koupil. To byla velmi mrazitá věc; těš se však, že aspoň něco má. I to mu však páni na nádraží vsali; musí přý to poslat za vojáčkem, když mu to patří. To byla rána pro pána souděla „Šátky pryč, buchy pryč!“ — tak saupěl a s resignací se vracel k šemboe. Co te ma řekla jen asi jeho paní, když se jí vrátil bes šátkě, bes koření, bes bučk a bes buchet? To náš spravodaj dále už nepovídá.

Truchlivé zakončení posvícení ve Zvíkově. V pondělí na úterek dne 14. září o pěl 2. hodině s pělností slavili při hudbě a tanci obyvatelé a hosté Zvíkovití v hostinci u Kulhánků veselé posvícení, jen že toto velmi tragicky skončilo; neb ku bytu a tančárně přilehající stáje senem naplněné sa — a nad hospodou stály v tu dobu pojednou v plameni. I přiválal jezdec koňmo tam odtud v nejprudším kvapu a leta se správnou do Bohárny k sboru hasičskému. Ihned na to zazněl klidnou nocí jen slabé trubky signál na poplach, a v pěti minutách rachotí povoz a ubění se stříkačkou v právoce čilých hasičů Bohárenských v čele s jejich velitelem p. Fr. U. a obec. starostou p. Sk. a jinými občany, aby přispěli nešťastným ku pomoci. — Přiválavše v několika minutách k ohni, pracovali hasiči i obecnostvo ze všech sil, aby požár zhasili. Úsilovné práci se to podařilo, oheň byl lokalizován, vítr táhl na štěstí do pole — v opačném směru bylo by snad lehlo pěl zcela dřevěné osady popelem. Stavení bylo pojištěno, mělo se na jaře započítí se stavbou novou. Štodola zděná a taškami krytá zůstala bez pohromy. Přčinou neštěstí jest slo-myslnost lidská. Nejhoroznější při tom a nejbolestnější jest ztráta zmařeného života lidského. Dva dráteníci polem veselé spolu prospěvující, ubírali se pod večer toho dne ze Starých Nechanic do Zvíkova, nepochoybně též na posvícení, a ubytovali se v tomtěž hostinci; ulehli si v dobré náladě, bez vále a vědomí hostinské, na stáj do sena. Usnuli a spali tvrdě; Fr. Tabáček s Liakovic v čas procitl, a vida sa sebou stáj celou v ohni, skočil, buřil na rychlo soudruha, tahá jej, lom-eje ním — ale marné. — Musil kamaráda věrněho opatřiti, a sám v úterku spáas hledati. Omámen lek-nutím, neví kudy ven, volá, křičí od hrdlo staří, aš to útrpná a bedlivá jedna sousedka S. spozoruje, přistaví k lomenici řebík a drátář šťastně před brozou smrti jeřt pomoci zachráněn. Kašpar Zahumanský z Vy-soké uhořel. Při hasení byla pak mrtvota jeho hákem ven vytáhena s hlavou odtrženou, poskytující divákům po-bled děsný! Ve vřkohlí byl znám pod jménem „Husar“,

protivě a hamrů vojákoval. Vítěz se byl z manevrů moravských pod Hostýnem sešel do své drabě mu a milé domoviny na Nechaněch navštívil; byl 37 roků starý zločínk. Ráno byla za něho ve farním kostele v Bohárně sloužená tichá mše svařá a bylo modlení. Mrtvola jeho byla na hřbitově bohárském pohřbena.

Z Nového Města n. M. V neděli večer zemřel zde bývalý český poslanec a deklarant, pan notář Antonín Schmidt a věku 78 let. Pochován byl v úterý odpoledne za četného účastenství sdejšního lidu a svých známých s největším ohledem.

Zprávy díloznané. Ustanovení jsou: p. Ant. Mikán, koop. v Hradišti, za kapl. do Opatova, p. St. Michálek, koop. Opatovský, za koop. do Mládkova, p. J. Valíček, koop. Mládkovský, za koop. do Kunstatu, p. Václ. Heger, koop. Kunstatký, za koop. do Damáškova, p. Frant. Stejskal, kapl. Damáškovský, za koop. do Janova, p. Fr. Okrouhlický, za koop. do Vrsova, p. Fr. Hofman, koop. Vítkovický, za proz. katesbetu do Lanškrouna, p. Vil. Keckstein, koop. v Janově, za kapl. do D. Újezda, p. Frant. Prudič, neomysta za koop. do Hněvčeva!

Obecní kuchyně v Hradci Králové zahájí činnost svou na sv. Václava 28. září o 11. hod. odpolední v č. 63 v Dušní ulici.

Již i v údolích svítá! Zaamenitý jeden náš muž učinil při jedné příležitosti výrok: Na horách už svítá! Čímž chtěl projevit, že prozřívá již masové dnešní naší intelligenci, vidouce epoustu nábožensko-moravní, v níž tose národ náš, obrací (ovšem dosud nezměně, ale přece) sraky své k Bohu a katolickému po otčině sdělenému náboženství. Asi před měsícem byl jsem na schůzi lidové — tedy v údolí, — a viděl jsem, že i tam již svítá. Jeden muž, starý dělník, povstane po přednášce jednoho kněze, pravil: Pánové! Za mladých let byl jsem vojínem a zúčastnil jsem se dvou bitev. Po dnešním, jak máš v těle zaprudila stálá krev, když před bitvou přišli k nám prostým vojínům naši důstojníci a s nimi i sám velící generál se svou družinou, napomínajíce nás ku statečnosti a vítězství boji za císaře a naše mocnářství. Mnou s námi radostně plakali, a když pak brzy po té sušivé bitvě se rozpustila, krev i život dali za císaře pána a jeho semu. Podobně připadá mi to, pánové, dnes v posledních letech máho stáří, kdy vidím, kterak v sušivém boji, jenž se vede ve jménu svobodomyšlnosti, vědy, osvěty a politiky proti katolickému náboženství, přicházejí mezi nás naši kněží, ano i naši biskupové, jak právě v těchto dnech přesvědčil jsem se o sjezdu katolíků v Hradci Králové, povzbuzující nás k boji za víru a církev Kristovu, jež nitím není jiným než královstvím Syna Božího. My katolíci jsme od sv. břimování vojny tohoto království Božího, a kněží jsou našimi důstojníky a biskupové našimi generály v boji na ochranu tohoto království. Vsmušme se tedy, katolíci masové, vidouce dobrý příklad a alyšice nadšená slova svých neohrožených vůdců, a bojme statečně těžký boj, který nám vnutila nevěra a besbožecká falešná věda. Pod praporem Ježíše Krista a v boji za Jeho království musíme zvítěziti jako zvířili v horách ještě dobách než nynějši jest naši katolíci předkové. Podporujeme se navzájem a při volbách dejme své hlasy jen takovému muži, o němž víme, že jest bojovníkem za království Boží! Bouřlivý souhlas všech přítomných mužů doprovázel tato slova a s mnohých úst bylo alyšeti vykřiků: Mysvěho kněžstva neopustíme a my s ním věrně bojovati budeme, až zvíříme! Máš Hrd, kde a kdy se tak stalo? Ke konci minulého měsíce nedaleko památného bojiště u Kolína nad Labem. Již tedy i zde v našich údolích svítá!

Ze Skuhrova. Že i v našem zátíží hor podporně se vše co dobré a uslechtilé a co tedy podpory hodno, toho můžeme podati dokladů několikero. Již při smínce o tom, že má býti zřízen v obcích našich hasičský sbor, také již vícekrát obcem našim nařízený a který je podle poměrů a bez ohledu na to, jak která strana o tom smýšlí, také skutečně potřebný, jelikož nejde zde o záchranu majetku jednotlivce ale o záchranu všech, nevíť kdo kdy čeho bude potřebovati; tedy již při smínce o hasičském sboru pořádala „čtenářská beseda“ zábavu a po té nedávno pořádáno divadelní představení. Cistý výtěžek z obého něco přes 20 slatých je hasičům budoucím v dispozici, připraven! Ve prospěch nešťastníků stráž vod v Krkonosích stáčených pořádána byla sbírka obrámková, jež vynesla 18 sl. 8 kr. obnos, který svému účelu byl odeslán! — Nyní pak ve „čtenářské besedě“ konají se přípravy k zábavě ve prospěch svatováclavského daru „Ústřední Matici školské“, jež nyní více nežli kdy jindy potřebuje toho, aby každý Čech podle možnosti konal svou povinnost k ní, když poměry v uzavřeném území jsou pro rodiče české tak smutné a pro jich děti tím smutnější! „Beseda“ ve Skuhrově drží se té zásady, že „ne nadarmo dává se, co dává se českým dětem“ a doufá, že bude moci opět jménem všech dárců odvésti dárek Matici dle našich poměrů slušný. Lpni zasíláno 28 slatých. —

Z Čeravova. V osadě naší, která čítá přes 2.000 obyvatelů usnesli se občané zříditi občanskou záložnu. Podílníci se zatím přihlásilo 68. Počet tento zajisté brzy vzroste, neboť čeravovská farnost čítá na 6.000 obyvatelů. Po dlouhých debatách usneseno zříditi záložnu s ručením obmeseným. Zvolen byl prosatimní výbor, jenž má uloženo vypracovati stanovy, které se pak předloží valné hromadě k schválení, načež po schválení stanov al. městodržitelství vstoupí záložna v činnost, bohá blahodárnou ve prospěch celého občanstva. Paa dr. Rudolf, advokát z Králové Hradce, nabídl záložně ochotně své služby, které by jinak vyžadovaly značného nákladu, a byly by tudíž občanstvu výhodné. Tím ovšem nevychází záložně žádný závažek ohledně právního zastupování, pak li ho záložna potřebovati bude. Co se týká umístění záložny, bude asi nejlépe, když stane se při původní myšlence.

BESÍDKA.

Tak brány říšské rady a parlamentu jsou otevřeny. Nu, to bude pěkná mela: Vždyť jsem nedávno četl v „Obnově“, že naši poslanci učinili skok do tmy. Byl by to pěkný skok, kdyby tak pan Špindler, vynálezce heala: „vy máte sekýry, my máme pěstě“ — skočil na hrbatého pana Dötze, kdyby pan Udrál se dostal do křídka se šmatlavým Wolfem, kdyby vynálezce koule vystřelené, pan Grégr, napadl na největší germánskou hlavu pana Grossa, kdyby pan fezník Hovorka utkal se s rytířem Schönererem, kdyby cukrář Iro dal osulum pacis našemu panu Adámkovi, to by byla podivná, kdyby v té všeobecné tmě se to ve prospěch blaha rakouských národů všecko zmařovalo, kdyby . . .

Ale darmo mluvit. Ono se to na naši říšské radě nestane. Všecky ty řeči, že se povede nejkrasnější obstrukce, netřeba bráti moc vážně. Provisorní pan prezident dle stáří, osmdesátiletý rumunský archimandrit Zurkan, jistě kuřeti neublíží, vždyť je trochu nabluchlý. A pan rytíř Proskowetz? Ten v praxi není takovým Čechošroutem. S moravskými Hanáky se snáš docela dobře, ba jednou chtěl po nich i mandát a když jím vyznával lásku, byl hlavní jeho trumf: „Vy máte červený gatě a já mám červený srdce!“ Hanáci si však zvolili strážka Skopalíka s červeným gatěm, a tak pan Proskowetz má své červené srdce po dnes Zdáli ho teď zadrž červeným socialistům, nevíme, ale mnoho tím nezískají. Liberálové, socialisté a anarchisté mají sice všichni chuť dělat nejostřejší oposici, ale přec jen mají strach, co z toho bude. Vždyť jest známo, že krejčí zpívají nejudatnější písničky.

Ondyno jsem interwiewoval pana Bumberlíka ohledně politické situace, ale ten se nebojí ani té tmy ani oposice: Rozsekáme to! — pravil — a vypil ještě jednu. Pan Schönerer dělá to také.

S tím skokem do tmy není to tak zlé. Göthe pravil ovšem: „Více světla!“, narážející tím na zatemnělost lidstva. My však máme v našem parlamentě světla nazbyt. Ve dne se kouká na zástupce cislajtských národů Pámblíček a andělíčkové s nebes velikánským oknem, neboť strop parlamentu jest ze skla a tudíž jediným velikým oknem, a v noci usmívá se na pány poslance měsíček jak mazánek a miliony hvězdiček.

Mimo to osvětluje parlament rakouský 32 lustrů, každý světlostí 400 svící, které vrhají na otec rak. národů světlost 22 motorových svící. Na galeriích se nalézá 22 kandelábrů o třech žárovkách, každá majíc světlost 25ti svící. Svítí tedy na 425, vlastně 422 poslanců 14.300 svící, čili pro jednoho každého 33 svící. Nu, a pak-li jim ještě ani tato osvěta nestačí, pak ať přijdou k nám do Hradce. U Košálů již mají nazbyt, ovšem ne té extra. Pan Schönerer, Funke a Fux arcitu pravou osvětu a ten pravý pokrok také nikdy nepředstavovali, a povídají si již vrabci na střeše:

Tu německou stranu „pokroku“ poznáš velmi snadno po kroku, kterým hají židy, kapitál, privileje, křivdy a tak dál.

Ostatně, teď se falšuje na světě všecko. I ten nářek Němců na Čechy. Nejfašnější jest už ta německá oposice a pak radikální řeči některých poslanců. Těm již napřed povídáme:

Ač se ve snémovně objevíte jen tak často jako komety, v kanceláři přec vždy se dostavíte, když se vyplácí diety. — Kdykoliv se spustíš do mluvení, zní to jako vodopád hřmění; škoda ale škoda, že to též jen v o d a.

Inu také jinde se mluví bříkaté a vodnaté řeči. Na př. v Budapešti páni členové toho nejrytějšího národa, z nichž je každý pravým rytířem Brunclíkem.

Maďarí jásají, že německý císař navštívil uherské hlavní město a že skoro do nebes vynášel čuosti národa maďarského. Nejvíce se rozkošl chvěje a radostí vypíná hrud těch moderních Maďarů, neboť ti původní a praví, jak známo rychle vymírají. Počet moderních Maďarů bude se množiti jako hub po dešti, poněvadž již i císař Vilém naučil se několik maďarských slov. Brzy nebude v Uhrách rytířských nic jiného, leč co rytíř, to Maďar. Tyto dny v csatárském lese se sešla společnost maďarských střelců svátečních, o nichž jeden maďarský spisovatel napsal:

Kdyby náš praotec Almoš, který je tu někde mezi vrchy pochován, z brobu vstal a s nimi se setkal, jistě by je oslovil: „Ty starý Kunde, ty Zuarde, Hubo, ty štblí! (Pozn. Dle pověsti přivedl Almoš před tisíci lety Maďary v tento kraj). Kund, Zuard, Hoba, Leventa byli čtyři z ostatních maďarských knížat či vůdců lidu).

Když pak se lovci veselými historkami bavili, pravil jeden z nich:

„Je věru bezké, že tak náhodou v této rusínské pustě sešlo se tolik dokonalých Maďarů. Povězme si ještě, jak se kdo z nás jmenuje.“

Starý pan trochu zaražen se představoval: „Já jsem Brauenfels.“

Druhý veseleji již prohodil:

„Mé jméno jest Kahlenberg.“

Ten, kdo návrh na seznámení učinil, zvolal vesele: „A já jsem Trautenau.“

„Mladík se dal vesele do smíchu. „Mně říkájí Otto Siebelmann.“ Byli to čtyři moderní maďarští vévodové. A zdálo se, že Huba, Kund, Zuard i Leventa se v nich probudili. Je tomu tak.

A u nás? Kdo teď nejvíce volá: „My potomci Husů a Žižků?“ Inu, pan Jeiteles, pan Pickeles, pan Bass a Silberstein, — pan Flaschner, Bauer, Steindler, Blumenzweig; pan Bauer, Graf, Singer, Fränkl, Klein, pan Bloch, Herr Popper, Pollak, Ganz, pan Weiss, Steiner, Fischer, Stein, pan Munk, pan Ippen, Fröhlich, Fein.

To jsou teď naši velmožové, bez starých rodokmenů a erbů sice, ale domů, statků, smének mají za tisíce.

A teď se vracíme k posvícení.

Jame tomu věru povděční, že tentokrát sjezd důvěrníků národní strany svobodomyšlné položen jest do Prahy, v den svatováclavského posvícení. Ualýáme tam zajisté moudré poučení, že u Tásfia byli sliby chyby a u Badeniho, že teď už i ty sliby chyby.

Po mnohých předposvícenských řečech zaládne mezi pány poslanci zajisté posvícenská nálada.

Na sv. Václava jsem se vždycky těšil; už proto, že slavím toho dne své křtiny a že u nás bývá posvícení. Jako hoch dělal jsem toho dne velkého pána, vždyť strýčků a tet bylo na návrtě mnoho a každý mně dal královský na ty časy dar v podobě čtyráku nebo šestáčku. Později jako student dostával jsem zlatky — toť se rozumí, že naši je musili bratránčkům oplatit — a mimo to jsem hodovával jako Lucullus. Vždyť toho dne se pakovaly již knihy a buchty na študýr. Jak jsem se později těšil, že na sv. Václava jsem se dostal poprvé do Prahy a tu v celé velebnosti viděl jsem v stříbropenné Vltavě obrázeti se královské Hradčany! Venkovský mladík přichází jako slepý do věru velkoměstského a kromě toho: což nezáleží právě na počátku? Vždyť ty chvilce od sv. Václava až do sv. Havla — od královského do císařského posvícení — jsou u studentů vlastně nejradostnější v celém roce. Kuřry jsou plny, toboiky zásobeny, zajíců a husí na trhu vůčihledě přibývá a na sv. Václava voní líbepáchnoucí, do červené upečená busička z každého domu!

Na sv. Václava přejú všem to nejlepší. A až budou drazí krajané v nejlepší královské posvícenské náladě, kéž i upřímným dárkem vzpomenu též na naši Ústřední Matici školskou.

My se musíme dosud sami starat o sebe, co si nedáme, to nemáme. My nejsme ještě v království českém samosprávnými pány, my nejsme ještě tak daleko jako Maďarí, kdy na královském hradě budínském pronášel našemu králi a rakouskému císaři německý císař maďarský připitek: eljen a kirdy!

(Zasláno.)

Každý člověk může chybiti. Všichni učitelové jsou lidé. Každý učitel je chybný. Mnozí učitelé „chybili“ tím, že byli na katolickém sjezdu v Hradci Králové, a za to dostali od svých kolegů, kteří „nechybili“, „zaslouženého“ odsouzení: „Hanba zrádcům!“

Kteří tak volali, jsou příliš svobodomyšlní. Zádají však jen sami pro sebe svobodu myšlení, řeči a skutků, jiným jí nepřejí.

Veliký básník dí: „Sám svobody kdo hoden svobodu zná vážit každou; ten, kdo do pout jímá otroky, sám je otrok.“

Proč lidé stejného povolání ztrpčují si život na tomto světě mezi sebou, když mají všude kolem sebe nepřátel až nasbyt? Nikdo nemá ustláno na růžích. Jistě „v tom světě a věcech jeho všechněch nic není než matení a motání kolotání a lopotování, mámení a šalba, bída a tesknost, a naposledy omrzení všeho“

My, kdo jsme na sjezdu byli, máme za to, že jsme nechybili, když jsme se přiblížili učitel ke knězi a knězi k učiteli: jameť oba učitelé. Za to, že nám milí kolegové provolali nezasloužené: „Hanba zrádcům!“ Živáme snažné těch, jich se týče, aby dříve přišli ku poznání sebe sama a zhostili se nejprv vlastní náruživosti svých, jako: karbanu, pití, pytlacení, ženských a p., by se jim vždy a všude mohlo zasloužené volati: „Sláva, chvála a čest svorným vzorným!“

Pak necht' jiné odsuzují.

My „hanbní zrádci“ jim odpouštíme a prosíme Hospodina: „Pane Bože! Jako my pro nevinný sjezd od nich učiněni jsme vinnými na soudě jejich, tak necht' oni pro naši nevinu na nevinné počtení jsou na soudě Tvém! Jako na nás, z čeho chybného by nás vinili, našli oni; necht' na nich, z čeho by je vinili jiní, nenalezne se na věky ničeho.

Spravedlnost Tvá necht' pak prospěje nám „vinným“ i jim „nevinným“ k životu věčnému!“

Tolik dle nedostatečného arciděle našeho veřejnosti k úvaze podává také jeden „chybný“ učitel, „zrádce“.

POZOR!

Upozorňujeme nejkrásnějším způsobem veřejnost na právě založenou a dle nejnovějších zkušeností uspořádanou

továrnu na cikorii
Josefa Kučery
v Mokrovousech
pp. řádová,

kdež se s nejlepší suroviny jen sbírá nejlepší jakosti vyrábí.

Závod tento je ryze český a doporučuje se pánům českého občanstva, kteréž sejiť ve vlastním prospěchu dá dobrému českému výrobku přednost před výrobkem cizozemským, daleko se mu vyrovná.

Proto očekává se, že české občanstvo, zejména pak uvědomělé rolnictvo podporovati bude tento nový český a rolnický závod, k čemuž se dle besed:

„Svůj k svému!“

Pamatujte při své potřebě na českou cikorii J. Kučery z Mokrovous. 177

Václav Zima,
vyrabitel hospodářských strojů
v Přepychách u Opocna,
vyrábí jako specialitu

čistící mlýnky na obilí

svého vlastního, patentem chráněného vynálezu, v době nynější co nejlepší známé

ŘEZAČKY

v noži uvnitř broušenými, za nejlepší uznáno, 158

šrotovníky

s mlýnskými kameny, svého vlastního patentovaného vynálezu, jež velmi od jiných kamených šrotovníků se liší, vynikají celým chodem a větším výkonem; univerzální rychloprací stroje se ždímadly, pro každou domácnost pro poloviční úsporu výloh prací nevyhnutelné.

Při všech výrobcích sráženo nejlepší jakost, solidní obrobky, ceny mírné.

Cenníky na požádání zdarma a franco.

Svůj k svému!

Vynájemná na výstavě v Hradci Král. r. 1894
státní medailí a diplomem.

UMĚLÉ ZUBY

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přemě a solidně na základě dlouholetých zkušeností, radě za nejlepší obaluhu a nižší ceny než všude jinde. 88

Otázní pánů občanstva poroučí se v účtě plně

Josef Čáslavský,
zubní technik
Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

Svůj k svému!

Tovární sklad obuvi
frmy Al. J. Najedlý v Kuklenách nachází se
v Hradci Králové
u pana A. Dvořáka
v domě č. 164 na náměstí, vedle c. k. soudu
kdež lze dostati krásné a solidně pracovanou obuv z nejlepšího materiálu, od nejjednoduššího až do nejjemnějšího a elegantního provedení.

Výhodná koupě
pro každého.

Veškerá obuv zhotovena jest s kůží vyrobené ve vlastní parostrojní koželužně a můžeme tedy za solidní materiál ručiti. 129

Kupecký krám
v Hlinsku a kostela (v tomto domě nalezá se hostinec p. Pantůčkův) jest od 1. prosince t. r.
k zadání.

Závod trvá celé století.

Blíží sdělí Ant. Sokol v Hlinsku č. 271. na Záměstí 179

Sklad a výroba nábytku
FRANTIŠEK KNEPR
v Hradci Králové, Malé náměstí

nabízí
ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené

úplná zařízení do pokojů
se dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného

BR páčkovky a židličky, **BR** opsy a stoly do oken, hladké i sdrhované dle franc. způsobu. 181

Práce velmi důkladná v cenách mírných.

WALDEK & WAGNER
v Praze
o. a k. dvorní dodavatelé.
Úřední oprávnění
k zařizování vodovodů

pro obce, velkostatky, továrny, lázně atd. Nepraktičtější anglické a francouzské klesety. Sprchy, hydranty, pouliční, požární a zahradní. Vodoměry. Roury Hadice. Stříkačky. Fontány. Čerpadla všeho druhu. Montáže proti záruce vlastními montéry provedena poskytuje i zabezpečení proti samrznutí.

Cenníky a podrobné rozpočty zdarma a franco.

Železné
mříže, okna, okenice, dveře, vrata, ploty

Železné
konstrukce, vazby a mosty nejlevněji provádí

A. Rainberga,
veškerá zámečnická v Pardubicích.
98 Rozpočty a cenníky zdarma a franco.

(Zasláno.)
Pan Josef Krejčík,
umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.

Dílny: Bubna č. 12. – Sklad Kláštní t. 24.

Poštovní poukázkou zasílám povinný obnos ostatní část díla dříve než ujednáno. Socha i jesky ně jsou krásné a mnoho se líbí a moře, jako všechna Vaše práce, úplně uspokojují.

S áctou vašíkou oddaný
P. Norbert Procházka,
děkan.
(110-16)
V Přelbovicích, 23. listopadu 1897.

(Zasláno.)

Od medic. autorit vše odporučeno řecké víno sňatí prvního řádu **Eleutheropharm** 1 lah. al. 1-50 půl lah. 80 kr., v demijonu 1 lah. al. 1-68 dodává **H. F. SEIGEL** v Praze, Vodičkova al. 30. (Hlavní sklad pro naše země.)

Těch druhů druh, méně sladký: **Achater sec.** se stejné ceny.

Řecký čistý medok v demijonu 1 lah. al. 3. — Nejvyšší významování státní medailí, „mosinár.“ lékařské výstavě 1896. — **Žalýky** drahou i poštou. (180)

KÁVU surovou a praženou

dobré jakosti při mírných cenách

jako i veškeré osadnické zboží, lahůdky, vína a - i cizozemské, jemné likéry, minerální vody ve velkém výběru

KAREL FANTA, PRAHA—II.
Růžová ulice č. 9.

Zákázky zasílají se franco do doma, záložky 170 s vankou vyřídí se obratem poštou.

Pánům překupníkům zvlášť mírné ceny.

Vlastní přetřina kávy

Odporúčame co největší

P. T. velečestnému duchovenstvu, al. patronátům a obecním úřadům, veškerým spolkům a dobrodincům hojně zápasem

*** výrobní závod ***
(nejstarší v tomto oboru v Čechách zal r. 1810)

všech kostelních paramentů, praporek a veškerého kovového bohoulžebného náčiní a. t. d. firmy:

Ign. V. Neškudla a syn
v Jabloněm n. O. v Čechách.

Děkanem solidnosti a správného vyřizování velect., zákazek jsou přičtená všem uznání a odporučení z veškerých Čech, Moravy a Slezska a významování na zem. jub. výstavě v Praze a četných krajských výstavách. — Cenníky, vzorky a rozpočty zasílou se na požádání franco.

EM. BĚLSKÝ,
v Hradci Král.
doporučuje bohatý výběr
velkých i chlapeckých oděvů
a modních látek na objednávky.

Stálá výstava v nově zbudovaných prodejních místnostech.

HYNEK GOTTWALD,
továrna na železný nábytek
v Praze, Na příkopě, „U Špinky“

doporučuje velečestnému duchovenstvu: 181

Koberce. Záclony. Závěsy do oken. Pokrývky na stůl. Pokrývky na postele. Prošívané přikrývky. Cestovní přikrývky. Vaky na cestu. Houně. Deštníky. Župany. Železné postele. Mosazné postele. Mycí stolky. Matrace. Stojany na šaty. Zástěny ke kamnům. Přístavce ke kamnům. Ubláky. Nábytek z ohýbaného dřeva.

Pravé perské koberce. Zahradní nábytek.

Oznámení.

Od nejvyššího dvorního úřadu
Jeho c. apoštolského Veličenstva císaře
Františka Josefa I.,
podařilo se firmě

ARNOSTA WAIGLA,
v Prostějově

s císařských sklepů ve dvorním hradě
ve Vídni

větší množství starého, velmi jemného, původního
vína s nejlepšími a nejzdravějšími vlnic Rakou-
ska výhradně zakoupiti, a dovoluje si hořejší firma
ct. p. odběratelům vína oznámiti, že prodej a vý-
stup vína z c. k. dvorních sklepů již započal,
k čemuž všichni milovníci pravého
zdravotního moka ráveho se co
největšího sved. S veškerou úctou
178
Arnošt Waigel,
velkoobchod vínem.

Oltáře, sochy, obrazy
a veškerý kostelní nábytek
180
v každém slohu

správně, solidně a čistě provádí
uměl. závod řezbářský a sochařský
pro práce kostelní

Petra Buška synové
v Syrovově.

(Založeno 1852.)

Provedeno přes 200 oltářů.

Nejlepší odporučení.

Množství vlastních nákrešů a fotografií
k volnému nahlédnutí franco.

Kočáry

nejnovější soustavy, práce solidní,
ceny levné doporučuje

Čeněk Buben,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavách: V Jaroměři stří-
brnou, v Dobrušce zlatou, v Praze státní
bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší
vyznamenání čestný diplom s právem ražení
zlaté medailie s korunou. 78

Pozor při koupi

pravé Franck'ovy kávy,

neboť v obchodě vyskytují se bedničky a balíčky,
jež nejsou

pravou Franck'ovou kávou,

nýbrž nápodobením, a prosíme tudíž by
se na

následující Ochranné známky a Podpis
přesně zřetel bral:

Heinrich Franck Söhne
Linz. Ludwigsburg.

CHOMUTOV, PARDUBICE, KOSICE, LINEC a.d., ZÁHRAD, BUKUREŠT.

K "Černé" kávě:

ku 4 lícům hrnkové - 1 líc Franck'ovy kávy

"Bílá" :

ku 3 lícům hrnkové - 1 líc Franck'ovy

2. 200 2. 4. 12.

2. 20. 4.

EXSICATOR

Navštívenky

od

60 kr. výše

nabíjí

B. knihtiskárna

v Hradci Kr.

2. 20. 20. 20. 20. 20.

SYREČKY
olomoucké,

světově známé, pikantní chuť, kterým se žádá jiné nevy-
rovnají, nabíjí se mírných cen. 5 kilogramů asi bedničku
obsahující všechny druhy na skoušku, odešlu proti předem
zašlým 1 zl. 80 kr. poštou. — Olomoucké syrečky
prodávají se v cizině jako delikatesa! Adresa: (48)

V. Šindlerová Olomouc,
Ztracená ul. č. 18.

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Nábytek. Vybavy pro nevěsty.
Úplné zařízení do pokojů, salonů a ložnic.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

(26) v Hradci Králové

Svatojanské náměstí č. 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelá-
nových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.

Cenníky a nákresy na požádání franco.

Žádné

sesouvání

a sřícení se studní více!

Čteným správním obcí, pivovarů, cukro-
varů, vůbec všech průmyslových podniků,
jakož i pp. stavitelům a soukromníkům
při zahřívání nových studní, dále čteným
správním dolů při stavbě šachet nabízí se
nížepevný stavitel o. k. priv. bezpečných
zdravotních cementových studní a šachet
ku provádění těchto se zárukou. Studně
tyto předtí všechny až posud užívané ne-
jen tím, že stavba jejich jest úplně be-
pečná a lehce k provedení možná i v té
nejvyšší půdě, ale hlavně tím, že každé
zoděnění vody, vzniklé prosakováním
rozdílných výkalů zemi, úplně jest vylou-
čeno, což jest velkou výhodou zvláště
tam, kde se studně s nedostatkem místa
těsně při stokách nebo sáchodech zaklá-
dají. Stavba studní těchto jest po-
měrně s menším nákladem spojena než u
studní obyčejných, naž zvláště uposor-
huji. Laskavě nabídky zasílány buďtež po
adrese:

Věkoslav Navrátil,

úředně oprávněný stavitel o. k. priv. be-
pečných cementových studní

Loňany, pošta Velké Čakovice-
187
Praha.

Heřmánkový květ

čerstvý bez šlopek i dobře sušený, kupuje v ka-
ždém množství za ceny nejvyšší (112)

lékárna Karla Hubáčka
v Hradci Králové.

Karel Herink

v Praze, Malá Karlova ul. č. 147-I.

doporučuje za ceny tovarů:

deky hedvábné, atlasové, deky perím piněné,
deky vlněné, atlasové, deky rougenové, deky
kretónové nejnovějších vzorů protivaných.

KAPY co povlaky od jednoduchého až do
nejjemnějšího provedení; a sice: buď
vytvářejí neb krajkou zdobený. 181

Malíř a pozlaccovač

J. BARTA,

V RYCHNOVĚ N. KN.

Havlíčková ulice č. 197.

doporučuje se P. T. kněží a patro-
nálním úřadům

ku pozlaccování oltářů, náhrobků
a veškerých potřeb kostelních.

* Mimo to přijímá a vkusně provede

malby ohradů.

Vzorky předloží se na požádání.

Veškeré zakázky vyřizují se vkusně tr-
vale a levně. (13)

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHOVĚ n. K.

nabízí na dobu podzimní

čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Račteš uctiněti jen malou objednávku na skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veleobchodníkům a veselejšími zákazníky za vzácnou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibuji vždy vzornou, poctivou obsluhu. (15)

Kupujte od svých, podporujte sami sebe!

Pravé přírodní

VÍNO

1 litr za 22, 30, 40, 50, 60 a 80 kr
doporučuje 186

obchod vínem firmy:

Alois Sláma

v Praze,

Kr. Vinohrady, nároží Palackého tř. a Škrétkovy ul.
V sudech levněji! Ceněky zdarma.

Vinný ocet z litru 16 kr.

SUCHARY

mandlové karlovarské, výtečné jakosti, pravé dětské jakož i veškeré druhy **zavařeniny** vlastní výroby nabízí P.T. obecněstvu

Antonín Šejnoha,

cukrářství a výroba bonbonů na velké podnikání
v Hradci Králové. 174

Žentour s mlátičkou

secí stroj Melicharův

a jiné hospodářské náčiní

prodá se

na faře v Jáseně u Josefova.

Ludvík Nejedlý,

dekorační malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauruji staré maby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové. (2)

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

VÍNO

červené a bílé jakož i šumivé

nabízí

Správa vinařství

knížete 189

Jižně z Lobkovic ze sklepa zámeckých na Mělníku.

ANDRÉE
OHEVIOT

Novinka na menčíkovy
v moderní barvě drapové.

Metr zl. 3.40.

Na menčíkov neb oblek
stačí 3 metry.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, šimáky a menčíkovy jen sarděné jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.

První český zářij. závod

ED. DOSKOČILA

v Choceň.

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské náměstí, 32,
nabízí

HAVELOKY

s jemných nepromokavých látek

po zl. 7.50,

dále haveloky

s jemného, nepromokavého štyrskyho lodesu v barvě tmavomodré, šedohnědé, tmavoolivové, zhotovené přesně dle zde uvedeného výkresu

po zl. 10.—, 12.50, 14.50.

Sokolské haveloky nejlepší jakosti přesně dle předpisu

po zl. 12.50.

Při ctěných objednávkách vyprošuji si udání potřebné délky haveloku. 38

Zemský pojišťovací ústav císaře Františka Josefa I.

zabezpečuje způsobem nejistějším

starobní pense

jakož i zaopatření při předčasně nespôsobilosti k výdělku.

Nejmenší vklad 1 zl.

Zvláštní výhody: Žádné příplatky režijní, žádné zápisné, žádné donucení ku pravidelným vkladům, žádné kolky z kvitancí, možnost nadlepení důchodu tím pojištěným, kteří předčasně stáli se k výdělku nespôsobilými se stávajícího již fondu domovního, vyloučení exekuce na vklady a důchody atd.

→ Přihlášky přímo u Hlídelství ústavu v Praze III. →

Malostranské náměstí číslo 6., aneb u jednateřství (u správ všech zemských ústavů, u st. okres. výborů, městských úřadů atd.)

Prospecty a blankety přihlašovací zdarma a franko. 196

Díky.

Všem, kdož v přátelství a lásce vspomněli mých sedmdesátin, činím tímto své nejupřímnější a nejželejší díky!
Dejž i jim dobrotivý Bůh dočekať se téhož stáří, ano mnohem vyššího, ve zdraví a spokojenosti!

Hořice, dne 16. září 1898.

Bohumil Fr. Hekl,

pap. t. kom., maj. st. sál. kříže s korunou, ryt. boš. hr.,
č. b. kons. rada, b. vik. a not., provoděkan v Hořicích.

OBNOVA

Číslo 134.

V Hradci Králové, dne 1. října 1897.

Ročník III.

Číslem tímto počíná čtvrté čtvrtletí letošního ročníku. Develujeme si při této příležitosti všechny pp. odběratele, jimž předplatné došlo, svítí k obnovení tohoto a žádáme zároveň důtklivě za vyrovnaní všech nedoplatků.

„Obnova“ vychází každý pátek o 11. hodině dopolední.

Předplatné obnáší: Na celý rok 4 zl., na půl roku 2 zl., na čtvrt roku 1 zl. Jednotlivá čísla v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Administrace.

Návrat k divokosti.

Nevím, překládám-li dobře slovo reakce slovem návrat a slovo barbarství slovem divokost, ale nerad bych na sobě nechal výčitku, že jsem si nevšímal nápisu na vlaku: Nežijte cizích slov. Ovšem by bylo lépe, kdybychom žádné divokosti a tudíž ani jména pro ni neměli. Ale tomu Bohužel tak není, neboť rychlým krokem vracíme se k divokosti čili života po způsobu divochů.

Hlavní známkou národů divokých jest nevědomost náboženská čili neznalost Boha a poměru člověka k němu jakož i nesmrtnosti duše. — Misionáři naši sice praví, že jsou jiskra náboženství i v duši divochů a jeví se tomuhle tušením vyšší nadpřirozené moci a nesmrtnosti duše. Avšak i to shledávají jako pravidlem nezvratným: Čím větší jsou pojmy náboženské u divochů, tím větší i jejich divokost v každém ohledu.

Divokost ta jeví se pak:

1. nechutí jejich ke všemu, co sluje „ideálem“, co jest více duchové, čili vůbec ku práci čistě rozumové. A proto není možno dospěle divochy vůbec ani vyučovati. Netěší je to, nemají pro to zájem, a umírají přese všechno úsilí misionářů převážnou většinou v stavu divokosti, takže misionáři jsou nuceni jen od dítěte počínati, a jen od vzdělaní dospělých nezkažených dětí očekávají ovoce prací svých.

FEUILLETON.

Proč se starý Vondrák dopálil.

Prozrazuje Ant. Stránský.

Na česko-moravské vysočině nedaleko hlavní silnice rozkládá se v údolí pěkná vesnice. Asi čtvrt hodiny nad vesnicí u lesa jest několik stavení, řekneme třeba „na vystrkově.“ V nejzadnější živnosti bydlí rodina Vondrákova, „po doškách“ říká se tam „u Zadinů.“ Podívejme se tam do světnice.

Starý Vondrák sedí ve vytopené světnici na široké lavičce na kamen. Toto jest od pradávna vyhrazené místo pro hospodáře v zimě, v létě. Má vzdor velikému borku, které z ohromných kachlových kamen višňové barvy sálá, beranici na hlavě. Obličej má na četných místech polepený ždíbci hubky. Právě dnes se byl po svém zvyku vlastnoručně „opulbíroval“, ale tahle operace neobešla se nikdy bez prolití krve, neboť břitvu neměl kolik roků u brusiče; obtahoval si ji sám na holiince. Jak známo, hubka zastavuje krev, proto měl ji vždy v zásobě.

Na protější lavičce s lenochem sedí sedlákův syn Mates, dobrý čtyřicátník slušného zevnějšku. Vzdor jeho věku říkali o něm posud všudež jen „Vondrákův hoch.“ Příčinou toho bylo, že o něm otec jinak nemluvil nežli „můj hoch“, a živou mocí nechtěl mu popustiti živnost, pročez nemohl se mladý oženiti. Hnětlo ho to již několik roků. Také syn má na hlavě beranici a kouřil ze své dýmky. Podobá se otcovi jako vejce vejci, jako by mu s oka vypadl, stejně veliký, rozložitý, kulatého obličje, jiskrných očí, tmavých vlasů, jen ne tak prošeďavých jako otec. Slovem celý tatík, jen že nemá na obličej ždíbce hubky.

Venku sviští studený, mrazivý vítr, pohá-

A jak jest to dnes u nás? Kdo zmyslně nezavírá oči, musí viděti, že v mladším pokolení u nás klesá láska k ideálům. U nás se nyní blavně studuje pro chléb. Věda a umění jest nejryš jen prostředkem k blahobytu tělesnému. A jestliže nyní klesá počet žáků na gymnasiích, jest to spíše jen důkazem té smutné dost pravdy, že se nejdá o vzdělání.

A naříkali se nyní právem na povrchnost vědění bez hloubky, k jaké vede řádné myšlení — logika. — A není to zase nic jiného, než nechuť ku práci čistě rozumové. A proto množí se u nás počet „polovzdělanců“ to jest lidí, kteří byli sice v nějaké škole, ale důkladně s hloubkou náležitou ničemu se nenaučili. Fráší a křikem, uchvácením citu nabývají „přesvědčení“, ale mysliti, nebo sledovati důkazy rozumové, nejsou s to.

A není naděje, že by se s pokolením takto vychovaným a bezmyšlenkovými listy a časopisy „vzdělaným“ dalo něco poříditi. Má-li nastati opravdu zájem pro vědu, a mají-li lidé opět začíti pracovati rozumem, bude se museti začíti s dětmi. S těmito nyní dospělými se nepotíží nic.

Zdá se mi, že to je se vzděláním u nás, jako s těmi továrními látkami. Narobí se toho mnoho, na pohled je to pěkné, ale té staré ruční práci se to obzvláště trvalostí a tedy vnitřní cenou nevyrovná.

Divokost jeví se pak:

2. děsnou nemravností. Misionáři praví, že pohlavní nepřirozené neřesti tak jsou rozšířeny mezi divochy, že tím jednotlivé kmeny až i vymírají. — V této přesmutné věci při náteru pokroku a vzdělanosti pokračuje se tak děsně, že se právě tu jeví nejvíce návrat k divokosti. — Hřešilo se jindy taky, ale aby se vymýšlely prostředky k ukájení divokých chutí, tak že se staly obchodem a ohlašování jich pramenem příjmů i pro listy „konservativní“, to je přece jen sláva devatenáctého století, které osvobodilo lidstvo i od Boha. — Obrovskými kroky třebaš lidé chodili pěkně oblečení — klesáme v divokost. A přivodil ji liberalismus. Bezbožectví plodí bezbožnictví, to jest nikoho se nebející nemravnost divochů.

Při tom sluší podotknouti, že jest známkou života divochů snížení a zotročení ženy vůbec a mnohoženství svlášt, a tudíž i smičení života rodinného.

Křesťanství poznamenalo důstojnost ženy, po-

nějíci sněhové vločky a lomující okny. Velikánské dřevěné hodiny s učazeným „cifříškem“, nedbající ani závisť ani hněvu vedou své obyčejné „tyk — tak — tyk — tak.“ Po chvílích v nich hrkne a s rachotem odbíjí se hodiny na křepalvé péro. Starý bašá a odplivá v souměrných přestávkách kus před sebe na podlahu. Syn taktéž baščí a plije jako tatík, ale trochu vedvedněji a elegantněji.

Takto obadva skoro dvě hodiny se bavili nepromluvivše ani slova. Váš brzy již nastane ještě živější „diskurs.“ Mates škrábe se chvíli velmi významně za uchem a to jest bezpečnou známkou, že má něco velmi důležitého „za lubem.“

„Ba právě, asi po dlouhé čtvrt hodině jme se takto řečniti:

„Táto, kolik pak je mně roků?“

Starý nepohnuv ani brvou baščí o všechno pryč, taktéž syn. Když uplynulo asi deset minut, zdálo se, že otázka šťastně starému dopracovala se až k mozku, ten poručil jazyku, aby mluvil:

„To nepotřebují takovíhle hoši vědět!“

Aby ale syna poněkud upokojil a potěšil, po chvíli dodal:

„Hochu, ty's o hrat roků mladší než já!“

„Hoch“ přisvědčil smutně. Starému Vondrákovi bylo právě 72 let. Chvilí bylo ticho ve světnici. Konečně chopil se Mates opět slova.

„Táto, Zahradníka Kačka, to je holka...“

Starý vypouklil oči jako myš na komisáreka; tak že Matesovi zašla kuráž k další chvále milované Kačenky. Otec zatím vyklepal o palec levé ruky svou dýmku, nacpal, zapálil a hulil znovu. Vykouřiv ji do polovice uznal za dobré, uděliti svému „bochovi“ dobrou radu:

„Mateji, dej si pokoj, chceš-li mít zdravé hnáty!“ Matěj byl ale dnes k nevystání hovorný. Zdálo se, že má něco velmi důležitého na srdci, neboť dibal se za uchem jako pes v červenci.

světlo manželství jakožto nerozlučný sňatek je — nebo muž s jednou ženou a jen tím položilo zase rodinu na pevný a svatý základ.

A co dělá liberalismus? Strhl posvátnou roušku z manželství, osvobodil smyslný nejnižší chtíč od sv. pouta, kterým jej ku blahu člověčenstva obmezil Kristus, rozvazuje svazek ten dle žádostí a vášní lidských; vyhání ženu sestárlou od krbu domácího, trhá a ničí rodinu, a vyhání i děti od srdce mateřského neb otcovského. — A nedělá li to tímto způsobem, setřel aspoň i z cizoložství ohavnost hříchu. — A synáček jeho socialismus nechce manželství vůbec, ba ani mnohoženství, pokud je *spolubydlením* jednoho muže s více ženami, nechce, nýbrž „volnou lásku“ po způsobu zvířat. — Je to ten z husitství vypěstovaný adamismus v novém vydání, děsný skok do divokosti zaviněný „osvobodomyslností“ samému Bohu se posmívající.

Konečně jeví se divokost:

3. hmotným násilím bez ohledu na právo pravdu, spravedlnost a humanitu (lidský soustrastný cit). Síla jest mu náhradou za tyto věci.

A proto, má-li náčelník moc a sílu, vládne bezohledně, násilně, katansky; vláda jest mu porobou otroků. A život rozličných kmenů divokých není nic, než boj na vyhlazení druhého.

Bohužel, že i tyto známky divokosti ukazují se čím dále tím více v životě národů křesťanských.

Stopujeme-li dějiny odpadu od katolicismu shledáváme, že husitství přivodilo dříve neslýchanou porobu maloměstského a vesnického lidu.

Velkým zadostučiněním pro církve katolickou jest v tomto ohledu význam slova „člověk“ neb i slova „člověčenství“.

Ža dob pohusitských a protestantismu se již blízkých znamenalo pánům a měšťanům slovo „člověk“ tolik jako asi v Čechové písní otroka slovo „rob“ a „člověčenství“ bylo tolik, jako „poroba“ — otroctví podobně poddanství. A proto za dnů našich již ani dobře nerozumíme vánoční písní ze 16. století pocházející, v které se dří: Člověčenství naše ráčil vzíti na se. Myslíme na lidskou přirozenost, zatím se tím myslí tolik co v latinské „servitne“, poddanství naše.

Odpad tedy od katolicismu přivedl to „člověčenství“, vláda pánů a měst stala se takměř porobou otroků. Nebyla všude stejně krutá, ale byly krajiny protestantské k. p. v Pomoransku,

„Tatíku, já a Kačka...“ Mates učinil přestávku a odplivnuv si notně mžoural potutelnými očima na starého — „rádi bychom, kdybyste tatíku šli na výměnek.“ Po této dlouhánké řeči unaven si oddechl, opřel se zády o lavičku a čekal trpělivě na otcovu odpověď. Ta zněla uštěpačně:

„Nemiluji výměnku, zůstanu ve velké světnici!“

To byla krutá rána do srdce Matesova; šklebil se jako kočka na horkou kaši. Nyní chápal, že podobným způsobem ničeho nesvede. Musí mu říci zdvořile sice, ale důtklivě nějaký pádný důvod, který by ho pohnul. Přemýšleje asi půl hodiny našel ho. „Táto, se sedmdesáti roky chodí každý na výměnek.“

Starý nechal slova synova polehoučku loudati se do své koirby, pak učiniv několik silných bašů jako mračno odpověděl s úsměškem:

„Já nendul!“

„Kdy pak teda mně dáte kontrakt?“ osmělil se syn.

„Kdy? — až mně bude osmdesát pět roků, budeš-li hodný, jinak nikdy!“

Mates zhluboka si vzdychl a kouřil jako komín.

Hovor umkl nadobro, starý jen ještě krátce pověděl, že ráno pojedou se saněmi do lesa.

Kouřili, plili, škrábali se za uchem a hodiny na stěně — tyk — tak — tyk — tak, venku skučel vítr.

Mladý uvažoval v duchu, jak to asi bude, dá-li mu otec zápis repry, až mu bude osmdesát pět roků. Do té doby bude „hoch“ dobrý padesátník a jeho „děvče“, Kačka, starý ohlodek. Teď pojednou ani jeho dýmka neměla „tah“, nebo samým uvažováním zapomněl „táhat“. Vyndal tedy „špárák“ a píchal do troubele tak zuřivě, až mu špárák stranou vyběhl ven, nebo se mu v troubeli nelíbilo. Teď byla planda v kole, ale co z toho? Co mu byl starý troubel s vyhládkou, že zůstane

kde se stal sedlák „leibeigen“, to jest jako ma-
jetek patřil těmto svým pánu. (1)

Znamenitý to krok do divokosti tím, co se
podnes vyhláší za „osvobození od pout římských
a okovů ducha“. K takovým skokům do divo-
kosti patří též rostomilá zásada evangeliků: O
kraj, toho i náboženství. Násilím bezohledným
vzato bylo lidu náboženství a byl nucen poslou-
chat karatele a učitele pámem najatá. *Všecha
obrázení katolíků byla marná, ani do vyměnění ne-
bylo právo býti po katolicku.*

A utěšený tento skok do divokosti bral
lidu českému i jazyk. Kostel a škola učiněny ně-
meckými a tak jako u divochů násilím byl huben
jiný kmen.

A podobně je to podnes, kde vládne se za
odpadu od katolicismu, liberálně. — Bezkonfesa-
ně a v cizím třebas jazyku, nebo taky v cizí kon-
fessi se mnohde vyučuje. Právo národa na samo-
statnost, na jazyk se utlačuje močí.

A boj národnostní — jak jej vede Schönerer
a Wolf — což to jiného, než rev divokých vášní
neznajících práva a humanity, stojících o vyhu-
bení „kmene cizího.“

A boj našich listů liberálních, radikálních,
socialistických, ano — Bohužel — i evangelických
proti katolicismu, což to jiného než násilí láti,
frázi, skroucením a pomluv, až má katolík pravdu
a právo nebo ne.

Což divu, že davy lidu českého v pravém
alova amyslu divochů, ano i dorost z intelligence
duchovně pustné. Smutné to ovšem naděje v bu-
doucnost.

Jen právě a pevné zásady náboženské mohou
zde pomoci. Jako missonář jen náboženstvím
z dětí divochů dělá lidi vzdělané, tak jen a jen
pravé křesťanství zadrží ten u nás děsně pokro-
čilý návrat k divokosti a škody odpadem od Boha
spisobené napraví jen a jen pravé křesťanství.

Bohužel, až bez naděje nejsme, jelikož vě-
domí katolické se vzrůstá, není přece jen doba
ta blízko, v které se lidstvo vrátí zase k pravé
vzdělanosti návratem k náboženství. — Když my
nyní žijící budeme umíratí s tím vědomím, že
jeme návratu náboženství v život národů aspoň
cestu prorazili, tušíme, že vděk lepšího potomstva
nemine nás.

Učitelé a politika.

Orgán hraběte Badena, „die Reichswehr“
píše: Na konci let šedesátých platilo za nezvratnou
skutečnost, že bitvu u Králové Hradce bojoval a
vyhrál jedině „pruský učitel.“ Proto jsme musili
dostati také takového učitele, rakouského učitele,
dle vzoru pruského. Říšský školní zákon byl
usnesen, povstala škola novodobá; učitel jakého
jame si přáli (ale my v Čechách nikoli) byl tu:
silný, sebevědomý mladík, který v plném vědomí
svého významu soustrastně shlížel na starého
o hladu a pokoře skomírajícího (?) kantárka kon-
kordátní doby.

Od té doby uplynuly tři desetiletí a z mla-
dika se stal dospělý muž. Vychoval generace
v duchu nové doby a možná, že co do věčné zdat-
nosti nestojí za pruským vzorem. Avšak, stal se
z něho skutečně — rakouský učitel? Vzdělavate-
lem mládeže, jehož srdce naplněno láskou k cí-
saři a vlasti, jest nevyčerpatelem zdrojem, z ně-

„Vondrákovým hochem“, až bude mít šest křížků
na zádech. Co dělat? Tatík má tvrdou českou pa-
lici, má snad se mu syn protiviti? To by sotva
prospělo; mimo to zachovával syn čtvrté přikázání
Boží. Vondrákovi nebyli ještě tak pokročilí, aby
házel desatero mezi haraburdí.

Večer šel ke Kačence, chtěje u ní se potě-
šiti, ale utřil si jen hrubství a místo hubičky
huby. Vyslovila se, že toho má již až po krk.
Na konec dala mu šibeničnou šestinedělní lhůtu,
sice ohledne se po něčem onačejším. Mates seděl
tu jako zmoklá slepice, potom loudal se domů a
vklouzl do své komůrky. Svalil se neodstrojen na
postel, ale nespál. Zapálil si dýmku a kouřil, přiče-
mž kanuly mu po tvářích veliké slze.

* *

Starý Vondrák a jeho syn naložili dříví a
dali se na svahovou cestu. Saně byly plny dříví
až na klanice. Oba muži byli zasněžení, majíce na
rukou neohrabané rukavice. Na boty navázali si
hadry, aby na kluzké cestě nepadali.

Rízení saní na svahové cestě vyžaduje mnoho
sily a dovednosti, zvláště na svahu jest vynaložiti
všecky síly, opíráti se nohama i rukama, neboť
když saně se rozběhnou, jde tu o život a smrt.
Saně porazí tabouny a letí přes ně, až někde o
strom se rozdrtí nebo sjedou do hlubiny.

„Tož, hochu, ve jménu Páně!“ zvolal starý,
vyndal z náprsní kapsy láhev s kofalkou a zavděl
si dlouhým tahem, rovněž tak Mates. Pak stoupili
před saně a chopivše se rohů táhli s kopce dolů.

Mates nabyl tu trpké zkušenosti, že otec jest
posud silný a statný muž, který snad se ještě roz-
hodne až teprv v devadesátém roku postoupiti
mu živnost. Krátce zaduman vedle otce. Až p-sad
šlo to dobře. Tu však dojele na srážné, ledem
obrátné, velmi nebezpečné místo, kde bylo nutno

hož dorůstající mládež vlastenecké smýšlení čerpá?
Otázku tuto nelze bohužel tak rychle a radostně
a bezpodmínečně potakat, jak bychom chtěli.
Neboť náš učitel se stal především politickým
učitelem a háře než to, strannickým po-
litickým učitelem. To není tak zcela jeho
vinou. Neboť „liberální doba“ potřebovala přivr-
žence a vybírala si je horlivě a obratně s řad
školníka a z učitelstva, kde to jen bylo možno.
Liberální vláda měla býti právě pro všechny časy
zabezpečena a proto musila vyhovět mládeži a
správa státu, pramenící to a splavný tok veřej-
ného života v trvalou dráhu strany se dostati.
To se zdálo býti chytrým a bylo to přece jen
hodně spozdílym. Neboť veřejný život, jeho pra-
meny a proudy jsou síly přírodní, kterých lze sice
užívat, ale nikoli v držení míti. Čas uplynul a
s ním liberální doba. Ale politický učitel zůstal.
Z počátku sice ještě jako věrný přívrženec, který
se zasazoval o liberální vládu a její návrat, pak
ale, když tento návrat posunoval se pořád více
v pozadí, jako politický přívrženec, lhostejno či.
Zatrolená politika vzešla mu právě v krvi. Drá-
dilo a lákalo jej neustále, jako dříve agitací k cí-
sádství, děláním voleb k moči při volbách se do-
stati. Napřed volič, pak rýpal, pak zvolenec. (Erst
Wähler, dann Wähler, dann Gewählter.) Dovolena
od školní lavice a školního vyučování, to zůstalo
cílem a snahou našeho učitele, tím jest dnes více,
než kdykoli dříve. Kde taková vyhlídka kyne, tam
táhne. Včera antisemitství, dnes národnostní my-
šlenka, zítra sociální demokracie, a pak li pozití
nebude jinak, tedy anarchie.

A věrnost k císaři, láska k vlasti, rakouská
říšská myšlenka? Můj ty Bože, to jsou sice velmi
krásné a ctihodné věci, avšak člověk se tím do
smrti nezbaví školní lavice a návštěvy školy.
Strannická politika, ta posiluje své věrné přívr-
žence, své pilné pionýry ku předu, často jediným
posunutím do přední řady, kde je člověk viděn a
slyšen. A čím radikálnější strana, čím bouřlivější
její zápolení, tím lehčí je výsledek. Ne, jakoby
všichni naši učitelé tak smýšleli. Možná že jest
jich dosti, snad více než li se domníváme, kteří
při pohledu nad takovým řádním kroužkem hlavou a
mrzutě uvažují, proč právě oni, kteří ve svém po-
volání hledají a nalézají uspokojení, tak ochotně
musí nastavovati svá záda, aby špihákové po nich
se vyčinouti mohli. Avšak křičel menšina jde nad
rozvášnou většinu a tak se stává, že naše učitelstvo
zdá se býti naplněno denním politickým proudě-
ním, že každá politická strana si je nadchází a —
bo z neuzivá; každá, jen žádná rakouská strana.
Neboť takové v Rakousku není. Národně a radi-
kálně, liberálně a socialisticky, a jak už ta stran-
nická hesla znějí, to zvoucí, to slibující, to alýš.
A právě učitel měl by býti nepřistupen žádné
politické strannické propagandě. Bůh, císař a vlast
měli by býti pilíři jeho smýšlení. Neboť jemu svě-
řujeme naše nejdražší statky, naše děti. Od něho
žádáme a očekáváme, aby v mysl dítěte štípil
bázeň Boží, dynastickou věrnost, lásku k vlasti.
Nikoli strannickou politickou vášní, nikoli soci-
ální rozbořením. Avšak jak má vyučovati tomu,
o čem sám pochybuje; jak má na jiné přenášeti,
co mu samotnému schází a jak má se uvarovati,
aby osobní jeho názor věcnou učebnou látku ne-
pronikal, ji nezbavoval a neformoval? A když se
pak stává, že naše děti se posmívají tomu, co
svato, kritizují, co jejich nezralosti by mělo býti
sotva poohopitelné, a když ze školy přinášejí po-

zarejdivati stranou. Mnohé saně i s lidmi slitly
tu dolů s polámanými ády.
„Hochu, číhy!“ velel starý — „hochu, zahni
číhy!“ — Po chvíli křikl opět: „Hochu, ouha —
zaraz!“ a opřel se vši silou proti saním. Totéž
učinil syn, ale nebyti hajného, bylo by bývalo
zle. Hajný jde proti nim, přiskočil a pomohl jim
na nejhroším místě.
Když mu starý děkoval, probodil hajný: „I
rádo se stalo! Za to mne pozvete na svatbu, až
budete ženiti syna.“

Starý se na něho podíval jako žába na hroma.
„No, no, nemějte mi za zlé,“ usmál hajný — „já
nemyslí nic zlého. Ostatně, necháte-li syna —
„hochu“ — chtěl jsem říci — dlouho svobodným,
pak nebudou děti vědět, mají-li mu říkati tatínku,
nebo dědečku.“

Starým to trhlo. Nepromluvil ani slova, měl
se k odjezdu. Bez dalších nesnází dojele šťastně
domů.

Druhého dne po obědě vytratil se starý ze
světnice a šel do výminkářské chalupy. Tu pro-
hlížel si celou světnici, obhlížel kamna a okna,
dobře-li přiléhají, potom prohlížel i stěny a dveře.
Vše bylo čisto a útulno. V rohu byly dvě červené
natřené lavice, před nimi jasanový stůl s trnoší,
na stěně sv. obrazy na skle malované, ale již vě-
kem sešlé. V druhém koutě stála veliká starodávná
postel. Zvláště to se mu líbilo, tak že by byl mē-
lem na ni se převálil.

Za několik dní vyšel Vondrák opět s „vý-
měnkou“ ve svátečním obleku. Byl svátečně nala-
děn i napařádn. Místo krátké dřevěny s jalov-
covým troubelem bez rohové špičky visela mu od
úst pěkná „porculánka“; místo domácí pangrotky
měl na blavě zánovní beranici. Vešel do velké
světnice pokynul „hochovi“, aby šel s ním.

Vyšedše z domu ubírali se dolů do vesnice.

litické mínění máte vědomosti? A to se stává, to
se musí stát, když smýšlení a smázení učitele ne-
krouží okolo jeho povolání, ale stará se pouze
o strannickou politiku. Pořád jest větší řada otců,
kteří udívené a starostlivě poslouchají dítě, které
řvaní se školy, s prapodivné školy. Zmáhá se také
poznání a stává se všeobecným, že rozbedně ne-
může býti prospěšné, když učitel, jehož povolání
ve své podstatě jen konservativní, jen zsebovává-
jící a udržující býti smí a nikoli bořící, v poli-
tické denní vřavě stojí v prvních řadách, posouvá
tam, kde nejradikálnější požadavky zavlaží. A toto
poznání jest široký podklad, na čem se staví to,
co přiblípuje anebo tendenčně narává se „reakce“,
„spátečnictví“, vláda „kněžouraká“. Nicím z toho
není, jest to jen opravdívá starost o naše děti,
z nichž chceme udělati pořádné lidi, dobré občany,
dobré vlastence, ale nikoli nesnášenlivé strannické
fanatiky a vrtácké bořiče. Učitelé sami jsou to,
kteří mají vliv na stoupání neb zmenšování této
starosti, oni sami jsou nejlepší pracovníci na
stavbě — „reakce.“

Proč uvažujeme o těchto věcech? Protože
k tomu zase zavdává příčinu „affaire učitelská“. Propuštění pěti prozatímních podučitelů od vídeň-
ské okresní školní rady vyvolalo v liberálním a
sociálně demokratickém tisku bouři nevole. Neboť
těchto pět podučitelů byli osvědčení sociálně de-
mokratictí agitatori a jejich propuštění jest proto
brozným činem násilným. Ovšem, kdyby to bylo
pět protiliberálních agitatur, pak by se snad
nehnul ani listáček v novinářském lese, pak by to
byl čin spravedlnosti, který se musí co nejvíce
schvalovati. Než, až se již potrestání těchto mla-
dých mužů schvaluje čili nic, v jedné věci budou
všichni nepředpojatí souhlasit: učitel, jež dle
vzoru pruského jsme napodobili, nevyhraje nám
žádné bitvy, pak-li se nestane jiným učitelem! —

Článek „Reichswehr“ psán jest ovšem ze
širokého stanoviska rakouského, centralistického,
avšak též v autonomistických Čechách zasluhuje
pozornosti. Vždyt před 10 lety v pověstné schůzi
konviktské pravil mluvčí liberálních učitelů pan
Skála: „budme rádi, že nám ty (centralistické)
školní zákony udělali.“ Naše učitelstvo liberální
a socialistické jest ostatně tímli názory prosyceno,
co židovské liberální a nacionální učitelstvo ně-
mecké. Kdyby podvrtaým proudům vědy dárane
byly celily naše školy, nebyly by se u nás tak
smohly císařské pokrokařství a internacionála. Kus
viny na tom mají vedle školských zákonů též
mnozí šisvobodomyšlní úředníci a inspektori, kteří
proudy v učitelstvu, které „Reichspost“ tepe, příme
nebo nepřimo podporují. Tak v úředním listě
jednoho hejtmanství severovýchodních Čech, kde
se nedávno konala všeobecná výstava, jsme se do-
četli, že se trpěti nebude, aby takové neřady,
jako dávati ve vědní day prásdno, když se od-
bývají náboženské zkoušky atd. — se
stávaly. A v židovské metropoli na širém Po-
labi sub auspiciis pana c. k. školního inspektora
projednána otázka, zda-li někteří členové učitel-
ského spolku Komenakého přistoupením svým ke
spolku katolických učitelů v Čechách neprohráli
se proti stanovám spolku Komenakého. Toť se
rozumí, že liberální učitelé k otázce přisvědčili a
4 členy katolického učitelského spolku s Komen-
ského vyloučili. Iau, je to svobodomyšlné. A pan
inspektor panám evangelikům takovou radost zka-
ziti nemohl. —

Bude snad záhodno, aby o školských pomě-

Starý nepromluvil cestou ani slova a syn netrou-
fal si na příčinu cesty se tázati. Lidé ve vsi udi-
vené za nimi blédli. Starý zahnul k úhlednému
stavení. Bylo to u starosty. Ten po krátkém uví-
tání tázal se Vondráka, čeho si přeje. Po dlou-
hém mlčení — starosta netrpělivě čekal na odpo-
věd — vyhrklo ze starého: „Postup!“ Nyní se
vše vyjednalo, čeho k tomu bude potřeba. Téhož
dne večer seděli oba zase na svých lavicích u ka-
men, starý v ošumělé čepici, „hochu“ naproti ně-
mu. Starý bafal s krátké dřevěny a odpíval v
odměřených chvílích kus před sebe. Syn bafal též,
ale elegantněji a hudiny vedly své „tyk — tak —
tyk — tak.“

Mladý škrábal se chvíli za uchem, bezpo-
chyby študoval nějakou ohnivou řeč. Konečně jal
se řečniti: „Tatíku, smím jíti s Kačkou na faru?“

„Ovšem, hochu, ovšem!“ zněla odpověď. A
co posud se ještě nikdy nestalo, starý se rozho-
vořil dále: „Matěji, měli jsme již dávno potkat
hajného!“ Tato slova pronesl tak nečným, neby-
valým hlasem, že syn v udivení na něho vypou-
lil oči. Potom vzal otce za ruku a stiskl mu ji
upřímě. Otec stisknuti opakoval tak srdečně, až
kosti praskly; syn byl velice dojat, i přešel si
rukou obličej, tvrdě, že mu kout vynutil slze.

V masopustě byla svatba. „Hochu“ a Zahrad-
níkovo „dívče“ byli usdíly párek. Vše bylo ve-
selo, nejvíce starý Vondrák, čili jak nyní mu ří-
kali, tatínek. Obličej jeho zářil radostí, ačkoli byl
žďibci hubky polepen, neboť se byl před svatbou
„opulbíroval.“

Na výměnku mu svěřili, žije jako pták v se-
menci, čili jak sám říká, jako baron v pekle. Za
nejmoudřejší svůj skutek pokládá, že se dopálil
na hajného.

1904

rech v okresu k . . . a o působení pana inspektora více se nám psalo a aby katoličtí poslanci na tyto správy upozorněni byli.

Zdá se, že vláda nechce dále trpěti politické štvárence radikálních učitelů. Této názoru zdá se býti panující politická strana v Dolních Rakousích. Tyto dny byly opět 10 radikálních učitelů potrestáno. Za příčinou letošních voleb do říšské rady, posílali daňnacionalové a mezi nimi též vídeňští učitelové provolání německému lidu a učitelům, v nichž odporovali volby Schönererových a vystupovali neurvale proti všem ostatním stranám. Na Chebsko rozeslalo takovéto provolání 10 učitelů vídeňských a 2 z ostatních Dolních Rakous. Provolání tato byla sice rozeslána v uzavřené obálce, avšak zemská školní rada dolnorakouská se o tom dozvěděla. Nařídila vídeňské školní okresní radě, aby s dotýcnými učiteli zavedla disciplinární vyšetřování. Učitelé byli vyslyšáni, podali však proti vyšetřování souhlasné protesty do protokolu. Učitelé na dané jim otázky neodpověděli, namítajíc, že mají volnost své politické názory projevovati. Okresní školní rada proti učitelům trestně nesakročila, ale odeslala akta spět zemské školní radě. Před několika dny dostali vídeňští učitelé přísnou písemnou důtku od zemského výboru a venkovští dva učitelé byli s trestu na jiná místa přeloženi. Učitelé se odvolali k ministerstvu. Hledíc však k známým výnosům dolnorakouského místodržitele a ministeria vyučování, netřeba moc ostrovtipu uhádnouti, jak odvolání dopadne. V některých státech evropských se politické agitace učitelům nedovolují, poněvadž zákonodárci mají se za to, že se jimi učitelstvo vychovatelskému a vzdělávacímu svému úkolu odcizuje.

Konec neblahé písničky.

Stojíme na práhu obrovského převratu ve smýšlení a náhledech lidu českého. Aniž bychom se při tvrzení tom o nějaké fantasie opírali, vzpomínáme, že již kolikráte v tomto listě bylo uvedeno, kterak v poslední době zvolna mění se mínění mnohých důležitých osobností politických u nás. Avšak přítomná doba přináší v celý náš politický, společenský i hospodářský život kapitální vyšetřování.

Třebas že dnes ještě naši „probesenci“ v celých zástupech nevyslovovali, co všechno srdce a svědomí jejich říká, tak přece již počtvě dosnávají, na kolik bylo za předchozího desetiletí v našem veřejném životě pochybeno.

Okamžik popatřme spět na dobu tu, již skoro každý — mimo ty nejmladší — pamatujeme.

Před desíti lety orval se z Prahy pokřik, hotový poplach, z něhož vyznívalo, že ty osoby, že ti mužové, jež český národ doposud pokládal za vzory svých vlasteneckých snah, jejichž památku nosil jako světlou stopu nálehtilého působení, že ti mužové byli vlastně darebáci, podvodníci, šibalové, kteří tak daleko šli, že falšovali a podvrhli naše pamětné rukopisy, což také znamenalo, že podvrhli a falšovali kus české historie, z něhož až doposud přýstila se v srdce dospívající mládeže čistá láska k národu a důvěrná hrstka vlastenecká.

Četá mužů, kteří se doposud řádnými zásluhami o národ a o vlast a o jejich pomoc a rozkvět chlubití a h. nositi nemohli, smělou rukou strhovali celou řadu mužů ctihodných, vzorných, obětavých i vlasteneckých ze piedstala věčné paměti národa.

Smělé toto jednání ovšem že celou naši veřejnost peděsilo, polekalo. Voláno na ně „podejte důkazy o tom, co tvrdíte,“ avšak pásové ti na místě, aby důkazy ty podali, jali se na celý národ volati, „dokaž, že nemáme pravdu, obhaj ty sám své výtečnický a své nejstarší literární památky!“

A národ opovážlivou tuto řeč připustil a místo aby důkazy o tvrzení jejich dále bezohledně a neuprosně žádal, jal se dobromyseľně památku těch a oněch mužů proti nim hájiti.

To byla chyba a velká chyba v životě a postupu našeho národa! Neboť amělá ona tvrzení, jež pásové, kteří si dali jméno „realistů“ nalezla aluchu především mezi naší dospívající mládeží, v jejíž srdcích podezření proti druhdy uctívaným mužům proražená přirozeně vzbudila nedůvěru a pochybnost vůči všem, na co sluhá zejména mladíku s úctou a vážností pohlížeti.

Z toho smělého a neblahého semene, jež po většině osobní zášť a nenávisť v českou roli naseala, vzbudily ony nešťastné poměry, z nichž mládež pojala nelásku ke všem starším a jala se hledati — pravdu.

Pravdu tu pak hledala podle daného vzoru. Nikoliv, aby pátrala po stinných stránkách toho či onoho muže, ale ona bez rozvahy a ohledu začala volati na pořád na jednotlivce: „dokaž, že nejsi nebezpečný, dokaž, že nejsi šelma!“

Podezřívání jednotlivců, útočení na čest, utrhaní na počestnosti, upírání zásluh slávil v Čechách své orgie.

Nož netrvalo to mnoho let a nyní již nadchází nám doba, že především zase mládež začíná na místě písničky radikální písničku novou.

Když kolikráté útočení na všechny osoby,

jež u nás v životě veřejném působí, jejich vlasteneckví svíklati nedovedlo, tu začíná mládež hádati důkazy o jejich nebezpečnosti a nespokojuje se pouhými nařčenými, nýbrž chytá za lincec domavdní pány — soudce.

Najednou objevují se ukasy, že ti, kteří druhdy směle a pyšně sedali na soudcovskou stolicí nade všemi počestnými muži, najednou vlečení jsou jedem za druhým na veřejný pranýř, kde se dostává jejich působení kapitálního výprasku.

Poněvadž nám o osobní snižování nejde, tedy nevádíme jména těch, kteří byli v poslední době z veřejného života domů posláni, aby se tam styděli. My to pouze konstatujeme a poukazueme k tomu, že na ně již také došlo a že nastal konec jejich písničky, což znamená vlastně teprve jenom počátek k odvety a odměny za jejich působení, jež bylo jenom samá špína, samý smutek, samé rozněcování bojů a zápasů domácích.

Jungmann, Hanka, Palacký, Šafařík, Tomek, Dr. Rieger, biskup Brynych, Randa, Kvíčala, ba i ti mladí dr. Herold, dr. Pacák, dr. Podlipný, atd. atd. všichni se ocitli před soudným tribunálem państwa, jemuž nyní začíná celá řada nových mladých mužů uváděti na pamět, aby si především zaměřili před vlastním prábem a lid se od domácích štvanců začíná odvracet ne s nevolí ale zděšeně lomě rakama, kam to český národ touto cestou došel.

Ano, pro samou domácí pračku, pro nepřetržité ostouzení odvrácena byla jeho pozornost od nejdůležitějších a nejvášnějších potřeb a zájmů. Mladobeska politika po celou řadu let viděla své poslání především v porážení Staročechů a v kočování se s místodržitelem Thunem, za svobodomyšlnost bylo považováno znevažování katolické víry a uvádění ve směsnost její kněží a při tom nedbáno, s jak horečnatým úsilím odporové, nepřátelé a vysavati českého lidu své posice upevňují, jak všude všeko pro sebe zajímají, jak i do budoucna svou nadvládu a přemoc zajišťují a připravují, až tu dnes najednou stojí český lid ve vážné politické chvíli s jednou kapsem prázdnotou a se druhou vysypanou.

Břemen, povinnosti, úkol má vyběhati tolik, kolik jenom umozolené jeho ruce snesou a při tom mateřská jeho řeč i jeho víra jsou znevaženy tak, že na příslušníků národa našeho lpi jako nějaká dokonce pohana.

A co toho hlavní příčinou? Naše vzájemná k sobě neláska je to v řadě nejvážnější! Místo abychom jeden za všechny a všichni za jednoho opírajíce se o to, co nás v národ a souvěrce spojuje, postupovali, trpěli jsme mezi sebou hádkami buď zbuňných myslí anebo nezralých rozumů, které při oslavě výročního dne vydání památného reskriptu nedovedly na schůzi za příčinou toa konané nic jiného, nežli zapěti odrhovačku „Já mám trakař nově“, když o ostatním pomlčujeme, aniž bychom chtěli uváděti, že to bylo dětinstvím, když ondy kupa nadšenců vešla do restaurace německého kasina v Praze a když po vypití sklenice piva nechal tam každý jednotlivce — škatulku matičních sirek.

Dnes český lid a jeho řídící, totiž všichni vážní mužové to nahlízejí, že stala se chyba a již také každý ví, co to za chybu bylo.

V národní náš veřejný život připuštěno bylo působení živel, které znamenalo rozvrat a to rozvrat tak důkladný, jehož odčinování bude trvat zase hodně dlouho, nežli přiveden bude každý opět na své místo, kam patří, aby se nečinil soudcem druhého a raději sám pracoval, jak nejlépe umí a jak může.

Ve planých domácích bojích těch zabynuly sta ano tisíce mladých existencí, zejména z kruhů studentských a boj ten svedl část dělnictva v rozpor s ostatní národní společností. To všechno způsobilo ono neblahé podezřívání a osočování, jež před desíti lety bylo bezdůvodné a nešťastné v našem veřejném životě zahájeno. Byla to nešťastná písnička, když všechno od podlahy bylo radikálně obráceno, když chtělo býti vejce nad slepicí.

Kam bychom byli za klidných, vzájemné lásky plných a za vzájemným soutěžením práce naplněných časů těch došli!

Ke dnešní politické a hospodářské bídě nikoli! Alepoň bychom měli lásku, víru a naději, jimiž bychom přemohli a překonali protivensství největší.

Než poznání chyb se již dostává, konec radikální písničky u nás dokvikuje a proto těšme se blahou nadějí, že nás nejbližší doba donutí všechny jíti v jednom řiku a zahajovati své nejen domácí, ale i politické práce od oltáře, jako se dalo druhdy.

Těšíme se, že k tomu dojde co nejdříve. Příklad toho postaví nám před oči i vzpomínka na počátek našeho ústavního života, na r. 1848, kdy deputace vypravující se do Vídně předněti požadavky a prosby Českého národa odcházely tam se zehnaním svého vrchního pastýře, který je také i při návratu vítal a „Tě Boha chválime“ pěl.

Kdo správně vidí ten každý uznává potřebu savorzení se českého lidu do vlastního srdce, v němž sídlí božské enosti: víra, láska a naděje. Pak-li ty v životě svém obnovíme, nikdo nám neublíží, protože nás nepřemůže a proto konec neblahé radikální písničky vítáme a nechceme ani

výčtkou trestati její „spěváky“, neboť mají také svou zásluhu. Přesvědčiti český lid, že podle jejich noty nikam jinam nedojde, nežli ke škodě a záhubě.

Politický přehled.

Sbor zemských důvěrníků národní strany svobodomyšlné, který se sešel v den sv. Václav, patrona země české v Praze — v počtu asi 180 — přijal resoluci, v které tvrdí: 1) že národní strana svobodomyšlná trvá i na dále při zásadách sjednu nymburského (který však hlásá nejostřejší opozici), žádá poslance, aby i na dále se vší rozhodností domáhali se našich práv. 2) Národní strana svobodomyšlná, uznávajíc potřebu, aby veškeré strany na radě říšské, které domáhají se rozšíření samosprávy zemské a provedení národní rovnoprávnosti, seřadily se v pevný řík, schvaluje přistoupení poslanců českých na radě říšské do svazku parlamentárních stran pravice, na základě programu vysloveného v návrhu adresy schváleném většinou adresního výboru poslanecké sněmovny a souhlásí, aby zástupcové českého národa solidárně působili s ostatními stranami pravice, pokud tyto pevně a účinně domáhají se budou splnění společného programu, zejména rozšíření samosprávy zemské a provedení rovného práva všech jazyků v říši. 3) V uvážení nynější situace politické a vzhledem na účelový rozmach německé obstrukce proti integritě a celistvosti království českého, proti právům jazyka českého a proti národním menšinám českým ponechává sbor zemských důvěrníků národní strany svobodomyšlné poslancům českým na radě říšské nutnou v boji tom taktickou volnost v pevné důvěře, že poslancové se stálým zřetelem k základním bodům programu českého zařídí své kroky v parlamentě vůbec a ku nynější vládě svisláš dle prospěchu národa a zejména dle toho, jestliže vláda hraběte Badeniho skutky ovědčí svou vůli, splniti postupně požadavky české a zdali odhodlá se vládnouti ve smyslu spravedlnosti národní a autonomie zemské. — Německé časopisy se slobí, že dle přání našich radikálů pokroková a realistická nestala se v národě českém nová rostrika, z které by Němci ovšem nejvíce kořistili. — „N. Fr. Pr.“ jizlivě praví, že přijatá resoluce uděluje poslancům rozřešení a odpustění za hříchy spáchané.

Čeští členové panské sněmovny poukazují k tomu, že by bylo velmi prospěšno v zájmu české věci, kdyby s nimi čeští poslanci ze sněmovny poslanecké udržovali pravidelné styky, jako je udržují Poláci obou sněmoven a nejnověji také ústavověrci. Zejména hr. Jan Harrach se saazuje za to, aby nastaly pravidelné styky mezi českými členy obou sněmoven. Tím by si zabezpečili čeští poslanci schválení všech našich požadavků ve sněmovně panské, jakmile by byly ve sněmovně poslanecké přijaty.

Slezané se dovelávají práva. V neděli sjeli se do Moravské Ostravy čeští a polští Slezané, aby prokevali o politických a národních potřebách slovanského lidu. Do Ostravy, která leží uprostřed mezi Opavkem a Těšínskem, sjelo se přes 600 důvěrníků. Schůzi zahájil slezský vůdce (rozený Moravan) dr. Stratil, na návrh dp. faráře poslance Grudy svolení za předsedy staříky vlastence Glajcar (Polák, Mdr. Moravec z Klimkovic (Čech), za zapisovatele dr. Kreisl (Polák) a redaktor „Op. T.“ Otáhal (Čech). Když vůdce moravských Čechů dr. Palkovský byl uvítal bratry Slezany a svisláš Poláky, promluvil říšský poslanec kanovník Svěší o politické situaci. Ostře odsoudil ošemetné německé liherály, proti nimž Poláci a Češi musí státi svorně. Češi farář dr. Gruda a soudní rada Hrubý živě vyřídili, jaké křivdy se páchají na slezských Slovanech. Protestanti Poláci rolník Cienciala a dr. Michejda poukázali na křivdy ve školství a soudnictví. Poslanec dr. Stratil prohlásil se po ostřejší taktiku Slovanů na zemském sněmu proti liberální obstrukci. Nadšeně mluvil o shodě českopolské též halický říšský poslanec dr. Danielak.

Delegaci byli zvoleni: Za Čechy poslanci dr. Engel, Herold, Janda, Kaftan, Pacák, Schwarz, Kramář, rytíř Wiederspurg, Parish a hr. Max Zedwitz, za náhradníky dr. Mettal a Udrtal (Němci kompromisem nepřijali a proto svolení nebyli). Za Moravu svoleni Čechové dr. Záček a Stránský, člen středu hr. Vetter a levičák dr. Gross. Za náhradníky voleni Němce Seidl a rolník Vychodil. Levičáci jsou za Moravu v delegacích poprvé v menšině, poněvadž moravská mittelpartaj, nechce držeti s liberální obstrukcí, spojila se s Čechy. Za Královu svolen Šusteršič, za Istrii, Terst a Gorici sami Vlačí, za Slezsko, Štýrsko a Korutany něm. opozitanci. Za Halič Rusín Barwiński a Poláci: Jaworski, Jendřejovič, Dzieduszycki, Rutowski a Popewski, za Bukovinu Rusín Lupul. Panská sněmovna volí 20 delegátů. Český živel jest tentokrát v delegacích velmi silně zastoupen. Proč nezvolen dr. Fořt, není nám známo.

Ministerský předseda hr. Badeni měl souboj s trutnovským poslancem Woltem. Papěš Lev XIII. ve svém listu se dne 13. září 1891 vytknul katolický náhled o duellu. Souboj protiví se zdřavému rozumu; přití se zákonu Božímu; pohrdá zákonem církve, jež pod trestem vyloučení zapovídá k souboji vyzývati, souboj přijati, buď jako sekundant, svědek a pomáhač se ho účastniti, souboji nebrániti. V době, kdy humanita tolik postoupila, kdy veřejná čest právní zcela na snadě jest, musí aspoň pro každého katolíka býti zásadou, nikdy a s nímžné příčinou souboje se neúčastniti. Hrabě Badeni byl stelen do ruky, avšak brzy bude uzdraven.

Emuňstí královští manželé meškali ve Vídní, kdež král se radil s hr. Goluchovským a Badenim, načež odjeli do Budapešti, kdež uvítání byli císařem a arciknížaty a ubytovali se v královském hradě. Ministr zahraničných vztahů odjel též do Budapešti. Zde se bude odvívat porada společných ministrů a obou ministrů presidentů za příčinou ustanovení společného říšského rozpočtu. Císař se vrátil z Vídně.

V Chorvatsku maďaronská vláda s jimi opatřeními rostrpčuje lid, který šárlivě hájí své právo náboženské a národní. Tyto day 4000 sedláků v Seni pobili tři úředníky, protože se jim pravilo, že uherská vláda chystá jim nové úklady. Povstání je teď potlačeno, přes 40 sedláků přivedeno v okovech do Záhřeby, na sta jich bloudí po lesích a četníci konají na ně honby, protože jsou obviněni pro slocin vzpoury zabít a vraždy. Jinak jest lid pokojný. Vzdor tomu prohlášen výmínečný stav a stanné právo a sedlákům zakázány trhy v Karlovcích, takže nemožno prodati obilí, drůbež, seleninu a dobytek. Věci ty jsou nyní za fauku a lichvářům se naskytá nejlepší příležitost, aby se obohatili z bídý seláckého lidu. Žid je dnes ovšem pánem v Uhrách i v Chorvatsku, takže křesťanské obyvatelstvo počal více chudnat.

V Německu chtějí trojnásobně svyžiti daň z piva, aby měly potřebné miliony na nové loďstvo a děla.

V Rusku v některých guberniích a v Sibiři hrozí vypuknutí hlad, protože letos sně dopadly tam ještě hůře než r. 1891. Zemstva žádají vládu za podporu, aby mohli nakoupiti obilí.

Na Kubě nenašel dosud obrát ve prospěch Španělů. Spojené obce Americké chtějí zakročit ve prospěch povstalců, pak-li v Hjně Španělsko ostrova Kubu nespokojí.

Drobné zprávy.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou pp.: Jan Hůlek, sám. kaplan na Sychrově, za faráře do Lomnice, Josef Poláček, farář C. Libchavský, za děkana do Zamberka, Ant. Bittner, koop. Hradištský za kaplana do Opatova (Abtdorf), Fr. Okrouhlický, za kaplana do Vráce, Vil. Kekstein, kaplan Janovský za kaplana do D. Újezda, Frant. Hofman, koop. Vít kovář za prozatímního katecheta do Lanškrouna, František Prulič, neomyeta za koop. do Hněvčova. Uprávněné místo: Česká Libchava, fara patron. Oskara Parishe od 27. září 1897.

Elektrická dráha z města na nádraží má, se zříditi na jaře v Hradci Králové. Vyjednává se v této příčině s více elektrotechnickými závody. Současně se pomýšlí na zavedení elektrického osvětlení. Otázka tato nevykročila však dosud z předběžného stadia.

Městským inženýrem v Hradci Králové na místě resignovaného inženýra pana Tomáše Souhrady, jmenován byl chvalně známý inženýr při českém místodržitelství, pan Karol Hrabas.

Osobní. Přeloženi byli páni soudní adjunkti: V. Kinst z V. Mýta do Chrudimi, Timon Weil do Kostelce n. O., J. Zvěřina z Litomyšle do V. Mýta, Konrád Král do Kutné Hory, J. Schmied z Jaroměře do Police, F. Jareš z Litomyšle do Stoda, A. Jindra do Rychnova, L. Koubek ze Stod do Chotěboře, dr. Maška z Hlinska do N. Bydžova, Antonín Durdík z Jičína do Chlumce, dr. Jan Procházka do Jaroměř, Pavel Scháněl a dr. Vítek do Čáslavi, Jan Dříza z Litomyšle do Ústí n. O. Advokát dr. Ladislav Pavloušek z Jičína stal se adjunktem v Sobotce, dr. Bican z Jaroměř v Polici.

V sobotní schůzi obecního zastupitelstva opětně schváleno stavební místo pro učitelský ústav v Pospíšilově třídě naproti budově obecních škol. — Obecní jatka usneseno postaviti u Pouchova. Architekt pan Weinhengst, který s pp. radou Pilnáčkem, inženýrem T. Souhradou a měst. svérólekařem Hamáčkem vykonal studijní cestu po Německu a prohlédl si celou řadu tamních vzorných jatek, předložil stavební akizy. Možná, že jest německý způsob výtečný, avšak osvědčil-li se v Hradci, dovolujeme si máti jisté pochybnosti. Nejame zvykli německé disciplíně a budou-li se vyzkály jak u nás obvykle — po sousedsku odvádět, mohou s toho pojiť mnohé nepřijemnosti, jak pro řezníky, tak pro město. Ovšem pak-li se bude zachovávat vždy a co nejpráhěji vzorná čistota a přesnost, budou-li stroje přesně pracovat, pak možno, že i ten německý způsob se u nás osvědčí. Proti stavbě jatek u Pouchova lze však předvésti i jiné podstatné věci. V Pouchově jsou hřbitovy katolický, vojenský a židovský. Pak-li koná pohřební průvod sbožné zpěvy a modlitby, bude nemile ve sbožnosti vyrušován, pak-li kolem povedou s hlukem, klením a bitím poděšenou krávu neb vola kvikající prasátka, smrdící hrochtařející bagouny, povzou-li řezníci v zakrvácených šatech na odkrytých povozech krvavé maso, tím pieta truchlících k zemřelým bude vyrušována. A což, pakli se splaší před hrájícím neb spívajícím průvodem býk a spěšobí neštěstí na silnici tak četné navštěvované? Výtky tyto se činí zvláště r. 1895 nedaleko hřbitova a pivovaru postaveným jatkám budějovickým, které postaveny jsou za zástavkou, která ovšem řezníkům nevyhovuje. Jest v zájmu řezníků, aby jatka stála blíže nádraží a vody. Myslíme proto, že u Šosten neb u Pražského předměstí by se našlo staveníště pro jatka vhodnější. Věci ty dáváme si. měst. radě i naší veřejnosti na uvážení.

Pohřeb staré paní Ludmily Pospíšilové konal se v pátek odpoledne za velkého účastenství kruhů městských. V čele průvodu králové školní dívky, pak nádražní zřízenci a hasiči. Kondukt vedl vys. dp. městský děkan a kanovák Musil za asistence vpp. kaplanů a 6 bohoslovců. Rakav s posádkou svěcené paní nesly typografové biskupské knihtiskárny, kteří se zřízenci ústavu pohřebního nesly též četné a krásné darované věnce. Za rakví králové truchlící přibuzní, vys. dpp. kapitulní děkan Dr. Frýdek, kanováci Srůtek a Barták, zástupci města, členové c. k. úřadů a členové všech sdejších profesorských sborů, pokud měli prásdno, četní měšťané a dámy. V kostele Marianském vykonal obřady pohřební, načež se ubíral průvod na hřbitov kuklenaký. Slechetné paní a vlastence buděš paměť vděčná a odpočinutí lehké.

Ona maceš ví. Rozmarňnou tuto Kneialovu veseloheru sebráli naši ochotníci v městském divadle v neděli s rozhodným úspěchem.

Opera v Hradci Králové. Členstvo besedy hradcecht chytlo během letošní zimní samosny sdejším obecním neobčasně přehřepení. Za spolutčinkování as 40 členů besedy, dávána bude v zále besedním nová zde dosud neprovozená opera o 4 jednáních „Edip král“ s hudbou od K. Kovačovice na slova dra Nevěmala. Orkestr posustávající se 20 členů, říditi bude známý odborník p. Ludvík Knepr. V opeře účinkovati bude 9 solistů a sice pp.: Bariánek (baryton), Dívčeký (soprán), Fiala (bass), dr. Klumpar (deklamace), dr. Morávek (bass), Rinda (soprán), Ryba (tenor), Svoboda (soprán), Topinka (mesosoprán); mimo to pak ve sboru 8—10 členů besedy. Se skomkami solistů již započato, sbory počnou cvičiti v těchto dnech. Nové kostýmy dodá firma B. Frýda v Brandýse, dekoraci a pakelnou obludu „Sfax“ namaluje p. Bronec. Přístup vyhrazen pouze členům besedy a jimi uvedeným hostům. Klišáři avšak jmeno bude novinami a plakáty.

Přístup k Adalbertině, monumentální to budově v Hradci Králové, neodpovídá nikterak důstojnosti věnného města českých královen, bysdi třída Palackého a Jifičkovu a nevyhovuje praktické potřebě. Přístup je nezanedbný, krkolomný, v noci sdzráví a života nebezpečný, spousty prachu nebo bláta obtěžují pasanta dle toho, je li pěkné nebo deštivo. Doufame, že pečlivý zdravotní a stavební úřad desavádním nedostatkům odpomůže a aspoň v ulici Palackého dá jidit diádný chodník až po vchod do zahrady Adalbertina, odkad vede upravený chodník do budovy.

P. T. duchovním pádem tímto v námost se uvádí, že již dokončuje se v tiaku spis „Fase beneficiátů a nové daně“ sepsaný od faráře a b. v. s. ve Stádenci u Jilemnice vld. p. Jana Kuhna; spis bude zajisté velmi vítanou pomůckou při nastávaním přiznání přijmů duchovenstva ku daním. Čistý výnos vaneje spisovatel ve prospěch dieces. spolko-vého domu „Adalbertinam.“ Stran 61, velká osmerka. Cena 30 kr. Úprava sličná. Objednávky přijímá autor i biskupská knihtiskárna.

Továrna na piano, pianina, harmonia a varhany firmy Al. Lhota v Hradci Králové zřídila na Král. Vinohradech v Karlově třídě č. 8. sklad pian, pianina, a harmonií, aby s prašským obecním přišla do blízkého styku. V Praze kupují bohužel dosud piano se skladů vídeňských, ač tyto je ponejvíce od českých výrobců kupují. Hradecké firmy Al. Lhota, Petrof, Radolf Pajkr a spol., v Třebouchovicích veledníma pana Vanického poslouží českým zákazníkům stejně dobře jako firmy vídeňské a zajisté lacněji.

Státní podpora a pomoc za přičlením železničního pohrom. Včera se jednalo na říské radě o pomocné akci krajinnám železniční pohromami postiženým. Ve vládní osmě se vyznačuje celkový úvaz 8 milionů slatých. Nejvíce utrpěly země české a rakouské. Pro království České ustanoveny: nesplatné podpory na opatření potravin, semena k setí, píse na opravy a stavby poškozených domů, stájí, závodů atd.) nesplatné podpory až do výše 1,200,000 sl. Se splácením těchto podpor má se počti 1. ledna 1900; splátky se mohou prodloužit až na 15 let. Morava dostane nesplatné podpory do 160,000, Slezsko do 100,000 sl. Na obnovení řediš v postižených krajích nevyhnutelná podpora obnáší v Čechách 800,000 sl. Labe a Upa na př. prozrazily si na některých místech nové řetiště a kdyby na př. u Králové Dvora vystoupila voda jen o třetivrté metru, jest nebezpečí, že Králové Dvůr nebude ležeti více na Labi, poněvadž řeka by si prorazila nové koryto daleko od města. S opravami se musí počti rychle, nemají-li se státi mnohem větší pohromy. Na opravení silnic, mostů, státních železnic povoleny byly potřebné maximální dvěry. Jak s odůvodnění vládní předlohy vysvitá, činí v Čechách povodňovými způsobená škoda na statku soukromém, pak na veřejném jmění obcí a okresů 18,291,440 sl., v Hor. Rakousích 6,200,477, v D. Rakousích 5,042,960 sl., v Solnohradsku 411,960 sl., ve Slezsku 507,700 sl., v Bukovině 640,000 sl. Jiné země utrpěly menší škody.

Gustav Adolf-Verein v Brně. Dne 6. září konala se v Brně 25. hlavní schůze rakouského středního spolku Gustava Adolfa. Jak známo, spolek tento vedle Schulvereinu jest nejúčinnějším šířitelem propagandy německé do dace v Rakousku a jest pouze filiálkou říšskoněmeckého hlavního spolku Gustava Adolfa. Gustav Adolf-Verein jest spolkem náboženskoněmecké propagandy a spojuje vyznání luteránské i helvetské. Zastoupeny byly kromě Styrska, Haliče a Dol. Rakous vřecky země rakouské. Slezsko zastoupeno bylo známým Slavoanštroutem superintendentem drem Th. Haasem. Propaganda Gustav Adolfvereinu je tím účinnější, poněvadž pohybuje se na poli náboženském. K ní přiklínuje se čím dále tím více inteligence německá i v Rakousku, zatím co velká část české inteligence v nadutě bezmyšlenkovitosti a povrchnosti důležitost otázky náboženskonárodní pomíjí. Schůzi a výkonů Gustav Adolfvereinu v Brně sčítánil se tentokrát značný počet Němců neprotestantů brněnských. Spolek čítá 246 hlavních spolků a 1849 filiálních spolků. Také české země obepíná hustou síť náboženských obcí. Pro Rakousko vaneje letos 160,000 marek! Na Měravě namáčena podpora 50, ve Slezsku 40 obcím. Doporučujeme hnutí Gustav Adolfvereinu bedlivě pozornosti českých myslících hlav! — Tak pší mladěčsko-radiální pardubické „Neodvialé Listy“. — K zprávě této dovolujeme si jen podotknouti, že nedávno některé protestantské časopisy měly smrtelný strach, aby se německý Gustav Adolf Verein na české protestanty nerozháňval, protože někteří z nich nechťli si dát německou nadudost líbiti.

50leté kněžské jubileum slavil na den sv. Václava v Ostřetině vdp. vikář a děkan František Čermák. Celá osada oslavila významné toto jubileum milovaného kněze. V pondělí o 8. hodině večerní uspořádalo zastupitelstvo a občanstvo všech přifa-ných obcí velkolepý pochodňový a lampionový průvod se školními dítky a učitelstvem, sborem literáckým, hasičským a mládežským Zpěná sbor „Tys přítel

náš“ dítky pak napsly píseň „Čechy krádné“ načež p. učitel Kalous promluvil došl řet o nsp. jubila-nta a k celému shromáždění a jmenem všech děko-val za četné oběti, které vdp. jubilant přinesl sdej-šmu hostalíku a celé obci. Oslavenec pohnutým klesem děkoval, načež zapěl sbor „Byvalí Čechové. Dne-bého dne výše uvedení a hasiči s Velin, družičky a přetětní farai osadařci a čtitelé z Holic, Jelení, Bo-rohrádku, Rovné, Vyzoké, Litštin atd. ubírali se o 10. h. před farai budova, kde oslavenci blahopřál p. J. Lohnický ml. za spolek mládenčů a p. J. K. K. houtek, za obec, p. Šejbal za sbor hasičský a literácký. Po provolání slávy odebrali se všichni do kostela, aby si tu vyprosili jubilejního požehnání; zde vdp. vikář Čermák opět shromáždění poděkoval. Na to měl slavnostní kázaní vdp. ThDr. Jindra. Počase četl vdp. jubilant sl. ml. sv. za asistencie dp. Dr. Jindry a Vošahly z Holic a dp. Hory s Chvojna. Z Ostřetína se nám dále píše, že též četní duchovní již v sobota přinesli svůj hold a blahopřání oslavenci. jmenovitě z Pardubic, Holic, Rovné, Kunčtic, Řezemie, Bejtš a Chvojna. Vdp. vikar, sekretář Sloup, vy-mluvá a případně vyřídí služby oslavence, jež ne-sčítaly bez uznání J. B. Miloeti, který jej jmenoval čestným děkanem, obec jej jmenovala čestným obča-nem, spolek literácký a hasičský pak čestným členem. Duchovenstvo vřezovalo mládeži pak vřezovaly vřezovaly vřezovaly.

Šňatky. Sl. Alois Moudrova, dcera hostin-ckého v Novém Hradci Králové a pan František Ottmar, typograf v biskupské knihtiskárně v Hradci Králové, slaviti budou sňatek svůj ve čtvrtek dne 14. Hjna o 11. hodině dopol. ve farním chrámu Páně sv. Antonína v Novém Hradci Králové. — Sl. Františka Svatošova a pan Václav Čermák, provazník, slaviti budou sňatek svůj v úterý dne 6. Hjna o 6. hodině ranní v kathedrálním chrámu sv. Ducha v Hradci Králové. Gratulujeme!

Jak čelití neměckému kříd? 8 trpkou zkušeností, kterou v posledních 10ti letech prodělal, vrací se českému rolníku naše rozvaha. Teď i samotní poslanci přiznávají, že dobytí samostatný český stát, korunovací a samostatnou hospodářskou samostatnost, povzněti váhu a výsaz českých sněmů, uskutečnění myšlenku naprostého práva jazykového, vytrhnutí za-stupitelstvo národa s područí cizích sájm, pracovník k rozvoji ústavních řádů, prověsti rovnost a politickou svobodu není tak snadno, jak se to líbivale a my-slílo ve volebních schůzích a manifestech. Ba i pěstování slovanskou svácností s ostatními slovanskými národy, opravití volební řád ve prospěch rolnictva, navěsti přímé volení v obcích venkovských, zamezení stádnování seláckého majetku, rozšířit samosprávu zem-akou, okrasit a obecní, autonomisovat politickou správu jest velmi obtížno. Ohmésiti kurii velkostatkářskou také nelze, naopak poslanci čeští jsou teď více než kdykoli jindy odkázáni na pomoc katolických a kon-servativních velkostatkářů, při volbách do delegací dostali jsme v Moravě jen pomoci jejich většinu, a budeme je i německé a slovanské klerikály potřebo-vati velmi často, vždyť liberální Němci se snaží, aby proti nám poštvali celé Německo a ochotná by obě-tovali naše hospodářské sájm Maďarům, jenom aby nás hmotně i národně poškodily. Rozmnožit a sveslebit vzdělávací prostředky lidu, vyprostit škola z byro-kratického dozoru, vrátit ji vřhradně do správy obce a sněmu, vydat zákon, jímž by české dítě vráceno bylo české škole, postarati se, aby česká mládež chrá-něna byla před dalším shoubným poněmčováním, vy-moci rásem zrušení školního, nenechati české menšiny bez ochrany Němcům na pospas, neobtěvat ani jeden sájm národa s úslušností k vládě nebo k Němcům — to se také tak hravě nedá prověsti, jak si to naši radikální hospodští politici myslili. Ještě hůře se to má s prováděním slibů: povzněti zemědělství, svyžiti ceny hospodářských výrobků, umírniti bfemeza ne-spravedlivé rozdělení, odstraniti nespravedlivý nynější systém zemských přírádek, který nejvíce tíží rolníka a živnostníka a který od bfemeza přirádkových téměř oovobozuje movitý kapitál.

Náš rolnictvo po posledních trpkých šestimě-síčních zkušenostech ví, že vydatné pomoci s Vídně očekávati nemůže. Staročestí poslanci, kteří musili ve Vídni pracovati s obrovskými překážkami, vymohli poplatníkům našim různé elevy poplatkové a snížení daně pozemkové ročně o 2,450,000 sl., což za 15 let vydalo obnos téměř 37 mil. slatých. Teď se podařilo našim poslancům, velkostatkářům a spo-jené pravici, že vymohli pro Čechy snížení daně po-zemkové s 11.54 milionu na 11 milionů, tedy ročně o 540,000, sl. a k tomu 10ti procentní elevu, tedy 1,100,000 sl. Úhrmá snížení daně pozemkové bude tedy v Čechách teď obnášeti ročně 1,640,000 sl. Mla-dočeským poslancům podařilo se tedy vymoci roční elevu 0.8 m. sl. sice menší, než Staročestí ale na to budou musit povolití vládě vyříditi daň z piva (2:50 sl. místo 1.67 sl. s každého hektolitrů, s líhu (80 místo 35 sl s 1 hl.), s cukru (17 sl. místo 11 sl. s centu) atd. Stát tedy na poplatnictvu jinak vyšším, co jinde mu ele-vil a eleva 44 kr. s katastrálního výnosu českému rolnictvu rozhodně nepomůže.

Rolnictvo teď ví, že jedině svépomoc mu pomoci může. Nákupy a prodeje ve velkém, konverse druhů na nižší úrok, zavedení levného pojišťování, upravení poměrů tržnic a dopravních byly by další pomocné prostředky.

Rolník musí dále počítati a tím, že ceny někte-rych obilí a plodin poklesly. Obilí a plodiny k setí pěstované platí více, než které se vozí do mlýna nebo, které se ku krmení neb k jiným technickým účelům používají. Brambory k sázení pěstované mají mnohem větší cenu nežli brambory do líhovarů prodávané. Dále třeba uvážit, že některé plodiny se u nás v do-statečném množství nepěstují. Semena cukrovky i krmné řepy kupujeme po většině z Německa, ač lze u nás vypěstovati semena stejné vnitřní hodnoty. Tu miliony, které naše cukrovary ročně za hranice pošlají, mohly by sčítati doma, kdyby se semena od našich rolníků pěstovala. Lněné semeno kupu-jeme většinou z ruských pobaltských zemí a z Tyrol, ač v našich pohorských vřhých krajích bychom ná-ležitou kultarou mohli vypěstovati semeno stejné vnitřní hodnoty. Semena travní kupujeme téměř

výhradně s jinými Francie a se Škotska. Lékařnické roztliny kupujeme rovněž z ciziny, ano v poslední době kupujeme již i jablka a hrušky z Ameriky. V Německu tržní miliony na pěstování velkých jahod, a nás si toho nevšímáme, co vynášejí nejvíce, co by se tedy mělo nejvíce pěstovati. A přece má a musí rolník náš počítati stále s tržními poměry.

Oheň vypukl dne 20. m. m. u rolníka J. Tujehmana v Babčicích č. N. Škoda obnáší přes 600 zl.

Krádež. Obchodník J. Havlovi v Lanšově ukradli neznámí pachatelé dne 24. m. m. za 47 zl. zboží.

Ve prospěch Severečeské jednoty sebráno bylo dne 26. m. m. v Smonovicích u Černošic při posvícenské zábavě peněz Al. Andryšem z Hradeb Králové 2 zl.

Hledají se dědicové. v Ogulině dne 22. ledna 1889 zemřel Jan Werner zanechal jmění v částce 66.000 zl., jež mezi 50 dědiců hr. katolickým soudem porotou nejednotně bylo rozděleno. Z těchto však v poslední jeho vůli uvedených nepřihlásila se dosud žádná jeho: Antonie Kratochvílová s Kated Hory k odkazu per 748 zl. 68 kr.; dále dítka po zemřelé Anně Pimové, Barbora a Josef Pima, taktéž s K. Hory, s nichž každému odkázáno po 1.886 zl. 53 kr. Posmrtný Josef man. syn Václava Pimy, dále dítka s Václavem s matky Anny, dceru Pavla Wernera s Byšněm, se dne 3. února 1881 v Kated Hore narodil, lze za to mít, že v Kated Hore aneb v nejbližším okolí dědicové se nalézají. Oprávnění dědicové nechtějí se u arciděkanství ohlásiti v Kated Hore aneb přímo u JUDr. Milana Vardana, odvytelníka i hr. jasněho bítetalka v Ogulině, přihlásiti.

Česká, křesťanská škola Jaromír Gross, hydrotechnický ústav v Litoměřicích, rozešla právě bohatým obsahem opatřený, nový ceník. Odporujeme tuto solidní křesťanskou firmu všem českým městům a obcím, ústavům, stavitelům a rolníkům kn zařízení vodovodů, čerpadel, lázeňských zařízení, sádku prostých klosetů atd. co nejvíceji. Zvláště upozorňujeme naše čtenářstvo, že i v nynější národnostní pohotě době stále ještě nalézáme čerpadla německých firem z Ústí a z Teplic v ryse českých krajích hojněho obvytu, předešle obrátě se v pádu potřeby jen na něžní a užíváme peněz do kapsy cizích nám nepřítelů, které jich pak při nejbližší příležitosti proti nám používají.

Zpráva Zlaté Kruhy čili Dědicův sv. Ludmily v Písku právě rozešla odám spolko-vým letošní podání kruhy obřadové Zl. Lútky a Zlaté Kruhy č. 24. — „Zl. Lútky“ (pro mládež do 12 let) upořádali Frant. Peck, č. kanovník a děkan a Edv. Mergl; „Zlaté Kruhy“ (pro mládež dospělejší) upravil prof. Jos. Nedřídek. — Doporučujeme Zl. kruhy jakožto dobrou mládež sáhvavě posouvající, učebňující a mimo to velice levnou. — Dotazy a objednávky Hsany buďte se Správa Zlaté Kruhy v Písku.

Zlatý náramek. Dne 19. m. m. našel maříský pomocník K. Zampa se Sekačic u N. Bydžova zlatý člaskový náramek před hostincem „selený strom“ v Jablonci n. N. a odevzdal týž na policejní komisařství v Hradci Králové.

Maltosná sladká šumivá vína, která se vyrábějí se sladu pomocí vinařů kvamie a která nemají s pivem nic společného a přibíhají se obutí svou sladkým vínem hrozí vyvolati velkou revoluci v pití, ako spěšobila tupe ukroví v oboru sladů. Firma Helblag a spol. ve Wandsbecku, hamburgském to předměstí máže ve svém závodě až 10.000 hl. takovéto vína se sladu vyrobí. Bude-li toto víno laciné, vytlačí zajisté koňaky i lútky jako i podléhají vína, která se nyní velkou částí vyrábějí s která přisouditím (fulem) silné páchnou. Rolnictvo by nemělo s nového vynálezu škody, neboť celý ječet a sladu by stoply následkem svýšené potřeby.

Zastřelili dívku pro odepření hu-bičky. Lesní příručí hr. Grünheho, Frant. Luňáček dostal se k trestnímu soudu do Doberabergu a udal, že 19letou dceru hostinského Marii Gittlovou v Ra-číně zastřelil. Četnictvo již jej po dva dny stihalo pro úkladnou vraždu a vyšetřilo následující skuteč-nosti: Luňáček našel se s dcerou hostinského ve světnici hostinské samotou a šádal od ní hubičku. Marie Gittlova to však rozhodně odmítla, načež jí Luňáček hrozil zastřelením. Tato považovala hrozbu jeho za šert a se smíchem prohlodila: „No dobře, ra-dějí než šír!“ Rozložen tímto posměchem vytáhl Luňáček revolver a spustil, dříve ihaed skleslo na sam. Otec její, který spal, ihaed přiběhl a našel již svou dceru mrtvou. Ve všeobecném smutku podařilo se vrah uprochnouti.

Propuštění sociálně-demokratic-kých pedučníků ve Vídni stalo se tyto dny skutkem. Okresní školní rada propustila zatím 6 pro-satím ustanovených učitelů, kteří byli největšími křiklouny a agitatory. Rozhodnutí toto vyvolalo v kru-ších křesťansko-sociálních velké napojení; zato ši-dovští liberálové a socialisté sufi.

Proti německé irridentě náš národní konečně ostře vystupovati. Po chebském a áském redaktora vzat do vyšetřování pro slova velezrády pověstný poslanec Iro.

Zvěsti z východních Čech.

Ze Sepeťmice. Na začátku školního roku dostalo se nám pěkného nadělení. Byl sem poslán učitel evangelík. Máme tedy beznáboženskou školu v cel-ě její kráse. Panuje nad tím velké rozhořčení v osa-dě, kde dosud nebylo ani jednho jinovce. Měli by všichni rodičové katolictví považovati a panu c. k. okresnímu inspektorovi ve Vysokém Mýte za to ne-šetrnost ke katolickému obyvatelstvu sdejšímu se po-děkovati. — U nás jest čtenářská beseda. Ta potkala veliké neštěstí. Zrátil se jí jednatel Josef Novák. Jest po něm veliký shon. Kdo by o něm věděl, žádá se, aby ho buď živého neb mrtvého sem dodal. A co udělal? Napsal pod tím jménem do „Osvěty lidu“, která své vědělo i u nás rozešla, o některých obča-nech, že jsou klerikální. Oni ovšem jsou klerikální

v pravém smyslu slova, avšak ta hanba před náro-dem! Největší chybu avšak udělal Josef Novák, že jednoho občana, který právě „Osvětu lidu“ odebral, v tom časopisu jako velkého lidumila a vlastence vyličil. To se podařilo! Neboť ten odebral „Osvě-ty lidu“ není ani jedno ani druhé. Není lidumil ne-boť jeho heslem jest: „s cizího krev neteče“ ku př. z majetku sv. Sigmunda. A obětavým vlastencem teprv není. Byti velitelem hasičů a když v součeství hoří, k ohni se nedostaviti, to nezná nikdo za obě-tavé vlastenectví. Z toho lze viděti, že pan velitel ne-rad oběť hasí, raději do ohně fouká, an šve oběť pro-ti sobě. Nad se při požáru obětovati, ta rozhodně lepš jest, bráti za každý krok velké diety s peněz sirotků. To je to obětavé vlastenectví. Každého so-stouseti, kde komu co utrhouti a při tom v báni Boží sám pojídati „hustě se hádky“.

Z Libětic u Josefova. Slavná c. k. okresní školní rada ve Dvoře Králové darovala letos škole sdejší 30 krásných obrasů k vyučování biblických dějin a rodičové škál II. třídy obětavě přispěli k za-koupení nového krásného křise pro II. třídu školy sdejší darem 4 zl. 40 kr.; ostatní doplatil nás du-chovní správce Jan Kavánek jenž si již od loňského roku velice přál, aby naše krásná škola měla ve třídách také krásný křis, který jest nejpřednější pomůč-kou k výchově náboženské. Slechetným a obětavým dárcům naše upřímné „Zaplať Pán Bůh!“ P. Kosloví, řebáři v Hradci Králové, za umělecké provedení křis-še vyslovuje se tímto úplná spokojenost. — Oprava budovy pro sdejšího duchovního správce bude již co nejdříve úplně provedena nákladem obce.

Z Králové Dvora. (Slavnost odhalení pamětní desky na 80 letou památku nalezení Rukopisu Královédvorského ve Dvoře Králové n. L.) Dne 28. a 29. září t. r. byla zde důstojně oslavena 80letá památka nalezení Rukopisu Královédvorského, který v den sv. Ludmily (16. září) 1817 ve větší chrámové objeven byl Václavem Hankou. V předvečer slavnosti sebrali snahiv divadelní ochot-níci L. Stroupešnického „Paní mincmistrovou“. Před div. představením p. Jania přednesl sdělení tento krásný proslov:

Ton čarý zavazěl, tajný a přec známý, našel v kraje naše zvukem dojemným, chvěl duše české všemi hlubinami a přecům zvonil v nadšení a rým. — Vy kralodvorské malé blány, tak zbožňné i utřápný, — sešlouitě naše lútky skvetly nám — jak první květy mladistvého jara, jak první aktivánka ton k výňám z vás zavazela melodie jara! Váš hlabol z české duše najisto se vznes — ood na tom, zda to bylo věra čili dnes. O budte šehnány, vy naše akvosty, vám platí dnešního dne jasot prostý! Vy čarovnou svou opojivou mocí jete hvězdami nám pláý smutnou nocí a v srdce národa jete moc svou lily, že k práci, k zápasu měl dosti síly, že svatě našel jej proudem bojů neslo, že nášl nepřítel jim podvráceno klelo! — Ó budte šehnány! buď šehnán i ty tichý stánku svatý,

s jehožto kobky šeré poklad vyneseš! — Jsi prostý, chráme, jako naše české chaty, a přec mnohá akvostnou duši chová jen! — Jsi prostý, urak však s úctou k tobě šír, vědy z kobky tvoji Lumirova lýra nám ozvala se, dás až jal svět! — Hle, nad tebou šim volebně se chvěť korouhev naši českou světoe Václava! Stěj. chráme s námi, s námi sdeť světoe náš! V tvém jménu jistě vítězství nám zástava, veď pravou cestou nás, vědy aid svůj znáš! Kdy sa osvěty jdeme slunkem zářivým, ó nedej sehnouti nám ni budoucím!

Po proslovu recitoval p. prof. Jirka báseň z ru-kopisu Královédvorského, pak následval živý obras, o jehož sestavení získal si přední zásluhu p. Zita s p. Šulcem. V neděli, 28. prosince, shromáždily se kor-porace a spolky v Hankově zahrádě, odkud před 10. hod. ubíral se průvod k děk chrámu Páně. Zde před-nesl gym. profesor p. Jan Jirka slavnostní řeč, která našla všeobecného souhlasu a pochvaly. Řeč prosla-vena byla a velikým nadšením a svědčila, že řečník upřímným jest obhajcem Rukopisu Královédvorského. Po slavnostní řeči zapěl spř. spolek „Záboj“ slavnostní kantátu a na konec sloužena byla za čestné assistance slavná mše sv. s chvalospěvem sv. Ambrože „Tebe Boha chválíme“. — Odpovědne byl v zahradě Hankově lidový koncert, který provedla městská kapela za mi-strného řízení Jos. Kasky, ředitele kůru. Kapela ta koncertovala i při divadelním představení a přispěla nemálo ku svýšení slavnosti. — Pamětní deska, do věše chrámové zasazená obsahuje nápis: „Léta Páně 1817. v den sv. Ludmily v této věži Vác. Hankou objeven jest Rukopis Kralodvorský“. O sár slavnosti měl přední zásluhu městská rada za spolupůsobení Svatojanské jednoty, která pečuje o důstojnou obnovu děkanského chrámu Páně sv. Jana Křt — Děk. chrám Páně nyní velice získal zbořením neúhledné a sešlé kaple na její straně a ojetřením křovin, které kostela byly na škodu. Odetřením jich vznikne nyní úhledné kostelní náměstí, jež sloužití bude k ozdobě města. Žádouco jest, aby ještě odstraněna byla ha-sičská bouda naproti kostelní věži. Lze se nadíti, že péči městské rady a hasičské jednoty přeložena bude na místo jiné zejména nyní po dokonané zevnější opravě chrámu Páně. Telegramy ku slavnosti zaslali: Nejd. p. biskup Královéhradecký: „K dráhému pokladu Královédvorskému, jakož i s omděšitěle ročníci nalezení Rukopisu blahopřejí. — JUDr. Anto-nín Pavlíček s Karlína: K oslavě ukončení ze-vnější opravy starobylého chrámu Páně jakož i k 80 letě nalezení veletěné památky našeho písemnictví národního nejrozcennější blahopřání. — P. Pácal z Prahy: Rukopis budil v nás šácích byvalé reakly Váš první nadšení vlastenectví; Inuli jsme k nám s velkou vřelostí mládí svého. Kés věsně zůstane

drahým všem po otcích klanotem! — Jos. Šrámek, děkan v Novém Bydžově promáší sláva na počest a oslava Boží dokonáněna díla a osvědčená cita ka-tol. města Dvora Králové.

Z Velkých Jezele. Vzdělavací a politický katolický spolek „Mír“ pořádal dne 28. září měsíční schůzi členstva, které se účastnili občané s farností jezele. Dp. František Pospíšil v delší promluvě mistrně vyličil zásluhy sv. Václava o národ český, oběť se smínil o tehdejších poměrech ve vlasti naší, v Polabku, na Moravě a v Hsi německé a na základě historických fakt dovodil, že sv. Václav byl nejen prozíravým, rozvážným vládařem, ale že si získal ne-smírné zásluhy o zachování národa a jazyka českého Vých, které činí našemu světu naši radikálové, jsou naprosto neoprávněné. — Redaktor „Obnovy“, Fran-tišek Štábl smínil se pak o výsledcích revize daně posemkové, vypočetl další oprávněné požadavky rol-nictva a promluvil pak o berní opravě, která vatoupí v platnost. V další debatě poukázáno ještě na mnohé jiné potřebné věci.

Z Kolína. Ve smíšené obci Libenicích byla konána volba učitele při obecné škole. Ačkoliv člen jednoty uč. Jos. Šafařík od rozšíření školy v Li-benicích nepřetržitě působí, ač jest i nejstarší pod-učitel a k tomu ženatý a sč me ono místo právem náleží a i mu slíbeno bylo, přec místní školní rada, vesměs evangelická, zvolila za učitele řadatele mlad-šího a i méně kvalifikovaného a to s té přičiny, že pan Šafařík jest členem jednoty katolických učitelů. Zajímavost jest, že při schůzi m. školní rady nebylo přít. členů nadpoloviční většina — přibrali tudíž i nečlena, jehož hlas rozhodl. O místo hlásili se dva učitelé: avšak evang. místní škol. rada navrhla pouze jednoho a druhého pouze vypustila. Dle zákona však mají býti oba navrženi. Čekáme nyní, jaké stano-visko zaujme slav. c. k. okresní školní rada, zda spravedlivě a nebo straníci. V takovýchto případech budeme vždycky na stráži.

Ze Svinnar. Spolek „Neruda“ osvětluje pra-podivné lid. Ondyno přišel osvětlovat též naše rolníky, farníci a dělníky. Protože zastupoval al. spolkové presidium švec Hanousek, měl u nás Neruda rozho-dnou smůlu. Když jakýsi holobradý studentík nadával na nejd. našeho pana biskupa Brynychy, okřikovali nezvedeného a nedoučeného pána rolníci: Mlčte a ne-šavte už! A když „osvěta“ z Hradce netáhla šir-ky, voláno na ně: „Jest-li kluci odtud nepotáhnete, dostanete řezu! Tato slova hradeckým radikálům im-ponovala a v sále hned na to opamovala „tma.“

Poslámka redakce.

Není zajisté spora o tom, že ajezdová řeč ndp. biskupa Edvarda Brynychy „O školské otázce“ jest nej-pozoruhodnějším politickým projevem za posledních let. V Čechách se sice v novější době stále více řeční, než pracuje, ale řečníci tyto výkony jsou urbeny jen pro deenní potřebu posluchačstva. Obecná řeč vrstvé katolického ředníka činí nárok na historický záznam, ne-boť školská otázka dč se jenom rozluštěti programem v řeči této vysloveným. Neváhali jsme znamenitou tuto práci rozšířiti „Časovým ávahami“ v nejbližších vrstvách lidu, vřeh, a toužíme, aby každý katolik opatřil si tuto pu-blikaci. Při větších objednávkách učiníme mimořádnou slevu.

Čís. 2904.

Vyhláška.

K dodávání chleba pro c. k. věznici na rok 1898 potřebného, vypisuje se tímto offertní řízení a mohou se zapečetěné, 50 kr. kolkem opatřené a zevně jmenem offerenta označené offertý včetně

do 7. října 1897 do 5 hod. odp.

do presidiálního protokolu c. k. krajského soudu podati.

K offertnímu řízení připouštějí se jen doda-vatele, kteří chléb sami živnostensky vyrábějí; překupníci jsou vyloučeni.

Měsíčně jest zapotřebí as 4000 porcí oby-čejného černého chleba po 560 gramech, as 180 kg. obyčejného černého a as 90 kg. bílého na kostky nakrájeného chleba.

Kauci která 300 zl. obnáší, dlužno zároveň s offertou složit

V podmínky dodávací lze v presidiální kan-celáři c. k. krajského soudu nahlednouti, jakož i podrobnosti dodávky vyzvědět.

Presidium c. k. krajského soudu v Hradci Kr dne 23. září 1897.

C. k. president:

Vondráček.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 25. září 1897. 1 h pšenice sl. 7.70 až 9.80, žito sl. 6.25 až 6.70, ječmene sl. 4.95 až 5.55, oves sl. 3.80 až 3.15, proso sl. 4.50. 5.00, vikev sl. 5.— až 0.00, brách sl. 8.00 až 9.00. doška sl. 8.— až 14.00, jáhly sl. 9.20 až — 0.00, krup sl 9.— až 12.—, brambor sl 1.60 až 1.80.

V Králové Dvoře n. L. dne 25. září 1897 pšenice 9.00 0.00, žito 6.45 6.65, ječmen 0.00 4.50 oves 2.75 3.—, h.ách 8.— 9.—, dočka — 00 — vikev 6.70 7.20, jáhly 8.—, 15.50 kroupy 8.— 12.—, brambory 2.00 2.10, vejce (kopa) 1.90 2.—, maslo 1.04. 1.12, tvaroh 14 kr., maso hověí 64 kr., maso tel-čí 66 kr., maso vepřové 72 kr., maso skopové 60, seno 3.00 sláma 2. 0. ves 7.00 7.20.

Oznámení.

Od nejvyššího dvorního úřadu
Jeho c. apoštolského Veličenstva císaře
Františka Josefa I.,
podařilo se firmě

ARNOŠTA WAIGLA,

v Prostějově

s císařských sklepů ve dvorním hradě
ve Vídni

větší množství starého, velmi jemného, původního
vína z nejlepších a nejušlechtlejších vinic Rakouska
výhradně zakoupit, a dovoluje si hořejší firma
ct. p. odběratelům vína oznámiti, že prodej a vý-
běh vína z c. k. dvorních sklepů již započal,
k čemuž všichni milovníci pravého
ušlechtilého moku révého se co
nejaktivěji svou. S veškerou úctou

178

Arnošt Weigel,
velkoobchod vínem.

Oltáře, sochy, obrazy

a veškerý kostelní nábytek
v každém slohu

správně, solidně a čistě provádí

uměl. závod řezbářský a sochařský
pro práce kostelní

Petra Buška synové

v Syrovově.

(Založeno 1853.)

Provedeno přes 200 oltářů.

Nejlepší doporučení.

Množství vlastních nákreseí a fotografií

k volnému nahlédnutí franco.

Kočáry

nejnovější soustavy, práce solidní,
ceny levné doporučuje

Čeněk Buben,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavách: V Jaroměři stří-
brnou, v Dobrušce stříbrnou, v Praze stříbrnou
bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší
vyznamenání čestným diplomem s právem rašení
slatě medailie s korunou. 78

Do Hradce Králové a okolí!

Dovolují si P. T. velectnému obcenstvu
uctivě oznámiti, že přeložil jsem těchto dnů dosavadní

výčep piva

z mého filiálního závodu v bývalé Pražské
ulici do svého uzenářského velkozávodu
ve vlastním domě

na Velkém náměstí č. 138

v Hradci Králové,

jehož řízení světil jsem osvědčenému a svědomitému
odborníku p. Václ. Tichému dosud hostin-
skému sl. Živnost. čten. jednoty, kterýž odbornou
znalostí a zkušeností, a pak výbornou lednicí a vždy
valnou zásobou piva kralohradeckého podporován,
horlivě se přičiní, aby velect. obcenstvo a příznivce
své co nejlépe obsloužil a uspokojil.

Každé denní doby bude moci posloužit mými
nejčerstvějšími a nejchutnějšími výrobky uzenář-
skými a odporučím proto závod tento hojně přáni
ct. obcenstva.

V úctě dokonalé

Jan Hutla,

majitel továrny a velkoz. uzenářského.

EXSICATOR

Navštivenky

od

60 kr. výše

nabíjí

B. knihtiškárna

v Hradci Kr.

60-300-207-208-209

SYRECKÝ

olomoucké,

světostánky, pikantní chuti, kterým se žádné jiné nevy-
rovňají, nabízejí se mírných cen. Skilovou asi bedničku
obsahující všechny druhy na skomáku, odelu proti předem
zaslaným 1 sl. 80 kr. poštou. — Olomoucké syrecky
prodávají se v cizině jako delikatesa! Adresa: (48)

V. Šindlerová Olomouc,
Ztracená ul. č. 18.

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Nábytek.

Výbavy pro nevěsty.

Úplné zařízení do pokojů, salonů a ložnic.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

(25) v Hradci Králové

Svatojánské náměstí číslo 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelá-
nových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.

Cenníky a nákreby na požádání frko.

FILIALKA

Živnostenské banky pro Čechy a Moravu

Královská tř. č. 12. V PARDUBICÍCH ve vlastním domě

Akciový kapitál 8 milionů zlatých. Rezerva a pojiště-
ní fondy přes 2,900.000 zlatých.

Adresa pro telegramy: Živnostenské Pardubice.

Účet v clearing u poštovní spořitelny č. 830.389. Telefon č. 6

Směrná

koupě i prodej všech druhů loží, cenových papírů, akcií,
priorit, zástavních listů, deviz i valut. Výměna a ce-
kce všech zástavních listů, obligací i veškerých ku-
ponů. Poukázky na všech bankovních místech tu- i cizí-
zemských. — Zvláštní číle spojení s Amerikou. Zakázky
pro burzu za podmínek nejvýhodnějších. Zálohy (půjčky) na
cenné papíry a zboží za mírný drok. Eskont směnek a jich
umístování (domicily). Uchovávání cenných papírů. — Ob-
starávání vkladů a deviz. — Přímé vklady
na spořitelni knížky na pokladniční poukázky; v běžném
účetě a na účet girový proti vydávání čeků. Konvertování a
obstarávání půjček hypotekárních a komundálních. Komisa-
níství pro cukrovary, prodej cukru a petroleje ve velkém

Žádné

sesouvání

a sřícení se studní více!

Otáým správám obcí, pivovarů, cukro-
varů, vábec všech průmyslových podniků,
jakož i pp. stavitelům a soukromníkům
při stavění nových studní, dále čteným
správám dolů při stavbě šachet nabíjí se
nižspesný stavitel c. k. priv. bezpečných
sdravotních cementových studní a šachet
ku provádění těchto se srazkou. Soudně
tyto předčí všechny až posud užívané ne-
jen tím, že stavba jejich jest úplně bez-
pečná a lehou k provedení možná i v té
nejvyšší půdě, ale hlavně tím, že každé
soudnění vody, vzniklé prosakováním
rozličných výkalů smlí, úplně jest vylou-
čeno, což jest velkou výhodou svláště
tam, kde se studně s nedostatkem místa
těsně při stěbách nebo sáchodech sáklá-
diti musí. Stavba studní těchto jest po-
měrně s menším nákladem spojena než u
studní obyčejných, což svláště upozor-
ňuji. Laskavé nabídky zasílány buďteš pod
adresou:

Věkoslav Navrátil,

úřadně oprávněný stavitel c. k. priv. bes-
pečných cementových studní

Letňany, pošta Velké Čákovice-
187 Praha.

Kupujte od svých, podporujte sami sebe!

Pravé přírodní

VÍNO

1 litr za 22, 26, 40, 50, 60 a 80 kr.
doporučuje 186

obohod vínem firmy:

Alois Sláma

v Praze,

Kr. Vinohrady, nároží Palackého tř. a Škrétovy v.
V sudech levněji! Cenníky zdarma.

Vinný ocet 1 litr 16 kr.

Malíř a pozlaccovač

J. BARTA,

V RYCHNOVĚ N. KN.

Havlíčková ulice č. 197.

doporučuje se P. T. kněžstvu a patro-
nátním úřadům

ku pozlaccování oltářů, náhrobků

a veškerých potřeb kostelních.

* Mimo to přijímá a vkusně provede

malby chrámů.

Vzorky předloží se na požádání.

Veškeré zakázky vyřizují se vkusně tr-
vale a levně.

(18)

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHOVĚ N. K.

zabývá na dobu podzimní

čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Račteš učiněti jen malou objednávku na
zkoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veledušojným a
velečtým zákazníkům za vzácnou přízeň, pro-
sím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sli-
bují vždy vzornou, poctivou obsluhu. (16)

Pravý nezkažený

včelí med

čistí krev naší, podporuje pravidelné trávení
a sílí naše tělo. Zvláště se hodí dětem chu-
dokrevným, bledým, lidem slabého žaludku
a sotavujícím se. Zevrubné poučení přídáno
(174) je ku každé láhvi medu.

Zaručené čistý med lze koupiti

u Antonína Šejnohy,
okráte na velké p. oděsí v Hradci Králové.

Žentour s mlátičkou

secí stroj Melicharův

a jiné hospodářské náčiní

prodá se

na faře v Jáseně u Josefova.

ANDRÉE
CHEVIOT

Novinka na menšíkovy
v moderní barvě dra-
pové.

Metr zl. 3.40.

Na menšíkovy neb oblek
stačí 3 metry.

Vsorek této látky, ja-
kož i bohatý výběr mo-
derních druhů na obleky,
svrchníky, šminky a
menšíkovy jen saru-
šené jakosti a v mír-
ných cenách se na po-
žádání k nahlédnutí
franko zašlou.

První český zavaz.
závod

ED. DOSKOČILA

v Choceň.

Úplně mísení do hotelů.

Úplně mísení bytů soukromých.

V Praze, Václavské nám. č. 32,

1. 38

doporučuje

JAN STOUPA

svůj hojně zásobený sklad

šablon, záclon barevných i krajkových, pokrývek na
stoly a lážka, ošklivky prošívané a flanelové,
pokrývky cestovních, pláště, deštníků, vestkyšek ce-
stovních pleteb, županů, kavelek atd.

Illustrované ceníky zdarma a franko.

Úplně mísení látek.

Úplně rýhy pro zavazky.

• upotřebení krve křesťanské židovskými talmany.
Dle ruského časopisu Ljutostanského podává Jar. Hušek,
vychází jako příloha k časopisu

„Naše zájmy“

měsíčníku směru antisemitského. Předplatné na rok jen
1 zl. 25 kr. — Číslo na ukázkou zdarma.

Výprava „Naše zájmy“ v Kr. Vinohradech.

Zemský pojišťovací ústav císaře Františka Josefa I.

z bezpečuje způsobem nejistějším

starobní pense

jakož i zaopatření při předčasné nespůsobilosti k výdělku.

Nejmenší vklad 1 zl.

Zvláštní výhody: Žádné příplatky režijní, žádné zápisné, žádné donucení ku pravidelným vka-
dům, žádné kolky z kvitancí, možnost nadlepení důchodu tím pojištěným, kteří předčasně stali
se k výdělku nespůsobilými se státního důchodu, vyloučení exekuce na vklady
a důchody atd.

→ Příhlášky přímo u Hlídelství ústavu v Praze III. →

Malostranská náměstí č. 6., aneb u jednateleství (u správ všech zemských ústavů, u st. okres.
výborů, městských úřadů atd.)

Prospecty a blankety příhlásovací zdarma a franko.

196

Díkůvzdání.

Všem,

kdož v našem nezměrném bohu nám nelícenou soustrast projeví nad ztrátou naší nenahraditelné
matky, paní

LUDMILY POSPÍŠILOVÉ,

rozené Šrátkové,

zejména vysocedústojnému pánu m. děkanovi M. Musilovi a ostatnímu veledušojnému duchovenstvu, ve-
ledústojnému panu Ant. Hrubému, říditeli biskupské knihtiskárny, za poctu zesnulé zvláště projevenou,
slavné městské radě, ctěnému sboru školských sester de Notre Dame, personálu bývalé Pospíšilovské,
nyní biskupské knihtiskárny, veškerým korporacím a spolkům, jmenovitě zdejšími hasičům a zřizencům
dražním „Dobroslov“, dárčům skvostných věnců, jakož vůbec všem bezčetným známým a přátelům, kteří
drahou zesnulou na poslední cestě doprovodili, vzdáváme z hloubi zarmoucené duše, nejvřelejší díky.

Zaplat Bůh!

Zarmoucené rodiny

Pospíšilová a Tolmanová.

OBNOVA

Číslo 135.

V Hradci Králové, dne 8. října 1897.

III. Ročník

Naše obrana.

V Hradci Králové a zajiště i jinde po venkově rozšiřuje se brožura „Svůj k svému“ jakožto první číslo „Epistol naší obrany“. Podpísač jest pan Klecanda.

Četli jsme brožurku tu a musíme říci, že obsahuje mnoho trpkých pravd a dobrých rad. Jest patná ve smyslu antisemitismu (protižidovském) a protiněmeckém, ale slobem mírným a uznávámé rádi, že neshledáváme v ní ničeho, co by se správným křesťanstvím srovnati nedalo. I to uznati dlužno, že svědčí o vřelém citu vlasteneckém. Nezamítáme smah politických a státoprávních, vyřývá Čechy, aby v ohledu národohospodářském „svými“ se stali a na úkor a porobu svou nepřátel našich nepodporovali.

Ale co brožura té vytýknouti dlužno, to jest to, že úplně mlčí o náboženství. Krom asi dvou míst, kde se na rozdíl od židů domácí obchodníci nazývají křesťanskými, není nikde znáti, že spisovatel antisemit jest křesťan.

A tu musíme říci, že tím právě ten nejprvní a nejdůležitější pramen naší poroby pod nadvládou „cizích“ i v národohospodářském ohledu jest odpad duchů — od křesťanství.

Nasvratnou zůstane pravdou: čím špatnější jsme křesťany, tím více smáhá se mezi námi šivel židovský. — Dokud si křesťané vážili svého náboženství, kladli se všude meze — ne náboženství mosaickému a nebo vůbec židům, kteří se poctivě žití chtěli — ale zshoubnému vlivu jejich v národohospodářském ohledu, aby totiž křesťané nepřišli v porobu jejich. Bohužel! Tato ochrana svobody, majetku a důstojnosti křesťanů nazvána jest liberalismem středověkou tmou a nelidskostí. Za jasotu zaslepených pokřtěných liberalů provolána svernost židů s křesťany jako vítězství humanity — lidskosti — nad násilnictvím klerikálů a ultramontanů. — Jako vůbec liberalismus mnohé pojmy spletl, tak to učinil i zde. Ochranu dobráckých a méně zběhlých nazval ne-nasášenlivostí a tyranstvím, porobu a ochuzení jich nazval humanitou. Přijal za zásadu svou: „Žid chce také žít“, zapomněl, že křesťan chce také žít.

Následky tohoto velikého bludu našeho století jsou tu. Ty domy na náměstí i ty velké továrny za městem a ty bývalé židovské ulice jsou toho přesmutným důkazem. Ta cizí díve jen peněná, nyní však titulem i držením velkostatků,

křesťanské se rovnající šlechtě, které kof se nejen v sobotu i v neděli pracující lid, ale častokrát i vyšší třídy naše a obzvláště ve venkovských městech našich vše od hlavy až dohl; ty dílny, do kterých se hrne pro desetník od dílny řemeslnické a polí atikající lid, to vše bese opravdu křesťanský lidumilného člověka za srdce s otázkou: Co se stane se křesťanů?

Jestliže pan Klecanda do jisté míry má pravdu, dlu, že nesmíme očekávat pomce jen od vlády a ministerstva, nýbrž že sami si pomahati máme musíme oproti tomu říci, že tato svépomoc ve státě konstitučním přece jen musí záležeti v tom, aby se z zákonodárstvím dostalo křesťanům té žádoucí ochrany.

Jestliže n. p. křesťanka císařovna Marie Terezie vydala zákon, že se ve Vídni židé usazovati nesmí, bylo to právě to, o čem mluvíme — ochrana dobráckých, méně zběhlých, a svědomitých křesťanů.

Ale dokud se u nás každé dost malé katolické hnutí, které by směřovalo k žádoucí změně zákonů ve prospěch křesťanů, jako spátečnictví, tma, tyranie, brůzovláda hierarchie, plení se biskupů a kněží do politiky ihned v zárodku svém potlačí a lid i vzdělání katolicismu pod jménem klerikalismu jako strašidla nejčernějšího se děsí — tu ovšem málo jest naděje, že se zákonodárstvím postaví hráz proti národohospodářské i všeobecné duchovní porobě křesťanů. — Dokud u nás v Čechách nepřestane se vlastenčiti tak, jakoby urážení a tupení církve katolické bylo jediným rysem vlastenectvím, tu se bude víc a více opakovati ten smutný sjev, že katolíci navou si bývalou židovskou ulici Žižkovou uhlí domnívajíce se, že tím posloužili vlasti a lidu a chlubit se, jak velice jsou svobodomyšlnými a jak zatopili — klerikalům. Ve skutečnosti však ukázali, jak velice je zaslepil, ba až i o užívání zdravého rozumu připravil „cizím“ tlakem k záhubě křesťanů šílený liberalismus. Že pak za takových okolností až i k sokolům se dá sám pan Winternitz, to je na místo důkazu lásky toho pána k českému lidu, důkazem slepoty těch našich různých velikánů.

Dokavád tedy nebude překonán liberalismus, právě židovskými silami nejvíce udržovaný, dokavád neprotřeme si oči, že jen odpad od křesťanství uvrhl nás v porobu, vše ostatní nevydává tak mnoho.

Tím všem nezavrhujeme tu zásadu: Svůj k svému. Ale právě ku provádění i této zásady

Avšak různé svazky a styky vázaly pražským časopisům ruce, aby „promluvíly“ když mluvíti měly.

A proto několik slov z venkova... Firma p. J. R. Vilímka není nám nijak blízkou, abychom k vůli ní lámali kopí. Časem dokonce vyběhne z jejího nákladu lecos, co by zasloužilo pardus, jako naprostá zbytečnost a celkem dle našich názorů i „kluzkost“. Proto nám nepadá p. Vilímkovi straniti. Než vůči paně Beaufortově vynášeti paně Lacinovy „České kroniky“ nelze však zamlčeti, že kniha ta zaslouhuje zejména pokud se týče jejího zběžného vypsání XVII., XVIII. a XIX. století ne chválu, ale přátelské pokárání. Doba ta jest nám nejbližší, proto měla být vyličena nejpělivěji a on je to zatím ledabylý výřab z českých dějin bez hlavy s paty, jaký za dnešních dnů neměl světla Božího vůbec viděti. O tom se může každý, komu na tom záleží, přesvědčit. Musí se doznati, že Kobrova „Kronika česká“ nad paně Lacinovu vyniká jako věž nad boudou. A jenom nynější rozhraně poměry v historické obci české jsou toho asi příčinou, že pan Beaufort nebyl upozorněn, aby podobné povrchní věci, jako je zejména poslední svazek paně Lacinovy „České kroniky“ za přítomné doby vůbec nevydával. Proto odvolávání se na historický věhlas spisovatele „České kroniky“ jest věci velmi nebezpečnou, kdyby totiž najednou dnes někdo věcně a vážně chtěl ukázati, jak dle zmíněného posledního svazku „České kroniky“ ve skutečnosti vyhlíží. To si p. Beaufort mohl nářeti, neboť není nemožností, že nyní se začne o „České kronice“ šíře mluvíti, což by jí daleko neprospělo tak, jako když by se o ni přátelsky mlučelo.

z on p. Beaufort
mužem a na v mluví
Dokavád nebu
padesát let
i deset let

svědomění křesťanského. chloubon každého z nás: Jsem slušný, abych byl otrokem nekřesťanskému, abych uvedené napomenutí. — Jsem nevypěstují ty staré křesťanské povahy, které dovedou pro vyšší nějakou myšlenku si něco odepřiti, nějakou malou škodu k vůli bratřím sněsti, dokavád křesťanstvím nebude se pítirati „paráda“ a posílavost, dokavád křesťanstvím nepotře se ta láska křesťanů jednoho k druhému, závist a hašteřivost, marné všecko volání: Svůj k svému!

Nade všecko pak důležitě jest křesťanské vychování obchodnické a řemeslné mládeže. Toulíme z celého srdce po tom, aby se náš obchodník a řemeslník odborným vzděláním vyrovnal nepokřtěnému, ale nebudeli navedeni i k životu a pořádku křesťanskému — nemaje od přírody samé obchodnických i rodinných a plemenitých vlastností — bude hynouti. Obzvláště nám Čechům jest při naší povaze třeba, aby co nám přirozenost odepírá, náboženstvím vy-pěstováno bylo. Bohužel! Čech — jinak dobroardecný — bývá v náboženství ne-lehkovážnější. Což divu, že to je nyní tím více vidět, když se — jsa k tomu přirozeností nakloněn — ještě k tomu soustavně vede, a když se mu denně káže, že nesmí býti „otrokem klerikalů“. — Ovšem jsou to jen fráze z neznalosti katolicismu pocházející, ale tolik nám snad i liberal připustí, že jest přece lépe býti domnělým otrokem klerikalismu, nežli skutečným otrokem judaismu!

Státní rozpočet na rok 1897.

Finanční ministr předložil ve čtvrtek Říšské radě státní rozpočet na příští rok. Celková potřeba obnáší 715,920.827 zl. (letos obnášela 690,122.258 zl. a mimo to si finanční ministr připíchl 50 milionů na investice, takže letos potřeboval vlastně stát okrouhle 740 milionů zlatých). Celková úhrada obnáší letos 690,132.699 zl. a na příští rok je rozpočtena obnosem 719,900.827 zlatých, vzrostla tedy úhrada, čili z výšen výnos daní o 29,767.586 m. zl. Rozpočet na rok 1898 vykazuje okrouhlou sumou přebytek 4 milionů zlatých.

Státní rozpočet na příští rok vypadá tedy dosti příznivě. Není ovšem ještě pevně ustanoven,

A p. Beaufort musí míti zvláštní náhledy! Budto je sám naivní, anebo celou českou veřejnost pokládá za naivní. On totiž vydal k „Obecné kronice“ prospekt, na němž se chlubil ukázkami ilustrací. Nechceme mu je haněti, ale ku př. obrázky „Zavraždění sv. Václava“, anebo „Svržení místodržících“ budí v diváku — lítost a soustrast s jejich — malířem. Takové ilustrace dávají dnes leda ještě Spurný anebo Turečková na dvoukrejcarové písničky. Jenom až se na ně p. Beaufort blíže podívá, co je to za žalostnou „malbu“ a pak je jisté — do „Obecné kroniky“ nedá.

Želíme, že jsme mu to musili říci. Ale je to jenom v jeho zájmu, neboť jest-li bude „Obecná kronika“ tak psána, jako je napsán českému lidu nejbližší díl „České kroniky“ a jest-li bude přinášeti takové ilustrace, jako byly na jeho prospektě, pak nad svým konkurentem nezvítězí, byť si byla tištěna i „na papíru dřeva prostém“.

Podobné literární záležitosti, které české obecné stojí do sta tisíc zlatých, měly by pražské časopisy vážně sledovati a měly by se postarati, aby vítězila věc a nikoli inserty. Bez ohledu na ně měly by povědětí svému čtenářstvu víc, na co je upozorniti v záležitosti této jsou povinny.

Avšak soubor pana Vilímka s panem Beaufortem nezůstane v letošní české podzimní literární saisoně ojedinelým. Firma Bursák a Kohout v posledních dnech oblaňuje vydání „Ilustrovaných dějin literatury československé od nejstarších dob až na naše dny“, jež má vydávati (za spolupůsobení odborných spisovatelů) p. prof. dr. Jos. Hanuš. Stejně dluho již od let připravuje nejšíře známý znatel literatury české p. prof. dr. Václav Flajšhans, jehož rozhodné a poctivé vystoupení

FEUILLETON.

Něco o přítomných literárních poměrech.

I.

Letošní literární období začalo ve znamenitě hluché „mely“.

Avšak měla ta neznamena pro literární produkci, ani pro literární obecné žádné neštěstí. O co běží?

Firma „J. R. Vilímek“ odhodlala se vydávati prof. drem. Jaroslavem Kosinou sepsané „Ilustrované dějiny světové“ a současně firma „Eduard Beaufort“ rozhodla se vydávati „Obecnou kroniku“, již sepisuje nebo sepsal prof. Jos. Lacina (Kolda Malinský).

To obě znamená pro literární produkci jenom prospěch a pro literární obecné rovněž. Dva profesori závodí v líčení všeobecných dějin a obecné má na vybranou.

Avšak páni nakladatelé knéh těch se zde popadli. Celý měsíc ke všeobecnému gaudiu honili se v různých časopisech půlmetrovými inserty. A k tomu měli úplné právo. To je zcela obchodnické. Ale pánové ti nepřestali na pouhé obchodní reklamě, zejména p. Ed. Beaufort začal být mezi řádky osobním a sice zbytečně osobním.

Odvolával se totiž na „Českou kroniku“, již pro jeho nakladatelství napsal prof. Jos. Lacina a na její základě doporučoval z téhož pera nyní vycházející „Obecnou kroniku“. Pražský literární svět se do sporu toho nevmyslil, ač mlučeti neměl, když začalo jít do osob —

Poděba: Preliminář Proti finančnímu nároku r. 1897

	slatých	
Dvůr nejvyšší	4,650,000	—
Kabinetaí kancelář	76,864	— 2,096
Ríšská rada	1,306,362	— 24,611
Ríšský soud	22,100	plus 575
Ministerská rada	1,130,031	— 13,004
Společné náležitosti	122,656,449	— 2,523,760
Ministerstvo vnitra	26,623,441	— 2,112,566
Ministerstvo zem. obrany	24,072,681	— 978,511
Min. kultu a vyučování	29,177,140	— 1,256,473
Ministerstvo financí	112,661,806	— 8,805,129
Ministerstvo obchodu	49,445,019	— 2,118,745
Železniční ministerstvo	96,525,500	— 2,550,790
Ministerstvo orby	18,588,321	— 271,943
Ministerstvo spravedlnosti	28,065,087	— 2,018,279
Nejvyšší účtárna	176,600	— 1,400
Papajiní stát	22,898,870	— 520,150
Subvence a dotace	6,449,505	— 1,301,075
Státní dluh	170,563,910	— 2,416,051
Správa stát. dluh	650,190	— 16,300

Úhrada:

Dvůr	—	—
Kabinetní kancelář	—	—
Říšská rada	—	6.185
Říšský soud	—	—
Ministeraká rada	791.300	16 000
Společné záležitosti	—	—
Ministerstvo vnitra	1,379.996	plus 152,252
Ministerstvo zem. obrany	108 676	16.552
Min. kultu a vyučovací	6.551.722	81.750
Ministerstvo financí	512,889.842	22,022.406
Ministerstvo obchodu	52,425.150	2,324.160
Železniční ministerstvo	112,829.900	5,022.540
Ministerstvo orby	14,572.718	287.569
Ministerstvo spravedlnosti	1,072.221	24.952
Nejvyšší účetárna	—	—
Pensijní stát	1,311.272	1.171
Subvence a dotace	264.300	1.000
Státní dluh	1,048.266	1,962,548
Správa stát dluhu	10.850	—
Příjmy z nepohyblivého stát. majetku	170.000	plus 20.000
Příjmy z jiných dráh	1,846.100	1,846.100

Uhrada	719,900.282	plus	29,767.689
Pothaba	715,990.897		25,798.566

Potreba	18,920.827	, 28,798.868
Přibytak	8,979.455	plus 8,969 018

Vedle státního rozpočtu finanční ministr dnes sněmovně předložil také investiční preliminář. Celkem na investiční účet kryjí se výlohy v obnosu 29,179.780 sl. (proti r. 1897 plus 956.280 sl.). Tyto investice dělí se takto:

		slatých.
ministerstvo vnitřní . . .	2,179.100	— 1,350.900
ministerstvo zeměbrany . .	634.000	plus 634.000
ministerstvo vyučování . .	2,255.600	— 699.000
ministerstvo financí . . .	650.000	— 1,993.500
ministerstvo obchodu . . .	2,322.080	plus 899.080
ministerstvo šlechtiň . . .	19,493.000	— 1,439.190
ministerstvo orbí	700.000	—
ministerstvo spravedlnosti .	946.000	plus 128.000

celková invest. potreba 29,179.780 plus 956.230

V tom kryje se 1,8 mill. slatých z vlastních příjmů na investiční účel. Hlavní roli hraje zde kupní cena 1,8 mill. slatých za linii státní dráhy Česká Lípa - Mimoň. Ostatní položky jsou příspěvky zainteresů k stavbě železnic a školních budov.

Větší náklady ministersva vnitřní odvodnil finanční ministr dr. rytíř Byliški rozšířením služby vodopisné, rozšířením a rozmnožením 5 zkušebních potravních stanic, a útratami na předběžné práce týkající se zavedení zákona o pojišťování proti ohni. Dále jevila se potřeba rozšíření počtu okresních hejtmanství a politických úředníků, dále policejních úředníků a stizenců.

v zájmu Rukopisu královédvorského došlo loni všeobecného uznání a popřech jeho pravosti zabralo do pochopitelných nesnází. Po oznámení paně Bursák-Kohoutové najednou objevily se ve veřejnosti zprávy, že také i literární dějiny paně Flajšhansovy mají ještě letos začít vycházeti. Náklad jejich převzala přý knihukepčá škola „Grossmann a Svoboda.“ Pan Grossmann, absolvovalý medik a známá osobnost z procesu „Omladiny“ svou svědeckou aferou, k vůli níž se dostal před výmínečný soud, jest členem radikální a pokrokové strany a proto jest nám daleko vzdáleným. Než když se jedná o věc, tu bez ohledu na nakladatele musíme říci, že se nám dr. Flajšhans zdá býti pro sepišování dějin české literatury činitelem daleko obratnějším, než-li je p. dr. Hanuš, jehož biografie „Božena Němcová“, „Pavel Jos. Šafařík“ a „Václav Nebeský“ nedopadly tak, aby se v ohledu znalosti literatury mohl pokládati za konkurenta dru. Flajšhansovi vůbec možného.

Pakli tedy k vydavatelskému boji v otázce »Dějin české literatury« dojde, tu bude rozhodné vítězství na straně toho, kdo bude vydávati práci Flajšhansovu, což předem lze uvéstí, aniž by se tím dlo p. dr. Hanuše nějak odstraňovalo. Jen ať se tuží, ale podle všeho, co dnes o činnosti a prokázané spůsoblosti těchto pánů souditi připouští, zdá se být p. dr. Flajšhans v literatuře nejenom nad dr. Hanuše zběhlejší, ale také i ve spůsobu psaní je obratnější, což zejména jeho realističtí »přátelé« měli příležitost velice citelně poznati.

Dějin české literatury, jak je firma Bursík a Kobout projektuje, jest u nás nepochybná potřeba. Neboť to, co o české literatuře v potu tváří svých

Make signs and carry them, they will
speak for you.

Ministerstvo romské obrany potvrdí, že bude více 698.021 na starý kádru a 820.160 aj. na číslach. Zeměbranné plaky budou mimo to rozmnoženy se 26 na 29.

Ministerstvo kulta a vyučování potřebuje větší obnosy na zvýšení počtu učedníků a donor školský, umělcům a akademikům udělit větší subvence a podpory, dále třeba stavět novou budovu pro seminář v Brně, v Haliči a v Dalmácii. Také dotace a pense třeba zvýšiti. Na university třeba více 367.073 zl., na střední školy 411.672 zl., na průmyslové školy 46.902, na národní školy 72 533. České matičné gymnasium v Opavě bude postátněno. V Pardubicích se zřídí státní prámyslová škola.

Na rozmnožení verejnej dopravy, železničných vozů je treba 10 miliónů, z ktorýchto sumy bylo 3,407.000 sl. do rozpočtu na příští rok pojato.

Co se týče slev, tedy při domovní a pozemkové dani bude tato obnášeti 6-4 mil. sl. a 2-5 m. sl.

Zvýšení platů úřednických, profesorských a učitelských rozpočteno 125 milionem zl., vojenských gazistů 3 4 m. zl., zvýšení platů sluhu úředních 35 m. zl., zvýšení platů kongruových 18 m. zl., zvýšení platů finanční stráže bude stát asi 700.000 zl., zaopatření pro státní diurnistům vyžadovati bude 300.000 zl., oprava justicií bude stát 5 až 6 milionů. Toto dohromady a různé jiné opravy budou vyžadovati 40 milionů. Zvýšení daně z piva, lihu a cukru bylo na tento účel použito, leč zákony dotyčné nejsou dosud schváleny. Jak známo, má se daň z každého hektolitra 10%, z piva vyjít ze 1 zl. 67 kr. na 2 zl. 60 kr. (tedy z litru o 0.83 kr.), z cukru z 1 q o 6 zl. (z 1 míla o 6 kr.), z lihu z 35 na 60 zl. z každého hektolitra.

Velice nepřijemné pro měně zámožný a chudý lid jest vládní návrh, aby železniční jízdní listky byly z každého zlatého zvýšeny o 12 kr. čili v I. pásmě asi o 2 kr. atd. Doprava zboží má býti při každém zlatém zvýšena o 5 kr. Toť se rozumí, že toto zvýšení bude uvaleno opět na měně zámožného konsumenta.

Hledáme si obchodu a průmyslu.

II.

„Není žádnou hanbou nic nevědět, avšak hanbou jest, nechť se něčemu učiti!“

Tato slova pravil již před 23 věky mudrc Sokrates. A slova tato jsou a zůstanou věčně pravdiva. Naši národní prvobuditelé snažili se především lepším vzděláním a zvýšením mravnosti pojistiti budoucnost českého národa. V praktickém životě staral se o lepší vzdělání především staříček vůdce národa, dr. František Ladislav Rieger. Vychování a vzdělání jeho bylo také praktičtější, nežli vzdělávání jeho součastníků v letech třicátých a čtyřicátých. Po skončení studií gymnasiálních chtěl mít z něho otec jeho mlynáře. Rieger musil do učení, musil se učit dělat práška, mládka a sekyrnka, měli-li se jednou státí stárkem a pantátou ze mlýna. Rieger vedle hrubé tělesné práce studoval potají práva a dal se zapísat bez vědomí rodičů na universitu.

Ted to dělají mnozí mladí páni naopak. Na universitě neb technice sice zapsáni jsou, poučují také své rodiče a spoluobčany, jak mají vychovávat mládež, upravit otázku ženouk, sociální, státní, ale prakticky tyto mladí páni ničemu nerozumí.

po leta píše a vydává pan prof. Jaroslav Vlček
ihned zanikne v zapomnění a nevěmání, jakmile
se práce té ujme péro skutečně obratné a hlava
bystřá.

To by byly asi přední novinky z letošního literárního období, jež však firma Ottova zahájila na svůj věhlas podivně. Bude vydávati znovu překlad Hugových »Bádnků«, což se zdá býti jenom zaměstnáním tiskárny, proto na to také jinak poblížeti nelze. Mimo to bude vydávati p. Otto redakci p. Jaroslava Kvapila »Světovou knihovnu«, kterýžto podnik nebude konkurenční ani výdělkový. Nekonkuruje s nikým a zisku z podniku tak laciného a rozsáhlého ani nadíti se nelze. praví se v prospekt k němu. Kdo chce, ať věří, kdo nechce, věřiti nemusí.

Pan Vilimek zahájí letošní ročník své „rodinné knihovny“ novellami pana Heritese „Vrásky duše“. Kniha ta zajisté že způsobí senasoci. Vrásky duše! Kdo jaktéhžv něco takového viděl? Vždyť doposud jsme vidali jenom duši z bezu a nyní uvidíme vrásky na duši skutečné. Snad má p. Herites nějaký patentovaný fotografický aparát, který „duši“ oblekne do takových podrobností, že budou i vrásky na ní vidět. Co bylo o „duši“ hádek a sporů a ejhle, nyní poznáme dokonce i její vrásky!

Velice se na to těšíme a budeme nyní pilně naše literární poměry sledovati. — Lze z nich povědět mnoho závažného i poučného.

Tedy na sledanou!

„*„Prostředky vyhledávají si hlavně ve společnosti, ale mají byly v Praze se to vidí: vybrali všechny tany ne-státní školsky a rigoros a stádovali ry- tokou politiku v kavárnách a hospůdkách, vracují se bez vzdělání k stávkovým penězům a mají- jistě trochu duševní a tělesné síly, pokusí se, aby si založili samostatnou existenci a nebyli doma rodičům a sourozencům obtížným břemenem. Po- zdě síle, ale přec — a zaslouží se to uznání. Škoda, překážka těch studovaných přetvárných existenci, které, místo aby se staly chloubov a štítom ná- rodu, bídně zabývaly uravně i tělesné.*“

Méne by snad bylo takových lidí, kdyby
rázi spiklenecké a saskivci mládeži k politickým
agitacím neznamenávali, ale vedli ji a přinále nabé-
dali k pilné práci.

V prdeli a vidění ješ' něco spásoní /²

Tak počal hlásat před více než 60ti lety starý dr. František Ladislav Rieger, který neúsměrně psal spisy národohospodářské a edloval s lidem českým vedkeré zkušenosti, kterých na svých cestách po Evropě nabyl. Na sta českých skvětajících založen, závodů obchodních a průmyslových povstalo na podnět Riegrův a snaživých jeho přátel. S jmenem Riegrovým jest nerozluitelné spojen kulturní rozvoj našeho národa. Časopisectví, vzdělávací ústavy, od nejznámějších do nejvzdálenějších, vědecké naše instituce zavázány jsou díky Riegrovi, který buď přímo dal k jich založení podnět, anebo u přátel svých sehnal potřebné subvence, nebo na místech vysokých a nejvzdálenějších vymohl jich zřízení. Byla sice doba, kdy drobněková politika a drobná práce Riegrova byla uváděna v posměch, kdy dráždivý a hladový kritik Masaryk se svými žáky hřítil Riegra jako malicherného a bezvýznamného člověka, ale Riegrovi drobty přicházeli opět ke cti a o výsledcích práce rýpalá realistických nabyl český lid již jiného mínění.

V práci plodné jest naše spása, ale nikoli v jedovaté kritice. V práci plodné, ve vzdělání co nejhlubším a nejpraktičtějším musí hledat spásu svou též obchodník.

Saaha všech lidí jde za osobním blahobytem po čas života, jehož v době co nejkratší dodělati se chtějí. Nekulturovaný, nezdělaný člověk přisazuje po zisku jeví ten nejhrubší pud sebesachování. Nesná řádných ohledů lidskosti, které vzdělaného člověka a obchodníka vésti mají, naopak takový člověk, aby dosáhl cíle nejtozbebnějšího svého snažení, věnuje své síly takovým obchodům, které stavu obchodnickému neslouží ke cti.

Povolání kupce, obchodníka není tak úzké a nepatrné, jak si mnozí myslí. Kupec jest nositelem kultury. Co jednotliví velcí lidé odkryli a vynalezli, co různá pásma zeměkoule ve službách lidstva prospěšných plodů a výrobků zplodila a vynesla, to činí kupec přístupným veškerému lidstvu a uvádí i divočky v dobrodružný kruh civilizovaných národů. Kupec rasí cestu neschůdnými pouštěmi, šířými mořemi, přes neschůdné hory a sblíží jednotlivé národy.

Obchodnictvu děkujeme v nynější době ob-
divuhodný rozvoj železnic, paroplavby, telegrafie
a telefonů. Obchod podporuje ze všech sil pokoj.
neboť nic nepoškozuje více jeho činnost, než po-
třastatky barbarské — války.

Stále blíže přivádí člověka původnímu účeli:
podrobiti si a ovládati zemi. Vedle rolnictví žádné
povolání, tak prospěšné, účelné a úspěšné na vše-
obecný blahobyt lidstva nepůsobilo, jako obchod.

Úkol obchodníka spočívá na tom, aby dary boží přírody ku prospěchu a pohodlí lidstva využítkovati, plodům přírody vhodnou formu dáti a na taková místa je rozestati dovedl, kde se nalézá největší počet těch, kteří takové věci potřebují a na nich požadují. Obchodník se musí namahati, aby náležitosti, vkus a potřeby lidí poznati a snasiti a aby se stal o opatření potřebného zboží.

Obchodník, jehož činnost, působení, myšlení a spekulace obchod řídí a vede jej v mezích slušnosti a mravnosti, jest oprávněn nazývat se vynikajícím zástupcem tohoto mezinárodního dovozu — obchodu.

Avšak, pak-li jako takový jest si vědom
tých a pro něho osobně příznivějších práv, pak
ně plati ještě mnohem vášněji a věci veřejnému
dávstvá důležitější povinnosti než-li kterýkoli jiný
polubižní. Oběhď měl a má vliv na mravnost
zachovalost národů a bude ho mít.

Proteže obchod stále čile a neunavě se roz-
víjí, doumě vzdělání a vědu rozšiřuje, musí si
obchodník vědecké vzdělání osvojit, musí zvláště
v vědách obchodních úplně oběhlým býti, musí
máti nejen rovněž tak potřebnou mu obchodní
techniku, jakou vyžaduje praxis komerční, nýbrž
musí znáti též podstatu obchodu, jak ji vyžaduje
lába veřejnému lidstvu věnovaná.

Velice jest také prospěšno, snaží-li obchodník věstevé dějiny. Pozná z nich důležitý vliv obchodu a osvětu národů; pozná z nich, které jsou nebytné potřebné věci a které byly nejnebezpečnější a nejodpornější omyly a chyby pro státy obchodní.

Takovými rozhodly povznese se obchodník sdílaný velice nad duševní obzor obyčejného ramena, ten dovede také svou soukromou spekulaci zájmům vlasti podřídit a v soulad s potřebami národa vésti.

Vzdělání se co nejvíce prakticky, rozhlédnutí se co nejvíce po světě, poznání v cizích zemích na vlastní oči tamní potřeby, zařízení, výrobu a požadavky, rozšíření tak co nejvíce své vědomosti a hledět si pojistiti stažení a spokojenou budoucnost, toť úkolem i povinností každého obchodníka. V kramě, ve skladišti, v účtárně mladý obchodník všecko moudrost světa si neosvojí.

O všeobecné vzdělání jest dostatečné ve veřejných školách postaráno; avšak to nejsou školy odborné. Za dnešních dob potřebuje obchodník nezbytné odborné školy.

Jest ovšem pravda, že praktický život jest nejlepší prostředek vzdělávací; bohužel však naše obchody nejsou z pravidla tak zařízeny, aby si v nich mladý muž získal něco více než nejnutnější tělesné obraty a sehopnosti, které mají jen za účel, aby svému principálu pomohl co nejvíce peněz vydělati. Choděním do veřejné školy neb hodin soukromých a čtením knih nevydělá však bezprostředně žádný učeník něco svému principálu — proto obyčejně po celou dobu učení se odborné vzdělávání zanedbává. Principál se spokojí, umí-li učeník tahat vozík, sametat, přinést, odměřit a odvážit žádané zboží, spočítat a řádně do kasy odvést peněžitý obnos, umí-li dělat kornoutky, zátkovat, balit, zabednit a vybednit zboží, sná-li vůbec všechny potřebné mechanické výkony, dove-de-li psát a lepit adresy, sádkat nutné zápis a udržovat zevní pořádek a čistotu. O hlubší odborné vzdělání a vyučení spekulaci se mnohý principál nestará. Svědomitý učeník a vyučenec sám cítí, že mu odborné vzdělání schází a proto hledí theoretické vzdělání dle možnosti si osvojit, prohloubit a doplnit.

Teď jsou již téměř ve všech městech soukromé nebo veřejné nižší i vyšší obchodní školy. V nich si mladík odborné vzdělání osvojí neb doplní. Absolvent obchodní školy stane se zaševřelým do kontorní praxe, stane se rychlejším a spolehlivějším spolupracovníkem svého principála, neboť k zaúčení se nepotřebuje tolik času, jako pouhý učeník. Pak-li však učeník s tří neb víceletou praxí vstoupí do obchodní školy, tedy to, co poznal dosud v denní praxi, probere opět theoreticky a prakticky důkladně a současně, zároveň ale též postupně naučí se mnohému, co v praktickém vedení obchodu teprve později mu přijde do rukou. V obchodní škole naučí se žák vůbec mnohému, o čem by jinak v praxi od jiných sotva poučen byl.

Mladým obchodníkům ani nelze dosti odporučovati, aby šli do Německa, Anglie, Holandska, Francie a též jinam na zkušenou. Poznají tamnější trh a co by se dalo od nás do těchto zemí vyvážeti, poznají mnohé nové a lacinější nákupní předměty, než-li jsou ty naše dosavadní. Pak by byl náš obchodník ke konkurenci způsobilější, dovedl by se lépe zaopatřiti tím zbožím, po němž jest poptávka a jiné lepší, praktičtější a levnější než-li dosavadní mohl si opatřiti.

Naše obecnost v mnohém ohledu jest odházena na Němce a žida, protože Čech toho neb onoho zboží nemá anebo ne u takovém výběru.

V cizině by mladý obchodník také poznal, že k vedení sdravého obchodu jest nezbytná třeba solidnosti. Lid nerad se dá napálit a koupí-li u křesťana místo solidního zboží chatrné a imitované dráž, jde raději k židovi, kdež ho napálení tak nemrzí. Žid „vekluje“ ovšem často druh i místo svého obchodu, pak-li se lidé v jednom artiklu již nedají napáliti. Kde však počítá na dobrý a trvalý obchod, tam dovede posloužit též dobrým zbožím a to špatné vrazí jen kupci nahodilemu, o němž ví, že tomu nerozumí nebo že k němu více nepřijde, a pak kupci, který kupuje z nouze — na dluh. Na takovém se dá nejvíce kloubovat, neboť takový musí kupovat za každou cenu. Solidní, svědomitý obchodník takové obchody neprovozuje.

Politický přehled.

Na pravici říšské rady vypukla krise, takže parlamentární většina jest v nynějším svém složení dosti ohrožena. Řádný, ale trochu uputný vůlce katolicko-konzervativních Němců předložit minulý pátek vědcům pravice svůj návrh zákona, v kterém měly obsaženy býti hlavní zásady, jak v Rakousku upravit otázku jazykovou. Podrobné ustanovení měly obsahovati zákony zemské, upravené dle potřeb těch kterých zemí. Proti tomuto návrhu na pravici nikdo ničeho nemínil. Avšak v úterý podal baron Dipauli bez předchozího souhlasu tento svůj pilný návrh:

Vzhledem ku prohlášení nadano ze dne 29. dubna t. r. a jasnou promítnutí přesvědčením, že národní rozehvění, které skutečně v Čechách a na Moravě se zahostilo (Bouřlivé hlasy v levo: Slyšme! Slyšme!) musí se ukliditi všemi zákonými prostředky (Posl. Kindermann volá: „Aha, duch svatý již na ně sestoupil!“), a toho důvodu navrhujeme:

1. Budí svolen sešlenný výbor z celé směnovny a tomuto uloženo aby na údelem zrušení jazykových výnosů (Bouřlivé hlasy v levo: Slyšme! Slyšme!) stanovil zásady v příčině zákonného upravení národnostní a jazykové otázky.

2. Výboru tomu budí uloženo, aby nejdříve do šesti neděl podal správu a návrhy.

Z jasnou levici mohl pan baron usoudit, že nejlepší slásky svým návrhem prokázal liberálním Němcům,

neboť „národní jejich rozehvění“, které jest vlastně zcela bezdůvodnou štvárcí, uznal tím nepřímou. Českým poslancům takové návrhy v těchto spojenech nemohou býti lhostejny a právem je pobouřila věta, že baron Dipauli žádá zrušení jazykových nařízení. Kdo ví, co znamená a jak se ve skutečnosti praktikují, ten přizná, že nadpráví Němců a odstrkování českého jazyka vlastně stálo. — Baron Dipauli snad schválně dal se uchvátiti liberálními tiskem. My však spravedlivě usazujeme obšírné postavení katol. Němců. Ti dosud vědy podporovali národní, politickou a náboženskou spravedlnost. Liberální židovské listy štvou denně katolické německé volice proti jejich poslancům, pravice jim, že arazují německví a že se spojují s Čechy husity, kteří jsou největšími odpůrci nejtožnějších pánů německých katolíků, zavedení konfessionální školy. Židovské a dajcnacionální časopisy plně zaznamenávají každý nepřátelský projev českých socialistů, radikálů a pokrokových proti konfessionální škole, a katolickým ajezdům. To všecko německé katolíky pobuřuje, neboť nedosti upřímné a dvojmyslné projevy mladočeských předáků nepřipadly také k odstranění nedorozumění. V této příčině, ať si naši předáci řeknou: má vina! Avšak také baron Dipauli musí uznati, že židovští liberálové a prudčící nacionálové program katolických Němců neprovedou. Jsem proto přesvědčen, že při chladné rosvaze podání se nedorozumění mezi Čechy a německými katolíky odstraní. Výkonný výbor pravice nemůže rovněž trpět, aby jednotlivé frakce pravice dělaly zvláštní politiku na svou pěst. Co se mladočeských posl. týče, přáli bychom si, aby byli prozíravější a chladnokrevnější a aby konečně zanechali politického diletantství. Návrh barona Dipauliho, který vzbudil kyselost, netřeba bráti tak tragicky. V letech 1889—1895 dělali Mladočechi také pyramidální návrhy, s jejich nepropracovaností každý parlamentární poměr znalý člověk na první pohled viděl, že to byl pouze prach k zalepení očí voličům a že navrhovatel byl již předem přesvědčen, že se návrh neprovede. Návrh barona Dipauliho jest podán pouze proto, aby upokojil německokatolické volice. Až se rozkvašení utiší, bude už to postaráno, aby návrh v komisi utvářel, utonul v archivu. Při podání návrhu měl baron Dipauli ještě jiný a patrně hlavní úmysl ten: trefiti centralistu ministra Gautsche, který byl a sůstal tajným spojencem levice. Je-li německým klerikálům liberál Gautsch nepohodlný, nemají Mladočechi příčiny hájit Gautsche centralistu. Což zapomněli již, jak suřivě potírali jeho ordonance? Přímou směrň a střeštěný je úvodní článek pana Karla Tůmy „klerikální šrda v pravici“. Před několika dny nabízel p. Ryba klerikálům konfessionální školu a dnes červený pan Tůma do nich papírovým palčátem pere. Vynálezce kosáckého hesla: trp kováč, budeš atamanem — ten má už nejmenší právo někomu vytýkat husarské kousky. Ostatně, až se za několik dní nedorozumění vysvětlí, bude červený radikál pan Tůma dělati třeba sas červeného klerikála. Člověk ho nemá brát nikdy vážně a do opravy.

Z říšské rady. Hrabě Badeni, který se již vystonal a také se smířil s katol. církví vyspovídáv se a přijav sv. přijímání s dovolením J. E. kardinála arcibiskupa vídeňského, objevil se v úterý ve směnoveně. Pravice přivítala jej přátelsky. Na to jednalo se o pilných návrzích na odpočinutí nouzi. Poslanec Adamek žádal, aby podpora 8 milionů se svýžila; také antisemité žádali svýžení podpory až na 50 mil. Adamek žádal též, aby stát nahračil okresům ušlé okremní přirážky. Podán též návrh, aby i německé řeči poslanců byly pojaty do stenografického sněmovního protokolu, k nimž by se opatřil německý překlad.

Poslanec dr. Ebenhech obnovil svůj návrh na změnu zákonů školních, který poprvé podal na jaře, tedy v minulém zasedání. Odchytky obsahuje dřívější návrh pouze v § 2., 3. a 21. Odstavce 3. § II. zní takto: „O tom, mají-li se odloučiti děti podle konfesse nebo dle národnosti, rozhoduje zákonodárství zemské.“ — V § III. k povinným předmětům jsou ještě přidány ženské práce pro dívky. — § XXI. zní: Povinná návštěva školní počíná dovršením rokem šestým a trvá pro každodenní vyučování všeobecně osem let. Veškerá další úprava trvání a způsobu návštěvy školní přilučel zákonodárství zemskému. Zejména náleží tomuto právo omeziti každodenní vyučování ve venkovských obcích na sedm nebo šest let. V tomto případě však budí postaráno o náležitý vyučování pokračovací a to jednolete nebo dvouleto způsobem zákonným. Zákonodárství zemské může také toto pokračovací vyučování (školy nedělní) rozšířiti na další čtyři roky, t. j. až do 16. roků zákova. — Jsem svědčí, zda-li naši paní učitelé budou opět křičet o snížení školského vzdělání a o době vyučování.

Rakouská vláda předloží sněmovnám novou osnovu zákona, manželského, aby učinila přitřímá broudné se mnohým rozloučením manželství, jež ničí život rodinný, podporují nemravnost a prostituci.

Řecko, které pořád zdráhá se ještě schváliti podmínky míru evropským velmocem schválené, prodělalo opět krizi ministerstva. Křikloun Raillis byl svržen a předsedou ministerstva a zahraničným ministrem stal se Zaimis. General Smolenski převzal vojenství, plukovník Korpas vnitro, Streit finance. To man spravedlnost, Panagiatpulo vyučování kapitán Hadžikirias to námořnictví. Ministr Toman jest první katolický ministr v pravoslavném Řecku. Delianis, náčelník předpředsedle vlády chce prý sice Zaimise podporovati, zejména při vyklázení Theaslie, ale jinak mu Zaimis nemá mnoho věřiti. Řecko, nechce-li se vydati novému nebezpečí, války musí Turecku zaplatit válečnou náhradu, která válečné náklady Turecka ovšem uhradit nestačí.

Francouzský vyslanec Lozé vyvedl své vláde malou nepřijemnost. Vláda obávajíc se, že by generální gouverneur alžírský Cambon podporoval volby radikálů a tím ohrožoval postavení ministerstva Melinova, jmenovala na jeho místě generálním gouvernorem vele vyslanec ve Vídni, Lozéa. Na jeho místo jmenován současně jiný vele vyslanec. Lozové se však z Vídne nechce a generální gouverneurství odmítá. Vláda se tím prohrdila nejen proti diplomatickým svyklostem, ale nadrobila si tím nepřijemnosti i doma

Ve Španělsku po zavraždění předsedy ministerstva Canovase nedovedl generál Ascaraga udržeti pohromadě starý kabinet, neboť na Kubě se postavil Španěl šhoršilo a ministr financí následkem částečné konfiskace církevního jmění dán byl biakupem v Murci do klatby, čímž se postavení jeho stalo neudržitelným. Po návratu královny žádalo tedy konservativní ministerstvo za propuštěnou. Vlády se ujal mírný liberál Sagasta, který dříve Canovase několikrát ve vládě vystřídál. Nové ministerstvo jest sestaveno takto: Sagasta předsednictvo, Guyan věci zahraniční, Romero Giron spravedlnost, general Korrea vojenství, admirál Bernejo námořnictví, Lopez Puigcervec finance, Capadon vnitro, hrabě Joiena veřejné práce, Moret zámořské osady. Sagasta prý chce Kubance usmířit udělením rozsáhlé země samosprávy.

Ze Záhřebu. (Poměry v Chorvatsku). Scéna: Sjenicak, malá víska a rostomilými domky. Uprostřed na mírném pahorku pravoslavný srbský kostelíček a fara. Je večer dne 18. září. Z Karlovce vrací se malé tlupy venkovaň z trhu, zpívají a jsou veselé. Rakije a víno byly dobré, rozebrány je. Hloudek podnapilých lidí byl zvláště veselý. Zastavili se chvíli, vypravovali to a ono, posdravovali mimo jdoucí. Veselé události z trhu a rej v městě je zajímaly. Tu se počal jeden vážně tvářiti. Mluvil tajemně o nastávajících událostech. Něco se stalo. Lidé se sarazili, strkali hlavy dohromady, naléhali na něho, aby pověděl, co ví. Konečně rozvázal: Sjenicak dostane návštěvu, zvláštní návštěvu, několik cizích pánů, kteří mají významný úkol. Věsk uvidí. S církve bude vláti bray uherský prapor, celých 24 hodin, a když dovlaje, je Sjenicak stracen, obyvatelé se musí státi Maďary. Hraniciři vidí v duchu již kalvínské husary, jak r. 1948—49 plenili pravoslavné církve a katolické kostely. Věscko je prý již připraveno. Jeden vystrčí prapor a dostane se to 800 zlatých, a bude-li pop hodným a nechá prapor vláti, dostane 100 zlatých. A teď se smocnil lidí strach. Zpráva tato šíří se rychlostí blesku po vesnici i celém okolí. Jeden vysperkuje ji, více než druhý. Lidé jsou opravdu poděšení. Stmívá se, jest ve černé temnota. Kolem chaloupek jest pořád ještě ticho, shlasa poslední lampička. Náhle táhne tlupa tajemných lidí ke kostelu. Farář přichází a ptá se jich, co chtějí. Hned mu to poví. Zítra bude vláti s kostela maďarský prapor a pop bude mít 100 zl. v kapse. Pop se ulekl: odkud takové nesmyslné řeči, vždyť není na tom ani slova pravdy. Krouťi hlavou; možná. Opatrností neškodí. A sedláci sedí celou noc u kortela a střeží svou církev. A tak se stalo také 19. a 20. září. Žádné domlouvání nepomáhá. Nikdo však ve vsi více nevěří, že by ti cizí lidé přišli. A nebyla to přece žádná pověst. Neboť 21. září zastavil před obecní hospodou kočár a z něho vystoupily tři páni: fidelet knihovního úřadu, pan okresní a geometr. Přijeli sem za svým povoláním. Geometr šel do polí a začal vyměřovat. Druzí dva páni navštívili popa, šli na procházku, prohlédli si kostelík a ukazovali na něj rukama. A teď počíná hrozná tragédie. Pojednou zase oživila pověst z Karlovackého trhu. Sedláci ze Sjenicaku již vědí, o čem jde. Ti páni tam, které pop d pravázi a kteří ukazují na kostel rukama, to jsou ti ohlášení, ti nesou maďarský prapor a nešťastí. Žádají klíče od kostela, prohlédávali celý kostel, nemohli však nikde nalézt uherský prapor, o němž mysli, že je tam ukrytý. Jen zemský chorvatský a církevní srbský prapor zastrčeny jsou tam v koutě. Zástup kolísá a stává se nerozhodným. Zdá se, že se všecko udobřilo. Tu venku stal se první děsný čin. Na slanci zableskla se sekýra jednoho sedláka. Zutivý zástup obklíčil cizince. Zbrocen krví, klesá knihovní fidelet k zemi. Jeho průvodčí přechá. Běží za ním, chytí ho a utloukli ho před kostelem. Zatím dal dopraviti farář fidelete do fary, umyl a ošetřoval ho. Když okresní vydechl svou duši, hledal rozčatený lid první svou oběť. Strímem vyveklí ho z fary a dorazili ho. Zatím přišel geometr s polí. Lidé ho znají, prokázal jim mnoho dobrého, jest populární, ten ukrotí hněv lidu. Než i on prý drží a Maďary a klesá pod ranami sekýr. Milosrdný jeden sedlák ukryl těleso raněného geometra v jeteli. Po dlouhém hledání našli ho opět. Vyveklí jej a zasadili mu nových několik ran. V hospodě zpívají a hulají. Tam sedí sedláci, pijí a křičí. Venku zápasí populární oběť se smrtí. Jeden běží do hospody a oznamuje: „Djakovič ještě žije a chce se ještě zpovídat“. Tu vyskočila jedna ženka a křičí: „Já vám ukážu, že jsem také hrđinkou: Popadla sekýru, vyběhla ven, potáhla umírajícího a vrazila mu sekýru do hlavy. Avšak, Djakovič žil ještě pořád. Kousali jej do tváře a tupili jej. Konečně se nad ním jeden sedlák slitoval a poslední ranou učinil konec jeho trápení. — To jsou události ze Sjenicaku. Úřední správa potvrzuje, že se tak udály. Zola líčí v Germinalu rozvážné lidi. Takové obavy jsou vlády. Poštvaný, neuvědomělý, zpřítelň se stává se zločincem. Maďarské listy jasně, že zločinci ze Sjenicaku jsou schytáni a zavrženi. Ubíťi úředníci jsou pochováni a trestající spravedlnost učiní svou povinnost. Zločin prý je skutkem agitatorů. Maďari napovídají, že za nimi stojí rakouští jejich nepřátelé, kteří chtějí obyvatelstvo země uherských rozeštřát proti Maďarům, aby sealabili jejich moc. Nebezpečí prý však nehrozí, obyvatelstvo je ticho, star obelší jest vyhlášen ve velké části Chorvatska. Zatím se vede rozsáhlé vyšetřování, hledají pohutky děsného zločinu. Dobrá. Možno však, že při hledání agitatorů se zapomene na celkový motiv. Hloupost a beznáboženská jsou nejohrožnějšími agitatorry. Konají služby vlády, jak socialismu, tak kmenovému fanatismu. Rozešřrají duševní síly, vysávají poslední zbytky mravnosti. La bête humaine — člověk zvíře — jest nenahraditelný, předeje doby ověty i „reakce“. Zahrnízí se vlády v politice, v sociálním životě, vlády. Potřebuje masy, rozčilené, poštvané masy lidu, mezi nimi agitator bádne laciné „přesvědčení“ a fantasmu vyvolal. Agitator jest jen podněcovatel, nemusí si nikdy na nedostatek práce náfikat a se ho obávat. To jsou ustálené zjevy, a nimiž dějiny neustále počítaly a počítati musí. „Tma temnoty jest větší než pokrok kultury.“ Jest sice velmi pěkné, že sám Khuen Hederváry světu vypravuje, proč ve Sjenicaku tato hrozná moc řádila. Avšak, my jsme svědci na jiný interview. Na

interview svedek s vsky, na dne 21. ziti. Ten bude vice padat na vahu, ten sveta povi, se „soud dicit nebespiti“ — ne, se toto nebespiti vdy bude . . . Avsak maji pti tom Mažati svdomi diti?

Drobné zprávy.

Císařské jmenoviny oslaveny byly v pondělí hlavnou pontifikální mší svatou, slouženou od J. M. nejdp. biskupa Edvarda Jana Nep. Brynychy, s přítomností nejdp. kapituly, veškerého zdejšího duchovenstva, etihodných alumnů, c. k. mistodržitelského rady Šolty a úředníků c. k. okres. hejtmanství, presidentů, radů, sekretářů, adjunktů a ostatních úředníků c. k. krajského soudu, sboru důstojnického, purkmistra a sl. rady města Králové Hradce, ředitelů a profesorů zdejších středních škol a četného občanstva.

Návštěva ndp. biskupa v b. Bore-
mem. Dne 4. t. m. zavítal ndp. biskup Edvard Jan do studentského semináře. Představení a chovanci uvítali v domácí kapli vznešeného hosta, jenž v srdečné promluvě vysvětlil chovancům význam slova student. Ndp. biskup kladl důraz na svědomité studium a na pěstování vůle, povzbuzoval chovance k lásce vlastenecké a k přesvědčení náboženskému, protože chovanec má býti nejenom studentem, ale českým a katolickým studentem. Za vzor dobrého gymnasty sloužil studující mládeži sv. Václav jako učený jinoch, šlechtivý vlastenec a světec. Po promluvě dal si ndp. biskup jednotlivé chovance představit, rozmlouvaje s nimi laskavě. Při odchodu svém udělil vznešený host všem vrchnopastýřské požehnání.

Adalbertinum naše jest již téměř ve všech místnostech obydleno a všechny byty jsou sadány. Zahradu před budovou jest již vysazena stromy a pěšinky v ní upraveny. Správa města započala s upravením chodníků s Palackého ulice až po budovu. V úterý před 6. hodinou odpolední prohlédl si J. M. nejdp. biskup Edvard Jan Nep. Brynych v průvodu vdp. Thdr. Beneše, ředitele Dumka a dp. ředitele tiskárny a vp. ceremonie místnosti Adalbertina. Dle se sdělila jeho Milost jmenovitě v sašárně, tiskárně a v místnostech redakce „Obnovy“. Na to se odebral nejdůležitější pan Vrchel Pastýř do semináře, kdež pan ředitel Dumek koná právě cyklus národohospodářských přednášek.

Vzácná návštěva. Dne 3. října byl na prohlídku záložny v Jesenici Velký profesor národního hospodářství na universitě Moskevské pan filosofie a práv doktor Vladimír Oadřejovič Kosinák. Přijel z Prahy, kde studuje národohospodářské poměry české a kde mu byla záložna v Jesenici jakožto čistě rolnická a vzorná od ústřední Jednoty záložen k prohlídce doporučena. Vypravoval, že má od vlády dovolenou na 2 a půl roku, aby hospodářské poměry v Evropě studoval. Byl již v Německu a posledně 10 měsíců v Londýně a Anglii vůbec. Z Čech pojedl do Paříže, Švýcarska, Itálie a Vídně. Na cesty má ještě 1 rok času. Pak vše má popsat pro poučenou Rusův. V Jesenici se mu líbilo zřízení venkovských důvěrníků, pak přehledné účtování.

Osobní. Ředitelem kanceláře II. třídy při zdejší c. k. krajském soude jmenován byl p. Mat. Čanský a přednostou kanceláře p. Frant. Haak.

Němec v obvodu obchodní komory
liberecké nenavrhli do komise pro I. a II. berní společnost ani jediného Čecha a mimo to přímý hospodářský, zejména cukrovarnický, pivovarský, lihovarský, strujnický, mlynářský, cihlářský, spracování dřeva atd. se zastoupení v komisích úplně vyloučili; patrně proto, že jest zastoupen hlavně v českých okresích komorního obvodu. České krajiny mají právo býti zastoupeny v berních komisích. Ministr financí může tu učiniti částečnou nápravu a může do komisí povolati české důvěrníky. Češi se musí ovšem o své zastoupení sami starati. Za tou příčinou sešla se v neděli dne 3. října t. r. v sále nové budovy vyšší školy obchodní v Hradci Králové valná schůze interestů I. a II. třídy z kraje královéhradeckého, jičínského a mladoboleslavského. Po delším rokování navrhli byli pro I. berní společnost za výbory pp.: Jan Vaníček, hosp. rada a centrální ředitel velkostatků J. O. hraběte Jana Harracha za hosp. průmysl, Bohumil Čerých spolujatel cukrovaru za průmysl cukrovarský, Václav Cíváček, z Mal. Čejtice za mlynářský, Ludvík Moravec za průmysl textilní a Jan Tichý starosta města a člen správní rady pivovaru v Náchodě. Za náhradníky navrhli pp.: Jos. Seykora z Kostelce n. O. (výroba kůže), Josef Bromovský (spolujatel strojíny a slévárny Mářky, Bromovský a Schulz), Viktor Seeland (ředitel panství v Kostelci n. O.), Jindřich Klasar spolujatel tkalcovny v Krahbu a Jilemnici a Adolf Neumann spolujatel přádelny a barvírny v Králové Dvoře. Do komise II. berní společnosti navrhli jsou za výbory Petr Kramář stavitel a majitel cihelny v Semilech, mlynář Jan Košťál z Kačova, Petr Pavloušek, obch. v Nové Pace, MUDr. Reichert majitel pily v Předměstích. Ant. Bauer majitel tiskárny a barevny v Králové Dvoře a Josef Vojtěch sládek ve Kvasinách. Za náhradníky navrhli pp. Jos. Bernard z Podolí, Fr. Souček majitel továrny na cichorí a cihelny v Plotišti, Th. Mastný spolujatel mech tkalcovny v Lomnici, Stanislav Červený spolujatel továrny na hudební nástroje v Hradci Králové, Fr. Schönfeld, sládek v Semilech a Horných Hynek továrník v Semilech. Páni volitelé I. a II. třídy berní se snažně žádají, aby se voleb účastnili a tuto navržené kandidáty volili. Volby konati se budou v Liberci v I. třídě dne 11. října od 10. h. dop. do 3 h. odp. a v II. třídě dne 12. října od 9—3 hodin. Užití se smí jen úředních blanket hlasovacích, od veličů podepsaných. Hlasovací listky buďtež zasílány do Liberce poštou rekomando a franko pod adresou: „Panu c. k. volebnímu komisaři pro volby do komise daně výdělkové I. neb II) třídy v Liberci. Legitimaci nutno k hlasovacímu listku přiložiti.“

Se stavbou nové monumentální budovy pro město v Hradci Králové počne se na jaře.

„Čas“ — redigovaný p. Dr. Janem Harbenem — o tom přimknutí a osmém přimknutí. V čísle 40. tohoto časopisu od 1. října t. r. připomíná J. H. panu biskupovi královéhradeckému osmé přimknutí. Roznášel se na „Obnovu“, že připomíná realistům to pověstné jejich přimknutí se k národu německému. „Pan biskupa — pry — informoval nějaký dareb . . . A není pry to hezké, měli pan biskup Brynych takové dareby kolem sebe.“ To by ovšem nebylo hezké, ale nehezké jest, že pan J. H. myslí, že dlelo „Čas“ se dne 30. prosince 1886 zamíslo se všem, a že se tadí může to „přimknutí“ upírati. V tom čísle čteme doslova: „Představme si nerovný boj Čechů s germanstvem, boj na náš. Při nejmenším by uchování pouhé, holé národnosti vyžadovalo nesmírně mnoho úsilí a sebeobětí nejálchotnější domácí intelligence . . . Nastal by des kdyby si ten či onen — dejme tomu slaboch — předložil otázku: Jak, stojí tato ve své existenci pohybná národnost skutečně na to, abych veškeré síly ducha svého, které bych jinak zasvětili mohl práci pozitivní, pokroku, vědě atd., abych tyto síly mařil úsilím zcela záporným? Což kdyby národ přes tyto námahy zcela zanikl? Nemohli bychom — uvažoval by dále — přimknouti se k intenzivnímu a extenzivnímu duševnímu životu velikého národa? Stojí-li naše národní existence skutečně na tu námahu, je její kulturní hodnota tak ohromná?“ Tak „Čas“ 1. P. 1886 a „Čas“ 1. P. 1897 nasytá darebou, kdo o tom přimknutí informoval! — Osvědčilo se staré přelovi: Drželo bylo lepší, než poplunat dvůr. — Takhle v hrdlo lhati a biskupa napomínati slovy osmého přimknutí? Kdo vlastně je nyní darebou? O tom sdrůjeme se úsudku. Naše čtenářstvo ať soudí samo. Jen to radíme panu Dr. Janu Harbenovi, aby se on budoucí tím J. H. informovati nedával, neboť dle takovými články „realismu“ opravdu ostudn. Zač potom ostatní obsah toho článku stojí, jest s této ukásky patrné. A proto nejsou nám slova onoho pana J. H. — že „pan biskup neustrávil většinu života mezi vzdělanci, nýbrž mezi katolickými tovaryši“ — ničím jiným než důkazem vysoké vzdělanosti pana J. H. který v polemice utíká se k potápání — nechceme říci k nadávkám. Pohrdání pak prostými tovaryši, jako odrudou lidstva řádu nižšího, jest důkazem, že pan J. H. je naplněn nectím, čemu se říká zášť, všežár, pýcha — a to „je nehezké“. Takového „realismu“ radíš nás Pán Bůh chránit!

Resignace. V sobotu zvolený městský inženýr, pan Karel Hromas, dosud inženýr při c. k. mistodržitelství, resignoval na místo městského inženýra v Králové Hradci, s nímž spojeno jest 2.400 sl. platu.

Socialistické hnutí mezi učitelstvem v Uhrách. Vídeňské polovládní „Reichswehr“ píše se z Budapešti: „Vedení sociálně demokratické strany snahá se získati přívržence mezi venkovským učitelstvem. Agitace tato potkává se s úspěchem, protože většina uherských učitelů jest špatně placena (roční platy 200—300 sl. nejsou výminky) a proto socialistickým ideám jest snadno přisluhuje. Nyní koleje mezi kruhy učitelstvem tajný cirkulář pocházející z řad učitelstva, aby se o Vánocích účastnili učitelů porad se příčinou založení socialistického učitelského sdružení.“

Svatováclavská záložna v Praze, zapeaná společenstvo s ručením neomezeným, oslavila v neděli předvánočním jubileum svého trvání. Tiché oslavy účastnili se předstáupci peněžních ústavů — živnostenské banky, občanské záložny v Karlíně a Praze, všeobecné záložny v Praze, členové výboru a četní členové Svatováclavské záložny. Shromážděné uvítal starosta Svatováclavské záložny vdp. prof. Drozd. Děkoval Bohu, že záložna za jejího působení stále posilovala, děkoval dále, všem, kdož se přičinili o rozkvět záložny. Záložna nám poslední hrdku fmelelnictva a živnostnictva zachovala. Snad nebylo by dnes již ani šedých malých rolníků, malých průmyslníků, kdyby nebylo záložen. Záložny působí tiše ale blahodárně. Za dob bouřlivých neprosívá lidstvo, neboť tu přicházejí na vrch právě oni šiloví, kteří nejvíce s nedostatků a bdy lidstva tyjí. P. Drozd vítal zřízení Raiffeisenových záložen, zmínil se o křesťanské akademii, kterou záložna Svatováclavská povolala v život. Dále provolal nadšeně aláva papeži Lvu XIII. a děkoval živnostenské bance a příbuzným záložnám a vzdal s přítomnými šest samitým členům. Na odpoděním banketě promluvil purkmistr karlínský o vývoji záložen, které přemohly všechny překážky a obříse v cestu jim kladené. Záložny posílají dnes důvěru a zvláště záložna Svatováclavská, která patří mezi nejpřednější ústavy, k čemuž dospěla výtečnou správou. Posléz přilpí starostovi Svatováclavské záložny a vzájemnosti československých záložen vůbec.

Kandidátem do říšské rady za okresy: Karlín, Vinohrady, Český Brod, Jilové, Žižkov jest se strany mladoboleslavské Dr. Servác Heller, se strany pokrokové Stanislav K. Sokol. Dr. Heller pry pro chorobu nebude konati schůze voličské. Chce se vyhnouti patrně bouřlivým výstupům. Pro Sokola se vyvolaly venkovské úboce.

Pro archeology a touristy. Mnozí přátelé starobylého rázu města zdejšího tčce nesli rozbouření starého domu „U černého orla“. Zámutek však zmírnen jest aspoň tím, že dům tento uchován jest ve vzácných rozvalinách na ulici před Boromeum. Rozvaliny tyto budí svou divokostí již zájem klubu touristů, takže v nejbližší době bude podniknut zábavný výlet na vrchol zajímavé této památky. Pro přání zimní saisonu chystá se obecnostu příjemné překvapení tím, že rozvaliny tyto budou několika konvemi vody přeměněny v čarokrásný ledovec, takže odpadnou na přístě všechny návštěvy alpských ledovců. Chováme naději, že tak brzo nebudou kusy starých těchto cihel odvezeny na prosaickou silnici, kde by sice konaly lepší službu, ale ztratily by pol romantické

divokosti a Hradec stál by opět jako starobylý. Přítel romsetby.

Ohně. V neděli dne 3. října odp. shořely shořely a stoč knižnice Schenck-Lippejského dvora ve Sviněšanech. Požár zničil 2000 mandel obilí a stroje mlátič. Obch spárobily děti, které si na blásku stožů hrály s pruhavými cirkami. — Před tím byl obch v Krtíně v noci. Shořela usedlost Tráneckova hned vedle nové školy. Jak obch povstal, není známo.

Velký požár osamují správy z Náchoda. Ze středy na čtvrtek vyhořela pry velká továrna Masšerova a šidovské ulice.

Okradl spoldělníky. Dne 30. m. m. ukradl J. Vlasák ze Sezemce, dělník u zdejšího jednoho fmelelníka spoldělníkům J. Hrochovi a V. Kubenovi protea a kalhoty a smisel. Cestou přes Pouchov protea prodal a hned nas ukradl jiné kalhoty J. Kotlandovi na Pouchově. Po zloději se pátrá.

Dražba ve zdejší zastavárně odbyla se v sobotu dne 16. t. m. po případe též o týden později. Prodávati se budou zastavené šperky, šatstvo atd., které propadly a nebyly vyplaceny. Bližší vnořtu.

Velkostatek Lobkovic u Kostelce n. L., který se r. 1820 dostal v držení Mikuláše Chudého z Újezda, jehož potomci se začali psáti s Lobkovic, zakoupil kníže Moric s Lobkovic, pán na Roudnici. Roku 1829 prodal kníže Lobkovic rodinný statek dr. Měchurovi, po něm je sdělil set František Palacký, slavný dějepisec českého národa, který zde také pochován leží. R. 1893 prodal jeho syn dr. Jan Palacký Lobkovic šidu Reittlerovi, od něhož je koupil za 260.000 sl. vévoda Roudnický. Lobkovic mají rolohu 289 hektarů, s čehož je 145 ha role, 81 ha lesa a t. d.

Vyčistění řeky Úpy stane se na státní útraty. Dle potřeby se zanechají řeky baggerovými stroji prohloubí a břehy se navezou.

Maják o síle 30 milionů svíc postaven bude na pobřeží mořském v Bretani. Za jasného počasí bude osvětlovat krajinu v okruhu 100 kilometrů, za silné mlhy v okruhu 40 kilometrů. Na vrcholu věže bude se na galerii nalézati mohutná hláská trouba (sirena). Sílá její svaku bude se rovnati práci parního stroje o 100 koňských silách. Nová svítilna počítati se tedy bude k nejlépe a nejdělejší zařízením.

Kalendář duchovenstva československého na rok 1898 redakcí dra. K. Vondrušky a nakladem Jos. R. Vilímka v Praze právě vyšel. Jediný tento kalendář našeho kleru jako každoročně, tak i letos zamlouvá se praktickos a vkusnou svou úpravou. Přináší kromě kalendaria a obvyklých rubrik sdalou podobnou a divotopis Th. dra. Mikuláše Karla, slánek „Jak řídí se spolková a veřejná shromáždění“, schematicus duchovenstva a t. d. a hojnou zásobu papíru na zápisky. Cena sl. 1.20 jest přiměřená. Všele doporučujeme.

Národní sebeochrana. Právě se dotkla kniha z pera Rad. Vrby pod tímto názvem. Obsah knihy jest: Starý šidovský stát. Finanční mocnost. Tiskové mocnosti. Úpadek rolnictva. Zničení fmelelní. Kofaleční mor. Komu jsme vystavili školy. Obchod. Emancipace šidů. Sociální demokracie. Židovské pojišťovna. Naši vlastenci a šidé. Dráhy ve slánském šidovstvu. Otroctví křesťanské ženy. Kniha má 400 stran, stojí u Francie v Praze 2 sl. 30 kr. Kat. spolky nejlépe knihu objednejí u spisovatele Rad. Vrby v Přiboněch v Čechách, pošta v místě.

Šňatek. Vlt. sl. Louisa Richtrova, dcera p. Ferd. Richtera, c. k. setníka v. v., sem. polance a velkostatkáře v Hamburkách — a vlt. pan Jindřich Slóhr, c. k. setník při general. štábu slavili dne 21. m. m. o 4. hod. odpol. svůj šátek v chrámu Páně sv. Jindřicha v Praze.

V meci dalailamy. Anglický cestovatel Henry Savage Landor byl vyslán, aby se pokusil proniknouti do hlavního města v Tibetu Lhasy, do sídla to viditelné hlavy budhistů. To se dosud podařilo pouze třem Evropanům r. 1813 a 1842. Landor si najal 20 alubů avšak, když překročil hranice Tibetu, 28 mu jich zbýlo. Landorovi zbyl pouze 1 nošič a 1 člunský kuli. Učinil se pochodů, pak byl od Tibetánů zajat a o vše oloupen, spoután a k smrti odsouzen. Nošiče jeho strašně zmrakali. Landora vedli na popraviti, mučili šavým železem. Měl býti popraven. Dalajlama však v posledním okamžiku exekuci zastavil, kázal Landora mučiti, který byl na nohou, rukou a ramenech poraněn. Osm dní ležel na to v okovech, jeho sluha 18 dní. Landor se vrátil do Indie, ješ pokryt 22 ranami.

Sebevraždá starce. 68let starý pekář František Havel z Pouchova měl doma nějakou mrutost. Dne 3. října odpoledne vlezl patrně v sebevražedném úmyslu za vodárnou do Labe. Protože v těch místech není hluboko, lehl si do vody. Trochu pozdě probudila se v Havelovi láska k životu, neboť když jej voda studila a chtěl vylésti, nenášel jej proud. Pan profesor Svoboda marš se snažil dostati ho ku břehu. Havel zmizel pod vodou.

Šel se dát zavřít. Střihoví piáci v podobě různých dareb vylézají již útlak před nastávajícím chladnem — kriminálech, kde je o ně postaráno stravou, topivem a bezplatným bytem. Přednosti tyto, jakých zlatá svoboda nemá, zná velmi dobře se zkušenosti Josef Tomeš z Nového Hradce Kr. a proto toná býti lacino na šimu zaopatřen. Dne 28. m. m. přišel na zdejší policii s podivnou žádostí, aby jej zavřeli. Když nepomáhaly prosby, dal se do spílání a tím konečně přec došel cíle; byl zavřen v Kropěnce. Nešťastnou náhodou předešel jej již jeho konkurent s Nov. Hradce, Lankau, který si již hověl na prknech v komůrce, kam byl dán i Tomeš. Z konkurentské nevrádivosti nastala po malé chvíli mezi oběma tuhá rvačka, tak že musili býti násilím od sebe odděleni.

Předm dle 3. 303 tr. z. Dne 24. července t. r. šel vp. P. František Knap, první kaplan v král. věnném městě Poličce, zaopatřit nemocné mandely Říhovy na Horním předměstí. Na náměstí u krámků svého stál „občan“ Jonák, selinář, a dýmku v ústech a díval se posměšně na přicházejícího k němu

Janek a Majovskýho Božetě. Až kachleba: Druhým dělal moment, až po dvakráte byl vyběhnut, aby smekl, ale i ona jakási, vedle kládla, až na něho volala: „Smekni!“ přec „občan“ Janek, nejen že neuposlouchal, nýbrž potupně ještě odpověděl: „O, já smeknout?“ — Jednání toto vzbudilo všeobecné pohoršení, takže dva měšťané polídků pp. Čeněk Dvořák a Václav Baiza, výjev pozorující, ihned vyběhli s hosta Slonáka a zjišťovali osobu rouhačovu, okamžitě ho udali četnictvu. Pro zmíněné chování stál Janek dne 26. září v Ochranném před soudem, ježmu předsedal pan rada Houdík. Za svědky povoláni pp. P. Knap, kaplan, a p. Václav Pokorný, hostinský. Janek se vymlouval, že nikoho neviděl, něčeho neslyšel, slovem: dělal se sebe pravě nevinnáčko. Soud však na jeho výmluvu nedal a odsoudil jej na tři měsíce do tábora vězení s jedním postem. „Občan“ Janek trest ihned nastoupil.

Krádeže. Dne 1. t. m. strážili se rolníku V. Valcovi v Bukovině s pole tři šelouny hrany v ceně 20 zl. — Dne 27. m. vlnal si známý sloděj a vyvolavil kriminálník V. Martinek s Bohušem na půdu rolníka V. Černého v Čistovci, aby tam přenocoval. Druhého dne ráno nocoňák smísel a s ním zároveň smísel též hospodářovo šatstvo s hodinkami v ceně 30 zl. — Týž Martinek vloudil se dne 6. t. m. do bytu p. Horáka ve hradbách a ukradl tam šatstvo, boty a hodinky patřící dělníku Zdenkovi. Přitomné malé děvče umlčel tím, že mu nabídl opasek. Zdeněk sloděje pronásledoval až k Předměstí, ale marně; nedobrohl ho. — Dne 20. m. m. v noci strážili se J. Prašákovi v Nedvědicích patiny a dvě kovy v ceně 15 zl. — Dne 29. m. m. strážila se hostinskému Kauticovi v Leobenich dvě salata a rovněž kosa. Jak bylo vyšetřeno, nekradl kovy aniž nějaký strážce selického povstání na pily, ale známý sloděj M. Prokeš, který kdysi u obou posledně jmenovaných hospodářů sloužil a znal tedy dobře i po tmě kde co leží. Týž byl také dne 6. t. m. v Sedrašicích dopaden, zatčen a dodán do vyšetřovací vasby krajského soudu zdejšího, kde se již s části k činu došlal.

Ohně. Hlasy na věži pozoroval o půl noci na 5. t. m. požár směrem přes Státery a druhý směrem k Tebochovicům. Blížších zpráv dosud nedošlo. — Dne 26. m. m. shořela stodola J. Nováka v Hor. Dubnicích a J. Weise v Břístanech. Dne 12. m. m. vyhořela stodola J. Novotného rovněž v Břístanech. Dne 24. m. m. shořela stodola F. Včeláka ve Val. Třešňovci a dne 28. m. m. J. Smítka v Radostově.

František Palacký a — monstrance! Spisovatel dr. Václ. Řezníček vypravuje ve svém díle o životě Palackého mnohé zajímavé epizody náboženské, mimo jiné i tuto: Až Palacký byl rodem protestant, podepsal revers při svatbě, dle něhož dítka s manželství jeho poště měly býti katolickými. Úkolu tomu stál Palacký až do smrti věrně a prokazoval nejen skutečnou snášenlivost náboženství katolického ve své rodině, ale i spřímá pěstoval náboženský cit svých milých. Stalo se jednou, že protestant Palacký dověděl se o své došti spisovatele, že si ukládá honorář s Musejníka, aby se koupila monstrance pro rodinný patronát kostel v Modletíně, ale že dosud nemá všechn potřebný groš pohromadě. I neráhal protestant Palacký podporovati snahu doštinu tím, že sám monstranci koupil, zaplatil a svému dítěti poslal, aby ji odevzdalo na své místo. Kolik takových otců našli bychom v ohledu tomto podobných Frant. Palackému mezi moderními osvěťáky a svobodomyšlnými „také“ katolíky?

Z rychnovského vikariátu. Minulý měsíc sešli se četní duchovní vikariátu rychnovského a nástupci kněží, rodáků solnických v počtu 22 v nádražní restauraci v Solnici, aby oslavili šedesátiny vdp. Ferdinandy Blechy, děkana solnického, ke se výsoce zasloužilého a milovaného. Oslavence pozdravil především vdp. vikář V. Klepřík uznáním zásluh jeho předešlých. Z rodáků solnických jmenem všech kněží předvedl pocitu usnadnosti a vděčnosti dp. V. Ehl, farář ve Schwarzenhau. Milé a přítulivé vzpomínky pak projížděl dp. Fr. Prašák farář v Blatné Skuhrovský dp. farář Fr. Košťál předešl a panu děkanovi odevzdal všechny ty četné zdravice duchovních rodáků solnických zde nepřítomných a všech ctitelů p. děkana. Věch 22 kněží zaslalo pak projev oddanosti J. M. nejv. panu biskupovi královéhradeckému a vřelý pozdrav nejstaršímu z rodáků rolnických, P. Christianu Zimmerovi, členu řádu kapucínského. Oslavenci uspořádány mnohé ještě ovace. Kás ho Bůh dlouho ještě zachová. Vždyť má ještě tak důležitý podíl ky před sebou.

Z c. k. vojenské nemocnice. Vyhláška: 1. Za příčinou zjištění potřebných oprav a čistění prádla nemocných vojenské nemocnice v Hradci Králové jakož i posádkové sjezdě trestnice na dobu od 1. ledna 1898 až do 31. prosince 1898, po případě od 1. ledna 1898 až do 31. prosince 1900 vypisuje se ofertní řízení dne 13. října 1897, o 9. hodině ránní v c. k. vojenské nemocnici v Hradci Králové, kde lze v blízkých podmínkách nahlédnouti. 2. Oferty počti opatřené sešlány nebo předloženy buďtež v nemocnici nejdříve do 13. října 1897 do 9. hodiny ránní. Na později došlé oferty nevezme se ohledu. Ústní oferty podány buďtež besprostředně vyjednávací komisi. 3. Přiblížená práce na 1 rok obnáší 1.) ve vojenské nemocnici a) prádlo pro nemocné: obyčejných koží 1800, podvlečky 1800, kapesní šátky 1400 kusů, onucí 800 a ponožek 200 pářů. b) prádlo nemocnice: kožile proti potu 100, podvlečky 100, ručníky 4000, utíráky 1200, kuchyňské šatky 400, kabáty pro nemocné 60, ubrusy 18, ubrusy stolní 15 kusů, obvazadla 20 kilogramů. 2) V posádkové trestnici: kožile obyčejné 800, spodky 800, kapesní šátky 400, ručníky 800 kusů, onuce 400 pářů. 4. Písemné oferty musí býti přesné dle níže uvedeného vzoru shotovány. 5. Uchazeči, kteří vyjednávací komisi nesnáší jsou, nechť předloží své vysvětlění spůsobilosti a správnosti. Ku vystavení těchto vyvěščených vzhledem k ovém firmám, které jsou zaprány v rejstříku obchodní komory, jest obchodní a řemeslnická komora, pro obchodníky pak, kteří nejsou v rejstříku obchodní komory sanešeny politický úřad první instance, kam přinášeti, oprávněny. 6. Vadium, které každý uchazeč musí složit, obnáší 15 zl. 7. Co

se týče vyjádření se vojenské správy státní příslušnosti, musí se ucházeti od doštině lžty v § 868 všeobecného občanského zákona a v odstavci 818 a 819 rakonského obchodního zákona pro vyjádření příslušnosti státní aneb nabídky určené státní. Uchazeči však musí k doštině oferty ode dne podání této, vojenské správa pak teprv ode dne toho, kdy intendantce 9. sboru nabídku schválí. Hradec Králové, dne 12. září 1897. Ze správní komise c. a k. vojenské nemocnice v Hradci Králové. — Oferta, opatřená 50ti krajcarovým přepsaným kožkem budiž následujícího znění: Náspeany bytem v obci... šelo... v okresním hajtnanství... prohlášeji tímto, hlede k ofertě se dne 12. září 1897 pro c. k. vojenskou nemocnici v Hradci Králové a c. k. posádkovou trestnici, že čistění a správu špitálního a nemocničního prádla na dobu od 1. ledna 1898 až do 31. prosince 1898, po případě od 1. ledna 1898 až do 31. prosince 1900 na následující ceny opatřím: 1. Ve vojenské nemocnici: a) prádlo pro nemocné, obyčejné kožile kusů... za zl. ... kr. ... podvlečky... kusů za zl. ... b) špitální prádlo: kožile pro posení kusů... za zl. ... podvlečky pro posení... kusů za zl. ... 2. Ve vojenské trestnici: obyčejných koží... kusů za zl. ... podvleček atd. dle oferty. Zároveň prohlášeji, že podmínky pro čistění a správu prádla špitálního a pro nemocné jsou známé, že jsem jim rozuměl, a že jsem ochoten správně jich dodržeti. Vadium skládám v obnosu zl. ... a kr. ... a savažuji se, pak-li má nabídka přijata bude, předepanou kaucí ve 14 dnech složit. V... dne... Jméno a podpis (po případě firma) obydli.

Patenty Melicharovy jsou výnosem v. c. k. ministerstva obchodu a průmyslu se dne 29. května 1897 č. 20145 srušeny. Na sjezdě výstavě r. 1894 opováděl se Fr. Melichar s Brandýsa n. L. na základě klivých a neoprávněných patentů svých zabavit všem, na výstavě hospodářské se sčastlivějším strojníkem exekučně jejich sečí stroje, mezi těmi strojníky byla i blízká, dobře pověstí ve výrobě hospodářských strojů potíravající firma J. Pechánek synové v Hořici. Nenadále toto zabavení bylo nehodou hroznou, celá činnost všech těch strojníků a jich působení na výstavě bylo přerušeno, ba zničeno; účel výstavy seznámiti se a rolníky a potřebný prodej dočisti, bylo nemožno: Jejich sečí stroje byly na pražské hanbě a potupě vyvezeny. Toť hrozná byla krutost! Proti té krutosti, kterou Fr. Melichar druhé strojníky zosuditi hleděl, vřbornou jejich vlastní práci i myšlenky haněl a tak živnost jejich téžce a velmi citelně poškozoval, musili se poškození strojníci, zejména Jos. Veselý v Středoklukách, Knotek a spol. v Jičíně, Svatob. Míkeš a Louek v Čes. Brodě a J. Pechánek synové v Hořici horlivě brániti a sadali proto na Fr. Melichara s Brandýsa n. L. žalobu na srušení jeho patentů, vědouce a neklamně k tomu důkazy a doklady po ruce majíce, že Fr. Melichar žádným vynálezem není, ba že ani řemeslníkem není: jet on jen spekulativní duch obchodní, alfid a pátrá po cizích vynálezech a vyhledav je, chápe se jich na útma a škoda vlastních. Neří divu, že mnoho rolníků jemu věřilo a ve svém úmyslu se sázalo a jemu na lep šlo. Spor trval bez mála tři roky. Všechny okolnosti byly tu důkladně a všestranně v c. k. úřadech patentních uvažovány a proskoumány, až konečně i u nejvyšší instance, u v. c. k. ministerstva obchodu a průmyslu byl ve prospěch žalujících strojníků definitivně rozhodnut a patenty Melicharovy výnosem se dne 29. května 1897 č. 20145 srušeny! — Melichar pokoušel se již na jubilejní výstavě Pražské r. 1891 svou choutku exekučně provésti, avšak tam výstavní výbor s náležitou rozvahou tomu zabránil a nedovolil na památné výstavě jubilejní žádných škandálů. Výstavy mají po svátný účel, jak poučný, tak i hospodářský. Kdo proti komu domnívá se nějakých nároků mti, jinde ať si to vyřizuje: Brány výstavy mají a musejí poskytovat úplné immunity vystavovatelům, tam není místo pro exekuce, zabavování a veliké nemístnosti, — a tím bolestnější to je, jestli — jako v tomto případě — okáse se, že exekuce byla naprosto neoprávněná! —

Úplce. Letošní deštivé léto ukázalo sase jednou jaká to u nás mizerie, pokud se týče pitné vody. Vody tak, jak teče s Kašoy, nejen k pít ale ani k umytí takřka upotřebiti nelze, vždyť bláta v ní plno. Bylo by si přáti, aby otcové našeho města již jednou vážně otásku tu na přetles vzali a po slovesch aby následovaly také skutky. Jisto jest, že věc ta na věky se přece odkládáti nedá a čím dříve tím lépe pro město.

Z Rychnova. Starobylý kostelíček děkanův sv. Havla, ve kterém náležá se památná socha Panny Marie (der prý Arnošta s Pardubic) zastřel se v posledních dnech v novém krásném rouchu. Již po delší dobu jevila se nutná potřeba, aby důkladná oprava té svatyně byla provedena. A toho se docílilo letošního roku příčinou místní duchovní správy za spolu působení velet. p. Frant. Včeláka patronálního komisaře. Klenuti i zde náležitě byly upraveny celý kostelíček velmi vkusně vymalován, ozdobený barevnými okny — unviti náležají se 3 nové goické oltáře s kazaťnou se závodu řezbářského p. Petra Buška se Synchrova. Opravený kostel byl v neděli dne 19. t. m. benedikován od veledětoji. p. Vinc. Klepříka a bisk. vikáře a děkana za četné assistance a u přítomnosti p. patronálního komisaře za účastenství velkého počtu věřících.

(Zasláno.)

Hronovským dobremyslným radikálům a ušlechtilým pekrokařům.

Napeali jste do „Osvěty lidu“ se dne 4. září tohoto roku „otevřený list“, jenž mimo jiným, také mně prý „šalmistovi“ věnován byl. Jistě nešťastí se ovšem nestalo, že „pokrokový pisatel“ obmyslil mne s brusou novou nadávkou. Také feuilletonista Makabejůk věnoval mi 26. září pozornost. Nebojuju ovšem jako sedm bratří Makabejůkých za víru, právo a pravdu, ale jeho hrdinství připomíná spíše sedm rekovných šavů. Na útky odpovídám stručně: S pozorností čet' jsem vaše řádky poznal jsem však s té masanice hned,

že v nich nacházej se trochu starý: ne cukr, ale mecherlín, sprostý jed. Dops je probrané sic sdělaný škoda, že však venkoncem prolhaný na své caně všecko proto trati, úsudek ten nikdo nevyvrátí. Váš vám odpovídám přece krátce, bezkon sumu vydáváte hladce, nesvraty-li důkas provedete že nikdy nic v Osvětě nelžete.

Abý pak přestalo již jednou šeredné vyplazování jazyků z vaší strany na nás katolíky, a abych vám poskytl příležitost k provedení důkazu pravdy a odměnil vás zároveň za všechny ty pozornosti a nesmloušené titulatary nám věnované, alibuji a nabízím vám odměnou — když dokázete, že jste nelhali ve svém otevřeném listě velebnému pánu Václavu Šitnovi, mně a společenům Jednoty sv. Josefa věnovaném a v „Osvětě lidu“ se dne 4. září t. r. uveřejněném — 54 zl. 33 kr., kteroužto částku i s připadajícími úroky od 14. dubna jest mi povinna slavně jedna obec okresu náchodského za vasby školních knih. Ze slušnosti obec tu nejmenuji, mohou si však toho páni, jichž se to týče — pověšmouti. Přihlášky dájte se až do konce října tohoto roku.

Nuže, rychle, a chutí celou se do díla oprav pusťte, štěstí do třetice skusta, peněz sákejte Osvětu!

V Hronově, dne 4. října 1897. Čím více bude přihládek, tím více bude potěšený

Josef Špáta, knihař šalmista.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 2. října 1897. 1 hl. pšenice 0.00 až 0.00, žito 0.60 až 7.05, ječmena 0.00 až 0.00, oves 0.30 až 3.00, prosa 0.00, 0.00, vikev 0.5— až 0.00, brách 0.00 až 9.00, čočka 0.0— až 0.00, jáhly 0.20 až — 15.30, krup 0.8— až 12.—, brambor 2.00 až 2.20.

V Králové Dvoře n. L. dne 2. října 1897 pšenice 0.00 0.00, žito 6.60 7.05, ječmen 0.00 0.00 oves 2.90 3.—, brách 8.— 9.—, čočka —00 — vikev 6.70 7.20, jáhly 8.—, 15.60 kroupy 8.— 12.—, brambory 2.00 2.20, vejce (kopa) 2.00 2.—, máslo 1.00 1.04, tvaroh 14 kr., maso hověcí 64 kr., maso telec 66 kr., maso vepřové 72 kr., maso skopové 60, seno 2.00 sláma 2. 0— oves 7.00 7.20.

Velice časové Právě vyšlo

tiskem bisk. knihtiskárny nákladem spisovatelovým
Fasse beneficiátů a nové daně.

Napeal edip. Jan Kuhn, farář a bisk. vik. sekretář ve Studenci.

Stran 62, velká osmerka. Úprava sličná. Cena 30 kr. Čistý výnos určen na „Adalbertinum“.

Objednávky vyřizuje vldp. spisovatel sám. Pro vikariat královéhradecký a vld. duchovenstvo hradecké též bisk. knihtiskárna, čímž oznámení v předěle číse listu našeho pozměňujeme.

Čtěje seznati vldp. Jana Kuhna far. v Studenci a posouditi v et. Obnově oblašený, z et. knihtiskárny bisk. vyšlý spis „Fasse beneficiátů a nové daně“, vyzvedl jsem si jej besprostředně a podrobiv jej přisnému posudku, neráhám o něm veřejnosti následující sdělit:

Spis ten mohu všim právem nazvati co dílo velmi zdařilé, jak co do formy tak zvláště i co do obsahu.

Na předních 19 stránkách podávají se zákonná ustanovení o každém druhu nových daní, jak dalece bude duchovenstvu třeba věděti, by každý nabyl o nových zákonech všeobecného přehledu vůbec, tak i důkladného poznání každého druhu zákonů zvlášť. V tom ohledu bude spis skutečně způsobem soustavným nahražovati co do ceny drahá jednotlivá vydání nových zákonů.

V ostatní části posuzuje autor poměr všech druhů příjmů duchovenstva naproti zákonu, nechť jsou duchovní v jakémkoliv postavení ať ve správě duchovní veřejné, nebo soukromé, postapuje dle položek fassovních, podrobuje posudku všechny možné fassovní příjmy i výdaje se stejným poukázáním na §§ zákonů, čímž právní základ dle nových zákonných norem zřizen jest. Důkladně využítkoval všechny zákonem skytané výhody, jak dalece právě pro dobro duchovních osob uředeuy jsou. Dále se uvádí, jak ten omen fassovní příjem má přiznán býti do položek úředních přiznávacích archů (vzorec A) jeť záhy snad již k vyplnění předloženy budou. Troufám si tvrditi, žeť spis vydaný dokonale vyhoví potřebám pp. spolubratřů a z té příčiny nemohu jej také dosti odporučovati všem duchovním, jak beneficiátům, tak i mladšímu duchovenstvu, pak pp. katechetům, duchovním na výslužbě atd. nehledě při tom na okolnost, že čistý výnos věnován jest na „Adalbertinum“ v Hradci Králové, Kriticus.

Kupecký krám

v Hlinsku u kostela (v témže domě nalezá se hostinec p. Pantůčkův) jest od 1. prosince t. r.

k zadání.

Závod trvá celé století. Blížě sdělí Ant. Sokol v Hlinsku č. 271. na Záměstí 179

EM. BĚLSKÝ,

v Hradci Král.
doporučuje bohatý výběr
velkých i chlapeckých oděvů
a modních látek na objednávky.

Stálá výstava v nově zbudovaných prodejních místnostech.

HYNEK GOTTWALD,

továrna na železný nábytek

v Praze,

Na příkopě,

„U Špinků.“

doporučuje veledůstojnému duchovenstvu:

161

Koberce. Zálony. Závěsy do oken. Pokrývky na stůl. Pokrývky na postele. Průšívané přikrývky. Cestovní přikrývky. Vaky na cestu. Houně. Deštníky. Zupany. Železné postele. Mosazné postele. Mýcí stolky. Matrace. Stojany na šaty. Zástěny ke kamnům. Přístavce ke kamnům. Uhláky. Nábytek z obyčejného dřeva.

Pravé perské koberce. Zahradní nábytek.

Do Hradce Král. a okolí!

Dovolují si P. T. velect. obecnostu uctivě oznámiti, že přeložil jsem těchto dnů dosavadní výšep piva

s mého filiálního závodu v bývalé Pražské ulici do svého uznaného velkozávodu ve vlast. domě na Velkém náměstí čísl. 138

v Hradci Králové,

jehož řízení svěřil jsem osvědčenému a svědomitému odborníkovi p. Václavu Tichému dosud hostinskému sl. Živn. čten. jednoty, kterýž odbornou znalostí a zkušeností, a pak výbornou lednicí a vždy valnou zásobou piva kralohradského podporován, horlivě se přičiní, aby velect. obecnost a příznivci své co nejlépe obaloušili a uspokojili.

Každé denní doby bude moci posloužit mými nejčerstvějšími a nejchutnějšími výrobky uznanými a odporoučenými proto závod bojné přízni ctěného obecnstva.

V úctě dokonale

Jan Hutla,

majitel továrny a velkoz. uznaného.

Dražba

v obecní zastavárně kralovohradecké

na Malém náměstí č. 123, v sále tělocvičny
odbyvá se bude dne 16., po případě i 23. října
1897 vždy od 9. h. ranní do 12. h. odp. a od 2
hod. do 6. hod. odp.

na zástavy

pozůstávající ze klenotů, hodinek, řetízků zlatých a stříbrných atd., rovněž i ze šatstva, prádla a rozličných druhů látek, obuvi a pod., které do dne posledního srpna propadly.

1. Veškeré do dražby propadlé zástavy možno ještě ve čtvrtek před dražbou srokovati, nemusily-li býti vyplaceny.

2. Až do dražby samé mohou se propadlé zástavy vypláciti.

3. Den před dražbou a v den dražby lze zástavy jen vypláciti, ne však srokovati, rovněž i v tento den se nové zástavy nepřijímají.

Ze správního odboru obec. zastavárny Kralohrad.

oooooooooooooooooooo

Václav Zima,

vyrabitel hospodářských strojů

v Přepychách u Opočna,

vyrábí jako specialitu

čistící mlýnky na obilí

svého vlastního, patentem chráněného vynálezu, v době nynější co nejlepší známé

● REZAČKY ●

v noži uvnitř, broušenými, za nejlepší uznané,

158

šrotovníky

s mlýnskými kameny, svého vlastního patentovaného vynálezu, jež velmi od jiných kamených šrotovníků se liší, vynikající lehkým chodem a větším výkonem; univerzální rychloprací stroje se ždímadly, pro každou domácnost pro poloviční úsporu výloh prací nevyhnutelné.

Při všech výrobcích používá nejlepší jakost, solidní obalů, ceny mírné.

Cenníky na požádání zdarma a franco.

oooooooooooooooooooo

Svět k svému!

Vynámemena na výstavě v Hradci Král. r. 1894
zlatou medailí a diplomem.

**UMĚLÉ
ZUBY**

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností, takže za nejlepší obalů a nižší ceny než všude jinde.

Čtené přízni obecnstva poroučí se v úctě plné

Josef Časlavský,

zubní technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

Svět k svému!

I. ročník vyšel v 35 000 výtiscích.

„Časových Úvah“ ročník II. přináší
v prvním svém čísle výbornou řeč

„O školské otázce“

kterou promluvil J. M. vdp. biskup

Edvard Brynych

o katolickém sjezdu v Hradci Králové.

Cena 4 kr. Při větších objednávkách 60 proc. slevy.

Prodá se

pekné záclonní křížové (krátké)

piano.

(Adresu sdělí administrace tohoto listu.)

Ludvík Nejedly,

dekorační malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauruji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostelů se na požádání ochotně vypracuji a rozpočty předložím.

Tovární sklad obuvi

firmy Al. J. Nejedly v Kuklenách nachází se
v Hradci Králové

u pana A. Dvořáka

v domě č. 164 na náměstí, vedle c. k. soudu
kde lze dostati řádné a solidně pracovanou
obuv z nejlepšího materiálu, od nejjednoduššího až do nejjemnějšího a elegantního provedení.

Výhodná koupě

pro každého.

Veškerá obuv zhotovena jest z kůže vyrobené ve vlastní parostrojní košelně a máme tedy za solidní materiál ruční. 129

V. VACEK,

závod školkářský

v Pamětníku u Chlumce n. C.

nabízí

stromy a keře ovocné pláňské, ozdobné

keře, sadbu pro živé ploty, sadbu lesní atd.

Seznam s cenovým obsahem na požádání zdarma.

204

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí

nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené

úplné zařízení do pokojů

ze dřeva ořechového, dubového, černého a vyhládaného

stěnové pokrývky a židlovky, vlny

opony a záclony do oken, hladké i sdrhované dle franc. způsobu.

161

Práce veškeré důkladně a cenově mírně.

Oznámení!

K blížící se památce věných dušiček dovoluji si ve známost uvést, že mám na skladě velký výběr

nejjemnějšího hedvábného papíru všech odstínů též listy a dráty k děláni růží.

Ceny stanovní letos obzvláště levné.

Doporučuji také mým nákladem vydanou knížku:

210.

Věčná památka na

zemřelé rodiče a dobrodince.

Vykonáte-li pobožnost tu potěšíte duše svých milých více, než dáte-li jim na hrob sto věnců. — Cena 2 kr.

Ve větším počtu levněji.

K lastavým zakázkám se odporoučí **Josef Špáta, knihař v Hronově.**

Kupujte od svých, podporujte sami sebe!

Pravé přírodní
víno

188
doporučuje
188

obchod vínem firmy:
Alois Sláma
v Praze,
Kr. Vinohrady, nároží Palackého tř. a Škrtkovy ul.
V sudcích levnější Cenníky zdarma.
Vinný ocet 1 litr 16 kr.

Oltáře, sochy, obrazy
a veškerý kostelní nábytek
180
v každém slohu
správně, solidně a čistě provádějí
směl. závod řezbářský a sochařský
pro práce kostelní
Petra Buška synové
v Sychrově.
(Založeno 1853.)
Provedeno přes 300 oltářů. Nejlepší odporučení.
Množství vlastních nákrešů a fotografií
k volnému nahlédnutí franco.

Kočáry
nejnovější soustavy, práce solidní,
ceny levné doporučaje
Čeněk Buben,
kočárník
v Hradci Králové.
Vyznamenán na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce státní, v Praze státní
bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší
vyznamenání čestný diplom s právem rašení
státní medailie a korunou. 78

Pozor při koupi
pravé Franck'ovy kávy,
neboť v obchodě vyskytují se bedničky a balíčky,
jež nejsou
pravou Franck'ovou kávou,
nýbrž nápodobením, a prosíme tudíž by
se na
následující Ochranné známky a Podpis
přesně zřetel bral:

Heinrich Franck & Söhne
Linz. Ludwigsburg.

CHOMUTOV, PARDUBICE, KOLÍN, LINEC a.d., ZÁHRAD, BUKOVÁ.

K. Černý kávy:

4 litrův Frankové - 1 litr Franck'ovy kávy

„ bílé “ :

3 litrův Frankové - 1 litr Franck'ovy

2. 1880 a. 1. 1881

2. 1881

EXSICCATOR
Základ dřevní houba (dřevomorka) a vlhkost zdi více
Začíná lepší v každém ohledu než všechny ostatní pro
středky ochranné. 10.000 důkazů. 10 med., zdipl., 3 státní
znaky. 1 Zkouška postadí 1 Brožura zdarma! Písařna ve
Vídni, IV., Hauptstrasse 28. Záslepci se hlásají. (146)

Navštívenky

od

60 kr. výše
nabízí

B. knihtiskárna

v Hradci Kr.

2. 1880 a. 1. 1881

(Zasláno.)

Od medic. autorit vše odporučené řecké víno
příliš prvního řádu **Mavrodaphne** 1 lah. sl. 1-50
sl. lah. 80 kr., v demijonu 1 litr sl. 1-65 dodává
M. F. SEIDEL v Praze, Vodičkova ul. 80. (Hlavní
sklad pro naše země).
Těs druhý druh, méně sladký: **Achater sec.**
za stejné ceny. K dostání tamtéž v lékárně A. Spory.
Řecký čistý koňak v demijonu 1 litr sl. 3. —
Nejvyšší vyznamenání státní medailie na „me-
zinár.“ lékařské výstavě 1896. — Zásylky
drahou i poštou. (180)

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Nábytek. Výbavy pro nověty.
Úplné zařízení do pokojů, salonů a ložnic.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

(25) v Hradci Králové

Svatojanské náměstí číslo 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelá-
nových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.

Cenníky a nákrešy na požádání frko.

FILIALKA
Živnostenské banky pro Čechy a Moravu
Křižová tř. č. 12. V PARDUBICÍCH ve vlastním domě
Akceový kapitál 8 milionů zlatých. Rezerva a pojišť-
fondy přes 2,000,000 zlatých.
Adresa pro telegramy: Živnostenské Pardubice.
Účet v clearingu poštovní spořitelny č. 830.389. Telefon č. 6
155 **S m ě n á r n a**
koupi i prodej všech druhů loží, cenných papírů, akcií,
priorit, zástavních listů, deviz i valut. **Výměna a o-
koupi** zástavních listů, obligací a veškerých ku-
ponů. Poukázky na všechna bankovní místa tu i cizí-
zemská. — Zvláště čilé spojení s Amerikou. Zakázky
pro burzu za podmínek nejvýhodnějších. Zálohy (půjčky) na
cenné papíry a zboží za mírný úrok. Eskont směnky a jich
umístování (jomicily). Uchovávání cenných papírů. — Ob-
starování **vinulací a desekulací. Přijímání vkladů**
na spořicí knížky na pokladniční poukázky v běžném
účetě a na účet girov proti vydávání čeků. Konvertování a
obstarávání půjček hypotekárních a komunálních. Komiso-
nářství pro cukrovary, prodej cukru a petroleje ve velkém

Žádné
sesouvání
a sřícení se studní více!
Čteným správám obcí, pivovarů, cukro-
varů, vůbec všech průmyslových podniků,
jakož i pp. stavitelům a soukromníkům
při zahájení nových studní, dále čteným
správám dolů při stavbě šachet nabízí se
níže psaný stavitel o. k. priv. bezpečných
zdravotních cementových studní a šachet
ku provádění těchto se zárukou. Studně
tyto předčí všechny až posud užívané ne-
jen tím, že stavba jejich jest úplně bez-
pečná a lehce k provedení možná i v té
nejvyšší půdě, ale hlavně tím, že každé
znečištění vody, vzniklé prosakováním
roslinových výkalů zdi, úplně jest vylou-
čeno, což jest velkou výhodou zvláště
tam, kde se studně s nedostatkem místa
těsně při stokách nebo sáchodech sklá-
dají musí. Stavba studní těchto jest po-
měrně s menším nákladem spojena než u
studní obyčejných, naž zvláště uposor-
ňují. Laskavé nabídky zaslány buďtež pod
adresou:
Věkoslav Navrátil,
úředně oprávněný stavitel o. k. priv. bez-
pečných cementových studní
Lethany, pošta Velké Čakovice-
Prah. 167

Železné
mříže, okna, okenice, dveře, vrata, ploty
Železné
konstrukce, vazby a mosty nejlevněji provádí
A. Rainberga,
velkoobchodní zámečnická v Pardubicích.
88 Rozpočty a cenníky zdarma a franco.

Malíř a pozlaccovač
J. BARTA,
V RYCHNOVĚ N. KN.
Havlíčková ulice č. 197.
doporučuje se P. T. kněžstvu a patro-
nátním úřadům
ku pozlaccování oltářů, náhrobků
a veškerých potřeb kostelních.
* Mimo to přijímá a vkusně provede
malby chrámů.
Vzorky předloží se na požádání.
Veškeré zakázky vyřizují se vkusně tr-
vale a levně. (18)

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík,
umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.

Dílky: Bubna 612. — Sklad Eliášova tř. 24.

Posílovím poukázku zasílám povinný obnos i
ostatní část zašlu dříve než ujednáno. Socha
jesky ne jsou krásné a mnoho se líbí a mno-
ho jako všechna Vaše práce, úplně uspokojuji.

S úctou veškerou oddaný

P. Norbert Procházka,
děkan.
(110-16)
V Přeskovicích, 23. listopadu 1897.

Matrace
vlastní výroby
se zárukou za čestně zhotovení

Matrace plněné jemnou dřevitou vlnou neb lesní travou

80 cm. šir., 180 cm. dlouhá celistvá zl. 17.—
80 " " 180 " " s dílnou zl. 20.—
95 " " 190 " " celistvá zl. 20.—
95 " " 190 " " s dílnou zl. 25.—

Slamníky
plněné čistým slámem slámovým a prokřídlené

80 cm. šir., 180 cm. dlouhá zl. 2.—
95 cm. šir., 190 cm. dlouhá zl. 2.50

doporučuje
JAN STOUPA V PRAZE,
Václavské náměstí číslo 22.

Vyhláška I

Zemský výbor království Českého hodlá způ-
sobem ofertního řízení zadati na dobu od 1.
ledna do 31. prosince 1898 dodávání rů-
zných potřeb pro zemské úřední budovy čp. 6,
8, 11 až 15, 176, 259 a 518 III. v Praze, pak pro
zemské ústavy totiž: porodnice a naležnice, ústav
pro choromyslné a donucovací pracovnu (káznicí)
v Praze, ústavy pro choromyslné v Kosmonosích
Dobřanech a Horních Bečkovicích, ústav pro choré
pomatence v Opatovcích, polepšovnu pro mladi-
stvé kárance v Opatovcích, a donucovací pracovnu
v Pardubicích.

Ofertní řízení má zahrnovati dodávky topiva,
sukna, plátna a jiných tkanin, příze tkalcovské,
výrobků provaznických, potřeb čalounických a o-
buvnických, potřeb kartačnických, výrobků voskár-
ských a mydlářských, lihu, petroleje a oleje růz-
ných druhů, lučebnin a potřeb lékařských, slámy
ložní, zboží telezařského, pak jiných různých po-
třeb, konečně potravin zejména pečiva, výrobků
mlynářských, masa, mléka a másla zboží koloni-
álního, octa a piva.

Potřeby tyto jakož i jejich druh a jakost jsou
podrobně udány ve zvláštním výkaze, ve kterém
přibližné množství roční potřeby každého ústavu
zvláště jest udáno.

Dotčený výkaz jakož i ustanovení zemského
výboru ze dne 16. září 1896 č. 56846 týkající se
zadávání dodávek hmot pro ústavy zemské vůbec
potřebných a obsahující též základní podmínky,
kterýmž každý dodavatel z předu podrobiti se
musí, jsou vyloučeny k volnému nahlédnutí v ob-
vyklých hodinách úředních v podacím protokole
výboru zemského a v úředních místnostech fide-
litství (správy) každého z řečených ústavů i byly
zároveň dodány všem obchodním a průmyslovým
komorám v Čechách.

O dodávku kterýchkoli předmětů, o něž jde,
ucházejí se mohou též družstva menších živnost-
níků, zejména těch, kteří dle řádu živnostenského
k výrobě jsou oprávněni.

Každému oferentu pak zůstaveno právo, se
o dodávky pro jistý ústav nebo pro více ústavů
určitých, po případě pro všechny, jest mu však
uspokojiti se tím, svěří-li se mu dodávky, o něž
se uchází jen částečně.

K ofertám nutno použiti blankety, k účelu
tomu zvláště vydaných, jež i u fideletství (správy)
každého z dotčených ústavů obdržeti lze bezplatně.

Potřebná vadia budež složena u král. čes.
zemské pokladny v Praze, oferty pak řádně vyho-
tovené a potřebnými průkazy, pokud třeba též
vzorky opatřené (obledně kterýchž v ofertách vý-
slovně udáno budež, zda-li oferent navrácení ne-
přijímá, ovšem na své útraty si přeje čili nic,
budež podány do 16. října 1897. do 12. hodiny
polední u výboru zemského království Českého.

V PRAZE, dne 18. září 1897.

Z výboru zemského království Českého.

ANDRÉE OHEVIO

Novinka na modřickov
v moderní barvě dra-
pové.

Metr zl. 3.40.

Na modřickov neb oblék
stačí 3 metry.

Vzorek této látky, ja-
kosti i bohatý výběr mo-
derních dráhů a oblék,
světlů, směrů, a
modřickov jen sara-
žené jakosti a v mí-
rnostech se na po-
žadání k nahlédnutí
franko pošlou.

První český zářij.
zářij.
ED. DOSKOČILA
v Choceň.

Odporučení a díkůvzdání I

Pan Antonín Drahozal, pozlacoř a stavitel
kostelních oltářů, postavil ve zdejší farní chrám
Páně dva nové postranní gotické oltáře a též i nový
Boží hrob, které co do slohu, krásy řezby, jak soch sva-
tých a ozdůbek, jakož i posléze těla Páně, klidně v brobě
lešického a živosti barev všeobecný obdiv budí a k pravé
pobožnosti vybouzí. Dvě tyto vynikající vlastnosti a ne-
méně mírnou cenu, zaslouží toho právě, aby našemu
nejdůstojnějšímu kněžstvu provedení podobných prací
tento snalivý umělec vřele byl doporučen, jakož i my
jemu tuto veřejný dík svůj projevujeme.

V Dolních Královicích, dne 4. října 1897.

Alois Čermák. **Antonín Mekřík,**
kněz Anasperský lesmír a po-
tomní kněz.

Pro pány rodiče.

Ve všeobecné známém a plně důvěry požívajícím o
a k. místodržitelství ve Vídni schváleném ústavu pro křes-
ťanské děti, přístřeší, učení, žití a jiné věci, které
mnohým rodičům přijímají se dříve než na celé levné
zapořčení a ručí se za dokonalé vzdělání žáků na-
leží v německé řeči.

Ústní zpráva o úplné spokojenosti podá s ochotou do-
stojný pan Jan V. Lukášek, duchovní správce Lute-
rova ústavu a gymn. katolického v Hradci Králové, pan
Jan Chel, prokurátor v Senětině pošta Čáslav, pan
Frant. Bedáček, rolník v Divčevě pošta Studená na
Moravě, pan Daniel Běbr v Strakoně, pan
Vil. Rocius, choť vrchního úředníka státní dráhy
v Písku, Nerudova ul. 960, pan Josef Fagner, čalou-
ník v Klatovech. Placemli dotazy zasílány budež na p.
Anočku Eitterovou,
itelku ústavu Vídeň VIII., Lerchenfelderstr. 20.

JAN HORÁK
soukeník
V RYCHOVĚ n. K.
nabízí za dobu podnikání
čistě vlněné látky
vlastní výroby.
Řadit účinně jen malou objednávku na
skoušku!

Vzorky na požádání pošlu franko.

Děkuje všem svým milým veleobojným a
veteránním zákazníkům za vzácnou přízeň, pro-
sím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a stí-
buj. vždy vzornou, pečlivou obsluhu. (16)

Víno
červené a bílé jakož i šumivé
nabízí
Správa vinařství
knížata 169
Jiřího z Lobkovic ze sklepa zámeckého
na Mělníku.

(Zasláno.)

Slavné c. a k. okresní hejtmánství v Pardub-
icích již v měsíci srpnu 1897 podal jsem níže-
podepsaný obšírný spis týkající se poměrů chrámů
Páně v Podulanech s uctívou prosbou, aby rá-
dilo slavné hejtmánství působiti k tomu, aby se
mohlo brzy přikročiti ku stavbě nové kaple, což
jest toužebným přáním všech občanů poduláns-
kých a protož mne zvolili k tomu, abych se sta-
ral v dotčené záležitosti. Zvláště postrádáme zvonů,
jež byly půjčeny do národopisné výstavy 1891
v Praze, které by mohli býti neodkladně vráceny
a sloužiti svému účelu a nás těšiti. Bývám často
dotazován, kdy tyto již dojdou a jak stojí celá zá-
ležitost? Jelikož tomuto toužebnému přání nemohu
jinak vyhověti, opětne co nejuctivěji prosím a žá-
dám: c. a k. okresní hejtmánství ráčiz záležitosti
chrámu Páně v Podulanech co nejdříve vyříditi.
V Podulanech, dne 27. září 1897.
F. Vimař.

Wolfovy
patentované obchodní příruční a zápisní knihy

mají přede všemi jinými tu přednost, že v nich jednotlivé
listy když-li v jakýkoli žádoucí pořádek (podle abecedy
jmen, míst, podle jakosti obsahu atd.) uvéstí a pořádek ten
dle potřeby doplňovati neb měniti lze, aniž by rasba knih
na své pevnosti a podobě trpěla. Za tím účelem svléká se
hřbet zcela lehounce a když listy opět v žádoucím pořádku
v deskách srovnány jsou, stisknou se v rohu, ve kterém
se hřbet navléká počne, načez se hřbet zcela lehce navléče.
Odstránují-li se z knihy zcela nepotřebné nebo zkažené
listy, jest nutno odstraněné listy stejným počtem zásobních
listů nahraditi. Zásobní listy přidávají se ke každé .nise.
Zvláště doporučují se: Zápisník pro domácnost i závod. —
Zápisník útržkový. — Účetní kniha. — Kniha objednávek
vlastních — Kniha splátek pro věřitele i dlužníka. — Vy-
platní kniha mzdy. — Seznam zboží. — Adresář osobních
i obchodních přátel a dodavatelů neb odběratelů. — Kniha
inzerátů pro závody sousta ně inserující. — Předplatní kniha
časopisů pro čtenáře, hostince, kavárny, knihovny, spolky,
kulturní a závodů mnoho časopisů předplácující; stačí na
10 let. — Rodinný pamětník, do něhož zapisují se nejde-
ležitější události ze života všech předků a příbuzných i
přátel; neocenitelná památka rodinná. — Spolkový pamětník
aneb seznam členů pro jednatele. — Pokladnický výkaz
členů; stačí na 10 let. — Kuponová kniha příspěvková —
Knihovní seznam. — Zápis vypůjčovatelů a vypůjčených
knih. — Sběrna objednávek. — Kniha dodací. — Účetní
atd. Každá kniha o 800 listů se 100 listů zásobních stojí
1 zl. 50 kr., poštou 1 zl. 50 kr. Účetní a firmou živno-
stní je koupivšího na každém obědovém blanketě stojí 1 zl.
50 kr., poštou 1 zl. 50 kr. Sběrna objednávek neb kniha
dodací s firmou na obou polovicích každého listu stojí 1 zl.
70 kr., poštou 1 zl. 70 kr. Kuponová kniha příspěvková s firmou
spolku na každém měsíčním kuponu stojí 2 zl., poštou 2
zl. 30 kr. Knihy zasílají se jen po obdržení peněz, jež
přijímá. (206)

Karel Wolf,
c. k. výhr. priv. dodavatel knih V Praze č. 1790—II.

**Pravý nezkažený
včelí med**

čistí krev naší, podporu, pravidelné trávení
a sílu naše tělo. Zvláště se hodí dětem chu-
dokrevným, bledým, lidem slabého žaludku
a sotavující se. Zevrubné poučení přídáno
(174) je ku každé láhvi medu.

Zaručeně čistý med lze koupiti
u **Antonína Šejnohy,**
cukráře na velké podlaži v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 136.

V Hradci Králové, dne 15. října 1897.

III. Ročník

Základ Rakouska.

Jest známo, že až do času císaře Františka I. žádného Rakouska v nynějším smyslu toho slova nebylo. Rakousko povstalo tím, že Ferdinand I. člen rodu habsburského, vládnoucího zemí kolem Vídně ležících, jež Rakousy slula, obdržel volbou více korun zejména českou a uherskou. Tak zvláště o státu českém uznati dlužno. Svobodnou volbou stává se ještě Ferdinand II. králem českým, a byl jako český král korunován teprve tenkrát, nejen když se mu ústy stává národ český přísahou v poslušnosti poddal, nýbrž když i on přísahou slbil, že tehdejší „řisení“ — nyní říkáme ústavu — státu české koruny zachovávat bude.

Proti králi Ferdinandu II. zajisté zákonnému a ve smyslu křesťanském zajiště posvátnou mocí opatřenému, učinili blavné evanjelci — ne čeští pouze — nýbrž evanjelci v Čechách bydlící a s německými i se říše spojení vzbouření, které skončilo porážkou jich na bílé hoře.

Porážkou tou zachována byla králi Ferdinandu II. česká jeho koruna, když byl nezákonný, revoluční král, němec češtiny neznalý, kalvínský neskušenec Fridrich Falcký z Čech „slavně“ utekl.

Přirozeno bylo, že si král vítěz hleděl království své, a to nejen české, nýbrž i uherské, či vůbec své koruny všechny zachovati. A když nabyl přesvědčení, že evanjelci jsou poddanými nespolehlivými, že vždy a vždy budou podněcováni k odboji proti němu, katolíku, což divu, že poddaných k odboji nakloněných ve svých zemích, obzvláště v království českém trpěti nechtěl. Ovšem musel se uznati, že Ferdinanda II. pohnula k činu tomu i péče o věčné blaho poddaných, jak to výslovně ve svých listech stavům poslaných praví. Nebudeme zde na novo připomínati nepoctivost evanjelců, liberálů a radikálů, kteří křičí o násilí Ferdinanda II., kterého užíval k zavedení náboženství katolického. Obzvláště od evanjelců je to veliké pokrytectví, které vidí mrvu v oku bratra svého, ve vlastním břevna („trámu“) nevidouc. Násilím staly se dvě třetiny Německa, celé Dánsko, Švédsko, Norvežsko evanjelickými a děsným krveprolitím a barbarským mučením přivedena Anglie k „čistému evanjeliu“. O tom ovšem ani muk. Ale když Ferdinand II. o mnoho menším násilím zavedl náboženství katolické, tu se o tom křičí neustále, tu se krouť oči na kázáních před katolíky přednášených a „bolné se vypouštějí vzdechy“ k p. na novo v Roudnici. Obecný lid a naše v náboženském ohledu opravdu ztupělé čtenářské noviny lze tím šáliti a naklonenost k protestantismu

vzbuzovati, ale člověka jen poněkud věci znalého naplňuje to ošklivostí. Páni zapomínají, že takovýmto způsobem kázání nám naše náboženství tím dražším činí. Lži se nešíří pravda, pánové. To bylo mimochodem.

Tolik však jest jisto, že Ferdinand II. sobě a svým nástupcům zachoval své koruny tím, že v zemích svých zachránil katolicismus. — Čechové mají mu toho přáti, neboť katolicismem spolu s korunou rodu habsburského zachován i náš jazyk český. Ve Slezsku, kde protestantství i na dále trpěno, přidali se protestanté při prvním nárazu na monarchii rakouskou k protestantskému Prusku. Bohužel že politikové josefinští na to po 40 letech zapomněli, jednali pak dle zásady: V politice neplatí vděčnost. — Po dnes snášeli církev katolická tu výdělku, že ona násilí páchala na evanjelce, ač arcibiskup Harrach o zastavení násilí a přechmatu do Vídně psával a na to nutil, že tím církev trpí. Ale na to se zapomnělo. Církev, které se užilo k zábráně korun, vrhla se do pout freimaurského byrokratismu. Zavedlo se katolictví josefinské. Ale pozor! Spolu se zavedením katolictví josefinského položil se základ k Rakousku, v němž dle přání našich nepřátel, stát český mizí a stal se jen provincií — jen jistým částečným územím — říše s rázem německým. Josef II. byl první, který se nedal na českého krále korunovati. S poražením katolického náboženství, s násilným přeměněním papežské moci duchovní do Vídně nastal i žalostný pro nás pád sebestatnosti české. Od evanjelců tolik velebohy „tolerancií patent“ padá významné do té doby, kde ty pergameny, na nichž psána jsou práva naše, nahrazeny byly patentem jiným našim pohrobniím, úmrtním návěstím. Oživení protestantismu spojené s tlumením katolicismu bylo spojeno s oživením německví v korunách zemích a úmrtním listkem slávy naší.

Tiara (— koruna papežská —) přešla do Vídně a — dle slov Jeremiášových — „spadla koruna s hlavy naší.“ Brzy na to rozpadla se bývalá říše německá válkami napoleonskými. Titulu císaře něm. říše vzdal se král český, uherský, vojvoda rakouský atd. František, a s přivolením stavů vyhlásil se za císaře rakouského. Dílo Josefovo bylo zpečetěno. Následovaly ovšem pak ještě dvě korunovace v Praze, ale nebyly oživením státu české koruny, nýbrž byly více jen formalitou.

Při tom všem nazývalo se nově utvořené Rakousko státem katolickým, a josefinský katolicismus — čili církev cele téměř řízená státními úředníky — byl „státním náboženstvím“.

škrábanici zkoumat a bez brejlů ostatně ani nic nevidím.

Když o zkrachování banky a možném osudu Petra Semjonoviče důkladně si porozprávěli, odebrali se Avdějev a jeho přátelé k příteli, jehož žena slavila svátek. Také zde mluvili téměř výhradně o úpadku banky. Avdějev se rozhorlil více než všichni ostatní a ujišťoval, že úpadek již dávno předvídal a že již před dvěma dny věděl, že to v bance dobře neklape. Mezi hodováním vyličil asi tucet protizáněných skutků, které mu známy byly. Přítomný plukovník mu pravil, že měl tyto nezákonitosti oznámit.

„To jsem nevěděl já sám, nýbrž to vědělo celé město“ — odvětil Avdějev. „Ostatně já nemám ani času, abych měl se soudy opletáky.“

Avdějev se odebral domů, aby si odpočinul a aby pak znova posilněn vrátil se k hostině a brál tam až do půl noci preferanc. Když pak pozdě po půl noci se vrátil domů, očekávala jej celá řada velice znepokojujících překvapení. Kuchařka, která mu otevírala dveře, byla na smrt bleďá a třásla se na celém těle tak, že nebyla s to vypraviti ze sebe ani jediné slovo. Jeho choť, Jeliseveta Trosimovna, tlustá to paní s proědivělými vlasy, které teď divoce a rozcuchané po rameněch a šíji splývaly, seděla bez hnutí na divaně a zírala ztrnule jako bezduchá v před. U ní, rovněž bleď a patrně rozčilen stál se sklenicí vody starší syn Vasil.

„Co se to zase stalo?“ tážal se mrzutě Avdějev.

„Právě zde byl vyšetřující soudce s policií, vykořtkel ze sebe Vasil.“

Přišel rok 1848. Obnovení státu českého pod železným zákonitostí rodu habsburského překazil revolutní radikalismus, o jehož vznícení velkou část zásluh připisati dlužno úpadku katolicismu a naklonenosti k husitskému protestantství.

Ve Vídni vládlo se pak absolutně, neobmezeně. S církví katolickou učiněna smlouva — konkordát — na zmírnění josefinismu v ní. Katolicism — vedle sekt a zmáhající se nevěry — začal pokračovati. A do té doby padá ten pro český národ tak důležitý „patent“ — diplom říjnový od roku 1860, dle kterého mělo býti Rakousko státem sice jediným, ale staré koruny měly se zastkviti na hlavě císařově, mělo býti státem utvořeným ze státu mnohých čili mělo se státi federativním.

Co následovalo potom? Protipapežská „Italie“ a protestantské Prusko učinilo loupežný vpád na nás a nescházelo mnoho, že by se nám místo koruny svatováclavské bylo dostalo pruské „pikelhauby“ k radosti zaslepených fanatiků helvetských. Pak přišel do Vídně za ministra protestant Beust; za něho roztržena říše ve dva kusy k velikému neštěstí jejímu.

Aby se však míra dovršila, zvítězili freimaursko židovským liberalismem naplnění sněmovníci a Rakousko vyhlášeno za stát bezkonfessionní Kristus a jeho na skále zbudovaná církev, tento základní kámen obzvláště Rakouska zavržen jest od těch nových stavitelů. A od těch dob není požehnání Božího, není pokoje. V národohospodářském ohledu na jedné straně plní si pytle své synové těch, které Marie Teresie z Vídně vyhnala, a na druhé straně chudne a mizí rolník a rolník. Mravnost je v nejděsnějším úpadku. — Na místo katolicismu, jenž sjednocoval, vidíme hádku národnostní v míře nejděsnější, která nedá oddechu a nedá pokoje. — Na místo práva ze zákona Božího plynoucího všude nastupuje v tom ohledu síla a pěst, ba už až i pistole.

K tomu všemu šíří se smýšlení, kterému nic neváží dynastie, vlast, mrav a právo. Rozkoš a žaludek tlouče na vrata a kde kdo je rozvázný praví: Co bude z Rakouska?

A na obrát k základu, na nějž prozřetelnost Rakousko položila, k upřímnému katolicismu, není ani pomyslení. Povrchní nátěr konservatismu však nepomůže nic.

A vlast česká? I ona zvelebena a zachráněna byla katolicismem! Ale i ona prozřána jest nenávistí své matky a zachovatelky církve katolické! Liberál, protestant, žid, ten je všude na vrchu. Na katolíka se křičí: Dolů s ním! Hanba mu! A

Avdějev se rozhlédl po světnici. Almarý, skřínek a stolky ukazovaly zřetelné stopy právě vykonané prohlídky. Několik minut stál Avdějev bez pohnutí, jako ztrnulý, pak klesl na divan, neboť déle státi nevydržel. Jak tu tak ležel, tvář máje zabohorou v poduškách představovala se mu v duchu minulost, v níž se nemohl dopátrati žádné viny na sobě, která by tak velkou byla, aby ho přivedla do konfliktu se soudem.

„To všechno je nesmysl“, snažil se Avdějev potěšit a vstal. „Zajisté mne pomluvili. Hned zítra musím podat žalobu, aby se více neodvažovali, mne obtěžovati.“

Ráno, po probdělé noci odebral se Avdějev do svého kramu, kde od svých zákazníků zvěděl, že státní návladní dal zatknouti také místofiditele a tajemníka banky. Tato zpráva Avdějeva neznepekovojovala, neboť byl přesvědčen, že ho pomluvili, a že vyšetřujícímu soudci zle se povede, jakmile stážnost svou podá.

O 10. hodině běžel na policejní úřad k sekretářovi, jemuž šeptal do ucha:

„Vladimíre Štěpánici, co je to způsob? . . . Co mně po tom, když druží kradli? V noci vykonali u mne domovní prohlídku. Což propadli sataně? Proč se o mne oširají?“

„Protože člověk nemá býti hloupým beračem — odvětil klidně sekretář. „Dříve než něco podepíšeme, musíme si věc prohlédnout.“

„Co, prohlédnout? A kdybych si ty účty tisíc let prohlížel, koza jim rozumím. Což jsem účetním? Přinesli mně je a tak jsem je podepsal.“

„Dovolte, abych podotkl, že jste c elou re-

FEUILLETON.

Smůla.

Ředitel městské banky, Petr Semjonovič, účetní, jeho adjunkti a dva členové správní rady byli v noci zatčeni a do vězení odvedeni. Ráno po této události seděl kupec Avdějev, člen revisní komise banky s několika přáteli ve svém kramě a pravil:

„Všichni se nalézáme v rukou Božích. Svému osudu nikdo neujde. Dnes si pochutnáváme na jitrkách (kaviáru) a zítra, dříve než se toho nadějeme, očekává nás vězení, možná žebrácká anebo dokonce smrt. Vše tu již bylo. Příklad máme hned na Petru Semjonoviči . . .“

Přátelé jedli, pili a poslouchali důmyslné rozjímání jejich hostitele o hanbě a opuštěnosti Petra Semjonoviče, který byl ještě včera mocným a váženým mužem.

„Ostatně“, pokračoval, „dobře tak darebákům. Když kradli, at také pykají.“

„Dej si pozor, Ivane Daniliči, at tě nechytí také za límec“ — podotkl jeden z přátel.

„A proč mne?“

„Zcela jednoduše. Onino kradli a revisní komise to trpěla. Což nepodpisoval jsi účty?“

„Inu ovšem, ale což na tom?“ smál se Avdějev. „Až dosud mně nosili účty a já se podpisoval. Jako bych tomu nějak rozuměl? . . . Kdyby mně k podpisu předložili list, že jsem někoho zabil, také to podpisu. Já nemám čas, každou

jestliže by říšská rada aspoň pro školu národní mělo katolicismu popustiti čtění, naši páni poslanci chtějí posměšlivě školy, nejen z ohledu národních, což by bylo ovšem chválné hodno, ale z lásky, — seřvalové lásky — k drabému liberalismu — pod jménem svobodomyšlnosti, — jen aby katolicismus nepookřál, a národ mravně nesešlil.

Jestliže ti, kteří dynastií milují praví: Co bude z Rakouska? — praví katoličtí vlastenci čestí: Co bude z vlasti naší — na níž Průšák srádný číhá.

Kdž by sám Báh rozhodující a vliv mající osoby osvětlil a kdž by poznali: Beskonfessní Rakousko musí zpět na základ, na nějž je postavil sám Báh. Jinak jdeme záhubě vstříc.

Politický přehled.

Společná ministerská porada za předsednictví císaře konala se v neděli ve Vídni. Účastnili se jí říšský ministr zahraničních záležitostí, financí a války, dále rakouský a uherský předseda ministerstva a ministr financí. Ve schůzi se stalo konečné rozhodnutí o společném říšském rozpočtu na rok 1898.

Z říšské rady. Sněmovna pokračovala v úterní schůzi v rokování o poskytování státní pomoci za příčinou živelních pohrom. Odborný náčelník Říše prohlásil, že vláda nemůže více na podpory dáti nežli 5 milionů. Pro naléhavé potřeby přý obnos ten postačí. Dále pravil, že vláda musí následkem letošní povodně v první řadě věnovati svou pozornost upravení řek a zahrazení bystřin a ručejů a že místodržitelství české podalo již určení návrhy, o nichž se vláda co nejdříve jedná. Inženýr Kaftan pravil, že v Čechách polní úroda možno počítati na 350—400 milionů. Letos čtvrtina úrody v Čechách snížena, obyvatelstvo utrpělo tudíž 100 milionů škody. Suma s milionů pro celou říši ovšem nestačí, ale odkud vzíti větší podpora, toho neřekli ani němečtí opoziční.

Baron Dipauli promluvil v pondělí v lidovém spolku pro Horní Rakousy o svém návrhu v příštím upravení jazykové otázky. Jazyková nařízení pro Čechy a Moravu nechce kritizovati, ale následkem jich vyvinul se trapný stav v Měi a celá řada nejtravnějších scén v parlamentu, jehož činnost ohromena. Návrh jeho má za úkol vésti k rozřešení otázky národnosti a jazykové a nemá ostří ani proti Němcům ani proti Čechům, neboť i čeští politikové se vyslovili pro upravení otázky jazykové cestou zákona a nikoliv nařízením. Z české strany nejsou oprávněné výtky o srade, když jsme výalové v návrhu svém řečli: na účelem srušení jazykových nařízením, t. j. my neřídáme, aby jazyková nařízení napřed byla srušena a pak teprve byl zákon stanoven nýbrž my se spokojíme se stanoviskem, aby se hned přikročilo k práci, kterou by nařízením jazyková pomínila. Kdyby dnes byli čeští poslanci — tvořící a des. velkostatkáři 80 mužů silnou stranu, čtli se dotčení, kdžby přes hlavy a vůli Čechů se měl zákon ustanovit, tu by se nedocílilo nic jiného, než že by obstrukci dělali místo Němců Čechové. Češi jsou dnes v Rakousku příliš důležitým národem, než aby bylo lze si jich neváimati a proti nim nelze srovnat tak vládnouti jako proti Němcům. V Rakousku musí se vládnouti spravedlivě (Souhlas). Neboť ústavci se domnívali, že mohou Slovany přitlačiti ke zdi. Tlak vzbudil protivitalk. Jediným východiskem nyní jest zákonitý vyrovnání. Strana katolická uvážila každé slovo návrhu než-li jej podala a jest přesvědčena, že při dobré vůli bude mít výsledek. Kdyby se dala návrhu přednost před všemi 24 pilnými návrhy a dala možnost, aby byl výbor ve smyslu návrhu hned zvolen, pak by nastalo zase uspokojení. Volba výboru má být v několika hodinách provedena. Jest-li však není dobré vůle a neptinose-li se o obou stran malá oběť, pak vůbec není žádného nápravného prostředku. O sněžením ve výboru nemůže být řeči, již proto ne, že by

visní komisi velice kompromitován. Bez věcho zajištění vyzvedl jste si z banky 19.000 rublů.

«Bože, to nejsem sám, celé město je bance dlužno! — volal Avdějev, udiven touto předhůzkou. «Však platím úroky a mám také dobrou vůli dluh zaplatit. Ostatně jsem nevzal ty peníze z banky sám, ale Petr Semjonovič mně je vyplatil kterýž mé zdráhání byl by si vykládal jako nedostatek důvěry mé k němu. Chci jsem právně postavit mlýn, a tu jsem ty peníze vzal.»

Ted snad nahlédnete sám, že tak jednají, pouze děti a berani. Ostatně se zcela zbytečně rozčilujete. Soudnímu vyšetřování sotva ujdete, než doufejme, že vás osvobodí.»

Klidnost sekretářova upokojila Avdějeva. Vrátil se do svého kramu nalezl tam opět přátele, jedli jikry, pili a filosofovali. Na domovní prohlídku skoro zapomněl a znepokojovala jej pouze okolnost, že od vystálé hrůzy zdřevěnělo mu jaksi levé koleno a žaludek mu nechtěl jaksi trávit.

Večer postřížen byl Avdějev opět nehodou. Všichni správní radové upadli banky byli vyloučeni ze sboru obecních starších a z městské rady protože byli v trestním vyšetřování. Ráno obdržel vyznání, aby okamžitě vystoupil z kostelního výboru a školní rady.

Od té doby byl Avdějev stíhán stále více osudem. Byl předvolán též k vyšetřujícímu soudu. Byl rozčertěn jako krocan. Stále se ho ptal: «Jak jste to mohl podepsat? ... «Nu podepsal jsem to, když mně to přinesli do kramu, ostatně psané neumím dobře číst.»

jeho strana, pokud v její moci je, nepřipustila, aby se děla klivda. Dipauli posléze polemizoval proti některým českým časopisům a konstatoval, že v říšské většině neosvala se výška srady. (Jihoslovanská a Rusina s návrhem souhlasí, Polák nežli většiny námitky a stíslivě časopisy české vytýkali jen formu podání t. j., že návrh byl podán bez předchozího svolení výkonného výboru pravice.) Na konci řeči své pravil, že katolická strana bude hájit program katolický a rakouský, kterýť koliv ve spravedlnosti ke všem rakouským národům. Též dr. Ebenkech pravil, že němečtí katolíci nemohli se připojiti ke svým soukmenovcům liberální a dajnacónální strany, protože tímto jest liberalismus dražší, než německý lid a protože od těchto stran stal se pokus tomuto německému lidu vzíti jeho víru. Po těchto řečech musel i horkokrevní mladíček politiků naši domati, že katolická strana německá nespáchala žádnou srady na naši českou věci a že se „N. L.“ — jako již nečetnákrát před tím překalupírovaly a že budou musit troubit vří klerikálům retirádu. My jsme posazovali hned s počátku návrh Dipauliho stíslivě. Vytýkali jsme mu formu podání, nikoli však věcné chyby. Každý myslící Čech musí přece domati, že jazyková nařízení s dodatečným přistihnutím naprosto nás uspokojiti nemohou. Pak-li zákon upraví spravedlivě jazykovou otázku, pak — pryč s Badenovsko-Gleispachovskými nářizními. Každý soudný Čech však ví, že šidovsko-liberální a nacionální Němci k nám nechtějí býti spravedlivými a tuto neupravělnost a národní neanšlivost liberálů chtěl baron Dipauli přibíti, on chtěl hrot, kterým němečtí liberálové mřili proti německým klerikálům — obrátit a sranit šidovské liberály a pruděcké nacionály vlastni jejich zbraní. A toho vtipného úmyslu „naši bystři a mřdi“ politici — jak obyčejně nepochopili, prohloupili a dělali v „N. Listech“ bandurkou.

Vyrovnání s Uhrami má být dle návrhu vlády na rok předloženo. Budeme tedy i na dále na společné záležitosti platiti 70 proc.

Ex. král Milán zavítá s králem Alexandrem dnes do Bělehradu. Milán potřebuje patrně nové peníze. Radiklové se strachu, aby se zbavili plitích bývalého krále, mu asi peníze povolí. Za to odstraní liberálové doufají, že Milán jim dopomůže k vládě.

Maďarí chtějí zabrat Rijeku, ač tato patří státoprávně k Chorvatsku. Prosazím přý v městě Rjeco budou platit zákony a úřady uherské, rjecká šupa pak spravována bude chorvatskými úředníky.

Rumunský král Karol notěl se velice láce svých poddaných. Při poslední své v Pešti návštěvě zakotetoval si podobně jako přibuzný jeho císař Vilém ač přišel s Maďary, kteří uherské a sedmihradské Rumuny (Valachy) bezohledně utiskují — a to mu nemohou Rumuni v Rumunsku zapomenout. Rumunské listy vytýkají svému králi, že sátral Němcem a že má jen vyžítkování rumunské zemi a rozmnožení svých průmyslových závodů a statků na zřeteli. Král bohatne a lehkomyseľ rumunští bojaři chudnou. — Rumunská liga protestuje proti tvrzení maďarských časopisů, že po návštěvě rumunského krále v Budapešti Rumuni v království opatři své bratry v uherském soustátí. Naopak ubezpečují Rumuny uherské o své solidaritě. Návštěva rumunského krále neměla tedy kyselé ovoce.

Výkonný výbor pravice bude posazovati i nadále s předsedou stran. Ohledně Dipauliho návrhu vyslovil jménem Jihoslovanské dr. Snatetiš úplný souhlas s ním, Rusina, Slesaně, rakouští Čechové jsou s ním také spokojeni, Polák Ratowski pravil, že celý návrh také podpořil, mladočeské poslance výklad barona Dipauliho také uspokojil — a proto se může solidarita na pravici považovati za obnovenu. Křiky Národních Listů a radikálů byly tedy ukvapené.

Pozdravné dopisy a telegramy

dolní katolického sjednání královéhradeckého.

Z Prahy: Svoji k svému, katolíci ku katolickému sjednání a katolíci ku katolickému řádu. Redakce Katolických Listů v Praze.

Avdějev se zlobil, že u soudu mohou člověka klásti tak nůž na krk.

Pak přišli lidé, kteří s klidnou tvářou zavřeli mu kram, zapčetili sklepy, sklady, sepsali nábytek a nářadí. Avdějev věřil pořád ještě jakási spiknutí a ani mu nenapadlo, že jest vinen. Pohřbal po soudních kancelářích, huboval, protestoval. Státní návladní a vyšetřující soudce odpovídali mu suše, aby se choval klidně a čekal výsledek. Jiní krčili hostejně rameny, jiní ho vůbec nechtěli poslouchat. Sekretář rovněž mu pravil: «Tím jste sám vinen. Člověk nesmí být beranem.»

Nečinost, kterou mu uložili, zdřtila sebedůvěru jeho. Brzy chtěl pomáhat otci ve mlýně, brzy chtěl se odebrat k bratrovi a otevřít si tam obchod moukou. Avšak nepustil ho z města. Poslal tedy rodinu k otci.

Samotnému bylo brosné smutno. Den mřjel za dnem. Bez ženy, rodiny a peněz bloudil bývalý obecní staršina, všeobecně vážený muž, po krámech svých přátel, aby tam jedl, pil a poslouchal veliké rady. Ráno a večer, aby zabíel čas, chodil do kostela; modlit se nemohl, jen přemýšlet chtěl. Považoval se za nevinnu, byl to omyl, nedorozumění, které se snažil vysvětlit; po jeho mření stalo se všechno proto, že vyšetřující soudce a ostatní úředníci byli ještě mladí a nezkušení. Avdějev byl přesvědčen, že by všechno bylo zase v pořádku, kdyby se tak se starým, zkušeným soudcem mohl rozhovět. Sám však soudcem nerozuměl, a oni ne jemu.

Konečně přišel čas rozhodnutí. Avdějev si

Z Prahy: Ukazatelství všech směr a řád katolických sjednání majících bude dleho i redakce říše a Marie.

Z Prahy: Budeme účeliti na Božské srdce Páně v největší Světosti, aby rozpálilo srdce Vaše ohněm života věčného a Vy se rekově na Pána odvedli nadšeně umřat. Za živnostníky Jan Pikart, starosta pražských šakristů Václav Stulík, Josef Veselý, Karel Hoffmann, Václav Dvorský, Karel Šubrt, František Kotrě.

Z Prahy: Slavné shromáždění! Pozdvádám mám důležitá samostatná v naší jednotě, stran Mění nových spolkových místnosti, není nám možno účastniti se tohoto slavného katol. sjednání diocese Králové-Hradecké osobně, avšak duchem dříve mezi Vámi a přejeme Vám, by Pán Báh ráčil jednání Vašemu šehnat. V Praze, dne 21. srpna 1897. Za Sv. Josef-akou jednotu v Praze. — VII. Karel Navrátil, t. a. starší, Emau. Provozník, t. a. jednateľ.

Z Olomouce: Sjednání ardečnj posdrav. Kdž nás utuší a povznese v nápasu za věc největší, která jest podkladem aláry českého národa. Redakce Mřru.

Z Olomouce: Veletóni pánové! Jsa praší národní na bráně české sanepřádně, nemohu, jakkoli jsem se na sjednání velice těšil, jednání Vašeho se účastniti. Báh šakoj práci Vaši! Dejž On, aby přineala užitek a dohré ovoce národa cyrilomethodějského, svatováclavského, jímě sňstaneme přese ví podkopačkou práci nspřáel víry a spojeně pokla, jehož brány nás nepřemohou — ač vytrváme li štastně v díle započatém. V Olomouci, dne 21. m. srpna 1897. Alexandr Jiřiček, majitel „Našnice“.

Z Brna: Slovnatí Pánové! Sestanská Morava se svými nástupy hodných a křesťanských avědoměných dělníků s toužebností pohlíá dnes k vašemu sjednání, očekávaje, že nastřtane on bez vlivu na křesťanskosociální organizaci v Čechách i na Moravě. Kdž Pán nebeský potěšná Vaši práci! Kdž posílá řetězky a oběť posluhačů! Bojujce za Krista a Jeho církev, bojujce vytrvale majíce blažé vědomí, že i v řadách moravského dělnictva tantýž plameň ohně pro naši katolickou věc! V hluboké notivosti skláníme hlavy před nejšťastnějším panem biskupem Králové-Hradeckým obdivujíce apoštolskou Jeho horlivost. — Hojněho sdaru přje sjednání katolického v Králové Hradci a všem jeho účastníkům s hlubokou notou vždy oddaný Antonín Bybňček, kladce a redaktor křesť.-soc. časopisu „Dělník“ v Brně.

Drobné zprávy.

Zprávy diocesní. Vyznamenání: Vítkátem okresu Kosteckého jmenován jest p. Jos. Kaplan, b. notář, a farář v Cuslavi; p. Jan Šembera, farář v Hliněku, jmenován čestným děkanem, p. P. Lud. Pejčoch, O. Praem., provisor kanonie Želivské, biskupským notářem Ustanovení: p. Jan Dostál, farář v Třeboníně, za faráře ve Starém Sedle, (Buděj. dioc.) p. Jan Sedlák, kaplan za administr. v Třeboníně, p. Vinc. Gottwald, koop. Klášterský, za kaplana do Hradiště, p. Karel Volenec, kapl. v Žirči, za kapl. do Přibyslavy, p. Ant. Zikl, koop. Libický, za kapl. do Žirče, p. Jos. Knies, administrator, za kapl. v Lomnici, p. Vinc. Mencl, admin. Žambercký, za admin. do Č. Libchav, p. Jos. Adam, koop. Libchavský, za kapl. do Oustí n. Orli. Neomysťe: p. Frant. Barvř, za koop. do Ostřetína, p. Jan Vančček, za koop. do Křemčice, p. Frant. Hedura, za koop. do Vítkovic, p. Engelb. Daniel, za koop. do Libice u Poděbrad, p. Frant. Šebestík, za vikariatu kath. chrámu v Hradci Králové, p. Václ. Běhm, za koop. do D. Libchav, p. Jos. Světlý, za prez. katechety do Třebochovic. Upráznění sara: Třebonín, fara, patron. kněž. Švarcenberga od 5. října 1897.

President zdejšního krajského soudu p. Václav Vondráček byl po 43 letě činnosti dán vypůjčil 50 rublů a odjel do krajského města, kde se konala porota.

Překřtení bylo rozpočteno na 10 dní. Za jeho trvání seděl Avdějev vážně a důstojně, jak to sluší nevinně trpčím; uprostřed svých spolutrpiteľů, poslouchal posorně a nerozuměl skoro ničemu. Byl rozčilen a roztrpčen. Dopalovalo jej, že ho zdržovali tak dlouho u soudu, že jeho obhájce mu nechtěl rozumět, a jak se mu zdálo, že nemluvil to, co by byl mřl. Soudcové po jeho zdání nesoudili tak, jak byla jejich povinnost. Nevěnovali mu téměř žádné pozornosti, jen ve třech dnech mu dali otázku, avšak ta byla vždy taková, že jeho odpověď na ni vzbudila jen smích v obecenstvu. Když pak v delší řeči se zmínil o svých útratách a ztrátách a projevil úmysl, žádati soudně náhradu, šklebil se jeho obhájce komicky a nepochopitelně, obecenstvo se smálo a prezident přisně podotkl, to že nepatří k věci.

Ve své závěrečné řeči neřekl Avdějev také to, co mu obhájce radil, ale něco zcela jiného, čemu se obecenstvo zase smálo.

Mluvil státní návladní, předseda, porotcům byly dány otázky, tyto odebrali se k poradě, vrátili se opět, předseda četl výsledek hlasování a soud přenesl resoudek. Vše to slyšel a viděl Avdějev jako by ve snu, aniž by vlastně byl si jasně toho vědom, co se kolem něho dalo. Zároveň jako by byli se země vydupání, objevili se četníci s tesenými žavlemi a obklopili obžalovaně. Avdějevovi nařídili, aby vstal a šel s sebou.

Ted teprve pochopil, že je odsouzen a že

ka své štěstí na odpoutání. Opouští veřejné své působení muž, který co kdysi a co soudece neustránil, stáhl si ústa všeobecnou. Ač vychová na školách německých, hlásí se vždy ke právu svému. Ostatně várným symem svého národa a přebíhá co várný vlastenec v tuhé práci však účinná pro nás. Pan prezident, syn našeho kraje, [narodil se ve Spěch u Nového Města n. M. Studoval na gymnasiu v Rychnově a na akademickém gymnasiu v Praze, kde přišel ke kroužku vlastenců odchovaných v duchu Jungmannova. Nastoupil r. 1885 státní službu u zemského soudu v Praze působící co aktér v Záměru, co adjunkt v Ml. Bolešlavě a na Mělníce, co okresní soudce v Bělé a v Novém Městě, co rada v Chrástě a v Praze. R. 1888 povýšen byl za radu vrchního soudu v Praze a r. 1893 za prezidenta v Hradci Králové. P. prezident Václav Vondráček rozloučil se tyto dny posavadními svými úředníky a spolupracovníky, s nimiž se dal ve středě společně a p. Ruzsa fotografovati. Dnešního dne předal svému bývalému spolupracovníku v Praze a nyní nástupci svůj úřad. Pan prezident bude štíti na odpočinku v městě našem, které se mu za delšího pobytu zvláště milým stalo, a přejeme mu mnoho a šťastného života!

Dvorní rada a prezident krajského soudu, pan Norbert Okenfuss, dosud prezident krajského soudu v Táboře, zavítal již do Králové Hradce a nastoupil zde úřad svůj. Pan dvorní rada znám jest jako vynikající právník a bohatou a všestrannou soudní praxí. Jako adjunkt působil delší dobu v Praze, načež jako substitut přestoupil k státnímu návladnictví tamtéž. Rozsáhlé jeho vědní právníké upoutalo na něj záhy pozornost rozhodujících kruhů právnických, načež pan dvorní rada jmenován byl státním návladním napřed v Jičíně a pak v Praze, kdež v společenských kruzích těžil se účtů a vážnosti. V Praze postoupil za radu vrchního zemského soudu a za nedlouho pak stal se prezidentem krajského soudu v Táboře. Zde požíval důvěry a lásky nejen kruhů soudcovských, ale i širokých vrstev měšťanských pro svou rozlišnost a milé společenské vystupování.

Dobrovolnické skoušky žáků středních škol. V poslední době stalo se více případů, že žáci středních škol byli povoláni k odvodu dříve, než-li si odbyli maturitní skoušku. Byli odvedeni a musili v říjnu nastoupit tříletou vojenskou službu. Nic jim nepomohlo, že v měsíci červnu nebo červenci si odbyli a dobrým neb vřetným prospěchem maturitní skoušku. Nepřijemnostem tímto mohli by se žáci středních škol vyhnouti, kdyby před řádným odvodem byli se podrobili skoušce dobrovolnické a přihlásili se jednorázem dobrovolníky — ovšem pro ten případ, uzná-li je odvodní vojenská komise za schopny k službě vojenské. Kdyby byli pak skutečně odvedeni, mají právo nastoupiti vojenskou skoušku až po složení maturity na středních školách, neb ještě později do 25. roku. Ředitelstva škol středních, obchodních, průmyslových a pod. upozorňujeme proto, aby starší žáky upozornili, aby se hlásili za jednorázem dobrovolníky a podrobili se zvláštní předepsané skoušce. V Hradci Králové usadají se v skoušební komisi profesori: z gymnasia pp. Budetius a Svoboda, a z reálky p. profesor Úzel. Zkouší se jen český. V minulém měsíčním termínu se přihlásili se skouškám tři kandidáti. Termíny skoušební jsou v každém měsíci a možno se k nim přihlásiti.

Poeta našemu milovanému kukátkovi. Jednota Našeho Domova v Olomouci jmenovala jednolásem usazením své valné hromady dne 30. září veledit. pána faráře Václava Kosmáka pro jeho zásluhy o českou literaturu jakož i o časopis „Náš Domov“ svým čestným členem. O jmenování tomto byl slovně náš kukátkář hned po valné hromadě telegraficky seznámen, načež šel hned druhého dne redakci „Našeho Domova“ následujícího ardujícího přips: „Váš telegram velmi mile mě překvapil. Račte celému velectnému výboru za počest mi prokázat mou jménem ardující díky vysloviti. Kys „Náš Domov“ vskvétá a celé vlasti šťastný obrod připravuje. Své mě ochabují. Dá-li mi však Bůh opět sdraví a svělosti, přičiním se, bych skrovnou křivou svou ke

bude zavřen. Ku podivu, nebyl tím ani udiven, ani zaleknut.

„Nepustí mne více do hostince, kde bydlím — byla první, jeho a téměř jediná myšlénka, a v pokoji mám v skřínce 3 ruble a zabalený ještě balík čaje.“

Po celou noc, co byl v policejním domě, nezamhouřil oči, ale pořád myslil na své tři ruble a čaj. Druhého dne ráno nafilil mu, aby se ustrojil a šel s sebou. Dva četníci s nasazenými bodáky vedli jej do vězení. Nikdy se mu nezdály ulice města tak nekonečně dlouhými jako testokrát. Nešel po chodníku, ale středem ulice, po špinavém tajícím sněhu. Kaloše zapoměl v soudní síni nebo na policii, nohy jeho byly proto zímou skřehlé. Teprve teď zvěděl Avdějev, že je odsouzen k doživotnímu vyhnanství na Sibiř, do gubernie Tobolské. Zdálo se mu nepochopitelné, že rozsudek dosud není pronesen, že rozhodnutí se musí teprve státi. Ve vězení čekal denně a s restoucí netrpělivostí na toto rozhodnutí.

Teprve za půl roku, když přišla žena a jeho syn Vasil, aby se s ním rozloučili, když v chudé oblečené, zanedbané ženě poznal dříve statnou svou Jeliasvetu Trosimovnu a když viděl svého syna místo ve svěcné uniformě gymnasijského žáka v obnošeném kabátku a v bavlněných pruhovaných starých kalhotách, začal chápati, že kostky jsou vrženy a že žádné nové rozhodnutí jeho osud neodvrátí.

Poprvé od přelčení a po celé trvání jeho věznění líčený výraz vzdoru zmizel z jeho tváře a Avdějev vypukl v pláč. L. Čechov.

dozru všeobecnému přispěl. — Přijme s toho srdce milovanému našemu kukátkovi, aby ho Bůh zase brzy posdravil a našemu národu ještě dlouho zachoval.

Sedmy, Čas. (Lige + 16.) „Čas“, jenž přitáhá si zásluhu, že zahájil nový směr kritiky a střídmého namírání na život náš národní, skutečně již stárne a mdlí. Nic netrvá na světě věčně! Přiznáváme, že první ročníky jeho vynikaly namnoze věcností a uhlazenější formou, ale v poslední době v neurčité jaké rezervanosti a neklidné myslí řede kolem sebe všechno hlava nahlava, kterážto počínání uperňuje se již v určitý typ s bodatou náramně podestelou. Polední číslo na příklad přináší legrační zasláno Frant. Zákraje, šáka IV. třídy c. k. reálky v Karlíně, jenž okrasuje se, že není onym Zákrajem do „Osvěty“ přímým. Užíváme výroku „Čas“ proti „Čas. Stráži“: „List, který chce být pokládán za vášní, neměl by podobných slov vypustit z úst“. Nic jiného než chlapcovství! Da capo, pane Herbano, a budou se vám lidé smáti ještě více! Záhlavní šlánek politický pod sorným ahlkem aš děsně stranníckým, dopis o nějaké schůzi s klamou firmou kulturního pojednání, poněkud omatěná správa, již jste četli v témdni, něco proti kato-
licismu, čemž „Čas“ říká buditelství národa, několik citátů „N. L.“ s nedůležitostí viněních, výpustí sem a pohlavek tam — a máte obsah týdenníku, jehož kvintessence prodává se v Čechách za 7 sl. a s vývozem zahraničím o několik korun dráž. Jest již čas, aby se to „Čas“ povědělo. Na konec pak ještě připomínka. „Čas“ ondyho napsal: „Dr. Lueger měl řed, s ním patras, že antisemitism vídeňský jest smůlkou nevzdělanosti, seprostáčení mravů, kofistění s nízkých padů a podléstí mocným.“ To snad patras „Času“, jinému snad nikoli. A co kdybychom se ptali, co jest ten český realism? Odpověď krátká. Nedařavý pokus lákavosti nového heas stranu založiti, vyrábění škatulkových teorií, do nichž námišně naše dějiny se vespávají, sebeklamná duševní aristokracie, jež často užívá argumentů, jichž možno naloviti v listech socialistických šedesát do kopy atd. . . .

Osnova o cukerní daň předložila již vídeňská vláda říšské radě. Výměra daně prodejně činí pro cukr 6 sl., pro cukrovinky 5 sl., pro kanditované ovoce 4 sl., pro čokoládu a výrobky z ní 3 sl. 50 kr. za 100 kilo netto, konečně pro likéry 2 sl. za 100 litrů. Dle § 2. jsou od daně prodejně osvobozeny cukr, jehož se užije k výrobě cukrovinek, kanditového ovoce, čokolády, čokoládových výrobků a likérů. — Dále vzorky cukru. Daň cukerní bude se vybrati velmi přísne. Obecní úřady musí býti finančním orgánům nápomocny.

Pevážlivé sjevy. Zdálo by se, že roku letošního, kdy tak strašná mela na mnoze stihla naše hospodářství přivlasy děsnými, že lid snad prohlédá a znamenaje trestající ruku Pána, vrací se opět k přikládání Božímu. Ze tomu ale bohužel není tak, viděti z toho, jak hrozným způsobem směřuje namnoze lid den nedělní a sváteční. Na okrese Chlumčském na příklad oralo se po celou neděli dne 8. října na poli u dvora Levína, u Dvora v Konečech silo se obilí, u Žiželie na poli se vlácelo, dříví s lesa hofně se vozilo, v neděli pak dne 10. října u táhse Žiželie tahala a vozila se po celý den řípa, a co opravdu na porádenou: na poli blíž sechy sv. Václava rozbaven jeden člověk v tuto neděli — i hnaj! Tak oti dneš český lid svaté patrony země české, tak uctívá sv. Václava, představitele našich tradic historických a práv národních. Těšme se, k tomu jest ten zákonem zavedený nedělní klid, aby se ty nejspostřeh práce ku všeobecnému pohoršení v neděli konaly? Či nemohou snad dotčení zákona strážcové, téhož zákona hájiti proti těm, kteří v době hospodářsky tak slé jestě horší kletba letošních pohrom s nebe na zem svolávají? Kam to, pro Bůh, dospěli jsme? Pak se ovšem nedivíme, že ta „slatá mládež školní“ vidouc tak „zářivé příklady“ zbožnosti se kasí; jeť as 30 dětí před oltářem štítí možno. Těšme se, když na tak chvilím sákládě mládež ta vyrůstá, jak pak bude vypadati ta společnost lidáků, jejíž členy budou lidé nedbající zcela nic zákona Božího? Vždyť věčně pravdivými stástanon jen slova: „Svět svátek, post se v pátek, nebude svérj státek krátké.“

Na Vinohradě a Česko-brodsku byl místo hr. Václava Kaunice svolen za říšského poslance umříný Mladotěch dr. Servác Heller 475 hlas. Stanislav Karel Sokol dostal přes zimní agitační pokrokhů jen 100 hlasů, z toho 70 na Česko-brodsku, kde proš agitoval redaktor Miškovský.

Nové krajské soudy v Čechách. Ministerstvo spravedlnosti chce střídi krajské soudy v Trutnově, Litomyšli a ve Slaném. První dva mohly by vstupiti v život již 1. ledna 1898, kdyby od města Trutnova a Litomyšle navrháné prozatímni byty usnány byly za vhodné a dostatečné. Co se týče nově soudní budovy a trestnice v Trutnově jsou detailní projekty již hotovy; pro Litomyšl se teprve pracují. Na stavbu v Trutnově povolena první lhůta v obnosu 100.000 sl. V Litomyšli na uhradení nutných výloh povolí obec příspěvek 200.000 sl. Pro budovu a věznici krajského soudu v Slaném nebylo ještě vhodné staveníště nalezeno.

Posvícený věneček v Besedě Měšťanské uspořádá dne 17. října 1897 o 7 hod. večer filialka „Typografické Besedy“ v Hradci Králové. Ve prospěch fondu nemocných a pro vdovy a sirotky po členech „Typograf. Besedy“. Vstupné pán 50 kr. a rodina 80 kr. Běhla mace posvícení přijímá Frt. Špačta, typograf, dlouhá ulice č. 211. (proti c. k. trestnici). Vzhledem k tak humanárním účelům očekává výbor účasť sdejšího občanstva všech vrstev tu nejvřetší. Na zdar!

Závěje sněhové na počátku října. První sněh dostavil se letos nad očekávání brzo. V horách Orlických jakož i na předhoří se tyto dny (od 4.—8. října) s prudkým větrem tak silně sněžilo, že vše bylo sněhem pokryto a na mnoha místech byly závěje přes loket vysoké. Brambory, tu i tam na horách i ovce, jately a otavy jsou pod sněhem.

Přítí dobytí trh Havelský v Kyšpersku, okresu Žamberckého odbyti se bude dne

18. října t. r. Před rokem dne 18. října 1896. na tento trh přihláno bylo: 77 volů, 18 byků, 279 krav, 100 jalovic, 102 telat, 125 kos, 57 selat, 30 koňů.

V Uhřetěvesi zemřel v pondělí Ignac Helfy. Židovský tento poslanec vynikal vždy velkou jistivostí a nepřátelstvím proti nám Čechům.

Zimní hospodářská škola v Opočně přestěhuje se do nové prostranné budovy mezi městem a nádražím postavené. Slavnostní vyvěcení nové budovy bude se konati 1. listopadu.

Chrudimská Budeč rokovala 4. října v Chrudimi o Ebenhochovu návrhu. Známy učitel Ad. Šustr z Tuněchod tvrdil, že by návrh Ebenhochův školství poškodil. Aby se to nestalo, to je přece v moci pp. učitelů. Páni učitelé mají nejméně 165 dní prázdnou a pouze ve 200 dnech vyučují. A tu ještě třeba odedisti hodiny, v kterých duchovní vyučují náboženství. Pak-li jim skutečně záleží tolik na vzdělání národa, ať z půlročních svých prázdnin věnují denně jen hodinu na opakuji hodiny školskému dorostu neb odrostu. Takto využítují drahý čas zajisté lépe nežli planým politisováním. Co se týče pana dr. Pippicha, tedy jaktěživo nikomu nenapadlo ho bráti vážně, ani když byl Staročechem, ani když horoval pro Masarykovce a Škardovce. Tím méně bře někdo vážně Pippicha Mladočecha. Také p. Fr. Udržal přišel se svou troškou do mlýna a ujišťoval liberální učitele, že poselstvo české už i pro svou minulost a „tradice“ nebude chtít, aby klerikálům otevřelo kdekoli cestu do škol. Zdá se, že mladý pan Udržal se v časování dosti ještě nevyzná. Těžko mluvit o mladočeské minulosti a tradicích, když jich jaktěživ nebylo, poněvadž dělat každý den politiku jinou a nevědět dnes, co budu dělat zítra, přece k tradiční politice nepatří. A na to se ubohý pan Udržal pustil do politické a školské historie. Naše poselstvo prý ví, že jen zdatná škola odchová zdatné pokolení, jak prý v dějinách národa dokázáno školou prachatickou a ivančickou. Prachtické a šparglu rozumí pan Udržal snad více, než-li oběma školám. Na školách těch vyučovali namnoze cizí mistři a pravověrní husité počínaje od Jiřka Poděbradského a Rokycany české bratry čili pikharty přece nenáviděli a pronásledovali, protože je považovali za nebezpečné českému státu. Pan Udržal patrně rozdlu mezi českými bratry, husity, katolíky a evangelíky nezná, vše je mu vídeňskou pomádou a proto tak hloupě někdy mluví. Směšné je, že pan Udržal tvrdil, že učitelstvo a p. dr. Pacák v Kutné Hoře si nerozuměli. Ale proč pak si tedy Český List a Školský Obzor tak vynadali? Pak-li p. Šustr z Tuněchod prohlásil, že je konfusní řeč pana Udržala uspokojen, je to jeho věc. My ale tvrdíme, že poslaneční kolegové p. Udržala proti Ebenhochovu návrhu hlasovati se neodváží. Jak si z úzkých pomohou, to jest jejich starost, — avšak chtějí-li dosci pomoci strany Ebenhochovy, v otázkách národních a autonomních, musí ji učiniti nezbytné v otázce školské ústupky. Na tom nezmění resolute liberálních českých učitelů ani chlup. Což nemluvíli „N. L.“ dr. Herold a Pacák o ústupcích klerikálům?

Osební. Adjunkt při udejší krajském soudu p. Jaroslav Březina přeložen zpět do Rychnova a p. Otakar Jedlička do Nového Města n. M.

Oheň. Ve čtvrtek, dne 30. září o 4. hod. ranní, vypukl v Nedvězímu v Dobřan (okres Novo-Městský n. M.) ve stavení Františka Jaroše, chalupníka Johaň a za krátko celé stavení leho popelem. Rozkácný živel vyžádal si za obět též život lidáků; uhořel totiž na půdě spící kšalovský tovaryš Josef Štěpán z Dobřan. Oheň byl založen jakýmsi Josefem Čtvrtečkem, který se chtěl na Jarošových pomatiti.

Zuřivá macecha. Tak nazývá „evangelický církevník“. časopis českých luteránů, v čísle 9. t. r. na stránce 226 církev katolickou. Církevník tiskne se na Smíchově. Je jeden Smíchov u Prahy a Praha leží v Rakousku; ale v Rakousku máme zákon, dle kterého se církví státem uznáné nadávati nemá. Nemáme tudíž jinak, než že to je Smíchov v jedné zemi, která bývala druhdy státem samostatným a potom se stala částí říše německé. A v té zemi provádí se prý ochrana katolíků proti evangelickým časopisům takto: Redakce odvede exemplář Landrichtrovi (venkovskému soudci), ale toho zastupuje při posuzování časopisů nižší úředník, asi tolik vysoký, jako u nás kancelista. Je to bývalý serfant; u nás by se řeklo „feldwebel“. Ob čas optá se pan Landrichter: Pane Mayer, je tam něco? — „I není.“ — Tak to pustěj? — „I už jsme to bestoho pustili.“ — Že si v té zemi katolíci vším právem na nedostatek péče o ochranu náboženství katolického nařikají, není se co diviti. — No to my jsme na tom lépe. My si nenařikáme ani u úřadů, ani na říšské radě. —

**Strašné neštěstí ve stříbrných ba-
ních Kutnohorských.** V sobotu došla správa o potopeném dole na „Bance“, v kaňkovském obvodu horním u Hory Kutné. Důl ten ústí při dráze severozápadní a vede pod obec Hlívov cunkem, který je přerazen několika štoly. Spodní voda vytéká u vchodu a je bohatá na okr. V dolech Kutnohorských byla právě komise, a sice c. k. vládní a jin. rada p. Novák, míseční vrch. hor. správce p. Hozák a j., avšak tu provalily se z nenadání spodní vody do celého cunku, zastopily důl a při tom zahynulo prý několik havířů. Mrtvoly dvou havířů již nalezeny. Oba jsou ženati a mají po 4 a 5 dítkách.

Spadl se střechy kostela. Dlánský Václ. Tanc, zaměstnaný na stavbě věže kostela v Poděbradech, spadl se střechy dolů a zabil se. Nebyl prý proti předpisu uzrám ochranným lanem a tak zahynul nedbalostí stavitelovou. Trudný byl pohled na nebožáka, jen pádem byl roztříštěn.

Skonala při šehmání snoubencům. Ve Křtčicích u Vodňan vdávala se dcera s jednoho tamního statku, náležejícího zámožnému rolníku Maňhalovi. Když svatebčané měli odebrati se k oddávkám do kostela ve Skočicích, přistoupil ženich a nevěsta před šletonem prababičku, aby přijali její požehnaní. Třesoucí se rukou šehlala chvějící se stařenka nevěstě, své pravnučce a alžic, hodlala k ní promluvit. V tom ale klesla jí hlava a hned na to skácela se v náruč své vnučce, matce nevěsty. Když ji položili na láhko, byla mrtva. Rozčilení, spřobené dojmem významného okamžiku, shubilo její vetché tělo.

Nemohedové. Na „kozince“ vedle pivovaru schází se po nějaký čas obyčejně navečer tlupa školáků bavících se tím, že házejí po sobě kamením a a ohrožují tak kolemjdoucí publikum. Při podobné zábavě sadráno bylo dne 12. t. m. večer několik hochů navštěvujících obecnou školu.

Ztráta. Dne 12. t. m. stratil malý chlapec šikovatele p. F. před hlavní stráží obnos 5 al., její měl uschovaný v černém sáčku.

Krádeže blížící se zimou stále se množí. Vedle krádeží posvícenských hus, přibývá zlodějířů šatstva, peřin atd. Mnohý činí tak jen proto, aby byl zavřen a byl tak na zimu zaopatřen. Dne 10. t. m. ukradl někdo A. Hradeckému bytem ve Hradbách z chléva 6 velkých králů. — Dne 11. t. m. jel obuvník A. Hemelík z Borohrádku do Pardubic na trh a cestou lacino odbyl 12. párů svých výrobků; nějaký dareba o 4. hod. ránní za panujícího šera mu je ukradl a práskl do bot.

Vyroba a sklad nábytku J. Knypla věsti bude nyní jak se dovídáme, jediný syn zvěčného p. Knypla a firma nedostane se tedy do cizích rukou.

Zoští s východních Čech.

Ze Slatiňan. V úterý dne 5. října večer zemřel zde u věku 46 roků, po krátké nemoci a zapořten svatostí pan Vojtěch Vocel, úředník sdejšního knížecího Auerspergského cukrovary a vnuk proslulého básníka a archeologa českého Jana Br. Vocela. V Pánu zesnulý byl muž velice vzdělaný a tichý, klidné povahy. Jako úředník vynikal svou pilností a vzornou svědomitostí. Ještě Kristus, po němž sám natožil, tuše, že život jeho ku konci se chýlí, budiž duši jeho ardcem milostivým a odplatitelem dobrotivým!

Z Ústí n. Orlicí. — (Z tábora našich socialistických demokratů a ruch křesťansko-socialní.) Dost je těch, kteří myslí, že stávající nepořádek ve společnosti lidské vezme konec nějakou světovou vojnu. Ale křesťanský sociál však je toho pevného přesvědčení, že to půjde i bez prolití krve. A toto vědomí posunulo naši křesťansko-socialní stranu značně ku předu. Dosavadní strnulost — že klerikál patří do kostela neb nanejvýš do své uzavřené spolkové místnosti — šťastně jsme se sebe setřáslí díky vlastnímu rozumu a pokynům našich vůdců. Socialistické demokraté pořádali zde zcela pravidelně své veřejné schůze; vždyť ta kdysi zbožnost a konservatismus vyhlášená Oust stala se až do nedávna pařeníštěm socialistické potměšilosti. V posledním čase však nastal obrát. Mladobech netroufá si zajít na polech ku svým dětem — červeným ajvajákům; jen křesťanský sociál se zdarem vystupuje proti těmto zákeřným potomkům prohnitého liberalismu. Zmíním se krátce o třech posledních veřejných schůzích: Hybeševé, Turkové a Šterclové. Hybeš, s milostí laraale zvolený obstrukčák, „fečnil“ od 8.—11. hod. v noci a tak bídně, že to ku poslušnosti nebylo. Odešli jsme proto o 10. hod. domů. — Druhý, občan Turek, mluvil o „Benzhochově návrhu“ opravdu po turecku, takže dle zásluhy a dle vlastního přisánání byl přitomným křesťanským sociálem notně „pochroumán“. A zde mimochodem tomuto švanivému Turkovi připomínáme, že ani Březnovský ani P. Šimon neřekli celou pravdu, když přirovnali agitaci řeči socialistických demokratů ke kolovrátku, do něhož nějaký šidovský videňský šid vkládá partasy. Dle našich zkušeností agitace červenáků je šlašinětem s tureckým bubnem, do něhož šidovské komando zasadilo válec o 4 písničkách. Proto jinak hrá ten šlašinětec přes volbami („Bud práci čest“, jinak při představení se poslance („Když jsem šel z Kutné Hory“), jinak v červeném peřechu („Přýč s tyranu a zrádci všemi“), jinak když se vyjde na venkov „vzdělávat“ rolnictvo: tu jak by málala ukrájoval („Moravo“ — nebo „Sedláče, co děláte?“). S tímto posledním štemováním hrál občan Štercl z Brna ve schůzi dne 8. října. Ani se nepřiznal, že je „ajvajkhóšer“. Masal páté přes deváté, ba i do Rothšilda několikrát rýpl — až konečně sůstal stát jako mučovník překonav sám sebe. Zúmyslně protahoval svoji „řeč“, asi pětkrát ji „končil“ až konečně ji ukončil přec. A tu si řečníka i s jeho ajvajgardon důkladně podalí přítomní křesť. sociálové. Obavlivě soudruzi Trávníček, Hala a Ribus klidně, ale rázně poukázali na švindlárství soc. demokratů, a dokázali jim, že nemají zcela žádného práva mluvit o organizaci stavů, zejména rolnického, že musí poslouchati šidů a.d. atd. Celé téměř shromáždění bylo na straně naší. Červenému pak předsednictvu i „řečníkovi“ se jich stranické počínání vyslovujeme svoje opovržení a všechny sdejš a okolní obyvatel vybiříme, by vždy s celou rázností opřeli se jedovatému, beznárodnímu a protikřesťanskému socialismu, jako to učinili tentokrát. Ke konci dodáváme: že jsme se navrátili ve sdruží a spokojenosti do Jednoty, kde přednášel náš milovaný Dr. Jos. Slabý „O českém státním právu“, jak již dříve plakáky na rosič oznameno bylo. Ze čestného účastenství členů i hostů zahájena byla tato druhá přednáška v synějším období. Po větším vlasteneckém procitěném úvodu vystoupil dp. řečník co je to státní právo, podal jeho historický vývoj a význam. Řeč dp. dra. byla jasná a každému snadno srozumitelná. Na konec pan přednášející připomenul, že na Klášně red. Haja prohlásil se proti socialismu pro české státní právo s té je v

přítiny (dle Nár. Listů), protože pokroková strana nechce, aby šlechtě, klerikálové a živly spátečníci nám ho dobyli. Máte-liš býti zajímavějšího dokladu? Celé to vlastenecké státoprávníctví nejmladších liberálů tedy není než faleš a farisejství, předstírané nadšení jen za tím účelem, aby katolíci neměli vlivu v národě. Snad jinak páni pokrokaři hodili by to státní právo mezi staré haraburdí dle příkladu soc. demokratů — vždyť jsou především proti náboženství. Budou-li ostatní přednášky v takovémto směru vedeny, budou mít na sdejš obecnostvo blahodárného účinku a nejedna utopická, socialistická myšlénka bude lépe posunována a odsouzena — po právu a pravdě. Panu dru. Slabému po skončení přednášky bylo ardečnými slovy děkováno a ku další činnosti gratulováno. Zvláště těšíme se na brzké zábavné poučné přednášky s cest, které vykoná po sev. Německu, Dánsku a polozostrově Skandinávském. —

Z České Skalice. Okresní hosp. spolek konati bude dne 31. října o 2 h. odpolední v hotelu p. Františky Bartoníčkové valnou hromadu. Pan řídící Fr. Baner pojedná o nových daních se šfatelem na rolnictvo. Po schůzi bude ukázáno a vysvětleno nové patentní „pražské čepadlo“ a zároveň strikačka na hnojivku, na vodu a jiné tekutiny.

Z hor Orlických. Svou milou povahou ode všech vlevášený a svými osadníky velice milovaný d. p. Josef Jelen, farář v Bärwaldu, byl neznámými lupiči a noci se dne 4. na 5. okraden. Tito lupiči nejspíše banda cikánů, která se zde stále potuluje, vydrancovali jako Průšáci v roku 1866., téměř vše co měl v I. poschodí. Noční temnota a děsná aněhova bouře lupiče v práci dobře podporovala, tak že nebyli nikým spozorováni. Táš banda pokoušela se na mnohých jiných místech se vloupat, byla ale v čas spozorována a dala se do zajištění. Náledujícího dne dopadl v lese u Nové Vsi Rokytický strážník pobudu, který něco šatstva nesl. I chtěl ho zatknouti byl však ukrytými v lese lupiči do ramenou kulhou poraněn. Lupičům se pak podařilo utéci. Budis jistě podotčeno, že asi táš banda před 4 roky již do Bärwaldské fary se dobyvala. Na štěstí se však tehda p. farář probudil a lupiče na okně klečícího zahnal a nešťásti zamezil. — Lupiči byli patrně tyto dny u Lanškrouna zatčeni. Jeden s nich měl stělnou ránu.

Z Pertoltic. Socha Panny Marie Lourdské a sv. kříže svěcena byla v naší osadě m. m. Náš dp. farář Václav Šafránek pečuje horlivě o okrášlení a ozdobení chrámu Páně, on postaral se také o postavení sochy Marianské a o postavení sv. kříže. Socha svěcena 8. září dopoledne v našem malém kostelíku po krásné zp. Václava Štybla z Čechovic od dp. faráře Šafránka za účastenství velkého processu z Vlastějovic a z osad okolních. Tehož dne odpoledne svěcen na hřbitově sv. kříž. O významu této slavnosti promluvil dojemně zp. V. Pokorný ze Zbraslavic. Páni náitelé při dopolední i odpolední slavnosti účinkovali a zapělí krásné písně: „Zdrávas Maria“ a „Sv. Kříži“. Na památku trvalou této slavnosti založena v týž den v osadě sdejš slavnost poutí.

Židovské mstivostí krvavý doklad podán byl ondy v Domborteleku v Haliči. Tam pracoval tamnějším farář P. Natolija proti šmejdům židovským a základal potravní spolky. Tím obmezil značně vliv židovský a jejich obchod. Právě proto však naň zanevřeli a když vracel se od nemocného, přepadla jej tlupa polských šidů. Ti ubohého kněze sbili tak, že není naděje na vyvážnutí života. Tak si počíná šlopověstý moloč židovský vůči kněžstvu. Tohle je možno ovšem jen v Haliči. U nás neamí se ovšem šid odvážit bít kněze, který usiluje vyrvati lid z drápů císařských. Avšak on ukřívá jiného způsobu boje. Najme si nějakého křesťanského nitěmu a ten scuchá kněze v novinách socialistických aneb pokrokových. Náš lid toto židovské „osvěcování“ dosud neprohlédl.

Z Úpice. Sv. Josefská jednota v Úpici vřadá „Jednoty kat. tovaryšů v Hradci Králové, na poslaných 5 al. 81 kr. ve prospěch povodní poškozeným ardešám „Zaplat Bůh“. Karel Memniger, t. & předseda.

Z Podtýna. Obyvatelé městečka našeho poděšeni jsou namálo pošary, které se zde udály dne 20. července, 20. září a 6. a 12. října, a které byly založeny patrně rukou šločinou. Při prvním požáru vyhořel p. Frydrych řezník. Jen rychlé pomoci lze dokovati, že nevyhořela těsně přiléhající dřevěná farář budova, s které by snad nebylo se podařilo ani myšl uniknouti, tím méně šatstvo, prádlo, nábytek a náčiní zachrániti. Potštýnská fara jest prastaré stavení s první polovice minulého století, které neodpovídá požadavkům platného zákona. Lidské šivoty a zdravotní požadavky vyžadují zcela jiného obydlí, které mimo to má úplně bespečí poskytnouti četným úředním spíšům a listinám. — Při druhém požáru vyhořely opět stodola p. Frydrycha, p. faráře a p. Šabaty mlynáře. I při tomto požáru podařilo se jen s velikou tíží zachrániti Šatstáv hostinec, potštýnský výletníkům dobře známý. — Při třetím požáru vyhořelo o půl noci Štychovo stavení na Malé straně za poštou. Stavení Ješkovo několikrát chýtalo, avšak nadlidskému úsilí hasičů s Podtýna, Záměle, Vamberku, Kostelce a ze Sopotnice podařilo se oheň lokalisovati, až několika budovám hrozilo besprostředná bespečí. Náledkem toho požáru osamocnělo více lidí a ostatní obyvatelé jsou velice postrašeni. Nemálo také k postrachu přiměly velké pošary s blízké Prorabi, pak v Kostelci, v Lupenici a ve Vyhánánově. Postrašení obyvatelé sadišili stáše noční blidky, než 12. října vyhořel opět panáky pivovar proti řadě stojící.

Obecní zastupitelstvo konalo v sobotu za předsednictví starosty schůzi, který oznámil, že pp. dr. Heller, Petříček a Dvořák podalí okresnímu výboru a hejtmanství stážnost, poněvadž p. inženýr Hromas byl jmenován hned definitivně. Resignaci p. Hromase stala se stážnost bespředmětnou a odporučuj se proto vypsat konkurs nový. Protože je o technické síly

nouse, bude náhodno směnit organizační statut a zvýšit základní plat vrchního inženýra z 1.600 na 2.000 zl. Pan Petříček je proti tomu a je pro přijetí inženýra Hlaváčka. Může se mu sice dát titul vrchního inženýra, ale plat se mu má zvýšit, až se oveděčí a to zaslouží. Pan rada Lešetický dovozuje, že akce rozšiřujícího se města potřebuje dobrou technickou sílu. Kdo je intelligentní, musí to uznat. Pan dr. Heller podotýká, že je také intelligentní. Po úředníku se musí žádat, aby konal svou povinnost. Je pro vypisání nového konkursu, ale proti zvýšení platu. Úřednictvo městské stojí 17.000 zl., je tedy plat. pro vrch. inženýra 2.400 zl. na první vystoupení moc. Přítští inženýr at má původní služné a takovou schopnost jako odstoupivší inženýr p. Souhrada. Dr. Heller dále poukázal, že úředníci a professoři musí velmi dlouho sloužit, než se domohou zvýšení platu na 2.400 zl. Jinde technické síly tak neplatí. Víte, kdo přirážky platí. Musíme dělat dle našich finančních sil a hájit zájmy poplatníku. Při obsazení místa vrchního inženýra uvádí se vždy hradební otázka. Avšak, kolik pevnostních pozemků se dosud prodalo, co to vyneslo? — Pan starosta dr. Ulrich a Petříček podalí dodatečné vysvětlení. Pan rada Lešetický pravil, že zkoušky těžko donášet, protože je zde práce moc a po měst. úředníku se nemůže žádat, aby se uděl. Třeba dohánět, co po 10 let se zanedbalo. Dobrá síla nahradí několikrát těch několik stovek přídavku. Zájmy poplatníka nehájí jeden, ale zastupujeme je všichni. Pan dr. Heller pravil pak: když se jedná o jmění císař a poplatníků, tu třeba největší chladnosti a rozvahy. Tu se musí počítat a netřeba házet vlasteneckými frásami. Pro mnohé živnostníky a úředníky je důchod 2.400 zl. nedostatečný. Uvádí se, že se bude moc stavět, že je moc práce. Co se bude stavět? Jatky. Jinak není v městě stavební ruch tak veliký a růžový, jak se líčí. To je čarování červené karkulky. Stavební plán města máme. Té práce není tak mnoho a dobrý stavitel by za odměnu na ty práce také stačil. V jiných městech se tak také děje. — Pan prof. Beránek praví, že v Hradci nemáme tak organisovanou technickou kancelář a dorost jako v Praze. My musíme státi na výši doby a hájit moderní požadavky. Inženýr musí mít dvě státní zkoušky. Plat 2.400 zl. není tak veliký. Laciného technika nedostaneme. Je pro vypisání konkursu, jak navrženo. Pan architekt Weinhenst s tím souhlasí. Pan rada Jaroslav Červený praví: Pan dr. Heller dobře se zmiňoval, že máme hájit zájmy poplatníků; ale my máme hájit též zájmy obce. Ted si vyberte! — Pan Petříček je proti zvýšení platu. O professoři je ted také nouze. Nedostane-li stát professoři, vyplše místo suplénta. Dostane ho a ten pak professořské zkoušky doplní. Pan dr. Heller podotýká, že p. prof. Beránek, jehož si vysocí váží, je také inženýrem. Trvá na svém náhledu. — Pan starosta dr. Ulrich myslí, že se stane dohodnuti. Pevnost jsme koupili, abychom tím také získali. Situace r. 1898 bude nejtěžší. Musíme započítat investice. Ale již roku 1899 budeme mít užitek ze čtyř domů a město doufá dosici slevy též jinde, čímž se sníží břemena. Já jsem také poplatníkem, také hájím zájmy poplatníků a mne se každá věc nejtíže týká. Já musím jako starosta nejen obecní jmění hájit, ale také hledět ho využítkovat. Pozemky nemůžeme prodávat proto, poněvadž v technické kanceláři to na všech stranách vázne. Nejsou-li v technické kanceláři práce hotovy, nemůžeme inserováním i v cizích novinách odprodej pozemků forsirovat. My nemáme regulační plány starého města, nemáme na jich sdělení síl. Stavba škol bude v květnu sotva hotova, máme práce patronátní, demolační, třeba rozšíření kanálů, vodovodu, plynovodu, zavedení elektrického světla, hybné síly, elektrické dráhy, nastává povinnost rozšířiti vodárnu a plynárnu, třeba různé měření, odprodej materiálu. To vše jedna stavitelská síla nezvládne. Kdo má tedy všechny nás očekávající práce provést? Dělejte, co chcete, ale my schopnou sílu potřebujeme. Ten rozdíl 400 zl. v platu že ty rozpaky nestojí. Nám se také jedná o přitáhnutí lidnatosti a zvýšení živnosti. — Na to přijat návrh vypsat konkurs na místo vrchního inženýra s platem 2.000 zl. a 20% přídavkem (tedy 2.400 zl.)

O důležitosti chovu dobytka.

V Čechách jest chov dobytka velmi důležitý, neboť představuje velkou část našeho národního jmění — přes 200 milionů zlatých — a mléčné výrobky představují rovněž veliký kapitál. V Čechách nadojí se totiž ročně přes 11 milionů hektolitrů mléka a — počítáme-li 1 litr pouze za 5 kr. — tedy stojí mléko 55 milionů ročně. Za mléko utržíme tedy v Čechách dvakrát tolik, co za pšenici. Mléčné výrobky nabyly by u nás ještě větší ceny, kdyby náš lid dovedl vyrábět jemu, dražší a maslo, jaké velké světové trhy vyžadují.

Jakou cenu má pro naše pole dobytčí hnůj, nedá se ani přibližně ustanoviti. Ohlénvský hnůj vyživí půdu, on nejpříměřenější hnoj a nedá se na dlouho žádným umělým hnojivem nahraditi.

Nepočítaje však hnáj, mají mléčné a masné hovězí výrobky u nás asi 100 milionů zl. ceny.

Má z této cifry jest poznati, jakou důležitostí má chov hovězího dobytka pro našeho maloroľníka.

V posledních letech, kdy klesly ceny obilí o 30 až 40%, byl výnos hovězího dobytka hlavním a často jediným pramenem příjmů maloroľníkových.

Steři hospodáři přivádějí sajisté, že zvelebením a rozmnožením hovězího dobytka vyrostlo jejich jmění, po případě výtěžek. Považme jen: před 100 lety bylo v Čechách asi 1 milion kusů dobytka, v té době vážil 2—2½ metr. centu, dnes máme v Čechách na 2½ milionů kusů dobytka; krávy váží 5—7 metr. centů, býci na šir až 10 metrických centů. Zlepšila se tedy kvalita i kvantita našeho dobytka.

Avšak ani teď nemůžeme říci, že bychom v dobytkařství mohli se rovnati hospodářsky pokročilým zemím, na př. Německu, Dánsku, Holandsku, Anglii a Švýcarsku. I v širším našem Poľabí pokulháváme, neboť náš zlatý, úrodný prut mohl by odchováti dobytek mnohem lepší.

Na většině velkostatků zaveden jest sice racionálně chov ušlechtilého dobytka, avšak maloroľníci dosud mají namnoze chatrný dobytek. Plemenitba se děje neustavně a odchov jest primitivní. Což potom divu, že nedovedeme naše trhy zásobiti českým dobytkem. Jedině do Prahy přiváží se ročně přes 25 tisíc kusů uherského a polského dobytka. V průmyslových krajích pohraničních kupují dobytek cizí; do Vídně nedováží se ročně z Čech ani 2 tisíce kusů, kdežto Uhry tam dodávají ročně přes 163, Halič 47 a ostatní země rakouské přes 26 tisíc kusů dobytka.

Dostí smutné jest, že hlavně do Čech a do Rakous musí se z ciziny dovážeti přes 50 tisíc kusů dobytka a že mimo to kupujeme ročně přes 65 tisíc metrických centů masa. Austrálie i Amerika učinila již pokusy zásobovati naše masné trhy.

Žádoucí rozhojnění chovu dobytka jest za trvajících poměrů v Čechách namnoze neuskutečnitelné, poněvadž místy se nedostává píce, neboť luka se nalezají ve stavu velice zanedbaném, trpí buď záplavami, mokrem nebo suchem. Na hnojení a čistění luk dosud málo který roľník u nás myslí.

V Čechách klidíme dosud z hektaru průměrně 26 metr. centů, v sousedním Slezsku a Sasku předčili nás rovněž v lukářství.

Vláda dala právě slib, že konečně počne ve velkých rozměrech dle dobře promyšlených plánů upravovati řeky a potůčky. Naše roľnictvo musí se proto již teď starati, aby současně se provedla meliorace luk a pozemků, jich obvodnění a vyčištění. Prospech z melioračních družstev budou mítí obrovský. Na Turnovsku nesla dříve zanedbaná luka z 1 jitra 6—10 metráků sena a otavy, ale meliorována nesou tam z jitra 45 metráků, tedy skoro šestkrát tolik.

Má tedy země česká ve své půdě, hlavně ve svých lukách a volách velkou rezervu, pravou hřívnu zakopanou. Jest již nanejvýš na čase, aby záloha tato přišla českému zemědělství na pomoc. Nač čekati, až bude ještě hůře? Každý roľník má ve své půdě blanické rytíře, nuže, ať je volá v nynější krizi na pomoc.

Než-li u nás bude provedena řádná meliorace pozemků, měli by roľníci dle možnosti luka svá zřizováním svodnic a příkopů odvodňovati, měli by je zvláště vápnem, kompostem a popelem trochu pohnojiti a tím by docílili mnohem značnější a lepší píce pro svůj dobytek.

Dobře píše profesor Antoš Dokoupil ve své „Nauce o plemenitbě“: „Má-li zdar vylechťených plemen býti docílen, tak již z mládí musí krmena býti zvířata hojně a dobře. Umě ní plemenářské, které by nebylo podporováno dostatečnou výživou zvířat, pozbylo by brzy své hodnoty. Bez dostatečné výživy posbýla by vylechťená plemena brzo svých výtečných vlastností“.

BESÍDKA.

Něco o přítomných literárních poměrech.

II.

Mladoběšská strana dožila se radostné události! Konečně, ale předece! Když Mladoběši dle všeobecného tvrzení a i dle vlastních přiznání notně „sestarali“, tu odhodlali se vydávati — Revue. Totiž pan Beaufort se k tomu odhodlal a následkem toho bude a redakce zemského poslance a advokáta v Praze pana Dr. Prokopa Podlipného vycházeti „Česká Revue“, vědecký měsíčník, z jehož obsahu budou moci pravověrní mladoběšští stoupenci rozumu své rozšířovati a z jehož předplatného pan Beaufort jako obratný a příčinlivý živnostník bude moci třebas i stlouztnout.

Poněvadž však Revue ta, již na svět pomohly hlavně jedovaté poznámky realistů, že prý Mladoběši „nepěstují vědy“, doposud ani působiti nezačala a teprve se sází, sází o ni mluvit i nej větší šetrností a rezervou. Má vyjít v nejbližších dnech a proto se na ni zatím jenom těšíme a to již proto, poněvadž ať bude zase konečně jedna známá citelná „mezera“ vyplněna.

Mladoběši se totiž bez Revue obešli 10—

15 let a proto to děle již vydržeti nemohli. Jejich časopisy neváží si zhruba literatury vůbec, nedělejšíjí zjevy literární nestojí jim za více, než-li leda za placený insert a proto není divu, když nyní zakládají si vědecký měsíčník, který bude majetkem ne mladoběšské strany, ale který bude majetkem radikální knižnickáry a do něhož budou psáti — Staroběši.

„Česká Revue“ také rozmocní z voničky v obrovský již pugét měničel se kytící českých vědeckých periodických publikací.

Vedle „Časopisu Musea království Českého“, který šestkrát do roka vychází a vedle „Časopisu Matice moravské“ vycházejí nyní měsíčníky tyto: Osvěta, Květy, Vlast, Rozhledy, Naše Doba, Hlídka, Moderní Revue, Svědomí, Aletheia atd.

Jmenovali jsme je dle jejich stáří a nebylo by na škodu, kdyby každoročně publikace ty podrobeny byly spravedlivému přehledu, který by konstatoval, co přinesly dobrého, nového, plodného a potřebného a který by zcela přátelsky poukázal, co otiskly zbytečné.

To jest nepochybně, že řada časopisů těch znamená vědeckou a literární velmoc, avšak při tom jde o to, jest-li skutečně velmocí jest a jest otázka, má-li také skutečně nějaký vliv na zvelebení ducha českého lidu. V ohledu kulturním mohly by časopisy ty vykonati obrovský kus práce u nás, třebas si každý krátel cestou vlastní.

Avšak kdo literární poměry a kulturní pokrok u nás zná, ten každý krčí ramenem, když má zodpovědět, jest-li toto množství časopisů jest v náležitém poměru k žádanému platu jejich vzdělávacímu účelu.

A nepoměr početnosti časopisů těch k nepatrné platnosti jejich působení spočívá na straně obecnosti, které je sice i dost hojně odebírá, ale které jich většinou nečte —

Za přítomné doby nejvíce naše obecnost dosti zájmu k vážné četbě, spokojující se namnoze se zbytečným přehlednutím denních listů a opravdovou a ducha povznášející, zvelebující a třebící četbu vážnou rádo odkládá.

Jinde všude si každý svůj časopis pilně pročte, ale u nás jsou i intelligentní lidé, kteří „svůj časopis si vůbec ani nedrží“ a nebo když ho drží, tak ho ani často vůbec nerozřežou.

Proč to povídáme?

Proto, abychom nenáleželi mezi ty, kteří pravdu tají.

Naše intelligence nestojí většinou na výši doby a to proto, poněvadž o to nepečuje, aby na ni stála, aby věděla, o co alespoň její straně běží. Tato lhostejnost a nevšímavost, která se dnes u nás k vážné literatuře jeví, má nevyhnutelně v zápalu nezbytnost, že naše vědecká literatura není pěstována s tou a takovou intenzivní přesností, jako by pěstována býti mohla a musila, kdyby široké vrstvy obecnosti snahy vážných a vědeckých časopisů s přilůbnou dbalostí sledovaly a podporovaly.

Kdyby to se dělo, nastalo by mezi časopisy těmi přirozené závodění, při němž to, co by bylo nezdravé a špatné, dávno by zaniklo a přestalo strašiti.

Za přítomné doby se naše intelligence a to ponejvíce katolická intelligence nestará o to, aby knihovny a čítárny různých spolků a korporací nepronicaly tiskopisy rozrůzné a protikatolické, ale ona se také nestará, aby se tam dostaly a zavedeny byly časopisy katolické.

„Národní Listy“ minulý týden „dopisem z Paříže“ napověděly chytrým ze svých čtenářů, že za nynější doby netřeba býti smýšlení klerikálního, ale že jest zbytečností a chybou býti smýšlení protiklerikálního —

Proto jest na čase, aby se duch doby všeobecně chápal a aby se ve smyslu jeho také zdatně působilo.

Tím jest snad dost sřetelně pověděno, že se má naše intelligence o to starat, aby širší vrstvy měly přístup k časopisům, jež doposud ve knihovnách a čítárnách po Čechách byly pomíjeny a to jsou především časopisy katolické, jímž právě v nynější době připadá úloha, aby obsažností svou hleděly rozvážit obsah časopisů protikatolických.

Avšak tu jest především potřeba pomoci těch, kteří při tom pomáhati mají povinnost, neboť jak pak tam a tam se má katolický list dostat, když mu buď nikdo neotevře, anebo ještě i dveře schválně zavíráti připustí?

V nejbližších dnech uvidíme ruch, jaký pan Beaufort rozvine pro svou „Českou Revue“ a co se při tom stane pro „Vlast“. Kdo bude odporčovat „Aletheiu“? Podobné otázky musí se u nás také na denní pořádek přiváděti a proto zde jedna jest!

„Česká Revue“, třebas že ji z Mladoběšů snad nejmírnější živlové psali, znamená do jisté míry nanejmeně list nábožensky „indiferentní“, poněvadž se 50 protestantských předplatitelů ihned o to postará, aby katolickým „nenadržovala“ a to bude znamenati při nejmenším pokus seslabiti katolické smýšlení u nás, poněvadž již ve 2—3000 výtiscích bude po Čechách rozšířena. A byť i podrobně čtena nebyla, tak již její existence tu i tam bude katolickým časopisům na úkor.

A na to třeba upozorniti! Snad k tomu není potřeba dodávati, že všude, kde bude zaváděna, má býti žádáno také zavedení časopisů katolických, čemuž za nynějších poměrů na více místech bude zajisté vyhověno, než-li na kolika to bude odmítnuto!

Většina našeho lidu dnes třebas nebyla smýšlením „klerikálního“, není také smýšlením „protiklerikálního“ a tím třeba pilně se spravovati, pokud se týče rozšiřování vědeckých měsíčníků a revu.

Ipsa vtip sei

(Zasláno.)

Odpověď

„tém starým pokrokovým“

v Hronově n. M.

Dopis, který v čísle 40. roč. II. „Osvěty lidu“ na mou osobu adresujete, majíce mne mylně za původce dopisu na Vaši adresu v čísle „Lidového Listu“, překypujete velkým sprostáctvím, jakého jsou schopni jen lidé, kteří udělali opravdu již i mravní bankrot. Proto ten název „bankrotáři“ v Lid. Listě, č. 1., právem jste si zasloužili. Vaše neslušné jednání jeví se tím, že zneužíváte hned na počátku toho dopisu Písma sv. k výsměchu a rouhání. K jinému účelu Vám také Písmo sv. nikdy neslouží než k posměchu, poněvadž nejste ani jeho posluchači tím méně pak plniteli, tím také nejlépe úroveň svého vzdělání a mravního povznesení charakterizujete. Vaše nízkost patrna i z toho, že mi vytýkáte mé rodistě Šenov opravně Šenov, které prý plodí důkladná „drva“ a potom ke konci toho dopisu myslíte dle své darvinistické vědy, že při pohledu na mne spatřujete známého ssavce s delšími oušky. Pranic se Vám nedivím. Vidíte-li Vy v lidech „drva“ a „čtyrnohý ssavce“, pak ovšem nemůžeme od Vás nicého jiného očekávati než chování neotesaných divů, chování neurvalé, zvířecké. Vy jste to dávno již přivedli a tou Vaší umravňovností pod „obraz Boží“, který zase my v lidech vidíme. Abyste zamazali Svůj vlastní všeobecný bankrot, vytýkáte mi, když nevíte nic kloudnějšího, že jsem skrchoval také já — při volbách. Já radil lidu dobře a poctivě, nebalančil jsem nikoho. Avšak Vás to stálo mnoho potu a práce, mnoho bláta. Jste při tom vyhazovali na nás, mnoho podvodů, švindlů a nátlaků. Jste musili použiti, noh jste si mohli uběhati, nešli se Vám podařilo neuvědomněle dosud občany na Vás lep dostat. Kdo vlastně při volbách skrchoval, posoudí správně každý slušný člověk. Pak-li jsme neprošli, tím zásady naše ještě nepadly a také, dá Bůh, nepadnou nikdy, poněvadž mají lepší a solidnější základ nežli bankroty Vaše. Dále se naivně tážete, zda-li prý Kristus Pán rozhazoval plakáty na cestě k nemocnám? Na takovou „moudrou“ otázku škoda odpovědi. Přece nebudete mne kaplana čili jak mne nazýváte „servum servorum Dei“ (po česku služebníka Božích, tedy nejnižšího služebníka) v XIX. století zatahovati do doby Krista Pána v I. křesťanském století. Toť hrozný anachronický kotrmelec! Co se týká pana šida Oberländera a 50 zl., které jsem jak píše, vzal od něho na nová nebosa, tu jste se opět velmi špatně informovali. Dal-li někomu jinému týž pán k tomu účelu ten obnos, není to od něho žádný přestupek, ukázal tím jen, že si váží cizí víry více, nežli Vy své vlastní. A to Vám opět mnoho ke cti, máte-li jakou, neslouží. Takhle kdyby těch 50 zl. byl dal Vám, abyste si mohli udělati někde „bene“ se svými kumpány, to by bylo „recht“ není-li pravda? Co se týká té společnosti Hronovské, která by mne dle Vašeho dopisu mezi sebou netrpěla — to Vám opět rád věřím — taková společnost, jako je ta Vaše, kterou Vy, pane pisateli, zastupujete, ta by mne třebas netrpěla. Takhle však kdyby s Vámi kněz vytloukal hospody, karbanil, na biskupy a církve nadával, za Váš pokrokový provaz táhl, to by Vám bylo vhod, to by byl kněz podle srdce Vašeho (ale ne Páně), takového byste vynášeli do nebe, říkáte: „To je přece osvěceny kněz, ten jde s duchem času, odbude si „své“ v kostele, (jen tak aby to odbyl, ať se to tím várným ovečkám líbí nebo ne) a mezi námi je jako jiný člověk“. Takový se Vám líbí, není-li pravda, takového byste udělali hned v Hronově třebas pastorem. Takové však násoy o stavu duchovním já, jako vůdce klerikálů zdejších jak mne nazýváte — s Vámi pokrokovými neodlímám, a hledám proto raději společnost té „chaasy“, jak Vy posměšně nazýváte členy našich katolických spolků a jiné věrné a věřící katolíky a nechám se i od nich třebas vyprovázeti ze strachu o svou osobu, jak Vy píšete. A to je právě pro Vás, kteří obšťastňujete Hronov svou přítomností, opět špatným svědectvím když kněz není ve svém působení ani jist svým životem, tím před ostatním světem opět své neurvalé jednání krásně na odír stavíte. Ku konci svého chvalozpěvu o mě vyjadřujete přání, kdybych jako z Hronova se již klidil. Až to bude vůle Páně, půjdu Větim tomu upřímnému přání Vašemu úplně. Vy si myslíte, že byste pak mohli více lovit a že by celá kolátara najednou přijala Váš pokrok a sbankrotila mravně jako Vy. To si mnoho o sobě myslíte! Ještě neztratili všichni lidé rozum, a k Vám ho také nepůjdou sbírat, tím méně do Vaší „Osvěty lidu“ kterou šlíte po všech téměř hostincích v Hronově. Lituji jenom těch ubožáků, kteří se dají Vámi ošvécovat a tou břečkou napájet.

A nyní ještě osnovateli onoho utrhačského pamfletu několik slov. Jste-li Machabějský, proč bojujete po způsobu divochů Křováků a skrýváte se jako sbělec za záda pana redaktora „Osvěty“? Tak bojovat dovede každý ničema. S takovou bezcharakterní babou která se pod rouškou anonymity schovává, nerad bych se více špinil, a bude-li se taková Vaše jednání opakovati, znám prostředek, jak bych si sjednal satisfakci.

Václav Šitina,

kooperator v Hronově nad Metují.

(Zasláno.)

Ode media, autorit vřele doporučené řecké vřelo
přijímá první řadu **Slavodapne** 1 lah. sl. 1.80
2. lah. 80 kr., v demijonu 1 lah. sl. 1.65 dodává
M. P. SEIDEL v Praze, Vodičkova ul. 20. (Hlavní
sklad pro naše země).

Těs druhý druh, méně sladký: **Achster sec.**
za stejné ceny. K dostání tamtéž v lékárně A. Spory
český čistý medok v demijonu 1 lah. sl. 3. —
Nejvyšší významování zlaté medaile na „mo-
nár.“ lékařnické výstavě 1896. — Zásytky
drahou i poštou. (180)

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík,
umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.

Dílny: Bubna 612. — Sklad Elišvina tř. 24.

Zasílám doplatek za zaslání Kříž se sochou
Krista. Srdečné díky za krásné provedení, jsem
úplně spokojen.

S úctou veškerou

Frant. Fiedler.

Dolní Bučice, 29. září 1896.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 7. října 1897. 1 hl.
pšenice sl. 0.00 až 0.00, žito sl. 6.60 až 7.05, ječmena
sl. 0.00 až 0.00, oves sl. 2.90 až 3.00, proso sl. 0.00,
0.00, vřes sl. 5. — až 6.00, brách sl. 8.00 až 9.00,
česka sl. 0. — až 0.00, jáhly sl. 8.20 až — 15.50, krup sa
8. — až 12. —, brambory sl. 2.00 až 2.20. .

Do Hradce Král. a východ. Čech!

Dovolují si P. T. ctěnému obecnstvu
oznámiti, že příchod k hotelu v „Adalberti-
num“ již hotov jest a taktéž i vše zařízení
uvnitř a proto žádám P. T. velect. obecn-
stvo o hojnou návštěvu. Chci každému

**výbornou kuchyni
a velmi dobrým pivem**

hradeckým i plzeňským posloužiti.

Zvláště činím velect. obecnstvo posoraa
na veliký výběr

tu i cizozemských vín

ve velkém i malém. Proti hotovému placení
2%, slevy nebo 4měsíční úvěr.

Veledůstojné duchovenstvo upozorňuji
na **pravá přírodní mešní vína.**

Hostinské pokoje

čisté a vkusně zařízené jsou vždy k zadání.

Vlct. přizní P. T. obecnstva se doporučuje
a o hojnou návštěvu prosí

Max Krístěček,

(216)

náměstce hotelu v „ADALBERTINUM“
v Hradci Králové.

I. ročník vyšel v 35.000 výtiscích.

„Časových Úvah“ ročník II. přináší
v prvním svém čísle výbornou řeč

„O školské otázce“

kterou promluvil J. M. vdp. biskup

Edvard Brynych

o katolickém sjezdu v Hradci Králové.

Cena 4 kr. Při větších objednávkách 50 proc. slevy.

Novinka!

Praktické rychloprací stroje

se železným

na nejvř. výhodné vzhledem k úspore času, mý-
dla a k docílení čistého prádla, sniží by tím prá-
dlo trpělo, zhotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nej-
novější soustavy důkladně zhotovené za ceny
levné obdržeti.

Upozorňuji na zdokonalené nejnovější řezací
stroje excentrické a mlátičské stroje s kulíkovými
ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karel
Důšek, na sv. Janěm nám. v Hradci Králové
a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

Oznámení!

K blížící se památce věných dušiček
dovolují si ve známost uvést, že mám
na skladě velký výběr

**nejjemnějšího hedvábného
papíru všech odstínů též
listy a dráty k děláni ráž.**

Ceny státním listem obzvláště levné.

Doporučuji také mým nákladem vy-
danou knížku: 210.

Veškerá památka na

zemřelé rodiče a dobrodince.

Vykonáte-li pobožnost tu, potěšíte
duše svých milých více, než dáte-li jim
na hrob sto věnců. — **Cena 2 kr.**

Ve větším počtu levněji.

K laskavým zakázkám se odporoučí
Jos. Špáta, knihař v Hronově.

Vývoz do všech zemí!

Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891. : Zlatá medaile
Na zemské hosp. prům. výstavě bulharské v Plovdivu 1893
nejvyšší významování: Čestný diplom státní. Na hospodář-
sko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové
1894. Nejvyšší významování: Zlatá medaile s korunou. Na
Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. 1. cena.
Čestný diplom N. V. Č.

Česká, na četných výstavách prvními cenami počtá
továrna na píana, pianina harmonia a varhany

AL. HUGO LHOTA

V Hradci Králové

Filiální sklady: ve Vídni, III.
Salesianergasse 31. v Brně,
Orlovská ulice č. 7., v Praze:
Král. Vinohrady, Karlova
tř. č. 8.

odporoučí českému hudeb-
nímu obecnstvu své nejlepe
osvědčené

píana, pianina

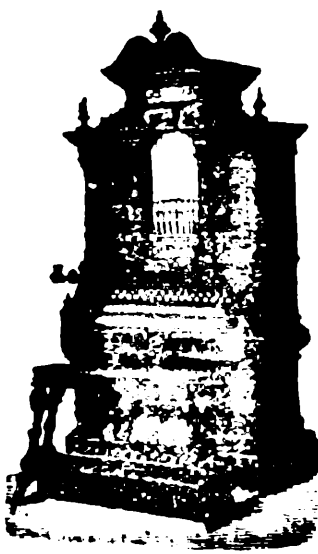
a anglické, repeticí i oby-
čejnou, ideální mechanickou
rovňou a v rámci zdokonaleného
provozu

a harmonia

evropské a americké soustavy
všech rozměrů v cenách, při
ladné sevři úpravě, zaručené
trvanlivosti a vyrovnané uhlazené i vydatné svačnosti
neobyčejně levných.

Tě se spíší s výbornými písňmi

Obrátíte-li se na požádání zdarma a franko.
Záruka pětiletá.

Vývoz do všech zemí!

Železné

mříže, okna, okenice, dveře, vrata, ploty

Železné

konstrukce, vazby a mosty nejlevněji provádí

A. Reinberga,

veřejná firma zámečnická v Pardubicích.

98 Rozpočty a ceníky zdarma a franko.

Nábytek. Výbavy pro nevěsty.
Úplné zařizení do pokoje, salonu a ložnice.
Výroba a sklad nábytku
K. V. SKUHERSKÝ,
(26) v Hradci Králové
Svatojánské náměstí číslo 87.
Sklady tabulového a datého skla, porcelá-
nových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.
Ceníky a nákreby na požádání frko.

Tržnice nábytku
společnosti tržnic v Praze
doporučuje ct. P. T. obecnstvu, vld. duchovenstvu
své bojně zásobené závody
všeho druhu
moderního nábytku
při nejlepší a levné posloužení.
Ceníky franko a zdarma.
Úplné výbavy pro nevěsty řády v bojném výběru
Sklady:
Praha, Praha,
Přikopy „Nový Bazar“ Ferdinandova třída
a Ovocný trh 967-II. č. 25 nově.
Nejvyšší čestnou cenou stříbrnou medailí c. k. mini-
sterstva obchodu počtá. 14

J. Jima,
Lomnice nad Popelkou.
Svéosobně loznické suchary ve ví-
cero různých jakostech za přiměřené
ceny.
Kostelní hostie ve dvou velikostech far-
ním dílům. Vzorů ode všech druhů
proti zasílání 15 kr. v známkách.
Pravý medový pumpnyhl a různé jiné
vé pečivo, dorty a podobné.
Mandlové pečlivky, Karlov. oplátky,
zákusky, trubičky oplátkové, čokolá-
dové, máslové, přilgry, atd.

WALDEK & WAGNER
v Praze
c. a k. dvorní dodavatelé.
Ústředí správný střed
k zařizování vodovodů
pro obce, velkostatky, továrny, lázně
atd. Nejpraktičtější anglické a fran-
couzské klesoty. Sprchy, hydranty
posilčací, požární a zahradař. Vodo-
měry. Roary Hadice. Stříkačky. Fon-
tány. Carpada všeho druhu. Mon-
táže proti záruce vlastními montéry provedena po-
skytuje i zabezpečení proti zamrzání.
Ceníky a podrobné rozpočty zdarma a franko.

**Stálá výstava v nově zbudovaných prodejních
místnostech.**
HYNEK GOTTWALD,
továrna na železný nábytek
v Praze, Na příkopě, „U Špinků“
doporučuje veledůstojnému duchovenstvu: 161
Koberce. Záclony. Závěsy do oken. Pokrývky na stůl. Pokrývky
na postele. Prošívané příkrývky. Cestovní příkrývky. Vaky na
cestu. Houně. Deštníky. Župany. Železné postele. Mosazné po-
stele. Mýcí stolky. Matrace. Stojany na šaty. Zástěny ke kam-
nům. Přístavce ke kamnům. Uhláky. Nábytek z obyčejného dřeva.
Pravé perské koberce. Zahradařský nábytek.

V. Šindlerová Olomouc,
Žitavská ul. č. 12.
Vomoucké.
svědomím, přehledu obětí, kterým se žádné jiné nevy-
rovná, nabídnou za mírných cen. obzorů ani bezděčně
obsahující všechny druhy na skoušku, odebírá proti předem
zaslaným 1 sl. 80 kr. počtu. — Olomoucké výrobky
prodávány se v dšíně jako delikatesy! Adresa: (48)
V. Šindlerová Olomouc, Žitavská ul. č. 12.

Malíř a pozlaccoval
J. BARTA,
 V RYCHNOVĚ N. KN.
 Havlíčkova ulice č. 197.
 doporučuje se P. T. kněžstvu a patro-
 nátním úřadům
 ku pozlaccování oltářů, náhrobků
 a veškerých potřeb kostelů.
 Mimo to přijímá a vkusně provede
malby ohrámků.
 Vzorů předloží se na požádání.
 Veškeré zakázky vyřizují se vkusně, tr-
 vale a levně. (18)

Václav Zima,
 vyrábíte hospodářských strojů
 v Přepychách u Opatova,
 vyrábí jako specialitu
čistící mlýnky na obilí
 svého vlastního, patentem chráněného vynálezu, v době
 nynější co nejlepší známé
ŘEZAČKY
 v nejlépe broušenými, za nejlepší uznány,
šrotovnice
 s mlýnskými kameny, svého vlastního patentovaného vyná-
 lezu, je velmi od jiných kamenných šrotovnic se liší,
 vynikající lehkým chodem a větším výkonem; univerzální
 rychloprací stroje se ždímadly, pro každou domácnost
 pro poloviční úsporu výloh prací nevyhnutelné.
 Při všech výrobcích snažím se nejlepší jakost, solidní
 obrobky, ceny mírné.
 Cenníky na požádání zdarma a franco.

**Žádné
 sesouvání**
 a sřícení se studní více!
 Očným správcem obcí, pivovarů, cukro-
 varů, vůbec všech průmyslových podniků,
 jako i pp. stavitelů a soukromníků
 p. i. zahřívání nových studní, dále čteným
 správcem dolů při stavbě šachet nabídl se
 níže uvedený stavitel c. k. priv. bezpečných
 zdravotních cementových studní a šachet
 ku provádění těchto se sázkou. Studně
 tyto předělávají se posud užívané ne-
 jen tím, že stavba jejich jest úplně bes-
 pečná a lehce k provedení možná i v té
 nejspodnější půdě, ale hlavně tím, že každé
 znečištění vody, vzniklé prosakováním
 rozličných výkalů zemi, úplně jest vylou-
 čeno, což jest velkou výhodou zvláště
 tam, kde se studně s nedostatkem místa
 těsně při stokách nebo záhonech zaklá-
 dají musí. Stavba studní těchto jest po-
 měrně s menším nákladem spojena než u
 studní obyčejných, na zvláště upozor-
 ňuji. Laskavě nabídky zasílány buďtež pod
 adresou:
Věkoslav Navrátil,
 úředně oprávněný stavitel s. k. priv. bez-
 pečných cementových studní
 Lothany, pošta Velké Čakovice-
 187.

Pozor při koupi
 pravé Franck'ovy kávy,
 neboť v obchodě vyskytují se bedničky a balíčky,
 jež nejsou
 pravou Franck'ovou kávou,
 nýbrž nápodobením, a prosíme tudíž by
 se na
 následující Ochrané známky a Podpis
 přesně zřetel bral:

Heinrich Franck Söhne
 Linz. Ludwigsb. b.

Chomstov, Pardubice, Kolín, LÍNEC 1/2, Zákaz, Bukovina.

K. Černé kávy:
 za 4 libry hrnkové - 1 libru Franck'ovy kávy
Bílé:
 za 3 libry hrnkové - 1 libru Franck'ovy

Navštívenky
 od
 60 kr. výše
 nabízí
B. knihtiskárna
 v Hradci Kr.
 187

EXSICATOR
 Zádna dřevní houba (dřevomorka) a vlhkost zdi více
 Znáte-li v každém ohledu než všechny ostatní pre-
 stírky ochranné. 10.000 díků. 10 med., 3 stá-
 kny. 1 Zkouška postelí! Brodury zdarma! Písařna ve
 Vídní, IV., Hauptstrasse 28. Zástupci se hledají. (146)

Wolfovy
 patentované obchodní příruční a zápisní knihy
 mají přede všemi jinými tu přednost, že v nich jednotlivé
 listy kdykoli v jakýkoli řádek (podle abecedy
 jmen, míst, podle jakosti obsahu atd.) uvést a pořádek ten
 dle potřeby doplňovati neb měniti lze, aniž by razba knih
 na své pevnosti a podobě trpěla. Za tím účelem světlá se
 hřbet zcela lehounce a když listy opět v řádoucím pořádku
 v deskách srovnány jsou, stisknou se v rohu, ve kterém
 se hřbet navléká počne, načez se hřbet zcela lehce navleče.
 Odstaň, li-li se z knihy zcela neporůbne nebo zkažené
 listy, jest nutno odstraněné listy stejným počtem zásobních
 listů nahraditi. Zásobní listy přidávají se ke každé knize.
 Zvláště doporučuji se: Zápisník pro domácnost i závod. —
 Zápisník útržkový. — Účetní kniha. — Kniha objednávek
 vlastních. — Kniha splátek pro věřitele i dlužníka. — Vy-
 platní kniha mzdy. — Seznam zboží. — Adresář osobních
 i obchodních přátel a dodavatelů neb odběratelů. — Kniha
 inserátů pro závody sousta ně inserující. — Předplatní kniha
 časopisů pro čtenáře, hostince, kavárny, knihovny, spolky,
 knihkupce a závody mnoho časopisů předplácející; stačí na
 10 let. — Rodinný památník, do něhož zapisují se nejdů-
 ležitější události ze života všech předků a příbuzných i
 přátel; neocenitelná památka rodinná. — Spolkový památník
 aneb seznam členů pro jednání. — Pokladnický výkaz
 členů; stačí na 10 let. — Kuponková kniha příspěvková. —
 Knihovní seznam. — Zápis vypůjčovatelských a vypůjčených
 knih. — Sběrna objednávek. — Kniha dodací. — Účtárna
 atd. Každá kniha o 200 listů se 100 listů zásobních stojí
 1 zl. 30 kr., poštou 1 zl. 50 kr. Účtárna s firmou živnost-
 níka ji koupivšího na každém účtém blanketě stojí 1 zl.
 50 kr., poštou 1 zl. 80 kr. Sběrna objednávek neb Kniha
 dodací s firmou na obou polovicích každého listu stojí 1 zl.
 70 kr. poštou 2 zl. Kuponková kniha příspěvková s firmou
 spolku na každém měsíčním kuponku stojí 2 zl., poštou 2
 1. 30 kr. Knihy zasílají se jen po obdržení peněz, jež
 přijímá. (206)

Karel Wolf,
 c. k. výhr. priv. dodavatel knih V Praze č. 179 — II

Na podzim a zimu!
 Veleobslužba P. T. obecnost másta a okolí
 doporučují svůj valně zásobný sklad
dámského konfekčního zboží
 v největším výběru: Žakety od 4 zl. výše, až
 do nejjemnějšího a nejeleganšnějšího provedení.
 Pláštěnky látkové, pletené a koženkové. Plá-
 štěkové, vstovné, a s koženou. Dámské
 pláštěnky různých střihů ve všech velikostech.
 Rovněž odporučuji překvapujícím výběrem
 opatřený sklad dámských šatek, barčentových
 blus, červených a barevných sukní a zástěrek,
 šerovaček, vlněných a pletených šavli a ve-
 škerých druhů dámského modního zboží za cen
 nejlevnějších.
 V této dokonale
A. F. Hora,
 první konfekční modní závod v Hradci
 Králové, Klieperova ul.
 (216)

Oltáře, sochy, obrazy
 a veškerý kostelní nábytek
 180
 v každém slohu
 správně, solidně a čistě provádí
 uměl. závod řezbářský a sochařský
 pro práce kostelní
Petra Buška synové
 v Sychrově.
 (Založeno 1853.)
 Provedeno přes 200 oltářů. Nejlepší odporučení.
 Množství vlastních nákrešů a fotografií
 k volnému nahlédnutí franco.

Víno
 červené a bílé jakož i šumivé
 nabízí
Správa vinařství
 knížka 169
 Jižně z Lobkovic ze sklepní zámeckých
 na šlátnku.

Střed a výroba nábytku
FRANTIŠEK KNEPR
 v Hradci Králové, Malé náměstí
 nabízí
 ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i dalou-
 nické zboží vyrobené
úplné zařízení do pokojů
 se dřeva ořechového, dubového, černého a vyblá-
 dného
 a přerovky a židličky, na
 opony a st. do oken, hladké i s. hované dle
 franc. způsobu. 161
 Práce veškeré dle vkusu a cenách mírných.

OBNOVA

Číslo 137.

V Hradci Králové, dne 22. října 1897.

III. Ročník

Milha.

Podzim zde a s ním milha. Ale kč by byla jen v přírodě, a nebo aspoň jen ta posvícenská tu a tam v některém mozku. Ta přejde, to se vykouří.

Horší jest milha v duchovním a mravním smyslu. Veliká část duchů lidských — u nás u vzdělanstva téměř šmahem — jest zastřena milhou a to v mnohém ohledu.

Milhou duchů bývala vždy nevědomost a blud. V ohledu náboženském jest v našem věku milhy v duchích tak mnoho, jak ji od zavedení křesťanství nebylo nikdy. O náboženství vůbec ani nemysleti, to jak se zdá, jest „zásadou“ tak mnohých. O náboženství ničeho nečísti, každý takový hovor nebo přednášku předem zamítnouti, to dnes jest něčím, co se k pokroku devatenáctého století vůbec počítá. Jsme zahanbeni i od pohanů, jichž nejšlechetnější duchové po celý život se namáhali, aby poznali původce všech věcí, Boha, svou duši, její nesmrtelnost a její věčný cíl. Nač nyní se namáhati s takovými věcmi. To necháváme dětem a starým babičkám. Co nám do duše, my máme spolky, továrny, vlast . . . a kanály v městech. Co nám do života po smrti těla, my máme závody, školy, kanceláře . . . a kanony. Co nám do toho, budeme-li na věky nešťastnými nebo blaženými, my máme denně noviny, děláni politiky, přenosy . . . a přehádky. Co nám do otázky, co jest vlastně smrt, my máme smrtiní návštěvy že umíráme „odevzdání do vůle Boží“, ať ani to pravda není; my máme komé s chochole a vezou nás do hrobu v celé parádě; máme na věz věnců, poněvadž nyní nikdo bez zásluh neumírá; máme noviny, které nás po smrti velebí a napíší nám to na kus kamene s neviditelným křížem, kterému se říká pomník.

To jest ta milha duchů, které se říká lhostejnost, latinsky indifferentismus, vlastně má však slouiti otupělostí duše.

Jiným druhem milhy duchovní vedle této otupělosti, jest lehkověrnost. K pravdě býti tupým, ale věřiti všem, co možná náboženským nesmyslům, jen když jsou v protikatolických knihách a novinách, to je nyní vzdelaností. Když n. p. bylo v novinách, že katolíci budou mít čtvrtou božskou osobu, papouškovali to po helvetech „páni i dámy“. Když je n. p. v novinách, že církev katolická učí, že každý jinověrec přijde do pekla, věří tomu katolické čtenářstvo na slovo. Což divu, že se takto šíří milha bludů víc a více. Všecky možné, často až směšné výmysly nějakého profesora se věří tisíce a tisíce žáků, což divu, že jsme tedy v století, v kterém jest tolik bludů v blavách, jako jich nikdy nebylo. A jaké jsou těchto zjevů následky?

Jeli mnoho temných a pochmurných dnů za sebou, říkáme: „To je smutno.“ Čítáme, že milhy v Londýně až i k sebevraždám ženou. — A milhy v duších působí podobně. Duši beznáboženskou jest opravdu „smutno“. Vidíme to nyní v životě společenském patrně. Kde jest ta bývalá bodrá staročeská mysl? Kde jsou ty utěšené nevinné zábavy? Všude nátek, že všecko kolem je nudné, škrobené, že schází upřímnost a že každý je nyní nejraději „sám pro sebe“. A odkud ten při svyšených pozicích a té nádhře v bytech, rozrušený život v rodinách? Odkud to „nucené štíti verle sebe“ a touha po rozvodech; odkud to v hospodách hledané „šťastí“?

Duše jsou smutné!

Dnové mlh podzimních jsou pak též dny nemoci, dnové souchotiny. — A ku podivu. Duše otupělé, milhou bludů zastřené, slábnou dnes víc a více. Boj o etnost neznaří duše mlhy plné, otročí smilstvu, sobectví a prospěchu. Při všem tom zevnějším nátěru vzdelanosti a uhlazenosti, při všem tom moderním upravení města a domů, šíří se duševní souchotiny měrou úžasou. Charakter — povaha pevná — bude čím dále tím řídkší věcí. Charakter stojí práci, potřebuje sílu duševní, aby odolala lákadlu amylnosti a sobectví. Duše však slábnou a stáhnou souchotěmi. Milha bludů je vypěstovala, náboženství, jež tu zdravou sílu duším dává, zmizelo z nich.

Proto i naše vlastenectví začíná býti „smutným“. Pravý obětovný vlastenec, bez sobeckých úmyslů, bude čím dále tím řídkším úkazem. Mravní

síla, které k vlastenectví pravému zapotřebí jest, zmizela z duší. A proto vlast je smutná — a ta domněle silná politika protináboženských vůdců lidu, dostala souchotě.

A jestliže se z ciziny nedávno ozval hlas, který nic dobrého nevěští Rakousku a přirovnává je k vysílenému Turecku, nemůžeme nic jiného říci: Snad přehání člověk ten, ale „Rakousko je smutné“.

Nepřijde-li tedy brzy jasné slunko náboženské pravdy, nezapudlí se brzy z duchů vlastenců a politiků, a nejvíce z duchů mládeže mlhy otupělosti náboženské, pak není naděje, že bude lépe u nás.

To křičím, že jsme silný a zdravý národ, bude jen klamnou nadějí souchotinář, který nevěří, že je nemocen. Ale jen dost malý nový náraz na jeho plíce a umíráček zaznívá smutně městem neb dědinou.

Smutná jest až k smrti smutná duše pravého vlastence, neboť to vysvícení umíráčkem hrozí nám již opravdu. — Ba milhy podzimku našeho národního ženoú až k radikalismu, té sebevraždě národů.

Politický přehled.

Na říšské radě je to stále zajímavější. V úterý bavili se páni poslanci dvanáctým hlasováním, bavili se, vynadali si a div se nepoprali. Dopolední schůze musila býti uzavřena, proto že ze 425 poslanců bylo jich při hlasování dle jmen pouze 96 přítomno (k platnému jednoduchému hlasování jest třeba přítomnosti nejméně 100 poslanců), ostatní se bavili a kouřili na chodbách a v hovorů, jini jedli a pili v sněmovní restauraci, druzí ležkovali po vlně, a ti nejráznější sedí doma za pecí; mezi nimiť toť se rozumí náš nekousavý tygr, pan dr. Dr. Edvard Grégr. — Ve večerní schůzi, která zahájena byla o 5 hodině odpoledí, vynadal poslanec Wolf prezidentovi Kathreinovi za soublasu levice. Ještě hůře se pak vedlo vicepresidentům Kramářovi a Abrahamovi. Poslední byl vytlačen z předsednického stolu a byl by málem býval zbit. Německí kulturtrégři házeli naň sněmovní spisy a protokoly, ba i rámce. Energicky zakročil dr. Engel a Dyk a chudák poslanec Vysloutil byl prudce uhozen do ruky, když zadržel německou pést, namířenou proti jeho rolnickému soudruhovi Krumbholcovi. Dr. Herolda, když chtěl mluvit proti obžalobě Němců na ministra Badeniho, německí poslanci ukřičeli. Při takové „duplíkové politice“ se čas máti Návrh Němců zamítnut 171 hl. proti 141.

Dvě řeči. Pan dr. Herold pravil v sobotu 16. t. m. v klubu národní strany svobodomyšlné mezi jiným: Většina se neutvořila ku přání, nýbrž naopak proti vůli hraběte Badeniho. V první schůzi parlamentární komise v tomto období vláda prohlásila, že chce vyhověti přání většiny. Co se nás tyče, nevstoupili jsme do nynější většiny bez záruk. Solidarita pravice byla tak pevná, že oprávněvala k nejkrásnější naději. Konservativní velkostatkářstvo i Poláci počínají si ohledně české otázky, to musím přímo doznati, zcela správně a loyálně a jen v příčině katolické strany lidu došlo v poslední době k neshodě. Ona octlá se od zmohutnění proudu německo-nacionálního v nepříznivé situaci a není skorem divu, že proud ten nezůstal ani na konservativní Němce bez účinku. Tito byli téměř nuceni vystoupiti proti jazykovým nařizením, jejich návrh však, když by se jednalo jen o provedení jazykové rovnoprávnosti, by se nám nepřičil. My bychom nekladli totiž zásadně odpor návrhu na upravení národnostní rovnoprávnosti zákonem, poněvadž by cestou zákonnou nejlépe byl učiněn konec neblahým bojům národním, leč v ohledu formálním musilo mezi námi a katolickou stranou dojít k rozporu. Upozornili jsme její zástupce, že nejsou politicky ani takticky správná slova v návrhu její „za účelem zrušení nařízení jazykových“, poněvadž jsou ústupkem ve prospěch německých obstrukčních stran i musily by míti v zápětí zrušení všech jazykových nařízení od doby Marie Terezie a nejen nařízení hr. Badeniho. Pánové z katolické strany lidu však na slovech těch

setrvali a jednání to uvítaly obstrukční strany s velkým uspokojením. Tím pozkozena byla jednotnost většiny. Leč názor, jakoby tím již pravice i většina byly rozbity, byl naprosto předčasným, a i kdyby tomu tak bylo, nenadešla by rozbitím většiny pro nás pražádná katastrofa. Při tom konstatuji, že parlamentární pravice neznaří úplné splnutí její stran, neboť každá z nich zvláštní stanovisko své i svobodu jednání si vyhradila. Pravice zůstala neporušena a většina stává se stále silnější odporem obstrukčních. — Pan dr. Herold posuzuje tedy politickou situaci právě tak, jak v předminulém čísle posouzena byla v „Obnově“. Značně jinak soudí o politické situaci jiný poslanec. Pan dr. Edvard Grégr mluvil v neděli 17. t. m. ve Mšeně v Čechách o politické situaci. Pravil, že poslanci čeští předložili hrab. Badenovi řadu požadavků (32), ale že požadavky státoprávní mezi nimi nejsou, poněvadž jich nelze u hrab. Badena, jako centralisačního ministra, prosaditi. Z požadavků českých vyhověno dosud jedinému (sestátnění českého gymnasia v Opavě), na splnění ostatních bude se dle všeho dlouho čekat. Východiště z nynějších zmatků řečník vidí jen v odstranění nynější ústavy a návrat k soustavě federativní. Delegation česká zachovala si dosud volnou ruku a sledá-li potřebu, přijde k účinné, rozhodné opozici. Aby opozice tato byla účinná, je třeba svornosti a jednoty v českém národě. Jak udělati opozici účinnou, jak uskutečniti federalismus v Rakousku, tím si pan dr. Edvard Grégr hlavu neláme. Tím at si lá mou do úmoru hlavu poslanci jiní, pan dr. Edvard Grégr bude zatím chytat v Čerčanech bestarostné ryby. Pan dr. Edvard Grégr jaktžliv dosud žádně plodné práce nevykonával, on jen kritisoval a plul jako losos proti proudu. Ovšem jen čtyřikrát za rok, když mluvil na říšské radě, na zemském sněmu a pak v oblibitních dvou schůzích voličských.

Pan dr. Edvard Grégr představil se ve voličské schůzi na Žofně r. 1888 jako tygr, který nekousá. Dobře mu odpověděl v únoru r. 1894 dr. Rieger: „Já ostatně mám velmi rád kollegu Grégru, protože je takto dobrý člověk a řečník tak příjemný; opravdu ho mám rád, ale dělali byste mu křivdu, kdybyste mysliili, že je takovým Ra-vašolem nebo Vaillantem a nemyslete, že použítí takové pumy jako oni. Ale on má zálibu pouštětí takové rachejtě. Ale já mám za to, že i rachejtě jsou nebezpečny; někdy se může popálit ten, co je pouští a někdy zaslepi se jimi lec-kerý mladý člověk.“ R. 1878 prohlásil dr. Ed. Grégr, že české státní právo nestojí ani za laj-ku tabáku, r. 1879 hnal staročeské poslance bez podmínek na říšskou radu, r. 1886 pravil, že by bylo neštěstím pro národ, kdyby Mladočeši dostali v národě většinu, ale již r. 1889 tepal ostře p. dr. Julius Grégr i pan Edvard Staročechy, jak prý se Tito mohli ve své krátkozrakosti domnívat, že dobudou českého státního práva proti vůli ministra Beusta? Dobude teď Grégr státního práva proti vůli hraběte Badena, Maďarů a Němců, když nemáme na říšské radě dvoutřetinové většiny, která konstitučně jest jediné oprávněna se schválením mocnate měnit platnou ústavu? Dokud té nemáme, vynese nám aspoň něco politika etapová neb drobčková. Pan Dr. Edvard Grégr hlásá opět ostrou opozici; patrně si myslí, že národ již zapomněl, jak r. 1893 zbaběle přechal z banketu na Žofně, jakmile se v sále objevilo několik policajtů, takže pokročí dr. Rašín v okamžité rozhorlenosti poctil Grégru a jiné statečné radikální generály málo lichotivým a rekovsky znejícím titulem „baby“. Kde byla rekovnost pana dr. Edvarda Grégru za výminečného stavu? Kam se poděly ty busitské palcáty a cepy, síra a oheň? Proč dle receptu pana Ed. Grégru neletěli vůdci v před jako koule vystřelená, ale proč se hezky tiše schovali, když nezkušený Rašín a Sokol se dali zavřít? Proč radikál Ed. Grégr tak nerytířským způsobem utekl před soubojem s hr. Hompešem? Proč nepřestal kouřit sám, když jiným radil, aby z opozice proti vládě nekouřili? Proč nechtěl jinak nezlomný opozičník p. Edvard Grégr a bál se za výminečného stavu ve své tiskárně vytisknout manifest opozičních poslanců mladočeských, proč se to bály učinit „N. L.“, které tehdy těžce stonaly

na podvázání křídla, proč musel manifest mladě-
české strany tušit bytí až v Lipsku? Což myslí
p. dr. E d v a r d G r é g r opravdu, že někde v Če-
chách jeho opoziční řeči byla ještě vážná? Pak-li
to pan dr. Edvard Grégr opravdu myslí, pak sta-
rého pána jen litujeme. Ať dá již sárodu se
svou politikou počkej, ať neruší pracně úsilí svých
kollegů, ale ať v lázni Boží tráví svou desítisí-
covou inkuruzi a chytá v Čertanech své samilo-
vané ryby! Zabývati se jeho řeči podrobně poklá-
dáme opravdu za ztrátu času!

V Mnichu nastala tedy opravdová mini-
sterká krise. Extrá! Milan nemohl předsedovi
ministerstva Simičovi zapomenout, že radil synu jeho
králi Alexandrovi, aby navštívil černohorského
knížete a ucházel se o jeho dceru Xenii. Má se
za to, že nové ministerstvo utvoří liberál neb na-
predněk anebo že nastoupí spojené ministerstvo
liberálně napředňacké.

Ve Francii se připravují k novým volbám.
Ohledně zahraničních záležitostí není mezi velkými
parlamentárními stranami velkých růzností. Aliance
s Ruskem jsou všichni nadšeni, poněvadž zabezpečuje
Francii mír. Ohledně vnitřní politiky jsou spory.
V Chalonsu nad Marmon vytykal v neděli radikální
poslanec Bourgeois vládu nečinnost. Nemá prý žádné
republikánské většiny a potřebá staré republikány.
Opravy se bojí zavádět se strachem před republikánkou
demokracií a podporuje prý raději reakci k vůli ná-
kolika privilegovaným. Vláda prý nemá jiného cíle,
než aby se udržela a mohla vládnout ve svém smyslu
příteli volby. Bourgeois pravil, že nechce ani reakci
(spáčetnictví), ani revoluci, ale že chce evoluci, t. j.
vývoj pravidelným a mírným pokrokem, kdežto prý
vláda pracuje pro reakci a překáží pokrok. Rozpu-
štění komory prý se Bourgeois nebojí. Ministerstvo
prý připravuje oficiální kandidátní listinu, která pro-
spěje pouze pravici republikánské a raillovaným t. j.
seřazeným bývalým monarchistům, kteří teď uznávají
republiku. Republikáni, t. j. radikálové dovedou prý
však svítěnit. Ku konci řeči své mluvil Bourgeois
proti vměšování se Říma do vnitřních záležitostí
Francie. Vláda radikálů bojí se patrně vlivu sv. Sto-
lice ve Francii, kde obrovská většina katolíků přichází
pozvolna k poznání své síly, a nechce se bez odporu
ovládati hrotem protestantů a sítí. Nápadno jest,
že prezident Faure již se nebojí při větších slavnostech
vkročit do kostela. Terror potomků starých Huga-
notů patrně již není všemohoucím.

BESÍDKA.

Na Rožmberku.

V pondělí se začal lovit největší rybník
v Čechách, Rožmberk. Dnešního dne bude úplně
vyloven. Tři dny trvá lovení, pak-li není počasí
zvláště nepříznivé. Zavodněná plocha Rožmberka
čítá nyní 1253 jiter (dříve 1500). Roku 1590 byl
Rožmberk poprvé 2200 kopami kaprů nasazen a
r. 1595 poprvé vyloven. Letos lovil se Rožmberk
po 101. Pro Třeboň a český jih jest to jaksi malý
svátek. Na vysoké hrázi dolů asi 30, nahore asi
15 metrů široké a tristaletými obrovskými duby
posázené hemží se na sta lidí, přetéká potahy
panské i selácké s lejtý, přemnoží diváci z Třeboňe,
Prahy, Vídně, Budějovic a ze všech okolních měst.
Mezi knížecími úředníky objevil se před započatím
lovu též dědičný princ Jan ze Schwarzenbergů a
též hosté z cizozemské, které toto neobyčejné di-
vadlo velice zajímá.

Za silné mlhy projíždí baštyři na lodicích
lovisko, kamž staženy jsou ryby. Aby v zakalené
vodě nelekly, musí se i po čas lovení nechat
lovisko protékat potůčkem čisté vody. Candáti,
marení, jimž v bahnitěm lovisku je nevolno, rádi
sítě podplují a snaží se dostat se proti tekoucí vodě
do hořejší části rybníka. Třeba je proto sháněti
zpět do loviště. Po šesté hodině jest armáda pě-
šáků, hajných a baštyřů rybních pohotově. Vrchní
pan porybní František Horák, stařec téměř
80ti letý, málem dva metry vysoký, který obrov-
skou svou postavou budil již pozornost Ferdinanda
V. při jeho korunovaci za krále českého (r. 1836)
dává poslední rozkazy, pan porybní, asi padesáti-
letý jeho Honziček, ještě hmotnější než-li pan
tatínek, uvede rybní armádu „Švarcemborskou rybní
střidu“ v pohyb, a brzy jest první záťah, který budí
úžas a obdiv všech vzdálených cizinců a hostů,
učiněn. 400—500 centů kaprů, candátů, marení,
štik, sumců, cejnů atd. jest chyceno, což obcen-
stvo teprve při vyndávání ryb pozoruje.

Jelikož příštím rokem budou napuštěny hra-
decké rybníky a budeme zde tedy mít Rožmberk
v malém, popíšeme lov stručně.

Pouštění Rožmberku, jímž protéká řeka Lu-
žice, začne asi pět neděl před jeho vylovením.
V poslední noc před lovem musí se spouštění
vody díti opatrně; nesmí jí býti ani mnoho —
tu by byl lov těžký, — ani málo — neboť tu by
mohla ryba pojít a v zabahněném lovisku leknouti.

Pan nadrybní se svým synem porybním na
vše dohlíží, zvláště v neděli před lovem. Na
hrázi rybníka jest veškeré rybářské nářadí a nádobí
připraveno. Na blízké baště je zatím veselo. „Ry-
bářská střida“ tam slaví své posvícení. Dudy,
klarinet, fletny, bousle a po příspadě i harmonika
nesmí scházeti. Rolníci, hoši a holky z okolí ovšem
neschází a berou to od podlahy. Třeboňský mok
je s e j n ě výtečný jako smažený kapr paní baštyřky
a nálada je tudíž veselá. Po půl noci odeběrou se

lovci do boudy na hrázi, postavené s tyčí a palisád.
Uprostřed plápolá oheň, kouř odchází nahore
otevřeným otvorem. Po stranách na slámě leží
rybáři se svými náčinými. Před 5. hodinou se
vstává. Voda jest správně spuštěna, vše k lovu
připraveno.

Po 6. hodině dán rozkaz, aby pěšáci sestou-
pli do rybníka, baštyři na loď. Na levé straně
lovické uprostřed komanduje na lodi p. porybní
Hanaš Horák, po obou jeho stranách nalezají se
na 4 lodicích nejstarší a nejkušenější baštyři, na
obou křídlech stojí na lodicích jiní dva hajní.
Sít — nevod, 16 sáhů dlouhý — spuštěna do vody,
jsouc na obou stranách uvázaná za „provázek“
(celkem asi přes 100 sáhů dlouhý a jako ruka
tlustý), kterého se uchopilo na pravé straně 11,
na levé 8 statných, svalovitých pěšáků. Svrchní
provaz nevodu odpočívá připevněn jsa na špičce
lodí, aby schvrchní část nevodu — opatřená dřev-
ěnými koulemi — plavala na vodě. Dolní provaz
nevodu přidržovali baštyři velkými tyčemi a háky
skoro až ke dnu loviště, tak aby se bahna nedo-
týkal, ale aby také ryby pod ním uniknouti ne-
mohly. Záťah nutno prováděti valice opatrně. Na
dany povel: „S Pánem Bohem! Tahejl Ber!“ pě-
šáci, opírajíce se o „kliky“, vidlaté to hole, s vel-
kým namáháním brodí se v blátě a často až po
pás brodí se ve vodě, vlekouce za sebou pracně
těžký provaz. Aby „nevod“ dle potřeby byl těsný,
musí činiti pěšáci pochody brzy v pravo, brzy
v levo, brzy se musí zastavit a opět táhnout.
„Ujdil Žahejl Z se ja d ři tam!“ rozléhá se stř-
dávě povel porybního. Nevod tvoří při záťahu
jaksi obrovský sáček, jímž se ryby shrnují. Pěšáci
obutí v obrovských škorních a opášení koženými
zástěrami, velkou oklikou kol loviště se brodí,
jdouce taktem, krok za krokem. Kdo v telecích
holeních a botech neumí v rožmberském blátě
chodit, ten ať tam raději nalezne, neboť uvisne
v blátě a zaboří se tam třeba až po pás.

Švarcembéři pěšáci podnes zpívají o rybo-
lovech písničku, jak by se tam byli před lety
městský budějovický fámistr utopil.

V písni té líčí se slavný lov na Rožmberku,
pak se praví:

Vážený pan fámistr (starý p. H.),

on je vůdce lovy,
krácel napřed dolů
přes kamenný schody.
Jan (p. H. ml.) praví: baštyři,
pěšáci a hajní!

Přičiňte se všichni,
ať nedojdem hany,
neboť sem přijede
mnoho vzácných hostů,
z daleka se podívá
na náš lov a radost.
Ještě se nestalo
lovení takové,
aby na dom byli
čtyři fámistrové.

První pan fámistr
z Třeboňe ančiči,
který při tom lovení
řídil práce všechny.

Druhý pan „Fámistr.“
z Třeboňe duchovní,
ten jim zas požehnával
šťastného lovení.

Když začali lovit,
vedlo se jim blaze,
mnoho vzácných pánů,
dívalo se a hráze.

Třetí pan fámistr
z Jindřichova Hradce,
on chtěl také viděti
Rožmberské práce.

Čtvrtý pan fámistr
ten tam taky přijel
z Českých Budějovic,
aby ten lov viděl.

Jakožto pan fámistr
krev mu to nedala,
jeho velká šikovnost
ta ho k tomu měla.

Hned žádal baštyře,
by mu půjčil šaty,
že on s pěšákama
sám potáhne taky.

Hned na jeho žádost
baštyř se tu sáhl,
budějovický fámistra
do šatů obléká.

Dokud stál na lodi,
ještě to rád viděl,
a jak akóčil do bláta,
hned tam byl pod

Já ubohý fámistr,
mně to špatně chodí,
prosím vás pěšáci
pomozte na lodi.

Náš pan fámistr křičí:
Peťte, už jen jedte,
budějovický fámistra
z bláta vytáhejte!

Když přijeli k hrázi,
on do boudy chvátá,
potom Kantor baštyř,
boty mu vypláká.

I y třeboňsky páni
ohled na něj vzali
za ten jeho frajkanek
cand ta mu dali.

On s ním přišel na baštu,
u kamen se sušil
a chlubil se, co on se
v Rožmberku naučil.

Ty budějovický páni
aby děkovali,
že jim pěšáci z bláta
fámistra vytáhli.

Kdyby jim ho byli,
v tom blátě nechali,
kde by tak šikovného
fámistra dostali?

*) Nyní děkan v Chebnově.

Jeť viděti, že Rožmberka opravdu nepovo-
leným losem, neboť, má-li škodu, o posměch se
nestarej! Jen „švarcemborská rybářská střida“ dovede
Rožmberk, který je na hrázi dlouhý a široký
šestkrát.

Dle předřádného výpočtu nalovena bylo
34.000 kusů kaprů, jichž jede 18—20 kusů do centu
(t. j. přes 2000 vídeňských centů či 1.000 q, z
nichž každý na váze rybníka se prodá za 78 slatých.
Mimo to se nachytalo přes 300 centů štik, can-
dátů, marení, pstruhových úhořů, amerických
sumců, cejnů a mnoho jiné havěti. Méně cenné
a menší ryby se nepočítají. K odvezení těchto
ryb jest potřeba 1200 povozů s lejtý.

Chov kaprů na rožmberském rybníku děje
se vesměs způsobem racionálním. Kapr žije se
zde sice také pastvou přirozenou, vodními traví-
nami a červíky, avšak nenasitný tento břichopásek
smysle si raději na potravinách moderních a papá
jako pravý labužník v hotelu à la cart: pravé ží-
žaly po čínsku, červíkový ragout, květový salát,
dušené brambůrky, vařený hrášek, žatecký chmel,
moučné zákusky, sušenou lupinu, míchanou Gra-
vačovu, knedlíčky z hamburské, sušené moučky,
masité kampot Logarův, dušenou krev, rybičky à
la nature, avšak nesmí býti veliké, protože by vy-
pasený labužník je nemohl spolknout a zadusil by
se jimi. Když baštyři a pěšáci na lodicích rozvá-
žejí kaprům potravu, hned je tuto mlasouni učtí,
po stech obklíčí lodku a s pružáckým apetitem
polykají na lopatkách servirované jim pamlsky. Co
spadne s lopaty na dno rybníka a kapr to ve vodě
nepotkne, také se neztratí. Millardy rybníčních
červů a brouků umělou potravu snědí, rychle po
ni rostou a tučná a kapru tím tučnější a vítanější
sousto opět poskytnou.

Zle se daří kapru při rybolevu. Z celého,
prostranného čistého rybníka stáhne ho opadávající
voda do bahnitěho, kalného loviště. V té tláčenici
jest línému labužníku nevolno. Když se octne
v síti, musí se prát o místočko a místo tučného
sousta musí lapat po trochu vzduchu. Pěšáci musí
je rychle lovit kesery, dávat do kádí s čistou vodou,
kdež je polévají pilně korci (prohloubenými lo-
patkami), aby netroubili t. j. neobrátili se na
břicho a nelekli. Ještě choulostivější jsou candáti,
maréní, ba i štiky. Ty musí napřed z nevodu
vyndat a vynést na hrázi do lejt vodou naplněných,
odkudž je okamžitě odvázejí do sádek. Cestou se
musí do lejt čerstvá voda přilítat.

Kapři musí máti zatím strpení až na ně do-
jde řada. Pak se třídí kapři šupináci (mají
jemnější kůži) a králíci (kapři bez šupin s velmi
tlustou kůží), kteří jsou v severovýchodních Čechách,
na Moravě a v pruském Slezsku obliběnější ač
nepravé.

Matiční kapři a vybraní mláčci se kladou
stranou k vůli plemenění. Ostatní kapři se u lo-
viska na velkých váhách rychle váží (jde jich 7
— 11 do vídeňského centu), házejí do plachetek,
které si ženy na hrázi stojící z dola nahoru rychle
podávají a do lejt házejí. Úředníci počítají rybu
po staročesku: 1, 2, 3 . . . 19, mecitma, jedna-
mecitma, dvěmecitma, třímecitma, čtyřmecitma . . .
30, 50, kopa, ryb a.

Z Rožmberka ujíždí s rybami sta povozů na
blízká sádka, nebo přímo do Vltavotýna, kde se
kapři ukládají do provrtaných lodních truhlíků,
odkudž se přímo po Vltavě a Labi vezou do Prahy,
Drážďan, Berlína, Hamburku atd. Jiné si kupci
dle potřebí dají zaslat ze sádek do svých měst,
zvláště do Vídně, Mnichova, Vratislavi atd.

Na hrázi je živo: báby prodávají housky,
usenky, smažené rybičky, usenky a dolů u váhy
se ti páni také zle nemají. Dobré víno, šunka,
zvěřina, ryba smažená a pečená jsou výtečnými
zákusky, neboť tak chuťně jako baštyřky neumí
nikdo rybu připravit.

Do 1 neb 2 hodin odpoledne jest celý záťah
ze sítě vybrán. Pěšáci čistí nástroje a nádoby mezi
tím, co páni na baště hodují, a podvečer pak vy-
hladovělí a utrmáceni si také pochutnají a pobu-
lají. Na hrázi Rožmberka bývá vždy veselí, radost
a zpěv.

V následujících dnech se vše opakuje.

Hosty vše zajímá, nejvíce pak lov sám, vy-
bírání ryb z nevodu, jich roztřídění na chov a
prodej, jich vážení, vynášení do lejt a rozvášení.
Ředitel panství Třeboňského, který netušeně zdo-
konatil české rybníkářství, dělá po čas lovu ne-
unaveného hostitele a cicerona. Tolikéž obří, páni
Horákové, mají zlaté srdce. Jich rod jest ve služ-
bách knížat Schwarzenbergů — jako baštyřové,
porybní, revírníci, správci a fideleté panství — přes
200 let, sloužili před tím Eggenberkům. a snad i
Rožmberkům. Na velkých jihočeských rybnících
snad by jiní ani nedovedl rybařit než velcí Ho-
ráci, kteří od dědů a pradědů jsou zasvěceni do
všech tajů rybního hospodářství.

O důležitosti chovu dobytka.

II.

Dobytěk se máš vyložititi buď vybraním
nejpekačejším kusá s nejlepšími vlastnostmi chovu
domácího dobytka, nebo jeho křížením s vylo-
těným dobytkem. Zavádění cizích vyložitých
plemen dá se sice provésti na samožejších velko-
statcích, ale těžko u maloročníků, kteří k radikální

výměně svého dobytka těžko se odhodlají a raději křivočím domácího dobytka s cizími nálečnými druhy se vyměňují.

Při nálečování dobytka křivočím má působení člověka vřeh nad působením přírody. Při plemenitbě křivočím třeba mít na zřeteli stálý výběr. Při páření musí se dbát jen vhodných druhů, tak aby poští z toho křivočím dědili ty nejlepší vlastnosti svých rodičů a nikoli ty špatné na př. zvrhlost a velkou kostnatost těla, špatnou jakost a málo masa, malou dojnost a velkou šravost. Dobytek nálečujeme právě jenom proto, aby se nám hospodářsky co nejvíce vyplácel, t. j. aby co nejvíce buď dojl nebo dobrého masa dával.

Více vytěží ten hospodář, který chová dobytek plemene osvědčeného, dobrého, který hledí bedlivě k tomu, aby již plod řádně sešlil, a co mladé telátko nezakrnel, aby rychle vyvinul veškeré své dobré vlastnosti k vysokému zcenění píce.

Jen zdravý dobytek dobře žere a tráví; proto se musí svláště mladý dobytek chováti ve zdravých, světlých chlévích a mimo to se musí pustit také často na zdravý vzduch — a sice buď na pastvu nebo na proběhnutí. Mladý dobytek musí se na zdravém vzduchu dobře proběhnouti a tělo své protáhnouti, procvičiti, aby jeho údy a svaly se vyvíjely, aby jeho tělo nabylo ušlechtilé postavy. Také ve stáji musí mít mladý dobytek pohodlí, aby si mohl pohodlně lehnouti a se protáhnouti. Koryta a jesle (hřebíčky) na krmení nesmí býti příliš vysoko postavena, aby se dobytek při žrádle nezkrivil a nezkroutil, neboť nejlépe a nejprospěšněji žere od země.

Již mladá telata musí se naučiti pořádnému krmení, nesmí jmenovitě pici plýtvati a zdupati ji do hnoje. Jestli právě zásadou ušlechtilé plemenitby, aby zvíře při nejmenším nákladu co nejlépe se vyvinulo a co největší neslo užitek.

Jak již podotknuto, musí tele již v těle matky své býti dobře živeno. Jakž se má ale dobré dobytek vychováti v krajích, kde je bída o pici, kde v létě se krávy jakž tak vyživí pastvou, kde však v zimě odkázány jsou na pouhou, dosti bídnou slámu? Tu se musí mnohé krávy po ošetření často svedati, protože jsou hladem oslablé. Telata taková jsou zakrnelá co do postavy i kostry, a nehodí se ani na krmení ani na plemenitbu.

Ze špatného, slabého telete těžko dělat dobrou jalovici. Takovýto nevyvinutý dobytek se musí srovná tak krmiti a ošetřovati jako onen, při řádné plemenitbě vybíraný. A jaký užitek nesou takový mraček a jaký dobytek vybraný, pěkně rostlý? Za dobrý utrží se dvojnásob!

Řádnou plemenitbu se dá odchováti skot tak, že docílíme dobrý dobytek dojný, žirný i tažný, který pěstujeme dle výnosu: Dojný, kde mléko platí, — tažný, kde ho třeba k tahu, — žirný, kde platí maso.

V severovýchodních Čechách doporučuje se hlavně křivočím domácího dobytka se simmenským, bernským nebo piecavským. V dobrých hospodářstích též švický, freiburský atd. s dobrým se chovají prospěchem.

Všecka tato plemena se zdarem mohou pěstovati též malorolníci, ač zemědělská rada pro naše kraje hlavně simmenské křivočím odporučuje. Vidět v mnohem chudším Tyrolsku měli napřed také malé kravičky domorodé, a nyní tam mají ten nejlepší a nejtežší dobytek piecavský. V ý b ě r telat k plemenitbě a zlepšení a rozhojnění potravy — dělali tu pravé divy. Nyní tam mají býky 10—12 metr. centů těžké.

U nás se jalovky odstavují často beze všeho rozmyslu a beze všeho výběru. V mnohých obcích ani na jakost byk nehlídá. A přece takový nevyvinutý byk pokazí — celý chlév. Kde se hlavně při odstavu hledí na řádnou plemenitbu, tam uhlídáme dobytek — jeden kus jako druhý, pěkně rostlý, vyvinutý a zdravý. Kde se odstavuje na zdař Bůh, tam spatřujeme samá nestojná a nevyvinutá dobytčata.

Racionálně a promyšleně pěstovaný chov dobytka by se u nás vyplácel! Vidět kolem Domašlic, Klatov, Horní Plané a Vyšního Brodu není tak dobrý kraj, jako v severovýchodních Čechách, a přece se tam vyplácí racionální chov dobytka velmi dobře. Ovšem se musí dle výnosnosti vybrati dobytek buď vhodný na dojivo, nebo na žir.

Drobné zprávy.

Zprávy diecéšní: Ustanovení jsou: p. Václ. Bek, administrátor Střonický, za faráře do Cerekvice, p. Al. Doubravský, kaplan v Hlinsku, za faráře do Střenic, p. Václ. Marek, administrátor Cerekvický, za admin. do Hlinska, p. Jan Habal, kaplan v Karli, za kaplana do Hlinska, p. Karel Brandeja, kapl. Cerekvický, za kaplana do D. Újezda, p. Vít. Kekstein, kapl. Újezdecký, za kaplana do Karli, p. Frant. Brýdl, koop. Kostelecký, za kaplana do Cerekvice, p. Václ. Nepokoj, kapl. Kněžický, za koop. do Kostelce u Chrásti, p. Jos. Kepl. katech. ve Skutči, za kaplana do Knětic, p. Jos. Tuček, neomyta za koop. do Třebonína. Vysnemenán jest: p. Václ. Kudrna, farář v Kunětických Hlavech, novějším. Na odpočinek vstoupil p. Jan Šembera, farář v Hlinsku. Uprázděné místo: Hlinsko, fara, patron. kněze Thurn-Taxisa od 15. října b. r.

Z kruhu seminského: V sobotu dne 16. října t. r. nastoupil úřad svůj pan c. k. dvorní rada Okenfus, který byl z Tábora, kdež po více let co president

působil, ku vedení krajského soudu v Hradci Králové povolán. Za příčinou tou shromáždilo se veškeré úřednictvo soudní v jednacím síni krajského soudu, kdež pan zemský rada Kerber jakožto senior gremia pana dvorního radu přiměřeně oslovil, vítav jej do střídu zdejšího úřednictva soudního. Pan dvorní rada po té promluvil ku shromážděným několik ardečných slov a poskázal ku těžkému úkolu, který soudcům zavedením nového řádu civilního jest uložen. Na to byli úředníci soudní panu dvornímu radovi jednotlivě představili. Pana dvorního radu předchází pověst co nejlepší nejen co právníka bystrého a co soudce přímě a spravedlivého nýbrž i co muže vlídného. —

Přednáška Jos. Kořenického. Dne 7. listopadu přednášel ve zdejšímu divadle pro svět českém chvalně známý cestovatel, pan ředitel Jos. Kořenický ze Smíchova o svých cestách. Slovnatý pan cestovatel výborným svým přednesem, živým líčením krajů, vyprávěním svých zkušeností získal si úplného úspěchu a uznání. Doporučujeme tedy i tuto přednášku P. T. obecenstvu co nejvíce. Čistý výnos věnuje se spolku pro podporu chudých studujících v Hradci Králové.

Osobní. Dp. dr. Rudolf Horský, dosud kaplan v Ouneticích, stal se farářem u sv. Matěje v Sárce.

Porotní zasedání v Králově Hradci zahájeno bude 9. listopadu. Porotci jsou pro ně určeny tři případy; bude tedy porotní zasedání tentokrát velmi krátké. Za hlavní porotce byli tentokrát vylosováni: Pavrát Jindř., kupec v Douleboch, Kubiček Fr., rolník v Borovnici, Drnek Václ., rolník v Těchlovicích. Heinal Gustav, továrník v Ruprechticích, Rosa Fr., hostinský v Suchovráscích, Jirka Fr., rolník a m. hostince v Olešnici, Vít Fr., účetní v Čas. Skalici, Provasník Jos., rolník v Libli, Pechánek Jos., rolník v Urbanicích, Ryba Josef, obecní starosta v Dol. Přímě, Rydl Jan, rolník v Žernově, Ješek Jan, rolník v Trnově, Dolanský Václ., rolník v Střeseticích, Kaďečka Jos., rolník v Probulzi, Ansorge Václ., hostinský v České Skalici, Donat Antonín, rolník a obecní starosta ve Lhotě Řešetové, Machač Václ., rolník v Libranticích, Krista Jan, rolník v Lichkově, Skvrna Václ., rolník v Čistovsi, Kohl Jos., rolník ve Zvoli, Jung Jindř., účetní ve Dvoře Králové, Bartoš Jos., ml., továrník v Náchodě, Růžička Fr., starosta v Třebouchovicích, Dostál Ferd., rolník v Bělem, Koschatský Karel, nadlesní v Králíkách, Michálek Edvard, rolník z Doubravice, Mervart Jan, rolník v Doubravici, Šule Václav, rolník ve Sviništaněch, Čížek Ot., správce v Broumově, Těma V., rolník v Nepasicích, Rumler St., hostinský, Vít Čeněk, rolník ve Rtyni, Norák Vojt., rolník v Seči, Zámečník Jos., rolník v Dubu, Jedlička Ant., leařík v Horním Přímě, Šubrt Jos., rolník ve Velichovkách. Náhradníci: Tolman B. E., knihkupec, Jančeš Jan, majitel domu, Svoboda Fr., obchodník, Náhlíček M., kartáčník, Strnad Fr., hos. a majitel domu, Jeřábek Jos., obchodník, Závorský Václ., řezník, Plešný Fr., stavitel, Dembinski A. obchodník všichni z Hradce Králové.

„Abelův Hřích“ sehraji v neděli dne 24. října o 7. hod. večer královéhradeckí divadelní ochotníci v městském divadle. Pražská kritika bezprostředně po provozování drama „Hřích“ odsoudila, vytýkajíc mu, že je tam samá spustlost, vražda, krveprolití, pečení, cizoložství, že tam nakupen sločin na sločin a snůška nemravností, která by divčí i mužskou mládež divně vzdělávala. Ve středových „N. L.“ povstává se zátiží obháje „Hříchu“, poněvadž tento není horší než „Nevinné ovečky“, „Ferdinandovy podvlekačky“, „Reduta“ atd. Drama „Hřích“ přes technické vady své působí na mne mohutným dojmem. A snad i na jiné. To mlčení po vzrušujících scénách zdálo se mi právě důkazem pohnutí, snad i důkazem silného nervového otřesu, kdy se člověku satají dech — třeba řekneme hrůsou. Hrána není ještě hrůza. Kdyby působilo drama v obecnstvu ošklivost a hrůza, sýčelo by obecnstvo; mlčeli-li, mlčí pro mocný dojem. Nepřiu toto vše proto, abych pana Abela hájil; neznám toho pana a nevím, vyčítá-li se mu právem, jaký že je paedagog. S dovolením — co je nám divákům potom, čím autor je? Autor drama nenapsal pro své žáky a také je ani jistě na svůj kus nevedl. Mne upřímně řečeno, spíše uráší přitomnost mladinských dívek při reprisách té či oné cizoložné komedie francouzské! . . . Tak ani poněkud slabá obrana. Neznáme „Hříchu“ pana profesora „S.“ v Pardubicích. Kdož však jej četli, pravili bez obalu, že pro mládež psán není. Studující přišli divadelní představení navštívit nesmí. Zda-li tam povedou maminky své slečinky nevěme, ale učiní s jistotou lépe, když se o jakosti kusu dříve přesvědčí.

Elektrická dráha a osvětlení v Králově Hradci. Osvětlení našeho města nevyhovuje a v mnohých končinách jest naprosto nedostatečné — na př. v ulici Jiřkové a Komenského. Několik obiloukových lamp v těchto ulicích, na náměstí a pak v rozhranních uličkách města i na podměstí by věru neškodilo. Výkladní aktině obchodníků by se také výhodněji vyjímaly, kdyby osvětlení byly žárovkami. V kancelářích a v domácnostech — jasné elektrické světlo — bez zápachu, žáru a mihotání uvítáno by bylo s povděkem. A pak to pohodlí! Otočit knoflíkem a mlti kdykoli večer neb v noci nejjasnější světlo! Žárovka jednoduchá by stála na hodinu asi z a půl kr. Doba osvětlení dá se při elektrickém osvětlení měřiti zrovna tak jako při osvětlení plynovým. Elektrické síly dá se upotřebiti též k hnání motorů větších i těch nejmenších, na př. sídicích a obráběcích strojů řemeslnických. Elektrická dráha byla by také pěkná věc, zvláště když je bláto a zima a kdy těžko se dostati z Hradce k nádraží. Furkmistrovský úřad zdejší, jak jsme již osámili, obírá se již delší dobu otázkou zavedení elektrického osvětlení a zřízení elektrické dráhy k nádraží. Tyto dny vyzval zájemníky, aby oznámili, kolik žárovek, neb mnoho li elektrické síly k hnání strojů atd. by potřebovali. Reklamy se však mnoho nedělalo a proto jest nejisto, zdali se elektrické podniky u nás uskuteční.

„F. K. L. Spis fassé benefičiátů a nové damé“ stojí 30 kr. Při besproštědní zásluše 5 kr. jinak 2 kr. za portovní výloh a poselá

Instalace. Budoucí neděli, t. j. dne 24. října má nové jmenovaný děkan šamberberský v. p. Josef Poláček svou instalaci v šamberberském chrámu Páně sv. Václava. Nový pan děkan působil po 12 let jako kaplan v Žamberku a 3 léta jako farář v Libchavách.

Trpká pravda. Časopis „Hospodář česko-slovanský“ napsal v těchto dnech následující stesk: Nařikáme na slé časy, přece se však o jich zlepšení nestaráme. — Nařikáme na advokáty a přece se o každou maličko soudíme. Nařikáme na Němce a přece hlavně od nich kupujeme. Nařikáme na parádu a přece se za jednoduchý oblek stydíme. Nařikáme na špatný obyt domácího obilí a přece si ho nevážíme. Nařikáme stále a stále, že z velké nevědomosti sedláka mnozí táhli a bohatnou a přece se o vzdělání selaských synů přamálo staráme. Nařikáme na čeládku a přece si ji přebíráme. Nařikáme na lichváře a přece jim směnky podpisujeme. — Hubujeme na všecko a na každého, jen ne na sebe; chceme předělati svět a sebe předělati nedovedeme.

Nový útek na školu moderní věří opět „Školský Obzor“ v návrhu dr. Ebenhocha. Veliký tento zastanec centralistického školského zákona Hasnerova potírá jmenovitě samosprávný úmysl autonomisty dr. Ebenhocha a rozumuje: „Pamatujeme se ještě dobře na to, že ku konci roku minulého o *zjednotění českých zemědělců v Prase přijata byla resoluce, o níž mimo jiné šlo se smlouvi navštívit školní na 7 let. Kdyby český aném měl to právo, tu, jak se dnes věci mají, stačilo by takovéto přání z kruhů našeho rolnictva a našli by se již mezi našimi patentovanými svobodomyšlníky jednotlivci, kteří by chtěli lámati kopí pro sedmiletou navštěvu školní v obcích venkovských, zvláště kdyžby viděli, že se tím mohou zavděčiti svému voličstvu. Tak za krátkou dobu byla by zavedena ve všech zemích — sedmiletá nebo šestiletá navštěva školní v obcích venkovských. Tím prý by se snížila úroveň vzdělání nejširších vrstev lidu našeho. A o to právě usilují klerikálové a takovýto opravdu podlouhý spůsobem chtějí dešhnutí svých zpátečnických zájmů. Klerikální čertovo kopejtko chytrácky a diplomaticky je zastrčeno v nové podání návrhu Ebenhochové domnělou všeobecnou návštěvou školní. Kdo však dobře prohlédne tuto klerikální léčku, selská, kam zákopníci reakce návrhem svým vlastně mří. Nikdo ať se nedá klamati vyučováním pokračováním, o němž se v návrhu Ebenhochové mluví. Starší z nás pamatují se dosud dobře na staré nedělní „hodiny opakovací“. V těchto hodinách nenaučili se žáci obyčejně ničemu (111) a vyučování to konalo se jen pro forma. Podobnými opakovacími hodinami, které pro venkovské učitelstvo byly by pravým trestem, nenahradily by se nikdy poslední dva roky návštěvy školní, kdy vědomosti žákovy se doplňují a shrnují se v ladný celek. — Potud citujeme „Šk. O.“ a odmítáme zároveň impertinence katolického a protestantského redaktora Hofrychtra v tvář metaně. V Saaku i jinde mají jen polodenní vyučování, v Norsku a Švédsku — kde jsou všady konfesionální lutherské školy, chodí mládež do školy od 9—14 let, místy v méně zalidněných krajinách poskytuje kočovní učitel vyučování pro jisté skupiny selaských statků jen několik neděl v roce, ale přece tam není úroveň vzdělání lidu menší než u nás a mravnost tam také není horší. To povídání „Šk. O.“ o neobyčejném záslu vzdělání mezi 12—14 rokem jest velice podezřelé. Každý ví, že na jednotě, neb dvojtřídni škole dítě od 12—14 l. nic nového nezíská a v létě jest bez toho větší dítě mezi 12—14 rokem mimo školu vyomáháje rodičům buď při chování menších sourozenců, buď na poli atd. Ostatní dítky nechodí do školy také pravidelně a tak učitel i při nejlepší vůli nemůže mezi všemi 12—14letými žáky udržeti jednotný postup při vyučování. Kdyby tedy venkovské dítky od 12—14 let v čas polních prací měly prázdniny a musily choditi od 12—14 let do zimního školního běhu, pranic by neztratily, naopak jednotný postup vyučování byl by snadnější. Ale to by bylo prý pro venkovské učitelstvo, které má v roce polovici *dní prázdné* a v druhé polovici vyučuje denně jen pět hodin — trestem! To je právě to radikální čertovo kopejtko! Dávati opakovací hodiny a vzdělávati pro budoucí povolání 12—16 letí hohy a dávati praktický ve voláních hodinách — to považují liberální páni učitelové za trest! Tím jste se pánové protekli, že nikoli o skutečné vzdělání lidu se vám jedná, ale o osobní pohodlí a lepší platy. U nás v posledních letech náklady na učitelstvo se zdvojnásobily, za to přijmy rolníků a malofešmelníků se o 30—50 prc. snížily, ač massy lidu venkovského těžkou prací musí se nadřiti více než dříve. Známe ovšem pány učitele, kteří založili štěpnce a zelnice, kteří poučují odrostlejší mládež o selinářství, ovocnictví, včelařství a hospodářství vůbec, kteří se snaží naučiti odrostlé mladíky hudbě a zpěvu, kteří napomáhají při ušlechtilých a poučných zábavách, kteří pečují o ušlechtilou čestbu chasy venkovské i mladých hospodářů. Těmto mužům všechna čest! Velká část učitelů se však o takové věci nestará, neboť hmotný zisk to nenese. A to jest bohužel smutné. Každý přejí učitelstvu, že mu byly upraveny platy a penze. Za to však má také občanstvo právo šadati, aby učitelé dle možnosti zvýšili své výkony ve prospěch skutečného blaha občanstva, které platí moc daní a přirážek, ač nemá pojištěno ani 600 zlatých existenčního minima ani penzi pro případ stáří a neschopnosti k práci. „Školský O.“ nejzamílovanější časopis liberálních učitelů posměšně se směje instrukcím pro učitele, varhaníka a kotelníka, z dob, kdy učitelem se stal obyčejně starý kaprál, nebo člověk, který uměl jen číst, psát a snad též na některý nástroj hudební hrát. Dnes má přemnohý národník, dělník, řemeslník, živnostník a rolník vzdělání lepší a všestrannější než-li kantor staré školy a koná rád a bez posměchu práce, které orgán našeho „radikálního“ učitelstva v posměch a potupu uvádí ve zvláštním článku „*Slasti, kantorů a dob konfes. školy nedělní paměti*“, kdež mezi jiným stojí: 1. Protože jest učitel mnohostrannou službou kostelní zaměstnán, musí, aby školní vyučování netrpkou, vydržovati školního pomocníka (jehož ovšem nevydržoval ze svého, ale z přídavků občánů). 2. Škola nesmí býti ponechána jen pomocníkovi. Učitel musí sám o méně v jedné třídě vyučovati. 3. Také vyučování opakovací pilně buď pěstováno 6. Při školní má necht hrají učitel*

na varhany píseň modní, a školní mládež buď naváděna a sebou spívati. 6. Děti k hudbě schopné mají býti po škole sdarma v hudbě vyučovány, aby chor neopostřádal hudebníků. 7. Hudba kostelní budí stále víc a více pěstována. 8. Opilství, hrani, pobývání mimo dům v noci, častější návštěva hospod, hrani při veřejných tanečních zábavách a p. přinášejí se zapovídá atd. — Co se uvedených prací v kostele týče, ty koná v Sasku, Prusku, Noraku atd. učitel — ať katolický ať protestantský podnes. Těsme se však našich rolníků a řemeslníků: Což jsou tato citované instrukce N. N. faráře špatné? — Naopak soudíme, že v nich péče o školu, lepší vzdělání ve škole, ve zpěvu a hudbě o ulehčení lidu stětelá. Pak-li se tomu „moderní a radikální“ učitel směje, tedy tím jen dokazuje, že se za vychovatele nehodí. Ostatně nyní se těch prací nedělá. — „Školák Obsor“ jest upřímný domnav, že opakovací hodiny pro venkovské děti od 12—16 let považuje radikální učitelstvo za pravý trest. Kdo považuje za trest obětovati na vzdělání lidu hodinku času, ten prozrazuje, že se mu o skutečné a lepší vzdělání lidu nejedná. V úterní „Reichswehr“ četli jsme domněnku jednoho liberála ze severní Moravy, že německé Ebenhochové obetávají mnoho dobrého; v městech že by šletá školní návštěva stála, ve vsích že by lid úlevy při návštěvě školy uvítal s radostí, že by též radostně uvítal zavedení opakovacích hodin a povinné bohoslužby pro všechnu mládež do 16—18 let. Věsti učň, pohánky, chůvy, služby, tovární dělnice atd. do 18 let k poučení, mravnosti, kázně a modlitbě prospělo by zrovna tak, jako školkům středních škol, kteří do 18—20 let podrobeni jsou dosud svých řiditelů, profesorů a katechetů. Kdyby venkovská mládež do 16—18 let nucena byla choditi do školy a do kostela, kdyby podléhala dozoru kněze, učitele a místní školní rady, jistě by se nedopouštěla tak četných darebností jako nyní. Opravu školy v tomto smyslu přejí si nejen všichni kněží, nýbrž i všichni rozvášní katolíci. Troufáme si tvrditi, že by opravu takovou s povděkem uvítali též mladočestí rolníci a řemeslníci, kteří mají se sladašenou mladou chasou a dělnictvem často veliké potíže. Tyto dny pravil fláský poslanec dr. Dyk redaktorovi „Badiroje“: „Mnoho se také mluví u nás v Čechách o Ebenhochově známém návrhu. Nechci předbýhati nanesením klubovním, ale tolik míním, že ve věci té třeba upřímnosti na všechny strany. Nově upravený návrh Ebenhochův dle mého soudu je přijatelný, ovšem po některých změnách.“ Známo nám z kruhu katolických poslanců, že tak jako dr. Dyk soudí velká část mladočeských poslanců. Veřejně to říci ovšem se dosud bojí. Ale věc spěje tam, že konečně se musí rozhodnouti tak nebo tak. Víme, že od r. 1888 učitelstvo bylo nejhorlivějším agitátorem mladočeským. Mladočeská strana nemůže však dělati pořád planou stran konati též plodnou práci ve prospěch lidu. K lásce se nedá nikdo nutit. Klerikálové nebudou proto nutiti ani učitele k lásce. Zašili ji dosud jako Staročechi od učitelů dost a dost. Učitelé mají nyní na vybranou jíti buď s Mladočechy nebo se stranou socialisticko-pokrokovou. Nechceme jíti mezi proroky, ale jelikož u nás veřejné záležitosti nejdou jiným chodem než-li ve státech sousedních, tedy se může radikálnímu učitelům státi divně než-li se nadějí, že učitelé přátelekou pěst nikoli snad klerikálové — ale pravověrných Mladočechů. O mouchání benátském snad něco četli. Nesmí se tedy na nás zlobiti, pak-li jim to povídáme a je před pravdě podobnými následky varujeme.

Příkladná důkladnost „Školského Obsoru“. Liga + 16. Zmíněný časopis pro banální fadessu ostřelých fraš protiklerikálních a pro zjevy konkurence s listy socialistickými můžeme charakterizovati v ten smysl, že jest to první časopis toho druhu v české literatuře, která věnovaná jest zájmům našeho školství a učitelstva. V posledním čísle, bez pochyby aby obsahoval pověst osvědčil, přináší smatenou kritiku „Oltáře“, která výtkami svými velice jest zájímavá svědčíc, co všechno u nás bezmyšlenkovitě na papír hoditi se může. Celá ta kupa slov a vět vreholí ve vypjatém důkase, kterak p. Hofrychtr se svým orgánem jsou „nejvobodomyšlnější“ ze všech svobodomyšlných. Bese všeho rozpaku volá se tam: „Což již vymyslela z učitelských řad kurač, která by se opěla nesákonnitostem?“ Charakteristický tento výkřik, důstojně prohluběn pisatelovu osvětlující, vysvětluje p. t. učitelstvo, aby udávalo kněze, kteří při kolportují „Oltář“ mezi školními dětmi. Pan Hofrychtr mravní poradu svoji lépe sestrojiti a učitelstvo citelněji ani uraziti nemohl, nežli touto bescharaktarní maršrutou. „Šk. Ob.“ nasývá „Oltář“, agitační knihou černé armády vytýkaje, že se tam mluví o spolcích mládencův a pann, jakožto ochraně proti s. přikázání. Podle této skvostné logiky musila by býti každá věroučná a mravoučná kniha knihou agitační. Zmínka o spolcích těch není nic jiného nežli aplikace učení na život. Každá nauka, která má nějaký význam, nechce býti uzavřena, nýbrž snaží se v život vtělovati se. Toť docela jasné. Věk ještě dále. „Šk. Ob.“ vyvalil též oči podivením, že podle „Oltáře“ potupy, lázi a nactiutrhání dějí se novinami, listy a knihami. „Šk. Ob.“ toho neuznává? Snad rozechvěla se tu nějaká strana dosud neotupeného svědomí jeho, jež hrozí se, že by hříchem bylo, to co ve „Šk. Ob.“ řemeslně prováděno od jeho červánků! Že by děti neměly vědět o potupě a pomluvě též tiskem páchané, takovou hloupost „Šk. Ob.“ snad nemínil. Má býti dítěto se školy vhozeno do vřavy života úplně nepřipravené? — ale škoda řeči o věcech nad slunce jasnějších. „Šk. Ob.“ též povídá, jakou prý křesťanskou smášenlivostí vyniká „Oltář“, an praví, že na snátcích s dispensí uzavřených posehnutí Boží nespochívá. Ach, té natvrdlosti! V „Oltář“ se mluví o okolnosti a antecedence snátek takových a jejich následky, kteroužto prášračnou záležitost musíme vysvětlovat lidem, již chci veřejně mínění ovládat. Že snátek přibuzenaké a smíšené oběťné šťastny nejsou a že na nich posehnutí Boží nespochívá, to nám v hranatých formách život před oči strká. Církev katolická tedy již ode dávna překážela tomu, čehož zhoubné následky sociální, mravní a zdravotní, nejnovější doba vědecky formuluje. „Šk. Ob.“

pak takovou opatrnou prozíravost, štěstí rodinné podporující, nasývá křesťanskou smášenlivostí! Kam s tou diatou! Zkrátka celá ta naivní polemika „Šk. Ob.“ jest šablonovitě uplácená jako nějaký panák na přechlív tuctového pražského číšníka prozrazující srovnání, že pedagogika nejsilnější stránkou u „Šk. Ob.“ právě není. Nebyl tu vytáčen ostrý kritický meč než jen lístí oca, jako se to stalo Viktorinovi v Rabešových: „Ostrých holičů.“

C. k. okresní školní rada v Novém Městě n. M. v zasedání dne 17. října vyhlásila tento program: Presentováni byli: František Balcar za učitele v Pohofi; za podučitelky v České Skalici: Renata Hrubá a Antonie Tomanová; za řídícího učitele v Kounově Ferdinand Dostál. Zřízený plat navrhováno: Josefa Chládkovi, řídícímu učiteli v Břímě Ujezdě (IV.), Josefa Stolinovi, učiteli v Provodově (III.), Marii Mertlíkové v Červeném Kostelci (I.), Benjaminu Nejtrovi, učiteli v Břímě Ujezdě (V.), Aloisovi Škovárovi, učiteli na měšťanské škole v Novém Městě (III.), Janu Čápkovi, podučiteli v Náchodě (I.), Josefa Šubrtovi, podučiteli na Vysočém Ujezdě (I.). Schváleno prodej staré školy na Skalce. Navrhováno, aby knihy věšány byly na místě obyčejným drátem pro lepší stálost drátem sinkovým. Dále navrhováno revize osnov učebných a aby vysvětlění škál měšťanské školy chlapčeské slovo chlapčeské opletomastus bylo vynecháno. Jistěmu učiteli, který krádeží velké škody utrpěl, povolena podpora s výpomocného fondu. Konečně podána správa o letošní okresní konferenci učitelaké.

Dvojčetihodný p. Šádek nadává dále. Vysadil nám nedávno nestoudných lhářů pro správu o nevolnosti evangeliků roku 1866. Na místo, aby chom jmenovali pastora, který roku 1866 avítal Pražsky, ukázali jsme prý na německou „Politiku“ a na novinářský klop. — My ale jsme ukázali a a dějepisný pramen německou „Politiku“ vydaný. — A tak tu stojí před námi rannsko-pardubický hlasatel pravdy, jako překrucovač Něvime, sdali jeho „rationalistické stanovisko“ překrucování nasývá lá, nebo ne. Též nevíme, smí-li se mu říci, že takový překrucovač jest nestoudný. — My myslíme, že ne. On je tak čistý jako první rodiče v ráji před hříchem. Ti, pak dš plamo, byli namí a nestyděli se. — Pámě Šádkovy překrucování, umělé zamlčování a lázi jsou přece již dávno odhaleny. V čerstvé paměti máme zmlčení výroku p. biskupa královéhradeckého, že katolíci šádají konfessní školu, ale na úkor jiných konfessí, z čehož on vyvodil tvrzení, že chceme, aby se ostatní konfesse staraly o své školy samy, katolíkům ale že má klerikální školu zaříditi stát. Náhý lhář a nestydě se — a ještě jiným nadává — Kdy pak se jako prarodičům po hříchu — ne jemu, ale jeho ubohým svěřencům v Ranné a čtenářům Hlasu se Siona stane to, co dále psáno jest: „I otevřeny jsou oči jejich“. Já bych aspoň odhalenému lháři a umělému překrucovači nevěřil k pastvě ani jalovici, natož pak svou nesmrtelnou duši. Neboť zacházel-li takto i s evangeliem, pak se jedná o mou celou věrnost. Měl bych strach, že se mi sa mé peníze, jež na něj platím, v duchu ještě směje, jak jsem hloupý, že mu věřím. (+ 24.)

Dr. Lueger a učitelé. Nedávno pravil dr. Lueger, že strana jeho nebude trpěti, aby učitelé šílili ve školách socialismus. Dne 14. října pravil opět ve shromáždění voličů: Sociální demokraté tvrdí, že budu ještě šádati, aby se děti naučili psáti Luegerův pochod; na to pravím: lhotejno mi, co chci psáti. Dodávám však: „Já psákám, že učitelé, kteří patřili směru protistátnímu a protináboženskému směru, nesmí v křesťanské obci trpěti býti.“ To pravil dr. Lueger za potlesku své strany a dodal, že není proti slepení hmotného postavení učitelů, že však musí po nich šádati, aby konali povinnost.

Vystávka šicích strojů obuvnických pořádaná průmyslovým muzeem pro východní Čechy v Chrudimi otevřena bude v sobotu dne 23. t. m. v místnostech Obchodní Akademie v Chrudimi a potrvá do pondělí dne 25. t. m. Ačkoliv v prvé řadě určena jest pro odborníky, jímž se tato dostane přehledu výroby šicích strojů, při čemž vedle výkladu a demonstrací jim napomáháti bude též svislá pro neobdlní odpůldne, dne 24. t. m. připravená přednáška p. inž. Jindř. Součka, c. k. odb. učitele v Chrudimi „O strojích obuvnických“, nicméně nebude bez zajímavosti pro obecenstvo širší, kteráž zde nalezne též ukázky díla výrobeného na strojích těch, mezi nimi nejnovější okrasné stehy. Vstup do výstavy i ku přednášce jest volný. K výstavce této uchystalo kuratorium muzejní publikaci „O strojích obuvnických“, s pera p. inž. J. Součka, kteráž má návštěvníkům výstavy býti trvalou upomínkou a všem obuvnickým odborníkům rádcem i průvodcem na poli moderních výrobků strojnických pro malozivnostafky určených.

Řihle sociálně-demokratické Schönerery a Welfy! Na sjednu sociální demokracie s Německa, jenž konal se v Hamburku, mezi jinými vystoupil český polský sociální demokrat Morawski (s Berlína). Navrhoval, aby se do polských krajů posílali agitátoři polštiny znáti a aby se tam kandidovali jen takoví kandidati, kteří umějí polsky a německy mluvit. Tento návrh potkal se však s nejsilnějším odporem a zejména obrátil se Winter s Köningshütte proti výčitce germanisace a obviňoval Poláky, že vnášejí do socialistického hnutí národní anahy. Referent Pfannkuch polemisoval pak zejména ošře s Polákem Morawským. S počátku strana sice připouštěla názor, že jest účelno aby Poláci vedli agitaci mezi Poláky. Ale tento způsob agitace prý posloužil morné sociálně-demokratickým idejím, nýbrž spíše podporoval národní myšlenku polskou. (Souhlas.) Živel německy mluvící jest prý v polských okresech inteligentnější (!) a působí prý na polské soudruhy poučné, než prý by mu vlastní nálezele uznání (!) a ne vědek. Národní tendence podaného návrhu odporuje prý ujednáním, která německá sociální demokracie učinila s polskými soudruhy. Neznáme, skončil Pfannkuch, šádajících polských soudruhů uproštěm německé sociální demokracie a nepřiputíme v Německu za

šádnu podmínek takový jazykový smatek, jaký prý pohřbu rakouští soudruhé mají dle tamějších poměrů. Tak tedy odbyli námeckí sociální demokraté spravedlivý požadavek sociálních demokratů Poláků, s nimiž v německé říši jedná se jako s otroky. Sociální demokracie, místo, aby se jich ujala, staví se proti nim, a nemeckým cynismem než kdysi Bismark.

Hudební novinka pro harmonium. Z tisku vyšlo a v minulých dnech vydán byl I. cyklus skladeb pro harmonium, kterýž pod jménem „Slovanské melodie“ přinesl národní písně slovanské a moravské pak operní ruské harmonizované v přístupném slohu a původním textem opatřené. Cena svazku je 2 koruny. Kdo chce potěšiti se krásnými a svéráznými melodiemi, dopř si o ně učitelé Jos. Vávrovi do Ivančic a Brna.

Účetní kniha pro každého, kdo objednávkou a splátky svých odběratelů a zákazníků a své pohledávky u nich v přehledném pořádku mítí chce. Listy opatřeny jsou všemi potřebnými rubrikami a jsou pro každou živnost dle jejích potřeb upraveny. Účetní kniha o 200 listů i se 300 listů zásobních stojí 1 zl. 20 kr., poštou 1 zl. 30 kr. Zaslá Karel Wolf v Praze č. 1790 - II.

Vylovení mrtvoly. Dne 19. t. m. vylovena byla na železném mostě s Labs mrtvoly mladé neobyčejně hezké dívky, která dopravena byla V. Machatým a strážníkem Fr. Šimákem a Plotičem do tamní márníce. Mrtvolu ohledal dr. J. Tichý z Předměstí, kterýž seznal, že nemámá skončila bespochyby samovraždou. V mrtvole posmána byla 20letá dělnice Fr. Jedličková z Býsta, která posledním časem byla zaměstnána ve dvoře ve Světlé společně se svou provpanou sestrou. Jako příčina moudalého skutku uvádí se, že Jedličková, která byla neobyčejně silná, udržovala milostný poměr s jistým mladým mužem s lepších kruhů a poměr ten neměl anad křivého cíle; to dohnalo nešťastnici k samovraždě.

Neštěstí při stavbě. Na jedné se sdejších novostaveb spadla dne 20. t. m. po 1. hod. odpoledne dělnice A. Ulrichová z Nov. Hradce Kr. nešťastnou náhodou do základu a poranila se nebezpečně. První pomoc raněné poskytl p. dr. Spitzner, načež byla tato dopravena do sdejších nemocnic.

K budoucí stavební smisomé vystavuje proti „Adalbertinu“ v Hradci Kr. leoní inspekce v Týništi n. Orli. vzorky kamenných desk s vlastních lomů. Poukazuje na insert.

Ohně. Dne 10. t. m. vyhořel statek A. Vítkové v Chodovicích, který byl jen 300 al. pojištěn. V pondělí večer pozorován byl a hlé vše poár smáčejících rozměrů v okolí Kr. Dvora.

Německé dubenečtí se tlačí. Ačkoliv je v Dubenci sotva třetina pravých Němců (dvě třetiny jich mluví nápadnou řečí, jakousi, která se vlas podobá se češtině), nechťají trpěti ani českých bohoslužeb, bojkottují nezorganizované Čechy a před 21 dny zastavili stavbu dvojtřídní maticní školy. Jáme svědci, jak dlouho ještě bude c. k. okresní hejtman v Králové Dvoře, okresní a zemská školní rada řázení dajnacónalů dubeneckých, počtváných od šidů, trpěti!

Krádeže. Důstojnickému sluhovi V. Broškovi ukradl někdo s usazeného kufru dne 18. t. m. sraté hodinky v ceně 45 al. V noci na 16. t. m. vlezl neznámý stoděj oknem do sklepa jednoho domu v Lipkách a ukradl tam zásobu masa, drůbeže a j. v.

Italská vláda chce státi katolické spolky. Socialistickou federaci rozpustila. V Římě a jinde bouří se kupci a živnostníci šádají odstranění nevyž daní z příjmů.

Pevelání dr. Hirna do ministerstva vymečování, neou liberální časopisy velmi těžce. Professor na universitě inamostské dr. Hirn jest totiž konservativce a klerikál, který jako horlivý katolík šádá pro katolické děti ovšem katolickou školu. „Neue Fr. Presse“ vytýká dr. Hirnovi, že jest suřivý stoupenec klerikální strany, že byl rozhodně proti zřizení světské pokračovací dívčí školy v Innomosti, protože posavadní uršulínská úplná dostateč — a konečně mu vytýká, že na zemském sněmu se zasnazoval sa to, aby ženaké učitelky mohly býti jmenovány též na venkovských školách. Vlivu dr. Hirna a, jenus svěřen bude referát o obecných národních školách, se židovští liberálové ovšem bojí. Dr. Hirn byl dříve dlouhá léta professorem na ústavě pro vzdělání učitelů, sná proto nejen přednostní nynější školy, ale též četné její vady, o nichž ovšem liberálové ukládají všem lidem věčné mlčení. Chválit se moderní škola smí, ale vytýkat jí přemnohé nedostatky, to je u liberálů největším zločinem. Pravda se však nedá věčně umlčet a třicetiletá zkušenost stějně náš lid poučila, že je oprava národní školy nezbytna, a že třeba, aby též na ústavech pro vzdělání učitelů a učitelak savládl duch trochu jiný.

Svčecní kostela. V neděli dne 24. t. m. ráčí jeho biskupská Milost, náš nejdůstojnější Vrchní Pastýř posvětit obnoveny chrám Proměnění Páně ve Vyprachticích.

Kamenování české studenty. Ve čtvrtek dne 21. října stáli před čtyřlenným senátem c. k. krajského soudu v Králové Hradci Vincenc Böhrich, 18letý zámečnický učed, Karel Faltis 19letý řemenářský pomocník, Adolf Hübnar, 17letý obuvnický pomocník s Dol. Vítkovic, dále 17letý čeledín Frant. Friebeš a 19 letý sedlářský pomocník Frant. Krügler s Hor. Vítkovic, dosud zachováni, obvinění jsouce se zločinu veřejného násilí. V žalobě se praví, že obvinění násilí dne 16. června 1897 na české studenty s Králové Dvora po 10. hodině kamením, když sa dosoru svých profesorů pp. Meaanyho, Machaně a Kuffnera se vraceli přes Vítkovice do Králové Dvora s výleta do Ratiborč. Poněvadž tím mohlo povstati nebespečí pro život, zdraví a bespečnost lidí a, jelikož útok byl proveden se svlátní slomyšlností a jak obšalování se přiznávají, se šádá na české studenty a po předchozí úmluvě, tedy § 88. tr. zákona vyměřuje sa tento zločin těžký šálak od 1—5 let, a dle velikosti slomyšlnosti a nebespečí až do 10 let. Němci — jmenovitě též nadučitel J. Tins udali, že prý je Čechi provokovali, protože prý při jízdě s Králové Dvora do Rati-

bože před německou školou ve Vítkovicích provedli na sdar. Páni profesori s Králové Dvora i čeští studenti to rozhodně popírali a udali, že jeli přes Vítkovice třeba a že jim ani napadlo, německé vesnice pobouřila a umřeli si proto, že je přeplacenou se štáti, protože jsou Češi. Již ve Bukovinách jim nadali českých psů a ve Vítkovicích uvedl se jistý Antonín Dittrich českým povosem cestu satařství povosem. Když se čeští studenti asi na 5 minut zastavili u hostince p. Baháka, vyhrulo se na pátý povos 10—12 mladých kamenovali, etad. Teichmann byl silně ubosen do levého ramena, Otakar Munzar pak nad levým okem. Jan rychlá jízda ujíždějící Čechy spasil, neboť výrostci je pronásledovali kus cesty. Obědlovaní byli odcouzeni: Fr. Friebl, který sapíral, na 8 neděl, Röhrich, Faltis, Hübner a Krügl na 6 neděl soustředného vězení. Soudu předsedal p. rada Prokš, votanty byli pp. radové Isakovič, Moravec a sekretář p. Šallak; zapisovatelem byl p. anakultant Otibor.

Pesvíceňský věmeček, pořádaný v neděli dne 17. t. m. ve dvoraně besední filiálkou „Typografické Besedy“ v Hradci Králové, vydal se k oboustranné spokojenosti skvěle. Výbor filiálky konal milou povinnost, vyslovuje tímto ardečným dík všem přispívčím jejím, jakož i osvědčené hudbě p. Haka, kterou co nejvšeleji doporučuje.

Jednání vlády španělské s kubánskými autonomisty nemělo kýchých výsledků i nezbude Sagastovi nic, než pokračovati proti povstalcům zbraní, jak to činil jeho předchůdce, a zač se nyní samy vládní listy přimlouvají. — Nový guvernér kubánský, maršálek Blanco odejel již do Barcelony, onkud se na Kubu přepraví.

Výkonný výbor pravice měl v úterý poradu, do níž dostavil se i ministerský předseda. Porada platila požadavkům jednotlivých stran pravice. Ve schůzi jednalo se nejprve o pracovním programu sněmovny a o taktickém postupování proti obstrukci. Rozumí se samo sebou, že tato část porady byla s pochopitelných důvodů přísně důvěrná. Ostatně prý došlo v těchto věcech mezi pravici a vládou ku shodě. V druhé části porady, které hr. Badeni již přítomen nebyl, jednalo se o požadavcích Dalmatinců, kteří naléhají na stavbu drah, jež by Dalmácii spojovaly s Bosnou a na zavedení chorvatského jazyka jakožto vnitřní úřední řeči v Dalmácii, poněvadž v Dalmácii jiné národnosti bromě chorvatské není, neboť Vláši tvoří tam pouze 3 pct. obyvatelstva. — Dnes se bude jednat ve Výkonném výboru o požadavcích Slovinců a Rusů. Velké kluby jako český a polský mohou o svých požadavcích jednat přímo s vládou. Co se týče programu pracovního, jsou návrhy německé na vznešení obžaloby na ministerstvo v tomto týdnu vyřízeny. Na druhý týden má přijíti na denní pořádek vyrovnací provisorium v prvním čtení. Pravice se bude o to zasazovati ve všech sil a bez ohledu na to, sblí-li vláda splnění její požadavků či-li ne, ze schválení vyrovnacího provisoria. Neboť ve vyrovnacím provisoriu spatřuje pravice důležitý státní zájem, který nesmí býti činěn odvislým na stanovisku neb požadavků té neb oné skupiny. V otázce velkých státních zájmů chce se pravice vždy touto zásadou řídit. Ostatně dlužno podotknouti, že hr. Badeni považuje požadavky klubů pravice za přijatelné. Pro schválení vyrovnacího provisoria budou kromě celé pravice dle všeho také hlasovati ústavověrní velkostatkáři, pak skupina Mautnerova a Vláši, jenom že tyto tři poslední skupiny na povolení obstrukce nic nepodniknou. Odpor proti vyrovnacímu provisoriu bude tedy vycházeti jen od obstrukce. Na pravici se doufá, že přes to provisorium schváleno bude. Kdyby se ale tato naděje nesplnila do svolání delegací, které v listopadu mají zasedati, pak hr. Badeni neodstoupí, nýbrž odročí na delší dobu říšskou radu a vyrovnací provisorium bude pak cestou nařízení provedeno, s čímž se v tomto případě Ubfí spokojí. Z odpovědnosti za neparlamentární vyřízení provisoria padla by pak jenom na opozici. Před vyřízením provisoria nemůže tedy býti o odstoupení hr. Badeného ani řeči. V případě odročení říšské rady byl by také prozatímní státní rozpočet na rok 1898. ustanoven cestou nařízení.

Anglické ministerstvo svoláno jest na síttek k první podzimní poradě. Jindy se dala tato vždy v první třetině měsíce listopadu při nastolení starosty londýnského, vlastně při banketě na počest lordmajora pořádaném. Tu přednesl předseda ministerstva vládní program pro příští sněmovní zasedání a naznačil takto svým spoluministrem, jakým směrem se bráti mají. Letos nutká celá řada otázek k urychlení ministeraké porady. V strojárnách anglických, které zaplavují celý svět svými výtečnými výrobky, stávkují dělníci, Anglie strácí tím miliony výdělku stráta tolika milionů jest tedy národním neštěstím. Ministerstvo se musí snažit, aby stávka se ukončila. — Dále žádají Spojené státy americké rozhodně, aby se rozhodla Anglie; zda-li je pro slatou měnu. Salisbury, Balfour a Chaplin jsou bimetalisté a finanční ministr Hicks-Beach nemůže tak beze všeho pro slatou měnu se rozhodnout. Amerika žádá dále, aby právo lovení mrožů mezi kanadskými a americkými příslušníky bylo upraveno. Konečně je tu otázka indická. V pohorí himalajském a na pomezí afganském utrpěli Angličané menší porážky. Nehoda ta činí nespokojené Hindy vůči vyděračným Angličanům spupnějšími. — Dále je tu otázka sudanská a obsazení Kálsy, kterou Italové chtějí nejdříve do Vánoc, opustiti, poněvadž pro sámy Angličanů nechtějí si více páliťi prsty a vyhasovati miliony, které doma v Italii k ulevení bídy nutně potřebují. Také Francie jest s hrabivými Angličany nespokojena, neboť v západní Africe

lakotní Angličané činí nájezdy do posadí pobřežních jejich krajů. Otázky tyto nutně hlaďce vyřídit, aby se větším mrzutostem předešlo.

„Náš Domev“, oblibený a nejčtenější český obrázkový čtrnáctidenník nábožně-poučný pro lid, na nějž lze se kdykoliv předplatit na adresu: „Náš Domev“, Nová Ulice u Olomouce. Předplácí se poloročně jen 1 zl. 20 kr., celoročně 2 zl. 40 kr. i s poštou. — Právě vydán ročník VI. sešit 20 s tímto zajímavým, poučným a románitým obsahem: Václav Hanka. Zivotopis. Napsal Jan Drápal. — Fouka, svobodný pán s Nadutína. Casový obraz s nedávných dob Nakreslil Václav Kozmák. — V katakombách. Vzpomínka s Hmáské pouti. Napsal Jiří Minářek. — Otibor Drnovský s Drnovic. Napsal prof. V. Prasek. — Konec utrpení. Povábopisná povídka s východních Čech. Napsal Jan Václ. s Finberk. — Básně: Legendy o Panně Marii. Veršem vypravuje Vítěslav Unseitig: XI. O spupném rytíři. — Něco. Výměnkář. Z knihy „Mé Modlitby“. (Jan Nečas.) — Ze života a podání lidového. — Naše vyobrazení. — Ze života slavných mužů a žen. — Směs. Domácnost a hospodářství. — Kronika — Zruka pravdy a přílovi. — Žerty a vtipy. — Vyobrazení: Václav Hanka. — Hantův pomník na Vyšehradě. — Kostel Ružomberku v Čechách Kreslil J. Kautský. — Smrt sv. Cyrilla v Římě a sv. věrověstové hlásají slovo Boží na Radhošti. Původní vyobrazení dle fotografie. — Rumunští betáři.

(9) **Z klerikálního alba**. Před některým časem semel v Praze obuvnický mistr Jos. Hájek. Znal jsem ho osobně velmi dobře a stýkal jsem se s ním téměř každodenně, mohl tedy o něm svědectví dáti a dávám je v ten způsob: Zeznal byl klerikálem od hlavy do paty a při tom pověscom od paty do hlavy. Malický příběh toho dověděl. Jednou šel chudý mistr Hájek kterousi pražskou ulicí, a našel obnos několika set slatých. Nerozpakuje se ani dost málo, neel jej rovnou na policejní úřad. Když tam došel, potkal na schodech rozkáceného muže (jakéhosi sluha), jenž utíkáje dolů, prudce do Hájka vrazil. Co děláte? ptal se náš pan mistr. — Jdu se zastřelit, odpověděl tázaný. — Proč? Co se Vám stalo? vyvídal Hájek. — Ztratil jsem peníze, a nebyly moje. — Byly to tyhle? Zde je nesu jak jsem je zdvihl. — Čím se Vám odměním? Zachránil jste mne a mou ubohou rodinu. Báh Vám to odplatí! —

U e. k. skušební komise pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové přihlásilo se v období listopadovém 60 kandidátů a to: 41 kandidátů a kandidátek pro školy obecné, 12 pro školy měšťanské, 1 s nauky o polním hospodářství, 3 z jazyka německého pro školy měšťanské a 4 pro školy obecné. Zkoušky pro školy měšťanské počnou dne 8. listopadu a pro školy obecné dne 16. listopadu. Z jazyka německého a s nauky o polním hospodářství zkoušky vykonají se dne 13. listop.

Zoěsti s východních Čech.

Z Bělé u Rokytalce. V pátek dne 16. října o půl 11. hod. dopoledne byla naše malá, horaká osada podělena velkým požárem, který zachvátil a zničil stodolu se vši úrodou i hospodářské stavení p. Juliusa Schmorance. Jenom nadlidskému namáhání hasičských sborů z Hlasky a Liberka jest co děkovati, že shoubný požár při velkém větru nezničil půl vesnice. Oheň zřehobila dva hoši, kteří v kůlně, naplněné pící a alámou si ohniček udělali. Škoda požárem učiněná se pátí na 4000 zl. Pohotěl jest pojištěn toliko na 1600 zl. Bohužel, že posud se osada neodhodlala, aby si stíškačku pořídila a spolek hasičský založila, ačkoli v místním potoku vody jest stále dostatek.

Z Polce. Katolická jednota jinochů a mužů „Vlastimil“ v Polici a. M. konala dne 3. října svou první valnou hromadu v sále hostince „Na Poště“, kterou zahájil předseda vp. Bedřich Krieschofer, vítaje shromážděné křesťanským pozdravem a poukazuje na úkol této valné hromady. Na to přečten a schválen zápis schůze ustavující a přednesena oběhlá výroční správa jednatele o činnosti spolku, s níž vyjímáme: Spolek čítá 76 členů; přijem činil od založení 182 zl. 11 kr., vydání 145 zl. 13 kr. Knihovna čítá 180 knih; knih se celkem přeběto 702. Přednášky uspořádány čtyry. Přednášeli: dp. Josef Stejkal, kaplan v Náchodě „O důležitosti katol. jednot“ při schůzi ustavující; dp. Bedřich Krieschofer, kaplan v Polici dvakráte „O různých chorobách v ohledu sociálním“ a „Katolická víra pramenem cvěty a mravnosti“; dp. Václav Šitina, kaplan v Hronově „O dobrém a špatném tisku.“ Všecky tyto přednášky byly velmi četným posluchačstvem od 200—400 čítajícím navštíveny. Divadelní a taneční zábava pořádaná jedna. Výborových schůzí konáno devět, týdnenní schůze každé neděle, v nichž mnoho článků a statí přečteno. Též spív a ulečhtilé hry pěstovány. Takto anašila se jednota naše buditi společenakého ducha a přátelskou náklonnost, u nás tak potřebnou. Z časopisů čteny: „Čech“, „Večerní noviny“, posdělji „Katolické listy“, „Obnova“, „Obrana práce“, „Dělnické noviny“ (2) „Casové úvahy“ (20), „Lidový list“ (25), „Křís“ a „Maria“ (112). Též slavnostních dnů katol. sjezdu v Hradci Král. byl spolek náš účasten, ja zastupován čtyřmi členy. Jednatelská správa vyslovuje na konci za povstání a souhlasu celého shromáždění vřelý dík všem P. T. pp. přispívčím, jsou to zejména: J. M. ndp. opat broumovský, vdp. P. Roman Cihlák, bisk. notář a kvardian Falknovský; vdp. inspektor a bisk. notář Pius Čtvrtěčka, vdp. děkan a notář Schuppl a mnoho jiných. Po té přednesli správy své i ostatní funkcionáři, s nichž svláště důkladností vynikala správa pokladníka. Vykonané na to volby nového výboru měly tento výsledek: Za předsedu P. Bedřich Krieschofer, za místopředsedu p. C. Vaněk, za jednatele p. Fr. Lelek, za pokladníka p. Jan Růžička, za přísedící výboru: pp. V. Hruška, J. Cihlák, Weigert Otto, Jakubec V., König Vil., Duohád J., Rufer Vil., Hanousek Vil., Huplich

A., Hartmann Josef, Vacek Josef, Klihar Josef; za náhradníky: Hodič Josef, Pavlínek Jan, Weigert Hubert, Weigert Frant.; za revisory: Pejskar Kaj., Hartman Frant. Ku konci povzbudil vp. předseda v ardečném doalova shromážděné k horlivému plnění členakých povinností a veřejnému osvědčování ducha křesťanského; jakožto v předvečer pak jmenovna Jeho Veličenstva provolal našemu nejjasnějšímu panovníku třikráte „Sláva“, což s jasotou opětovalo. — Žehnej Báh další činnosti naší!

Pamatujme na Matice zábřežskou! Od Kyšperku počínaje vtěsnán jest český živel mezi německý ostrov lanškrounský a pohraničný pruh německý. Česká městečka Dobrouš Dolní, Černná a Jablonné n. O., české osady Vyprachtice, Nepomuk, Pláha, Harmanice, Harbortice v Čechách sousedí s českými osadami na Moravě, které se prostírají mezi Cotkytlem, Janoušovem, Hoštýnem a Zábřehem najstraně jižní a mezi Šilperkem, Písařovem, Čes. Rudou, Bludovem a Šumperkem na straně severní. Udržeti české menšiny na Šumperku, Zábřežsku a Šilpersku na Moravě proti záplavě germanisační v plné síly, udržeti spojení českého pruhu v severní Moravě s českými osadami v severovýchodních Čechách, jest velmi důležitým zájmem celého českého národa. Redaktor tohoto listu již před mnoha lety — ještě před založením Ústřední Matice školské poukazoval v pražských i moravských listech na důležitý tento pruh český, jehož oslšení v severovýchodních Čechách nevěnuje se žádné pozornosti. Mnoho by prospělo české věci v Šilperku, Zábřežsku, Českém Rudě atd., kdyby České spolky s Rychnova, Vamberka, Zamberka, Kyšperka, Jablonného, s Ústí n. O., Chocně a z České Třebové udržovaly četné a přímé styky s Čechy v těchto osadách. V městech Šilperku a Šumperku český živel tone v němectví, Zábřežsku a v jiných menších osadách bojuje boj na život a na smrt. V Zábřeže pruský milionář Brass po 30 let rduosí český živel bezohledně. Zpočátku mu v tom nikdo nepřekážel. Před 20 lety se děly ojedinělé, avšak horlivé pokusy, zachrániti české osady na severní Moravě před úplným odnárodněním. S velikým úsilím buzeno v lidu národní vědomí a láska k jazyku mateřskému, mnohá osada vyvrána z nadvlády odrodilců, spojených s německými továrníky. Němci, vládnoucí na moravském aněmu založili si na národním pomezí v Šternberku, „Unčově, Šumperku, Šilperku, Zábřežsku, Mohelnici, Mor. Třebové a ve Svitavách mocné bašty v podobě gymnasijsních, realných, odborných a měšťanských škol, které české okolí neblaze poněmčovaly. Po dlouholetých bojích arasil se Čechové, celý český sever moravský stál sa jedno, muž vedle muže, aby paralysoval nepřitele a vyrasil mu tu srádnou sbraň poněmčování české mládeže nejen v útlém jejím mládí, ale hlavně v letech, kdy charakter její se ustáljuje. Za tou příčinou zřízena společným úsilím všeho lidu severomoravského gymnasijsní Matice, která s nemalými obětmi a s napjetím všech sil střídila v Zábřeže české gymnasium, jehož dvě třídy s dvěma pobočkami uvedeny již v život. Na 160 mladých duší — budoucí to naděje našich tužeb a snah — dochází tu ukolení duševních svých potřeb a výchova jejich děje se pod dozorem zname-nitého vedení a skušených pedagogů v duchu vlasteneckém, ryze českém. Jáme opravdu hrdi na toto velkolepé dílo, jímž severní Moravě dostalo se významného obrození, že nepřátelům českého národa přechází nad tím, sluch i zrak. Čeští rolníci, řemeslníci, ba i dělníci se záplem a s velkými hmotnými obětmi podporovali uskutečnění vlasteneckého díla. Jak však to již bývá, tento svatý zápal u našeho lidu přechází v blahé pocity spokojeného ochabnutí, jakmile zří, že dílu, které tak zdárně podařilo se mu zbudovati, se poněkud daří. Lid severomoravský ochabl v hmotném podporování Matice zábřežské, právě když tato musí napjatí všechny síly, aby gymnasium doplnila, udržela a k rozvoji přivedla. Ovšem lid severomoravský v horakých částech jest ponejvíce chudý, který letošními živelnými nehodami velice utrpěl. Nám Čechům na českém severovýchodě musí býti na rozkvětu Matice zábřežské srovna tak záleženo, jako Moravanům, neboť velice by český živel utrpěl a mohutný Německý klín by byl vrašen do našeho českého tělesa, kdyby české osady na Šilperku, Zábřežsku a Šumperku germanisaci podlehly, kdyby Němci české kraje až po Šternberg, Olomouc, Unčov, Litovel, Mohelnici, M. Třebovou, Svitavy a Březovou zcela opanovali. Pamatujme proto i ve východních Čechách při radostných událostech, při zábavách a plesích na Matici zábřežskou, přičiníme se, abychom častými dárky Zábřežské matici vlastenecké její poslání usnadnili. V čele výboru gymn. matice zábřežské stojí vlastenci osvědčení, dp. Fr. Ermiš, farář v Bludově, jakožto předseda, nadučitel K. Krásný v Sudkově jakožto jednatel, JUDr. Fr. Jindra v Zábřežsku jako pokladník, ředitelem pak gymnasia jest Dr. Frant. Kahlík, který dříve o věc českou na Opavsku získal si zásluh nehynoucích.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 16. října 1897. 1 hl. pšenice zl. 7.95 až 10.0, žito zl. 6.70 až 7.00, ječmena zl. 4.90 až 5.20, oves zl. 2.80 až 3.35, proso zl. 4.00, 5.10, vikev zl. 5.— až 0.00, brách zl. 7.30 až 10.0, dočka zl. 14.50 až 15.0, jáhly zl. 9.00 až — 15.50, krup 9.— až 23.—, bramborů zl. 1.15 až 1.80.

(Zasláno.)

Od medic. autorit všele doporučené řecké víno s illicí prvého řádu **Mavrodaphne** 1 l. 1.50 půl l. 80 kr., v demijonu 1 litr zl. 1.65 dodává **H. F. SEIDEL v Praze**, Vodičkova ul. 30. Hlavní sklad pro naše země.

Též druhý druh, méně sladký: **Achater sec.** za stejné ceny. **K dostání také a v lékárně A. Spory.** **Český čestý koňak** v demijonu 1 litr zl. 3. — Nejvyšší vyznamenání slatá medaile na „mezimár.“ lékárnícké výstavě 1896. — Zásylky drahou i poštou. (180)

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Nábytek. Vybavy pro nevěsty.

Úplné zařizení do pokojů, salonů a ložnic.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

(25) v Hradci Králové

Svatojanské náměstí číslo 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelánových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.

Cenníky a nákresy na požádání frko.

Vývoz do všech zemí!

Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891.: Zlatá medaile. Na zemské hosp. prům. výstavě bulharské v Plovdivu 1892 nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodářsko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové 1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medaile s korunou. Na Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. i. cena. Čestný diplom N. V. Č.

Česká, na četných výstavách prvními cenami poctěná

továrna na piana, pianina harmonia a varhany

AL. HUGO LHOTA

V Hradci Králové

Filiální sklady: ve Vídni, III. Salesianergasse 31. v Brně, Orelská ulice č. 7., v Praze: Král. Vinohrady, Karlova tř. č. 8.

odporoučí českému hudebnímu obcenstvu své nejlépe osvědčená

piana, pianina

s anglickou rejstříkem i obyčejnou vídeňskou mechanikou nového smáčn s dokonalého provedení

a harmonia

evropské a americké soustavy všech rozměrů v cenách, při ladné zevní úpravě, zaručené trvanlivosti a vyrovnané uhlazené i vydatné zvuknosti neobyčejně levných.

Těm, kteří mají zájem o tyto věci.

Obrázkové cenníky na požádání zdarma a franko.

Záruka pétilletá.

Vývoz do všech zemí!

Oznámení!

K blížící se památce věrných dušiček dovoluji si ve známost uvést, že mám na skladě velký výběr

nejjemějšího hedvábného papíru všech odstínů též listy a dráty k děláni růží.

Ceny stanovím letos obzvláště levné.

Doporučuji také mým nákladem vydanou knížku: 210.

Všechna památka na zemřelé rodiče a dobrodince.

Vykonáte-li pobožnost tu, potěšíte duše svých milých více, než dáte li jim na hrob sto věnců. Cena 3 kr.

Ve větším počtu levněji.

K laskavým zakázkám se odpocouf

Jos. Špáta, knihař v Hronově.

Svůj k svému!

Velečtému obcenstvu!

Přesvědčte se, že mnoho výhodně i u našich svou potřebu podzimní, jak v trikovém tak i v bílém prádle pro pány i dámy punčoch, ponožek, rukavic, manžet, límců a nákrčníků, jakož i v lněném a bavlněném zboží se zaopatřiti.

Veledůstojné duchovenstvo upozorňuji na stálý hojný sklad

koláreků

ve všech číslech.

Podporujte svou častou návštěvou zase jeden solidní, český, křesťanský závod!

Prostí o vzácnou přízeň oddaný

Stanislav Jirásek,

speciální obchod klatavským prádlem v domě p. Hutly na Vel. náměstí.

Pro pány rodiče.

Ve všeobecně známém a plně důvěry posilujícím od c. k. místodržitelství ve Vídni schváleném ústavu pro křesťanskou výchovu, přístřeší, škol a jiných ručních prací přijímají se dívky již na celé levné zaopatření a ručí se za dokonalé vzdělání. Získávají v námečkách řád.

Ústní zprávu o úplné spokojenosti podá z ochoty důstojný pán Jos. V. Lukášek, duchovní správce Latr. ústavu a gymn. katecheta v Hradci Králové, pan Jan Chet, prokurátor v Seněčské poště Čáslav, pan Frant. Sedláček, rolník v Divišově poště Studeně na Moravě, pán Daniel Šebor v Strakoněci, paní V. Roudlová, choť vrchního úředníka státní dráhy v Písku, Nerudova ul. 960, pan Josef Fajst, čalouník v Klatovech. Písemní dotazy zasílány buď na p.

Anetku Eitterovou,

majitelku ústavu Vídeň VIII., Lerchenfelderstrasse, č. 46.

Novinka!

Praktické rychloprací stroje se ždímadlem

na nejvíce výhodné vzhledem k úspore času, mydla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prádlo trpělo, shotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nejnovější soustavy důkladně shotovované na ceny levné obdržíti.

Upozorňuji na dokonalé nejnovější řezací stroje excentrické a mlátičské stroje a kulídkovými ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karel Dušek, na sv. Janšském nám. v Hradci Králové a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

„V červeném domě“.

K. HERINK

v Praze, Malá Karlova ulice číslo 147-L., doporučuje

za ceny tovarů:

Koberce k potahování nábytku

Koberce na divany.

Koberce k postelím.

Koberce na stál.

Koberce na postele.

Raďte řádně kobercové vzorky! Udání jakosti žádoucí! (219)

Do Hradce Král. a východ. Čech!

Dovoluji si P. T. ctěnému obcenstvu oznámiti, že příchod k hotelu v „Adalbertinum“ již hotov jest a taktéž i vše zařizení uvnitř a proto žádám P. T. velect. obcenstvo o hojnou návštěvu. Chej každému

výbornou kuchyní a velmi dobrým pivem

hradeckým i plzeňským posloužit.

Zvláště činím velect. obcenstvo pozorná na veliký výběr

tu i cizozemských vín

ve velkém i malém. Proti hotovému placení 2% slevy nebo 4měsíční úvěr.

Veledůstojné duchovenstvo upozorňuji na pravá přirodní moštní vína.

Hostinské pokoje

čisté a vkusně zařízené jsou vždy k zadání.

Vlct. přísní P. T. obcenstva se doporučuje a o hojnou návštěvu prosí

Max Krístník,

náměstek hotelu v „ADALBERTINUM“ v Hradci Králové.

Železné

mříže, okna, okalice, dvře, vrata, ploty

Železné

konstrukce, vazby a mosty nejlépeji provádí

A. Rainberga,

veškeré zámečnické v Pardubicích.

Rospočty a ceníky zdarma a franko.

Dydrova žitná káva

jest nejlepší

přisadou kávovou!

5, 10 a 24 kr.

Víno

červené a bílé jakož i šumivé

nabízí

Správa vinařství

knížka 169

Milho z Lebkovic ze sklopě zámečnických na Mělníku.

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHOVĚ n. K.

nabízí na dobu podzimní

čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Raďte učiní jen malou objednávku na skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým velečtým a velectým zákazníkům za vzácnou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibují vždy vzornou, poctivou obsluhu. (15)

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí

nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené

úplné zařizení do pokojů

se dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného

pro pány a dámy, a židanky, stoly

opony a záclony do oken, hladké i sdrhované dle franc. způsobu. 151

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

SINGEROVY

šicí stroje

pro domácí potřebu, umělé vyřívání a průmyslové účely všeho druhu.

Přes 13 milionů

vyráběno a vyprodáno.

Singerovy šicí stroje též se světové pověsti pro svoji výtečnou jakost a velkou výkonnost, čímž se ode dávna výrobky Singer Co. vyznamenávají. Bezplatné vyučování též modernímu umělému vyřívání.

Singer Co. ako. spol.

Jihkova třída 270. Hradec Králové, Jihkova třída 270.

Drivějí firma G. Neldlinger.

Oltáře, sochy, obrazy
a veškerý kostelní nábytek
180 v každém státu
správně, solidně a čistě provádí
uměl. závod řezbářský a sochařský
pro práce kostelní.

Petra Buška synové
v Syrovově.
(Založeno 1852.)
Provedeno přes 200 oltářů. Nejlepší odpracování.
Množství vlastních nákrese a fotografií
k volnému nahlédnutí franco.

Ludvík Nejedlý,
dekorační malíř
v Novém Bydžově
dříve v Hradci Králové
odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních
malbě kostelů
při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého zpracování, restauruji staré maby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové.
Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpčty předloží.

Václav Zima,
vyrabitel hospodářských strojů
v Přepychách u Opocna,
vyrábí jako specialitu
čistící mlýnky na obilí
svého vlastního, patentem chráněného vynálezu, v době
nynější c) nejlepší známé
ŘEZAČKY
v noži uvnitř broušenými, za nejlepší uznání, 158
šrotovníky
s mlýnskými kameny, svého vlastního patentovaného vynálezu, jež velmi od jiných kamenných šrotovníků se liší, vynikající lehkým chodem a větším výkonem; **univerzální rychloprací stroje** se ždímadly, pro každou domácnost pro poloviční úsporu výloh prací nevyhnutelné.
Při všech výrobcích srdečně nejlepší jakost, solidní odměna, ceny mírné.
Cenníky na požádání zdarma a franco.

Pozor při koupi
pravé **Franck'ovy** kávy,
neboť v obchodě vyskytují se bedničky a balíčky,
jež nejsou
pravou **Franck'ovou** kávou,
nýbrž nápodobením, a prosíme tudíž by
se na
následující Ochranné známky a Podpis
přesně zřetel bral:

Heinrich Franck Söhne
Linz. Ludwigsburg.

CHOMUTOV, PARDUBICE, KOŠICE, LINEC 2/2, ZÁTAZ, BUKOVÁ

Právě vyšly České kalendáře
nakladatelství
J. STEINBRENERA VE VIMPERKU
Kalendář na rok 1898
předělán dle všech dřívější ročníky co se úpravy týče.

Velký Mariánský kalendář pro lid katolický, redigován od monsignora Ad. Rodlera, sídelního kanovníka v Č. Budějovicích, cena 50 kr.
Malý Mariánský kalendář, cena 30 kr.
Velký Národní kalendář pro čas a věčnost, cena 50 kr.
Malý Národní kalendář pro čas a věčnost, cena 30 kr.
Kalendář k uctění nejsv. Srdce P. Ježíše a P. Marie, redigován od monsignora Adolfa Rodlera, sídelního kanovníka v Č. Budějovicích, velké vydání, cena 50 kr.
Kalendář k uctění nejsv. Srdce P. Ježíše a P. Marie, malé vyd., cena 30 kr.
Svatá rodina, redigován od monsignora Ad. Rodlera, sídelního kanovníka v Č. Budějovicích, velké vydání, cena 50 kr.
Svatá rodina, redigován od monsignora Ad. Rodlera, sídelního kanovníka v Č. Budějovicích, malé vydání, cena 30 kr.
Kratochvilný slabikář a veselý kalendář obrázkový, cena 50 kr.
Veselý kalendář obrázkový, malé vydání, cena 30 kr.
Rečník. Kalendář pro zábavu, poučení i k užtku našich hospodářů, redigován od Josefa Dumka, člena rady zemědělské hrabovství Českého a redaktora „Pratých hospodářských novin“, cena 50 kr.
Vojenský přítel. Kalendář pro všechny příslušníky ozbrojené moci jako stále vojáka, záložníky, semakov obranu, domobranu, i koš i pro vysloužilce a všechny přítele vojenského stavu, cena 50 kr.
Český hasič. Věnovaný zábavě a poučení hasičů, jejich rodin a všech přátel hasičstva v zemích koruny České, cena 50 kr.
Zdať Báh! Obrázkový kalendář pro všechny příslušníky a přátele hornictví a hutnictví, cena 50 kr.
Svatováclavský kalendář pro katolíky, jejichž den života schyluje se k večeru a pro každý domeček, který má svůj křížek. S velkým tiskem, cena 50 kr.
Velký zábavný kalendář, I. díl, v tuhé vazbě s plátným hřbetem a zlatým titulem, cena 1 sl.
Velký zábavný kalendář, II. díl, v tuhé vazbě s plátným hřbetem a zlatým titulem, cena 1 sl.
Velký zábavný kalendář, III. díl, v tuhé vazbě s plátným hřbetem a zlatým titulem, cena 1 sl.

Ze hotové nebo na dobírku lze objednat přímo
v nakladatelství **J. STEINBRENERA ve Vimperku**
(Šumava)
aneb prostřednictvím každého knihkupectví

K „Černé“ kávě:
ku 4 lícům Srnkové - 1 líc Franck'ovy kávy
„Bílé“ :
ku 3 lícům Srnkové - 1 líc Franck'ovy

D. 2000 R. 4 HL. A. V. K.

Navštivenky
od
60 kr. výše
nabízí
B. knihtiskárna
v Hradci Kr.

(Zasláno.)
Pan Josef Krejčík,
umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.
Dílky: Bubna 612. — Sklad Elišvina tř. 24.
Křís se sochou Krista došel v úplném pořádku
a jsem úplně spokojen s provedením jeho. S díky za-
slám povinný obnos se srdečným přáním všeho dobrého.
V plné účtě
P. Jan Letošník,
farář.
V Čibuzi, 13. prosince 1896.

Stálá výstava v nově zbudovaných prodejních
místnostech.

HYNEK GOTTWALD,
továrna na železný nábytek
v Praze, Na příkopě, „U Špinků“
doporučuje veleobchodnímu duchovenstvu: 181

Koberce. Záclony. Závěsy do oken. Pokrývky na stůl. Pokrývky na postele. Prošívané přikrývky. Cestovní přikrývky. Vaky na cestu. Houně. Deštníky. Župany. Železné postele. Mosazné postele. Mycí stolky. Matrace. Stojany na šaty. Zástěny ke kamnům. Přístavce ke kamnům. Uhláky. Nábytek z obývaného dřeva.
Pravé perské koberce. Zahradní nábytek.

olomoucké,
svědomitě, pikantní chuti, kterým se žádné jiné nevy-
rovná, nabízejí se mírných cen. Sklady asi bedničku
obsahující všechny druhy na skoušku, odešli proli předem
zaslaným 1 sl. 80 kr. poštou. — Olomoucké sýrky
prodejší ve v cizině jako delikatesa! Adresa: (48)
V. Šindlerová Olomouc,
Zručná ul. č. 18.

Maliř a pozlaccovač
J. BARTA,
V RYCHNOVĚ N. KN.
Havlíčková ulice č. 197.
doporučuje se P. T. kněžstvu a patro-
nátním úřadům
ku pozlaccování oltářů, náhrobků
a veškerých potřeb kostelních.
Mimo to přijímá a vkusně provede
malby chrámů.
Vzorky předloží se na požádání.
Veškeré zakázky vyřizují se vkusně tr-
vale a levně. (18)

Kočáry

nejnovější soustavy, práce solidní,
ceny levné doporučuje

Čeněk Buben,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenan na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce státní bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenaní čestný diplom s právem ražení zlaté medailie s korunou. 78

Kupujte od svých, podporujte sami sebe!

Pravé přírodní

víno

1 litr za 28, 30, 40, 50, 60 a 80 Kč

doporučuje

185

obchod vínem firmy:

Alois Sláma

v Praze,

Kr. Vinohrady, nároží Palackého tř. a Skřetovy ul.
V sudech levnější! Cenníky zdarma.

Vinný ocet 1 litr 16 Kč.

ANT. DRAHOZAL,

pozlacovač v Humpolci

dovoluje si doporučit

své práce vld. duchovenstvu, sl. patronátním úřadům a ct. obecnstvu jak

ku zařizování nových i obnove-

vání starých oltářů, kazatelů,

soch, křížů atd. vše v nejlepším provedení za ceny mírné. 94

Vícero pochvalných vysvědčení po ruce.

FILIALKA

Živnostenské banky pro Čechy a Moravu

Královská tř. č. 12. V PARDUBICÍCH ve vlastním domě

Akciev kapitál 8 milionů zlatých. Rezervní a pojišťací fondy přes 2.900.000 zlatých.

Adresa pro telegramy: Živnostenská Pardubice. Účet v clearing poštovní spořitelny č. 830.389. Telefon č. 6

155 **S m ě n á r n a**

koupě i prodej všech druhů losů, cenných papírů, akcií, priorit, zástavních listů, dluhů i valut. Výměna a osazení tažených zástavních listů, obligací a veškerých kuponů. Poukázky na všechna bankovní místa tu- i cizozemská. — Zvláštní čile spojení s Amerikou, Zakázky pro burzu za podmínek nejvýhodnějších. Zálohy (půjčky) na cenné papíry a zboží za mírný úrok. Eskont směnky a jich umístování (domicily). Uchovávání cenných papírů. — Obstarávání vinkulací a dovůlkací. Přijímání vkladů na spořitelni knížky na pokladniční poukázky v běžném účtě a na účet girový proti vydávání čeků. Konvertování a obstarávání půjček hypotečních a komunálních. Komisionářství pro cukrovary, prodej cukru a petroleje ve velkém

Svůj k svému!

Vyznamenan na výstavě v Hradci Král. r. 1894
zlatou medailí a diplomem.

**UMĚLÉ
ZUBY**

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu a nižší ceny než všude jinde.

Ctění přízni obecnstva poroučí se v účtě plně

Josef Časlavský,

zubní technik 88

Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

Svůj k svému!

V. VACEK,

závod školkářský

v Pamětníku u Chlumce n. C.

našim

pro zimní a jarní vysazování stromy o-
vocné vysoké i kraky, sazenice pro živé
ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stro-
my pro stromofadí, pláškata atd. Statistice
sazenic v násoh. Levné ceny — Výboras
zboží. — Poučný cenník zdarma.

Tovární sklad obuvi

firmy Al. J. Nejedlý v Kuklenách nachází se
v Hradci Králové
u pana A. Dvořáka

v domě č. 166 na náměstí, vedle c. k. soudu
kde lze dostati krásné a solidně pracovanou
obuv z nejlepšího materiálu, od nejjednoduš-
šího až do nejjemnějšího a elegantního
provedení.

Výhodná koupě

pro každého.

Veškerá obuv zhotovena jest s křes vy-
robené ve vlastní parostrojní koželuhně a
můžeme tedy za solidní materiál ručiti. 129

Hospodyně

se přijme hned na fars v Otáskách u Nového Města nad
Metují buď svobodná aneb bezdětná vdova, nejméně 40
roků stará, obou jazyků zemských mluvná, zachovalá a ve
vedení takové domácnosti obeznalá. Dálší dohodnutí ústaě.

Pravý nezkažený

včelí med

čistí krev naší, podporuje pravidelné trávení
a sílu naše tělo. Zvlášť se hodí dětem chu-
dokrevným, bledým, lidem slabého žaludku
a sotavujícím se. Zprávné poučení přídáno
(174) je ku každé láhvi medu.

Zaručeně čistý med lze koupiti
u Antonína Šejnohy,
okráte na velké podání v Hradci Král.

Socialně politické spisy

Rudého Vrbý.

- 1) Národní sebeobrana 2 al. 30 kr.
- 2) Budoucnost národa 1 . 20
- 3) Otázka zemědělské 1 . 20
- 4) Socialně-demokratická společnost . . . 1 . 20
- 5) Boj proti klerikalismu 40
- 6) Povaha moderního kapitálu 1 .
- 7) Hříchy společnosti 20
- 8) Dělnictvo v boji za své práva 1 . 20

Spisy lze nejlépe objednat u spisovatele Rud. Vrbý
v Prácheňské ul. v Praze. Pošta v místě.

K příští stavební saisoně

doporučuje

lesní inspekce v Týništi z vlastních lomů
v Otáskách blízko Vojenice

kamenné desky

římsové, chodníkové a schodové.

Upozorňujeme zejména na siličnost

v plotnách kanálových.

Blíží správy obdrží se

★ v hotelu „Adalbertinum“. ★

Objednávky přijímá a dotazy zodpoví

(217) lesní správa v Týništi n. O.

**ANDRÉE
CHEVIOT**

Novinka na menčíkovy
v moderní barvě dra-
pové.

Metr zl. 3.40.

Na menčíkov neb oblek
stačí 3 metry.

Vzorek této látky, ja-
kož i bohatý výběr mo-
derních druhů na obleky,
svrchníky, zimníky a
menčíkovy jen zru-
čené jakosti a v mir-
ných cenách se na po-
žádání k nahlédnutí
franko zašlou.

První český zasnř.
závod

ED. DOSKOČILA,
v Choceň.

JAN STOUPA

v PRAZE, Václavské náměstí čis. 32.,

doporučuje:

**Koberce
Záclony
Pokrývky**

všech druhů, a sice: Stádkové koberce, koberce
před pohovky, salonní koberce, předložky k lůž-
kám, lambrékyny.

látkové, marokánské záclony šitilkové, portiéry, zá-
clony krajsové, záclony bílé, creme neb barevné, zá-
clony muselinové, tylové, záclony jednoduché (story).

na stoly, viněné neb plyšové pokrývky na
lůžka, příkrývky flanelové, valchované i se
světí velbloudí, příkrývky cestovní, plaidy, ta-
pany, havelky, deštníky pro pány, eleg. deš-
tníky dámské atd. 28

Úplně ilustrované cenníky zdarma a franko.

**Umělecký
závod**

10) pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Odborný závod
pro malbu oken
chrámových.

Sešmkrát prvním
cenami vyznam.

Respekty, nártky atd.
jaké i veškeré rady
obdobné zdarma.

Žádné

sesouvání

a sřícení se studní více!

Čteným správným obel, pivovarů, cukro-
varů, vůbec všech průmyslových podniků,
jakož i pp. stavitelům a soukromníkům
při zařizování nových studní, dále čteným
správným dolů při stavbě šachet nabízí se
nížepeaný stavitel c. k. priv. bezpečných
zdravotních cementových studní a šachet
ku provádění těchto ve sárkách. Studně
tyto předělí všechny až posud užívané ne-
jen tím, že stavba jejich jest úplně bez-
pečná a lehou k provedení možná i v té
nejvyšší pódě, ale hlavně tím, že každé
soudržení vody, vzniklé prosakováním
roslinových výkalů zemi, úplně jest vylou-
čeno, což jest velikou výhodou svláště
tam, kde se studně s nedostatkem místa
těsně při stolkách nebo sáchodech zaklá-
dají musí. Stavba studní těchto jest po-
měrně s menším nákladem spojena než u
studní obyčejných, nač svláště uposor-
ňuji. Laskavé nabídky zasílány buďtež pod
adresou:

Věkoslav Navrátil,

úřadně oprávněný stavitel c. k. priv. bez-
pečných cementových studní

Letňany, pošta Velké Čakovice-
157
Praha.

WALDEK & WAGNER

v Praze

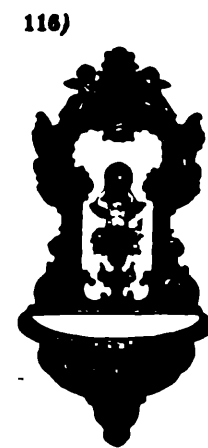
c. a k. dvorní dodavatelé.

Úřadně oprávněný závod

k zařizování vodovodů

pro obce, velkostatků, továrny, lázně
atd. Nejpraktičtější anglické a fran-
couzské klesoty. Sprchy, hydranty
pouliční, požární a zahradní. Vodo-
měry. Roury Hadice. Stříkačky. Fon-
tány. Čerpadla všeho druhu. Mon-
táže proti záruce vlastními montéry provedena po-
skytuje i zabezpečení proti zamrznutí.

Cenníky a podrobné rozpočty zdarma a franko.

OBNOVA

Číslo 138.

V Hradci Králové, dne 29. října 1897.

III. Ročník

Jindy a nyní.

Pobyl jsem jednou též ve vláckých Benátkách. V rozličných hodinách nočních slyšel jsem z různých stran šlahol zvonů. Tázal jsem se sklepníka, cože značí to zvonění. I odpověděl mně: Mnichové jdou do choru. Překvapilo mne to. Řekl jsem sám k sobě: V novověké Itálii zachován tedy etihodný obyčej staré církve. Středověk a nový věk jest tu pohromadě. — U nás zachován obyčej ten jen jednou za rok o vánocích. Jen v posvátnou noc tu spívá „jitřní“ chvály duchovenstvo i lid Hospodine. — Je to skrovný zbytek bývalé pevné víry a radostné pobožnosti předků našich. — Minuly ty časy, minuly. Tak bývalo jindy. A nyní? — Nyní v době velkolepých vynálezů vynalezli jsme si nový způsob „jitřních“ chválospěvů čili jak lid říká „hodinek“.

Nedávno spívali je páni v říšské radě. O půl noci rozezvčela se hrdla jejich a byl to nealýchaný dosud chválospěv, jež zaspívaly nejnižší vášeň lidské. A jeli tomu tak, že se přisli mnichové občas po hodinách i bičovali, tu musíme říci, to že bývalo jindy. Nyní mají k tomu páni zákondárci pěstě, lineasy a železné rámy. — Jindy a nyní! — Pochmurný středověk se svou zasmušilou pobožností a se svým truchlým chorálem jest překonán. Máme za to nyní veselou říšskou radu s moderní hudbou. — Ale jako každá věc svou špatnou a dobrou stránku mívá, tak je to i s těmi novověkými „jitřními“ chválospěvy na říšské radě. A co je tou dobrou stránkou jejich? Jest to vážné poučení pro lid, které bych asi těmito slovy vyjádřil: Národové koukejte se, jak je to ošklivé, když si lidé nadávají a se perou. Tak jen se honem smířte, ať to Boží slunéčko již brzy v míru svítí na Rakousko blaženě.

Jindy a nyní! Bývali v Čechách v tom temném středověku loupežní rytíři. Nejkatoličtější král Karel, otec vlasti, je pronásledoval, jejich hrady páčil a jejich urozené osoby věšel na stromy. Tak bývalo jindy. A nyní? Nyní jsme si vynalezli nový způsob hradeb loupežných. A kde jsou? Necht nikdo nemyslet, že hradem loupežným nazvu burau a loupežnými rytíři podvodné a lichvářské řidy. Ne, to neřeknu. A co bych z toho taky měl? Rušil bych veřejný pokoj, a to nechci. Kdybych řekl, že hierarchie s jejími velkými statky jest tím loupežným rytířem, to bych veřejný pokoj nerušil, ale těžko říci, co není pravda. — A abych řekl, že v Prusku je loupežným rytířem ten militarismus — (vojenství) — jenž vyssává nesnesitelnými daněmi obyvatele, co mně je do Pruska? To ať se vyssává, jen když to u nás není. A tak kde jsou ty loupežné hrady? Jsou to jistě radikální redakce a tiskárny. Čest jest dražší statek, než peníze. A o ten tak drahocenný statek olapují ti moderní rytíři bez kobyli každého, kdo svedobně myslí a mluví. Nemyslim, že takovým rytířem jest jedině a pouze svobodomyšlný redaktor. Ten chudás je tak asi „panošem“, neli ještě méně. Ten se při tom sotva nají. Ale tiskárna má hlavní zisk. Tiskárna musí se zaměstnávat a vyplácet, tak páni a panošové hbitě do díla. — „Co se nejvíce čte a platí, to musíte psát, rozumíte. Tak těžká věc to není. — Především přepadejte klerikály a to ve dne i v noci; potom ostatať naše odpůrce. Ale ne abyste dělali jen a jen politiku.

Osobní nectné skutky a když jen trochu jest možná, takhle třeba i cizoložství a na kněze podobné věci, pište, ať to je pravda neb není. — Čest musíte brát, to nám vynášejí nejlépe. — A jeli majitelem listu nějaké „družstvo“ s nějakým doktorem v čele, tak musíte psát, že jen jeho srdce vřele pro národ bije a jenom může býti spasitelem národa. Ostatní jsou všickni zrádci a blbeci. Ne abyste někde problemli, že se srdcem má rozuměti páně doktorova kapes, a spásou národa, že je jeho etičádost, která ho šene za man dátem polaneckým.

Jindy a nyní! Jindy loupežný brad zapalovali a rytíře věšeli — ale to bylo v tom temném středověku. Nyní? — Nyní se na to najme „katolik“ ne jsvobodomyšlnější doktor se zdravými mluvidly a hybným jazykem. Svědomí k tomu třeba není! ba to by překáželo. K němu se přibře několik „opravdu“ svobodomyšlných katolíků,

něco belvetských sedláků, dva neb tři židé, a vši na pranyři na novo o čest oloupemý — lupičovi se blahopřeje a jest od tobo dne zapeán v národní martyrologium (seznam mučenků). Dobrá stránka při tom je ta, že za dnů našich může více lidí štádovati, najdou obživu všickni.

Jindy a nyní! Jindy býval katolický pohřeb výrazem té pravdy: Uloženo jest lidem jednou umřítí a potom bude soud. A proto byl jako jedinou velikou prosbou: Miserere mei Deus! Smiluj se nade mnou Bože! Při tom všem však jevila se veliká účta porůstalých k nebožtíkovi tím, že jeho nejbližší si jej k hrobu nesli a lásku svou modlitbami a dobrými skutky mu prokázali. Na hrobě stával prostý kříž s výrazem naděje v život věčný a vzkříšení. A nyní? Nyní už žádný člověk na světě neřeší, leda tak ta nějaká babka středověku. Nyní je pohřeb vítězoslavný pochod, na počest velikána neb i velikanky ustrojený. Nositi tělo jeho, to je zastaralé; bolí ramena, k tomu jsou kobyly. A modlití se za zesnulého? Snad nemyslíte, že je na věčnosti v nějakém trestu? Ach! Vždyť on byl zde purkmistrem, poslancem, vlastencem? Vždyť on byl tak něžným manželem a věrným jako skála! Vždyť on byl lidumilem, jako jich je málo. Koukejte vždyť po něm zůstaly jen tři činžáky a villa. Nel Modlití se, to je středověk! Věnce a hodné věnce, třebaš na vůz věnce; on si to zasloužil. A na hrob kříž nebo svíce? To bývalo jindy! Nyní „na dušičky“ vytáhnete ze skříní staré věnce a šabory, kupte věnce nové; dejte visítky na hrob našim velkánům, a na štědrý večer na hroby dítkám oříšky a vánočičky. — Porce pečené a litr pizeňského není ještě v módě, — ale při těch obrovských krocích, které vzdálanost dělá, kdo ví, nebude-li to modou. — Tak to je nyní! A dobrá stránka toho záleží v tom, že se spotřebuje na věnce jen drátu na tisíce zlatých, ale chudina hladová a v uzavřeném území české děti škol nemají.

Jindy a nyní! Jindy ovšem lidé bez vad nebyli. Ale tolik jest jisto, že národové za dob víry žili šťastněji, blaženěji; tolik jest jisto, že za dob víry národové mohutni. Nyní jsme odpadli od Boba, a šťastnějšími, blaženějšími nejsme. Naopak! Kam se ohlédneme všude steek a rozervanost, ať tak mnoho, že se život stává břemenem. Nyní mizí z rakví kříž a hřbitovy posety bývají věnci, — a nepřátelé naši chystají nám rakve a z vlasti naší má se státí rozšířený hřbitov Slovanů. — Národ, který už ani na hřbitovech se nemodlí, přijde o život.

Školský návrh Ebenhochův a jeho nepřátelé.

Nejprudčí agitaci proti školskému návrhu Ebenhochovu zahájili socialisté; prozatím uspořádali protestní schůze v Praze, v Plzni a v Ústí n. L. Zde vysýval dělnictvo řečnick Tobiasch, aby se vši rozhodností vystupovalo proti pozemštění a sklerikalisování školy, ana doba naše patří prý vědě a pokroku a nikoli zpátečnictví a protože prý dělník nemůže dětem svým dáti nic jiného, než dobré školní vzdělání.

Jak ta věda socialistická vypadá! kam socialistický pokrok spěje, to český lid již ví; páni se chtějí dělit s těmi, co něco mají, aby na útraty pracovních a šetrných lidí dobře se mlti mohli. Ze v posílání dítek svých do školy nejsou nejpilnější — zvláště na venkově — to jestprce také známo. O opravdovou vědu a pravý pokrok se socialistům tedy asi sotva jedná.

A jedná se pántum socialistům snad o českou národnost? O tom pochybujeme ještě více. V úter-ním odpoledníku „Nár. Listů“ se o nich píše: „Socialní demokraté v rakouském parlamentu a s nimi také tak zvaní Čechové Hybeš, Steiner, Vrátný a všichni ostatní, kteří se vydávají za Čechy, jsou spojenci nejzuřivějších nepřátel českého národa a jazykových výnosů, proti kterým zahájili obstrukci.“ Předminulou neděli potvrdili pravdu tohoto tvrzení socialisté českobudějovičtí, kteří při volbách do okresní nemocenské pokladny spojili se tam se šidy a Němci pod vůdcovstvím

dr. Israele Kohna a Josefa Taschka úhlavních to nepřátel všeho lidu českého na Budějovicku.

Poněvadž socialistům nejedná se ani o vědu, pokrok a národnost, nemůže český národ ovšem s nimi jíti. Český lid však také ví, že socialisté jsou přátelé volné lásky a celý český národ dnes ví, jak nesmrtelně se pan Tomáš Garryk Masaryk a krajní radikálové blamovali, když pro sirotky nebezpečného anarchisty Kříže vybrali několik set zlatých milodarů, které pak choť vězněného Kříže s jiným anarchistickým milánem prohýtila a tak na účet národa dobře se měla. My chápeme jediný důvod socialistů proti Ebenhochovu návrhu: socialisté jako přátelé volné lásky se svého stanoviska nemohou horovat pro Ebenhochovu náboženskou školu, která usiluje zvelebit výchovu náboženskomravní, která chce prodloužit kázeň školní na mážež 16—18 letou, která nejen v čas pravidelné návštěvy školní od 6—13 let, nýbrž i pak v opakovacích hodinách chce žákům poskytnouti takové vzdělání, které v praktickém životě nejvíce by jim mohlo posloužit. Socialisté nemohou potřebovati zvýšení kázně, mravnosti a pravého vědění, poněvadž rozumný chudý lid by jim pak na lep nesedal a neočekával by spásu svou od zničení křesťanské rodiny a soukromého majetku.

Čeští katolíci a zvláště kněží vždy se drželi základního programu českého národa. Agitatori, kteří namlouvali českému lidu opak toho, sami svému tvrzení nevěřili. Ačkoli mladočeská strana a její noviny nikdy nenadržovaly katolíkům, ba klofily je, kde mohly, přece katoličtí kněží a voličové ihned začali podporovati mladočeské kandidáty, jakmile vystoupili proti nim socialisté. Katolíci snášeli se také s umírněnějším učitelstvem ačkoli věděli, že lásce jeho se neteší. S umírněnými živly budou hleděti na dále vyjiti. Nikdy se však se neshodnou s učiteli radik. pokrokařskými, kteří vlády podporují socialisty, škůdce víry, křesťanské rodiny a českého národního, samosprávného a státoprávního programu.

Odpor tří mudrců od východu — známých učitelů Holasa, Mikury a Schustra vysvětlujeme si jen jich neobyčejnou láskou k socialistům, s nimiž táhnou za jeden provaz. Nábožným jest pan Holas nesmírně. Když se děti modlí, dá ruce za panimámu a lelkuje na podlahu; zkoumá patrně jakou osnovu tam předou pavouci. Pan Schuster má ovšem klerikály a sedláky od jakživa k smrti rád, jenom že páni rolníci té jeho lásky nechtějí věřit. Pan Mikura, který patří do třetice těchto nesvatých tří králů učitelstva na Chrudimsku, aspiruje patrně na křeslo ministra vynučování, neboť jest ukrutně chytrým politikem. V „Budči“ chrudimské žádal totiž poslance pana Udržala, aby Mladočeši hlasovali nejen proti školskému návrhu pana Ebenhochu, ale vůbec proti všem návrhům od klerikálů pocházejícím. Židovští liberálové, kterým se jedná o zničení většiny, by měli tohoto svého vynikajícího spojence, totiž pana Mikuru v Třebířích u Chrudimi zafasovat do zlata a radostí okolo něho tancovat, jako kdysi židé tancovali okolo zlat. telete.

Slavná „Budeč Poděbradská“ patrně „Budči Chrudimské“ její tři velikány závidí, a proto ve schůzi své v Nymburce odbyvané vyslala do boje proti návrhu Ebenhochovu také svého Goliáše, jmenem Smutného, který pochází z nejslavnějšího sídla českých hus, až ze Sadské. Tento přeučený pán, který patrně žádné hlouposti nevyštěbetá, když jí neví, neměl sice na sobě šelmo-smrtice pana nebožtíka Pacovského v tom světo-borném okamžiku, když skutkem dával odpověď oněm „dravcům“, kteří prý se (kdy a kde?) na hrob Lindnerův vrhli, a když před tvář celého národa oznámil, že české učitelstvo se octlo v rozporu — s poselstvem českého národa.

Zmiňuje se o učitelském sjezdu v Kutné Hoře a nedorozumění, které tam povstalo mezi pány poslanci Pacákem, Sehnalem, Pláčkem a učitelstvem, pravil pan Smutný dle „O. N.“: „Kdežto učitelstvo vidí — a zde před tvář několika členů našeho poselstva tvrdilo — že návrh Ebenhochův je návrh stlačovací, poselstvo nechce toho připustiti, konejšíc nás, že není pro nás (v Čechách?) obav. Avšak učitelstvo české nechce klerikální školy ani pro jiné země a ukazuje na nebezpečí, že by se odtud

Velké slovo sedáckého Mismarka bylo vyřčeno. Svět se ovšem po něm nezafřs' a pan hrabě Bardeni ani brvon neškubl. Nevíme, co se dále dělo, zejména na Kapitolu v Sedácké, ale pan dr. Ebenhoch jistě po řeči pana Smutného svůj humor neztratil. My jsme se upřímě řečeno při četbě řeči pana Smutného veselé pobavili. Kde pak jinde nalezneme člověk takovou bloubkou myšlenek, tak diplomatický bystrozrak, tak fascinující výmluvnost?

Za příkladem statně v před!

Než akce mnohých, směřujících k jednomu a témuž účelu musí být dobře zorganizována, musí být jednotná. Proto healem všech katolíků budíž: Jednejme svorně, spojenými silami, sjednotně se ve spolky, poznejme se na sjezdech, dejme světu poznati, co jsme a co chceme! — Staletou zkušeností potvrzeno je pravidlo, že sjednocenost dává sílu. Sjednocenost shromažďuje rozptýlené síly, trpaslika přetváří v giganta. Katolická organizace musí být odleskem organismu lidského. Jako v něm panuje consensus unius, conspiratio una, consentientia omnia — tak musí být i mezi námi souhlas a sjednocení).

Po romantické Venezii živý Milán pohostil přijal nadšené účastníky XV. italského katolického sjezdu. Zdařil se nad očekávání skvěle, ba převyšil všechny ostatní. Jeho čestným předsedou byl zmíněný neohrožený kard. Ferrari; skutečným markýz Vattinec Bottini di Lucca, jednatelem pro Rezzara z Bergama. Bylo odbyváno 5 veřejných schůzí za ohromného účastenství 4—5 tisíc lidí všech tříd. Zvláštní zmínky zasluhuje klassické úvodní řeč kard. Ferrari-ho, v níž mistrným spůsobem rozvinul celý program katol. akce v Itálii; jeho řeči důstojně po bok se staví řeč hrabě Paganuzzi-ho o účelu sjezdu. Neméně skvělosti byly řeči advokáta De Moiana o poslání propeřství, P. Zocchi-ho o vědeckém katol. tisku, P. Mattiussi-ho o katol. školství, pro Sommarchi-ho o náboženství ve školách, univ. studujícího Tovini-ho o téžs předmět Radini Tedeschi-ho o společné akci katol. laiků s klerem, dra. Sacchetti-ho o polit. volbách, vévody dona Albertana o založen

Sjezd tento, jak jsme již pravili, přivítal
známou svým vědecky dosavadní. Nejlepší dokla-
zem toho jest otevřený list italského nadnáctva
lombardeckému episkopátu, plný jedovatého nářítí,
a pak výnos ministerského předsedy Radin-
ho směřující ku potlačení katol. spolkového života
v Itálii, nepočítaje v to více méně bruté útoky
liberalní žurnalistiky. Italští katolíci si ten výnos
pana ministerského předsedy co nejmenší berou a
budou bráti k srdci, protože ni v nejmenším ne-
překročili meze loyality. —

Nejinak počínají si němečtí katolíci. I oni pracovali a dosud trpělivě pracují hlavně na sjednocení. Dějiny těchto jsou oděskem veškerého kat. života v Německu za posledního třicetiletí. I dnes mnoho očekávají od svých sjednáčů. Poslední slovíli dne 29. srpna t. r. v Landsburtu. Počet účastníků páchil se na 10.000. Předsadou byl římský poslanec Bachem, místopř. baron Hermann, jednatelem Hotter a Reellehrer, baron Ows, sudí Giessler. Zaslány byly telegramy oddanosti sv. Otci, knížeti Luitpoldovi a císaři Vilémovi. Kníže Löwenstein a Porsch promluvili o římské otázce za živého souhlasu přítomných; pak pojednáno o souborji, školství atd. atd.

Než je též nutno, by se veřejně a společně rukovalo nejen o akci křesťansko-socialní, ale — třebaš lidčeji — je na výrost žádoucnno, by se studovaly společně ideje a katol. vědy, by se žádost učinilo nejen potřebám praktickým, ale aby se též v patřičné světlé postavily vědecké principy. I věda musí se postaviti na základ křesťanský. Za tímto vaneteným účelem pořádán byl velký katol. mezinárodní vědecký kongress ve Frýburce ve dnech 16—21. srpna t. r. Předsednou byl baron Hertling s mni- chovské university, professor filosofie. Jeho úvodní řeč: „Zda máme katolickou vědu?“ pou- kala se s velkou pochvalou. Celé jednání bylo roz- děleno na 9 sekcí. Nejživěji bylo debattováno o vědách socialních.

Veškeré pozornosti zasluhuje též interna-
cionální kongres na ochranu dělnictva pořá-
daný v Curichu ve dnech 22.—26. srpna t. r.
Charakteristické je, že vedle soc. demokratů se
ho hojně účastnili katol. socialisté.
Jisto je, že zde katolíci dosáhli velkého mravního
vítězství. Katol. delegáti se sjednali s účastníky 80
byli mezi nimi: Decurtius (Švýcar); dr. Hilbe
Müller, far. Farschner, prof. Beck (Němci);
pl. Vogelsangová (za Rakousko); prof. Toni-
olo, advokát Serralunga (za Vlachy); Gaato-
de Viart, abbé Daens, D'Augustin (Bel-
gové); abbé Lemire (za Francii). Mimo to účast-
nil se též velký počet předstáv katol. dělnických
spolků, obzvláště francouzských.

Byly zde zastoupeny hlavně dva proudy katolický a soc. demokratický. Třetí, liberální, zůstal nezastoupen. Katolíci byli v menšině, třetí pětina všech účastníků. Vzdor tomu vedli si zjednotit váhosti a svých protivníků, proti nimž bojovali s odvahou, chladností a úspěchem.

Naše sjezdy všem, kdož dobré vůle jsou, poskytují vhodnou příležitost ku společné sjednocené akci. Jejich účel je srozumitelný; pracují veřejně, netají se tím co chtějí, jako to činí soc. demokracie a hlava její židovská freimaurerie. Všechny

Chráňme se toho, kteří svou nešťastností a
ohrožeností dávají nepřátelským živlům na pospas.
nešťastnější naše města, ba celá kraje. Necht sami
jednou za sebe zodpovídati. My však, jako dobří
vojáci, pracujeme. Laboremus! Kde chce mít
shnilý pokoj, ať si ho má. My s důvěrou v Boha,
pracujeme jednotně a svorně pro věru a vlast.
Laboremus! Pracujeme!

Krize na říši u radě a v celém mocnárství. President posílá sněmovny dr. Kathrein vzdal se náhle presidentství. Uličnické vřetnosti na říšské radě učinily ho nervosním, mimo to jako rozený Němec zdržel se ostře zakročiti proti liberálům a tak působil opět mrzutosti pravici. Aby nemusel a louže do bláta, ujel do říšské rady. Mezi kandidáty ministerství se jmenují dr. Ebenboch, někteří český velkostatkář nebo dokonce umírněný liberální velkostatkář. Dnes přijme císař, vrátiv se z Budapeštu do Vídně, místopředsy Abrahamevici a dr. Kremát. Nepodařili se urovnání nynější smetky na říšské radě, pak se připouští možnost ústavní změny v Rakousku. Vypovězení Maďarů již s možností touto počítají. Nechtějí sice zrušit pragmatickou sankci a rozdělit říši, plaší by milostivě i dosavadní příspěvek na společné záležitosti, avšak uherský předseda ministerstva — v zastoupení přý ministra zahraničních záležitostí — žádá by zahraniční politiku Uher, ministr honvedy by žádal vojenské záležitosti Maď — přý v zastoupení společeného dosud ministra války, a Uhři by si upravili též celá a obchodní smlouvy. Plán Maďarů není tak špatný. Chtělý proměnit Rakousko-Uhersko — v Uhersko-Rakousko, chtějí zkrátka opanovati celé naše mocnárství. Jednu společnou vládu by ovšem měli všichni národové rakouští, vládu židovskou. V Uhrách neovládá dnes veřejné mínění a vládu šlechticů, ale židovští milionáři a novináři, kterým za různé dráctví až padesátitisícové správní radství v železničních, bankovních a průmyslových podnikcích jména svá propůjčují a státníují schudlí šlechtici a dříve nejslavnějších rodů uherských. Ze Němců zdá se jedině Luegrova strana chápati, že Maďarů chtějí i Němcům rakouským zakroužit krk.

Dr. Kramář píše o politické situaci v „České Revně“: „Jak by bylo hezké, kdyby mladočeský radikalismus pomohl německé obstrukci ze slepé uličky, donutil v nynější situaci mladočeské poselstvo k „nejrozhodnější opozici“ a pomohl zase Němcům do sedla! A na tém starým Němcům, té slabé, bezmocné literární straně, nabízní Němecstvu zfanatisovanému do krajnosti proti všemu, co není německé. Hlavní list vídeňský (fr. Pr.) byl dost naivní, že své sklamání a svou zlobu otevřeně přiznával — a v českých listech se to otiskuje jako pozoruhodný hlas — proti mladočeské delegaci. Opravdu až dojmavá naivnost — anebo něco horšího. Radikálně pokroková strana volá národ do zbraně proti straně svobodomyšlné, poněvadž prý zradila mladočeství! Bohudíky, že strana svobodomyšlná setřásla se sebe konečně poslední zbytky politiky velkých frásí a malých skutků, politiky, která utracovala mladé síly a svěží energii na bezúčelné bouření, jež na nejvyšší prospívalo těm přátelům českého národa, kteří dočkati se nemohli příležitosti, aby nově bnutí českého lidu lámali persekuci a policejní politikou. Bohudíky, že na dlouho pominuly doby, kdy nutili nás, abychom měli za národní hrdinství, když někde v noci použito nepřítomností strážníků, aby pomazány byly dvoubřavé orly a poštovní schránky. Poštovní schránky a orly oči stili, a „Cislaiztanismus“ zůstal jak byl . . . Nedivte se, že zahostilo se v českém lidu tolik skepsy a nedůvěry k hrdinným frásím! Tu chcete, aby český lid dále šel po cestě planých demonstrací? A to chcete dnes, kdy vidíme, že všechno, co je nacionálně německé, bouří u nás nevidaným úsilím proti pouhým ministerským nařízením, podporováno mocnou žurnalistikou, silno projevy z Německa, projevy německých professorů, politiků, celé německé žurnalistiky, a přece bez výsledku. Za jazyková nařízení Rakousko v základech se otfárá, pravidelné funkce státu jsou přervány, zákonodárství nepracuje — a my máme lidu slibovati, že mu dobudeme celého státního právařásem? Kdo může a smí žádati od nás takové klamání lidu? Nebyla by to nējhorší, nepromínutelná nepoctivost? Mohla-li se taková velká prázdna slova omlouvatí dříve politickou naivností a lehkověrností, všeobecným utlačením, dnes by to bylo takové sliby úmýlnou lží a klamem. Taková politiku musíme přenechatí těm, kteří nikomu na zodpovědní mohou v politice dělati, co z nejob-

aktivnějšího svého stanoviska za dobré uznají. Ale ovšem, my srádlí při svobodomyšlný program, zaprodali se klerikalismu, srádlí moderní školu! Především těžko chápati, odkud se najednou vzalo takové nadšení u nás pro tu novou, baresektrickou školu, kde se smí českému vlaste ctví učiti jen tak úkradkem. Vždyť snad posud chceme školu svobodnou, ale svou, českou školu! A tu přec můžeme mít jenom autonomisací školu. Anebo snad máme býti proti této autonomii ve školství, aby si alpské Němci nezměli zářiditi svou školu, jak se jim to líbí? Platí nad autonomií jen pro nás? Ostatně zdá se, že není dnes právě nejvhodnější doba pro svobodomyšlné missionářství v alpských zemích, kdy všemi silami musíme bojovati proti útoku spojeného Německa za práva a svobody jazyka svého, a kdy alpské Němci jsou jediní, kteří věrni svému národu přejou stejné právo také ostatním. Máme snad my pomáhati k tomu, aby v alpských zemích zvěščen byl vliv německo-nacionálního učitelstva, jakož vidíme v severních Čechách? Je to v prospěchu národa našeho, aby také v alpských zemích poroučela nejkrasnější německá strana? Ne, budme svobodomyšlní, doma, pro sebe — ale nevnucejme nikomu své přesvědčení... Rozsudek přijata sborem důvěrníků (v Praze) otevřeně a upřímně prohlásuje, že není více místa pro politickou romantiku. Dr. Kramář obhajuje dále nynější mladočeskou politiku etapovou čili drobečkovou a praví, že centralismus, založený na převaze německé strah sice podmínky, které jej činily možným že však prostou setrvačností bude se držeti ještě dost dlouho, třeba visel, jak řečeno ve vzduchu. Pak pokračuje: „Ale boj proti němu bude snadnější a výslednější, poněvadž strahil na ceně i v očích těch, kteří posud jej měli za jedinou spásu říše. To tím spíše, protože za Němce, s kterými jíti nelze, nutno hledati náhradu — a tou jsou Slované a konservativní Němci. Autonomistická pravice s její programem autonomie (samospráva) a rovnoprávnosti je historickou nutností, ona je nutným článkem, ve vracení se naší polovice říše k přirozeným základům, které opustil absolutistický centralismus. V tomto rozvoji, nutném a nevyhnutelném, my Čeové musíme státi v první řadě, se starým programem, programem státního práva a rovnoprávnosti. Čím více naše váha ve státu bude růsti, tím rozhodněji a pevněji musíme státi za ideální, opravdu český program rovného práva všem národům. Budoucnost nesmí být: na místo Rakouska německého Rakousko slovanské, nýbrž healem pro budoucnost musí být: Rakousko stejné spravedlivé ke všem národům, královstvím a zemím, beze vši umělé převahy jednoho nad druhým. A k té budoucnosti jdeme — a nikdo víc jí neslouží než německá obstrukce. Dr. Kramář měl vzácnou odvalu, říci českému lidu kus pravdy. Jsme pře svědčení, že by byl pověděl ještě více, rozhodněji a otevřeněji, kdyby jako poslanec nemusil mít ohledy na své poslanecké soudruhy a na spodní radikální proudy ve voličstvu. Pravdu bývá nebezpečno říci, neboť snadno se naleznou Jakobíni, kteří srážejí hlavy anebo připravují o moudrét. Časy se brzy ovšem zase mění, a pak srážejí hlavy Jakobínům, až problémé a přijde k rozumu.

Dr. Mělník uveřejnil o nynější politické a parlamentární situaci v lineckém „Volksblattu“ článek, v němž praví: „Dvěma dny prázdné, kterých vyprosila sobě od presidenta dra. Kathreina obstrukce a které jí tento povolil, poskytnuta byla příležitost k rozp. své o situaci. Návrh bar. Dipaula není dokonce pokusem o přiblížení se katolické strany lidové klevici o tom nemůže a nesmí býti řeči. Katolická strana lidová může jen na pravici čekat podporu svých snah. Proto také samozřejmě setrvá v pevném svazku s ní. Okamžik, kdy by se mělo konečně zakročit rázně, nebyl by nepřiznivý, jelikož obstrukce jest unavena a jak se podobá — také již přesvědčena, že tak dále věci jíti nemohou. Hlavní zájem soustřeďuje se ovšem na vyrovnávací provisorium. Po té stránce jest faktem, že „mleci řízení“ 1. ledna 1898 přestane. Ujištění o tom stalo se ve vši formě. Důkaz tudíž jen litovati, že obstrukcí zmařil se polevy parlamentem, jež vytyčeny byly za podrobné debaty o vyrovnání. Nebude-li vyrovnací provisorium obnoveno, nebude mít mocnářství 1. lednem 1898 počínaje, žádné společné armády, žádného společného ministerstva zahraničních záležitostí a žádných společných peněz, pak jsou Rakousko a Uhersko skutečně spojeny jen personální unií a není potom také žádné celní a obchodní jednoty, a kdyby Rakousko také potom bylo s to, aby uzavřelo maďarskému obilí cestu, uzavřely by Uhry zajiště hned svoje území našemu průmyslu. Nastal by zmatek, jehož následky byly by tím nevypočítatelnější, čím tento stav jest neblahější. Kvotu mlsé čísel na rok prodloužit, avšak vše ostatní musí ve vzduchu. Pro existenci monarchie, pro její vážnost velmocenskou a tím také pro zájem státních občanů jest žádoucí, aby takovému stavu abnormálnímu se zabránilo. Že Rakousko potom ponese ještě rok staré břemeno, za to poděkovati se může pověstné obstrukci, která zmařila včasné projednání předlohy vyrovnací. Nevím, zdali katolická strana lidová bude hlasovati pro vyrovnací provisorium. Učiní-li tak, bude se jí musit přiznat,

že byla podstatná státní nezbytnost, která adá se býti jiným stranám zcela shodnou. Opposiční strany neodmítají vyrovnací provisorium k vůli vyrovnání, nýbrž aby demonstrovaly proti vládě. Katolická strana lidová nemá ni nejmenší přičiny, by se stavila po bok skupině Schönererově, židovským liberálům a socialistům demokratům a s tímto svými zápisnými nepříteli bouřila proti kabinetu Badenově. Potud dovedeme situaci posouditi, vyrovnací provisorium najde větší a srovnávací navzdor obstrukci. Potom bude zase povinnost majority, provisorium nahraditi brzy lepším definitivem, ale také tomu bude hledět zabránit obstrukce snova. Tak jeví se kletba obstrukce ve světle vědy novém, ale pořádku horším. V posledních dnech kolovaly pověsti o krizi kabinetní. Byly liché. Ale jest významno, že na listině nových ministrů byla jména — německých liberálů. Z toho je vidno, že německo-liberální strana doufá v brzké své dosažení na lavici vládní, což nám také čelnější poslanci této strany zcela opravdově potvrdili. Tím jest dokázáno, že celá nynější itvanice nemá jiného účelu, leč pomoci německým liberálům opět do sedla. Náš lid však nechce žádné liberální vlády. Poslanci budou tudíž vědet, co jim jest činiti.

Drobné zprávy.

Zprávy diecézní. Ustanovení jsou: p. Frant. Douda, farář Stěpanický, za faráře do Dobalčic, p. Frant. Bakoš, administrator, za faráře ve Rtyni, pan Ant. Zámečák, kaplan Jilemnický, za administr. do Stěpanic, p. Vinc. Procházka, kaplan Stěpanický, za kaplana do Jilemnice, p. Frant. Starý, neomyt, za kaplana do Stěpanic, p. Frant. Puchmajer, kaplan Zalesnický, za administrátora do Popovic. Na odpovídek vstoupil: p. Jan Bítuš, děkan v Popovicích. Uprávněné místo: Stěpanice, fara patronata hraběte Jana Harracha od 22. října; Popovice, fara, patronata náboženské matice, od 2. listopadu b. r.

Sňatky. Slečna Anna Okensova, dcera p. dvor. rady a presidenta krajského soudu v Král. Hradci, slavila v úterý dne 26. ledna sňatek svůj s panem MUDr. J. Jarkovským, plukovním lékařem 85. pěšího pluku v Táboře, kde ad dosud rodina dvorního rady bydlí. — Sleč. Em. Körbrova, dcera rady zemského soudu v Král. Hradci, pana V. Körbra, slavila v týž den po 11. hod. dopol. sňatek svůj s panem Frt. Opálkou, a. k. adjunktem okr. soudu v Ledči, v katedrálním chrámu Páně v Hradci Králové, za přítomnosti hlavních sjezdůch dam. — Slečna Ant. Zafoukova a pan Lud. Hamáček, měst. svérlokaři v Hradci Králové slavili rovněž v úterý sňatek svůj v německé kapli v Staré Láně.

Osobní. Pan president krajského soudu v Chrudimi Antonín Černý a substituti státního návladnictví pp. dr. Hubáček a Em. Blatný přistěhovali se již na nová své místa v Králově Hradci. Za to dnešního dne opustí naše město p. substitut státního návladnictví Antonín Maliovský a adjunkt kraj. soudu pp. Březina a Jedlička. Všichni jmenovaní pánové a své náš pp. adjunkt Červinka a Uhl těšili se v městě našem pro milou a vzácnou svou povahu upřímným sympatiím. Ve středu večer pořádaly jim kruhy soudovské v místnostech hotelu Merkuru přátelský večeřek na počest. Přijeme všem odcházejícím pánům v novém jich působení mnoho zdaru.

Změny ve stavu soudcovském. Adjunktem v Jaroměřu se stal p. Adolf Mojšák, asistent p. Karla Červinka stal se adjunktem ve Veselí a Lužici a p. Jan Uhl v Teplici. Dosud byli přiděleni a. k. kraj. soudu sjezděti.

Počet státních úředníků rozmnožen byl r. 1897 o 1531 nových míst s platem 1,968,212 zlatých. Roku 1898 bude počet úředníků opět rozmnožen o 3766 a platy těchto úředníků obnášeti budou 5,345,541 zlatých, takže během dvou let přibude 5297 nových státních úředníků s platem 7,213,759 zlatých. Mimo to mnohým třídám úředníků byly platy zvýšeny.

Svatováclavský den v Hradci Králové pro Ústřední Matici školouk vybraný, obnáší 278 zlatých.

Spolek pro očistění chrámu mládeže v Budolíně obrací se k P. T. dobrodincům a prosbou, aby lidumilné snahy jeho i na dále podporovali. Subskripční listina kolovati bude příštího týždne.

Odcizený spirítist. V pondělí dne 26. října t. r. konalo se u sjezděho a. k. krajského soudu sjezděho přelíčení a faatickým ženatým spirítistům, Františkem Vašurou, komínkem se Králově Dvora, tamtéž r. 1866 narozeným a přelíčeným. C. k. státní zastupitelství v Hradci Králové kladlo mu za vinu, že během letošního roku, jakož i dříve před více lidmi posmíval se učení a obyčejům katolické církve v státu zákonně uznáné a že je sjezděti hleděl a že se tak dopustil přelíčení proti veřejnému pokoji a řádu v §. 305. tr. s. vytknutého a dle těchto paragrafů trestného. V důvodoch se praví: Obviněný Fr. Vašura bydlel přes dvě leta a to ad do srpna 1897 v domě Františka Požděného v Králově Dvora a po celý ten čas, zejména letošního roku hleděl manžel Požděného, jejich dceru Annu, která katolického vyznání jsou, přemluvit, aby přistoupili k učení spirítistickému, jehož zastaneem jest, a za tím účelem sůmyslně haněl a sjezděti učení a obyčejů katolické církve a jemu se posmíval, neboť dle souhlasného svědectví manželů Františka a Marie Požděných, jejich dcery Anny, provdané Šmídové a seté Jana Šmída před nimi a před více lidmi velmi často zejména i letos sjezděti katolické obřady, kteréžto přestupky obžaloba výslovně uvádí. Zajímavé bylo líčení manželů Požděných jako svědků o počínání medií ve schůzích spirítistických, které jsou nejsprostějším žvídlem nahloupost lidskou vypočteným. Svědek Požděna přivá-

ben byl Fr. Vašurou do jedné schůze spirítistické, kde jako mediem vystoupila Marie Kytarová. Mediem posadilo se na židli, počalo spáti a plakati a vstahovalo po přitomných posluchačích ruku. Fr. Vašura upozornil p. Požděna, že má mediu — M. Kytarově podati ruku. Když tak učinil, napomínala ho, aby nemluvil a nejednal proti medianům, ale uvěřil jim a chodil do jejich schůzí. Po daném napomenutí mediem procitlo a řeklo Požděnovi, že semfelf bratr jeho stál s chlapečkem podle něho. Když p. Požděna upozornil Kytarovou, že bratrovi chlapeček žádný neseznel, odvětila: „Tak to mohl býti anděl!“ Posluchači měli při přelíčení o těch mediích, které nábolou nikdy jiný neviděl, než-li chytráčka Kytarová, sápravu. Nikdo jiný jim také nevěřil, než-li nechápavý Vašura, který poněvadž dosud trestán nebyl a vykázal se lékařským vysvědčením o nemoci své manželky, odsouzen byl na 14 dní do vězení dvěma posty zotřeseného. Dovidáme se, že spirítisté obývají v Králově Dvora i přes úřední zákaz dále své tajné schůze, které znehmavňují a ohlupují lid.

Zadusil se. Čtyřletý hošíček panské šafáře Jedličky v Cerekvici hrál si boby. Jeden vklouzl mu do průdušnice, takže hošíček počal hrozit kašlati a se dusiti. Přivolán byl sice ihned obvodní lékař p. dr. Machek, ten však odkázal hošíka do Hořic k dr. Lacvítovi. Hoch se udusil dříve než k cestě do Hořic došlo. Hoch by se tam byl sotva živ dostal, neboť pomoc byla by asi přišla pozdě. Rodičové by si měli s této událostí uváti výstražný příklad a měli by dítky napomenouti, aby si s boby a fisolemi nehráli.

Mleci řízení odstraněno. Manželství a Císlajtanie s Translajtaní nepatří k nejšťastnějším, neboť naše rakouská polovice musí na společné říšské záležitosti ve skutečnosti skoro 72 procent přispívat, a Uhry, které setva 18 procent platí, drží nás pod pantoflem a jsou „drahé“ své polovici při každé příležitosti nevěrnými a smlanou a sliznou pro sebe, kde se to učiniti dá. Tak, když r. 1882 zavedena byla v naší říši obilní cla, učiněna byla výminka pro obilí, které s Rumunsku a Srbska přivlelo se do Uher přý pouze k semletí. Uherští lidé vykořistili tuto okolnost do krajnosti. V Budapešti, Segedině atd. zřídili celou řadu velkomlýnů. Kdo si objednal 1000 metr. centů pšenice s Rumunsku neb Srbska — kde byla pšenice o více než o 1 zl. lacinější než v Uhrách, složil v zástavu za clo jistotu v dluhopisu neb v jiném ceněm papíru, a kdo vyvezl 700 metr. centů mouky, obdržel v hotovosti vyplaceno jako náhradu clo s tisícem metrů. Po průkazu se nikdo netázal, zda li ta mouka pochází jen z rumunského nebo srbského obilí. Spekulant kupili cizí obilí nejmenší o 1 zl. laciněji, — bese cla — a stát jim vynahradil ještě clo, když na př. vyvezl mouku s obilí uherského. Z této podvodné výhody těžili židovští spekulant a spojení s nimi vládní maďarské poslanci, kteří seadali ve správních radách velkomlýnů, neomírně. Roku 1882 na př. obnášel volný dovoz pšenice do Rakouska-Uherska 2,396,000 m. otů a r. 1896 obnášel již jen 146,000 m. otů. Naproti tomu dovoz pod sáminou mleciho řízení obnášel r. 1882 pouze 121,000 q, r. 1891 obnášel až 2 a jednu osminu q a loni přece ještě 1,210,000 q. To bylo obilí, z něhož clo ostávalo na dluh. Ještě křiklavější byl nepoměr s vývozem uherské mouky, za kterou se platila náhrada, čili restituce cla. Roku 1896 zaplavena restituce za 1,240,000 q. Při tom nestupl vývoz uherské mouky za hranice, ale do Rakouska a poskobil tím nejvíce české a moravské rolníky i mlynáře. Roku 1884 dovezeno bylo do Císlajtanie 1,996,000 metrů, r. 1896 již na 5,600,000 zlatých. Na mleci řízení našli si naši mlynáři a rolníci právo; ale brzy učinili podvodné kořistění spekulantů též uherští rolníci a statkáři. Uherská vláda byla nucena zavésti při mleci řízení aspoň částečné placení cla hotovými a zmírnila o něco náhradu za mouku s uherských mlynů za hranice vyváženou. Než restituce mocnější obnáší dosud více než příjem z dovezeného obilí a tak jest uherská vláda s ohledu na své zemědělské nucena, mleci řízení zrušiti. Uherské časopisy prohlásily to ovšem za ústupek rakouskému zemědělství prokazany a žádají — náhradu!

Zbytečná vědomost. V saloně kterého anglického učence nakytla se nedávno otázka, zda není úboční oasova pro vyšší školy poněkud přepjata a zda skutečně s dostatek prospěchu spočívá ve všem, čemu se mladí lidé od svého 6. do 20 roku musejí naučit. — „Pokud se týká mne,“ začal v rozhovor profesor sir William H. . . „dospěl jsem k bolestné jistotě v přelíčení nicotnosti vědka vědění. Skorem 30 let života svého jsem věnoval studiu jazyků a docílil jsem toho, že krom anglicky sjezděti dovedu mluvit francouzsky, rusky, vlásky, německy, turecky, arabky a čínsky. A však jsem si ženu, která mne v sjezděti s těchto namáhavě naučených řečí nepřipustí k slovu.“ — Rozumí se, že humoristicko-satyrický tento doklad by celou společností náležitě oceněn.

Nalezený mtopemeo. Před 3 nedělemi smisel přese vši opatrnost domáček lidí M. Suchánek, choromyslný chalupník s obce Volovky (okr. Č. Skallice), vytratil se v noci s domova oděný pouze v potřebné prádlo. Od té doby byl nesevřetným, až dne 24. října nalezen mrtvolu jeho v Metují mezi Šestovicemi a St. Plásem. (okr. Jaroměř) p. J. Cajnar, rolník se Šestovic. Mrtvola uvázla za koly malé lávky v tak sv. oládně. Nešťastný muž v návalu šílenství vyběhl s domova a spadol v noční tmě do řeky, jejíž proud jej zanesl až ku jmenované lávce. Přibuzní ihned vložili mrtvolu ubožáku do rakve a odnesli na hřbitov ve Velké Jesenici, kde byla v úterý 26. t. m. pohřbena. Nešťastný podobno, že by M. Suchánek spáchal samovraždu, spíše přihodilo se mu neštěstí, jemuž mohlo se předejiti, kdyby obvodní lékař byl se postaral o to, aby člověk onen, na duchu chorý dopraven byl do bláznince. Bohužel, nestalo se tak, ač obvodní lékař byl upozorněn na nebezpečný stav pomateného. Velikou nevoli vzbudilo též, že jiný obvodní lékař nedostavil se ani ku prohlídce takového mrtvol, ač úředně o tom byl spraven. Lidé se vším právem těší, že vlastně páni obvodní lékaři berou plat?

Kouřil v kostele. Při požáření Nejsvět. Svát. oltáře, které udělil dp. spirítist sjezděho semi-

má, v neděli 17. t. m. v katedrálním kostele, jaký mladík koupil a to tak směle, že každý pozorující posadil se nad jeho drzost. Když pak jeden z bobolovců známého mladíka upozornil na to, co činí, tento slovně odvětil: „Jsem v katolickém kostele, jakým právem má tedy napomínáte?“ Nedivíme se tak velké spustlosti mravů v dnešní společnosti, vždyť společnost to jest „moderní“, ale při vši modernosti jest akaená! Napravme veřejnost, celak a tím polepíme i jednotlivce! „Ne vědecky rozkvétá vědy, ale vědecky jen rozkvétá náboženství jde mravnost v zápětí, praví Dr. Fr. Krejčí.

Knihy pro mládež nové, úpl. zachovalé, v duchu katol. psané, v ceně 12 sl. prodají se za polovinu ceny. Kde, sdělí red. t. l.

Literární novinka. Pilný národohospodářský spisovatel, Rudolf Vrbu vydal v poslední době zajímavou práci „Národní sebeochrana“. Kniha obsahuje téměř s polovinou samou cifru, ale čítá tato mluvčí více, než nejakvlejší básnické obraty. Na 400 stránkách vypisuje p. spisovatel hmotný a mravní úpadek národa českého, jež ujařmil v posledních letech kapitál šidovský. Tak objektivně psané knihy o šidovstvu nemáme dosud v literatuře české, protože „jistě“ ohledy diktovaly našim spisovatelům, aby o šidech nepsali buď nic aneb samou chválu. Kdo si přečte knihu Vrbovu, utvoří si taprv obraz o prodávající žurnalistice, která za mizerný groš, za inserty podporuje národního upíra, jenž svolná, ale jistě vysává krev národa. Kniha Vrbova jest svou instruktivností ojedinělým jvrem a proto neopomeneme si ji opatřiti každý, komu zdar národa na srdci leží. Místo dlouhé chvály sdělujeme, že obsahuje spis Vrbův historii, statistiku, obchody a vliv šidovstva na všechny veřejné i soukromé poměry v Čechách. Spisu toho bylo již svrchované zapotřebí a jame tomu povděční, že se našel v Čechách muž, jenž srdnatě pověděl pravdu. Spis stojí v knihkupectví 2 sl. 20 kr. Přímou u p. spisovatele v Průhoncích u Prahy stojí pouze 1 sl. 20 kr. Odporučujeme zvláště těm lehkověrným vlastencům, kteří se dali poslední dobou chytiti na „české“ šidy.

Nové kolkevní známky. Vzhledem ke korunové měně zavádějí se nové kolky s označením v méně korunové. Kolky ty dány budou do prodeje dnem 1. ledna 1898. Vydány budou v 35 druzích a sice 20 druhů v haléřích a 15 druhů v korunách. Pořízeny jsou z tankého, průsvitného papíru ve dvojí výšce. Kolky korunové jsou vysoké 41 mm. vysoké a 27 mm. široké. Opatřeny jsou hnědšedlým poštiskem a vykrajováním barevným okolkem, odpovídajícím různým cenám kolků. Jednotlivé druhy rozeznávají se od sebe označením ceny a různým složením barev na okraji i uvnitř kolku. Tak provedeny jsou na příklad kolky od koruny až do 6 korun s okrajem modrým, vnitřek však se střídá, takže kolek za 1 k. má vnitřek modrý, za 2 k. červenšedlý, za 3 k. zelený, za 4 k. hnědý a za 5 k. selenošedý. Tento postup se při barvě vnitřku zachovává vždy při pěti druzích, načeš pouze okraj se mění. Okraj ten jest při kolcích od 6 do 12 k. červenšedlý, od 15 do 20 k. zelený, při kolcích haléřových od 1 do 8 h. modrý, od 10 do 25 h. červenšedlý, od 26 do 50 h. zelený a od 60 do 88 h. selenošedý s uvedenou s hora sázkou vnitřku. Kolky, jichž dosud v obchodě od roku 1893 se užívá, budou dnem 28. února 1898 úplně s obchodu vzaty. Používání známek s potřeby vzatých pokládá se po onom dni za nevyplnění zákonné kolkové povinnosti a má následky uvedené v poplatkovém zákoně. Kolky s potřeby vzaté, avšak nepoužité, budou bezplatně vyměňovány od 1. února až včetně do 31. března 1898 za nové kolky. Přislíbené sádkosti stran jsou v ohledu tom kolky prosty. Prodávacům kolků jest zásohy starých kolků, přesahujících potřeby v měsících lednu a února 1898, vyměnit za nové kolky přede dnem 1. března 1898. Po 31. březnu 1898 nebude kolků ani vyměňováno, aniž bude za ně poskytována náhrada. Živnostenské a obchodní knížky, směneční blankety, účty atd., na nichž užíváno jest kolků dřívějších vydání, po úředním přeloukování dle předpisu přede dnem 1. března 1898 provedeném mohou býti užívány bez závy i po tomto čase. V kolcích novinařských, kalendářských a cenových papírů prozatím nezavádí se žádná změna.

Jednota katol. tovaryšů v Hradci Králové slaví otevření nové spolkové místnosti v „Adalbertinu“ v neděli dne 31. října. Pořad: 1. V 9 hod. dop. Služby Boží v kapli sv. Vojtěcha. 2. V 7 h. večer divadelní představení v nové spol. místnosti „Na dušičky.“ (Modlitba na hřbitově). Obraz se života ve 4. odděleních s předehrou od V. L. M. Lístky na sedadla lze obdržeti ve spolkové místnosti v neděli dop. od 10. do 12. hod. Školní dítky přistupu nemají.

Průsledekovaný střelol s revolverem. Dne 28. t. m. ke 4. hod. ranní pozoroval ponocný Rehak u jednoho krámu v Komenakého ulici podešlelý rachot sázkem a sotva že přiblížil se poněkud dotýrnému krámu, viděl prchajícího neznámého muže. Neznámého, který patrně v nekalém úmyslu hleděl se dostat do krámu, průsledekovalo několik osob až přes kamenný most, kde se jim v husté mlze stratil, když před tím vypálil na průsledekovatele ránu s revolveru.

Kostel farní ve Výprachticích. Původně patřily Výprachtice k Jablonnému, což se výslovně v 13. století připomíná. Avšak kostel výprachtický patřil přece jen k nejstarším v Čechách. Farním kostelem se připomíná r. 1400, kdy patřil existující tehdy diecési Litoměřské. Původu jest patrně staršího, čemuž nasvědčují gothická okna ná věži, dříve nepovšimnutá, která ukazují na svůj původ asi z dob Jana Lucemburského. Když se r. 1421 zmocnil Jan Žižka Lanškrouna a zbořil tamní klášter, pobořili husité částečně věž kostela výprachtického, který se pak stal husitským a později českoobraským kostelem. Poslední jejich farář Jan Bosler byl těžce od vojáků postřelen a utýrán. Po válkách husitských byli katolíci výprachtičtí z vlastního kostela vytlačeni a přifařeni byli až do Ústí n. Orlicí. V místě se konaly katolické bohoslužby jen zřídka. Když byla r. 1663 fara v Ja-

blonném obnovena, byly Výprachtice k Jablonnému opět přifařeny a výprachtický kostel se stal filiálním kostelem. Lokálním farním kostelem se stal opět r. 1780 za rychtáře Jana Mlejnk, kovářel Václava Janka, Pavla Skalického, Ant. Marka, Martina Mastíka, souseda Adama Chládky a učitele Antonína Kobližky. Prvním lokalistou se stal Václav Hejl z Něm. Heřmanic. Dnešní dp. farář Josef Neškudla, jehož péčí a obětavostí za přispění četných dobrodinců byl kostel úplně obnoven, jest desátým duchovním správcem. Nynější kostel byl na místě starého kostela postaven v letech 1816—1818 za 7.063 sl. 12 kr. konvenční měny čili 17.650 sl. áajnu. Posvěcen byl 1. srpna 1819 od dp. faráře Josefa Stehna. Jiní kněží při tom přítomni nebyli. Vnitřní zařízení kostela stálo přes 1000 sl. konv. m. R. 1851 byl kostel opraven a letos překrásně a důkladně obnoven v památném jubilejním roce svatovojtěšském velkým nákladem. Na věž pořízeny bicí hodiny od p. Fr. Moravusa v Brně. Malbu v kostele pořídil p. Ludvík Nejedlý, z N. Bydžova. Kostel zasvěcen Proměně Páně, pro nějž nový obraz vymaloval dp. farář Ed. Neuman v Rohoňné, který jest nevědět krásy a ceny umělecké. Malíř pan Nejedlý provedl rovněž veškeré malby vzorací, jemně a čistě dle této základní myšlenky: Nad hlavním oltářním obrazem „Proměnění Páně“ vznášel se Bůh Otec v oblacích vydávaje hlas: „Tento jest můj milý, v němž se mi dobře zalíbilo.“ Vlede něho v oblacích vznášel se dva cherubové. Presbyterium věnováno jest otázkě české a sociální. V čele nalézá se obraz sv. Václava, knížete statečného, ale mírumilovného a štedrého, jež však vzor české nesvornosti — kníže Boleslav I. vlastní rukou byl zavraždil. Vlede se nalézá obraz sv. Jana Nepom., kněze spovědníka a almužníka, kterého dal Václav IV. utopit ve Vltavě. Obraz sv. Vojtěcha od Čechů utváňého, od Rusů ubitého následuje a za ním jest obraz sv. Anežky Přemyslovny, zbožné Česky, která život svůj ztráвила sice v zátíši klášterním, přece však v dobách nejtěžších byla českému národu a mladistvému tehdy jeho králi zkušenou a dobrou rádčyní. V čele lodí chrámové nalézá se Beránek Boží s knihou sedmerou pečeti zapečetěnou jako druhá božská osoba, která se vznášel nad obrazy 12 apoštolů na plafundu se nalézajících. — Nad postranními oltáři jsou obrazy sv. Cyrilla a Methoděje, věrozvěstů slovanských, strážců víry a jazyka našeho. Mezi okny na pobočních zdích nalézají se obrazy světců: sv. Klimenta, mučeníka, sv. Augustýna, učitele církve, sv. Ignáce z Loyoly, horlivého novověkého apoštola, sv. Antonína Paduanského, podporovatele chudiny, sv. Floriána, patrona přifařené obce Koburku, sv. Františka Seraf. patrona III. řádu, sv. Markety, mučence, sv. Ottilie, patronky nemocí očních. Nad chorem na plafundu jsou obrazy sv. Cecilie, patronky hudby chrámové, sv. Jana Křtitele, hlas volajícího na poušti a sv. Anny (chválozpěv světice). Dolů v presbytěři se nalézají obrazy patronů mládeže sv. Aloise a sv. Filomeny a dobrodinců mládeže sv. Vincence a sv. Františky Římské. Na stropě chrámovém vznášel se dále sv. Rodina. Křtiová cesta, kterou maluje dšst. p. farář Neumann umístěna bude pod obrazy světců a mučeníků. Oltáře provedl umělecky a vkusně p. Petr Musil, oltářník v Žamberku. Na postranních oltářích nalézají se sochy: Srdce Pána Ježíše a Panny Marie Lourské. Stafírování kazatelny a varhan provedl vkusně rovněž p. Musil. Varhany rozšířil p. Josef Koberle, oevědčený varhanář z Lomnice. P. Josef Zeipelt ze Žamberku zhotovil mramorovou desku k hlavnímu oltáři. Některé pěkně pracované paramenty pořízeny od firmy Ignác V. Neškudla a syn v Jablonném. Kostel výprachtický po důkladné a vkusné své opravě činí jak farnímu duchovenstvu tak celé farnosti všechnu čest a jest právem chloubou celého kraje. Důstojný p. farář Josef Neškudla, který se snaží o různé vhodné opravy ve své farnosti, zřídil též Reicificenovu záložnu ve Výprachticích, která jest tamnímu lidu vítanou hmotnou oporou a již dlužné přáti také všeho zdaru.

Katolický kněz pře prý Národním Listům o otázkách, které jich biskup „katechetům“ k zodpovězení předkládal — Musíme N. L. poučiti, že se ty otázky předkládají nejen katechetům, ale všem kněžím. A co jsou to za brosné otázky? Jsou to prý dvě otázky: Zda-li se kněz modlí denní církevní modlitby braviše, a zda-li častěji za rok přijímá svátost pokání. — Jaký to zločin zase spáchal ten královéhradecký biskup! — On má povinnost starati se o to, aby kdo „od oltáře živ jest“ taky oltáři sloužil. A „katolický kněz“ dopisovatel do N. L. chce od oltáře žít, ale „obět rtů“, jak dí sv. Pavel, s obětí mešní denně ve spojení se nacházející konati nechce. — Katolický kněz katecheta má dbáti o to, aby děti jemu svěšené spon třikrát za rok sv. svátosti přijali a má se o tom i přesvědčiti, a sám má zlost na biskupa, který se o to stará, aby katecheta nebyl pokrytcem, nýbrž aby sám dříve konal, co káže. — Co pak se týká toho přiznání se o konsistorních aktech přistupných laikům přisřům, tu je vidět, že pan pisatel sice z Hradecka něco zvoniti slyšel, ale hradeckou konsistoř nezná, musel by věděti, že v Hradci úkony písarů vykonávají kněží. — Ze slov: „Po 12 letém studiu jsme se zřekli všeho, co zpří-

jemňuje život člověka, života rodinného“ — sv. svátá, že dopisovatel do N. L. má podobný boj se svým tlem, jako sám sv. Pavel, jenž mluví o „oetnu těla svého“. Ale sv. Pavel „trestal tělo své a v službu je podroboval“ trochu jinak, než „kněz z N. L.“ Sv. Pavel se modlil, ale „kněz z N. L.“ modlitební knihu nechává v pokoji, a bojuje proti tělu pivem a hospodou, pak ovšem je rezervancem, jemuž sv. Pavlem odpučené panictví je břemenem. Pak ovšem svaluje všechnu vinu na hierarchii a zapomíná, že je Jidášem, kterým pohrdají i v redakci N. L. — Nejmně sluší mu výčitky činné královéhradeckému p. biskupovi, který po devět let neal bítme dneš borta práce kaplanské, a nichiž oam strávil na osadě tak pracné, že o tom pan „katecheta“ ani poněti nemá. Takový biskup, který byl vysvěcen již v 23 roce věku svého, ví zajisté lépe, co je katolicismus, prospěšný lidu, prospěšný knězi. Jen biskup právě mohl poznati, že to, co pan dopisovatel hyperkatolicismem nazývá, dává knězi zdrženlivost a s ní mír a poklid duše, a úctu lidu. — A o něm by právě mohlo býti známo, že by to přiznání se, na něž nafiřá dopisovatel N. L., nemělo za následek, než laskavé napomenutí. — Běda tomu, skrze koho poborění pochází. Jak to ženidlo, jehož se p. dopisovatel do N. L. zachtívá, spřijemňuje život, o tom se přesvědčí, přeptá-li se, jakých slastí užil jistý odpadlý kněz diecésní královéhradecký, jenž se stal pastorem ve Slezsku. Tak to bylo příjemné a slastné, že „z velebného pána“ urobený dvojctihodný pán se svou dvojctihodnou paní v pravém smyslu slova se pral a bil. Před odpadem viděl jen „krásné oči“ a pak pocítil kopyta. — Námitka pak, že člověk mladý sibiil panictví, ale později je mu břemenem, platí i o manželství. Mladý člověk se ožení, slibuje lásku a věrnost až do hrobu tmavého a pak? Pak je mu nezdíka svazek ten břemenem. Pak by tedy musel následovati rozvod, ale bez konce anebo raději bárem. I manželství má za následek škandály a poborění. A tak by panu katechetovi nezbylo na konec nic než vyznání turecké! — Litujeme velice pana „katechetu“. Svým dopisem — pochází-li od kněze — vtiskl si na čelo známku Jidáše, poborění dal veliké, srdci svému neulevil. — Jen to, nač se v těch otázkách zlobí, by mu vrátilo pokoj. A toho mu z celého srace přejeme.

Přednáška Josefa Kořenského. V neděli dne 7. listopadu 1897 přednášeti bude ve prospěch spolku na podporu chudých studujících alavý cestovatel a na slovo vzatý spisovatel slavný pán pan Josef Kořenský, ředitel škol na Smíchově, o tmatě: „Jak se cestuje nyní v Norém a Starém světě?“ (Dojmy a vzpomínky z cest po Indii, Egyptě a Americe.) Začátek o 7. hodině večerní. Ceny míst: Lode sl. 2.80. Křeslo 60 kr. Sedadlo na tribuně 50 kr. Sedadlo I. třídy 40 kr. Sedadlo II. tř. 30 kr. Sedadlo na galerii 20 kr. Parket 15 kr. Přísami 10 kr. Studentský a garnisonní lístek do přísami 10 kr. Galerie 10 kr. Předprodej lístků obstará se všcné ochoty knihkupectví p. B. K. Tolman.

P. T. odběratelé „Obnovy“, kteří dosud předplatné nezaladili, žádají se, aby tak učinili co nejdříve. Důtklivě vysýváme ony pány, kteří dluhují za delší dobu, aby povinnosti své sádest učinili a vyhnuli se tak nemilému upomínání, které připravuje nás o čas.

Redakce a administrace „OBNOVY“.

Zoěsti z východních Čech.

Kunětické. Starobytý gothický kostel v Kunětických a k němu přiléhající památná kaple romanská byly letos sáskou místního faráře nákladem náboženské matice oo patrona, přifařenců, podporou Hřákon i samskou, jakož i dary mnohých dobrodinců, k nimž v první řadě Jeho c. k. Velikánstvo, členové nejjasnějšího rodu panovníckého, šlechta, hodnostáři církevní i světské náležejí, návrham a provedením pana c. k. konservátora Fr. Schmorana, architekta v Slatiňanech důkladně obnoveny a všim potřebným skvěle opatřeny, a dne 17. t. m. J. M. nejd. panem biskupem Edvardem Janem N. alavnostně vysvěceny. Za tím účelem zavítal Jeho Milost jíš v sobotu, dne 16. t. m. odpůldne z Ohrašti do Pardubic, aby tu nocoval. K uvítání Jeho dostavili se do děkanství Pardubického zeměpanství političtí i soudní úředníci, ředitelové všech škol Pardubických, c. k. pan inspektor školní, sástupcové města a všechno zdejší duchovenstvo. V neděli, dne 17. t. m. vyjel nejd. pan biskup jíš před 6. hod. ranní z Pardubic. V přifařených Kunětickém obcích: Hradišti, Brozanech a Bábu a alavobran bylo shromážděno obecenstvo, školní mládež té které obce s dotýčnými pány učiteli, a posraven byl Jeho Milost hluchým posrdravem katolickým, aniž by se byl zdršel. U brány při škole Kunětické čekalo Jeho Milost duchovenstvo, páni starostové všech přifařených obcí, abor dobrovolných hasičů Kunětických, školní dítky, a nichiž 12 dívek bylo družičkami se svými pány učiteli. Přibývajícího nejd. pana světitele posrdravil velmi srdečně ano nadšené pan Josef Skala, starosta Kunětický, a uvítala něně šákyně III. třídy Marie Chmorgova. Pan biskup mile jsa dojat, upřímně děkoval, a po představení Jemu čelnějších osob počaly ihned posvátné obřady, kterým obcovali: p. t. páni: c. k. okr. hejtman Schellert, c. k. místodrž. koncipista Soukup, komissar Englberth, okresní starosta Mar-

Kalouza, okresní lékař dr. Černošský, c. k. vrchní berní kontrolor Švihovos a j. a při nichž spív liturgický obřadový a propracovaný páni bohoslovci s Hradce Králové na výborného Hsani páni dr. Mrátika, prof. boh. a E. Orla, vicerektore Beromosa a za přispění páni učitelů zde přítomných. Impozantní byl průvod se sv. ostatky s prozatímní kaple ve škole ta kostelní, kde kolem 9. hod. velmi nadšeně a věru právě vlastenecky kánel J. M. nejdůstojnější pan biskup. Počal při tom kázání bylo ti- chounské tak že se ani listek nehýbal, a s takovou tichostí a viditelným napjetím vynalehnuta byla řeč nejdůst. kázatele, a bude zajisté výborně působiti v srdci těch četných posluchačů. Před pontifikální mši sv. v naplněném až do posledního místečka chrámu P. přetělí mší farář předsedající na ten den sv. evan- gelium a promluvil krátkou řeč děkovací, uváděje že dříve dnes dokonale prováděly: víra, naděje a láska křesťanská. Děkoval 1. Milosti nejd. světiteli, všem dobrodincům i přítomným hostům. Dojemné bylo, když odevzdáváje obnovený a vysdobený kostel farníkům svým, děkoval Pánu Bohu, za utrpení na něho sešlané, (byl od r. 1890—1894. choromyslným,) které přestálé bylo vlastní pohotou díla, jakému se podvolil. Při přátelském obědě přinesl J. M. nejd. biskup nejprve hluché akklamovaný přípitk Jeho Svátosti, Lvu XIII. a Jeho Veličenství císaři pánu, načež pan c. k. okr. hejtman připsané poděkoval, připsal Jeho Milosti bi- skupské, který ihned v druhé zdřavici jmenoval mí- stního duchovního správce svým notářem, který v po- hnutí hlubokou díky vsadil nejen svému nejd. pánu biskupu, ale všem těm, kteří jakýmkoliv způsobem k dílu tak zásluhnému, jaké je zachování a obnovení Kunětických historických památek přispěli. Po 4. hod. ráčila se J. M. nejd. biskup s Kuněticemi rozlou- čiti, a do Chrasti se odebrati.

Ze Zamberka. Minulou neděli měl sdejší děkan dp. Josef Poláček svoji instalaci. Když roz- šířila se po městě zpráva, že ustanoven jest za dě- kana bývalý sdejší kaplan a pak farář v Českých Libchavách, jevila se všude radost upřímná; děkanem pak této radosti bylo také uvítání, jehož se p. děka- noví dostalo. Dne 2. t. m. přijeli do Českých Libchav zastupovcí sdejšího města s panem starostou Löblem a odvzali si nového p. děkana do Zamberka, kde přivítán byl u budovy měšťanských škol školní mládeží, zastupitelstvem obecním, místními spolky s nelicencovanou radostí. Také instalace minulou neděli měla průběh radostně slavnosti. Po 10. hod. dopol. veden byl dp. děkan v průvodu slavném do děkan- ského chrámu; průvod byl veden vys. důst. Mons. Ignácem Břikem, bisk. vikářem, za četné přítelny sou- sedního duchovenstva a za velikého účastenstva vě- řících, v jehož čele byli al. městské zastupitelstvo s p. starostou, úřad patronátní s p. říditelem Edm. Ky- ringem, al. zeměpanské úřady a p. c. k. okr. hejtma- nem p. Vojákem a radou c. k. semakého soudu p. Jettmarem, p. c. k. okr. školní inspektor Pražák se zástupci učitelstva, místní inteligence a j. v. Instalaci provedl dle předpisu církevního vys. důst. p. vikář načež bylo kázání a pak sloužena p. děkanem slavná mše sv. Při všech obřadech ve chrámu byl také přito- men pan patron vysokorodý pan Oskar Parish se svojí chotí. Při přátelském obědě, jenž potom nále- žoval, proměny připsky novým p. děkanem na zdar i blaho města a oady sobě svěšené, panem starostou pak proslavena radost nad obsazením děkanství jakož i všeho sdaru přáno p. děkanovi. Příchodem p. c. k. okr. hejtmána Vojákova sebráno bylo na polévky chu- dým šákům 30 al. Bůh šáhnej práci a snahám nového pána děkana!

Z Červených Pečků. Křesťansko-katoli- čky vedlávací podporejší spolek „Svornost“, konati bude v neděli 31. Hjna t. r. o 4 hod. odp. měsíční spolkovou schůzi ve spolkových místnostech v náme- chém hostinci. Program: 1. Čtení protokolu minulé schůze. 2. Sdělení spolkových správ. 3. Přednáška p. Václava Myalivce z Prahy „O sociální otázce.“ 4. Pla- cenné mluveních příspěvků a přihlašování se nových členů. 5. Volba jednoho revíra účta. 6. Volné návrhy. Také hosté členy uvedení mají do schůze přistupu.

Z Nového Byčkova. (Katolická jednota — hřbitovní kostel). Dne 3. Hjna konala sdejší kato- lícká národní jednota pod ochranou sv. Václava svou řádnou valnou hromadu. Při sloužení v květnu t. r. účtala 33 členů, nyní dostoupil počet na 33. Kromě výborových komano členových schůzí měsíčních 5; při nich přednášeli vlp. J. Kašpar (1) J. Kalous (1) J. Kalous (1) Fr. Matouš (3). Knihovna čítá 160 svazků. Časopisy byly čteny: Obnova, Vlast, Dělnické noviny, Dělník, Ládový List, Řemeslnické listy, Slova pravdy. V novém výboru jsou pp.: Vil. Šála, c. k. profesor předse- da, Jos. Schönberg, ředitel místopředse- da, P. J. Kalous, pokladník, P. Fr. Matouš, jednatelem, Ant. Bartoš knihovníkem; dále pp.: Karal Janeček, Václ. Peršák, Jan Bětiš, P. Vacek, O. Kašpar, Ant. Žilava. Zároveň potěšitelnou přidáme správu, že letos ještě bude položen a posvěcen základní kámen ke kostelu na novém hřbitově. Kostel bude stavben elegantní slohu. Místě gotické, shoveteny dle plánu architekta J. Mochra. Komité pro stavbu kostela zavedlil se ve vše celému občanstvu, dychtivému již viděti stavbu, která má býti jednou s prvních okras města našeho. Řádi připomínáme, že nemalou o to zásluhu má rední p. Rud. Kobour, který obětavým a horlivým sháněním příspěvků docílil, že již v nejbližším jaru ku stavbě bude se mezi přikročiti.

Z Českého Štáhlce. V neděli dne 31. Hjna 1897 připravují naši ochotníci hra „Na Dušičky“ aneb Modlitba na hřbitově, obraz se života ve čtyřech od- děleních (4 proměny) s předehrou (1 proměna). Vzděl- al V. L. M. Dekorce částečně nové malována. Začá- tak o půl 8. hodině večerní. Ceny míst: křeslo 50 kr., sedadla: I. místo 40 kr., II. místo 30 kr. Partarre 20 kr. Galerie 10 kr. Předprodej vstupenek obstará p. H. Fahlhaber, městský tajemník.

Z Výprachtic. Minulá sobota a neděle byly pro naše osadníky dny radostnými. Meškal toho dne mezi námi milovaný Vrchní Pastýř, na jehož počest rozsáhlá farní obec Výprachtice s přifařeným Kobur- kem a Haldami oděla se v hav slavnostní. Přetělcé

česky, svláště farní budova a škola osdobeny byly prapory, pletenci a kytičkami v barvách českých a slo- vanských, obě jmenované budovy pak též prapory ra- kosnými, kostel opravený sdejší prapor papěský. Nejdůstojnějšímu pánu biskupovi, který přijel vlakem z Chrasti do Lanškrouna, dostalo se tamtéž stkvělého uvítání, jehož se účastnili pp. okresní hejtman a soude- se svými úředníky, správce velkostatku a kněseckími úředníky, parkmistr a členy obecního zastupitelstva, vdp. děkan lanškrounský a duchovenstvem, šáci a gy- mnasiu, s měšťanských a obecních škol se svými ři- diteli a učiteli a veliké množství lidu Vdp. vikář Fr. Krihl, dp. děkan Fr. Michalitschka, prof. Adolf Brix a jiní páni pak Jeho b. Milost v kočárech do- provedli. Výprachtický obecní starosta, p. poštmi- str Vincenc Chaloupek a radní pp. Josef Skalický a Antonín Beran jeli naproti Jeho Milosti až na Haldy kde Vrchního Pastýře uctivě uvítali. Hlavní vítání dalo se v obci Výprachticích, kde u školní budovy vypínala se slávoobrána, osdobená českými prapory, biskupským znakem a nápisy (od školy: „Reliquiae martyrum salvete! Nejdůstojnější! Vítejte nám!“ Druhý nápis od fary sněl: „S Bohem Otče, Bůh Ti přeji!“ Po obou stranách silnice poblíže slávoobrány stály tisíce lidu, velebné duchovenstvo, školní mládež se svými pány učiteli, spolky vojenských vysloužilců a hasičů se prapory. Jeho Milost přivítal napřed dp. farář Jo- sef Neškudla a vp. kooperatorem Josefem Tou- škem, pak starosta z Koburku p. Jos. Skalický, náčelník voj. vysloužilců p. Vincenc Šmejkal, správce školy p. Čeněk Posdník a družička Formánková. Nejdůstojnější pan biskup ardeč se přivítání podě- koval a odebral se do fary. Po krátkém odpočinku vykonal pobožnost v kostelní sakristii před ostatky svatých. Zatím konal vp. Josef Toušek s lidmi po- božnost růžencovou v novém osdobeném chrámu Páně. Po skončení pobožnosti v kostele ubíral se průvod za hláholu svou a spěru Marianského „Tisíckrát pozdra- vujem Tebe“ po stráni dolů k farní budově. V tom okamžiku, kdy se již snažně setmělo, zapáleny na pro- tájší stráni od Josefa Švestky pestrobarevné bengál- ské ohně a rakety a pod., na okolních stránkách vzpla- nuly hranice, takže vesnice Výprachtice, po obou straních podél stříbropenného bublajícího potůčku po- skytovala malebný, nevidaný pohled. Každý i ten nej- chudší domek byl na počest milovaného biskupa osvě- tlen. Nádherné se vyjímaly v pestrobarevném tomto bengálu svláště naproti stojící farní a školní budova. Na to ubíral se kol fary průvod spolku hasičského a vysloužilceckého s lampiony, jakož i nečetné davy lidu, provolávající slávu Jeho Milosti. Tento sestou- pil dolů a jeal láskou nezkaženého tohoto českého věr- ného lidu mocně dojat srdce a opět se děkoval, právě, že lidé sdejší mají jen chudé chaloupky ale srdce slatě. V neděli ráno o 7 hodině začal obřad svěcení obnoveného kostela se přítomností 18 kněží, k němuž se dostavilo několik tisíc lidu — mezi nimi též evangelici a čeští bratři — s nejširšího okolí, ano i s moravských obcí Jedle, Orhova, Janouškova, Cot- kytle a s Červené Vody. Průvod vedl nejdůstojnější Vrchní Pastýř třikrát okolo kostela, načež promluvil krátkou řeč k lidu, kterou mu obřady svěcení kostela vysvětlil. Na to se konaly další církevní obřady v uzavřeném kostele, kdežto venku se modlil lid sv. rů- ženec. Pak se konal opět průvod se svatými ostatky kol kostela, do něhož pak byl vpuštěn lid. Ve farním chrámu Páně konány pak další obřady, pomazání sv. křížů, svěcení hlavního oltáře, načež sloužena slavná mše svatá, při níž Jeho Milost oslovil lid tklivým, uchvatným kázáním, v němž přirovnal chrám Páně k ardi lidákmu domkovi. Še právě víra spočívá jedině na základě Ježíše Krista. Po vysvěcení krásného far- ního kostela, ubíral se průvod zpět k farní budově, načež se lid rošel. Slavití toho dne současně posvě- cení. Oběda na farsí účastnili se vedle duchovenstva okresní hejtman pan rytíř s Komersé a správce vel- kostatku a patronátní komisař urozený pan Kohl s Geysingr, starosta obce Výprachtic a umělci, kteří obnovu farního chrámu Páně provedli. Kapela vý- prachtická konala současně veřejný koncert. Jelikož na třetí hodinu odpolední byl ustanoven odjezd Jeho Milosti, nakupilo se u fary, školy a slávoobrány podél silnice opět nečetné množství lidu. 70 bile oděných ověncových družiček, školní mládež a pány učiteli, al. spolky vysloužilců a hasičů tvořily opět spálir. Nejd- ťstojnější pan biskup se ardeč a velebným ducho- venstvem, panem starostou a přítomnými hodnostáři rozloučil. Na vysvání pána starosty provolali všichni nejd. biskupovu třikrát sláva, který pak doprová- zen jeal p. okresním hejtmánem, patronátním komisa- řem a duchovenstvem v několika kočárech odjížděl zpět k Lanškrounu. Po 4. hodině odpolední zakonče- ny slavnosti ve Výprachticích svěcením sochy arde- Pána Ježíše, při níž pěknou řeč proslavil vdp. vikář Fr. Krihl s Další Dobrouč. Velkolepé slavnosti církevní nevyimám zpodobněmu lidu na Výprachticu dlouho s paměti.

Z Dubence. V neděli dne 17. Hjna slavili jsme obvyklým způsobem posvěcení; v pondělí byla ve sdejší chrámu Páně výstava nejv. Svátosti oltář- ní; velmi nemile se zbožných věřících dotýkala vř- skavá posvěcená hudba z blížského hostince pana starosty, kterou v kostele docela sřetelné bylo slyšeti; když se v neděli a celou noc na pondělek tancovalo, tak těch několik hodin v čas výstavy se výrostkové přece jen zdržeti mohli. Na večer byla posvěcená náleza skalená velikým požárem, který celé hospo- dářství p. Havlova s veškerou úrodou a jinými hoj- nými zásobami až do základu smičil. Zde opět uká- zala se siskuchtivost našeho starosty v pěkném světle, neboť také v tento čas se u něho pilo, tancilo a bý- řilo o všecko pryč. Ten náš pan starosta jest vůbec vykutálený chlapík. Matičného pána učitele nepodařilo se mu sice přiskřípnouti, na to přece není dosti chytrým, ale podařilo se mu v obecním zastupitelstvu prosaditi, že pokračování v stavbě matičné školy za- kázalo. Proto však spravedlivá věc Čechů dubeneckých přece svítězí. Nastávající neděli konati se budou po dlouhé, předložené době opět poprvé české bohoslužby. Tím vyhováno dávne touze dubeneckých Čechů.

Z Hlinska. (Loučení a přátelský večer.) Ve čtvrtek dne 14. t. m. odebral se od nás horlivý kněz,

Jehož jednatelství u nás pobyt byl plný plně, bla- hodárné činnosti. Zpráva, že zminěný se stal farářem v Trutěnicích, způsobila v řadách jeho přátel na Hli- necku truchlivé poknutí. Jakoliv mu každý upřímně přál zasloužené toto povýšení, přece se rostručel, že stratí mondrého rádce, upřímného přítele a dobrého společníka. Večer, den před jeho odjezdem (13. t. m.) uspořádal sdejší spolek „Svornost“, společně s dra- stvem literátů, odcházejícímu s našich kruhů pánu farářovi, zastaveníčko před farou. Za překrásné po- body časové vyšel po sedmé hodině za svuků hudby dobře vykolené kočínovské kapely, a čárném svitu pestrobarevných lampionů. Impozantní průvod s hostince Matouškova k farnímu domu, kde hudba sa- hrála rozkošnou piecu. Za hlubokého ticha promluvil k oslavenci místopředse- da spolku „Svornost“ p. Jan Sedláček, děkuje mu za veškeré, spolku prokásané platné služby, a prose ho, aby i na dále stál spolku přízniv, přál mu v budoucnosti mnoho zdaru. Mocně jeal dojat odpověděl pan farář řečníkovi, děkuje mu za projev ardečné sympatie a ujistiv jej o své další k spolku náklonnosti. V další své pohnutlivé řeči loučil se s lidem v ohromném množství v nádvoří ahromášeným připomínal mu, aby sřstal věrným sa- sadám, které v podobě araka hořčičného sde zasil, a přál mu pro další časy všeho dobrého a požehnání nebes. Na to zahrála hudba velebnou národní hymnu (kde domov můj), načež odebrali se spolkové majce odcházejícího svého starosta ve svém středu opět do hostince Matouškova, kam se brzy dostavila společnost k přátelskému večírku. Po sdeřilé seřhané ouvertúře s „Prodané nevěsty“ zapělo družstvo pěvců citu plně uchvatný sbor „Tys přítel náš“, načež objasnil výnam večera valetnou řeči jednatele spolku p. Jan Šedáček, která oslavenci a přítomné nemálo dojala. Když byl p. farář Doubrava k j. řečníkovi připsané odpověděl, zahrála hudba několik smělých s národních písní. Hanalé poknutí způsobila pročitání řeč chvalné zná- mého velebného kázatele p. P. Jana Selichara, faráře z Kameniček. Řečník objasnil rozsáhlou, jedo- náctiletou činnost odcházejícího druhu svého, zminil se o působení kněží v národě, přišel v proudu své řeči do pohnutých dob, kdy stáli čeští kněží v čele oněch vlastenců, kteří slovem i skutkem budili svůj národ ze smrtelného spánku. Na děkas uvedl nezapo- menutelné kněze vlastence. — Dobrovského, Sedláka, Nejedlého, Mirovita, Krále, Šubla a j. v. Rovněž po- dotekl, že jako jejich důstojní předchůdci, tak i ny- nější čeští kněží — v době kdy na všech stranách povstávají nepřátelé sabajice na svatě nezadatelná práva národu — stojí na přední stráni, aby obhaj-ovali svůj rodný jazyk a svou drahou českou vlast. Bouře dlouhé, nadšeného potlesku strhla se po vřelé řeči pana faráře, která na každého způsobila hluboký dojem. Na to zahrála Vasková kapela arii s „Dalibor- ra“ a družstvo pěvců zapělo s pietou věčně svědčí sbor „Já jsem Slovák“. Po chvíli promluvil velice pěkně pokladník spolku p. Josefa Zemlička, po němž ujal se slova starosta sdejšího spolku literátského (založen r. 1786) p. Fr. Škála. Po té rozprostřela se v útul- ných místnostech milá, ardečná utešená zábava. S la- hodnou hudbou střídaly se připsky a národní písně. Veškerá společnost zdržela se dlouho pohromadě a teprv blížící se jítro ukulěbalo četné účastníky ve- čera tak krásného v příjemné smění blažených úpo- míněk. — č —

Z Police m. M. „Vlastimil“, katol. vedlá- vací jednota jinochů a mužů pořáá v Polici n. Met. v místnostech „Na počtě“ v neděli dne 7. listopadu o půl 6. hodině odpolední spolkovu schůzi. Přednášeti budou dp. Josef Brett, katecheta měř. školy s Úpice. „Jak ničí náš střední stav“.

Z Úpice. V neděli 24. t. m. uspořádal „dám- ský odbor Ústřední matice školské“ zábavný večer v místnostech „hotelu u Beránku“. S radostí konsta- tujeme, že sešla se tentokrát vybraná křesťanská spo- lečnost, aby pobavila se spěvem a deklamacemi. Ne- ocházeli ovšem také židé, kteří přes všecko své ném- čení šli podporovat Úst. matici, aby snad ukásali svou toleranci, ale snad ještě více aby společností na ně ne- pozapomněla, aby se nepoznalo, že to jde i bez nich; byly však tentokrát v nepatrné menšině. Část spěv- ná byla opravdu sdeřitou, uvážimeli, že ve sboru úči- nkovaly sřly více méně mladší ve spěvu ještě nevyko- lené. Vol pánu Musilovi, který spěv řídil, možno jen gratulovati. Sl. Andulka Pitašova přednášela o po- třebě vzdělání ženského; přednáška svědčí o prac- ně předsedající slečny byla bluhným potleskem od- měněna. Báseň „česká píseň“ kterou, pěkně a s citem přednesla al. And. Fiserova byla volena velmi připsně. Za to ta nešťastná „Nerudová duše“ mohla alespoň, že šetrnosti k p. aranžování spěvné části nabránína býti něčím jiným vhodnějším. — Další činnosti dám- ského odboru přejem mnoho zdaru. —

Z pruského pomezí. Na česko-slovanském pomezí, jeounce v čilém obchodním styku s sousedním Pruskem, válmáme si více politického i národního proudění v sousedním pruském Slezsku. Nás Čechy máže velice zajímáti, že polský šivel stále mohutní — vszor zákasu pruské vlády, aby polským dítkám se v obecné škole dostalo polského vyučování. Poláci a Polky lpi houševnatě na své národnosti a katoli- cké víře a rozlezi se dnes hlavně jako zemědělské dělníci po celém Slezsku. V hlavním městě Vratislavi šije dnes nejméně 60.000 Poláků, kteří tam mají četné spolky. Okolí Vratislavi, již v minulých stoletích po- němčené, jest dnes krajem poloslovanským, neboť ma- jitelé dvorů i továrny nuceni jsou přijímati lacinější, poslušnější a svědomitější polské dělníky. Ve východ- ním a jižním Slezsku má kraj polský ráas, který jen v městech pokryt jest větším německým povlakem. Čechové na Hlubčicku, kteří se nasývají Moravci nebo Moravané, protože mluví moravským dialektem, při- cházejí rovněž k národnímu vědomí a nestydí se za svůj původ. Hříte to dopadá se sbytky Čechů ve Klad- sku, kteří se stále krčí, aby si to s Němci nerozlili. Čeští protestanté ve Slezsku jsou pro národ český ztraceni. Ztrácejí se a mizí mezi německými prote- stanty očividně. Hus a Žižka, bílá hora, kterými se čeští protestanté v Čechách stále jako „svými lidmi“ honosí — mají pro české protestanty v Německu broz- ně malou přitažlivost. Pruská vláda nevěnuje jich

08 **Bospetty a cenniky adarma a franko.**

168

**Žijte z Lohkovic ze stěpá zámeckých
na Blátníku.**

„V Červeném domě“.

Draberie látkové

**!Raďte žádati k barcové vřetky! UJán! Lambrechtay k oknům
: 319) jakožto šá lucno**

Děkuje všem svým milým vedlešským a volecťným záznamům za vzácnou přízeň, pro-
stím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sli-
buj vždy vzornou, poctivou obsluhu. (15)

Stanislav Jirásek,
speciální obchod klátavským prádlem
v domě p. Hutly na Vel. náměstí.

K laskavým zakázkám se odporoučí
Jos. Špáta, knihař v Hronově.

☛ k volnému nahlédnutí franco.

СРОКОВ, РАДОВИОН, КОШИОН LINEC з/д. ЗНАНА. БУВАВА

ku 3 kladu Ernkové. 1 klad Franck'ovy .

40,000,000,000

(Sumava)

V. Šindlerová Olomouc,
Zlínova ul. č. 18

Umělecký závod 10) pro malbu na skle B. ŠKARDA

Brno.
Odborný závod
pro malbu oken
chrámových.
Sedmkrát první
cenami vyznam.
Respekty, nářky atd.
jaké i veškeré rad,
obdobné zdarma.

Kočáry

nejnovější soustavy, práce solidní,
ceny levné doporučuje

Čeněk Buben,

kočárník
v Hradci Králové.

Vyznamenan na výstavách: V Jaroměři stří-
brnou, v Dobrušce zlatou, v Praze státní
bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší
vyznamenání čestný diplom s právem ražení
zlaté medailie s korunou. 78

Kupujte od svých, podporujte sami sebe!

Pravé přírodní

VÍNO

1 litr za 28, 30, 40, 50, 60 a 80 kr
doporučuje 185

obohod vínem firmy:
Alois Sláma

v Praze,

Kr. Vinohrady, nároží Palackého tř. a Škrétovy ul.
V sudech levnější! Cenníky zdarma.

Vinný ocet 1 litr 16 kr.

FILIALKA

Živnostenské banky pro Čechy a Moravu

Královská tř. č. 12. V PARDUBICÍCH ve vlastním domě

Akceový kapitál 8 milionů zlatých. Reservní a pojišť-
fondy přes 2.000.000 zlatých.

Adresa pro telegramy: Živnostenská Pardubice.
Účet v clearing poštovní spojitelnosti č. 830.389. Telefon č. 6

Směnárna

koupě i prodej všech druhů losů, cenných papírů, akcií,
priorit, zástavních listů, deviz i valut. **Výměna a es-
kont** tažených zástavních listů, obligací a veškerých kup-
ponů. Poukázky na všechna bankovní místa tu i ciz-
zemská. — Zvláště čilé spojení s Amerikou. Zakázky
pro burzu za podmínek nejvýhodnějších. Záloby (půjčky) na
cenné papíry a zboží za mírný úrok. Eskont směnek a jich
umísťování (jomicity). Uchovávání cenných papírů. — Ob-
starování vinkulací a devinkulací. **Přijímání vkladů**
na spojitelné knížky na pokladniční poukázky, v běžném
účetě a na účet girový proti vydávání čeků. Konvertování a
obstarávání půjček hypotekárních a komunálních. Komisa-
nářství pro cukrovary, prodej cukru a petroleje ve velkém

Sváž k svému!

Vyznamenan na výstavě v Hradci Králové r. 1894
zlatou medailí a diplomem.

UMĚLÉ ZUBY

podle nejnovějšího amerického
způsobu vyrábím a konám ve-
škeré práce v oboz ten spadající
přesné a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ru-
če za nejlepší obalbu a
nízké ceny než všude
jinde.

Ctění pání obecnostva
poroučí se v účtě plně

Josef Čáslavský,

subní technik 88

Pražská ul. č. 77. v Hradci Králové.

Sváž k svému!

Tovární sklad obuvi

firmy Al. J. Nejedlý v Kuklenách nachází se
v Hradci Králové
u pana A. Dvořáka

v domě č. 164 na náměstí, vedle c. k. soudu
kde lze dostati řádné a solidně pracovanou
obuv s nejlepšího materiálu, od nejjednoduš-
šího až do nejjemnějšího a elegantního
provedení.

Výhodná koupě

pro každého.

Veškerá obuv zhotovena jest s kůží vy-
robené ve vlastní parostrojní koželně a
máme tedy za solidní materiál ručiti. 189

Hospodyně

se přijme hned na fázi v Olešnici u Nového Města nad
Metují buď svobodná aneb bezdětná vdova, nejméně 40
roků stará, obou jazyků samostatně mluvit, zachovalá a ve
vedení takové domácnosti obeznalá. Dálší dohodnutí čestné.

Pravý nezkažený včelí med

čistí krev naší, podporuje pravidelné trávení
a sílu naše tělo. Zvláště se hodí dětem chu-
dokrevným, bledým, lidem slabého žaludku
a zotavujícím se. Zevrubné poučení přídáno
(174) je ku každé láhvi medu.

Zaručeně čistý med lze koupiti
u Antonína Šejnohy,
okrátko na velké podstatě v Hradci Králové.

V. VACEK,

závod školkářský

v Pamětníku u Chlumce n. C.

nabízí

pro zimní a jarní vysazování stromy o-
vocné vysoké i krasky, sazenice pro živé
ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stro-
my pro stromohadí, pláňata atd. Statistika
sazenic v zásobě. Levné ceny — Výborné
zboží — Poučný cenník zdarma.

Světově známé lomnické suchary ve ví-
cero různých jakostech za přiměřené
ceny.

J. Jíma

Lomnice nad Popelkou.

Mandlové pečlivky, Karlov. oplátky,
zákusky, trubičky oplátkové, čokolá-
dové, máslové, pištingry, atd.

Na podzim a zimu!

Veškerému P. T. občanstvu města a okolí
odporučuji svůj valně zveřejněný sklad

dámského konfekčního zboží

v největším výběru: **Žakety** od 4 al. výše, až
do nejjemnějšího a neeleganternějšího provedení.
Přítlačky látkové, pletené a koženkové. **Přít-
lačky** kožené, vatoované, a s koženinou. **Dětské
přítlačky** různých střihů ve všech velikostech.

Rovněž odporučuji překvapujícím výběrem
opatřený sklad **dětských šatů**, barokentových
blus, čerňáků a barevných sukni a sátek,
šněrovaček, vlněných a pletených šavli a ve-
škerých druhů dámského modního zboží za cenu
nejlevnějších.

V účtě dokonale

A. F. Hora,

první konfekční módní závod v Hradci
Králové, Klopova ul.

(216)

Socialně politické spisy Rudolfa Vrby.

- 1) Národní sebeobrana 2 al. 20 kr.
- 2) Budoucnost národa 1 . 20
- 3) Otázka zemědělství 1 . 20
- 4) Socialně-demokratická společnost . . . 1 . 20
- 5) Běh proti klerikalismu 40
- 6) Povaha moderního kapitálu 1 .
- 7) Hlasy společnosti 20
- 8) Dělnictvo v boji za svá práva 1 . 20

Spisy ty lze nejlépe objednat u spisovatele **Rud. Vrby**
v **Pražanovicích** u Prahy Pošta v místě.

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje

se ždímadlem

na největší výhodné vzhledem k úspore času, my-
dla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prá-
dlo trpělo, zhotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nej-
no ejm soustavy důkladně zhotovené za ceny
levné obdržiteli.

Upozorňuji na zdokonalené nejnovější řezací
stroje excentrické a mlátičí stroje s kulíkovými
ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karel
Dušek, na sv. Janěm nám. v Hradci Králové
a p. Kolář, hotelier v Hlohovské.

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Nábytek. Výbavy pro nevěsty.

Úplné zařízení do pokojů, salonů a ložnic.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

(25) v Hradci Králové

Svatojánské náměstí číslo 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelá-
nových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.

Cenníky a nakresy na požádání frko.

ANDRÉE
CHEVIOT

Novinka na menčíkovy
v moderní barvě dra-
pové.

Metr zl. 3.40.

Na menčíkovy neb oblek
stačí 3 metry.

Vsorek této látky, ja-
kož i bohatý výběr mo-
derních druhů na obleky,
svrchníky, zimníky a
menčíkovy jen zaru-
čené jakosti a v mí-
rých cenách se na po-
žádání k nahlédnutí
franko pošlou.

První český zasíl.
závod

ED. DOSKOČILA,
v Choceň.

JAN STOUPA

v Praze Václavské náměstí č. 32.

nabízí

HAVELOKY

z jemných nepromokavých látek

po zl. 7.50,

dále haveloky

z jemného, nepromokavého štyrského lodenu
v barvě tmavošedé, šedohnědé, tmavoolivové,
zhotovené přesně dle zde uvedeného výkresu

po zl. 10.—, 12.50, 14.50.

Sokolské haveloky nejlepší jakosti
přesně dle předpisu

po zl. 12.50.

Při ctěných objednávkách vyprošuji si udání potřebné
délky haveloku. 38-5.

OBNOVA

Číslo 139.

V Hradci Králové, dne 5. listopadu 1897.

III. Ročník.

Svobodomyslný jesuita.

Jesuita a svobodomyslný? Je to možná? Tot je v takové protivě asi jako ďábel a anděl, peklo a nebe, tygr a ovečka. — A přece jinak není. — Opravdu? To je snad jen šert? — Žádný šert. — Te jsem opravdu blázen; to by byla má celá svobodomyslnost na hromadě. — Už jinak není. Už tedy jen s tou svobodomyslností na hromadu. Byl totiž jeden jesuita skutečně svobodomyslný, ba až mnoho svobodomyslný. Žil ve Španělsku a vydal roku 1599 knihu: De rege et regis institutione. O králi a o vychování krále. Kniha ta byla r. i. vilejem proti patišku králem Filipem III. obdařena, tedy s jeho svolením vytištěna, ba král ten přijal i její věnování. Spisovatel její nazýval se Mariana. Muž ten patřil k nejúčinnějším lidem svého věku; jako profesor na vysokém učení v Římě a Paříži vydobyl si slavného jména. Jeho statečná svobodomyslnost v posuzování španělského vládaření za hraběte Lermy přivedla ho do vězení. Ale to nepomohlo. Jeho dobrovolná chudoba a hrdinné odřeknutí se světa vypěstovala v něm mužnou svobodomyslnost, která ho činila schopným i lid i mocným tohoto světa nejtrpčí pravdu. Obhajoval ničím neomezené panovnické mocí volal: Což je lid určen jen pro otroctví? Z této zajisté svobodomyslné zásady vyvětlil pak ve zmíněné knize další učení. Některé z nich zde podávám.

Nejlépeším zřízení státním jest monarchie (království neb císařství). Ale není sobecká a tyranácká svévolí jediného člověka panovati, nýbrž královská moc omezena jest zákony a radou nejlepších občanů. — Právě panovník musí se sám co nejpláněji zákony spravovati, a při tom otcem svého lidu zvláště pak ochráncem pracujícího lidu býti; poddané má — ne jako otroky — ale jako děti (své) říditi. — Jenom může v každém ohledu bezúhonně má voliti za ministry. Takový kníže požívá pak lásky a úcty svého lidu, a trůn jeho stojí pevně v srdci občanů.

Vojaka jest pro bezpečnost státu zapotřebí, ale není se státi občanům břemeno. — Dvůr nechť král, jak to velebnosti jeho moci sluší, má, ale přece jest povinen dáti dobrý příklad šetrnosti, a ve výdajích státních nemá trpěti žádného marštrátnictví.

FEUILLETON.

Dumka.

Jest dnes smutný den, kdy každý vzpomíná svých milých zesnulých. Lidé spěchají na hřbitov, kde jejich milí odpočívají. Ten si postýská, onen požaluje a ten tise zpláče a srdci bolem rozrytému uleví.

Byl jsem také na hřbitově. Neměl jsem tam nikoho ze svých, — protože vesnička moje rodná daleko odtud v širé úrodné krajině, na zlaté Haně! Ale bylo mi teskno a bolno u srdce — začel jsem na pole svaté, — vždyť nade hroby rozjímá prý se nejlépe!

Což tu bylo oku předmětů rozmanitých! Místo náhrobků celé kaple vadnoucím břečtanem ovinuté! Tu nade hroby klečí sněhobílí andělé, tam prostý železný kříž ukrývá se do stínu truchlých cypřišův, a tam veliký prostor přeplněn jest samými nízkými pahrbky, u mnohého z nich není ani kříž, jenom dětička se skromným nápisem v zemi zasetá. Jsou to hroby chudých, jižto přepíhují městské chudobince. A co lidstva se hemží městským hřbitovem! Stopy rozmanitých citů, namnoze si odporujících jeví se na tvářích. Zde usedá žena truchlící, tise štká ulevující bolestnému srdci, tam u nádherného hrobu stojí vznešená dáma, jež hrdost a pýchu marně závojem svým zastírá, tu vidíš proud slzí po bledých lících kanouti — tam zaráží tě kámen bezslzí . . .

Jaký to odpor, jaká to směsice citů!

Zašel jsem v ústraní a tise se zadumal.

Dnes svítí i doma na známých rovech řada světel kmitavých. Na hrobě klečí matička a vedle starý otec a rty jejich šeptají: „Sladké dej odpocínutí synu našemu a světlo věčné ať mu svítí až na věky!“ A podle nich vzpomíná i sestra svého nebohého bratra —

O spravedlnost v soudnictví, o obchod, řemeslo, umění i vědy at se stará pečlivě, zvláště pak at chrání stav rolnický. Silnice, mosty, řeky at má na starosti. Jenom z nádhery — ne ale z věci k živobytí potřebných, vína, (piva), obilí, masa atd. — mají se daně vybírati, a jako morové rány má se varovati těch, kteří mu ustavičně na nové prameny daní ukazují.

Majetkové poměry má rovněž míti na zřeteli. Přílišné bohatství v rukou několika málo osob a vedle toho zakrnění a chudoba ostatní masy lidu jest státní záhuba, a proto se má panovník o to starati, aby majetek a s ním i moc několika lidí nerostla do nekonečna, a při tom všem ostatní vyasávní byli. Jistá prostřední míra majetku v rukou mnohých jest státní nejužitečnější.

Počet šebráků má se zmenšovati nemocnicemi, chudobinci, sirotčinci a nalezinci. Bohatí mají povinnost Bohem uloženou chudinu podporovati. — Proti násilnému zabrání statků daňovních se sice vyslovil, poněvadž by to byla loupež a měla by zlé následky, ale nemají jich duchovní užívati k necírkovním světským účelům, nýbrž ku výživě ohudých a podpoře dobročinných ústavů.

Tak psal tedy jesuita. Z každé věty světa zajisté svobodomyslnost a láska k lidu, ovšem křesťanskými naukami vedená a omezená. Kdyby státy evropské byly se dle těchto „jesuitických“ zásad řídily, jak zcela jinak by to vypadalo dnes v Evropě. Zdaž nejsou to věci, které aby provedeny byly, od svobodomyslných poslanců žádáme. Ba jest to vlastně to, co nyní již křesťanskí sociálové žádají. Nepřeháníme zajisté, tekemeli: Takového člověka bychom jako opravdu a rozumně svobodomyslného a lidového poslance ihned do sněmu volili.

A přece jest to muž, při jehož jmenování každému dnešnému i jinak dobromyslnému evan-jelíkovi a pak každému „svobodomyslnému“ katolíku, jestliže o něm slyšel, husí kůže naskakuje. Předně byl jesuitou, a to postačí. A za druhé saháeno na něj od evanjelíků dle evanjelia Luthe-rova bláta až nad hlavu. Tak napsal o něm evan-jelík Bonaccosa: Z pekla vytopil, on jest ďáblův syn a Belszebubův vnuk . . . Kéž by země tohoto arcipádoucha vyplila a oheň jej strávil. Rýn vylévá

A já jsem již šest let neklečel v den dušiček na jeho chladném hrobě — ani světel nerozsvěcoval! —

Jestli vidím jasně v duchu tu šfblou postavu a dumnou tvář, modrou čapku se znakem rolnickým, spivé oko a ta zpěvná ústa bratroval Ach, dávno li tomu, co stával prostřed dvora pokřikuje hlasem volavým: „bulú, bulú —!“ a co plnou hrstí házel zrní svým oblíbeným holubům odevšad se k němu aletující? Ten byl pěkný modrý a přechá se mu na slunci jen jen leskla brájlce všemi duhovými barvami, jiný byl bílý jako sníh. Opodál nafukoval se rezavý voláč, tam třbil si brky kropenatý rousňák — a tam nepohodli se o zrno dva stavjáci . . . Dávno-li tomu, co kdysi za třeškové zimy urobil mi hezounké sánky, hračku roztomilou?

A dávno-li tomu, co naši dědinkou blaholi-la veselá hudba, lípy před našima radostně žuměly, kdy blažený můj bratr jel sobě na krásném kočáře pro vytouženou svoji nevěstu? — Však se netěšil dlouho šťastnému manželství! Minulo čtvrt roku a smutní rodiče vyváželi jej — do Rožnova! A kdo prý již musí do Rožnova, s tím prý obyčejně jest již tuze zle, ten prý již není tuze z tohoto světa. Jel tam souchotinářem a tak se i navrátil, churav a nevytřen! Jak rád jsem potom chodil denně bratru svému posluhovat do vsky, kam se byl přiznal. Vodil jsem ho zabradou, přenášel sešlí, donášel vodu a bavil ho dětským humorem. Opodál usednul jsem si na trávník nožkem vykopal studánku, udělal z proutků váhadlo, k němuž jsem přivázal jako okov půl ořečové skofápy — a již jsem vátěl vodu, jako někdy pacholík před svatým Augustinem. Z karet jsem stavěl chaloupky, stroje a mlýny, snil dětskými sny — a vpadlé oko bratrovo se jasnilo, zazářilo na chvíli, patříc na švitorné klouče, jež ve trávě si hrálo. . . . Večer teprve spěchával jsem

slzy nad tím, že se taková potvora (v Mohuči nalezá. O proklátá bezbožnosti! (Německá) země nosí nestvůru děsnou, ohavnou! Není alová, kterým by se jeho pedlost vyjádřila, není ducha, který by byl s to její velikost pochopiti; ať řeknu cokoliv, vše jest málo. (Spis Ficta Juditha. 55—56. 64—65.) — (Jistým redakcím, zvláště p. pastorovi Šádkovi odporučíme tento citát, jako zbrojnici proti generálu klerikálů a na obranu snášlivosti radikálně helvetské. Pozn. redakce.)

Při takovém zutivém nadávání a proklínání musí se člověk klidně rozvahy zastaviti a tázniti se: Co pak přece ten Mariana spáchal?

Veliká jeho láska k lidu, horoucná jeho nadšenost pro obecné blaho a dobře míněná péče jeho o vychování královského prince v dobrého panovníka strhla ho k jedné větě, která katolickou církev zavržena jest. Napsal: „Jestliže kníže stát do záhuby vede, společný (státní) nebo osobní majetek loupi, veřejnými zákony a svatým náboženstvím pohrdá, svévolí, prostopádností a bezbožností se vysnamená, může po společné poradě býti nejprv napomenut, a když všecka naděje zmizela, sesazen. Následují ještě jiné ostřejší věty, o nichž s ohledu na platný rak. trestní zákon pomlčme.

To ovšem jsou záhubné věty, ale Mariana praví: „To je moje — tedy osobní — mínění, které s upřímností přednáším, ale já jsem člověk a mohu se myliti. Předneseli kdo něco lepšího, budu mu vděčným.

Tak vidíme při ohnivě svobodomyslnosti křesťanskou, řeholní pokoru myslí, kterou všem nepřítelům církve katolické odporučujeme. Jak řásejsky a slovolně jednají ti, kteří toto osobní bludné mínění Marianovo „za mravouku jesuitskou“ vykřičeli, aby knížata proti nim pošvali, protestantství a svobodné seznátnství posilnili, jest již z tohoto posledního výroku Marianova viděti. Nad to pak to nejvíce vysvitá z jednání nejvyššího představeného tovaryšstva Ježíšova, generála Aquavivy. Ten vyslovil své politování nad tím, že se bez jeho svolení kniha vydala a nařídil její opravu. Nad to pak výnosem od 12. července 1610 zapověděl mocí řeholní poslušnosti a s vyhrázkou rozličných trestů každému členu řádu „veřejně nebo tajně, ať by to učinil jako profesor nebo rádce zvláště pak ve spise tvrditi, že by bylo

domů. Klekání již ve všech vesničkách hlaholilo stříbrnými i hlubokými hlasy, když jsem přecházel kopeček u Božích muk. Bázlivě jsem se ohlížel po černých vrcholcích vrb, jež za mnou přilízně za kopečkem výkukovaly, úzkost mně jímala srdce, když jsem spěchal kolem hliníků, kde bývali často cikáni . . . Šťastně jsem překročil ohradu — a již jsem byl v rodné vsi, již jsem byl doma. . . .

Vidím a cítím to vše, jako by se dělo dnes. Od vesničky sousední ubíral se truchlivý, ale slavný průvod pohřební. Hudba hrála dojmavé pochody smuteční a když dohrála, zavznělo žalostné: „Miserere mei, jež se daleko v kopcích rozléhalo . . . To nesli mého bratra. Kráček jsem před rakví nesa zlomenou svíci — a slzy řinuly se mi po mladých líčkách — Jak bylo tenkrát asi matičce a jak šedivému tatíčkovi? Jistě jim srdce žalostí pukalo. —

Jakoby to bylo všechno tep ve dnes — tak živě si to připomínám! A přec tomu již dávno, let několik! Tak vschno ubíhá! Ó přijde tak doba, že i mne přikryje černá prst, že i mně ve hlavách svíčky zaplanou — modlitby zaševlí. Ale jaké svíčky! To budou hvězdy nebeské a místo modliteb zavane mi nad hlavou sychravé větry podzimní —

Leč nebudu zapomenut sám. —

O mnoho jest, mnoho věrných a poctivých Čechův, o jejichž látku nikdo neví, po jejichžto kostích noha šlape složená, zbloudilá. — Kosti české tleí kdesi u vln baltických i pode hradbou Milána i Říma, květ Čechů smělých tleí kdesi pod horkým žárem nebes na luzích Palestinských — ba po celém světě širém rozmetány jsou kosti českých bojovníků a duší poctivých. Kdo pak dnes na ně vzpomíná, kdo pak se za ně modlí? A přece pracovali za národ a jeho ideály, unášení jsouce nadšením svého věku. —

J. K

dovoleno křesťanství, že je tyran, neboť
nebo o tivoť mu státi. Naopak má se panovníkům
dle příkázání Božího, jako osobám posvátným,
které Bůh k té důstojnosti povýšil, čest prokazovati.

Tím jest i obecné učení církve vyjádřeno.
Marianu stědla jeho svobodomyšlnost, dle které za
to měl, že panovník je s vůle lidu panuje, a tudíž
s též vůle též ovesen a pro zločiny strestán býti
má. — Katolické učení však učí učení o moci
panovníků se čtvrtého příkázání, dle něhož děti
si otce neustavěly, ale otec dětem dá od Boha.
A proto nemají děti ani námlu otce čest nepříteli
nebo mu o život státi.

Kdy by tato úvaha otevřela jistým státníkům
oči, aby viděli, jak nebezpečno jest křesťanství,
ten nejbezpečnější základ trůnu, smlouvat i
církvi do oková vrhati; naproti tomu však libe-
ralismus podporovati. Neboť právě tohoto libe-
ralismu zásadou jest: Všecka moc jde z lidu. Jaké
důsledky z ní plynou, ukázal blud Marianův.
Bohužel! Jsou posud státi, v kterých se nábožen-
ství užívá nejvýš jako strašáka pro masu lidu,
páni však pod jménem vědy učí liberalismu a dle
něho rubí i zákony, takže není divu, že se líhnou
novovécí Marianové ve formě socialistů a anar-
chistů. Nejmenší pak práva Jesuity pro ten osobní
náhled toho neb onoho člena tupiti a „jesuitskou
morálkou“ jako strašidlem lid a „velikány ve svo-
bodomyslnosti“ strašiti mají evangelijci nebo „pa-
stíři“ dle vzoru raneké „dvojetihodnosti.“

Jame s to pádným posloužití vzácnými citáty.
Na prvním místě stkví se Luther. K otázce
smíli se tyran, který dle libosti vládné zabít,
odpověděl: Jednotlivému člověku . . . to nepatří,
kdyby i mohl . . . ale sejdouli se občané a pod-
daní, a nemohouli jeho násilí a tyranii snášeti neb
trpěti, nechť ho zabijí, jako jiného vraha a lou-
pežníka. (Srovnej Samtl. Werke 62. 201—202.
206—207.)

Na druhé klademe „dobrosrdečného“ Me-
lanchtona, který napsal oproti Jindřichu VIII.:
Žádná Bobu příjemnější obět nemůže zabita býti,
než (zabití) tyran; kým by Bůh některému silnému
muži tohoto ducha vliil. (Srov. Corp. Refor. 3; 1076.)

Od nich není daleko Kalvín, který učil, že
není sice dovoleno komukoliv proti tyranšské vládě
vystoupiti, ale „Bůh povolává patrně některé své
služebníky, kterým své (božské) vážnosti dodává,
aby zločiny tyranšské vlády ztrestali a besprávné
potlačeny lid z jeho bídy vytrhli . . . (Srovnej
Kampf, Schulte Calvin 1, 272—276.) Ano i to dí:
Křesťanství proti Bohu — rozuměj proti kalvinismu
— vystupujícím — „spíše na hlavu vypliti aluší,
než je poslouchati.“ (Comm. in Dan. č. 6.)

Takové zásady nesly mezi kalvinisty své
ovoce. V Ženevě, — sídle Kalvínové — sjezdě
se učilo, že zabít tyranů jest dovoleno. A „reform-
mator“ Bera po zavraždění vévody Guis-ského
pravil, „že by se domníval, že jednal správně,
kdyby takového nepřítel byl buď úkladně nebo
násilím odpravil.“

A tak by to šlo dále ze řad kalvínů, kdyby
bylo pro dnes ještě pro to místo.

Což pak ale divu, když protestantští stavové
Ferdinanda II. „sesadili.“ Což divu, že se staly ty
jisté věci roku 1866 Což divu, že v duchu svého
otce Kalvína v předposledním čísle Hlasu ze Siona,
jichž majitelem jest zásluhným křesťanem ozdobený
p. Hoblík, p. Šádek vymlouval evangelijky z Chru-
dimaka, kteří v 18. století Fridricha, pruského
krále vyzývali, aby Čechy svému žezlu podmanil.

Aby to tak napsal některý klerikál! — Bohu-
žel přes to vše budou se staré písničky o jesuitech
na liberálně-belvetických „flašinetech“ odehrávati;
katolíci na dále budou do pozadí tlačeni; „reform-
mator“ jako velika světla velebeni, a „Šádkové“
při svém řádění ponecháváni. —

Místní odbor Národní Jednoty severočeské

v Dubenci konal v neděli odpoledne za předsed-
nictví pana Františka Horáčka schůzi ve spolkové
místnosti. Když pan předseda uvítal několika srdeč-
nými slovy četné shromážděné, mezi nimiž byli též
sousedé z Vilantic a několik žen z Dubence, před-
nesl pan Josef Sturma zprávu jednatelekou, a pan
pokladník Jan Malý zprávu pokladní. Místní odbor
Nár. Jed. severočeské, který má již 87 členů
utěšeně skvělá. Na to pojednáno o otázkách, jak
by lze bylo pomoci českým menšinám a promlu-
veno pak o hospodářských potřebách našeho lidu.
Rečníci přihlíželi k praktickým potřebám a co za
daných poměrů a prostředků by se opraviti a
slepšiti dalo.

Čechové dubenečtí, kteří nemají vlády, ba
ani spoluvlády v obci mají ovšem zvláštní své
potřeby a povinnosti. Odkázání jsou především na
svépomoc dle přelovi: „Člověče přičiň se sám a
Bůh ti pomůže!“ Především se musí postarati o to,
aby dítkám ve škole zabezpečili co největší a nej-
lepší vzdělání, aby jim tak usnadnili těžký zápas
životní a zabezpečili lepších životních poměrů.

České děti v německé škole nenaučí se lásku
k českému národu a navykají si stydět se za svůj
mateřský jazyk, ba i za české své rodiče. Již tato
okolnost měla by české rodiče odrážet a měla by

je poučit, že nemají dítky své do německé školy
posílati, když mají českou školu v místě. Účelem
školy není pouze, aby naučila dítky číst, psát a
počítat, nýbrž škola má je též vychovávat, učiti
čest, mravů, pěstovat v nich lásku k Bohu, k
řádkům, spolubratrům, národu a vlasti, k práci, k
čestnosti a šetrnosti. Na čí dítěte pěstati učiti
nejlépe, pak-li o něm mluví v srozumitelné a
krásné mateřské. Děťák myslí jest téžová a vztahová,
šedá, aby se mu hned všechno vysvětlilo a mluvit
učinilo. Škola jest jen pokračováním života rodin-
ného a učitel má ve škole dítku nahraditi máti a
vládné rodice. Jak to máti učiti, jak si má sta-
tati lásku a důvěru dítěte, když se právě anebo
dosti srozumitelné s dítky dorozuměti nedovede?
Dítko české nerozumí ve škole německému vy-
učovacímu jazyku, ochabne v horlivosti, stane se
přirozeně nepozorným, lehkovážným, nedbalým, a
je-li pro nesavědnost nepozornost svou dle svého
místu nespravedlivě trestáno, stává se též pro-
blémem a zlomyslným, nahradí důvěru a štěstí
jest pak pro celý život. Má-li pravdu učení Rou-
seau, že každý omyl, který se do mysle lidské
vloadí, stane se zárodkem budoucích neštěstí, ta
musí mít každý lidumil vážné obavy před školou,
kde se stane křivočerně tolik omylů.

České dítě patří do české školy a německé
ovšem do německé, neboť i veliký Němec a za-
kladatel ternérů „otec“ Jahn pravil, že dítě pouze
na základě jazyka mateřského dobře vychováno
a vzděláno býti může. Žák má ve škole bytosti
soudnost, rozum a paměť, učitel má působiti na
jeho cit, má dítě vést a napomínat. Avšak, co si
má počti učitel, kterému jest odhata nejen metla,
ale i slova káravá? Jak má učitel, který český
nesná, který s dítětem dorozumět se nedovede,
toto dítě napravit a polepšiti? Jaký pak je poměr
mezi českými rodiči a takovýmto učitelem? Ten
i při nejlepší vůli by správně a dobře svůj úkol
provádět nemohl. A jak možno očekávat dobrých
úspěchů pro české dítě od učitele, který se pro-
slavuje jen nepřítel a zátki k českému národu,
který pro naše úspěchy nemá slova uznání, ale jen
slova hanlivá a odsuzující? Kdyby se německým
učitelům jednalo o opravdové vzdělání a osvícení
českého lidu, přitíhlovali by se o otvírání ale
nikoli o zavírání českých škol, a nelákali by české
dítky darováním šatů, obuvi, vánoček a různými
dávatky do škol poněmčovacích, které české dítky jen
ohlupují a činí je takto neschopnými, aby s Němci
konkurovaly v práci a vědě.

Již slovo „škola národní“ mělo by ro-
diče poučiti, do školy kterého národa by dítky
své posílali měli. Kde se mluví doma česky, kde
jsou tedy Čechové, tam mají rodičové své dítky
posílati do školy české, a kde rodičové a dítky
znají jen německy, tam ať posílají dítky do školy
německé. Jediné tento stav je přirozený a na zá-
kladech mravních spočívající.

Proč pak na německých školách nepouští
německí učitelé k veřejné náboženské zkoušce
všecky české žáky, proč tam pošlou nanejvýš jen
3—4, kteří znají více německy? Iu proto, aby
pan vikář nebo pan biskup na vlastní oči se
nemohl přesvědčiti, že ti ostatní z náboženství ani
základních pojmů neznají. Českým rodičům nutno
uvést na mysl slova, která před lety o šulferajnském
škole pronesl biskup brněnský. Navštívil o visitaci
šulferajnskou školu v Iv. níčích, kterou navštévo-
vali velkou většinou děti české, pravil biskup Bauer
k českým rodičům: Moji pánové a dámy! Jsem
10 let biskupem a za ten čas visitoval jsem ve
stech osadách kostely a byl přítomen zkouškám
ze sv. náboženství, ale tak bíd něho v řadě k
nedoči jsem se nikde jako ve škole této. A není
se co díti! Domníval jsem se, že ve školách ně-
meckého šulferajnu jsou jenom dítky německé,
ale dnes poznal jsem, že tomu není tak, že na pří-
klad v této škole jest ohromná většina dětí če-
ských. Pak ovšem není divu, že nelze v takových
školách dodělati se výsledku příslibového. Dítky ně-
mecké na takových školách zůstávají pozadu, zdrž-
ování jsoucí dítkami českými, tyto pak jsou na tom
ještě mnohem hůře, any vyučovány jsou jazykem
jim cizím a nerozumitelným. Mám právo usudek
tento učiniti tím spíše, an sám jsem dítkem školy
takové. Žádaje kdyby se přijeti do hlavní školy
v Novém Jičíně, a později do gymnasia kroměříš-
ského, byl jsem odmítán a jsem na opětné a
snažné prošení přece přijat do těchto ústavů, ač-
koli jsem nepatřil mezi žáky méně neschopné. Ro-
dičové! Já vím, že pro tato slova budu ve veřej-
ných listech napaden, avšak mně na tom nezáleží,
naopak kdybych byl mlčel, byl bych, jak
praví Isaías prorok svým psem, který neštěká.
Já nechci svými slovy uraziti nikoho, neboť po-
měry zdejší nejsou mi známy; já spravuji se jen
výsledkem zkoušky právě konané, avšak já cítím
jsem se povinným, promluvit při této příležitosti
svá slova biskupská.

Nuže, vy otcové čeští, dbejte rady tohoto
zbožného a moudrého Vrchabho Pastýře a nedávejte
dítky svých do škol, kde vynášejí nerozumitelnou
jim řeč. Též vám zde v Dubenci byla zřízena
česká škola a povolány české dobrovolnice, protože
je potřebujete.

Proč Němci nestaví školy chudým svým kra-
janům v Němcích, proč se v těch krajích nestá-
rají o povznesení vzdělání německého lidu? Proč

tam nestaví školy učitelům českým a učitelkám
dětí do mateřské škol vnošťují, tedy, obci, škol-
ními potřebami? — Vše chtějí učiti v křesťanství.

Kdyby Němci opravdově láskou k nám králi,
pak by nespouštěli české dítky a alučky správo,
než by čili svou bratřím pěst tím ubohým
českým národním, nechť by se, že se na př.
z Olomouce vypudili v posledních měsících již všechny
české dítky. Jak upřímně se svobodomyšlní
Němci se vzdělávají a hmotným postavením če-
ského lidu amfál, vyvířiti neštěpe se slov, které
při osvědčení veřejnosti slavnostně pronesl v Liberci
jistý Frits Pfeill: „Čechové a uanřenci z-
zemí musí se spokojiti jen se soukromopráv-
nou rovnoprávností a rovnoprávností občan-
skou nároky činiti nesmí!“ České školy a
vzdělávací ústavy v německém kraji musí býti bez
milosti zničeny, neboť české školy vlekou za so-
bou české učitele, české kněze a potřebné lidi.
Přec s českými slatkami a učenníky, přec s českou
čestí, s českými živnostníky s německé pedy, jest
za každou cenu musí býti vyčištěna! Zřídte velký
dajncionalní spolek, rozestavte všude stráže, aby
za noci a mlhy Čech k vám se nevrátili! Vzneš-
te se konečně k boj proti českým menšinám, proti
tomu lačnému Čechenfolku! Proti tomuto nepříteli
musíme my předat stráž německé — (totiž
v Ostmarku, které již ani Rakouskem sváti nechť)
— bojovati všemi zbraněmi, které po ruce máme,
zbraněmi německého ducha, všemi zbraněmi ná-
rodohospodářskými. V tom boji o byti a nebyti
nesmíme dávat žádného pardonu!“

Významno, že stejné smýšlí pruský dějepisec
Mommsen, který radí Čechoněmcům, aby nebyli
Rakouský, dokud prý se zde násilí na nich páde,
že radí Němcům, nechť-li Čechové rozumem cháp-
páti, aby lebký jejich otloukali.

To jsou slova vážná a národní nesnášenli-
vosti, to jest hlášení plemenného vyhlásovacího boje.
My Čechové litujeme, že národní štvavice tak se
rozmohly, my proti Němcům štvát nechceme a
nebudeme, my přejeme Němcům jejich školy a
statky, my chceme s Němci dokonce i dobře po-
sousedsku vycházeti, páni Němci však nám
již laskavě dovolit, že bráníme své, že chceme
udržet, co jsme poctivě nabyli a že chceme na-
ším vaukům zachovati dědictví nestěněno. Pak-li
páni Němci hlásají heslo svůj k svému a chtějí
podporovat jen sebe, pak nemůžeme Čechům sa-
slívat, když při stejné jakosti a kvantitě výrobků
dáme přednost krajanovi, když radou i skutkem
se vzájemně podporovati budeme. Kdyby Čechové
byli větší Němcům našim nesnášenliví bývali, mož-
ná, že by tyto v Čechách dnes neměli ani prst pody.
My jsme však byli snášenliví, často k vůli tomu
svatému pokoji ať moc povolní leč doufáme, že
Němci konečně ve vlastním svém zájmu přijdou
k zdravému rozumu. Potíráme-li se a pereme se
na vzájem, raduje se z toho třetí. Víte všichni
kdo ten třetí asi je. Žid a Maďar.

O otázkách hospodářských účastnili se de-
baty p. učitel K. Veselý, redaktor Štábl, páni ro-
lníci Josef Zemek z Vilantic, Jan Horáček, Jiří
Bous, Frant. Horáček, Jan Malý a učitel Václav
Uher z Dubence, kteří vyslovili přání, aby po-
dobné schůze se pořádaly častěji.

Z Belgie.

Otázka sociálně-náboženská v Belgii. — Abbé
Daens. — Schůze „Demokratické ligy“ a vylou-
čení Daense. — Internacionální kongres v
Bruselu na ochranu práce.

Brusel, 27. října 1897. (Přev. dopis „Obnovy“.)

Je historicky dokázané faktum, že tam, kde ka-
tolíci též se mezí svobodě, drží více pohromadě, jak
co se idejí tak i fakt dotýče, kdežto tam, kde větší
mají volnost, dří se a roztěpují. Příkladem je Fran-
cie a Belgie. Vždyť katolíci belgičtí v sociální akci
stáli na velké výši a dosáhli, že vřad nedávným
rostrádkám dobudou si palmy vítězství v budoucích
osudech příštího století křesťanského.

Pokládám za svou povinnost obzámnit objek-
tivně své krajany s pátkou, kterou v těchto dnech
mezi sebou bojují katolíci belgičtí. Iniciativu učinil
abbé Daens, jenž ať do nedávna prokázal platné služ-
by katolické belgické straně. Nezamlouvala se mu
totiž organizace t. zv. „Demokratické ligy“ a „Domů
katol. dělnictva“; postavil se v čelo separačního hnutí
následován menším počtem katol. sedlákův, s jichž
pomocí došel postaviti se proti silám katol. voličstva.
— Abbé Daens byl již dvakrát svým biskupem su-
spendován; šádal proto, by samému papeži podal vy-
světlaví ohledně svého sociálního programu. Úsudek
katolických ohledně sociální akce tohoto agitátora je
roztírá. Důsledkem jeho oddělení se je vážné ro-
stěpání katol. sil, ku škodě všeobecné. Za tím účelem,
by zabránilo se možným vážnějším nedorozuměním,
šli se v Bruselu předáci „demokratické ligy“. —
Zmíníme se krátce o průběhu celého jednání.

Hned s počátku předseda Verhaegen, z Gandu,
prohlásil, že „demokratická Liga“ utvořila se proto,
by čelila snahám soc. demokratickým, nikoliv šovin-
konzervativním. Pak hleděl oddělovati návrh jednací
o vyloučení Abbé Daense a jeho přívržencův. Poal.
Carta (častěji přerušován hájil Daense napadaje kon-

servativce a jich předáka Woosterho. Zakončil svou apologii slovy: „vyloučit Dañsa bylo by americkou ranou strany demokratické v Belgii“.

Banka jej podporoval; taktéž Thibaut, a krajiny valonské. V nastalém chaosu vystoupil na tribunu abbé Dañsa a pravil: „Předsednictvo praví, že není možno býti současně přivřenem „Christere“ (strany křesťanské — Božanovy) a „Ligy demokratické; logicky tedy musí býti pravdou i to, že je nemožno býti současně příslušníkem „Ligy demokratické“ a kterékoli konservativní strany (většina přítomných maláns se v těchto poměrech.) Jsem obviňován, že nerespektuji církevní autoritu, že v Antverpách jsem byl označen jako renegát a rebel. Dále jsem obviňován, že přilisi oště píti. Ba „Denderbode“ (orgán Woosterův) mne označil jako obdivovatele Martina Luthra, toho nezmaru, jenž vyprázdnil až na dno oči těch nejzproštějších posílků se oběsil.“ Čte tento úlnak psaný prý předsedou protisocialistického Aolstrského spolku, a dť, že se on (Dañsa) ruší jednotu a mír, nýbrž jeho odpárevé, přivřené těchto šakob. Žádný proto, by přitomné shromáždění postaralo se o jich umlčení. —

Jemu odpovídá Verhaegen a znovu jej vlní, že potupil protisocialistické dělnictvo a znovu žádá, by Dañsa byl vyloučen. Po té při nastalém smatku a hluku hlasuje se o návrhu, jenž je 108 hlasy proti 31 schválen. Dañsa se svými přivřenými opouští sál. — Tak se skončila schůze.

Všechny nás málo těší toto neblahé faktum. Bude to pouze malá přeháčka či bude mít následkův vážnějších? Pftáním našim bylo by první. Doufejme, že osvědčené energii našich spolubojovníků za vznešeným ofcem podaří se odstranit a urovnat tuto přeháčku na cestě její ch tak prospěšné akce.

Všeobecná Bruselská výstava dala podnět ku odbyvání důležitých sjedův. Mezi nimi jedno s nejvýznamnějších míst zaujímá internacionální sjed pořádaný za účelem „zákonodárství práce“. Předsedal Uraelský vévoda. Cílem kongresu bylo pokračovati na dráze naznačené famocní konferencí Berlínskou, již r. 1890 předsedal sám císař Vilém.

Mezi přítomnými byli mušové alymonci znalostí věd národohospodářských a sociálních. Uvedu z nich jen některé; celého jednání se účastnili: bývalý německý ministr obchodu Berlepsch; Jves Guyot, Valleraux a Linder — Francouzové; Hayr, profesor ze Strassburku; Lajo Brentano; Raffalovič, delegát za Rusko, William Willoughby za Spoj. Státy; Pavel Pic z Lyonské university; Ph. Dr. Alfred Weber z Německa, Saterényi z Uher, Mac Donald z Anglie atd. Belgičtých soc. demokratů účastnilo se málo.

Kardinálním bodem veškerých rozhovorů bylo jednání o zákonitě protekci práce. Valleraux, delegát za Francii, a Strauss, belgičtý ingénieur, byli championy mandestráckého liberismu. Lajo Brentano sdílel potírání liberální princip. Druhého dne Guyot upozorňoval, že dispoice francouzského zákona z r. 1892 ohledně ženák a dětské práce vyvolovala jen nespokojenost a protesty, že je mrtvou literou. Sama vláda prý předpisuje inspektorům práce poražení tohoto zákona.

Jak je přirozeno, každý sástal při svém mínění; kongress neunesl se na žádnou resoluci.

V besení odpoledním jednalo se o thematu: „Žda dělníci musí býti a dospělí mají býti též podrobni ochraněmu režimu, či podrobňji: zda zákon má ohraničiti pracovní dobu?“

Nejprvé o věci promluvil soc. demokratický delegát Hector Denis; mluvil pro dokazuje, že přepínání práce má v záplěti degeneraci jak fysickou, tak intelektuelní. Pravil, že zmenšení pracovní doby některak není na závalu produkci.

Guyot opřel se všelikým pokusům v tomto ohledu dokládaje: „Když jste dělníka vyhladovili politicky, ohroze jej ještě vechnat v hospodářské otroctví a potaviti jej na stejnou úroveň se ženami a dětmi.“

S Denisem za jistých podmínek souhlasil Jesuita Castella.

Proti mluvíli dále Deverguies, hlavně však svrchu zmíněný ing. Strauss. Pravil, že stát nikomu nemůže zabránit, by neprodal za peníze sílu svých ramen a svého dřítipn. Poslání státu je: protěšovát svoboda a jistota jednotlivých občanův. Dělník není otrokem kapitálu. Kdyby byla rozšířena svoboda a vzdělání, nebylo by jse obávatí různých krisk. Řečnick přivádí doklady z historie.

Brentano mluví proti Straussovi dokládaje, že v jeho dějepimých dokladech je málo pravdy, za to ale notná porce fantasie.

V předposledním besení na denním pořádku bylo thema: „Je možná a žádoucí mezinárodní ochrana práce? V jaké míře a formě?“

Pro mluvíli: Kichner, Raffalovič, von Mayr a Filipovič.

Pro ti byl Strauss. Sombart hájil domácí maooprůmysl, jemu by se měla věnovat ta největší ochrana. Jeho vývody potvrdila nešťalnými dáty miss Andersonové, inspektorka dvě anglických továren. Hojně hglá odměňna potleskem. —

Naposedl jednalo se o „Statistice internacionální a vztazích mezi různými druhy práce.“

Mluvíli: Hektor Deras pro; s ním souhlasili Brauts, profesor katolické Lovanské university a Raffalovič, pak Schmoller university Berlínské.

Po té učiněna konec diskussím a uzavřena kongres. —

PH nejblíží přiležitosti spravím své krajany o jiných sdějících událostech. Vítoslav Svoboda.

Politický přehled.

Obstrukce na říšské radě dosáhla svého vrcholu v pátek. Schůze zahájena byla ve čtvrtek v poledne a byla před 3. hodinou odpul. přerušena. Večer o 7. hodině se ve schůzi pokračovalo a trvalo ve čtvrtek celou noc a v pátek o 8. hodině večerní teprve se skončila. Ve schůzi jednalo se o některých maličkostech a pak mluvili o prozatímném vyrovnání starý polský poslanec Jendřejovič a brněnský pangerman dr. Lecher, který vydržel mluvit celých 12 hodin. Někteří poslanci spali v různých koutech hovorny, v panáské sněmovně, v klubovních místnostech, jiní vyjedli a vypili sněmovní restauraci do posledního sousta krůpěje. Poslanci vypili 14 hektolitřů piva, 1 sud vína, 50 láhví koňaku a nesčetné štamprle různých likérů; ti nejradikálnější a nejsprostší surově nadávali. Nejvztekleji si počínal šmatlavý Wolf. Tloukl několik hodin prknem o poslaneckou lavici, za kteroužto produkci dostal 18 krejcarů, které poslanci v odměnu za pekelnou jeho hubdu mezi sebou vybrali. Marně ho čeští poslanci písemně žádali, aby se dal přitelem zvěrolékařem Tůrkem obledat, není-li vztekly. Berserkerovská zuriťosť Wolfova neušetřila ani předsedu sněmovny Abrahamovicze, jemuž Wolf nectně vynadal, začal pak v pátek prokázal Abrahamovicz obstrukci tu laskavost, že proti vůli pravice schůzi skončil a tak projednání vyrovnacího provisoria na čtvrtek dne 4. listopadu odročil. Toť se rozumí, že Wolf a zutiví jeho přátelé na levici měli opět hlavní slovo. Že by tím obstrukční Němci prozatímne ujednání s Uhrami zmařili a sobě prospěli, o tom dlužno pochybovati. V poslaneckých kružích se tvrdí na pravici, že hrabě Badeni požívá plnou důvěru císaře, levice však očekává mnoho od toho, že ministr Gautsch byl od neděle již třikrát přijat od císaře vždy v delším slyšení. Císař ovšem přijal v audienci také rakouského a uherského předsedu ministerstva, říšského ministra financí Kallaye, říšského ministra války a admirála barona Sternecka—Doublebského.

Místopředsedám sněmovny, rytíři Abrahamičovi a dr. Kramářovi, kteří od obstrukce dajcnacionalů a socialistů nejvíce vytrpí, vyslovil hrabě Badeni dík a uznání. Císař pán je přijal včera v slyšení a rovněž jim děkoval. Ve čtvrteční neb páteční schůzi říšské rady bude prý dr. Kathrein z ohledu na katolickou stranu zvolen opět za předsedu, jelikož však hodnosti té nepřijme, má dr. Ebenhoch největší naději státí se předsedou poslanecké sněmovny.

Svobodomyslní Němci, liberálové, dajcnacionalové, Schönerovci pokračují v revoluční své politice a dr. Funke, Prade a Wolf, chtějí 10. listopadu pokračovat ve vídeňských štvanicích proti Čechům a Rakousku v Berlíně. Všichni Němci mají býti pobouřeni proti Rakousku zrovna tak, jako r. 1848 a 1862—64 štátní byli proti Dánsku. Na štěstí jest Rakousko dosud velmocí a nelze s ním tak bezohledně zatočit, jako s maličkým Dansem; proto praví hamburský Bismarkův orgán rakouským Němcům, že Bismark zaujímá vůči nim zrovna takové postavení jako vůči pobaltickým Němcům v Rusku. Na oboje Němce poblíží státoprávně pouze jakožto na ruské a rakouské příslušníky a poddané. Přijdou-li ve státě, k němuž náležejí, do tísne, tedy povstala z toho politická otázka musí se považovati za čistě vnitřní záležitost dotýčného státu potud, pokud Německo s ním v míru žije. Německo chce štíti v míru s Rakouskem i Ruskem. Bismark radí proto Němcům v Rakousku, aby postavení své nezhoršovali, a aby s národy ostatními, s nimiž jest jim spolumbydleti, po sousedsku vycházeti se snažili a aby v dynastii oporu hledali. Bismark dává tedy našim falešným Průšákům kvinde, poněvadž vč, že by Prusko Německu musily z toho povstati zahraničné nesnáze, kdyby parlamentární revoluci Čechoněmců podporovalo.

Rakouský zahraniční ministr, hrabě Goluchowski dťl dnes návštěvou u italského krále v lombardském jeho venkovském a loveckém sídle, v Monze. Protože na vyzvání krále přijel do Monzy též předseda italského ministerstva markyz Rudini a též italský ministr zahraničných záležitostí, tedy se patrně nejedná pouze o návštěvu ze zdvořilosti, ale též o udržení další shody mezi Rakouskem, Itálií a trojspolkem.

Výbor rakouských biskupů seje se 16. listopadu k poradám ve Vídni. Biskupské porady zahájeny budou 23. listopadu.

Dajcnacionalní sjed v Bolzannu konal se 31. října. Vypadl dle všeho hodně blbě. Přišlo k němu jen kolem 500 lidí. Mluvíli starosta města dr. Perathoner, poslanci Gross, Steinwender a Wolf a přijata resoluce, v níž němečtí poslanci se vyzývají, aby vytrvali ve svatém boji.

Delegace sejdou se dle zpráv z Vídne v polovici listopadu a budou zasedati současně s poslaneckou sněmovnou.

Oslava největšího mluvky. Brněnskému posl. dr. Lechroví, jenž promluvil v poslední sněmovní schůzi 12hodinnou řeč, uspořádány byly při jeho příjezdu do Brna 31. října blučné ovace. Večer pak byla zábava v Německém domě. Pochoďňový průvod byl od policejního říditelství

zakázán. Dru. Stránskému němečtí studenti provedli před bytem kočičinu.

V Srbsku vládne po svržení ministerstva Simkova opět duch bývalého krále Milana, který jest prohlášen za nejchytřejšího, ale zároveň za nejprohnanějšího Srba. Za vlády napředňacko-liberálního ministerstva Dorděvičova ochladl přátelský poměr Srbska k Bulharsku, k Černé Hoře a Rusku a nastalo opět jisté sblížení s Rakouskem.

Polští socialisté demokrati v pruském Slezsku následkem národní nesnášenlivosti německých socialistů budou při příštích volbách do říšského německého sněmu voliti své vlastní kandidáty.

Z Poznaně v Prusku oznamuje se: Vrchní správní soud rozhodl, že nemají býti rozpustěny schůze, při kterých se mluví polsky, a to ani tehdy ne, když ke kontrole úřady nemají ani úředníky, který zná polsky. Jak známo dosud pruské úřady schůze, kde se mluvilo česky nebo polsky, beze všeho rozpouštěly.

Černá Hora bude mít svou první železnici. V Cetyni zrovna uzavře se otázka zřízení železnice od moře do vnitř země. Potřebný k tomu kapitál poskytnou peněžníci z Milána. Náklad bude asi 4 miliony franků.

Drobné zprávy.

„Národní Listy“ pokračují ve štvanicích proti nejdůstojnějšímu panu biskupovi královéhradeckému. Podle několika výrazů a myšlének a veliké neznalosti věci posazáváme redakčního helvetu a že tedy s helvetem za katolickým knězem a katechetou se skrývajícímu poctivá polemika možná není. „Národní Listy“ ani nevědí, že dotazníky, které se žádají na kněžích diecése královéhradecké, žádají také jiní nejdůstojnější pni biskupové a že tedy není novinkou, co platí na Hradecku. Dosti hloupě se pokoušejí „N. L.“ o způsobení rozkolu mezi kněžskými a jejich ndp. biskupem, který jest jistě čestějším a slovanštějším než li „Národní Listy“, jichž sloupce si může za peníze zakoupiti každý šid a Němec a nemusí za ně nabízet ani celý milion, který prý r. 1890 nabízel jistá anglicko-šidovská společnost. Hlavní účel nynějších polemik „N. Listů“ proti nejd. panu biskupovi jest čistě kšeftovní. Námkný paní Řádena Grérová rozená Nobacková, jejíž celé přibuzenstvo stojí v táboře nejsufitvějších Němců, nynější majitelka a vydavatelka „Národních Listů“, musila dětem zvěčného pana dr. Julia Grégra vyplatiti po 60.000 zlatých; jako matce vlastních více dětí jedná se jí o to, aby „Národní Listy“ co nejvíce vynásely. Řízení jejich jest proto čistě kšeftovní a poměry neznalý čtenář nemá se proto diviti, když na př. vídeňský spravodaj pan Vilém Ryba napíše do klubovního orgánu, proti vůdčím poslancům vlastní strany hrozně obviňuje: „Největším diplomatickým uměním rozhodujících pánů v české delegaci je, že buď popírali, neb žel, — i nemluvíli pravdu“. Zpravodaj mladočeského orgánu nevěří tedy tomu, co mu vůdčové sdělují, ale přece zprávami takovými P. T. čtenáře „N. Listů“ traktýruje. Překrucovat, lhát, balamutit jest femesalem „N. Listů“. Nelze se tedy diviti, že již i méně soudní čtenáři dlouholeté balamutení „N. Listů“ prohlížíjí a facit jest, že „N. L.“ ztrácí důvěru i abonenty. Lid jest jejich politikou nespokojen, proto se mu musí hodit pronspokojeníkost. Hradecký pan biskup jest pro pokroky, radikální učitele, a naivní lidi, kteří ndp. biskupa s vlastního názoru neznají, vždy hledaným soustem. Aby se udrželi staří a získali noví abonenti, musí se tedy proti Brynychovi štát, to zbalamutené hejly nejvíše přiláká. A prosím, blíž se konec roku, abonenty nutno balamutit, chytat a proto i nechápaví konečně snad pochopí, že štvance proti katolickému episkopátu a kněžstvu mají v orgánu Němkyně velice prosaické posadit.

Zprávy diecésní. Ustanovení jsou: pan Josef Flesar, kaplan, za administrátora v Třebechovicích, p. Ant. Zikeš, koop. v Žitci, za kaplana do Železnice, p. Jos. Stanislav koop. v Dešné, za kaplana do Dubence, p. Václ. Rosecký, kaplan Dubenecký, za koop. do Žitce, p. Alois Horák, neomysta, za koop. do Dešné. Na odpočinek vstoupil: p. Josef Řehák, děkan v Třebechovicích, a p. Jan Bičič, děkan v Popovicích. Vyznamenání jsou: p. Jan Jelínek, farář v Mezeříčí, jmenován děkanem, p. Fr. Horáček, profesor v c. k. vojenském ústavu ve Sv. Hypolitu, obdržel Expositorium canon., p. Josef Prála, profesor a katecheta na gymnasiu v Mladé Boleslavi, farní synodalié. Uprázněné fary: Třebechovice, fara patron. kněž. Colloredo-Mannsfelda od 1. listopadu, Popovice, fara patron. náboženské matice, od 2. listopadu b. r. V Pánu zesnul: pan Frant. Javůrek, arcikněz, b. vikář a děkan na odpočinku v Heralci, senior diecése † dne 27. října 1897.

Primice. Vp. Drašner Antonín byl v pondělí dne 1. listopadu 1897 o 7. hod. ranní v seminářském chrámu Páně sv. Jana Nepomuckého v Hradci Králové od Jeho Bisk. Milosti na kněze posvěcen. Primici sloužil v témže chrámu Páně dne 4. listopadu o 9. hodině ranní. Primiční hostinu vystrojil k úplné spokojenosti přibuzných a přítel mladého novokněze restaurateur v Adalbertinu, pan Max Kryštůfek.

Otevření nové spolkové místnosti. Jednota katolických tovaryšů oslavila v neděli dne 31. m. m. otevření nové místnosti spolkové v „Adalbertinu“. Jedno již v arpu odevsdáno bylo celé „Adalbertinu“ svému účelu velkolepou slavností, zahájila to-

Smířický přednosta stanice, pan V. Dvořák, znám jest svou umírněností vůči cestujícímu obecnstvu. V pondělí večer zachoval se surovou bezohledností vůči cestujícímu obecnstvu, které po 8. hod. večer přijelo od Holic, Sádlové a Hoříněvsi do Smířic. Cestujícím zakázáno vlaku vystoupit, ač na 100 jich spěchalo koupit si lístky do Hradce Králové, Pardubic, Třebichovic atd. Obecnstvo musilo čumět ve vozích až asi po třech minutách k zděšení svému vidělo se vlak ujíždět ke Králové Hradci, v němž celá kupé I. a II. třídy byla prázdná a ve vozích III. třídy bylo by se našlo ještě místa. Matky s koňáčky, manželé s malými dětmi, vojáci vracející se z dovolené, cestující a živnostníci, kteří měli býtí večer neb nejdéle ráno doma, byli chvilu trapné nejistotě a tázali se, brzy-li pojede druhý vlak. Pan přednosta pašovský odešel, že žádný nepojede. Rozhořčení obecnstva nad touto brutalností bylo všeobecné a projevovalo se v komplimentech, které si pan přednosta smířické stanice iště nezapamätal za rámeček, pak-li je slyšel, nebo nich byl zpraven. V Americe by obecnstvo takovým zřízencem po americkému zatočilo.

Obecenství už pan přednosta nechal hradecký vlak jet s povahou umírněnosti, protože si chtěl schladit žáhu na dráze smířičko-sádovské. Jak přijde obecenstvo k tomu, aby choutky umírněného úředníka odnášelo se škodou na svém zdraví, majetku a čase? Protože čekárny se zavírají, bylo čtené obecenstvo v sychravé noci nepřímo vyhozeno na ulici. Ve Smiřicích nebylo možno sehnat ani jednoho fiakra, v hostincích přetelni marně o nocích prošli. Jen někteří byli tak šťastni, že od hostinných soukromníků se jim dostalo noclehu. Ostatní, namnoze na noc nedostatečně oblečení, musili nastoupit po neznámých cestách mnoho hodin trvající cestu. Zpozdí-li se jinde vlak, který má další spojení, počká každý lidumilný přednosta stanice, neboť též obecenstvo musí si přecasto dát líbiti zpoždění vlaku. Bezohlednou výjimku v tomto ohledu činí smiřický přednosta stanice. Jest v zájmu veřejnosti, aby takový muž nebyl na místě, kam se nehodí. České poslance žádáme také, aby konečně se vzmutili, a poukázali v parlamentu na sekatury, jímž je obecenstvo vzdor přetelny nářkům stále na severozápadní dráze vystavováno.

Perfidie — či teleof rezum? Věhlasný redaktor „Posla z Podhoří“ pan August Matějka, poctil výše uvedeným titulem lokálku Obnova „Povážlivé zjevy“, v níž nás pan dopisovatel toužil na znesvěcování slavnosti svatováclavské vědními pracemi na polích a zmínil se o trestající ruce Páně. Pan August Matějka, který se v rychnovských hospodách pere a vůbec veřejně pohoršení působí, vrhá se za to vztekla na „Obnovu“. Odpovídáme mu klidně, že slavný chemik, přírodopyspec a učenec světového jména Pasteur, jako dobrý katolík věřil v božskou prozřetelnost a trestající ruce Páně a ku spásě tisíců nešťastníků léčil i vzteklinu a jiné těžké choroby. Nazývali pan Matějka Brynychovu Obnova orgánem kostelníků, svěčkových bab a vypasených kuchařek, tedy nebylo by to pro Obnovu, která jest čtena ponejvíce od mužů akademicky vzdělaných, čtení. Pro Posla z Podhoří není to však cti, když její redaktor v „Osvětu lidu“ musil si dáti líbiti výtku hodnotitářů spolkových, že vede život spustlý, pohorlivý, že zneužil peněz spolkových, ba že tento „vlastenec“ propal i sochu Čechii, která náležela spolku, jehož byl předsedou a kterou mu hostinský a konto jeho cizopasnictví zabavil. Pan August Matějka mohl by již pochopit, že vážné a své cti dbalé lidi uraziti nedovede.

Severozápadní dráha, hromadící kapitály z českých peněz, vede si vůči českému obecenstvu stále nešetřivě. Nahleď k tomu, že všude ostentativně dává přednost německé i v kraji ryze českém, zachází s Čecháky jako se zbožím. Z mnoha příkladů zmnenujeme zde případ vypracovaný nám otčím svědkem. Dne 1. t. m. večerem bylo do jednoho vagonu pro cestující na nádraží v Josefově pouze — 31 lidí, kteří stáli těsně vedle sebe jako slanečci, až vešli na nádraží bylo v nárobné dosti.

Krádež na nádraží. V noci na 22. m. m. vloupal se dovnitř neznámý pachatel do staniční kanceláře v Pražské — Urbanice a odcizil tam se nároby obnos 41 zl. katolíci přednostovi stanice a pár bot expeditora V. Palivody. Krádež stala se přes to, že po celou noc se na nádraží hlídá.

Důležitě našim strojníkům, obaluhovatelům parních strojů a kotlů. Dne 31. t. m. vydlo nákladem tiskárny Josefa Solce na klad „Kalendář praktického strojnictví“ na rok 1898. Vydal inženýr Th. Skulina. Kalendář ten jest vázaný v kaperním formátu, opatřený 189 vyobrazeními a jest psán hlavně pro prakt. Jest to toho druhu jediný kapsený kniha, která našim strojníkům stane se skutečně nezbytnou pomůckou. Rozvržen jest na jedenáct hlavních částí a sice: 1. Část povšechná. 2. Části strojové. 3. O tepla. 4. Parní kotly. 5. Parní stroje. 6. Čerpadla. 7. Elektrotechnika. 8. Masivo a masničky. 9. Kovové směsy. 10. Zákony, nařízení a předpisy pro obaluhování parních strojů a kotlů. 11. Tabulky. Kalendář ten obsahuje mimo kalendář a denní pro poznámky 224 textových stran a jest cena jeho 1 zl. 60 kr. v poměru k látce přiměřená. Neměl by tudíž žádný z našich strojníků opomenouti sobě tento potřebný a jediný kalendář český opatřiti.

(a) Palacký dal Karla Havlíčka zaopatřiti! Správu „Obnovy“ nadepsanou „Palacký a monastace“ otiskly naše „katol. listy“ (neudávaje pramena) a přinesly brzy po té doplněk, v němž s „vádné strany“ se jim vypravuje, že když slavný publicista český, Karel Havlíček Borovský ale se roznemohl a protestant Frant. Palacký, navštívil ho, Katarstrofa již již nadchází viděl, bědce sotva popadaje k dp. P. Řezáči, prose, aby pospíšil zaopatřit Havlíčka, jenž umírá. P. Řezáč vypravoval tuto epizodu „vádné straně“ Katol. listů, která tehdy byla u něho kaplanem. My se tomuto jednání protestanta Frant. Palackého docela nedivíme, protože úplně odpovídá jeho theorii, vyjádřené v pověstné odpovědi „několik slovo více a náboženství“, v níž svědčí „otec národa“ mezi jiným tím, že se mu všechna učení nevěra jakož i indiferentismus náboženský protiví, a že mu milobylým zbožný katolík než atheistický doktor. Naši modernisté mohli by si té theorie i praxe Palackého věru dobře všimnouti, a od Havlíčka se učiti, že člověk na smrtelné posteli cti velikost a hrůsu velebnosti Boží!

(9) Mladěči mají již svůj vědecký stát! Neustálé úsměšky a výtky, kterými hlavně realisté zahraovali stranu Mladoborskou, že prý nepracuje vědecky, přinutily pány svobodáře, že se konečně odhodlali vyřádati svou revni. Je to sice pozdě, ale přece se stalo, a strana svobodomyšlná má si nyní vychováti pokolení své, čehož na výsost potřebovala, naměla-li saniknouti na tatáž nemoc, na kterou onemocněla Staroborská. Máme před sebou první číslo

„Česká Revue“ redigované panem dr. Podlipským. Formátem a úpravou se samlouvá; obsahuje prvý sešit oktavových 128 stran, na nichž stábe politické a juriatické převládají. Stať literární je přehled vědního od Staroborské psaná. Program celého podniku jest velmi bohatý a obsehuje vše, mimo — náboženství, až myslíme, že se i bez této otázky Mladoborská neobejdou jako se bez ní dosud neobešli. Pohledujeme také filosofii aš; ale to snad ještě přijde. Z podaných studií nejlépe se nám samlouvá úvodní stať Kramářova. „Po sjedna důvěrná“ v níž autor hájí nynější politiky mladoborské způsobem klidným. V celém světě spatřujeme velikou umírněnost — a to jistě prozrazuje, že rozvášněné řivly dočtávají v Mladoborské převahu. Jelikož hodláme „Českou Revui“ stopovati, ponecháme si další soud na dobu pozdější.

Socialní působení katolické církve v Rakousku. Důležitě tohoto spisu, který s příkazem společnosti papeže Lva XIII. vydává prof. dr. František M. Schindler, sekretář této společnosti, vyšel svazek XII, který obsahuje popis diecése královéhradecké z osvědčeného pera vdp. profesora theologie dr. Ferdinanda Beneše, biskupského notáře a kazatele v Mariánském kostele v Hradci Králové. V prvním díle se zmínuje osvědčený a povolaný p. spisovatel o dějinách, rozsahu a národních poměrech královéhradecké diecése, pak přechází na pole pastýřské činnosti duchovní správy, uvádí fary a kostely, jich vznik, dějiny a rozlohu ve všech vikariátech, zmiňuje se o počtu školních tříd a příslušníků jednotlivých vyznání. Pak vypočítává mužské a ženské řeholní řády a kongregace, zmiňuje se o vnitřních a zevnějších katolických misích. Další stať věkována jest katolickým spolkům a bratrstvům v diecési. V druhém díle mluví o poměru církve ku škole národní a střední, o klášterním gymnasiu v Broumově, o diecésních ústavech vyučovacích, o biskupském kněžském semináři, Borromeum, Rudolfinum, o vyuč. a vychovávacích ústavech pro dívky. Třetí díl věnován jest chudinství a ošetřování nemocných, zmiňuje se o humanních ústavech, chorobincích, nemocnicích a těmto účelům věnovaných, a jmenovitě též o spolku sv. Vincence z Pauly. Ve čtvrtém díle pojednává pan spisovatel o působení církve při socialních a hospodářských poměrech jednotlivých tříd. Uvádí hospodářské, čtenářské a politické spolky, politické družstvo tiskové pod ochranou sv. Juna Nep., Obnovu, Adalbertinum, biak. knihtiskárnu, katolické tovaryšské, dělnické a svatojosefské spolky pro muže a jinochy, dědictví malých, Cyrillskou jednotu ku zvelebení církevního spěvu, záložny Raiffeisenovy a občanské, církevními orgány neb za jejich spolupůsobení založené, hmotné podporování studující mládeže stipendii a místními podporovacími spolky a vypočítává zásluby katolických kněží královéhradecké diecése o řeč a literaturu. Spisu jest připojen seznam míst. Spis psán jest stručně, poutavě a kriticky a podává tak přehledný kulturní obraz naší diecése. Spis vyšel z kommissionářského skladu Mayera a spol. ve Vídni a uvítán bude v celém katolickém světě s povděkem, neboť pan spisovatel čerpal své zprávy z asi 30 spisů vědeckých a monografií, použil dále též pamětí jednotlivých far, pokud mu byly přístupny. XII. tento svazek, který odporučujeme všem kněžím a vzdělaným stojí 2 zl. a čítá 237 stran velké osmerky. O vynikajícím díle pana prof. dr. Beneše se ještě obšírněji zmíníme.

Elektrickou dráhu v Hradci Králové. nabízejí se zříditi elektrotech. firmy z Vídne i z Berlína. Dráha by vozila nejen osoby, ale i zboží. V této příčině děje se četření, jak mnoho zboží se do Králové Hradce posílá. Nádraží, ulice města, sklady, obchodní krámy a soukromé byty na přání P. T. zákazníků mají býti rovněž elektricky osvětleny.

Zřízení obecně průmyslového muzea domahají se vícecka 4 zdejší živnostenské společnosti. Sbírkou zboží a pomůcky a nástroje technologické, sbírky rytin, výkresy atd. jako národní pomůcky byly by nejen živnostenstvu a jeho dorostu, ale i širšímu obecenstvu velice vítané. Město naše vedle opravy památných věcí na kathedrálním chrámu Páně nemohlo by také padesátileté vládní jubileum Jeho Veličenstva císaře a krále lépe a důstojněji oslaviti, nežli zřízením obchodně průmyslového muzea v královském věnném městě našem.

Zořsti s východních Čech.

Z Dubence. V neděli zavedeny byly v naší poloponěmčené obci české bohoslužby, které od nynějška každou neděli a svátek se konati budou. Nejdůležitější církevní úřady vyhovely tím dávnému přání českého lidu. Němci napočítali mezi 1321 sejdámi obyvateli sice jen něco přes 200 Čechů, avšak každý ví, že v Dubenci má dnes téměř každý český a že horní část Dubence jest až na pranepetrné výminky celá česká. Též ve statečích „Němec“ mluví se většinou český, neboť matky jsou většinou Česky a též otcí přemouží. U nás se pokládá za Němce ten, kdo drží s panem starostou a s jeho obecním zastupitelstvem a ovšem německými pány učiteli. V poslední době však již mnohý dubenecký „Němec“ po téžákém nočním snu probudil se jako dobrý Čech a diví se pak sám sobě, jak vlastně se Němce považován býti mohl; vždyť první slova která ho matička švalbat naučila, byla česká, v do mládežnosti se mluvílo český a poměbování nastalo te-

prve ve škole. Zvláště v té hotutější německé škole, kde řídil učitel K. Schmidt věvodí a odkud učitel J. Kühnel německý po Dubenci šel, ačkoliv dle vlastního domnění mají ve škole polovici českých dětí, že tyto dva učitelé nemají pro českého kněze pozdravu, jest ovšem přirozeno. Jisto však, že vzdor svému přičinění poměry nesvratí, neboť ty doby již minuly, kdy v Dubenci se mohlo v poněmčování pokračovat. Dnes se Čechové dubeneckí hlásí ku svému dobrému právu ve škole i v kostele, kde až do nedávna nebyl trpěn ani český „Otče náš“, ačkoli do Dubence přifařeny jsou též české Velichovky se 444 katolickými obyvateli. Zavedením českých bohoslužeb se Němcům ničeho neubralo, počet sv. mší, kázání a jiných pobožností stástal pro ně nestmčen, nemají tedy přičiny nafikati si na ukracování. — Česká bohoslužba konaly se v neděli o tři čtvrtě na devět za četného účastenství zbožného našeho lidu a přítomnosti školních dětí z české školy matičné. České kázání a modlitby konal a mši sv. sloužil dp. farář Alexandr Jaroš. Věřící si libovali v českém, jim úplně srozumitelném kázání, a se salbením naslouchali českým písním, které páni učitelé se šáky nacvičili a zpívali. Mnozí otcové si dali od dětí písně, které se zpívají měly, několikrát opsat, aby je se svými známými v kostele také zpívatí mohli. Až bude „Otče“ v dubenecké farnosti více rozšířen, bude česká píseň velebně hláslit k nebesům a vzdávat chválu, účtu a díky Hospodinu. Krásné nápěvy českých písní působily mezi věřícími hluboký dojem. Také pondělní česká mše svatá byla slušně od věřících navštívena, zvláště od mládeže a mladších hospodářů, kteří projevují nejlépejší vůli naučiti se dle možnosti co největšímu počtu českých kostelních písní. Z úst šelosté babičky slyšel jsem radostný a povděčný projev, že se českých bohoslužeb dočkala. Přispějí zajisté k povznesení pravé sbožnosti a mravosti českého lidu.

Z Pardubic. Její císařská Výsost, paní korunní princezna Štěpánka zavítala 28. října do našeho města, aby se tu účastnila honů a konských dostihů. Dne 29. října byla přítomna při dostizích s dne 30. honb. Tato začala o 1 hodiny odpolední u Pohranova a skončila o půl 8. hodiny u Bohdaneč. 31. října účastnila se církevních bohoslužeb v klášteře, odpoledne pak dostihů, které byly tentokrát neobyčejně navštíveny obecenstvem s Prahy a Vídne, ze vzdálených měst a nejširšího okolí. Erkolomné dostihy staly se tentokrát osudnými hraběti Rud. Kinakému, který spadl s koně a utrpěl těžké zranění. Životem prý však náruživý tento sportman vyvázne.

Z Červených Pečok. Křesťanský spolek „Svornost“ odbyval 31. října t. r. měsíční schůzi, při níž obvyklou přednášku měl p. Vác. Myslivec z Prahy „o otázce socialní“. Rozluštění této otázky znamená učinění jednotlivé stavy lidské společnosti, ponejvíce stav dělnický, rolnický a řemeslnický, spokojenými. P. řečník poukázal na stav společenský u starých pohanů, u nichž byly vlastně jen dvě třídy lidí — páni a otroci. Práce byla hanou. Křesťanství práci odňatojímilo, takže v „temném“ středověku mohla práce slavit svou „slatou dobu“. V našem „osvěceném“ století dospíváme opět tam, kde byli za dob pohanů. I za nynější doby lze zmnenuati dvě třídy lidí, jedna která v potu tváře pracuje a druhá, jež nepracuje a přece siak práce ve svých kapsách hromadí. Těmto neblahým poměrům usilují odpomoci soc. demokraté a křesť. socialisté, ovšem každý svým způsobem. P. řečník podal nám ve své píse půl 2. hod. trvající přednášku jasný obraz o snahách obou těchto stran a ukázal, že jen křesť. socialismus je sto trvale otázku socialní rozluštit. Osoba řečníkova, jeho přednes, věcnost řeči spojily se tu, by učinily přednášku na nejvyšší postavou, což dovedlovala napjatá pozornost věčného posluchačstva. Zdař Bůh!

Z Opečna. Na den Všech Svatých po slavných službách Božích a vysvátání ducha svatého v děkaněm chrámu Páně ubíral se inposantní průvod okrášleným městem ku nově zřísené „Mateřské škole“ na Velkém náměstí, kdež zapěla Cyrillská jednoru řčená p. Tajchmanem hymnus „Veni creator Spiritus“. Na to promluvil vdp. děkan Jan Řehák významnou řeč o důležitém úkolu a potřebě nového ústavu, pak oslovil sl. pěstounku a řádil ji, aby její svěřenci prospívali věkem, moudrostí a aby vedeni byli k Bohu. Po vykonání posvátného obřadu vysvěcení místností a vzdání cti památce ř zakladatelů Mateřské školy, p. Jiřího Pitky a chotí jeho Kláry i členům kuratoria a měst. zastupitelstva za jejich horlivé snahy ubíral se průvod k budově nové hospodářské školy, která rovněž byla vysvěcena a otevřena. O řeči vdp. děkana Řeháka a poslanca MUDr. Dvořáka zmíníme se obšírněji příště.

Z Vyprachtic. Dodatkem k dřívější, zprávě o svěcení a opravách našeho kostela, podávám též některé zprávy o naší škole. Není pochybností, že při zdejší fare sa císaře Karla IV. a Václava IV. byla jako při všech farách v Čechách škola, na jakých vyučoval univerzitní bakalář neb jiný učitel přidělený faráři. Možná, že po bouřích husitských s katol. farou zanikla též škola, neboť teprve r. 1590 připomíná se opět učitel Gregor, který vyučoval v soukromém domě. Z pozdějších učitelů připomínají se Ludvík Dařílek z Něm. Heřmani, Jan Dařílek, jenž vyučoval 20 let, r. 1691 působil zde Jakub Viktorin, od r. 1773 působil zde po 17 let učitel Antonín Koblíček z Jabloněho. Roku 1787 postavil ve Vyprachticích školu kníže Alois Josef z Liechtensteinu. Od r. 1791 učiteloval ve Vyprachticích Dom. Felzman, rovněž z Jabloněho. Za něho sestavila se první školní zpráva. Do školy chodilo 93 školáků a 100 školáček, z nichž jen 94 dítek platilo školní plat úhrnným obnosem 90 zl. 5 kr. Učitel Felzmann měl 134 zl. 45 kr. platu, čítaje v to užitek z 15 mēr polí počítaný obnosem 7 zl. 30 kr., 64 koláčů, které dostával od zámožnějších rodičů školních dětí, které se mu počítaly v ceně 1 zl. 04 kr., 31 pecnů chleba v ceně 3 zl. 6 kr., 6 kop vajec v ceně 1 zl. 4 měřice

ovsa v ceně 1 zl. 30 kr., z obecní pokladny dostával 10 zl., ze školy 4 zl., novoročního 10 zl. — Roku 1839 bylo již školou povinných dětí 356, z nichž 215 platilo 196 zl. 14 kr. školního, platů. Učitel měl 212 zl. 36 kr. konv. měny platů podučitel dostával z normálního školského fondu 48 zl. platů. Učitel byl tehdy (od r. 183—55) Engelbert Felcman. R. 1847 bylo denních školáků 329 z Výprachtic a 61 z Koburku, do opakovací hodiny chodilo z Výprachtic 264, z Koburku 29 žáků. Od r. 1852—1875 byl zde učitelem Frant. Schütz z Valteřic. Tehož roku navštívil Výprachtice, které měly 7 314 domech 2.161 obyvatelů (Koburk čítal v 47 domech 320 ob.) biskup královéhradecký. Drabota panovala tehdy nesmírná. Žito stálo 45, pšenice 55; ječmen 30, proso 60, oves 16 zlatých. Ještě větší drabota panovala r. 1816. Tehdy stál pytel žita 60 zl., pšenice 70 zl., ječmene 44 zl., oves 20, proso 88, hrachu 64 zlatých. Máz piva stál 20 kr., libra hovězího masa 36 kr., libra másla 1 zl. 39 kr., 1 lot tabáku 8 kr. Roku 1857 zvýšena byla škola o jedno poschodí. — Dnes má výprachtická škola 6 tříd a 456 žáků.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 30. října 1897. 1 hl. pšenice 7.95 až 10.0, žito 6.70 až 7.00, ječmene, 4.90 až 5.20, oves 3.80 až 3.85, proso 4.00, 5.10, vikve 5. až 0.00, brách 7.80 až 10.00 doška 14.50 až 15.0, jáhly 9.00 až — 15.50, krup — až 25.—, bramborů 1.15 až 1.80.

V Králové Dvoře n. L. dne 30. října 1897 pšenice 0.00 6.00, žito 6.30 6.70, ječmen 0.00 0.00 oves 2.80 3.05, hrách 8.— 9.—, doška —00 — vikve 6.70 7.20, jáhly 8.—, 15.50 kroupy 8.— 12.—, brambory 2.10 2.20, vejce (kopa) 2.00 2.—, málo 1.00 1.06, tvaroh 14 kr., maso hovězí 64 kr., maso telec 56 kr., maso vepřové 72 kr., maso skopové 60, seno 3.00 sláma 2. 0. oves 7.70 7.80.

(Zasláno.)

Od medic. autorit vše odporučené řecké víno silice prvního řádu **Mavrodaphne** 1 lah. sl. 1.50 půl lah. 80 kr., v demijonu 1 litr sl. 1.65 dodává **H. F. SEIDEL v Praze**, Vodičkova ul. 30. Hlavní sklad pro naše země.

Též druhý druh, méně sladký: **Achaler oco**, za stejné ceny. **K dostání také v lékárně A. Spory.** Řecký čistý koňak v demijonu 1 litr sl. 3.— Nejvyšší vyznamenání zlatá medaile na „mezinárodním“ lékařnické výstavě 1896. — Zásilký drahou i poštou. (189)

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík,
umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.

Dílny: Bubna 612. — Sklad Eliššina tř. 24.

Tímto milerád dosvědčuji, že Jste dodalr. 1899 pro vnitřní úpravu kostela Václavského, přináležejícího k patronátu Jeho Jasnosti knížete ze Schwarzenbergů, hlavní a dva poboční oltáře, kazatelnu a zábradlí k hudebnímu kůru, rámy ke křesťové cestě, nečítajíc k tomu drobnějších věcí. Vše bylo přesně dle předložených nákreš v got. slohu provedeno, harmonicky polychromováno a pravým zlatem čistě vysláceno. Připomínám zároveň, že nový oltář a Boží hrob v seminářském kostele v Českých Budějovicích dle mých nákreš ve slohu renaissance Vám provedeny byly k úplné mé spokojenosti.

V Hluboké, 25. ledna 1892.

30-110.

J. Sedláček,

kníže Schwarzenberský staveb. inženýr.

(Zasláno.)

Poslední dobou probíhá se, že za souhlasu všech stran ve studenstvu byla zřízena „akademická čítárna“.

Konstatujeme: Žádání z dosavadních studentův čítáren (Slavie, Akad. čtenář spolku, Arnošta z Pardubic, Jeronýma) se neslučují a strany seskupené ve „Slavii“ (od neodvislých, antisemitů až po socialisty) nesouhlasí s otevřením nové, páté studentské čítárny.

Zavýbor liter. a řeč. spolku „Slavia“ v Praze.

R. Kauders,
t. č. novinář.

Břetislav Pospíšil,
t. č. místostarosta.

Dobrý domácí prostředek. Mezi domácími léky, jejichž užívá se jako bolesti utišujícího a rozněčícího na těle při nastoupení a pod, zaujímá **Liniment Capsici comp.** z laboratoře Richtrovy lékárny v Praze první místo. Cena jest levná, láhev po 40 kr., 70 kr. a 1 zl. a každou láhev poslat lze po známé červené kotvě.

Křemosvody

se sáruhou solidního odborného provedení nejlevnější sází, staré křemosvody opravuje a vyskousí 98

A. RAINBERGA,

první konc. sborů pro stavbu křemosvodů
v PARDUBICÍCH.

Raspočty a ceníky zdarma a franke.

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHNOVĚ n. K.

nabízí na dobu podzimní

čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Radši přiměřeně jen malou objednávku na skoušku!

Vzorů na požádání zašlu franke.

Děkuje všem svým milým veselejšímu a veselejšímu zákazníkům za vřelou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibuji vždy vřelou, poctivou obsluhu. (18)

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí

nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené

úplné zařízení do pokojů

ze dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného

ne párovky a židličky, ve

openy a stoly do oken, hladké i sdrhované dle franc. způsobu. 181

Práce vezmeme důkladně v úvahu mírných.

Malíř a pozlaccovač

J. BARTA,

V RYCHNOVĚ N. KN.

Havlíčková ulice č. 197.

doporučuje se P. T. kněžstvu a patronátním třídám

ku pozlaccování oltářů, náhrobků

a veškerých potřeb kostelních.

Mimo to přijímá a vkusně provede

malby ohradů.

Vzorů předloží se na požádání.

Veškeré zakázky vyřizují se vkusně, trvale a levně. (18)

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze
uznává se za výborné, bolesti utišující a rozněčující; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl. Všeobecně oblibený prostředek

domácí prostředek

Má se vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „kotvou“ z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přiměřeně jen láhev s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého kva“ v Praze.

„V Červeném domě“.

K. HERINK

v Praze,

Malá Karlova ulice

číslo 147-L,

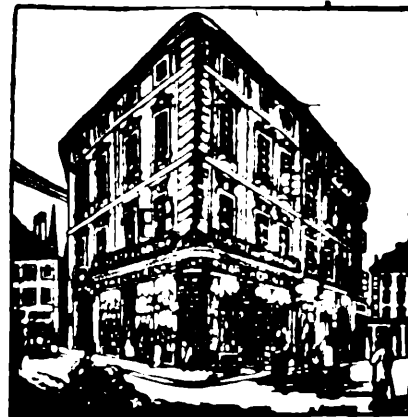
doporučuje

na ceny továrny:

župany propány

Boty cest. plyšové.

Plyšové cest. anglic.

Rače žádati k bercové vzkaz! Udání **Dotazy** hodváhne
jakosti? ueno 219)

Víno

červené a bílé jakož i šumivé

nabízí

Správa vinařství

knížete

189

Jiřího z Letohovců ze skvělého zámečnického na šlákách.

Dydrova
žitná káva
jest nejlepší
přísadou kávovou!
5, 10 a 24 kr.

SINGEROVY

šicí stroje

pro domácí potřebu, umělé vyřívání a průmyslové účely všeho druhu.

Přes 13 milionů

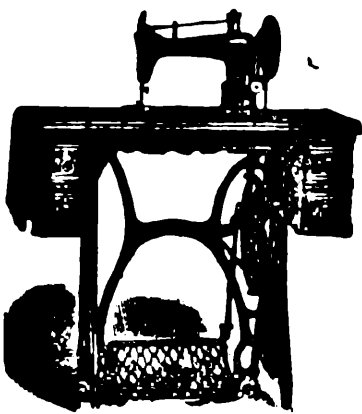
vyrobeno a vyprodáno.

Singerovy šicí stroje těší se své době pověstí pro svoji výtečnou jakost a velkou vykonanost, čímž se ode dávna výrobky Singer Co. vyznamenávají. Bezplatné vyřívání též modernímu umělému vyřívání.

Singer Co. akc. spol.

Jiříkova třída 270. Hradec Králové, Jiříkova třída 270.

Dřívější firma G. Noldinger.

K úplnému zařízení

bytů soukromých,

hotelů a restaurací

nabízí

JAN STOUPA

v Praze, Václavské nám. č. 32,

šlechetný nábytek, nábytek z ohýbaného dřeva: jmenovitě židle za slevěné výhodné ceny, věšáky, umývadla, křesla, drátěné matrace, koberce, salony, přikrývky, podušky, prostěradla, houby všeho druhu atd. (38-4)

Úplné ilustrované ceníky zdarma a franke.

Svět k svému!

*První cena na výstavě v Hradci Králové v srpnu 1894
za vynález medikamentů a diplomem.*

UMĚLÉ ZUBY podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábějí se konám veškeré práce v ohor ten spadají přímě a solidně na základě dlouholetých zkušeností, ruče za nejlepší obalbu a nízké ceny než vlně žude.

Josef Čáslavský,
zubní technik 88
Práská ul. č. 77. v Hradci Králové.

Svět k svému!

Kupujte od svých, podporujte sami sebe!

Pravé přírodní víno

obohod vínem firmy: Alois Sláma
v Praze,
Kr. Vinohrady, nároží Palackého tř. a Skřítový ul.
V soudech ležícího Cenníky zdarma.

Vinný ocet 1 litr 16 kr.

Kočáry

nejnovější soustavy, práce solidní, ceny levné doporučuje

Čeněk Buben,
kočárník
v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce stříbrnou, v Praze stříbrnou a bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čestný diplom s právem ražení zlaté medailie a korunou.

Hospodyně

se přijme hned na fce v Olešnici a Nového Města nad Metují buď svobodná aneb bezdětná vdova, nejméně 40 roků stará, obou jazyků zemědělských, sachovale a ve vedení takové domácnosti obecně. Další dohodnutí ústně.

Pravý nezkažený včelí med

čistí krev naší, podporuje pravidelné trávení a silí naše tělo. Zvláště se hodí dětem chudokrevným, bledým, lidem slabého žaludku a sotavujícím se. Zevrubné poučení přídáno (174) je ku každé láhvi medu.

Zaručeně čistý med lze koupiti u Antonína Šejnohy, cukráře na velké podlaží v Hradci Králové.

Ludvík Nejedlý,
dekorační malíř
v Novém Bydžově
čtve v Hradci Králové

odporčuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malba kostelů

při trvanlivé malířské technice. Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauruji staré maby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a malují obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Vývoz do všech zemí!

Na země jubilejní výstavě v Praze 1891. Zlatá medailie Na zemské hosp. prům. výstavě buřbarské v Plzeňsku 1898 nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodářsko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové 1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medailie a korunou Na Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. 1. cena. Čestný diplom M. V. Č.

Česká, na čestných výstavách prvními cenami počtána

továrna na piano, pianina harmonia a varhany

AL. HUGO LHOTA
v Hradci Králové

Filiální sklady: ve Vídni, III. Selesianergasse 31. v Brně, Orelská ulice č. 7., v Praze, Královské Vinohrady, Karlova tř. č. 8.

odporuje českému hudebnímu obecnstvu své nejlepší osvědčené

piano, pianina
s anglickou, re, stříbrnou i obyčejnou videolukou mechanikou nového smělého dokonalého provedení

a harmonia
evropské a americké soustavy všech rozměrů v cenách, při ladné sevní úpravě, zaručené trvanlivosti a vyrovnané uhlazené i vydatné svedlosti neobyčejně levných.

Těm se spíše se výstavně potěší.

Obrázkové cenníky na požádání zdarma a franko. Závazná pětiletá.

Vývoz do všech zemí!

Tovární sklad obuvi
firmy Al. J. Nejedlý v Kuklenách nachází se v Hradci Králové u pana A. Dvořáka

v domě č. 161 na náměstí, vedle c. k. soudu kde lze dostati řádně a solidně pracovanou obuv z nejlepšího materiálu, od nejjednoduššího až do nejjemnějšího a elegantního provedení.

Výhodná koupě
pro každého.

Veškerá obuv zhotovena jest z kůže vyrobené ve vlastní parostrojní košičárně a můžeme tedy za solidní materiál ručiti. 199

V. VACEK,
závod školkářský
v Pamětníku u Chlumce n. C.

pro zimní a jarní vysazování stromy o: vlně vysoké i kraky, sasenice pro živé ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stromy pro stromohadí, pláňata atd. Statistické sasenice v zásobě. Levné ceny - Výborné zboží. - Poučný cenník zdarma.

K příští stavební sezoně
doporučuje

lesní inspekce v Týništi z vlastních lomů v Dřevěných blíž Vojenka

kamenné desky
řezané, obdélníkové a schodové.

Upozorňujeme zejména na svlaštlost

v plotnách kanálových.

Blíží správy obdrží se

* v hotelu „Adalbertinum“.*

Objednávky přijímá a dotazy zodpoví (217) lesní správa v Týništi n. O.

Oltář II. vydání

rozesílá na objednávku ve vazbě polooplátané 1 výtisk za 30 kr., 100 kusů 29 zl. v místě (cena krámská 32. kr.) ve vazbě plátané 1 výtisk 35 kr. 100 za 34 zl. v místě (cena krámská 37 kr. Ve vazbě plátané se zlacněním křídlem a plátanou předsádkou v deskách o 4 kr. draze. Vázané výtisky v ohrazení se zlacněním ořízkou, slac. křídlem v pouzdře po 1 zl.

Těm německý „Altar“ v podobných vazbách na skladě. Ceny o 3 kr. vyšší.

Biskupská knihtiskárna.

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Nábytek. Vybavy pro nověstý.

Úplné zařizení do pokojů, salonů a ložnic.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
(25) v Hradci Králové
Svatojanské náměstí č. 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelánových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.

Cenníky a nakresy na požádání frko.

ANDRÉE CHEVIOT

Novinka na menšíkovy v moderní barvě dřevě.

Metr zl. 3.40.

Na menšíkovy neb oblék stačí 3 metry.

Vserech této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, šmítky a menšíkovy jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nabídnutí franko zašlou.

První český závod
ED. DOSKOČILA,
v Choceň.

Syrečky olomoucké

všeobecně, pikantní chuti, kterým se žádné jiné nemy rovnají, nabíjí se mírných cen. Škivou asi bedničku obsahující všechny druhy na skoušku, odešlu pro předem zaslaným i al. 80 kr. přitom. — Olomoucké syrečky prodávají se v čisté jako delikatesa! Adresa: (46) **V. Šindlerová Olomouc,** Ztracená ul. č. 18.

Svět k svému!

Veletěnému obecnstvu!

Prasvěďte se, že mnoho výhodné i u našich svou potřebu podzimní, jak v trikovém tak i v bílém prádle pro pány i dámy punčoch, ponožek, rukavic, manžet, límeců a nákrčníků, jakož i v lněném a bavlněném zboží se zaopatřiti.

Veletěstojné duchovenstvo upozorňuji na stálý hojný sklad

koláreků
ve všech číslech.

Podporujte svou častou návštěvou zase **jednu solidní, český, křesťanský závod!**

Prosi o vzácnou přízeň oddaný

Stanislav Jirásek,
speciální obchod klatovským prádlem v domě p. Hutly na Vel. náměstí.

Komptoirista

mladší, absolvent obchodní školy v Praze s 2 roční praxí tamtéž, obou zeměsk. jazyků mocen, s krásným rukopisem

hledá místo. 226

Nabídky pod zn. „Komptoirista 18“ do adm. t. l.

Novinka!

Praktické rychloprací stroje
se ždímadlem

na největší výhodné vzhledem k úspore času, mydla a k docelení čistého prádla, aniž by tím prádlo trpělo, zhotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,
kde možno též veškeré hospodářské stroje nejnovější soustavy důkladně zhotovné za ceny levné obdržeti.

Upozorňuji na dokonalé nejnovější řezací stroje excentrické a mlátič stroje s kulíkovými ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karel Dušek, na sv. Janěském nám. v Hradci Králové a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

DÍKUVZDÁNÍ.

Radostí nevýslovnou naplněná podepsaná duchovní správa vzdává po ukončení obnovy a konsekrace chrámu Proměnění Páně ve Výprachticích tímto nejpokornější díky Bohu Trojjedinému za všechny milosti a pomoc při pracích s opravou spojených, Jeho Biskupské Milosti, našemu milovanému vrchnímu pastýři *Edvardu Janu Nep. Brynychovi* za obět, kterou přinésti račil aktem konsekracním, Obětí Nejsvětější a řečí povznášející v tak pokročilé době roční v krajině hornaté k potěšení a utvrzení ve víře jak osadníků tak okolních i z daleka i z družné Moravy přisedlých věřících, velebnému ceremonáři (Jeho Milosti) *P. Jos. Novotnému*, urozenému panu c. k. okresnímu hejtmanu Lanškrounskému *Dr. s Komenskému*, a urozenému panu patronátnímu reprezentantu *Vojtěchu Kolblově s Geysingovi* (za slavné přijetí Jeho Milosti) a účastenství při aktu konsekracním, p. t. panu *Schmeisrově*, purkmistru Lanškrounskému za propůjčení povozu pro Jeho Milost, P. T. veledůstojným, důstojným pánům bratřím *P. Fr. Kříhlovi*, biskupskému okresnímu vikáři v Dol. Dobrouči a jeho sekretáři *P. Janu Nep. Krivohlávkovi*, osobnímu děkanu v Jablonném n. O., *P. Františku Michalitschkovi*, děkanu Lanškrounskému, *P. Antonínu Nýlově*, děkanu Ústeckému, *P. Adolfu Brizovi*, professoru náboženství při gymnasiu lanškrounském, *P. Frant. Kovářkovi*, faráři v Bysterci, *P. Valentínu Applovi*, faráři v Čermné, *P. Otakaru Fialovi*, faráři v Heřmanicích, *P. Františku Černému*, faráři v Lukové, *P. Josefu Hájkovi*, faráři z Valteřic, *P. Janu Matějkově*, faráři z Rudoltic, *P. Aloisu Dudkovi*, faráři ze Žichlínska, *P. Janu Sobotkovi*, faráři z Orličky, *P. Janu Středovi*, kooperátoru z Heřmanic za laskavé účastenství při slavnosti, ctěnému místnímu sboru učitelskému za cvičení mládeže školní ve zpěvu církevním, *P. Rudolfu Filipovi*, řiditeli kůru, pánům umělcům, při obnově zúčastněným: *P. Edvardu Neumanovi*, faráři a malíři v Rohozné, *p. Ludvíku Nejedlému*, malíři v Novém Bydžově, *p. Petru Musilovi*, okátořku v Žamberku, *p. Josefu Kabrlovi*, varhanáři v Lomnici nad Popelkou, *p. Františku Moravusovi*, vyráběiteli věžních hodin, *p. Josefě Zeipeltovi*, sochaři v Žamberku, *Frant. Bártovi*, stolaři a věrnému pomocníkovi z Výprachtic, ctěným obecním a školním představenstvům a spolkům vojenských vysloužilců a hasičů z Výprachtic a Koburku s kapelou místní, jakož i všem dobrodincům obnoveného chrámu Páně, s tím vroucím přáním, by Spasitel přes Kalvárii ve zdejších utrpení přivedl všechny na horu Tábor, horu Oslavení!

Duchovní správa ve Výprachticích,
v předvečer sv. Šimona a Judy 1897.

Josef Toušek,
kooperator.

Josef Neškudla,
farář.

OBNOVA

Číslo 140.

V Hradci Králové, dne 12. listopadu 1897.

III. Ročník.

Trhliny.

Na zdech a na klenutí velechrámu ukázaly se trhliny. Přišli „znalci“, slovníci stavitelé. Stala se mezi nimi roztřepka. Jedni pravili. Není tak zle. Trhliny jsou jen povrchní, jen v omýtcích; zaplní se maltou, natřeme je, chrám omaľujeme a bude zase dobře. Druzí pravili: V základě je chyba, že v něm mnoho opuky; chceme-li chrám zachrániti, musíme celou stavbu „podchytiti“, čili nový pevný kámen na místo opuky do základu dáti. — První zvítězili. Trhliny zaplnili maltou a vše opatřili nátěrem a malbou. Ale za krátký čas objevily se trhliny znova a chrám byl ve velikém nebezpečství, že se sesuje. Konečně zvítězili ti, kteří v menšíně byli. Stavba byla pevným základem opatřena čili jak se říká podchytena, a nebylo třeba ji zbořiti.

Jakousi velestavbou je naše Rakousko. Až posud odolalo všem bouřím, které o zboření jeho usilovaly. Za duň našich ukazuje povážlivé trhliny. Maďarů víc a více směřují „k samostatnosti“, která by byla jistě velikou trhlinou na klenutí velestavby naší. A v ostatní části říše, kterou „Rakouskem“ nazývají, ukazují zajiště děsivé trhliny ve zdech. Říšská rada s velezářnými projevy jistých Němců jest toho zajiště smutným důkazem.

Co s těmi trhlinami? Zdá se nám dle jednání předsedy ministerského, že se mají spraviti jen maltou a nátěrem. Maltou tou má býti za každou cenu provedené finanční a hospodářské vyrovnání s Maďary. A nátěrem nějaké „vyrovnání“ s Němci rázu Wolfova. Kdyby bylo možno nátěr ten třeba taky namalovati nějakým ústředním Čechům, nebyli by ve Vídni proti tomu. A tak by velestavba stála dále.

Ale jsme přetvářkami, že by se trhliny okázaly na novo. V základě je chyba. — Nedávno přinesla „Obnova“ článek s názvem „Základ Rakouska“, v němž bylo vyloženo, že základem tím je katolicismus a nebudeme se tudíž v tom ohledu opakovati. Dnes máme na mysli heslo císaře a krále Františka I.: „Justitia regum fundamentum“. Spravedlnost říší základ.

Bohužel jsou vinou liberalismu neobyčejnější pojmy popleteny. Dospěli jsme tak daleko, že jest mnohým spravedlností to, co přináší prospěch; a a nebo dle liberalistické nauky o novověkém státu, co většina odhlasuje. Ale mnohde neplatí ani to. Vidíme totiž, že často vůle menšiny jest spravedlností, jen když má k tomu dost síly.

Taková pak liberalistická spravedlnost —

FEUILLETON.

Věda a ženění.

Z pamětníku mého přítele. Vladimír Hornov.

Věda a ženitba — jak se to shoduje? — Shoduje! — Svědectví o tom podává život mého přítele K. — Představte si snivou tvář 35letého mládence, tichého, mírného dobráka, jenž co počal rozumem nabývat, věnoval své síly prachu školskému. Duše jeho ideální — tak ideální, že patřil mezi muka materialistického našeho století — ta duše jeho ideální zahloubala se již od malicka do tajemství přírody a vyjma broučky a květiny neznala předmět, jenž by ji v nadšení přivést mohl. Stal se professorem přírodopisu — cíl jeho tužeb dosažen, on celou duší se věnovali mohl svým broučkům a květinám. Kol jeho pracovní letěl rok za rokem, máj za májem klepal na okno jeho mládeneckého pokojíčka a smutně odcházel: „Jestě ne — ještě ne! — Srdce jeho bylo oddané ve všech skulinkách broučkům a květinám a nebylo tam místa pro bytost, jež slove ženu! — Kdo ho znal, ten říkával: „Pan professor stane se jistě jím tak!“

Než nastojte, jak klamné jsou často dušinky lidské!

Rozsvírám denní svého přítele! Čtíte!

Dne 1. května.

Můj byt — vlastně dům, ve kterém bydlím — dostal se do asanační číry. Musil jsem se vysťahovati — nepřijemná věc!

Člověk tu uvykne, na čtyři zdi svého pokojíčka, na začazené okolí, na známé tváře spolu-

vlastně však prospěch a násilí — to jest ta opuka v základech státu. — Že i v Rakousku právem natřkáváme na tuto opuku, to jest patrné z nadvlády Maďarů, kteří zaujímají vlastně skrovnou menšinu v říši; vysvítá to z jednání Wolfsů, zvláště Němců, na říšské radě a z nadvlády němčiny oproti jiným jazykům v říši vůbec a v království českém zvláště. — Opuku tuto měl odstraniti císařský diplom z roku 1860, pevnější a nový základ rovnoprávnosti měl přijíti pod velestavbu říše. Přišel však stavitel Schmerling. Urobil nespravedlivé volební řády, při kterých nedbáno na rovnoprávnost, nýbrž staráno se o nadvládu Němců. A kde co dobrého kamene spravedlnosti v základech zůstalo, vytrhal to ještě Beust dualismem a svým pověstným „tlačení Slovanů ke zdí“. — Což diva, že se objevily trhliny, trhliny hrozné.

Myslíme tudíž, že jest sverbovaný čas, aby se konečně jednou pomyslílo a to rozhodně na nový, ale jedině pevný základ, jímž jest spravedlnost ve smyslu křesťanském.

Co se u nás vydalo již zákonů, co se narobilo paragrafů, a co z toho všeho? Trhliny. — A vše to spravila by jedna malá knížečka za několik krejcarů. Jest to katechismus, v němž se nám nakazuje, abychom každému, což jeho jest, nechávali a dávali. To jest ta spravedlnost, jež jest pevným říší základem. Jest to ta křesťanská, láskou proniknutá spravedlnost, tou láskou, jejíž příkaz zní: Co nechcete, aby vám jiní činili, ani vy nečiňte jim.

A tak tedy, co pak jest „naše“ — čili to, co se nám dáti a nechati má? — To jest především naše trvání, pak náš mateřský jazyk, a náš národní blahobyt, naše právo býti královstvím. — Ty první tři věci patří nám právem přirozeným od Boha Stvořitele pocházejícím a to poslední slavnou přísahou králů českých a významným práva toho usazením r. 1871 na místě nejvyšším.

To vše se nám má nechávati a dávati. Uslíchlí odpůrci národa našeho o to, aby se nám to „nechal a nedalo“, páchají nespravedlnost. Zapomínají, když je to bolí, sahají se jim, jak myslí, na jejich řeč, že náš, národ tak stencený, bolí to tím více. Zapomínají na povinnost láskou uloženou, která dří: Co nechcete, aby vám jiní činili, ani vy nečiňte jim. Rovněž ovšem platí to i nám, a není a nebude nám dovoleno besprávně činiti Němcům to, co nemají činiti oni nám.

Ale namítá se. Nadvláda němčiny jest v Rakousku zapotřebí k udržení jednoty a moci

bydlících partají! Než si zas uvyknu na jiné! Ale vlastně jsem si již přivykl. Můj soused na sni — kontrolor Novotný jest roztomilý člověk — jeho dcera Emma — zajímavá bytost! Interesuje se o můj herbář! — (Následují v denníku různé malby: Divčí tvář v pitvorných klikatinách sněží, roztrhané květy, listky, broučky, tyčinky etc.) Dne 4. května.

Byli jsme na výletě v Šárce. Vlastně byla rodina kontrolora Novotného a já jako — jako — jak bych to řekl? — nuže, jako domácí přítel! Bivil jsem se se slečnou Emmou — roztomilá bytost! Kdo by se byl naděl, že takový v ní dříme duch! Jak ji zajímal každý kvítek, každý brouček, každý motýlek! Nebyl bych se naděl takové vnímavosti u ženy! Chápu nyní, jak hrozné jest pro ženu, že nemůže vyzouti se z úzkého kruhu domácnosti a věnovati se studiu, bádání, vědám! V Emmě dříme talent! —

Změněné kulisy! — Otevíráme pokoj slečny Emmy. — Dívka bílé pleti pražské — obyčejných tahů ve tváři. — Hlavu má podepřenou o dlaně a hledí do nějaké knihy. —

„To je fádň! — fádň! — k umorění Spí o opicích! — Lenochoď! — Bradypoda — čeled saavců z řádu Chudozubých, mají výraz opic, hlavu kulatou s očima v klicích; přední nohy jsou zadních mnohem delší a na všech jsou prsty až na dlouhé drápy arctid. — Brrr —! A tohle se mám učit? — tohle mám číst? — A a — ach! — Žij v jižní Americe na stromech, kteréž neopouštějí, dokud veškeré listy jejich nečernou!“ —

Slečna Emma se zamyslíla a zahleděla do prázdna . . .

Říše a k vespolenému se dorozumění. Že Čechové a Slované rakouští jsou ochotni jednotě a moci říše přinést nějaké oběti, jest až příliš známo. Jen poněkud mírný a rozvášný Čech musí viděti, že oproti státům obrovským n. p. oproti Německu sotva by se udržel stát tak malý, jakým by byla koruna česká, moravská a slezská. A proto přejeme si žíti ve společenství státu rakouského až tedy k vůli sobě samým. Ale že by k vůli jednotě Rakouska měli Čechové býti nějakým jen nižšího rázu národem nejen v říši, ale i doma to ovšem zavrhuje. Křesťanství vytklo větu: Již Říman, ani Řek, ani barbar (nevzdělanec divoch) ale všichni jsou rovni.

Což divu tedy, že nechceme míti říši tak stíženou, aby jedna polovina byla Němec, druhá Maďar, a to ostatní barbar méně vzdělaný, méně cenný, nějaký poloviční otrok.

A tu vychází se katolíkům vetříc s námitkou: Vy nejméně máte právo mluviti proti nadvládě němčiny v říši, když máte latinu v církvi.

K tomu odpovídáme. Je pravda, že jistě obřady, hlavně pak mše svatá, koná se latinsky a úřední věci mezi hlavou církve a biskupy je latina.

Ale dvě věci tu jest na zřeteli míti. Vedle latiny zaznívá v kostelích jazyk každého národa kázáním, vyučováním, povzbuzováním atd., pak modlitbou lidovou a spěvem lidu. Latina jest ovšem sjednocujícím prostředkem, ale národní jazyky jsou v církvi všechny stejně cennými a rovnoprávnými. Ano Čechům zachránila církev „latinská“ jejich — po bitvě na Bílé hoře národnostními církvemi ubitý český jazyk.

To jest tedy jedna věc. A druhá? To jest ta okolnost, že latina není jazykem živým, není jazykem žádného národa a proto nemůže se jí činiti nadvláda jednoho národa nad druhým. Ale v Rakousku je němčina řečí jednoho národnostního kmene. Námitka ta tedy neprospívá. Spíše přivádí na myšlenku všeho uvážení hodnou. A na jakou? — V Uhrách nebylo národnostních bojů, dokud tam byla úřední řečí latina. Věc tato jest i v Rakousku uvážení hodna. V Uhrách vyvolalo národní boje hlavně zavedení úřední maďartiny. Nebylo by dobře Rakousku, kdyby jednalo po způsobu církve? — Nemohlo by to býti, aby sjednocujícím jazykem byla latina, a vedle ní stejně cenné jazyky národní v jednotlivých krajích?

To se zdá již nejenom mně, ale mnohým jiným se mnou nejleším jazykovým natřesením rakouským. Ovšem nedojde tato myšlenka daes povážlivě k porozumění, ale chceteli

„Ach musí to býti — chci-li býti paní professorovou!“ — Svěsila s resignací hlavu a četla dále —

Vedle v pokoji měl důvěrnou konferenci pan kontrolor s paní! —

„Byla by to dobrá partije s tím naším sousedem professorem — takových mužů, jako jest on, málo bychom našli! Zdá se mi, že Emma ho zajímá! Jak nadšeně na ni hledí, když utrhne nějaký ten bodlák u cesty a plná obdivu hledí do rozčeptěné jeho paruky!“ —

„Musíme kouti železo, dokud jest žhavé!“

„Nestarej se — nestarej — draboušku! — Otec, který provdal již čtyři dcery, má zkušenost! — Pozvi dnes professora na večer! — Dnes se to rozhodne! —

Večer u pana kontrolora Novotného shromáždila se četná společnost, skládající se ze čtyřech dcer kontrolových a jejich šťastných manželů. Emička, nejmladší z rodiny — byla dnes roztomilá! Zástěrka plná fantastických květů slušela jí výborně! Ve vlasech týpila se jí sponka — veliký to brouk s jiskřicma očima a v pasu kytkice jako lesní žena z legendy. „Toman a lesní panna.“ — Vše to bylo neodolatelnou atrakcí pro oči milého hosta professora. Emička přisedla k němu — božská bytost! Rozvinula duchaplnou rozmluvu o „Bradypodech.“ Tajemné stíny lesů brazilánských, v nichž probíhá se Bradypoda tříprstý a dvojprstý, sklenuly koruny své nad šťastným professorem a Emičkou kontrolorovou a omámily je poetickou vůní přírodních krás, mezitím co otec kontrolor zrakem listím stíhaje nadšení přírodopytce, připravoval meč výmluvnosti své, aby jedním rázem rostl gordický uzel —

Rakousko sjednocené bez nadřádky řadí jedouho národa lepší prostředek nevymyslí. — Že to není klerikalismem? Ale ten právě to je, který je nejen základem Rakouska, ale i podivuhodnou silou sjednocující. Protestantství položilo základ k nynějšímu rozptýlení národů evropských. Liberalismus rozptýlil to zvířil rozdmýchav národnostní fanatismus, a když chce sjednocovati, činí to zroztročením slabších. Námitky ostatní padají všechny. Jako nyní úředník ano i poslanec musí umět německy, tak by se naučil i lantinský. Ovšem by to nebyla řeč Ciceronova, nejlepší, nýbrž přispůsobená novým poměrům světovým. Ale že by to bylo pro Rakousko konečně něčím, co se právem nazývá spravedlností, není pochybnosti.

Když by se pak i v každém jiném ohledu na místo opuky liberalistické nadřádky vrátila sám žula spravedlnosti která by každému a v každém ohledu „dávala a nechávala, což jehož jest“. Když by se především dalo Bohu, což jehož jest; když by se církvi nechávalo, což její jest. Když by došli rodiče v ohledu školském a vychovávacím právo na děti, jak jim náleží. Zkrátka, když by již jednou přišel konec těch všelijakých pokusů s liberalismem. Od josefinismu — tedy více než přes sto let — a obzvláště od roku 1848 následuje pokus za pokusem, a pokoje ani síly není. Malta, náter a malování liberalistické není s to odvrátit trhlíny. Brzy ten jediný pravý základ spravedlnosti ve smyslu křesťanské lásky, dokud není pozdě!

Úvaha o zvelebení živnostenstva.

Český obchodník a řemeslník musí dnes hledatí odběratele, neboť k váli — hlavně židovské — konkurenci musí prodávati co nejlevněji, musí tedy hledět prodati co nejvíce. Živnostník český musí počítati, jak to dělá Němec, Angličan, Francouz a hlavně žid: Vydělám-li 10 procent na jednom knese, který, protože byl dobrý a levný zároveň, přivedl mi 50 jiných kupců, vydělal jsem více, než kdybych byl prodal v téže době jenom jediný kus třeba s 80 proc. výdělkem, protože paděsátkrát 10 proc. jest vlastně 500 proc.

Náš lid kupuje nejraději laciné výrobky, třeba si viděl, že jsou mizerné. Živnostník musí hledět lid přesvědčit, že laciné, nejrychleji skáse propadající zboží jest vlastně to nejdražší.

Řemeslník dnešní doby musí dáti o svém výrobku blízkému i vzdálenému světu vědět. Dnes nepostačí, jako kdysi za starodávna — spoléhati se, že dobrý výrobek sám si razí cestu. Pravidlo to platilo tenkrát, když výrobců bylo málo, takže odběratelé hledali výrobce a široko daleko zejména za dob kvetoucích trhů výrobců učinili jej známým.

Dnes jest jináče. Teď nemusí odběratel hledatí řemeslníka, poněvadž při každém kroku nabíí se mu ve skladech překupnických při ohromném vychvalování všechno, čeho si jen přeje.

Jiná doba přináší jiné poměry a ty přinucují nás vzdáti se naprosto těch zvyklostí, které kdysi platily, a chápati se rychle a bez odporu prostředků výhodnějších, poměrům doby přiměřenějších.

Ještě před nemnoha lety museli mládci jezdit za mlýnáři Bůh ví, jak daleko, a musili týdný čekati na semletí svého obilí, rolník máje doma pilou práce, musil stárky i mládky podpláceti, aby se dostal co nejdříve domů; dnes musí mlýn zdo-

poslední uzel rodinných starostí! — Pan profesor vykládal právě Emičce zvláštnosti Bradypoda didaktyla, když pojednou ucítil ruku svou ve chvějící se ruce své posluchačky a nad hlavou svou uslyšel barytonový hlas pana kontrolora.

„Dávno jsem věděl tajemství vaše — Emička mi je světila — nejsem proti tomu, abyste se navzájem učinili šťastnými! Bůh vám dej štěstí!“

„Prosím, pane kontrolore!“ vyskočil profesor jako ve snu.

„Ale žádná upejpání! — milý synu! Vím všechno — všechno! S Emičkou se máte rádi — a tak proč bych se tomu v cestu stavěl! Matka s tím soubhlasí také —“

„Ale tak neočekávané . . .!“

„Tím srdečněji! — A nyní milé děti zdvihněme sklenice na šťastné zasnoubení naší Emičky s panem profesorem! At žijí dlouhá léta!“

Sklenice cinkly — zetové pana kontrolora mrkli na sebe významně! — Vzpomněli si na šťastnou chvíli, kdy i oni podobným způsobem oclili se s lodí svého života ve klidném přístavu stavu manželského.

Otevíráme opět denník svého přítele. Čtete! Dne 1. listopadu.

Jsem ženat! Jak jsem se oženil? — Nevím! Proč jsem se oženil? — Nevím! — Ach vlastně vím! Nechtěl jsem odříci svému dobrému papírkovi kontrolorovi! Dobrák člověk! Jak stará se o své děti! — A výborný starosvat! — Kdo chce býti dnes otcem, musí býti vyučeným starosvatem! — Naučím se to od něho — až budu mřící dcery. —

konaný, opatřený nejlepšími vlcovými stroji, vyhledávati mláde a spotřebovatele mouky všec. Mlynář musí dnes starati se o odbyť své mouky a otrub, musí si zakládati spouště akнды, pohárky atd.

Dnes jest obchod čili vyhledávání odběratelů právě tak důležitým činitelem, jako řemeslo samo. Zkušenost každodenní poučuje nás, že lidé provozují průmysl se záreem i bez umění řemeslnického, ale bez obchodního umění že se ani dobrému řemeslníku valně nedaří; ba některé živnosti bez obchodu ani teď neobstojí.

Za doby páry a elektřiny vykonají různé druhy práce stroje rychleji a levněji než-li člověk, který naopak musí zase konati práce ducha, práce výnosnější, jež se nedají žádným strojem vykonati. Nynější řemeslník musí přezvídati, kde čeho mají potřebu, aby tam nabídl svůj výrobek, musí vámati si, ve kterém směru dalo by se něco nového zavést a co by šlo na odbyť. Mimo to musí dnešní řemeslník skladem hotových výrobků kupujícímu obecnstvu ukazovati, co umí. —

Zákazník dnešní doby nerad doptává se od řemeslníka k řemeslníku, nerad doprojuje se; má rád všechno pobotové, po ruce. Proto se musí řemeslník přispůsobiti jeho požadavkům, a vyloučiti mu na příhodném místě na odív všechno, co má na skladě. Arciť není každému výrobci možno, míti sklad svůj na náměstí, aneb aspoň v nejživější ulici. Ale je nutno, aby každý řemeslník měl na největší ráné aspoň vkusnou, úhlednou skříň, v níž by některé, třeba jen drobnější věci byly na ukázk, ale při nichž by zároveň bylo orámení všeho toho, co v dílně jeho (s adáním podrobné adresy) jest na skladě, anebo co ihned na požádání se zhotoví. Tedy at výkladní skříň ta obsahuje všechna doporučení, ceníky, vyznamenání a všechno to, co by získalo důvěru obecnstva. Lidé jsou nedůvěřiví a odhodlají se do dluhy vstupiti teprve pak, když byli dříve ubezpečeni, že budou dobře obslouženi.

Podívejte se jen na vkusné výkladní skříně židovských obchodníků, kteří elegantní různé zboží malebné a svůdné vyloučené obecnstvu na odív staví. Venkovanky i měšťky si důkladně napřed vše prohlédnou, přečtou si ceníky a mají-li a nebo dosti „drobných“ chytí brzy za kliku. Žid slušný neb židovka výmluvná neváhá ukázati jim na výběr 10, 20 a třeba i 30 druhů zboží, vychází jim ke do nabe, ukáže a vnúti jim ještě to a to a dělá výtečné obchody. Židé dobře vědí, proč si získují obchody s nádhernými výkladními skříněmi na ráné, na hlavním náměstí a v hlavních ulicích. Oni neopomenou také žádné příležitosti, aby na své zboží upozornili. Na inseráty v novinách oběhují sta a tisíce ročně a koupí si takto buď reklamu anebo aspoň šetrné mlčení velké většiny novin. Zbrazňuje-li některý žid, anebo dopustí-li se zločinu nebo podvodu, objedná si buď sám nebo jeho příbuzný inseráty a současně si vyžádá mlčení novin dotýčných o nemilé jeho nehodě.

Široké obecnstvo takové „kníffy“ obyčejně nezná, čte pořád jen reklamy, a kupuje tam houfů, ač bylo již napaleno. Teprve trpka a dlouholetá zkušenost a rozumné počítání poučuje. Náš lid v nesolidních, nekřesťanských obchodech tak často ožizení, stratili namnoze víru v solidnost, a živnostníci naši musí se proto všemožně přičiniti, aby lid zvěděl o jejich obchodu a živnosti, v nichž dobře a levně budou obslouženi.

V Čechách bohužel životní podmínka každé živnosti, totiž solidní reklama, není ještě do- ně uznána a oceněna ani u živnostníků samých, ani u těch, kdož by je podporovati měli, totiž obecní a okresní zastupitelstva, ač celá země, ať okres a obec měly by především pomáhati řemeslnictvu všemi prostředky k jeho rozkvětu; žádná oběť hmotná nebyla by tak velká, aby nepřinesla pošetlání a užitku zase obci samé. Neboť blahobytu obcí a země dosáhnouti lze jenom přmyslem a obchodem. Žádný národ nezbohatl tím, že měl mnoho služebných lidí (ať v kterémkoli stavu, povolání a úřední hodnosti), nýbrž jen ten národ vyšinul se k veliké moci a zámožnosti, který podporoval ve svém národě síly produktivní.

Obce, záložny, spořitelny a banky měly by podporovati spolky řemeslnícko-živnostenské, zakládati pro ně technologické sbírky a odborné knihovny pro počení živnostníků, chudším řemeslníkům by mohly kupovati slevněné řemeslnické nástroje, společenstvům motory, cená odborná a kulturně historická díla, vzorky umělecko-průmyslových výrobků, měly by stádati krešliray, modelovay atd.

V Hradci Králové jest otázka ani tří let, že Palackého třída mezi Adalbertům a domem Fraenklovým bude novým labským mostem a přimoz silnicí spojena s nádražím. Nestálo by umělecko-průmyslové muzeum, spojené v domejších místnostech s veřejnou tržnicí, obsahující výrobky zdejších a třeba i okolních řemeslníků — na nejlepší ráné? A což kdyby v nejbližším okolí stály okrasní dům a zájezdní hostinec vaokovaná? Kdyby na střešní této budovy přispěly město, okres, příslušné korporace, snadno by v těchto místech mohla povstati nádherná, pro živnostníky i kapce stejné prospěšná budova.

Králové Hradec jest jeden již vyhlášený na státní obchodní bazar pro severovýchodní Čechy. Tu snadno bylo by lze docílit i podpory zemské. Roku 1894 povolil český sněm na stavbu severočechského muzea v Láhrci 150.000 zl. a na stavbu průmyslového muzea v Písní 180.000 zl. Což nemohly by se obec a společenstva zdejší spojit k účinné akci na příčinou dosazení velké nemalé subvence na stavbu podobného muzea, při němž by obec, po případe i okres stádní veřejnosť tržnici? Neoslovilo by se tím nejprospěšnější 50leté vládní jubileum císaře a krále našeho?

Politický přehled.

Ze Práské rady. V pondělí se sešel osmimil místopředseda Abrahamovicz, že delegace svolány jsou na den 16. listopadu. Vláda patrně doufá, že do té doby vyrovnávací provisorium bude schváleno. Na to vyslovil místopředseda Abrahamovicz nelibost nad jednáním výtrníků, kteří důstojnost sněmovny tak velice snižují. Jest zjevem smutným, že německá obstrukce v klubovní spelunce vypila 60 hektolitřů piva, aby nabyla kuráže, a byla prý zpita již tak, že by se byla svalila na zem a chrápala do nemoty, kdyby pravice byla předminulé sezení o jednu neb dvě hodiny prodloužila. Souhlasíme úplně s presidentem Abrahamoviczem, že se takovým sprostým jednáním důstojnost sněmovny snižuje a ústavní život poškozuje. Zda-li si vezmou páni poslanci napomenutí svého předsedy k srdci, ovšem nevíme. Prozatím byla sněmovna připravena o vydatnou obstrukční zbraň, neboť prkénka z poslaneckých lavic byla odstraněna. Parlamentární uličníci nebudou moci dřevěnými prkny aspoň třískat. Po řech pana Abrahamovicze povykovala obstrukce opět a litoměřický mluvka dr. Funke žvanil pak 6 hodin k obžalobě ministrů k vůli jazykovým nářizním. V úterní schůzi rozpovídal se o téže věci dr. Menger, který kdysi nás Čechy prohlásil za cizince a velezrádce, protože chceme naše české státní právo. Němci liberální se svými návrhy ovšem propadli. Dr. Pacák řekl jim kus pravdy.

Krabě Goluchowski, rakouský zahraniční ministr, který na přání italské vlády mekal v Monze u italských král. manželů, jednal tam pilně s italským zahraničním ministrem a s předsedou ministerstva, markýzem Rudinim.

Pruská vláda zakázala protirakouskou demonstraci v Berlíně, kterou tam chtěli v neděli uspořádati poslanci Funke, Prade a Wolf. Toto odkopnutí německé vlády našim Pruskům neškodí. Protirakouské a protihabsburské bouli v Německu podporují zvláště časopisy pokrokové, které se nalézají vesměs v rukou židovských.

Německý říšský sněm svolán prý bude ke dni 30. t. m. Bud: mu vedle rozpočtu dodána i předloha o rozmožnění válečné moci námořní a o novém vojenském soudním řádu.

V Brazílii padlo císařství sice již 7 let, avšak republika si nesjednala dosud vládnosti, neboť stala se kořistí různých dobrodruhů. Nedávno spáchán byl útok na presidenta republiky Moraes, který sice životem vyvázl, ale za to o něj přišel ministr války, jenž chtěl presidenta zachránit. Od té doby zmocnilo se rozehvění veškerého obecnstva, redakce opozičních listů byly vydrancovány, veřejná bezpečnost zmizela úplně.

Na Kubě ujal se vlády generál Blanco, který povolil ostrovu rozsáhlou samosprávu, leč nyní žádají i autonomisté úplnou neodvislost ostrova. Následkem toho zostrily se poměry mezi Španělskem a Spojenými státy k prasknutí a v úterý panoval na newyorské burse pravý třach. Zatím se však poměry opět zlepšily.

Anglická vláda domohla se sice jistých úspěchů proti povstalcům v Indii a mahdistům v Sudanu, a předseda ministerstva Salisbury neopomenul se také pochlubiti nertencenou silou anglického národa, leč při doplňovacích volbách propadají vládní kandidáti jeden za druhým, což je důkazem, že lid se kloní opět ke Gladstonovcům.

Svolání zemských sněmů. Veškeré sněmy zemské budou prý svolány ke svému řádnému zasedání dne 15. prosince a budou prý zasedati až do února. Mezi jiným bude prý se též na nich jednati o zřeknutí se zemských přírůtek na novou osobní daň důchodovou.

O vyrovnávacím provisoriu jednalo se v sobotu, pondělí a úterý v rozpočtovém výboru. Členové levice zahájili ihned obstrukční boj, chtějíce, aby celá řada formalit byla vyřízena. Většina výboru usnesla se však po tříhodinové debatě, aby formální otázky obstrukci kladené projednány byly až na konci meritorního jednání. Generální debata o provisoriu byla pak zahájena, když byl dr. Pergelt jmenem levice podal protest. Slova se ujeli dr. Brzorád, ministr financí Biliňski, Duszynski a hrabě Stürgkh. Největší zájem arci budí vývody finančního ministra, z nichž bese vši pochyby na jevo vychází dvoji a sice: 1. že mlcí zřízení bude 1. lednem 1898 sruteno za té podmínky, když provisorium vyrovnávací bude cestou parlamentární uskutečněno a s. že, když poslanecká sněmovna provisorium v ustanovenou dobu neschválí, toto cí-

ba fela bude mřít. Co se týče prvního bodu, prohlásila vláda, že zrušení mléčného zřízení bylo s uherskou vládou dohodnuto, ovšem za uveřejnění podmínek. Tím má ovšem býti proveden tak jak na levici tak i na pravici. Obstrukce má býti odložena; zároveň pak pro případ, že by prohlášení ministra financí žádoucí dojem na levici nevyvolalo, mají býti strany pravice povzbuzeny k vytrvalosti v boji proti obstrukci. Vláda jest tedy přesvědčena, že pravice na cenu zrušení mléčného zřízení povolí provisorium. Ze katolická lidová strana tak bude jednati, jest již jisto, že Poláci jsou odhodláni hlasovati pro předlohu, jest rovněž jisto. Jihoslované a čeští poslanci v příčině této neucínili žádné usnesení a také se ještě nevyjádřili. Politické poměry se dosud nevyjasnily. Obavy, že by snad vláda odhodlala se k absolutismu, sice ještě nepominuly, ale zavládá přesvědčení, že snad bude možno obejít se bez použití § 14. státních základních zákonů o ministerských nařízeních. V neděli sešla se parlamentární komise pravice ke schůzi, která trvala přes 4 hodiny. Porada týkala se předmětů, jež jsou právě na denním pořádku anebo v nejbližších dnech na denní pořádek přijdou, jakož i volba prezidenta. V tomto posledním ohledu nestalo se žádné konečné usnesení. Od dra. Kahraina přišel telegram, v němž tento kandidaturu pro volbu předsedy určitě odmítá. Ve schůzi vysloveny byly díky místopředsedům ryt. Abrahama mowiczi a dru. Kramářovi za obětavé a obezřetné řízení posledních událostí sněmovních. — Na levici pozorovati jakousi zamklou; obstrukčním strany německo-pokrokové počíná býti ze všeho jaksi nevolno. Poznávají snad asi, že jsou následkem posledních událostí ve sněmovně a následkem zanášení své agitace proti Rakousku přes hranice, při čemž pruská policie musí je poučovati o jich rakouských povinnostech, na rozhodujícím místě tak skompromitování, že snad na dlouhou řadu let vůbec nebudou schopni k vládě. Jediná katolická lidová strana a po případě strana dra. Lugra mohou ze všech Němců bráti budoucně důležitější politickou úlohu. — Jisté znepokojení vzbudil na pravici výsledek schůze jihoslovanského klubu, na níž jednalo se o tom, zdaž Jihoslované vůbec mohou podporovati zatímne vyrovnání a pro ně hlasovati. Došlo k debatě velice pohnuté, při níž bylo dokázáno, že Jihoslované dotud nemohou schváliti provisorium vyrovnání s Uhry, dokud jim nebude důvěrný výkonného výboru pravice zabezpečeno, že splněny budou jejich nejnaléhavější požadavky. Předseda parlamentní komise rytíř Jaworski svolal ještě v době zasedání poslanecké sněmovny schůzi výkonného výboru, na níž požadavky Jihoslovánů znova byly zkoumány a schváleny. Rytíř Jaworski se uvolil, že hraběti Badenimu požadavky ty předloží. V úterý sešla se parlamentní komise opět; jednala přý o zmíněné jednací řádě a o vyloučení nealustných poslanců ze schůzí. Dr. Ebenboch bude zvolen za předsedu sněmovny.

Drobné zprávy.

Ž. Neřmanova Městoce zaslán byl včera Jeho Milosti ndp. biskupovi Edvardu Janovi Nep. Brynychovi do Chrasti tento telegram: Shromážděné duchovenstvo vikariátu Chrudimského vyslovuje pro nezřízené útoky na Vaši biskupskou Milost „Národním Listům“ své opovržení a Vaši biskupské Milosti úplnou oddanost a upřímnou lásku. František Kvěch, vikář.

Zprávy diecézní. Vyznamenán jest: p. Tomáš Blažek, vik. sekretář, b. notář, farář v Libici n. E. jmenován děkanem. Ustanoven jest: p. Frant. Bakoš, administr. za faráře ve Rtyni, p. Stanisl. Hlína, za záměstka kaplana v Náchodě, p. Frant. Jelínek, duchovní správce zemědělské polepšovny v Opatovicích, za duchovního správce polepšovny v Králkách.

Dar. Jednotě katolických товарищ daroval opětně J. M. vasp. prelát a kap. děkan, dr. A. I. Frýdek 10 zl. na zařízení nové spolkové místnosti. „Zaplat Bůh!“

Přednáška p. prof. Kořenského nebyla v neděli tak navštívena, jak by toho dobročinný účel byl zasluhoval. Pan prof. Kořenský se svou pontavou a zajímavou přednáškou posluchačům velice zamlouval. Zvláště cenné byly jeho rady, jak se má výhodně cestovat.

Láska ve smyslu p. Šádka v Ranné a v Pardubicích. V posledním čísle pověstných Hlasů ze Siona vytýká známý ten překračovač p. biskupovi královéhradeckému, že nemá lásky nasýlaje ho posměšné „láskyplný“. Tupí přý anebo nechává tupit v „Obnově“ svého předchůdce biskupa Hays, proto že vládně promluvil s pastory. Kdo smíšený odatavec oproti „Času“ napasany čelí, vidí, že tu předně o tupení ani řeči není. Přestal by všechen dějejs, kdyby se nezměly stinné stránky dějejských osob ličiti. A pak je to zase obyčejný překračovačský kousek páne Šádka. Nebylo za slé bráno biskupu Hayovi, že vládně promluvil s pastory, ale že kdežto s pastory mluvil vládně, se svými mluvil a jednal nevládně a píkře. To p. Šádek ve svém překračovačském eska-motourském kousku zamířel. O tom, co jsme mu vytkli, že lhal, když tvrdil, že na sjездě katolickém v Hradci šádala se od státu konfessní škola jen pro katolíky, ani muk. Zamířel nepatrných několik slov totiž: „ale

že se šáder jiných konfessí.“ Zato překračuje na nove a špíná na nove. Za to je pan biskup „láskyplný“ posměšně nasýláv. Jak pak si ta láska p. mistr překračovačský předtavuje? Snad asi jako král Bedřich „veliký“, který každého šáda, jeji počkal, hálkou bil. Jedenkrát dal se před ním jedné šid na útek. Museli mu ho chytiti. I hned se ho támal: Proč jsi utíkal? Žid odpovídal: Majestátosti: já jsem se bál. Na to řekl Bedřich: Milovati máš máta, a ne se máš báti. A tlekl do něj holí. — Tak si to snad předtavuje pan Šádek. On bije do všeho katolického holí svého fanatismu, on nepoctivou polemikou nabíhá špásy na p. biskupa, jako šádá nikdo jiný, a volá: Milovati máta. Ovšem Kristus Pán miloval i své nepřátele, ale jedenkrát taky provazy vybil poskvrňovalům chrámu. A tak se nám zdá, že není tak ale jednáno, když se špínateli všeho nám posvátého ob čas trochu vyřede. Býti tím šídem, který utíkal a přece byl bit, to se nám přece jenom nechce. To už musí láskyprádny pán odpastiti. — Co pak se toho týká, že p. biskup tupí pastory, to je zase překračovačský kousek. Pastory, to jest pastýře, kteří ať i dle svého nekatolického přesvědčení — ovečky své pasou bez špínání katolické církve, těch se jistě nikdo z nás nedotkne. Ale „pastory“ to jest taková, kteří bes rejpaní do církve katolické ani ústa otevřiti ani přem škrtnouti nedovedou. (Srov. řeč Šádka při svatoš. školi v Proseči a řeč sloupaického „pastora“ Fleischera při „svatoš.“ modlitebně ve Vys. Mýtě před katolickými hosty.) trochu zblouzniti myslíme, že jest naší povinností, aby byly odkrývány jejich lži a překračovačské praktiky. „Pastory“ takový derou se jako vci do ovčince našeho, a vika odháněti je přece dovoleso, byť při tom i něco na kůži dostal. Ať je tedy p. Šádek pastýřem, a bude mít pokoj. Dokud bude „pastorem“ dělá se směšným, když křičí: Milovati máta.

Nešťastný skom. Slečna Věnceslava Areltova z Králové Hradce skočila v samovražděném úmyslu na nádraží Třebechovicích patrně do omnibusového vlaku, když se tento křísval v pátek s opozdným vlakem omnibusovým o 6. hodině večerní. Nákladní vlak uholil alečnu do spánku, na krku spůsobil jí smrtelné zranění a nad loktem levé ruky vyrvál jí kus masa. Smrt nastala okamžitě následkem slápnutí krčních obratlů a rozrašení míchy. Z železničnych zřízených v době její skonu nikdo slečny Věnceslavy Areltovy nepozoroval. Teprve asi 10 minut po odjezdu vlaku spatřil železničny zřízenec mladou dívkou ležeti mezi kolejemi, odpočívající na zemi obličejem k jihu, nohama pak k severu. Protože neviděl žádného zranění a jen sukní — jinak dobře upravenou — trochu natrhanou, domníval se zřízenec, že nesná-má buď omdlela nebo byla nepřítelna. Teprve při bližším ohledání poznal, že dívka jest mrtva. V kapse měla visítku „Věnceslava Areltova, učitelka“ a v peněžence desátku, pětku a drobné peníze. Tak se zjistilo, že mrtvá dívka jest literární učitelkou v Třebechovicích, kdež byla ustanovena jako provisorijní podučitelka teprve od 1. října t. r. na místo sl. učitelky Černé, která dostala jednoroční dovolenou, poněvadž se připravuje ke zkouškám s oboru přírodopisného pro školy měšťanské. Slečna Areltova sáhla si na život patrně v stavu okamžité nepřítelnosti, ačkoli se o samovraždě jistě vícekrát pokusila a stále na ni myslila. V dopise, který nechala v bytě, a který své sestře do Hradce posílala, rovněž omámila, že si sáhne na život, protože nemůže existovat, strádá pamětí, k ničemu se nehodí atd. Jak se dovídáme, byla alečna učitelkou na Pöttingen (v dívčím vyšším ústavě) v Olomouci, odkud však pro nastalou neschopnost musila býti propuštěna. Jest velice podivno, jak pan školní inspektor takovou chorou dívku mohl ustanoviti za učitelku a jak lékaři jí mohli vysvědčiti, že jest tělesně i duševně zdravou! Slečna trpěla chudokrevností, občasnou strátou paměti, dlejší rozrůzněností a melancholií. Často přý jí školnice našla večer seděti v školní síni u stolu se akříděnými rukama, sad-manou neb i bescitnou. Známým si stědovala, že život jest jí břemenem, že ji na světě nic netěší, že k ničemu není. Na dané otázky často nedala ani odpovědi, ve škole nakládla dítkám, aby se udily tomu neb onomu odtud až potud, pak zamkla a zamyslíla se. Ve čtvrtek a v pátek nechala přý dítky stále čísti článeček „S Pánem Bohem.“ Z její smýšlých v pátek odpoledne však přý nikdo netušil, že za hodinu si sáhne na život. Protože slečna měla na stěvičích polní hlínu, sáh se, že před svou smrtí blondína po polích a že pak neposorované od továrny na káse ubírala se k nádraží a tam asi u prkanné boudy vrhla se na třetí koleje. — Samovraždě sl. učitelky spůsobila v Třebechovicích ovšem veliké varušení. V neděli sjíetila její samovraždě soudní komise posustávající s pp. soudního sekretáře Novotného a Mdr. Morávka z Hradce Králové a s p. MUDr. Štrčka v Třebechovicích. Mrtvou dívky dopravena byla s nádraží třebechovského do úmrtní komory, odkud v neděli odpoledne dopravena byla do její bytu. V pondělí po poledni doprovodili úmrtní vůz a nešťastnic kus za město školní mládež a učitelé v Třebechovicích. Na hřbitově v Pouchově vykonal církevní obřady dp. farář Jan Vaníček. Pohřbu nešťastné Věnceslavy Areltové účastnily se četné dámy a bývalé její přítelkyně z Hradce Králové. Kdyby alečna Areltová místo do školy byla bývala poslána do ústavu pro chorobné na vyléčení, mohla se snad vyléčiti a před tak osudným koncem zachrániti.

(a) **Dvojí mladočeský metr na klerikaly!** „Česká škola“ donesla onehdy zvláštní oběsník, který zasílá strana svobodomyšlná v Praze svým venkovským důvěrníkům, jichž se táže, kde se u nich klerikalismus rozšířuje, kdo proti němu působí, a co se má proti němu v Prahy podniknouti. V prvé sešitě právě vydané „České revui“ píše však dr. Kramář na str. 4. „My aradili přý svobodomyšlný program, zaprodali se klerikalismu, aradili moderní školu. Především tážko chápati odkud se vzalo nejednou takové nadšení u nás pro tu novou, bureaukratickou školu, kde se smí českému vlastenectví učiti jen tak úkradkem. Vždyť anad dosud chceme školu svobodnou, ale svou, českou školu!“ A tu přec jenom můžeme míti autonomisaci školství (dle toho dobře mají, kdož v návrhu Ebenhochové vidí pro nás katolické Čechy

při nejmenším — povádivost!) Anebo snad máme býti proti této autonomii ve školství, aby si alptři Němci neměli zájisti svou (katolickou?) školu jak se jim to líbí? Platí anad autonomie jen pro nás? Ostatně zdá se, že není dnes právě nejvhodnější doba pro svobodomyšlné missionářství v alpeckých zemích. . . . Ne, budme svobodomyšlní, doma, pro sebe — ale nevnučujeme nikomu své přesvědčení“. Zde máme tedy v úředním vědeckém orgáně mladočeském připuštěno, že naši poslanci aklerikalismu Němci pro školu konfessionální se nerozejdou a to je ovšem zde řečeno veřejně, ale po tajmu, co se u nás děje? Je smíšený oběsník v České škole, pravdivý? Jaká to tedy principiální poctivost a shoda? Co také máme my katolíci čekati od té autonomistické školy „české“, má-li strana svobodomyšlná do opravy v úmyslu „doma“ jednati dle oběsníku? Pan dr. Kramář krasuje své straně vnucovatí přesvědčení jinému. Nám katolíkům smí se přesvědčení vnucovatí hned ve škole? Máme vážné obavy, že nám katolickým Čechům autonomisace školství přinese nebezpečnost (?) poně-vadž zakonodárství semaké budou určovati šivlové, kteří již teď se po tichu táží, co se má proti nám s Prahy podniknouti! Jakkoliv uznáváme, že dr. Kramář hájí poselstva strany mladočeské ohledně školství obratně, postrádáme podobného výkladu ve příčině naknutí s nesvobodomyšlností a ze zaprodanosti klerikalismu. Nepravíme, toho nevědouce, jak věci v té příčině stojí, ale nenalezáme u Kramáře odpovědi! Dnes stojí proti nám Mladočeskí doma tajnou výpravu; s našimi německými souvěrci veřejně se však spolčují. Možná, že to žádá politická situace; kde však je zásadní a programová charakteristika? Ve Vídni Čechové zapalují svíčky pánu Bohu a doma — čertu!

Videňský dopisovatel „Budivoje“

měl rozmluvu s poslancem katolické lidové strany, v níž poukázal mezi jiným na to, že bar. Dipauli a Zallinger přidávají se ku směru pravici nepříteli přá-telskému. Na to odpovídal dotčený poslanec: Věc se nemá sice zrovna tak, jak pravíte, ale marně by bylo sapírat, že v katolické straně panuje jistá rozmrze-lost, jež dá se opodstatnit. Jen si představte naše po-stavení: Víte přece, že jako čeští voličové, chtějí něco i naši od svých poslanců. Vaši poslanci dostali jazy-kové nařízení — my jim je přejem — ale my dosud neobdrželi ničeho. My chceme alespoň zásadní sou-hlas Mladočechů s Ebenhochovým návrhem, neboť po jeho provedení v alpeckých zemích naši voliči touží. Je sice pravda, že někteří poslanci mladočeskí vyslo-vili s návrhem tím souhlas, ale jiní za to jak na schůzích tak i v novinách proti nám vystupují a tvrdí, že je škodlivý. Hraje se s námi zvláštní hra a odtud ta rozmrzelost. Přijít s prádnými rukama domu a k tomu ještě muset voličům vyvracet od něm. liberálů šířené náhledy o škodlivosti jazykových nařízení — toť příliší pro nás úkol. Jsem přesvědčen, že by ihned přestalo vše škorpení v pravici, kdyby Mladočeskí ote-vřené pro návrh Ebenhochové vystoupili. My se ne-ptáme, jak pak v Čechách upraví si na jeho základě školství, ale také nechceme, aby nám v alpeckých ze-mích v té věci chtěl někdo předpisovat. Tolik jen soudím, že u nás konfessionální škola proti židovskému liberalismu byla by daleko větší ochranou než vše jiné k čemu se poukazuje. Je tedy i v zájmu Čechů, by návrhu tomu se nevsypirali.

Z porotní símě. Při listopadovém porotním období líčany pouze dva případy, které jsou výmluv-ným důkazem smutné skutečnosti, jak neúrodou a křisí obilní stíhaný náš venkovský lid přiváděn jest v záhubu různými nečiny. V úterý stál před porotou 50 let starý František Krupka ze Lhoty Kostecké obviněn jsa pro sločin žhářství, jehož se dopustil tím, že mlynář panu Rolečkovi v Rychnově zapálil stoh slámy v ceně sto slatých. Soudu předsedal pan rada zemského soudu Petřík, votanty byli p. rada Po-spíšil a soudní sekretář p. Feigel, zapisovatelem byl p. auskultant Ctibor, obžalobu hájil státní ná-vládní pan Rynd a, obžalovaného hájil p. dr. Csurb a. Obžalovaný jest ve žhářství, tuláctví a krádeži zku-šeným odborníkem. Pro sločin žhářství odsouzen byl po prvé na 11 let, po druhé na 6 let do žaláře, k čemuž se také znal. Treštán byl též pro tuláctví a krádež a byl pro různé své nepěkné kousky pod po-licejným dohlídkou. To však mu nevedilo, aby ve slo-činěm žhářství pokračoval. Porotci uznali Františka Krupku jednohlasně vinným a soud mu vyměřil 14 letý těžký žalář. P. obhájce obléšil proti výměře trestu qdvolání. — Ve středu ráno stál před porotou Josef Žák, obviněn jsa pro sločin žhářství a veřejného ná-silí. Soudu předseda rada zemského soudu pan Stolla, votanty byli rada p. Prokop a soudní sekretář p. Landecko, zapisovatelem byl p. Zyk l, obžalobu hájil státní návládní pan Rynd a, obžalovaného hájil nan dr. Fischer, advokát v Hraci Králové. Josef Žák, v Prorubech narozený, jest sice teprve 22 let star, trestán dosud nebyl, ale zdá se býti výsko-lemým nihilistou a pijanem. Dne 11. srpna t. r. v Pro-rubech u Potštýna zapálil rolníku Konstantinovi Hu-báčkovi v noci stodolu, v níž bylo plno obilí, dále prkna, úly a jiné věci. Protože Hubáček pojištěn ne-by, utrpěl škody přes 1800 slatých. Pro malorolníka v chudé horaké vesničce znamená taková nehoda ne-smírná neštěstí. Co se takový rolník napracuje, nadře a nastará se ženou, než stovku vydělá nebo ušetří. Hubáček a jeho žena se domnívají, že Žák je vypálil se maty, protože Hubáček strhl Žákovi s jeho svolením slatku, kterou mu byl dlužen. Žák na svobodě i ve vyšetřovací vazbě dokazoval napřed svou nevinu, ale pokaždé jinak. Po 14 dnech se ale k sločinu přiz-nal. Když mu při hlavním líčení přetčena byla obžaloba, zapíral a vymlouval se opět a zcela jinak než dříve, pravil že je nevinen, a že o no to tak není, že přý o tom ohni u Hubáčků zvěděl teprve, když šel ráno do práce, neboť přý spal v lese, kdežto dle prvnějších udání spal u Hubáčků v stodole neb u sestry v Zá-měli u Potštýna. — Týden po této události chtěl si opět Žák vynutit kořalku „u Myšáku“ v Nové Litici, kdež rovněž vypálením hrozil, čímž se dopustil sloči-nu veřejného násilí, spáchaného nebezpečným vyho-žováním, jehož u takového člověka právem dlužno se obáhati. Zapírání Žákovi nepomohlo. Odsouzen byl na 7 let těžkého žaláře.

Zvěsti z východních Čech.

Z Olomouce. Při vikarijní konferenci duchovenstva dne 28. října t. r. usneseno jednomyslně opustiti napříště od tak zvaných hostiis visitací a instalací, které nejsou než zbytečnou obřízku duchovních a působí jen mnohé nepřiměřenosti, nedbajíce ani na to, že jimi krmit se kde který socialistický list. Společně s tím usneseno, aby duchovenstvo opíjelo se z cínsy na něho ukládaným sbírkám, když české církevní památky potřebují opravy a katolický český život podpory co největší, ať již přicházejí v podobě archů nebo šetrných řádových neb lidem největších osob. Ku konci odoslan dopis „p. katechety“ z Národních Listů jako všemu p. t. duchovenstvu, avšak pak našemu milovanému nej. p. Mikupa Ed. Brynchovi nejvyšší nepřítelství a klivý. — Dne 2. listopadu o 9. hodině večerní vypukl v hostinci p. Topinky na Bučické silnici požár, který v krátko strávil celý jeho majetek. Jak se zdá, byl požár způsoben zápalen v ohně. Po složení se pátrá.

Z Nového Bydčova. Katolická národní jednota naše měla v neděli dne 7. t. m. členskou schůzi spojenou se zábavou. Předseda jednoty, p. a. k. prof. Šála konal nejprve historickou přednášku, načež rozprávil se mezi účastníky schůze upřímná zábava při svazích hudebního sextetu; mesery vyplňovaly zpělné sbory pěveckého kvarteta a několik veselých holových vystupů. Členové a jimi uvedení hosté neradi loučili se z místností spolkovými a vyslovili přání, aby zábava podobná v brzké se opakovala. Zdr. Bůh.

Z Opocna. (Slavnost evěnění a otevření školy Mateřské a Hospodářské.) Na den Všech Svátých po slavných službách Božích a po vzývání ducha svatého v děkaněm chrámu ubíral se imponantní průvod okrášlený městem ku nové zřízené Mateřské škole na velkém náměstí, kdež zapěla Cyrillika Jednota řízení pana Tajchmana hymnus „Veni creator Spiritus“. Načež přednesl valedikt, p. děkan Jan Bohák následující řeč: „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus! Čtáně shromáždění! Radostná bývá to pro člověka chvíle, když po dlouhém době dosáhne poslední šťastné chvíle, než dlouho se těší, a co pro sebe za důležitá a potřebná usiloval. Takovou chvíli radosti upřímně a všeobecně světlíme na Opocně dnes. Ústav, jehož velká potřeba od mnoha let v městě našem byla cítěna a usilována, jehož vřichu bez rozdílu toužebně jsme sobě přáli a žádali, dnes konečně vstupuje v život. Nejmenším symbolem a doerám našeho města, našim miláčkům otvírá dům tento svoje útulné sídlo, aby jim přístě nahraňoval otcovský jejich dům, bedlivý a láskyplný dozor rodičů starostmi a pracemi vanejšími jinak zaměstnaných, aby do útulky srdček jejich vstěpovaly samé zárodky pravdy a ctnosti, aby probouzel důmyslné síly a schopnosti jejich a chystal je tak pro důkladnou a zdárnou výchovu ve škole obecné. Tuto důležitou úlohu plnit má opatrovníka s postřelostí šlechetských dobrodinců.“ — Z opatrovníků se pak průvod k nové, překrásné budově hospodářské školy v záhradní ulici. Tam zapěla Cyrillika jednota chorál: „Hospodine, pomiluj nás!“, po němž následovala řeč zástupce vdp. děkana Boháka. Právě: „Bes měla před 80 roky vyšla nákladem Dědictví Malických v Hradci Králové utěšená povídka Karoliny Světlé nadepsaná: „Škola má štěstí.“ — Tato pěkná slova: „Škola má štěstí“ — bezděky přicházejí nám na mysl vstupujícím do nové této budovy školní, která dnes posvátným sloučením účelu svého má být odevzdána. V duši, myslím, každého z nás oslavě se toužebně přání: Kde nyní tento ústav odobová nám během času celou řadu žnů, kteří by po letech někdy u věčné vzpomínky za dobu zde strávenou o sobě říci mohli: „Škola hospodářská v Opocně položila mi základ k životu šťastnému a spokojenému!“ — Splnění tohoto přání záleží především na škole samé, aby tato dostala své úloze. Úloha našich škol hospodářských není snadná. Naděje se do nich, že odchovají nám rolníka inteligentního, vyzbrojeného důkladným, odborným věděním, jehož hospodářství našeho věku nutně jest třeba, aby zemědělství a všecka k němu patřící odvětví se zdarem a úspěchem mohli prováděti. Škola hospodářská má dovésti rolnického hluboce vstřípní přesvědčení, že jen v plodné, odměňvané práci kys nám spása, v ní se leží slavný klíč ku povznesení kleslého blahobytu a ku obrození rolnictva našeho, aby bylo opět stavem zámožným a tím i samostatným a neodvislým, pevným podkladem společenského řádu a života. — Při vzdávání pak rozumovému nezmění býti zanedbávána výchova mravní. Svazí zákon Ježíše Krista, ten dokonalý zákon pravé svobody, zákon živé lásky k Bohu a k bližšímu působením školy musí býti do srdcí mladistvých vkořeněn tak, aby stal se jim svrchovaným vodítkem pro všechny život budoucí; jen na základě tohoto, Bohem zjeveného zákona dají se vypěstiti pevně a ryze povahy, prosté všeho sobectví i přeceňování sebe, které pak za všech okolností i bouři života věčně se osvědčí a obstojí. — Poně škola tímto duchem provaněná a vedená může sloužit budoucím štěstím svých chovanců. Slyšte, jinou drahou, našim štěstím má býti ústav tento; proto na vás bude, abyste škole v její úloze přicházeli ochotně vstříc. Máte vřady na paměti, že úbolem vašeho zde pobytu jest důkladné, odborné vzdělání vaše, a tohle se dosáhnete jen pilnou prací svou. Věhlasný jeden muž starého věku napsal: „Největší škola hanbou, nešťastným způsobem něčeho neumění, ale hanlivě jest pro člověka, nechť se učí.“ — Hleďte tudíž svou část v dokonalém plnění povinností, které škola vám ukládá; nepovažujte ji za břemeno nějaké, ale chťte a s láskou ve vždy konajte, to vědouce, že pracujete jen pro vlastní, budoucí svoje štěstí. — Tak, strážte ať už jen, nasmáči jsem úlohu ústavu našeho i chovanců jeho. Když by neustal, že je to úloha velká a neznámá? — Sv. apoštol Pavel píše: „Ani ten, kdo sám, jest něco, ani ten, kdo záleží, ale který vřstí dává.“ — Bůh. — Tudíž, že právě náš rolník má největší přiléhlost přesvědčiti se o pravdě těchto slov, která mysl jeho obrací k Pánu Bohu, jakožto k párovi všeho vzniku a zdaru. I my, stojíce před úlohou vášnou tohoto ústavu, k Bohu, který vřstí dává, k tomu velikému světu Pánu a Hospodáři, povznesme nyní mysl svou; Proseme jej při svatém obědnu, aby učitelům i žákům školy naší v jejich po-

vianostech a i v práci svou ráčil pomáhati, aby snahám i pracím jejich ku prospěchu lidského zemědělství šelhal a tak ve skutak uvedl tašby šlechetských a obecných blaha dlejších mužů, kteří o založení a zbudování hospodářské školy na místě Opocenského našim nepamětných si dobyli zásluh.“ — Po této řeči p. děkan se asistencí d. pp. P. Boho Kotta, quadrána, P. vik. Havla Zieglera a P. J. Göttschera posvětil místnost a sávní kříže v obou učebnách; načež pan J. Kolda, kněz hospodářské rady, sdělil shromážděným, že J. J. pan Josef kněz z Colloredo-Mannsfeldu na děkas své přišel k zdejším hospodářské škole zřídil při ústavě čtyři nadace po 25 sl. ročně pro méně zámožné chovance. Přítomní uvítali tuto správu hlasy: „Výborné!“ Následovala řeč řá. a sam. poslanca p. MUDra. J. Dvořáka; řečník vyložil zásluhy města Opocna, městské spoditelny, J. J. kněze pána, ctěn. nájemného konsortia, veleal. zemského výboru i rolnictva a okolí o stavbu nové školní budovy, poručil ústav a jeho zřad do péče a ochrany učitelského sboru i rolnictva a zakončil řeč svou slovy: „Tato budova školní, zbudovaná jedním ze základů vědomí vysokých ctě, pomocí úsilí nahrocích se štádných překážek a štádného přičinění budíh tobe, mládeži rolnické, po přísti tvoji životní dráhu zářivým příkladem, co smůse nadání, neoblomná anaha, pevná vůle prostá všeho sobectví a soucinnost charakterů a lidí dobré vůle!“ Slavnost zakončena požehnáním v děkaněm chrámu Páně, po němž sešli se hosté u společného stolu „na Nové.“

Z Příbyslaví. Jednota katol. tovaryšů v Příbyslavě a okolí pořádá 14. listopadu o 8. hod. odpol. v místnostech spolkových veřejnou schůzi, na které promluví p. V. Myalivec o socialistické otázce se stanoviska křesťanského. Hosté jsou vítáni.

Z Hronova. Na den 7. listopadu v neděli svolávaly „červené“ plakáty uvědomlé občanů našeho města na „manifestační schůzi“ do hostince u „mostu“, kdež bude pan redaktor z Prahy J. Cívka mluvit „O školském návrhu dr. Ebenhocha na školu konfesionální“. Samo sebou se rozumí, že se stanoviska socialistického. Pánům se však jaksi nezdařilo v pole dne došel od c. k. okres. hejtmanský novoměstského zákas veřejné schůze, se chvíli na to telegram od p. řečníka, že zmeškal vlak, se přijeti nemůže. „I aklesla se „manifestační schůze“ na důvěrnou, při níž řečník jakýsi mladíček. Jelikož se ve své přednášce několikrát dotekl otázky náboženské, protestovali proti tomu hojně zde zastoupení křesťanství socialisté. Pokrokoví socialisté však štádný odpor nenesou. Brzo povstal hluk a šum a schůze byla rozbita. V adventu sa to budou přj sa týden svolávní „Veřejnou schůzi lidu“. Gratulujeme a těšíme se. Křesťanství socialistové nedějme se! Hajme naše náboženství, naše kněžstvo vědy a věde. Jen směle a s odvahou bojujme sa věc dobrou.

Z Dobrušky. Čtáněsko-hospodářská jednota v Dobrušce vydala toto provolání svého předsednictva a výboru: Ku dovršení míry trampot subodného stavu hospodářského dostavily se poslední 3 roky i nehody šivelci. Dosud máme před očima škody, jež nám loňského i letošního roku mokrého na plodinách polních vodou spodní i vrchní byly způsobeny, dosud cítíme hmotnou tíži neblahých těchto následků. Všeobecně známo, že v nejbližším váleku zdejším nachází se pozemky s těžkou nepropustnou spodinou a že tedy škody mokrem na půdách takových způsobené jsou poměrně velké. Následek toho jest, že právě poslední 3 roky mnohá existence zemědělců v okolí zdejším otřesena. Jak docela jinak tomu tam, kde mokro buď následkem spodiny propustné, buď trubkováním v pozemcích se spodinou nepropustnou uskoditi nemohlo. Vímě všichni dobře, jak škodlivé mokro na vývin plodin hospodářských působí, známo nám též jak naopak blahodárně působí trubkování pozemků nejen na vývin výrobků polních, nýbrž i na jejich jakost, jak nám práci slavně a včasné vykonati umožňuje. Praktickými výsledky dokázáno, že trubkování zvyšuje výnos pozemků o 50 až 100 procent, podobně to, jakých úrodů štádný jiný tak lehce neokývá. Zkrátka trubkování pozemků hospodářských jest výkon, který se ze všech výkonů hospodářských nejlépe vyplácí. V usazení toho zákonodárství zemské i říšské poskytuje značných neplatných podpor peněžních — až 60 proc. — na trubkování pozemků, když toto se prostřednictvím společnosti technickými znalci provádí. Království České pořídivši zeměskou banku stídilo odbor meliorační, který umožňuje, aby částka na trubkování vynaložená výpůjčkou na 3 a půl proc. a splátkou půl proc. tedy dle 6 proc. ukrýta byla. Dle nabytých zkušeností stojí i korec pozemků veškerých výloh trubkováním vztáhlých 20 sl. subvence 60 proc. 12 sl. rozpočtené výlohy potažná, které si každý odpracovní může asi 30 proc. 4 sl. dohromady 16 sl., zbývá k placení 4 sl. které kryty výpůjčkou se zeměské banky na splátky 4 proc. činí 16 kr. ročně. A i když celá rozpočtená část peněžní výpůjčkou a splátkou kryta býti měla, činila by s nákladem 30 sl. 80 kr. ročně. Bylo by tudíž zajiště trestuhodným hříchem, kdyžby se nemělo výhod trubkováním pozemků nám poskytováných použiti co jednoho z nejužitečnějších prostředků svépomocných, kdyžbychom měli mešinné přiblížiti, jak jiní národové rakouští si své pozemky sa naše peníze s říšského fondu melioračního upravují a úrodnými činí. V uvážení všech těchto okolností obrala sobě čtáněsko-hospodářská jednota v Dobrušce sa úkol utvořiti „Společenské k odvedňování pozemků v Dobrušce a okolí“. Za účelem tím svolává se schůze všech majitelů pozemků s obcí Třebovce, Mokrovce, Dub, Dobruška, Mlýny, Klenice a Čistova na den 14. listopadu 1897 ve 8. hod. odpol. do hostince p. Hynka Tichého v Dobrušce. Dokažme tudíž zemědělců v okolí zdejším hojným účastnictvím, že jsme pochopili pravý význam spolkování v této věci pro nás důležitá a prospěšná věci, uznáme, že jen ve spojení spočívá síla a moc, uznáme, že jen tehdy přijde k platnosti přálaví: „Člověče, přijdi sa a Bůh Ti požehná“, když skutečně přiložíme ruky k dílu. Odložme konečně onu sladkou nečinnost a nedůvěřivost a věci tak všeobecně prospěšné a budně jisti, že nás nemine požehnání Všemohoucího. K snahám tuto vytknutým nám dopomáhaj Bůh!

Je dohled na náboženskou výchovu dítěte dostatečným? Ministerstvo spravedlnosti prostřednictvím vrchních zemských soudů zaslalo všem trestním soudům oběžník nařizující, aby při každém vyšetřování pro zločin rušení náboženství (§ 122. tr. z.), anebo pro přetčin zakládání či podporování nějakého státem neuznaného náboženství (§ 304. tr. z.), byl bran slyšátní ohled na okolnosti t. j. zda obviněnému jest svěřena výchova vlastních či cizích dětí, a je-li tomu tak, aby soudní náles po vejití jeho v moc práva zaslán byl i s důvody odsouzení v opise tomu soudu, v jehož v působení dítky ony patří. Civilní úřady se poukazují, aby na základě těchto odělení jakož i v případech přestoupení nážení se dne 6. dubna 1888 Řg. Bl. č. 53. jednaly ohledně zanedbané náboženské výchovy zminěných dětí se své úřední moci. — Nuže vláda sama uznává, že dnešní dohled na náboženskou výchovu dítěte dostatečným není.

Pan Mrkvička otec a syn. Vysoce urozená tato rodina v selinářském našem kraji nelze slyšátní láskou k vegetariánismu, ale raději si pochutná na úhořích, vřelijakých rybkách a pikantní zvířině. Páni Mrkvičkové stěhlet sice neumí, ale očka klást a lovit v cizím, toho dovedou znamenitě. Prach a broky jsou jim však pouze na zákasu a v pondělí nalesli je u N. Hradce postřelené. Mladší Mrkvička odnesl dosti choulostivé zranění a nalézal se v ošetřování v okraší nemocnici. Do sv. Kateřiny se tedy nejmladší ratolest Mrkvičků neosadí.

„Jesefum“ ústřední spolek pro služobárců a službyhledajících v Praze v Poštovské ul. č. 208—1. pod vrchním řízením vdp. Dra. J. Kühna sprostředkuje pp. služobárcům spolehlivý personál všech odborů a spořádanému služebnictvu a dělnictvu a všelikým záležitostem různých kategorií vhodná místa sa nepatrnou odškodnou k vyřizování místnosti a služebného personálu. Upozorňujeme pp. služobárců i služby hledajících na tento dobročinný ústav. Právě tamtéž krom jiných míst může obdržeti více rodin stále zaměstnání při dvorech na venkově.

Náles starostlivosti v Castolevie. Při dobývání pařezů v blízkém lese „Čapích“ nalezli dělníci několik úplně zachovalých sekýrek, dřív a pod. sa bronzu, jakož i kusy bronzu dosud nespracovaného. Stáří věcí těch lze počítati na 2000—3000 roků. Doufáme, že podobných věcí ještě dalším kopáním mnoho se nalezne.

Kotrmelec Národních Listů a jejich předáři jsou převážně. V neděli dne 15. listopadu 1896 velebil p. dr. Engel v Poděbradech kázeň v církvi a v armádě, jako základ asly těchto institucí a prohlásil, že radikální politiku považuje sa škodlivou v nášeho a o rok posudji „N. L.“ vytýkají „Katolickým Listům“, že hájí hierarchii a že vytýkají svobodomyšlným pánům, že títo odhlasovali štvanci proti kněžstvu a že následkem tohoto nanesení zahájili organia boj „N. L.“ a jejich patroni opět, kteří dříve proti vyšklení a nižšímu duchovenstvu vedli špinavý boj, vytahující na denní světlo kde který skandál, jehož se tu neb onde na světě měl dopustiti katol. kněz. „N. L.“ pojednou aspoň „toho malého“ kněze se ujímají proti — hierarchii a chtějí státněmu jich hmotnému postavení pomoci nikoli zlepšením platů — ale šenitbou. Proč to najednou všechno činí, proč najednou tím malým kněžím chtějí „osladiť“ život posemaký, když jinak celému českému národu alepým povolováním cukerních, pivních a jiných daní strpčují život? Idu „N. L.“ a Grégrovi číní to právě proto, aby český lid neviděl, jak nyní sesilují a hájí cislajťanství, jak Badenovi pomáhají nadšeně prováděti vyrovnání s Uhry, a tím sami sasazují českému rolnictvu a živnostnictvu smrtící ránu. Dnes se v „N. L.“ a v klubu mladočeském nesmí mluvit o smýšlenném resolu a o řeči dr. Fořta proti vyrovnání s Uhry, dnes se lidu nesmí hlásati roudnická slova Grégrova: „Jan rázně ku předu, jako koule s děla vystřelená!“ Dnes se nesmí mluvit o Grégry alibovaném státním právu, dnes se musí zapomenouti na Heroldova slova: „Polanci čeští nemohou nikdy vstoupiti za jinými do vládní většiny, je povinností národa, aby ve velkém stylu svého vědomí přivedl na soud dějin českou otázku.“ — Dnes se nesmí mluvit o tom: „videňský parlament učiniti nemožným, aby se nám kus autonomie dostalo, dnes se musí videňský centralismus sesilovat, dnes se musí Badenovi se sebezapřením a odklíním posádků českého národa pomáhat, dnes musí „N. L.“, kterým vynášejí německo-šidovské ineraty ročně přes 70.000 sl. čistého vřtáku, siakávat nové abonenty. A poněvadž by to mluvením o kotrmelecích klubovní politiky nešlo, poněvadž by to nešlo, musí se štvát proti Brynchovi, vynikajícímu Čechu, rozhodnému zastanci českého státního práva, nepříteli maďarského a šidovského vykořisťování. Českému lidu a „malému“ kněžstvu se musí namlouvat, že by se mu pomohlo šenitbou těch malých kněží, jimž posílají „Nár. Listy“ vymohl: dělnictví 210 sl., kaplanovi až 350 sl., faráři 700 sl., katechetovi 600—800 slatých. Kdyby „N. L.“ měly opravdovou lásku a přiznání k tomu malému kněžstvu, nebyly jej po leta v očích lidu ostou usely nebyly by na něj švaly pokrokové a mesinárodní socialisty, nebyly by ubíjely poslanecké kandidatury těch malých kněží: kaplanů, venkovských farářů a katechetů, kteří na anému i říšské radě chtěli pracovat, aby svým spolubratrům sa vinici Páně hmotně postavení zlepšili, a kteří chtěli pracovat, ve prospěch těch zabožených rolníků a řemeslníků jistě poctivěji a nezištněji, než-li ti svobodomyšlní doktoři, kteří sobě sice opatřili tučné placené 10—20ti tisíkové sánekury, kteří českému lidu pomohli pouze slyšovat daně — od r. 1891 o celých 140 milionů. Český lid nesmí švédět, že sa výměněného stavu byly „N. L.“ vzorem vládního listu, český lid nesmí švédět, že „N. L.“ sasťávají dnes dřívější práce „Pražského Deníka“ a proto se musí odvracet pozornost lidu a štvát na kněze. Dnes se musí na pomoc volat již i JUDr. Iák a dřívější ultramontán a nyní šenatý starokatolický vikář a německý kasatel v Bernu, s warsdorfským starokatolickým německým farářem a „biskupem“ Čechem chos zakládám českou „národní“ církev! Český národ, který jsi se dal od orgánu mistra Kdouličky — Grégry tolikrát napálet, věť tomu a brzy uvidíš, že byl napálen sava!

BESÍDKA.

Olava Bílé Hory.

V neděli, jak časopisy oznamují, shromáždilo se na Bílé hoře velké množství lidu, který účastnil se uctění (i) výročního dne památné bitvy bělohorské. Když se lid do Prahy vracel, došlo jak obyčejně k demonstracím a srážkám s policií, která lid rozehnala.

Olavovatí dnes „mučenicky“ bělohorské, jest již, více než zastaralé. Kdo bojoval na Bílé hoře? Jest zjištěno, že v řadách českého vojska bojovalo více cizích najatých žoldáků na straních bělohorských než ve vojskě císařském, kde se nalézalo více bojovníků českých než-li ve vojskě odbojných protestantských stavů. Známé též, že vyjímaje Moravany, stavovské vojsko se válečnou slávou nepokrylo. Nebožtík generálmajor a poslanec S a m e c se svého času vyjádřil shlednuv bojiště bělohorské, že postavení českého vojska na Bílé hoře bylo výtečné, skoro nedobytné. Proč tedy čeští stavové podlehli? Protože jejich vojsko komendovali Němci, že mezi nimi fábila zrada a nestatečnost — a dodejme: korupce pánů stavovských direktorů, kteří z velké části defraudovali peníze, které od lidu na vojsko vybrali. Soudní akta dokazují nezvratné vinu jednotlivých defraudantů, kteří pracovali výhradně pro své stavovské a osobní zájmy, a kterým ani nenapadlo v osudném odboji nasaditi za národ svá hrdla a své statky.

České rolnictvo má již nejmenší příčiny olavovati — takovéto mučeniky.

Jak se vedlo českému rolnictvu před bitvou bělohorskou? Naše veřejnost bývá v této příčině časopisy i nedovzdělanými techniky velmi často uváděna v omyl a myslí si namnoze, že český sedlák před bitvou bělohorskou měl na světě pravé nebe a že stavové pod obojí anebo protestantský byli mu nejpřírodnějšími přáteli. Jos. Svátek ve svém kulturním spisku: „Povstání lidu selského v Čechách“ praví něco docela jiného. Jakožto národ rolnický byl český národ demokratický a setrval ve všech slovanských mravech a zvyklostech tak věrně, že i za pozdějšího vzniku středověkých stavů šlechtického a městského (v XII. a XIII. století) zachoval původní samohybnost národní tou měrou, že ve všech dalších dobách až do naší přítomnosti vychází ze stavu rolnického životní síla a obnova všem ostatním částem národa. Ale měkká povaha českého lidu rolnického byla příčinou toho, že průběhem středověku, kdy stav šlechtický a městský dle vzorů cizích tak v Čechách vždy větší moci nabýval, byl tento důležitý význam stavu rolnického vždy více utlumován, až lid rolnický klesl konečně v úplnou porobu. Za Lucemburkův rostl vliv šlechty v zemi měrou nebývalou, a když i Karel IV. udělil šlechtě soudní pravomoc na statcích jejich, byl tím dán vznik poddanství a odvislosti lidu rolnického, jak tomu v Čechách nikdy nebývalo. Marně pozdvihoval hlas proti bezprávnému jednání takovému šlechtický kněz Kunc z Třebové, generální vikář arcibiskupství pražského. Husitské války zastavily sice vzrůstání moci šlechty, ale když byli Husité v bitvě u Lipan poraženi, obnovily se zase snahy po ujařmení lidu selského.

Za králů Jiřího z Poděbrad a Vladislava Jagellonce snažila se šlechta sneseními zemskými stav rolnický úplně si podrobiti a v poddanství jej uvést. Jelikož pak se stav městský ve věci této neomluvitelným způsobem irně choval, podařilo se stavu panskému a rytířskému, že pověstným usnesením sněmu zemského ze dne 14. března 1487 bylo poddanství všeho lidu rolnického také zákonem prohlášeno, jako tomu v západních zemích evropských již po dvě století bylo.

Ve Francii, Německu i v Rakousích byla poroba lidu mnohem krutější než-li v Čechách a proto tam vypukly časté a velmi krvavé bouře selské. V Čechách v XV. a XVI. století udály se jen jednotlivé vzpoury selské a to vždy k ponuknutí a za příkladem ciziny. Měl český sedlák i po usnesení sněmovním r. 1487, které mu právo volného stěhování odňalo, aspoň ještě právo držeti vlastní pozemky, měl své soudy samosprávné, jež někdo líkrát do roka zasedaly, aby v občanských a trestních záležitostech rozhodovaly, mohl spravovati důchody obecní a částečně i jmění fondů církevních. Teprve od vypuknutí stavovského povstání začaly opravdové bouře selské. Páni začali nedbati starých zápisů v urbářích, v nichž byly veškeré povinnosti a dávky poddaných zaznamenány, a vrchnosti zvyšovaly zcela libovolně robotu a poplatnost, k selským gruntům se vztáhly, aniž by se byl mohl sedlák tomuto vysávání a vydírání svému opřít. Selská povstání v letech 1496, 1517, 1524, 1525, 1544 byla krvavě potlačena.

Všecky tyto částečné bouře selské, které se během XVI. století ještě na některých jiných panstvích v Čechách opětovaly, byly ale jen stínem, jež truchlé události století následujícího před se vrhaly. Vzpoura českých stavův nekato-lických nevzbudila žádného ohlasu v lidu selském, jenž dobře vycítil, že se pánům jen o rozmnožení moci jejich a o rozšíření poddanství jedná; ba v některých krajích vzbouřili se sedláci proti najatým žoldnérům stavovským naimě Mansfeldským, tak že na Bechyňsku a Tábor ku srotilo se do 4.000

sedláků, kteří bíle-červený praporek český (zemský) jako znak osvobození čtvrtého stavu v čela řad svých nešli. Za vůdce zvolili si několik seznámých, kteří válkou taktéž o větší majetek přišli a nyní k lidu se připojili. Ti sřídili povstalec sedláky po vojsku a dobyli také čtyř děl, tak že odbojem tímto věc nekato-lických stavův ve vlastním táboře valně ohrožena byla.

Tohoto stavův českým nepřítelivého smýšlení lidu selského učinil si císař Ferdinand II. ihned ve prospěch svůj vykořistiti a vyslal ke zbouřeným sedlákům v Tábořsku komisaře s vlastno-účně podepsaným listem svým, v němž jim sliboval: 1) úplné osvobození od dosavadního poddanství, 2) náhradu za utrpené škody darováním statků na panstvích nekato-lických stavův a 3) ochranu proti násilnostem žoldnérův, pakliže se ke straně císařské připojí. V nebespečí tomto vyslali též stavové jménem svým a jménem vzdorokrále Fridericha Falckého komisaře ke zbouřeným sedlákům, aby je pro sebe získali a povstání konec učinili. Sedláci ukázali komisařům list císařův a prohlásili, že jen tehdy zbraň odloží, povolí-li jim stavové tytéž tři podmínky, jaké jim císař nabízel. Stavová komisaři, dohodnuvše se s vládou v Praze, povolili sedlákům druhé dva články, kdežto otázka poddanství měla až po skončení válce rozřešena býti. Dobromyslný lid selský uvěřil slibu tomuto českých stavů a rozešel se, aniž by ovšem byl k cíli svému dospěl. Chybil ovšem nejvíce na vlastní škodu. Snad by se tím byl uraroval Bílé hory, třicetileté války a všech jejíh brozových následků. Český sedlák dal se však napáliti tehdejší protestantskou šlechtou.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 30. Hjna 1897. 1 hl. pšenice al. 7.95 až 10.0, žito al. 6.70 až 7.00, ječmena, al. 4.90 až 5.20, oves al. 3.80 až 3.85, proso al. 4.00, 5.10, vikev al. 8.— až 0.00, brách al. 7.80 až 10.00, žitka al. 14.50 až 15.0, jáhly al. 9.00 až — 15.50, krup — až 22.—, brambor al. 1.15 až 1.80.

V Králové Dvoře n. L. dne 30. Hjna 1897 pšenice 0.00 5.00, žito 6.30 6.70, ječmen 0.00 0.00 oves 2.80 3.05, brách 8.— 9.—, žodky —00 — vikav 6.70 7.20, jáhly 8.—, 15.50 kroupy 8.— 12.—, brambory 2.10 2.20, vejce (kopa) 2.00 2.—, maslo 1.00i 1.06, tvaroh 14 kr., maso hovězí 64 kr., maso telec 56 kr., maso vepřové 72 kr., maso skopové 60, seno 3.00 sláma 2. 0.— oves 7.70 7.80.

Skład a výroba nábytku FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí

nabízí ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené

úplné zařízení do pokojů

se dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného

na přání a železníky, na

openy a záclony do oken, hladké i sdrhované dle franc. způsobu. 151

Práce vešměs důkladná v cenách mírných.

Umělecký

závod

10) pro malbu na skle

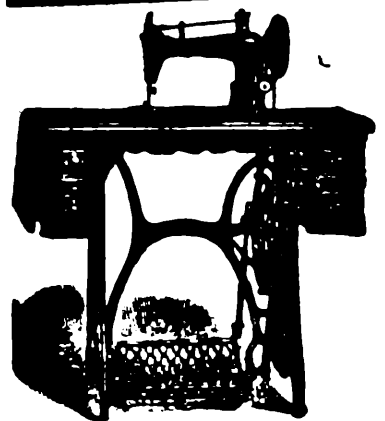
B. ŠKARDA,

Brno.

Odborný závod pro malbu oken chrámových.

Bedáknat prvnm cenami vyznam.

Respekty, náležitky atd jako i veškeré rady odborné sdarua.

SINGEROVY

šicí stroje

pro domácí potřebu, umělé vyřívání a průmyslové účely všeho druhu.

Přes 13 milionů

vyráběno a vyprodáno.

Singerovy šicí stroje též se světové pověsti pro svoji výtečnou jakost a velkou vykonanost, čímž se ode dávna výrobky Singer Co. vyznamenávají. Bezplatné vyučování též modernímu umělému vyřívání.

Singer Co. ako spol.

Jiřikova třída 270. Hradec Králové, Jiřikova třída 270.

Řídicí firma G. Neidlinger

(Hradec.)

Od media. autorit více odporované české víno s řídkým prvním řádu Hradec Králové 1 hl. al. 1.30 půl lah. 80 kr., v demijonu 1 litr al. 1.65 dodává M. F. SEIDEL v Praze, Vodňanská ul. 30. Hlavní sklad pro naše země.

Těs druhý druh, méně sladký: Auster 100. na stejné ceny. K dostání tamtéž a v láhvi A. Spay.

Český šicí strojek v demijonu 1 litr al. 2. — Nejvyšší vyznamenání státní medaille na „minér.“ lékařské výstavě 1896. — Zásilkou drahou i poštou.

(189)

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHOVĚ n. K.

nabízí na dobu podnikání

čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Račteš učiniti jen malou objednávku na skoušku!

Vzorky na pořádání zašlu f ranko.

Děkuje všem svým milým velečestným a veškerým zákazníkům za vzácnou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibují vždy vzornou, poctivou obsluhu. (18)

Inserujte před Vánocemi

v nejrozsáhlejšíh týdeníku na českém severovýchodě v „Obnově“, kde do-olli se

!jistý úspěch!

Inserty upravují se vkusně a výhodně umísťují!

Ceny mírné!

Světoznámé lomnické suchary ve vícero různých jakostech za průměrné ceny.

Kontaktujte nás ve dvou velkých řadách tím třídím. Vzorů ode všech druhů proti záležit. 15 kr. v rukmáčkách.

J. Jima,
Lomnice nad Popelkou.

Pravý medový pumprník a různé čaje. vé pečivo, dorty a podobné.

Mandlové pečlivky, Karlov. oplatky, zákusky, trubičky oplatkové, čokoládové, máslové, piňgry, atd.

Do Hradce Králové a okolí!

Dovolují si ct. P. T. obecnstvo upozorniti, že veškeré uzené zboží prodávati budu levněji a sice:

párky a vuřty kus	—	—	4 kr.
špekvař kilo	—	—	65 .
salám	—	—	70 .
šunka	—	—	80 .
Dále hovězí maso I jakosti kilo	—	—	60 kr.
vepřové	—	—	68 .
telecí	—	—	60 .

Ct. přízni P. T. obecnstva se poradí a o bojnou návštěvu prosí

Fr. Beneni,

řezník a uzenář.

na Svatojanském náměstí v Hradci Kr.

Svůj k svému!

Vynálezce na výstavě v Hradci Králové, 1894
zlato medailí a diplomem.

UMĚLÉ ZUBY

podle nejnovějšího amerického
způsobu vyrábím a konám ve-
škeré práce v obor ten spíšejší
přímé a solidní na základě dlou-
holetých zkušeností, ra-
do ze nejlepšího oběhu a
nízké ceny než všude
jinde.

Josef Čáslavský,
zubní technik 38
Pražská ul. č. 77. v Hradci Králové.

Svůj k svému!

Kočáry

nejnovější soustavy, práce solidní,
ceny levné doporučuji

Čeněk Buben,
kočárník
v Hradci Králové.

Vynálezce na výstavě: V Jaroměřu stří-
brnou, v Dobrušce zlatou, v Praze stří-
brnou medaili, v Hradci Králové nejvyšší
vynálezce dostal diplom s právem ra-
cování zlaté medaili s korunou. 78

**Pravý nezkažený
včelí med**

čistí krev naší, podporuje pravidelné trávení
a sílu našeho těla. Zvláště se hodí dětem chu-
dokrevným, bledým, lidem slabého žaludku
a sotavajícím se. Zevrubné poučení přiloženo
(174) je ku každé láhvi medu.

Zaručeně čistý med lze koupiti
u Antonína Šejnohy,
okrátko na velké poště v Hradci Králové.

Ludvík Nejedlý,
dekorační malíř
v Novém Bydžově

čtivo v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních

malba kostelů

při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého zpracování, restauruji staré maly
nástené, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové. (3)

Návrhy ve slohu stavby kostela se na
pořádání ochotně vypracují a rozpočty předložím.

Oltáře, sochy, obrazy
a veškerý kostelní nábytek
v každém slohu
správně, solidně a čistě provádím

**uměl. závod řezbářský a sochařský
pro práce kostelní**

Petra Buška synové
synové.
(Založeno 1852.)

Provedeno přes 200 oltářů. Nejlepší doporučení
Množství vlastních nákrešů a fotografií
k volnému nahlédnutí franco.

Tovární sklad obuvi
Frýs Al. J. Nejedlý v Kukulných náběhách se
v Hradci Králové
u pana A. Dvořáka

v domě č. 164 na náměstí, vedle c. k. soudu
kde lze dostati řádně a solidně pracovanou
obuv z nejlepšího materiálu, od nejjednodu-
šší až do nejjemnějšího a elegantnějšího
provedení.

Výhodná koupě
pro každého.

Všechna obuv zhotovena jest z kůže vy-
rebané ve vlastní parostrojní koželuhně a
máme tedy za solidní materiál ruční. 159

V. VACEK,
závod školkařský
v Farněm a Chlumec n. C.

pro zimní a jarní vysazování stromy o-
vocné vysoké i kraky, sasenice pro živé
ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stro-
my pro stromovádi, pláňata atd. Statistice
sazenic v zásobě. Levné ceny - Výborné
sboží. - Poučný ceník zdarma.

Na podzim a zimu!

Veletěnému P. T. obecnstvu města a okolí
odporučuji svůj valně zásobený sklad

dámského konfekčního zboží

v největším výběru: Žakety od 4 zl. výše, až
do nejjemnějšího a nejelegantnějšího provedení.
Pláštěnky látkové, plyšové a koženkové. Plá-
ště kožené, vatované, a s koženinou. Dámské
přítulky různých střihů ve všech velikostech.

Rovně odporučuji překvapujícím výběrem
opatřený sklad dámských šateček, barchentových
blus, černých a barevných sukní a zástěrek,
žněrodek, vlněných a plyšových šavli a ve-
škerých druhů dámského módního zboží za cenu
nejlevnějších.

V áctě děkujeme

A. F. Hora,
první konfekční módní závod v Hradci
Králové, Klicperova ul.
(316)

I. ročník vyšel v 35.000 výtiscích.

„Časových Úvah“ ročník II. přináší
v prvním svém čísle výbornou řadu

„O školské otázce“

kteřou promluvil J. M. vdp. biskup
Edvard Brynych
o katolickém ajezdu v Hradci Králové.

Cena 4 kr. Při větších objednávkách 50 proc. slev.

Kupujte od svých, podporujte sami sebe!

**Pravé přírodní
vino**

1 litr za 28, 30, 40, 50, 60 a 80 kr.
doporučuje 186

obchod vínem armý:
Alois Sláma
v Praze,
Kr. Vinohrady, nároží Palackého tř. a Skřetovy ul.
V sudech levnější! Cenníky zdarma.
Vinný ocet 1 litr 16 kr.

Oltář II. vydání

rozesílá na objednávku ve vazbě polooplátčené 1 výt-
isk za 30 kr., 100 kusů 29 zl. v místě (cena
krámská 32. kr.) ve vazbě plátčené 1 výtisk 35 kr.
100 za 34 zl. v místě (cena krámská 37 kr.). Ve
vazbě plátčené se slaceným křídlem a plátčenou
předádkou v deskách o 4 kr. dráž. Vázané výt-
isky v chagrains se slacenou oříškou, slac. kříd-
kem v pouzdrě po 1 zl.

Těžko měcký „Altar“ v podobných vaz-
bách na skladě. Ceny o 3 kr. vyšší.

Biskupské knihovna.

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Nábytek. Vybavy pro nevěsty.
Úplné zařízení do pokojů, salonů a ložnic.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
(25) v Hradci Králové
Svatojánské náměstí číslo 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelá-
nových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.

Cenníky a nákresy na požádání franco.

ANDRÉE CHEVIOT

Novinka na menčíkovy
v moderní barvě dra-
pové.

Metr zl. 3.40.

Na menčíkov neb oblek
stačí 3 metry.

Vsorek této látky, ja-
kož i bohatý výběr mo-
derních druhů na obleky,
svrochníky, zimníky a
menčíkovy jen sara-
šené jakosti a v mír-
ných cenách se na po-
řádání k nahlédnutí
franko pošlou.

**První český zásvl.
závod**
ED. DOSKOČILA,
v Choceň.

Komptoirista

mladší, absolvent obchodní školy v Praze s 2
roční praxí tamtéž, obou semek. jazyků mo-
cen, s křesným rukopisem
hledá místo. 228

Nabídka pod zn. „Komptoirista 18“ do adm. t. l.

Tržnice nábytku
společanstva truhlářů v Praze
doporučuje ct. P. T. obecnstvu, vld. duchovenstvu
své hojně zásobené závody
všeho druhu

moderního nábytku
při nejlepší a levném posloužení.
Cenníky franco a zdarma.

Úplné vybavy pro nevěsty vždy v hojném výběru
Sklady:

Praha, **Praha,**
Přikopy „Nový Bazr“ Ferdinandova třída
a Ovocný trh 957-II. č. 25 nové.

Nejvyšší čestnou cenou stříbrnou medaili c. k. mini-
sterstva obchodu počtena. 14

Svůj k svému!

Veletěnému obecnstvu!

Presvědčte se, že mnoho výhodné i
u našich svou potřebu podzimní, jak
v trikovém tak i v bílém prádle pro pány
i dámy punčoch, ponožek, rukavic, man-
žet, límec a nákrčníků, jakož i v lněném
a bavlněném zboží se zaopatřiti.

Veledůstojné duchovenstvo upozorňuji
na stálý hojný sklad

kolárků
ve všech číslech.

Podporujte svou častou návštěvou zase
jeden solidní, český, křesťanský závod!

Prosí o vzácnou přízeň oddaný

Stanislav Jirásek,
speciální obchod klavírovým prádlem
v domě p. Hrdly na Vel. náměstí.

Liniment. Capsici Comp.

s Richtrovy lékárny v Praze
uznává se za výborné, bolesti utišující natírání; jest
na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl.
Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou
známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny.
Buď opatrný a přijmi jen láhev s touto
ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Úředně povolený

* vyprodej. *

Za příčinou nemohla přestavby vyprodám
větší množství

zboží soukeného

hodícího se na obleky, svrchníky, menšíkovy a
zimníky pro pány, jakž i na šatky a oděvy
pro dámy.

vše pod cenou kupní.

J. V. Špalek dříve J. F. Krušvíc.
(180) tovární sklad suken v Hradci Král.

Hospodyně

se přijme ženská na fše v Olešnici u Nového Města nad
Metují buď svobodná aneb bezdětná vdova, nejméně 40
roků stará, obou jazyků samých mluvná, sachovná a ve
vedení takové domácnosti obezná. Dálší dohodnutí ústně.

Jan Stoupa v Praze,

Václavské náměstí číslo 32.

doporučuje

záclony krajkové bílé, záclony krajkové creme, záclony krajkové barevné,
záclony muselinové, záclony tylové, záclony jednoduché (story) záclony lát-
kové, záclony marokánské, záclony žinilkové atd. v nejbohatším výběru
v továrních cenách.

Illustr. ceníky zdarma a franko.

Spořitelna kralohradecká

usnesla se na tom, že převezme za vkladatele
ku placení

1 a půl proc. důchodkovou (rentovou)

daň

kteřá počínajíc rokem 1898 připadá z úroků vkladů
spořitelních a že daň tuto ze svého zapravo-
vati bude.

Riditelství spořitelny v Hradci Král.,
dne 8. listopadu 1897.

JUDr. Frant. Ulrich,
řiditel kanceláře.

JUDr. Václav Válek,
předseda řiditelstva.

„V Červeném domě“

K. HERINK
v Praze,
Malá Karlova ulice
číslo 147-I.,
doporučuje

na ceny továrni:

deky
atlasové,
deky
s vlněného stáru,
deky
rougové,
deky
pořím pinové.

Rače žádání k barcové vsorky! Udání
jakosti to ueno. (219)

(Zasláno.)

Výborová schůze

politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude ve středu

☛ dne 17. t. m. ve 2 hodiny odpo. ☛

v disočním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkovská tří-
da č. 300 I. v Hradci Králové.

V Hradci Králové, dne 11. listopadu 1897.

Dr. Alois Frýdek, Dr. Fr. Šulec,
předseda. jednate.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík,

umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.

Dílny: Bubna 612. — Sklad Kláštní 47. 34.

Zaslám Vám fotografii nového Vámi zhotoveného
oltáře, který se nachází u nás. Váš výkres dával jsem
 církevnímu muzeu v Budějovicích. Vám přeji a přeji
Vašemu „Zlaté Bábě“
přeji Vám oddaný

DRAHOV, 3. února 1898.

Josef Krejčík,
mal.

Vyhláška.

Předsednictvo čtvrtého společenstva ozna-
muje tímto zadání

dvou spolkových nadací po 10 zt.

Právo na tyto nadace mají starší mistři,
kteří jsou členy čtvrtého společenstva.

Žádosti přijímá starosta p. Jos. Mužík,
do 1. prosince 1897.

Z výboru čtvrtého společenstva
v Hradci Králové.

Josef Mužík.
starosta.

Železně

mříže, okna, okenice, dveře, vrata, ploty

Železně

konstrukce, vazby a mosty nejlevněji provádí

A. Rainberga,
veškerá zámečnická v Pardubicích.

98 Rozpočty a ceníky zdarma a franko.

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje

se ždímadlem

na nejvyšší výhodné vzhledem k úspově času, mý-
dla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prá-
dlo trpělo, zhotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nej-
novější soustavy důkladně zhotovné na ceny
levné obdržeti.

Upozorňuji na sdekonalé nejnovější francouz-
ské stroje excentrické a mlátičí stroje s kulickými
loděky. Prací stroje má též na skladě p. Karel
Dušek, ze sv. Janěm nám. v Hradci Králové
a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

Malíř a pozlaccovač

J. BARTA,

V RYCHNOVĚ N. KN.

Havlíčková ulice č. 197.

doporučuje se P. T. kněžstvu a patro-
nátním úřadům

ku pozlaccování oltářů, náhrobků

a veškerých potřeb kostelních.

Mimo to přijímá a vlně provede

malby ohrád.

Vzorky předloží se na požádání.

Veškeré zakázky vyřizují se výkonně a
včas a levně.

(18)

OBNOVA

Číslo 141.

V Hradci Králové, dne 19. listopadu 1897.

III. Ročník.

P. T.

Dozvoľujeme si pp. odběratele svditi k obnově předplatného a prosíme zároveň, aby každý v krátké době zasazoval se o reaktívání listu našeho.

Kdo nám předplatí dosud dluhuje, nechť již pamatuje na brzké vyrovnaní nedoplatku.

„Obnova“

vychází každý pátek dopoledne o 11. hod. — Vydavatelstvo: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové.

Předplatné: Na celý rok 4 zl., na půl roku 2 zl., na čtvrt roku 1 zl. Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce: V Hradci Králové u Adalbertinum.

Lháři od počátku.

Znal jsem jednoho světského profesora středních škol, který si na svá stará leta opatřil katechismus, s něhož se dětem náboženské pravdy vykládají, a pilně v něm četl i o naukách jeho uvažoval a nemohl jinak, než že se důslednosti nauk v něm obsažených divil a této „katolické lidové filosofii“ všecku chválu vzdal.

Již v minulém čísle „Obnovy“ zmínili jsme se o té podivuhodné knížce, která sama jediná by byla a to uspořádání poměry v rozšířeném nyní Rakousku. Dnes pravíme více. Kniha ta byla by s to, kdyby základem vyučování v zákoně se stala, změníti tvářnost Evropy. A proč? Protože hlásá pravdu. A pravda musí vědecky prospívat, kdežto lež a blud musí způsobiti spoustu, kamkoli vnikne. Kniha ta jest pak nad to síkvelou obranou církve proti pomluvám, kteří křičí, že satemňuje a osvětě překáží. Kdyby dnes z hrobu vstal některý šlechtetnější mudrc — filosof — pohanek: k. p. Seneka, Cicero, Sokrates a vstoupil do školy naší, která by se podivil Viděl by malinké děti, které jsou v pravém smyslu slova toho filosofy. O čem s velikou pílí a učeností, ale i nejistotou psali a mluvili velicí tito učenci k. p. jak povstal tento svět, co jest Bůh, co jest lidská duše, zdať je nesmrtelná, a pak — jak máme žiti, jak vznešené jsou ctnosti, — o tom filosofují naši školáčkové. Katechismus nadělal z nich Ciceronů, Aristotelů, Sokratů. Pravím, že by filosofové tito opravdu strnuli nad pokrokem lidstva ve vědě nejvyšší, ve filosofii, která se pěstuje

FEUILLETON.

Posvícenské dozvuky.

Sv. Martin nepřijel sice letos na bílém koni, ale přinesl nám do Čech důkladný mráz. Sv. Martin, zbožný a dobročinný mnich a bývalý statečný voják, jež pro tyto vynikající vlastnosti obyvatele tourští zvolili sobě za biskupa, má nepřítomnou velikou zásluhu o posvícenské dozvuky. Tento náš krajan z pozdější velkomoravské Pannonie ve své skromnosti myslil, že není hoden tak vysoké hodnosti a proto aby ušel dle svého mínění nezastoupenému významnému, ukryl se dle staré pověsti v husím chlívku. Štebetání husí ho však lidu prozradilo. Od té doby jest den 11. listopadu zasvěcen sv. Martinu a miliony husí musí na svátek sv. Martina — nebo aspoň na sv. Martiněm posvícení — obětovati mladý život svůj.

Protože okolo 11. listopadu vykvásilo se již ve Francii také mladé víno, tedy o sv. Martiněm posvícení k tučné husí pečeni zapíše se první sklenka dobrého nového vína a aby byl k němu také nějaký zákusek, pečou se též svatomartinské rohlíky a housky. Toť se rozumí, že žízňným jedna sklenka nestačí, a poněvadž zvláště při posledním posvícení jde to často z vysoka, znamená ve Francii „martine(r)“ také kvásiti, čili hodovati. Požívají pozemšťané se rádi na svate vymlouvají. O sv. Martině prý jest do zlatohněda vypečená husička, plavoucí ve vlastním sádle, nej-

v každické voníci naší a uží se jí stejně dítě nádeníkovo, jako kníže.

A to jmenují naše světlá satemňování lidé! Co zbývá nám než svolání: O vy lhářil!

A právě v tyto dny slaví se ve Vídni jubilej slavnosti muže, který nás všech starších učitelem filosofie křesťanské byl. Jest to blahoslavený Petr Canisius, spisovatel katechismu, s něhož jsme se všichni učili. Byl to muž, jehož stkvělým působením ve Vídni, v Praze a jinde postavena hrás přívahu lutheranismu a kalvinismu. Byl to muž stkvělých ctností, neporušeného života.

Ale s pány pastory a vůbec s horliteli o nové evangelium přišel do sporu. Vytáhl pání všechna stavidla a chrtil na něj špiou svých dábelských pomluv. Běda totiž od počátku tomu, kdo namočí péro proti fanatickým pastorům. Ti na něm kousek cti nenechají. Máme toho příklad na obhajci katolicismu proti helvetismu a liberalismu, jenž nyní vede vládu duchovní v Hradceku. Tak to činili otcové jejich od počátku. Tak to zakusil náš blahoslavenec. Že měl příjmení Canisius, nazvali ho vzteklym psem. Vymyslili dábelskou pomluvu o „psí svatbě“, kterou prý s jistou abatyší slavil. Ještě roku 1600 nestyděl se to napsati lutherán — jurista — Wolf, a dvanácte let na to kasatel v Dortmundu Empsychowius. Vyvrácení této pomluvy podal Raderus. (V. ta Canisii 59—61), ale kde pak na protestantské pány s vyvrácením! Lháři od počátku lhali dále.

Nechceme a nebudeme nikdy zamlčovati chybu jednotlivých osob katolických, a tudíž ani ne jednotlivých jesuitů, ale nikdo na nás nezádej, abychom slepě věřili fanatickým pastorům. Jesuité po největší části zastavili v třetině Německa a v Rakousku postap protestantství. Odtud ten vztek proti nim. Pání hlasatelé čistého evangelia následující Lutheru bojovali proti nim dábelskou zbraní lháře od počátku.

Dáme dějepisné doklady.

Roku 1604 hlásal v Augspurku pastor Růlich v „Jesuitische newre Zeitung“, že v Mnichově jesuité zabili ve svém kostele několik panen a že za to z rozkazu městské rady tamnější pět kněží jesuitských bylo ohavnými kletbami štípáno a řemeny z jejich kůže řezány.

Na to vydala městská rada mnichovská tištěnou veřejnou vyhlášku, že to vše jest vědomá lež, a pravila: „Naopak jest nám a všem našeho města občanům, jakož i těm, kteří se s jakékoliv národa a neb náboženství nějaký čas zde zdržovali, známo a vědomo, jakou měrou ctihodní otcové chvalného tovaryšstva Ježíšova nyní již po mnoho let zde počestný, nábožný, spravedlivý, cud-

chutnější a nejzralejší, a proto má též v Čechách tolik citelů. K svatomartinské husi musí býti také zvláštní dobré plotiátské zelí, které prý léčí žloutenku a vodnatelnost a vdavků chťivým vdovám, pak-li se ho s chutí hodně najedí, do roka a do dne opatří ženicha.

Husa prý má na ženění a manželství nepopíratelný vliv. Jako se ryba chytá na dobré vnaidlo, tak se již mnohý muž chytil na dobře vypečenou husí pečeni vlastnoručně od roztomilé a štěbetavé husičky upečené. V mnohých krajinách sejdou se vdavek chťivá vesnická děvčata v den sv. Ondřeje (30. listopadu) večer, utvoří kruh, do jehož středu postaví housera se závazanýma očima. Na kterou houser zamíří, ta se v příštím roce vdá.

Česká děvčata mohla by to tedy s tím houserem, který se v Číně pokládá za symbol manželské věrnosti, také zkusit.

Pro staré mládence nemáme zatím podobné rady, neboť na ženění jest pro ně letos již pozdě. „Na sv. Kateřinu, schovejme se pod peřinu!“ — říkali naši předkové. Čtělí tím patrně naznačit, že po sv. Kateřině jest konec všem posvícenským a tanečním radovánkám, že na sv. Kateřinu mají srdce mládců a panen zamrznout, protože na sv. Kateřinu promrzne rok co rok veškerá myrta a rozmarina, tak že pak se nemohou pořádat už ani jedny oddávky, ani jedna svatba.

Sv. Kateřina smeká všem pánům šarářům s ramen štolu, tu zlatem vyšívanou štolu, která při oddavkách otáčí ruce snoubencům, tvoří z nich novomanžely. Praktický ale drsný Rus praví: „Bez

daný, beztrestný život vedli — kterak pilným konáním bohoslužby, kázáním, spovídáním, katechizováním, evčením a vyučováním mládeže mnoho dobrého prokázali a prokazují; a jak nemocným a v smrtelných úzkostech ležícím osobám za dne i noci věrně a otcovsky pomáhají“.

Podobnou vyhlášku vydala městská rada v Štýrském Hradci oproti roku 1602 v Drážďanech vyhlášené „nepravdivé a hanlivé knížce“, v které se člo, že jesuité páteři služby katanů konali a že jednoho pastora v žaláři mučidlem trápiti čtělí. Též prý se musel P. Scherer pro nějaký zločin po celý den a celou noc ve vězení „potiti“. Městská rada nazývá tato udání hrubými a zjevnými mezi lid roztrušoványými lžemi.

Podobně ve Freiburgu odmítli 18. srpna 1616 „radové a měšťané“ pomluvu proti jesuitům tam rozšiřovanou, „že jesuité zprznili a zabili panen a za to z města vyhnaní byli. Radové a měšťané pravili: Ctihodní otcové vedou učením i příkladem lid věrně, a jsou proto velice milí a drazí“.

Takto učinili „hejtman, purkmistr i rada“ dvě léta před tím v Konstanci oproti pomlouváním, řkouce: „My máme, můžeme a musíme tu chválu vzdáti, že se u otců — jesuitů — nic jiného neshledává, než příkladný, neuhonný, kněžský život“ . . . „že oproti vrchnosti účtou a k spolumlužením dobrými skutky ochotni jsou . . . i s pilnou bohoslužbou, kázáním, návštěvou nemocných a chudých chvalně prospěch a užitek přinášejí“. Tolik pro dnes z dějin.

Věru, tyto příklady postačí, aby se člověk chytil zrovna za hlavu, když vzpomene na svá studentská léta, za kterých ani dobře katolicky vychovaný student těm tak hříšně rozšířeným lžem srdce svého dokonale neubráníl. Bohu díky! Již svítá! Katolíci se vydali na cestu do archivů (skladišť starých listin); a hle činí znamenité nálezy. Čím dále tím více stává se pak katolicismus soudnému člověku milým, neboť vidí, že proti němu bojoval a bojuje „lhář od počátku“.

Za duň našich zdá se, že se znova otevírá peklo lidských vášní; fanaticismus pastorů nese ovoce. Co kde jen utrhačného lze sebrati, to se hromadí v jejich a neb jim sloužících listech. Organ německé protestantky, vdovy po Grégrovi, obnovuje svůj nečistý, helvetský boj proti církvi katolické.

A kdyby tisíc oprav se zaslalo, kdyby povstaly zase městské rady a nejšlechtetnější mužové naší a dali na veřejnost, že to neb ono je lež, co se ve smyslu lháře od počátku píše, marná všechna práce. Tak to bylo v šestnáctém století při vzniku německých a švýcarských věr, tak je

ženy dům, jako bez kočky; a zduřilejší Srb si myslí: „Nestojí dům na zemi, ale na ženě“.

Mládencům, kteří se letos se ženěním opozdili připomínáme výrok rumunské královny Carmen Sylvy: „Manželství je uměním, a mnozí se mu nenaučí nikdy“. Kdo se mu však chce naučit, tomu připomínáme přísloví pořádných Lužičanů: „Jako slunce okrašluje nebe, tak i dům žena pobožná“. Praktický slovácký drotar za to říká: „Bars je hrabata, len keď bohatá.“ Chudák Slovák ani s hrabatou toho moc nedostane, a proto ve skutečnosti si běže přece raději žvarnou, chudou děvůšku, je-li jen hodna a umí-li pracovat. Tak mládenci, teď volte, a chcete-li si to na příští rok rozmyslit, tak uvádíme ještě zkušenosti Němce Webra. Napsal: „Kdo nepodlezl jha manželství, zná jenom polovičaté trpělivosti, které ženy lépe učí, než-li samy se jí naučí.“ A učený Vlach, Jan Bona v učeném traktátu středověkém pravil: „Žena jest hadem, který pořád podržuje svou podobu a vyhání člověka pořád z ráje.“ Snad proto radil starořecký filosof Theophrast: „a proto žádný mužec ženu pojati nemá“. Čech zvyklý na placení daně a pantofel, říká o proti tomu: „Smrt a žena jest od Boha souzena.“ Považuje tedy ženění za trochu chouloustivou věc, zato ženitby chťivý vousatý kněz z redakce z „Národních Listů“ soudí optimisticky. Inu: „Ženich jest člověk, který má plné nebe housliček“. Zda-li pak s tím souhlasí také mnohozkoušený pan redaktor „N. Listů a Šípů“, který pro ženění kněží tolik horuje?

na sklonku devatenáctého století zase. Páně knaží
healo: Ne neodvolat!

Ze svého téžere dábového lhaní soumráskou
pásoví zpusit, jest na bílé dni. Máme také zá-
stupy pátaváňaných slopých duchovně „organu
německé přístavěny“ otročické čtenář. A což
teprv ubohý evanjelický lid, který se krmí krmí.
Jež čítá v domněle státních Hapach svých!

Svědomitěmu člověku napadá ošápat Páni,
jak odpovíte jednorázě toto své lhaní?

Dějepis bude a vás psátí, jež o státních va-
šich se století čestnětěže a sedmáctého, bahaučí
vás jedenkrát, a zaamení lhaní vstákné na čelo
vaše.

Národní Listy, kteréž chudých kněží se ujímají!!!

Již dávno nečinily na nás „N. L.“ tak od-
porný, přímo hnusný dojem, jako když jsme v jejich
polemice proti „Katol. Listům“ četli jejich tvrzení,
že „K. L.“ vrhají se na „N. Listy“ proto, poně-
vadž „N. L.“ prý se chudých kněží ujímají, a
opovazují se ozývati proti bohatým olympským,
nad ně duleko porveneným, biskupům a hierarchii —
proti nimž prý si „K. L.“ netroufají. Tato náhlá
a nenadálá láska „N. L.“ k „nižším“ kněžím —
církve tohoto rozdílu nezná, ale „N. L.“ tak ráčí
titulovati dpp. faráře, kaplany a katechety — aby
je mohly poštívati proti jejich Vrcholím Pastýřům —
a pak tím pohodlněji posílati ty výšší i nižší — ve-
lice nám připomíná lásku, která se nabízelá za
přítele, rádece a ochránce ptákům, a vlka, který
chtěl pástí beránky, aby prý byli jisti před dravci.
„N. L.“ jako ježek usilují se dostatí co přítel
do venkovských chudých k. plánek a far, aby pak
nynější jejich obyvatele tím jistěji z nich vypuditi
mohly. Tedy až z příliš průstračné taktiky činí
zásadní rozdíl mezi těmi „vyššími a nižšími“. Ne-
místné jsou výtky, které činí „N. L.“ prý odvis-
lým „K. Listům“. Snad vědí, že J. Grégr propustil
redaktory, kteří mu nebyli po chuti a neřídili se
jeho pokyny a rozkazy. Nechceme tuto posuzovati,
pokud překrutně „radikální“ redaktori „N. Listů“
se odvažují jednati proti vůli majitelkyne jejich
orgánu, němkyne paní Ráčené Grégrové; ale s úsmě-
vem četli jsme další slova „N. Listů“ proti biskupům
a hierarchii, aby na ně dpp. faráře, katechety a
kaplany poštvaly:

„Proti přehmatům těchto nepřítelů „Kat. L.“ ani
slůvka: na nátky však nižšího kléru odpověděly silivým
pošklibkem: „že prý se najde mezi kněžstvem mnohý
nespokojenec, jehož netrápí bída a nouze, nýbrž ostem
tála“. Slyšte to, vy chudí kaplani, katecheti i faráři,
alyšte to slyšáte vy penzisti a churaví deficienti a krá-
lovským p'atem 260 s. ročně, kteří natáháte na nouzi a
bídu, vám není tak ale, vás prý pokouší jen bujnost tála
— bezpochyby po bohatých a hojných hodech lukulových,
jaké za šebřícke peníze si strojíte. To opovráží se vám
páti do očí „kněžský“ prý list a čes, abyte ho za to
podporovali! Váak též pántm „na hore“, kteří mají sta-
tisíce a deset tisíců příjmů, nevytřítají „Kat. Listy“ ani
bujné hody, ani „ostem tála“ jako by oni byli všeho p-
kušení protiví! Inu, víme per o! Mají „Kat. Listy“ noby
i ruce svázný podporami od šlechty a kněžských boháčů;
proti těm nemají křáns, jenom proti utlačovaným kně-
žím! „Kat. Listy“, které existují teprv od Nového roku,
bojují prý už po čtvrt století! sio! o slepení poměru
nižšího kněžstva; my toho boje za nižší kléru se těch
jedenáct měsíců, co „Kat. L.“ existují, tuze málo poznali.
„Kat. Listy“ chtějí nespokojené kněžstvo sehnati opět do
jednoho stádečka a hierarchie, a vyhrážují nájakou „novou
francouzskou revolucí, kdež kněžstva se ale povede!“
Neobí jen „Kat. L.“ starají se samy o sebe a své pa-
trony, pány biskupy a kněze boháče! Nižší chudé kněž-
stvo nemá čeho strážiti, n-boť Mikulášové biskupové nic
mu nenadělili, nemuší se tedy báti ani čerta revoluce! —
Forum, před nímž se hmotné poměry duchovenstva upra-
vují, není ovšem redakce politického listu; avšak když
bychom měli čekat, než páni biskupové budou svým vli-
vem na „forum“ působiti, aby kněžstvo bylo lépe placeno,
to bychom potřebovali léta Methusalemova. Naším pántm
hierarchiám jest dobře, oni mají všeho dost! i proč by se
starali o své chudé duchovenstvo, když tak dlouho v bídě
čekali, až česé ježt; páni proslávi jejich bohatství!
— Ale jaký to činí dojem na kněze, člověka a akade-
mických vzděláním, vidí li na př., že nyní u státních úřadů
dosahují i lidé úplné nestudovaní, vysloužilí poddůstojníci,
míst až se 1200 s., kdežto kaplan musí se spokojiti se
100 až 300 s., a musí to býti slyšáte pántm místo a vý-
nosné, má-li více; tož ovšem i voliká vzácnost; avšak
páni biskupové v olympickém klidu sedí a o slepení po-
stavení svého duchovenstva pramá se nestarají; a ova-li
se kdes hlas nižšího kléru, podlou na ně své sluby, aby
je umlčeli!“

Co je v těchto slovech „N. Listů“ farisejství
a perfidie! Tricocbe a Ocoletto, prototyp nejpro-
hanějších velkoměstských darebáků a taškářů, a
Molierův Tartuffe jest tímto výkonem „Nár. Listů“
překonán. Známý americký humorista, Marc Twaine,
který nedávno studoval také výkony cislajtanických
poslanců, stěžoval si před lety, že umění lhaní
jest v úpadku. Slovo těchto byl by jistě nenapsal,
kdyby byl poznal grandiozní výkony „Nár. Listů“
v tomto oboru.

Pochopujeme, že mnohým se zdá býti těžko
s prohanými „Nár. Listy“ polemizovati. Nepatříme
k lidem toho druhu.

Protože není naším zvykem, čísti napřed pře-
kroucení a pak proti sfalšované věci další falešné
vývody vyvozovati, citujeme sobotní zprávu odpo-
ledních „N. L.“ doslovně. Jsme zvykli jen pocti-
vému, mužnému a přímému boji, a nikoli krvá-

činné podstatě, v němž si libují lupití dle čti
a císařské majestaty. „N. L.“ po 37 let tuží a hanobí
katolické kněžstvo — biskupy i kněze — protože
náhodou 38 let ježtě nevycházejí. Smí a máže tedy
česá některý katolický kněz, který není na hlavu
padlý, se domnívati že „N. L.“ se skutečně chu-
dých kněží ujímají? Nikoli! „N. L.“ smádný teď
jen dřívější svou taktiku, aby učinily přelom do
těch kněžských tím jistěji.

Po posledních Hášských volbách, kdy již sluhů
četní kaplani, katecheti a faráři s hanebním své
populárity, a drahý a peněžní obětí — přes všechny
dlouholeté hanebnosti a úštky „N. Listů“, pomá-
bali jejich kandidátům k vítězství nad jejich soci-
alisticko-pokrokatými odpárci, není tak lebec
možno viniti katolické duchovenstvo z nevlaste-
neotví. Aby se mu však přece uskodilo, aby jeho
vliv byl roztřen a zlomen, činí „N. B.“ pokus,
roznepráteliti kněžstvo s jeho biskupy a s před-
ními praeláty. Tyto posledníž viní z přepychu a
z nedbalosti a nečestnosti k zájmům „nižšího“
kněžstva. Toto „nižší“ kněžstvo jest sice jen vy-
nálezem „N. Listů“, ale ony si myslí, že na tento
špek chytí mnohého neprosťavého člověka. Dokud
majitelka „N. Listů“, která každému z tucta Gré-
grových dětí máže dáti z ročního výnosu „N. L.“
60.000 s. věna, a která jest mimo to majitelkou
palácovitě vily u Rostok a obrovské tiskárny a do-
mu v Mariánské ulici v Praze, nerozdá chudým
kněžím několik procent svých ročních dáchodů,
nemají tyto příčiny věřiti v lásku a podpору „N.
Listů“, které skutkem se zájmů českých chudých
katolických kněží ještě nikdy nezastaly.

„Nár. Listy“ nejen že se nikdy slepěním
hmotného postavení duchovenstva neujaly, se pro
slepění postavení dělníků, sluhů a jiných spo-
lečenských stavů měly na úvodních místech i v drob-
ných správách vždycky místa dost, a každému
alibovaly kuře v hrnečku — nýbrž se přímo
vztekle vrhly na nižší kněze, když v sou-
hlasu se svými biskupy poprvé s hro-
madnou žádostí na slepení svého posta-
vení vystoupili a ubíli též svého práva petičního
jako státní občané.

V petici duchovenstva na Hášskou radu se
tehdy pravilo:

„Slavná sněmovno! Stopadesát kněží, zástupci
to skoro všech diocésí jak římsko-katolického, tak
řecko-katolického obřadu s království a zemí v Háš-
ské radě zastoupených sešli se 26. listopadu 1896
ve Vídni, radili a usoudili se v čele petice na
následujícícm:

„Uznáváme vědomě, co nejzástěj-
nější episkopát dovedl v příčině upra-
vení kongruy učinil — a máme jistou
naději, že nejd. episkopát i v budoucnosti bude
smahy naše všemi spásobý nejmilostivější podporo-
vati. Stojíce na stanovisku kanonické poslušnosti
vůči svým Vrcholím Pastýřům, dovolujeme si ubíli
též svého práva jako svobodní státní občané a přiv-
olati svoje přání a naděje na vědomí sdělova-
ným činitelům“.

Rakouští biskupové projevíli tehdy úplný
souhlas s žádostí „nižších“ duchovních a podporo-
vali u vlády o celém rozsahu jejich petici.

V petici žádal se pro kněze se samostatnou
pravomocí základní plat 1000 s. a 6 po sobě
jdoucích 100 slatových kvinkvendlek. V městech
měli dostat samostatní kněží o 200 s. více a sice
na byt. Chudí faráři dále žádali, aby na vydržo-
vání nutných výpomocných kněží platil jim stát
15 zlatých měsíčně. Pro kaplany, kteří si stojí
dosud háře ne-li dělníci a soudní sluzi, žádal se
roční plat 700 s. a 6 kvinkvendlek po 100 s.
Dle tohoto požadavku měl by na př. více než 70ti
letý nejstarší jindřichohradecký kaplan vp. Matouš
platit 1.300 s. Takto má ale platit jen 300 s. a
naději, že přijde-li do pense, dostane nejvýše 300
s. roční pense. Ve výše uvedené petici žádala se
dále pro výpomocného kněze minimální pense 400
s., pro samostatného duchovního správce 500 s.
Pense tato měla dle služebních let stoupati a po
40ti letě službě měl kněz bráti jako pensi celý svůj
plat. Nedostatečné pense deficientů měly se na 400
s. doplniti. Pro okresní vikáře žádal se roční
funkční přídatek 200 s. na svlátní výdaje.

Spravedlivý tento požadavek chudých defi-
centů, kaplanů a farářů zasluhoval jistě podpory
„Nár. Listů“ i jejich poslanců. „Národní Listy“
avšak neměly tehdy pro slepení hmotného postavení
chudých kněží ani přímluvného slova. Slovinský
poslanec Fovše marně žádal svržení kaplanských
platů na všech a ve vesnicích na 500 s. a na 600
s. v městech. Marná byla také přímluva poslanců
Fuchse a Gregorčiče, darmo se také dr. Ratowski
přímlouval pro slepení duchovenských platů v Ha-
ličích. Z poslanců „N. Listů“ nepřimlouval se za
slepení platů „nižších“ duchovních ani jediný.

„Národní Listy“, aby první hromadné a im-
pozantní vystoupení „nižšího“ kněžstva za příčinou
slepení platů již předem zmařily a poslance proti
kněžstvu poštvaly, vrhly na neprávem ty nejne-
spravedlivější výčitky v tvář.

Hlasování o platech úřednických, s nímž bylo
spojeno též hlasování o upravení kongruy, bylo
velmi zajímavé. — V 96 číle „Budivoje“ ze dne
29. listopadu 1896 praví se o něm: „Česká
zásadní oposice se strážila a nebyla dovedla nale-
zena. O to se přičinili vynikající poslanci mlado-
čestů sami, kteří již minulý týden se dohodli, že

pauza kněží Budivoje neopustí a že hlasování
bude dle přání vlády. Navíc Jančův byl učiněn
pauza proto, protože se bojíme vědělo, že posla-
ní hlasovali pro něj jen 34 mladočestských poslanců,
sedm mladočestských poslanců vůbec do
Vlády nejele, aby nemužili dělati třeba
i jen námluvou opočetí. Při návrhu Bodi-
voje, aby Bodi-voje a platů úřednických neděl
platnosti se mělo po svém prohlášení platit 100
s. proti 114 ježtě proti, že 18 mladočestských
poslanců se stáhlo před hlasováním od čti a
protože jen 16 mladočestských poslanců hlaso-
valo s vládou, totiž: Blatoh, Elm, Esagel, Janda, Kaftan,
Kaizl, Schwarz, Kounic, Kulp, Kura, Schwarz, Se-
hual, Slavik, Spindler, Wohanka a Žáček. Za to,
když jednalo se o návrh poslance Beera (něm.
liberála) a německé levice, totiž aby zákon o vý-
běni úřednických platů nebyl platnosti již i. čer-
vence 1897, hlasovali až na poslance Vukotěho
svičení poslanci mladočestů proti, hlasovali
tedy pro vládní návrh (ve smyslu Gau-
tchovů, který naprosto nedbal petice
„nižšího“ duchovenstva a za který se
přimlouvali veškerí katolíci biskupové
a katolická strana s Dr. Ebenhechem
v čele).

Tedy tak se starali poslanci „Nár. Listů“
o urychlení a vůbec slepení platů „nižších“ du-
chovních!

„N. Listy“ snad se vyměly, že ony za své
poslance a jejich hlasování nemohou. Naopak, my
podáváme důkaz, že „Národní Listy“ v první
radě zavímily, že přání českých deficientů, ka-
planů, katechetů a chudých venkovských farářů
(za jejich patrony se „N. L.“ nyní vydávají) se
nesplnilly.

Celé tři dny hledali jsme v „N. L.“ z roku
1896. nějaký přímluvný článek ve prospěch sle-
pení platů těch nejvíce potřebných duchovních.
Marš. Kde nic, ta nic. Naopak: „N. L.“ psaly
jistivě proti sjezdu 150 delegátů 21 diocésí krá-
lovství a zemí rakouských, kteří se 26. listopadu
1896. ve Vídni sjeli, aby se uradili o petici, po-
depeaně 8.180 kněžství na slepení platů ducho-
venských. „N. L.“ nahaly české veřejnosti, že
„kněží rakouští sjeli se k poradě o zájmech svého
stovu“ a že posledním odstavcem programu je
„vůba státního výboru pro Cislajtanii, který prý
má provésti organizaci kněžstva pro volby do
Hášské rady“.

Vylhané správy o tvoření se velké cislajtan-
ské katolické strany měla poslance i lid proti kně-
žím poštovati.

„N. L.“ sestavily se tedy přísnivě k snaze
chudého duchovenstva, aby platy jeho byly slušně
upraveny, ale naopak štvály proti těmto jeho sna-
hám tím, že české veřejnosti namívaly, že „nižší“
duchovenstvo sradilo český státoprávní program a
že se vrhlo v náruč cislajtanismu. „N. L.“ tedy
ježtě před podáním petice „nižších“ duchovních
smáhly se jejich požadavky ubíti.

Dne 2. prosince 1896. navazující pak na
článek olomouckých „Selských Listů“ od katoli-
ckého odpadlíka a nedopečeného evangelika redi-
govaných, „N. L.“ opět srova a ohněm soptily na
české duchovenstvo, protože toto zároveň s pol-
ským, rusínským, slovinským, chorvatským a ně-
mecko-katolickým odvážilo se o slepení svého
hmotného postavení raditi se společně ve Vídni.

„N. L.“ naprosto nedbaly ohrašení českých
kněží v „Budivoji“, v němž doalovně se pravilo:
„My českí kněží nepřistoupíme nikdy k politické
organizaci (cislajtanické) jež by přezakovala hra-
nice koruny české. Ve finanční záležitosti, jež se
nás týče všech stejně a kterou má upravití říšská
rada, radíme se společně všichni a to je také
přirozeno. Kdyby nás platili jednotlivá království
a země (místo náboženských fondů atd.), rokovali
bychom v každé zemi zvlášť. Ale v záležitostech
politických jsme my, duchovenstvo, rozhodnými
stoupenci státního práva semí, koruny svatováclav-
ské, a to tím vřelajšími, poněvadž pro nás je ko-
runa nejen česká, ale také svatováclavská. Kar-
dinal Schwarzenberg vedl kdysi deputaci sněmovní
(1860) se žádostí o korunovaci, naše duchovenstvo
provedlo s velké částí deklarací volby. Dělnické
spolky, v nichž má duchovenstvo vliv, hlásí se
hrdě k českému národu a prohláší boj za státní
právo za svoji svatou povinnost! Vytáste nám sku-
tek, který by byl státnímu právu na škodu, a
doložte fakta, ale nepište takové boty, jako že
duchovenstvo české radí se společně s cislajtanickým
duchovenstvem o slepení hmotného svého posta-
vení „vymknuše se se svazků národních jak státo-
právních, tak národních“.

„Nár. Listy“ na rozhořčené, ale spravedlivě
toto ohrašení českých duchovních nedovedly sice
věceš ani slovem p'pusiti, ale štvály dále, podobně
jako dno.

„Budivoj“ byl jim v číle se dne 19. prosince
1896. opět nucen odpověděti:

„O klerikalismu, paus biskupovi Brynychovi,
cislajtanickém českém duchovenstvu, které sáprto
české státní právo, odloučilo se od národa etd. na-
p'al opět pan Karel Tuma krvavý článek. Neomy-
slné toto žvanění jest ovšem prohaným výmyslem.
Delegáti českého duchovenstva na sjezdu delegátů
ve Vídni jednali pouze s delegáty kněží polských,
rusínských, slovinských, chorvatských, vlánských a
německých o upravení platů duchovenských a o

žádá politice. Četní advokáti, lékaři, profesori, úředníci atd. rovněž se radívali se svými kolegy se semí rakouských o poměrech svého stáve a nikomu dosud nenapadlo, viziti je, že zradili české státní právo. Redaktoři a poslanci „Nár. Listů“ přece radívali se a vyjedávali také s německými novináři a poslanci a rozumnému člověku pro takové rozmluvy nenapadlo obviňovati je ze zrády na národě a na našem státním právu. Tedy vlády jsou stejné loket a rozum do hrsti!

„Národní Listy“ tehdy „pravdu, stejný loket a rozum do hrsti“ viděly velmi dobře věděly, že v řadách rakouského episkopátu byl teprve biskup Břynov, který velmi dříve přání potřeboval duchovenstva se ujal a šel nejen slevit platů duchovních deficientů, kaplanů, katechetů a chudých farářů, ale teprve kněží v konsistoriálních kancelářích a v kněžských seminářích násilně a neomluveně se lepeticích.

Že ministr Gautsch naprosto petice „nášeho“ kleru a přímluvy katolických biskupů si nevědomi, tím nejsou vinní čeští biskupové a zejména biskup Břynov, ale poslanci „Nár. Listů“, kteří pro spravedlivé tužby českého duchovenstva neměli ani jediného přímluvného slova, kteří však úplně s „N. Listy“ utonuli v cizolajtanismu, kteří sice hlasovali pro zvýšení platů státním sluhám počínaje od 480 do 1200 sl. s kvinkvenámkami, kteří však se do platů postavili učitelé na obecných a měšťanských školách se vzděláním na středních, po případě i vyšších školách pod státní sluhou bez vzdělání na měšťanských a středních školách a kteří kněze s akademickým vzděláním na vysokých školách co do platů postavili ještě níže. Je to smutné, že politika „Nár. Listů“, které si teď hrají na ochránce a nezastane „náš“ a chudých duchovních, nevymohla proti vůli a přání katolických biskupů ubohým deficientům vyšší penze, než-li deficientům 210 sl. ročně, kaplanům sloužícím do 10 let více než 225 sl., a kaplanům, kteří dovedou sloužit 10—60 let větší penzi než 300 sl., farářům sloužícím 10 let více než 400 sl., ostatním pak, kteří slouží 20—40 let více než 500 sl., po případě penzi s milostí až 600 zlatých.

Hanba té politice „Nár. Listů“, která kněží s akademickým vzděláním nedovedla vymoci ani takové platy, co státním sluhám nejvyšší kategorie. Tak se věc ale pravdy mají!

Mobylo by dobře drobtíže účtovat?

Ze dnešních politických poměrů a chování se českých poslanců na říšské radě děle mičeti zabíhalo by ve krajní nevládnosti a v politickou nevládnost a otrlost.

Proto máme na jazyka několik slov ke dnešní politické situaci.

V čem spočívaly vlastně a v čem až do nedávna spočívaly základy české politiky?

První základní českou politickou zásadou již celé půlstoletí jest nepřipustiti, aby se místem o záležitostech semí koruny české rozhodujícím stala a byla říšská rada, která jest českou politikou považována za dočasné středisko, v němž se mají zastupcové království a semí v ní zastoupených o společných jim záležitostech raditi. Čeští poslanci vstupují do této říšské rady jenom s důtklivým státoprávním ohrazením, kterého ohrazení znamená, že český národ očekává dobu, kdy největší většinu záležitostí svých a semí koruny České setýkajících bude si vyřizovati na sněmích svých vlasti.

Tak se od r. 1848 na říšské sněm, případně na říšskou radu se semí koruny české pohlíbí. Tato politická zásada byla za ten čas kolik milionkrát utvářena, milionkrát v resolucích a peticích vyslovena a má se říci, že se včila v celý český národ, s nímž na ni nejednou napomáhali jedině nyní na říšské radě německé hravaly a radebasy sbytečné — protože sadarmo — poslouchající jeho — říšští poslanci.

Nevíme, až pouzchae svědaveč českého občanstva, co tam na říšské radě „sedm šrábů“ ještě všechno bude vyváděti, jest-li že se české občanstvo nejpříkřejším způsobem proti svým poslancům, kteří nyní vlastně říšskou radu drží, neobrátí, proč to činili a proč to (v politickém nářech pověděno) tak činilo, ano se škodem a zádáním českých politických západ činili.

To se nedá nijak omluviti a vymluviti, že česká politika ve přítomné době ve Vídni propadla a sadala jeden z nejpříhodnějších okamžiků, kdy něco platného pro české zájmy mohla dobytí.

Politická obratnost, opravdovost, prozíravost českých politiků ve přítomné době nějaké triumfy zrovna nezavítá —, ač dalo se to očekávati a smí se to žádati, když jejich předáci i zadáci na politiku dra. Riegera s takovou přikročiti dorážili, tak že ho i „arabům“ národa ve směru připustili nazvati.

Jejich nynější chování se na říšské radě nekryje se se stanoviskem národa vůči vídeňskému parlamentu a zejména nyní, když se stal rejdištěm pro podobné třeptání, jaká se v něm právě odehrála.

Četní poslanci měli právě tu nejlepší příležitost, aby při tomto německém řádění vášně ukázali k tomu, jak páda říšské rady jest pro vyřizování státních záležitostí a vážných otázek nespásobilou a proto že třeba ihned nejen pomýšleti, ale přikročiti k rozšíření působnosti zemských sněmů. Avšak to se nestalo, páni nekuli železo, dukad bylo žhavé a vystydě zase potom šelý jednou budou chtít maré ohýbat a seelabovat!

To český lid jim bude velmi brzy přisné vyčítat, neboť to není ten jediný pchybený politický tah, který právě ve Vídni provedli.

Vedle známého stanoviska českého národa vůči říšské radě jest všeobecně známým jeho stanovisko pokud se týče vyrovnání s Uhry.

Proti tomu se celé čtvrtstoletí u nás plše, mluví, bouří, resolucemi a peticemi tlačí a „tu máš čerte kropáč“ dr. Engel již prohlásil, že naši poslanci vyrovnání to umoží.

Jak pak tohle všechno dohromady je najednou možno?

Kdo jsi soudný muž, uvažuj o tom, neboť se zdá, jakoby čeští poslanci na říšské radě opustili politický prapor českého národa, jeho „nezadatelnou“ zástavu, která znamená „státní právo“.

Pravíme, že se to zdá, jako by se to stalo a nedáme, že se to stalo. —

Pánové snad budou to vyavětlovati jako „politickou vychytralost“. Ale nevíme, jest-li jim to bude český národ věřiti, až se zase jednou s Vídňem vrátí, jako se odtamtud „česká chytrost“ obyčejně vracela. S prázdnými rukama!

Kdo opravdově a důsledně politicky v předstupuje, ten si nikdo nedovede nyníšší jednání českých poslanců na říšské radě logicky jako správné vysvětliti.

Kdyby čeští poslanci byli vládní stranou, tedy by mělo jejich nyníšší jednání na říšské radě alespoň jedno platné odůvodnění.

Avšak oni se za vládní stranu doposud neprohlásili, oni prýs vládou vážné vzájemné úmluvy nevstupili a oni, když se voličové po tom tážou, dokonce to odmítají, aby byli za vládní stranu považováni.

Tedy proč a proč stojí najednou na úplné jiných politických zásadách, než-li na kterých stojí český národ padesát resp. pětadvacet let a za kterých nedal se sehnati nejpříkřejšími a nejkruťšími persoukacemi ústaváckých vlád a liberálních ministrů? Proč opustili program, na jehož základě byli zvoleni?

Po tom se neptati bylo by nevládností! My pokládáme za správnou a za zdravou každou politiku, třebaže se z nejpříkřejší oposice a z nejostřejšího radikalismu vycházela, která postupem doby opravdově a důsledně kráčí k tomu, aby se jednou stala politikou vládní t. j. politikou panující, která potom již všechny sbytečné a škodlivé jí přítěže na cestě té potratí.

Avšak děláti politiku vládní a nebyti politikou panující znamená býti ovládaným. —

Máme rozhodně to nejvšelejší přání, aby se česká politika stala politikou vládní t. j. politikou panující, aby byla politikou směrdatnou, avšak to nyníšší nejasné, nedůsledné, neopravdově nastupování a vystupování českých poslanců ve Vídni nedá se nám býti žádným osemím, jež by českému národu blahodárnou žatvu přineslo. Ano, my máme a to odůvodněné obavy, aby čeští politikové nedošli k trpkému sklamaní za to, co nyní ve Vídni proti politickým tradicím svého národa sbytečně a sadarmo připouští.

Co dnes vlastně ten vídeňský parlament znamená? Nejde to bez jeho prací? Nedostal jsme jazykovou nařízení bez jeho souhlasu? Nemohli bychom bez jeho svolení více podobných záležitostí s vládou smluviti? Vždyť to již politikové činvali jindy také! Nedalo by se nyní pro semí koruny české co nejvíce mnoho získati a to hlavně tím, když by také Češi nyní se svými všemi spravedlivými požadavky vystoupili?

Kdyby nicbo nedostali, bylo by to tužší, jako nyní, když nic nechtějí a nikdo jim nic nedává. A tu velkou výhodu by to mělo, že by se nikde nemohlo k tomu poukazovati ani doma, ani mimo semí koruny české, že to byli právě čeští poslanci na říšské radě, kteří r. 1897 státoprávní stanovisku českého národa a politickým tradicím českého lidu zadali tím, že jich nedbali dělajíce politiku vládní a nejsemce řádnou stranou panující.

Toto jsme pověděli jenom proto, paměť máme za to, že to český lid bude velmi brzo svým říšským poslancům vyčítat, neboť podle toho, jak si nyní vedou, vrátí se nezbytně s nyníšší pro českou politiku nasejvíš příznivě kampaň s Vídňem s jednou kapsou prázdnou a se druhou vysypanou.

A protože nás to nebude těšiti, ale že nás to bude rmoutiti, proto k tomu dnes poukazuje, aby ještě nyní zachránili a učinili vše, co získati možno.

Co za ty oběti, jež nyní jako čeští státoprávní politikové ve Vídni vládní politice přináší, jsme dostali, toho je málo. Jazyková nařízení moc neznamena, neboť Schönererovci nejsou proti jazykovým nařením, nýbrž jejich vystupování

na říšské radě souvisí s velkoněmeckou výbojnou agitací politikou, která od Důpelských šanců došla přes Hradeec Králové a Sedau před Paříž — — To jsme měli za povinnost pověděti.

Výsledky činnosti Ústřední Matice školské.

Dnem 5. měsíce prosince 1897 dovrší se sedmáctý rok činnosti naší jednoty, jišto lid český zvykl si zváti nejdůležitějším podnikem národním. Právem. Pouhé číslice to dokazují.

V sedmácti letech trvání svého zřídila Ústřední Matice školská 122 školy a sice 2 střední, 65 obecných a 55 mateřských a opatroven. Gymnasia zřídila v Opavě a Uherákém Hradišti.

Místa kde zřídila Matice školy obecné, jsou v pořádku chronologickém tato: Liberec, Znojmo, Nýřany, Prachatice, Krumlov Český, Rudolfov, Kubicie Česká, Bezděčín, Duchcov, Jihlava, Litovel, Most, Řež, Sulislav, Trutnov, Uhřetov, Vranov, Teplice, Terešín, Dubenec, Osek Nový, Žatec, Dobruška, Kounov, Litoměřice, Postoloprty, Opava, Věckary, Pelechy, Nemašov, Tis, Krumlov Moravský, Boršov, Kolečovice, Blšina, Jablonec n. Nis., Pohled, Rejdice, Ves Nová u Třeboně, Hodkovice, Prapořistě, Sekyřany, Hán Dolní, Hostomice, Hlávkov, Košťany, Liběchov, Šicudorf Německý, Trnovany, Podmoklí Honosice, Ranná, Cibotův, Kopisty, Vítkovice, Podsedice, Zaluží, Žirec, Blížešov, Březnice nad Labem (Krásné Březno), Janoušov, Malešice, Rovenské Šediviny, Břežánky, Přehořov.

Zřizuje školy přiklášela Matice k tomu, aby stávalo se to na místech, kde jest zákonná půda pro zřízení české školy veřejné. Tím způsobem se stalo, že přese všechno odpor příslušných obcí zřizeno na místě matičních 26 škol, a sice gymnasium v Uherákém Hradišti a obecných škol 26 a sice v Liberci, Nýřanech, Prachaticích, Českém Krumlově, Uhřetově, Rudolfově, České Kubicie, Bezděčíně, Duchcově, Jihlavě, Litovli, Mostě, Sulislavi, Trutnově, Oseku, Cibotně, Terešíně, Dobrušce, Boršově, Blšíně, Šicudorfe, Vítkovicích, Rovenských Šedivinách a v Teplici.

Tři školy, při nichž nebylo vyhlášky, že stanou se veřejnými, Matice zrušila: v Tisu, Dolním Hánu a Vranově.

Působením Matice zřizeno 5 škol bez předchozí matičních: v Čouši, Nové Vsi u Dobrušky, Hroboch, Ledvicích a Brachu.

Mezery v zákonech o zřizování škol veřejných a nedostatečnost těch kterých nařízení o zřizování počtu dětí školou povinných jsou příčinou, že nové veřejné školy zatizují se obyčejně pro počet dětí mnohem menší než skutečně jich ve školní obci jest. Tak na příklad bylo zjištěno, že v Teplici a v Blšíně je českých žáků pouze pro školu jednotřídní (!), v Brachu či Lomu pro školu dvoutřídní, kdežto při zápisu v Teplici přihlásilo se dětí 324, tedy pro školu pětitřídní, v Blšíně 202, tedy pro školu trojtřídní, v Brachu 480, tedy pro školu aspoň šestitřídní, poněvadž zákon připouští do třídy nejvíce 80 žáků. Na rozšíření školy dle platných předpisů musí se čekat tři roky od založení. Kterak v tom třiletí vyčkávat má se vyučování přebývajících počet žáků, o to má veřejná správa starost nevalnou.

Těžko poizuje se k takovým jednotřídkám nějaká „zatímná“ pobočka, obzvláště v obcích, kde je česká škola nenáviděná. Ústřední Matice školská nechtějí dopustiti, aby žáci na veřejných školách, zatizovaných na místě škol matičních u výchově školské byli skrácováni, vydržuje na čas vedle nové veřejné také svou soukromou školu dale. Také trvají dosud vedle veřejných škol českých také matičné v Mostě, Liberci, Dobrušce, Blšíně, Vítkovicích a v Teplici. To těchto škol chodí také žáci čeští s obcí okolních, nepřítiskolných.

Kromě těchto šesti vydržuje Ústřední Matice školská na rok 1898 jiných 38 škol obecných, i jsou jimi od národa dafeny obce: Blížešov Březnice nad Labem, Břežánky, Dubenec, Hlávkov, Hodkovice, Honosice, Hostomice, Jablonec, Janoušov, Kolečovice, Kopisty, Košťany, Kounov, Krumlov Mor., Liběchov, Litoměřice, Malešice, Nemašov, Opava, Pelechy, Podmoklí, Podsedice, Pohled, Postoloprty, Prapořistě, Přehořov, Ranná, Rejdice, Řež, Sekyřany, Trnovany, Ves Nová, Věckary, Zaluží, Znojmo, Žatec, Žirec.

Z dosavadních 55 opatroven matičních bylo 10 převzato ve správu jednot jiných obcí.

V Brně převzala 6 opatroven Matice brněnská, v Prostějově a Bzeneci převzaly opatrovny obce, v Příboře a Kroměříži místní spolky.

Opatrovnu v Ročlicích Matice zrušila.

Ostatní opatrovny matičné mají tyto obce: Blšina, Blížešov, Břeclava, Čouš, Dobruška, Duchcov, Hodkovice, Hodonín, Hostomice, Hranice, Hroby, Jihlava, Kateřinka, Klimkvice, Kolečovice, Kopisty, Košťany, Krumlov Český, Krumlov Mor., Kyjov, Liběchov, Liberec, Lipník, Litoměřice, Litovel, Loun (Bruch), Most, Nýřany, Olomouc, Opava, Osek Nový, Podmoklí (dočasní zavřena), Postoloprty, Prachatice, Radolfov, Teplice, Terešín, Trnovany, Trutnov, Třebenice, Vítkovice, Zábřeh, Znojmo, Žatec.

Ze 122 škol, jež Ústřední Matice školská od svého vzniku až dosud zřídila, vydržuje nyní 1 gymnasium v Opavě, 44 školy obecné a 45 škol

Krom toho poskytuje Matice roční subvence Matici školské v Brně 4000 zl., středním školám v Hodoníně, Lipniku, Místku a Zábřezě po 1000 zl. na každou třídu (na rok 1890 činí 12.000 zl.), škole „Komenského“ ve Vídni, Matici školské v Českých Budějovicích a několika jiným jednotám a školám podpory obnosem od případu k případu stanoveným. Rozpočet nákladů na rok 1890 činí nad 300.000 zl.

Delegace byly ve středu zabájeny. Na vy-
ministra zahraničních záležitostí hraběte
uchovského ujal se předsednictví nejstarší
baron Helfert. Na to zvolen za předsedu
rací hrabě František Thun. 6 mladočeských
tů demonstrovalo odevzdáním prázdných
, 6 jich do schůze nepřišlo, aby ne-
ili dělat oposici. Hrabě Thun, přijav
a, děkoval za své zvolení a ubezpečil, že bude
jednání delegace nestranně. Na to rozhovo-
krátce o politické situaci v Evropě. Pouká-
jednomyslností mocností evropských potlače-
tlo hnutí na balkánském poloostrově. Tato
myslnost mocností je prý zárukou evrop-
o míru. Na konec projevil radost docílením
léského poměru mezi Rakouskem a Ruskem.
e příkročením k volbě místopředsedy, jímž zvo-
y. Jaworski. Pak zvolení 4 zapisovatelé a
adatele, jakož i výbor rozpočtový a petiční.
ořetovému výboru odstoupen byl ihned k po-
předložený rozpočet. Delegacím předložený
čet pro r. 1898 vykazuje celkovou potřebu
mil. zlat. Řádné výdaje vojenské jsou o 3
zl. větší, kčtož mimořádných výdajů jest o
mil. zl. méně. Příspěvky kvotovými kryti
o 103 mil. zl., z čehož připadá na Rakou-
a mil. tedy o 1.7 mil. méně než roku lon-
. Zvýšení řádné spotřeby vojenské způsoben-
nováním 5 podmaršálků, rozmnožením voj-
h a vřadení všech zákopnických setníků mezi
důstojníky. Pokusy o posílení nových děl
neskončeny. V rozpočtu vál. námořnictva jsou
il. zl. na zjednotání nových pobřežních lodí
ných, jako částečná splátka. Celkem bude k
potřebě 5 milionů zlatých. Císař přijal dele-
ve čtvrtek v poledne. V hovoru s českými
nci odsoudil nepřímo německou obstrukci.

alistů, radikálů, a pokrokářů způsobem často tak nízkým, že by přisáhl, ale přímý odpůrce hr. Thuna za takové kousky se styděl. «N. L.» odbývajíc dnes hr. Thuna tak velkopanský, jako by byl polickou nulou. Že však hr. Thun má velký význam a vliv, to dokazuje přímý vliv a korunou, a členy dynastie a vůbec a kruhy rozhodujícími. Okolnost, že hr. Thun byl navržen a byl také zvolen za předsedu rakouské delegace ukazuje také, že se mu přikládá větší význam a vliv než-li všem 12 mladočeským delegátům, kteří neměli ani odvahu proti volbě hr. Thuna se vzepřít. Faktické poměry mluví významněji, než-li velkopanská huba «N. Listů». Ostatně tyto «korunovačnické» místodržeteli hr. Thunovi tak pohrdlivě vždy nesoudily. Když byl 14 září 1889 jmenován českým místodržitelem, nemělialy Thunovi poklonkovati a významně podotknouti, že sarytý odpůrce českého národa, kníže Carlos Auersberg, při zprávě o jmenování hr. Thuna, připsal si v kolonádě karlovarské trikoloru velkoněmeckou. Zvěčnělý Gustav Eim napsal, že jmenování Thuno o nepopiratelně znamená samostatné vykročení Rakouska vůči Německu a že korunovačnická fama pokládá se v Evropě za pravdu. Že se nestala skutkem, že naopak naše postavení v Rakousku i v Čechách se zhoršilo, že dnes třetina českého národa hlásí se k zásadám radikálním, pokrokářským a socialistickým, že jest tedy národ více rozdělen a zeslaben než-li kdykoli dříve, to jest právě zásluhou politiky «N. Listů». Ty mohou býti ostatně Thunovy vděčné, že je nechal choditi aspoň o jednom podvázaném křídle a že je chránil před vztěkem od nich svedeně a ztlamaně omladiny.

Dr. Ebenhoeh vyslovil se ve Schvenstadtu opět o politické situaci. Obstrukci liberálů prohlásil za zločin na německém lidu spáchaný a za hanbu 19. století. Klerikálové drží s Čechy a Poláky proto, poněvadž Němci jsou v Rakousku v menšině a protože na říšské radě nemůže býti žádná většina bez Čechů a Poláků. Zásady majority obsaženy jsou v adresním návrhu většiny a přání tam obsažená shodují se s přáním katolických Němců, proti nimž liberální velkostatkáři a židovsko-německí liberálové vždy přišli vystupovali. Nynější boj německé obstrukce neplatí ani tak jazykovým nařizením, jako dnešním vládním systémem. Katolická strana jest klíčem k většině; podaří-li se tuto liberálům zničit, pak padají zároveň cíle katolické strany a většiny. Za presidenta sněmovny se nedal volit proto, aby obstrukci neposkytl novou látku k útokům. Tím že se zřekl místa předsednického, nezřekl se většiny, a také tím nezahájil boj proti vládě, kterou chce podporovati.

Otázka rjecká stává se Maderám nepohodlnou. Pti vyrovnání uhersko chorvatském dostalo se Rjece s okolím — která dle práva jest součástí Chorvatska — samostatného postavení pod zvláštním generálním gubernátorem. Z města Rjeko měl být učiněn hlavní přístav uherský. Poně adž Maderů není, tedy zůstali Maďaři pro své plány italskou mentinu ve Rjece, již byly úplně

**Projev nřp. biskupa Ed. Jazy Bry-
nyehovi. Z Hořkata byl J. M. nřp. biskupa Edv.
J. Brynyehovi do Chrásti aaalán tento telegram: „Šro-
máddané duchovenstvo vikariáta Hořkého v sprave-
dlivém rosohoření odsuzuje štvádoé útoky „Nřr. Liatř“
na Vaři biskupskou Miloet a piné osohující slechetné
snahy, vyslovuje Vařím Miloetem svou nezvratnou
lásku a úplnou oddanost. B. Hahl, bisk. vikář.**

Z Náchoda. Duchovenstvo vikariátu Náchodského shromážděné na pastorační konferenci v České Skalici projevuje Vaši Milosti nejhlubší oddanost a zároveň nelibost nad útoky posledních dnů v „Národ. Listech“ činných Německých vikářů.

Z Katedry med. Orlof. Na vikariatu po-

Z *Kosteletce nad Orlicí*. Na vikariátu po-
radě dne 11. listopadu t. r. v Kosteletce nad Orlicí ko-
nané assele se kněžstvo vikariátu Kosteletckého nad
Orlicí na následujícím projevu: Kněžstvo vikariátu
Kosteletckého nad Orlicí odsuzuje jednomyslně zákeř-
nické výpady anonymního dopisovatele „Národních
Listů“ proti nezhořelému a v pravdě apoštolskému
nejdp. biskupu Ed. Janu Nep. Brynychovi a vyslovu-
je svou nedůvěru a svůj podiv nad tím, že by pie-
stalem útoků těch byl — katolický kněz či je to vše
podobné, že by katolický kněz byl dopisovatelem „Nár.
L.“? Týchs „Nár. L.“, které uveřejňují úvodanky, lo-
žálky i feuilletony, dýmčí nenávisť ke všemu katol.
kněžstvu, které nasrývají kněze „černou internaciona-
lou“ („Nár. Listy“ s 12. března 1897), „černými Mi-
loty“, „plemenem ještědřím“ („N. L.“ po vítězství katol.
strany na Moravě), které vůbec o šádéně řídí a o
soc. demokratu nedovolí si tak surově psáti, jako o
katolických knědřích („N. L.“ s 20. května 1896.)
Katolický kněz že by byl dopisovatelem „Nár. Listů“,
které mají redaktoři svými mají též řídí a evangel-
ísky, a které celým svým dosavadním působením do-
kazují, že jsou stranickým orgánem řídí a evangel-
gů? To věra je k neuvěření! K neuvěření jest to však
také proto, že „Nár. L.“ nedovedou, snad ani jediné
pochvělé řádky napíati o věcech katolických, ale jednem
třpí velikou fantasií a podrubá naprosto slepotou,
které „fanatismem“ nasrývají, nechťjs-li rodiče dětí
nechat přestoupit na pravosláví (případ s princem
bulharským Borisem) a které slehují podehnání pe-
pašské, mánou papežskou ho nasrývajíce. K neuvěření
jest, že by katolický kněz dopisoval do „Nár. Listů“,
které postavily se na půdu zcela protikatolickou svým
rouhávým a urážlivým psaním o úctě Marianské („N.
L.“ s 8. prosince 1896) a svým vychvalováním civil-
ního sňatku; které postavily se na půdu zcela proti-
katolickou tím, když jako dravé hyeny zarýly se do
hrobů našich národních světců, a když zcela po spá-
sobu soc. demokratů brojily proti tomu, že Největší
Svatosti nesené k nemocnému, musí se vadávati úctí!
O takového lista že by mohl dopisovati katolický
kněz se zdravými smysly a to proti biskupu svému,
morlivosti skutečně apoštolskou vynikajícímu? Ne, tomu
tak snadno věřiti nelze. Ovšem, i mezi apoštoly byl
sárádek. Naproti všem těmto útokům, patrně v redakci
„Nár. Listů“ fabrikovaným, prohlášeje slavně ducho-
venstvo vikariátu Kosteletckého nad Orlicí, že útky
tyto nepopudí šádéně řádného kněze. proti mileva-
nému nejdp. biskupu Ed. Janu Nep. Brynychovi, ale
je právé naopak k vědř ještě láce a úctě všechno
kněžstvo k němu povzbudí.

Z Nového Města n. Metují. Katedra aho-
mádné o vikariální konferenci dne 15. listopadu b.
r. v Novém Městě n. Metují zaslalo Jeho Biskup-
ská Milost svému nejdušejšímu vrchnímu Pastýři
následující telegram: „Duchovenstvo vikariátu Opo-
čenského vyslovuje pro jistivé útoky na nejdušejší-
ho biskupa Královéhradeckého „Národním Listem“
velké opovržení a Jeho Biskupské Milosti, milovanému
svému vrchnímu Pastýři úplnou oddanost a upřímnou
lásku.“ Na to o 3. hod. odpoledne ráčil Jeho Biskup-
ská Milost konferenci požádati následujícím telegra-
mem: „Bůh odplát milovanému duchovenstvu projev
oddanosti a lásky. Heelem našim buď: „Jen v jed-
notě spočívá naše síla“. Biskup Královéhradecký. Tato
obecná slova radostně rozchevila velkou schromá-
dku. V Novém Městě nad Metují, dne 16. listopadu
1897. Palhřím Novák, biskupský vikář. —

Prodejem skusných krmiv pro spěšnější učitelskou a školních obecných a měšťanských v Hradci Králové jmenován byl pan Josef Nevák k. ředitel pedagogiky v Hradci Králové.

Platy státních sluhů, učitelů a kuchařů.

Státní sluh v nejvyšší třídě má 400 slatých, podřízený se střední školou má 400 sl., knípar s vysokou

škola 350—400 zl. Ve třídě první má učitel 900 zl. na měsíční plat. Státní alba má v této třídě 700 zl. a 350 zl. aktivního přídatku, úhrnem tedy o 150 zl. více než učitel měšťanské školy a o 250 zl. více než učitel obecné školy v nejvyšší třídě plat. Venkovský farář má nejvýše 700 zl. plat a do toho se mu ještě drze započítá palivo a jiné dávky. Přijímá-li státním službám — na nichž se žádné větší vzdělání nezdá — jejich postavení, ale je s jistotou slušné a spravedlivé, aby se také zlepšily platy kaplanů a farářů časovým potřebám přiměřeně, neboť živobytí od posledního většího úpravu kongrey v roce 1795 čtenářům se zdálo.

Telefonická hovorná v Novém Hrádku. Dne 16. t. m. otevřena byla při c. k. poštovním a telegrafním úřadě v Novém Hrádku Králové s povolením v. c. k. ministerstva obchodu a c. k. telefonické veřejné hovorná a připojena k ostatní státní telefonické síti. Za rozhovor 3 minuty trvající na státní telefonické síti jest tantýš poplatek, jako při veřejné hovorné v Hradci Králové. Za rozhovor trvající tři minuty místní telefonické sítě v Hradci Králové a c. k. telef. hovornou v Novém Hrádku Králové platí se 10 kr. Novinka tato přijata byla s velkým potěšením.

Z Pražského Předmostí. V sobotu dne 20. listopadu 1897 pořádá tělocvičná jednota „Sokol“ v Pražském Předmostí v místnostech spolkových „na Štěstěnici“ přátelský večer ve prospěch tělocvičného nářadí. Pořád: 1. Neruda: Básně, Moje barva červená a bílá. 2. J. Raff: Cavatina Op. 85. pro housle a průvodom piana. 3. Šváb: Kuplet. 4. A. Simon: „Berceuse“ pro housle a průvodom piana. 5. F. Hrdlička: Humoristická románek „O dvanácti měsících“. 6. R. Nejedlý: „Staří mládežníci“, dvojspěv. 7. Zvíkovský rariták. Veselehra o 1. jednání od Lad. Stroupeckého. Zahátek přeseš o 8. hod. večer. Vstupné osoba 30 kr. Mezi úlohami 6. a 7. další přestávka. Hádka pana Haška. Po vyčerpání programu volná zábava.

Z jednoty katol. tovaryšů. V neděli dne 21. t. m. bude přednáška „O základech křesťanského života“. Zahátek ve 3 hod. Odpo. Hosté jsou vítáni. Připravená veselehra „Pan Měsíček“ byla pro nenačtenou přednášku odložena na den 22. t. m.

Zahavené mšeno. O předchozím týdnem trna zahaveno bylo více kilogramů mšena jedné venkovance ze Slatiny proto, že málo malou váhu.

Dvě neštěstí stihla rolníka Jos. Doležala v Předmostí. V noci na 15. t. m. vypukl oheň v jeho stodole, kde měl uloženo párků suché obilí, které obrátíme bylo vodor pomocí hasičů v popel. Mimo to shořela ve stodole uložena mlátička. Když spánsval 55 letý otec rolníka, že hoří jejich stodola, vydal ven a byl raněn mrtvicí. Oheň byl slomyslnou rukou založen.

Či je to svrchník? Při domovní prohlídce u F. Kopeckého v Soudradicích nalezen byl nový černý svrchník, v jehož kapse byly kněží rukavičky. Mimo to nalezeny byly nové černé kalhoty. Zdá se, že kněží byl někde v hostinci ukraden.

Okradení čeledínové. V noci na 15. t. m. ukradl neznámý pachatel čeledínům p. Fr. Morávkovi z Předmostí větší množství šatstva a bot. Podzvěstím z krádeže té je jakýsi T. Svoboda bývalý čeledín u této rolníka, avšak neví se, odkud je. Četnictvo po něm pátrá.

Zákaz rozevření uhlí v sobotu dopoledne. Po usnesení městské rady ze dne 10. listopadu t. r. zakázáno je o trhu v sobotu dopoledne rozevření uhlí po Hradci Králové, ješto proti tomu s obecnarou mnohé stesky se ozývaly.

Společná relace. Hospodářský spolek Vysoke-Mýtský s spolupůsobení všech hospodářských spolků v bývalém kraji chrudimském pořádá dne 21. listopadu 1897 o 1. h. odpo. ve dvoraně Panského domu v Chocci Balaickou schůzi s tímto pořádkem: 1. Zpráva předsednictva sdružených spolků hospodářských ve Východních Čechách o činnosti sdružení od měs. dubna t. r. a návrh na změnu zákona o odpisu daní a náhradě strát živelními pohromami na posměsích způsobených. (Ref. hospodář. spol. v Litomyšli.) 2. Plán východočeského rolnictva ku aborám zákonodárstvím. (Ref. hospodář. spol. v Pardubicích.) 3. Důležitosti oisozemských výstav národními plodinami a výrobky. (Ref. hosp. spol. ve Vys. Mýti.) 4. Volné návrhy.

Zkoušky způsobilosti učitelů na c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Jičíně. Ku zkouškám způsobilosti pro obecné školy přihlásilo se 23, pro měšťanské 8, ku zkoušce s jazyka německého pro obecné školy 4 skoušenci obojího pohlaví; ku zkoušce s hospodářství 1 skoušenec. Z přihlášených dostavili se všichni. Zkoušky počaly dne 8. listopadu a skončily dne 13. Z 23 skoušenů pro obecné školy obdrželo vysvědčení způsobilosti s vyznamenáním 10; prostě způsobilosti 22; 1 prohlášen nespůsobilým. Z 8 skoušenů pro školy měšťanské odstoupili během zkoušky 2; s přistoupením způsobilost. Ze 4 skoušenů s jazyka německého pro obecné školy obdrželi vysvědčení způsobilosti 4. 1 skoušenec s hospodářství prohlášen způsobilým. Z 23 skoušenů při zkoušce s náboženstvím katolického obdrželi způsobilost 22; 1 prohlášen nespůsobilým.

Arabská mluvnice v českém jazyku. Zajímavou a důležitou novinkou literatury české jest arabská mluvnice Dra. Jar. Sedláčka, profesora východních jazyků na čes. bobos. fakultě v Praze, jež vyjde hned po vánocích t. r. v českém jazyce. Tím, známý cestovatel po východních krajích, svedčí se znova, jak byl dříve již hebrejskou mluvnici učinil, obviňuje všem přátelům východních řečí. Budou mti v mateřském jazyku spolehlivou mluvnici, tak že nebude jim, jak bývalo, studovati arabštinu, nase cizí řeči. Zvláště vhod přijde tato arabská mluvnice a zejména, že si toho volice budou vážit, studující filosofie a bobosloví, jímž bylo studovati na základě cizích pomůcek. Nemažní důležitostí bude mti tato mluvnice i pro úředníky a cestovatele po Bosně, Hercegovině a Balkáně vůbec, kde se často s Araby stýkáme; tím potřebnější bude cestovatelům po východě. Učenému spicovatel, jenž chce knihu svou v Lásku, požádá

v Čechách a na Moravě není podobně knižtiskárny, jež by měla tiak arabštinu, se arde přejeme, aby práci jeho česká veřejnost s takou láskou přijala a ocenila, a jakou on ji psal a české literatně posloužil, abychom i my s jiným národem čerpati mohli z bohaté literatury arabštině.

Příští dobytí trh Kateřinský v Kyšperku. Okresu Žamberckého odbývá se bude dne 22. listopadu 1897. Před rokem dne 22. února 1896 na ten trh přihnáno bylo: 43 volů, 11 býků, 188 krav, 55 jalovic, 28 telat, 56 koz, 66 selat, 24 koňů.

Labské Proudý. V Králově Dvoře vychází od 20. Hjna nový časopis „Labské Proudý“ třikrát měsíčně, který nechce se dát unášeti proudy politickými a který nechce propůjčovati svých sloupů k osobním nájezdům, nýbrž chce psati věcně o záležitostech obecních a okresních, o národohospodářských a sociálních. Předplatné celoroční obnáší 3 K, pololetné 160 h. Jednotlivě článo stojí 1 kr.

Také „visum reportum“. O svatomartinském porviciu odbývala se v jedné obci na Česlavsku obligátní posvícenská muzika, při níž došlo ku rvačce. Odsel to Martin Mydlil, jenž jeho soudruzi pro příslušnou bujnost důkladně namydli a pak ho s hospody vyhodili. Mydlil chtěl podat na ně žalobu a starosta mu ochotně dle známého receptu vyřadil toto Hně „visum reportum.“ Martin Mydlil visum má a potřebuje repetice!

Obecní les se začal v pondělí kácet v těch místech, které jsou určena za příští vojenské cvičiště.

Samovraždá. V pondělí zastřelil se v návalu choromyslnosti účetní poddůstojník od dělostřelců, Kamil Sláma z Trutnova. Výkrop konal se ve středu a ve čtvrtek byla mrtvola poddůstojníkovu zavezena do Trutnova.

Zoští s východních Čech.

Ze Slanského Předmostí. V neděli dne 14. t. m. pořádala Svato-Josefská Jednota na Slan. Předmostí za laasavého spoludělníkův slav. Jednoty kat. tovaryšů ze Hradce Králové, „Zábavní večer“ jenž po stránce morální akvěle se vydařil. Zvláště se samlouvaly všem přítomným velmi sdálie Jednotou Hradeckou provedené opery: „Sesazí městské rady v Mrkvanticiích“ a „Uvítání Milostpána“, které praec ciznosti svou osvědčily, jak znamenitý odborník (vp. viceřector Oral) spěvu, katol. Jednotu Hradeckou ovidí. I ostatní „Solové výstupy“ jež páni Svaták a Jakubský sdálie přednesli všeobecně se těšily oblíbí, a obecnost ve příjemné udržovaly zábavě. Jak se dovidáme, hodlá sv. Josefská Jednota pořádati dne 8. prosince dvě poučné přednášky, na něž již tímto upozorňujeme. Další pak činnosti a rozkvětu jednoty voláme: „Zdravě Báh“!

Příserná vražda. Obyvatelstvo obce Maršova asi hodinu od Úpice vdažené rozrušeno jest hroznou událostí, která v úterý 9. t. m. v noci na středu se stěhla. Vincenc Hetflejš chalupník v Maršově byl bestialním přímou způsobem savražděn. Vrah překvapil ubožáka spícího ve světnici a ostřím sekery zasadil mu několik prudkých ran do hlavy tak, že hlava byla úplně roztříštěna. Vrah zakopal pak mrtvolu do hnojiště a podlahu, na níž byly stopy hrozného jeho činu, umyl. Zavražděný byl muž řádný a mírumilovný; příčina vraždy jest až dosud neznámou. Jako podeřelý s vraždy jest zatknut vlastní syn savražděného. Vylíčování se udáí osvětlí záhadnou a přišernou tuto vraždu.

Oheň na venkově. Dne 8. listopadu o 11. hod. dopoledne vypukl oheň ve stodole vdovy Anny Boučkové v Hořenicích-Černátkách. Oheň utrpěli značných škod rolník Jan Hypius, jenž měl ve stodole složených 60 mandl ovsa a tříletou zásobu alámy a sena, pak chalupník Jan Čápek jenž měl tam složenou veškerou sklizeň ječmene a zvláště domkář František Dušek, jenž shořelo 22 mandl ječmene, 16 šita a 2 vozy ječmelové semínka. Z pohořelých ani jediný nebyl pojištěn, vdova Boučková jenom na stavení a to ještě nepatrným obnosem. Ubohá žena, která nedávno s těžké nemocí povstala, leknutím na novo tak se rozemohla, že se o jejím uzdravení pochybuje. Oheň byl slomyslnou rukou založen. — Dne 4. listopadu o půl 9. hod. večer zapálil jakýsi slozav stoh podkaleného sena na farské louce v Hněčevsi. Byla to sklizeň ze 5 korců, pracná a nákladná. Oheň trval celou noc a následující den. Vypravuje se, že lidé s části stoh odnesli, pak nepohodnavše se, u něho se seprali a na konec, aby se nevědělo, že mnoho bylo pokradeno, stoh bohužel nepojištěný zapálili. — Dne 8. listopadu přede dnem strávil oheň bídící krytou stodolu rolníka Josefa Mindla v Třeboveticích. Dne 16. listopadu v noci lehla popelem stodola hubobuška Josefa Loučka v Hořenicích-Černátkách.

Z Branné. Dne 17. listopadu odezdala deputace sdějí obce, sestávající ze starosty p. Boh. Hníka, a z výborů: dp. faráře Aloise Štemberga, a pana H. dícího učitele Fr. Chyby, diplom čestného občanství svému rodákovi vsp. Dru. Janu Semku-povi, čest. kanovníku, profesorovi bobosloví v Hradci Králové. — Dr. Jan Zikeš, rodák brannský, praktický lékař v Lapově, byl dne 18. listopada za veliké štasti pohřben.

Socialistické bouře v Červeném Kostelci.

Jak by v Čechách volby brzy dopadly, kdyby zmanatizování socialisté a radikálové ještě více se zmohli, o tom násorný obrásek podávají užší volby volitelů v Červeném Kostelci. „Národní Listy“ vydaly kdysi healo, že pátá kurie patří dělníkům. Socialisté na základě těchto alibů ovšem mysleli, že pátá kurie patří jim a obraceli se proto proti všem ostatním národním stranám, které v páté kurii oběly rovněž prosadit kandidáta své strany.

V Červ. Kostelci obdrželi při první volbě volitelé kandidáti soc. 216 hlasů, kand. katol. 146 hl., mladočestí 108 hlasů. Při užší volbě volitelů, při které se Mladočestí a voličové katolictví spojili a pak většinou 60 hlasů vyhráli, napláni socialisté křesčovitě veškeré své síly, aby své volitele posadili, ale sbiti je do modra. Za tou příčinou vyráželi dveře na radnici a ohrožení měli opravdivý strach. Řiditel spořitelny p. Císař, jak v pondělí večer vypověděl, byl se svými domácími ve smrtelném strachu připraven na to nejhorší, a když se na jeho dveře dobývali, vzal revolver a chtěl hájiti svůj rodinný krb a byl prý hotov i umřít. Tak ale to sic nedopadlo, ale ránu do hlavy dostal přece. A co ubohý p. Švorčík, strážník Umlauf a ti jiní! Obyvatelé červenokosteleckí udržování byli mnoho hodin v největším strachu. V pondělí ootli se socialističtí výtránici před čtyřlíceným senátem krajského soudu v Králově Hradci. Soudu předsedal p. rada zemského soudu Štolla, votanty byli páni radové Isakovič, Rottar a Devorecký, náhradním soudcem byli soudní sekretář p. Feigl, zapisovatelem p. Zyk. Žaloba hájil substitut státního návladnictví p. dr. Hubáček, 18 obžalovaných hájil p. dr. Koerner advokát z Prahy, ostatní hájil p. dr. Fischer advokát v Hradci Králi.

Přelíčení zahájeno v pondělí o 9 hodině. O půl 11 hod. skončeno bylo čtení žaloby, která obsahuje 60 stran a s ní hlavní obsah podáváme.

C. k. státní zasedání v Hradci Králové šaluje na

1. Frant. Botka, 26 roků starého, ve Lhotě Řetězové rozeného, svobodného kočho v Č. Kostelci pro sločin loupeže těžkým tříletým šalásem již trestaného,

2. Aleise Cikánka, 21 roků starého ve Velké Meziříčí rozeného, ženatého otce dvou dětí, hostinského v Č. Kostelci,

3. Antonina Dítěte, 40 roků starého, ve Vel. Dřevíči rozeného, ženatého otce 6 dětí, továrního dělníka v Červ. Kostelci,

4. M. Dytrychoven, 17 roků starou v Červeném Kostelci rozenou svobodnou tovární dělnici v Červeném Kostelci,

5. Čenka Destála, 24 roků starého, v Horním Kostelci rozeného ženatého otce 1 dítěte, továrního dělníka v Červeném Kostelci,

6. Jana Douška, 22 roků starého v Stružnici rozeného, ženatého otce 3 dětí, továrního dělníka v Červ. Kostelci,

7. Fr. Draboně, 23 roků starého, ve Dřevíčku rozeného, svobodného dělníka v Červ. Kostelci,

8. Ant. Kajklíčka, 23 roků starého ve Lhotě pod Kostelcem rozeného, svobodného tkalce v Červeném Kostelci,

9. Jos. Kajklíčka, 54 roků starého v Horních Rybníčkách rozeného vdovce bez nesaopatřených dětí, tkalce v Červ. Kostelci pro přestupek krádeže třídním vězením trestaného,

10. Josefa Kajklíčkoveu, 19 roků starou ve Lhotě za Kostelcem rozenou, svobodnou tovární dělnici v Červ. Kostelci,

11. Jos. Kherka, 22letého svobodného dělníka v Červ. Kostelci,

12. Jos. Kočího, 28 roků starého v Skrejšově rozeného ženatého otce 1 dítěte, továrního dělníka v Červ. Kostelci,

13. Frant. Kečevou roz. Šulítkovou, 29 roků starou, ve Lhotě u Kostelce rozenou vdanou matku 1 dítěte, tovární dělnici v Červ. Kostelci,

14. Jos. Keváše, 20 roků starého v Dlouhé Třebové rozeného, svobodného, továrního dělníka v Červ. Kostelci v Kaprové ulici č. 11.,

15. M. Kuřákovou po rodu Turkovou, 28 r. starou vdanou matku dvou dětí, tovární dělnici v Červeném Kostelci,

16. Frant. Linhartu, 41 roků starého v Červ. Kostelci rozeného svobodného obuvníka v Č. Kostelci,

17. Vend. Lokvence, 22 roků starého v Hor. Kostelci rozeného svobodného tkalce v Hor. Kostelci,

18. Jindř. Lokvence, 16 roků starého, svobodného truhlářského pomocníka tamtéž,

19. Jar. Mařika, 19 roků starého, svobodného tov. dělníka v Červ. Kostelci v Kaprové ul. č. 11 v Dol. Libchavě narozeného,

20. Jana Mrštínu, 23 roků starého ženatého v Jezbicih narozeného, otce 6 dětí, tkalce v Červ. Kostelci pro přestupek proti bezpečnosti těla peněžitou pokutou trestaného,

21. Annu Nemejloven, 20 roků starou, v Hor. Kostelci rozenou, svobodnou tovární dělnici v Červeném Kostelci,

22. Josefa Oždiana, 22letého ženatého dělníka v Červ. Kostelci pro přestupek dle §. 516 pokutou 10 sl. již trestaného,

23. Josefa Pavláka, 19letého svobodného tkalce v Červ. Kostelci ve Řtyni rozeného,

24. Josefa Pícheu, 20letého ženatého továrního dělníka z Chrásti t. č. v Červ. Kostelci,

25. Frant. Pilcoveu, 18letou svobodnou dělnici v Červ. Kostelci,

26. Václava Puše z Kocířova, 17letého tov. dělníka v Červ. Kostelci pro §. 411 již týdnem vězením trestaného,

27. Vil. Puše z Kocířova, ženat. tov. dělníka v Červ. Kostelci, 20letého otce dvou dětí,

28. Jana Rippla, 24letého tov. dělníka ze Svitav, pro sločin krádeže dvouměsíčním těžkým šalásem trestaného dělníka v Červ. Kostelci,

29. Jana Rubáčka ze Řtyně, 22letého tov. dělníka v Červ. Kostelci,

30. Josefa Skalického, 21letého tov. dělníka v Červ. Kostelci ve Výprachticích rozeného,

31. Josefa Slazáka, 24 roků starého ve Lhotě u Janákovna rozeného, svobodného továrního tkalce v Červ. Kostelci, pro přestupek §. 14. a 19. zák. se

dne 15. listopadu 1897 č. 185 z. n. sedmidenním všemím tiskem anebo,

22. Frant. Sokolář, 30 roků starého v Hor. Kostelci roseného, šenatého, bendového továrního dělníka v Červ. Kostelci,

23. Veroniku Sedou, po ředu Chovanovou 48 letou vdovou s muštem nejdříve tovární dělnici v Červeném Kostelci,

24. Ant. Tumu, 32letého starého, v Hor. Kostelci roseného, svobodného továrního tkalce v Červ. Kostelci,

25. Ant. Vemáčka, 30 roků starého továrního dělníka v Červ. Kostelci,

26. Frant. Výtvara, 48let. ve Zboží roseného šenatého továrního dělníka v Červeném Kostelci, že výše jmenovaní vyjímaje Marii Dittrichovou, Frant. Pilcovou, Vendelína a Jindřicha Lokvencu při shlasování dne 26. února 1897 odpoledne před radnicí v Č. Kostelci za příčinou usáší volby volitelů Hrádkého poslance v V. kurii se stavěm neuposlechli měšťanosty Theod. Kejslara ani c. k. četnického strážníka Jos. Nečáka, tudíž ani úředníka ani strážce, když tito lidu kázali, aby se rozešli, čímž spáchali předem proti veřejnému pokoji a řádu v § 283 tr. z. nasazení, ohledně Frant. Drabů a Josefa Skalického vzpírajíce se takto strážní do vědy se dali, dle § 284 tr. z., ohledně pak všech ostatních obviněných dle § 283 tr. z. trestný,

b) že Jan Doubek a Jan Byppl téhož dne a při téže příležitosti veřejně a před více lidmi městské radě v Červ. Kostelci, tudíž veřejnému úřadu nadávali, čímž spáchali přestupek proti bezpečnosti etí v § 496. tr. z. a v čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862. č. 8 z. r. z. roku 1863 nasazení a dle § 496 tr. z. trestný,

c) že Fr. Bořek, Ant. Dítě, Č. Dostál, J. Doubek, Fr. Drabů, A. Kejkliček, J. Kejkliček, Josefa Kejkličkovu, Josef Kovář, Jar. Mařík, J. Mrština, J. Ošdán, J. Pavlíček, J. Pícha, Vinc. Puš, J. Rippel, J. Rabáček, J. Skalický, J. Slezák, A. Tuma a A. Vemáčka téhož dne a při téže příležitosti a pomínoce vrchnosti společně, tudíž a více lidmi sebranými vtrhli do radnice v Červ. Kostelci a tam na lidech domácních a jich statku násilí vykonali, čímž se dopustili zločinu veřejného násilí v § 83. tr. z. nasazení a dle § 84. výše sazby tr. z. trestného,

d) že Marie Dittrichová, Jos. Kejkličková, Jos. Knorke, Vendelín Lokvenc, Jindř. Lokvenc, Jos. Pavlíček a Fr. Pilcová dne 26. února 1897 veče v Č. Kostelci sami a prostředkem jiných měšťanosty Kejslarovi a učitel Dobšovi a Romanu Foglarovi tím, že se sástupem lidí okna měšťanosty a učitel Dobšovi vytloukavši a na Romanu Foglara ve svůj byt usavěného se dobývajícím táhli, ubližením na těle a na majetnosti takovým způsobem hrozili, že se jim může o tom, komuž hrozeno bylo, hledie na okolnosti a osobní povahu jeho a na důležitost toho záležu kterýmž bylo vyhodnocováno, vzbuditi důvodné obávání v tom úmyslu, aby osoby tyto uvedli se ve strach a nepokoj, čímž spáchali zločin veřejného násilí v § 99 tr. z. nasazení a dle § 100 tr. z. trestný,

e) že Marie Dittrichová téhož dne večer před více lidmi v Červ. Kostelci tím, že vytlačení okna u měšťanosty Kejslara a učitele Dobše, téhož dne rozuzlením lidem se stavěm se smála a škála, že se to vydařilo, v zákonech zapovězené činy vychvalovala, čímž se dopustila přetinu a pokoji dle § 205 tr. z. jená se trestu dle téhož článku.

V důvodech obžaloby se praví: dne 26. února 1897 odbývána byla v Červ. Kostelci usáší volba volitelů Hrádkého poslance V. kurie odpoledne. Volební sání se nalezala v příměsí radnice na náměstí. Volební komisařem byl od okres. hejtmantství novoměstského ustaveno řídící učitel Jan Dobš a Červeného Kostelce, předsedou byl po zákóně k tomu povolany starosta města Theodor Kejslar, členy Adolf Švorčík a Bedřich Malý, obchodník v Červeném Kostelci. Zapisovateli byli městský tajemník Josef Kosák a správce městské spořitelny Jan Císař. Při volbě té stály proti sobě dvě politické strany přikře naproti a sice strana měšťanská-mladoběská a strana sociální demokratická.

Strana dělnická nebyla ve volební komisi zastoupena a řádala proto, aby měla na volbu a skrutiniam jistý dohled. Předseda komise starosta Kejslar přání tomuto vyhověl a řádál, aby dělnictvo si svoilo několik svých důvěrníků; zvoleni: Ladislav Prosz, předseda politického dělnického spolku Havlíček v Č. Kostelci, Fr. Linhart, Josef Pícha, Josef Lukš, Jan Rippel, Fr. Sokolář a Fr. Výtvar.

O 4. hodině počalo skrutiniam se přítomností volební komise a smášených dělnických důvěrníků. Při rozuzlování listků se ukázalo stejné, že měšťanská strana většinou asi 60 hlasů vítězila.

Důvěrníci dělnictva na to odešli a výsledek volby venku na náměstí stojícím oznámili. Mnozí těmito byli též Josef Knorke a František Vytvar. Tento poslal onoho do továrny firmy Abeles & comp. v Červ. Kostelci, ježtžto dělnictvo hlavně socialistické demokratické strany v Kostelci tvoří, by tam dělnictvo výsledek volby sdělil. Ten tak učinil a tu se počalo dělnictvo s továrnou hroutit na náměstí porykaje volební komisi, městské radě a měšťanské straně vůbec nadávaje „slodějí“, „pakáři“, vy lampové, vy jete nám okradli V. kurii atd. Starosta Th. Kejslar byl četnickým strážníkem Josefem Nečákem na sástup upozorněn, vyšel s radnicí, napomenul lid k tichosti a vysvětloval mu, opravné prostředky proti volbě zákónem připustné. Sástup však začal halákat a tlačil se k radnici. Starosta jmenem zákona marně jej k rozejtí vyzval. Lid odpovéděl tvem a hrozil rukama. Četníci Nečák a Friel na to obědili vchod radnice, by do ní sástup za starostou vniknouti nemohl. Členové volební komise obávajíce se, že lid by se mohl volebních listků a spíseš zmocniti, zavřeli se na bezpečné do ohnivodoré pokladny. Sástup zatím stále rostl a s křikem do radnice vniknouti chtěl. Členové volební komise po čtvrt hodinám trápěm čekání ve volební sání dostali strach a proto starosta Kejslar, učitel Dobš a B. Malý sadním vchodem se dvora do Kaprové ulice uprchli. Kosák a Císař odešli do svých v prvním poschodí se nalezajících soukromých bytů. Jan Adolf Švorčík s městským strážníkem Umlaufem se sdělili tím, že dvře se sání radnice do volební

místnosti vedoucí obědli zmanžementi. Zatím četníci bránili vchod do radnice, vybírali lid jmenem zákona k rozejtí se. Nikdo neposlechl, naopak dělník Bořek, muž silné a vysoké postavy vyrazil drabou pelovicí dvře radnice, tlačil se lid vtrhl do chodby, satlali oba četníky do vnitra radnice, takže četníci nemohli další odpor klásti. V sástupu křičeli: „Jen na ná, na bandu lupičkou, okradli nás o V. kurii, se ná na sloděje, okradli nás, rozpářejte jim břícha, podejte je sem, vy okradlové, vy slodějové, vy jete nás okradli o poslední kosi, my vás rozpářejme, se přivedou komisi, starostovi se má hlava rozpoltit“ a podobně. V čelo sástupu stáli: F. Bořek, A. Dítě, Č. Dostál, J. Doubek, F. Drabů, A. Kejkliček, J. Kejkliček, Jos. Kejkličková, J. Kovář, J. Mařík, J. Pícha, V. Puš, J. Rippel, J. Rabáček, J. Skalický, J. Slezák, F. Sokolář, A. Tuma a A. Vemáčka. Ti satlali četníky na dvře a oklopili Švorčíka a Umlaufa.

Osoby ty jednaly v oboplném souhlasu, slodějí je tudíž se sástup sebraných více lidí, stajným svým úmyslem jeden celek tvořících povážovati, který do ústho domu vtrhl, aby tam násilí vykonal na osobách, které ochranu a pokoj doma toho poskytovaly, tudíž na lidech domácních.

Umlaufovi se podařilo vyprostiti a do 1. poschodí ke Kosákům utéci, avšak Švorčík, člen volební komise sadřeli, kopali, nadávali mu, hrozili rozpářením břícha a řádali se vydání volebních listků. Švorčík trnul strachy, myslil, že ho zabijou, ale podařilo se mu ke Kosákům rovněž uniknouti, když Lad. Prosz chlácholil lid, že Švorčík se nic nemůže.

Fr. Bořek, J. Kejkliček, Josefa Kejkličkovu, J. Pavlíček a jiní běželi se Švorčíkem do 1. poschodí, zaklepali na byt Kosáků, ale manželce Kosákové nechtěli se jmenovat, nýbrž kopali do dvře, křičeli „policejst musí doš, musí na kůl“ a hleděli násilně do bytu se dostat. Policejst Umlauf se strachu od dvře utekl a schoval se, Švorčík se ukrýl do šatníku. Socialistům se nepodařilo dvře vypáčit a proto aspoň kluku od dvře vtrhli. I se púdě hledali členy komise a pak usilovali vniknout do bytu zapisovatele volební komise a správce spořitelny Císaře. Křičeli: „Přineste sekeru, rozbijeme to!“ a mlátili do dvře zmanžementy, až se tyto rozešly.

Do p.koje Císařova vrasili Bořek, J. Kejkliček, Pavlíček a Kejkličková a na chodbě se tlačila celá řada vteřelců. Císař se ptali, kde jsou členové komise a policejst Umlauf. Bořek a Pavlíček prošli byt Císařův, který vyšel do chodby, dostal ránu do hlavy, takže hned zase do svého bytu utekl. Lid se snažil dostat též do kuchyně Císařovy, ale nenašel na radnici, halákal pak na náměstí a po 6 hodině odebral se do hostince u města Prahy. — Na radnici pak dvře do bytu a kuchyně Císařova a na půdu vedoucí byly násilně vyrazeny a panty přerazeny, že tedy rozuzlením socialisté do všech místností násilně se odebrali a neb tak učiniti se snažili a tím se hromadně dopustili zločinu veřejného násilí dle § 83. tr. z.

Rozuzlený lid ve vyhrázkách pokračoval, neboť o 8. hodině večer vyšel s hostince „u města Prahy“ a pokřikem: „Podme se pánům poděkovat“, nadával starostovi, členům volební komise a vůbec měšťanům, takže v městě povstalo všeobecné zděšení, měšťané uzavírali kramy, evěila zbraně, okna koberci uopěvali a strachy se třáeli.

Sástup odebral se především před dům starosty Kejslara, křičel „slodějí“ a pak hodil dva kusy ledu do pokoje, načel táhnu sástup před byt řídícího učitele Dobše, který v téže ulici, avšak uplně o samotě pobíhá leze bydlí, ve vile u prostřed zahrady se všech stran drátěným vysokým plotem v kamenných pilířích zazamčeným plotem ohrázený. Dobš alyšel křik, uprchl s kuchyně s nájemníkem Žochem do prvního poschodí, obával se týráti. Ježtž na chodbě alyšel bouchání na dvře a řinčení okna. To trvalo asi 5 minuty, načel se lid vndálil opěť k bytu starosty a počal mu ledovými hroudami okna vytloukati, křiče: zabte ho a jiné vyhráčky. Doba a slatka starosty trnuly strachy, neboť lid po čtvrt hodiný nadával a kusy ledu do okna hádal, takže 9 velkých tabalí reabil a starostovi tím 48 ml. škody spásohil. O ta škodu se lida méně jednalo, ale šlo mu více o to, aby nepokoj a postřach spásohil a ohrožením měšťanů Kejslarově, Dobš, Švorčík, Fiedler, Pittinac, Vacak, Halka, Hurdálek, Foglar, Adámek atd. toho nejhoršího se obávali.

Teprve, když Antonín Kolisko N. C. 180. trabač haněl na ten západ přišel a na poplach třebliti se jal, sástup se od domu starosty rozešel, na náměstí ježtž Hurdáčkovi a jiným hrozil o kol 9. hodiny dům Romana Foglara ohrozil, který alyšel dvě rány jako s bambítky a bušením cihlami do dvře. Kejkličkově hrozila: Sledujme ho, nebyli jsme sledováni, je to pakáři chudá Foglar i jeho rodina trnuli v velikém strachu.

Proti Bořkovi šalovanému pro § 283 svédčli hlavně p. Švorčík, Nečák, Friel, Sr. Halka, Umlauf, Hájek, J. Kejslar; proti Bořkovi, J. Kejkličkovi, Josefu Kejkličkově a Pavlíčkovi svédčli opěť Jan Císař, Marie Císařova, Marie Hanušova, Josef Kosák a Marie Kosáková.

Proti hestitakému Cikánkovi, socialistickému předákoví, vypovédli J. Pittinac, Hurdálek, Hurdálek a V. Kejslar a vysvětlili s jich výpovědí, že se dopustil přetinu alykání dle § 283 tr. z.

Antonín Dítě byl jeden z prvních před radnicí, opěť potvrdil Dobš, Nečák, Josef Umlauf. Šalován je pro § 283.

Marie Dittrichová sama se domává, že při hravých spolupůsobila, chlábila prý se a radovala, že se to vydařilo a že u starosty a řídícího učitele okna vytloukli. Manželům Jirákovým mimoto prý řekla, že se nikdo neopovázá jejich spolku něco říci a kdyby něco řekl, že bude mít okna vytlačena a že není jist životem. Zálovná je pro sástin dle § 99. 100 a 205.

Proti Čenkově Dostálkovi svédčli Nečák, že byl mezi prvními a že křičel v realicném sástupu „podejte je sem“ — totis ty členy komise. § 283.

Taktis volal Jan Doubek, který mimo to hrozil: na ná slodějové, okradli nás, rozpářejte jim břícha, ti pánt nejsou řádni Četi, te jsou nadati holubi, všecy je rostíčkáme. § 283, 83.

František Drabů a četníky a policejsta nejvíce dorádal. § 283, 284, 83. Stejně si počínal

Josef Kejkliček, který křičel vedle stádných nádek „jen tam na ná, se sem dají cedulky“. Stejně si počínal Antonín Kejkliček. Doba Josefa Kejklička, hrozila rukama starostovi, vyplasovala jasyk, nadávala pakáři, slodějové, strážka sobě nejhorší pánka, neb i strážníka řádala, aby jim ta komisi přivedl. Též při vypáčení dvře u Císařových hlavě úst mla. Její mistr Augustin Štroubel šel ji jako hubaton šenatím. § 83, 283.

Josef Knorke, 32letý nemá volebního práva, ale k vůli ní ani do práce nešel, a pro dělníky po volbě do továrny běžel, oznamuje, že to špatné dopadlo. Na Františka Kejslara křičel: „Hurá na toho špiela!“ U Dobšů vybíral lid, aby táh se Foglara a dobýval se pak do jeho bytu. § 283, 99. 100. Manželé Kočovi se před radnicí rovněž vysnamovali. (Josef Kovář vnikl do radnice, křičel, že je starosta špiel a že by mu patřilo, dáti mu přes hubu. § 283, 83.) Marie Kutáková volala na lid, když četník a starosta vybírali jej rozejtí: „Nověte mu, on nás vždycky tak uchlácholí jako při všech stávkách, které jsme měli a pak jeme s toho nic nemlí.“ § 283. Frant. Linhart prý rovněž neuposlechl a nerozešel se. § 183.) Vendelín a Jindřich Lokvenc § 99. 100.) účastníci prýje výtržnosti před byty starosty Kejslara a p. Dobše. Jaroslav Mařík vyhodoval s Kovářem Hejnovi a starostovi a nerozešli se. § 83, 183.)

Jan Mrština poněkud podnapilý volal před radnicí: „Jen na ná, na bandu, lupiče, na sloděje, rozpářejte jim břícha, okradli nás o V. kurii“. § 283, 83. Anna Nemejtova byla v prvních řadách před radnicí, nadávala a vyplasovala jasyk. § 283.) Josef Ošdán a chytil ubohého Švorčíka na chodbě za ramena a hrozil mu rukama i slovy: „Ten vás kluk, ten roznášel volební listky, vy slodějové, okradlové, ochlastové, vy jete nás okradli o pátku kurii, o poslední kosi, my vás rozpářejme!“ Četník Nečák alyšel ho též volat: „Poďte, poďte, tady musí někde být, se nám dají cedulky, kam by se poděli. Žena ho musila večer zavřít, aby se dalších výtržností nedopustil.“ § 83, 283.)

Josef Dlouhý, 19 letý mladík domává, že při všem byl, ale nic prý nedělal. Císařová prý ho po jejím bytu „za ruku“ vodila. Svědci potvrdili, že tam hrozivě hledal volební komisi (§ 100., 283., 83.). Jan Pícha tvrdil, že ho do radnice volali jako důvěrníka § 283., 83., 84.) Františka Pilcovu páhala také měšťanům nabádat strach (§ 99., 283.) Václav Puš vyhrožoval prý rukama (§ 83., 84. a 283.). Vilém Puš se nerozešel (§ 283.). Jan Rippel prý šel do radnice jako důvěrník k vůli zabezpečení listků. Svědci ale potvrdili, že před radnicí kloboukem na lid křval, pak v chodbě na Švorčíka se hnál a volal na něj, aby svolal tu městskou radu, pakáři. Po výstupu v radnici ovšem lid chlácholil. § 283., 496., 83. a 84.) Jan Rabáček prý byl do radnice vřáčen, ale v továrně se ptímal, že on Švorčíka uhodil a proto je pro § 283. i § 82., 84.) šalován. Josef Skalický počínal prý si velice zvrhivě a volal: „Poďte jen tam, se nám dají listky“ — ovšem je oběd vyvinit násilím (§ 283., 284., 83.) Josef Slezák vnikl se do prvních poschodí na radnici (§ 283, 83.) Fr. Sokolář šel prý na radnici jako důvěrník, kdeš viděl starostu a řídícího Dobše křičet (§ 83., 283.) Veronika Šedá vystupovala v prvních řadách před radnicí (§ 283.) Ant. Tuma hrozil prý na chodbě Švorčíkovi: „Počkej ty sakramenaky, jak já ti dám, to se ti neodpustí“. Jan Proszovi děkuje pan Švorčík, že ježtž více stýčen nebyl. § 283., 83.) Ant. Vemáčka také se do toho při hledání volební komise vmočil nepovolně. Fr. Vytvar důvěrník socialistů křičel v první řadě na starosta: „Vy jete nás okradli o V. kurii, hanba městské radě“. Komák te alyšel (§ 283.)

Jako svědci byli bezvýznamně předvoláni: starosta Th. Kejslar, řídící Jan Dobš, obchodník Ad. Švorčík, stavitel J. Pittinac, m. tajemník J. Kosák, správce spořitelny Jan Císař, strážník J. Nečák, svédčí J. Friel, slatka M. Hanušová, obchodník B. Malý, Božena Pavlová dělnice, řemenář Fr. Hálak, barvíř A. Hejna, tkadlec J. Jirák, lékárník J. Korčina, obchodník Hurdálek, strážník J. Umlauf, Roman Foglar obchodník, Alois Fiedlerová, řemeník D. Romaník, Františka Kejslarová, obchodník L. Prausa, slatka Fr. Lokvencová, listonoš Ed. Kroužek, holíč K. Hájek, řemeník J. Kejslar, pekař Ed. Hanuš, barvíř J. Hejslar, řemeník Fr. Kejslar, řádka Císařova, Al. Foglarova, příručí G. Fogar, řemeník Fr. Hálak, policejst komisař Fr. Štrihovka, truhlář Jindř. Kalina.

Běle byli voláni: Otto Fiedler, obch. cestující Fr. Astr obch. N. Kejslar, soukromník J. Kejslar, řadka A. Vacak, učitel Fr. Zoček, hostinský Hřtelav Kejslar, živnostník Fr. Netval, zahradař Č. Bartoš, cukrář J. Vlček, pakáři Jos. Švorčík, právník Burdych, Radolína Kejslarová, V. Kejslar hestitaký, Emilie Buchardová, truhlář Flor. Ludvík, obchodník Jan Škoda, holíč A. Sedláček, Augustin Štroubel, A. Ježbera, skladník J. Vlček, tkadlec A. Kolisko, obch. A. Kulda, Anna Dráčeň, hospodyně u Dobše, Fr. Hejnová, A. Kamáková, Flora Kleinbergrová, obch. knihvedoucí, Fr. Ošdánová, Jos. Katík, tov. mistr, obch. Drtina, obch. B. Adámek, Berta Schmeisová, Marie Turová slatka u starosty.

Přítomní měli průběh volby zajímavý. Vádcové obžalovaných měli patrně nastudované řeči, které chtěli před soudem odříkati, aby jich pak v socialistických časopisech k agitacím účelům vyndiktovati mohli. Předseda soudního dvora, pan rada zemského soudu Stolla, obžetně, sám a přehledně líčil Hálil, nepřipustil ničeho k řeči, co se přímo nevztahovalo k obžalobě. Obžalovaným a svědkům odechylek nedovořoval, poněvadž soud má rozhodovati jen o tom, zda-li se žalovaný dopustili zločinu a přestupku za vian jím kládaného šli nic. Pan předseda upozornil každého žalovaného, co se mu za vian klade, vyzval ho, se hájit, a proti tvrzení těch kterých svědků aby postavil tvrzení své. Přehledným a přezným tímto řízením přelíceni stále se možným, že toto skončí na tři dny, až jinak týden i déle trvati mohlo. Žalování i svědci byli tomu zajisté povděční a mnohý z nich s toho vřval. Státní návladní p. dr. Rabáček v průběhu líčení vřal žalobu spěť proti bratřím Lokvencům a Krejčově. Obžalobu odůvodnil stručně ale velmi

vím. Pan dr. Koerner mluvil pěkně a šalovaným
metodou. Také p. dr. Finster se v obhajovací řeči
mohl. Ve středu o 6. hodině večerní promluvil byl ro-
sudat jmenem Jeho Veličanstva císaře. Z původně 36
obžalovaných odsouzeno bylo jen 18 a sice: Boček na
18 měsíců tiského žaláře 15 posty zastřeného, Josefa
Kojlíčková na 12 měsíců tiského žaláře s 15 posty,
její otec a bratr na 6 měsíců tiského žaláře (první
dostal k tomu 4, druhý 12 postů), Josef Ošlha na 6 mē-
síců tiského žaláře, 15 posty zastřeného. Ostatní,
kteří byli více svedeni a anešení okamžitým rozčíle-
ním a prudkým pohnutím mysle, odnesli to věsním
a sice odsouzena: Veronika Sedlá na 1 měsíc tiského
vězení; 7 dnů lehkého vězení dvěma posty zastřeného
dostali: Al. Cikánek, Jan Doubek, Jan Mrština; 3 dny
vězení a 1 půt dostala Marie Kutíková; 10 dnů jed-
noduchého vězení dostal Fr. Drahoš a 5 dnů Jan Bipp.
Polohující okolnosti mnohým prospěly; jesti výměra
trestu na přestupky šalované 1—6 měsíců, na sločiny
1—6 roků. Obžalovaní po vyslechnutí rozsudku si ve-
líce oddechli; myslili, že to pro ně dopadne dobře.
Václav výtržník František Boček prohlášen haed za
zatčena a odvezen do žaláře; ostatní odsouzení pu-
štěni zatím na svobodu. 20 obžalovaných odneslo své
poblouzení pouhým strachem. Mnohé proti nim se vy-
světilo, mnohé zapomeno.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 18. listopadu 1897. 1 hl.
pšenice 7.95 až 10.0, žito 6.70 až 7.00, ječmene,
4.90 až 5.20, oves 3.80 až 3.85, proso 4.00,
8.10, vřes 5.10 až 5.00, brách 7.30 až 10.60
česba 14.50 až 15.0, jáhly 9.00 až 15.50, kroupy
— až 22.—, brambory 1.15 až 1.80.

V Králové Dvoře n. L. dne 18. listopadu 1897
pšenice 0.00 6.00, žito 6.20 6.70, ječmen 0.00 0.00
oves 2.80 3.05, brách 8.— 9.—, česba —00 —
vřes 6.70 7.20, jáhly 8.—, 15.50 kroupy 8.— 12.—,
brambory 2.10 2.20, vejce (kopa) 2.00 2.—, maslo 1.00
1.06, tvaroh 14 kr., maso hovězí 64 kr., maso telci
66 kr., maso vepřové 72 kr., maso skopové 60, sase
3.00 sláma 2. 0. oves 7.70 7.80.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík,
umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.

Dřiny: Bubna 612. — Sklad Eliššina tř. 24.

Ve Vašem závodě vyhotovená socha Těla Páně
pro Boží hrob na Kalvárii, v životní velikosti líbí se vše-
obecně i nám, kteří radili, aby objednána byla v Ty-
rolích. Jsem tomu velice rád, že k mé spokojenosti tak
shledně vypadla i také s té příčiny, že naše domácí umění
má se zahraničním závodem a nám není třeba pro ta-
kové umění za hranice českomoravské chodit.

Se zvláštní úctou

P. František Polman,
čestný arciděkan na odpočinku.
V Praze, dne 2. ledna 1898. (110)

Jesle chrámové se dřeva řezané polychro-
mované,

Boží hroby se nádobami kostelními sochami

Křížové cesty v reliéfu řezané neb lité. Sochy
„Vzkříšení“, sochy, oltáře a
veškeré kostelní nářadí doporučuje aktivní umělecký zá-
vod sochařský a řezbářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Předměstí a dlehy na Látné 612-VII. — Sklad Eliššina tř.
čís. 24. — Hastrované ceníky, nákrepy a rozpočty fra-
ky. Výhodné platební podmínky.

Inserujte ● ● ●
před Vánocemi

v nejrozhlasnějším týdeníku na
celém severovýchodě v „Obnově“, kde do-
chází

! jistý úspěch !

Inserty upravují se vkusně a vý-
hodně umisťují!

Ceny mírné!

„V Červeném domě“.

K. HERINK

v Praze,
Malá Karlova ulice
číslo 147-I.,
doporučuje

za ceny tovární:

České kozičky.

Angrové kůže.

Lambreky

k okna.

Řada řádků k. porcové osky! Udání
jakosti: ucn. (21) kážky a nábytek

Novinka!
Praktické
rychlopráci stroje
se ždímadlem
ra nejvíce výhodně vzhledem k úspore času, my-
dla a k docelení čistého prádla, aniž by tím prá-
dlo trpělo, shotovuje strojnická dílna
J. Bucka ve Smidarech,
kde možno též veškeré hospodářské stroje nej-
novější soustavy důkladně shotovové za ceny
levné obdrti.
Upozorňuji na zdokonalené nejnovější řezací
stroje excentrické a mlátičí stroje s kulíkovými
ložisky. Práci stroje má též na skladě p. Karel
Dušek, na sv. Janském nám. v Hradci Králové
a p. Kolář, hotelier v Bělehradě.

Větší zásoba
jetelového sena
je na prodej (332)
na faře v Jáseně u Josefova.

Malíř a pozlaccovač
J. BARTA,
V RYCHNOVÉ N. KN.
Havlíčková ulice č. 197.
doporučuje se P. T. kněžstva a patro-
nětám úřadům
ku pozlaccování oltářů, náhrobků
a veškerých potřeb kostelních.
Mimo to přijímá a vkusně provede
malby ohrámků.
Vzorky předloží se na požádání.
Veškeré zakázky vyřizují se vkusně tr-
vale a levně. (13)

Velká úspora topiva.
Ku dveřím a oknům
dodává dle barvy náttř
nejlepší ncpávky
Frant. Knepr,
sklad a výroba nábytku v Hradci Kr.
Malé náměstí.

čestný nádh: Kotva.
LINIMENT. CAPSICI COMP.
z Richtrovy lékárny v Praze
uznává se za výborné, bolestí stěhující náttř; jest
na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 sl.
Všeobecně oblibený teste
domácí prostředek
Mádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou
známkou „Kotva“ z Richtrovy lékárny.
Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto
ochrannou známkou za původní přípravku.
Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

L. ročník vyšel v 35 000 výtiscích.
„Časových Úvah“ ročník II. přináší
v prvním svém čísle výbornou řadu
„O školské otázce“
kterou promluvil J. M. vdp. biskup
Edvard Brynych
o katolickém sjezdu v Hradci Králové.
Cena 4 kr. Při větších objednávkách 60 proc. slev.

Tovární sklad obuvi
firmy Al. J. Nejedlý v Kuklenách nachází se
v Hradci Králové
u pana A. Dvořáka
v domě č. 164 na náměstí, vedle c. k. soudu
kde lze dostati řádně a solidně pracovanou
obuv z nejlepšího materiálu, od nejjednoduš-
šího až do nejjemnějšího a elegantního
provedení.
Výhodná koupě
pro každého.
Veškerá obuv shotovena jest s kůží vy-
robené ve vlastní parostrojní koželužně a
máme tedy za solidní materiál ručiti. 129

Dobrý domácí prostředek. Mezi domácími léky
jichž užívá se jako bolesti utišujícího a roztahujícího na-
tírání při nastuzení a pod., zaujímá *Liniment. Capsici*
comp. z laboratoře Richtrovy lékárny v Praze první místo.
Cena jest levná, láhev po 40 kr., 70 kr. a 1 sl. a každou
láhev poznati lze po známé červené kotvě.

JAN HORÁK
soukeník
V RYCHNOVÉ N. KN.
nabízí na dobu podzimní
čistě vlněné látky
vlastní výroby.
Račteš učiniti jen malou objednávku na
skoušku!
Vzorky na požádání zašlu franko.
Děkuje všem svým milým velelústojným a
veletěným zákazníkům za vzácnou přízeň, pro-
sím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sli-
buj vždy vzornou, poctivou obsluhu. (16)

Vývoz do všech zemí!
Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891. Zlatá medaile
Na zemské hosp. přhm. výstavě bulharské v Plovdivu 1893
nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodář-
sko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové
1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medaile s korunou. Na
Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. 1. cena.
Čestný diplom N. V. Č.

Česká, na četných výstavách prvními cenami poctěná
továrna na piana, pianina harmonia a varhany

AL. HUGO LHOTA

V Hradci Králové

Filialní sklady: ve Vídni, III.
Salesianergasse 31. v Brně,
Orlovská ulice č. 7., v Praze:
Král. Vinohrady, Karlova
tř. č. 8.

odporoučí českému hudeb-
nímu obecnstvu svá nejlépe
osvědčená

piana, pianina

s anglickou repetiční i oby-
čejnou vídeňskou mechanikou
nového smáčn šikovného
provedení

a harmonia

evropské a americké soustavy
všech rozměrů v cenách, při
ladné sevní úpravě, zaručené
trvanlivosti a vyrovnané uhlazené i vydatné vyznění

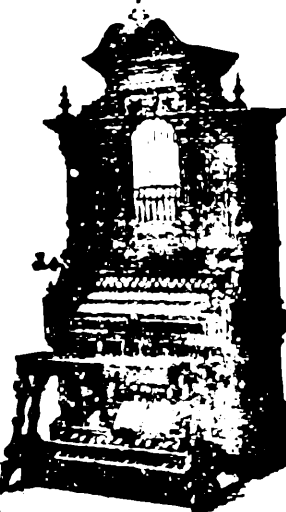
neobvykle levných.

Těm, kteří se chtějí seznámit s
Obrázkové ceníky na požádání zdarma a franko.

Záruka pětiletá.

Vývoz do všech zemí!

K příští stavební saisoně
doporučuje
lesní inspekce v Týništi z vlastních lomů
v Dřeznách blízko Vojenice
kamenné desky
římsové, chodníkové a schodové.
Upozorňujeme zejména na zvláštnost
v plotnách kanálových.
Blíží správy obdrží se
* v hotelu „Adalbertinum“. *
Objednávky přijímá a dotazy zodpoví
lesní správa v Týništi n. O.

Železné

mříže, okna, okenice, dveře, vrata, ploty

konstrukce, vazby a mosty nejlevněji provádí

A. Rainberga,

veřejná zámečnická v Pardubicích.

88 Rozpočty a ceníky zdarma a franko.

Pravý nezkažený včelí med

čistí krev naší, podporuje pravidelné trávení a sílí naše tělo. Zvláště se hodí dětem chudokrevným, bledým, lidem slabého žaludku a netavujícím se. Zevrubné poučení přídáno (174) je ku každé láhvi medu.

Zaručeně čistý med lze koupiti u Antonína Šejnohy, oskříte na velké podání v Hradci Králové.

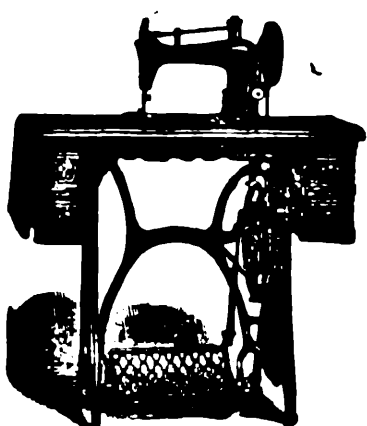
Jan Stoupa v Praze,

Václavské náměstí číslo 32.

doporučuje

záclony krajkové bílé, záclony krajkové creme, záclony krajkové barevné, záclony muselinové, záclony tylové, záclony jednoduché (story) záclony látkové, záclony marokánské, záclony žinilkové atd. v nejbohatším výběru v továrních cenách.

Illustr. ceníky zdarma a franko.

SINGEROVY

šicí stroje

pro domácí potřebu, umělé vyšívaní a průmyslové účely všeho druhu.

Přes 13 milionů

vyráběno a vyprodáno.

Singerovy šicí stroje těží se světové pověsti pro svoji výtečnou jakost a velkou vytrvanost, čímž se ode dávna výrobky Singer Co. vyznačují. Bezplatné vyučování též modernímu umělému vyšívaní.

Singer Co. ako. spol.

Jiřkova třída 370. Hradec Králové, Jiřkova třída 370.

Dřívější firma G. Neldinger.

Svoji k svému!

Koberce, záclony, hůně, přikrývky, pokrývky, žiněny a žině

prvního českého závodu

Adolfa Novotného v Týništi n. O.

jsou opravdu nejlepší.

Kdo u mne kupuje, českou věc podporuje! (i nejmenší zakázky se vděčně přijímají a co nejsolidněji vyřídí.)

Děkuvsdání.

Za příčinou našeho sňatku dostalo se nám písemně, ústně i telegraficky tolik vtělých projevů blahopřání, že nelze nám tyto každému zvlášť poděkovati a proto vzdáváme tímto

vřelý dík všem,

kdo poctili nás v den sňatku jakoukoliv blahopřejnou vzpomínkou.

Zvláště pak děkujeme co nejuctivěji J. M. nejdůstojnějšímu Pánu panu E. J. N. Brynychovi, biskupu královéhradeckému, J. M. p. Mons Dr. Al. Frýdkovi, kapitulnímu děkanu a bisk. generál. vikáři, Magr. Hamplovi, papež. komoří a kancléři, vldp. Dr. Fr. Šulcovi, profesoru bohosloví, sl. Politickému družstvu tiskovému, pod ochranou sv. Jana Nep., vldp. Ant. Hrubému, fideletu bisk. knihtiskárny, P. T. řádu „Ohudých školských sester“, atd. atd.

V úctě veškeré

Jan a Pavla Slukovi,
novomanželé.

Úředně povolený

* vyprodej. *

Za příčinou nezáhlé přetvořby vyprodám větší množství

zboží soukeného

hodícího se na obleky, svrchníky, menšíkovy a šatníky pro pány, jakož i na šatky a oděvy pro dámy.

vše pod cenou kupní.

J. V. Špalek dříve J. F. Krušvic.

(320) tovární sklad sukna v Hradci Králové.

Hospodyně

se přijme ihned na službu v Olešnici a Nového Města nad Metují buď svobodná aneb bezdětná vdova, nejméně 40 roků stará, obou pletí českých mocti, zachovalá a ve vedení takové domácnosti bezúhla. Dálší dohodnouti ústně.

Ludvík Nejedlý,

dekorační malíř
v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého zpracování, restauruji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Nábytek.

Výbavy pro novosty.

Úplné zařízení do pokojů, salonů a ložnic.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

(25) v Hradci Králové

Svatojanské náměstí číslo 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelánových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.

Ceníky a nákresy na požádání frko.

V. VACEK,

závod školkářský

v Pamětníku u Chlumce n. C.

malé

pro zimní a jarní vysazování stromy o-vočné vysoké i kraky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stromy pro stromofadí, pláškata atd. Stacione sazenic v zásobě. Levné ceny - Výběr sboží - Poučný ceník zdarma.

Kočáry

nejnovější soustavy, práce solidní, ceny levné doporučuje

Čeněk Buben,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce státní, v Praze státní bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čestný diplom s právem rámcí státní medailie a korunou.

OBNOVA

Číslo 142.

V Hradci Králové, dne 26. listopadu 1897.

III. Ročník.

Zrcadlo fariseů.

Jak známo dělali se fariseové jedinými platiteli zákona Božího jinými pohrdající a chyby jim vyčítající. Na samém Kristu viděli chyby a šli až tak daleko, že mu chtěli vytýkati nestřídmost v jídle a pití, protože někdy u toho neb onoho hostem byl.

Obzvláště pokrytecky přilnili byli na pohlavní mravnost a přivedli před Krista ženu v cizoložství dopadenou. Ale pán chtěje je jetřiti psal něco prstem na zemi a páni-mravokárci čtouce — jak se domníváme — své jméno mezi cizoložkami jeden po druhém tiše se vytráceli.

Podobně to dělají páni fariseové novověci. Na katolickém duchovenstvu slídí po každém prášku, a když někde něco vyslídí, pak to s ďábelskou škodolibostí povídají celému světu. A vypadá to tak, jakoby světští liberálové a obzvláště pastoři byli jako andělé.

Neupíráme, že lpi na tom neb onom katolíku nebo i knězi poskvrna. Nepřistálil Pán církvi své — jak dobře anglický Newmann napsal, — že budou všichni členové její svatí. Naopak zřejmě řekl, že bude na poli církve pšenice i koukol — ale slíbil jí, že neporušenou dočlová až do konce světa — jeho pravdu. Právě proto, že nesdílel církev svou tak, aby byli v ní jen svatí, vzal v počet apoštolů Jidáše, vzal za apoštoly lidi s chybami a křehkostmi, jak se shledalo i na samém Petru.

To tedy je vyznání a přísada naše; myslíme, že mužné a upřímné.

Bohužel, že na našich odpůrcích této přimosti nenalezáme. Páni pastoři a jim sloužící plátky krouží očima proti porušení celibátu a sebe dělají nevinnými a čistými. Vypadá to tak, jakoby chtěli říci: Koukejte, jací hříšníci jsou ti katolíci kněží, podívejte se na ten celibát, co zavinuje nemravnosti. To my jsme na tom lépe. My žijeme ovšem v manželství, ale ostatně čistě a bezvadně.

Neradi to činíme, ale jsme konečně hlasy ze Siona a jinými pastorskými orgány a organem německé protestantky vulgo „Národními“ nazvaným nuceni i v této věci se ozvati.

Otevřeli jsme knihu dějin a našli jsme tam krásně ukazující zrcadlo pro ty fariseje naše. „Prosím páni, ráčej dál, ráčej nahlédnout, co se zde všecko spatřuje.“ Tak volával jeden majitel panorámy.

Roku 1576 vydal v Ingolstadte Sebastian Flasch, druhdy evanjelický kazatel v Mansfeldu dvadvačet důvodů, pro které on již stařec k církvi katolické přistoupil. Jedním z nich byla nemravnost pastora.

Ačkoliv — tak píše — ženy mají, nemají na nich dosti, a k ukojení nenasycitelných žádostí-

vesti dle Lutherova národu často svých služek k zlomu užívají a co ještě hanebnějšího jest, že se nestydí i manželkám jiných násilí činiti a že mezi sebou půjčování (neb směnu) žen si zavedli. Já bych se neosmělil tuto věc veřejně před nimi tvrditi a psáti, kdybych se za mé dlouholeté známosti s nimi toho a mnohého jiného jistě a často byl nedozvěděl. Jenom jednu věc chci uvést. Jistý vysoce postavený kazatel chtěl se mnou o změně našich manželek smlouvu uzavřít a pokoušel se o to, aby mne k tomu přinutil, když viděl, že se k takovému složení nijak přemluvit nedám.

Prosím páni, ráčej nahlédnout, co se zde spatřuje!

Tak vypadla ta „reforma“ — oprava — církve a spustěho prý katolického duchovenstva. Je to ta „veliká mravní očista“, kterou udělají Nár. Listy? Což divu, že za takových poměrů trident- ský sněm celibát — bezženství — kněží nezrušil. Ne — dle orgánu německé protestantky — ti vy- žili starci ale ti spustili pastoři přiměli nejlepši a osvěcené biskupy na sněmu tridentském k tomu, že nehlasovali proto, aby z ohledu na nějaká po- borlivá porušení celibátu, ženy kněžím dovolili. Právě asi takto: Užívali se prostředků, jež ná- boženství poskytuje, lze úplnou čistotu a s ní vznešenost kněžství zachovati. Bez nich budou i v manželství poboršení a hříchy cizoložné — tedy větší, než jen obyčejná nečistota svobod- ných. —

Jest pravda, že svět na svobodném knězi každou skvrnu lehceji vidí a raději hledá a že manželství pastory oproti podezřením více chrání. Ale právě proto, mělyby zanechavše takové pře- krásné zrcadlo „otců svých“ v dějinách, tím více mlčet. Kdo má maslo na hlavě, ať nechodí na slunce, dle přísloví. Když i ženatí pastoři tak blu- boko klesli, jakým právem přinášejí n. p. p. pastor Šádek v Hl. ze S. lokálky o slávě celibátu. Jeť skutečně ta sláva toho pastorského manželství ve- lice vybledlá, když se jen někdo najde, kdo pá- nům fariseům dějinné zrcadlo k nahlédnutí ukáže.

Před několika lety pustil se chocenský dvoj- ctíhodný pán v Hl. ze S. do celibátu. „Čech“ mu řekl, aby do téhle věci se nepouštěl, že prý mu řekne, koho udala katolická služka za svůdce, když se služby v jistém „reformovaném“ domě bez věnce domů přišla. Vyvítalo by z toho, kte- rak jistý reformovaný pán rozmnohuje podivným způsobem církev — katolickou. — A dvojctíhod- ný pán o celibátu více ani nemlu. Přesvědčil-li se, nebo nepřesvědčil, nevíme, ale strach nepo- chybně dostal, protože na dívku tu ubohou lehko se bylo doptati v jisté vesnici mezi Josefovem, Novým Městem a Opočnem.

Co pak se týká světských našich pánů fa-

stenci přijali nejenom židovské způsoby, ale také židovské peníze.

Takový židovský dobrodineček může býti metlou své krajiny, může ve věcech národních desetkrát zřediti národní věc, jen když hodně in- seruje, aby přešel zboží odbyl a kapsy si na- plnil, jest přítelem mnohých těch národních veli- kánů. Za odměnu pomáhají mu národní hrdinové pilným potlačováním všech zpráv, které by lidu mohly otevřít oči. Jakmile však někde se vyskytne něco o dobrém katolíku, ach, s jakou pochoutkou se na to vrhnou, jak radostně postaví se do po- sice mravně rozhořčených karatelů a ukazují, jak darební, škodliví a potupy zasluhující ti nešťastní kněží jsou. Ano, kdyby tak každý venkovský ve- lebníček poslal aspoň jednou týdně těm pánům tučný inserát, kdyby dělal komplimenty, och to by bylo chvály!

Naši patentovaní vlastenci přijali židov- ské způsoby. Dej si pozor, milý čtenáři, co ti odpoví některý syn z Irsace, budeš-li se ho ptáti na jiného jeho souvěrce, jebož snad ani nezná.

„Tuze hodný člověk“, počne se finouti proud chvály. „Má mnoho peněz, jest znám v celém kraji a nejlepší páni ho navštěvují.“

Tak je to také v našem moderním tisku. Teď, kdy duševní hrdinové a velikáni vyrůstají zázračně přes noc jako houby, není divu, že se mnozí hned neznají. Ale jako žida poznáme podle tváře, tak poznáme ty pány, kteří mají svobodo-

rišů ženatých, o tom právě katolické duchovní správy celé kroniky by sepsati mohly. Jeť nejen v Praze „moc hodných“ pánů, kteří služkám ku- puji na šaty, nýbrž i na venkově; a jistá ohavná místa čítají mezi hostmi i „ženaté“ — „moc vá- žené“ — pány.

Naším přesvědčením je: Spustlík hledá v tom útěchu, najde-li na knězi skvrnu. Odtud ta škodo- libost, odtud ten jizlivý posměch pastorských listů, mohouli vzdychati nad pádem kněze. Naším pře- svědčením dále jest, že mnozí pastoři, jsou nábo- ženští pochybovači a nepožívají pokoje duševního. A proto i jim je jakousi útěchou poskvrna lpicí na knězi. Pak je k tomu žene vůbec neuhastitelná zášť a nenávisť všeho katolického již konfirmací jim vštípená. Dále jsme přesvědčeni, že mnoho v tom ohledu rozšíří se lži a pomluvy, takžeby opravdových pánů bylo o mnoho méně. Kdyby- chom my chtěli všechny babské klepy o pastorech hned na buben dávat, našli bychom o mnoho více látky. Páni možná že toho vědí více, než my. Ale ta čest se musí jejich lidu dáti, že dovede své pány krýt, náš lid však? Bohužel, mluví vše i před nekatolíky. A co díme ke konci? Inu, že „Obnova“ je listem nízkým, špinavým, sprostým atd. atd. atd. Organ německé protestantky sbírá kal ze všech stran a nejčistší členy kleru katoli- ckého zasypává nadávkami, on je list, který a Obnovou ani polemizovati nemůže. Podobně sa- my nadávají praprosotě i venkovské listky, ale „Obnova“ ta má všechny zulibat. Obzvláště orgánu té německé protestantky toho farisejství nesluší. Zdá se nám, že stárne, a musí se tedy „šminko- vat“ — líčidlem se natírat a „stydět“ jako stará panna, která sama sobě se zdá hezkou, ale jiní — se usmívají.

Flaschovi nadali po jeho odhaleníh pastori následujícími slovy: „On je zlofčen a zatracen, ten zrádce Boží Flasch, ten mameluk a nástroj sata- nův; mělo by ho sedm čertů vzít a za živa roz- trhat.“ (Z kázání r. 1589 proti římskému antikri- stu a jeho rotě.)

Jen dál páni, ráčej nahlédnout, co se zde všecko spatřuje.

Spatřuje se tu v tom zrcadle, že — kde pa- stor nebo liberál — nemůže nic vyvrátit, odpůr- cům vypadá, sám ale „nadávky“ vycítá.

Národní Listy — a naši rolníci!

Každý pozorovatel politických událostí v Če- chách ví, že nynější poměry jsou dílem mnohaleté podřývačské činnosti „Národních Listů“, které svou stranu vytvořily a jež nad ní neblahý vliv podnes udržují. Dřívější politiku českou zavrhl národ proto,

myslnost ve výhradním užívání, podle jich chování.

Sotva totiž kde se takový kos najde, už je mu víra a hlasatelé víry trnem v oku a hned zkusí svůj um ve vylévání různých ušlechtilých výrazů proti tak zvaným klerikálům. Podle toho hlasu poznají ho druzí a byt na sebe na vzájem vrčeli, přece v téhle věci jsou svorní.

Různé ty svobodomyšlné, radikální, pokro- kářské a Bůh ví jaké ještě časopisy nežijí sice mezi sebou v přílišné shodě a byla by to výtečná humoreska, kdyby se sebraly různé ty titulatury a zdvořilosti, jimiž se na vzájem poctívají. Ale ukáže-li se jen jediný katolický časopis a dovolá- vá-li se práva na svou existenci, chce-li také hlasu svého pozvednouti a něčemu rozuměti jinak, než oni rozumí, je oheň na střeše. A jaký oheň! Velké časopisy spustí naň z hrubých kusů jako ve válce z děl. A za nimi rachotí ohlušující střelba malo i velkokaliberních pušek, venkovských časopisů. Nebohý kněz, který se jim dostane do rukou! Prohlédnou ho od podpatku na špičku vlasů, od doby, kdy spatřil světlo světa až do poslední ho- diny, kterou právě žije a teď světe slyš, jak ni- cotný, špatný, jizlivý, hloupý člověk se to skrývá pod rouchem kněžským.

Ano, kdyby to byl nějaký pan Karpeles nebo Jeiteles, jenž si několika bankroty chytře prove- denými pomohl k penězům, bylo by to něco ji- něho. Byl by to uvědomělý, s naším národem štíplý, vždy svou šlechetností a štedrostí známý

FEUILLETON.

Žijeme v dobách protekce. Ať se jedná o ko- koliv, o obsazení místa policajta nebo poslance, o mravní zničení poctivého člověka či povýšení člověka pochybné pověsti a ještě pochybnějších vědomostí, vždy vzácná a brdá paní protekce hraje důležitou úlohu. Ona prostírá své jemné nitky na všechny strany, zmocňuje se všech tříd, nasazuje lidem kouzelné brejle, jimiž vidí a po- zorují vše jinak, než jak ve skutečnosti jest. Ne- máš-li, příteli, buď peněz — ale hodně peněz — nebo protekce, jsi ztracen. Čin co chceš, pracuj, namáhaj se dostat se z té sítě ponížení: stí, síť se natrhá, ba klesá vždy hloub, až se unavíš, až přestanáš se zabývatí bláhovou myšlenkou, že bys mohl také vyniknouti a ocitnouti se na výsluní štěstí.

Paní protekce našla si v našich dobách místo a působí velmi důležité a vzácné, v tisku. Ne- mluvím tu o tisku židovském, jenž s drzou chlu- bivostí vtírá se všude a hraje si na jediného znalce a fidele veřejného mínění. Ovšem, je velmi těžko roztřídit, co židovský a nežidovský tisk je. Naši páni boucharoni, či pardon, privilegovaní vlastenci, od té doby, kdy na vlastenecké smýšlení nehrozí trest žaláře, jako to před nedávnými časy bylo, a kdy páni páteři nerozpekávali se pro vlast a národ trpěti tresty a žaláře, od té doby mnozí páni vla-

postává „N. Listy“ a vyvíjí jako vlnící se mořská. Tak pesky v čase 304. a dne 3. listopadu 1889, když se jim bylo podařilo získati většinu lidových mandátů:

Nač ještě čekáš? Ukazovali jsme, že opousta doba, kterák bezděkovými a bezpodstatnými byla veškerá ta sráčná hesla, a kterák krok za krokem v parlamentě říšském mluví výsram delegace české co strany národní, a jak proměňuje se v stranu čistě vládní, kteráž jediným a posledním cílem jest, udržeti nynější soustavu vládní potřebnou pro formu konstituční parlamentární většinu. Dovodili a dokázali jsme nejednou, že nynější soustava vládní jest právě tak německá a poněkudjiří, jako její bezprostřední předchůdkyně, a že přirozeně i většina říšské rady, tato domněle slovanská většina není ničím jiným, než majorisováním stran ve všech klubech, kteréž tvoří pravici.“

V témže článku se „N. Listům“ nelíbilo, že velkostatkáři popřáli několik mandátů staročeských a duchovním velkostatkářům a tvrdily pak: „V minulých sněmovních obdobích poměr tento spůsobil, že nehnuto na sněm českém ani jedinou důležitou národní a politickou.“ Státoprávní resoluce Staročechů a šlechtý se „Nár. Listům“ rovněž nelíbila a psali proto: „V politice, jak známo, máš činiti nárok na uznání pouze výsledkem.“ Článek ten končí ještě slovy: „Co mohou voličové čeští po tomto všem ještě očekávati od strany, jež sama takovřto ortel nad sebou a činností vysela?“

V alibování byly „Nár. Listy“ ovšem pravými chlápky. Jejich majitel nechtěl o vyrovnání s Uhrami ani slyšet a staral se jako nyní Frant. Košťál na stanovisko osobní unie a v den sv. Markety r. 1890 častoval v Kouřimě štědrý pan dr. Engel posluchače své ujištěním, že by rolnictvo české nepotřebovalo prositi o těch několik tisíc zlatých subvence na živelní pohromy, kdyby těch 60 milionů zl., co se vybere daní, zůstalo v Čechách. Namítali jsme tehdy hlavněmu volebnímu agitátorovi „Nár. Listů“: Což je p. dr. Engel skutečně tak naivní, že myslí, že s Čech jen tak bese všeho peníze vyváží, což není p. dr. Engel sobě vědom, že kdyby se také hned sřídil český stát, asi podobným způsobem jako Uhry, že by sám si musil platit vojsko, soudní i administrativní úřednictvo, vyšší školy atd., že by musel jistou kvotu platit na společné říšské státní dluhy atd.? Nač maluje p. dr. Engel českým rolníkům a fenešalům pořád straky na vrbě, že kdyby těch 60 milionů zůstalo v zemi, že by jim stát platil dluhy a dával jim na zvelebení fenešal a hospodářství nějaké snad subvence. Věří p. dr. Engel snad takovému povídání anebo si s českým lidem jen tak kašparuje? Vůbec na jedné straně chce p. dr. Engel co nejvíce žádati na potřeby naše z četných milionů daní, na druhé straně ale nechce, abychom žádali o caparty.

Český lid byl tehdy pro klidné a věcné naše výklady hluchý, a věřil těm, kdož mu více alibovali. Před konáním volby volitelů odbýval se v únoru 1891 v Praze na Žofíně Selský sjezd za patronátu téhož dr. Engla, v němž alibováno, že rolníci, kteří mají pod 100 měr půdy, nebudou platit žádných daní, že půda velkostatkářů se rozdělí mezi rolníky, že sestátní selácké dluhy, že odstraní stálé vojsko atd. Pan dr. Vašatý v řeči své, kterou 1. února 1891 pronesl před říšskými volbami v Lomnici u Jičína, pravil také doslovně: „Sblížením Rakouska s Ruskem a tohoto s Francií odpadne zbrojení a vřlohy na armádu; peníze ušetřené budou se pak moci vynaložit na zvelebení hospodářství a průmyslu, ano bude se pak moci polehčiti poplatnictvu snížením daní.“

V „Národních Listech“ — odkudž jsme tuto větu vybrali — alibovalo se v úvodních, dopisech i denních zprávách, ještě více — a nedivíme se konečně, že méně prohlédaví lidé těmto slibům uvěřili. Lid český vítal s jásotem vstup svých po-

slanců do říšské rady, vlády „Nár. Listy“ mu přisahal, že řeč jeho dobře dojde, a krvavý pan Karel Tůma hlásal vítězoslavně, že národ český jest si nejlepšího spojencem sám.

Ve schůzi v pražském Konviktu hlásal též pan Karel Tůma, hlavní článkář „Nár. Listů“ a „Sipa“: My chceme vydobiti samostatnost českému národu vlastní silou jeho. My chceme všeobecné hlasovací právo. Ano, jediné všeobecné hlasovací právo máš nám ještě prokázat cestu k našemu právu státnímu, jen ona sjedná Slovům náležitou sílu hlasů; abychom s parlamentem vídeňským mohli Rakousko decentralizovati.

Pan Tůma a „Nár. Listy“ vymohli zatím všeobecné hlasovací právo v V. kurii, ale socialisté v říšské radě nehoví pro decentralizaci, české státní právo a jazykové rovné právo, naopak jdou s Němci a židy proti Čechům!

„N. L.“ nezískaly také socialisty rolníkům, kasí a svádějí čeládku, takže chodí tato raději do továrny a rolník nemůže čeládku dostat. To jsou ty „vymoženosti“ „Nár. Listů“!

Redakce „Nár. Listů“ převzala o l. r. 1891 vedení české politiky. Avšak brzy, již 12. srpna 1891 vytykal dr. Vašatý ve schůzi spolku „Sladkovský“ na Žofíně, že obsah české adresy jest příliš opportunní, že vane z něho směr moc centralistický, že jest skrátka a dobře tuze málo opoziční. Dále vytykal dr. Vašatý adresu, že se ujímala velmi slabě státního českého práva, že v adrese té byl jmenován zákon proti opilství a proti padělání potravin zrovna vedle českého státního práva.

Dnes etappová politika „Nár. Listů“ pokročila již tak daleko, že dle vlastního doznání dr. Edvarda Grégra, požadavek českého státního práva nenalezá se mezi o němi 32 body, jichž splnění politika „Národních Listů“ na hraběti Badenovi žádá.

A Grégrova personální unie s Uhry? O té se více nemluví. Podobně se zapomnělo na resoluci sněmovní v příčině rakousko-uherského vyrovnání. Pan dr. Foft, hlavní odpůrce rakousko-uherského vyrovnání odšoupuje byl stranou a pan dr. Engel vyslovil před Jeho Veličenstvem naději, že prozatímni vyrovnání s Uhry bude schváleno. Tedy také etappa!

Rolníci čeští mají po naději, že se spravedlivějšího vyrovnání s Uhry něco vyzískají.

O milionových subvencích, alibovaných od „Národních Listů“ a pana dr. Engla již se také nesmí mluvit, ba — mezi rolníky na Podřepku panuje veliké rozhořčení, že český spravodaj v rozpočtovém výboru vyslovil se proti zvýšení státní podpory z 1.2 milionu zlatých na 1.7 milionu zl., a že vyslovil se také proti zvýšení státní nezúčtelné podpory z 1 milionu na 2 miliony zlatých. Poplatníci živelními nehodami tak těžce postižení mají tedy po poslední naději. Rolnictvo na Podřepku se bouří, že strana „Národních Listů“ nemá pro umírnění bídy rolnictva žádného smyslu, že trpící výrobní třídy nepodporuje. 15 starostů obcí podřepských podalo poslaneckému klubu žádost, aby hlasoval proti návrhům zpravodaje — rodáka Podřepského. Jakého povstání protestní petice občanů podřepských došla, možno souditi nejlépe dle hlasování a toho, že — jak „Hl. z Podř.“ oznamují — „Národní Listy“ odepřely uveřejnění petice podřepských rolníků a starostů.

Jan, „Nár. Listy“, které teď dostávají vládní a vojenské inseráty, které dostávají některé zprávy současně s vídeňskými a pražskými vládními listy, se již na cestě politiky etappové tak velice vybarvily, že již ani na vládní lokaže a disposiční fondy nenadávají.

Rolníci a živnostníci teď vědí, že „Národní Listy“ vymohly jim zrovna tolik, co těm vlasteneckým kaplanům, chudým farářům a potřebným katolíkům. „Národní Listy“ mají se teď dobře a cízí bída jich neboli.

a zmínka o Bohu a víře lid znepravňuje, pak to musí býti pravda. Vždyť mají patent.

Ale smát se smíš, jen dej pozor, nevidí-li tě nikdo a neslyší-li.

Pro jisté naše literáty je to pochoutkou, mohou-li vychvaliti knihu, v níž je víra a náboženství napadeno. A najdou se i mnozí našinci, kteří se touto chválou řídí a podobná díla pročítají se zbožnou pozorností, aby jim ani jedna podobná potupa neušla.

Za to však ví také pan protekce co dělati, vyjde-li dílo, které nese pečeť náboženského přesvědčení. Hrubá i drobná střelba spustí palbu a na ubohém literárním plodu nezůstane písmeno dobré. Vše je začátečnické, školácké, neumělecké, hloupé, nechutné, nemastné, krátce sláňaninou, jež se neměla na literárním trhu ani ukázati.

Všechno ať vychází! Ať otiskují spisovatelé líčení nevěstek, vykríčených domů, cizoložstva, nemravnosti, nízkých vášní, vše je dovoleno, vše to paní protekce vychází a uzná za poesii. Jen ne žádnou katolickou knihu! Zbožnost není cílem poesie, poesie nechce rozšiřovati mravnost, charakter, ale tak něco lehtivého, pikantního, ať už to voní jako jižní ovoce, nebo páchně jako slaněček, po němž se sahá po opici. —

Rád bych tedy věděl, proč ti nešťastní klerikové nemají už jednou rozum? Řekli jim patentování spisovatelé a patentování vlastenci už mnohokrát, že dobrý katolík není vlastencem,

Politický přehled

Zahranická politika označila se přímou a mírumilovnou již třetí řet. Podrobněji se rozhovořil v sobotu o zahraničních záležitostech hrabě Golpichowski v delegacích. Evropský mír jest úplně zabezpečen. Spor řecko-turecký zůstal hlavně záležitostmi Rakouska a Ruska omezzen a nerozšířil se na Balkán a Malou Asii. Řecko zachráněno před vyhrůžkami a dosahem bude přičiněním velmocí úkol, aby ostrov Kréta dostal rozsáhlou samosprávu pod svrchovaností sultána a aby mohamedáni byli chráněni. Evropský mír jest zlořády turecké vlády ohrožen a proto musí velmocí v Cařihradě naléhati, aby Turecko provedlo nezbytné potřebné opravy. Sultán podal mnohý důkaz umírněnosti a rozbledu politického a sám dal podnět k radikálnímu opravě. Spolek Rakouska s Německem a Itálií jest i na dále zabezpečen a panuje mezi těmito státy úplný souhlas. Také s ostatními velmocemi jsou poměry naše co možná důvěrné a především utěšeně vybudován náš poměr k Rusku. Naše úspěšné spolupůsobení s petrohradskou vládou při vypuknutí řecko-tureckého sporu učinilo počátek a vedlo velmi brzy k upřímnému loyálnímu vyslovení se, neboť mezi oběma státy není žádných nehod, které by se nedaly vyrovnati při dobré vůli. Ani my, ani Rusko nechceme ničeho na Balkáně dobývati a oba státy jsou odhodláni šetřiti neodvratnosti a práva sebeurčení jednotlivých pobaltských států a nemíchati se do vnitřních jejich záležitostí. Naše zájmy s Ruskem se na Východě nekřížují a máme všecku příčinu kti s ním v přátelské a nejužší shodě. Náš poměr s Francií jest nejlepší a rovněž přátelské jsou naše styky s Anglií, třeba že v mnohých otázkách se rozcházejí. Ministr zahraničních záležitostí pochválil na to moudrou politiku Rumunska a upozornil posléze na zhoubný konkurenční boj se zeměmi zámořskými, proti němuž nám třeba silly sbíati.

Předsednictvo poslanecké sněmovny jest doplněno zvolením dr. Kramáře za prvního a dr. Fuchse za druhého místopředsedu. Dr. Fuchs je dobrý katolík a přívrženec dr. Ebenchoche, který v katolické lidové straně úplně opanoval a chce i na dále setrvati ve svazku s pravici. Baron Dipauli se 6 svými přívrženci zdržel se hlasování a půjde patrně i na dále s pravici, která bude jednati o jeho návrhu, jakmile se skončí jednání o schválení prozatímního vyrovnání s Uhry.

O pomocné akci rolnictvu živelními nehodami postiženému jednala říšská rada v pondělí. Levice dělala ovšem obstrukci a pokud mluvila k věci samé, dovozovala, že živelními pohromami byli postiženi hlavně kraje německé. Poslanec dr. Dvořák vše se ujal krajín českých a dokázal Němcům, že dlouhými a četnými úklady vyřízení jen protahují. Návrhy zpravodaje a vlády byly přijaty.

Bulharská armáda čítala dosud 6 pěších divísi po 4 plucích pěchoty, jízdní tělesná stráž knížete, pluky jízdy po 6 švadronách. Jízda se má o 2 pluky rozmnožiti. Polního dělostřelctva čítá bulharská armáda šest pluků o 6 jízdních battariích. Jen první dělostřelcký pluk v Sofii čítá 8 battarií. Nyní mají míti všechny dělostřelcké pluky po 8 battariích.

Ve Francii opanovala veřejné mínění opět otázka Dreyfussova. Dělostřelcký setník Dreyfuss byl odsouzen do vězení na pustém ostrově Nové Kaledonii, poněvadž vojenský soud uznal ho vinným velezradou, jelikož Německu prozrazoval a prodával válečné plány francouzské. Dreyfuss si koupil s výtěžku zrady veliký dům v Paříži. Protože jest členem bohaté židovské rodiny a patří k vládnoucí protestantsko-židovské klice ve Francii, ujímá se ho židovstvo v celém světě. Zrádce prý nebyl Dreyfuss ale major hr. Valsin-

není oprávněn vydávati noviny pro lid, není oprávněn spisovati knihy, vůbec že není oprávněn, aby v obledu vzdělávajícím povznášel svého hlasu a žádal za uznání. A činí-li tak, pak je to dozajista veliká opovržlivost. —

Milý lidumile, zanikneš, zanikneš, prorokují ti to napřed. Nemáš bohaté strýčky a tetičky v podobě židovských firem, které by svými inseráty tvoju kapsu plnily. Nemáš protekce, která by tě do kruhu tvých hodných i nehodných bratří a sester uvedla a konečně nemáš patent, že budeš časopisem v ohledu náboženském i národním lid vzdělávajícím a ten patent ti tvoji červení a strakati bratři nepřiznají. Proto si to dobře rozmysli, dokud je čas. Ještě jsi ani nevyšel a už na tebe útočili a pomoz Pán Bůh teď.

Aneb, chceš-li přece vytrvati, pak ti sub rosa radím: Jdi k těm patentovaným pánům, udělej pěkné pukrle a řekni: Velikovážení, velemloudí, předobrotiví pánové! Rád bych vycházel, ale uznávám, že bez vašeho povolení není na to ani pomyslení. Proto slibuji vám, že budu ochotné poslouchat vašeho hlasu, henet co vy haníte, chválíte, co vy chválíte. Především však slibuji, že pány židy a ostatní jim podobné křesťanské pány na př. nejnovější reformatory křesťanství z „Národních Listů“ nechám na pokoji, za to však v každém čísle posvítím si na některého kněze.

Nu, pak snad, snad se tě paní protekce ujme.

tlachy!

Vl. Pravda.

Esterhazy, člověk trochu pochybné minulosti a nespolehlivý, který však od r. 1871, kdy vstoupil do řad francouzské armády, dovedl se vyniknouti na vynikající postavení. Židé našli proti němu již svědky a protestantický senátor Scheurer-Kastner horlivě se Dreyfusse ujmá. Tato nestoudnost židovská však popuzuje katolické Francouze proti židům. Oznamuje se z Paříže, že se tam v ne dleli konal tábor lidu, antisemitskými studenty, aby vyslovili své rozhorčení nad jednáním obhajců Dreyfusových. Bylo přítomno asi 1000 účastníků. Všichni řečníci mluvili proti krokům k očistění Dreyfusse a proti židům. Přijata resoluce vyslovuje se pro vyloučení židů z armády a veřejných úřadů. „Patrie“ tvrdí, že obháje Dreyfusse chtějí vrátnou podezření viny ještě na jiné důstojníky, zejména též na jistého velitele praporu. Hr. Esterhazy požádal ministra války, aby zavedl s ním vyšetřování v příčině časopiseckých správ, že byl již dvakrát na nádraží zatčen.

Drobné zprávy.

Zprávy diecéšní. V pánu sešel: p. Ign. Vagenknecht, farář v Chotěborkách, 23. listopadu 1896 (nar. 14. srpna 1848 v Oubislavici, vysv. 20. července 1873.) Ustanovení jsou: p. Ant. Zikeš, koop. v Žitci, za kaplana do Železnice, p. Jos. Stanislav, koop. v Dešné, za koop. do Dubane, p. Václ. Rosecký, koop. Dubanecký, za koop. do Žitce, p. Eduard Wagner, neomyt, za prozat. koop. do Vlčkovice. Vyznamenán jest: p. Václ. Skřiba, kapl. v Kyšperku, obdržel farní synodaliu. Uprášená fara v Chotěborkách patron J. V. císa. Frant. Josefa I., od 24. listopadu 1897.

Z Kuklem u Hradce Králové. Duchovenstvo vikariátu královéhradeckého m. m. vyslovilo naproti nájemcům „Nár. Listů“ Jeho Biskupské Milosti Janu Nep. Eduardovi svou nehlubší oddanost a synovskou lásku s ujištěním, že vždy věrně přidrží se jeho praporu svého v pravdě apoštolského vrahání Pastýře a vůdce. Fr. Byehlíky b. vikář.

Ze Státního zasedání byl 18. listopadu Jeho Biskupské Milosti tento telegram: Shromáždění na konferenci duchovenstvo vikariátu Chrastického projevuje souhlasné Vaši Biskupské Milosti nehlubší oddanost a synovskou lásku a věrnost a odmítá s rozhořčením nepřátelské útoky činěné proti milovanému vrchnímu pastýři našemu. Schreiber, vikář.

Z lipnického vikariátu zaslán byl nejdušejšímu panu biskupovi královéhradeckému přpis tohoto znění: Vaše Bisk. Milost Nejdůstojnější Panel! Ve vě věc a pokoře podepsané duchovenstvo vikariátu Lipnického vyslovuje nehlubší opovržení „Nár. List“ a všem jejich spřislušencům pro sprosté útoky na Vaši biskupskou Milost, onomu tam blýskajícímu se knězi, ač, jeli kněz, co by bylo horrorem, své politování a Vaši biskupské Milosti úplnou oddanost a dětinou lásku. Z lipnického vikariátu v Humpolci v listopadu 1897. P. Klement Šander, bisk. vikář, V. Králík, b. v. a děkan, A. Běhal, farář, Fr. Kameník, corp., Jos. Kofínek, koop., Josef Matoušek, farář, Jan Ráček, farář, Ant. Trávníček, farář za správu duch. Krásko-Horokva, Josef Pecka, exposita ve Val. Jenkovic, Adalbert Leduška, administrator, prov. in Deutsch-Gieschütz, Jan Mert Vaněk, farář v Dubojov, Za duchovní správu v Branišově, František Trávníček, farář, Dr. Blatenský, děkan, P. Rud. Stehlík, farář, P. Method Nyvit v zastoupení, dp. převora P. Bedřicha Vavronka, P. Salesius Roubíček, farář v Senoštatic, P. Xaver Šlégr, admin. ve Vojslavicích, Vincenc Hysa, farář, P. Kališti, P. Otmar Kestler Jifce.

Biskupských konferencí ve Vídni. které zahájeny byly ve středu ve vídeňském arcibiskupském paláci, účastní se následující kněží: arcibiskup dr. Khon a biskup Baner, arcibiskup Moravský (Lvov) a Rajkovič, biskupové Schuster (Stýrský Hradec), Aichner (Brixen), Valussi (Trident), Pusyna (Krakov), Rösel (Sv. Hypolit), Doppelbauer (Lineo), Stark (Trient), Flapp (Porje), Solecki (Přemyšl), Mahnič (Hvar), Urceline (Kotor), Zaray (Lecina), Marcolli (Dubrovnik), Zanon (Splijt), Lohob (Tarnow), dále biskupové ze Stanislavova, Přemysla a světců biskup z Vorarlbergu.

Dobrá smutného tábora uh. hradišského. Dne 18. listopadu konalo se před čtyřicetým senátem krajského soudu v Uher. Hradišti přelíčení s povstáním drem. Živným pro potupení památky sv. Jana Nepomuckého, již se dopustil na smutném táboře uh. hradišském, svolaném v červenci na smutnou památku našich sv. věrovců. Celá věc je našim čtenářům známou a proto netřeba se o ni šířiti. Po skončení přelíčení vynesl rozsudek, jímž dr. Živný usazen vianým a odsouzen na tři dny do vězení. Odsouzený ohlásil stísněnost smutného.

Košelanský kurs v Hradci Králové. již pořádá Kuratorium muzejní pro severovýchodní Čechy spolu s výborem Ústřed. spolkem českých košelůh v dnech 6.—12. prosince t. r. v nové budově obchodní školy Královéhradecké; tihl se hojně účastní odborníků. Přihlásilo se již přes 20 košelůh, zejména z Jablonce n. O., Dašic, Lomnice u Jitč, Kutné Hory, Nov. Káma, Česká Stalica, Týniště, Jaroměř, Kuklen a z Hradce Králové. Kdo by se ještě chtěl přihlásiti, nechtě tak učiní co nejdříve u p. J. Jettmara, majitele léčebn. laboratoře v Hradci Králové. — Mimo přednášky dopolední, v nichž probírány budou: skoušení surovin, theoretické zásady košelůhství a kontrola práce, uchystány jsou na odpoledne praktické cvičení v ciselování kůže p. Stránským, profesorem námečnické školy, výklad red. Koš. Listů p. Jak. Spurného o košelůhském knihovězení, návštěvy závodů okolních, památností místních a j. — Slibuje tedy kurs dojezta značné poučení účastníkům. Podotýkáme, že veškeré výklady a p. jsou úplně bezplatny.

Hemba na sledčím. Dne 22. t. m. ukradl Fr. Šykera, čeleděa z Mnich. Hradišského nájemní povozník Andrejovi kočárovu lucerna a přechal s ní směrem k Pošchova. Poškozený stihl ihned sledčije a podalho se mu jej v Rusku dopadnouti. Zloděj byl zatčen a dodán do vězení okres. soudu.

Úprava pojištění požárního. Na místo zákona o povinném pojištění požárním a o zřízení pojišťovny státní nebo zemské předložila vláda anémovně poslancké návrh zákona o upravení nynějšího pojištění požárního, týkajícího se všech pojišťoven. V osnově se praví: Ústav pojišťovny musí o pojištění se ucházeti hned přitího dle po tom, kdy přihláška došla, dáti vyjádření, zda-li přihlášku přijímá nebo ne, a v šest nedělích po přijetí přihlášky předevati odhad pojištění předměta na spolupůsobení člena zastupitelstva obce. Kdyby s odhadem nebyl pojištění hledající spokojen, může žádati přezkoušení odhadu inspektorem pro pojištění požární vládní ustanoveným. Každých 10 let se předsavězme revize odhadu. Náklad odhadu nesá ústav. Odhad ten může odpadnouti při všech, jichžto cena nepřevyšuje 2000 korun. Teprv po odhadu a vystavení smlouvy počmá pojištění o půl noci toho dne, kdy byla police vystavena, leč by pojištěnec byl při zaslání přihlášky čimál návrh, aby pojištění platilo hned ode dne přihlášky a ústav byl návrh ten přijal. Stane-li se škoda ze své vůle nebo nápadnou nedbalostí pojištěnce, strácí nárok na náhradu. Avšak náhrada připadá větitelům, pokud chci své práva ústavu postoupiti. Opomenutím zaplacení premie není smlouva na pojištění dotknuta, a pojištěný tím netratí právo na náhradu. Nezaplacené premie mají právo přednosti před jinými pohledávkami knihovními vyjma dávky veřejné. Vyplacení náhrady je přípustné jen tankrát, když pojištěný dokáže k tomu svolení všech, jež mají věcná práva svá na pojištěném předmětu sjištěná a má býti náhrada, nevolí-li větitel k vyplacení jejímu, složená u soudu. Pohledávky pojištěnce za pojišťovnicím ústavem nepodléhají však ani exekuci, ani jiným prostředkům sjišťovnicím. Ústavy pojišťovny nemohou se s ustanovením tohoto zákona vymknouti; ustanovení odročníci nemají právního účinku. Ústavy pojišťovny musí přijmouti veškerá pojištění ve svém obvodu nepřesahující 2000 korun sumy pojištěné, leč by to byly stavby přenosné, nebo stavby, v nichž se vyrábí třaskaviny, nebo pojištěnec byla-li osoba pro zřehatví trestaný, anebo byl to předmět již pojištěný. Pro stavby do 2000 korun může ministr vnitra ustanovit nejvyšší premii. Ústav jest povinen, nebylo-li další trvání pojištění mlčky ve smlouvě vyjmutu, dáti o uplynutí doby pojištění v pátém týdnu před uplynutím tímto pojištěnému vědět s poukazem, že trvá pojištění rok dále, pakli pojištěný smlouvu nezruší. Vedlejší poplatky podléhají svislátnímu řízení, které bude vládou vydáno. Vládnímu inspektoru pro pojištění musí býti předloženo: 1. Opis každé smlouvy pojišťovny do 14 dnů po vyhotovení s příložením přihlášky a odhadu. 2. Veškeré změny. 3. Výkaz zaplacených náhrad. Ministr vnitra ustanoví potřebný počet inspektorů pro pojištění požární, kteří povedou úplný katastr o pojištění tom. Jim náleží právo dohlédací, zda-li se ustanovení zákona tohoto plní; oni mohou konati revize předmětů pojištěných a podléhají politickým úřadům svého obvodu. Zákonomárodní zemským se ponechává ustanoviti, že v semi všechna stavení anebo jistý druh jejich (na př. hospodářské) ve výši dočasně ceny musí býti pojištěna, což má za následek, že ona stavení, jež ustanovení tomu podléhají, nejsou-li s dobrě vále pojištěna, musí býti pojištěna u toho ústavu, jemuž se přikáží. Ustanovení tato ovšem předpokládají, že jen zákonem zemským sřídi všeobecnou semskou pojišťovnu, jejížto stanovy podléhají státnímu schválení. Zřízení více zemských pojišťoven v semi jakož i zřízení společné pojišťovny zemské pro více semi jest přípustno. Zemské pojišťovny požární jsou oprávněny k pojištění živelnímu vůbec. Také pro pojišťovny zemské platí ustanovení tohoto zákona. Přikázání k všeobecné zemské pojišťovně přestává mimo zákonem stanovenými případy, také výpovědi stanovami pojišťovny ustanovenou, předpokládaje, že se prokáže, že nové pojištění počmá dobou uhasnutím starého pojištění. Zemské pojišťovna může na ostatních pojišťovnách žádat převzetí pojištění předmětů u ní pojištěných až do 95 proc. sumy pojištěné. — Tolik z návrhu zákona, který obsahuje mnohou dobrou myšlénku. Dobré jest ustanovení, že pojištění má se diti dle předcházejícího odhadu; dosud bylo pojištění malorolníka přilži níské neb přilži vysoké a rolník přilšel skrátku, neboť nedostal nikdy tolik, nač byl pojištěn. Strhlo se mu 20—35 proc. pojištěné sumy, protože každé ohořelé prkno, které k ničemu se nehodilo, se mu započítalo. Dobré je též ustanovení, že pojištění nepřestává samo sebou. Malorolník, který zapomene v čas pojištění obnovit, bude tak chráněn před náhlou škodou požární. Pojišťovna tím zkrácena není. Velmi dobré je ustanovení nejvyšší premie. Jím získají nejen menší pojišťovny, ale i pojištěnec. Jiná otázka ovšem jest, zda-li vláda přijetí svého návrhu prosadí. Velké pojišťovny byly tak opatrné, že si za správní rady volí vlivuplné poslance, kteří ovládají nejen jednání v říšské radě, ale i na anémích a ve velkých redakcích, jichž přizve se dá snadno slakat objednaním plachtových, tučně placených inserátů. Rolníci snad také se dovítí, proč kapitalistické žurnály, „Neue freie Presse“ a „Národní Listy“ o této rolnictvu přiznivě oslově se nezmínily. Inu, mlčeti bývá někdy slato. Velké ústavy se musí hájit, páni vůdcové a správní radové musí přece konati také vlastenecké povinnosti.

Kapitola o „pravdomlavenosti“ Národních Listů. „Česká Stráž“, když jí „N. L.“ 18. dubna 1895 poslal opravu, v které stálo, že „nemá pravdu, že referenti „N. L.“, po připadé redakce sama upraví si referát tak, jak je jí libo aic nehledíc ku pravdě — a naopak že pravdou jest, že redakce „N. L.“ neupravila dosud ani jediného referátu tak, aby odporoval pravdě“ — vyčetla jim, že lhou bese všeho rozpaku. Ubohý list! S tak slavnou minulostí a zapomenut celou řadu případů, kde byl nevyvrátě usvědčen ze lži, vědomého falšování, podvádění, amýlených citůh, zatajování nepohodlné pravdy, vědo-

mého křtení vyhlaných klepů. Spousta dokladů máme v rukách, ale lítovali bychom času i místa, kdybychom všci listu a pověsti tak pokálenou měli otiakovat více než nejmarkantnější a nejčertatější případy. Dne 16. listopadu 1894 stálo v jiných listech, že klub neodvislých chorvatských a slovinských poslanců podal ku mladočeskému klubu stížnost na „N. L.“, jak se nepěkně chovaly v poslední době k Chorvátům; to N. L. samičely, upravily si referát, jak jim bylo libo, nehledě k pravdě. A rovněž tak samičely svému důvěřivému čtenářstvu, že mladoč klub vyslechl stížnost chorvatskou s velkým zájmem a alibil pojednati o chorvatských poměrech se zřetelem na vzájemný přátelský poměr obou klubů. Jaké machinace se děly s volbou Rašínovou, „N. L.“ poctivě samičely, ač volba jeho i kuriozní předběžné události činily divoký dojem. A přes to měly tolik trnůsalosti, že po překvapující výsledku volby kolínaké satroubily do světa: „Lid český dal odpověď!“ (18. listopadu 1894.) „Nár. Listy“ sfalšovaly, co bylo ujednáno mezi zástupci strany radikální a výkonným výborem strany mladočeské dne 4. září 1894. V lednu 1895 samičely jak smí návrh německých poslanců Zintla a Leglera na opravu zákona o platách učitelských. Návrhem tím napravena měla býti křivda učiněná části učitelstva zákonem ze dne 18. května 1894, poněvadž pak návrh byl poslancům českým nepřijemný a aby nebylo viděti, že Němci přejí více učitelstvu než Čechové návrhem J. Křivčaly a Fr. Schwarz, zatajily jej v „Nár. Listech“ stájně jako samičely odvědovali tohoto návrhu Zintla dne 26. ledna, vymlouvajice se, že řečník mluvil hlasem zcela nezřetelným. Ve falšování citůh o podvrhnutí „vlastních výmyslů“, které pomocí uspořádání bespočetníkůh uš vyváděly svému nesoudnému čtenářstvu za pravé výstřelky s listů protivných stran, „N. L.“ jsou už smutně povědomy. Ze referátů se směná, říšské rady, ochrání voličských, ohromášení studentůh a živnostníkůh nikdy, pravíme nikdy nebyly v „N. L.“ podány objektivně, nýbrž vždy okřídlené stranickými sadrovcy, osamoty, jinak osvětleny, než se srovnávalo s pravdou, že tedy byly nepravdivé, třeba i dle statistických údajů spravované redakcího (jak naině povídá redakční oprava) — je doklad na sta. Nikdy nereferují se sborů zákonodárných tak, aby čtenář jejich si mohl učinit přibližný dojem o odpůrcích; podávají vážné a rozsáhlé řeči německých lidí ledabylo a mizerně, tak že nahlouplému čtenáři „N. L.“ se musí zdát, že Plenar, Suess, Menger a j. proti našim genialním Purgbhartem a Breznovským jsou učinění pitomci. — Tím daleko není řada lží, podvodů, falše a podváděh „N. L.“ vyčerpána. — Půl leta svého času hrábly se s dr. Biegrem pro jeho smutný výrok o potřebě němčiny, ale ku podivu (aby mohly snadněji své rejdy provádět) nikdy ho neuvědu došlo. A nyní první vážné slovo, které se všeho působení „N. L.“ za poslední leta (vyplývá zcela přirozeně. Časopis tento se vrhl. Zásal o mlie spát a stratil své myšlénky, čest, svou a schopnost pokroku. Nic neznamená odvolávaní se dnes na bývalá slavná léta. Tehdejší „N. L.“ a dnešní „N. L.“ jsou dvě ohromně různé věci. Staré tradice se vykořisťují, staré firmy se sneužívají ku špatným věcem. Mrtví už dnes v redakci nesedí a tlučení dnešní redakce na rakev Hájkovu a Nerudovu a jiných je jen hanobením těchto slavných nebožtíků. Pravíme, že dnes by ani jeden z nich nechťel sřádati u tak sešlého a marně kleslého listu. Býti ve službě listu, který lže, přes to chvili je nevděm s falšování, který své čtenářstvo systematicky klame, jim dalekší, ale nepohodlné věci samičely, nemohlo by se srovnati se sť samičely; pracovat pro list, jenž urputně se staví proti mladým, brutálně je zakřikuje, pranýřuje a srádcuje, jenž nemá ani špetky pochození pro novodobé myšlénky a snahy, nýbrž který každé neodvislé hnutí biřicky okřikuje a rdnouí — nebylo by možno a čestno oněm bývalým bojovníkům pokroku. Obhajovati nedůslednosti a falešnosti „Nár. Listů“, který místo důvodů má svůj plachtový formát, místo poctivého boje o zásady potajmé intriky, který jako otrokář ubíjí nepohodlné menší soupeře, zastává takový list by nebyli směli a mohli oni nadarmo citovaní nebožtíci. Ty ať nechá dnešní redakce s pokojem a nehybe kostmi lidí zcela jiného rázu a hodnoty. Dnešní „N. L.“ jsou list, jež se český čtenář musí štítit.“ — Ne, chutná to páni stamami?

Zemské přírážky k daním osobní. Zemské aněmy budou se zabývali velmi důležitou otázkou finanční. Až vstoupí v platnost nové berní zákony, nebudou platit mnozí poplatníci žádné přírážky, jiní jen nepatrné. Země musí uhradovat své výdaje buď se zemských přírážek k daním přímým nebo se zemských půjček, přijdou tak o značné posavadní příjmy. Stát se pořád více centralisuje a strhl již veškeré přímé a nepřímé daně na sebe. Aby země mohly žít, chce říše semím některé slevy poskytnouti. Království české má dostati slevy na daní pozemkové 1,00 854 zl., na daní domovní 726.992 zl. a pak jako podíl 768.703 zl., tedy dohromady 2,595.548 zlatých. Země musí volky nevolky návrh vládní, dle něhož se přikazuje semím 10,108.228 zl. přijati.

Desatero přikázání pro ním. 1. Nevycházej ráno s lačným žaludkem. 2. Nechoď na studený vzduch, když je pil teplý nápoj. 3. Nevycházej dříve z domu, dokud prsa a záda dobře zahaleny nejmáš. 4. Dýchej dle možnosti nosem a nikoli ústy, aby se studený vzduch dříve ohřál, než vnikne do plic. 5. Neopírej se zády ani ke zdi ani ke kamnům. 6. V ložnicičním voze nestěj u okna. 7. Na studeném místě (na venku, ledě atd.) nestěj, ale pohybuj se. — 8. Nemluv, pokud nezbytně nemáš. 9. Koupej se dle možnosti pravidelně, neboť nezachováš-li si kůži čerstvou, stáhne sima pory potové a tak podlehneš anáže zapálení plic neb jiným nemocem. 10. Nelehej si se studenými neb mokřými nohama, nechoď-li probdětí noc.

Bvačka v říšské radě. Ve středu mělo se jednání prasaťmým vyrovnaní. Proti němu chce mluvit přes 100 poslanců. Na to hlasovala sněmovna několikrát dle jmen, pak se měly číst petice. Tu oposice strhla rámus. Po několika řečích, vytrhl Schönerer prezidentovi svonec a udělal si s optě vrtekem sám slovo. Zahnal ho s předsednictvím. Wolf se posléze smocnil také svonce. Polák Potoczek, který má ve sněmovně nejpádnější

příteli, mu jej vyvrval. [Tu se strhla pračka. Potoček, Břemovský, Vychodil, Lebloch, Holanský, Lang, Udrkal a Šuklje byli nejvíce ohroženi. Břemovský a Wolf se chytli do křesla. Pfersche, universitní profesor v Praze, chtěl Břemovského bodnout nohem. Šuklje mu sáhl rukou, Lemis mu vyvrval náš a hodiv jej stranou, poranil antisemitu Gessmanna. Při rvačce na to stlučen Wolf do modra, kabát, límec a vesta byly mu rostrženy. Schönerer rdoously sa krk a narešali mu. Mnozí poslanci slisli také něco na pamětnou. Poslanci Pfersche, Wolf a Schönerer budou prý stiháni pro veřejné násilí.

K zasedání Národní Jednoty Severočeské. Sjezd místních odborů a sborů důvěrníků Národní Jednoty Severočeské, jenž pořádan býti měl dne 28. t. m. v hostinských místnostech p. Manslové v Duchcově odkládá se na neděli dne 5. prosince t. r. Z té příčiny, poněvadž říšský a zemský poslanec p. dr. Josef Herold následkem nutných schůzí ve Vídni dne 28. t. m. nemohl by se sjezdu zúčastniti. Program zůstane nesměněn.

Ztráta. Jistě chudá ženitna stratila dne 24. t. m. na náměstí jakousi okrasu na klobouk v ceně 3 zl., kterou měla jistě paní dodat. Náleze se žádá aby okrasu tu odevzdal na polic komisařství.

Kapitalistům. K vůli vymácení se se židovských rukou hledá jistý majitel domu pětka 3000 zl. proti dobrému zajištění. Viz insert.

Zapátrán na simu. Dobře u policie zapátrán zdejší příslušník Kordík přepadl dne 24. t. m. na náměstí jistého profesora a vymáhal si na něm drzým způsobem podporu, proč byl zatčen a poněvadž se protivil strážníkům, byl dodán do vězení krajs. soudu. Jednalo se mu patrně o to, aby byl na simu zapátrán.

Z Jednoty kat. tovaryšů. Jednota kat. tovaryšů pořádá v neděli dne 28. t. m. divadelní představení „Pan Měsíček, obchodník“ veselohra ve 3 jedn. od Stroupežnického. Začátek v 7 hod. večer. — V pondělí započne opětně řetězní kroužek pravidelně cvičení v umění řetězní, po němž budou přednášeny členy kroužku nastudované řetě. V pondělí přednáší p. Sváták. Po celý adventní čas připraveny jsou na nedělní odpoledne poučné přednášky. Zdař Bůh!

Továrna pana Novotného na výrobu koberců, náclon, pokrývek v Týništi m. Orli. Průmysl textilní jest v Čechách velmi důležitý, neboť hodnota jeho roční výroby pátí se nyní přes 300 milionů zlatých. Zpracování bavlny, lenu, konopí, juty, přise a tkanin z nich zabývá se na sta závodů; důležitě jest též zpracování vlny, přise a tkaniny z vlny. Bohužel nalézá se tato výroba obrovskou většinou v rukou nečeských. Výroba koberců, přikrývek a houní rovněž má středisko své kol Maffersdorfu, Rumburku a Liberce; čilý vývoz do Francie, Anglie, Belgie, Švýcarska a Orientu jest základem jeho povznesení a slibného rozvoje. Roční výroba obnáší dosud něco přes dva miliony zlatých. Z českých závodů zaujímá v tomto oboru přední místo továrna na koberce a pokrývky pana Adolfa Novotného v Týništi nad Orlicí. Bohužel není tento ryze český závod širokému obecenstvu znám a čeští odběratelé kupují ponejvíce koberce, běhouny, podnožky, záclony, draperie, portiere, pokrývky na postele a stoly, převěsy přes divany, sedadla, vložky a tašky, látky na potažení nábytku plyše, žiněny atd. z továren německých a židovských. A přece v závodě pana Adolfa Novotného jsou v největším výběru stále na skladě ony druhy zboží, které vyhlášená pražská a vídeňská firma Filip Haas a synové ve velkém vede. V týništské továrně jest množství stavů, u nichž pracují srutné dělnice ty nejvšestnější látky všemožných barev v nejpestřejším seskupení. Osnovy se berou ponejvíce z Anglie. Diváka zajímá nejvíce výroba smyrnských koberců dle barevných výkresů ručně vázaných, které se pak na zvláštních strojích potřibují a ty nejkrásnější malby a panoramata představují. Dělnice hledě do výkresu, vybírá vlnu příslušné barvy, rychle ji váže na osnovu, oetřihne a volí opět vlnu jinak zbarvenou. Práce jí ubíhá dosti rychle. Menší smyrnské koberce stojí jen několik zlatých, větší, mající ve všech řádkách rozměrech šířky až 5 metrů a odpovídající velikosti až 600 zlatých. Axminsterské koberce těch nejrozmantějších barev velikosti 1:30—2:40 metrů stojí 15—33 zlatých, koberce větší 4:50 metrů stojí od 40 až přes 100 zlatých. Plyšové velvetové koberce možno si pořídit za 9:50 až 61:75 zl., tapetové od 6:50—46 zl., kiddermisterské za 10—12 zl., bosenské až za 8 zl. 45 kr., ženylové až za 14 zlatých, za to jutové velikosti 2 až metrů stojí kus za 2 zl. 50 kr. Chodníky čili běhouny jest přes 400 druhů na skladě a cena jednoho metru stojí: motousově od 18 do 90 kr., matingové 49—107 kr., bosenské 65—110 kr., holandské 94—198 kr., kiddermisterské od 2 zl. 30 kr. do 3 zl. 75 kr., tapetové 1 zl. — zl. 2:75, plyšové 2:50—4 zl. Podnožky z postelím, pascím stolům, pianům a do kotárů stojí kus od 25 kr. do 12 zl. dle druhu látky a její kvality. Záclony, draperie a portiere stojí od 1 zl. 45 kr. do 45 zl. Pokrývek na postele a stoly jest na skladě 160 druhů v ceně od 1 zl. 30 kr. do 72 zl., přikrývky postelín flanelové a velbloudí stojí 3 a půl — 14 zl., prošíváné 2—18 zl. Houně hospodářské stojí kus 1 zl. 75 kr. do 13 zl., nejjemnější přikrývky až 26 zl. Barvu, velikost, jakost zboží (levnou, střední vybranou) může si každý volit. Česká firma pana Adolfa Novotného, která zaslouhuje podpory českých odběratelů, pošle ostatně každému ceník svých výrobků na požádání. Vede-li někoho náhoda do Týništi, může si každý zboží v největším výběru prohlédnouti.

Z krouhů duchovenakých. se nám píše z Kutnohorska: „Národní Listy“ snáší se odvrátiti pozornost českého čtenářstva od úplného bankrotu své politiky. V řadách „níštského“ kněžstva hledí proto do svých protikatolických sloupců uloviti hodně nepokojenců, po případě rozčítiti neklidnou hladinu duchovenakou co nejvíce a nejdále, aby čtenářstvo své — pokud o katolickou víru jde, buď lhotejně

nebo i do konce nevědecké udržely v dobré ráci a daly se mu popásti na kněžských třenicích a chybách. To a nic jiného mají „N. Listy“ za lubem, když se nás „níštských“ kněží ujímají; máme jim býti na pastvu; máme aktytati kratochvilu a máme ukázniti své slabosti! Mají dovedného křofáče, který pod rouškou přátelství při dobrém piseňském neb hradeckém od něho sláho netuřících mladých kněží vytahuje, anebo od jistých lidí si je vyráběti dává. Pak-li táhly svého času epistoly kutnohorské a tajné zápisky pokrokatů, proč by netáhly dnes epistoly „katolických“ kněží nám píše? Jeom naprosto přesvědčen, že nám malým kněžím, chudým kaplanům, katechetům a farářům nepomohou „N. L.“ ani s bídy hmotné ani v našich povinnostech stavovských, protože jim schází dobrá vůle k věci, kterou katolický kněz zastává a zastáváti musí. Každému musí býti nápadno, bývá „N. L.“ pod firmou katolického kněze samy se omlouvají a vytáčejí, že pro zlepšení katolických kněží pranickeho nenčinily. Dí: „Vyčítá se „N. Listům“, že se nás nesastaly při výpravě kongruy. Nic se nedivím. Snad proto se nás mély zastávat, že jsme se jich musili vždycky štítit, že nám co nejpřísněji zakázány byly, či snad proto, že na celé čáře dle komanda musili jsme se vrhnout do boje proti poslancům jejich strany? — Kolik slov, tolik tála. „N. Listy“ a četné jiné mladočeské listy jsou vyloženy v Adalbertinumu a nejd. biskup nám nikdy nezakázal číst „N. Listy“ a nikomu nekázal také vrhati se v boj dle komanda proti poslancům jejich strany. Každý duchovní ví, že v diecési královéhradecké není žádné organizované politické strany katolické, že tato nemá ani okresních ani místních sborů důvěrníckých, a bez těch se přece žádné politický zápas sváděti nedá a to ani na komando ne. Z osobní rozmluvy vím, že pan biskup při posledních říšských volbách nevolal boj volební, sám se také politických bojů na českém anému nikdy neúčastnil. Jako horlivý katolik si ovšem Vrchní Pastýř nás přeje, aby ovládlo rozhodné náboženské přesvědčení všechny kruhy, protože jedině v pravě víře spásu vidí. Kdo z nás se bojů volebních zúčastnil, ten bojoval zajisté za své přesvědčení a k tomu má jako státní občan také právo. Nikdo také nevěří, že by kněz mladočeského přesvědčení bojoval proti Mladočechům. Kdo hanobí v „N. L.“ vlastní stranu a své duchovní představené a kdo vášnivě velebí stanu a počinání „N. Listů“, ten se jistě bojem na katolické základy nepotrhal.

Rovněž jest hrubou nepravdou, že ndp. biskup Brynch někomu někdy řekl, že „kaplani mají dost.“ Sám byl 9 let kaplanem, poznal ty strasti kaplanů a proto přál také deputaci, aby ve Vídni u ministra Gautsche pochodila lépe, než-li pochodili biskupové, kteří v celém rozsahu se přání, jak je kněžstvo ve většinu pro katolické duchovenstvo a v petičích vyslovalo, se přimlouvali. Pan biskup to řekl, a tvrdil li se něco jiného, je to ošklivé překrucování věci. Pochybují také, že by někdo z ostatních biskupů byl s mladočeskými poslanci mluvil a jim pravil, že kaplani mají platu dost, že více nepotřebují. Páni poslanci, když již s ohledu na ty klerikální kněze něčeho nedělali, měli to udělat aspoň s přátelství k těm mladočeským, a demokratickým kněžím, vždyť stát by jim musil více platit než dosud, kdyby zavedl státní matrikáře jako jsou v Uhrách. Ostatně poslanci strany „Nár. Listů“ mohou to učinit ještě teď. Až polodí Badenim, Bilinskému a Gautschovi se podmínku, že v druhém čtení budou pro prosazování vyrovnání s Uhry hlasovat jen tehdy, když stáť vyhoví spravedlivým žádostem chudých kněží, živnostníků a rolníků. Pak-li toho „N. L.“ mocným svým vlivem nečiní, pak zůstane i nadále každému zřejmo, že se jim o katolické kněze nejedná. Coť nefecky, že katolický kněz a věc katolická jest jim odprna? Že poměry duchovenstva jsou namnoze neutěšené, toho nikdo nepopírá. Poměry církevní a duchovenaké redakce „N. L.“ nikdy neupraví. Redakce tohoto protikatolického listu, v níž rozhodují židovští, protestantská a pravoslavní horlivci nebo známí nevěrci, ta není vhodným k tomu místem. Dopisy s kruhů duchovenakých, jaké fabrikují a předělávají „N. L.“, ty by „Katolické Listy“ ovšem neuveřejnily, aby jejich pisatelům neškodily a veřejné pohoršení jimi nedělaly. Kdy pak se utíkají nespokojení naši protivníci se stanky svými ke konsistoci a redakci katolickým? Nepovídejme, že všeska vina všeho našeho neutěšeného poměru slézá na biskupech, prelátech a konsistociích atd. Vždyť přece všichni víme s osobních zkušeností, že věc leží jinde, že škůdce své máme jinde a že hierarchie má na mnoze tak vážné ruce jako my „níštsí“ duchovní čili pomocníci biskupa ve správě duchovní. Nesapírejme to! Kam povede cesta nastoupená v „N. Listech“? K výbuchu — k reformaci — jak jest v grandturnálu s Mariané ulice vytištěno proložené? Snad máme dosud víru, pevnou víru katolickou! Můžeme slyšeti takové slovo „reformace“, „očistění křesťanství“ beze studu, bez bolesti, bez hrůzy? Ne, to nepřivede naši spásu, ale skázu! „Reformaci“, kterou chtějí s katol. věrou „N. L.“, nemůže žádný kněz přijati, aby nebyl věrolomným i svému povolání i své víře i církvi Páně. A právě to, že sotva nespokojení kněží podali „N. L.“ své stížnosti, hned vrhli se jejich přítelkové na reformaci víry, ukazuje, co „N. L.“ chtějí a kam pomáhají. Stráší se „hnutím“ mezi duchovenstvem — marně naděje. Katolická církev byla bps nás a bude bez nás, i kdybychom všichni „odpadli“. Časné si tím nikterak nepolepíme — mám jednoho spolunáka odpadlíkem a vím, jak se ma daří — a věčně teprve ne. K bídě hmotné přilá by i morální — a rozevranost srdce páčila by věrolomnky. Kdo chce něco skutečného vykonati na naše zlepšení, musí sažiti naopak než pisatelé v „N. L.“ — musí ve víře a snaze své v pravdě katolických býti a ne hned na samém začátku reformací, odpadlictví a výbuchem hrošiti. Kdo pak „pánové“ má s Vámi jíti?

Pan Vojta Blukov, člen Nár. divadla v Praze, hrál zde ve čtvrtek jako host divad. společnosti p. Chmelenského úchvatné hlavní úlohu v Echegarayově mravoučném dramatu Světec či blázon. Jihočeský Bajgar uspořádal mu na počest večerky spolkový.

Zořsti s východních Čech.

Z Černilova. (Jednota katol. jinochů a mužů). U nás máme nový spolek, katolický spolek — sase krek ka předu! Jinochi a muži všech stavů s místní obce a široho okolí seskupili se pod prapor křise vědouce dobře, že jen „v tom saamení“ očekávají tis spásu pro nynější společnost lidskou. Nás nový spolek jest v intencích svých vzdělávacím o později rozšíří se činnost jeho i na podporování členstva v nemoci a neštěstí. — Stará farář budova minulou neděli hostila v horních svých místnostech četné a věčné posluchačstvo — neděle ta jest dnem nejvíce památajm, neboť týž den ustavil se katolický spolek jinochů a mužů, v naší náboženské smíšené osadě. Evangelici dávno již sdružili se v Jednotu křesťanských jinochů a mužů, proč by podobné sdružení nemohli si utvořiti katolíci? Tak, teď je máme! Teď jen do práce, do práce, do práce! Redaktor „Dělnických Novin“, pan T. Jiroušek z Prahy, jako slavnostní řečník se vysnamenal! Způsobem nejvíce přesvědčivým vložil účel a potřeby spolku vzdělávacích a tendenci katolickou. Upozornil na výhody z členství plynoucí, jak otvírá se svět pro řemeslníky, živnostníky atd. jsou-li dý „Jeonot kat. jinochů a mužů“, jak v nich zračí se a uskutečnění dochází svépomoc. — A přednáška paně řečníkova pohnula mnohými, že po přečtení stanov, přihlašovali se za členy. Do výboru zvoleni byli tyto pánové: za předsedu dp. p. J. Seidl, farář z Černilova; za místopředsedu: Fr. Rejchrt, starosta z Librantic; za jednatele J. Vrabec, učitel z Librantic, za poradníka: Václav Mikolášek, rolník z Černilova za knihovníka: P. J. Mynář, kaplan z Černilova — pak pánové Václav Toman, rolník z Bukoviny; Václav Falta, rolník z Divce; Jan Němeček, obchodník z Librantic; Jan Ješek, truhlář z Černilova; Jan Cejnar, rol. z Divce; Václ. Pavlík, sedník z Černilova (náhr.) Jan Kutík, sedník z Černilova (náhr.). Revisory účel zvoleni byli pánové: M. U. Dr. Ar. Pekař, obvodní lékař a Josef Černý, rolník z Černilova. V nové farní budově ochotou dást. p. faráře poskytnuta místnost pro spolkovou čítárnu, v níž prosatím vyloučeno bude 14 časopisů dílem politických, dílem zábavných, humoristických, vychovatelakých, odborných atd. K volnému použití bude knihovna spolková, tamže umístěná, jeť dary dvou blahoskloných příznivců spolku čítá již přes tři sta svazků oacých spisů zábavných i poučných. Spolek jest členem družstva „Vlast“, jeť darovalo mu přes 20 spisů velmi ceného obsahu. „Zdař Bůh!“, smínájm příznivcům. Celou neděli — po všechnu simu — čítárna spolková bude vytápěná i i vybírají se všichni katolíci osady i obcí přifařených k pilné její návštěvě a bedlivé četbě. Začátek jest velmi slibný, čím více nás bude soustředěných ve spolku, tím schopnější bude spolek náš plniti své poslání. Každý upřímný katolík našeho obvodu farního ať stane se členem, ten malický příspěvek (10 kr. měsíčně!) stonásobně se mu vyplátí! Přihlašky stále přijímá předseda nebo jednatel (možno přihlasiti se i listkem korespondenčním). Dokažte skutkem, že jste katolíci!

Z Pelice m. M. Křesťansko-socialní Jednota „Vlastimil“ v Pelici n. M. konala dne 7. listopadu veřejnou spolkovou schůzi spojenou s přednáškami, k nimž s vřelou ochotou zavítali dp. J. Brett, katecheta, a p. Frt. Hetfleis, účetní z Úpice. Rozsáhlé místnosti velké síně „Na počtě“ byly vůbec naplněny četajm posluchačstvem čítajícím kolem 260 hlav. Po obvyklém zahájení ujal se nejprve slova p. Hetfleis k otázce: „Co ničí náš střední stav?“ Lidé živými barvami, jak žalostný úpadek spůsobil ve středních třídách našeho lidu vyřídunský kapitalismus známých lidíček. Dokázal přítomným socialním demokratům, jak prolhaná je ta stále od nich odrhovaná písnička o blahobytu kněžstva. Vždyť jediný šid Hirsch, jak s projednané poslušalosti jeho dokázáno, sanelhal po sobě větší bohatství než celá církev katol. v Rakovaku, čítající 10tisíc kostelů a 14tisíc duchovních, dohromady v držení má! Řečník nesvatratný doklady ukázal, kdo v pravdě otebrauje ten subodný náš střední stav, a kdo nad to ještě skrze svou dčvku, socialní demokracii, i ta poslední útěchu s náboženství plynoucí, se srdce mu běže, aby takto mravně aklešal a na misiinu přivedený národ tím jistěji pak doražen býti mohl. Bouřlivé nadšení bylo ka konci mladistvému řečníku výmluvnou odměnou. I přítomní Mladočeti horlivě tleskali. Na to počal mluvití dp. J. Brett o thematu. „Jak máme pracovati v našich spolcích?“ Navázav dovedně řeč svou tam, kde předešlý řečník skončil, uchvátil již poslym sjevem svým, plným mužné síly, statečnosti a sápalu, veškeré posluchačstvo. Jako rány kladiva dopadala slova jeho na hlavu červených srádců svatováclavského jasyrní i víry a strhovala obecenstvo opět a opět k salvám potlesku. Očekáváme s řetě této sasažj mravní sisk a oevěření katolicko-socialní idey v městě našem. Zjistě, kdyby takto ve spolcích našich se pracovalo, musilo by to s křesťanským socialismem u nás dnes jinak dopadati. Pod velikým dojmem této řeči vzdal předseda Jednoty, vp. B. Krieschofer, jménem všech volectěným páním řečníkům vřele tlumočeným díky a vyzavv přítomné, aby slavně akibili, v duchu křesťanského socialismu všude pracovali, sakočili sdařilou tato schůzi“.

Ze Sepeštska. Blízko Brandýsa n. Orli šil člověk, jenž polykal kamení o poutích a jarmarech, kdo mu dal krajcar, mohl viděti, jak provozoval své umění. V naší obci jest podobný umělec, ano větší. Ten má tak rád jen „husté“, že spolkuje celé kusy semá. Toť přece jest již veliké umění, když spolkyal svatému Sigmundu již několik parocelních čísel a ještě nemá dost. Aby pak vážně jeho umění se potomstvu zachovalo, vzal si „učeníka“. Ten však mistra svého předstihl, neboť polyká parocelní čísla i s mundaem k. pť. louku i se senem. Neom to pákni. Kdyby ti dobrodinci, kteříž kostel posemky obohacili, nyní s hrobu vstali a patřili, kterak majetek kostelní od oněch dvou umělců se pustoší, žalost by s toho měla. Neřká se, toto jest majetek kostela, musíme jej chrániti a šetřiti, nýbrž healem jest: trhejme majetek kostela, však sv. Sigmund dost toho má. Při takovém zrovna nalidákém zacházení s majetkem kostelním se stává, že mnoho krásných věcí musí se pořídit pro ko-

stal jen s dárku šlechtických dobrodinců. Tak nedávno postaveny dva nové gotické oltáře s pěknými sochami. Právě lidé, kteří pro svou sbožnost jsou na poměch, nejvíce dobrodini prokazují kostelu. Onen první umělec však má to za hloupost, dávat něco kostelu. A přece slyšíte on by měl být ke kostelu štědrý. Neboť když tolik let majetku kostelního užívá jako vlastního a ani by neměl, kde krávy napít, kdyby nebylo luk a pastvisek sadušních, s té přičiny má kostela již mnoho vraceti. Avšak jsou lidé, o jejichž soudnosti se musí pochybovati. Když někdo 10—20l. dělá dobrodružství, nemůže říci, že má na to privilegium, avšak když někdo po několik let majetek kostela ničí, domnívá se, že má na jednání to privilegium? A coť teprve ten nemá zdravé soudnosti, kdo jas stár jen 20 let, se chlubit, že má majetku kostelním ještě kudy chos již od počátku světa. Aby nás tedy Pán Bůh aspoň při zdravému rozumu zachováti ráčil!

Z Humpolce. Užívá letních prázdnin rovnílu jsme zase s Pomocí Boží dnem 19. září prapor spolkové činnosti v naší „Svornosti“. Odpoledne šli jsme se a po krátkém proslou vp. P. Norberta naslouchali jsme pozorně předčítání feči proslavených na katolickém sjezdu v Hradci Králové. Budoucí neděli dále feči sjezdové přilákaly nás do místnosti spolkové. Tentokrát navštívil nás také otihoď. p. Max. Šarška, bobolovec III. roku a vyřádkav si slovo mlévil pěkně a s nadšením o působení katolíků na blahu společnosti lidské. Dne 21. října zahájil svou činnost divadelní kroužek. Zahájeno to bylo slavnostněji jiných let tím, že pěkně herci naší sebrali divadelní kus s pára svého režiséra p. Boh. Šimáčka „Dítě komediantovo“. Dne 21. října opět významenal se divadelní kroužek sdílnou souhrou dramatu od K. Tyla „Dědičská smlouva“. Dne 14. listopadu vzácný posítek připravil nám svoji přednáškou p. Jos. Kopač, odborný učitel měšťanské školy. Jako jednatel muzejní společnosti pro okres Humpolecký přednášel p. učitel o zachování památek starožitných. Zmínil se o starém životě národů evropských vůbec a vyřídil dobu kamennou, bronzovou a železnou přelstí řečník ku životu našich předků v milé naší vlasti a v nejbližším okolí. Přednáška pana učitele byla velice pěknou a poutavou, poučující zároveň i baviv v životě čerpající s nášimi na staroditnosti, které pan učitel s muzeem humpoleckého sebou donesl. Po skončení přednášky srdečně jménem spolku p. učitel děkoval a p. P. Norbert vyložil nás zároveň, abychom si všimli nejen těch památek po našich otcích, ale i také víry otců našich, která národ náš vždy silným, velikým a šťastným činila. Těšíme se, že nám p. učitel brzo zase podobný posítek připraví. Dne 21. t. m. hrál divadelní kroužek zase divadlo ve prospěch chudé školní mládeže. Zdař Bůh.

Z České Brumce. Ve dnech 3—12. října t. r. konaly se ve sdejším osadě sv. missie za vedení OO-Redemp. z Prahy, p. P. Weiland, Meistra z Gögele. Průběh missie byl velice uspokojivý. Přes to, že panovalo v tu dobu nadobytý chladnější počasí, hrnuly se všech stran sástupy sbožného lidu do chrámu Páně. Zejména v době večerní býval prostorův náš chrám Páně téměř do posledního místa přeplněn, — pěkně to zajišťuje svědectví, jaké účty a vášnosti až podnes katolický misionář, a tím missie sama u lidu požívá. A pak také svědčí to o obětavosti mnohých, kteří nešetřili námahy, aby, když za den těchto duchovních hostů se účastnit nemohli, alespoň večer, po denší námaze se jich účastni stali. Přibližný počet denších návštěvateů obnáší přes 1000 kollarůnků, nepočítaje v to osoby ze sousedních osad. Také počet komunikantů vykazuje slušné číslo; přes 2740 přistoupilo v těchto dnech ku stolu Páně. Dne 10. října v neděli byl za účastenství okolní mládeže, všech spolků a přebětného účastenství věřícího lidu, jakého zde není paměťka, misionářský křís do chrámu Páně donesen, zde správce missie P. Weilandem posvěcen a vztýčen. Prospěšnost a užitečnost missie ukázala se i zde. Proto sístane každému věřícímu katolíku neapomínutelnou úpomínkou na tyto krásné dny sv. missií, které nám náš milovaný duchovní správce vlp. P. farář A. Seidel obětavostí svou připravil.

Z Poličky. Naše svatojos. jednota kat. jíměně u mužů uvítala dne 7. listopadu svého nového p. předsedu vp. Frant. Dittricha, sdejšího kaplana, který již dříve za zakládajícího člena jednoty přistoupil a častěji nás navštěvoval a hovorem o časových otázkách mile bavil. Dá Bůh, že v jednotě naší spočine opět čilý ruch, životní to podmínka každého spolku. Středním dobrodincem jednoty jest náš věle-milovaný vldp. děkan Josef Jezdinák, který rovněž častěji nás navštěvuje a cennými knihami knihovnu naši rozšiřuje, tak s povděkem připomínáme, že v posledním čase daroval jednotě cenné spisy slovného Rudolfa Vrby. V neděli dne 28. list. přednáseti bude dp. předseda o otázce: „Pokud je antisemitismus oprávněným“. V neděli dne 5. prosince v předvečer sv. Mikuláše pořádá zábavní odbor jednoty obilbenou zábavu svatomikulášskou v sále na střelnici. Po celý adventní čas spívati bude spěvický kroužek při velkých slavnostech Božích adventní chorály. „Zdař Bůh!“

Z Náchoda. Známý zde dopisovatel Ratibora a Kurýra rozeal do jmenovitých časopisův senační správa, že Václav Horina, malíř na skle a porcelánu, který ve všeobecné nemoci náhodně po šest neděl odtříván byl, odnesl odtud sličnou, stepilou jeptišku sestru Huberta, rozenou Filomenu Šimákovou z Bilovic u Uherského Hradiště, do které se šlené zamíloval. Sestra Huberta prý teprve 5. listopadu akládala slavný foholní alib. Pan spravodaj a architekt patrně při tom byl, neboť hned načrtl skisnu senační této události, kterou Pražský ilustrovaný Kurýr také věrohodně vyblejkl a sice v tom okamžiku, jak sestra Huberta leze přes plot a padá svému milenci, kterému prý N. J. Severočeská půjčila do začátku 1000 sl., do náručí. Pražský drokaf se sedřenou kobyloou jest ovšem také k tomu přimálován. Radikální a socialistické časopisy senační událost tuto ještě více vyšperkovaly. Ted však N. J. S. prohlašuje, že Horynovi nepoakytla tiskizlatovna nýbrž pouze morální podporu a s Náchoda se nám oznamuje, že Filomena Bilčíkova nebyla žádnou jeptiškou, ale pouze novickou

která kdykoli s kláštěm dobrovolně odejít a se provdat může. Nemí ovšem také pravda, že Bilčíkova Horyna skrýval a tím méně jest pravda, že byla ojet chycena a do opavského kláštera násilně zavřena. Z události této opět může každý posmat, jak se vyrábějí senační události a jak se pak proti katolické církvi od štít a jejich spojenců vynášejí.

Z Ústí n. Orli. Jako v jiných městech našeho venkova tak i u nás se stává, že mezi sdejším pokojné občanstvo a dělnictvo přicházíváj občas různé „kmoťi rozamci“ v osobě velíjakých soc. demokratických a pokrokářských řečníků. Hledíc ku nenávisti církve katolické a každého křesťanského hnatí, jsou obě tyto frakce svornými a šlechtými bratry — par mobile fratrum — a coť divu tedy, že s celého srdce by si přáli, aby křesťanství sociálové, kteří překážejí i šidovským liberálům i jejich červeným dědicům, byli umlčeni a zakleti někde do nehlubší propasti, odkud by jim nekynulo žádné vysvobození více. Říkává se: der Wänsch ist der Vater des Gedankens, to jest, člověk rád myslí na to, co si jeho srdce přeje, a to, tuším, platí i o pokrokářích a sociálních demokratech. A toto přání vytahovali před krátkou dobou s hlubin srdce svého a přemýšleli je ve schůdkch, dopisech, článkách i lokálkách. I u nás mělo se „řečníti“ na komando šidovského štábu dne 7. listopadu na veřejné socialisticko demokratické schůzi o „Bílě Hoře a Ebenhochově návrhu“. Aby to více táhlo na rudé své plakáty přilepili bílý papír s nápisem: „Ku této schůzi je též posvátný říšský a zemský poslanec p. Karel Adámek.“ Materialista Havelka sedlákům rozdával „Lid“ a „Ruch“ a dodával: „Jen přijďte večer na schůzi, tam se toho dozvíte víc“ — a konec konců byl, že nepřijel ani „řečník“ ani poslanec Adámek; P. T. publikum v počtu as 300 hlav, mezi nimiž byli některé až povážlivě spiritasem ovlácné, se pokojně rozešlo. — Ale my jsme si mysleli: coť máme nechat věci běžet, jak leží? Máme státi proti šidovsko pokrokářskému rozmachu nečinně? Proto jsme požádali dp. dra. Jos. Slabýho, aby přednášel o bitvě bělohorské, což tak minulé neděle ochotně vykonal. Vysvětlil přičiny porážky bělohorské, podal jich správný historický výklad, který rozhodně je přisiliv katolíkům, kdežto tehdejší stavu, direktory a nekatolíky staví do docela jiného světla, než fráse liberála neb pokrokářského šido — demokrata, které u nás skoro celé století platilo. Poukázal na revoluční kroky hleděti různými předstíráními satírat, především před českým lidem, volající: „Ně! My ně!“ Na konec přirovnal časy naše době předbělohorské: Jako tehdy odbojní stavové chystali revoluci, podobně dnes sociální demokracie pracuje všude ku krvavé revoluci; jako tehdy Thurn říkal: „Ně! My ně!“, tak dnes soc. demokracie vědomě i nevědomě lže říkajíc, že nechce revoluci nýbrž evoluci. Jako tehdy revoluční semeno v Čechách zasel cizinec Thurn, tak dnes revoluční semeno u nás zasel šidoněmecký potomek patriarchy Karla Marxe, jenž svým věrným dal i naučení, jak se mají v revoluci chovat, právě, že sami mají vedení revoluce do rukou vsít. Jako tehdy Thurn et comp. nesloužil věci české, ale vždy vyhledával bojný šold a osobní prospěch, tak také dnes vůdcové radě internacionály pěchují na úkor lidu oběma rukama své besedné kapsy a hledí nás jak v ohledu společenském tak hospodářským vrazit úplně v moc šidovskou. Thurn pečoval o vysvobození k smrti odeouzených lumpů a světo-běžných darebákův — vis příklad na Theobaldovi Hokovi, kdežto katolíkům jmění konfiskoval — a dnes soc. demokracie křís mezi svými „předáky“ podobně zloděje a darebáky, kteří jakoby Hokovi s oka vypadli, a hledí církve u posledního groš okrást. — Vůbec musíme se bedlivě a to starat, aby dosavadní výklad dob předbělohorských a pobělohorských byl s myslí lidu odstraněn, a na jeho místě postaven výklad správný, spojený s aplikací na dobu, v níž žijeme. —

Podleuňnictví při hranicích. Z okolí Hronova bylo v sobotu 23. října na 60 osob za hranicemi. — Kupovali sboží, zejména cukr a kávu. Láce vábí, neboť cukr platí tam kilo — 30 kr. jemná káva pražená kilo 1.40 kr. Finanční stráž při své obchůzce napadla výpravu onu, ješto ale byla v přecile, zapamatovali si jen osoby. Tyto dny přišli do Hronova a při vchodu do továrny Spieglerovy očekávali vycházející dělnictvo. Vyšetřuj mistra jednoho, jenž anad dal jednomu z úředníků této stráže několik ran holí.

Ze Železnice. Nebývalý ruch a touha po osdobe chrámu Páně vsmáhá se v našem okolí. Tak poutnický kostelíček Tábořský nově je vymalován a obrazy okráden nešitnou a umělou prací vp. Kníška z Lomnice, tak že teď vábí každého i úprava té svatyně a k větším vsyvá sbožnosti. V Jičíně kostel sv. Ignáce znárodně opravuje se. Tu dlabá nová polodena, okna pořízena, hlavní oltář postavca a presbyterí vymalována. Velký svon sv. Václava bude přelit. Ale i farní kostel bude s velikým nákladem celý uvnitř obnoven. Nejvíce však vykonalno u nás. Tu nejen, že střecha šindelová novou břidlicovou nahrasena, vasha namazena doplněna, ale není věci ve chrámě, kteráš by v nové neoděla se roucho. Kostel je nově vyřádkán většinou dlabičkami cementovými různě zbarvenými, chor přestavěn a rozšířen, všechny oltáře, kanzelna, lavice, dvéře, okna, zabradlá natřena, sochy polychromovány; kostel dříve bílený stkví se novou malbou, kteráš s uměním stavitelským v presbyterii nádherně závodí. Kopule čtyřmi svěťci, patrony země České: sv. Václavem, Vojtěchem, Prokopem a Vítom okrášlena jest. Korunnou všeho nového ve chrámu našem jsou krásné varhany 14ti rejstříkové, solidně a pečlivě pracované p. Kobrlem z Lomnice, známým ve svém oboru mistrem. Varhan těch libý a mocný hlas každého sbožným naplňuje senicem. Jak naše školství průmyslové prospěšně působí, viděti lze na šáka školy Chrudimské, synovi p. Kobrle, jenž sám nákreš provedl pro krásné přitelí varhan, ješ odpovídá alobu kostela a svým velmi kusným provedením a harmonickým volením barev při nártu, ješ provedl p. Křís z Kopidlna, každého i znalce mile překvapuje. Celé téměř léto i podzim trvaly práce v kostelisku našem, až se přiblížil radostný den 21. listopadu, kdy chrám Páně znova vysvěcen a pravidelně službě Boží odevřán. Pěkně počasí podzimní sístalo věno i po-

slední neděli po sv. Duchu, kdy navítal ku svěcení vdp. b. vikář J. Šahnaš z Bělohradu a velect. p. starosta Fr. Dollanák se dvěma p. radami města Jičína. Mládež školní s pp. učiteli stála v řadě od fary ke kostelu, když dostavilo se sl. zastupitelstvo sdejš se ct. spolky hasičskými obce sdejš i okolních, voj. vysloužilců s hudbou v čele ku významné slavnosti pro celou kollaturu. Nečetné množství lidu se širého okolí naplnilo kostel, jenž ani nestačil ve všech svých prostorách. Po vykonaném obřadu svěcení, když vdp. b. vikář pomodlil se za všechny, kteří jakkoli přispěli k výsadbě chrámu, vystoupil na kazatelnu vp. Gabriel, který v úchvatné řeči hodinu trvajici vyřídil význam chrámu Páně. I druhá vspomínka kazatelova na nejdůst. pana biskupa našeho zachvěla mile ardcem našim a mimovolně zaléto v duši naší pomyšlení, že ušlechtilá mysl Jeho jistě s námi by se radovala nad důstojným stánkem Božím. Po řeči jeho sloužil vdp. b. vikář slavnou mši sv. Hlavní zásluhu o výsadbou našeho kostelíčka má sl. zastupitelství města Jičína, ješ blahovlnně veškerý celkem náklad povolilo a veškeré žádosti a prosby důstojného pana faráře vyslyšelo, který též se svými spoluobčany Železnickými a některými s okolních obcí značně na vše přispěl sačed všem: „Zaplať Pán Bůh!“

Klerikální tisk leží „Národním Listům“ v žaludku a působí jim nepřijemné kručení. Dostávají, že klerikální tisk sice stílebu nevyvolal, ale bylo prý to katolické kněžstvo samo, byli to vlastenečtí kaplanové, malí, chudí farářové a odtrčení katecheti, kteří prý nemohouce děle tíhu přítomných poměrů snášeti, v opuštěné, smutné své souzlosti použili „Nár. Listů“ a také „České Politiky“, aby výtky jejich slyšela česká veřejnost!!! Na Králověhradecku prý kde jaký vikář, počal šňáseti na rány zasazené biskupu Brynychovi náplaf ve způsobě oddaných adres — a konečně dostavil se na bojiště sám Brynychův orgán... A na to pokračují „N. L.“: Zajímavá podíváná: na jedné straně stojí několik chudých kněží, s nimiž český tisk sympatizuje bez rozdílu stran — a na ty listy, jejich stanovisko jest vůbec protináboženské a jež nejsilnější trumf spatřují v sarovém uražení kněžstva vůbec — s těmito kněžími v jediném šiku jsou také „N. L.“ Na druhé straně stojí hrabě Vojtěch Štönborn a „Kat. Listy“, pan Tomáš a pověstným „Českým Východem“ a králověhradecký — redaktor Štábl, za jehož průhlednou osobou skrývá se biskup Brynych. Jméno hrdí, že se s těmito lidmi a listy bjeje pro sámy malého kněžstva (!), jsme hrdí, že můžeme hájiti jeho svobodu, ješ deptá se přímo nelidsky a jeho důstojnost, ješ anisuje se někdy až způsobem, jenž vyvolává odpor i v nekňestvu. S orgánem biskupa Brynychy nepolemujeme, neboť jen slavný list má nárok na odpověď. Nikdo neubrání se slabostem, zejména ne v boji, ale hroznou profanací Kristova jména by bylo, kdybychom „Obnovu“ jakkoliv s jeho velikým jménem měli stotožňovati. Jsme dosti spravedlivými, při nejmenším tak, že sa pohanu katolického kléru, sa nejhrubší jeho urážku bychom považovali, identifikovali s ním list, jenž stal se smetištěm všeho bláta a kalu, místo aby jasně vyzářoval teplo lásky a kouzlo křesťanské snášlivosti a dobroty. Dále praví „N. L.“, jak kněžstvo téžce nese špiclovství, otroctví, útrky. Lži klerikálního tisku netřeba prý zodpovídati. Leš prý je známou zbraní klerikalismu, a „bojujeme-li s někým, víme napřed, jaké zbraně užívá. Od let šedesátých v „N. L.“ demokracie (?) smýšlející kněžstvom našelalo otevřené rubriky, pokud jeho hmotných zájmů se týká, můžeme připomenouti (!) jen výtečné a informační úvahy senačního koll. Eima. Neví-li o tom všem orgán Brynychův, jest nám lhostejno.“ Toť obšírný výťah z polemiky „Národních Listů“, které prý chtějí sámy kněžstva i na dále hájiti a které končí trumfem, že nejdůležitějším nepřitelem křesťanství je — klerikalismus. Polemika „Nár. Listů“ jest poněkud hubená, ale sa to hodně prohná, sprostá a surová. Náš sice těší, že „N. L.“ píší po naší odpovědi: vlastenečtí kaplanové, malí a chudí farářové a odtrčení katecheti“, ale nevyvrátili tvrzení, že „N. L.“ v loni a ješto letos psaly o cizlařském českém duchovenstvu, které zapřelo české národní právo, odloučilo se od národa, vymkulo se se svazbě našich jak státoprávních, tak národních“, že české katolické kněžstvo nazvaly „černými Mlody, plamenem ješdřením“ atd. „Nár. Listy“ nevyvrátili našeho tvrzení, že rakouský episkopat úplně souhlasí s upravením kongregy, jak si je přále kněžstvo samo (totiž nejmenší plat pro kaplana 700 sl., pro faráře 1000 sl., pro deficienta 400 sl., příslušné kvinkvenálky a po 40ti letě službě úplnou pensí). „Nár. Listy“ nevyvrátili našeho tvrzení, že byly to práed ony, které jaslíed psaly proti jzesdu dělá-gátě těch „vlasteneckých kaplanů, malých, chudých farářů a odtrčených katechetů“, který se zabýval otázkou upravení duchovenšských platů a který říšské radě podal také žádost v tomto smyslu. „N. L.“ nevyvrátily našeho tvrzení, že vystupovaly nepřátelsky proti duchovenstvu a že ony a jejich poslanci nečinili pranic pro zlepšení hmotného postavení duchovenstva. Nemohou prostě popřít, co je vytištěno černě na bílém. Ze vstetku vrhají se proto na ndp. biskupa, který se svým míněním a přesvědčením nikdy a sa nikoho se neskrývá, který po řádných osvědčeních důvěry a odanosti se neaháněl. Takové resoluce fabrikovali redaktori a poslanci „Nár. Listů“ sami pro sebe, nechali je pak od jiných navrhnouti a schváliti, poněvadž takových náplasti v nedostatku vymozdění pro národ — pro sebe velice potřebovali. Redaktorům napadených katolických časopisův mohou býti zcela lhostejny osobní útoky „Nár. Listů“, které hned od svého počátku byly nekalmým pramenem lži, podvodů, překrucování, napadání a špinění osob. Dokázáme to. Roku 1875. vyšla v knihtiskárně Slavia v Praze brožurka „Obrana“, kde bývaly mimořádný pracovník „N. L.“ a „Obrany“, jistý Bohuslav Horák z Tábořa, — polské „donucený agent nekaleho plátku toho a důvěrník strany svané svobodomyšlné“ — (tak píše doalovně) prozrazuje, jak „N. L.“ a „Obrana“ bojují a jak správy své fabrikuji. Bohuslav Horák tam vypravuje, jak musil s jednotlivými obci fabrikovat dopisy, láživé a vymyšlené, sa něč byl placen od řádku, jak mu majitel listu říkával: „Pročtete očami slami, musím dostat nějaké títo oděrátko“, jak mu zakazoval psát proti tehdy Čechům nejvíce nepřátelskému „Praž. Dan-níku.“ Na str. 10. píše, že notičel v redakci štetovných

Bohatý výber všeho druhu nábytku.

Nábytek. Výbavy pro novosty.
Úplné zařizení do pokojů, salonů a ložnic.
Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
(26) v Hradci Králové
Svatojánské náměstí č. 87.
Sklady tabulového a dutého skla, porcelánových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.
Cenníky a nakresy na požádání zdarma.

Oltáře, sochy, obrazy
a veškerý kostelní nábytek
160 v každém slohu
správně, solidně a čistě provádí
uměl závod řezbářský a sochařský
pro práce kostelní
Petra Buška synové
v Syrovově.
(Založeno 1853.)

Provedeno přes 200 oltářů. Nejlepší odporučení
Množství vlastních nákrešů a fotografií
k volnému nahlédnutí franco.

ANT. DRAHOZAL,
pozlačovač v Humpolci
dovoluje si doporučit
své práce vř. duchovenstvu, sl. patronátním
úřadům a ct. obecnostem jak
ku zařizování nových i obnove-
vání starých oltářů, kanzelů,
soch, křížů atd. vše v nejlepší provedení
za ceny mírné. 94
Vícero pochvalných vysvědčení po ruce.

Umělecký
závod
214) pro
malbu
na skle
B. ŠKARDA,
Brno.
Odborný závod
pro malbu oken
chrámových.
Sedmkrát prvním
cenami vyznam.
Rozpočty, náčrtky atd.
jako i veškeré rady
obdobně zdarma.

JAN HORÁK
soukeník
v RYCHOVĚ n. K.
nabízí na dobu zimní
čistě vlněné látky
vlastní výroby.
Ráda učiní jen malou objednávku na
skousku!
Vzorky na požádání zašlu franco.
Děkuji všem svým milým veldůstojným a
velečtým zákazníkům za vzácnou přízeň, pro-
stím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sli-
buj vždy vzornou, poctivou obsluhu. 15

Ludvík Nejedlý,
dekorační malíř
v Novém Bydžově
dříve v Hradci Králové
odporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních
malbě kostelů
při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré malby
nástené, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové. (2)
Návrhy ve slohu stavby kostela se na
požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Jesle chrámové se dřeva řezané polychro-
mované,
Boží hroby se slohem kostelů souhlasné
Křížové cesty v relifu řezané neb lité. Sochy
„Vzkříšení“, sochy, oltáře a
veškerá kostelní zařízení doporučuje uctívá umělecký zá-
vod sochařský a řezbářský
Josefa Krejčíka o Praze.
Pisárna a dílny na Látné 612-VII. — Sklad EMŠH na tř.
čís. 24. — Ilustrované ceníky, nákrešy a rozpočty franco!
Výhodné platební podmínky.

Kočáry
nejnovější soustavy, práce solidní,
ceny levné doporučuje
Čeněk Buben,
kočárník
v Hradci Králové.
Vyznamenán na výstavách: V Jaroměři stří-
brnou, v Dobrušce zlatou, v Praze státní
bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší
vyznamenání čestný diplom s právem rašení
zlaté medailie s korunou. 78

Inserujte
před Vánocemi
v nejrozsáhlejšímu týdeníku na
českém severovýchodě v „Obnově“, kde do-
cílí se
! jistý úspěch !
Inseráty upravují se vkusně a vý-
hodně umísťují!
Ceny mírné !

čtrnácti mála: Kotva.
LINIMENT. CAPSICI COMP.
z Richtrovy lékárny v Praze
uznává se za výborné, bolesti utišující natírání; jest
na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 sl.
Všeobecně oblíbený prostředek
domácí prostředek
Kdež vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou
známkou „Kotva“ z Richtrovy lékárny.
Buď opatrný a přijmi jen láhev s touto
ochrannou známkou za původní přípravku.
Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Svoji k svému!
Koberce, záclony, háně, přikrývky, pokrývky, žíněnky a jiné
prvního českého závodu
Adolfa Novotného v Týništi n. O.
jsou opravdu nejlepší.
Kdo u mne kupuje, českou věc podporuje! (i nejmenší zakázky se vděčně přijí-
mají a co nejsolidněji vyřídí.) 233

Dydrova
žitná káva
ještě nejlepší
přisadou kávovou!
5, 10 a 24 kr.

ANDRÉE CHEVIOT
Novinka na menčíkovy
v moderní barvě dra-
pové.
Metr zl. 3.40.
Na menčíkovy neb oblek
stačí 3 metry.
Všudek této látky, ja-
kož i bohatý výběr mo-
derních druhů na obleky,
svrchníky, šatníky a
menčíkovy jen saru-
šené jakosti a v mír-
ných cenách se na po-
žádání k nahlédnutí
franco zašlou.
První český zasíl.
závod
ED. DOSKOČILA,
v Chocni.

Světově známé lomnické suchary ve ví-
cero různých jakostech za přiměřené
ceny.
J. Jina,
Lomnice nad Popelkou.
189
Pravý medový pumpník a různé čaje.
vé pečivo, dorty a podobné.
Mandlové pečlivky, Karlov. oplatky,
zákusky, trubičky oplatkové, čokolá-
dové, máslové, pištingy, atd.

Na podzim a zimu!
Velečtému P. T. obecnostu města a okolí
odporučuji svůj valně zásobený sklad
dámského konfekčního zboží
v největším výběru: **Žakety** od 4 sl. výše, až
do nejjemnějšího a nejelegantnějšího provedení.
Pláštěnky látkové, plyšové a kožené. **Plá-
ště kolové**, vatované, a s koženou i šité
pláštěky různých střihů ve všech velikostech.
Rovněž odporučuji překvapujícím výběrem
opatřený sklad dětských šateček, barchentových
blůz, čerňáků a barevných sukni a zástěrek,
šněrovaček, vlněných a plyšových šavlů a ve-
škerých druhů dámského modního zboží za cenu
nejlevnějších.
V účtě dokonale
A. F. Hora,
první konfekční modní závod v Hradci
Králové, Klicperova ul.
(216)

Tovární sklad obuvi
 firmy Al. J. Nejedlý v Kuklenách nachází se
 v Hradci Králové
 u pana A. Dvořáka
 v domě č. 164 na náměstí, vedle c. k. soudu
 kde lze dostati krásné a solidně pracovanou
 obuv z nejlepšího materiálu, od nejjednoduš-
 šího až do nejjemnějšího a elegantního
 provedení.
Výhodná koupě
 pro každého.
 Veškerá obuv zhotovena jest z kůže vy-
 robené ve vlastní parostrojní košičce a
 můžeme tedy na solidní materiál ručiti. 129

(Zblázno.)
Bohoslovci krále-hradečtí
 chystají k oslavě dvaceti letého trvání literární jednoty
 vydání za spolupůsobení P. T. Dr. Reyla „Almanach“
 práci pokud možno všech i venkovských členů lite-
 rárního kroužku. Proč? Šádáme tímto, by všichni P.
 T. členové sahalí do 15. prosince t. r. přihlášky práci
 a udáním tematu a rozsahem.
 Zvláště vysvětlíme k spolupracovníctví všechny
 bývalé předsedy a jednatele.
 Jelikož pak „Almanach“ jest literární i hmotně
 zajištěn, dovolujeme si již nyní, by náklad mohl být
 stanoven, šádají o přihlášky subskribentů.
 Za „redakční výbor“
 zodp. poř. Edv. Kasal, bohoslovec.

Novinka!
 Praktické
rychloprací stroje
 se ždímadlem
 ra nejvš výhodné vzhledem k úspore času, mý-
 díla a k docelení čistého prádla, aniž by tím prá-
 dlo trpělo, zhotovuje strojnická dílna
J. Bucka ve Smidarech,
 kde možno též veškeré hospodářské stroje nej-
 novější soustavy důkladně zhotovené na ceny
 levné obdržeti. 211
 Upozorňuji na zdokonalené nejnovější řezací
 stroje excentrické a mlátičí stroje s kulíkovými
 ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karel
 Dušek, na sv. Janěm nám. v Hradci Králové
 a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

Do Hradce Králové a okolí!
 Dovolují si ct. P. T. obecnost upozor-
 niti, že veškeré uzené zboží prodávati budu
 levněji a sice:
 párky a vuřty kus — — — 4 kr.
 špekvuřt kilo — — — 65 „
 salám — — — 70 „
 šunka — — — 80 „
 Dále hovězí maso I jakosti kilo 60 kr.
 vepřové „ 68 „
 telecí „ 60 „
 Ct. přízni P. T. obecnost se poroučí a
 o hojnou návštěvu prosí
Fr. Benoni,
 řezník a uzenář
 na Svatojanském náměstí v Hradci Kr

Nejnižší ceny!
 Vyznamenán na výstavě v Hradci Král. r. 1894
 státní medailí a diplomem.
UMĚLÉ ZUBY podle nejnovějšího amerického
 způsobu vyrábím a konám ve-
 škeré práce v obor ten spadající
 přesně a solidně na základě dlou-
 holetých zkušeností, ru-
 če za nejlepší obalbu a
 nížší ceny než všude
 jinde.
 Ctěné přízni obecnost
 poroučí se v účtě plně
J. Časlavský,
 zubní technik (88)
 Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.
Solidní práce!

V. VACEK,
 závod školkařský
 v Pamětníku u Chlumce n.
 nabídk
 pro zimní a jarní vysazování stromy o-
 vocné vysoké i krasky, sasenice pro živé
 ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stro-
 my pro stromořadí, pláňata atd. Statistice
 saseníc v zásobě. Levné ceny — Výborné
 zboží. — Poučný ceník zdarma. 204

Upínací zařízení do hotelů. Upínací zařízení bytí soukromých.
JAN STOUPA
 V Praze, Václavské nám. čís. 32,
 138 doporučuje
svůj hojně zásobený sklad
 koberců, záclon barevných i krajkových, pokrývek na
 stoly a lážka, přikrývek prošívaných a flanelových,
 přikrývek cestovních, pláště, deštníků, veškerých ce-
 stovních potřeb, županů, havelků atd.
 Illustrované ceníky zdarma a franko.
 Upínací zařízení ložni. Upínací vřhary pro sešívání.

SINGEROVY
 šicí stroje
 pro domácí potřebu, umělé vyšívací a průmyslové účely všeho druhu.
Pro 13 milionů 220
 vyrobeno a vyprodáno.
 Singerovy šicí stroje těží se světové pověsti pro svoji výtečnou jakost a velkou vý-
 konnost, čímž se ode dávna výrobky Singer Co. vyznaménávají.
 Bezplatné vyučování též modernímu umělému vyšívací.
Singer Co. ako. spol.
 Jiřkova třída 270. Hradec Králové, Jiřkova třída 270.
 Přivážejí firma G. Neidlinger.

SPISY
 Jeho Biskupské Milosti
Edvarda Brynycha:
 Díle lidí. Obrázky se smíšené osady a se světa. Druhé
 oprav. vydání. Cena 60 kr.
 Kříže a kalichy. Obrázky se smíšené osady. Druhé
 oprav. vydání. Cena 1 zl.
 Naše vesnice po roce 1860. Sběrka obrásků a poví-
 dek, jež lidu českému napsal. 2. vyd. Cena zl. 1.20
 Ráčenka. Obrásek z města a druhé polovice 19. století.
 Cena 30 kr.
 Slovo kříže. Obrázky z pohrobilů a smíšené osady.
 Druhé vydání. Cena 90 kr.
 Cesta rozumu a srdce ku spojení s Kristem. Ká-
 zání posní. Druhé vyd. Cena 30 kr.
 Katechese pro první (po případe i druhou) třídu školy
 obecné. Cena 36 kr.
 Mešní a obřadní kniha pro lid. Cena 50 kr., váz.
 70 kr., váz. v plátně lesklém 80 kr., se slatou
 ořáskem 1 zl., v káži 1 zl. 30 kr.
 První májová pobožnost na Vyšehradě. Cena 50 kr.
 Soustavná katechetická kázání. Třetí vydání. 4
 díly 6 zl. 40 kr.
 Soustavná liturgická kázání. Druhé vydání 3 díly
 6 zl. 30 kr.
 Světlo pravé. Stručnější „Štít víry“ k vyvození bítmo-
 vanou katolických na osadách smíšených. Druhé
 vydání. Cena 36 kr.
 Upomínka na duchovní cvičení slavná v Hradci
 Králové od 27. — 31. srpna 1888. Cena 80 kr.
 Zachraň duši svou. Dvě řady posních řečí. Druhé
 vydání. Cena 60 kr. (236)
 Cyrille-Methodějské knihkupectví
Gustav Franci v Praze,
 (Melantrichova ul., palác měst. spořitelny.)

Sklad a výroba nábytku
FRANTIŠEK KNEPR
 v Hradci Králové, Malé náměstí,
 nabízí
 ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čelo-
 nícké zboží vyrobené
úplné zařízení do pokojů
 se dřeva ořechového, dubového, černého a vyklá-
 daného
 s přerovky a čimáky, s
 opony a záclony do oken, hladké i sdrhované dle
 franc. způsobu. 151
 Práce velmi důkladná v cenách mírných.

Pravý nezkažený
včelí med
 čistí krev naši, podporuje pravidelné trávení
 a sílu naše tělo. Zvláště se hodí dětem chu-
 dokrevným, bílým, lidem slabého žaludku
 a zotavujícím se. Zevrubné poučení přídáno
 (174) je ku každé láhvi medu.
 Zaručeně čistý med lze koupiti
 u **Antonína Šejnohy,**
 cukráře na velké podlaží v Hradci Král.

Hledá se
KAPITÁL
 ve výši
3000 zl.
 na obchodní dům s vel-
 mi dobrou hypotékou
 za výhodných podmínek.
 227) Biskupství
 administrace t. l.

J. BARTA,
 v RYCHNOVĚ N. KN.
 Havlíčkova ulice č. 197.
 doporučuje se P. T. kněžstvu a patro-
 nátním třídám
ku pozlácování oltářů, náhrobků
 a veškerých potřeb kostelních.
 Mimo to přijímá a vkusně provede
malby chrámů.
 Vzorů předloží se na požádání.
 Veškeré zakázky vyřizují se vkusně, tr-
 vavě a levně. (18)

„V Červeném domě“.
K. HERINK
 v Praze,
 Malá Karlova ulice
 číslo 147-L,
 doporučuje
 za ceny tovární:
 koberce
 kostelní,
 koberce
 salonní,
 koberce
 stělkové různé ja-
 kosti
 koberce
 na divany
 Řešte šádají kobercové vzorky; ná-
 ní jakosti žádoucí.

Úředně povolený
vyprodej.
 Za příčinou nenadálé přestavby vyprodám
 většinu množství
zboží soukeného
 hodícího se na obleky, svrchníky, menšíkovy a
 zimníky pro pány, jaké i na šatky a oděvy
 pro dámy.
Vše pod cenou kupní.
J. V. Špalek dříve J. F. Krušvic.
 (230) tovární sklad suken v Hradci Král.

OBNOVA

Číslo 143.

V Hradci Králové, dne 3. prosince 1897.

III. Ročník.

Národu českému!

Jsem opět na rozhraní dvou dob v politickém rozvoji našeho mocnářství, a krise nynější novým toho je dokladem, že poctivá vůle a neuvážené snažení zástupcův našeho lidu nestačí samy osobě, abychom dospěli kýženého cíle, nýbrž že počítati sluší ode dávna se zvláštními poměry mocnářství a s příhodami nevypočítatelnými.

Události posledních dnů dokázaly především jasně, kterak pro státní útvar tak složitý, jako je mocnářství naše, centrální parlament takového zřízení a tak rozsáhlé kompetence nedá se ovládati, a že tudíž rozšíření autonomie sněmů při rozšíření volebního práva do nich je již nutností nezbytnou.

V této vátné době voláme k stoupencům svým, aby nedbajíce na ten čas zvláštních odlišností v programu vlastní strany, působili k tomu, aby všichni Čeští v senách naší koruny dbali národnosti a milovní vlasti své, sevrheli se v jediný, nerozborný šik, a s důstojnou i mužnou odhodlaností očekávali, co dnové přísti nám přinesou.

Nadějeme se, že násili na našich národních páchané a do nebe volající přinutí, jímž tak náleží, aby chránili životy, zdraví a statky státních občanů, jakož se sluší na spolutádanou společnost státní; jsme přesvědčeni, že menšiny naše nížadným způsobem nezavdají příčiny k útokům proti sobě, ale žádáme také rozhodně, aby tu, kde sami ve většině se nacházejí, zejména pak v našem královském hlavním městě, cit náš národní a vlastenecký nebyl spupnou menšinou drážděn a urážen, nýbrž aby nebespečné provokace od těch, jímž tak náleží, byly zamesovány.

Od práv svých za žádných okolností neupustíme, dobývati jich budeme s houževnatostí českou, a každý útok odrážeti budeme s nasazením všech sil.

Ke všem Čechům bez rozdílu stran i postavení společenského voláme dnes:

Buďme svorní, chovejme se důstojně a nedejme se!

Jménem výkonného výboru strany národní:

Dr. Fr. L. Rieger.

Převrasy ve Vídni.

Německá obstrukce, která v Hrádku radě sváděla pračky, dávala facky, tasilá nože, čoukla židlemi, která na zem poválila a zbila samého předsedu sněmovny, po němž poslanec Lecher hodil dokonce i velký kalamář, způsobila ve Vídni stejnou posilniční vzpouru. Poslanec Wolf, který v sobotu se vetřel vsdoru svému vyloučením do sněmovny, byl zatčen a když jej policisté strkali do kočáru a odváželi do vězení, řval na kolem jdoucí: „Lide vídeňský, zatýkají vám vaše poslance!“ Německí poslanci se přičinili všemožně, aby po celém městě roznášeli pobuřující zprávy. Protože ve Vídni masu lidu nestojí za židovskými liberály, tedy pobouření mas ponechali — socialistům.

Tito se již v sobotu srocovali a večer zatčeno 87 pobuřovatelů. Kočár, v němž jel předseda sněmovny Abrahamowicz, byl bombardován. Hlavní demonstrace byly v neděli. Již ráhy z rána shluklo se asi 4000 studentů na Okružní třídě, poněvadž univerzitní budova byla zavřena. Davy studentstva procházely se mezi radnicí a parlamentem. Během dopoledne byly posilněny tyto davy četnými sociálními demokraty, kteří vraceli se se schůzí konaných téměř ve všech okresech; byly totiž mnohé schůze záhy rozpukány. Na Okružní třídě

bylo rázem hluchěji. Davy provolávaly: *Prý s Badenem! Prý s jazykovými nářecími! Fúj německý hrabě Falkenhayn!* — Policie zakročila a chtěla davy rozpukliti. Zejména policie jízdní dotírala na demonstranty velmi prudce a sekala plochými šavlemi do lidu, jenž v divokém smatku prehal na všechny strany. Při tom bylo mnoho osob přejeto a šavlemi značně zraněno. Policie zatkla také několik osob. Davy chtěly je vysvobodit a tak docházelo stále k novým srážkám. Socialističtí vůdci byli od svých stoupenců pozdvíženi na ramena a v ulicích i na náměstích mluvili palčivě. Veliká část demonstrujícího lidu táhla před budovu trestního soudu, kde pořádala poslanci Wolfovi tam uvězněnému ovace. Jízdní policie zakročila také tam velmi důrazně a vyklidila okolní ulice, při čemž znova zatčeno a poraněno mnoho osob. Ale lid přes to se nerozcházel, protože po 12. hodině povoláno bylo vojsko. Celý 15. pluk husarů z Josefovských kasáren, který projížděl celou šíří Okružní třídy, hnál lid před sebou. Ten klidně ustupoval, kdežto jízdní policii, kdykoliv zakročila, vítal pískáním a bouřlivým voláním „Fuj!“ O 2. hodině odpoledne hnutí se uklidnilo, policie i vojsko odtáhly. O 8. hod. odpoledne došla zpráva, že ministerstvo hrab. Badeného odstoupilo. Dr. Lueger, jenž jel tou dobou do radnice, oznámil tuto událost lidu, vyzýváje jej, aby se upokojil a šel klidně domů. To se také stalo, ale večer demonstrace se opakovaly. Asi 2000 osob chtělo promárnout na Hrádku náměstí a demonstrovat před palácem hraběte Badeného. Policie však již palác silně obsadila a davy záhy rozešla. Tou dobou roznášela se zpráva, že zatčený poslanec Wolf byl z vazby propuštěn. Posl. Wolf strávil ve vazbě toliko den, vlastně neco se soboty na neděli a byl v neděli o 3/4 na 8. hodinu ráno propuštěn. Zpráva ta byla uvítána vřavou bouřlivým „Heil!“ Situace se stala velmi povážlivou tím, že též antisemiti se se socialisty a dajcacionálními Němci srocovali.

Jak obyčejně byl výtečně o situaci ve Vídni zpraven samospasitelný plachtový grandžurnál z pražské Marianské ulice. Celá Vídeň se tomu smála, když v neděli večer v „Národních Listech“ četla, že k sobotním výtržnostem výrostků a burácků (jenom?) „usedlé občanstvo vídeňské zůstalo úplně klidno, ignoruje tyto chlapecké prohánky s naprostou netečností a lhostejností. Zkrátka: velká petarda, kterou levičáci doufali po zatčení svého Wolfa, která ve Vídni pod okny císařského hradu vypálit, bídně sčipla, hlavní revoluční jejich položka, na níž sázeli vše, skončila pro ně nejšalostnějším, nejménějším fiaskem. Vídeň — ta „německá Vídeň“ k jejich „svaté německé věci“ — večera se neptidala, Vídeň se pro to ukrutné „zrušení jednacího řádu cialajtánské sněmovny poslanecké“, pro to „strašné násilí na ústavě“ ani dost málo nerozčertila: snekla klidně ty policejní strážníky v parlamentu, zkrátka opustila německé levičáky ve chvíli rozhodné na dobro.

Tím dostala věc centralistické německých baronů otrocký smrtelnou ránu ve chvíli, kdy doufala jistotě ve výhru. Nesdalo-li se jim získati a vzbouřiti proti vládě Badenové Vídeň — z Chebu a ze Štyrského Hradce hraběte Badena svými výtržnostmi věru tak hned se sedla nevyhodit. Sedl v něm dle všeho pevně. Státník, který by necítil pevné půdy pod nohama svými, nemohl by přece činiti podobných závažných zaslíbení pro budoucnost, jaká dle našich zpráv vídeňských učinil večera na památné schůzi vůdcům pravice ve jménu celé své vlády Badení.“

Když má nynější „hlavní český list“ tak výtečné zprávy o politické situaci, pak se ovšem jeho kotrmelcům nedivíme. Politik se špatnými premisami, činí nezbytné falešné závěry — chybje a klopýtnje. Ve skutečnosti v době, kdy „Národní Listy“ jásaly, že Vídeň zůstala vůči parlamentární obstrukci německých stran chladná, panoval ve Vídni revoluční duch a hrabě Badení náhle propuštěn. Německá oposice a „alliance israelité“, které prokázal B. mnohou laskavost, háje po Badenim kamením, dobrou vůli jeho uznávají na nejvyšší v řadách parlamentární většiny, ačkoli hrabě Badení právě vůči těmto krahům četně pochyboval.

V byrokratických kruzích, které mají také veliký vliv v kruzích nejvyšších se vypravuje, že koruna přijala odstoupení hraběte Badena proto, aby umožnila ústavní rozřešení sporných otázek. Propuštění hraběte Badena bylo prý státní nutností (Pozn. Tak náhle?) a nestalo prý se z ohledu na rozeřtaný pobouřený vídeňský lid, který se tentokrát bratříčkoval se sociální demokracií.

Sestavením nového ministerstva pověřen baron Pavel Gautsch z Frankenthurnu, který od r. 1885 téměř stále byl v ministerstvu. Baron Gautsch prý bude všem parlamentárním stranám stejně blízkým a stejně dalekým. To znamená, že Gautsch má státi nad stranami, vlastně všemi všemi stranami na provázku a prováděti vůli vyšší.

Zda-li se mu to podaří, o tom velice pochybujeme. Uvažme některé okolnosti. Předně jest Gautschovo ministerstvo úřednické, vzaté vesměs z německé nebo poněkud vysoké byrokracie, která pro naše státní právo a pro naši rovnoprávnost a rovnocenost s Němci nehoroje.

Baron Gautsch jest předsedou ministerstva a ministrem vnitra.

Dr. šl. Böhm-Bawerk prezident senátu a starý ústavák jest ministrem financí.

Hrabě Latour, odborný náčelník v ministerstvu katolicky smýšlející Němec jmenován ministrem kultu a vyučování.

Dr. Ignac Ruben, odborný náčelník stal se ministrem spravedlnosti.

Hrabě Welsersheimb stál ministrem zemědělství.

Odborný náčelník v ministerstvu železničním, rytíř Wittek, pochází z českého otce, jenž v mládí učil císaře pána českému jazyku. Syn jeho zná lámaně mluvit česky a jest vůči nám Čechům snášenlivým.

Odborný náčelník dr. Arnošt šl. Körber jmenován ministrem obchodu, hr. Artur Bylandt-Rheidt, který jako okresní hejtmán v Kyjově na Moravě nadřkoval Němcům a tamním židům, jmenován ministrem orby. Poláci br. Pininski a dr. Pientak odešli vstoupit do ministerstva, protože jsou pro svorný postup s Čechy. Gautsche podporovat nebudou, dokud pravici neoznámí svůj program.

Uvažme dále otázku: Může ministerstvo Gautschovo splnit přání opozičních stran německých? Německé strany se dohodly, že ve všech národních otázkách chtějí svorně jíti a trvají na posavadních svých požadavcích: 1. aby jazykové nařízení bylo odvoláno, aby rozhodnutí o návrhu hraběte Falkenhayna, jímž náhle byl upraven sněmovní jednací řád, bylo zrušeno, protože prý se to stalo protiústavním usnesením; 3. žádají Němci, aby rytíř David Abrahamowicz vzdal se s dr. Kramářem předsednictví ve sněmovně.

Na opětové svolání sněmovních schůzí nelze dle tvrzení vůdců německých stran do té doby pomysleti, dokud prý Abrahamowicz neodstoupí a dokud okryovaný Falkenhaynův jednací sněmovní řád, který pro případ potřeby dává prezidentovi právo volati do sněmovny policii, nebude odvolán.

Podvolí se tomuto německému rozkazu pravice?

O tom, co chce baron Gautsch poskytnouti pravici, se vůbec nemluví. On chce především prosaditi schválení prozatímního vyrovnání s Uhry a pak vyjednávat s Čechy a s Němci o upravení jazykové otázky takovým způsobem, aby Češi i Němci návrhy jeho přijati mohli. Tot se rozumí, že po nás Čechích se bude žádat, abychom Němcům opět povolili. Od 30 let jest hlavní zásadou vídeňské politiky, něco nám dáti, ale pak nám k vůli uchlácholení Němců něco vzít.

Projev sněmovní většiny.

Nejistota, zda-li se udrží pohromadě sněmovní většina, nemálo tísnila pravici a zvláště český klub. Uznáváme milerádi, že četní poslanci ze všech sil se přičinili, aby české poselstvo dělalo politiku, která za daných poměrů českému národu jedině prospěti může. Někteří poslanci však mají pořád ještě svou extra politiku, aby se zdáli býti hodnějšími, ostražitějšími a ráznějšími než-li ti ostatní. K nim patří jmenovitě Edvard Grégr a

Vašaty, kteří poměrně nejvíce schází vyznávají. Osobní jednání je bohužel mnohým nad prospěch národa.

Postavení českého klubu jest velmi nesnadné nejen proto, že mnozí poslanci dělají politiku na svou pěst, ale též proto, že poslanecký klub nemá za sebou většinu, úplně sobě oddaného denního časopisu. „N. L.“ takovým spolehlivým klubovním listem nejste, neboť kde se ocitá jejich osobní prospěch v rozporu s klubovní politikou, tam nechají mladočeský klub na holičkách a spojují se nejen s pokroky a radikály, ale též se socialisty a šidy, které že získal, prohlásil dr. Engel v neštěpeném okamžiku za největší vymoženost. Jak ti židí českému národu prospívají, o tom si dovede každý Čech učiniti vlastní úsudek. My proto budeme činiti rozdíly mezi politikou mladočeského klubu a politikou „N. L.“, na „jejichž poslance“ budeme hleděti ostřeji než-li dříve.

Mladočeský klub, který společně s českými velkostatkáři hájí v nynější kritické době, zájmy a prospěchy českého národa na říšské radě, chceme podporovati vždy a všady, kdy a kde toho žádá prospěch našeho národa, který klademe vždy výše nad zájmy strannické. Arciť očekáváme, že totéž činiti budou čeští poslanci.

Naším přesvědčením jest, že nejlépe by stály dnes naše věci ve Vídni, kdyby se byl dodržel a provedl kompromis, který před volbami do říšské rady ujednali společně dr. Herold a dr. Čelakovský s dr. Matušem a Bráfem. Pro český národ bylo by nejprospěšnější, kdyby na říšské radě byl zastoupen těmi nejlepšími muži, nejosvědčenějšími politiky a odbornými znalci — bez ohledu na jejich strannické přesvědčení, neboť ve Vídni má český národ vystupovati jednotně, jako zástupce všech stavů a tříd národa. Politické nuly nám ve Vídni nepomohou, ale myslící hlavy, které své myšlenky uskutečnit také dovedou.

Kdyby měl český poslanecký klub důvěrnější styky s německým katolickým klubem, a osobnosti k prostředkování ty nejspůsobilejší, bylo by zajisté nepovstalo mnohé nedorozumění, které povstalo následkem obojetného se chování „N. L.“ svléště v otázce školské, a jež židovskoliberalní časopisy proti klerikálním poslancům vykořistili vždy tak vydatně, že tito z ohledu na smýšlení svých voličů stali se nejednou váhavými, nerozhodnými a byli nuceni učiniti tak mnohý krok, který ani české ani německé-katolické věci na prospěch nebyl.

Poctivý dr. Ebenhoch, který věrně při nás vždy vytrval, který neustoupil hrozbám liberálů, ba jež ani vytlučení oken nezarazilo, zaslouhuje našeho uznání plnou měrou, neboť vytrvalý tento bojovník udržel svůj klub a tím i pravici pohromadě. Poslanci tirolští Dipauli a Zallinger, kteří nejvíce od liberálů a nacionalistů ohroženi byli, vrátili se k pravici, když byl již nejvyšší čas.

Již v sobotu usnesla se majorita vytrvati i na dále v posavadním věrném spojení. V úterý, po třetíhodinné poradě o politické situaci usnesli se zástupci pravice na této resoluci ve shodě společně:

„Majorita, jsouc úplně jednomyšlná co do zásad obsažených v adresaci osnově, usnesla se jednohlasně, že pro případ jakéhokoli vyjednávání toto jenom oficiální reprezentaci většiny ve smyslu jejího organizačního statutu vedeno býti má a může.“

Baron Gautsch, který své ministerstvo utvořil bez ohledu na sněmovní většinu, musil tedy vyjednávat jediné a výhradně s výkonným výborem pravice.

Jest to důstojná odpověď jak ministerstvu Gautschovu, tak vysoké byrokracii a vysoké kamarii, která způsobila v neděli náhlý převrat ve vládě. Většina říšské rady měla by tímto činitelem, kteří od r. 1860 vždy se obrátili proti spravedlivým tužbám českého národa, ukázati konečně zuby a nepovoliti jim nic bez vzájemného ústupku. Poslední obrat a jeho důsledky dal také za pravdu bar. Dipaulimu, který v liberálu Gautschovi viděl vždy nepřítel pravice. Baron Dipauli a dr. Zallinger vrátili se k pravici, když baron Gautsch se objevil na obzoru.

Unesena většina musí i Gautschovi imponovati, jest mu pokynem, že proti pravici vládnouti nesmí. Dne 25. listopadu ukázala pravice svoji rásnost a nepoddajnost; vytrvá-li v ní, tedy možná dost, že Gautschovo ministerstvo sv. Ondřeje dlouho nepřetrže. Baron Gautsch musí v nejbližší době ukázat, jak se upravit otázka jazykovou a jak se zachová k programu pravice. Za tím stojí všichni prozíraví Čechové, bez ohledu, jsou-li Mladočec, Staročec, klerikálové a šlechtici.

Zdemokratizování církve katolické.

Organ německé protestantky a spolu pumpa bezkyř obnosů peněz — 60.000 zl. — s demokratických kapes zaslepených čtenářů bude, odpadne-li mu po novém roce něco abonentů, „demokratizovati církev katolickou.“ Zavede v ní — rozumíme-li dobře — vládu „lidu.“

Podívejme se na to. Po dnes se myslelo, že německá protestantka řídí jen českou politiku, zatím ona udělá a to už brzo, pro český národ taky novou katolickou církev.

Katolická církev jí za to pěkně děkuje. Ona má ústavu, kterou jí dal Kristus. Ona je zbudována na nástupcích apoštolů s Petrovým nástupcem sjednocených. Tak jsouc stíseja stojí po devatenácté set let jako na skále. Ze nezavrhne tuto skálu a nepostaví se na základy pana Anyže, Tůmy, Klofáče atd. s německou protestantkou v čele, to by přece mělo býti nad slunce jasnější.

Zřízení církve, jak jí je dal Kristus, není republikánské, natož pak demokratické. Církev je — jak Kristus několikrát opakoval — království, monarchie. Církev jest podobná státu spolkovému, federativnímu. Biskupové jsou skrze své svěcení od Krista mocí apoštolskou opatření, takže jejich okrasy jsou jakási království, ale moc tu vykonávají právem jen tenkrát, jsou-li ve spojení s nejvyšším vládcem, nástupcem Petrovým. Mnoho biskupů, mnoho králů, a přece jeden duchovní stát, jedno království. Již starý biskup Cyprian napsal: Apoštolát jest jeden a proto v jednom — Petrovi — položen jest základ.

Faráři — kněží — mají moc kněžskou též svěcením, — ale právně ji vykonávají jen ve spojení s biskupem. Mnoho far, mnoho duchovních správů, ale v biskupovi, jako v hlavě, stává se diecése jedním královstvím. To jest tedy základní ústava církve.

Vláda v ní není však svévolí. Vláda i samého papeže, jest omezena zákonem Božím, ano i církevním. On sám jest povinen řídit se zákonem církve.

Ovšem poslední a rozhodující slovo má náčelník církve, tak jako monarcha v říši. Ovšem jest vážná hlava biskupů více méně jen poradní, jako i biskup sase takovým hlasem kněží svých. Ale bez toho zřízení musela by se církev jako celek rospadnout. Kdo rozvášný chtěl by z církve udělat parlament, kde není, než křik, neřada, a výbuchy vášně? Ač ústava církve katolické není tedy demokratická ani parlamentární, neodtrhne se od ní proto žádný katolík, an ví, že právě toto její zřízení ukazuje moudrost jejího Zakladatele, který chtěl udržeti církev jedinou, v podstatě vždy tutáž, až do konce světa stálil ji tak, aby jí vážné lidské co nejméně v tom ohledu škod nadělaly.

Při tom všem není církev katolická dědičnou monarchií jak patrné; není ale též aristokratickou, aby totiž k vládě v ní připouštěni byli jen šlechtici. Syn chudé pradelny byl papežem, jako syn nádeníkův může býti biskupem. Naopak ale ani šlechtic není vyloučen. Víme, že způsob volby jest rozdílný v rozdílných dobách a na rozdílných místech. Víme, že tu neb jinde stane se nějaká nesprávnost. Ale rozvášný katolík ví, kde jsou lidé, všude jsou lidské vady, a dovede při tom všem rozlišiti božskou stránku církve od lidské činnosti v ní. Ano právě, že často chybá působnost lidská v církvi jest důkazem božského původu jejího, neboť kde ani při lidských vadách jednotlivého papeže, biskupa neb kněze nepodařilo se církev zbožiti, tam „jest Někdo a ní po všechny dny až do skonání světa.“

Chťti tedy vládu vzíti papeži a biskupům a dáti ji demos-u to jest lidu, jest zbožiti církev, a na troskách její zdělati jinou. Taková „oprava“ církve, není opravou lidských vad v církvi, ale revolucí, která boží, a neví, co vystaví. Taková, krásným jménem demokratismu ozdobená oprava církve katolické v jejím celku nikomu na světě se nepodaří. Jest ovšem možno z členů církve narobiti církev jině, vyrvat jí tedy něco věřících, ale církev — zbudovaná na základě apoštolického nástupnictví v Petrovu nástupci sjednoceného — zničiti a ze světa vyloučiti nelze. „Brány pekelné ji nepřemohou.“ Kdyby odpadli ti kněží, kteří přýs národními lidmi souhlasí, a kdyby jich bylo tisíc, smutek v národě českém způsobí ovšem a to k jeho nesmírné škodě, ale církev na Petrovi založená, zůstane sase státi. Nepodařilo se zbožiti ji ani světským, spustlým a pyšným knězem, neboť ji ani „reformatoři“, jako Luther, Kalvín atd.; neboť ji ani budoucné žádné Jidáš ze řad našich, neboť ji žádný pastor, neřkuli aby ji zbořila smíšenina liberalně helvetiko-židovských redaktorů.

Odpad od apoštolátu v Petrovi sjednoceného vždy strestal odpadlíky. Na místo svobody dal vždy otroctví. — Kde se nelíbilo pod tíarou, tam se přišlo pod piklaubnu praukou, kde se nelíbilo pod berlou, tam se přišlo pod knutu ruskou a pod „španělkou“ dle vzoru Bedřicha pruského; kde se objevila touha až i v episkopátu osvoboditi se od Říma, tam se přišlo pod Vídeň, Mnichov atd. atd.

Znal jsem jednoho odpadlíka, českého kněze, chtěl býti svobodou od papeže, odešel do Ruska. Dokud ho mohli potřebovati k udržení Čechů na Rusi, nechali ho církevně s jeho vyvolanou svobodářstím, ale když už na hospodářství české nastupovali synové, přišla „knuta“, a osvobozeným od Říma nebylo dovoleno ani popy círovi poddati býti!

Bud pod apoštolát, a nebo do otroctví světské moci.

A komu by se přece ještě nelíbilo pod apoštolátem, ať to tedy zkusí s presbytery v čamarách a v koženkách, jak to mají evangelisté.

Znali jsme n. p. superintendenta Veselého v Klášteře u Třebčovic. A ten mříný v celku

maš — byl přýs katolické matky sroven — řekl jednomu svátému pánu a kapucínskému kvardiánu s Opočana oproti presbyterům demokratům: Kdybych měl být od čeho živ, hned bych jim tím hodil.

A pak je tu ještě jedna okolnost v té „demokratické“ církvi, a ne říká. Ohtě býti šetrným řeknu krátce: Na místo míry vládnou taky mnohé čepce.

A kde do jistě míry má i a nás následkem patronátu vliv demokratismu, o tom by se dalo taky mnoho mluvit. Známe jednu „baštu radikalismu“ a tedy i demokratismu, kde biskupem se dělá parkmistr často sám bez nevyhnutelné nepotřebných křvalů z radnice poroučí děkanovi hůle, než turecký paša. A kdo chrání pak děkana? — Biskup!! — Ano známe i exemplář takového parkmistra, který se i papežem dělal a kaplanovi o peklo kázati zapovídal!

Tak asi by vypadala ta demokratická církev! Běda kněžstvu, ale běda i náboženskému životu laiků, kde se duchovenstvo dostalo netku pod demokrata, ale pod byrokracii třeba; v monarchickém státě tím, že plat bře výhradně od státu, třeba byl dříve statky církevní pobral a tudíž povinen byl duchovenstvo živiti. Vidíme to ve Francii, Itálii, Maďarsku.

Přes to vše nebyli bychom pro připuštění nějakého vlivu na církevní záležitosti ze strany laiků, pokud by se s ústavou církve srovnati dal. Jedná se o to právě v Uhrách, aby katolíci obdrželi „samosprávu“ a biskupové tamní měli o tom poradit. Jest k tomu ovšem zapotřebí moudrosti a rozvahy se znalostí církve a s lásky k lidu plynoucí, aby se vše ustanovilo tak, jak to s nezměnitelnou ústavou církve a prospěchem života katolického srovnati lze. Bylo by lze vzíti si za vzor katolické osady v severních státech amerických, nevím, neznaje s názoru následků toho zřízení. Tolik ale jisto jest, že se k té práci nebudí ani „katoličtí kněží, kteří píšou do orgánu protestantky“, ani helveti s téže redakce. Kde schází víra, kde není lásky k církvi, kde světem a liberalismem prosycené srdce ubírá rozvahu a jež vášnivě city rozplaměju, tam opravovatelské zapomenutí na nejprv potřebnou opravu sebe samých na místo opravy udělali revolucí, která vždy a vždy dělá zbořeniny a trosky.

Proto bychom učinili základním článkem takové samosprávy následující ustanovení. Voliti by směl do nějakého takového samosprávného sboru církevního jen muž katolík, který náboženské povinnosti plní. K těm patří pravidelná návštěva služeb Božích a svěcení svátků, velkonoční spověď a přijímání, zachovávání postů, a aspoň veřejně nepohoršující život. K veřejným pohoršením čítá se krom opomíjení právě vytknutých věcí protináboženské a proticírkevní veřejné osvědčené smýšlení (Spisy, články v novinách, řeči a schvalování toho), konkubinát neb vůbec hříchy proti veřejné mravopodstatnosti, veřejné opilství, lichva a podobné obchodní podvody, veřejné blížního potupení a pomluvení. Pokud by se na laické vyřizovaly nějaké příspěvky na církevní stavby a živobytí kněží, směl by voliti, kdo v tom ohledu nic dlužen není.

Volen by býti mohl, kdo sám voliti smí, jistě (k. p. aspoň 40 let) stáří má, a k uvědomělým, to jest takovým, kteří katolické listy a knihy čtou a členy spolků katolických jsou, katolíkem patří.

Byla by s tím ovšem potíže tam, kde „N. L.“ jsou evangeliiem, poněvadž by se v takové osadě asi tolik katolíků neshledalo, aby voleni býti mohli.

Ale byl bych za to tak mnoho demokratickým, že bych takovému samosprávnému sboru něco z toho popustil, co se v evangelických časopisech žádá, aby presbyterstvo činilo. Totiž, aby takový sbor měl účastenství ve vykonávání církevní kázně. Aby totiž k vyloučení od stolu Páně a po případě i z církve biskupovi navrhoval „urtvé“ dý církve.

Neovobodomyslností by to páni s „N. L.“ nesměli nazývati: Co mají helveti, to přece je samo sebou svobodomyšlné a demokratické a krásné a nebeské a andělské. Vidět přece horují pro očistu církve. Myslím, že by se tímhle způsobem církev radikálně očistila, ovšem kdyby i nepřikladní kněží takto očisťováni byli. Že pak i biskup má nad sebou soudce, vyvíká s práva církevního a s ústavy církve.

Ano, kdyby páni poroučeli, jak jsem klerikál, něco s husitství bych do té samosprávy církve katolické připustil. Hus totiž napsal, — a nemohou to s jeho spisy vymazati — že má lid k večeři Páně býti „puren“. Jen ať by tedy ti samosprávci do kostela „pudili“. Husitaké zařízení nemůže přece býti nic špatného. To padá na to se mohlo díti pokutami! Ach je — co by se tu sešlo peněz! Zdáš se pokladny by v brzké nestačily a ti „malí kaplani, faráři a katecheti“, jak je „N. L.“ nazývají, měli by ihned congrua aspoň jako ti „tučné obědvající kanovníci a preláti.“ A když by svých přijímá — krom ovšem nějakého pohodlnějšího způsobu života — užívali tak, jako ten „Brynych“, který krom obyčejné v našich krajích repraesentace, sám spotřebuje nejméně — a tisíce mnohé roždá, pak by bylo i chudíně uleveno. A mohli by se při tom i ti „malí“ svěští aspoň dvěma vranky. Očistě církev by to mnoho neškodilo, protože i Pán Ježíš pokladníčku

mě a jednání na cestě. A dobrý lid mu dělal slávu, jen šaršavě mu to mělo za zlé. — Jestli se ale takovéto nedemokratické cirkvy nelší pántm cizozemským námořským prote- stantky, nudo at si po novém roce odpčinou na bobcích, jež si vydobyli a spletou se do toho, čemu nerozumí.

Kdo podporoval u nás nejvíce cizojazyčnickus a poškozoval české státní právo?

„Národní Listy“ obviňují rady české katoli- cké kněze s obestek cizojazyčnických a centralisti- ckých. „Obnova“ pak s prohaností. O nás toho sice nedokázaly nikdy, ale my dokážeme o nich, jak často státoprávní politiku českou poškozovaly, jak cizojazyčnické a centralistické podporovaly a jak český lid balamutily.

Jak námo, alibi císař v diplomu ze dne 20. října 1860. Jednotlivým zemím samosprávu a ustanovil, že právo zákonodárné v budoucnosti bude vykonáváno jen za součinnosti aneb sou- ských a říšské rady. Než po pádu hr. Goluchov- ského povolán byl 18. prosince 1860. k vládě rytíř Schmerling, který vypracoval novou centralistickou ústavu, která císař. patentem ze dne 26. února 1861 byla prohlášena a zavedena. Ústava tato opírala se o umělé ustrojení většinu a měla za účel po- tlačiti německé národy v Rakousku. Přirozeno, že odpor proti Schmerlingovi a jeho ústavě stále se zmaňal. Čeští poslanci opustili roku 1863 říšskou radu epuativě Poláci a ostatní Slovany. Byla to chyba, neboť Poláci a Jihoslované byli nuceni pracovati na vlastní pěst a zachrániti pro sebe, co se dalo. Čeští poslanci zahájili tabou pas- sivní opozici, kterou však velice poškozovaly a se- slabovaly Grégrovy „Národní Listy“ a jejich přá- telé, vyvolávě roszak národní.

Když Schmerling musil ustoupiti Belcrediemu, stala se opět v Čechách velká chyba, neboť byli jsme k Belcrediu nedůvěřiví. Belcredi po nešťastné válce s Pruskem padl, Saský baron Beust opano- val situaci, cizáckým reskriptem ze dne 17. února 1867 vyhověno požadavkům maďarským, 8. června byl císař jako uherský král korunován a dne 30. prosince 1867. utvořeno ministerstvo Karlosa Auers- perga. Když Karlos Auersperg pro neohody s Beu- stem v září r. 1868 ustoupil, povolán k vládě Taaffe, ale v ministerstvu rozhodovali naši nepřá- telé Giskra a Herbst.

Ceští poslanci počtem 81 odpověděli tankrát Vídni svorné deklaraci ze dne 22. srpna 1868, v které oznámili přičiny, pro které nelze se jim dostavit do sněmu království Českého a účastniti se jednání jeho. Čeští poslanci již ve svém pro- hlášení ze dne 13. dubna 1867 ohradili se proti vyhlášení poslanců ze sněmu českého do říšské rady. Čeští poslanci prohlásili v deklaraci, že ani říšská rada, ani delegace nemůže království České právně zvažovati, protestovali proti oktrojované ústavě a vyhražovali práva sněmu království českého. Německá většinová část ústavčích poslanců zbavili českou menšinu sněmovních mandátů a tak v říši i sněm rozhodovalo se o nás bez nás a minister- stvo Hasserovo hrutě nás pronásledovalo.

Když v březnu r. 1870 státní stroj počal váznouti, bylo cizáckým nařizením ze dne 4. dubna ministerstvo Hasserovo propuštěno a novému předsedovi mi- nisterstva, hraběti Alfredu Potockému bylo uloženo, aby provedl vyrovnání s národem českým.

„Národní Listy“ v čas voleb a obnovy předplatného byvali neuváhy ve vynalézání hříchů neuvěřitelných klerikálů a vůbec všech konser- vativních Čechů. Hrdě dokazují, že jsme mohli mítí již dávno své státní právo a že jsme mohli býti uznáným, svěřeným národem, kdyby jen nebylo bývalo a nebylo těch zatrolených konserativních českých šlechticů, klerikálů a Staročechů.

Ano mohli! Kdybychom byli měli tehda (za Potockého a Hohenwarta) bystrozračnějších a schop- nějších vůdcův, kteří by byli vystihli velikost a kri- tičnost oné svůtočejné doby, kde politika Rakouska obytala se k odvčt s Sídovou, kde se oboru vy- cházela krvavá náplava války německo-francouzské a Beust vyjednával s Napoleonem III. o alianci proti Bismarkovskému Severo-Německu. Tato zahraniční po- litika porazila vládu Giskrav a Herbstův a nutila dynastii, aby s neoblomným národem českým, který se nedal obměkčiti šádnými hrůzami pokut a šálafů ve svém odporu proti centralistické a prosincové — sjednala vyrovnání a smír, dříve než nádejde hodina lítav. Výrazem státní této nutnosti bylo povolání hr. Alfredu Potockého ku kormidlu státní lodi rakouské dne 15. dubna 1870. Nemínulo než několik dní a již povolání důvěrníci českých poslanců do Vídně, kde s nimi Potocki započal vážné opravdové vyjednávání o český smír a vyrovnání otázky české. Úmysly Po- tockého byly nečistý: on chtěl nám poručiti věčnou, ej- me svornou dualismu s říšskou radou. Poslanci důvěrníci poslanců českých však řádili, aby vyjednávání vedeno bylo v Praze, kamž lze svolati veškeré poslance če- ského lidu ku ratifikaci úmluv aneb do Vídně. Hrabě Potocki podrobil se dne 16. května 1870 v právoch ministra Petrina a sympatického nám Smol- ký cestě do Prahy. V Praze nám alibovali všeli sa- mospráva, než-li dostali r. 1868 Chorvati. Podmínkou bylo jen, že se vyrovnání to má díti cestou ústavní, prostředkem říšské rady, na níž nám chtěl sjednati Potocki potřebnou většinu. Vyslechuvše tato nabí- nutí vláda pp. dr. Rieger, Bělský, Pražák a Klauzy,

byli v první chvíli ochotni přijati je za základ dal- šího jednání a vše slibovalo šťastné oboplné dohod- nutí, kdyby nebyli již tehda bývali pohříchem staro- českí vůdové tou měrou zapleteni se šlechtou Marti- nicovskou, že netroufali si učiniti pro národ svůj kroku rozhodného bez ní. Vyhradili si potas a vůdcem historické šlechty hr. Jindřichem Clamem Martinicem. Naš a ta Báh nám ví, jaký slý démon oslepl tehda onoho torého a jeho družinu. Zkrátka, naši feu- dálové společně s fidaltem staročeských lie n. p. S. Skrejšovským jakož i se stranou klerikální sp. se proti Potockému jako proti slému svůdci, jenž prý nás chce uváděti v pokušení a odpověděli mu demonstra- tivním přistoupením k deklaraci, k níž se po celá dvě leta tvrdého nápasu našeho s ústavky nepřihlašovali. Ba nedosti na tom: klerikální orgán odbyl Potockého ještě kratěji: o nějakém vyrovnání nemůže prý býti dle vlastního slova Palackého ani už proto ani řet, poněvadž není náhodou primas království kardinal Schwarzenberg v Čechách. — Tím bylo vyjednávání přerušeno.

Tak lhaly „N. L.“ českému lidu vědomě před volbami r. 1869 doslovně a r. 1891 a 96 v téměř smyslu.

Ze doby vlády Potockého psaly „N. L.“ zcela jinak Tak pravily 14. dubna 1870: „Ten generální smír (sněm český) málo splnil a s pomocičkou o vyjednávání, pod kterými hornovence má se odějti.“

Dne 5. května 1870 „Národní Listy“ pro- hlásily, že zastupové národa českého v jednání svém s Potockým musili samitnouti návrh na sa- vedení přímých voleb do říšské rady, dále trvaly na deklaraci. Dne 10. května 1870. psaly doslovně:

„Musíme prý uznati parlamentární jednotu Ci- alajtanie a musíme odhodlati se ku přímým volbám do říšské rady. Na to prostě odpovídáme se stanoviska starého i nového českého státního práva, že nás nikdy nikdo nedonutí ani k jednomu ani k druhému. Neuzná- me-li nikdo naše státní právo, neuznáme my nikdy váš cizojazyčnický parlament.“

Dne 24. května 1870. psaly dále „N. L.“: „Kdyby se napřed bylo řeklo, že nynější mi- nisterstvo t. j. Potockého) jen na základě cizojazyčnické ústavy může a chce jednati; že nevratným jeho úče- lem je zřícení a přímých voleb vycházející a od anebů zemských neodvialé rady cizojazyčnické a že tak zvaná „státoprávní souvislost“ všech zemí a království v radě té zastoupených či vlastně do ní nutkaných jest jedi- nou a nevyhnutelnou podmínkou veškerého narovnání, pak etru ani důvěrníci naši nebyli by potřebovali ještě do Vídně, aniž by hr. Potocki byl potřeboval oděti cestu sem do Prahy.“

Z těchto citátů může se každý přesvědčit, že ve falšování pravdy jsou „N. Listy“ pravými mistry, že ze všeho dovedou udělat opak a s ni- čeho třeba velblouda.

Ne lépe než vůči Potockému zachovaly se „Nár. Listy“ vůči Hohenwartovu vyrovnání roku 1871. Co dělal František Palacký, Rieger a Klam- Martinic, to bylo u „Nár. Listů“ špatné, ačkoli — přišce pravdu — musely by „N. Listy“ doznati že za Hohenwarta ti kaceřování vůdci konser- vativních českých stran vymohli pro národ náš mno- hem většího koncesí, než-li nám nabízel hrabě Po- tocki. Ovšem „N. L.“, kterým vždy štvaní proti klerikálům jde nade všechno a jímž jes prospěch vlastní na srdci leží, psaly i tankrát, že „říšská česká poctivá pravice pro tento návrh se ne- ponděluje!“

Ze vyrovnání Hohenwartova vinou Němců, Maďarů, Pruska a Ruska neprovedeno, za to přece konserativní Češi nemohli.

Pravdomluvnost „Národních Listů“ jest na stejném stupni s jejich důsledností.

Ostroz, důslednou opozici proti Kollerovi nevydržely. Auerspergovci zavedli r. 1873. přímé volby do říšské rady. K vůli kolkové slevě začaly „N. L.“ šebrot o vládní přisěz a r. 1875. padly ministerstvu Adolfa Auersperga úplně do náručí a libovaly si ve výsluní zarytého centralisty Kar- losa Auersperga. Známých sedm Svábů „Národních Listů“ vstoupilo proti vůli celého národa do ústa- nověného českého sněmu a dělalo tam s dovo- lením pánd Auersperga opozici.

Roku 1876 vydal dr. Edvard Grégr brožurku, kde mezi jiným psal:

První a nehlavnější chyba vidím v tom, že politický náš program v samých základech byl pochy- bený. My sabeliti celý program na historickém státním právu horový český. Ale tomuto našemu právu mihlo na cestě narovnání. . . Státní právo, bez patřičné moci, které by mu dovolilo sjednat platnost, nestojí ani se řiřim tabětu, a my bychom mohli dlouho čekati, než bychom se na- ními protesty, adresami, memorandy, deklaracemi neb tím nešťastným trpným odporem dodělali uznání na- šeho státního práva. My jsme si tím našim státním prá- vem jen šlešli. Nikdo nám nerozuměl, nikdo nás ne- pochopil a každý se nám vymál. Nynější svět nemá smyslu pro staré pergameny a předvéké písahy po- tentátů; celý směr naší doby běží k tomu, stavěti na jiných základech než li na starých smlouvách. A tak to má také býti! — Tak mluvil a psal dr. Ed. Grégr doslovně o našich státoprávních požadavcích a nancil Němce a socialisty jím pohrdat a jemu se smát. Grégr a „Nár. Listy“ hrají ostatně i dnes se státním právem pouhou agitací komedii a nikdo naše spra- vedlivé požadavky tak nemonetil a znevažil, jako „Národní Listy“ a jich majitelé a zakladatelé.

Od téhž Edvarda Grégra pocházejí slova: „Já povážuji provedení fundamentálních článků v Rakou- sku za nemožnost, hlavně od té doby, co Německo je sjednoceno a největší vojenakou mocí v Evropě. Pro- gram nemožnosti je ale program pošetilosti, a proto zapotřebí pohlednout sepo jiném. Mám za to, že My Čechové sami o sobě bez císař pomoci, bez spojenců, bez přátel nicaho se nedoděláme. Sami jsme příliš slabí, než abychom poraziti mohli spojené odpárce naše, Němce a Maďary. Kdyby se nám však podařilo

nalésti program, ku kterému by přistoupení mohli jiní národové Rakouské, kolem něhož by se sestoupiti mohli všichni opozitní šivlové jako kolem společného praporu, pak by opozice tato stala se neodolatelnou a musela by dostati vesle říšské do ruky. Ale takový společný program nemohl by vycházeti a spočívat na historickém právu jednotlivých zemí.“

Grégr se v dalším pojednání prohlásil pro přirozené právo každého národa Kdož byl s jeho konfusní politikou více spokojen nežli Auerspergové! Než ani Adolf Auersperg nemohl se udržeti. Liberální Němci očekávání panovníka a národů rakouských úplně zklamali. Osař, přeje si shody zvláště s Čechy pr. puslil Adolfa Auersperga (mi- nistrpresidenta) i Karlosa Auersperga (nejvyššího zemského maršálka), jímž zpupný dr. Herbst a Šturm začali činiti překážky a dne 12. srpna 1879 svěřeno bylo hraběti Edvardovi Taaffeovi sestavení nového ministerstva a smíření národů.

Abonentní politika „Národních Listů“ na pře- velikou škodu českého národa slavila opět neblabé své triumfy.

„Národní Listy“, Grégři a dr. Kogel vytýkali nejednou dr. Riegrovi, že šel do říšské rady bez podmínek. Divíme se ostatně krátké paměti „N. Listů“. Což se již naprosto nepamatují, že pan dr. Ed. Grégr vydal v r. 1879. zvláštní brožuru. „Po- litické rozjímání před volbami do říšské rady“, v níž doslovně stojí: „Ze všeho ročeného vychází jasně na jevo, že od císaře směnu ústavy jinou, než-li konstituční cestou očekávati nelze, a tato cesta vede pouze říšskou radou.“ Na jiném místě napsal doslovně: „Nikdo nemůže s určitostí tvrditi, že na říšské radě nedomůžeme se ničeho, naopak tam můžeme velice mnoho dosáhnouti, avšak musíme tam vyslati muže, kteří to také dovedou.“ Dr. Sladkovský žádal sice po hr. Taaffeovi záruky, ale když jich dáti nechtěl, byli dr. Sladkovský, oba Grégři a „Nár. Listy“ pro to, aby říšská rada se obselala i bez záruk.

Dr. Rieger a zvěčnělý hr. Jindřich Klam- Martinic trvali nieměně na zárukách a žádali ministrpresidenta hr. Taaffa, aby nám byly dány určité záruky našeho státního práva a všech našich národních práv, ale tu pravil hr. Taaffe doslovně Riegrovi: „Lieber Herr dr. Rieger! Wir sind auch unterrichtet darüber, wie die Zustände und die Parteiverhältnisse bei Ihnen in Böhmen stehen. Wir wissen sehr gut, dass die Jungtschen mit Dampfkraft agitiren, um die Passivitätspolitik zu brechen, und so wie die Jungtschen es dahin ge- bracht haben, in den Landtag zu gehen, so werden sie Sie auch zwingen, in den Reichsrath zu kom- men. Die Regierung hat es nicht nötig, Ihnen besondere Koncessionen zu machen.“ — Za takových poměrů nemohli dr. Rieger a jeho strana nic více vymoci, leč že v tránní řetě usměny byly státoprávní snahy poslanců českých.

Vymoženost tato se nesmí nikterak podceňo- vati. Čechové podavše státoprávní své ohrazení, vstoupili tedy do rady říšské, kterou císař zahájil projevem své radosti nad souladem a nad přítom- ností poslanců království Českého, načež nové mi- nisterstvo opírajíc se o pravici, hledělo aspoň v částech vyhověti tužbám našim národním a vše- obecným. Tuto staročeskou politiku dnes poslanci mladočestí ovšem jen napodobí, a lépe by naše záležitosti dnes stály, kdyby Mladočestí byli tak činili hned od počátku. Kotrmelcová politika „N. Listů“ svedla je bohužel často na cestě a k ne- smírným politickým chybám, které český lid těžce odstonal.

Dr. Rieger vůbec nechtěl jíti do říšské rady a chtěl se vzdáti raději činnosti politické, neboť již tehdy vyslovil náhled, že ve Vídni jen po drob- tech se nám dostanou vymoženosti. Celý národ však žádal Riegra, aby i na dále a tedy i ve Vídni převzal vedení české delegace a Rieger, podřídív osobní své přesvědčení přání lidu, vyho- věl přání deputace českých poslanců, mezi nimiž byli též Mladočestí, a šel do Vídně. Dne 24. září 1879 psaly „Nár. Listy“ doslova: „Pájdeme ten- tokrát do Vídně, neboť máme tam jíti se cí a s nadějí, že tím pro národ svůj něčeho se doděláme.“ Kdo však ve Vídni první hodil pušku do řity, byl majitel „Národních Listů“, které od té doby s bok i se sadu napadaly poslance staročeské a vysyvaly hr. Taaffe, aby se jich nebál, že mu nejsou nebezpečni.

Do r. 1889 byli Staročestí zbanebeni již tak, že většina českého lidu volila kandidáty „Nár. Listů“ v přesvědčení, že lépe pro národ pracovati budou. Tak došlo k viděnským punktacím.

Mladočestí poslanci nevěděli s počátku, jak se vůči nim zachovat. Dr. Jan Kučera na př. byl pro punktace, Karel Adámek říkal, co proti nim lze dělat, když si jich císař přeje. Teprve měsic po prohlášení punktacních úmluv napadlo „Nár. Listům“, že by punktací mohlo se výtečně využít- kovati k agitacím proti Staročechům, ačkoli na př. poslanci dr. Dvořák a Formánek přimlouvali se u dr. Riegra za zřícení obchodní komory pro se- verovýchodní Čechy na základě punktacních proto- kolů. Punktace prohlášeny za neštěstí českého národa, ač na př. provedené odestavce punktací — rozdělení zemské školní a zemědělské rady — za neštěstí se dnes nepovažují. Dr. Julius Grégr ve svém nitru je za neštěstí také nepovažoval.

Pravil v Hjnu 1890 dle „N. Listů“ dr. Ju- lius Grégr doslovně: „Nyní mají Němci již svou

předlohu o samé školní radě uspokojenou, nyní má být na nás řada, nyní se má také nám Čechům něco dostat.

Julius Grégr před punktacími ostatně nestál na tom, aby úředníci v Němcích znali vřichy české, ano on chtěl dokonce část uzavřeného území, Ohebsko a části Zatecka atd. s 800.000 obyvateli odstoupit Hlí německé. Proč tedy vlastně gasval dr. Vašaty poctivého Riegra srádcem, proč Skarda nazval Staročechy mrtvolou a hlízou? Ve své hlouposti nesměrné to patrně sami nevěděli. Ovšem, proti Staročechům a klerikálům musilo se štát, musilo se bratříkovat se socialisty — patrně proto, aby rozstřístý a oslabený český národ Vídní více imponoval. Když Edvard Grégr v dubnu 1890 k váli čtenářům „N. Listů“ opět snižoval Staročechy a hromoval proti punktaci odpovídal mu tehdy profesor dr. Šuklje: „Vyrovnáním (punktacími) vzdali se Němci nárok na vládu v Čechách. Ale dejme tomu, že dr. Grégr má pravdu, když ví, že vyrovnání znamená pro Čechy jen strátu. Kdo ale je tím vinným? K přičiněním způsobena byla ta situace, která splodila (punktací) konferenci? Jest des viny ta strana, která uvolnila káseň v českém národě právě v tom okamžiku, kdy druhá strana (Němci) osvědčila káseň podivuhodnou? „Národní Listy“ a jejich poslanci oslabovali tehdy svými útoky Staročechy a zavírali tedy nejvíce, že v Praze i ve Vídni vykládali punktace pro nás nepřiznivěji, než-li se tak dělo na konferencích ve Vídni.

Rovněž nebylo dobré zatahovat otázku českou, která patří do zemských sněmů, do Vídně. Důsledek této nešťastné politiky „N. Listů“ je, že dnes Němci vyjímají katolíky, jsou všichni proti nám. Nešťastím bylo, edelati ve Vídni zákon o všeobecném hlasovací právu, neb tím liberální Němci dostali nové dobré spojení v českých socialistech.

„N. Listy“ svou prospěchářskou politikou poškozovaly naše zájmy vůbec v dobách kritických. Tak podporovaly 1873-75 omladinu, nedávno bez příčiny — jenom aby se zalíbily pokrokatům a radikálům učitelům a udržely si je za své oddělatele — změnily náhled svůj o návrhu Ebenhochové, počaly štátí proti německým klerikálům, Dipaulimu a konečně proti Čechu Brynchovi a vlasteneckým našim kněžím. Věru, již jest nejvyšší čas, aby „Národní Listy“ si zapamatovaly slova, která před lety kníže Bismark pravil jednomu českému šlechtici a která zasluhují uvážení nás všech: „Vy Čechové děláte vždycky všechno v nečas...“ A uvážili to poctivě, pak nebudou sly národa tlačit, ale sbíratí a spojovat, aby národ náš byl siln v nynější době kritické. „Jednoje dle rozumu a nikoli dle cita, počítejme s danými poměry a s tělesnou nutností, pak nebudeme stále a stále vše v nepravý čas dělati.“ Tak radil všem Čechům dobré vůle pisatel těchto řádků již před 8 lety.

Politický přehled.

Změna jednacího řádu na říšské radě. Ve schůzi dne 25. t. m. pravice udělala rozhodný čin — přijala návrh na pronikavou změnu jednacího řádu. Učinila tak proto, aby dosavadní násilnosti nebyly ve sněmovně možné. Jen že — nevymstí-li se jednou přeměněný (takto jednací řád na samém českém poselstvu?) Kdo může dnes vědět? V Rakousku je přece zcela snadno dostat se z vládní strany do opposice. Kdyby se naši poslanci společně s Jiboslovany, Rusíny a socialisty octli v obstrukční oposici v počtu asi 140 (mezi 425 poslanci) věru zle by se jim při změněném jednací řádu vedlo. Než nyní ke schůzi. Ještě před zahájením schůze vyvolávali obstrukcionisté spor s poslanci pravice, zejména pak s polským poslancem Potoczkiem, pokřikující urážlivě na něj. Také si bláznitě tropili posměch z opatření, která byla učiněna přes noc na ochranu presidia. Učiněno totiž před sedadly předsedů nízké dřevěné zábradlí. Wolf křičel: Tady vůbec žádné právo nepanuje, neboť hrabě Badeni šlape je nohama a jeho mamelukové na pravici mu při tom pomáhají. Předseda vědi tomuto pokřiku, který mu nedovolil, aby mohl vůbec mluvit, prohlásil, že jest schůze odročena až do 3. hodiny odpolední. (Velké rozčilení a neobyčejný ruch v celé sněmovně). Po 3. hod. byla zahájena schůze znova. K slovu přiblížil se hr. Falkenhayn. Posl. Schönerer křičel: Já mám slovo již od věrejšího dostati! Poslanec hr. Falkenhayn za úplného ticha počal čísti jmenem většiny podaný pilný návrh na změnu jednacího řádu a žádal, aby se sněmovna usnesla, že tento návrh se má schváliti bez debaty. Návrh ten, směřuje k tomu, aby ustanovení jednacího řádu, pokud nejsou částí státních základních zákonů, byla zrušena a aby nyní prozatímně se položila nová ustanovení, dle nichž předseda má právo míti, poslance, kteří parlamentární slušnost porušují, na tři dny a na základě usnesení sněmovny až na 30 dní se schůzi sněmovny vyloučiti a to se strátou diet. Zároveň má se hlasování dle jmen o formálních návrzích připustiti. Ministerstvo vnitra má presidium k provedení dotčených ustanovení dáti potřebnou stráž parlamentní k dispozici. — Sotva že hr. Falkenhayn ujal se slova, nastal zase ohromný hřmot. Levicáci brozili pěstmi proti presidiu a proti mi-

nistrům a bulákali jeden přes druhého. Schönerer tloukl prstem na stůl. Posl. Falkenhayn mezi tím četl návrh svůj dále a stenografové jej zaznamenávali. Schönerer křičel: Takový návrh bez debaty přijati! To se opovažuje Němec takový návrh podati! Ostatní levicáci křičeli: To nelze schváliti! Státní převrat! Posl. hr. Falkenhayn četl dále a stenografové zaznamenávali. Pový stáse se stupňoval. Posl. hr. Falkenhayn za všeobecného hřmotu však dovršil čtení svého návrhu a pravice uvítala to nadšeným dlouhotrvajícím potleskem. Levice nadále aběsile se chovala. Předsedovi byl návrh doručen; avšak hřmot levice počal znova, tak že předseda nemohl ani mluvit. Přece však dal o návrhu hlasovati. Levice bubnovala, hřmotila jako posedlá. Vše brnulo se ku předu z levice a vyhrožovalo předsedovi. Pekelný povyk. Četní poslanci z levice bubnovali. Hlavní vyhrůžky platily presidiu. Avšak mezi hřmotem levice dal předseda o návrhu hr. Falkenhayna hlasovat a návrh byl schválen. Tím provedena změna jednacího řádu. (Nadšený, dlouhotrvající potlesk v pravo, ohromné řvání v levo, vyhrožování, bouchání, kopání do stolů, levicáci hrnuli se k presidiu, zejména posl. Lemisch, Gross, Hochenburger a jiní ohrožovali předsedu, Levicáci dorážali také na ministra železnice. Prudká hádka mezi poslanci pravice a levice. Návrh na změnu jednacího řádu však byl přijat. Za ohromné této víavy přerušil předseda schůzi. Tam to tedy muselo dojiti. V další schůzi byly ještě větší škandály. Do presidia bili socialisté pěstmi a Wolf provolával revoluci sláva. Přišla do schůzovny policie, která násilně vynasla ze schůze Wolfe, Schönerera a socialisty. Německá obstrukce provedla ve sněmovně pravou revoluci. Hrabě Dzieduszycki, osobní přítel hr. Badena pravil, že následkem toho se stala oktrojirka jednacího řádu neabytá. Obstrukce ale zmařila další zasedání.

Drobné zprávy.

Cisár přijal bývalého ministra hr. Badena v audienci a vyalovil mu své plné uznání. Ostatní odstoupil ministři vyměnění řády I. tř. řad. kor.

Ministerstvo Gautsche složilo již příslu a nastoupilo svůj úřad jida

Deputace českých poslanců a sice pp. Kaftan, Březnovský a Mařálka byli ve Vídni u ministra Gautsche za příčinou pražských demonstrací. Žádali opravu pražské policie. Gautsch slibil vše vyšetřit. Co se týká osob zatčených, zachová se ministr spravedlivě tak jako ve Vídni.

Pražská městská rada u místodržitele. Zástupci města Prahy důrazně se ujímají práv českého lidu. Ve středu přednesli stížnost panna místodržiteli ohledně německých násilníků. Místodržitel odsoudil pravokativní jednání buržáků a německé výtržnosti v Zateci. Slíbil důrazně vystoupit proti dalším výtržnostem a vyšetřit stížnosti proti pražské policii.

Z Reschatece poslán byl do Ochrastí tento telegrafický projev: Jméno duchovenstva vikariátu Německo-Brodského, odsuzuje v hluboké pokoře podepsaný hanobně si počínání „Národ. Listů“ proti Vaší Biskupské Milosti ujistěje spolu Vaši milost o nezlépné oddanosti aynovské lásky a neslomeé vděčnosti veškerého kleru vikariátního. Bůh sliší Vaši Milost v krutém boji proti nepřítelům církve svatě. Vincenc Novotný, biskupský vikář.

Zprávy diecézní. V Pánu zesnul: p. Antonín Foret, kooperátor ve Světlé, † dne 27. listopadu 1897 (naroz. 13. dubna 1819 v Kutné Hoře, vysvěcen 10. srpna 1875.) Ustanovení jsou: p. Fr. Opáček, kapl. Jaroměřský, za kaplana do Kalné, p. Fr. Volf, kaplan v Kalné, za kaplana do Jaroměř, p. Jos. Kofínek, kaplan v Habrech, za koop. do Světlé, p. Jos. Svátek, kaplan v Poděbradech, za kaplana do Habrů, p. Fr. Kulhánek, neomysta, za kaplana do Ostružna, p. Ant. Drašner, neomysta, za kaplana do Poděbrad.

Z e. k. zkuměbní komise pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové. Ke shovákám v období listopadovém přihlásilo se 11 kandidátů a kandidátek pro školy měšťanské, 39 pro školy obecné, 2 s jazyka německého pro školy měšťanské, 6 s jazyka německého pro školy obecné a 1 s nauky o polním hospodářství. Z těch dosáhli approbace pro školy měst. 3 s vyznamenáním, 6 prostě, 1 reprobována, 2 odstoupili. Pro školy obecné approbováno všech 39 přihlášených (13 s vyzn.) Z jazyka německého approbován 1 pro školy měst., 5 pro školy obecné, s nauky o polním hosp. 1 s vyznamenáním.

Na Hradecku platili poplatníci IV. třídy až doposud: v okresu královéhradeckém sl. 12.557.95, v nechanickém 3.739.76, v hořickém 7.818.45, dohromady 24.106 sl. 16 kr. a s dalšími poplatky v obnosu 720 sl. dohromady 24.826 sl. 16 kr. Z této sumy smí, jak známo berní komise 38 proc. slevit. Slevuje ovšem na jedné straně neboť stát, co na jedné straně sleví, na druhé siská nepřímými daněmi.

Čtvrté živnost. společenství v Hr. Králové pořádá v místnostech hotela „Merkur“ přednášku o odborném vzděl. řemeslnictva. Přednášeti bude pan Otakar Vrána, redaktor „Obuvnických Listů“ s Prahy, který jako odborný učitel na kursu obuvnickém působil. Cílněme naše řemeslnictvo na tuto přednášku posrnat, slyšeti odbor obuvnický, neb to má být krokem ku domáhání se kursu obuvnického v Hradci Králové.

Obecní zastupitelstvo konalo ve středu dne 1. t. m. schůzi po 4. hodině odpolední. Parkmistr p. dr. Ulrich vzpomíná odchodu člena zastupitelstva p. soudce Malijovského, odseděho na nové působitě do Prahy a vítá jeho nástupce v zastupitelstvu dp. dr. Beneše, profesora boboloví. Dále dotýká se řetník

vážných událostí v politickém světě a domů, že národu našemu podati se přese všechno příkoti svých práv dobytí a obhájití. Na konci pak navrhuje, aby shromáždění přihlíželo se k posledním projevům obecních starších král. města Prahy, kterých návrh s voláním „výborné“ jednolamě přijat. Po té přikročeno k programu, který obsahoval 15 bodů. Po odvodnění dr. Ulricha schváleno bylo, aby stály parklelky při výděl díveí škole. Dále navrhuje tři referáty, aby ustanovení vybírání dávky 3 kr. s každého alabého nájemného bylo prodlouženo na dalších 10 roků, an tato poleška neměla býtí s respektu vypuštěním vzhledem k značným výdělám. Debaty se účastnili pp. pošt. správce Ryšánek a p. Richter. Žádosti na udělení místa I. inženýra městské obce došlo celkem 13, s nichž posudji byly dvě odvolány a sbyly tedy 11 žadatelů. Na návrh p. profesora Svobody prohlášeno bylo jednání o tomto bodu za důvěrné. Zvolen byl p. J. Hanuš s Pláku. Ze správy povznatého odboru slábi sammasenati, že provedeny byly některé práce kanalizace při dodržení původního rozpočtu. Jistěna pro důostřelectvo byla postavena v nákladu 8078 sl. a bude v nejbližších dnech účeli svému odevzdána. Kolna proti Adalbertinu se sboři a postaví se nová nealako továrny p. Pilnáčka, k čemuž bylo přikročeno od nezletilých dědiců Hradčových 1400 čtver. sáhů pozemků 4 a s 1 sl. Odbor koupil od erára výhodně kvádry s vybořených pilířů meravského moosu a prodal stavební parcelu vedle obchodní školy 1 čtver. sáh s 20 slatých. Zpráva tato byla schválena. Zpráva revizní o účtech obecních a fondových na rok 1896 přednesl p. Ryšánek, který konstatoval, že hospodářství bylo uspokojivé. Plynárna ku př. vyhasuje čitý sisk za týž rok 7532 sl. Účty za rok 1896 se schvalují a městská rada sčavuje se zodpovědností. V příštím pololetí plynového a vodního potrubí na Pražském mostě ustanovil si erár některé podmínky, které jsou více formální, pročež kroky vykonané měst. radou byly v té příčině schváleny. Dále usneseno, aby střísné byly přechody přes silnici a domu p. Škubarkého, čestnických kasáren a domů záložního dvírního ústavu. Pan Dvořák také se bylo-li zakázáno měst. vodákov p. Macháčkovi aby neprováděl práce spadající v obor živnostnický. Na to odpovídá dr. Ulrich, že v té věci konáno bylo šetření, že však všechny oběloby byly bezdůvodny. Dokázalo se, že p. Macháček nepoužívá materiálů městského, nýbrž, že si týž objednává sám, dále že si dělníky také sám platí. Na to praví p. Dvořák, že když se povolí všem obecním stísnacím, aby provenzovali nějakou živnost, že se mohou ostatní živnostníci vyšetřovat. Prof. Svoboda připomíná, že tato debata nijak neosloví s programem, načež odpovídá p. Dvořák, že není na programu žádných volných návrhů. Parkmistr alibuje na příště safaditi odstavec „volné návrhy a interpelace“ na program a alibuje vysvětlení ve příštím p. Macháčka. O návrhu o realizování zapůjčky města Hradce Král. v rozpočtu r. 1897 již schválených totiž na nový parní hotel 4000 sl., na střísné rybníky 2000 sl. a na stavbu jatek 30.000 sl. referoval dr. Ulrich a rozhodnuto, aby obě menší částí zapůjčky učiněny byly u sdejší městské spořitelny, ona pak na stavbu jatek u smanské banky v Praze. V zástavu má se dáti Svinarský les. Meni tím bylo podotknuto, že jatek budou státi aspoň 50.000 sl. Dále bylo schváleno jmenování profesorů a učitelů c. k. výděl obchodní školy dle § 22. org. statutu tétož ústavu. Rada pan Jaroslav Červany šádal jmenem výboru historického muzea, aby obnos 168 sl. určený v rozpočtu t. r. na nájem a místnosti pro válečné trofeje s roku 1866 ponecháa byl na zakoupení nových památností od p. setalka Štejnáského, který obce alibru svou přinechal za 200 sl., až má mnohem vyšší cenu. Pan Petříček stěňuje si, že již nedávno bylo na válejšké takové troty vydáno 600 sl. Návrh byl schválen. O štedosti Filipa Bagra, aby obce vykoupena od jeho stavěníšlé aliepení táhnoucí se pod náměstí, referoval architekt Weinhegat a bylo usneseno přes námítky p. Petříčka zaplatiti žadatel 1600 sl. Týž pak avoluje se dotyčné sklepy svým nákladem zasypati. Položka tato bude safaděna do příštího rozpočtu jako mimořádné vydaje. Nadace Al. Protivy ponechána R. Bláhovi. Nadace V. M. Červaného udělena S. Prokopovi, stud. reálky zde. Nadace p. Lauřmana udělena K. Bayerovi. Nadace královéhradecká pro patent. invalidy po zemřelém J. Zoumalovi udělena byla S. Morávkovi. Jiná pak udělena byla F. Cihelkovi šáku městanské školy v Praze. Na porce špitálské po zemřelých S. Králívi a F. Kaskovi přiblížilo se 11. žadatelů. Porce ty uděleny byly S. Herálkovi a Pospíšilovi. Veškeré protokoly nalezeny byly v pořádku. Parkmistr sdělil, že výbor spolku na podporu chudých studentů jmenoval obec svým čestným členem. Rada Pilnáček sděluje výnos hejtmanství, které zamítá žádost za stavbu jatek v místech smřem k Věkošům a označuje místo to jako nepřihodné. Referent poukazuje na Holice a jiná města, kde jsou jatek 100 kroků od škol. Dr. Heller myslí, že by se to mělo se alavbou jatek rosmysliti. Po té bylo usneseno, aby podán byl rekurs k místodržitelství. Tím byl program vyčerpán.

Výbor okresního spolku hospodářského v Novém Bydžově usnel se ve své výborové schůzi dne 21. října t. r. konané podati sněmovně poslanců na radě říšské petici za změnu §. 2. zák. ze dne 12. července 1896. č. 118. ř. zák., jež se týbe odpisu daně pozemkové pro poškození naturálního výnosu pohromami živelními. Příčinu k tomu zavdala letošní pohroma trvalým mokrem, která tak ohromných škod vřástem srna rolnictvu způsobila. Petice domáhá se toho, aby odpadl rozdíl mezi odst. 1. a §. 2. cit. zákona a při kulturních hospodářských nastal nárok na odpisání daně za podmínek v zákoně tomto ustanovených a daně odepsána byla v každém případě, jestliže buď pohromami živelními: krupobitím, ohněm, vodou, myšmi, a mšicí rovoou, anebo jinými kromobytčejnými a neodvratnými událostmi (suchem, mokrem vymrznutím, mrazem, shoubou hmyzovou, cisopásníky, peronosporou a oidiem, sněží jakéhokoliv druhu, hroznatou, kulovaton, masovou, smrdutou, námelf, polehnutím oblíli atd.) bez viny dřitelovy na parcelách vyměř až do čtyř hektarů snížen byl alespoň čtvrtý díl naturálního výnosu parcely, na parcelách výměry větší než čtyři hektary pak na-

turální výnos alespoň jednoho hektaru a to bez ohledu na celkový čistý výnos celého hospodářství a aby škody buď jednou anebo několika živelními pohromami v jednom roce způsobené do jedné čtvrtiny polkové natatralního výnosu byly v jedno počítány. Vývody petice přiléhají jednak ku vývodům článku: Nový zákon o odpisu daně pozemkové, který o věci této uveřejnil jednatel spolku pan JUC. Frant. Mýška v č. 8. Hlasu od Cidlina, jednak pokračuje se v ní na nepodstatnost rozdílů mezi pohromami odst. 1. a §. 3. 2., kterému jest na odpor i skutečnost i přirozená povaha věci. Neboť na př. sacho roku 1895. a trvalé mokro letošního roku způsobily takových škod, že se jim nevyrovnejší ani povodně a průtrže mračen, které letošního roku stihly horší kraje našeho království! A přece odpis daně v každém případě jest různý. Při povodni, záplavě, hledi se jen na podkosenou parcelu o sobě, při suchu nebo trvalém vlhku boje se sítel k tomu, či na li škoda jedné čtvrtiny natatralního výnosu celého hospodářství! Schází-li do této čtvrtiny několik krajců, rolník neobdrží žádného slovení daně. To stihlo též nejmenší větš hospodářů. Avšak přitom nebylo, když náhon se sdílel, hleděno k tomu, že pozemky hospodářské tvoří pravidelné celky, na těchto podminek obhospodářování, že leží v různých tratiích, které živelní nepohody různě spásají, že pozemky následkem mobilizace půdy a též hospodářství často se mění a tím bývá neznámo, aby škoda na jedné anebo více parcelách značná činila jednu čtvrtinu výnosu celého hospodářství a daň aby byla odepáná. Výber okresního hospodářského spolku viděl se ku podání petice této poknutým přes to, že veletitý pan poslanec V. Teklý podal na říšské radě návrh, aby živelní pohroma, mokro (odst. 2. §. 3.) a jen toto vříděno bylo pod odst. 1. §. 2.) a tím aby následkem nastalé pohromy této byl nárok na absolutní odpis daně. Neboť kdo rači za to, že některá pohroma živelní nevrstve zase do tak ohromných rozsahů, jako stalo se to mokrem roku letošního a jak máme toho příklad na suchu r. 1895? Jeví se tudíž snaha okresního spolku hospodářského, aby živelní pohromy odst. 1. i 2. §. 2. na rovně si byly postaveny, a nastal v každém případě odpis daně pozemkové, když jakkoliv živelní pohromou pokosen byl, a parcel do 4 hektarů natatralní výnos jednou čtvrtinou a u parcel přes 4 hektary, když pokosen byl výnos jednoho hektaru, jako skutečným poměrem nejvíce odpovídající, neboť tento směnou by zákon alespoň se přiblížil jedině v této příčině správné zásadě: když a pokud rolník neklidí, ta a ve stejném poměru jest osvobozen od povinnosti platiti daň pozemkovou.

Zachevejme mužný klid! Strana národní i mladočeská vysvájí český lid, aby vůči převratu ve Vídni, proti štraničím německoliberalním a možným překvapením zachoval mužný klid a rovnahu. A věru, dnes jest velice chladné rozvahy třeba lidu českému, když vidí, jak se proti němu šve a mášil páte. Čej přihali se Zatoce, nejsou tam jisti svým životem. Česká škola tam spustěna, 393 tabulí v ní vytlučeno, byty českých občanů vymáčeny. Obchodníkům bratřím Holým spustěna a vypálen dům, nádraží a pivovaru, kde jsou Češi, hrozí se násilím. Na přivolané dragouny hásejí Němci kamením. Dragouni masli do vřetkých zvířecích šavlami sekati a několik jich zranili. Vstékli násilníci stehli spolkové místnosti Vlastimila, vše rozbili neb pobrali a venku na hranici hodili. Na vřoh polodili s ráncem vyřezaný, v domě ukradený obraz, který v poněmčeném úsmě sčob jen ještě domy českých poddaných. Zúřivci za řevu hádlo a spěru pražských písní hromadí i s obrazem zapálili. — V Mostu šiji v Čechově od soboty v největší úzkosti. V neděli o 4. hod. odpolední 4000 Němců a šidů za řevu perest šidění, hádlo i vytkouli v místnostech českých spolků okna, v pondělí ocelavovali svléstě šidě pád bádena. Česká škola a české spolkové místnosti byly ohroženy. — V Litoměřicích volali Němci před českou besedou: Nieder mit den Čechen! a vytloukli několik tabulí. Usavřený vehod se jim nepodařilo vyrazit. — V Liberci v neděli večer německé šavlí před besedou vrhli: At zhyrou Češi! — vyvrátili domovní vrata, strhli tyčový plot, okna besední vyrazili kameny a kusy ledu. Totéž učinili před Matiční školou, kde káci s pokračovací školy měli vyučování a s nichž někteří byli zraněni. Dr. Samánekovi a advokátovi dr. Hlíbkovi a některým Čechům byla okna rovněž vytlučena. Také v jiných německých městech Čechové ohrožování a na jich ochranu městské úřady nedělaly nic a státní úřady někde ani k ně učiniti nemohly.

Ze Zatoce, 1. prosince. Vysvětlování se přičinou velkých výtržností proti Čechům vede se přímo. Od 1. prosince bylo 31 osob zatkuto. Všecky ohrožené byty jsou vojákům a četnictvem střeženy.

Zprávy z Prahy. Další zprávy z uzavřeného území, zejména zprávy o vyhlášení a vypálení českých domů v Zatoce, způsobily v Praze strašné rozčlenění. Z okolních měst masilo být do Prahy povoláno vojsko, dragouni a pěchota. Jím v úterý bylo spustěno několik domů. Ve středu ráno vybit v Žitné ulici dům továrnicka Štebenova, na němž byla demonstrační slutoderná tabule umístěna. Obyvatelé sděleně zavřeli krámy a zavřeli okna. O 1. hod. odpol. dragouni vyčistili ulici Štěpánskou a hofejší část Žitné ulice. Dámy a děti křičely úzkostí. Na rohu Žitné a Mesibranské ulice hozeno s velkého domu na lid kamení. Lid trhal díládní a rozbil okna ve všech třech poschodích toho domu. Křám obchodníka předem B. Schreifbra rovněž byl vybit a spustěno. — Také na sousedním Václavském náměstí bylo o 1. hodině odpolední sle. Benešovský pluk usavřel vohody do ulice Marianské, Jindřichské, Vodičkovy, Štěpánské, Smetek a Krakovské. Vojsko podnikalo na lid časem manévry bodákem. Vlnící davy lidu byly ohroženy, majitel knižtíkárný B. Šimáček, který šel procházkou bodnut od sadu. Obecnstvo na chvíli zastavovalo a zase bylo davy zatlačeno zpět. — V Školské ulici strážna tabule buršáckého spolku Germania. Okolo německých lékařských budov byly rovněž nepokoje. Němci a šidí, aby užli nevoli rostrpěného lidu, dali odstranit demonstrační nápisy se svých domů. Obchodníka nábytkem Michalovi Mayerovi v Štěpánské ulici rozbila okna, protože lid myslil, že to šid. May-

erové jsou dobří Češi a katolíci. — V Štěpánské ulici vytlučeno palác ústaváckého barona z Achrentalů a dům německé Schlaraffie, kde prý hostinaky Töpfer utrpěl na 1900 sl. škody. — Lidé a Němci, aby se vyhnutí hněvu lidu, dávali na své krámy a domy nápisy: „Česká firma“. Do oken ověštěné křucifixy a obrasy svatých, ba i slovanaké trikolory, ješ lid restrhal. — Policiejší ředitel Dörfl vyhláší stádující si majitele židovských domů, aby odstranili demonstrační tabulky, protože nemá tolik mužstva, aby je chránil. — Na staroměstském náměstí spustěna kavárna „u prince“ a nářadí venku petrolejem polito a spaleno. V židovském městě i jinde vyhlášený krámy šidů. Na Vinohradech zapálen sklad dříví firmy Placnerovy; myslilo se, že to hoří německé divadlo. Mnohé domy a krámy spustěny. Na Žižkově vybita šulferajanská škola. Lid volal: Pomsta za Zatoce a Most. Policie sadala střílet s revolvery. Lid ji obklíčil a zastřelil. O 9. hodině večer přišly dvě setniny budějovického 91. pluku. Vystřelily s pušek. Dva lidi zabiti asi 15 raněno. Na Smíchově bombardoval lid německé kasino a školu. Při středových pražských výtržnostech 10 lidí zabito, přes 200 postřeleno neb bodákem a šaví poraněno. Policiejší prezident Dörfl, který nezabránil výtržnostem buršáků a demonstrace německých profesorů a nečinil bezpečnostních opatření, byl sesazen. Z Josefova, s Hradce Králové a s Pardubic povozili do Prahy 4 prapory vojska a jásda. Města: Králové Hradec, Chrádím, N. Bydžov, Hořice, Jičín atd. připojily se k manifestačnímu projevu města Prahy. — České studenstvo pořádalo rektora české univerzity, knězi dr. Edvardovi Kadeřávkovi a vicerektora Hanelovi ovaca. České studenstvo je proti posličním demonstracím, vysvavostem německým a proti socialistickým studentům, Loupení, krádeže a paličství prozrazuje, že cizácká internacionála bouře podněcuje a proti Čechům vykořisťuje. Preto, kdo jsi Čech, zachovávej pokoj a klid!

Pondělek v Praze. Také v Praze panovalo v pondělí velké rozčlenění. Přes 150 osob zatkáno, raněných sjítěno přes sto (mezi nimi též bývalý redaktor zdejší Osvěty lidu Hevera, nyní red. socialistiky) a na 200 lechce raněných přehlo do svého bytu, aby užli stihání. Socialisté se velice činili. Někteří mladíci vytloukli několik oken v novoměstském německém divadle, o 8. hodině večer 200 demonstrantů počalo bombardovati židovskou synagogu na Vinohradech, protože pražské bouře zaviniho několik židovských buršáků, mezi nimi pověstný Loewit z Prahy a Hermann z Plzně. Český medik Matfk bese vái příčiny byl od buršáků téžce zraněn na hlavě. Když zakročilo vojsko, bylo mnoho nevinných lidí, mezi nimi ženy a dívky, zraněny, posekány a pobodány. — V odpověď na pondělní drsnou demonstraci buršáků uspořádalo 4000 českých studentů manifestační schůzi v české technice, kde protestovali proti násilnickému úderu Mommsena, který našil Němcům, aby rozbíjeli české lebky. Právnik Pon ec vybízal studenty k svornosti a k saražení ústředního spolku českého studenstva bez rozdílu politických a jiných barev, jakož i k opětnému přikročení k vlastenecké práci. V přijaté resoluci vyslovili studenti nejlhší politování nad německými výtržnostmi a vyslovili naději, že spravedlivě věc musí svítěti. Na to se odebrali studenti do provázování asi 10.000 lidmi k radnici, děkovali starostovi, že hájil české studenty a ubírali se pak klidně hlavními ulicemi starého a nového města. U Pražné brány — snad s nedopatření vyrazilo na ně vojsko — také v těsných místech v Celetné ulici došlo k povážlivým nehodám. Na to se osvaly hlasy, aby šli domů, neboť chtěli prověsti demonstraci bez výtržností. Leč darebáci provokateři chtěli způsobit bouře a krveprolití. Když se tisícovavý zástup klidně ubíral přes Příkopy a klidně šel okolo německého kasina, tu byl s oken dvou neb tří domů u kavárny „Continental“, kde se shromažďují výhradně šidí a buršáci, zasypán cihlami, střepy, rozbítným sklem, porcelánem atd., čímž bylo mnoho osob a policistů do krve zraněno. Také s protějších oken se sypalo kamení, zejména v domě „Úvěrného ústavu pro obchod a průmysl“. Tu v každém vzkyplla krev nad tím zákeřnickým lotrovtvím a hněv lidu obrátil se proti jeho původcům. Zpráva o této výtržnosti rozšířila se bleakrychle po celém městě, strašné rozčlenila obyvatelstvo, které pak některé židovskonecké krámy a byty bombardovalo. K ochraně veřejného pořádku musilo být povoláno vojsko. Za takového rozčlenění chtěli Němci v Klementinu pořádát demonstrační oslavu Mommsena!

Uberské úřady a podniky zhusta požadují, aby účty, které v této polovici Hše živnostníky a obchodníky na zboží do Uher dodané vystaveny byly, svléstě též účty na obnosy pod 10 sl., pak kvitance, kterýmiž kupci této polovice Hše příjem pohledávek od uherakých zákasníků stvrzují, při vystavení uherakými kolkovými známkami opatřeny byly. Naproti tomu uvádí se ve všeobecnou známost, že v této polovici Hše vystavené účty a kvitance se strany rakouských vystavitelů za každých okolností výhradně rakouskými kolkými opatřiti sluší, pokud se týče účty na obnosy pod 10 sl. a kvitance na obnosy pod 3 sl. vůbec kolkovati se nemusí, a že uheraká správa finanční není oprávněna šádati, by účty a kvitance zde vystavené rakouský vystavitel uherakými kolkými opatřil.

Katel. jednota na Slenském předměstí pořádá ve středu dne 8. prosince 1897 poučnou přednášku pro své členy a jich hosty v sále p. Matějčiky. Program: 1) Pamětihodné body s dob katol. sjězdu v Hradci Králové přednese předseda spolku. 2) O vychování mladeže v ducha křesťanském přednese p. J. Vrabec, učitel s Librantic. 3) O pravém vlastenectví promluví p. Frt. Jelínek, učitel s Matolic. Výbor.

Ž Lipnice (u Dvora Králové n. Lab.) Sbor dobrovolných hasičů v Lipnici pořádá minulou neděli dne 31. listopadu výroční valnou hromadu, na kteréž byl přijat mimo jiné též návrh p. jednatele, by se odbyvala jednou za rok v místní kapliče máe svatě pro sbor has. vády 1. neděli v květnu. Návrh přijat všemi hlasy proti třem. Další sborové činnosti provolááno: Zdráh!

Zvěsti z východních Čech.

Ze Dvora Králové n. L. Teprve v březnu příštího roku mají se konati nové volby do obecního zastupitelstva, a známá trojice již nyní pouští do povětří račejtě a střílí v královéhradecké „Osv. L.“ papírovými šípy do mušů, kteří jistým lidem sdájí se býti nepohodlnými. Dopisovatel s Rychnova n. K. a ze Dvora Králové svléstěni pozornost věnuje starostovi Klugarovi, pp. dr. Fr. Jeřábekovi, Zlatníkovi, Fr. Klazarovi ml., děkanu J. Beranovi, gymn. řid. Saitzovi, prof. Jirkovi, katech. Štastnému a v posledním dopise i říšskému poslanci za město naše dr. Slámovi. Starosta Jos. Klugar, jenž 16let města poctivě slouží jest dle náhledu pravdomluvných dopisovatelů „neuvědomělý“ a tak zatvrzelý, že nechce přijímati rady od p. dr. Moravce a Gutfreunda. Dr. Jeřábek dopustil se zase neodpustitelného přehmatu, že propustil se své kanceláře koncipienta dr. Jindř. Štemberku, kandidáta poslanectví pro V. kurii. Od té doby kancelář jeho se nic nestojí. Slouží jen klerikálům, spátečnickům, je důvěrníkem mladočeským, chodí i do kotelny a má na svědomí i ten hrozný skutek, že chtěl proti vůli pp. dr. Moravce a Gutfreunda náboženaké vyučování na samyhlémě dívčí škole pokračovaci, do které poslali chtěl na útraty města šid p. Gutfreund své dvě dcourky. Městská rada a celé zastupitelstvo jest tak spátečnické, že na vydržování popokračovací školy s 10 šákyněmi (6 vymáni katol. a 4 vymáni židovské) nepovolilo ani 2000 sl., ačkoli se za to p. Gutfreund v sájmu malozivnostník a pro dobro města přimlouval. Neří-li to skutek kocourkovaký? — Dívky královédvorské sřstanou nyní bez výškého vzdělání. P. Zlatník je prosáklý zásadami spátečnickými. On opovazuje se šalovati dlužníky i s Rychnovska a dáva se zastupovati dr. Jeřábkem. I majetník přádelny p. Klazar chodí do kanceláře dr. Jeřábka, s čehož jasně vysvítá, že mu na prospěchu české národnosti nic nezáleží. Děkan Beran jest města nebezpečný svým reakcionářstvím. Opovřil se účastniti se schůze hospodářského spolku v Novolešech, vyvalovl tu důvěru poslanci Jarošovi, a neuvědomitým poslancům byl při oslavě osmdesátiletého výročí nalesení rukopisu Královédvorského a není dosud členem „Politického klubu“. Katecheta Štastný jest dle dopisovatele rychnovského duchem sv. p. Zlatníka a učí bestoho i na gymnasii podle klerikální pedagogiky, podle které nezdarové, šáci nedbalí, vzdoroviti a zanedbaného vychování mají se trestati. To se dopisovateli „O. l.“ pranic nelíbí. Proto stal se v „O. l.“ advokátem sedmi posluchačů školy Verdecké, a není pochybnosti, že 1. prosince t. r. u zdejšího okr. soudu bude rozhodnutí, aby se na jednotřídní škole v obci Verdeku náboženství vůbec nevyučovalo, jak tomu chce moderní pedagogika. Dopisovatelé nejsou také spokojeni s vychovateli gymn. mládeže ředitelem p. Saitzem a prof. Jirkou. Dopisovatel zavrhuje ctění a vzývání svatých, a p. prof. Jan Jirka opovřil se ve své slavnostní řeči „úpenlivě vzývati sv. Václava i sv. Ludmilu“, což je neklamný důkazem, že řeč slavnostní nepracoval sám, ale že dal si ji jistě vypracovati p. děkanem (!) — Klub radikálně pokrokový, jehož předsedou jest nyní p. dr. Jindř. Štemberka, hodlá asi při příštích volbách do říšské rady navrhnouti jiného kandidáta místo dr. Slámy, jenž za zástupce města našeho se nehodí. . . Vždyť opovřil se jako opoziční poslanec deputaci z města našeho voditi po ministerakých kancelářích ve Vídni v záležitosti zdejšího obecného gymnasia, jehož vydržování stojí město ročně malíčkost — 24.256 sl. — Nad takovým jednaním opozičního poslance postavuje se zdejší „Politický klub“, malozivnostníci i páni továrnici. Proto: Abcug dr. Sláma! — Ze všech dopisů v „O. l.“ již uveřejněných vysvítá zřejmé, že v městě našem jest Augiášův chlěv, který chystá se vyčistiti Herkules s Havlíkovy ulice: Staročeský Herkules vyčistil prý Augiášův chlěv pomocí řeky, a náš Herkules chce to učiniti pomocí hradecké „O. l.“, kterou jakýsi pocta Královédvorský opěvá helem: „Světě, Osvěto, milhy a tmu saháněj, zmizí vřji, kušiš a netopřji.“

Z Dehalíček u Sádové. Dne 31. t. m. byla u nás vzácná slavnost, slavná installace dp. faráře Frt. Doudy. Installaci vykonal mgr. Boh. Hákl s Hořic. Slavnosti sčastnail se lid a spolky tak, že chrám byl zbožným lidem přeplněn. Přítomen byl i J. Osv. p. Jan hrabě Harrach, který po pobožnosti se odebral též na faru, kamž byl dp. farář u slavnostním právodu doprovázen, a taktéž blahopřál našemu novému dp. faráři.

Z Rychnova n. K. Dne 5. prosince bude zde otevřen arární poštovní a telegrafní úřad, což znamená pro obecnstvo mnohé výhody.

Ze Žiželic. 8 radostí zasnamenáváme tuto dvojiti věc ze Žiželic: Otevření pokračovací školy, do níž klademe veliké naděje — a pak založení záložny dle systému Raiffeisenova. Předbžná porada konala se dne 14. listopadu v hostinci „na sále“, kamž otcovská péče neunavne o dobro osad pracujících okresního starosty, pana Vacka, mlynáře s Pamětníka svolala šestou schůzi okresního hospodářského spolku s Chlumce n. C. Na programu mezi jiným položena řeč delegáta Ústřed. jednoty společenstev záložn Raiffeisenových s Prahy, pana Broška, v níž vyřčeny byly všechny výhody, ješ záložny tohoto blahodárného systému Raiffeisenova členům poskytuji, jsouce ochranou proti vše vysvávajícímu kapitalismu a různým švindlérům. Potěšitelné, že k žiželskému novému tomuto společenstvu s neobmezením ručením přidaly se i příslušné obce Kunčice u Loukonosy. Prozatím svolena 10ti členná komise, která by všechny předbžné práce vykonala. K valné hromadě dojde co nejdříve. A proto, přílože kde kdo ruku k dílu tak dobrému, všem bez rozdílu potřebnému a prospěšnému. Neoddávaj se nikdo lichým domněnkám, chybným předsudkům, kde toho třeba naprosto není. Pracuj, štádej — a Bůh ti požehná. Dílo to sčat tedy Bůh!

Od Pardubic. (Balamucení rolnictva) Jest věru již stydné, když rolník čte v „N. Listech“ lamentace jejich spravodaje o bídě rolnictva a toužení, že poslední živelní rány mohly orgánům vládním dostatečnou býti pobídkou, aby konečně ustrauily

se nad neobohým trpělivým rolníkem a podaly mu ruky pomoci, aby pod tíhou svého osudu neklel. „Národní listy“ nám toho naslibovaly hory v posledních deseti letech, ale teď, kdy přej ve Vídni vítězíme na celé čáře, a kdy jsme tedy očekávaly — nikoli prádné sliby — ale skutečnou a vydatnou pomoc, ta „Národní listy“ nemají pro naše strasti sluchu, dokazují, že svýslaní daní s cukru, s piva a s lihu nebude tak ale a že je nutno provést vyrovnání s Uhrami. Sliby, chyby. Na schůzi sdružených jednot hospodářských v Chocni vypočetl spravodaj hospodářského spolku litomyšlského, pan Benýš, že škody mokrem a povodňá způsobené obnášejí v okrese pardubickém 2,443.000 sl., v chrudimském 840.000 sl., ve vysokomýtském 888.889 sl. a v hlíneckém 88.888 slatých, tedy dohromady 4,257.398 slatých. Na Hradecku, Chlumecku, Hořicku, Jaroměřsku, Skalicku, Královédvorskou atd. obnáší škoda přes půldruha milionu, utrpělo tedy rolnictvo na českém východě na 6 milionů škody. Co mu to bude platno, když s povolením pro Čechy subvence dostane 100 — až 200 tisíc, a když snad s nešťastelně pájčky připadne na ně nejvýše 100.000 slatých? Teďse rolnictvu sotva pomůže, když s centu cukru se svýslí daň o 6 slatých, s hektolitru piva průměrně o slatku, když zemědělcům bude zdražen dovoz na drabách. Čeští rolníci nezapomenou, že rozhodující náš šurnál býval vládnější než vláda sama. Teď víme již předem, že velké petice jsou marné, neboť vhodí se jednoduše do kole, jak to učinily „Národ. listy“ s dopisy rolníků na Podřipsku, Hořicku, Bydčovsku a jinde. Časopis který odporučuje sacharin a výrobky cizí, nemá ovšem smyslu pro stísněnost rolnictva.

Z Červ. Peček. Dne 28. listopadu t. r. konal křesťanský spolek náš měsíční schůzi, při níž obvyklou přednášku převzal ochotně p. G. Touřil z Prahy. Na počátku své řeči zmínil se p. řečník o nejnovějších událostech na Hráské radě a jich besproštědích následcích, předsedav spolu výnam, vývoj a postup obstrukce jakožto příčiny jejich. Pak přel p. řečník k vlastním tematům přednášky a rozhovořil se o tiisku a jeho důležitosti. Poukázal na ohromný význam tiisku za nynější doby a že tomu tak, dokladem jsou židé, v jejich alůbách tiisk ponejvíce stojí. Že přednáška zajímala nasvědčoval rozhovor o témě předmetu po přednášce svedený.

Z Českých Budějovic. Přednáška, kterou chtěl mluvit pověstný vůdce Němců v Budějovicích Tachek v Mnichově o poměrech v Čechách, byla polícojně zakázána.

Dědictví Malických v Hradci Králové. Na to sjezdu v Brně referoval v odboru pro vědu, literaturu a umění pan prof. Vladimír Štastný „o tiisku a literárních poměrech“ a pravil tu mezi jiným: Dědictví Malických v Hradci Králové jest asi nejroztříštěnějším družstvem literárním, což nejlepším je svědectvím o jeho oblíbenosti a vřelém hlášení. Jest založeno výsoce zasloužilým inf. kanovníkem Antonín Šrdtkem r. 1860. a rychle neobyčejně zkvetlo, když i císařské dtky arcikněžna Gisela a korunní princ Rudolf stali se jeho členy. První povídky od našeho slavného veterána Frant. Pravdy rasily Dědictví dráhu a ředitel dovedl se i napotom postarati o dobré povídky, tak že české dtky mají se svého Dědictví již 34. svazků výborného, obrázky osdobného čtení. Letos vyšlo již 41. číslo Dědictví Malických s tímto obsahem: I. Slepý Josef, obrázek ze Žďárských hor napsal Vlasta Pittnerová. II. Modli se a pracuj! Obrázek ze života napsal František Pilbauer, správce školy v Neškaradicích. III. Poctivý sirotek, líčí ze života Josef Pácal správce školy v Lejčovic. Sedmá tato přináší dále řadu pěkných básniček pro mládež a tři barvitější obrázky. Jeho Velikostvo náš císař a král ráčil opět Svému nejvyššímu komornímu úřadu naříditi, aby vřadány byly knížky Dědictví Malických v císař. rodinné fideikomisi bibliotéce, jako do-savad každého roku. Také již c. k. Výsoost korunní princezna vdova poctila D. M. opětným milostivým darem po obdržení podpisu pro dceračku princeznu Alsbetu. Nové výnamné přiznání císařského dvora dostalo se D. M. zápisem novorozeného prince Albrechta, které Jejich císař. Výsoosti arcikněže Bedřich a arcivévodkyně Isabella jako rodiče přiblížiti dali, a jemuž dostalo se významného čísla diplomu 50.001, kterýmž tato císařská princežna děsátý tisíc úřad D. M. započal. Pan prof. dr. Ben se v svém spisu „Socialní působení katol. církve v Rakousku“ smiňuje se o D. M. rovněž velice pochvalně, uvádí, že mezi spoluzakladateli byly císařovny Maria Anna, choť Ferdinanda Dobrotivého a panující císařovna i její dtky a mnoho vynikajících osob. D. M. bylo na pařížské výstavě významné dva slatými medaillemi. Spisy takto významné potřebu zajisté vychvalovati, neb se odporučují samy sebou.

1) Údem Dědictví Malických může býti každé dítě hned po křtu svatém i později, a nejdéle do 5. r. svého stáří. Knížky dostávají rodiče pro zaplacené dítě do plavých 16 roků jeho stáří a jsou základem jeho knihovny. Uměli to dítě, dostávají rodiče po-díly roční, jakoby stálo na živu. 2) Vklad za novorozené a starší dítě jednou na vždy obnáší jenom 3 sl. r. a s přídatkem 10 kr. na zaslání diplomu a jedné knížky nebo více knížek darem. K zápisu dítěte potřebí jest sřetelné udání: jméno a příjmení, rok narození a místo s nasazením fary, ku které náleží. Za rody, jednoty, ústavy a vůbec knihovny platí se 5 sl jednaou pro vždy s přídatkem 10 kr. na výlohy adéj. Kdo nedá diplomu za sklo, nechť se připomene, a obdrží alůsný diplomek skládací. 3) Zápis a podělování knížkami obetará s ochoty místní duchovenstvo a na mnoze také ochotné učitelstvo, vůbec každý přítel učitelství čtení za pouhou náhradu poštovních výloh. Kdo má nálohu, musí korresp. listkem se hlá-siti s udáním, kdy na marky dostal. 4) Podíly roz-dávají se vždy na podzim — jen tām, kteří se při-blížili nebo hromadně někým přiblížili jsou s udáním jmen a čísel diplomů i farnosti. Na frankování i knížky vloží se do psaní marka poštovní 5 k., na 2 nebo 3 knížky 10 kr. na 4 až 6 knížek 15 kr., přes tento počet knížek ale poštovská přívodná adresa nebo 6 kr. na balíček započtený. 5) Kdo promělká rok pravidelného rozasílání, upadá v nebezpečí, že později ro-sebrané podíly nedostane. 6) Nedostatek v knížce shle-

daný, bodíš Správu D. M. hned omámen korresp. listkem s udáním nitě, jaké jest barvy, a které stránky jsou pochybeny, ješ dodáme. 7) Kdo má a má, rači pamatovati na D. M. dárkem nebo odkazem, by se stal dobrodincem nebo spoluzakladatelem D. M., nábožných přímluv účastným. Číslo 42. vydáno bude nejdéle 1. listopadu 1898.

Demonstrace v Hradci Králové. Již ve 6. ráno se slavilo v městě, že řídám a Němcům z vřelou okna. Před 5. hod. odpoledne sešlo se množství lidu na náměstí, začali zpívat Háj Slované a Kde domů můj. Po 7. hodině vytlučeno na Malém náměstí několik tabulí, pak obešel zástap ulici Komenakého a Jiřikovu město. Zle řádil v Pa-lackého ulici a v okolí hotelu Fránklova. Zde v pří-zemí asi jedna tabule nezůstala nerostita, hlavní přá-čeli v prvním poschodí též rostříkano. Nejaště snad rámy poškozeny u obchodníka obilím Gansburga a naproti v novém domě Bergmannově, na náměstí nej-více oken vytlučeno obchodníku Gansovi, za to ob-chodník Bass oželi jen jednu tabulku. Kol 9. hodiny stánu lid před divadlem zpívaje české písně. Na to vytlučeno šest tabulí náměstíku panu Waldeckovi. Teprve vstoupilo vřlo do hotelu a poženáhl začínalo roháňeti výrostky mezi nimi bylo pozor-ovati cizí provokatéry. Pan místodržitelský rada Škita s úředníky hejtmanství a starosta marně domlouval lidu z města, Pražského a Slezského Předmostí, z No-vého Hradce i Kuklen, aby se rozešel. Proto začalo vystapovat vojsko ostřeji a tlačilo lid k Pražskému Předmostí. Za zpěvu Rudý prapor a jiných písní táhl lid dolů a znovu vytljel okna hotelu Fránklova. Někdo si patrně myslil, že každý „Max“ je říd a proto v přízemí restaurace pana Maxa Krytářka vytlučeny též dvě tabule. Nad tím panuje v českých kruzích rozhořčení. Zle přý se řádilo na Předmostí a v mno-hých městech.

Po 10. hodině byly všechny ulice vedoucí na ná-městí praporem 31. pěšího pluku uzavřeny. Prošme občanstvo, aby zachovalo klid a výrostky s domů ve-čer nepustilo Roku 1846 vyvolali Maďari svými pro-vokatéry revoluci v Praze a smařili tak samosprávu země české, kterou císař Ferdinand již povolil Rie-grovi a tebejším našim vůdcům. Lide český! Pamatuj, že výtržnosti vyvolali teď v Praze burjáci a cizinci, aby český lid rostrpčili, k bouřím popadili a aby pak nás Čechy naši nepřítelé tím spíše poškoditi a zničiti mohli. Lide český! Důvěřuj svým vůdcům a poslancům, kteří se všemožně přičiní, aby ve Vídni konečně poznali, že s Čechy nelze zatočit jako se Slo-váky a s Rumuny v Uhrách, že s uvědomělým, vzdě-laným, hrdým a rázným lidem českým se musí jednat čestně, poctivě, spravedlivě, že nám musí přiznat plnou rovnocennost s Němci a státní právo, které i císař a král náš uznal a uznává.

Kdo jsi tedy Čech, přítel státního práva, občan-ské svobody a pořádku, nedopouštěj, aby se v městě našem a v zemi české daly nepořádky! Zakroč každý proti výtržníkům, kteří jsou v službách nečeské, ci-zácké internacionály!

Lide český! Obec ruší vše sňem se vytlučení okna a obětu způsobenou škodu.

Nepoškozuj tedy nikdo obec, české poplatníky, poctivé jejich jméno a dobrou pověst staroslavného stáda českých královen!

Místodržitel Coudenhove vydání v Praze condemní, v níž praví, že výtržnosti v Praze a v před-mostích, ničení cizích majetků, seopora proti vojsku a policii dookřky tabových rosmů a stupů, takže proti výtržníkům musí se zacházeti s největší přísností. Pořádám milostivě občané se vyjasňují, aby občasným, dtkám, učím a svým dtkám nedovolovali obyčejně vycházeti na ulici. Výtržníci se číni zodpovědnými za oběti bouři a za poškození hlavního města. — Před vydáním listu dookřky ná správu, že se čertak dále v Praze k novým vrá-tům, při nich střílelo. Rovněž svědčí jano o svedení státního práva v Praze. Kdo se dopustí lumpa-cké, škrtí a vřadky, je u civilního soudu uvolán a jedno-masné odvolan, má býti dle státního práva na dvě ho-diny na to obětn. Odvolání proti tomu není.

(Zasláno.)

Výborová schůze

politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude ve středu

☞ dne 15. t. m. ve 2 hodiny odpo. ☜
v číselním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřiková tří-
da č. 200 I. v Hradci Králové.

V Hradci Králové, dne 11. listopadu 1897.
Dr. Alois Frýdek, Dr. Fr. Šale,
předseda. jednatele

Valnou schůzi

téhož družstva dle 10. stanov svolávám na den
27. prosince t. r.

Program bude vydán na schůzi výborové dne 15.
prosince a pak veřejně.

Dr. Alois Frýdek.
předseda.

(Zasláno.)

Dílo o socialním působení církve katol. v die-
cézi Královéhradecké (Das sociale Wirken der
Kirche in der Diocese Königgrätzer) lze objednat
buď kněhupectvím anebo přímo pod adresou:
Verlag der Leo-Gesellschaft, Wien I, Singera-
trasse 8 — ale nikoliv u autora.

Prof. Dr. Ferdinand Bened

(Zasláno.)

Pan Josef Krajčák,

umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.

Dílno: Bubna č. 12. — Sklad Eliškina tř. 24.

Zaslám povinný obnos ku vytvoření mého díla na
jeckyni s P. Marii Lourdešou. Děkuji Vám co nejvřelěji
za Vaši krásnou a solidní práci a odporučím Vašnost
s radostí každému. Zanechal Jte si u nás památku pro
vždy. Mnoho zdaru Vašemu závodu přeje
vřelou oddaný

110) P. Jan Otčenášek,
Chvátkovice, 28. března 1898. řezb.

V úterý

vepřové hodý

v hostině u Javůrků

H. M u š k a,
hostinský.

„V červeném domě“.

K. HERINK

v Praze,
Malá Karlova ulice
číslo 143-I,
doporučuje
na ceny továrních

koberce
kostelní,
koberce
salonní,
koberce
stěhové různé ja-
kosti
koberce
na divany

Ražba žádosti kobercové vzorky; udá-
ní jakosti žádoucí.

Malíř a pozlacovač

J. BARTA,

V RYCHNOVĚ N. KN.

Havlíčková ulice č. 197.

doporučuje se P. T. kážděmu a patro-
nátním úřadům

ku pozlacování oltářů, náhrobků

a veškerých potřeb kostelních.

Mimo to přijímá a vřelou provede

malby ohradů.

Vzorky předloží se na požádání.

Veškeré záležitosti vyřizují se vřelou tr-
vale a levně.

(18)

Do Hradce Králové a okolí!

Dovolují si ct. P. T. obecenstvo upozor-
niti, že veškeré usazené zboží prodávati budu
levněji a sice:

párky a vuřty kus	—	—	4 kr.
„špekvař“ kilo	—	—	65 „
salám	—	—	70 „
šunka	—	—	80 „
Dále hovězí maso I jakosti kilo	—	—	60 kr.
vepřové	—	—	68 „
telecí	—	—	60 „

Ct. přízni P. T. obecenstva se poradí a
o bojnou návštěvu prosí

Fr. Benoni,

řezník a usenář
na Svatojanském náměstí v Hradci Kr.

ANT. DRAHOZAL,

pozlacovač v Humpolci

dovoluje si doporučiti

své práce vř. duchovenstvu, al. patronátním
úřadům a ct. obecenstvu jak

ku zařizování nových i ohno-
vání starých oltářů, kazatelou,
soch, křtíků atd. vše v nejlepší provedení
za ceny mírné.

94

Více pochvalných vysvědčení po ruce.

Ludvik Nejedly,
dekorační malíř
v Novém Bydžově

dlive v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého zpracování, restauruji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Nádherné dary!

Obrázky

Madonny a Krista,

krajiny, vůbec všechny druhy nejjemnějších obrazů ve akvostýlných rámcích, s radla visací i toaletní, rámce všech druhů vlastní výroby, listy, kříže, sochy, domácí poselství, obrázkové svítilny, nástěnné kapličky s hudbou atd. doporučuje ve velkém výběru za ceny mírné umělecký závod

Jos. Kieslich
v Hradci Král., Jiráskova třída.
Čtyřikrát prvními cenami vyznamenán.

Úředně povolený

wyprodej.

Za přídělové nomenklatury vyprodám větší množství

zboží soukeného

hodícího se na obleky, svrchníky, menčíkovy a zimníky pro pány, jakož i na šatky a oděvy pro dámy.

Vše pod cenou kupní.

J. V. Špalek dříve J. F. Krušovic.
(280) tovární sklad suken v Hradci Král.

(Zasláno.)

Od medic. autorit vše odporučené české víno
Vladi prvního řádu **Mavrodaphne** 1 lah. sl. 1.80
při lah. 80 kr., v demijonu 1 litr sl. 1.65 dodává
M. F. SEIDEL v Praze, Vodičkova ul. 30. Hlavní
sklad pro naše země.

Též druhý druh, méně sladký: **Achates sec.**
za stejné ceny. K dostání také a v láhvi A. Spory

Český čistý med v demijonu 1 litr sl. 3. —
Nejvyšší vyznamenání státní medaile na „mo-
nár.“ lékařnické výstavě 1896. — Zásilkou
drahou i poštou. (180)

Pravý nezkažený
včelí med

čistí krev naší, podporuje pravidelné trávení
a sílu naše tělo. Zvláště se hodí dětem chu-
dokrevným, bledým, lidem slabého žaludku
a sotavujícím se. Zevrubné poučení přídáno
(174) je ku každé lahvi medu.

Zaručeně čistý med lze koupiti
u Antonína Šejnohy,
cukráře na velké podlaží v Hradci Král.

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Nábytek. Výbavy pro novosty.
Úplné zařízení do pokojů, salonů a ložnic.

Výroba a sklad nábytku
K. V. SKUHERSKÝ,
(25) v Hradci Králové
Svatojanské náměstí číslo 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelá-
nových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.

Cenníky a nákresy na požádání frko.

SPISY

Jeho Biskupské Miosti
Edvarda Brynychy:

Díle lidí. Obrázky se smíšené cady a se světa. Duhé
oprav. vydání. Cena 60 kr.

Kříže a kalichy. Obrázky se smíšené cady. Duhé
oprav. vydání. Cena 1 sl.

Naše vesnice po roce 1860. Sbírka obrázků a poví-
dek, jež lidu českému napal. 3. vyd. Cena sl. 1.20

Ráčenka. Obrázek z města a druhé polovice 19. století.
Cena 20 kr.

Slove kříže. Obrázky s přirod. a smíšené cady
Duhé vydání. Cena 90 kr.

Česta rozumu a srdce ku spojení s Kristem. Ká-
záni postní. Duhé vyd. Cena 30 kr.

Katechese pro první (po případe i druhou) třídu školy
obecné. Cena 26 kr.

Možná a obřadní kniha pro lid. Cena 60 kr., váz.
70 kr., váz. v plátně lehkém 80 kr., se slatou
otiskem 1 sl., v kůži 1 sl. 20 kr.

První májová pobožnost na Vyšehradě. Cen. 50 kr.

Soustavná katechetická kázání. Třetí vydání. 4
díly 6 sl. 40 kr.

Soustavná liturgická kázání. Duhé vydání 3 díly
8 sl. 30 kr.

Světlo pravé. Stručný „Štít víry“ k vyvození bítmo-
vaných katolických na osudích smíšených. Duhé
vydání. Cena 26 kr.

Upomínka na duchovní cvičení slavená v Hradci
Králové od 27. — 31. srpna 1888. Cena 80 kr.

Zachraň duši svou. Dvě řady postelích řet. Duhé
vydání. Cena 60 kr. (286)

Cyrille-Methodějské knihkupectví
Gustav Franci v Praze,
(Melantrichova ul., palác měst. spořitelny.)

Tovární sklad obuvi
firmy Al. J. Nejedly v Kuklenách nachází se
v Hradci Králové
u pana A. Dvořáka
v domě č. 164 na náměstí, vedle c. k. soudu
kdež lze dostati krásné a solidně zpracované
obuv z nejlepšího materiálu, od nejjednoduš-
šího až do nejjemnějšího a elegantního
provedení.

Výhodná koupě
pro každého.

Veškerá obuv zhotovena jest z kůže vy-
robené ve vlastní parostrojní kolárně a
máme tedy za solidní materiál ručiti. 199

Vánoční a novoroční dárky!

Václav Šolc,
zlatník a stříbrník,
přirodní soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové
(sv. Janak nám. č. 77.)

doporučuje ot. obecnostu hejné záso-
bený sklad klenotů, zlatých stříbrných
a pravých českých granátových šperků,
stříbrné stolní nádobí z nového a čin-
ského stříbra, osobné stolní nádobí,
veškeré zlaté a stříbrné hodinky I. ja-
kosti; dále pendlové hodiny a budíky
různých druhů se zárukou 1—3 roků za
ceny levnější než všude jinde. Zlatí a
(240) stříbrní v ohni galvanicky.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.
Objednávky a správy se přijímají a zho-
voří, též veškeré správy hodinářské se vyřizují.
Vše za levné ceny.
Staré akvosty se kupují a vyměňují.

Dydrova
žitná káva
jest nejlepší
přisadou kávovou!
5, 10 a 24 kr.

JAN HORÁK
soukeník
v RYCHOVĚ n. K.
nabízí na dobu zimní
čistě vlněné látky
vlastní výroby.

Račteš učiniti jen malou objednávku na
skousku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veleobojným a
velečtým zákazníkům za vřelou přízeň, pro-
sím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sil-
buj vždy vzornou, poctivou obsluhu. 18

ANDRÉE CHEVROT

Novinka na menčíkovy
v moderní barvě dra-
pové.

Metr zl. 3.40.

Na menčíkov neb oblek
stačí 3 metry.

Vzorek této látky, ja-
kož i bohatý výběr mo-
derních druhů na obleky,
svrchníky, zimníky a
menčíkovy jen zaru-
čené jakosti a v mir-
ných cenách se na po-
žádání k nahlédnutí
franko zašlou.

První český zářij.
závod
ED. DOSKOČILA,
v Choceň.

Syrecký olomoucké
světelné, pikantní chuti, kterým se žádné jiné nový
rovnej, nabízejí za mírných cen. Sklady asi bedlivě
obsluhují všechny druhy na sklady, oděly proti přechy-
sáním 1 sl. 80 kr. poštou. — Olomoucké syrecky
prodávají se v cizině jako delikatesa. Adresa: (48)

V. Šindlerová Olomouc,
Ztracená ul. č. 18.

Vývoz do všech zemí!

Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891. : Zlatá medaile
Na zemské hosp. prům. výstavě bulharské v Plovdivu 1893
nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodář-
sko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové
1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medaile s korunou. Na
Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. 1. cena.
Čestný diplom N. V. Č.

Česká, na četných výstavách prvními cenami poctěna
továrna na piana, pianina harmonia a varhany
AL. HUGO LHOTA
v Hradci Králové

Filialní sklady: ve Vídni, III.
Salesianergasse 31. v Brně,
Orelská ulice č. 7. v Praze:
Král. Vinohrady, Karlova
tř. č. 8.

odporoučí českému hudeb-
nímu obecnstvu své nejlepe
osvědčená

piana, pianina
s anglickou repetiční i oby-
čejnou vidličkovou mechanikou
nového snadného dokonalého
provedení

a harmonia
evropské a americké soustavy
všech rozměrů v cenách, při
ladné zevní úpravě, zaručené
trvanlivosti a vyrovnané uhlazené i vydatné vyznění
neobyčejně levných.

Těm, na splátky za výhodných podmínek.
Obrázkové cenníky na požádání zdarma a franko
Zárka pětiletá.

Vývoz do všech zemí!

LINIMENT. CAPSICI COMP.

s Richtrovy lékárny v Praze

uznává se za výborné, bolestí utíklé, satírání; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl.

Všeobecné chlébny testy

domácí prostředek

žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známou „ketvou“ s Richtrovy lékárny. Buďte opatrní a přijímejte jen láhve s touto ochrannou známkou na původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Inserujte

před Vánocemi

v nejrozkvětejším týdenníku na českém severovýchodě v „Obnově“, kde došli se

! jistý úspěch !

Inseráty upravují se vkusně a výhodně umísťují!

Ceny mírné !

Novinka!

Praktické rychloprací stroje

se žlábkem

na největší výhodě vzhledem k úspore času, mydla a k dodání čistého prádla, aniž by tím prádlo trpělo, zhotovuje strojníká dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde můžete též veškeré hospodářské stroje mající soustavu důkladně zhotovené na ceny levné obdržeti.

Upozorňuji na dokonalejší nejnovější model stroje excentrické a mlátič stroj s kulíkovými ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karel Dušek, na sv. Janském nám. v Hradci Králové a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

MATRACE

žíněné vlastní výroby se zárukou za čistě žíněné plnění.

Matrace plněné jemnou dřevitou vlnou neb lesní travou

SLAMNÍKY plněné čistou žitnou slámou a prošívané

Jan Stoupa v Praze.

Václavské náměstí číslo 32.

V. VACEK,

závod školkářský

v Pamětníku a Chlumce a.

pro sádky a jarní vysazování stromů a ovocných vysokých i kraků, sasenice pro živé ploty, křoviny osdobné, konifery, divoké stromy pro stromořadí, pláňata atd. Státalce sasenice v zásobě. Levné ceny — Výborné zboží. — Počty cenník zdarma.

SINGEROVY

šicí stroje

pro domácí potřebu, umělé vytváření a průmyslové účely všeho druhu.

Přes 13 milionů

vyráběno a vyprodáno.

Singerovy šicí stroje těší se světové pověsti pro svoji výtečnou jakost a velkou vytrvalost, čímž se ode dávna výrobky Singer Co. vyznamenávají. Bezplatné vyučování též modernímu umělému vytváření.

Singer Co. ako. spol.

Jiříkova třída 270. Hradec Králové, Jiříkova třída 270. Drivějíř firma G. Neidlinger.

Kočáry

nejnovější soustavy, práce solidní, ceny levné doporučuje

Čeněk Buben,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čestný diplom s právem rašení státní medailie s korunou.

Svoji k svému!

Koberce, záclony, háně, přikrývky, pokrývky, žíněnky a žíně prvního českého závodu

Adolfa Novotného v Týništi n. O.

jsou opravdu nejlepší.

Kdo u mne kupuje, českou věc podporuje! (i nejmenší zakázky se vděčně přijímají a co nejsolidněji vyřídí.)

Veledůstojnému duchovenstvu

odporučuje

k vánočnímu období

obrázků svatých

sa nejlevnější ceny.

JOSEF PACÁK,

(firma Čimák Město) v Hradci Králové.

Díkůvzdání.

Všem, kdož v našem nesmírném bolu nám nelčenou soustrast projevíli nad ztrátou našeho nenahraditelného otce a manžela

VILÉMA KRÝSTIANA,

úředníka dráhy ve výslužbě,

zejména vysoce důstoj. p. Fr. Rychlíkovi, b. vikáři a děkanu v Kuklenách, veled. p. J. Hulatovi, faráři ve Věstecích, veled. duchovní správě v Kuklenách, vldp. J. Kaškoví, faráři v Kuklenách, vld. p. faráři Vil. Helvíchovi, vp. vicerektoru Dobr. Orlovi, dpp. kaplanům Fr. Krausovi a J. Paulusovi, za počtu zesnulému zvláště projevenou, velevděčenému p. inspektoru J. Kostečkovi, úředníkům na nádraží Královéhradeckém i z ostatních stanic, velect. p. Rud. Batákoví, officialu v Nymburce, příteli v Pánu zesnulého, spolku zřízenců nádražních „Dobroslavu“, P. T. pp. učitelům, dároům věno, slovným pp. lékařům p. dru. Morávkovi, dru. Šobovi a dru. Tvrdákovi za pečlivé ošetřování zesnulého, jakož vůbec všem bezčetným známým a přátelům, kteří dražšího zesnulého na poslední cestě doprovodili, vzdáváme z hloubi zarmoucené duše, nejvřelejší díky.

Zaplat Bůh!

Jméno zarmoucené rodiny:

Anna Krystianová,

vдова.

Srdečné díky vzdáváme též velect. p. H. Richtrovi, majiteli pohřebního ústavu zde.

Nejnižší ceny!

Vyznamenán na výstavě v Hradci Králové r. 1894 státní medailí a diplomem.

UMĚLÉ ZUBY

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábějí a konám veškeré práce v obor ten spadající přímě, solidně na základě dlouholetých zkušeností, ruče na nejlepší obědlnu a nízké ceny na všecko žijde.

Otázé přání obecnostu poroučí se v této plně

J. Čáslavský,

zubní technik (88)

Praha ul. č. 77. v Hradci Králové.

Ješe chrámové Boží hroby

se dřeva řezané polykované, se slohem kostelní souhlasné

Křížové cesty

v reliéfu řezané neb lité. Sochy „Vzkříšení“, sochy, oltáře, veškerá kostelní zařízení doporučuje uctivé umělecký zád vod sochařský a řezbářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Pískárna a dílny na Látné 612-VII. — Sklad Eliškina č. 24. — Ilustrované ceníky, nákresy a rozpočty frank. Výhodné platební podmínky.

Vstupila v život. Dědictví naš obchodní společnost byla ochráněná jednotou (Honi věděl). O státní její měl Košut největší zálibu. Sám zasloužil se o správnou celní soustavu, která prý zavedena byla o nich bez nich, ano proti nim, ale nadarmo. Odmitavé chování vlády vsbudovalo mezi berkokrevními Maďary veliké rozhořčení. „Musíme povstati se stoletého spánku“, hlásal Štěpán Benesedy, „a zabírá-li nám vláda postaviti hránky na hranicích naší země, nuže, ať každý jednotlivce zřídí si ochranné clo na prahu svého domu. Ne-kupujeme cizích výrobků a spokojme se s domácí výrobou“, snělo to ve všech vlasteneckých kruzích maďarských. Košut, jenž s hrabětem Bathyanym a hrabětem Telekyem byl v předsednictvu, stal se apoštolem národní práce a domácí výroby. Tato stále větší obliba docházela a domácího obyvatelstva. Do konce roku čítala jednota 60.000 členů, mezi nimiž vynikli aristokraté, vynikající průmyslníci a obchodníci, zámožní soukromníci a pod., kteří všemohoucí zavázali se čestným slovem, že s ciziny ničeho nebudou, nýbrž že spokojí se s domácími výrobky. Než uplynul rok druhý jednota čítala 188 filiálék. Vysocí aristokraté, kteří dříveby z obrovských statků svých utráceli v cizině, rozpomněli se na svou vlasteneckou povinnost a počali zdržovati se buď na svých statcích nebo v hlavním městě vědouce, že šlechta jen tehdy má význam ve veřejném životě, má-li náležitou oporu v lidu. Veřejnost pilně si všímala těch, kteří proudu tomu stavěli se na odpor. Opičení se po cizině přestalo, drabé výrobky cizí ustoupily domácím výrobkům sice hrubším, za to však lacinějším. Národní kraj sdomácněl i ve vysokých kruzích; paní a dcery předních aristokratů odívaly se v národní kraj vevkovaně, což opět docházelo následovním v kruzích měšťanských. Všude ozývalo se heslo Košutovo: „Dopustili bychom se sločinu na své vlasti, kdybychom od cizinců kupovali, co domácí náš průmysl nám poskytuje.“ Co bylo národní (honi), našlo se odbyt, co bylo cizí zůstalo nepovímáno. Vysoké pauly se naděje vlastenců maďarských, nebo účinek národní jednoty ochráněné byl očividný. Posavadel tovary a rukodělný rozšířily činnost svou a nové závody povstávaly rychle za sebou. K rozvoji tomu přispívala společnost k zakládání továren. Činnost její pro vnitřní neohody brzo ochabla, ale ruch obchodní a průmyslový proto neochabl. Průmyslové výstavy seznamovaly obecenstvo s pokrokem domácího průmyslu a průmyslové skladiště mělo sprostředkovati jejich prodej. Pro hmotný rozvoj Uherska velice důležitý byly dva podniky; založení obchodní jednoty a stavba železnice z Pešti na Záhřeb do Řeky.

K založení obchodní společnosti dal podnět r. 1842 Pavel Szabó, dříve kupec v Terstu. Myšlenku tato podporoval Košut veškerým vlivem svým v Pešti-Hiršapu. V květnu r. 1844 obchodní společnost vstoupila v život. Vydáno bylo 1132 akcií po 500 zl. Předsedou byl hr. Ludvík Bathyanyi a ředitelem stal se Pavel Szabó. V prvním roce společnost vyplácela z každé akcie pětiprocentový úrok a nad to sedmiprocentovou dividendu. Ale již v druhém roce společnost tato postižena byla velikou pohromou; ředitel Szabó spropovněv ji 200.000 zl. utekl do Ameriky. „Zrádce uplacený z Vídně“, kletba tato provázela ho za moře. Společnost obchodní byla zraněna ne však zničena, činnost její trvala dále, ovšem v rozměrech menších, za to solidnějších.

Vymaniti se hospodářsky z područí vlády vídeňské, bylo snahou všech Maďarův. Dědictvím k tomu prostředkem byla stavba železnice. Hlavně záleželo jim na vystavění dráhy z Pešti do Řeky, aby vstoupili ve spojení s národy obchodními. Všeobecné bylo v Uhrách přesvědčení, že bez samostatného obchodu a průmyslu státní samostatnost nemůže býti trvalá. Podniku tomu stavěly se mohutné překážky v cestu. Vytvořily se tři společnosti v Pešti, Řece a Vukovaru, z nichž každá chtěla provésti stavbu sama. Na podzim odebral se Košut do Řeky, aby přičinil se o odklizení neohod. Když i hrabě Széchényi, jako královský komisař a předseda dopravní komise o věc tu se zasazovali, stalo se narovnání mezi oběma společnostmi v ten smysl, že na Řeckou připadnouti měl podíl 10 milionův a na Pešťskou 15 milionův. Po překonání ještě některých překážek předběžné práce dospěly r. 1846. tak daleko, že mohly býti předloženy samému, aby mohla býti ujednána konečná smlouva.

Maďarí i po povalech revoluce dbali pevně hezla svůj k svému a zvlášť svou vůli železnou. My jsme dosud tak daleko nedospěli. U nás se totiž vlastenecká hezla vydávají, ale nedrží se ani 14 dní!

Vytloukat okna židům, to po našem náhledu nám málo pomůže. Postavíme-li se však na vlastní naše nohy, nebudeme-li židy a Němce sbytečně podporovati, pak-li vždy a ve všem budeme podporovati naše obchodníky, řemeslníky, živnostníky, dělníky a rolníky, budeme-li se upřímně jako vlastní krev milovati a podporovati, pak se zajisté brzy zlepši naše poměry národní i politické a židé i Němci budou za námi běhat. Na kom by pak vydělávali? Žid na židu? Němec jen na Němci? Zdá se nám, že by ten výdělek byl často hubenějším než-li těch 7 hladových egyptských let.

Není-li to pro nás hanbou, když stále v novinách čteme: „Čechové, náš lid ve vlasti své, jsou

promáčkovaní! Z bytí a s chleba jsou vyháněni. na mizinu, na šebrotu přiváděni!“ Takové a podobné nářky musíme nejen většinou z německých krajů, ale i často z českých průmyslových míst slyšeti.

Co dělá naše národní obrana, co naši vůdcové na ochranu českých menšin? Kde jsou ty výsledky s takovým bombastem hlášených obranných a odvratných hesel? Kde jsou ti lidé, kteří jsou tu vždy s plnou hubou politických frází, jakmile se jedná o obsazení některého poslaneckého, okresního nebo městského mandátu — s čehož zrak a sláva kyne, kteří mluví o všem možném, staví se, jako by rozuměli všemu na tom Božím světě — kteří se však schovají, jako by do nich střelil, jakmile mají pro národ mužně jednati, a v době potřeby a nouze se oveděditi?

Neboli to českého obchodníka, řemeslníka, živnostníka, když denně vidí, že poslanečtí, okresní a městští zástupci lidé, advokáti, doktři, úředníci atd., kteří se jinak necházejí o přítěž lidu, když český lid vidí, že tito naši vlastenečtí předáci nabýtek, šaty, obuv, ozdoby a jiné zboží, ba vše kupují u našich národních nepřátel? Neboli to české řemeslníky a průmyslníky, když vidí jak výbavy českých deér a žen objednávají se v Praze, ve Vídni, v Liberci atd. od našich lidí s cizáckých dílen a obchodů? Neboli to český lid, když vidí, že se musí brániti nejen proti zjevným ale i proti skrytým nepřátelům v našich řadách, kteří pro blahobyt českého lidu nemají cti a porozumění, kteří ho odřou, ošidí a skrátkají, kde mohou? Proč se nemůže český řemeslník a obchodník zmociti? Protože naši předáci sami dávají přednost obchodům, dílnám a živnostem lidí cizích, nám zjevně neb tajně nepřátelských.

Není pro nás stydno, když český řemeslník, obchodník a živnostník vidí se nucena v českých městech vyvéstovati obojživlné česko-německé firmy a upozornění, protože uprostřed vlastního národu nemohl býti živ a masel se ucházeti o podporu několika Němců a cizích cestujících? Proč nepodporujeme nejdříve vždy lidi vlastní naší krve a víry?

Dokud toho neuděláme, dokud hezlo „svůj k svému“ zůstane pouhou vlasteneckou frází, dotud ani národní rovnocennosti ani politické samostatnosti se nedomůžeme.

To třeba v nynějších rozbouraných dnech říci dle hezla otce národa, slavného českého dějepisce Františka Palackého: „Pravdu sobě mluyme, přáteli si budme!“

Zbožnost štěstí, nezbožnost neštěstí lidstva.

(Úvaha o letošním adventě.)

(15) Zúmyslné dím, „nezbožnost“ jest neštěstím lidstva, nikoli bezbožnost; ateismus neboli bezbožnost v životě lidském není. Nezbožnost, neuznání Boha u lidí pyšných a spurných se časem zjevuje — ale jako bláznovství a rouhání! Pokaždé se tu naplňují slova Písma: Řekl blázen v srdci svém: Není Boha! Či snad byl to ateista, bezbožec, a moudrý člověk, o kterém se vypravuje, že vytáhnuv z kapsy hodinky vyzývavě k nebi křičel: A teď toho mám Pane Bože už dost; dokáž že jsi — dávám Ti ještě čtvrt hodiny lhůtu; jsi-li, aniž mne bleskem! Kdyby o Bohu nevěděl, nemohl by ani mluvit tak děsně, a tak bláznivě! Štěstí bylo ještě pro něho, že shovívavý Bůh, snad maje zřetel k jeho rozervanosti a bláznovství, na místě ho do pekla nesprovočil, ale ve své dobrotě dal jemu lhůtu ku pokání! Na tom jediném příkladě zjevno a patrné, že nezbožnost jest neštěstím lidstva, jako zas naopak zbožnost jest jeho štěstím. Mohl bych tu pravdu objasniti z doby přítomné, trudné a smutné a žalostivé. Ale neudělám tak, abych prost byl všelikého strannictví. Minulost má také dosti dokladů; pročť pustíme s myslí přítomné události a proberme tři doby z pravěku pokolení lidského na základě pravdivé dějepisy, jež i pro naše časy jest výtečnou učitelkou života.

Připomínám nejprve slatý věk lidstva v ráji. Znám všem ono převeliké štěstí prvňáčků lidí; Bůh sám obdaril je mnohými milostmi, blížil se k nim, a oni důvěrně a dětinně blížili se k němu. O jak pokojno bylo srdce lidské, jež bylo zbožné a spočívalo v Bohu! Nezasloužené ono štěstí měli sobě i nám na věčné časy zasloužití zbožností, poslušností, radostnou pracovitostí tak, aby všichni lidé ráj pozemský měli, a jednou bezbolestně smrti do ráje nebeského se dostali. Zcela lehkým příkazáním skusil Bůh prarodiče naše. A co se stalo v kritické, v rozhodné době? Adam a Eva odvrátili se od Boha, a vědomě a svévolně přestoupili jediné, pralehoucké příkazání Boží. Ale vždyť přec byli sami hodní, zbožní, poslušní, učenliví! Ovšem — je to as jako s námi po křtu. Ale tu přichází nepřítel štěstí lidského, pekelný agent, šílený agitator, svůdný had: pomlouvá Pána a Vychovatele, jakoby nepřítel štěstí lidského, že a překrucuje slovo Boží a k tomu ještě dušuje se a dí: Ví Bůh, že v kterýkoli den budete jako bohové — kalí rozum, bouří vášně, budí pýchu, ukazuje na strom, dělá laskoviny a chuf: a domnělce bohyně Eva i s domnělým bohem Adamem dopouštějí se nezbožnosti — a neštěstí jejich a všech jejich potomků hotovo! Ráj pozemský star-

con! Avšak ani pekelný agitator nesvítěl nad nejvyšším Pánem; chytrost ďábelská skrze milosrdenství Boží moudře jest sklamána. Svedeného člověka, jenž padnuv v otroctví ďábelské v svědomí si výtčky činil a v srdci nepokojném po opětném spojení s Bohem toužil, ujal se Bůh, a ještě v ráji ale pro lidstvo již straceném, dal amnestii a sálbil blaho časné i věčné lidstvu, jež dá na Boha a jeho Slovo! Jež se varovati bude nestřízené žádosti a vypínavé svobodomyšlnosti.

Všimněme si nyní lidstva před potopou. Snad bylo po vyhnání prarodičů z ráje lépe! Vždyť Adam i Eva v kajcnosti přidrželi se moudrého a milosrdného Boha; a i děti jejich, jmenovitě Kain i Abel byli s počátku zbožní. Neboť jak orač, tak pastýř na Boha pamatovali, a i obětovali. I Kainovi v pravý čas zjevil se Bůh a otecký ho varoval před zlostnou žádostí a před pekelným záštitím proti vlastnímu bratru. Ale ďábel jako lev řval v necitelném srdci Kainově, až se tento spustil Boha a dopustil se bratrovraždy, prvního hříchu do nebe volajícího. Největší právo, právo na život a na zdraví, po prvé násilím, bestialním pěstním právem rozlíceného vášnivce jest bezohledně a drze porušeno! A tak už nejen zlý duch, ale i zlý člověk, přivrženec ba syn otce ďábla připravuje jedince i společnosti lidské o pravé blaho a štěstí. Avšak ani Kain toho neudělal beztrápně. Nehroší Bůh nikdy nadarmo. Spůroň a zatvrzele nekající Kain propadl smrti věčné; že nebyl hned popraven, byla pouhá milost Boží. Avšak ze společnosti zbožných lidí byl vyloučen a jako výstražný zbudník chvěním a nejistým zrakem znamenán. Za Abela dostalo se prarodičům náhrady v Sethovi. Seth a jeho potomci vzali si k srdci výstražné napomenutí, jež Bůh nejprv po pádu Adama a Evy, pak po bratrovraždě Kainově dal všemu lidstvu, jež už v rodu obce ba i města se rozšiřovalo. Všílili si autority Boží, též autority otcovské, a šetřili práv osobních každého člověka. Nazývají se obyčejně synové Boží, společnost věřících, město Boží. A ve zbožnosti bylo jejich štěstí; dobře se měli bez hříchu a dlouho živi byli na zemi. Methusalem až 969 let si pobyl na světě. Adam sám byl 930 let živ, znal ještě Methusalem a jeho syna Lamecha. Lamech byl sice jen 777 let živ, ale už jeho syn Noe prožil 950 let. A přece i ta svatá společnost v prodlouženější době se zvrhla skrze šířící se společnost zlou, kterou založil Kain se svými potomky, spoléhaje ve všem jen a jen na sebe! Obyčejně se jmenuje ta společnost syny tohoto světa; Kristus Pán ji trefně pojmenoval pokolením ještěřím, syny z otce ďábla. A v pravdě byla ta společnost lstivá, chytrácká, bezohledná; jak se říká po čertech svedená. Nezkrocená síla obří propukla v tom sdružení lidském; věd, umění a umění a vynálezů honem využítkováno k pohodlí a k esazení a spříjemnění života! Jeden potomek Kainův už předčil Kaina, když skolil dva lidi, muže a mládence, a když nad to dvě ženy najednou pojal proti rajskému ustanovení. Tenkrát už i na zpěv a hudbu, šperky i líčidla dbálo. Špatná společnost kazí i nejlepší mravy. A když i skrze snátky zbožní a nezbožnými se míchali, povstala prazvláštní společnost kazená, nelidská, prostopášná, drzá, násilnická. Zasáhl Bůh po dobrém; vzbuzoval kazatele a missonáře hlásající obrát k polepšení. Posměch nezbožných byl jejich odměnou. Vyslal zbožného Noe s pohrůškou ústní, pak i s pohrůškou věcnou, poručiv mu stavěti koráb, výstražný to signál brozící katastrofy. A ještě k tomu dal lhůtu 120 let na polepšení. A čeho docílil? Když Syn Boží dlel na zemi, zjevil to, co se tehdy dalo: Jedli a pili, ženili se a vdávaly až do dne, v kterémžto Noe všel do korábu. I přišla potopa a zahladila všechny — až na osmičlennou zbožnou rodinu Noe. Až v e zbožnosti její štěstí!

Snad zmoudřelo lidstvo po potopě. Vizme do třetice všeho dobrého — a i zlého. S rodinou spasenou začal Bůh znova dílo oblažení pokolení lidského, uzavřev s ní úmluvu na základě sedmi již příkazání. Sem a Jafet v celku se jakž takž drželi Boha, měli úctu k otci, k vrchnosti, a šetřili si otu, manželství, majetku a cti svých bližních; proto jim a zvláště Semovi a jeho potomkům žehnal Bůh ústy Noemovými. Ale jinak si vedl Chám, posmívaje se Bohu i otcovské vrchnosti a kochajíc se v necudnosti. Synáček Chanaan už mnohem dále to dopracoval — jak pozdější modlářství chananejské, a němý či sodomský hřích svědčí. Nemrod pak, vnuk Chámův znám je jako mocný a silný lovec na zem, největší tyran a nejstrašnější muž železa a krve, jako zakladatel první veliké říše. Tehdáž zase nezbožnost bujela. I vydáno hezlo: Nyní pojďte, nadělejme cihel, a učiníme sobě město a věž, jež by vrch dosahoval k nebi, a oslavme jméno své, sebe! Kterak? Snad ve své pýše chtěli Boha zničiti, zabiti, asi jako okna mu vytlouci a v jeho nebeské residenci ho ukamenovati! Pak by snad přestal Bůh v hlasu svědomí jejich ustavičné výtčky jim dělati pro nepravosti všeliké! Ale všeho do času, Pán Bůh na věky. Ještě nepřišla plnost času, aby se Nejsvětější nechal tenkrát už zabiti. Tenkrát nezbožné pokolení mluvící jedním jazykem strestal Bůh tím, že na zkrocení pyšného jazyka vydal jako první jazyková nařízení ve světě. A ta byla příčinou stran a smatku, tak že se se ro-

zešlo lidstvo a přestali stavěti město — místo toho se záští jazykové a plemenného dali se na vzájem do sebe! Nová výstraha pro národy: v nezbožnosti, v pyše jazykové neštěstí, ba vyhlazovací boj a hrob národů! 'A kde satan, slyš duch to kolo přirození lidského podpaluje, musí to k strašným koncům dojíti. Ale což tu není na světě pomoci v té příčině? I jest! V křesťanství je pomoc i spása. Už v ješli betlémských se dohodlo Židovstvo i Pohanstvo. Pod křížem golgoty a na hoře Sionské o letnicích seznaří národové, že všechny Bůh Otec stvořil, Bůh Syn vykoupil, a Bůh Duch sv. posvětil. Kde Duch svatý v jednotě víry spojí národy, tam nařízením jazykovým ustupuje zákon upřímné, vzájemné účty a lásky. Jazykové ohnivi plápolají vedle sebe — nikdy proti sobě. Z trojího historického důkazu naučení se nám dává: Střezme se nezbožnosti, budme vždy zbožní. Pak blaze nám!

Po bouři.

Ačkoliv ve venkovských městech tu i tam zabouřilo i po náhlém soudu v hlavním městě vyhlášeném, je přj po bouři. — Přijme tak dne 5. prosince nevidouce, co se bude dít zítra. Dejž Bůh, aby jen opravdu bylo po bouři.

Když po delším vedru vítr od západu přijde bouře, ale po ní se ochladí a vítr se obrátí od východu, bývá pak jeno a příjemno. — Ale mnohdy i po bouři stává duso, od západu znovu se mračí a neli za několik hodin, tož druhého dne jest tu bouře opět, a tak to bývá třebas po více dní.

Jak to bude s bouří vášní, které jsme se v minulé dny dožili?

Kdo není slepý musí jen s obavou budoucnosti vstříc hleděti. Vyjasněno není; vsůch jest dusný či raději duše lidské přesyrceny jsou látkou zápalnou; vítr se ani dost málo neobrátil. Vše od západu proto mračna nemisi. Aso od západu, z Francie zavál od dob Voltárových vítr bezbožnického učení čili liberalismu. Že by se obrátil od východu, tam kde křesťanství vzniklo, že by se aspoň mluvilo o obratu k pořádku společnosti na základě křesťanském, o tom krom v kruzích přesně katolických čili jak s přibíhanou říkají, v klerikálních, o tom není ani potuchy.

Národové či vlastně jich správce nenašli se téměř ničemu z děsných následků odpadu od Boha a pohrdnutí křesťanstvím. Děsná bouře revoluce francouzské, po které následovaly jiné, a po které Francie ku pokoji přijíti nemůže, byla zajisté vášnou výstrahou. Ale nadarmo.

Liberalismus splodil násilnosti proti menším a slabším národům a rozpoutal barbarické boje národnosti. Jestli kde, tak obzvláště v Rakousku, měl tento štěstí národů a barbarický rozplamenová válni, jako nepřítel a jako škůdce býti potlačován. Ale stalo se naopak. Rakousko otevřelo mu brány své na novo a do kořán roku 1868. Bylť rozválni mužové, kteří toho varovali a předpovídali, že připuštěním liberalismu do říše rozpoutá se národnostní boj. Ale nadarmo. Následky jsou zde.

Mýlil by se však, kdo by myslil, že bouře pražské mají za poslední příčinu jediné a pouze určený cit národnostní. Ovšem vyvolali bouři v Praze barbaričtí utlačovatelé a spupní posměvači národa českého, a i rozválni muž, i český katolík, má se co brániti, aby nepřekypěl od nekažené přirozenosti lidské neodlučitelný cit lásky k rodné zemi, k vlastnímu národu, a nepřipravil rozum o následující mu vládu nad vášněmi. Ale že při těch bouřích řádily i jiné odpadem od Boha rozpoutané vášně, toho nelze upříti. A myslím, že nechybí, řeknu-li: *Liberalismus nahromadil do duše té lásky zapalující i zápalné té sociální elektriky, že konečně přiválila se bouře.*

A jak by ne? Žádá se od lidu účta k autoritě, ale liberalismus jako druhdy Nabuchodonosor řekl: Mně se klaněte; já jsem bůh váš. Dáme příklad. Ten starý křesťanský Bůh praví: Pomni, abys den sváteční světil, ale liberalismus dí: Nemí svátku více, jen klidu je zapotřebí, a tak budete odpočívati od práce, jak já nařídím. Nejvyšší Boží autorita vydal liberalismus na pospas poslancům dle liberalismu zákony dělajícími. — Žádá se od lidu účta k cizímu majetku, ale liberalismus rve svými svobodami živnosti, výroby, ba mnohde i lživ, majetek s rukou malých a hromadí jej v pytlích jednotlivců, ba v mnohých státech spáchal liberalismus loupež na statech církevních ve jménu zákona!! — Žádá se od lidu účta k zákonům, ale liberalismus v posměch vydal všude zákony církve k. p. dovolil tanec a bývání v doby posvátné. — Žádá se od lidu účta k reprezentantům — zástupcům a vykonávatelům — státní moci, ale liberalismus všude dovolil v posměch vydávati biskupy a kněze, reprezentanty moci církevní; ba liberalismus maluje posměšné i samotné státní úředníky!! Zkrátka! Liberalismus vzal lidu naději v život věčný, nasek do srdcí lásku k požívatosti a vzpouře proti každému, kdo stojí výše, vzbudil závist a zášť proti třídám majetným, a což jest to nejhorší, *liberalismus nepomáhá k pravé svobodě* — on jest často ochráncem vyasávané a utlačovateli slabých a chudších — a tak to dělá po dlouhá desetiletí. Což divu, že vsůch se přesytil a že vypukla bouře. A po bouři? Po bouři nezbyvalo ovšem nic, než náhlý soud, než děs trestu smrti.

Ale vyjasněno není. Vítr se neobrátil.

Máme strachem smrti vynucený pokoj, čumáme po bouři.

Vyjasněno není. — Co si počne Rakousko a Němci, co s Čechy, co s Slovany? Ale co si počne se socialisty, co si počne s lidem pracujícím, jenž vzata víra a naděje, jenž vyhasla láska v duši špatným vychováním vypálená?

Vítr se neobrátil. Jsou tu katolíci. Jsou nejvíce nejistými, nejpočetnějšími poddanými, totiž ti praví, ne ti dle jména. Co s těmi? Oti náboženství škola, oti svěcení neděle, oti ochranu oproti bobozným štvanicím, a oti taky pro svou církev trochu té svobody, aby mohla vydatně působiti ku povznesení lidu. Ale na to není ani pomýšlení. Křesťanské vychování nechává se nazývati spásečnictvím, tmou a bláznivím. Katolíci chtějí svatost neděle, ale v neděli všude trhá samých kostelů, všude nuceně neb dobrovolně dítí se na polích, na řepách, hře meč ten dobytek. Štvánice a potupy biskupů se trpí a propouští. A svoboda církve nazývá se touhou po styraní lidu a státní liberální úskočlivé střechi biskupy a kněze, aby přj ty klerikální stromy do výšky nevyrostly. Nejen lid, ale již i profesori na univerzitách a poslanci, kteří chtějí dělati zákony, padají do surovosti, jakou jsme vidali jen o posvěcených muzikách. Oproti lidu druhého jazyka sdá se, že mnozí vše se dovolené mají. *Vyhynulo se srdce křesťanství* — ale církev musí se držeti hesky zkrátka.

Nu obrácení větru od východu, od křesťanství, není, jak je viděti, ještě ani pomýšlení.

Co nás tedy čeká? Nevíme? Ovšem že nevíme. Ale vsůch stává přesyrcen látkou zápalnou, vítr se neobrátil. Každá příčina musí máti svůj následek.

V čele vlády stojí nyní baron Gautsch. Porozumí muž, který se vždy k liberalismu hlásil, tomu, čeho jest zapotřebí?

Nám se sdá, že je vůbec hodně pozdě. — Rovnoprávnost národů je zásadou křesťanskou, dá se křesťanství do liberálních duší německých vpraviti přes moc, i kdyby stál v čele vlády katolík?

A u nás doma? Když již blyskalo, když se bouřilo v Chebu, v Mostě, v Žatci, v Hlaskách, když Národními Listy do lidu českého po více než třicet let vpravovaný liberalismus ukazoval své ovoce, když oproti Němcům bylo zapotřebí doma svornosti a ticha, když už tekla krev Čechů, N. L. měly dělitou práci. A jako? V posměch svého čtenářstva vydávati vynikající a sasloužilé muže, pracovníky svědomité a nezištné, zejména se vrhli na české kněze a biskupy. Politika jejich přivedla to na konce, na kterých jsme nyní; národ truchlí a nese matku a kletbu liberalismu, a N. L.? Obveselají národ nadáváním biskupovi. Že jejich stáppová politika vymohla nám místo *státního práva* napřed *vymyšlený stav* a omladina a pak *právo stanné*, o tom ovšem mlčí a svalují vinu na jiné.

Politický přehled.

Z Vídně, dne 8. prosince. Možná, že již zítra, ve čtvrtek stane se v poradě předsedy ministru Gautsche s předsedy klubů pravice a levice rozhodnutí, které označeno bude jako mílník v dějinách této říše. Němci opoziční žádají: Odstoupení předsedů sázemovních Abrahamovicze a Kramáře, zrušení Falkenhaynova jednacího řádu a zrušení jazykových nařízen. Nechce-li se pravice zuectit, nesmí na první body absolutně přistoupit, třetí pak se nejvíce týká českého národa a dynastie. Němci žádají, aby v Čechách bylo vnitřní úřadování české v krajích českých, německé v německých a smíšené v okresech smíšených. Za národné smíšenou pokládá se obec, kde je 25 procent čtvrtina obyvatelstva druhé národnosti; okres soudní pokládá se má za smíšený, kde je 20 proc. či pětina příslušníků české neb německé národnosti; okres politický pokládá se za smíšený, kde jest aspoň jeden soudní okres smíšený. Ve smíšeném okrese se má žádat po úřednících, dle přání Němců, znalost druhé zemské řeči, ale ne u všech. — Čeští poslanci o tomto přání Němců chť uvažovati, ale ne hned — bez předchozího schválení důvěrníků strany se zavazovati. Čeští poslanci dále žádají, aby všichni konceptní úředníci v Čechách znali česky a německy. O tom nechť Němci ani slyšet. — V českém klubu chť již někteří poslanci stáj co stáj dohodnout se s Němci. Ti zabíhají až příliš v oportunism. Druzí by to nejraději rozsekali a třetí nejrozsáhlejší, kteří jsou podporováni také myslícími politiky jiných českých stran, chť zachovat vyčkávací postavení. Ti myslí: kdyby český klub přijal nynější požadavky Němců, byl by od rostrpčeného lidu smeten. Neboť splnit požadavky Němců, znamenalo by vytvořit v Čechách území české a území velkoněmecké smýšlející. Kdo zná, jak Němci umí prováděti státní lidu, a jak dovedou z Chebu, Žatce a t. d. vyhnat násilně Čechy, ten ví, že by smíšené území v Čechách vůbec nebylo, že by české menšiny v Trutnově, Dabenci, Liberci, Žatci atd. vůbec byly obětovány, neboť vládnoucí Němci by jednoduše s obcí a okreseš tolik Čechů s bytá a práce vypověděli, aby tam při sčítání lidu Čechové netvořili 20 po případě 25 procent. Aby Čechy byly jednotné, aby každý úředník v Čechách znal česky a německy, jest nejen zájmem Čechů, ale ještě více dynastie. Chce-li máti v Rakousku a v Čechách panovnícký rod úplně spolehlivý, sobě věrný

oddaný úřednictvo, musí rozhodně trvati na tom, aby úředníci znali česky i německy. Císař sám si to přeje. Čeho se tedy báti? Nestane-li se směr s Němci, musí ministr Gautsch vládnouti bez parlamentu. Nynější parlament není k plodné práci schopný. Avšak nemá-li finanční a politický úvár říše naší trpěti, musí se v říši obnoviti konstituční poměry a to nezbytně ve smyslu většiny rakouských národů. To jest v první řadě zájmem dynastie. Z toho důvodu můžeme my Čechové klidně a s důvěrou hleděti do budoucnosti. Velice případně vystihl náladu českého lidu dopisovatel „Vaterlanda“ z východních Čech. Posouvá děpis ten vzbudil velkou pozornost ve vládních a rozhodajících kruzích, zaslám Vám doalovné jeho znění v českém překladu: „Neočekávaná změna ministerstva vlády překvapila, nejvíce však v Čechách. Slované obyvatelstvo až do nejnižších vrstev jest bolestně dotknuto, hluboký smutek ovládá veškeré myslí. Tam, kde jako se to stalo v Praze, neprojevují se tyto city hlomozními demonstracemi, pasuje klid, který lze porovnat s klidem panujícím v obci po velkém požáru. Ve svém jádru dobrý, pilný, loyální český národ cítí se uraženým, domnívá se, že nenakládá se s ním spravedlivě. Kde není podezřelého svědka, tam slyšeti hlasy, které mají by správce Rakouska opravdově uvažovati: „Nejsme milovaní“ — tak praví se nyní u nás. A co se ještě dokládá nemůžeme avertiziti. Nejlojalnější kruhy české společnosti dí: „Kdyby jen byl muž, jenž by mohl a směl na nejvyšších místech smužiti vyličiti pravý stav věcí v Čechách sice mluví, ale přec opravdově a důstojně.“ — „Slabý národ lze ovšem na uzdě držeti, nerozvášné a radikální živly lze dráždit, aby ony a s nimi zároveň národ násilně potlačeny a sešlabeny býti mohly, v Čechách lze sjednati klid, avšak lásku lze jen láskou získati.“ — „Jest přece moudřejší“ — tak se praví veřejně — „proti několika štvárcům s mocí vystoupiti, než chť k vůli těmto štvárcům udržeti v pořádku velkou massu obyvatelstva moci, neboť prauké štváče jest absolutně nemožno více získati a pokud mají volné ruce, nepřijde ani německý ani český lid k pokoji.“ — „Tědli jsme se, že rok 1898 oslavíme v neupřímnější oddanosti — a to k vůli nešťastným Schmerlingem a Benstem zaviměným poměrům — pak-li ne jako zcela a úplně uspokojený, tedy přece jako s důvodem do ufaující národ, avšak truchlící národ jubilate těžce.“ — „At baron Gautsch jako muž, o němž předpokládáme, že jest říši a dynastii oddán, ocení tato slova svědomité a důstojně.“ — „Vaterland“ podotýká, že dopis tento pochází z úplně čistého pramene, který tlumočí náladu a pojímání krubů na katolické straně. Vynikající a velmi starý politik český pravil mi, že tak vážné, případné a důstojné slovo neodvážil se v této formě Hei dosud žádný politik český. I Rieger mluvil svého času zářknělivěji. Ovšem nyní český národ více zklamán a bolestně dotknut byl, než-li kdykoli před tím. Obyd se dopouštěly ústavní vlády. Dace parlamentarismus uvál. Český národ s důvěrou počítá, že teď jednati bude dle moudré své rozvahy a padesátileté své zkušenosti všechny své oddané národy se stejnou láskou milující náš císař a král. Pozornost budí, že ministr Gautsch radil se s hr. Fr. Thunem, který byl kdysi sván horousovačím místodržitelem.

Drobné zprávy.

Zprávy diecéšní. V Pánu zemul p. Karel Kuha, farář a děkan v Žitci, † 1. prosince 1897 (naroden 18. srpna 1840 v Künigebau, vysvěcen 28. července 1868.) Ustanoveni jsou: p. Jan Svoboda, kapl. Libčanský, za prozat. katecheta do Lomnice, p. Emil Novák, kapl. v Hořicích, za kaplana do Hronova, p. Jos. Šorm, kaplan za administrátora v Chotěborkách, p. Václav Rosecký, kaplan za administrátora v Žitci.

Proměna. Dp. František Paulánský Reyl, ředitel biskupského studentského semináře „Bonomea“ v Hradci Králové byl dne 9. prosince 1897 o pát 12. hod. dopol. na cí. král. české univerzitě Karlo-Ferdinandově v Praze na doktora theologie veřejně povýšen.

Za kanovníka metropolitní kapitely v sv. Víta byl na místě svádného dr. Borového zvolen monsignore dr. Josef Doubrava, ředitel kněžského arcibiskupského semináře v Praze.

Úmrtí. Dne 6. t. m. zemula v Pánu po dlouhé nemoci p. Marie Veverkova, krupačka v Hradci Král. č. 218. Mrtvola zemulá byla ve středu, dne 8. t. m. o 2. hod. polední v domě smutku vykropena a dopravena povozem do Víkova u Josefova, kde téhož dne byla v rodinném hrobě k věčnému odpočinku uložena. Záznamy máe byly slouženy ve čtvrtek v chrámu Páně sv. Ducha a u sv. Václava v Cibulsi. Právdu pohřebního účastnilo se v Hradci Král. značné část obecnstva.

Protiněmecké a protišvédské nepokoje v Hradci Králové skončily v pátek v poledne úplným vyloučením oken v hotelu Fränklově. Přísna opatření c. k. okres. hejtmanství i města učinily dalšimu nebezpečnému řádění výtrníků poštvaných od tajných štvárců konec. Vojsanské a četaické hlídky v Hradci a v předměstích zadržily ty, kdož měli záslak nejen na majetek šidovských, ale i křesťanských svých společenstev. Protišvédské výtržné-

sti, ovšem v menších rozměrech, staly se též v Jaroměři, Náchodě, Rychnově, Hořicích, Bydčově, Jičíně, Hefmanově Městci, Chrudimi, v Chlumci a v jiných městech. Jsme přesvědčeni, že křesťanské obyvatelstvo zachová a dále klid; židům jsme však tou radou, by neobstávali chováním a sbytočným němčením masám lidu nedávali žádného dalšího podnětu. Po posledních nepokojích smílely v Králově Hradci i jinde německé tabule a nápisy na hostincích, obchodech, lékárnách, peněžních a jiných ústavech.

Z jednoty katolických tovaryšů. Divadelní představení „Pan Měsíček“ mělo dobrý úspěch vador nahodilým překážkám. Návštěva byla slušná, hráno bylo s náležitým porozuměním. Zvlášť zamlouvala se hra sl. Svobodové a p. Svátka. Rovněž i ostatní role byly zdařile sebrány sl. Jedinou, Kulhákovou a Polákovou a pp. Polákem, Jakubským, Veselovským, Mandáskem a Mládkem. — K vánoční době připravuje se pozoruhodná skladba Zelinkova „Narosení Páně“. Skladba činí nárok na vyškolené síly a činí četné nesnáze. V dobrém obsazení však poskytuje i přínasé vyřizbenému hudebnímu vkusu pěkný požitok. Pečř dp. vicerektora Orla nastudovány již sbory i jednotlivé solové partie, takže lze přikročit k zkouškám s orchestrem. Jednotě opětě daroval osvědčený příznivec vesp. kanovník dr. Josef Soukup 6 sl. „Zapřísť Bůh!“

Přednášky. V jednotě katolických tovaryšů přednášel v neděli 6. t. m. vesp. kanovník dr. Josef Soukup o zajímavém tematě „V nezbožnosti záhuba lidstva“. Historickými událostmi ze St. Zákona dovozoval slovně řčník, že lidstvo jen tehdy mohlo se oddati nerušené a blahé kulturní práci, jestliže základy zbožnosti byly náležitě zachovávány. S případnou aplikací na přítomné rozervané doby skončil vesp. řčník za bouřlivé pochvaly zajímavou přednáškou. — V řčníckém kroužku pondělním přednášel p. Sváták „O klerikalismu“, p. Chrávát „O lásce k vlasti“, p. Zima „Kdo těží z moderní svobody“. Po staráno jest i o odborné přednášky. Zdať Bůh!

Koželužský kurs v Hradci Králově. který pořádá Kuratorium musejní pro severovýchodní Čechy s Ústředním spolkem českých koželuhů v místnostech obchodní akademie, jest navštiven od 28 účastníků z Králově Hradce, Týniště, Kuklen, Jablonného, C. Skalce, Trčibce, Rožnova, K. Hory, Dašic atd. Mezi účastníky, které přivítal v neděli promyšlenou řečí starosta města p. dr. Ulrich, nalézá se též starosta jaroměřský, p. Polický. V kursu bylo probráno zkoušení surovin, theoretické zásady koželužství a kontrola práce, praktická cvičení v císelování kůže. Ředitel Jetmar, redaktor koželužských listů pan Jak. Spurný, ředitel továrny p. Nejedlého v Kuklenách a p. prof. Stránský probírají velmi přehledně jednotlivé předměty.

Z Bohuslavie. V katolické jednotě av. Václava promluví zde v neděli odpoledne redaktor Frant. Štábl o „národních našich povinnostech a úkolech“.

Národní obětiny. Výbor matiční, jenž právě vydá vkusný vsmrnek všech druhů svých národních obětín, jichž prodejem Matice k usnadnění téžkého jejího úkolu, plyne značný užitek, žádá všech vlastenců o rozšířování tohoto podniku měrou nejbojnější. Národní obětiny již svým úhledným sevnějším vyhoví sebe přínějším pořadavkům, dají se použiti za vkusné posvátní na ples, snubní i promoční oznámení. Jiný druh zase za spolkové členské lístky, svací lístky. — Prvý druh prodává se po 6 kr. druhý po 3 kr. V nastávající době plesů, snubní, se mnohé pořadatelstvo vyhoví vlastenecké povinnosti a použije k pozvánkám plesovým matičních navštivenek, nebo aspoň anačky matiční. Při událostech tak významných, jako sasnoubení, promoce, měl by každý poněkud sámozánněji vzpomenouti sobě u přiležitosti té na Matici tím, že by oznámení o sňatku, nebo promoce, dal sobě tisknout na matičních navštivenkách. — Jak krásného příjmu docílila by Matice tím kdyby vlastenecké naše tělocvičné, hasičské, studenetské, spřácké jednoty, učitelské a různých stavů spolky, upotřebovaly k svým legitimacím matičních navštivenek! Do roka spotřebuje se jich tisíce, ba statisíce — dosud však jen asi deset sokolekých jednot a deset jiných spolků matičních navštivenek používá, za své členské lístky. Černé smuteční navštivenky, k výrobě obětinových věnců propletaných vavřínek, břečtanem, četvrtým nebo umělým květin. Věmec takový je valice vkusný a dá se po dlouhou dobu uchovati. — Není krásnějšího důkazu vděčnosti, než památka drahých zesnulých počtiti dárkem Matice tím, že věnuje se jim na rakev neb hrob věvec s matičních navštivenek. Navštivenky ty prodávají se po 4 krejcarích. Národní papír listový a obálky, s hesly našich předních mužů a žen — 10 papírů a obálek v obdobném obalu po 30 kr. Matiční telegramy — ku blahopřání, k projevením soustrastí, souhlasu s učiněnými projevy, krátká sdělení přátelská, pozdravy a vůbec všeho o čem se ví den napřed, aby uspořil se poplatek telegrafní. — Prodávají se po 10 kr. Kdž by česká společnost pozornost svou obrátila k těmto obětinám, tak aby vešly v obecné užívání! Vyjmenované zde veškeré obětiny lze při botorém zaplacení obdržeti v kanceláři Ústřední Matice Školak v Ferdinandově třídě č. 407—1 u kniharů a papírařů. Kancelář matiční rovněž tisk a úpravu obětín na snubní, promoční, členské lístky, posvátnky na ples, taneční pořádky atd. ochotně obstará.

Slova a skutky. V jednom vlasteneckém českém městě byly pořádány také vlastenecké demonstrace. Lid spřával české hřimavé písně, pak stannl a zvolal: „To je za Zatec!“ — Břink — a několik tabulí v židovských městech leželo na dlažbě. Zpřáno dále. Hlasý: „To je za Mont!“ atd. — Opakovalo se: „To je za Chob, za Aš, za Podmokli, za Liberec atd.“ To bylo ve čtvrtek, a pětak 4. v neděli četli vlastenečtí občané téhož města v „Nár. List.“ důležitou správu z židovské tržnice firmy D. Leasner ve Vídni otištěnou na celé předposlední straně. Takový vlastenecký inzerát vynesl „Národní Listům“ nejméně 500 slatých. Avšak v nedělním čísle grandfarnula jest židovskónacionálních inzerátů na tuoty. Odporučují tam sboží Fischl a Bondy od „špinků“, Scheringova zelená lékárna v Mommsenově sídle v Berlíně, Julius Pachhofer ve Vídni, Zikmund Federer, Viktor Seibert ve

Vídni, Gadechtové své knihy, Kameník a Breuer v Buda-pešti, Schenker a společnost v Praze, odporučuje se tam „čert“ židovských bratří Lobošických, sboží J. Prisslera, Evžena Fuchse, české cukrovarství poškousající sacharin, Wertheimovy řící stroje, velkoněmecká vinárna Gürtlerova, veliký krach“ bratří A. Hirschbergů, sboží dr. Smia de Bontemarda, lékárníka Schneida, tannerin F. Freunda, sboží Richtera, galosé židovského obchodníka Zikmunda Stránského, odporučují se Bera. Heller, J. L. Herrmann, Žárovka Hard v Curychu, obdiv M. Rundbakina, Moric Schwarz ve Svitavách, atelier Weissenstein, S. Fischmanna synové, Gustav Fischel, Vendelin Pietsch v Liberci, židovská The Berlitz School, Theodor Basch piana od německých firem, Berta Steinerová, koberce velkoněmce Filipa Haase a synů, podkováky šatecké M. L. Bacher syn, tajné nemoci, speciality C. Kries, Dr. M. Lengsfeld umělé zuby, léčení kapavky, Singerovy řící stroje, továrník J. Pollatschek, J. L. Mautner od Pařížana, Moric Schaller, Adolf Grieder v Curychu, gumové speciality, Richtera lékárna, J. Jungwirth, Karel Engelmann, G. Urbach v Praze, Vilém Feigl, K. Rosenfeld, Brněnské látky Siegel-Imhof, Siegfried Jeiteles, Christoffe a spol. ve Vídni, Heimova kamna, J. H. Brandeis, Mentorff, Behm a spol. v Hamkurku-Vídni, Scharf ve Vídni, bratři Thonetové, Ludvík Rebenfeld, Hartmannovy koresety, R. F. Bierer Leipzig, Vídeňská pojišťovací společnost, H. Roedl, Antonín Sindelář, G. Leonhardt, Stepan Fernolent ve Vídni, židovský Mercur, Al. Pelz dříve W. Burghart, knížecí Salunské doly, vlastenecké výrobky a krásna žen, Růžena (t. j. Rosa) Schallerová, Angelus Simon, Bernsdorfská továrna, David Emil Schneider, koberce vídeňského domu, M. Jellinek ve Vídni, MUDr. Herach, Herrmann, Taussig, tajné nemoci MUDr. Klebinger, R. Sekles, specialisty pro tajné nemoci, Ant. Felkl, Boh. Pohl, bratři Jerusalemové atd. Tedy v době, kdy v Čechách projevoval lid rozhořčení nad jednáním žateckých židů a nacionálů, odporučoval patentovaný grandžurnál s Mariánské ulice, kde jakou firmu židovskou a dajénacionální. Je to opravdu „za Vídeň, Chob, Aš, Broumov, Ústí, Děčín, Podmokli, Duchcov, Jablonné, Štětí, Litoměřice, Trutnov, Teplici, Lovosice, Duchcov, a za Zatec?“ Nehraje se tu k vůli osobnímu zisku němkný pan Grégrové s českým lidem hotová komedie? Zda li pak na tyto věci český lid upozornil v Jaroměři společník firmy Gutfreund a Moravec, z božího dopuštění nyní český sokol a poslanec za město Jaroměř, Králově Hradec atd, před několika roky ještě suřivý Němec a turněš v Kralíkách?

Rakouský parlament před kritikou světovou! Mark Twain, světoznámý americký humorista popisuje dle Amerik. Slovenských novin affaury na rakouské říšské radě, kde se byl za svého pobytu na jedno sezení podívat, že počinání si Němcův proti české otázce nelze k ničemu přirovnati, že tak jak oni ani pesák na dalekém americkém západě nedovede se surové a sprostě chovat. Světoznámý ruský malíř Vereschagin, který se též přišel do parlamenta podívat, učinil si několik náčrtků a hodlá dle nich vymalovat obraz.

Zvýšení dopravních tarifů. Dle vládního návrhu má se schodek říšského rozpočtu kryti novými daněmi a to: zvýšením daně o 6 slatých na q, s prodeje cukru, 12proc. přírážkou z hrubých příjmů při železniční dopravě osob, a šproc. přírážkou ze sazby dopravyvaného zboží. Prvé dva druhy daní bude platiti veškeré občanstvo celé říše, jinak se to však má s daní třetí, totiž s šproc. přírážkou za drahou dopravovaného zboží. Daň tuto zaplatí ze svých kapes poplatníci, kteří jsou dosud nejvíce zdaněni, totiž obchodníci a rolníci. Není dosud jasno jak si ministr financí daň tuto představuje, — má-li šproc. přírážka uvalena býti na zboží veškeré, tedy na druhy zboží, jehož 1. q, má cenu třeba 400 zl., druhé však pouze 50 kr., aneb má li v přírážce té býti nějakého rozdílu. Že stejná přírážka na veškerou dopravu byla by nepravdivá, je pochopitelné. Ať však návrh vládní ve přímě té bude zníti tak aneb ona, je povinností veškerých říšských zástupců obchodnictva, průmyslnictva i obchodních komor a zemědělské rady, aby ve vysoké anémovně s celou energií uzákoně návrhu vládního se opřeli, na gremích pak, aby peticemi na radu říšskou proti návrhu tomu protestovali. Každý obchodník i střizlivý laik sezná, že o těchto šproc. přírážkách s dopravou, nemůže kupec zboží své sdrážiti a na konsumující obecnost uvaliti, nýbrž že musí dopravu o šproc. zvýšenou ze svého platiti, aniž by na jiné straně schodek ten si nějak uhraditi mohl. Tak na příklad je-li cena některého zboží za 100 kg. v nynějších poměrech při dovozném 50 kr. s jednoho q, za 10 sl., bude cena téhož zboží po zvýšení dopravného obchodníka státi 10 sl. 2 a půl kr. Tento nepatrný rozdíl nelze na ceně zboží ani ve větším přírážeti, natož o prodeje v drobném, kde přírážka ta pro svou nepatrnost úplně mizí. Doprava zemědělských výrobků bude rovněž zdražen a strátu ponese rolník, ježmuž dopravní cen na zboží strhnou. Tento na pohled nepatrný příplatek dovozného bude ročně několika slatovou strátou pro jednotlivého třeba malého kapce.

Topil se. Dne 6. t. m. odpoledne šel eti letý hoch Fr. Moravec ze Spáleniště a 7mi letý Václ. Jedlička přes rybník u dvora na panství Opočenském, který se pod Moravcem probítil. Vida to Jedlička utekl a něčeho o tom neoznámil. Na štěstí zaslechl úpěnlivý křik topičiho se hochu panáky čeledín Josef Hašek, který přispěl hochu, který křičoviti lámajícího se ledu držel, ku pomoci. Ačkoli se led pod Haškem probítil, prolámal si statečný dělník cestu až k topičimu se hochu, ježmuž zachránil život s nasazením svého zdraví a života, neboť rybník byl v tom místě půl druhého metru hluboký. Josef Hašek, otec 4 malých dětí, byl vojínem a jest velmi svědomitým a řádným dělníkem, příslušným do obce Uhřetovic u Rychnova.

Jak říšské potíraly punktače. N. L. které se stále tolik chlubí, jak potíraly punktače a jak prý je důkladně smatřily, dovolujeme si upozorniti na odhalené moravského říšského poslance dr. Závky, které učinil před svými voliči ve Zlíně. Právě že moravští poslanci již 6. února 1890. sešli se ve Vídni

první v Českém klubu uposornili na možná škodlivá následky punktač (aspoň pro Moravu a Slezsko) a že také proti nim posvedli varovného hlasu svého. Doložně pak prozradil dr. Závka: „Nej pak jsme dojednali vyjádření v Českém klubu učinili, tu sejmána také již osobní sdělení jsem s jedním s poslanců v mladočeských křech, který proti punktačům v klubu učinili hodláme, a vyjádřili jsem naši nespokojenost s nimi, ale předtím ten musel tehdy sapsal, aby moravští poslanci toho nečinili, le by to byla politická chyba, že by odněd vyplývnutí mohly pro národ vážné politické škody a že národ jest s tím (punktačemi) v Českých společen. Tak tedy stály věci, před klubovním prohlášením naším, jest jsme v zájmu prospěchu národního učinili za dobré a nutné usnati vzdor tomu, že se strany mladočeské nám to bylo odivozováno a že na straně staročeské která se byla vyslovila od počátku pro punktače) nemohli jsme počítati nazvýšení sympatií. Až teprve posléž se věci veřejně samičelo, až posměšně odhývaly se stinné stránky abos té a až osvědčení všeobecné odůd pomáhalo, pak teprve mladočeská strana sjednala a definitivně postavila se proti punktačům.“ — Potud odhalení dr. Závky. Svého času jsme již prozradili, že mohli mladočeskí poslanci záhy pohřbiti punktače, kdyby totiž byli společně s Němci hlasovali pro návrh Schmejkalův. Poslanci „Národ. Listů“ tehdy toho nečinili, protože dle přání Julia Grégra chtěli s punktači také něco vylouci. Z odhalení těchto může česká veřejnost opět posouditi, jaký švindl „Národní Listy“ s punktačemi tropily, jak národ vědomě klamaly a podváděly jenom aby lehkovážný lid český proti ctihodnému dr. Riegrovi a jeho straně která pro národ chtěla to nejlepší — počítaly. Inu, to jest jejich smutné řemeslo: Čechy proti sobě štvát a abonenty pro sebe lovit. Že „Nár. Listy“ velmi často lhaly o straně staročeské, k níž lhalo právem a upřímně též katolické duchovenstvo, to potvrdil sám dr. Edvard Grégr, který v sentimentálních okamžicích někdy promluvil také pravdu. Tak pravil 10. května 1896. ve voličské schůzi v Libochovicích mluvě o tehdejší politické situaci, kdy četní rozvášnění mužové žádali smír českých stran: „Strana staročeská která měla vedení národa po 30 roků v rukou, byla tehdy (r. 1890) povolena, neboť pila o důvěru lidu (ovšem následkem špinění a pomluv „Nár. Listů“.) Strana staročeská byla v pravém smyslu smetena a na její místo povolána byla strana mladočeská. Obyčejné upadnou politické strany následkem své vnitřní korrupce a své politické nesmířlivosti a pak následkem toho, že se spronevili svým zásadám, pak následkem své špatnosti a sobecké šlihavosti. Přehledky tohoto druhu nemáme staročeská strana činiti a já jsem dalek toho, abych po ní šel kamem. Sám jsem patřil k této straně. Staročeská strana nemáme naprosto předhazovati, že by byla s netištěnými rukama s politického jeviště odstupila, ona také neodstoupila od původního programu českého národa a od původních cílů, které jsme si byli vytkli. Tento cíl byl v šedesátých letech proklamován a staročeská strana vždy vysoko jej štimala a činiť to ještě dand.“ — Nu, věří ještě někdo v Čechách, že Staročeská a klerikálové zaprodali český národ za stamprli koňaku a švýcarský šyr? Panu Grégrovi se v Libochovicích nelíbila pouze staročeská taktika. Letos přijal pan dr. Grégr již i staročeskou taktiku. Bohužel pracoval pro národ méně obratně a horlivě, neboť v nejdůležitějších okamžicích ve snémovně obyčejně scházel.

Oběť vztěkliny. V Malých Pořežanech u Vitavotyna pomínil se před krátkou dobou veliký ovčácký pes na pastvě, i pokousal pasoucí se tam krávu rolníka p. Jana Turka a tele, patřící panu Josefovi Friedovi. Na pastvině nalézal se v tu dobu školák František Dvořák z téže obce a pomínutý pes vrhl se také suřivě na neobohého chlapce a několikrát jej kousal silně do nohy. Pomínutý ovčácký pes byl zabít teprve druhý den v kterési vzdálené dědině, ješto pak hoch Dvořák, kterému místním mastičkářem rány byly vymyty a ovázány, zůstal zdrav a vesel, těžili se jeho rodičové, že nehoda ta nebude mříti pro něho slych následků. Proto také k němu nepovolali ani lékaře, nýbrž ponechali další léčení hochovo mastičkáři; lehkovážnost ta stala se ale nešťastnému chlapci osudnou. Předělou neděli, dne 21. t. m., byl náhle František Dvořák zachvácen vztěklinou, i počal za strašných bolestí hrozně zuřiti a zběsile řádit, tak že musel býti svázan a na kvap odvezen do Veselí, odkud jej průvodce jeho dopravil drahou Františka Josefa do Vídně do nemocnice Pasteurovy. Náhlé objevení se vztěkliny u neobohého chlapce způsobilo v Malých Pořežanech všeobecné zděšení. Vražení ještě více vzrostlo, když odpoledne téhož dne objevily se povážlivé příznaky vztěkliny také na krávy p. Turkově, pokousané pomínutým peem, i u tele, které bésný pes potřhal p. Friedovi. Obecní úřad učinil okamžitě opatření, aby zvířata stíšená vztěklinou byla ihned zabita a zakopána.

Politické dějiny národa českého od r. 1861 až do nastoupení ministerstva Badenova r. 1895, jež napsal Adolf Srb a vydává knihtiskárna F. Šimáčka v Praze, pokračují v právě vydaném 14. sešitě svém v zajímavé stati o persekuci v národě českém v r. 1872 a o úsilovné snáze vlády, by z kofene vyvrátila opoisci českou a zničila veškerý veřejný život český; především byl to český tisk, jenž skoušet musel největších útrap, redaktoři a vydavatelé čeští žalářování a těžce pokutování, taktéž přikročeno pod záminkou nezaplacených kolbovnických poplatků k zatčení předních čas. novinářů Skrejšovského a Grégra Dále tu pojednáno o straně práva, jež podnět dala k nebezpečí roztržky v národě českém. Vstup do roku 1873 lícen tu osvědčením čelných listů českých ze dne 31. prosince 1872, v němž povzbuzováno ku svornosti a vytrvalosti na cestě odporu na poli státoprávním. Prohlášení toto setkalo se v zemích českých s projevy radosti a souhlasu, nastaly pokusy důvěrníků českých o zmaření přímých voleb do rady říšské, a dne 17. ledna 1873 podána významná petice k císaři, v níž žádá se, aby Jeho Veličenstvo povolalo do své rady muže, již by v duchu právě rakouském vyhledali vyrovnání mezi všemi národy rakouskými. Petice tuto hleděla vláda tlačiti a podpisování její pokutami a tresty stíhala, přes to však přece v několika dnech dostalo se jí přes 270 000 podpisů. Následují obšírné a důležité články: Přímé volby. — Sjednotit proticentralistický. — Národohospodářská ka-

taštrofa. — Výrok Lasserův o české opozici. — Agitace pro sněmovní činnost. — Památka na ložnici pražského biskupa. — První přímé volby do rady říšské k překvapení vlády v Čechách vykonány jednomyseľně dle kandidátní listiny, načež svolán sjezd zastupců opozičních stran do Vídně, kdež dle se porada o obsazení říšské rady; následek této bylo prohlášení českých a moravských poslanců, jako odpověď na vyzvání předsednictva sněmovny, aby poslanci z Čech a Moravy do říšské rady se dostavili. Konečně do stupuje pohatý obsah tohoto sedění k článku: Roztržka v Čechách, v němž pojednáno o vzrůstající agitaci pro obsazení českého sněmu při stálém odporu proti říšské radě a o následcích této agitace, jež byly: Prohlášení 26 českých poslanců, že vzdávají se mandátu, poněvadž podrobili se museli v českém klubu většině pro obsazení sněmů dále odpověděl předsednictví klubu na toto prohlášení, důvody Palackého a Riegra proti obsazení sněmu prohlášení o budoucích kandidátech a důvěrný Riegrův list okoresím zastupitelstvím o volbách do rady říšské, jež tu v plném znění uvedeno. — Každý sešit těchto pečlivě redigovaných dějin přináší nám četné důkazy, důvody a vysvětlivky na náš čestný boj za svaté právo náše, jež hájono vždy zbraněmi důstojnými — převláděnou pravdou utiskovaného. — Politické dějiny národa českého vycházejí v sešitech po 24 kr. a doporučujeme je opět všle každému Čechu.

Otrhali hostinského. Dne 4. t. m. večer strhla se hádka mezi několika vojiny a hostinským č. 99. proto, že hostinský chtěje dodržeti nařízení hejtmanství, nechť po 10. hodině smíšeným hostům nalévat. Vojínové rozzuřili se tak, že na hostinském rostrhali oblek a způsobili značnou výtržnost i na ulici, takže musela zakročiti policejní hlídka.

Ti se významemali. „Vlastenečtí“, čeští (!) učitelové východní části okresu Poličského, seřadění v novém spolku, při schůzi dne 19. listopadu t. r. ve Svojanově odbyvané, jak „Jitřenka“ se dne 1. prosince t. r. sděluje, usnešeli se kromě jiného, poslati resoluci proti návrhu Ebenhochova zuřivému a úhlavněmu nepříteli národa českého — poslanci Peschkov, který se v pražských parlamentárních a v bojích proti všemu českému nad jiné významoval. Neutýdli se ani trochu vlastenečtí páni učitelé okresu Poličského?

Zvěsti z východních Čech.

Z Kostelet u. Orlicí. Dne 28. listopadu pořádala naše čilá katolická jednota, která jest největším spolkem svého druhu v královéhradecké diecézi, měsíční svoji schůzi v prostranném sále besedním, do které se dostavili četné dámy i pánové ze všech tříd občanstva. Schůzi zahájil dp. Alois Dvořák, veličinný předseďa jednoty a představil shromáždění přítomného hosta, redaktora Frant. Štábla. Na to povstalo celé shromáždění a zapělo krásnou „píseň práce“. Redaktor Štábl v řeči přes hod nu trvalýjíc promluvil o našich, úkolech o povinnostech národních a poukázal na některé prostředky, které za základ svépomoci a součinnosti naší české společnosti k svýšení hmotného blahobytu, mravnosti i vzdělanosti by přispěti mohly. Dále se zmínil o málověmaním, za to však velmi důležitém pojišťovacím fondu císaře Františka Josefa, který řemeslníkům, rolníkům, menším úředníkům, dělníkům a služebným v případy stáří jistou existenci zabezpečiti anebo aspoň přilepšiti může. — Při přátelské zábavě, která pak následovala, koncertoval pan ředitel Jeřábek mistrně na harmonium a zpěvácký spolek zapěl pak bravurně více písní, mezi nimi několik překrásných moravských. Komické vystupy a písně, které na to čili páni členové jednoty přednesly, přispěly k nemálo k svýšení přátelské zábavy. Jest žádoucí, aby podobné poučné, přátelské a ušlechtilé, zábavné schůze, jichž se účastňují všechny kruhy obyvatelstva, zejména také intelligence, pořádaly se v celých Čechách co nejvíce. Že láska a horlivost představenstva i členů k dobré věci velmi mnoho zmůže, o tom podává nejlepší důkaz katol. jednota kostelecká.

Z Třebouchovic. V neděli pořádala naše veličinná Jednota katolických tovaryšů v hostinských místnostech pana Jarkovského sv. Mikulášskou zábavu, která byla velice čteně navštívěna z kruhů našeho měšťanstva. Zábava, při níž rozdávány byly oblíbené sv. Mikulášské dárky, měla velmi zajímavý a pěkný program, byla však na konci poněkud rostrážita došlymi správami. V Hradci Králové roznešla se totiž mylná pověst, že zdejší lid — hlavně socialistické demokrati — chtějí prý v neděli večer způsobitv Králové Hradci veliké výtržnosti. V Třebouchovicích byli velice překvapeni, když tam došel rokas z c. k. okresního hejtmanství, že večer se nemá trpěti schůzka lidu na veřejných místech, že domy mají býti brzy uzavřeny a že hostince do 8. hodiny večerní musí býti vyprázdňeny. V Třebouchovicích o nějakém jittěni lidu nikdo nevěděl a zdejší obyvatelé byli proto velice překvapeni, „že táhnou“ na Králové Hradec, že proti nim prý učiněny nejrozsáhlejší opatření, že se vojakou hlídá železniční most i silnice. Zdá se, že znepokojující správy po venkově i v Králové Hradci rostrážují najatí cizáci agenti a živlové podvrtní, kteří mezi lidem rostrážují, že podniknout bude útok na jednotlivce neb stav ten neb onen, jak si to právě páni agitatorů přejí. Dobře pravil kdosi, že přání jest otcem myšlenky. Někdo z pochopitelných příčin si přeje, aby lid křesťanský přišel na jiné myšlenky a vytloukal okna někomu jinému, než-li do nedávna v Čechách. Veškeré výtržnosti v Třebouchovicích sevrkuj se na to, že řídovi Flusserovi a paní Žofii Kreitnarové vytlučeno bylo po jedné tabuli sála. Nic jiného se zde nestalo.

Z Nového Bydčova. Poslední události v Čechách způsobily též v našem městě velké varušení. Český lid svorně a důstojně demonstroval proti nepřátelským nám činům vlády vídeňské. V mnohém ohledu jsou pozoruhodná usnešení zdejšího politického klubu, který přijal jednohlasně tyto resoluce: Dr. Fr. Lad. Riegrův v Praze. „Mladěčtí a radikálové byďševští shodují se dneš úplně se stoupenci

strany národní; nedostatek sděví provedení Vaše volání v ayačiji tak pohotově dohřívá; státní národodmuvnost; státní obrátěné vlnění. S radostí pospravujeme ve Vás opět starého neolbrodného bojovníka za práva národa svého. Díky Vám! Dejs Bůh, aby healo „Nedejme se“ spojilo nás v boj všechny v jednom nerozborný šik ku obraně drabé Čechie.“ — Jeho Magnificenci prof. dr. Ostařdu Balserovi, rektoru university ve Lvově. „Díky Vám Magnificence za ochranu cti napadeného našeho národa. Odrasil Jste vlasteneckými slovy svými surový útok reprezentanta šafčiči kultury na existenci naší a vetouplil Jste v boj za spravedlivé právo českého lidu. Kéž tak i celý bratrský polaký národ učiní a vítěství jest naše.“ Panu Ant. Šovo v i, básníku v Praze. Odpovědi svou na sveřepý výjev Momešův promluvil Jste nám s duše. Přijmte náš vroucí nešičaný dík za vlastenecký čin svůj na obranu svatě věci české.

Z Kunětic. Dne 6. t. m. o 8 a třičtvrt hod. odpolední vyšel neznámým způsobem ze stodola č. 19. v Kuněticích oheň, který v minutě zachvátil i obytné stavení č. 19. a vedle stojící usedlost č. 20. Nad ním ohrožen byl též statek č. 21. avšak nadlákem namáhání hasičův Kunětických a obětavé hrdinosti některých statečných mužů podařilo se statek č. 21., jehož stodola již na třech místech chýlala, úplně zachrániti!

Z Broumova. V pátek večer udály se v městě našem nepokoje a výtržnosti, jichž se účastnilo na 2000 lidí. Vzdor zakročání četnictva byla sedmi Čechům vytlučena okna. Teprve o půl noci sjednán úplný klid.

BESIDKA.

Učený Říman Plinius tvrdil, že vepřové maso má 80 různých chutí a sám znal z něho padesát různých jídel. Pochopitelně proto, že již starý Homer se zálibou mluvil o stádech vepřů, že rek Achyleos před Trojou pekl svým hostům vlastnoručně vepřky, že Alkinoos dával Odysseovi na počest hostinu a zabil k ní osm prasátek bělozubých. Uspořádal tedy vepřové hody ve velkých rozměrech. Náš český Bivoj, jak známo na Kačl hůře divokou svíni za uší jal, na hřbet svůj vložil, na hrad Libín donesl a zde složil k nohám milované své Kaši. Vepřová pečínka byla patrně její zamilovaným jídlem a Bivoj jí tak výmluvně projevil lásku svou. K vůli dobré vepřové pečince s knedlíkem a se zelím vrhl se již mnohý mladenc do jha manželského. Prasectí ouško s křenem z jemného českého prasátka, na př. u pana Maxa Kristůfka musí se každému líbiti a chutnati. Chruplavá kůžička a křehké masíčko selátka s hořčicí dělají u Macáků každému laskominy na první pohled. A což teprve do hněda vypečená jitrnička od p. Bařipána jelítka Javůrka, anebo pečínka od Urnerů? Komu se nad tím libovonným Božím dárkem srdéčko nezasměje? Že českou šunkou pana Huttly nebo Česáka blázní se bez toho celý svět, neboť česká naše šunka dobyla srdce všech světových labužníků a neschází na žádné dvorní tabuli. Nu, a párky pana Bursy jsou také velebenými specialitami.

Prasátko brálo a hraje v dějinách národů vůbec nemalou úlohu. V národě českém věnujem prasectím pochoutkám celého čtvrt roku, totiž celý prasinec a masopust, nečítaje v to dobu posvícenskou. Je to také v domě slávy, když se zabíjí. A což teprve, když se za krátko rozlíví přijevaná vůně do celého sousedstva, když na stole se kouří ovar s pepřem, uši s křenem, vařené jitrnice a pečená jelítka!

Wurstfest jest jak známo v němčině nejpoeetičtější slovo, které jímá kouzlem svým starého i mladého a pak se divme Wolfovi a Schönererovi, že měli na slině pořad „polnische Sau“ a že pan universitní profesor Pfersche chtěl panu Březnovskému břicho rozpárati. Bezpochyby četl v Hippokratu nebo Galenovi, že maso lidské a vepřové mají stejnou chuť. Nu, a že páni burši chtějí dáti panu Pferschovi stříbrný nůž, tomu se také nedivíme. Saudurst patří do jejich cechu. Brehm nám vypravuje o jednom selátku, které umělo číst a dovedlo udat, kolik je hodin. A to každý burš vždycky nadovede.

Nesmrtelné slávy prasátko ovšem nemá, neboť dle stoika Chrysippa slouží praseti duše jen co sůl, aby se maso udrželo. Jistou rekovnost ukazuje ostatně prasátko i ve skonání a snad proto říkájí Číňané zabitému prasátku „zarmoucený generál“.

Bodejť, aby se tak ještě prasátko mělo smát, když jej zabíjejí lidé, aby si na něm pochutnali! Je-li prasátko vykrmené, křehké a jemné, smějí se lidé na prasectích hodech bez toho dost a dobře napsal známý filosof Kato: „Smutný to dům, v němž se nikdy nezabijí prase.“ Ano, smutný to dům, kde by se neslavily nikdy vepřové hody! A proto chodte jen na př. Hradcem a každých pár kroků slyšíte nebo čtete: Dnes vepřové hody v Merkuru, v Čtenářsko-živnostenské besedě u zlaté nebo modré hvězdy, u beránka nebo na špicí.

Pak-li znali Římané 80 chutí vepřového masa a 50 vepřových jídel, mezi nimi šunky, žebírka, falerské bachory, kořeněné klobásky a slaninu, tedy my jich známe na sta. Jelit, jitrnic, uzenic, klobásů a bachorů (pressvůřů), cervelatů, mortadelů, salámů atd. počítáme dle krevní, masité, moučné a kořeněné směsice na tucty druhů, předstihujících se navzájem, co do jemné a pestré chutě. —

Člověk by ani nevěřil, že i to jelítka, které se pekáči upravené vypadá tak líbá, vonné a usmířivé, mohlo mít na světě své nepřátele! Bůh jeho ctitelé hubili vězením a usmrčením. Ano, též jelítka má své mučedníky. Roku 895 vydal totiž císař byzantský, Lev IV., následující nařízení proti jelitům: „Zvěděli jsme, že lidé se tak po-bláznili, buď k vůli zisku nebo k vůli pochoutkám, že krev do jedlých dávají p krmů a cpou ji takto do žaludku jako obyčejné jídlo. Toho nelze nám děle trpěti a přivoliti, aby čest našeho státu tak hřšně, pouze k vůli labužnictví žravých lidí hanobena byla. Kdo krev v jídlo přemění, a kdo je kupuje nebo prodává, budiž krutě bičován a ná znamení bezecí budiž až do hola ostříhán. Také představenstva měst nechceme beztravnými nechati, neboť kdyby úřad svůj s větší bdělostí zastávaly, tedy takový zločin nebyl by se páchal. Nechtě svoji nedbalost roti librami zlata (pokuty) pykají.“

Ubohý pane Macáku, vzor kulatému břisku a nevinné buclaté tváři, ubohý pane Bařipáne, vzor vaši oholenosti — a vy všichni zločincové, zvláště vy Bursové, Česákové, Holáskové, Hutlové, Zákraští atd. kdož různá jelítka a pářečky vyrábíte a vultfesty libovonné pořádáte, vy všichni byste byli dnes do krve zbičováni a až na kůži odřeni, kdyby ještě dnes císař Lev IV. žil! Polepšete se a dělejte ještě lepší jelítka a jitrničky, aby vám oopuštěno bylo.

K výtečným výrobkům z vepřového masa jeví nyní necht jen židé. Ti od jakživa nemohli vystát vepřovinu. O císaři Hadrianovi se vypravuje, že dal na jednu z bran jerusalemských vytesat obraz svíně, načež prý se vystěhovali hned všichni židé z města. Zda-li pak by pomohl tento prostředek ještě dnes, zda-li by se zamezil židům přístup do Hradce, kdyby tak na př. přetáhli ulici na přč řetězem hanáckých klobásů? Sotva. Židi by si na nich asi pochutnali, neboť hanácké uzené klobásky jsou předně s česnekm a pak chutnají výtečně. A s chutí prý roste apetit.

(Zašláno.)

Pan Josef Krejčík,
umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.

Dílky: Bubna 612. — Sklad Eliščina tř. 24.

Oldř Božho Hrobu došel úplně v pořádku a nejen že se líbil, ale vzbudil obdiv. Srdečné díky za tak krásné provedení. Sochu P. Marie Lourdešské jsem v brzké očekávám a těším se na ní. Vím, že to bude v každém ohledu dílo umělecké.

S upřímným pozdravem v trvalé účtě oddaný

V Mirošově, 4. dubna 1894. **Vladimír Božvák,**
farář

Na vánoční stromek

nabízím velectěnému obecnstvu veškeré druhy cukrovinek vlastní výroby při levných cenách.

V účtě oddaný

A. ŠEJNOHA,

cukrář na Velké podlaží v Hradci Králové.

„V červeném domě“

K. HERINK

v Praze,

Malé Karlova ulice

číslo 147-I.,

doporučuje

za ceny tovární:

Župany

pro pány

Doky

cestovní plyšové.

Plaidy

cestovní anglické.

Deštníky

hedvábné.

Raďte si kobercové vzorky; udání jakosti žádoucí.

ANT. DRAHOZAL,

pozlačovač v Humpolci

dovoluje si doporučiti

své práce vld. duchovanstvu, sl. patronátním úřadům a ct. obecnstvu jak

ku zařizování nových i obnovení starých otářů, kazatele a,

soch, křesť atd. vše v nejlepší provedení za ceny mírné.

Vícero pochvalných vysvědčení po ruce.

Vánoční a novoroční dárky!

Václav Šolc,

slatník a stříbrník,
přírodní soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové
(av. Janáček nám. č. 77.)

doporučuje čt. obecnostu hejné záse-
bený sklad klemotů, slatých stříbrných
a pravých českých granátových šperků,
stříbrné stelní nádobí z nového a čm-
ského stříbra, osdobné stelní nádobí,
veškeré zlaté a stříbrné hodinky .i. ja-
kosti; dále pondlové hodiny a budíky
různých druhů se zárukou 1—3 roků za
ceny levnější než včde jinde. Zlatí a
(240) stříbí v ohni galvanicky.
Veškeré zboží je úředně skoušeno a značeno.
Objednávky a opravy se přijímají a zho-
vuji, též veškeré opravy hodinak se vyřizují.
Vše za levné ceny.
Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Ješe chrámové se dřeva řezané polychro-
mované,
Boží hroby se náhob kostelů souhlasné
Křížové cesty v relifu řezané neb lité. Sochy
Vskříšení, sochy, oltáře a
veškeré kostelní zařízení doporučuje uctivé umělecký ná-
vod sochařský a řezbářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Pískrna a dílny na Látné 612-VII. — Sklad Eliášova tř.
č. 34. — Ilustrované ceníky, nákresy a rozpočty franko!
Výhodné platební podmínky.

Veledůstojnému duchovenstvu

odporučuje

k vánočnímu období

svůj sklad

obrázků svatých

na nejlevnější ceny.

248

8 velkých desek

JOSEF PACÁK,

(firma Čmelák Mahrie) v Hradci Králové.

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje

se ždímadlem

na nejvýš výhodné vzhledem k úspore času, mý-
dla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prá-
dlo trpělo, zhotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nej-
novější soustavy důkladně zhotovené na ceny
levné obdržiteli. 211

Upozorňuji na dokonalejší nejnovější řezací
stroje excentrické a mlátičské stroje s kulíkovými
ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karel
Dušek, na av. Janáček nám. v Hradci Králové
a p. Kolář, hotelier v Bálhradě.

Malíř a

pozlaccováč

J. BARTA,

V RYCHNOVĚ N. KN.

Havlíčková ulice č. 197.

doporučuje se P. T. kněžstvu a patro-
nátním třádám

ku pozlaccování oltářů, náhrobků

a veškerých potřeb kostelních.

Mimo to přijímá a vkusně provede

malby ohrámů.

Vzorky předloží se na požádání.

Veškeré zakázky vyřizují se vkusně tr-
vale a levně. (18)

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHNOVĚ N. K.

nabízí na dobu zimní

čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Račteš učinití jen malou objednávku na
skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuji všem svým malým veledůstojným a
veleděným zákazníkům za vzácnou přízeň, pro-
sím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sli-
buj vždy vzornou, poctivou obsluhu. 18

V. VACEK,

závod školkářský

v Pamětníku u Chlumce n. C.

pro zimní a jarní vysazování stromy o-
vocné vysoké i kraky, sazenice pro živé
ploty, křoviny osdobné, konifery, divoké stro-
my pro stromofaři, pláňata atd. Statistice
sazenic v zásobě. Levné ceny — Výborné
zboží — Poučný ceník zdarma. 24

SPIŠY

Jeho Biskupské Milosti

Edvarda Brynycha:

Díle lidí. Obrázky se smíšené cady a se světa. Druhé
oprav. vydání. Cena 60 kr.

Kříže a kalichy. Obrázky se smíšené cady. Druhé
oprav. vydání. Cena 1 sl.

Náše vesnice po roce 1860. Sbírka obrázků a poví-
dek, jak lidu českému nespál. 2. vyd. Cena sl. 1-20

Ráčenka. Obrázek z města a druhé polovice 19. století.
Cena 20 kr.

Slove kříže. Obrázky s pohrobilé a smíšené cady
Druhé vydání. Cena 20 kr.

Cesta rožumu a srdce ku spolení s Kristem. Ká-
sání postní. Druhé vyd. Cena 30 kr.

Katechese pro první (po případě i druhou) třídu školy
obecné. Cena 26 kr.

Možní a obřadní kniha pro lid. Cena 60 kr., vás.
70 kr., vás. v plátě lehlém 80 kr., se slatou
ořizkou 1 sl., v křáči 1 sl. 20 kr.

První májová pobožnost na Vyšehradě. Cena 60 kr.

Soustavná katechetická kázání. Třetí vydání. 4
díly 6 sl. 40 kr.

Soustavná liturgická kázání. Druhé vydání 3 díly
6 sl. 30 kr.

Světlo pravé. Stručnýjm „Šit víry“ k vyovízení bítm-
vaně katolických na osadách smíšených. Druhé
vydání. Cena 26 kr.

Upomínka na duchovní cvičení slavená v Hradci
Králové od 27.—31. srpna 1888. Cena 80 kr.

Zachraň duši svou. Dvě řady postních řetů. Druhé
vydání. Cena 60 kr. (236)

Cyrille-Methodějské knihupectví

Gustav Franci v Praze,

(Melantrichova ul., palác měst. spořitelny.)

(Zasláno.)

Od medic. autorit vše odporučené řecké víno
ilicé prvního řádu **Mavrodaphne** 1 lah. sl. 1-80
pál lah. 60 kr., v demijonu 1 litr sl. 1-65 dodává
H. F. SEIDEL v Praze, Vodičkova ul. 20. Hlavní
sklad pro naše země.

Těs druhý druh, méně sladký: **Achster sec.**
za stejné ceny. K dostání také v lah. A. Spory
řecký čistý koňak v demijonu 1 litr sl. 3. —
Nejvyšší vyznamenání slatě medaillo na „me-
zinár.“ lékárnické výstavě 1890. — Zásylky
drahou i poštou. (180)

Kočáry

nejnovější soustavy, práce solidní,
ceny levné doporučuje

Čeněk Buben,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavách: V Jaroměřu stří-
brnou, v Dobrušce slatou, v Praze slatou
bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší
vyznamenání čestný diplom s právem rašení
slatě medailie s korunou. 78

Nejlepší ceny!

Vyznamenán na výstavě v Hradci Králové r. 1894
slatou medailí a diplomem.

UMĚLÉ ZUBY

podle nejnovějšího amerického
spůsobu vyrábím a konám ve-
škeré práce v ohor ten spadající
přesně a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ru-
če za nejlepší obaluhu a
nižší ceny než včde
jinde.

Čtené přání obecnostva
poručí se v účtě plně

J. Časlavský,

zubní technik

(88)

Pražská ul. č. 77. v Hradci Králové.

Solidní práce!

Dydrova žitná káva

jest nejlepší

přisadou kávovou!

5, 10 a 24 kr.

Oltáře, sochy, obrazy

a veškerý kostelní nábytek
180 v každém slohu

správně, solidně a čistě provádí

uměl závod řezbářský a sochařský
pro práce kostelní

Petra Buška synové

v Sychrově.

(Založeno 1852.)

Provedeno přes 200 oltářů.

Nejlepší odporuční

Množství vlastních nákresů a fotografií

k volnému nahlédnutí franco.

Na zimu!

Veleděnému P. T. obecnostva města a okolí
odporuční svůj valně zásobený sklad

dámského konfekčního zboží

v největším výběru: Žakety od 4 sl. výše, až
do nejmenšího a nejelegantnějšího provedení.
Pláštěnky látkové, plyšové a koženkové. Plá-
ště kožené, vatované, a s koženinou. Děťáky
pláštěnky různých stříhů ve všech velikostech.

Rovněž odporuční překvapujícím výběrem
opatřený sklad děťáckých šateček, barchentových
bluz, černých a barevných sukni a zásterek,
šněrovaček, vlněných a plyšových šavlu a ve-
škerých druhů dámského modního zboží za cenu
nejlevnějších.

V účtě dokonale

A. F. Hora,

první konfekční modní závod v Hradci
Králové, Klicperova ul.

(216)

Světově známé lomnické suchary ve ví-
cero různých jakostech za přiměřené
ceny.

J. Jina,

Lomnice nad Popelkou.

188

Mandlové pečlivky, Karlov. oplatky,
zákusky, trubičky oplatkové, čokolá-
dové, máslové, piňgry, atd.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

ED. DOSKOČILA,
v Choceňi.

Vždy 200 županů na výběr.

výroba sucharů a oplatkářství
v Lomnici n. P.

Čtyřikrát prvními cenami vyznamenán.

**Základ a výroba nábytku v Hradci Kr.
Malé náměstí.**

u Antonína Šejnohy,
cekráte na velké podsíní v Hradci Král.

(280) tovární sklad suken v Hradci Král.

Veškerá obuv zhotovena jest z kůže vyrobené ve vlastní parostrojní koželužně a můžeme tedy za solidní materiál ručiti. 129

Jiřkova třída 270. Hradec Králové, Jiřkova třída 270.
Drivějíř firma G. Noldinger.

Kdo u mne kupuje, českou věc podporuje! (i nejmenší zakázky se vrátěně přijímají a se nejsolidněji vyřídí.)

Cenníky a nákresy na požádání frko

OBNOVA

Číslo 144.

V Hradci Králové, dne 10. prosince 1897.

III. Ročník.

Omdesáté narozeniny dr. F. L. Riegra

Není Čech, který by národ svůj více a poctivěji miloval než li dr. Fr. L. Rieger. Tento muž seděl v plné míře hlásku i nevědk národa. Dnes, kdy se poměry vyvíjejí, stoupá ledový kmet opět ve vášnosti. Významno, že mezi předními gratulanty jest náš nej důstojnější biskup, starosta měst pražských, staročestí, mladočestí, radikální, aristokratičtí i demokratičtí, katoličtí i nekatoličtí předáci našeho národa. Všichni Čechové čtí vážnost okamžiku a vzájemně nebespečí je ablužíje.

Zijeme v době, která rychle zapomíná. Před 20ti lety by nikdo nebyl tužil, že by se mohlo o nejslavnějších mužích českého národa mluvit tak, jak se to stalo o Riegrovi po r. 1887. Dnes snad může již být vědecky mluvit způsobem přiměřeným o činnosti a zásluhách muže, jenž po činnosti celého života zbaven byl — ovšem po našem přesvědčení nespravedlivě — díky velké části národa, ano jemuž i „vráždě“ bylo spíláno, že prý se kofak a našlňavský sýr zapodal český národ.

„Čas“ Masarykův a Herbenův Riegrovi osobně nejvýše nepřátelsky musil v posledním čísle konstatovati, že poslední slova Riegrova způsobila v národě dobrý dojem, a radikální „Hlas z Podtípek“ píše: „Správně řekl v manifestu svém, který je o mnoho mužnější, ráznější než mladočestí, Dr. Rieger: „Nadějeme se, že národ na našich mužích pá-“

chane a do sebe volající přimutí by, jímž tak náleží, aby chránil životy, zdraví a státní státní občana, jakož se chová na odporádanou spol. činnost státní: jme přerušeno, že mužiny naše národním způsobem zaslouží přičítat k do-“
hodu proti sobě, ale ládme také rozhodně, aby tu, kde sami ve věcech se nacházejí, zejména pak v našem hr-“
laském hláském státě, cit náš národů a vlastenecký ne-“
byl spouštěn menšími dráždění a urážen, nýbrž aby na-“
buzeně provolal od těch, jímž tak náleží, byly same-“
hodny.

Od prvé republiky se ládny obklopení nepustíme,“
dobyví jich budeme s hrouzavostí českou, a každý útok“
odrážeti budeme s nasazením všech sil.

Ke všem Čechům bez rozdílu stran i postavení spo-“
lečenského voláme dnes:

„Budem svorní, chovejme se důstojně a udejneme se!“
Z toho stýmá rozhodnost a bohužel náš ma-“
nifest, vydaný stranou, je studený, mrazivý!

Máme obavy, že delegace naše vedená vůdci“
neuspokojivými, nechá se jistě nyní oklamati, že nechá“
se uchýlcholit.

Veta bylo by po ní a smetení budou všichni ti,“
kteří dovedou svednouti ruku pro vyrovnání s vládou“
bez vyrovnaní českého, kteří odváží se podporovati tuto“
vládu Gantachovu!

Nechť odstoupí hned předsednictvo pravice a učiněn“
jeť parlament nemožným, když vůbec nebude mti“
předsednictva. Levice většiny nemá a pravice, jmeno-“
novitě naše delegace není zde proto, aby podporovala“
cizojazyčtí.

Lid už svou delegaci odváze,“ lid ji povzbudil.“
Jest-li ještě dnes naše delegace bude mlčeti, jest-li“
dnes bude dále otročiti, pak — poslední hodina její“
dobila!

Nechceme o mladočeském poselstvu souditi“
příkře, jako „Hlas z Podtípek“. Dosti případně“
pravil mladý rolník v sobotu v Králově Hradci, roz-“
hodný to Mladočech: „Rieger si počíná jako starý“
výměník, který dobře radí synu hospodáři, co má“
tento činit a jak dobře hospodařiti, když se dopouští“
chyb.“

Kdo s nás zná blíže dr. Riegra, kdo ví, jak čile“
si tento 80letý stařec všimá všech událostí poli-“
tických, národních a hospodářských v celé Hái a v ce-“
lém našem království, kdo ví, že ani nejmenší věc mu“
neujde, že jest podrobně seznáčen v činnosti našich“
míst a okresů, kdo ví, jak rozsáhlou korespondenci“
udrhuje tento v službách národa českého sešedivělý“
kmet se všemi vynikajícími muži v naší Hái a s mno-“
hými v celé Evropě, a jak i dnes snaží se na základě“
starých svých zkušeností udržovati starou a vypěstěti“
novou přineš všem snahám a tužbám našeho národa,“
kdo ví, jak se stará o potřeby našich národních men-“
šin, ba jak si všimá i potřeb Čechů amerických, ten“
neupřte tomuto starci s mladistvým ohněm, neznávanou“
pracovitostí a nezlomnou silou obdiv a uznání.

Rieger od svého 18tého roku, kdy přišel do“
Prahy na univerzitní studii, věnoval veškeré síly své“
službám národa. Sám s domova bohatý a jediný dědic,“
nepřacoval nikdy pro své obohacení. Pak-li se stař“
řakové chlubil českým svým Aristidem, my právem“
se chlubiti můžeme doktorem Františkem Ladislavem“
Riegrem. Ten nechtěl více ani mandátu, vědčovství,“
ale je ochoten uděleti národu rady.

Od r. 1848., kdy Rieger mocně směřl do udá-“
lostí politických v naší Hái a v našem království,“
byl jeho výmluvným jazykem a pádnou rukou jeho až“
do roku 1890. Rieger nemohl svou osobu stavěti do“
posadí, naopak, on musil osobu svou v první řadě

vystavovati střelám přibíhajícího ze strany našich“
nepřátel i z vlastního našeho středu. Muž, jež národ“
ku svému zastupování povolal, neb jemuž dokonce“
vědčovství světil, stojí po celou dobu své činnosti“
před soudem cizí i domácí žurnalistiky, a soud ten,“
jak bohužel shledáváme, i na největších mužích lidstva,“
není vždy spravedlivý. Ležtí to již v povaze lidu, že“
zodpovědnost za svoje neúspěchy akládá na bedra“
svého vůdce i tehdy, kdy neúspěchy ty způsobeny“
byly takovými poměry, proti nimž nestačí úsilí ani“
všech jeho zástupců, ba ani úsilí celého národa.

Osoba dra. Riegrova jest věrným zrcadlem vývinu“
a osudu českého národa v posledním půlstoletí. Není“
jediné důležité události, v níž národ náš brál úlohu“
od r. 1848. do r. 1890., aby jméno Riegrovo nebylo“
těsně s událostí tou spojeno. A bylo to také zcela“
přirozené. Žádal se od vůdce národa v dobách na-“
šeho národního a politického dětství mnohem věstan-“
nější, rozsáhlejší úloha, než jest tomu za doby dnešní.

Dnes, kdy náš národ ve směru národním úplně,“
ve směru pak politickém aspoň do značné míry vy-“
spěl, mohou se mužové, jenž stojí v čele jeho, omeziti“
jen na politické zastupování jeho v užším smyslu.

Dnes, kdy v nejdůležitějších schůzích bývá s 80 če-“
ských poslanců v říšské radě 20, 30, 40 přistomno, ano,“
když jich při velmi důležitých hlasováních bylo tam“
10, ba když v den pádu ministerstva Badenova byli“
tam jen 4 — Pacák, Brzorád, Maštálka a Březnovský —“
dnes se tomu nedivíme, zvykli jsme si na to. Dříve“
bylo jinak. Mužové, jimiž národ tehdy důvěru svoji“
věnoval, musili vedle hájení jeho politických práv“
pečovati o vzdutí a prohloubení národního vědomí, o“
šíření osvěty; — oni musili vedle toho vyhledávati“
i cesty, kterými by pojištění mohly i hmotný blahobyt“
národa. „Výběr schopných a obětavých mužů nabyt“
v dobách těch veliký, prospěšné dělení práce bylo“
tudíž nemožným, a tak shledáváme tehdejší předáky“
národa a mezi těmi v první řadě Riegra v čele všech“
národních podniků, ano i v čele všech nejdůležitějších“
spolků českých. Tak se setkáváme se jménem Rie-“
grovým již v dobách našeho probuzení při otevření“
„Průmyslové Jednoty“ 1844; od r. 1861. kdy poprvé“
na radnici staroměstské dostalo se českému živlu čet-“
nějšího zastoupení, vidíme jej po 30 roků zasedati“
mezi zástupci města Prahy. Rieger byl tvůrcem na-“
šeho prorátimního divadla a pracoval horlivě ku zříc-“
nění našeho nynějšího velkolepého divadla národního.

Rieger byl v zájmu našeho umění a naší literatury“
zakladatelem a duší Svatoboru — a Rieger stál také“
při kolébce naší „Ústřední Matice“, již byl po prvních“
10 roků pečlivým otcem. Rieger stál u kolébky Hy-“
poteční a Zemské banky, našich velkých českých po-“
jišťovacích ústavů, založen a prvních českých obchodů“
a závodů průmyslových.

O této stránce jeho plodné a velesáslušné čin-“
nosti nebudeme se zde šititi; smíme se raději o“
působení jeho veřejném a politickém.

Rieger započal veřejnou svou činnost velmi záhy.“
Ovšem nebyla to snad činnost politická, jak mi jí“
rozumíme, neboť v dobách předbřeznovských, před“
rokem 1848. nebylo u nás po politickém životě takřka“
ani památky. Zde pracovati musila česká kniha a“
české slovo ve společenském životě. Paal tedy Rieger,“
jak tehdy činili všichni téměř vynikající vlastenci,“
v mládí svém básně; ale jeho hlavním anahou bylo př-“
sobiti k tomu, aby český jazyk domohl se opět do-“
movačské práva v tak svané lepší společnosti, zejména“
pražské. V době, kdy se v Kr. Hradci na rychlo odstra-“
ňují poslední zbytky židovských tabulek, kde Schmer-“
ling byli čestným měšťanem, kdy šidí osnačují:“
„Zde jest český obchod“ a zdobí krámy své slovan-“
skou trikolourou, aby se uchránili hněvu rozhořčeného“
lidu, v době nynější těžko chápeme, že Hradec“
Kolín, Čáslav, Plzeň, Nový Bydžov, Chlumec, Hořice“
atd. byla považována za města německá, a že tehdy“
každý lépe oděný měšťák považoval za otázku sluš-“
nosti mluvit na ulici jen německy. Nedávno svě-“
děl ředitel pražské vyšší dívčí školy dr. Vilém Gabler,“
napsal v „Osvětě“, že s nespomenutelným Karlem“
Havlíčkem Borovským teprve roku 1846. odvážili se“
mluviti o věcech národních český. Před tím vlasten-“
čili jako většina tehdejších vlastenců v samospasitelné“
řeči německé. Rieger tak činil veřejně o 10 let dříve.

Neochromená vlastenecká snaha vedla 20letého Riegra“
v roce 1838. k tomu, že postavil se v čelo mladých“
vlastenců, kteří učinili na tu dobu odvážné rozhod-“
nutí, pořádati v sálech Žofinských první velký ples“
české inteligence. Nám se dnes něco takového zdá“
být malicherností, — tehdy bylo to událostí, o níž“
mluvila celá země, nad níž trnula celá Vídeň. Mladý“
Rieger navštěvoval pražské mlynáře, řezníky a zá-“
možnější řemeslníky a nichž poměrně nejvíce se aspoň“
v domácnosti udržovala česká řeč, vybízel vynaluvat“
a ohnivě české dívky a paníčky, aby se nobály navšt-“
viti první český ples a mluvit na něm také veřej-“
ně — česky.

První počátek vzala ale politická činnost Rie-“
grova v památném roce 1848., kdy národům rakouským“
dostalo se konstituce. V oněch pohnutých dobách

sčestnil se Rieger v Praze vydatně činnosti Národ-“
ního výboru, posádjí i vládní rady, jakou v život“
povolal prezident gubernia, hrabě Leo Thun, osvěd-“
čený přítel českého národa a jeho státoprávních snah.

A jaké vášnosti dobyl si mladý ten muž v krá-“
tické době v tomto skupení nejpřednějších vlastenců,“
patrně nejlépe z toho, že byl od vládní rady a Národ-“
ního výboru poštátem června s hrabětem Albertem“
Nosticem vyslán k císaři Ferdinandu do Innsbrucku“
s prosbou, aby císař potvrdil dosavadní vládní radu“
a povolal v život odpovědnou radu místodržitelkou“
pro Čechy pod předsednictvím arciknížete Františka“
Josefa, která by v nejvyšší instanci rozhodovala v zá-“
ležitostech zemských. Mělo to být jaksi obnovení bý-“
valé české dvorské kanceláře, a uznáním samobytnosti“
království českého. Výsledek deputace byl nejvýš pří-“
znivým. Rieger sám koncipoval v Innsbrucku po většině“
císařova odpovědi na české poslaní, koncipoval i pa-“
tent, kterým svolán ústavodárný český sněm, — císař“
oboje podepsal, byli již také vyhládnuti mužové pro“
jednotlivé odbory odpovědného českého ministerstva,“
totiž rada Klecanský pro vnitro, dr. Strobach pro“
práva a hrabě Lažanský pro finance, — a poslové ná-“
roda vraceli se s nadšením do Prahy. Avšak osud“
rozhodl bohužel jinak. Dne 11. června propukly v Praze“
známé nepokoje vyvolané agenty maďarských a velko-“
německých revolucionářů. Císařský patent a koncesse“
innsbrucké byly v nejbližších dnech odvolány, — teh-“
dejší šlechta, která i s posádjí smutně pověstným“
Karlem Auerzpergem byla pro českou věc již získána,“
se od lidu českého, jež považovala za revolucionářský,“
odtrhla, — mezi oběma národnostmi v zemi, které se“
dosud svorně usnadň práva zemí českých domáhaly, roze-“
vřela se propast, — a nastal mezi nimi onen úsilovný“
národnostní boj, který podnes není dobojován. Po-“
čátky boje toho, objevily se již v roce 1848 a 1849“
na říšských sněmech ve Vídni a v Kroměříži, boj ten“
rozrušil se nejpříkřejším způsobem v užší říšské radě“
v letech 1861 a 1862, pak na českých sněmech v letech“
1861 až 1868. bojuje se dotud se střídavým štěstím“
dále a nikdo nemůže dnes po půl století říci, kdy a“
v čí průspěch se skončí.

Sněmem říšským ve Vídni započala pro Riegra“
ona veřejná činnost, kteráž mu nejen v národě ale“
v celém vzdělaném světě získala zvučného jména, totiž“
činnost parlamentární a výkony řečnické. Výmluvnost“
postavila Riegra již na vídeňském sněmu v čelo všech“
českých zástupců a když pak týž dne 10. ledna 1849“
na říšském sněmu v Kroměříži promluvil velkou svoji“
řeč o prvním § ústavních zákonů, znějícím „Všecka“
moc ve státě pochází z lidu“, — jásala celá sněmovna“
bez rozdílu národností, říšské listy otiskly řeč tu“
v plném znění a Rieger dobyl si rázem světového“
jména. — A nebyla to jediná památná řeč, kterou“
Rieger v Kroměříži mluvil: také řeči jeho „O soudech“
porotních“, „O zrušení trestu smrti“ byly mistrovskými“
řečnickými výkony, prochnutými skutečnou láskou“
k svobodě a ideami ryzé humanity. A nebyly to věru“
poměry příznivé, za jakých v těchto prvních chvílích“
rakouské ústavnosti bylo Riegrovi a českým zástup-“
cům práva svého národa hájiti; ve Vídni byl Rieger“
vabouřeným lidem na ulici napaden a jen přispěním“
některých německých poslanců vyvázl s nebespečí;“
ano později byl i život jeho ohrožen a když v čas“
byl varován, musel s Karlem Havlíčkem tajně na“
rychlo v bryčce z Vídně se vzdáliti. Ve dvoraně olo-“
moucké university, když tam Rieger před studentstvem“
plamennými slovy hájil práva českého národa a jazyka,“
chtěli ho němečtí studenti, jmenovitě buršáci — za-“
biti. V kritickém tomto okamžiku čestí studenti z Mo-“
ravy vyrvali Riegra německým rozrušeným studentům.“
V Kroměříži pak nešlo již sice o osobní bezpečnost“
Riegrova a jeho soudruhů, ale když ústava velmi“
liberální byla říšským sněmem již takřka projednána,“
přijel dne 6. března 1849 náhle ministr Stadion, roz-“
pustil říšský sněm a prohlásil poslancům, že císař“
sám všem svým zemím vydá ústavu. A jaká byla to“
ústava? Bachův absolutismus, jenž po 11 roků nedo-“
přál rakouským národům volnějšího hnutí.

A tu musíme na něco poukázati. Hned po těchto“
prvních parlamentárních činech dr. Riegra, když s úctou“
k němu pohlížela cizina a kdy s láskou vzhlíželi k němu“
v národě všichni lidé dobré vůle, — ozvala se již také“
mezi našinci osudná slovanská závist a farnivost a Rie-“
ger nestálal ušetřen nezasloužených pomluv a nař-“
kaností. Když totiž po zavládnutí absolutismu vydal se“
na cesty do Anglie a Francie, náleželo vládě na tom,“
aby učinila jej neškodným. A tu v národě povstali“
Riegrovi pomluvači dvojího druhu: jedni štváli naň“
vládu, udávajíce, že v cizině kuje velezrádné pvr-“
druží, snažili se jej připravití o důvěru v lidu tvrdíce“
o něm, že užl zbaběle do ciziny, aby vláda nemohla“
se ho chopiti, jako stalo se jiným vlastencům. Když“
pak již rozmarla se po Praze pověst, že má na Riegra“
vydán býtí zatykač, tu byl to Karel Havlíček, jenž“
statečně se ujal osvědčeného svého přítele ve svých“
„Národních Novinách“ se dne 10. ledna 1849, kde“
mimo jiné psal:

Týž se to našeho ctihodného a neochotného dra. Riegera. Každý ví, kterak tohoto výborného muže jistě dobře známá strana od anšenu kroměříšského nejnebezpečnějším způsobem pronásledovala a to sice láti a na cti utrhaním, proti kterým ani mohl ubrániti se potivěm člověka. — Pan Rieger jest ovšem toho času nejprvnějším řečníkem český a slovanek v Rakousku a proto nepochybujeme, že by na budoucích sněmích vlády valice nebesepatný musel býti opponent; a proto nedivili bychom se, kdyby takovému nebesepatnému nepříteli, zamezení hleděla cesta do anšenu. — Ale český národ není již takové dítě, aby nepochopil, kam se míří a aby nedovedl učiniti rozdíl mezi takovými sprostými buřtí a mezi mužem, jakým jest náš dr. Rieger, v každém ohledu zachovalý, neodvratný, ctihodný a zasluhující a při tom tak odhodlaně svobody milovný, že ovšem trnem v oku musí býti všem, kteří dosud považují národ za neomylné ovce. — Zatyřacem čest jeho u národa pranic by neutrpěla; nebo každý, kdo jeho čestný charakter zná, ví napřed, co si má pomysli. — Ostatně se dobře ví, kde Rieger mešká a nebylo by potřebí satyky, poněvadž víme, že Rieger neopomine hned k soudu se dostaviti a všechno podestati se sebe očistiti.

Po jedenáctileté vládě absolutismu konečně svítila národům rakouským a zejména německým jiskra lepší budoucnosti vydáním cís. diplomu ze dne 20. října 1860, kterým uznána v značné míře autonomie jednotlivých zemí korunních, alibena hlavní moc zákonodárná anémům a říšské radě ponechány jsou jen věci celé říše se týkající. Radost ale netrvala dlouho. Již dne 28. února 1861 vydán únorový patent, kterým naopak vyslovemo, že říšské radě patří vše, co není výslovně přikázáno anémům, a Schmerlingovský centralismus nastoupil víceletou vládu.

V českém sněmu r. 1861 vykonány volby do říšské rady. Toto obelání říšské rady se strany českého národa bylo největší politickou chybou, jaké jsme se dopustili, — neboť až dotýčné volby byly vykonány a vádným státoprávním protestem, přec jen nedě se upřít, že naši tehdejší zástupcové vstoupili provedením jich fakticky na půdu únorového patentu. Proti obelání říšské rady byla tehdy s počátku velká většina poslanců a mezi nimi hlavně dr. Rieger; porady o tom dlouho se vlekly a teprve když menšina poslanců určitě prohlásila, mezi nimi dr. Krása, Čepr a radikálnější jejich přátelé že až dopadne usnesení klubu jakkoli, oni voleb do říšské rady se účastní — povolil Rieger nátlaku, poněvadž nechtěl, aby čeští poslanci hned v prvním roce státního života poskytovali obraz politování hodné rozvázanosti. Že ale čeští poslanci tehdy dobře nahlíželi, čeho se obeláním říšské rady odvažují, a že většina jich jen pro zamezení domácí rostríky obět tuto přinesla, patmo z této epizody: Když v českém klubu nebylo lze dodělati se svorného usnesení, žádali poslanci čeští za odročení sněmovní schůze dne 18. ledna 1861, v níž se volby do říšské rady vykonati měly a když německá sněmovná většina jim v tom vyhověti nechtěla, svolal poslanec Klauď: „Vždyť již se starých časů, odsoudili-li někoho na smrt, dopřáli mu čas na rozmyšlenou.“ — Čeští poslanci vstoupili tehdy, jak Rieger v jedné s posledních svých řečí na českém sněmu pravil, na říšskou radu v tom očekávání, že Jeho Velčenstvo nedopustí, aby autonomie českých zemí byla zkracována, a že i zástupcové německého národa nebudou se proti spravedlivým našim požadavkům stavěti naprosto nepřátelsky. Vsk potom Rieger sám přede všemi jinými musel zakusiti příjemnosti toho sněmování uří říšské rady, kde pověstný svonek předsedy Heina byl nejvyšším soudcem nad poslanci národů. Ovšem Rieger nebyl s těch, kdož tak snadno zastráti se dají; ovládal jednací řád říšské rady aspoň tak jako předseda sám, a tak dovedl téměř vždy s úspěchem tomu se ubrániti, když mu neprávem slovo bylo odňímáno. Sněmování při svřivém sásti Němců k našemu národu a při bezohlednosti a stranické vášni předsedy Heina bylo ob čas dramaticky velmi živým. (Dokončení.)

A co teď dále?

Dne 19. listopadu promluvíli jsme na těchto místech ve článku „Nebylo by dobře drobtého účtovat?“ o politické situaci a tu jsme smělé tvrdili a předpovídali, že se čeští poslanci brzy vrátí z Vídně s jednou kapseu prázdnou a se druhou vysypanou.

Slova naše připadala tehdy, kdy se mladočeská chytrost zdála státi na temeni své slávy, poněkud troufale, ale za týden byla — smutnou pravdou!

Co se všechno od doby té přihodilo, to jest nejlépe podrobně známo. V sobotu dne 27. listopadu opouštěli někteří čeští poslanci Vídeň, kde v parlamentě ochotně postavili se po bok a ku pomoci policajtům, aby se doma v Čechách chlubili, jak Badeniho a parlament drží a v neděli dne 28. listopadu letěla po Čechách zvěst, že nastaly nové poměry —

Co „pánové Čeští“ ve vídeňském parlamentě na jeho údrzení a upevnění učinili a zavedli, to všechno připravili připadně — proti sobě, neboť dnes nikdo neví, co bude dále a jak se bude ve vídeňském parlamentě politiovat dále.

Naše slova a volání, aby pánové dali pozor, byla zrovna jako na zavolanou.

Jakmile Badeni byl propuštěn, spustili odpárci jeho takový pokrik, jakoby ten největší nepřítel státu byl poražen a také pochován, což obě jest omylem, neboť není žádnou nemožností, že od teďka za rok bude vládnout třebas zase vláda pod firmou Badeni.

V Praze pak akademická semitaká omladina uspořádala a připravila českému lidu demonstrační divadlo, což bylo počátkem bouře.

Povaha té promyšlené prudké bouře byla v Praze neobyčejná a zvláštní. Bouře ta byla nějak jako elementární, neboť strojená a druhdy obyčejná agitace v ní nebyla nikde patrnou, ano nebylo nijak účteno ani slovem na úřední hrdy, any nebyly potápeny státní odznaky, any nebyly zhanobeny katolické chrámy a ale nepřátelského nestalo se katolickému kněžstvu. Bouře ty nebyly ani protistátní, ani proticírkevní, což nejdětklivěji vytknouti smí! Jak rychle vznikly, tak rychle zanikly a není dost odůvodňeno vážně je nějak stotožňovati s nynější politickou situací, při níž se mění ministerstvo.

Nebýt výše zmíněného převodu akademické židovské omladiny, sotva bylo by vůbec k nějakým zhlukům v Praze došlo!

Poboršení podle jenom s něho a šlehti smí, že s poboršení toho všečle napotomní výtržnosti nabyly tak obrovského a povážlivého rozsahu a že byly ještě přeceňovány tak, že se to bude muset na příslušném místě uvěsti na pravou míru.

Opakujeme, že v politování hodných těch nepokojích nikdo nenalezne ani stopy po tendenci protistátní a proticírkevní, tím méně pak protidynastické! Proto se pražských bouří nesbytno politiku vyloučiti a každý buď bezděčně nebo achválně se mylí, kdo by smích chtěl politický kapitál vytloukati.

A ty a takové pány — až jsou kdokoliv — kteří by to chtěli nyní činiti, sluší předem okřiknouti, neboť český lid k té politice, již Mladočeši ve Vídně za poslední doby provozovali, nejevil žádných sympatií a zcela chladně přiblížil k jejich stanovisku, jež byli proti všem politickým tradicím a proti všem politickým zásadám českého národa ve vídeňském parlamentě a oproti uherakému vyrovnání sanjali.

Proto kdyby chtěli nyní zejména čeští poslanci pracovati do rukou nepřítelům českého národa, kteří pražské nepokoje prohlašují dokonce za „revoluci“ a kdyby se snad na ně i odvolávali, tu by se dopustili neodpustitelných bludů.

Čeští poslanci a politikové vlastně za oněch bouřlivých dnů nevěděli co činit zrovna tak, jako to nevědí ještě dnes, kdy jedni s nich želi pádu hraběte Badeniho a druzí ihned již navazují s baronem Gautschem —

Proto máme za to, že smíme dnes pronésti několik slov. Když politik neví, co má činiti a nechce chybit, tu trochu počká, až jak se poměry vyjasní.

A proto bychom si přáli, aby „čeští páni“, kteří ve Vídně hrají prim, nezaběhli a zatím ještě trpělivě čekali, neboť v politice vyčkávací stanovisko bývá tím nejlepším. Počkat, co se kdy hodí sebrat a pak zase čekat!

Z toho důvodu nelze pokládati za žádný politický čin nedělní jízdu poslance dra Fořta do Kolína a do Českého Brodu vykládat o situaci. Poslanci totiž v neděli o politické situaci věděli zrovna takové nic, jako každý neposlanec. A sájmavo jest, jak si p. dr. Fořt na příptěš pojednal radikály: do Kolína p. dra Bazu a do Č. Brodu p. dra Rašína. Takový opatrný pán! A radikálové mu mají táhat s nohy trů!

Což jest-li se p. dr. Fořt mylí a jest-li nyní český lid nebude „radikálním“, ale opatrně bude chtít čekat, co dále? Proto podobné poslanecké apoštolování není nyní nijak včasým, ale zdá se být spíše ruševím krásné nejen ve straně, ale v celém národě.

Nyní jest třeba, aby se celý národ dohodl na základě určitých praemis o dalším postupu své politiky a aby se netrpěly žádné zbytečné kravaly po Čechách, z nichž by křistili jenom nepřítelé českého pokroku.

Jame pro rozhodnou a vlasteneckou politiku, jame proto, aby politika ta postavena na podstatě celonárodní a s toho důvodu žádné politické hajductví za oprávněné neuznáváme, třebas spočívalo v neupřimnější snaze sehnat popularitu pro — jednotlivce.

Za přítomné doby by naše odpárci spíše moudré mlčením přivedlo do neanší a rozpáky, než-li křiky jinačí v Kolíně, jinačí v Brodě —

Politické poměry jsou za nynějších dnů tak spletité, že jenom vyčkávací systém může být nejpožehnanější, neboť také jednou si může o horkou plotnu, kde se budoucnost vaří, spálit prsty jiný a nemusí to být vědecky a vědecky Češi —

Doposud nám nikdo nic nebore a nikdo nic nezabízí a proto co jest příčinou k hlukům a šonám voličů? Te voličové vědí, že páni jako opozičníci vraceli se z Vídně s kapseu prázdnou a že jako vládní strana přišli s kapseu vysypanou. Tak co jim páni poslanci chtějí povídat?

Tak mluvit, jako pan dr. Fořt v Brodě mluvil, to se nesmí. Jest-li někdy česká politika špatně dopadla, toho příčina není v její — výbornosti a správnosti. Správná politika obyčejně pochodí dobře a proto bychom konečně rádi jednou slyšeli, aby čeští politikové nezdar své politiky neomlouvali způsobem, jemuž dnes nikdo více nevěří. Každá politika, která špatně skončí, byla špatnou! Proto politik nesmí nikdy nezdar své svádět na — protivníka. To vícekrát slyšeti nechceme a to také náš lid více poslouchat nebude!

Nechť nyní páni politicky vyčkají, co situace donese a potom nechť dělají platnou politiku a

ať vyhou se jakovým směrem, které se i u nás již pletly.

Jame svědáví, jak „čeští páni“ na nynější poměry vyrazí a přáli bychom si, aby se konečně jednou ukázali býti politiky lopotnými, než-li — (chtěli jame říci Němci, ale fukanno) — Starečci. Zatím mlčet jest slate!

„Svůj k svému“ v Uhrách a u nás.

U nás rádi se chvástáme, že máme nádobitě politiku a různé maďaraku. Maďaři v posledních 50ti letech učinili sobě a státoprávním svým snahám služebným veškerý průmysl a obchod v Uhrách. Zde si hrají dace německí renegáti a všichni židé na nejsufivější Maďary. U nás jame tebe neprosadili, aby židé čeští a Němci pastili své Presse, Tagblatly, Bohemie a Zeitunky, které nejvíce potírají naše snahy za uskutečnění státního práva, jazykové rovnoprávnosti a národní rovnocennosti.

My klidně trpíme, když židé a Němci ve středu našem, tisící pracují politicky a národně proti nám, když podporují hmotně internacionálistus a nevěru, kteréž jsou největším nepřitelem všech českých snah.

My jame nedovedli dělati hospodářskou politiku maďaraku a proto máme tolik nepřátel nejen v „uzavřeném“, ale i v českém táme, které jest silně prostoupeno živly německými.

A přece máme mnohem lepší podmínky vymáhati se s područí živlů cizích než Maďaři, kteří nemají ani tolik vlastního průmyslu a obchodu co máme my Čechové.

Maďaři vytrvalí a různí dovedli bežo „svůj k svému“ dělati ovšem zcela jinak, než-li to umíme dělati my a zejména náš „vedoucí list“ Národní Listy, které nedovedou býti důslednými ani v jediném číle, protože obsah poslední strany jest pravým opakem toho, co hlásají národu na straně první.

Roku 1844 neměli Uhři vlastního obchodu a průmyslu, byli téměř ve všem odkázáni na země rakouské a české. Roku 1845 obnášel dovoz do Uher dle Feenyse 68,514,000 vývoz 71,735,000 zl. Roku 1868 vstoupil dovoz na 319,702,000 zl. a vývoz na 329,995,000 zl.; roku 1893 obnášel dovoz 513,696,000 zl., vývoz 524,543,000 zl. Roku 1893 měly Uhry 34,092 km. silnic a 28,371 kilometrů obecních cest. Poštovních úřadů měly 4,430, které dopravily 219,442,000 dopisů, 747,400,000 novin 16,900,000 balíků a poštovních zásilek, 428,636,000 poštovních poukázek, 9,970,300 poštovních příkazů a 11,616,601 telegramů. Železných drah měly Uhry roku 1846 35 km., r. 1898 již 12,573 km., téhož roku se koncesionovalo 426 km. drah a 440 km. se stavělo. V drahách těchto je investováno 1,252 $\frac{1}{2}$ milionů zlatých jmění. Dráhy tyto vezly 9 milionů tůn zavašadel, 3,522 m. t. rychlosboží a nákladů a 680 m. t. manipulačního zboží. Příjmy uherakých drah r. 1893 obnášely 102 $\frac{3}{4}$ m. zl., vydaje 56 $\frac{3}{4}$ m. zl., čistý výnos 46 mil. zl. Osob vezly uheraké dráhy téhož roku 31 m. 504,496. Silně vyvinuté byly též uheraké paroplavební společnosti.

Roku 1893 čítaly Uhry 3718 továren, téhož roku se jich postavilo 318 a státních výhod obdrželo 365 továren. Protokolováno bylo roku 1893 4089 firem jednotlivých a 3102 společenských. Roku 1826 založené uheraké obchodní museum zasazuje se silně za rozvoj uherakého vývozu do zemí východních.

Roku 1844 neplatily Uhry ani 70 milionů zl. daní, r. 1870 obnášely státní výdaje 199.7 mil. a r. 1893 již 494.9 mil. zlatých.

Od r. 1868 do r. 1893 naděly Uhry 2,090 mil. zl. dluhů, z nichž se věnovalo 879 m. zl. na stavbu železnic, 197 m. na vyvážení dluhů pozemkových, 228 m. na vyvážení regalí, 43 mil. na okupaci a 743 $\frac{3}{4}$ m. zl. na uhrazení běžných státních schodků.

Všecky tyto cifry svědčí, že Uhry na základě své pomoci doděly se obrovských výsledků a hrozi dnes rakouské poplatky a výroby udušiti.

Z jak nepatrných počátků došli Uhři vřel velikých o tom se dočítáme v dějinách nové doby p. profesora dr. Jana Krístůfka, které vyšly za podpory České Akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnou a umění, a jichž odebrání všem vzdělanostem a po vzdělání toulícím vřele odporujeme.

Roku 1844 vedli Uhři arputný boj za uskutečnění svého státního práva, arcit tehdy ještě bezvýsledně. A tu píše profesor Krystůfak: Oppozice nahlížející, že musí vymáhati se s obchodní závislostí na Vídně, má-li dobytí si politické samostatnosti, počala se všemožně zasazovati o povznesení domácího průmyslu a obchodu. Každý hlásal krajanům svým aprávnou zásadu, že každá země státně chudou, která vede obchod jen svými sárovinami. Již při posledním sněmě opposice zasazovala se o zavedení ochranných cel proti soutěži ostatních zemí hababurských dokazuje, kdyby byly zavedeny že by Uherak získalo 10 milionů, které plynou nyní do cizích kapes. K povznesení obchodu a průmyslu střízena r. 1843 obchodní společnost (Kereskedelmi társasag), která 1. července 1844.

ОБНОВА

Číslo: 145.

V Hradci Králové, dne 17. prosince 1897.

III. Ročník.

W předvečer velké války.

Das. 16. května 1808 sešlo se sedm-evaňje-
lichých, pánův šlechticů německých ve vsi Athau-
sích a uzavřeli mezi sebou jednotu tříti unii. Za-
ložili ji, prý jen k obraně; v skutečnosti však tak
učinili, aby se museli vrátiti statky, které
si bezprávně od náboženské míru angaburského
od roku 1666, zákonné platbě osvobodili, a aby i
další požadanky evanjeliků — úplně vyhlazení
katolicismu a dobrá statká ještě pozstatých —
sbrali vydobyli. A proto rozbili říšský sněm
v Řezně, když jim katolíci nesměli povolit, „no-
vý náboženský mír“, totiž úplně smičení katolicis-
mu. Jejich odhodlanost se říšské rady byla stáva
tíse rozkazem a přetřena byl bez toho již chatrný
svazek, který slavy (tím vymánil) dosud spojoval.
Zlo bylo tím větší, že evanjelici hledali pomoc v
cizině. A ačkoli se ještě sem a tam „vyjedná-
valo“ a smitování poltavy“ se děly, vyvinuly se
věci tak, že poslední na rozhodnutí měl se stát
meč. Museli vypuknouti sbraná válka zmíněná
s důvěrymi katolíky.

Než začala, než p
dila po sto let pře
nobem a s takovou zá
ludích národů rovně seb.

Roku 1817 vydal „apostolský laik“ výklad
Otcenáš. V této knize píše: „Kdo tenkrát byl
živ, musí se tomu divit, že jsme již dávno k vše-
obecnému krvavému napětí, neboť jest to nade-
všechna míra, jak se písal krev (scribenti), jichž na-
macha čta počítati mrtvých, pommoravaj, proklínaj
a k čertu posylaj; jak knížata, pány a lid štvou
spk ašhvutí k mrti, podpichuj. Nyní již naplati
nic; co předkrm svato. a cti hodno bylo, to se do-
dobráta strhuje . . . Každý písmák chce sám
pravdu mít a jak jeho víra vede k spasení, co
ale jeho protivák pravi, to všechno pochází od dá-
bla, a posylaj ho do zarduté pekelné louže, od-
kud, vylez, a kadešho, jinak smýšlejícího tak jme-
nuj, že je horší a zlomyslnější než ďábel a belze-
bub.“ Dále pak pravi oten „apostolský laik: „Kdo
by měl všechny ty velké a malé knihy spočítati,
které bohoslovci, kněze, právníci, radové, věsté
rabítele, a jak se všichni, jmenají, vydávají, vačí
se všechna ta váda a hádka a to k čertu posylání
nalezi; všechny ty historie, křizání, disputace, pa-
ličká apisy . . . a ty poomšné písničky, malby,
postydaté listy, jaké se na každém trhu naleznaj a
podomními obchodníky do domů nosí. — Lidé —
tak dodává, „ovčeného rozzumu věduce tak smut-
né a politování hodné mívají nálezitilého umění
tiaku ke zlomu, pali se často, zdali by to nebylo
lépe bývalo, kdyby toto umění nikdy se bylo ne-
vynalezlo“.

Jest tedy zřejmé, že se tak stá-
tí, jakoby to.

FEUILLETON.

Kalua toty Tong.

Teta Tony!

Můj Bože, kolik je to již let, co jsem se tě-
mám vždy na jeji příjezd. Ach tehdy bylo všechno
ještě jinak! Tehdy nedělávala mne ještě její širo-
ká, lýtavá, na stranách žlutě obilná tuka, kterou
sebou vlekla při každém kroku. Někdy tehdy
bylo mým nejmilejším potěšením dostat se k této
kabeli, abych si rovných pamlsků, které tu dří-
maly pod velkým žlutým stupínem nebo vždy ne-
dodělanou punčochou.

Vím jako kluk, že jsem se jedenkrát docela doopravdy sebral i pro tuto tašku, pro tohoto nešťvára, který se stal později strážníkem mého života. Nařezal jsem tehdy sousedovic Karlovi, který, chtěje se vetřít v přízeň tetinu a sblíženouti něco dobrého, uchvátil tašku a chtěl ji též nésti, ano nařezal jsem mu tak, že si to dodnes vyčítám, třeba jsem dvojnásobně tolik za to dostal od otce.

Ach jakbych mu byl později rád ponechal tu skův a radost vykračovati si po boku tety Tony s její kabelí. Ale Karle to ani nenapadlo již se o to ucházeti.

A to bylo tak . . .

Dokud k nám teta občas jen přijžděla, bylo rozkoš být nositelem této obludy. Když ale po-

Ale neprocesovali tak jen ti, kteří byli katolíci. S kazateli valil se každou nedělí přívál nadávek a potup nejvznešenějších nauk katolických do srdcí lidu. Slavné učení Lutherovo o zbludnosti dobrých skutků a o ospravedlnění "skrze sama toliko víru", — vyhubilo ze srdcí lidí učení o milosrdenství k chudým, nemocným, o skutcích lásky k nepřítelům, — pod jménem čistého evangelia a nového světa!

Tak se tedy působilo tiskem a kazatelkou
ste let, — splozena byla ovrohu zmíněná unie —
a říše přišla v hrozivý zmatek. Každého
roku ozývaly se hlasy: Žijeme v předvečer
veliké války!

Porovnejme tyto poměry před výbuchem třicetileté války s poměry nynějšími aspoň u nás v Rakousku a v Čechách. Zdaž neshledáváme velkou podobu poměrů nynějších s tím, co jsme vyličili ze století šestnáctého a s počátku sedmáctého. Zdaž pak přinášá tiak náš jen poučení, uštěchování a pošechnání?! Jen slepý by mohl zapřítí, že uštevání tohoto „ušlechtilého“ umění ke slámu učinilo tiak kletbou doby naší. I za dob našich je písáků počet téměř neozčísný. Máme sajisté nad potřebu novín, které vše, co lidstvu bývalo drahé a svaté, do bláta strhují, každého, kdo má jiný náhled, pomlouvami a potupami tak seřezou, že mnohdy, jako ďábel vypadá. Zdaž nemáme nad míru „politických listů“, brožurek, a obrazů, ano i písniček. A zdaž se též netiáknou, nemalují, nevělebí až i básněmi nestydatosti?

Veliký list, který sluje N. L., v skutečnosti to však jest stkvělá živnost němkyne, sklesl tak, že pomocí šelvetických scribentů do bláta strhuje vše, co katolíkům svato a milo, a nestydí se nejšlechternější lidi, jsouli jeho odpůrci, sestuditi strova tak jako do dělali protestantští scribenti v století šestnáctém. Za N. L. kluše pak celá řada venkovských listů všech odrod, jichž pisatelé a dopisovatelé ve své polovzdělané nadutosti poučují celý svět a hanobí každého, kdo jim je odporný. Ane máme příklady, že se ze smy z pítou haněná náknutí do novin. Nejoblíbenějším femeslem těchto pisálků je štvárice. Obvlastě pak mistrně dšlo potup a štváric dělají listy evanjelické, jimž jako prapor nese Šádek v Hlasech ze Sionu. Aco se týká obrázků, tu máme na hanbu věku a národa našeho „Šípy“, které malují biskupy a kněze nejraději zapominající, že tím malují černou duši svých pánů.

A tak je to v Rakousku i jinde, i mezi Němci, aby třeba ne všude v té míře.

Lisíme se ovšem od století šestnáctého tím, že k náboženským pětikám přidaly jsme národnostní a politické. A poslední útoky tatecké atd. ukázaly, že tiak skutečně vyhubil ze srdcí všecku lásku a všecko milosrdenství naplniv je ukrutenstvím divochů!!

zdějí k nám se přestěhovala, a u nás zbytek života trávila stalo se to největším trápením. A jak by ne! Pomyslete si na všech stranách tolik kamarádů, na obci a v lese tolik „rajtu“ a já musil se starou, časem již silně brucivou tetou táhnouti na procházku a vléci se s její taškou, z které ostatně zmizely již všechny pamlsky až na tu ne dokončenou punčochu, která ostatně ani žádným pamlskem nebyla. Báh vl, jak dlouhá již musila být, neboť pokud pamatují, byla teta s ní stále jen u lýtku.

Ano to bylo trápení. A k tomu přistoupilo ještě to, že když jsme si usedli někde ve stínu, musil jsem tetě čísti, a byly to vždycky takové nudné historie pro mne kluka, které si dávala předčísti. Aspoň kdyby byla si vypůjčila někdy nějaké čtení o Indiánech, ale to ne. Navrhoval jsem to několikrát, ale vždy s nezdarem.

• Takové plácačky, říkála, - ani do ruky by to neměli lidem dávat, jakoby to její čtení bylo bývalo něco lepšího. Aspoň tak jsem na to tehdy pohlížel.

Jednou ale odvážil jsem se ji opakovat a místo nabízeného jejího čtení, vytáhl jsem přece jen „Indiány“. Byla to nějaká: Pomsta medvědí tlapy (tak se jmenoval ten Indián) ale to jsem tehdy dostal. Sebrala mi milou pomstu a hodila to do pece. Což jsem se naplákal pro tu knížku a co se nestavil, než jsem uschránil pár krejcarů

A kdo splodil tento tak řádící tisk? — Katedra profesorů na vysokých školách nevěru hlásajících. Jako druhdy s kazatelny lil se do srdcí lidských přívál zhouby, tak to činí mnohé katedry vysokých škol evropských. Lid zůstává ve skaze aspoň o dvacet let, ne-li více, vždy pozadu. — Dříve zkazí se vzdělanci, ale jejich skázanosné zásady dostávají se z nenáhlá přece do lidu, do národů.

Že kazatelny pastorské taky dosud záhubně pracují, to přesvědčení nám nevezme nikdo. Máme svědky n. p. jak se koná konfirmační cvičení a kázání; slycháme pány mluvíti o pohřbech. A je to na lidu protestantském vůbec zlé. Je v každém ohledu radikálnějš, v politice vášnivějš.

Což divu, že za takového opětného působení tisku, katbedry a kazatelny vše jest rozrušeno, že všude zmatek, rozkol a zář?

A rozbití říšské rady novověkou „unií“ liberálních Němců máme rovněž. Je to unie prý na obranu. V skutečnosti však má sloužiti k tomu, aby aspoň v Čechách nemuseli Němci vrátiti Čechům zabrané statky duchovní, n. p. rovnoprávnost, sebesprávu bez nadvlády jejich, ano i vzdělanost vůbec. Ano kdyby bylo možno, má ta unie i k tomu sloužiti, aby i další přání liberálních Němců, totiž vyhubení českého živlu a zabránění části dosud neponěmčených vyplnění došlo. A unie ta, podobně jako protestanté, hledá zase oporu v cizině!

Zdaž nebudou podobné příčiny podobné mít následky. Zdaž nežijem v předvečer velikého převratu? Zdaž nebude rozhodovati opět meč? Kdo zabráni při tom rozvratu mysl i politických poměrů výbuchu násilí, a tudíž občanské válce? — Ano jak sám Lev XIII. dí, zdaž pak přijeme v předvečer veliké války, jejížto jevístem by byl trojhran Paříž, Petrohrad, Řím! Vždyť i jinde všude všeko rozsežráno liberalismem pod jménem toho konečně prý pravého evanjelia a světla světa?

A vůdcové národů jako slepí drží se i dále liberalismu! A co jen ještě jim překáží, to jest — katolicismus. Ano tak to bylo i v šestnáctém i v sedmáctém století. Jen katolicismus překážel! A co následovalo? — Zhuba války tisícileté, zhuba vlasti naší!

Pruty Svatoplukovy.

V listech, v nichž jsme před měsícem četli urputné a kruté nájezdy proti všemu katolickému ; v listech, v nichž připuštěno jednotlivcům, (kteří by před soudem širší veřejnosti naprosto neobstáli), aby rmut své duše tištěným slovem proti odvěkému a nezbytnému pořádku společenskému vyvě-

na ní, abych ji mohl kamarádovi zapísatiti, nebo
nechtěl ji žádným způsobem škodovati. Ani jsem
se tehdy na „ringelšpile“ o posvěcení nemohl
svěsti.

Zanevřel jsem tehdy zcela do opravdy na tetu i na tu její tašku.

Konečně jsem se zbavil toho trápení. Šel jsem do studií. Ach jak se mi ulehčilo ale jenom právě, co jsem byl ve škole. Jak jsem přišel na prázdniny, nastalo staré trápičství znova.

Vzpíral jsem se tomu sice vši silou, ale by
jsem přece jenom sláb. Kdyby byla až teta povol
lila, nepovolil otec, který měl za to, že je to lepš
jít na procházku se starou tetou a zavěsiti si ta
šku než jít na procházku a zavěsiti si na ramě
nějakou „frndu“ jako druzí studenti. Neměl jsem
mu to konečně za zlé, neboť dozvěděl jsem se,
že študojíl jenom právě na přímluvu a snad také
trochu na podporu tety Tony.

Ale když jsem byl již po oktávě a měl jít na universitu, zdálo se mi to příliš mnoho tehat se s tou obludou, která byla čím dále odřenější a protivnější. A proto koupil jsem v městě jednom pěknou kabelku, elegantní kousek, právě tak velkou co by tam věčnou svou punčoch mohla vložit a když byly tetiny narozeniny přinesl jsem ji darem.

Ale sklamal jsem se šeredně ve své naději.
Teta ji přijala sice s radostí ale ukládajíc ji pak

vali, čtame najednou uděšeně volání po — prutech Svatoplukových.

„Svornost, svernost, svernost“ má být dnes helem každého Čecha; „svornost“ má být lékem neblahých nynějších poměrů; „svornost“ má být klíčem k naší lepší budoucnosti.

Co pánové před měsícem neviděli, najednou nejvřeleji doporučují.

Tím jsme se po zbytečných pětích a bojích, k nimž jsme byli před měsícem paustvem donuceni a které jsme také slavně vyhráli, octli zase najednou na společné půdě.

Páni totiž, odhodivše špinavé své zbraně, se kterými zase na různá katolická zařízení v poslední době doráželi, aby ulidu duchovenstvo zněvážili, najednou hlásí se ke stanovisku, jež my zde již od počátku vycházení tohoto listu hájíme a na kterém také pevně stojíme a státi budeme.

V národně-politickém ohledu vytkli jsme na těchto místech již bezpočtykrát tu zásadu, že vyhledáváme to, co nás všechny Čechy spojuje v jednu národní společnost a že činíme záležitosti podřaděnou na ten čas ony věci, v nichž se náhledy jednotlivců různí a odchylují.

Nechceme dnes na to žalovati, že největší část politiků a novinářů přítomné doby má za vrchol moudrosti a za cíl svého působení opak toho, co my máme pro pokrok a dobrobytí našeho národa za spasné a prospěšné. Pánové ti hledají totiž zase pořád to, co nás Čechy různí, čehož jest ovšem daleko méně, než-li je toho, co nás činí dohromady jednotou národní a politickou.

Proto také veřejný a politický život český, když pořád jenom neunavně vyhledává a slídí, co nás různí, vypadá potom podle toho. Je samý spor, samý boj, samá hádka, jež národnímu celku donáší jenom škody a oslabení. Zanedbání pak pěstování všem společných záležitostí a zájmů znamená pro český národ bezkonečné ochromování jeho sil a jeho mravní, národní i politické a především hospodářské zdatnosti.

Spory a kořkování o nepatrný počet pro každého více méně soukromých otázek brání nám sledovati a pěstovati velké všenárodní cíle a potřeby.

Proto nás nyní volání po prutech Svatoplukových upřímně těší.

Avšak při tom uvěsti aleš, že mínění všech, kdo české veřejné politické záležitosti sledují, nevrcholí v náhledu, jakoby způsob dosavadního českého technického politisování byl jediné a výhradně onou lodí, po které lze národa zlaté rouno lepší budoucnosti dovésti.

A tu stud a ohledy stranou! Jak se u nás politisovalo a hospodařilo, to nám nejlépe povědí cifry —

Po novém roce 1898 budeme slaviti jubileum půlstoleté hospodářské a politické svobody u nás. A tu by nebylo žádným nezáludným činem, kdyby se spočítalo, co půdy od r. 1848, co české půdy nám pod nohama zniklo a mnoho-li dluhů v nás dneš na té hruď, kterou ještě držíme! A to by nebylo také žádným nevlastenectvím spočísti, co Čechů za tu dobu vlasti své opustilo a kolik jich dnes za kus chleba v poměru přímo otrockém našim politickým a národním odpůrcům slouží.

A to všechno mohlo se státi smutným pro nás skutkem jenom následkem nedostatečného politického a hospodářského vychování českého lidu, kteroužto jeho slabou stránku naši nepřítelé a protivníci tak výborně znají, že s ní proti nám vydatně počítají!

Přítomné poměry u nás pauzující nelze brát tak lehce se spoleháním, že tíha jejich zase pomine. Ty jsou jenom ukazem a projevem stavu trvalým se stávajícím, který pro český národ není nijak utěšeným.

Politické a národní výsady a svobody národů odjakživa bez odporu jdou rukou v ruce s jejich hospodářským postavením, s jejich majetkovým

do papíru pravila: „Děkuji ti, Františku, na sto krát, ale tahle moje stará poslouží mně již do smrti zcela dobře.“

Byl jsem zase na starém místě . . .

Konečně dokončil jsem studie a jako doktor zahájil jsem praxi v N Protože však „není člověku dobře býti samotnému“ ohlížel jsem se po družce života a zvolil jsem si za vyvolenou svého srdce dceru místního, zámožného obchodníka: Boženku Pejchovou.

Svatba měla se odbyvati co nejdříve. K rodné této slavnosti očekávali jsme, mezi jinými i naši tetu Tony. Psala nám, že přijede příštího dne.

Boženka nedala si to vzíti, aby nešla se mnou naproti té, o které mne slyšela tolik vypravovati. Byl jsem v dosti velkých rozpacích. Neboť teta měla časem takové podivné nápady a z lástě proti mladým, hezkým damám bývala někdy až příliš kousavou. Což jest-li provede něco takového i proti Božence? A pak ta taška. Přijede-li s ní a dá-li ji něsti Boženka? Byl jsem trochu blázen ve své lásce k nevěstě, plný starosti o její klid a plný strachu, aby nebyla nemile dotknuta . . .

Čekali jsme na nádraží. Vlak zapískl, zarácholil a již otevírala se dvířka kupé a teta Tony vystupovala — a to s taškou. Přijali jsme ji s otevřenou náručí. Přitiskla upřímně Boženku. Byl

poměr. A když se na hospodářský stav a majetkové poměry českého národa dnes bez brejli dětské demýšlivosti podíváte, tu pochopíte ihned mnohé, proč je to tak a proč to není jinak —

Vždyť vedouce naše politické kruhy snad to již také vědí, že se za hranicemi v říši německé dokonce sestupují společnosti, které si vybraly ten účel, že nám budou v Českých zemích pod nohama půdu odkupovati, aby nám konečně z českého království zbyl pouze — vzduch, jehož se ostatně již nyní na některých místech v Čechách nadýchat nemůžeme, kde by chtěli!

Český národ stojí před vážnou dobou a proto oběma rukama souhlasíme, když se u nás volá po prutech Svatoplukových.

Jsem nejrozhodnější proto, abychom se vzhledu národním a v ohledu politickém na všech stranách a ve všech oborech semknuli v nejsilnější hráz, která by naše zájmy, naše pokroky a prospěchy uchránila mohla. A to bude možno, když se předně na poli hospodářském usjednotíme o společném postupu a když každý bude především hleděti své majetkové poměry — v nichž spočívá největší díl svobody jednotlivce — co nejvíce zvelebiti, zdokonaliti, upevniti a ujistiti.

Považte a počítejte, kdyby český národ průměrně hlava ke hlavě ročně, každý jeho člen uspořil jenom 10 zl., tedy za rok při šesti milionech činí to 60.000.000 zl., což za deset let s úroky reprezentuje sumy, o nichž nemáme dnes ani pojmu a které by při dalším takovém hospodářství mohly dosti brzy znamenati základ lepší budoucnosti našeho národa, již nutno hledati především na poli hospodářském.

Kdybychom tímto způsobem, kterýž se mnohým bude zdáti snad ideálním, ač ku provedení jest, začali se vychovávat, tu během nových padesát let vypadal by český národ docela jinak, než-li vypadá dnes, kdy Čech většinou pracuje jenom proto, aby mohl u svého národního nepřítelé — utratit —

Proto bychom se tomu nevzpouzeli, kdyby se u nás politicky částečně připřáhl. Ptá-li bychom si více péče na roli národohospodářské a zcela nic bychom nešetili nynějšího planého krásotčení, jež se ostatně již všude všem soudným a moudrým lidem protiví a hnusí.

Přesunutím politiky z koleje tlače a mluvení o povídání na pole národohospodářské také ihned bychom stáli na stanovisku, že bychom se vysříhali všeho, co nás vzájemně dělí a že bychom vyhledávali především a konečně jenom to, co nás spojuje a „pruty Svatoplukovy“ nesly by nám své kouzelné ovoce.

Pronášíme tato slova v dnech pro národní a politické poměry českého národa nanejvýš neutěšených. Ale těší nás, že na námi hájené národní a politické stanovisko s úzkostí utíkají se dnes činitelé, kteří v dobách, kdy tolik viditelných mracen nad českým lidem netáhlo, stáli zbytečně a bezdůvodně proti náboženským zásadám. Proto ochotně s nimi voláme:

„Prosejme a zapřísaháme všechny, komu je mír národů drahý a náboženství svaté, aby v těchto pohnutých dobách překáželi všemu, co zapáchá protináboženským fanatismem. Blíží se doba, kdy bude rozhodnuta národní otázka. Slované rakouských i jiných. Slované by prohlupovali, ano přim proti sobě pracovali, kdyby si otázku národní komplikovali ještě s otázkami jinými. Vydávali by se tím i nebezpečí, že prohrajou ve všech otázkách, které se týkají jich.“

Proto doufáme, že tato slova především vezmou si přitě k srdci páni Slované s „Nár. L.“, z jejichž medálního čísla jsme je s malou změnou (v „N. L.“ stálo „náboženským“) a s vynecháním zbytečného bambastického konce převzali. Těšíme se, že vícekrát dle vlastní přisahy „prohlupovat“ a „proti sobě pracovat“ nebudou tím, že by otázku národní komplikovali s otázkou jinou, jako je ku př. otázka protináboženská.

Jsem celý šťastný. Sedli jsme do drožky a jeli k domovu.

„Poslouchej hochu“ ozvala se teta, když jsme vjeli do ulic, „jest-li pak jsi nezapomněl na moji tašku“

„Buďte bez starosti ta je na pravém místě.“ odpověděl jsem s úsměvem. Chudák teta, kdyby byla tušila, že jsem ji nechal na nádraží, vida z ní čouhati prožluklou punčochu.

„Děkuji ti!“

„Nemáte zač!“

„O nikoliv. Vidíš, když jsi mi psal, že jsi se zasnoubil, tu jsem si umínila, že ze svých úspor ti něco přivezu na začátek do domácnosti. Nějakou tu desítku budeš myslím potřebovati.“

„O jak jste hodná tetičko!“ a stiskl jsem ji scvrklou ruku.

„Nech tobo, nech tobo. Bála jsem se jenom, aby mi to někdo po cestě nevzal. A tu jsem si umínila, že to schovám tam, kde to nikdo nebude hledati.“

„No — a —?“

„Schovala jsem to pod punčochu do svojí staré tašky, neboť, kdo by hledal v takovém oděném starém hadru peníze. Co říkáš?“

Kdyby vedle mne byl snad udeřil bleak, nebyl bych se tak lekl jako po těchto slovech.

Čtil jsem, jak jsem zbledl.

Spolehněte, že jako již mnohé našich upřímně vlasteneckých náhledů, dojde i tento hojněho souhlasu a všech a vlasti svou a s národem svým moudře a opravdově smýšlejících mužů.

O činnosti a významu dra. Fr. L. Riegera.

II.

Když se jednalo o srušení manakých statků, měl dr. Rieger o věci té jednu s velkých svých řečí, o níž napsaly tehdy „Národní Listy“, že Rieger osvědčil se tu býti nejznalejším politikem, a že tato jeho řeč má býti památkou v politickém životě Rakonska. V řeči té odpíral Rieger říšské radě, pokud se týkalo českých manakých statků — jež vláda usilovala prodati — všeku kompetenci, stoje na tom, že jedná se tu o práva české koruny, a tu že jedině český sněm příslušným jest k usazení. To popudilo ministra Lesera tou měrou, že urádlivě dotkl se českého krále Přemysla Otakara, a vášnivý odězanec Dr. Giskra nazval dokonce českou korunu mystickým vynálezem nové doby. (1) Takové útoky nemohly zůstati bez odpovědi; když ale dr. Brauner vstal, aby na surové útoky ty po zásluze odpověděl, odhal mu předseda Hein bez rozpaků slovo. To způsobilo mezi všemi alovanými poslanci bouři, kterouž tehdejší dopisovatel „Národních Listů“ vyřídil tímto živým způsobem:

„Celá pravice, naši i Poláci, vstali co jeden muž a volali, že protestují. Nastal smutek. Hein zvolil jako na poplach. Nyní jste měli vidět Riegera! Kdyby ho byl malý zachytil v tom okamžiku, tu nejvelebnejší postavu, kterou jsem kdy viděl! Hněv a vztek, lítost a pláč, — uražení a hrůza najednou zableskly se v jeho tváři; jeho hlas se chvěl a dušen křmél: „Za to, co Brauner řekl, stojíme výčinkni“. Celá pravice odobázela se sněmovny, Čech i Němec na galerii tleskali a volali „Brávo“, Rieger třásl se na celém těle, Smolka a Potocki s hněvem a pohrdáním pohlíželi na Heina a mříkem byla pravice i galerie vyprázdněna.“

Ještě mnohou krásnou řeč promluvil Dr. Rieger v této nešťastné úřá říšské radě: zejména jeho velká řeč, kterouž přimlouval se za savení porot ve všech tiskových potkale se s bouřlivým souhlasem a to i u skutečně svobodomyšlných nepřítel Riegerových, avšak co vše bylo platno! Hlasý české a tedy i hlas Riegerův byly tu hlasy volajících na počest i české poslance, vidouce marnost svých snah, počali říšskou radu mřiti, až táš dne 18. prosince 1882 byla uzavřena.

Od té doby po 17. roku Čechové se říšské rady vzdalovali. Od roku 1883 do 1888 obmarně byla parlamentární činnost Riegerova na český sněm. Zde abledáváme se s jeho jménem téměř v každé sněmovní schůzi mezi řečníky. Ať se jednalo o otázky čistě hospodářské, jako o stavby zemských silnic a dráh, — ať o věci humanitní, jako úpravu blázince a chorobince, — ať o věci čistě kulturní, jako zařízení polytechniky, neb upravení poměrů učitelů při obecných školách, — ať o věci čistě národní, jako savení českého jazyka na universitě neb o rovné právo obou jazyků na školách středních, — ať jednalo se konečně o věci čistě politické, jako o adresy k císaři při pokusech o narovnání s českým národem za ministrstva Balcrediho a Potockého neb o opravu volebního řádu — Rieger vždy přistupoval ku své úloze svědomitě připraven, nikdy neliboval si v prádných frásích, ovládal úplně předmět jaký měl hájiti, nedbal toho, sřaká-li si řeči svou přisně či nepřisně a dovedl s neobyčejnou bystrostí ihned čelit všem námitkám. — Ze nepřeháním ve svém úsudku, o tom dovolávám se opět svědectví „Národních Listů“ se dne 11. března 1883, kteréž o Riegerově řeči o opravě volebního řádu napsaly tento úsudek: „Viděli jsme Riegera častu v rozhodných okamžicích zápasu metem nevyrovnatelné výmluvnosti, obdivovali jsme oběh a prudkost jeho slov, tenkrát ale mluvil jinak. — Byl sjevně pohnut. Mluvil mírně, vážně místy až mříkem. Důvody jeho byly jasné, průzračné, nesvratné. Mluvil k rozumu a k srdci; v celé bytosti jeho, ve svuku jeho slov, ve výrazu jeho tváře bylo viděti, že slova jeho plynou z nejlhubšího a nejvěstějšího přesvědčení jeho.“

Roku 1888 česká poslanci u nás se se první na památné deklaraci, opustili i český sněm, jehož většina závisela na vůli vlády a jenž nemohl být považován za pravého reprezentanta politického národa českého. Zdálo se, že tato abstinence nebude mít dlouhého trvání; neboť již v roce 1870 povolán po Herba

„Co pak se, ti stalo?“ ptala se mne teta a Boženka celá polekaná chytla mne za ruce.

„Nic, nic!“ a nedbaje na ujštějící drožku vyskočil jsem ven a zpět k nádraží.

Skoro bez dechu dorazil jsem do čekárny ale taška, ta protivná, ošklivá taška byla ta tam. Se vším všudy ta tam.

Sběhal jsem celé nádraží, ale tašky jsem se nalezl. Ptal jsem se portýra, ptal se sklepníků, ale nikdo nevěděl o ničem. Nechal jsem tam sice adresu, slíbil i odměnu, ale taška, jakoby se propadla.

Byla pryč.

Když jsem se vrátil a teta se dozvěděla, že její taška i s perné nastřádanými penězi zmizela, zarmoutila se velice. Nic nemohlo, že jsme ji to vymlouvali, už ji nic nemohlo potěšiti.

Hned po svatbě odjela pryč a ačkoliv jsem ji zval k sobě častokrát, ač zvala ji i Boženka nepřijela. Nemohli jsme ji smřiti.

Teprve když u nás sařukal čáp a poprosil jsem ji malému doktorku za kmořu — přijela. Do vínku mu dala svoji závět, ve které jmenován byl jejím dědicem. Na mne však se nepřestala mrzeti do smrti, nemohla mi zapomenouti svoji pýchu, jak říkala, pro kterou tak často i maličkosti stanou se příčinou veliké škody.

František Kohout

stovi — neohlubé paměti — k sestavení ministerstva hrabě Hohenwart. Podalo se se zastupci českého národa opět vyjednávati, docílilo dohodnutí, Rieger a Jindřichem Clamem za přispění ostatních členů poslanců dohodli se s vládou na památných fundamentálních článcích a již se sdálo, že křížová cesta národního politického utrpení bude ukončena, že země koruny České dojdou šťastnou samosprávy a že naše svatováclavská koruna saskví se opět na skráních českého krále. — Leč nepřítel naší věci ještě nad nás mocnějšími. Cizinec Boust, hrabě Andrássy, zastupci šarlivých Maďarů a i sám tehdejší korunní princ Saský Albert, s vále Bismarckem, pracovali se vším úsilím proti nám — a sfrčovali.

Rieger podlehl. Až vyjdou jednou jeho paměti, přinesou nám velmi zajímavé správy o dvě hodiny trvající audienci, kterou měl tehdy Rieger u císaře. Český národ vstoupil na to do nejostřejší pasivní opozice, která r. 1873 bohužel zeslabena vstoupením sedmi mladočeských poslanců na aném.

I v této celé době věnoval Rieger, stoje v čele poslanců, veškerý svůj život službě národní; i v této době hájil celou řadou památných řečí v parlamentech i mimo ně jeho práva. Ano řečnickví, to bylo v první řadě, jež zalodilo slávu Riegrova.

Až Rieger lásku českého lidu nejvíce si osnil a v ní jedinou a nejkrásnější odměnu své práce našel — přec nikdy nehlédl na každou cenu získati a udržeti si popularitu, on lidu svému nelichotil, ale mluvil mu vždy pravdu, byť i narada se poslouchala.

Osobní povaha Riegrova pak byla vždy v každém směru alechetná a on honosil se vždy řídou snášenlivostí k náhledům jiných. V letech šedesátých a sedmdesátých podal se Riegrovi za přispění svěřeného Sladkovského vládnosti a omlouváním častěji zasahovati rostrůky, jež hrotily vypuknouti mezi českými poslanci. A ještě v posledních dnech oavěděl Rieger náležitostí svého smýšlení skutkem, jenž na každého učinil hluboký dojem. Taktéž se zachoval při smrti Grégrova.

Po více než 80 roků byl dr. Julius Grégr nejen politickým ale i osobním odpárcem jeho a pracoval vydatně, aby zbaven byl Rieger v českém lidu své dávne neobmecené lásky — a hle! sotva že dr. Grégr oči zavřel, Rieger spěchal, aby vzdal počtu zesnulému. Norosváňoval, čím seznal mu ublížil, byl jen pamětliv služeb, jež Grégr prokázal národu a pro národ svůj — jako vždy — zapomněl na svou osobu.

Při všech svých vědomostech, svém politickém rozhledu, svém rysem charakteru a neunavné pracovitosti, nebyl ovšem ani Rieger jako vůbec žádný smrtelník bez vad a slabostí. Jednou ze slabostí těch, kteráž jemu a někdy i národu přinesla sklamání, byla jeho snad často až přílišná důvěřivost, a to nejen k mužům, s nimiž společně pracoval ale i k odpůrcům a někdy i k vládě. Jsa sám veskrz přímým a neznaje falše, hledal vlastnosti ty i u těch, s nimiž mu bylo jednati, a tím někdy chybil, jako se ukázalo ku př. u vídeňských punktací, kde spoílehal na daný slib, že bude v Čechách cestou exekutivy český vnitřní úřadní jazyk zaveden. Druhou vadou Riegrovo u snad bylo, že nepostaral se v čas o vspružení klubu poslanců přijímáním mladších, šlejších schopných sil. Ovšem všechna vina nespadá tu na Riegrova; neb on vzdaloval se po většině záležitostí volebních; ale měl snad v tomto směru proněti rozhodné slovo, a nebyl by nikdy nastoupil ten úplný, náhlý převrat v zastoupení národa, jaký stal se v roce 1891.

Ještě jiné výtky činívají se Riegrovi, jichž oprávněnost ale po nejlepší vědomí a svědomí usnati nelze. — Vytýká se mu, že vyhledával spojenství, kteráž přinečti s národem. Tato výtky jest do jisté míry oprávněnou jen v ústech toho, kdo chová přesvědčení, že my šlechtí v boji za práva národa vůbec nepotřebujeme.

Kdo ale vychází z náhledu, že náš národ jen tehdy dojde svého cíle, budou li k dosažení jeho pracovati všechny vrstvy jeho, ten ve vyhledávání spojenství šlechtí chyby hledati nemůže. Šlechta jest mocným činitelem v národě, jí patří skoro čtvrtina půdy a pře ní téžko přejít k dennímu pořádku. Proto o spojenství šlechtí ucházel se od počátku nejen Rieger ale i Palacký. Veškerá šlechta stála až do roku 1861 k národu v poměru nepřítelském a teprve když se profesor Tomkovi podařilo v lednu 1861 ve svém bytě docíliti schůzku Riegrova a Jindř. Clamem, přilnul tento k věci české, za ním šel Karel Schwarzenberg a tehdejší arcibiskup a tento nepatrný hlouček příznivců českého národa rostl, tak že na změnu smyslu v letech 1862 a 1863 Čechové se šlechtou již vždy tvořili většinu. Ovšem, že šlechta naše v ohledu národním není ještě takovou, jakou bychom si ji mlti přáli. Naše šlechta je rozhodně konservativní a katolický smýšlejší, věrna svým tradicím. Proto není politické, aby národ, jenž nedotěl ještě zajištění svého národního bytí, odmítal ruku, kterou mu někdo k pomoci podává jen proto, že tento pomocník ve všem stejně s ním nesmýšlí. Naopak rozumnější je politika, abychom taktickým jednáním hleděli šlechtu násorům svým získávati, a pracovati k tomu, aby konečně splynula v jedno s národem, v němž kořeny sil její spočívají.

Je-li ale s jedné strany skutečné pravdou, že šlechta naše nečítá s národem a nemá porozumění pro jeho potřeby, a je-li s druhé strany také pravdou, že my šlechtí k naší národní práci nepotřebujeme a můžeme obejít se bez ní, pak museli bychom v této věci jednati také poněkud důsledněji. — Když se ale na jedné straně volá „nepotřebujeme šlechtí“ a na druhé straně náš venkov, který přece bývá prohlášován za jádro české demokracie, má-li jen ve svém obvodu poněkud schopného kavalíra, staví jej s největší ochotou v čelo svých okresních zastupitelstev a jiných samosprávných a hospodářských korporací — pak věru nepokutuje to příliš vážného obrasu. — Tvrdívale se dokonce, že Rieger nacházel se ve vleku Clam Martinice a šlechtí. Musí ty poutat svazek přátelský. — Ostatně čti každý v posledních letech častěji v „Národ. Listech“ o Jindř. Clamovi, že byl naším nejbystřejším a nejprozíravějším státníkem, a bylo by to tedy nad hříchem, přijímati rady od takového muže, když směřuje rada ta k dobru národa? Což nejdou teď naši poslanci srovná se zastupci šlechtí, Poláci,

Slovinci, Dalmatinci a katolických Němců srovná jako to činili dříve Staročeši?

Pravda o upravení kongruy.

Pohorlení, které vyvolaly „Národní Listy“ svými články s hrubě kněžských přý pocházejících, jistojistě však v redakci přepracovaných, již minulo — a proto střílivé a dle pravdy možno vykládati snahy duchovenstva za upravení jeho platů, a zejména kroky vpp. kaplana a ndp. biskupa Edv. Brynychy učiněné.

Každému vzdělanému Čechu, který jen poněkud si všimá obrovské činnosti J. M. nejdstojnějšího pana biskupa královéhradeckého, dostatečně může býti známo, že snaha tohoto nadšeného a lid svůj vše milujícího velepastýře k tomu se především nese, aby kněžstvo jeho diecése vynikalo vzděláním, vzornými kněžskými mravy, pracovitostí, obětovnou láskou ku svému národu, a aby, jsouc pokud možno samo nezávisele, volně pracovati mohlo k daševnímu i hmotnému povznesení českého lidu. Proto také nenapadne ani jednomu rozumnému člověku myšlenka, že by tento velice prozíravý biskup nesoohlasil s tím, aby se postavení jeho kléru, ježž on co nejupřímněji miluje, poměram časovým přiměřeně alespálo a kongrua nedostatečně svýřila.

Neš podivno, přece se ozvaly v listech protikatolických hlasy, jakoby šlechtý biskup královéhradecký o nižší duchovenstvo málo byl pečliv a onomu známému kaplanskému ruchu kongruovému na odpor se stavěl. Aby nižepaný ukázal, že podobné domněnky jsou úplně prohanými a zejména řečeno utračenými, vidí se nucena sdělit s českou veřejností historii onoho kongruového hnutí kaplanického v diecése královéhradecké a povědět veřejně, — na žádost některých spoludelegátů — i to, jak byla kaplanská deputace tenkrát u Jeho Milosti nejdstojnějšího biskupa Edvarda Brynychy přijata. Byl nižepaný svolavatelem této diecése kaplanské schůze a spolu také členem deputace odeslané k nejdst. p. biskupovi jakož i členem deputace vídeňské a má u sebe dosud protokoly oněch předběžných schůzí.

Kaplani moravští diecése olomoucké a brněnské odeslali r. 1896 a sice v měsíci květnu deputaci do Vídně, aby podala vládě i poslancům na říšské radě petici o lepší úpravu kongruy. Ministři i poblaží jednotlivých klubů slibovali svoji podporu. Když brzo po té se jednalo o úpravu platů úřednictva, hrnuly se také petice od duchovenstva na ty a ony poslance; z Čech po většině na pana Karla Adámka. Aby celá záležitost opět neunesla a vláda si jednou také upřímně vzpomněla přání a proseb duchovenstva a za tou příčinou také pozměnila svůj máloslibný návrh, pojal slezský farář Fiček myšlenku, svolati do Vídně schůzi, na níž by zastoupeny byly, pokud možno, všechny diecése království a semí předlitavských. Pro myšlenku tu agitovali mimo jiné na Moravě hlavně pp. Paveltík, Holba a říšský poslanec dr. Stojan. Za Moravou přichvátaly diecése české a sice ohlášena byla v „Čechu“ první schůze toho druhu kaplanů vikariátu Litomyšlského, která se konala dne 14. října 1896. Po té následovaly schůze v ostatních vikariátech a diecésech. — Všeobecná schůze ve Vídni byla původně oznámena na první polovici měsíce listopadu. Proto nižepaný jako svolavatel delegátů kaplanických ustanovil již 11. listopadu ku společné rozpravě a sice do Hradce Králové. Tak se také stalo. Dne 11. listopadu 1896 sešlo se v místnostech „Obnovy“ 24 vikariálních kaplanických delegátů. Ze dvou vikariátů došel písemní souhlas, se 5 vikariátů po většině německých neozval se nikdo.

Před zahájením schůze odebrala se čtyřčlenná deputace k nejdst. gener. vikáři p. Dr. Al. Frýdkovi, jelikož Jeho Milost nejdp. biskup meškal té doby ve Chrasti. Nejdst. pan gen. vikář Mons. Dr. Alois Frýdek přijal po svém obyčejí deputaci vřelě, tolik nad tím se poněkud pozastavil a to právem, — že snad pořadatelé zapomněli psáti o tom Jeho blak. Milosti. Když však deputace odpověděla, že také Jeho biskupská Milost o tomto kroku jest spravena, a že ještě dnes deputace do Chrasti se odeberá, aby požádala ndp. biskupa o schválení všeho jednání, přál ndp. generální vikář schůzi mnoho zdaru a vládnými slovy ji propustil.

Po té zahájena schůze delegátů o 9. hod. dop. Předsedou byl zvolen V. Marek, zapisovatelem V. Sladomel.

Po delší jednomyšlné debatě přijat návrh Dra. Scheichera za podklad petice kaplanů diecése královéhradecké.

Do výboru, který se měl i v budoucnu jaksi o tuto věc starati, zvoleni byli tři pánové: Ladvík Jelínek, delegát vikariátu Rychnovského, Alfons Hornek, del. vik. Polenského, Lad. Kalina, del. vik. Čáslavského, Frant. Kutnar, del. vik. Trutnovského, Frant. Knap, del. vik. Poličského, Václ. Marek, del. vik. Litomyšlského, Jos. Stejskal, deleg. vik. Náchodského, Josef Vomočil, del. vik. Jičínského.

PM volbě té byl brán hlavně střetel se snadnější spojení železniční.

Delegáty pro sjezd Vídeňský, který se konal 26. listopadu 1896 zvoleni byli: Frant. Kutnar a V. Marek. Rokování skončeno o 12. hod. dopol.

Dvoučlennou deputaci, která měla vyžádati schválení této kaplanické úřady od Jeho biskupské Milosti, tvořili Al. Černík, delegát za vikar. Vysokomýtský a Václav Marek, jelikož tyto dva se mohli dostati ještě téhož dne domů.

Deputace přijela do Chrasti po 3. hod. a byl ihned přijata od nejdst. pana biskupa. Každému knězi diecése málo se dostatek známo, jak přijímá Jeho Milost své duchovenstvo; nikoliv jako nadřízený, nálopfistupný pán, nýbrž jako nejaskavější otec, nejupřímnější přítel. Tak přijal také kaplanskou deputaci dne 11. listopadu 1896. „Včera jsem dostal Vaše psaní“, pravil ku pisateli této zprávy velice laskavě, „a na čem jste se tedy usnuli?“ Vyslechnuv průběh celé porady a přehlednuv tištěnou petici kaplanů olomouckých a jiné listiny, jež deputace s sebou měla, připojil, abychom se také na to odvolali, že duchovenstvu jest větší matriky a obstarávati takto celou obšírnou agenda pro státní potřeby. Když se deputace prohlásila, že stejným způsobem jedná se tu o faráře jako o kaplany, propustil po delším laskavém hovoru nejdst. arcipastýř jmenovanou deputaci vysloviv toliko své přání, aby po té brzo byl spraven o tom, jak dopadne celá ta záležitost ve Vídni, hlavně u ministerstva a u jednotlivých klubů. My biskupové, doložil, činili jsme, co jsme mohli, dejž Báh, aby přání Vaše, hlavně co se pense a kvinkvenálek týče, došla konečného úspěchu a přál nám srdečně mnoho zdaru.

Mohl-liž laskavěji a přisazivěji nejdstojnější pan biskup vyslechnouti přání svého kněžstva?

Také katolické politické družstvo pod ochranou sv. Jana Nep. přálo našemu sjezdu a smálení všeho zdaru.

Jeho české prohlášení bylo také nižepaným v oné vídeňské schůzi přečteno a vyvolalo všeobecný jásot. Tentokrát i Němci zde přítomní volali: „Výborné“ a „Sláva!“

Všem pp. kaplanům diecése královéhradecké jsou tyto všechny věci známy. Neboť je čtli v oběžnicích, které odeslány byly na jednotlivé delegáty za tím účelem, aby po vikariátech kolovaly. Proto ani jediný ze mladších kněží nemohl pochybovati o upřímné lásce Jeho Milosti nejdst. pana biskupa vůči svému kněžstvu tím méně snad tvrditi, že by nejdstojnější pan biskup nebyl pro svýření kongruy a pro zlepšení hmotného postavení svého mladšího duchovenstva.

Česká veřejnost, posud nýl, z jakých pramenů čerpají listy protikatolické svoje správy. Ve Hliněku, dne 6. prosince 1897. Václ. Marek, kaplan-delegát, t. č. administrator.

Pozn. redakce: Co říká tomu dopisem red „Nár. Listů“, pan Kaláš, známý odpárc katolických kněží a velický velebitel pravocarví?

Politický přehled.

Česko-polské sbratření, jehož důramými zastanci vědy jsme byli, slavilo v neděli a v pondělí v Krakově, v dávném to sídle králů polských, pravě triumfy. K slavnosti přijelo 12 českých poslanců z Čech a Moravy, dále Chorvati kněží, Bianchini a Vukovič. Slovanské poselstvo přivítali na nádraží tisíce lidu a členové polského klubu a obecního zastupitelstva. V neděli o 3. hodině odp. konala se za předsednictví poslance dr. Weigla schůze lidu v Sokolovně. Dr. Pacák a Bianchini vlebili nadšeně jednotu slovanskou, načer pojednal o politické situaci dr. Sokolovski, který odsoudil obstrukci Němců. Lidový polský poslanec dr. Danělák dovozoval nezbytnost slovanské vzájemnosti, šádal úplnou rovnoprávnost Slovau. Resoluce v tomto smyslu přijaty jednolhlaas. V nich se vyslovila také polským a českým poslancům důvěra. Socialistickým polekým poslancům vyslovilo se nejostřejší odsouzení. Telegrafický hold zaslán byl císaři. Sympatický projev byl zaslán Dr. Ebenhochevi, jako předsedovi jediné pravé německé strany. Večer na banketu oslavována byla shoda česko-polská a vzájemnost slovanská. Poslanec kněz Stojalowski vyslovil se rovněž pro slovanskou jednotu. V pondělí byli poslanci českí předmětem stále pozornosti polského lidu a krakovského měšťanstva. V úterý odpoledne doprovodili polští předáci české a moravské poslance až do Přerova, kde moravský lid opět nadšeně přivítal bratry Poláky. Od utváření česko-polské shody lze očekávati to nejlepší.

Česko-německé vyjednávání cho- Těla po vánocích znova zahájiti. Hlavním předmětem vyjednávání budou jazykové nařízení.

Český místopředsitel hr. Coudenhove meškal právě ve Vídni. Zpráva, že má býti nahrazen generálem Davidem se vyvrací. Povolání jeho do Vídně souvisí přý se svoláním českého sněmu, jenž se schází obyčejně po vánocích. O srušení stanného práva v Praze, až tím živnostníci nesmírně trpí, dosud se namluví.

Změny zemských státních hodnostářů. Místodržitelem v Istrii se stal hr. Goča, zemským prezidentem v Bukovině baron Bourguignon, zemským prezidentem v Korutanech se stal rytíř Freydenegg, zemským prezidentem v Solnahradě se stal hr. Saint Julien Wallace. Dvorním radou a místodržitelem v Brně stal se hrabě dr. Fr. Czernin na místě urputného Němce barona Heina, jenž byl přeložen do Lince.

Hrabě Goluchovský vyznamenán byl od císaře udělením velkokříže sv. Štěpána. Císař tím vyslovil souhlas se zahraniční politikou hr. Goluchovského, kterou schválily též obě delegace. Vyznamenáním tím má býti kladen zároveň důkaz na sevnější jednotu Hše, vnitřními boji tak ohradenou.

Velitelem námořnictva a náčelníkem námořnického odboru v ministerstvu války jmenován na místo svědčného admirála Starcecha viceadmirál baron Spaur.

Ruským poslancem v Srbsku ostal
vyslanecká rada v Čafibradě, Šadovskij.

Pan Mošna v Hradci Králové. Divadelní společnost p. řiditele Chmelenského pozvala po p. Slukovu a Seifertovi nevyrovnatelného komika Ná-

Kuraterium ke stášení české odborné školy koželuhé v Hradci Králové sestává z následujících pánů: JUDr. Frant. Ulrich, starosta král. v.én. města Hradce Králové, Jar. Červený, m. rada a továrník v Hradci Král., L. Haněl, ředitel odborné školy pro umělé zámecnictví a J. Vávra, řed. záložního úvěrního ústavu tamtéž, Fr. Polický, koželuh a starosta města Jaroměř, Jan Macháček, koželuh a starosta král. hor. města Hora Kutsá, Fr. J. Jirůška, před. rada Ústředního spolku českých koželuhů pro království české a továrník koží v Týněti n. Orlicí, Alois Nejedlý, továrník koží v Kuklenách, O. Cerych, továrník dubové tresti v Josefově, J. Jettmar, majitel léčebn. laboratoru v Hradci Králové, a Jakub Spurný, řed. Kož. Listů a tajemník „Ústředního spolku českých koželuhů“ v Praze.

Z Bohuslavice. V neděli dne 13. prosince konala katolická jednota sjezd — sv. Václav měsíční schůzi v prostranném sále hostinském, který naplněn byl členy jednoty i hosty. Dostavili se též starosta obce p. Jan Králíček a všichni hodnostáři jednoty záložny. Schůzi zahájil ardečnou řečí dp. farář Hroneš, který představil shromáždění přítomného redaktora Obnovy Frant. Štábila, jenž se uvolil promluvit o nynějších našich povinnostech a úkolech národních. Nynější postavení našeho národa — porovnání našeho a postavení hospodářského, který po úsilovné klopotné práci těší se na bohatou šňu, kterou mu však přikvácívá bouře úplně snít a tak zmařil dlouholeté naděje. Výhody hospodářské a národní, kterými jsme očekávali od obnovení provrácení s Uhry a opětného zbudování bývalé pravice se neuskutečnil a tak lid náš hospodářsky zubožený, musí teprve o vzdálené budoucnosti doufati zlepšení svých poměrů. Musíme sobě proto co nejtoušnější přát, aby v našem životě veřejném nastoupila klidná rozsvaha místo vášně, rozum místo nerozumu, aby alespoň všech před lid nejdelšíhož svedla ta nejmenší a nejpošlednější míra svornosti a souhlasnosti všech postojů upřímných Čechů. Bohužel této rozsvahy a svornosti postrádali jsme až do nejposlednějších dnů na všech stranách. A co jest hlavní příčinou tohoto nentěšeného zjevu? Příčinou nynějšího trudného stavu našeho jest předně selostná nesnášlivost a nedostatek úcty cizímú přesvědčení a z toho vyplývající se rostýlování a roztrhávání. Velice pochybili o nás ti, kteří o nás místo rozumu a rozsvahy rozpustili vášně lidí, aniž měli záruky, že tím pro národ něčeho docílí. Vše

Z Nového Bydčova. Hájil politický převrat v Rakousku, spolebil také spásný převrat v smýšlení českého lidu. Stannická jednostrannost dospěla k poznání. Že i na politické náležitosti třeba jest pohledy stříhávati, že nutno vyhledávati různé strany a náhledy v národě našem a že proti národním našim odpůrcům třeba vystupovati společně a svedeně. Politický klub, pro Nový Bydčov a okolí svolal na neděli schůzi, na které poslal v vlastního podání přislíbenky strany staročeské pp. JUD. Jana Sedláka a dr. Baštyře, dále poslance a Doležala a dr. Kloučka a konečně redaktora Stanislava Karla Sokola. Schůze na hopečku byla přetěžká posluchačů navštívena, zejména též od dam. Schůzi zahájil předseda spolku p. Jan Sedláček přivítav slavně zastaviv se hosty pp. JUD. Sedláka, dr. Baštyře a Kloučka. Poslanec a Doležal se omluvil nemocí a redak. Sokol nemocností. Na to malá manifestace, schůzi v Krakově telegram, v němž vítan zaslalý krok k slovanštině abohd vedoucí. Poslanec p. Sedláček peděkoval novo-bydčovským, že jsou prvními, kteří ve své době poukázali k tomu, žež nám jest především zapotřebí. Jako Staročechy Čechce nie předchazovali, třeba umět zapominati na příkoří a slečno pamatovati jen na věci dobré. Dobrým je skutek Bydčovských proto, že mají: Blaho národu! Lehkomyslné obdivání Němců na říšské radě spěšobilo, že jsme se vzhopčili nejvíc k tomu, co nám scházelo — k svornosti národa, která nesná rodušlu v smýšlení národa a nesá se za cílem jediným. Nutno abohdponiti se o hlavních zásadách, sa, než bojajeme společně! V menších věcech můžeme se, rozstíti, ale proto nebudeme sobě nepřáteli, nekonecujeme se, máme lásku k společné věci, k osobám účej — a celému národu jistě se povede (Výborně!) Na to řečnick ostře potíral Němce, kteří potírají jazykovou rovnoprávnost, kteří sami provedli děkás, že platná ústava a říšská rada jsou k ovládnání říše neschopny a že nezbytně třeba rozšířiti samou samosprávu. My Čechové se nikdy našich práv nevzdáme. Obsírní Němci nesmohli se ani k společnému manifestu, sa to celá pravice, Čechové, Poláci, Rusíni, katoličtí Jiho-slované a Němci vydali společný manifest, v němž prohlásili, že trvají na zásadách v trvání adrese pravice vyslovených. Budeme-li se rakouští Slované vzájemně podporovati, provedeme-li děkás, že naše ben nás a proti nám vládnouti, dosti jsme vykonali. Vybládnuti p. tajemníka Českého klubu, aby všichni Čechové byli svorni provázeno bylo bouřlivým potleskem. — JUDr. Baštyř vyslovil své potěšení, že národ přišel k poznání o nutnosti svornosti dějve, než li se do-stavilo nebespečí. Zdá se mu, že nyníž situací vládní jsme byli 10let spě. A v této chvíli sedli se členové výkonného výboru strany národní, aby otvářej a bez výhrad podepfeli celou svou váhu politickou akci poslance našeho národa (Výborně! Potlesk). Mezi námi nesmí býti rozdílu, když se jedná o to, aby se nám a toho mála ještě bralo, co nám ještě abylo, musíme hájiti sjednocení. Přání národní strany jest, aby byla vybudována tato svornost tak, aby každý z nás, kdo jest schopný a dobré vůle, mohl třeba jako prostý voják účinně zasáhnouti na obranu našich práv; hlavní nás situací dnešní dodává naše nerozhodnost. Zdálo se, že naše věrnost, náš emimentní royalismus, naše oddané dynastické smýšlení dojde odmény. Nestalo se tak. A přece ten, který se odvážil i jen říci (je to dr. Fr. L. Bieger), že náleží nám, žeho se domáháme, byl v této chvíli padlou valičinou (Bohužel). Zachováti klid a odvahu, máže býti dnes jedině našim bo-lem. Řeckým provolal na zdar tomu, aby boj mezi Němcem a Slovanstvem byl ve prospěch nás do-bojován. Též dr. Klouček hájil politiku rozhodnosti a nikoli politiku línivosti. Jako domd, tak dále to nejde. Napřed se musíme starati o sebe, nikoli o Ví-deň. Řecký vslovil dále potěšen, že dělnictvo sa

vrať k národu a štátní reálnosti práv národu, spravedlivý volební řád a náde staré práva. Počas byla jednoláskatá přijata resoluce, s níž osten nedůvěry k nynějším poslancům na přání pp. Bačtyše, Deleďala a Sedláka škrtnut.

Ze Nového. Sv. Josefův Jednota konala mimosu nedělní schůzi asi 60 členů, která byla počtem návštěvou našeho rodáka valet. pana Fr. Udráala, Hráského poslance, jenž štěstí naší ochotně vyhověl a všem přítomným členům vysvětloval politický stav. Náš valet, pan poslanec jest znamenitý řečník! Vysvětliv politickou situaci pravil dále: Boj mezi Slovany a Němci jest odvěký, se dnešních dnů však zdá se, že mezi oběma mocnými kmeny má býti svedena a bitva rozhodná. Němci vsadili všecko na jednu kartu! Všechna čest Alpakým Němcům katolíkům; ti nás nezradili a nezradí, tak aspoň vyjádřil se charakteristický předák strany katolické, spravedlivý dr. Ebenhooh. Dr. Ebenhooh vydal brožuru „jasykové nářčení“; v této brožurě tak spravedlivě o nás Slovanech soudí, že by nikdo z českých poslanců nepřiznávali pro nás Čechy se vyjádřiti nemohl! Pravice jest jednolitá a požadavkům obou stran musí býti vzájemně vyhověno. Katolická strana má pro své požadavky pádné důvody, které musí se respektovati. „Národní listy“ nejsou orgánem mladočeských poslanců často tendenčně píšící proti nim. Obrátí náhlý v politice jaký nikdo neobcházval způsob Dr. Laeger, který v boji s Němci bál se o popularitu a oblibu, potlačil v sobě cit spravedlnosti, nasadil páky na místech nejvýšších, vrátil křeslo bádání a tak zvláště besprávi nad právem! Za krásnou poučnou politickou řeč vzdává naše Jednota srdečné díky našemu nadšenému rodáku a Hráskému poslanci Fr. Udráalovi a prosí o častější takovou návštěvu. Zdať Báh!

Ze Slanského Předměstí. Ve středu, dne 8. prosince konány byly přednášky v našem katolickém spolku. Prvý řečník, p. J. Vrabec, učitel s Librantic, proslavil řeč „o vchoování“ s rozhodným úspěchem. Mluvil o vchoování v rodině, v domácnosti a ve veřejném životě, její podkladem má býti vždy mravnost a sbožnost. Řečník smínil se též, jaký život a vchoova byly u našich předků, poukázal, jak se vchoovávalo tehdy v rodinách šlechtických, poukázal na výtečný spis archiváře Frant. Dvorského „Mateř a dcery Zuzany Černákové s Harašova“. Pan řečník smínil se dále o činech mužů nábožensky mravně vchoovaných, vyhlásil lid k lásce, sbožnosti, k národní vlastenosti a vzájemné podpoře, a odporučil posleze v domácnostech čtení laických knih o vchoovatelství: „Ochránějte děti“, vydaný v Brně (ona 18 kr.) a Fenelonův spis „Dítě vchova“, a spis Stechův „Mladý šivostník, poučení a výstrahy pro učně a tovaryše.“ Všechny tyto spisky poučují čtenáře dosti přehledně o tom, co požadán občan v životě veřejném vědět musí. — Druhý řečník, pan učitel Frant. Jelínek s Malotic promluvil znamenitou řeč „o vlastenectví“; objasnil především pojem vlasti a národ. Dále popsal krásnou naši vlast, smínil se o lásce našich otců k vlasti, a trefně poukázal na obrovský rozdíl mezi blahoplodným vlastenectvím a předsným vlastenectvím. Poukázal velmi zajímavě k lidem vlastenectví kladl a učitel v době našeho národního probuzení, kteří za práva a obrodu národa bojovali slovem i písmem. Řečník upozornil též na Karla Havlíčka, který případně pravil, že člověk, který sám pácha špatné činy a na svou čest rád zapovírá, dobrým a opravdivým vlastencem ani býti nemůže. Pravý vlastenec netrpí ruzie a svárů, nevelí beznárodnosti a mezinárodnosti. — Po ukončení těchto povavých řečí poděkoval předseda spolku dp. farář Vaníček oběma řečníkům a prosil, aby nás opět a brzy nějakou přednáškou potěšili, což oba páni učiniti slíbili. — Pak vyslovil přání, aby obě řeči právě pronesené, přinesly vášného námitku a přispěly k osvětlení katolického ducha v českých rodinách a v životě veřejném, a končil pak slovy: Dejs Báh, na shledanou! J. K. V.

Z Ochrany. Vědomí katolické křti se na všech stranách, zvláště však v diecési naší horlivým působením neochrošeného ndp. biskupa našeho. Že i v okolí našem probuzeno jest vědomí katolické, o tom svědčí přetvárná návštěva, již se též přednášky, které v katolické Jednotě naší koná sám ndp. biskup. Celá městská rada s parkmistrem Siegelm v čele, většina inteligence s města i s okolí scházeli se každou neděli v nové budově, vystavené ndp. biskupem pro měšťanskou dívčí školu, aby tam naslouchali povavým rozpravám o otázkách časových. V první neděli adventní promlouval ndp. biskup o liberalismu. Vysvětliv pojem pravé svobody — vyložil, co vlastně liberalismus jest, že je to celá soustava, která se snaží vymazati člověka i od samotného Boha, že tedy liberalismus ve svém základě jest bezbožství. Dovediv pak nesmyslnost ateismu — poukázal mistrným způsobem dle podobnosti o marnotratném synu — jaké zhozné následky má liberalismus u jednotlivce i u celých národů. Dokázal dále, že jedině návrat k Bohu — což nepřítelů církve potupně reakci — spátnictvím — naryvají — může prospěti jak jednotlivcům, tak i celým národům. — V druhé řeči své pojednával ndp. biskup „o svobodě svědomí.“ Poukázav se hlasu svědomí ozývajícího se v duši každého člověka na původce tohoto zákona, na Boha, dovedil, že neobmezená absolutní svoboda svědomí není vlastně štátní, nýbrž že svědomí říditi se musí vůlí Boží, kterou nejednodušeji zjevnou nalézáme v křesťanství. Aby vyvrátil pak námitku, jakoby církev katolická nepřála jinověrcům svobody svědomí, že je církev katolická netolerantní, vysvětlil ndj. pan biskup, co tolerance je a dokázal, že tolerance dá se dobře srovnati se štátností, která netrpí, aby jinověrec víru jeho tupil a haněl. Dokázav v další řeči své, proč vysláno bylo vojsko křesťské proti Táboritům, přišel k bitvě na Bílé hoře; poukázal na to, že nešlo tu nikterak o vlast, vždyť nevolili si stavové český králem svým Čecha, nýbrž Fridricha — protestanta — Němce — slova českého meznajícího — a vůdcem vojsk jejich byl Němec Thurn — nýbrž že to byla vspoura, kterou způsobila protestantská šlechta proti legitimnímu (sákonitému) králi Ferdinandu II., obávající se, aby nemusila navrátiti statky církvi katolické zabrané, kdyby katolictví v zemi se vzmožilo. Krutý pak trest stihl pány české nikoliv pro víru,

nýbrž pro vspouru proti legitimnímu panovačovi. Důjímavými událostmi dokázal pak ndp. biskup, že námitka protestantů, že jen církev je netolerantní, je neoprávněná, naopak že daleko krutěji pronásledovali protestantské katolíky, kdykoliv moc v rukou svých měli. Úchvatnou tuto řeč ukončil ndp. biskup lícením krásné smrti, kterou podstoupil ptevor Jan Haughton proto, že nechtěl uznati Jindřicha VIII. za hlavu církve v Anglii. Byl na potupu jen oběšen — na šiva ještě snad — za šiva otevřena mu hrud — a když sahali, aby vyřili mu srdce s těla — promlouval významná slova: „Co Ty, o Pane Ježíši, učiníš se srdcem mým“, a po slovech těch skončil. Obrátiv pak ndp. biskup lícením toto na národ náš, zvolal: „Co Ty, o Bože, učiníš s národem mým.“ Bude-li srdce lidu mého čisté, nadopustíš sajitě, aby národ můj vyhnul.“ A proto vysílal všechny, aby — když nyní nepřítel naší namluji, jakoby vyvrátili chtěli srdce národu našemu, srdce národa našeho sstalo neposkvrněné, pak — národ náš mravně milný — nepřítel nepřemohou. Tím skončil řeč svou — a děkoval všem, za tak čestnou návštěvu a vyslání, aby zase v tak hojném počtu přišli neděli se sešli. „Přijďme“ — „na shledanou“, zvolali všichni jako jedním ústy. — V třetí neděli adventní promluvil ndp. biskup „o vzdálenosti“ — v poslední pak neděli „o vlastenectví“. Významnou tuto řeč přineseme pokud možná doslovně. Bylo by si jen přáti, aby nadšení této v jednotě naší neochabovalo, nýbrž dalšími přednáškami a zábavami dále bylo udržováno. Doufáme, že se tak stane, aš jednota do nových místností svých se přestěhuje. A této další působnosti jednoty naší volám: „Zdať Báh!“

Ze Slatiňan. (Úmrť). Dne 11. prosince t. r. zemřela v Pánu paní Kristina Schreiberová, ro. Kaválková, matka vd. vikáře Antonína Schreibra ve Slatiňanech. Pohřeb se konal v úterý za neomírného účastenství lidu, neboť stará paní těžila se pro dobrotu srdce svého veliké oblibě. Čest budiš její památce!

Ze Úpce. Katolická jednota zdejší pořádala s. t. m. veřejnou spolkovou schůzi, při níž jsme měli příležitost slyšeti p. Vác. Myslívce s Prahy. Prostranná mstnost v hostinci p. Ant. Vacka byla velmi čestně navštívena, a co s potěšením jsme pozorovali bylo, že i mnoho našich fmealůků do schůze se dostavilo; jen když alespoň dobrou vůli vidíme a snahu čititi poznati program náš. V řeči přes dvě hodiny trávící rozvinul p. řečník okras nynějších neurovnaných poměrů společenských, připojuje zároveň program strana křesť.-sociální, která pracuje jen ve prospěch národa. Trefně poukázal také k tomu, kam to dospělo s námi soc. demokraty a jak důkladně se naši páni Mladocháři ve svých masličkách smýšleli. — Po skončení řečnického přehlíšeli se ke slovu soc. demokrat občan Zich, který mu také předsedou dp. Kar. Mensingrem uděleno bylo. Občan Zich způsobem slušným a neurádlivým snažil se vyvrátiti některé výroky řečníkovy, ale dopadlo to slabě — blbě — to musí doznati každý nestranný té věci posuzovatel. Rozumí se, že jako soc. demokrat nemohl nevzpomenouti „temného středověku“ — ale aby smínil se také o tom, jak to vlastně soc. demokraté s tím naším štátním právem myslí — tomu se obrátě vyhnul — vi asi, že o těchto věci dnes mluví jest věcí nad míru ohrožlivou. V jedné věci však našel občan Zich trochu příliš daleko, tvrdil, že prý s katolické strany vyšla slova: od barona počíná člověk. Pan Myslívce nabídl se mu, že mu dá možnost vyhláti si české peníze, dokáže-li, že slova ta napsal katolický spisovatel. Vůbec p. Myslívce po řeči občana Zicha odpověděl mu tak trefně, že aš potleskem takto se otfásal. Ku konci stala se schůze poněkud bouřlivou a padlo i několik ostrých slov — s politováním to znamenáváme — my nechceme hádek — nám se o to jedná, aby nám bylo porozuměno; my musíme svítěti silou své myšlenky, ku nadávce a podobného druhu všem se zasníšme nikdy! Kš schůze tato jednotě naší mnoho zdaru přinese.

Ze Nové Paky. (Okresní sirotčinec). Již po 6 roků zdárně působí ve městě našem al. okrese zalešený a vydržovaný sirotčinec, pod správou ctih. šk. seester de Notre Dame, v němž stále 40—50 dítek nachází náhradu za rodiče v Pánu zesnulé. Ústav též se přizní a sympatiím všech představených, a zejména jsou to mnohé spanilomyšlné dámy zdejší, které neopominou štátní přiležitosti, by potěšily a podarovaly svěcené sirotky. Tak i v nedávné slavnosti svatomikulášské darovaly dítkám velectné dámy: paní Anna Záhejska a p. Terezie Záhejská, choť velkoobchodníka každá koš posvícenských koláčů; p. Kateřina Lucová, všem dítkám usenky; p. Kretschmerova, choť továrníka darovala 6 tříkotových košil pro hochy, 8 párů nátepníček, 3 páry punčoch, a 3 páry rukavic pro dívky; nejmenovaná dáma zaslala cukroví. Správa okresního sirotčince vyslovuje všem spanilomyšlným dámám a přiznivcům jménem sirotků srdečné „Zaplat Báh“ s upřímným přáním, aby sv. Mikuláš přimluvou svou všem mnoho násobně nahradil.

Ze Třebovic u Čes. Třebové. V obci zdejší byla stará škola úplně nedostatečná, proto po mnoho let naléhaly úřady školní, aby nová škola se stavěla, než, obec pokud jen mohla, tomu se bránila, protože se v těchto smutných pro hospodáře časech velikého nákladu a dluhu obávala. Konečně nebylo vyhnuti a nyní škola moderní velice krásná roku lonského a letošního nákladem 21.000 sl. blízko kostela byla postavena. Občané mají s nové školy sice radost, ale nařikají na veliké obecní přirážky, které je budou tížiti po mnoho let. Než s pomocí Boží i dluh tento tak značný se zaplatí, neboť zdejší lid je velice pracovitý a šetrný, což vysvětlá s toho, že tu nebylo a není alchánů, aby některého hospodáře pro dluhy se statku vyhnali, jak bohužel v jiných obcích tak často se stává. Již před mnohými roky a letos obavišit vyhlásil místní farář občany, aby si založili spořitelnu dle vzoru raissenovského, a letos k tomu tak došlo. Na posvání přijel k nám s Prahy, p. kontrolor štátní jednoty p. Brunner, s velikou ochotou a laskavostí všechno vytvářel a lid počil potřebné tiskopisy s sebou přivezl, a hned se přihlásilo 43 členů zakládajících, kteří svého faráře si za předsedu zvolili. Další práce byla snadná. Ústřední spolek poslal nám ohnivzdornou kasu, všechny potřebné knihy a tisku-

pisu a za to si ponechá subvenci semakou, na kterou jinak bychom museli rok neb déle čekati. Všech náležen raissenovských je v německých obcích v Čechách nyní 174 a mnoho se jich skládá. Činnost započne smlouza dne 1. ledna 1898. Venkovské obce od nikoho pomoc očekávati nemohou, musejí se organizovat a pomoci si samy. Kš by české obce následovaly vlády tento příklad!

Ze Liberce. (Vynáší k bojkottování Čechů.) Liberecký orgán městské rady vydal v pátek rásné provolání k potírání Čechů. V provolání se praví: „Němci k Němcům! Německí obyvatelé, podporujte výhradně a jenom německé obchodníky, německé šivostníky, německé fmealníky, kupujte jen u Němců, přijímejte jen Němce do svých služeb a bytů, vchovávejte vaše dítky, vaši mládež německy, vzdalujte se všeho cizáctví, podporujte jenom své soukmenovce, podporujte německou práci a německé umění! Všecko mlavení, všecko demonstrování, všecko spívání „Strás na Rýně“ nic nepomůže, pak-li po slovech nenásledují skutky. Neboť nikoli slovy, nýbrž nacionálními skutky, jedině jimi udržíme města naše a území německými. — Píše-li tak mluvčí slavné městské liberecké rady, pak se nedivíme, že mladí liberectí berserkové dle rady německého učence Mommsena vytloukali Čechům okna, krámy a byty. Ještě smutnějším zjevem však jest, že při vytloukání české Besedy a české školy pomáhali Mommsenovcům internacionální dělníci, kteří se s českých otců a matek zrodili. To je smutné, to bolí!

Ze Heřtinné. V našich řadách zase o jednu meseru více, a o jednoho bojovnska méně. Doprovodili jsme dnes dne 4. prosince věčnému odpočinutí vd. Karla Kuhnna, děkana a faráře se Žirče, jenž v předtahu brzkého konce života přál si odpočívati na zdejší hřbitově v hrobě své matky. Byl to dojemný průvod, jenž po vršlech slovech, jež v kostele nad rakví proneal zdejší vd. děkan a kanovák, městem se ubíral; 31 kněží šlo tu, a ten jeden a třicetý byl senior celé diecéze, jenž šel jít kráčí ton vinici Páně. Hluboký dojem způsobila srdečná soustrast od J. B. Milostné, která v posledním okamžiku došla a ahrmotněným v chrámu Páně přechena byla; posůstali vyprošili si ji k uschování co milou památku. Měkký jest klín milé matky, muž odpočívaj, bojovnsko, v něm sen štěstí! —

Ze Jičína. Zprávy o zvlčilém násilí, páchaném na našich bratřích v Žatci, Liberci, Jablonci, v Podmoklích a na jiných místech, způsobily též mezi jičínskými obyvatelstvem vzrušení. Též u nás rozbito bylo několik tabulí sklených v místnostech Le-severeinu, a následující den pak rozbita okna několika šidům a v německé, od šidů nejvíce navštěvované škole. Německé tabulky v hotelu u města Hamburku a v hotelu centrálním a jiné byly odstraněny, což obecnostvo přijalo s povděkem. Výtržnosti posdji se opakovaly, avšak i u nás savišád klid. Úplný pokoj ovšem nebude, dokud český lid nebude tšititi vědmi, že ve Vidni a v Praze se mu neměří stejným loktem s Němci. Spravedlivé nevoli dali zástupci našeho města průchod hesd při prvních zprávách o brutálnostech, kterých se dopouštěli Němci na českých menšinách. Městské zastupitelstvo v Jičíně uznalo se v mimošádné schůzi již dne 2. prosince t. r. konané zaslali J. V. císaři a králi telegraficky tento projev: Vaše c. a k. apoštolské Veličenstvo! Zastupitelstvo města Jičína jsouc do hloubi duše rozhořčeno nealychanými brutálnostmi a do nebe volajícími skutky násilí, jakéž pácháno jest na rodných bratřích našich v tak zvaném uzavřeném území království Českého a to jen proto, že nechtějí zapřiti rodný jazyk svůj a že hlásí se k národu svému a že se jim dostati mělo jen malé části práva tak dlouho domáhaného, — obrací se nevidouc jinade ochrany utlačaných bratřích svých přímo k nejjasnějšímu trůnu Vašeho Veličenstva volaje a prosíce o právo, spravedlnost a ochranu jmění a životů našich ohrožených soukmenovců. Zároveň prosíme snažně, aby se ohroženým menšinám českým dostalo ochrany s nemenší rychlostí a rozhodností, jako zakročeno bylo na potlačení bouří Pražských. Bude-li proeb této vyhověno, odpadne zajistě důvod k mimošádným opatřením v Praze předsavzatým, za jejichž zrušení tímto rovněž prosíme. Důvěřujeme úplně v moudrost a šlechtnost Vašeho Veličenstva, kterýž ete, nou laskou všechny národy objímá a kterýž Svě jubileum uskutečněním opravdového smíru mezi oběma národy nejkvěleji by korunoval. Bůh žehnej, zachove a opatruj Vaše Veličenstvo!

BESIDKA.

Roztažítost.

Vysokou politikou se u nás již každý přesýtil. Všeobecně se doporučuje drobná práce. Drobnosti, molekule, bacily a mikroby zajímají teď doktory i professory, jsou prý příčinou všech nemocí — drobností zajímají zvláště ty, kteří drobných remají.

Co a kdo je toho příčinou? Inu, také mikroby a bacily, které všecko rozežerou, kteří se dají do něho jako mol.

Před lety několik ferinů v Praze překvapilo svět zprávou, že se vyskytl červ, který žereželezo. To my známe ještě znamenitější červíčky, ti požirají jen bankovky a zlato. Zlata mají plnou hubu, plné kapsy. Za starodávna klaněli se ti červíčkové zlatému teleti a teď zlato těchto červíčků prožirá a propstupuje celý svět.

Znáte něco o prostupnosti hmot a plynů voňavých i nevoňavých — o prolínavosti tekutin a kapalin? Neznáte-li, studujte pilně fysiku! Ta dává pro praktický život mnohé rady a pokyny. Ve fysice mluví se také mnoho o roztažítosti. Jak málo však lidí si při tom něco myslí. A přece

ta roztažitosť zvláště u nás, v lidu českém mohla by dojíti větší povádkou. Což to není každému nemilé, když jistě lidé se roztahují v železničných vozích, v hostincích, kavárnách, na náměstích brebentíce v té nepřijemné samospatitelné?

Promluvíme si tedy trochu o roztažitosti. Roztažitosť jest ona fyzická vlastnost tělesa, že se teplem roztahuje, totiž že na objemu jim přibývá. Kulička železná, která kroužkem drátěným snadno projde, pak-li se rozpálí neb jen ohřeje, kroužkem tím už neprojde. Obvyčejný vzduch teplem nabude objemu koliknásobného, a povznáší i balony do výšky.

Ale nejen tělesa, ukazují na sobě tuto vlastnost — roztažitosť, nýbrž i živí tvorové a to způsobem možno říci nevypočítatelným a nasměřitelným. A tvorové ti žijí a rozumí s touto vlastností fyzickou, v největší míře vyvinutou, jsou u nás, jak již napovědíno — semité.

Ano, židé, jen žádný smích; však to dokážeme lépe než mnohý fysik na hmotě.

Tedy důkaz. Mojžíšek přišel s pinklem do dědiny, lehce proklouzl, totiž těžko neneal — a prohlédnuv si návsí — chodil proto lehce dům od domu. Někdo ho vyhodil dveřmi, proklouzl, ale druhými se vrátil a třebali — též oknem prolezl, avšak jakmile se ve světnici ohléhl, totiž obyvatelé do rukou dostal, pak nedostaneš ho žádnou dírou z chalupy. Schytralý je jako tchoř, s nímž má vůbec velmi mnohé vlastnosti společné.

Dříve se to stávalo pravidelně a teď namnoze jen výmínečně, ale proto přece užijeme přítomnosti, vždyť sami jsme toho očitými svědky. Žid přijde s pinklem na rameně do vesnice lehce — vždyť mu nikdo nebrání, nejme si malou světničku, otevře svůj pinkl a prodává. — Prodává snadno, vždyť všechno umí dobře spraviti. Přijde sousedka za krejcar pro tkaloupek a jehlu, žid ji odmění skleničkou sladké kofalky neb rosolky, aby si přý nerozpíchaly lásku! Po druhé přijde sousedka nejen pro niti a jehlu, ale i pro cukr, kávu, koření — a žid vždy přidá štampří sladké — a ta ji tak rozeběře, že mu z vděčnosti nosí len i peří, takže brzy z rukou židových nemůže vylézt ani se statkem.

Příklad táhne. Ostatní sousedky se dozví, že Mojžíšek traktuje sladkou rosolinkou; dostanou také chuť a jdou si také pochutnat, až také uvězí v rukou židových.

Synkové a čelední potřebují peněz na muziky a karty. Ošidí koně o oves, nějaký pytel odnesou židovi do krámu místo tátovi na špejchar, žid má tchoře rád a platí za ně likéry i penězi.

Dělník, podruh vidí v Mojžíškovi dobrodince, dává na dluh. Což na tom, že píše dvojistou křídou. V sobotu ho to sice mrzí, ale Mojžíš mu to vymluví štampří „jezovitské“ a koňakem a přidá mu ještě „osvět“ a „červánky“. Toláka. K němu přijde také baráčník a chalupník a žid jim čeká až po žních. Na podzim se chalupník škrábe arcit za uchem, ale Mojžíš mu to dá zapít čertem a přidá mu „právo lidu“. Ubobého chalupníka již drží satanáš; pije, dokud poslední šindel a došek nepropije. —

Také hospodáři časem leccos potřebují, neb žid má zboží dobré a slazené. On je také pansáv. Prodává rusy a poláky, slováckou slivovici, české uzenice, hánácké klobásky a dalmátská vína. Chodí tedy k němu pro své potřeby domácí rolníci i řemeslníci, potom i bez potřeby si k němu zajdou ra kapičku čerta, až se rozeběří tak, že nemohou z krámků vylézt. Ještě lépe, když žid má vedle krámu hospodu. Pan Mojžíš umí bavit, vždyť odebírá několikery německé noviny, Presse a Tagblat, ba i „Radikální“ a „Socialní“. Při povídání o politice se to dobře pije a teď se ukáže ta vlastnost fyzická — roztažitosť. Pan Mojžíš se roztáhne po celé vesnici, ba i po celé farnosti a rolníci i řemeslníci mu podtápějí ještě svými penězi, že skutečně už nemůže vylézt z — dědiny. Neboť ruce jeho roztáhly se na mnohé statky i chalupy, na nichž dluhů u něho přibývá. On se roztahuje.

Koupí si dům, zařídí si velký pěkný obchod, nemá už jen kofalku a pivo, ale i punčoviny, jemné sodyky a likéry. Vše se hrne nyní k panu Mojžíšovi. Ovšem se přiroztáhne i dlužní kniha pana Mojžíše, neboť dluhů přibývá. A jestli z prvu psal Mojžíš jen na dveře, pak do malé knížčky, musí si zříditi posléze velkou knihu na dluhy, neb malá již nestačí. A tu se učí od Mojžíše všechno roztažitosť. Hrdla pijáků se roztahují i žaludky. Celá odrostla ves slaví šábes židovský a svátek křesťanský a pan Mojžíš zavádí staronový svátek, modrý pondělek. Vše se teď roztahuje; — roztahuje se nepořádek v hospodářství, neboť mnohý sedí raději v hospodě nežby oral, sil, hobil a vrtal. Domácnost klesá, stodoly a tobojky jsou prázdné, za to portmonka a sýpka Mojžíšova se roztahuje a rozšiřuje, neboť všichni do ní snázejí a svázejí. Doma žena s dětmi nemá co jíst, pláče a hubuje, muž sladí si život u pana Mojžíše.

Rozvázní a starší sousedé zbloudilý marně napomínají. Ve vsi je už hodně teplo, dělník čeledín, řemeslník i rolník dřou se na Mojžíše, a což divu — že tento se roztáhl brzy tak, že už z dědiny nemůže vylézt, proto ho drží bodlí vesničané, aby jim neutekl největší dobrodinec. Drží ho, protože by musel mnohý prodati pole, cha-

lupu a statek, a on by rád ještě aspoň dle jména byl majetníkem. Že už jim není ve skutečnosti, toť jisto. Dře se jen svému věřiteli. Oře, kope se, sklízí rolník, ale to jen pro dobrodince své, ho. Nemůže si pak mnohý řemeslník a rolník poručit: žide, dej mi ještě jednu a udeři sklenici o stůl. Pan hotelier již poroučí, kolik může vypít, aby mu nezůstal dlužen na věčnou oplátku.

Pan Mojžíš již se rozeběřel, tak že z dědiny nemůže — pro samé vazby a roztažitosť. Konečně se dopálí. — A proč by nemohl? Nenadělal se už dosti dobrodiní těm řemeslníkům a rolníkům, nečekal jim, nespokojil se pořád jejich úpisy a směnkami? On chce nyní peníze, vždyť on musí uzenice, pivo, víno, likéry, salámy, kasy, cukr, kávu a železo také platit. Prodá několika chalupníkům a rolníkům statky, že jim ani nezůstane, kam by hlavu položily rodiny jejich, prodá pole a domy — složí svůj krám, a ze vsi vyjždí řada fur vysoce naložených nábytkem a skvosty; on sám je už bezky tlustý, jednak že mu tím teplem v dědině přibýlo na těle a z chudého jako třiska kdys židačka Mojžíška je otýlý milostpán Moses, jednak i v kapse nese tobojku naplněnou velkými modráky. On přec vyjde z dědiny, poněvadž ho rolníci konečně pustí, ztratí se z dědiny jako — plyn.

A teď nastane ten druhý důkaz o roztažitelnosti plynů nebo-li vzduchů.

Žid zajede do města, nejme krám na nejbližší ulici neb na náměstí — zařídí si obchod „etwas eppes rares“. Velké výkladní skříň, velké tabule skleněné a za nimi zboží to nejkrásnější, pěkně vyložené, večer nad krámem a v krámu několik plynových lamp, aby bylo všechno dobře vidět. Teď už chodí k Mosesovi měšťáci, s vesničanými nemá už výhradně co dělat. Měšťáci kupují o všechno pryč. Pan Moses inseruje ve všech svobodomyšlných a socialistických novinách, ohlašuje, jak dobré, krásné a výtečné zboží má — inseruje, halamutí falešnými správami o láci zboží, saisonními výprodeji, rozešle agenty na všechny strany a ti lákají kupce, nadbáňí pana Mosesovi až radost, až se z toho rozeběřívá a roztahuje. V krámě volá milostpán sem a tam, štipte služby do buclatých tváří, kuchařkám lichotí slečinkou, slečinkám líbá ruce, bohatým pánům rolníkům a měšťanům seká komplimenty na všechny strany.

Žid všude místa najde a všude se roztahuje do šířky, výšky i délky, ve všech směrech. Bez žida není obchodu. Vyhledává ho stát, aby mu půjčil peníze, prostý občan téhož státu, potřebuje ho úředník i důstojník, bohatč i chudák, vysoký i nízký.

Žid se všude vetře jako vzduch. Kde jest jen trochu místa, žid se vetře a jak již jednou je na místě, více se nehne. Vypravuje se, že žid přišel k nebeské bráně a že ho sv. Petr nechtěl pustit do nebe. Žid však u brány stál pořád, a jak sv. Petr otvíral jedné dušičce bránu, žid — šup tam pod rukama sv. Petra, hodil pytel svůj dolů a už na něm seděl. Sv. Petr vyháněl ho, ale žid se nedal, že přý sedí na svém. Sotva že sv. Petr se vzdálil od brány, žid se ohlédl a už stál u jednoho sloupu nebeského. V tom se sv. Petr vrátil a vida žida sloup pilovat, ptal se, co dělá? „Prubuju, eali že je to echt čibro“, pravil žid a — horem na pytel. Žid vytlačí vládu ty, mezi něž vlezl.

KONKURS.

Počátkem příštího roku 1898 obsadí se při děkaněm chrámu Páně sv. Václava v Žamberku místo ředitele kůru.

S místem tímto spojen jest plat ročně 800 korun r. č. a poplatky t. j. stolární. Od kandidáta se žádá, by měl absolvovanou školu varhanickou, přenesl církevní spív a hudbu chorální by Hlil. Připomíná se, že v místě není soukromého učitele hudby.

Patronátní úřad v Žamberku,
dne 10. prosince 1897.

Josef Poláček,
děkan.

Ed. Eyring,
patronátní komisař.

Umělecký závod

114) pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Odborný závod pro malbu okem chrámových. Sedmkrát první cenami vyznam. Respekty, zářky atd. Jaké i větší rady odborné zdarma.

Čtvrtá valná schůze Politického družstva říšského

pod ochranou sv. Jana Nep.

v Hradci Králové

buď v pondělí dne 27. prosince t. r.

v 1 hodinu odpoledne

v síle děčanského spolkového domu „Adalbertina“
v Hradci Králové, Jiřkova třída č. 300.

Pořádek:

1. Zahájení schůze.
2. Jednatelská správa.
3. Zpráva účetní.
4. Volba nového výboru.
5. Valné návrhy.

Dle čl. 10. stanov musí býti ve valné schůzi aspoň pětina všech členů (160) osobně nebo písemným plnomocenstvím zastoupena. Není-li pětina členů zastoupena, uzavírá se o hodinu později — tedy o této schůzi ve 2 hodiny — za každého počtu členů.

Dr. Alois Frýdek,
předseda.

Pokoj s nábytkem pro svobodného pána se pronajme.

Blíží se administrace tohoto listu.

Vývoz do všech zemí!

Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891.: Zlatá medaile Na zemské hosp. prům. výstavě bulharské v Plovdivu 1898 nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodářsko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové 1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medaile s korunou. Na Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. 1. cena. Čestný diplom N. V. Č.

Česká, na četných výstavách prvními cenami poctěna

továrna na pianu, pianina harmonia a varhany

AL. HUGO LHOŤA

V Hradci Králové

Filiální sklady: ve Vídni, III. Salesianergasse 31. v Brně, Orelská ulice č. 7., v Praze: Král. Vinohrady, Karlova tř. č. 8.

odpovědi českému hudebnímu obecnému své nejlépe osvědčená

pianu, pianina
s anglickou repetitorem i obyčejnou vidličkovou mechanikou nového smělého a dokonalého provedení

a harmonia
evropské a americké soustavy všech rozměrů v cenách, při ladné nové úpravě, sáracím trvanlivostí a vyrovnané uhlazené i vydatné vlnitostí neobvyklé levných.

Těmto se spíší za výstavu pánům

Obrátkové ceníky na požádání zdarma a franko. Záruka pětiletá.

Vývoz do všech zemí!

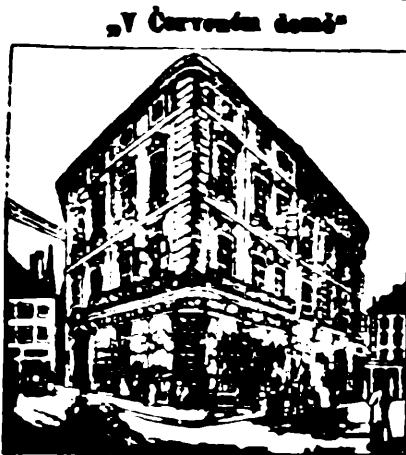
Na vánoční stromek

nabízím velectnému obecnému veškeré druhy cukrovinek vlastní výroby při levných cenách.

V úctě oddaný

A. ŠEJNOHA,

cakrál na Velké podlaží v Hradci Králové.

K. HERINK

v Praze,

Malé Karlova ulice
číslo 147-I.,
do poručuje

na ceny továrny:

Župany
pro pány

Děky
cestovní plyšové.

Plaidy
cestovní anglické.

Došňáky
hodvábné.

Rozložení kobercové vzorky; odání jakosti židovské.

Vánoční a novoroční dárky!

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník,
přísešní soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové
(v. Janáček nám. č. 77.)

doporučuje ot. obecnostu hojně zá-
sazený sklad klenotů, státních stříbrných
a pravých českých gramátových šperků,
stříbrné stelní nádobí z nového a čin-
ského stříbra, osdobné stolní nádobí,
veškeré státní a stříbrné hodinky L. ja-
kosti; dále pendlové hodiny a budíky
různých druhů se zárukou 1—3 roků za
ceny levnější než všude jinde. Zlatí a
(240) stříbí v ohni galvanicky.

Veškeré zboží účedně skoušeno a značeno.
Objednávky a správy se přijímají a shoto-
vují, též sekeré správy hodinářské se vyřizují.
Vše za levné ceny.
Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Jes'e chrámové se dřeva řezané polychro-
mované,

Boží hroby se nádobem kostelní souhlasné

Křížové cesty v reliéfu řezané nab. litě. Sochy
"Vzkříšení", sochy, oltáře a
veškeré kostelní zařízení doporučuje učedně umělecký zá-
vod sochařský a řezbářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Pisárna a dílny na Látné č. 118-VII. — Sklad Eliškovy tř.
č. 24. — Ilustrované ceníky, nákresy a rozpočty franko
Výhodné platební podmínky.

Veledůstojnému duchovenstvu

odporučuje

k vánočnímu období
svůj sklad

obrázků svatých

na nejlevnější ceny.

249 S celkovou dotací

JOSEF PACÁK,

(firma Česko-Mohr) v Hradci Králové.

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje

se železným

se největší výhodou vzhledem k úspore času, my-
dla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prá-
dlo trpělo, shotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nej-
novější soustavy účedně shotovované za ceny
levné obdržeti. 211

Upozorňuji na zdokonalené nejnovější řezací
stroje excentrické a mlátičí stroje s kuličkovými
ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karel
Dutek, na sv. Janáček nám. v Hradci Králové
a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

Malíř a pozlaccovač

J. BARTÁ,

V RYCHNOVĚ N. KN.

Havlíčkova ulice č. 197.

doporučuje se P. T. kašitva a patro-
nátním úřadům

ku pozlaccování oltářů, náhrobků

a veškerých potřeb kostelních.

Mimo to přijímá a vkusně provede

malby ohradů.

Vzorky předloží se na požádání.

Veškeré záležitosti vyřizují se vkusně tr-
vale a levně. (18)

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHNOVĚ N. K.

nabízí na dobu zimní

čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Račteš učiněti jen malou objednávku na
skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veledůstojným a
veledůstojným zákazníkům za vzácnou přízeň, pro-
stím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sli-
buj. vždy vzornou, poctivou obaluhu. 18

V. VACEK,

závod školkářský

v Pamětníku u Chlumce n. C.

nabízí

pro zimní a jarní vysazování stromy o-
vocné vysoké i kraky, sasenice pro živé
ploty, květinovozdobné, konifery, divoké stro-
my pro stromohadí, přiklata atd. Státice
sasenice v zásobě. Levné ceny — Výborné
sboží. — Početný ceník zdarma. 24

SPIŠY

Jeho Biskupské Milosti

Edvarda Brynycha:

Díle lidí. Obrázky se smíšené oady a se světa. Druhé
oprav. vydání. Cena 60 kr.

Kříže a kalichy. Obrázky se smíšené oady. Druhé
oprav. vydání. Cena 1 sl.

Náše vojsko po roce 1860. Sbirka obrázků a poví-
dek, jež lidu českému napal. 2. vyd. Cena sl. 1-20

Růženka. Obrázek z města z druhé polovice 19. století.
Cena 20 kr.

Slevo kříže. Obrázky s pokročilá a smíšené oady
Druhé vydání. Cena 90 kr.

Cesta rozumu a srdce ku spájení s Kristem. Ká-
zání postel. Druhé vyd. Cena 30 kr.

Katechese pro první (po případě i druhou) třídu školy
obecné. Cena 36 kr.

Mešní a obřadní kniha pro lid. Cena 50 kr., váz.
70 kr., váz. v plátně lesklém 80 kr., se slatou
obřadní 1 sl., v káži 1 sl. 20 kr.

První májová pobožnost na Vyšehradě. Cena 50 kr.

Soustavná katechetická kázání. Třetí vydání. 4
díly 6 sl. 40 kr.

Soustavná liturgická kázání. Druhé vydání 3 díly
6 sl. 20 kr.

Světlo pravé. Stručný "Šití víry" k vyvolání bítmo-
vanosti katolických na osadách smíšených. Druhé
vydání. Cena 36 kr.

Upomínka na duchovní cvičení slavená v Hradci
Králové od 27. — 31. srpna 1888. Cena 80 kr.

Zachraň duši svou. Dvě řady postelích řečí. Druhé
vydání. Cena 60 kr. (236)

Cyrille-Methodějské knihkupectví

Gustav Francel v Praze,

(Melantrichova ul., palác měst. spořitelny.)

(Zasláno.)

Od medic. autorit vše odporučené řecké vlně
slučí prvého řádu **Mavrodaphne** 1 lah. sl. 1-50
při lah. 80 kr., v demijonu 1 litr sl. 1-65 dodává
H. F. SEIDEL v Praze, Vodičkova ul. 30. Hlavní
sklad pro naše země.

Těs druhý druh, méně sladký: **Achater sec.**

za stejné ceny. K dostání tamtéž a v lékárně A. Spory

Řecký čistý koňak v demijonu 1 litr sl. 3. —

Nejvyšší významování slatá medaile na „me-
sinar.“ lékařské výstavě 1896. — Zásilký
drahou i poštou. (180)

Kočáry

nejnovější soustavy, práce solidní,
ceny levné doporučuje

Čeněk Buben,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavách: V Jarom. i stří-
brnou, v Dobrušce slatou, v Praze státní
bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší
vyznamenání čestný diplom a právem ražení
slatá medaile s korunou. 78

černá nádob: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze
uznává se za výborné, bolestí utěšitel natírání; jest
na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 sl.
Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

Kdež vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou
známkou „Kotvou“ z Richtrovy lékárny.
Buď opatrný a přijímaj jen láhev s touto
ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Mnichovské

Pschorrovo pivo

z velkopivovaru G. Pschorra v Mnichově, c. a k
dvorního dodavatele Jeho Veličenstva císaře ra-
kouského, jakož i dvorního dodavatele Jeho Veli-
čenstva císaře německého.

Toto právě mnichovské pivo, které tak rychle
ve všech dílech světa oblíbenosti dosáhlo, dopo-
ručuje se svými vynikajícími vlastnostmi a sice
svládní jemností a příjemnou chutí, dále protě,
že je zbaveno veškerých kvasnic, což docíleno pa-
steurováním (dle soustavy prof. Pasteura v Paříži)
jakož i svým velmi značným obsahem sladu. Nej-
prvnější lékaři doporučují je rádi a svědomitě.

Dále jest obsah alkoholu u Pschorrovo piva
mnohem menší než ve světlém a zdánlivě lehčím
pivě. Jako lahodný nápoj zaujímá Pschorrovo
pivo na stole nejpřednějších rodin své oprávněné
místo.

Hlavní sklad pro Hradec Králové a okolí
nalezá se u pana

Adolfa Bařtipána v Hradci Králové

hotel „u černého koně.“

Nejnižší ceny!

Vyznamenan na výstavě v Hradci Král. r. 1894
slatou medailí a diplomem.

**UMĚLÉ
ZUBY**

podle nejnovějšího amerického
způsobu vyrábím a konám ve-
škeré práce v ohor ten spadající
převně a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ra-
de za nejlepší obaluhu a
nižší ceny než všude
jinde.

J. Časlavský,

zubní technik (88)

Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

Solidní práce!

Milovníkům krásného zpěvu

doporučuje

velmi levné

harcké kanárky

krásné a svačné trilkující

František Mádl

v Novém Bydžově.

Žádejte vysvětlení korresp. listkem!

**Dydrova
žitná káva**

jest nejlepší

přisadou kávovou!

5, 10 a 24 kr.

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Nábytek. Vybavy pro nevěsty.

Úplné zařízení do pokojů, salonů a ložnic.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

(25) v Hradci Králové

Svatojanské náměstí č. 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelánových zrcadel, obrazů a petrol lamp.

Cenníky a nákresy na požádání frko.

Velká úspora topiva.

Ku dveřím a oknům

dodává dle barvy nátěru

nejlepší ucpávky

Frant. Knepr,

sklad a výroba nábytku v Hradci Kr.,

Malé náměstí.

Svoji k svému!

Koberce, záclony, hány, přikrývky, pokrývky, žínky a žině

prvního českého závodu

Adolfa Novotného v Týništi n. O.

jsou opravdu nejlepší.

Kdo a mne kupuje, českou věc podporuje! (i nejmenší zakázky se vděčně přijímají a co nejdříve vyřídí.)

233

Singerovy šicí stroje

jsou nejoblíbenější a nejvýkonnější stroje pro rodinnou potřebu i pro všechny průmyslové účely a hodí se proto všude na užitečné.

Singerovy šicí stroje už se svěřily pověstí pro svoji výtečnou jakost a velkou výkonnost, která vlastností ode dávna všechny výrobky Singer Co. vyznamenávají.

Šicí stroje Singer Co. jsou opatřeny na ramenní jménem SINGER, jakož i písemnou firmou společnosti a lze je dostati jen v našich vlastních závodech.

Bezplatné vyučování těm moderním uměním vyřívání.

Singer Co. ako. spol.

Jiřikova třída 270. Hradec Králové, Jiřikova třída 270.

Drívější firma G. Neddlinger.

JAN STOUPA

v PRAZE, Václavské náměstí č. 32.

doporučuje:

Koberce všech druhů, a vše: Stádkové koberce, koberce před pohovky, salonní koberce, předložky k křeslům, lambrékny.

Záclony látkové, marokánské záclony šilinkové, portiéry, záclony krajové, záclony bílé, creme neb barevné, záclony muselinové, tylové, záclony jednoduché (stoly).

Pokrývky na stoly, vlněné neb plyšové pokrývky na láhka, přikrývky flanelové, valchované i se srsti velbloudí, přikrývky osetovní, plaidy, šupany, havelky, deštníky pro pány, eleg. deštníky dámské atd.

Úplné ilustrované cenníky zdarma a franko.

Občanská záložna

v Bohuslavicích

vede tímto ve snámost, že dle usnesení výboru bude platiti za své vkladatele

1¹/₂% **daň důchodkovou**

s úroků vkladů.

V BOHUSLAVICÍCH, dne 12. prosince 1897.

Josef Hladík, **Jan Hynek,**

předseda. ředitel.

Továrni sklad obuvi

firmy Al. J. Nejedlý v Kuklenách nachází se v Hradci Králové u pana A. Dvořáka

v domě č. 164 na náměstí, vedle c. k. soudu kdež lze dostati řádně a solidně pracovanou obuv z nejlepšího materiálu, od nejjednoduššího až do nejjemnějšího a elegantního provedení.

Výhodná koupě

pro každého.

Veškerá obuv zhotovena jest z kůže vyrobené ve vlastní parostrojní koželůně a můžeme tedy za solidní materiál ručiti. 129

Lomnické

SUCHARY

velejemné,

deserty, karlovarské zákusky, mandlevé vlněčky, máslové trubičky, vše nedostupné jakosti a při mírných cenách zasílám nejméně v dvoukilo-vých balíčcích.

Mimo to doporučuji P. T. obecnostu různé malé zákusky k vánocům, jakož i k různým slavnostem. Závod máj těší se nejlepší pověstí.

V úctě veškeré

(246) **M. Pekárek,**

výroba sucharů a oplatkářství v Lomnici n. P.

Tržnice nábytku

společnosti truhlářů v Praze

doporučuje ct. P. T. obecnostu, vid. důchodce své hojně zásobené závody

všeho druhu

moderního nábytku

při nejlepší a levném posloužení.

Cenníky franko a zdarma.

Úplné vybavy pro nevěsty vždy v hojném výběru

Sklady:

Praha, **Praha,**

Příkopy, Nový Bazár. Ferdinandova třída

a Ovocný trh 967-II. č. 26 nové.

Nejvyšší čestnou cenou stříbrnou medailí o. k. ministerstva obchodu počtána. 14

ANDRÉE CHEVROT

Novinka na menčíkovy v moderní barvě drapové.

Metr zl. 3.40.

Na menčíkov neb oblek stáčí 3 metry.

Všudek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů a obleků, svrchníky, šatníky a menčíkovy jen sarušené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko pošlou.

První český zást. 44

ED. DOSKOČILA,

v Choceň.

Syrecký olomoucký

světelné, pitavé chuti, kterým se žádné jiné nevyrovnej, nabídním se mírných cen. Okřídlenou aš bedně oběhující všechny druhy na skoušku, odevu proti předem zaslaným 1 al. 80 kr. počtem. — Olomoucké syrecky prodávají se v cizině jako delikatesa Adresa: (48)

V. Šindlerová Olomoucká,

Zitavská ul. č. 18.

Ludvík Nejedlý,

dekorační malíř v Novém Bydžově

dlíve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauruji staré maby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a malují obrazy nové. (2)

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Nádherné dary!

Obrasy

Madonny a Krista,

krajiny, vůbec všechny druhy nejjemnějších obrazů ve skvělých rámcích, zrcadla visací i toaletní, rámce všech druhů vlastní výroby, listy, fimy, křídla, sochy, domácí poséhnání, obrázkové svítlny, nástěnné kapličky s hudbou atd. doporučuje ve velkém výběru za ceny mírné umělecký závod

Jos. Kieslioha

v Hradci Král. Jiřikova třída.

Čtyřikrát prvními cenami vyznamenán. 239

OBNOVA

Číslo 146.

V Hradci Králové, dne 23. prosince 1897.

III. Ročník.

Narozeniny světla.

Nejkratší den, nejvíce tmy, i ve dne málo světla. Nejděsnější a nejdojemnější část vánočních bedr koná se večer, v noci. Na štědrý večer plešají rodiny, o pálnoci radostně září chrámy. V přírodě tma, ve svatyních, v rodinách světlo. A není to světlo, jímž nensdále děsí požár. Jest to světlo nevinnych, neb aspoň čistých duší, světlo radosti. A byl-li kdo z nás jen jednou v české opravdu katolické osadě, ten se jistě neubráníl dojmu hlubokému, když zástup, jenž v noci naplňuje svůj kostelík jako jedním ústí, jako jedním srdcem v pteradostnou prostonárodní náhmi předky jako drahocenný klenot nám odkázanou propuká píseň: Narodil se Kristus Pán.

Odkud ta radost v lidské duši za nejmutednější v přírodě doby? Kdo jest s to vysvětliti toto tajemství té vánoční radosti v duši lidské, v duši uprostřed tmy jesající?

Duše lidská touží po světle; ve tmě jest jí nevelao. A proto když již aspoň svitá pookřává, raduje se. Ačkoliv vánoce ve tmě se slaví, nesmí se zapomenouti, že právě s tímto bodem začínáme se s našíhla vracet k světle i v přírodě. I v přírodě jsou vánoce narozeninami světla. Ale vánoce jsou i narozeninami světla duchů lidských. Jestliže prostná duše plesá, že přišel osvoboditel od tmy hřichu, ví křesťanský vzdělanec, že spolu s Kristem narodila se evropská osvěta. Jestliže o vánocech prostná duše se sladkým dojmem naslouchá evangeliu o pastýřích hlásicím, že jasnost Boží obkličila je, ví vzdělaný křesťan, že jasnost křesťanské vzdělanosti počíná od Kristova narození, na čehož památku i letopecet náš od téhož narození původ svůj má. A posavádž duše lidská po světle touží, světlem se blaží, proto tolik plesá o vánocech, že jí přišlo světlo v každém ohledu.

Vánoce zasvítlo národům světlo pravé filosofie, vědy, která neapokojuje se s poznáním přírody neb tvorů vůbec, nýbrž hledí poznati po sledat příčiny všeho, co koliv jest, čili hledí poznati Boha. Vánoce zasvítlo světlo pravé filosofie hledající odpověď k otázce každého rozvážného člověka zajímající: Co jest lidská duše, co jest její určení? A to světlo rozlilo se netušnou měrou po oboru zeměkoule tím, že se filosofem stali i obecný lid, i každé dítě. Již nejen část lidstva, nejen učence, ale i dělník, i žena zabývá se filosofií, již nejen v světnicích vysokých škol, ale v každé chaloupce svítí světlo filosofie, té vědy věd. To je ten ohromný pokrok lidstva, jíž přivodilo křesťanství. V pravdě vánoce jsou svátky, o nichž se pje: Nám, nám narodil se, to jest: I nám chudým, nám jinak neučeným, nám

dětem, nejen vám palkům, ale i nám chatrám narodila se osvěta.

Osvěta neb vzdělanost není však jen poučením rozumu, ona — jest tou pravou — jest i ušlechťením vůle. Pravá osvěta naklání vůli ku konání dobrého, ona zlepšuje mravy. Nelze upřiti že pohanstvo tonulo v nepravostech a že křesťanství přivodilo snahu o svýšení mravnosti. Křesťanství vypěstovalo a pěstuje dosud nejkrásnější etnosti a to ve všech stavech, na hoře i dole. Jestliže prostince zpívá lid: Goliáš obloupen — veselme se. Nuže! Rozumíme-li Goliášem i surovost, barbarství, i to bylo překonáno. Tmy sponsty a barbarství přehly všude před křesťanstvím, světlo etnosti a lidskosti narodilo se o vánocech.

Jednou z největších skvrn na pohanství ipicích jest otroctví. Čím více do duší, do rodin, do států vnikalo křesťanství, tím více všude skveto svoboda. — Rovnost a bratrství lidí a národů jest učení křesťanským. A proto utlačení, porobení, nechť zpívají: Nám, nám narodil se; nám narodila se svoboda. To jest jak Hkají, kulturní význam vánoce. Jsou opravdu narozeniny světla.

Behažel! Národové oblíbili si více tmu, než světlo; ba tam nazývají ve svém zaslepení světlem. Křesťanství jest liberalismem — bezbožectvím a bezbožnictvím — porušeno. Mraky pohanství nově vzkrísaného zasťirají světlo, jež v Kristu vzšlo. Poznání Boha a duše lidské jest buď věcí, o kterou se mnozí nestarají — Hká se tomu indiferentismus — (hostejnost) a nebo se šíří filosofie pohanická — která kromě materií — Bohem dělá. Jest to materialismus nebo pantheismus.

Následky tu jsou. Tma zasťirala rozum, klesla i mravnost, šíří se surovost, barbarství i mezi učenými. Páni poslanci liberalních Němců dali toho pěkný důkaz.

Svoboda, rovnost, bratrství se ovšem hlásá a žádá, ale obyčejně ji žádají liberalové jen pro sebe, a nebo slabě vůbec. Silnějších bratrství k slabším bývá podobno bratrství Kainovu k Abelovi. Vždyť i na jistém vysokém místě zavznělo slovo: Obrněnou pěstí do tváře. A nebo: Rozbijte jim lebky!

Co se týká nadějí českého národa, panuje ovšem o letošních vánocech hustá politická tma.

Nějakým zábleskem světla jest sbratření se Poláků s Čechy. Kdybych neměl obav, že se toto sbratření rozbije, řekl bych, že vánoce letošní jsou i nám Čechům aspoň v tom ohledu narozeninami světla.

A proč mám obav? Předně proto, že jsou Poláci v tom sbratření teprv nováčkové. Jest to vytrýsknutí citu, citu snad uraženého. Cit může

dočkat, až přijde na něho řada a spásobí nám radost na míse.

Když se tak zadívám do jeho myslivých očí, jak vážně s té hádky hledí na ten svět, o němž neměl dosud ani tušení, tu si vždy pomyslím, kdo ví, nedočteme-li se od něho také nějakých řečí, provázených klučnými „výborně!“ a bouřlivým potleskem za každým odstavcem, třebaž je mluvil jen tak v duchu, jako: náš bývalý poslanec Černý.

Až si řekne, kdo chce, co chce, takové řeči mají něco pro sebe. Předně je to pobodnější mluvit jenom tak v duchu, řečnicka to naučí, jako 24ti hodinná řeč pana dr. Lechra, a posluchače také na. Což nemuseli býti páni Udrhal, Holanský, dr. Lang, Lebloch a miláček všech židů, pan Březnovský po 24 dnech ve válečné hotovosti, což nenačili tehdy pp. Wolf, Schönerer, Funke, Pfersche atd. přes 60 hektorů piva v dejnacionální své pivovárce, nečítaje ani řádění v sněmovní restauraci?

Nebylo by ted v Čechách lépe, kdyby pp. Wolf, Lecher, Gross, Funke, Pfersche, Peschka, Pommer a majitel kořalny Polzhofer byli mluvili na říšské radě jako kapři? Nemohl býti pan hrabě Badeni dosud ministrem, nemohl pan Grégr dosud klidně brát diety? — Páni poslanci však neřídili se přislovím: si tacuisses, philosophus mansisses — a proto nadrobili rakouským národům nynější neveselé poměry.

Co se týče darů z lásky a štěstí — to věry by letos pro český národ ani Vánoce býti nemu-

scházeti, až se bude jednati o prospěch Haliče. — Proto jest úlohou Čechů sbratření to pětování, a všeho, co by Poláci odpudilo, se varovat. Upozorňujeme na důležitou věc. Polák není přítel Rusů. A proto připouští jen sbratření Slované „západních“. A Slované západní jsou katolíci. Páskou tedy mezi Čechy a Poláky jest katolicismus. Řekl to stejné polský — ne právě klerikální — Čas: „Silnější nežli příbuznost krve a jazyka jest svazek duchovní před dešeti věky vevrovesty svázaný. Duševní bratrství — Čechů a Poláků — bylo uzavřeno u křtitelnic sv. Václava a Mečislava, ale přerušeno následky náboženských válek 15. a 16. století zakončivších pohromou na Bílé Hoře“. — Promluví pak o tom, jak se právě nyní toto sbratření navazuje, praví Čas dále: „A však jaké mohou býti trvalé záruky a základy toho spolku? Především oboplné poznání dějinné pravdy, že Polsko a Čechy vírou, historií a vzdělaností náleží k západní Evropě“.

Pamětihodná jsou to jistě slova. — Co z nich vysvítá? Zjistěte že ani toto: Do bratrského spolku našeho nehodí se pravoslavní ruští, které odlučujejed vzdělanosti západní Evropy; nehodí se tam však ani náboženská hádka, jakou pěstuje němec. protestanství, neboť to dovedlo až k Bílé Hoře. Víra Poláků a Čechů — víra katolická — spojuje nás. K tomu bych dodal jen to, že se do toho spolku nehodí obzvlášť bezbožecký liberalismus. „Polák jsem i katolík“ — Polák jsem i katolík — to jest zásadou pravého Poláka. Nevěra jest proti jeho slovanské povaze vůbec, tím více proti citu Polákův.

Proto přejeme českému národu k letošním vánoce, by jeho vůdcové konečně prohlédli a poznali, že k životu národa nenáleží jen krev a a jazyk, nýbrž i náboženství, a že náboženstvím Čechů i Poláků v ohromné jich většině jest katolicismus. Naše roztomilé Národní Listy najednou to povídají samy, že nyní jest třeba náboženstvím nehybat. Ať to uloží „pravoslavným“ — helvetským — a liberalním svým redaktorům za příslušnou povinnost, poslouží tím velice národu národu našemu. Ovšem není na tom dosti, jen náboženskými otázkami nehybat. Naopak! Národové potřebují náboženství nutně, bez něho hynou, bez něho klesá vzdělanost. Bez něho rozhoduje násilí. Proto liberalní Němci utkvají pěstě, katolické Němci s dr. Ebenhochem v čele mají právo slabých v uctivosti. — Jest tedy žádoucí, aby i naši poslanci zahodili spukřelý, barbarický liberalismus a hleděli porozuměti katolicismu té životní síle vzdělanosti, svobody a bratrství.

Ať poslanci uváží, že na říšském sněmu ně-

sely; sebe lepší pamět neuvede nám na mysl, co z událostí a příhod letošního roku byli bychom si měli uchovati k dnešnému dni jako skvostný, žádoucí dar vánoční. Opravdu letos je to téměř prohrčením vpadnouti do vánoční nálady úvahou o neveselém politickém stavu našem a nejmutednější jest česká politická píseň, když se zpívá jako koleda. A o letošních Vánocech máme k ní hluboce rozslušující průvod. — Vánoce za stanného práva, to přece Praha a s ní český národ nezažil. To se už ani Mošnovi s jeho věčné usměvavou tváří nelíbí. Aspoň nám u Macáků vypravoval, jak brozný pocit a nepřijemné šimrání pocítil, když se v novinách dočetl o návštěvě pražského kate Woblesblaegra v novoměstské radnici. Když prý mu před lety tahaly z nosa polypy, tu prý p. Mošna takových strachů nepocítil jako ted, když klouše o závod se skutečnými ševci, aby v boku nějaké to píchání nepocítil.

Věru, to je hutný těžký hutný mrak, kterým vápoční hvězda proraziti nemůže, aby nás potěšila svým paprskem, většinou, že přijde spasilatel a vůdce, by nás vyvedl z pouště do země zaslíbené. Ne, nejsou to radostné Vánoce, a vánoční stromek náš bez světla. I sama naděje odstěhovala se letos od našeho štědrovečerního stolu a zasednou s námi k večeri jen chmurné myšlenky jako nevítaný hosté.

Jak zcela jinak si to představovali mnozí v Čechách po posledních Vánocech. „Šípy“, které ilustrují vtipné úvodní články „Nár. Listů“, ty nám přece malovaly naše poslance vždy jako

FRUILLETON.

Vánoce.

Jak nevyjádřit vaše kouzlo jímá ó svátky milé! — Kdy vše zavál sněh, kdy jako v poušti ticho na lúkách, a refej síma v mrazných loktech třímá. „Dobř přejte lidem!“ — svátky nebeskými ky nedoal by svatý hymnus sluch? Až před ním děmon, neuvrnosti duch, se v prepat řídí se spojenci svými.

Kdy by Vánoce nastaly konečně i pro celou českou rodinu! My arci slavíme narozeniny Ježíška a nazýváme je „svátky lásky“ a na znamení té radosti své zdobíme i vánoční stromček, ověšený svíčkami, poslátkem a dárky — lásky. Ale co nám ty dárky madějí starosti a často mrzutosti? Víme, že mnohý tatínek, mihohý strýček a tchán, zeť i chýně na ty „svátky lásky“ bruch, neboť ty záleží a modré papírky Htají z kapsy, jak by jim ušaroval. A to je přece chyba velká.

Za každým rohem čeká na tatínky i maminky, strýčky i tetinky nějaká nástraha a všeho druhu nebezpečí. —

Tu slatě naučnice s náramkem, tam látky na šaty, jiné hračky, buben a tahací harmonika.

Tu usmívá se na té spanilá panna, která kývá hlavou, hýbe rukama a bečí, když ji tahá za nohy, tam slatá jeblíčka a manžetové knoflíky.

Tam opět ve vaně mlčelivý kapr, který jen chvílemi šplouchne ocasem, jako by se nemohl

Co pak asi mně nadělá Jeditšek?
Nu, snad nějaký koledníček po svalech
mne také podaruje.

Riegrovi se podkládá též úmysl, že v punktačních
votil k vytvoření uzavřeného území a k roztřízení Čech.
to pravda není. Právě se v osnově národního
náru v Čechách se dne 19. ledna 1890 v článku VI.
Obvody soudů okresních a krajských užpř-
obí se tak, aby, pokud to učiniti lze, skládaly
se toliko z obcí jediné národnosti, při čemž dbáti se
má na přání obyvatelstva, jehož se týče, pak poměrů
teritoriálních, dopravních a obchodních. Aby účelu
tého bylo dosaženo, přikročí vláda dle prokazané po-
třeby k rozmožnění okresních a krajských soudů a
k nim postupně, jak to připustí stav finanční." (Setřeni

Otčinným sestrám ve zdejším ústředí nemocniční družstev se od nejčastějšího p. biskupa doporučuje účast: Otčinná Kongregace Sester III. řádu sv. Bartoloměje v Praze u sv. Bartoloměje.

S politováním doznává jsem se s listu Vašeho ze dne 9. prosince b. r., že ctihodná Kongregace Vaše je nucena odvolat ctihodné Sestry se zdejší okr. nemocnice. Vzpomínaje služeb, které jak sám jsem se jednou viděl, ctihodné Sestry trpělivě a příkladnou horlivostí po osm let neunavně prokazovaly, vyslovuji Vaši Kongregaci své plné, vřelohospodářské uznání i svůj vroucí dík nejen za všecku lásku a péči, s kterou jste naše nemocné ošetřovaly, ale i za to tišné působení dechovní, kterým tak mnohá bludná duše na prahu věčnosti byla zachráněna. Pán Bůh zaplať a odplať! Přejí co nejvroucněji, aby veškeré poměry se Vám tak upravily, abyste co nejdříve opět ošetřování našich nemocných převzít mohly. V Hradci Králové, dne 20. prosince 1897. Eduard Jan Nepomucký, biskup.

V Rudolfsu koná se dnes o 4. hodině odpolední domácí slavnost vánočního stromku. Hluchoněmí chovanci podělení budou dobročinným komitétem dámským, obuví a vánočními dárky. Budou tedy mít také svého Ježíška. Vstup do domácí slavnosti jest volný.

Vánoční dar. Paní Anna Marie Vodáková, choť p. Julia Vodáka učitelka na měst. škole v Chlumci n. C., darovala chrámu Páně sv. Prokopa v Žitavě krásné antependium k oltáři Panny Marie s vkusně vyřezaným nápisem „Panno Maria, oroduj za nás!“ Dolejší část zdobí pěkné vyřezání národní. Šlechtěná dobroditelka, která jako učitelka A. M. Ritterová na žitavské škole vzorně mládež po 10 let vychovávala darovala již r. 1891 dvě krásné podušky na oltář Matky Boží. Bůh provázející šlechtěnou dárkyni v novém její štěstí rodinném!

Její Osvícenost paní hraběnka Marie z Harrachů jako každoročně tak i letos pamětlivě jsouc dítek čeledě a dělnictva ve dvořích svého panství Sadovského, obdarila 297 dítek, s nimiž každé obdrželo zimní šat a modlitební knížku. Bylo pravým potěšením podívat se na malé kolem stůlů, na nichž dárky umístěny, rozestavené obecenstvo radostí a nedočkavostí zářící, jehož touha až teprve ukojena, když každý Její Osvícenosti ustanovený proň dárek pevně v ruce držel. Že dar tento v pravdě tak značný a skutek tak šlechtěný zasluhuje uznání všestranného, budť se to této šlechtěné dárkyni Její Osvícenosti paní Marii hraběnce z Harrachů vzdány díky nejhlubší! Zaplať jí to Bůh!

Akademii k oslavě 60letého kněžství Lva XIII. uspořádali v úterý o 5. hod. odpolední zdejší ctihodní bohoslovci. Akademii počtli svou návštěvou Jeho Milost' odp. biskup Ed. Jan Nep. Brynych, vřdp. generální vikář a kapitulní děkan monsig. dr. Alois Frýdek, vřdp. praclat Fiala, kanovník Barták, dr. Soukup a jiní hodnostáři. Akademie zahájena byla sdánilým slavnostním sborem vp. Orla na slova Ed. Kasala, jenž říkáním p. praefekta Fr. Klenky byl přesně přednesen. Předseda literárního kroužku p. Jan Řezníček měl na to krásný proslav, načest bohoslovce p. Ed. Kasal předešlý zajímavý pojednání o činnosti Jeho Svatoš Lva XIII. a o synodálních proudech politických i sociálních. Práce ta svědčí o neobyčejné seřetlosti p. Kasala. Na to přednesen úchvatný sbor Palestrinův, „Tu es Petrus! Pak způsobem promyšleným a hluboce počtáým přednesl bohoslovec p. Jan Šimberský básně světošlého prof. Pakosty. Smyšlové sextetto sebralo pěkně sdánilou Nešterovu „Ukolébavku“ a celý hudební sbor, znamenitě seřetěný, sebral posléze bravurně Nápravňova Overturu, čímž pěkná tato slavnost v seminářském refektáři skončena. Pánům bohoslovcům přejeme, aby s posavadní horlivostí se v budbě, spásy a pomoci literárních zdokonalovali.

Odberovými lidovými soudci při c. k. krajském soudě v Hradci Králové byli jmenováni pp. Josef Jeřábek, obchodník, Max Kristáček restaurateur v Adalbertinu, cís. rada Rudolf Helwich, B. E. Tolman knihkupec, Alfred Procházka bankovní úředník a Jan Vávra řídící záložny a úvěrního spolku. — Při c. k. krajském soudě v Jičíně jmenováni byli pp. Ant. Knotek, Fr. Kubín, Fr. Dykaš řídící továrny, obchodníci Vác. Prokeš, Jan F. Smolík, Ed. Stampf a Jan Bednář, účetní Vác. Hotejl a Josef Rejman.

Ve prospěch nemanžetných posluchačů vyšší obchodní školy. Dovídáme se, že v kruhu posluchačstva zdejší vyšší obch. školy připravuje se věnoček, který ve prospěch nemanžetných posluchačů má se konati dne 22. ledna v „Besedě“. Je to záslušný počinek, jež posluchači vyvolali a lze očekávat, že dojde záležitosti porozmáhání, jakož i podpory se strany každého lidumila. Přejeme morální a finanční úspěch.

Sbor dobrovolných hasičů v Hradci Králové pořádá dne 12. t. m. svoji první do domácí záhavy v místnostech br. Raymana, která velmi čestně navštívena byla a jež čistý výtěžek fondu podpůrného odevzdán byl. Kromě toho pamatováno i na Čechy žatecké, pro něž vybrán obnos 8 zl., kterýž si redakci „Národních Listů“ zaslala byl. Tyž sbor pořádá bude v neděli dne 16. ledna 1898 ve prospěch podpůrného fondu v místnostech „Živnostensko-čtenářské jednoty“ svůj první ples. Začátek o 7. hodině, vstupné 2 koruny. Reklamací přijímá br. Dvořák Arnošt, rukavičkář. Za odber záhavy: Fährich, t. č. předseda, Čížek, t. č. jednatel, Knobloch, t. č. pokladník.

Vánoční opera v Adalbertinu. Tu vřelá jednota za laskavého spolupůsobení známých pěvků se zdejších dámských kruhů připravuje na den sv. Štěpána dne 26. t. m. zajímavou hudební novinku „Narodení Páně“. Výpravná opera ve 3 jednáních. Veršem napsal dr. M. Kovář. Hudbu složil ředitel J. Zelinka. Orkestrální průvod provede kapela p. Divišova. Jednotlivé solové partie spěívají v dobrých rukou a rovněž sbory, v nichž zpívá 40 zpěváků, jsou pečlivě nastudovány, takže slibuje produkce tuto připravit i hudebně vzdělanému obecenstvu příjemný požitok. Začátek v 5 hodin odpoledne a konec o 7. hodině, čímž jest i přespolnímu obecenstvu návštěva umožněna. Předprodej lístka převzalo se zácné ochoty knihkupectví p. B. E. Tolmanovo.

Z jednoty katolických tovaryšů. V řednickém kroužku přednášeli pp. Nohejl „O působení Církvě“ a Mandásek „O postavení křesťanského dělníka ve veřejném životě“. Zdař Bůh!

Pro vzdělání mladšího dorostu obchodního zavedeny budou přičiněním místního vzdělávacího odboru Československé obchodnické besedy večerní kursy v budově obchodní akademie. Ve středu se bude vyučovati účetnictví a v pátek sménečnému právu vždy od 8 1/2—9 1/2 hod. večer. Vyučování je úplně bezplatné. Přihlášky přijímá předseda vzdělávacího odboru, p. Jindř. Malina.

Vem z českých krajů! Hlavní židovský časopis „Neue Freie Presse“ trpí posunčinou od té doby, co bylo v Praze prohlášeno stanné právo. Orgán Mayera Rothschilda synů praká a slintá na všechny strany a z každé její věty vychází zuřivý vstak, že v Praze nebyl ještě nikdo dle stanného práva oběšen. Jaká by to byla pro šmoka v „Naje fraje“, v Bohemii a Tagblattu“ radost, kdyby tak o štedrém večeru houpali se na vánočním stromku pražský purkmistr dr. Podlipný a celý magistrát, všichni čeští noviaři, kněží, všichni čeští obchodníci, průmyslníci a živnostníci, kteří se opovažují hlásiti se k svým dobrým právům. „Naje fraje“ se vztáka, že stanné právo v Praze bylo obmezeno pouze na složen veřejného násilí poškozením cizího majetku a že jiné zločiny nebyly stannému soudu přikázány. Následkem toho prý prohlášení stanného práva v Praze nemohlo mít žádného velkého účinku. Hlásná trouba z Jericha na Dunaji jest celá zběsilá, že místodržitel hrabě Coudenhove osnačil buráky na hlavní příčinu pražských nepokojů a že vůči deputaci německých poslanců neměl ani slova odsouzení pro české demonstranty. Protože místodržitel hrabě Coudenhove nechce dosud poslouchat kasino v Praze a bursovní šmoky tedy nasadila „Naje fraje“ všechny páky, aby prosadila sesazení místodržitele hr. Coudenhova a aby ho nahradila generálem Davidem, který měl v Čechách po Kollerovsku dělat pořádek. Světový šornál z vídeňské Fichtegasse tvrdí, že Němci nejsou v Praze jisti majetkem, zdravím a životem. Pu-mový attentát před německým divadlem, který spáchal bezpochyby nějaký redaktér dynamitard s pekelnou zlomyšlností prý nastrojený a jen náhou (?) smařený, jest prý důkazem, že Čechové chtějí zničit sídla německého umění, německé vědy. Útoky na německé divadlo a vědecké ústavy něm. v Praze má prý býti zničen, to prý dokazuje pronásledování buráků. „Naje fraje“ horuje proto, aby německá univerzita, německá technika, německé ústavy a továrny přeložily se do některého města v uzavřeném území, pro něž by stížen byl i zvláštní zemský německý sbor. „Naje fraje“ na jednotě Čech, na jednotě Rakouska, na jednotě Habsburské monarchie naprosto nesáledí. Tím se sesiluje jen náhled mnohých, že německá obstrukce v Cis- i Trans jest obratně provedeným činem čitěld Rothschildovských. Čím více se budou národy našeho mocnářství prát, tím radostněji si budou mnouti ruce páni z internacionální aliance laraelita. Jim bude utvoření provincie v německých Čechách nejmilejším, neboť tak by část „Ostmarku“ padla nejlacinějším způsobem do klína matky Germanie. Což netikají dnes v Berlíně, že nejlepšími Němci v říši jsou židé? Nedělejí u nás největší reklamu pražskému různé ty Neue freie Presse, Tagblattu a Reves? Jaké mínění mají e nás v Německu na základě štváčekých zpráv redakčních šmoků z Prahy a z Vídně, o tom svědčí tato správa: Choť německého obchodníka v Teplicích (v uzavřeném území) žádala jistý ústav pro opatřování služeb v Dražďanech, aby pro její dítky opatřil vychovatelku (k vůli nauce se ryse německé výlovnosti) Ústav dražďanský, domnívaje se, že Teplice leží v českém území, odepal jí: „Drahá paní. Za nynějších poměrů těžko dostati německou vychovatelku do Čech, protože jí v Africe mezi černochoy hrozí sotva menší nebezpečí nežli v Čechách, kde loupežníci, vraždění a zabití mezi civilizovanými lidmi téměř denně se přibodí. Německá vychovatelka se toho leká“. — Tot jsou důsledky prolhaných zpráv redakčních šmoků kteří nás Čechy v civilisovaném světě rozklíčeli háře nežli dahomejské lidojedy a Aťanty. A máme proto ten cizácký mor, různé ty Presse, Tagblattu a Zeitsunky v českých a katolických rodinách a hostincích trpět, máme se posaznáhla dávat jim na vlastní názi škodu otravovat? Myšlme, že nejlépe uděláme, když řekneme: Vem z tou internacionální prašivinou!

Zatecký purkmistr dr. rytíř Schönfeld, který zuřivě vystupuje proti Čechům a v jehož městě český majetek se pálí a ničí, kde Čechové jsou bojkotováni a vyháněni, pošlává pro své syny nadace hraběte Straky z Nedablic, založené výhradně pro šlechtice „milého mi národa českého!“ — Očekáváme, že čeští poslanci, přivedou tuto otázku na zasedkém sněmu na přetřes.

Nezapomenejte na ptáčky ubohé! Horaké kraje pokryly spousty sněhu, ptactvo stěhuje se z lesů a polí b íže ku přibýtkům lidským, ohvívá hlasem sobě stěhuje a proslí o nějakou almužničku. Mezi prvními jest ovšem štěbetavý rabčik, který teď nepřestává chváliti hospodáře: „Sedláček pán, sedláček pán“. Za vrabčikem vidíme bratrčka strnada. Poznáme ho po žlutém kabátku, na zádech nahnědlém. Jest to ptáče velmi přítulné a upřímné. „Sedlák strýc, sedlák strýc“ — tak se lichotí. A aby to více pomáhalo dodává: „Dobrý strýc, dobrý strýc.“ — Milým zimním hostem jest chocholouš. Hledaje potravu, přilétá až k našemu oknu, usedá na střechu a žadoní: „Dej zrno, dej zrno!“ Když lesník a hajný chodí trd lesem, tu blíží se k němu černý kos, pobíhá blízko něho a tiseň srdce svého, tesknotu života svého takto mu žaluje: „Má děťátka — neboťátka!“ A když v zimě padá hustý sníh a ve sluch zaznívá jen praskot ledu a lamání se osněžených větví, když je tak zima, že by člověk ani p-a nevyhnal, anebo mrzne, až šindele praskají, tu nemůžeme zaslati ptáčatům tam venku tesknotu a starost. Za takového nečasů i ččetka přchává z lesa a snaží se pohnouti člověka ke slitování svým chvějícím se hlasem: „Zima, zima, mráz!“ — Vlaštkám, skřivánkám, těm se daří v Africe ovšem teď dobře, avšak ptáčkům, kteří musí u nás přezimovati, těm se teď nevede dobře. Kde ty dostanou svého Ježíška? Teď věru ptáčat těch líto každému útrpnému srdci lidskému a proto milerádi vyhodíme jim něco zrní a drobtů a zachráníme je před jistým zahynutím. V létě stonášobně nám to vynahradí, an neunavně hub škládce vláklých potravin. Městská mládež v těchto dnech zajisté nezapomene ubohých ptáčat, kteří nám v chmurné zimě stávají věrni.

„Když mrazný vítr jako démon šílí a v závěje a stohy sněh se stáčí, kdy kolem pasty, melusina kvílí, a nám je teskno, truchlivo aš pláče, vy na prahu nám zakukáte přece“.

Ve prospěch české matiční školy v Dubenci vybrali denní hosté u Macáku v neděli dne 19. prosince 5 zl., které panu učiteli K. Veselému v Dubenci redaktorem „Obnovy“ poslány byly. V téže hostinci zavedeny na podnět městského rady pana Jaroslava Červeného denní sbírky ve prospěch Ustřední Matice školácké. Očekáváme, že takovéto vlastenecké sbírky zavedeny budou též ve všech ostatních hostincích v Hradci Králové.

Edip král, sdánilá parodie Sofoklova vedlela, kterou dle starších prací zpracoval dr. Aug. Nevšlmal a kterou v hudbu uvedl nadaný skladatel Kovařovič, opakovala se v sobotu v Besedě. Šál byl téměř piný; dostavili se též četní hosté z venkova. Souhra byla ještě zdařilejší než ve středu. Pan důchodní Petina osvědčil se opět jako vynikající režisér a pan Lud. Knepr jako geniální dirigent. Hudební sbor, sborové i solové zpěvy předneseny se vzácnou přesností. Neunavně, mčohonělní námaba páně Kneprova byla korunována nejen výtečnou souhrou, ale též odměněna od našich spanilomyšlných dám, které věnovaly panu L. Kneprovi obrovský vavřínový věnec s dedikačními stuhami. Mimo to byl neunavně ochotoucký kapelník p. Knepr odměněn čestným dárkem pěti dukátů, jež uloženy byly ve vkusném etui z plyše a slonové kosti v podobě „ardce“. Pro hudbu a zpěv má p. Knepr zajisté zlaté ardece a pro dámy jistě není toto tak tvrdé jako slonová kost. Solisté: paní Jokasta, darebák Edip, pastýř vychovatel, Pythia a Sfinx slavili opět umělecké triumfy. Hlas lidu, svobodná zelinářka dle tvrzení zlych jazyků nezná prý aice notu, i kdyby byla tak velká jak vrata, ale zpívala rostomile, zrovna tak k sulibání. Král Lajos svým pěkným přednesem také překvapoval. Professor lékařství ukázal též, že má velmi dobrou kliniku, dvořané, strážníci, ženy a muži obojího pohlaví a vagabundi nevysnamenávali se tak svou počctností, jako výtečnou maskou a sdánilým zpěvem. Všechna čest před znamenitým orchestrem! Tak vyškolené sly by neměly unikat veřejnosti. Doufáme, že nás potěší brzy velkým uměleckým koncertem. Obě představení Edipa dokázaly, že máme v Hradci velmi dobré sly hudební a pěvecké, jest tedy nejvyšší čas, aby hudební a pěvecký život v našem městě se organizoval a osvěřujícím způsobem zasáhl v málo utěšené společenské poměry našeho města.

Šlevovali mkerští bojují až od dvou let proti madarisatnímu násilí, jež se jim vedralo od biskupa do samosprávné luteránské církve. Na schůzi starších v Turčanském Svatém Martině nedávne celý konvent vyslovil biskupovi Šarkáňovi nelibost nad tím, že podesřivá kněžstvo a starší církve z rejdu „pasalávkých“ a oterňuje je, že jeho jednání jest na jeho hodnost nedůstojné.

Malicherní lidé. V době, kdy národ náš se nalézá ve veliké krizi, kdy Němci v Čechách a v Rakousku dovoávají se zakročeni Průšáků a

Sedlá proti nám Čechům, v době té p. dr. Josef Čížek prohlašuje, že jeho strana bude bojovat za své právo, které jest svaté (!!!), že se totiž neúčastní volby představenstva v Náchodě a uspořádání obecních poměrů. Noví náhodní svatí budou tedy šití rozkol mezi českými sousedy a jako mentina budou nutit většinu, aby se podrobila jejich svůli. Myslíme, že by dobré věci se jen prospělo, kdyby na ty nejnovější „svaté“ bojovníky se důkladně posvítilo a českému národu ukázalo, že „jaká a či“ svatá práva, ti moderní svatí vlastně bojují.

Redakce p. Karla Destáka-Lutínova v Novém Jičíně vyšel II. ročník Nového Života, měsíčníku pro umění, vzdělání a zábavu. Obsahuje mezi jinými pěknými pracemi zvláště p. Zeyerovu „Zahradu Marianskou“, některé práce pp. P. Boušky, K. Destáka, Fr. Holečka, Mistrala, Maeterlincka, práce Hellovy, Verdagnerovy a mn. j. Uměleckým obsahem svým a elegantní úpravou patří časopis tento mezi nejlepší časopisy katolické a zasluhuje tudíž nejlepšího doporučení a hojného rozšíření. Doufáme, že ani II. ročník nás nezklame a přejeme družině „Nového Života“ hojného zdra!

Z Josefova. Jako milý dárek Ježíškův ku štědrému dnu obdržela Jméno Jeho Biskupské Milosti od Vysoké důstojného biskupského Konsistoria v Hradci Králové pochvalný dekret slečna Marie Nováková, učitelka na obecné české škole Josefovské, za velmi umělý a přelibý zpěv, kterým v neděli a ve svátek služby Boží oslavuje, za věrné a horlivé plnění povinností svých co katolická učitelka a za dobrý příklad, který vzorným životem svým mládeži dává.

Z Libřic. Šlechtný drahodinec, který neobce býti jmenován, věnoval chrámu Páně v Libřicích u Josefova krásný nový ornát bílé barvy s přiluhem stříbrem. Za tento veliký dar vzdává duchovní správa šlechtnému dárci: Zaplat Pán Bůh!

Druhý keželský kurs v Hradci Králové bude uspořádán ve dnech 9. až 16. ledna 1898. Kdož by se chtěl tohoto kursu účastnit, necht se přihlásit záhy buď u kuratoria průmyslového musea pro severovýchodní Čechy, v Hradci Králové, neb u správce kursu p. Jettmara, majitele lučební laboratoře v Hradci Králové. Také při druhém kursu budou výklady úplně bezplatny.

Zastávka v Rychnevu. Pro obce Rychnov, Zvoli, Volovku, Šestovic, Ples a j. znamenat velkou výhodu nově otevřená zastávka mezi Josefovem a Velkými Jesenicemi. Na zastávce Rychnov zastavují všechny vlaky osobní a smíšené.

Heslo „svůj k svému v Anglii.“ Když před několika roky princ Waleský meškal v Budapešti a přišla řeč na pohodný širák Bismarkův princ projevil přání, že by rád akusil podobný klobouk, tu mu jeden pán podotkl, že podobných klobouků lze dostati v Budapešti; princ však odpovídal, tam že jej koupiti nemůže, protože je zvyklý kupovati a nositi jen výrobky původu anglického. Princ z Walesu udává mužskou modu v Anglii, on ví, že podle něho si činí objednávky statisíce Angličanů, že jim tedy musí býti vzorem. Nepatrná tato historka, jejíž předností jest, že je pravdivá, ukazuje nám anglický národ, který bouduje jinak svobodně tržbě z nové stránky; ukazuje národ obchodně a politicky přímě disciplinovaný a to od nejvyšších do nižších stavů. Všichni Angličané vědí, že mají zájmy společné, že jejich rozvoj a blahobyt závisí na rozkvětu jejich průmyslu a obchodu. Angličané kupují jen domácí zboží, oni provádějí prakticky heslo „svůj k svému“. Tím si také dovedeme vysvětlit stále se stupňující rozvoj jejich průmyslu. Roku 1896 aložili Angličané opět 1.000 mil. zlatých (ve zlatě) v nových průmyslových podnikcích. Což potom divu, že ovládají světovou tržbu. Ze všeho zboží železného, které přichází každoročně do obchodu své továrny, jest 53% původu anglického, strojů jest 53%, bavlněného zboží 73%, bavlněného příze 84, jutevého zboží 87%, atd. Každá válka národů evropských zastavuje a secalbuje průmyslovou a obchodní jejich činnost, anglický průmysl a obchod pak z nesazící cizích tází. My Čechové nerozhodujeme o vedení válek světových, avšak co času nezabíjeme planým politisováním a hádáním? Kdybychom hodiny neplodnými hádkami a agitacemi zabíté byli věnovali plodné práci, kolik jsme mohli statisíců a milionů ve prospěch národního blahobytu vytknout! U nás bohužel rozumná rada nebývá ráda slyšena, za to člunek, v němž dostává co proto některý spoluočan, jednotlivý stav nebo stát, ten bývá hitavě čten a mnohý rolník a živnostník, místo aby doma pracoval a vydělával, raději v hospodě, ve scházích a na táborech utrácí, politisuje a zahálí. Angličan se stará jen o to, co je mu nejbližší, co se týká jeho zájmů, my se pereme třeba k vůli celému světu.

Kapeličkář navštívil vždy občas náš týdenní trh. Minulou sobotu vytáhl takovýto cackmotér M. Duškové ze Svob. Dvůr s kapsy penězenu se 4 zl. 35 kr.

Oheň. Dne 18. t. m. o půlnoci shořela stodola s vskokými zásobami píce a kyt na obytném stavení rolníka Jana Peška z Loheňovic. Škoda páčí se na 3000 zl. a jest jen částečně kryta pojištěním. Jak se praví, byl oheň na dvou místech zúmyslně zločinou rakou založen. — Dne 19. t. m. shořel stoh pšenice Joe. Markovi tamtéž

Škoda obnáší 500 zl., pojištění 490 zl. — Dne 21. hořelo v Soudařovicích a téhož večera pozorován byl oheň s bílé věže směřem k Vysoké.

Falešný slatník. Dne 20. t. m. udal š. z Nového Hradce Kr. ve zdejších hostinci č. 99. falešný slatník, aniž by si byl vědom, že peníz není pravý. Případ oznáměn byl návladnictví.

Ztráta protezu. Služka M. Vlachová v č. 68. strčila dne 16. t. m. slatý prsten v ceně 6 zl. Podezřelým, že prsten našel a neodvedl je jistý pekárský dělník z Dubence, na nějž učiněno oznámení st. návladnictví.

Kraudeř V těchto dnech přemocoval ve mlýně Rudíně v Předměstích Karel C. z Ch. u Holie a odcizil při té příležitosti šatstva v ceně 80 zl. Zloděj zajel si s lupem do Prahy, kde jej zpeněžil; záhy však byl zatčen a dodán zdejšímu krajs. soudu.

Zoestí s východních Čech.

Z Dubence se nám píše: Hlas lidu, že matičná škola zdejší byla zapálena rakou zločinnou, stává se pořád silnějším. Podezřelými jsou jmenovitě tyto okolnosti: Stavitel nové české matičné školy, která stojí v zahradě vedle staré dřevěné a nyní spálené školy, dal novostavbu svým hlídačem hlídati, poněvadž se obával jejího poškození. Nápadno jest, že ostržitý pes hlídačův se dva dny před vznikem ohně ztratil, a že pohřešovaný pes najednou se zase objevil. Čtrnáct dní než škola zapálena, došly pana Hellmanna také dopisy, že hlídač jeho jest ošrlec a zloděj, aby ho dal pryč. Zámky prý utrhál a prodal atd. Ani slova na tom pravdy nebylo. — Ve čtvrtek večer asi k 6. hod., kdy hlídač byl v staré školní budově ve výměníckém bytu pana Horáčka (Němce a bývalého majitele vyhořelého staveníště) a hustá mlha panovala, byla škola od polí v chlévě zapálena. Stodola, ve které měl p. Horáček, tedy Němec, úrodu složenou, zůstala ohněm ušetřena. O tu palici patrně nešlo, nýbrž jen o školní budovu, která s výměnkem a chlévem tvoří celek. Tam, kde oheň vyšel, není ani komínu, ani nikdo z čeledi nájemce na půdě před požárem neprodíval. Oheň se mohl zcela pohodlně z venčí založit.

Při vypuknutí požáru nebyl p. učitel K. Veselý doma a jeho choť, překvapena ohněm, mohla se s třemi malými dětmi udušit. Nábytek učitelův byl sice vyházen na dvůr, ale mnoho shořelo, rozbito, pokřiveno a ukradeno. Rodina pana Veselého v nynější zimě utrpí velmi citelnou škodu. Ve školní síni přilily ve skříně všechny učební pomůcky. Palic počítal asi takto: stavba nové školy byla německým obecním představenstvem v září zastavena, německé královédvorské okresní zastupitelstvo schválilo stížnost Čechů nevyřizuje, stará škola se zničí, nová není postavena, učitel nedostane byt ani učební síně a tak bude česká škola v Dubenci zničena. V Dubenci tvrdili také ještě nedávno Němci, že učitel Veselý v Dubenci již dlouho nebudě. Dubenecké německé panstvo na něj zanevřelo, když se počal o zanedbanou českou školu po svém příchodu do Dubence starat a když počal dubenecké Čechy organizovat. — V měsíci září a říjnu slyšelo se již v Dubenci, že česká škola bude vypálena. Zpráva ta byla také oznámena hned Ustřední Matiči školské do Prahy.

Prapodivné bylo při požáru také chování tak mnohých lidí, kteří při ohni jásali. Hasiči — jak se to stává, když hoří české stavení — přijeli pozdě a hájili ledabyly. Kdyby byli přišli v čas a pořádně hasili, mohlo býti obytné stavení a školní síň ušájena. Jeden moment je také závažný. V neděli večer byl p. Ulrich, první radní a zřizovatel Němec a výbor Capoušský (Zapauschke) v českém hostinci v Dubenci, kde aráželi všemožným způsobem asi 30 hostů a prováděli také věci, za něž i kluci by se styděli. Ulrich si činil z českých národních písní posměch a spívaje je, přišel na písni kostelní a s potěšením spíval: „Tisíckrát buď o křtí přisvatý.“ Nedávno veřejně před čestnými svědky prohlásil, že Čechi musí do své smrti zastřeliti. Čechové dubeneckí nemohou docílit, aby člověk tak bezohlednému byla sbrán odhata. Vyalali 21. prosince deputaci k o. k. okr. hejtmánství, aby prosili za ochranu, protože cítí, že se proti nim něco připravuje. Pro Čechy jest nynější stav nejistý, strašný. Také českému hostinci se psorokuje, že vyhoří.

Česká Matičná škola a panu učitelu poskytl zatím přístřeší statkář a majitel lomů, p. Bous. Tento se přestěhoval do kuchyně a svůj příbytek nechal pro školu. Ve velké světnici se učí již od pondělka, v malé světnici našla přístřeší rodina pana učitele. My dubeneckí Čechové, kteří pojdáme trpky chléb marnoty, doufáme, že český národ nás neopustí v nynější souflosti naší.

Z Přelouče. Pan Staro, bývalý kandidát při volbách v V. kurii lidval lidem neukázněm to blaho budoucího státu socialistického. Někde mluvil o dělní majetku, jinde o nespravedlnostech páchaných na pracujícím lidu. Iu mnohý posluchač dělal si laskominky, až se mu koutky stahovaly, a proto se celý rozešl pro socialistické kandidáty v páté kurii, kteří tehdy ovšem opatrně samičali, že půjdou se šidy a liberálními Němci a že po jejich boku budou bojovat proti jazykovým natěžením a českému státnímu právu. Mladoběští páni kandidáti měli tehdy s lidem sváděným pernou práci. Když pan Staro horoval pro

úplnou rovnost majetkovou, zvolal jeden z jeho přivrácených: „Ale pro Pána Boha, kam pak se podějou zloději, když všichni lidé budou mít stáje.“ Sotva, že zaslechl slova ta p. Starc, anebo je ani nesaslechl, hned počal líciti, jak v tom socialistickém státě budou lidé mravní a dokonalí. Člověk se zdravými smysly musí se slibům a povídačkám občana Starce ovšem smát, ale socialisté mu věřili. Než ta máš čerte krepát. „Neodvislé Listy“, tedy orgán protikatolický praví o té socialistické umravačnosti prapodivné věci: Sociální demokraté jako v tak mnohých jiných městech mají i v Přelouči většinu v nemocenské pokladně a pokladu jejich řídil po několik roků občan Václ. Kurka. Týš posíval plně důvěry a proto s tím větším překvapením přijala veřejnost správu, že se vyškrtly v pokladně nepořádky a schodky, jichž výše ovšem není dodnes úplně zjištěna. Při poslední revizii, kterou se přítomnosti předsedy pana A. Menšíka vykonali pp. Vávra a Kutýrek, vyšlo na jevo, že pokladník stavitelí Rudolfovi kvitoval přijaté peníze za dálnictvo a něho zaměstnané, které však nikde nesúčtoval a je tak pro sebe podržel. Pouze v tomto případě jeví se schodek 64 zl., celková pak spronevřená suma dosahuje výše několika set slatých. Smutný to obrázek hospodářství socialistně-demokratické strany, jež na ostatní společnost s patra pohlíbí a hrde papouškaje svou umravnělost a poctivost.

(Zasláno.)

Draštvo Vlast koupilo za 80.000 zl. vlastní dům a sčítane dlužno přes 30.000 zl. Aby se tato částka brzy uhradila a aby draštvo mohlo brzy přistoupiti k zařizení tiskárny a knihkupectví, aktivě prosíme a snažně žádáme:

1.) aby starší pp. členové, pokud možno, doplatili své vklady a novější, aby složili a po část jim možnou;

2.) aby dlužníci za „Vlast“, „Vychovatele“ a „Děl. Noviny“ snížili se zapraviti všechny své dluhy; z té příčiny budou po Novém roce všem, kdož do té doby dluhů nesplátlí, zasílány důtklivé upomínky;

3.) aby si letošní pp. abonenti pospíšili se sálilkou předplatného a kdo snich může, aktivě prosíme — aby přidal sebe menší dárek na tento dům.

4.) aktivě žádáme, aby se hlásili noví členové k draštvu Vlast. Přítelé naši necht nám zaslat vhodná adresy s katolických kruhů občanských,

5.) snažně žádáme, aby také literární přispěvatelé a spolupracovníci našich listů přispěli na tento účel nějakým článkem se svého honoráře.

6.) Kdož nám miní větší obnos darovati, radší to učiníti hned; my mu sardíme sálstati listinou úroky do smrti. Úroky obyčejné jsou menší než nám jest vypláceti i mohli bychom i takto rychle spláti k cili. Dosud nám tímto způsobem bylo svědčeno 9.000 zl. Necht každý pomni, že veškerý čistý užitek s podniků, které budou v novém spolkovém domě draštva Vlast zařizovány, připadne celé katolické straně a že čistý zisk bude obrácen k jejímu sešlání a porvazení. Z Administrace draštva Vlast v Praze (č. 234— I) v den sv. Tomáše apoštola.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík, umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Dílky: Babaa 612. — Sklad Elištiny tř. 24.

Poštovní poukázkou zasílám povinný obnos, ostatní část zádu dříve než ujednáno. Socha a jeskyně jsou krásné a mnoho se líbí a má, jako všechna Vaše práce, úplně uspokojují.

S úctou vašíkou oddaný

F. Norbert Froehnska děkan.

110 V Přeskevicích, 28. listopadu 1897.

(Zasláno.)

Od medic. autorit vřele doporučené české víno silici prvního řádu **Marekaphano** 1 lah. zl. 1.50 pól lah. 80 kr., v demijonu 1 litr zl. 1.45 dodává **M. F. SEIDEL** v Praze, Vodčikova ul. 20. Hlavní sklad pro naše země.

Těs druhý druh, méně sladký: **Achauer oen**, za stejné ceny. K dostání tamtéž a v **Láhrův A. Spory** český čistý koňak v demijonu 1 litr zl. 3. —

Nejvyšší vyznamenání slatá medaile na „mezínár.“ lékárnické výstavě 1896. — Zásilký drahou i poštou. (189)

Zánovní
CITERU
levně prodá
Al. Svobodova v Hradci Kr.,
Velké náměstí č. 27.

„V Červeném domě“

K. HERINK

v Praze,
Malé Karlově ulici
číslo 147-I.,
doporučuje
za ceny tvárné:

České kázi.

Angevé káze.

Lambrakyny
k oknu.

Ražte štátí kobercové vzorky! Uđatí jakostí šádoueno. (219) **Látky a nábytek.**

Pokoj s nábytkem pro svobodného pána se pronajme.

Blíží se administrace tohoto listu.

Vývoz do všech zemí!

Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891. : Zlatá medaile
Na zemské hosp. prům. výstavě bulharské v Plovdivu 1893
nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodář-
sko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové
1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medaile s korunou. Na
Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. 1. cena.
Čestný diplom N. V. C.

Čestná, na četných výstavách prvními cenami poctěna

továrna na piano, pianina harmonia a varhany

AL. HUGO LHOTA

V Hradci Králové

Filiální sklady: ve Vídni, III.
Salesianergasse 31. v Brně,
Orlovská ulice č. 7. v Praze:
Král. Vinohrady, Karlova
tř. č. 8.

odporoucí českému hudeb-
nímu obecnstvu své nejlepší
osvědčená

piano, pianina

s anglickou repetiční a oby-
čejnou vidličkovou mechanikou
možné směrů dokonalého
provedení

a harmonia

evropské a americké soustavy
všech rozměrů v cenách, při
ladné sevní úpravě, zaručené
trvanlivosti a vyrovnané uhlazené i vydatné vlnivosti
neobyčejně levných.

Těmto spítky u výměnách přístrojů.

Obrázkové ceníky na požádání zdarma a franko.

Záruka pětiletá.

Vývoz do všech zemí!

SPISY

Jeho Biskupské Milosti
Edvarda Brynycha:

Díle lidí. Obrázky se smíšené ocedy a se světa. Druhé
oprav. vydání. Cena 60 kr.

Kříže a kalichy. Obrázky se smíšené ocedy. Druhé
oprav. vydání. Cena 1 sl.

Kaše vesnice o roce 1860. Sbírka obrázků a poví-
dek, jež lidu českému napal. 2. vyd. Cena sl. 1-30

Rákoska. Obrázky s města s druhé polovice 19. století.
Cena 20 kr.

Slovo kříže. Obrázky s potroditě a smíšené ocedy
Druhé vydání. Cena 90 kr.

Cesta rozumu a srdce ku spojení s Kristem. Ká-
zání postní. Druhé vyd. Cena 30 kr.

Katechese pro první (po případě i druhou) třídu školy
obecné. Cena 36 kr.

Mešní a obřadní kniha pro lid. Cena 60 kr., váz.
70 kr., váz. v plátě lehkém 80 kr., se slatou
obřadní sl. 1, v kůži 1 sl. 20 kr.

První májová pobožnost na Vyšehradě. Cena 60 kr.

Soustavná katechetická kázání. Třetí vydání. 4
díly 6 sl. 40 kr.

Soustavná liturgická kázání. Druhé vydání. 3 díly
6 sl. 20 kr.

Světlo pravé. Stručný "Štít víry" k vyvození bítmo-
vaných katolických na osadách smíšených. Druhé
vydání. Cena 26 kr.

Upomínka na duchovní cvičení slavená v Hradci
Králové od 27. - 31. srpna 1888. Cena 80 kr.

Zachrán duši svou. Dvě řady postních řečí. Druhé
vydání. Cena 60 kr. (286)

Cyrillo-Methodějské knihkupectví

Gustav Francel v Praze,

(Melantrichova ul., palác měst. spořitelny.)

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHNOVĚ N. K.

nabízí na dobu zimní

čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Raději učiněti jen malou objednávku na
zkušební!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veleddržitelům a
veleddržitelům za vřelou přízeň, pro-
sím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sli-
buji vždy vřelou, poctivou obsluhu. 15

Na vánoční stromek

nabízím veletěnému obecnstvu veškeré druhy
cukrovinek vlastní výroby při levných cenách.

V úctě oddaný

A. ŠEJNOHA,

ukrášl na Velké poštovní v Hradci Králové.

les'e chrámové se dřeva řezané polychro-
mované,

Boží hroby se slohem kostelů souhlasné

řizové cesty v reliéfu řezané neb lité. Sochy
řezané, "Vzkříšení", sochy, oltáře a
škerá kostelní zařízení doporučuje aktivně umělecký zá-
vod sochařský a řezbářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Pisárna a dílny na Letné 612-VII. — Sklad Eliášova tř.
č. 24. — Ilustrované ceníky, nákreby a rozpočty franko
Výhodné platební podmínky.

Malíř a pozlaccovač

J. BARTA,

V RYCHNOVĚ N. KN.

Havlíčková ulice č. 197.

doporučuje se P. T. kněžstvu a patro-
nátním úřadům

ku pozlaccování oltářů, náhrobků

a veškerých potřeb kostelních.

Mimo to přijímá a vkusně provede

malby ohrámků.

Vzorky předložil se na požádání.

Veškeré záležitosti vyřizují se vkusně, tr-
vale a levně.

Suchary

velejemné,
deserty, karlovarské zákusky, mandlové věnečky,
máslové trubičky, vše nedostupné jakosti a při
mírných cenách zasílám nejméně v dvoukilo-
vých balíčcích.

Mimo to doporučuji P. T. obecnstvu různé
malé zákusky k vánocům, jakož i k různým slav-
nostem. Závod můj těší se nejlepší pověsti.

V úctě veškeré

(246) **M. Pekárek,**
výroba suchar a oplatkářství
v Lounech n. P.

Ludvík Nejedlý,

dekorační malíř

v Novém Bydžově

dlíve v Hradci Králové

odporoučaje svůj atelier k provedení všech de-
korativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré maby
nástené, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové. (2)

Návrhy ve slohu stavby kostela se na
požádání ochotně vypracují a rozpočty předložím.

SANĚ

nejnovější soustavy, práce solidní,
ceny levné doporučuje

Čeněk Buben,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavách: V Jaroměři stří-
brnou, v Dobrušce zlatou, v Praze státní
bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší
vyznamenání čestný diplom s právním řaděním
zlaté medailie s korunou. 78

KONKURS.

Při děkanském chrámu Páně sv. Vavřince v No-
vém Bydžově, při kterém zvlášť placený varhaník
stále ustanoven jest, obsadí se místo

řiditele kůru.

8 místem tímto spojeny jsou následující platy:
1. Remunerace z důchodů obecních sl. 60,
2. z pokladny zádušní " 350,
3. poplatky tak zvané stolární,
4. paušál na struny, pro některé pěvecké a hu-
dební síly.

Žádají opatřené průkazy o stáří, stavu, nábo-
ženství, zachovalosti, domovské příslušnosti, theoreti-
ckém i praktickém hudebním a pěveckém vzdělání a
dosaadním zaměstnání, zvlášť, že uchazeč absolvoval
školu varhanickou a kurs pro řiditele kůru, podány
budet obecnímu úřadu v Novém Bydžově nejdéle do
16. ledna 1898.

Povinností zvoleného bude mimo řízení přesné
církevního spěvu a hudby chorální hlavně též říditi
městskou kapelu a míti bedlivou péči o její vzorné
vycvičení a získání jí chvalné pověsti. Dále bude po-
vinnen několik chudých chlapců a děvčat zdarma vy-
učovati spěvu a hudbě a říditi se přesně zvláštní in-
strukcí, v níž budou další jeho povinnosti a práva
obsaženy, a kteráž se mu vydá při nastoupení služby.
V instrukci tu jest u městského úřadu volno
nahlédnouti; také po přání uchazeči se zašle.

Místo obsadí se na 3 roky provisorně.

Při stejné kvalifikaci dá se přednost absolven-
tům konservatoře. (258)

Děkanský a patronátní úřad v Nov. Bydžově
dne 16. prosince 1897.

V. VACEK,

závod školkářský

v Pamětníku u Chlumce n. C.

nabízí

pro zimní a jarní vysazování stromy o-
vocné vysoké i kraky, sazenice pro živé
ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stro-
my pro stromotadi, pláňata atd. Statistice
sazenic v zásobě. Levné ceny — Výborné
zboží. — Poučný ceník zdarma. 24

Milovníkům krásného zpěvu

doporučuje

velmi levné

harcké kanárky

krásné a zvukně trilující

František Mádl

v Novém Bydžově.

Žádejte vysvětlení koresp. listkem!

Tovární sklad obuvi

army Al. J. Nejedlý v Kuklenách nachází se
v Hradci Králové

u pana A. Dvořáka

v domě č. 161 na náměstí, vedle c. k. soudu
kdež lze dostati řádně a solidně pracovanou
obuv z nejlepšího materiálu, od nejjednodu-
ššího až do nejjemnějšího a elegantního
provedení.

Výhodná koupě

pro každého.

Veškeré obuv zhotovena jest s kůží vy-
robené ve vlastní parostrojní koželužně a
můžeme tedy za solidní materiál ručiti. 190

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Nábytek. Vybavy pro nověty.
Úplné zařízení do pokojů, salonů a ložnic.

Výroba a sklad nábytku
K. V. SKUHERSKÝ,
(25) v Hradci Králové
Svatojánské náměstí číslo 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelánových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.

Cenníky a nákresy na požádání frko.

MÝDOLO

všeho druhu, různé potřeby ku praní a žehlení prádla, olej, petrolej, jemné druhy vosků a výrobků tělesných jakož i veškeré druhy svíček chová vždy v hojném výběru na skladě a odpovídá veškerému P. T. obecnostu při mírných cenách

ANTONÍN FRYNTA,
vešak v Hradci Králové, Jiřkova třída č. 237.
(v domě p. Mikše).

Úředně povolený

vyproděj.

Za příčinou posudně přestavby vyprodám větší množství

zboží soukeného

hořčího se na obleky, svrchníky, menšíkovy a zimníky pro pány, jakož i na šatky a oděvy pro dámy.

Vše pod cenou kupní.

J. V. Spalek dříve J. F. Krušvitz.
(230) tovární sklad suken v Uradci Král.

Úřední známka: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

s Richtrovy lékárny v Praze

uznává se za výborné, bolestí stíhajícího natřímání; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 sl.

Všeobecně oblibený prostředek

domácí prostředek

Hádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „kotva“ s Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Vánoční a novoroční dárky!

Václav Šolc,
zlatník a stříbrník,
přísežní soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové
(sv. Janské nám. č. 77.)

doporučuje ct. obecnostu k oja zásebený sklad klenotů, zlatých stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní nádobí z nového a čínské stříbra, ozdobné stolní nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky I. jakosti; dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde. Zlatí a (240) stříbí v ohni galvanicky.

Veškeré zboží účinně zkoušeno a značeno.

Objednávky a opravy se přijímají a shotoví, též veškeré opravy hodin se vyřizují.

Vše za levné ceny.
Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Svoji k svému!

Koberce, nábytky, lázně, přikrývky, pokrývky, žaluzie a žaluzie
prvního českého závodu

Adolfa Novotného v Týništi n. O.

jsou opravdu nejlepší.

Kdo u mne kupuje, českou věc podporuje! (i nejmenší zakázky se vděčně přijímají a co nejdříve vyřídí.)

Singerovy šicí stroje

jsou nejoblíbenější a nejvýkonnější šicí stroje pro rodinnou potřebu i pro všechny průmyslové účely a hodí se proto zvláště na učilištích

Singerovy šicí stroje mají se světově pověst pro svoji výtlačnou jakost a velikou výkonnost, která vlastností ode dávavěcky výrobky Singer Co. vyznačují.

Šicí stroje Singer Co. jsou opatřeny na ramenní jmenem SINGER, jakož i plnou firmou společností a lze je dostati jen v našich vlastních závodech.

Bezplatné vyučování též modernímu umělému vytváření.

Singer Co. ako. spol.
Jiřkova třída 270. Hradec Králové, Jiřkova třída 270.
Dřívější firma G. Neidlinger.

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje
se ždímadlem

na nejvyšší výhodné vzhledem k úspore času, mydla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prádlo trpělo, shotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,
kde možno též veškeré hospodářské stroje nejnovější soustavy důkladně shotovovat za ceny levné obdrti.

Upozorňuji nadokonalené nejnovější posaci stroje excentrické mlátící stroje s kuličkovým s ložisky. Prací strojové též na skladě p. Karel Dušek, na sv. Janském nám. v Hradci Králové a p. Kolář, hotelu Bělohradě.

Nádherné dary!

Obrasy

Madonny a Krista,

krajiny, všeob. všechny druhy nejjemnějších obrazů ve skvostných rámcích, zrcadla visací i toaletní, rámce všech druhů vlastní výroby, listy, římsy, křídla, sochy, domácí poschování, obrázkové svítelníky, nástěnné kapličky s hudební atd. doporučuje ve velkém výběru za ceny mírné umělecký závod

Jos. Kieslioha
v Hradci Král., Jiřkova třída,
čtyřikrát prvními cenami vyznamenán.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR
v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí
ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené

úplné zařízení do pokojů
se dřeva ořechového, dubového, černého vyřezávaného

veškeré a židličky, veškeré
peny a salony do oken, hladké i zdobené dle franc. způsobu.

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Syrečky olomoucké

světově známé, pikantní občutí, kterým se žádná jiná rovnají, nabízejí se mírných cen. Škilovou asi bedničku obsahující všechny druhy na skoušku, odešla proti předem zaslaným 1 sl. 80 kr. poštou. — Olomoucké syrečky prodávají se v cizině jako delikatesa! Adresa: (48)

V. Šindlerová Olomouc,
Ztracená ul. č. 18.

Pravý nezkažený

včelí med

čistí krev naší, podporuje pravidelné trávení a sílu našeho těla. Zvláště se hodí dětem chudokrevným, bledým, lidem slabého žaludku a sotavujícími se. Zevrubné poučení přidáno (174) je ku každé láhvi medu.

Zaručeně čistý med lze koupiti
u **Antonína Šejnohy,**
okráte se velké podání v Hradci Král.

ANDRÉE CHEVROT

Novinka na menčíkovy v moderní barvě drapové.

Metr z. 240.

Na menčíkov neb oblek stáčí 3 metry.

Vsorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, zimníky a menčíkovy jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nabídnutí franko pošlou.

První český textilní závod

ED. DOSKOČILA,
v Choceň.

JAN STOUPA

v PRAZE, Václavské náměstí č. 32.

doporučuje:

Koberce
Záclony
Pokrývky

všech druhů, a vše: Stádkové koberce, koberce před pohovky, salonní koberce, předsedky k lůžkům, jembrakýny.

lůžkové, maršákové záclony šálkové, portýry, záclony krajkové, záclony bílé, černo nebo barevné, záclony muselinové, tylové, záclony jednoduché (stoly).

na stoly, vlněné neb plyšové pokrývky na lůžka, přikrývky flanelové, valchované i se vzory velbloudů, přikrývky cestovní, plaidy, šupany, havelky, dešátky pro pány, eleg. dešátky dámské atd.

Úplné ilustrované cenníky zdarma a franko.

OBNOVA

Číslo 147.

V Hradci Králové, dne 31. prosince 1897.

III. Ročník.

Č. 12823 tr.

Nález.

Jméno Jeho Veličenstva Otce!

C. k. krajský soud co soud tiskový v Hradci Králové nalezl na žalobu c. k. státního zastupitelství v Hradci Králové dne 19. prosince 1897 pod č. 12823 podanou, takto právně:

Obsah odstavce „Ale nejen těles... vytlačí vlády ty, mezi něž vstoupí“ feuilletonu „Rostátiost“ otištěného v rubrice „Besídka“ na stránce č. 145 periodického tiskopisu „Obnova“ ze 17. prosince 1897 zakládá skutkovou povahu přečinu proti veřejnému pokoji a tisku dle § 303. tr. z.

Podle § 493. tr. f. zavádí se, poněvadž žaloba proti určité osobě podána nebyla, v zájmu veřejného řízení objektivní, dle § 489. tr. f. schvaluje se zabavení č. 145 periodického tiskopisu „Obnova“ v Hradci Králové tiskového dne 17. prosince 1897, c. k. okr. hejtmanským v Hradci Králové vykonaným, dle § 493. tr. f. zapovídá se další rozšiřování těchto a dle § 37. zákona o tisku ze dne 17. prosince 1862 č. 6. f. z. pro rok 1868 nařizuje se zničení zabavených tiskopisů a dle § 20. zák. o tisku nařizuje se, aby tento náleš na první stránce příštího čísla periodického tiskopisu „Obnova“ besplatně byl uveřejněn.

Důvody:

V zmíněném odstavci vybiřel se ku zášti proti náboženské společnosti šidovské a zakládá tudíž obsah odstavce toho skutkovou povahu přečinu dle § 303. tr. zák.

Bylo tudíž návrhu c. k. státního zastupitelství na schválení zabavení dle § 489. tr. f. vyhověno.

Další výroky zakládají se v § 493. tr. f. a § 37. a 20. zák. o tisku.

Příslušnost soudu tohoto zakládá se na ustanovení § 484. a 486. tr. f.

Proti nálezu tohoto přelomky jsou podány podati k soudu do 8 dnů námitky.

V Hradci Králové dne 31. prosince 1897.

C. k. dvorní rada:

Okenfus.

Pan František Štáblovi, redakt. „Obnovy“.

Nový rok.

Co nového přinese nový rok 1898? Kdož to máš vědět? Obzvláště obyčejný smrtelník sotva tuší, co vědové a strážcové národu obmyšlejí. Národ český zažil již mnoho nových roků, které přinesly mu — nové aklamání. Ani ten 1898 rok mnoho dobrého nezvěstuje. Přijdou prý nová ja-

FEUILLETON.

Tedy zase poslední den v roce!

Jedním okem rolník slzu za tím, a kterým se loučím, a druhým se smějí radostí na ten, co klepe na dvéře. Ale taková již jsme my lidé, pláč a smích střídáme jako ta vdova, která roní jedním okem bolestné slzy na čerstvém rovu manžela, a druhým blaženě se usmívá a hází okem na vyhlédnutého již ženicha. Smích a pláč se u lidí střídá bez nich bychom se ani neobešli.

Nuže, jdi starý brachá, dobrého jsme od tebe neušli! Socialisté, volební a parlamentární řeze, boykottování českých úředníků, děložíků a živnostníků v uzavřeném území, ničení a pronásledování českých škol, stanné právo, min. krise, Cis i Trans v Srbsku, Řecku i Španělsku, povstání na Kubě i Filipínách, nešťastné války v Řecku a Číně, eriménské a krétské řeze, meetingy v Honolulu a v Litoměřicích, aby to vzal všechno das!

Což pak nám přinese ten nový rok?

Vládnoucí planetou roku 1898 jest slunce. Kde by se, vyjasnilo aspoň v hlavách i srdcích obou národů v zemích horuny avatovčelavské, kde by nastalo upokojení národů spojených pod žezlem našeho krále a císaře, který bude slaviti padesáté jubileum své vlády.

Zlatý počet toho roku jest 18, což jest dobrým znamením pro všechny osmáctileté slečinky. První plesy začnou v sobotu 8. ledna. Toho dne, vlastně o 12. hodinu 43 minutách bude také první zatmění měsíce, ale jen částečné a pak ho,

zyková nářezí. Co tak v nářezích a nebo v plány poslanců našich nezavěčených vrstvách národa se šeptá, to jest to, že páni poslanci šli v útupcích daleko. Ve Vídni prý nebyli proti rozdělení vlasti naší ve troje území, doma povídají, že hájí nerozdílnost království Českého.

Mámeli se přisnati, jak na nás takto v některých kruzích obmyšlená parcellace království našeho působí, tu musíme říci, že by to bylo spolu i parcellaci Rakouska. Zkrátka řečeno, máme z toho strach nejen o český národ, ale i o říši a dynastii. V tom ohledu nevíme nic lepšího, než slova: Bďte, nebo protivník obchází jako lev frouci hledaje koho by pohltil!

Ale kdyby ani o to nebylo. Pokud víme, žádného čistě německého území v Čechách není. Krom odlehilých venov, všechno jest prostoupeno Čechy. Úředník státní i privátní, obchodník i dělník, kněz i učitel Čech nalezá se všude. A proto jsme opravdu žádostivi, jak by bylo lze tu parcellaci spravedlivě provésti. Vláda přece musí čtítí pokoj. Ale toho nedosáhne žádným utišením jazyka mentiny.

Obzvláště již předem varujeme toho novověkého vynálezce, jenž se jmenuje „Umgangssprache“ — obcovací řeč. — To bude opět a opět příčina nových hádek, nových bojů. Ovšem musí úředník, kněz, obchodník v území smíšeném mluvit též jazykem většiny, a jest tedy jazyk tento ovšem obcovacím jazykem, ale ne výhradně a jediné obcovacím. — Nejmnějším požadavkem by bylo, aby se v takovém případě psaly v seznamy řeči obě.

Ale přirozené božské právo žádá, aby se za základ brala ta mateřská. A chcali vláda pokoj, ať se stará o přísný zákon, který by zapovídal a trestal zapření mateřské řeči, jakož i každé svádění a každý nátlak v tom ohledu. Pak bychom ovšem rádi ten útupek učinili, aby po mateřské řeči dále se přisnání řeči druhé, kterou kdo mluví i píše správně, kterou kde jen mluví, a nebo poněkud mluví a rozumí. Namítne-li se, tohle že Němci nebudou chtít, pak nechťi spravedlnost. Ale pak je povinnost právního státu, jakým Rakousko se nazývá, aby spravedlnosti sjednal průchod. Opakujeme, že jinak pokoj nebude. A — naši poslanci, ať — jak se říká — ani domů nechodí — svolili k náilnosti a nespravedlnosti jakékoliv.

Ale i když by takhle se šítalo, ještě nejame pro obmyšlenou snad parcellaci. Nejsme pro ni snad jen z lásky k svému jazyku, nýbrž i k vůli dynastii samé. Osudy vlasti naší srostly s osudy

české dívky viděti nebudou, protože budou všechny libě spát, aby pak večer mohly tím svilejší tančit. Ze budou počátek tohoto zatmění vidět někteří mládenci, z toho si nemusí děvčata pranic dělat.

Naše slečinky ať se chopí konečné činu. Naši muži zásadní ráznou opozicí beztoho dělat neumí, zejména ne stateční naši mládenci ze spolků. Ti se bojí krve jako čert kříže a statečně dovedou jen pivo prolévat. Jinak jsou hodní jako putinky. Ať to s nimi naše dámy tedy zkusí buď na parketách plesových sálů nebo na půdě parlamentární. V době nadšeného česko-polského sbřatření, ať si vezmou za vzor třeba své polské sestry.

Polské dámy podaly již na počátku 16. století anému království polského a velkoknížectví litavského za krále Ladislava tyto panenské artikule:

1. „Uvažujce, že stává se všeobecným zvykem, že páni mládenci namlouvami mnoho času mají a konečný sňatek příliš dlouho odkládají, smocňujeme naši deputaci, aby u slavného anému vymohla praeklusivní lhůtu ošleďné namluv až do skutečného uzavření sňatku, která nemá děle trvat, než až do konce června každého roku.“ Polské dámy byly tedy rozhodnými nepřítelkyněmi dlouhotrvajícího zasnožení. V artikulu 2. a 3. žádaly polské dámy obmezení peněžních sňatků a volnost volby muže pro dívky.

Artikl 4. žádal, aby všichni panici, kteří si v zasnožení pannu namlouvají a pak do července se s ní neženou, byli pokutováni; provinilec měl zaplatit 1.000 polských zlatých do pokladny ošleďných panen. Artikl 5. pravil: „Jelikož mnozí z páni mláďenců svá rodinná hospodářství zanedbávají, a aniž by sňatek uzavřeli, velkého věku

panovníckého rodu našeho. A celkovou loyálnost, věrnou oddanost k domu tomuto nelze nám upřáti. Vzpomeňme jen na upřímou, opravdu dětinou lásku národa českého k císaři Ferdinandovi. Vzpomeňme s jakým jásotem lidu všude doprovázen byl císař a král náš František Josef v Praze o výstavě. Byl jsem toho svědkem, jak volali „Slávy“ nepřestávalo, když císař jel z bradu do divadla německého. A nebo ve smíšeném území v Lanškrouně. Při výstupu panovníkové z nádraží zavazelo dříve Sláva než Hoch. A proto s bolestí čteme o choutkách velkoněmců, aby již nyní urvali kus království Českého pro Prusko, a jen s bolestí na to pomyslíme, abychom měli se dočkati nenáší říše a dynastie naší.

I v prostém obyvatelstvu zakotvena byla pevně loyálnost roku 1866. Znám obyčejného vesnického baráčníka, který po bitvě u Jičína řekl: Ať by nám už ty naše baráky spálili, jen aby náš císař pán — upozorňujeme na slovo „náš“ a slovo „pán“ — jen aby náš císař pán vyhrál. Náš lid by neal velmi těžce vůbec každé poručíkování Německa.

K vůli drahému nám národu našemu, ve prospěch Rakouska a samého rodu panovníckého zapřisaháme vládu i poslance naše: Upustte od parcellace království českého! Pracovali byste do rukou dravého orla pruského.

Ale kdo chce pokoj, musí učiniti ústupky — tak se snad namítne. Ano, my chceme učiniti ústupek, ale ne ve prospěch poušáckých snah jistých velehrádců. My ustoupíme rádi ve všem, co se dá srovnati se spravedlností, jak ji hlásá právo přirozené.

Ústupek ten — ale některých sem i tam se již osyvajících hlasů — by mohl záležeti v tom, aby nemuseli na prsto všichni úředníci znáti oba jazyky. Povídáme: Nemuseli. — Dá se zajisté „jednojazyčnick“ úředník užití k pracem mnohým. — Ten útupek by mohli Němci vysoko ceniti. Jak my Čechové Němce známe, víme, že se to lehko řekne, aby se do několika roků naučili česky, ale mnohým je to nemožno. Výslovnosti a hbitosti dospělí Němci v češtině nenabudou.

Ale o to musíme státi, aby při každém úřadě v Čechách Čech mohl česky mluvit i ovšem Němec německy, a aby se muselo s každým v jeho řeči jednati.

Ustoupiti ale od vnitřní české řeči úřední nemůžeme. To by bylo proti přirozenému právu, jak je křesťanství v jeho ryzosti hlásá, bylo by to zotročování národa druhého. Nejspravedlivější by bylo tedy jednání asi takto: Co bylo jednáno

dosahují, jeví se býti autným, aby v každém okresu čtyřikrát do roka ustanovena byla určitá místa ku všeobecným shromážděním paniců a panen, aby tu známost dle svobodné volby srdce zapředli. Kdo z paniců bez přičiny se nedostaví, buď cti zbaven a ze slušné společnosti vyloučen.

Co se týče vdov, ustanovoval artikl desátý: „Protože vdovy vzdor ztrátě jednoho neb i více mužů se neostýchají matkám mladé jejich syny odluzovati, přejeme si a žádáme, aby vdovám po dokonaném 40. roku pod ztrátou cti vdavky byly zakázány a to proto, že vdovy takové mládence lákají, a předem, práci a modlem zanedbávají.“

Artikl 13. žádal, aby kosmetické prostředky byly levnější a daně prosty, protože ne každá panna obdařena jest oslnující krásou, — a méně přirodou obdařeným damám nemá býti bráněno, aby masťmi a barvami krásu svou zvýšily. Artikl 18. žádal slavný aném, aby pečoval o to, aby mládenci špatných vlastností pojímali za ženy dívky stejných vlastností, a aby mládenci méně vtipní jen za podobné dívky provdali se směli. Artikl 19. žádal, aby k vojku jen takoví vdovci a mládenci bráni byli, kteří nemají odvahy se ženiti a patrně tělesné vady mají. Artikl 20. ujmá se konečně ubohých potlačených žen: „Protože se vyskytují manželé, kteří svým manželkám taneční zábavy, žerty a podobnou kratochvíli zakazují, tedy žádejtež naše poslankyně, aby nám toto všechno až do desátého roku po uzavření sňatku povoleno bylo.“

Jakou odpověď dal polský sněm polským pannám před 400 lety, to nevíme, neboť sněmovní protokoly nebyly tehdy ještě v módě, ale různé

v které řeči v té době o tom dopisujete si úřady. Smíšenost pak netíží se — jak jsme výše pravili, dle obcovací řeči, nýbrž dle mateřské, a pak ne dle okresů — aspoň ne dle nynějších často nespravedlivých — ale dle obcí. — A tu tedy pro svatý pokoj, co se týká té které obce, ať úřady mezi sebou píšou jazykem většiny; ve veřejnosti pak — k. p. vyhlášky, nápisy, poštovní známky atd. ve všem a v každém ohledu — buďte dvoujazyčné v celém království. A to proto, že Němec přijde neb přide do českého území a naopak. Ovšem ta řeč, ať má přednost v obci, v které je skutečná většina dle uvedené zásady.

Myslíme, že by se našlo mnoho Čechů, kteří nestojí o to, aby se Němci všichni učili česky. Jsouli svou jednojazyčností omezeni na území, kde se mluví německy, nemají z toho žádnou škodu, nýbrž naopak užitek.

S rozluštěním jazykové otázky u úřadů, záleželi vládě vůbec na pokoji, souvisl nerozlučně v učitelské řeči ve školách; dokud ta věc nebude v pořádku, nebude pokoj.

Zákon „Kvičálův“, to jest zákon, dle něhož děti jen v mateřském jazyku mohou být vyučovány, jest jediné spravedlivým. K váli pokoji pak ať se pro zařízení školy pro menšiny vezme, co možná nejmenší počet dětí k. p. 20. Ovšem by musel tu být zase přísně prováděn zákon i oproti samým rodičům, tím více proti násilníkům, svádčům a obzvláště oproti správám škol.

Tím by se odstranily i křivky ohledně bohoslužeb. Kde by byla škola druhého jazyka, tam by musela mládež mít též své bohoslužby.

Co se týká středních škol, nechť by platilo aspoň pro nižší třídy totéž pravidlo.

O učení se nemateřským jazykům praví Komenský ve své didaktice, že se má dítě hledět naučiti i jazyku sousedního národa. Nelekal bych se tedy toho, kdyby se čeští studenti naučili i němčině. Dle toho, co jsem výše pravil, měl by s toho národ český jen užitek, kdyby mohl postupovati i do krajů německých. Dispense v tom ohledu mohly by být možné dle vůle rodičů. A upřímně řečeno: Němce bych neutil, aby se česky učili, kdyby křičeli, že se tím počešťují. My bychom z toho měli jen a jen užitek.

Nejen násilím, ale vzdělaností vítází národové jeden oproti druhému a myslím, že ku vzdělanosti patří i znalost více jazyků. A proto bych — a úkor řečtiny — k tomu dal souhlas, kdyby se naši studenti naučili všem nářečím rakouských Slovanů a třeba i vlastině. Prospělo by jim to zajiště. Rakousko by bylo tím více plocho Čechů vůči. Ovšem že předpokládám, že by jazyk mateřský byl při tom všem jedním z nejdůležitějších statků časných.

To jest tedy má novoroční ávaha. — Do jaké míry se splní, nevím. Ale to vím, že při panujícím liberalismu, jehož smutnou známkou jest násilí a ovocem bojů všech proti všem, bude vždy do pozadí ustupovati právo a spravedlnost a bude hledán jen prospěch. Dokud trvají příčiny, trvá i nemoc.

Kéž by nový rok přinesl i rozhodný obrát v tomto ohledu. Křesťanské zásady do srdcí ministrů, poslanců, národů, křesťanské zásady do novin, do knih, do škol! Pak přijde pokoj sám sebou.

A to jest tedy vlastně novoročním mým přáním Rakousku vůbec, a národu českému zvlášť. Křesťanství do srdcí všech, a s ním spravedlnost, smír a lásku! To kdyby se bylo provedlo, pak mohl rok 1898 opravdu být jubilejním pro vzneseního panovníka našeho rokem plesání šťastných národů jeho.

petice tenkrát nesplesnivěly v různých sněmovních komisích, jak se to bohužel nyní velmi často děje. Okolnost tato neměla by však naše dámy zastrašit. Jejich vliv na bratry, otce a strýčky zmůže jak známo velice mnoho.

Protože pan dr. Engel již v loni svůj mládeňský stav tajně proměnil, tedy radíme našim „mladočeskám“, aby zahrnuly peticemi poslance dr. Vašátého, Kramáře a Udržala, kteří jsou vesměs bohatí mládenci, aby jim zadržena jejich práva na letošním sněmu vymohli! Pan JUC. Jac. Schaffl je ostatně také mládcem a jako český žid bude podporovat, pokud patří k usměrc. Leut. Tedy, krásné panenky, jen do toho! V novém roce vám přeji mnoho zdraví, vždyť letošní masopust čítá celých 6 neděl a pět dní.

Ženich je přece lepší slovo než starý mládenec. Ženich jest kandidátem manželského stavu, zbožňovaný od všech maminek a některých tatíků, který po ohláškách a po oddávkách promění se v muže, manžela neb chotě. V tomto stavu podobá se housence a kukle. Nemůže-li cíle svého dosáhnouti, stane se z něho věčný ženich nebo-li starý mládenec a stává se tragickým hrdinou románu a motýlkem se spálenými křídly. Aby se však v příštím roce některý mládenec napíjil, nebo dokonce spálil, toho nepřeji nikomu do nejděší smrti. Já přeji vůbec každému to nejlepší, zejména velectným abonentům šťastný a veselý nový rok. Kéž se mnozí jako dobré houby po dešti! Abonent jest, jak známo, nejlepšíml novoročním gratulantem všech administrací a redakcí, který nikdy nepříjde v nečas, a který jest vždy vítaným, obzvláště když celoročně neb aspoň čtvrtletně předplácí.

K situaci.

Známo, že svestodomyslným Němcům se nejedná ani tak o Badenova jazyková nařízení, jako více o obnovení a utvrzení své nadvlády v Rakousku. Jazyková nařízení obsahují přece stejná nařízení pro Čechy i pro Němce, a kdyby jimi byli poškozeni Němci, musili by se cítit jimi poškozeni též Čechové. Německí úředníci nejsou jimi podnes ve skutečnosti také poškozeni, neboť prákas znalosti české a německé řeči při zkoušce soudcovské neb správní bude se od úředníků žádat teprve po 1. červenci 1901. Kdož se chtějí tedy do té doby státi v Čechách státními úředníky, mají nasbýt příležitost naučiti se dobře česky i německy.

Že se politické záležitosti v naší Hši tak nešťastně zametaly, tím jest vinna jednak neupřímnost a dvojakost mnohých politických předáků, jednak i okolnost, že parlamentární strany nejsou jednotné. Nikdy ještě nezasedalo v parlamentě tolik neschopných lidí, jako nyní. Tě se nedovedou vysnamenati práci a vědění, hledí proto na sebe obrátit pozornost hrubostí, neurvalostí, nemožnými sliby a požadavky. Maszy lidu obyčejně nevědí, co je možné a co nemožné. Dejť se unášeti sliby a radikálními hesly, vyvádějí hloupost na hloupost a tak neuznáje stranám i vůdčím vzrůstají, neboť nikdo nemá odvahy říci lidu čistou pravdu, protože se bojí, aby neztratil příseň lidu.

Vinou zvláště liberálních vůdců i demagogů pěstovány vášně lidu, v německý lid již ve škole vnášeli se povýšenost Němců nad Slovány, již malá díť učí se vším českým pohrdati. Vinou centralistických vlád vídeňských ponechán byl německý lid výchově knih a časopisů velkoněmeckých, které dovedou patř sice chvalospěvy na Bedřicha II., Blüchera, Gneisenaua, Zietheho, císaře Viléma děda i vnuka, Bismarka a pruské hrdiny, které však o tradicích Habsburků mlčí. Co se děje v uzavřeném území, tomu se nedíváme. Je to důsledek 30letého vychování německé mládeže. V Čechách a v naší Hši nebude jinak, dokud se v německých školách nebude poukazovat na slavné naše dějiny a na zásluhy císařů a králů našich.

Ve Vídni to vědí, ale byrokratické, starorakouské kruhy se bojí rozhodného činu. Ve Vídni si to nechťi pokazit ani s Němci, ani s Čechy. A protože vědí, že Čechové i katolíci jsou skromnější a ústupnější, zacházejí s oposilními Němci jako s masličky. Myslí si, že my jsme již dosti otrlí a že ještě něco sneseme. Škoda, že s našim lidem nemluví naši vůdčí mužové dosti upřímně, a že si nepočínají ve Vídni rozhodně.

Velikou chybou ovšem jest, že naši lidé se nedovedou jistě pohybovati na diplomatických parketách, že si nedovedou sjednati přístup do salonů, v nichž se dělá politika naší monarchie. Trapně působí na myslích politika, že naši odpovědní politici nemají informaci o okamžité politické situaci, že náš vůdčí časopis píše přímo bezhlavě, že si jeho články vzájemně odporují, že i v době pro národ tak kritické má na zřeteli v první řadě politiku abonentů. Je to i pro mladočeská hrozně trapně, když vidí, že v nejkritičtější době jsou odpovědní naši politikové bez orgánu, neboť „N. L.“ jim nejsou. I my jsme odkázáni na informace z kruhů jiných.

Vysoce vážený a bystrý politik nám o situaci nynější píše: „Nichts bestimmtes weiss man nicht — jak Hkají Vídeňáci. Gautsch není našim nepřitelem aspoň ne v otázkách národních. Maďeyski byl jistě mým přítelem. Důkaz: Maďeyski nechal ležet záležitost sestátnění akademie výtvarných umění, ač Gautsch byl již vymohl zásadní schválení od císaře. Teprve když zase Gautsch nastoupil, hnula se věc rásem. Ale Gautsch má úlohu zastavit a zamezit do čirého irredentismu zabofivší agitační německou; nemůže, kdyby chtěl, vládnouti tak, aby nám přinášel nové vymoženosti, není ale nijak pravděpodobno, že by n. p. chtěl o vymoženost vnitřní úřadní řeči, beztoho alabou, nás připravit. Bude jen hledat jinou formu, snad se při tom dá jistou ochotou z naší strany získati něco přece. Na p. bylo by možno přistoupením na jinou formu rovnoprávnosti (ku p. na formu podobnou té, jež je obsažena v nezaloučené zapomenuté návrhu Šolcově) získati pro úřady v české části země vyšší míru vnitřní úřadní řeči, než je v nařízení Badenově. Jistě přijde Gautsch ochotně vstříc všem kulturním požadavkům českým. Projev přátelství a spojenecké ochoty polské jest sice v jisté části poselanců polských a západohabsburském lidu vůbec elementární — ale očekávat, že by šli Poláci s námi do opozice, jest naděje zcela lichá — vzdor prohlášení hr. Stanislava Badena. Poláci jako vždy, drží své dvě železa v obu, udržují přátelství s námi, ale nepřetrhají mosty k eventuálnímu spojení s Němci, kdyby naši na p. šli zase do opozice. To bylo zjevné i v přípravách ke dnům krakovským.“

Potud informace naše ze strany české. V nynější tak pohnuté a vážné době musí sobě poslanci čeští počínati velmi opatrně. Snad by české věci bylo jen na prospěch, kdyby pp. dr. Engel, Herold, Pacák a Stránský poradili se s předáky jak šlecht, tak Staročechů, stran katolických, slovanických i německých.

Naším P. T. čtenářům a dopisovatelům.

Úkol, který si „Obnova“ vytihla, jest velmi neomaňný a odariti se může jen za podpory kruhů nejširších. Až dosud, hlavně pak až do velkopřehs sjezdu českých katolíků v Králově Hradci, musili jsme se brániti na všechny strany, musili jsme vyvracet a na pravou míru přiváděti nesčetné ty pomlavy, výmysly a vědomé nepravdy, které nám nepřátelské listy o českých katolických štrýly. Český lid Bohu díky posnal již, že to stále habetováni s mezinárodním socialismem a židovskou lživobodomyslností nám nepomůže, neboť co socialista a liberál, stojí proti nám, proti svatým právům naší české vlasti, řeči a katolické víry.

My hájíme zásadu ryse křesťanskou a ryse českou: „co nechceš, aby ti jiní činili, nečiň ty jim“ a „miluj svého bližního jako sebe samého.“ Zásady tyto vsměsné však nám nezakazují, abychom bránili, což naše jest, co poctivě po otcích jsme zdědili, čeho morálnou, úsilnou a poctivou prací jsme dobyli. Naši svatou povinností jest, abychom hájili nejen ohrožené statky vesměš, ale nejdražší odkas našich otců, víru svatováclavskou, staročeský dobrý zvyk a mrav. Vždyť přece každý vidí na vlastní oči, že, kde ten vymysel a kde mluví, že tam hynie, ba vyhynul český lid.

Mají-li zásady námi hájené sláti se majetkem českého lidu, mají-li promíknouti veškeré vrstvy našeho národa, musí „Obnova“ přimáhati též stručné a zajímavé správy s obvodu diecése královéhradecké. Úvodních článků a sdělových polemik nebudáme, ale soukromé informace, stručné a čerstvé správy o 10 až 20 řádcích budou nám vždy vítané. Na p. správy o významných a neobvyklých slavnostech místních, spolkových i církevních, o návštěvách vynikajících mužů a rodáků, o úmrtí zasluhujících učitelů, měšťanů, rolníků, kněží, o dobrodincích a zásluhných poučovatelích lidu, o vedacích a potřebách škol, o školní návštěvě v jednotlivých ročních dobách, příklady o občanských i dětských činnostech, o kásmi rodičů, o darech a nadacích pro školy a kostely, o školních slavnostech, o přednostech a vedacích škol i školáků. Vítány jsou správy o pohřebích, povodních a krupobití, o počasí, o nákahňových nemocích, o škádkách na polích, v lesích i zahradách, o řádění tuláků, rasovských a potulných kramářů, o řádění parcelářů a lichodářů, o kasitelloch mládeže, o exekucích, nehodách a neštěstích, o ploděstřích, podvodech a výtržnostech a jich pávodcích.

Vítány jsou správy o trzích, stoupání a klesání tržních cen obilí, dobytka a různých zboží, o stavu osení, žni a oddělení pády, noticky o skutečnosti o chovu dobytka, drůbeže, ryb, a ovocnictví, selivářství, o stavu dělníků a řemeslníků, o propíování neb úpadku živností, o stavu úrazoven a dělnických pokladen, o úvěru sáložen a spořitelu, o poměrech chasy a dělnictva rolnického i továrního. O počítání si továrníků a podnikatelů.

Zprávy o volbách místních a okresních, jakého jsou zvolení významní politického, národního i náboženského, jaké jsou povahy, dobrých neb nepěkných vlastností, o místních stránkách, o příčinách a pohnutkách místních i okresních stran, o slořádech obecních, o terrorismu, o zásluhách jednotlivců, o stavu okresních a obecních přírádků, o stavu obecního jmění, o obecních projektech, budovách a údelných a usorných sátesních, o projektech regulacních a melioracních, o potřebách staveb, mostů a silnic, o přáních a stělnostech občanstva ohledně poštovního a telegrafního spojení, o veřejné dopravě, o knutí stavebním, o chudinství, o veřejné bezpečnosti, o slořádech v hostincích, o barbarmu a pijanství, o potulkách a tchořích, zajímavé správy s místních a okresních školních rad, o seasedání obecních a okresních zastupitelstev, regulování veřejného mínění dokud je čas, a ne pak lamentace a neupřímná kritika, když už je pozdě, — to všechno je novínám vítané.

Zprávy o spolcích hanišských, pěveckých, sokolských, učitelských, podporovacích, obrásovecích, dělnických a turistických, o jejich působení na veřejné mínění, ve prospěch mravnosti a veškerého občanstva, o jednání a smýšlení a čledech osob, které mají vliv na veřejné mínění v obci a okrem, o zásluhném a usorném působení jednotlivců, celých spolků a veškerého občanstva, to všechno hodí se redakci buď jako osobní informace, buď k sdělení s veřejností. Mnohá správa je sradě pro veřejné mínění za rok, dva, tři, čtyři léta, takové a podobné informace vysvětlují redaktorům i politickým příslušným smílu různých krmů a směrů.

Zprávy o koncertech a divadlech, o slásoch archeologických i jinak pamětných, o nastávořicích jubilejních, o veselých a rosmarných příhodách na lovu, v zásluhném vaze, ve škole, při rodinných slavnostech, o domácnostech i v hospodě, o římských a vřimných odpovědích, o nahodilých dobrodružstvích

čísti pobavit celý kraj, jsou vždy vřelým redak-
čním hořelím. I každý časopis stane se tím po-
středním a hledanějším v nejširších hranech čtenářů.
Čtenář letový rámeček, vyhledává také rámeček
čtení. Samé vábné a jednotvárné věci vždy nepou-
žijí. To musí mít i katolický tisk na zřeteli.

Zprávu nám zaslanych poukijeme též pro úrod-
noby a bude snahou naší, abychom v každém čísle
dla možnosti vnovali články otáskám rolnickým i
živnostenským. Zprávy a dopisy s kruhů výrobních
tříd budou nám vždy vítané, neboť ty své vady,
střílnosti, potřeby a přednosti nejlépe znají.

Přátelů našeho listu žádáme též o zaslání
adres těch pánů, zejména hostinských, rolníků, živ-
nostníků, obchodníků a úředníků, kteří by po před-
chozím laskavém upozornění „Obnovu“ odebírali
mohli a chtěli.

Doufajíc, že přátelé „Obnovy“ našich prosb
neopovrhají a že nás i na dále podporovají budou,
vedáváme všem našim pánům přivítáním a dopi-
sovatelům se horlivě jejich snahy srdečně děky a
přejeme jim šťastný a veselý nový rok.

Redakce „Obnovy.“

Valná schůze

Polit. družstva tiskového.

Dne 27. prosince po 2. hodině odpolední
konala se ve dvoraně Adalbertina čtvrtá valná
schůze Politického družstva tiskového pod ochra-
nou sv. Jana Nep. v Hradci Králové. Do schůze
savitel též Jeho Milost nejdp. biskup Edvard Jan
Nep. Brynych, který byl od všech přítomných
uctivě uvítán.

Předseda družstva, vynoře důstojný pan ge-
nerální vikář a praelát Th. dr. Alois Frýdek za-
hájil schůzi obvyklou modlitbou oslovil přítomné
srdečnou řečí a vzdal nejprve poctivé díky Jeho
Biskupské Milosti, že poctil valnou schůzi opět
svou návštěvou, a vítal pak všechny přítomné, žá-
daje jich, aby se bratřky účastnili veškerého
jednání.

Valná hromada se opozdila proto, že druž-
stvo chtělo před ní předatoupiti s dílem již hoto-
vým, leč vnitřní úprava Adalbertina není ještě
v každém směru dokončena, a proto se svolala
valná hromada ještě v starém roce, aby se vyho-
vělo požadavku stanov.

Výbor družstva nelenil a vystavil monumen-
tální budovu celé diecési, v níž umístěn nejdůle-
žitější závod, knihtiskárna, redakce a administrace
Obnovy a časových úvah a spolky katolické. Vý-
bor pečoval zvláště také o to, že katolický sjezd
v Hradci Králové se tak pěkně zdařil. Byl to úkol
veliký. Finance naše a zvláště Adalbertina nejsou
ještě urovnány; až se to stane, bude výbor tím
utěšenější a vydatnější pracovat na úkolech stano-
vami vytknutých. Podrobnou zprávu o činnosti
výboru podává tištěná zpráva. Veškerému dalšímu
jednání provolal vys. důst. p. předseda upřímně:
Zdař Bůh!

Na to se ujal slova Jeho Bisk. Milost. Přišel
do schůze, aby přítomné viděl. Jest si přáti, aby
vřelými především srdečné bratrství mezi
sebou, a aby stáli v bratrské svornosti mezi
sebou. Zmíniv se o událostech posledních, pravil,
že nerad koná úřad biskupský jako soudcovský,
že nejraději byl by vždy a všem bratrům bratrem
rovným. Dále vyslovil přání, aby den dnešní byl
utvrzením a obnovou naší bratrské shody a lá-
sky. Nemadláť jsme se, že katolický sjezd tak
slavně dopadne. Tento by nebyl tak stkvěle do-
padl, kdyby nebylo bývalo tak velké účasti ze
všech částí diecése a zejména venkovských spolků.
Aby těchto bylo více a abychom co nejvíce k lidu
mluvili, jest přáním všech. Živým slovem se na
lid působí nejvíce, to dokázali též volební vý-
sledky Mladobochů u nás a jiných stran jinde.
Náš lid je přístupným dobrým pokynům, radám
a činům a proto třeba, aby dobré rady a činy
pronikly veškeré snahy našeho lidu, jenž k po-
zornosti a udržení svému intenzivní, promyšlené
práce co nejvíce potřebuje. Lid třeba vzdělávati
a poučovati, učinili mu přístupným zdroje veške-
rého vzdělání a vědění, dobré knihy. Četní kněží
zakládají knihovny, půjčují lidu knihy z vlastní
knihovny. Vše to nestačí, třeba zakládati knihovny
a čítárny nové. Milovati církev a vlast, sebe a
celý národ, neochabovat, pracovat, mafiť nástrahy
nám kladené, jest naší povinností. Musíme býti
vlastenci, i když se nám nedostává uznání. Jest
to ovšem do jisté míry heroismus, ale ustáti ne-
smíme. Pravil již slavený, zvěčnělý jeden předák
nás: „Kdo chce vlasti dobře sloužit, přiznej doby
nehldej!“

Svět potřebuje obnova, národ pom. c a oči-
stu. Pamätujeme na slavné naše dějiny. Byly doby,
kdy po staletí jsme byli v této vlasti v menšině,
ale Prozřetelnost dopustila, že jsme pronikli a
národ obnovili. Pravda musí zvíťaziti, proto presujeme
na novo. Přiznej doby nehldejme, ale v budouc-
nosti objeví se ovoce práce naší. Pěstujeme bratr-
skou lásku, vzájemnou ústupnost a shovívavost a
všeobecnou horlivost. Přijít práci nového výboru

přál Jeho Milost mnoho zdaru. Když se schůze
odcházela, děkoval vys. pan předseda dr. Frýdek
Biskupské Milosti za otcovské, právě pronesené
slova a přikročil pak k druhému odstavci programu.

Jelikož paní členové družstva zprávu poli-
tického družstva tiskového tištěnou obdrželi, nešťi-
me se o ní. Jednatel družstva, p. dr. Šulc přečetl
za souhlasu shromáždění hlavní body zprávy jed-
natelské. Výbor měl v celku 15 sezení, mimo to
byla 26. listopadu 1896 společná porada důvěrní-
ků, předsedů kat. jednot a zvaných hostů; dále
se konaly 4 schůze přípravného komitétu na sjezd
katolíků v Hradci Králové.

Výbor věnoval hlavně pěti dostavění spolko-
vého domu „Adalbertina“, sjezdu katolíků v Hrad-
ci Králové, zařízení Jednoty katolických učitelů,
časopisu „Obnova“ a „Časovým úvahám“. Na
Adalbertinum bylo dosud vydáno okrouhle sto
čtrnáct tisíc zlatých; ostatní účty nebyly dosud
dodány a zkoumány. „Obnova“ ovšem dosud ne-
pronikla tak, jak by si bylo přáti a jak jest sku-
tečně potřebí, a přemnohé články byly doista
takové, že pro ně byla „Obnova“ hledána. „Časo-
vých úvah“ rozšířeno přes 40.000 knílek. Zajisté
že i toto dílo jest v životě velmi důležité a za-
sluhuje náležitě podpory jak fysické tak mravní.
Družstvo má na skladě značnou zásobu ještě ji-
ných jím vydaných knih.

Přehledně-li se ještě jednou činnost družstva
za minulý správní rok, tedy jest vidno, že Druž-
stvo za tento rok vykonalo dvě velmi důležité
díla, monumentální. Diecésní spolkový dům Ada-
lbertinum a diecésní sjezd katolíků v Hradci Krá-
lové. Jednatelská zpráva obsahuje zmínku i o ji-
ných věcech a to velmi podrobnou.

Pan dr. Beneš žádá, aby protokoly o vý-
borových schůzích byly členům družstva učiněny
přístupnějšími. V příčině stavby Adalbertina přeje
si bližší vysvětlení ohledně stavu jmění, příjmů,
výdajů, dluhů a výstaveb. Těže se dále, proč na
plány Adalbertina a zadání hostinství v Adalber-
tinu nebyl vypsan veřejný konkurs. Na dotazy
tyto odpověděl vsp. gen. vikář dr. Frýdek, dr.
Šulc, vdp. Sehnal, dr. Reyl, Walter a Střebský.
Na stavbu vydáno bylo 81.000 zl. a na řemes-
nické práce 16.000 zl. Co stojí vícepráce, přestavby,
vnitřní zařízení, o tom účty podány nebyly, proto
že účty od p. stavitele a od pp. řemeslníků dosud
předloženy nebyly.

Pan dr. Domaby se táže, co se stane ve
příčině osvětlení chodeb, sálu, hostinských a jiných
místností, a zda-li jest vůbec již učiněno opatření
o slušné osvětlení v Adalbertinu, jelikož již zadána
jest velká dvorana k různým zábavám.

Vdp. dr. Šulc praví, že firma Přibík bud
dodá osvětlení gazolinem, anebo že se požádá sl.
správa města, aby zavedla do Adalbertina plynové
osvětlení. Na to se p. dr. Šulc přimlouvá, aby
firma Přibíkova zavedla roury, které již má po-
hotové, a které by stály asi 600 zl. a sl. správa
městské plynárny aby se požádala, aby v Ada-
lbertinu zavedla aspoň 60 lamp plynových.

Vdp. děkan Beran navrhuje, aby se věc
vzala prakticky do ruky a urychlila se, zejména
aby p. správce zdejší plynárny byl požádán, aby
ohlídal veškeré místnosti Adalbertina a aby podal
dobrozdání, jak nejlépe a nejúčelněji by se v Ada-
lbertinu zavedlo plynové osvětlení. Zmínil se dále
o zavedení motoru do tiskárny, která dosud musí
pracovati těžkopádnými a drahými ručními stroji.

Pan dr. Šulc doporučuje malý parní stroj,
pro který by stačil obyčejný komín.

Pan ředitel Hrub vytkl obtíže, s nimiž
jest mu v tiskárně pracovati. Nepřeje si plynové
hnací síly, nýbrž parní.

Na to návrh vdp. děkana Berana a dodatek dr.
Šulce přijat. Co se týče jednatelské zprávy, stavebních
a režisovacích účtů, budou předloženy, až dojdou.

Vdp. farář V. Uhlíř podal pak přehlednou
zprávu účetní, která bude pp. členům dodána.

Vp. Elitzer přeje si větší účastenství ve
valné hromadě, zejména hradeckých kněží. Ven-
kovské duchovenstvo, které na všechno rádo oběti
přináší, nemůže pro různé překážky přijeti a cestou
do Hradce přinášti velké oběti hmotné.

Zpráva účetní byla na to jednoduše schválena.

Když se přikročilo k volbě nového výboru,
povstal vsp. předseda gen. vikář dr. Frýdek a
prosil, aby více do výboru a za předsedu volen
nebyl, poukazuje na přetřetí pracemi svého těž-
kého úřadu. Na to povstal vsdústp. kanovník dr.
Soukup a prosil, aby vsdústp. předseda spolek
neopouštěl, nýbrž jako dosud v čele jeho stál.
Vsp. Frýdek pravil, že musí setrvat na resi-
gnaci. Profesor dr. Beneš poukazuje pak v sr-
dečné řeči na to, že není kněze a hodnostáře,
k němuž by se nesla úcta a láska kněží tak, jako
k vysdp. předsedovi, a trvá proto na jeho zvolení,
což s všeobecným souhlasem a pochvalou bylo
přijato.

Vdp. děkan T. Střebský sdělil pak se sl.
shromážděním, že jednatel družstva vdp. dr. Fr.
Šulc vzdává se veškeré činnosti ve výboru druž-
stva. Poukazuje na jeho mnohé a neocenitelné
práce, vyzývá shromáždění, aby odstoupivšimi je-
dnateli provolalo sláva, což se také stalo. Na to
vdp. sekretář Kalaš vystoupil a žádal, aby vzhle-
dem k těm mnohým pracím a zásluhám, jichž si
pan dr. Šulc o družstvo získal, znovu volen byl.

Vdp. dr. Šulc pravil, že děkuje za projev
uznání, a dokládá, že ve prospěch družstva pracoval
vždy poctivě a spravedlivě, že však pro mnohé
práce své nemůže nikterak jednatelství více při-
jmouti; slibuje však, že i na dále ochoten jest
každému radou a vysvětlením ku pomoci přispěti
v záležitostech spoikových.

Monsign. děkan Hakl rovněž vzdal se dal-
šího zvolení pro vysoký věk svůj.

Přikročeno k volbě skrutatorů, jimiž zvoleni
byli vdp.: rada konsistorní Kerner, spirituál
Petrán a vicerector Pour. Mezi tím, co ode-
vzdány byly hlasovací lístky a konalo se scruti-
nium, dotazuje se vp. Ant. Svatoš, jak se věc
má se zakládáním katolicko-politických jednot;
žádal, aby v každém vikariátu se založila takováto
jednota, aby lid v zásadních věcech politických a
sociálních vůbec byl populárním způsobem poučo-
ván. Vikariátní sekretář dp. Václav Uhlíř odpo-
věděl, že jest si co nejvíce přáti, aby katolicko-
politické jednoty v diecési co nejhojněji se roz-
šířily. Odporučuje pak, by takovéto jednoty za-
kládány byly v jednotlivých okresích. Další práce
ponechány novému výboru, do něhož zvoleno 10
pánů a za náhradníky 4 páni a sice:

Dr. Ferdinand Beneš, Josef Beran, děkan
v Králově Dvoře, Jan Cvrk, farář v Chocni, Dr.
Gustav Domaby, prof. theologie, Alois Dvo-
řák, katecheta v Kostelci n. Orli, Msgr. Dr. Alois
Frýdek, generální vikář, Václav Marek, admi-
nistrátor v Hlíněsku, Dr. František Reyl, ředitel
Borromea, Jan Sehnal, bisk. vikář v Bělohradě,
Antonín Schreiber, bisk. vikář v Slatinanech,
Dr. Jan Soukup, čest. kanovník, Jos. Stejskal,
kaplan v Náchodě, Tomáš Střebský, děkan
v Mikulovicích, Václav Uhlíř, vik. sekretář ve
Velké Jesenici.

Výsledek volby ohlášen byl po 6. hodině,
nežž valná schůze skončena.

Politický přehled.

Císařským nařízením byl uveřejněn
společný rozpočet na rok 1898, dále rozpočtové
provisorium ve příčině celní a obchodní smlouvy,
jakož i ve příčině rakousko-uhersko banky a pro-
visorium, pokud jde o kontingent nováčků. Císař-
ské nařízení se stane na základě §. 14 st. zákli.
zákonů, poněvadž se tyto záležitosti v Rakousku
nemohly upravit v říšské radě cestou parlamen-
tární. V Uhrách bude vyrovnávací provisorium
prohlášeno rovněž královským nařízením, protože
strana neodvislých osmačtyřicátníků vedena Fran-
tiškem Koentem směřila přijetí vládních předloh v
uherském říšském sněmu. Předseda uherského mi-
nisterstva, baron Banffy podal v úterý císaři
zprávu o parlamentární situaci v Uhrách.

Katolíci němečtí v zemích Alpských
mají velmi těžké postavení vůči agitacím něme-
cko-liberálnímu a dajcnacionalismu. V Tyrolsku se
silně agituje ve prospěch sblížení německých ka-
tolíků s liberály a nacionaly. Na schůzi v Bri-
zeně, již se účastnili poslanci dr. Zallinger, hr.
Hayn a Brandeis mluvilo a hlasovalo se v tomto
smyslu. Za to štyrští a rakouští katolíci jsou dů-
slední a vůči dajcnacionalismu terroru neoblomní.
„Linger Volksblatt“ uveřejnil pod záhlavím „K si-
tuaci“ článek poslance dra. Ebenhocha, ve kte-
rém se dovozuje, že děsný národnostní bojem
těžce trpí státní moc a ústřední parlament. Kato-
ličtí poslanci z alpských zemí stáli se národního
hnutí svých soukmenovců hlavně proto, aby uchrá-
nili vlast od válečného hecla: „Zde Slovanskost,
zde Německo!“ Oni připojili se k většině, aby
svornou součinností pracovali pro blaho všech ná-
rodů říše. Oni nezměnili ani na přístě svého
chování. Oproti poslednímu slovanskému
sjezdu a některým odstavcům pražských resolucí
jsou nuceni, trvajíc rozhodně a upřímně při sva-
zku pravice, jasně prohlásiti, že by dle svých zá-
sad a svého přesvědčení nemohli kráčet cestami,
vedoucími dále, než stanoveno osnovou adresy,
kteréto cesty sotva asi vhodné jsou ku zjednaní
míru mezi národy. Katolíci poslanci z alpských
zemí musí tedy svým spojencům na pravici dopo-
ručiti, aby odhodlaně odmítali rozmachy radikálně
národní. Ohledně ministerstva Gautschova dovo-
zuje článek, že ono právě pro svůj nepolitický ráz
způsobilo jest, obnoviti autoritu a zjednatí spořá-
dané parlamentární poměry.

Říšská rada byla uzavřena.

Zemské přírůstky se zvýšil na 54 proc.
Učitelů Kůhalevi z Dubence zvýšen
trest na 20 zl.

Skipetarevé či Albanci domáhají se
u sultana, aby je uznal za národ podobné jako
Řeky, Bulhary a Rumuny. Albanské provincie (vi-
lajety) bitoljaské, skoderský, janinský a kosovský
mají býti spojeny v jedinou gubernii s vrchním
správcem v Bitolji, a s podguberny v Skodře,
Janině a Skoplji. Skipetarský jazyk má býti za-
veden do škol, kostelů a úřadů. Protože na Ko-
sovsku a bitoljaku bydlí mnoho Slovanů, bude či-
niti sultan Skipetarům asi obtíže.

Co se stane s Čínou? Tato otázka za-
jímá celý svět od té doby, co ví, že Rusko má
rozhodující vliv v Číně a že se zmocnilo ledu pro-
stého přístavu Port Arthuru. Výprava prince Jin-
dicha Pruského do vod čínských s loďstvem ně-

meckým budí ne menší pozornost. Chrástavé listy německé mluví již o světovládě německé. Pozoruhodná je též správa, že anglické loďstvo vyplulo na moře s tajnými rozkazy, že Anglie se smlouvá s Japonskem a Spojenými státy americkými. Anglie chce v čínských vodách patřit co nejvíce ulovit pro sebe. Diplomati myslí, že se hrubě velmocí na útraty Číny dohodnou.

Šedesátileté jubileum svého kněžství slaviti bude papež Lev XIII. v den novoroční. Vsdor svému vysokému stáří jest sv. Otec dosud čilý, o čemž svědčí vánoční jeho allokuce. Jeho Svatoť v ní praví, že relativní pokoj na semi může býti jenom dítkem spravedlnosti a lásky a své kořeny může mítí jenom v zachování příkazů a příkladů, které zanechal náš Vykupitel Ježíš Kristus. Kdykoliv se svět od Něho vzdálí, ztrácí tento pokoj. Neboť proto že zákonem Božím jest pravda v intelektuálním pořádku, svatosti a v praktickém pořádku, vytryskuje z ní nevyslovitelný pokoj čistého svědomí, z toho pak onen nebeský duch snášelivé lásky, který všude hasí požár bratrského sporu, do srdcí bohatých a mocných klade smýšlení mírnosti a blahovlnnosti a nízké a vyděšené toboť světa naplňuje onou vznešenou oddaností, která živí a utěšuje se jistou nadějí věčných zaslíbení. Ztrácíme-li božský ten zákon se zřetele, pozbyváme té nejpřednější ze ctností mravního pořádku zachovávatelů a veškerého základu pokoje. Odtud přichází každodenní zjev nelibosti a znepokojení, kteréž navštěvují nynější pokolení. Velebíme mír mezi národy civilisovanými; ale není a nemůže býti žádného pravého míru, poněvadž ve věcech až příliš mnohých daleko kráčíme od Toho, jež jediný může jej dáti. Jest možné, aby odpočívaly zbraně a zjevným sporům aby bylo zabráněno, ale nezkrocené vášně, ctižádostivá snahy, nedůvěra a žárlivost nedají se v hloubi srdce umlčet, nepánuje-li v něm opět Ježíš Kristus s vírou a zákonem svým. A poněvadž pravá víra Kristova jest jen jedna, pochopíme snad, že hledí-li církev jako společná matka všechny národy láskyplně volati naspět do svého lůna, koná dílo, jež podporuje pořádek nejen náboženský, nýbrž také občanský. Sv. Otec lituje dále, že mezi Sv. Stolicí a Itálií je rozkol, čímž trpí nejvíce Itálie sama.

Posvání ku předplacení

Číslem tímto končí III. ročník našeho listu. Při té příležitosti zveme k hojnému odebírání, předplacení a rozšiřování „Obnovy“.

„Obnova“ vychází každý pátek o 11. hodině dopolední.

Předplatné obnáší:

celoroční 4 zl.,

půlletní 2 zl.,

čtvrtletní 1 zl.

Jednotlivá čísla po 7 kr., poštou 8 kr.

Inserty přijímají se jen od solidních firem křesťanských a čítají se levně. Při velké rozšířenosti „Obnovy“ je výsledek inserování zaručen.

Administrace.

Drobné zprávy.

Každý, komu dochází „Obnova“ pod nesprávnou adresou aneb kdo přeje si jakékoliv změny na adrese, račť nám to neděle během týdne oznámiti, abychom přitisku nových adres chybu napravili.

Císařovna jmenovala palácovými damami princeznu Kunigundu z Lobkovic rozenou hraběnku Sternberkovou princeznu Marii z Thurau a Taxisu, hraběnku Ferdinandu Berchtoldovou, hraběnku Amalii z Nostic-Rhieneck rozenou hr. Podstatzky-Liechtenstein, hr. Dorotu z Lambergu rozenou princeznu z Hohenlohe-Schillingaufstr., hrab. Esterhazyovou, rozenou princeznu z Lobkovic.

Dámský zpěvácký spolek „Eliška“ ustavil se v Hradci Králové. Stanovy byly již schváleny.

Vánoční slavnost v Rudolfinu. Od založení zdejšího ústavu pro hluchoněmé pořádá se bývá každoročně slavnost „Vánočního stromku“, při kteréž pečl dobročinného komitétu, jak již ohlášeno bylo, chudí chovanci ústavu podílí bývali prádlem, šatstvem a obuví. Letos odbyla se byla slavnost ta dne 23. prosince t. r., k níž sešlo se vybraného obecnstva tolik, že sotva dostáti mohl veliký sál ústavu. Zvlášť připomenouti dlužno, že slavnost počil vznešenou návštěvou nejdůst. p. biskup Eduard Jan Nep., vysdp. kapitulní děkan Magr. Dr. Alois Frýdek, velect. p. c. k. místodržitelů rada Václav Šolta, dámy dobročinného komitétu, duchovenstvo zdejší a mnoho jiných hostů. Když byl krátce avítal přítomné hosty chovanec ústavu, zahráli hluchoněmí v mateřské jich řeči posunkové krátkou hru vánoční „Anděl strážný“, jichž posunky vysvětloval

dp. katecheta ústava a ukončili hru tu živým obrazem „Narození Páně“; se skupení obraru líbilo se všeobecně a při magickém osvětlení působilo dojmem takovým, že musil býti obraz opakován. Ještě větší obliby došel druhý obraz živý „Ježíšek sáí o svém umučení“ a budil zvlášť velikou pozornost Ježíšek na kříži spočívající uprostřed andělů, kteří nástroje umučení v malebném uspořádání nad ním drželi. I tento obraz byl dvakrát opakován. Zamlouvaly se nám také nové sbory jak andělů tak i ostatních osob na obrazech těch sčastastých, zvlášť pak pozorovali jsme šťastnou volbu dětek k obrazům těm, což nejvíce platí o Ježíškovi a Panně Marii, kteréž dle dolechu představovaly 2 chovanky a sice s I. a III. ročníku. Po obrazech živých následovalo poděkování štědrým dobrodincům od většiny chovance přednesené, načež nastalo podělování všech hluchoněmých dětek damami dobročinného komitétu. Každé z dětek odnášelo si tolik dárků, že sotva je sneseti mohlo a sluší tady veřejně vyznati, že dobročinný komitét zasahuje všeobecného uznání, on chudým chovancům každoročně tolik obětí přináší nezištně a že by tudíž snahy komitétu měly býti všestranně podporovány. Nejd. biskup také komitétu za šlechetné snahy vřele poděkoval; rovněž upřímných děk dostalo se výboru komitétu od vysdp. kapitulního děkana a správy ústavu. My pak všem těm, kteří přispěli ke zdaru vánoční té slavnosti a tak ubohé hluchoněmé potěšili, voláme ze srdce: Zplaf Báh!

Dleceše Budějovická utrpěla bolestnou strátu úmrtím vys. dp. kapit. děkana dr. Petra Špeliny, professora bohosloví dr. Josefa Jelínka, a kanovníka Františka Dichtla. Kanovník dr. Petr Špelina byl kněz rázu Jiráková a Sašilova. Národ a církev miloval nade vše, jim posvětil také svůj život. Jako rektor semináře odchovával diecési horlivě kněze a vlastence, jako dlouholetý předseda Matice školské v Č. Budějovicích, která tamtéž zřídila pět českých opatroven, dvě národní školy, české vyšší reální školy, opatrovací a obchodní školu, zachránil společně s dr. Augustem Zátkou a obětavými jich přáteli tisíce českých dětek národu. Jako horlivý člen družstva Budivoje, říšský poslanec a člen všech českých spolků budějovických, získal si rovněž zásluh nemalých. Když se v lednu loučil s redaktorem tohoto listu, bolestně podotkl, že se již nedecká nového roku a vítězství české věci v Čes. Budějovicích. Kanovník Dichtl byl horlivým pracovníkem kněžským a činným byl zvlášť na poli humanity. V zvěnělém dr. Jelínkovi, který byl na vysokém theologickém učení společníkem našeho prof. dr. Beneše, ztrácí církev i věc česká rovněž horlivého spolupojovka. Věčná a věčná budiž jim paměť!

Spolek katolických učitelů konal 27. prosince mimořádnou valnou hromadu v Praze, v které se usnesl, aby sídlo jednoty přeloženo bylo z Králové Hradce do Prahy, která leží ve středu země a tudíž členům z celých Čech jest poměrně nepřístupnější. Dále usneseno, aby střízen byl odbor v Hradci Králové a odbor pro Turnov, Mladou Boleslav a Mnichovo Hradiště. Funkcionáři spolku budou voleni na rok a nikoli na 3 leta. Místopředsedové střízených odborů mají právo obcovati výborovým schůzím s hlasem poradným. Členům výboru, kteří o to požádají, bude se platit cestovné, pokud o to požádají. Za náhradníky výboru zvoleni vp. Frýdrych ze Slivence, sl. Chabrova z Vyšehradu a učitel Jos. Mazanec ze Smíchova; za revisory účtů zvoleni učitel Jos. Flekátěk ze Žitkova a sl. učitelka Alba Fortýanova z Klecan. Dále usneseno střídati satimní knihovnu spolkovou. J. B. M. ndp. Edvardu Janu Nep. Brynychovi, biskupovi královéhradeckému, vdp. děkanovi T. Štěpáněmu v Mikulovicích a semináři královéhradeckému vřadala jednota díky za vše, co jí dobrého prokazali. Předsedovi p. Hd. učitelu Skultětnému svěřen, aby vyjednával s kat. učiteli moravskými, aby „Vychovatele“ přijali za svůj orgán.

Ples spolku na podporu chudých studentů v Hradci Králové konati se bude dne 11. ledna 1898 po půl 8. hodině večerní v dvoraně Besedy. Vstupné zl. 1.50. Hudba c. a k. pěšího pluku č. 42. Čistý výnos věnován bude chudým studentům c. k. gymnasia, c. k. škol reálních a c. k. pedagogie.

Soudní poplatky, které vstoupily práv v život, přináší občanstvu nemilé zvýšení soudních poplatků o 30—50 procent. Stání u soudu bude teď ovšem méně, protože státním řízením se processování a odrocování stání velice zkrátí.

Pro české děti matiční školy v Dubemci. (Z Rychnovu a Jaroměře.) Při přátelském večírku na oslavu zahájení první jízdy na místní zastávce železniční přispěli mimo místní občanstvo ještě jako hosté pp. J. Jaroš, zemský poslanec, J. Kratochvíl, místostarosta okresu, úředníci cukrovaru černošického pp. J. Baše, účetní, Halama a příručí, celkem 7 sl. 50 kr. K tomu přidal učitel p. E. Silvar výtěžek vybraných násek za konzelné Boskovy produkce ještě 90 kr., úhrnem 8 sl. 40 kr. Odevzdáno místnímu odboru Ústř. Matice školské v Jaroměři.

Ples spolku na podporu chudých studentů v Novém Bydžově konati se bude

dne 9. ledna 1898 „na Kopečku“. Začátek o půl 8. hod. Vstupné 3 koruny. Výhradně pro svabé. Přispívky přijmou se v budově gymnasia a e plesu veber u pokladny.

Vánoční hra v „Adalbertinu“. Zpěvehra „Narození Páně“, pořádaná jednotou katolických tovaryšů, dosazla neobyčejného úspěchu. Požívají již veřejně produkce tovaryšské jednoty dobrého jména v městě našem, jak toho svědkem jsme byli v arpa u divadelním představení „Dilblík“, a všim právem můžeme i poslední vánoční hra k úspěchům jednoty počítati. Skladba Zelinkova, obsahující četné perlý církevní hudby, jest dosti obtížnou a vyžaduje ku svému provedení neuvěřitelného cvičitele a dobrých pěveckých sil. A to všecko jsme při pěvecké produkci v „Adalbertinu“ sledovali. Uchvatnými byly spěvy andělů (pl. Sluková, sl. Nevohradská, sl. Jesdinská), boží pochvaly klidili v solových partiích sl. Svoboda, Kulhánková a Poláková a pp. Svaták, Lejsek, Jakubský a Polák st. Se zdarem sehráli role své sl. Šarova, Hejčmanova, Kadečková, Vrabčova a pp. Bajer, Mládek, Zima a Veselovský. Jestliže přehlédneme na jednom místě ve sboru pastýřů nestejnou vokalizaci, můžeme nazvat celkové provedení jakož i výpravu vlezdafiou, k čemuž nemálo přispěl ladný orchestrální průvod osvědčené kapely Divišovy. Ohromný sal „Adalbertina“ zažil první obtěžkací zkoušku, neboť sešlo se obecnstva přes 400, což není divno, neboť vánoční hra, obsahující konzlo posvátné poesie, jest v pravdě lidovou a tím i časovou. Představení počtili návštěvou vedle četných distingnovaných osobností vdp. členové katedrální kapitoly s vdp. Mgr. Frýdkem, kapit. děkanem a vep. místodržitelů rada Šolta. Ješto značná část obecnstva nenašla již v sale místa, opakuje se hra po druhé v den sv. tří králů. Začátek opět v 6 hodin odpoledne a ceny míst stejné. Dětský lístek snížen na polovinu. Předprodej sedadel opět převzalo ochotně knihupectví p. Tolmanovo. Zdař Báh!

Dobročinný komitét dam pořídí ku slavnosti „Vánočního stromku“ v Rudolfinu dne 23. prosince t. r. odbyvané chudým chovancům 45 límeč a 45 náprsenek, 6 teplých, dlouhých kabátů k vycházkám a 6 teplých čepic; všem chovancům kartonové šátky a prací sásterky, 3 chovancům zimní šaty a dlouhé, teplé jupky k vycházkám, 3 zimní klobouky, 3 rukávky, 6 teplých jupiček, 6 párů bačkor a 20 loket modrého barchetu. — Mimo to darovaly některé dámy následující dárky: pl. Marie Dudková ořechy; pl. Božena Franková: 6 párů rukavic a 25 loket barchetu; pl. Aloisie Janečková: 14 loket barchetu; pl. Anna Jelínková: svíčky na vánoční stromek a 2 voskové Jesulátka; pl. Karolina Mahrová: cukroví, ořechy, tři tucety kapesníků a 12 párů punčoch; pl. Růžena Ráčková: ořechy, šky a pomeranče; pl. Marie Rybová: 12 kapesníků a látku na 4 sásterky; pl. Marie Sluková: 4 páry punčoch a 6 kapesníků; pl. Lydie Siebrtová z Josefova: 10 sl.; pl. Aloisie Šantrůčková: 8 sušek; pl. Anna Škabrádová: 5 sl.; pl. Pavlína Tolmanová: 6 párů punčoch, 12 kapesník, a 12 obrázkových kaštek; pl. Augusta Vachková: 3 páry ponožek a 12 kapesníků. — Pan Albrecht Máhlburg, továrník ve Smiřovicích, zaslal bednu vína; pp. Bouček a Durohánek darovali ořechy a cukroví. Správa ústavu užívá v plně míře veliké zásluhy, jichž každoročně ctěný komitét dam e hluchoněmé dívky si získává; neboť selitaje šedých obětí, jen aby ubohým dětkám se případnými dárky způsobil radost a jim tak trpký život osladil, pročť vzdává jménem svatých jich hluchoněmých chovanců všem dámám dobročinného komitétu, jakož i všem dobrodincům vřelé díky a volajíc upřímně: Zplaf Báh! doporučuje chovance další jich přiznati. —

V nebeské události. Dne 27. t. m. v 7 hod. ráno odešli manželé V. a F. Zitzkovi, bydlící v prvním poschodí v č. 185 z bytu a zanechali tam pouze 4 leté děvčátko. Barchetou, kterou měli u sebe na vychování. Záhy po odchodu jmenovaných vypadl z rostopených kamen šňavý uhel do bedny s topivem, které počalo doutnati a naplailo místnost dusivým kouřem tak, že Barchetova v bezvědomí padla na zem. Na štěstí vrátila se její pěstounka ještě v čas do bytu a přivolala p. dr. Špitsnera; jenž podotkl se po delším úsilovném namáhání z pola již mrtvé děvčátko přivesti k životu. Toto bylo pak ponecháno v domácím ošetřování.

Krádež o trhu. Dne 24. t. m. ukradena byla o trhu K. Preislerové z Prahy. Předměti toboleka a 12 zlatými.

Ohně. Dne 24. t. m. shořelo obilí mlynáře Jos. Fejgla ve Vřeštově u Hořic. Dne 27. shořela na Poučbově stodola.

Dopadený zloděj. Dení čas již stiháný, J. Svoboda z Koletína, okresu Hlinsko, který ukradl před časem čtyřem číselníkům v Lochenicích u Předměstí šatstvo byl strážením J. Morávkem s Předměstí v těchto dnech dopaden v Lochenicích a dopraven zdájmému kr. soudu. Část kradených věcí bylo u zatčeného nalezeno.

Domní hosté v pizeňské pivnici u Macáků vybrali od úterka dne 21. prosince do 27. prosince na Ústř. Matici školskou 3 sl. 29 kr.

Místní řízení nebude zrušeno. V jedné schůzi rozpočtového výboru sdělil bývalý mír-

Bříně, že 1. lednem 1898 přestati má mlecí řízení, které složílo pouze velkokapitalistické skupině mlynářů maďarských. Po radostné této zprávě však dochází nyní správy, že státní mlecí řízení v desavádni své formě v platnosti po celou dobu provisoria, které bude jednorozční snad i dvouroční, jelikož podmínka, pod kterou mělo k zrušení dojít, totiž parlamentní vyřízení vyrovnaní, se nespínila. Vzhledem k tomu, že již letos k projednání parlamentárním nedojde, jelikož došlo na provisorii upravení tak sv. zákonem z noase na základě známého článku 14. st. základ. zák., jest nutno, aby rolníci, mlynáři i poslanci protestovali a opřeli se proti tomuto prodloužení mlecího řízení co nejdříve, poněvadž tálce pokračuje zemědělství naše a průmysl mlynářský, kterému v této jedno neb dvouroční době zasaditi máše ránu poslední.

Státní podpora krajům postiženým živelnými pohromami. Dne 24. t. m. vydlo císařské nařízení, jež se týče poskytování podpor ze státních prostředků a povolání úvěrů těm, kdož byli živelnými pohromami letošního roku poškozeni. Toto nařízení líší se velmi podstatně od vládní předlohy, podané poslanecké sněmovně a touto schválené. Naproti uanesením sněmovny poslanecké svýše byly tyto položky: nesplatné podpory ze sl. 2.600.000 na sl. 2.940.000; z podpor nesplatných, ustanovených pro království České, připadá nikoli, jak poslanecká sněmovna se usnešla, 1.900.000 sl., nýbrž 1.500.000 sl. Suma 750.000 sl. věnována na obnovu poškozených řecíšť, svýšena na sumu 870.000 v tom smyslu, že království české dostane místo 500.000 sl. 620.000 sl. Úvěr půl milionu, poskytnutý na podporu krajů stížených jinými element. nehodami kromě vodami, svýšlen byl na 900.000 sl. Konečně suma určená pro opravu škod způsobených na státních drahách se zvyšuje z 1.250.000 sl. na 1.850.000 sl. Naproti tomu snížen poslaneckou sněmovnou přijatý úvěr pro eventuelní nouzi 1 mil. sl. na 800.000 sl. Celkem proti sněmovně poslanecké přidala vláda 870.000 sl., takže souhrn úvěrů a podpory činí 9.945.000 sl.

Speřitelna v Chlumci n. C. vejde 1. lednem 1898. v činnost, kterouto dobou Občanská záložna přestane úřadovat.

Nové kolky, jež dány budou do prodeje prvně ledna, budou sice zaříti v nové korunové měně, avšak výluční státní měřična sestává na nich stará. Jsou vydány na základě výnosu ministra financí z 9. října a tedy ještě za vlády hraběte Badiho. Věrným poslancům českým nedal ani dvě slova česká na kolky za všechny jejich služby. A Staročeti byli bídováni za to, že neudržel „platí jeden zlatý.“

Na univerzitě vídeňské byla vyloučena celá řada studentů na jeden i více semestrů následkem výtržnosti, jichž se dopustili.

Sylvestrovské hostinské úvahy. Letošní Sylvestr nebude v Čechách asi tak veselým jako jiné léta. Jakž pak mají pořádní pijáci pít s potěšením pivo, když v příštím roce je očekává nové zdražení piva? Naši předkové, kteří dle Veselavina v dobách dřívějších v zimě v létě ohmoli, až se jim v hlavách chumelilo, takže pak stálky jejich svláště na Zatecku a Litoměřicku přecházely šmahem v ruce Němců, ti by si snad něco takového nebyli dali líbit. Když páni Rožmberkové, Perastýnové, Vchynští, Valdýšnové, Švamberkové a pravovárečtáci a piva nákladníci počali pivo zdražovat, a započali si osobovati výhradní právo k vaření piva, ta sedláci začali si v kotlích vařiti pivo sami a rázní ševci, krajci, řezníci, koželuzi, jircháři a cvočkaři v tak mnohých městech začali dělat revoluci. V Žitavě, na Horách, v Praze, v Žatci a jinde mnohého z nich skrtili o hlava, mnohý rolník zachepetal se na nejblížší vrbě, topolu neb smrku, ale to je od děláti oposice neodstrašilo. A coť my zásadní oposičníci? My jsme nevydali ani pekarské heslo nepečem, jako v Krakově, ani muzikantské nepijeme, my pana finančního ministra nechceme skrátit na pivní daní, my pijeme proto z oposice zásadně, až se hory zelenají. Za doby zásadní oposice uvážilo se v Čechách o tři miliony hektolitru piva více. Za Badenovských libánek pili jsme sobě pro radost a na zdar těm budoucím lepším časům, a za Gautsche, tu pijeme zase na slost. Nejhůře jsou na tom páni Pražáci. Ti byli svyklí u Fleků, Šenflůků, u Bílé boty, u Mišky a Lišky, u tří Kobouřů a u dvou košů, u Medvídků i Bachorů jednostejně pít do dvou hodin s půlnocí jako do důchodu a pak si dali ještě tři poslední piva. Teď za stanného práva neměli právo tak dlouho pít a musili býti se svou porcí do 9, 10, nejvýše do 11 té hodiny hotovi. Pouze na severozápadním nádraží směli do půldvanácté pít ještě „na stojáčku“ pak-li si nejméně do Libně koupili lístek III. tř. Společnost několika vykulených pijáků brala si lístky až do Vel. Voseku a k tomu pořádně štěně a přijela pak raním vlakem do Prahy s kočkem neb s opicí. To milé Pražany dojalo tak, že úpěnlivě prosili, aby jim slavná vláda povolila opět obyčejným spůsobem oslavit Sylvestra. Jest-li prý jim to nepovolí, brozíli slavné vládě, že nebudou vůbec pít. U Petráčků padla brozná ta slova. Tam se dříve pekla jelita, a teď tam chodí na česko-budějovické akciové jen elita. Budou-li naši pi-

jáci strajkovat, tedy pražští hostinskí učinili již — a ostatní v Čechách budou je zajisté následovat — mimořádné opatření. V tajné schůzi se usnešeli dávatí prémii největším svým konzumentům, aby povznegli ohroženou živnost svou. Za každou vypitou sklenku dostane piják známku a kdo se první vykáše počtem 2500 známek, ten dostane první cenu — velociped, aby se dříve dostal z hospody doma a šel takli nehabovna. Druhý dostane na pť. kolébku, třetí kamna, čtvrtý pekáč, pátý kávové náčiní atd. A protože takové maličkosti ženy v domácnosti vždy potřebují, tedy každý pořádný piják máše v krátké době opatřit pro domácí kuchyni veškeré potřebné náčiní a dotíže-li se více let, máše hravě opatřit všem svým dcerám pěknou výbavu. U Bartipánů v Hradci vyhrál již jeden cestující, jehož jméno není známo — velociped. Četní jiní páni tam dostali opici a dali prý s ní pak svým ženám udušlati štuce. Zda-li byl damám po chuti a nosí-li ho vůbec, ovšem nevíme. Na Sylvestra bude těch opic v království českém, kde se smí pít do rána na sta tisíc a v Praze, kde se čepuje pouze do 2. hodin, aspoň 50 tisíc. Což by nebylo lépe, kdyby vlastenečtí Čechové tentokrát sobě, svým sestrám, ženám, tobýcím a matkám těch opiček na štuce nekupovali, a věnovali raději naši mnohem potřebnější Ústřední Matici pro zlatce nebo pro koruně? Arciť nesmělo by to býti v korunové měně à la pan Mošna. Ten dal v úterý u Macáků na Matici v korunové měně 2 haléře a na Jednotu Severočeskou také 2 haléře. Bylo to, když za úplně vyprodaného domu hrál v Králově Hradci Molierova „Lakomec“. Tu byl ještě v rázi Harpagona, neboť jinak by byl dal jistě desátku, ačkoli se p. Mošna od dob lorda Brožka de la Pampa ještě nikdy nepředal.

Průští vezetajevé se po jednorozční činné službě od nového roku počínají přelozit do rezervy. U nás v Rakousku musí vojáci od trainu sloužiti pravidelně celé tři roky. Záhodno, aby naši poslanci si vojenské služby v Prusku více vážili než dosud. Máše-li Rakousko pruskou armádu následovati v nákladných věcech, mohlo by si též vážimouti díle, které Prusko ve vojenské službě zavádí.

Pro krvavé události v Sjeničkách (při nichž utlčeni byli tři úředníci, o nichž se lid domníval, že s rozkazu uheraké vlády jej chtějí pomačariti a na pravoslavném kostele uheraký prapor vstýčti) bylo odsouzeno 10 rolníků a 1 selka k smrti provazem, 13 vesničanů odsouzeno do těžkého žaláře na 10 měsíců až 10 let a 12 obžalovaných bylo za nevinné usnáno.

K celému nákladu dmešního čísla přikládáme poštovní poukázky a prosíme pp. odběratele, jimž předplatné končí, aby jich použili k zaplacení předplatného. Zároveň žádáme za vyrovnaní všech nedoplateků. Kdo jest předplacen, necht přiležnou poukázku odložit na příště.

Marcelova smazání kresba v Praze 30. listopadu 1897, kterou uveřejnila zároveň se Světozorem i pařížská Illustracion, vydali následkem čestné docházejících přání a žádosti o jednotlivé otisky nakladatelé Světozora, knihtiskárna F. Šimáčka, ve svléstním otisku na tubém kartóně a věnovali veškeren čistý výdělek ve prospěch českých menšin v území „uzavřeném“. Zvláštní vydání toto těží se o obecenstva náboho tak čilemu odbytu, že byl celý prvý náklad rozebrán sotva za jediný týden, takže mohli nakladatelé Světozora odevzdati pokladně Národní jednoty severočeské na účet čistého výděšku již celých 100 sl. Uspořádáno také ihned vydání nové, které je na prodej ve všech knihkupectvích po 20 kr., aneb přímo počtem z administrace Světozora po 25 kr.

Katolická národní jednota jímecská a manžá pro Černilov a okolí pořádá v hostinci p. Drahoráda v Libranticích v neděli dne 2. ledna 1898 o 3. hodině odpol. „přátelskou zábavu“ pro své a členy jimi uvedené hosty. Program: 1. Proslav předseď. 2. Úkoly rolnictva v nynější době, přednese p. Dr. Fr. Reyl. 3. „O pravě uvědomělosti“, — přednese p. V. Jenšovský. 4. Členové bratr. Jednoty Královéhradecké, přednesou některá čísla zábavná. 5. Přijímání členů a placení příspěvků. Vstup členům jest úplně volný. Každý člen máše dle stanov uvéstí s sebou hosta, který též neplatí žádného vstupného; týž musí se však vykásatí volnou vstupenkou, kterouž páni členové necht u jednatele se přihlásit v čas. Výbor.

Jest zrnková káva nápojem zdravým? Otázka tak důkladně již probraná nepotřebuje dlouhé odpovědi: Sama o sobě užívána jest škodlivá, ale velice zlý účinek její zeslabíte výbornou přísadou, jakon jest Vydrova káva žitná. Rozděláť, ct. hospodyňky, určenou dávku na půl kávy zrnkové a půl kávy Vydrovy. Směs ta dá Vám odvar chuti jemné a nápoj takto upravený velice se zlevní. Dítěm ráčte dávatí jenom čistou kávu Vydrovu, na nř. lehce, přivykáje, rády se Vám pochlubí: Já piju pouze Vydrovu žitnou kávu.

Přiznání k osobní daní s příjmem a s důchodem pro rok 1898. Na základě vyhlášky finančního ředitelství, jest každá osoba fyzická povinna v době od 1. ledna nejdéle do 31. ledna 1898 přiznati svůj příjem daní podléhající v příslušného úřadu deň vyměřujícího. Na venkově

jest to příslušné o. k. okr. hejtmanství. Přiznání k osobní daní s příjmem a důchodem podati možno ústně neb písemně na úředních formulářích, které vydají se poplatníkům na žádost jich besplatně od finančního úřadu.

Jak možno pomoci rolnictvu? Otázkou touto obírají se všichni národní hospodářové, kteří rádi jednají spolčování zemědělců, svépomoc, zavedení ochranných zákonitých opatření a zlevnění úrokové míry. Naš rolník má úvár potud, pokud není příliš zadlužen. Čím více je zadlužen, tím nezanadnější úvár a hypotečních ústavů a tím dražší úvár a věřitelů soukromých. V mnohých obcích a krajích jsou rolníci následkem různých nehod a po případe i chyb vlastních již tak zadluženi, že nemožno platit amortizační úrok. Jsou rádi, když zaplatí obyčejný úrok. Lze pomoci takovýmto rolníkům? U nás by se řeklo: Nelze. V Německu uvažovali o této otázce již v loni důkladně. Bavorská hypoteční a směneční banka zavedla 1. prosince 1896 značné změny v poskytování úvěru. Upustila mezi jiným z výhradně umořovacího systému a půjčuje nyní peníze i bez umořovací splátky. Půjčky se poskytují v zástavních listech, které nejsou slosovateľny, nýbrž které prvních 10 roků jsou nevypověditelny, pak se ale dlužníkovi prostě vypovědětí mohou, když snad ztráta hrozila. Počítáme-li, že rolník musí platit nejméně 1 procento na umoření půjčky, tedy při novém hypotečním půjčování má kapitál o 1 proc. levnější. Máše aspoň — jak se říká — vytloukati klín klímem. Tento smutný faktický stav jest nejvýmluvnějším důkazem, jak liberalism přispěl k ochuzení rolnictva. Mnohemu rolníku snad by se zavedením bavorského spůsobu hypotečního půjčování pomohlo. Rolníci poslanci měli by tuto věc vzíti v úvahu. České oddělení zemědělské rady pro království České nebo zemský výbor mohly by se v Bavorsku na příslušných místech ještě před svoláním českého sněmu otáztati, jak se v Bavorsku tento nový spůsob půjčování osvědčil. Pak-li dostanou příznivou odpověď, pak by se v tomto smyslu mohly upravití též stanov Zemské hypoteční banky pro království České.

Umrtí. Pan Vencesla Durych' redaktor a spisovatel, skončil v pondělí po krátké nemoci v stáří 34 let. Zvěčnělý byl redaktorem neb spolupracovníkem Slovana, Českého Východu, Slovana, Pernštýna a j. listů.

Zoěsti s východních Čech.

Ze Úpice. (Provokace. Oheš). Ačkoliv u nás nahromaděno zápalné látky dost a dost, nedošlo tu přece vsud všem znepokojujícím správám se svléčelého území k nějakým vážným nepokojům. Že klid ten nelze přičísti na vrub taktického vystupování zdejších Němců a spojených s nimi šidů, ukázala jaaně událost, která se zde sběhla na samý Hod Boží vánoční. Téhož dne večr ubíral se sdející mistr řeznický pan Nyklíček, cestou se Sychrova k Úpici. Potkav na cestě hlouček nějakých mužů, posdravil je obvyklým „Dobrý večr, pánové“. Naš český posdrav tento v české krajině podráždil tak, jak se posději ukázalo, německou společnost, že vrhli se na vše jiné než takovouto odpověď očekávajícího p. Nyklíčka, jež k se mi povalili, stloukli a kopali a snad i na do smrti by ho byli abili, kdyby na pokřik jeho nebyli přichvátali dva občané, kterým podařilo se přes rychlý útěk, některé z útočníků — mezi nimiž se i ředitel šidovské jedné továrny nalézal — zjistiti. Téžce zraněného p. Nyklíčka odvedli do blízkého hostince, kde lícením surovosti německé spůsobili takových rozruch mezi přítomnými, že nebyti tu náhodou bratra přepadeného, kterému se podařilo rozbourané myslí upokojiti, bylo by na svátek míru došlo ve městě našem k bouřím, jichž konec pro událostné kruby by býval velice osudným. Očekáváme exemplární potrestání drzé této spupnosti německé v českém našem městě jak se strany soudu, tak i se strany dotčeného továrníka; od naší pak správy obecni, očekáváme, že vlivem svým se u dotčených činitelů zasadí o důkladnou očistu zdejších závodů, průmyslových ve směru národnostním, ačli nemají více než s dostatek nahromaděno látky zápalné vsplanouti v požár, jemuž v čas předejiti leží především v sámu činitelů oněch samých. — Ve druhý svátek vánoční vypukl s neznámé doasud příčiny oheš v sušárně továrny p. Tuzara, který přes okamžitou pomoc škody na 500 sl. spásobil, která však pojištěním je kryta.

Ze Šepetovic. Před svátky skončil zde sebevraždou mladý člověk, jenž nikdy nešel do kostela, ten mu byl jen k posměchu. Že si život vezme, říkal již dávno. Když poslední peníze utratil, učinil, jak předpověděl. Vlastní bratr, naleznuv ho, nechtěl ani na okamžik trpěti jej ve stavení; a tu nešťastníkovi poskytl poslední útlek — kostel, jemuž se tak dlouho vyhýbal. Přivezli jej do kostela na sánkách. Také mu někdo nechtěl poskytnouti rakev. Konečně sbili několik prken a tak se dostal pod zem. To budíž výstrahou posměvčákům kostela, jichž je dosti. — V našem kostele postaví se nová kazatelna, která se již hotoví v Žamberku. Nejmenovaný občan dal na ní 50 sl., a školní dítky sebrály na sv. Štěpána ve prospěch kostela vánoční hru: „Cizinci o štědrém večeru“, a na Nový rok ji zase opakují. Dítky provedly hru tuto překrásně; měly k ní povolení od c. k. okresní školní rady, odjinud ho nepotřebovaly.

Z Hronova. Katolicko-politická jednota pro Hronov a okolí koná dne 1. ledna 1898 o půl 3. hod. odpoledne v sále hostince p. Vác. Holubce ve Zbečsku veřejnou schůzi a následujícím pořadem: 1. Zahájení schůze. 2. Řeč p. řídícího učitele Václava Špačka, suamenitého ředníka na sjezdech katolické

v Táboře a v Hradci Králové: „O našem školství a návrhu poslance Ebenbocha. 3. Zápis nových členů a přijímání příspěvků. — Na důležitost tuto schůzi co nejvíceji svému náde katolické učitelské, katolické jednoty ve vřelosti a věcnosti, kteří se o naše školství zajímají. Výbor katol.-politické jednoty v Hronově n. M.

Z Rekymníka u Hronova n. M. Den 7. prosince 1897 mluvil u nás p. V. Myslivec z Prahy, který v řeči z hodiny trávající objasnil nám poměry společenské, jaké byly, jaké jsou nyní a jaké dle zásad křesťansko-sociálních mají být. Mezi jiným také objasnil, jakou důležitost má škola konfesionální pro život společenský, dále objasňoval některé důležité body z protokolu prvního křesť.-sociálního sjezdu litomyšlského jakož i druhého sjezdu Pražského. Vývody p. řečníka byly sledovány a napjatou pozorností ode všech v hojném počtu zde přítomných členů i hostů, kteřížto častým bouřlivým potleskem dávali na jevo úplný souhlas se zásadami, jež mladý řečník uchvatnými slovy vládal do srdcí všech přítomných. Za všeobecného souhlasu skončil řečník svou velice významnou přednášku, za kterouž mu vzdáváme veřejný a srdečný dík. A zajisté, že upřímná slova jeho utkví na vždy v srdcích našich a přinesou šťastnou ústíku. A aby se tak stalo, k tomu voláme s hloubí srdce upřímně: „Zdať Bůh!“

Sv.-Janská jednota katol. žienců a mužů v Rekymníku pořádá dne 1. ledna 1898 o půl 8. hodině večer v hostinci p. Karla Kříže „Zábavný večer“. Na programu se nachází: 1. „Soušedé.“ Veselohra o 1 jednání. 2. „Pastýřové Betlemští.“ Vánoční scéna ve 3 jednáních a bengálským osvětlením. 3. „Přání k novému roku.“ Vstupné bez rozdílu za osobu 10 kr. K hojně návštěvě uctivě své Zábavný kroužek jednoty.

Z Vel. Poříčí u Hronova. Katolicko-politická jednota pro Hronov a okolí konala 19. prosince v obci naší veřejnou schůzi v hostinci p. Frant. Suka. Řečník, vdp. Václav Šitina, kaplan v Hronově, obral si za téma: „O všeobecné potřebě náboženství“ a „Rakousko-uherské vyrovnání.“ Přednášky vyvolaly byly s celým zájmem čteně se dostavivšího posluchačstva. Mnozí se po schůzi vyjádřili, že posud mnohemu v politice nerozuměli, až se jim ústy vdp. řečníka mnohá řeč vysvětlila a objasnila. Ku konci pak odměněn řečník hluchým potleskem. Důlepo konstatovati, že my křesť. sociálové máme v Čechách dosud velice málo katolicko-politických jednot, to ukázaly loňské volby, jak jsme byli posud velmi málo v ohledu politickém uvědoměni, tak že i mnohý dobrý katolík pracoval do rukou našich nepřátel. Očekává se, že v krátkém čase budou založeny katolicko-politické jednoty také v Náchodě a v Červeném Kostelci. Zdať Bůh! V Červeném Kostelci konal zase dne 19. t. m. schůzi politický spolek „Havlíček“, „sociálně-istický“, na programu měli „Ebenbochův návrh na zřízení škol.“ Posluchače vábíli tím, že přijde do schůze Hráský poslanec p. Václav Formánek z Hradce Králové.

Z Humpolce. Křesť.-soc. spolek „Svornost“ měl dne 5. t. m. svou měsíční schůzi, na níž zahájil vp. P. Norbert své obvyklé přednášky. Schůze byla čteně navštěvována jak členy, tak i hosty. P. Norbert v delší řeči své líčil nemoc moderní společnosti. Nemoc ta, pravil mimo jiné, jest k smrti, nebo společnost jest otrávena. Otravu počal nevědecký liberalismus a dodal nevědecký socialismus. Dokud ale duše v těle, pořád naděje na život, užije-li se osvědčeného léku. Lék jediný, který může společnost při životě zachovati, jest náboženství Kristovo, které již jednou v podobné nemoci před 1900 lety lidstvu pomohlo. O tom přesvědčení jsou upřímní katolíci, a proto příkladem léčivý balsam náboženství na rany společnosti lidské. Společnost však, nalesajíc se ve stavu alkoholického opojení liberalismem a socialismem, ještě jím nedávkuje, a bude snad ještě dlouho trvat koléšání mezi životem a smrtí — mezi nevěrou a Kristem — avšak až nevěra vyžene duši lidstva až na samý konec jazyka, tu zatouží zase po životě a obrátí se k Kristu, poznají ve veliké bídě klam a mam nevěry ať pod cylindrem liberalismu nebo širákem socialismu, uchopí znamení kříže a uzdravena bude, vzkříšena bude k novému životu, jako vzkříšena byla dcera Jairova dožítím se ruky Kristovy. Za ardečnou a přesvědčivou řeč dostalo se řečníku odměnou hluchého potlesku. Věští však odměna jej ještě očekávala. Na to vyřídil si slovo známý p. Humpolce i okolí ateista p. Kříž, jenž druhým byl, co stvaním socialistů v Humpolci přiveden byl ku vystoupení z církve, před dvěma lety však zase v náruč její se vrátil, a jako na důkaz pravdy před řečníka přinesl se veřejně, že i on okusil jedu nevěry a otrávil si duši; měl tu bídu, která zmítala duši jeho, dokud ještě věšel v drápech nevěry. Když mu ale bylo hůř, tu začal zase uváděti o náboženství, tu začal zase pohlížeti křížem, jehož znamením znamenala bo jeho matka, tu sdálo se mu, jakoby ten balvan, tížící duši jeho, náhle stával se lehkým, a mocným jakýmsi příjemným však posazením lákan byl zpět do církve. I nastoupil spásečnou cestu, šel zpět ku Kristu, a nelitaje toho spásečnictví, nebo opět našel mír, pokoj a spokojenost srdce. Přeje všem kamarádům, kteří jako on otráveni a zaslepeni jsou nevěrecstvím, by v čas problémů a smutků cestu, kterou jest Kristus, jenž jest zářivou pravdou a životem. — Dne 8. t. m. přednášel vp. P. Norbert o vztáčenosti stavu rolnického se staneviska křesťanského. Ukázal jak dělník vážil si Kristus, sám dělníkem se učiniv, jak vážili si dělníci svatí apoštolové, původně sami dělníky bytí, a jak vážila si a váží dělníci církev. Církev dělníkem založená, dělníky rozšířená, dělníky připoutaná ku svým oltářům, ano dělníkům světuje i klíče a šeslo samého sv. Petra, jako ku pť. sv. Štěpána, jenž byl pastýřem. Proto lež jest, že církev jest nepřítel dělníků. Nepřítel dělníků není ten, kdo si ho váží, ale ten, kdo jím opovrhne a jej anižuje a tím jest liberalismus se socialismem, kteří dělníkům berou jeho lidskou důstojnost a anižují je na pouhý stroj a oblékají kůži opičí. Církev však vidíc v dělníku náležedovně samého Krista, kamaráda svého apoštola a jemu jako svému bratru tišnouc zbraň moudrou svým biskupem a jeho kněžími, ta jeť ta jediná, která s ním upřímně smýšlí a cítí. — Na to

přednášel p. Kříž o poměrech dělnických v čase nynějším. Bude-li se dále p. Kříž cvičiti, může se vyškoleni na výběrného řečníka. — Dne 10. t. m. sebrali zase přátelé div. kroužku: „Strýček Tomáš“. — Dne 19. přednášel zase vp. P. Norbert. — Zdať Bůh!

BESIDKA.

Vánoční sen.

Sen vánoční kdys' let' kól skrání mých:
Lid rozcházel se z chrámu svatě koby,
s nebeska bělouny se sypal sněh,
děl lílilový v opustěné hroby.
Osaměl hřbitov — svíce shasly steré,
jež paprky své stlaly v svatý chrám
a v etény jeho stíny padly šeré. —
Lid odešel — Pán opěť byl tu sám,
kol tabernacle modliteb dav tichý
se tvář skloněnou šel: „Pokoj všem
dej Kriste zrozený a v strasti lýchý
sej lásky zát, jež kdysi Betlehem
svým nadpozemským ozářil svitem,
když v těle sestoupil jsi v zemský lán
a padly závoxy nebeska zlatých bran,
kde anděl s mečem stál pod Božím štítem!“
Dej Pane pokoj nám — viz země úpi
pod mraky těžkými, již Zloby vř
nad hlavou lidstva ustrašenou kupí
a duše vzdychá: Pokoj, lásku, mír! —
Jsme umdleni na cestě ku Betlému,
kde slyšet chceme anděl jasný zpěv,
jenž s nebes trýská sjasněného lemu. —
Grál hledáme, kde skryta jest Tvá krev,
Tvě Tělo Pane, mystické Tvě Tělo,
zdroj pokoje . . .

V tom cosi pozachvělo
chrámovým tichem — věčné lampy svit
se výše zdvihl — v nočních stínů kryt
dav zmizel modliteb — a před oltář
kdos tichem nočním kráčí — známé tady —
výš, výše zaplaň lampy svatě zát —
můj Bože — známá tvář a šepot řeči drahý:
„Jsem země této duch — Tvá milost Pane,
mne vyvala, když tvořil's český ráj,
bych střežil tyto lány požehnané
a zpěv rájových dýchá milotaj
do květných luhů, v lůno tichých chat
by bolest každá minula tu letem
a každý trn se zakryl lásky květem
a bratr bratra se srdce měl rád!
A byl tu ráj — zpěv svačel na nivách
a štěstí tiché zlaté pletlo nitě
se zpěvem na rtech rožilo se dítě
i každý den, když jitra zapláň nach!
Však slyš můj bích: Kdys zpěvy skolebón
jsem zesnul — světlo vzbudilo mne rána —
já hledím kol — svůj nepoznávám lán,
duch cisoty tu byl — a srdce rozervána . . .
— Kdos koukol přes noc v lány moje sel —
Zpěv míru hledám, jež jsem střežil měl,
řeč známou lidu, která oněměla,
modlitbu víry, která k nebi zešla — —

V tom rána zvonu — zmizel duše sen,
ku jitru venku hlabolily zvony,
vánočních plesů míruplné tóny. —
Já nedosnil — a v duši rozehvěn
jsem naslouchal, jak vzduchem ranním zněly
vánoční písně v ústech Špešitelů . . .

Vladimír Horav.

Literatura.

Vlasti, časopis pro poučení a zábavu vyšel redakci Tom. Škrdla roč. XIV. seš. 2. s tímto obsahem: Jest pravdou nepochybnou, že uměl mistr Jan Hus za své převrácení a že jest mučedníkem za pravdu? Píše dr. Antonín Lenz. — Z básní Jana Vrábného: Pohřební: Moře. Umírání. — Na samotě Obránek Napeal Bohumil Brodský. — Kněz Karel San Martino, zakladatel ústavu „Děti Prosfetelnosti“ Přispěvek k dějinám katolických kněží lidumilů a dobrodinců Napeal Josef Flekáč. Katoličtí Srbové v Lužici. Studie dějepisné, kulturní a literární. Píše Fr. H. Zundálek. — Srdce v arci Báseň od Frant. Chramosty. — Dvojí život. Povídka od Vác. Špačka. — Několik časových úvah o obecné škole: staré a nové. Sepeal starý učitel. V hlubinské lásky. Báseň od Fr. Chramosty. — V podkrovní světničce. Vánoční obras o jednom jednání. Z němčiny přel. J. N. Holý. — Mami Jihoclovany. Vyletní šty. Píše Tom. Škrdla. — Audience Čechů u sv. Otce Lva XIII. a J. Km. stát. sekretáře kard. Rampolly. — Hlídka národohospodářská. Hudba. Píše V. Müller. — Umění Píše Ant. Podlaha. — Literatura. — Drobné literární a jiné důležité správy a úvahy. Umění. — Zprávy spolkové. Předplatné na „Vlasti“ XIV. obnáší ročně 3 zl., příloha 2 zl. 50 kr. Redakce a administrace „Vlasti“ jest v Praze č. 284—1.

Bible a nejnovější objevy v Palestýně, Egyptě a Assyrii. Sepeal V. Vigouroux. Přeložil Dr. Ant. Podlaha. Schváleno sv. Otcem Lvem XIII. 8 četnými vyobrazeními. Znamenitého toho díla vyšlo dosud 23 seš. po 20 kr.

Svatý Petr a první lét křesťanství. Přeložil Jan E. Hulakovský. Vyšel seš. 5. a 6. S mapou cest apoštolských. Cena obou sešitů v jednom svazku 1 zl.

Vzdělávací knihovna katolická. Pořádají Dr. Jan Tumpach a Dr. A. Podlaha. Sv. 6. Podobizny Svatých. — Napeal Arnošt Hello. Přeložil a vignet

knihl J. Bonka. — 8 mnoha obrasy dle starých mistrů. Sešit 2. — Sv. 4. Dějiny Církve katolické ve státech rakousko-uherských se svlaštím zřetelom k semím koruny české. Sepeal Dr. Fr. X. Kryštof. Sešit 1. a 2. s ilustracemi. Cena seš. 25 kr. Nákladem kniht. Cyrillo-Methodějské.

Časopis, valice oblíbeného časopisu pro poučení a zábavu, vyšlo ročníku XX. č. 22. a 23. s bohatým a zajímavým obsahem. Předplácí se v Brně ročně 2 zl.

Časopis domova, oblíbeného a nejčastěji ohlaskovaného a zábavní poučného časopisu na Moravě vyšlo roč. VI. sešit 22. a 23. s poučným a zajímavým obsahem. Předplácí se v Nové Ulici u Olomouce 2 zl. 40 kr.

Časopis katolického duchovenstva. Organ vědeckého odboru Akademie křesťanské v Praze. Red. Dr. Fr. Křásl, Dr. F. X. Kryštof a Dr. J. Tumpach. — Ročník XXXVIII. svazek 10.

Pará z Černodola. Obras z naší doby od Petra Kopala. Nákladem vlastním. Zajímavé toto dílo bude vycházeti v sešitech po 20 kr. Dosud vyšel sešit 4. a 5.

Český křesťan. Časopis pro šíření přirozeného způsobu života a Kneippova léčeni vodou ve všech vrstvách společenských. Vychází každý měsíc. Roční předplatné 1 zl. 50 kr. Vyšlo ročníku V. číslo 5.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík,
umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.

Dílaj: Bubna 612. — Sklad Eliščina tř. 24.

Zaslám doplatek za zaslání Kříž se sochou Krista. Srdečné díky za krásné provedení, jsem úplně spokojen.

S úctou veškerou

Frant. Fiedler.

Dolní Bučice, 29. září 1896.

(Zasláno.)

Žádají se všichni, kdož jakékoliv pohledávky mají za obci Královéhradeckou, aby účty své do 2. ledna 1898 purkmistrovskému úřadu předložili, nechtě-li se vyplacením jich míti obtíže.

Z purkmistrovského úřadu v Hradci Kr.
dne 23. prosince 1897.

Starosta:

Dr. Ulrich.

Vyhláška.

Podepsaný úřad purkmistrovský vypisuje
offertní řízení:

1.) na vybírání poplatků z tržního jo výročních a týdenních tržích na dobu od 1. ledna do 31. prosince 1798.

2.) na vybírání poplatků z dobytčích trhů od 1. ledna do 31. prosince 1898.

V bližší podmínky nahlédnouti lze v hodinách k úřadování určených.

Offerty podány buďtež podacímu protokolu purkmistrovskému úřadu do 5. ledna 1898.

Z úřadu purkmistrovského v Hradci Kr.
23. prosince 1897.

Starosta:

ULRICH

Ohlášeni.

Dle §. 40. jedn. řádu jest doba úřední u c. k. krajského soudu v Hradci Králové od 1. ledna 1898 rozvržena: ve dnech vědních na čas od 8 do 12 hodin dopoledne a od 3 do 6 hodin odpoledne a o svátcích na čas od 8 do 12 hodin dopoledne.

V obyčejné době úřední mohou strany v knihy pozemkové a v rejstřík obecní a v rejstřík společenstev nahlédnouti.

Podatelna jest ve dnech, vědních od 8 do 11 hodin dopoledne a od 3 do 6 hodin odpoledne, v neděli a o vánočním božím hodě od 8 do 11 hodin dopoledne, a o svátcích od 8 do 12 hodin dopoledne otevřena.

Prostory kancelářských oddělení a spisovny jsou, nutně případy vyjmajíc, pro obecenstvo od 8 do 10 hodin dopoledne a od 3 do 4 hodin dopoledne uzavřeny.

Toto opatření uvádím obecnstvu v známost.

Z praesidia c. k. kraj. soudu v Hradci Král.,
dne 23. prosince 1897.

C. k. dvorní rada:

Okenfus.

Pokoj s nábytkem pro svobodného pána
se pronajme.

Bližší sděli administrace tohoto listu.

Ludvík Nejedlý,
dekorační malíř
v Novém Bydčově
dříve v Hradci Králové
odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních
malbě kostelů
při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého zpracování, restauruji staré malby nástenné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové.
Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předložím.

Oltáře, sochy, obrazy
a veškerý kostelní nábytek
180 v každém slohu
správně, solidně a čistě provádějí
umělý závod řezbářský a sochařský
pro práce kostelní
Petra Buška synové
v Syrovově.
(Založeno 1852.)
Provedeno přes 200 oltářů. Nejlepší odporučení.
Množství vlastních nákrešů a fotografií
k volnému nahlédnutí franco.

Továrni sklad obuvi
firmy Al. J. Nejedlý v Kuklenách nacházející se
v Hradci Králové
u pana A. Dvořáka
v domě č. 161 na náměstí, vedle c. k. soudu
kdež lze dostati řádně a solidně zpracovanou
obuv z nejlepšího materiálu, od nejjednoduššího
až do nejjemnějšího a elegantního provedení.
Výhodná koupě
pro každého.
Veškerá obuv zhotovena jest z kůže vyrobené
ve vlastní parostrojní košelně a můžeme tedy za solidní materiál ručiti. 120

Lomnické SUCHARY

velejemné,

deserty, karlovarské zákusky, mandlevé věnečky
máslové trubičky, vše nedostupné jakosti a při
mírných cenách zajištěné zejména v dvoukilo-
vých balíčcích.
Mimo to odporučuji P. T. obecnostu různé
malé zákusky k vánocům, jakož i k různým slavnostem.
Závod máj těší se nejlepší pověstí.
V účte veškeré
(346) **M. Pekárek,**
výroba suchar a oplatkářství
v Lomnici n. P.

JAN HORÁK
soukeník
v RYCHNOVĚ n. K.
sází na dobrou slávu
čistě vlněné látky
vlastní výroby.
Raději učiníte jen malou objednávku na
skousku!
Vzorky na požádání zašlu franco.
Děkuji všem svým milým veleobojím a
veleobojím zákazníkům za vzácnou přízeň,
přím, aby mi i dále dávali svou věrnost a
buj. vždy vzornou, poctivou obsluhu. 15

Pivovar,
v kterém se již pracováno přestalo k zařízení přibuzného průmyslu se koupí aneb na řadu let
najme. Ev. podobná realita. Podmínky: Blízkost
dráhy, pošty, jakož i dostatek pracovní síly. Račte
nabídky své adresovati pod: „Sladovnictví“, hlavní
pošta Praha restanto.

SANĚ
nejnovější soustavy, práce solidní,
ceny levné doporučuji
Čeněk Buben,
kočárník
v Hradci Králové.
Vyznamenán na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce zlatou, v Praze státní
bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší
vyznamenání čestný diplom s právem rašeni
slatě medailie s korunou. 78

Vývoz do všech zemí!
Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891.: Zlatá medailie
Na zemské hosp. prům. výstavě bulharské v Plovdivu 1893
nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodářsko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové
1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medailie s korunou. Na
Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. i. cena.
Čestný diplom N. V. Č.
Česká, na četných výstavách prvními cenami poctěna
továrna na píana, pianina harmonia a varhany
AL. HUGO LHOTA
v Hradci Králové
Filialní sklady: ve Vídni, III. Salesianergasse 31. v Brně,
Orlovská ulice č. 7., v Praze: Král. Vinohrady, Karlova
tř. č. 8.
odporoucí českému hudebnímu obecnostu své nejlepší osvědčené
píana, pianina
s anglickou repetiční a obyčejnou vidličkovou mechanikou
nového značení s dokonalým provedením
a harmonia
evropské a americké soustavy
všech rozměrů v cenách, při
ladné sezení úpravě, sarrčené
trvanlivosti a vyrovnané uhlazené i vydatné vlněnosti
neobyčejně levných.
tři se slouží za výhledu písní.
Obrázkové ceníky na požádání zdarma a franco.
Záruka pětiletá.

Vývoz do všech zemí!
Malíř a pozlaccovač
J. BARTA,
v RYCHNOVĚ N. KN.
Havlíčkova ulice č. 197.
doporučuje se P. T. kněžstvu a patronátním úřadům
ku pozlaccování oltářů, náhrobků
a veškerých potřeb kostelních.
Mimo to přijímá a vkusně provede
malby ohrad.
Vzorky předložím se na požádání.
Veškeré zakázky vyřizují se vkusně trvale a levně.

Od medic. autorit vše odporučené řecké víno
silnější prvního řádu **Mavrodaphne** 1 lah. sl. 1:50
pál lah. 50 kr., v demijonu 1 litr sl. 1:55 dodává
H. F. SEIDEL v Praze, Vodňanská ul. 30. Hlavní
sklad pro naše země.
Tě druhý druh, méně sladký: **Achier** 500.
za stejné ceny. Z dovozu **tonet** a **o. Ušera** d. Spory
řecké čistý kadek v demijonu 1 litr sl. 3. —
Nejvyšší vyznamenání slatě medailie na „mo-
nár.“ lékařské výstavě 1893. — Závazky
drahou i poštou. 60

Světznámé lomnické suchary ve ví-
cero různých jakostech za přiměřené
ceny.
J. Jina
Lomnice nad Popelkou.
188
Kostelní hostie ve dvou velikostech far-
ním úřadům. Vzorky ode všech druhů
proti zašlání 15 kr. v známých.
Pravý medový pumprník a různé čaje.
vé pečivo, dorty a podobné.
Mandlové pečlivky, Karlov. oplatky,
zákusky, trubičky oplatkové, cokolá-
dové, máslové, piňingry, atd.

V. VACEK,
závod školkářský
v Pamětníku u Chlumce n. C.
nabízí
pro zimní a jarní vysazování stromů o-
vocné vysoké i kraky, sasenice pro živé
ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stro-
my pro stromotadi, pláňata atd. Státisíce
sasenice v zásobě. Levné ceny — Výborné
sboží. — Poučný ceník zdarma. 24

ANT. DRAHOZAL,
pozlaccovač v Humpolci
dovoluje si doporučiti
své práce vld. duchovenstvu, sl. patronátním
úřadům a ct. obecnostu jak
ku zařizování nových i obnove-
vání starých oltářů, kazatelů,
soch, křtěl atd. vše v nejlepší provedení
za ceny mírné. 94
Vícero pochvalných vysvědčení po ruce.

Statek
v jedné z nejurodnějších krajín. Koňmo 1 a půl
hod. od Prahy vzdálený s kat. výnosem 1000 zl.
se prodá. Výměra 200 mēr, nejobsaňlejší živý i
mrtvý fundus. Velice příjemný pobyt a pohodlné
spojení s dráhou. Zapotřebí nejméně 20.000 zl.
Popis i fotog. pouze konspěktivně. Nabídky pod
šifrou „Dobré uložení kapitálu“ do Prahy, hlavní
pošta poste restante.

Nejlepší omý!
Vyznamenán na výstavě v Hradci Králové r. 1894
zlatou medailí a diplomem.
**UMĚLÉ
ZUBY**
podle nejnovějšího amerického
způsobu vyrábím a konám ve-
škeré práce v ohor ten spadající
přesně a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ru-
če ze nejlepší obaluhu a
nížší ceny než všude
jinde.
Cténé přání obecnostu
poroučí se v účte plně
J. Časlavský,
záměst. zoubák (88)
Pražská ul. č. 77. v Hradci Králové.
Solidní práce!

Dydrova
žitná káva
nejlepší
přísadou kávoou!
6, 10 a 24 kr.

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Nábytek. Vybavy pro nevěsty.

Úplné zařízení do pokojů, salonů a ložnic.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

(25) v Hradci Králové
Svatojanské náměstí č. 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelánových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.

Cenníky a nákresy na požádání franco.

MÝDLO

všeho druhu, různé potřeby ku praní a šlehání prádla, olej, petrolej, jemné druhy wehauk a výrobků talcovních jakož i veškeré druhy svíček chová vždy v hojném výběru na skladě a odpovídá veškerému P. T. obecenstvu při mírných cenách

ANTONÍN FRYNTA,
veškal v Hradci Králové, Jiřikova třída č. 237.
(v domě p. Mikše).

Úředně povolený

*** vyprodej. ***

Za příčinou nenadálé přestavby vyprodám větší množství

zboží soukeného

hoděného se na obleky, svrovníky, menčíkovy a zimníky pro pány, jakož i na šatky a oděvy pro dámy.

Vše pod cenou kupní.

J. V. Spálek dříve J. F. Krušvitz.
(280) tovární sklad suken v Hradci Král.

Novoroční dárky!

VÁC. ŠOLC,
zlatník a stříbrník,
přísežní soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové
(sv. Janové nám. č. 77.)

doporučuje ct. obecenstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní nádobí z nového a čistého stříbra, ozdobné stolní nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky i jakosti; dále pendlové hodiny s různými různými druhy se zárukou 1—3 roky za ceny levnější než u nás jinde. Zlaté a (240) stříbrné v ohni galvanicky. Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno. Objednávky a opravy se přijímají a shodou, též veškeré opravy hodinářské se vykonávají.

Vše za levné ceny.
Staré skvosty se kupují a vyměňují.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

s Richtrovy lékárny v Praze

uznává se za výborné, bolestí utěšující, hřívání; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 sl. Všeobecně oblíbený prostředek

domácí prostředek

Mádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známou „kotvou“ s Richtrovy lékárny. Buď opatřeny a přijímají jen láhve s touto ochrannou známkou na původní přípravek.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Svoji k svému!

Kaberoe, záclony, háně, přikrývky, pokrývky, žíně a žíně prvního českého závodu

Adolfa Novotného v Týništi n. O.

jsou opravdu nejlepší.

Kdo u nás kupuje, českou věc podporuje! (i nejmenší zakázky se vědecky přijímají a co nejsolidněji vyřídí.) 288

Singerovy šicí stroje

jsou nejoblíbenější a nejvýkonnější s roje pro rodinnou potřebu i pro všechny průmyslové účely a hodí se proto všude za užitečné

novoroční dary.

Singerovy šicí stroje stě se světově pověstí pro svoji výtečnou jakost a velkou výkonnost, které vlastnosti ode dávavěcky výrobky Singer Co. vyznamenávají.

Šicí stroje Singer Co. jsou opatřeny na ramaš jménem SINGER, jakož i plnou firmou společnosti a lze je dostati jen v našich vlastních závodech.

Bezplatné vyučování též modernímu umělému vyšívání.

Singer Co. ako. spol.
Jiřikova třída 270. Hradec Králové, Jiřikova třída 270.
Řídicí firma G. Neidlinger.

Novinka!

Praktické rychloprací stroje se ždímadlem

se nejvíce výhodně vzhledem k úspore času, mydla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prádlo trpělo, abotvuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,
kde možno též veškeré hospodářské stroje nejnovější soustavy důkladně shotovné za ceny levné obdržíti. 211

Upozorňuji nadokonalené nejnovější řezací stroje excentrické mlátičí stroje a kulířkovým s ložisky. Prací strojema též na skladě p. Karel Dušek, na sv. Janově nám. v Hradci Králové a p. Kolář, hotelu Bělohradě.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR
v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i šalounické zboží vyrobené

úplné zařízení do pokojů
se dřevem ořechového, dubového, černého a vykládaného

pro pokrývky a žíně, pro
posy a záclony do oken, hladké i sdrhované dle franc. způsobu. 151

Práce vezmés důkladně v cenách mírných.

Syrečky olomoucké

světově známá, pikantní občutí, kterým se tědne jiné nevyrovnají, nabízím se mírných cen. Skilovou asi bedničku obsahující všechny druhy na skoušku, odešli proti předem zaslaným 1 sl. 80 kr. poštou. — Olomoucké syrečky prodávají se v cizině jako delikatesa! Adresa: (48)

V. Šindlerová Olomouc,
Ztracená ul. č. 18.

Nádherné dary!

Obrasy

Madonny a Krista,

krajiny, vůbec všechny druhy nejjemnějších obrazů ve skvostných rámcích, srozdila visací i toaletní rámce všech druhů vlastní výroby, lišty, římsy, křídla, sochy, domácí poséhnání, obráskové svítlny, nástěnné kapličky s hudební atd. doporučuje ve velkém výběru za ceny mírné umělecký závod

Jos. Kieslicha
v Hradci Král., Jiřikova třída.
Čtyřikrát prvními cenami vyznamenán. 239

Pravý nezkažený včelí med

čistí krev naš, podporuje pravidelné trávení a sílu naše tělo. Zvláště se hodí dětem chudokrevným, bledým, lidem slabého žaludku a sotavujícím se. Zevrubné poučení přídáno (174) je ku každé láhvi medu.

Zaručeně čistý med lze koupiti u Antonína Šejnohy,
cukráře na velké poštovní v Hradci Král.

ANDRÉE CHEVIOT

Novinka na menčíkovy v moderní barvě drapové.

Metr zl. 3.40.

Na menčíkov neb oblek štací 3 metry.

Váček této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrovníky, zimníky a menčíkovy jen saručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franco zašlou.

První český zástupce
44 toletý závod
ED. DOSKOČILA,
v Chooni.

JAN STOUPA V PRAZE,
Václavské náměstí, 22,
doporučuje

župany

velmi pěkné provedené s látek dvojitéh, s okraem červenou, zelenou, bordeaux modrou neb šedou, kus po sl. 7.—, 8.50, 10.—,

župany
v jakosti velmi dobré, kus po sl. 11.—, 12.—, 14.—

župany
s dubla nejlepších, úplně vlněného, kus po sl. 16.—, 18.—, 20.—,

župany anglické
s látek velice jemných po sl. 18.—, 20.—, 22.—, 24.—, 26.—,

župany
se ovčí vlnou s výšivkou lehčí, teplé a příjemné dle velikosti sl. 28.—, 30.—, 32.—, 34.—, 36.—.

Vždy 200 županů na výběr.